occ/ctum

Cod. Iat.
17161

FRIDERICUS DI GRA ROMANORUM IMPER ⁊ SEMP AUGT. Decet fidem nrae ipa gnah plos pumeros ⁊ inquietam eius petitionis nre studio prudentia
ut du rebellibus dnationis utrute pollem. repbos quos lubrae ac sceleresos assidue nrae saream cpatam nre correctione considante qui q dna
quoq dsol tuendi bonum pumeros pfedictones incendia pueriti ⁊ qui vos pina fiat tunc reportet. ea q dsceuma ⁊ ostio pnciu
fidelis nra libre q ministralis ad reprimendas incendiarios insolentias impralis nra fuerit diuetuta unusqs
impri fide fieri uelum ⁊ sic incepit nro Nurembe h ordinata ⁊ firmata ⁊ firmit indicen observanda. Primu q
incendiari dns gnalit ut si lib sio ingenuus ministrali l cuiq fiat dicios incendiu omisit, pwerra, pa pam
eo pparente l cause eq. alti occasione dsen iudicio impralis pseptioi stati subiect habeat. Hic ex cpunt siq forte ma
nifes werra. case manifesta capitis ⁊ sic in suburbia ut stabula, aliane tugia pueri igne succendit. Ceruptum ⁊ iudice q malefactore
pena mitior exigitur everte otungit. Qd si aliqs in ducatu alie incendiu fecit ipe dux pseptiu pnuncietur ac deinde nisi eq sue auctoritate
ei pstet. Si qm facitis marchiones palatin comites. lantgrauios ⁊ comite alii n alicui ex licetat tale absolue n dno impri quicuq
⁊ incendiariu in domo sua scienter receptat ⁊ g filiu auxiliu ue ei impendit dampnu ⁊ iniuria passo pfacultate sua restituat. Iudici ii
deci libs monete de illa diocesi iq omissu psoluat ac dno impri puoluntate ⁊ gra sua oponat. Siqs aut sup hac culpa innocentia
sua ostendere uoluit ei duob uri uera ipsenma iudici se expurgat. Siqs aut cuiq. uposuit q incendiariu recepit ⁊ hoc
ipm uere uoluit o uempe hoc ⁊ eq. ei fieri licet in pstito pmo caliupne sacmento. Bns ⁊ impr pseptq. nomine a sentenc
ia pseptioi absoluat n dilectus pmo dapnis ei iniuriato oponat. ⁊ nosciente iudice hoc faciat. Septu ii q. pincendio sententia
pseptioi incurrisse oib gtu fuit. diaceliam epe si adsari factione inobedient existit. a communione ecclie di ⁊ fideliu e abiciat.
et carnali ei reddat. nec ei absoluat q adusq ieso dapnu restituat. ⁊ ecuso q. epo legitimi indicii ensatu iusticia dictante ex
communicant. si iudici insinuauerit. iudex ei banno pseptioi o depnet. ⁊ nec p ei absoluat q. coram epo dni p qb o dempnat est
sari facta. Qd si a pseptioe illa p dicto in fuit absolue ⁊ epo suo voluit obedire incendiu pmo abiurat: deinde sit in arbitrio epi qle
a pena iniungat iusiandu iudi sepulchru dni aut limina sancti Jacobi apli. Si aut pseptu eo q dictu e m absolu desiderauit absolu.
dno impri sine impri panitu ⁊ die abiurat. Siqs aut a pseptioe q ex munteatione similr n fuit absolu infra annu ⁊ die vni
ise iure honore ⁊ [illegible] pnat habeat. ita ut inferendo testimonio l ad causendu deinceps neq sit admittend. Cum qq feudali
iure ea [illegible] pet ro. Ite si inuisa alie dni ei ipo dno cui e reisa. aliqs fuit q incendiu ut sepi [illegible] facere dns ipe e e
ipa re[illegible] iurabit sup reliqas qd n fecit o scientia, voluntate l mandato suo. Ne aut abiciet a se ⁊ iuiq recipiet. Qd si illo
[illegible] recepit tenet iuuisu dapnu d ille omisit restituc. Ite si iungat dnm aliq. in illa aliq h pnari mo
lido fortuna euenit domu aliq incendi. ⁊ ille cui fit dapnu dnm ipenetu. q mandato suo l voluntate sua facta sit.
pinu pstio sacmentu caliupne. dm expgat se dns sola manu. q voluntate mandato suo. l scientia sua facta n fuit. ⁊
dapnu dapni facto restituat. Ite si incendiari expt tuer. ⁊ coram iudice negare uoluit. l cendiu se o misse n forte notariu fuit
p puncta iudex possit ei cui. vii. ydoneis testibus nec. caprit plectat. Si si notariu fuit nulli requrendu e testimoniu f. stati
decollandi. Ite si [illegible] cui q. diu descenderes ad dni sui incendiu fecit. dno absente ap vincia castrum dni pt hoc n erit
oburendu. si bona incendiario q eu q ert castrum repta fuit oburant. Ut restitione o dni si dns incendiariu recipere voluit ⁊ ale
n repulerit castrum ei similr erit e burendu. Ite si pseptu pt incendiu i aliq domu o fugit. d q n possit habi n dom incendiu pt
hoc incendiu n erit q incendiari. si dapnu p incendio restituie debet. Ite si incendiari sup castrum aliq aquat o fugit. ⁊
dns cui e castrum fortassis dns l vasall l o sanguine fuit. dns ille n debet eu pseqmtib repsentare si mutabit ei vasall in
aliis ⁊ secur sudeat. Qd si nec dns [illegible] vasall n cognat fuit. pseqmtib eu stati repsentare. l eu ex merite culpa sa.
Statutum [illegible] ⁊ eode firmat edicto sancimus [illegible] ut q eu q alu dampnu facere aut lede ipm intendat. ita ad min ante
diet. q eu muneu suu diffiduerit eu. Qd si [illegible] diffiduciatu se fuisse negare voluit. nuntiu ide suum e iura
q ot dixit ei. ex par [illegible] te eu fuit. eo q ipe designato. Si mortuus e nunciu iure dns nunctis s duob uri uera
cib. qd ot dixit ei. ne do [illegible] iudiciaria. Qd fid violata q s valeat inculpari. His sanctionibus adiecimus ⁊ q eq treuga alteu
dedit n ibi diminuet. ⁊ ecc ropa fuit q tenere seruet l n seruet eis. ot dice castra tuitiu statuti neq posset. Qd si fecit ⁊
violare fide iudicet. Ite q. nuntiu aliq. pro d ot dictu mutat lesert. fide sua uiolauit. ⁊ decreto o honore suo ca
rebit. ⁊ imp tu nulli ei ot reducet. Defiliis qq sacerdotu diaconor rusticor statuimus. ne cuiqm militare aliqren
assumat. ⁊ q [illegible] a assumpsit. p iudice puniat amitta pellantur. Qd si dns alie ex eu inimicia ot iudici mu
dicti [illegible] negare ot rendit. dns ipe iudici indecet ⁊ depnet. s vasall ei o iure milite puti. Statutum

excommunicationis

[illegible] ut sicq; uineas aut pomia eorundem p sepiuoi incendiariorum subtrahat. Vt autem hec ratio ulius ordinationis ori tpe rata pmaneat.
Ideo q dicta e tenore inuiolabiliter obtinat. ca legib; p decessores nros imperatores atq; reges ulsim uiseri p perpetuo iure
seruari. Cui sicqs. usu tuitionis ori tre p sui psertim. Si omipotens nre pietatis indignationis ulsi; fieri fiat.
Actu Hortenbe in psentia principum filio p sensu eps. Anno d. i. c. m. c. lxxxx. vii. iii. Kl. Jan.

1187

adquisitum a [illegible]
[illegible] a I. 167
[illegible] Pertz, Mon.
Leg. II. 183.

N 1790

ordo[illegible]
dum qn
uel iudi
qn do

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS.

Discordantiū canonū concordia. ac primū distinctionis.

IN PRIMA PARTE AGITVR DE INSTITVTIONE NATALI & POSITIVA. tam constituta quā inconstituta. quę cui ꝓponuntur. De iure ciuili & ecclastico quod eis presertim. De auctoritate eiusdem canonicarū scripturarū. & ceteroq; tam generalium q̄ puticularium. De notitia apocryphorū librorū. decretalium quoq; epistolarū. nec ñ aliarū scripturarū quę auctentice uocantur. Agitur etiam in ea de diuersis ordinibus ecclasticis qui sint. & unde originem uel nomen acceperint. De auctoritate quoq; & statu ecclarū quę inter ceteras primū l sedēm uel certū locū obtineat. qualiter in eccla. p singlos gradus quisq; promoueri debeat. De cuestione & professione ordinandorū. de habitu & officio ordinatorū. quēadmodū q̄ uīte eporū. pbiterorū & ceterorū. examinatio fieri debeat. Qd ad quem q̄d. adiuniūq̄ inferiorū specialiter pertineat. Qui ex quibus ordinibus in quē gradū conscendere possint. Qui post lapsū ualeant repari uel non. Agitur etiam in ea de epis. & archiepis uel pbris. & ceteris q̄bus sint eligendi uel ordinandi. Usq; ad quem terminū eporū electionē differri liceat. Quo tēpore sacri ordines sint distribuendi. an semel ordinatis in eodē ordine rurū sint ordinandi. De differentia eporū & corepporū. de his qui abepis sunt promouendi exemptiunt. an sint cogendi uel non. An etiam mutuis aliis uenire debeat in eo loco in q̄ ordinatus ē. Quo tēpore epi ordinentur. Post eorū electionē usq; ad quem terminū ipsorū consecratio differri ualeat. Quo tēpore pbri. diaconi & ceteri sint ordinandi. Quibus tēpib⁹ reuma sint celebranda. quibus temporū interstitiis qua etate p singulos gradus promoueri debeant. A quibus etiam romanę sedis epis & ceteris sint eligendi. & ordinandi. de cui electione pdecessore etiam deliberare oportet. cui reseruet eorū electio. In quibus locis patriarchę primates archiepi. corepi. epi. & reliqui sacerdotes sint ordinandi. Sequitur in ea breuis suprioris recapitulatio. quę electio ad quālibet ppositum ecclę iubet esse sine crimine. q̄si ante tēp⁹ suę ordinationis uel post aliqd mortale admisisse cuiusq; susceptio gradus officio ibidē priuandi docet. Agitur etiam in ea de reprehensione lapsorū. de immunditia clericorū. de indiscretiuo accessu & reprehensibili cohabitatione ac famosa familiaritate clericorū & mulierū. De reparatione lapsorū post penitentiam. qui a suis mundi ē prohibet etiam alienis ēsentire peccatis. ne aliorū uitia palpet. ne luporū laudibus gldet. cui tamen doctrina si se aliorsum habuerit contemni ñ debet. Agitur etiam in ea de hospitalitate & doctrina & correctione eporū. quorū auctoritate indocendo preferre debeant. circa necessitate patienter. ꝓlibiter et iubent. In ipsa liberalitate similiter ostenditur quis mod⁹ sit obseruandū rerū & personarū. Prohibet etiam epis ne ad uindicta sint faciles. ne sint turpis lucri cupidi. ne maliquo uiro honesto negotio s necessaria queant. ne minorū tutelas aut curationes nisi forte legitimis & inexcusabiles suscipiant. ne sclarū causas assumant. nec rationem causas usurpent. Qd de omnibus diuino cultui manciparis generalit intelligi oportet. nisi forte aliqd eorū epo iubente ecclasticarū rerū gubernacula suscipiat. Orphanorū & uiduarū quę indefensę s. aut earū personarū quę maxime ecclastico indigent. ammmeulo patrocinia ꝓpter amorē di assumant. Ostenditur etiam in ea quib⁹ ecclę patrocinii denegari ñ debet. Singla quoq; ecclesiastica uiri officia singlis quibusq; personis. non tantū ꝓpinquis uel s fauore ciuiens singularum committi iubent. Iterū etiam in ea demonstratur. quare diuersa officia uni p̄sone ñ s cōmittenda. Qd sit officium uice domini. quare sclarib⁹ uiris extra ecclasticarū rerum non sit intiungenda. Agitur in ea de discordantibus & dissidentibus ratione uel epali potestate ad cordia reuocandis. uel etiam condemnandis. De his etiam quib⁹ ecclia ñ sufficit ut de labore manuū uiuant. absq; detrimento sui officii. de his etiam q̄ ecclastici officii negligunt adesse. De his qq; q̄ in ecclia ñ corde s; uoce psallere student. De diaconib⁹ modulationem uocis inseruientib⁹. De clericis abepis ordinandis. De epis qui a sua parrochia ñ recipiunt. uel q̄ paliqua causa nolunt eis adire. De obedientia quā inferiores ex ordine superiorib⁹ debent. De superbia diaconorū & eporū. quib⁹ romani pontifex uices suas cōmittere ualeat. De his q̄ ei legationē impediunt. De archidiaconis. ne sup clericos dnationē exercent. uel censū aberiscriptunt. In q̄b⁹ p̄bris exequenti epis. De his & quę de ordinib⁹ uel ecclastici reb⁹ a pnecipib⁹ decreta inuenimus. an uim auctoritatis obtineant. De epigrmis & transmarinis hominib⁹ sine crographis quinq; eporū non ordinandis. De his qui in pagis baptizantur ñ pmouendis. De officio primatū & patriarcharū. q̄ reuerentia ab archiepis sit eis exhibenda. Ne aliis patriarcharū uniuersali appellet uocabulo. Ante pallium acceptū ab archiepo. primati uel patriarchę epos ordinare non licet. Quib⁹ diebus q̄b⁹ horis archiepis pallium ferre debeat. In concessione pallii antiqua priuilegia sunt innouanda. Et qd minima pecunia duo metropolitani esse non debent.

IN SECVNDA PARTE QVĘ PRIMA CAVSA ē AGIT DE SYMONIACIS. de his indebite qui pecuniam aliqs in ecclia ordinant uel ecclastica beneficia tribuunt. De his q̄ scienter aut ignoranter aliib⁹ ordinantur uel promouentur. Querit ē in ea an sit peccm emere spiritalia. Symoniaci a fide alienati pbant. Similiter in ea agit de sacramentis quę pheretecos uel catholicos sacerdotes tuere criminosos ministrant. quorū sint uera uel falsa. pollutia l sēa. quorū sint recipienda l non. Agit etiam in ea de his qui symoniace ordinantur a symoniacis. uel symoniace a nonsymoniacis. l non symoniace a symoniacis. In nōdignitate seruanda erga symoniacos nīa pbibet adhibenda. nisi uiolenter adiuti fuerint. Ostenditur etiam in ea quo modo pcii acceptis qualiter & accipiendis sint. aliquoq; suppletione ad sacros ordines nullo accedat. & qd sacri ordines sicut pcio interueniente ñ s pstandi. ita nec ē restituendi. Similiter symoniaci pbantur qui pecunię interuentu ordinandis sacros ordines tribuunt. canonicę electorum assensū non prebent ecclis edificandis. uel consecrandis lapide benedictū. uel ēsecrationē subtrahunt.

Querit ē in ea. an p ingressu monasterii pecunia sit exigenda. uel exacta pstituenda. Vbi ostenditur quorū abingressuris monasterium pecunia sit accipienda uel non. In ecclia quis sint recipiendi l non. de his qui ꝓ uita uel ecclastica beneficia pecuniā dando emerint. uel accipiendo uendiderint. Similiter querit an sint symoniaci uel ñ. qui eum emptoribus ecclarū sic eodē crimine implicant. ita eadē pena plecti iubent. querit ē in ea de paruulis quib⁹ paterna cupiditas ecclas uel ecclastica beneficia emit. an implicentur crimine paterno cui ñ gratum consecratū. de quib⁹ ostenditur qd̄ si macula peccati ñ contrahant. de ingore tam & seuertate canonū cogunt deserere qd ex paterno delicto abeos puenisse pbat. Qd ē in ea de omnib⁹ generalit accipit. p quos promotione pecunia a parentib⁹ offert ordinatore uidelicet & ordinando penitus ignoratur. Agit ē in ea de his qui ignoranter a symoniacis ordinantur. nec non de his qui p electione pecunias offerunt. ut uel detrimū electoni fiat. uel ut subscriptiones confirmentur. uel ut electiones ñ resistant. De his etiam qui suę heresi renuntiant q̄r an sint recipienda in epali dignitate uel non. Ostenditur ꝓ in ea quorū ecclia quę damnabilia s aliqn tolerat. p tēpe p p̄sona. iniuria pietatis. uel necessitatis. sine uitiantur. Iuramenti quoq; a sacramento redeuntibus in ea exponit. Quorū etiam in ecclia mala sint tolerandā. quorū resecanda pariter in ea monstratur. De his etiam qui abhorrentes ordinari s cum ad unitatē catholicę matris redierint. q̄r uirū in eodē ordine rurū ualeant ordinari uel non.

IN SECVNDA CAVSA. de accusatione eporū agit. In qua primū querit an immanifestis iudiciarius ordo sit requirendus. ubi etiam distinguit. quid sit obseruandum q̄n crimen notū ē iudici. & non alis. l alis. q̄n iudici. uel iudici parti & alis. ita q̄ non sit notum. Sed ēdo. q̄r de expoliatis an sint cogendi ad iudicium ante plenariā

BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS

& corpale restitutione. D ende qr qua ppia feriant. q in accusa
tione deficiant. D istinguit enim aliud de accusatione ñ implē.
aliud eiusdem ñ ppbare. P retera quid interest inter calumniantē &
puaricantē & tergiuersantē. siue temere accusantē. & quę ppia
unicuique sequat. qn &. L ab abolitione postulare & impetrare
accusatori licet. cui gra abolitio fit. Vel qn princeps aliquē inte-
grum restituit. inde ex legib plenissime habet. I nea & qrit.
an deficientib accusatorib reus sit cogend ad purgationē. an sit
in arbitrio iudicis. ut reu quota manu seipsū reddat purgatū. an
iuramento eandem feri. ul feruentis aquę. ul monomachię. uel
quilibet huiusmodi purgatio sit adhibenda. Q uerit enim mea si duo
uel tria testimonia ad epm commendū sufficiant. I nea qq;
agit de remedio appellationis. quo uitata causa subleuat.
omib libertas appellandi prestat. I nsecularib causis ad eiusdem
iudicē tnęcclasticis ad ecclasticū. maxime ad romanū pontificē.
ante data qq; sententiā. ul post eunq; licet appellare. nec eis ap
pellantib inducię s denegandę. Q d si abeo ad quē appellauit
iniuste appellasse pnunciabit. punit. S iv post data sententiā
appellare uoluerit. infra. x. dies & admat audientiā. nec ñ nisi
adiudicē catholicę fidei. alicui katholico appellare licet.
F orma v appellationis siue ante data sententiā siue post. aliqs
appellare uoluerit. ibide explicat. qd si sententia sub ēdictione
plata fuerit. ipsa quidē sententia sub ēdictione pferri ñ debet.
D ies tam appellationis ñ ab exitu ēdictionis. sed a tpr latę sententię
cōputandi s. N ec solū in iudicis. sed etiam in aliis negotiis puoca
tionis parte auxilii. nec nocet appellationem si q pnunciauit copia
sui ñ fecerit. q min si q appellare uoluerit facultatē adeundi eū impub
lico habuerit. Q uę v ppia causa sit. & qn tps appellationis currere
incipiat. si aduersus absentē pnunciatū ē uel si presens aliquē
deportandū pnunciauit & impr relaxit ut deportet. uel si
ñ in tanto pśidis apud pśide aliqs onerat. ul si excomptū iniuriarū iniu
gatori edictū ē qb & in alterna causa appellare liceat ibide in
uenit. S imiliter agit mea de dimissoris iudis quę dandę s ab
eo a quo appellat. adeū ad quē appellatū ē quarū forma ibidem
explicat. has autē intra tps legitimū instanter & sepe pensse sufficia
ut. quātus ñ accepit. dū m hoc ipsū contetet. A ppellatione uero
interposita siue recipiat siue non. a medio tpe aliqd nouandū sit.
uel si explurib facinorib aliqs condemnatus sit. & ppt queda ap
pellauerit. & ppt quędā ñ ibide similiter exponit. Q uoties v
in eade lite sup eadē capitis aliqui puocare licet. ibide similiter
explicat. O stendit enim mea a quib iudicib puocari ñ oportet.
& an obsit ei qui in iudicio appellationis institā pnunciauit
tulisse sententiā. & an in causa subsequenti sit denuo ad
testimonium. qui eidē causę olim cognitionē susceperit. de causa
appellationis. quando p procuratorē uel qn p ipsos appellantes
agi possit. D e tpr quoq; exequendę appellationis. D e eo & eiā
qui postqā appellauit ab appellatione desistere uoluerit.
S imiliter qn nec etiā puocatione interposita sententia ñ tenet.
uel qn appellatio interposita nonsit recipienda. uel si ex una
eadēq; causa plures condemnati s. siue omis appellauerint.
& unus tamū appellationē executus ē uel si uni tamū ap
pellauit. deinde exequens obtinuit. an hoc & eiā certis psit
ibide exponit. S imiliter & ibide ostendit ñ solū iudici sed
& eiā arbitro si delegat fuerit. suscipiendę appellationis
necessitatē imponi. T empus quoq; pfigit intra qd adie
sententiamq; gesta una cū relatione litigatorib pstent. quib tā
mentalib quā interminalib peccatis & causis. ñ solū libellis
sed etiā inuice appellare licebit. Q ui autē de appellatione
cognoscet ad eū a quo appellatū ē litigatores remittere non
uale. sed in omni causa appellationē interposita instā
pnunciare debet uel iustā. A git & eiā mea de accusato
ribus epōrū. an laici uel clerici inferiorū ordinū in accusatione
maiorū sint audiendi. I bi & eiā ostendit qd multi s impares
dignitate quos pares faciunt merita uitę. D e monachis & mea
qr an in epōrū accusatione sint audiendi. D e accusatione quoq;
an in scriptis an sine scriptis fieri debeat. & quę sit ei forma ibide
explicatur.

N tercia causa de expoliatis

AGITVR in qua primū querit. an restitutio quibuslibet expoliatis
danda sit ante quā uocentur ad causā. & in ipsa restitutione
an sola restitutionis sufficiat. an & corporalis possessio restitu
enda sit. ut eiecti uel expoliati. & naturalē possessionē recu
perat. siue animo suo & corpore alieno. uelum p procuratorē siue
animo & corpore suo. A git mea de induciis post restitutio
nem pfandis. & quo tpr & quo spacio tpis sunt concedendę.
Si autē qui male uiuendo facultates ecclę dispergit. quibē
natio ecclasticarū rerū nonest restituenda. sed donec ei causa
cognoscat. pclericos eidē ecclę patrimonia ei gubernentur.
H is uero qui ad causā uocati s similiter inducię ñ s negandę.
quę pspacia tpis legi diffinitę s. S pacia uero dilationū plocię
positione legis moderant. D andę dilationis arbitrū iudicib
ñ ēcedit. nisi eande dilationē rerū urgentissima rō flagitauerit.
& necessitas desiderantis instructionis exegerit. S imiliter aut mea
ostendit. cui dilatio sit penitus denegandā. uel cui pfanda. & qd a
iudice pcedente ñ ē postulanda. cui nonnisi causa sit indulgenda.
I bide quoq; ostendit. quo ordine libellū conuentionalē actor
reo porrigat. quo ordine eū libellū porrexerit. & quot diebus indu
ciis litē contestet. ad causā pueniat. uel si post tps pstitū intra. x.
dies reo pśente ñ occurrerit in quantū ei condemnatio subsequat.
A git & mea de infamib & non legitime conuicti. utrū ad ac
cusationē admittendi sint uel non. & de omib qui generaliter ab
accusatione s remouendi. D istinguit & eiā ibide quid inter
inter excōmunicationē & anathematizationē. A git & eiā mea
de testib de domo inimicorū non pducendis. D e inimicis quoq;
in accusationē uel testificationē non recipiendis. E t qd motus
& ñ suspectus accusatorū & testium desiderat affectus. I bidem
& eiā ostendit qd certa sua pruncia reus nullatenus ē pducendus. qua
uentas causę in loco admissi criminis facti deprehendi potest. nisi
forte altera pars iudicii maioris pśonę interpellauerit. uel decli
nando iudicii uel reuelando sententiā. O stendit & eiā mea quę
exceptio in limine litis debet obponi. & pbari. queq; usq; ad terminū
causę ualeat differri. S imiliter mea agit de accusationib &
criminationib epōrū quas & si cōpuncialib & metropolitanis
atq; primatib uentilare licet. terminū tam absq; ēsentia ro
mani pontificis accipere ñ ualent. quātus aliqn in ēsultio romano
pontifice plerq; epōrū damnati inuenimus. & alii in loco eōrū sub
rogati. quorū damnatio & subrogatio pbono pacis & dispensatio
ne tolerata legit. I bide etiā ostendit qd ñ licet alicui metropo
litanū suū contemnere. & aliorū iudicii expertis nisi forte ad ro
manam sedē appellatū fuerit. uel a beatis iudicis eleen ēcedantur.
A git & eiā mea de eo. quē par aut maior macula cū reo infert.
ubi de infamib generaliter statuit. qd nec cognitores possunt esse.
nec procuratores uel patroni causarū. I bide & eiā ostendit quid
sit postulare quot s ordines eorū qui postulare phibentur.
Q uida uidet phibent omnino postulare. quib pmittit pse tm
postulare & ñ palis. quib & pse & certis pśonis postulare per
mittit. qb & p quib libet pśonis postulare ēcedit. Q ui etiam
a professione aduocatorū arcent. A git etiā mea de aduocatis
qui ñ rōne s pbris putant ē certandū. qui etiam initiant uel
pactionē conferunt cū eo litigatore quē in ppnā fidē recipiūt.
qui ex industria iurgium purahunt. S imiliter ibide osten
dit. in quib causis patroni seu arbitri aliqui suscipe
phibent. Q uot modis infamia irroget. Q uot sint illa quib
aliqui impediunt ne iudices sint. natura uidelicet ut surdus.
& mutus. lege. ut qui senatu motus ē moribus. ut femine & serui.

Prohibet etiam mea quisque iudicium a contra se declinare: cuius mendic negotio agendo obseruabit arbitrium. Agit etiam in ea de accusatoribus uel testibus qui in absentia uoce accusationis uel testificationis exhibere non possunt. eum absens nec accusari nec damnari potest. nisi contumacia eum absentem fecerit. Similiter qui absens e patria accusare non potest. nisi in crimine maiestatis in quo illustris persona per peiuratorem mendacio excepe potest. De testibus etiam ibidem ostendit. quod testimonium dicere non possunt. nisi de his quae presentes uiderunt et nouerunt. De his etiam quae audierunt si ad hoc euocati sint. mentis causa testimonium dicere possunt. nec sint admittendi ad testimonium. qui non simul sed diuersis temporibus se idem uidisse testantur. nec ad seruos gestos aliquid ex suo testes adicere debent. Ostendit et mea quod deficientes in primo capitulo non sint admittendi ad sequentia. et quod accusatus priusquam se excusserit crimine quo premitur in pari uel in minori crimine non datur licentia alios accusandi. nisi suas suorumque iniurias persequantur. Ibidem etiam ostendit. quod criminalis questio praeiudicat criminali. Item quod ciuili. Item quod ciuilis praeiudicat ciuili. uel quod criminali.

In quarta causa similiter agit de accusatione in qua de excommunicatis primum quaerit an aliquis accusare possint ante quam reconcilientur. De quibus et de omnibus qui maculis infamiae aspersi sint. et de paganis atque iudaeis agitur et de omnibus accusatis quos accusatio pendet ibidem statuit. ut nullus eos ad accusationem admittat. Bende qui abaecusatione prohibentur uel quos accusator de domo sua produxerit uel qui nondum usque ad quartum decimum suae aetatis annum pueriliter in eadem causa ad testimonium admittu prohibentur. Generaliter et qui et aduersus quos ad testimonium admittu prohibentur uel qui idonei ad testimonium dicendum intelligantur. Vel ubi numerus testium non diffinitur. utrum uiritanentur et codredlus. quot ad dicendum testimonium sufficiant. Quae etiam in utrisque iudicia considerandae sint. siue ab altera siue ab utraque parte testes producti uideantur. ibidem plenissime explicat. Agitur et ibidem de differentione personarum quae in iudicium considerantur. ne aliquis presumat accusator esse et iudex. uel accusator et testis. uel testis et iudex. uel iudex et defensor. uel defensor et testis. cui in omni iudicio quatuor semper desiderentur personae iudicis. clerici. accusatoris idonei. defensoris congrui. et testes legitimi. addita quinta persona rei uindicae. sine qua iudicium instrui non potest. Ibidem etiam ostendit. quin accusatio debeat fieri inscriptus. quin et non premissa inscriptione accusatio fieri possit. De eadem ibidem agit de his qui litteris euocati ad causam die statuta non occurrunt. an sint a dignitate remouendi. Item non. Addit etiam de his qui in iudicio episcopi cum iudice apparuerint. ne de cetero ad arguendum admittantur. nisi propriae causae non tam criminales quam ecclesiasticae asserere uoluerint.

In quinta causa similiter agit de accusatione in qua primum quaerit de his qui famosos libellos clamato sentiunt. et probare negligunt quae iniuriis mandant. qua pena sint feriendi. Addit etiam ibidem de his qui non habentes licentiam et res libellos in scriptis. uel domi uel in publico uel quolibet alio loco inuenerunt. ut aut eos corrumpant priusquam alter inueniat. aut nulli confitentur inuentos. Quod si contigerit fecerint quasi auctores huiusmodi delicti capitali sententiae subiciantur. Ostendit etiam mea quomodo et quibus modis uniuersitas aliquis sit uocandus ad causam. Et quod inscriptus quisque etiam debet. ante quam sententiam damnationis accipiat. In quibus iniuriis hoc ipsum reo significari oportet. uidelicet quidem obponitur ut ad responsionem preparatus uenat. Item nea quoque agit de his qui impedimento causae suae adesse non ualent. an per peiuratores intendere uel excepe ualeant. quibus permittitur ut causas suae absentiae per peiuratores allegent. principalem uero causam nulli nisi ipse exsequi permittitur. Ibidem et ostendit quod absque synodali audientia episcopus damnari non debet. sine praeiudicio uel romani pontificis. qui sicut damnatos a synodo sua iuste auctoritate restituere. sic absque synodali audientia quosque iuste damnare. Quod exempla gelasii in qua agit de damnatione achatii. eutiquiae adiuncta. Addit etiam de his qui uenientes ad synodum tumultu uel contumelias uel rixis concilium perturbant. Deinde agit in ea de his qui alios crimina iudicant. quin plurimum confertant fraternae unitatis. uel quin delinquant. Addit etiam de his qui non possunt probare quod intendunt. qua pena sint puniendi. De probris etiam et certis denuo similiter ostendit quae extra iniuriam quaestionis testimonium dicant uel non. et an aeno falsi fit falsa iniuriarum aduersus eos uel non. et qua pena sint puniendi si inter pecuniaria uel in causa criminali falsum testimonium dixerint.

In sexta causa de accusatione simoniacorum agit in qua primum quaerit an illi qui crimine simoniae infamiae nota ad eorum accusationem admittantur. ubi regulariter statutum ostendit quod sine sacedotes sine crimine diuini peripsi ita criminosos accusari non permittit. Item etiam ostendit quod infames sint. quicumque culpis exigentibus ad sacedotium peruenire non possunt. et qui illa peccata committunt. de quibus apostolus ait. qui talia agunt regnum dei non consequentur. Item alibi. cum huiusmodi nec cibum sumere. hi omnes ab accusatione alios repellunt ante quam ecclesiae satisfaciant. Prohibentur etiam maiores accusari a minoribus et spiritales a carnalibus. Agit etiam ibidem de decretorum quibus docetur uitam moresque corrumpunt. hi omnes infames esse pronuntiantur. quorum tamen decretorum patientiae tolerandae monstrat. generaliter etiam infames. serui. poenitentes. bigami. qui carnem deseruerunt. qui non sint integri corpore qui sana non habent mente uel intellectu. qui obedientes existunt. Qui furiosi manifestant uberta et atque suspecti et qui recta fide et uigilia euangelica non habent. ab episcopi accusatione repellunt. Ibidem et etiam specialiter ostendit quod heretici accusationem etiam infames admittunt. exemplo quoque uesci manifestant et soci eorum ad accusationem simoniae admittendus putat. Agit et etiam mea de episcopo qui in accusatione accusationem uertere quaerit. an sua simplici assertioni fides sit habenda. maxime dicit solum alterum sedentis consentiunt dicat. nec illud probare testibus ualeat. Ibidem et ostendit quod iudicium archiepiscopi alterius puniaque alterum expete non licet. casus tamen monstrat in quo episcopi alterius parrochianum excommunicare ualeat. Ibi et ostendit eum iudicium episcopi debent expete si episcopus alterius eum causam discordare egerint. Quod si omnium episcoporum concordi fuerit damnatus sententia. necesse habebit aut iudicat acquiescere. aut ad iudicium maioris auctoritatis appellare. Ibidem et etiam de reo agit quod accusatore deficiente non cogendus sit ad probationem. nisi publica fama uexetur.

In septima causa de substitutis agit utrum unum episcopo alius possit substituere. et in eadem ecclesia ordinare. Item et etiam prohibent sacerdotes soli diuina mysteria celebrare. ut si forte humanitus eis aliquid accidere. possunt sacedotes incohata mysteria perficere permittit etiam senectute grauatus coadiutorem sibi quaerere. qui post eorum decessum in plenitudinem potestatis eis succedere ualeat. Ostendit etiam ibidem quin liceat episcopo. et quo ordine uel cum auctoritate de kathedra ad kathedram transire. Item quin non liceat. Agit etiam ibidem de mutatione episcopatuum sedium quin fieri possit. De his et agit quae licentia de episcopali sede ad monasteria descendunt subiectionem quibus alii subrogari possunt. illi uero ad pontificatum nequaquam resurgere ualent. Ostendit et ibidem quin liceat plenis regimina suscepta gregis deserere. uel quin non liceat. Agit et ibidem mea de presbyto. qui sacrificiorum celebrationem causa infirmitatis dimittit. an recuperata ualitudine officium suum exequi possit.

Septima causa de epis agitur qui successores sibi ex testamento instituunt. Ibidem de epis agit qui gradum suscepturum meritis adornant qui dignitatis officium aliquando laudabiliter appetunt aliquando laudabiliter refugiunt.

Ibidem ostendit qd in electione seu in ordinatione epoy ppli desiderantur psentia ut omis sciant et certi sint qui prestantior ex omni ppl'o qui doctior qui sanctior qui omni virtute eminentior ille eligatur ad sacerdotium. Ibidem ostendit: qd neq; ex plebe. quę sepe clamoribus aut gra aut pecunia fortasse extorta moveri solet: nec ex ipsis sacerdotibus ad eligendum eum aliquis se idoneum iudicare debet. nisi eum oranti et petenti ad hoc revelat. Agit et mea de his quos n ds eligit: sed ipsa merita deposcunt. qui sua querunt n quę ihu xpi. qui de epatu intumescunt. et putant se n dispensationem sed imperium ecclesie tos. de qb ibidem ostendit qd sicut regina austri iudicatura est homines tpis sui. et nimirum condemnabunt iudeos qui contempserunt saluatorem sic tales iudicabunt a plebe s commissa.

Ostendit et mea qd amicos patronos meos electione convalescere n debent. Quod in suscipiendis antistitis causa comuni utilitate neglecta nullus suo lucro psnee debet. In ea quoq; agitur de his qui post electionem p indemnitate ecclie iuramentum pstant an sint habendi simoniaci vel non. De clericis quoq; qui ante exitum causę ab epo accusato discedunt. De epis qui accusati et ad sam sedem vocati sine litis aplici ad suam reverituntur ecclam.

Nona causa de epis excommunicatis agit qui tpr suę excommunicationis alios ordinare psumunt. utrum ordinatio quę ab eis facta e vel electio quę n a catholicis facta pbat. aliq m rata possit haberi. Agit et mea de epis archiepis. pmatibus vel patriarchis qui clericos alteri sine litteris ppri epi ordinare psumunt. De his qui et ordinati s an ab epis suis in ppriis ordinib recipi possint. In ea quoq; agit de patriarchis vel primatib. et ceteris an suffraganei clericos suos illis mesuitis damnare valeant vel absolvere quod solio privilegio romanę sedis nulli fas e licere. nisi forte cum suffraganei archiepoy subditis suis ad malum favere cepint. atq; ora eis correctione negligentes extiterint. alias ante sola romana ecla sua auctoritate vale iudicare de omnib. de ea vero nulli e iudicare pmissum. sic et clericos cuilibet ecclie sua auctoritate ordinare vale.

Decima causa de ecclis agit an ecclie cui omni dote sua et decimis. et omnibus quę ad eas pertinent in epoy potestate consistant. et quota parte decimarum oblationum. atq; reditum eps s vendicare valeat. Agitur et mea de epis qui volentes singlis annis circuire parrochias suas ad pdicandum vel confirmandum. exigunt ut mansiones quibus in pfectione ura debuerant alio pecto redimant. Ibi et peptit ut annuatim ab epo diocesis visitent. Quod si infirmitudine impedirit psemetipsum eas visitare n poterit. quib visitationis officium committat vel visitantes epi quid a clericis suis exquirere vel quid eos docere debeant. ibidem ostenditur. Agit et mea de laicis qui elemosinas et oblationes ecclie accipiunt quas vel ipsi comedunt vel alis cedunt. qui et ecclias incastellare et in servitutem redigere psumunt. Ibidem et ostendit qd epi potestatem habent dispensandi res ecclasticas n distrahendi aut dilapidandi. qn et de reb ecclasticis pcie fieri possunt. quo casu res ecclastice alienari valeant et quo ordine in quib reb ppetua emphiteosis pmittit qn et in ceterarum possessionum seu pdioy urbanoy seu rusticoy ad ius ecclasticum pertinentium tpralis usus fructus possessio legitime pstari valeat. Ibidem et ostendit quom puniat eps qui res ecclesiasticas alienare psumit. Quid et nomine cathedraticum exigere debeant. et ut tertia parte oblationum sibi n usurpe. nisi easdem ecclias regere voluerint. Et ut parrochiales clericis in aliquib opib seruili timore epo non coganturseruire.

Agit et in ea de epis qui pparrochias suas erudire desuevis. qui erga subditos tirannide exercent. qui quasi iudiciaria vivontione stipendia aberis exigunt. qui superfluis exactionib pene usq ad exinanitionem basilicas suas pducunt.

Nona causa de clericis iudicii agit. tam criminalib quam civilib. an clericus ante civile iudice sit pducendus. Ibi ostendit qd in omnib causis actor for reu sequi debet. Qua et pena sit ferend clericus. qui derelicto ecclastico iudicio cognitione civilium iudicii eligent. tam in civili quam in criminali actione. et qd clericus rept obnoxi civili iudice puniri n debet. nisi ab epo suo iudicium fuerit clericat honore. Ostendit et mea an suspensione sit dignus clericus. qui ad civile iudice clericum credidit pertrahendum. Agit et in ea de iniusta sententia suspensionis. depositionis seu etiam excommunicationis. an sit ei parendum vel non. Ibi et distinguit quot modis sententia iniusta dicat. et qn sit observanda. qn et pnulla habenda. Agit ibidem de duplici genere excommunicationis. facti videl. et sententię. et de his q eis excoicatis scienti vel ignoranti coeant. in quo casu sint habendi excoicati qui eis excommunicatis scienti coeant. In quo minime. De his et condemnatis. ante quoq; absolutionem eps mortis an postea valeant absolvi. Pro quib et in a culpis aliqui sint excoicandi. Ostendit etiam in ea quod uxores. filii. servi. ancillę seu excoicatoy mancipia. nec non rustici et servientes. et omis alii q non adeo cum illis sint ut eoy consilio scelera ppetrentur. et qui ignoranti excoicati coeant. quiq; cum illis coeant qui excoicati coeant aplica auctoritate anathematis umbrulo subtrahuntur. Oratoribus quoq; sive pegrinis aut viatoribus qui interim excommunicatoy deveniunt. ubi n possunt emere vel n habent unde emant ab excoicatis accipiendi licentia datur. ipsis et excoicatis n sustentationem supdię sed humanitatis causa aliquid dare n phibem. Excommunicationis atq; recidivationis forma et modus. Et quę penitentia sit imponenda pbis. qui excomunicati sacrum ministerium etiam pesumunt. sive his qui excommunicatis comunicant ibidem explicat.

Nona decima causa de clericis agit qui volunt ppria relinquere et comune vitam ducere. an clericatus sit eis detrahend. Et quom liceat eis ppria habere vel non. Et an reditus ecclie liceat eis p pbendis dividere. ut annuos redit divisoy pdioy. quisq; sibi specialiter vendicet. Agit et mea de sacerdotibus qui aliqua de reb ecclie dedisse noscuntur quom his qui eas acceperunt ea quę data s aliqua firmitate stabunt. vel qn alienationes facte irritum devocant. Ibidem et ostenditur qua pena sit ferend. qui res ecclasticas alienare psumit. vel quom ecla quę s subrepta s multiplicata recipit. vel qm lucra de damnis n quirit. Agit et mea de portionib oblationum et decimationum et reditum ecclasticoy. quot fieri debeant. et quib pertinant. et quoy dispensationi reservent. De laicis quoq; ibidem agit qui monachis epis sive alis clericis res defunctoy invadunt. ecclie atq; pauperib subripiunt. quod nec epo nec alicui metropolitano concedit. De servis et ecclarum ibidem agit quom possunt ad libertatem pervenire vel quom eos impedit libertas quia reverentia ubertas suis debeant patronis. Et quod res sacre patrimonia pauperum per redemptione captivoy distrahi possunt. quodq; religiosis intuitu ea in quib ecla detrimentum non patitur monasteriis tradi valeant. In ea quoq; agit de his qui ante tempus suę ordinationis nichil habere videbantur et post ordinationem sua multa invenisse noscuntur. ubi distinguit quę ex postea questus reb ecclie annumerare cogant. quę minime. De his quoq; in ea agit qui de suis et ecclie reb vel de reb tantum ecclie aliqua questisse noscuntur cum pertinant. De his et qui p expendio suarum rerum ecclie reb detrimentum inferunt vel occasione rerum ecclasticarum in reb ppriis detrimenta patiuntur.

Ostendit & ibi de quib reb hæc sacerdotib testamenta conficere uel q̃n de reb ecclastic testari licebit uel si mutatio ex gradu ecclastico aliq̃s decedat. nec inuenitur qui iure cognationis ei succedat ad quē deuolu tur ei hereditas.

¶ TERTIA DECIMA causa de his agit qui da dib bellorū pressi hostili metu cōpulsi. domicilia sua uallam diocesim transferunt. p̃dia tam̃ ecclia colere ñ desinunt. quib debeant p̃soluere decimas. an ei apud quos domicilia transtulerunt. a quib ea spualia acceperunt an his unde quoq; diocesim p̃dia colunt. apud quos & funerari debent. De pre scriptione quoq; triginta ul xl annorū in ea querit an in decimatio nib & iure funerandi & ceteris ecclastic reb locū habent. De iure & funerandi cessante p̃scriptione querit an sit liberū cuiq; s̃ sepulturā eligere. Prosepultura mortuorū quoq; aliquid exigi prohibet. & qua pena sint digni qui defunctorū oblationes aut negant ecclis. aut difficultate reddunt similiter ibidē ostendit. Agit etiā in ea de mor tuis an sine in ecclia sepeliendi uel non. Et quidem p̃sit iuxta ecclā sepeliri quod ue ad eos pertinet. an in hac urna tantū. an & post hanc urnā alter alti omib atq; consilis adiuuet. Quot modis animę defunctorū soluant. Quib sacrificia & oblationes p̃sunt p̃ morte. Quare tertiū septimū. uel quadragesimū dies ab obitu defunctorū obseruet. & unde exordiū sumpserit. An lugere & uestari tā p̃ nātā quā p aliorū morte sit peccū. De mortuis & utrū seiant ea quę hic auditis gerunt uel non. De his quoq; qui in penitentiis sus pendunt. an iuxta ecclam sint sepeliendi.

¶ QUARTA DECIMA causa de canonicis agit qui de p̃dis ecclę questionē mouent. De quib q̃r an liceat eis sua repetere. & qui tantū diu res ecclę p̃secunt ñ sua quoq; dm ñ s̃ res pauperū quoq; eiā gerunt repetere p̃bant. nec s̃ s̃ pauperib coram iudice stare & mu dieo contendere p̃bant. alius autē impotentis sua repetere & in iudicio stare p̃mittit. Ostendit & in ea qd in causa ecclę & clerici ad testimoniū dicendū p̃dici possunt. In confitendis autē in strumentis secularū negotiorū p̃ni ad testimoniū uocari p̃hibentur. Agit in ea de his qui negotiatorib pecuniā credunt. ut ex eorū mercibus emolumenta pauperum qui usuras accipe p̃bant. Item ibidē eiā ostendit. qd nec clericis nec laicis usuras uocē exigere. quia qui usurā accipit rapinā facit. Item ibi & p̃bat omne qd male possidet alienū esse male autē possidet. qui male uitā. Probat & in ea qd ex fenore uel usuris. ut ex quolibet male acquisito eleemosynę fieri ñ possunt. Et qd si alteri subueniri ñ p̃sum̃ nisi alter lesat cōmodū neutrū iuuari quā alterū gratuitari. Et qd exemplo filiorū isti q̃ egipcios expoliauerunt aliena rapere ñ debent. Item ibidē & ostendit. qd nomē furti omnis illicita usurpatio rei alienę intelligit. Et qd ñ nūquā aliqua de peccto adquirunt. quę pauperib iuste erogant. Et qd penitentia non agit s̃ simulat. si res aliena p̃ quā peccū ē reddi possit. & non reddat. Agit & in ea de eo qui rem alienā ēscentauit. utrū eandē an ad eā estimationē restituere debeat. De flagitiosis eiā p quib apud principes ecclā debet intercedere ñ eos temerario ausu defendere. Furū quoq; ibidē ostendit. ñ tam in quantitate rei quam in affectu furantis considerari.

¶ QUINTA DECIMA causa de quodā clerico agit qui ante sacerdotalem benedictionē crimine carnis lapsus ē p̃hibet. post sacdotium ñ in furore uersus. quendā interfecit. recuperata sanitate accusatur a ea. eū qua lapsus esse dr. Querit q̃ in ea an quę mente alienata fuerint p̃petrata sint imputanda. ubi & de peccis agit utrū omnia sint uoluntaria. an aliqua pre uoluntate ex carnis infirmitate p̃cedant. Item ibidē & ostendit. ñ alia intelligi peccā nolentiū. nisi quę a nescientib cōmittunt. Et quod furiosi & impuberes in uria quidē p̃ati possunt. sacē autē ñ possunt. & quę patient eorū quę p̃cedunt ex infirmitate carnis. ut animi. quę minime. Quare & persona occidi uidentur ad quę mulier accessit. de furiosis quoq; ibidē specialiter agit. qd oblati in furiosis minime reuiuant. nec sint obnoxii morti. & si furore innocentes p̃manent. De ebriis & ibidē ostendit. q̃ si qui p̃ uinū deliquerint facta eorū donant̃ uenia. s̃ leuiter donantur auctores. & generaliter ibidē excusantur quęcūq; preter uiam uoluntate gerunt. penitentia tam̃ ibidē imponenda ostendit ei qui infamem aliquē occiderit. Item quoq; agit de clericis. qui p impensis patrocinis more secularū munera exigunt. De mulieribus quoq; an generaliter ad accusationē admittant̃. uel quib in rebus specialiter accusare eis p̃mittit. Prohibet & epis. p̃bis. uel quib libet clericis die dnico cuiūlibet causę p̃positū negotiū uentilare. Item ibidē & ostendit. qd crimen infamantib purgatio ē deferenda. Et qd confessio clericorū eruentib ñ ē extorquenda. Et quod iuramenta uel quelibet oblationes uiolent̃ extorta absq; infamia uel calumnia a plica auctoritate ualent dissolui. Fidelitatis & iuramenta ibidē ostendunt̃ p romanū pontificē posse remitti. eū illi quib p̃stita fuerunt a suis dignitatib deponunt̃ uel excōmunicant̃. Item ibidē & ostendit̃ quod ab q; synodali audientia sacerdotes a ep̃is cōdēnari non debent. Et qd ep̃i desiderent̃ in causis sacdotū qd & in causis diaconorū. Agit & in ea de his qui coniugale pecū admittunt. & postea p̃bri uel diaconi ordinant̃. aut suscepti possunt fungi officiis.

De sacerdotib & in adulterio deprehensis siue de hoc sola fama respiciatur. ubi sacra sunt perpenda mysteria.

¶ SEXTA DECIMA causa de monachis agit̃. an liceat eis officia p̃bris celebrare penitentiā dare & baptizare. & decimas accipere. Ibi & ostendit. qd simpliciter monachi ecclastici officiis ñ aggregati. clericis a quib p̃sumunt̃ decimas debent̃ p̃solutę munus ad altare deferre eorū sententię subiacere. Quib & eccedit̃. ut ipso iure habeant immunitatē omnium tantū siue testamentariū. siue legatorū. siue donatorū. nouarū eiā collationū & sordidorū munerū. Quinto p̃bri electione & ep̃i ordinatione ecclastici s̃ aggregati officiis. & ordinati in parrochialib ecclis iure ab eis temporalia accipiunt quib spualia ministrant. nec ñ sacerdotib suis decimas soluere. aut mun ad altare deferre cogunt̃. De his & qui intra monasteri claustra cōstituti. quib p̃bris ad regendū ñ cōmittit̃. Item ibidē similiter ostendit̃ qd specialis p̃uilegio de p̃dis quę ad usū p̃pri colunt̃ decimas abeis nulli p̃mittit̃ exigere. de p̃dis autē quę familię eorū colunt. Ibi decimę p̃soluant̃ ubi eorū infantes baptizant̃. & ubi p̃ratū anni circulū missas audiunt. Item ibidē & ostendit̃ qd papa duos ep̃atus in unū potest redigere. & unū in duos diuidere. & ep̃os ad obedientiā quā debent archiep̃is. & aliis dignitatib potestatis eorū uel p̃latorū l imperiū eximere. Item ibidē & ostenditur qd plures baptismales ecclę in una diocesi esse ñ possunt. Agit & in ea de his qui oblationes ecclę l decimas p̃ter ēsa ecclā ep̃i. aliis quā baptismalib ecclis soluunt. & exempta dispositione ep̃i. p̃ suo libitu tribuunt. Item ibidē & ostendit̃ qd pari pena s̃ puniendi qui res ecclę inuadunt. & qui in reb eorū simili crudelitate crucianti. Et qd ep̃i de iure suę diocesis nihil debent auferre. nec possessiones ecclę. aliq̃ ñ alienare. Quū & graue sit apud dm decimas & oblationes ac primitiua sacdotib non solutę. Et qd ep̃is ēsentientib monachis qui intra claustra monant̃ non tāquā clericis s̃ ut pauperib quib quarta pars decimationū debet̃ decimę iuste tribuant̃. Item ibidē & ostendit̃ qd ēs decimarū & oblationū sclarib p̃uenire ñ potest. a quib tam̃ si ep̃o loci illi ēsentiente in usū transierint monachorū & seruorū dī. omnia eis p̃petua firmitate constabunt. Agit & in ea de ep̃lis quę a monachis possidentur quom p eorū instructionē a sacdotib sunt gubernandę. & quom eorū ēsensu sacdotib a ep̃o sunt cōmittendę. ut de p̃ti quidē cura ep̃o rationē reddant. preb ad monasteriū p̃tinentib alium debitā subiectionē exhibeant. & quom ep̃orū debent subiecti regimini ecclę quoq; eūq; monachorū instituis parrochiis suis. Agit & in ea de ep̃is qui in alienę curatis territorio ecclas edificant ad quos p̃tinet iuris ordinationis & consecrationis earū. Item ibidē & ostendit̃ quom p̃scriptionib ep̃is

omna iura ecclarũ violantũ & quomõ longi tpis pscripto mansi locum ñ habent. in quib& & reb& nulla pscriptio locũ hre possit. Quę & pscriptionũ sunt introducęę odio pecunię & fauore possidentis. quę solo odio pecunię quę exceptione tantũ parant. quę & actione ñ solũ aduers aliũ. sed adus eredipre & aduers uelũ dim. quomõ & pscriptones intrũpant. uel p tpale detentionẽ uel plus contestationẽ. & quomõ ipsa ius excitatio fieri debeat. ul qõ remediũ dee ei cui res pscribit ad pscriptionẽ intrũpendã saltẽ contestari ñ potest. quot & anni sint necessarii ad pscriptionẽ implendã. si qq m intrũpta fuerit. ul si abeo qui pscribe cep ad aliũ quoqm possessio pueniat. an tpis primi possessoris ẽtinuet eii tpe sequentis. Ibidẽ & ostendit quę pscriptiones religioso loco cõpetant. uel qõ abbates & monachi triennales possessiones habe ñ possunt. si tantũm. xl. annoę pscriptione defendunt. Agit & in ea de plats qui ea quę ecclę debent pretaxat premisit iudicii sua auctoritate iniudunt. & usurpant. utrũ eoę malicia impunit ecclę ut eadant acaula & incidant in estimationẽ illã. Siquis intantã l detinta eoę in damnũ ecclę tuerti ñ possint. Ibidẽ & ostendit qõ laici nec sua nec epoę auctoritate decimas uel ecclas possidere possunt. Et qõ epi siue beneficio siue pecio ecclas uel decimas laicis dederint domũ omnis domũ negotiationis & spelunca latronũ faciunt. & quod laici ñ solũ de aliis. si. & de negotiatione & de ipsa uenatione sua debent decimas dare. Et qõ decimę ñ s redimide applo. qui aliter eas dare noluerit. Ibidẽ quoq agit de ecclis qõ omis in epi potestate estituit nec archidiacono. aut archipbro. siue ppositro l decano animarũ curã uel pbendas ecclę sine iudicio uel esensu epi alicui tribuere licet. Agit & in ea de his qui epatũ l abbatiã l cuilibet ecclę institutã de manu laicoę accipiunt pariter investiuntur uidl & recipiunt excomunicationem iubent. Ibidẽ & peipit ut nullus suscipiat habitum monachi hac spe aut pmissione dicens ut abbas fiat. nullus & iã pbr duas ecclas habeat. Nullus epis in reb& diuinis ecbonomos nisi de ppo clero constituat. & ut sacrilegus iudicentur. si quis principũ l alioę laicoę dispositionẽ seu dnationẽ rerũ uel possessionũ ecclastricarũ s uendicauerit.

Ibidẽ & ostendit de fundatorib& ecclarũ qui & patroni uocantur. a cura patrocinandi. & sollicitudine pandendi. quã debent ecclis. quid iuris in eis habeant uel non. Ibidẽ & ostendit qd epis estimentib& uel monachis decimas & ecclas alaicis sustinere. & qõ nemini uel monasterii in ppũ iure trahe. si. alii monasterio trade. Ibidẽ & ostendit qd egregio debet eligi sibi abbatẽ post abbatis sui mortẽ l eo uiuente. si ipse discesserit l peccauerit. Et qõ epis ñ debet abbatẽ uoluntarie remouere in loco suũ. nec aliquẽ ordinare ibidẽ potest ipse abbas de suis ppinquis l amicis. sine uoluntate fratrum.

¶ SEPTIMA DECIMA causa de sacerdotib& agit qui infirmitate grauati sęę religionis ppositũ appetunt ecclę & beneficio renunciant. eii conualuerint se futuros monachos negant. ecclam & beneficii reposcunt. Primũ itaq de uouentib& agit. an liceat auoto recedẽ ul non. & an exuoto soli cordi teneat. qui monasterio aut abbati se ñ tradidit. nec pmissionem scripsit. Et quo spacio ante suscepcionẽ habitus sint pbandi. noui. uel incogniti. Agit & in ea de his qui se monasterii tradidęę. an liceat eis postea cũ licentia abbatis redire ad ppria. uel sine abbatis licentia de monasterio decedere. utrũ sint eis reddenda. quę monasterii obtulerant uel non. Ibi & ostendit qõ quicũq aliquid de iure ecclę alienare tẽptauerit sacrilegũ facit. & honoris sui amissione multand& ẽ. Ibidẽ & ostendit quot modis sacrilegium fiat. & quod duplex ẽ pena sacrilegii siue intrẽ siue in ipsonam eõmittant excomunicationis uidelicet & pecunię. Et qd pecuniaria pena eis ẽ pstituenda. ad quos querimonia sacrilegii pertinet. Et quę capellę habeant cimiteria. aceę pbtũ. & quę non. Et quod sacrilegi ad instar publici criminis & lesę maiestatis s accusandi. & capitali sententię subiciendi. Et quomõ confugientes ad ecclam ñ s uiolenter abstrahendi. uel qm exire cogendi. Ostendit & in ea qõnec epo esentiente monasterii possessio abbati dari debet. nisi forte in ecclę fabricã erigendã donatio pedsent. quo casu tantũ ei donare licet. quantũ ecclę parietes concludunt. Et quod in uendicionib& quas abbates facere pesumunt hęc forma seruanda est. ut si sine epi licentia uendicũ fuerit. ad ei& potestatẽ reuocet. Et qõ ea quę ecclę oblata s aliqm iure & laudabiliter sumunt. & licite retinent. aliqm laudabiliter auferri sinunt. a quib& iniuste & damnabiliter usurpant.

¶ OCTAVA DECIMA CAVSA agit de monachis. qui tpr suę conuersionis monasterio multa estruxerunt. postea in epos pmoti. in epatu plura acquisiuerunt. De quib& estimant ut quicquid ante epatẽ ordinationẽ l ex legitima successione l quolibet alio titulo ad eos pueniret. monasterio sit potestas uendicandi. post tẽp& suę ordinationis quicqd acquirent reb& ecclę annumerari debet. cui pscribunt. Agit & in ea de electione & ordinatione abbatũ. an pepos sint eligendi & ordinandi. an appis frib& tantũ sint eligendi & instituendi. Ibidẽ & agit de libertate & subiectione monasteriorũ. quomõ uidelicet monasteria sint libera a grauamine epoę. Vel quã obedientiã quã reuerentiã monachi debeant epis. quomõ eoę potestati sint subditi. Ostendit & ibidẽ qõ non debent simul cohabitare monachi & monachę. nec debent duplicia monasteria fieri. & puellarũ monasteria. a monasterio monachoę longi collocari. quę tantum religiosoę monachoę administratione ac pstidio s gubernanda. Permittit & epis uisitandi & exhortandi agri & corrigendi. si qd ibi corrigendũ fuerit quotiens s placuerit ad monasteriũ accedere. tamen ut aliqd gravamen monasteriũ ñ incurrat. Ostendit eii qõ seruitiũ debeant epis monasteria. & eoę ecclę.

¶ NONA DECIMA causa de clericis agit qui religionis ppositum appetunt. quib& quia eii meliorẽ uitã sequi cupiunt liberos esse a epo in monasterii largiri oportet ingressi. Ostendit ibidẽ qõ epo inuito clericũ a nullo debet suscipi nisi ad ppositũ melioris uitę transire uoluerit. liberũ ẽ eii quilibet eii epo contradicente monasteriũ ingredi. De canonicis quoq regularib& ibidẽ agit qui ad monasteriũ transire cupiunt. quib& sine patris sui licentia religionis uestẽ nulli tradẽ pmittitur. Agit & ibidẽ de monasteriis quę epoę consilio seni. s. dicta uitũ possint transire in clericoę ul selarũ habitacula. de his & qui ad conuersionẽ uenunt. quo tpe debent tonsurari. Nec non de his qui monasteriũ ingrediunt. an relinquat eis ultra testandi licentia.

¶ VICESIMA causa de his agit qui tpr suę puericię a parentib& monasterio traduntur. de quib& asserit quod puerna de uno eos tenere affirmat. ut eii ad annos pubertatis pueniant. ad selarẽ militiã eis redire ñ liceat. Quod si pter uoluntatem parentũ tonsurã uel religionis uestẽ aliqr in puericia acceperit. potestas erit parentib& mox uisã filii sui detrahẽ. quod si parnũ dissimulauerint. meo qõ expiant. cogent filii pmanere. Si autẽ parentes ñ habuerint. quoę esensu eoę uota firmentur. tunc erit firma eoę pfessio cũ etas illoę cepit esse adulta.

Agit & in ea de uirginib& quib& dieb& quo tpr sacrũ eis imponat uel amen. a quib& sint uelandę. Deinduis quoq ut uiduitatis pfessionẽ faciant. & uestẽ suę pfessionis eii clementẽ accipiant. Ibidẽ & ostendit quod post decimũ annũ cuiq liberũ ẽ uel religionis ppositũ assumẽ uel uoluntati parentũ. & iã in hoc contrariari qõ si preter suã uoluntatẽ religionis ppositũ suscepit. ñ s cogendi ad iniuriũ ppositi obseruationẽ. Agit & ibidẽ de epis uel abbatib& qui turpib& lucris inhiantes quoslibet homines circumuenendo tonderunt. & rei eoę tali pruasione subripuerunt. Ibidẽ & ostenditur qõ liberũ ẽ monachis ab uno monasterio causa maioris

districtionis ad aliud monasterium transire.

Vigesima prima causa agit de clericis qui duab ecclias pcepunt. de quib constituit ut nec in duab enumerentur ecclis. nec duab pficiant nisi forte necessitate cogente uni quidem titulata altera v subcomendatione teneant sicut quidam ecclis suo pasto re destitutis institutione earum uicinis pontificib beat gregorius. et nonnulli alioqui pontificii romani et aplice sedis frequenter commisse legunt. Ibidem ostendit qd nonnuquam utriq; tamquam titulat pot pcepi. si iure specialis. non iure comuni. Inea quoq; agit de clericis qui suas relinquentes ecclias ad alios decurrunt eos. et ignorante ppio epo in alienis construunt ecclis. Ostendit ibidem. qd sicut duab ecclis uni ppori non debet. ita nec una ecclia inter plures diuidi uale. Et quod clerici secularium negotiorum pcuratores esse non debent. Et qd omnis iac tantia. et corpalis ornatura aliena e a sacerdotio ordine. nec sine sacerdotali ornatu extra domos sacerdotes apparere uilom licuit.

Inea quoq; agit de his qui a suis epis edemnati esse relinquunt ab officio suo discedunt. atq; ad secl iudices fugiunt ut ab eis defensent quib si eos defensare pnsuscipiunt quę pena sit imponenda ibidem exponit.

Vigesima secda de iuramentis agit utrum sint pstanda uel non. Et ostendunt in euangelio esse phibita. si quia mala sint licet a malo pcedant. et a pnali infirmitate eos. a quib iurare cogent. si quia non e apprenda. tamquam bonum. ne assiduitate iurandi labam in periurium. Prohibent et pceptum iurare ne aut creatur credat nomen diuinitatis mee sicut illi credebant de quib apls ait. qui seruiuerunt creaturę potius quam creatori. uel ne creatura ecommendo aliqua rem earum ecommerem. et huiusmodi asseruionib simplices quoq; facile decipem. Ynde dns in euangelio inquit. nolite iurare pcelum quia thronus di e neq; terram. quia scabellum pedum ei e. neq; phnesolimam. quia ciuitas regis magni e. neq; per caput tuum. quia non potes unum capillum eius album facere aut nigrum. Prohibent et per capillum di. uel per caput ei. et paliqd aliud huiusmodi. ne aut cum anthropomorphitis credam dm huiusmodi iuramentis esse distinctum aut compatem. aut ita nichil esse sentiens huiusmodi iuramentis alios decipem. Ostendit et ibidem qd non min tenet. qui pdm iurat q. qui sup euangelia iurat. cum dns non pter euangelia sas sit. sed euangelia sunt sca ppter dm. Et qd sicut iurare non e peccm. ita et iurationem accipere non e phibitum. Utroq; et exemplis ibidem pbat quod non sit peccatum uti fide eorum qui per demonem iurant. et qd non peccat ille qui pfalsos deos sibi iurari facit. quamuis peccet ille qui colit falsos deos per quos iurant. Ibidem et ostendit quod pium pena gratissima e quam siquis tamen ad ecclesiam uenire uoluerit a fidelium ecclesia e abiciendus. Et quod falsum iurare sit deierare. ubi et distinguit qndo homines iurant falsum et deierant. uel qn iurant uerum et similiter pium sint. Ostendit et ibidem qd non mentit nisi ille qui loquit cum uoluntate fallendi. Et qd excepta rerum iuratum ch deiratione qnq; min delinquit ille qui fallit quam ille qui fallit licet hoc extra uoluntate illud ex infirmitate peccat. Inea quoq; agit de diuersis generib mendacii. et quę sint gratiosis culpę quę leuiores ostendit. Et qd humilitatis causa non e mentiendum. quia quomlibet quis mentit occidit animam. Ibidem quoq; ostendit. qd nec pticulari utilitate alicui mentiri licet. quamuis sine peccto uerum tacere possit. Et quod exemplo ioseph qui ait fratribus suis. nescebatis quia non e magnum homo qualis ego. et exemplo obstetricum quę dixerunt pharaoni. non s hebrę mulieres sicut egiptię. et e. multoies indacia defendunt. abraham ibidem amendacio excusat. quamuis immolaturus filium. aut puerum suis. sedere hic cum asina. ego et puer illuc usq; pgentes cum adorauerimus reuertemur adu. Nec et dns mentitus esse pbat. licet uellisse immolari filium quem aperte nolebat occidi. nec dolosus extitit licet iubendo aliud se ostendere uelle quam uellet. Ostendit et ibidem qd simulatio uitium est. et in pri assumenda. exemplo dauid. qui mutauit uultum suum coram achis. et exemplo ieu regis israel. qui non potuisse interficere sacerdotes baal. nisi finxisse se uelle idolum colere.

Ibidem et agit de abraham qui sarram apud pharaonem sororem suam dixit. et de iacob qui patri suo ysaac etiam se esse mentitus est. exemplo saul quoq; qui in bello philistinorum iurauit se uindicem quicquid ante solis occasum comedere. nec tamen filium ionathan miserunt.

Ibidem et pbat qd non omnis qui alit faciens e quam iurat pium reatum incurrit. Agit et in ea de illicitis iuramentis quę laudabiliter soluunt si pprea deserunt ut ad bonum redeat. non ut in aliud malum transeat. quo casu damnabiliter seruant si damnabili ceremonia. Exemplo quoq; iosue qui cum pceptum dni gabaonitas seruauit utq. quia seniores israel illos decepti. iuramento eis est pace confirmauerant. Ibidem et ostendit qd illicitum iuramentum solui necesse est.

Ibi et distinguit quot modis dicantur illicita iuramenta. et quę sint seruanda uel soluenda. Inea et agit de his qui alios ad deierandum cogunt scienter uel ignoranter. Et de his qui piurant in manu epi. uel in eruce ecclesia. uel non ecclesia. Ite de his qui coram pnia redimenda. uel pqualibet alia necessitate periurant. De his quoq; qui ad falsa testimonia alios adiurant. uel qui audiunt falsum aliquem iurare et tacent. Ibidem et ostendit de his qui arte uerborum iurant. qui sup lapidem falsum iurant. et sup euangelia iurare putant. uel qui deceptus a eo cui iurat quantum ad recipientem aliud iurat quam se iurare arbitratur. Ibidem et ostendit qn iuramenta iudicent ap dm secm intentionem recipientis. qn secm intentionem iurantis. De eiiare quoq; iuramentum ibidem agit. ne ante .xx. annos aliqui iurare cogant. Et ut non nisi a iuniis iuramenta prestent. Quib et qtib iurare phibent. Quę sit forma fidelitatis. Quid fidelis debeat dno. uel econuerso. Et qd aliqui laico iuramentum clericus pstare non debet. de iuramento

Vigesima tertia causa de hereticis agit. quos catholici uel ad unitatem ecclę militan auxilio redire compellunt.

Ibi primum de militantib querit. an militare sit peccm. et non. Ibidem quoq; ostendit uetus et nouum testamentum aliquem posse qd militare non e delictum. Et quom sit peccm militare. Et quib liceat rem militare gerere et quib non liceat. Et qd pcepta patientię quę inuenimus euangelio non tam ostentatione corporis qm pmotione cordis sint retinenda. Ostendit et ibidem qd iustum bellum e qd ex edicto geritur potestatis. uel preb repetendis. uel pmuniis ppulsandi. Et qd iure contra eos pugnat a quib iniuria transit negat. Ibidem et exemplis et auctoritatib pbat qd iniuria socioq; armis ppulsari non debet. Quot sint et differentię retributionum ibidem ostendit. Et qd multa non iure petunt quę tn iure pstantur. Et qd iniurię ppulsatio a quolibet pferro iuste desiderat. et a quolibet malo iniuste postulat. Et qd ecclia adus malos violentias iuste ab imperatore auxilium petit. qui pmembris xpi in malos recussione seuit. Ibidem et ostendit. qd nonnumquam e obuiandum pueris. Et iniuria socioq; armis e ppulsanda. ut et malis ademptam facultas delinquendi pstet. et bonis optata facultas libere ecclesiam edificandi ecclę ministret. qd qui facere negligit. malis consentire pbat. Inea quoq; agit de uindicta malorum quę multis modis pbat non e inferenda. cum mali sint tolerandi non abscindi. interpatione ferendi. non corpalit expellendi. Ostendit et ibidem quedam e quę salubri tantum admonitione s corripienda. non corpalib flagellis animaduertenda. s; eorum iudicia diuino tantum examini e reseruanda. qn in delinquentes iudex disciplinam exercere non possum. uel quia non s nri iudicis. uel quia illorum crimina et si nob nota s manifesta iudicium pbari non possunt. uel quia multitudo e in sectere. nec salua pace ecclę mali puniri possunt. in quo casu tolerandi s potius quam uiolata pace ecclę puniendi.

Alia et causa ibidem ostendit. qua correctio uerborum uel uberum pentius indet esse inutilis uel superflua. pdestinatos enim ad uitam sine correptione mutant sicut pertus. quem dns respiciens nemine corripiente commouit ad lacrimas. psem autem ad

morte mi flagella deteriores fiunt sicut pharao. Bonis q
supflua. damnandis mutantur ea hæc mutata. Ibidem
quoq; ostendit qd diuina ꝑdestinatio seu ꝑscientia ñ facit
necessitate correctionis uel obduationis. eii boni p gratiā
corrigant. libero arbitrio mali peant. Et qd duæ s necessi
tates una simplex & absoluta. altera conditionat. & qd ꝑfi
ciscunt ex gratia. & libero arbitrio. ita mala diuinę indignatio
ni & nro attribuunt arbitrio. Ostendit & ibi de multis
similitudinib. qd delinquentib e adhibenda correctio. nec
malos e negligenda disciplina. in quo tamen discretio e adhi
benda. aliqn enim delinquentiū multitudo diu p patientiam
ad penitentiā e expectanda. aliqn in paucis e puniendā. ut
eos exemplo ceteros terreant. & ad penitentiā puocentur.
Ibidem & iā demonstrat. quod peccata quę in dm uel in proximū
committunt a nob sunt puniendā. ea uero qb in nos delinquunt
patienter tolerandā. t potius s dissimulanda. Et quod culpa
semel remissa. recidiuo dolore iterū ad animū reuocari non
debet. Quom & sint intelligenda ꝑcepta euangelica de dilec
tione inimicorum. & mia impendenda patientię. exhortationes
quoq; apti de cibandis uel potandis inimicis. Quę sit iusta
t iniusta mia. Quom impenitentib & obstinatis in malo
miam impendere prohibeat. Quom & ecclia nullū iniuste ꝑse
quitur: eii ñ omnis ꝑsecutio sit culpabilis. potius rōnabiliter
hereticos ꝑsequitur. sic atq; corporalē e ꝑsecutio eos quos de templo
expulit. Inter & ostendit qd uindicta malorum debet infer
quę uale ad correctionē quę & ad miam pertinet. quā iuste infert
q podiū flagrare solent. qui se uindicare desiderant. & ira quę tur
bulentos animos concitat. discretio - - nis & tranquillitatis
mansuetudine supat. Et qd magis diligunt illi q puniunt
quā qui impunita relinquunt. s. eii uindicta aliqn inferatur
damnis rerū. aliqn flagellis. aliqn mbrorū detrunctionib.
aliqn & morte. ibidem querit an sit peccm iudicis t ministro reo
morti tradere. ubi & ostendit quom mali ñ sint occidendi. & qm
a iudice uel ministro sine peccto possunt occidi. Et qd se ipsū
punire nulla legis auctoritate aliquem permittit. Et qd pinci
pib & potestatib aquib mali puniunt fidē & reuerentiā seruā
re debent. quā qui ei exhibere noluerint ap dm pmia inuenire
ñ poterit. & q administratorib sclarū dignitatū defendendarū
ecclarū necessitas incumbit. qd si facere ꝛemittunt a cōmunione
s repellendi. Et quod quidā flagitia s enormia. quę p mun
di iudices potius quā p amistiam s puniendā. Et qd ñ ꝑsequitur
nisi qui ad malū cogit. Ibidem & ostendit si contingat aliquos
malos puniri abbis qui ñ habent legitimā potestatē an sint re
effusi sanguinis. hi p quos puniunt. Ibi ostendit qd aliqn pu
nit ds peccata p nescientiam. aliqn ꝑscientiam. Et qn impunitē hi
qui puniunt. qn ꝑ puenitat ei admittū. Ibidem & ostendit
quom mali ualiter cogant ad bonū. quādiu ds assignet eorum
seruitia. Agit & in ea de heretici. an sint & ecclię res sint
expoliandi. Et de catholici qui possident hereticis ablata.
an dicant possidere aliena. De epis & uel quib libet clericis
ibidem querit utrū sua auctoritate t auctoritate romani
pontificis arma ualeant arripere t non. de quib ibidem ostendit
qd ꝑpria manu ñ debent arma arripere si ea fecerint. qua pena
sint ferendi ibidem ostendit. licet aut ei ad obpugnationē mini
eos ds atq; ad oppressos defensionē ut arripiant arma alios hor
tari. Ibidem & ostendit de epis & reliqis clericis. q lectiones sunt
tantū portione contenti. qui pretē decimas & primicias sublimi
ones nichil habere ꝑhibent. Et de his qui preter hęc & ꝑdia
possident. siue rustica siue urbana. quid debeant imperatori. &
in quo sint ei obnoxii. nisi spali beneficio immunitatē accepisse.
De his autē q in ꝑpali beneficio uel ꝑsepulturę officio accepisse
nosciunt. & pretē ꝑuilegiū nullo iure tenent astrici ad tributa
uectigalia soluenda. De his autē quę a quib libet emerint
uel uinos donationib accepint. ꝑnepib cuiusq debent obsequia.
ut & annua ei ꝑsoluant tributa. & euocare eccleiam eii eis
ꝑhiescant ad castra. qd tn hoc ipsū ñ sine consensu romani pontificis
fieri debet. Agit & in ea de sacerdotib quib principes iudicia
cōmittunt. Ibi ostendit qd nec sua nec imperiali auctoritate licet
ei iudicii sanguinis agitare t debilitationē membrorū inferre.
Pena quoq; ibidem ostendit tam eorū qui quoqlibet. qui legitimam
potestatē ñ habentes ita ꝑsequuntur t domorum incendia fecerint.
Ibidem & agit de his qui simul hominē uulnerant. si ille moritur
fuerint an omnis homicidii reatū incurrant.

Septimissima quarta causa de epis agit qui in heresi lapsi.
sacerdotii officio priuare uel & excōmunicare presumunt.
De quib ostendit quod si iam damnati heresim sectantur. atq;
excōmunicatione damnati alios damnare ñ possunt. excōmu
nicati enim alios excōmunicare ñ ualent. si autē ex corde suo
nouā heresim efingunt. ex quo eii talia ꝑdicare incipiunt
nemine damnare possunt. quia ñ possunt de ce quāquā iā
pstrati. Ibidem & ostendit qd ecclie catholicę ecclam non est
potestas ligandi uel soluendi. De heretici quoq; ibidem genera
liter querit eii potestate baptizandi & ordinandi non amit
tant. an potestate ligandi uel soluendi retineant. uel an inhe
reticii tantū an & in catholicii sententiā ferre possint. Ibi
& ostendit qd post morte nullus excōmunicari aut recōciliari
ualeat. nisi forte post morte hereticus cōpbet uel uiuens de he
resi ēdēnat. post morte innocentis requirit quo casu post morte
licet aliquē excōmunicare t reuocare. Ibidem & ostendit qd p
p peccto alicui tota familia excōmunicanda ñ e eii peccata parentū
quę iam natis filiis cōmittunt. ei imputari ñ possint. nisi ea
imitent. Agit & de illicita excōmunicatione. quę ñ excōmu
nicatū ledit. s. excōmunicantē. De quib libet & ea criminosis
qr. an sint excōmunicandi t non. eii dns dicat. omnia p ꝑsequen
tib & calumniantib uos. & c. ubi exemplis & auctoritatib incor
rigibiles excōmunicandi ꝑhibent. & quom ꝑsecutores maledici
ꝑhibeant. Ibidem & ostendit quid interest inter schisma & hęresim.
Vnde heresis dicat. Qui sint heretici. Et quot sint hereticorum
sectę. Quare & diuina prudentia diuersi errores hereticorum
permisit esse.

Octauissima quinta causa agit de priuilegiis. quib ñ nullę
minuunt ecclię. de quib primū qr. an contra generales
regulas romana ecclia possit ecclie aliqua priuilegia.
cum decreta sedis canonū nemine magis quā apli eum
seruare oporte. Ibi & ostendit in quo casu licet roma
no pontifici nouas condere leges. Et quod romanę sedis
auctoritas contra statuta patrū aliqd condere t mutare non
ualet. Ibidem & ostendit qd sacrosancta romana ecclia ita ca
nonib auctoritate ꝑstat. ut tn generalib decretis spialib
ꝑuilegiis ualeat derogari. & spiali beneficio possit ecclie
qd generali ꝑhibet decretū. Hęc enim ꝑuilegia aliqb ecclie
remitti. si pretē generali legē nulli aliquid indulgeret. eii ꝑuilegia
dicant quasi ꝑuata legia. eo qd ꝑuata legē singulis generent.
Ibidem & qr. de ꝑuilegiis ecclie. quę abus s altera suo gaude
ant priuilegio. an aduersus se iniuriē eogant ut iure cōmuni.
Ibi & ostendit qd antiquioribus priuilegiis subsequentibus dero
gari ñ potest. eii priuilegia ecclarū & monasteriorum ac sedū
nulla possint imperitate euelli. nulla nouitate mutari. Ibidem
& ostendit qd ea quę contra legem fiunt. ñ solū inutilia s. & ꝑinfec
tis habenda. Et qd ñ oportet postulari ea quę s damnosa fisco.
uel iuri ecclarū. Et qd rescripta quę contra iuris electiones abomnib
iudicib s refutanda. nisi sit aliqd qd ñ ledat alterū. & pstet petenti.
uel crimen supplicantib indulgeat. Generaliter & ibidem agitur
de rescriptis. siue sint annotatio. siue pragmaticę actiones. ex
pressam debent in se habere ēdictionē. si poest uertere iniuriam.
Et qd mendax petitor debet carere impetratis. Et qd illi quib septa

dirigunt s̄ puniendi. si p̄eū mendacia uenerint arguī. siue cognitia siue excessu illis mandetur. Et quod nullū rescriptū nulla pragmatica sanctio nulla sacra annotatio. quę generalium & publicę utilitati aduersa esse uidentur. in discreptatione cuiuslibet uingi debent p̄ferri. Ibidem ostendit. qd̄ autentica ipsa & originalia rescripta n̄ ex exemplo s̄ insinuanda. Et qd̄ beneficia p̄sonalia sine die & consule fuerint deprehensa. carent auctoritate. Et quod. xii. librarū aur. ꝑdenatione plectend̄ e qui p̄uilegia uenerabilis ecclę temere uiolat. uel dissimulando neglig̃it. Inea & demonstratur. qd̄ multarū ecclarū priuilegia causa cognita romana ecclia uel immiuuere. uel penitus immutare. siue p̄sonaliter. siue generaliter.

Vicesima sexta causa agitur de sortilegis sacerdotib̄ & diuinis. In qua primū quęritur. qui sint sortilegi. & an sint peccatū. Ibi ostendit qd̄ uere sortes non sint aliquid maliti ꝑ sortib̄ credi n̄ oportet. quib̄ siquis credere malit. & exemplo aplī putat dm sortib̄ esse esiudicandū. scilicet ipsos aplos non nisi collecto fratrū cetu & p̄ceb̄ ad dm fuisse hoc egisse. Ibidem de diuinis agit. quom̄ sint accipienda ea quę dicunt aberis. De instrumentis & iam hominū. quę sint superstitiose. quę non. Et de multiplici observatione superstitiosę. De augurib̄ & stellarū & obseruationib̄. quę omnia spes idolatrię esse p̄bant. Ostendit & iam ibidem. qd̄ huiusmodi sacrilegia n̄ usq; adeo s̄ detestanda. ut si aliqd̄ de area uel circulari demonib̄ fuerit immolatū. qd̄ reliquum e idolo credat esse immundū. aut si ipsū qd̄ oblatū fuerit a nobis ignorantib̄ sumi ingerit. idolo credam̄ nos deliquisse. De diuinatione quoq; a quib̄ exordium sumpserit. uel quot sint genera eiusdem. De demonib̄ & eorū numero sint an futura p̄scire ualeant. Vel quot modis & futura p̄noscant. utrū dispositiones hominum cogitationes ceptas p exterioria signa deprehendant. uel alio modo. De sortilegis qq; & diuinis incantationib̄ l̄ auguriis seruientib̄. de cetis & huiusmodi obseruationib̄ ut excōicentur si cessare noluerint. Inea quoq; agit de his qui interno liuore p̄motu impreciones suos mimicos altare sacris uestib̄ exuunt aut lugubri ueste accingunt. l̄ esuetis luminariis obsequia ecclis subtrahunt. l̄ missa p requie defunctorū p̄mulgatam p uiuis celebrant hominib̄. De his & quę p incantationes fiunt uelut qd̄ samuel dr̄ suscitat. l̄ alia huiusmodi. an sint credenda fieri in corpe an in spū. Ostendit & in ea qd̄ excōicati ab epo. eo inscuito ab alio recciliari non possunt. Et qd̄ chrismatis offertio & puellarū esceratio & penitentium reccliatio a p̄bris fieri n̄ debet. Ibidem & ostendit qd̄ reccliatio alia e publica. alia priuata. Et qd̄ p̄ter de occultis peccatis missione epi penitentię reccliare possunt. de manifestis & iam infirmantes. & in periculo existentes. Agit & in ea de his qui in desperatione positi reccliant. & post accepta cōmunione euadentes. utrū liceat eis de certo cōmunionis sacramentū accipere uel non. De his quoq; qui de corpe exeuntes penitentiā petunt & reccliari cupiunt. an inscuito epo eū absens sit p̄bris reccliari possint. De tpe quoq; satisfactionis ibidem q̄r. an sit imponendū morituris. Si anis autem & ualentib̄ p qualitate peccatorū & p̄sidentis arbitrio & tpa penitentię ibidem determinanda monstrant. Quo & ea affectu penitentię suscipere & impenitentię abicere debeamus. Et quod melius e errare modicā penitentiā misericorditer imponendo. quā crudeliter & durissime peccore onerando ibidem ostendit.

Vicesima septima causa de coniugio agitur. ac primū de uouentib̄ quęritur an possint matrimonia contrahere uel non. Ibi & distinguit qd̄ uouentium alii s̄ simpliciter uouentes. alii quib̄ post uotū accedit uel epalis benedictio. uel sacre religionis p̄positū. Et iam ibidem ostendit quod simpliciter uouentes matrimonia quidem contrahere n̄ possunt. si contraxerint n̄ s̄ dissoluenda. ex. matrimonia. s̄; de uiolatione uoti penitentia e eis imponenda. alii uero uouentes nec possunt matrimonia contrahere nec communem cohabitare. s̄; si contraxerint s̄ disiungendi abiuicem. & ad penitentiā cogendi. & retrudendi. uel mergastulis ponendi. Inea quoq; agit de desponsatis utrū possint renunciare priori cōditioni. & in alios sua uota transferre. Ibi & quęritur quis consensus matrimoniū faciat. an cohabitatio. an carnalis copula. an utrq;. Ibidem & ostenditur qd̄ coniugalis pactio & desponsationis fides coniuges faciat. Et qd̄ sic coniugē alterius ita & sponsa alterius alium n̄ licet accipere. Et qd̄ desponsatam puellā parentes sui nullo uato in uxorē accipere. uel si de eorū consanguinitate aliquis eā accepit. ipse & omnes consentientes ei anathematizentur. & coniugiū dirimat. Putat & ibidem qd̄ sponsę dicunt coniuges n̄ effectu p̄sentiū. s̄; spe futurę. Et inter coniugiū p̄fectum & imp̄fectum distinguit. & qd̄ sit p̄fectum & qd̄ imp̄fectum ostendit. Et qd̄ desponsatę ad sedē uota transire n̄ possunt. uerum tamen si in alios sua uota transtulerint. & eis sese copulauerint. n̄ s̄ abiuicem post carnalem copulam disiungendi.

Vicesima octauā causa agit de coniugio infidelium. an sint coniugia inter eos. Ibi ostendit qd̄ sicut ꝓpter corporalem formationem. ita ꝓpter spiralem uitam coniugatis abiuicem discedere. si alter alterū ad eū trahere uoluerit. Et quomodo fidelib̄ licet infideles uxores dimittere quom̄ n̄ expediat. Et quemadmodū coniugia infidelium sint legitima. quom̄ non sint rata. Et qm̄ fidelib̄ ad infidelium copulā aspirare n̄ licet. Et qd̄ fidelis alia uxorē ducere potest. si infidelis odio xpiane fidei eū eo habitare noluerit. Agit & ibidem de his qui ante baptismū unā accepterunt. & post baptismū alterā. utrū repetere licitum uel non.

Vicesima nona causa de coniugis agit. quę dolo & fraude contrahunt. diu nobilis s̄ aliquā expetere dr̄. p eo qd̄ ignobilis uel seruus addicit. Ibi q̄r. quis error matrimoniū impedit. an p̄sonę. cōditionis. an fortunę. an qualitatis. Ostendit & in ea qd̄ si ingenuus ancillā in uxorē accepit. putans eam liberā esse eū a cōditione deprehendit. a ea discedere n̄ p̄hibet. De seruis & ibidem generaliter agit. an inter se matrimonia contrahere possint. An si seruus unā ancillā alterū preter uoluntatē dnorū utriq; in uxorē accipere ualeat.

Vicesima tertia causa agit de his qui filios suos de sacro fonte suscipiunt. utrū uxorib̄ suis debitū reddere ualeant an non. & multę auctoritatib̄ iubent & p̄hibent abiuicem discedere. Ostendit & in ea qd̄ filia spiralis accipit. non solū ea quę de sacro fonte suscipit. s̄; & ei qui trinę mersionis uocabulo eam sacro baptismate tingit. Dicit & spiralis filia sacerdotis. quę ei peccata sua cōfitetur. quorū omnium flagitiosa cōmixtio & eadem pena ostendit esse plectenda. In ea quoq; demonstrat qd̄ ante septennium sponsalia contrahi n̄ possunt. eū neq; sponsalia neq; coniugia possint esse ubi n̄ e consensus utriq;. & in quib̄ sensus n̄ e maior consensus esse n̄ potest. Ibidem & ostendit qd̄ spiriales uel & adoptiui filii naturalib̄ copulari n̄ possunt. alii uero si ante cōpaternitatem nati fuerint n̄ p̄hibent coniungi. si uero post cōpaternitatem. copulari p̄hibent. Et qd̄ si quis fortuito casu filiā suę commatris uxorē accepit. n̄ cogit dimittere eā. Et qd̄ relictā cōpatris uxoris suę aliquis in coniugē ducere p̄hibet. & p̄mittitur. Et qd̄ uxor cū marito simul in baptismate puerū suscipere n̄ debet. Agit & in ea de clandestinis coniugis. quę penitus p̄hibent. De sollenitatib̄ & uelaminis & anuli quę in coniugis obseruant. De his & q̄ diuinis tacitis septuaginta uiram mulierib̄ legitimas se eas uxores habituros. Et de iudicis in quib̄ p̄iuriis accusis recedere non licet. nec inre dubia certa debet dari sententia.

In uicesima prima causa de adulteriis agit. an post mortem uiri legitimi aliquis possit ducere in uxorem quam prius polluit per adulterium. Desedis quoq; uel teruis nupsit quę illicite uidentur si per mentem hominum ab apostolis permissę. In ea et ostendit quod aliqua non est cogenda nubere alicui. cui mente uiro consensus desideret uiber et spontaneus. quia multę nupturę malos solent habere pretentus. Et quod fide sponsaliorum parentum frangere non licet.

In tricesima secunda causa de conuiuio agitur. utrum meretrix licite in conuiuio ducat. Vbi primum ostendit quod meretrix occasione conuiuii auro retineri non possit cui lenonum accuset et patronus turpitudinis esse potest qui crimen celat uxoris. Ibidem et ostendit quod antequam ppenitentia adulterium purget debitum adulterę uir reddere non debet. quod qui fecerit trib annis peniteat. et pdiete abstinentiam subeat. Quod si mulier ab adulterio recedere noluerit uxorem suam uir rupte poterit. nullum periculum ei illaturus. Nec eos deputant adulteri baptismate abluuntur. et penitentia sanantur. cui egressus malicię uirtutis opem in gressum. et eodem studio quo crimen excludit innocentia copulet. Quod si mulier in adulterio perseuerare elegerit patronus turpitudinis et lenonum reus uir ei habet nisi ea adulteri ream facere noluerit. quod uirum uiri non oportuit. cui non est permittit maritos suos adulteri reos facere. cuius infertur quod si duxerit in conuiuio. in quibus nulla est spes fidei. nec ordinido pudicitię quę si defuerit non coniuges sed adulteri appellantur. Et contra non solum meretrici matrimonia. sed et ea quoque libere nupsit impedari uidentur. quod tam non adnecessitate sed ad exhortationem obsequandę uirginitatis refertur. Ibi et ostendit quod nullus prohibet meretrice ducere. et adulterii reuinere quam sua eluendine castitatis ac pudicitia exornet. sed prohibet eam habere quia aliuxuria carnis suę reuocare non ualeat. In ea et ea quę ante uerat quę sola meretricię causa dicit cui hęc sola sit causa nubendi nuptiarum uidelicet premia habere. Ibi ostendit matrimonium illud quod uiro suo sedm xpi precepta non coniungitur rite conuiuium appellari non posse. Demonstrat quę fuerit institutio conuiuii in paradyso. quę extra paradysum. Illud et quod preter intentionem generandi fit non esse nuptiarum matrimonium potest esse uenialę pre nuptiarum bonum. Et quod eo tpe quo conuiuia ceteris actus geruntur psentia sua spe condonat. Et quod non sint formearum sed coniuges. qui coniugali offerta sed copulant quatenus non causa procreandorum filiorum sed explendę libidinis conueniant. Deinde et in ea agit qui sterilitatis uenena et abortiua peruant. quando homicidium committant et non. Ibidem et ostendit quod amerentice discedens. nec filium suum illi tradens peccat. Et quod patrem deus desiderat innuptus. Et quod propria uoluntas et rationem sufficit ad matrimonium contrahendum. In ea quoq; ostendit quod in matrimonio contrahendo filia familias potest sequi arbitrium uiri an quia originari patris. Et quod sacramentum in patriarchis accipitur. quod liberos et pancillas bonos et malos generarunt. Et quod quod fuerit commissum in ea quę non est legitima uxor adulterii crimine damnatur. Et quod sine peccato patriarchę plures habebant uxores. cui neq; moribus neq; legibus id prohibetur. Ostendit et in ea quod nullum licet uiuente alicui uxore sua et ex ancilla et ex alia qualibet filios querere. Et quod non solum adulterium sed et fornicatio sacra prohibet scriptura. Queritur quare et ex adulterio nati non dicantur filii. uel quę suos parentum sequantur. qui ex libero et ancilla nascuntur. Ibidem et demonstrat. quod pudicitia uiolenter erripi non potest cui uirtutes et uitia uoluntate non opa affectum non effectum sequantur. Quod adulterium non committit nisi cum uel proprię libidinis instinctu et alienę consensu cui altero et altera contra pactum coniugale concubit. Unde quę uiolenter aliena libidine oppimitur. nec adultera nec fornicaria dici potest. et qualiscumq; fuerit uir et uxor. ex quo coniugali affectu sed adhesserint. uterque abinuicem discedere non ualent. In ea et queritur cui non sit par uirtus. cum cui adulteri uxoribus non conuenit cui contra uxores uiros adulteros uiros manere uideantur. Ibidem et ostendit quod causa fornicationis uxorem dimittere non ualet. si ipse fornicari consueuerit. Et quod ille qui dimiserit uxorem suam fornicationis causa illa uiuente aliam ducere non potest. Gradatim et in fornicatione ostendunt. in qua gradu adulter quia fornicator peccare dicit gradu et quę nec sua dimissa alia duxit. quia quę sua dimittens alia cognoscit. hoc autem omnis incestuosi transcendunt. qui uiuente extra naturam delinquunt. Et quod non licet alicui hac ratione peccare ut infidele ad fidem pducant.

In tricesima tertia causa de his agit qui malefitiis impedit uxoribus suis debitum reddere non possunt. In qua generaliter ostendit de his qui uxoribus suis debitum reddere non possunt. ut ab inuicem discedant. si uterq; idem confessus fuerit. quod si uir asseuerit se reddidisse debitum uxori. et illa diffitetur cui potius fides habenda sit ibidem ostenditur. In ea quoq; agit de his qui sine ecclesiastico iudicio nulla causa discedunt rationabiliter probata abuxoribus suis discedunt utrum [illegible] fint cogendi redire ad eas uel non. Ibidem et ea ostendit. quod adulterata uxorem non licet marito interficere. Et quę sit eis imponenda penitentia. qui uxores suas interficiunt. Clericis quoq; ibidem concedit. si uxores eorum peccauerint sine mortis acerbitate habere eas in custodia. et adiuuamina eas cogere non tam usq; ad mortem affligere. Ibi et queritur quare in sacris canonibus sit institutum. ut post vii. annos peniteat in pstinum gradum reuocet. De penitentibus et ibidem generaliter agit utrum post penitentiam pacem coniugia est concedant. uel penit pbeat. In ea quoq; ostenditur: quibus auctoritatibus uel argumentis nitantur qui sola cordis contritione et secreta satisfactione absq; oris confessione peccata credunt posse dimitti. et quibus nitantur illi qui contra asseruit. Et in quibus casibus uoluntas eque punitur ut op. in quibus differunt. Et qn puniunt facta. qn dicta. qn scripta. quando scientia. quęq omnia considerandę s. vii. modis. causa. psona. loco. tpe. qualitate quantitate. euentu. Ibidem et ostendit quod nulli penitentia uenia negatur: quatenus quibusdam delinquentibus aut ex magnitudine peccati. aut ex gradu offendit uenia denegari uideatur. De penitentia quoq; agitur: an semel tantum an et ea frequenter in ecclesia uere celebrent. cui questionis triplex sententia ibidem ostenditur. et quibus auctoritatibus earum quęq nitantur. Alii enim dicunt quod penitentia semel uere celebret. nec ultra criminaliter delinquant. qui semel uere penituerint. Alii contra asserunt penitentiam ut dicere frequenter uere celebrari. dum modo omnium quę penitentiam gesserint simul peniteat. nec de uno ita uelint penitentiam agere. quod alia s reseruet in quibus delecentur. alii uero penitentiam frequenter iterandam existimant. et uni uenia dum in alius delectatur aliquam posse impertiri contendunt. De caritate quoq; in ea agit utrum semel habita ultra amittatur. quoque data sententia est cui qui caritate semel habuerit ultra criminaliter peccare non posse. alii contra asserunt post caritate habita quoslibet posse peccare. et eam frequenter amittere et reparari. Alii autem semel habitam nunquam amittere contendunt. et in eo qui criminaliter peccat eam manere affirmant. Hii quoq; quibus auctoritatum et rationum firmamentis nitantur ibidem ostendit. In ea et iam quęritur an peccata dimissa redeant. cui questionis similiter diuersorum uaria est sententia. alii asserentes alii contra negantes peccata semel dimissa ultra replicari adpenam. et utriq; sententia habet firmamentum. Ibidem ostendit quę in penitentia considerandę s. uel cui debent fieri confessio. dictio. uel pfessio. quale et ea illum oportet. et qui alios crimina iudicat. Ibidem demonstrat et quod sacerdos peccata penitentium alius manifestare non debet. Quod alteri sacerdos commissum alicui sacerdotum ad penitentiam suscipere non licet. Et quod nemini desperandum est dum in hoc corpore constitutus est. nec in ultimo articulo uitę alicui denegandę penitentia est. Ibidem et ostendit quod non licet alicui coniugali opere tempe

orationis uacare. nec in dies abstinentiae nuptias celebrare. Et qd
sine ēsensu uxoris uir ēuentiā uouere ñ potest. si uero ēsensu alterius
abalterio pmissa fuerit. & si postmodū in mritū deducere uoluerit q
pmisit. non ei ualet. quia in debito ēiugii eque mulier habet potes
tatē uiri. sicē & mulieris uir. inferior autē quia uir ē caput mulieris.
& mulier corp uiri. ita uota abstinentiae uiro pmittente mulier potest
pmittere ut tamē eodē phibente rgpmissa ñ ualeat implere. ppter con
ditionē uidelicet seruitutis. quae uiro omnib debet ēt subiecta. ita
qd neq docere potest. nec testis ēt. nec fidē dare. nec iudicare.

Trigesima quarta causa agit de his qui in captiuitate ducuntur.
quae uxores dū audiunt illos mortuos alis nuberint. quae crimine
adulterii immunes esse docentur. nisi forte prioribus de captiuitate re
deuntib posterioribus coherere maluerint. De his quoq; in ea agit.
qui necessitate cogente in aliā patriā fugiunt. quos uxores ppriae
sequi noluerint. De uirginib quae preter consensum uiro nubunt
alieno. De his quoq; qui nescii dormiunt cū sorore uxoris. De sum
pluentes & cū fornicantib. t cū duab sororibus. t cū matre & filia. uel
cū patre & filio. quib omib licet ignorantib coniugia ñ negantur. ita
scientib phibentur ppetuo.

Trigesima quinta causa de incestuosis agit. in qua ostenditur.
qd usq; in septimū generis gradū t usq; dū generatio recordat. aut in
memoria retinet. nec ex ppria cognatione nec ex sanguinitate
uxoris licet alienā aliquā uxorē ducere. Siv contra statuta canonū
aliqui copulati fuerint separabuntur. nec eis licebit alias uxores
accipere quādiu uiuunt. nisi ignorantia excusentur. In ea
quoq; de his qui extra ordinē polluunt. non ordine naturae. de
his & agit. quib beat. gg. pmisit. ut quarta t v. generatione ivn
gerentur. De his quoq; qui affinitatis ēuentione uxorib pnere
phibent usq; in quē gradū ab earū ēuentione sit abstinendū. qd &
duoq consobrinoq ēiugere uni uiro accipere ñ licet. In ea & osten
dit. quare usq; ad sextū. t. vii. gradū consanguinitatis ēuentio phibeat.
Et quom consanguinitatis gradū cōputandi sint
quom & gradū affinitatis. Quare sit soror ue uxoris cognata
dicantur. Quare alis usq; ad sextū alis usq; ad septimū gradū
sanguinitatis iungi phibeat. In hac ea ostendit. quib accusa
tionis uel testimoniis consanguineae coniunctio dirimenda sit.
Et ut confessioni utriq; fides habeat. & ut suo pcuto relinquat. si cont
gsentiā adiuncti se sanguineos cē negauerint. In ea quoq; osten
dit. qd sit sinodale sacramentū. qd separationis. qd reconciliationis.
Et qd nulli licet occasione sanguinitatis uxorē suā dimittere. &
aliam ducere. nisi causa primū probata. In hac & demonstrat. qd uni
tūmodo coniugia dissolui non debent. Quare & negent cē filii
qui de incestuosis nascuntur. De his & hac agit qui ignoranter con
iunxerint s. in quo gradu sanguinitatis. dispensatione cpcle relinqui
possunt. In hac & demonstrat. qd hi quib coniunctio intdicit illicita.
habebunt mundi ēiugii melioris libertatē. nisi eodē crimine usq; ad
mortem alteri cōiux. ptinaciter pseuerauerit. Quere & in ea si cpcla
fraude testū aut ignorantia cōiux decepta aliquos separauerit. qui
post separationē alia ēiugia ptraxerint. si postea deprehensa fuerit calli
dtas. uel falsa opinio testū an sententia cpcle sit retractanda. De
ea quoq; que ad sedas nuptias transit utrū in eadē affinitate con
sanguineae prioris uiri remanent. an soboles excedās nuptias suscep
ta consanguineas prioris uiri copulari possit. ibidē similē quere.

Trigesima sexta causa de raptorib agit. qui sint raptores.
Et que penitentia sit eis imponenda. Et an rapta post raptum
purgatum raptorib suis uelit copulari ualeant.

Discordantium canonum concordia. ac primum de iure
naturae & constitutionis.

PRIMA PARS.

DE IVRE NATVRALI. GENTIVM. CIVILI.

DVOB REGITVR. NATVRALI
VIDELICET IVRE. ET MORIBVS.

Ius naturae ē qd in lege & in
euangelio continet. quo quisq; iubetur
alii facere quod sibi uelit fieri. & prohi
betur alii inferre qd sibi nolit fieri.
Vnde apt in euangelio. Omnia quecq; D.I.
uultis ut faciant uobis homines
& uos eadē facite illis. hec ē enim
lex & ppha. Hinc ysidorus in quinto lib
ethimologiarū ait. Diuinae leges
natae. humanae moribus constant.

Omnes leges aut diuinae s. aut humanae. Diuinae natura. humanae
moribus constant. Idcoq; hae discrepant. quo aliae aliis gentibus placent.
fas. lex diuina ē. Ius. lex humana. transire pagū alienū fas ē. ius ñ est.
Ex uerbis hui auctoritatis eudenter datur intelligi. in quo differ
rant inter se lex diuina t humana. cū omne quod fas est nōie
diuinae ud naturalis legis accipiatur. nomine u legis humanae. mores
iure ēscriptu & traditu intelligantur. Est autē ius generale nōm.
multas subsē ēntias spēs. Vnde in codē libro ysidorus ait. Ius gen.
Ius generale nomen. Lex autem species eius est.
est. lex autē iuris spēs est. Ius autē dicti ē quia iustū ē.
Omne aut ius. legib & moribus constat. Quid sit lex.
Lex est constitutio scripta. Quid sit mos. Mos aut longa
consuetudo est de moribus tracta. tantūmodo. Quid sit consuetudo.
Consuetudo aut ē ius quoddā moribus institutū. qd pro lege
susceptū cū lex deest. nec differt an scriptura. an rōne con
stitat. qn lege rō cōtinet. Porro si rōne lex ēstat. lex erit omne iu
qd rōne constituit. dictatet. qd religiosum iuuat. qd disciplinae con
gruit. qd salutē phibet. Vocat aut ēsuetudo. qd in cōmuni ē usu.
Cum itaq; dr non differt utrū ēsuetudo scriptura t rōne con
stitat. apparet qd ēsuetudo partim ē redacta in scriptis.
partim moribus ē tantū uetustate reseruata. Quae in scriptis redacta
ē ēstitutio siue ius uocat. Quae uero in scriptis redacta ñ ē gentilis
nōie consuetudo uidelicet appellat. Est & alia diuisio iuris. ut in
eodē libro testat ysidorus. ita dicens. Quae sint species iuris.
Ius aut naturale ē aut ciuile. aut gentium. Qd sit ius naturale.
Ius naturale ē cōmune omnium nationū. eo qd ubiq; instinctu
naturae ñ ēstitutione habet aliq. ut uiri & feminae ēiunctio. libe
rorū successio. & puerorū educatio. cōs omnium possessio. & omnium
una libertas. acquisitio eorū quae celo terra mariq; capiunt. item.
depositae res t cōmendatae pecuniae restitutio. uiolentiae pui repul
sio. Ha hoc aut siquid huic simile ē nūq; iniustū. s; naturale
equumq; habetur. Quid sit ius ciuile. Ius ciuile ē qd quisq;
ppls uel ciuitas s ppriū diuina humanaq; causa constituit.
Ius gentium ē sedium occupatio. munitio. bella. Qd sit ius gentium.
captiuitates. seruitutes. post liminia. federa paces. induciae.
legatorū ñ uiolandorū religio. conubia inter alienigenas phi
bita. hoc inde ius gentium appellat. quia eo iure omnes ferē gentes
Ius militare ē belli inferendi Qd sit ius militare. Iuramenta.
sollemnitas. federis faciendi nexus. signo dato egressio in
hostem. t pugnae cōmissio. item signo dato receptio. item flagitia
militaris disciplina. si locus deserat. item stipendiorū modus. dig
nitatū gradus. premiorū honor. uelum eis corona uel torques do
nantur. item predae decisio. & pysonarū quaestus & laborib usta
diuisio. ac principes portio. Qd sit ius publicum. Ius publicum ē
in sacris sacerdotib & magistratibus. Quid sit ius quiritum.
Ius quiritū est ppre romanorū. qd nulli tenent nisi quiites.
idest romani. in quo agit de legitimis hereditatib decuriono

nib; de tutelis. de usu capionib. quę tuta apud nullū alū ꝓpl̃in
runt. ſ; ꝓpa ſ romanoꝝ. & imp̃ soloſ ẽſtituta. ẽſtat autẽ ius
quintū ex legib. & plebiſ ſcitis. ſenatuſ ẽſulta ex ẽſtitutionib principū
& edictis. siue prudentū responſis. Quid ſit lex. Lex ẽ ſtitu
tio ꝓpli. qua maiores nātu simul cū plebib aliquid ſanxerunt.
Plebiſ ſcita ſ. quę plebes tantū conſtituunt. Quid plebiſ ſcitū.
& uocantur plebiſ ſcita qd ex plebis ſcitis. uel qd ſaſertur & rogat ut
D.II. fiant. Qd ſenatus conſultū. Senatus ẽſultū ẽ. qd ꝓ mō modo ſenato
res ꝓpli conſulendo decernunt. Qd ſtitutio, edictū. Conſtitutio
uel edictū ẽ qd rex uel imperator conſtituit uel edidit. Quę ſint re
ſponſa ſ quę iuris ſtuti respondere dicunt ſponſa p̃dentū.
ẽſulentib. Vn & paulo responſa dicta ſ. fuerūt cū quidā pruden
tes & arbitri equitatis. qui interpretationes cauſis iuris cōpoſitas edi
derunt. quib diſſidentū iuris ẽtentiones q; ſopierunt. Qſint tribunicię
Quęrant. & ea leges dicunt abiſ q ꝓdiderunt ut leges ſtuarent.
ẽſtuarent. tribunitię iulię. cornelię. Item & ſub octauiano cęſare
ſuffecti ſtuleſ iuliuſ & pompei legē tulerunt. quę anomimib
illoꝝ appellātur papia. pompeia. ſtatuens patrū p̃mia p̃ſuſcipiendis
liberis. Subeodē quoq; imperatore falcidi tribunuſ plebis legē fecit
ne quis plus mercedes tertio legare. quā ut quarta pars ſupeſſet
heredib. ex eiuſ nomine lex falcidia nominata ẽ. Qd ſit lex ſatura.
Satura uero lex ẽ quę de pluribus simul rebus loquitur dicta a copia re
rum. & qſi a ſaturitate uīn & ſatura ſcribere ẽ poemata uaria
condere ut oratio. iuuenalis. & perſius. Quę ſint rodię leges.
Rodię leges naualiū cōmercioꝝ. ſ abinſula rodo cognominatę
inquit antiquitus mercatoꝝ. uſus fuit. Omnis hęc ſpes ſcla
rum legū parere ſ. ſ; quia ẽtitutio alia ẽ ciuilis. alia eccleſtica.
ciuilis v forenſis l ciuile iuris appellatur. quo nomine eccleſtica ſtitu
tio appellari uideatur. Eccleſtica ſtitutio canonis nōie ceſſit.
qd autē canon ſit yſidorus in vi. libro ethimologiarū declarat
dicens. Qd ſit canon. Canon greece. latine regula nuncupatur. Vnd
Regula dicta ẽ eo quod recte ducit. nec aliū aliorſū trahit. regula
Alii dixerunt regulā dictā. uel qd regat. l normā recte ui
uendi p̃beat. l qd diſtorta prauitaq; ẽ corrigit. Porro canonū
alii ſ decreta pontificū. alii ſtatuta ẽciliorū. Concilioꝝ uero alia
ſ uniuerſalia. alia puinccialia. Puinccialia alia celebrantur auctoritate
romani pontificis. p̃ſente uidelicet legato ſedis romanę
eccle. alia v auctoritate patriarcharū l p̃metū l metropolita
noꝝ ecclē puincię. Hęc de generalib regulis intelligenda ſ. Sunt
autē quedā p̃priae leges tam eccleſticę quā ſecares. quę p̃uilegia ap
pellantur. De qb inquinto libro ethimologiarū yſidorus ait. Qd ſit
Privilegia ſ leges p̃priae. quaſi priuatę leges. p̃uilegium.
nam p̃uilegiū inde dictū ẽ. quod imprimito feratur. Officium
uero ſecarū ſiue eccleſtiarū legū ẽ pene qd neceſſe ẽ fieri, phibe
qd malū ẽ fieri, ꝓmittere uel iuera. ut p̃mia petere. ul quedam
illicita ut dare libelli repudii. ne fiant grauiora. Vnde in eodē
libro yſidorus ſcribit dicens. Quid ſit officiū legum.
Omnis autē lex aut p̃mittit aliqd ut uir foris petat p̃mia.
aut uetat ut ſacerdū uirginū nuptias nulli petere liceat.
aut punit. ut qui eadem fecerit capite plectatur. & ei p̃mio aut
pena. uita moderat humana. aut p̃cipit. ut diligat dōm deum
D.IIII. tuū. Cauſa uero ſtitutionis legū ẽ humanā coherere
audaciam. & nocendi facultatē refrenare ſicut in eodē libro
yſidorus testatur dicens. Quare leges ſint facte. Facte ſ autē
leges. ut earū metu humana coherceat audacia. tutaq; ſint inter
impios innocentia. & in ipſis impiis formidato ſupplicio re
frenetur nocendi facultas. Preterea in ipſa conſtitutione
legū maxime qualitas conſtituendarū ẽ obſeruanda. ut cōue
nant iuſte honestate iuſtitiā. poſſibilitatē ẽuenientiā. & cetera
quę in eodē libro yſidorus enumerat dicens. Qlis debet lex ẽe.
Erit autē lex honesta. iuſta. poſſibilis ſedm naturā. ſedm
ẽſuetudinē patrię. loco tp̃iq; ẽuenients. neceſſaria. utilis.
manifesta quoq; ne aliqd obſcuritatē in apto ne ẽtineat.

nullo priuato cōmodo ſ; p cōmuni ciuiū utilitate conſcripta.
Ideo autē in ipſa conſtitutione iſta ꝓfitenda ſ. quia eā leges inſti
tutę fuerunt. n erit liberū iudicari de ipſis. ſ; oportet iudicare ſedm
ipſas. Vn aug̃ ait in libro de uera religione. Q legib tē ẽ iudicandū.
Iniuſti tēpalib legib eā inſtituunt. n eā inſtituę fuerunt.
quāquā de his homines iudicent eā eas inſtituunt. tam eā fuerunt
Instituę ac firmatę. n licebit iudici de ipſis iudicare ſ; ſedm ipſas.
Leges inſtituunt eā promulgant. firmant. eā moribus utentū approbant.
Sicut eā moribus utentū incommodū ſimulq; leges hodie abrogatę ſ.
ita moribus utentū leges ipſę cōfirmant. Vnde illud thelesphori pp. qd
decreuit ut clerici generaliter adquadragesima a carnib & deliciis ieunent.
qa moribus utentū approbatū n ẽ. aliter agentes transgreſſionis reos n
arguunt. telesphorus romanę urbis archiepi omnib epis. Septē ebdomadib
Statuimus ut vii. ebdomadas ante a carne & deliciis ante paſcha clerici abſtineant.
ſōn paſcha os clerici in ſorte dni uocati a carne ieuniant. quia ſicut
diuerſa debent ēe uita clericoꝝ a laicoꝝ ēuerſatione. ita & ieunio debet
fieri diuerſitas. Has q. vii. ebdomadas os clerici a carne & deliciis ieu
nent. & ymnis & uigiliis atq orationib adhereat die noctuq; ſtudeant.
hęc ambr. in libro ſermonū. Septimā ebdomadā theleſphorus q̃dragesime addidit.
Quadragesima. vi. ſeptimanas habet. eā addidit
telesphorus pontifex ſeptimā ebdomadā. & uocatur hoc tēp. lma.
Quod ſimiliter de eo capto ẽ intelligendū. qd beatus aug̃. augustino
anglorū epo ſcripſit dicens. A quadragesima ieunandi p̃ poſitū ſumant. qſ
Deniq; ſacerdotes & diaconi. & reliqui eccleſtici grad dignitas
quos dignitas eccleſtici grad exornat. a quadragesima p̃ poſitū exornat.
ieunandi ſuſcipiant. quo & aliqd ad penſū ſęc inſtitutionis adiecerint.
& eos q intra eadē ordine inſtituti obſeruantiā ſic loco ita religione
p̃ecellant. De ipſa v die dominica hebdomadā quidnā dicendū ſit. eā os laici &
ſecares illa die plus ſolito & certis diebus a carnū cibos carnū appetiſſent.
& n noua quadā aliditate uſq; ad medium noctis ſe inguirent. non
aliter ſe b ſed tēpus obſeruationē ſuſcepe putant. qd utq; n rōis; uo
luptatis. immo cuncta certam mētis aſſentiendū ẽ. Vn nec ataui ſuetudi
dine auera poſſunt. & ideo eā uenia ſuo ingenio relinquendā ſ. ne
forte peiores exiſtant ſi ataui ſuetudine p̃hibeantur. Vt enim ait ſale
mon. q multū emunctio elicit ſanguinē. & poſt paucis. Par autē eſt.
ut qui his diebus a carne animaliū abſtinent. a omnib quoq; q ſemen
tuū trahunt origine carnis ieunent. a lacte uidelicet caſeo. & ouis.
& poſt paucis. Ceterū piſcū eſus ita xpiano relinquitur. ut ei hoc infir
mitatis ſolatiū n luxurię parat incentiū. Deniq; qui a carne abſtine
nequaq; ſumptuoſiora marinarū beluarū cōuiuia p̃parent. Vinū q̃q ita
bibe p̃mittitur. ut ebrietates omino fugiant. aliquin reſtat. vt omnia
quę corpi libent ſimilit faciant. Hęc & ſi legib ẽtituta ſunt. tū
a cōmuni uſu approbata n ſ. ſe non obſeruantes transgreſſionis n
arguunt. aliquin his n obedientes p̃po priuarentur honore. cū illi qui
ſacris neſciunt obedire canonib penitus officio iubeantur carere ſuſcepto.
niſi forte quis dicat hęc n decernendo ẽ ſtatuta. ſ; exhortando ꝓpta.
decretū uero neceſſitate facit. exhortatio autē libera uoluntate
exercet. hęc quę de p̃uilegiis & certis infra poſtis ſcripta ſ. tam ſecā
ribus q eccleſtices legib ẽuenient. Iunc ad differentiā natalis iuris.
& certoꝝ reuertamur. Natale iuris inter omia p̃manū obtinet. & tēpe. &
dignitate. cepit enim ab exordio creatę ꝓnatis. nec uariat tēpe ſ; im
mutabile p̃manet. S; cū natale iuris lege & euangelio ſup dicat ēe com
prehenſū. quedā autē ẽtraria his quę in lege ſtatuta ſ. nē inuenuntur
ẽcenſa. n uidet iuris natale immutabile p̃manere. In lege nāq; p̃cipiebat
ut mulier ſi masculū pariat. xl. ſi v feminā. lxxx. die a tēpli ceſſare
ingreſſu. nē autē ſtatim poſt partū eccleſiam ingredi n phibet. Item mulier
quę menſtruū patitur ex lege immunda imputabat. nē autē nec eccleſiam in
trare nec ſacrę cōtionis miſtia p̃cipere. ſed illa quę parit. ul illd q gignit.
nec ſtatim poſt partū baptizari phibet. Vnde eadē aug̃ino. aug̃. ſcribit dicens.
Mulier enixa grauis actum intrare eccleſiam n phibet hora eadē.
Si mulier eadē hora qua genuerit actum grauis intrat eccleſiam. nullo
pondere peccati grauatur. Voluptas & enim carnis n dolor mentis eſt. in
carnis autē cōmixtione uoluptas ẽ mētis parta grauat. Vnde ꝓ ipſa p̃mę

·P·

mulier dicit. In dolorib⁹ paries. Si itaq; emixam mulierē phibeā
intrare ecclam. ipsa ei pena uerum in culpa. Item. Mulierē emu.
Baptizari autē l emuā l d abeā gignit eadē hora ñ phibēt
baptizari.
mulierē ul hoc qd gemit suspiciolo mortis urgēt uel ipsa hora
eadē qua gignit. l eadē qua natū ē idqd gignit nullom phibeāt:
ne dū adhuc tēp⁹ adprehendāt redemptionis misteriū qa. intuentēte
paululū mora inuenim ñ ualeat qui redimatur. Item. Ante q puer
baptizetur
Ablactet l mat purificet ad ei ingrediat ñ accedat
Aut uero pueruū
aut
suus accedē ñ debē. quousq; q gignit ablactet. Si autē filio⁹
suos exprauā ꝓsuetudine alius adnutriendū tradunt. ñ pri⁹ purgationis
tēp⁹ transierit uirū suis ñ debent admiscēri. Quippe & sine par
tus causa eū immenstruis ꝓsueta detinent uirū suis miscēri phibēt.
ita ut morte lex sacra ferat siquis uir ad menstruā mulierē acce
dat. quē tam mulier dū ꝓsuetudinē menstruā patit phibēt ecclā
intrare ñ debē. qa ea natē superfluitas in culpā reputari ñ ualē.
& phoc qd multa patit inuitū ē ut ecclē ingressu priuet. Nouim⁹
eū qd mulier quē fluxū patiebat sanguinis post tergū dñi hu
milter uenient uestimēta ei fimbriā tetigit. itaq; ab ea statim infir
mitas recessit. Si q̄ influxu sanguinis posita laudabilit potuit
dñi uestimēta tangere. cur q̄ē menstrua patē sanguinis ea ñ liceat
ecclam intrare. Si eū ea bene ꝓsuēpsit. quē uestimēta dñi in langui
re posita tetigit. qd ut ꝓsonē infirmatū ēcedit. cur ñ ēcedat ut
eunetis mulierib⁹ quē natē suē uitio infirmant. Sēcē aut cōtinis
misteriū mensde diebⁿ pepe ñ debē phibēt. Si autē ex ratione
magis pepe ñ ꝓsumit. laudanda ē. si si peccat. ñ ē iudicanda.
Bonarū quippe mentū ē & ibi culpas suas agnosce. ū culpa
ñ ē quia sepe sine culpa agit. qd uenit ex culpa. Nā & eū esurim⁹
sine culpa cōmedim⁹. quib⁹ ex culpa ꝓmi hominis factū ē. ut esuriamus.
Quia ꝑ de natē superfluitate sermo cepit habēt. qa. an post illu
sionem quē ꝓsommū solē accidē corp⁹ dñi quilibē accipe uel ut
sacerdos stet. an sacra misteria celebre. De his ita scribit beatus
.ōō. augustino angloy. epo. De multiplici genere illusionis.
Testamentū ueteris legis ne polluti dicit. ñ aqua lot⁹ fuerit. eq;
usq; ad uespum intrare ecclam ñ ēcedit. Qd tū alitē ꝓprius spualis intel
ligent. quasi ꝓsommiū eū illudi reputat. q̄ putat immundicia uerū
imaginib⁹ in cogitatione inquinat. si lauand ē aqua. ut culpā cogi
tationis lacrimis abluat. & ñ pri⁹ ignis tēptationis recedat. reū se
quasi usq; ad uespū cognoscat. Sed est mēde illusione necessaria
uaide diserto. qua subtiliter pensare debēt. ex quare accidat
mentē dormientis. aliq̄n eū ex cogitone aliq̄n ex natē suē superflui
tate l infirmitate aliq̄n ex exemplo pangit polluto. Siquide eū ex
natē superfluitate l infirmitate euenit. omīm hēc illusio ñ ē tu
menda. quia hanc animū nescient ꝓtulisse magis dolend ē quam
fecisse. eū ꝑ ultra modū appetitus gulē insumendi alimēta rapiat:
itaq; ideireo humē receptacula grauant. habē ex in animū aliquē
reatū. si tam usq; adphibitionē sacri misterii perpiendi. l misarum
sollemnia celebrandi. eū fortasse aut sēt diē exigit aut exhibere
ministeriū ꝓeo qd sacēdos ali⁹ deest ipsa necessitas cōpellit. Nam si
assunt alii q̄ implere ministeriū ualeant. illusio ꝓ exemplū facta
a ꝓceptione sacri misterii phibēt ñ debē. si. ab immolatione sacri
misterii ut arbitror abstinere debē humilter. si tam dormientis
mentē turpi imaginatione ñ ēcussit. Nam s quib⁹ ita plerūq; illu
sio nascit ut ex animū & insomno corpis poste turpib⁹ imagina
tionib⁹ ñ fedetur. Qua inre unū ibi ostendit ipsa mens rea non tē
uel in suo iudicio libera. cū se & si dormientis corpe nichil memi
nit uidisse. tū inuigilis corpis meminit se in inglauiē ceccidisse.
Si ñ ex turpi cogitatione uigilantis orit illusio in ñte dormi
entis. patē animo reat suus. uide aqua radice inquinato illa p
cessit. quia qd cogitant scient. hoc prulit nescient. Item ysidorus
sententiarū libro ꝓmo. Quando sit peccē noctū imaginib⁹ illudi.
Non ē peccē qī nolentes imaginib⁹ noctūis illudim⁹. si. tunc ē
peccē. si ante quā illudam⁹ cogitationis affectib⁹ ꝓuenimur:
luxuriē q̄ppe imagines quas inuenitate gessim⁹. sepe dormientib⁹
in animo apparent. si. in noctē si non ēcupiscendo occurrim⁹.
Item. Qui noctūna illusione polluit. quātus extra memoriā
turpiū cogitationū sese ꝓsentiat inquinatū. ñ hoc ut tēptatē
culpē suē tribuat. suāq; immundicia stati flētib⁹ tergat. +ꝺ+ꝺ+
Sic ita respondet. Inlegē & euāgelio natale iuis ēnuēt. ñ tam q̄
eūq; in lege & euāgelio inuenimus natali iuri coherere pro
bantur. Sunt eū in lege quēdā moralia. ut ñ occides. &c. quēdā
mistica. utpote sacrificiorū ꝓcepta. &c alia his similia. Moralia
mandata ad natale iuis spectant. itaq; ideo nulla mutabilitatem
recepisse monstrant. Mistica ꝑ quantū ad superficiem antiquata iuste
phant aliena. quantū ad moralē intelligentiā inuenium⁹ sibi
adnexa. ac phoc & si sedm superficiem uideant ē mutata. tam
sedm moralē intelligentiā mutabilitatē nescire phant. Manuale
q̄ iuis ab exordio ꝓmulis eremiq̄ incipiens. ut sup dictū ē manē
immobile. iuis ꝑ ꝓsuetudinis post natale legē exordiū habuit. exq
homines ēuenientes manū cepē sumul habitare. Qd ex eo tēpe factū
credit. ex quo eam ciuitatē edificasse legit. qd eū diuino ꝓpē ho
minū raritate fere uidebat extinctū. postea a nemroth reparatū
siue potē immutatū existimat. eū ipse sumul eū alius alios cepit
oppimere. alii sua subtilitate eos diuōm cepē ē subiecē.
Vnd legit de eo. cepit nemroth ē robust⁹ uenator eorā dño. idest
hominū oppressor & extinctor: quos ad turri edificandā allexit.
Ius autē ꝓstitutionis cepit a iustificationib⁹ quas dñs tradidit
moysi dicens. Si emeris seruū hebreū. &c. Ñ ysid. in ꝓmo libro
ethimologiarū ait. De conditoribus legum.
Moyses gentis hebreē primū omnū diuinas leges sacris litis ex
plicauit. foroneus rex greus primū leges iudiciaq; ēstituit.
Mercurius trimegist primū leges egyptis tradidit. Solon. primus
leges athenensib⁹ edidit. Licurgus primū lacedemonib⁹ iura
exposuit. auctoritate ēfinxit. Numa pōpilius qui romulo suc
cessit in regno. primū leges romanis edidit. dem⁹ eū ipse sedmo
suis magistrat⁹ ferre ñ posse. x. uiros legib⁹ scribendis creauit. qui
leges exibuit solonis in latinū sermonē translatas. xii. tabulis
fecē autē hi. Homina eos q̄ lege. xii. tabularū exposuerūt.
exposuerunt.
appius. claudius. gemin⁹. uetrius. titius. manilius. scilpiti⁹
sertius. cornelius. romechius. postumius. hi. x. uiri legū ꝓscribenda
rum electi s. leges autē redigere iniberis. primū consul pompeius
instituere uoluit. si. ñ ꝓseuerauit obtrectatiq̄ metu. dem⁹ cesar
cepit id facē. si. ante interfect ē. Leuitarum autē antiquē leges
uetustate itaq; incuria abscesserunt. quarū & si iam nullus
ē usus. notitia tam necessaria uidet. Nouē ecclēsiarum cesare cepē
& reliquis succedentib⁹ eratq; ꝓmixte & inordinate postea
theodosius minor augustus ad similitudinē gregoriani & hermo
geniani codicē factū ꝓstitutionū. a ēstantini tēp⁹ sub ꝓprio eiusq;
imperatoris titulo disposuit. quē a suo nomine theodosianū uoca
uit. De differt & iuis natiuē natiuē a ēsuetudine & ꝓstitutione. Ia
iure natiuē s omia cōmunia omib⁹. qd ñ solū inter eos seruatū
credit. de quib⁹ legit multitudinis credentiū erat cor unū & ani
ma una. ꝛē. uerū & ex ꝓceden tēp⁹ a philosophis tradit inuenit.
Ñ ap platonē illa ciuitas iustissime ordinata tradit. in qua q̄sq;
ꝓprios nesciat affectus. Iure ꝑ ꝓsuetudinis l ꝓstitutionis. hoc meū
est. illud ꝑ alterī. Vnd aug. ait sup iohm. Iure diuino oia s cōmunia
Quo iure defendis uillas ecclē. diuino oib⁹. iure ꝑ ꝓstitutionis hoc
an humano. Diuinū iuis misericordiis diuinis habem⁹. humanū. meū ē
in legib⁹ regū. Ñ quisq; possidē qd possidē. nonne iure huma illd ꝑ
no. Nam iure diuino dñi ē terra & plenitudo eī. pauper & altius.
diuites dñs de uno limo fecit. & pauper & diuites una terra
subportat. Iure q̄ humano dr: hēc uilla mea ē. hic seruus meus
ē. hēc domū mea ē. Iura autē humana. iura imperator s. Quare.
Quia ipsa iura humana ꝓ imperatores & regis seli ds distribuit
genī humano. Item tolle iura imperatoris. & quis audē dicere hēc
uilla mea ē. meus est iste seruus. mea ē hēc domū. Si autē ut tene
antē ista ab hominib⁹ regū iura fecerunt. uultis retineam⁹ leges.

ut gaudeatis. Item. Relegant leges ubi manifeste preceperunt imperatores. eos qui preter ecclesie catholice communionem usurpant sibi nomen christianum. nec uolunt in pace colere pacis auctorem. nichil nomine ecclesie audeant possidere. Sed dicitis. quid nobis et imperatori. Sed iam dixi de iure humano agitur. apostolus uoluit seruiri regibus. uoluit honorari reges. et dixit. Regem reueremini (uel reuerentemini). nolite dicere quid mihi et regi. quid ergo tibi et possessioni. Per iura regum possidentur possessiones. Dixisti. quid mihi et regi. Noli dicere possessiones tuas. quia ipsa iura renunciasti humana. quibus possessiones possidentur. ¶ Dignitate uero ius naturale similiter preualet consuetudini et constitutioni. Quecumque enim uel moribus recepta sunt uel scriptis comprehensa. si naturali iuri fuerint aduersa. uana et irrita sunt habenda. Unde Augustinus ait confessionum libro .ii. Aduersus naturale

Que contra mores hominum ius nulli contra quam agere licet. flagitia sunt pro morum diuersitate sunt uitanda. ut pactum inter se ciuitatis aut ciuitatis consuetudine uel lege firmatum. nulla ciuis aut peregrini libidine uioletur. Turpis enim est omnis pars. uniuerso suo non congruens. Cum autem deus aliquid contra morem aut pactum quorumlibet iubet. et si nunquam ibi factum est faciendum est. et si omissum est instaurandum. et si statutum non erat instituendum est. Si enim regi licet in ciuitate cui regnat iubere aliquid quod neque ante ipsum quisquam nec ipse umquam iusserat. et si non contra societatem eius ciuitatis obtemperatur. immo contra societatem si non obtemperatur ei. Generale quippe pactum est societatis humane. obtemperare regibus suis. Quanto magis deo regnatori uniuerse creature sue. et ad ea que iusserit sine dubitatione seruiendum est. Sicut enim in potestatibus societatis humane maior potestas minori ad obediendum preponitur. ita deus omnibus. Item nicolaus papa hincmaro remensi archiepiscopo. Radicitus mala consuetudo est euellenda.

Nam et temporibus prophetarum omnes reges qui in populo dei non prohibuerunt nec euerterunt que contra precepta dei fuerant instituta culpantur. et qui prohibuerunt et euerterunt super aliorum merita laudantur. Et rex nabuchodonosor cum seruus esset idolorum. constituit sacrilegam legem. ut quicumque blasphemaret deum sidrach misach et abdenago cum domo sua penitus interiret.

Mala consuetudo non minus quam perniciosa corruptela uitanda est. Que nisi citius radicitus euellatur. in priuilegiorum ius ab improbis assumitur. et incipiunt preuaricationes. et uarie presumptiones celerrime (uel celebrantur) non compresse. pro legibus uenerari. et priuilegiorum more perpetuo celebrari. Item Augustinus de unico baptismo. lib. ii. Ueritati et rationi consuetudo est preponenda (uel postponenda).

Ueritate manifestata cedat consuetudo ueritati. Plane quis dubitet ueritati manifestate consuetudinem cedere. Item. nemo consuetudinem rationi et ueritati preponat. quia consuetudinem ratio et ueritas semper excludit. Item Gregorius .vii. guimundo auersano episcopo. Quelibet consuetudo ueritati est postponenda.

Si consuetudinem fortassis opponas. aduertendum est quod dominus dicit. Ego sum ueritas et uita. Non dixit. ego sum consuetudo. sed ueritas. Et certe ut beati cipriani utamur sententia. quelibet consuetudo quantumuis uetusta. quantumuis uulgata ueritati est omnino postponenda. et usus qui ueritati est contrarius est abolendus. Item Augustinus in libro de baptismo paruulorum. Ueritate reuelata consuetudinem sunt cedere oportet.

Qui contempta ueritate presumit consuetudinem sequi. aut circa fratres inuidus est et malignus. quibus ueritas reuelatur. aut circa deum ingratus est inspiratione cuius ecclesia eius instruitur. Nam dominus in euangelio ego sum inquit ueritas. non dixit ego sum consuetudo (uel consuetudinem). Itaque manifestata ueritate cedat consuetudo. Reuelatione ergo facta ueritatis. cedat ueritati consuetudo. quia et petrus qui circumcidebat cessit paulo ueritatem predicanti. Igitur cum christus ueritas sit magis ueritatem quam consuetudinem sequi debemus. quia consuetudinem ratio et ueritas semper excludit. Item in lib. iiii. de baptismo. Consuetudo rationi frustra opponitur.

Frustra inquit qui ratione uincuntur consuetudinem nobis obiciunt. quasi consuetudo maior sit ueritate. aut non sit in spiritualibus sequendum. quod melius a spiritu sancto reuelatum est. hoc plane uerum est. quia ratio et ueritas consuetudini preponenda est. Sed si consuetudini ueritas suffragatur. nichil oportet firmius retinere. Item Ciprianus. Rationi consuetudo impedire non debet.

Consuetudo que apud quosdam irrepserat impedire non debet. quominus ueritas preualeat et uincat. Nam consuetudo sine ueritate uetustas erroris est. propter quod relicto errore sequamur ueritatem. scientes. quia apud esdram ueritas uincit (uel uincat). ut scriptum est. Ueritas ualet et inualescit in eternum. et uiuit et obtinet in secula seculorum. Item. Ignosci potest simpliciter erranti. sicut de se ipso dicit beatus paulus apostolus. qui primo fui blasphemus. persecutor et iniuriosus. sed misericordiam

merui. quia ignorans feci. Post inspirationem uero et reuelationem factam qui in eo quod errauerat perseuerat prudens et sciens iam non in uenia ignorantie peccat. Presumptione enim atque obstinatione quadam nititur. cum ratione superetur. Idem. Dei ueritatem non hominum consuetudinem sequi oportet.

Si solus christus audiendus est. non debemus attendere quid aliquis ante nos faciendum putauerit. sed quid qui ante omnes est christus prior fecerit. Neque enim hominis consuetudinem sequi oportet. sed dei ueritatem. cum per ysaiam prophetam loquatur deus et dicat. Sine causa colunt me mandata et doctrinas hominum docentes. ¶ Liquido ergo apparet quod consuetudo naturali iuri postponitur. Quod autem constitutio naturali iuri cedat. multiplici auctoritate probatur. Ait enim Augustinus ad bonifacium. Leges principum naturali non preualent iuri.

Quicumque legibus imperatorum que pro dei ueritate feruntur obtemperare non uult. acquirit grande supplicium. Quicumque uero legibus imperatorum que contra dei uoluntatem feruntur obtemperare non uult. acquirit grande premium. Idem in prologo libri tertii de trinitate. Scriptis canonicis tractatorum littere deseruiunt.

Noli meis litteris quasi canonicis scripturis inseruire. sed in illis et quod non credebas cum inueneris incunctanter crede. In istis autem quod certum habebas. nisi certum intellexeris noli firmiter tenere. Idem ad uincentium uictorem. libro .ii. In tractatorum opusculis multa corrigenda inueniuntur.

Negare non possum nec debeo. sicut in ipsis maioribus ita multa esse in tam multis opusculis meis que possunt iusto iudicio et nulla temeritate culpari. Idem ad hieronimum. epistola .viiii. In scriptis canonicis mendacia non admittuntur.

Ego solis eis scripturarum libris qui iam canonici appellantur didici hunc timorem honoremque referre. ut nullum eorum scribendo errasse audeam credere. aut si aliquid in eis offendero quod uideatur contrarium ueritati. nichil aliud quam uel mendosum esse codicem uel non esse assecutum interpretem quod dictum est uel me minime intellexisse non ambigam. alios autem ita lego ut quantalibet sanctitate doctrinaque polleant. non ideo uerum putem quia ita ipsi senserunt. sed quia mihi per alios auctores uel canonicas uel probabiles rationes quod a uero non abhorreat persuadere potuerunt. Idem. Libris ueterum hebrea uolumina nouis greca auctoritatem impendunt.

Ut ueterum librorum fides de hebreis uoluminibus examinanda est. ita nouorum grecis sermonis normam desiderat. Idem in epistola prima ad ieronimum. Nichil auctoritatis remanebit scriptis si ad eas mendacia fuerint admissa.

Si ad scripturas sacras admissa fuerint uel officiosa mendacia. quid in eis remanebit auctoritatis. que tandem de scripturis illis sententia proferetur. cuius pondere contentiose falsitatis obteratur improbitas. Idem de unico baptismo. lib. ii. Litteris omnium episcoporum sacra preponatur scriptura.

Quis nesciat sanctam scripturam canonicam. tam ueteris quam noui testamenti certis terminis suis contineri. eamque posterioribus omnibus episcoporum litteris ita preponi. ut de illa omnino dubitari et disceptari (decertari) non possit. utrum uerum uel utrum rectum sit. quicquid in ea scriptum constiterit esse. Episcoporum autem litteras que post confirmatum canonem uel scripte sunt uel scribuntur. et per sermonem forte sapientiorem cuiuslibet in ea re peritioris. et per aliorum episcoporum grauiorem auctoritatem doctioremque prudentiam et per concilia licet reprehendi siquid in eis forte a ueritate deuiatum est. Idem in epistola ad uincentium. Contra diuina mandata non colliguntur calumnie ex quorumlibet dictis episcoporum.

Noli frater contra diuina tam multa tam preclara tam indubitata testimonia colligere uelle calumnias ex episcoporum scriptis siue nostrorum ut hilarii. siue antequam pars donati separaretur cipriani. et agrippini. primo quia hoc genus litterarum ab auctoritate canonis distinguendum est. Non enim sic leguntur tamquam ex eis testimonium proferatur. ut contra sentire non liceat. sicubi forte aliter sapuerint quam ueritas postulet. In eo quippe numero sumus. ut non dedignemur et nobis dictum ab apostolo accipere. et siquid aliter sapitis. hoc quoque uobis deus reuelabit. Item in epistola ad fortunatum. Non debetur par reuerentia (uel auctoritas) canonicis scriptis et expositionibus eorum.

Neque quorumlibet disputationes quamuis catholicorum et laudatorum hominum uelut scripturas canonicas habere debemus. ut nobis non liceat salua honorificentia que illis debetur hominibus. aliquid in eorum scriptis improbare atque respuere si forte inuenerimus quod aliter senserint quam ueritas habeat diuino adiutorio uel ab aliis intellecta uel a nobis. Talis ego sum in scriptis aliorum. quales uolo esse intellectores meorum. Idem ad casulanum.

Exemplis ratio sana prefertur:

Sanaquippe ro & exemplis ante ponendu ē. cui quidē & exēpla concordant. s; illa que ñ digniora s̄ immutione quantū excellentiora pierant. ¶ Cum igit naturali iure nichil aliud peripat. q̄ d̄s uult fieri. nichil fuerit: quū qd̄ d̄s phibe fieri. Denq; eū in canonica scriptura nichil aliud quā indiuinis legib⁹ inuenatur: diuinę v̄ leges natura ēstant. patre: qd̄ quęcūq; diuinę uoluntati seu canonicę sēpnatę ēxtra phant. eadē & naturali iuri inuenimt aduersa. ¶ñ quęcūq; diuinę uoluntati seu canonicę scriptę seu diuinis legib⁹ postponenda consent. esd̄ naturale ius pferri oportae. ēstimationes q̄ uel ecclastice uel sclares si natali iuri ēxtranę phant. penit s̄ excludendę. constitutiones v̄ principū ecclastices estimationib⁹ ñ pminent. s; obsecunt. ¶ñ nicholaus pp scripsit epis in cōcilio apud constantinū congregatis. Lex imperator ecclastica iura solue

ere imperator non in omnib⁹ ecclastices ēcroucrsis ñ potest. utendū ē presertim cū inuenat equitie ac canonię sanctioni aliq- cuius obuiare. Rō. Lex imperator ñ ē supra legē d̄i. s; subiac. Imperiali iudicio ñ possunt iura ecclastica dissolui. Ad qd̄ ostendendū duoe hoe. innocentii. scil & gregorii. sanct sufficiunt testimonia. S ēt q̄dē innocentiū in decretali epla sua ad alexandru arthiepū epm art. Qd̄ satisfacturis inquiens utrū diuisis imperiali iudicio puinent. ut duę metropoles fiant. si duo metropolitani debeant nominari. non uisū ē nob̄ ad mobilitate necessitatū mundanarū d̄i ecclam cōmutari. honoresq; aut diuisiones ppetu. quas p sui causis faciendis duxerit imperator. Beat. ōo. scribens ad teodustam patricū inter ceta. si iqt ēgrua religionis causa ecclastica iura debere dissolui dicantur: sciendū ē quia & si hoc lex humana cessit lex ñ diuina phibuit. Ecce quādmodū imperiali iudicio ñ possunt ecclastica iura dissolui. Ecce qualit qd̄ lex humana cessit lex diuina phibuit. ñ qd̄ imperator leges quib⁹ sepe ecclā uitē ēxtra heresos. sepe ēxtra tyranno atq; cont pravos quosq; defendit. dicam penit renuendas. s; qd̄ ea equities & aplices atq; canonices decretis quib⁹ postponendę s̄ non posse inferre p̄iudicū asseram. Item. simachus pp an. vii. sinodo. Non licet imperatori. Hichil d̄ equities regis obuiae imperatori age uel cuiquā precipere custodiendū aliquid contra diuina mandata presumere. nec quicquā qd̄ equities. ppheticis. aut aplicis regulis obuiet agere. Item felix pp. In ecclastices causis regia uolunta

licet. Certū ē hoc reb⁹ uīs ēt salutare. sacdotib⁹ ñ ē pferenda. ut eū de causis di agit iuxta ipsi ēstimū regā uoluntatem sacerdotib⁹ xpi studeatis subdere. ñ pferre. & sacrosā ecc̄ pstitere quā docere. ecclę formā sequi. ñ huic humanitus sequendo iura pfigere. neq; ea sēonib⁹ uelle dominari. cui d̄s uoluit clemēnę tuę pię deuotionis colla submittere. ne dū mensura ecclastā dispensationis excedit. eatur in ēxtremitatem disponentis. Item. Ro. pontifex romanorū

Constitutiones contra canones & decreta pontificū constitutiones fieri non possunt. pstulū romanorū. t bonos mores. nulli s̄ monetū. Item nicholaus pp. Imperiū uīm suis publicę rei contradiant. Quę s̄ sacdotū regib⁹ usurpa- administrationib⁹ debe ēt contentū. ñ usurpare. re non licet. quę sacerdotib⁹ dm solū iuenient. Item. gg. patriarch imperatorib⁹ constantinopolitanis. Tribunalia regū sacdotali potestati sint subiecta.

Vs carissime libertate uerbo libenter accipimt. qd̄ lex xpi sacerdotali uos subiect potestati. atq; illi tribunalib⁹ subdit dedit eū & nobis potestate dedit principū multo pfectore principib⁹ uīis. Aut nūquid uisū uob uidet si cedat ipsis carni. si aeterni ecclesia superet. si diuinis pferantur humana. ¶ Ecce qd̄ constitutiones principū ecclastices legib⁹ postponendę s̄. Vbi autē ecclastices atq; canonices decretis ñ obuiauerint. omni reuerentia dignę habeant. ¶ñ aug. art. in dialogo contra pelagianū. Leges imperator. i adiutoriū ecclę licet assum.

Si in adiutoriū uīm terrenū impii leges assumendas putatis. non reprehendimus. Iam fecit hoc paulus. eū aduersus iniquos romanū cuē se ēt testatur. Item eiusdem iuliano. Reges pontifices

Quoniam idem pēnis y pontifices regib⁹ ptēpalib⁹ indigent. mediator dī & hominū ē homo ihe xpe. sic actib⁹ ppris & dignitatib⁹ distinctis officia potestatis utriq; discernit. ipa uolens mediana-

-li humilitate suis sū offerri. non humana supba rursus in infera dimergi. ut & ioan imperatores perpetua iura pontificib⁹ indigerent. & pontifices p cursu tēpalū inmodo rerū imperialib⁹ legib⁹ utterent. quanū spiritalis actio a carnalib⁹ distare meruisset. & do militare minime se negotiis negotiis secularib⁹ implicare. ac ui- -cissim ñ ille reb⁹ diuinis p̄sidere uideret. qui esse secularib⁹ negotiis implicatus. Item leo. iii. Lothario augusto. Leges imperator custo

De capitulis ul pceptis imperialib⁹ uīis uīorq; dari oportae. & pontificū p̄decessor. infragabiliter custodiendis seruandis quanto ualuimus & ualem xpo ppicio & rē & meū conseruaturus modis omnib⁹ pstitī. & si fortasse quilibet uob aliū dixerit uel dictum fuerit. sanctis eū peccto mendacē. Item iohis. viii. Lodewico imperatori.

Vides fili ēme quia Legis auctoritate dissoluit. d̄ ei fit. qd̄ cont leges accepit. p leges dissolui meret. Item gelasi⁹ rufino & aprili epo. Leges principū & regulas patrū synodi ñ dere.

Quis autē leges principū aut patrū regulas aut admonitiones paternas dicat debere ēmmi. nisi q impunitū s̄ tantū estimet transire commissū. Item theodorico regi. Seruent ab omnib⁹ romanorū principū

Certū ē magnificentiā uīam leges romanorū principū leges. quasi inregotis hominū custodiendas ēt pcepit. multo magis arca reuerentiā beati petri apli p suę felicitatis augmento posse seruari. Item. leo. iii. Lothario augusto. Romana lex nulli

Ueterem flagitiū demētiā. ut fieri tenitate debae corrupi. haeteni romana lex uiguit absq; uniuersis pcellis. & qd̄ pro nulli psona hominis remisset ēt corrupta. ita nunc suū robur pprū & uigorē obtinent. ¶ Quod v̄ legib⁹ ysuetudo cedat. ysidor. D. X. I. testat. in sinonimis libro. ii. Prauus usus rōne superat legem.

Vsus auctoritati cedat. prauū usū lex & ro uincat. Item nicolaus pp michaheli imperatori. Statutis pontificū ysuetudo eq̄ refragari

Consequens ē. ut qd̄ abbui sedis recumb⁹ plena auctoritate ñ potest. sancit nulli ysuetudinis ppedente occasione ppiis sequendo tūn uoluntatis remouerit. s; firmū atq; inconcusse teneat. Item nili pp.

Nolite errare A ysuetudine romanę ecclę nīb⁹ dissentire ñ licet. frīs me. doctrinis uanis & extraneis nolite abduci. Et institutia aplorū & aplicorū uirorū canonesq; habētis. his fruimini. ut his freti cont cuncta mundi sacula pstitere ualeatis. Satis enim indignū ē quēquā uel pontificū uel ordinū subsequentū hanc regulā refutare. quā beati petri sedē & sequi uident & docere. Multū iuenit ut totū corpus ecclę in hac s̄ obs̄uatione concordet. quę in auctoritate Et. ū dīs ecclę totū posunt principatū. Item. codicis libro. vii. titulo. ii. Ut ysuetudo legē rōnē uincere ñ

Consuetudinis usuq; longitū non uim auctoritas ē uerū potest. ñ usuq; adeo ualitura meminito. ut aut rōnem uincat. aut legē scriptā. ¶ Cum ū nec sacris canonib⁹ nec humanis legibus ysuetudo obuiare monstrat. inconcussa seruanda ē. Ijn aug. art. t. ex dictis basilii. Inuiolabilis ē ysuetudo q̄ nec humanis legib⁹ nec

Ecclasticarū institutionū quasdā sacis canonib⁹ obuiare monstrat. scripturis. q̄dā v̄ aplica traditione p successores in ministerio ysuetudo roborata appbantur. quib⁹ par ritus. & idē utriq; pietatis debet affectus. Ijn d̄ t. alia quantulū sacrarū scripturarū expuis hesitauerit. Si enim adtendim⁹ ysuetudines ecclę non p scripturis a patrib⁹ traditas nichil estimare quantū religio detrimenti sit. iniura intentiū despiciendis aliquido stabit. Quę enim ut in exordiū scriptura salutiferę crucis signaculo fideles docuit insignit. quę ul infantū digesta sup panē & calicē plurę oīonis ul ysecrationis uerba cōmendauit. nā non modo qd̄ in euglio gunet t ab aplo insertū quibus secretis dicim⁹. sed & alia plura adicim⁹. magnū quasi uim cōmendantia misterii. quę omnē uersū nos orare litterarū forma docuit. Benedicim⁹ fontē baptismatis oleo unctionis. huc accedit qd̄ ter oleo mungim⁹ quos baptizam⁹. uerbis abrenunciare satanę anglisq; ei informam⁹. Vnde hęc & alia in hunc modū non pauca ñ tacita ac mistica traditione a patribus

ecclastico more ac reuerentia deligenta s. in mysterijs obseruata magis silentio quam publicata scripto. Hec ad casulanu pbrm. Laudabilis e ysuetudo q nihil fidei rectu usurpat.

Consuetudine laudam. que in rebus catholica fide nil usurpare dinoscitur. Hec ad eamd. Vbi auctoritas deficit. mos ppli

In his rebus de quibus nihil cert y maior instituta plebis suetis

statuit diuina scriptura mos ppli di. et instituta maior plebis tenenda s. et sicut piuaricatores legu diuinarum ita contemptores ysuetudinu ecclasticarum coherendi s. Idem in libro de xpiana fide. Auctoritate y traditione genali t spali ecla

Catholica ecla porbe diffusa trib modis plat existere regit.

Quicqd in ea tenetur aut auctoritas e scripturarum. aut traditio uniualis. aut certe ppia et particularis institutio. s; auctoritate tota ecclastrinngit uniuali traditione maior nihilominus tota. plurimis v institutionib et ppis informationib unaquaq; ploco uarietate put eunq; usu e subsistit et regit. Idem in libro de

Pmanentes. Vbi et in fide catholica auctoritas ecle.

Palam e qd inre dubia ad fide ualeat auctoritas ecle catholice quia ab ipsis fundatissimis sedib apli usq; ad hodiernu die succedentu sidium et epor sente et tot ppli consensione firmatur. Hec leo. Ab apli non licet instituta recedere.

Hoc ut ex indicium earum. ut ab apli instituta nullo utrem recedatur excessu. quia mutu post hec e ni potest si qsqua apli regulas in aliquo credident negligendas. Hec inno centius decentio epo. Ab oib seruari debet q romana ecla

Qvis nesciat aut ni aduertat id qd a principe apli petro romane ecle tradtu e. et nc usq; custodit ab omnib debere seruari. nec supdua aut introduci aliqd. qd auctoritate debeat aliunde accipere uel exemplu. Presertim cum sint manifestum in omne italia. gallia. yspania. et affrica. atq; sicilia. insulasq; interiacentes. nullu q instituisse ecla. ni eos qs ueneabilis apls petrus aut successores ei instituerunt sacdotes. legant autem si in his puncts alia apls inuenit aut legit docuisse. Qd si ni legunt quia nusqua inuenium. oportet eos hoc sequi qd ecla romana custodit. a qua principiu eos accepisse non dubiu e. ne diu peregrinis sermonib student. caput institutionu uideant omittere. Sepe dilectione tua aduerbe uenisse ac nobis eu in ecla ysuetusse ni dubiu e. et quam more t in secundis misteris t eis agendis arcanis teneat agnouisse. qd sufficie arbitrare ad informationem ecle tue t reformationem. si pdecessores tui minus aliqd aut aliter tenuerint sui certu habere ni de aliquib ysuetudos nos e duxisse. Quibus ideo respondem. ni qd te ignorare credam. s; ut maiori auctoritate t tuos instruas. ut siqui a romane ecle institutionib errant. aut comoneas aut indicare ni differas. ut sciere ualeam qui sint. qui aut nouitates induxerint. aut alteri ecle quam romane existimant ysuetudine esse seruandu. Quod absq; discretione iustitie nulli agere licet. Ign calixtus pp. omnib epis. Sine discretione iustitie et disciplina romane

Non debent accipere membra ecle nulli age licet.

dissidere s; iuxta scripture testimoniu omia mbra caput sequant. Nulli v dubiu e quod apli ecla mater sit omniu ecclarum. aeui uos regis nullatenus ignorare debuistis. Et sicut filius uenit facere uoluntate patris. sic et uos uoluntate impletis ure matris que ecla e. cui caput ut pdicti e romana existit ecla. Quicqd q sine discretione iustitie et hui disciplinam aeui fuerit. ratu hre nulla ro pmittit. Hec gg. Nulli supbe

Preceptis apli ni dura resistat apli preceptis.

supbia resistat s; obedientia que a sca romana et apli auctoritate nitta s salutifere impleant si ea de sede di ecle que e caput ipm communione hre desiderant. non nouum aliqd psentu missione perpini. s; illa que olim uident indulta firmam. eu nulli dubiu sit qd ni solu pontificat cauatio. s;

·I·

omnis sedis religionis relatio ad sede apli quasi ad eap ecclarum debeat referri. et inde normam sumere unde sumpsit exordium. ne cap institutionis uideat amittere. Cui auctoritatis sanctione omis teneant sacerdotes. qui nolunt ab apli petri sup qua xps uniuersale fundauit ecclam soliditate diuelli. Siquis hec apli sedis precepta ni obseruauerit. pecpu honoris et hostis non dubitatur. Hec nicolaus michaheli imperatori. Non e resistendu

Sectae romana ysuetudini. ea canonica ni obsistit auctori ecla qd nichil obsunt salutu credentiu diuersis ploco et tas tempe ysuetudines. si illis canonica non obsistit auctoritas. pq eas obuiare debeam. und mihi iudicam eas debere uel posse resistere. Item idem ad luceniu. Consuetudines q fidei ni officiunt

Illud breuiter te admonendu. Vt a maioribus traditae s obseruentur puto traditiones ecclasticas preserim quae fidei ni officiant ita obseruandas ut a maioribus traditae s. nec alioq consuetudine alioq contrario more subuertu. Hec nicolaus ignaro epo. Traditiones a

Ridiculu e et satis abhomi patribus institutae ni s infringendae habile dederit. ut traditiones quas antiquitus a patribus suscepim infringi patiam. ysidorus libro. ii. titulo. i. Mores

Diuturni mores nisi diuturni plebis sint habendi.

legi sint aduersi. ysidorus uetus appbat legem uetant. Hec codices libro. viii. cap. quinquagesimo. ii. titulo. i. Quicqd fit

Consuetudo et longa consuetudine reuocari oportet.

precedens et ro quae ysuetudine suasit tenenda e. et quicqd ytra longa ysuetudine fiet. ad solitudine sua reuocabit pfes puinciae. Hec. gg. uniuersis epis numidis. Inmota maneant ysue-

Nos et consuetudine quae tudo. q et fide catholica nihil usurpare cognoscitur. et fide catholica nil usurpare dinoscitur. inmota pmanere decedim. siue de primatib institutendis. siue de ceteris capitulis. exceptis his qui ex donatistis ad epatu puenium. quos puchi ad primatus dignitate et eu ordo eos deferat ad locu eundem modis omnib phibem. Sufficiat aut illis comisse s plebis curam gerere non autem illos antistites quos catholica fides in ecle sinu et eloeuit et genuit ad obtinendu culmen pmat ante re. Hec. gg. pp. Non negentur quae ysuetudinis sunt.

Quemadmodu illicita ppetrare nonpatimur. sic quae consuetudinis s non negam. Hec augustino angloy epo. Comonde ni

Nouit frnitas tua loc ysuetudinem. s; ysuetudo locu. romane ecle consuetudine in qua se meminit nutritam. s; in place. ut siue in romana siue in galliceo. siue in qualibet ecla inuenisti qd plus omipi do possit placere solliciti eligas. et in angloy ecla. quae adhuc in fide noua e institutione perpua quae de multis ecclis colligere potuisti infundas. Non enim p loci ref. s; preb loca amanda s. Ex singlis quibq; ecclis. quae pia. quae religiosa. quae recta s eligit. et hec quasi in fascicuiu collecta apud angloy mores in ysuetudine depone. Hec aug. ad ianuariu. Qd neq; et fide neq; et bonos mores euertit

Illa autem quae ni scripta s; tradita custodim. indifferenter e habendu. quae quidem toto orbe terrarum obseruantur datur intelligi. uel a ipsis apls. ut plenarius ecclis. quoy e in ecla salubrima auctoritas commendata. atq; statuta retineri. sicut id qd dni passio et resurrectio et ascensio in celu. aduentus spe sei annuersaria sollenitate celebratur. et siqd aliud tale occurrerit qd seruet ab uniuersis epis. quacumq; se diffundit ecla. alia uero quae ploca terrarum regionesq; uariant. sicut e. qd alii ieunant sabbatu. alii non. alii u cotidie communicant corpi et sanguini dni. alii certis diebus accipiunt. et siquid aliud hui modi animaduerti pot totu hoc genus rerum liberam hre obseruationem. Qd enim neq; et fide neq; et bonos mores euertit indifferenter habendum et pcey. int quos uiuit societate seruandu e. Mater mediolanu me secuta. inuenit ecclam sabbo non ieunantem. et pat fluctuare qd agere. Et ego ysidum de hac re beatissime memorie ambrosiu epm. at ille ait. cum roma uenio sabbo ieuno.

cum mediolani su non ieuno.

·P·

Sic & tu ad quam forte ecclam uenerit. ei morte seruia. si eunq; non
uis ee scandalu. nec quequa t. hoc eii mari renunciasse tibenter
amplexa e. Hoc autem de sueudine illa intelligendu e
que uel uniuersalis ecclie usu. uel tpis plitate roboratur:
ceterum si p uanitate tpor uel animor uane eiusuetudines utro
du cantur: inuenta oportunitate resecande s. potu quia observan
de: Yn aug. scribit ad inquisitiones ianuari. Resecanda s. que
Omnia talia que neq; auctoritate neq; moribus uniuersitatis ꝓbat
neq; scarum scripturarum auctoritatibus eniteri. nec i salus epor
statuta fuerunt. nec sueudine uniuse ecclie roborata s. s; diversor loco
diuersis moribus innumerabiliter uariantur. ita ut uix aut nii quia
omnino inuenire possint causie quas ineas instituendis hominis
secuti s. ubi facultas tributi. sine ulla dubitatione resecanda
estimo. Quanus eii neq; hoc inuenire possit. quom sta fide
sint. ipsa tam religione qua pauecissimis & manifestissimis
celebrationii sacramtis mia di et uolunt liberi adeo seruitib
oneribus premunt. ut tolerabilior sit edtio iudeor. Qui & si
tep libertatis ñ cognouerit: legalibus tñ sacramtis ñ humanis
psumptionib subiciunt. item. ex ceilio toletano. xi.
De his qui Omis puincialis eunde teneant ipsallendo modu. q. metro
eont apli uoluntate et ceiferunt omni uenio doctrine placu
it seo sellio. ut metropolitane sedis auctoritate coacti. uniuersi
q; puincie eius rectores q; ecclarii unii eundeq; ipsallendo
teneant modii que in metropolitana sede cognouerint institutii. nec aliqua diuersitate eiusq; ordinis uel officii a metro
politana se putant sede disiungi. Sic enii iustii e ut inde un
quisq; sumat regulas magisterii. unde honoris sceationie acce
pit. ut iuxta maior decreta sedis que uni euiq; sacerdotalis dig
nitatis e mater. sit ecclastice magistra fonis. abbatib sane in
dutis officiis. que iuxta uoluntate sui epi regl'arii illis im
plenda s. certa officia publica. i. uespa. matutinii. siue missam.
aliter qua in principali ecla celebrare ñ liceat. Quisq; autem hoc
decretum uiolator extiterit. sex mñsib comunione priuat. apud
metropolitanii subpeniteniie censura maneat corrigendus.
quatin & ap illii & preterite transgressionis culpa laetiniis diluat. & necessaria officior doctrina studiose addiscat. Sub ista
g regula disciplinie ñ solii metropolitan tui sue puincie
pontifices t sacerdotes astringat. s; & ceii epi subiectos sibi
ecclarii rectores obtempare institutionib cogant. hec ex ci
lio bracarensi. Inmatutinis uespertinis officiis uni uide s. uel ordo.
Placuit omib comuni sensu. ut unus atq; idem psallendi
ordo in matutinis uel uespertinis officiis teneatur: & ñ diuse
ae priuate neq; monasterior sueudines cii ecclastica regla
sint permixte. Item. Aduersus naturale ius nulla
dispensatio admittit. nisi forte duo mala ita urgeant. ut al
terii eor necesse sit eligi. Yn intoletano sellio. viii. legitur:
Duo mala licet Minus malum de duob eligendu est.
cautissime omnino sint pecauenda. tam si periculi necessitas
unii ex his ppetrare copulent. id debem resoluere. qd minori
nexu nosetur obligari. Quid autem leuius ex his quidue grauius
sit. pure fonis acumine inuestigem. Ceteii diu purare copel
limur: creatore quide offendim. & nos tñm maculam. cii
uero noxia pmissa coplem. & di iussa sternim. & pxi
mis impia crudelitate nocem. & nos ipsos crudeliori morti
gladio trucidam. Illic enii duplici culparii telo pimimur:
hic tripliciter iugulam. hec gg. in moralib parte vi. lib. xxx.
quinto. capo xiii. De eodem.
Nerui testiculor leuiathan ꝓplexi sunt. quia suggestionum
illi argumenta implicatis inuenis alligant. ut plerosq;
ita peccare faciant. quatin si forte peccii fugie appetant.
hoc sine aliquo peccii laqueo ñ euadant. & culpii faciant diu
turnam. atq; nequaquii se a bona ualeant absoluere. ñ mala
sternant ligare qd mei ostendim. siqua exuitione hom

num illigationis hui exemplia pferam. Ecce quidii diu mundi
hui amicitias appetit. cui libe alteri simile sibi uitii ducen
tu. qd secreta illi omni silentio ꝓtegat se iure iurando ꝓstrin
git. S; si eii iuratii e adulterii ꝓpetrare cognoscit. ita ut e
maritii adulteri occidere conetur: is autem qui iusiurandii pbuit
admite reuertit. & diuersis hinc inde cogitationib impugnat.
atq; hoc silere formidat. ne silentio adulterii simul & homicidii
particeps fiat. pdere trepidat. ne reatii se piurii obstringat. Pleri
g nerui testiculor ligatii e. qui inquilibe parte declinare me
tuit. ne a transgressionis ꝓtagio libe nonsit. Ali cuncta que
mundi s deserens. ac poma frangit ppias uoluntates querens.
alieno se subdere regimini appetit. S; eii qui s ad dm pee dbent
minus cauta inquisitione discernit. quia fortasse is qui sine
iudicio eligitur eii pee iam cepit agere que di s. phibe: & que
mundi s iube. Pensans itaq; subditus uel que sit culpa inobedi
entie uel quod ꝓtagii selari uitii. & obedire trepidat. & non obe
dire formidat. ne aut obediens dm in suis peceptis deserat. aut
rursii inobediens dm in decreto priore eximinat. Ali pensare pon
dus honoris ecclastici negligens ad locii regiminis pmis ascen
dit. Sed quia omne qd hic eminie plus meroribus affiert. quam
honoribus gaudie. dii cor tribulatione premit. ad memoria
culpa reuocat. doleq; se adlaborii eii culpa peuenisse. & quam
sit iniquii qd admisit. ex ipsa fraetis difficultate cognoscit.
Reum g se eii impensis premis agnoscens uult adepie sub
limitatis locii deserere s; timie ne graui deliciii sit suscepti
gregis custodia reliquisse uult suscepti gregis curii gerere.
s; formidat ne deterior culpa sit. regimina pastoralis gregis
empta possidere. & honoris g ambitii ligatii culpa. hinc inde
se espient esse. quippe sine reatii criminis neutrii uidie. si aut
suscepti semel grex relinquit. aut rursii sacra actio selarii
empta teneat. Yndiq; metuit. & suspectus latus omne pti
mescit. ne aut stans in empto regimine non digne lugeat.
qd non & deserens emendat. aut certe regim deserens. diu
aliud flere nititur rursus aliud de ipsa gregis destructione
comitti. Et tñ qd ad destruendas uehemoth uessuelas g isidis
subtiliter fiat. ut eii mens inter minora & maiora peccata
stringit. si omnino nullus sine peccato aditus parie mino
ra semp eligant. quia & qui muroi ambitii undiq; ne fugi
at claudit. ibi se infugii peipitat. ubi breuior murus inge
ritur. Hinc paulus eii quosdii in ecclii mentiri aspicere.
ecessit minima. ut maiora declinarent dicens. Propter forni
cationie autem unusquisq; suii uxorem habeat. & quia te solum
iuger in admixtione s sine culpa. eii non p explenda li
bidine s; psuscipienda ple miscent. ut hoc & qd cessetur
sine culpa quatus minima ñ et monstrare. ideo adiunie.
hoc autem dico sdm indulgentiii. non sedin impium.
Non enii e sine uitio qd ignoscit. & ñ peipit. Pecem pfecto
uidit. quod posse indulgi puidit. Sed eii indubius estringi
mur: utiliter minimis subdimur: ne in magnis sine uenia
peccemur. Itaq; plerii q; neruor uehemoth istius ꝓplexitas
soluitur: diu aduersitatis maximas pcomissa minora transit.
Verum hoc ita una eadeq; psona intelligitur: Ceterum
an in diuersis eade dispensatio locii habeat. uidelicie. ut
comittam minora. ne alii graioribus implicent. merito qrit.
De his ita scribit augi. libro questionii sup genesim. Non s. aliq
Quod aut sodomitis a nob committendi dicta. ne alii quiora co
loth. sunt mihi duie filie quie ñ diii nouerunt uiros. pdueii mittaii.
illas aduios. utamini illis sie placuerit uob. tñ iniuros istos
ne faciatis iniquii. quo pstituere uolebat filias hac copensa
tione. ut uiri hospites eii nichil a sodomitis tale patierent.
utrii admittenda sit copensatio flagicior. uel quor q; peccor.
ut nos faciam mali aliquid. ne alius graui malii faciat.
an potu pturbationi loth ñ ꝓsilio tribuendii sit. q hoc dixit

mento quærit. & minimũ pieuolissime admittit hęc cõpensa
tio. Si autẽ perturbationi humanę tribuit. & meritũ tanto ma
lo pmotę. nullom̃ imitanda est. ¶ Consuetudinis aut
uel ęstimationis rigor nonnũquã relaxatur. Vnd leo pp. ait.
Sicut quedã s̃ Quę ęstimationes uelcãt tẽpan. t quę non.
quę nulla possunt rõne suelli. ita multa s̃. quę aut p necess
sitate tẽpor. aut p ęstimationem etatis oportet tempan. illa sęp
ordinatione seruata. ut inhis quę uel dubia fuerint. aut obscura.
id nouerim̃ sequendũ. qõ nec pceptis euangelicis ꝓtariũ. nec de
cretis sõr patrũ inueniat̃ aduersũ. ¶ De naturali iure
& ęstimatione t ęsuetudine hactenus disseruim̃ differentiã qua
ab inuicẽ discernunt̃ signantes. nẽ ad ecclasticas institutio
nes stilũ uertam̃. earũq; originẽ & auctoritatẽ pur exlibris
sõr collig̃ possumus. breuiter assignantes. Quo tẽpe cepit
Canones generalium concilior. canones generalium ecclior.
ut isidorus ait in.vi. libro ethymologiarũ. cap̃lo.vii. decimo.
a tẽpib̃ ęstantini cepęr. In pcedentib̃ nãq; annis pscentione fer
uente docendarũ plebiũ minime dabatur facultas. Inde xpia
nitas in diuersas hereses scissa ẽ quia ñ erat eis licentia iuen
endi inimicũ. ñ tpr sup̃dicti imp̃ris. ipse eñ dedit facultatẽ xpianis
libẽ congregari. Subhoc & sẽ patres in ecclio niceno de omni orbe
terrarũ iuenientes iuxta fidẽ euangelicã & aplicã sedm post aplos
simbolũ tradiderunt. Inter cetera aut concilia. iiii. s̃ uenerabiles si
nodi. quę tota principaliter fidẽ cõplectunt̃ quasi. iiii. euangelia. vt
totidẽ paradysi flumina. harũ pnos nicena sinod̃. ccc. xviii. epor
ęstantino impante augusto pacta ẽ. in qua arrianę pfidię condemnata
ẽ blasphemia. quã de inequalitate sęc trinitatis idẽ arri asserebat
esse substantiatẽ do patri di filiũ. eadẽ sẽa sinod̃ p simbolũ diffiniuit.
Secũda sinod̃. c.l. patrũ subtheodosio seniore ęstantinopolim congre
gata ẽ. quę macedoniũ spm sẽm dm ẽ negantẽ condemnans consubstãtiale
pat & filio spm sẽm demonstrauit. dans simboli formã. quã to
ta greecor & latinor ęcclia in ęcclis pdicat. Tertia sinod̃ ephesina
pma. cc. epor subimore theodosio augusto edita. quę nestorii
duas psonas asserentẽ in xpo iusto anathemate condemnauit. osten
dens manere in duab̃ naturis unã dni ihu xpi psonã. Quarta
sinodus calcedonensis. de. xxiii. sacdotũ sub marciano principe
habita ẽ. in qua eutiche ęstantinopolitanũ abbatẽ uerbi di & car
nis unã naturã pnunciantẽ & ei dioscorũ defensorẽ quondã
alexandrinũ epm. & ipsũ rursũ nestorii epm cũ reliquis heretis
ęs una patrũ sententia pdamnauit. pdicans eadẽ sinod̃ xpm
dm sic natũ de uirgine. ut in eũ subsam & diuinę & humanę esse
tam̃ naturę. Hęc s̃. iiii. sinodi principales fidei naturã plenissi
me pdicantes. s; & siqua s̃ ecclia quę sẽa patres spu di plenis sanxe
runt. post istor. iiii. auctoritates manent omni stabilita uigore.
quor gesta in hoc opere edita etinent̃. Sinod̃ autẽ exagreo imp̃rat̃
comitat̃ ut eri. ecclii uero nomen traxit ẽ ex more romano.
tpr eñ quo causas agebant iuniores omis inimicũ. cõmunis
internione tractabant. Ñ & ecclii acõi internione dicti ẽ qsi
ęsilii. & ecclii qsi ęsidii. d. in.l. intra transeunt. vt ecclium
dicti excõmuni internione. eo qõ inimicũ diligant omnẽ inimicũ
obtatũ. Superiora & eñ octor s̃. iiii qui sibi & dissentiunt. ñ
agunt ecclium. quia ñ sentiunt inimicũ. Cetus ꝗ iuent̃ ẽ t congre
gatio. a coeundo. i. a iuniendo inimicũ. hinc & iuent̃ ẽ nuncu
patus. qõ ibi homines iuenium̃ sicẽ iuent̃ ẽ cetus. sic & ecclia
a sociatate multor inimicũ appellat̃. De iiii. quoq; iudicis
scribit beatus. gg. ita dicens. Ex auctoritate quatuor ecclior.
Sicut sci euangelii. iiii. libros. sic. iiii. ecclia suscipe & uenera
me fateor. nicenũ. s. in quo puerilũ arrii dogma destruit.
ęstantinopolitanũ quoq; in quo eunomii & macedonii er
ror ẽ ruinat̃. ephesinũ & primũ. in quo nestorii impietas iudi
catur. calcedonense ꝗ in quo eutiches & dioscori prauitas ẽ re
pbata. hęc tota deuotione amplector. integerrima ꝓbatione
custodio. quia mihi uelut in quadrato lapide sęc fidei

structura ẽ surrecta. & cuilibet uitę atq; actionis norma existit.
Quintũ quoq; iudicii ueneror. in quo epla quę ibi dr qrorũ plena
reperit̃. theodorus psonã mediatoris di & hominis induab̃ subsis
tentiis ad impietatis pfidiã cecidisse iuuenit̃. Scripta quoq; theodori
p quę beati cirilli fidei repbendit̃ ausu clementię plura refutantur.
Eunetas uero quas pfata uenerande ecclia psonas respuit respuo.
quę uenerantur amplector. quia dũ uniuersali s̃ ęsensu ęstruxerunt. se
& nonilla destruxerunt. quisquis psumit absolue quos religant. aut li
gare quos absoluunt. Be eisd̃ scribit & gelasi pp dicens. ✠ ✠ ✠
Sẽa romana ecclia Quę concilia sẽa romana ecclia suscipiat. XV
post illas uetis & noui testi scripturas quas regulariter suscipim̃.
& has suscipi ñ phibe. Sẽam sinodũ. ccc. xviii. patrũ. mediante maxi
mo ẽstantino augto. in qua arri heresis condemnatus ẽ. Sẽam sinodũ
ęstantinopolitanã. mediante theodosio seniore augto. in qua maceda
nus heresis debita damnatione excepit. Sẽam sinodũ ephesinam
primã. in qua nestorius damnatus ẽ. ęsensu beatissimi pp celestini.
mediante cirillo alexandrinę sedis antistite. & archadio epo abitalia
destinato. Sẽam sinodũ calcedonensem mediante marciano augto.
& anatholio ęstantinopolitano epo. in qua nestoriana & euticiana
heresis simul cũ dioscoro eiq; cõplicib̃ damnatę s̃. s; & siq̃ s̃ ecclia
a seis patrib̃ hactenus instituta. post istor. iiii. auctoritatẽ & custodi
enda & recipienda decernim̃. Iam ne subiciendũ ẽ de opusculis sõr
patrũ quę in ęcclia catholica recipiunt̃. opuscula beati cipriani uirgis
& cartaginensis epi. Item opuscula beati gregorii nazanzeni epi. Item
opuscula beati basilii cappadocei epi. Item opuscula beati athanasii
alexandrini epi. Item opuscula beati iohis ęstantinopolitani epi. Item
opscula theophili alexandrini epi. Item opscula beati cirilli epi alexan
drini. Item opuscula beati hilarii pictauiensis epi. Item opuscula beati
ambrosii mediolanensis epi. Item opuscula beati aug. ippponensis epi.
Item opscula beati hieronimi pbri. Item opuscula beati pspi uiri religiosis
simi. Item epla beati leonis pp. ad flauianũ epm destinata. cui tractatũ
si quisquã idiota disputauerit. & ñ ea monib̃ uenabiliter recepit. anathe
ma sit. Item opuscula atq; tractat̃ omnũ patrũ orthodoxor. qui in nullo
a sęc romanę ecclę ęsortio deuiauerunt. nec ab eius pdicatione sejuncti s̃.
s; eorum ipsi gratia di usq; ad uitimũ die uitę suę participes fuerunt le
genda decernim̃. Item decretales eplę quas beatissimi pp diuersis tpib̃
ab urbe romana p diuersor patrũ ęsolone dederunt uenerabiliter susci
piendę s̃. ¶ Aplor canones qui pclementẽ romanũ pontificem XVI
sicẽ quidã asserunt dicunt̃ esse translati s̃. l. hos ñ recipiendos. s; inter
apocrifa deputatos. isidorus scribit dicens. Aplor canones aplica
Canones qui dicunt̃ aplor. seu quia reiciuntur auctoritate.
eos sde nec sedes aplica recepit. nec sẽa patres illis ęsensũ pbuerunt.
pro qõ abhereses sub nomine aplor cõposita denotant̃. quãuis ineis
inueniant̃ uera. auctoritate tñ canonica atq; aplica eor gesta ẽstant
esse remota. & inter apocrifa deputata. ¶ Zepherinus autẽ ceontia
scribit epis psicilium constituisse. Aplor canones s̃ recipiendi.
Sexagina sententias apli pscripserunt cũ aliis epis quã plurimis.
& seruandas esse constituerunt. Item leo pp. vii. ad eplm nicete abbatis.
Clementis libri. i. Excepti. l. capitulis canones aplor inter apocrifa
peri apli numerantur canones aplor numerant patres inter sprtales
apocrifa. excepto capitis. l. quę decretuerunt orthodoxę fidei ad
iungenda. Sexta sinodus. cap̃. ii. Placuit huic sęc sinodo. ut am̃
firmata & rata sint canonũ aplor. lxxx.v. capla. Epla ysidori
in capite canonũ. Ysidorus seruus xi lectori suo seruo. Ipsi eor
auctoritate ecis ecclis pponim̃ canones qui dicunt̃ aplor. licet
a quibdã apocrifi dicant̃. quo pplares eos recipiunt. & sẽ patres eor
sententias sinodali auctoritate roborauerũt. & inter canonicas posuerũt.
ęstitutiones. Item primi ordo ut pdicti ẽ de celebrando iudicio inserius
habetur. & post sinodũ canones aplor ac primor aplicor. i. a sẽo clemente
usq; ad sẽm siluestrũ decretor atq; diuor iudicior breuiariũ et
interpolatiũ. sequens ordinẽ suũ. Item cũ adrian pp. vi. sinodũ ceb
prat cũ omib̃ canonib̃ suis. cũ & sẽa. viii. uniuersalis iudi
cio romanę pontificis sint roborata. in. vii. autẽ sinodo. siue in. vi.

.P.

ceilio aplorꝫ canones ꝑ recepti. & apphan. patre. qd ñ sunt intē apo
crisa deputandi. Scribit adrian pp. tharaso patriarchę.
Sextam Sexta synod auctoritate adriani corroborat.
seam synodū recipio. cum omnib canonib suis. ¶ Sed dubi
tatur de ca. an canones ē scripserit. qd ex quarta actione vi. sino
di facile absolui. aut eū parui ēpe nichodemię. Sexta synod
habeo librū nunqnē canones sēe canones conscripsit.
synodi. vi. patriarcha dixit. Quidā pignorantiā scandalizant
p canonib istis dicentes. Hūquid. vi. synod canones fecit. Sciant
q. quō sēa synod. vi. sub ystantino ꝓgregata ē ꝓta eos qui dicebant unā
ꝓsonē ēe & uoluntatē in xpo. In qua sēi patres illos utpote hereti
cos anathematizauerē & orthodoxam fidē explanauerē. ¶ Solu
ta ē h synod ystantini. xviii. anno. Post. iii. v. aut. v. annos. idem sēi
patres ꝓgregati s subiustiniano filio ystantini. & pdictos canones
promulgauerē. de quib nullus dubitare. Qui eū sub ystantino trisno
do fuerunt. idem ipsi subiustiniano istis canonib subscripserunt.
oportuerat eū. ut synod universalis canones ecclesiasticos promulga
ret. hē sēa synod. vi. post promulgata abea diffinitione ꝓta monos-
celitas ystantino impīre qui eā ꝓgregauerat. ñ multo post defune-
to iustiniano filio ei regnante peo. eadē sēa synod diuinitus inspi
rata. iterū ystantinopolim. iiii. aut. v. anno ꝓgregata ē. & canone
numero. c. duos ad correctionē ecclę promulgauit. Cōstat colligit. qd
sexta synod bis ꝓgregata ē primo sub ystantino. & nullos canones isti
tuit. secdo sub iustiniano filio ei. & pfatos canones promulgauit. Vnde
sēi patres in eadem synodo sedo ꝓgregati dixerunt. Constantinones
Quoniā sēę & universales synodi. v. sub sexte synodi.
iustiniano augto. vi. sub ystantino patre suo augo de mmistio
fidei plenissime disputantes canones ñ fecerē sicut ceteę iii. uni
uersales synodi. ppter nos uenientes in hanc inpialē urbe sacros
canones ꝓscripsimus. Itē placuit huic sēę synodo. ut a modo ꝓfirmata
& ꝓta sint canonū aplorꝫ. lxxxv. capta. Itē ꝓfirmam & ceteros
sēorꝫ canones & synodos. idē nicenā. ancyranā. neocesariensem.
gangrensem. antiocenā. laodicensem. ystantinopolitanā. ephesinā
primā. calcedonensem. sardinensem. & cartaginensem. & opuscula
theophili alexandrini epi & martyris & gregorii. & thimagisti neo
cesariensis epi. athanasii alexandrini epi. basilii cesariensis cappadocię
epi. gregorii nisseni epi. gregorii theologi. amphilogii. iconiensis
epi. timothei alexandrini epi. germani ystantinopolitani epi. cirilli
alexandrini epi. cipriani cartaginensis epi. & synodum suā. Sēa octa
Item ex diuino libro pfessio romani pontificis. sexta auctoritate regni
sēa. viii. universalis ecclesia. primū nicenū ystantinopolitanū. ephesinū.
calcedonense. quintū & sextū. Itē ystantinopolitanū septimū. Itē
nicenū. octauū quoq; ystantinopolitanū. usq; ad unū. apīē immu
tilata seruare & pari honore & uenerationē digna habere. & quę
pdicauerē & statuerē omnib modis sequi & pdicare. quę ademnauerē
ore & corde ademnare pfitetur. ¶ Quo autē tpr. vi. synodus
& sēa & prima. & quarta & quinta ꝓgregatę sunt. beda in libris
De tpnib scribit dicens. De tpnib concilioꝝ
Sexta synodus universalis ystantinopoli celebrata ē. & greco ser
mone ꝓscripta tpib pp agathonis. exequente pissimo pncipe ystan
tino intra palatiū suū. simulq; legatis aplicę sedis & epis. c. l. residen
tib. prima synodus universalis in nicena ꝓgregata ē ꝑ annum. ccc.
xviii. patrū. tpib iulii pp. sub ystantino pncipe. Secda in ystantino
poli. c. l. patrū ꝓta macedonii & eudoxii tpib damasi pp. & gra
tiani pncipis. qn nectarius eadē urbis epis ordinatus ē. Quarta in
calcedone. de. xxx. patrū sub leone pp. tpib martiani pncipis
ctra eutiche nefandissimoꝝ psulē monachoꝝ. Quinta in ystan
tinopoli tpib iulii pp sub iustiniano pncipe ꝑ theodoꝝ yos
hencos. ¶ Prima aut synod in nicena. ccc. xviii. patrū ꝑ arriū
alexandrinū pbrm. q tres qd in trinitate asserebat. patrē sed
maiorē. filiū minorē. spm sēm ē creatū. tpib ystantini pncipis.
siluest pp romani. macharii hierosolimitani. alexandri alexan
drini. q ademata eadē hēsi statuerē canones uiginti.

quoꝝ auctor maxime pfat alexander epis fuit. Sēa in ystantinopo
li. c. l. patrū. ꝓta macedonii ystantinopolitanii epm. qui negabat
spm sēm dm ē. tpib gratiani & theodosii pncipū. damasi pp romani.
cirilli hierosolimitani. nectarii alexandrini. qui ademata pfata hēsi
statuerē canones. iii. Quoꝝ auctor maxime beatus nectarius ystanti
nopolitanus eps fuit. Tertia in ephesio. ccc. patrū. ꝓta nestorii ystan
tinopolitanii epm. qui dicebat beatā uirginē mariā ñ di genitricē. ut alii psonā carnis aliam faceret dicentes. tpib theo
dosii pncipis iunioris. celestini pp romani. iuuenalis ystantinopo
litani epi. cirilli alexandrini. qui. xv. capta ꝓta nestorii blasphemia
tunc capta auctore eod sēo cirillo anathematizando ꝓscripserunt.
Quarta in calcedone. de. xxx. patrū. ꝓta eutiche ystantinopolitanii
abbatis. qui asserebat. xpm post humanā assumptionē ñ ex duab natis
existere. q solā in eo diuinā naturā permanere. tpib martiani pncipis.
leonis pp romani. iuuenalis hierosolimitani. anatholii ystantinopo
litani. qui ademata pscripta heresi statuerē canones. xxvii. quoꝝ maxime
auctor idē sēs anatholius ystantinopolitan epe fuit. Quinta in
ystantinopoli ꝑ theodorii & mopsopteni. & oīs hereticos. qui
theodorus dicebat aliū ēe dm uerbū. & aliū xpm. & sacrā uirginē
mariā negabat di genitricē fuisse. tpib iustiniani pncipis.
iulii pp romani. domini armoeni. cirilli ystantinopolitani.
qui. xiii. capta. anathematizando scripserunt. ꝓta theodori
& socioꝝ ei blasphemias. Sexta in ystantinopoli. c. l. patrum.
ctra macharii antiocheni epm. & socios ei. qui unā uoluntatē &
operationē in ē falsa suspicione astruebant. tpib ystantini pncipis.
agathonis pp romani. gregorii ystantinopolitani. qui ademata
heresi pfata anathematizando scripserunt. viii. capta. interius
annexa. ¶ Prima antiochena anquirtanę synodi. quę ante
nicenā ferunt fuisse. s. ppter auctoritatē maiorē postponitur:
In qua patres. xviii. statuerē canones. xxiii. quoꝝ auctor maxime
uitalis antiocheni epe extitit. Sēa neocesariensis. quę post anqui
ritanā & antiochenā legitē fuisse. in qua patres. xv. statuerē cano
nes. xiii. quoꝝ auctor maxime uitalis salaminus extitit.
Tertia gangrensis. quę post nicenā legitē fuisse. in qua patres. xvii.
statuerē canones. xx. ppter quasdā necessitates ecclesiasticas. maxime
ꝓta eustathii. qui dicebat. qd nullus in mugali gradu poniti. nec
ullus fidelis qui ñ omnib renunciare quę possidere spē ullā ad
dm habere. & multa alia uenenosa quę enumerare
longū ē. Quarta sardicensis. in qua patres. lx. statuerunt
canones. xxi. quoꝝ auctor maxime osius cordubensis epis. &
uincentius capuani epe. & iamuan beneuentan. & calepodi
neapolitanus. sēę romanę ecclę legati extiterunt. Quinta an
tiocenę in qua patres. xxx. canones statuerē. xxv. quoꝝ auctor
maxime eusebius palestinensis epe fuit. Sexta laodicensis. in
qua patres. xxii. statuerunt canones. l. viii. quoꝝ auctor maxi
me theodosius epe extitit. Septima cartaginensis. in qua patres
cc. xviii. statuerunt canones. xxiii. quoꝝ auctor maxime
aurelius cartaginensis epe extitit. & sēs augustinus hipponensis epe in
eadē synodo legitē fuisse tpib honorii augti. Octauā affricana.
sub theodosio minore augto. in qua patres. cc. xxxviii. reuita
uerunt. & firmauerē canones. cv. qui p diuersa ꝓcilia affricanę
puincię tpib aurelii cartaginensis epi. legitē ēe ꝓscripti. Nona
arelatensis in qua patres. de. statuerē canones. quoꝝ auctores maxi
me siluester urbis romę epe. & sēs maurinus arelatensis epe extiti
terunt. tpib ystantini augusti sē quidā asserunt. Decima itē are
latensis. in qua patres. xviii. statuerē canones. quoꝝ auctor maxi
me cesarius arelatensis epe extitit. Vndecima itē arelatensis. in qua
patres. xviii. statuerē canones. Duodecima itē arelatensis. in uico
orcensico. in qua patres. xi. statuerē canones. quoꝝ auctor maxi
me sēs cesarii epe extitit. Tertia decima itē arelatensis. in qua
patres. xviii. statuerē canones. quoꝝ auctor maxime sarpidius
arelatensis epe extitit. Quartadecima aurasicensis. in qua patres
. xvi. statuerē canones. quoꝝ auctor maxime ylari epe extitit.

Quintadecima epaunensis. in qua patres. xxvi. statuerunt canones. xl. quorum auctor maxime cesarii epi extitit. Sextadecima agatheusis. in qua patres. xxxiii. statuerunt canones. quorum auctor maxime cesarii extitit. Septimadecima aurelianensis. in qua patres. lxxii. statuerunt canones. quorum auctor maxime aurelian arelatensis epi extitit. Octauadecima item aurelianensis. in qua patres. xxxv. statuerunt canones. quorum auctor maxime melanius rhetorensis epi extitit. Nonadecima item aurelianensis. in qua patres. xxv. statuerunt canones. quorum auctor maxime sci albini andegauensis epi extitit. Vicesima aruernensis. in qua patres. xv. statuerunt canones. quorum auctor maxime honoratus bituricensis epi extitit. Vicesima prima matisconensis. in qua patres. xxi. instituerunt canones. quorum auctor maxime priscus lugdunensis epi extitit. Vicesima. ii. item matisconensis. in qua patres. lxviii. statuerunt canones. quorum auctor maxime id priscus lugdunensis epi extitit. Vicesima. iii. lugdunensis. in qua patres. xvii. statuerunt canones. quorum auctor maxime philippus uiennensis epi extitit. Vicesima. iiii. item lugdunensis. in qua patres. xx. instituerunt canones. quorum auctor maxime idem priscus lugdunensis epi extitit. §. Sed quod mecena sinodi. xx. canones sup statuisse dicitur. uidet ei qd in epla athanasii inuenit. Scribit enim athanasius alexandrino marco pp. ita dicens. Epla athanasii postulan-

Septuaginta nicenis ceniis. tis ceniis nicenis.

capta quae de pfata sinodo iubente dno meo alexandro decreta omnium eporum adtuli. quae s igne cobusta optam ut a sede sce ecclie una auctoritate pene p pfentes legatos mertam. Item pfentib nobis. lxx. in memorata sinodo capta uacata s. xxxx. agreus greca edita lingua. et. xxx. a latinis similiter latina edita lingua. Sed uisum est centum. xviii. epis spu sco repletis. et maxime id dicto alexandro. et aplice sedis apocrisiarius. ut. xx. capta adunarent. alias. atque egrius locis inserentur. et ad formam. lxx. discipulorum. ut uni orbi terrae linguarum. lxx. tanti et tam excellentis ceniis fierent capta. quae omnem xpianorum informarent orbem. §. Quorum ergo tum capta. xx. in nicena sinodo statuta dicit. eum lxx. capta. ut athanasius scribit mea statuta monstrent. His ita respondet. cap nicenae sinodi quedam in dissuetudinem abierunt. xx. tum in romana ecclia habentur. Unde stephanus pp scribit liutprando magontino epo dicens.

Uigintiquinque nicenis ceniis. xx. tum capitula habentur.

tum capta insea romana ecclia habentur. si quo negligentia alia defecerunt. ambiguum est plurimum arbitrantur innocentio ceniis ea esse inserta. §. Sardicense quoque ceniis auctoritate nicolai pp receptum. Unde id scribit stantino politano clero.

Qd dicitis. neque Auctoritate aplica sardicense ceniis receptum.

sardicense ceniis neque decreta alia uos hire patrum seorum. ut recipere. non facile uobis facultas credendi tribuitur. maxime eum sardicense ceniis qd penes uos in uestris regionibus actum est. et omnis ecclia receptum. qua rone quaeritur. ut haec sci stantinopolitani ecclia abdicat. et ut dictum est non recipere. §. Generalia ceniis quorum tempora cele brata sunt. l. quorum auctoritas ceteris praeminet seorum auctoritatibus sup monstratum est. auctoritas vero congregandorum ceniorum penes aplicam sedem est. Unde marcellus pp. scribit maxentio epo. Absque romani pontifici

Sinodum eporum absque auctoritate sinodum congregari non debere.

huius sedis auctoritate quamquam quorumdam epos possint congregare non potestis regulariter facere. Item iuli pp orientalibus episcopis. Fuerunt non fuerunt.

Regula una. Non est ratum ceniis qd auctoritate romane ecclie nullas hire uires nec hire poterit. quod nec aborthodoxis episcopis hoc ceniis actum est. nec romanae ecclae legatio interfuit. canonibus papiens tibus. sine ei auctoritate ceniis fieri non debere. nec ullum ratum est aut unquam erit ceniis. qd ei non fuerit fultum auctoritate. Item damasus.

Huic sedi Nulli usurpare cessa romanae ecclae.

cessa nullus usurpare sine ei consultu presumat. qui non uult honore ecclastico indignus ut extertor iudicari. Item gg. Congregare non licere.

Nec licuit aliquando Absque aplicae sedis auctoritate sinodum aliquando nec licebit particulariter sinodum congregari. si quotiens aliqua de universa

ta sinodo aliqb dubitatio nascitur. ad requirendam de eo qd non intelligitur rone. aut sponte hi qui salutem animae suae desiderant. ad aplicam sedem p requirenda rone quaerant. aut si forte sicut de talibus saepe est. peccator cum uenerit in profundum malorum contemnit. ita obstinati et contumaces extiterint. ut docere nolint. eos abesse de aplica sedis aut adtrahi ad salutem quoquo modo necesse est. aut ne aliorum pdicto esse possint secm canones pselares opprimi potestates. Item pelagius epus qui uenerunt ad illicitam uocationem iohannis constantinopolitani. tunc celebr.

Multis denuo Non est cenium si; quaerendum qd sine sedis aplicae auctoritate

aplicis et canonicis atque ecclasticis institutis regulis non debere absque sententia romani pontificis ceniia celebrari. Quapropter ut nunc dictum est. recte non cenium si; urbem quaerendum l. ceniabulum cassatur et qcqd meo aetum est irritum habeatur et uacuum. Vos quoque denceps uidere ut nullius hortatu talia presumatis. si aplicae sedis communione carere non uultis. Si uero in qualibet puncta orta fuerint questiones. et inter ipsos puncta eporum discrepare cepit ro. atque inter ipsos dissidentes non quiescunt. ad maiorem sedem referantur et si illic facile et iuste non discernuntur. ubi fuerit sinodus regulariter congregata. canonice et iuste iudicentur: Maiores vero et difficiliores questiones. ut sci sinodus statuit. et beata consuetudo exigit. ad sedem aplicam semper deferantur. Item sinodus

Concilia. Puncta ceniia sine romani pontificis presentia ponde

sacerdotum ecclasticis legibus quot annis decreta p puncta quia presentiam pp non habent. uaritudine pondere. Legitur insanissimi aliqui in illis pretem aplicae sanctionem aliquid statuerunt. et non de maioribus negotiis ad consultationem siqd occurrerit pfatae sedis arbitrio fuisse seruatum. §. Hinc et eum auctoritas theoderici regis ordinatis provincias ad urbem romam sacerdotes quemque pecepisse. ut sm cenium in dicatae debis quae uenerabili pp simmacho psulis aplicae sedis abadvsaris ipsi dicebantur impingi. Iniquae emulae epi seu uenerarum suggerserunt ipsum qui dicebatur impetrasse debere sinodum uocare. scientes. quia ei sedi primum petri apli meritum dein secuta passione dni ceniique uenerandoque auctoritas singlare mercedis tradidit potestatem. nec antecessores sedis amistum minoque subiacuisse iudicio. Adhaec serenissimus rex dno inspirante respondit. sinodum esse arbitrium in tanto negotio sequenda pscribe. nec aliqd ad se preter reuerentiam de ecclasticis negotiis pranc commissis et potestatem pontificum. ut siue ppositum uellent audire negotium. siue nollent qd magis utile deliberarent. dum in uenerandi pulsione ceniis pax meuitate romana daretur: Cpi uero in sinodo residentes. congregata auctoritate eidem simmachi dixerunt: Simmachus pp sedis aplicae psul. abhuimodi obpositionibus impetitus. quantum ad hominem respicit. sit innocuus et liber: cui causa tota dum iudicio reseruatur. Decedentes memorati pp qui abepo suo ante tempus et regias discesserunt: et scisma fecerunt: hoc fieri decreuimus. ut satisfacientes epo suo iniam sequantur et officiis ecclasticis se gaudeant restitui. Laurentius epus ecclae mediolanensis. hunc statutum nro in quo tota causa dum iudicio commissum subscripsit: petrus epus ecclae rauennatis sub eodem uerbo subscripsit et post eum. lxxx. v. epi. Illud de clericis ppter in urbe reformanda misericordiae et dispensatione facetum dinoscitur. Hoc qq: notandum est qd in hoc ceniio et in alia sinodo simmachi pp. ante rauennatem epum mediolanensis subscripsisse et respondisse legitur. ex quo et sedis progatiua ante eum hire colligitur. Ait enim congregato sacrario epo augustidunensi. Cpos secm ordinationis suae tempus siue ad sedendum in ceniio. seu ad subscribendum. l. in qualibet aliarum sua adtendere loca decernimus. et suorum s progatiua ordinum uendicare. Verum tps ordinationis non ad ecclas si; ad psonas refertur. sic ex consuetudine cardinalium sedis romanae ecclae et eporum uniuersae; puncta euidenter apparere. Cporum qd ceniia ut expressissime apparet s in ualida addifficiendum. ad instituendum. non autem ad corrigendum. Sunt enim necessaria eporum ceniia ad exhortationem et correptionem. quae et si non habeant uim instituendi. habent tm auctoritatem imponendi et indicendi. quod aliis statutum est. et generaliter seu specialiter observari precepta est. Unde leo

Dpp thessaloniceensi epo. Bini quoque psingulos anno abepi celebrentur

e ceniis autem ecclis non aliud indicem quam sci patres salubriter

ordinariis; ut scilicet bini iuuenes pannos singulos habeant in quibus de omnibus queret quę inter diuersos ecclę ordines nasci solent in diuersis ac si forte inter ipsos qui presunt de maioribus peccis nascat. qd absit: causa quę puncialis examine nequeat diffinire. fraternitatem tuam de toto negotio qualitate metropolitanus eurabit instruere. ut si eorum postmodum partibus nec tuo fuerit res sopita iudicio. ad nostram cognitionem quicquid illud est transferat. Item ex gestis nicenis.

Habeat semel gestum. Quo tempore epos gesta s celebranda.

Ante diem quadragesimę. ut omnibus siquę s simultatibus ampliatus. mundis & sollemne ieunium deo possit offerri. Sedm u agatur: circa tempus autumni. Item ex concilio antiocheno. Admoneat correctione

Propter ecclesiasticas causas. & ytusiarum dissolutione bis in anno celebrandum fit.

& quę existunt controuersias dissoluendas sufficere usui est bis in anno p singulas puncias epos gestum fieri. semel quidem post tertiam ebdomadam paschalis sollemnitatis. ita ut in iii. ebdomada quę sequitur. media pentecoste gestum completur. Admoneant autem comprouinciales epos. hi qui in ampliorib idem qui in metropolitanis ciuitatibus degunt. Sedm u gestum idib octobris habetur. qui dies apd grecos hyberna insis deem inuenitur. In ipsis autem gestis & presbiteros & diaconos presentes esse oportere. & omnes quasi selesos existimant. & synodica expectant sententiam. nec liceat aliquibus apud semetipsos gesta sine epo metropolitano gesta facere. quibus de omnibus causis stat est permissum iudicium. Item ex gestis laodicenis. Se ipsos accusant. q uocem ad synodum ire

Non oportet euocatos epos ad synodum extremunt.

si adire debent. & ad docere aut doceri. quę s ad ecclę cetorumque correctionem utilia. qd si contempserint se ipsos uidentur accusasse. n forte ire n possint. Item ex gestis calcedonensis. Corripiant epi q ad gestum uocem uenire recusant.

Peruenit ad nos auris qd impuniens structura epo. gesta minime celebrent. hoc ex eo phat. qd multę quę correctione op habent ecclesiastice res negligunt. Statuit q hęc sca synod sedm patrum regulas bis in anno munus gestum p singulas puncias epos. ubi singula quę emerserint corrigant. Qui u noluerint gestum epi structura insulis ciuitatibus & hoc maxime cum sint corpus sanitate existentes. cum & ab omnibus aliis urgentibus necessitatibus & inexcusabilibus negotiis libi s. licere cos suspicio carnalis admonitionibus corrupi. Item ex vi. synodo.

Quoquidem Canonici subiacent poni metropolitani q sancti semel i anno celebre gestum negligunt.

& regula e quę dicit bis in anno p singulas puncias oportere fieri p gestum epos regulare inquisitiones ppe fangationes. & ut oportune habeant ad rem agendum hi qui segregandi s. diffinicti. vi. synodi sca patres omni excusatione remota modis omnibus semel in anno fieri. & depauata corrigi. Hunc q canonem & nos renouamus. & si quis q. pnicp inuentus fuerit hoc phibere. communione priuet. Siquis u metropolitanos hoc neglexerit agere absq necessitate l vi. seu aliqua sonabili occasione. canonici pnis subiacebit. Di autem synod agere supercanonici & quibus negotiis. oportet segregatos epos in meditatione & sollicitudine diuinos custodiendos fieri iustificos dni mandatis. Porro n habent metropolitani licentiam exhis quę defert epe secum siue iumentum siue aliq spem expetendi. Qd si hoc egisse gestum fuerit. soluat quadruplum. Item. Leo. iii. Non cogant pbri ad sacerdotalia

De eulogis ad sacra gesta deferendis nihil eulogia deferre.

inuenimus amatorib temporum mali. s. sic uinum q pbro placuerit. nam si structuram fuerit illo tempore benedictionem afferre. forsitan mini libenter ad synodos occurrant. & magis uenire obtrectabunt. quę n s ut arbitror rationabiliter requirendę nec ultro delatę respuendę. Item ex gestis cartag. iii. Sine q vi necessitate epe ad synodum

Epe ad synodum ire non tardet.

necessitate inhibeat. sic tm ut in persona sua legatum mittat. sus cepturus salua fidei uentate quicqd synod statuerit. Item ex gestis cartag. v. Excusatorias litteras dirigant q grauari ad synodum ire

Placuit. ut quocumque q segregandum e gestum. epi q neq; etate neq; egritudine neq; alia gratiori necessitate impediuntur: ni possint.

cooperente occurrant. Qd si n potuerint occurrere excusationes suas litteratorie subscribant. n aut rone impedimenta sua apd suum primatem reddident. ecclę suę communione debent esse contenti. Item ex gestis arelatensis. ii. A communione sit alienus q prempsit synodo

Siquis autem adesse negligerit. uel ecclesiarum fratrum ante adesse.

quam gestum dissoluat credideritque deserendum. alienum se a fratrum communione agnoscat. nec eum recipi liceat. nisi in sequenti synodo fuerit absolutus. Item ex gestis agatherensis. Usq; ad synodum proximam a communi

Si eps metropolitanus one abstineat q a metropolitano vocatus absq; gravi necessitate synodo adesse prempsit.

ad comprouinciales epos epistolas direxerit in quibus eos aut ad ordinationem sumi potuisse aut ad synodum iuuisse. postposita omnibus excepta gravi infirmitate corporis ac preceptione regia. ad statutam diem adesse n distulerunt. Qd si defuerint. sic psca canonum precepta antecessitas usq; ad proximam synodum a caritate fratrum & ecclę communione priuetur. Item ex gestis turonensis. Communione priuet epe q a metropolitano uocatus ad synodum

Siquis epos communitus a metropolitano ad synodum incedentem. dum uenire

nulla grauni necessitate corporali uenire prepsierit. sic statuta patrum sanxerunt usq; ad futurum gestum cunctos epos caritatis communione priuet. Item ex gestis marcum pp. Pbri & diaconi & cetri q se lesos existimant.

Pro ad metropolitanum synodum gerant.

Pro ter ecclesiasticas causas & alterationum solutiones bene placuit p singulas puncias bis in anno gestum fieri. & uocari a metropolitano epo omnes comprouinciales epos. ita ut ad gestum uenirent omnes pbri. & diaconi. uel hi quos se lesos existimant. ut in concilio causę examinentur. ad iustum iudicium producant. Et siqui manifeste epis pbri aut diaconi inuenti fuerint offensa sedm rone excommunicent. qd iuxta sensu de his placuerit dare sententiam. Nulli autem epo licet propria apud semetipsum gesta facere. preter eos. quibus metropolitanus s credit. Y. Singuli u epos suis ecclesiis nouitate studeant quę in gestis statuuntur.

Unde intolerando gesto. Quę i gestis statuunt singuli epos suis nouitate ecclesiis.

Occurrimus ut diuersis inqualibet puncta gestum agitetur. unus quisque epos admonitionibus suis infra. vi. mensium spatia omnes abbates. presbiteros. diaconos. atq; clericos. seu & omnem populum ciuitatis ipsius ubi pere dinoscitur nec n & uniuersa diocesis suę plebem nequaquam aggregare moneat. quatenus cota ecclesiastica omnia rationabiliter quę codem anno in gestis acta l diffinita esse noscuntur. Qd si quispiam hęc parumper denda crediderit. sententia excommunicationis duorum mensium cumulo plectatur usq; quaq; mutatus. Y. De epis u decretalibus querit. an uim auctoritatis obtineant. eis in corpore canonum non inueniantur.

De his ita scribit nicholaus pp. archiepis & epis per galliam gestitutis.

Si romanorum pontificum Decretales epis uim auctoritatis habent.

decreto cetorum opuscula tractatorum reprobant l approbant. ita ut qd uere sedes aplica probauit hodie teneamus accepti. & qd illa repulit haereticum inficiat habetur. quanto potius quę ipsa per catholica fidem psanis dogmatibus piaris & multifarius ecclę necessitatibus & fidelium moribus diuerso tempore scripsit. omni debent honore preferri. & ab omnibus prius in quibuslibet opportunitatibus discretione l dispensatione magistra reuerenter assumi. Quaqua quidem uim scripserint haec illa decretalia priscorum pontificum intra canonum codices corpore esse descripta. & ideo inter canones n assumenda. cum ipsi sancti suę intentionem hęc suffragari spiraunt illis indifferenter utantur. & solum nunc ad diminutionem sedis aplicę potestatis. & ad suorum argumentum priuilegiorum minime accepta esse probentur. Item Si ideo n esse decretal epis priscorum pontificum romanorum annotandas dicunt. quia in codice canonum non habentur asscripta. ergo nec ggorii sci nec illius alterius q ante ipsum fuit l post ipsum e aliqd institutum l septum recipiendum. eo qd in codice canonum non habetur asscriptum. ergo eorum doctrinam & sanctiones apcorum quę ab omni lingua uenerunt. quia in codice canonum n habentur asscriptę de codicibus suis eradant ut qd l membranas occupant. postquam n habentur acceptę. S; qre multum immoremur. cum nec ipsas diuinas scripturas ueteris & noui testamenti iam recipiunt. si istos duxerint audiendos. Cum nemo nostrum hoc in codice canonum ecclesiasticorum habet inserti. S; respondeant s isti qui ad resistendum potius quam ad obediendum parati s. agentes qd inter canones inuenitur capitum sci pp innocentii. cum auctoritate doceat anob utrumq; testamentum esse recipiendum. quamq; in ipsis patrum canonibus nullum eorum extorum iuneat inserti. Quibus ad hęc asserendum e.

quo si uetus nouum q; testamentum s̄ recipienda. ñ qd codices canonum
ex toto habeant adnexa. s; qd de his recipiendis sci pp innocentii
plata uideat esse sententia. restat nunc. qd decretales epl̄e romanorum pontificum s̄ recipiendę. & si ñ sint canonum codices cōpaginatę.
quo int ipsos canones unum beati leonis caplm stat esse permixtum. q̄ ita
oia decretalia statuta sedis aplicę custodiri mandant. ut si quis
in illa cōmiserit nouerit s̄ uenia denegari. dicendo ē omnia
decretalia statuta. nullum de decretalib statutis pēmisit. qd non
mandauerit esse custodiendum. & rursus asserendo omnium pdecessorum
nrorum nullum pontificum romanorum quamuis se fuerit excepit. cui ita ñ
pcepit decretalia statuta abomnib custodiri. ut sicut milla cōmiserit
uenia s̄ denecessi nouerit denegari. Itaq; nichil interest. utrum sint
oia nec ne decretalia. sedis aplicę estituta int ceteros canones
numerata. cui oia mundo corpore cōpaginari ñ possint. & illa cui interesse
sint quę firmitatem his quę desunt. & uigorem suum assignant. pterea
cui synodalia gesta int q ipsi canones statuti s̄ in codice canonum
ñ habent. s; anob omni cultu debito uenerent. Consonat autem huic
beatissimo pp leoni & facundissimi sēs in decretis suis pp gelasius. ita
inquiens. decretales epl̄as quas beatissimi pp diuisis tpib aburbe
roma pdiuisorum patrum ysolatione dedere. uenerabiliter suscipiendas de
cernimus. Inquo notandum qd decretales ñ due epl̄as quę int canones habentur. l quas moderni pontifices edidere. s; quas beatissimi pp diuisis tpib aburbe roma dederunt. Dicens autem diuisis tpib. & illa tpa vir sēs cōprehendit. quę crebres ecclib paganorum pseculionib ad sede aplicam deferri causas episcorum difficilime permittebant. His itaq; diuina faventte gra plurimis ostendimus. nulla differentia esse int illa decreta q̄ i corpore canonum habentur sedis aplicę pstitu. & ea quę pmultitudine uitę pstringla uoluminum corpa repuntur cui oia & omnium decessorum suorum decretalia statuta atq; decretales epl̄as quas beatissimi pp diuisis tpib aburbe roma dederunt fore uenerabiliter suscipiendas & custodiendas eximio pstitues leone s. & gelasius mandasse pbatur. Item agatho pp omnib epis.

Sic omis sanctionem Qd sanctorum aplicę sedis irrefragabiliter obseruandum sit.

aplicę sedis accipiendę s̄. tanquam ipsis diuina uoce petri firmatę.
Item ex capitulo carolo imperatori. Tolandum est magnum qd ascita sed ponitur.

Immemoriam beati petri aplicę importabile uideat.

honorem scam romanam, & aplicam sedem. ut quę nobis sacerdotalis mater est dignitatis. et debeat ecclasticę magistra fonis. Quare seruanda est eius mansuetudine humilitas. & licet uix ferendum abilla sca sede imponat iugum. tamen ferum. & pia deuotione tolerem. Si uero quod ñ decet quilibet siue sit pbr siue diaconus. si aliquam perturbationem machinando & nro ministerio insidiando redarguit falsum abaplica sede detulisse epl̄am. l aliud qd inde ñ uenerit. salua fide & integra erga aplicam humilitate. penes epm sit potestas utrum eum mereat aut in alia detrudat custodia. usq; quo pepl̄am. aut pidoneos suę partis legatos aplicam impetrat & sublimitate. ut potissimum sua sca legatione dignetur decernere. & qd de talib romana lex statuit diffinire. ut & hi corrigant. & ceteris modum imponat.

Item stephani. v. Qcqd romana ecclia statuit l ordinat abomnib est obseruandum.

Enimuero quia inspecta & exemplum sca romana ecclia cui nos xpe pesse uoluit postra est omnib. quicqd statuit quicqd ordinat pperuo inrefragabiliter obseruandum est. Item gg. A pontificib sint alicui

Nulli fas est uel uelle l posse officium. q aplicis ñ uult obedire pceptis.

transgredi aplicę sedis pceptis. nec uiq; dispositionis ministerium. qd ufam sequi oportet earnate. Sit g ruinę suę dolore pstratus. quisquis aplicis uoluerit statuere decretis. nec locum denecessi inter sacerdotes habeat. s; exterris ascō fiat ministerio. non de ei iudicio quisquam postea cum habeat. quō iam damnat ascta & aplica ecclia sua inobedientia atq; pstuptione aquoquam esse ñ dubitat. quia maioris excōmunicationis detectione est abiciendo. cui sedę ecclię cōmissa fuerit disciplina. quia ñ solum platę sedę ecclię iussionib parere debuit. s; & alios ne pterirent instituare. simq; alicui a diuinis & pontificalib officium. qui noluit pceptis obtempare aplicis. Item aug. de doctrina xpiana. l ii.

In canonicis septem ecclarum catholicarum int canonica septem decretalia

quam plurimum diuinarum scripturarum sollertissimus ecclesiarum inuestigator auctoritate sequatur. inter quas sane illę sunt quas aplica sedes habere & aliis mequeunt accipere epl̄as. Tenebit g hunc modum inscriptum canonicis. ut eas quę abomnib recipiuntur ecclis pponat eis quas quida non accipiunt. inter q quę ñ accipiunt abomnib pponat eas quas plures graniores q; accipiunt eis quas paucores minoresq; auctoritatis ecclię tenent. Si autem alias inuenerit aplib alias graniorib haberi. quam hoc inuenire ñ possit. equalem in auctoritatis eas habendas puto. Item leo. Mistici diuini se exercere intelligat. q

Ita dns nr ihe xpe humani generis soliditate petri recedit.

saluator instituit. ut uentas quę ante legis & ppiarum pomio munebat. p aplicam tubam insalutem uniuersitatis exiret. sic scriptum e. in omnem terram exiuit sonus eorum. & in fines orbis terrę uba eorum. Si hoc munus sacramenti ita dns ad omnium aplorum officium pmunere uoluit. ut in beatissimo petro aplorum omnium sumo principaliter collocaret. ut a ipso quasi quodam capite dona sua uelut in corpus omne diffundere. ut exortes se ministerii intelligere esse diuini. qui ausus fuisset a petri soliditate recedere. Hunc enim in sortem indiuiduę unitatis assumpsit id qd ipse erat uoluit nominari dicendo. tues petrus. & supra hanc petram edificabo ecclam meam. ut eternum templi edificatio mirabili munere gratię dei in petri soliditate consistere. hanc & ecclam sua firmitate corroborans. ut illam nec humana temeritas posset appetere nec portę inferi ausu illam pualere. Verum hanc petrę istum sacratissimam firmitatem do ut diuinum edificium constructum

nimis impia uesti pstuptione uiolare. q̄s q̄ potestatem tempus infringere. fauendo cupiditatibus suis. & id qd accepit aliquibus ñ sequendo.

Hoc autem intelligendum est de illis sanctionibus uel decretalibus epl̄is. inquibus nec precedentium patrum decretis nec euangelicis preceptis aliquid uanum inuenit. Anastasius enim sedis. fauore anastasii imperatoris quos achati post sententiam uisę platę sacerdotes uel leuitas ordinauerat. accepit offerens rite fungi debere decreuit. ita inquiens.

Secundum ecclię Nulla lesionis portio adtingat q abbenedictis ita damnatis ordinantur

catholicę consuetudine sacratissimum serenitatis tuę pietas agnoscat. qd nullum de his quos baptizauit achati. l quos sacerdotes siue leuitas secundum canones ordinauit. aliqd ex nomine achatii portio lesionis adtingat. quo forsitan p iniquum tradita sacramenta qua min firma uideat. Nam & baptisma qd peuit fit abecclia siue abadulto siue a fure datum fuerit. ad pupienti min puenit illibatum. quia uox illa q sonuit p columbam omnem maculam humanę pollutionis excluxit. qd declarat eum dnr: hic e q baptizat in spu sco & igne. Nam si uisibilis solis istum radius cum ploca sedissima transeunt. nulla tracta inquinatione maculantur multomagis illum qui istum uisibile ferit uirtus nulla ministri indignitate pstringit. Ita & iudas cum fuerit sacrilegus atq; fur. quicqd egit inter apostolos p dignitate commissa. beneficia pindignum data nulla ex hoc detrimenta senserunt. declarante hoc ipsum dno manifestissima uoce. Scribę inquit & pharisei superthecam moysi sedent. Quecumq; dicunt facite. quę autem faciunt nolite facere. Dicunt enim. & ñ faciunt. Quicqd q ad hominum pfectum quilibet mecclia ministri possito suo uidentur opari. hoc totum munus implente diuinitatis effectu. ita ille pquem sepe loquitur paulus affirmat. Ego plantauit. apollo rigauit. s; dns incrementum dedit. Itaq; neq; q plantat est aliqd neq; q rigat. s; q incrementum dat dns. a dno autem ñ quirit quis l qualis pdicet. s; quę pdicet. ut inuidos & xpm bene firmę pdicare. quo malo diabolus ipse deceptus est. & hoc ipse pdicare ñ desinit. Ideo g & hic eum nom dr. et retentis mala bona ministrando s̄ tum nocuit. Nam inuiolabile sacramentum qd pillum datum e alius pfectum suę uirtutis obtinuit. qd quidem uetum e qenaliter aliquoy. ñ tum se extendit curiosa suspicio. ut imaginetur plato appfectum iudicio. postea inestimabiles insacramentis g achati usurpauit egisse. ac pinde eos oportet metuere q uel in sceptranonib uel in baptismate ministerium tradita susceptum. ne irrita beneficia uideant.

Quia g illicite & ñ canonice s; ut decreta dni pdecessorum & successorum suorum hęc respondebit. ut phat felix & gelasius. q acatium ante anastasium excōmunicatum & ormisda. q abepo anastasio terci eunde achatium postea damnauit

ado romana ecclia repudiat. & ado pauci legit fuisse hoc in. ·P.
Anastasi. Anastasi ado reprobat. nutu diuino pulsus est.
Sed is natione romanus fuit tpb theodore regis. eod tpe multi
clerici se a communione ipsi abegerit eo qd communicasse sine scisma
epoy. l pbroy. l clieoy. eiusq ecclie catholice diacono thessalonicen
si nomine fotino q communicauerat achatio. & quia occulte uoluit
reuocare achatiu & n potuit nutu diuino pulsus e. ℣. Hinc &
de maximo epo in constantinopolitana synodo statutu e. Que ea idola
Propter tam indisciplinatos. plinatos l abei gerunt. mutatio re
ei doctrina que constantinopolim orta e statutu e ne maximus vocetur.
fuisse aut et iam pauci epi. neq; in q ab eo s ordinati qualitercuq; gradu
clericatus obtineant. omib scilicet que erga eu l ab eo gesta s uniu
tum reuocant. ℣. Decretales itaq; epli canonib seniorum pari iure
exequant. Hinc aut queri de expositionib sci spiritus an exequat.
an subeunt est. Quo enim quisq; magis rone nitit. eo maioris auctori
tatis ei uerba ere uident. Plerq; aute tractatoy sic plenioi gra
spe sci ita amplioi scientia alius pcellentes rom magis adhesisse
pbant. Vii nullos pontificii instituit. aliq; uel. atq; aliorum trac
tatoy dicta. est uident ere pferenda. S; aliud e causis terminu
imponere. aliud sptias scias diligenter exponere. in negotiis diffini
endis n soli e necessaria scia. s; & potestas. Ipi xpe dicitur petro.
qdcuq; ligauerit superterra. & e pri dedit s claues regni celoy. in
altera datur ei scientia discernendi inter lepra & lepra. in altera datur s
potestate eiiciendi aliquos ab ecclia l recipiendi. cu q quilibet ne
gotia finit accipiant. l in absolutione innocentiu. l in damnatione
ne delinquentiu. absolutio v l damnatio n scientia tin s; & po
testate psidentiu desidat. appare qd diuinariu scripturariu tracta
tores & si scientia pontificib pminean. tin qa dignitatis eoy
apice n s adepti. in sacrariu scripturariu expositionib est pponunt.
in causis v diffiniendis. sedm post eos locu inerent. Ipi leo. iii. sebat
epi britannie. aliqy septies romanoy pontificu. dens n s ipo
De libellis & commentariis aliqy n uenit aliquos iudicare. nendo.
& seoy reliqy. canones relinque. l decretaliu regias que ha
bent ap nos simul cu canonib quib omnib ecclasticis utimur
iudicat. ide aplcy. nicenoy. ancyranoy. neocesariensiu. gan
grensiu. sardicensiu. cartaginensiu. affricanensiu. & cu illis re
quie psulu romanoy. siluestri. sirici. innocentii. zosimi. celesti
ni. leonis. hilarii. gelasii. hormisde. & qq. iuniores. Isti omino
s & pquos iudicant epi. & pquos epi simul & clerici iudicant.
Iam si tale emersit uel iugerit iusticiu negotiu qd minime
posit pistos finiri. te illoy quoy meminisse dicta. ieie. aug. isidori.
uel ceteroy seoy doctoy similiu si regia suiunt magnanimiter sunt re
tinenda. ac pmulganda. uel ad aplica sede referatur de talib qu
obcausa inuolutu & magna uoce pnuntiare n timeo. qa illa que
dicam seoy patru instituta q ap nos canones pmulant. siue sit epc.
siue sit clericus. siue laicus. n indifferenter recipe iuniter. nec catho
licam & aplica fide nec sca. iii. cuncilia uniter & efficaciter adferen
tur reuerere l crede pbant. Ite nicolaus pp. clero constantinopolitano.
Si decreta complendi s q decta romanoy pontificu l n hint. l ri
romanoy pontificii non habent. de negleta atq; incuria eius obseruant.
arguendi. si v habent & n obsequant. de temeritate eius compien
di & merepandi. Ite innocentius pp. Ad qs sit decernendu. eu sac
De quib causis nulla soluendi septies auctoritas n occurrit.
Ligandiq; auctoritas in libris ueteris testamenti. iii. euangeloy cum
scripturis totis aploy apparet. ad diuina recurrito septies qea. si
nec in illis ad catholice ecclie historias catholicas adoremus catho
licis scripturis manu mittere. si nec in illis seoy exempla pspicaciter
recordare. Qd si in his omib inperitis hui questionis qualitas non
lucide inuestigat. seniores puniciq; egregia. & eos interroga. facili
namq; inuenit. qd aplurib seniorib querit. Ipse u & regnissor dns
ait. Si duo ex uobis uel tres suenerint sup terra in nomine meo
de omni re quicuq; petierint. fiet illis a patre meo. ℣. Decre
tis q romanoy pontificu & sacris canonib seniorum ecclastica negotia
ut sup monstratu e terminant. Ministri v sacroy canonu & decre
toy pontificu s summi pontifices. & infra psulet. atq; reliqui sacdotes.
quoy institutio in uetu testamento e inchoata. & in nouo plenius
cumulata. Summi enim pontifices & minores sacdotes ado s instituti
p moysen. qui excepto dni aaron in summu pontifice. filios v ei unx
in minores sacdotes. Postea dauid eu ministeria domi dni ampliare.
ianitores & cantores instituit. Porro salomon quendam modu
exorcizandi inuenit. quo demones adiuratu ex obsessis corpib pelle
bantur. Huic officio manepan exorcistq uocati s. de quib dns in
euangelio. Si ego in beelzebub eicio demonia. filii uri exorcistq uidet
in quo eiciunt. Hec omia ecclia in nouo testamento imitata. Hit suos
ianitores quos hostiarios appellam. pcantorib lectores simul
& cantores instituit. Exorcistas aute nomine antiquo & officio pma
nente recepit. pfilius v aaron. omis infra summu pontificie sacdotium
administrantes s ascerati. Int hos quedam discretio seruata e ut alii
appellent simplicit sacdotes. alii archipbi. alii corepi. alii epi. alii
archiepi. alii metropolite. alii pmates. alii patriarche. alii summi pontifices. hoy discretio agentibus maxime introducta e qui suos
flamines. alios simplicit flamines. alios archiflamines. alios pro
flamines appellabant. Simplicitu v maioy & minoy sacdotu
discretio in nouo testamento a ipso xpo supsit exordiu. q. xii. aplos
tag maiores sacdotes. & lxx. duos discipulos qsi minores sacdotes
instituit. petru v in summu qsi sacdote elegit. dii ei p omib & p omib
claues regni celoy tradidit. & a se petra petri s nom imposuit. atq;
pe fide se spalit rogasse testatus e & ut ipse ceteros confirmare s in
iunxit dicens. Ego pro te rogaui petre ut n deficiat fides tua. & tu
aliqi cus confirma fres tuos. Hanc eandem formam apli secuti. in singlis
ciuitatib epos & pbros ordinaueru. Leuitas aut a aplis ordinatos
legimus. quoy maximus fuit beatus stephanus. Subdiaconos & acolitos
perdente ipse ecclia s citauit. ℣. Dehis & scribit ysidorus.
in libro. vii. ethimologiarum capto. xii. nomina illoy
& nominu causa exponens. ita inquiens.
Clerici Unde nomen ecclasticoy gradu sumat.
& clericos hinc appellatos credim. quia mathias sorte
electus e qui primu pastos legim ordinatu. Clerus enim greece.
latine sors l hereditas dr. Iptea q dicti s clerici quia de sorte s
dni. l quia parte dni hint. Generalit aute clerici nuncupati s omis
qui in ecclia xpi deseruiunt. quoy grad & nomina s hec. hostiarius.
psalmista. lector. exorcista. acolitus. subdiaconus. diaconus. pbr. eps.
Ordo epoy quadriguitu e. i. in patriarchis. archiepis. metropolitis.
itaq; epis. Patriarcha greca lingua sum patru interpretat. quia primu
ide aplicu retinet locu. & ido quia sumo honore fungit tali noie
censet. sic romanus. antiocenus. alexandrinus. Archiepis greco uocabulo.
qd sit sum epoy. tenere enim uidet aplica. & psidere tam metropoli
tanis. qua ceteris epis. Metropolite aute a mensura ciuitatu uocant.
Singlis enim primeis preminent. quoy auctoritati & doctrine
ceteri sacdotes subiecti s. sine quib nich reliqs epis agere licet.
Sollicitudo enim totius pauloy ipsis comissa e. Omis aut supi dcing
nati ordines. uno eodq; uocabulo epi nominant. S; ido puta
nomine quidam utunt ppter distinctione potestatu. qui singlariter
accepe. Patriarcha patru pnceps. archos enim pnceps. archiepis
princeps epoy. Metropolitanu a mensura ciuitatu. Epiu aut uoca
bulu inde dictu e qd ille q eps efficit sup intendit curam. s. subditoy
gerens. Scophin enim gece latine intende dr. Epi aute greece latine spe
culatores interpretant. Iam speculator in ecclia e ppositu dicti. eo qd
speculet atq; pspiciat pplo. infra se positoy mores & uita. Pontifex
pnceps sacdotu e. qsi ma sequentiu. ipse ysum sacdos. ipse pontifex
maxim nuncupat. ipse enim sacdotes & leuitas efficit. ipse omis ordines
ecclasticos disponit. ipse qburquisq; facere debeat ostendit. ante xv
pontifices & reges erant. nu maioy hec epa. ysuetudo ut rex eet. ysacdos. & pontifex. Inde & romani imperatores pontifices dicebant.
Pater aut meritis appellatur. cui significatio multiplex e. nam
in sacdote in ppliu significat. in poeta. deinde sacdos dictus e.

ab eo qd ante stat. Prim enim e in ordine eccle. vt sup se nullum
hat. siue lat. sacd dux. Sacdos aut nom hit eo postum ex greco
& latino. qd e sacrum dans. Sic enim rex a regendo. ita sacdos a
sacrificando dictus e. Consecrat enim & sufficit. Sacdotes aut gentilium
flamines dicebant. Hi enim in capite habebant pilleum. in q erat breuis
virga desup. hns lanc aliqd. qd eum pelum ferre n possent. filum tm
in capite relegare cepunt. Qa nudes a pent capitib in cede nefas
erat. Qn & a filo q utebant flamines dicti s. quasi filamines. Verum
festis diebus filo deposito pilleum imponebant pacdotii eminentia.
Cbr gce latine senior interpretat. n m p etate l decrepita senectute. s;
ppt honore & dignitate qua accepe pbri nominant. Ido aut
pbri & sacdotes uocant. quia sacrum dant sicut epi. qui licet sint sa
cerdotes. tam pontificatus apice n hnt. quia nec crismate fron
tem signant. nec paraclitum spm dant. qd deb. solus epis lecto
actuum aplor. demonstrat. Vnde & ap uetes idem epi & pbri fuerunt. qa
illud nom dignitatis e. n status. Leuite ex nomine auctoris s
uocati. De leui enim leuite exorti s. a quib in templo di mistici
sacrarum misteria explebant. Hi grece diacones lat ministri
dicunt. quia sicut in sacdote officium. ita in diacono ministerium
dispensatio habet. ypodiacones grece. qs nos subdiaconos dicim.
qui ido sic appellant. quia subiacent preceptis & officiis leuitarum.
oblationes enim in templo dni a fidelib ipsi suscipiunt. & leuitis
altarib sup ponendas defert. hi ap hebreos nathinnei uocant.
Lectores a legendo. psalmiste a psalmis canendis s uocati. Illi
enim p dicant pplis qd sequant. Isti canunt ut excitent ad compunctio
nem animos audientium. Hoc quidem lectores ita miserabiliter pnun
ciant. ut quosdam ad lucrum lamentationes compellant. Ido & ? pnun
ciatores uocant. qd porro annunciant. Tanta enim & tam clara
erit eorum uox. ut quanis longe positos. aures adimpleant. Can
tor autem uocat. qui uoce modulat meantum. Huius duo genera dnr
in arte musica. sicut ea docet homines lat dicere potuerunt.
Precentor. & succentor. Precentor. s. qui uoce pmittit in cantu.
succentor aut. q subsequent canendo respondet. Cecinit aut
dr. qa sonat. q aut n sonat. nec sentit nec sentor erit. Acolitus
gce lat ceroferarius dnr. ad deportandis ceras. qm legendum e euangelium.
aut sacrificium offerendum. Tunc enim accendunt luminaria abeis &
deportant. n ad effugandas tenebras. diuisol eo tpr rurali. s; ad
signum lectionis demonstrandum. ut sub tupo luminis corpalis illa
lux ostendat. de qua in euangelio legit. erat lux uera q illuminat
omnem hominem uenientem in hc mundum. Ceroferarii aut ex greco
in latinum adiutantes siue incepantes uocant. Inuocant enim
sup earum luminis. sup eos q hnt spm immundum nom dni nri
ihu. adiutantes pcii ut egrediat abeis. Hostiarii idem & iantores
q inuenit decreti s. ad custodiam templi. ut n ingdet immundus in om
re. dicti s aut hostiarii qd psunt hostis templi. Ipsi enim tenentes
clauem omnia intus excluq; custodiunt. atq; int bonos & malos
hntes iudicium fideles recipiunt. & respuunt infideles. Item
anacletus. Romana ecclia a xpo pmatum accepit.

Innouat. post xpm dnm a petro sacdotalem cepit ordo. qa ipsi
primo pontificatum in ecclia ? dat e. dicente dno ad eum. Tues igit
petrus. & sup hanc petram edificabo ecclam meam. & portie inferi
n pualebunt adus eam. & t. dabo claues regni celorum. Hic q lu
gandi soluendiq; potestatem pm accep a dno. pmq; a fide po
pulii uirtute sue predicationis adduxe. cum v apli cum eo pari ? sorte
honore ? potestate accepunt. ipsumq; pncipem eorum esse uoluerunt. q e
iubente dno in toto orbe dispersi euangelium predicauerunt. ipsis quoq;
decedentib in loco eorum surrexerunt epi. quorum ordinatio praxato
fieri debet ordine ? m. qs q recep & ?ba eorum. dm recepit. q aut spirit
eos. cum aq missi s & cum fungunt legatione spiritus. & ipse idubi
tant spnet adno. Videntes aut ipsi apli messem esse multam & opa
rios paucos. rogauerunt dnm messis. ut mittat operarios in messem
suam. un abeis electi s. lxx.ii. discipli. quorum tpm gerunt pbri.
atq; in eorum loco s ? instituti in ecclia. Item pelagius urbis romne epc

omnib orthodoxis. Primatum romanae ecclae n aliq synodus s; ?

Quamuis uniuersae porbis catholicae ecclae unum thalamum ? sit
tm sta romana ecclia catholica & aplica. nullis synodicis
statutis ceteris ecclis plata e. s; euangelica uoce dni ? salutoris
nri primatum obtinuit. Tues inquiens dns petrus. ? sup hanc petram
edificabo ecclam meam. & cetera. Cui data e soceras & beatissimum
paulum uasi electionis. q n diuiso sed bene ei garrunt. s; uno tpore
uno eodemq; die gloria morte cum petro urbe roma subcessit
nerone agonizans coronatus e. & sup dicta parit romanum ecclam
a xpo dno ? secrat. eamq; omnib urbib uniuso mundo sua presentia
atq; ueneranda tupho preuiteq; Cit q prima apli pedis sedes romana
ecclia n hns maculam. neq; rugam. nec aliqd huimodi. ℣. Inter omnes
quanto celsior gradus tanto maior auctoritas inuenitur. In maioribus
siqdem e regendi & iubendi potestas. minoribus obsequendi ne
cessitas. Vnde nicolaus pp scribit constantinopolitano epo dicens.

Iniqua sedes potest inferiores a superioribus iudicandi s. ℣
absoluere n pot. Sola enim potior inferiorem quemcumq; absoluit. Hinc
liquido patet. quia quem n pot absoluere. n pot iudicio inferior
potiorem ligare. Vn ppha ait. numqd glabit secura ? ei q secat
ea? aut exaltabit serra ? ei quitrahit ea? His ita ex diuina sepe
commemoratis sole clarius exhibuimus. n posse quemq; q minoris auc
toritatis e eum q maioris potestatis e iudicem suis addicere. aut ppris
diffinitionib subiugare. Ido de eodem. ? Nolite nos existimare
cui eumq; proximos nros ea que s digna reprehensione uelle defen
dere. s; qd ita uelim filios ueros spiritale patre & discipulos erga
magistrum deuotos esse ac sobrios. ut nulla penitus temeritate ad
eos uera ut n solum dicam diiudicandum s; nec salti tenuitas rep
hendendum psumant. Hec nicolaus. Inferiores maioribus nec bene-
Denique si in epla ad hebreos — dicere nec maledicere possunt.
legimus qd minor a maiore benedicitur restat pfecto. ut exigunt
sonc & maledicat. Siqdem pnoscentes hec pneuiosa tpora illi qui
ante nos fuerunt yuidam ecclis ? sucuidine tradidere. hodieq; in
romana ecclia que magistra e omnium ecclarum inpermissa seruat.
ita ut nullus sacdos maiore suo uiuente ? sacdote cuilibet ra
benedictionem dare ntat. s; anterior stans ad pnuciandum aliq
lectionem benedictionem quidem postulat. s; a quilibet inferior
n audet benedicere. Cur hoc. nunquid benedicere pecem e. absit.
Ne maledicere enim non benedicere dicit apls. quia regnum dei n possidebit.
S; pbo inuenit quantem censure freno inferiores quiq; a suis pposi
tis iudicandi coherendiq; s. s; hi nec & benedicendi ius ullum
penitus obtinent. Ido michaheli imperatori. d eodem. ? Nunc aut
diuina inspiratione n nos piget. nec nob impossibile erit
ostendere uob. si tm audire uelitis. n posse quemq; rite abhis q infe-
riores dignitatis l ordinis s iudicialib submitti diffinitionib.
Siqdem tpr diocletiani & maximiani augustorum. maxentius
epc urbis romne. q postea insignis mr effectus e. adeo compulsus e a
paganis ut templum eorum ingressus grana thuris sup prunas imponeret.
cum ita gra collecta numerosorum ceitio eorum. & inquisitione facta hoc
idem pontifex se egisse confessus e. nullum tm eorum preferre sententiam aut e
dii a sepissime omnis dicerent. tuo ore iudica causam tuam. n nro iudicio.
& iterum. noli audiri in nro iudicio s; colligere insinu tuo causam tuam.
& rursus. qm ex ore tuo ? dem haberis. & iterum dicunt. Prima sedes n iudicabitur a quoquam. Hec in
eadem. S; & cum quidam qdam tpr ? sua suetum papam temptassent quedam
mali rumoris obicere. & in ceitio cum ualentiniano augustus interesse
dictum fuisse n licere adus pontificem sententiam dare. sunxerunt idem
prum imperator. & arbitrio pfam pontificem tribuit iudicare iudicium
suum. Ctem nullus pontificum minorum uel inferiorum urbium subaetur iudi
cis inuenitur. Item nicolaus. Maiores ammonib iudicari
Submittit ignatius minorum non possunt. ~~+ f + + f~~
inferiorum & subiectorum deliberationib sacris canonib peripatetib
& exceptis sororum patrum semp ubi e maior auctoritas eundum ee & in
omnib ? ? ? ? ad potiores sedis iudicia dirigant. qd n solum a

.P.

catholicis uerū ecīā abipsis stat obsuatū ēt hereticis. alioqn
acephalū liquet ēt scilicet ubi de tanta psona agit. & maior ñ
expectat sententia. eū nec metusa clericor inferiorū gradus
solū epi sui iudicū tūm postulandū sit. Vde michaeli imperatori
Intantū hanc psuptionē Minor sententia maiores dānare
sēi patres apud calcedonē decretam s. ut dioscor. alexandrinū
antistitē ecīa idcirco poussimū sine ulla restitutione damp
nauerint. qa ponens in cēlū os suū. lingua eī transit supterrā.
excōmunicationē insēm leonē papā dictauit. ita ut insertum
ita. st ipsū plata hoc uideant memoratū pēpue dicentes. qm
sedis excessionib prioē intēratē ualde transcendit. psuptit
enī excōmunicationē dictare adūs sēissimū & beatissimū ar-
chiepm magne rome leonē. & ē. Ꝓūqd ibi legit intēstionem
fuisse facta utrū iuste dioscorus ipsā excōmunicationē dic-
tasse. ñ ptinet; absq; omi suspicia hoc in eo ubi s. qa eū ēt inferior
potuerē quib libe conatus ē laedere minus. teste antholio ēstan
tinopolitano psule qd dic. ppt fidē ñ ē damnat dioscor. s; qa excō-
municationē fec domo archiepo leon. Qua g maior amino
ri iudicari ñ debet. uidendū ē quē int ceteras ecclias pmū locū
quē sedm t̄ tertullū obtinent romana ecclia sicē supdictū ē pmū locū
int ecclias obtinet. alexandrina ecclia sedm. antiocena ecclia tertiū ab
ea locū accepit. Vnd mediolanensis ppt scribit mediolanensib. Non ab apls
Omis siue patriarchē s ab ipso dno romana ecclia pmatū obtinuit.
in cuius dē apice siue metropolem pmat aut epmū cathedrat t̄ ecclia-
rū cuiusq; ordinis dignitatē instituit romana ecclia. illā v solē ipse fun
dauit. & sup petrā fidei mox nascentis erexit. qd beato ejusq; uiri damnā
tionem sumit. & ecclesiā impiā iura cōmisit. Non g qlibet trina sententia
s; illud ubi quo instructū ē ecclī & tria. p qd deinq; omia sdra s ecclia ro
manā fundauit ecclam. illi certe pruilegio fungit. illi auctoritate
fulcit. Vnd ñ dubiū ē quia qsq; cuiuslibet ecclē rus suū detrahit. iniustū
eam facit. Qui aut romanē ecclē pruilegiū ab ipso sūmo omiū ecclarū
capite traditū auferre conat. hic pculdubio inhereticum labit. & eū ille
notet iniustū hic ē dicend bene fide qppe uidet. qd adūs illā agit qē
mat fidei. & illi primax uiuent. qd ei cuncta ecclia pruilisse cognoscat.
Ge infra. Vñ & ipse ses ambo: se omib sed magistrā sām romanā pntē
ecclam. Ite anacletus seruus xpi. Romana ecclia ceterarū prima-
Sacra romana & apolica ecclia ñ ab apls -tum obtinuit.
s; ab ipso dno saluatore nro ihu xpo pmatū obtinuit. sicē beato petro
apolo dic. Tues petrus. & reliq. usq; solum & uiglo. Abbidra ē soeuas
in cade romana urbe beatissimi pauli apli uasis electionis. qd uno die
eodq; tpr eū petro gloria morte coronat ē & ambo sām romanā ecclā
sacrauerūt. atq; alis urbib omib mundo tā sua psentia
quā uenerando triupho pruilegū celestē poēnib assidua ap dm omiū
sedē effundat. ofo. his tū ubi paul beatissimi romanis po cirographo
pollicet dicens. Testis eū m ē ds. cui seruio in spu meo in euangelio filii
ei. qd sine intermissione memoriā uī facio semp in orationib meis. Ema
g sedes ē ecclesia beneficio romana ecclia. quā ut memoratū ē bea
tissimi apli petrus & paulus suo martirio sacrauerūt. Secda aut
sedes ap alexandriā. beati p. nomine a marco ei disciplo atq; eu-
angelista sacrata ē. Tertia v sedes ap antiochiā eidē beati petri
apli habet honorabilis quā illic priqū romā uenire habuit. &
ignatiū epm statuit. & illic pmū nomē xpianor. exortū ē. Et post
pauca. Inter beatos aplos quedā fuit discretio potestatis. licet omis s
ēnt apli. petro tū a dno secū ē. & ipsi int se uoluerūt idipsū. ut re
liqs omib pēet aplis. & cephas. 1. cap & principū tenere aplat. Qui
& eand formā suis successorib & reliqs epis tenendā tradidit. & ñ solū hoc in nouo. t. statutū ē s; & mueū fuit. Vnd sepū ē moy-
ses & aaron in sacerdotib ei. 1. pmi int eos fuerūt. Et post pauca. Hec
v aplica sedes cap & cardo ut psanū ē a dno & ñ ab alio statuta ē.
& sicē cardine hostiū regit. sic hui sce aplice sedis auctoritate
omis ecclē dno disponente regunt. Hac auctoritate alex
andrina ecclia sedm a pma locū hte censet. S; postea in statu
nopolitana synodo ecclia statinopolitana sedm a sed aplica locū
accep. Vnd ead synodo statutū ē ita. Sedm a romano pontifice
Constantinopolitane ciuitatis epm statinopolitan obtinet locū.
hte oportet primat honorē post romanū epm. ppt qd sit noua
roma. Ite gg. iohi epo siracusano. Aplice sedi statinopolitanā
De statinopolitana ecclia qd dicunt stat ēt subiectam.
quis eā dubitet sedi aplice subiectā. tū siqd boni t ipsa t altera
ecclia fit ego & minores meos qs abilitatis phibeo in bono imitari
patrē sū. Stulte ē enī qd in eo pmū se existimat. ut bona q uident
discere nolunt. Id ead. Iam qd pmas bizantien sedi se aplice
die subiecisq culpa in epis inuenit. nescio qs ei subiect ñ sit. eū
v culpa ñ exigit. omis sedm ronē humilitatis equales sum. Item
gelasi. Constantinopolitani epe auctoritate deponitur.
Qua traditione maior aplica sede in iudicū uocant. an sedē
sedis antistes. & trag eiq; bin s Nei sacerdotes depelli debuerūt. eū
& qui extitit religionis inimice depelli ñ debuit. Ꝓ uideant q si
alios hīt canones quib suas inpetas exequant. sede aplica ad
iudicū uocare ñ possunt. Constantinopolitane v ciuitatis epe. q
utq; peanone int sedes nullū nom accep in excōmunione residens phidor
ñ debuit submouere. Ite ex. vi. synodo. Constantinopolitana ecclia
Renouantes sēi statinopolitani scilicet sedm a romana obtinet locū.
decreta petim. ut statinopolitana sedes similia pruilegia quē
inferior roma hīt accipiat. ñ tū in ecclastica reb magnificē ut illa.
ut hē sedā post illā existens. priqū alexandrina sedes numerēt.
deinde antiocena. & post eā hierosolimitana. Hinc datur
intelligi qd alexandrina ecclia d sedā sit facta tertia. & antiocena de
tertia sit facta. viī. nisi forte quis duas sedes dicat esse sedis. ut statinopo
litani & alexandrini parē suē dignitatis uelit locū obtinere.
Vnde in. viii. synodo legit. Quē patriarchalū sedū pmū t dinceps
Ostinum nomine. ptr mundi potentū quēq; eos. q teneant locū.
patriarchalib sedib ps inhonorare aut mouere a pro throno tēptare.
pēpue quide sānissimū papā senioris rome. deinceps aut statinopo
leos patriarcha. deinde v alexandrie ac antiochie ac hierosolimeos.
Breuiter quē int ecclastica officia sit differentia monstrauimus.
ne assumo incipientes. & usq; ad ultimū gradū descendentes qualit
quisq; eos debeat ordinari seos auctoritatib ostendam. Decretū
In nomine dni ñi nicolai pontificis d electione romani pontifi
& saluatoris ihu xpi. ab incarnat ei anno millē. qnqgē viii. mse eis.
apli. indictione xii. Postui sedēs euglis. psidente quoq; reuerentissimo
ac beatissimo pp nicolao urbis lateranensis patriarcha q cogno-
minat statinoiana. psidentib & reuerentissimis epis. abbatib. pbis.
diaconib. ide uenabil pontifex auctoritate aplica decernens
de electione sumi pontificis inquit. Nouit beatitudo uta dilgn
frs & coepi. inferiora qq; mbra ñ latuit. defuncto pie memorie
domno stephano p decessore nro. h aplica sedes eui auctoritate
dno deseruio. qt abesa. pruiletis. quod denq; psymoniace hēsis
trapezitas repetitis malleis crebrisq; tunsionib subiacuerit. adeo
ut colima di uiuentis ia pene uidet nutare. & sagena summi
piscatoris pestilis intumescentib cogeret innauffragii pfunda
submergi. Vnde si placet frmitati uē debem auxiliante do fuis
casib prudenti occurrere. & ecclastico statui ne redintegra. qd absit
mala pualeant. Qua ppt mistrum pdecessor nros aliqq; seos patrū
auctoritate decernim. atq; statuim. ut obeunte hui romane
uniuersalis ecclē pontifice in primis cardinales epi diligentissima
firmitate dilectione tractent. mox ipsi clericos cardinales ad
hibeant. sicq; reliquus clerus & ppls ad cōsensū nouē electio
nis accedant. minimū pcauentes. ne uenalitatis morbus
occasione aliqua subrepat. religiosissimi uiri pducer sint
in promouenda pontifice electione. reliqui autē sequaces.
Certus v atq; legitimus hic electionis ordo ppendit. si p spec
tis diuisos patrū regulis siue gestis. & ia illa beati leonis pdecesso
ris nri sententia recolet. Nulla int fo sint. ut int epos habeant
qui nec a clericis s electi. nec a plebib expetiti. nec a cōpuinciali b
epis ymetropolitani iudicio sacrati. qa sedes aplica eminet i orbe

tenarū ꝓferē ecclis. atq; ido sup se metropolitanū hre ñ potest.
Cardinales epi pauldubio metropolitani uice fungunt. qui
undel' antistitē electū ad aplicā culmiñ apicē pmouerant.
Eligat' de ipsi ecclie gremio si reptē idoneus. Ꝛ si de ipsa non
inuenit' ex alia assumat' salno debito honore. & reuentia dilec
ta filia henrica q̄ m̄ssentariū rex habet'. & fuit' impator do ecc
denie spat' sicē iam s ecclsiā. & successoribꝫ illi' qui abhac aplica
sede hoc iuꝫ ꝓsonaliter imperauerē. Qd si pauꝫ atq; iniquos ho
minū ita puersitas inualuerit. ut pura & sincera atq; gratuita
fieri in urbe ñ possit electio. cardinales epi cū religiosis clericis catho
licis laicis hiis pauciꝫ iuꝫ potestatis obtineant. eligāt aplice sedis
pontifēē ubi ꝛgruerit. Plane postquā electio fuerit facta. si bellica tem
pestas Ꝛ qualeliq; hominū conatē malignitatis studio retardet. ut si qui
electus ē in aplica sede iuxta ēstuendinē intronizari ñ ualeat. electus tā
sicē uerus pp auctoritatē obtineat regendi romanū ecclam & disponendi
omia facultatem illi. qd beatū gregm ante ꝓsecrationē suā fecisse cognou
imus. Qd sicꝫ ꝛ hoc nr̄m decretū sinodali sententia pmulgatū ꝓsedi
onē Ꝛ ꝓsupationē aut qdlibet ingenū elect. aut ē ordinatus. seu
intronizatus fuerit. auctoritate diuina & scōꝝ aplorꝝ pet & pau
li. ꝓpetuo anathematis eū suis auctoribꝫ fautoribꝫ & sequacibꝫ alumni
bus sēe di ecclie separē abscidat. sicē antichrē. & uiolatorē & destructor
tem ꝛgnoscitant. nec aliqua sup hoc audientia alicui ꝛreseruet. ſ. ab
omni ecclastico gradu inꝗcūq; fuerit prius sine retractatione depo
nitur. Cū quisq; adheserit Ꝛ qlibetūq; tāq; pontifex reuerentiā exhibu
erit. aut eū in aliquo defendere ꝓsupserit. pari sententia sit mancipat'.
Quisq; hui ñi decreti Ꝛ sententiē tenaciter extiterit. & romanā ecclā
in sua ꝓsupatione ꝛfundere & ꝓturbare ꝛ hoc decretū tēptauerit. ꝓpetuo
anathemate atq; excōmunicatione damnet'. & eū impius q̄ñ resurgent in
iudicio reputet' omipsi dī se ita sentiat. & scōꝝ aplorꝝ. p. ꝛp. quoꝝ
ꝓsumit ecclam ꝛfundere inhacuita. & insuta furore sentiat. fiat
habitatio eoꝝ deserta. & inhabitatis eoꝝ ñsit q̄ inhabitet. fiant
filii eī orphani. & uxor eī uidua. cōmot' amouear' ipse atq; eī filii.
& ñdicent. eiciant' de habitat' ꝛ. Scrutet' fenator omē substantiā eī.
& diripiant alieni laboreē eī. Orbis tōtū pugnet ꝛ eū. & cuncta dēna
sint ei ꝛria. & omniū scōꝝ quiescentū merita illi ꝛfundant. & inhac
uita sup eū aptā uindictā ostendant. Obseruatores aut hui ñi decreti.
omipsi gtia precet. & auctoritas beatorꝝ aplorꝝ pet ꝛp. ab omni uinculo
peccorꝝ absoluat. ꝛ: Ꝗ ꝓ uero & eēi ordines infra ꝛfectum quatuor
ordinum debeant. ex auctoritate cartaginensis sinodi. iii. cui interfuit
aug. tēpr. augusti honoris ostendam ab eoꝝ examinatione ineptiores.
Qui epc ordinand' ē Quom ꝛtet examinand' q̄ in epm eligitur:
Ante examinet' si natura sit prudens. si docibilis. si moribꝫ tēpat'.
si uita castus. si sobrius. si sing' sui negotii cauens. si humilis. si affabilis. si
misericors. si iustitiam. si in lege dī instructus. si in scripturis sentib cauti
uel acutus. si in dogmatibꝫ ecclastici exercitatus. & ante omia. si fidei
documenta uerbis simplicib' asserat. id ē patrē & filiū ꝛ spm sēm unū dm
ēe ꝛfirmet. totāq; trinitatē coessentialē Ꝛ substantialē ꝛ coe
ternalē & coomnipotētē dicat. si singlas q̄sq; ꝓsonas intrinsecus plenū
dm. & totas tres ꝓsonas unū dm. si incarnationē dominū ñ inparte
neq; in spu sēo fa cētā. ſ. in filio tm̄ credat. ut q̄ natus indiuinitate di
patris filius dī. uerus ex patre. ēt & homo uerus ex matre. carnē cum
tres uiscerib' habens. & humanā animā. ꝛionabile simul in eo utriq;
naturē. i. dī & ho. una ꝓsona. unus filius. unus ꝛpe. unus dīs creator omiū
quē s & auctor: dīs & rector eū patre & spu sēo omiū creaturarū.
q̄ passus sit. ꝓsalute nrā uera carnis passione mortuus. uera corpis
sui morte resurrexit. uera carnis suē receptione & uera animē
resupatione in qua uenturus iudicare uiuos & mortuos. Quemadū ē
& abeo. si nouū & uetus testamentū. legis & ꝓphetārū & aplorꝝ unū eundēq;
credat auctorē & dm. si diabolus non ꝛditione ſ. patratione sactus
sit malus. Quemadū ē & abeo. si credat hui q̄ gestant' carnis & ñ alū
resurrectionē. si credat iudicii futurū. & recepturos singlos phs
quē in hac carne gesserunt Ꝛ penas Ꝛ ꝓmia. si nuptias ñ ꝓhibeat.
si seda matrimonia ñ damnet. si carnium percepionē ñ culpet. si

penitentib' recēsiatis cōmunicet. si in baptismo peccā omia tam
illud originale peccatū quā illa q̄ uoluntarie admisit s
dimittant'. si extra ecclam catholicā nullus saluet' eū uihs omib' ea
minatus mutatus fuerit plene instructus. tē ꝛsonis clericoꝝ & laicoꝝ
& iuentia tota primeē epoꝝ maximeq; metropolitani Ꝛ auctoritate Ꝛ
ꝓsentia ordinet' epe. Suscepto in nomine ꝛ epātu. ñ suē delectationi
nec suis moribꝫ s; his paucis diffinitionib' acquiescat. Ite ysidor. d̄ uita clericoꝝ.

Hi s q̄ lege pauci Qualis debeat ēe clericoꝝ conuersatio.
cauet'. ut a uulgari uita seclusi. a mundi uoluptatibꝫ se abstineant.
non spectaculis ñ pompis intersint. publica iuuenia fugiant. puerta non
tm̄ pudica s; & sobria colant. usuris neq̄q̄ inēbant. neq; turpiū occu
pationibꝫ lucroꝝ fraudib' cupidq̄ studiū apperant. amore pecuniē q̄si
materiā cunctoꝝ erminiū fugiant. secularia officia negotiaq; abnuant.
honoris gradū p ambitionē non suscipiant. p beneficiis medicinē di
munera ñ accipiant. dolos & iurationes cauean. odiū. emulationes.
obtrectationē atq; iniuria fugiant. non uagi oculi ñ effrenā lingua
aut petulantia fluidoq; gestu meedant. s; pudore ac uerecundiam
mentis simplici habitu incessuq; ostendant. obscenitatē & membroꝝ
& ꝓbroꝝ sicē opiū penitus exterent. uiduarū & uirginū frequentationes
fugiant. iuuenia extraneārū feminārū nullatenus apperant. castis
moniā quoq; iniuolati corpis ꝓpetuo ꝛseuare studeant. aut certe uni
matrimonii uinculo sederent. Seniorib' q̄q; debitā ꝓbeant obedientiā.
nec ullo iactantiē studio semetipsos adtollant. Postremo doctrinē
sermonib' psalmis. ymnis. cantiis. exercitio iugiter meditant. Tales
enī ēē debent. qui diuinis cultib' sese mancipandos student. sicut ut dī
scientiē opā dant doctrinē q̄m ꝓxime administrent. Ite clemens. Q̄ digne
Tales administrētur sacrāta tractare ñ possūt. administrāt ñ eligant
eligant' eterna. q̄ digne possint dōnica sacrāta tractare. Medi ē enī dm
sacēdotē paucos hre ministros. q̄ possint digne op̄ dī exercē. q̄ multos
inutiles. q̄ on̄ graue ordinationi adducant. Ite excerpt' cartag. iii. Si electo
Illud statuendū ē. in epm aliq̄ obiciunt' v. Ꝛ. vi. epi ad ei ꝓgationē ꝛ ue
ut q̄n. ad eligendū epm ꝛuenerint. siq̄ ꝛtentio fuerit obortā q̄ talia sep
s facta. ap̄ nos ñ ꝓsumant adpurgandū eū q̄ ordinand' ē ꝛ tm̄ s;
postulent' ad numerū supdictoꝝ. n. Ꝛ. iii. & mead plebe eū ordinand'
ē discutiant. pmo ꝓsone ꝛdicentiū. postremo & illa q̄ obiciunt' prae
uent. & eū purgatus fuerit sub ꝛspectu publico. ita domū ordinentur.
Si hoc eū uīe sentiat animo ꝛcordat. roborē uīe dignitatis responsi
one. abunuisti epis dicti ē status placet. Ite excerpt' toletano. xi. Vota sue
Quāquā omis pmissionis spondeant q̄ ecclastica pmouē disciplinē.
qui sacris mancipant' ordinib' canonicis regulis teneant astricti.
expedibile tm̄ ē ut pmissionis suē uota subeunione spondeant. q̄s
ad pmotionis gradū ecclastica ꝓbat disciplina. Solē enī plus uotum
q̄ singlariē polliceē. quā q̄ generali exponsione ꝛcludē. & ideo pla
cuit hunc seō ꝛcilio ut unūquisq; q̄ ad ecclasticos gradū ē accessurus.
ñ ante honoris ꝛsecrationē accipiat quā placuit sui intentionē p
mittat. ut fidē catholicā sincera cordis deuotione custodiens iuste
& pie uiuere debeat. & in nullis op̄ibꝫ suis canonicis regulis ꝛdicat
atq; ut debitū p omia honorē atq; obsequii reuerentiā p̄m inuenta
s unūquisq; dependat. iuxta illud pp̄ leonis edictū. Qui se scit aliq̄b'
ēē ꝓpositū. ñ molestē ferat aliquē s ēē ꝓlatū. s; obedientiā q̄ exigit
& ipse dependat. pena tm̄ iusta ecclastice ꝛsuetudinis more & placitis
talib' inferenda. & abhis qui transgressores fuerint ꝓsoluenda est.
Deinde disponit' qualit' ecclastica officia ordinent'. Qualit' ordi
Epe eū ordinat' duo epi ponant & teneant euangelia. nentur epe.
codicē sup caput & cerunicē ei. & uno sup eū fundente benedictionē.
reliqui omis epi q̄ assunt manib' suis cap̄ eī tangant. Qualit' ordi
Pbr. eū ordinat' epo eū benedicente & manū sup cap̄ nent' pbr:
eī tenente. & omis pbri q̄ ꝓsentes s man' suas iuxta man' epi
sup cap̄ illi' teneant. ꝛ: Sicut autē in die suē ordinationis sacēdos
orario utroq; humero ambit' ita tēpr ꝛsecrationis eōd orario in
stanter uti debet. Vñ in hac carensi ꝛcilio legit' Qd q̄q; acceptū tēpe
Ecclastica institutione ēsecrationis. fertur tēpe oblationis.
ꝓfixū ꝛuenit. ut omis sacēdos eū ordinat' orario utroq; humero

P.

ambuat. scal. ut q̃ impturbat. pcepte ministre int. pstpa & adiusa vir
tutũ semp ornamento utroq; circũsepte apparent humero. Qua rone
q̃ tpr sacrifiu ñ assumit. qd se insacramento accepisse ñ dubitat. pnd
modis omib' iuenit. ut qd quisq; pecpit in ministione honoris. hoc tt
tuent. & oblatione l' pecpione suę salutis. scal. ut eũ sacdos ad
sollemnia missarũ accedit. aut pse do sacrificiũ oblaturus. aut sa
cramentũ corpis & sanguinis dni nri ihu xpi sumpturus. ñ alit qua
orario utroq; humero circũsepte. sicut & tpr ordinationis suę dinoscat
ministrat. ita ut de uno eodq; orario circuite parte & utrũq; humerũ
pteneat. signũ in suo pectore ppare cruciat. Sicq; aut alit egerit.
excomunicationi debitę subiacebit. P. Dalmatica aut nec epis
nec diaconib' absq; aplica licentia uti pmittit. Unde q̃q; a regio
po francorũ. absq; aplica licentia nec epis nec diaconib' uti licet dal-
matica.

Communis filii diaconi petrus innotuit nob. qd fratres uri tpre
quo hic fuit poposcerit ut s. & archidiacono suo utendi dalma
tica licentia pbent. S; quia hominũ suorũ infirmitate compulsus
festinanter abscessit. ut nec ipse meuir meubent diuti ut dignũ erat
& res desiderata poscebat simere manere. & nos minutis implicatos
ut ecclastice ronis e sidano nouũ hoc instituere & subito ñ pmittere
indulgere. idcirco postulatę rei plongatus effectus e. Hunc v. caritatis
tuę bona reuocantes adanimũ. hui' auctoritatis nrę serie penitus hoc
dimus. atq; te & archidiacone tuũ dalmaticarũ usu decorandos eis con
cedimus. easdem dalmaticas dilmo filio nro cmaco abbati deferentes

Diaconus diu ordinat. sol. epc Qualiter ordinet diacon. P. Insinuim. P.
q̃ eũ benedicit manus sup eis illi ponit. qua ñ ad sacdotii s. ad
ministerii ministrat. P. Quęrit aut in post benedictione manus
pbiroq; & diaconoq; crismatis liquore debeant pungi. De his ita scrit
nikolaus pp rodulfo bituricensi archiepo. Non pbris nec diaconib' i ministra-
tione chrismate manu pungant.

Preterea sciscitasti utrũ solis pbris an & diaconib' debeant eũ ordi
nanti man chrismatis liquore pungi. Qd in sta romana ecla eius
auctore do deseruim' nequit agi. S; qa sit antiqu legis ministris
aeriũ. nusq̃ ñ nos fallat obiuno legim. q̃ beatus innocentius pp canonica
decreta sententiae tuae transmittam. & q̃ t sint in ministrationib' & ordinib'
observanda pnotata paginę addecerituũ equibinũ epm misse affati
edocebunt. P. Item querit an eqe ordinatio sit rata habenda qb' epc
languore oculoq; impedit man imponit. & plr sup eos ofonem dicit.
De his ita statuit e in sinodo tolletano. Ordinatus ordinat dapnationi
Quęsda dicit. du unus adponit subeat ppria. eũ epc manu iponit. sali
ofonem dicit.
duo adleuitarũ ministria ministrent. epc oculoq; dolore detentus fertur
manu sua sup eos tm posuisse & plr qta illi ne epcliteii ordine benedic
tione debisse. S; qa iam ille examini diuino relictus e humano iudicio
accusari ñ potest. hi q̃ sup s gradu sacdotii l' leuitici ordinis quę pvse
adepti s. amittant. Qualiter ordinentur subdiacon.

Subdiacon eũ ordinat. quia man impositione ñ accip. patenam. S. manu
epi accipiat uacuam. & calice uacuũ. de manu v. archidiacon. accipi
at urceolũ eũ aq̃ manile & manutergium. Qualiter ordinet acolitus.

Acolitus eũ ordinat. a epo qde docet. qde modo suo agere debeat.
S; ab archidiacono accipiat ceroferariũ eũ cero. ut sciat se ad accendenda
ecle luminaria manupari. accipiat & urceolũ uacuũ. ad suggendũ uinũ
in eucharistia sanguinis xpi. Qualiter ordinet exorcista.

Exorcista eũ ordinat. accipiat de manu epi libellũ in quo scripti s. exorcismi.
dicente s. epo. accipe & cõmda memorię. & habeto potestate imponendi
man super energumenũ. siue baptizatũ. siue catecumenũ. Qualiter ordinet
Lector eũ ordinat. faciat. S. illo vbu epi ad plebe. indicant a fid ac uita. Lector.
atq; magistri. post hoc spectante plebe tradat ei codice in q̃ lectus e diconis.
accipe & esto relator vbi. di habiturus si fideliter. utiliter impleuis officiũ partę
eũ ei q̃ vbu di ministraturus. Qualiter ostiarius. P. Hostiari eũ ordinat.
postq̃ ab archidiacono instructus fuerit. qualiter in domo di debeat uiuere. ad
suggestione archidiaconi tradat ei epc clauis ecle. S. altaria dicens ei. sic age sic
viue. quasi reddituri de rone pstis reb' quę his clauib' recludunt. Qualiter psalmista.

Psalmista. i. cantor. potest absq; seniorum epi sola iussione pbri offm suscipe
cantandi. dicente s. pbro. uide ut qd ore cantas corde credas. & q̃ corde cdis.
opib' cõprobes. P. Clerici comã nutrire prohibentur quoq; epi in modu speciali

Prohibere fri punivsas regionũ uarũ eclias. ut clerici antiqu
mata apln comã ñ nutriant. s. desup cap in modũ spe radium
hrẽ ex gal agathensi. De eodem. Clerici q̃ comã nutriunt. ab
archidiacono & si noluerint mutari detondeant. Vestimenta & ud
cetera ornamenta cis nisi quę religionem decet. decenter uti aut hir ñ licet. hrẽ
ggg. Siquis excelentes comã relaxauerit. anathema sit. Quib'
Sermonalis uirgo eũ ad uestib' indutus sermonalis e secunda.
secretione suo epo offert. uitalib' uestib' applicet. qualib' sęp
usura e. pfessionis & sermonis apis. Vasa sacta & uestimenta altaris
mulieres do dedicatę tangere & mensũ circa altaria deserere pbi
bent. Unde sorber pp. epis maiis. Vestimenta altaris & uasa sacra
Sacerdotes do feminis l' monachis mulieres tangere pbeant.
sacra uasa l' sacrata pallis petes uos tangere & mensũ circa altaria
deserere placiti ad aplica e sede. Quę omia reprehensione & uituperatione
plena ee nulli recte sapientũ dubiũ e. Quapptr hui' sce sedis auctori
tate. hęc omia uob resecare iundit. quanto eiu potestis censori.
& ne pestis hęc iam diuulgetur p omis puncta abstergi cautissime
mandam. hrẽ ex gal laodicensi. Sacratiũ subdiaconib' ingredi
Non oportet subdiaconos licentia hir ministratiũ non licet.
siue sacratiũ qd greci diaconiũ appellant ingredi & tangere
uasa dnica. hrẽ Ministri ñ oportet oratis uti. nec hostia deferendi
hrẽ Non oportet lectores aut psalmistas oratis uti. & sic legere aut
psallere. hrẽ ex gal cartag. iii. Mulier iuuenis uiros docere ñ pmitt.
Mulier quamuis docta & sea uiros in iuuenis docere ñ psumat. laicus iii.
Mauri psbiteri clerici nisi ipsis rogantib docere ñ audeat. hrẽ
Non oportet Ministri ñ sacratis uasa dnica tangere non licet. ex gal agathensi.
ministris licentia hir ministratiũ qd greci
diaconicon appellat ingredi. & tangere uasa dnica. hrẽ ex
Non licet cuilibet cuilibet ecclesiastic uasa sac portare non licet. gal bracharensi.
ecclesiastic altaris uasa portare nec alius ñ his q̃ a epo fuerit
subdiacon ordinatus. hrẽ ex gal turonensi pp. De eodem. Vt clerici
Non licet quilibet ministerium comam non nutriant.
tangere ñ subdiacono aut acolito ministrare uasa dnica. nec
oportet clericos comã nutrire. & sic ministrare. s. adtonso capite
patentib' auribus. & sicut aaron talare uestem induere. ut fiat in hu
Sponsi Qliter sponsi & sponsa sint benedicendi. P. Ritu ordinato.
& sponsa eũ benedicendi s. a sacdote aparentib' suis id a para-
nimphis offerant. Qui eũ benedictione accepint. eadem noctem prete
rita ipsi benedictionis in virginitate pmaneant.
P. Qualiter epc sit examinand. qualiter ipse simul eũ reliqis infra ipsũ
ministratis sit ordinand. breuiter monstratũ e. Hunc aut uidendũ e de
sacdotib & reliquis. an sine examinatione sint pmouendi. De his
ita scribit paulus ad timotheũ. Man cito nemini imposueris. & nihil
sine iudicio facias in altera partę declinando. hrẽ ex gal cartag. iii.
Nullus ordinet clericus Ante pbationem nullus ordinet clericus.
nisi pbatus. l' epoq; examinatione. l' ppli testimonio. hrẽ gelasii
pp. Ad ministriũ alie ecle clici P. pp. celestino epo. et de pmove-
diacon. & uniuersi clerici stationariũ cuiuslibet petitione nob suggerere
porrexerunt. in ecla beati mtis dcumbentis epi quę insupdiacę cuiuslibet
parrochia. pbat ee ostructa pbtm q̃ ostructus fuerat decessisse. atq;
in ea loco uiuentiũ diaconiũ ipsi ecle pecclebritate ipsi loci qmodo
debere ordinari. & idoneme si de ea urbe & moribus nichil e qd
ordo canonum uetuat ostructa.
supscripti pbtis honore decorabis.
seruatis institutionis te nomine nuncę
cardinalis cessae pontifice partes
ecle felicissimum diaconiũ inter ecle
ministerio si iustitia et pecte subrogabis.
ut locus pcessionis celebrentur ad ministerium secretione
nec sacdote indigeat nec ministro. hrẽ ex gal. iii. laod.
Epi iudicio Metropolitanorum & epoq; examine P. diocesis. pmouentur
metropolitanorum & eorum epoq. q̃ circa eis ordinis s. pmouentur ad cetera clici.

ecclesiae dignitate. In uidet q̃ plurimo tpe phanti tuit uerbo fidei
q̃ reuy ꝓsanauit exemplo. ℣. Cum nag; sine examinatione nullus
sit ordinandus. quidam modo & quo tpe sacdotii & ceteroy infra positoy
examinatio fieri debeat. ꝓsiderandu e. De his in scal nanetensi sic
Qvando Qui ordinandi s. i. arti. fer. ad examinatio [illegible] legit.
epe ordinationis sae disponit. omis q̃ ad sacri ministerii accede uolent.
fer. iii. ante ipsa ordinatione euocandi s ad eccliam. una eis pbis q̃
eos reprehendere debent. & to epe clae suo eligere debe sacdotes & alios
prudentes uiros graues diuine legis. & exercitatos in ecclasticis sciis omib.
q̃ ordinandoy uitii. gri. patri. exte institutione loci ꝓ educati s. si sint
bn litterati. si in lege di instructi. ante omia diligenter inuestigent si
fide catholica firmit teneant. & ubis simplicib asserere queant. Ipsi
aut qd̃ cōmittit cura cauere debent. ne aut fauoris gra aut cuiscuq;
muris cupiditate ducti auero dentur. ut indigni & min idonei
ad sacr gd̃ suscipiendos epi manib applicent. Qd si fecerint. & ille qui
indigne accesserit ab altari remouebit. & illi q̃ donu spe sci uendere
conati s. eorum do ia ꝓdentur ecclasti ea dignitate carebunt. legit p
tres uenuos dies diligenter examinent. & sic sabbto q̃ phati s. qo rpsentat.
Alias aut sine clericoy. uidel ꝓsilio & ppli testimonio nullu epe ordina
re ꝓsumat. Ph̃ in scal capitu. iii. legit. Sine clicoy suoy ꝓsilio epe
epe sine clericoy suoy ꝓsilio clericos ñ ordinet. clicos ñ ordinet.
ma ut eum communiat. i. ꝓsensu. & testimoniu querat. + + +
Quere qd̃ fieri debeat de his q̃ sine examinatione pueri s. De his ita
legit in ecal martini pp. Hos q̃ sine examinatione ordinauit. &
Siquis pbr. aut diacon sine aliq examinatione ordinati s. aut eorte
eu discernunt omnosa pecca sua ꝓfessi s. aut post ordinatione abalii
decreti. abnegant ex dero. Similit ꝓ & de uniuscuiq; clericoy ordine fuerit
ru hoc s qd̃ irreprehensibile e sed ambo [illegible] lice deferidi ecdi.
Quod nullus sine examinatione sit [illegible] ordinand breuit phatu
est. Quid aut ad epm qd̃ ad unusquisq; inferioy pertinet. ysidor ysipalen
sis epe in epla ad ludefridu scribit ita dicens. Qd sit officiu uniuersi
Per ecclesiae sanctae tuae litteris gaudisus su qd̃ optata [illegible] in epla.
salute tua earu relatu cognoui. de his aut quae i ꝓsequentib instru
ere eloqui tui sermo studuit. gras ago do. qd̃ sollicitudine officii
pastoralis impendis. ꝓ qbus l epm ecclasticis officiis ordinent pquirs.
Ex hiis oia prudentiae tuae sint cognita. tam qa affectu frno me
cōsulis. ex parte q̃ ualeo expedu. & de omib ecclae gradib quid ad
quos pertinet eloquar. Ad hostiariu nag pertinet claues ecclae. ut
claudat & aperit tepli di. & oia q̃s unus extraq; custodiat fideles
recipiat. excōmunicatos & infideles excipiat ꝓcuret. Ad eor
cistam pertinet exorcismos memorit retine. manq; sup energumenos
& catechumenos exorcizando imponit. Ad acolitu pertinet ppetuo lu
minariae. in sacrario. Ipse cereu portat. ipse suggerit eucharistia
acolitus ppat. Ad psalmista pertinet offm canendi. die benedictionis
laudes. sacrificiu. responsoria. & qd̃ pertinet ad cantandu pina. Ad lec
tore pertinet lectiones pronuntiare. & ea quae ppli uaticinati s ppli
dicare. Ad subdiaconu pertinet calice & patena ad altare deferre
& lectiones tradere. eisq; ministrare urceolu qq; & aq manile ꝓ manutergi
gitu tenere epo ꝓ pbris. ꝓ leuitis lauandis ad altare manib aq ꝑbere.
Ad diaconu pertinet assistere sacdotib & ministrare omib quae agunt
in sacrificiis aqui. in baptismo scilicet in cristmate. in patena & calice obla
tiones quoq; inferre & disponere in altare. exponere & missa dni atq; ues
tire. crucem ferre & dicere euangelia. apliq;. Nam sic lectorib uestis
testamenti ita diaconib nouu dicere precipitur.
Ad ipsu quoq; pertinet offm peti. & pectoro
nominu. Ipse pmonet aurum habere ad dm.
ipse hortat clamare. ipse donat pace.
& ipse admonet. Ad pbrm pertinet sa
cramentu corpis & sanguinis dni in alta
ri efficere. oones diec. & benedicere domadi. Ad epm pertinet
basilicarum ꝓsecratio. uncio altaris. & ꝓsecratio crismatis.
Ipse dicere officia & ordines ecclasticoy distribuit. ipse sacras uir
gines benedicit. & diu pessim uniquisq; in singlis, ubi tm e pordi
natior inuenerit. Hi s ordines & ministeria clericoy. quae tm auctori
tate pontificali in archidiaconi curam & primicerii ac thesaurari soli
citudine diuiduntur. Archidiaconus enim impat subdiaconib & leuitis.
ad quae ista pertinent ministeria. ordinatio uestiendi altaris. ablutio
eum inceusi & sacrificii necessaria sollicitudo. quis leuitarum aplm &
euglm legat. quis pcer dicat. seu responsoria in dnicis diebus aut sollem
nitatib decantet. sollicitudo quoq; parrochiarum & ordinatio & curga
ad ei pertinent curam pregandis diocesiarum basilicis. ipse suggerit sacer
doti. Ipse inquirit parrochias eu ruissione epi & ornamenta & res
basilicarum. l parrochiarum gesta libertatum ecclasticarum epo id refert. col
lectam pecuniam de communione ipse accipit. & epo defert. & clericis
partes ppias distribuit. ab archidiacono muneratur. epo excessus diaco
noy. Ipse denuntiat sacdoti in sacrario tempoy diei atq; sollemni
tatu. & ab ipso publice in eccla pdicat. qn ꝓ archidiaconus absens e.
uice ei diaconus sequens adimplet. Archipbr ꝓ se ee sub archidiacono
eq; precepit sic epi sui obedire se sciat. & qd̃ specialit ad ei ministeriu pe
net. sup omis pbros in ordine positos curam agere. & assidue in eccla stare
& qn epi sui absentia ingerit. ipse uice ei missarum sollemnia celebre.
& collectas dicat. uel cui ipse muniuerit. Ad primicerium pertinet scolae
exercitatio. psalmistae atq; lectoris. signum quoq; dandu p offo clicoy. p
uitae honestate. & offm cantandi. & pagendi sollicitu. lectiones. psalmi.
laudes. offertoriu. responsoria. quis clericoy diee debeat. ordo quoq;
& mod psallendi in choro p sollemnitate & tpre ordinatio qq; plum
naribus deportandis. siqd & necessariu fuerit pregatione basilicarum quae
fuerint morbe ipse denuntiae sacdoti. epias epi p dies iejunioy parro
chianis postiariis ipse dingit. clericos quos delinquere cognoscit ipse dis
tringit. qn ꝓ ordinare ñ uale eoy excess ad agnitione epi deferat. basi
licarios ipse ꝓstituat. & matricula ipse disponat. Quando aut primicerius
absens e. ea quae dicta s ipse exequitur qui ei aut lege e permissum. aut
eruditione. Ad thesaurariu pertinet hostiariu. basilicarum ordinatio. incensi
ppetuo. cura cereum ꝓficiendi. cura baptisteri ordinandi. ppetuo lumi
naribus in sacrario & sacrificii. Ecce hae epla liquide quid cuiq; officium
sit. Est & alia distinctio epoy. pbroy. diaconoy. qua facit clemens
in epla sua dicens ita. Quid ab epo. qd̃ a pbris. qd̃ a diaconib audire oporte.
Audire epm adtentu oportet. & ab ipso suscipere doctrinam fidei. monita
aut unusquisq; a pbris inquirere. a diaconib ꝓ ordine disciplinae. Sacdos
quoq; utriusq; humeru orario ambit. diaconus ꝓ sinistru tantu. ut ad
ministeriu expeditius discurrat. Ph̃ in tolerano ꝓcilio. v. Quare leuita
Unu orariu oportet leuita gestare unu tm humeru orario ambit.
in sinistro humero ppter qd̃ orat. i. pdicat. dexteram aut parte oportet
habere liberam. ut expeditius ad ministeriu sacdotale discurrat. Nunc
aut p singlos grados ordine recurrentes. qui exquibus ordinib in quae gradus
conscendere possint. qui post lapsu repari ualeant l non. quibus culpis a
ppo gradu mereant deici. q̃ accusantes quibus testificantibus possint puniri.
eius sententia sint soluendi uel damnandi breuiter ꝓsideremus. ac primu
a pontificali gradu incipiamus. quale oportet eu ee q̃ in epm ordinandus
e diligenter inuestigari. apli regula inscriptu. qua imitatus re timotheo
& tito scribit dicens. oportet epm ee irreprehensibile. i. ñ obnoxiu reprehen
sioni. hoc ad timotheu. ad titu aut. Oportet epm ee sine crimine.
qd̃ ut ita scribit ad corinthiu e idem. Noie aut criminis qd̃ libet peccm
intelligit. Ph̃ in eadem epla ita die. Res pene pter naturam e ut sine peccato
aliquis sit. s; talis eligit. cui comparatione eius greci dicunt. In epla ad
titu. Crimen uocat criminale peccm. uel criminal infamia. Ph̃ ibi
legit. crimen e querela. i. peccm accusatione ꝓ damnatione dignum.
Qd aut sine crimine iubet ee q̃ in epm eligit non ante baptisma s; post
baptismu intelligendu e ut atque uidel baptismatis nulli erimi
nis ꝓscia meritu ei remordeat. Crimini appellatio alias
latae parte complectens omne peccm qd̃ ex deliberatione peccat. Ph̃ beda
sup epam iacobi. peccata quae ex ignorantia l infirmitate humana
committuntur die ꝓ peccatis altaris ꝓsumi. qa facile dimittuntur. quae ꝓ s
ex deliberatione. ñ n p penitentia. Hinc ꝓ aliq ait. nullu peccm e
adeo uenale qd̃ ñ fiat criminale du placet. Alias. ea demum
significat. quae semel commissa ad damnationem sufficiunt. Multa enim

ex dei beratione peccatum quę ñ sepi mutata & in cęlestibus fuerunt deducta quanto grauiora post mortem ñ tam exterminalia pdunt quia & si quada rone crimina appellentur tm mortifera & capitalia ñ s. Ipsi auĝ monet de igne purgatorio exponens uerba apli. si cui supedificauerit super hoc fundamentum ligna. fenum. stipula. Multi s qui lectione ista male intelligentes falsa securitate decipiunt. dum credunt qd si super fundamentum x̃ crimina capitalia edificent peccata ipsa pigne transitorium possint purgari. & ipsi postea ad uitam ppetuam pueniri. Intellectus iste fris kmi corrigendus e quia ipsi se seducunt. q s sic blandiunt. Illo enim transitorio igne de quo die apls. ipse saluus erit. sic tm qsi pigne ñ capitalia s; minuta peccata purgant. eq dr si ñ oma uel aliq commemoranda s. ne aliqs excusare conetur & dicat se nescire q sint minuta peccata q crimina capitalia. & quanto apls plura capitalia commemorauit. nos tm ne desperatione facere uideamur breuiter dicam quę illa sunt. sacrilegium. homicidium. adulterium. fornicatio. falsum testimonium. rapina. furtum. superbia. mundia. auaricia. & si longo tpre tenent immundia & ebrietas si assidua sit meretrix numo comparata. Quicuq; enim aliqd de istis peccatis in se dnam cognouerit. ñ digne emendauerit. & si habuerit spaciu longo tpr penitentia ñ egerit. & largas elemosinas ñ erogauerit. & a peccatis ipsis ñ abstinuerit. illo transitorio igne de q apls ait purgari ñ poterit. s; ętna illa flamma sine ullo remedio cruciabit. Quę autem sunt minuta peccata licet omnib nota sunt. tm qa longum e ut oma replicentur op e ut ex eis l aliq nominem. Quotiens aliqs in ebo aut in potu pt accip q necesse e ad min uita peccata nouerit puniri. qtiens plus loquitur quam oportet. plus tacet q expedit. qtiens pauper importune petentem exasperat. qtiens eum sit sanctorum aliis secundum tubis prandere uoluerit. aut dormit somno tardi ad cęlum surgit. quotiens exceptis filios desidio uxorem suam cognouerit. qtiens mercatores pestros tardi inquisierit. infirmos tardi uisitauerit. si discordes ad concordiam reconciliare neglexerit. si plus aut parentum aut uxorem aut filium aut seruum exasperauerit quam oportuit. si amplius fuerit blanditus q oportuit. seu enim maiori psone aut ex uoluntate aut ex necessitate adulari uoluerit. si pauperib eius seruib numum deliciosa uel superfluosa ęnuia sme ppauerit. sive aut uigilia aut extra cęlum fabulis ociosis de quib in die iudicii ratio reddenda e occupauerit. si dum meruit iuramus. & cum hoc p aliqua necessitate implere ñ potuerim. utq; puram. & cum omni facultate l temeritate maledicam. quo sepnum e neq; maledici regnum dei possidebunt. Item ggr. Qsnt uenialia peccata. q post ualis hinc quisq; egredietur talis in iudicio hac uita purgantur.

Q apparebit l psentat. s; tam de qbdam culpis ee an iudicium purgatorius ignis credendus e. pro qd uerius die. quia siqs in sym blasphemias dixerit neq; in hoc sęlo remittetur ei. neq; in futuro. Inqua sententia datur intelligi. quasdam culpas in hoc sęlo quasdam in futuro posse relaxari. Qd enim negatur de uno. sequens intellectus patet. quia de qbdam secundum s; tam ut pdicti hoc de paucis minimisq; peccatis fieri posse credendum e sic e assiduus & ociosus sermo. Innodatur rursus l peccem curę familiaris quę uix sine culpa l abiectis agitur qui culpa qualiter declinare debeant sentiunt. quę e post mortem gratiam. si adhuc minuta postmodum minime fuerint relaxata. Alias autem ea tm desiderata significant. quoq; e ppetua infamia. Vn illud ieremie primum ita; sin crimine. & e. Vn ieremias scribit in eadem epla ad timotheum. A die baptismi sine omine debet iuuenis q i epm ordinandus e.

Primum ita; sine omine uidetur ee epe. qd alio uerbo ad timotheum ipse phen sibi nominatim puto. ñ qd tm eo tpr q ordinand e sit sine ullo omine. & pristinas maculas noua ordinatione deluerit. s; qd ex eo tpr q in xpo renatus e nulla peccata scientia mordeat. Quom enim potest ęcclę auferre malum de medio ei. q in deliciis simile contrahit. aut qualibet peccatis corripere cum tacuerit ipse s respondeat eadem se admisisse quę corripit. Ecce qd ordinand in epm ñ solum tpr suę ordinationis. s; mom tpr post baptismum a crimine immunis debet ee. Sequitur mutatę epla uni uxoris uiru post baptisma uidet. ñ ante baptismum. Vnde ieremias adoceanum. Post baptm debet ee

Vnus uxoris uirum. i. monogamum monogamum. q in epm eligitur. post baptismum. Si enim & ante bigam habuerit quę obierit non ei impunet cum prorsus nouo nec stupra nec alia quę antea fuerunt iam obsunt. Aug. v eccta testatur scribens inepta adtritum. Qui autem

A ecutus intelligunt qui nec baptm huiusmodi unum p baptm altera ordinem cum qui catecumin l pagani habuit altera ordinandum consuetudo. nam quia de sacramento agitur ñ de peccato. ppter sanctam sacramentum. sic si fuerit ñ est. catecumina uiuata e ñ potest post baptisma inter dei ęgnes dicam. ita ñ absurde uisum e bigamum ñ peccasse s; normam sacramenti amisisse. ñ ad uitę meritum. s; ad ordinationis signaculum. Qm uxoris uir epe significat ex omnib gentib unitate uni uiro x subditam. sic duob dnis seruit. sic abuno dno apostatare. atq; in alteri superstitione ire ñ licet. Ite innocentius rofo & euschio & eccles epis macedonib.

Deinde obponit. Bigam phibet q ante baptm huiusmodi unum p baptm altera. ñ diei oportere bigamum eum qui catecumin habuit atq; amisit uxorem. si post baptismum alium fuit sortitus. eaq; prima uideri quę nouo homini copulata sit. qa illud magnum. p baptismi sacramentum. cum cetis criminib sit ablatum. qd de una uniq; dr certe si tres habuit mulieres post hominem uxores ei traduntur. eaq; post baptismum quarta e sic intpre tantum prima. uirginis eque nom accepit. quę quarto ducta loco e. quis oro istud ñ uideat. st apli ee precepit. q ant uni uxoris uirum oportet fieri sacerdotem. s; obiecit qd in baptismo totum q qd in uetere homine gestum e sit solutum. Dicente in ut eum pace uiri loquar. crimina tm dimittuntur in baptismo. an & illa q sedm dni precepta ac di institutiones complent. uxorem duce crimen e. an ñ e crimen. Si enim e q ut pfata uerba dixerit auctor erit culpa. q ut crimina committent in paradiso precep. cum ipse eos benedixit. si enim ñ e. qa qd dnis institutum nefas e crimen appellari. & salomon ait. & cum ado pmittit uiro uxor. quom credit int crimina ee dimissum. qd so auctore legit estimatum. Quid de talium filius peccatis. nunqd ñ et admittendi inheditatis sortium q ex ea susceptus s q ante baptm fuit uxor. quinta; appellandi naturales l spurii. qa ñ e legitimum matrimonium. in illud ut nob uidet qd post baptm assumitur. Ipse ds eum interrogaret iudeas filiis ee uxorem dimittere. atq; exponere fieri ñ debere. addidit. qd q ds iunxit homo ñ separet. Ut ne de his locutus et credat quę post baptm sortiuntur. meminerit hoc & iudeas interrogatum. & iudeas ee responsum. Quero & solliciter quero. si una eadem sit uxor ei q ante catecumin fit postea fidelis. filiosq; ex ea eum catecumin suscepit. ac postea eum sit fidelis alios filios. utrum fris sint appellandi an non. habeant postea defuncto patre heredes eundem hereditatis sortium. qb filiorum nom regeneratio spalis credit abstulisse. Qd eum ita sentire absurdum e quę po e hoc defendi. & uacua magis opinione iactari. quam aliqua auctoritate roborari. cum ñ possit int peccata deputari. qd lex precep. & ds adiunxit. Hunqd q catecuminus uirtutib studuit. humilitate seruus e patientiam tenuit. elemosinas fecit. mortis destinatos qualibet rone eripuit. adulteria exhorruit. castitate tenuit. quero si hęc oma cum fuerit facta fidelis amittit. qa p baptismum totum qd uetus homo gesserat purgatur. aspernas gentile hominem cornelium omnib atq; benefiens uacantem anglm audientem p reuelationem ipsum; petrum uidentem. nunquid p baptismum hęc illi ablata s. ppter quę ea baptisma uidet ee cessum. Si ita edit. m credit ñ modicum errat. quia qd qd dn gestum fuit. & sedm precepta legalia custodiuntur. ñ potest facientib deputari. Iuniorum q copula qa di mandato pficit. ñ potest dici peccm. & qd peccm ñ e solum inter peccata credi ñ debet. cum; integrum existimare aboleri ñ posse poris nom uxoris. cum non sit demissum p peccato. qd ex di sit uoluntate completum. Item ambr. in libro de officiis. In baptmo culpa remittitur.

Una tm nec repetita copula non lex iugii aboletur. nob permittitur. & in ipso iugio lex e ñ iterare iugium. nec sedę cuiusq iunctionem. qd plerisq; mirum uidetur cum & ante baptisma iterata iugia electioni muneris & prerogatiuę ordinationis impedimenta generent. & cum ęy delicta obesse ñ soleant. si tamen remissa fuerint sacramento. s; intelligendum. qa baptismo culpa dimittitur. non abolet ñ potest. In cuiusq iugio ñ culpa s; lex e Qd culpę e q in baptmo relaxatur. qd legis in iugio ñ solutum. Quom autem potest oriatur ee uiduatus. qui ipse iugia frequentauerit. Ioh's & bapt dum heredem

H secundum

abuertu phibe dicens. ñ licet t̄ hr uxorē frīs tui. cuidentē ostendit unē infideles ēuangelia ēt. Ijn dat intelligi. qd bigami dnt: ñ solū q̄ post baptisma ēuangeliū frequentant. s; ꝯ q̄ ante baptm unā. et post baptm aliā habuisse phibent. J. Bigam v misacdotē ordinari ñ debe. ñ quia deliquīt solūm accipiendo uxorē. s; quia p̄ogatiua exutus ē sacdotij. Ijn ambr: inepta aduersellensis. Non peccat bigam.

Qui sine crimine unius uxoris s; p̄ogatiua sacdotij exutus ē uir. tenet ad legē sacdotii suscipiendi. qui aut repetit ꝯiugium culpā quidē ñ bt commiscuit. s; p̄ogatiua exuit sacdotij. J. Quod aut uir uxoris uir ep̄ iubet eligi. qā. ab de tpr ordinationis suę hoc sit accipiendū. ut tpr suę administrationis ā posset copula fungi. quā unicā et uirginē s; desponsauit. hoc martir pp phibe dicens. Non ordinet diaconū qui eligit si ēcclesiē fuit. cons in castitate pfess fuit.

Qui accipiendo matrimoniū. et duxit se castitate ñ posse manere. hic ñ ordinet. Qd si mordinatione tacuit. et ordinat fuit. et postea matrimoniū desiderauerit. sit alienus a ministerio. et uacet a clero. J. Hac auctoritate dat intelligi. qd illi qui uxores hnt t̄ accipere uolunt. nec diacones nec sacdotes fieri possunt. ñ continentia pfitentur. Siv diaconi ministerio cessare uoluerit. ēcpto matrimonio licite pot uti. Ita et si mordinatione sua castitatis uotū obtulerit. tn tanta ē uis misacdotio ꝯiugii. qd nec extra o-latione uotū pot dissolui ipsū ꝯiugiū. Ijn aug in libro de bono ēcugali adiuliānū. Iubentes post uotū ñ s̄ abstinere separandi.

Quid nubentes post uotū castitatis adulteros. ego aut dico uob. qd ḡ uirt peccant. q̄ tales diuidunt. hē theodorus. de codē. S uir uotū habens uirginitatis adiungit uxorē postea ñ dimittat uxorē s; trib annis penitat. Iegiv scribit ecclesia. Damnabile ē uouentib nubere.

Vouentib uirginitatē ñ solū nubere s; et uelle damnabile ē. Idē ꝯ ita. Si nupserit Damnationē habebit si nupsit q̄ vgi. iouinianū. nitatē uirgo ñ peccat. ñ illa uirgo quę sanctę cultui dedicauit diuino. uouit. Harū enī siqua nupserit habebit damnationē. q̄a p̄mā fidē uitiā fecit. Itē nicolaus. Qs ēmonialē se ēe fingit. nubere Quod interrogasti de femina quę post obitū ñ potest maritū suū sacrū uelamen sup cap suū ipo suit. et finxit se subeō uelamine sēmonialē ēe. postea v adnuptias redit bonū uidet q̄a p ypocrisin ecclastica regulā gtbare uoluit. et ñ legitime in uoto suo pmansit. ut penitentiā agat de illusione nefanda. et reuitat ad id qd spondit. et insacē ministerio qd inchoauit. Itē calixtus pp. Insacē ordinib ꝯstituti ñ ducant uxores. et si duxerint separentur.

Presbiteri et diaconi et subdiaconi et monachi cēubinas hre sed matrimoniū gtbere penitentiam. quacta q̄q; matrimonia ab huiusmodi pnis dirimi. et pnas ad penitentiā redigi debere. uacta sacrorū canonū sēctiones indicant. J. Hic distinguendū ē qd uouentū alii s; simplicē uouentes. de quib aug et theodorus loquuntur s. alii s; quib post uotū accedit benedictio ēsecrationis t̄ ypositū religionis. de q̄b ieronimus. et calixtus scripsiquit. Unde et iouinianū ieronimus scribens ait. Incestę s; uirgines. si post ꝯsecrationē nubunt.

Virgines quę post ꝯsecrationē nupserint. ñ tam adulterę s; quā incestę. Sed hec ostensū ē qd nolentes continentiā uouere. nec ad subdiaconatū nec ad superiores gradū possunt ꝯscendere. Unde ad subdiaconatū accedentes. ñ sine uoto castitatis iuberē admitti. auctoritate beati ḡgorii. q̄ scribens petro subdiacono ait. Si fiat subdiaconus q̄ se caste uiuere ñ promittit.

Nullū facē subdiaconū p̄sumant epi. nisi quise caste uiuere promiserit. q̄a nullus debet administerio altaris accedere. ñ cui castitas ante suscepti ministerii fuerit approbata. Itē innocentius. ii. ad subdiacono ꝯstituendū aut uxore ducere eligit. eo beneficio careat.

Decernimus ut q̄ in ordine subdiaconatus et sup uxores duxerint. aut cēubinas habuerint. officio atq; ecclastico beneficio careant. cū enim ipsi tēplū uasa dni sacrarū sēā spe debeant ēe et dici. indignū ē eos ea uitiis et immundicis deseruire. Itē ex concilio toletano. v. Caste se uiuere Quando pbri et diaconi promittant in diaconos t̄ pbros ordinandi. q̄ p̄ordinati ꝯstituuntur oportet eos p̄fessionē epo suo facē. et ut caste et pure uiuant subtimore dī. ꝯ dū eos tal p̄fessio obligat. utq; sōē disciplinā retinant. Itē ḡg nobilib eccl̄ie neapolim. q̄ longā sui corpis ꝯsuetudinem ñ habē. in episcop̄ eligi ñ debē.

Pri quā adnos sēta uā discurrent. et ieronimus diaconū q̄ab alta parte clerus ē paruulā hr filiā quasdā relatione cognouim. Ijn si tonē uoluisset aduende nec illi eū eligē nec ipse debuerat ꝯsentire. Ita q̄ p̄ suā pnitentiā adepti aude accedere. q̄ adhuc longā sui corpis ꝯsuetudinem filia tente ꝯsuetē ñ fre. Itē ex cōcilio tolletano. ii. Ad subdiaconatū accessuri ꝯsuetudinem p̄fitentur.

De his quos uolumus parentū ap̄mis infantię annis eligere offerre aut. manciparunt. id statuim observandū. ut max decanis t̄ ministeriorū ꝯsuetudinem in domo dī sub epali p̄sentia appositio s; debeant erudiri. et ubi octauū decimū etatis suę cōpleuerint annū coā tota eccl̄ia plebisq; cōspectu uolumus eos. de expetendo ꝯiugio ab epo p̄sentē. Quib si grā castitatis dō inspirante placuerit. et p̄missionē castimonię suę absq; ꝯiugali necessitate se spoponderint seruaturos. qui tā q̄ appetitores artissime uię leuissimo dni iugo subdant. ac primū subdiaconi ministerū habita phitione p̄fessionis suę a uicesimo anno suscipiant. qd si in culpabilit ac mosense uicesimū. et v. annū pegerint ad diaconi offm si idimplere posse ab epo phibent. pmoueri debent. Cauendū ē tn his ne q̄ndo suę sponsionis immemores aut ad uetereas nupias aut ad furtiuos ꝯsubitū ultro recurrant. Qd si forte fecerint. ut sacdegii rei ab ecclia habeant extranei. Quib aut uolumus p̄ pa interrogationis tpr deliberū nubendi p̄suasere necessa ab aplo licentia aut ñ possum. ita ut eū puerę etatis in ꝯiugio poni remuneratiuos se pari ꝯsensu qb carnis spondere. ad sacros ordines aspirent. Itē ex cōcilio arelatensi. iii.

Assumi aliquē ad sacdotiū. i ꝯiugio ꝯstituit ad sacdotiū sumi ñ dbet. in ꝯiugii uincło ꝯstituti non oportet. ñ fuerit pmissa ꝯsto. Itē ex eodē. Preterea placuit ñ ordinent diaconi. q̄ castitatē ñ p̄fi. cap. xx. tes. ut dincept ñ ordinent diacones ꝯiugati. nisi q̄ pri ꝯsionis ꝯposito fuerint ꝯfessi castitatem. J. Verum illa p̄ni auctoritate diaconib uidet pmitti ꝯiugii. eū ad sacdotiū tn ꝯiugati phibent admitti. porro sequenti auctoritate uidet pmitti subdiaconib. eū de diaconib speialiter p̄cipit. ut sine phitione castitatis ñ ordinent. hoc idē in aneritana synodo uidet ēē pmissū. inqua sic statutū ē. Diaconi ñ phibent amministio p nupti. si in ordinatione dicunt se iunere non posse

Diaconi quicūq; eū ordinant si in ipsa ordinatione pretiam s; dicentes se uelle hr uxores. nec posse se ēcinere. hi si postea adnuptias uenerint. maneant in ministerio. ppter q̄ eps hi licentiā debet. Quicūq; sane tacuerint et susceperint man in ipositione p̄fessi ꝯiugii. si postea adnuptias uenerint amministerio cessare debent. Itē ex concilio neocesariensi. Pbr ducens uxorē a ordine deponatur.

Presbi. si uxorē duxerit. a ordine deponat. qd si fornicatus fuerit. t̄ adulteriū cōmiserit. extra ecclam debē abire. et ad penitentiā intē laicos redigi oportē. Itē gg. De eo q̄ relicta cuidā diaconi duxerat i uxorē.

Quia s; culpę inquib culpa ē relaxare uindictā. querenda ē semp ueritas. ut inquiri debeat. utrū accusatū noxa ꝯdemnet. an apena innocentia patefacta subdueat. Itaq; puenit ad nos fantinū defensorē ultionē exercē in petrū latorē p̄sentiū uoluisse. p eo qd quantū dr relicta cuidā diaconi tpre quo ꝯductor fuit martiū tradidere. s; q̄m iste ꝯiugē diaconi asserit ñ fuisse dicens. nec eā uirginē ad eū uenisse. denq; nec religiosā uitē mutasse postquā ille in ordine sacē pmot ē. adiecit ē priquā ad diaconatū uenire. et postea prauā illā opinione uixisse. Ido fraternitē tuā his hortam assanb. ut eū di sic deere amore hanc causā subtili omnino inuestigatione pquirat. ꝯ si in ꝯiugio diaconi mulierē de qua agit fuisse ꝯstitit. et sup sēptus lator memorato defensori et rectori patrimonii ad uindictā modis omib tradat. et eū cōpetente emendatione hi qui male socium s; disiungant. Siv me ēuangelio ñ fuit memoratū fantinū ex nro mandato cōmonere te uolum ut ei facē nil p̄sumat. nec falsa illū accusatio in aliquo p̄gnaē. Item ex concilio aurelianē. De uxore pbri t̄ diaconi. si alii se coniunxerint.

Si ise cuiūq; mulier duplici ēuangelio pbri t̄ diaconi relicta ēiunxerit castitate separent. aut eque si inerminus intentione p̄stiterint. pari excōmunicatione plectant. Itē ex concilio martini. Siqua uidua epi aut pbri aut diaconi martiū accep. De eodē. Sp̄p. nullus clericus nulla religiosa p̄sona eū ea iuriū sumat. nūquā cōmunicē. monem in ea sacēta subuertant. Itē pelagi cethego

De sinaeusanę cuidā epi ordinato differt. q̄a uxorē habuit et filios. J. pterea.

urbis antistite optauerunt mipsi intuitu q̄ uię desiderii obedire nisi nos multiplex ro ipsi ñ paucis tpribus ordinationem.

·P.

differre sacerdotii coegisse. ob hoc qd uel psone qualitas sue & uos
medi nostis. uel suptes uxor aut filii. p quos ecclastica sol & pecu-
tari subia. nros animos diuti abei ordinatione suspendere & qmtiu
ad cautela humana pune intuitu pene anno distulim. opinan
tes. qd inmedi sacrifanoy puenire posse eleceno. s; qa in uolunta
tis suę pposito irrauocabilit pstitit; & nullo e ali in eade requis
ecla. nisi longorib adhuc tepoy differet spatis. ne paulo apli
insanirent sicut filii uri uin magnifica ptoris uerificatione didici
mus. inter huiusmodi ambiguitates illud consulti iudicauim faciendu.
ut ygrua puidentia causa ppe qua principalis ostentio hinter
filios & uxore ad eqat ordine pmoueri phibe salua dispositione
Nilii muniren. Quade re sumo studio ab eod sacrifanę urbis epo
priqua anob iungere ordinari. huiusmodi exegim cautione p quam
& si iam fateret quantula est pstitis tpis habita rerum deliberatione
subiam. ut mehi uinqua pse aut filios & uxore sue qualibe pnq.
aut domestica. l extranea forte psona usurpare de reb audeat ecclę.
& uinusa sui eqat quesita tpr ecclę suo dno seruare. nichil utl id
qd in deseripti e suis filiis l hereditib relinquit. ℣. Ecce hac
auctoritate electus mechani phibet hir uxore & filios. Eligi aute
ad eqatu n debe. n aut sacdos. aut diacon. subdiaconus v nonnisi
exigente necessitate. Sive q pbr sive diaconus. sive subdiaconus
fuerit apparet. qd mpsatis ordinib ostentis. licite matrimonio possis
uti. Quia q auctoritate qq. q relicta diacon tradidit martio puni
endus e. nte in necessariensi sinodo pbr duenis uxore n diaconus
iubet deponi. nte in ancyritana sinodo. diaconi q in ordinatione
sua dicunt se uelle hire uxores. si postea adnuptas uenerint. non
phibent a ministerio. patet. qd nec diaconi nec subdiaconi s phi
bendi a iugio. s; qd de electione obiit uiri quide e & mehi n ee elu
gendu. nisi inseriti ordinib ostentis. s; ipsu uxore hir & filios n repug
nat pmissis auctoritatib de iunenia eleceoy. In lateali enim habitu
l minorib ordinib ostenit potuit hir uxore & filios. & postea ex consensu
uxoris iunenia pfessus. subdiaconatu l diaconatu l pbri gradu ad
eqtus fuerat. & in uxori & filius ipsu necessaria subministrare oporte
bat. Illud aute q iugoni duob modis soluit. l qa ecla illa cui diaconus
ille ministrauerat n du iunenię uiri suscepit in diaconib & reliquis
ministris. l qa sie de electo in eqm supsqui e ante subdiaconatu me
moratus diacon ei in uxore duxerat. Illud aute necessariensis & anthi
tanę sinodi l ex tpre l ex loco intelligit. ex tpre. qa n du erat induc
ta iunenia ministroy. alterus. ex loco quia utraq; sinod orientalis e
& orientalis ecla. n suscepit generale uiri cultiui. hoc in diligenti
obseruatione custodit. ut post adepti sacdotii defuncta pori uxore
cui qua sacdos fuerat faciat si alterą duxit deponat. Ice deponit illud
qd legit in canonib aploy. Pbr causa religionis uxore ppa iunere
Siqs docuerit sacdote sub obtentu religionis ppa uxore n debe.
iuenire anathema sit. Ice ex syl gangrensi. Q pbrm iugatu dis-
Siqs discernit pbrm iugatu tamq occasione cernit nuptiarum occasione
nuptiarum. qd offerre n debeat & abei oblatione ido abstine. anathema sit. anathema sit.
Item. ex vi. sinodo. Ab offo abstineat pbr n legitib nuptis de-
Pbrm nuptis n legitib decernit cathedra quide hire. s; ab officio tertis.
abstinere perpim. Sufficit enim huiusmodi ei indulgentia. qa benedicere alis
ei q uuiuera sua debe curare n e sequens. Benedicio enim sacrificiorum
traditio e. Quiv hanc n hir ppe deliciti ignorantię qm alis trade.
Non enim publice neq; puate benedicat. nec corp dni dispense alis. nec
alio m ministre. s; sufficiat ei qd psidet & iplorete ado ut dimittat
ei iniquitas ignorantię suę. Manifestu e aute qd huiusmodi n legitimę
nuptię soluent & nullatenus uir accessu habeat ad ea. ppe q sae ministerio
puate e. Ice nikolaus ad ostra bulgaroy. De pbris n e licit iudicandu.
Consulendu decernimus uiri pbrm habentę uxore debeat sustentare
& honorare. an aliob pice. Inq respondem. quio lice ipsi ualde sint reprehen
sibiles. uos in dni iuenit uiritari. qsole suu oriri fac supbonos y malos. Invi
cere enim aliob ido n debent. quio nec iudi dni ei esse m dax discipli animo
disciploy. n deceat. Verum de pbris aliob quilibet ehit nec iudicandu e. nec de
iura eoy quisq; iniuriagendu. s; eporu iudicio quicqd illud sit e reseruandu.

·D.XXXVIIII·

Sed notandu e qd sedm ysidoru plerq; capta ex causa & loco &
tpre ordinanda s. Aut enim. Ex tpe. y loco. y psona. y causa regle
Sciendu e qd plerq; capta ex causa. ex tpre canonu intelligendę s.
& loco & ex psona. Ordinanda s. quoy modi quia medullitus non
indagant in ceteris laboriosis nimiis intricando impinguntur eu
ante iudicant quia intelligant. an inculpant. quia irrepando lerta pe-
rant. Hinc & gg aut. Iudicando delicta
Iuxta tempora rerum tempant regle seoy.
Regule seoy patrum pter loco. & psona. negocio. instante necessitate
tradine s. Item ieze. in epla ad ephesios. A diuersitate tepoy & locoy &
Necesse e ut iuxta diuersitate hominu septę intelligendę s.
tepoy loco & hominu qd semper s diuersa & causa & argumenta
& origines habent. Et quom beat iohs in apocalipsi sua. vii. scribens
ecclis. in una quaq; earu spalia uisa reprehendit. l uirtutes phat. ita &
ses paut apls pringlas ecclas uulnerib meliti illius. nec ad instar
pri medici uno collirio omniu oculos uult curare. ℣. Illud aute D.XXX.
qd in canone aploy & in gangrensi scil & in. vii. sinodo legitur.
Ex causa ordinat & ex tpre causa fuit hereses manicheoy. que iugiu
detestabat. sic & quoyda supstitio multa inkarholicoy detestatione
introduxisse inuenit. et qs in gangrensi scilo stantiu legit.
Siqui filii maxime o multimoda supstitione hereticoy. qs gangrense
parentes fideles deseruerint occasione cultu di hoc iustu ee iudicantes. scilicet anathemam. iuit.
& n poti debeti honore parentib reddiderint. ut hoc ipsu mens uetient
qd fideles s. anathema sint. Ice de eode. Quicuq; mulier religiosa
iudicans euenire comu s amputauit. qua ds aduelam ei & ad me
moria subiectionis ei debit. resoluens tamq iuis subiectionis. anathe
ma sit. Ice ex eode de eode. Siqua mulier dereliceto uiro discede
uoluerit. soluto uinculo iugali nuptias odenando. anathema sit.
Item. Siquis ppe dm uirginitate pfessus. in iugio positos par
rogantia uituperauerit. anathema sit. Ice o eode. Siquis uirginitate
l iunenia pfessus. tamq abhominabiles nuptias iudicat. & n ppe hoc
solu qd iunenię & uirginitatis bonu sem ppositu sit. anathema
sit. Item o eode. Siqua mulier suo pposito uele iudicans ut uiri
uestę uitet. & ppe hoc uiri habitu imitet. anathema sit. Item.
Siquis tamq hoc iunenię iuenire iudicans die dnico ieiunauerit medie
diei tempu. anathema sit. Ice. Siquis eos qui ex pposito s iunenię
ppe necessitate corpale supbiat. & ieiunia comunia pretauerit celebrandu.
tou ecclę pfectu instituta sciia iudicans sunt. anathema sit. Item. o eode.
Siqs pfuptia tamq pfectu se existimans. euertit q ploca & basilicas
seoy mpu fuit l accusauerit. l & oblationes que inde celebrant sper
nendas ee credidit. memoriasque seoy iuenerandas. anathe sit. Item. o eod.
Siquis doce domu di tempublice ee debere. & iggnationes que inea fuint.
anathe sit. Ice o eode. Siquis exe eclam pluriu ipsos ygrugans.
y iuenit ecclasticas seones. ipsa eclam. ap se sine ostio epi cu pbro agere.
anathema sit. Ice. Siquis nuptias in accusatione duxerit. & mulierem
fidele ac religosa cu uiro suo dormiente abhominanda credidit. aut
ea accusanda. tamq n posse iugatos in regnu di ingredi. anathe sit. Ice.
Siquis carne manducante ex fide cu religione prec sanguine & idolo
immolata & suffocata credidit iudicandu tamq spem n habente q ea mandu
cat. anathe sit. Ice. Siquis dereliquit ppos filios & n eos aluerit & qd
pietatis e necessaria n pbuerit. s; sub occasione iunenię negligendos
putauerit. anathe sit. Ice. Siquis uiroy putauerit ppositu seo. i. iunen
tię iuenire ut pallio uiri tamq ex eo iustitia habitura. & reprehendit
l iudice alios q iuuenia uiri uiuunt. & alia uestę quę in comuni usu sit.
anathema sit. Ice de eode. Hęc septem n abscedentes eos q in ecclia di
sedm septuaris ppositu sem iunenię eligunt. s; sedm eos q suscepiunt
habitu ei & in supbia obseruat. adus eos q simplici uiuunt. s; hos iuep-
tam q se extollunt. adus septas & ecclasticos canones. & noua intro-
ducunt pecpta. Hos aute & uirginitate cu humilitate admiran.
& iunenia cu castitate & religione do aptissima diam. & renuntia
tione seculariu negotioy. atq; aetiu cu humilitate applando laudant.
& nuptiarum uinculu qd sedm castitate pdunt honorant. & diuites
cu iustitia & opib bonis n abiant. Ice ex concilio martini pp. Anathema-
tizet qui manicheoy supstitiones sequitur.

Siquis pb̄r ꝑ̄ t̄ diacon̄ publicā penitentiā a sacēdote acceptā absq; aliq̄ necessitate die dn̄ica p̄quadā religione se unauerit sicē manichei. anathēa sit. Similit̄ & q̄d̄ ab apl̄is traditū canon tenē amquas placuit. ut p̄ omēs dies dn̄icos. & p̄ omēs dies pasche usq; ad q̄nq̄gesimū ñ p̄sternant se nisi tempore humilitatis. sed recto uultu ad dēm oīonis fundant̄ offō. q̄a tribus diebus gaudiū resurrectionis dn̄i celebrant̄. Sicq; & ñ p̄ abstinentia sed p̄ escarū excecratione abstinē: placuit sēd̄ ꝓcl. ut p̄gustē. & si sic uult abstinē abstinent: Si aut̄ spnit ita ut clerici coacta cū carnib̄ ñ degustē. iste ñ obediens. nec suspicionē heresis a se remouens. deponat̄ de ordine clericatus. Tempus quia ñ dū erat institutū. ut sacēdotes ꝓuentum seruarent. Unde. ggg. scribit petro subdiacono sicilie. Qui castrat̄ ñ ante triennū omnū ecclarū p̄mittat ab uxore sua sequi ñ cogat̄. sicilie subdiacones plurimi fuerant ut more ecclie romanę suis uxorib̄ nullatenus admiscerent̄. qd̄ m̄ durū atq; intōperens uidet̄. ut q̄ usū ꝓuentus ñ inuenit nec castrat̄ p̄mittat cōpellat̄ a sua uxore sequi. atq; p̄ hoc q̄d̄ abstē indeteri cadat. Inde uidet̄ m̄ ut absentia die ep̄l̄is omēs diebus ut nullū facē diaconū p̄sumant. ñ q̄ se uiterū caste p̄misserint. quatenus & p̄terita mala quę ꝓpositio ñtis apperta ñ s̄ uiolenter ñ exigant̄. & futura cautē cauean̄t. Qui v̄ post cande phibitionē quę ante triennū facta ē ꝓuentur cū suis ꝓuentib̄ uxerint laudandi atq; remunerandi s̄. atq; ut in bono suo p̄maneant exhortandi. eos aut̄ q̄ post phibitionē facta a suis se uxorib̄ ꝓuē noluerint ad sacerū ordinē nolum̄ p̄mouere. q̄a nullus debet ad altaris ministeriū accedere. nisi cui castratas ante suscepti ministeriū fuit approbata.

Causa v̄ huius institutionis mundicia fuit sacēdotalis. ut libere eunctis diebus uitę suę oīonī possint uacare. Sic eū ut ait apl's abuxoribus ē cessandū. ut expeditū oīonī uacem̄. ministris ecclie atq; altaris q̄b̄ cotidiana necessitas oīandi meūbit. nūquā ꝓuentis offō uacare p̄mittit̄. Unde beda supl̄ea ait. Sacēdotib̄ semp castratis obseruari. Sacēdotib̄ ut semp uacent altaribus assistere. semp p̄ipiunt̄. ab uxoribus ꝓuendū. semp castratis obseruanda p̄ipit̄. Ite ī ꝓcl'. Θeōs. pb̄rus. Qui diuinis sacēriis deseruiūt. Carthaginensi. diacones. ita ut placuit & deē sacerdotes ꝓuide oportē. ministres. aut sacerdotes. aut leuitis. t̄ qui sacramentis diuinis inseruiunt ꝓuentus ē deē monib̄. Ite innocent̄. uicem rothomagensi ep̄o. Sacēdotes & leuitę cū uxorib̄ suis ñ ꝓmiscean̄tur: Tenere debē ecclia. ut omēmodis sacēdotes & leuitę cū uxorib̄ non miscean̄t. quia ministeriū cotidianis necessitatib̄ occupant̄. Sepiū ē enī. Sū ecclie quō fēs sū dn̄i dr̄ ūr: Nam perseis tp̄ib̄ anno uicis suę de tēplo ñ discedebant. sicē de zacharia legim̄. nec domū suā omino tangebant. Quib̄ utiq; ꝓpter soboles successionē uxoris fuerat usus relaxatus. quia ex alia tribu & p̄ter q̄ ex semine aaron ad sacēdotiū nullus accēdē p̄mittebat̄. quantomagis hi sacēdotes & leuitę pudicitiā ex die ordinationis suę obseruare debent. quib̄ t̄ sacēdotiū t̄ ministeriū sine successione ē. nec p̄terit dies qua uel. a sacēriis diuinis t̄ abaptismatis offō uacent. Ita sic paul̄ ad corinthios scribit dicens. Abstinete uos ad tp̄s ut uacetis oīōm. & hęc utiq; laicis p̄ecipit. multomagis sacēdotes q̄d̄ & oīandi & sacēriandi mage sacerdotiū ē semp debent abhuiūmodi ꝓsortio abstinere. Ite ex supiori tolerando gelasio. Qui a uxoris officis hos ad sacēria fas sit admitti. qui abstinent. ad sacēria admittat̄. cū uxore ñ exercent carnale officiū. Ite ieq; nē ioannanū.

Si laicus & quisq; Sacēdotes cum semp ē oīandū. sēp ē matrimonio fidelis ñ pot̄ stare nisi castrat̄ offō ꝓuentis. sacēdotes cum semp offerendū s̄ sacēria. semp oīandū ē. sēp q̄ ē matrimonio carendū. Q̄d̄ aut̄ ea manicheoꝝ de ꝓuentio sacēdotū illud supēdiciū sit ex gangrensi gelasio apparet: in quo sic statutū legit̄. Anathema sit q̄ nuptias uituperat.

Siquis uituperat nuptias. & dormientē cū uiro suo fidele ac religiosā detestat̄. aut culpabile existimat. uelut q̄ regnū dei uitare non possint: anathēa sit. Ite ex eōdē. δ eodem. :: Quicūq; uirginitatem custodiens. aut ꝓuentus studens. t̄ nuptias horrescens. nec ꝓpter hoc q̄d̄ bonū & sēm ē nom̄ uirginitatis assumit: anathema sit.

Potest & alit̄ intelligi illud q̄d̄ in canone apl'ōꝝ legit̄. ut iste sit sensus apl'i. Siq̄s doceē sacēdotē suā uxorē ꝓtenere. ñ uxorē q̄ in sacēdotio accepit. s̄ laicus t̄ inferioribus ordinib̄ institutus s̄ copulauit cū qua ꝓuentū p̄sumsit cū ad sacēs ordines ascendē. quā nullū debet ꝓtenere. hoc ē abanimo & cura sua abscerit. quin ei necessaria prouideat. p̄hat̄ aut̄ hęc in p̄ēdicatio auctoritate leonis p̄p. qui scribens rustico narbonensi ep̄o ait. Ministris altaris ep̄is p̄bis ead̄ lex ē ꝓuentus ex ꝓuentis ead̄ ē ministris altaris. quę ꝓ ep̄is. aut p̄bis. q̄ eum tęcessent laici siue lectores. licere & uxores ducere & filios p̄creare posse. s̄ cū adp̄ficios ꝓuectis grad̄. cep̄ eis ñ licē q̄d̄ licuit. Unde ut de carnali fiat spiale ꝓuigū. oportē eos nec dimittē uxores. s̄ q̄ fiant sic fr̄es s̄ ñ fratres. quo & salua sit caritas coniugū. & cessent opa nuptiarū. Item leo p̄p. viii. ad epl̄am nicetę abbatis. Cpe t̄ pb̄r uxorē omnino ꝓtrēm ñ licere ep̄o. ꝓ̄ā a sua cura non abiciat. pb̄ro. diacono ꝓ̄ā uxorē causa suę religionis abiē a cura sua. s̄. ut ei uiciū & uestitū largiat. s̄. ñ cū ea ut ex more carnalit̄ iaceat. Sic & sēos legim̄ apl'os ecclie beato paulo dicente. Nūq̄d ñ habemus potestatē circūducendi sororē mulierē sicē ꝓ̄ dn̄o & cephas. Vide mirp̄ eos q̄a ñ duē nūq̄d ñ habem̄ potestatē sororē mulierē amplectendi. s̄. circūducendi. sed̄ ut m̄ocde p̄dicationis sustentaret̄ abeis. nec tam̄ deinceps fore int̄ eos ultrē carnale ꝓuigū. sicē & illud. ggg. in dialog. pb̄r quidā. req̄re infra. Vt q̄ exhis auctoritatib̄ appareat. sacēdotes uxoribus quas in laicali habitu t̄ inferioribus ordinib̄ institutus s̄ legitime copulauerē necessaria subministrare. debita v̄ reddē ñ ualent. S̄ obiectur illud ꝓtrite historię. Dissuasu pafnutii nicena synod̄ statuit. homiū in ecclia cōmorantiū posuit leges quas canones uocamus. inquarū tractatu uidet̄ aliq̄b̄ introdūcē legē ut ep̄i. pb̄ri. diaconi. subdiaconi. cū ꝓuigib̄ quas ante ꝓsecrationē duxerē ñ dormirent. Surgens aūt paphnutius ꝓfessor ꝓtēdit̄ honorabiles ꝓfessis nuptias & castitatē dicens ē cū ꝓ̄ā ꝓuige ē castitā. suastiq; ē castū. ne talē ponerent legē grauē ē asserens ēm. q̄ aut ipsis aut eis ꝓuigib̄ occasio fornicationis existere. t̄ hęc quidē pafnutius nuptiarū ē inexp̄ē exposuit. synodusq; laudauit sententiā ei. & nihil ex hac parte sanceuit. s̄. hoc in unius euiq; uoluntate ñ necessitate p̄misit. Ite. vi. synod̄. ñ i ꝓpetuū Quō in romani canonis s̄. Cpe oblationis a ꝓpleru suę uxoris abstine ordine ē cognouim̄ traditū. eos qui ordinati s̄ diaconi t̄ pb̄ri ꝓtrēm. q̄d̄am ñ uiri copulent̄ uxorib̄ antiquū sequentes canonē apl'icę diligentię. & institutionis sacrę uirgę. legales nuptias ab̄ ualere uolum̄. nullom̄ cū uxorib̄ suis coniugia dissoluentes. aut priuantes eos familiaritate ad uitē mp̄re oportuno. Quesiq; q̄ diligens inuentus fuerit insubdiaconali ordinatione aut diaconali. aut sacēdotali. hi nullom̄ phibent̄ ad tale ascendē gradū p uxoris suę cohabitationē. nec uitē ordinationis suę p̄ritū cogant̄. q̄d̄ abstinere debeant alegalis uxoris familiaritate. Ite. Oportē eos q̄ altari ministrant uitē oblationis sēōꝝ ꝓuentus ē in omnib̄. ut ado possint ꝓsequi. quę simplicē postulant. Siq̄s q̄ p̄supserit nē apl'icos canones aliquos pb̄rōꝝ. diaconōꝝ priuari a ꝓtectu & a cōmunione legalis uxoris suę deponat̄. Similit̄ & pb̄r aut diacon̄. q̄ religionis causa uxorē suā expellunt excōmunicent̄. sicē in hoc p̄manserint. deponantur. Ho Hoc aut̄ ex loco intelligendū ē. orientalis ecclia cū cui. vii. synod̄ regulā uiuendi p̄scipit. uirū castratus in ministris altaris non suscepit. Unde stephan̄ ꝓp̄ ait. Occidentalis ñ orientalis ecclia castratus altaris eos ecclie t̄ occidentalis. nullū sacēdotū a subdiacono usq; ad ep̄m licentiā hī ꝓuigū sortiendi. Similit̄ & eap̄m nicolai ecclesia ꝓsidet̄. quia gens bulgarōꝝ nouit̄ ad fidē ꝓ̄ā ꝓpositū sēc religionis ex integro assumē ñ dū didicerat. Q̄d̄ aut̄ in capto. vi. synodi pb̄r nuptias non legitimis decernis punit̄ ñ legales nuptię sēd̄ intelligendę s̄. a quib̄ auctoritate canonica sacēdos quisq; debet ē immunis. Illud aut̄ gangrensis gelasii. sicē discernit pb̄rum ꝓuigatū. & ē similit̄ intelligendū ē t̄ localit̄ traditū t̄ ꝓuigatū ab ea appellatū. q̄ ante tp̄s suę ordinationis duxerat. Illud q̄q; martini p̄p. Si subdiacon̄ sēdam duxerit uxorē. ñ dissimilit̄ intelligendū ē. prima eū uxorem ante subdiaconatū hī p̄mittit̄. q̄ defuncta t̄ castitatē p̄fessa p̄mauē

iste ad subdiaconatu promotus nec sibi dedicauerit nupturas, sententiam
marium pp subiacebit. Seruanda e q. iuuenta a omnib insaeris
ordinib ostratus. Vnde leo pp ait. Hec de iuuenib subdiaconib
Cum sacdotii tam excellens e eccio, ut hec que maius poedit,
membris ecclie uacant a culpa, in illis tn habeant illicita, cui enim
extra clericor ordine ostratus nupturarum societatem & procreationem filiorum
studere sit liberum, ad exhibendum tn pfectum iuuenemq; puritatem nec
subdiaconib carnale quidem conubium poedit, ut & q hnt sint tanq non
habentes, & qui non hnt, sint tamquam singlares. Qd si in hoc ordine q quartus
extat acepite dignum e custodiri, qntomagis in primo t sedo teneoue seruandum e, ne aut leuitico aut pbrali honore aut epali excellentia q q
idoneus existimet, qui se a uoluptate luxuriae nec du refrenare decreuit.
Hec qq. aug. angloq epo. Exet sacs ordines ostratum ducant uxores, ab
Siqui v s clerici extra sacros ordines ostratum, ecclia stipendia acceptant,
qui se iuuenere n possunt seruare debent uxores, & stipendia sua ecclia
accipe qa & de eis d patrib nouum septum qd diuidebat singlis pur cuiq;
op erat. Ne eoq q stipendio cogitandum atq; puidendum e, & sub ecclastica
ea regla s tenendi, ut bonis moribus uiuant & canendis horis suis inuigilent, & a omnib illicitis & eor & lingua & corp do auctore ostenuent. Hec nicolaus pp a douensi epo. Subdiacono uxore duce filice.
O illo clico alwico nomine quem p ordines ecclasticos usq ad subdiaconatum uxisse audiuimus, cur ita auctoritate uxore duxit miram. eo qd
nulli umquam ad subdiaconatum excepti illi quib ecclastica regla p mutuo
uxore ducenda licentia dam. Hec nicolaus pp. omib epis. Non audiat
Nullus missam audiat pbri, quem sent missa sacdoti iuuenum habentis.
iuuenum hr indubitanter aut subintroducta mulierem hn & ipsa sca
sinod hoc caplm sub excomunicatione statuit dicens. Quicumq; sacdotii
diaconoq & c. sic insubsecuti caplo alexandri iunetur. Hec alexandr. ii.
Pret hec aut pcipiendo Non audienda missa a pbro q iuuenum habe.
mandam. ut nulli missa audiat pbri quem sent iuuenum indu
bitanter hr t subintroducta mulierem hn & sca sinod hi capitulo
sub excomunicatione statuit dicens. Quicumq; sacdotii diaconoq
subdiaconoq post ostratum beatae memoriae pdecessoris nri sci
pp leonis aut nicolai de castitate clicoq iuuenum palam duxerint t
ducta n reliquerint ex parte omnipotentis di & auctoritate aploq pncipum
petri & pauli, pcipimus & omino pdicamus ut missa n cantent, nec euangelium legant, neq; eplam admissi, neq; in pbro cum his ad diuina officia q pstatae
ostrationi obedientes fuerit maneant, neq; parte ab ecclia suscipiant.
Precipientes & statuimus, ut hi pdictoq ordinum q ab pdecessoribus nris
obedientes castitate seruauerint, iuxta ecclias sic oportet religiosos
clericos simul manducent & dormiant, & q q ab ecclias cpent
hoc comunit fiant. Vnde ut decimae & pmitae seu oblationes uiuoq
& mortuoq ecclias di fideliter reddant alaeis, & ut ipsi in dispensatione
epoq sint, quas q retinuerint, a sec ecclie comunione separent. Verum
principia harum auctoritatum ostrare uidentur ieron. aug. & ceteri q de sacerdotibus
neq; in bono neq; in malo homine fugenda demonstrant, sic subsequens
causa simoniacoq plenius ostendit. Sed urbanus sedis inepta destinata
pposito sui uincentis hanc ostrenitate determinat dicens. Adhoc
v qd subiungit in ead epla. i. unum sit intendum ordinationibus & reliquis
sacramentis, aerumnosis exhibitis, ut ab adulteris & simoniacis uiolatoribus t huiusmodi. Adhoc inquam respondem. Si sed mate uel heresi ab
ecclia n separant, eoqde ordinationes & reliq sacramenta sci & uenanda
n negam. sequentes beatum aug. q supiorem de huiusmodi tam copiose q
uerum disserit. Ait enim. Baptizat seruus bon, seruus malus, nescit se
ille qui baptizat baptizari n ad eo qui dedit s potestatem baptizandi.
& paulo post. n horreat columba ministerium malorum, respiciat dni potestatem. Ipsam pdecessores nri. nicolaus & gg. amissis sacdotii quos tales
reuera ce ostrerent fideles abstinere decreuerit, ut & peccandi licentia
exteris auferrent, & huiusmodi digna penitentiae lamenta reuocarent.
Scribit enim pdecessor nr. gg. radulfo & bernulfo ducib int ceta offerentes simoniacoq & informationem sacerdotii scienter nullom recipiatis. & quantum potestis, a sec ministerium v oportuerit pbiberis. & c. Porro adhec quae t illoquitur in ead epla obiecimus. & si corp & sanguis xpi n s. & alia quae pduxim suae uirtutis effectum n habeant. qd agentib
obsunt. qd si hnt, eis spnunt, si abindignis psumunt. Adhec inquam
ta respondem. ppias quidem habent uirtutis dignitates, ut pstatus aug.
aut supiorem, ne domentur, s, agentib t suscipientib eadem sacramenta ota
pstatoq pontificii instituta, n forte sola morte uitiantur, utpote
ne sine baptismate t comunione qlibet humanis rebus excedat, eis inquam
intentum obsunt ut ueri idolatrae sint. cui talib & ordinationem & sacramentoq
ofectio & alia q pmissa e sacerdotio suscepto uehement a sis emendi phibent. Aut enim samuel, ypsia, quo pecm ariolandi e repugnare & quasi
scelus idolatriae nolle acquiescere. Hec de malis catholicis qui int ecclam s.
occeptum sectamentoq & hereticoq sacramenta quo extra ecclam s iuxta sctoq
patrum tradentes, s. pelagii, iuliani, aug. ieron. formam q de sacramentoq
n aut uirtutis effectum. hr pstitum. n eis ipsi t eoq sacramentis mutant, p
mam impositionem ad catholicam redigunt unitatem. Sciendum v e qd canones
aploq quoq auctoritate orientalis ex parte romana ecclia utit & in
signis martyr cpriani & lxxx epi. eli eos baptisma hereticoq lauacrum
diaboli appellant. Stephanus v cornelius nis & pontifices romani, yuenalis
bolis aug. i lib s baptismate cum eiusdem cpriani & pstatus epos obhunc causa uehement redarguunt. affirmantes baptisma siue ab heretico siue a sectamatico ecclastico more celebratum rati et & mutum. quia alia in baptismo
& alia in reliquis sacramentis ostratum e quippe eis & ordine por & necessarioq sint. Subito enim moriturus p baptismate q omnis corpis comunione t aliis sacramentis ostulit. & dum forte catholicus n uiuentem sacr e ab heretico
baptismi sacramentum sumere q ingentium pnt & hanc sententiam pseptoq pontificum cornelii & stephani & aug. secum s siricii. innocentii. leo. anastasius.
& magni gg & omis catholica ecclia. Prohibent q de manib talium
sacdotum sacramentum suscipi. non quinsint uera quantum ad formam & effectum. s, qa dum huiusmodi sacdotes se a plo ostrepti uiderint, rubore uere
cundiae facti adpenitentiam pueniant. Hec ex uis modo. Quiuxore duce
Siquis eoq q ad clerum accedunt uoluerint nupturas mulieri copulari, n autem ordinationem subdiaconatus
uoluerint nupturas mulieri copulari, n autem ordinationem subdiaconatus
hoc faciant.
Lectores aut uxores ducant. Ad
Lectores eli ad annos puberatis uenerint iuuenum obseruent.
cogant aut uxores ducere, aut iuuenum pferri. Hec qq bonifacio regi
Subdiaconis tuis hoc Subdiaconis iuuenum seruare
qd de singlis statutum decretum obseruare, nec alia diffinitione
tenere
nam euiq iuuenum sinas aut temeritate corrupi. Hec urbanus pp. ii.
Eos qui post Beneficio yoto carent q p diaconatum
diaconatum uxorib uacare uoluerint, abomni sacro ordine remouent.
officioq & beneficio ecclie carere decernimus. Qd si ab epo comonitis n se
correxerint, pncipis indulgentia uetamur, ut eoq feminas manere
seruitium. si v epi sensuerint eoq praeuitatis ipsi officium uitiationem
mutent. Hec dominico gangrensi patriarche. Excludendi s asinoq
Erubescant impii & aptet g dui dignitate subdiaconi y diaconi si
intelligant: iudicio sci spe eos qui intrib gradib sacrae pontificum, diaconatu subdiaconatu positi, si mulierculas n abiecerint, & caste n
uixerint, excludendos abeoq de gradum dignitate, de manifestis
quidem loquimur, secretioq aut cognitor & iudex ds e. Hec maldensi
sinodo pstidens ait. Ad sacs ordines n accedant n virgo, pbatae casti
Nemo ad sacrum ordinem promitat accedere. n aut uirgo, aut pbatae castitatis.
& qui usq; ad subdiaconatum uniciae & virginem
uxorem habuit. Hec carthag concilio. Intib gradib ostratum & ea ab
Placuit epos. pbros. diaconos. sedm uxorib abstineant.
priora instituta eis abstinere ab uxorib. qd si n fecerint a ecclastico
offo remoueant. ceteros v clicos adhoc n cogi. s, unicuiq; ecclie ciuitatis obseruari debere. Hec leo pt epla nicenae abbatis. Inminorib
Seriatim & apte ordinib ostratum uxores ducant. n uoto y religi
pseuerant. qd sca romana ecclia ingradib clicoq, aut clericos.
.i. hostiarios. lectores. exorcistas. acolitos. si ext uotum & habitum
monachi inuenant. & iuuenum pferri noluerint, uxorem ducere
uirginem eli benedictione sacdotali pmittit. n aut uiduam aut repudiatam, qa ipt hoc deinceps nec ad subdiaconatum puchi potuerunt.
nec laicus non uirginem sortitus uxorem, aut bigamus ad clericatum,
uel siqs expstatus ordinib desidat ad subdiaconatum ascendere n pot
sine ysensu uxoris suae, ut fiat de carnali deinceps spale iuuenum

De eodem.
Quidam relatione ignorantiae hanc ab usu ostrae sedis alienam, & subdiaconum sui iuuenis uxoribus qd licentiam, aliud si sedis ordinem ... & qd ... eligantur, ab usu uxoribus abstinent, ab ostrae mundiciae nulla ratione pstimabit, quamuis hr pcepta de subdiaconis hac p re ab adolescentibus se suspendere officium, & ... ordinem suum ... ad subdiaconatum ... officium, ... ministerio ... subdiaconi operentur ... hoc facere cessent, ... alq. De eodem v ffrancia ... fere omino sollicitat, v qd ab ... pmodi. s, maxime ... diligenter ispicant, ne si uxores fere ... da ... licentia. Hec s, ad similitudinem apliae sedis ... obseruare sua ... pstituant.

nemine eos cogente. neque permittitur postea uxor iungi eius marito suo carnaliter nec cuiquam nubere inuita aut post mortem illius. Item ex calcedonensi concilio. Non liceat clericis alterius secte uxorem accipere.

Quoniam in quibusdam prouinciis concessum est lectoribus et psalmistis uxores ducere, constituit sancta sinodus non licere cuiquam eorum hereticam accipere secte alterius uxorem. Item niceni concilii cap. iii. Non habitent cum clericis mulieres nisi quas naturalis fedus suspitionem excludunt.

Interdixit per omnia sancta sinodus non episcopo non presbitero non diacono non subdiacono non alicui omnino qui in clero est licere subintroductam habere mulierem, nisi forte aut matrem aut sororem aut amitam aut eas idoneas personas que fugiant suspiciones. Item gregorius in dialogo cap. l. iiii. Presbiter uxorem suam quasi sororem diligat et quasi hostem fugiat.

Presbiter quidam commissam sibi regebat ecclesiam cum magno timore domini. qui ex tempore accepti ordinis presbiteram suam ut sororem diligens, sed quasi hostem cauens, ad se proprius accedere nullatenus sinebat, eamque sibi appropinquare nulla occasione permittebat, ab ea sibi communionem funditus familiaritatis abscidit. § Presbiteram uero quam debeamus accipere laodicense concilium declarat dicens.

Mulieres que apud grecos presbiterę appellantur. Vidue et seniores presbiterę appellantur. apud nos autem uidue seniores uniuire et matricurię appellantur, in ecclesia tamquam ordinatas constitui non debere. Gratianus. Ecce quod in sacris ordinibus constituti uxores habere non possunt. uel si bigami aliqui fuerint inuenti, ad sacros ordines accedere non ualent. Sed queritur si quis post uxorem concubinam habuerit, utrum in sacerdotem promoueri ualeat. Talis a sacris ordinibus auctoritate canonum apostolorum prohibetur, in quibus statutum sic est. Secundis nuptiis post baptismum copulatus aut concubinam habens ad sacrum ordinem conscendere non ualet.

Si quis post acceptum sacrum baptisma nuptiis secundis copulatus fuerit aut concubinam habuerit, non potest fieri episcopus, nec sacerdos, nec diaconus, aut prorsus ex numero eorum qui ministerio sacro deseruiunt. Gratianus. Deseruientes sacro ministerio intelliguntur subdiaconi, qui calicem diacono offerunt, et acoliti qui cum cereis diaconos precedunt, unde ceroferarii dicuntur, qui et uinum et aquam preparando calici subministrant. Concubina intelligenda est preter uxorem. ut iste sit sensus capituli. Si quis post acceptum sacrum baptisma secundis nuptiis fuerit copulatus aut concubinam habuerit, distinguendum est, ante quam uxorem duxerit, siue post mortem uxoris. Unde beatus gregorius ait. Duarum matronarum maritus post baptismum clericus non ordinetur.

Duarum matronarum maritum post baptismum clericum non ordinandum censuimus, nec eum qui unam quidem concubinam uel meretricem in matrimonium assumpsit, nec illum qui semet ipsum absciderit quolibet membro indignatione aliqua uel iusto uel iniusto terrore superatus truncauerit, neque illos qui usuras accepisse conuincuntur, aut in scena lusisse noscuntur, nec eum qui publica penitentia mortalia crimina defleuit uel afflictione diabolica uexatus est, neque illum qui insaniam aliquando uersus insaniuit, neque eum qui per emptionem ad imitationem simonis magi pecunia obtinuerit. Item pius papa. Arreptiui uel epilentici sacris non ministrent.

Communiter diffinimus, ut nullus de his qui aut interea arreptiui altaribus a demonibus eliduntur aut quolibet modo uexationis incursibus efferuntur, uel sacris audeant ministrare altaribus, uel indiscusse se diuinis ingerant sacramentis, exceptis illis qui corporum incommoditati dediti sine huiusmodi passionibus uitia probantur elisi. Qui tamen et ipsi tandem erunt ab officiis sui et ordine et loco suspensi, quousque unius anni spatio per discretionem episcopi inueniantur ab incursu demonum liberati. Item nicolaus papa. de eodem.

Clerici qui in adolescentia a demonibus cognoscuntur obsessi, ad superiorem sacri regiminis gradum ascendere non possunt. Item gelasius. de eodem.

Usque adeo sane comperimus illicita queque prorumpere ut demonibus et similibus passionibus irretiti ministeria sacra tractare tribuantur. Quibus si in hoc opere positis aliquid proprie necessitatis occurrerit, quis de salute sua fidelium confidit ubi ministros ipsos curationis humanę tanta perspexerit calamitate uexari? atque ideo necessario remouendi sunt, ne quibuslibet per quos christus mortuus est scandalum generetur infirmis. Postremo si corpore sauciatum fortassis aut debilem nequaquam sancta contingere lex diuina permisit, quanto magis donum celestis dispensatores esse non conuenit, quod est deterius mente perculsos. Item innocentius papa. Felici episcopo. cap. iii. Qui ante baptismum uxorem habuerint, si postea religiose uixerint, clerici fieri non prohibentur.

Laici qui habentes uxores baptizati sunt, ac sic quidem se instituerunt ut in nullo eorum opinio uacillet, aut clericis iuncti sunt, aut monasteriis ex quo baptizati sunt deseruiunt sine concubina, siue pelicem nouerunt, si in bonis operibus uigilauerunt, non prohibentur huiusmodi ad clericatus sortem assumi.

§ Ceterum ante susceptum sacrum ordinem quosdam legimus concubinam habu-

Item ieronimus. de eodem. Hac [illegible] episcopo [illegible] ac presbitero ac diacono nullatenus mulierum pedes tangere, quia si ipsorum corporibus [illegible] feminarum accessibus copulentur, quia feminarum [illegible] [illegible] habitaculum efficitur. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Feminam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] diligere non corporali frequentia. Si bonum est mulierem non tangere, malum est eam tangere.

I. -isse quos tamen sacri canones non reiciunt, si post sacrum ordinem ab eius commixtione se immaculatos custodiunt. Unde gregorius andree tarentino episcopo.

Habuisse te concubinam. De quodam episcopo qui ante suum episcopatum apertam concubinam habuit. manifesta ueritate comperimus, et te illius criminis participatione uel certe persone habere de qua et contraria est quibusdam nata suspicio. Sed quia in rebus ambiguis absolutum non debet esse iudicium, hoc tuę conscientię committendum elegimus, quia de te si in sacro ordine constitutus te recolis permixtione maculatum, sacerdotii honore deposito ad ministrandum nullomodo presumas accedere, scituri in anime tuę periculo te ministrare. et deo nostro sine dubio te reddere rationem, si huius sceleris conscius in eo quo es ordine celans ueritatem permanere uolueris. § Domesticarum quoque personarum immoderatam familiaritatem episcopum uitare oportet. Item nicolaus papa ad albwinum episcopum. Etiam consanguinearum immoderatam familiaritatem episcopum uitare oportet.

Quorumdam relatione fidelium nostris auribus audiuimus, quod lantfredus episcopus qui et quiuienis esse dicitur uenationi sit deditus. quod uicium plurimos et de clericali cathalogo gentes dumtaxat germanos et gallos irretientes implicat. Uerum iste sicut est ut audiuimus merito iuuenis dicitur, qui iuuenilibus desideriis occupatus nulla grauitate constringitur. Nam ut beatus ieronimus dicit uenatorem numquam legimus sanctum. Rihcluinum autem de episcopo hoc relatum est apostolatui nostro quod cum quadam filia sua immoderatam teneat familiaritatem et ob id ei mala fama orta sit, pro qua re a sanctitate tua celsisque coepiscopis suis admonitus atque correptus est, sed nullatenus emendatur. Que res in hoc maxime displicet, et magis ac magis de se deteriorem reddit opinionem, in quo beatitudini tuę et coepiscoporum suorum non obedit monitionibus, et per inobedientiam in culpam preterlapsam relabitur. Oportet ergo fraternitatem tuam sinodale cum episcopis et suffraganeis tuis conuocare concilium, et hunc salutaribus documentis episcopum conuenire atque illi pastorali auctoritate precipere, quatenus ab omni bestiarum et uolucrum uenatione penitus alienus existat, atque ab immoderata filię suę familiaritate semet omnino coherceat. quod si parere contempserit, et tam peruenationis delectatione quam per immoderata filię suę conuersatione uitanda uobis admonentibus obedire distulerit, a uestro collegio excommunicatus abscedat. quod si in hoc contumax adhuc apparuerit, a ministerio cessare debebit.

§ Concubina autem hic intelligitur ea que cessantibus legalibus instrumentis unita est et coniugali affectu asciscitur. hanc coniugem facit affectus. concubinam uero lex nominat. De hac dicitur in concilio toletano.

Si quis non habeat uxorem, et Qui non habet uxorem loco illius concubinam habere licet. pro uxore affectu maritali concubinam habeat, a communione non repellatur. tamen ut unius mulieris aut uxoris aut concubine sit coniunctione contentus. Item ysidorus de distantia noui et ueteris testamenti. de eodem.

Christiano non dicam plurimas sed nec duas habere licitum est, nisi unam tantum, aut uxorem aut certe loco uxoris si coniux deest concubinam. Gratianus. Ceterum si non talis concubina fuit ut etas illius de quo agitur futurę incontinentię suspicionem auferre dinoscitur, apostolica concessione ad ordinem diaconatus promoueri potest. Unde pelagius papa scribit florentino episcopo. Qui post mortem uxoris de ancilla filios habuit diaconus fieri non permittitur.

Fraternitatis tuę relatione suscepta, cum latorem presentium quidem nuptias expertum non fuisse didicimus, castitatem tamen eum post non seruasse in coniugio designasti. Et quamuis multa sint que in huiusmodi casibus obseruari canonice iubeant sublimitatis auctoritas, tamen quia defectu nostrorum temporum quibus non solum merita sed corpora ipsa hominum defecerunt, districtionis illius non patitur manere censuram. et etas isti de quo agitur futurę incontinentię suspicionem auferre dinoscitur, et ut ad diaconatus ordinem possit promoueri concessisse nos nouerit. Michinam uero ancillam eius de qua se post uxoris transitum habere confessus est filios, iubemus, ut tua dispositione cuicumque monasterio continentium professura tradatur. Gratianus. Hoc ex dispensatione magis quam ex rigore discipline intelligitur. illud aurelianensis concilii.

Si quis diaconus post Non admittatur ad clerum qui post uxorem suam aliam cognouerit. uxorem suam alienam cuiuscumque conditionis cognouerit mulierem, in clerum nullatenus admittatur. § Quod ergo de pelice et meretrice apud gregorium et innocentium scribitur, propter spem future incontinentie constitutum esse creditur. quia difficile continentiam seruat, qui se illicito concubitu maculare non metuit. Unde prohibetur ordinari, qui pelicem uel meretricem cognouit maritali affectu. uel quia corrupta florem uirginitatis amiserat. uel quia meretricari non desinunt. licet in uxorem ducatur. Utrumque enim impedimentum cuilibet prestat. quominus ad sacros ordines iungi ualeat. Unde hilarius papa scribit dicens. Qui uirginem non duxit uxorem ad sacros ordines non accedat.

P.

Cavendum est quod in premissis: ne ad sacros ordines sine gestis prioribus ante preceptum est quisquam qui uxorem virginem non duxerit aspirare. Item Gregorius urbis rome presul Siciliano episcopo. Bigamus vel penitens corpore viciatus litteras ignorans curie vel conditioni obnoxius clericus non fiat.

Precipimus ne umquam illicitas ordinationes facias. nec bigamum. aut qui virginem non est sortitus uxorem aut ignorantem litteras. vel qualibet parte corporis viciatum vel penitentem vel curie aut cuilibet conditioni obnoxium ad sacros ordines permittas accedere. sed si quos huiusmodi repereris non audeas promovere. Item in neocesariensi concilio. Non fiat sacerdos cuius uxorem constat evidenter adulterium commisisse.

Si cuius uxorem adulterium commisisse cum esset laicus evidenter probatum est: hic ad ministerium ecclesiasticum admitti non potest. Quod si in clericatu eo iam constituto adulteraverit, dato repudio dimittere eam debet. Si vero retinere eius consortium velit: non potest suscepto ministerio perfrui. Item ex concilio martini pape. De eodem.

Si laici uxor in adulterio fuerit deprehensa. hic talis ad ministerium ecclesiasticum nullomodo adducatur. Si autem post ordinationem alicuius clerici uxor adulterata fuerit. dimittat eam. si autem cum ipsa voluerit permanere. a ministerio sit alienus. Premissis auctoritatibus bigami et qui virgines non sunt sortiti uxores a sacris ordinibus prohibentur. Sed queritur si quis ante baptisma viduam duxerit uxorem. an propterea sit prohibendus a sacris ordinibus. De his ita scribit innocentius papa victori rotomagensi episcopo. Qui ante baptismum seu post baptismum viduam duxerit uxorem non admittatur ad clerum.

Si quis viduam licet laicus duxerit uxorem seu ante baptismum seu post baptismum non admittatur ad clerum. quia eodem vitio videtur exclusus. In baptismate enim crimina dimittuntur. non acceptę uxoris consortium relaxatur. quod si non putatur uxor esse computanda quam ante baptismum duxerat. ergo nec filii quos ante baptismum genuit sunt pro filiis habeantur. Prohibentur et bigami a quolibet clericatus ordine. iuxta illud ambrosii ad vercellenses. Qui secunda coniugia sortitur

Cognoscamus non solum de episcopo et presbitero apostolum statuisse. sed etiam clericus non fiat. patres in concilio niceni tractatu addidisse clericum quemquam non debere esse qui sit secunda coniugia sortitus. Similiter et viduarum mariti vel ancillarum vel meretricum clerici fieri non possunt. Unde in canonibus apostolorum legitur. Spectaculis

Si quis viduam et eiectam acceperit publicis mancipatam eiectam vel ancillam ducens clericus non fiat. aut meretricem aut ancillam. vel aliquam de his que publicis spectaculis mancipantur: non potest esse episcopus aut presbiter aut diaconus. aut ex numero eorum qui ministerio sacro deserviunt. Que autem sit vidua. que eiecta. que meretrix. iero(nimus) ad fabiolam de sacerdotali veste ostendit dicens. Que sit vidua. que eiecta. que meretrix.

Vidua est cuius maritus mortuus est. eiecta quam maritus vivente pepulit. meretrix que multorum libidini patet. Sed postea temporum defectu condescendens papa martinus in minoribus ordinibus constitui permisit dicens. Inter lectores vel hostiarios deputetur subdiaconus secundam ducens uxorem.

Si subdiaconus secundam uxorem duxerit inter lectores et hostiarios habeatur. quia vero apostolum non legit. Necessitate tamen exigente bigami usque ad subdiaconatum promoveri possunt. Unde martinus papa ait. Viduam ducens uxorem subdiaconus

Lector si viduam alterius uxorem duxerit. in lectoratu permaneat. fieri non potest. aut si fuerit necessitas fiat subdiaconus. nichil autem supra. Similiter et si bigamus fuerit. Quibus autem post propria coniugia prohibentur interdicitur et nuptialibus conviviis interesse. Unde in magarthensi concilio legitur. Nuptiarum conviviis presbiteri interesse

Presbiteri. diacones. subdiacones. vel deinceps quibus ducendi uxores non conceditur. licentia non est et alienarum nuptiarum devitent convivia. nec his cetibus misceantur. ubi amatoria cantantur et turpia. aut obsceni motus corporum choris et saltationibus efferuntur. ne auditus et obtutus sacris misteriis deputati turpium spectaculorum atque verborum contagione polluantur. Vidua vero intelligenda est si post sollemne sed nuptiarum morte intervenienti a viro suo divisa fuerit. Sed si ante quam convenirent fatali necessitate ab alterutro divisi fuerint licet ex sponsalibus sit uxor appellata. non tamen post mortem sponsi. et si in propria sit ducta et cum eo velata vidua appellatur. nec excipitur copula a sacris ordinibus aliquis prohibetur. Unde pelagius papa scribit. Qui alii velatam

Valentino clerico cuius mulier non tamen illi nuptam uxorem ducens sacerdos fieri non prohibetur.
cum alio ante velata non tamen illi nupta sed virgo permanens post mortem eius cum quo velata erat sponso coniugali est copula sociata. quia tamen viduam accepit. nullum in promovendo generetur obstaculum. quia nichil est quantum ad hoc titulum premit. quod ei de canonicis obviet institutis. A quibus ordinibus bigami prohibeantur. D. xxv. et unum reputentur bigami qui ante baptismum habuerunt unam. et post baptismum alteram. et an liceat sortiri uxores in sacris ordinibus constitutis. multorum auctoritatibus breviter monstratum est. Sequitur autem in descriptione illa apostolica ut sobrius sit qui ordinandus est non vinolentus. quod ex auctoritate veteris testamenti est inducendum.

Ministri enim templi prohibentur vinum et siceram bibere ne ebrietate graventur corda eorum. et sensus eorum vigeat. et tenuis sit vel quia vere mero estuans facile despumat in libidines. Unde noe inebriatus nudavit femora. Loth que sodoma non vicerat vina vicerunt. Quod autem vinolentum esse prohibet non semel sed frequenti vino repletum debet intelligi. Unde et in canonibus apostolorum legitur.

Episcopus aut presbiter aut diaconus. Diaconus presbiter et episcopus ebrietati et alee deserviens non desinat dampnetur. alee atque ebrietati deserviens. aut desinat aut certe dampnetur. Subdiaconus aut lector aut cantor similia faciens aut desinat aut communione privetur. Similiter et laicus. Item ieronimus. Cuius carnium et vini post diluvium concessus legitur.

Ab exordio conditionis humane nec carnibus post et adventum inhibitus. vescebamur. nec dabamus repudium. nec preputia nobis excipiebantur in signum. et hoc cursu ad diluvium usque pervenimus. post diluvium autem cum datione quam implere nullus potuit carnes ingeste sunt ad vescendum. et repudium concessum divortia. et cultellus circumcisionis appositus est. Sed nunc in muri plus in nobis creavit quam necesse est. Postquam autem Christus venit in fine temporum. et ω revelat ad α. i. extremitatem retraxit ad principium. nec repudium nobis dare permittitur. nec circumcidimur. nec comedimus carnes. dicente apostolo. bonum est non bibere vinum. et non comedere

carnes. vinum enim post diluvium cum carnibus dedicatum est. Item ex epistola eiusdem. Luxuriosa res vinum. Alienum est a sapiente potationibus et ebrietati vacare. et contumeliosa ebrietas. Omnis autem qui cum his miscetur non erit sapiens. Idem in

ecclesie principes. Ignominiosum est sacerdoti affluere conviviis. Unde michea propheta. qui delicijs affluunt et inter epulas atque lascivias pudicitiam servare se credunt propheticus sermo describit quod eiciendi sunt de spaciosis domibus lautisque conviviis. et multo labore quesitis comessationibus. Et si vis scire quod eiciendi sunt propter malas cogitationes et sua opera euangelium lege. in tenebras s(cilicet) exteriores. ubi erit fletus et stridor dentium. An non confusio et ignominia est ihesum crucifixum pauperem et esurientem fartis predicare corporibus. et ieiuniorum doctrinam rubentes buccas tumentiaque ora proferre. Si in apostolorum loco sumus non solum sermonem eorum imitemur. sed conversationem et abstinentiam. Item ambrosius de sermone de ieiunio. divinum ad patrem resultat oraculum. In paradiso abstinentia, post paradisum

Sexto die bestie sunt create. et cum bestiis orta edendi lascivia cepit. edendi potestas est. et usus escarum. Ubi cibus cepit ibi finis factus est mundi. ibi cessavit sua inventa nescire ubi cepere divina circa cum opera feriari. quo iudicio declaratum est quod per cibos mundus habere minimum. per quos desinit augeri. Et infra. Ut sciamus non esse novellum ieiunium. prima illic legem constituit de ieiunio. Et infra. Eousque nemo prevaricari noverat. ut adhuc orta non esset que prima est prevaricatio. Id dictum est. Ieiunium abstinentie lex a domino deo. prevaricatio legis a diabolo. culpa per cibum. Latebra post cibum. cognitio infirmitatis in cibo. firmitatis virtus in ieiunio. serpens gule servire suadet. deus ieiunare decernit. Itaque gula in paradiso regnantem expulit. abstinentia ad paradisum revocavit errantem. Et infra. In principio generis humani ebrietas ignorabatur. Primus noe vineam plantavit. dedit naturam. sed ignoravit potentiam. Itaque vinum nec suo pepercit auctori. sed illi ebrietas nobis suadet sobrietatem. Semel enim inebriatus est noe. ubi malum ebrietatis agnovit. vinum suum ad remedium temperavit. non effudit ad iniuriam.

Manebat autem ante quam vinum invenirent omnibus incussa libertas. Nemo sciebat a consorte nature sue obsequia servitutis exigere. non esset hodie servitus si ebrietas non fuisset. Obrepserat quod iam fraterne pellationis iniuria. manebat tamen adhuc paterne pietatis reverentia. Lesa pietas est dum probrum ebrietas. Non illis itaque solis nocent vina quos temptant. sed et illis amplius quorum oculis temulenta ebriorum membra nudantur. Et infra. Legimus etiam quod patrem loth inebriaverunt filie in monte. ad quem timentes incendium sodomitarum confugerant. et habitabant in speluncis. Fuit itaque ebrietas origo incesti pessimeque reprobatus pater deterior. At non abraham vina in suo convivio ministrabat. sed immolabat vitulum. butirum. et lac et angelis hospitibus exhibebat. Recte enim illic deerat materia peccati. ubi erat remissio peccatorum. Denique annunciavit dominum iohannes non manducans panem neque bibens vinum. Qui enim annunciat christum. ab omnium viciorum incentivo purgare se debet alienum. Item ex concilio agathensi. Viginti diebus a communione clericus abstineat. quem ebrium fuisse constiterit.

Ante omnia clericis vetetur ebrietas. que omnium viciorum fomes ac nutrix est. Itaque cum quem ebrium fuisse constiterit ut ordo patitur aut xxx dierum spacio a communione submoveatur. aut corporali supplicio subdatur. Oportet et ordinandum esse prudentem: quod contra eos notandum est qui sub nomine simplicitatis excusant stultitiam

[Marginal note in box:] Ideo Noe mero estuans cito despumat in libidinem. Ubi ebrietas ibi libido. Unde et ... sacerdotes et apostoli ... prohibentur. Sacerdotes qui in vestibulo templi ... prohibentur vinum et siceram ... ne crapula et ebrietate graventur corda eorum. Siceram hebreo sermone dici omnem potionem que inebriare potest ... Quia ebrietas ... unum et siceram bibunt. Sponsa et unum fugiat ... incendium ... Et ... uini poculo ... natura.

sacdotii. Prudentē autē ēpm oportē intelligi. ñ solū litterarū prīa-
uerū & sēlarīū negotiorū dispensatione ꝗñ maīa gelasii pp legrē.
Illiterati corpe uicini. non pmouēant
parte corpis immundior nullus pūmat ad clerū pmouere. q̃a ad clerū.
litās carens ñ potest ēe apt̄s officis. & uiciosū nichil do prīus offerri
legalia pecpta sanxerē. Similē q̃ se ipsos abscidunt. hoc Zosim pp.
Qui ecclastici disciplinis. Adsumū sacdotiū ñ aspirē. q̃ diuinis sti-
p ordinē ñ ē imbutus. & tpre multo in applicatione diuinis pendit ñ est erudit.
stipendiis erudit. neq̃q̃ adsumū ecclē sacdotiū aspirare pūmat. &
ñ solū meo ambitio mesticax habeat uerū & ordinatores ei careat
eo ordine quē ꝗ pecpta patrū crediderant pūmendū. Ecce
qd sacratū litterarū oportē ēpm hr̄ pnā. Qñ in uetī testamto inter
cetā ornamēta pontifex ronale ferebat in pectore in quo scribebant
manifestatio & uerītas. q̃a in pectore pontifīcis manifesta debē
ēe cognitio uerītatis. Hinc etiā uetes quib̄ archa portabat̄ iugit̄
anulis erant insecti. ut cū archa ētur portanda nulla fiere mora de
intromittendis uectib̄. q̃a pdicatores pquos ecclā circūferūt sacē litās
semp debent insistē. ne tē queant discē. cū exoffo debent alios
docere. Hinc & dñs pri exigēs spe sēā domū sacerdotū pecpit. & postea
regni administrationē assecutus ē. Salemon quoq; ñ diuitias. ñ long-
ga tēpa hui uitē. ꝗ sapiā a dō petit & impetrauit. Hinc & dñs p̄ ponit
sua uerba more ppheē. & postea ostituit eū sup gentes & regna. dicens
ad ieremiā. Ecce dedi ūba mea in ore tuo. ecce ostituo te. &c. Hinc &
malachias ait. Labia sacdotis custodiunt scientiā. & legē exq̃rūt ē ore eī.
q̃a angls dñi exercituū ē. Hinc idē saluator ñr p̄ in medio doctorū
sedit audiens illos & interrogans. & postea pdicare cēp. q̃a q̃sq; pri debe-
dscē. & postea offīm pdicandi usurpare. hoc salemon ait pri tēp tacendi. &
postea loquendi. q̃a uerītas pri taceādo discit. & pea loqndo pdicat. Hinc id
dicit ait. q̃ audit dicat uenī. Hic & pri aplos docuit. deinde eos ad pdicandū
misit dicens. Euntes pdicate sē spectes. &c. Sic & post resurrōnē p̄ sensū
illis aperuit. & scripturas explanauit. & postea dūc eis. Euntes in mundū uni-
uersū. & c. Qnd eū d̄ q̃nq; panib̄. v. milia hōiū refecē uellet pri panes accepit
& fregit. & postea discipulis dedit. & pcis denū turb apposuit. q̃a sacēta
legis & ppharū pri disserendo exposuit. & postea eos scam discipulis dedit.
& tandē pcos illā fidelib̄ dispensauit. Hinc & petrus eū rectorib̄ ecclē
scribē. ait. Latrū reddē rōnē omni poscenti uos satisfactionē de ea fid
& spe q̃ in uob̄ ē. Hinc & aplis scribens ad timotheū ait. Adtende lectī-
oni & exhortationi. & doctrīe. Hic q̃d omib̄ liquido colligit. qd ñ suffic
plātā bona cōuersatio & morū honestas. ñ addat̄ sēa doctrīe. Qnd sacdotes
ingressuri tabnacli pri lauabant̄ in labro eneo qd fecerat moyses ex spe-
culis mulierū. Hinc & incantatores earnēos odis pquos plātā ecclē intelli-
gunt̄ assimilant̄ columbis quē resident iuxta fluenta plenissima.
Hinc & ieronim̄ in leuitico. Sacdotē legi seiēnā hre. ñ bellis s; omni
Sicut pontifex uult ñ tam uocabulo ēe quā merito. omib̄ opam dare.
imitet̄ moysen. imitet̄ aaron. Qd eū dr de eis. quia ñ discedebant de
tabnaclo dni. Scrat q̃ moyses indesinenter intrabnaclo dni. Qd aīs d. op̄ fuerat
Ut aut ad ō aliqd discat. aut ipse ppm doceat. Hic duo s̄ pontificis opa.
ut aut discat legendo scripturas diuinas & sepe meditando. aut ppm doce-
at. s; illa doceat quē ipse ad ō didicerit. ñ ex ppo corde aut humano sensu.
s; q̃ spe sēā docat. Et ē aliud op qd fac moyses. Abbella ñ uadit. ñ pugnat
gra inimicos. s; qd fac. orat. & donec orat uincit ppls ei. si relaxauerit
& demiserit man. ppls ei uincit & fugit. Orat q̃ sacdos eqlē indesinenter
ut uincat ppls q̃ in ipso ē hostes inuisibiles amalechitas. q̃ s̄ dēones.
D.XXX. impugnantes eos q̃ pie uiuere in xpo uolunt. Sed q̃r an sēlaribus
VII. litteris oportet eos esse eruditos. Sebis ita scribit̄ in cartaginensi cōcil.
Ē pīs gentiliū libros ñ legat. libros gentiliū ñ legat epc. Pnā.
heretico. aut p necessitate aut p ūtute hoc agat addamasū. d pdago filio.
Sacdotes di omissis euglis Reprehendunt̄ sacdotes q̃ omissis euglis
& ppbis uidem comedias legit. Legunt comedias. arbitrantur diuinicos uerba
cantare. tenere uirgilii. & id qd in puerīs ē causa necessitatis. crimen inse
facē uolunt̄ ē. Item. In uanitate & obscuritate sensū ambulant.
qui secularib̄ disciplinis occupantur.
Nonne uob̄ uidet̄ in uanitate sensūs & obscuritate mētis ingredi. q̃ diēb̄
ac noctib̄ in dialectica arte torquet̄ q̃ celos quos ētū lauat physicus
pscrutator. & uīt̄ pfundū maris & terrē & abissi q̃d̄ mare dimergit̄.

quam diferuē tantā metrorū silua in suo studiosū corde distingui
& ngunt. & ut alterā partē transeā. qui diuitias pfas & nefas quērī.
q̃ adulat̄ regib̄ hereditates capiant alienas. & ngregant opes. quas mo
mento eius se relicturus ignorat. Hoc in ysaia. Q sēptas sacē male
Uino mebriant̄ intelligunt. t sēlari sapia abutunt. uino iebriant̄ & sicera.
q̃ sēptas seās male intelligunt. aut; puerīs sicera. q̃ abutunt̄ sēlari
sapia & dialectica tendiculis. q̃ ñ tam uincula s̄ appellanda q̃ fantas-
mata. i. umbre quēdā & imagines que ēto pcunt & soluunt̄. Ut
Secdm tropologiā pseudoppias eos debem̄ accipe qui alit̄ sēptuarū
uerba accipiunt. quā spe sēs sonat. & diuinos eos q̃ sicerum mētis suē
mecta fuerē. q̃si uera pnuntiant. absq; diuinorū ūbor. auctoritate
Hoc. Q uicūq; sēptas ñ ita intelligit ut re uerītas hr̄. uāā aeris cō-
medit. Ut in epla ad ephesios. Reprehendunt̄ epi q̃ filios suos sēlarib̄
Legant epi. pbri. q̃ filios suos sēlarib̄ litās erudiunt. erudiri litās
& faciunt illos comedias legē. & mimorū turpia sēpta cantare de
ecclāstici supub̄ forsitan eruditos. & qd̄ in corbonan ppecto urgo
t uidua t substam suā totā effundens quilibē paup obtulerat hoc
calendarū strenā & saturnaliū sportulā & minerale mūs. gram-
matici & oratores aut in sūpitus domesticos. aut in tēpli supē aut sor-
didū pānit̄ in uetū. Hedi sacdos ipsos sēl fuit. si. q̃a filios suos ñ erudiunt
mōnis disciplina & correctione supin̄ ceedit. & moriūt̄ ē. hoc ptinet
de pbiis ecclāstici. Beat̄ ieronim̄ ab anglo ē vlat̄. q̃a ecceūs libū
Legim̄ de beato ieō. qd̄ eū legē libū ecceūs ab anglo legebat.
correctus ē eo qd̄ uir xpian̄ paganos fragmentis mundē. §. Hinc &
filū ille prodigus in euangelio reprehendit̄ qui de siliquis quas porci manducabant
uentrē suū implere cupiebat. Hinc & origenes emiphes & ranas q̃d̄ egypti
peiis s̄ uanā dialectica garrulitatē & sophistica argūēta intelligit.
Ex q̃b̄ omib̄ colligit̄ qd̄ ñ ab ecclāstici sēlarū litārū querendū sit pnā.
s; ēē legit̄. qd̄ moyses & daniel omni sēa egiptior. & chaldeorū eruditi
fuerīt. legit̄ & qd̄ pecp̄ dñs filiis isrl̄ ut spoliarent egiptios auro & argento.
moralit̄ intruens nos. ut siue aurū sapie siue argentū eloquentie apud
poetas inuenerīt. in usū salutifere eruditionis uertam̄. In leuitico eū
pmitat̄ mellis. i. dulcedinē humane eloquentie dno iubēt̄ offerre. Magi
q̃q; tria munera obtulerē dno. in q̃b̄ ñ nulli tres partes philosophie uoluī
intelligi. Denq; in expositione psalmi cassiodorus testat̄. omis splendor
rethorice eloquentie. omis modi poetice locutionis. q̃libē uarietas decore
pnuntiationis a diuinis sēptoribus sūpsit exordiū. Hinc & ait ambr̄. sup
eplam colossensiū. Omis ro signe sēie uel & creature ūtute meo ē q̃ē cap̄
carū & auerī. ut q̃ hē nouit mēb ubi querat. q̃a h ē pfecta uirtē & sapia.
quē q̃d alibi querit̄ hic pfecte inuenit̄. In daniele & salemone ostendit
infidelib̄ se auctorē tōtī sapie qd̄ infideles ñ putant. q̃a ñ legunt in
euglis & ppbis astrologiā & alia huimodi que despecta s̄. q̃a mēb
ualent ad salutē. s; mirum metrorē & dū inbis student. curā animē
ñ habent. q̃ ē xpm nouit. thesaurū sapie & scie inuenit. q̃a id nouit
qd̄ utile ē. Hinc & beda ait in libro regū. Non pbent̄ clerici sēlarib̄
Turbat acumen legentū. & dehinc cogit litās erudiri.
qui eos alegendis sēlarib̄ libris omnimodis existimat pbendos.
Inq̃b̄ siq̃ inuenta s̄ utilia sunē licē. aliequin moyses & daniel sapia
& litās egiptios & chaldeos ñ peterent̄ eruditi. quos tn superstitiosis
simul & delicias horrebant. nec ipse magister gentiū aliqt̄ ut poetis
suis t sēpturis indidisse ut dicit. §. Cur q̃ legi pbent̄ que tam
rationabilē legenda pbant̄. s; sēlares litās quēdā legunt ad uolup
tatē poetarū figūtis & uborū ornatu delectati. quēdā ad eruditio
nē suā eas addiscunt. ut errores gentiliū legendo detestent̄. & utilia
que inter inuenīunt ad usū sacre eruditionis inuertant. tales laudi
bilē sēlares litās addiscunt. Non bent̄ gg. ēpm quendā ñ reprehendit
qd̄ eas didicerīt. s; q̃a ꝗ ē ēpale offīm plectione euglia grāmatica expo
Lnetur ppto. Hinc & ambr̄ scribit supiuā. Non pbeant̄ clerici seu
legim̄ aliqua ne legant̄ legim̄ nesciōrū. Lares litās legē.
legim̄ ñ ut teneam̄. s; ut repudiem̄. hoc ieē sup eplam aduū. Grāma-
Siq̃ grāmatica arte tuta legenda ē. vpta sac sēptura intelligat̄.
noūt t dialectica. ut recte loquendi rōnē hīt. & mēt falsa &
uera diiudicē ñ impbum̄. Geometria aūt & arithmetica & musica
hīt in sua sēa uerītatē. s; ñ ē illa sēa pietatis. Sēa aūt pietatis ē nosse

legē sēptās. & intelligē ppias. quēlibet credē aplos ñ ignorare. grāma
tica. aut doctrina potest phiēe adunta. dum fuerit in meliorē usus
assumpta. Ut. Exemplo danielis pdat ñ ēe pecēm selarib intrās eru
Qui de mensa & uino regis nolunt cōmedere ne polluant. utq; dis.
si sapiam. atq; doctrinā babilonios seirent ēe pecēm. nūq; acquiescēt
discere qd ñ licebat. Discant autē ñ ut sequant. s; ut iudicent. atq;
iuniceant. quom si qspiā adūs mathematicos uelit sēbe impēre mathe-
maticos risui patent. & adūs philosophos disputant. si ignorē dogma-
ta philosophorū. Discant q ea ñtte dogmata. doctrinā chaldaicā. qua &
moyses omnē sapiā egyptiorū didicerat. Ut. Siqndo eorūm intrarū selarū
recordari. & aliq exhis dicē quē olim omisim ñ nrē ē uoluntatis. s; ut ma
dicā grauissimē necessitatis. ut pbem quē a sās ppbis ante multa sēla
pdicta s. tam greco; quā latino; & aliarū gentiū intrās iuenit. Ictē ex
sinodo eugenii pp. Magistros & doctores ēpi ignis locis instituat.
De quibdā locis adnos relatē. neq; magistros. neq; cuā inuenim pstu-
dio intrarū. Ideo ab uniūsis ēpis subiectis plebib & alis locis in qb
necessitas occurrerit. omni cura & diligentia habeant. ut magistri & doc
tores ēstituant qui studia intrarū liberaliūq; artiū dogmata assidue
doceant. qa in dis maxime diuina manifestant. atq; declarant manda
ta. Ictē aug. in libro xl manichei. Auctoritatib gentiliū eos uanitas
Siqd uen de dō sibilla l orpheus. aliq; gentiū retundat. atq; iuniet.
uanes aut philosophi pdixisse phibent. uaē qdē adpaganos uanitatē
renuncianda. ñ tñ adistos auctoritatē ipēplandā. Quantū eū distat de
xpi aduentu int pdicationē angloū. & ipsionē demoniū. tñ int auctori
tatē ppharū. & curiositatē sālegū. Ictē clemens. Ad intelligentiā sacrā
Relatū ē nob. qd qdā inuis sēptās. selarū intrās. prima ē necessaria.
partib cōmorantes. sanis doctrinis adūsant. & pur est indē ñ sēdm
traditionē patrū. s; iuxta suū sensū docere uident. Multas eū qdā ut
audiuim urārū parui ingeniosi homines exhis quē legunt uen similitu
dines capiunt. & ido diligentē obseruandū ē ut lex di eū legit. ñ sēdm
ppā ingenii utrutē l intelligentiā legat l doceat. Sunt eū multa
uerba insēptis diuinis q possunt trahi adeū sensū quē s unūsq; ipsūpsit.
s; ñ oportē. Non eū sensū extrinsecus alienū & extraneū debent qrere
ut qq in ipsū ex sēpturarū auctoritate inferant. s; ex ipsis sēptis sensū capi
uentant. & ido oportē abeo seiam discē sēpturarū. q eā amatoribus sēdm
uentatē s traditā seruat. ut & ipse possit eā q recte suscep cōperenter
asserere. tū eū ex diuinis sēptis integrā qt & firmā regulā uentatis
suscepit. absurdū ñ erit si aliqd exerudtione cōmuni ac liberalib stu
dis quē forte in puericia adtigit ad assertionē uentiuminis l dogma
tis inferat. ita tñ. Vubi uera didicit falsa & similitata declinet. Ictē ysido
rus in libro sententiarū. Quare pbibeat. kan poetica figūta legē.
Ido pbibet xpiani legē figūta poetarū. qa pollicitatīta fabularū ni-
miū mentē excitant ad incentiua libidinū. Nonsolū eū thura offen
do demonib immolat. s; & eos dicta uberiū capiendo. §. Vt itaq;
ex pmissis appare. ingenia sacēdotib semp debent ēe adūsa. quio eū igno
rantia eccli alis diuinis prestare oqnt. ambo infouea cadunt. Vn
dr in psalmo. Obscurent oēli eos. ne uideant. & d. e. s. inclina. Cū eū obscu
rant illi q petant. ad ferenda onera pecēos. facile sequentes inclinant.
Laborandū ē itaq; sacēdotib. ut ignorantia a se q̄ñ quandā pestē abici
ant. Dicat eū seruus nesciens uoluntatē dni sui & ñ faciens dicat. uapu
lare paucis. ñ hoc de omnib generaliter intelligit. Et eū ait apls. q ignoro
rat ignorabit. qd de eo intelligendū ē q noluit intelligē ut bñ agēt.
Vn aug. ait in libro questionū. ñ omis ignorans innocuus ē a culpa. Ille
eū ignorans potē excusari apēta. q qd discēre ñ inuenit. Illis aut hoc
ignosci ñ potest. q bonē a q discēre opam ñ dederunt. §. Cū itaq;
uoluntaria ignorantia omib sit noxia. sacēdotib ē periculosa. Vn intro-
D. xxx. viii.
letano gelio legit. Sacēdotib maxime ignorantia ē uitanda.
Ignorantia mat eunetq; erroē maxime sacēdotib di euitanda ē q docen
di offīm in pplo di suscepunt. Sacēdotes eū legē sēat sēptās āmonentur
paulo aplo dicente ad timotheū. adtend lectioni. exhortationi. doctrinē
semp pmane inhis. Sciant q sacēdotes sēptās sēās & canones. & omne op
eos in pdicatione & doctrina instituat. atq; edificent eunctos. tam fidei
scientia. quā opum disciplina. Item ex eōdē. Officialē libellū ab ēpo
accipiant. pbri eum ordinantur:

P.

Quando pbri in parrochias ordinantur. libellū officialē a sacēdote suo
accipiant. ut ad ecclias s deputatas instruen accedant. ne pagio
ranam. & in illis diuinis sanctis offendant. cū v adlectanas l ad ualiū
uenerint. fonte ēpo suo reddant. qlit offm suū celebrent l baptizent. Ictē
Leo pp ēpis ystantinopolitanis. Insenia sacēdotū excusatione l uenia ē
Si uitatis uidet intolerabilis ista. quantomagis ihis q pstant indigna.
nec excusatione ē digna. nec uenia. Ictē ecclesiis orthodoxis omnib ēpis.
Nulli sacēdotū licet canones ignorare. Canones ñ licet sacēdotib igno-
nec quisq; facē qd patrū posit regulis obuiare. Quē eū anob -rare.
res digna seruabit. si decretalū norma instituto; palio; libertū licentia
ppis pmissa frangat. Ictē ex dictis aug. Quē s sacēdotib necessaria
Quē ipsis sacēdotib necessaria s addiscendū. i. sacēntiū. adsciendum.
Lib. lectionari. antiphonari. baptisterii. cōputi. canon penitentiali.
psalterii. omdie porcūli anni. dies dieb & singlis festiuitatib aptē.
Ex quib omnib si unū defuit sacēdotis nomen uix in eo ēstabit. quia
ualde periclose minē singlie s. quib dr: Si cecus ceco duerit prestabit.
ambo infouea cadunt. Ictē ex. viii. sinodo. Quē oportet sare eū q ēpe ē
Omis psallentes rgmintum d. in institutionib tuis. m. ordinand.
ñ obliuiscat. s. tuos. Qd omis quidē xpianos obseruare saluberrimū ē.
s; peque hos qui ecclastici ā ipsecum s dignitatē ipsā distinim omnē q
ad ēpat pueniend ē gradū omib modis psalterii nosse. ut exhoc & omis
clerus q sub eo fuit moneat & imbuat. Inqrat autē diligentē a metropoli
tano si in pmptu hat legē seruabilē ñ transitorie. tam sacros canones
& sōn eiusdm qui dicunt apli libri. & omnē diuinā sēpturā. atq; sā
mandata ipsequare. docere pplm s cōmissū. Subia eū sum sacēdotū ipsi s
doctrina diuinitē tradita. i. uera diuinarū sēpturārū doctrina. quēadmodū
magni phibet dionisi. Qd si discepauerint. & ita iudicent facē & docē minime
sponderint. nullatenus ipsecret. Aut eū ppbis ds. Tu scīam repulisti.
& ego repellā te. ne sacēdotio fungaris mihi. Ictē ex ysal. carthag. iii. de
Placuit. ut ordinatis ēpis l clericis. pri. a ordinatoribus suis eodem.
decreta ysidiori. autib eos inculcent. ne se aliqd ipē statuta ysidi pen
tent fecisse. Item. Leberinus pp. Sacrē sēptē inherentes ñ obscurant
Sicut stellas oēli ñ extinguit nox. sic ñtes fidelis imāgitate mundana.
inherentes firmamēto sacrē sēpturē ñ obscurat mundana imāgitas.
Ictē ieremias. Ignorantia sēpturārū ē ignorantia xpi.
Si iuxta apīm paulū xpe di uirtus. & di sapia ē. ignorano sēpturārū ē
ignorano xpi. Ictē greg. in moralib. A di no sciunt l ignorant q ea q di s
Qui ea quē di s sapiunt. a di sapiunt. & qui ea quē di s nesciunt. sapiunt l
a di no nesciunt. paulo adtestante qui ait. Si qs ignorat. ignorabitur.
Idest. quicūq; fuerit ē in culpa. sapiens erit imperita. Ictē aug.
Non q aliqd
Quisq; errare quanta nescit s; q putat scire se d nescit errare pdest.
possum eū cauendū sit. ñ solū in maioribus uerū ē. in minoribus rebus.
nec mīs rerū ignorantia posit errari. ñ tñ ē ipsequens. ut ē minuo errē
quisq; aliqd nescit. s; q qisq; se existimat scire qd nescit. Ipso uero q ppe app
bat falsū. qd erroris ē pprū. Ipsa ūtam inquare q; erre. inquit plurimū.
nā iniuria cadēq; re & nescientia scientis & errantis ñ errant recta ratione pre
ponit. In diuersis autē rebus. i. cū iste sent alia. ille alia. & iste unusq;
ille nuī unusq. ul ē nocua. quis non mens quē ille sent ei pferre necessi
tatem. Sunt eū quedā. quē nescire melius est quam scire. §. S ed
hoc pignorantia grammatice aut aliqd uiciosū pferant pbri ul ēpi.
ñ tam ido ascolastici s despicendi. quia mox uita magis quā vbox
s pcauenda. Vn aug. in libro de catechizandis rudib. Non sit mannaire
Sedulo monendi s scolastici scolastici ecclasticā simplicitatem.
ut humilitate indum xpiana discant. ñ sentire quos cognoscunt
mori uita magis quā uerbox. uitare. s; cordis casto linguam
exercitatā ñ pferre audeant. quā & pferre pscuegant. Illis eū maxime
utile ē nosse ita ē ipponda uerbis sententiā. ut ipponit animus
corpori. Exequo fit. ut ita malle debeant uiciosi quā disertiores
audire sermones. sic malle debent prudentiores quā formosiores
habere amicos. noverint & ñ ē uocē ad aures d. n. animi effectum.
Ita eū ñ irridebunt si aliqs antistites & ministros ecclē forte animad-
uerterint ul cū barbarismis & solecismis dm mutare ul ead vita
quē pnuntiant ñ intelligē. ytrbatēq; distinguēre. ñ qa ista minime
corrigenda s. ut ipls adid qd plane intelligit dicat. amen. s; qa pie

tolerandū. ⁊ abeat q̃ diuinitus ut sono in foro sic uoto in ecclia benedicat.
Itaq; forensis illa nūnq̃ forte bona dicendo nūq̃ in benedicendo dici potest.
Ite clericus. Epc ꝓt obprobriū senectutis aparuli ⁊ minimi discere ñ
Nullus eōs ꝓt obprobriū senectutis & nobilitatē generis aparuit & minimus erudiuit. ⁊ q̃d forte ē utilitatis ad salutē mētis neglegat. Qui enim
rebellit unum. & dicit aut age bona recusat. magis diaboli quā ad mēbrū
.Q.XXX. ē ostendit. & poti infidelis quā fidelis ē monstrat. ℣. Ecce plenane
.VIIII. ꝑbatis q̃d sacerdotis oportet litterarū tam sacrarū quā secularium ē ꝑitos. Hyne
querit an secularū negotiorū oportet esse hi ꝓtā. hanc plātis necessariā
ē mutus modis ꝑbat. Debent enim plātis subditis ñ solū spiritalia. ⁊; ⁊ā
carnalia subsidia ministrare. exēplo. epi. q̃ turbas sequentes ñ solū ūbo docebat. ⁊; & uirtute sanabat. ⁊ corporalib alimētis reficiebat. Vt aūt plātis
h oīa ꝓficere plene possint. secularū negotiorū oportet esse hi sollicitū.
ut eorū cautela & ꝓcelle seruent indemnes. & cuiq; necessaria ꝓ suo modo subministrent. Vñ q̃dā in ēpm electi abierūt q̃q. ꝓ sua simplicitate repellit. ne ei occasione rei ecclie dilapidarent. Vñ id scribit nobilib
cuiusdā neapolim. Secularū negotiorū impta ñ ⁊ in ēpor ordinandi.
Petrus diacon quē auob electū asserunt. omnīm ut dr simplex ē. &
nostis q̃a hi ꝓt talis in regimine debet arce ꝓstitui. q̃ ñ solū de salute animarū uerū & de extrinseca utilitate & cautela sciat esse solicitus. ⁊ O portae quoq; epm ē ornatū & hospitalē. ornatissima ecclia
uirtutes debent intelligi. quę a dno regiminiū dū dr. Sacerdotes ei induā salutari. Vñ in ueh. t. uatis uestib exceptis dni sacerdotes
ornati legunt. q̃a multimodis uirtutib debet splendere uita pontifi
cis. vt gradu ꝓferat decore. quē abeo ñ accep. Non enim loca. ⁊; uita. &
mores sēm faciunt sacerdotē. Qui exoffo susceptū ñ licentiā peccandi ⁊;
necessitate bene uiuendi se nouerint assecutos. Vñ simach ꝓpat.
Nonnos officiū sacerdotū ñ ꝓfert ⁊; adimit licentiā diuinandi.
beatū petrū sic dicit dno eū sed ꝓuilegio l. successore
ei peccandi iudicam licentiā suscepisse. Ille pennē meritorū dotem
eū hereditate innocentię misit ad posteros. q̃d illi ꝓcessū ē paucis
licet a illos ꝓtinet. quos par ꝓfectionis splendor illuminat. q̃ eū
sēm ē dubitat. quē apex tantę potestatis adtollit. Inquosi desuntq̃
bona acq̃sita ꝓmeritū sufficiunt q̃ a loci ꝑdecessore testantur. aut eū
claros adh̄ fastigia erigit. aut q̃ erigunt illustrat. Ite ieu. Filii seōr
Non ē facile stare i loco petri &c. p. 1. tenie ⁊. q̃ excercent opa eor
cathedrā regnantū eū ⁊c. q̃a hinc dr ñ seōr filii ⁊. q̃ tenent loca
seōr. ⁊; qui excercent opa eor. Ite. q̃q. Mor nobilitas ñ loci l. genis
Nos q̃ ꝓsumi. ñ ex loco l. genis dignitate ⁊; mor sacerdotes notificat.
nobilitate innotescere debemi. nec urbū claritate ⁊; fidei puritate.
Ite anastasio ꝑbro. Non loca l. ordines ⁊; merita nos do ēiungunt.
Non loca l. ordines ecclarum nro ꝓximos nos faciunt. nos aut merita
nra bona ꝓiungunt. aut mala disiungunt. Ite iohis crisostomi.
Homo ꝓpriam fortū eadit Magnitudo peccī l. dignitatis quēq; fortū
in peccem. ꝓt duas causas. aut ꝓt magnitudinē peccī. Deinde
aut ꝓt altitudinē dignitatis. Ite exegetis bonifacii mtis. Dānat
Sup suę & ffnę dignitatis apl q̃ suę & ffnę salutis ē negligens.
negligens reprehendit mundi ⁊ remiss in opib suis. & mtr in bono
tacuerunt. q̃d mag officit ⁊. & omib mehomini. ĩnum abiles ꝓpios
eruditi seeū duē pmo manapio gehenne cū ipso plagis mutus
memū uapulaturus. hui culpas ihe redargue ꝑsumit mortalis
mill. q̃ eunctos ipse iudicatis. anemine ē iudicand. ñ deprehendi
tur a fide deui. peui ꝓpetuo statu universitas fideliū tanto in
stantiū ortū quanto suā salutē post dm exilii incolomitate anim
aduertit ꝓpensi pendent. Ite aug. ad ualerium. Non ordines ⁊; uitę
Ante oīa pero. ut cogitae religiosa merita nos do cōmendant.
prudentia ufa. mehi ē in hac uita & maxime hi ꝓt facili & leui & hoib acceptabili epi aut pbri. aut diacon officio. ⁊; ꝑsumere atq; adulatione res agat. ⁊; mehi ap dm miserabili ⁊ tri & damnabili. rte mehi ē in hac uita & maxime hi ꝓt difficili labo
riosi periculosi epi. aut pbri. aut diacon offo. ⁊; ap dm mehi beatū sieo
in militē. q̃ ñ imperator iubae. Quis aut sit mod. nec a puericia.
nec abadolescentia mea didici. & eo ꝓt q̃ discere cepi uis in facta
ē merito peccor meor. Ha q̃d aliud estimē nesciō ut sed s locus

gubnaclor in tradet. q̃ postremū ueie ñ nouerā. Ite isidorus. Corrupit &
Sic uiri & mulieris adtrā trahit sacerdotū. in legalit ⁊ iuste fuerit
dagna ꝓiuncto tanū fac matrimonū. & sic duor copulatio unū fac
corp. ita clericū & sacerdotū unū faciunt porm. & clerico ⁊ sacerdo unū eqm.
q̃ oīa unū faciunt corp. qd enim corrupit & adtrā trahit. in legalit sequet.
& iuste uiuendo laudet. Ite ambe. de eodem
Illud admonere qd erat paradisū uir fuit ē mulier mit paradisū. ut adverat qd ñ loci
⁊ ñ genis nobilitate ⁊; dunc uniusq; gram ōpis ⁊. Denique erat paradisū i infer
— ori loco uir fuit mediator inuenit. & illa q̃ in medio loco hoc ē in paradiso fuit ē
inferior inuenit. Ite gg. Gratia non locus animam saluat.
Quelibet occulta loca sine gra anima saluare ñ possunt. qd aliqn impios q̃q
spiritū erratis electos. Ha Loth i ipsa ꝓpinqua euasit nit fuit immune
peccauit. ⁊; ista eur domi. eū maora nouim. Qd eū paradiso secundi. qd de eo
secuti. & in homo expadiso. & angls de celo peccando ceciderit. Ite. Sicut de
Adam prim homo de paradiso ꝓpeccō exit ē hoc ē q̃ nobilitate di. ase dicit.
nobilitate loci pnit. Ite sohis crisostomi. Non ē uere sacerdos omnis
Multi sacerdotes & pauci. ⁊: multi nōe pauci ope. q̃ nominat sacerdos.
Vide q̃ q̃n sedemus sup cathedra. q̃a ñ cathedra fac sacerdotē ⁊; sacerdos
cathedra. ñ loci sānat animā. ⁊; homo locū. ñ omnis sacerdos ses. ⁊; omis ses ē
sacerdos. Qui bn sedit sup cathedra. honorē accipit cathedre. Qui male sedet.
immuna fac cathedre. Ho mal sacerdos de sacerdotio suo acqrit cnm. ñ dignitatem. Immedio enim sedes. si q̃dē bn uixerit. & bn docuerit. & ꝓfm ministrat.
Si v bn docuerit & male uixerit. tunc soli ⁊ demnator et. Nam bn uiuendo
& male docendo ꝓfm ministrat. q̃m uiue debet. bene aut docendo &
male uiuendo dfm ministrat. q̃m te debet ⁊ dnare. Id. q̃ q̃q; desida
uerit ꝓmatū intra. inuenie ⁊ fusione mecio. nec mit seruos ⁊ deputabit. q̃ de ꝓmatu tractauit. nec unquisq; eor festinae q̃m alii maior
apparet. ⁊; q̃ omib inferior uideat. quo ñ q̃ fuit maior i honore ille ē
iustior. ⁊; q̃ fuit iustior. maior ille ē. ℣. Ecce q̃b oportet sacerdotē
ē ornatū moribus. prita oportet illū ē ornatū in exterioribus habitu uidel
& uiciū. habitu. ut nec fulgidis nec sordib se uestib ornae. Vestis aut
ieu. nec affectare sordes nec exhibere deliciae laude parium. q̃ tunde
uestib quā de eius intelligendū ē. Vñ aug. aut in libro de doctrina christiana.
Siquis rebus. Et moribus eor eū q̃b uiuum ut debem alimentis.
preeuntib restrictū uiti. quā se hnt mores eor eū q̃b uiuit. aut
imperant aut superiores ē q̃ q̃ v sic est uiti. ut meras ꝓsuetudinis
bonor in quos uersat exceedat. aut aliqd significat. aut flagitiosū ē.
In omib eū talib ñ usus rerū ⁊; libido in culpa ē. Id q̃ loci & tpib &
ꝓsonis ꝓuenit diligenti adtendendū ē nec temere flagitia reprehendam. Ken eū pot. ut sine aliq uicio cupidinis l. uoluptatis
prosissimis cibis sapiens utat. insipiens aut sedissima quęq; flamma
inuisissimū ardescat. & sani q̃q; maluerit more dni pisce uesci. quā
lenticulā. more esau nepotis abrahā. aut ordeo more uiuitq;. Non
enim ꝓtea cenauerat ⁊ nob pleraq; bestiae. q̃a uiliorib alunt escis. nā
in omib reb huiusmodi ñ excercū rerū natura q̃b utim. ⁊; excausa
utendi. & in appetendi. ul ꝑhibendū ē ul imꝑhibendū qd faciem. Ite
aug. sup epam iohis. Non cib ⁊; appetitus in culpa est.
Deliciae quelibet si absq; delicio peperint ñ officiunt. & uites si appetant accepit. impediunt ꝓfectū abstinentiae. Bauid enim aquam
ꝓpriā effudit. & helias carnes comedit. Id. i lib de ūb dni. Compa
Non cogant diuites suę infirmitatis ꝓsuetudinē aliqb cibi ñ cogant
pauperū cibis uesci. utant ꝓsuetudine infirmitatis suę ⁊; dicat
diuites uti.
alter se ñ alere posse. Si ꝓsuetudinē mutant egrotant. Hant sup
fluis. dent inopib necessaria. utant pcosis. dent pauperib uilia.
Id. in libro questionū euangeliū. Equanimitas tolerandi ñ usus l. abstinentia
Quod die dni in euangelio. iustificata ē sapia cibi iniusti etiam facit.
ab omib filius suis. ostendit filios sapię intelligere nec in abstinendo
nec in mandducando esse iustitiā. ⁊; inequanimitate tolerandi inopiā.
& tēpantiā. ñ se corrupendi atq; opportune sumendi l. ñ sumendi ea. quoꝝ
ñ usus ⁊; ꝓuisentia reprehendendū ē. Non enim intere omino qd alimentorū sumas ut succurras necessitati corpis. dū in ꝓgrias in
generib alimentorū eū quib ut uiuendū ē. neq; quantū sumas multū
interē cū uideam alioꝝ stomachū eū sanum. & esse in illi ꝓpi
paruo q̃ sacient ardent & intolerabilit & omano turpit inhiant.

alios autē plus poculo quā decet saciari. s; tolerabiliꝰ inopiā pati. vel ante bona posita epulas si id utiq; aut opus sit aut necesse sit cū tranquillitate aspice nec tangere. Magis q̄ interest. n̄ qd̄ vel quantū alimentorum ꝑ ꝯgruentia hominū atq; ꝑsone sue ꝑ ꝑsue ualitudinis necessitate quis accipiat. s; quanta facilitate ⁊ serenitate animi careat. cū hec vel oporteat vel necesse ē carere. ut illud maxime ꝯgruat cōpleat᷑. qd̄ apl̄s dicit. Scio ⁊ minui habere scio ⁊ habundare. ubiq; ⁊ in omnibꝰ imbutꝰ sū. ⁊ saciari ⁊ esurire ⁊ habundare. ⁊ penuriā pati. omnia possū in eo q̄ me ꝯfortat. Item ex ꝯcil. gangrensi.

Parsimonia. temꝑantia ciborum ⁊ uestiū n̄ dissolutio eorum laudat᷑.

Parsimoniā cū ueste humili sine gloriabant. sicut ⁊ ornatū ꝑt corporis diligentiā infuscatum laudam᷑. Dissolutos autē ⁊ fractos uestibꝰ ⁊ incessu n̄ recipimꝰ. parentē inpuratis domibꝰ n̄ excludentes. omnē locū dei in nomine edificatū honoramꝰ. ⁊ ꝯgregationē in ecclesia factā ad utilitatē cōmunē recipimꝰ. ⁊ bona opa que sup uires in frīs paupes exercent᷑ ꝑ ecclesiasticas traditiones beatificamꝰ. ⁊ omia que ꝯueniunt traditionibꝰ aplicas ⁊ sacris scripturis ꝑceptis in ecclesia fieri optamꝰ. Item grg.

Sub spē uirtutū sepe se uicia

Sepe uicia se ēē uirtutes mentiunt᷑ ut tenacia parsimonia. ingerunt᷑ effusio largitas. crudelitas zelus. iusticie remissio pietas uelit uideri. Item ex ꝯcil. cartag. iiii.

Mensis fidi ⁊ uite n̄ diuiciis ep̄alis auctoritas querit᷑.

Epc̄ uilē ——— subpellectilē ⁊ mensā ⁊ uictū paupē ——— habeat. ⁊ dignitatis sue auctoritatē fide ⁊ meritis uite querat. hospitiolū quoq; n̄ longe ab ecclesia habeat. Item.

Clerici ꝓfessionē suā ⁊ habitu ⁊ ex eode. ex eode.

Clerici ꝓfessionē suā ⁊ habitu ⁊ incessu ꝓbet. ⁊ ideo nec in uestibꝰ ⁊ calciamentis decorē querat. ꝑ. Sicut g̃ in ciuibus mores eorum cū quibꝰ uiuimꝰ obseruare monemꝰ. sic ⁊ de induuiis intelligendū ē. Scienū aliis dicit quisq; ꝯtēptꝰ his cū quibꝰ uiuit lautiora s; vel austeriora. s; ꝑ ceteris idumenta vel alimenta querit. aut intēꝑans sui ē aut supsticiosꝰ. Incessu uero debet sacerdos ēē ornatus. ut grauitate mentis motus maturitatē ostendat. Incōpositio enī corporis ut ait aug. qualitatē indicat mentis. Vn̄ historiographꝰ ille cū eius mutabilitatē describeret. cui ꝯscientia excitata curis uastabat mentē. Inter cetera ⁊ hoc notabile iudicauit. Incessus autē ei modo citus. modo tardꝰ. Hospitale uero sacerdotē ēē oportet. ne sit unꝰ de eorum. qbꝰ in iudicio dicet᷑. hospes erā. ⁊ n̄ suscepistis me. Quia enī scd̄m aplm̄ alios ad hospitalitatē inuitare debet. quomodo hospitalitatis exhortator poterit ēē. q̄ domū ꝓpriā hospitibꝰ claudit. Sicut enī sacerdos ꝑmū a seipso ⁊ a domestica sua ecclesia debet exigere qd̄ postea ꝓplis impet. si ꝑmū imitando xp̄m ipse debet facere qd̄ ꝓplm̄ postea doceat. necesse ē ut paupes hospicio recipiat. q̄ ad hospitalitatē facilius subditos suo exēplo adtrahat. Ordinandꝰ itaq; sacerdos ad memoriā reuocet. quomodo abrahā ⁊ loth ꝑ hospitalitatis opa deo placere ⁊ angelos hospicio recipe meruerunt. quomodo angeli sodomis hospitalē domū ingressi loth cū familia sua liberauerunt. quomodo clausas domos cū hospitibꝰ ingressi ignis ꝑdidit. quomodo ⁊ scd̄m ier. aliena rapere ꝯuincitur. qui ultra necessaria s; retinere ꝓbat᷑. ac sic se ꝑ opa pietatis instruat. ut ⁊ ꝑsentis uite subsidia. ⁊ eterne claritatis ꝑmia a dn̄o percipiat. Vtrūq; enī pietati ꝑmittit᷑. Vn̄ apl̄s scribens ad timotheū ait. Exercete te ipsū ad pietatē. nā corporal̄ quidē exercitatio ad modicū util̄ ē. Pietas autē ē util̄ ad omia. ꝓmissionē habens uite q̄ nunc ē ⁊ future. ab hac q̄sq; alienus fuerit in sacerdotē ordinari n̄ poterit. Sicut enī uidua in ecclesia recipi ꝓhibet᷑ que paupes n̄ recepit hospicio q̄ pedes sanctorum n̄ lauit. que omne opus bonū n̄ ē executa. multo magis s; ꝓhibendꝰ a sacerdotio. q̄ ab ope pietatis ꝓbant᷑ alienꝰ. Vn̄ q̄dā hospitalitatis opa despicientes in gangrensi ꝯcilio excōicant᷑. Sic enī in eo statutū ē.

Non s; despiciendi q̄ ꝯuiuia paupibꝰ exhibent.

Si quis despicit eos q̄ fideliter agapas. i. ꝯuiuia paupū exhibent. ⁊ ꝑpt honorē dn̄i ꝯuocant frēs. ⁊ noluerit cōicare huiusmodi uocationibꝰ paruipendens qd̄ geritur. anathema sit. ꝑ. Hinc ⁊ iohs euglista in epl̄a sua quendā diotrepē excōicat. q̄ nec paupes recipiebat. ⁊ recipientes de ecclesia eiciebat. In hospitalitate autē n̄ ē h̄nda electio ꝑsonarū. s; indifferenter quibuslibet sufficientibꝰ hospitales nos exhibere debemꝰ. Vn̄ iohis crisostomꝰ in epl̄a.

De recipiendis hospitibꝰ nulla debet ēē distinctio ⁊ ad hebreos.

Quiescamꝰ ab hac absurda curiositate ⁊ diabolica ⁊ pompatica. Sicut in clericū se clericū ēē dicat. si sacerdotē se nomine fecerit. Non enī sine periculo in talibꝰ indiscussa cōicatio ē. circa maiora uertit᷑ piculm̄. n̄ enī das s; accipis. Si uero ꝑ nutrimento postulat. ne talis examinet. quomodo abrahā hospitalē circa omes se

ostendebat. Si scrutator ēēt circa refugientes ad se nūq̄ angelos recepisset hospicio. Fortassis enī n̄ putasset eos angelos. s; cū reliquis repelleret. S; quia omnes recipiebat. suscepit ⁊ angelos. Non enī ex uita eorum q̄s accipis mercedē tibi retribuitur ē dn̄s. s; ex uoluntate ⁊ honorificentia multa. ⁊ ex misericordia ⁊ bonitate. ꝑ. Sed licet ipsa ꝯuiuia despicienda n̄ sint. tamen nec in ecclesiis celebrare nec clericos inde ꝯuocatos partes ex eis s; tollere oportet. Vn̄ in laodicensi ꝯcilio.

Clerici ad agapē uocati partem s; non tollant.

Non oportet ministros altaris vel quoslibet clericos ad agapen uocatos partē tollere. ꝓpt iniuriā que ex hac occasione ecclesiastico ordini poterit deputari. Item.

Non oportet in locis sacratis nec comedere nec accubitus sternere licet.

Non oportet in basilicis siue in ecclesiis agapen facere. ⁊ intꝰ manducare. vel accubitꝰ sternere. Item ex ꝯcil. cartag. iiii.

Nisi necessitate coacti in ecclesia clerici n̄ ꝯuiuent.

Nulli epi vel clerici in ecclesia ꝯuiuent᷑. nisi forte transeuntes hospiciorum necessitate illic reficiant᷑. ꝓpli ⁊ ab huiusmodi ꝯuiuiis quantū fieri potest ꝓhibeant᷑. ꝑ. Pudicus debet ēē sacerdos. ut ⁊ moribꝰ ⁊ uerbis pudorē in

D. xxxiii.

desinenter exhibeat. Vn̄ in canticis canticorum gene sponse. i. ꝑdicatores tamen cōparant᷑. Debet ⁊ gratiā docendi habere. q̄a uerbum ieronimus ait. innocens ⁊ absq; sermone ꝯuersatio quantū exemplo ꝓdest tantū silentio nocet. nā latratu canū ⁊ baculo lupi s; arcende. in epl̄a ad ... doctrina discretū ēē rectorē oportet. ne aut tacenda ꝓferat. aut dicenda taceat. Vn̄ grg. xv. capl̄o cure pastoral. ait.

De discretione ꝑdicationis ⁊ silentii.

Sit rector discretus in silentio. util̄ in uerbo. ne aut tacenda ꝓferat. aut ꝓferenda reticeat. Nā sicut incauta locutio in errorē ꝑtrahit. ita indiscretum silentiū eos q̄ erudiri poterant in errore derelinquit. Sepe namq; rectores ꝓuidi humanā amittere gratiam formidantes loq̄ libere recta ꝑtimescunt. ⁊ iuxta ueritatis uocē nequaquam iā gregis custodie pastorum studio s; mercennariorum. uice deseruiunt. q̄a ueniente lupo fugiunt. dū se sub silentio abscondunt. Hinc namq; eos ꝑ ꝓphetam dn̄s increpat dicens mysena. Canes muti. n̄ ualentes latrare. Hinc rursū queritur dicens in ezechiele. Non ascendistis ex aduerso. neq; posuistis murū ꝑ domo isrl̄. ut staretis in ꝑlio in die dn̄i. Ex aduerso quippe ascendere ē. ꝓ defensione gregis libera uoce huius mundi potestatibꝰ ꝯtraire. ⁊ in die dn̄i in ꝑlio stare ē. prauis decertantibꝰ ex iusticie amore resistere. Pastori enī recta timuisse dicere qd̄ ē aliud quā tacendo terga ꝑbuisse. qui nimirū si ꝑ grege se obicit. murū ꝑ domo isrl̄ hostibꝰ obponit. Hinc rursū delinquenti ꝓplo dicitur in trenis. ꝓphete tui uiderunt tibi falsa ⁊ stulta. nec apiebant iniquitatē tuā. ut te ad penitentiā ꝓuocarent. Ꝓphete quippe in sacro eloquio nonnūq̄ doctores uocant᷑. qui dū fugitiua ēē ꝑsentia iudicant. que uentura sint manifestant. quos diuinus sermo falsa uidere redarguit. q̄a dū culpas corripe metuunt in cassū delinquentibꝰ ꝑmissa securitate blandiunt᷑. q̄ iniquitatē peccantiū nequaquā apiunt. q̄a ab increpationis uoce ꝯticescunt. Clauis quippe apitionis ē sermo correptionis. q̄a increpando culpā detegit. quā sepe nescit ipse etiā q̄ ꝑpetrauit. Hinc paulus ait ad titū. ut potens sit exhortari in doctrina sana. ⁊ eos q̄ ꝯtradicunt redarguere. Hinc ꝑ malachiā dicitur. Labia sacerdotis custodiunt sciam. ⁊ legē requirent ex ore eius. q̄a angelus dn̄i exercituū ē. Hinc ꝑ ysaiā dn̄s admonet dicens. Clama ne cesses. quasi tuba exalta uocē tuā. Preconis quippe officiū suscipit. quisquis ad sacerdotiū accedit. ut an̄ aduentū iudicis q̄ terribiliter sequitur ipse. s. clamando gradiat᷑. Sacerdos uero si ꝑdicationis ē nescius. quā clamoris ē uocē daturus preco mutus. Hinc ē qd̄ sup pastores ꝑmos in linguarū spē sp̄s scūs insedit. quia nimirū quos repleuit de se prompte loquentes facit. Hinc moysi ꝑcipitur in exodo. ut tabernaculm̄ sacerdos ingrediens tintinnabulis ambiat᷑. ut. s. h̄at uocē ꝑdicationis. ne supni inspectoris iudiciū ex silentio offendat. Scriptū quippe ē ut audiat᷑ sonitꝰ quando ingreditur sanctuariū in conspectu dn̄i. ⁊ n̄ moriat᷑. Sacerdos namq; ingrediens vel egrediens moritur. si de eo sonitꝰ n̄ audit᷑. q̄a irā ꝯtra se occulti iudicis exigit. si sine ꝑdicationis sonitu incedit. Apte enī tintinnabula uestimentis illius describuntur inserta. Vestimenta ⁊ enī sacerdotis qd̄ aliud q̄ recta opa debemꝰ accipe. Ꝓpheta testante q̄ ait in psalmo. c. xxx. vi. Sacerdotes tui induantur iusticia. Vestimentis itaq; illius tintinnabula inherent. ut uite uiā cū linguae sonitu ipsa quoq; opa sacerdotis clament. S; cū rector se ad loquendū ꝑparat. sub quanto cautele studio loquatur attendat. ne si inordinate ad loquendū rapit᷑. erroris uulnere audientiū corda feriant᷑. ⁊ cū fortasse sapientē se uideri desiderat. unitatis cōpagē insipienter abscidat. Hinc namq; ueritas dicit in marco. Sal. Habete in uobis sal ⁊ pacē habete inter uos. Per sal quippe uerbi sapientia designat᷑. Qui g̃ loq̄ sapienter nititur.

Item ex decretis beati benedicti abbatis. Omnino n̄ fiat ... dn̄s nec ... q̄ aliud gerens aut credas quā q̄ decreui laudibꝰ ꝑmitat. Item aug. ex eode. In monasterio prece ꝯuenda ⁊ psallenda ... agenti q̄ in ... ⁊ opa magis ꝑponit ꝯuerbo.

magnope metuat. ne ei eloqio audientiu unitas offendat. Hinc paul
at adromanos. Non plus sapere quam oportet sapere sed sapere ad sobietatem.
Hinc i exodo msaedotis uestes iuxta diuinam uocem tintinnabulis mala
punica iungunt. Quid enim per mala punica. nisi fidei unitas designat.
Iam sic in malo punico uno extern corticem multa interna grana continent.
sic in uno seo ecclesie populos unitas fidei tegit. quos intus diuersitas mori
tum tenet. Ne quid rector meum adloquendo pruat. hoc quia primum
psemet ipsa ueritas clamat in mareo. Habete salem in uobis et pacem
inter uos. ac si figuratie phabitu saedotis dicat. Mala punica tintinna
bulis iungite. ut pomum quod dicitur unitate fidei cuncta obseruatione
teneatis. Intendendum quoque est sollicita intentione rectoribus. ut abeat non solum
prua nullum sed nec recta quidem nimis et inordinate proferant. qua sepe
dictum uitet predicti cum ad corda audientium locutus meritum oportuna
tate leuigat. et auctoritate sui. Hi eadem locutus inquiunt. quod seruire
auditoribus ad usum proficiat ignorat. Non ben pmoysen dr in leuitico.
Vir qui fluxum seminis patitur immundus erit. In mente quippe audientium
semen sicute cogitationis est audita equalitas locutionis. qua diu
pauite papie sermo. cogitatio mente generat. Non ab hui mundi
sapientibus in aenib apostolorum predicator cuiqui seminuerbi et uocat.
Qui quod fluxum seminis sustinet. immundus asserit. quia multiloquio
subdit ex cose inquiunt. quod si ordinate pmeta recte cogitationis
plen edit audientium corde potuisse. dumque tneutur plocu
tate diffluit. non ad usum geniis sed ad immundiciam sen fundit. Non paul
quoque eu discipulum de instantia predicationis admonet. dicit ad timotheum
epla secda. testificor coram deo et ihu xe. qui iudicatus est uiuos et mortu
os. et aduentum ipsi et regnum eius. predica uerbum. instta oportune importune.
Dicitur importune pmittere oportune. qua scilicet apud auditoris mente ipse sua
utilitate se destruit. sicut importunitas oportunitate nescit. Hec ori
genes. Istud intuitur pegrus apostolus dicere in mandato eleonitus.
Porro et omnibus fratribus et sororibus commendo.
Inmandatis habent ut uenientes adeuitate discant pri quis mea
dicti sint. ut apud eu eadem sumant. quinto magis nosse oportet. qui quisque
sit si eum immortalitatis verba credenda sint. Sollicite enim cite debent ne
margaritas mias mittant ante porcos. si; ob alias causas utile est huiusmodi
hire notitia. Si enim sacra in has de quibus non potest dubitari quod bona sint offendat
et inculpabilis. hec non sobrii. si mitheori. si iusti. si mitis. et humani et qui
uiuaq; bona nutit ambigere te pseqnis uidebit. ut ea quae obtinere bona
uitantur et quod deest fidei et seie pfecit et mlto maculari et uita vi
debit quae est intelligi plubilis ondet. Si uero mhi quae pulla sed peccatis
inuolutus pmanere et inquinati non me oportet aliquid de secretionib
et remotis diuine saeci ploqui. sed magis pretiari et suenire eu qui desi
nat peccare et aet suos auitens emendare. quod si ingesserit se pnuscerit
nos diete quae eu nim recte agunt non oportet audire prudenti eum
debent eludere. Iam nich eio respondere auditoribus. ea utile non uidet.
ne forte estiment nos responsionis penuria declinare certam. et
fides eorum ledat non intelligentiu ppositu nrm. Hec anadect. Verba predi
Sicut autem obiid multos eationis pseentorib plati non subtrahant
infestare doctores. ut eos pdant non ipsa tm doctores inquiunt
uires subpeunt aretia emulatione et bona intentione recedere
debent. seientes. quod beati a pseentione p. ppe rnea. Hec. gg. uenerino
epo. Non est mundus a sanguine subiectorum qui dei siluu illis non annun
Ephesius paulus dicit. Manus meae mundae sed a sanguine omnium usm. et.
Non enim subterfugi quo minus annuntiarem omne siluu dei uobis. Mundus
quoque a sanguine eorum non esse. si eis dei siluu pnuntiare noluisse. qua eu in
erepere delinquentes noluerunt. eos peuldubio taecendo pastor occi
dit. Hec meolaus pp. Ecce dispensationis penam meuitit predicator qui
Dispensatio est nobis celestis seminis inuentia ve non sparserimus.
uel tacuerimus. Quid enim eleonitus uas formidet et clamet. quinto magis
enim ubet exaguo metuendum est quinde sit non leue discrimen iudicii.
pontificibus siluisse quod egerunt. ita his quod absit non mediocre periculum
quod eu debeant parere despiciunt. Parituque observare de
bet sacerdos. ne indignis et non intelligentibus secreta mysteria sua
predicatione reserare metuat. Qui enim ea docet quae ab auditoribus
intelligi non ualent. non eorum utilitatem sed suu ostentationem facit.
Non in expositione beati immaculati dr. Verum est animi indignis

secreta uulgare. quod fit. uel loquacitate meuita. dum sine uidi
cio uolut irreuocabile uerbum. uel adulatione ut ei placent eu
secreta reuelat. uel uetatione seie ut plura scire uideantur. In
quibus omnibus profecto datur intelligi. quanta debet esse discretio
in predicatione saedotis. quasi forte caruerit tamque torto naso sae
dotalis officii iudicat indignus. Cum autem uiolentus est prohibet
gulae intemperantia neque hir permittit. neque ebrietas prohibet. et uoluta
tas permittit. Utrique enim uitia opa tenebrarum apls numeratur scribens
romanis. non in comessationibus et ebrietatibus. Venter nam quae iguuies ad
luxuria facile pducat. et omne opus bonum dissoluit. Non et uent et ge
nitalia sme ipsis uenia s. ut ex uenitate membrorum ipsa uelli
gatur uiciorum. Hinc et nabuzardan pnceps coquorum muros hierusalem deli
xisse legitur. qua uenit eum coquorum multitudo deserunt. ecclesia uirtutum
adsolum reducit. Saedos nam de alterno uiuere non luxuriam permittit.
Sunt autem comessationes non solum saedotib sed laicis nocte. quae festiuas
dies et sollemnes non alitur se digne celebrare putant. nisi comessationib
deseruiunt. Non enim scribit ad auditum epm. Non est uacandum comes
Comessationes et ebrietates ita necesse putant
tionib et ebrietatib
et uenere ut in honore beatissimorum martum non solum pdies sollemnes
quod unusquisque non lugendum uidet. quod non carnes oculis
sed et cotidie celebrent. Ut post paucea. Non quod
aspe quantum estimo non durtes non m pnitiose
ista tollunt. magis docendo quam iubendo. magis
monendo quam minando. Sic enim agendum est cum multitu
dine. Seuertas autem exercenda est in peccata paucorum.
et siquidem minam. cum dolore fiat. de septuris commando undei
furuta. nemos ipsi in ipsa potestate sed dis in ipso sermone timent.
Ita pri monebunt spuales et spualib pxim. quos auctoritate et
lenissimis admonitionib quidem sed instantissimis cetia multitudo
frangatur. Hec ex seil laodicensi. Nulli clericorum aut pnitentium
Non oportet clericos seruientes apbris tabernas uiae
usque ad diaconos et demeepi ordinis ecclasti ei usque ad omnes mi
nistros aut lectores. aut exorcistas. aut hostiarios. aut psalmistas.
aut et eos qui ipposito pnitentiae s tabernas intrare. Hec ex. vii. si
Nulli Deponat clericus qui tabernu aut ergastulu hire voluit. Non
clericis licere tabernas intrare aut quasternu. Si huiusmodi
tabernu ingredi inhibet. quinto magis alius ministrare mea. Si qui
tale quid fecerit. aut cesse. aut deponat. Hec. Nisi necessitate
Clerici edendi et bibendi compulsi eliei tabernas non ingrediant.
causa tabnas non ingrediant. nisi peqrationis causa necessitate
compulsi. Hec gg. natali epo. Corrpiendo est epe qui uinum occupat.
Multus aburbe tua uenientib fr. Ime didici pastorali cura
derelicta solus te uinum occupatu. quae audita non credierem.
non hec actionu tuarum expuntur apparere. qua neque. lectionis stu
deas. nequaquam exhortationi inuigilet. sed ipsu quoque usu ecclasti
ei ordinis ignoret. hoc est testimoniu quod est subquib est postus
seruare reuerentia nescire te affirmant. Ad eum. Hec. d code.
Conuiuia. quae ex intentione impendendo caritatis fiunt
recte una fratrum misus epistol laudat. sed non secundu est quod tume
excantur uetaret pdeunt. cum mens nulla absentiu una mordet
nullo ex risione reprehendit. nec mens manet sed aniu negotiis fabule
sed verba sae lectionis audiunt. cum non plus quam necesse sit seruit corpu
sed sola eius infirmitas refiert. ut adus excerendae uirtutis habet. Hec
ita quoque suos minus uinum agitus. abstinentiu fatetur magistri ehs.
Item. Quam ex simbolis conuiuia non celebrent. Hec ex seil laod.
Non oportet ministros altaris et quosubet clericos aut et laicos
christianos ex simbolis quae uulgus conuiuia appellat conuiuia
celebrare. Hec ex seil toletano. iii. Sacru sepulcrum lectio saedotu
Proreuerentia dei et saedotu id universa lib uinum sep adnitetur.
statuit synod. ut qua solent crebro mensis ocasse fabulae interpo
nomini saedotali uinum lectio diuinarum sepulcrum misteriis
hoc enim et animae edificant adbonum. et fabulae non necessitate prohibent.
Hec ex seil marum pp. d sferis nec uinum facere nec ab hora diei tui
Non licet saedotes et clericos. sed nec religiosos laicos uinum facere
clericis omedere uiae.

d code.
Nulli prorsus qui ad
ministerium dei
dicatum. ad uitiis [illegible]
uocationem ad collectam
pleni uitiorum se laetare
nullatenus presumat.
nec [illegible] amore [illegible]
et ipsi amoris habere et
alios ad habendum coge
et se alienis [illegible]
figurare. nec plant
[illegible] fabulas
[illegible] refere ad
cantare presumat. et
[illegible] et [illegible] eu
[illegible] fere [illegible]
qua si diabolicis et [illegible]
canonib prohibetur.

conferat. nec oportet clericos l laicos religiosos an sacra hora
diei tertia mane ieiuna. neq; aliqn clericos nisi ymno dicto edere
panem. et post cibos gratias auctori do referre. Si laici comes-
-tiones damnabiles s. multromag sacdotib imputant ad geheu
nam. Venit enim pinguis ut aut iers expressu sensu gnerant. eu sacdota
lis sensus ecclie uigil debeat ee et tenuis. atq; educatus uino ob-
noxii insacdotes ungi non debeant. Hi enim ut ait gg imoralib
q adhuc uinos _____ bello subiacent nequag p pdica
tionis usu pee _____ magisterio ceteros debes.
D. xl. v. Sequit. Non pulsorem. _____ Non enim oportet epm ee:
insaibilem. tta et _____ gturbari sensus ut peniat
q debet ee patiens. _____ s; sequat eu qui dorsu posuit
adflagella. Vn gg scribit iohanni epo constantinopolitano. Verbos
Quid autem de epis q verbis correctione ñ ubib tamen debent epi.
tamen uolunt canones dicant bn ffinitas upi nouit. Pastores enim sacdo
tum. ñ pulsores. Et eccl pdicator dicit. argue obsecra. increpa. cum omni
patientia et doctrina. Nonne v atq; maudicta e ista pdicatio. quę verb
fide exigit. Ite inquiunt iesus. Si Nemine quisquam peccante clericum
cede adungant. ñ pbr diaconum. ñ eps clericum. l seruitore epli ad cede
pduent. qd si ita causa exigit. i. si incorrigibl extiterit clericus triduo
priuet honore ut penitens redeat admatre ecclam. Ide. Non aspis
Quis sincera intentione s; blandis ad fide vbis s aliq pducendi. neapolim.
Christianes a christiana religione ad fide capiunt retia adducte blandi
mentis debent ñ aspitatib studere. ne quos mente reddita ad planam
ro potint pducare pellat penitus aduersitas. Ka qdam alit agunt. ceos
subhoc uelamine a pstera ritus sui uolunt cultura remouere suas
illic mag qui di causas pbant adtendere. Iudei siqdem neapolim habi
tantes questi nob s assereuit. quod quidam eos a quibdam feriarum suarum
sollemnitatib irrationabilit nitant arcere. ne illis sibi earum festiui
tatum suarum sollemnia colere sicut est ne usq; et parentib eos longis
retro tpib licuit observare. Qd si ita uerum est. supplicuę rei vi
dent opam dare. Nam qd iuditatis e qn et si ita longum usu fuit
uetus. ad fidei illus pstione nudi pfiteri aut cur iudei qualit eccl
-monias suas colere debeant regulas ponim. si ipsi eos tueri ñ
possum. agendu e g. ut potu roe manstuetudinis pducam seq nos
uelint ñ fugere ut eos ex eos. eodem ostendentes g diem ad sinum
matris ecclę do possim adiuuante gueriere. Itaq; ffinitas tua eos
monitis put potuerit do adiuuante ad gmendu accendat. et de
fuis illos festiuitatib inquietari denuo ñ pmittat. s; omis festiuita
tes feriasq; suas sicut hactenus tam ipsi quam parentes eos plonga
colentes retro tpa tenuerit libe liant observandi celebrandiq;
licentia. Item unius eps p galliam et europam et germaniam pstitui.
ne plerumq; Benuolentia pl quam seuitas erga corrigendo vale.
accidant sacdotib quę s reprehendenda. plus tm erga corrigendos
agat benuolentia g seuitas. plus cohortatio g comotio. plus
caritas g potestas. cum nemo rem sine reprehensione aut sine peccato
uiuat. Nam si dns post triuma negatione beatum petrum aplm preceptorem
ngm iudicasse. ñ tm. ex eo fructum sicut fec recepisse. Repetandi enim atq;
corrigendi mag s rectores ecclę g statim iudicandi. Vn
necesse e qq negocia ecclastica post multarum experimenta causarum sol
-licitum pspici et diligenter pensari. quin p spm caritatis et pacis omni
materia scandalorum et presumptio iudicum atq; obprobio sumptuum frum
de ecclis dm auferant. et sic ñ uult quisquam frum se alios iudicio
pegrauari. tta ñ audent alii inferre. qd s ñ uult fieri. Iudei ñ
s cogendi ad fide quam tam si multi susceperint. cogendi s remanere
Vnde i tol conc m. statutum e. Sic ñ s iudei ad fide cogendi. tta nec
De iudeis autem preceptum sancti synodi. nemini deneg
aderendum uim inferre. cum enim uult dns miseretur. et q uult induratur.
Non enim tales multi saluandi s. s; uolentes. ut integra forma fiat
iustitię. Sic enim ho ppi arbitrii uoluntate serpenti obedient put sic
uocante se gtia di ppę mtis visione qq soluit credendo. Ergo ñ iu
s; libi arbitrii facultate ut vitat suadendo e. ñ poti impellendus.
Qui autem iam pridem adaequanitate coacti s sicut facti e tpib religiosissi
mi pnepi. sic semel ibi, stat. est sacramentum diuinum assertus hap

tismi gratiam susceperisse. et crismate unctos esse et corpus dni extitisse
participes. oportet ee. ut fide qua ui l necessitate susceptum. tenę
cogant. ne nomen dni blasphemet. et fidei g susceptę uilis ac etępti
bilis habeat. Ite leo eps. Non seuertate s benuolentia subditos
Licet ñmag accidant quę in sacdotalib s reprehendenda plam corripiat.
psonis. plus tamen erga corrigendos agat benuolentia g seuertas:
plus cohortatio g comotio. plus caritas quam potestas. s; abhis q fuia quę
ñ q ibi x facile abhac lege discedit. et diu diuti mag g insulere
subditis placet. honor inflat superbia. et qd pursu e ad cordia tendit
adnoxam. Item Deici at ab officio diaconi pbr: y epe. ubib tamen
Epm aut pbrm aut diaconum peruenit fideles delinquentes querens.
aut infideles mag agentes et phuimodi uolente tamen deici ab
officio papam suo. quia nunqua nos hoc dns docuit. et contrario v ipse
eum peruerte ñ reprehendit. eum maledicere ñ maledicebat. eum pate
ñ comminabat. Ite ex gest bracarensi. Non vbib s; vb subditos epi
Cum beatus apls atque obsecrare increpare in omni corripiant.
patientia perpiat. extra hanc doctrinam nouum quoddam ex frib tamen
ecclib inhonoratos efrenesce. qm non poterant latrocinantium pmeren
psone. Qui et ido grad ia ecclasticos meruerunt. i. pbri. abbates. siue
leuitę. qui exceptis graui ob et mortalib culpis nullis debent
uerberib subiacere. ñ e dignum ut passim unusq; plat honorabiliora
membra sua put uoluerit y ea placuerit uerberib subiicit y dolori.
ne dum in eadem subdita pereunt membra. ipse qq debita s subditos
reuerentia subtrahit. iuxta illd q quidam sapiens die. castigat reue
rentia exhibe castigatu. asperitas autem nimiq in eq uno. nec mere
patione recep. nec salute. Et ido sicut alit qui dicit e pdicator bono
rabiles subditos licentia peccandi potestatis elat malicia tm credidit
uerberandos. iuxta modu uerberum quę intulerit. excommunionis
parte et exilii sententia sustinebit. Si Salemon v conc admone
dicens. pcute filium tuum uirga. et liberabis animam eius a morte. Item et
beatus gg scribit in dialogo beatum benedictum quendam monachum
uirga pcutiendo sanasse. quę crebra admonitione curare ñ potuit.
Item et dns flagello facto de resticulis male uersantes in tplo
flagellauit. et de domo ofonis eiecit. Item et apls fornicatore illum
satanę corpali uexandum tradidit. et magum illum corpali cecitate
damnauit. Item et in canonib pueri q an rationabiles annos in tpio
rabile uersant. uerberib castigari iubent. Virgines quoq; si religio
onis uelte deposita alii se copulauerint. ergastulis retrudi pcipit.
Item et gg in moralib scribit. xx. l. parte iui. cap. xi. Disciplina ñ
Disciplina uel mia e seruanda sine mia. nec mia sine disciplina.
mutuum destruit. si una sine alta tenetur. s; erga subditos mee debe
rectorib et iuste pstulerit mia. et pie seuerit disciplina. Item e qd semi
uiui illi uulnerib q a samaritano instabulum ducitur e et unum
adhibet et oleum. ut pumum mordeant uulnera. et oleum foueant.
quatenus unusq; q sanandis uulnerib pest in uno morsu dissentionis
adhibent: in oleo mollicie pietatis. ut pumum mundent putrida.
oleum sanandis foueant. Miscenda e g lenitas cum seuertate faciendi
e qdda ex utrq; tpamento. ut neq; multa asperitate ex
ulcerent subditi. neq; nimia benignitate soluant. Hoc nimirum
illa tabernaculi area significat. in qua cum tabulis uirga simul et
manna e. qa cum sacro septę sca e in bono rectoris pectore si e uirga
districtionis. sit et manna dulcedinis. Item et dns ait. Virga tua xpe. et
ceta. Virga enim pertinet. et baculo sustentam. Si g districtio iustitię
e quę ferit. sit et sustentatio baculi quę sustentet. Sit itaq; amor:
s; ñ emolliens. sit uigor s; ñ exasperans. Sit zelus. s; ñ immodate seuiens.
sit pietas. s; ñ plg expedit parcens. Innuit libe uimoysi pectore
miam cum seuertate sociata. Videant amantes pie et districte seuientes
certe cum istrahent ipls an di odio inuenabile pene extraxisse of-
-fensam. tta vt ei rector audine. descende peccatum ipls tuus. ac
si ei diuina uox dicat. q intali peccato lapsus e meus ñ e. atq; sub-
-iungente. dimitte me ut irascat furor meus contra eos ut deleam
eos. faciamq; te in gente magnum. ille semel et iterum p ipso eum petit
obiecte se adimpetum di iracundiam opponens ait. aut dimitte eis hanc
noxam. aut si ñ facis dele me de libro tuo quem scripsisti. Pensem g qb

uiferib' eiusdem ppli amauit, peri' una de libro uite deleri se
petit. S; tam ipse q tanto amore ppli stringit, ne ei culpas
pensem, quanto zelo rectitudinis succensus e. Mox enim ut culpe
uenia daret obtinuit. Zelo rectitudinis succensus inquit. Sonat
uir gladiu suspensum sui. ite & redite de porta usq; ad portam
pmediu castrorum. & occidat unusq;q; fratre l amicu suu &
proximu. Ceciderq; die illo qsi xxx. mil. milia hominu. Ecce q una
hominu & eiusdem morte perit. pauco; una gladio extinxit.
Ipse arsit igne amoris. fortis accensus e zelo seueritatis. Tanta
fuit eo pietas. ut se pulsis cotidie omo moriu offerre ni dubitaret.
Tanta seueritas. ut eos quos diuinitus ferri iubebat. ipse iudicii
gladio ferire. Sic amauit eos q ob pfuit. ut peri nec sibi parceret.
& tam delinquentes sic pseruit e quos amauit. ut & eos omo
parcente psternere. utrobiq; legit forti. utrobiq; amator ad
mirabilis. causa ppli ap dm pcib. causa di ap ppli gladius allegi
ut. intus amans diuine ire supplicando obstitit. fortis seuiens.
culpa ferendo pstitit. In regimine q utriusq; moyses miscuit.
ut nec disciplinę deesset mia. nec mie disciplina. Ni hic q; ne
ta utriusq; uirtute dicit. Cui; sedere quasi rex circumstante exer
citu. ita tam meretriu consolator. Sedere q ppe circumstante ex
ercitu uigor e disciplinę requiritur. meretriu u corda solari
ministeriu pietatis. Idem. Iuste iudicans misericordia cui iustitia
seruat.

Omnis q iuste iudicat statera in manu gestat. in utroq; penso
iustitia & mia portat. si p iustitia reddit peccatis sententia.
p mia peccatis tempat pena. ut iusto modaminine quedam pietate
corrigat. quedam u p misericordie indulgeat. q di iudicia omnia sui
ponit semp timens. in omni negotio formidat. ne de iustitię quantu
demans cadat. & iudicium ni iustitiae in poti oderit. Ire aug. mendicidi
on. Quia reminiscit & q corripit utrerq; misereatur.

Et q emdat uerbe inquit potestas dat. l cohercę aliqua disciplina. &
ni peccatis ei quo abillo lesus aut offensus e dimittit ex corde. l orat
ut ei dimittatur ni solu in eo qd dimittit atq; orat. uerum & in eo qd corri
pit & aliq emdatoria pena plectit. elemosina dat. qa mia pstat.
Multa enim bona pstant immiti. qm eos. esuliti utilitati ni uoluntati.
qa ipsi s inuenimus immici ee. Sunt enim multa genera
elemosinarum. de quib albinus ait. Omnipliei gene elemosinarum.
Tria s genera elemosinarum. una corpalis. egenti dare qd qd sinarum.
potentis. alia spiritalis. dimittit aq lesus fuerit. tertia delinquentem
corrigere & errantes in uia ueritatis reducere. Ire aug. Elemosinę
Duę s elemosinę. una cordis. corpali pferti elemosina cordis.
alia pecunię. Elemosina cordis e dimittere aq o lesus es. Nam da
re aliqd indigenti. aliqn querit. & ni habet. indulgere peccanti
quantu uolueris redundat t. Elemosina cordis. multo maior e
elemosina corporis. Certam elemosina sine terrena subia sufficit.
illa u quę corpaliter dat. si sine benigno corde tribuit. omino non
sufficit. Exhis omib apparet qd nec lenitas mansuetudinis
sine rectitudine seueritatis. nec zelus rectitudinis sine mansuetu
dine implatur de hac materia. Pensores q q pmissis auctorita
tib abepali ofo remouenti ni qlibet corpalit flagellantur. si pmissa
mansuetudine adhibita semp parati intelligendi s. q pflagella
ni uitia corrigit si tamen appetunt. quib petrus scribit ne sint dnan
tes inclero. si forma facti gregis ex animo. Hinc & gg. scribit
in moralib libro. viii. x. parte iii. capto. xxxiii. Mansuetudo
Sunt ita q ni nulli ita distinct. & districtio abiunctę ni separentur.
ut omnino & mansuetudinis benignitatis amittant. & s ni nulli
ita mansuet. ut pdant district iuta regiminis. Ni cum rectitudo
rib utraq; sumope s tenenda. ut nec indisciplinę uigore benig
nitatis mansuetudinis. nec rursu in mansuetudine districtionis
deserant disciplinę. quatenus nec a cōpassione pietatis obdurescant.
cum peccatis corrigunt. nec disciplinę uigore molliant.
cum infirmoru animos solantur. Regat q disciplinę uigor man
suetudinis & mansuetudo ornat sermone uigoris & sic alterum
cōfundat exalterio. ut nec uigor sit rigidus. nec mansuetudo
sit dissoluta. Idem. Vere iust misericordiam cōpatur. dum frib idignat.

Vera iustitia cōpassionis est. falsa u dedignationis. quibus &
iusti solent recte peccatoribus indignari. S; aliud e qd agitur
tipo superbię. aliud qd zelo disciplinę. Indignantur enim. si; ni dedig
nantes. Ac contra hi qui de falsa iustitia superbire solent. ceteros
quosq; despiciunt. nulla infirmantib mia condescendunt. & quo
se peccatores ce non credunt. eo deteri peccatores fiunt. Ire ieronimus.

Recedite iquit. Peccantes mansuetudine piaccent. ni austeritate
pollutu. recedite abite. abiciantur
nolite nos tangere.
nolite nobis cōmunicare. Tales loquela ni illum
nat eccli. ni sanat egrotu. ni cuiet infirmu. si magis
occidit. atq in desperationem pietatis mitte. Bom
& eiusdem rectores ex sua infirmitate alios infirmitates
pensantes. magis phumilitatis & mansuetudinis lenimen student
peccantes aberroris laqueo eruere. q p austeritate pdrionis rapiun
tes ppellere. Unde doctor gentiu saecuis sui inquit infirmis infirmis. Ire.

Sed illud ni Inppim ira di desecuit. cui pdicator sanctus pulsat ni
cotiose transcurrendu e qd uno peccantis ira sup omnis ppli
uenit. Hoc qm accidit. Quando sacdotes qui ppli ps erga delin
quentes benignos uideri uolunt. & uerentes peccantiu linguas
ne forte male de eis loquant. sacdotalis seueritatis immemores.
noluerunt cōplere quod scriptu e peccantes cotidie omib argue ut
ceti metu flant. & rectu. auferre malu de uobis ipsis. nec zelo di
succensi imitantur aplm dicentem. Tradidi huiusmodi hominem satane in
interitu carnis ut sps salui fiat. neq; illud euangeliu implere student.
ut si uiderint peccantes primo secrete admonent. post & duob aut iii
testib. qd si despexerit. & post ecclę correptione ni fuerit emendatus.
de ecclia expulsu uelut gentile habeat & publicanu. & dum parcunt
uni uniuersę ecclę moliunt interitu. quę ista bonitas. q ista mia e uni
parcere & omis indiscretis adducere. Tollitur enim exuno peccatore ppls.
sicut exuna oue morbida uniuis grex infertur. sic & uno l fornicante
ul aliud qdcuq; scelus committente plebs uniuersa pollutur. Hinc &
alibi dr. Lectore subdius pietas matre disciplina u patre exhibet.
Feussor qq; dr. q sermone inuitu infirmoru animam uulnerat. Unde
admonetur. pp. Qi sermone incauto animam peccatis infirmoru.
feussor nocetur.

Sane feussor ille dr doctor. q sermone inuitu animam peccatis infirmoru.
ido tenere uos & omis fideles oportet eu q sdm doctrina e fidelis serme
nem ut potestis sic solari in doctrina sua. & ad theoricis redarguere.
& recte uiuentes atq; recta fide tenentes solidare. Sequitur iqit
non irrigiosu. Ubi enim impudentia e arrogantia rusticorum. q garru
litate auctoritate putant. & parum adhuc insubditos tumide in
tonant. qd ex arrogantia superbię puenire manifestu e. Unde gg. scri
bit in moralib. l. xxx. uii. parte v. cap. xxi. Arrogantes nescuntur humi
liter pferre q dicant.

Hoc ire ppu doctrina arrogantiu. ut humiliter
nescant inferre qd docent. & recta quę sapiunt recte ministrare ni
possunt. Inuerbis enim eos pdit qd eu docent qsi mqda s uidentur sumitatis
culmine residere. cosq; quos docent ut longe infra se positos uelut mino
res spernunt. quib ni solendo loq. si uitia diuando dignantur. Recte autem his
p ppham dnis dic. Uos autem cum austeritate imperabatis eis. & cum potentia.
cum austeritate enim & potentia imperant. q subditos suos ni tranquille
admonando corrigere si; aspe inflecte diuando festinant. Ut ecta doctrina ven
tatis uehementi hoc elationis uitiu fugit. p cognitionem. quanto ardentius
uoces suos uitiis ipsu magistru elationis insequitur. Cuę cum. ne eum
elatis moribus pdicare. quę incordib audientiu sacris sermonib insertat.

Ecce quare irrigiosi phibentur meliores ordinari. Ire & alia ea huius
phibitionis. Irrigiosi naq; ut adulationib animos principu s pulsant.
l frib suis detrahendo infamię notam ingerunt. uel inter fres discordiam
seminando seditiones facere nitunt. Quę omia implatis damnabilia
ee ptant. Ni gg. scribit in moralib. libro xxxi. parte iii. capto tertio.

Sunt ni nulli qui di male facta. dnis qui peccantib adulantur.
hominu laudib efferunt. augent quę increpare debuerant.
Hinc cum ppham dr. Ve q sunt pulullos subomni cubito manus.
& faciunt cerucalia subcapite uniuse etatis. Adhoc q ppe subcubito
pulullus & cerucal subcapite iacentis ponitur. ut molliter quiescat.
Quisq; g male agentib adulat. pulullu l cerucal subcapite iacentis

t' eubrio ponit. ut q̃ corrupi ex culpa debuerit. mea fuerit laudib' mollitur quiescat. Hinc rursu sepu ē. Ipse edificabat parietē illi amē linebant eū. Lanceus quippe nomine peccati duri ea designatē. Edificare g̃ parietē est. gta se quēpiā obstaculis peccati struere si parietē linunt q̃ peccata ppetrantib' adulantē. ut q̃ illi pueriso agentes edificant. ipsi adulantes quasi mundū reddant. S; ses ur sic male de bonis ñ estimat. sta iudicant bona de malis re cusat dicens. Absit ame ut iustos uos iudicē. Donec deficiā ñ recedā ab innocentia mea. Hinc ē l'ceil' carta g̃. uii. legit. Adulator t' pditor

Clericus q̃ adulationib' & pdationib' utitur deb' deponi. degradet' ab officio. Ite. Excōicentē ab epo q̃ frib' ñ pbanda

Accusatores frum eps excōmunicet. & si ēndamnent obiciunt.

Clericū. recipiat eos ad cōmunionē. ñ ad clerū. Ite ex eode. Dimoueat

Clericē maledicē maxime ab offo dicē maledicē. sanctā frū pfectab' iuidos

insacdotib' cogit adpostulandū uerā. Si ñ pmouerint

si noluerint degradet. nec unqua ad officiū absq; satisfactione reuocet. Ite. De eodem

Clericū semnē & uerbis turpib' iocularē ab officio refrendū. Ite.

Clericus iurdens fratrū pfectib' donec in uicio ē ñ pmouat.

Item. Non s ordinandi qui sedictionibus uacant.

Sedictionarios statim' nūq̃ ordinandos clericos. sic nec usurarios. vel

mutuarū suarū ulteres. Ite ex gel' laodicenū. Usuras exige minime

Nonnulli fenerari ministris altaris. t' insacdotali ordine estimant. Lice.

uel usuras t' lucra quē sescupla dicunt accipe. Ite leo pp. Hec suo noie

Sic ñ suo sta nec alieno nomine nec alieno elicē senator existat.

aliq̃ clericos exercere fenus adcepter. Indecens en ē enim sui cōmodis alienis impendē & exercē fenus autē hoc solū aspicē & exercē debent. ut q̃ hic misedinter tribuant a dno q̃ multiplicet & uppetum mansura tribuat. recipe ualeam. Quod autē infine huius capli usuram ordinari phibent. inde ē q̃a usura exercentes cupiditati deseruire pbant. cupidi autē alupio ordinari phibent. quia tales facile a iusto deuiarent. Unde mea nomib' aplos legit. Diaconi pbr.

Epe. aut pbr. aut diaconi usuras adebitorib' exigens aut dponat.

epc. exigeni usura. ñ dfiert

desinat. aut eqte deponat. Ite ex cōcilio meno capto. xviii.

Quō multi Usuras exigent sive elicē sive subiect regle dicat.

sub regla sctorum amarcia & turpia lucra sectant. oblitq; diuinę scripturę dicentis. q̃ pecuniā suā ñ debit adusurā. mutuū dantes centesimas exigunt. iuste censent sci & magna sinodus. ut siq̃ inuentus fuerit post hanc diffinitionē usurā accipiens. aut aliquā adinuentionē vel quolibē m negotia transiens. aut emolia. i. sescupla exigens. uel aliq̃d tale prius excogitans turpis lucri qua. deiciat adero. & alien existat a regla.

Hinc gg. in libro moralium. parte iii. cap. xxxv. de dilectoribus scli scribit dicens. Tēpalib' lucri dfuentes do nequaquā militare

Omis hui scli dilectores interrenis rebus fortes s. mediocribus pbant. debiles. Iam pruli qla usq; ad morte desudare appetunt & pspe ppetua nec puru quidē in labore subsistunt. pretenus lucris quaslibē iniurias tolerant. & pcelesti mercede t' tenuissimi uerbi ferre stamedias recusant. terreno iudici toto die assistē fortes s. mosone v cora dno t' uni hore monito lassant. Sepe iniquitatē dilectionē famē paciendi diuitis atq; honoribus tolerant. & earū regū se pabstinentia eruant. ad quē adipiscendi festinant. supna autē laboriose querere tantomagis dissimulant. quantomagis ea tardi putant retribui. Hi iniq; qui aliarū arbor more deorsum iacti s. sursū angusti. q̃a fortes in inferiora subsistunt. s; ad supiora deficiunt. Ar ne ex qualitate palmarū designatē pficiens uita iustor. q̃ neq̃q̃. s interrenis desidis fortes & mediocribus debiles. s;

longe atq; distantes studiosos se do exhibent. quā solo fuisse meminerint. Iam cum quib' dā. p pdicatore nrm dr: humanū dico pter infirmitatē carnis uitę sic eū exhibuistis membra vita seruire immundicię & iniquitati. ita sic exhibere ñ ub uita seruire iustitię — insūficientiā eor. peiu dubio infirmitati ydescen- dit. ac si es aptū dicet. Si neq̃q̃ amplū potestis. saltē

tales estote in fructu bonorū opū. quales fuistis dudū in actione uiciorū. nec debiliores uos habent sēa libertas actis. quos in carne ualidos habuit usus terrenę uoluptatis. Ite g̃g. ex uibus neapolim. Ad sacos ordines usurarii pmoueri non debent.

Operto insup adnos uenisse cognoscent q̃a solidos dederit ad usurā. qd uos oportē eū omni subtilitate pquirere & si ita estimerit alū elegit. & abhuiūmodi uos psona sine mora suspendit. Iam nos amatorib' usurarū nulla fōe mari imponim'. Si v subtili habita inq̃sitione hoc falsū ē putauerit. quia psona ei' nob' ignota est. & utrū ita sit de sipiertate qd adnos platū ē ignoram'. eū decreto anob' facto adnos eū uenire necesse ē. ut utrū moresq; ipsi' solliciti' requirentes sensū q̃q; ei' parte agnoscam'. ut sibuie iudicio apte eligit utā meā adiuuante dno desiderata cōplear'. Ite ex cc libertano.

Siq̃s clericorū decretis fuit. Degradet' clericē q̃ usuras accipe dtegit.

usuras accipe. placuit degradari & abstinere Ite leo eps. oportē. anatholio epo. Hec ipliciari errore nec cupiditate sacdotē uiolari

Virū catholicū & pcipue dni sacdotē sic nullo errore impliciari. sta nulla oportē cupiditate uiolari. dicente sēa scptā. post ceu piscentias tuas ñ eas. Mens & potentię auida nec abstinē nouit auentis. nec gaudē ocessis. nec pretiū adhibere ossisū. Ite gg. ñ uale.

Bonorū auctori Q̃ cupiditatē a se ñ abscidit. bonorū auctori adherē inherere ñ aliter ualem'. nisi cupiditatē a nob' quę omiū malorū radix ē abscidam'. Ite ambr. de eo qd scriptū ē in euangelio. Hoc euidā diuitis fructē uberes ager adtulit. Aliar omiū bona iuadit.

Sicut hi q̃ pinsamā inte tinlam s. quorū necessitatib' subuenire

ñ ita res ipsas s; passionis suę fantasias uident. sta & mens aliarū uale.

semel uindis cupiditatis astricta semp aurū semp argentū uide. semp reddit eōputat. gtū aurū inuēt. quā solem. Ipsa ei ofo & supplicatio ad dnm aurū quert. Et p pauca. Inuidū ē usurę arte nequissima. ex ipso auro aurū nascit. s; nec sacietas umq̃ nec finis aderit cupiditati. Et infra. S; ait. q̃d iustū ē. si ei aliena ñ iuadam. ppia diligenti seruo. O impudens dicta. ppia dicis q̃ ex reb' recedit in hc mundū detulisti. Quando in hanc ingressus es. Ite. qn de uentre matris existi. quib' quęso facultatib' quibq; subsidiis fruitus ingressus es. Et post pauca. Ipsū nemo dicat. qd ē cōmune. plusquā sufficet sūptū. & uiolent obtentū ē. Et infra. Iūqd iniquū ē ds. ut nob' ñequalit distribuat uitę subsidia. ut tu quidē ei' affluens & abundans. alius v deficē & egentem. an id ereo mag̃ q̃a & t' uoluit benignitatis suę exprimita offerre. Aliū

punitū patientię coronare. Tu v suscepisti dī munerib' & in sinū tuū redactis medē te putas age inquit. sitam multorū uitę subsidia sol' obtineas. Quis en tam inuit. tam auarus. quā q̃ multorū alimēta suū ñ usū s; habundantā & deliciis faciet. Neq; en min ē crimen habundantia tollē quā eū posis & habundans indigentib' denegare. Usurariū panis ē quē tu detines. nudorū induūtū ē qd tu reclusis. miserorū redēptio ē & absolutio pecunia quā infra defodis. Tantorū q̃ te seias iuadere bona. quantis possis pare qd uelis. Ne cesse ē &. ut ille q̃ ordinand' ē suę domui sit bn ppositus. i. si in laicali habitu uxorē habuit. uel filios a uiens ad uirtutū studia & ubo & exemplo pueos. ut qd postea peccauit ē pplis. a domestices pri exigit. Unde apls ephesis scribit. ut uxores suas sicē sua corpa diligant. & filios suos ñ adiracundiam pueos. s; enutriant illos in omni disciplina & correctione dni. Ñ cū adtimotheū scribens dixisse. suę domui bn ppositū. stati subiunxit. habentē filios subditos s in omni castitate ñ incusatione luxurię. Non en tali cohabitator fromē bt alios redarguendi. Unde de beato iob legit. qd filius suis cotidiana offerebat dō sacrificia. offerens holocausta pfinglos. quos tanta caritatis pfectione inuicē cōstrinxerit. ut q̃sq; eorū in suo die iuuiū facē ffrib' & adepulandū sceli tres sorores suas parē inuitare. Qd q̃a beli face dissimulauit. hac falsa pietate supac filios delinquentes ferre noluit. sicē in lib' regū legit.

Ite i eqn dicit fratis. q̃ ab episcopis. sacerdotes. diaconi. et ceteri clerici. excommunicentur.

Item. Qui sacerdotes. sive presbiteri. sive diaconi. sive ceteri clerici. usuras accipere. et exercere.

ap̄ districtū iudicē senex ipsū eū filius erudēs dispnatione peus
sit. Vñ a diuina uoce dr: Honorasti filios tuos magis quā me.
Hinc & dr̄ erga filios benignitatē ñ disciplinę seuēritatē exer-
cens. eos iuuenilē exp̄mēto didicit p̄mēosā. quos puerilē uaga
licentia p̄misit ēe uoluptuosā. Ynus q̄ppe eos sororē suā stupro
corrūpens affē ei absalon uidel' int̄ epulas quas frib' suis fraudo-
lenter parauerat obtruncat ē. Absalon v̄ postq̄ uenia apud obtu-
nuit. regno illū expulit. ad geubrias ei ingressus ē. demū p̄ mula
deserti patrē p̄sequens. quercu inherens. atq; ita suspensus interiit.
Hinc & paulus ad timotheū scribēs. dicens. Qui suos & maxime
domesticos curā ñ hr̄. fidē negauit. & ē infideli deterior. Ne-
q; q̄ domui suę nscit p̄ēē. mēpm ordinari p̄hibet. qa q̄ uire minu-
ma & de qua s familiarior debet cura mēē fidelis ñ ē. q̄m in
ęcla di v̄ tot s & alienis solliciti diligentiā exhibebit. Vñ iere.
Non enim rursus polluit' eruuio filioq. s; libertas ab aplo ęcle
p̄ncipi reseruat'. ut talis fiat q̄ ñ timeat p̄ē uiua libos excaneos
rep̄hendere. Quod tē fiē. siñ erit qd s ipunēt. Cū enim gressus
hominis a dno diriguntur. nec sunt in sore uię et corrige qd potest.
corrige aut ñ ualē: pulsare pot ñ aperire. manū cōpmere. ñ animum
mutare. Vnd aug: ad uincentiū donatistam. Bonos disciplina omniū
Quantūlibē uigilē disciplina dom' meę mores mutare ñ ualē.
homo sū. & int̄ homines uiuo. nec in arrogare audeo. ut domus
mea melior sit quā area noe. v̄ tū int̄ viii. homines uni regb' iuent
ē aut melior sit q̄ dom' abrahę. v̄ dicētū ē ecce ancilla & filiū ei.
aut melior sit quā dom' ysaac. cui de duob' geminis dictū est.
iacob diligēs. esu aut odio habui. Simplicēt autē fateor carnali
uię eorā dno do nro q̄ restis ē supa animā meā. ex q̄ do seruire cepi.
q̄m difficile sū exercitus meliores quā q̄ in monasterius p̄fecēt: ita ñ
sū peiores exercitus q̄ q̄ in monasterius defecēt: ut hinc arbitrer dic-
tum. in apocalipsi. iustus iustificēt adhuc. & q̄ in sordib' ē sordescat
adhuc. Ite ap̄ano cornelius p̄p. Conuersa p̄ntoq; aula recludimus
Quod ad nos adtinet. ysēq; nrę q̄ueunt fr̄ nos moue ñ deberent.
dare opum. nequis culpa nra de ęcla pereat. Siquis autē ultro & ex
mine suo periēt. & penitentiā agere atq; ad ęcla m redire
noluerit: nos indie iudicii meliores futuros credim'. qui eos ēvi-
lumus sanitati. illos solos impēnis remansuros. q̄ noluerunt ēsilu
nri salubritate sanari. Hęc mouere nos debent ēuersa p̄ntoq;.
quo minus aula recta & aperta regla ñ recedam'. quom' & aplus
instruit dicens. Si hominib' placerē. xpi seruus nonessem. D. xl. viii.
Prohibēt ęcia neophitū in epos ordinari. ut q̄ heri erat catec-
cumenus. hodie ñ fiat eps. qui erat heri in theatro. hodie
ñ sedeat in ęcla. qui uespe erat mereto. hodie ñ ministret
altario. qui dudū saltor fuerat histrionū. hodie ñ sit ēsecra-
tor uirginū. Causa autē hui' p̄hibitionis sedm aplm ē ne elatus
in supbiā tāq; religio xpiana plurimū eo egēret.
incidat in ruinā diabolī. Monstrancius nāq; saēdo
nescit humilitatem. modos p̄sonarū. uel se ēcommendet.
ñ ieunauit. non flevit. ñ se correxit. ñ pauperib' ero-
gauit. In arrogantiam quę ē ruina diabolī incidunt. qui pune-
to horę nec dum discipli fuerunt magistri. & sic innocentū aut.
miserū ē eū fieri magistrū. qui nec dum didicit & discipl's.
Vnde de his de
Neophitis
Quoniā multa
baptisma uenissent. & ēcmo dū baptiza-
ri s. & ita ad ępatū l' pbitū transuecti s. recte
q̄ ursū ē de cetero mēi tale fieri. Nam & tpr opus ē ut sit
catecumenus. & post baptismū multa pbatione indigē.
Euidens nāq; ē aplicū p̄ceptū dicens. non neophitū. ne forte
elatus in supbiā. in iudicū incidat & in laqueū diabolī.
Si v̄ p̄cedente tpr mortale aliqd̄ pecēm admisit. & ēmet
duob' ul' trib' testib' fuerit cessabit a ęcla. qa huiusmodi ē.

Siq̄s v̄ p̄ hoc fecerit. tāq; ęcia statutis sū ęcla gerens. & ipse
p̄dicabit de statu sui eleri. Neophitos v̄ hodie appellant' p̄ nū
sōq; religionis nouiter assumentes. Vñ beat' gg. scribit
Sicut neophit' Qui dicant' neophita. Si ag̃ro ego dicens.
dicebat' qui intio sōq; fidei erat erudītione plantatus. sic in neophitis
ē fnd'. qui repente in religionis habitu plantat'. ad ambiendos sacros
ordines irrepsēt. ad ordines q̄ ordinate ascendendū ē. Nam ecsum
appetit. qui ad sūmi fastigia loci postpositis gradib' p̄ abrupta q̄rit
ascensū. Semius autē qd̄ edificētur parietes ñ pri' tignorū pondus
accipiunt. ñ anouitatis suę humore siccēt. ne si ante pondera
quā solidēt' accipiant. cuncta fabricā simul ad terrā deponant.
Ecce a quib' uicius debeant ēē immunes. q̄ in epos s ordinandi.
Qui enim int̄cessores p̄ ppło ad dm̄ p̄ntant' necesse ē ut ei q̄m dm̄
uiuendo mereant'. Vt enim ait gg. in pastorali. sollicite formidan-
dum ē ne q̄ placare posse ita di credit' hanc ipse exp̄o rem me-
reat'. Iuncti enim liquido nouim'. quia eis qui displicē ad int̄cedē-
dū mittit' iratu animus ad deteriora p̄uocat. Qui q̄ terrenis desideriis
astringit' cauēt. ne districtū iudicis graui' accendens. diu loco
delectat' q̄ę fiat subditus auctor' iunę. Solleter q̄ se quisq;
mētiat'. nec locū regiminis assumere audeat. si adhuc uise uitiis
dammabilit' regnat: neis quē crimen deprauat p̄ p̄. intercessor
fieri appetat p̄ culpis aliorū. Ide mesd'. Qui uitiis maculat' p. xl. viii.
Hinc & enim supna uoce admoysen dr in. ē sacrificiū do offerre ñ debē.
Leuitico. Loquere ad aaron. Homo de semine tuo p̄ familias qui
habuerit maculā. ñ offerat panes do suo. nec accedat ad ministerium
ei. Vbi & reperire subiungit: Si cecus fuerit. si claudus. sit parus l'
grandi & torto naso. si fracto pede si manus. si gippus. si lippus.
si albuginē oculo habens. si iugē scabiem. si impetiginē in corpe.
l' pondērosus. Cecus q̄ppe ē. q̄ supnę lumē ēlēplationis ignorat. q̄
tenebris p̄sentis uitę pressus. dū uerum lucē neq̄q̄
diligendo ēspicit. quo gressū opis porrigat nescit.
Hinc & enim ypsiante anima dr̄ mlib' regū. Peder sōq;
suoq; seruabit. & impii in tenebris ēcescent. Claudus v̄ ē. qui
quidē quom' ygere debeat aspicit. s; p infirmitatē int̄ni uiā uitę
p̄fectę ñ ualē tenere q̄ uidē. quia uidel' q̄ aduersitatis statum
dū fluxa ysuetudine ñ ingrit. quo desiderii int̄ni. illuc gressū
opis efficacē ñ sequit. Hinc & enim paulus dicē ad hebreos. Remis-
sas manus & dissoluta genua erigite. & gressus rectos facite
pedib' uīs. ut ñ claudicētis quis erret: magis autē sanetur.
Paruo autē naso ē. q̄ ad tenendā mensurā discretionis ido-
neus ñ ē. Naso q̄ppe odores fetores q; discernimus. Recte q̄
p̄ nasū discretio exp̄mit. p̄ quā uirtutes eligim'. deteriora rep
bamus. Vnde & in laude sponsę dr̄ meantes carnes.
Nasus tuus sicē turris quę ē in libano. quia nimirū sēa ęcla q̄
ex cautis singulis cōstructa p̄dicant p discretionē ēspicē. & uen
tura uitiorū bella ex alto deprehendit. S; s ñ nulli q̄ dū estimari
habere nolunt. sepe se in quib'dā indiscretionib' plus q̄ necesse ē
exercentes. ex nimia subtilitate fallunt'. Vñ hic q̄ subdit'. Vel
grandi ul' torto naso. Nasus & enim tortus & grandis ē discretionis
subtilitas immoderata. quę dū plus q̄ dere exercēt. a cetonis
suę rectitudinē ipsa ysundit. Fracto autē pede l' manu ē quātū
dm̄ ygere omino ñ ualē. atq; a bonis actib' fundit' excess uiciis.
quatenus hęc ñ ut claud' saltē eū infirmitate tenent. s; abhis
omimodo alienis existat. Gippus v̄ ē quē terrenę sollicitudinis
pondus deprimit. ne umq̄ ad supna respicēt. s; solis his quę in
infimis calcant' intendit. Qui & siq̄ndo aliqd̄ ex bono pauęę
celestis audierit. ad hoc nimirū puerile ysuetudinis pondere
pgrauat'. cordis faciē ñ ad tollit. q̄ cogitationis statū
erigere ñ ualē. quē terrenę usus sollicitudinis curuū
tenē. Ex hoc quippe spēe psalmista dicit in
psalmo. xxxvi. Incuruat' sū & humiliatus sū
usq; quaq;. Quoq; culpā q̄q; p semetipsam
ueritas repbans in luca ait. Semen autē qd̄ inspinus
cecidit. hi s q̄ audiēt. & a sollicitudinib' & diuitiis &

uoluptatibus uite curis suffocant et non referunt fructum. Lippus uero est cuius quidem ingenium ad cognitionem ueritatis emicat; sed tamen hoc carnalia opera obscurant. In lippis quippe oculis pupille sane sunt. sed humore defluenti infirmati palpebre grossescunt. quorum quidem infusione crebra adteritur et acies pupille uitiatur. Et sunt nimi-li quorum sensum carnalis uite operatio sauciat. qui uidere recta subtiliter per ingenium poterant; sed usu prauorum actuum caligant. Lippus itaque est cuius sensum natura exacuit. sed conuersationis prauitas confundit. Cui bene per angelum dicitur in apocalipsi. Collirio inunge oculos tuos ut uideas. Collirio quippe oculos ut uideamus inungimus. cum ad cognoscendam ueri luminis claritatem intellectus nostri aciem medicamine bone operationis adiuuamus. Albuginem uero habet in oculo. qui ueritatis lucem uidere non sinitur. quia arrogantia sapientie seu iustitie cecatur. Pupilla namque oculi nigra uidet. albuginem tolerans nichil uidet. quia uidetur sensus humane cogitationis uel contagionis si stultum se peccatoremque intelligit. cognitionem intime claritatis apprehendit. si autem candorem sibi iustitie seu sapientie tribuit. aliter se superne cognitionis excludit. et eo claritatem ueri luminis nequaquam penetrat. quo se apud se per arrogantiam exaltat. sicut de quibusdam dicitur ad romanos. Dicentes enim se esse sapientes stulti facti sunt. Iugem uero scabiem habet cui carnis petulantia sine cessatione dominatur. In scabie et enim feruor uiscerum ad cutem trahitur. per quam recte luxuria designatur. quia si cordis temptatio usque ad operationem prosilit. nimirum feruor intimus usque ad cutis scabiem prorumpit. et foris iam corpus sauciat. quia dum in cogitatione uoluptas non reprimitur. et in actione dominatur. Quasi enim cutis pruriginem paulus curabat abstergere. cum dicebat ad corinthios. Temptatio uos non apprehendat nisi humana. ac si aperte dicat. Humanum quidem est in corde temptationem propeti. demoniacum uero est. temptationis certamine in operatione superari. Inpetiginem quoque habet in corpore. quisquis auaricia uastatur in mente. Que si in paruis non compescitur. nimirum sine mensura dilatatur. Inpetigo quippe sine dolore corpus occupat. et absque occupantis tedio excrescens membrorum decorem fedat. quia et auaricia capti animum dum quasi delectat exulcerat. dum adipiscenda queque negocia cogitationi obicit. ad inimicitias ascendit. et dolorem in uulnere non facit. quia estuanti animo ex culpa habundantiam promittit. Sed decor membrorum perditur. quia aliarum quoque uirtutum per hanc pulcritudo deprauatur. et quasi totum corpus exasperat. quia per uniuersa animum subplantat. paulo attestante qui ait ad timotheum. Radix est omnium malorum cupiditas. Ponderosus uero est qui turpitudinem non exercet opere sed tamen ab hac cogitatione continua sine moderamine grauatur in mente. qui nequaquam quidem usque ad opus nefarium rapitur. sed ei animus uoluptate luxurie sine ullo repugnationis stimulo delectatur. Uerum quippe est ponderis cum humor uiscerum ad uirilia labitur. que profecto cum molestia dedecoris intumescunt. Ponderosus ergo est qui totis cogitationibus ad lasciuiam defluens pondus turpitudinis gestat in corde. et quamuis praua non exerceat opera ab his tamen non eleuatur mente. nec ad usum boni operis in aperto ualet assurgere. quia grauat hunc in abditis pondus turpe. Quisquis ergo quolibet horum uicio subicitur. panes domino offerre prohibetur. ne perfecto aliena delicta non ualeat diluere is quem adhuc propria deuastant. R. Quia ergo pauci ad pastorale magisterium dignus qualiter ueniat atque hoc indignus qualiter pertimescat ostendimus. nunc is qui ad illud digne peruenerit in eo qualiter uiuere debeat demonstremus. Item ieronimus super malachiam. Indoctus uel tenia lucra querens. uiciosus. ordinari non debet.

Sacerdotes nomen despiciunt domini. et quantum ad se panem pollutum offerunt. qui ad altare indigne accedunt. quoque dato munere sacerdotium presumunt. Panem quoque polluit. qui doctrinam domini in populo male dispertit. et qui honorat potentem. et despicit pauperem. Et infra. Si offeratis cecum ad imolandum. nonne malum est. et cetera. Superius accusati de panibus. nunc accusantur de uictimis. Cecum animal offert qui ordinat indoctum in loco docti. magistrumque facit qui uix esse poterat discipulus. Claudum offert. qui lucra terrena querentem locat. in potestate pedem in diuersa ponentem. unum in diuinis. alterum in carnalibus. cui potest inferri illud de libro regum. Usque quo claudicas in duas partes. Languidum offert. qui uiciosum pro religioso habet. qui tardum et pigrum probat patientem dicens illum negligentie redarguendum. Indignum est enim dare deo quod dedignatur homo. R. Ex premissis auctoritatibus liquido demonstratum est quod uariis criminibus irretiti in sacerdotes ordinari non possunt. Sed autem decidere queritur utrum post actam penitentiam uel in propriis ordinibus remanere aut ad maiores gradus ascendere ualeant. Multorum auctoritatibus uariis criminibus irretiti a propriis ordinibus deiciuntur et ab accessu maiorum prohibentur. Unde gg. ait constantino mediolanensi episcopo. Lapsi in suum ordinem reparari non possunt.

Si lapsis ad suum ordinem redeundi licentia conceditur. uigor canonice procul dubio frangitur discipline. dum per reuersionis spe praue actionis desidia quisque concupiscere non formidat. Et post pauca. Illud autem pre omnibus studere. ut lapsos in sacro ordine nulla uobis supplicatio aliquando reuocare studeat. ne huiusmodi non statuta sed temporalis dilata credatur esse uindicta. Item martinus papa amando episcopo. Qui post ordinem suum labitur depositus permanebit.

Qui semel post suam ordinationem in lapsum ceciderit. deinceps iam depositus erit. nullumque gradum sacerdotii poterit adipisci. Item gg. sabino episcopo. Presbiter post lapsum nulla ratione in sacro ordine reparari ualet.

Presbiterum de quo nos fraternitas tua latoris presentium legatione consuluit. nulla ratione in sacro ordine post lapsum aut permanere aut reuocari posse cognoscat. Circa quem tam mitis agendum est. qui commissum facinus facili dicitur professione confessus. Item iohannes octauus cenomannico (cenomannico uirensi) uertincensi episcopo. Post peractum homicidium sacerdotale officium amministrare non potest.

Miror nimis doctam sanctitatem tuam sacerdotem putare post perpetratum homicidium posse in sacerdotio ministrare. imo quod est ineptius nobis suadere uelle. ut ipsi tali presumptioni preberemus assensum. Quis enim tam demens tamque peruersi sensus tale quod existimare uel post quantamcumque penitentiam concedendum. cum omnis sit canonice discipline contraria. Debet ergo sacerdotio priuatus lacrimarum fonte flagitium tam inmane diluere. ut talibus saltem remediis curatus. salutis possit inuenire suffragium. Item nicolaus papa. Ad maiorem gradum prouehi non potest clericus qui paganum occidit.

Clericum qui paganum occidit non oportet ad gradum maiorem prouehi. quo carere debet et acquisito. Homicida enim est. Item cum discreti sint milites seculi a militibus ecclesie. non conuenit militibus ecclesie militare seculo. per quod ad effusionem sanguinis necesse sit peruenire. Item osbaldo coepiscopo quadrantino. Qui se defendendo paganum occidit. sacerdotali careat officio.

De his clericis pro quibus consuluistis qui se defendendo paganum occiderit. si postea per penitentiam emendati possint ad pristinum gradum redire. aut ad altiorem ascendere. scito nos nullam occasionem dare. nec ullam tribuere licentiam eis quolibet hominum quolibet modo occidendi. Uerumtamen si contigerit ut clericus sacerdotalis ordinis saltem paganum occiderit. multum sibi consulit. si ab officio sacerdotali recesserit. satiusque est illi in hac uita domino sub inferiori habitu irreprehensibiliter famulari. quam alta indebite appetendo damnabiliter in profundum dimergi. Item ex concilio agathensi. Episcopus. presbiter. aut diaconus capitale crimen committens cadat ab officio.

Si episcopus aut presbiter aut diaconus capitale crimen commiserit. aut cartam falsauerit. aut falsum testimonium dixerit. ab officii honore depositus. in monasterio detrudatur. et ibi quamdiu uixerit. laicam tantummodo comunionem accipiat. Item ex concilio martini pape. Qui homicidii facto aut precepto aut consilio conscius fuerit clericus non ordinetur.

Si quis uiduam aut ab alio relictam duxerit. non admittatur ad clerum. Quod si irrepserit. deiciatur. Similiter si homicidii. aut facto. aut precepto. aut consilio. aut defensione post baptismum conscius fuerit. et per aliquam subreptionem ad clericatum uenerit deiciatur. et in fine uite sue comunionem accipiat. Item gg. ianuario episcopo karalitano. De sacris ordinibus lapsi reparari non possunt.

Peruenit ad nos quosdam de sacris ordinibus lapsos uel post penitentiam uel ante penitentiam ad ministerii sui officium reuocari. quod omnino prohibemus. et in hac re sacratissimi quoque canones contradicunt. Qui ergo post acceptum sacrum ordinem lapsus in peccatum carnis fuerit. sacro ordine careat. et ad altaris ministerium non accedat. Item uenantio lunensi episcopo. De eodem.

Accedens ad gorgonam insulam fraternitas tua. discutiat id quod ad nos de saturnino presbitero est platum. Peruenit namque ad nos. quod postquam

de sacris ——— ——— ———
——— ——— ordinib⁹ lapsus a sun sacdotii
——— ——— ordine ē deiectus. ad explendum
ministeriū ꝓbri ꝓsuꝑsit accedere & omipi do hostias immolare. Qd
si ita sacrū usa fīritas reppeiri eū sac corpis & sanguinis dni
participatione priuatū impenitentiā redigat. ita. ut usq; adulti
mū die in eadē excōmunicatione ꝑmaneat. & uitreli tantūm
exitus sui tpr ꝓpiat. Sin aut eū talē penitentiā agere fīritas
usa nouerit. ut ei iuste ad recipiendū int̄ laicos cōmunionē &
aīn eterni debeat misereri. hoc in tuę fīritatis ponim⁹ potestā
te. Et infra. Preterea ad fīritatis tuę ꝓsulta respondentes. statuim⁹.
diaconē & abbatē quē de portu uenerit indicas ceciderisse ad sacēs
ordines ñ debē l posse aliq̄m reuocari. quē quidē sacē ordine
ꝑpetui in penitentiā deputare te ꝓuenit. cui si postea aetus
ꝓfectioq; meruerit. priorē int̄ alios monachos ꝑ decreuerit stan
di locū ñ ordinē obtineat. Subdiaconi q̄q; quos simili culpa con
stringit ab offo irreuocabiliter suo deposita. int̄ laicos cōmunio
nē accipiant. In portū aut̄ uenerit. loco lapsi diaconi alterū q̄
hoc offm implere ualeat ordinabis. Saturninū ꝑ pbrm ut nūq̄
ad sacē ordinis ministeriū ꝓsumat accedere sēpius cauere decrim⁹.
si eū in insula gorgonica atq; capria sollicitudinē de monaste
rii gerere & in quo ē statu sine cuiquā adunitate manere ꝑmi
simus. Idē. Loco lapsi alī ordinandus est. ++++

Postquā quīquā criminaliter cadentē in loco inq̄ lapsus ē nul
la ꝑmittat ꝓ reuocari. & ulterius ñ ses ecclam uacare pōnt
fice statuta sōr canonū ñ ꝑmittunt. ne cadente pastore dñico
gregē hostis q̄ absit antiquus insidiando dilaniet. fratrīnis vīa
depcationi eor ꝓsciuit. & in loco lapsi debet ep̄m ordinare.
Item martin⁹ pp. Q̄ post ordinationē in lapsū ceciderit. mysteria sac̄
tractare non debet.

Si post ordinationē suā quispiā in lapsū ceciderit.
& ꝑuaricationis pecco fuerit deprehensus obnoxi. omnino
prohibend⁹ ē eū manib⁹ uiuulentis atq; pollutis mysteria nīē
salutis tractare. ✠ Et contra exēplū & auctoritatib⁹ phā.
post aetā penitentiā ꝓpos gradū iterū posse administrare. &
ad maiores ꝓscendere. Maria eū soror aaron postq̄ lep̄ pcussa ē.
q̄a in moysen murmurauerat. a pecco ꝑ penitentiā mundata ē.
& pristinā gratiam ꝑpriandi recep. aaron & post ꝓflatū uitulū in
sumū sacdotē ē ꝓsecrat. dauid post adulterīū & homicidium
spm ꝓphię recepit. & in ꝓpo gradu ꝑmansit. achab post mortē
nabuthe uir sātissimū ꝑ penitentiā humiliat⁹ in regia sede re
mansit. Et ut ꝓteam multa exempla ueteris testamēti. petrus
negauit ap̄m. & postea tam ꝓceps apl̄ō fact⁹ ē paul⁹ stepha
nū lapidauit. & in ado inspiratū electus ē. Multi q̄q; ab here
si ad unitatē catholicę fidi reuertentes in suis ordinib⁹ s̄ recepti.
alii ad ep̄atē & gradū s̄ ꝑmoti. utpote aug̃. & alii q̄. plures.
Item epl̄a cirilli ad iohm antiocenū. Clerici post lapsū in suis
offis chrisostomus ordinib⁹ reparari possunt. ++++

duab⁹ sinodis orthodoxor ep̄or fuit diiudicat. s; iterū fuit
restitutus. Marcell⁹ ep̄e anchire galatię depositus fuit. sed
postmodū ꝑ pp̄ū recepit ep̄atū. A selepius diiudicatus a sino
do. ecclam suā postea recepit. Lauritanus ep̄s andrinopo
litę damnatus a pp̄ iulio recepit ecclam suā ep̄atus.
Cirillus ep̄s hierosolimitan⁹ depositus fuit. postea receptus
ē suę ecclę. Similiter & polychronius eiusdē ecclę hierosolimi
tanę pontificis sixtus pp̄ damnauit. & iterū ipse eū receptū.
Innocentius pp̄ fortunatū ep̄m damnauit. s; ipse postea eū in
pp̄ū restituit locū ecclę suę. Qrsenū ep̄m a felice pp̄ dam
natū gelasius pp̄ successor illi. & communicauit & ecclę resti
tuit. Leontius diu ess & pbr deposit⁹ fuit. s; postea mamo
ena patriarcha extitit. Gregorius sedo. iiii. pp. theodosius quē
eugenius ei antecessor pbrm honore ꝑuauerit. sōr ecclę sig
nię ꝓscriuerunt ep̄m. Abbas nāq; ep̄e diiudicatus fuit. s; sōā si
nodus canonice suā illi restituit ecclam. Rotharius ꝑ ep̄m
sōr suessoniensis ecclę a sinodo cui carolus interfuit rex ēdemp
natum. & sofphronius placentinū ep̄m merito regnātū nicolaus
pp̄ ambos receptauit. Preterea calixtus pp̄ de huiusmodi ita scribit.

Considerent Clerici post lapsū in suis ordinib⁹ reparari possint.

unusq̄sq; sermones suos. & q̄ s loqui ñ uult. alteri ñ loquat.
Unde bn̄ sacra scriptura ait. q̄ t̄ ñ uis fieri. alteri ne facias. Nos ergo
tpr indigemus ut aliq̄d maturi agam⁹. ne pēpitem⁹ ꝓsilia & opa
nra. neq; eor ordinationē corrūpam⁹. s; si aliq̄s lapsus quoq̄ modo
fuerit portem⁹ eū. & fīno corripiam⁹ asperi. sicut ait beat⁹ paulus. Si
occupatus fuerit homo in aliquo delicto. uos q̄ spuales estis instruite
huiusmodi in spu lenitatis. Alter⁹ alteri⁹ onera portate. & sic adim
plebitis legē xr̄i. Porro ses dō de mortiferis criminib⁹ penitentiā
egit. & tamen in honore ꝑmansit. Ait petrus q̄q; amarissime lacrimas
fudit. q̄ndo dm negasse pentitur. s; tam apl̄s ꝑmansit. Et dns ꝑ psalm
pollicet dicens. Peccator in q̄cūq; hora t̄ die ꝓsus ingemuerit. omniū
iniq̄tatū eius ñ recordabor amplius. Grauiter itaq; q̄ putant sacdotes post
lapsū si ꝓdignā egerint penitentiā ñ posse dno ministrare & suis
honoribus frui. si bonā deinceps uitā duxerint. & suū sacdotū dignē
custodierint. Et ipsi q̄ putant hoc ñ solū esse. s; & traditas ecclę
claues despicere uiderint. Q̄ quib⁹ dixerit. quecūq; solueritis super terrā. solua
ta. & reliq̄. Alioquin hi sententia. aut dni ē. aut uera ē. Nos ꝑ indu
bitanter tam dni sacdotes q̄. reliq̄ fideles post ꝓdignā satisfactionem
posse redire ad honores secundum testante dno ꝑ pphm. Nūqd q̄ dormit
ñ adicit. ut resurgat. Et pphā dō penitentiā agens dicit. Lauabo m̄ lectum
meum. salt. ꝓspe pnē. ꝓsma me. Ipse nāq; post penitentiā & alios do
cuit. & sacrificiū dō obtulit. dans exēplū doctorib⁹ sōr ecclę si lapsi
fuerint. & ꝓdignā penitentiā gesserint. utq; facē posse. Dicit
eis qui dicit. Doceb⁹ iniq̄tates tuas. & impi ad te ꝓuertent. Sacrificiū
dō spūs ꝓtribulat⁹. Videns eū ppha sedēta sua mundata ꝑ penitentiā.
ñ dubitauit ꝓdicando & dno libando curare aliena. Mutat⁹ q̄ dō
a pecco. & q̄m dō resurgit a lapsu. & in pstino mane offo. iuxta pre
dictas auctoritates uideat ne amplius iacere. s; euglica sententia in eo
maneat quę ait. Vade. & ia amplius noli peccare. Unde ait apl̄s paulus.
Non q̄ regnet pecm in uro mortali corpe. ut obediatis desideriis eius.
Sententia quę nūam uetat ñ solū fīr tenet. s; & audire refugit
q̄a potior ē mia omnib⁹ holocaustomatib⁹ & sacrificiis. Item rex.

Et purgabit. In pstinū gradū post penitentiā sacdotes reuocari possint.

filios leui. Tēp ē eū. ut iudicium incipiat a domo dni. Et alibi scriptū
a sedē meis incipite. In filios aut leui omnē sacdotalē intelligo dig
nitatē. Si aut sacdotes purgandi s. & colandi. ut purū aurū remanent
& argentū. quid d̄ ceteris ē dicendū. Qui eū emundati fuerint & colati.
tē offerē dno iusta sacrificia. & placebit dno sacrificiū eor. q̄d offerē prius
& hactenus. hoc ē ꝓhibit q̄dm ꝓscriptū. & pacē mīte ꝓspiciunt. sicut dies seculi.
& sicut anni antiqui. ut q̄dm in hymno placeant dno. sic post pecm &
penitentiā placē incipiant. eū omni fuerint pecco sordē purgati.
Item gg. secundino. Lapsi reparari possunt. ++++

Tua scitas requirit ut ꝑ sacdotali offo post lapsū resurgendi auctori
tates scribam⁹. dū dicit d̄ hoc canonū diuersor te legisse diuersas sentē
tias. alias resurgendi. alias neq̄q̄ posse. Ro nos generalit amoena sinodo
inquiremus hanc eū reliquis. nil uetari. quia ipsa sequentes eccle
mentis sententias unanimit ꝓcordat. Nos ꝑ precedentes patres seqū.
q̄a auctore dō a sac illor doctrina ñ discordam⁹. Accipite itaq; inqui
rentes usq; in quartū altaris ministrū hanc formā seruandā esse ꝓ
uimus. ut sicut minore maior precedit honore ita. & crimine. & quē
maior sequit culpa. maior ei applicet iudicia. & sic postea
penitentia credat ē fructuosa. Quid enim pdest triticū seminare.
& fructū illi⁹ non tollere. aut domū ēstruere. & ñ illic habitare.
Post digna itaq; satisfactionē credam⁹ posse redire ad honorē. & ad
fontē uitę recurrentes euglica sententia pferam⁹. Gaudeo iquit
sup uno peccore penitentiā agente. qlā sup nonaginta nouē
iustis. q̄ ñ indigent penitentia. & ouē pdita nonaginta nouē
ñ erraniib⁹ in deserto relicta. cur iste post penitentiā ad ecclę
ministeriū lapsus ñ reuocet. Sicut in apocalipsi dr̄ d ministro
ecclę. Memento unde excideris. & age penitentiā. & prima opa fac.
q̄d enim grauiū ē carnale delictū admittere. sine q̄ paucis iuentis.

∴ homo pii pastoris ad ouile portandū. dicit ipse ventis. Si ouis pdita erraui post inuentione
ad ouile humo ꝓperat. nonaginta nouē ñ erraniib⁹ relictis.

aut dñi filium ——— iure iurando negare. ——— inq̃ vbo
he ipsũ beatũ petrũ aplõr principẽ ——— ad eius sacrum
corpus indignu sedemus lapsũ & cognouimus. S; post nega
tionẽ secuta ẽ penitentia. & post penitentiã mia data ẽ. qnia
abaplatu eũ ñ deiecerit. quẽ ante se ipsũ nega ——— re pdiẽ. Rde.

Qvid ẽ hoc Post acerrimam penitentiam lapsi reparentur.
qd ppliẽ iacentu dr: sta sup pedes tuos. & loquar tecum.
Qui eñ iacentu loquebatur: er stantu ymittit se cũ loquturũ.
S; sciendũ ẽ qa alia s quẽ iacentes alia quẽ stantes audire
deberem. Iacentu & eñ dicit vt surgat. stantu autẽ pcipitur:
ut ad pdicationẽ pficisci debeat. Adhuc eñ nob infirmitatis
efusione iacentib. pbere ñ debe auctoritas pdicationis. s; eñ
iam inbono ope surgim. eñ iam recta stare cepim. dignũ ẽ ut
ad luerandos alios inpdicionẽ mitti debeam. Stans q ppha uisi
onẽ spualẽ uidit & cecidit. cadens v admonitionis via suscep
ut surgat: surgens autẽ pceptũ audiv ut pdicare. Qa qadhuc
ex superbia uetrice stam. eñ iam de eñitatis timore aliqd sentire
cepim. dignũ ẽ ut adpenitentiã cadam. & dñi infirmitatẽ ntam
subtilit cognoscentes humilit iacem. p diuina vbu ysolationẽ
ad fortiora opa resurgam. Rde. De eodem.

Cetrũ de terra tollitur: eñ forus ppugnator ecclẽ atteriena
quã prius tenuit actione separat. Non ergo ieo ——— debe dspi
ci q fuit. qa iã meap ẽ q ñ fuit. Rde aug. Post ydignã penitentiã
Cv exaudiero eos dabo eis vnitẽ pristina recipiunt officia.
spis mei. & implebo eos iudicio meo & fortitudine animad vnitte in
pisentu loco posse doce aliquẽ post pecem. si tam uiera pstina dig
na penitentia dilueit. Qñ dd post adulteriv & homicidiv loquitur
in psalmo. aspges me ysopo & mundabor: l. m. ysup n. dalbebor:
Hec sua tam puritate ẽtenus ẽ s; infert. redd mi lẽ sal: t ysis. p. ysis.
me. Cũq; hoc fecis. docebo aut iniqs uias tuas. & impii adte ytrtes.
Ide. De eodem.

Iesus filius iosedech sacdos magi quãquã intrapo aduenti
poesset salutem q nsa pecta portaut. & alienigenũ s ex
gentib copulaut ecclam. tam sedm intrea post sacdotiũ sordi
datus induerit. & stat diabol adexteris ei. & candida illi demoep
uestimta reddunt. Ide ex ieat agith. E penitentiã clerici correcti
Contumaces clerici gradum suum ydignitatẽ recipiant.
put dignitatis ordo pmiserit. abepis corrigantur ysiqui
prioris grad clari supbia comunionẽ fortasse ntpserint.
aut ecclam frequentare t officiũ suũ implere negleserint.
pegrina eis tribuat cono. ita eũ eos penitentia correxerit.
rescripta in matricula gradv suũ dignitatẽq recipiaty. Ide ex
ẽ martini pp. De code.

Siquis pbr aut diacon inuentus fuerit aliqd de ministeriis ecclẽ
uenundasse qa sacilegiv comisit placuit eũ in ordine ecclastico
ñ haberi. In iudicio tam epi dimittend ẽ si in suo debeat recipi
grad. qa multoties hoc ipsũ qd de sacseo altario ẽtaminatũ ẽ
in epi potestate comissũ ẽ. Item aug. ad bonifacium. De code.

Bene uale sacdos restitui ad honorẽ suũ post pacta penitentiã.
uice inhoc divsi diusa sentiant: dicentes. ñ posse restitui ad ho
norẽ. s; sic dicitur ẽ ppt simulatas penitentias quoqda. & pptes
effectas honoru dignitates. Ide aug. de eodem.

Sacdos quidẽ si cadit uale restitui. yht restitutionis locũ post
dignã pacta penitentiã. inbonorẽ suũ. ppha adtestante qa ait.
niqd q cadit ñ adiciet ut resurgat. & beat gg. dicẽ hoc ad secun
dinũ meusũ amicũ suũ. Cui ab ipso ppha inhoc argumtũ habe
mus. qui post pactũ adulteriv homicidiũ ppetrauit. postea tam
digna penitentia pacta. pdi gram ad pstinũ offm restituit.

Qvom q huimodi auctoritatũ dissonantia ad yscordiã reuoca
ri ualeat: breuit inspiciam. Sunt qdã qi ñ odiũ emnis sed
tamor uilitatis amissio ppi grad & ambitio celsioris ad peniten
tiam cogit hos sac canones irrepabilit decernunt. qa q simulati
one penitentiẽ t affectione honoris ado ñ ysequt uenia. nec ab

P. ecclia meret reqrionẽ. Qnd aug sebit adbonifacium. Quare ostrinũ
Vt ystituerẽt in ecclia ẽ in ecclia ne post penitentiã aliqs ad clicatũ redeat.
ne quisq post alienũ ermimis penitentiã clericatũ accipiat.
vel ad clericatũ redeat. t in clicatu maneat. ñ despatione indul
gentiẽ s; rigore factũ ẽ disciplinẽ aliqn yta claues datas
ecclẽ disputabit. de quib dictũ ẽ. Quecũq solueritis mtpa. solq
y ieglis. & ecta. S; ne forte & de ceteris ermimib spe honoris ecclastici
animũ intumescens supbe agat penitentiã. seuerissime placuit.
ut post actã penitentiã de ermime damnabili nemo sit deinc.
ut despatione tpalis altitudinis mediana maior & uetior ẽt
humilitatis. Qa & sés dd de ermimib moriseras egit peniten
tiam. & tam inbonore suo pmansit. & beatũ petrũ qn amaris
simas lacrimas fudit. uniq dm negasse penituit. & tam apls
mansit. S; ñ ido putanda ẽ supuacua posterior diligentia. qa sic idepositione
v salutu meiui detrahebat humilitatu aliqd addidq q sal
tam mutiret. excpta credo aliquor fictas penitentias p affec
tatas honor potentias. loquit eñ multas inuenire medicinas
multor exputita ——— morbor. Qerũ huimodi
causis v pgraues dissensionũ scissuras ñ huius aut illi hominis
peculiũ s; plurimor strages iacent detrahendũ ẽ aliquid seuer
tatu. ut maiorib malis sanandis cartas sincera subueniat.
Ide ex epla cleri romani missa pp cipriano. Reparationis bene
Absit a romana ecclia. fieri ñ ñ post penitentiã debe ycedi.
Aurigorẽ suũ tam psana facilitate dimittere. & neqnos
seuerritatis euersa fidei maiestate dissoluere. ut eũ adhuc
ñ tm iaceant s; & cadant euersor frum ruinq ppata nimis remedia
communionis uniq ñ pstituta pstent. Vbi eñ potest penitentie
medicina pcede si & ipse medicus intrecta penitentia uindicare
pcliis. hoc ñ ẽ curare s; si dicẽ uerũ uolum occide. Ide cipranus
de lapsis. In penitentib uenia concedi non potest.

Siquis ppostera festinatione temerari remissionẽ peccor putat
se dare posse aut audet dm pcepta resendẽ. ñ tm mich pdest
s; obest lapsis pnocasse ita. ñ seruasse sententiã. nec miam pissimi
dni depcari. s; ytcpto do de sua facultate psumẽ. Et infra. Man
dant aliqua fieri matures. si iusta. si licita. si ñ ytcpsũ dñm
ac di sacdotũ s faciendi. Si obtempamus facilẽ & pna ysessio. si
penitentis fuerit religiosa moderatio. Mandant mtres aliqua
fieri. s; si scripta ñ s in lege dni quẽ mandant. ante ẽ ut scia
mus illos de do impetasse quẽ postulant. tt facẽ qd mandant.
Qer enim stratum uideri potest de diuina maiestate ycessũ. qd
fuerit humana pollicitatione pmissũ. Qm & moyses p
peccis ppli petit. nec tm peccantib uenũ eũ perisse accepit.
Ide ysidorus ad massanũ epm. Quisnt requirendi post lapsũ &
Ono seo meritsq beato sñi massano epo ysidorus eps. qui non.
qd inepiis uenabilis firmitas tua inotuit. uidelicet qd in
canone anquisitano capto xcviii legit. post lapsũ corpalẽ
restaurandũ honoris gradu post penitentiã. alibi v legit. post
huimodi delictũ nequaq repandũ antiqui ordinis meritũ.
h diversitas hoc m solutũ. Illos eñ ad pristinos grad redire canonq
pcepiunt. quos penitentie pcessit satisfactio t ydigna pecor
ysessio. Ac ytcpti q neq auricio corruptionis emdant. atq hoc
ipsv carnale delictũ q admiserunt uendicare quadã supstiosa
temeritate nituntur. nec gradu uniq honoris. nec gram recipiv
cois. Ergo ita ẽ diuerminanda sententia. ut necesse sit illos restau
rari in loco honoris. q p penitentiã recciliationẽ meruerẽt diui
ne pietatis. hi ñ immerito ysequentẽ adepti dignitatis statũ. q
p emendationẽ penitentie recepisse cognoscuntur remediũ uitẽ.
id autẽ ne forte maq ambiguũ sit. diuine auctoritatis sententia
yfirmat. Ezechiel. quidẽ ppha subtipo p uariantiel hierlm. osten
dit post penitentie satisfactionẽ pstinũ restauran honorem.
Confundẽ inqit ciuda. & porta ignominiã tuã. Et post paululv.
& tu inquit. & filie tue reuertimini adantiqtatẽ tuam.
Qd dicẽ yfundẽ. ostendit post op pecci debere quẽq erubescere.
& post ysessionẽ p admissis scelerib uereundã frontẽ humo

pstrata dumergere, pro q̃ digna effusione ppetrauit opus. Unde
peq̃ut post ignominia & deiectione sui nominis siue digni
tatis reuertat ad dignitatem. Hugo dñ quisq; post opus efessio
nis suę profundit. atq; ignominia portans depositione sua
cũ humilitate lugere. reuocari sedm ppriam ad pone potest
statũ. Ite ioh's cuglista anglo epheso eęlę mte ecta q̃da similia

Memoresto unde cecidis. & age penitentia. Deode. Scribit.
& pma opa fac. Alioquin uenio tibi. & mouebo candelabrũ tuũ
de loco suo. Ecce inquam uulnera sedm anquirant antiquam
plane & plena sententia auctoritatis sacris testimoniis explana
uit. ostendens eũ posse restaurari in pprio ordine. q̃ p penitentię
satisfactione nouit ppria delicta deflere. q̃ nec lugere q̃ gessit
s; lugenda sine ullo pudore religionis t̃ timore diuini iudicii
omittit. eũ nullom posse ad pristinũ gradũ restaurari cogno
scas. In fine autem huius eplę hoc adiecendũ putauit. ut quoti
enscũq; ingestis ecclioq; discors sententia inuenit illi sedi
magis teneat sententia. cui antiquior & potior extat auctoritas.

Quicũq; igit̃ peccatis suis digne do penitentiam obtulerint auctoritate gg. & ieer. aug. ysidon. q̃d
ppę dignitatis recipere possunt. q̃ ñ odio eximinis s; timore vi
tiatis t̃ ambitione honoris falsas do penitentias offert in pristi
nũ honoris gradũ reparari minime potest. s; obiect illd hormisd
pp. q̃ scribit omib epis pnuuersas pruincias. Diacon aut pbr

Siquis diacon aut pbr in adultrio deprehensi reparari ñ possunt.
post accepta benedictione leuitica cũ uxore sua mętrinem
inuenit. ab offo abiciat. Ecce manifeste ostat. q̃a sedm tritulo
antiquoq; patrũ seo spu suggerente septos. & sedm sen
tentias. ccc. xviii. epoq. quas & gallicani canones ęmere
uident. clerici in adultrio deprehensi aut ipsi efessi aut ab
alis iuuen ad honore redire ñ possunt. q̃a forte ñ desunt
quib pnima pietate sup sempta seoq; patrũ seuerias mini
me placeat. sciant se. ccc. xviii. epoq. qui & reliquos canones
statuq; sententias reprehende t̃ damnare. & forte maior
ē millis pietas quã insupdicti. ccc. xviii. epis maior ē millis
mia quã in seo ioh pp. maior caritas quã in reliquis seis
sacdotib. qui hoc exemplo remedia ecclarũ sunt diffinitia
omib deliberuęr. & ido aut pna uoluntate peccatis illoq;
consentiant. aut omnib illis ęquanos se & inimicos ee
cognoscant. Quę ē ista iusticię inimica bonitas pulpare
criminosos. & uulnera eoq; usq; ad diem iudicii inulnera
seruare. q̃d si eos durissima penitentia p plures annos
uidem agere. te nos & salutem eoq; possem consule. & statu
ta canonum debemus tępare. Cum uero in aliquib nec
opuneto humilitatis. nec instantia orandi apparent.
nec beatũ dd imitent qui die lauabo p singlas noctes
lectũ meũ lacrimis meis stratũ meũ rigabo. & illud. ci
nere tamquã panę manducabã. xp. m. cũ fletu miscebã.
nec eos ieunis t̃ lectionib uacare uideam. possumus
agnoscere si ad pristinos grad t̃ honores redirent cũ quan
ta negligentia & cũ quanto torpore & inimica suę ani
mę securitate pmanerent credentes. q̃d sic eis non acta
digna penitentia dimiserit ds. quom sacdotes indulsisse
uident. Ecce dico. quia illi ipsi quib cũ periculosa & falsa
mia indulgę uidem. cũ ante tribunal xpi. pramis peccatis
damnandi aduenerint. ita nos causa dicuti s dicentes.
q̃d dñ aut aspritate linguę eoq; expauim. aut falsa blandi
mentis & periculosas adulationes ipsoq; libenter accepimus.
meis de peccatis pmanere eis mutilter indulsim. aut ipsa pec
cata augere pmisim. ñ recordantes illud q̃d inuenit testa
mento scriptũ ē. quia uno peccante ita omis ira di desce
ut. Ite ieer. Difficile ē post lapsũ ad pristinũ gradũ redire.

Quicũq; dignitate diuini gradus ñ custodiunt contemti
fiant animã saluare. Reuerti enim in pristinũ gradũ difficile
ē. Item basilius. Lapsus post penitentiã altario tm̃ ministrare.

Qui sub ——— gradu ceciderit post
penitentiam ——— contentus fiat baptizare. comuni
onem infirmis dare. & altario tantũ modo ministrare. Ite
ecce ancirtano. De sacerdotib diacon uel laicis q̃ idolis

Pbros qui im— molauerint. & postea iterũ thuriscant.
certamen inierint. si ex fide lucrati s. & ñ ex cõpacto ad ostentationem ut offerent ipsi fecerint. hos placuit honore quide sedis
ppę retinere. offerre autem illis & sermone ad ppln facere aut
aliquib sacdotalib officis fungi ñ licet. diacones similiter
q̃ immolauerint postea v iterũ reliuerati s. alias quide honore
hr oportet. cessare autem debent ab omni sacro ministerio.
ita. ut nec panę nec calice offerant nec pnuncient nisi forte
aliqui epoq; esent laboris eoq; & humilitatis & mansuetudinis
uoluerint eis aliquid ampli tribuere t̃ adhibere. penes ipsos
q̃ debet erit potestas. Qui autem fugientes cõprehensi s. t̃ a domestics
tradti. t̃ ademptis facultatib sustinuere tormenta. aut in
custodia trusi pclamauerint se xpianos ee. & eo usq; astricti s
ut man eoq; cõprehendentes uiolenter adtraherent. & funestis
sacheis admouerent. ut aliqd polluti eis pnecessitate sumere
cogerent. in omni deiectione & habitu & humilitate uitę si
tentes. hos uelud ext delicti statuos. a cõcilio q̃ ñ prohibendecernim. Si v prohibiti s abaliqb ppt ampliore cautelam.
t̃ ppt quoqdã ignorantiã statum recipiant. Hoc autem similiter
& de clericis & de laicis obseruare iuenie. Q̃stiũ ē autem &
illud. si possint & laici q̃ in has necessitatis angustias mi
derint ad clericatus ordine promoueri. Placuit q̃ & hos
tãq̃ q̃ mili peccauerint si precedens eoq; uita probabit ad
hoc officiũ pueni. De his autem q̃ negauerint pter necessitate
aut ppt ablationem facultatũ. aut pt pclin. t̃ aliqd huimodi
qd factũ ē sub tirannide tiemi. placuit sinodo. quiuis hu
manitate pbent indigni. tñ eis benuolentiã cõmodari.

Sed & illd hormisd pp desidiosos & negligentes non
uere penitentię reparari prohibe. Illd autem hieronimi fatet
hoc ee difficile. ñ impossibile. basilius autem extra delinquentes
rigore iusticię seruandũ ostendit. quę extra penitentes alii
relaxandũ misericordiam affirmant. Possunt & alii distinguii
pmissę auctoritates. Quoq; erminia manifesta s ante t̃ post
ordinationem a sacris ordinib deleuntur. quoq; autem
peccata occulta s. & secreta satisfactione sedm sacdotum
edictũ purgari. in ppris ordinib remanere possunt. Unde
nicolaus pp. carolo archiepo. & ei suffraganeis. Non potest

Sacerdotes si in formicationis retinari in sacdotio. cui manifesti
ceciderint laqueũ. & erminis manifestus suae fuit erimen.
ostensus fuerit actus. sacdotii ñ possunt hr honore sedm
canonicę institutionis auctoritate. Ite zabin archiepis scri
bit ad heribaldũ. Qui sint reparandi post lapsũ qui non.

De his v unũ ē nob scribendũ ee q̃ sacros ordines hint. & ante
t̃ post ordinationem iniquitatis capitalib erminib se
ee pstiterint. in quib ut m̃ uidet hęc distantia ee debe. ut hi
q̃ deprehensi t̃ capti fuerint publice impiuriot̃ furto. atq; for
nicatione. & ceis huimodi erminib. sedm sacroq; canonum
instituta. a pro gradu decidant. q̃a scandalũ ē pplo di tales
psonas supse positas hr quas ultr modũ uiciosas ostat ee.
Semper inde detrahunt homines sacficio di. sicut quondã filii
heli peccantib fecisse legunt. & rebelles hinc atq; iniqui
existentes. eoq; prauis exemplis cotidie peiores fiunt. Qui
autem de pdictis peccatis absconse ase admissis occultã ofessi
one coram angelis di presente & sacdote quibus indicatum est
penitentiã ostenti. & semę ipsos graui deliquisse q̃runt.
si se pieuuia & elemosinis uigiliisq; & sacris orationes purga
re certauerint. his & gradu seruato spes uenię pmittenda
ē de mia di. De lapsis ecia inheresim hoc obseruandũ est.
ut ante sententiã ecclii nulli est cõmunio ee. Unde cipria pp

·P·

antonino int̃ ecta. A cõmunione abstineat q̃ lapsis ãn restitutionẽ

De eo tam̃ q̃ statuendũ esse cura eius lapsoꝝ distulit. eo ꝛ. ut cui quies & tranquillitas data esset. & epos munũ eueniret indulgentia diuina pmittit. te cõmunicato & liberto de omni collatione silio statuerem. quid fieri oportet. Siquis v ante silui nrm & ante sententiã de omni silio statuitam temere lapsis cõmunicare uoluisse & ipse a cõmunione abstinere. Qd u sup̃ de homicidis statutũ legit̃ intelligendũ est. qñdo facultas datur effugiendi. nec necessitate claudunt̃ obsidionis. certũ eis angustia necessitate effugere n possunt. si te homicidiũ admiserint. purgari ppenitentiã & offo & cõmunioni reddant̃. Unde miserdensi ꝓ legit̃ cõmoni restituant̃.

De his clericis qui in clerica in obsidionib̃ positi sine necessitate sanguinẽ hauserint post duoꝝ annoꝝ penitentiã officio

obsidionib̃ necessitate positi fuerint. id statuimus ut altario ministrant. & xpi corp̃ & sanguinẽ tradunt. ut uasa sacro offo deputata pertractant. ut ab omni humano sanguine & hostiũ se abstineant. Qd si in hoc incederint. tam officio quam cõmunione corpis dñi duob̃ annis priuent̃. ita. ut duob̃ annis. uigiliis. ieuniis. oib̃ & elemosinis puris quas dñs donauerit capiantur. & ita demũ offo u cõmunioni reddant̃. ea tam̃ fone. ne ultra ad officia ponta pmouentur. qd si indefinito tpre negligentiores erga salutẽ suã extiterint. prelati ipsi penitentie tep̃ in potestate manent sacdotis.

Casu q̃q: si clericus homicidiũ fecerit. in ppo qdũ ex dispensatione remanere pmittit̃. Unde urbanus sedis scribit guarnerio meteburgensi epo. Qui casu homicidiũ fecit. ex dispensatione in suo ordine pmanet.

Clerico iacente lapidem puer dr̃ intempt. nos p amore tuo in suo ordine eũ pmanere pmittam̃. ut tam̃ semp in penitentia & timore pmanent. Itẽ stephan. v. simthipto corsice epo. De eodem.

Quia te quasi obnoxiũ iudicas: eo qd asarracenis captus homines interfecisse uideris. tũ facis. si; quio n tua sponte id fecisse cognoscens. inde canonice nullom iudicaris. De eodem.

Si uero ira cõmotus pbr aliquẽ interfecerit. & si animũ occidendi n habuerit ppetuo tam̃ deposit̃ erit. Unde nikolaus pp. scribit ofbaldo corepo quadrantano. Carent officio pbr q̃ ira cõmot̃ iacẽ

Studeat sententias tua psuade epo tuo ert animũ aliquẽ interfecit. s canoniceũ sociare numerũ collegarũ. i. vi. ex uicinis puteis frr & coepos suos. quib̃ s ceũ iuniens & decernentib̃ diligenter inuestigare & omni nisu seruitan peritate. quatenus inuenire ualeatis. utrũ percussione iam nominati pbri an ceruicis fractione idem diacoñ ut fert̃ certeneus ẽ. Et si quidẽ a sepefato pbro n ad mortẽ percussus ẽ s; ex equo cadens ceruice fracta interiit. secdm arbitriũ uri pperussione incaute agente pbro penitentiã cõperunt̃ indicere. & aliquato tpre amissarũ sollemnis suspendat̃. denuo post hec ad sacdotale redeat̃ offm. Qd si uerum̃ quilibẽq: percussione pbri ille mortuus ẽ diaconus. nulla he fone ministrare sacdotis more decernim̃. qm̃ & si uoluntatẽ occidendi n habuit. furor tam̃ & indignatio ex quib; motio illa mortifera pdiit. in omnib̃ & perpue indi ministri multiplicter inhibetur atq: damnat̃. Ueru si pbr adeo uro studio obnoxius forte claruerit. perpum̃. ut tale beneficium s ecclie sue ꝓcedat̃. quo & ipse & sui sufficienter posset̃ habere sue sustentationis solatiũ. Itẽ ex ꝓ nevcesarensi. Quinquinno

Eos u q̃ n uoluntate s; casu a cõmunione abstineat qui casu homicidium fecit.

homicidiũ fecerint. prior quidẽ regula post septẽ annos tũ penitentiã cõmunioni sociauit secdm q̃d ꝓstitutos. hec u humana diffinitio q̃nquinnii tep̃ tribuit. Itẽ ex ꝓ dibertano.

Si q̃ femina Quib̃ tep̃ u spacius a cõione abstineat. q̃ uoluntate u casu

furore zeli accensa flagellis uerbauerit ancillã suã. ita ut int̃ ceteri die animã eũ eruciatu emittat. eo q̃ incertũ sit. uoluntate an casu occiderit. Si uoluntate post septẽ annos. si casu. v. post. v. annos tpa acta legitima penitentia ad cõmunionẽ placuit admitti. Qd si infra tpa ꝓstituta fuerit

ancillam suam interfecerit.

infirmata. accipiat cõmunionẽ. Itẽ ex ꝓ martini pp.

Siquis uoluntarie d his q̃ sponte u casu homicidiũ fecerint. homicidiũ fecerit. ad ianua catholice ecclie semp iacebit. & cõmunionẽ in extremo uite suę recipiat. Si autẽ n uoluntarie s; casu aliq̃ homicidiũ fecerit. prior canon. vii. annis agẽ penitentiam iussit. sed canon. v. mandauit. digesti titulo de furis.

Qui sacciũ habentẽ pecuniã subripuit furti & sacci nomine teneat̃ quisq̃ ei n sit animus sacci subripiendi.

E contra animũ n op̃ puniri. u viii. eod. t. ad legẽ corneliam de sicariis exemplo sacrarũ literarũ diocletiani & maximiani colligit̃. eũ quis asseuerat homicidiũ se n uoluntarie s; casu fortuito fecisse eũ caelestis iteru mortis occasio pbita uideatur: si hoc ita ẽ homicida ẽ. neq; sup hoc ambigi poterit. omni mente suspicione quã ex admisse rei discrimine sustinẽ secdm id qd annotatione mea cõprehensũ ẽ uolum̃ liberari. Nine ea pelagius pp. Non putat̃ ad pcũ. q̃ ex uoluntate n peccat.

Quantũ dicit ille placid̃ anno pterito dictũ ẽ de uxore ipsi q̃ a subito inter caballos inuenta. & dũ trahent̃ caballi collisa ẽ illa. & abortũ fecit. Qd si ita ẽ forte si caballos alienos tulit. inde ẽ culpabilis. Nam de muliere quę casu int̃ caballos ꝓfracta ẽ. ubi uoluntas illi n agnoscit̃ pnitosa fuisse. n potest̃ nec addici pleges. Itẽ nikolaus pp. De eodem.

Hi qui arbores incedere uident̃ si iugerint ut cadens arbor occidit hominẽ inculpabiles s atq: innocui. q̃a nec uoluntate eorum nec desidio homicidiũ ppetratũ ẽ. Si u aliqua eorum culpa uel negligentia morientis hominis interitus cognoscit̃ aduenisse. abiciendi s agrady. & in sacro ordine nullatenus suscipiendi. Itẽ ex ecclio quarmatiensi. de eodẽ.

Sepe ctingit dum quis op̃ necessario insistens arborẽ incidit ut aliquis subtus uenient̃ deprimat̃. & idcirco si uoluntate u negligentia incidentis arborẽ factũ ẽ. ut homicida penitentiẽ deb̃ & omnino submittit. Qd si n uoluntate s; in cuna illi non hec eũ sententia iungit. Si enim dũ ille op̃ necessario fortassis incibere iste inspectatis occurrit subarborẽ & sub ipsa obpressus ẽ. mesor arboris n tenet̃ homicida. Itẽ ex ec̃

Si duo frs in silua arbores succiderint. d eodem. Pitaburiensi.

& appinquante casu uni arboris frr fri dixerit caue. & ille fugiens in pressura arboris cecidit. & mortuus fuerit. uiuens frater innocens de sanguine germani diiudicetur.

Premissis auctoritatib̃ lapsis pmittit̃. ut post penitentiã in suis ordinib̃ repari ualeant. ad maiorẽ autẽ ꝓscendẽ post lapsũ nulla eis auctoritate pmittit̃. immo penitus phibet̃. Unde miserdensi ꝓcilio legit̃. Lapsi in suis ordinib̃

Hi qui seo altario deseruiunt. si reparari possunt. s; n ad maiora ꝓscendere.

subito flenda carnis fragilitate corruerint. & dno respicientes digne penituerint. ita ut mortificato corpe cordis contti sacrificia dõ offerant. maneant in potestate pontifex. uel uehementer afflictos n div suspendẽ. u desidiosos pli xiori tpre abecle corpe segregant. ita tam̃. ut sic officiorum suorum loca recipiant. ne possint ad maiora officia ultra pmouen. Qd si tempto uelut canes ad uomitũ reuersi fuerint. & uelut sues in uolutabris emersi iacuerint. n solũ dignitate officii careant s; & scam cõmunionẽ non nisi in extremo p cipiant. Sed exemplo beati petri apli. qui postquam trinę negationis maculã ꝓfessione diluit amoris. n solũ in gradu sui apl̃at̃ remansit. uerũ & ia in pastorẽ totius ecclie a xpo institui meruit. plant̃ lapsi post dignã penitentiã n solũ ppia offa retinere. s; & ad maiora posse ꝓscendere. Qd autẽ beatus petrus post negationẽ pastor ecclie a dno sit institutus. plant̃ auctoritate ggorii. q̃ in omelia dñice resurrectionis de eodẽ principe apl̃oꝝ scribit dicens.

Considerandũ Per post culpã negationis pncepsi apl̃oꝝ a dno ẽ nobis ẽ. cur omps ds eũ quẽ cunctę ecclie pferre instituit. disposuerit. ancillę uocẽ times ec. & se ipsũ negare

pmisit. qd nimirū magnę actū pietatis dispensat
one cognouim. ut is qui futurus erat pastor ecclię in sua cul
pa discere. alios qualiter misereri debuisse. Prius itaq; eum
ostendit s. & tē ppositi ceteris. ut ex sua infirmitate cognos
cere. q. misericorē alienis infirmis tolerare. Itē ambr. in omel.
Fidelior factus ō petro. Post negationē infide ꝗ q̄dū petrus .l.
postq̄ fidē se pdidisse defleuit. atq; ido maiorē gram pceptr.
reptit quā amisit. tamq̄ ēi bon pastor tuendū gregē accep.
ut q̄s ante ifirm fuerat. fierē omib firmamētū. & qui se inter
rogationis tēptatione mutauerat. ceteros fidei stabilitate
fundare. Denq; psolidtate deuotionis ecclarū petra
dr. sicē aut dns. Tues petrus. ꝗ cetera. Petra ēi dr. eo q̄ pm in
nationib fidi fundamēta posuerit. & tamq̄ saxū immobile
totū corpis xpiani cōpagē molemq; ꝗtineat. Item obiect.
penitentes ad sacros ordines promoueri ñ debent. Non q̄ lapsi
post penitentiā ad maiora pungē possunt. Vn in cartag. cc
ex penitentib Non ordinet clericū ex penitentib. l. iii. legit.
quāuis sint boni. tm clericē ñ ordinet. Si pignorantiā epi facē
fuerit deponat aclero. qa se ordinationis tēpre ñ pdidit fu
isse penitentē. Si autē sciens epe ordinauerit talē. & ipse ab
epatu suo ordinandi dirtaxat potestate puet. Simili sen
tentię subiacebit eps. si sciens ordinauerit clericū qui
uiduā aut repudiatā uxorē habuerit. aut sedam.
Itē siricī pp. himerio epo. Bigam. penitens. uiduę maritus
Quicūq; penitens. sacę milicę se igerens. sine spe pmotionis sit.
quicūq; bigam. q̄cūq; uiduę maritus. ad sacā mili
tiam indebite & inōpetenter irrepserit. hac s ꝗdtione
uenia. a nob intelligat relaxata. ut in magno debeat
cōputare beneficio. si adempta omi spe pmotionis in
hoc quo inuenit ordine ppetua stabilitate ꝗmaneat.
Itē ex ge gerundensi. Non pibeat a clero. q̄ pressus languore
p cōmunionē penitię bndictionem accepit.
Is q̄ qui egritudinis languore depressus penitentię bene
dictionē quā uiaticū diem p cōmunionē accepit. pmodo
recualescens. cap penitentię mercēa publice ñ subdiderit.
si pibitus uteris ñ detinet obnoxi. admittat ad clerū. Itē
hormisda pōtifex omib cpis p uniuersas puincias. Q̄ ad penitentiā
Si ille q̄ utro agendā in monasterio detrudit. pbr ñ ordinetur:
peni penitentiā quāuis ea pfecte agat. ñ potest epi aut pbr
ordinari. ita ut & si pignorantiā ordinat fuerit. & postea
ꝗuenit penitentiā accepisse deceat. ille q̄ q̄ mutus ad
penitentiā agendā mittit in monasterio. qui utq; nich
aliud quā penitens dicend ē qua ꝗsecra ad sacerdotiū puen
re pmittit. Nemo m alia quelibet ꝗ auctoritate sedis aplī
ce. t. cce. xviii. epōr. t reliquor canonū ꝗstituta obiciat.
quia q̄ q̄d ꝗra illor distinctionē in quib sym sem credim
locum dictū fuerit recipe ñ solū temerariū s; & periculosū
ē ñ dubito. Itē gelasius urbis rome epi omib epis. Bigami
Non confidat quisq. t q̄libet post penitentiā sacis ñ applicent
pontificū fas ē bigamos aut ꝗiugia sortientes ab alis ministerius.
derelicta siue quoslibet post penitentiā t sine intus. t corpe
uiciatos. t ꝗdtionanos. aut curię publicarūq; rerū negotiis
implicatos. aut passim nulla tēpis ꝗgruentis expectatione
discussos. diuinis seruituros applicare ministerius. Itē inno
Canones Penitentes fieri clerici non possunt. Pcentius.
apud meca ꝗstitutū. penitentes & ab infimis officis clicos
excludunt. Hoc non de quib libet penitentib intelligi
tur. s; de illis tantū. qui post acta penitentiā sclaris militię
cingulū acceperunt. De quib innocentius epi scribit uictori ro
tomagensi epo. Non debet fieri clericus qui post remissionē peccatorū militię cingulum
Siquis post remissionē peccor cingulū militię habuit.
sclaris habuerit. ad clericatū admitti ñ debet omino.
Potest & aliter intelligi. Sit quedā penitentia quę solēnis
appellat. quę semel tm mecēa ꝗcedit. de qua ambrosius ait.
Sicē unū ē baptisma. ita unica ē penitentia. Itē ñ ē sedis loc

penitentię. Itē Repiunt quā plurimi. qui sepi agendā peniten
tiā putant. qui luxuriant in xpo. Nam si uere penitentiam
agerent. nūquā ꝗtinendā putarent. Itē aug. ad macedoniū.
Quamuis eamus Quom penitentes ad penitentiā accedant.
& salubriter puisum sit. ut locus humillimę penitentię
semel tantū in mecēa ꝗcedat. ne medicina nimis uilis min
uilis habeat. tm cotidie peccantib nūquā p penitentiā uenia
negat. Hęc autē penitentia quom imponenda sit in aga
thensi ꝗcilio legit. in quo sic statutū est. Quę sint obseruanda
Penitentes tēpre quo penitentiā petūt insolēni penitentia.
impositione manuū & cilicii sup capita. a sacdote sicē ubq;
statutū ē ꝗsequant. Si autē comas ñ deposuerint. aut uestimēta
ñ mutauerint. abiciant. & nisi digne penituerit ñ recipiant.
Iuuenib & penitentia ñ facile cōmittenda ē. ꝗpter etatis fragili
tatē. Viaticū tm omnib in morte positis ñ ē negandū. Itē ex eode
In capite quadragesimę omis penitentes qui publice suscepe
uel susceperē penitentiā ante foris ecclię se repsentent epo cum
tatis. sacco induti. nudis pedib. uultib in terra demissis. reus
se ēe ipso habitu & uultu prestantes. Ibi adesse debent decani.
ꝗarchipbri parrochiarū. & pbri penitentiū. qui eos ꝗsatione
diligenter inspicere debent. & sedm modū culpę penitentia
p ppfatos gradū iniungē. Post hęc eos in mecēam induceat. & cū
omni clero. vii. penitentię psalmos in terra pstrat cū laicis
peos absolutione decantet. Tunc surgens a bosione iuxta qd
canones iubent manū eis imponat. aquā bndictā super eos spargat
cinerē prius mittat. deinde cilicio capita eor operit. & cum
gemitu & crebris suspiriis denunciat eis. qd sicē adam pcedē
ē de paradiso. ita & ipsi ppter eos ab ecclā pcedunt. Postea iubent
ministris. ut eos extra ianuas ecclię expellant. Clerus uero
psequat eos cū responsorio insudore uultus tui uescens
pane tuo &c cetera. ut uidentes seam ecclam pfaenoribus
suis tremefactā atq; cōmotā. ñ paruipendant penitentiā.
Insaeta autē dni cena rursus abeos decanis & eos pbris ecclę
liminib repsentent. Hanc penitentiā nulli umquā
clericos agē ꝗcedit. atq; ido huicemodi penitentes ad cle
rum admitti pibent. Vnde in cartag. cōcilio. v. statutū legit.
Confirmandū ē ut sicūdo More penitentiū clerici ñ recipi
pbri. t diacon in aliq̄ grauiori culpa ꝗuicti fuerint. eorum
qua eos a ministerio necesse sit remouere. ñ eis manū tamq̄
penitentib t tamq̄ fidelib laicis manū imponat. neq; umquā
pmittendū ē ut rebaptizati ad clericat gradū pmoueant.
Itē siricī pp. Hęc clico penitentiā agē nec penitentes ad clicatū accedere pmittitur:
Illud quoq; nos par fuit puidere. ut sicut penitentiā agere
nulli umquā cēcedit clericos. aut post penitentiā ac recōcilia
tionē cuiquā laicos ñ liceat clericat honorē adipisci. quo
quāuis sint omnū peccor ꝗtagione mundati. nulla tam
debent gerendor sacrarūtor instrumēta suscipere. qui ducū
fuerint uasa uiciorū. Itē leo pp. Pbris ꝗ diaconib tāq̄ penitentib
Alienū ē a cōsuetudine ecclastica. ut manū impōi ñ debent.
qui in pbrali honore aut diaconii gradū fuerint ēsecrati.
hi p crimine aliquo suo p manū impositionē remediū accepisse
penitendi. qd sine dubio ex apstica traditione descendit.
sedm qd scriptū ē. Sacdos si peccauerit. quis orabit pro illo. Inde
huimodi lapsis ad pmerendā misericordiā dī priuata ē expetenda
secessio. ubi si illis satisfactio fuerit digna. sit & fructuosa.
Probant & iā auctoritate tolerari ēcilii huicemodi peni
tentes ad clerū ñ admittendi. in quo sic statutū ē. Causa necess
Placuit ut penitentes ñ straus ad clerū penitentes admittatur.
admittantur ad clerū. nisi tm si necessitas aut usus exe
gerit. tunc depirent unū hostiarios. t unū lectores. ita ut
aplm t euglm non legant. Siqui autē ordinati s indiaconos
unū subdiaconos habeant. ita ut manū non imponant. nec
sacra ꝗtangant. Cum v penitentē dicim. qui post baptisma
aut p homicidio aut p diuisis criminib grauissimisq; peccis

publicā penitentiam gerens sub eliseo. diuino fuerit receptus
atrario. ¶ Apostatę quoq; ad clericatus officiū admitti non
debent. Unde in cc. arelatensi. ii. Ad clericatus officiū non admit-
Hi qui post sēam religionis pfessionē apostatant. tantē apostatę:
& ad selm redeunt. & postmodū penitentiamq; remedia ñ requirunt.
sine penitentia cōmunionē penitus ñ accipiant. Quos & iubem
ad clericatus officiū ñ admitti. Et q̄uīq; ille sit post penitentiā
habitū selarē ñ pſumat accipere. qd si pſumpserit. abecclesia alienē
habeat. ¶ Ecce qd erminosi t ñ uere penitentes t publicam
penitentiā agentes asaeris phibent ordinib. Adiecit quoq; sēa
mat ecclesia. ut curiales post baptisma militantes. t in foro decer
tantes asaeris phibant ordinib. Unde ait innocentius. Post baptisma
Aliquantos militantes t in foro decertantes asaeris phibant ordinib.
ex his qui post acceptā baptismi gratiam in foreisi exercitatione
s uersan. & obtinendi principatū susceperē adsentos adsacerdotiū ex
cōpim. e quorū numero aliq̄ phibent adsacerdotiū assumi. aliq̄n
tos ex militia. q̄ eū potestatib obedient sēm necessario precepta s
exercent. aliq̄ntos ex curialib. q̄ diu parentē potestatib q̄ s s im-
perata fecerē: aliq̄ntos qui uoluptates & editiones ipli celebrauerē
adhonorē sumi sacerdotii puenisse. quorū omniū nemine adsocietatem
quide ordinis clericorū oportuerat puenire. quę si singula discutien
da mandemus. ñ modicos mot aut scandala hispaniensib pum
eis quib meden cupim de studio emdationis inducem. idcireo
remittenda potius putam. s; ne deinceps similia cōmittant. dilec-
tionis uīre maturitas puidere debebit. ut tantę usurpationi nē
finis necessari imponat. eo uidel instituto. ut q̄uīq; tales ordina-
ti fuerint eū ordinatoribus suis deponant. Ex felici epo nicenano.
Designata s gesta laicorū. De qb laici ad clericatū ñ possint uenire:
de quib ad clericatū aliq̄ uenire ñ possunt. i. sigis fidelis admi
nistrauerit. de curialib autē manifesta ro e. quo & si inuenantur
huimodi uiri q̄ clerici debeant fieri. quo tn sepi acuta reperuntur.
cauendū e abhis ppē tribulationē quę sepe de his ecclesię puenit. Ite
Preterea frequenter q̄dā ñ admittant curiales ad clicale officiū.
ex frib nisi curiales t quibliber publici functionib occupatos
clericos fieri prohibendum. p quib postea maior e tristicia tē eū iam
de reuocandis eis aliq̄d ab imperatore pcipit. quā gtia nasci de adsen
to. constat eū eos impsis & iā muniis & uoluptatis exhibe quas
a diabolo inuentas ee ñ dubiū e. & ludorū & mimorū apparatib
aut pēe aut forsitan intēe. Sit certe in exemplū sollicitudo &
tristicia frum. quā sepe prudum imperatore pſentit eū phis sepi roga
rem. qd ipse nobis eū posit cognouisti. quib ñ solū inferio
res clerici ex curialib uerū & iā in sacerdotio instituti ingens mo
lestia ut redderent instabat. Ite ex gē. toletano. ii. ñ pmouent
Siquis post baptismū ad diaconatū q̄ post baptismū ad fideles
militauerit. & damide sūpserit ac cingulū ad necandū fideles
& si gratia ñ admiserit. si ad clerū admissus fuerit. diaconi ñ
accipiat dignitatē. Ite ex eal toletano. iii. A qb debeat ee immu-
Qui in aliquo crimine detenti s. nisi qui in epm eligitur:
q̄ infamię nota aspsi s. qui sedera aliq̄ p publicā penitentiā
se admisisse pfessi s. q̄ inheresi lapsi s. q̄ inheresi baptizati s.
aut rebaptizati ee noscuntur. qui semetipsos abscidęrē aut q̄ na
turali defectu mēbrorū aliq̄d minus habe noscuntur. qui sedę uxo
ris numerone sortiti s. aut numerosa nugia frequentauerit.
qui uiduā t amantē relictā duxerit. aut corruptarū maritus
fuerit. q̄ ceubinas aut formicanas habuerit. q̄ seruili ordinoni
obnoxii uidentur. q̄ igniotus s. qui neophitus t laicus s. qui se lan
militię dedit s. q̄ curię nexib obligati s. qui inter lectorū s. q̄
ñ dū ad. xxx. annos puenerit. q̄ p grad ecclesiasticos ñ ascenderit.
q̄ ambitu honorē quęrunt. qui honorē mune- ribus
obtinere moliunt. q̄ a decessoribus in sacerdotio eliguntur.
s; nec ille deinceps sacerdos erit quē nec clerus nec ppls ppę
cuiuitatis elegit. t auctoritas metropolitani. t cōpresbiterorū
sacerdotū assensus ñ exqsiuit. Quicūq; q̄ deinceps ad ordinē
sacerdotii postulatus. & in his quę pdicta s exqsiti in nullo
horū deprehensi fuerit. & examinati probabilis uita atq; doctrina
extiterit. tē sedm sinodalia t decretalia instituta eū omnium
clericorū t eorū uoluntate ab uniuersis cōpresbiteris epis aut
certe a tribus in sacerdotē die dnico ordinabit. quemcūq; certis
q̄ absentes s suis litteris. & magis auctoritate t pscriptis ei q̄
ē metropolitanus eps instituit. Epe. autē cōpresbiteri ibi
ordinandis ē. ubi metropolitanus elegerit. Metropolitani
autē ñ in ciuitate metropoli. cōpresbiteris ibidē ordi-
nandis. Siquis autē deinceps ut pdicta uetera canonū adsa
cerdotii gradū indigni aspirare tenderit. eū ordinatoribus
suis ademptū honoris priculo subiacebit. ¶ Qui uero pter-
missis aliqb gradib ñ superbiens; negligentia admonitos contem
nerint. tamdiu a maioribus abstineant. quousq; ex gruo tēpe
pterminis ex accipiant. Unde alexander. ii. scribit grimaldo
ēstanensi epo. De eo q̄ subdiaconatus ordine pposito diaconi ꝯ pbr ē
Sollicitudo dilectionis tuę studuit ostē. utrū portator ordinis
uitarū litterarū diaconatus & pbrtus offm idoneus sit. pagere
nec ne. eū adid pppo cursu subdiaconatus ordine postposito
negligentia potius quā superbia agnoscat ascendisse. Unde
nos ostendendo caritatis tuę mandamus. ut ab offo sacerdotali eū
phibeas. donec pximo. iii. tēpore ieunio subdiaconatus ministe-
riū s rite imponas. & sic deinceps admonitio ofa eū redire
ecclesiasticis. ¶ Curiales autē ut supdictū e ido ordinari phibeant.
q̄a frequenter diu abecclesia reperiuntur plurima incōmoda ecclesia
sequuntur. ut q̄a id curiales ñ uoto religionis s; ut officio suo
rōemia fugiant ad ecclesiam se transferunt. Unde gg. scribit libro
L. viii. registri. omib epis. de lege mauricii augusti. Quare sit
legem quā pissim impr dedit. Statuimus ne curiales ordinentur:
ne fortasse hi q̄ militię ut rōnib s publicis obligati. dum
causarū suarū pricula fugiunt ad ecclesiasticū habitū uenian-
t in monasteriis iuertant uię studiū fraternitatis dismittere.
ob hanc maxime causā. qd hi q̄ seculi actionib implicati
s. in clero ecclesię ppe suscipiendi ñ s. quia diu in ecclesi-
tico habitu ñ dissimiliter quā pri uixerant uiuunt. neq̄q.
student selm fugere s; mutare. Qd si & tales quiq; monaste
rium petunt suscipiendi nullom s. nisi prius a negotiis
publicis fuerint absoluti. Siq̄ ū ex militarib numeris in
monasteriis festinant. ñ s temere suscipiendi. ñ uita eorū
subtiliter inquisita fuerit. & iuxta normā regulare in
suo habitu p triennū pbati. tē monasticū habitū d̄o auc
tore suscipiant. ¶ Seruī autē ordinari phibent nisi a
ppis dominis libertatē legitimā sequant. Unde leo epis.
scribit omib epis. Seruus ad clericat officiū ñ pmouent.
Nullus epoū seruū alienū ad clericatus officiū pmouere
pſumat. ñ forte eorū pecunia aut uoluntas accesserit.
q̄ aliqd s meo uendicant potestatis. Debet enim ee immunis
a alius qui diuinę militię e aggregand. ut a cartis dnicis
quib nom ei assentit. nulli necessitatis uinculis abstra
hatur. Ite ex ēcilio tiburiensi. De seruili ordione ad sacē ordines
Nulli de seruili ordione ad sacē ordines pmouent. nullū acce
nisi pri a dnis ppis legitimā libertatē sequant. eui libertatis data
carta ante ordinationē in ambone publice legat. & si nullū
ēta duxerit rite ēsecrabunt. Porro seruus ñ canonice ordinat
postquā de gradu decidit. ei ēdictionis sit. cui fuerit ante
gradū. Ite ex eal toletano. viii. Post donū libertatis famuli ecclę
Qui ex famulis ecclę seruitium ēuocant. Euocent in clerū.
in clerū. ab epis suis necesse e ut libertatis pcipiant donū.
& si honestę uitę claruerint meritis adiuti. tē demū maioribus
fungant officiis. Quos ū flagitii sordidauerit incorrigibilis
noxa. ppetua seruitus ēdictionis religate in certena. ¶ Qui
autē ordinandi a dnis suis libertatē sequunt. ab eorū patrocinio
penitus debebunt ee alieni. ut in nullo eorū obsequiis inuenian-
t obnoxii. Unde in ēcilio toletano. iii. legit. A clericatum
suscipiant q̄ nullo obsequio retento a dnis suis libertatē pcipiunt.

Quicũq; libertatẽ a dñis suis ita percipiunt ut s̃ meis nullũ obsequiũ patronis reddant, si isti sine crimine s̃ad clericatus ordinẽ liberi suscipiant. q̃a directa manumissione absoluti noscuntur. Qui v̊ retento obsequio manumissi s̃. per eo qd̊ adhuc patroni seruitute tenent obnoxii. nullatenus s̃ ad ecclesiasticũ ordinẽ promouendi. ne q̃ndo uoluerint dñi eorũ fiant ex clericis serui. Item ex nicen martini pp. Sine patris consensu ñ ordinet. q̃ patrimo eius libe est obligatus.

Siquis obligatus ẽ tributo seruitutis. t̃ aliqua ordinatione t̃ patrocinio eius libe dñi. ñ est ordinandus clericus. ñ pbatę uitę fuerit. & patroni consensus accesserit. Cetera si a dñis suis libertatẽ consecuti ñ fuerint. & ad ecclesiasticos ordines aliquo in irrepserint. pbr̃ amissio ne peculii multetur. diaconus v̊ fac̃ aut uicariũ pse pstabit. aut inseruitutẽ reuocabit. Ceteri v̊ grad̊ ñ possunt quẽquã a nexu seruitutis absoluere. Unde gelasi pp scribit martino & iusto epis. Seruus silentẽ irrepserit ad sacerdotiũ. peculii amissione multetur.

Ex antiquis regulis & nouella sinodali explanatione cõprehensũ ẽ. psonas obnoxias angulo ecclie militię ñ pcingi. s; nescio utrũ ignorantia aut uoluntate rapiamur. ita ut ex hac causa nullus pene epoꝝ uideat ex tortis. Ita eũ nos frequens & pluriموꝝ querela circũstrepit. ut ex hac parte michi pentus putet obstructũ. Actores siqd̊ illustris uiri filii in amandim grauiter conqueruntur homines suo iuri debitos alios iam clericos alios iã diaconos ordinatos. eũ ñ solũ post modernũ concilii d̃ tantoꝝ collectione pontifiꝝ sub omniũ salubermę pusionis assensu stat ẽ pfectũ. hmo di psonę suscipi ñ debent. uerũ & siqui forte in diuinę cultu militię ante fuerint ignorantia facientę suscepti. eliminari prius. & cum religioso p̃uilegio ad dñoꝝ suoꝝ possessiones iusta debuerunt admonitione cõpelli. Et ido fr̃s kmi eos quos sup̃dicti uiri actores in clericatus offo monstrauerint detineri discussos & obnoxios apparos. custodito legum tramite sine intermissione restituant. ita ut siquis iã ex his pbr̃ reptit in eodẽ gradu peculii sola amissione multetur manent. diaconi v̊ aut uicariũ pristę. aut si ñ habuerint ipse reddat. Reliqui v̊ officia sciant nemine posse ab obnoxietate si iuniores uendicant. quatin̄ hoc ordine custodito nec dñoꝝ iura nec p̃uilegia ulla rõne turbent. Ad herculemio stephano & iusto epis. Seruus clericus fac̃ seruitutis maneat.

Frequens quidẽ & assidua nos querela circũstrepit obnoxios. de his pontificib̃. qui nec antiquas regulas nec decreta nũa nouitter directa cogitantes. obnoxias possessorib̃ illigatasq; psonas uenientes ad clericale offm ñ refutant. Iuper & eiũ rectores illustris feminę placidię petroni oblationem conqueri s̃. sabinũ marcellianensis siue cusillinatis urbis amistrẽ antiochũ seruũ iuris patronę suę absentis dñę occasione captata. ad pbrii honorẽ usq; pductũ. eiq; frẽn leontiũ clericalis officii p̃uilegio decorasse. Et ido fr̃s kmi mter sup̃ dictos actores & eos q̃ extremę admonitionis repetuntur obiectis cognitionẽ uobis mã auctoritate deputam̃. ut omni uentate discussa. si reuera obiectã s̃ maculã iustę refragationis ñ poterint rõne diluere. leontiũ clericũ quẽ grad̊ pfinit legib̃ ñ defendit. ad sequendã suę admonitionis necessitatẽ modis omnib̃ redibere. antiochũ v̊ q̃a psacerdotiũ iã retolli ñ potest. si in sua ecclia in hoc q̃ ẽ honore collocare desiderat. ñ uelit reddituũ s̃ habeat. s; p ministerioꝝ celebrationem susceptum. Ide rufino & aprili epis. Quis aut leges principũ aut patrũ regulas aut admonitiones modernas dicat debere contemni. ñ q̃ impunitũ s̃ existimat transire cõmissũ. Actores siqdẽ filię nre illustris & magnifice feminę maxime petroni nob̃ insinuatione ẽquestri s̃. siluestrũ atq; candidũ originales suos ẽta admonitiones quę sup̃ dictę s̃ admonitione pcente aluerino pontifice ñ legitime diaconos ordinatos. & ido fr̃s kmi tantę p̃uaricationis excessus nouerint sagaci inquirendos. & si institerit querela ueritate fulcari. continuo qui ordinationem pontę ñ legitime s̃ ordinati. a sacris officiis repellant. Item ex de. dñoꝝ.

Generalis Nec ad religiosę uitę propositũ nec ad clericat̃ officiũ sine querelę uitanda p̃supto ẽ. quã p̃ejudicia causant uniuersi. passim seruos & originarios dñoꝝ iura possessionesq; fugientes sub religiosę conuersationis obtentu t̃ ad monasteria se efferre. t̃ ad ecclesiasticũ famulatũ minuendis q̃q; p̃sulib̃ indiscrete admitti. quę modis omnib̃ ẽ amouenda p̃ntes. ne p̃ aliqui nominis institutũ aut aliena p̃uadi aut publica uideat̃ disciplina subuerti. p̃cipue. eũ nec ipsam ministerii clericalis hac obligationem fuscari dignitatẽ iuenit. cogatq; p̃stitui militantũ sibi ẽdictionesq; iurgari. aut uideri qd̊ absit obnoxia. Quib̃ solliciti cõpetent interdictione p̃hibitis. quisqui eis. pbr̃ & diacon. t̃ eorũ qui monasterii pcẽ noscuntur. huiũmodi psonas ap̃ se tenentes. ñ restituendas patronis. aut dereliquerit t̃ ecclę seruitutis t̃ religiosis conditionib̃ putauerint applicandas. ñ uoluntate forsitan dñoꝝ subscriptionis testimonio p̃ntibus absolutas. t̃ legitima transactione cessas. pieculũ se p̃ pi honoris ñ ambigant cõmunionisq; subtractos. si suphue re euiq̃ uera nos querela pulsent. Magnis q̃ppe studiis sedin beatũ aplin p̃cauendũ ẽ ne fidei & disciplina dñi blasphemet̃. Ide. Hiehil. pire eredim̃ ecclesiasticis utilitatib̃. siquę s̃ aliena reddant̃. Hoc te obseruandũ ẽ eũ dñis & seruis eidẽ pfessionis inuenimus̃. Ceterũ si iudeus xpianũ mancipiũ emerit. iudicet̃ t̃ cpi auctoritate & eo iuniore adlibertatẽ debe pduci. Ind̊ gg. liberino epo. Ad libertatẽ pducant̃ mancipia xpiana.

Mancipia xpiana iudeis cõparata. quęcũq; iudeũ cõpasse patuerint adlibertatẽ iuxta legũ pcepta sine ambiguitate pducere. ne qd̊ absit religio xpiana iudaicis subiecta polluat̃. Item ex nicen toletano. iii. Officia publica iudeis non sunt committenda.

Nulla offa publica iudeis iniungant̃. p quę eis occasio tribuat̃ penã xpianis ifert̃. Siqui v̊ xpiani a iudaismo ritu s̃ maculati. & circũcisi. non reddito pecio adlibertatẽ & ad religionẽ redeant̃ xpianam.

De his autẽ qui in infidelitate empti ad cpiam baptismi uenire desiderant quid fieri debeat. gg. scribit fortunato neapolitano epo. Inlibertatẽ uendicent̃ serui q̃ ab infidelitate ad fidem cõuertitur. tuã oportet ẽ solliciti. si de iudeoꝝ seruitio accedant̃ ñ solũ iudeus s; & quisq̃ paganoꝝ fieri uoluerit xpian̄. postq̃ uoluntas eius fuerit patefacta. ne ille sub quolibet ingenio t̃ argumento cupiditatis iudeoꝝ uenundandi facultas sit. s; si q̃ ad xpianã fidem desiderat. defensione ipsa in libertatẽ modis omnib̃ uendicet̃. Item q̃ huiũmodi oportet seruos amittit. ne forte utilitates suas rationabilit̃ cultum impediri. solliciti uos hoc iuenit considerare ut si paganos quos mercimonii causa de exterris finib̃ emerunt. infra tres menses dñi emptor eos uendere fuerant ñ inuenit̃ fugę ad ecclam forte congerit. & uelle se dixerint fieri xpianos. t̃ & eos ecclam hanc talem uoluntatẽ p̃didicerint. pecũ eoꝝ a xpiano sal̃ emptore p̃cipiat̃. Si autẽ post p̃finitos tres menses quisquã huiusmodi suoꝝ iudaicoꝝ uelle suũ dixerit. & fieri uoluerit xpian̄. nec aliquis eũ postmodũ emerit. nec dñs qualibet occasionis specie hunc audeat uenundare. s; ad libertatis p̃cul dubio p̃mia p̃ducat̃. q̃a hic ñ ad uendendũ s; ad s̃ seruiendũ dr̃ cõpasse. Item ex concilio aurelianensi. Si seruus absente aut nesciente dño epo faciente d̃ seruus sit. si pbr̃ aut diacon̄ ordinat̃ fuerit. ipso in clericatus officio p̃manente. epis eũ dño suo duplici satisfactione recõpensare. Si v̊ epis eũ seruũ nesciente q̃ testimoniũ p̃hibent aut eũ supplicauerint ordinari. simili redibitione teneant̃ obnoxiũ. Si seruus faciente & ñ contradicente dño in clericũ fuerit ordinat̃. ex hoc ipso liber & ingenuus erit. s; suggerente dñoꝝ licet ei int̃ spaciũ unius anni & seruile formam p̃bare. & seruũ suũ accipere. Verũ & si legitimo p̃batus cepiscopo in monach̃ efficiat̃. euadit iugũ seruitutis. Debent eũ p̃ tricennũ ante q̃ monachi efficiant̃ in monasterio p̃manere. postea v̊ si monachi effecti

fuerunt liberi efficiuntur. Epi ordo libat a fortuna seruili t asseriptitia. s; ñ a _____ camali. siue officiali. Nam & post ordinationē durat fortuna seruilis. S; & ius patrię potestatis soluit epalis dignitas. Inscriptitios v in ipsis possessionibus clericos & preē uolumtatē dñoy fieri pmittim. rta tamē ut clerici facti imposita s agricultura adimpleant. Hoc leo pp. Admittant passim ad sacrū ordinē. Decode. Omib epis. Quib nulla natalium nulla moy dignitas suffragat. Et q a dñis suis esequi libertatē minime potuerūt. ad fastigiū sacdotii tamq seruilis ultitas be honorē capiat. puebunt. Abini rta q; sps kmi omis ufę pumuę abstineant sacdotes. & ñ tantū ab his s; & ab alis originarius t q alicui ordinationi obligati s volum tēpari. ñ forte hoy penitio aut uolumtas accessent. q aliqd s meos uendicant potestatis. De seruis monasterii qrit. an ecclastici officii possint aggregari annon. S; famuli ecclarū ñ s ordinandi. sicē sup scriptū e ñ ap̄ epis libertatē esequant. Porro seruus monasterii libertatē esequi ñ ualet. Non q adclericatū s accedē licet. Qd autē liber fieri ñ possit phat auctoritate viii. sinodi. in qua sic statutū legit. Monachi seruū alibi Abbati uel monacho t monacho ñ licet facere liberum. A monasterii seruū ñ licet facē liberū. Quicūq mich ppū hīt. libertatē rei alienę dare ñ pot. Ha & sicē sedi leges sanxerūt ñ pot alienari possessio ñ ap̄o dno. Hac auctoritate phibetur servi adipisci libertatē recedendi ab obsequio monasterii. s; ñ phibentur manisesci libertatē pmouendi ad sacī ordines. Pot eū in sacī ordinib istitutus monasterii obsequis ppetuo deseruire. ac sic seruus monasterii & libertatē adipisci. & sacris officiis ualet associari. Unde in alio capto pfatę institutionis causa h reddit. Inutile e eū. ut monachis rustice opus faciantib seruis eoy oeio tempeat. ac delicias affluant. Qd autē servi ecclarū quo nomine. & iā monasterii seruos significare intelligim ad sacrę religionis ppositū debeant assumi. auctoritate beati gregorii phat. qui gēnali sinodo pēsidens dixit. Si pbatę institutionis fuit Quilibet de ecclastica familia famulū ecclę pot ordinari. nouim ad seruitiū omipis di festinant. ut ab humana seruitute liberi in diuino seruitio ualeant in monasteriis ēversari. Qd si passim dimittim. omnib fugiendi ecclastica iuris domiū — occasionē pben. si uero festinantes ad seruitium omipis incaute retinem. illi inuenim negare quedū q dedit omia. Unde necesse e. ut siquis ex uiris ecclastici t sclaris militię seruitute ad seruitiū di iuerit desiderat. phet in laicali habitu prius institutus. & si mores ei atq; euersatio bono desiderio illi testimoniū ferunt. absq; ulla retractatione in monasterio omipi dno seruire pmittat. ut ab humano seruitio liber recedat. q diuino amore districtiorē appetit subire seruitutē. Si autē in monachico habitu sedm patrū regtas intēpestiuē fuit euersatus. post pfixa a sacris canonib tpa. iam ad qd libe ecclastici officii pmouetur. si tam illis ñ fuerit crimib maculatus. quę inuenī tristanito morte mutant. Cete quom serui ad clericatū ualeant assumi. t qm ñ admittant liberti quoq; ñ s pmouendi ad clerū. nisi ab obsequis sui patroni fuerint absoluti. Unde in eccl. eliberitano. absq; Prohibendū e ut liberti patroni sensu libertē ñ pmoueant ad quoy patroni insedo fuerint ad clerū ñ pmoueant clerū. Corpe v uiciati similiter a sacris ordinib phibent. Unde gelasi pp scribit dicens. Qd monastialib disciplinis ad clericale mun Prisci q in sua reuerentia manentib accedę. & a laicis ante acta ei urta exami- instituti. quę quide ubi nulla rerū uel tēpū purgę- nentur: angustia regularitē fuerit custodim. q a cetera ecclę uel cuncti uel sufficientib priuatę s ministeris. ut plebib adsequentib diuina munera subplere ñ ualeant. cete damus. ut siquis monasterialib disciplinis eruditi ad clericale mun accedat. & de laicis antiqua ei urta requirat.

ne sit aliquo facinore infectus. t illiteratus. t bigamus. t abadolescentia sordidus. t corpe uiciatus. t seruilis t originalis condicionis t carnę ul publicarū nexib rerū implicatus. t publica penitentia notatus. t nulla congruentis ipsis expectatione discussus. Hec. ex concilio aurelianensi. iii. Annuę suspensioni subiacent. q pt Nulli penitentię. nulli bigamū. canonica formā aliquē ordinat. nullus uiduarū maritos impdiens honorib audeat ordinare. Et licet hęc iā omniū ppe canonū instituta teneant. tamē ne cuiq. sacdotū supplicantū sicē iā diuersi importunitas t suggestio iniqua subrepat. necesse fuit. ut nē seuiorē regulā s uelint dñi sacdotes imponē. Et ido quicūq; ab hac die ita ea quę supi cōprehensa s clericū ordinare psumpserit. ab ea die qua hoc ei potuerit applicari. anno integro missas cantare ñ pssumat. Quā obrem siqs obseruare noluerit. & pt institutū ipm faciens missas celebrare pssumpserit. ecclę cōmunione pueē. & ab omniū frum cōmunione nouerit se alienū. q a dignū e ut seuerię tate ecclasticę disciplinę sentiat. q salubrē a sēs patrib institutū ob seruare contemnit. Hec hilari pp. Non ordinent penitentes uel Penitentes t inscii litterarū aut aliq uisci litterarum. membroy damna ppessi ad sacros ordines aspirare ñ audeant. Quisq aut talū ocultator extiterit. facinū suū ipse dissoluet. Corpe aut uitiati intelliguntur ñ casu. s; ppa uoluntate abscisi. Unde in canonib apl̄oy legit. Qui se ipsū abscidit non ordinet. Siqui abscidit semę ipsū. i. siquis amputauerit s uirilia. ñ fiat clericus. q a sui e homicida. & di ordinis minister. Siquis cū clericus fuerit abscidere se ipsū omnino damnet. q a sui e homicida. Hec ex concilio arelatensi. ii. Non pducant ad clerū Hi qui se carnali uitio repugnare nescientes q se ipsos abscidunt. abscidunt ad clerū pueniri ñ possunt. Hec innocentius senior nicenano cōcilio fecit. Non ē ordinand q parte digni uolens abscidit Qui parte cuiusbet digni s ipsi uolens abscidit. hic ad clerū dit. canones ñ admittunt. Cui v casu aliquo iugent. dū aut cpi rustico cuiā impendit. aut aliqd facient se ñ sponte pauit. hos canones papiunt & clericos fieri. & si medico regu fuerit ñ abici. In illis enī uoluntas e iudicata. quę causa s fuerit fieri nicent. in istis v casus uenia merit. Similiter intelligendū e de his q planguorē a medicis secant. aut a barbaris abscidunt. aut a dñis castrant. Unde in nicено eccl legit. Qui planguorē a Siqui a medicis planguorē desectus e medicis desecant ad clerū uale admitti. aut a barbaris abscisus. hic in clero pmanent. Siqs aut se sani abscidit. hic & in clero institui abstinere iuenit. & deinceps nullū debet talū pmouere. Sicē aut hoc clare qd de his qui rem hanc affectant. audentq; se ipsos abscidere dictū sit. sic eos quos aut barbari aut dñi castrauerunt. si inuenim alias dignissimi tales ad clerū suscepit ecclia. Hec ex canone apl̄oy. Eunuchus licite ordinet epe. q phonū insidias eunuchizatur: si p insidias hominū factū e. t si in pscentione ei s amputata uirilia. t si ita natus e. & e dign. fiat epe. Hec ex concilio martini pp. Siquis p egritudine Non excludunt a clero q a medicis t a barbaris t naturalia a medicis secta habuerit. similiter & qui a barbaris a dñis aut a dñis suis castrati fuerint. & moib digni inuenim. hos sui canon admittit ad clerū pmouere. Siquis autē sanus ñ p disciplinā religionis & abstinentię s; p abscisionē a do plasmati corpis ecce existimat posse a se carnales concupiscentias ampu cari. & ido se castrauerit. ñ eū admitti de- cernim ad aliqd clericatus officiū. Qd si iā ante fuit pmot ad clerū. phibitus a suo ministerio deponit. Hec ex concilio ilerdensi. Siquis in infirmitate Prohibet a sacis ordinib q medicorū iussione clausi positus clericus in medicorū incisione clausi effecti pmoueri effectus: ad sacros ordines eū ñ denegam. Hec stephanus robertus metensis epo. Latior pscriptū flauianus Non prohibet a clero q dignū s casu amputauit. scil clericus ad sedē sedē aplicā uenient. detulit ante directā nobis epam. q indagare studuisti eū anormannus nuprime capitū sinistrę digitū man abscissū habet. Seuerianus. si ob hoc ad ecclasticū

ordinē ualeat pmouere annon. Qd & nos reprehendere ꝓa solle-
ta uita magis sup hoc sollicita a sede aplica docere flagitat.
normā iustiae semp sequi desideramus. studiū tuae sēctatis me
rito collaudamus. reuerentiā tuā sere uolentes. quō si ita est
qd anormalis digitū habeat absentiū. ad pmouendū si alia
dignus fuerit nil ei nocebit. eo qd quid de his ꝓ a dōnis. t medi
ens. siue paganis ñ sponte tale quid patiunt. sae censeant ea
nones dilectionē tuā latere ñ credimus. Itē gelasius pp. pal
ladio epo. Tempe sincerritatis dignitas accepta seqnte debilitate
Precepta canonū quib ecclastica regit disciplina ñ admittat.
sic ñ patiunt uenire ad sacdotū debiles corpe ita siquis meo
fuerit ēstitut. ac eū fuerit sauciat amittere ñ pot. qd tempe suae
sincerritatis accepit. Stephan siqdē pbr petronio nob defleuit
oblato qd habet insubditus olim s & ante annos plurimos col
latam pbri dignitatē. quā reuera immaculatū corpis iudicio
susceptis. s; nup pt. puinciae uastitate quā tuae pōtifi
barbaros diuersa sectantū & ambiguitas mouerit animos.
dū imminentes gladios euadere fugae pēsidio niterēt. acutis iu-
dib occurrentia s septa transilions inferiora partes corpis
inseruisse suggessit. quae uix adhibita curatione biennio potu-
isse abstergi. & idō fr̄ kme supdiero locū suū dignita
tēq; restitue quatinus sae sea misteria sic ꝓsueuit exercat.
Haec enim euenit obhoc aufert ante susceptū ordinē. inq postmo-
dum infirmitudine corpis casu pbat facientes plapsus.
Hoc aut ñ de omnib mēbris intelligendū ē. Qui enim oculū casu
amiserit licet desit uoluntas. tam sacdotū adipisci ñ potest.
Inde pelagi scribit rufino epo. Hon s pstanda iura sacdotū.
Si euangelica admonitio iracundiā nec usq: eū eruē ē oculus.
aduerbia furentē pstituit pmittit. ne si fratri suo qi dixerit
reus sit gehennae ignis. quali putam pena plectendū. q ñ solū
pugno impie peuisit in ceruico hominē officii ministerio se
uientē. s; quasi ñ sufficeret ad cedē manū. ita instigante se diabo
lo raptus adiracundiā ē. ut fuste ñ solū percutere. s; & eruere
oculū frīs. & quānis huiusmodi excessus grauior ēt pena plec
tendus. bene tam frīnitas tua fecit ab officio eū pbri remouē
hoc tam sollicitudinis tuae sit. ut locū ē penitentiae ostituas.
& maliq eū monasterio retrudas. Laica s tantū cōmunione
cessa. In loco autē illi alū te necesse ē ordinare pbrm. nā
illi eui eruta ē oculus ñ possunt iuxta canones sacdotū ꝓ
cedere. Haeq; enim aliqd ei pdest qd oculū inuitus amisit. eū
nec uolens quisquā oculū amisisse credendū ē. nec sacratis
simos canones aliquē casū in amissione oculi ei q ad sacdotū
adipiscendū ñ impedire suis excepisse regulis meuimus.
s; hoc tantūm ad pbitione fecisse uidem. ut q carē oculo
sacdotū officiū adipisci ñ possit. S; nec illi ullatenus quasi inco
pensatione iniuriae sacrat ordo cedere potest. q ad tantā sacdo
tē pt̄ potest iracundiā puocare. ut & ille officiū in quo erat
amittere. & iste pueritiae sui pd & facultatē. S: Pbtros etiā
filii ad sacra officia ñ s admittendi. Inde urban pp. ii. art.
Pbtros filios a sacris filii pbtros a sacris ordinib remouent.
ministeris remouem. nisi aut in coenobiis aut int canonicos
religiose pbati fuerint euersari. Sed hoc intelligendū ē d
illis. qui parentē inuenitur imitatores fuerint. Verū
si morū honestas cōmendabiles fecit. exemplis
& auctoritate ñ solū sacdotes. s; & sūmi sa
cer dotes fieri possunt. Inde damasus pp scribit
hieronimo pbro. Deus dedit pp. filius fuit stephanus subdiaco
nus. Bonifacius pp. filius iocundi pbri. felix pp. filius felicis pbri.
Itē gelasius natione afq: exparte ualerio epo natus ē. Itē aga
pitus natione roman. exparte gordiano pbro origine duxit.
Theodorus pp. filius theodori epi d ciuitate hierusolima. Siluerius
pp. filius siluerii epi romae. Quā plures etiā alii inuenuntur
qui de sacdotū nati. apticae sedi pfuerunt. Hinc aug art.
Vitia parentum filiis non imputentur.

Vnde etiāq: homines nascentes.
honestu & salutū est. Semen
homine di creatura ē & eo male utentib male erit. ñ ipsum
aliqndo malū erit. Sic autē boni filii adulterorū nulla ē de-
fensio adulterorū. sic mali filii ciuiū nullū crimen est
nuptiarū. Itē iohannes chrisostom sup matheū omelia xxx.
Nunquā de uitiis erubescam parentū. s; unū illud quoties
semp amplectam uirtutē uidet huiusmodi. etiā si alienigenū
habeat matrē. & si formositate pollutā. t quolibet huiusmodi
dedecore sordidatā. nihil tam de ei aut uilitate fuscabit
aut crimine polluet. Qd si formositatē ipsū ad meliora ꝓuersū
nequaq prior uita cōmaculat. multo magis exemplaritate nat
& adulterā. si ppa uirtute decorat parentū suorū ñ debentur
obprobria. Itē. Hon ē omnino nec de uirtute nec de uitio pa-
rentū aut laudando aliqs aut culpando. nemo inde uere aut di
scretus ē aut clarus. immo & ut ꝓsidati aliqd dicam ac expsitū.
nescio quom ille magis resplendet. q natus ex parentib auriteb
prius alienis. ipse tam fuerit di uirtute mirabilis. Itē ieronimus
inepta contra rufinū. Hon parentū s; ppa culpa quisq; ꝓdemnat.
Nasci de adulterio ñ ē ei culpa q nascat. s; illi qui generat. quom
in seminib ñ peccat. ita quae efouet. & ñ sōn qd insuled uel
ñ humor & calor. quib tempta frumenta in germen pullulant.
s; uerba gra. fur & latro q fraude & ui eripit semina. sic gen huma
nū recip ita. i. uitia qd suū ē & receptū ꝓfouet. ꝓfouū corpora
corpatū in mēb distinguit. & int illas secreta uenis angustias
di mari semp oqit. idēq: corpis creator ē animae. Hoc despiciebo
nitate figuli qui te plasmauit. & fecit ut uolui. Ipse ē di
uirtus & di sapientia. quae in uero uirginis edificauit s domū.
Iepte int uiros sēos apli uocat numeratus meretrix ē fili. Ioseph
de rebecca. & isaac hispid. tā mite quā corpe quasi bonū triticū
int lolium auenasq; degenerat. q a ñ inseminib s; in uolun
tate nascentis causa uitioū ē atq; uirtutū. Itē aug. Iniqtatem
Sponsus ille parentum filius obesse non possunt.
qui uocatus erat ad nuptias bonos & malos. ē agruens
inuitatus. nasci & uoluit de bonis & malis. quo exēplo
discant filii parentū suorū iniqtatem s obēt ñ posse. Itē aug.
Satis puerile Hon aliena culpa s; ppa aliq. abeo q fungit deum
& pt̄ ecclastica. plectē ēt censura. ut fruit quoq di gen.
uoluptatib quis puerit. quē sua culpa t faciū abofficiis quo
fungit gradu ñ deiecit. Itē ieronim. Ex adultio nat a sacer
Omnis nr̄ ihe xpe uoluit dotio non prohibetur:
ñ solū de alienigenis s; & de adulterinis cōmixtionib
nasci. nob magna fiducia pstant. ut qualiscūq; in nascam
tam ut ei uestigia imitem abipsi corpe ñ separem. cui
p fide sum membra effecti. & sic ille uerus ē pontifex ex
adulterinis nat ꝓiunctionib. ita qualiscūq: ordine natus
sit aliqs. tamū ut pfecta fide habeat. & qd fide tene
opib implet. sitq; iustitiae & uir uni uxoris. nequaq a
sacdotio repellit. Iudas enim patriarcha genuit ex thamar
nuru sua. & ex illo coitu natus s phares & zara. Inde postea
salmon qui fuit dux in deserto. inde obeth. indeq; booz.
inde postea ysai. qui fuit pat̄ dauid. ex illa autē pgenie
ortus duxit xpi qui uerus sacdos ē. idoq: si filii ei sum
quae ipse fecit imitari debem. Itē aug. de unico baptis
mo. t. i. Appto di ñ separat aliquē materna ꝓdmo. s; ppa
ISMAHEL ut separet appto di. ñ obfuit mat ancilla. culpa.
s; obfuit fraterna discordia. nec pfuit potestas uxoris. eui
magis filius erat. q a ipsi uita ciuitatis & in ancilla seminat
erat. & ex ancilla susceptus. Geont bonifacius martyr
regi anglorū. Vitia parentum etiā ad posteros transeunt.
Sigeus anglorū sic pistas puerum diuulgatū ē & nobis
infrancia & italia impptū & abipsis paganis impptum
nob obiectū sprenis legalib conubis adulterando & luxu
riando ad instar sodomitae genus fedā uitā duxerit. de

tali cōmixtione meretricii existimandu ē degeneres ppłos & ignobiles & furentes libidine fore perandos. & ad extremiv
universā plebē ad deteriora & ignobiliora urgentē & nouissime nec bello sēlari fortē nec infide stabilē. nec honorabilem hominib' nec ꝏ amabilē ēe uerturā. sicē alius gentib' hispanie & puincie yburgundionū ppłis yuagit. quē sic ado
recedentes formentē s. donec iudex talium criminū ultrices penas pignoratas legis ōi & p sarracenos uenire & seuire pmisit. Vnde idē urban' infine supioris capti distinguendo subiunxit. Nisi aut in cenobiis aut cū canonicis religiose pbati fuerint iuersari. Item alexander: ii. De eodem.

Aplica uob' auctoritate ꝓcipim'. ut si cui q' ab ecclia dect' est dignoscē altero ēe canonicū q; ei electione pbauerit nra fulti auctoritate ꝓcerent. Nam p eo qd' filii sacdotū ōr' si certe uirtutes ineū iuenant ñ recipi'. s; suffragantib' meritis commendo eū recipi'. Hoc aut qd de filiis sacdotū ōr' ex dispensatione ecclie introducti uidet' & qd ex dispensatione introduct' ad ꝓsequenta regule tahi non potuit. Vnde urbanus scribit bartholomeo turonensi archiepo. Filii sacdotū ñ phibent' ab eqtate si certe uirtute ineuenantur. Cenomannensem decānū p eo qd filii sacdotū ōr' si certe uirtutes ineū iuenient ñ recipi'. s; suffragantib' meritis patrū susepim'. ñ tam ut pregula in posterū assumat'. s; ad tēp' ecclie pcullo ꝓsulatur. Cum q' ex sacdotib' natu in summos pontifices sup' legunt' ēe promotū. ñ s intelligendi de sormentatione s; de legitimis ēiusdē natu. q' sacdotib' ante phibitionē ubiq; licita erant & in orientali ecclia usq; hodie licere pbant'. Qd aut' uitiū originis semini imputari negatur: uidet' ēe iniquū illi seminiq; adulterio filii abhominatio s dno. S; sicē sup' dictū ē de pbrio filius. ita & hoc de filiis adulterio intelligendū uidet' ut illi dicant' ēe abhominatio dni. ad quos paterna flagitia hereditaria successione descendunt. Similit' & illud urbani intelligendū ē qd ipse scribit patrono legionensi epo. De eodem

Quia simplicit' ad sedē aplicā uenisti humilit' peccm ꝓfess' q' qd pontificii tui uidebat' officiū impedire uidet' qd ex mat' non legitima pcreatus sis. quā uiuente pri uxore pater tuus cognouisse cognoscit'. nos aplice mansuetudinis gia admonente accis quē sacdotū impediunt criminib' tam tui pfessione quā fratrū testimonio qui tecū s immunē te agnoscentes. & uitā tuā religiosā audientes. abhinc te peccti uinculo absolutū in susceptio sacdotali officio ēfirmamus. Item q' in aegritudine ēstruit' baptizat'. pbr ordinari ñ debē. Vnde in cocesariensi cōcilio legit'. Non ordinet' Siquis in aegritudine pbr' q' in aegritudine ꝓstrut' baptizat' ēstrutus fuerit baptizat'. pbr ordinari ñ debē. Non enim fides illi uoluntaria s; ex necessitate ē nisi forte postea ipsius studiū & fides pbabilis fuerit. aut hominū rarita' exegerit. Item ex monachis habitu nullus assumat' ad officiū ecclastici. ñ fuerit oblatus uoluntate ppi abbis. Vnde gg. scribit. Ad ecclasticū v Monach' ñ ordinetur clericus ñ uoluntate abbatis ego fuerit oblatus. officiū nullus ex monasterio pdueat monach' nisi quē abbas loci admonitus ppia uoluntate obtulerit epo. Item ex ꝓcil' cartag. v. De eode. Siquis de altri' monasterio reptū uel adelectū pmouere uoluerit. t' in suo monasterio maiorē monasterii ꝓstituere. eps qui hoc fecerit acetoq; cōmunione seuneturs. suę tantūm plebis cōmunione eteruus sit. & ille neq; clericus neq; ppositi' pseuere. Item qui ecclasticis disciplinis imbuti ñ s. nec tpm appbatione s discussi. ad summū sacdotū ñ aspirent. Vnde Zosim' Qui ecclasticis disciplinis pordinē ñ ē imbut'. pp. ant. Nec tēporū appbatione diuinis stipendiis eruditus. neq; ad summū ecclie sacdotū aspirare t' psume debē. Et ñ solū in eo ambitio inefficax habeat' uerū & ordinatores ei' care

ant eo ordine quē ꝓt' pcepta crediderant psumendū. Ad sacdotale Item urban' pp. officiū nullū ñ p singulos grad' pbatus accedat.

Si officia sēlaria pnecipue locū ñ uestibulū actionis ingressis s; p plurimos grad' examinata deferunt. quis tam arrogans tam impudens inuenit'. qui in ecclia militia quē ppensi' ponderanda ē & sicē aurū repetitus ignib' exploranda statim dux ēe desidat. cū uro ante ñ fuerit. & pri' uelit docē quā disce. Assuescant in dni castis intellectoq; primū gradu diuini rudimenta seruiei. nec illi uilescant exorcista. acolutū. subdiaconū. diaconū pordinē fieri. nec hoc satis. s; statutis maioq; ordinatione tēporib'. Iam v ad pbri fastigiū talis accedat. ut & nom' eius impleat. & meritū pbitatis stipendia antiqua tueat'. Inde sūmi pontifices ante locū spare debent. Facit hoc nimia remissio consacdotū nrōq; q' pompā multitudinis querunt. & putant ex hac turba aliquid s dignitatis acquiri. Hinc passim numerosa ppłitas & in his locis vbi solitudo ē talium repit' diu parrochias extendi cupiunt aut quib' aliud pstare ñ possunt. diuinos ordines languint' qd oportet distrēi semp ēe iudicii. rarū ē sū omne qd magnū est. Item gg. Cuiusb' Hoc ad nos peruenisse ñ dissimile merito laic' ad sūmū ñ aspirē sacdotū. dignū ē detestatione cōplecti. qd quidā desiderio honoris inflammati defuncti epis tonsurant' & fiunt repente ex laicis sacdotes. atq; inuerecunde religiosi ppositū ducatū arripiunt. q' nec ēe adhuc milites didicē. Qd putam'. quid ista subiectis pstatuis s. q' ante quā disciplinis limen adtingant tenere locū regiminis ñ formidant. Qua dere necesse ē ut quāuis meritū q'q; sit meritū. ante tam pdistincta ecclastici ordinis exercent' officia. Item celestin' epus galliarū. Non asperē ad sūmū sacdotū. q' ecclasticis ñ ē idut' disci

Ordinatos quosdā frs kem epos q' nullis ecclasticis ordinib' ad plenis. tantē dignitatis fastigiū fuerint ꝓstituti. ꝓta decreta patrū hui usurpatione q' se hoc recognoscent fecisse didicem'. eū ad ecclā q'dib' his quib' frequentissime cautū ē debent pueniri. ut minorib' inferiori officiis ad maiora firment'. Debē enim ante ēe discipli. q'q' doctor ēe desidat. ut possit docē qd didicit. Omnis enim uitē institutio hac ad id qd tendit se fone ꝓfirmat. Qui minime litteris opi dederit. ꝓceptor ēe ñ pot' litarū. q' ñ p singla stipendia creuerit. ad meritū stipendii ordinē ñ pot' pueniri. Solū sacdotū int' ista rogo uili ē cur facili tribut' eū difficili implent'. Ecce ex parte est ostensū. qui possint ad sacdotii ordinē pmoueri. & q' non. Hinc D. LX. aut' ꝓsidandū ē ex quib' ordinib' in archipbrm t' ꝓpositū. t' epm t' archiepm sint eligendi. De his ita statutū ē i gestis urbani pp. celebrato alumnis. Archipbr t' diacon' aut archidiacon' ñ pbr aut diacon' ordinet'.

Nullus epe in ecclia sua nisi sit diacon' archidiaconū instituerit. nec archipbrm nec decanū nisi fuerit pbr ordinare ꝓsumat. Qd ut distrēi teneat' auctoritate aplica pbibem & int'dicem'. Item calixtus pp. Nullū in ꝓpositū t' archiepm t' archipbrm t' archidiaconū ñ pbr aut diaconus ordinetur. Nullus in ꝓpositū nullus archiepm t' archipbrm. nullus in decanū. ñ pbr t' diacon'. nullus archidiaconū nisi diaconus ordinet'. Item innoc. ii. De eodem.

Innouam' aut' & pcipimus. ut nullus in archidiaconū t' decanū ñ diacon' t' pbr ordinet'. archidiaconi v t' decani t' ꝓpositi qui infra ordines pnominatos existunt. si inobedientes ordinari ētempserint honore suscepto priuent'. Prohibem' aut' ne adolescentib' uel infra sacros ordines ꝓstitutis. s; qui prudentia & merito uitē clarescant pdicti ꝓceduntē honores. Hoc unū ppt' pcaritatē quoqdā statutū ē qui nomen ꝓpositure adepti officiū ētemnunt nolentes fieri sacdotes. Alias aut' mane esse. eū & in epm eligi possint in subdiaconatū ēstituti. iuxta illud urbani pp. Non eligat' in epm ñ in sacris ordinib' Nullus in epatū eligat' nisi in sacris ordinib' fuerit ꝓstitutus. ꝓstitutus. & religiose fuerit uiuens inuentus. Sacros aut' ordines diem' diaconatū uel pbratū. Hos siquidē solos pmitta legit' habuisse ecclia. Subdiaconos v quia & ipsi altarib' ministrant oportunitate exigente ꝓcedim'. si tam spectatē sint religionis & scientie. Qd ipsū ñ sine romani pontificis uel

metropolitani sententia fieri permittimus. Alterum vero ut in
epm. vel archiepm nisi insaeuis ordinib' ostrinus non eligat. propter
dignitatem ordinis statutum est. Hec Leo in epm eligendi non s. s; p
singlos ordines prius sint probandi. Unde gg. brunichilde regi
ne scribit francorum. Sacerdotes ex laicis non sint ordinandi.

Sacerdotale officium unus in parub' immanta sicut didicimus
et ambitione poduenit. ut sacerdotes subito d' inmis graue et
ex laicis ordinent. Hec hormisda pp. omnib' epis. De eodem.

In sacerdotib' eligendis vel ordinandis cuna oportet esse pspicua.
Inreprehensibiles enim esse cuenit quos pcte necesse est corrigendis.
Longa debet una sua probatione monstrare cui committunt
gubnacula ecclie. Non negamus esse in laicis do beneplaci
tos mores. s; milites suos probatos sint querit. Instituta fidelium
discere quis debet ante quam doceat. et exemplum religiose cuiq
sationis de se potest alius pstare quam sumere. Emendatione g esse
cuenit pplo. quc necesse est orare pppplo. Longa obseruatione
religiosus cultus tradat ut lueat. et clericatib' obsequiis
qudiend' ita inseruiat. ut ad ueniandi grad' sumam pdueniat
qd sit fructus humilitatis ostendat. nec tantum eis erat de
laicis inhibem. s; nec de penitentib' quidem qsq; ad huimodi
gradu pfanus temerator aspirat. Satis illi sit postulanti
uenia recedi. Qua sententia absoluit reum. qui peccata sua
pplo sit ueste confessus. Quis enim que paulo ante iacente uidit
uenerem antistite. Preterent memorandi criminis labem.
non habet lueda sacdotii dignitatem. Hec innocentius pp. De eodem.

Miserum est eum fieri magistrum qui nunquam fuit discipulus. eiusq; sa
cerdotem fieri. qui in nullo gradu umq; obseruatus fuerit sac
dotii. Hec Leo epc. De eodem. Oramur tamen ap uos p
occasionem tempis impacati aut ambitiosam presumptionem aut
tumultum ualuisse pplacen. ut indignis quibq; et longe ext
sacdotale meritum ostrinis pastorale fastigium et gubernaco
ecclie credere. Non hoc est eulere pplo s; nocet nec pstare regi
men. s; aug' discrimen. Integritas enim presidentium salus est sub
ditorum. et ubi est incolumitas obedientiq; ibi sana est forma doc
trinq. principatus autem et cetera. et infra. Qd si in quibuslibet ecclie
gradib' puident sanctiq; curandum est ut in domo dni michi
sit inordinatum. michq; pposterum. quantomagis elaborandum
est ut in electione ei q sup omis grad' ostruit non erret. Nam
tota familie dni status et ordo nutabit. siqd requirit in
corpe non inuenit in capite. Ubi est illa beati pauli apli pspm di
emissa pceptio. qua in pson timothei omniu sacdotii xpi
numerus erudit. et unde uniuscuiq; nim dr. Manus cito nemini
imposueris. neq; comunicet peccis alienis. Quid est cito manus
imponere. et infra. Sic enim boni opis s cpat fruenti qui rec
tum tenet. indigendo sacdote iudicium. nta graui sententia
affert damno. qui ad suc dignitatis collegium sublimat in
dignum. Non est enim incuiquam pson pmittendum. d' institu
tis genialib' munet. nec putandus est honor ille legitimus.
qui fuerit contra diuinc legis pceptum collatus. Alegitio beatorum
patrum uenerabiles sanctiones eis de sacdotii electione loq
uentur: eos demum sacris administrationib' idoneos esse uelent.
quos omnis etas apuerlib' exordiis usq; ad pfectiores annos
p disciplinc ecclastice stipendia cucurrisse. ut unusquisq; tes
timonium prior urna pbere. Hec pot de ei puectione dubita
ri. cui plaborib' multis. pmoriib' castis. pacibus strenuis
celsioris loci pmium debet. Si enim ad honores mundi sine
suffragio tempis sine merito laboris indignum est puenire.
et notari ambitus solent quos pbitatis documenta non adiu
uant. qua diligens et qua prudens habenda est dispensatio
diuinorum munerum. et celestium dignitatum. Hec ex epc laodi
cen. Non s eligendi ad quitum non qs urna pbabilis consis.
non oportet preter iudicium metropolitanorum et finitimorum
eporum ostrinii ad ecclie principatum. nec eligant nisi hi quos
multo ante nota pbabilisq; urna commendat. et nichilominus si
in sermone fidei et recta rone psua conuersatione pbati fuerint.
Hec celestinus omnib' orthodoxis. De eodem.

Quid pdest psingla stipendia clericos militasse et omnem
egisse in dinis castris erant. si hi qui futuri s sacdotes ex
laicis requirant. qui uacantes selo et omne ecclasticum ordinem
nesciente salutem pppo alienum honorem ambiunt. immoderata
cupiditate transcendere. et in aliud uitie genus calcata reiecta
ecclastice disciplinc transire. talib' itaq; frs kmi necesse est
obuiemus. hisq; fraternitatem uetam decretis comonemus. neq;
laicum ad clericatus ordinem admittat. et sinat fieri unde et
illum decipiat. et s causas genet. quib' reus ostrinoq; dete
talium fiat. Hec Leo. Rudib' y iprtus gubnacla ecclie non s com
mittuntur. Statuimus ne in aliquo aplica et canonica decreta uenda
uiolent. et his regenda ecla dni credat qui legitimum
institutionum nescit. tot humanitatis ignari. non abinfimis
sumere incrementum. s; asumis uolunt habere principium. cui uide
tur quum sit absurdum; ut impiu magistri noui antiquis
rudes pferant emeritis. Hec hormisda pp. Non negam. supra.

Ex omnib' auctoritatib' laici phibent in epatu eligi. Cen
beat nikolaus ex laico est electus in epm. Beatus sergius
ex lanifico assuptus in archiepm electus est. S; sciendum est qd
ecclastice phibitiones ppas habent causas. quib' cessantib'
cessant et ipse. Ut enim laicus in epm non eligeretur hec causa fuit
quia uita laicalis ecclastice disciplinis pordine non erudita
nescit exempla religionis de se pstare aliis. quc inse ipsa
cepitio non didicit. Cum g qlibet laicus merito suc pfessionis
clericale uitam transcendit. exemplo beati nicolai et sctm
et ambrosii ei electio pot haberi rata. Unde ide ambr. in epla
ad uercellenses. de se ipso ait. Heophitus phibet ordinari. ne
extollat in supbia. S; non deest humilitas cpetens sacdo
tio. Ubi causa non hereset. uetum non imputat. Ordinationem itaq;
mea occidentales epi iudicio orientales et exemplo pbauit
Hec obiecit illud sardicensis concilii. Scolastice de foro autem
Osius epc dixit. administratione postulari pot epc.
Et hoc necessarium arbitror. ut diligentissime tractet. si
forte aut diues aut scolastice de foro aut ex administratore
epc fuerit postulat. ut non prius ordinet nisi ante lectoris
munere et officio diaconi aut pbri fuerit pfunctus. et ita p
singlos grad' si digni fuerit ascendat ad culmen epatus.
Sed aliud est postulari. aliud eligi. Postulat nexib' curie astri
ab imperatore. clericus alterum eunuchum a suo epo. s; non eligit. aliqs
nisi insaeuis ordinib' ostruit. Fit enim electio cum sollemnitate decem
omnium subscptionib' roborata. postulatio vero simplici petitione
Qua distinctione beat. gg. innuit in registro. scribens eulio
Electio epi debet fieri cum sollemnitate decretum epo.
Ecce dum fuerit postulatus cum sollemnitate decretum omnium subscptionib' roboratum.
roboratum. et dilectionis tuc testimonio innotuerit
ad nos sacrandus occurrat. Sicut beat ambr. antiquum
tum baptisma ab imperatore est postulatus. non electus. Item
electio uni ecclie non s pferendi in electione his qui bene militant
in ppria ecclia. Unde celestinus pp. Extraneus emeritus insuis ecclis
Nec emeritus insuis ecclis peregrinus et extraneus non pponantur:
et qui ante ignoratus s ad exclusionem illorum qui bene suorum
eunuchum merent testimonium pponant. Hec. De eodem.

Nullus inuitus det epc. Tunc alter de altera eligat ecclia.
si de ciuitatis ipsi clero cui est epc ordinando nullus qd
euenire non credimus dignus poterit reperiri. Primum enim illi reprobandi
s. ut aliq de alienis ecclis merito pferant. Habent
unusqsq; suc militie fructum in ecclia. in qua sua pomia offa
transegerit etatem. In aliena stipendia minime alit obrepit.
nec alii debitam alter s debeat uendicare medie. Sit facul
tas clericis renitendi. si se uiderint pgnari. et que s ingeri ex
transuerso uiderint. non timeant refutare. quia si non debitum
pmium vel liberum de eo qui eos reuinus est debent habere iudicium.

Item qq. eiusd neapolim. De eode. Studii uri sit & alii q aptiores sint prudere. ut si forte penes quem aliquos electio assentis huic ordini non uideat idoneus. sit in q declinandi uia possit electio. Nam grauis clero illius erit obprobrium. ut si hic fortasse plures non fuerint. alii se dicant qui eligi debent non habere. Item

Obitu uictoris parmormitanę ciuitatis De eod. Qq. in registro.

antistitis directa relatio patefecit. Qua ppter uisitationis destructę ecclę fraternitati tuę opam sollenniter delegamus. & ideo fraternitas tua ad predictam ecclam ire ppe. & assidui exhortationib clerii plebeq; eidem ecclę admonere festinet. ut remoto studio uno eodeq; sensu talem sibi preficendi expetent sacerdotem. qui tanto ministerio ualeat dignis repperiri. & alienegandis canonib nullatenus repugnet. Admonemus & fraternitatem tuam ut nullii de altera eligi permittas ecclam. Si forte inter clericos ipsius ciuitatis in qua uisitationis impendis officium nullus ad episcopatum dignus qd euenire non credimus poterit inueniri. pauisurus ante omnia. ne ad cuiusdam ordinationis meritum laicę personę aspirare presumant. ne & illi suę uoluntatis effectum non inueniant. & tu pienum ordinis tui qd absit incurras. Monasteria autem siqua sunt in ipsi ostructa parrochia sub tua cura dispositionem quousque illic ppri fuerint ordinatus eps ce secundum. Item pelagius pp eucarpo epo uisanensi Cathenensis ecclę uisitationem ubi iniungim. De eode. Qui.

eum epm debae luce transisse suscepta clerii relatione didicimus. Impossibile e enim ut nos impuniera illa dimittamus si accusatis paribus alii cuiusdam causas quę ad dm pertinent omittam. Si forte tale pte dis nunc in cathinensi ecclam eligere uoluerit. de cui ostia possimus esse secum. ut ante labores istos paululum remouere possim. Mox q dilecto tuo adsup dictam cathinensem ecclam pgat. & homine de clero q nec uxorem habeat nec filios nec enim canonib aliqd immicum eligi eum auxilio di cooperat. atq; suadeat. & statim eum ad urbem romam cum decreto & testificatione relationis tuę transmittat. Item qq. passiuo epo. Qui in epm eligit fiat reus criminis quę sacra lex morte punit.

Bene nouit fraternitas tua qa iam longo tpr aprueum pastorali sit sollicitudine destitutum. ubi diu quesitum quis ordinari debuisset. & nequq. potuim inuenire. Si qa oportuim in inmoribus suis in psalmodię studio manere omnis uaide laudant religiosam uitam omino agere dr. He uolum fraternitas uta ad se faciat uenire. & de anima sua moneat. qua tenus in bonis studiis crescat. & si nulla ei crimina quę plegi sacre regulam morte mulctata sunt obuiant. tunc hortandus e ut uel monach t aliqd subdiaconi fiat. & post aliqntulum eps si do placuerit ipse ad pastoralem curam debeat promoueri. Cum aut uisitatio iniungit mihi de reb ecclę eidem a quoq. presumi patiatur. Unde qq. Non patiatur a qq. presumi de reb ecclę cui ei uisitatio

Quoniam festus capuanę ecclę epo in romana ecclia fuit iniunctum post de hac luce migrauit. cuiq nos fuit quę uniuersitas ecclis impendit fraternitati tuę presentia septa dirige. ut memoratę ecclę uisitator accedas. sic tam ut mihi de pueris omib clericis. redditu. ornatu. ministeriisq; t quicqd presti loci esse poterit a quoq. presumi patiaris. Si omnem uigilantiam atq; cautelam circa clerii plebeq; eidem ecclę exhibere te iuuerit. ut in uigilius obsequio quoq; ecclastico seruulo ac deuote debeant inseruire. D. lxii. Breuit monstrauit e exquib ordinib in quos grad sint eligendi. Hunc uidendu e a quib sint eligendi & ordinandi. Electio clericorum e consensus plebis. Unde Leo pp. Non s habendi int epos q nec a clero eligunt nec a plebib

Nulla ro sinit ut int epos habeant qui nec a clericis s clerii. nec a plebib expetiti. nec a comprouincialib epis cum metropolitani iudicio ostium. Unde cum sepe questio de male accepto honore nascat quis ambigat nequq. abusus esse tbuendum. qm nec doceat fuisse collatum. Siq aut clerici abusus pseudoepis in ecclis ordinati s. & cetera infra causa simoniacorum. Item celestinus pp. Ppli non debae preire sed subsequi.

Docendo e ppli non sequendo. Hos quoq: sine scrupulo eos qd licerat qd ue non liceat commonere nihil esse culpa debent. Quisq conatus fuerit temptare phibita. sentiae censura sedis apliceę minime defuturam. Quę enim sola admonitionis auctoritate non corrigim necesse e pseuerantem congruente regulis undicem. Et totas hoc q quę ppter rectorib carent ecclas uolum innouetur. ut nullus s spe aliq forsitan blandiens illudat. Non nisi aut canonice electus fuerit esse ordinari non debae. Unde calixtus pp. Non ordinet in epm n canonice electus.

Nullus in epm nisi canonice electus ordinet. Quod si psumptum fuerit. ordinans & ordinatus absq; spe recuperationis deponat. Laici uero se nullom debent inserere electioni. Unde adrian pp. Laici in electione pontificum se ipsos non inserant.

Nullus laicorum principum t potentum sonet inserat electioni t promotioni metropolitę t cuiuslibae epi. ne uidet inordinata & in egrua fiat eruno t confusio. presertim cum nulla in talib potestate quequa. potestatuorum t ceterorum laicorum habe queunt. Et infra. Quisq secularium principum t potentum t alterius dignitatis laicus aduers comune ac consonante atq; canonica electione ecclastici ordinis agere temptauerit anathema sit. donec obediat & consentiat. qeqd ecclia de ordinatione ac electione ppli presulis se uelle monstrauerit. Item ex. viii. sinodo. De eodem.

Adrianus pp sedis qd meo laus decessor ei disposuerat missos suos donatum scil hostiensem epm. & stephanum nepesinum epm & marinum diaconum sedę romanę ecclę ad basilium imperatorem & ad filios ei constantinum & leonem augustos constantinopolim direxit. cum quib & anastasius bibliotecarius romanę sedis utriq; linguę greece scilicet & latinę pitus pretexit. & sinodo congrua. quam octauam sinodum uniuersale illuc euenientes appellauerunt. & exortum scisma de ignatii depositione & focii ordinatione sedauerit. focium anathematizantes. & ignatium restituentes. in qua sic statutum e promotiones epoorum & consecrationes ecclesiarum sine consilius clericorum electione ac decreto & epoorum collegio fieri hęc sca & uniuersalis sinod diffinuit. & statuit. atq; iure promulgauit. nemine laicorum principum t potentum sese inserere electioni t promotioni patriarche t metropolitani aut cuiuslibae epi. ne uidet inordinata & in egrua hinc fiat eruno t confusio. presertim cum nulla in talib potestate quequa potestatuorum t laicorum habe queuat. s; silere & abstinere sibi. usq; quo regulariter a collegio ecclę suscipiat finem electio futuri pontificis. Si uero quis laicorum adcertandi & coopandi inuitat ab ecclia. hi & huiusmodi reuerentia si forte uoluerit obuiare se adsensum. Taliter enim dignum s pastorem regulariter ad sua & ecclę salutem promouere. Item ex historia tripartita. Electioni epoorum imperator

Valentinian imperator uenens aboriente ad hesperias partes ut refert ecclastica historia mortuo auxentio arrianę pfidię magistro. qui mediolanensem ecclam ut lupus dilaniauerat cum uelae catholicum do ordinante ibi secum epm. euocans epos. hi eis locutus e. Hostis aptę erudiu diuinis eloquiis. quale oportuit ee pontificem & qa n dece eum uerbosolos; & la sustatione gubernare subiectos. & tota semetipsum imitatorem uirtutis ostendere tuteq; doctrinę sustatione bona habere talem itaq; in pontificali estimauit sede cum & nos q gubernamus imperium sincere nra capita submittam. & ei monita dum tamq; homines deliquerim necessario uelut curatus medicamina suscipiam. Hęc dum dixisset imperator: petuit sinodus: ut magis ipse decernere sapiens & pius existens. At ille superuos inquit talis e clero. Nos enim gra diuina potui & illo splendore fulgentes: medi potuimus eligere. Tunc sacerdotes egressi de equali sede tractabant. Cum autem ordinatione diuina ambo: n dum baptizatus electus fuisset. exultans imperator ait. Gras ago t dne omps & saluator nr: quo hunc uiro ego commisceam corpora. tu aut animas. & mea sententia ostendisti tuę

ꝓuenire iustitiae. Cumq; sed ambo ꝓuisiarent de hoc
qd accideret: ut ide ipse insuis epls scribit. Confortauit eum
imperator: & ait. Noli timere qa & ds qui te elegit semp te
adiuuabit. & ego adiutor & defensor tuus ut meo ordi
ni deceat semp existam. Hec nicolaus lothario regi. Aplica

Porro seas. quia relatio auctoritate ñ regio fauore epe ē
ē nob. qd quicq; ad epatu in regno tuo pueniend eligend.
ē. ñ nisi fauente tibi ꝓmittas eligi. ideirco aplica auctoritate subditum iudicii obtestatione iniungim t. ut in
treuerensi urbe & magnippina colonia nullu eligi patiaris. ante quā relatio sup hoc nro fiat aplicatum. Hec excerpt

Sip Non recipiat a cōpuinealib q regia ordinatione parisiensi.
ordinationē regiam honoris istī culmen adipiscat.
puadere aliqs nimia temeritate psumpserit. a cōpuinealib
ipsi loci epis recipi nullatenus meretur: que indebite ordinatio agnoscitur. Siqs de cōpuinealib recipe eu ēta inuidicta psumpserit. sit a frib omnib segregat. & ab ipsoꝝ omniu caritate submot. Hec excerpt laodicensi. ⁊ eode. Non

Non ꝓmittendu turbis electionē eoꝝ facere. q s ad sacdotiu pmouendi. Hec excerpta actione vi. sinodi. ccc. l. epoꝝ. Irrita ant

Omnis electio epi. electio epi aut pbri a pncipib facta.
t pbri. aut diaconi. a pncipib facta. irrita manere sedm
regula quę die. Siqs epe selanb potestatib usus. ecclas p
ipsos obtinuerit. deponat & segreget. omsq; q illi comuni
cant. Hec ex gēe martini pp. Non eligant applo. qui sunt

Nonlicet pplo electionē facere pmouendi ad clerum.
eoꝝ qui ad sacdotiu pmouent. s; in iudicio epoꝝ sit. ut ipsi
eu pbent. si in sermone & fide & spuali uita edocti sint.

His omnib auctoritatib laici excludunt ab electione sacdotiu. atq; iniungit eis necessitas obediendi. ñ libertas impandi. Econt scribit beat. gg. iohi epo primę iustiniane illinet.

Quia q suscepta Voluntas pncipis in ordinatione pontificis
frm. atq; coepoꝝ relatio ad loeu sacdotii uos tui dñi.
gelii unito sensu & serenissimi pncipis uoluntate decla
rat accessim. qias salutiferi nro magna eu exultatione reuli
mi. nos qq; in persona frmitatis tuę pona sensum. atq; omi
potentē dm depeam. ut caritate uam sic sua gia elegit
ita in omnib sua protectione custodiat. Hec gg. iohi subdi

Quanto aplica sedes Cler & pls electioni interint. Diacono.
auctoritate sua cuncta plata stat ecclis. tanto int multiplices curas & illa nos ualde sollicitat. ubi ad serendu
antistite nrm spectat arbitriu. Defuncto q Laurentio me
diolanensi epo. sua nob relatione cler innotuit. in electione se filii nri ēstantiu diacon sui unanimit sensisse. S; qm
eade ñ fuit subscripta relatio. ne qd qd ad canonica pertinet
omittam. ideirco hui pcepti auctoritate fultu genua te
pfiersi necesse ē. & qa illic multi mediolanensiu coaeti
barbarica feritate ēstiterunt. eoꝝ te uoluntates oportet
ēuocatis eis in comune pserutari. & si nulla eos diuersitas
ab electionis unitate disterminat. siqde in pdicto filio
nro stantio omniu uoluntates atq; ēsensu pdurare cognoscis: tunc eu a pp̄is epis sic antiquitus mos exigit eu
nre auctoritatis assensu solacante dno facias secrari.
quatin huimodi seruata sueudine & aplica sedes ppum
uigore retineat. & a se ēcessa alius iura ñ minuat. Hec gela
si pp philippo & geronto epis. In electione epi pls adest

Plebs dictensis data nob petitione defleuit diu debere
se sine rectoris ppi gubernatione dispgi. ac sic assent. si q
a nob iam pbatus dr a paucis & tenuib putat electi. eu ad
nos puneat. unusos assiduitate admonitionis cōpellere
ut omis munu que dignu sacdotio uidint. & sine aliqua
reprehensione ēsentiant. Et ido frs kmi diuisos ex omnib
sepedicti loci parrochis pbros. diaconos. & unusa uirtu
nos oportet sepi ēuocare. quatin ñ put eulibet libuerit

s; ecordantib animis talē uob admonentib s quatin sola
diuinitatis adtentione psona. qua nulla ēxtaneas a ēfi
tuis possit reuocare ēscriptus. Item stephan eps seruus
seruoꝝ di romano archiepo rauennati. De eodem.

Nosse tua frmitate uolum. ad nras aures fore puenu.
immole
inmolensem epm abhac luce migrasse. In eui successionis
electione ppli diuisione uenisse audium. Qd quia sepe con
tingere sol & queritib singlis quę sua s ñ quę ibu xpi ñ
ado miram. Verūtam in hoc tua plurimu oportet adhibere
sollicitudine. ut ēuocato clero & pplo talis ibi eligat pdi
t obuiauerint
misedia eu sae ñ obuiauerint canones. Sacdotu quippe ē
electio & fidelis ppli ꝓsens adhibend ē qa docend ē ppls ñ
sequend. Hec nicolaus pp iohi rauennati archiepo. ⁊ eode.

Epos pemilia ñ ēscerer. nisi post electione cleri & ppli. Hec
gelasius pp tulliano epo grumtano. Iuxta

Iuxta canonis tuię suscepim. quib significat latinu diaconu tuu adepti
epatę marcellinensis a clero & omib q illic ēuenunt posta
lari. Hoc itaq; diem. ut si omis eu eligunt & uis eu ordinari
gratu nob ē cognosce. & si potest ante die sem festiuitatis oc
currere. ut uel sabbo ipso noctis magnę post baptm eu di
gia ualeat ordinari. Ide Laurentio epo centu cellensi. Sacra

Principalis deuotissimoꝝ pncipis ordinandis est necessitas.
militu qui illic in ciuitate centucellensi ꝓsistunt
relatione ad nos directa sacram insinuant se clementissimi pncipis imperasse quę eis epm. pbtm. diaconu. subdiaconu fieri debere pcepit. Ido hortam dilectione tua. ut psonas ipsas uideas. & diligenter requiras. ne aliqd ꝓt canones comiserint. & si eas meritabiles reperis. & uitę ipsoꝝ testimoniu laudabile uidis. uenente mediana ebdomada paschę si dns uoluerit. & si uiderimus unusquisq; possitea quę poterim pmouere ñ differas. Hec leo quart Lothario & Ludewico augustis. Papa rogat

Reatina ecla. augustos. V reatinā eclā cuidā electo dignent ordinare
quę p tot tepoꝝ t annoꝝ spacia pastoralib curis destituta
ēstitit. dignu ē. ut brachio amplitudinis ure subleuet. a gu
bernationis regimine pregat. Unde salutationis alloquio
pmisso uam mansuetudine depeam. quatin colono humili
diacono eande eclam ad regendu ecle dignemini. ut
ura licentia accepta ibide do iuuante eu ꝓficere ualeam
epm. Sin autē impdiente ecla noluerit. ut pficiat epe auscultā ecla quę uiduata existit illi ura sereniitas dignet ordinare. ut ēsertatis anro psulatu do omipotente uoq; impio gratiae pagere ualeat. Ide tuę comisse. Regio pecto ab aplico colon reatine

Nobis dns imperator & imperatrix psuas ecle ordinat epe.
epla direxe: ut colonu in reatina ecla quę pastoris officio
p longa ia tepa destituta uidebat epm facere deberem sic & fecim. Hec stephan quidem comiti. Imperatoris epla i electione

Eccis sagacitatis ure apicib quę defuncto ꝓfirmatione
reatinę ecle antistite clerū & plebe eide elegisse s desiderat
futuru antistite ꝓsecrandu. nro studio direxit. ne ipsa ecla
diu sine pp̄o ꝓstet pastore fatebant. nos de obitu pntis dolentes. nunc ipsu electu unanimitate & canonica ipsi ecle
electione ut mandastis tam citissime ordinare omisimus.
qd imperiale nob ut mos ē absolutionis minime detulit
epam. p qua scit re ambiguu ē. ido uoluntati ure in hoc
parere distulimus. ne augustalis animi durissime quoeuq; in
peap. s; scientes ecclam diu sine pastore pp̄o ñ debere ꝓstare
gle ure mandatis. quo aliter nos agere ñ debemus. ut ura sollicitua imperiali ut psea ꝓsuetudo dictat precepta licentia. & nob
quēadmodu uos scire credimus imperiaia directa epla te uo
luntatis ure de hoc parebimus. eandeq; electu dno adiuuante
ꝓsecrabimus. qd kme filii molestie nullom susepiat. Hec leo pp.

Metropolitano Cleroꝝ ꝓcerum uoluntate metropolitan ē ordinandus
defuncto cu in loco ea fuerit alius subrogandus. primarias
epi ad ciuitate metropolim ēuenire debent. ut omis clericoꝝ

atq; eiusdem uoluntate discussa. ex pbris eiusdem ecclie l'ex dua
conib' optimus ordinet. hec ysidorus in lib' offiorum. Cu clero
S i in plebib' archipbri & pplo archipbri fiat electio.
obierint. aut paliquo reatu exinde eiecti sint. archidiacon'
quantocius pficiscat illuc. & cu clericis & pplis ipsi' plebis
electione faciat. quatinus dignus pastor domui di instituat. &
dii ordinat. ei' prudentia ipsa plebis custodiat. hec ex gestis
romanorum pontificum. Eleet in romanu pontifice n ordinet n ei'
decretum imperatoris repre-
A gatho natione siculus. cui legatione fungitur
sentetur.
iohis epc portuensis d'nicorum die octaua pasche in ecclia
sce sophie publicas missas coram pnepe & patriarcha latine
celebrauit. hic suscepit diuialem. secdm sua postulatione. p qua
relaxata e quantitas que solita erat dari pordinatione faci
enda. sic tam. ut si nugent post a transitu electione fieri. n
debeat ordinari qui electus fuerit. nisi pri decretu geniale in
troducat in regia urbe secdm antiqua ysuetudine. ut eiusdem
ysia & iussione debeat ordinatio pspan. hec intellian' natio
ne signensis. direxit responsales suos cu sinodica iuxta ysue
tudine in regia urbe. ap pissimos principes significans ordi
nationem sua. hec ex historia ecclastica. Imperator nus habe
A drianus pp roma uenire carolu regem ad eligendi pontificem.
defendendas res ecclie postulauit. Karolus v roma uenens
papa obsedit. ibiq; relicto exercitu in sca resurrectione abadri
ano pp rome honorifice suscept e. Post scam resurrectione reis
papa cep desiderio regem. deinde roma reuers. instituit ibi sinodu
cu adriano pp. in patriarchio lateranensi. in ecclia sci saluatoris.
Que sinod' celebrata e a. c. l. trib' epis religiosis & abbatib'.
Adrian' autem pp cu unusa sinodo tradidit carolo nus & potesta-
tem eligendi pontifice & ordinandi aplica sedis. dignitate q;
patriatus a ncessit. Insup archiepos epos psingulas pumelas ab
eo in uestitura accipe diffinuit. & ut nisi a rege laudet & in
uestiat epe a nemine ysecret. & quicq; ptra h decretu cet ana-
thematis uinculo cu innodauit. & nisi resipiscet bona illius
publicari pcep. hec leo pp. Electio romani pontificis ad ius prime
In sinodo ngregata rome in ecclia sci saluatoris imperatoris.
ad exemplu beati adriani aplice sedis antistitis q d'no karolo
victoriosissimo regi francorum a longobardorum patriat dignu
tate ac ordinatione aplice sedis & inuestitura epor ncessit. ego
quoq; leo seruus seruorum di epe cu cuncto clero ac romano pplo
statuimus. ysirmam & corroboram. & pnam aplica auctoritate
decedim atq; largim d'no ottoni pmo regi teutonicorum eiq; suc-
cessoribus hui regni italie imperiu s facultate eligendi succes-
sore. atq; sumne sedis aplice ordinandi pontifice. ac pboe archi-
epos siue epos ut ipsi ab eo inuestitura accipiant & ysecratione
un debent. exceptis his quos impr pontificib' & archiepis
ncessit. & ut nemo cuiq; deinceps dignitatis l'religioni
eligendi l'patriaci l'pontifice sumne sedis aplice. aut que-
cuq; epm ordinandi habeat facultate absq; ensu ipsi
imperatoris. qd tam fiat absq; omni pecunia. & ut ipse
sit patricius & rex. Qd si a clero & pplo quis eligat epe. n
a supradicto rege laudet & inuestiat. n ysecret. Siqs
ptra hanc aplicam auctoritate aliqd molieri hunc ex
comunicationi subiace decretum. & n resipuerit in
reuocabili exilio puniri. l'ultimis supplicis feriri.
hec qq. Precepto pnepis maximo romanu q aplica auctoritate
S alonitanę cuitatis eps me ac responsale meo nescien
te ordinatus e & facta res e que sub nullis anteriorib'
pnepib' euenit. Quod ego audiens ad eum de puaricatore
qui inordinate ordinatus e ptin' misi. ut omino missaru
sollemnia celebrare nullomodo psumere. nisi pri a seren-
issimis d'nis cognoscere. si hoc fieri ipsi iussissent. Quod ei
sub excomunicationis intpositione mandaui.
qui ptepto me atq; despecto
mandato in audacia quoq; da

P. sel'arum hominum quib' denudata sua ecclia pmia multa
pbere dr: nunc usq: facere missas psumit. atq; ad me ue-
nire secdm iussione d'nor noluit. Ego aute pceptioni pi
etatis eor obediens eide maximo q me nescientem ordinat
e hoc qd in ordinatione sua me uel responsale meu pter
mittere psupsit. tta ex corde laxauit. ac sime auctori
fuerit ordinatus. alia uero illi' puersa seil' mala corpalia
que cognoui. l'qa cu peruenis e eleet. l'qd excomunicat
missas facere psupsit. ppt d'm in requisita pterire n possu. &
si ad me uenit diu distulerit exercere in eo districtione
canonica nullom cessabo. hec ex e toletano. In epor eleet.
C um longe latere que pnepis desiderat assensus.
diffuso tractu terrarum comeantium impedit ecclesiasti
corum. q aut nequeat regib' audientib' decedentis psulis
transitus notificari aut de sue cessore morientis epi libera
pnepis electio expectari. nascit sepe aut n'o ordini de
relatione taliu difficultas aut regie potestati. dii ysuetu
n'm psubrogandis pontificib' innumerosa necessitas sustinet.
Vnde placuit omib' pontificib' ispanie atq; gallie. ut saluo
pnilegio uniq; puincie licentia maneat deinceps toletano
pontifici qsciq; regalis potestas elegit. & ita dicti toletani epi
iudicii dignos ee pbauerit in q'b' eiusq; puincie in pecedentiu
sedib' pficie psules. & decedentib' epis eligere successores. ita
tam ut qsq; ille fuit ordinat' post ordinationis suę tep' infra
triu mensiu spaciu metpolitani ppi psentia uisurus accedat.
E lectiones qq; sumor pontificu atq; aliorum infra psulatu
quondam imperatorib' repsentabant. sicut de electione beati
ambr. & beati. gg. legit. Quib' exemplis & pmissis auctoritatib' liquido colligit. laicos n ee excludendos ab eleci
one neq; principes ee recedendos ab ordinatione ecclarum.
S; qd pplus iubet electioni intt ee. n peipit aduocari ad elec-
tione faciendam. s; ad ysensu electioni adhibendu. Sacdotu
eni ut in fine supiorum capli stephi. pp. leg. e electio. & fidelis
pplu humilit esentiat. Desidiu q plebis requirit. an clericorum
electioni ncordet. Tunc eni in ecclia ritte psidet antistes.
cu pplus partit meu acclamauit. que clerus comuni uoto
elegerit. Vnde celestin' pp ait. Plebis n e eligere s; electori ysentire.
C leri plebisq; esens & desidiu requirit. hec leo pm. d eodem.
V ota eiusdem. testimonia pplorum. honoratorum arbitriu.
electio clericorum in ordinationib' sacdotu ystituant. Et infra.
Et pace & quiete sacdotes q fuerit s postulent. teneat sub
scriptio clericorum. honoratorum testimoniu. ordinis eiusdem &
plebis. P rincipib' u atq; imperatorib' electiones romanorum
pontificu atq; aliorum epor referendas & usus & ystituto
tradidit pscismaticorum atq; hereticorum dissensionib' quib'
n'mq; di ecclia ncussa pclitabat. ctra quos legib' fideli-
simorum imperatorum frequent ecclia munita legitur. Repsen
tabat q electio clericorum catholicorum pnepib' ut eorum auctoritate roborata. nullus hereticorum l'scismaticorum audere ettint.
& ut ipsi pnepes tamq; deuotissimi filii meii esentirent
que s imperatore eligi uiderent. & ei omib' suffragatores
existerent. sic ualentinianus beato ambro legit dixisse.
Noli timere. qa ds qui elegit semp te adiuuabit. & ego
adiutor & defensor tuus ut meo ordini dec semp exista.
Vnde stephan' pp statuit dicens. Presentib' legatis imperatoris
Q uia sca romana ecclia cui do ordinet romanu pontifex.
auctore psidem aplorum patrum uiolentias pontifice
obeuntis. que ob hoc inferunt. qa absq; imperiali notitia pon
tificis fit esecratio. nec canonico ritu & ysuetudine ab impe
diretur s nunciis qscandala uitent. fieri uolum. ut eum
instituend e pontifex ueniente ecclie l'epis. & uniuso
clero eligat psente senatu & pplo qui ordinand e & sic
eleet ab omnib' psentib' legatis imperialib' ysecret. nullq;
sine sui piculo iuramenta l'pmissiones aliqs noua adinuen

ordinatio

tione audeat extorquere. n̄ quę antiqua exigit ēsuetudo.
neue ecclā scandalizēt. & impialis honorificentia minu
atur. ¶ Verū q̄a imperatores quandoq; modū suū igno
rantes. non in numero ēsentientiū ſ; primi distribuentiū
immo exterminantiū ēt voluerunt. frequentē & inhe
rentes pfidiā plapsi catholicę matris ecclę impugna
re unitatē conati s. sēōr patrū statuta aduersus eos
pdiegunt. ut sonet electioni n̄ miscerent. & quisq; eōr
suffragio ecclam obtinere. anathematis uinculo im
nodarēt. sicē scripta q̄q; diuina dicent. qd̄ postq̄. ēlechias
dissipauit excelsa. & ēfregit statuas. & succidit lucos.
ēfregitq; serpentē eneū quē fecit moyses. uidēs. q̄a illū
serpentē ds̄ fieri iusserat. ne serpentina morte ppls in
teriret. ido ipse cōlere & uenerari eū cepit. & idcirco
destruxit iste qd̄ iubente d̄o fecerat ille. ac pphoc mag
na auctoritas ista habenda ē in ecclā. ut si n̄ nulli ex
p̄decessorib̄ & maioribus n̄ris fecerunt aliqua quę illo
tēpe potuerē ēt sine culpa. & postea uertunt in errorē
& supstitionē sine tarditate aliq̄ & cū magna auctō
ritate apostolis destruant. Postremo p̄sentib̄ legatis
imperator & inēsultis electionē romanor pontificū
legunt celebrate. & tandē idē imperatores religioso
mentis affectu p̄fatis p̄uilegiis renunciauerē. multa
insup donaria ecclę ēferentes. Unde q̄q quartus sēbit.

Cum In ēsultis legatis imperatoris adrianus ad pontificatū
adrianus sedis ad romanū pontificatū abecclā eligit.
di gentiles dinę n̄ę quę dr̄ ad p̄sepe traherēt. ++ +
ad lateranense patriarchiū certatim applo & clero &
pceribus deportat ē. Qd̄ audientes missi ludewici impa
toris. molestē tulerē. indignati sunt. qd̄ diu p̄sentes esse
n̄ fuerē inuitati. nec optatę a se futuri p̄sulis electioni
interesse meruerē. Qui accepta ratione qd̄ n̄ causa ēcempti
augusti s; fuit. q̄ p̄ spectu hoc cōmissū fuerat. ne uide-
licē legatos p̄ncipū in electione romanor p̄sulū mos
expectandi p hui modi fomitē molestē. omnē indig
nationē medullitus sedauerē. & ad salutandū electū
& ipsi humiliter accesserē. Hē pactū institutionis impa
toris p̄mi ludewici cū romanis pontificib̄. Electio romani

Ego ludewicus pontificis a ludewico romanis concedit.
imperator augustus statuo & concedo p hoc pactū ēfirma
tionis n̄ę t beato petro p̄ncipi aplor. & pte uicario tuo
d̄no paschali sūmo pontifici & successorib̄ eius imperpetuū.
sicē apdecessorib̄ n̄ris usq; nunc inuia potestate & dimi
ne tenuistis & disposuistis ciuitatē romanā cū ducatu
suo & suburbanis. atq; uicinis omnib̄. & territoriis ei
montanis atq; maritimis litorib̄ & portib̄. seu cētis
ciuitatib̄. castellis. oppidis. ac uillis. intuseq; paruis
ld̄. Quando diuina uocatione hui sanctissimę sedis pon
tifex de hoc mundo migrauerit. nullus ex regno n̄ro
aut francus. aut longobardus aut de qualibet gente
homo sub mā potestate ēstrictus licentiā habeat ordi
romanos aut publice aut p̄uati uenendi t electionē fa
ciendi. nulliusq; in ciuitatib̄ aut territoriis ad ecclę
beati petri potestatē p̄tinentib̄ aliq̄ malū ppter facere
p̄sumat. s; liceat romanis cū omni uenatione & sine qu-
libet perturbatione honorificē suo pontifici exhibere se-
pulturā. & cū quē diuina inspiratione & beati petri
intercessione omis romani uno consilio atq; concordia sine
aliqua p̄missione ad pontificatus ordinē elegerint.
sine qualibet ambiguitate uel contradictione more cano-
nico ēsecrare. & dū consecratus fuerit legati ad nos uel ad
successores n̄ros reges francor dirigant. q̄ inter nos &
illū amicicia & caritatē ac pacē socient. Hē leo. iii. lo
thario & ludewico augustis.

Electio & consecratio romani pontificis n̄ n̄ iuste &
canonice fieri debet.

Inter nos & vos pacti serie statuimus & ēfirmatū ē. ut electio &
ēsecratio futuri romani pontificis non nisi iuste & ca
nonice fieri deberet. Ab imperatore t numquis ei electioni romani
pontificis nullum generetur obstaculum.

Constitutio primi hanrici & primi ottonis
cū romanis pontificib̄. ut nullus missor n̄ror cuiquam
impedimenti argumentū in electione romani pontificis
ēponere audeat omino phibem̄. Hē in electione roma
nor pontificū neq; libet neq; seruus adhoc uenire p̄su
mat. ut illis romanis quos ad hanc electionē p constitutio
nem sēor patrū antiqua admisit consuetudo aliquod
faciat impedimentū. Qd̄ siqs cōtra hanc n̄ram constitutionē
p̄sumpserit. exilio tradat. Hē constitutio ottonis. Iuramentū
ottonis d̄ d̄no papę iohanni fecit.

Tibi d̄no iohanni
papę ego rex otto promitto & iurare faciō p patrē & filiū
& spm sēm. & p hoc lignū uiuificę crucis. & p phas reliquias
sēor. qd̄ si promittente d̄no romā uenero sam romanā
ecclam & te rectorē ipsi exaltabo sēdm meū posse. &
numq̄ uita aut membra neq; ipsū honorē quē habēs ma
uoluntate aut meo consilio aut meo consensu aut mea exhor
tatione pdes. & in roma nullū placitū aut ordinationē
facia de omnib̄ quę ad te aut ad romanos p̄tinent sine
tuo consilio. & q̄q̄d de uera sēi petri ad n̄ram potestatem
uenerit t reddā. cuiquiq; regnū italicū cōmisero iurare
faciā illū ut adiutor tui sit ad defendendā terrā sēi pe-
sēdm suū posse. Hē ex primo lib̄ capitor caroli & ludewici
imperator. liberū sit clero & plo d̄ ppa diocesi epm eligere.

Sacror canonū n̄ ignari ut in di nomine sēa ecclā suo
liberius potiat honore. assensū ordini ecclāstico pbent.
ut scilicet epi p electionē cleri & ppli sēdm statuta canonū de
ppa diocesi remota p̄sonarū & munerū acceptione ob
uitę meritū & sapientię donū eligant. ut exemplo &
uerbo s subiecti usq; quaq; pdēt ualeant. ¶ Ex his
constitutionib̄ & pacto ludewici imperatoris deprehendit
illis imperatores renunciasse p̄uilegiis quę de electione
sūmi pontificis adrianus pp karolo imperatori & adimi
tationē ei leo pp ottoni primo regi teutonicor fecerat.
Cū q̄ p̄missis auctoritatib̄ cuncti liqueat electionē
clericor tantū m ēt. queritur quor sit electio ipsa. an
clericor maioris ecclę tantū. an & alior. & religiosor
q̄ meadē ciuitate fuerint. S; sicē in breuiatione canonū
fulgentii cartaginensis ecclę diaconi inuenit septi
mo ēcilio mileno. & gangrensi statutū ē. ut ad eligen
dū epm sufficiat ecclę matris arbitrium. Nunc aut
sicē electio sūmi pontificis n̄ a cardinalib̄ tantū immo
& a aliis religiosis clericis auctoritate mea iam pp ē
faciendā. ita & epor electio n̄ a canonicis tantū s; &
a aliis religiosis clericis sicē in generali synodo inno
centii pp romę habita constitutū ē. ait enim. Absq; religiosor
Obeuntib̄ uiror sicilio canonici maioris ecclę epm n̄ eligant.
sanct epis. qm ultē tres mēses uacare ecclam sēor patrū
prohibent sanctiones. sub anathemate interdicēt. ne canonici
de sede epali abelectione epor excludant religiosos uiros.
s; eor ēsilio honesta & idonea p̄sona in epm eligit. Quod
si exclusis religiosis electio facta fuerit. qd̄ absq; eor con
sensu & cōuentia factū fuerit irritū habeat & uanum. D.
SNunc q̄ querit si uota eligentiū in duas se diuiserint Lxiii.
partes. quis eor sit preferend̄ alteri. de his ita scribit leo epc.
Si forte Cū uota eligentiū in duas se diuiserint partes q̄ sit pfe
qd̄ nec reprehensibile nec irreligiosū iudicam̄ rend̄ alteri.
uota eligentiū in duas se diuiserint partes. si metropoli-
tani iudicio alteri p̄ferat. qui maioribus iuuatur
studiis & meritis. tam. ut nullus
det iniuriis & n̄ peccatis.

ne plebs inuita epm ñ optatũ ecclesiam habeat aut oderit.

Hinc ediscendũ ē a quib' t a quo tempe sacē ordines sint distribuendi. t in quib' locis patriarchę primates. archiepi. epi. chorepi. & reliqui sacēdotes sint ordinandi. A q̃b' ordinentur epi in niceno ecclio diffinitũ ē in quo sic legit.

Epi abomnib' Ab omnib' comprouincialib' epis epi ordinentur: qui s in sua prouincia debent ordinari. Si uero difficile fuerit uel urgente necessitate t itineris longitudine. tres epi debent in unũ egregiari. ita ut ceteros q̃ absentes s̃ sensũ litteris teneant. Potestas sane ut ē firmatio pertinebit p singulas prouincias ad metropolitanũ epm. Item

Ordinationes eporũ auctoritate De eodem: Vanacletus. aplica. abomnib' qui in eadem s̃ prouincia epis s celebrandę. Q̃d si omnes simul minime ēuenire potest: assensũ suis pbeant apicib' t preib': ut a ipsa ordinatione animo ñ desint. Item anicetus pp. Cetis assentientib' actis prouincialib' ordinet epe.

Comprouinciales epi si necesse fuerit cetis assentientib' actis epis iussu archiepi ēsecrari possunt. Item innocentius. Non ordinetur sine assentiam nec epe exist assentiam metropolitani. metropolitani nullus audeat ordinare epm. Integrũ ē enim iudicium q̃d plurimorũ sententiis firmat. nec unus epe p̃sumat ordinare epm. ne furtiuũ beneficium p̃stitũ uideatur. Hoc enim & synodus nicena ēstituit. atq; ēstituendo diffinuit. Item gelasius unusquisq; epis p dardania. Epi a suo metropolitano

Quia p ambitiones illicitas ñ pud & ipse a beatis assentiret. quosdam ecclarũ iura turbare. ac priuilegia quę metropolitanis t prouincialib' epis decreuerit antiquitas temeraria p̃sumptione priuaderet. ppter q̃d & comunionis aplicę desiderant tenere dissidia. q̃d scilicet a beatis auctoritate diuisi t impune ppias usurpationes exercerent. ñ respicientes quia ē in iudicii ratione tam de catholicę sinceritatis iniuria quam de traditionũ p̃iudicii patriarcharũ ñ sine ppetuę sint damnationis interitu reddituri. si in hac obstinatione p̃manserint. caritatis ufam duximus instruendam. ut omnes in commune fres p dardania siue p̃ pugnam quamq; prouinciam instituti quos sub metropolitanis uris ē meminisse. & abhis substituti decedentes sic uetus inuenido deposcat unam mitter studeatis antistites. & uicissim si metropolitanus humanę ēditionis sorte decesserit. a comprouincialib' epis sic forma transmisit sacerdotis modis omnib' censeatis. neq; s quiequam q̃d uob antiqua dispositione iussũ ē patiamini uendicare quatinus int ipsas adiuantiũ uoluntatis perlatas regulas ueterũ nullatenus custodire cessetis. sic p̃ceuionis tempe diuisarũ patrum nros ēstatuta fecisse ñ dubium ē. Item ex ecclio martini pp. De eodem.

Epm oportet maxime q̃d ab omni ecclio instituit. S; si hoc aut p necessitate aut p longinquitate itineris difficile fuerit. ex omnib' tres colligantur. & omniũ p̃sentiũ t absentium subscriptiones teneantur. & sic postea ordinatio fiat. Hui' autem rei potestas in omni prouincia ad metropolitanũ pertinet epm. Item ex ecclio niceno. Non enim epe q̃ p̃ metropolitanum illud generaliter clarũ ē q̃d si q̃s preter instituta fuerit ordinatus. sententia metropolitani factus fuerit eps. hunc magna synod' definuit epm ē ñ oportere. Comprouincialium eporũ uniuersaliter desiderat ēsensus in ordinatione epi. q̃d si aliqui animositate ducti temerarie uoluerint. obtineat sententia plurimorũ. Item in niceno ecclio. Si cetis assentientib' ordinationi eporũ duo t tres addicant. obtineat sententia plurimorũ. Sane si comuni omniũ sensu rationabiliter probato secũdm ecclastica regula duo t tres animositate ducti p temeritatem contradicant. obtineat sententia plurimorũ sacerdotũ. Item ex ecclio martini pp.

Non debet ordinari epe. absq; ēsilio & p̃sentia metropolitani epi. adesse autem oportet omnes qui s in prouincia sacerdotes. quos p suam debet ecclam metropolitan ēuocare. & q̃d si omnes occurrant. bene si autem hoc difficile fuerit plurimos oportet occurrere. q̃ autem ñ ēuenerint p̃sentiam sui p epistolas suas faciant. & sic omniũ facto ēsensu ordinationem fieri oportet. Si autem alit preter q̃d a nob terminatũ ē fuerit factum. talem ordinationem nichil p̃ualere decernimus. Si autem secũdm canones ordinatio epi facta fuerit. & aliq̃s cũ sua malicia in aliquo ēra dixerit. plurimorũ ēsensus obtineat.

Quis a comprouincialib' suis cũ metropolitani licentia fuerit ordinatus. infra instituta tempa ei se repsentet coram speciib'. Item ex ecclio antiocheno. De eodem.

Epm ñ ordinandũ sine ecclio & p̃sentia metropolitani epi. cum medi erit. si ex omni prouincia ēgent epi. Q̃d si fieri ñ potest. hi q̃ adesse ñ possunt ppis litteris ēsensũ de ipso designent. & tunc demũ post plurimorũ siue p̃sentia siue plurimas ēsensũ sententia ēsona ordinet. Q̃d si aliter quam statutũ ē fiat. nichil ualere huimodi ordinationem. si ũ & secũdm diffinitas regulas ordinatio celebret. ēradicant autem aliqui ppt ppias & domesticas simultates. his contrarius sententia de eo obtineat plurimorũ.

Si autem prouincia p̃mature habere constituerit. nec etiam metropolitano absq; ei ecclia epm ēsecrare licebit. Vnde leo urbis romę athanasio epo. Absq; p̃matis ecclia metropolitan epe ñ ordinetur: De persona autem ēsecrandi epi & de cleri plebisq: ēsensu metropolitanus epe ad fratrnitatem tua referat. quodq; in prouincia bene placuit serte ut faciat. ut ordinationem tuis celebranda tua q̃q; firma auctoritas. quę rectis dispositionib' nichil morę aut difficultatis debebit afferre. ne gregib' dni diu desit cura pastoris. Item ex ecclio cartaginensi. De eodem. Placet omnib' ut inconsulto p̃mate cuilibet prouincię tam facile nemo p̃sumat licet cũ multis in quocũq; loco sine ei ut dicũ est p̃cepto epm ordinare. Si autem necessitas fuerit. tres epi in quocũq; loco sint cũ primatis p̃cepto ordinare debebunt epm. Item ex niceno ecclio. Seruet unicuq; ecclę prius

Quos antiquus p̃dunt in egipto t libia & pentapoli honor: ut alexandrinus epe hoc omniũ habeat potestatem quoniam & romano epo pariter mos ē. Similiter autem & apud antiochiam ceteras q; prouincias honor suus unicuq; seruet. Quo mos antiquus obtinuit. De eod. Vecclę. Item ex eode. & uetusta traditio. ut elię 1. ierosolimorũ epo honor deferat. habeat ēsequentem honorem manente tamen metropolitanę ciuitatis p̃pria dignitate. Quis a comprouincialib' suis cũ metropolitani licentia fuerit ordinatus. infra instituta tempa ei se repsentet ecclię speciib'. Vnde in ciuitate conensi ecclio legit. De eodem.

Siquis in metropolitana ciuitate epe ñ fuerit ordinatus postea quam susceptam benedictionem p metropolitani litteras honorem fuerit epi adeptus. id optimũ ē decreuimus. ut postmodũ statutis tempe 1. impleat duob' mistis se metropolitani sui repsentet aspectib' ut a illo monitus ecclastices instructus plenius q̃d obseruari debeat recognoscat. Qui si forte hoc implere neglexerit. insinodo increpatus a fratrib' corrigat. & si forte infirmitate aliqua ne hoc impleat fuerit impeditus. hoc suis litteris metropolitano indicare pecuniae. His auctoritatib' datur intelligi. q̃d epi a comprouincialib' suis debent ordinari. S; quęritur si in prouincia fuerint plurimi epi. & iugerit forte unũ epm remanere quid fieri debeat. ille quia solus ē ordinare ñ potest epm. comprouinciales ñ habet cũ quib' ecclia secrare epm ualeat. Cũ ergo necessitas fuerit quid faciendũ sit in sardicensi ecclio diffinitur. in q̃ sic statutũ legitur. Si uno tm in prouincia remanserit epe ad ecclionem epi. in ipsa prouincia epi inuocentius.

Si forte impuniera unū tantū contigerit remanere
epm. supstes eps 9 uoce epos uicinę puincię. & eū eis
ordinē cōpuinciales s̄ epos. Quod si facere neglexerit.
ppli ēuenient epos uicinę puincię. & illi pri cōmone
ant epm qui in eade puincia cōmorat. & ostendant
qd ppli petant s̄ retorte & doceant iustū ēe. ut ueniat
ipse & cū eis ordinē epm. s; si uitis ēuenit taceuerit
& dissimulauerit nichilq; reprehenserit. tunc satisfaciendū ē pplis ut ueniant ex uicina puincia. & epm ordi
.D.LXVI. nent. Archiepi autē ab omnib suę puincię epis
debent ordinari. Vnde anicetus pp ait. Ab omib suffraga
Archiepi ab omib suę puincię nes suis epis ordinetur:
epis ordinet. Hoc autē qd de archiepi ꝓsecratione ꝓcepū
ē ut omes suffraganei eū ordinent. nullatenus licere innovari. quia ille q̄ preest. ab omib epis quib pest debere ēstitui. Si autē alit ꝓsumptū fuerit. uirib carere ñ dubiū ē. q̄a irrita erit secus acta ordinatio. De epis ñ ordinandis a paucioribus quā a trib epis scribit anacletus dicens. Porro & hierosolimitanū primū archiepe beatus iacobus q̄ iustus dicebat. & sedm carnē dni fr nuncupat ē. apostolo iacobo & iohe aplis ē ordinatus. successoribus autē uidelicet daritib formā eorū. ut min q̄ a trib epis reliq̄sq; omib assensū ꝓbentib nullatenus epe ordinet. &
.D.LXVII. cōmuni uoto ordinatio celebret. Pbri ꝗ & chorepi
ab uno epo ordinari possunt. Vnde anacletus. Sacdotes ab
Reliqui sacdotes a ꝓpio ordinent vno possunt ordinari epo.
epo. ita ut eiusdē & alii sacdotes assensū pbeant. & ita ordinantes celebrent ordinationē similit & diaconi ordinent. ceteroq; autē gradū distributioni trū uacauū testimoniū epi seū pbatione sufficere pot. Ite in spalensi 9cilio
Ep̄e sacdotib ac ministris sol honorē .D.LXVIII. Legit.
dare pot. solus auferre ñ pot. Quere de illis qui ordinant ab eis quos ñ stat fuisse epos. an sint iterum ꝓsecrandi an non. Qd ꝗ ꝓsecrandi ñ sint pbat auctoritate. gg. qui scribens iohi epo rauennati ait. Semel ꝓsecrat
Sicut semel baptizatus iterū iterū ꝓsecrari ñ debet.
baptizari ñ debet sic & semel ꝓsecrat iterū ꝓsecri ñ pot. S; siquis eū leui culpa ad sacdotiū uenit. peccata penitentia debet iudicari. & tam ordo seruet. Et cont id gg. testat. scribens eundē epo. De pbis qui ordinant ab eis
Pbri quos repiti si incogniti fuerint qs stat ñ fuisse epos.
uiri illi qui ordinantur: & dubiū ē eos epos fuisse an ñ qui eos ordinauerunt. si bonę actionis uiriq; catholica s̄ ipsi pbri. & in ministerio xpi omniq; sēā lege eoc tu. ab epo suo benedictione pbrati suscipiant & ēse erent. & ministerio sac sic fruant. Quod q̄ ꝓsecratus in eode ordine iterū ꝓsecri pbibet. de eo intelligendū ē q̄ ꝓsecratus ē a illo quē certū erat ius ēsecrandi habuisse iterū ꝓsecrand ē. quia si ille ius ēsecrandi ñ habuit. iste ex ola effusione nichil ꝓsecrationis accepit. & quia in ipso ordine ꝓsecrat ñ erat. nunc q̄ primū ad ꝓsecrationē ueniens ab epo sacdotale benedictionē & ꝓsecrationē ēsequit. Si autē ius ēsecrandi habuit. in prima unctione ꝓsecratus ē ꝓsecrationē. in secda ꝗ ñ iterat ꝓsecratio s; sola unctio. sicē de quo dubiū ē an sit baptizatus an non. debet baptizari. Qui si pri baptizat ñ fuerat. ēsequit q̄ām baptismi. si autē baptizatus erat nichil accipit in secda unctione. nec prius hoc adretractationē baptismi. s; ad cautela salutis. Hoc ēiā de ecclis ꝓsecratis similit obseruandū ē. Vnde in mileno 9cilio. Non debet iterū ꝓsecri ecclia semel ꝓsecrata.
Ecclis do ꝓsecratis semel ñ debet iterū ꝓsecratio adhiberi. nisi aut abigne eruptę. aut sanguinis effusione aut cuiq; semine pollutę fuerint. quia sicē infans aqueūq; sacdote in nomine patris & filii & spēsēi semel baptizatus ñ debet iterū baptizari. ita nec locus do dicat iterū ꝓsecrandus. ñ ppter eas causas quas supi nominauimus. sicam fide sēc trinitatis tenuerit. q̄ eū ēsecrauerit. Inter epos autē & corepos ñ differentia ē. cpi ñ nisi ꝓuintatib chorepi & iā mulieres ordinari possunt. cpi formatas tribuunt. chorepi ñ ñ cōmdatieus & paechias dare ualent. cpi ius ꝓsecrandi habent. chorepi minores tantūm ordines tribuunt. leuitica autē & sacdotale benedictionem ꝓstare ñ ualent. De his ita scribit leo eps omib epis. Inquit
Quamuis chorepis & pbris chorepi ab epis differant.
plurima eū epis ministerioq; cōmunis sit dispensatio. quedā tamen s̄ pbibita nouerint. sicē ē pbiroq; & diaconoq; & uirginū ꝓsecratio. ꝓstratio altaris. ac benedictionē uncto. Siquidē nec erigere altaria nec ꝓsecrare ecclias eis licitū ē. nec p impositionē manuū fidelib baptizatis. t̄ ꝗusis hereticis paracletū spm sēm tradere nec crisma conficere. nec crismare baptizatoq; frontes signare. nec publice quidē in missa quēquā penitentem reconciliare. nec formatas eiusdē ecclias mittere l̄ dirigere. quō quāquā ꝓsecrationē habeant. pontificiū tam apice ñ habeā.
Hi ppter insolentiā suā qua epoq; officia s̄ usurpabant.
ab ecclia hodie pbibit s̄. Vnde damasus pp ait. Ordo chorepo.
Chorepi tam abbiae sacra a sacra sede reprobatur:
sede quā ab epis toti orbis pbibit s̄. Hymis eū eoq; institutio impba. nimis ē praua. quia ut de sūmo sacdotii ministerio aliqd pesumant. omni auctoritate carere. Ham ñ amplius quā duos ordines int dis ecclos dni et cognouimus. 1. xii. aplorū. & lxx. duoq; discipulorū. Vnde iste tei pcessit ignoram. & q̄a tonc carere earum ꝓprie necesse ē. Qd aut epi ñ sint qui min quā a trib s̄ ordinati epis. omib patet. pbibitū ē eū a seis patib. ut q̄ ab uno t̄ a duob s̄ ordinati epis ñ nominent epi. Si eū non ñ habent. qualit officiū habebunt. Ite urbanus. Apostolorū
Quoq; uices in ecclia epi habeant. in ecclia epi loeū tenent
& quis eis hanc dignitatē dare debeat. ses augustin ostendit inquiens: Patrib tuis nati s̄ t̄ filii. Patres missi s̄ apli. paplis filii nati s̄. & ꝓstituti s̄ epi. Hodie eū epi q̄s ꝓtotū mundū. unde nati s̄. Ipsa ecclia patres illos appellat ipsa illos genuit. & ipsa illos ꝓstituit in sedib patrum. Hon q̄ te putes deserta. quia ñ uides paulū. q̄a ñ uides petrū. q̄a ñ uides illos p quos nata es. de ple tua creuit t̄ patriarcas. Pro patrib tuis nati s̄ t̄ filii. estituit eos pnē. sup omē trā. filios genuit ecclia. estituit eos p patib suis pnē. s. o. trā.
Tonsura ꝗ clerici de manu abbatis suscipi pot. si eide
albi manus impositio ab epo facta noscat. Vnde in septima sinodo legit. Abbates q̄b ab epis man imponit aliqs tonsurā
Quō uidem multos sine man impositione a puruula posuit
ētate tonsurā clerici accipientes. ñ diuq; ab epo manus impositione ꝓcepta supambone irregulariter incollecta legentes. ꝓcipim am id minime fieri. Idipsū quoq; ꝓseruandū ē & int monachos. Lectoris autē man impositionē licentia ē unicuiq; abbi in ꝓpio monasterio solū faciendi. sicut taxat eide abbi manus impositio facta noscat ab epo. sedm morē ꝓficiendoq; abbatū. dū constet illū pbrm ēē. Similiter sedm antiquā ꝓsuetudinē chorepm ꝓceptione oportē epi ꝓmouere lectoresq;. Ite ex 9cil laodicensi. Non exorcizari
Non oportē exorcizare eos q̄ ab epis pueri non sunt.
q̄ nec diū ab epis s̄ pueri. neq; in ecclis. neq; in domib. .D.LXX.
Ab epis alteri ciuitatis clericus ordinari ñ poterit. nec ē
a ꝓpio absolute ordinandus ē. Absoluta autē ordinatio in calcedonensi 9cilio pbibet. & uacuā habet man impositionem ꝓcipit in quo sic statutū ē. Nullus ē absolute ordi-
Neminē absolute ordinare iubem pbrm uel nandus.
diaconū nec quēlibet in ecclastica ordinatione ꝓstituti nisi manifeste in ecclia ciuitatis suē possessionis suę

ecla martyrū
aut in martyrio. aut in monasterio. hic q̄ ordinat̄ meretur
ordinationis publicare uocabulū. Eos autē qui absolu
te ordinant̄ decreuit sēa synodus uacuā habe manus
impositionē. & nullū tale factū ualere ad iniuriā ipsi
qui eū ordinauit. Itē ex synodo urbani habita placentię.

Sanctorū Irrita sit ordinatio sine titulo facta.

canonū statuta ēsona sanctorū decernim. ut sine
titulo facta ordinatio irrita habeat̄. & in qua ecla q̄lib
titulatus ē in ea ppetuo pseuere. Omnino autē in qua lib
aliq̄ titulari ñ liceat. s; unusquisq; in ea in qua ti
tulatus ē tantū canonicus habeat̄. Licet enī epi disposi
tione unus diuersis preesse possit ecclis. canonicus tam
pbendarius nisi uni ecle in qua ēsenptus ē ēe ñ debet.
Siquē tam capellę s quę suis redditib clericos sustentare
ñ possunt. ea cura ac dispositio ppositi maioris ecle cui
capellę subdit̄ ēt uidenda mmineat. & tam de possessioni
bus quā de ecclasticis capellarū officis ipse puideat. In
eode etiā ex ysidoro antiquis nouē pfationib derima addita
ē quę ita se habet. equū & salutare. quę & unigenitū tuū
sā spe obumbratione ecclia pmanente lym ecepit. & uirginitatis
-D.lxxi- ihm xpm dnm nrm. eternū mundo effudit

De clericis v ñ ordinandis ab epis alterius ciuitatis in sardicensi ceilio statutū ē.

In quo ianuarius epe legit̄ dixisse. Clericis ab epo alterius
Illud quoq; sēctas uia statuat. ut nulli ciuitatis ñ ordinent̄.
epo liceat alterius ciuitatis ecclasticū sollicitare. & in sua
diocesi clericū ordinare. q̄a exinde ecclie omib solent
nasci discordię. & ido pbibeat̄ omniū sententia ne q̄s
hoc facere audeat. Osius epe dixit. Et hoc uniuersi ystatuim.
ut quicūq; ex alia parrochia uoluerit alienū ministrū
sine ysensu ipsi & sine uoluntate ordinare ñ sit rata
ei ordinatio. Itē innocentius. Ex eode. De aliena ecclia
ordinare clericū nullus psumat. nisi ei epe pleb exora
tus ycedere uoluerit. Itē ex niceno ycilio. Qui sine sui epi
Siquis ausus fuerit aliquē ysensu ordinat̄ irrita sit ordina
q̄ad alterū ptinē in ecla ordinare. cū ñ habeat ysensū tio eius.
illi epi a quo recessit clericus. irrita sit huiusmodi ordi
natio. Itē ex ycilio calcedonensi. Clericos in singulis ecclis ystituto
Clericos insingulis ecclis ystituto alia ñ ordinet̄.
ñ liceat sē iam diffinitum in alterius ciuitatis ecclis or
dinari. s; quiescant in ea in qua ab initio ministrare
meruerit: excepto illis qui ppnas ciuitates pdiderit: & ex
necessitate ad alias ecclas migrauerit: Sicut quicūq; epe
post diffinitionē istā ad aliū epm ptinentē clericū
suscepit. placuit sēcē synodo. & hic qui suscepit & eū q̄
susceptus ē tamdiu excōmunicatos maneat. quādiu
ipse clericus reuertat̄ ad ppriā ecclam. Itē gg. fortunato
epo neapolitano. Aplica pmissione uni ecle clie i alta vale
Fratem ritatē tuā anob petisse recolimus ut gratianū ordinari.
ecle enchiane diaconē tuę ycedem ecle ordinandū.
& quo nec epm cui obsecundare debeat ppa hīt ecla.
hoste. s. pbibente quo suū debet ministerū exhibere pe
ticionē tuā ñ puidimus differenda. ideoq; scriptis t̄ psen
tib eū necessario duximus ycedendū. habituros licentiā
illū diaconē nra intuiente auctoritate ecle tuę
do ppicio ystituere cardinale. Itē ex ycil carthaginensi.
Primatus Sine litteris sui epi in aliq̄ ecla clie non susc. Secdo.
epe begeselinanus dixit. Suggero sēctati uię. piatur.
ut statuatis ñ licere clericū alienū ab aliquo suscipi
sine litteris epi sui. neq; ap se retinere. nec latenū usur
pare s de plebe aliena. ut eū obtineat sine ysentia ei
epi de cui plebe ē. Gratus epe dixit. Hęc obseruantia
pace custodit. Nam meminimus in ycil sēctissimo sardicensi
similit statutū. ut nemo alterius plebis hominē vsurpet.
s; si forte erit necessarius petat a colleta suo. & p ysensu
sui epi habeat. Itē ex ceilio calcedonensi. Sine litteris
Extraneo clerico cōmendatitius ex sua ecla clie ñ ministrare.
& lectori extra suā ciuitatē sine cōmendatitis
litteris ppi epi nusquā penitus licet ministrare. Itē
ex sermone sēi augustini ad pplm. De eodem.
Hortam xpianitatē uam ut iuxta sēorū canonū in
stituta in ecclis uestris fundantur aliunde uenientes
pbr ñ suscipiat̄ nisi autē fuerit ecclę epo ysentatus.
aut abeo p cōmendatitias litteras suscipiat̄. Itē ex ycilio
Nantoceno. Absq; formata clici pegrin ñ suscipiant̄.
Nullū absq; formata quā greci epam dicunt pegnoy clicoy
suscipi oportet. De dimissorias v litteras epe ñ nisi ro
gatus tribuat. Vnde leo pp ait. Nisi eode petente nulli -D. lxx.
Epe subiecto s sacdoti dimissorię litte prestentur:
t̄ alii clerico ñ ab ipso postulat̄ dimissorias litteras ñ fa
ciat. ne ouis quasi pdita aut erratis inueniat̄. Itē ex
ycilio cartag. iiii. De eodem. Clericū alienū nisi
ycedentē ei epo nemo audeat t̄ retinere t̄ ymouere in
ecla s credita. clericos aut nom & lectores & psalmistas
& hostiarios retinent. Itē ex ycilio milcuitano. In una ecla
Placuit ut q̄cūq; in ordinatus ab alia ñ suscipiatur:
ecla t̄ semel eligitur ab alia ecla ad clericatū ñ -D. lxx.
teneat̄. Qualit̄ v cōmendatitia t̄ dimissoria seu for iii.
mata epla facienda sit uidendū ē. Debent nāq; litteręq;
greę in ea epla intpon. & ñ sine causa. Greca cū de
mentia litterarū numerus eā expmere nullus q̄ t̄ tenuitę
greci sermonis noticiā habe ignorat. Ne q̄ in faciendis
eplis canonicis quas mos latinus formatas uocat aliq̄
fraus falsitatis temere psumet̄. hoc a patrib ccc. xviii.
niceni ycilii saluberrime inuentū ē & ēstitutū.
ut formatę eplę hanc calculationis habeant rōnē. i.
ut assumant̄ in supputatione prima greca elementa
patris. & f. & s. s. hoc ē. Pya . quę elementa
octogenarius. quadringentesimū & primū significa
ant numerus. petri q̄q; apli pma litta. i. Π . qui
numerus octoginta significat. et q̄ scribit epi prima
littera. cui scribitur secda. accipientis tertia litta. ciuitatis
q̄q; de q̄ scribit̄ quarta. & indictionis quecūq; ē id
tēp. i. q̄ fuerit numerus assumat̄. atq; his omib litteris
greis quę ut diximus numerus expmunt in unū ducis
una quecūq; collecta fuit summa epam teneant. hanc
q̄ suscepit cū omni cautela requirat expssa. addat
pretea separatim in epla & nōia gnaliū. & nonū numerū. *nonagenarius.
qui sedm greca elementa significat a x c n. Exēplar formatę
In nomine patris & filii & spēs sā. a. eplę quę in niceno synodo
Gwalterio spirensi epo. ego burchard. sēc wormatiensis ecle a sēis patrib facta est.
deuotus gregis x famulus. in do uere & sume felicitatis
beatitudinē. Cum sēa katholica ecla pmpta sit sequi
doeuinta euangelica quę dicunt. q̄ recipit ppham in noie pphę
mercedē pphę accipiet. & q̄ recip iustū in noie iusti. & ecta.
& apls iubeat hospitalitatē sectari. & necessitatib sēorū
uirorū cōmunicare. tam ppt eos q̄ caritatē habent suā
ysciam dicentes se ēē simplices cū sint astucia
diabolica repleti. & pope pietatis
dicunt se de loco ad loeū transire.
cū sint fugitiui sua malicia facientes. & dicunt
se ēē ministerio sacro ēsecratos cū ñ sint. statutū est
a sēis patrib nemine clericū alienū ignotūq; recipi
ab aliquo epo & inuitis in sēa ecla. ñ
habeat appo epo epam. quę in canonib nomi
nat̄ formata. Ido notū facimus patrinitatis uię qd̄ psens fr
ris harū litterarū portitor nomine hermann ñ psua
nedia expulsus ē anob. s; postulantib frib eo qd̄ ex

familia nra fuit & nr baptizat. secum a libertate retep
tam cornu altaris canonice & ordinaui eii ad qdii
pbri. eii & has dimissorias siue cmdaticias litras fe
cimus. & eii adupam dilecta frnitate dirigim. ut in sua
parrochia sub uro sacro regimine & defensione ysistere
ualeat. Ego inqua bernardus humilis epc. i nomine patris
& filii. & spcsci. & munitate sce ecclie inqua petro datu
e ius ligandi atq; soluendi. absoluo herimannu pbrm
de ciuitate wormacensi. indictione decima. & licentia
am do uob inuenizandi eii inqua eiiq; ecclam uultis
uire parrochie. Hanc q epam greci litis hinc inde mu
nire decreuim. & anulo ecclie nrie firmare censuimus.
fraternitate uam xpe nobis incolume esseruet. ⊙ his q promo
Quere de his q ab epis suis pmouen eternunt. veri nolunt.
an mutu sint sublimandi. an non. De his ita statutu
inuenit in ysal aurelianensi. Annue suspensioni subiaceat
Epe qui mutu aut epe. q mutu ordinare psumit.
reclamante ordinare psupsent. annuali penitentia
subditus. missas face n psumat. Item. qq. natali epo in
primo libro registri. Nulli mutus e promouendus.
Cetera que nob ysaiu uri ysreta secretario direxisti. inq
archidiacon honorat addis: plena et cognouim semi
ne iurgio. eii uno eodeq: tpre una psona nolens ad sac
dotii ordine puehit. que tag immerita adiaconatus
officio remouerat. & sic iustu e ut nemo ersee copella
tur mutus. ita censendu puto. ne quisq. insons ab ordi
nis sui ministerio deiciat iniuste. Cetera inuenitur
mecilio cartag. Qui ab epis suis pmouen contemnunt. a loco
Siqui clerici ab epis suis pmouen erepserunt. suo deiciant.
nec illic maneant unde recede noluerunt. Item. ⊙ eode
Placuit ut qeuq: clerici uel diaconi p necessitatib ecclias
ticarii rerii n obtempauerunt epis suis uolentib eos adho
nore amplione in ecla sua pmouere. nec illic ministri
in gradu suo. unde recede noluer. Item ex ce agathensi.
Epos & quos Posteriores priorib epis n preponantur:
uita n reprehendit posteriore prior nullo pponat. nisi
forte supbia elatus qd p necessitate ecclie epc iussent
implere ytemnat. Sane si officii archidiaconatus
ppt simpliciore naturi implere aut expedire neq
uit. ille loci sui non teneat & ordinatione ecclie
que elegerit epc pponendu. Item. qq. iohi epo siracusa
Quoqda inq loco quis ordinand e mutu tenu n dbe no.
ad nos relatione puenit. cosma q ex monasterio
sce lucie a decessore tuo uenerande memorie maxi
mano in ecla siracusana subdiacon factus atq: a
te postea in possessione que iuliana uocat pbr ordi
natus dr: ita nimia tristicia & loci qualitate uehe
menter afflictu. ut uita s pena existimet. & estric
tionis sue fuge querat auxiliu. & ido quia tales
erga subiectos nros debem existere quales nos si
subiecti fuissem nros uellem et ppositos. magne
benignitatis e. si eii in ecla ubi subdiaconii funet e
officio setas tua reduce atq: illic studuerit estruere or
dinate. Qd & face qtinu arbitram debes. si mi
chi e qd iuste etra eii animos tuos exas
pere. Si u aliqua culpa e. suis nob qlis
fraternitas una ut sere possim insinuet. ⊙ Verum illud
ggoni de his intelligendu e. q n causa necessitatis s; causa
ingratitudinis callide ab epis suis promouen querunt.
Illud autem cartagnensis ysaiu de his intelli
git q nolunt obtempare epis suis. pt necessitate
ecclie uolentib ad altiora eos pmouere. Hanc diffinitionem
ex decreto simplicii pp quilibet uale corroborant qui
scribens iohi archiepo rauennati ait inter cetera.

T. Vbi didicisti ista Non e aliqs mutus ad epatu trahendus.
que in epm & ysrate nrm n dilectione s; mundi
ppetrasti. que inexcusabili uiolentia pstrahi adtre pas
et atq: uexari. ut ei tantu honore n p animi tranquil
litatem s; p amentia sic dicendu e irrogare. Hecq: eii
talia potuissent fieri sanitate ysilii. Nolum exaggere
rare qd gestu e ne cogam iudicare qd dignu e. Nam
p uilegium merit amittit q pmissa s abutit potestate
Denuciam autem qd si post hec tale aliqd psupsers. &
aliquem epm t pbrm t diaconii mutu face forte credi
dersi. ordinationes t rauennatis ecclie t emiliensis nouit
hauigendas. Item qq. antonio subdiacono. De eodem.
Honoratus archidiacon salonitane ecclie a sce memorie
decessore meo missa supplicatione poposcit. ut ab an
tistite suo mutu puchi ad fortioris gradu ordine ean
more nullom cogeret. Hoc enim fieri sibi n causa puche
di s; causa ingratitudinis phibetur. Quare & sce me
morie pdecessor nr scriptis suis natali fri coepog: nro
intimiserat. ne pdictu honoratu archidiacone mutum
puchi. neue dolore eccepto ingratitudinis in
corde retinere. cumq: & ame hec ea de
sumope fuerint intimata. n solu mandata di
negligens. s; & scripta nra contemnens. pfatu archidiacone
quasi ad fortiore honore puchens conat e callide de gra
dare. Unde aetu e ut eode ab archidiaconatu loco sub
moto aliu ascisce. qui ei obtempare moribus potuisse.
Que honoratu archidiacone arbitram antistiti suo alium
de displice n posse. n qd eii uasa sace suis parentib dare
phibebat. qua causa subtrahi uolum & te sce memorie pre
decessor meus & nunc ego indagatione pquirere s. fu
suoq; adhuc ysi ad iudicii psona sua postposuit destina
re. Unde expientia tua psentis precepti auctoritate duxim
fulciendu. quatin eueniens in salonita natale frm nrm
& coepm saltu tot scripsis admonitu studeas adhortari
ut sup memoratu archidiacone in suo statu suscipiat.
Qd si face hoc ytimaeit ut esseuit forte distulerit usu
ei pallii qui abhac sede ycissus s fuerat ex auctoritate
sedis aplice eradicet. que si e amisso pallio adhuc in eade
punacia pseuerare pspexerit. dnica corpis & sanguinis
eunde antistite participatione priuabis. Adhibenda
e & disciplina qua nolentes pmouen ad sacros
ordines ad obediendu epis suis puocent. In minoribus
siqde ordinibus statuta paulatim psingulos gradus s puchen
di. ut ytemmentes suis obedire epis doleant s et platis.
quos prius habebant subiectos. Unde gelasi scribit domb
uictori epo. Cu maiores ordinari ytempsint de minoribus submo
Consulunt dilectio tua de suoq pmotione clericoq: anti
phibens. qd diaconi ad pbri gradu quo ecclam tuam
memorat indige uenire detractant. Qua ppt. qa inuitus
fieri ecclastica modatio gravitasq: n patit. ut ex no
lentib fiant uolentes ordinatio illa potit pficere. siquos
habes in acolitis t subdiaconib maturiores etate & qs
sit uita probabilis. hos in pbriu studeas pmouere. ut q in
suis pficere noluer: reddant suis inferioribus post minores. ipsa comoda pbri ppensi qui diaconi ysequant ut
hac saltem rone ystrieti & honore que refugerant appe
tere nitant & questu. Tempus autem ysertationis sic
in ordine romano habet ad epi benedictione n eligit.
omni enim tpe benedicunt. du modo ieuni & hora tcia
benedictionem accipiant. Unde anacletus urbis rome
epc scribit omnib epis. Ordinationes epoq. q hora fieri de
Ordinationes epoq. auctoritate aplica ab omnib beatu
q in eade punicia fuerint epis celebrande s. q simul
euenientes seruitiu eii pub celebrent. manus eii sais

·P·

euangelis imponentes dnica die hora tertia orantes: sacraq;
unctione ppharum exemplo regum capita pungentes eos
more apl̃orum & moysi ungentes: quia omnis sanctifica
tio ostat esse mispu scō. cuius uirtus inuisibilis scō e cresma
ti pmixta. & hoc ritu sollemne celebrent ordinationem.
Tempus autem ostentationis unum mensium spacio claudit.
Iuxta qd nisi necessitate coguntur epi ostentationes
post electionem differri ñ licet. Unde in calcedonensi ecl̃
legitur: Vtt̃ tres mses non differatur epi ordinatio.
Quod quida metropolitanorum sic adnos planum e negligunt
greges s̄ creditos. & differunt ordinationes epōrum facere.
placuit sce synodo intt̃ tres mses fieri ordinationes epōrum.
nisi forte inexcusabilis necessitas coegerit ordinationis
tempus ampliare. Si autem quis epōrum hoc ñ obseruauerit.
ipsum debere excl̃ere & ordinationi subiacere. redditum v eidem ui
duitate excl̃e integros reseruari ap̃ economum eidem excl̃e cen
semus. ℣ Ceterum v ordinationes ñ n̄ erunt tēpib̄ & diebus
maxime sacdotum & leuitarum fieri debent. uespa uidel̃ sabbi
ti mane diei dnice ianuario ieunio. Unde zephyrinus archi
epe romanę urbis. scribit omnib̄ epis. Pbm & leuitę qua hora
Ordinationes pbrorum leuitarumq; tempe ordinentur:
agruo mutus eorum astantib̄ sollemnit̄ agitur. & pbabiles
ac doctos uiros adhoc op̄ puchitur. ut de eorum sociatate &
adiumento plurimum gaudeatur. Itt̃ leo pp̄ dioscoro alexan
Quod a patrib̄ nisi ppensiori cura De eodem. ℣ drino epo.
nouimus esse seruatum. a nob̄ qq; uolumus custodiri. ut ñ passim
diebus omnib̄ sacdotalis t̄ leuitica ordinatio celebret̄ s; post
diem sabbi eiq; noctis quę in pma sabbi lucescit exordia esse
crandi eligant̄. in quibus his q ostentandi s̄ ieunis & a ieunan
tib̄ sacra benedictio offerat̄. qd̄ eidem obseruantię erit si mane
ipso die dnico ianuario sabbi ieunio ordinatio celebretur:
a quo tēpe pcedentis noctis intua ñ recedunt. Qd̄ ad diē resur
rectionis sic & in pascha dni declarat̄ punctum ñ dubium e. De eodem.
Adrianus epe seruus s̄ uos di. uen̄abilib̄ frib̄ ebhardo salzburg
archiepo. eiq; suffraganeis. sal̄ & aplica bndictionem. Talis in
partib̄ uris ostentatio sic accepimus inoleuit. qd̄ diaconi & pbri
ap̄ uos solum in. iii. tēpib̄ ordinant̄. Nos autem nolentes ut sce
debentis iuxta huius modi consuetudinem ambulare. pisentium auctori
tate statuimus. ut liceat uob̄ necessitate tn cogente in sabbo
ante passionem atq; in sabbo paschę diaconos & pbros ordinare.
Data Lat. iii. id. ian. Itt̃ leo. Quare dnico die ordinationes sac
Qd̄ die dnico ordinationes sacdotum celebrant̄ dotum celebrantur?
ñ tantum ex consuetudine s; & ex aplica nouum uenire docta
scripta manifestante. qd̄ cum apli paulus & barnabas ex spe sua pcep
to ad euangelia gentib̄ mittent̄ pdicandum. ieunantes & orantes
imposuerunt eis manus. ut intelligamus quanta & dantium & accipi
entium deuotione curandum sit. ne tantę benedictionis sacra
mentum negligent̄ uideat̄ impletum. Et ido pie & laudabilit̄
aplica mater gessit instituit. si hanc ordinandorum sacdotum
formam ipse ecl̃ia quib̄ dns pcepit te uoluit & ipse seruauerit.
ut his qui ostentandi s̄ numq; benedicto nisi in die dnicę re
surrectionis tribuit̄. cui audepe sabbi intuitu ostat assebi. quę
tantus diuinarum dispensationum misterius e ostentata. ut qd̄q;
a dno e insigne institutum. in hac diei dignitate sit gestum.
In hac mundus suspsit exordium. in hac p resurrectionem & mors
interitum. & uita accepit principium. Itt̃ gelasius omnib̄ epis.
Ordinationes pbrorum & diaconorum De tēpib̄ ordinationis.
nisi certis tēpib̄ & diebus exercere ñ debent. i. quarto mensis ieu
nio. & septimi. & decimi. s; & quadragesimalis inter ac me
diante ebdomade & sabbi ieunio ecia uespas ordinationes no
uerint celebrandas. nec cuilibet utilitatis seu pbrm seu diaconem
his pferre audeant. q ante ipsos fuerint ordinati. ℣ Quibus

tēpib̄ ieunia celebranda sint. kalixtus pp̄ determinat. D. l. xci.
scribens benedicto epo. Quib̄ tēporib̄ ieunia celebrent̄.
Ieunium quod tq̄ in anno apud nos celebrare didicisti. ciuem
emu ne p. iiii. tēpa fieri decernimus. ut sic anni p̄mis uoluntur
tēpa. sic & nos quatuor sollemne agamus ieunium. p̄mis anni
tēpa. Itt̃ ex ecl̃ia magontiensi. De eodem. ℣ Constituimus. ut
iiii. tēpa anni abomnib̄ hominib̄ cui ieunio obseruent̄. i. in
martio ebdomada pma. in iunio secda. in septēbri tertia. in decēb̄
quarta. Itt̃ ex ecl̃ia salegunstat habito. De eodem.
De ieunio autem. iiii. tēpor hanc certitudinem statuimus. ut si ka
lendę martii infer̄ iii. siue ante euenerint. eadem ebdomada ie
unium celebret̄. Si autem kalendę martii. in. v. feria aut in. vi. feria
aut in sabbto distendunt̄ in seqnti ebdomada ieunium differat̄.
Simili m̄ qq; si kalendę iuni. in. iiii. fria aut antea euenerint. in
subsequenti ebdomada ieunium celebret̄. Et si in. v. aut in. vi. fria.
aut sabbo iungent̄ ieunium in tertia ebdomada reseruet̄. Et hoc
sciendum e qd̄ si qndo ieunium ñisi unum in uigilia pentecostes
secdm pdicta regula euenerit. ñ ibi celebrandum erit. s; in ipsa ebdo
mada sollemni pentecostes. qa uigilia simul & ieunium celebri
ri ñ debent. Etia tempt̄ sollemnitatis sua spe diaconos dalmaticis in
duant̄. & alta cantet̄. & flectant genua ñ dicent̄. Code m̄ de. vii.
ñisi ieunio statutum e. ut si kalendę septēbis in. iiii. fria euenerint
aut antea. in tertia ebdomada ieunium celebret̄. & si in quinta
aut sexta aut in sabbo eingent̄. in qrta ebdomada ieunandum
erit. In decēbri v illud obseruandum erit. ut primo sabbo ante
uigilia natalis dni celebret̄ ieunium. qa si uigilia in sabbo euenit.
simul uigilia & ieunium celebrari ñ queunt. Cont̄ urbani. De eodem. hoc uerum est
Statutum e. ut ieunia. iiii. tēpor hoc ordine celebrent̄. Primum
ieunium. in initio xlmę secdm in ebdomada pentecostes. tertium
& quartum in septēbri & decēbri more solito fiat. Itt̃ ex simone
Igit̄ post sce letanie dies quos in honore De eodem. ℣ Leonis pp.
dni amoriuis resurgentis ac deinde in celum ascendentis exequimur.
postq; acceptum sua spe donum salubrit̄ & necessarie ostendo est
ordinata ieunia. ut siqd̄ forte int̄ ipsa festiuitatis gaudia
negligens libertas & licentia immodata psumpserit. hoc religi
ose abstinentię censura castigetur. Itt̃. De eodem.
Huius obseruantię utilitas fis̄ dilectissimi in ecl̃ia pcepue
e ostituta ieuniis. q ex doctrina sua spe ita p tot̄ anni ceulu
distributa s̄. ut lex abstinentię omnib̄ sit assenpta tēpib̄.
Siqdem ieunium uernum uel estiuum in pentecosten. autumnale
in mense vii. hiemale in hoc q e decimum celebremus. intelligentes
diuinis mch̄ uacui et pcepti. & ubo di ad eruditionem nam
omia elementa seruire. diu p ipsum mundi cardines qsi p. iiii. euangelia
incessabili tuba discimus qd̄ pdicamus & agimus. ℣ Primum v
mses. iiii. & vii. & decimum. ñ hebrorum tone s; mna debemus accipere.
Primus enim mses ap̄ illos e apl̄is. qrto iuli. septimus octob. decimus ian.
Indb̄. & pēa in. v. mse q e august. que fuit causa ieuniorum. ieis
sup Zacharia exponit dicens. Quare i supdictis mses ieuniorum lex
Ieunium. iiii. & ieunium. v. & ieunium. vii. & ieunium. x. mutauit
subaudit̄ mses domus iudę & hierlm in dies festos uertet̄ in
gaudium. Hoc loco nos multa multa dicere. & mt̄ se dissonan
tia. Cogim̄ q ad hebreos reuertere & scientię uertitate de fonte
magis qm̄ de riuulis querere. Ieunium qrtu mses q ap̄ latinos
uocat̄ iuli. die vii. & x. eidem mses illud arbitram̄. qndo descen
dens moyses de monte syna tabulas legis abiecit atq; con
fregit. & iuxta ieremia muri pmum rupti sunt ciuitatis. In
quinto mse qui ap̄ nos uocat̄ august. eum pp̄t exploratio
res terre sce seditio ort̄ orta in pplo iussi s monte ñ ascendere
s; p. xl. annos longis aerumnis cursum dispendit. ut ex
ceptis duob̄ caleph & iosue omnis insolitudine caderent.
In hoc mse & anabuchodonosor & multa post scla ciuito
& uespasiano tēplum hierosolimis incensum e atq; destructum

·I·

capta urbe bethel. ad quā multa milia cēfugiunt iudeōr.
In septimo q̄ ap̄ nos appellat̄ octob. occisus ē godolias.
& iudē tribus achierim reliquiē dissipatē. Mense dece
mo qui ap̄ nos ianuar dr: eo qd̄ iuxta anni sit. atq: pnci
pium. ezechiel. in captiuitate positus audiuit. & eiusdē
ppl's captiuōr. quinto m̄se tp̄lii ē subiisū. qd̄ plenissime
in eodē ppha cognoscim. Hoc ē q̄ omne qd̄ dr: dies planet
& ieunior. quos hactenus habuistis in luctū sciatis. quia
cogitaui ut bene faciā hierim & domui iuda uob̄ in leti
tiam & gaudiū & sollemnitates ē uertendos. ita dum
taxat. si ueritatē diligatis & pacē iuxta anagogen. q̄a
tē ieunium q̄ndo sponsus auferet a nob̄. & n̄ meretis ei habe
p̄sentia. cū reis fuerit a nos dns. & cogitauerit ut bene
faciat nob̄. omnis tristicia uertet̄ in gaudiū. & fames
pstina sermonis dī p̄sentia doctrinā ei & celestis panis
satietate cōpensabit̄. Non autē uident̄ ieunia
quarti mensis posse celebr̄. ante diē pentecostes. A die
enī dnicē resurrōnis usq: in diē pentecostes n̄ indicunt̄
obseruanda ieunia. Unde ambr: in eōdē die sermone. q̄
sic inep̄. Scire debē sētas uā. phos q̄nq̄gesima dies nob ē
iucis & iuniata festiuitas. ita ut h̄ omni tp̄e neq: ad
obseruandū indicam, neq: ad exorandū dm quib̄ succe
dam. Et infra. A dinstar q̄ dnicē resurrōnis tota q̄nq̄gesima dierum
curricula celebrant. & om̄s isti dies uelut dnici deputant̄.
Resurrectio enī dnica ē. In dnica resurgens saluator re
uersus ad homines ē. & post resurrōnē tota q̄nq̄gesima
cū hominib̄ cōmoratus ē. Equalis q̄ necessariū ē ut sit ses
tiuitas. quoē equalis ē sētas. Non q̄ ieunam in q̄nq̄gesi
ma. q̄a mhis diebus nobcū dns cōmorat̄. Idē in apollogia.
dd. Hunc numerū q̄nq̄gesimē uidelicet ieū celebram
post dni passionē remisso culpē tuū debito eroē phoq:
euacuato. ab omni nexu liberi. & suscepim aduenien
tem in nos gr̄am spē sēi die pentecostes. uacant ieunia.
Iaus dr: do. atta cantat̄. Necessario q̄ ecclā statuit
ut post diē pentecostes ieunia celebrent. s; qd̄ in illis
diebus ieunandū ē negat̄ ex obseruantiē necessitate
intelligit̄. Unde in eōdē die sm̄one q̄ sic inepti nosse
credo uos fr̄s. qd̄ n̄ minori letitia celebram diē pentecos
tes. q̄ sēm diē paschē euasimus. Tunc enī sic m̄ feram ieu
nauim̄ sabbo uigilias celebrauim̄. oronib̄ p̄ noctant̄ in
stitimus. Unde necesse ē. ut similē obseruantia similis
letitia subsequat̄. Obseruantia ū similis qd̄ ad sac
tū. n̄ qd̄ ad necessitatē. Itē ysidorus. Post pascha usq: ad pen
tecosten lice tradito ecclarū abstinentiē rigorē prandii
relaxauerit. tam siq̄s monachos l̄ clericos ieunare eu
pit. n̄ s̄ prohibendi. q̄a & antoni & paul & cetī patres antiqui
& in his diebus in heremo legunt̄ abstinuisse. neq:
soluisse abstinentiā. n̄ tamē die dnico. Itē ieū: adiuan.
Vtinā omni tp̄e ieunare possem. qd̄ maeni apl̄os diebus
pentecostes & die dnico aplm paulu & cū eo credentes
fecisse legim. Hec hoc dico qd̄ festiuis diebus ieunandū pu
tem. & ytexta. i. intersertas sollemnitates q̄nq̄gesima diebus
austerā. s; una quēq: puncta habunde in suo sensu. & pre
cepta maior legis aplicas arbitret̄. Itē pelagi ppe. epō
potentino. Sabbo magno p̄ horā baptism̄ ep̄e uale ordina
tionis tuē scripta suscepim̄. quib̄ significas latinū
ecclē grumentunē diaconē adquatū marcellianensis
ecclē siue cuilinatū abom̄ib̄ fuisse electū. qd̄ iam ante
hoc tp̄us retulistis. & iussim̄ ut uenire credentes eos
de ppsona ei ab epō suo dimissoriā accepisse. Qd̄ si m̄ feci
faciente cū uelocit̄ ad urbe romā recurrere. ut si dī iussit
in magno sabbo post horā baptism̄ ordinet̄. q̄a si ante
memoratū diē n̄ occurrerit. coget̄ usq: ad. iii. m̄sis ieunia
sustinere. His tp̄ib̄ scōm anacletū. zephirinū. gelasiū.
& pelagiū. epi. pbri. & diacones s̄ ordinandi. Metropolitanos
autē iuxta leonē papā ex pbris eōdē ecclē l̄ ex diaconib̄ op
tim̄ ordinet̄. Ex monachis autē l̄ laicis nullus n̄ p gradus
ecclē ad summū sacēdotiū deb̄ pueniri. Unde gelasius pp.
Illud Non n̄ p distinctos grad̄ q̄sq: ad sacēdotiū aspiret.
nos statuentes uob̄ & omnib̄ seruare mandam̄. ut ad om̄s
ordines ecclāsticos sic accedant in ecclā q̄ ordinari merent̄.
.i. siquis epc̄ ē meret̄ sit p̄mo hostiarius. deinde lector. & post
exorcista. inde sacret̄ acolit̄. demū ū subdiaconus. deinde diacon.
& postea pbr: exinde si meret̄ epc̄ ordinet̄. Itē Zosim epc urbis
romē. Quē intualla tp̄is in singlis gradib̄ s̄ obseruanda.
In singlis gradib̄ hēc tp̄a s̄ obseruanda. si a infantia ecclāstici
ministerii nom̄ dedit. ut int̄ lectores & exorcistas q̄nq̄ anno
teneat̄. exinde acolit̄ l̄ subdiaconus. xiii. annis fiat. & sic ad dec
dicionē diaconat̄ si meret̄ accedat. in q̄ ordine. v. annis si in
culpate quesierit adherere debebit. exinde suffraganib̄ stipendis
p tot grad̄ d. annis ppē fidi doctrinis sacēdotiū potent̄ p̄meren.
de q̄ loco si eū exactior ad bonos mores uita pduxerit. sūmū
pontificatū spare debebit. Defensores aut ecclē q̄ ex laicis fuis
supdicta obseruatione teneant̄. si meruerint in ordinatione
clericatus ē. Itē sinod ipp. Eodē. Quicūq: ita: se ecclē
uouit obsequis a sua infantia. antē pubertatis annos baptizan &
lectōr debē ministio sociari. q̄ ab excessu adolescentiē usq: ad
tricesimū etatis annū si pbabilit̄ uixerit una tamē & ei qui
uirginē cōmuni p sacēdotē benedictione peqpit uxorem tenet.
acolit̄ & subdiaconus ē debebit. postq̄ ad diaconi gradū sise
ipsū p̄mit̄ ytentia p̄ceptis dignū pbauit accedat. Ipsi ulti
q̄nq: annos laudabilit̄ ministrauerit. ēgrue pbrātū ēsequat̄.
exinde post decennū ēpale cathedrā potest adipisci. si tam
ppē tp̄a integritas suē uitē ac fidi ei fuerit approbata. Qui ū
iam erat grandeuus mediōs ppositis ēūsatione puocat̄
ex laico ad sacrā militiā pueniri festinat. desidiā sui fructū
n̄ alit̄ obtinebit nisi eo quo baptizat̄ tp̄e statum lectōr aut
exorcistarū numero societ̄. si tam ei unā habuisse l̄ habē &
hanc uirginē accepisse ystē uxorē. q̄ diu iniuat̄ fuerit. expleto
biennio p q̄nq̄nniū aliud acolit̄ & subdiaconus fiat. & sic ad
diaconatū si ppē tp̄a dignus iudicat̄ fuerit pueniat̄. Exinde
iam accessu tp̄ōr pbro l̄ ēpatu si eū plebis ac eleri euocauit
electio n̄ immerito societ̄. Itē ex. vi. sinodo. De eodem.
Subdiaconus n̄ minor: xx. annōr ordinet̄. Siq̄s ū in aliq̄ ordine
sacēdotali p̄ ystituta tp̄a ordinat̄ fuit. deponat̄. Itē ex eal
Placuit ut ante xxx. annos etatis nec diaconi Carthag. iii.
ordinent̄ nec uirgines ystituant̄. & ut lectores ppetū n̄ salutes.
Itē ex eal agathensi. Minoribus. xxv. annis lectores n̄ p̄ter benedi
ēp̄s benedictionē diaconat̄ minoribus q̄. xxv. annōr dicho.
penit̄ n̄ cōmittat. Sane si iuuenes ystituerint ordi
nari. & uxōr uoluntas ita requirenda ē. ut sequestrato man
sionis cubiculo religione p̄missa postea quā parti ystituti fuerint
ordinent̄. Pbrm ū l̄ ēpm ante xxx. annos. i. ante q̄. annum
p̄fectā pueniat etatē nullus metropolitanōr ordinare p̄sumat.
nec p etatē qd̄ aliquens euenit aliquo errore culpet̄. Itē ex sē
Inuenem lege ab anno xxv. leuitē Eodē. Toletano. iii.
tabnaclo seruire iubent̄. cui auctoritatē in canonib̄ & sēi
patres secuti s̄. Hos & diuinē legis & p̄ceptōr canonū inme
mores infantes & pueros leuitas fieri ante legitimū etatē
aut sapientiā uitē. Idōq: ne ultrius fiat a nob̄ & diuina
lege & canonicis admonem̄ sententiis. s; a uicesimo. v. anno
suē etatis leuitē ystituant̄. & tricesimo pbr ordinent̄. Itē gela
Siquis p̄ q̄ intualla tp̄ōr ordinet̄. q̄ d monachi melioratū suis.
de religioso ppositio disciplinis monasterialib̄ eruditus

ad clericale mun accedit. inpmis ei uita
acta ꝓprib inq̃rat. si nullo grauis facinore
pbat infect. si sedam fortasse ñ habuit uxorē.
nec amarito relicta sortitus ostendit. idē monach
nouiet morū honestate fulsitus. ꝟ unuo lector. t notar
aut certe defensor effect. post tres mses existat acolitus.
maxime si huic & eas suffraget. vi. mse subdiaconi nom
accipiat. ac si modestę ꝟsationis honestęq; uolumtatis
existat. nono mse diacon. cōplero anno sit pbr. cui tam
qd annoꝝ fuerint mitica collatura sē ꝓposita sponte
suscepta docet ꝓstitisse deuotio. Si u laicus quispiam
ecclastices ē aggregand officis. tanto sollicitius
in singulis quę supi cōprehensa s huimodi dec & ex
aminare psona. quantū inter mundana religiosa q; uita
ēstat et discriminis. quia utq; ēuenientia ecclę ministerii
deputanda s. ñ inēuenientib merito ingerenda. tantoq;
magis qd sacerd aptū possit et seruicis in eoꝝ querendo ē
institutis. quantū de tpre quo fuerint hęc assequenda de
cerpit. ut hoc morū habere doceat pbitas. d pluriorē esse
tuido ñ ꝟtulit. ne p occasionē subplendę penurię clericali
uicia potu diuitis cultib intulisse ñ legitime familię dni
cōputen peuasse cōpendia. Quoꝝ promotionib sup anni
metas sex mses nichilomin subrogam. quo sic dicū ē dista
re int psona diuino cultui debita & de laicoꝝ ꝟsationē
uenientē quę tam earen indulgenda credim. ut ecclis ab
hac occasione cessantib canonū patrinoꝝ uetus forma seruet.
Qua u etate sacdotes ordinari debeant. bonifac pp diffi
nit dicens. Ante annos tiginta pbr ñ ordinetur.
Siquis. xxx. etatis suę ñ impleuerit annos. nullom pbr
ordinet. & si ualde sit dignus. ltē leo. Non ē ordinand sacdos
Quid ē man erto imponē. ñ ante ñ longo pbet examine.
Etate maturitatis. ante tēp examinis. ante meritū obe
dientię ante expientia disciplinę sacdotale honorē tbuē
ñ pbatus. & qd ē cōmunicare peccis alienis. ñ tale effici ordi
nantē. qualis ille ē q ñ meruit ordinari. ltē ex ē neoce
Prbr. ante Infra etatē. xxx. annoꝝ pbr ñ ordinet. sariensi.
tiginta annoꝝ etatē ñ ordinet. quā uis sit pbabilis uitę
s; obseruet usq; ad pfectū tēp. Dns enī tricesimo anno
baptizat ē. & tunc pdicauit. Hoc regulariter. unde & x
& iohs baptista & ēzechiel. & ñ multi pphārū ñ legunt
pdicasse t pphasse. Verū quia & ieremias & daniel ante
iuuenile etatē spm pphię accepisse legunt. dauid qq; &
salemon in adolescentia uneti inuenium. & iohs euglista
cū adhuc ēt adolescens adno inaplin electus & cū aliis ad
pdicandū missus inuenit. paulus quoq; apls in adolescen
tia adno electus & ad pdicandū missus asserit. Ecclia simi
liter necessitate exigente ñ multos ante xxx. annū or
dinare ēsueuit. Vñ Zacharias pp bonifacio epo. Necessitate
S i. xxx. annoꝝ ñ cogente. xxv. annoꝝ sacdotes ordinent.
requiunt & necessitas exposcit. a xxv. annis sacdotes
ordinent. A plicus u ñ n a cardinalib & religiosis
clericis ē intronizandus. Vnde nicolaus pp ait. De eo q sine
Siquis aplicę sedi ēcordi electione cardinalium intronizatur:
sine ēcordi & canonica electione cardinalium ed ecclę
ac deinde sequentū clericoꝝ religiosoꝝ intronizatur: ñ
pp t aplicus s; apostaticus habeat. ltē simmach pp. Papa
Siquis supstite cōmuni Nutu d electione futū pontificis nemo
audeat loqui,
pp supstitę promano pontificatu eum cū; quolibet m
fauorē prestare pnumerit. loci sui honore puet. Et
infra. Siquis pbr aut diacon aut clericus pp incolomi &
eo mēsuto aut subscriptionē promano pontificatu eō
modare aut pitacia pmitte: aut sacōnū pbe tēptauit.
P. aut aliqd certe suffragiū pollicet. t de hac causa pu.mis
ēuenientis facinis deliberare aliqd aut decernē psumpserit.
locum dignitatis t cōmunione puet. Et infra. Ppter oc
cultas fraudes & ꝟuationū secretas insidias qs senten
tia hui districtionis ꝟsequit. siquis ad ecclastica ptulerit
notiam ēsilia eoꝝ q ꝟ hanc sinodū de pontificali egerint
ambitu. & rōnabili pbatione ēuicerit participes actio
nis huimodi. ñ solū purgat ab omni culpa sit s; & remu
neratione quę ñ indigna sit subleuet. ltē ex ē stephani
Oportebat In aplic culmen non ñ ex cardinalib pro pp. move
ut hęc sacsta domina nra romana ecclia iuxta quod atus
a beato petro & a successorib institutū ē rite ordina
retur: & in aplicus eubn unus de cardinalib pbris aut
diaconib ꝟsecerat. ltē ex eode. de eodem.
Nullus umquā laicoꝝ neq; ex alio ordine psumat nisi
p distinctos grad ascendens diacon aut pbr fact fuit
cardinalis ad sacrū pontificale honorē promoueri. ltē
Siquis Anathma tet epc. monach t laic romana ex eode ecclia
ex epis t monachis t laicis ēra canonū
inuadens. ꝟ in gradu filioꝝ a prumpens.
& scoꝝ patrū instituta prūpens. in gradu filioꝝ sce ro
manę ecclę pbroꝝ cardinaliū & diaconoꝝ ire psumpserit.
& hanc aplicā sedē inuade quilibet ex supdictis tēpta
uerit. & ad sūmū pontificale honorē ascende uoluerit.
ipsi & s fauentib fiat ppetuū anathema. Et infra. Siqs
resistere psumpserit sacdotib atq; pmatib ecclę t cuncto
clero ad eligendū s romanū pontificē sedm canonicā
traditionē. anathema sit. ltē ex eod t leonis. iii. Anathema
Siquis sacdotib sit q canonicę electioni romani pontificis ꝟtdicē
seu pmatib nobilib seu cuncto clero hui sēc romanę psumit.
ecclę electionē romani pontificis ꝟtdicē psumpserit. sic
in ēcilio beati bonifacii & stephani pp legit statutū. ana
thema sit. ltē ex eodem bonifacii ... tēn. Nullū epi fiat elec
Nullo pontifice ... ñ post die tertium sue depositionis.
romano uiuente. aut epo cuiuslibet suę psumat loqui
aut partes facē ... ñ tertio die depositionis ei adv
nato clero & filius ecclę. & tunc electio fiat.
Sed querit si duo tenentur ēcertantū ordinati fuerint.
quis eoꝝ alteri sit pferend. D e his ita scribit honorius
augustus ad bonifacium papā. Si tenitate certantū duo
Si duo forte ꝟta fas tenentur fuerint ordinati.
ēcertantū fuerint ordinati nullū ex eis futurū sacdo
tem pmittim. s; illū solū in sede aplica pmansurū censem.
quē ex clericoꝝ numero noua ordinatione diuinū iudicij
& unūstratis ꝟsensus elegerit. Hoc autē capitulū
ñ de eo intelligendū ē qui uno ꝟapostasiā ordinato a
cardinalib & religiosis clericis aplicę sedi intronizat.
& ita si ille apostaticus ita cathedrā beati petri uiolenter
tenuerit. ut canonica electio intra urbē fieri ñ ualeat.
Vnde nikolaus pp statuit dicens. d eo q pecunia t ꝟplari tumultu
Siquis pecunia t qā ñ canonica electione ordinat.
humana aut ꝟplari seu militari tumultu sine ēcordi
& canonica electione cardinaliū & sequentū religiosoꝝ
clericoꝝ fuerit aplicę sedi intronizat. ñ aplic s; apostatic
habeat. liceatq; cardinalib & aliis clericis dm unūsq
& laicis inuasorē illū anathematizare & humano auxilio
ab aplica sede pellere. Qd si int urbē pfice nequerint.
aplica auctoritate ext urbe ꝟqgam. in loco q eis placuit
electionē faciant. ēcessa electio auctoritate regendi &
disponendi res & utilitatē sēc romanę ecclę iuxta
qualitatē tēpis quasi intronizat sit. E lectio u
romani pontificis & cū deliberatione pdecessoris fieri
debet. Vnde simmachus ait. +c+3+ +c+3+ c+3+

Si transit pp mopinat euenit Si papa de electione sui seu ut de sui electione successoris cessoris decernere ñ potest, ut sup placuit ñ possit ante decernere siqdē totius ivnī euenit ecclastici ordinis electio. secreē elect epe. Si v ut fieri sol. studia cepint ee diusa eor. de quib certa men emersert. eunent sententia plurimor. sic tam. ut sacdotio careat. q captus pmissione ñ recto iudicio de electione decreuerit. Sic sup monstratū e electio sūmor sacdotū acardinalib & religiosis clericis debe fieri. electio v eor diuino iudicio e reseruata. Vnde anacletus pp ait: Sūmor sacdotū electione dns sibi reseruauit. Electione sūmor sacdotū s dns reseruauit: licet electione eor bonis sacdotib & spualib pplis eccl fissē. Loca v in quib primates. patarche epi. archiepi. pbri s ordinandi. hec s. sedm lucii papā & clemēte atq; anacleti. Ait enī lucius pp. In qb locis pmates t patarche urbes & loca in quib pside debent pmates. debeant ordinari ñ modernis s; multis ante aduentū x s statutis tēpib qē pmates gentiles & pmatorib negotiis appellabant. In ipsis v urbib post aduentū x apli & eor successores patarchas & pmates posuer ad quos epor negotia salua in omib apli-ca auctoritate & maiores causē post aplicā sedē s refe-rendē. Ite clemens pp. In illis v ciuitatib in qb olim apd ethnicos primi flamines eor atq; pmi legis doctores erant. epor pmates t patarchas beat petrus poni precepit. q reliqs. epor causas & maiora negotia in fide agitarent. In illis aut in qb diuin ap pdictos ethnicos erant eor archiflamines qs tam minores tenebant q memoratos pmates archiepos istitui precepit. In singlis v reliqs ciuitatib singlos & ñ plures epos istitui precepit. q epor tūn uocabulo poterent. quō nec inter ipsos aplos par fuit institutio. s; unus pfuit omib. Ite ana Epi ñ in castellis neq; in modicis de eodem. de eleuis. ciuitatibus q debent istitui. s; pbri per castella & modicas ciuitates atq; uillas debent a epis ordinari & po ni. singli tam psinglos titulos suos. Cpi ñ a uno s; a pluribus epis debe ordinari. & ut dictū e. ñ ad mo dicā ciuitatē. ne uilescat nom epi. s; ad honorabilē, tra-landus e & denominand pbr v ad qualecūq; locū ineo istituē ecclē e pficiend. Ite leo pp. de eode. Illud sane qd ad sacdotalē pmē dignitatē int omia uolum canon statuta seruari. ut ñ in quib libe locis. nec quib eū q; cas-tellis & ubi ante ñ fuerint epi esserent. eū ubi minores s plebes minoresq; euent cura pbror sufficiat. epalia aut gubernacula ñ ñ in maiorib pplis & frequentioribus ciuitatib oportet pside. ne qd seor patrū diuinitus in spirata decreta uetuer uiculis & possessionib t obscuris & solitariis municipiis tribuat sacdotale fastigiū. Ite ex cē laodicensi. Non debere in uicis & in uillis epos or dinari. s; uisitatores. i. q circuicant istitui. His aut q ad hoc ordinati s nichil age censen. sine sententia epi ciuitatis. Similit aut pbri mes sine precepto & cōsilio epi sui agant. Sedes aut epor ñ longo intuallo debent disiungi. ut ad cōsecrationē sui cōpuinciales sine diffi cultate possint occurrere. Vnde gg augustino anglor fratrē suā cpale sedis ñ longo intuallo a se. Lepo. ita uolum ordinare epos. ut s ipsis epi longo disiungi sbe intuallo minime disiungant. quatin nulla sit necessi tas. ut in ordinatione epi euenire ñ possint. Ita epor ordinatio sine aggregatis trib aut iii. epis fieri nullatenus debe. Hec de ordinandis & ordinationib atq; de singlor graduū distinctionib & officiis nos dixisse sufficiat. Verū quia aliquantulū diffusi in his immorati sum. precedentib coherentia quedā subepilogo admenorā subiciamus. Debe aut ordinand in epm ut apls scribit cē sine crimine. i. sine peccto mortifero. Qd ñ solū de epo. s; etiam de quolibe electo ad aliquā pposituram ecclē oportet intelligi. Vnde aug. ait sup iohm. Sine enim i. sine gui peccto Apls paulus qndo elegit ordinandos. Sbe ee q ordinat. t pbros. t diacones. & quicūq; ordinand e ad pposituram ecclē. ñ ait siquis sine peccto e hoc enī si dice omis homo rep bareturr & nullus ordinaret. s; ait. siquis sine crimine est. sicuti homicidiū adulteriū. aliqua immundicia fornicationis furtū. fraus. sacdegiū. & ceta hmodi. Crimen aut e peccm accusatione & damnatione dignissimum. Quolibe itaq; hor implicatus. ordinari ñ debe. Quel si iam ordinatus ante tēp t post tēp suē ordinatio nis aliqd eor admisisse cuinent susceptī grad officio pui brit. Vnde simach pp ait: Monitoris psonā recte ñ susceptī q Nemo recte monitoris psonā uerbis ñ oprib doce. suscepit nisi qui actib suis errata odent. & amore innocentie iustitiam demonstrat. Ite celestin pp. Careat ordine Tantus daniel grauatus quē pstat. q idignū sublimare ñ testimonius faciēor tanta accusatione pulsatus. metum sacrarū ut dr uirginū pollutus incestu eps assert ordinatus. & ut in ñ libellis serium cuinent quor aduos quoq; exēplaria direximus in pontifici dignitate hoc tēpe quo ad causā dicenda missis anob litteris uocabat obtp sit. Sacro nomini absit iniuria. facili e ut hanc dignita tem tali dando amisert ordinator: quā ea obtineat ordi natus. cui cuncto socabit qui eū s credidit. Largiendo pon tificū socandū. Qualis enī sit quisq; tales ordinauerit ostendit. Ite in cōcilio niceno. Non recepit ordo ecclastic q Siqui sine sine examinatione pfessus ordinatur: examinatione pmoti pbri s. & postea examinati pfessi s peccta sua. & cū cōfessi fuissent. homines uenientes cōta regulā eis manus imposuer: hos ecclasticus ordo ñ recip. In omib enī qd irreprehensibile e defendit ecclā. Ite ei de Quicūq; lapsi pignoratā ad pnitētiā ordinator tonsurā exhis q lapsi s pignoratā iā ordinati s t cōtēptu diuin eor q eos ordinauerunt. hoc ñ prudicat regle ecclastice. Cum enī cōptū fuerit deponant. Ite innocentius. Alienī fiat Maximianus amministio. q illud uuendo illicite polluit filū ir quale querela detulerit libelli ei series adnexa declarat. Qui zelo fidei ac disciplinē ducatus ñ patitur ecclam pollui abindignis pbris. qs in pbrio filios asserit peccasse. Et ido fr hui libelli q subiect e tenore pspecto eos q talia ppetrasse dicunt debeat in medio collocare dis-cussisq; obiectionib quē ipsis pbris impingunt. si cuncta poterint. a sacdotali remouean officio. qua q sei ñ s. sā tractare ñ possunt. atq; alienī efficiant ministerio. qd uuendo illicite polluer: Ite eugenius pp. Cuilibe ab Sacerdos ordine deponendo epi prudentia loc penitē dpu-ait quis alī in ordine ecclastico peccat. si ineo sedere tē. inuenit quo abiciend cōpbet. deposit prudentia epi bene puiso loco istituat. ubi peccatū lugeat. & ulterī ñ cōmit tat. Ite ex cōcilio magontiensi. Restituant in monastio pbri Dictū e nob pbros ppt q penitentiā age tremunt. suā negligentiā canonice degradatos. & sclariter gradu amisso uiuē. & penitentiē agendē bonū negligē. Vnde statuim. vt gradu amisso agendē penitentiē grā in monasteriū aut canonicā regulare mittantur. Si uero hoc fieri causa quelibe phibuerit. ubicūq; sunt peni tentiā age ñ desistant. Si aut amisso gradu sclariter uiuere uoluerint. & penitentiā age neglexerint. ab ecclē cōmun

epi. bonis eligē postuler applicē. s, ñ sponte. ñ a fns exorbitauit

one separent. Ite ysidorus. Mutatio loci uale ad pe P.
Vale interdu cuersus p animę salute mutatio loci. nitentia.
Plerusq; enim diu mutat locus. mutat mentes affectus. Congruu
e q; inde & corpalit cuella. ubi q;sq; illecebris deseruiuit. Ha
loc ubi quisq; praue uixerit. maspectu mutus apponit. qd sep
ibi t cogitauit t gessit. Ite exvi. sinodo aurelianensi. Clericus
Siquis clericus adultasse puicę aut profes in monasterio retrudat.
adulterasse cfessus fuerit aut cuiusq;. depositus ab officio
comunione ecclesia. in monasterio toto uitę suę tempe retru
dat. Ite pelagius estantino defensori. Romanus eccle
retianensis clericus permine adulteri qd admisisse phibet. a
clericatus ordine depositus. in monasterio hic in urbe romana
ad agenda penitentia. ex ma uissione retrusus e. Ite meano
ne aplos. In nomine capt pbr aut diacon deponat. ñ corone pri
Pbr aut diaconus q; informicone aut puino aut furto aut uet.
homicidio capt e deponat. ñ tam comunione puet. Dicit enim
scriptura. ñ iudicat ds bis in idipsu. Ite. de eode.
Siqs epe. pbr: aut diaconus post diaconii sui gd
acceptos fuit fornicat aut mechatus deponat.
& ab ecla pieat uit laicos agat penitentia. Ite ex
Si diaconus aut pbr crimi capitale de eode. ecl aurelianensi.
comiserint. simul & ab officio & comunione pellant. Si v p
reatu suo se ab altaris comunione subpressione penitentiis sub
moueriint. his q; si alii defuerint. & causa certe necessitatis ex
ite. poscente baptismu liceat baptizare. Ite gg. omib p regnu
italieu & teutonicoq;. Non iudicant ecclas pbri diaconi subdiaco
Siqui s pbri. diaconi. t subdiaconi. q mentimine ni. qui formicationis crimine iacent.
formicationis iacent. intidiam as ex parte di omipis. & sci
pem auctoritate ecclę introitu. usq; du penitent & emen
dent. Siqui v in peccto suo pseuerare maluerint. null uim eox
audire psumat officiu. q; benedictio eox uertet in maledic
tione. & ofo in peccm. testante dno p ppham. Maledicam int
benedictionib uis. Qui v huic salubertimo pecpto obedire no
luerint. idolatrię peccm incurrent. samuele teste. & beato
gg instruente. peccm ariolandi e ñ obedire. & scelus idola
trię ñ acqescere. Peccm g; piganitatis incurrit. quisq; du apl
anu se et asserit. sedi aplicę obedire pretermit. Ite alexander
sedi epi & regi dalmaticoq;. Offo f bonifacio carent epe. pbr: diacon.
Siquis amodo epe pbr: diacon femina uxore suscipiens. uel susceptam retinens.
accepit t acceptam retinuerit. a pno decidat gdu. usq; du ad
satisfactione uertat. nec inchoro psallentu maneat. nec
alig portione de reb ecclasticis habeat. I. de clero mediola
Siquis sacdotu t diaconox t subdiaconox de eode. Bonensi.
officiu ctumacit deserens femina s potu elegit. sic sponte ob
formicone dimittit officiu. ita obpuanicatione dimitte cogat
& iniustus beneficiu. I. de pplo mediolanensi. de eode.
Eos & qui ut fornicari eis liceat diuinu officiu derelinquunt
a do recedentes diabolo & opib ei seruiunt. sic se iustissime
ab officio alienos faciunt. ita beneficio ecclarum priuatos et
iudicam. I. te luci pp. Quinsti altaris pbri siue diaconi
ad dinica officia tales eligant. qui continentia seruent. Si v p
ordinatione sua ministro cingit ppę uxoris inuade cubile
sacrariu ñ intre limina. nec sac portitor fiat. nec altare cin
gat. nec ab offerentib holocausti oblatione suscipiat. nec ad
dinici corpis portione accedat nec ipse. neq; sine maiox natu
auctoritate minora gerat officia. ureu sane ad altare t cali
cem ñ suggerat. Id. Clerici matinox domicilia frequentant
Clericus solus ad femine tabnaclm ñ accedat nec ipse. deponit.
neq; sine maioris natu sacdotis iussione. nec sol pbr cu sola
femina fabulas miscerat. nec archidiacon sub pretextu humilita
tis aut officii frequent intre domicilia matronarum. aut forte
p clericos aut domesticos mandet. aliqd secit. Si agnitu fuit.

& ille deponat. & illa a liminib ecclę arceat. S; si forte aliq
intercessio fuerit epo suggerat. & si talis e ad qua ire debeat
ipse p mitentu pgat. sin autem de laite suo diligat cu duob
aut trib testib. Hemo tam cu extranea habitare femina. ñ
soror aut parima fuit. & hoc cu magna sollicitudine fiat.
Non enim ignoro malicias satanę. Ite gg. Simul cu mulierib
Oportet sacdotes quib ppls dni commis sacdotib habitare ñ
e cu magna instantia uigilare sup dnicas oues. ne lupinis
morsib. i. diaboli stimulis lanient. Neq; hoc silere debeo qd
cu grauiamni admiratione & tristicia dico. Sacdotes cu
feminis habitare inspicio. qd nefariu e dice t audire & pta
scox canonu sanecta. Ubi enim talis fuit comoratiu habi
tatio. antiqui hostis stimuli ñ desuis. Idoq; amonendi s.
ut ñ antiq hostis decipiant fraude. qtin iuxta apli uocem
ñ uitupet ministeriu nm. Cauere enim nos oportet fres abilliertus.
ut mundas ualeam ad dm leuare man. Scriptu e enim. Sci
estote q; ego scs su. Siqs psuperint alit age. sacdotii sui honore
puet. Unde omnino cauendu e fres. ne fallam pplm. & impleat
illud in nob ppthę dicentis. Sacdotes mei caminant sca. & repbai
lege. Quos & alia ppha increpat dicens: Vos o sacdotes q fallitis
nom meu. & dixistis. in quare fallim nom tuu. Quib responsu e.
Offerentes ad altare meu panes pollutos. ñ e m uoluntas in
uob die dns. & sacficiu ñ accepta de manib uis. q; pollutu
estis. Id simacho. Uolum ut sacdotes phiberi debeant. ne
cu mulierib insent. excepta durtaxat matre t sorore t uxo
re que caste regenda e. Ide in registro. Legit qd beat aug.
nec cu sorore habitare consentit dicens. Quę cu sorore mea s
sorores meę ñ s. Doctis g; uim cautela magna e nob debe
instructio. Ite ex octaua sinodo. I. nomib observan cuenit.
ut certus quis & certo tpre. & certo in loco & certus psonis.
t apparere clericis t loq debeat mulierib. ut excludat omis
nefanda suspicio. Certe solu ad sola accede nulla religionis
fo p mittit. Melius enim duo qua un. Simul enim & fideli & tum
res gerit. Ve enim uni. q; si ceciderit ñ e q erigat eu. Ite ex gelio
Cum omib omnino clericis extranęę carthag. iii.
feminę ñ cohabitent. s; solę matres aunę & matertęę
amitę. sorores. & filię fratru aut sororu. & qcuq; ex familia
domestica necessitate & ante q; ordinarent cum eu eis ha
bitabant. t si filii eox iam ordinatis parentib uxores accepe;
aut seruis ñ habentib in domo quas ducant aliunde duce
necessitas fuit. Ite ex de laodicensi. Non oportet ministri
altaris t & clericos q;libet aut se continentes & omino apianu
cu mulierib lauacra habe comunia. hęc e enim ap gentiles
pma reprehensio. Ite gg. ianuario epo carahitano. De eode.
Archidiaconu tuu ut audio habitare cu mulierib phibuisti.
& ne usq; in ea phibitione despicens. q ñ iussioni tuę parui.
cu sacro ordine uolum e puatu. Ite ex de toletano. Venundent
Quida clerici legitimu abepo q appetunt illicita clicox sortia.
ñ habentes cuiqu. extranearu mulieru & ancillaru suaru
quę intdicta s sortia appetunt. Idoq; quecuq; clericis talit
iuncte s abepo auferant & uenundent illis ptpre reliqua
tis ad penitentia. quos sua libidine infecer. Item sinei pp
imerio epo. cap. xii. Non habitent cu clicis ñ qua necessitudo
Feminas ñ alias in domo clericox e patim nisi eas excusat.
tantu qs ipse solas necessitudinu causas habitare cu his de
nicena sinod pmisit. Ite ex de affricano. iii. Nisi maiox iussu
Clerici t continentes ad feminaru domicilia clicis ñ accedant.
ad uiduas t uirgines n ex iussu t pmissu epox aut pbrox
ñ accedant. & hoc ñ soli faciant s; cu clericis t cu quib epe
aut pbr iussert. Nec ipsi epi aut pbri soli habeant accessu
ad huimodi feminas. s; ubi aut clerici psentes aut graues
s aliqui xpiani. Ite ex de carthag. iii.

Adreatū epi pmne. Epe puideat ne occasione tpaliū clicor familiaritatib virginē socient.
t pbri q parrochie pest. si sustentande uite psentis
causa adolescentiores uiduę t sōmonales clericor fa
miliaritatib subiciant. Ite ex eode. De eodem.

Viduę quę stipendio ecclie sustentant tam assidue in di
ope ē debent. ut mentis & omib suis ecclam adiuuent.
Generalit & pauprib & his q suis manib laborare ñ possunt
epe necessaria puideat. Unde in aurelianensi ccilio. d eode.
Epe pauprib t infirmis q debilitate facientē suis manib labo
rare ñ possunt. victū & uestitū inquantū s possibile fuerit
largiat. Ite innocent ex pio toletano epo. Qui uoluptate
posuitis q d de his obsuan officio ponunt modi oib submove
debeat quos in diacon ministerio aut in officio pbri ante.
positos mēinentes ē aut fuisse generati filii pdicē. de
his & manifesta diuinarū legū ē disciplina. & beate recor
dationis sinem epi monita audentia cōmeat. ut mēinentes
mosfieri talib posita omi honore ecclastico pfuerent. nec
admittant ad tale ministerū qd sola iuuentia oportē
impleri. Cit enī uetus admodū sacre legis auctoritas ia
inde abinitio custodita. qd intēplo anno uiri suę habi
tare pecpti s sacdotes. ut seruientes sacis oblati omib puri
& ab omi labe purgatos s uendicent diuina ministeria.
neq eos ad sacra officia sit fas admitti. qui exerent cū uxo
re carnale ysortiū. q a septū ē. Sei estote. quia ego sē sū dns
ds uē: quib utiq ppt sobolis successione ppta usus fuerat
relaxatus. q a de alia tribu ad sacdotū nullt fuerat ausus
accede. quantomagis hi sacdotes t leuite pudicicia ex die
ordinationis suę seruare debent. qb & sacdotū t ministrū
sine successione ē. nec pterit dies qua t a sacheris diuinis t
baptismatis officio uacent. Nam si paul ad corinthios scribit
dicens. abstinete uos ad tēp uacetis oratiom. & hoc utiq la
ici pcepit. multomagis sacdotes qb & sacficandi & orandi
iugē officiū ē. semp debebunt ab huimodi cōsortio abstine.
Qui si ēaminatus fuerit carnali ēcupiscentia. quo mento
se excusdiri posse credit. cū dicū sit omia munda mundis.
coinquinatis autē & infidelib nichil ē mundū. s; coiqui
nata ē eor mens & iscientia. S; fortasse hoc licet s credit.
q a septū ē. uni uxoris uirū. ñ dixit hoc ut pmaneat in cē
piscentia generandi. s; ppt mēinentia futura. qd apl declara
uit dicens. Qui autē in carne s. d o placē ñ possunt. uos
autē ia ñ estis in carne. s; in spu. S; ea plane dispar & diuisa
sententia ē. Nam si ad aliqs forma ecclastice uite parit
& disciplinę quę ab ipso sinaio ad omis puincias cōmeauit
ñ pbat puenisse his ignorantib uenia ñ negabit. ita. ut
de cetero penitē incipiant abstine. & ita grad suos in quib
fuerint merita retineant. ut eis ñ liceat ad potiora con
scende. quib in beneficio ē deb. qd hunc ipsū locū quē
retinent ñ amittant. Siq autē seisse formā uiuendi
missā a sinaio deregunt. neq statim cupiditate libidi
nis abiecisse. illi s modis omib submouendi. qui post
admonitione cognita pponenda arbitrati s uoluptate.

Plurimos sacdotes xpi atq; Ite sinaius pp. d eodem.
leuitas post longa ēsecrationis suę tēpa tam de iuuenib
ppris quā & de turpi cotu sobole didicim peccasse. & cū
suū hac pscptione defende. quia in uetere testamto sacer
dotib ac ministris generandi facultas legit adtributa. di
cat nunc in quis q s ille ē sectator libidinū pceptorq; uetus
si existimat qd in lege moysi passim sacis ordinib a do nro
laxata s frena luxurię. cur eos quib cōmittebant sēa sedes
pmone dicens. S ei estote. q a ego sēs sū dns ds uē: cū & iam
peut a suis domib anno uetis suę intēplo habitare iussi s
sacdotes. hac uidel ratione. ne t cū uxorib possent exercē
carnale cōmercū. ut iscientię integritate fulgentes accep
tabile munus do offerent. Quib expleto deseruitionis suę
tēpe. uxoris usus soli successionis causa fuerat relaxatus.
q a ñ ex alia ñ ex tribu leui quisq ad di ministerū fuerat
pceptus admitti. Ite Quia aliquanti de quib loquim
ut tua sēctas retulit ignorantia se lapsos deflent. his hac
ēditione miam diem ñ negandā. ut sine ullo honoris aug
mento in hoc d deceni s quādiu uixerint officio pseuerent.
si tam post hoc ēmentes se studuerint exhibe. Hi q illicita
puilegia excusatione nitunt. & s asseri uera hoc lege cessū.
nouerint se ab omni ecclastico honore quo indigne usi s apli
sedis auctoritate deiectos. nec umq posse uel anda adtrectare
mistera. a qb se ipsi du obscenis cupiditatib mbiant pduaueri.
& q a exepla pseuera cauere nos pmonent infuti. si q libe eps
pbr atq; diacon qd ñ obtam fuerint talis inuenit. iam ne s omnē
pnos indulgentię aditū intelligat obseratū. quia fetore
cesse ē abscidant uulnera. quę fomentor non
senserint medicinā. Qui autē ppt peccā iu
betur deponi. post dignā penitentiā in suo
ordine potit repari. Unde in gangnsi ccilio legit
Pbri si fornicone Quę penitia sit imponenda sacdotū q d fornicone
fecerint. quāq sedm canones apl deponi debent. tam iuxta
auctoritate beati silueri pp si in uicio ñ pduraūt. si sua spon
te ēfessus adierit ut resurge. x. annis in hc modū penitent
trib siqdē mensib accetis remotus. pane & aq auespa inuespam
utat. dieb autē omeis & pcipuis festis modico uino & piscib
atq; leguminib reficet. sine carne & sagimine ouis & casco.
sacco indutus. humi adhereat. die noctiq iugit misericordiā di
omipis implore. finitis ētamis trib mensib ecclie ōi in publicū
ñ pcedat. ne grex fidelis meo scandalū patiat. necessi debe
sacdos publice penitere sicē laic postea aliqmusp resūptus
uiri unū annū & dimidiū in pane & aqua expleat. ex
ceptis omeis dieb & pcipuis festiuitatib. in quib uino &
sagimine ouis & casco iuxta canonica mensura uti potit.
finito primo anno & dimidio corpis & sanguinis dmne
indurescat particeps fiat. & ad pace ueniat. psalmos in
choro cū frib ultimo canat. ad cornu altaris ñ accedat
iuxta beati clemtis uocē minora officia gerat. deinde
usq ad expletione septimi anni omni q de tēpe excep
tis paschalib dieb tres legitimas ferias in una quaq ebdo
mada in pane & aq ieunet. Expleto septimi anni circulo
si frs ap quos penituit ei dignā penitentiā laudauerint.
epe in pstinū honore iuxta beati calixti pp auctoritate
eū reuocare potit. Sane sciendū ē quia sedam ferā unum
psalterū canendo aut unū denariū pauprib dando siqd
redimere potent. finitis septē annis. deinde usq ad finem
decimi anni sexta ferā nulla intuemente redemptione
obseruē in pane & aqua. Cade q q penitentia erit sacdoti
de omnib aliis peccis & crimib. quę eū in depositione
adducunt. Neq hoc cuilibet uideat oneroſū. si sacdos post
lapsū digne ut sup dictū ē penitens ad pstinos redeat ho
nores. Puidendū ē q q. ne is q ad ordinandū eligit.
& si appo uicio uideat alienus. ēsentiendo alienis inquinet.
Ut enī simach pp ait. ñ ē grandis differentia. utrū leui inferas
t admittas. Mortē enī languentib pbat infligi. q hunc eū
possit ñ excludit. Hinc gg ait. Suspendat epe ab officio clicos
suos fornicationi consentiens.

Siqui epe fornicone pbros diaconos t cēt
meestus in sua parrochia peio t peib intuemente ēsensent.
t cōmissū auctoritate sui officii ñ impugnauerit. ab officio
suspendat. Ite aug. Maxime ecclam destruit sub nomine sēta
tis delinquens.

Nemo quippe nocē in ecclia amplius quā q pse
agens nom t ordine sēctatis & sacdotis habē. Delinquente

nãq; he redarguĕ nullꝰ ꝓsumit. & in exemplũ culpa uehemẽt
extendit. q̃ndo p reuerentia ordinis peccatorꝝ honorat. Cpe
ntaq; q̃ talium crimina ñ corrigit. magis dicendꝰ ē canis in
pudicus quã epc. Ite innocentius. Qui ñ resistit errori ꝯsentit.
Error cui ñ resistit approbat. & uernas cũ minime defendit
obprimit. Negligẽs quippe cũ possit perturbare pusos. nichil ali-
-ud ē quã fouere. nec caue scrupulo societatis occultẽ. q̃ mani
festo facinori desinit obuiare. Ite pius pp. Non pdest suo errore
Quid enim pdest illi suo errore ñ pollui. q̃ ꝯsensũ pstat erranti.
ñ pollui. qui ꝯsensũ pstat erranti. Ite qq. Q ñ oeẽt. consentit.
Consentire uidet erranti. q̃ ad reseranda quę corrigi debent ñ
occurrit. Sic autẽ alioꝝ uicia palpare ñ debet. ita nec
maloꝝ laudibꝰ delectari. Unde anacletus eminens fidelibꝰ.
Nichil illo pastore miseri. Miserim ē epc q̃ maloꝝ laudibꝰ glorat.
q̃ lupoꝝ glat laudibꝰ. quibꝰ si placẽ uoluerit. atq; abhis amari
delegerit. erit hinc ouibꝰ magna pmicies. Nullꝰ g pastoꝝ placẽ
lupis & ggibꝰ ouiũ pot. Edit enim laboꝝ memoriã. mens trem
obligata carcerib. Sic autẽ artiũ in suo qq; inuenit mat in
stantia. ita nouerca eruditionis ē negligentia. Quãqui
sacdotẽ tam asinis quã alienis eminib oportet ē immunẽ.
tamẽ si aliorsũ sese habuerit. ñ ido ũba pdicomis debent ēter
ni. Sic enim ier. ait. ut lexiua penetrẽ humidũ fluens lauat
& ñ lauat. ita bona doctrina ymaginũ doctorẽ animas edentiũ
lauat a sorde peccoꝝ. Sollicitũ q̃ ac uigilantẽ oportet
ē epm extra defensionẽ pauperũ. relaxationẽ obpssoꝝ. tumo
nem monachoꝝ. qd si facit negligerit. aspe ē corrigendus.
Unde q̃q; antemo subdiacono campanie. Corripiat epc q̃ extra
Puerit ad nos frm & coepm nrm officiũ suũ negligẽs exercuit.
pascasiũ ita desidem & negligentẽ meumeus existere. ut in
nullo q̃a ē epc agnoscat. adeo ut neq; ecclia ipsi neq; monas-
-teria siue filii t obpssi pauperes ei erga se dilectionis studium
sentiant. nec aliq̃ supplicantib s in qb iustũ ē opc defensionis
accomodare. & qd adhuc ē grauꝰ diei ēstina sapientiũ ꝯ recta
suadentiũ nulla patiat rone suscipere. ut qd p se neqt adtendẽ.
ab altero saltem possit addiscere. Qd si ita ē ñ sine tua culpa eo
cognoscas. q̃ eũ obiurgare atq; coherẽ ut dignũ ē distuliste.
Volumꝰ itaq; ut eũ corrigas aliis sacdotib t qbdã de filiis suis no
bilib ecclesiarũ phac re debeas & exhortari. Si v qd ñ credimus
post hanc adhortationẽ nrãm solito adhuc more negligens ē
tẽptauerit. ad nos ē modis omib transmittendꝰ. ut hic positus
discẽ possit. q̃d t q̃lit sedm dñi timorẽ agat ꝯuenit sacdotẽ.
Nuciatũ ē nob campanie epos ita. De eodem. Ad eundẽ.
negligentes existere. & immemores sui honoris. ut neq; erga
ecclas neq; erga filios patrimonii uigilantiq; curã exhibeant. uel
monasteriorũ sollicitudinẽ gerant. seu obpssoꝝ siue pauperũ tu-
-tionẽ impendant. Idcoq; hac t auctoritate peripim. ut eis adhi
ē uocatis. ex nro illos mandato districte cõmoneas. q̃tenꝰ ita in
his quę cos iuste sedm dñm agere ē uenit uigilantes existant. ut
nullũ nos de eis denuo murmur exaspere. Siquẽ v eos post hec
negligentẽ ē cognouis. ad nos eũ sine aliq̃ excusatione trans
mitte. ut quã sit graue nolle a bis quę reprehensibilia & uald
utilipanda s corrigi regiari mise ualeat districtione sentire.
Qd autẽ de mundicia castitatis sacdotib impiit hoc & de qb-
-lib altari seruientib intelligendũ ē. Unde in carthaginensi
gelio. ii. aurelꝰ epc dixisse legitur. Qui sacerdotis diuinis dñiis
Cum mpito gelio de ymnentiq; & ymnentia mõib seruiunt.
castitatis modamine tractarẽt grad istu utq; ēscptione q̃lia
castitatis p ꝯsecrationes annexa s. Cpos inquã pbros & diaconos
ita placuit ut ēdere & sacros antistites ac dñi sacdotes nec ñ
& leuitas t q̃ sacramentis diuinis inseruiunt ē tenentes ē in
omib quo possint simplicẽ qd a dno postulant impetrare.
ut q̃ apli docuẽ & ipsa seruauit antiquitas nos q̃q; custodiam.

B

Abuniuisis epis dictũ ē. omib placẽ. ut epi pbri & diaconi
t q̃ sacramenta ēractant pudicicię custodes & abuxorib abstinẽ
ant. Ab omib epis dictũ ē placẽ ut in omib & ab omib pudi
cicia custodiat qui altario inseruiunt. Ite ex gelio carthaginensi
Cum de quoqũ clericoꝝ quiuis erga uxores d eode. q̃nto.
ppias mãnentia referẽt placuit epos pbros & diaconos sedm
priora statuta & abuxorib tunere. qd ñ fecerint. a ecclastico
remoueant officio. ceteros autẽ clericos ad hoc ñ cogi. s; sedm uni
cuiq; ecclę ęsuetudinẽ obseruari debẽ. Similit qd mono-
-gamus epc ē iubet. & adrdiq̃s ecclasticos ordines deuuari
oportẽ. Unde sine pp scribit in epo. laicali sit
Quisq̃s clericus tm corone gerat cliẽ. uiduã aut sedã ducens uxo
aut uiduã aut uxorẽ sedam duxit. omnis ecclasticę dignita rem.
tus priuilegio mox denudẽt. laicali s tantũ cõmunione ē ęcs.
quã ita denũ poterit possidẽ si nichil postea ppt qd hic carere
debent admittit. Pbroꝝ v nom quãq; asenectute sit suptũ.
magis tam maturitatem indicat sapientię quã canicem corpis.
Unde anacletus. Pbri senores dicunt ñ tam etate q̃ sapientia.
Porro moysi pcepit ut eligat pbros. i. senores. Unde ꝯ impubis
dr. Gla senũ ē canicies. Hęc v canicies sapiam designat. de
qua sptũ ē. Canicies hominũ prudentia ē. cuiq; nongentis &
ampli annis abadã usq; ad abrahã uixisse homines legam.
nullꝰ aliꝰ prꝰ appellatꝰ ē pbr. i. senior. ñ abrahã. q̃ multo pauo
ribꝰ uixisse annis ꝯnuerit. Non q̃ ppt decrepitã etatẽ s; ppter
sapiã pbri nominantur. Bospitalitas v usq; ad o epis necessa
ria ē. ut si abea inuenianẽ alienũ. iure phibeant ordinari.
Unde q̃q; scribit iohi epo. Hospitalitatẽ nescientes ñ fiant epi.
Florentinũ archidiaconũ ecclę anchonitanę q̃ ad cpatũ electꝰ
fuerat. scriptę quidẽ sacrę scientiã habẽ. s; ita etatis senio iam
ēfractũ accepimꝰ. ut ad regimini officiũ ñ possit assurgere. ad
discentes & illũ ita tenacẽ existit. ut in domo ei amice
adeantur nũq; inuenant. Rusticus autẽ diaconꝰ eidẽ
ecclę qui similit electus fuerat uigilans quidẽ homo dr. s;
quantũ asserit. psalmos ignorat. Florentinũ v diaconũ ecclę
rauennatis q̃ electꝰ a omib memorat sollicitũ ē nouimus.
s; qualis sit interꝰ omino nescimꝰ. Idcoq; fratrnitas tua una eũ
fre nro & coepo armemo supscriptę ecclę uisitatore illuc festina
accedẽ. & diligenter de uita ac morib singloꝝ requirere. si nullo
sint crimine ꝯsci. qd eos ad hoc officiũ uere accedẽ. Parit &
requirendũ ē. si hoc qd de pfato archidiacono dictũ ē q̃a nũq;
amicus domũ ei ingressus ē ita se uerita habẽ. & utrũ ex
necessitate an extenacia talis sit. aut si ita ē senex ut ad
regendũ ñ possit assurgere. t si tactus sacdotis euglius sic nobis
nuciatũ ē uis iurandum pbuit. nũquã se ad cpatũ accedẽ.
s; & de rustico diacono quantus psalmos manus tenẽ seru-
-randũ ē. Florentino autẽ diacono rauennati si nullũ sic
dixim crimen ē qd obsistat. ap epm ei necesse ē agere. ut ei
debeat ꝯcessione ꝯcedẽ. ñ tam ex nro mandato uel edicto.
ne ꝯra sua uoluntatẽ ei ꝯcedẽ uideat. Doctorẽ autẽ
epm oportẽ ē. ne inferioꝝ culpę meũ refundant. q̃ docendi
officiũ accepit qd exsequi nesciat uel negligit. Unde leo epc
scribit aquileiensi epo. Negligentię rectoꝝ ipuntant culpę
Inferioꝝ ordinũ culpę ad nullos magis referendę s inferioꝝ.
quã addesides negligentesq; rectores. q̃ multã sepe nuntiant
pestilentiã. dũ autem ore dissimulant adhibẽ medicinã. Ite
leo epus rustico narbonensi epo. Hominꝰ s diligendi. peccã odio
Odio habeat peccẽ ñ homines. compiant timidi. tolerent habendi.
infirmi. & qd seuerius castigare necesse ē ñ seuerius plectat
animos s; medentis. Ite iohis. viii. Q negligit emẽdare q̃ ualẽ. facien
Facientis peri dubio pcũ habẽ. q̃ qd pot corrigere negligit tis culpã
emẽdare. Sptũ q̃ppe ē. Non solũ q̃ faciunt s; & qui ꝯsentiunt habẽ.
parta ceperi iudicant. & libat dno psiu q̃ a bafficiis pellit adversa.

& negligẽ eũ possit deturbare p̃ũsos nisi ẽ aliud q̃ fouere
nec curæ scrupulo ẽsensionis occultę qui manifesto faci
non desinit obuiare. & pbat odisse se uicia q̃ condemnat et
rantes. nec relinquit s̃ locũ deuandi. q̃ n̄ peccent exceden
tu. & prim̃ innocentię grad̃ ẽ odisse nefanda. & latũ pandit
delinquentib̃ aditũ. qui iungit eũ peruentare sensu. & nisi
pdest alicui n̄ punit ꝓ. q̃ puniend̃ ẽ alieno peccato. ¶ Si
autẽ incorripiendo q̃sq; modũ excesserit. n̄ asubditus s; a dno
uenia petat. Ynd̃ aug. d̃ uita clericor. Ueniã asubditus n̄ petat.

Quando necessitas disciplinę moribꝰ q̃ i corripiendo modũ exce
cohercendis diẽ uos dura uerba cõpellit. si & ipsi modũ uos dit.
excessisse sentitis. n̄ auob̃ exigit̃. vt asubditus uenia postule
tis. ne ap̃ eos quos oportet ẽ subiectos dũ numũ seruat̃ humi
litas. regendi frangat̃ auctoritas. Et tam petenda ẽ uenia ab
omni dno. q̃ nouit eos q̃s plus iusto forte corripitis. q̃nta be
nuolentia diligatis. ¶ In doctrina v̄ sẽpiterne sac̃. auctori
tatẽ debent p̃ferre n̄ selectũ litterarũ priuã ostentare. Non enim
ẽ ep̃alis officii grammatica exponere. ne laudes iouis p̃sonent. aut
pontifices. Vnde gg. scribit desidio ep̃o. Sacra sẽpiterna n̄ grãma
Cum multa nob̃ de uni fuissent studiis tuei d̃bat ep̃e exponere
numerata. ita m̃o cordi ẽ nata lectio. ut negarem ea q̃ s̃ usa
fruitas ꝓcedenda deposcit minime ualere. S; post hęc p̃cepit
ad nos q̃d sine uerecundia memorare n̄ possum. fruitatẽ usam
grammatica q̃b̃dã exponere. quã rem ita molestę suscepim̃ ac
sum̃ uehemẽtiũ aspernati. ut ea quę pri̇ dicta fuerant ingemiscẽ
tristicia uertere m̃. qa in uno se ore cũ iouis laudib̃ xpi laudes
n̄ capiunt. & quã graue nefandiq; sit ep̃is eame q̃d nec religio
ni ꝓficiat ẽsidia. ¶ Liberalẽ q̃q; necessitatẽ patientib̃ sacer
dotẽ ẽ oportet. aliãs autẽ uacuũ portabit nom̃ ep̃i. Ynde
gg. scribit sedo seruo d̃i inter cetera. Sine libãlitate inane portat̃

Fratrẽ nr̄m marianũ ep̃m uerbis nom̃ episcopi.
quib̃ uales exerta. qa eũ obdormisse suspicor. Dic
q̃ illi ut eũ loco mutẽ & m̃tẽ. Non s̃ credat sola lectione &
orone suffice. ut remotis nisi studeat de manu fructifica
re. s; largam manũ habeat. necessitatẽ patientib̃ ẽcurrat.
alienã inopiã sua credat. qa si hoc n̄ habet uacuũ ep̃i nomen
tenet. ¶ In ipsa autẽ libãlitate mod̃ adhibend̃ ẽ rerũ ꝓ
sonarũ. rerũ. ut n̄ omia uni s; singlis quedã p̃stent. ut plu
rib̃ pdesse possim̃. iuxta illud ppli. dispsit dedit pauperib̃ p
sonarũ. ut p̃mũ iustis. deinde peccoribꝰ q̃b̃ tn dare phibem̃. n̄
qa homines s̃. s; qa peccores. Vnde aug. sup iohm scribit parte
sedã. Immane peccm̃ ẽ res suas histrionib̃ donare.

Donare res suas histrionib̃ uitiũ ẽ immane n̄ uirtus. & serus de
talib̃ quã sit frequens fama eũ laude. qa laudat̃ peccor in
desidiis animę suę. & q̃ imq̃ gent̃ benedicẽt̃. Ite i psalmo. c. m̃.

Qui uenatorib̃ grauit̃ dinquunt. q̃ uenatorib̃ aliq̃d donant.
donant. quare donant. dicant m̃ quare dant uenatori.
Hoc in illo amant. in quo neq̃ssim̃ ẽ hoc in illo pascunt. hoc in
illo uestiunt. ipsã neq̃ciã publicã spectaculis omnũ. q̃ donant
istrionib̃ q̃ donant meretricib̃ q̃re donant. Hũq̃d n̄ & ipsa ho
minib̃ donant. Non tam̃ naturã ibi adtendunt opis d̃i. s; ne
quiciã opis humani. Ite. Qui uenatori donat. n̄ homini donat.
s; arti nequissimę. Nam si homo tantũ esset & uenator n̄ esset. n̄
ei donares. honoras meo uitio. n̄ naturã. Idẽ in psalmo. c. xl. vi.

Vident homines uenatores & delectant̃. Ue miseris. sise n̄ conter
cerint. Qui enim uident uenatores & delectant̃. uidebunt saluato
rem. & tristabunt̃. Ite ier. in psalmo. lxxxv. d̃ eodem.

Esau uenator erat quo peccor erat. & pentus n̄ inuenim̃ in
sẽpiternis sẽis sẽm aliquẽ uenatorẽ. piscatores inuenim̃ sẽos.
Ite ambr. in omel. d̃ xlma. Quid pdest ieunare uiscerib̃
& luxuriari uenatib̃. abstinere a cibis. cruciare peccat̃. Et an
putatis illũ ieunare ffs. q̃ p̃mo diluculo n̄ ad ecclam uigilat.
n̄ beatorũ m̃tum sẽa loca p̃q̃rit. s; surgens ẽgregat seruulos.
disponit rerũ. canes pduerit. saltus siluasq; pluistrat. seruulos
inquã secũ p̃trahit. fortasse magis ad ecclam festinantes. & uo
luptatib̃ suis peccata accumulat aliena. nescienti se reũ fuisse.
tam de suo delicto. quã de p̃dictione seruorũ. Ite ambr. in libro

Non satis ẽ Quę sint in libãlitate seruanda. ¶ d̃ officiis.

bene uelle s; & bene facẽ. nec satis ẽ tm̃ bene facẽ. n̄ id ex bo
no fonte hoc ẽ ex bona uoluntate p̃ficiscat̃. Ite p̃ficta libãlitas
fide causa. loco. tẽpe cõmdat̃. ut p̃mũ operis ceta domesticos fidi.
Grandis culpa. si iuente te fidelis egeat. si scias eũ sine sũptu ẽ.
famẽ tolerare. crumnã ꝓpcu. qui p̃sertim egere erubescit. Si in
causã cecidit. aut captiuitatis suorũ filiorũ aut calumnię &
n̄ adiuues. si sit mecum tere & penis & supplicis. & ꝓ̃ debitũ
aliq̃d iustus exerueret. & si omnib̃ debet̃ mia. iusto amplius.
Si tẽpe afflictionis suę nisi ante impetrẽ. si tẽpe pricli q̃ra
pri̇ ad mortẽ plus ap̃ te petunia tua ualeat quã uita mortũ.
n̄ ẽ leue peccatũ. Ite. Dns n̄ uult simul effundi opes. s; dis
pensari. n̄ forte ut helisei qui boues suos occidit. & pauit
pauperes ex eo q̃d habuit. ut nulla cura domestica teneretur
s; relictis omnib̃ indisciplinã se ꝓphetã dare. Ite. Est alia phi
da liberalitas. ut pauperes seminis tui n̄ despicias. si egere cog
noscas. Melius ẽ enim ut ipse subuenias tuis. quib̃ pudor ẽ abalis
sumptũ deposcẽ. aut alienũ postulare subsidiũ necessitatis.
n̄ tam̃ illi diuiores fieri uelint. ex eo q̃d tu potes ẽferre inopib̃.
Causã enim prestat natura n̄ gra. Heq; enim ꝓprta te do diuitiis ut
tu illos diuites facias. s; ut tibi uitã ꝓpetuã fructu boni ope
acquiras. & p̃cio misericordię peccata tua redimas. putant
se parũ poscẽ. pcũ querunt tuũ uitę tuę fructũ adimere
ẽtendunt. & accusant q̃d eos diuites n̄ fecerit. eũ te uelint
illi pauperes ẽtęq; uitę fraudare m̃cede. Ite. Considãda ẽ & in largi
endo etas atq; debilitas. n̄ nũq̃. & uerecundia quę ingenu
os p̃dit natales. ut senib̃ plus largiaris qui s̃ iam nequeunt
uicũ querere. Similiter & debilitas corpis ẽ pmptius iu
uanda. tm̃ si q̃s ex diuitiis cecidit in egestatẽ. & maxime sine
suo uicio. s; aut latrocinis aut p̃sẽptione. aut calumnis quę
Pulchra & libãlitas ẽ Ambr. de ꝓ̃. habebit amisit. Ite.
in ipso q̃q; pauper dato n̄ sua tenere. ut habundes plumb̃
n̄ ẽcilandi fauoris gra ultr̃ modũ fluere. Qeq̃d enim ex affectu
puro ac sincero pmittit̃ hoc ẽ decorũ. n̄ supfluas edificationes
aggdi. nec p̃mittit̃ necessarias. & maxime sacẽdotib̃ hoc
ẽuenit. honorare d̃i tẽplũ honore ꝓgruo. & ut cultu alta aula
d̃i resplendeat. impensas mię frequentare q̃ntũ oportet. largi
pegrinis. n̄ supfluas. s; cõpetentes. Ite. Comparam̃ tiq; alie
nis peccis t̃ calamitatib̃ necessitates aliorũ quantũ possum̃
iuuem̃. & plus in̄dũ quã possum̃. Melius ẽ enim causas p̃ficere p
mia. & inuidiã ꝓpcu quã p̃tendẽ meritis. Non aliq̃ndo in in
uidiã incidim̃. q̃d fragm̃ uasa mutiea. ut captiuos redimam̃.

In singlis q̃q; generib̃ hominũ ẽuenient De eodem. Idẽ supliciũ
tribuit ses baptista responsũ unũ omnib̃ ita publicanis. ne ultr̃
p̃sẽptũ exigunt. militib̃. ne calumniã faciant. p̃dã rapiant. doceas
idcirco stipendia ẽstituta militię. ne diu sũptus queritis. p̃do cassẽt.
S; ꝓ & aliorũ officiorũ p̃cepta p̃ia s̃ singlorũ. misericordia comunis
ẽ usus. Idẽ comune p̃ceptũ. omnib̃ officiis. omnib̃ etatib̃ necessa
ria. & ab omnib̃ deferenda. n̄ publicani n̄ milites excipit̃ n̄ agro
la. t̃ urbanus. diuites & paup. omis in cõmune admonent̃ ut
ẽferant n̄ habenti. Mia enim plenitudo uirtutũ ẽ & Idẽ omnib̃
ẽ ꝓposita pfectę uirtutis forma. ne uictimis aliimisq; suis
parcant. Misericordię tam̃ ipsi p possibilitate ẽditionis humanę
n̄sura seruet̃. ut n̄ s̃ uniquisq; totũ erpiat. s; q̃d habet eũ paupe
partiat̃. Idẽ. Ceterũ d̃i traditio ẽ ut pri̇ pascas parentes. Nam
si iuxta diuinũ oraculũ ẽcumdia parentis morte luit̃. q̃nto
magis fames quę multo q̃uior ẽ. Quo loco uisolentẽ dns in

frenat iactantiam. Idē in libro d̄ officiis. ——— P.
Pasce fame morientē. Quisq; enim pascendo ———
hominē seruare potest. si ñ pauerit occidisti. Itē iej.
Qui clementiā ñ habet nec induitur ē uiscera misericordiē ———
& iacrimarū. quātus squalis sit ñ adimplent legē xe.
Similit & oportet eōm ñ ē pensorē i. adundictā facilem.
Unde qq; scribit iohi epo corinthioy. adundictā facilis ēte epc ñ debet.
Si qd v̄ de quocūq; clerico adauris tuas puenerit qd te iuste possit offendē facile ñ credas. nec adundictā te res accendat incognita. Sed psentib ecclie tuē seniorib diligenter ueritas ē psecutanda. & tunc si qualitas rei poposcerit canonica districtio culpā ferat delinquentis. Idē ianuario epo. d̄ qdā epo q̄ ante
Tanta nocturna missarū sollēnia die dnico ad exarandā messē cuidā
ad auris meas d̄ tua senectute puenit ut ei ñ humanitē pfecto ē.
pensarem. fixa iā maledictione ferirem. Dictū q̄ppe ē m̄ quod dnico die prīq; missarū sollēnia celebres. ad exarandā messem latoris psentiū pretersti. & post exaratione ei missarū sollēnia celebrasti. Post missarū sollēnia & tmnos possessionis illi ereditate minime tamuisti. Qd facētū quē pene deberent seq omis qui audiunt sciunt. Dubio autē de tanta puersitate fuerant. s; filii nr̄i cuiacus abbas anob requisitū ita se cognouisse phibuit. Et qa adhuc canis tuis parcem. hortam aliqndo resipisce miser senex atq; a tanta leuitate mox & opū pūsitate cōpesce. & qnto mora uiemor efficeris. tanto sollicitior atq; timidior ēte debes. Ecqd pene sententia inte fuerat iaculanda. s; qa simplicitatem tuā cū senectute cognouimus. interi tacemus. Cos v quoq; hoc ēsilio egisti. in duob ñisib excōmunicatos ēte decreuimus. ita. ut siqd eis infra duoq; ñisiū spaciū humanitus euenerit benedictione uiatica ñ pueē. Denceps autē abeoq; osilis eiusdē existe. d̄ eodē.
Peruisor ēte phibet epe. ne uidelicet ppis manib aliquē cedat.
Ynd in agathensi ceū legit. Non liceat epo manib suis aliquē cedē. Hoc enim alienū a sacerdote ēte debet. Prohibet etiā epe turpis lucri ēte cupid. ne aliq inhonesto negotio uicii l̄ certa s necessaria querat. Qd generalit de omib diuino cultui manciptis. i. clericis l̄ monachis intelligi oportet. Ynd in calcedonensi osilio legit. Q̄ mūmant in clero. turpib lucri ñ d̄s uiaē.
Peruenit ad ēam sinodū. qa de his q̄ in clero communicant. quidā ppter turpis lucri gram aliarū possessionū oditiones & causas sclarū suscipiunt. & a sacd officiis se pdendā separant. ad domos autē sclarū oeuertunt. & substantiarū eoq; gubnationes aliarū causa suscipiunt. Decernit q̄ sēa & uniuersalis magna sinod. nemīnē hoq; denceps hoc ē eōm siue clericū aut monachū ēducē possessiones aut miscere sclarib pecuniarib posse nisi forte q̄ legib admincq; etatis tutelas siue curationē intercessabiles adtrahunt. aut cui ipsi cuiuscūq; epe ecclesiaq; rerū cōmiserit gubnacula. & orphanoq; atq; uiduarū quē indefensē s. aut earū psonarū quē maxime ecclesiastico idigent adminiculo ppter di timorē. Siq v transgressus fuerit hē preceptū ecclesiastice correctioni subiacebit. Viduis autē & orphanis ecclie psidiū implorantib epi debent adēre. & ut imphoq; uiolentias pretentionis patrocinio eis negare ñ debent. Ynd gelasi ieronimo & petro epis. Implorantib patrocinio ecclie epi debent
Licet omib denob spantib ñ debeam. in quantū possum adēre.
no d̄ negare. plus tam uiduarū causas & impensis diuem exequendas. quas tuen a nob t̄ abominib diuina manifestat assertio. Idē
Desolatis ppe defensionis auxilio. d̄ eodē. Vanastasio epo.
& q̄ suis actib pdēre pcaus infirmitate ñ possunt exoratum dcē pontificē subuenire. qa pupillis tuitionē & iā diuitias iussit impendi. & idō maximo & iauiano clericalis officii qui se solatio parentū t̄ ppinquoq; assequi destitutos auxiliū ex mā delegatione psabis. ut adūs importunitates ad uersariorq; suoq; pteri tuē exercitationis animū noxia

cōmenta ñ sentiant. Itē leonio & petro epis. Quisq; in negotiis suis nr̄i hominis intercessione sput s remedia posse ēferri. ppū euenit nos animo sitate ēstare. Idē hono
Diuine retributionis memor. ad pontificale d̄ eod. Iuo epo.
Mongitan
qiam ñ ambigas pinere. egentiū cōmodis piam sollicitudinē ñ negare. Itē fortunato epo. Tueat ecclia quos insu
Irreligosū prius & execrabile iudicam d̄ censione suscepit.
si quisq. l̄ in sua extraneis tuitione suscepto ñ omni fide & tota animi sui educauerit sēitate. ac cū olimpi diaconi dilectionis tuē felicis atq; olimpii suggestē auuculus. eosq; parulos tutelē uice suscepit nutriendos ut ē latenū ē iudicam. qd eos bonis ailis parentū sic assequit reliquit extortes. alia retinendo. alia ipsa legis & iura uendendo. Itē ex ēcilio aurasico. Confugientes ad ecclia exthere ñ licet.
Eos q ad ecclam ēfugerint tradi ñ oportet. s; loci sēa reuentia & intercessione defendi. Siq aut manepia clericoq; prius manepius ad ecclam ēfugientib credidit occupanda. poēns ecclie districtissima damnatione ferat. In ecclia qq; manu missos & pretaūtū ecclie cōmdatos siq miserunt l̄ obsequū l̄ adcolonarū ordinē reuocare tēptauit. animadūsione ecclastica cohercat. Itē ex cō agathensi. In libertate ecclia
Libertos legitime a dōmis factos ecclia tueat libertos.
si necessitas fuit tueat. Quos siq ante audientiā aut pudere aut expoliare psūpserit. ab ecclia repellat. Itē ex ēcilio
Liberti a sacerdotib defendant libertū q̄ in toletano. iii. seruitute
q a q̄b eūq; manumissi s atq; ecclie patrocinio cōmdati reuo existunt. sic regule antiquoq; patrū ēstituerē sacerdotali cās. defensione acuius libe insolentia pteriant. siue instantia libertatis eoq; seu in periculo qd habe noscunt. Itē ex ecl
Si expositus expositos defendat ecclia. siq eoq; ca toletano. iiii.
ante ecclam cuiūcūq; sit miseratione collectus mator extitit. ēestationis ponat ecclia. ut sis q collectē ē int. x. dies q sit agnitū; ñ fuit. secutus habeat qui collegit. Same q post pdictū tēp calumator extiterit. ut homicida ecclastica districtione ferat damnabilit sic patrū sanxit auctoritas.
Prohibent q clerici cupiditatis negotia suscipe ñ pretextu curā uiduis & orphanis impendē. Ynde medicades pp. De eodē.
Decreuit sēa sinod nullū denceps clericū aut possessiones ēducē aut negotiis sclarib se miscere ñ ppter causā aut cupi pupillorq; aut orphanoq; aut uiduarū. aut si epe forte curatus ecclasticarū rerū sollicitudinē ei habe pcipiat. ubi pterē. qa alia s negotia sclaria. alia ecclastica. Nonne moyses in scio exit. ei erebro intrare tabnaculū & exire. qui intus ēcepione rapiebat. foris infirmantū negotiis urgebatur. Sic & iacob ascendentes & descendentes angelos uidit. qa rectores ecclie ñ solū pteplando ascendunt. s; deorsū q̄q; ad ñbra illi miserando descendunt. & diu sacerdotes hoq; facta imitant. & se custodiunt. & subditoq; onera portant. Itē gelasi.
Consequens ē ut illa q̄q; quē de pcenis partib nup ad nos missa relatio denunciauit ñ pteunda putarem. i. plurimos clericoq; negotiationib inhonestis & turpib lucris imminere. nullo pudore consentes cuiūcūq; lectionē qua ipse dns negotiatores extēplo uerberatos asserit expulisse. nec aplica ūba recolentes. qb aut Hemo militans d̄o implicat se neq; sclarib. psalmista quoq; dd surda dissimulantes aure cantantē quō ñ cognouit negotiationes in tūbo in potentia dni. Inde huiusmodi aut abindignis posthac questib nouerint abstinendū. & a omni cupiditate negotiationis ingenio cupiditateq; cessandū. aut in quocūq; gradu sunt positi. mox a clericalib officiis cogant abstinere. quō dom di dom ofonis & ēte debet & diei. ne p officia negotiationis potū sit latīn

spelunca. Item ex canone apl̄or. In sacis ordinib⁹ ofti-
Epe aut sacdos - tuti selares curas assume ñ debent.
aut diacon⁹ neq; selares curas assumat: sin alitr
deseruant. Item gg. romano defensori. Epe selarib⁹ causis
Placuit e ad nos reuerentissimu frem occupari ñ debe.
nrm basiliu epm uelut unu de laicis in causis selarib⁹
occupari. & prorsus inuiolate obseruare. quere quo & ipsu
uile reddit. & reuerentia sacdotale adnihilat. statum
ut experientia tua hoc preceptu suscepit. ad reuertendu eum
districta executione cōpellat. quatenus ei illic te insistente
quinq; dieb⁹ sub qlibet excusatione immorari ñ liceat.
ne si quolibet m eu ibidem ampliu mora habe pmiserit. eu
ipso apud nos graui meptias et culpabilis. Item ex concilio
kartaginensi. iii. Testimonio tutione - eius rei familiaris
Epi tutione testamentor ñ suscipiat. Item ex eode. esse ñ habeat.
Epe nulla rei familiaris cura ad se reuocet; lectioni & ora-
ni & ubo pdicationis tantum m uacet. Item ex eode. de eode.
Epe gubnatione uiduaru & pupillor & peignor ñ pse ipsu
s; parchipbrm aut archidiaconu agat. Item gg. quarto quereno
pfecto. Raciocinior causas clerice ñ debet assumere.
Inutile & uaide laboriosu e. hominē intricatu ratiocinatio
num causas assume. & mers qd ñ expedit se obligare.
Item iere. fugiend e clericis negotiator.
Negotiatore clericu ex inope diuite & ex ignobili glosu
quasi quasdam pestes fuge. Item aug. in lib⁹ questionu. ueteris
& noui testamenti. Clerico negotiari non licet. [aliqn ñ licet.
ormiari hominib⁹ semp ñ licet. negotiari v aliqndo licet.
Ante qua enim ecclasticis qs sit. licet ei negotiari. facere ñ
licet. Item iohs chrisostomus sup matheu. De eodem.
Eieiens dns uendentes & ementes de tēplo significauit quia
mercator nūq; potest placere do. & ido nullius xpian debet
ee mercator. aut si uoluerit ee prieat de ecla. dicente
pphta. qa ñ cognoui negotiationes. in ipsis in potentias
dni. Quemadmodu enim qambulat inter duos inimicos uolens
ambob⁹ placere sine maliloquio ee ñ potest. necesse e ut & ista
male loquant de illo. & illi male de isto. sic mercator
sine mdatio & piurio ee ñ potest. S; sublata taliu stabilis ee ñ
potest. nec ad bonu pfiert qd de malo egredit. Quemadmodu si
tritecu aut aliqd tale cernas in cribro diu huc & illuc iac
tatur. omia grana paulatim deorsu cadunt. & tandem in
cribro nil remanet nisi palea. sic de subita negotiatore
nouissime nil remanet nisi solu peccm. S; omis uidentur
ee mercatores. Ostenda g qui ñ e negotiator. ut qtalis non
fuerit eu intelligas ee negotiatore. Quicqd re cōparat ñ ut
ita integra & immutata uendat. s; ut materia sit s aliqd
inde opandi. Ille ñ e negotiator. Qui re cōpat ut integra
& immutata uendendo lucret. ille e mercator. qd de tēplo
eiecit. unde sup omis mercatores plus maledictus e usuran.
Ipse nāq; rem data ad eo uendit ñ cōpata. ut mercator
post fenus sua rem repetit. tollens aliena eisuis. mercator aut
ñ repetit rem uendita. Dicit aliqs. qa agru locat ut agru acci
piat. aut domu ut pensiones accipiat. ñ e similis ei qi pecu
nia dat ad usura. Absit. Primo qdem quo pecunia ñ e dispo
sita nisi ad emndu. secdo. quo agru habens ad arandu acci
pit ex eo fructu. habens domu usu mansionis cap exea.
& ido qui locat domu t agru usu suu dare uidet. & quo-
dam modo uidet mutare eu luero lucru. ex pecunia re
posita nullu usu capis. Tercio. ager t dom uetustatem
Pecunia spualit homines intelligunt. qa sic
nummus habe caragma cesaris. sic homo ca
ragma di. & sic solid⁹ qui ñ habe caragma cesa
ris rpb⁹ e. ita homo q ñ ostendit in se imagine di. Unde

I.T.

Ieremias adhierm. Caupones tui miscent
uino aqua. Ido g mensas nūmularios
euertit. significans qua in tēplo di ñ debent
ee nummi nisi spuales. i. q di imagine portant
non imagine diaboli. aut certe mēsas nūmularios.
i. sacdotu dicit scripturas. Ipsoo enim testamento succedente
pori. euisse scripture illos. Item aug. psalmo. lxx. De eodem.
Quo ñ cognoui litteratura. aliqui codices habent negotia-
tiones. mq diuisitate intpretu ostendit. ñ eptore induent.
Sicq iste pphta assidue laude di die. qa ñ cognouit negotiatio
nes. ñ negotiente xpiani. S; aut negotiator. Affero exlongin mq
merces. mercede laboris mei unde uiua peto. Digni e enim
opari mercede sua. De mdatio itaq; & de piurio agit. ñ de ne
gotio. Ego enim mentior. ñ negotiu. Iam posse dice tanto
emi. s; tanto uenda. si place eme. Quom g reuocas me ane
gotiatione. omis artifices mutant. suntq; agricole. Ipsi ut opte
earu tēp⁹ ut possim uende annonu qua seruaui. S; hoc
ñ faciunt boni agricole inquit. nec illa negotiatores boni. sit
peccm hre filios. qndo eis cap dole. matres infidles quer
eis ligaturas sacilegas & incantationes. Omia ista s peccata
hominu. ñ reru. Quere g qe dicit in negotiator qm psalmista
intelligas. & noli me phibe a negotiatione. Negotiatio enim
ñ me facit malu. s; iniqtas mea & peccm meu. Quera g
negotiatores q psumunt glam ex suis opib⁹. s ecta illam
glam qua hic spe cōmendat. ut nemo de suis opib⁹ glet. & sic
ecta medicos supbe pollicentes salute uigilat hoc qd
dictu e tota die salutare tuu. sic et negotiatores opib⁹ suis
glantes uigilat qd dictu e os meu adnunciab iustitia tua.
unde & dns eiecit eos de tēplo uolentes sua iustitiam
statuere. & ignorantes iustitia di. Merito dictu e negotiu
quia negat otiu qd malu e nec quiete uita que e ds. Item
cassiodorus in eode psalmo. Quid e aliud negotiatio nisi
que possunt utilius cōparari. carpere uelle distrahere. Negotia-
tores g illi abhominabiles estimant. q iustitia dni minime
estimantes p immoderatu pecunie ambitu polluunt. merces
suas plus piurii honorando qu pceis. Tales eiecit dns de tēplo
dicens. Nolite facere domu patris mei domu negotiationis.
Item cipriani. Homine sacdotis carent. q di ministros asui euocat
officis.
Neq; apud altare di merent nominari in sacdotu pec.
q ab altari sacdotes & ministros uolunt auocare. & ido
uetor ne forma nup in concilio sacdotib⁹ data. geminu faustinu
pbrm ausus sit tutore estituere ob dormitione ei apud uos
ñ fiat oblatio. aut aliqua deprcatio pnomine ei ap uos frequen-
tetur in ecla. ut sacdotu decretu religiose & necessarie
factu seruet a nob. Omnia quoq; sue oporte bene ee
ppositu. ut quodam modo future dispensationis argumenta
sumant. In dispensatione v ecle hanc regula obseruandi
nouerit. ut nulli quantulibet exercitatu psone duo simul
officia cōmittat. neq; selarib⁹ uiris res ecclasticas gubnan
das cōmittat. Unde gg. scribit omib⁹ epis. Ym psone duo
Singla ecclastica iuris officia ñ cōmittantur officia.
singlis quib⁹q; psonis singulatim cōmitti iubem⁹. Sic enim
in uno corpe multa mbra habem⁹. omia autem mbra non
eunde actum hnt. ita in ecle corpe multa mbra sedm
uerdica pauli sententia in uno eodeq; spuali corpe eferendu
hoc officiu uni. alii cōmittendu aliud. Neq; enim quan
tumlibet exercitatu uni psone uno tēpe duaru reru officia
cōmittenda s. quia si totu corpus oculus. ubi auditus.
Sic enim uarietas mēbrorum pdiuisa officia & robur corpis
seruat & pulchritudine repsentat. ita uarietas psonarum
pdiuisa mehlomm distributa officia & fortitudine &
uenustate sce di ecle manifestat. & sic indeficiens e ut in

corpe humano alterū membrū alterī fungat officio.
ita nimirū noxiū simulq; turpissimū ē si singla rerum
ministeria ꝓsonis tradē ñ fuerint distributa. Item ggg
anthemio subdiacono. Quibus epe uicedomū y economū
Volum ut fr nr pascasi & uicedomū s & maiorē habeat.
ordinis dom. quatenus possit t hospitib supueniendib t
causis quiē euenium idoneus & parat existere. Si v negli-
gentē eū pspies uel ea quē diam implere differrit. omis
clerus ei adhibere debē. ut cōmuni cōsilio ipsi eligant. quos
psonē ad ea quē pdixim ualeant ordinari. Officium
uicedōm ē epiū disponere. Unde. ggg. clemtinē patreq post alia.
Diaconū v anatholiū quē aduos q d sit officiū uicedomini.
dinqi poserus hoc nos ñ facē posse causē maq mod q rigoris
auctoritas fac. Vicedim enī eū ostruim cui arbitrio epiū
cōmisim disponendū. Item ex ꝓcil calcedonensi. De eodē.
Quia in quibdā ecclis sic ad nos puenit sine iconomo epi
res ecclasticas tractant. placuit omis ecclas tenentes epos
& iā economos habē de ꝓpo clero. q gubernent res ecclē
eū arbitrio sui epi. ut ñ sine testimonio sit gubernatio
ipsarū rerū ecclasticarū. ne ex hoc euenat res eādē eclē
dispgi. & sacdotali dignitati obtrectatio generet. Si v
quis hoc ñ obseruauerit. diuinis subiacebit regliis. Item ggg.
iohi carolitano epo. Sclarib uiris res ecclasticē ñ ꝓmittantur.
Indicatū ē nob. qd laici quibdā cupā uri patrimonii cōmise-
runt. q postmodū in rusticos uros deꝑdationib atq; exac
tionib fuer deꝑhensi. Qd si ita ē. districte ēuenit auobis
discutī. atq; int eos ecclēq; uē rusticos causā examina
re subtiliis. & q eqd fraudis inuentū fuerit eū pena legib
statuta redde cōpellant. De cetō v cauendū ē a fraternitate
uā. ne sclarib uiris atq; sub regla uā ñ degentib curiu-
be res ecclē cōmittant s; pbatis de officio uro clericis. in
quib siquid repti poterit prauitatis ut in subditis
eādē qd illicite gestū ē ualeatis. quo uidelicet ap uos
habitis sui officiū magis ēuenient administrent quam
accusent. Propinquis & t fauore s ēuenias ecclasti-
ca officia cōmitte ñ audeat. Unde in toletano ꝓcil. c. le
Decenter ecclasticā ñ ꝓmittat officia epē ꝓpinq uel gratia
omib placet. in psenti tale refendē facū. & ñ cē de
cetō faciendū. Quicūq; q pontificū deinceps aut sangui-
ne ꝓpinquis aut fauore ꝓsonē quibēūq; deuinctis talia
uicia cōmdare tēptauerit. ad suū nefandē psūptionis
excidū & qd iussū fuerit deuocet in irritū. & q ordina
uerit anime excōmunicōi subiacebit. quē v ablata for-
tasse fuerint ab eo q tulit reddant indiuplū. Porro ipsa
officia qre sint ita distinguenda. nec uni psonē oma cō-
mittenda. ex auctoritate qū. & ex auctoritate bonifa-
cii pp dat intelligi. qui ait. Graduū y ordinū distributio
Adhoc dispositionis pulsio grad divisos ecclasticā unitatē conseruat.
& ordines estruit et distinctos. ut dū reuerentiā mi
nores potioribs exhibent. & potiores minoribs dilectio-
nē impendent uera ēcordia fiere ex diuisitate estructio.
& recte officiorū gerere administratio singlorū. neq; uni
uersitas alia poterit rōne subsistere. nisi huiusmodi mag
nus eā differentiē ordo seruare. Quia v creatura muna
eadēq; qualitate gubernari t unite ñ potest celestiū mili
tarū exemplar nos instruit. qa dū s angli. s archangli.
liquē qa ñ equales s. s; in potestate & ordine sic nostis
differ alter ab altio. Litigiosus quoq; phibet ordinari.
qa qui sua potestate discordantes ad ēcordiā debē ad-
trahere. q oblationes dissidentiū phibet recipe. neq; qua
litigandi facilitate alios ad discidiū debē puocare. Unde
in carthaginensi ēcilio. iii. legit. Clici discordantes reuocent ad ꝓcordiam

P. Discordantes clericos epe t rōne t potestate t diuidant.
ad ēcordiā trahat. inobedientes sinod paudientiā dānē.
Item ex eodē. Dissidentiū frūm oblationes t ecclā ñ recipiant.
Oblationes dissidentiū frūm neq; insaēnio neq; in gazophila
cio recipiant. similit dona eor q pauperes obprimunt. a sa
cerdotib refutandā s. Item eupnan. Ex ecclam ē pbat q
Neq; adeam neq; ad munera ei respec dī; pace eū pxmo ñ habē.
Neq; eū placitū dīn habē poterat. q eū fre ñ pace s; zeli dis
cordiam habebat. Quā s q pace pmittunt immici fratrū.
Quē sacfica celebre se credunt emuli sacdotū. Secū et xpm
eū colleen fuerint opinant. hi qui extra xpi ecclam colli
gunt. Tales & iā si occisi in ēfessione nominis xpi fuerint.
maculā ista nec sanguine abluit. Inexpiabilis & grauis
culpa discordiē nec passione purgat. Item ex. viii. sinodo.
Alienus sit a fratrū. Murmurantes a fratrū unitate alieni effici
unitate q murmurat. & op a alienat q murmurans exci
tert. ne penā murmurantiū incurrat. de q apls dicit. neq;
murmuraueritis sic quidā murmurauerūt. & pie ab exter
minatore. Iuxta mensurā ita q; opis peccator: qui in hac
sententia apli plenit declarat. sacdotis iudicio peniteat.
Item ex eodē. Corripiant q rixas amant & ꝓtentiones.
Si q monach ēcentiones t rixas amauerit t manifestū
ēiciū fri intulerit. iuxta arbitriū rationis modiq;
pecti diuina expiet penitentia. Item. Quicūq; ēcentiosus
aut murmurans extiterit. sēm arbitriū pnonis tamdiu
penitat. quādiu culpē qualitas existit. Item ex ēcil cartag.
Dissidentes epos Dissidentes epi ad ꝓcordiā redire c. iii.
sine timore dī sinod recēsiē. Item ex eodē. cogant.
Studendū ē epis uel dissidentes frs siue clericos siue laicos
ad pace magis quā ad iudiciū cohercere. Item ex eodē. obpmunt.
Eor qui pauperes opprimiūt. Non recipiant dona eor q pauperes
dona a sacdotib s refutanda. Item ex ꝓcilio agathensi.
Placuit & iā. A cetu alienent fidelū q ad ꝓcordiā redire ēcentes.
ut sic plerūq; fit. quicūq; odio aut longinqua int se
lite dissenserint. & ad pace reuocari diuturna obstinati
one neglexerint. a sacdotib eccliastis pmit arguantur.
Qui si immiciciis deponere pnitosa intentione noluerit.
de ecclē cetu iustissima excōmunicōne pellant.
Item fabianus pp. Inediis macet acerrime q fri suo reciliari ñ
Siquis ēcristanus noluerit reciliari fri suo satisfacente vvlt.
eo q ēcristanum acerrime macerē inediis. usq; dū gra
tanti animo satisfactionē recipiat. Item innocentius s dī.
Recipim ut epi ad solii dī & salutē ꝓpli habentes respectū.
omi tepiditate seposita ad pace firmit tenendā mutuū
s ēsiliū & auxiliū pbeant. neq; hoc alicui amore t odio
pretermittant. Qd siquis in hoc dī ope tepid inuentus fuit.
damnū ꝓpē dignitatis incurrat. Item uictor pp. Pellendi s
Placitū ē ad sede actione fidelū. q s reciliari iniice nolunt.
Papalicam aliqs urbē nocere frib uelle. & ut cadant decer
tare. similit insaēnentis discrepare. & ob id ēcentiones
& emulationes int uos fieri. a quib dissensionib uos abstinere
& mhis omib ēcordare & opē ferre uicissim mandamus.
Si a hoc age ecto negligentes. & uicissim reciliari ñ stu
duerits. ab apliē sedis & tot ecclē cōmunione uos pelli
ñ dubitetis. Qui autē turpi lucro t inhonesto negotio
uietū s querere phibet. de oblationib ecclē stipendia ꝓse
quat. Qd si ecclā ei sufficē ñ poterit ꝓpo artificiolo t agri
cultura excēplo apli q de labore manuū uiuebat. s necessa
ria inuenirit. ita tamē ut occasione sui opis uigilis ecclē
ñ desit. qd absq; inequalitate sui corpusculi nulli impune
ēcedit. Unde pelagius pp. Corripiant eliei q maturiū officiis
Eleutherī fr & coeqe nr quere clericos suos s se subtrahūt.

ecta canones supbiat. & id q̃ nob iubentib sacra inscriptione
eantionis pmisit. ut cotidianis diebus uigilie in ei celebrent
ecclia. et renentib illis ac dicentib implere ñ posse s; magis
unusquisq; suis postpositis ecclie seruitio uacare negotiis. &
ido experientia tua eos quos t ee ostendit et iumaces debita
obiurgatione cõpesce. & modis omnib uigiliis uacare com
pelle. Item ex eod manatensi. De noctinis & diurnis horis.

Pur mane matutinali officio expleto pensu seruitutis suę
canendo pma. tertia. sexta. nona; psoluat. ita tam ut postra
horis cõpetentib & signis resonantib iuxta possibilitatem
aut a se aut a clarib publice cõpleant. Deinde pactis ho
ris infirmis uisitatis. si uoluerit ad opus rurale exeat iciu-
nus. ut itru necessitatib pegrinos & hospitii siue diuisos
cõmeantiu infirmos. quos; atq; defunctos succurrere
possit usq; ad statutam hora pqualitate tepis & oportunita
tis. Ex dictis sci benedicti. P phia dicentis septies in die
laude dixi t. septenariu sacratus numerus a nob sic imple
bit. si matutinis. primę. tertię. sexte. none. uespi. cõple
toriq; tepe nte seruitutis offa psoluam. quia de his dicit
pphia. Septies in die laude d. t. Iam de noctinis uigiliis
idem ipse pphia ait. Media nocte surgebam ad pfitendu t supiudi.
Ergo his tepib referam laudes creatori nro supiudicia
iustitię suę. Item in ccil cartaginensi legi. Clericis sine officii
Clericis uicii & utilitatis debito artificiolo necessaria
s artificiolo t agricultura absq; officii sui detrimento pparare. Clericus enim qui absq; corpeli sui inegli
tate uigiliis deest. stipendio priuat excõmunicet. Item in
Clericis quilibet ubi di erudit artificio uicii eodem
queat. Item. O inis clerici qui ad opandu ualidi s. & artifi
ciola & intas discant. Quiu ñ penendo aliqd innundinis
t in foro deambulant ab officio suo degent. Item tepta
tiones autem ab officio declinantes t negligentes. ab ipso
officio remouent. Item ex eod aurelianensi. De eodem.

Clerici q ad op sem ad ee ptepserint sedm arbitriu epi
ecclastica susipiant disciplina. Cum autem ad ecclam
uenerint corde magis quam uoce do cantandu meminint.
Unde ait in epla ad ephesios. Corde ñ uoce dm laudare
Cantantes & psallentes in cordib uris dno. debemus.
Audiant hęc adolescentuli. audiant in quib in ecclia e
psallendi officiu. do ñ uoce s; corde cantandu. nec intra
gediariu modu guttur & fauces medicamine liniendę
s. ut in ecclia theatrales moduli audiant & cantica.
Ab officio autem cantandi & psallendi diacones inuen-
unt excepti. ne diu uocis modulationi student altari
ministeria negligant. Unde gg. Insca romana ecclia
diudu esuetudo e ualde reprehensibilis exorta. ut qdam
ad sacri altaris ministeriu cantores eligant. & in diaco
natus ordine estituti. modulationi uocis insequant. qs
ad pdicionis offm & elemosinariu studiu uacare egrediat.
Unde fit plerusq; qd in sac ministerio diu blanda uox
queri. & grua uita negligat. & cantor minister dm
moribus stimulat. cu pplm uocib delectat. Qua de re psen
ti decreto estruo ut in sede hac sci altaris ministri cantare
ñ debeant. soliq; euglice lectionis officiu int missarum
sollemnia exsoluant. Psalmos v ac reliqs lectiones cen
seo psubdiaconos t si necessitas exigit pminores ordines
exhiberi. Siqs autem nt hoc decretu meu uenire teptauerit
anathema sit. A quib ordinandos oporteat ee immu
nes breuit monstratu e. de quos v manib suos ordines
suscipere debeant facile patet. Sacdotes enim & cuncti in sta
ipsos constituti ab epis debent ordinari. Unde in ccilio
martini pp. Legitur: q ab epo ñ ordinatis ipulpito ñ psallant t
Ilegant.

Non liceat in pulpito psallere aut legere. ñ q ab epo s
ordinati lectores. De epis autem a quib t in quib lo
cis debeant ordinari sup diffinitu e. Hunc autem quem t de his
q ordinati a parrochia sua ñ recipiunt. t p aliqua causa eas
adire noluerint. an in altera parrochia epale possint officium
celebrare. De his in ccilio martini pp sic statutu inuenit.

Siquis ordinat Sacdotis tm officiu gerat. q. ñ sua parrochia rec
p ptentione ppli aut p aliq rone ñ p sua culpa in parrochia q pre
ei data fuerat ñ iert. hic oportet honore sacdotii tantum
ptinge. ita ut de reb ecclę ing. ouerit nichil psumat. Suffi
neat autem qd de eo sem ccilii iudicare uoluerit. Item ex gestis
antiocheno. De epo ordinato quem sua parrochia non recepit.

Siqs epe ordinatus ad parrochia cui e electus minime accessit.
ñ suo uicio. s; qd eu aut ppls uetet. aut ppter alia causa. ñ tam
ei uicio ppetrata. hic & honoris sit & ministerii particeps.
diu in reb ecclę ubi ministre cognoscit in nullo molestus
existat. quem & ia observare euenit. qd q sinod pferre pun
cte iudicando decreuerit. Item ex gestis anchyrrhano. De sua
Siqui epi ordinati parrochia ñ recepti aliis molestia ñ inferant
s nec recepti a illa parrochia in qua fuerant denominati.
uoluerint; alias occupare parrochias. & uim psulib earu
inferre. seditiones adus eos exercitando eos abiei placuit.
Qd si uoluerint in pbri ordine ubi pri fuerant ut pbri residere
abiciant appa dignitate. Si autem seditiones cõmouint ubi
estituti epis. pbri quoq; honor talib auferat. fiantq; dignitate
notabiles. Item ex gestis anthiocheno. Cõmunione pueri
Siqs epe p manus impositione epe q ecclia s emissa adire negle
cptu accepit. & s cõmissu ministeriu subire neglexit. aut
nec acquiescit ut ad ecclam s cõmissa. hic oportet cõmuni
one priuari. donec suscepit coactus officiu. aut certe de eo
aliqd integre decreuit eidem puniendę sinod sacdotii. Item ex
Siquis epe sine ssilio integri ordinis uacante ecclam eodem
uacans in ecclam ñ habente epm subripiens epe ñ adeat.
ppls sine ssilio integri ordinis instituit. & si ppls quem sedulę
desid & illu. alienu illi. ab ecclia ee oportet. Integru autem
& perfectu gestis diem illud. cui metropolitani eps interfuit.
Quod sup clerici se uigiliis subtrahentes excõmunicari
iubent. de his intelligendu e qui ab epo frequenter admoni-
ta negligentia sua corrigere contemnunt. Unde in ccilio martini
Siqs Excedere clerici q ab epo ymonit matutinis uespertinis horis
pbr aut diaconus t quilibet clericus ecclę deputat neglexerit.
si in quolibet loco fuerit in quo ecclia e & ad cotidianum
psallendi officiu matutinis t uespertinis horis ad ecclam ñ
euenit. deponat a clero. si tam castigatus uenia ab epo p
satisfactione noluerit pmereri. Obedientia autem inferi-
ores ex ordine superiorib debent. Sumo enim pontifici ea debet
ab omnib obedientia. ut nulli licet ei cõmunicare cum p
actib suis ipse minuere extiterit. nec in ecclia ee potest
qui a cathedra desciuit. Unde beatus petrus pncepts apls
in ordine clementis alloquens pplm int cetera ait. Cui p
Si inimicus actib suis aplic inimicat cõcordare non debe-
e iste clemens alienis pactib suis. & uos nolite mus.
expectare ut ipse uobis dicat. cu illo nolite amici ee s; pru
denter obseruare debetis & uoluntati eius absq; cõmutatione
obsecundare. & auertere uos ab eo cum ipsu senitis ad
uersu. s; nec loqui his quib ipse ñ loquit. ut unusquisq;
qui in culpa e diu cupit omniu ipm amicitias habere
festinet citu recedere a qui omnib pest. & phoc redeat
ad salute. cui obedire cepit monitis psidentis. Si v quis
amicus fuerit his quib ipse ñ loquit. unus e ipse excitis q
exterminare ecclam di uolunt. & cu corpe uobis eu ee uide
atur: mente & animo tota uos e. & e multo nequior hostis

hic quā illi q̄ foris s̄. & euidenter inimici s̄. Hic enim p̄ami
cicarū spem quę inimica s̄ gent. & ecclam disp̄git &
uastat. Hoc; huiusmodi aplicis institutis uos monentes in
struim. ut effecta certior caritas una. solliciti deinceps
agere studeat. & cauti. ne p̄ūs & infideles homines le
dendi fideles & benuolos habeant facultatē. Itē gg.

Miratus Anullo debere suscipi, quē romana repellit ecclā.
ualde sū quia intanto solitanę ecclę clero & ꝓplo uix
duo insaeris ordinib⁹ inuenit s̄. frater scil. & coeps meus
paulinus. & dilectissim⁹ filius meus honoratus archidia
conus eadē ecclę. q̄ cōmunicare maximo sacdotū rapi
-enti minime ꝓsentarent. & se xpianos esse cognoscerent.
Debuistis enim filii k̄mi pensare ordines uros. & quē sede
aplica repellebat repulsū cognoscere. ut pri⁹ si poss̄ ab
illatis criminib⁹ mundaretur. & tē ei una dilectio cōmuni
-care. ne particeps obligationis existere. Itē eiusdem. Non

Qui kathedrā ē in ecclā qui kathedrā pet̄ non sequit̄.
petri sup̄ quā fundata ē ecclā desert. in ecclā se esse non
ꝓfidat. Ꝓ: Ep̄i v q̄ aplicę ordinationi subiacent. & hanc
reuerentiā debent ut singulis annis aplorū liminib⁹ sese
rep̄sentent. Vnde anacletus & zacharias. pp. Singulis annis

iuxta scorū patrū aplorū limina uisitent ep̄i q̄ ordinationi
& canonū institutā. omis ep̄i q̄ hui⁹ aplicę sedis ordinatio
-ni subiacent q̄ ꝓpinq̄ s̄ annue certa id⁹ mai scorū ꝓnepū
petri & pauli liminib⁹ p̄sentent omi occasione seposita.
Qui v de longinquo iuxta erographū suū implean.
Qui autē hui⁹ estitutionis ēt̄pitor exiterit. p̄ter quā
si eg̃itudine fuerit detentus. sciat se canonici subiace
sententiis. Ꝓ Reliqui v inferiores semp debent maiorib⁹ subēe. sicē in sinodo siluestri legit. Minores

A subdiacono maiorib⁹ obedientiam exhibeant.
usq; ad lectores omis subditi sint diacono cardinali uiro
reuerentissimo. inferiores repsentantes ei honorē. porro pontifici pbr: pbro diacon⁹. diacono subdiacon⁹. subdiacono
acolit. acolito exorcista. exorcistę lector: lectori hostiam⁹
hostiario ostiar. abbi monach⁹. monachi loco rep̄sentare obse
-quiū. siue in publico siue in gremio ecclę. Itē ex epla
clementis pp. Quid sit diaconorū officium.

Diaconi ecclę sint tamq̄ oculi ep̄i. obtentantes & circumlus
-trantes eū uereundia. acriis toti ecclę & p̄sentantes
diligenti. siquē uideant fieri uicinū peripicio. & p̄ximū
ē peccō. ut referant hoc ad epm. Et infra. Ep̄o suggere
quę ad cultū ecclę & disciplinā p̄tinent. diaconib⁹ curā
sit. Itē in eade. Sacdotes v dicebat beat⁹ petrus sal terę
& mundi lum. docens eos insplendore opū glificare
dm patrē de q̄b⁹ ait dns. Beati estis cū maledixerint
uob⁹ homines. & reliq. Et rm. Vos estis sal terę. Itē ex ꝓcil
parisiensi. Non s̄ habendi clici. q̄ equali n̄ gubnant̄ p̄uidentia.

Nulla fōte clerici aut sacdotes habendi s̄. q̄ sub nulli ep̄i
disciplina & p̄uidentia gubnant̄. Tales enim acephalos
idē sine capite p̄sea ꝓsuetudo nuncupauit. Itē. d eode.

Quisquis ep̄is n̄ obediunt. indubitant̄ rei & regni existunt.
Porro ipsi a do donū sūmi muneris ꝓsecuntur: qui suis
doctorib⁹ qui rectē ep̄i intelligunt̄ libent̄ obedi
unt. Itē anacletus. In dm scandalizat̄. q̄ suo n̄ obedit ep̄o.

Illę peuldubio scandalizat̄ indm q̄ rectē n̄ docē. & q̄ ei
scandalizat epm. sacdotē. Itē eusebius omib⁹ ep̄is.

Diaconi q̄q̄si Septē diacon dbent̄ ēe in unaq̄q; ciuitate.
oculi uident̄ ep̄i in unaq̄q; ciuitate septē debent ēe qui
custodiant epm p̄dicantē. ne ipse ab insidiatorib⁹ q̄q̄ m
infestet̄. aut ledat̄ a suis. aut uerba diuina detrahendo
aut insidiando polluant̄. & despiciant̄. s̄; uentas spuali

.P. redoleat feruore. & p̄ uerp̄dicata labris. cū uoluntate
animi ēcordē. Itē ex ēcilio neocesariensi. Sicē ep̄is ita ꝓ pbris

Diaconi. vii. debent ēe sedm regl̄am quātus n̄ magna sit diaconi minis- terent.
ciuitas. regl̄ę autē auctoritas ista ē. qd & lib aetiū aplorū
insinuat. Ꝓ Vt ex p̄missis apparet̄. diaconi debent obedi
entiā pbris. sicē & pbri ep̄is. Sed diaconi superbientes sacdotib⁹
exequant̄ potū p̄sum querebant. Cont̄ quos insolentiā
multos auctoritates manauerē: eos supeliū rep̄mēt̄.
atq; ut sacdotib⁹ ꝓdignā obedientiā exhibeant decernen
tes. Vnde gelasius pp ait. Hinc eos q̄ s̄ decreta p̄mis ordinib⁹ uendi- cent sibi diaconi.

Diaconos ꝓpias ꝓstituim⁹ seruare m̄suras. nec ultra tenore
patrū canonib⁹ deputatū q̄ꝓpiā tēptare p̄mittim⁹. &
nichil hos suo ministio penit̄ applicare. q̄ p̄mis ordinib⁹
ꝓpe decreuit antiq̄tas. Absq; ep̄o. & pbro baptizare n̄ audeant.
nisi p̄dictis ordinib⁹ fortassis longi ꝓstituis necessitas
extrema cōpellat. Qd & laicis xpianis facē plerūq; ꝓcedit̄.
Sacē corpis progationē sub ꝓspectu ep̄i seu pbri n̄ his
absentib⁹ iuis n̄ habent exercendi. Itē in niceno ꝓcilio.

Peruenit ad sēm ēcilii Inferiores pbris se diaconi ꝓgnoscant.
q̄ in locis quib⁹dā & ciuitatib⁹ pbris sacrificia diaconi porri
gant. Hoc neq; regl̄a neq; ēcilii uetusto tradidit. ut hi q̄ offerendi
sacrificii n̄ habent potestatē his q̄ offerunt corp⁹ xpi porrigant.
S; & illud inotuit. qd q̄dā diaconi & ante epos sacmenta
sumant. Hęc q̄ omia amputent̄. & in sua diaconi m̄sura p̄ma
neant. seuentes. q̄ eporū q̄dē ministri s̄. inferiores autē pbris
habeant̄. Ꝓ ordinē q̄ post pbros grām sacē cōmunionis accipiant.
aut ep̄o. aut pbro porrigente eis. S; nec sede in medio pbrorū
diacono liceat. q̄a si hoc fiat. p̄tē regl̄am pbat̄ existere. Siq̄s
autē & post has diffinitiones obedire noluerit. a ministerio
cessare debebit. Itē ex ēcil laodicensi. Diaconi honorē exhibeant

Non oportet diaconū coram pbro pbro ꝓ ipse ab inferiorib⁹ honorēt.
sedē. s; iussione pbri sedeat. Similit̄ autē diaconi honorem
habeant a seqntib⁹. i. a subdiaconib⁹. & ab omib⁹ clericis. Itē ex

Non oportet Calicē bndicē ꝓ panē dare diacono n̄ hoc. eode.
diaconi panē dare. nec calicē benedicē.
Itē ex cē cartaginensi. cui pp zosim⁹ intfuit. p̄uicanos.

Diaconi ita se pbri Sicē ep̄is ita ꝓ pbris diaconi ministrent.
sicē ep̄i ministros ēe cognoscant. Itē ex eode. Presente
pbro diacon⁹ eucharistiam corpis ꝑ ꝓplo si necessitas cogit
iussus erogē. Itē in eode. Diacon⁹ sedeat iubente pbro
quolibē in loco. Itē. Diacon⁹ in ēuentu pbrorū interrogat̄
loquat̄. alba v tpre tm oblationis & lectionis utatur.
Itē ex ꝓcil toletano. iii. Diaconi pbros se superiores cog-

Nonnulli diaconi intantū ēuipunt superbia. ut se nosceant.
pbris anteponant. atq; in p̄mo choro ipsi p̄ores stare p̄su
mant. pbris in sedo choro ꝓstituis. Ergo ut sublimiores se
pbros agnoscant. tam illi quā hi in utroq; ꝓstant. Compagis
v caleari absq; aplica licentia diaconib⁹ n̄ p̄mittit̄. sicut
nec mappulis uti absq; eiusdē auctoritate quib⁹libē clericis
ēcedit̄. Vnde gg. iohi ep̄o siracusano. Absq; aplica licentia

Peruenit ad nos q̄ diaconis ecclę cōpagis diaconi minime uti p̄sumant.
carthaginensis calciat̄ cōpagis p̄ceder p̄sūpsisse. Qd q̄a hactenus
nulli p̄tota sicilia licuit. nisi solis tantūm diaconib⁹
messanensis ecclę. quib⁹ olim ap̄decessorib⁹ n̄ris n̄ dubitat̄
ēe ēcessū bene retentis. Quia q̄ tantę temeritatis ausus
fuerit n̄ ē adtendend⁹ cū omni hoc ffinitas una subtilitate
p̄quirat. ut an p̄se. & alicui hoc auctoritate p̄sūpserit
nob⁹ subtilit̄ innotescat. Iam si negligent̄ ea quę male
usurpant̄ omittim⁹. excessus una aliis apim⁹. Mapulis clericis ep̄o.

Illud autē q̄ putendis aclerv uro sine aplica licentia vti n̄ dbent.
mapulis sepsistis an n̄ris clericis fortē ē obuiatū dicentib⁹
nulli hoc umq̄ alii cuilibē ēcessū fuisse ecclę nec rauennate

clericos t illic t in romana curia tale aliqd eu
sua ꝯcia psupsisse. nec si tptaui ett ex furtiua usurpa
tione s prudicii generari. s; eia singlis ecla hoc psump
tum fuerit assq emendandu. q n ꝯcessione romani pontifi
cis s; sola usurpatione psumit. Hc ier. ad rusticu narbo
nensē epm. Sic in ministio ita i dispensatione sine diaconib
Diaconi s quos in apocalipsi legim. vii. angli ecclarū. epe n vnt.
hi s. vii. candelabra aurea. hi s uoces tonitruoꝝ. uirtutū
opatione pelan. humilitate pditi. quieti. humiles. euagli
zantes pace. annunciantes bona. dissensiones. & riuas &
scandala rescantes. docentes. soli do colloquentes in
tplo nichil de mundo penitus cogitantes. dicentes pat
& matri. n noui uos. & filios suos n agnoscentes. sine
his sacdos habe nom non officiu. hic minister di dr. qa
sptu e maior. e q ministrat. q eum ministrat. Et sic in sac
dote ministio. ita in ministro dispensatio sacmti e. Sac
dotib & ppt psumptione n licet de msa dni calice tollere
n eis traditus fuerit a diaconib. ita enim ds nr omps uniua
disposuit. ut q maiore se credidit minor ett. & q uidetur
minor. maior existe. Denique q hoc uerum sit ipse ppende.
Leuite coponunt msa dni. Leuite sacdotib eu sacramta
benedicunt assistunt. Leuite ante sacdotes orant. ut & si
distinctio locoꝝ credat in mundo. tam in altari di uide
ant s epi qui supbi s diacones anteponi. Si humilitate
diligunt ꝯ diaconi. maiores se ett in eo q sunt humiles re
cognoscant. Tunc demu ut aures habeam ad dm diacon
clamat. ipse pdicat. ipse hortat. ipse comone & ia astan
tib sacdotib. Nec leuit hanc uoce que loquit & pace
adnunciat aut negligent aspicias. Sufficit tn huic or
dini pdnm ꝯcessu. ut non solu sacdos in tplo di totum
agto & implere uideat. Et infra. Nunc aute ex quo in ecclis
sicut in romano impio creuit auaricia. perit lex a sacdote
& uisio de ppha. singli quiq; p potentia epalis nominis
qua s ipsi illicite absq; ecla uendicauerit. totu q leuitaru
e in suos usus redigunt. nec hoc solu
q s assemptu e uendicant. s; cunctis au-
ferunt uniua. Mendicat infelix in platis clerus.
& seruili opi manipatus. publica de quolibe poscit
elemosina. qui ex eo magis despicit a cunctis q misere
desolatus iuste putat ad hanc ignominia deuenisse.
Solus epe incubat domis. solus utit ministerio. sol s
uniua uendicat. sol partes inuadit alienas. sol occidit
uniuersos. Hinc ppt auaricia sacdotu sepe odia surgunt.
hinc epi accusantur a clericis. hinc pnepiu irrit. hinc de
tractionis causa. hinc origo eminis. Etenim si unquisq; ita
in hoc mundo uisibili aliqd possidere iubet. ut sua tm sit
possessione contentus. ac res n inuadat alienas. n agru pau
peris tollat. n uinea n subuectoru aliq. n famulos. non
fruentu. quanto magis q ecle di pest debe ita seruare in
omib iustitia. ut hoc s uendica qd suu iuris e cognoscat.
aliena n rapiat. aliena n tangat. equale se ceteis faciat. &
sic sine his in ministerio n uiuit. ita in dispensatione n
uiuat. Certe ut ipse nostu. qui uisibilit in hoc mundo ius
inuadit alienu. accusat a pauper. damnat a iudice. ita in
ecla di eu quisq; stipendia pdit. clamat ad dnm. exaudit
a xpo. nec differt ultionis sententia. si n reddant uniua.
Moderatio enim di ac pietas solu nm redditu requirit. ac
nos cupit longa sua bonitate saluari. Si n cuctanti. si du-
ri colli sum. si in peccis usq; ad mortem illicite pduram. as
sidue peccantu n miserett ds. Hoc caplo sacdotu auri
cia reprehendit. diaconoꝝ dignitas siue officiu comdat.
s; qa ut supdictu e diaconi insolescentes & ia pbris se
pferendos arbitrati s. ecia illoꝝ supeliu sentb iqonim.
Ad euandru pbrm. Diacones pbris debent subesse.
Legim in ysaia. fatuus fatua loquit. audiuim quenda
intanta erupisse uecordia. ut diacones pbris ide epis
anteponere. Qa eu apls pspicue doceat eosde ee epos quos
pbros. qd patet mensaru & uiduaru ministe: ut superas
tumid se efferat. ad quoꝝ pces xpi corp & sanguis ꝯficit.
Queris auctoritate. audi testimoniu. Paulus & timotheus
seui xpi ihu. omib sēs q s philippis. cu epis & diaconib?
Hic & aliud exemplu. In actib aploꝝ ad uni ecle sacdo
tes ita paulus loquit. Adtendite uob & uniuerso gregi. in
quo uos spe ses posuit epos. ut regatis ecclam di quam
acquisiuit sanguine suo. Ne quis ꝯtentiose in una
ecla plures epos fuisse ꝯtendat. audiat aliud testimoniu.
in q manifestissime declarat t cōpbat eunde ee epm
atq; pbrm. Ppt q reliq te creti. ut q deerant corrigas. &
estituere pbros p ciuitates. sic ego t mandaui. siqs e sine
crimine uni uxoris uir. filios habens fideles. n in accu
satione luxurie. aut n subditos. Oportet enim epm sine cri
mine ee q si di dispensatore. Et ad timotheu. Noli negligere
gram q t data e p pphia. & pimpositione manuu pbrm. S; &
petrus in pma epla. Pbros q in uob s pcor cōpbr. & testis passi
onu xpi & future glie que reuelanda e participes. regite qui
xpi. & inspicite. non ex necessitate s; uoluntate iuxta dm.
Qd qdem gec significatu dr: cpykopyocrec. Unde & nom epi
tractu e. Parua t uidentur tantoꝝ uiroꝝ testimonia. Clangit
tuba euglica filio tonitrui q. ite amauit plurimu. q de pectore
saluatoris doctrinaru fluenta potauit. Pbr electe dne &
filius ei quos ego diligo in ueritate. Et mulia epla. Pbr gaio
kmo q ego in ueritate diligo. Qd autem postea unus electus e
q ceteris pponet in suspitatis remediu factu e. ne unquisq; ad
se trahens ecclam xpi rumpe. Nam & alexandrie amarco
euglista usq; ad beda & dionisiu epos pbri semp extitisse unu
eligebant & in excelsiori gradu collocabant que epm no
minabant. quom si exercitus imperatore faciat. Diaconi aut
eligant de se que industre nouerint. & archidiaconu nunci
pent. Qd enim facit excepta ordinatione epe. q pbr n facit.
Hec altera romane urbis ecla alta toti orbis estimanda e
galliie & brittanie. yaffrica. ypsis. & oriens. & india. & omis
barbarie nationes unu xpm adorant. una obseruant regla
ueritatis. Si auctoritas querit orbis maior e urbe. Ubicuq;
fuerit epe. siue rome. siue eugubio. siue ystantinopolim.
siue regio. siue alexandrie. siue brittannis eide merti e.
& eide sacdotii. Potentia diuitiarū & paupitatis humilitas
t sublimiore t inferiore epm facit. Certe omis aploꝝ succes
sores s. s; dicis. Quom romie ad testimoniu diaconi pbr ordi
nat. Quid m pfert unius urbis ꝯsuetudine. Quid paucitatem
de qua ortu e supeliu in leges ecle uendicas. Omne qd
raru e plus appetit. Sulegium apud indos pipe pciosi e. dia
conos paucitas honorabiles pbros turba ꝯtepubiles facit.
Cetm in ecla & romie pbri sedent. & stant diaconi. Ue & paula-
tim crebrescentib uicis int pbros absente epo diaconos sede
uideam. & in domesticis eiusmi benedictiones pbris dare.
Discant ——,,——,, qui hoc faciunt. se n recte
——,,——,, face. audiant aplos. Nonne dignu ut relin
quentes uerbu di ministrem mensis. Sciant diaconi qre sta
tuti sint. legant act aploꝝ. recordent admonis suie. Pbr & epe
aliud etatis. aliud dignitatis e nom. Unde eu adtitu timo
theum de ordine epi & diaconi dr: de pbris omino retticet.
qa in epo & pbr etinet. Qui puchit a minori. a maiori puchit.
Aut q ex pbro ordinet diaconi. ut pbro maior cōpbet. in que
crescit ex paruo. aut si ex diacono ordinet pbr: nouerit se

laicis maiore sacdotib et minore Ite epi.

Dñs nr ihe xpc rex & iudex usq; ad passionis diem seruauit honore pontificib & sacdotib. quatenus illi nec timore nec agnitione xpi seruassent. Iam cū lepsū mundassē. dixit illi. Vade & monstra te sacdoti. & offer donū. Humilitate nos humilis docuit. sacdote adhuc appellans. quem sciebat esse sacrilegū. Ite. Subditus passioni cū alapa accepisse. & ei dicet. sic respondes pontifici. nisi ille irrumediose locutus e. in psona pontificis. s; sic magis innocentia suam tutus e dicens. Si male locutus su expbra de malo. si autē bene quid me cedis. Quę oma abeo ido facta s humilitate atq; patienti. ut nos humilitatis ac patientię habem exemplū. Docuit eū sacdotes ueros legitime & plene honorari. dū circa falsos sacdotes ipse talis extitit. Meminisse autē diaconi debent quō aplos. i. epos & pbros dns elegit. Diaconos autē post ascensū dni in cęlū apli s instituerē ipsi sui & ecclę ministros; q̄ si nos aliqd audere ꝓt dm possum q̄ epos facere possunt & ꝓt nos audere diacones a quib fiunt. Hoc autē q̄ de diaconorū minoritate dr: ubiq; seruandū e. nisi cum diacon habuerit locū aut ꝓpi patriarche aut sui metropolitę. Vnde in. vi. sinodo legit. Diacon sacdotib ñ pferant. ñ

Precipim ne diacon quātus & locū metropolitani sui obtinent. indignitate hoc e mossicio quolibet ecclastico sit ante pbm sedere. ñ eū locū habuerit ꝓpi patriarche aut metropolitę sui p aliqd capto. Tunc enī sic illi locū tenens honorabit. Siquis v psumpserit hoc tirannice facere. a ppo gradv repulsus. ultim omniv fiat in ordine suo. Subdiacono & sūm patriarcha uices suas cōmitte uale. Vnde simach art. Etiā subdia

Valde necessariv e pspexim eorū uices suas omittere ecclā. ut sic decessoū nrorū fuit iudicū ita uni eideq; psone oma cōmittam. & ubi nos psentes e ñ possum nra pcū eis pcipimus repsentet auctoritas. Quā obrem petro subdiacono sedis nre inter primicerii sicilian uices nras auxiliante do cōmisim. Hec enī de ei acib dubitare possum. cui do auxiliante totū nre ecclę nostri patrimoniū cōmisisse.

Legatū v aplicę sedis q̄cūq; impedierit. usq; ad satisfactionē excōmunicet. Vnde alexander: Excōnicet q̄ legatū sedis

Siquis autē legationē impedit. aplicę impedire tēptauerit. ñ unū s; multos pferetū auertit. & sic mutus nocet. ita a mutis arguend e. & bonos societate ꝓuand. Et q̄a di eius am impedit. & statū ꝓturbat ecclę. ido abei lumīib arceatur. Ab omib quoq; talis e cauend. & ñ in cōmunione fideliū usq; ad satisfactionē recipiend. Archidiaconi

q̄q; quātus ex officio suo clericos urtā diligenti examinatione debeant inquirere. & q̄ corrigenda inuenerint epo nunciare. tam dnationē sup eos exercē. & censū abeis exigere prohibent. Vnde in cabillonensi ꝓcilio legit. Archidiaconi sup

Dictū e q̄ in plenisq; locis archidiaconi pbros ñ exercant dnationē. sup pbros parrochianos quandā exercent dnationē. & abeis censū exigunt. q̄ magis ad tirannide quā ad ecclesiasticū pruna formā. Sicut iuxta apli sententiā epi ñ debent ee dnantes indiscrete. s; forma facti q̄ gis examinato. multomin facere hoc istis debent. Sint itaq; ꝓtenti regularib disciplinis. & teneant ꝓpā mēsurā. & q̄ ab epis eis iniungit. hoc p parrochias suas exercere studeant. nisi p cupiditatem & auaricia pstantes. Q d autē sacdotes sup iubent epis

tāq; subditi obedire ñ ita intelligendū e q̄si ñ liceat eis psentib epis sacra mistera celebre. sic equis supellio q̄dam abhis uolebant pbros prohibe. s; q̄a pbri pontificib tāq; filii parentib debent obedire. baptizatos & crismate eis tangere ꝓcedit. Vnde gg. scribit ianuario epo carthaginensi. Vbi epi

desunt baptizatos infrontib pbri crismate tangant.

Puerit q̄q; adnos q̄ida scandalizatos fuisse q̄ pbros crismate tangere eos q̄ baptizati s phibuim. & nos quide sdm uetem usū nrę ecclę fecim. s; si omino de hac re aliq ꝓtestant. ubi epi desunt ut pbri & infrontib baptizatos crismate tangere debeant ꝓcedim. Ite gelasi pp. Vt suū modū pbri ꝓtendere

Pbros ultra suū modū tendę phibem. nec epali fastigio ñ pstumaiē. debita sma audacē assume. ñ efficiendi crismatis. ñ cōsignatio nis pontificalis adhibendę sma arripe facultatē. Sed istud gg. pscandalo sedando semel ꝓcessū legit. illud autē leonis & gelasii usu apbante pualuit. nisi forte ubi aliqs ꝓsuetudo admisit hoc ut in absentia epi extrema necessitate cogente ex ecclesione q̄goni. pbri baptizatos infrontib liniant. phibitio v leonis & gelasii meo casu intelligat. cū epi pstentes s. t cū ñ cogit ultima necessitas. Oleo v sēficato pmittat eis unge infirmos. Vnde iacob art. Infirmat quis

inuob. inducat pbros ecclę q̄ orent supē ungentes eū oleo sō. & oō fidei saluabit infirmū. S; querit an epis liceat eode oleo unge infirmos. t si penitentib huiceōi unctio sit ꝓcedenda. De his autē ita scribit innocentius pp. Oleo sēficato ñ

Illud superfluū uidem adicentū. phibet epe infirmos tange. ut de epo ambigat q̄ pbris licere ñ dubiū e. Ha ideireo de pbris dictū e. q̄a epi occupationib aliis impediti. ad omis languidos ire ñ possunt. Cum si epe aut potest aut dignū duxerit aliquē ad uisitandū & benedice & tangere chrismate sine cunctatione potest. cui e ipsū chrisma ꝓtice. Ham ñ penitentib istud fundi ñ potest. q̄a geni sacrū e. Ha q̄b reliq sacrata negat. q̄m unū geni putat posse ꝓcedi. Itis q̄ fr kine quę tua dilectio uoluit anob expōi put potuim respondere curauim. Crisma v a suis epis ad baptismi sēficationē pbri petat. Vnde in carta gel. iii. legit. Pbri q̄ p diocesis ecclas regunt. ñ a q̄b libe epis s; a suis. nec p numerū clericū s; omi anno aut pse ipsos aut p illū q̄ sacrū tenet. ante pasche sollemnitatē chrisma petant. Ite ice sup epl'am ad ttū. Pbri ide q̄ epe. sola cōsuetudine pbris

Olim ide pbri q̄ & epe. & ante q̄ diaboli epi presunt. instinctu studia irreligionis fierent. & dicet implis. ego sū paulo. ego sū apollo. ego sū cephę. cōmum pbros cōsilio ecclę gubernabant. Postq̄ autē uniquisq; eos q̄s baptizauerat suos ee putabat ñ xpi. in toto orbe decretū e. ut unus de pbris supponeret ceteris. & sesmatū semina tollerent. Et paulo post. Sic q̄ pbri

seiunt se ex ecclę ꝓsuetudine a q̄s ppositi fuit ee subiectos. ita epi nouerint se magis ꝓsuetudine quā dispensationis dnicę ueritate pbris ee maiores. & in cōmune debe ecclam regere. Ite ide ad rusticū narbonensē epm. Cora epis pbris docē

Ecce ego dico pstentib epis suis atq; astantib in licet. altario pbros posse sacrata cōficere. S; q̄a septū e pbri duplici honore honorent. & maxime q̄ laborant in ubo di. pdicare eos decet. utile e benedice cōgruū e ꝓfirmare. cōuenit redde cōmunionē necesse e uisitare infirmos. orare p infirmis. atq; oma di sacrata cōplere. Hemo hinc epos inuidia diabolicę tēptationis inflet iraseat. si plebe interdū pbri exhortent. si in cęlis pdicent. si plebi ut dictū e benedicant. Certi abnuentib in dicā. Qui ñ uult pbros facere quę iubent. a do. dicat q̄d mai e xpo. aut q̄ potest corpi aut sanguini et anteponi. Si pbr xpm ꝓficiat cū in altario di sacrata bene dicit. benedice ꝓprie ñ debet. q̄ xpm ꝓficere meruit. Circa laicos ac mulieres iubentib uob iniustissimi sacdotes pbri di benedictionis pdit officia. amittit linguę op. ñ habet cōfidentia pdicandi. truncat omi parte uirtutū. solū pbri nom habet. plenitudinē atq; pfectionē quę ꝓfectioni et cōpetit ñ retentat. Quis hic rogo sacdotes honor iu e ut damnū grippi inferatis. Quō cū pastorib ppotentia auferit do digna diligentia. ꝓtagiū q̄dā & calamitas crescit in gregib

s. leo epe c. epm iuis earqpis

ac dñici patrimonii damna equitas. diu soli uultus in
ecclis potentari. Pbri quoq; negotiorum abinitio iudices esse
mandari s. Pbri sacdotii mitte debent ecclis. quo & ipsi pbri
ut legimus nominant epi. sedm q dicitur e ad epm. noli negli
gere gratiam que data e t impositione manuum pbrii. Et ali-
bi. ad maiores natu. qui uos posuit epos regere ecclam suam.
S; odeo hoc supbi sacdotes in pbrii nomine qui nolunt esse
q xpc. q discipulorum pedes lauit. q baptizat a iobe e licet ille
baptizandu se esse a dno pclamare. Qd ipsa scribo. ut si pri-
ma tempis ecclor iura non potest reuocari. t ad psens in ecclis facta
q romae fit. q in affrica. q in oriente. q in yspania. q in brittan
nia. q in gallia. q in omnibus locis ubi humilitas psedit. at
q in ecclis. q mai e. ubi sedes eorum legitime e disposita. Idcc
Esto subiectus pontifici Epi ecclie iuniores s ad nepotianum.
tuo. & qsi animo parentem ama. S; epi sacdotes honorem exhibeant
se seiant esse non dnos. honorent clericos qsi clericos. ut ipsis
epis a clericis qsi epis honor deferatur. Scitu e illud oratoris
domini. Cur ego inquit te habeam ut pncipem cum tu me non ha
beas ut senatorem. Qd aaron & filios eius hoc esse epm & pbros
nouerim. unus dnus. unum tmplum. unum sit ministerium. Recor
dem semp q apls petrus pcepit sacdotibus. Pascite eum q in
uobis e gregem dni. prouidentes non coacte s; spontanee sedm dm.
neq; turpis lucri gratia s; uoluntarie. neq; ut dominantes in clero
s; forma facti gregi ex animo. ut cum apparuerit pncepis pastorum
percipiatis immarcescibile gloie coronam. Pessimum esse uidimus e
in quibusda ecclis tacere pbros. & psentibus epis non loqui. qsi ei
muideant. aut eos dedignent audire. Et si alii ut inquit
apls paulus fuerit reuelatum sedenti prior taceat. Bta pacis e filius
sapiens. Gaudeat eps in iudicio suo. cum tales elegerit sacdo
tes. Hec ex c laodicensi. Pbri epos non precedant. s; commanent t
Non oportet pbros ante ingressum epi ingredi. subsequant.
& sedere in tribunalibus s; cum epo ingredi. non forte aut egrotet eps.
aut impeditionis incommodo sustineat. Hec ex c cartag. iiii.
Epe in iudice Epe non dnus s; collegam se pbrorum esse agnoscat.
loco sedentis stare pbrum non patiatur. Hec ex eodem. De eodem.
Epe in ecla in sessu pbrorum sublimior sedeat. intra domum v
collegam se pbrorum esse cognoscat. Hec ex c martini pp. Sine
Pbr psente epo non signet infantes. preceptio epi pbr non signet infantes.
non abepo fuerit illi pceptum. Illud autem bonorum augusti
q de electione sumi pontificis sup statuisse legitur nullius
momenti esse phat. cum non solum de ordinibus s; nec de rebus ecclas-
-tcis legat aliquando laicis adtributa disponendi facultas.
Unde quecumq; a pncipibus in ordinibus t ecclastices rebus decreta
inuenimus nulli auctoritatis esse monstrant. Unde simach
eps catholice ecclie urbis rome in sinodo residens dixit. De reb
Bene qdem ecclastices disponendis laici nulla facultas relinqtur.
sfinitas usa ecclastices legibus assecuta. subdiuini timore
iudicii que erant statuenda diffiniuit. & ad iustice cumu
lum peruenit. cum sufficienter uniusq; complectunt. nec adiectio
ne indigere plenitudo maxime de clericis quos amor dna
tionis inuasit. & iugum disciplinae ecclastice ferre respuit.
quoq; excessus emendare difficile e. Unum tamen q occurrit
uenerando ordini uro intimare non differo. Inter alia. Septi
quanda illustris memorie basilium qsi pecclastice amore
substantie sepsisse refero. mq; nullus romanae ecclie intra-
-fuit t subsepsit antistes. p quam potuisse firmitatem legum
mam sortiri. Hec ego inde disputem unde potius uirum iudicare
ceelium requiratur & referatur in medium. ut ex lectione cognos
catur cuimodi possit habere sultam. Sca sinodus respondit. Defer
tur in medium. ut cuimodi sit possit agnosci. Hec cum dicere
hormisda diaconus recitauit.

Cum in mausoleo q e ap beatum petrum reedisse sublimis
& eminentissimum uir pfect pretorio atq; patricius agens uices
pcellentissimi regis odoacris. basilium dixit. Quam studium uim & re
ligionis inesse. ut in epatus electione cecordia pncipalium
seruet ecclie tm ne occasione electionis status ciuitatis reuo
cet in dubium. admonitione beatissimi uiri pp nm simach
simplici quam ante oculos semp habere debemus. hoc nobis meri
nistis sub obtestatione fuisse mandatum. ut pte illum strenui
& uenabilis ecclie defensorem. si eum de hac luce transire con
gerit. non sine nra consultatione cuilibet electio celebretur.
Hec cum legerent crescentium uiderunt ciuitatis eps. surgens e
cessu dixit. Hic pendant sca sinodus utrum permissis psonis reli
giosis quibus maxime cura e de tanto pontifice electionem a
insula possint redigere potestate. Qd ye canones et manifestum
e hec hormisda diaconus legit. Ne ex fusionis atq; dispendio
aliqd uenabilis ecclia sustinere. mirantur permissis nobis quecq;
fuisse temptatum. cum sacdote nro supstite mihi debuisse assu
mi. Quare si amplitudini ure ysentati placere incolumia omnia
que ad futuri antistitis electionem respicium religiosa uene
ratione seruem. hanc legem spualiter preferentes. quam nobis heredi
busq; nris xpianae nrae deuotione sanceam. ne umquam pdium
siue rusticum seu urbanum t ornamenta aut ministeria ecclie
que nec s t quae ex quibuslibet titulis ecclarum iure peruenerunt
abeo q nec antistes sub electione comuni fuerit ordinandus.
& illis q futuris selis seruent quicq; titulo atq; comento alienari
liceat. & quicq; hoc face uoluerit inefficax atq; irritum
iudicetur. sitq; facinus essentium accipientq; anathema.
Maxime epe blexane ecclie dixit. Modo sca sinodus dignetur edi
cere si licuit laico homini anathema in ordine ecclastico
dictare. aut si potuit laicus sacdotem anathema dicere. & iura
canones q ei non competebat instituere. Dicite qd uobis uidetur. De
me licuit laico legem dare. s ea sinodus dixit. Non licuit. Et adiecit.
Lege sequentia. Hormisda diaconus legit. Et si qui pdium seu rusti
cum t urbanum iuris ecclastici fuerit ds ceuius. nouerit se nulla
lege t pscriptione munitum. s; siue si qui alienauit. siue q eum
sequens uoluntate ytra pdium hmodi alienatum retinere temptauit.
id cum fructibus restituat. q illum ysecutus fuit. Hec cum legere stephanus
uenusinae ecclie epe surgens cessu dixit. Legat. Hormisda dia
conus legit. Qua & pena placuit accipientes & heredes
affiect. In qua re cuilibet clericorum nulla ytitiendi libera sit facul
tas. Imquum e enim & sacrilegum instar. ut q psalunt & requie am
marum suarum uniqsq; uenerabili ecclie pauperum causa yulerint
aut certe reliquerit. abhis quos maxime seruare yuenat malum
transferant. Plane quecumq; ingenuis t auro siue argento.
nec non & uestibus. mini apta usibus t ornatui uidebunt ecclie.
q seruari ac diu manere non possunt. sub iusta estimatione
uendant. & erogatio religioni pficiat. Cumq; lecta fuisset.
Laurentius epe mediolanensis ecclie dixit. Ista scripta nullum
romanae ciuitatis potuit obligare pontifici. qa non licuit laicis
statuendi in ecclia pte romanum papam habere aliquam potestatem. qs
obsequendi mane necessitas. non auctoritas impandi. maxime
cum nec pp romanus subsepserit. nec alicui sedm canones metro
litani legat assensus. Petrus epe rauennatis ecclie dixit.
Scripturam que in nra yggatione uulgata e nullas uires habe
manifestum e qa nec canonibus cuenit. & a laicali psona recepta
uidet. maxime qa in ea nullus psul sedis aplice interfuisse t pp
subsepsione ea yfirmasse monstrat. Ceuliuus epe siracusa
nae ecclie dixit. Septuam quae in sacdotali sentio recitata e cum
dentissimis doctoribus ystat esse inuiolabilem. pnum q iura patrum
regulas a laicis quamuis religiosis qbus nulla de ecclastices fa
cultatibus aliqd disponendi legitur umquam adtributa facultas
facta uidet. deinde q nullus psulis aplice sedis subsepsione

firmata docet. Qd si enim libe sacdotes pumeiq; int suos tim
nos scilicet habito q̃q̃d sine metropolitani sui auctoritate tac
tauerint irritu et debe sed patres sancxerit: quantomagis q̃ in
aplica sede ne extantis psule. q̃ merito beati pet apli p̃mis orbe
p̃matu obtinent sacdotii. statuit sinodalib sueuit tibu
ere firmitate alacris lice sententib aliq̃tus eis. q̃ tn pon
tifici a quo sententia plenit p̃iudicatu fuerit n potuerit p̃sumptu fuisse
cognoscere. unde agere n dubiu e nec posse intra ecclesiastica ullom
statuta censeri.

Sed sinod die. Hec sedm psectionem venerabilium frum nrox
laurentii. petri. eulalii. crescentii. maximi. Vstephani. nec ap
nos incertu habet hanc ipsa septuaginta nulli esse monitu. uerutam
et si aliq̃ posse ratione subsistere modis omib in sinodali eiusdem
tu puida beatitudinis uice sententia emartari sueniebat et
in irritu duci. nec in exemplo remanere psumendi q̃b libe laicis quis
religiosis Vpotentib inq̃tiq; eiusdem q̃libe in aliq̃d decinere
de ecclesiasticis facultatib. quarum solis sacdotib disponenda indis
cusse a do eius comissa docet. Unde in vii. actione calcedonen
sis scilicet marcian impator dixit int ecca. Imperatores ad fide

Nos ad fide efirmandu efirmandu. n potentia ostendendu sinodo debet
n ad potentia ostendendu exemplo religiosissimi pncipis statuimus
sinodo int esse uolum. ut ueritate inuenta n ulte multitudo
pius doctrinis adiacta discordet. Inde meade. Quecu capta s.
que ad honore uice reuerentiq uobis seruam. decorum est iudican
tes aliob hec regulariter potius firmari p sinodu. q̃ nra lege
sancciri. Inde nicolaus pp. Sinodali sententia imperatores uiolare n

Vbina legistis impres antecessores nros sentent. n ad fide agit.
sinodalib euentib intuisse n forsitan inquib de fide tracta
tu e que universalis e q̃ omnu comunis e que n solu ad clericos
ueru et ad laicos et ad omis omino pune xpianos. Inde possvs.

Denique; hi qb d psulib diuinarum legum q̃ d humanis reb iudicare n
tantu humanis reb et n diuinis pee pmissu e quom de his
p q̃s diuina ministrant iudicare psumant penit ignoram. Inde
um ad uerum uentum e. Hec impres iura pontificum. nec pontifex iura

ult s. nec impator iura pontificat arripuit. nec regalia vsp.
pontifex nom imperatorum usurpauit. quo ide mediator
di et hominu homo xpe ihe acutib pprs et dignitatib distinctis
officia potestatis utriq; discreuit ppria uolens mediana
li humilitate sursu efferri. n humana supbia subt in infemo
dimergi. ut xpiani impres pcura iura pontificib indigent.
et pontifices p cursu tpalium tmm rerum imperialib legib uti
rent. q̃un spiritalis actio a secularib distare ineuitib. et do mi
tans minime se negotiis carnalib implicare. ac uiessim n
ille reb diuinis p̃side uideat. q̃ ecc negotiis secularib implicat.
Inde. A seculari potestate pontifex prs solui nec ligari uale.

Satis euidenter ostendit a seculari potestate nec solui prs nec liga
ri pontifice. que estat apio pncipe estantino que longe
supra memoratum dm appellauit. eu nec posse dm abbiob
iudicari manifestu sit. S; et theodosi minor sce sinodo seri
bens ephesine pmu dixe. Deputat e q̃ candidianus magnifi
centissim comes strenuoq; domesticoq; transire usq; ad sacatis
sima sinodu uiam. et in nullo q̃de q̃ facienda s de pius dogma
tib questiones seu potu expositiones comunicare. Illicitu naq;
e eu q̃ n sit in ordine sacatissimoq; epoq; ecclesiastica intromiscere
tractatib. Et post pauca. His itaq; manifestis reprs. apparet co-
-ministru ignaciu p imperiale tmm sententia nullom potuis-
se prs expelli. Ineui danatione q̃a psulu q̃q; assensus e subse
cutus. apparet id causa patratu fuisse adulationis. n legitime
sanctionis. Inde Iddewico impatori. Facta pontificu imperator
n septuaginta narrat statutu imprs duxisse iudicare n debere.
Ycere si pprs oelis uidisse sacdote di aut aliq̃ eoq; q̃ monachico
habitu circumamicti s peccante. clamide mea expliceret. et
cooperiem eu. ne ab aliquo uideat. Inquib dendantissime

filii necessario comonemini. ut q̃admodu fide et religio
ne ac honoris paritate ei adequari uidemini. ita quoq;
humilitate atq; deuotione eipsum nichilomin anhelatis.
ita ut in nullo inferiores eos; potiores inuenamini post ex
empla. q̃tale se exhibuit ante talia prs exempla. S; hec q̃de
dixim eautos uos redde cupientes. ut si de dm sacdotib
q̃ iure patres dnis aliq̃d statuit uos audire d̃ sententiam pns
tiub ingratu n infronitu s; pudoratos filios noe imitantes.
patrum de reliquo uereundia segatis. ut affluentia quead
modu et illi benedictione repleri. modante dno meteami
ni. Inde exempla. gg. ad hermannu metensem epm. Regu et

Quis dubitet pncipu patres et magistri sacdotes censent.
sacdotes a regu et pncipu omniu q̃ fideliu patres et magis
tros censen. Homine miserabilis insanie esse cognoscit si filius
patre disciplis magistru s conet subiugare. et iniquis obliga
tionib illiu suie potestati subiece. a quo credit n solu intra s; et
inecliis seligari posse et solui. Inde gelasi pp anastasio impri.

Duoq̃pe Auctoritas sacerdotalis et regalis potestas hm gubnacla
s imperator auguste. qb pncipatu hic mundo regit. auctori regni
tas sacra pontificu et regalis potestas. in quib tanto graui
e pondere sacdotu quanto et p ipsis regib hominu in diuino
s reddituri examine rone. Et post pauca. Nosti itaq; int hec
ex illoq; te pende iudicio. n illos ad tua posse redigi uolun
tate. Ealib q̃ instituis talib q̃; suffultu auctoritatib plenq;
pontificu alii regq; alii impres excomunicauiq;. Nam si
spiritale aliq̃d de pionis pncipu requirit exemplu. beatus iuno
centius pp archadiu imperatore qa sensit ut ses iohis crisostomi
a sua sede pellet excomunicauit. Beat et ambre. licet ses.
n tam unitsat ecclie epe. peulpa que alius sacdotib n adeo
graius uidebat. theodosiu magnu impren excomunicans.
ab ecclia excluserit. q̃ et insuis scriptis ostendit. qd autu n tam
peioris sit plubo q̃ regia potestate ordo sacdotalis; hoc m
pncipiu sui pastoralis scribens. Honor fris et sublimitas spiritalis.
nullis potent comparationib adequari. Si regu fulgori comparet
et pncipu diademata longe erit inferius. quia si plumbi
metallu adauri fulgore comparet. q̃ppe cu uideat regu colla
et pncipu submitti genib sacdotu. et exosculata eoq; dextera.
oronib eoq; ecclesiarum se comunicari. Inde iohis. Imperatores ponti

Si imprs catholicus fieri debent subdere n presesse.
e qd salua pace ipsi dicem. filii e n psul ecclie. Qd enim adreli
gione comperit discere a euentis. n docet. Habere priuilegia potes
tatis suie que administrandis legib publicis diuinitus esse
cuius e et ea beneficia n ingratus. contra dispositione celestis
ordinis nichil usurpet. Ad sacdotes enim dm uoluit q̃ ecclie
disponenda s punere. n ad seculi potestates. quas si fideles
s ecclie suie sacdotib uoluit esse subiectas. Non s uendicet
alienu ius et ministeriu q̃ alteri deputatu e. ne et eu tendat
abrumpi a quo oma instituta s. et ita illi beneficia pug
nare uideat a quo pprium sicuit e potestate. Non a legib
publicis n a potestatib seculi s; a pontificib et sacdotib omis
dis xpiane religionis clericos et sacdotes uoluit ordinari.
et discuti et recipi de errore remanentes. Imperatores xpiani
subdere debent executiones suas ecclesiastici psulib. n preferre.
Inde Hugo de pontificib in ecclam iudicare debe. n est huma
narum legu de talib sententia ferre absq; ecclie pncipatu
estituis pontificib obseq̃ solet pncipes xpianos decretis ecclie
n sua pponere potestate. epis eap subdere pncipe solitu. n de
eoq; capitib iudicare. Inde sanctum imprs coronu et omnem
regia dignitate in urbe romana et italia et in
partib occidentalib aplico cessit. Ita in gestis beati
siluestri que beat pp gelasi in celio. lxx. epoq; a
catholici legib comemorat. et pantiquo usu multas hec

Constantinus impr. iiii. die baptismi sui priuilegiũ romanę ecclę pontifici ẽtulit. ut in toto orbe romano sacẽdotes ita hẽ cap̃ ham. sicẽ iudices regẽt. In hoc priuilegio ita mẽ ecta legit. Vtile iudicam̃ una cũ omnib̃ satrapis nr̃is. & uniuerso senatu. obtimatib̃ ẽ. & cuncto ꝓlo imperio romanę ecclę subiacentu. ut sicẽ beat̃ petrus in terris uicari filii dei uidet̃ ẽ esse. & & pontifices ipsi principis aplorꝫ uicẽ principat̃ potestatẽ amplior̃ terrenę imperialis nr̃ę serenitatis mansuetudo habẽ uidet̃ necessa. a nob̃ nr̃oq; imperio obtineant. eligentes nob̃ ipsi principẽ aplorꝫ t̃ ei uicarios firmos ap̃ dm̃ ẽ patronos. & sicẽ nr̃a ẽ terrena imperialis potentia. ita ei sacẽsam̃ romanã ecclam decreuim̃ ueneranter honorare. & ampliorem̃ nr̃m imperii terreniq; thronii sede sacẽtissimã beati pet̃ glose exaltari. tribuentes ei potestatẽ. & glam̃. & dignitatẽ. atq; uigorẽ. & honorificentiã imperialẽ. atq; decernentes sancim̃. ut principatũ teneant. tam sup. iiii. sedes alexandrinã. anthiocenã. hierosolimitanã. & stantinopolitanã. q̃. & supomnis in universo orbe terrarũ dei ecclas. & pontifex q̃ pro tempore sacẽsẽ romanę ecclę extiterit. celsior & princeps cunctis sacerdotib̃ totius mundi existat. & ei iudicio q̃q; adeultũ dei t̃ fide. canonꝫ t̃ stabilitatẽ peniranda fuerit disponant̃. Et infra. Cęlestis beatorꝫ aplorꝫ pet̃ & pauli pẽtinuatione luminariorꝫ possessionũ ꝑdia ẽtulimus. & reb̃ diuersis eas ditauim̃. & pnam̃ imperialẽ iussionẽ sacrã tam in oriente q̃ in occidente. t̃ & septentrionali & meridiana plaga. uidl̃ in iudea. grecia. asia. tracia. affrica. & italia t̃ diuersis insulis nr̃a largitate eis necessim̃. ea pro tione. ut pmanẽ beatissimi patris nr̃i siluestri sũmi pontificis successorꝫq; ei omnia disponant̃. Et infra. Beato siluestro & omnib̃ successoribꝫ ei de psenti tradim̃ palatiũ imperii nr̃i lateranense. deinde diadema uidl̃ coronã capitis nr̃i. simulq; frigiũ. nec ñ suphumale uidl̃ loriũ. q̃ imperiale circũdare assolet̃ collii. uerũ & clamide purpurea. atq; tunicã coccineam. & omnia imperialia indumenta. seu & dignitatẽ imperialiũ psidentiũ equitũ. & ferente ei & imperialia sceptr̃. simulq; cuncta signa. atq; banna. & diuersa ornamenta imperialia. & omnẽ processionẽ imperialis culminis. & glam̃ potestatis nr̃ę. Vtens & diuersi ordinis reuentissimis clericis sẽcę romanę ecclę seruientib̃ illud culmen singularis potentię & pcellentię habẽ sancim̃. cui amplissim̃ nr̃ senat̃ uidet̃ gla adornari. idẽ patricios ẽsules effici. nec ñ & ceteris dignitatib̃ imperialib̃ eos pmulgam̃ decorari. & sicẽ imperialib̃ exercitib̃ decorata milicia. ita clerũ sẽcę romanę ecclę adornari decreuim̃. & quẽadmodũ imperialis potentia diuersis officiis cubiculariorꝫ nempe & hostiariorꝫ atq; omniũ seruitorꝫ ordinat̃. ita & sam̃ romanã ecclam decorari uolum̃. & ut amplissime pontificale decus pfulgeat decernim̃. & ut clerici eidẽ sẽcę romanę ecclę mapulis & linteaminib̃ candidissimo colore decoratos equos equitent. & sicẽ nr̃i senat̃ caleiam̃is uti cũ udonib̃. i. candido linteamine illustrent̃. & sicẽ celestia sic terrena ad laudẽ dei decorent̃. Ꝑre omnib̃ autẽ licentiã tribuim̃ beato siluestro & successoribꝫ ei ex nr̃o indicio. ut quẽ placat̃ ꝓpo seruo clericare uoluit. & in religioso numero religiosorꝫ eligorꝫ numerare. nullo ex hominib̃ ẽtra eũ psumat̃ supbe agẽ. Decreuim̃ itaq; & hoc ut ipse & successores ei diadema-te uidel̃ corona q̃ ex capite nr̃o illi necessim̃. exauro purissimo & gẽmis pretiosis uti debeant. pho nore beati pet̃. Ipse

vero beatissim̃ ꝓp sup̃ coronã clericat̃ q̃ gerit ad glam̃ beatissimi pet̃ ipsa exauro ñ ẽ passus uti corona. ¶. Frigiũ v candido nitore splendida resurrionẽ dnicã designans ei sacẽtissimo vtica manib̃ nr̃is imposuim̃. & tenentes frenũ eq̃ ipsi principis beati petri stratoris offm̃ illi exhibuim̃. statuentq; eidem frigio omnes ei successores singlariter uti in processionib̃ ad imitationẽ imperii nr̃i. Vnde ut pontificalis apex ñ uilescat. s; magis q̃ terreni imperii dignitas gla & potentia decoret̃. ecce tam palatiũ nr̃m quãq; romanã urbẽ. & omnes ratię siue occidentaliũ regionũ puincias loca ciuitates beatissimo & universali ꝓ siluestro dam̃ atq; relinquim̃. & abeo & a successorib̃ ei p pragmaticũ statutũ decreuim̃ disponenda. atq; iuri sẽcę romanę ecclę cedim̃ pmanenda. Vnde congruũ ꝓspexim̃ nr̃m imperiũ & regni potestatẽ orientalib̃ transferri regionib̃. & in bizantię puincię obtimo loco nomini nr̃o ciuitatẽ edificari. & nr̃m illic constitui imperiũ. quo v principat̃ sacẽdotii & xpianę religionis cap̃ ab imperatore celesti constitutũ ẽ. iustũ ñ ẽ ut illic imperator terreni habeat potestatẽ. Hęc v omnia q̃ p hanc imperialẽ sacrã & palia diuialia decreta statuim̃. & confirmauim̃. usq; in finẽ mundi illibata & incẽcussa pmanẽ decernim̃. Vnde coram deo uiuo q̃ nos regnare pcep̃. & coram tribunali ei iudicio obtestam̃ omnes nr̃os successores imperiq; t̃ cunctos obtimatesq; satrapas. amplissimũq; senatũ. & universũ ꝓlm̃ in toto orbe terrarũ. nẽ & imposterũ. nulli eorꝫ q̃q̃m licere hęc aut confringere t̃ in quoq̃ ẽuellere. Si q̃s autẽ q̃ ñ credim̃ in hoc temerator aut contrarius extiterit. ęternis & ꝑdenationib̃ subiaceat in oder̃. & sc̃os dei principes aplorꝫ petri & pauli in psenti & in futura sentiat̃ iratos. atq; in futuro cẽcremat̃ cũ diabolo & omnib̃ deficiat impius. Hui v imperialis decreti paginã ꝓpria manib̃ roborantes supueneranda corpus beati pet̃ posuim̃. data rome. tertio kal̃ apl̃. stantino augto quat̃ ẽ consule & gallicano. cons. Et hẽ gelasius. Imperialis auctoritas religiose

Sicẽ quãtus parua ciuitas progressũ dispensationis mensura ñ mutat. psentis regni ñ minuit. sic imperialis psentia mensura dispensationis religiosę ñ mutat. Et infra. Semp ẽ effectũ sacẽdotali seruio. de sacẽdotib̃ iudicia pueniunt. Iam q̃ lege eũq; pontifices & sicerote humanitẽ accedente. ñ tam ẽt̃ religionẽ. quam̃ uident̃ a seculari potestate posse pcelli. hẽ martelliñ. ꝓ. maxi

Bonis principis ecclas restaurare. ritus ñ pontifices psęq̃ bonitatis. ac religiosi ẽ ecclas. ritus atq; status restaurare. principis ẽ nouasq; edificare. & di sacẽdotes honorare atq; tueri. Vnde sc̃os aplos eorꝫq; successores sub diuina testatione statuisse pcepisse legim̃ ñ debẽ fieri psentationes. nec infeni fluentationes. nec inuidere laboratib̃ in agro dnico. nec expedire regis dispensatores. ¶. Hoc caplo patent̃ ostendit̃. qd̃ nec imperatori nec cuilibẽ laico licẽ decernere t̃ de electione pontificũ. t̃ de reb̃ ecclasticis. Quecũq; autẽ abeis statuta fuerint p infeni habenda s̃. nisi subscriptione romani pontificis fuerint roborata. Vnde illud honorii augusti ut sup̃ dictũ ẽ vanũ ẽ uidet̃ q̃ ex auctoritatẽ sacrorꝫ canonũ de electione sũmi pontificis decernere tẽptauerit. s; sicẽ ex eodẽ caplo habet̃ ecclę pceb̃ imperator impsuptores uala decernere. sicẽ p defensione fidei quondã decreuisse legunt̃ ne heretici aliq̃d nomine ecclę possident. ab ea autẽ ñ inuitati de reb̃ ecclasticis aliq̃d disponendi ñ habent facultatẽ. Honorii v augusti ñ sua auctoritate. s; beato bonifacio supplicante ecclasticę quiete studet. & pertinaciũ ambitionẽ punire curauit. Vnde idẽ bonifacio epo supplicationis caplam honorio augusto destinauit dicens.

Ecclę meę cui ds nr̃ Cpla bonifacii ad honoriũ augustũ. meũ sacẽdotiũ uob̃ res humanas regendib̃ deputauit nos cura instituit. ne causis ei quãtis adhuc corpi incõmodantur detineat. ꝓpter̃ euenit q̃ sacẽdotib̃ uniuersis & clericis & xpianę plebis pturbationib̃ agitant̃. ap̃ aures xpianissimi principis existimeñ deferr̃. Si ergo ñ ceuis quã oportet euenit. ñ uos id facẽ q̃ cuncta equa ꝛ oderatione cõponitis. s; nos p nr̃am

desidia tacentes uidebim. Quantas quæ & ecclesiæ pastores ualeant admisisse. Eu enim humanis rebus diuinæ cultor religionis dno fauente pundeas. nra culpa erit si in id sub ura qla qua certum est diuinis rebus semp animo pmptiore fauisse firmo & stabili iure custodiat. Qp tot annos seruion sub illis & pncipibus obtinuit. quos nulla nre religionis cura attinxit. i. Lienta seruent. & sub ure impio clementiæ minime quæ s illienta formident. Ipsa enim ecclia deuotione tua xpianissime impr: meo ni quidem sermone s; suo uenabili affectu appellat. qua x. ds nr uere fidei rector & uri gubnator impii s uni desponsata & intacta uirgine seruat. ne aliqs mea patiamini insidiantium pcellarum fluctus illidi. & quieta facie tempestatis insolito tumore tbant. gloriosissime & tnquillissime impr: aliguste. Ipsa v quæ uni disposita & desponsata est una tam mater est ecclia. pietate vam legatione qua fuis sacdotib commisit. appellat. ptita psentiaq: repent. Yob inqit religiosissime impiantibus modo tuit est ipsis. tam fidei do. quam t pncipi xpiano. Ecce enim mt missa int pces suas quas pum felicitate dependit impii. teste ap quem & de eui sede agit seo pet. sollicitis preligionis obseruantia uocib clamat. eu sollicita petitione miscet ofo. ne hos in uanas res solito temptatore, sollicitante semel emissa discordia distrahat. Angestet plurib pncepis xpianissime mat ecclia. ni ap te suarum est secura causarum. & in obpssionib idolorum inimicorum contentionib fide tua diuino cultu parit eu impio florent uiuere. Habet refugium piu tuæ mansuetudinis animum eu suæ religionis uenatione munerum. eu qtqd huic pficiat uos agant. est tantis frib & sacdotib meis pbatissimis uiris. ame & abominib q ecclam facium, legatis. qb psequtib pcam sacræ causa religionis ut in urbe ure mansuetudinis hoc animo quo postulatis annuas in ppetuum statum universalis ecclæ exulatis. Respectu honoris meritus triphator honori ad bonifacium. semp august seo ac uenabili bonifacio pp urbis etnæ. Scripta beatitudinis tuæ debita reuentiæ gtulatione suscepimus. quib recensitis. eqm omni do maximas gras. qd semonia tua post longum meo modu obtatæ reddita diuiem sanitatis. Et ido reitentib uenabilib uiris gaudium nrm sacro apicu adtestatione signam ac pcam. uti estudiamus omnib aplat tuis studiis ac uotis suis circa salute atq impii nrm impendere dignet. Illud autem pietati nre satis placuisse cognoscet. qd semoma tua de ecclarum atq ppli pturbatione sollicita est quæ ut aliq rone ni possit euenire. satis clementia nra credidit et pusu. Denique predicante beatitudine tua id ad eetos clericos noueli uolum pueniret. ut siqd forte religioni tuæ qd ni optam humana sorte eu gerit. sciant omis abambitionib et cessandum. ac si duo pt fas. & cetera. ut sup. ymn. Unde id seruandum est ut omis tranqlla mte & pacificos animos exserentitatis nre admonitione custodiant. nec aliqd seditionis spirationib temptare conent. eu cui sit nulli partium sua studia pfuta. §. Sme signatis apicib ni romanæ ecclæ mos. undecumq legationes suscipe. Yn nicolaus obtissim Romana ni esuerit ecclia sine signatis apicib pp. legatur atq strenuus uri sublimitatis legat. licet nulla epla mutatione iuxta ymsuetudinem antiq nro pontificio detulisse. licet nuq aplice sedi moris fuit absq signatis apicib undecumq legationes suscipere. nos tam uos mitia honorantes. eq gtulate & eloquio illi uendicas cognoscentes assertiones. nichilominus cu & sic detuit suscepimus. & sic ea honestum fuit cecedimus. §Que circa ordinandos s obseruandi. quæ meæ electione diligenter ymdanda. multorum auctoritatib monstrata s. s; qa ueritas rei ninq obscurate mutatione pumne. detetum est sacis canonib ut pcigni ni quinq & eo ampli suos epos fuerint cmndam cirographis. ni ordinent. Unde siluester pp

P.

generali sinodo psidens dixit. Ni qnq epos. lmis designatum trismarinum hominem rinum hominem ad clericatum penes nos mereat gradu suscipiat. ni quinq null suscipiat. & eo ampli epos designat sit cirographis. Item anastasi urbis romæ epe omnib epis. De eode. Trimarinos homines in clericatus honore nemo suscipiat. ni qnq aut eo ampli epos cirographis fuint designati. qa psubrepitione multa solent euenire. Item gg. romanæ ecclæ psul squillantiano epo. De eode. Afros passim & ignaros ad ecclastica ordines tendentes nulla rone suscipias. qa afros alii qde s manichei. alii rebaptizati. pcigni v plurimi in minoribus ordinibus stituti. fortuito res de se ptendisse honores sepe pbati s. Item ex ne dubiano. Zam. Omis q pegre fuint Non s pmouendi ad clerum q peg fuerint baptizati baptizati eo qd eos minime sit cognita uita. placuit ad clerum ni et pmouendos maliemus pumeris. §De primatibus autem quos sup mitione feci quesiti quem gradum in ecclia obtineant. an in quo a patriarchis discedant. Qua obedientia archiepi eis debeant. pmates & patriarche diuisos s nominum. s; eide officii. Ab archiepis qtenus necesse fuerit epi ad pmates appellant. s; a pmatibus ad archiepos appellari ni licet. Debent qq: obedientia pmatibus archiepi monachis quæ s abes iuste fuint imperata. Ynd anacletus pp ait. Quæ obedientia sit exhibenda pmatibus. Puncta multo ante x adventum tpre diuisæ s maxima ex parte & postea ab aplis. & beato clemente pdecessore nro ipsa diuisio renouata est. & in capite omnium puncta ubi duoi pmates legis erant. ac pma iudiciaria potestas. adq q predicas euntes comorabant qndo es necesse erat. qa ad aula imperatoris regum efugere ni potant. Et qb pmissum ni erat. Fugiebant, pobpssionibus et inuitis suis ipsosq appellabant quens opus erat. sic in lege eos pceptum erat. Ipsis qq. meuntibus et locis nris patriarchis ac pmates qui una forma tenent licet diuisa sint nomina legis diuinæ & ecclasticæ poni & ecclesiis. ad quos epi si necesse fuerit fugent. eosq appellarent. & ipso nomine pmatum fruerent. Reliquæ v metropolitanæ euntes quæ minores iudices habebat. licet maiores comites eis habeant metropolitanos suos q podiens iuste obedirent pmatibus. sic & in legibus seti olim ordinatum erat. q ni pmatum s; aut metropolitanos aut archiepos nomine fruerent. Item antiq. innocent Nulli archiepi pmates uocent. pmates ni q pmas sedes tenent. nisi illi q pmas tenent sedes. quarum epos apli eos q; successores regulariter patriarchas et pmates et constituit. nisi aliqua agris deneeps, vtat. eu necesse sit pmultitudine pmates statuit. Reliqui metropolitani nominent q alias metropolis tenent. Item ex ne affricano. Princeps et sum sacdotum ni appellet primæ sedis epe. primæ sedis epe ni appellet pnceps primæ sedis eps. sacdotum aut sum sacdos. aut aliqd huimodi. s; tantum pmæ sedis epe. universalis autem nec & romanus pontifex appellet. Unde pelagius pp. omnibus epis. Nec & ia romanus pontifex universalis est Nullus patriarcharum universalitatis uocabulo umq utat appellando. quia si un patriarcha universalis dr: patriarcharum nom ceteris derogat. s; absit hoc a fidelibus ni s uelle quem ia arripere unde honore fratrum suos iminuere exqinitula cuiq parte uideat. Quappe caritas una nomine umq suis ineplis universale nomine. ne s debitum subtrahat. cu alti honore offert indebitum. Item gg. eulogio patriarche alexandrino. de eodem. Ecce impsationem eplæ q ad me ipsum q phibui diuersitas. supbe appellationis uerbum universale me pp dicens ipme curastis. qd pero mi dulcissima sctas una ulte ni faciat. qa uos subtrahit. qd alteri plus q ro exigit pbet. Ego ni uerbis quero pspari s; moribus. nec honore et deputo. in quo frs meos honorem suum pde cognosco. Meus nam est honor: universalis ecclæ. ms honor est frum meorum solidum uigor. Te ego honorat sum. cu singlis qbq;

honor debitus ñ negat. Si enim vniuersalis me ꝑ uia scitas
dicit negat se hoc esse. q̃ me fatet universu. S; absit hoc.
Recedant uerba quę unitatem infamant. caritatem uulne
rant. ¶ Ꝗ ꝓs autem ordinari ante pallium acceptum. nec
archiepo. nec ꝑman. nec patarche licere. Qd ex auctorita
te pelagii ꝑp. licere miñ euidenter datur intelligi. Ait enim
pelagius ꝑp. Infra tres mses fidei suę exponere & pallium postulare
Quo quidem metropolitanorum fidei suę secdm romanam ecclam metropo
ꝓsca. Consuetudinem sedis sedi apliee exponere decretantes usum tra
pallii neq; expetiunt neq; petiunt. ac ꝑ hoc epoꝝ Ose ni
cratio uiduatis ecclis ñ sine periculo prelatur. placuit. ut stu
q̃sq; metropolitanus ultra tres mses Consecrationis ad fidei suę de
exponendam palliumq; suscipiendum ad aplicam sedem ñ miserit. mis.
comissa s̃ carent dignitate. sitq; licentia metropolitanis
alius post sedam & tertiam commonitionem uiduatis ecclis
eum Consilio romani pontificis ordinando epos subuenire. Si v
Consecrandi epi negligentia pueniat. ut ultra tres mses ecclam
uiduata consistat. communione puet. quo usq; aut loco cedat.
aut ẽsecrandum se offerre ñ desinat. Qd si ultra. v. mses pseuera
negligentia retinent uiduatam ecclam neq; ibi neq; alibi
ẽsecrationis donum percipiat. immo metropolitani sui iudicio
cedat. Ita q̃ q̃. brunichildę regine. Honor pallii ñ det ñ
Prisca Consuetudo obtinuit. meritis exigentibus. & forte poste
ut honor pallii ñ exigentibus causarum meritis & tempo.
forte postulantis dari ñ debeat. ¶ C causarum v̄ merita
accipiendi s̃. ut is qui postulat mereat accipere & fidei
suę pfessionem pri iuramento confirmare. & aplicis decretis
atq; sinodalibus statutis se obediturum nichilomiñ uoueat.
Pallio autem ñ ñ certis diebus & in ecclam ad missarum solle
nia cuiq; pene metropolitano uti licebit. Vnde iohis epo
gilibto agrippinensi epo. Nisi post esuetam fidei pfessionem
prius t̃ pallium ne esse nequim. pallium dari ñ debere.
qa fidei tuę pagina miñ q̃. oportet Consuetudinem copim. cum
uideat nullam in ea sacrum universalium sinodorum inquibus fidei
nrę simbolum canet. nec decretalium pontificum roma
norum ẽstruitur. sedm morem fecis mentionem. Sed nec illa
ꝑa subsepione munieris. nec aliq; quę hanc iure iuran
do firmare miseras. Item q̃q̃. a regio epo francorum. q̃ pallium
Inea sinodo quam ꝓ fidei accipere p illicita a se amoue pmittat.
simoniaca hęresim pfitem & coepm nrm̃ magnum decretum
cãgari. certitudinem uiam uolum̃ mittere. atq; eadem fri ita pallium
q̃ transmisim̃ tbuisi pri se pmiserit illicita quę plurium
p diffinitionem sinodi a sea ecclia remouere. de qua sinodo
omnem nobis subtulit ordinem tuam fratrum uolum̃ scriptis
discurrentibus nunciare. ut ipse eum nobis certas ualde cepta
ẽ nos reddat de omnibus certiores. Iohis uigilio epo arelatensi.
Pallium t̃ Non ñ admissarum sollemnia archiepis uti pallio licere.
transmisim̃. quo fratrum tuam in ecclam ad sola missarum
sollemnia utatur. Item iohis epo rauennati. De eodem. C omnem morem
ecclasticum ẽ si ñ patientissime toleratur q̃ a nobis absit & in
iusta correptio. Et infra. Illud fr̃ keme t̃ ñ putam ignoui.
q̃ ꝑpe de nullo metropolitano in q̃libet mundi partibus sit
auditum. ext missarum tẽp usum s̃ pallii uendicasse. Qd bene
hanc Consuetudinem genialis ecclę nouerunt. unis nobis mani
festissimis significastis epis. quibus ꝑceptum beatę memorię
decessoris nri iohis. ꝑp. nobis in subditis transmisistis. adnexum
etiamens. omis Consuetudines ex priuilegio decessoris nri ecclę
sias uobis uiręq; ecclę debere seruari. Sed mirum q̃ alia ee
genialis ecclę esuetudinem postq̃ ea quę genius uobis expri
uilegio uendicatis. Nulla q̃ nobis in hac re ut arbitram̃ po
terit remanere dubietas. Aut enim mos omium metropolitanorum
& a tua ẽ fratrum suando. aut si tuę ecclę aliq; specialiter
dicis ee cessum ꝑceptum esse a pontibus romanę
urbis pontificibus q̃ hęc rauennatis ecclę sint Concessa a nobis
oportere ostendi. Qd si hoc ñ ostendit. restat. postq̃ talia age
neq; Consuetudine genialis neq; priuilegio uendicas. usurpasse
te cognoscis q̃ fecisti. & infra. Decorari pallio uolum̃. forsan
moribus indecoris. dum nichil in epali ceruice splendidis fulgere
quam humilitas. Oportere q̃ fratrum tuam. si honores suos s
quibuslibet argumentis stabilis ꝓponunt ñtre defendere. aut ge
nealitatis usum ex ñ scripto sequi. aut ex scripto priuilegium
se tueri. Qd si postremo nichil hoꝝ ẽ. alius metropolitanus
hui te ꝓbere nolum̃ ꝓsumptionis exemplum. ¶ Priuilegia
quoq; semp cum usu pallii debent ẽcedi. Vnde id. q̃q̃. suagio
epo augustidunensi. Rationis ordo omino nos admonet.
ut cum usu pallii aliq; largiri priuilegia debeam̃. S; quo cum
honoris augmento cura q̃q; sollicitudinis debere exercere
ut cultum uestium actionis quoq; ornamenta cueniant oportere.
ut eniteus in cuncis studiis se una fratris exerceat. & cura
subiectorum actus sit uigilans. Iohi epo. primę iustiniani
illirici. Vsus pallii ẽcedit. & antiq; priuilegia innouant.
Pallium uobis ex more transmisim̃. & uices uos aplicę sedis
agere mereta innouatione decernim̃. Idem epis epiri. ¶ eod.
Scriptorum uorum insinuatio fis kmi patefecit. andream
comedianę euitatis enim do ꝓprio sollemnit ordinatum.
cum pallium nos direxisse cognoscere. atq; cuncta priuilegia
ẽcessisse. quę ꝑdecessores nri ei ꝑdecessoribus ẽtulerunt.
¶ In una autem puinea duo metropolitani ee ñ debent. sic
in calcedonensi concilio statutum ẽ. Duo metropolitani in una eadem
Peruenit ad nos q̃ q̃dam ꝑter puinea ee non possunt.
ecclasticas ordinationes affectantes potestatem ꝓpragma
ticum sacrum una puinea in duas diuidant. & ex hoc mitten
tur duo metropolitani epi in una eademq; puinea ee. Statu
it q̃q̃ sca sinod denceps nichil tale adiptari a quolibet epo.
eos v̄ q̃ aliquid tale adiptauerint eadem de ꝓpo gradu.
Item q̃q̃. iohi corinthiorum epo. De eodem. Nouit fratrum
quia pri pallium ñ dato comodo ñ dabatur. Qd qua in
congruum erat. facto concilio ante corpus beati petri aplorum
principis. tam de hoc quam ꝑ ordinationibus aliqd accipere
sub districta interdictione uetum̃. Oportere q̃. ut neq;
p comodum neq; p gratiam aut quorum da supplicationem
aliqs ad sacros ordines ẽsecratus t̃ pmittatis adduci. Item
q̃q̃. iohi epo rauennati. De eodem. Non mutu ꝓpis ẽ mutualiter
q̃ quedam nobis de tua fratrum fuerant nuntiata. de quibus
uobis uenientes illuc castorio notario sedis cum do auctore
ꝓsidem ecclę subtulit nos t̃ iudicasse memini. Fuerunt nam̃q;
ad nos quedam in ecclia una ꝓ Consuetudinis atq; humilitatis
tramite geni. quę sola vbi nostis ẽ officium sacerdotalis t̃ erectio.
Quę si sapiam una t̃ mansuete t̃ cum epali suscepisse & studio. ñ
de illis accendi debuerat. s; oportuerat hęc eadem cum gratia
actione corrigere. Con̄t morem q̃ ꝑpe ecclasticum ẽ. si ñ patientis
sime toleratur q̃ a nobis absit & iniusta correctio.
Haeten de electione & ordinatione clicorum tractatum.
ne ad simoniacorum ordinationes transeam̃. & ut fa
cile liquetur q̃d sup hanc heresim scorum patrum decretum
auctoritas. causa deducat in medium. cui negotium & q̃
scuerit a simoniacis ordinatus. & de ignorant a symoni
acis consecratus. & de ordinationibus quę p precium
fuerunt constitute continent. FINITVR. I. PARS.

IncIPIT PRIMA CAUSA.

VIDA HABENS
filiū obtulit eum
drassimo cenobio,
exactus ab abbate & affīb
decē libras solut ut filius
susepet ipso tñ beneficio
etatis hoc ignorante creuit
puer & p merenta tēpor & offi
cior adumle etatē ysacdotii ꝗdū pue-
ritie exinde

suffragantibus meritis

in qm eligit. Inuenientes obsequio & paternis pcib. data
qq; pecunia eundē ex chiliarcis archiepi cōferat iste in antiqua
ten. nesciēs patrīm obsequii & oblate pecunie pcedente v tpe
ñ nullos p pecuniā ordinauit. qbdā gratis benedictione sacē
dotale dedit. tandē ap metropolitanū suū accusat & iuenius.
sententiā in se damnationis accepit. Hic primū qr. an sit
pecēm emere spualia. Sed do an p ingressu ecclē sit exigen
da pecunia. t si exacta fuerit an sit psoluenda. Tertio. an
ingressū t pbendas ecclē emē sit simoniacū. Quarto. an sit
ille reus erimis. q eo ignorante pat admisit. Quinto.
an liceat ei ē in ecla. t fungi ea ordinatione quā patrīa pe
cunia ē assecutus. Sexto. an illi qui abeo iam simoniaco
ignorant ordinati s sint abiciendi. aut non. Septimo. si
retineant suc hēsi sit recipiend in eādē dignitate. t non.
Qd aut spualia emere pecēm sit. plurē multoq; auctoritati
bus. Ait enī leo pp. Simoniaci grām ñ pstant quā uendere
Grā si ñ gratis dat t accipit. grā ñ ē. Simoniaci quequunt
aut ñ gratis accipiunt. Igit grām g maxime in ecclasticis or
dinib oprat ñ accipiunt. Si aut ñ accipiunt ñ hnt. si aut ñ hnt.
nec g tis. nec ingratis eamq; dare possunt. Qd g dant. Profecto qd
hnt. Quid aut habent. Spm utiq; ñ dacen. Quom hoc pbam. Qa
si spe ueritatis testante ipsa ueritate deq; pecdit gtis accipit.
peul dubio spis ñ dacen ē eumet. qa gratis ñ accipit. Ite gg.
siagrio epo augustidunensi. Inanit sacdos dr. quicūq; si-
Quicūq; studē pēn datione sacrū monitaci ordinatur.
ordinē pepe sacdos ñ ē. s; inanit tamū in diei ēcupisent. Ite
in registro. Spoliet honore. qa ecclam p pecuniā obtinē.
Pbr si ecclam p pecuniā obtinuerit. ñ solū ecla priuet.
s; & sacdotii honore spoliet. qa altare & decimas & spm sēm
uende t eme simoniacā hereśim ē. nullī fideliū ignorat. Ide.
Benedictio illi in maledictione ꝑuertet. qui adhoc ut fiat here
ticus pmouet. Ide in eode. Partē habebit cū simone qa ēta si
Quisquis p pecuniā ordinat. adhoc monitaci uehēnt ñ exarsit.
ut fiat hereticus pmouet. Quisq; g. ꝑ sy monitaci & neoph
torū heresi. posthei sui loco uehēnter ñ exarsent. cū ecse non
dubitē habituri portionē. qa prius cōmisit hoc piaculi flagi
cium. Ite gelasius pp. Simonis damnatio dantē parit & accipi
Quos existerent indigios meritis sacra mereatos ē ente muoluit.
pēo dignitate. cunctos oportē arceri. ñ sine pīculo facin tale
patrantes. qa dantē parit & accipientē damnatio simonis quā
sacra lectio testat inuoluit. Ite ambre. in libro pastorali.
Reputant quā plurimi anathematis sententia damnat. qui simo
negociatione muneris mercari uelle grām spe niaci ordinat.
sci. dū illi pecū donant ut pontificalis ordinis sublimitatem
accipiant. oblitī ūbor petri qa dicē ad symonē. Pecunia tua tecū
sit in pdictione. qa existimasti donū di pecunia possidē. Inde
qa & usitatū ē tantū malū. & maior frequentē extat mucro
ne succisū. nos qq; huic uulneri caneqoso ignitū q supē adhe
rentiis ferrū. decernentes omino. ut qtūq; deinceps p accipi

enda diuini dignitate dom qlibē pmiū deuitē fuerit ob
tulisse. ex eodē tpe se nouerit anathematis obprio ēdemnatū.
atq; a participatione corpis & sanguinis xpi alienū. exq
illū ēstat execrabile ꝛ ppetrasse flagicū. qd si aliqs ei aceu
sator extiterit. ille qhe ordinē munerū fuerit datione luerat.
& suscepta honoris gradu pucē. & in monasterio sub penni
penitentia tradit. Illi v qhac causa munerū acceptores ex
titerint. si clerici fuerint. honoris sui amissione multentur.
si v laici. ppetuo anathemati ēdenent. Ite ex gest calcedonensi.
Siquis eps Damnat eps. qui ppecuniam ordinationē facit.
ppecuniā ordinationē fecit. & subpēo redegerit spe sēi grām
que vendi ñ pot. ordinauitq; ppecuniā pbrm aut diaconē
t quēlibē de his qui cognominat uel ero pmouerit. & dis
pensatorē aut defensorē t quēlibē q subiect ē regle psui tur
pissimi lucri cōmodo. si cui hoc adcptam pbatū fuerit. ꝑ
grad periculo subiacebit. & q ordinat ē nichil ex hac ordinatio
ne t pmotione que ē p negocatione facta pficiat. s; sit alien
a dignitate t sollicitudine quā pecunis acqsiuit. Siquis v
mediator tam turpib & nefandis datis t acceptis extiterit.
siqdē clericē fuerit. a pio gradu decidat. si v laicē anathemati
tenit. Ite ex vii. sinodo. a sacdotio sit alien q p pecunias ordinat.
Qui p pecunias quēq; cōstituit t abatio psedē. Nec ordinari
alien a sacdotio sit. Ite ex latrensi pp. nec pmoui in ecla di p pe
Scōs patrū exēpla sequentes. & officii nri cumā aliqs uel
debito inmouantes. ordinari quēq; p pecuniā in ecla dri t
pmoueri. auctoritate sedis aplice modis omib phibem. Siqs
v in ecla ordinationē t pmotionē talē acqsierit. acqsita
pri careat dignitate. Ite gregor nazanzenus. De eodem.
Qui studē donū di pēo mercari. in sac ordine nulla rōne de
cetio pmanē aut retineri posse dubiū ñ ē. & acōmunione
modis omib talis abscidat. Nam spe sēi donū pēo cōparī. qd
aliud ē quā capitale enim & simoniaca heresis. Qd quā detesta
biliter in utroq; testamto uindicatū sit. multoq; exēplis
facile apparet. Nēi grām sanitatis naaman siro uendidit. eande
grām sanitatis helisei uindicante legis fidē amisit. Iudas
omniū redēptorē uendidit. mox laqueo suspensus eande grām
redēptionis ñ obtinuit. & merito. qa nemo pot retinere qd
uendidit. Simon & mag eū eande spe sēi grām emere uellē.
dānationis suē sententiā apē audiuit. Pecunia tua tecū
sit in pdictione qa donū di existimasti pecunia possidere. Inde
& ut uendentes & ementes hui grīe exptes ostendē. cunctos pecōres
p grām in tēplo dimisit. singlariter uendentes & emētes increpans
& flagellans de tēplo eiecit. in q uenditores & emptores suos
grā spe sēi ēstat ē destructos & uacuos. Quos enī ꝛ eiecit de
tēplo. nūqd spe ꝛ facie s tēpli. Ite gg. Simoniaci sacdotes
Quicūq; sacros ordines uendunt aut emunt. ē ñ possunt.
sacdotes ē ñ possunt. Inde septū ē anatha dandi. anatha
accipiendi. hī ē simoniaca heresis. Quom g si anatha s & sēi
ñ s. sēificare alios possunt. & cū in xpi corpe ñ sint. qm ꝛ corp
tradē t accipe possunt. Qui maledictus ē. benedicē qm potest.
Ide. cū liquent hanc hesim ante oma radice pestifera subrepsisse
atq; in ipsa sua origine aplica ē detestatione dānata. cur
ñ cauet. cur ñ ppendit. qa benedictio illi in maledictionē cōtuit.
q adhoc ut fiat heretic pmouet. Ite ambre. de ministeris.
Cum ordinaret. Qui pēo ordinat. lepra ñ officiū confert.
epe. q dedit aurū fuit. q pdidit anima fuit. cū alū ordinare
q accepit aurū fuit. q dedit lep fuit. Ite grām cū ordinaretis
ñ suscepisti. qa gratuito eā ñ meruisti. Ite de ecli. Euro turpē
seqt lep mercede. & pecunia male quesita. corp animāq; cōma
culat. Videt quia facto auctoris successio damnat heredis.
Inexpiabilis ē enī uendi culpa ministeri. & uindicta grīe
celestis transit in posteros. Denq; moabitis & ceū ñ intrabunt

mecdm dñi usq; mtiā & quartā geñationē tamdiu ui
dere ut simplices inūpuerī donec culpā auerroy multa
plicis successio geñationis abolere. S; cū illi q̄m dñm idola-
trię errore deliquerī in quarta geñatione uideant ēe
multan. pfecto duplicior uidet sententia qua reli semen usq;
mętnū peripiratare hīdi ppbica auctoritate damnat. pre-
sertimcū dñs nr ihc xpc p lauacē regeñationē omib re
missionē peccoy dedit. Cur q̄ reli sem mętnū damnat. nisi
ut uideoy mag sem q̄ geñis intelligas. Sic enī q̄ filii pmissi
onis s existimant in bonū semen. ita & q̄ erroris s existi-
mant in sem malū. Nam & iudei ex patre diabolo s. non
utiq; carnis successione s; ēminis. Ergo omis cupidi. omis
auari reli lepra cū diuitiis suis possident. & male q̄sita
mercede ñtam patrimonii facultatē quā thesaurū ēminis
ēgregauerī externo supplicio & breui fructu. § Qui q̄
auctoritate leonis pp. simoniaci ñ ñ spm mendaci accipi
unt. sedm gregoriū ap simoniacos sacdotū ñ subsistit.
benedictio eoy in maledictionē ēuertit. manē ap eos
anathema dandi & accipiendi. cū sci ñ sint. nec in xpi corpe
ēstitui. cū sint maledicti. nec sēficare alios possunt. nec
corp xpi trade t accipe. nec benedicē alios ualent. sedm
ambrm ⁊ anathematis opprobrio ēdemnant. atq; a parti
cipatione corpis & sanguinis xpi alienant. cū accipiat
aurū & lepra det. cū mexpiabilis sit culpa uendi mini
teri. sedm calcedonense ēcilij ex tali ordinatione nichil
pficē iudicant. sedm gelasiū dānatione simonis imuol
uunt. sedm gregoriū nāzanzenū in sac ordine pmanere
aut reuocari nulla fone possunt. ab heliseo lep pfundun
tur: apostolo impdictione damnant. ax ū de tēplo eiciunt.
quid aliud simoniae simoniaco pot ēferre in sua ordina
tione. nisi q̄ innocentī de ceūs hereticis testat dicens.

Qui pfectionē Qui pfectionē spe ñ hīnt ipsā dare ñ possunt.
spe q̄. accepūt pdiderī ñ dare ei plenitudinē possunt.
qui maxime oppat in ordinationib quē psuā pfidiam
pdiderī ēt iterū. Qui honorē ñ habuit. honorē dare ñ po
tuit. nec ille aliq̄d accepit. q̄a mch erat in damnat. s; dā-
nationē quā habuit p prauā man impositionē dedit. Id.

Ueritū ē Simoniae p psuā man ipositionē ñ ofectionē s; dānatio
ad tēlā questionē. quę psui difficultate longiorē nē pstat.
exigit disputationē. cū nos dicam abhereticis ordinatū
uulneratū pullā man impositionē habē cap. ubi uulnus
infixū ē. medicina adhibenda ē. qua possit accipe sani
tatē. Quę sanitas post uulnī secuta sine cicatrice ēē non
potest. atq; ubi penitentię remediū necessariū ē illic
ordinationis honore locū habē ñ posse decernimus. Nā
sicut legit qui tetigit immundū immund erit. q̄m ei
tribuetur: q̄ mundicia & puritas ēsueuit accipe. s; ecēta
asserit. cū qui honorē amisit honorē dare ñ posse. nec illū
aliq̄. accepisse. q̄a mchil in damnē erat. q̄ ille possit accipe
aequiesam & uerū ē certe. q̄a q̄ ñ habuit dare ñ potuit.
damnationē utiq; quā habuit p prauā man impositio
nem dedit. & q̄ particeps factus ē damnati. quom debe
at honorē accipe inuenire ñ possū. s; dr uera & iusta le
gitimi sacdotis benedictio auferre omne uitiū q̄ auiti
oso fuerat ingestum. Ergo si ita ē applicent ad ordinatio
nē sacrilegi. atq; omiū criminū rei. q̄a benedictione or
dinationis ēmna t uitia putent auferi. null sit peni
tentię loc. q̄a id pot prestare ordinatio. q̄ longa satisfac-
tio prestare ēsueuit. s; nīę lex ecclę uetentib abhere
tics. q̄ tīn illic baptizati s p manus impositionē laicā tīm
tribuere cōmunionē ēsueuit. nec exhis aliquē in clericū
officiū t exuguū subrogare. § Sed obiecit. alii heretici
a fide exorbitant. simoniaci autē & si grām spe sci uenale
putent. tam a fide ñ s alieni. atq; ido q̄ ab innocentio de ceūs
hereticis decernit. non uale ēsequent de illis intelligi. Ilis
ita respondet. Simoniaci & si fidē tenē uideant. infideli
tatis tam pdictioni subiciunt. Unde ambr. in primo libro de
penitentia ad nouatianū scribens dicē. Simoniaci fidi inte
Petrus cū simon magicę artis ēsuetudine gratiē ñ habere
deprauatus putasse q̄ grām xpi p impositionē manus. & in
fusionē spe pecunia cōparare. ait. Non ē t sors neq; pars in hac
fide. q̄a cor tuū ñ ē rectū ap dñm. Iudes q̄ hic magica arte &
uanitate blasphemantē in spu sco aplica auctoritate ēdem-
nat. & eo magis q̄ pura ēsuetudū fidi ñ habebat. Item gg. in
Cum omis auaricia Simoniae infidli ē pbat. ⁊ registro.
idoloy seruit sit. quisq; hanc & maxime in dandis ecclia
ei honoribus uigilant ñ pcauē. infidelitatis pdictioni subiect
& cū sitinere fidē q̄ negligit uideat. Item ex epla thomasii cōstan-
tinopolitani epi. missa papę adriano. Simoniacoy hēsis ceūs
Hos q̄ p pecunia man imposuerī damnabilior ē pbatur.
t imponunt. petrus diuin apls cui cathedra soruta ē sētas uia
tamq̄ simonē magū deponit. Tolerabilior enī ē macedonii
& eoy q̄ circa ipsū s sci spis impugnatoy impia heresis. Illi enī
creaturā & seruū dñi patris & filii spm sem deliramdo fatent. Iste
⁊ eundē spm efficiunt seruū. Omis enī dns q̄ habē si uult
uendit. siue seruū. siue aliq̄d aliud eoy quę possidē. Similit
& q̄ emit dns ei uolens ēē q̄ emerit p pecū pecunię illud acqrit.
ita & hi q̄ hanc iniquā actionē opant detrahunt spū sco.
equalit peccantes nisi q̄ blasphemauerī dicentes xpm inbecille
bub ēē demonia. atq; ut ueri dicam iude cōpant pditori.
q̄ iudei dñi occisoribus xpm uendidit. cū q̄ spe ses q̄ substantialis
sit xpo. ēdē ipsi portionis erunt. & peiuldubio mei ñ ē grā
spe sci. i. sacdotii sētas. Genialis distinctio in hoc & in similib.
nā q̄ ñ accepērī ñ hīnt. sal ñ digne hīnt: Vel ñ habent. aut non
ēsertant. sicut formā ecclę aut accepunt. aut dare uoluerī.
Aut cū petrus simoni. Non ē t pars: neq; sors in sermone isto. q̄a
existimasti donū dñi pecunia possidē. Nam & uicesim nonus canon
scoy aplorū. & act eorūdē. & tertī & quart libri regnoy. alienū
omino a sacdotio pnunciant cū q̄ aliqndo dedit t accepit
pecuniā maliq̄ tēpe. siue ante ipositionē man. siue post in
positionē accipe cū ē qndoeūq; accipe. Item ex syl bra carensi
Placuit Et q̄ dat & q̄ accipit ut ordines sac pstent. anathe sedo. mu
ut de ordinatione clericoy epi munā nulla suscipiant. sit.
s; sic sēptū ē. q̄ gratis donante dō accipiunt gratis dent. Non
aliq̄ pcio dñi grā & impositio manuū uenundet. q̄a antiqua
diffinitio patrū ita de ecclasticis ordinationib statuit dicē.
Anathema sit dantī & accipienti. Pterea q̄a aliqtū multis
sceleribus t dedit obnuti. sco altario indigne ministrantes. ñ hoc
testimonio bonoy opū s; pfusione munerū obtinent.
oportē ñ p grām munerū s; p diligentē pri discussionē
deinde p multoy testimoniū clericos ordinare. § Ex hac
auctoritate ambrosii & gregorii patē q̄ simoniaci sic &
alii heretici a fide exorbitant. & ido ēsequent de illis intelli
gitur. q̄ & de aliis decernit. Item. Obponit q̄ pbia donū spe sci
est. hec autē in ueteri testamto a sēis pphis uendi ēsueuerat.
unde saul ad samuelē p quatuor annorū expectando ñ ñ cū munē
re pstitit. Yxor & hieroboam ad hominē dñi ñ ñ cū munere
accessit. Item xpc a iuda uendit aureola sequi sanauit.
Exemplo itaq; saulis & uxoris hieroboam patē. q̄ donū
spe sci emē t uendē ñ ē peccm. Exēplo ⁊ liquē. q̄ spe ses &
si iniuste a simoniacis uenalis putet. uirtutis tīn suę non
obliuiscet. nec desinit effectū suę grię & uendit prestare.
s; de pphia beat iesu in michea cōpetenter soluit. malos
tīn accepisse & ñ bonos denunciant. Mali pphę ñ boni pphi
Suendebant

·CA·

Oueces igit ea mmunerib iudicabant. sacdotes ea mmcede
respondebant. & pphe ea impecunia diuinabant. & sup
dnm requescebant dicentes. Nonne dns e inno. non uen
ent sup nos mala. Ideco ppt uos syon qsi ager arabit. & hie
rusale ut custodia pomeri erit. Nemo ambigat hiertin
ppt scelera que in hoc capto legunt subuersam fuisse. Et
paulo post. Poterat petrus simoni mago uende d petebat.
imo poterat simulare uende. Spe enim ses nec uendi nec
emi potest; oblata pecunia eu offerente damnauit. Ne ex
moueat quegq illud d in pmo libro regnoq legim saulem
uolente ire ad samuele dixisse puero suo adeu se ire n posse.
qa pceu in manu mea n e & adiecit. quarta pars sicli in
manu mea e hanc dabo uiro di. & adnunciabit nobis uia nram.
Non enim septu e d samuel accepit. aut d illi obtulerint. qn
potu pascunt appha. S; fac eu accepisse. stipes magis esti-
-mande s tabnaculi. qua munera pphe. Siclus enim. xx. obo
los habe. Quarta pars d sicli. v. s oboli. Nn q sacdotes si uo
lunt uende pphiam & columbu in kathedris suis ponere.
qs dns flagello subuertit. v. tn oboloq sunt mcede pcentu.
qui uuna non pceu uillaru s; v. obolos accipent. Hoc ipsum
sonat in teio regnoq lib de uxore hieroboam ad hominem
di pgente que n nisi. x. panes obtulit & crustula. & uas mel-
-lis. Hec magis insupt pphe q munera pphe reputanda s.
Iie & potuerunt hi qad aniolos ire esuientant ex mala eoq
esuetudine idipsu existimasse de pphis. & uoluisse ses uins
offerre. d diuinis offerre esuiant. Vnde in qrto libro regu
legit d helisaeus uenit damasci. & benadab rex sine egrtabat.
Nuntiauerq ei dicentes. Venit uir di huc. Ait rex ad azahel.
Tolle tecu munera. & uade occursu uiri di. & esule dnm
per eu dicens. Si euade de infirmitate hac poto. Iuit q azahel
in occursu uiri di. habens secu muna & oma bona damasci.
onera. xl. camelorq. s; n s credendi accepisse. sic de eode helisaeo
legit d neaman mundatus a lepra obtulit ei muna dicens.
Obsecro ut accipias benedictione a seruo tuo. At ille respdit.
Viuit dns ante eu cui esteti sto. qa n accipia. Cuq uim fa
cere. penit n acquiuit. Id mede. Nunqua diuinatio in
bona parte accipit. Videbant quidi s et pphe s; qa pecu
nia accipiebant. pphia eoq facta e diuinatio. Cum
q sedm ieim. boni pphe n muna pphie accipiebant s; sti
pes tabnacli. malis aut qa accipiebant. pphia q di donu
uidebat in diuinatione q diabolica e euertebat. qd aliud
intelligit. n qa simoniacis d supi dieru e nulla spualis
gra cooperat. eu enim insacmtis neq; q plantat neq; q rigat
sit aliqd. s; q mertu dat ds. quis oprat mes si ds q mere
mentu dat mes n luce. s; e oeiosus. Ite d dr de x. d sic xpe
uenditus restituit auriculam malcho. & fec miracula. sic
& spe ses posse uendi. & in ipsa uenditione sua gram
opari. Non ual hec similitudo. Non enim oprat hoc spe ses
spualit in pfidis mercimoniis auaricie. d xpe gessit corpa
liter certa causa misteri. ad exemplu patientie. Si enim omni-
-faria e similitudo eu credat posse uendi ut xpe. credat
& spe ses posse crucifigi. d impossibile e. pot & intelligi
ut a similitudine n recedam. d sic xpe uendit n uendi
tori l emti s; eis q nescientes aderant dona gre e tulit. p qb
& in cruce supplicauit. sic & spe ses n uendentu l emtu s; his
q de manib eoq ignorantia ducti sacamta dnica accipi
unt. suq gre effectu largiri phat. Ite obiect. d si malu sit
ecclastica emere tn sepe sinistra pncipia ad felices puen
unt exitus. ut iacob p subplantatione puenit ad benedic-
-tione. ut sepe quq lepsa manu [illegible] serit. munda tn
mentu ut ex adulterino cubitu [illegible] pulchra soboles
nasci. sic & pecunia quq p simonia acquirit felice hit exitu.
eu pauperib pfuta erogat. S; nichil hoq symoniaci patiemat.
Ait enim leo ad mauros epos. Quq malo inchoant pncipio.
Principatus que aut sedito n bono pagunt exitu.
exterrit aut ambitus occupauit. & simoniib aut acib
n offendit. ipsi tam mitu sui e pnitos exemplo. & diffi
cile e ut bono pagant exitu. quq malo s inchoata
pncipio. Ite qq. anthioceno epo. Non supedificat bonu op. u
Cum paulus dicat fundamtu aliud x n fuit fundamtu.
nemo pot pone pt id d positu e d e xpe ihc. e sequent
phat qa vbi xpe n e fundamtu. nullu boni opis e sup
edificu. Id siagrio epo. N pote fieri elemosina ex pecunia
Non e putanda elemosina si pauperib symoniace acqsita.
dispense. d ex illicitis reb acquit. qa q hac intentione
male accip. ut bene dispensa. quat potu qua iuuet.
Vnd & certu e. d & si monastia l xenodochia. uel quid
aliud ex pecunia quq ex sacris ordinib dat estruantur:
n pficiat mercedi. Ne q sub obtentu elemosine eu peccato
aliqd studeant accipe. phibe septa dicens. Hostie impioq
abhominabiles s. quq offerunt ex scele. Quicqd enim in
di sacrificio ex scele offert. ompis di n placat immundam
s; irritat. Hinc rursus septu e Honora dnm de tuis iustis laboribus.
Qui q male tollit ut qsi bene pbeat. etat sine dubio. qa dnm
n honorat. Hinc qq; dr psalmo ne. Qui offert sacrificiu de suba
pauperis. ac si uiciam e filiu in espectu patris. Quant aute dolor
sit patris. ppendam. si in ei espectu filio uiciam et. & hic facile
cognoscit. quant ap dm dolor exasperat. quando a sacrificiu ex
rapina tribuit. Hymis q declinandu e sub obtentu elemosine
pecca simoniace heresis ppetre. Nq aliud e ppt pecca elemosi
nas facere. aliud ppt elemosinas pecca ppetre. Et post pauca.
Quisqs q sacdotu n ad elationis pompam s; ad utilitate adi
pisci desiderat. pri uiri suas cu eo que e subtractus honore
meriat. ut si e impar abstineat. & ad id & eu metu cui se suf
fice existimat accedat. Ite theodorico & theodobto regib
francoq. Pastor simoniac nulla omnib pstat medicinam.
Fert simoniaca heresis quq pma etia di eclam diabolica
subplantatione subrepsit. & ipso ortu suo zelo aplicq ulti
onis pcussa atq; damnata e in regnu uri finib dnici. cum
in sacerdotib fides sit eligenda eu uita. Si enim uita deest.
fides mertu n hit. beato iacobo adtestante qui ait. Fides
sine oprib mortua e. Quq enim opa et ualeant sacdotes q ho
nora tantu sacmta cumerit obtinere p pmiu. & post pauca.
Hinc q n solu inordinatoris s; & inordinati animi letale
uulnus infligit. uerum & excellentiq ure regimen uiroq
epoq culpa quoq magis intercessionib iuuari debuerat pgnat.
Si enim is dignus sacdotio credit. cui n actionis merita s; pmioq
copia suffragat. restat. ut nichil s in ecclastici honoribus quitas.
nichil s defendat industria. s; totu ipianus aut honor obtu
neat. & diu uicia honor remunerat. in locu ultionis si for-
-tasse qui fuerat ulciscendi adduerit. atq: hinc sacdotes non
pficie s; pirt potu iudicant. Vulnerato nq; pastore quis
curandis ouib adhibe medicina. aut qm pplm omis
clypeo tueat. qui iaculis hostiu sese feriendu exponit.
Aut quale fructu de se pducitur e cui grauis pestis radix
infecta e. Maior q metuenda loci illius calamitas e vbi
tales intercessores ad locu regiminis adducunt. qui di inse
magis iracundia puocant. quia psem & ipsos placare de
buerant. Cum q sedm leone simonia n bono pagat
exitu. sedm ggm nullu boni opis sequat edificiu. nec e
putanda elemosina quq simonie pcio erogat pauperib.
uulnerato pastore medicina n adhibet curandis ouib.
de infecta radice fruct n pducit. maior & calamitas in
futo metuit. de ta sinistro pncipio qs felix exit spat.

Hinc & aug. ait. Simoniacorum sacramenta effectum gratiae carent.
Sicut eunuchus fuit qui ioseph comparatus uxori sua non habuit sicut generalibus. Sic quoque ignis sacrificii quod per septuaginta annos babilonicae captivitatis sub aqua uixerat extinctus est. antiocho iasoni uendente sacerdotium. quod significauit ignem spiritus sancti non lucere in simoniacis sacramentis.
§. Quid in his similitudinibus beatus aug. notare uoluit. nisi quia sacramenta simoniacorum sicut & ceterorum hereticorum. licet sint uera quantum ad formam. tamen & falsa s. quantum ad effectum. cum non possint in cordibus hominum gignere & accendere celestem gratiam. s; obtinent illud aug. ita hereticos. Siue boni siue mali sint ministri: paulus. quid igitur sum ministri: cui ministri: effectum gratiae offert. Ego plantauit apollo rigauit. deus autem incrementum dedit. Quis igitur sunt ministri: fratribus cum zabulo computantur. s; non examinatur domini iudicium. quia pillum puteus fluuii transit. uenit ad feruentem ita. Sed quia lapis exaquatus fructum ferre non potest & plateis canales transit aqua ad areolas. in canali lapideo nichil germinat. s; ortus multum fructum affert. Spatium enim uirtutis sacramentorum ut lux pura abilluminandis excipitur. s; pro immundis transiens non coinquinatur. Hoc ad uincentium donatistam. § Ecce catholica ecclesia s omnia sacramenta dominica. quae sic habent & datur sicut habebantur & dabantur post inde exortum. Idem ad donatistas. Sicut autem dominus adest sacramentis & uerbis suis per quos illa administrentur. quoque sacramenta & uerba recta s. sicut mali homines quibus nichil prosit ubique prosit s. i. intus & foris. Hic nec foris quidem nec intus quisquam qui ex parte diaboli est potest inde & in quoquam maculare sacramentum quod christi est. Idem ad emeritum. Quomodo sacramenta quae non mutantur catholicis & hereticis communia praestant. sicut habent baptisma. ne forte cum uitam praesentem corrigere uolumus. aliis ministeriis quae in uita praesentia non s deprauata sacrilega faciamus iniuria. neque saul deprauauerat unctionem qua accepit. cum unctionem dei prius sepe exhibuit cum honore. Hoc ad donatistas. de eodem.
Sicut fieri uetuit non fiat rebaptisma. nec enim baptisma repetitur sic & illa quae schismatici & heretici non habent. nec aliter agnoscimus quam uera ecclesia. dum ad nos uenitur non emendam. s; potius approbamus. Id est pertinaciam. non fugiant sacramenta aequalia hoc est mutat.
Neque in homine bono aliquid dei sacramentum fugiat. neque deest in hoc malo. Id. in lib de baptismo. Hominum malicia sacramentorum omne sodomitae exhibuit quam. i. gentiles. Leuites non prophanat quod iudei. quibus dicitur dicit. Tolerabilius erit sodomis in die iudicii quam uobis. & quibus propheta dixit. iustificastis sodomam. i. comparatione uestra iustificata est. Quidquid tamen ido sacramentum diuinum quod apud iudeos talia erant. qualis & ipsi erant. quae dominus quoque ipse suscepit. & ad ea celebranda ipsos quos mundauerat misit. & ea zacharie ministrantem angelus astitit. eique in templo sacrificantem exaudiuit & nunciauit. haec eadem sacramenta & in bonis hominibus illi temporis erant & in malis peccatoribus quae sunt christi. quodque in malicia sodomitis plana s. & tamen cum illa sacramenta mutatis integra & diuina. nam & ipsi gentiles sicut diuinum & rectum in doctrinis suis habere potuerunt non improbauerunt sed min. quamuis illi pestiferas superstitiones & idolatriam & superbiam ceterosque pessimos mores detestandi essent. non contemnerent diuino iudicio puniendi. Idem. Sacramenta mali hire possunt.
Quae operationes s spes sed. quas idem licere uirtutem spes habere non apostolus enim quoddam loco commemorasse & ita celebrasse possunt.
Omnia autem haec operatur unus atque idem spiritus. diuidens propria unicuique prout uult. Cum igitur aliud sit sacramentum quod habere & simon magus potuit. aliud propheta quae in malis & hominibus fieri solet ut in saul. aliud operatio eadem spes. quam non boni habere non possunt. i. caritas. quoque licere hereticis & schismaticis accipiant. caritas quae operit multitudinem peccatorum propterea donum est catholicae uni-

tatis & pacis. nec ei donum in omnibus. quia nec omnis s est. Idem non prestat.
Remissionem peccati licere sacramenta mali ministri remissionem peccatorum. ut propie loquamur nec boni nec mali prestant. Poenam autem boni dimittunt. mali non. i. non de merito. Et non remittere possunt his quos s scientes in suo fauent errore. Remissionem peccatorum anam non dant. quae proprie. i. per columbae gemitum datur. quique baptizet. si ad eam pacem illi ponent quibus datur. Non enim raptoribus & feneratoribus dicit dominus. sicut dimisistis peccata dimittuntur illis. sicut tenuistis tenebuntur. foris quidem nec ligari aliquis potest nec soluere. ubi non sit qui aliud ligare possit aut soluere. s; soluit qui cum columba fecit pacem. & ligat quicumque columbam non habet pacem. siue apud foris sit. siue intus et uideat. § Sicut sacramenta in modum lucis abimmundis co inquinari non possunt. si in more puri fluuii per lapideos canales ad feruentes areolas pueniunt. patet quod simoniaci sacramentum uenientis s quidem inutiliter & pernicioseque habent. alius autem utiliter & salubriter eandem unctionem ministrant. Sicut quoque s uera sacramenta hereticorum quantum ad formam. ita s uera & non inania. quantum ad effectum. s; notandum est quod sacramentorum alia s necessitatis. alia dignitatis. Quia enim necessitatis non habet legem s; ipsa s facit legem illa sacramenta quae salutem s necessaria quia retrahi non possunt. cum sint uera. aufugi et admitti non debent s; cum penitentia rata et permittuntur. illa autem sacramenta quae s dignitatis. non digne fuerint administrata. ita ut digni digne a dignis puduerint. dignitatem et desinunt non ut minuatur uerita s sacramentum. s; ut cessent officium administrandi. et loco. et tempore. et promotione loco. ut ait leo.
Siquis a pseudoepiscopis ordinatus Debet quod a pseudoepiscopis ordinatus fuerit post rata habet talis ordinatio. ita ut in ipsis ecclesiis perseuerent. Alioquin uana habenda est talis ordinatio. § Ecce aliquis a pseudoepiscopis ordinatus si locum suae ordinationis mutauerit uana est & sine administratione erit talis ordinatio. Tempore ut ait innocentius de ordinatis a bonosoo. Quae necessitate geruntur
Quod necessitate temporis statutum est eadem cessante cessabunt. cessante necessitate debet cessare partem quae urgebat. quia alio est ordo legum. alia usurpatio. § Ergo aliquis alio tempore abeo qui bonosoo sit similis ordinatus. cessabit ab administratione quae per necessitatem illi temporis fuit permissa. Hoc promotione. ut ait leo. Qui ab hereticis redeunt sine spe promotionis in sui ordinis recipi
Siquis hereticae communionis contagione se maculauerit. hoc in post magno beneficio habet. si adepta omni spe promotionis. in quo inuenit ordine permaneat. § Ecce si deinde et ordinatione et quibus & sacramento hereticis communicat. cessans a promotione. uix in suo ordine perseuerat. non est enim de hoc sacramento ut de ceteris. ceteris enim et ad culpas abluendas dantur ut baptismum & penitentia. et peccatis non inimicum s; ad horum negantur. ut eucharistia quae in articulo mortis penitentiam & de nefanis peccatis excedit. hoc solum non solum peccatis s; & per infamia intercidit. & ita per immunita mundicie suae et exinde et inimicitiae pestiferae prohibitum. ut bigamis. et uiduae maritis. et illitteratis. et corporis qualibet parte uiciatis denegatur. quibus tamen baptismum et eucharistia non negatur. Post & talis cuncta sacramenta administrare quistud solum non uale esse. Unde leo ait. De episcopis qui
Siqui episcopi talem presumunt esse qualem esse non licet. sacerdote qualem esse non licet. & si aliquid in damnum pro honoris euaserint. ordinationis tamen ius ultra non habebunt. nec illum umquam sacramento interdicere quod immerito prestiterit. § Ecce cum honoris pretium euadant. ut certa sacramenta sacerdotalia administrare permittant. ab hoc solo non in phaedi et quibus maior culpa s; & ita per negligentia remouentur. In quibus omnibus solliciti notandum est quod sacramentum sacerdotali promotionis per eius omnibus magis accu
rate & digne dandum et accipiendum est. quia non ita col-
latum fuerit. eo desinere est ratum. quo non fuerit rite
perfectum. Certa enim sacramenta uniuscuique per se dantur & uniuscuique

talia fiunt. quali corde uel ĕscia accipiunt. istud solu non
ꝓpt se solu s; & ꝓpt alios dat. & ido necesse ē ut uero cor
mundaq; ēscia quantu ad se sumat. ad alios ⁊ ñ solu
sine omni culpa s; & ia sine omni infamia ꝓpt frum scan
dalu. ad quos utilitate ñ solu ut psint s; & ut psint. sa
cerdotiu datur. Unde iq; in mitea. Simoniaci rei s̄ ifidelis
Hi quoseūq; de assecis suis ordinantes. tantus eos q̄ scandalizant.
& uta eos in scandalu ꝓli exponentes rei s̄ infidelitatis
eos q̄ scandalizant. Reuera enī q̄ adhoc eligunt ut eōs
psint sic pordinant dignitate. sic pminere debent sēitate.
Alioq̄n cur eōs pferunt. qui nulla mertos gia acens as
sumunt. Hinc & simach laurentio epo mediolanensi.
Vilissim. Sic honore ita ⁊ scientia q̄sq; pcellere debe. ñ debe.
cōputand ē ñ pcellat scientia & sēitate qui ē honore
pstantior. Patet & q̄ illud aug. sacmta uidelicet xpi p
hereticos ministrata suo ñ carere effectu. ñ de omib in
telligi generalit s; de sacmto baptismatis. Unde ide aug.
Dedit Baptism siue phomu siue pmalu minister rectari. Sicut
baptismu iudas. & ñ baptzatu ē post iuda. dedit iohs &
baptzatu ē post iohm. qa q̄dam ē a iuda baptism xpi ē.
q̄ a iohe iohis erat. Non iuda iohis; baptisma x & p iude
manus datu iohis baptismo recte ꝓponim. Ite quos iu
das baptzat & xpe. Sic q̄ quos baptzat chri. homicida.
adulter. x baptzat. Ite sacramtu ecle tam magnu ē
ut nec homicida administrante polluat. Ite et donatista.
Sic urgeri uideor eu in dr. q̄ hereticus dimittit pecca eu
iuste baptzat. sic & ego urgeo eu dico. q̄ aliquis religio
nis simulator pecca dimittit. si p uim sacramtu. sic ille
& ille. Si p meritu suu. nec ille. nec ille. Illud enī sacmtu
& in malis hominib xpi et cognoscit. in corpe autē unico
colibe inmaculatq; nec ille nec ille inuenit. ut sicut man
et. ita uera uetu quide mebru et. quanuis sine sanguine in
efficax et & mortuu. sic & fides eu sit uera. tamen sine opib
mortua ē. Ite sic inheresi baptzatus in nomine sce trini
tatis ñ fit tplu di si abheresi ñ recessit. quom neq; in aliqua
ea in eode nomine baptzatus fit tplu di si ab aliqua ea ñ
recedit. quę ē idolox seruitus. Ex his itaq; uerbis appa
ret. baptisma d'abhereticis tributu uirtute sua remissionē
ēstque peccox. S; ide aug. ecta testat in libro de baptismo
dicens. Baptisma x ⁊ si nulla puersitate uiolet ap hereticos tamen effectu.
Etiam corde tardiores intelligunt baptismu xpi nulla p
uersitate datus t accipientis posse uiolari. S; quia aliud
ē sacramtu ab effectu sacramtu. eu eos qui in ipsa unita
te ecle pdite uiuunt ēstque remissionē peccox nec dare
nec habe posse. qa ñ malignus s; bonus filius dictu ē sicut
dimisistis pecca. dimittunt. eui tenuerit tenebunt.
Latet heresos tm dare t accipe sacmtu baptismi. Ite in
uerbis dni de blasphemia spe. Corpalia sacmta q̄ portant
& celebrant & segregat ab unitate corpis x. forma sire pi
ctis possunt. uirtus ⁊ inuisibilis & spualis ita mens ēe ñ
potest. quēadmodu sensus ñ sequit membru. q̄ndo ampu
tat a corpe. Ite ambr. in libro de mistandis rudib. De eode.
Nonsanat baptism pfidox. non mundat. s; pollut. qa in
diluuio aquaru ad dm ñ appximabunt. quia ut p apli m
dr. quicqd ex fide ñ ē pecm ē. & ipsis qui faciunt. & quib
faciunt ñ solu ñ pdest. s; ad iudiciu ē. Ite leo pp ad mice epm.
Hi q̄ baptismu p man impositione firmant. q̄ abhereticis baptizati acci
abhereticis accepunt. eu antea baptzati ñ fuissent. sola sēa pnt.
spe inuocatione p impositione manus ēfirmandi s. qa for
mam tm baptismi sine sēficationis uirtute sumpsert. &
hanc regula ut certus seruanda in omib ecliis pdicam. ut
lauacru semel intu nulla fone uiolet. dicente aplo. un ds.
una fides. unu baptisma. cui ablutio nulla iteratione
temeranda ē s; ut diximus. sola sēficatio sei sps inuo
canda. ut q̄ abhereticis nemo accipit a catholicis sacdo
tib ēsequat. Sed notandu ē q̄ heretici ut arriani
& sabelliani. quox alii inequalitate alii indiscretione
psonaru ꝓstrabant baptisma ñ informa ecle s; suę quq
stratis ministrabant. De his specialit ambr. locutus ē
dicens. Non sanat baptism hereticox. & ē. ut & rebaptizen
tur. & reordinent. Unde in niceno ceilio statutu ē. ad ecclam redun.
Siquis efugerit Baptzent & ordinent q̄ de paulianistis & catafrigis
ad ecclam catholica de paulianistis. & catafrigis. statutu
sit rebaptzari eos omino debe. Siqui ⁊ clerici et aput eos.
siqde inculpati fuerint & irreprensibiles. rebaptzandi s.
rursu & ab epo ecle catholice ordinent. Si ⁊ examinati
minus apti fuerint deprensi. deponi eos oportet. Similit
autē & circa diacones & de omnib qui in eode clero inuen
untur eade forma seruabit. Ite innocentius. Paulianistę in
nomine patris & f. ⁊ spe sei minime baptzant. & nouam
hisde nominib tendis baptzant nec apd istos de unitate
potestatis diuinę hoc ē. p. ⁊ f. ⁊ spe sei questio aliqndo cōmo
ta ē & ē. Alii formam ecle in baptzando seruant s; du
ab eis baptzant qui in heresi t sismate et cōmunicant. sac
mentu quide baptismi ab eis accipiunt. uirtute ⁊ ñ ēsecuti.
quia sine fide nullus ēsecq̄ pot. Unde de dno dr. qd in patria
sua ñ potuerat facere signu ꝓpt incredulitate eox. Ite aug.
in omelia lxxx. Diu uerbu accedit ad elementu fit sacmtu.
Detrahe ubu q̄d ē aqua ñ aqua. Accedit uerbu ad elementu.
& fit sacmtu. Unde ista tanta uirtus aquę ut corpus tan
gat. & cor abluat. nisi faciente ubo. ñ quia dr. s; quia edit.
Nam & in ipso ubo aliud ē sonus transiens. aliud uirtus
manens. De his & ia qui in heresi t in sismate bapti
zant. scribit aug. ad petru diacone dicens. ad ecclam ñ redierint.
Firmissime tene. Extra ecclam baptzatu pmitte s accumulant si
& nullatenus dubitis extra ecclam baptzatus si ad ecclam
ñ redierint baptismo cumulari pmitte. Tantu enī ualet
ecclastice societatis cōmunio ad salute ut baptismo non
saluet. eu ibi ñ datu ubi oportet ut det. Idem ecle habent.
Teneamus unitate fis mei. In multis s̄ dona quę pt unitate
pter unitate & qui facit miracla in mihi ē in unitate ppli s
isrl erat. & ñ faciebat miracla. pter unitate erant magi
pharaonis. & faciebant similia moysi. Ppli s isrl ut dixi
ñ faciebat miracla. Qui erant saluandi ap dm. q̄ faciebant
miracla. an q̄ ñ faciebant. Petrus apls resuscitauit mortuu.
Symon magus fecit multa. Erant quida xpiani q̄ ñ potuerit
facere q̄d faciebat petrus. nec q̄d faciebat symon. s; inde gau
debant qd nomina eox scripta erant in celo. Ite leo ad
nicete epm. Baptism semel tradit non est reiterandus.
Hanc regula seruanda in omnib ecliis pdicam. ut lauacru
semel intu nulla iteratione uiolet. dicente aplo. unus
dns. una fides. unu baptisma. cui ablutio nulla reiteratio
ne uiolanda ē. s; sola sps sēficatio inuocanda. ut qd ab
hereticis nemo accipit a catholicis sacdotib consequat.
Nemo in heresi t sismate ēstitutus intelligend ē. Caeru
si cum fide integritate & animi puritate de manu
hereticox aliqs i forma ecle baptisma accepit. te implet
illud aug. p lapideu canale aqua transit ad areolas.
& ureu. Spual uirt sacmtu. & c. Ite in lib de blasphe
mia spe sei. Etiam pmalos boni colliguntur.
Spe ses in sca ecla & isto tpe quo ueru granu adtrit eu
palea sic optat. ut nulli uera ēfessione aspnet. nullus
simulatione fallat. atq; ita reprobos fugiat. ut & pillox
ministeriu pbos colligat. Ecce q̄ndo abhereticis

baptisma eū sua uirtute accipit. cui tam necessaria ministratio ē ut nec ab apaganis datū possit reiterari. Ynd in ecclastica historia legit. qd alexander eps alexandrie eū puer mīrs solēnia celebrare. post expleta missarū sacramenta uidit suporā matris puerorū ludū. imitantū ut fieri solet eptm. & geremiū ea quē in ecla geri mos est. Mox eos ad se pduci iubet. & qd egissent pcunctat. Illi rei ordinē pandunt. baptizatos ase ēē quos dā catecumenos ēfitent p athanasiū puerū q illis fuerat eps simulatus. Ybi ex responsis eorū uidit sedm religionis nīrē ritū cuncta ēstare. statuit illis quib integris interrogationib & responsionib aqua fuerit infusa iterari baptismū ñ debere. s; adimplere ea quē sacdotib geri mos ē Hinc & isidorus ait. De his q pignoranciā ordinant ante q baptizent.

Siqui pignorantiā ordinati ante quā baptizēt debent ab eo baptizari iterū baptizari. & ipse ultr ñ ordinēt. S; romanus pontifex ñ hominē iudicat qui baptizat. s; spm dī subministre gram credit baptismi. licet pagani sint q baptizat. Quod autē ecta sacēnta ab hereticis ministrari ñ possint testat ieē in aggeo pphā. Hon placent dō q abhecinere pphs iste hereticorū omnū ē in cspectu meo eis offerunt. dicē dns. Omne q fecerint. q m obtulerint. t uota. t psalute t pacifica. t ppecto. t holocausta. siue p elemosinas. siue ieunia t corpis castitate ēaminata ē in cspectu meo. Quānis enī sēa uideant spe sui quē offerunt. tn qa terra s abillo qui polluti ē manima polluunt omnia. Itē in amos dicit dns sacfica hereticorū & ase pient. & quoniam pphā. innomine ei ēgregati fuerint detestat fetorē eorū. & elevat nares suas. Item moses. Illi offer panē sacdotū. & dant elemosinas. & sectari uident humilitatē quē ego si uere fiant holocausta imptor. eū autē scientiā dī reliquerint frustra truncato capite fidi ecta mēb habere se iactant. Ad mepla ad galathas. Sine fid & caritate nec euglm habet.

Marcion & basilides. & ceteē hereticorū pestes nec ps aliq bona. ñ habent dī euglm. quia ñ hnt spm sēm. sine quo humanū fit euglm q docet. Nec putem in ubis sēpturarū ēē euglm. s; in sensu. ñ in superficie. s; i medulla. ñ in sermonū foliis. s; in radice fīnis. Ad. Vide qntū bonū ē caritas. Si ita martirū fetim ut nras uelim reliquias abhoib honorari. & si opinionē uulgi sectantes. intrepidi sanguinē fudērīt. & subam nam usq; ad mdientatē pphā dedim. huic opi non tam pmiū quā pena debet. & pfidiē magis tormēta s. quam corona uictorie. Itē ex ieul laodicensi. Hereticorū benedictio

Non oportet hereticorū benedictiones accipe maledictio ē. quō maledictiones s magis quā benedictiones. Itē ex ēeul martum pp. Neq; eū hereticis neq; eū seismaticis orare licet.

Non liceat clericis t laicis abhereticis eulogias accipe quia maledictiones magis s quā benedictiones. Neq; liceat aut eū hereticis aut eū seismaticis orare. Itē leo ad anatholiū ēstantinopolitanū eptm. Cert ecclam ñ s uera sacfica.

In ecla dī quē corp xpi ē alit nec rata s sacdotia nec uera sacfica. ñ impetrate suē naturē uerus nos pontifex re ēcilie. Itē leon augusto. Impios manib diuina se sacra

Manifestū ē perudelissimā & insanissimā mentis subducētis uesaniā in alexandrina sede omne ecclestū sacmtorū lumīs extinctū. intercepta ē sacfica oblatio. defecit ēsmatis sūfricatio. & parricidalib manib impios omnia sede subtraxere misteria. Itē martir cipani in epla pt hereticos.

Siquis inquit Sacēnta erit ecclam ministri. salutē v ēferre de ecla heretica pstiptione exierit. a semetipso ñ possunt dānatus ē eū huīmodi sedm aplm nec eibū quidē sumere debent. declarat hoc in libro regnorū vbi eū homo dī ad hieroboam missus ēet q pecca sua cognōsce. atq; ultionē futurā pdicet. panē apud illū edere & aquam bibē phibitus ē. q eū ñ custodisse diuina sententia inde rediens morsu leonis interire interim. an debe quisquā diēē sacramtū salutare & gram ecclestē comunē cū hereticis ēē posse. cū quib nec urbis eib nec sēlaris potus debe ēē comunis. Constat autē oleū unde baptizati tinguntē sēfricari & eucharistiā fieri ap illos omino ñ posse. ubi spes nulla ē. & fides falsa. ubi oma pmīdaciū geruntē. Jam hereticis more simiarū quē eū homines ñ sint formam humanā imitantē multū ecclē catholicē & auctoritatē s & ueritatē uendicat. cū ipse in ecla ñ sit. benedicit. eū ad o maledictus sit. uitā pollicet cū sit mortuus. dīm inuocat cū sit blasphemus. sacdotū administrat pfan. ponit altare sacleg. Ad hē oma accedit. & illud malū. ut antistes diaboli audeat eucharistiā facē. & cū nec sacfica oblatio illic possit ubi spes ñ sit. nec cuiq dns p ei pces & ofones psit. q deū ipse uiolat. Si enī qui ecclam uiolant ethnici & publicani habentē mul tomagis rebelles & hostes falsa altaria & illicita sacdotia. & sacfica sacleg. & oma adultia fingentes intē ethnicos & publicanos necesse ē ut cōputentē. quos omis ēstat a caritate atq; unitate ecclē catholicē recessisse. Ergo oma quēcūq facinus heretici carnalia s manna & falsa. ita ut nichil eorū quē illi gesserint anob pbari debeant. ñ statim suscipienda s & assumenda quē iactantē in xpi nomine. s; quē geruntē in xpi ueritate. Quomodo enī pficē quē agunt aut impetrare aliqd illicitis conatib adō possunt. qui ēta dm qdē ñ licē molunt. Quare qui hereticis & seismaticis patrocinantē cōsilia diuina in eorū pbātē facinore & penis. ñ solū inducē & in auctores. s; & impartiepes destinari. ñ a cōmunione malorū se separauerint. pcipiente dno pmoysen. Separamini a tabernaculis hominū istorū durissimorū. & nolite tangē de omib quē s ineis. ne simul peatis in pecātis eorū. & qd cōminat ē dns p moysen impleant. ut quisq se a chore & dathan. & abiron. ñ separasse. penā statim p impia cōmunione solueē. Sic & p osee pphām spe sēs testat dicens. Sacfica eorū tamq panis luctus. omis qui manducant ea ēaminabuntē. dicens & ostendens omis omino eū auctorib supplicio ēuingi. qui fuerint pecto eorū ēaminati. Itē aug. Vera sacfica ñ nisi in fide ecclē celebrat.

Extra catholicā ecclam ñ ē locus ueri sacfici. Itē gg. in. iii. libro dialogorū ait de erminigildo rege leouigildi filio.

Supueniente autē paschalis De manu hereticorū cōmunio ñ ē recipienda festiuitatis die. intēpestē noctis silentio. ad eū patē pfidus pm arrianū eptm misit. ut ex ei man sacleg sectationis cōmunionē percipe. atq; pfoe ad patris gram redire mereret. S; uir do dedit arriano epo uenienti exprobrauit ut debuit. eiq ase pfidiā dignis mereationib repulit. Itē innocentius epp. vi.

Arrianos pterea Sacdotes hereticorū ac honorib ñ dignos habendos cetasq; huīmodi pestes. quia eorū laicos ēiusdē ad dnm sub imagine penitentie ac spe sēfricationis p man impositionē suscipiūt. ñ uidentē clerici eorū eū sacdotii aut cuipiā misterii suscipiendi ēē dignitatē. quō quib solū baptisma ratū ēē p mitūt. q utiq; in nōie patris & filii & spi sēi peptē. nec spm sēm eos habe ex illo baptismate illisq; ministerius arbitrantē. quō eū a catholica fide auctores eorū discedēntē. pfectionē spis quē accepiant amisē. nec dare ei plenitudinē possunt. quē maxime in ordinationib opatē. qui p impietatis sue pfidiā fidē dni p didē. ipē q fieri ñ potē. ut eorū pfanos sacdotes dignos xpi honorib arbitrem. quorū laicos imperfectos ut diuī ad sēi spe pcipienda gram eū penitentie imagine recipiūt. Itē legit. qui tetigerit immundū immundus erit. Quom q tribuet ei qui in mundicias & spurcitias ēsuetus accipe. & infra. Qui participes facti ē dampnati. qm honorē debeat accipe inuenire ñ possum.

·C·

Exeo aut d' man' impositio manu pap'. sacm'tu n ee ostendit. Unde aug. de baptismo. lib. ii. Man' impositio ñ e sacm'tu

Man' ipositio ñ sic baptism' repeti ñ pot. Quid enim e retentio. aliud. nisi ofo suphomine. Cum q' innocentius solu baptism' hereticis ratu ee p'mittat. eu qq. sacelegia uoce esse nione arma noy. eu eipan' qtuq; abhereticis fuerint carnalia mania & falsa uidice. eu ie' omia que abeis offeruntur ertaminata i ospectu dni asserit. eu leo ecc' catholica ecclam nec rata ee sacdotia nec uera sacficia testetur p'tice d' sacm'ta ecclastica pt baptisma ut supdictu e abhereticis ministri ñ possunt. Ite obiecit illud ie'. adlucifer anu. Qui in baptismo ses e ad altare peccor' ñ ecit.

Sic xpe e q baptizat. ita ipse e qui sficat. Unde ofo te ut aut sacficandi licentia ei tribuas. cui' baptisma pbas. aut ei' repbes baptisma que ñ putas ee sacdote. Neq; enim fieri pot. ut q in baptismo ses e. sit ad altare peccor. Sed hoc de peccore tm catholico ñ hereticio intelligendu e. q q'q'd eu filio p'ffo suo fac. licet indigni. tm diuina gia cooperante ratu ee credit. Alioqn si de hereticis dictu intelligim'. ipse s' ctm' ee. eu dicit i ose. sacficia eoy & ceta. & alibi in p'sona dni. Benedictionib' hereticoy ds male

Maledica bndictionib' uris. hoc e q'q'd a uob' bndicit. p'me erit dicit. maledictu. Hoc q intelligendu e de hereticis. illud aut adlucifer anu de peccore ecclastico. de quo aug'. ait in lib' de corpe dni. Bona & mala sacdotis eque corp' xpi conficiunt.

Inta catholica ecclam in ministerio corpis & sanguinis dni. nichil a bono mai. nich a malo min' p'ficit sacdote. q ñ in'mitu sacm'tis. s; i ivbo p'ficit creatoris. & uirtute spe sci. Sicut in merito ee sacdotis. neq q. ad xpm p'tinet. Hunc aut sic xpe ipse e q baptizat. ita ipse e q p'sp'm sem hunc suu chie carne & transfundit i sanguine. Credendu e eu d' in ubis x sacm'ta efficiant. cui' p'ius creant' impio. ei' utq; ubo reeant' ad medi. Ite in lib' ii. contr epla parmeniani. d' eode. Oia sacm'ta eu obsint indigne tractantib'. p'sunt tam p'eos digne sumtib'. sic & ubu di. unde dictu e. Que dicunt facite. que aut faciunt nolite facere. Ide in tertiu epla ioh'is. De his q sais male utuntur. Pphauit saul malus rex. eu & dauid sem p'sfgret. Non q se uerent. qui forte sine carnate bnt sem mun' di. s; uideant quale ñone sint habiti eu do q sais ñ sic utunt. Ex his et q dicti s iudicio. in nomine tuo pphauim'. Quib' ñ dicet' meritum. s; ñ noui uos. & ceta. Sp'm q pphie dicendi s habuisse. s; ñ meritu. Ite ig' in magno.

Oppha qui altari extruetis Q'q'd. ñ tam sficat' ex hostis. qua peccatm & domo mea diruta hostias in offers in altari. & polluitis: uietimis ei' sficari putas. scito quo sem e. quide d offert' mal tanis; ñ tm sficans ex hostis qua ex opib' mortuis polluis. Ite aug. in lib' de uerbis dni. Contr' spm sem ubu dr. eu ex dispsio

Ita fit uerbu et' spm sem eu ex dispsione ad eggtione ne nuq' redit. nuq' uenit' que ad remittenda peccata acep spm sem. ad quam eggtione & si p malu clericu s; tam catholicu ministru reprobum & fictu si aliq' accesserit corde ñ fictu. in ipso spe ses opat' remissione peccoy. qui in sa ecla opat' ita ut reprobos fugat. & tam p eoy ministriu probos colligat. Ide in sermone de remissione peccoy. Non meritis hominu s; uirtute sci spe peccata

Vt cuidem ostendere. dns aspu seo que donauit remittunt. filius fidelib' dimittit peccata. ñ meritis hominu. quoda loco sic ait. acepitte spm sem. & continuo subiecit. Sicut dimiseritis peccata remittentur ea. hoc e spe dimittit ñ uos. Unde si quis sacdos in ecla tollit e tam extra ecclam. & extra corp' cui' cap e xpe. si ea hostiari ñ apit. ita ñ ido extra ecclam e & ñ e de corpe. siq' pastoris p'iudicio eopellit' foris ee. Ite ambr'. d sacm'tis. Dns ñ merita p'sonarum s;

Cum scriptura testet' qd ad p'ces hieroboam sacdotu offa esidat. ignis descendit de celo. & turis p'dicante helia ignis missus e q sacficia esumere. dat' intelligi. q' ds ñ merita p'sonarum esidat. s; officia sacdotu. Ignis ille uisibilis miraculu' ut crederent. nob' invisibilis opat' q credim'. Crede q adest dnm ihm xpm i uocatu p'ceb' sacdotu. q ait. Vbi fuerint duo t'q, ibi su in medio eoy. Ite qq. pp. Non merita sacdotu s; uirtus diuina sacm'ta sficat.

Quia sclariu hominu eu pl' sacdotu uita q' sua discrepant. in magnu ertentionis diuinoy sacm'toy em meritum. Magna eu trabe uitiatos bntes oculos. eaq; negligentes. festuca tenuem in alioy espicunt oculis. q' du meaute festinant auellere. in pro ris fouea dilabunt' minus q'de esidantes. q' ñ eos sacdotu uita ledere. si ipsi humilit' bonis sacdotu admonitionib' aure accomodarent. S; du ipodnitaru more plus illoy fama q' pui uita t' uitiy diiudicant. spnunt sca monita & spualia dona. Unde fit. ut ñ solu abeis dicta respuant. s; q' e detert' diuina & ministeria etenant. ut nec corpis comunione aut sanguinis dni nri ihu x eoy ministerio efecta assumant. putantes hanc minus ee sficata. si illoy fuit officio. quoy uita eoy oculis uidet' ignobilis. heu inqu magnu laqueu ineiunt. ut diuina & occulta mistia plus ab alis sficata posse fieri credant. eu un' ideq; sps ses in ecla diffusa p totu orbe tarn ipphensibilit ea misteria & occulte atq; invisibilit & operando sficet. & benedicendo benedicat. Misteriu itaq; frs obhoc dr. q' secreta & redita habeat dispensatione sacficiu aut' qsi sacru sacru. qa pee mistica ostent' p nob' in memoria dnice passionis. Sacmentu v e maliq celebratione eu res gesta ita fit ut aliq'd significant accipiam'. q' sce accipendu e. Sunt aut sacm'ta baptisma. crisma. corp' & sanguis. que obtio sacram'ta dicunt' quia sub tegumto corpalu rerum diuina uirtus secreti' salute eoy sacm'toy operat' unde a secretis ututib' t' sacs sacm'ta dicunt' que ido fructuose penes ecclam fiunt. qa ses mea manens spe eunde sacm'toy latent' operat' effectu. cui' panis & calicis sacm'tu gtee eucharistia dr. latine bona gia intpratur. Et q'd meli corpe & sanguine xpi. Siue q' pbonos siue pmalos ministros intra sam ecclam dispenset. sacru tam e quia sps ses mistice ille unificat. q' q'ndi. aplico intepe uisibilib' apparebat opib'. nec bonoy meritis dispensatioy ampliant' nec maloy adtenuantur. quia neq; q' plantat e aliq'd neq; q' rigat. s; q' incrementu dat ds. hoc de corpe & sanguine dni nri ihu x. hoc & de baptismate & crismate sentiendu e & tenendu. quia uirtus diuina discretis opat' meis. & diuinq solum hec e uirtus potestas ñ humanq efficacie. Pollutum itaq; panem i. corp' xpi. q'ndo indigni accedimus ad altare. & sordidi mundu sanguinem bibim'. Et infra. Maledica inquit benedictionib' uris. hoc

Ehis que nunc meis benedictionib' possidetis. sed quieq' a uobis benedicit. t' quo ñ benedicunt ses ex uero corde. t' qa q' inique agunt benedicunt' abeis. adulantiq; peccorib' du m' diuites sunt. Ite fabian pp. epis orientalib'. Non sacdotu uita s; q' docent & ministrant

Significatis insup plerosq; adtende. multos in ipsis ostidare dnem. honorib' ecclastices ñ eguent' uitie sermonib' & sacm'tis que p'eos pplis ministrant. O miseros homines q' eos intuendo xpm obliuiscunt' q' & multo ante pdixerit. ut legi di potius obtempet' qua imitandi uideant' illi qui ea que dicunt ñ faciunt. & traditure suu tolerant usq; in finem. & euglizare eu ecis misit. Nam apli talem ciuitatem ñ habuer' nec habenda do cuer'. Ite nicolaus pp michaeli imp'ri. De eodem.

Non quales sacdotes dni. s; quid de dno loquant' e uob magnope p'uidendu. nec in uicinis beati petri apli. uob e adtendendu q'd sint. s; q'd p correctione ecclarum. quid p'saluite una satagant. Nec enim illos inferiores dicentis seribis & pharisais sedentib' sup cathedra moysi. de quib' dns p'cepit dicens. quecuq; dixerint uob facite. secdm opa eoy nolite facere. Ergo imperator ostida. si illos dure audiendos. qui sup cathedram moysi sedebant. quanto potius q' sup cathedra pet' sedent. ee

existimas obaudiendos. Hec aug. et pelagianis. polluit

Dns declarauit in uno ceu hoiu. Sacdotii immundicia sacmtis
eade sacmta sumtiu ñ obet mundis aliquoq; immundiciam.
Pelagian dic. At siquis q; carnis sacdotis memorit teneat
nuqd inde sacdos e. q; ore sacilego carn publicat sacdotis.
Aug. respondit. Hta illud dicis. qsi m quera quis sit ueris sa
cerdos. & ñ qd sit ueru baptisma. Vt enu sit qsq; ueris sacdos.
oportet. ut ñ solu sacmto s; iustitia qq; induat. sic sptu e.
Sacdotes tui induant iustitia. Qui aute solo sacmto sacdos
e sic fuit pontifex caiphas pscutor uni & uerissimi sacdo
tis. qua uis ipse uerax ñ e. q; dat tam uru e sin de suu s; di.
Hte. Si g apls nesciu cui, alienigene testimoniu qa uru eopit
& ipse testatus e. cur nos ap quecuq; inuenerim q; xpi e &
uru e. & si ille ap que inuenit puert & fallax e. ñ dis enim
pte uru q; homo fit uritate qua ñ sua s; e fit. & diem sacra
mentu hoc uru e. sic ille ait. testimoniu hoc uru e. Nuqd ido
diem & ipse homo uerax e. qa diem sacmtu hoc uru est.
Vos aute necesse e ut semp erretis qdiu pte hominu uita di
sacmta uiolatis. aut nos pte di sacmta que in uob uiolare
nolum & uri seismatis sacilegiu assume putatis. Ide. Bapti
mi g puritas a puritate t immundicia esse ecte sive dantis
sive accipientis omino distincta e Hte. Mcmto sacmtis di ni
chil obet mores malos hominu. q; illa t ñ sint t min sci sint.
Hte. Si ñ habebat saul sacmtu sitate. qd meo dd uehabat.
si aute habebat innocentia. qre innocente psequebat. nam eu pte
sacmtu unctione & honorauit unuu & uindicauit occisu. & qa
t pannculu ere uestis abscidit pcusso corde trepidauit. Ecce
saul ñ habebat innocentia. & tam habebat sitate ñ uite suc.
Nam hoc sine innocentia ñ pot s; sacmtu di. q; & in malis homi
nib sem e Hte. Nos diem tale cuq; sacficiu fieri qualis accedit ut
offerat. & qualis accedit ut sumat. & eos de sacficis talu man
ducare. qa illud tales accedunt. quales & illi s. Itaq; si offe
rat do malus. & accipiat inde bon. tale cuq; e qualis qsq;
fuerit. qa & illud sptu e omia munda mundis. Hanc sentin
tiam uendici & catholici & uos aptam sacficio ñ estis pollui.
si facta ei displicebant uob. Nam utq; panis illi panis lucis
erat. subeui miqtatib affnea tota lugebat. s; pane luce omnib
uob comune omnu urm malu seismatis facit. Hte. Bas ago do
quia tande essus es posse ualere inuocatu nom. e ad aliog
salute. & si apecconib inuocet. Hinc g intelligi eu e nomen
inuocatu ñ obet aliog salutu aliena pecca. Ide in lib psalmog.

Xpe qd fec Cua p malu ministru dona di ad eos puenuit. q; eu fid
uob. q; traditore suu tanta patientia ptulit. ut ei prima accipuit
eucharistia. effecta manib suis & ore suo cmndata sic ecis
aplis tradit. Quid uob fec xpe. q; eunde traditore suu que dia
bolu nominauit q; ante traditione dni nec locutis dnicis fi
dem potuit exhibere eu ecis disciplis ad pdicandu regnu ec-
log. misit ut monstrare di dona puenire ad eos q; eu fide ac
cipiunt. & si talis sit pque accipiunt. qualis iudas fuit. Hte gg.

Nonnocet malicia epi Sacmtis malicia ñ nocet epi.
neq; ad baptm infantis. neq; ad essecione ecclie. qa baptisma
a do datu ñ ab homine uenit. sic & eucharistia & alia qtuq;
in altari ponunt. ñ ab homine s; a do sacficatione accipiunt.
S; obiect illud iere. insophonia. Non uba s; merita sacdotis

Sacdotes q; eucharistie seruiunt & sanguine eucharistia facuit.
dni pbis ei diuidunt impie agunt in legte e putantes eu
charistia impcantis face uerba ñ uta. & necessaria ee tantu
sollemne ofone & ñ sacdotis merita. de qb dr. sacdos inqua
cuq; fuerit macula ñ accedat offerre oblationes dno. Hte
alexander. Tanto faciliu sacdotes exaudiuntur. qnto ap dm s
ipi sacdotes ppplo impetrant. & pecca ppli comedunt. dignioris.
qa suis peib ea delent atq; esumunt. q; quanto dignioris fu-

-erint tanto faciliu inuenissent ab p quib clamant exau
diunt. Hte ——— gelasi epi dnio epo. Non ade spe ses sacmtis.

Sacsea ——— religio que que p criminosos ministratur.
catholica ——— ecie disciplinu. tanta s reuerentia uendicat
ut ad eam quilibet nisi pura essentia ñ audeat puenire.
Nam qm ad diuinu mistern essentione celestis sps inuocat
aduenie. si sacdos & q; eu adet depeat criminosis plebi acta
onib reprehet. Hte gg. in regule. Man immunda tacta coinquat ñ

Necesse e ut munda sit manus que diluere sordes cupit. emundat.
ne tacta queq; detentus inquine. si sordida sequens lutum
tene. Sptu nuq; e. Mundamini q; ferts uasa dni. Dni & cmn
uasa ferunt. qui proximos animas ad interiora pdueendas i eusti
onis suc exemplo susipiunt. Hte aug. Cque seruandu e verbu x. &
Rogo uos frs t sorores. dicite m quid uob plus ee uidet corp x.
corpus x. an uerbu x. Si uultis uru respondere. hoc dice debetis. qd
ñ sit min uerbu di q; corp x. & ido quanta sollicitudine obserua
mus. qndo nob corpus x ministrat ut mihi ex ipso de manib mis
tria cadat. tanta sollicitudine obseruem. ne uerbu di q; nob eo
-qat du aliud aut cogitam aut loqm de corde puro depeat. qa
ñ min reus erit q; vbu di negligent audierit. q; ille q; corp x sua
negligentia interia cade pmiserit. Hte. Hecq; enu id pot fieri offerri.
ñ p sacdote uistu & sonn. nec ñ abei accipiat q; offert. p qb offert. aut
id sine uino fit. ut p uinosis mundandis possit offerri. hoc eerte omis
cuiunt. qui ipse offerri sacficiu do uolunt. Cum uita sacdotis
eucharistie necessaria ee dr. ñ essecioni s; effectui intelligendu e.
Non enu effectu salutis efert ei que merita faciunt indigni. pot
eoplet ineo illud apli. q; manducat corp dni & bibit indigne.
iudicii s manducat & bibit. Ergo etia eos q; ceteris oblationes
sacficia se putant posse mundari ñ cessant inter impie agit in
lege di intelligit illud ee dicti ieronimi. qd sacdos & si
malus sit. tam potestate suc dignitatis gram transfundat fidel.
testat aug. i libro questionu ueteris testamti. Sacdotes nom dni

Dicti e adno in numis ad aaron. Vos inuocabis. dns aute benedictione pte
ponite nom meu sup filios isrl. Ego dns benedicam eos. ut gram
traditio p ministeriu ordinati transfundat fidel. nec uoluntas
sacdotis obet aut pode possit. s; meritu benedictione poscentis.
Quanta aute dignitas sit sacdotalis officii t ordinis hinc adtam.
Dictu e aute de nequissimo caiphe infectore saluatoris mte ecia.
Hoc aute asere ipso ñ dic. s; eu eet pontifex sacdotu anni illi
apparuit. pq ostendit spm sem gram ñ psona seq indigni aut
digni. s; ordine traditionis. ut quauis aliquis boni meritis
sit ñ tam possit benedice. ñ fuerit ordinatus. ut offm ministe
rii exhibeat. di aute e effectu tribuere benedictionis.

Quod u pherecos sacmta dignitatis ministrata dicamus
earere effectu. imbat auctoritate anastasii pp. q; ordinatione
achatii quauis heretici ita rata apparet. ut eis & quos post
dampnatione sua baptizauit t ordinauit nullo ream psona
nocuisse asserat. S; hoc eu illicite & ñ canonice imo pte decreta
suog pdecessog & successog fecisse pbat felix. & gelasi. q; acha
tiu ante anastasiu excomunicauer & hormisda. q; ab ipso anasta
sio tertio eunde achatiu damnauit. unde & abecela romana repu
diat & a do fuisse pcussus legit ingentis romanog pontificu.
hoc m. Anastasi sedis. natione roman. & ecia. R. eqre ret intcaw
decretaliu epla rum. Hte obiect illud aug. ad parmenianu. de hereti
eis & dampnatis. Qreced ab ecia. nec baptm nec iu dandi amittit.

Quod quida dicunt baptisma q; accepit ñ amittit. qui recedit
ab ecia. uim tam dandi q; accepit amittit. multis modis appa
rere frustra & inanit dici. imo qa nulla ostendit causa. cur
ille q; ipsu baptm amitte ius dandi possit amitte. Vtruq; enu
sacmtu e. & quada essecione utruq; hominib datu illud
eu baptizat illud eu ordinat ido ñ hee a catholicis utruq;
iterari. Nam si qndo ex ipsa parte uenientes & pposita pbono

ostiaio y merito

Luce bona ñ ma fer alqt ñ eu pdicie pot ñ oftiu habet.

ab effectu g; essecione t ipsi indigni & essecio

paeis correcto scismatis errore suscepta s. & si usu ē op ēē ut
eadē officia gererent quę agebant. ñ s rursus ordinati.
s; sic baptismi meis ita ordinatio mansit integra. qa in p
cisione fuerat uicii q̄ unitate pacis ē correcti. ñ insacra
mentis quę ubicūq; s ipsa s. & cū ipsi expedire uidēt ęclę
ut ꝓposita eor uenientes ad catholica societatē honores su
os ibi ñ administrent. ñ eis ipsa ordinationis sacramenta detra
hunt. s; manent superos. idōq; ñ eis manus inponit. ne ñ homi
ni s; ipso sacramento fiat iniuria. Sic aut fit in baptismo q̄ peccō
dari possit. sic in ordinatione uis dandi ē utrūq; quidē ad p
prietatem suā. quādiu caritatē ñ habeāt unitatis. s; tam aliud
ē ñ hīre. aliud pnitiose hīre. aliud salubrit hīre. Quicqd ñ habet
dandū ē cū ē op dari. q̄ v̄ pnitiose habet. pcorrectionē depul
sa pnitie agendū ē ut salubrit habeat. Qd & si laicē alicui
peiuri necessitate cōpulsus baptisma dedit. q̄ cū ipse accepe:
quō dandū ēēt addidicit. nescio an quisq̄ dicat pie ēē repe
tendū. nulla enī cogente necessitate si fiat alicui muneris
usurpatio ē si aut necessitas urgeat. aut nullū aut uenale
peccm ē. s; si nulla necessitate usurpet. & a q̄libē cuilibē
det. q̄ datū fuerit ñ potē dici ñ datū. quāuis recte dici possit. illi
cite datū. Illicita q̄ usurpatione corrigēs reminiscentis & peni
tentis affect. q̄ si ñ correxerit. manebit ad pena usurpationis q̄
datū ē t̄ ei q̄ illicite dedit. t̄ ei q̄ illicite accepit. ñ tam pñ da
to habebit. Sicut aliq̄ furtum ēēt ordinare ñ in monetis pub
licis aurū t̄ argentū permutando signauerit. cū fuerit deprehen
sum. nonne illis puniri t̄ indulgentia libari cognitū regale
signū thesauris regalib ēgeret. & paulo post. Si forte militię ca
racterē in corpe suo ñ militans paruid exhorruit. & ad clemē
tiam imperatoris fugerit. & impetrata uenia militare iā cepit.
nūqd homine libato atq; correcto. caracter ille repetit. ac non
potius agnitus agnoscit. An forte minus habē sacramenta xpiana quā
corporalis hęc nota. cum uideam nec apostatas carere baptis
mate. quib uniq; ꝑpenitentiā redeuntib ñ restituit. & ido
amittit ñ posse iudicat. Debis q̄ ab ęcclę catholicę uni
tate separati s. nulla questio ē quin hīant & dare possint. s;
pnitiose hīant pnitiosęq; tradant. qa ēēt uinculū pacis s.
Nec cum sacramento iniuria facienda ē. sic ñ recte hīt q̄ ab unita
te recedit. s; tñ hīt. & ido redeuntē ñ reddit. sic ē ñ recte
dat. q̄ ab unitate discedit. s; tñ dat. & ido q̄ accepit uen
enti ad unitatē ñ iterat. Infra. Sic redeuntē ñ reddit. q̄ & fo
ris habebat. sic uenienti repetendū ñ ē. q̄ foris accepit. Un
de sequenti intelligit. p̄ sitate hominū ēē corrigenda.
sēitate aut sacramētorū in nullo p̄so ēē uiolandā. constat
enī ea in p̄sis hominib & sceleratis siue meis q̄ int s siue
meis q̄ foris s inpollita atq; inuiolabile pmanē. & q̄ dñi
ea mali polluere q̄ntū in ipsis ē dñi. cū illa inpollita pma
neant. s; in bonis pmanē ad p̄mū. in malis pmanē ad iu
dicū. Infra. Qm catholici ñ glificant dñm qui sacramenta et
tam debita ueneratione ꝑcipiunt. ut & si abindignis tractata
fuerint. t̄ sua p̄sitate damnatis. illa intemerata sēitate pma
nere demonstrant. Ex his v̄bis aug. ēēt mōstrat tam
apostatis. t̄ hereticis. t̄ damnatis pmanere xpi sacramenta uera
q̄ntū ad se & sēa. & ñ penitentia t̄ indulgentia subuentum
fuerit. ad damnationē usurpantis pueniant. t̄ hīntis. t̄ dantis.
t̄ accipientis. Qd q̄ pdest q̄ uera & sēa s. cū usurpatores suos
eq̄ pimant. ac si eēnt mala & noxia. Crassus aurū sumit. auri
bibit. equę pitt uero auro. sic uero ueneno. Ite aurū equę ue
rū ē in area furis. sic in thesauris regis. s; a fure q̄ illicite ha
bet. illicite dat t̄ accipit. a rege aut licite hēt. dat & accipit.
Ido ipse fur & cōmunicator furti ñ de ēsecia furti se purgauit.
ut phibē gelasi ad anastasiū imp̄rem utq; iuste & digne dam
nabit. Obponit aut huic sententię aug. Potestas dandi baptis
mum & uis ēsecrandi dñicū corp & largiendi sacis ordines
plurimū int se differt. Suspenso enī t̄ deposito sacdote nulla
ei relinquit potestas sacificandi. sacramētū tñ baptis ñ solū a sacdo
te deposito t̄ laico catholico uerū & ab heretico t̄ pagano
si ministratū fuerit nulla reitatione uiolabit. nulla ratio
sinit ut int sacdotes hant q̄ de manib laici t̄ pagani oleū
sacrę imo execrandę unctionis assumunt. Nonq̄ sequenti
colligit. ut recedentib a fide ius baptizandi relinq̄t potestas
& distribuendi sacis ordines eis relinq̄t. quāuis utrūq; secra
tione puniat. Degradat enī epc potestatē largiendi sacis
ordines ñ hīt facultatē tam baptizandi ñ amisit. s; ne aug̃m
in hac sententia penitē reprehendam intelligam aliud ēē potestatē
distribuendi sacis ordines. aliud ēē executionē ipsi potestatis.
Qui una unitate catholicę ęcclę ēstrati. sacdotale t̄ equale
unctionē accipiunt. offm & executionē sui officii ex secratio
ne adipiscuntur. recedentes v̄ ab integritate fidei potestatē accep
tam sacramētorū retinent. effectu suę potestatis penitus
p̄uant. sic ēuangeli abiuicē discedentes ēuangeli semel intīti
ñ dissoluunt. ab ope tam ēuangeli inuenientur alieni. De his
q̄ qui accepta sacdotali potestate ab unitate catholicę ęcclę
recedunt. loqt aug. ñ de illis q̄ in scismate t̄ heresi positi sacer
dotale unctionē accipiunt. Aliquin ēēt ꝓtr calcedonensi
ēcilio. mq̄ ordinati a simoniacis in nullo pficē iudicant.
& innocentio. q̄ ordinatos ab hereticis p p̄ua manus imposi
onem sola damnationē & capitis uulnus asserentes testat.
quāuis possint qn̄alit dici. sacramenta quę ap hereticos ñ alit
q̄ in ęcclia dñi celebrant uera & rata ēēt. q̄ntū ad se falsa v̄ &
mania q̄ntū ad effectū. & in his a quib male tractant. & in
illis a quib male suscipiunt. Nec mirū. Ipsa enī sacra nra buc
cellā iudę dedit. stati cū buccella ñ bonus s; maligni spūs intrauit.
Quare non qa bonus ñ dare bonū. s; qa malus male accepit bonū.
sicq; bonū effectū bonū ñ habuit. qa v̄ illud fac & ñ inuenit.
Ite dñs in pata sua p̄sens & uerus affuit. ñ p malū ministrū s; p
sem & ipsū. nihil potuit. qa fide ñ inuenit. ꝑ fidia aliorū ñ
caruit sua uertate. s; effect bonū uite. Qd ut plane in omnib
sacramentis ostendat bis ē transfigurat. cū ēēt in carne. in una trans
figuratione sic sol apparuit mirabilis. ut fides credentū
augeret. ad ētēplandā ęcleste q̄lem supse eleuata. mater ita
ut pegrin & icognoscibilis de se dubitantib ire se longius
fixit. ne agnoscēt oculos eor tenuit. ad qd aliud ñ ut quia
p fide ñ erat in cordib eor. longius se ab eis recedē ostendē.
& qa ipsū ñ credebant. ēē q̄ erat. uidēt & cū aliū quā erat.
Ecce in utraq; uisione sua erat p̄sentia & uertas. s; in una excere
bat fides ut magis crederent q̄ credebant. in alta tenebat
incredulitas. ne & agnoscēt q̄ uidebant. Sacramētū v̄ corpis
& sanguinis sui alis ē ad salutē. alis ad iudicū. fides &
quāuis s tu uera. tam sine op mortua ē. Sic & omis decē
uirgines equalit erant uirgines. s; ex his quinq; erant fatuę.
& quinq; prudentes. Erat uirginitatis eq̄ omib uertas. s; pdē
uirginitatis intentione ñ omnib eq̄ merta identitas.
Sic & ē q̄ sonans aut cymbalū tinniens. sic maritū t̄ ele
mosina quā nesciat caritas. Si v̄ ceteris ceto lucerne uertatē
ministrē. neutr tam ido magis sua illuminat ceteratē.
Sic & malus ministrat malo uera sacramenta s; ñ ido dona
spualia. qui amalis eor merita spē sēs impedit. ne meas
q̄ suū ē opet. Unde innocentius eū hereticor baptisma ēēdat
ēē ratū. ñ tam ex illo baptismate ēēdit hīre spm sēm. Et
Leo hos qui formā baptismatis accepēt ñ sunt rebaptizari.
s; iube spm sēm. quē abhereticis nemo accipit per inuoca
tionē & man impositionē a catholicis sacdotib sequu.
Sciendū v̄ ē qd̄ sacramenta hereticor dñi. intra. t̄ & dananda.
falsa & mania. ñ q̄ntū ad se. eū sunt sēa & uera. & ab heretico

celebrata. S; quia eũ illicite dantur ꝑfidis sunt ad iudicium.
illicite ab eis accipientur ñ habet spm scm. Irrita & non
uera dnt: qa q̃ ꝑmittunt & habere credunt ñ tribuunt. &
ideo damnanda. ut ea dari t̃ recipi abhorreas ñ appetatur:
s; intdicat. Non eni quantũ ad se polluta s. quãuis abhorre
as pollui dicant. Hinc ggr. comunione arri uocat execratio
nem. & innocentius uocat bonos ordinatione dãnatione. ñ
q̃ ita in se sunt s; qa male dantur t̃ accipientur id efficiunt. Sic
& ieremias in osee ꝓpha. sacrificia eoꝝ panis luctus uocat. ñ qntũ
ad se. s; qntũ ad effectũ. q̃ ipsum ostendit subiungens. Omnes qui
comedunt ea contaminabunt. qa s ad iudicium sumunt. Hinc & aug.
in libro. ii. cntra epam parmeniani. Sacrificia quis obsistit indigne
Pesaia die dns. Facinorosus q sacrificat in cntaminat. ps tam pecos dog-
uitulũ qsi cnem occidat. & q colligit similagine qsi ne sumptus.
sanguinem porcinũ. & q offert thus in memoriã qsi blasphem
q̃libet & ubilibet offert sacrificium tali corde t̃ facinus ut h̃ mera
tur audire pnitet s infert. ñ illis bonis qui sedm ꝓphãm ele-
chiele gemunt & merent pecca & imitantur q̃ s in medio
eoꝝ quãuis inde se corpalit ñ separent. Infra. Sacrificia ipsoꝝ
ei oberit q offerẽt impie. Iam unũ atq; idem ẽ sacrificium ppe nom
dni q̃ibi inuocat & semp ẽ scm. & tale cuiq; fit. quali corde
ad accipiendũ accesserit. Qui eni manducat & bibit indigne.
iudicium s manducat & bibit ñ alius s; s ipsi. Infra. Hoc pene
monitis talib questionib intelligendũ admonemur. qa scil
omia sacrificia cũ obsint indigne tractantib. psunt tam pecos
digne sumptis. Infra. Spe ses excelẽ ꝓposito t̃ ministro sic uit.
ut si fieri ñ ẽ oper peci. & ei mercede insaluti septimã. &
eoꝝ regeneratione aut edificatione q̃ pecũ siue esceũt. siue
euaglizant. si autẽ fieri ẽ. quo uerissime septũ ẽ spe ses discipli
ne effugiat fieri si desit q̃de salutem ei & auferat se a cogitatio
nib ei quę s sine intellectu. ministerium tam ei ñ deserat. q
pecũ salutẽ optat alioꝝ. Constat q ut innocentius aut de ce
teris heresis ordinatos a simoniaci p prauã man impositio
nem simoniace uitiatũ hre cap. S; obiect. q̃ in ordine simoni
acoꝝ hoc solũ reprehensibile inuenitur. q̃ gratia spe sei sub peco
redigi putet. aliorsũ aut in omib integr forma sacramtoꝝ se-
quet. eũ q illicita usurpatio ꝓpenitentia correcta fuerit. ut
gratia sei spe gratuita & ñ uenalis existimet. integer debet ad-
esse unctionis effectus. imo & si ñ sequatur penitentia licet simo
niace tam reuera esceat reputet. sic illi q quondã ñ ñ peco
dato ad sacrũ baptismatis regenerationem nec ad sce comunionis
participationem admittebant. licet simoniace tm ñ ideo min
baptizati t̃ sacre comunionis participes reputati s. s; hoc
tm sacris canonib estituti ẽ. ne de certo sacrificia a simoniacis
distribuant. Unde gelasius. Abapizandis t̃ signandis
A baptizandis t̃ signandisq; fidelib sacdotes peca ñ exigant.
pmia nulla ꝓfigant. nec illationib quibuslibet impositis
exagitare cupiant renascentes. quo q̃ gratis accepimus. gratis
dare mandam. & ideo mch apdictis prius exigi moliunt.
quo t̃ paupertate cogente decernit t̃ indignatione reuocant
redemptionis suę causas iure despiciant. certũ habentes. q̃
q phibita deprehensi fuerint admisisse. t̃ comissa ñ poti sua
sponte correxerint. pcultu subeant ꝓpi honoris. Hre. de vi. si-
nill epe. Accipiente comunioni gratia pecũ exigi ñ debet. Tnodo.
aut pbr: aut diacon q sacra dispensat comunione accipi
ente gratia comunionis aliq pecũ exigant. neq; eni uendit
gratia. neq; ꝓpeo gratiam spe sei dam. s; dignis munib sine de-
fraudatione participare ecclesiam. Siquis v eoꝝ q enumqt
mercedem abeo cui sacra comunione dispensat aliq pecum
exegerit deponat. sic imitator simoniaci fraudis. Hre ex
cilio toletano. xi. Munera muisibilia gratię q̃tib ñ s comparanda.
Quicq muisibilis gratię desolatione tribuit. nũquã questib
t̃ quibslibet pmus uenundari penitus debet. dicente
dno. qd gratis accepistis gratis date. Et ideo quicũq; de-
inceps in ecclastico ordine ministrat aut baptizandis
signandisq; fidelib estimate t̃ pmotionib gradui pecu
niae t̃ pmia ñ uoluntarie oblata pmitimodi am
bitione suscepit. eq̃de si sciente epo loci tale quicq.
a subditis ꝓpetratũ fuerit. idem epe duob mnsib excomunicatio
ni subiaceat. peo q̃ inscientia mala ẽtexit. & correctionem ne
cessariã ñ acquirit. Simiter suoꝝ quispiã eodem nesciente q̃q.
de supdictis accipiendũ s et credidit capitulis. si pbr ẽ. iii. mnsũ
excomunicione plectat. si diacon tnũ. subdiacon v t̃ clericis
his capitulatis seruient cõperentur pena & debita excomuni
catione plectend ẽ. Hre. ex cc. cartaginensi. ii. Hichil a sacdotib
Placuit ut nullus epoꝝ exigat pbalsamo q̃ in esmatis ponit.
pmodico balsami q benedictũ phaptismi sacrũ ecclas dat.
qa singli transmissum p ipso exige solet aliqd utti exigat. ne forte
q̃ psalitur animarũ p inuocationem sei spe esceat. sicut simon
magus donũ di pecunia uoluit emere. ita nos uenundantes dam
nabilit uenundem. Hre ex eodem. Honẽ aliqd exigendũ abinis qui
Placuit ut uniquisq; epe infantes suos adbaptizandũ ducunt
p ecclas suas hoc faciat. ut h q infantes suos adbaptismũ offert.
siqd uoluntarie p suo uoto offerẽ suscipiat aberis. Si v p necessitate
paupertatis aliqd ñ habent q̃ offerant. nullũ eis pigri uolent tollere
a clericis. Iam multi pauperes hoc tamen filios suos abapismo re-
trahunt. q fortes du differunt si sine gratia baptismi de hac uita re
cesserint. necesse ẽ ut abillis eoꝝ pdito repetat. quoꝝ spolia pauper-
centes. abapismi gratia se subtraxerẽt. Hre ex cncil elibitano. Quibapti
Emendari placuit. ut q zantes nũmos in concha nullus mittat cogat.
baptizant ut fieri solebat nũmos in concha ñ mittant. ne sacdos
q̃ gratis accepit peco distrahe uideat. neq; eni pedes eoꝝ lauandi
s a sacdotib t̃ clericis. Hre ex cncil turiensi. Q̃ peccatione esmatis
Dicendũ ẽ solere in quib da locis t̃ baptismi aliquid exigi ñ debe.
p peccatione esmatis nũmos dari. similiter phaptismo & co
munione hoc simoniaci heresis et detestna ẽ sci synod & ana-
thematizant. & ut de certo nec p ordinatione nec p esmatis t̃
baptismo nec pbalsamo nec psepultura t̃ comunione quicquã
exigant statuit. s; gratis dona xpi gratuita dispensatione donẽt.
Hre ex cncil cabillonensi. Hec p dedicandis basilicis nec p certis sacra-
Statuimus ut sic p dedicandis —menis efferendis aliq exigi debe.
basilicis & dandis ordinib michi accipiendũ ẽ. ita & ita pbalsa
mo siue pluminatib eindis mch pbri crisma accepum dent.
epi itaq; de facultatib ecclę balsamũ emant & luminaria singli
in ecclis suis. § Sic q hec sacramenta licet simoniaci ministrent
tam effectũ benedictionis ꝓprie accipiant. sic & sacdotalis unctio
licet simoniaci ministret suo tam ñ debet carere effectu. S; sic
supdictũ ẽ illa sacrificia s necessitatis. hec dignitatis. & ideo p uile-
gia eoꝝ ñ possunt generare comune legi istoꝝ. Habent q simo
niaci uitiatũ caput. p simoniaci man prauã impositionem.
Hoc aut de illis intelligit quos nec excusat ignorantia nec ad-
tractionis uiolentia. qui abillis ordinantur quos indubitanter
sciunt ẽ simoniacos. siue simoniaci siue ñ simoniaci ordinati
abeis. Ut eni nicolaus ꝓp distinguit. alii simoniaci ordinantur a
simoniacis. alii simoniaci a ñ simoniacis. alii ñ simoniaci a si
moniacis. Hanc distinctionem innuit nicolaus cap. ii. dicens.
Statuimus decretũ de simo De multiplici genere simoniacorũ.
niacis simoniaci ordinatorib t̃ ordinatis. & de simoniacis
simoniaci a ñ simoniacis. & simoniacis ñ simoniaci a simoniacis.
Simoniaci simoniaci ordinati t̃ ordinatores: sedm ecclasticos
canones a ꝓpio gradu deiciant. simoniaci q̃q simoniaci a ñ simo
niacis ordinati. similiter a officio male accepto remoueant.
Simoniacos ñ simoniaci a simoniacis ordinatos misericorditer pinam
impositionem p tempis necessitate in officio ecclesiam pinanqe.

Sed hoc intelligendu ē de his q̃ ordinant̃ a simoniacis quos ig
norabant ēe simoniacos. hos sacē simoniacos ñ reatus emi
nis. s; ordinatio simoniaci. de quib urbanus pp̃ ait. De his
Siq a simoniacis q̃ ñ simoniace a simoniacis ordinant̃.
ñ simoniace ordinati s. siqdē pbare potuerint se eū ordina
rent̃ necesse eos simoniacos ēe. & tē p catholicis habebant̃
in ecclia. taliū ordinationes sustinen misedit̃ si tam eos lav
dabilis uita cōmdat. Qui v̄ scient̃ se a simoniacis ēsecrari pmi
serint imo execrari. eos ēsecratione omino irrita ēe decrim.
Itē nicolaus iunior: hoc ide alexandre sedis. De eo q̃ ordina
De eēto statuim ut siqs tur a bullo q̃ sert simoniacū ēe.
in posterū a beo quē simoniacū ēe ñ dubitat se seēn pmisit
& seēratur & seēratur ñ dispare dānationis sententiā subeat.
s; utq; depositus penitentiā agat. & p̃ut pp̃a dignitate psis-
tat. Idē. Simoniacis in dignitate seruanda nulla ē ispendenda
Erga simoniacos nulla misedia in dignitate seruanda mia.
habenda ēe decerim. s; iuxta canonū sanctionē & sēōr patrū
decreta eos omino damnam. ac deponendos aplica auctorita
te sanceim. ¶ Subaudiendū ē ñ uolent adtract̃ fuit. De his
enī & a q̃b libe hereticis uiolent̃ ordinatis. ait innocentius. Ohis
Constat uim q̃ multi ad hereticorū ordinationē trahuntur:
passos multos atq; multos adtractos repugnantesq; ab hereticis
ordinatos. s; huiūmodi aliq si post tale ordinationē ñ mīsuri
eū illi ēhbent sacēnta. si cōmunioni eos participat ñ ē. si tamē
discedentib illi pessimo ēcilabulo eos abrenunciauit. & ad
ecclam redit. iste talis pōt hre colorē aliquē excusationis.
Cum q̃ post mīsē aut ampli redieq: eū se ēhdarent abbiticis or
dinatos ēe. certe q̃ meb ab eis accepq: rei s usurpatę dignita
tis. ¶ Tales plerūq; ex mutua pietatis reformat katholicę
man impositio. cū satisfactione & mediana penitentię. s;
dānationē simoniacorū & eorū q̃ eis ēsensq: legim. mediana
v̄ auctoritā exhac heresi nominati ñ legim. ñ q̃ siē usurpatiū
ē in nouatianis. t donatistis minoribus utq; hereticis. ñ canoni
ce s; ex mutua pietatis. ita & exhis posse fieri colligim. Ido
& q̃a aliossū pōna orthodoxē hīnt fidē. nisi q̃a spm sēm credunt
ēe uerale. & ut ait beat aug. hereticī cū redierint. qua parte se se-
derint ab ecclia curent. qua v̄ parte adhererint. cognoscant. Hinc
& leo scribit ianuario epo. Qui ab hesi ad ecclam redeunt. in quo
Omnis cuiūbe ordinis muenient̃ ordine exhibitio psecuerint.
clericū q̃ katholicā deserens unitatē hereticę t̄ scismaticę cōune-
tionis ratione se maculauerit. si ad ecclam redierit cū legi
tima satisfactione & erroris sui dānatione. hoc in magno bene
ficio habeat. si adepta spe omis pmotionis in q̃ muenit̃ ordine
pmaneat. ¶ De his aut̃ q̃ ordinant̃ simoniace aī simoniacis.
utpote illi q̃ data pecunia archidiacono t̄ ysiliarius epi ipso ig-
norante hoc effecerunt ut de manu ei sacē ordines acciperent.
sēbrt. gg. vii. Ordinationes quę simoniace fiunt. falsę diiudicant̃.
Ordinationes quę intuentente pecō t̄ pecūniā t̄ obsequio alicui psō-
nę ea intentione impenso t̄ q̃ ñ cōmuni ēsensu cleri & ppli
sedm canonū sanctiones fiunt. & abhis ad quos ēsecratio pticē
ñ cōpbant̃. falsas ēe diiudicam. quō q̃ talit̃ ordinant̃. ñ pbostiū
.i. pax̄m intrant. s; ut ipsa uerias testat̃. fures s & latrones.
¶ Quia q̃ simonia tpliet̃ in hoc explo notat̃. uidendu ē q̃t mo
dis peū in hac hesi det̃. Hoc beat̃ gg. in euangliorū tractatu euiden-
ter exponit̃ dicens. De multiplici genere simoniacorum.
Sunt ñnulli q̃ quidē nūmorū pmia ex ordinatione ñ accepiū.
& tam sacē ordines phumana gra tribuunt̃. atq; de ipsa la-
gratia laudis solūm retributionē quer̃. Hi nimirū q̃ gratis ac
ceptum gratis ñ tribuunt. q̃a de impenso offo sēratis nūmū
experiunt fauoris. Unde bene eū uirū iustū pplū desēbe ait.
Beat q̃ excutit man suas ab omī munē. Nondū solū a munere
s; ab omī munē. q̃a aliud mun ē ab obsequio. aliud a manu. aliud
a lingua. Mun ab obsequio ē seruit̃ in debite impensa. manus
a manu pecunia ē. mun a lingua fauor ē. Qui q̃ sacē ordines
tribuit̃ tē ab omī munē man excutit̃. q̃ndo in diuinis reb ñ
solū pecunia nulla s; nec ē humana gra̅m requirit̃. Idē in registro.
Germā dānationē inuenient̃ q̃ q̃libe munē ad sacē ordinē acce-
Siqs neq; sēs pollens moribus neq; a clero ploq: uocatus. t̄ dum.
pulsatione coact̃ impudent̃ ad sacēdotū ia q̃libe facinore pol
luitur. iniusto cordis amore. t̄ sordidis pecūniis oris. siue comitatu.
siue manuali seruicio seu fraudulento munēcio quale seu sacēdo
tale ñ iuero animarū s; uanis glę auaricia fuit̃ dignitatē ac
cepit. & iniuria sua ñ sponte reliqrit̃. eūq; in aspa morte pen
tentia ñ mueūt̃. peuldubio meritū pibit̃. Hinc ide. gg. sēbrt
iohi corinthioq: epo. Ordinationib mechi. omino accipiat̃.
De ordinationib aliqd accipe sub districta intēdictione decrim.
Oportē q̃ ut neq; pdonū neq; pgram neq; pquacūq; supplica
tione aliqs ad sacē ordines ēsentias t̄ pmittas adduci. Idē uniūsis
epis pellada pumeia istruit̃. Nec pecō nec gra̅ t̄ supplicatione
Quibdā narrantib agnouim aliq ad sacē ordines accedant.
q̃ in illis partib nullus ad sacerū ordinē sine cōmodi datione
pueniat. Qd si ita ē fleri dico generis denuncio. q̃a eū sacēdo
talis ordo int̃ ortus occidit̃. forsq̃ diu stare ñ potuit. Semi
q̃ppe exequlio q̃d redēptor nr̃ pssen ipsū fecit. q̃a ingressus
tēplū cathedras uendentū columbas euertit. Columbas enī uendē
ē de spū sēo quē ds omips ēsubstantiale s p impositionē manuū
hominū tribuit̃ cōmodū tēpale petit̃ exquo ut pdixi malo
ia euenire credit̃. q̃a q̃ in tēplo di columbas uendē pssūpsq: eos
dō iudice cathedrę eiecdę. Qui uidelicet error insubditis
ppagat̃ eū augmto. Nam in ipso q̃ q̃sq: ad sacerū ordinē pouent̃.
ia in ipsa puerit̃ sui radice uiciat̃ parator ē alius uenundare
q̃ emit. Et ubi ē q̃ sēptū ē. gratis accepistis gratis date. Et eū
pmo pt̃ sēam ecclam simoniaca heresis sit exorta. cur non
ppendit̃ cur ñ uidet̃. quia eū quē eū peō quis ordinat̃ puchen
do agit̃ ut heretic fiat̃. Idoq: hortam̄ ut ufm̄ null denuo
hoc fieri patiat̃. s; neq; gra̅ alicui neq; supplicōne aliqs ad
sacē ordines audeat̃ pmouere. ñ eū quē uitę & actionis qualitas
ad hoc dignū ēe monstrauerit. Nam si alit̃ factū senserim. denuo
districta. & canonica illud nouerit̃ ultione cōpescu. Item
Nullus ad epalē honorē null pambitū accedat. Ysimach.
Ita q̃ pambitū ad epalē honorē pmittat̃ accedē. Nā eū hic
excess in laicali ordinatione cuiq; peti quis dubitat. quin religi
osis & dō seruientib meritat̃ opprbriū. Itē gg. De eodem.
Etiam q̃ ppe in ordinatione sollicitu. & ad sacros ordines ñ puerior
ętate ymundos ope nullaten admittant̃. Eos enī q̃ sic ordine s
collocandi p uita moresq: eos discernit̃. ¶ Vt digno hinc offo adhibē possint
ñ uob poterit̃ ut supplico quay libe subrepat̃ psonę. Qm q̃ dni tēpare necesse
ē gues exptoq: uiros ysilitū uīi adhibere participē. cū ea cōsi dispensatione
Itē colibo epo. Neq; fauore neq: uenalitate ad sacē ordines q̃sq̃ pensare.
Pueri ad sacē ordines nullaten admittant̃. ne pmouerat̃.
tanto periculosi cadant̃. q̃nto eis ēcende ad altiora festinant̃.
nulla sit in ordine uenalitas. Potestas t̄ supplicatio psonarū nech
ad us hęc quę phibem obtinent. Ita peuldubio ds offendit̃. si
ad sacē ordines q̃sq̃ ñ exemento s; ex fauore q̃ absit aut uenali
tate puchit̃. ¶ Item idē gg. quib dā supplicantib unū aco
litū & alterū diaconū leg ordinasse. sic ipse sēbrt̃ pet epo
Leoisiec inter ecta. Epo ppt̃ quendā inuenientē acolitū ordinauit.
Latore pssentiū p intercessionē uię sēratis acolitū ferent̃. quē
ad obsequia tua retransmisum. ut si ministerandis animab apli
seruierit. pticē ampli possit. Idē. elię pbro & alibi. Quisq; in romana
filiū ufm̄ ecclia sacerū ordinē accepit. ab ea uitī egdi ñ potest.
epiphaniū mandatis. ut ad sacerū ordinē pmouē debent.
uobq; tnsmittē. s; in uno uos audiuim. in alto minime potuim
audire. Diacon q̃dē fact ē s; q̃sq̃ semel in hac ecclia sacrum

ordinē accepit. ēgdiendi excā ultā licentiā ñ hī. si v̄ uos ñ potui uidere. ex hac re ēsolationē habeo. q̄a in filio uro rejoico. ¶ Non itaq; quoslibet plebs ordinationes facere fal se diuidicant. S; hę denū quę plebs ordinandi t' ab ei' annis ñ spiritu s; carnali affectu porrectę fuerint. cū alias fuerint ñ erant. quas ñ caritas interuenens s; ambitio supplicans exorquet. Nonsolū autē clericos cuiuslibet epi sum pontifex mercēnaria romana uale ordinare. uerū et oportunitatis exigente monachos et qsciq; clericos ēuocare pōt et iuuare. Unde nicolaus pp. de eode. ¶ Principalē beatorū apl̄orū pet. et pauli potestatē ius habem. ñ solū monachos uerū et quoslibet clericos de quacūq; diocesi cū necesse fuerit ad nos ēuocare. atq; ecclastici exigentib' oportunitatib' iniuriant. ¶ Quolibet q̄ mūne intuiente falsa diiudicat ordinatio. ¶ Sicut aut pecio intuiente sacē ordines ñ s tribuendi. ita nec restituendi. Ut enī ait beat' ambr: sacē ordines ñ s pecio emēdi nec redimēdi. Pecio intuiente

Hinc et. qq. vii. art. Nullus sacēdotale officiū ñ restituat. epe gratiam seu seruile seruiciū ex usu ētra ecclastica norma alicui' seu clericis suis imponat. ut' interdictū sacēdotale offm pecio intuiente restituat. Qd si fecerit. officii sui periculū subeat. ¶ Qui aut pecuniā acceptiunt. ut ordinandis sacē ordines non tribuant t' ut canonicę electionis assensū ñ pbeant. aut ecclias edificandis t' ornandis lapide benedicū t' ēsecrationē subtrahant. multis arguntur accepticę pecunię rei et infames ēe pbant. aut enī paschalis sedis. Sacēlegis s iudicandis.

Sunt qdā q uiolenta t' q̄ ecclas ñ pmittunt regulariter ordinare. fauore ñ pmittunt ecclas regulariter ordinari. hos et decernim ut sacēlegos iudicandos. Codicis. t. viii. ad legē iuliā repetundarū. Imperatores. gratian. uiliean. et theodosius. Iubem hortam. ut siqs forte honorātorū decurionū possessor postmo et colonorū accusibus ordinis iudice fuerit aliq rōne ēcussus. siqs sit rōne uenale de iure fuisse sententiā. siqs pēnā t' pecio t' pmio remissā. t' uicio cupiditatis ingestā. siqs postremo quacūq; de causa nrbū iudicē potuerit appbare. si t' administrante eo t' post administrationē depositā in publicū pdcit. enim deferat. delatū appbet. et ēpbauerit. uiciosā reportatus et q̄am. ītē indigētē t. vii. titulo de calumniatorib'. Ipian. t. x. ad eundē t. i. Ineū qui ut calumniē causa negotiū facē. t' ñ facē. pecuniā accepisse dicēt. intē annum in quadruplū ea pecuniē quā accepisse dicēt. post annū simplū in factū actio ēperit. Ibidē. t. xv. vii. titulo de ēcussione. Marcellus. t. i. publicorū iudiciorū. ēcussionis iudiciū. ñ ē publicū. S; si id o pecuniā quis accepit q' enim minatus sit. post publicū iudiciū ēt ex senatus ēsultus. quib' pēna legis cornelię tenī iubentē. q̄ in accusationē innocentiū coiēt. q̄q: ob accusandū t' ñ accusandū t' denunciandū t' ñ denunciandū testimonii pecuniā accep. I bid. t. xl. viii. I tē de lege iul' repetundarū. Marcell. l. publicorū. i. lege iulia repetundarū teneē. q̄ ei aliquā potestatē hī pecuniā obiudicandū t' ñ iudicandū decernendū ue accepit. uel q̄ magis aut mm' q̄d ex officio suo facē. Id. Eadē lege tenentē q̄ ob denunciandū t' ñ denunciandū testimoniū pecuniā accepit. lege iulia repetundarū cauet. ne q̄s obmittē legendū obmittendū ue et accipiat. neue quis obsentiam uisenatu ēcluoue post dicendā pecuniā accepiat. t' ob accusandū t' ñ accusandū. Marcell. Idē lex iulia de repetundis pcip. ne quis ob iudicē arbitrū ue dandū mutandū ue. iubendū. neue ob ñ dandū t' ñ mutandū. non iubendū. ne ue oblitē estimandā. iudicū ue capiat pecuniē ue faciendū t' ñ faciendū aliq̄d accepit. hodie ex lege repetundarū extē ordinē pununtē. ⁊ plerūq; exilio punivē.

t' et duri' put admiserit. Hac lege damnat testimoniū dare aut iudex ēe postulare ue phibetur. ¶ Sequitē sedā questio. qua querit an pmgressu monasterii pecunia sit exigenda. t' exacta psoluenda. hoc utrūq; licitū fiat utriq; testamenti serie ēpbat. legit enī ip̄mo lib' regū. q' anna detulit seū samuele postq; ablactatus fuit in trib' uitulis. et tb' modius farinę. et amphora uini. ad domū dī in silo. In actib' v apl̄orū legit q' multitudinis credentiū erat cor unū et anima una. nec aliq̄ eorū quę possidebat. pp̄ū ēe q̄sq; dicebat. s; erant illis omia cōmuna. Singuli uendebant pdia sua et ponebant pēa eorū ante pedes apl̄orū. quorū un' scil' ananias dū partē s reseruare cū uxore sua saphira sententia maledictionis accepta. ante pedes apli cecidit mortuus. Hinc liqdo apparet. q' ingressi in monasteriū sua debent offerre rectorib' nec alit s recipiendi. ñ sua obtulerint. Sed aliud ē sua sponte offerre. aliud exacta psoluē. Anna mat samuelis ñ exacta neq; petita s; sponte munera sacēdotib' obtulit. Credentes sua sponte offerebant aplis. ut indigentiū necessitatib' deseruirent. quę instante psecutione infidelium eis possidē ñ licebat. Ananias q̄q: ñ ido dānat ē q̄a sua nollet offerre s; q̄a spu sēo mentit pēa eorū quę aplis obtulerat exparte fraudulent. Nonq̄ his auctoritatib' pmittit rectorib' ab ingressuris aliq̄d exigē. s; sponte oblata suscipere. q̄a illud dānabile ē. hoc v minime. Unde imbracaren si decretio. ii. legit. q' dediendis ecclis nihil exigatur.

Placuit. ut quēs ab aliq̄ fidelium ad ēsecrandas ecclas epi mittantē ñ q̄si ex debito munī aliq̄d a fundatore requirant s; si ipse q̄dē ex suo uoto aliq̄d obtulerit ñ respuat. Si v aut paupertas illius aut necessitas rei tunc. nichil exigat ab illo. Hoc tamē uniq̄sq; epōrum memineri. ut ñ pri' dedicē ecclam. ñ ante dotē basilicę et obsequiū ipsi p donationē cartulę firmatū accipiat. Nam ñ licit culpę ē ista temeritas. ut sine luminaribus t' sine subiali sustentatione eorū q̄ ibidē seruitium s tamq; domī pūrta ñ sceret ecclā. Hē bonifaci urb romę epe uniuersis carolitanę ecclę cenobiis. Abbis q̄ ad ēuisionē accedunt nichil ē exigendū. nec

Quā pio mētis affectu fris kēmi pecio ē aliq̄d ad ēuisionē mutandū. uię destructioni romanę ēpatē ecclā. uob fortassis incognitū s; cognitum omnū ñ incognitū habet. dubitationi autē uię q̄d idoneū dem responsū. dīm tribuitis: ipsa q̄q: me dubitatio reddit anxiū et inepti. Nūq̄ enī legim dīm discipulos t' eorū ministerio ēuisos quicquā ad dī cultū aliq̄ munis intuitu pnocasse nisi forte de paupū alimēto quis mēcinne pponat. quorū nulli cuiquā professionis ēt uictualia negabant. Sem q̄dē q' omne datū oplūm. et omne donū pfectū desursū ē. a patre luminū. et omne donū accipit. q̄ sēc deliberationis arbitrio gratis do seruit disponit. Restat q̄. ut q̄ p aliqua ecclę susceptione munī accipit. dī donū q' a patre luminū descendē debuit uendat. munī autē largiens importunī emat. q̄d aut de diuum domi uendentib' t' emptorib' ēsequat ēcludi necesse ñ ē. Cauete q̄ fris q̄ sit ambiguū q' pecuniē ēsilium. q' quidē sedm uię uoluntatis ppositū nulla inuenimus rōne ñ firmatū. Ieniam si uię necessitati ado ē oportunī quē reputis. dū tamē omis absit pacto. omis cessē ēuentio. nullaq; uię ecclę fiat distractio. accedat gratis. et do seruit meipsi. suiq; regimini deuote q̄ebat obsequiū. ac postmodū q̄si subsidium q̄a. aliq̄ suę ecclę munera largiri frūm solatio romana pmittit ecclā. Itē q̄q: in registro. Ab ordinato ñ debē aliq̄ exigi. s;

Sicut enim ñ decē manū uoluntarie oblata respui oportē. quā imponit uendē. ita minister t' notari' ñ debē in ordinatione ei' uocē suā t' calamū uendere. Is aut q̄ ordinatus fuit si ñ expicito neq; exactis ac petit' post accepta cartas et pallium. offerre aliq̄d cuiuslibet excelero q̄ tantūm causa uoluerit. hoc accipi nullomodo phibem'. quia ea oblatio nulla culpę maculā ingerit. quę ñ ex ambitiosis petitione pecisit. ¶ Auctoritate bonifacii patent

·C·

ostendit. q' sic nullo pcio ē mutando ad ēuersionē. ita nulli pecu
nie intuentu ecclie largiri oportet mgistri. Auctoritate v gg.
dat intelligi. q' p mgistri ecclie ñ licet pecuniā exigere. s; sponta
nee oblata licet suscipere. Ite obponit illud apli ad timotheū.
Ydiotas honora quē uerē uiduē s. q' autē ñ s uerē uiduē.
idē quē suis t' parentū opib' sustentari possunt ñ recipiant. ut
ecclia sufficiat his q' uerē uiduē s. Ite ier' ad damasū papā. Qui
sūpub' ppis sustentari possunt. ab ecclia stipendia ñ accipiant.

Clerici autē illos ēuent ecclie stipendiis sustentari. q' parentū
ac ppinquorē nulla bona suffragant. Qui autē ex bonis parentū
et opib' sustentari possunt. si q' pauprē ē accipiant. sacrilegiū pfec
to cōmittunt. et p abusionē talium iudicii s manducant et bibunt.
Ite pspi mlib' de ēplatione urbis. cap. x. Quib' sua sufficiunt alim
Pastor ecclie his quib' sua sufficiunt ñ — ut ecclie ñ sustentent.
debet aliq'd erogari. q'ndoq'dē mēb aliud sit habentib' dare q'
pdē. nec illi q' sua possidentes dari s aliq'd uolunt. sine q'ndā
suo peccto unde pauper uiuere erat accipiunt. De clericis q'dē
spe sēt die. Pecca ppli mei cōmedunt. S; sic mēb habentes ppū ñ
pecca s; alienā. quib' indigere uident accipiunt. ita possesso
res ñ alienā q' habundant. s; aliena pecca suscipiunt.

Verū his auctoritatib' pbibent. ab ecclia suscipi ñ illi q' q'ndā
fuerē diuites. et postea omia reliquerē ut petrus et matheus. et
paul. aut pauprib' distribuerē ut Zacheus. aut ecclie reb' adiuxe
runt. sic illi q' pdia sua uenderent ponebant pcia ante pedes
apl'orē. ut erant illis omia cōmunia. s; illi q' in domib' parentū re
sidentes t' sua relinquere nolentes ecclasticis facultatib' pasci
desidant. de quib' in eod lib' pspi subinfert. Qui sua relinqre ñ
Siq' ppter hoc ñ uult sua uult. sūpub' ecclie sustentari ñ debet.
relinquere ut hat unde uiuat. ut q'd accipit unde rōnē reddat.
ut q'd peccis alienis sua multiplicet. Ide. Nonne meū dicere
quale peccatū cibos pauprē pūmendo suscipiant. qui ecclam
q' uiuere de ppis facultatib' debuerant suis expensis. insup
grauant. ppter hoc fortassis in cōgregatione uiuentes ne aliq' paupe
pascant. ne aduenientes excipiant. aut ne suū censū cotidiani
expensis imminuant. Qd s; aliq'd de fructib' suis ecclie t' ut pspi
expensa sua cōtulerint. ñ pferant mani iactantia illis quos mi
chi habentes pascit et uestit ecclia. quia pfectior est ille q'
se mundi reb' expoliat. aut qui cūq: mēb habuerit. nec habe
desidat. quā ille qui ex mutis quē possidet ecclie aliq'd pstitit.
ac se de eo q' pstitit forsitan iactat. Sed ecce q' pbibent suscipi
ab ecclia. Illi v q' sua relinquunt t' pauprib' distribuunt. t' ecclie
reb' adiungunt. et ab ecclia laudabilit suscipiendi s. et ei opib'
sustentandi. Vnd in eode libro legit. Qui sua relinquunt t' pau-
pib' distribuunt. t' ecclie reb' adiungunt. laudabilit ecclastica
Sacdos enim dispensationis cura cōmissa ē ñ solū dispensant.
sine cupiditate s; et cū laude pietatis accipit a
ppl'o dispensanda. et fidelit dispensat accepta. q'a omia
sua aut relinq't. aut pauprib' distribuit. aut ecclie reb' adiun
git. et se in numero pauprū pauptatis amore cōstituit. ut unde
pauprib' subministrat. inde et ipse tāq' paupr uoluntari uiuat.
Clerici q'q: q' pauperes natuitas fecit. cū pfectione uirtutis
utē necessaria sue in domib' suis sue in cōgregatione ui-
uentes accipiant. q'a ad ea accipienda ñ eos cupiditas ducit.
s; uiuendi necessitas cogit. De talib' uidet dicere apls. Qui ifa
erario oprant. quē de sacrario s ed ant. et q' altario deseruiūt.
cū altario participent. Qui ñ hoc de ēcēptorib' facultatū
suarū uellē intelligi. nūq' secū adiungere. ita et ds ordi-
nauit his q' euglio annuntiant de euglio uiue. De euglio
uiuunt. q' mēb habe ppū uolunt. q' nec habent. nec habere
aliq'd cupiscunt. ñ suos. s; cōmunū possessores. Qd ē aliud
de euglio uiue. ñ laborantē inde v laborat necessaria utē
pape. Apls tn q' sic euglio pdicauit. ut necessaria suis sibi.

manib' ministrē. de se ēidenter loq't. Ego autē nullo hoē ui fū.
et q're hoc dixit. secutus apstū dicens. Cepetit in magis mor.
quā ut glam meā q' euacuet. Euacuari dicit glam suā. si abeis
quib' pdicabat uoluisset accipere uitē tēpalis expensā. Noluebat
q'ppe in pscntia sui laboris fructū s; infuto recipere. Ite ex cōcilio
agathensi. Iuxta merita laboris clericis stipendia sacdotes
Clerici omis q' ecclie fideliter uigilantē q' deseruiūt. distribuant.
stipendia sēs laboribus debita sedm sui seruitii meritū pordina
tione canonū a sacdotib' cōsequant. § Multos auctoritatib'
luce dari ostat. q' ab mgistris monasteriū ñ licet pecuniā exigere
ne et ille q' exigit et ille q' solut. erim simonie incurrat. S; adhuc
obiet. q' ingressuri monasteriū pecunias tribuunt. ñ ppositū religi
onis s; participationē stipendiorē ecclie emunt. tēpalia q' non
spualia eminent. nequaq' simoniaci habendi s. His ita respondet.
Nonsolū q' spualia s; et q' tēpalia ex adnexa pcio accipiunt simo-
niaci iudicant. Vnde malachias loquens ex persona dni. quis ē
inter vos qui claudit hostia. et incendit altare meū gratuito.
Nonē in uolunatis in uobis. dicit dns exercituū. et munus ñ suscipiā
de manu uā. § Hostia claudere ñ ē sac muneris officiū. s; tam
s adiuncū. Ite q'q: scribit uniusis hispanis epis. De his q' sacis
Audiuimus dilectissimi ordines muneris acceptione dispensant.
mi. q' nos audire oportuit. s; audisse pfecto ñ libuit. quos dā
scil ē sacerē ordinū pfessores. q' sub munerū datione t' acceptio
ne di ecclias t' earū beneficia s usurpant. Qd q'dē sectus uos iam
ñ dudū acriter correxisse uehemēt admiramur. Iuste enim uiq: cor-
ripiendē. et a sacē limitib' ecclie submouendē. et q' pambitu ecclie
munia largiri. et q' ut ecclam adeat q'q' pūmit accipere. Iste
q'ppe donū di emere hoc autē uendere pūmit. a sacdotio q'q:
hoc facere ñ dispar duxerim. cū id q' sponte et sac deliberationis
arbitrio gratis fieri debuit. sub pecuniē paciione causatur.
Qē frēs kmi quē talit facta s eimose refellitur. infecta pbibere.
uniq: iussionib' resistentes. digno anathematis uinculo peuite
ñ dubitate. Id rotomagensi cōc. et gallicis omib'. De his q' ecclias
Siq' dator t' acceptor di t' ecclastica beneficia uendunt.
ecclias t' ecclastica beneficia quē quidē pbendas uocant sub
pecuniē intuitu suscepit. siue dando emerit. siue accipi
endo uendidit. a simonis ñ excludit pdictione. S; si pseue
rans fuerit ppetua multet damnatione. Nam qui sub religi
onis obtentu d'o famulari uoluerit. siq'd accepit. et meritū
pdit. et beneficio accepto frustrat. Ramonis q' uigore cogit
q' iniuste recep restituere. et quicq'd turpis lucri q'sit recepit
ñ tenere. Ite q'q: pp. vii. A officio suspendat eps beneficia t'
Siq' eps pbendas. archidiaconatus. ecclastica officia uendens.
pposituras. t' aliq' officia ecclastica uendidit. t' alit quā statuta
sedis patrū pcepuit ordinauerit. a officio suspendat. Dignū ē
enim. ut sic gratis q'sit accepit. ita fibra eiusdē q'sit gratis
distribuat. Ite ex cōcil urbani pp habito aliuenis. Hec altaria
Questio ē de epis q' altaria nec pbendas epis uendere licet.
monasteriis data frequenter redimi pecunia cōpellebant.
quia q'da simoniaci pūtatis usus in galliarū partib' iā diu
inolerit ut ecclie t' decime quē uulgari uocabulo ap'eos altaria
nuncupant. monasteriis datē sepe ab epis sub palliata auaricia
uendant. mortuis nimirū seu mutatis clericis quos psonas uo
cant. Nos autē auctore dō uenalitatē omnē tam ex reb' q'q' ex
ministeriis ecclasticis ppellentes. hoc ultrei fieri aplica auctoritate prohibemus.
vendendā intuitu. Porro quicūq: altaria t' decimas ab annis
.xxx. et sup. sub huiusmodi redeptione monasteria possedisse
noscuntur. quiete deinceps et sine molestia qualibet eis possi
denda firmamus. saluo uiq: epōr censu annuo. quē ex eis de
altarib' fire solui s. Ide. Quicq' data t' pmissa pecunia in sacis
Ea quē a sēis patib' ordinib' adq'rit irritum habeatur.
de simoniacis statuta s. nos q'q: iudicio et aplica auctoritate

firmam. Quicqd q̃ insaeĉ ordinib⁹ t̃ in eccl̃asticis reb⁹ t̃ data t̃ pmissa pecunia, acq̃sitũ ē. nos utrũq̃ ēe & nullas umq̃ uites obtinẽe censem. Aug. de doctrina xpiana. Quicqd

Totũ q̃cqd hominis hĩt possidet nomine pecunie intelligit: utrũq̃. omia quoq; dm s̃ pecunia uocat̃. seruus. uas. ager. arbor: pecus. q̃cqd hoq; ē pecunia dr: Ido aut̃ pecunia uocata ē. qa antiq̃ d̃ habebant imperoriib⁹ habebant. Ite paschalis pp. Qui eccl̃astica beneficia emunt. eccl̃as q: emẽ pbant.

Siqs obiecerit ñ ēse exercitiones emi s; res quę ex ēsecutione puniunt. pentit̃ desipe pbat̃. Nam cũ corpalis eccl̃a. aut eps. aut abbas. aut tale aliq̃d sine reb⁹ corpalib⁹ in nullo pficiat. sic nec anima sine corpe uiuit. qs q̃ hoq; alterũ uendit sine q̃ nec alterũ puenit. neutrũ inuenditũ derelinq̃t. Nullus q̃ emat eccl̃am t̃ pbendã. t̃ aliq̃ eccl̃asticũ. nec pastellũ nec pastũ pbm. solut. Ite urban⁹ eps seruus suoq; dñi. dilecto filio. x. pposito eccl̃e sã uincentii. sal. & aplica benedictionẽ. Quare meuglio ñ pbetur inuestitura eccl̃a laicis fieri. Saluator pdicit meuglo aurea finẽ sẽli pseudoxpos & pseudoppias surgẽ. & multos seducet. & fideles suos in mundo multas habituros pssuras. s; tamẽ portas inferi ñ pualituras. Inde ut ait apls: oportet ēe hereses. ut q̃ probati s̃ manifesti fiant. oportet nos cũ pplia ex adviso ēsurgere. & murũ obponẽ p domo isrl. & cũ aplo p multas tribulationes intrare in regnũ dñi. quo ñ s̃ ēdignę passiones h̃ tpis ad futuram glam quę reuelabit̃ in nob. Igit̃ qa innotuit nob d̃ tibi obiectur: utrũ uendẽ eccl̃asticã rem simoniacũ sit. hoc simoniacũ ēe patenter colligit̃ ex hoc d̃ beat̃ apls ait symon. pecunia tua tecũ sit in pditione. qa existimasti donũ dñi pecunia possidi. Donũ q̃ppe dñi ē spe sẽs. & donũ dñi ē res ipsi eccl̃e oblata. Et si bene animaduertis. symon magus q̃ ad fidẽ accessit. ñ spm sẽm quo ipse erat indignus. quo ut sẽptũ ē spe sẽs disciplinę effugiat̃ fieri s; donũ ei emere uoluit. ut ex uenditione signoq; quę p eundẽ fierent multiplicata pecunia lucraret̃. nec apls emptionẽ spe sẽi q̃. bene fieri ñ posse nouerat. s; ambitionẽ quesitus talis & aliari eiã quę ē idoloq; seruit̃ in eodẽ simone exhorruit. & maledictionis iaculo peuit. Quis q̃s q̃ res eccl̃asticas & dñi dona quęq; dõ fidelib⁹ & a fidelib⁹ dõ donant̃ queq; ab eodẽ gratis accipiunt̃. & ido gratis dare debent. pp̃ sua lucra uendit t̃ emit. cũ eodem simone donũ dñi pecunia possidi estimat. idoq; q̃ eas ñ ad hoc d̃ instituę s̃ s; ad pplia lucra munẽ linguę t̃ indebita obsequi t̃ pecunię largit̃ t̃ adripiet̃ simoniacus ē. cũ pncipalis intentio fuerit simonis ñ sola pecunię causa aliarum uidelicet: i. idolatria. ut ait apls paul. Alioquin cur synod⁹ calcedonensis sexcentoq; xxx. epoq; peuratorẽ t̃ defensorẽ eccl̃ę t̃ quęquã regię subiectũ ad o pecuniã ordinari phibet. ut inuentores quoq; tanti sceleris anathematis & ñ d̃ eis de simoniaco iudicet. Qd si pfata militet eccl̃ę obhuiusmodi scel̃ talit̃ peellunt̃. nemo sapiens negabit. ñ militantes eccl̃ę multo damnabilis ob hanc causã idẽ uenditionis t̃ emptionis debẽt peelli. S; beatus pdecessor nr̃ paschalis de ēsecutione affirmat. d̃ quis q̃s eoq; alterũ uendi dñt sine quo alterũ ñ puenit. neutrũ ñ uenditũ derelinq̃t. ac p hoc cũ q̃ rẽ eccl̃ę uendit t̃ emit simoniacũ ēe intelligit. In nomine ṽ peuratoris intelligit pfata synod⁹ quĕlibet eccl̃asticarũ rerũ administratorẽ. ut ubi qã ppositũ economũ. uicedim. & defensionis nõie aduocatũ. siue castaldiũ & iudicẽ. in subiecto regię archipbrm. archidiaconẽ. canonicũ. monachũ. t̃ quĕlibet eccl̃astico municipatũ officio. Qd ṽ spm sẽm quantũ in se ē uendit t̃ emit. q̃ ppositurã t̃ huiusmodi aliq̃d uendit t̃ emit. audi aug. super iohm. O quot pposituras secernunt. Alterũ ppositũ habet cartaginiensis. alterũ in mauritania rogatus. Alterũ hic in numidia. ille t̃ ille. quos iã nec nominare sufficiam. Ecce q̃ aliq̃s emere columbã. unus q̃sq; laudat ppositũ suũ q̃ uendit. & ē.

Ecce uenabit̃ aug. de ppositure distinctione agens. in nomine colubę sã spe uenditionẽ t̃ emptionẽ accipit. sic & omis hui⁹ euglii capli tractatores. Pensandũ ṽ ē qua pena multent̃ qui iam dõ & eccl̃ę suę oblata uendunt t̃ emunt. si cũ flagellis at̃ templo dñi eiecti s̃. q̃quę dõ erant offerenda uendebant t̃ emebant. si de offerendoq; uenditoribus t̃ emptoribus dictũ ē uos fecistis domũ patris mei domũ negotiationis & spelunca latronũ. q̃d dicet̃ eccl̃ę oblatoq; uenditoribus t̃ emptoribus. ēe ne quis miratur obiicit. merito hoc dñm tam acerbe uindicasse. qa tẽ illa in templo dñi uendebant̃. eccl̃astice q̃ res m̃ ext̃ templũ distrahantur: adtende supi⁹ augustinũ. ñ terminantẽ locũ emptionis t̃ uenditionis ppositoq;. s; tm indefinite dicentẽ. ecce ut aliq̃s emere columbã. unusquisq; ppositũ suũ laudat q̃ uendit. ñ adiecisse in templũ t̃ ext̃ templũ. Hęc ēta uenditores t̃ emptores sacrarũ rerũ sufficiant. Ite alexander eps seruus suoq; dñi. lucensis eccl̃ę clero & pplo in ppetuũ. Ministri & eccl̃ę absq; ulla uenalitate ab epis

Ex multis tẽpib⁹ hoc detestabile malũ int̃ uam ordinem̃ eccl̃am inoleuisse cognouimus. ut nulli umq̃ clericio quãuis religioso quãuis sciencia & moribus pdito eccl̃asticũ beneficiũ ēcederet̃. nisi ei qui pfano pecunię munẽ illud emẽ studuisse fiebatq; eccl̃a & res d̃ ita uenalis uelut quedã ĉrena & uilis merces a negotiatoribus ad uendendũ exposita. d̃ malũ quantũ sit detestabile. q̃ntũ dõ sãisq; sit ĉtrariũ. & sac̃ canones docent. & fere omib⁹ manifestũ existit. Ista sententia inuenit̃ in. ii. capto calcedonensis synodi. Calcedonense nãq; ĉciliũ unũ cũ pncipalib⁹ simili pena ēdenat eos qui eccl̃ę beneficiũ intuentu pecunię acq̃runt. & eos q̃ sacrã manus impositionẽ p quã spe sẽs ēferet̃ mereri dinoscunt̃. utrosq; emi auctoritate inexpugnabili illos a beneficio istos a sacro ordine iubet̃ expelli. Inde humani generis redemptor omis emptores & uendentes de tẽplo eiecerit. cathedras uendentũ columbas euertit. nũmolariorq; effudit es. pcepti sui auctoritate denuntians & dicens. Nolite fiĉ domũ patris mei domũ negotiationis. Illud q̃q; in eodẽ facto solliciti ēsidãte d̃ pnoũ terrũ sã euglii nusquã legit̃ dñm tanta sententia tam districta censura iustiię peccantes corripuisse cũ ñ solũ eloquio increpans uerũ & facto flagello de funiculis uerberans omis eiiciebat de tẽplo. apte demonstrans. d̃ tales negotiatores ñ sic ecĉi peccores corripiendi. s; at̃ templo dñi. i. a sea eccl̃a longi s̃ pieendi. Nam sic p columbarũ uenditores illi denotant̃ qui sacrã manũ impositionẽ uendẽ conant̃. sic p nũmolariorũ eccl̃asticũ beneficiũ uenditores designant̃. qui domũ dñi euglio teste spelunca latronũ effecerunt. Qua pp̃ ego alexander sẽę romanę & aplicę sedis epe. imo minister indignus. tot & tanta mala in multis eccl̃iis & maxime in lucensi eccl̃a ex miq̃ ĉcupiscentia fieri ēspiciens. ne sanguis innoquoq; a districto iudice de manu mea requirat̃ illa extirpare. & penitus eradicare decreuim̃. constituim̃q; & pnenti decreto firmam. sic olim mei decessores fecisse noscunt̃. nullũ deinceps episcopũ beneficiũ eccl̃ę d̃ quidã canonicã t̃ pbendis seu & ordines uocant. paliq̃ pecto t̃ munẽ clericis audeant umq̃. offerre. s; omis ministros & seruitores eccl̃ę gratis & absq; ulla uenalitate in sã eccl̃a studeant ordinare. nec eligant̃ in domo dñi q̃ maiores saeculos pecunię ēferant. s; eos qui moribus & sciencia diuites possicio suo ipsã ualeant sustentare eccl̃am. Constituimus & eodẽ m̃ firmam̃. ut nullus cuiĉũq; gradus clericus p eccl̃ę beneficio audeat aliq̃d ēferre. aut fabricę eccl̃ę t̃ indonatis eccl̃arũ. siue & q̃cqd pauperib⁹ sit tribuendũ. qa uestis sẽpta qui aliq̃d male accipit ut bene dispensẽ gratiam̃ potest̃ quã nuĉ. d̃ si aliq̃s diuinoq; pceptoq; & animarũ salutis immemor. pfatũ iam beneficiũ eccl̃ę in q̃ cupiditate duci t̃ emẽ t̃ uendẽ temerario ausu pssumpserit. sic in calcedonensi diffinitũ ē ĉciliũ grad⁹

sui periculo eū subiacere decreuerunt. nec ministrare possit
ecclēe quā pecunia uenale fieri ceperunt. & insup̄ tribuli
anathematis uinculo p̄fossus ñ resipuerit ab ecclēa dī q̄. lesit
modis omnib̄ abscidat. Item gg. omt. xiii. Qui dona dī uendūt
Vendentes & ementes templo t emunt. parit a dō damnantur:
eliminauit xpc. quia uel eos q̄ p munere impositionē manu
um tribuunt. t eos q̄ donū dī emere nituntur damnat. Item.
In templo uendentes s. qui hoc q̄ quib̄dā iure cōpetit ad p̄miū
largiunt. iustitiā eni uende ē hanc p p̄miū acceptione seruare.
Ementes v in templo s. qui diu hoc q̄ iustū ē pecunio solue noluerūt.
diuq; rem iure debitā facere ēmmunt. dato patronis p̄cio emuūt
pecū. Item beda. Qui gratiam ḡ a dō acceperunt ñ gratis exercent. uendi
Non solū uenditores s colūbarū. & domū tores s colūbarū.
dī fecerunt domū negotiationis. q̄ sacēs ordines largiendo peru
pecunię t laudis t ē honoris inquirūt. uerū hi q̄q; q̄ gradū uel
gratiam in ecclēa spiralē quā dno largiente percepēr ñ simplici in
tentione s; cuilibet humanę causa retributionis exercent.
ēta illud pauli apli. qui loquūt quasi sm̄ones dī. q̄ ministrat
tā ḡ exuirtute quā administrat dōs. ut omnib̄ honorificet
dēs. Quicūq; q̄ tales s si nolunt uenente dno de ecclēa auferri.
auferant ista de actib̄ suis. ne faciant domū dī domū ne
gotiationis. Item ex epla urbani pp. Quę ex electione puenerūt
Res ecclēę quę ex electione insuū ius mune t ui nemo conuertat.
tione puenerunt in suū ius uel uirt aliquo mune aliquē
cuerte ñ debere. docent sēs urbani. art. Quisq; res ecclēasticas
quę dī dona s quō a dō fidelib̄ & afidelib̄ dō donant. quęq;
abeode gratis acceperunt. & dō gratis debent dare. ppt sua
uicia uendūt t emūt. eū eode simone domū dī pecunia pos-
sideri existimat. Item gg. vii. Simoniaci s epi q̄ decimas &
Puenit ad nos fama oblationes laicis ñ clericis tribuunt.
sinistra q̄ quidā epōr ñ sacēdotib̄ ppię diocesis decimas atq;
xpianor oblationes eferant. s; potiū laicalib̄ p̄sonis uidelicet
militū siue seruitor t q̄ graui ē ēsanguineis. Unde siq̄s am
eps inuentus fuerit hui diuini p̄cepti transgressor: int̄ maxi
mos hereticos & antixpos. ñ minimū habeat. & sic nicena si
nodus de simoniacis censuit. & q̄ dat epc & qui recipiunt ab
eo laici. siue pecū. siue beneficio. eterni incendii igniū depu
tent. Item paschal. ii. Spm sēm uendit. q̄ decimas p pecunia
Altare & decimas p pecunia dare. & spm sēm tribuit.
uendere simoniacā heresim ēe nullū fidelium ignorat. Item in
Snocentio pp. Careat honore male acq̄sito. q̄ ecclēasticis bnficiis
iquis p̄bendas t portiū seu decanatū t promotionē iuenire
aliq̄ ecclēasticā seu q̄libet sacramētū. ecclēasticū utputa chri
ma t oleum sēificatū ēsecrationes altariū t ecclēarū mūiumen
te execrabili ardore auaricię p pecunia acq̄sitū honore
male acquisito careat & emptor atq; uenditor & mūsi
tor nota infamię p̄cellant. & nec p p̄ractu nec subobtentu
alicui ēsuetudinis ante t post aliquid exigat. t ipse dare
p̄sumat. quō simoniacū ē s; libe absq; diminutione aliqua
collata s dignitate atq; beneficio p̄fruat. De secta & tria
questione quid sacē ordines inde diffiniant. auctoritatib̄ hanc
inde in medio deducens patefaciū ē. Nunc q̄ de quarta
questione ē p̄tractandū. an paternū eriñ huic imputet q̄ eo
ignorante constat admissū. Q̄ ignorantia hunc excusē.
multoq; auctoritatib̄ p̄bat. Ait eni aug. Alienū erim̄ nesci
Nullius erim̄ maculat nesciente. Item. Sente ñ maculat.
Quis locus innocentię relinquit si alienū erim̄ maculat
nesciente. Item in affricano ēcilio. De infantib̄ qui abhereticis
Placuit de infantib̄ qui abhereticis baptizant baptizantur:
neq; suo hoc iudicio fecerūt. cū ad ecclēam dī salubri p̄posito
fuerint reuisi. ne parentū illos impediat error. quo minus

C.

promoueant̄ sacē altaris ministerio. Item in eodē. d eodem.
Qui ap̄ donatistas parulis baptizatis s ñ dū sere ualentes
erroris uitiū. si postquā adeuntē rationis capacē p̄ue
nerint. agnita ueritate falsitatē abhorrentes eos ab ecclēa
ordine antiquo p manus impositionē recepti s. tales adsuscipi
endū minus clericatus ñ debere impedire nom̄ erroris. Item leo.
iii. ebrwino & adelfredo. Consanguineorum malicia in nullo
Quia p̄sulatus nri q̄d bene clericis obsunt. ñ ēsci fuerint.
nostis magisterii ñ solū de sacēdotū uerū & de sēlarū utili
tatib̄ debet ēe sollicitū. p̄ter fr̄nitatē uiam sere uoluimus:
hunc p̄sentē p̄bm adsedē aplicā uenisse. nobisq; uiolentiam
& excōmunicōnē suā p ordinē retulisse. q̄d & sine iusto legis
tramite illi sua fuisse ablata ecclēa similit̄ indicauit. quam
alius dato munere sacēdos zelo ducē inuidię usurpare p̄sumpsit.
Inde parentes a magno dolore cōpulsi. p̄bm illū qui suā
tenebat ecclēam mox cōprehendēr. & oculos a cruēr. tūc ipse sepe
dictus sacēdos dicē. q̄ absq; sua uoluntate siue consilio hoc fit
pacū. Q̄d si ita ē ut ipse nob̄ suo ore testat ē uob̄ magnope
p̄uidendū ē. ut si ipse canonice excōmunicatus ñ ē. canonica
supeū fiat remissio. Item ex ēcil. toletano iiii. Ēfidia parentū
Iudei baptizati si postea p̄uaricant̄ filius obesse ñ debē. Item.
in xpm qualibē pena damnati. exuerunt. a reb̄ eos fideles
filios excludi ñ oportebit. quia sēpū ē filū ñ portabit iniq̄
tatē patis. nec pat̄ port̄ iniq̄tē filii. Digesto. t. de penis. habeē.
Crimen uel pena patrna nulla maculā filio infligere potest.
Nam unūquisq; eq̄ admisso sorte subiect̄. nec alieni criminis
ēstituit successor. Idoq; & diuini ierapolitanis res ēsequerunt.
Item auḡ ad bonifacū. Non imputant̄ pecca parentū his q̄ abeis
Iam itaq; cū homo in se ipso abeo qui p̄sonalit̄ diuisi p̄bant̄.
genuit ē alē ēsentis. pecco alteri sine sua ēfessione ñ tenet̄
obnoxi. Traxit q̄ reatū q̄a unū erat cū illo & in illo a quo
traxit. q̄ndo q̄ ēiax admissū ē ñ aut̄ trahit alē a alto.
q̄ndo sua munoq̄q; p̄pa uita uiuente iā ē ut uere dicat̄.
anima quę peccauerit ipsa moriet̄. Ut aut̄ possit regenari
p̄ ossm uoluntatis alienę cū offert̄ ēsecrand̄ fac hoc uū spe
ex quo regenerat̄ oblatus. Hinc & gg. in lib̄. xxvi. moralium.
Homini q̄ similis tui ē Ei q̄ imitatur impietas alteri noce.
nocebit impietas tua. & filiū hominis adiuuabit iustitia
tua. humana impietas ei noce quē peruertendo coinquinat.
& rursus eū adiuuat nā iustitia quē a p̄ius actionib̄ immu
tat. Hoēē sūt t iuuare nesciunt ea t quę a bono corrūpe t
a malo p̄mutare ñ possunt. Item conc̄ dñs admoysen.
Ego sū dōs zelotes q̄ uisito pecca patrū in filios usq; in tertia
& q̄rta generationē. Iuxta ñ inequitatē iudicii. s; magnitudine clemē-
tię. Auḡ. hoc dictū assent̄ ita dicens. In tertia & quarta
generatione pecca patrū se dñs cōminat̄ in lege filius reddituū.
non inequalitate iudicii ut alii peccent. & alii puniant̄ s;
magnitudine clemētię dū semp̄ expectat penitentiā. & q̄ in
p̄ma generatione delinquit̄ ñ pri corrip̄ & emēdat ñ tertia &
quarta generatio euenit. Cum q̄ de baptizatis abhereticis
innocentū scribat. lex ē ecclēę de his qui abhereticis baptizati s
p̄mari impositionē laicā tūm ñ p̄bē cōmunionē. nec ex his aliq̄
inclericatus honore uel exiguo subrogare. patet q̄ q̄ infantes
q̄ abhereticis baptizati s sola excusat ignorantia. iuxta illud
affricani ceilii ad suscipiendū clericatus offm ñ eos impediat
nom̄ erroris. Item sic auḡ sēb̄ adauxiliū epm. ñ imputant̄ filius
pecca parentū. quę post eos natiuitatē a parentib̄ cōmittunt̄.
nec p peccis parentū spiali pena filii s plectendi. officio aut̄
t beneficio ecclēę p̄uari spiali pena ē. Non q̄ hanc ex pecco
patris p̄meret̄ filius. Item de eodē. Si excusat̄ q̄ ignorant̄ asimo
niaco ordinat̄ ut sup̄ in capto urbani legit̄. & iste excusand ē

q̃ p̃ ignorantiã symoniace ordinat̃. S; obiect̃ illud gg.

Ecclia quę ẽsecrata De ecclia quę pactione ẽsecrat̃.

fuerit pactione potꝰ execrata q̃ ẽsecrata dei debet. Itẽ

Peccto eiusdẽ thesauri hiericho anathematizati legunt̃. Ynꝰ achor q̃ regiam auriã & quedã alia p̃ciosa furatus ẽ. de anathemate dr̃ tulisse. Itẽ Peccto amalechitarũ animalia eorꝫ iussa s̃ mt̃ficiẽ. Quibꝰ quia saul pepercit audiuit a samuele. Ysaias quia peccm̃ ariolandi ẽ repugnare & q̃si scelꝰ idolatrię nolle acq̃sce. Itẽ Peccto egyptiorꝫ possessiones eorꝫ gr̃-dini tradit̃ iumẽta & p̃mogenita eorꝫ morte ẽsũpta s̃. Itẽ

Peccto israhitarũ archa dni philisteis tradita ẽ. Si q̃ quę sensu carent ut ecclia, altaria uasa dni lapides hiericho t̃ execrant̃ t̃ peccoribꝰ tradunt̃ t̃ anathematizant̃ t̃ grndine deuastant̃ si ea quę uim intelligendi n̄ habeꝫ ut animalia egyptiorꝫ & amalechitarũ peccis hominũ morte p̃dunt̃ patet; qd̃ nullũ excusat ignorantia ẽminis. maxime cũ ex eo utilitas deferat̃ ignorantiã. uelut si quispiã de latrocinio & rapina filio suo ignorantiã diuitias ẽgerere: n̄ excusare filiũ ignorantia. quin post mortẽ patris cogat̃ redde male ꝫquisita. Itẽ de eodẽ Peccto achor plebis israhitica ĩ manibꝰ hostũ tradita ẽ. Itẽ Peccto filiorꝫ heli. ppls in manu philistinorꝫ corruit. Peccto q̃q; plebis electi eorꝫ sepe s̃ impedit. & tandẽ cũ eis ꝓphę ducti s̃ captiui. His ita respondet̃ Insensibilia & irrationabilia peccto hoiũ t̃ execrant̃ t̃ anathematizant̃ t̃ morte p̃dunt̃ n̄ participatione peccis; causa sacramenti. t̃ detestatione pecci. t̃ flagello delinquentiũ. causa sacrẽti. ut thesauri hiericho. & animalia amalechitarũ. Hiericho eni luna intp̃tat̃ significat istũ mundũ. Amalechite intp̃tant̃ lingentes sanguinẽ. significant cupidos & auaros. & demones. Israhitę intp̃tant̃ uiri uidentes dm. ꝫ significant multitudinẽ sororꝫ. Lapides q̃ & thesauri hiericho anathematizant̃ animalia amalechitarũ mt̃fici iubent̃ ad examinandũ eu-piditatẽ israhitiq; plebis. & ut signarẽt̃ q̃ muri uitiorꝫ & hui mundi thesauri q̃ p̃ lapides & thesauros hiericho designant̃ irrationabiles q̃q; uitiorꝫ mores q̃ p̃ animalia amalechitarũ intp̃tant̃ n̄ debent transire in sortẽ sororꝫ animalia ꝑ egyptiorꝫ & possessiones eorꝫ & p̃mogenita grandine & morte ẽsũpta s̃. ut in illis punirent̃ quorꝫ fe licitate letabant̃ ut daret̃ intelligi q̃ mundꝰ interibit & subiacẽ. S; & tra israhitarũ in sanguinẽ uersa ẽ. ꝫ segetibꝰ eorꝫ imbres abusi s̃. animalia eorꝫ sterilitate & morbis ẽfecta s̃. ut auctorẽ suũ quẽ p̃ beneficia cognosce noluerꝫ: saltem int̃ supplicia senturent. In detestatione ꝑ pecci pecunia simonis damnata ẽ. cui dictũ ẽ pecunia tua sit tecũ in p̃ditione. q̃a existimasti donũ dei pecunia possidi. In detestatione q̃q; criminis edẽ altaria & ecclia quę p̃simoniã ẽsecrẽt̃. n̄ tam ẽsecrẽ quã execrẽ dicunt̃ quia q̃ intuentiũ pecunię oleũ ẽsecrationis effundit. n̄ ꝓsecrẽ s; execrẽ credendꝰ ẽ. Hinc ẽ q̃ beatꝰ gg. ecclias abrahamis ẽsecratas iterũ ẽsecrẽ precepit. quia sacrificatione ꝓsecrationis quę n̄ n̄ in fid sce trinitatis p̃fiert̃ p̃stare n̄ poterant. q̃ fid carebant. Archa ꝑ & ꝓphę peccto suorꝫ eiusdẽ hostibꝰ tradita s̃. Electi q̃q; qui murmure eorꝫ impediti s̃. n̄ in pena ẽminis s; in exercitiũ & exẽplũ patientię ꝗ passi s̃. Itẽ Ipls q̃ peccto achor & filiorꝫ heli in manibꝰ hostũ traditꝰ est: significat subditos corpalit̃ flagellari. ut int̃ flagella ipa pecca plangerẽt̃. sic achor sorte deprehensꝰ lapidibꝰ obrutꝰ ẽ. Sic & nauicula ione p̃ditat̃. ut fugitiuus sorte deprehensus fluctibꝰ immergẽt̃. Aliq̃ndo p̃ meritis plangorꝫ deprimit̃ ut subditorꝫ. ut plausus suis subditis fauentes ad malũ eis simul corruant: sic filii israhel diu portantes pecca sacerdotũ. tandẽ cũ eis ceciderẽt in manibꝰ hostũ. Itẽ dd ppln̄ numerauit.

quo peccto gladi dni deseuit in ppln̄. S; in lata gente gla regis ẽ. in diminutione plebis continuo p̃ncipis. Quiq̃ de numerositate suę gentis superbiuit. iure ina diminutione punitus ẽ. Itẽ Paruulos sodomitarũ n̄ excusauit ignorantia. quin p̃ paterno scelere celesti igne ẽsumẽt̃. S; hoc igne pena illis diminuta. quibꝰ successio patrũ sedis ẽ adepta. part̃ & monstratũ ẽ peccis parentũ paruulos aliq̃ndo corpalit̃ flagellari. Illud & idẽ intelligendũ ẽ de paruulis. qui pecco dathan & abiron uiui descendẽt̃ adiuti. Itẽ cham peccante. chanaan filiꝰ eiꝰ maledicẽt̃. Ieli delinquentis lep̃ transmittit̃ ad posteros. Iudeis clamantibꝰ sanguis eiꝰ super nos & super filios nr̄os reliquię eorꝫ penę mortis x addicię s̃. achab q̃q; peccante posteri eiꝰ regni soliũ amiserꝫ & q̃ de eiꝰ semine in regno iudę nati s̃ usq; ad purgatã labe illi familię agenealogia dni s̃ exclusi. Odiũ q̃q; esau ut malachias testat̃ transiuit ad idumeos. Quibꝰ omnibꝰ colligit̃ q̃ ignorantia pecci n̄ excusat aliquẽ. S; his exemplis n̄ phant̃ teneri pecco alioꝫ. n̄ imitatores neq̃ę eorꝫ. Quicũq; enĩ de semine qsu & ceteroꝫ ad dm ẽuisi patrũ malicia detestati s̃. n̄ odiũ s; dei clementiã expti. Itẽ ut ambr̃ait turbat̃ nauicula petri. in q̃ erat iudas. quia q̃ suis meritis erat firmus. turbat̃ ẽ alienis. Ignorabat autẽ petrus peccatũ iudę. Non q̃ ignorantia excusauit illũ. S; turbatio ꝗ n̄ pecci comq̃natio s; corpalis p̃secutio intelligit̃ q̃a meritis maioꝫ ñnũq̃ adeo p̃munt̃ ut eorꝫ turbet̃ infirmitas. Non ita q; his auctoritatibꝰ simoniaci p̃bant̃ p̃ q̃ ignorantibꝰ pecunia data ẽ. Non q̃ post p̃bari iste reus ẽminis cui n̄ fuit ꝓscia. Notandũ q̃q; ẽ q̃ n̄ omnis ignorantia aliq̃. excusat. Est enĩ ignorantia alia facti. alia iuris. facti. alia q̃ n̄ oportuit eũ fecisse. alia q̃ oportuit eũ fecisse. alia q̃ n̄ oportuit eũ fecisse sicẽ ait apls. Siq̃s infidelis uocauerit uos ad cenã. q̃cq̃d uobꝫ appositũ fuerit comedite nihil interrogantes. Siq̃s uobꝫ dixerit. hoc idolis immolatũ ẽ nolite comedẽ. Ecce q̃ uocatũ ad cenã n̄ oportebat carnes scire s̃ appositas idolis fuisse immolatas. q̃ oportuit eũ scire sicẽ ignorantia iudeorꝫ & reliquorꝫ infidelium. quia ea quę ꝓphis de xpo fuerant p̃nuntiata adhuc ignorant ẽ cõpleta. unde a iudeis adhuc expectat̃ uenturus. hec nemĩ excusat. Itẽ de eodem.

Ignorantia iuris. alia naturalis. alia ciuilis. Naturalis: omnibꝰ adultis dãnabilis ẽ. Ius ꝑ ciuile alius p̃mittit̃ ignorare alius non. Iuris ciuilis ignorantia nemini obest in dãno uitando. si negotiũ inde ẽtiq̃t. ut si minor pecuniã dedit filio familias repetit. in maiore ꝑ q̃si delictũ ẽ. Itẽ si in successione t̃ & maiori delata cũ alio sine iudice diuidas. putans ꝑtaĩtũ iure subuixũ eũ n̄ esse solida successione obuenisse. t̃ si id q̃ nullo iure debuisti. aut iure natali n̄ debuisti. S; ciuili. tãq̃ ex aerario solutas aut p̃mittas repetis. Non ita. si delictũ. Nam si putat se sua plegẽ lege rapere. incidit in ẽstrumonẽ siq̃s intentã. In hoc autẽ n̄ fuit ignorantia iuris. S; facti. & illi q̃ n̄ oportuit eũ fecisse. Ideoq̃ criminis excusat eũ putãs delicti ignorantia. Qd̃ si oportuisse eũ scire infirmitate tamen excusat̃ deprehendẽ n̄ potest. Qd̃ ꝑ quinto loco querit̃ an liceat ei ẽ ecclia. t̃ fungi ordinatione quã patrũ pecunia assecutꝰ auctoritate diffinit̃ urbanꝰ q̃ scribit de simoniacis. aut eũ int̃ ecclia.

Quicũq; sane cupidi De paruulis q̃ cupiditate parentũ ecclia carent̃ parentũ eũ adhuc paruuli ẽnt. ecclias t̃ ecclarũ partes p̃ pecunias adepti s̃. postquã eos omino dimiserint. si canonice ineis uiuere uoluerint p̃mia ibidẽ eos ẽ ẽcedent̃. neq; p̃ hoc facto a sacris ordinibꝰ illos remouent̃. si alias digni inuenianturꝫ. Illi ꝑ q̃ p̃ se ipsos eũ maioris ẽnt etatis nefanda cupiditate duci eis eneq̃. si in alius ecclie canonice uiuere noluerint. sequatur ꝓprius ordinibꝰ p̃ magna ñia ibi eos ministrare p̃mittant.

Qd si ad alias transferri forte ñ potest. & ineas canonice vivẽ
pmisere minoribus ordinibus contenta ad sacros ordines ñ accedant. salua tamẽ in omnibus apliẹ sedis auctoritate. Siqui
tamẽ ante emptionẽ catholice ordinati s. cũ ea quẹ emẽt
dimiserint. & uitã canonicã egerint. in suis q̃dibus pmanent
tantũ. nisi forte eiusmodi ecclasia sit ut ibi primũ locũ debe
ant obtinere. primũ enim t singulare ppositure locũ in
emptis ecclisiis eos ñ patiẽ habere. Hoc autẽ eis ñ in piv
dicii canonũ s; ex misericordie dispensatione dixisse explã
dũ colligit. missa uitali pbro inhere vba. In dignitate
seruanda simoniacis mia potest impendi. si eos uita cõmendat.

Eos qui ecclam emẽt. si ipsona talis fuerit quã uita cõmendet.
uidelicet. ut in monasteriis t canonicis regulariter uivant
in sui honoris officio miseritẽ ꝯdescendendo ministrare
ceedim. absq; tamẽ seoꝝ canonũ pnudicio. Ex hac itaq;
auctoritate colligit. qd ignorantia tales excusat a reatu
criminis ut supdictũ ẽ ñ a fructu emptionis. cũ in ecclisiis qs
parentũ pecunia adepti s. ñ ñ postq̃ eas omino dimiserit.
& ex mia ibidẽ eis cedit. ee. in quo patet. q̃ si illis ignoran
tibus pecẽm simonie sit admissũ. fructũ tamẽ pene emptio-
-nis reportare ñ possunt. Qd v. a crimine excusent. hinc
patet. quia phoc facto a sacris ordinibus ñ remouentur. Si enim
illi criminis participes ẽnt. ad sacros ordines ascendere ñ pos-
-sent. Illud idẽ intelligendũ ẽ de eo q̃ p pecunia ẽ adeptus
sacerdotii dignitatẽ. ñ epos; eundã ex pnepibus ei data. utroq;
tamẽ ordinatore uidel. & ordinato nõ ignorante. Vnde urbanus
sedis scribit albino metensi epo. De quodã pq̃ meuna parentũ

Presentũ portitorẽ quẹ pecunia dedit ñ epos; um pnepũ.
parentũ meuna p pecunia ñ epos; eundã pnepũ ei data uni
tum sacerdotii dignitatẽ obtinuisse significasti. licet sã cano
nes deponendũ ee tuerentur. tamẽ q̃a culpã istã nescienis & eae
tus cõmisit. & q̃a abeodẽ ordine ut deponi et supplicauit
ultroneus. ex ẽsidatione discretionis quẹ ẽ mat omniũ unũ
magis q̃ exigore canonũ mitẹ uisera adhibendo ipsũ in
eodẽ ordine ee fr̃nitati tuẹ ẽsulim. ita tamẽ ut quia ecclã
illa eum deseruit sacerdotii pcunia ñ patiat. suspensus a sacerdo
tali officio pmaneat. q̃ si fortasse ecclẹ utilitas exegit. vt
curã regimmis assumat. licetat cũ cessione epi sui fra
-trũq; obedientia sacerdotali officio fungi. Quid v. dhs
fieri debeat. q̃ ignorant a simoniacis ordinati s. q̃ secũdo
loco quesitũ ẽ. sup in eapto uidel urbani q̃ sic incepit.
Siq̃ a simoniacis ñ simoniace ordinati s. rogat. Hunc autẽ d
illis querit. q̃ ñ p ordinationẽ pecunias offerẽt; s; p electionẽ
ut uel decretũ electionis fiat. t ut subscriptione ẽfirmet. t ut
electioni ñ resistat. aliq̃b pmia largiunt. an eoꝝ electio
uiciosa sit iudicanda. ñ enim uident sã spe domũ emere. q̃ ñ
p ẽsecrationẽ s; p electionẽ munera largiunt. cũ nulli spiritus
q̃ aliquos faciat electio participes. s; sic ecclasticarũ
rerũ emptores simoniaci iudicantur. q̃a ecclasticis officiis
ita adiuncta s. ut alterũ sine alio alicui ñ puenat. ita q̃a
p electionẽ uenit ad ẽsecrationẽ. pnõ simoniace habet. q̃ p
electionẽ pmia largit. ac si p ẽsecrationẽ munera dedisse.
Vnde simach scribit cesario epo. De his qui muneribus ordinati

Siqs autẽ eparũ deliberat. data pecunia potentes onẽ faciunt.
psonas minime suffragantes s adhibeat. nec ad decretũ s
faciendũ clericos t ciues ad subscribendũ adhibito eis lube
genis timore cõpellat. t pmius q̃b lube exhortet. Ite. gg. salomõ
Ego autẽ Simoniace ẽ q̃ ut eligatur pecunia largitur. Nitẹn
urẹ dilconi puidens & meẹ animẹ omipis di iudicii pumet
ens. edẽ maximi causas subtulit exqri delibero. si nullis
pis criminibus quẹ sacẽ ordini ẽtradicunt. si ñ p simoniacã

heresim. idẽ pmia quibusdã se eligentibus pbendo ad sacerdo
tale pungẽ conatur officiũ. Tunc enim liber puoꝝ ap dm
intercessor erit. si ñ obligatus de suis adloci intercessionis ue
nerit. Si autẽ pecunia pmissa fuit t solutã. electio t
ordinatio penitus ignorante. nec eo m ad electionẽ t ordi
nationẽ puenerit. ei nullatenus obẽe uidet. nec ad reatum
eminis pũnẹ cui esse ciusdã ñ fuit. nec ad electionis t ordi
nationis cassationẽ ad q̃. aliis ñ p pitã illoꝝ cupiditatẽ
puenisse docet. Ite gg. sinagrio epo augustidunensi. Sic ordina

Sic is q̃ tio electoꝝ sic electio t ꝯsens sine uenalitate dbẹ pfqm.
inuitatus renuit. questus refugit. sacris altaribus admo
uendus. sic q̃ ultro ambit t importunũ se ingerit. ẽ penitus dubio
repellendus. Ita qui uitat sic ad altiora ꝯscendere. q̃d aliud agit
nisi ut crescendo decrescat. & ascendendo extenuatus in p
fundũ descendat. Itaq; fr̃ kone in sacerdotibus ordinandis sin-
-ceritas uigeat. sit simplex & sine uenalitate ẽsensus. pfe
rat pura electio. ut ad sũmũ sacerdotii gradũ ñ suffragio
uendituꝝ puerius s; di eredat ee iudicio. Nunc aut
de septima questione tractandũ ẽ q̃ qr̃. an renuntiantes
suẹ heresi sit recipiendus in eqli dignitate t ñ. De his ita
scribit cipianus ad stephanũ. Q̃ redeuntes ab heresi in suis ordi

Siqui pbri & diaconi in ecclia catholica pri nibus recipiunt.
ordinati fuerunt. & postmodũ p fidi & rebelles extiterunt
extra ecclam t ap hereticos a pseudo epis & antiepis et epi
dispositionẽ pphana ordinatione promoti s. & extra altare
atq; diuinũ uerbũ sacrilega foris falsa & sacrilega offerre
conati s. eos q̃q; hac edictione suscipi cuiunt cũ reuertuntur
ut cõmunicent laicis. & satis fiant q̃ admittuntur ad pace q̃
hostes pacis extitẽr. nec debere eos retinentes ea ap nos ordi
nationis & honoris arma retine. quibus extra nos rebellauer.
Ite ex vsinodo. De his q̃ minus ordinationẽ faciunt. q̃ redeunte

Siqs omnẽ traditionẽ ecclasticã abhes in suis ordinibus recipiunt.
septã t ñ septã violat. anathema sit. Omnis enim eps aut pbr.
aut diacon. cuiuscũq; p minus ordinationẽ dedit t accepit.
a sacerdotio cadat. S; dicunt q̃dã. q̃a penitentiã agim p peccto.
& ds indulgẹ illud. ita & ego dico. q̃a omnẽ penitentiã
recip ds. & indulgẹ p penitentiã peccata quẹ ia facta s.
Houi enim q̃ dauid fornicatorẽ & homicidã p penitentiã
recepit ds. & q̃ dixit de eo. inuenio uirũ secũdũ cor meum.
Houi rursũ eundẽ audientẽ a do. ñ edificabis m domũ.
quia uir sanguinũ es. Sed o manasse p professionẽ dimissam
impietatẽ suã. Sed o meretrices & theloneanos p penitentiã
receptos. nullũ tamẽ hoꝝ q̃ amit baptismũ perceuũ sacerdotib
enumeratũ. Sed o quosdã dũ ẽnt in mundo in multa forma
tione mansisse. monachos v factos quasi luminaria mundi
resplendisse. nullũ tamẽ ad sacerdotii ascendisse. q̃ & si
raro ẽtigit. nulla tamẽ lex ecclẹ fuit. Nouum pmũ peccatrẽ
mariã. post eusionẽ quãtus sã & casta. tamẽ mt diaconissas
cõputata ñ ẽ. S; q̃d hi dico. Sequens seos aplos & uenabiles
patres cũ omi fiducia clamo. q̃ qui p simoniã ordinatus ẽ
siue epe siue pbr: siue diacon ẽ alieni a sacerdotio. neq: enim
uenalis ẽ gra spe sũ. Laiphẹ traditio & adminicio simonis
a seo sacerdotio ẽ aliena. & si in formicõnẽ lapsus aliqs post
baptm in sacerdotiũ ñ recipit. canones enim hoc phibent. Siqs
v cũ hoc peccto ad sacerdotiũ puectus ẽ cognitus degradetur.
Ite. Ipsũ q̃ p pecunia ordinatus ẽ ẽfiteor quia p penitentiã
recip ds. bonus ẽ enim omib & apta uisera ei omi homini peni
tenti. s; quõ iuxta aplm oportẹ epm ee irreprehensibile. q̃ũq;
p pecunia t ordinauit aliquẽ t ordinatus ẽ a omi sacerdotio
alienus sit. Tharasius patriarcha dixit. Quicũq; p pecunia t
ordinant t ordinantur. t ordinauerit. t ordinati s epi t pbri.

t diacon. t qlibet de numero sacdotū. repellant omino
a sacdotio. sicē simon magus apetro. Quicūq; p pecuniam
dispensationē t curā sortiū s monasteriorū t ecclarū t reli-
-giosarū domorū. ierochomiorū xenodochiarū orphanotrophi-
-orū. cū depositione expellant a dispensatione illa & cura.
Qui post baptismū cadens informicōnē ordinat ē. si postmo-
-dū ꝓfessus fuit cessē a ministio suo. si v ēuectus ab aliq depo
nat omino. Episcopū epī. aut pbr. aut diacon. pse t palium
aliquē qsi tuteri phoe uolens deponat. Item. Qui pselares potes
tates ordinatus fuit. aut ecclam obtinuerit. deponatur:
si v religiosā domū. expellat. Item d eadē synodo. Q redeuntes ab
Conuenientib ap nicenā bithinie heresi recipi possint t non.
& cēsedentib pet archipbro. & pet pbro & abbe monasterii sci
sabe. locū tenentib adriani pp. & tharasio archiepo cstantino-
-politano. & iohe. & thoma. apocrisariis aplicarū sediū orien
taliū & cetis epis. epi sicilie dixerē. Dignū ē ut de futuris inq-
-ramus. Item basilius epe anchire dixit. Constitutio ecclastica hēt ca
nonice tradita ab antiq a scis aplis & successoribus eorū scis
patribus nris & magistris & scis universalib. sex sinodis & localib
bus sinodis orthodoxis. ut q ab aliq heresi reuertunt ad ortho-
-doxā fide & traditionē catholice ecclē. scripto negare debe
ant heresim suā. & cfiteri fide catholicā. Item tharasius patarcha
dixit. Videt uob ut sedes suas recipiant q ab heresi reuertunt.
Religiosi monachi dixerē: Sicē recepe unitas sex sinodi ab
heresi reuertentes. ita & nos recipim. Sca sinod dixit. Placet
nob. Et iussi s basilius epe anchire. & theodorus epe mire. & the
odosius epe sedē ingdib suis & insedib. Item cstantinus epe epri
dixit. Non oportet nos q epi sum indigē doctrina. s; alios ēē doc
tores. Item tharasius epe dixit. Malos doctores mala doctrina. Eccla
de malis doctorib sacdotes n recip. Item iohis apocrisarius orienta
liū sediū dixit. Heresis sequat omnē hominē ab ecclā. Item tharasius
epe dixit. Ecce multi canonici libri & sinodici & patrū
lecti s. & ab heresi reuertentes doceant nos recipe. si alia aliq ea
sa n ē mens. Item petrus apocrisiarius pp dixit. Romē exiliatus ē
machari heresiarcha a. vi. sinodo. & .xl. dierū induciis dedit
illi pat nr benedictus pp. & cotidie mittebat ad eū bonifa
eū cōsiliariū suū. & instruebat eū cōmonitoriis vbis ex di
uina scptura. & nullatenus uoluit eū dari. Hoc aut facie
bat. ut eū recipe in suo ordine. Item tharasius patarcha dixit.
Quid dicitis de anatholio. Nonne & in qrta sinodo factū ē
pceps. & ecce ab impio dioscoro ordinat ē. Et nos itaq;
recipiam eos q ab heresiarcis ordinati s sicē anatholius recept est.
Item Vere uox di ē. quō n morientur filii ppatrū. s; unūqsq; in
peccto suo morietur. & quō ex dō ē ordinatio. Item tharasius
patarcha dixit. Audiuim patrū mandata. Quid q. Oportet
recipe ab heresiarcis ordinatos. Sca sinod dixit. Audiuim dne.
& oportet nos recipe. Tharasius patarcha dixit. Plures eorū q in
sexta sinodo cuenerūt a sergio pirro paulo. pet ordinati s. q
fuerūt pncipes heresios monoscelitarū. quō istu cōmunam in
cstantinopolitana sede sedē. & abutimo eorū petro scis. usq;
ad sexta sinodū n fuerūt plus q. xii. annis. Thomas v & iohis &
cstantinus ab heresiarcis illis arcbiepi facti s. & tam ppt hoc n
s rpbati. Sca sinod dixit. Hoc manifestū ē. Constantin epī sep
dixit. Sufficiēt ostensū ē. q ab heresiarcis uenientes recipien
di s. Si v quis sponte ad hereticū uadit. & accep ordinationē
n recipiat. Item. Tharasius patarcha dixit. Et ego refuto eos q ob
huimodi causā ad fidei subuersionē ordinati s. & maxime
cū psentes erant orthodoxi epi a quib poterant ordinari.
Sic ē patēt intellect. Si v sinodalis cōsonantia fuit & huma
nitas ecclarū de orthodoxis qui psumpserint ab immundis
heresiarcis ordinari. depositioni subiacent. Sca sinod dixit.

Monos celicos dicit
magis ep. manere de
uenerunt.

T. Hoc ē iustū iudicium. Ex hac auctoritate dat intelligi.
q qui ab unitate catholice fidei inheretico societate tan
sierit. ut de manib eorū ecclastice dignitatis sacmēta pe
piat. uel q ēiepus orthodoxis ab heretics ordinati desidā
-uerit. & si postea abrenunciauit heresi ad ecclam redierit.
officio tam accepto fungi n potest. Auctoritate v apostolica
phibent ab administratione ecclastica. q int catholicā ordi
natā ecclam ad fidei impugnationē dilabunt. Porro simoni
-aci nec ab heretics ordinant ad fidei subuersionē. nec intra
catholicā ecclam ordinati adus fide armant. Quātus eū
n nullos p pecuniā ordinent. n tam fide impugnant. nec quam
sci spe uenale pdicant. Vnde pmissis auctoritatib. cū hesim
suā uerace penitentia detestati fuerint. n phibent recipi in
suis gradib. Verūtam capto illo nicenę sinodi. sicq p pecuniā
& c. & illo alio. vii. sinodi. sicq omnē traditionē & c. & innocen
tii. & aliorū multorū auctoritatib irrepabilit dānati iubent.
Hic & leo. iiii. epis britannie. In ordine male accepto simoniaci
Requirit de his q turpissimo luē penitentiā agere n possunt.
cotidias intepto dni uende n ꝓtimescunt. & sua acta impia
temeritate simonis hesi cōiungunt. utrū possint in ordine
penitentiā agere an tantūm extra ordinē & sacdotalē fieri
gradū. q nos qdē cūctis & his qui tam detestabile
nefas q iam multis ē dānatū ccilis pegisse noscunt. nulla
possum penitentia subuenire. & tot spualib patrib obuiare.
s; in illorū patrū me sententia cūenire omnib certū sit. Nisi
riqr disciplinę qndoq; relaxet ex dispensatione misericordie.
Multorū enī crimina s dānabilia. quę tam ecclā tolerat. ptēpe.
pssona. intuitu pietatis. t necessitatis: siue utilitatis. & p
euentu rei. Ptēpe. sicē gelasius. qui eū necessitate tēpis undique
italicā ecclam ppt belli famisq; incursionē fere omnīū cle
ricorū officio destitutā. a dō. ut plenisq; pplis subsidia regen
-darū decessent animarū. cessit de monachis & de laicis
clericos assumi ita dicens. Pt tēporū necessitate aplicę sedis
Necessaria rerū dispositione cstringim. decreta temperant.
& aplicę sedis moderamine cūenim. sic canonū patrū
decreta libri. ut quę psentis necessitas tēporū restauran
-dis ecclis relaxanda deposcit. diligenti cōsiderātione q int
potest fieri tēpen. Item Prisci q. & c. Reqre supinuacuū
ordinandorū. Item innocentius pp. eū pnecessitate tēpis ne
minimū scandalū cit in ecclā. ordinatos abonoso heretico
suscipe. aut in decretis suis. Cessante necessitate debet cessare
Quod p remedio ac necessitate tēpis statutū ē. qd urgebat.
cstat p n fuisse. Qd q necessitas p remedio reppit. cessante
utq; necessitate debet cessare parit q urgebat. qa & aliud
ē ordo legitim. aliud usurpatio. qd fieri ad psens tempus
impellit. Similit ex dispensatione in nicено ccilio
de nouatianis statutū, ut ad ecclam redeuntes ordinent.
Siqui uoluerint Iterū ordinent q ex nouatianis ad ecclā redie
uenire ad ecclam catholicā ex nouatianis placuit - runt.
seō ccilio ut ordinent & sic maneant in clero. ante omā
aut hanc abes cfessionē psceptuā exigi oportet. ut fate
-ant se cōmuni ꝓsensu catholicę ecclę statuta obseruatos.
Quotiens cordis oculis luminū a scismate redeuntium.
nube erroris obducitur supnę illustrationis lumine fit
serenus. magna cautela nitendū ē ne latent auctor
scismatis intuat. & a unitatis radice eos q ad ea reuisi s
telo iterū erroris abscidat. Et ido postq ego. ꝗ. eiusdem
epe cōpto diuisionis laqueo quo tenebar diuina mecū
deliberatione ptractans. pna & spontanea uoluntate
ad unitatē sedis aplicę diuina gra duce reuisus sū. ne non
pura mēte s; simulate reus existimer. spondeo subordinis

mei casu & anathematis obligatione. atq; pmitto t. ij. & pte
sō petro apl̄o ꝓnupt. atq; et uicario. ij. beatissimo t successori
bus illi. me nūquā quoꝝlibet suasionib t q̄cūq; alio m adsesma
de quo redeptoris nri grā ubante erepturis sū reuisurū. s; semp
me munitate sēc ecclēc katholicēc & cōmunione romani pon
tificis p omna pmansurū. Unde iuramt dico pōm omipotem. & hēc sā
ctuor euāgelia quē in manib meis teneo. & salutē ij. dnoꝝ nroꝝ
rem publicā gubnantū. me in unitate sēc sicē dixi ecclēc ad q̄.
do ꝓprio sū reis. & in cōmunione romani pontificis semp &
sine dubio pmanere. Qd si q̄ absit. ab hac me unitate aliq̄ excusa
tione t argumēto diuisero. piurii reatū incurrens. eternē penē
obligatus maneat. & cū auctore suismatis habeā in futuro
sēlo portionē. Hanc autē cōfessionis pmissionisq; meē cartulā
ij. meo notario cū sensu pbrōꝝ & diaconōꝝ & clericōꝝ q̄ me
in hac unitate obligantes. insup dictis ōib pna similit uo-
luntate secum atq; ppis manib subsēpt s scribendā dictauit.
& ꝓpia manu subscribens t tradidi. Acta in loco. ij. in die illa.
& sulib supsēptis. Subsēptio ēpi. Ego. ij. ēpc cuiusmt. ij. huic
sesioni pmissionique meē pstito de seruandis supscriptus
omnib sacramēto subscripsi. ℣ Certū ex canonū rigore cōta
felix pp omnib ēpis sēb. Qui ext ecclam baptizatī t rebaptizati
Qui in qualibet etate alibi q̄ fuiij. ad ecclasticā mitiā ñ accediij.
in ecclā catholica aut baptizati aut rebaptizati s. ad ecclasti
cā milicā prsus ñ pmittant accedē. Quib satis debet cōt. q̄ in ca
tholicōꝝ numero s recepti. quō de suo ordine & cōmunione ui
debit fīre iudicii. quisq̄ hoc uiolauerit instituti. t q̄ ñ re
mouerit cū quē exei cetu ad ministerū clericale obrepsisse
cognouerit. ℣ Pro psona. sicē beat gg. scribens ianuario ēpo
ait. Rigor canonū p psona aliq̄ndo dispensatur.
Tanta nequicia in meas aures de tua senectute puenit. ut eā
ñ adhuc humanitus pensarem. fixa iā maledictione ferrem.
Et q̄dē pene fuit inte sententia iaculanda. s; quō sipiertatē
tuā cū senectute cognouim. interi tacem. ℣ Pietatis intuitu.
sicē de illiteratis & corpe uiciatis gelasi ait. Canonū decreta
Siqui t ꝓpia temeritate pietatis intuitu nūquā relaxant.
t incuria pīdentū tales suscepti s. meb ulti pmotionis acci
piant. tamq; habeant hi s pnimia miseratione ecclīi, &c.
Necessitatis intuitu. sicē hilarius pp. qui cū de quodā ēpo pter
notiā metropolitani ordinato & in utroq; q̄que scandalū
fieret. aut mepta sua. Necessitatis causa quedā in ecclā tole
Quō quicq̄d ab alterutra parte ē indicatū. omni uidem rati
pīstitate ꝓfusū. tēpoꝝ necessitate pspecta hac ōne decernimus
ad uenia ptinere q̄ gestū ē ut demeeps nullus pt notiā t ꝓsen
sum metropolitani ordinet antistes. Item innocentius. De eodē.
Quotiens applis aut antistes peccat. quia inomis ppt multitudi
nem uindicari ñ pot multū solet transire. Priora q̄ dimitten
da dico dī iudicio. & de reliquo maxima sollicitudine pca
uendi. Item ex epla eiusdē missa diacono anthioceno. Ex dispen
Vidiei a diligendo satione q̄dā tolerant. q̄ canonū rigor ꝓdenat.
m paulo monacho. quia recusat pietas tua usq; hodie cōmu
nione reuerentissimi ēpi iohis amplecti. peo q̄ quēdā in antio
cena eccla male adhuc cū nestorio t sentiant t iam senserint
quidē s; forsitan resipuerint. Probet q̄ tua modestia utrum
aliq̄ndo colligi iuste ac inueniri cū nestorio sentiant & in-
uicē colloqnt. licet aliq̄ndo cauterata habuint ꝓscentia.
colligant autē nunc acta penitentia. sup his inquib subre-
pti s. quātus ꝓfiten fortassis reuiant excessū. Et aut ñ
existimem amare ꝓtentionē amplectam ēpi reuerentissimi
iohis cōmunionē indulgentes ei & causa dispensationis ei
negotii ñ subtili t districti. sine uehementius erga se re
cognoscat agitari. dispensationis enī q̄ā sicē dixi egere nego

cū multū. Id ad ianuariū pbrm & archimandritā.
Dispensationes rerū ñ nūq̄ cogunt parū q̄dē De eodē.
a debito quosdā exire foras. ut manus aliq̄d iniciant.
Sicē cū in q̄ mare navigant tēpestate urgente navisq; pri
tante anxiari quedā exonerant ut cetā salua pmaneant.
ita & nos cū ñ habem saluandoꝝ omnū negotioꝝ penitus
certitudinē despiem exhis quedā. ne cimeroꝝ paruam dispen
dia. ℣ Vulnerant intuitu. sicē in medensi ꝓcilio pnbet de
filiis uirginū puim raptarū. & sic ad ꝓuiciū raptoꝝ applicā
tarum. Vulnerant intuitu quedā in ecclā temperantur.
Tali ꝓuicio geniti ecclastici ordinib ñ applicent. nisi forte
eos aut maxima ecclē utilitas t necessitas postulāt. t an-
dem mentoꝝ ꝓrogatiua cōmdet. ℣ Huic petrus ēcordans
ait. In uenitate cōpi. q̄a ñ ē psonarū acceptor dī. & c. De eodē.
Peiuriū & rei. quedā in ecclā tolerant. sicē leo ait in dēcretis
suis. de laicis subito ad decta canonū ordinatis ēpis.
Exiguntur causē laicis q̄ ad decta canonū ad episcopū promouent. ex
ut ñ solū in tales pīsulē s; & mordinatores eoꝝ mia suscepti
cōpetens ultio pferat. s; cēsistant nos hinc mansuetudo mie. offm
hinc censura iustitiē. ut edam quedā delicta utriūq; tole
randa. q̄dā v penit amputanda. Illos q̄ quoꝝ puecho hoc q̄t.
tūm reprehensionis incurrit. q̄ ex laicis ad epāle officiū electi s.
loci suū tenē pmittim. ñ pīudicantes apl̄icē sedis statutis.
nec beatoꝝ patrū regias soluentes. q̄a remissio peccī non
dat licentiā delinquendi. nec q̄ potuit aliq̄ rōne ꝓcedi.
fas erit amplius impune cōmitti. ne q̄ ad tēp pia lenitate cōces
sim. iusta pmodū ultione plectam. Id ad maiores ēpos. tolerāt.
Maximū q̄q; Donatistē ꝓnouitam q̄ quis reprehensibilit ordinati
ex laico reprehensibilit licet ordinatū. tam si tñ ex necessitate
donatista iā ñ ē. & aspu sesmatis purgatus alieni ē abequali
q̄. q̄q modo adept ē ñ repellim dignitate. ita ut ipse libello
ad nos directo katholicū se ēt manifestet. Id. De eodem.
Donatū autē sciacensē ex nouatiano ut cōpim cū sua plebe
ēusū. ita dmeo gg uolum pīsidē. ut libellū fidei suē meni
nerit ad nos dirigendū. q̄ & nouati dogmatis dāne errorē
& plenissime ꝓfitet katholicā ueritatē. Quē autē ñ certa
remisim ꝓsidatione causarū. antiq̄ denceps custodienda
s regulis. ne q̄ ad tēp pia lenitate ꝓcessim. iusta posthac ultio
ne plectam. Id ianuario ēpo aquilegiensi. Redeuntes abhesi
Saluberrimū eis post publicā pfessionē isius ordinib recipi pos-
& spalis medicinē utilitate plenissimū ē. ut siue pbri. sint.
siue diaconi. siue subdiaconi. aut cuilibet ordinis clerici.
q̄se correctos uidi uolunt. atq; ad katholicā fidē quā pdē
amiserant rursū reitu ambiunt. pri errores suos & ipsos
auctores erroris a se dānatos sine ambigui-
tate fatentes. & iā sensib pemptis nulla
despandi supsit occasio. nec ullū ñbrū taliū
possit societate uiolari. cū poma illis pfessio ꝓpia cepit ob-
uiare. circa q̄s & illā canonū statutionē pcipim custodim.
ut in magno habeant beneficio si adepta omni spe pmou-
onis. in q̄ inuenium ordine stabilitate ꝓpetua maneant.
si tam ita a hereticoꝝ unctione ñ fuerint maculati. Item
ex ꝓcil marini pp. Abhesi redeuntes. heresim ꝓ ei auctores
Siquis ēpc. siue alicui ēpi pbr. aut diacon. publice detestent.
in alicui hesis opinionē offendit. & ob hanc causā fuerit
excōmunicat. nullus ēpc in cōmunionē eū recipiat. nisi
prī in cōmuni ꝓcilio porrecto fidei suē libello satisfecerit
omib. & ita libera teneat suā purgationē. Hoc idē & de
fidelib laicis sit decretū. si in aliq̄ hereseos opinionē fuiint
nominati. ℣ Ecce quib de causis quedā in ecclā tole
rant. quē his dē cessantib pia seuertate uindicantur.

Quando autē toleranda sunt. q̄ndo rescindenda. gelasius pp̄ distinguit dicens. Quando in ecclia aliqua sunt toleranda.

Et si illa nūquā sinenda s. quę si cetera stat integritas noce sola nō ualent. illa tamē magnope pēdenda s. quę recipi sine manifesta decolorātione non possunt. & si ea ipsa quę nullo detrimēto aliq̄tenus indulgenda credunt. t rerū t tēporū cogit iniurius. t accelerant pulsionis excusat respectus. q̄ntomagis illa nullatenus s mutanda quę nec ulla necessitas nec ecclēsiastica prius extorquere utilitas. aliq̄ndo enim p necessitate t utilitate ecclę mutant & laxant pceptā canonica.

Breuiter. Ex capitulario supiorū.

ostendimus. qui reiterātes abberesi insuis ordinib' ualeant recipi. t qui non. Nunc autē q̄rit de his q̄ abberenes ordinati s. si ad unitatē catholicę matris ecclę abberesi redierint. utrū in eodē ordine iterū ualeant ordinari. Semel enim ēseratus ut ait beatus gg. iterū ēseri nō debet. Sacramēta q̄ab herenes informa ecclę ministrant. sicut aug. testatur. retari nō debent. ne nō hominis s. sacrāmēto uideat iniuria fieri. S; illud gg. de his intelligit. qui ꝓcessionē sacēdotalē t ēpalem accepērūt q̄ aut p̄mam impositionē cū ad ecclam reduci effectū suę unctionis accipiunt. aut abei āministratione ppetuo cessare iubent. Similit illud aug. ō eade mistica unctione. & de sacrāmēto baptismatis intelligit. Sunt autē in ecclia alii ordines. q̄ sine sacrāmētali unctione sola ēpali benedictione cū quadā uasorū t indumētorū distributione prestant. ut s lectores. & cetera infra eos ꝓstituta. Si q̄ uis abberenes ordines. tamē ad ecclam redeunt eodē ordine si alias digni fuerint abecclia ordinent. Nec fit ines reiteratio muneris. cū nichil abberenes ei doceat fuisse collatū. Unde urban' scōs sēbit petro pistoriensi ēpo. & rustico albi uallis umbrosę.

De abberētū aneglectione. Redeuntes abberenes s reordinandi.

Nec simoniaco nō simoniace eadē ꝓfessione reptim indiaconū ordinatū. & beati innocentii pp̄ sententia stat declaratū. q̄ neglecton herenes quē ꝓstat abberenes ordinatū. quia nec habuit dare nil potuit ei cui man' imposuit. Nos q̄ tantū pontifices auctoritate firmati. damasi pp̄ testimonio roborati qui ait. retari oportē q̄ male actū ē. damnātū abberenes corpe & spū digressū. atq; uitiatam ecclę puritē insudantē ex integro ecclę necessitate ingruente diaconē ꝓstituimus. q̄ nō reiterationē existimari censem. s; tm integrā diaconii dationē. qm q̄dē ut pdixim' quia nil habuit. nil dare potuit. Item damasus pp̄. De eodem.

Pilliciā manus impositionē uulneratū cap illi q̄ uidetur aliq̄d accepisse habeant. & ubi uulnus infixū ē. necesse ē medicinā adhibere. qua infixa sanet' macula. idest. reiterari necesse ē. q̄ legitime actū aut collatum minime pbat. Nam q̄m possit honorē debuit reiterare q̄ a illo accepit q̄ potestatē dare nō habuit legitime inuenire nō possū. libro nono. eodē titulo ad legē iuliam repetundarū. Impator theodorus & ualentis. Sancimus huiūmodi uiros ad puncias regendas accedē qui ad honoris insignia nō ambitione t pecū. s; pbitē uitę & amplitudinis suę solent testimonio pmouen. ita sanc. ut quib' hi honores p sedis tuę t nam fuint electionē cōmissi. ita tu integrita deprimant se p administrationib' sortiendis neq; dedisse quippiā neq; dature unq̄ postmodū forte siue pse siue p̄ipōsita pson̄a in fraude legis & sacrāmēta. aut donationis uenditionis ue titulo. aut uelamīto aliq̄ cuiūq; ēcractus. & obhoc exceptus salarius nisi penitus tam in administratione positos quā post depositū officū p aliquo pstito beneficio tpe administrationis q̄ gratuito meruerūt accepturos. & licet nemine diuini timoris ꝓtēnendo iure iurando arbitrem' immemorē. ut salutis pp̄ę ullū cōmodum anteponat. tamē ut ad salutis timorē ex necessitate pceuli subiugēt. siquis ausus fuit pdita sacrāmēta negligere nō modo aduersus accipientē s; & adūs' dantē accusandi cuiuis tā q̄ publicū crimen ēcclim' facultatē. quadruplici pena eū q̄ fuerit modis omnib' ferendo. Item paschalis pp̄. Paret simoniacos uelum p̄mos & pēpuos hereticos ab omnib' fidelib' respuendos. & si cōmonitū nō resipuerint. ab extens & potestatib' ꝓpmendos. Oma enim crimina ad cōpationē simoniacę hereseos quasi p nichilo reputant. His breuit pmissis. ad ea uenam' quę ecclia seueritate disciplinę parata ē uelesci. ostendentq̄ accusantib' t testificantib' quilibet sint ēuincendi. q̄ iudice quisq; debeat dānari t absolui. si causa uitiata fuit. q̄ remedio possit subleuari. si accusatores deficiant. an reus sit cogend' ad purgationē. & ut facili' patent q̄ dicturi sum'. exemplum ponit sub oculis. in quo auctoritates hinc inde ꝓuersantes distinguant. & quid sēcū iuriū sentiat auctoritas liquido

Finit i. ca. iap̄ sēda. Pintamet.

PISCOP' QUID DE LAPSU CARNIS alaico imperit. duo monachi unū subdiaconus & duo leuitę aduersus ipsū testimoniū ferunt. a metropolitano suo sentit se pgrauari. in ipsa uentilatione causę uel ceteris deficiunt. siue ex pmissione decretū. siue canonica examinatione reptum. expoliatur tamē ēpe. q̄a crimen ei notorium erat. Hic pmū querit. an in manifestis iudiciariis ordo sit requirend'. Secūdo. an expoliat ab aliq̄ sit iudicand'. Tertio. qua pena sint ferendi. q̄ in accusatione t testificōne deficiūt. Quarto. si duoū testimonio sit ꝓdenand'. Quinto. si deficientib' accusatorib' sit cogend' ad purgationē. Sexto. si remediū sit dandū ei. qui causa dilationis uocē appellationis exhibuerit. Septimo. si laici monachi t q̄libet inferiores ordinū in accusatione maiores sint audiendi. Octauo. quom' debeat fieri accusatio. an inscripta. an sine scripto. Qd autē nullus sine iudiciario ordine dānari ualeat. multis auctoritatib' pbat. De eo nāq; aut aliq̄. Dānari nō ualet nisi aut conuictus. aut sponte ꝓfessus.

Nos in quēq̄ sententiā ferre nō possum'. nisi aut ꝓuictū. aut sponte ꝓfessū. Item ꝓstantin' impr. Iudex criminosū discutiens. nō ante sententiā pferat. quā aut reū ipse se ꝓfitetur. aut p̄ innocentes testes ꝓuincat. Hoc idē testat aug. & eisdē uerbis. Item gg. Sic sine iudicio quēq̄. nolumus condemnari. ita quę iuste diffinita s nulla patim' excusatione differri. Item eleutherius ēpe. Nichil ꝓ quilibet accusatum absq; legitimo & idoneo accusatore fiat. Nam & dns nr ihc ēpe iudam furē ēē sciebat. s; q̄a nō ē accusat' idō nō ē electus. Item felix pp̄. Primates accusatū discutiente ēpm. nō ante sententiā pferant dānationis. quā aut reū se ipse ꝓfitetur. aut p̄ innocentes & canonice examinatos regulariter uiros ꝓuincat. Alit iniqua ē censem & multi ēpos dānationē & idcirco asinodo retractanda. ita ut obpissis abomib' in ame tus causis subueniat. Idē decernit zepherin pp̄. Item aug.

Unus Multi protantia sunendi s. q̄uis sēnia diuini iudicii sint odeminati. ex uob' me tradituros ē. Bene dicē ex uob'. & nō ex nob'. Ecce uob' enim ē. a quib' p iudiciariā potestatē ꝓfessus aut ꝓuictus exclusus nō ē. ame ū q̄ nullus indigno arguitur & oma noui

certissime separat & diuisim. Tale ē ac si diceret. Et si ego eū poc- C.
-cultu iudicii sententiā dānatū habeo. uos tamen adhuc illū
p̄ toleranciā sustinere. Ite ḡg. iohi defensori eunti in hispa
niam. Nullū seruet iudicii n̄ rationabilit habitum.
In primis requirendū ē de p̄sona p̄bri dilecti fr̄is & chor̄ep̄i nr̄i
ianuarii. & si ita se uertat bt. siē eidē ep̄i pereio ēt ne & mercēdā
atq; loco suo idē p̄bir omnib modis reuocet. Si autē dictū fuit
q̄a ꝓt ipsū causa aliq mota siue probata ē subtulit ipso p̄sente
& p̄se rationē reddente querendū ē & genus causę & modus
p̄bationis. ut ex hoc colligē ualeat. utrū adhuc in exilio de
moratur. an certe in mercēdā & officio suo debeat reuocari. De p̄so
na ep̄i hoc faciendū ē. ut si nulla ētra eū cōmunalis causa quę
exilio t depositione digna ē mota siue probata ē. si ep̄e quieo
supstitit p̄ūse & ꝓt canones in mercēdā ei ordinari p̄sumpsit. sacdo
tio p̄uatus ab omni ecclāstico ministerio repellat. q & eidē dilecto
fr̄i ianuario & coep̄o nr̄o tradendū ē. ut aut ab ipso in custodia
habeat. aut certe ab eo ad nos transmittat. Ep̄i v qui eū ordina
uerit t ordinationi ei ēsentiente interfuerit. vi. mēsib dimittat corpis
cōmunione p̄uatus. age penitentiā in monasterio deseruiat.
& sup̄ septus ianuarius loco & ordini suo modis omnib reform
etur. Si v cōmunione p̄uatus mortis tangit imminēte pre
lum. benedictio eis uitatur n̄ negetur. Si aut ep̄i in p̄iudicio
ꝓdenationis t depositionis memorati ep̄i se metu iudicis
ēsensisse ac talia fecisse sua sponte ēfessi fuerint. tēp̄ eis adhibe
ri uandū ē & mod penitentię tēpando. Si v ille qui loci eius
uasit de hac fortasse huic miguerit. & alt ē ordinat. quia
lesionis culpę uidet n̄ q̄si ista supstitu. s; successisse defuncto.
ep̄ī illi offm. abea tantūm ecclā mēdicat. ut malia ecclā
quę sacdote uacauerit si clericus fuit possit ēt ep̄e. ad ma-
-lechitanā tam ecclam nūq aliq in reuisur. Glosus aut comi
tiolus q̄q pdicet ep̄e p̄uiolentā atq; insecutionē ipsi expen
disse t damnū p̄tulisse dato sacmento firmauit. eidē ep̄o restitu
ere ꝓdenet. Si aut alt quā antefatus ep̄i pereio ꝓtne actum
ēt forsitan p̄hibet. subtulit querendū ē & cognita ueritate
eū di timore q iusticię ordo suaserit iudicandū. Quia q̄ ste
phanus ep̄e modio suo quedā ficta & de falsis captis se accu
sauit neq; aliq ordinabilit factū s; iniuste se asserit ꝓdena
tum. diligent querendū ē. p̄mo si iudicii ordinabilit est
habitū. si alii accusatores alii testes fuerint. deinde causarū
qualitas si digna exilio t depositione fuit. si eo p̄sente q accu
sauit ē subuire iurando testimonii ꝓt eū dicti ē. si scriptis
actū ē. si ipse licentiā respondendi ac defendendi se habuit.
s; & de p̄sonis accusantiū t testificantiū subtulit querendū
ē. cui opinionis cuiue ꝓditionis sint. & ne inopes sint. ne
forte aliquas ꝓt p̄fatū pastorē inimicicias habuissent. utrū
testimoniū ex auditu dixerint. aut certe specialit se scire
testari s. si sēptus iudicantū ē & paritū p̄sentib sententia re
citata ē q si forte hęc sollemnit acta n̄ s. neq causa p̄bata
ē quę exilio t depositione digna sit. in ecclam suā modis
omnib reuocet. H v qui ētra di timorē & statuta cano
nū eū ꝓdenauerit excōmunicari in monasterio ad agendā
penitentiā sex mensib s mittendi. ita sane ut si eiusqua
eos mortis tangit imminere discrim. uiatici et benedictio
n̄ negetur. Ipse aut qui eo uiuente locū ei temerarie ambi
uit. priuatus sacdotio abomni ministerio ecclāstico repel
latur. atq; eidē dilecto fr̄i & coep̄o nr̄o tradatur. ut eū ipse
aut ad nos transmittat. aut ap̄ se in custodia habeat. Ep̄i v
qui eū ordinare p̄sumpsit t p̄ūse ordinationi illi p̄buerit ēsen-
-sum. cōmunione p̄uati. vii. mēsib ad agendā penitentiā in
monasterio deputent. & ceta ut sup. de causa ianuarii ep̄i.
Et infra. Q si forte aliq de obiectis ꝓt memoratū stephanū
ep̄m probata s. aliqua v doceri minime potuerit. cauta omno
ꝓdationē pensandū ē utrū leuiora ecclā ancerte graciora
probata sint. ut ex eis qualit diffinitionē tua formare debeas
possis sent. Glosus v comitiolus si sup̄ sēptū ep̄i innocens ēt
claruerit. quicqd de reb ei t ecclę ipsi tulit. ei sine
aliqua dilatione restituat. & ceta. ut sup. in capto
ianuarii ep̄i. Si aut tale culpā. & c. Infra. in p̄ma
causa monachor. De p̄sona p̄bri. & infra. vi cā.
clericus adus clericū. & infra. de p̄sona ianuarii ep̄i.
Sciendū ē graui omno & ꝓt leges actū. ut uiolent de ecclā
trahere. dum siquālibet iniuriā aquocūq; ep̄s passus fuit
in mercēdā. iniuriantē lex capitali pena peniat. & sicut
maiestatis reū omnib det illū accusandi licentiā. ut huius
legis series loquit. Cod. t. i. cap. iii. const. xi. Siq in hoc gen
sacdegii irrupit. ut mercēdam katholicā irruens. sacdotib
& ministris t ipsi cultui locoq aliq importē iniuriq. & c.
& infra. de p̄sona ep̄i stephani hoc adtendendū ē. quia nec
iuri ad iudicii trahi. nec ab ep̄is alieni ꝓcli debuit iudi
cari. Cont hoc si dictū fuit quia nec metropolitanū ha
buit. nec patriarcha. dicendū ē. quia a sede aplica quę diu
ecclārū cap̄ ē hęc ēa audienda fuit. ac diuinda. sicē ꝓdictus
ep̄e penisse dinoscit. Quia q ep̄e alieni ꝓcli iudices habuit
omno suspectos. sententia n̄ a suo iudice dictata nichil firmi
tatis obtineat. Qd aut dr aseruit suis accusatis. sciendū ē.
quia audin minime debuerit. Si v de eminent maiestatis accu
satus dr. nec ipsū de eo credendū fuit. si uita t opinio ei talis
antea n̄ extitit. Qd aut dicē idē ep̄e. q a se absente aliqui
uilissimi s testes exhibiti. hoc si uerū ē nulli ē mōm. Quales
aut testes t cui opinionis ad testimoniū admittendi sint
plurimę leges ostendunt. quę penit nulli habent incognitę.
quę & illud sancitum. ut uilissimis testib sine corpali dis-
-cussione credi n̄ debeat. Qd aut dr. quia nichil sēptus iudica
tū ē. Legendū ē titulo xl. ni. lib. septimi. ꝓstit ultima. quia
sēptus debuit iudicari. Nam ibi int alia p̄cepit. ut sententia
quę sine sēpto dictata fuerit. nec nomī sententię habe meat.
Iudices aut sententiā scriptis dicant. & p̄uocationes ꝓdenato
n̄ denegent. nisi forte ter appellare aliquis maluerit t ēt ma x
in absentia fuit. Nā & tertia p̄uocatio p̄iudicata ē. & ētiam
maces damnati appellare n̄ possunt. Ite cod. lib. vii. de sen
tentiis expicto retractandis. Impr̄ ualen. grān. ual. Ultima sententia
Statuimus generalib iussimus. ut uniusq iudices quib dbe. d sēpto
reddendi iuris impuneus p̄misimus facultatē. cognitis causis. p̄sent.
ultimas diffinitiones de sēptis retractatione faciant. huic addimus
sanctioni. ut sententia quę dicta fuerit eū sēpta n̄ ēt. nec
nomī quide sententię habe meretur. nec ad recusionē p̄ā
decretor. appellationis sollemnitatis requirat. Ite ex gelio
ap̄ sōn medardū cap. vii. Hinemarus remor. archiep̄e dic.
Legū ecclāsticarū auctoritas talis ē ut in causis gestor. d eode.
semp scriptura requirat. adeo ut qui ad sacrū fontē accedit
suū dare nomī p̄cepiat. qui ad sūmū sacdotiū p̄uehit. decre
to manib omniū roborato eligat. Ordinatus autē a suis ordi
natorib litteras accipe iubet. qui & ab ecclāstica societate
quolibet excessu discedit libellari scriptione aut recipit.
aut deicit. s; q accusat uel excōmunicat seu recēsiat
p̄ scriptura accusari t recēsiari iubet. & sic incertis huiusmodi
intantū scriptis deposcat. ut sic beat. ḡg. in cōmonitorio
ad iohm defensorē ex romanis legib sumens scribit. senten
tia quę sine scriptura p̄fert. nec nomen sententię habe meat.
Ite nicolaus p̄p̄ ad rardo turonensi archiep̄o. Restituend ē quē
Notū sit tuę neq; iudicii neq; ꝓfessū ꝓstat electum.
fratrīq carritati q iste p̄bir paup nomine xp̄o fonis de sua

angustia ad nſam clem̃tiã. Lamentabilit̃ sit ꝛquestus. dicens
se falsis ẽmunib̃ impetitũ. & abecclia ñ iuuetũ neq; ꝛfessum
irrationabilit̃ fuisse reiectũ. Iam ut ipse refert. tua diligentia
ꝓtres uices inq̃sitione facta nulla inse neq; de for-
nicationis crimine neq; de homicidii ꝛfessione
reꝑiri potuit culpa. nisi qua suę paupt̃atis causa
quę petebant̃ aut ꝛsentire noluit. aut adimplere
ñ potuit. q̃ suus tam̃ emulus ultroneus egit. qui illius
ecclam iniuste ꝓripuit. Idcirco magnopẽ monem̃ reuen-
tiã tuã. ut quę te forte ignorante iniqua cupiditate ꝓtracta
ẽ uident̃. tuę fr̃nitatis censura celeri cõdatione corri-
gant̃. scil̃ restituendo ecclę ꝓpę iam dictũ sacdotẽ. atq; ei
reddendo tua pietate quẽ ꝓdidit ꝓstinũ honorẽ. & nulla-
tenũ canonica instituta alicũ temitate ẽtẽm ꝓmittas. q̃a fa-
cientẽ & ꝛsentientẽ par pena ꝛstringit. Itẽ de lib̃ ꝛstitutionũ.

Nemo epi. Ante q̃. causa ꝓbet̃ aliq̃s excõmunicari ñ debet.
nemo pb̃r excõmunicet aliquẽ ante quã causa ꝓbet̃. ꝓpter q̃.
ecclastici canones hoc fieri iubent. Siq̃s aut̃ aduers̃ eũ excõ
municauerit aliquẽ ille q̃ excõmunicatus ẽ maioris sacdo
tis auctoritate ad gram sęc̃ cõmunionis redeat. Si autẽ q̃ non
legitime excõmunicauerit intantũ abstineat tẽp̃ q̃ntũ
maioris sacdotis auctoritati uisũ fuit. ut q̃ iniuste fecit
eũ excõmunicando ipse iuste patiat̃. Itẽ aug. in epla ad ele
rum. & uniuſale plebe ꝛponiensẽ. Incerta ꝛ dubia iudicari
Non om̃ pb̃ri ꝓtea ñ ausus sũ de uno collegarũ ei ñ possunt.
t̃ subꝓmere t̃ delere. ne diuinę potestati subeat̃ examine
cã adhuc pendẽ facẽ uideret̃ iniuriã. si illi iudicii meo
uellẽ iudicio ꝓuenire. Qd̃ in negotiis sclarib̃ iudices facile
q̃ndo ad maiorẽ potestatẽ dubitatio defert̃. ut pendente re-
latione aliq̃d audeant cõmutare. In epo. q̃q; cecilio ꝛstitu
tũ ẽ nullũ clericũ quinec dũ cũiuis ẽ suspendi a cõmu
nione debere. ñ ad causã suã examinandã se ñ repsentaue-
rit. Itẽ mel eiusdẽ ꝓp. Hec ex suspicionis arbitrio nec ante
uerũ ꝛ iustũ iudicũ aliquis ꝛdenet.

Primo semp omia diligent̃ inq̃rit. ut eũ iustitia & caritate
diffiniatis. neminẽ cdeneris ante uerũ iustũq; iudicũ. nulli
iudicetis suspicionis arbitrio. s; ꝓmũ ꝓbate. & postea cari-
tatiũ ꝓferte sententiã. & q̃ uob̃ ñ uultis fieri. alteri facẽ
nolite. Digest. lib. xl. viii. ꝺ accusationib̃ ꝛ ꝛceptionib̃.

Prohibent̃ accusare alii ꝓpter sexũ t̃ etatẽ. ut mulier & pu
pillus. alii ꝓpter saenitũ. ut q̃ stipendiũ merent̃. alii ꝓpter
magistratũ & potestatẽ in qua agentes sine fraude in
ius euocari ñ possunt. alii ꝓpter deliciũ ꝓbr̃. ut infames.
alii ꝓpter turpiũ questũ. ut qui duo iudicia adus duos
reos subsepta hint. nũmosue ob accusandũ t̃ ñ accusan
dũ suscepint. alii ꝓpter ꝛdrionẽ suã ut libũi ꝛ patronos.
alii ꝓpter suspicionẽ calumie. ut illi q̃ falsũ testimoniũ sub
ornati dixeꝝ: ñnulli ꝓpter paupt̃atẽ. ut s; qui miñ quã q̃n
q̃ginta aureos hint. hi tam om̃s si suã iniuriã exequint̃
mortẽq; ꝓinquoꝝ defendant ab accusatione ñ exclu
dunt̃. Ibi. Libera q̃q; ñ s; phibendi suarũ rerũ defenden
darũ grã de facto parentũ patronoꝝue queri. uelim si
dicant. ui se a possessione abhis expulsos. scil̃. ñ ut eum
eis intendant. s; ut possessionẽ recipiant. Iam & si filius
ñ quidẽ phibitus ẽ de facto matris ẽqueri. si dicat subpo
stũ ab ea partũ quo magis coheredẽ habeat. s; eã ream
lege cornelia ei facẽ ꝓmissũ ñ ẽ. a alio delatũ ali defer
re ñ pot̃. s; eũ q̃ abolitione publica t̃ ꝓuata inuenien-
te aut desistente accusatore de reis excepto ẽ deferre
ñ phibet̃. Mulierẽ ꝓpter publicã utilitatẽ ad annonam
ꝓuinciarũ audiri apferre annonę deferentẽ diuus. seue
rus. & antoni resepsęꝝ: famosi q̃q; accusantes. sine

ulla dubitatione admittunt̃. milites q̃q; adhanc accusationẽ
admittendi s. Serui q̃q; deferentes audiunt̃. Hi omib̃ auctoritatib̃ dat̃ intelligi. q̃ nullus ẽ ꝛdenand̃. in iudicio ordinabilit̃
habito. aut iuuenat̃. aut reũ ipse se ꝛfitat̃. Ceteũ hoc de illis
intelligendũ, quoꝝ crimina s occulta. cetũ quę manifesta
s iudiciariũ ordinẽ ñ requiꝝ. Unde ambr̃: Sine accusatione
Manifesta accusatione ñ indigent. Itẽ nicolaus. manifesta iudicant̃.
Quę lothanus rex nepos uꝝ fecit. De eodẽ. ꝓp carolo regi. accusatione ñ indigent. manifesta enũ s opi
nio. In ma
nifestis enũ calliditate accusantũ reus ñ oppimit̃. nec tiguer
satione ꝓpa cõm̃ edat̃. cũ culpa sua sponte se oculis omiũ ingẽ-
rit. atq; idõ in talib̃ iudiciariũ ordo ñ reqrit̃. q̃ idõ tũ instituimus
ẽ ut nec innocentia insidiis petere adusantũ. nec culpa
delinquentis sententiã effugẽ iusta examinis. Unde stephañ
ꝓp leonis epi thanensis. Ordinẽ iudiciariũ manifesta ñ ꝛsidat.

In manifesta & nota plurimis causa ñ s q̃rendi testes. causa.
ut ses ambr̃ in epla ad corinthios dicẽ. de fornicatore exponens
sententiã apli. Iudices inquit ñ ẽ sine accusatione damnare. q̃a
dns iudi eũ fuisse fur: quia ñ ẽ accusat̃ minime abiecit. Cog
nito aut̃ ope isto pellendũ illũ. apls de ceteris fraternitatis cen
suit. Omis enũ enim ei sectant̃. & ñ arguebant̃ publice enim
nouerũ suã loco uxoris habebat. In quare neq; testib̃ opus
erat. neq; uergiuersatione potat̃ uegi enim. Et paulo post. Absens
facie. ꝓsens autẽ auctoritate spe q̃ nusquã abest. iam iudicauit
ut ꝓsens eũ q̃ hoc admisit tradi satanę in interitũ carnis.

Sed sciendũ ẽ q̃ eoꝝ quę manifesta s alia s nota iudici. & in
cognita alius. alia s manifesta. alius. & occulta iudici. q̃dã
v s nota iudici. & alius. Quę iudici tũ nota s. sine examina
tione ferri ñ possunt. quia dũ accusatoris ꝓsona assumit̃
iudiciaria potestas amittit̃. In una enũ eadẽq; causa nullus
pot̃ simul. et accusator & iudex. Unde aug. in omel̃ de
Multi corriguntur Qndo aliq̃ sunt corrigendi. qn̄ tolerandi. ꝓ penitentia.
ut petrus. multi tolerant̃ ut iudas. Multi nesciunt̃.
donec ueniat dns. q̃ illuminabit abscondita tenebrarũ. Et
infra. Nos v quęq̃. a cõmunione phibẽ ñ possum̃. quãuis hęc
phibitio ñ dũ sit mortalis s; medicinalis. ñ aut sponte efussũ.
aut in aliq̃ siue sclari siue ecclastico iudicio nominatũ atq;
cũietũ. Quis enũ s utrũq; audẽ assumẽ ut eiusq̃. ipse sit ac
cusator & iudex. Huiꝰmodi regla & paul̃ apls in epla ad
corinthios breuit̃ insinuasse intelligit̃. eũ q̃bdã cõmemo
rans ẽmunib̃ ecclasticis formã. ad om̃a similia exq̃bdã
dare. aut enũ. Sepsi uob̃ in epla ne cõmisceamini fornicatis
ñ utiq; fornicatis hui mundi. aut auaris. aut rapacib̃. aut
idolis seruientib̃. alioquin debueratis de hoc mundo exire.
Non enũ possunt homines in hoc mundo manentes in eis
talib̃ uiuere. nec eos iuclare xpo. si eoꝝ colloquiũ cũietũq; ui
tauerint. Unde & dns cũ publicanis & peccoribus cõmedens.
ñ ẽ inquit necessarius sanis medicus s; male habentib̃. Non
enũ ueni uocare iustos. s; peccores in penitentiã. Et idõ
ẽsequent̃ apls adiunxit. Nunc autẽ scripsi uob̃ ñ cõmiscere
fornicatis. Siq̃s autẽ fr̃ nominat̃ aut fornicator. aut
idolis seruiens. aut auarus. aut maledicus. aut ebriosus.
aut rapax. cũ huiꝰm̃ nec cibũ sumẽ. Quid enũ m̃ de his qui
foris s iudicare. Nonne de his q̃ intus s uos iudicatis.
De his autẽ q̃ foris s iudicabit dns. auferte malũ ex uob̃
ipsis. Quib̃ uerbis satis ostendit. ñ tẽm̃ & q̃modolibet. s;
ꝓuidenti auferendos et malos abecle cõmunione. ut si
ꝓuidentiã auferri ñ possunt tolerent̃ potius. ne ꝓuse malos
euitando ab ecla ipse discedens eos quos fugẽ uidet̃ uineat
ad gehennã. quia & adhęc nob̃ insepturis s exẽpla ꝓposita.
uelut in mese ut palea suffert̃ usq; ad ultimũ uentilabru.

q̃ ab accusatione phibeat̃. ꝛ q̃ recipiant.

subordinatio

uel intra retia illa. ubi pisces boni cū malis usq; ad segregationē quę futa ē in litore. i. in fine seli equo animo tolerent. Non enim ēt aliū ē huic loco illud q̄ dicit apl's. Tu quis es q̄ iudicas seruū alienū. Suo dno stat aut cadit. Noluit hominē ab homine iudicari. ex arbitrio suspicionis. t. & ex certa ordinario iudicio usurpato. s; potū ex lege dī sēdm ordinē ecl̄ę siue ultro ēfessū. siue accusatū atq; ēuentū. Alioq̄n cur illud dixē. siquis fr̄ nominat aut fornicator aut idolis seruiens. & c. nisi quia ea nominationem uult intelligi quę fit in quēquā. cū sententia ordine iudiciario atq; integritate pferē. Nam si nominatio sufficit. multi damnandi s innocentes. quia sepe falso in quoqua ēmina nominant. Non q̄ illi quos monem agte penitentiā queant s comites adsupplicia. nec gaudeant quia plures inueniunt s similes. Nam ñ ipsa min ardebunt. quia ev multis ardebunt. Idē in eōdē. Peccōm q̄ iudici tantū notū ē ab eo dānari ñ ualet.

Si peccauerit in te fr̄ tuus corripe eū inter te & ipsū solū. Quare. quia in te peccauit. Quidē in te peccauit. Tu cas q̄a peccauī. Quia ēn secretū fuit q̄ndo peccauit in te secretū quare eū corrigis q̄ peccauit. Nā si sol' nostū quia peccauit in te. & eū uis cora omib' arguere ñ ers corrector, s; potior: adtende quēadmodū iustus ioseph tanto flagrcio q̄ de uxore fuit suspicat' tanta benignitate peperit. ante quā sentē unde illa negat. q̄ grauida sensent. & se ad illā ñ accessisse nouerat. Restabat q̄ certa adulterii suspicio. & tn q̄a ipse ñ nouat. q̄ dnē eiusdm. Ioseph autē eū ēt iustus. & nolē ea diuulgare. uolunt occulte dimittē ea. Ergo ipsa corripienda s cora omib'. quę peccant cora omib'. ipsa corripienda s secret'. quę peccant secū. Distinguit tpa. & concordē scptura. Sic agam'. & sic agendū ē ñ solū q̄ndo in nos peccat s; & q̄ndo peccat ab aliq'. ut ab alio nesciat. Nescio quē hominēdā nouit eps. & nemo ali' illū nouit. Ego nolo illum publice corripe. & tu quens in sēbe. pri' nec pdo nec negligo. Corripio tn in secreto. pono ā oc'os ei' dī iudicū. certeo eu entā scientiā. psuadeo penitentiā. hac caritate pdm ēē debem'. unde aliq̄ndo homes reprehendunt nos q̄ q̄si ñ reprehendam'. aut putant nos scire q̄ nescim'. aut putant nos tacē si sem'. forte q̄ sciē & ego scio. Non cora te corripio. q̄a euitare uolo. ñ accusare. Sunt homines adulti in domib' suis: in secreto peccant. aliq̄ndo nob' abuxorib' suis plerūq; ceiantib'. aliq̄ndo martiū salutē querentib' pdunt. Nos ñ pdimus. s; in secreto arguim'. ubi ēnigit malū. ibi moriat' non tn uuln illd negligim'. ā oma ostendentes. Hoi in tali peccto instruto sanctāq; gerentī scientiā illud uuln ēē mortiferū. Quando v̄ ēn ē notū alis & ñ iudicū. nec tunc sine examinatione ferendū ē. quia in ēn s occultū iudex ferre ñ debē sententiā. Unde euanist ipsam. s omps ut nos Sententia ñ ē precipitanter ferenda. a precipitandę sententię platione cōpescē. cū oma nuda & apta sint oculis ei'. mala tn sodomę noluit audita iudicare pri' quā manifeste cognoscē quę dicebant. Un de ipse ait. Descendā. & uidebo utrū clamorē qui uenit ad me opē cōpleuerint. an non ē ita ut sciam. Ds omps eis nichil ē abscondtū s; oma ei manifesta s ā quā fiant. ñ ido hęc & alia multa quę obpluentant capto ñ inserum' pse inqrere dignatus ē q̄ ea ignorare. s; ut nob' exēplū dare. ne precipitet in discutiendis & iudicandis negotiis ēm'. & ne mala proximo quisq̄ psumat ante credē quā phat. cui exēplo monem'. ne ad pferenda sententiā umq̄ precipitet sim'. aut tenē mdiligentiq; indiscussa quoq̄ in iudicem'. dicente uentati uoce. Nolite iudicare ut ñ iudicemini. In quo enim iudicio iudicauerit iudicabimini. & reliq̄. Mala v̄ audita nullū moueant nec passim dicta absq; certa phatione quisq̄ umq̄ ēdat. s; an audita diligenter inqrat. nec precipitant quid aliquis agat. Si enim ds omniū cognitor sodomoū mala quoū clamor usq; ad ecl̄ii puenerat oma sciens: pri' nec cōdē nec iudicare uoluit. quā ipse ea cū fidelib' testib' diligenter inuestigans. quę audierat ope cōphare. nos qui sumus homines & peccores q̄b incognita s occulta iudicia dī. h pcauentes: nullū ante uera iustāq; phationē iudicare aut dānare debem'. manifeste paulo apl'o docente. Tu q̄s es q̄ iudicas seruū alienū. Suo enim dno stat aut cadit.

Quando autē erm ē notū iudici & alis. aliq̄ndo reus infiteat' factū. utrum siquis negare se infecisse eū quē suboculis iudicis in ēspectu multoū infecerat. hic q̄a se reū negat sine examinatione ferri ñ pot. aliq̄n ipsa eundem ta opis reū testat. q̄ndo ope publico erm suū ēfiteē. te post sēdam & tēā correctionē sine examinatione dānand' ē si incorrigibilis extiterit. In hoc itaq; ultimo casu intelligenda ē auctoritas illa ambrosii & nicolai. Manifesta accusatione ñ indigeē. fornicator enim ille inq̄ sine examinatione sententia aplica pcesserat. publice noūcā suā cora omib' p uxore habebat. Lothari' quoq; de q̄ nicolaus scribit. similit publice uxorē suā dimisserat. & aliā duxerat. Unde idē nicolaus scribit archepis & epis p gallia. italia. germania instituit. Sine accusatore manifesta ferenda s.

Sedus q̄ Lothanus rex sitū rex uexaerē diei possit. q̄ nullo salubri regimine corpis appetit' refrenat: s; lubea enerutione magis illicitis ei' motib' cedit in duab' feminis theaberga scil' & gualdrada cōmisit. omib' manifestū ē. s; dudū eōs tenqualdū & quintanū in tali facto eū habuisse tutores atq; fautores pene tot' orbis undiq; ad limina sei sedē ēfluent aplicā referebat. Igit' deēnente nobcū sā sinodo in psentia depositū & abostico sacdotali excōmunicati atq; a regimine ēpat' alienati indubitant' exstitum.

Quod autē expoliatus ante iudicē stare ñ possit. multis auctoritatib' pbat'. Ait enim iosis pp. Ante intē ēstata possessōn cuncta s restituenda.

Antiquit' decretū ē ut omis possessiones & oma s sublata atq; cunctos fruct' ante intē ēstata ēps ceptor' t' pmas possessōn restituat. Item nicolaus. De eodem. Omis leges tam ecl̄astice quā uulgares publice peipunt. ut oma s ablata restituant' ei q̄ suis reb' ē expoliat'. Item stephani pp. Nullū debē accusari

Nullus epōr dū suis fuerit expoliat' dū suis reb' fuit expoliat'. reb' debē accusari. priq̄ oma q̄ ei ablata s q̄tūq; ingenio legib' redintegrent. ita ut omis possessiones atq; oms fruct' ante inceptā accusationē primates & sinod' ēpo de q̄ agit' fundit' restituant. Item eusebius frib' p alexandriā ēgiptū ēstituit. Hec uocari ad sinodū nec i aliq̄ iudicari ob ē expo

In scptum uis regum quosdā epos uris in parub' appis lut. omib' accusatos aliq̄s uidel' ex suspicione aliq̄s ex certa ratione & ideo quosdā suis ē reb' expoliatos. quosdā v̄ appa sede depulsos. quos scimus nec ad sinodū cōpuniendum. nec ad generale posse uocari nec in aliq̄ iudicari. ante quā cuncta que ei sublata s legib' potestati eōr redintegrēt. Unde iuli pp. de eōd. Nullus pot uocari aut iudicari. ā quā cuncta quę ei sublata s & oma iura ei in integrū restituant. quia ñ habē pulegiū quo possit ex cui ia nudatus. Item zepherini. De eodem.

Preceptū ē q̄ in antiquis statutis ecl̄ie. atq; suis reb'

expoliatos ecclias ppias recipere. & primo sua omnia eis reddi. & demum siquis eos iniuste accusare uoluerit. eq periculo facere iudices et decernentes. eos recta sapientes & in ecclia eue nientes. ut testes erunt singlos qui oppressi iudicauerunt. nec prius eos respondere quam omnia sua eis & ecclis eorum legibus integerrime restituant. Qua autem pena feriendi sint qui in accusatione deficiunt canonum censura diffinit. Pena enim illata criminis cum dispendio estimationis excipient. Unde gratianus pp. De his qui non probanda obiecerunt.

Siquis certa huiusmodi personas non probanda detulerit. auctoritate huius sanctionis intelligat se iacturam infamie sustinere. ut damno pudoris & estimationis dispendio discat si alienae uerecundie impune insidiari saltem de ceteris non licere. Item damasus pp. Si accusator in accusatione deficiat. talione recipiat. Item ex decreto adriani pp. De eodem. Qui non probauerit quod obiecerit pena quam ipse intulerit patiatur. Item. De his qui falsis criminibus aliquem impetunt.

Siquis episcopum aut presbyterum aut diaconum falsis criminibus appetierit. & probare non potuerit. nec infinem dandam ei communionem censeo. Item fabianus pp. Qui non probauerit quod obiecerit. pena quam intulit patiatur. Aliud est accusationem non implere & aliud innocentem probare. Illud enim nulli sine abolitione hoc omnibus licere. Unde fabianus pp. Innocentem non esse accusatione

Siquis iratus enim cum libere temere obiecerit. cum eum habendum. non esse accusatione habendum. sed permisso ferendi spacio id quod iratus dixerit perpetuam se probaturum esse fateatur. aut si forte resipiscens quesierit paenitentiam dicere iurare aut scribere noluerit non ut reus criminis teneatur. Item. Sed aliud est enim illatum non posse probare quam falsum est aliud est aliquem permissione accusationem deserere. Huic enim qui permissione decepti accusationem deserit uenia datur. illi uero qui enim illatum probare non ualuerit infamia irrogatur. Unde beatus gregorius scribit iohanni defensori corinthiorum. De eo

Paulum iniquum diaconum quamuis quia permissione illecti accusationem deserit. culpa sua uehementer effundat quod decepti permissione abstinentia sui episcopi destituerit tamen hanc ei culpam ignoscimus. Id. De his

Euthemius atque quia accusationem obstantes ecclastico ordines accedunt qui per deserendam accusationem ecclia sui perunt ordines suscepunt eisdem priuatos esse atque ita deposita sunt uolumus permanere. Hinc autem clericorum infamia romanum pontificem aboleri posse ut illud gelasii. Quamquam animas ipsorum paenitentia saluare possimus. infamia tamen abolere non possumus. Et illud stephani. cum causas enumerasset ex quibus infamia irrogatur. hos omnes inquit subnota perpetue infamie adpenitentia suscepimus. Et non fuerunt infames lege canonum omnes qui leges seculi infames pronunciant. cum paulus diaconus quia non impetrata abolitione ab accusatione destitit. hac auctoritate dignitatem sui officii recuperauit. quem senatus consultum turpilianum infamem pronunciauit. quod et de ea fatem cogimur quae intra tempus luctus nubit. cum matrimonia hodie regantur iure poli non iure fori. & iure poli mortuo uiro mulier soluta est alegit uirum. nubat cui uult. Sed idem stephanus et sedit dicens. Infames diem quoscumque leges seculi infames pronunciant. Sed illud gelasii & stephani. quamquam animas. &c. & subnota perpetue infamie. &c. de illis intelligitur quibus penitentie iudicem infamia irrogatur. quoque sicut examinatio & castigatio ita & integrum restitutio non nisi ad ciuilem iudicem spectat. De ea uero quae intra tempus luctus nubit. non est extraneum ei quod stephanus ait. infames diem. &c. Cum enim leges seculi perpetue infamiae sacros canones sequi non dedignentur. non uidentur pronunciare infamem quae apostolica & canonica auctoritate non illicite nubit.

Notandum quoque est quod aliud est cum aliquem poenitentem criminaliter accusasse & inscriptionem fecisse si ab innocente fuit absolutus. aliud si peccatum innocente accepit ut apparione eum quod obiecerat desistat. Unde in libro capitulorum. c. lxx. cap legitur.

Siquem poenitentem De eo quem poenitentem criminaliter accusasse. accusasse criminaliter. & inscriptionem fecisse de eo quod probare non potuit. si ei cum accusato innocente euenit. mutem se absoluant. Si uero iudex cum qui accusatus est criminosum et cognouerit. & inter reum & accusatorem probrepsionem euenerit. de colludio poenam excepit legibus estimatam. Notandum quoque est quod sine indigestus lib. xl. viii. leg. ti de obligationibus criminum. Accusatorum temeritas tribus modis deterretur. Aut enim calumniantur aut puniendi aut tergiuersantur. Calumniam est. falsa enim mentiendo puniendi. uera enim abscondere tergiuersari. minuere ab accusatione desistere. Si non utique quod non probat quod mentitur. punitur calumniam uidetur. Ita ei rei inquisitio in arbitrio cognoscentis committitur. qui reo absoluto de accusatoris incepit posito querere. quem intra ducens ad accusationem pecessit. & siquidem iustum errorem eum repperit absoluit eum. si uero in eadem eundem calumniam deprehendit legitimam poenam ei irrogat. quoque alterutrum ipsius uoluntas pronunciationis manifestat. Nam siquidem ita pronunciauit non probasti. peperit ei. Sin autem pronunciauerit calumniatus est. condemnauit eum. & quamuis nihil de pena subiecerit. tamen legis potestas adhuc eum exercebit. Nam facti quidem quaestio in arbitrio et iudicantis. penae uero prescriptio non ei uoluntatem mandat. sed legis auctoritatem reseruat. Si autem interloquendo dixerit eum temere accusasse uidetur non calumniatorem pronunciauit. Temeritas enim facilitatis uenam tenet. & in resultus calor calumniae uitio carere. & ob hoc nullam poenam huic irrogari oportere. Supra lib. xl. vii. t. de praeuaricatoribus.

Praeuaricator est quasi uaricator: qui diuisam partem adiuuat potita causa sua. Quod non habet abaliarum certatione tractatum aut. Ita quod praeuaricat ex utraque parte insistit. quin immo exaltata. Si autem praeuaricator propter dicit. quod publico iudicio accusauerit. ceterum aduocat non propter praeuaricator dicit. Quod quidem de eo fit. Siue priuato iudicio. siue publico praeuaricatus sit. hoc est poenitet causa. hic est ordinem solere punire. Secundum quod hodie his qui praeuaricati sunt poenam imungit extra ordinaria. Et infra. Accusator de praeuaricatione cuiuslibet postea ex lege non accusetur. Et infra. In omnibus causis petit quem. insanguinem quod delatorem corrupit ex senatus consulto turpiliano puniri habet. Et infra. lib. xl. vii. t. de abolitionibus criminum. Praeuaricatorem et eum ostendimus quod colludit cum reo. eo quod propter quidem probationes dissimulare. falsas uero excusationes admittere. Siquis autem ab accusatione extra abolitionem destiterit punitur. Abolitio priuatim a principibus postulari ac impetrari solere. Item publicum non de plano nec presens hanc cognitionem alii demandare potest. Si plura enim idem eidem erauit singlos debere abolitionem petere. Alioquin. put quod commiserit ei nomine senatus consulta poenam patiatur. Et infra. t. eodem. Destituisse eum accepimus. qui totum animum agendi deposuit non qui distulit accusationem. Si quis permissu imperatoris ab accusatione destitit. punitus est. abolitio autem poenam remittit. infamiam non tollit. Unde imperatores ualentinus. & ualentinianus. & gratianus. viii. lib. cod. t. de generali abolitione dixisse leguntur:

Indulgentia patres episcopos quos libertas notat nec infamiam criminis tollit. sed pene gratiam facit. Si autem restitutio te in integrum princeps dixerit. infamiam tollit. Unde in eodem lib. t. de sententiam passis & restitutis euidem deportato insulam imperator antoninus dixisse legitur. Restitutio te in integrum pro uinciae tuae. Et adiecit. Ut autem sciat quisque in integrum restitutio

honorib⁹ & ordini tuo & omnib⁹ cetis. ¶ Deficientib⁹ vero C.
accusatorib⁹ ñ uidet & cogendus ad purgationē. Sicut
enī possessor deficiente actore titulū suę possessionis
pbare ñ cogit. ita qui impetit ad innocentiā suā purgan
dam cogendus & ñ credit auctoritate qq; cornelii pp &
triburiensis gelii sacdotes iurare phibentur: nisi pcta
fide. Ait enī cornelius. Iuramētū a sacdotib⁹ ñ ē exigendū.
Sacramētū haetenus asumis sacdotib⁹ t reliquis exigi
ñ pcta fide minime cognouim⁹, nec sponte eos iurās
se rep̄im⁹. Ite, scōr nos sequentes apl̄or eorq; successor
iura firmam⁹. & sacramēta meauta ab ep̄is fieri phibem⁹.
Ite. Hos sacēmētū ab ep̄is nesem⁹ oblatū. nec ūq; fieri debe.
Ite ex gelii triburiensi. Si pb̄r ꝓ laico t laico ꝓ clico primo
Si q̄s pb̄r ꝓ laico t laicus ꝓ pb̄rm aliq; habe mā habeat.
querimonię suę. ep̄o p̄piente sine psonarū acceptio
ne finiat. laicus p iuramētū si necesse sit se expurge. pb̄r v
uice iuramēti p̄sām introget ꝓ sacratione. qa sacdotes
exclesię ea iurare ñ debent. Nam p quā corp & sanguis x
fiet iuramēto polluent. absit. eū dns in equlio disepli ss
quos uice nos indigni inseā qrim excla dicat. Nolite omi
no iurare. Sit autē sermo uē. ē ē non. ñ. Qd autē his abun
dantius ē ex malo ē. ¶ Verū his auctoritatib⁹ ñ omnimoda
iuramēta phibent fieri a sacdotib⁹. s; tm meauta. & ea quę pro
qualibet ea tēpali iudici offerunt. Eū autē ipl̄ari infamia sac
dotes obp̄munt. te ad innocentię suę assertionē iuramēta
debent offerri. Unde gg; sp̄ ait. Sacdos apl̄o accusat iuramēto
Pb̄r t q̄libet sacdos si apl̄o accusat innocentiā suā ꝓfirmet.
fuerit. & certi testes inuenti ñ fuerint q̄ enim illato ūnta
te dicant. tuis iurandū in medio fiat. & illū testē pferat de m
nocentię suę puritate. eum nuda & apta s omia. Ite ex re
gistro. gg. ad iustinū imp̄rem. cap. vii. De leone ep̄o q beat
Habet hoc ppū antiq hostis grēg purgationē fieri prebere.
in iudia. ut quos impbos aetuū ppetratione do s resistente
deiere ñ uale. opiniones eor falsas ad p̄sens simulando dila
cere. Quō q̄ quedā ꝓ sacdotale ppositū de leone frē & coep̄o
nfo sinistę rumor aspserat. uerū uera ēnto districta diuius
ferum⁹ in q̄stione pquirī. & nulla in eo de his quę dicta s culpā
inuenim⁹. s; ne qd uideat omissū. q̄ nro potuisse cordi remanere
ambiguū. ad beati pet sacētissimū corp districta eū ex habun
dantia ferum⁹ sacēmēta pbere. quib⁹ pstitis. magna sum⁹ exultati
one gauisi. q̄ hucusq̄ innocentia ei eundem intuit. quare
gla uīa p̄dicētū virū eū omni caritate suscipiat. & reuerentiam
ei quale sacdotē decet exhibeat. nec aliq̄ cordib⁹ mis remaneat
de his quę iā s purgata dubietas. & ita sup̄ septo ep̄o uos deuo
tissime oportet monitis adherere. ut ꝓgrue decentęq; dm mei
psona uideamini eius ē minister honorare. Ite ex eode ad bru
nehildā reginā francor. cap. cc. xxx. ii. Qd beat gg. mennam
Mennam v reuerentissimū frēm ep̄m iuramento purgari fecit.
coep̄mq; nrm postqua ea quę de eo dicta fuerant requirentes
in nullo inuenim⁹ ēe culpabile. q̄ nisi ad sacētissimū corpus
beati pet apl̄i subiure iurando satisfaciens. ab his quę obiecta
fuerant ei opinioni se demonstrauit alienū. reuersi illū
purgatū absolutūq; p̄misim⁹. qa sic dignū erat. ut si in aliq̄
reus s existere. culpā in eo canonice puniremus. ita dignū ñ
fuit ut eū adiuuante innocentia diutius retinere t affligere
maliq deberem⁹. Purgationē tm an duob⁹ s sacdotib⁹ uinctis
ubi accusator cessauerit. eū deste pb̄e tuo cōmittam⁹ arbitrio.
Iudicū denq; ac nulla canonica sanctione fultā legē fe
uentis. s. siue aquę frigidę igniq; ferri ēactū. aut eū iube
ipl̄aris inuentionis. quia fabeante hęc s omino facta iudia.
nec ipsū exhibe nec aliq̄ in te uolum⁹ postulare. imo aplica
auctoritate phibem⁹ firmissime. Ite castono notario rauenne.
Quanto anob⁹ De maximo salonitano ep̄o v sacēmēto semetipsū
credit. & necessitas uidet causas inuenī. tanto expurgē.
firmitū deberet ut & sollicitū exhibe. Inde si maximus
salonitan⁹ p̄stito sacēmēto firmauit se simoniaca heresi non
teneri. atq; de aliis an corp sēi apollinaris tantūm requisit
innoxiū se ē respondit. & de inobedientia sua sic depu
tauim⁹ egit penitentiā. uolum⁹. ut ad solandū illū ep̄lam
quā ad eū sepsim⁹. qua ei & gram nram & comunionē redde
disse signauim⁹. experientia tua dare debeat. qa sic in ētuma
eia p̄sistentib⁹ seuerios nos ē euenit. sic humiliatis & peni
tentib⁹ locū uenię negare ñ debem⁹. Ite mariano ep̄o rauenne.
Quę de causa maxime sunt agenda. exceptis q̄ ad De eodem.
Quos tnsmisim⁹ agnouisti. s; qualis de hac re frīnitatis uię
uolunitas sit. magis apsentiū latore castono cartulario nro
renuntiante cognouim⁹. ido si ide maxim⁹ corā uob & p̄dic
to cartulario nro de simoniaca heresi se sacēmēto purga
uerit. atq; de aliis an corp sēi apollinaris ut sepsim⁹ tm m
rq̄sit liberū se ē respondit. cum ipsi frīnitatis uię iudicio
de eo q excomunicat⁹ missarū sollemnia age p̄sūpsit comit
tamus. qua debeat penitentia tali culpa purgari. & ido
q̄q̄d uob sedm dm placē securē disponite. nec aliq̄d de
nob dubiū habeatis. Nam q̄q̄d auob de hac causa fuit ordi
natū nos & gratis suscepim⁹. & libenter admittim⁹.
Nullus ep̄s pb̄rm accusatū ab officio
missę remouet. ñ ad causā suā dicendā die statuta intus
euocatus minime occurrerit. i. infra spaciū mīsis. Et si post
mensē sedm ñ occurrit. te ab offo suspendat. q̄usq; pse rōnem
reddat. Si eū laici ñ canonice excomunicant. ñ tertio fuerit
uocatus atq; cōmonitus. indignū uidet ut sacdotib⁹ denegetur
qui maioris ordinis & dignitatis s. q̄ laicis regla ęclesti
ca indulgent p̄mittit. Ero tanto eū habet sacdotē ab officio
remouere. p quanto laicū a cōmunione ęclę cessare. Nam
unde laici excomunicant. inde pb̄r ab officio altaris submo
uent. I te sunt ip̄ omnib⁹ ep̄is. Qualiter suetus semetipsū purga
Mandastis ut scribere uob qualiter instans iurgiū ꝓ me uerit.
suscitatū fuit. t a quo. ut uro āmiculo pelleret. & causa mea
firmaret. Scitote me enim a quodā basso & iniuste p̄sequi.
q̄ audiens ualentinian⁹ augustus mā auctoritate sinodū egre
gam iussit. & facto cēlio cū magna examinatione satisfaciens
omnib⁹ uice euade alter satis potuissem. suspicionē tam fugiens
corā omnib⁹ purgaui me. s. a suspicione & emulatione me liberans.
s; ñ alius q̄ noluerunt aut sponte hoc ñ elegerunt faciendi formā
dans. Ite alexander: ii. rumaldo eumano ep̄o. De causa gillan
Sup causas gillandi pb̄ri tui de morte ep̄i sui p̄decessoris pb̄ri.
soris tui infamiam in medio ēsuluim⁹. Itaq; circūstantium
frūm unanimi assensu tuę dilōi referim⁹. p̄stitū gillandū
pb̄rm an te rep̄sentandū. Ubi si certi accusatores defuerint.
te dicente iustica sine di ꝓtusta pb̄r quecūq; obhoc iniuste
amisit. ac sacdotū accipiat. & integra beneficia. Ite ex gelio
agathensi. De purgatione clericor si ēuinci non poterunt.
Si legitimi accusatores crimina sacdotis pbare ñ potuerint
& ipse negauit. eū. vii. sonis suī ordinis si uale. a crimine se
metipsū expurge. Diacon v si eode crimine accusatus fuit.
cū tribus semetipsū expurge. Ite ex cēlio ilerdensi. De eode.
Pb̄r si a plebe s cōmissa mala opinione infamatus fuerit. &
ep̄is legitimis testib⁹ apbare ñ potuit. suspendat usq; ad digna
satisfactionē ne ipl's fidelū in eo scandalū patiat. Digna v
satisfactio ē. sic a maioribus ēstatutū ē docet. q̄ido siue sedm
canones siue ad arbitriū ep̄i. vii. s collegas adiungit. & iurat
in sco equlio corā posi[illegible]to. q̄ enim s illatū ñ ppetrauerit.

& hac satisfactione purgatus. secure deinceps suū exequatur officiū. Item hincmarus remo. epi. de eode. Si mala fama de pbro exierit. & accusatores ac testes legales defuerint. ne ꝗ aplm infirmoꝝ corda de mala fama pbri perturbent. & ne urbem ministerū nim. neue seniores pbri existentes licentiū in peccto plabant. sedm decreta maiorū eū de nominatis s̄ uenit pbri quos sam nolle purgare. sacmto famā suā purgare. In pmissis auctoritatib̄ subintelligē. si reus se purgare uoluerit. ut sac canones modū n̄ necessitate purgandi accusato imponant. sic apparet exfine capitulī sixti pp. & auctoritate leonis. qui data purgatione. aut de se ipso. De leone qualiter semetipsū purgauerit.

Audistū e fr̄s kmi qualiter mali homines in me grauia crimina effinxerūt. Quā obrem ego leo pontifex sēe romanę ecclę. purificō me in cspectu uro coram do & anglis ei. quia istas criminosas & sceleratas res q̄ illi m obiecerunt. nec ppetrauī. nec ppetrare iussi. Hoc autē faciens. n̄ legē pscbo ecclis. q̄ id facere cogant. Ecce utq; sūm pontifex semetipsū purgat. nec tn ecclis necessitate purgandi pscribit. Unde dat intelligi. q̄ satisfactio purgationis in uoluntate ꝗ sistit accusati. non in arbitrio iudicis. s; eū in clerdensi ꝗ alio pbr iubeat suspendi usq; ad dignā satisfactionē eū & decreto leonis marbitrio ponit epi. quota manu sacdos se purgare debeat. pater. qd ad purgationē cogend̄ e. nec in sua uoluntate s; marbitrio iudicis existit. Item leo pp scribens ad carolū regē ait.

Omnib̄ uob̄ unū aut audistū Qualiter sacdotes purgari debant. notū ee n̄ dubitam. q̄ sepissime suadente antiquo hoste sacdotib̄ crimina diuersa obiciant. s; qualiter excess abhis rationabilis examinatio & satisfactio fiat. licet tpr̄ bone memorie domni genitoris uri pippini. siue pres tpib̄ aseis patrib̄ & reliquis bonę fidi & deuotionis hominib̄ sepissime uentilatū fuit. & aliqd indefinitū reqre minime quiuim. Hris q̄pe tpib̄ idipsū aseis epis & reliqs sacdotib̄ ac ecclis ecclasticę dignitatis ministris uris integris seu in aliis do degentib̄ nobiq; unū eis agentib̄ sepissime ppter multas & nimias reclamationes quę ex hoc adnos de diuersis partib̄ uenerūt uentilatum e. s; qualiter esistim dni nri & patris leonis aplici ecclęq; romanę ecclę epoꝝ. & reliquoꝝ sacdotū siue orientalū & greco. patriarcharū. & multoꝝ seoꝝ epoꝝ. & sacdotū nec n & nroꝝ romanę epoꝝ omniūq; ecclęoꝝ sacdotū ac clericalū auctoritate & esistimatq; reliquoꝝ fidelium & cunctoꝝ esiliarioꝝ nroꝝ esistimationū e uos omis utriusq; ordinis ministros scire uolumus. Statutū e nāq; ratione & necessitate auctoritate pdicta & esistimatione omniū. ut quotiens eūq; cuiquā sacdoti crimen imponit. si ipse accusator talis fuit ut recipi debeat. qa quales ad accusationē sacdotū admitti debeant in canonib̄ plenit expressū e. si aut ut dictū e ille accusator qui canonice e recipiendus eū eū legitimo uiroꝝ numo & bonoꝝ testū appbare in cspectu epoꝝ potest. te canonice diuudicet. & si culpabilis uisus fuit. damnet canonice. Ipse q̄ sacdos si suspitiosus aut incredibilis suo epo aut reliquis suis ꝗ sacdotib̄ siue bonis & iustis de suo ꝗpio t de sua plebe hominib̄ fuit. ne in crimine aut pdicta suspitione remanent. eū trib̄ aut. v. t. vii. bonis ac uicinis sacdotib̄ exemplo leonis pp. qui. xii. epos in sua purgatione habuit. t eo amplius. si suo epo uisū fuerit. aut necesse ee ppter tumultū ppli ꝗspexerit. & cū aliis bonis & iustis hominib̄ se sacmto eorā ꝗpio sup. iii. angla data. purgatū ecclę reddat. Si q̄s autē scire desiderat qualiter testes ad accusationē sacdotū recipi debeant. & quid de accusatore faciendū sit. plenit in canonib̄ repiri potest. Utrāmto ū canonicis fieri t feruentis aquę purgatio n̄ ē adhibenda. Unde stephanus quint. uiro eo magontino. Consuluisti feruentis aq̄ ꝗ candentis ferri iudicii inqeda de infantib̄. qui in uno lecto cū parentib̄ dormientes phibet. mortui reputant. utrū ferro candente aut aqua feruente seu alio quolibet examine parentes se purgare debeant eos non oppressisse. Monendi nāq; s & pstandi parentes. ne tam tenellos secū in uno collocē lecto. ne negligentia qualibet pueriem suffocent t opprimant. Nam ferri candentis t aquę feruentis examinatione effessione extorqueri a quolibet sac n̄ censent canones. & q̄ seoꝝ patrū documento sanctū n̄ ē supstiosa ad inuentione n̄ ē pfundū. Spontanea enī ꝗfessione t testū applicatione publicata delicta habito poculis di timore cōmissa s regimini nro iudicare occulta u & incognita illi s relinquenda. quisquis nouit corda filioꝝ hominū. Ri aut q̄ phant t ꝗfitent talis reat se noxios. tua eos castigę modamo. quia si ꝗceptū in uero quis paborsū deleuit homicidā e quantomagis q̄ unius saltem diei parulū pent homicidā se ee excusare nequibit.

Hoc autē utrū ad omia genia purgationis an adhęc duo tantū quę hic phibita uident pinent. n̄ immerito dubitat. ppter sacfi cū zelotipię. & illud gg. Si uir qui frigidę naturę ee dr̄ puerū iudicū phare poterit uxorē suā nūquā se cognouisse. separet abea. In libro nāq; numoꝝ legē dns pceptisse moysi ut loqueret filiis isrl. & dicē eis. Vir cui uxor erraūit. maritūq; ꝗtemnens dormierit cū alio uiro. & hoc maritus deprehendere nequiuerit. s; latere adulterū. & testib̄ argui n̄ pot. quia n̄ est inuenta in stupro. si ipse zelotipię ꝗtaūit uirū ꝗ uxorē suā. quę t polluta e t falsa suspitione apperet. adducē eā ad sacdotem. & offerat oblationē. decimā partē sati farinę hordeaceę. n̄ fundē super eā oleū. nec ponē thus. qa sacficū zelotipię e. & oblatio inuestigans adulterū. Offerē q̄ eā sacdos. & statuē coram dno. assumēq; aq̄ sām in uase fictili. & pauxillū tpr̄ de pauimento tabnaculi mittē in eā. Cūq; stetit mulier in spectu dni. discoopire eap ei. & ponē sup manū ei sacficū recordationis. & oblationē zelotipię. Ipse autē tenebit aq̄ amarissimas. in q̄b̄ ei execratione maledicta ꝗgessit. adiurabitq; eā & dicē. Si n̄ dormiuit uir alienus tecū. & si n̄ pollutā es de secto marithoro. n̄ tenebit te aquę istę amarissimę in q̄s maledicta ꝗgessi. Si aut declinasti a uiro tuo atq; polluta es. & ꝗcubuisti cū alio uiro. his maledictionib̄ subiacebis. Det te dns in maledictionem & exemplū cunctoꝝ in ppio suo. Putrescē faciat femur tuū. & tumens uterus tuus disrupat. Ingrediant aq̄ maledictę in uentre tuū. & utero tumescente putrescat femur. Et respondebit mulier: am. amen. Scribēq; sacdos in libello ista maledicta. & delebit ea aquis amarissimis in quas maledicta ꝗgessit. & dabit ei bibē. Quas cū exhauserit. tollē sacdos de manu ei sacficū zelotipię. & eleuabit illud coram dno. imponēq; sup altare. ita dictaūt. ut pri pugillū sacficii tollat de eo q̄ offert. & incendat sup altare. & sic potū dē mulieri aq̄ amarissimas. Quas cū bibit. si polluta e. & ꝗcepto uiro adulterii rea. ꝗtransibit eā aquę maledictionis. & iflato uentre cōputrescē femur. erit; mulier in maledictione. & in exemplū omni ꝗplo. Maritus u absq; culpa erit. & illa recipiē in q̄tate sua. Qd si polluta n̄ fuit. innocua erit. & faciē libos.

Sed quelibet hmodi purgatio uideē ee inhibita. cū in pmissa auctoritate stephani pp dr: Spontanea ꝗfessione. & e. Item ex decreto nicolai pp. In nouo testamto monomachia u n̄ assumim intlegi. – chia non recipitur: quā pceptā fuisse n̄ repim. Quā licet misse quosdā legam sām dauid. & goliā. sic pdit ystoria. nusq̄ tn ut plegit teneat alicubi diuina sanē auctoritas. cum h & hcem sectantes dm solum tptare uideant. Cont in alio guormacensi.

a Sed cū suffiat fuerit apparet auctoritate ipse minime potest & in canonice diuudicet.

Sepe ĕtingit. Si furta ī monastio fiaſ. iudicio monahi se expgoſ. C.
ut in monasteriis monachoꝝ furta ꝓpetrent. ideo statuim
ut q̃ndo ipsi frs de talib̃ expurgare se debent. missa ab abbe
celebret. t̃ ab aliquo exp̃sentib̃ frib̃. & sic expleta missa omis
cõmunicent in hoc vba. Corpus d̃ni sit t̃ adpbationē hodie
hr̃. Quicũq; d̃ adulterio accusat. phabili iudicio se expurgẹ.
Interrogatũ ē si duo de adulterio inculpati fuint. & un̄ pfitet. &
alt̃ negat. q̃d inde agendũ sit. decretũ ē ascõ ĕcilio ut ille qui
negauerit phabili se iudicio expurgẹ. & q̃ pfessus fuit digna
penitentia agat. hr̃. Cũ plures d̃ adulterio accusant. ꝗ un̄ cetos
Statuit q̃q; sca sinodus. ut si duo purgare uoluerint. omis rei fiaſ.
si ipse vn̄ ī iudicio decederint.
de adulterio accusati fuint. & ambo negauerint. & optant s̃
ꝓcerdi ut alt̃ illoꝝ. utrosq; purgẹ. diuino iudicio. si un̄ inhoc
decidit. ambo rei habeant. hr̃. Ī singlis missa celebret. qui
Si epo aut pbro aliq̃ maleficii d̃ aliquo crimine accusantur:
imputatũ fuit. in singlis missa celebre debẹ. & cõmunicare.
& de singlis s̃ imputatis ĩnocentẹ se ostendẹ. q̃ si nĩ fecerint. q̃n̄q̃n
mo aliminiib̃ ecclẹ extraneus habeat. Illud v̄ q̃ fuit. &
Leo in fine suẹ purgationis addidẹ: ex eoꝝ exẽplo intelligendũ
ē. ex eo enĩ suẹ satisfactionis noluẹ ceteris prebere legẹ purgandi.
Q. d̃ v̄ quarto loco quereba. an duoꝝ testimonio epe sit ĕdemnand̃. multoꝝ auctoritate phat. Sic enĩ in euangelio iohis legit.
aut xpc ad iudeos. In lege uĩa sẹptũ ē. quo duoꝝ hominũ testimoniũ uerũ ē. Hinc ꝓsequent. ꝗ eos arguimat dicẹ. Si duoꝝ
hoiũ testimoniũ uerũ ē. q̃re testimoniũ meũ. & paris ñ accepitis. hr̃ paulus in epla ad corinthios. In ore duoꝝ t̃ trĩũ testiũ
stabit omne uerbũ. hr̃ in epla ad hebreos. Quis pituanerit legẹ moysi. duob̃ t̃ trib̃ testib̃ ĕuertit. sine miseratione lapidabat. hr̃ ex ea
lio bracarensi. ii. Quot testib̃ conuinci debeant.
Placuit. ut si q̃ aliquẹ clericoꝝ maculatione fornicationis ipsum
sedm̃ pceptũ pauli apli duo t̃ ta testimonia requirant. ab illo. q̃
si ñ potuerint. datis testimonis appbare q̃ dicẹ. excõmunicationẹ
accusatu accusator accipiat. Ex p̃missis itaq; colligit. q̃ duoꝝ
t̃ trĩũ testimonio epe pot̃ ĕuinci & dãnari. Iorro silueſter ꝓ in
genali sinodo residens. dicẹ ceta. Qt̃ testib̃ epcat pot̃. t̃ reliq̃ clica
Presul ñ dãnet. ñ cũ lex. duob̃ testib̃ sint conuincendi.
Pbr aut cardinalis. ñ in lx. iii. testib̃. ñ deponat. Diaconus cardina
lis urbis romẹ ñ in xxxvi. testib̃. ñ ꝓdenabit. Subdiacon. acolitus.
exorcista. lector. hostiarius. ñ in vii. testib̃ ñ ꝓdenabit. Tester
aut & accusatores sint infamia. hr̃ leo. iii. Epi ñ ñ
Nulla dãnationẹ epoꝝ uim̄q̃. subtraginta duob̃ testib̃ ꝓdenandi s̃.
ĕ censem̃. ñ aut ãn legitimũ numũ epoꝝ quasi p. xii. epos. aut
certe phata sententia p. lxxii. idoneos testes. q̃ tales sint q̃ accusare possint. & pri ad sacra x. iii. euglia sacrãta pstent. q̃ nil falsũ
deprimant. sicẹ beat̃ silueſter tradidit. & sca romana uidet̃ tenẹ
ecclia. Et si int̃ eos quos dãnandos ĕ dicẹnt hoies fuint epe. qui
sua causa in pstentia romanẹ sedis epi petent audiri. nullus epe
sup illũ diffinitiua p̃sumat dare sententia. s; omino eũ audiri
decernim̃. Sed hoc t̃ spali pruilegio de clericis romanẹ ecclẹ
intelligit. t̃ ꝓpt̃ inpbitatẹ quoꝝ da. q̃ eũ ñ sint spectatẹ uitẹ &
scientiẹ. in accusationẹ ministroꝝ d̃i repente pstitum. Quoꝝ
v̄ uita adeo laudabilis ē. ut omib̃ imitanda apparet. de quoꝝ
assertione nulla dubitatio nasci potest. eoꝝ testimonio duoꝝ
t̃ trĩũ testiũ quilibẹ iure ĕuinci & dãnari potest. Sequitur
sexta questio. qua querit̃ quo remedio cã uiciata subleuet̃. &
si remediũ illud sit dandũ ei q̃ causa dilationis appellationis
uocẹ exhibuit. causa v̄ uiciata remedio appellationis subleua
ri potest. Vnde fabianus ꝓ ait. Cause uiciate remediũ appella
Licet appellatori uiciata causa remedio ap tionis subuenit.
pellationis subleuare. hr̃ anacletus ꝓ. De eodẽ. Omis obpsitus
libẹ sacdotũ si uoluit appellẹ iudiciũ. & a nullo phibeat̃. s; ab

y libe exercitat̃.
his fuerint̃. & libet̃ & audiat̃. Si aut̃ difficiles causẹ aut maiora negotia orta fuint. ad maiorẽ sedẹ referant̃. & si illic facile
diseri ñ potest: aut iuste ĕminari. ubi fuit sumoꝝ ꝓgnatio ꝓgnata. q̃ singlos annos fieri solẹ. & debẹ iuste & d̃o placet
cora patriarcha aut primate ecclastica. & cora pariteio seclaria iudicent negotia inconuinia. hr̃ sixt̃ ꝓ omib̃ rectorib̃ ecclẹ sebat
dicens. Quisq; pulsat̃ aplica sedem appellẹ.
Si q̃s uĩm pulsatus fuit in aliq̃ administratu licent̃ hanc sedem &
aplica sedẹ appellẹ. & ad ea q̃si ad cap̃ suffragiũ habent. ne ĩno-
cens dãnet̃ aut ecclia sua detrimẽtũ patiatur. Ib̃ gnato epo.
Omis epi Epi grauioribus causis pulsati aplica sedẹ appellent.
qui in aliquib̃ pulsant̃ t̃ criminant̃ grauioribus causis. q̃tenus
necẹ fuit libẹ aplica sedẹ appellẹ. atq; ad ea q̃si ad matrẽ
ĕfugiant. hr̃ marcellus epe. Ab oib̃ appellet̃ ad romana ecclam.
Ad romanũ ecclam omis epi qui uoluint t̃ q̃b̃ necesse fuit
q̃si ad cap̃ ꝓfugẹ & ad ea appellare debent. ut inde accipiant
tuitionẹ atq; ꝓsectionẹ. q̃ omib̃ minime ĕuenit denegari epis.
s; absq; ulla custodia aut excõmunicationẹ t̃ dãnationẹ aut
expoliationẹ libẹ ire ecclat̃. hr̃ uictor epus. Qui a ꝓpo metropoli
Siquis putauit se a ꝓpo metropolitano tano se grauari putauerit.
grauari. ap̃ patriarcha t̃ pmatẹ diocesios. aut penes maiorẽ sedem appellẹ.
universalis aplicẹ ecclẹ iudicet̃ sedẹ. hr̃ zepherinus urbis romẹ archiepe.
Ad romana ecclam Ad romana ecclia quasi admatre ab oib̃ appel
ab omib̃ maxime tn̄ ab obpsis ē appellandũ & ꝓcurrendũ let̃.
q̃si ad matrẽ. ut ei uberib̃ nutriant̃. auctoritate defendant̃.
a suis obpssionib̃ releuent̃. qa ñ pot̃ nec debẹ mat̃ oblitisci
filiũ suũ. hr̃ iulius ꝓ. Quotiens aliq̃s appellauit audientia s̃
Placuit ut a q̃b̃ eũq; ecclasticis iudicib̃ ad alios iudices ñ dnegẽt̃.
ubi ē maior auctoritas puocatũ fuit. audientia ñ negẽt̃. hr̃. uictor ꝓ.
Ido hunc sẽc sedi pstata Iniuste dãnati restitutionẹ ꝗ obpsi auxiliũ
pruilegia specialit̃ s̃ necessa. tam de ꝓgnatis a romana debent habere
reliis & iudicis ac restitutionib̃ epoꝝ. q̃. & de suis ecclarũ ecclesia.
negotiis. ut abei os obpsi auxiliũ & iniuste dãnati restitutionẹ sumant. & talia ab impiis ñ pstumant̃ absq; ultione. nec ex
ercant̃ absq; sua dãnationẹ. Cum q̃ zepherinus dicat.
omib̃ ē appellandũ. maxime tn̄ obpsis. & marcellus sebat.
omis epi qui uoluint t̃ quib̃ necesse fuit appellare debent. patre.
q̃ accusato siue grauet̃ siue non. uax appellationis ñ ē dene-
-gandũ. Quidã tam ita distinguint. ut uolentes ad ĕsecrandos
necessitate patientes ad obpsos referant. ut sit sensus. Omis q̃
uoluint a romana ecclia ꝓsecutionẹ accipẹ. & ab aliq̃b̃ inpedi
unt̃. ea debent appellare. q̃b̃ eũq; ins obpssionib̃ necesse fuit ad
ea suffugẹ. similit̃ uocẹ appellationis exhibeant. ut isti tuitio
nẹ & illi ꝓsecutionẹ ab ea accipiant. Similit̃ & illud zepherini
distinguit̃. ab omib̃ ē appellandũ ad romana ecclam. intelligen
dũ ē q̃ ab ea ꝓsecutionẹ uoluint recipẹ. t̃ q̃ a pl̃ati ꝓ aliq̃ iniuria
passi fuerint. maxime tn̄ obpsis. Sedm̃ pmũ intpretationẹ obpsi
intelligunt̃. aliq̃ iniuria affecti. iuxta sedm̃ v̄ obpsi dim̃.
a iudice iniuste ꝓdenati. Sedm̃ hanc distinctionẹ q̃ maliquib̃
negotiis ñ ad relcuandũ s; ad differendũ uocẹ appellationis ex
hibuerint. appella [illegible] ndi auctoritatẹ ñ habẹ. S; eũ gg. sebat
omib̃ ꝓ diuisas pruincias. De causa appellationis cognoscẹ ñ licẹ
Ocerto nro uam rogantes caritatẹ mandam̃. ñ ei ad q̃ appellat̃.
ut si aliq̃s q̃ ñ obtam̃ suoꝝ emulorum. aldricii cenomannicẹ ecclẹ
epm accusare dãnabilit̃ adtẽptauerit. liceat illi post audientiam̃
pmatũ diocesios si necesse fuit nos appellare. & nra auctoritate aut ãn nos aut ãn legatos nro elate missos iuxta patrũ
decta suas exercẹ atq; diffinire actiones. nulliusq; illũ ãn ꝗ iudicẹ
aut iudicare pstumat. s; siqd q̃ absit graue intolerandũq; ei
obiectũ fuit. nra erit expectanda censura. ut nisi pri de eo
qui ad sinũ sẹ romanẹ ecclẹ ꝓfugit eiq; implorat auxilium

decernat. quia ab eide eccle fuit auctoritate preceptum. quod
uices suas ita alius impetrant ecclie: ut in parte sint uocatis
sollicitudinis. ñ in plenitudine potestatis. Si aut d' non arbi-
-tratu aggr. sed psuptu fuit. ab officio deci submotus. aplice
auctoritatis reus ab omib' iudicet. ne lupi qui sub spe ouiu sub
mitrauerit bestiali sentia quosq; audeant lacerare. & d's fieri
nolunt. alius inferre psumant. Ice eu uli' pp dicat. Iudicia
Quis se sent alius ee ppositu. appellantiu s ad qs appellatur:
non molente ferat aliquē s ee platu. Ipsa nacq; ecclia quę pma e.
ita reliqs ecclie uices suas erecdit. largiendas. ut in parte sint
uocatis sollicitudinis. ñ in plenitudine potestatis. Unde eu uli'
pp dicat. omiu appellantiu aplica sede epoy. iudicia & cuncta
maioy negocia causaru eid' sedi reseruata ee liquet. psertim.
eu in his omib' a' sep sit expectandu sententiu. cui tamen siqs
obuiare tentauerit. sacdotiu causas se ñ sine honoris sui periculo
ap eande sam sede nouerit reddituru. Item eu nicolaus
epe in remise archiepm inuehat. q rothardu epm appellante
aplica sede damnare ausus e ita dicens: De remensi archiepo q
Arguta sapientia tua utinam appellante romana sede aus e iudi
in bono. accepto fomite iudicii materia depositionis adus
rothardu assipsit. & adhuc aplice sedis remouit. & etiam
atum aplica sede appellante damnauit. & carcerali custodie
mancipauit. Et infra. Priuilegia tn aplice sedis uos obli
uioni trade nullatenus debuistis. qb' ueriandi canones iu
dicia totu ecclie ad hanc deferri iubent. Et infra. Hec appe nos
in rothardo ideo nostis opatos. ut priuilegia sedis aplice q male
auob' uiolata ee iudicauit. auctoritate aplica & canonica
patru deliberatione ptino tande ingenio. & pro decorent ho
nore. Ice leo pp. Qsq ea obedientia maiorib' exhibeat. q. abiectionib' Quicq;
Quisqt se qbdi ypostu. ñ molente ferat aliquē s ee platu. dsidat.
s; obedientia qua exigit & ipse dependat. & sic ñ uult
quis oneris sarcina ferre. ita ñ audeat alii importabile
pond' imponere. discipli eu sum humilis & mitis magistri di
centis. discite a me qa mitis su & humilis corde. Sane
itaq; d' nulli appellantiu indulcie s denegande. certu si causa
frustratione dilationis appellauit. iudice ad que puocatu
fuit. dubitet. Rep v appellationis e an data t' post data sen
tentia. Quotiens eu se ppiquu sentiret. libe pot appellare.
Unde sixt pp ait. Q quat appo metropolitano primates ad unu.
Siqs putauit se appo metropolitano salis ecclie sede appellare.
quari. ap primatu diocesis aut penes unusalis aplice ecclie
sede iudicet. Ice. Romana sede appellare q iudice speciu habuit.
Quotiens epi se asuis cpiscopis alib' t' metropolitano putauerint
pgrauari. aut eos suspectos habuerint. mox romana appellet
sede. atq; eis libe ire liceat. & diu pdicta romana appellauerint
sede. aut ab ea se audiri poposcerint. null' eos aut excomunica
re. aut eoy sedes subtrahe. aut res eoy auferre. aut aliq iuri
eis inferre psumat. an qui ambou causa romani pontificis
auctoritate finiat. qd si alit aggr. psuptu fuit. nisi erit s; uind
carebit. Ice uli' pp. de eode. I do hunc [illegible] sec sedi pstata pui
legia specialit s necessa. ut ab ea omis [illegible] obpssi auxiliu
& iniuste damni restitutione sumant. Y O bpssi & se pre
grauari putantes. intelligunt an data sententia. iniuste dap
nati. post data. Unde eutichian urb romę epe. sed omib' qis.
Non ita Ante exitu causę p appellationē recedere licet.
mecclastici agendu e negocii. sic insclarib' Ita & insclarib'
postq legib' uocat qsq; uerint. & in foro dectari cepit. ñ licet a
an pacta causa recede: mecclastici v dicta ea recede licet. sine
cesse fuerit. aut si se uidit pgrauari. Qui v ex numaea iudicib'
obtempare noluerint. comunione puenit. Unde in milcuitano
cilio. Excomunicent q iudicib' suis obtempare noluerint.

II. Quisqs pbat fuit p numaeia nolle obtempare iudicib' eu hoc
primę sedis epo fuit platu. dec iustas. ut null' ei comunicet epo.
donec obtempet. Item d' post data sententia appellari possit.
Lfabianus pp testat dicens. Non deneget appellatio que i supplicio
licet & meritimalib' causis appellare. cio sententia destinauit
nec uox appellandi deneget ei que in supplicio sententia
destinauit. Quod an id affirmat. Ante data sententia
Siqs iudice adiusu s sensent. uocet appellationis licet alteri appel
exhibeat. Post data v sententia q appellare uoluit. infra iust
qnq; dies appellet. & inf eosde a q puocauit dimissoria acci
piat. & infra eosde ad que appellauit it arripiat. Und in theo-
-dosianis legib' sic statutu inuenit. Post data sentia if q tep
ppi supfluum appellatię licentia qsq appellare debet. t' debeat
ne interaetandis t' reuocandis sententiis liberu habe arbitriu
uident. & tepa appellationis & penę institutę s. ut qeiq;
ap iudice q causa ei audiuit appellare & ad aliu iudice pro
cere uoluit. infra. v. dies appellet. & inhis ipsis. v. diebus ad iudi
ce ad que puocauit sine aliqua dissimulatione puenat.
& ipse dies tnq accepit iustas inhis. v. diebus specialit cputet.
Qd si longi itir sit exceptis. v. diebus spaciu dieru q it agi possit
cputet. item. A q appellat ad que appellatu fuit dimissorię litte
Abeo aq appellatu e ad eu q de appellatione cognitur e dimisso
rię litte dirigant. que uniqo epla appellatur: quaru dirigant.
postulatio & accepto int quintu die ex officio finienda e.
Ista ita supi sub titulo de cautionib' & penis appellationiu
inpsita s. q int statuta tepa dimissoria ñ postulauit. t'
accepit. t' reddidit. rep tione abagendo submouent. &
penu appellationi ferre cogant. Ice. De his q ea dilationis ap-
Quicq; ñ sidentia iusta causę s; causa afferendę pellat.
more ne sententia it eu pferat appellauit. t' si de facto suo
sessus ne abdicet appellare uoluit. hmodi appellationes ñ
recipiant. Ice. Cu possessor appellat. diu eum causę dubi e possessio-
Quotiens post audita causa iudices. nis fruct sequestretur:
possessor appellat. fructus possessionis de q agit diu sequendę
audientię euenit. dubi e merito sequestrat. Nam si petitor
appellauit. hoc abeo ñ pot postulari. qa ñ pot sequestri. q ñ
habe. Si pp pdia urbana t' manepia appellat possessiones eoy
t' mercedes. t' uectura & si de nauis manu agit. deponi solent.
Omiu punend e Iniuste appellans omimodis punend est.
quens iniusta appellatio pruneat. Supius qs diu sequeretur
adusari impendit. redde cogat. ñ simplos. s; quadruplos.
Premissis auctoritatib' inf. v. dies post data sententia cuiq;
appellare pmittit. d' postea iustinian institutionib' ff corri
gens. infra. x. dies appellationis remedii cuiq; dandu decrit
dicens. Inf decē dies appellationis remedium concedimus.
Impr: iustinian. aug. armenioy. legu acerbitatu plurima
remedia imponentes. & maxime hęc ea appellationes fac
entes. in pserti ad hmodi beneficiu puenire duxim ee ne-
cessariu. Antiqtus & eu earu erat. ut siqs pse inte excepta
tionis habe. sin aut p procuratore ea uentilata sit in diu
paximu ea extendi. Exteru aute experientia. inuenim hoc
satis ee damosu. Iuniores eu homines ignaros subtilitatis legu. &
putantes intiduu puocationes ee porrigendas. in pmptu pidem
incidisse. & biduo tnsacto causas pdidisse. Unde necessarium
duxim hmodi rei copetenti mederi. & sancim omis appellanto
res siue pse siue p procuratores seu p defensores t' curatores &
tutores uentilent. posse int x. dieru spaciu a recentione sen
tentię numerandu. abbis iudicib' quoq; inte offert. siue magni
siue minores sint. excepta uallice sublimissima protana
pfectura. ut liceat hoi int id spaciu pleniissime deliberare sive

appellandi sit a suae quaesendo. ne tumore instante opus C.
appellationum frequentet. sit omnibus inspectionis copia. quae
indiscussos hominum calores potest refrenare. Ad haec sane
cum sequendus sit spatium minimum referendi historiam. si forte sugerit
imperatoris magestatem occupata publicis causis & mundanis
pulsionibus non posse euocare partes quarum causa agitur. non exhi
bitur praelectam. Quod enim uinculum est legatorum. si eum imperatorem
occupet. quis tamque est amentiae ut nolente iudice possit ad
euocandos partes certosque partes contrahere. Si siquidem tale euen
rit causa intacta permaneat donec impr sua spontaneo motu &
euocari partes iusserit. & hinc inferri parentum. & omnia sedem mo
re pendere. Illud & interuallo capitulo disponendum est. quod an
aquitas bin statuunt. nouitas autem neglexit. Cui enim uenianda
uetustas auctoritas ita magistratus digessit. ut alii maio
res. alii medii. alii minores sint. & appellationes a minoribus
iudicibus non solum ad maximos iudices remittantur. sed & ad spectabi
lium iudicum tribunal. quarum & ipsi sacrae auditorio adhibito
hinc exterrent. Nouitas autem hi dereliquerunt ut sup mini
mis causis maxime nunc iudices inquierent. Et homines propter
minima causas magni fangent dispendius. ut fortasse uoca
tus estimatio ad supremum iudicialem non sufficiat. Ideoque sancimus
si quis exequipuaco tractum adunata a uiaque libra. euocatio
spatium usque ad decem librarum auri quantum non in hac regia urbe
ea uenire. sed ad praesentem augustalem quae audiat. & causa dirimat
uice sacra cognitorum. nulla ei prohibitum sententia appella
tio est porrigenda. Similiqueque quoque in asiana diocesi. uel pon
tica tale aliquid emerserit usque ad predicta quantitatem decem librarum
auri appellationem ad uirum spectabilem comitem forte uel pesu
lem uel praetorem uel moderatorem. quibus spatium easdem litem pagen
das pretaxatum remittant. quatenus & hi quae ad similitudinem
praesentem augustalis uice sacra cognitorum intendant. & causas in
spectandae appellationis. di tum & legum tumore proferat decidendas.
Orientales autem tractus causam appellationem suspensam & usque ad
decem librarum auri quantitatem limitata ad uirum spectabilem co
mitem orientis mittere simul cum audientia & fine ea imposturum.
Illo uidelicet obseruato. ut uirum spectabilem ut alii spectabilem iu
dicem non ad alios eadem spectabilitate decoratos iudices suas
transmittant appellationes in limite quantumque quantitatem ei non
oportear ad eorum iudicem appellationem referri. sed a minore
iudice in maiorem tribunal ascendere. sed ad illustrissimam praesentem
illo appellationem cuiuscumque sint dignitatis uel quantitatis ut die
tum est dirimant. quae una cum uiro excelso. per tempore questore cas
dirimunt uique officio subministrante. ita tamen ex sacris senatus more solito
quae praesentio. Ita uero hi sancimus ut nec a ducibus uel aliis specta
bilibus iudicibus quibus forte & si primum sint imperialis magestatis cau
sa innuxerint appellatio ad memoratos spectabiles iudices
eantur. nec causa non gradatim ascendere. sed per eam uideat. sed a praesidibus
quidem primitiuum & iudicibus a nobis datis si non sint spectabiles iu
dices inter memoratam quantitatem referre. Si autem ut illustres sint da
ta a nobis iudices quibus apices dignitatum sup spectabilitatem sed uel du
ces quomodo spectabilitatis sed decoratis uel hi quae a principe delegatis
sed spectabilem habent dignitatem eorum appellationes sub quemque
quantitate in hac regia urbe ad competentem antiquam more iudi
ces referant omnibus aliis quae in appellationibus statuta sed uel antiquae psa
pae uel abbae auctoritate antiquorum constitutionum uel nostra humanita
te iratem illibatusque custodiendis. Dig. t. qui appellandi sint. l. 1.

Biduum uel triduum appellationem ex die sententiae lata computandum
est. Quod quidem si sententia fuit sub edictione dicta. uerum ex die sen
tentiae tempus computam ad appellandum. an ex die quae edicto sen
tentiae exiuit. Sane quae sub edictione sententia dicenda. si si
fuit dicta. quod fieri. Et est utile statim tempus ad appellandum com
putari debere. Quod in sententiis praecepit est. ut uel alia die uel tertia

puocet. hoc etiam in certis obseruandum est. exquibus sententia quae
non praefert appellari non oportere. et potest ut eum qui ad iudicem uel ad
alia eiusdem munia notat ex excusatio admittit. Si forte praesentem
statim dictam copiam sui non fecerit. si quis pnuntiauit ut fieri
assolet dicendum est nichil appellationi nocet. Nam in primum copiam
habuit potuit puocare. Ergo si statim se substraxit similiter sub
uertendum est. Quod quidem. Si continuo, ortae effecerit ut se recipere. si forte
dicta sit sententia in subpma hora uniquique non uidebitur se sub
traxisse adeundi aut facultatem accipiendi. Si in publico sui copiam
fecerit. Certum si non fecerit an imputetur alicui quae ad domum ei non ue
nit quae in ortos non accessit. & ultra quae ad uillam suburbanam magis quae
est ut non debeat imputari. Quare si in publico ei adeundi facultas
non fuit medio dicetur facultatem non fuisse adeundi. Si quis ipsi quidem
aut appellauit adeundi facultatem non habuit ut ei libellos daret
ei aut quae appellauit habet copiam uidendum an ei praestari possit
quod eum non adierit. & hinc uterque ut si alii adeundi fuit copia
praesentium locum habet. Fata est ea ex propria causa eum emolumentum
uel damnum ad aliquem suo nomine pertinet. Si aduersus absentem fuit
pnuntiatum. biduum uel triduum ex quo quis sentiat computandum est. non ex quo
pnuntiatum est. Quod autem dicit absentem posse puocare ex quo sentiat sic ac
cipiendum. si non ineat per procuratorem defensionem est. Nam si ille non puocauit
difficile est ut hinc audiatur. Siquidem in insula deportandum non no
tauit praesentium & impr resecpsit ut deportetur uideamus
qui sint puocandum utrum eum impr resecpsit an eum ei sibi. &
puto ita et appellandum eum recipi eum praesentem habet. Certum uerum
dum est ne seruo sit ut ita puocet eum impr insula ei assignauit.
eorum enim sententia praesidis ita solet assignare insula. Rursus
illud uerendum est si mendacium apud principem honorem eum quae de
portandum laborat intelligit uiam puocandi. Quod quidem. Recte
dicere humanitate suggerente. ut & hi illo tempore non frustra
puocaret. quae non adusque principem. sed adusque iudicem calliditatem puocaui.
Illud quoque uidendum est si eum impris scribere exemplum litterarum
quorum editum sit neque appellauit. si & pro eam eum resecpsit sit
an appellare a iudice prudentes editum possit quia quae appellauit
uera et quae semper a sententiis esse uidetur. Sonet audiendo si dicat eum
tum resecpsit sed se sustinuisse. T. de appellationibus recipiendis. t

Vlpian. lib. xx ix. Non solet audiri appellantes non hi quos
interest quibus mandatum est. quae negotium alienum gerunt quod
mae reus ratum habet. Si & eum mater filium re sententiae uersi ad
uertit, puocauit praeter dans. p. dando dicendum est & hanc
audiri debere. & si inter propriandi curare uolunt inter
de non audiri licet ab intuo defendere non potest. T. de libellis dimissorius.

Semiola. l. iii. regularum. Ante sententiam appellan. p. si quis
tione in eiusdem negotio habenda iudex interlocutus fit. in eum
nali si eum legis hoc facit. Cum quidem quae causa agitur frustra. quae die
se libellum principi dedisse. & sacrum resecpsum expectare audiri
desiderium prohibet. si ob eam causam puocauit. appellatio ei re
cipi sacris estimationibus prohibetur.

Paul. l. singulari regularum. Intra triduum appellare licet quae de
suspecto tutore egit uel quae appellat.

Marcian. lib. v. de appellationibus. Post appellationem impo
sitam litteras dandas. ab eo a quo appellatum est. ad eum quae de appel
lationem cognitum est siue principem siue quem alium. quas litteras
dimissorias siue apostolos uocant. Sensus autem litterarum tali est appellas
se pro litterum tertium. a sententia quae inter illum & meum dicta fuit
Sufficit autem petisse inter tempus dimissorias instantes & sepe & si non au
diat id ipsum exercet. Nam instantia petentium dimissorias estimu
tionem desiderant. Equum est quae si petant quae debeat dare litteras
quae minus det. ne hi accipiendi nocent. T. nichil nouari.

Vlpian. l. iii. de appell. Appellationem impositam siue ea recep
ta siue non medio tempore nichil nouari oportet. Siquis ex
pluribus praenominibus depnatur propter quae appellauit propter quae non.

utrū sit differenda pena ei an ñ. querit. Et siqdē grauiora s
ēmina obq appellatio uīt posita. ē. leui aū id ppt qd ñ appel
lauit recipienda ē oī m appellatio & differenda pena. Si ū gra
uiorē sententiā meruit ex ea parte ex q ñ ē appellatū. oīm
pena īponenda ē. Forma aplōr hī ē. Ego henric sēc bono
mensi ecclē ego ut pbīm rolandū capellanū eccle sēi apollina
ri ad aplicā sedē quā appellasti ab obsuratione mea iudicū
bis aplis dimitto. Forma ū appellationi hī ē. Ego ansedm. sēc
regīnc ecclē minister licet indigni. sentiens me pgrauari a dno
gualtherio sēc rauennatis ecclē archiepo romanā sedē appel
lo. & aplōs peto. Si ū pdata sententia appellare uoluīt. hic
erit modō appellationi. Ego ansedm. s. r. e. m. l. i. cont sententiā
dni gualtherii. s. r. e. a. īuste i me latā pdic. k. mai anno m
carnationis dni. ā. c. v. fr. nū. rom sedē appello & aplōs peto. Si
aū uī l duo pplurib appellare uoluīt. sic appellabit. Ego. g.
& p. sindici canonicor. s. b. e. sententiē nos pgrauari & cont sen
tentiā g̃ romanā sedē appellam & aplōs postulam. Hecnū ap
pellationē iseptis fieri debē. Ad iudicū aū alterī fidēi catholico
appellare ñ licet. Vñ i cartaginensi ecl ūū. Excōmunicet
catholicē. qui causā suā infideliū cōmittit iudicio.
Catholicē qui causā siue iusta siue īusta ad iudicū alterī fidēi iu
dicis puocat. excōmunicet. Horandū ē ū qd quidā iudices s. a
quib appellari ñ oportet. Vñ i cone milentano legit. A qbus
iudicib qs cōmunis ēsens elegit iudicib puocari ñ licet.
ñ licet puocari. Qd de arbitris intelligendū ē. Iudicū enī
alii s arbitrarii alii s ordinarii. Ordinarii ū s q ab aplico ut
ecclāstici l ab impre utpote sēlares legitimā potestatē accipi
unt. Arbitrarii s q nulla potestate hīnt sed cū consu litigantū
iudices eligunt inq s eū pmittūt ut eor sententiē stet. hoc alii
s ordinarii & arbitrarii. alii arbitrarii tm ordinarii & arbitrarii
s q legitimā potestatē habentes ab ei eligunt ad arbitrandū q ñ
s sue dictioni subposita. abbis & si arbitrarii sedeant & ñ ut ordi
narii pūilegio tm ordinarie dignitatis gaudent aliq s appellare
ualebit. Vñ i cartaginensi ēcilio ūū legit. A iudicib q eligunt cō
sanc si excōmunicē ēsensu partū iudices mūi ēsensu puocari licet.
deceri fuīt. & a paucior numero quā ēstimū ē licet puocari.
Item excēcil milentano. Qui de epōr iudicis q̃runt auditis
Placuit ut pbīr diacon epīr audiant. l abalius ex ēsensu eor
l ceti inferiores clerici i causis quas habuerint fide iudicū adhibita.
epōr suor questi fuerint uicem qui eos audiunt ex mi eos q eq d ē
adhibita abeis ex ēsensu epōr suor. Qd si & ab eis puo
candū putauīt. ñ puocent ñ ad affricana ēcilia. l ad pma
tes pūciarū suar. Ad transmarina aū q putauīt appellandū.
a nullo intra affricā i communione susciapiant. Nisi forte romanā
sedē appellauīt. Si aū q appellauīt ad eū a q appellauīt remit
ti ñ debet. Vñ in sardicensi ēcil legit. ⊕ ⊕ ⊕ ⊕ ⊕ ⊕
Si epē accusati fuīt & omēs iudicauīt ēgregiam epī regionis ipī
& de gradu suo deiecīt eū. si appellauīt q dicit iudicē & ē
fugerit ad beatissimū romanē ecclē epm & uoluīt se audiri
si iustū putauīt ut renouet exam. sēbe epīs dignet epīs ro
man. his q i finitima & propinqua alta prima s. ut epī omia
diligent regnāt. & iuxta fidē ueritatis diffinīt. qd si is q ro
gat causā suā iterū audiri. depcatione sua monūt epm ro
manū ut de late suo pbīros mittat. erit i potestate sua qd uel
& q d estimet. Et si decreuīt mittendos ēt q pēntes eū epīs iu
dicet. ut habent & auctoritatē pson illī a q destinati s. erit i
ei arbitrio. Si aū credidīt sufficē epōs cōpuntiales ut negō
tio tminū īponāt. faciet qd sapientissimo ēsilio suo iudica
uīt. Arbitrarii tm s q nulla legitima potestate accepīt.
a q b appellari ñ licet. quia eis imputandū ē. q s tales elegīt.
Si ū sententia eor a quib appellat solūta fuīt. nisi eis obest
ñ forte l immicicia l pecunia depuati iniusta pbīnt uitisse

sententiā. Ñ mendē ēcil carthaginensi ūū. legit. Cū p appellationē
sententia solūta ñ debet ei obest. q ñ iniq animo iudicauit.
Hoc placuit. Vt a quibūcūq iudicib ecclāstici ad alios iudices
ecclāstico ū ē maior auctoritas fuīt puocatū. ñ eis obsit quod
fuīt soluta sententia si ēuinci ñ potuerit l iniuriosa aīo iudicasse.
l aliq eupdrare aut gra deprauari. Querit aū de eo a q ap
pellat. an sit deuocandus i testimoniū. ap eū ad q appellat. sup re
gotio cui cognitionē suscepit. De h ita statutū ē i cone carthag
nensi. v. Clerē ñ deuocet ad testimoniū illī cauē cui pmū cognitio
statuendū ē. ut q in ecclā qualiber causā iure aplico ecclāsti i rē
posito agē uoluīt. & forsan decisio clericor uni parti displicuī
erit. ñ liceat eli eū i iudicū ad testimoniū deuocari. cui q pīs cep.
l cognitor fuīt. & nulla ad testimoniū dicendū cui liber ecclāsti
ci psona pulsetur. Ab eis q̃q ad q s puocatū fuīt. sic in concil
affricano legit. ultī puocari ñ licet. Non licet appellari ab ei ad q s
puocatum fuerit.
Si aū puocatū fuīt. eligat q puocauīt iudices. ceteū eo ille cont q
puocauīt ut ab ipīs deinceps nulli liceat puocare. Post sedēm
puocationē intelligendū ē. Tertio enī i una eadē q causā sup eis
de aplis puocare ñ licet. Vñ in viii. l. codē. ne liceat in una eadē q
causa tertio puocare. Impr iustinian sēbit. Siquis in quacūq
lite rem puocauīt ñ liceat ei tertio i eadē lite sup isdē aplis
puocatione uti l sententiā excellentissimor pfector pretorio
retractare licentia danda litigatorib arbitr dato ipī audientiā
q eū dedit. an lītis cōtestatione īuocat. & hmi petitione minime
puocationis uī obtinente. Cū aū in causa capitali l stat inpe
latū fuīt. ñ p procuratores s. p semet ipos appellantes causā suā
agere oportet. Vñ adrian pp ait. In capitali causa l stat inpetū
Si qñ in causa capita appellationē p procuratorē exeq ñ licet.
li l causa stat inpetrātū fuīt. ñ per procuratorē s. p se ipso ē agē
dū. Temp aū exequendē appellationi ann ē. l si iusta causā in
cessit. biennū. Vñ i autentica cōstit. xi. coll. v. legit. De eodem.
Siquis appellat mqrat ann intra quē sedē se cōmunit ut inte
exequat. ut si iusta intercessit causa. alī ann indulget. q transac
to lite ñ cōpleta manet sententia rata. Appellatore cessante ei
uni mīsis supē ex biennio licet uictori ingdi ut reus queratur. q sue
iniuria sine ñ suas afferat allegationes ut l cōfirmet. l rescindat
sententia oī casu absente i expensa q deprimendo. Neutro h curante
p sedēm fatalē pmanet sententia. Cōn. ii. in coll. iiii.
Sed his que spūī in ēsistoriū pncipis inferri absq dāpno mora
nec iracta donec ipe faciat eā inducī & a peritis sedēm more di
rimi. Si ū is q appellauit pententia duci ab appellatione desis
te uoluīt. ñ phibet. Sic i vii. l. codē. ti. de appellationib & ēsultatio
nib imp. tores archadi & honori statuisse legunt. Siquis libellos
appellatorio ingessit. sciat se habe licentiā arbitriū ēmutan
di & suos libellos recuperandi. ne iustē pennudinis humanitas
amputet. Est aū qn appellationē intēpōs ñ ē necē. In code
nāq lib & i code titulo ide imp. res decreuēr. Nominationes libel
lis l edictis facere ent consilio publico ñ ualent. a quib nec appel
lare necesse ē. Diffinitiua q̃q sententia q condēpnationē l absō
lutionē ñ ēuinet. p nulla habet lītē. sententia extra solūi ordinē
iudicis. plata a p sīde auctoritate rei iudicate ñ opinet lītē.
Si sententia lata fuīt cont res p iudicata a q b puocatū ñ ē senten
tie auctoritate ñ obtinebit. & ideo abeo appellari ñ ē necesse lītē.
Si sententia cont nis septū ferat uelut diu defunct & minor xxii
anni fuisse. & testamētū iure fecisse dr. nulla s iures opinā nec
cont eā ē necessariū puocationis auxilio. Si ū cont nis latorī
sententia dicat uelut diu minor xxii anni. xiiii annū impleisse.
ac pb testamētū iure fecisse. pnunciat. ad puocationis remedium
oportet ēfugē. Item. Si plures iudices dati fuīt. & uni tm ex hi p
nunciasse. pponit. ñ iudex appellandi necessitā fuisse eū senten
tia firmitate iure ñ teneat. Item. Cū certa ratione & fine mulctare
iudices possūt. si alī & cont legis statutū modū mulctā irrogauīnt.

·C·

d' ꝑ uis gestū uiletur firmitatē ñ tenere. & sine appellatione potest rescindi. Venales q̃q; sententias quę in cede a corrupti iudicib' pferunt. & cū impositę puocationis auxilio infirmas ēe decretū ē. Item. Si ꝑ infirmitatem etatis adhonorē adquē nominatus ei inhabilem te ēe pbauit. pūnisa appellatione iniq̃ nominatio remouebit. Sunt ē quoꝝ appellationes ñ recipiunt. Non enim potest ei recipi appellatio. q̃ pēnumaciā absens eū ad agendam ēam pri sumatum pscrutato uocatus ēet. Damnatus ē. Nullus ē homicidarū. ueneficoꝝ. maleficoꝝ. adultreoꝝ. itēq; eoꝝ q̃ manifestā uiolentiā cōmiseq̃ arguntur iudicib' supatus. uoce & ꝓpa uicū scelusq; ēfrs. ñ audiatur appellans. & ñ in notorius. In occultis aut si iudicib' pdueris instrumētis plenis. aliisq; argumētis pētius. sententia ꝑ ea lata sit. & ipse q̃ ēdēnatus ē aut minime uoce sua ꝓfessus sit. aut formidine tormētoꝝ territus ēt se aliq̃d dixerit. puocandi licentia ei ñ denegatur. Nulli q̃q; officialū asentia ꝓpi iudicis puocatio tribuat. n̄ eo tm negocio. q̃ roc ei uili supmonio forte ap̄ ꝓpū iudicē inchoauit. q̃uens & fiscalis calculi satisfactio postulat. aut tributū exposcit. aut publici t & ꝑuati debitū eundem atq; ēuicti redhibitio flagitat. appellatione exclusa necessario in ēnumacē uigor iudicantis exequēt. ab executione sententię appellari ñ potest. n̄ forte executor sententię modū iudicationis exceedat. Siquis ē ausus fuit puocare. ne uoluntas defuncti testanti scripta reseruet. t nehi quos scriptos patiuerit heredes in possessionē mittant. & si cui de eare notio erit appellationē recipit. & iudex q̃ tā ignauē ēnuentiam adhibuit. & litigator q̃ tam importune appellauit. xx. libr argenti multet. De possessione ē & ei mōnito sic ēa dicat. quę sententia mīlocutona appellat. quātus puocatio imposita fuerit. th lata sententia sortiat effectū. q̃ndo una. eandēq; ēdōnationē plures simul reportant. nec diuisitas factoꝝ separationē accipit. quo casu si ōs appellauerint. & uno exhis agente eoꝝ appellatio iusta pnuntiata fuit emolumētū uictorię & adalios pterebit. Si autē uni tm appellauit. eiq; appellatio iusta pnuntiata ē. ei quoq; pdest. q̃ ñ appellauit. Qd si extra auxilio uni ꝑ sententiā restitutionē impetrauit. maiori q̃ suo iure ñ appellauit hoc rescptū ñ pdest. Iudicib' aut ñ solū suscipiendę appellationis necessitas uidet imposita. uerū & .xxx. dierū spacia ex die sententię diffinita s. int̄ quę gesta una cū relatione litigatoribus euenit pstari. Similit arbiter appellationē suscipe. & relationē dare cōpellit. si delegatus fuerit. Litigatoribus copia ē & ñ ꝓscptis libellis iuco uoce appellare. cū res iudicata poposcerit tam mediulib' quā in criminalibus causis. Abeo aut q̃ de appellatione cognoscit. ñ potest fieri recursus ad iudicē a quo fuerit puocatū. Qua ꝑ remittendi litigatores ad pximeus remota s occasionē atq; exclusum penitus mediligat. cū supiori causa imposita puocationem t iusta th liceat pnuntiare t iusta. Hęc omna in. vi. t. eod. in eniet. a titulo de appellationib' & ēsultationib' usq; ad titulū ne liceat in una eadēq; causa.

§ Quod laici in accusatione epoꝝ recipiendi ñ sunt.

Nonē a plebe aut a uulgaribus hominib' arguend' t accusand' epo licet sit inordinatus. quia pmertis subditoꝝ disponit ad o una rectoꝝ. Ido ista dico. q̃a misiliator humani generis bona sepissime solet euertere in malis. & in electis ponere maculā. Item siluester ꝑp. Laicus clericum non accuset.

Nullus laicus crim̄ audeat clerico inferre. Item marcellin' ꝑp. Laico ñ liceat quēlibet clericū accusare. Item § eodem. iuli' ꝑp. Anathematizati sacerdotes accusare ñ possunt.

Insē nicena sinodo statutū ē. ut nemo anathematizatus in nisa susapiat accusatione. nec illi q̃nos in sua nolunt recipe accusatione. eū nos sup illos sciam' a dno ēstitutos. non illos sup nos. Et sic maior ñ potest a minore iudicari. ita nec colligari. q̃a rarū ē ipse q̃ magnū ē. Iniquum [illegible] onera omnū q̃ gratiant. q̃n [illegible] ñ portat in nob' [illegible] beat' petrus ap̄s eius uice fungēs legatione. & eius regula informatus. quatinus ei fuit auxilio nē & imperitū a bonis tuearis adūsis. Item eusebius. de eodē. Laicos ñ accusasse epos haeretis obsequiū & ꝓstitutū ē quia ñ s ēdē ēusationis. & oppido eis quida infesti existunt. q̃ppe eū uita eoꝝ & ꝓfessio debet ēe segregata. & alienoꝝ actib' remota. nec abhis imperi debeꝝ. q̃ eoꝝ castitatē & q̃ntatē nolunt imitari. maxime eū eos insuis nolunt recipe accusationib'. Item fabian' eps urb' romę eunctis fidelib'. s recipiendi. Laicoꝝ

Sic sacerdotes t reliqui clerici Nec clici i accusatione, nec laici i accusatione epoꝝ asellarū & laicoꝝ excludunt accusatione. ita illi ab istoꝝ s excludendi & alienandi ēmmatione. & sic illi ab istis. ita & isti ab illis ñ recipiant. quo sic dni sacerdotū segregata deb& ēt ēusatio ab eoꝝ ꝓfessione. ita & litigatio. quia seruū di ñ oportet litigare. Item clemens. laici clericos accusare ñ

Sacerdotes t reliqui ecclę ministri. omisq; plebis epos possunt. suos diligē debeꝝ. & eoꝝ pecpis obedire. & si ipsi aliter qd absit agant. nisi in fide errauerint. Idē. Qualis ēdēnatio eis imminet q̃ in pāis peccant. diuina sēpta ostendit. Sicam cham quia ñ oprit pudenda patris maledicē ē. multo ampliori ēdēnatione digni s qui patib' legationis di fungentib' ēnumeriam infer. § Personę inferioꝝ ordinū insuperioꝝ accusationē recipiendę ñ s. Unde siluester ꝑp. Minores ñ debeꝝ accusare maiores.

Clericus aduers' exorcistā. exorcista adūs acolitū. acolitus adūs subdiaconū. subdiaconus adūs diaconū. diaconus adūs pbrm. pbr adūs epm accusationē dare. & testimoniū ferre ñ ualent. Item zepherin' ꝑp. Maioꝝ quispiā minoꝝ accusationib' ñ imperat. Item anacletus ꝑp. Sententia cham filii noe dānant. qui suoꝝ doctoꝝ t ꝓpositoꝝ culpā pdunt. ceu cham q̃ uerenda patris ñ oprit. s; ridendi monstrauit. Item eusebius ꝑp. Oues pastorē suū ñ a fide exorbitauit accusare ñ

Oues quę suo pastori cōmisę s ei nec reprendē nisi a fide possuꝝ. exorbitauit. nec ullatenus accusare possunt. q̃a facta pastoꝝ oris gladio ferenda ñ s. quātus recte reprendenda uideaꝝ.

§ His auctoritatib' phat. q̃ subditi siue sint laici siue clerici pstatos suos accusare ñ possunt. Ueru de ēminosis & de infamib' h intelligendū ē. qui uitā pstatoꝝ suoꝝ paratū s reprendē ñ imitari. Qd ex iis anacleti dat intelligi q̃ ait. Quare laici ñ

Laici in accusatione epoꝝ audiendi audiant in accusatione ñ s. quia oppido eis quida infesti s. & indignū ē ut abeis epoꝝ. accusent. q̃ eoꝝ q̃ntatē noluerint imitari. Idē. Sacerdotes ñ ñ

Accusatio q̃q; eoꝝ sup q̃ nos ꝓsulē aunis idoneis plurī accusari uoluistis. ñ ñ abidoneis & pharisseis uitis q̃ & suspitionib' & scelerib' careant fieri debē. q̃a & dns sac corpis sui tracta suis. tores autib' ac regibus & ñ idoneis psonis infamari noluit. nec calumniari. s; ipse ꝓpo flagello peccantes sacerdotes a tēplo eiecit. Unde liquē. q̃ sūmi sacerdotes. i. epi. ado s nidicandi. ñ ab humanis aut puę uitę hoib' lacerandi. s; potiū ab oib' fidelib' portandi. ipso dno excptū dante q̃ndo pse ipsū & ñ p aliū uendentes & ementes eiecit de tēplo sacerdotes. Nullus enim ut reor inuenit int̄ nos. qui uelit seruū suū a alio quā a se iudicari. Qd si ꝓsuptū fuit. aut multa indignatione ipse iraset. aut potiū uindictam querit super eū. Unde & dns ait p ꝓpheta. Qui uos tangit tangit pupilla oculi mei. & paulo post. Si detractores quoqueq; graiter iudicant. & in pditionis laqueū cadunt. multo magis laceratores & detractores atq; accusatores famuloꝝ di damnant. & in barathrū nisi se correxerint

& pro satisfactione digna egerint penitentia. indubitanter eadem. & a iudicib' flamis exuruntur. Hec & alia pietatis edidantes apli estituerunt: ne facile comouerentur aut lacerarentur. t' accusarentur collimq; sep di ecclie q' apli & successores eorum in memorato dicunt. si siqui adus eos t' eorum ecclias como[illegible]tus fuerit aut causa habuerit. pri adeos recurrat karitatis studio. ut familiari colloquio ea sanent comonitu quq sananda s. & caritatue emendent. quq iuste emendanda agnouerint. Si aut aliq eos prig hec egerint lacerare accusare t' infestare psumpserint. excomunicent. & minime absoluant. an q' psatisfactione ut ia dictu e digna egerint penitentia. quo iniuria eorum ad xpm pruinae. eui legatione funguntur. Ite alexander: Comunione pueri q puati adus epm

Siqs erga epm t' actores ecclie qrit. pq eu familiarit gerunt quali ibe querela iusta se bre edidit. n pri pmatres aut alios adeat iudices. qua ipsos aquib' se lesu estimat familiarit euenit n semel s; sepissime ut abeis aut sua iustitia accipiat. aut excusatione. Si aut secus egit. ab ipsis & abaliis comunione pueri tamq apl'or patrumq; aliorum pteptor. Ite eiusdem pp.

Siqui s uiriupatores Nisi opinione discussa n audiant accusone aut accusatores epor t' reliquor sacdotu n oportae epor. eos a iudicib' ecclie audiri. an qua eorum discutiat estimationis suspicio t' opinio. q intentione. q fide. qua temitate. q uita. q scia. q ue merito. sip do. aut puana gla. aut pinimicitia t' odio. aut cupiditate ista psumpserint. Ite ealixt pp.

Maiores Querendu e in iudicio. natu n accusent. q n s recte vsationis. eui sit eusationis. & fidi. is q accusat. & is q accusat. quo hi qui n s recte fidi ac eusationis & quor uita e accusabilis. & quor fides uita. & ulitas nesciri n pmittunt maiores natu accusare. neq; uiles psone meor recipiant accusatione. Ite sixtus pp ait. Absq; duob' t' trib' testib' n recipiat epor accusatio

Accusatio epor n facile recipiendi. dicente dno. satio. n suspiras uocem mdaci. et apls inquit. adus pbrm insepione n recipiendi. absq; duob' t' trib' idoneis testib'. Si h de pbris t' ceteris fidelib' s pcauenda. quanto magis de epis. munione.

Siquis abepo (Ex pl aurelia fiorch.) l sola suentione epi n submouerit aliq a co t' ab ecclia t' de pp iure credidit aliq d repetendu. si michi eunei aut eminationis obiecerit. eu psola euentione aco munione ecclie n licuit submouere. Ite eiusdem pp.

Sunt n nulli q Quare subditi platos suos reprehende n possint ppositos suos pise reprehendunt. si t' parti ipsis molestia ex uerint. Ex his omib' dat intelligi. qd illi ab accusatione remouent. q n affectione caritatis s; puritate suae actionis uita eor diffamare & reprehende querunt. Qd v pmissis auctoritatib' eminosi phibeant ab accusatione platorum testat aug. in lib' soliloquiorum ita dicens. n subditi

Presumunt plati s; eminosi tm phibent accusare platos. n debe se reprehendi t' accusari. peo q' canones n eos passim estituunt accusandos q' tam negat solis eminosis. eu de reprehendendo uerias ipsa instituit. Si male locu su testimonium phibe de malo. Sed opponit hunc distinctionem. ipsi sacri canones distinguunt. in quo casu pastores sunt accusandi a subditis dicentes. ouis pastores suos n accusent. nec reprehendant. n a fide exorbitauerint. Cete in q casu sunt accusandi a subditis. in alis aut minime. Huic obpositioni sic respondet. Distinctio illa canonu. de eminosis & infamib' intelligit. Ouis enim eminosis & infames pastore suu accusare t' reprehende n possunt. n a fide exorbitauerit. Cetm si a fide exorbitauerit. tanta e labes illi erminis. q' ad ea accusatione & seruu adus dnm. & q'libet eminosi & infames adus quelibet admittunt. Unde dionisius pp. Infames hereticos accusare possunt. Alieni errores

Fociu t' a su uoluntaria pposita tramite recedentes. aut sacis patrum regulis & estitutionib' n obedientes susque n possunt nec debent. nec impete recte credente t' eor patrum sanctionib' obtempantes pmittunt. qui infames omis censemus et qui sua fide aut xpiana legem pfiteantur. aut apliem uel regulare postponunt libenter auctoritatem. Ite ex pcil' toletano. iii. Xpianos accusare t' in eos testificari non possunt. qui fide accepta deseruerunt.

Non pot erga homines ee fideles. qui ecutem infidelis do. ludi q q dudu xpiani effecti s. & ne infide xpi puanum s. ad testimoniu dicendu admitti n debent. quanus ee se xpianos adnucient. quia sie infide e suspecti s. ita in testimonio humano dubii fnt. Infirmari oportae eor testimoniu q in fide falsi docent. nec eis e credendu. qui ueritatis fide a se abiecerunt. Ite ganus pp. felici coepo. Heretici. iudei. t' pagani.

Pagani t' heretici siue iudei n possunt xpianos accusare n possunt. xpianos accusare. aut uoce infamionis eis inferre. In hoc capto decernit. ut heretici n impetrant recte credentes. Unde ecia intelligit. q' heretici abhereticis impetri possunt. Item a tramite sui ppositi uoluntarie recedentes. n possunt impete seruantes limite suae professionis. Ex hoc dat intelligi. q' recedentes a suo pposito similit recedentes eminari possunt. Ite. n obedientes sanctionib' seor patrum n possunt accusare obtempantes saeis institutionib'. inq similit intelligit. q' inobedientib' inobedientes accusare licet. Unde generalit colligit. q' in accusatione equitas fidei & vsationis inter accusante & accusatu semp sidanda e. ut is q accusat. t' par t' supior inueniat. Ite nouellarum ist.

Si heretici st heretici intrare. licet eiusdem eor heretici testem adduce. Si aut orthodoxus st heretici intrare. porthodoxo quide heretici testimoniu ualeat. st orthodoxi autem soli orthodoxi testimoniu ualeat. Item. Orthodoxis aut intrantib' ad testimoniu nulli hereticor patet aditus. s; querit. si flagitiosissim catholicus possit eiusmodi heretici de alio crimine qua de heresi. Huic questioni ita respondet. In quo hereticus inferior e uidet in regla fidei. meo a malo catholico accusari pot. in quo aute supior fuit. uidet in eusatione uite. a flagitiosissimo euenire n pot. Ite q' dis: pastores p suis actib' magis s tolerandi qua corrigendi. dupliciter intelligit. t' quia a criminosis tolerandi s & n corrigendi. Unde ibi subinfert. quia sepe p meritis subditor deprauat uita rector. Quor q merito do pmittente uita rector deprauat. aliis potest s tolerandi. qua corrigendi. t' quia s q'da q sepe deserunt publice doctrinis. & crim q' intendunt phare n ualent. de quib' aug. ait. in omelia de penitentia.

Plerique boni uiri Que publice doctrinae phari n poss. tolandi pptea sufferat alior peccata & tacent. q a sepe deserunt publicis doctrinis quib' ea quae ipsi sciunt iudicib' phare n possunt. De his & illud anacleti intelligit. Sententia cham filii noe damnant q suor doctor t' ppositor culpa pdunt. ceu cham qui patris pudenda n operuit s; ridendo monstrauit. Hac enim auctoritate subditi n phibent ab accusatione s; a pditione. Aliud e enim pdere. aliud accusare. Prodit q n phanda defert. accusat qui reo psente crimen iudici offert. phatur q' intendit. Cham solus uidit pudenda patris. & ido pei intelligunt. qui eu soli sunt. e seu eminu suor platorum. atq; ido eos accusare n possunt. uita tam eor infamando alis ridendi offerunt. Item obiciti q' subditi & religiosi platos suos accusare n possunt. Legitur enim in exodo qd maria soror aaron. que pma post transitu maris rubri supto tympano ymnu cantare meruit. postea murmurans in moysen. eo q' ethiopissa duxit in uxore a dno lep percussa e.

C.

Ite in lib' regū legit. q' eū dd' fugere a facie saul. latuit in
spelunca. in qua cum saul diuertisset ad purgandū uentre
dā' pendit hora clamidis eius. q' se ferusse postea grauit dolui.
et uehemēt penituit. Saul a dno erat reprobatus. et exinde
dā' psequebat. ut eū morti tradere. David erat uir hu
milis et mitis saul a dno substitutus. psamuele unctus in re
gem. s; tamen quia pendit oram clamidis saul. grauit fleuit.
cum a saule sola administratione unctionis suparetur.
Vnde dat' intelligi. q' subditi quāuis religiosi sint plato'
criminosos accusare ñ possunt. Nam psaulem qui uentre
purgat intelligunt plati. qui malicia corde ceptā i opus
pducunt. Ite legit in libro regū. q' dū area dni reduceret
de gabaa in hierlm. bubus recalcitrantib' ..... area
inclinata e cum dū oza tenuisset manū adhibere ut ei
erigere a dno percussus interiit. Arcā intelligunt plati. p
ozam subditi. p inclinationē arche casus intelligit platorū.
pillū qui manū adhibuit intelligunt reprehendentes uel
accusantes uitā doctorū. qui a dno percussi interiunt. His
ita respondet. Verū e arcā significari platos. et p ozam sub
ditos. illud v falsū e. q' p inclinationē arcē casus significet
pdicatorū. Aliud e enī inclinari l' descendere aliud cadere.
legit enī q' saluator nr se inclinauit. sicē qndo digito scri
bebat in terra et demonib' frequenter descendit in quos
ascendebat ut uel pnoctare in oratione. l' ut discipulos
in monte altiora doceret precepta. uel ut turbā fugiens ex
altitudine montis ea respiceret. et libere posset docere.
Inclinatio l' descensio humilitatē significat. quasi quale
ñ nūquā carnalib' condescendunt. et eorū infirmitati cō
patiunt. iuxta illud apli. Quis infirmat. et ego ñ infirmor.
Nos et significauerūt angli. quos iacob uidit in scala descen
dentes. Debis et pphām dr: Inclinauit celos et descend.
Arcā q' inclinatam intelligunt hi qui subditorū culpas
misericorditer portant. et eorū infirmitati humilit cōpatiūt.
Vnde bene dr: q' bub' calcitrantib' archa inclinata e. Bo
ues q'ppe recalcitrantes subditos significant suis docto
rib' ñ obedientes. quib' dū plati cōpatiunt quasi bub' re
calcitrantib' arca inclinat. Leuita qui manū adhibuit.
significat illos q' misericordiē cōpassionē impletis suis repre
hendunt. cosq: insecuritatis amaritudinē erigere uolunt.
Vnde bene leuita ille oza dr: Oza q'ppe robustus interpretat.
Illi enī robusti dicunt. qui dū de sua iustitia pūmunt. mi
sericordiā peccatorib' negandā putant. et impendentes repre
hendunt. Vnde a dno percussi mouerunt. quia iudicū sine
misericordia illis q' nolunt miam fieri delinquentib' cum psalmo
nē dr: Noli esse nimis iust. quia e iustus q' pit in iustitia
sua. Sic et illud moysi intelligit. Et moysen enī plati in
telligunt. p ethiopissā peccatores designant. Moyses etho
pissam uxorē duxit. cū quibus pdicator peccatorē s copu
lat. ut ex eo sobolē bonorū opū do gignere ualeat. Hanc
copulā dū maria idē subditi reprehendunt. leprā peccati ignorant.
t' p maria synagoga intelligit. quē in moysen. i. in x murmu
rauit. q' ethiopissā. i. ecclam de gentib' s copulauit. quo
lepr' pfidie et erroris sordidos fecit. Non q' his auctoritatib'
subditi phibent ab accusatione platorū. s; monent ne repre
hendant misericordem cōpassionē eorū. Ite psaulē plati intel
ligunt. et pdd' subditi. Saul purgans uentre eos significat.
q' malicia corde ceptā foras motus pducunt. s; in passione
clamidis ñ significat reprehensio peccati. Et clamide enī regni
potestas intelligit. Hanc pendit. qui platū sententia dāna
tionis ferit. q' nulli subditorū licet. Facta enī pastoris oris
gladio. i. dānationis sententia a subditis ferienda ñ s.
Hinc e enī q' ieremias. sup marcū. de pontifice q' sedit uestim

ta sua. Scissio uestis. scissionē significat sacerdotū. q' in peccato
erat scindendū. et auferendū iudex. uel p dd' significant
qui nequicia suorū platorū uidentes. maiora eorū peccata
retinuerunt. minima v. et leuia q'si extrema ora
clamidis pendentes reprehendere et lacerare satagunt.
Vel quia saul sol' diuertit in spelunca in qua dauid sol'
latebat. idē sup hoc pot' intelligi. q' de cham dicū e
qui solus uidit pudenda patris que ñ oportuit. s; ri
denda monstrauit. Hac itaq: auctoritate ñ phi
betur subditis accusare platos si accusabiles
fuerint. Ite phibet' q' subditi plātos suos accusare
ñ possunt. et si religiosi fuerint. Infames enī s eo ipso.
q' suorū doctorū uitā reprehendere conantur. Infames enī s ut
canonū tradit auctoritas omis q' in patres armantur. et q'
doctorū suorū uitā reprehendūt. t' accusant. Nullus autem
infamis in accusatione platorū e audiend'. n a side forte
exorbitauerit. ut supdictū e. Cum q' subditi eo ipso quo
in accusatione platorū psilunt efficiant infames. infamib'
autē copia accusandi denegat' patre. q' subditi platos suos
accusare ñ possunt. His ita respondet. Non omis plati p platis
habent. Non enī ñ fac epm. s; uita. Vnde gg. ianuano epo
scribit. Que etas ñ uita seniorē facit. grauit e merepand'.

Paulus die. Seniorē ne increpaueris. s; hec a' regula meo e ob
seruanda. cū culpa senioris suo exēplo ñ trahit ad interitū
corda iuniorū. Vbi autē senior iuuenib' exemplū ad uitū
pbet. ibi districta increpatione feriend' e. Nam sēptū e lacrū
iuuenū omis uos. et rurs'. Maledict' puer. c. annorū. Item
ier. ad eliodorū. Dignitas ñ facit episcopū. s; uita.

Non omis epi s epi. Ad tendis petrū. Nisi da iuda. Stephanū
suscepis. nicolaū respicit. ñ fac ecclastica dignitas
xpianū. Cornelius centurio adhuc ethnicus dono sei spe
mundat' pōros daniel puer iudicat. Non e facile stare in
loco petri et pauli. et tenere locū ia eū xpo regnantium.
Infatuatū sal adnichilū pdest. n ut pieat' foras. et a
pedibus ēcalcet'. Item. aug. in medita. vi. Non epi nom s;

Non omnis qui dicit pax uita reuerentia meretur.
uobiscū. quasi colūba e audiend' eorū de morte
pascunt' h colūba ñ habere. imo de frugib' tēpe uiuit.
innocens e uicius ei. Ite beda in sēda epla petri. Docti

Sicut abinidocti clici a laicis q'nq: mito reprehendunt.
s uia balaam ex bosor: qui mercede iniqtatis amauit.
correptionē v habuit sue uesanie subiugale mutū. q'
hoīs uoce loquens. phibuit pphē insipientia. Plerūq:
heretici tam stulta dogmata. tam execranda pferunt
sacramēta. ut et hebetū sensus paganorū et qui ratione
diuine agnitionis omimodis carent illorū detestent
insania. illorū distorta et do extraria munera sanius
sanendo redarguant. et q' pei e ñnūq: multi catho
licorū intantū mercede amant iniqtatis. ut et docti
ab indoctis clerici a laicis merito redarguant. qui
iuxta cōparant pphē q' ubis asine pt' naturā loquentis
corripit. nec tam apposito pui munere retardat. Quib'
et aptissime nom egrum ciuitatis. de qua balaam
uenisse phibet. Bosor nāq: carneus. siue in tribulatio
ne postus interpretat. Hec enī alia magis ea luxuriosis
existit ubi uitatis amore pecunie t' desidiorū tēpalium
adulterant. quā qui carnis sue seruiscentis manciapat.
s; et nom ipsius balaam q'uan' pls siue peiptans eos interpretatur.
talib' uenit. Qui enī agnitā uia v ritatis sponte de
serunt. q' d n uan' pls s. Qui et ia imperitiū suos merguntur
auditores. quib' non salutaria que corrigant s; que illos
delectent erronea pdicant. de quib' apte subdit. Hi s fontes

sine aqua. & nebulę turbinib' exagitate. quib' caligo
reseruat'. ℣. Quia q̃ ñ omis epi s̃ epi. pbri a puero
daniele iudicantur. sal infatuatũ a poteis ĕculcat'.
& qui dicit pax uobiscũ. plerũq; ñ colubra s; coruus
reputat'. patet q̃ ñ sep. posticio t̃ p auctoritate pso
ne ē cessandũ. imo ĕtia pius ē — — agendũ. cũ
omis psona criminalit' peccans — — alteret'. &
ut ita dicã capite minor legib' censeat'. Qui eñ
fac' peccm. seruus ē peccũ. tam inpena quã — — in
culpa. Vnde aug. Q̃ subiecta officia ñ administrat. ñ ē
Quinec regiminis epe. s; canis impudicus.
in se patione habuit. nec sua delicta deteristi. nec filios
erin̄ correxit. canis impudicus dicend' ē. magis q̃ eps.
Quib' q̃. ieg. aug. gg. aufer' nom colubę epi. seniorib. ñne
& pullegiũ ē auferendũ dignitatis. ut possint a subditis
reprehendi. Vnde septa dissimulans pullegiũ pue senectuti
ait. Maledict' ñ senior: s; puer: c. annos. Apparet q̃ q̃ illi ex
accusatione platos infames fiunt. q̃ eos utiã reprehende
y lacerare conant'. qui locũ sui regiminis ñ noie tm. s; uita
& moib' tenent. Alii aut' potius laudabiles fiunt ex accu
satione platos suos: q̃ infames. Item q̃ dr̃ minos quispiã
minos accusationib' ñ imperat'. minores intelligendi s. non
dignitate. s; uita. Vnd ieg. ait de paulo sup epam ad galath.
Paulus Minores & maiores ñ dignitate s; uita intelligi oportet.
petrũ reprehendit. qd ñ auder. ñ se ñ imparĕ serre. ℣. Hoc
ñ de officio ecclastice dignitatis. s; de puritate uitę. &
sĕtate ꝓfessionis intelligit. Hoc ñ de officio ecclastice
dignitatis. s; de puritate uitę & sĕtate ꝓfessionis intelligi.
Solus eñ petrus int' apl'os ꝓmatũ gerebat. Hinc aug. ait
adieronimũ. Non epi nom s; uita maiorĕ facit.
Quãquã sedm uocabula quę usus obtinuit epat' sit plino
maior: aug. tn ieronimo minor ē. Item lib. ii. de uneo
baptismo. Epi uice sunt pares mentis. q̃dv tn dignitatis differt.
Puto qd sine ulla sui ĕtumelia cipianus eps petro apl'o
cõparat' quantũ adtinet ad martirii coronã. beatũ magis
uereri debeo. ne in petrũ ꝓtumeliosus existã. Quis enim
nesciat illũ apl'atus ꝓnepatũ eccl'ie & ęquitatis pferendũ.
S; & si distat cathedrarũ qlitas. una ē tn martirũ qlitas. Item
Cum petrus a paulo posticre corrigit. & pacis atq; uerita
tis uinculo custodito ad martirii ꝓmouet. q̃mto facilius
& forti' d' pumiuse ecclę statuta firmatũ ē. t' unius epi
auctoritati t' uni pumeię cellio pferendũ ē. Idem
Quegit. Non in honore s; in uritate filii eqt' t' ponit' pat.
pat' de malo filio. q̃ filii de duro patre. Seruam honori
ficentiã pat' quę debet' a filio. Non equam filiũ pat' in
honore: s; pponim filiũ pat' in uiritate. & sic tbuim hono
rem debitũ. ut ñ pdat equitas mentis. Item ambr: Quales
Beati petrus fuer' mentis. hic q̃dv differentes petri & pauli.
& paulus eminent int' uniuersos apl'os. & peculiari q̃dã
progatiua pecellunt. Verũ int' ipsos quis eum pponit' int'ũ
ē. Iuto eñ illos equales ē mentis. qui eqles s passione.
& simili eos fidei deuotione uiuisse. quo simul uidem' admi
tiri gl'am puenisse. Non eñ sine ĕa factũ putam'. q̃ una
die passi s uno in loco. sub uno psecutore. Passi s una die
ut ad xpm parit puenirent. uno in loco. ne alteri roma
deeet. sub uno psecutore. ut eqlis ĕdeliti' uirtũq; ꝓstringat.
Dies q̃ pmerito. loc' pgl'a. psecutor decret' ē punitate.
Et in quo loco tandĕ martirii pruleg: in urbe roma.
quę pnepatũ & cap' obtin& nationũ. scil. ut v̄ erat caput
supstitionis. illic cap' quies& sĕtatis. & ubi gentiliũ pnei
pes habitabant. illic ecclarũ pnepes morarent. S Item.
Penitentes bigami. sacĕdotes accusare ñ possunt. Vnde gena-
-lites colligit. q̃ quicũq; sacĕdotes ñ s. t' ĕe ñ possunt. in
sacĕdotes accusatione t' testificatione. pferre ñ possunt.
Vnde fabianus pp. ait. Qui sacĕdotes ĕe ñ possunt. sacĕdotes
ipsi apli & eos successores statuq; ut accusare ñ debent.
sacĕdotes dm ñ accusent. nec meos testificent q̃ sui ordinis
ñ s. nec ĕe possunt. Item damasus pp. Sacĕdotes accusare t' ieos.
Testes absq; testificari ñ ualent. q̃ ad sacĕdotiũ eligi phibes.
ulla infamia aut suspicione t' manifesta macula & uerę
fidei plenitudine instructi ĕe debent. & tales quale' ad sacĕdo
tiũ eligĕ diuina iube& auctoritas. quo ut antiquos tradit
auctoritas sacĕdotes criminari ñ possunt. neq; meos testi
fieri. qui ad eundĕ ñ debent nec possunt. pueri honorĕ.
S Sic & illud silentio intelligit.
Laicus ñ accusa& clericũ. & c. i. q̃ inferiori q̃du ĕstitum
ad superiorĕ ascendĕ ñ possuñ. in superiorib' agentes accusare
ñ debes. Ecce ostensũ ē. q̃d respondeat' auctoritatib' & argu
mentis. quib' subditi ab accusatione platos uidebant' re-
pellendi. Nunc demonstrandũ ē. q̃b' rõnib' phibent' recipiendi.
& quid ꝓta respondeat' platus. Xpe q̃ erat pastor pastos
ouib' ss d' q̃b' ait. ñ sũ miss' ñ ad oues quę pier' dom isrl. & ecta.
int' obprbria & vbã q̃ patiebat' abes ait. Si male locut' sũ.
testimoniũ phibe de malo. Item. quis exuiob' arguit me
de peccto. Aut quicũq; ad testificandũ maliquĕ t' ad arguen
dũ admittunt'. ad eundĕ accusandũ admitti possunt. cũ
q̃ oues ut ad vs pastorĕ suũ testimoniũ ferant. & ut ipsũ si possit
reprehendant admittant'. patet. q̃ subditi possunt accusare
platos suos. Hic ita respondet. Xpe quãuis ĕet pastor suarũ
ouiũ quas vbo & exemplo pascebat. tn quantũ ad officio
distributionĕ ex qua hodie in ecclia alii psunt alios. und q̃d
plati q̃dã subditi uocant'. in ꝓpio illo pastorale officiũ non
gerebat. Mistica eñ & uisibili unctione nec in regĕ nec in
sacĕdotĕ unctus erat. quę solę in illo ꝓpio psone platus no
men s uendicabant. Non q̃ ex hac auctoritate subditi phibent'
admittendi in accusatione platos. s; tn ostendit. q̃d au
ditores eos reprehendĕ possunt & meos testificari. q̃ eum
officia ecclastica ñ habent. ubo tn & exemplo quoscũq; va
lent iuste do sanagunt. Respondet & alit. Aliud ē q̃d
de rigore cogni seruare discipline. aliud q̃d admittit
expressionis ꝓfitatione. Xpe iudeos ad se arguendũ ad
misit. pfectione humilitatis. ñ seuritate iuris. Si enim
legis rigore ĕent admissi. hac auctoritate eminosi. & infa
mes in accusatione religiosos ĕent recipiendi. cũ ĕent
sceleratissimi. q̃ de x̄ nece tractantes innocentĕ condenare
uolebant. Hoc q̃ exĕplo platos ñ cogunt' recipi subditos
in accusatione sui. s; pmittunt'. Item. Paulus petrũ reprehendit q̃ pnepes apl'os erat. Vnde dat' intelligi. q̃d subdi
ti possunt reprehendĕ platos suos. si reprehensibiles fuerint.
S; ñ facile refellit'. si unde sit reprehens aduertit'. Petrus eo
gebat gentes iudaizare & auertere a fide reredĕ. eum
iudeis gregĕ facienes. & aeibus gentiliũ latentĕ se subtrahent
Par autĕ ē in se a fide exorbitare. & alios exĕplo t' ubo a fide
deiecere. Ergo hoc exĕplo ñ phibent' platos accusandi a subditis.
ñ forte a fide exorbitauerint. t' alios exorbitare coegerint.
Item. Cũ petrus uitasset ad cornelium ꝓquestus s fres q̃ erant in iudea
& reprehendeg: eũ q̃ ad gentile diuisset. Ecce q̃ platos iure
possunt a subditis reprehendi. S; huic obpositioni beat' aug.
respondit dicens. Petrus a fidelib' interrogat' cur ad gentes intrasse:
Petrus potestatĕ ñ ex potestate respondit. s; humilitĕ rationĕ reddidit.
regendi accepit. & tn id apl'os primi q̃ monitis ꝓ eũ a fide —
-lib' facere cur ad gentes intrasse. ñ ex potestate officii q̃ posse
diece. oues pastorĕ suũ ñ accusent. nec reprehendant. s; ex auctio
ritate diuinę uirtutis q̃ gentiles accepant spm sem. respondit

Cum q̃ petrus potuit ex officio repelle querelas. ſ; noluit. ñ
hoc exẽplo plati cogunt̃ ſuſcipe reprehenſionẽ ſubditos.
Ex hac & humilitatis diſpenſatione intelligit̃ illud leo-
nis. iii. Ludowico auguſto. Impiali iudicio aplic̃ eñdare
Noſ ſi incõperent̃ aliq̃d pmittit. ſiq̃d ergo ſubditi iuſte ꝓmiſit
egum. & inſubditis iuſte legis tramite ñ ſeruauim. uro ac
miſſos uros eiuſ uolum eñdare iudicio. quo ſi noſ q̃
aliena corrigẽ peccata debem̃ peiora cõmittim̃. certe non
uerituri diſcipli. ſ; q̃ doleant diem̃ enim p̃ eis erroris ma
giſtri. Inde magnitudinis uſ magnope clemtiã implora
mus. ut tales adhibẽ quę diximus pquirenda miſſos in his
partib dirigatis. qui dm poena timeant. & cuncta quęad-
modũ ſiuſa p̃ſens fuiſſe impialis q̃ diligent̃ exquirant.
& ñ tantũ hęc ſola quę ſupi diximus querim̃ ut examuſſim
exagitent. ſ; ſiue mi nora ſiue & maiora illis ſint d
nob indicta negocia. ita ex eiuſ cuncta legitimo tũnent̃
examine. quatinus in poſterũ nichil ſit. qd̃ ex eis indiſcuſſũ
t̃ indiffinitũ remaneat. Item. Cum balaam apiolus ire
ad maledicendũ ꝓplm angls dni eum inſidebat. aſinę invia
ſe obpoſuit. cuiuſ ꝓpter q̃ gladio eã abtinẽ cõpeſcuit. quã
dm ille vbis affligẽt. inuocẽ ꝓrupit. & ꝓpter uecam̃ redar-
guit. Si q̃ animal mutũ angelica uirtute ꝓpter inſipientiam
reprehendit. multomagis ſubditi poſſunt accuſare platos ſuos.
His ita respondet̃. Verũ ẽ q̃ aſinã ſubditi ſignificant̃. & phalaã
plati. ñ tam̃ hoc exẽplo pbant̃ plati accuſandi a ſubditis. ſ;
ſubditis tm̃ dat̃ forma humilit̃ reprehendi platos. ſi forte eos
ad malũ cogẽ uoluerint. Balaam nãq; aſinã vrgeris ut ad male
dicendũ ꝓpter di eũ uehere. ſignificat eos q̃ vbis & cruciib
a ſubditis exigunt. ut eis in malo fautores & coadiutores ex
iſtant. ſ; quia angls quibus uidelicet pdictor cuiuſ gla
dio aptre ſeilicet pdicatio timore & horrore futurę uin
dicte a ſenſu alienę malicię illos reuocat. licet eis inuocẽ h
q̃ueſtionis prumpe. & plati ſuis dicẽ. Cur nos inuſte trafe
mini. Cur nos uberib affligitis. Nunq̃d uob inobedientes ali
q̃n fuim̃. ñ eũ nẽ ad malũ cogimur. Videte illũ q̃ phibet abi
cepto. Non q̃ hinc plati plant̃ accuſandi a ſubditis. Item.
Cũ dauid adulteriũ commiſſet & homicidiũ. miſſ ẽ a dõ
nathan ꝓpha ut eũ redargueret. Fece qd̃ plati ſ arguendi
& reprehendendi a ſubditis. ſ; notandũ ẽ qd̃ duę pſonę ſ q̃b
mundo iſte regit̃. regalis uide licet ꝓ ſacerdotalis. Sic re
ges pſunt in cauſis ſeli. ita ſacerdotes in cauſis di. Regũ
ẽ corpale irrogare pnã. ſacerdotũ ſpuale inferre uindictã.
Dauid q̃ & ſi ex regali unctione ſacdotib & ꝓpter i cau
ſis ſeli. tm̃ ſubeat eis in cauſis di. Vnde reges a ꝓphis & ſacdoti-
b ungebant̃. & eorũ oblatione peccata regũ expiabant̃. Sic
q̃ achaz a dno lepra percuſſus ẽ qd̃ ſacerdotũ officia uſurpa
re uoluit. Sic ſacerdotib & ꝓphis regũ officia uſurpare ñ
licuit. nathan q̃ ꝓpha eũ regẽ redarguit. ſuũ ẽ exſecuti of
ficiũ in q̃ erat rege ſupior. ñ uſurpauit regis officiũ in q̃
erat rege inferior. Monuit eũ ut ꝓ penitentiã peccata ſua ex
piaret. ñ tulit i eũ ſentenciã q̃ tam q̃ adulter & homicida
mortis addicerẽt. Sic et beat ambroſ imp̃r̃ ex ꝓmuniauit
& ab ingreſſu eccle phibuit. Si enim ñ ſine cauſa iudex gla
diũ portat. ita ñ ſine cauſa claues eccle ſacdotes accipiunt.
Ille portat gladiũ ad uindictã malefactorũ laude ũ bonorũ.
iſti habent claues ad exclusionẽ excõmunicandorũ & ad
reconciliationẽ penitentiũ. Hoc q̃ exemplo ſubditi plant̃ re
prehendendi a platis. ñ plati a ſubditis. Item. Daniel nulla le
gitima potestate ſunet̃ iudices a ꝓplo cõſtituti de falſo teſ-
timonio cõuicti & cõuictos dãpnauit. Conſtat q̃ qd̃ nulla po
teſtate habentes poſſunt redarguẽ dignitatib ſublimatos.
his ita respondet̃. Miraculũ maxime ueteſ teſtamti ſ ammi
randa. ñ in exemplũ nr̃ actioni tractandã. Multa enim cõ
cedebant̃. q̃ nẽ penitet̃ phibent̃. Tunc enim ſamuel agag pin
guiſſimũ regẽ amalech i frusta cõcidit. nẽ nulli eccliſtico iu
dicii ſanguinem agnare licet. Tunc ſinges iudeũ cocumẽ eũ ma
dianita interfecit & reputatũ ẽ ei ad iuſticiã. hodie ſacdotib in
pmiſ̃ uertere officii. Exemplo q̃ daniel ñ ſolũ accuſandi t̃re
darguendi ſ. & iudicandi poteſtate ſubditis ſibi i platos uendica
rent. ſi illud in argumtũ nr̃ actioni licere aſſumi. qd̃ nulla
umq̃ auctoritate pmittit̃. Magis q̃ ex hoc facto dat̃ intelligi qd̃
in tempib nouiſſimis ſuſcitare ds ſpm pueri iuniori illi iudi
deq̃ ꝓpphim dr̃. Puer dat̃ ẽ nobis. Et iterũ. Ecce puer ms. q̃ iu
dicet inicitatis ſcribas. ſ. & phariſeos falſis cõtumb ſuſanna. i. eccliam
accuſantes & reã adulterii ꝓmuntiantes. eo qd̃ xpm ſequerẽt̃ eum
cõcer & cõdẽpnare. Ite ieronim̃ refert in lib uiros illuſtriũ qd̃ da
mas pp a ſubditis de adulterio accuſat̃ eũ xl. duob epis ſe pur-
gauit. Ite ſimmach pp i romana ſinodo dignitate ſua expo
liat̃ priſtinũ pristino reddi decerniũ. ut ẽ uenirẽt ad eiu
ſã. & ſi ita recte uiderẽt accuſantũ ꝓpositis ꝓbis respondere.
Digna reſtitutio ẽ maximo numo ſacdotũ. atq; meritũ effectũ.
& eũ p̃ modũ ordinaretur q̃m cõcc accuſando p̃ſtat̃ pp ut cauſã
dicere occurrebat. ſ; ab emulis ẽ impedit̃. Ite q̃q̃ ait de ſe ipſo.
Siq̃s ſuphis nos Redarguendi ſe licentiã beat̃. q̃q̃. alius
redarguere uoluit. Certa auctoritate facẽ contendit. p̃ſtat.
uenit ad ſedẽ aplicã. ut ibi aliq̃ cõfeſſionẽ beati petri meũ
iuſte decerneret. quatinũ ibi uni ex nobis ſentenciã ſuſcepit ſuã.
Ex his omib colligit̃ qd̃ ſubditi poſſunt reprehendẽ & accuſare
platos ſuos. ſ; ſicẽ de xpo dicũ ẽ. qm̃ iudeis dixẽ. ſi male locũ
ſũ ex ẽ ita de illis intelligendũ ẽ qd̃ ſuo exẽplo plati dedicẽ
facultate recipiendi ſubditos i accuſationẽ ſui. ſ; ñ coegerũt.
Item. Paul deacline cuiuſ epe accuſat̃ a ſubditis de lapſu
carni. & cuiuſ deponit̃. alt̃ loco eius ſubſtituit̃. h an ex diſpen
ſatione accuſatũ. an ex rigore iuris ſit factũ. ex registro q̃q̃
ad iohm epm. cap. cc. xvii potẽ ꝓpendi ubi ait. Paul deacline
cuiuſ epe ſubditorũ accuſatione iuſte deponit̃.
Lator nemeſion ad nos uenies. indicauit qd̃ paul deacline
cuiuſ in alia mala i corpali ẽmine laps a ſuis deteſtes ac-
cuſat̃ atq; cuiuſ eqali ſentencia depoſit̃ ẽ. p̃ ea eũ auxilio
ſelicũ uenienſ epiſcopũ more pdonis ingſſ ẽ. ablatiſq; reb
eccle. dilectiſſimũ nemeſion latorẽ p̃ſentiũ ſibi ſubſtituũ
ab eo epiſcopo petiit. & ad ſummã inuriã ac nec̃ pene pdiũ. fratrũ
tas ita q̃ ura hec omia curet. addiſcẽ. & quecũq; eccle abſtulit
omi mora. t̃ excuſatione reddere cõpellat̃. Si ũ nichil eccle
ſ. proprii ſe dixerit abſtuliſſe. quanis graue & iniquũ ſuit
ut ñ a uobis t̃ metropolitano ei h peterẽt. ſ; temerario auſu age
p̃ſumpſit. uerũtamen ſiq̃d ꝓpũ tulit ſub fraternitatis ur̃ debet
examine cõſtare. ſi uerũ ẽ. S; & illud diligent̃ querendũ ẽ.
ſiq̃d male de reb dilapidauit eccle. ut ex eo qd̃ nẽ abſtulit
illd reformare ac ſuis ſacẽ modis omib cõpellat̃. Hoc dicto ñ
accuſatores t̃ depositore uiſerẽt̃. ſ; in depositi ultã p̃ſeqnt̃
ut ſi ult̃ ad eũtũ aſpirare tẽptauit omim̃ repellat̃. & ad agen
da penitentiã penitẽ i monaſterio detrudat̃. Quẽ q̃ gregor
ad epũ aſpirantẽ omodi repellit quẽ grauis penitentię ſub
iecit. patet ñ ſua diſpenſatione. ſ canonũ cenſura a ſubditis ac
cuſatũ. & cuiuſ & ut iã ñ exemplis. ſ; legib agam̃. Videndũ ẽ
quid q̃q̃ ſcribat innocentio & reliqs epis ſardinię ita dicens.
Oeropolitã urbem i aliq̃ Qd̃ ſubditi platos ſuos accuſare poſſunt.
p̃ponẽ ñ p̃ſumimus. excepto ſi ut ñ optam̃ cura eundẽ uos
aliq̃d cauſę habere cõtigat. ut ob hoc ſedi aplicę iudicii petit de
beatis. Ite uniuſis epis concilii uizachii. Vita platorũ ſubditis
Sic inquit laudabile diſcretiq; ẽ. nulla ſimulatione negligant.
reuerentiã & honorẽ exhibẽ prioribus. ita recordamur & di
timoris ẽ. ſiq̃ in eis indigent correctionis nulla diſſimulatione

postponere. ne totū d'absit corp' morb' inuadat.
si languor' ñ fuit curatus in apice. Quedā enī de
primate ufo clementio ad nos ylata sunt. que quō
ita grauia s̄ vt transire indiscussa nullom̄
debeant. fraternitatem uſam hortamur.
ut cū omni sollicitudine ac uiuacitate veri
tatis indagare multis modis debeatis illata.
& si s̄ ut audita s̄. ultione canonica rescecentur.
Admonemus autē ut ñ cuicūq; psone gra non
fauor' non quodlibet blandimentū quemquam
abhis que nuncata s̄ nob' mollitat. t' auertate
exercitat. s; sacdotalit' adinuestigandā uertatē
uos ppt' dm accingite. Nam siquis in hi piget. aut
negligens ee psūpserit. dictis criminib' se nouit
ap' dm ee participem. cui zelo ad psecutandas
subtilit' nefandi faemoris causas non mouet.
Hec siquis specialia & ex his generale regulam
colligi ñ oportere contendit. audiat quid gela
sius pp cap. xxviii. dicat omnib' clericis cuiusq;
ordinis ita scribens. Clerici excessus sui epi aunb' dife-
Qua ppt' nec clericor quisq' tant romani pontificis.
apostolice offensē se confidat futurū impunē. si
inhis que salubriter sequenda aplica deprimpsit
auctoritas. siue epm. siue pbrm seu diaconū uiderit
excedentē. & ñ ptinus ad aures romani pontificis
deferre curauerit. pbationib' dirtaxat. eōperentē exhi
bitis. ut transgressionis ultio fiat ceteris delinquendi
intēdictio. Sin uero modis omnib' erit unusquisq; pon
tificii ordinis & honoris sui elisor: sicut clericor
t' audituu totius ecclie h' putauerit deprimenda. Item
Siquid in ecclia damni aut inhis que s̄ De eoden.
ceptionis nrē phibita pontificē urm uidetur ad-
mittere. mox nrīs aunb' relatione significare. ut
quid fieri debeat censeamus. Item ex cilio calcedo-
nensi. cap. xxi. Clici aut laici sine examinatione ad epor
Clericos aut laicos passim accusantes accusationē ñ admit
& sine pbatione epos aut clericos ad accusationē tant'
ñ recipiendos decrim. nisi prius discutiat eor
estimationis optimo. Fabianus pp. Sicut sacdotes
t' reliqui clerici a cl'ariū laicor excludunt accusa
tione. ita illi abistor s̄ excludendi & alienandi crimi
nationē. Et sicē isti abillis. ita & illi abistis ñ recipiant.
Item ex synodo romana. Quibe psona epm aut alios accu
Siqs epis aut diaconus aut quibe sans monstranda docu
clericus ap' epos qa alibi ñ oportre aqualibe psona mentis inferat.
accusati fuerint. quicūq; fuerit ille uir: siue sublimis
honoris. siue alteri dignitatis. q' hoc genus in lauda
bilis intentionis arripuit. nouerit dicenda plani
orib' monstranda documtis se debe inferre. Item dama
sus pp stephano archiepo. Sacdotes ñ accusent q' ad
Sacdotes ut antiqua eunde ordinē pueri ñ possunt.
tradit auctoritas eminari ñ possunt. nec in eos testi
ficari. qui ad eunde ñ debent. nec possunt pueri
honorē. Item ygini pp. Nisi irreprehensibiles in maior accu
Criminationes maior nary palior satione ñ recipiant.
non fiant. nisi p ipsos qui crimina intendunt. si
tū ipsi digni & irreprehensibiles apparuerint. &
actis publicis docuerint omni se suspicione carere.
& inimicicia. & irreprehensibile fide hire. ac cōsta
nē ducere. Colligitur itaq; ex his omnib'
q' subditi in accusationē plator s̄ admittendi.
Hinc uidendū ē an monachi in accusatione epor
s̄ audiendi. Adrianus pp uidet eos ab accusatione re
mouere ita dicens. Monachi sacdotes accusare t' testes
Placuit eor accusandi testificari non possunt.
sacdotes & testificandi meos uocē obstruere. quos ñ
humanus uocib' s; diuinus mortuos ee semus. quia fu
nestam uocē potius intēdiei quam audiri oportre.
Item in cilio calcedonensi peptū. ut ecclasticas acci
ones adtractare ñ psumant. Item pelagius pp. Monachi
Nullus monachus talia in accusatione ñ s̄ audiendi.
usquā arripiat. nec sēlaria aut ecclastica negotia tur
bare psumat. quia mortua ē in talib' uox eor. Sed
& aliud. q' ex psūptione assumit temeritatis. aliud qō
ex necessitate genit caritatis. Monachi enī ex psūptione
eos accusare ñ possunt. ex caritate possunt. Unde & in eano
nib' peptū. ut cubiculari epi sint t' religiosi clerici
t' electi monachi. ut de ei uita dicē testimonii possint.
Item illud eleutherii pp omnib' generalit' dr: Qui pusos' ptur
Negligē eū possis pturbare bare negligit. sentire quinet.
plicissos. nichil aliud ē quā fouere. nec carē scrupulo
societatis occultē. qui manifesto faemori desinit obui
are. Item ieq: tam de se quā de alis monachis in ymno
plogo bibliothecē scribit ita dicens. Quantū excutē
Sed quippe merito q's ecclam edificat. tantū noce si resis-
rusticitas solū s̄ pdest. & quantū excutē merito edi tentibus ñ resistat.
ficat ecclam xpi. tūn noce. si destruentib' ñ resistat.
Item gg. Subditi plator uicia reprehendē studeant.
Ammonendi s̄ subditi. ne plus quā expedit sint subiecti.
ne cū student plusquā necesse ē hominib' subici. co
pellant uicia eor uenerari. Id' genali synodo psidens.
dixit. Clerici siue electi monachi sint cubiculari epi.
Dum pastoris uita in exemplo debeat ee discipulis. ple-
rumq; clerici qualis in secreto sit uita sui pontificis
nesciunt. quā tam sēlarē pueri sciunt. De qua re psenti
decreto estruim. ut quidā ex clericis t' & ex monachis
electi ministerio cubiculi pontificat' obsequant. ut si q'
in loco ē regiminis tales habeat testes. qui uita eius
in secreto conuersationē uideant. & ex sedula uisione ex
emplum pfectus sumant. Id' vgilio epo relatensi. Prauos
Peruenit ad nos in societate epe habere ñ debe.
frem & coepm nrm serenum massiliensem prauos
omnino homines in societa te sua hire. ita denq; ut pbrm
quendam qui laps in suis adhuc dr iniquitatib' uoluta
tari familiarem hat. q' a uob subtulit ē requirendū. & si ita
constiterit eure uob' sit nra eū sic uitec corrigē. ut qui
talem recipit ñ familiaritate fouere. s; discat laemis
pecca diluere. ñ iniquitatē immundicis cumulare. Item
paschal pp. Viros bonī testimonii semp epi secū habeant.
Epi lectioni & oationi uacent. secū pbros aut diaconos.
aut alios bonī testimonii clericos hant. ut sedm aplm
& seor patrū instituta possint irreprehensibiles inuenir.
Item iohs baptista eū heremiticā ducē uita seribus & pha
riseos sacdotes & leuitas iudeor ad se uenientes asp
inreprehensione redarguit. Item ut ex canonib' diffinit. illi
sacdotes accusare possunt. qui ad eunde gradū ascende
ualent. Cū q' monachi ad sacerdotū gdū laudabilit' pran
gere ualeant. patet. q' & ipsi sacdotes libere
accusare possunt. De accusatione v' qualit' fieri debeat in
canonib' aptē dinosci. Ait enī calixtus pp. Accusatio
Accusator psone sine scripto semp fiat inscriptus.
nūquā recipiant. nec absente eo quē accusare uoluerint.
quilibe accusare pmittat. Item eutichianus pp.
Accusatio inscriptus semp fieri debe.

·LIII·C·

Quisquis ille ē qui enim Accusatio insertis semp fieri debet. intendit iudicium uenit. nom rei indice. uinculis insertionis arripiat. custodiat similitudinē habitū dignitatis estimatione potiat. nec s nouerit licentiā intendi. eū calumniantes ad iudicia posset similitudo supplicii. Qui v adsoculegos magosq; currunt. nullatenus ad accusationē s admittendi. Item sixtus pp. De eodē. Qui crimen obiect scribat se plenum. q̄ n probauit q obiecit. pena quam intulerit ipse patiat. Sed stephanus pp cont uidet scribe dicens. De eodē. Per scripta nullius accusatio suscipiat. s; pia uoce si legitima & condigna accusatoris psona fuit. psente iudice eo quē accusare desidat. quia nullū absens accusare pot. nec ab aliquo accusari.

Sed calixtus pp pcep. ut accusator psente eo quē accusat inscriptis accusationē iudici offerat. & pia uoce intra suę accusationis legat. Stephanus aut phibet. ne absens aliquē peplam accusare audeat. Quę v sit forma accusationis. quis modus ceripiendo libello. paul in digesti. lib de publicis iudiciis. tit. de accusationib & insertionibus ostend dicens. Libello insertionib ceptio talis ē. consul. & dies. apud illū ptorē l osulē. luci tuei pfes est semenia legē iulia de adulteris rea deferre q dicat eam

gesta. .n. eū gaio sergio in cuiitate n. domo. n. inse. n. cōmisisse ad uitrenū. Utiq; n & locus designatus ē in quo adulteriū cōmissū ē. & psona eū qua admissum dr. & insis. Hoc enim lege iulia publicos cauet. & genalit peripit omib qui aliquē reum defert. Hęq; autē diem neq; hora inuit cōprehendant. Q si libelli insertionū legitime ordinati n fuint. rei nom aboleti. & ex integro repetendi reū potestas fiet. Item subscribere debebit is qui dat libellū se pfessū esse l alī peo. silitas nesciat. S; si aliud enim obiciat. uelut q domum suā pbuit ut stuprū mater famil patet. q adulterū deprehensū dimisert. q pecū pcopto stupro accepit. & sic q simile idipsum libello cōprehendendū erit. Si accusator decesserit. aliaue causa eum impedierit. quo minus accusare possit. siquidē similit nom rei aboleti postulante reo. Idq; & lege iulia de iu & senatus Consulto cautū ē tta. ut liceat alī ex integro repete reum. s; int q tēp iudicium. & utiq; xxx. dies utiles obseruandi s. Finit sedā ea. Incipit ea. Iodies. l. iii. t. de probationib.

Sciant cuncti accusatores eā non debe deferre in publica notione quę munita sit testib idoneis. l instructa agrissimis documentis l indicis ad probationē idoneis testib. q luce clariorib expedita.

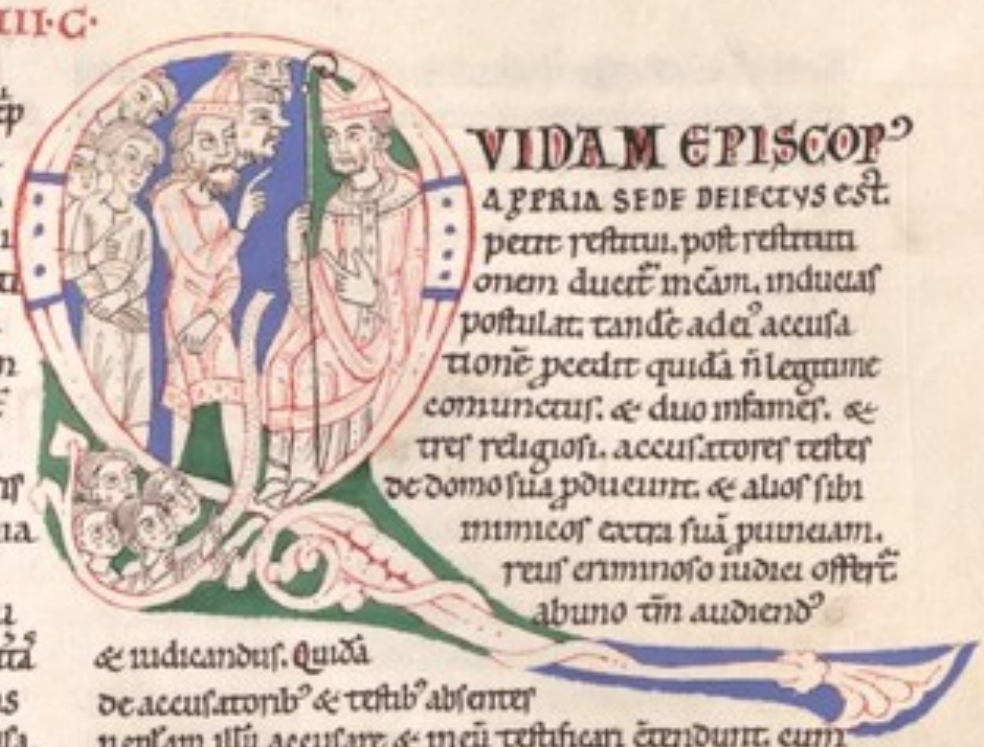

VIDAM EPISCOP A PPRIA SEDE DEIECTUS EST. petit restitui. post restitutionem ducit in cam. inducias postulat. tandē ad ei accusationē pcedit quida n legitime coniunctus. & duo infames. & tres religiosi. accusatores testes de domo sua pducunt. & alios sibi inimicos extra suā puinciam. reus criminoso iudici offert. a uno tm audiend & iudicandus. Quida de accusatorib & testib absentes p eplam illū accusare & in eū testificari tentauint. cum multa capla ei obiecint. in primo accusatores deficiunt. denum accusatio in accusatorē uertit. Hic primū querit. an restitutio danda sit quibē expoliatis. Secō. de induciis. an post restitutionē tm. an & post uocationē ad cam quibē cedendę sint. Tertio. quo spacio insiū utriq; sint cedendę. Quarto. an infames & non legitime iuniti ad accusationē sint admittendi. Quinto. an testes de domo accusatoris sint pducendi. l inimicoris uox sit audienda. Sexto. an extra puinciā reus sit pducend. Septimo. an sit audienda eius sententia. quē eū reo par infiet malicia. Octauo. an a uno tm epo sit audiend. l iudicand. Nono. an accusatores l testes in absentē uocē accusationis l testificationis exhibe ualeant. Decimo. an deficientes in primo capto sint admittendi ad sequentia. Undecimo. an accusato liceat accusationē in accusatorē intent.

Q d restitutio quibē danda sit. multis auctoritatibus pbat. Ait enim gaius pp. Expoliatis uel eiectis oia s Epis suis reb expoliatis l a pris sedib redintegranda. eiectis. oia quę eis ablata s legib s redintegranda. quia postqua hoc factū fuit. nullū enim eis obiici potest. Item fabianus pp. De eodē. Epi si a pris sedib aut ecclis sine auctoritate romani pontificis expulsi fuint. antequam ad sinodū uocent. pnius locus & sua oia eis redintegranda s. nulla enim ratio pmittit. dū ad tēpus eorū bona l ecclę atq; res abemulis aut aquibeumq; detinentur. ut aliquid illis obici debeat. nec quicq; pot eis quilibē maior l minor obice. dū suis ecclis l reb. l potestatib carent. Sed notandū ē q restitutionis sententia sola non sufficit. nisi psentialit oia iudicis officio restituant. ut eiectus l expoliatus & naturalē possessionē recipiat siue aio suo corpe alieno uelut p peuinciorē siue aio corpe suo. cuncta q: q s ablata fuerant q̄cūq; ēditione. in eodē loco unde subrepta fuiant s reuocanda. Nn iohis urb romę epe scribit zacharię archi

Redintegranda Q d oia sunt redintegranda expoliatis. epo. s oia expoliatis l eiectis epis psentialit ordinatione pontificū. & in eo loco unde abscesserant fundit reuocanda. q̄cūq; ēditione tpis aut capiuitate aut dolo. aut uiolentia malor. & p quascūq; iniustas causas res ecclę l pias. i. suas substantias pdidisse noscuntur. Item eusebius eps aplicę sedis omnib epis. De eodem.

Redintegranda s oia expoliatis l eiectis epis. Et ecta usq; funditus reuocanda. eodē in ut sup. Item alexander pp. Non ē sacdos s; scismatic q fratrū se subtrahit obsequio.

Nulli dubiū ē. quia bonis amalis sep psecuntur & tribulantur. Ept q nos oportet humiliari subpotenti manu

di. ut libe nos in tpe tribulationis. Iam diabolus ñ cessat circu
ire. querens que devorare. & querere quos ex fidelib' pdat. &
maxime illos quos ardentiores miserico salvatoris eq;
familiares invenit familiares dico eos quos sacram & in
ordine apl'atus ẽstitui voluit. Ipsi enim p ppl'o impellant.
& pecca ppli cõmedunt. quia ff pcib' & oblationib' ea delent
atq; ẽsumunt. Et infra. Qui autem ex uro fuerit collegio & ab
auxilio uro se subtraxerit. magis sacrilegus quã sacdos
ẽt pbabit. Ecce inq; quã bonũ & quã iocundũ. h. frs munv.
illi uero ñ habitant munv qui fratrũ se solacio subtrahunt.
aut q' detentus ẽ frib' insidias aut laqueos ponunt. Et infra.
Vnum crucifigunt qui eũ in sacdotib' ff psequunt. quia crux
a crucianti dicit. Magnv v crucianti sustinere. qui uim patit.
Ite fabianus pp. Excõcerent q obprbriũ & calumniã iferunt sacer
D s g frr adhoc pordinantur uos. & omis q sumo sacdotio dotib'
fungunt ut iniustitias removeatis. & psuptiones abscidatis.
& in sacdotio laboranti b' succurratis. & obprbris & calami
tatib' eor locũ ñ pbeatis. s; ei qui calumniã t obprbriũ patit
adiutoriũ inferatis. illũ v qui calumniã t obprbriũ fac abscida
tis. & dno inff sacdotib' opẽ feratis. Patres q q' ex
poliati pri s psentialit restituendi. an q ad eam sint vocan
di. s; obiicit. Vbi ñ fuerit legitima institutio. ibi ñ pot de
restitutio. Non enim pbat destinatus. qui pri ñ fuit istitut.
ac pboc nec restitutionẽ postulare pot. Illi q quor electio
uitiosa ẽ t qui adhuc ñ s electi. t applo experti. t q p
simoniã irrepsere ñ s hndi int epos. & ido si a sedib' quas
tenere videbant expulsi fuerint. ñ possunt restitutionẽ pe
tere. an quã vocent ad eam. Vnde sup intractatu ordinan
dor. Siqs pecunia t gra humana. seu ipiari t militari tu
multu. & c. s; hoc meo tm casu intelligit. quo aplica sedes
p violentiã occupat. quo casu iudex ñ invenit. cui officio
ille apostatic possit excludi. in aliis locis ñ hrt. cũ violen
ta possessio n p iudicis sententiã violento detentori de
trahi ñ possit. Si aut uerus dns bello ñ ẽtinuato s; renova
to ui illũ de possessione eiecerit. iudicis auctoritate pdo
ni possessionẽ restituere. Si q epi a sedib' quas qq m tenere
videbant ñ p iudicẽ s; violenter eiecti s. post eiectionẽ re
stituendi s. an regl'are ad synodũ vocationẽ. Deinducias av
post restitutionẽ pstandis. & quo spacio tpis procedendẽ sint.
scribit iohs pp dicens. Secdm tẽp expoliationis procedunt indu
Quanto tẽpe expoliati t expulsi ẽ indiciis. eq restitutionis.
an q ad synodũ vocent. sub eodẽ spacio tpis ei s indulgentur. Ite pelagi pp. Dũ possessiones t res epi retinent
Cum eclie alicui epi aut possessiones aliqd s obiici non potest.
t res abstulis ei t aqbeũq; alius ñ sua sponte detinent. aliqd
illi ñ debe aut pot aqq. an redintegratione omniũ rerũ suarũ
obiici. s; p illi legib' redintegranda s omia. & postea tpre apl'ic
pfinito. pfinita s negocia ventilanda. Ite stephani v. guardo
lodicensi. Ante lite ẽtestatã violenti ablata restituant.
Oportet ut pmũ uos tam de invasis ecclesiarum monasteriis &
mansis quã & de reliqs generaliter rebus reinvestire faciatis. quia
nec mundi ẽtende nec inermes inimicis nos debemus opponere
Ite eusebius pp. Decernant acto & infame fiant q loca expulsor
Audivimus quosdã a vobis infamatos & adulterina feditate
dilaceratos epos ac ecclesiarum pprias pulsos. quia alibi ẽstitui
epi ñ possunt n a meritatib' ñ minimis. & alios ipsis invenib'
ẽstitutos. Ido hi vobis scribimus. ut sciatis hi fieri ñ licere. s; pprios re
vocari. & integerrime restitui debere illos v q adulterina
feditate suas sponsas quas & uxores eor pfixo tenore ẽt in
telligimus tenent eis. & adulteros atq; infames fieri. eosq; ab
eclie honoribus arceri iubemus. Si aut adhs eos aliqua
querela habuerit. his pactis. inquirendũ erit. & auctoritate
h sedis sedis tminandũ. Ite gal pp. Induciae annuisanie t sex mensiũ
Eiecti t expoliati. post integrã eiecti t spoliati pstantur
restitutionẽ annuisanie induciae t sex mensiũ indulgendẽ s.
Ite eusebius. Post restitutionẽ induciae pstande sunt.
Prius q oporte omia legib' expoliati redintegrari. & eclias
que sibi sublate s eũ omni p'vilegio s restitui. & postmodum
ñ sub angusto tẽpe spacii eis indulgeat s; quamũ expoliati
t expulsi videbant ante quã ad synodũ vocent. Ite felix.
Tamdiu in sede ppia pacifice & potestative cuncta de eode
acta disponens residat. quãdiu expulsus t expoliat suis
carere visus ẽ rebus. Ido. Ante restitutionẽ aliqs ad causam
Si epe suis fuerint aut eclie s cõmisse rebus vocari ñ debe.
expoliatus. aut q' absit q' alienũ ab omnib' debe ẽt fidelib' a
sede ppia eiecti. aut determinare aliq' a ff omnib' fuerit sequestrat. te
canonice ante in pristino statu restituat eũ omni p'vilegio sui
honoris. & sua omia que insidiis inimicor suor ei ablata fuerit
legib' redintegrent. Non enim vocari t p'iudicari potest. nisi
ipse p sua necessitate minime tm iudicand' adventre sponte
elegit. Nullatenus q aqqũ cogat an q integerrime omia que
p suggestiones suor inimicor amiserat potestati ei ab hono
rabili ecclia legali ordine redintegrent. Presul v eũ omni
honore statim primo reddat. & ipse dispositis ordinatisq;
libe ac secure diu suis. & tunc regulariter infra. iii. t. v. aut vi.
mses iuxta q possibilitas ei fuerit. & si ita iuste ui
detur accusantiũ ppositionib' respondeat. Q d si
male utendo facultates eclie dissipat eps. ab ei patrimonio
quousq; de dilapidatione rerũ eclasticarũ cognoscat sub
movend' ẽ exemplo tutor & curator. qui du fuerit suspect
a tutela t cura removent. donec de suspecto cognoscatur.
Vnde pelagi pp. pet pbro. Ab administratione removeat q res eclie
Quia ea que de fraudib' maximiliani male utendo dissipat.
flebili adauris nras supplicũ relatione venerit ñ facile sdm
veritatẽ agnosci potuerit nisi facultas eclie quã in usus suos
male vtendo dissipat. ab ei potestate donec ea cognoscat sepo
natur. Ideo uos eum a supdicta eclie patrimonio volumus inter
submovere. & iuro discussionis ipsi tẽpus moderamine deti
neri. Q uod vero post vocationẽ venerit ad iudiciũ
induciae negande ñ sint. Ido felix testat dicens. Venerit ad
Cum accusatus ad iudiciũ iudiciũ induciae non negentur.
venerit si voluerit a induciae petere. apl'ic instituere absq;
impedimento procedant. & iudices a se electi s tuant. Ite ex epla
felicis pp. ii. frib' egyptior. Qt mensiũ induciae epis s pstandae.
De induciis v epor sup quib' consulistis diversas apostolic
regulas instituta invenimus. Quida enim ad repellenda impetus
machinamenta. & suas ppandas responsiones. & testes confir
mandos. & cetera eor atq; amicor querenda. annũ & vi.
mses mandaverunt procedi. qda annũ. in q plurimi procedant. min
v quã. vi. mses ñ reppi. quia & laicis hi indulta s. q minor magis
dni sacdotib' & infra. Induciae ñ sub angusto tẽpre s; sub longo pre
spacio procedendẽ s. ut accusati se ppare & universos cõmu
nicatores in p'vinciis postros eueniri. & testes ppare atq; ne
insidiatores se plenius armare valeant. Ite eleutheri pp.
Induciae ñ modicae adinquirendũ dandae dnduciis pstandis.
s. ne aliqd ppere agi a qcũq; parte videat. quia p subtraqua
nem multa eveniunt. Spacii v dilationũ sic in tra
lib' codicis. t. de dilationib' invenit. hac rone moderandũ
ẽ. ut si ex ea pumenia v lis agit. t p'sona. t instrumenta poscent.
ñ ampli quã tres mses indulgeant. Si v ex pumenib' pumenis.
vi. mses custodin iustitia ẽ. In transmarina aut dilatione novẽ
mses cõputari oportebit. Iudicantes aut hac ratione ñ s
ceessũ intelligant dandae dilationis arbitrio. s; eande

dilationē si rerū urgentissima ꝓ flagitauīt. & necessitas
desiderat instructionis exegit. ñ facile amplꝰ quā semel.
nec ulla trahendi arte sciant ēe tribuendū. Si autē dilatio
petit ē denegandū. q̃ resc̃ptū ad ecc̃ ordinariū iudicē repor
tauerit. illi uero q̃ in iudicio uocat̃ danda ē ad phanda pēū
m̃dacia. t̃ p̃frenda aliq̃ instrūmta. t̃ testes. quō instruere
ēe ñ potuit. q̃ p̃t spem ad alienū iudicū trahit̃. Cū ꝰ ad ap
pellationē siue ēsultationē ap̃ncipe resc̃ptū fuit. siue sit
p̃mo iudicio petita dilatio nec tributa. siue nec petita q̃dē
eam dare eamq̃ ñ licebit. eadē ratione qua nec in vdicis cog
nitionū imp̃ialiū dilatio t̃bui solet. a iudice pcedente dila
tionē postulari ñ ēuenit. & si utq; parte p̃sente t̃buat̃. Cū ꝰ
ñ alias ñ ex cognita indulgeri queat & cognito cause. ñ inti
pellatione plenaria s; ēsidente magis iudice legitime colli
gatur. ut si forte dilationis petitio imp̃tata fuerit. suscepta
questio p̃sentētiā iudicis diriman̄t̃. Constit̃ nouellarū. vii. in
ēcilis. viii. Libellū ꝰ non alias actor dirigat. ñ p̃ri & ipsū q̃
diē obnoxiū & in negotiis executorē exponat. cautionē se
t̃ inter duos ñ̃sq; inter ēcc̃stauriū. t̃ omne dāpnū ea q̃ ēuenit ēiungi
restituturū. In coll. v. Offerat̃ ei q̃ uocat̃ in iudicio libellus.
& exinde p̃bitis sportulis data fideiussione. xx. dierū gaudeat
induciis. in quib̃ deliberet. an cedat. an ēcendat. atq; aliū iudici
petat sociari. t̃ recusare eū. ñ sit ille quē ipse iam alio recusato
petiuit. Deinq; p̃sens interrogēt̃. an hoc t̃p̃ transierit q̃ ñ in ipsi
responsione s; & libelli manifestēt̃ subsc̃ptione. q̃ in initio
facere debere. Intra q̃ ēcc̃stauriū ēt̃ indutiū habita p̃ nichilo ē.
Constit̃ nouellarū. vi. in coll. vi. Quod fieri non debere ñ
actor satis dedit. certā p̃mittens quantitatē se dānū. si ñ exe-
quatur: aut exequens ñ uincat causā. Si q̃ post t̃pis institu
tum int̃ x. dies reo p̃sente ñ occurrat. dimittat̃ reus exacto
eo q̃ p̃missū ē. & siq̃d plus ēca int̃ impendisse cū taxatione
iudicis cuiusq; cūrauīt. exceptio fori dilatoria ē. atq; ido in initio
litis debere obponi. & p̃bari. peremptorias aut̃ exceptiones vt
s p̃sc̃ptiones longi tēp̃is sufficit in initio litis ꝓtestari.

Quod ꝰ infames & ñ legitime ēiuncti ad accusationē admitti
ñ debeant. & q̃ genaliter ab accusatione remouendi sint. multo
rum auctoritatib̃ clare. Aut ēiū ygin̄ papa. Infames eos q̃ s
Alieni ordinis societatē sectantē. bonę famę accusare ñ possunt.
t̃ a sui p̃posito tramite recedentē. aut aplicę sedis iussionib̃
inobedientē suscipere ñ possum̄. nec imperare recte ēdentes. t̃
s̃cōr patrū iussionib̃ obtēperantes p̃ritum̄. q̃a int̃ fideles &
infideles magna ēt̃ debere discretio. Item anacletus p̃p in p̃mo decre
tali. Qui lege suā sponte tēsg̃dit ān suā rationē recte agentes
Beatus p̃decessor nr̃ clemens. uir aplic. & spu di plen. una cū reliq̃ sās collegis suis. statuit dicens. Accusandi t̃ testifi
candi licentia denegetur his qui xp̃ianę religionis & nominis
dignitatē & suę legis t̃ sui p̃posito normā aut regl̃arē p̃hibita
neglexerint. Transgressores eiū sponte legis suę eiq; uiolatores.
apostatę nominantur. Omnis eiū apostata refutand ē ān revisionē
suā. nec in accusationē recte agentū aut testimoniū suscipiend
ē. Item pelagi p̃p. A suo p̃posito discedentes fiunt infames.
Siquis ꝰ a suo p̃posito retrorsū exorbitauīt. & ultra aplicę sedis
libentē transgressus fuit. infamis efficit̃. Reprehendi q̃ oportet eos
redarguitiones. qui in recta fide suspecti s. fides autē & ꝓfessio
p̃ri p̃ferenda ē. & denuo q̃ irreprehensibiles apparuerint recipi
endi s. & ñ p̃ri. Item calixtus p̃p. Incestuosi ꝯ ñ legitime nuncti
Consanguineos sacerdotes t̃ legitime nuncios accusare ñ possunt.
ēiunctiones nec legitimę s. nec manere possunt. s; s repellendę.
Quisq̃s q̃ ñ legitimę ēiunctus. t̃ absq; dotali titulo. ac benedic
tione sacerdotis ēstat copulatus. sacerdotes t̃ legitime ēiunctos
ēmmari t̃ meos testificari minime pot̃. quō omis incesti macu
la pollutus infamis ē. & accusare sup̃dictos ñ p̃mittit̃. Honsoli

Qui q̃m repellendi s. & infames efficiunt̃ s; & omis eis ēsentu
entes. Similit̃ de raptoribus. t̃ eis q̃ seniores imperiunt fieri
censemus. Nos enim sēli legis inficiunt. s; nos mia p̃ferunt
sub infamię nota. ad penitentiā recipim̄. Id. Qui non s recipiendi in accusatione.
Conspiratores in nulli accusatione s recipiendi. nec eos t̃ anathematizatos. uox ullū nocet
aut lede pot̃. Item stephan̄ p̃p. De eodē. Nullus anathe-
matizatos suscipiat̃. nec a q̃q; credant̃ quę ab eis dic̃r t̃ ēsen
bunt̃. Nos dico anathematizatos ēe quos epi suis scriptis
anathematizauerit aut eos statuta anathematizant. Item fa
bianus p̃p. Anathematizati fideles accusare ñ possunt.
Omis quos s̃cōr patrū statuta tam p̃tis quāq; futuris tēp̃ib̃
anathematizant̃ submouent̃. & ab omīu fidelium accusatio
ne alienam̄. Item stephanus p̃p. Clericū q̃ q̃m accusauīt
Clericus ꝰ qui q̃m suū accusauīt aut infamis efficit̃.
et insidiator extiterit. ñ ē recipend. q̃a infamis effectus ē.
& a gradu debet recedere. ac curię tradi seruātus. Item alexandq;
p̃p. Qui eos minuste p̃secunt̃ infamia ꝯ exilio dignū iudicant̃.
Hi q̃ eos p̃secunt̃ & amouere nitunt̃ iniuste. nt̃ aplicā
auctoritate. & si amorte p̃hibent̃ dicente dno. nolo
mortē peccātis s; ut viuat̃ & uiuat ꝑpetua tēn peuldubio
notant̃ infamia. & exilio dignū iudicant̃ finitimo. de q̃b̃
a t̃p̃ib̃ ap̃lor & infra tenem̄. atq; decta habem̄. eos accu
sandi eos t̃ testificandi meos uocē obstruim̄. quos ñ huma
nis s; diuinis actib̃ mortuos scim̄. Item zephyrinus p̃p. Detectores
Detractores qui ab epali submoueant̃ accusatione t̃ testimo
diuina auctoritate q̃dicandi s. & actores inimicos mo.
ab epali submouem̄ accusatione. t̃ testimonio. Item eutican̄ p̃p.
Nulli umquā infami Infamis t̃ sacleg̃ religiosū canū accusare
aut sacilego de quocūq; negotio liceat adūs religiosū ñ pot̃.
xp̃ianū quāuis humilis seruilisq; p̃sona sit testimoniū dicere.
nec de q̃lib̃ ratione t̃ insc̃ptione xp̃ianū impetere.

Notandū ꝰ ē q̃ aliud sit excōmunicatio aliud anathema
tizatio. Unde iohs octauus s̃ebit eundi epo. Aliud ē excōmu
Engilrudā uxorē bosonis nicatio. aliud anathematizatio.
nouerit ñ solū excōmunicatione quę affīa societate sequit.
s; & anathemate q̃ ab ipso corpe ā q̃ ē ecclā reiecit cerebro
peussa. Unde dēt̃ intelligi. q̃ anathematizati intel-
ligendi s ñ simplicēt̃ affīa societate s; a corpe ā q̃ ē
ecclā omino sequi. Quod ꝰ testes de domo accu
sator pducendi ñ sint. & q̃ uox inimicos audiendi ñ
sit. multorū auctoritatib̃ monstrat̃. Aut ēiū calixtus
p̃p. Consanguinei t̃ familiares adūs extraneos testimoniū ñ
Consanguinei accusatores adūs extraneos testimoniū di
ñ dicant. nec familiares. t̃ de domo pdeuntes. s; si cant.
uoluerint̃ & iuniē ēsenserint. int̃ se parentes testificent̃.
& ñ in alios. Item anacletus p̃p. Hup inimici accusatores t̃
Accusatores & testes ēe ñ possunt. testes ēe ñ possunt.
q̃ ān hesternū diē aut nudi terra inimici fuerit. ne
irati nocere cupiant. ne lesi se ulcisci uelint. Innocens q̃
accusator & testium affectus querend ē. & ñ suspectus.
Item simachus p̃p. De eodem. De accusatorib̃ ꝰ inimi
cis t̃ de domo inimici pdeuntib̃. t̃ q̃ cū inimicis morant̃.
aut suspecti ñ credantur. ne irati nocere cupiant. ne lesi
ulcisci se uelint. Siquis ñ quę hodie in hac sēa sinodo p̃hibita
s infringere tēptauerit. aut uoluntarie ēnsg̃dere p̃sumpserit.
si clericus ē gradu p̃p̃o penitus careat. Si ꝰ monach̃ aut
laicus fuit. cōmunione p̃uet̃. & si ñ emendauīt uicū. ana
themate feriat̃. Secretas ꝰ insidias t̃ manifestas ponti
fieb̃ a q̃b̃cūq; illatas. t̃ ea quę h̃ sēę sinodi sententia
cōplectit̃. siq̃s ad ecclastica p̃tulit̃ noticia. potiat̃ ho
nore. & hi q̃ adūsa eis moliunt̃ sic̃ a sēis patrib̃ diuīū

statutū ē & hodie synodali & aplica auctoritate fir-
-matū perpetuis abriantur. & excilio suis omnib⁹ sublatis
ppetuo tradantur. Ite pontianus sēdē universāl ecclē eps.

Suspectos autē inimicos. Qui ñ possunt ēe accusatores. uel
aut facile litigantes. & eos qui ñ s̄ bonę ēūsationis. testes.
aut quoq; uita ē accusabilis. & q̄ recta ñ tenē & docent
fidē accusatores ēe & testes antecessores nīi apli phibuęt.
& nos eoq; auctoritate submouem⁹. atq; tēpib⁹ futuris ex
cludimus. Ite eusebius epūs galliarū. Ab accusationib⁹ clericor
De accusationib⁹ clericor repellunt. q̄s leges seli ñ admittunt.
sup quib⁹ mandatis. sentore a tēpre aplor in hac scā urbe
seruatū ēē accusatores & accusationes quas extetarū
consuetudinū ñ ascriuunt leges. a clericor accusatione
submotas. Et infra. Idcirco & nos sequentes patrū uesti
gia. psaluatione seruor dī. quascūq; ad accusationem
pōnas leges publice ñ admittunt. his impugnandi al
terū & nos licentiā submouem⁹. & nullę accusationes
a iudicib⁹ audiant. ecclastices. quę legib⁹ seli phibent. Ite
pelagi pp. Alienigenę & q̄s diuinę uocē mortuos appellant.
Canonica scōr patrū statuta sequentes epōs accusare ñ possunt.
ac roborantes. omīs infames cunctosq; suspectos t inimi
cos. & eos qui ñ s̄ eos gentis. t quos fides. uita. & libertā
nescit. & qui ñ s̄ bonę conuersationis. t quos uita ē accusa
bilis. ab omī accusatione eōr fundit submouem⁹. similit
& omīs quos diuinę leges mortuos appellant. submouendos
ēt abcadē accusatione & publice penitentię submittendo
iudicam⁹. Ite ex sedā synodo romę habita. sub adriano pp. cum.
Accusationes & accusatores a clericis repellunt accusationē q̄s le
atq; eos negotia quę seculares ñ ascriuunt leges. ges seli ñ ascri-
diuina ac synodica fundit a clericis repellē auctoritate cense
mus. quia indignū ē superiores pati ab inferioribus. quę inferiores
ab eis pati despiciunt. Ite. stephan romanę ecclę epc. omīb⁹ epis.
Accusatores & Hęc seruis nec libt. nec infamis epos accusare psv
accusationes quas leges seli ñ admittunt. & antecessores m.at.
nīi phibuęt. & nos submouem⁹. Nullus alienigena aut accu
sator fiat eor. aut iudex. Unde & de loth scptū ē. Ingrs est v
aduena. nūqd ut iudex. accusator aut mōr nullus sit
seruus aut libertus. nullaq; suspecta. aut infamis psona.
Ite eusebius. Infames q̄ ad sortilegos & diuinos currunt. nec ac
Constituim⁹ cū omīb⁹ q̄ nobcū s̄ epis. vt cultores, ac possunt.
homicidę. malefici. fures. sacrilegi. raptores. adulteri. incesti.
uenefici. & suspecti. criminosi. domestici. puri. & q̄ rapīa
fecerunt. t q̄ falsū testimonū dixerunt. seu qui ad sortilegos
diuinosq; concurrerunt. similesq; eor. nullatenus ad accusatio
nē t ad testimonū sunt admittendi. quia infames s̄. &
iuste repellendi. quia funesta ē uox eor. Ite nulī pp. mittunt.
Similit in pfixa synodo Suspecti aut grauosi. ad accusationes ñ
ē decretū. ne suspecti. aut infames. aut criminosi. aut ad-
calumniatores. uel affines. aut scelerati. aut gratiosi. aut
facile litigantes. suscipiant accusatores. s̄; tales. q̄ omī ca
rent suspicione. Ite felix pp. Q inimicitias studē. & facile litigat.
Nullus seruus. nullus libt. nullus fid. nec accusator. nec testis ēē dbē.
nullus eminib⁹ interitus. nullus calumniator. nullus q̄ inimicitias
studē. nullus frequenter litigans. ad accusandū t dethendū
facilis. nulla infamis psona. t omīs q̄s ad accusanda publi
ca emina leges publicę ñ admittunt pmittant epos accu
sare. Ite calixtus pp. Familiares suspecti d domo pdeuntes ñ
Accusatores t testes suspecti ñ recipiant. recipiant i accusatio
nec familiares. t de domo pdeuntes. nec & ēsanguinei ne.
accusatoris adūs extēos testimonū dicant. q̄a pinq̄ta
tis & familiaritatis ac dnationis affectio ueritatē ipedi
re solē. amor carnalis. & timor. atq; auaricia plerūq;
sensus hebetant humanos. & pueruntur opiniones. ut q̄stū
pietatē putent. & pecuniā quasi mercedē prudentię.
Ite gelasi. Lacratores patrū q̄ suspecti sint a sinodo. ab accusa
Omnes qui adūs patres armant. tione t testimonio repellat.
ut patrū inuasores infames ēē censem⁹. Hoq; q̄ uicioq;
auctores t patratores ñ s̄ in accusatione pontificū recipi
endi. s̄; penitē repellendi. quō iubent canonica decreta pa
trū. ut accusatio t testimonū eor. qui odio q̄s libē sequunt
t q̄ inimici aut suspecti habent. nullom recipiant.
Quod v inimici ab accusatione phibent. inde ē quia eor
calliditate inocentia frequent obpmi solē. S; cū anathas
suę kathedrę reddi peperit. q̄a de inimicitia sui patriarchę
questus ē. patē. q̄ si manifesta s̄ emina alicui. ñ in accusa
tione inimici ordinand ē. Unde nikolaus scbit michaheli
imperatori. Qui inimici s̄ iudices esse non possunt.
Quia suspecti & inimici iudices ēē ñ debent. & ipsa ratio
dictat. & plurimis pbat exēplis. Nam q̄d gratū & amabile
dare quis inimico pot. quā si ei ad impetendū cōmisent quē
lēdē forte uolint. q̄d puide estantinopolitana synod cano
num suor sancto dmoseē phibē caplo. Ueniam & ad scam
calcedonense synodū. & q̄d nob de anathasio prenor epo rōe
audiam⁹. Is enī antistes ecclie euocat. quia ñ occurrit. aput
archa suo canonice ordinatus exercitat. s̄; solū q̄a eū uocant
ad synodū q̄ inimicē ēē. ipse q̄ iudicabat clamauit. ascā
calcedonensi ecclie ad eas illatas s̄ examinandas rescript.
& ñ denuo iuncē. recipe ecclam pp iudicat. Si anathas
suus apatriarcha suo deposit. quia de inimicitia ei q̄ qdē ē.
ad iudicū renouandū dirigit. & si manifesta s̄
officiant emina. suę tam ecclę reddi peperit. quantomagis
ignati q̄ ñ apatriarcha s̄; ipse poti existens patriarcha. minime
debuit ecclia piuri. & inimicis & suspectis iudicib⁹ decer
nentib⁹ expoliari. Ueniat & facundissim pp nr qdasius
hereticor expugnator fortissim. & q̄ de estantinopoli
tanis epis more solito tunc eg̃tantib⁹ dixē. & nē nob edisse-
-rat. Quero inq̄t iudicav q̄ prendunt. vna possit agitari. an
apud ipsos. ut idē inimici sint testes rei & iudices. S; tali
iudicio nec humana debent cōmitti negotia. Qd si in iudi
cio v idē sint inimici qui iudices. nec humana debent cō-
-mitti negotia. quantominus diuina. i. ecclastica. Qui
sapiens ē intelligat. Et retrogra hinc instituamus imperator pi
legib⁹ ss promulgasse dinoscit dicens. Liceat ei q̄ suspectū s̄
iudicē putat aut q̄. ius inchoē eū recusare. ut ad alium
recurrat. Nam q̄dam natale ē suspector iudicū insidias
declinare. & inimicor iudicū uelle refugē. Hinc ses nōs
of aureū iulii pt se ordinari renuit intrare collegium.
Patē q̄ & si manifesta s̄ emina alicui. ñ in accusa
tione inimici ordinand ñ ē. Extra pauperiā aut rei
nullatenus ē pducend. Unde fabianus pp scribit hilario epo.
Ubi semp cā agat. Ubi crim admittuntur. ibi cā uertitur.
ubi emen admittit. & q̄ ñ pbauerit q̄ obiecit. pęnā
quā uitauerit ipse patiat. Ide. Accusat ñ in foro suo audi
Siquis epor supercus accusat criminib⁹. ab omīb⁹ atq;
audiat q̄ s̄ impunita sua epis. quia ñ oportē accusa
tum alibi q̄. in foro suo audiri. Excepto fori di
latoria ē. atq; ido minuto litis debē obponi. & pbari.
Temporias aut exceptiones ut s̄ pscptiones longi tpis
sufficit minuto litis ordinari. Ide de code. Pulsatus
ante suū iudicē cam dicat. ñ an suū iudicē pulsatus. si
uoluit taceat. Pulsatus v questus appellauerit indu-
cię dent. Hoc aut q̄ de loco dicti ē tū intelligendū
ē. cū ueritas causę ñ in loco admissi eminis deprehendi
pot. aut in alta pars iudicii maioris psonę impellavit.

siue delinando. iudicium. siue
retractando t' revelando sententiam.
Unde stephanus sc̄ę & aplicę sedis
atq; universalis ecclę romanę epc
scribit omnib' epis.

Vtra puncarum intra puncta & acōpuncialibus
terminos accusandi tantum causa ē audienda.
licentia n̄ pgrediat. s; omnis accusatio intra puncta
audiat. & acōpuncialib' ūminet. n̄ tm ad aplicam
sedē fuit appellatum. Hē sixtus pp. A cōpuncialib' accusatus t' iudicatus
A causis. apostolicā sedē appellare.
acōpuncialib' in aliq̄ ea epc licent appellare & adeat
aplicę sedis pontificem. qui aut pse aut uicarios suos rec-
-tare negotium peuare. & diu tractato iudicio pontifex ca
sam suam agit. alium loco n̄ ponat aut ordinet epc. qm
quaqua cōpuncialib' epis accusari causa epi scrutari li-
cet. n̄ tm diffinire mē sulto romano pontifice pmissum ē
Hē eleutherius pp. Cōpunciales & metropolitani epos cam
Quam uis liceat ap cōpunciales audire s; diffinire n̄ possunt.
& metropolitanos atq; primates epos uentilare accusatio
nes & eminationes n̄ tm licet diffinire sine hui sc̄ę sedis
auctoritate. sicut abaptis eos q; successorib' multos essent
epos ita diffinitum ē nec inter epos alium aut ponant
aut ordinent. ante q̄ hic eos iuste ūminent negotia.
Reliquos u' clericos causas ap punciales & metropolita
nos & primates & uentilare & iuste fouere licet. Hē leo
epc urb' romę anastasio epo thessalonicensi. finda sententia.
Multum stupeo Ante aplicā censuram i causis epos n̄ ē diffinitiva
fr̄ēme s; plurimum doleo. q̄ in eum de q̄ nihil ampli iu-
-dicauerat quam q' euocat adeo differre. & excusationem
infirmitatis obtendere. tam arroget & tam uehement potuit
cōmouere. pserim eum & sicut aliq̄d meruerit expectandum
t' fuerat. q̄d ad tua esuitra recedem. s; & siq̄d graue in
tolerandum; cōmisisse. n̄ta erat expectanda censura.
ut nich ipse pri determeret. q̄ q̄d nob' placere agnoscere.
Ubi eum n̄ras ita tue edidim karitatem. ut in parte sis
uocat sollicitudinis. n̄ in plenitudine potestatis. Unde
sic multum nos ea quę ante pie s curata iudicant ita mu-
-mum ea quę ppera s gesta iudicant. Hē iulius pp. Preter
Duum asās ysacium romani pontificis nec alia celebrari nec
aplis successoribus eos in antiquis ē decretum epm danam
statutis. quę hactenus sēa & aplica & universalis tenere ecclesia
n̄ oportet pt̄ sententiam romani pontificis ē illa celebrari.
t' epm danari. quo scam romanam ecclam primatum omnium
ecclarum ē uoluerit & sic beatus petr apls pm fuit omnium
aplorum. ita & h̄ ecclia suo nōe ysacia dno instituente
prima sit & cap ecclarum. & ad eam q̄si ad matrem atq; aplicē
omnis maiores ecclę causę & iudicia eorum recurrant. &
iuxta ei sententiam unanimum sumant. nec ext romanum
q̄q̄ ex his decretum debet pontificem. S Aliquando in con
sulto romano pontifice plerique eorum danam inuenim.
& alii in eorum locum subrogatum. quos damnationem & sub
rogationem pbono pacis ex dispensatione tolerasse le-
-gitur ecclia. Unde nikolaus pp. salomoni regi britanorum.
Hęc Quos dā dispositione ex ysacium romani pontifices facta
quippe ordinatio ē dni patris tui. ppace tolerauit ecclia.
& hęc ē lex ecclę matris tuę. iudicium. ut omnis epos regni
tui ad turonensem archiepm mittere n̄ detrahere. ipsiq;
iudicium postulare n̄ dedignetur. Ipse enim ē metropolitan.
omnesq; epi regni tui ei suffraganei s. sic ēsepiscopos pdecessorum
meorum eminent ostendunt. qui pdecessores tuos q̄
illos abipsis cum subtraxerant foro iurisdictione corrupte stu-

C

duerunt. quam uis nec nta
sup hac re missa dere iudicant
tur. Cumq;
coram designato turonicę ecclę psule & integro
numero collegarum. idē xii. eporum celebrato concilio fuerunt
eiecti. epi regularit examinati. apparuerunt; q' canonice
fuerunt eiecti. ipsis in sua electione manentib' qui
in locis eorum esse cepti s. potest unq; epat honore potiri.
Qd si eiecti epi insontes fuerunt declarati. his amotis q̄ illis
subrogati s ecclas suas epi recepiunt. Nam cū antecessores
mei psules eiectionem eorum epoum q̄ ab ecclis suis expulsi s
nec admisere nec approbauere nec ipsos q̄ eis subrogati possunt
uiuentib' illis legitimos epos dixere. Sane si ad turonensem
forte archiepm mittere psatos epos dedignetur. studeo duos
epos de expulsis & duos de subrogatis una cum ecclę tuę
legato ad aplicam beati pet sedē transmittere. ubi digna exa
minatione pmissa q̄ legitimi epi s appareant. & suas ecclas
irregularit n̄ amittant. Nichil enim quod aliud in psenti
negotio diffinire. Quia u magna qui sit metropolitanus
ap britanos eternitas ē licet nulli memoria teneat uos
in una regione illa habuisse metropolim ecclam. tm silibet
postqua ds omps pace uit uos & dilectum filium nrm karolum
regem glosum constituere. facile h̄ potestis adiuere. Quod si adeo
negligenter agere credatis. ad nrm aplatum destinare contendite.
quatenus nro libramine quę fuit ap uos antiquitus archiepali
ecclia luce clarius innotescat. & deinceps omni ambiguitate
recisa. qua seq̄ epi uri debeant meuetant agnoscant. Hęc;
enim ecclas dni p discordias regum diuisionis aliq̄ pars dana
necesse ē cum quantum ex se ē pace quam pdicant seruare stu
deant minuere & in omnis. S Alias autem irrita erit epoum
sententia. & a synodo retractanda. Unde felix pp.
Irrita ē Iniusta danatio irrita ē & a synodo retractanda.
epoum danationem & iniustam censem. & id circo a synodo
retractanda. ita. ut obpsis ab omnib' in eumdem subueniat
causis. S. Quod autem metropolitanum tenere & alium iudi
cium alicui expete n̄ liceat. sixtus pp. testatur dicens.
Peregrina iudicia salua Peregrina iudicia submouenda s.
in omnib' aplica auctoritate generali sanctione phibem.
quia indignum ē ut ab extraneis iudicentur qui cōpuncia
les & a se electos debent hre iudices. Hē anacletus. De eode
Leges ecclę aplica firmam auctoritate. & peregrina iudicia
submouem. Unde & dns mitione faciens loth. p moysen
loquit dicens. Ingressus es ut aduena. nūq̄d ut iudices.
Hē innocentius. Nulli liceat aliarum puncarum iudicium
Non liceat cuiquam sine piudicio romanę ecclę expectare
eum in omnib' causis reuentia debet reuetis his sacdotus q̄
in eade puncta di ecclas nutu diuino gubernant. ad
alias conuolare puncias t' aliarum puncarum epoum iu
dicia expetere & pati. Qd siqs psumpserit. ab officio eleri
submotus. & in iuria reus ab omnib' iudicetur. S Reue-
-rentia autem quę aplicę debet ecclę & ei auctoritas
intelligenda ē. cum t' ad ipsam appellatum fuerit t' ab ea iudi
ces electi ceduntur. Unde sixtus pp. eum dicere cōpunciales
& a se electos debent hre iudices. statim subiungit. nisi
fuerit appellatum. Hē anacletus. Aplicę sedis decreto extraneos
Vnaquaq; puncta tam iudices adire n̄ possumus.
iuxta ecclasticis quam iuxta seli leges suos debere iustos
& n̄ iniquos hre iudices. & n̄ extraneos. n̄ aplicę hui sedis
decreuerit auctoritas. Hē. ex romana synodo. Nisi p appel
Neminem exhiberi d puncta lationem alii puncię iudice adire
ad puncia t' de comitatu ad comitatum oportere. n̄ oportet.
nisi ad relationem iudicis. ita actor rei forum sequatur. Et
infra. Illa quę s punaquaq; puncia ipsi puncię sinod'

dispen[illegible]sat. [illegible] & sic in niceno constat ee
decretu gelio. [illegible] ultra puniceę terminos ac-
-cusandi licentia ñ pgrediatur. Omnis accusatio intra
puniceą audiat. & a cōpuniceali terminet. Ite si qs
clericus sup quib libe omnib accusatus fuit. in puni-
-cea in qua consistit ille qui pulsat suas exerat actiones.
t rones. nec existime eū accusator suus alibi aut longi
ad iudicū pcurandū. Ite ex decreto adriani pp.

Qui enim obiect. scribat. Ubi cm admittit. ibi ea uentilet.
se pbaturū. Remota ibi causa agat. ubi enim admittit
Quod iudex ee ñ possit. que eū reo par aut maior macula
infiet. multis auctoritatib pbat. Dic enim sca romana synod.
Infamis Infames iudices ee non possunt.
psona. nec penitator pot ee nec cognitor. Ptia s quib aliq
impediunt. ne iudices sint. Natura surd & mut. & ppetuo
furios. & impubes. qua iudicio carent. Lege. q senatus mot
e. moribus femine & serui. ñ qua ñ hnt iudicū. s; qua recep-
-tū e ut eis ñ fungant officis. Ycrū si seruus dū putat.
-tur liber ex delegatione sententiā dixe. quāuis postea in
seruitute depulsus sit. sententia a eo dicta. rei iudicate
firmitate habe. §. In dig. tit. de postulando. Infames ñ
possunt ee penitatores t patrom cur. Sunt aut tres ordi
nes eor. qui postulare phibent. Est aut postulare desidiv
suū. t amici sui iniuriam ap eū q iuris dictioni pest. exponē.
t alterius desidio studie. Non postulantiū ut primum tres
ordines §. Quidā phibent omino postulare. t ppt etate.
ut minores. x. & vii. annis. t ppt casū. ut surdus. q pns ñ audit.
alius phibet. ne palius postulent. t ppt sexū. ut femine. t ppt
casū ut utroq; lumine orbati. t ppt notā turpitudinis.
ut hi q corpe suo & muliebria passi s. ñ forte ui pdonū
t hostiū stupratu pbent. Similit qui capitali emine t calum-
-nie publici iudicii s dānati. t qui opas suas locauerūt. ut
eū bestiis depugnarent. marcia. palius postulare phibet.
His psonis pse allegare pmittit. palio phibet. ñ forte
tutela impubū t cura adolescentiū ñ affectata s; necessa
ria administrent. Ehis enim quoq cura geritur. eis postulare
ceedit. alii omis qui ut infames notant. ñ pse & certis pso
nis postulare ñ possunt. ñ in integrū restitutione accepit.
Emittit aut eis postulare p parente patronū. patrona. libis
& parentib suis. patroni patronę plebis & suis. fre sorore
socero. socru. genero. nuru. uitrico. nouerca. priuigno.
priuigna. pupillo. pupilla. furioso. furiosa. fatuo. fatua.
surdo. pdigo. & adolescente. Ite. pmis quib ppt infirmita
tem curatores dari solent. ut q negotia suis aliq ppetuo
morbo supee ñ possunt. Omis aut qui ñ sponte s; necessario
fungunt officio. sine offensa postulare possunt. & si ibi s
qb non ñ pse postulare pmittit. affinitates v ñ eas acci
pere debemus quę quondā fuere s; psentes nurus & gen
appellatione & socer. & socrus. & ulteriores quib p offi
cio ppositio sole accede ctinent. Arcent & apfessione
aduocatoq. sic in. ii. t. eod. titulo de postulando inuenit.
q sub nomine honorariorq. ex ipsis negotiis quę tuenda
suscepint emolumētū s certę paratę cum grauī damno
litigatoris & depdatione poscentes inueniunt. Ite siqui
adeo pcax fuit. ut ñ rone s; pbris pitte & certandū. opi
monis suę imminutionē patiet. Preterea ñ lice aduocato
ullū gratiū inire. ulla pactione deferre eū eo litigatore
que in ppa recepit fide. nec ex industria iurgiū pcahere.
Apud urbe roma & honoratis q hoc putauerint eligendū.
eousq; licebit orare. quousq; maluerint. uidelice. Ñ ad turpe
cōpendiū & turpē deformē h arripiat occasio. nā si uero pcu
niaq; capiantur: uetum abiecti atq; degeneres int uilissimo

numerabunt. Sed ut [illegible] in uno auditorio
duo tm t plures p certis fuerint. quoq fama
sit hilarior: in iudicantis officio sit par causidicoq distribu
tio fiat. & exequat partib auxilii singuloq. Siquis v mo-
-nitus a iudice ea excusatione quę nequeat cōpbari. eunūq
patri patrimū denegauit. careat foro. sciat & nūq sibi agendi
copia posse restitui. Siqs aut ex litigatorib decretus fuit
separatim tractasse cū pluribus & adusario suo subtraxisse pa
ris defensionis copia. ostendę peni dubio inuiū ase lite fouere.
& auctoritate iudicaria clusa ase expiet. Ite Quātus illi q
causa fisci egissent. phibeant adus fiscū patrimū pstare. tū
hodie & aduersus fiscū patrimū possunt exhibe pcuratis. Dū
eam causa declinent suscipe. quā tractant. dū fisci aduocati
fuerint. Ite si pt patre pupilli causa egisti. tutor t curator
datus. eande cam defende ñ phiberis. Cognitores v ex officio
intelligunt. ñ ex arbitrio. Nichil enim refert eū q arbitrū suscip.
an sit integre famę an ignominiosus. Filius & inter patris
arbitr ee potest. Nam & iudice eū ee posse plerisq; placet. Siqs
v iudex sit arbitrū recipe eidē rei de qua iudex e & inter cōp
mitti iubere phibet. & si sententiā dixerit. ñ dānda penę
psecutio. Seruus arbitr ee ñ uale. liberum pot. Porro ifamia
multiplicet irrogat. Aliqndo enim grauiter genere delicti declā
rati psententiā. uelut cū iudex pnuniat. inuriā fecisti.
hereditate expilasti. calumniatus es. Aliqndo genere penę. sic illi
qui dānant mop publicū. q pstinū qdē statū obtinent. s;
dāpno infamię & post ipletū tep subiciunt. Aliqndo genere
penę & delicti declarati psententiā. uelut dū fustib eso
ppeone dr: sicophantis. i. calumniator. Aliqndo ipso genere
facti. ut exercentes impbū fen. & illicite exigentes
usuras usurariū. & quę int tep quo moris e luge maritū
matrimoniū. gratiā. & q sciens ea muxore dūcit.

I de testat felix pp. & eis de vb. I te inequalo. Ille q uabe
gestat in oculo. phit ñ posse educe festuca de oculo fris
sui. I ten dd inlib psalmoq. Peccori aut dixe ds. qre tu
enarras iustitias meas. & cetera. I te qg. cui urna despicit
restat: ut ei pdicatio ctenit. Ide in moralib. Qui aliq; uina
ui sine peccto e ufm. punitur sua pri corrige debent.
pm mittit lapide mittat. Ad aliena q ppe puniendā peccā
tum. & sua reliquerit. Reuocent itaq; int ad ipsam. vbi
pri ppa corrigant. & te aliena reprehendant. Hinc e q eū trib
beniamin mariis secte fuisse obruta. collect omis isrl
ulcisci iniqtate uoluit. s; tū sond. & iterū in bello examine
ipse pstratus e. Consulto enim dno si adulescendū ire deburs
sent. iussu e ut irent. q iuxta diuinę uoces impiū prexit.
& semel. & secdo pdidit. & te demū peccatice tribu ualde
feriens. pene fundit extinxit. Qd e q inultione sceleris in
flamat. & tū p ipse pternit. ñ q pri ipsi purgandi s pq
alioq culpę feriuntur: ut ipsi iā mundi pultione uenit.
q alioq uicia corrige festinit. Ite ambr. sup beati immaculati.
Iudice Ille de uita alti iudice. q ñ hit ipse ipso q punit.
Ille de alteri errore q ñ hit q in se ipso cōdonnę. Iudice
ille q ñ agat eade quę in alio putauerit punienda. ne ei
de alio iudicat. in se ferat sententiā. Iudice ille qui adp-
-nunciandū nullo odio nulla offensione nulla leuitate
ducat. Et post pauca. Bon iudex nich ex arbitrio suo facit.
& domestice ppetate uoluntatis. s; iuxta legis & iura
pnunciat. Seruis q a siqs iuri obtinat. ñ indulge ppę uo
luntati. nich paratū & meditatū de domo deferat. s; sicut
audit ita iudicat. & sic se hit natura determinat. obsequit
legib. ñ aduersat. examinat causę merita. ñ mutat.
Discite iudices seli. que iudicando tenere debeatis affectū.
quā sobrietate. quā sinceritate. Et paulo post. Qui iudicat.

ñ uoluntati suę obtēpare debe: s; tenere q̃ legū ē. Et post
pauca. In iudicando. cordi magis ē custodia ueritatis. quā
obedientia uoluntatis. Et ꝯq̃. Grauat ēmimb̄ aliena in
n̄ grauib̄ peccatis quis postuis. dū suis p̄mit. dicere ñ ualeę.
aliena ñ diluit. cuncta enī liquę. quia eū is displicę quī ad
intēdendū mittit. tam animī peculdubio ad deterior pro
cauit. Sēptū q̃ppe ē hominē impiorē abhominabiles d̄o. uo
ta iustorē placabilia. Hęc; enī in omib̄ d̄i iudicio quid s; aq̃
dat ꝓspiet. Hinc ē enī q̃ sēptū ē. Respet d̄s ad abel & ad mu
nera ē. ad cain v & ad munā ē ñ respexit. Dicit q̃ppe quia
d̄ns respexit ad munā. p̄misit sollicite. qa respet ad abel. Ex
quare patent ostendit. qa ñ offerens a munib̄. s; muna ab offe
rente placuę. Bona q̃ppe miquorē ñ p̄bat altissim̄. nec respiet
in oblationib̄ eorē. nec in multitudine sacrificiorē eorē ꝓpiabit
peccata. Et. Longe ē d̄ns ab impiis. & orōnes iustorē exaudię.
Ide. Non ante iudicem̄ quā ppā ꝓsēiam diligenter discutiam̄.
Postulatis d̄ns iudicare de peccatrice. ñ stati dat iudicēv.
s; prius se inclinans deorsū. digito scribebat intra. ac sic demū
q̃ obnixe rogat̄ iudicat. uidelicę nos tapice instruens. v eū
quelibę paxmorē errata ꝓspicim̄. ñ hęc antea reprehendendo
iudicem̄. q̃ ad ꝓscentia ñ am humilit̄ reuisi. digito eā discu
ciens sollerter exculpam̄. & q̃d mea ꝓditori placeat q̃d ue
displicat examinatione subtili dirimam̄. iuxta illud apli.
hēr. & si p̄occupatus fuerit homo in aliquo delicto. & cetera.
Qui sine peccato ē iūm. i. p̄mo uos ipsi iusticia legis implete. &
sic innocentes manib̄ ad lapidandā rea ꝓcurrite. Et. aug.
ad quendā comitē. Sua sere debę peccata diluere. q̃ aliena
Sacerdos ut sapiens medicus & p̄fectus p̄mū unit̄ sanare.
scilicet sua peccata diluere. & postea aliena detēgere. & sanare. ñ
publicare. ℣. Item in eūgelio. Sal infatuatū ad nichilū ē
utile d̄r: nisi ut proiciatur foras. & abhoib̄ conculcet̄. ex quib̄
dat̄ intelligi. qd̄ ēmimos alterius ēmimis iudex ē ñ potest.
& se ipsū ēdemnat. dū in alter enim sententia p̄ferit. S;
obiect̄. Saul eū adno ē̄t regnat̄ ppūm d̄i iudicabat. & ei
iudicū unūs ppls expectabat. Et. David eū ē̄t adul
ter. & homicida. interrogat̄ a ppha sententia indiuitē de
dit. qui ouē pauperis rapuit dicens. Iudicū morsus viro huic
ē. Et salomon eū amore mulierum alienarū deos gentiū colę.
tūn universa plebs israelitica ad ei iudicū cōfluebat. Sic &
achab quāuis colę baal. tūn. x. trib̄ iudicabat. Multi &
alii tam in uetī testamento q̃ in nouo test̄ inuenium̄. quorē
uita eū ē̄t blasphemabilis. tūn eorē sententia qa ex officio
suo seruato iudiciarii ordinis integritate. pecsit inuenit̄
seruata. Unde & d̄ns in eūgelio ait. Sup cathedrā moysi sedē
scribę & pharisei. & c. Hinc liquido ē̄stat. q̃ mali pastores d̄ v
sententia iustę examinationis aliorē ēmina ferunt. s ip
sis nocent. dū sine exēplo suę emēdationis aliorē uitia cor
rigere curant. subditis v p̄sunt. si eorē interpatione correcti
t sententia coherent uitā suā mmedi cōmutare didicēnt.
ac p̄hoc dū ab ecclia tolerati fuerint. eorē iudicū subtifugere ñ
ualeę. Qd̄ ait eps abuno tūn audiri t iudicari ñ debeat. Zephe
rinus p̄p testat̄ dicens. Epe ñ ñ a pluribus audiat̄ & iudicet̄.
Accusatores eporē omni carent suspitione. quia columnas
suas d̄ns firmit̄ stare uolunt. ñ aliquib̄ agitari. Nullum
nāq; eorē sententia a iudice suo ñ dicta ēstringat. quia &
leges sēi idipsū p̄cipiunt fieri. Duodecī iudices q̃libę epe
accusatus si necesse fuerit eligat. a q̃b̄ ei causa iuste iudicet̄.
nec pri audiat̄. aut excōmunicet̄ t iudicet̄. qui ipsi pse di
gant̄. & regularit̄ uocato ad suorē p̄mo ꝓcentū eporē. pos
ei causa iuste audiat̄. & rationabilit̄ discēnat̄. finis v ei causę
ad sedē aplicā deferat̄. ut ibidē tūnnet̄. absens v nemo
iudicet̄. quia & diuinę & humanę leges ei phibent̄. Et. felix

C. epe dixē in cēilio cartaginensi. nū. Aqt epis audiat̄ eps.
Suggero sedm statuta uetrū patrū. q̃ in rerum mendit.
ut siqs epe q̃ ñ obtam̄ in rerum aliquē mendit. si fuit ei
nimia necessitas ñ posse plurimos ꝓcurare. ne in ēmine rema
neat. a. xii. audiat̄ epis. S. De accusationib̄ v t testib̄. q̃ in
absentē uocē accusationis t testificationis exhibe ñ ualeant.
multorē auctoritatib̄ liquet. dat enī theodosius ꝓp. Nisi reo
Accusatori omino ñ credi. p̄sente accusator ñ audiat̄.
decernim̄. q̃ absente adūsario causā suggerit. ante utriq;
partis iustā discussionē. Et eleutherius ꝓp. Absente adūsario
Cauent iudices ecclę. ne absente sententia fieri ñ ualeę.
eo cui ea uentilat̄ sententia p̄ferant. qa iniqua erit. immo
& eam insinodo p̄fecto dabunt. t dicitur v nec calumnia
nec uox audiat̄. Et calixtus ꝓp. Reo absente accusator
Absente eo quē accusare uoluit. quicquā ñ audiatur.
accusatori ñ credat̄. Quisque sēpto difficile. p̄cepti mīq;
recipiat̄. quia p̄cepta nullū accusari pot̄. s; p̄ua uocē. &
p̄sente eo quē accusare uoluit sua q̃q; agit accusationē.
Et. cornelī ꝓp. Quę in absente gerunt̄ omino euacuent̄.
Omia quę adūs absentes in omi negocio aut loco agunt̄.
aut iudicant̄. omino uacuent̄. quo absente nullū addicit.
nec ulla lex d̄apnit. Et marcellus ꝓp. Non iudicet̄ q̃ p̄sentialit
Non oportę quēq; iudicari t d̄anari. non accusat̄ t punit̄.
priquā legitimo ñat p̄sentes accusatores. locūq; defendendi
accipiat. ad abluenda ēmina. Et. damasus ꝓp. De eodem.
Habet̄ q̃q; in decretis scorē patrū sanctorū. ñ fore canonicū q̃q̃ sacerdotū
iudicare t d̄anare. an quā accusatores canonice exami
natos p̄sentes ñat. locūq; defendendi accipiat. i. indueias
ecclasticas. ad abluenda ēmina. & c. Ide. Qui accusare
aliū elegerit. p̄sens pse & ñ p aliū accusę. in sēptione
uidelicę p̄missa. neq; ullū umq̃ iudicet̄. an q̃ legitimos
accusatores p̄sentes ñat. locūq; defendendi accipi
at ad abluenda crimina. Et ex ecl̄ toletano. iiii.
Digū ē ut uita innocentis & eodem.
nulla maculet̄ p̄uicie accu- t accusationis.
Ide quisq̃ a quolibę ēmnat̄. ñ an accusatus sup-
plicio det̄. quā accusator p̄sentet̄. atq; legū & canonū
sententia exq̃rat̄. Qd̄ si indigna ad accusandū
p̄sona inuenit̄. ad ei accusationē ñ iudicet̄. Et bonifacius ꝓp
ad gallos. Qui causę negligit adē sententia debe-
Decernim̄ uīam debe intra pūnea ē iudicū. ferri.
& ꝓcurare sinodū an diem kl̄darū nouēbrū. ut si uoluit
adē presens si ēdit. ad obiecta respondeat. si v adē ne-
glexerit. dilationē sententię de absentia ñ lucret̄. Iam
manifestū ē ꝓsuri de ēmine eū q̃ indulto & tociens
delegato iudicio purgandi se occasione ñ uult̄. Nichil
enī inuenit̄. utrū in p̄sentia examine omia quę dicta s eo-
-pbent̄. cū ipsa q̃q; p̄fessio expeuata totiens consistet
absentia. Et. felix ꝓp. In lege theodosii.
Probat illa uera ē̄ quę adūs se dicta s. q̃ ad ea ēfutan
da minime uult adē. Unde in selarib̄ legib̄ inuenit̄
sēptū. Iniuste uetus quę aduers eū collata fuit senten
tia p̄seuere. si infra tres ñses cām repare neglexerit. Et. felix ꝓp.
Absente adūsario Absens nec accusari nec iudicari potest.
ñ audiat̄ accusator. nec sententia absente parte alia
a iudice dicta ullā obtinebit firmitatē. Et nikolaus ꝓp.
guanilonī archiepo senonensi. Alta parte absente diffi
Reuera iustus mediator nuua differatur sententia.
ñ ē. q̃ uno laborante & alto absente ambor emergentes
lites decide ñ formidat. Alis ita p̄missis. uolum̄. & auctō
ritate aplica monem̄. ut si p̄b̄r de quo agit̄ post excō
municationē suā aplicā sedē adire uoluit. nullū ter ei

impedire p̃sumat. Ext̃ Zepheryn. In absentē ñ ē ferenda sen
Absens nemo iudicet. quia & diuinę & humanę sentia.
hoc phibent leges. § Nisi fuit absens ex ēiumacia.
p̃sentia nāq; ēiumacia eū habi faet. Ext̃ nicolaus pp. val
umoni senonensi archiēpo. δ eodem. Indicas herman
num ęm supp quib dā frequenter fuisse accusatū. p quib
quia ex parte ipsi p̃sona deē nos uni parti ad discrimen
alti erede pculdubio ñ possumus. quāuis nec usq; adhuc
qui fuerint illi excessus dixis. nec utrū sanę ñtus erat
idē antistes nec ne eū ipsos excessus ppetrabat euidenter
ostendis. satisq; arbitram quālibet interi infirmitate ad
pēnā peccti quā ad ipsū ptinet peccatū. cui magis ꝓfuleriov
& cōpatiendov sit quā puniendov. t & aliq̃ m̃ferendū. Item.
caluxtus pp. Testes ñ dicas testimoniū ñ de his q̃ p̃sentialiter ue
Testes pquāeūq; sēpturā testimoniū ñ pferas. nec nouerit
s; p̃sentes de his quę uidē & nouē veraeē testimonium
dicant. ñ de his quę sub eox p̃sentia acta ē nos cuntur.
De his & quę audiē si ad hoc ēuocati s̃ inuiuli ēa testimoniū
dicē possunt. Vñ i coll. vii. tit. de testib legit. si debitū sēpti
sit. & plurio solutionis pferat alterantib pteste sine sēp
tura. tē suscepubile eā ap̃ iudices ē uolum. dū ad hoc ipsi
testes assumant. ut phibeant testimoniū pfaienda soluti
one. aut p memoria facta alieni iam factę solutionis. & p
fessione ei q̃ accep pecunias. Hęc autē testimonia manu
& extēnsiū phibita. aut ab eo q̃ ipt̃ aliud op̃ aduenens
audiunt aliquo dicentē. se accepisse ab aliquo aurū. aut
debē alieni nulla fone ualent censeri. § Simul. aut
necesse ē. ut uideant. q̃ si ali uno tpre & ali alio uidēt.
diuisitas tpox. eox testimoniū ñ admittit. Vnde leo pp.
Nihilomin Non admittant ad testimoniū q̃s ñ ede negotio
puniendi s̃ testes q̃ ad calumnia aliq̃d affuisse ꝓtestent.
testificant. nec eox uoces tāq; plurū admittunt.
quos tēpox quidē diuisitas simul mittē phibuit.
Ambr: in libro de paradyso. Ad seriem gestox ex suo mēbil adiecit.
testis testimonii seriē intimanda ē.
Pura & simplex
Plerūq; testis diu ad seriem gestox aliq̃d ex suo adiecit.
tota testimonii fidē partis ñdicio decolorat. Michil
igit q̃ bonū uidē addendū ē Ext̃ felix pp. Absens nec accu
Absens paliū accusare aut accusari ñ sare nec accusari pot.
pot. nec affinis testis admittat. ñ in ēmine iniuriarū. inqvo
illustris p̃sona & p peiuratorē intende & excipe pot. seruatis
ecēis solēnib. ut codice. t. de iuriis. legē ultima. Ext̃ pela
gius pp. sindue magistro militū. Reo absente libellus ac
Cartas quas nob dedit lucidi. si illo cusationis fruī offert.
tēpe adūsari ipsi illic p̃sens fuisse ualudę etam. s; quia
adūsario absente gesta quę nob recensuit facta legunt.
talia leges ñ recipiunt. Ide decorato parieio. Testis corpulē
Hortam. ut subtamore p̃stito sacēmento testimoniū dicat.
dm̃ ꝓfuetā ꝓfacmę ufę sincerītē mihi q̃q; negotio ēse
uantes omnē p̃sonis quę ueritatē causę ipsi scire possunt
facatis amputari formidinē. & ufis p̃sentari ēspectib. tac
tis sacēsēis euglius. p̃bito & legaliter sacēnito. quę in terū ue
ritate norunt. p̃fessione suę testimonis aperant. ut pate
faciat omib quę sedm leges & iustiea censenda s̃ cognosci
tis. & ēuenient legib & ueritati terminū dent. Ext̃ nico
lauf hincmaro remox archiepo. Accusat & accusator
Necesse ē sedm sacarū sēpturarū doctrina simul adē.
ac sedm iustieę trutina & accusatorē & accusatū simul
adē. & una partē quanta eūq; & qualeūq; p̃dita sit auctō
ritate sic prius audiri. ut alteri parti nullū p̃iudicū ꝓto
get. § Quod dehcientes in pmo cap ñ sint admittendi
ad sequēta. ex concilio cartaginensi. vii. ꝓfirmat. inq̃ sic statui
legit. Qui in pmo capto deficit. ad cetā non admittatur.
Placuit. ut quotiens cūq; electi ab accusatorib multa ēmina
obiecerint. & unū ex his de q̃ pmo egerint. probare ñ ualuerint.
ad cetā iā ñ admittant. § Probat illud idē auctoritat
arelatensis cōcilii. iii. inq̃ sic diffinitū ē. Qui falsa frib obiecē.
Eos q̃ falsa frib capta obiecisse usq; ad extrū non cōmunicent.
ēuenerit fuerint. placuit usq; ad extrū ñ cōmunicare sicut
magna synod antiqa ꝓstituit. ñ digna satisfactione peniteāt.
Ext̃ felix. iii. ñ. decretali. epis gallię. Qui q̃ obiecerit probare ñ uale.
Si accusatox. δ cetō ad arguendū ñ admittat. ñ ꝓbā cum euisē de ipse
psonę in iudicio eox. culpabiles apparuerint. ad arguendū ꝓbat
de cetō ñ admittant. ñ pp̃as causas asserere. ñ tam uoluerit
ēminales t ecclasticas uoluerint. § Cum q̃ q̃ falsa frib obiecē
usq; ad extrū uitę a cōmunione phibeant. cū illi q̃ inox
iudicio culpabiles inuenium. ad arguendū de cetō admitti
phibeant. apparet. q̃ in pmo capto deficientes. tāq; falsox
obiectores ad subsequentia pcēdē ñ ualent. Ab accusato
accusationē in accusatorē uera multox auctoritate phi
bet. Ait enī stephan pp. Accusati ñ prius se purgauerint alios
Negandā ē accusatis licentia ēminandi. accusare ñ possint.
priquā se ēmine quo pmunit exuerint. quia ñ ē credendov
ꝓta alios eox ꝓfessioni qui ēminib implicant. ñ se prius phave
rint innocentes. quo pieulosa ē. nec debē admitti rei adūs
quēūq; pfessio. Lib. viii. eod. t. i. Impator ualentinus.
ualens. & gratian. Negandā ē accusatis ñ suas suox q; in
iurias ꝓsequant licentia ēminandi. impari t minori ēmine
priq̃ se ēmine q̃ pmunit exuint. ita tñ. ut ꝓ ipsi ꝓfessione
ꝓt eos & pendente accusationē depone possint. Ext̃ ex decreto
adriani pp. δ eodē. Non ē credendū ꝓt alios eox ꝓfessi
oni q̃ ēminib implicant. ñ prius se phauerint innocentes. quia
pieulosa ē & admitti ñ debē rei adūs quēūq; pfessio.
hoc autē intelligendū ē. impari t minori ēmine. Ceterū
si de maiori ēmine eū accusare uoluit. uelut si accusatis
de formicatione. de piurio t homicidio. t simonia t alio
q̃libet hm̃i ēmine accusatorē suū impēte uoluit. his auctō
tatib ñ phibet. Aliq̃ndo eū ēminalis questio p̃iudicat
ciuili. aliq̃n ēminali. Vnde in tēio lib codicis. t. de ordine
iudiciox legit. Ciuili questione intimissa. sepe fit. ut prius
de ēmine iudicet. q̃ utpote maī merito minori p̃ferē. Ext̃
lib. viii. legē pma. Prius ē. ut tu respondeas ēminib ecēis. atq;
uiuinerū. quę t ut q̃uiora. a badūsario tuo obiciunt. & tē
ex euentu causę iudex existimabit. an t pmittendū sit
eundē accusare. tam & si p̃ or insēptionē deposuisti. Aliq̃ndo
ciuilis p̃iudicat ciuili. aliq̃ndo ēminali. Sic enī in. vii. t. eod. t.
de ordine cognitionū legit. § Si de hereditate & libertate
ꝓtūsia ē pri debē agi ea libertas. Ext̃. § Si erū aliq̃ inferat
ei qui ingenuus ē dr. libalis causa suo ordine ā debē agi
cognitionē suā p̃side p̃bente. q̃m si deliciū phanū fuit. antea
seiri necesse ē. utrū ut liberū & ingenuū. an ut inseruū
ꝓstitui oportē. Ext̃ Qui ꝓfitet se patri ꝓtūsia status frustra
postulat dari s̃ potestatē accusandi eū. q̃ se suū dm̃ ē fi
teri. causa v libali tēmata si seruus pmuneratus fuit dm̃
suū accusare ñ potest. Siquis enī ex familiaribus t seruis cū
libē dom̃ cuiēūq; ēminis delator atq; accusator existere
ei estimationē capitis atq; fortunas petitur cui familiari
tate inhesent t dmio. ā exhibitionē testū. ā recognitio
tionē iudicii. in ipsa expositione ēminū atq; accusationis
exordio ultore gladio feriat. Hoc enī funesta interdi oportē
pot q̃q audiri. Maiestatis aut ēm excepim. Similē si libēti accu
satores manumissox hēdituē ē p̃supserint. eod q̃q. sunt angu
eio tenebunt. Iurium penis ā phibitę dilationis exordio.

VIDAM NOBILIS laic⁹ pivtus & faenorosus symoniq; qq; tabe polluitur. quendā religiosū sacdotē de symonia accusare nititur. Sc accusatorē & quosdā suę mātatis cōplices testes adv⁹ eū pducit. Sacdos d̄ simoniaca hērit accusationis. & testū inēuentiūtur. Hic pmo q̄rit. an laici sint in accusationē sacdotū admittendi. Secdo. utrū pivti & faenorosi. uel symoniaci adv⁹ aliquē sint audiendi. Tercio. an familiares accusationis testificari possint. & de eadē domo intestimoniū pducī. Quarto. qd q̄sq; testari debeat. Sacdos pse responsurus. in generali synodo talia pscht. Iudicū ymisericā a iudice serenissimo supplicet iploro. qa isurgentes inme testes inīq. & ñinta ē inīqtas s. Intelligat & videat ois ñ ecclā ymiserī. ñe adusariū meū alterū ēt doech idomeū. q̄ q̄rit sanguinē innoxiū. q̄ ingerunt insacdotes dn̄. eū ñ ē pars i dno. s; hēditas eius opprobriū & maledictio. Qd av laici ñ soliū ēt sacdotē s; & in nulla ecclastica psonę minimā sint audiendi. uetis & nouī testamti auctoritatib⁹ asserīt possum⁹. Ait enim dd ppha. Nolite tangere xpos meos. & in ppbis meis nolite malignari. Quia v xpos noīe reges & sacdotes. i. unctī & sēfificati dni sunt intelligendi. passim inuenit i sēptis. Porro si tota uetis testamti serie euoluam⁹. nusquā sacdotes accusandi alieni legum⁹ adtributā libtatē s; sēfificatos dno honorificatos in pto ētissime cōpim⁹. Prim⁹ sacdos melchisedech decimas accepit ab abraham. ñ ētumeliā & minimā. Aaron fr̄ moysi. sum⁹ sacdos a vulgo legit accusat⁹. quāuis uitulū fecerīt. filios ei⁹ eleazar nec non & finees nusquā accusati nusquā fovmelis & minimis laicis repīnt. Si dicīt de dathan & chore q̄ insurgerē adv⁹ aaron. noūnt eos ter̄ mater ēsūptos. si apponunt pastorē mutasse saul occidisse sacdotes dn̄. audiant in oī mucetione psalmistę in psalmo q̄nq̄gmo pmo. Qd glans minaliera q̄ potens es inīqtate. Hec unum q̄ potīt pducē in medio. ñ dico solū laicū s; nec quīcūs aliū q̄ man⁹ miserīt in sacdotes dn̄ & ministros seūari di q̄ ñ pnā debitę ultionis exceptīt. Transim⁹ adnouū testamentū. de umbra aduentatē. de lege ad gratiam. de littera ad spm̄ ostendentes ex decretis sēor⁹ pontificū nullū laicū adversus sacdotē audiendū. Ipn̄ silicēt pp. Laico ñ licēat quēlibē accusare clicū. Hē. marcell⁹ pp. Nullū laic⁹ clico audeat ēm̄ infēre. Hē. in nicena synodo. Laicos ñ accusare debē epos & clicos hactenus observatū & institutū ē. q̄a ñ s ēdē iusticiis. & oppido eis q̄dā infesti s. Hē. fabianus epc urb⁹ romę. Sic sacdotes & reliqui clici a laicos excludunt accusatione. ita & laici ab eos s excludendi & alienandi ēmmatione. Hē. cleūs. Sacdotes & reliq̄ ecclę ministri dīsq; pleb⁹ epos suos diligere debent. si ipsi alīt quā debent q̄ absit agunt. Idē. Si cum q̄a ñ oprīt pudenda patr̄ maledicī ē. multo ātiori dēpnatione digni s. q̄ sacdotib⁹ legationē di fungentib⁹ ētumeliā ifēt. His q̄ patrē auctoritatib⁹ q̄ laic⁹ adūs sacdotē ñ ē audiend⁹. Porro si aliq̄ praeto laico fideli daret licēntia sacdotē accusandi. q̄ tam ñ dari. qua ratione priuo & faenorosi. uel symoniaci adv⁹ aliquē sint audiendi. Tercio. an familiares accusationis testificari possint. & de eadē domo intestimoniū pducī. Quarto. qd q̄sq; testari debeat. Sacdos pse responsurus. in generali synodo talia pscht. Iudicū ymisericā a iudice serenissimo supplicet iploro. q̄a isurgerē inme testes inīq. & ñinta ē inīqtas s. Intelligat & videat ois ñ ecclā ymiserī. ñe adusariū meū alterū ēt doech idomeū. q̄ q̄rit sanguinē innoxiū. q̄ ingerunt insacdotes dn̄. eū ñ ē pars i dno. s; hēditas eius opprobriū & maledictio. Qd av laici ñ soliū ēt sacdotē s; & in nulla ecclastica psonę minimā sint audiendi. uetis & nouī testamti auctoritatib⁹ asserīt possum⁹. Ait enim dd ppha. Nolite tangere xpos meos. & in ppbis meis nolite malignari. Quia v xpos noīe reges & sacdotes. i. unctī & sēfificati dni sunt intelligendi. passim inuenit i sēptis. Porro si tota uetis testamti serie euoluam⁹. nusquā sacdotes accusandi alieni legum⁹ adtributā libtatē s; sēfificatos dno honorificatos in pto ētissime cōpim⁹. Prim⁹ sacdos melchisedech decimas accepit ab abraham. ñ ētumeliā & minimā. Aaron fr̄ moysi. sum⁹ sacdos a vulgo legit accusat⁹. quāuis uitulū fecerīt. filios ei⁹ eleazar nec non & finees nusquā accusati nusquā fovmelis & minimis laicis repīnt. Si dicīt de dathan & chore q̄a insurgerē adv⁹ aaron. noūnt eos ter̄ mater ēsūptos. si apponunt pastorē mutasse saul occidisse sacdotes dn̄. audiant in oī mucetione psalmistę in psalmo q̄nq̄gmo pmo. Qd glans minaliera q̄ potens es inīqtate. Hec unum q̄ potīt pducē in medio. ñ dico solū laicū s; nec quīcūs aliū q̄ man⁹ miserīt in sacdotes dn̄ & ministros seūari di q̄ ñ pnā debitę ultionis exceptīt. Transim⁹ adnouū testamentū. de umbra aduentatē. de lege ad gratiam. de littera ad spm̄ ostendentes ex decretis sēor⁹ pontificū nullū laicū adversus sacdotē audiendū. Ipn̄ silicēt pp. Laico ñ licēat quēlibē accusare clicū. Hē. marcell⁹ pp. Nullū laic⁹ clico audeat ēm̄ infēre. Hē. in nicena synodo. Laicos ñ accusare debē epos & clicos hactenus observatū & institutū ē. q̄a ñ s ēdē iusticiis. & oppido eis q̄dā infesti s. Hē. fabianus epc urb⁹ romę. Sic sacdotes & reliqui clici a laicos excludunt accusatione. ita & laici ab eos s excludendi & alienandi ēmmatione. Hē. cleūs. Sacdotes & reliq̄ ecclę ministri dīsq; pleb⁹ epos suos diligere debent. si ipsi alīt quā debent q̄ absit agunt. Idē. Si cum q̄a ñ oprīt pudenda patr̄ maledicī ē. multo ātiori dēpnatione digni s. q̄ sacdotib⁹ legationē di fungentib⁹ ētumeliā ifēt. His q̄ patrē auctoritatib⁹ q̄ laic⁹ adūs sacdotē ñ ē audiend⁹. Porro si aliq̄ praeto laico fideli daret licēntia sacdotē accusandi. q̄ tam ñ dari. qua ratione priuo & faenorosi minime debeāt impetrare sacdotē. multis auctoritatib⁹ edocē possum⁹. Unde

——— anacletus pp. Sacdos nullatenus a ēmmosis accusari

——— a laicis pmittit. Hē. adrianus pp. Indignū ē v illi accusent sacdotes. q̄ ēē ñ possunt q̄ ipsi s. Hē. ex epla quā scribit clemens pp iacobo hierosolimorū epo. mīt alia & hoc inuenit laicos a sacdotū accusatione & uexatione & ōs infames ēē repellendos. Hē. adrianus pp. Qui ermos intendit sacdotū agnoscendi ē. si ipse antea ēmmos ñ fuerit. Et infra. Testes aut sunt absq; omni infamia. Hē. thelesphor⁹ pp. Sacdotes qui pro ore eorp⁹ dni sicīt. ab omib⁹ s obaudiendi & mandi. ñ laedendi. & detrahendi. Ii v s q̄ infames dicīt. q̄ & ab accusatione sacdotū repellīt. de q̄b⁹ stephanus pp scribit hilario epo dicēs. Infames eos personas ēē dicim⁹. quę p aliqua culpa notantē infamia. fures. sacrilegos. & omib⁹ capitalib⁹ ēmmib⁹ interitos. incestuosos. homicidas. piuros. raptores. adulteros. q̄s ōs lex ecclastica repellit ab accusatione sacdotū. Hē. die dns p ysaiā. Faenoros qui scīficat m̄ uitulū. q̄si q̄ canē occidit. ei q̄ oblatio eor respuit a dno. parte q̄ nec mecēla adv⁹ quēquā eor recipienda ē accusatio. Nec q̄ duo inuenienta. scil. q̄ laic ē & quia pivt & faenorosus ē. adusariū meū ab accusatione repellunt. & q̄a symonię munuscula semp secūt ē. & quesivit retribution̄e. Accedit & terū inēuenient. qd p deneg̃atus ame s symonię munib⁹ odio me pseqt̄. & eū accusator ñ sit idoneus. de domo sua q̄q; & canonū senta testes pduēt. ñ idoneos. s; suos cōplices. suę malicię & sentaneos. Qd ne fieri debeat. testat̄ euarist⁹ pp. dicēs. Siq̄ s uitupatores v accusatores epor & alior sacdotū. ñ oportē eos audiēb⁹ ecclę audiri. ante quā eor discutīt estimationis suspicio. qua intentione. q̄ fide. q̄ temitate. si p do. v p vana gla. v p inimicicia. & odio ista psumpserīt. Hē. calixt pp. Querendū ē in iudicio. eui sit iusticia & fidi. if q̄ accusat. & if q̄ accusat. Hē. sixt pp. Accusatio adv⁹ sacdotes ñ ē facile recipienda. dicente dno. ñ accipias uocē m̄dacii. & apls inqt adūs pbrm iscptionē ñ ēē recipienda. absq; duob⁹ & tb⁹ idoneis testib⁹. Hē. anacletus pp. Accusatores & testes ēē ñ possunt. q̄ ante hesternū diem aut nudi⁹ terē inimici fuerī. ne iratā noēē cupiant. ne lesi se ulcisci uelint. Hē. simmach⁹ pp. Accusatorib⁹ inimicis & d̄ inimici domo pdeuntib⁹ & q̄ eū inimicis moriant. aut suspectis ñ credat̄. ei q̄ iste adusariū meū iam inme multoiciens v̄bor iecisse & tumeliā. pfecto nec audiend⁹ ē. nec testes a eo pducī recipiendi s. Legib⁹ enī & seor decretis pontificū cauīt ē nullū accusatorē & testē ēē posse q̄ iste & pse & p alios nitit̄. Hē. Qd de eadē domo testes pducendi ñ sint. nec ea ab ipso iudice ēa suspicionis cauīnde luce clari constat. Hē. fabianus pp. distinguit in omī iudicio quatuor psonas ēē necessarias. iudices electos. accusatores idoneos. defensores & agruos. atq; testes legitimos. Quib⁹ eū accusatorem ēē & istę. scil. q̄ nec idoneus ē. nec testes s legitimi. terū istud inēuenient adusario merito debē refragari. Emisit quidē se adusari⁹ pbaturū me simoniā admisisse. Qd eū pbare ñ potuit. audiam d̄ēta. q̄d suphoc decernīt. Ait eū adrianus pp. Omis q̄ alis falsa imputent punit̄. & p falsitate fert infamiā. Hē. gg. Qui calumniā illatā ñ pbat. pnā debē incurrere. quā si pbasse. reus unq; sustinere. Hē. ex decreto adriani pp. Delator v lingua capitē aut gutto caput amputet̄. Hē. ex dē agith. Siq̄s pcalumniā de meū fatigauīt. & psonā innocentis falso ēmine macūlauīt. excōmunicet̄. Nec q̄ oīa redundabunt in caput mentientis.

hoc dabit ei & apponet ad lingua dolosam. Maior autem quarto loco testium impudentia. quia testimonium hoc fecit quod non noverunt. Nam si canones & decreta pontificum & leges principum considerent inter testes considendum est quia simpliciter dicant. unum unum eumdemque sermonem afferant. an ad ea quae interrogantur. exempe uerisimilia respondeant. Servi enim neque pro domino. neque adversus dominum. si pro facto suo interrogari possunt. Item quod nullus testari potest in ea quae uident & audiunt. & quibus presens interfuerint. calixtus papa testatur dicens. Testes per quamcumque septem testimonium non prestant. si; de his quae uident & noverint uerant testimonium prestant nec dicant de aliis causis et negotiis testimonium. in de his quae subeorum presentia acta esse noscuntur. Cum quibus falsi testes minime probare possint se audisse uidisse uel interfuisse his quae imponunt iuxta ueritatis tenorem abiciendi sunt. Convincuntur quibus falsis testibus porrigant angli dum gladium iudici sententiam ubi di qui sceleri eos pro medium. & expiat sanguinem innocentium.

Transire paleum agrum fas est nisi nonest.

Greg. Res dubia non est diffinienda sententia certa.

Aug. Non credant quae certis indiciis non demonstrant.

Damasus pp. ante quam examinent aliquid non iudicent.

Non crudelitate sed dilectione moyses populum flagellavit. Non impunitate fidelibus quam ex offo aut torrinta exercent. aut capitale ferunt sententiam. Scoherce.

Innocentis est dictator a culpa. cum legum auctoritas imperos in correctione malorum dei omnipotens placatur.

Ecclesiastice religionis minime bellis sunt coherendi.

Contra fidei bellorum prestat victoria.

In parrochia gelasii quendam rufinum monachum iubet sacerdotem fieri. & in quia basilica ordinari.

Semel quisquam. Semel in clero taxatum et in monasterio deputatum ad militiam non redeant. S. Gwilisert.

Siquis pro eos anathematizat quia meum mare interfecerunt.

Pde. Quies ecclesie principum seuentate iuuat.

Sicut. Respectum meum effectum. quem cum iuris et legum ratione recordat.

Quamuis. Sufficit professio illa quam primum do demum sacerdotium offert.

Siquis semel. Primam uiam causam non penitet extinguit quemadmodum postea recidit.

Siquis cum d. Matrimonia legitima non prohibeant propter quos ignorantia excusat. Nemo propter ignorantiam.

Morum non obuoluant uestimenta altaris. Decretum

Ineuntes epla formata a. ccc. xviii. episcopis habitis constantinopolitane urbis epo

Sacrissimo maxime fili summa dilectione caritatis amplectendo. A. illi caritatis epo. y. ut ecclesie pluribus prosperis beatitudinis optat salutem. De certo noverit y. y. ore. d. pl v.

sed fraternitas ita quia iste clic. B. noster noster in parrochia instructus ac deconsus paruitatem nostram rogauit. quatenus illi commendatas litteras episcopi. quibus uicecelsitudini commendat sub tuitione uestri regiminis degere possit. Cui uoluntatem esse mentes secundum canonum auctoritatem litteras a dimissorias dedimus. pro quas ipsi secedimus.

Vestrum magnitudo diuinae seruitutis instituens. suae desiderat utilitatem. Et uobis licentiam tribuimus. Vt si dignum eum iudicaueritis ad sacros ordines promouetis. commendatum quem eum uestre suscipitis. & nisi expertis absolutum in nostrum ouium numero custoditis. Quas litteras Vestrae uerae formae indubitanter auobis susceptas. litteras quas Vestra canonica docere auctoritas firmare satagimus. Sed tantas beatitudinem uestram ad regimen sedis suae ecclesiae perpetualiter bene uale credat. dochn. xcviii. vel sic ye. q. eande summa expmunt. Indictione x.

Contuna non formata epla summa mun. o. ccc. xv. y greca. in nomine ita primam ponunt. qua quia eam in quibusdam locis pro consonante ponunt sicut e. dayeid. i. dauid. etevan egayon. i. euangliu. Dimissorias vestras non nisi rogatus tibuat eps. sic statutum est in sinodo habita romae.

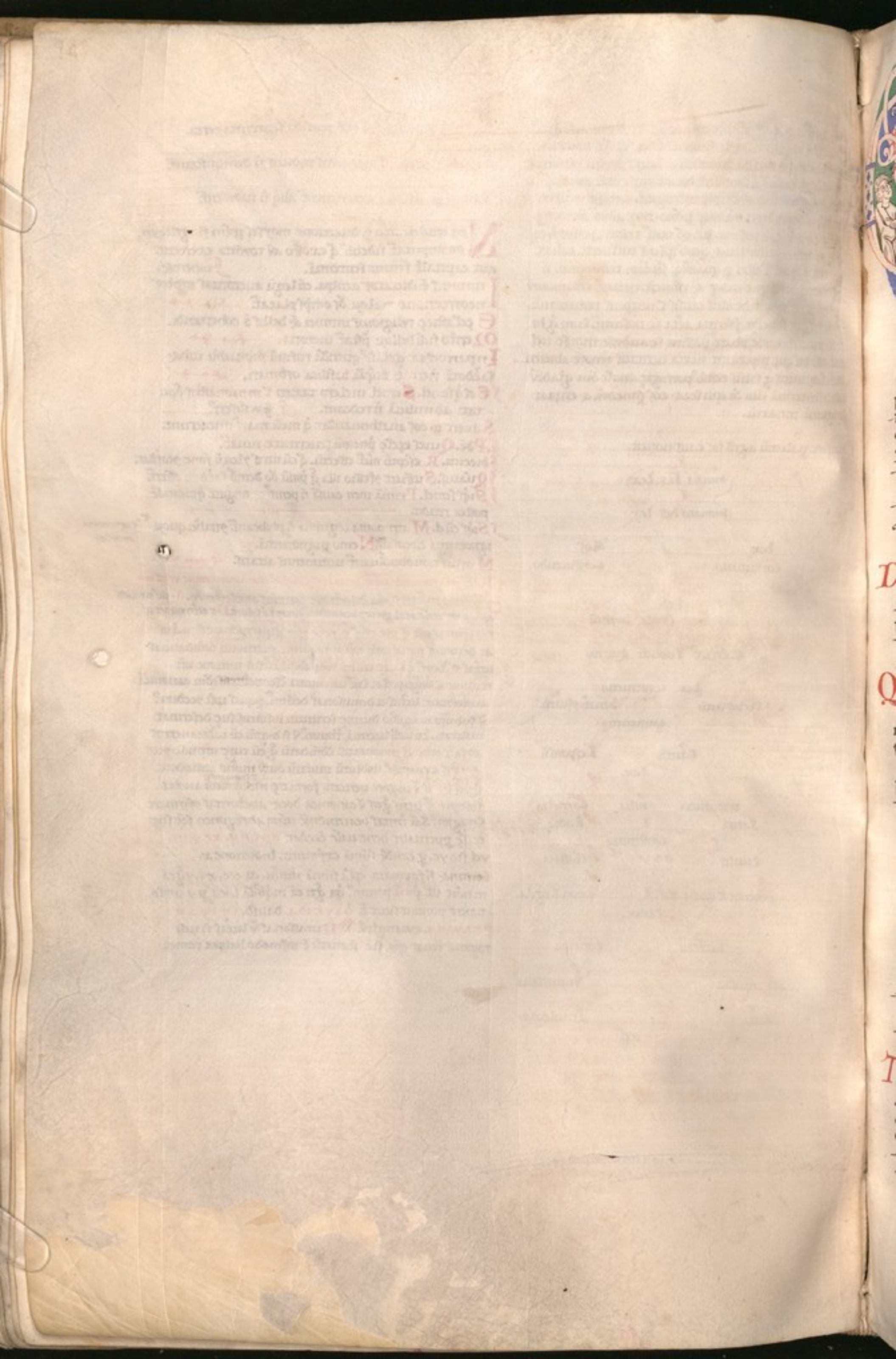

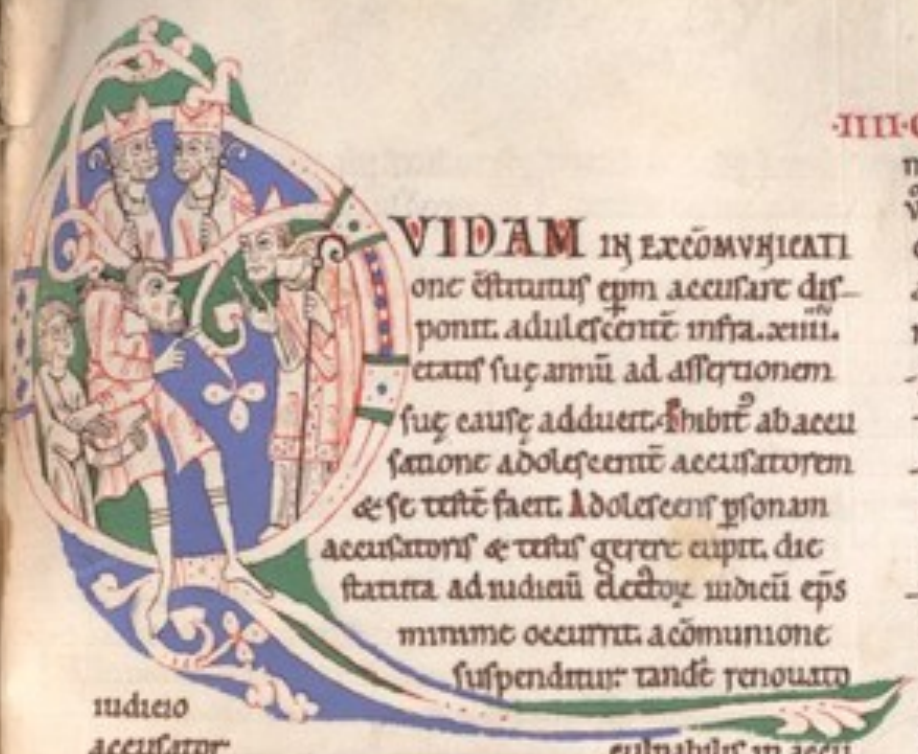

VIDAM in excomunicatione constitutus epm accusare disponit. adulescentes infra. xiiii. etatis suę amittit ad assertionem suę causę adducet. Prohibet ab accusatione adolescentes accusatorem & se testes facit. Adolescens psonam accusatoris & testis gerere cupit. die statuta ad iudicium director iudicii eps minime occurrit. a comunione suspendatur: tandem renouato iudicio accusator culpabilis in accusatione inuenitur. demum ad assertionem ppę causę pecdit. Hic primum quęritur. an in excomunicatione constitutus alium accusare ualeat. Secdo. an infra. xiiii. annum in eminali causa quis testari possit. Tertio. utrum ab accusatione prohibitus. psona testificantis possit assumi. Quarto. an idem possit esse accusator & testis. Quinto. an die constituta ni occurrens. a comunione sit remouendus. Sexto. si in eporum iudicio accusatoris psona culpabilis inuenta fuerit. an ad assertionem pprię causę de cetero sit admittenda. De prima questione sic statutum legitur i gallio cartaginensi. vii. cui interfuit faustinus romanę ecclęsię legatus. Ad accusandum ni admittit qui excomunicatus fuerit. Diffinimus eum rite ad accusationem ni admittit. municone psevat. quę postea q. excomunicatus fuerit. in ipsa adhuc excomunicatione constitutus. siue sit clericus. siue laicus accusare uoluerit. omis & infamię maculis aspsi. i. istriones. aut turpitudinibus subiectę psonę. heretici & siue pagani. siue iudei. a accusatione prohibentur. Ite nicolaus pp. Heretici prouocant. Quod autem hi banti. qui sismate ut excymunicone abecedę sequuntur. qui iam a fato fratre & comministro nro ignatio depositi & excomunicati ut anathematizati fuerant. nulla adus eum introquere damnationem potuerunt. ex plato sedę universali sinodi caplo declarat. cui dr: Si u ecclesiastici fuerint. quod ego illatum fuerit. tu. pbari oportet accusantium psonas. ut primo quidem hereticis ni liceat accusationes contra orthodoxos epos p ecclesiastica facere negotia. Si; nec hos hereticos esse denegetis. audite sequentia. hereticos autem inquiunt. dicam. tam eos qui olim abecedę precti s. quam qui post hęc anathematizati s. Porro si adhuc nec sic creditis. audite quid subdit. Pret hos aiunt. & eos quę fide sana similiter simulant fingi. sismaticos & & eos qui seorsum a comunicantibus nos epis collectas faciunt. Denique u & si quidam abecedę sup causis quibdam reprehensi fuerint & pecti aut excomunicati siue exclero siue ex laicali ordine. nec his licere accusare epm. an quam ppo emine exuant primum. Similiter autem & eos quę subaccusatione pon exstiterint. ni an et acceptabiles in accusatione epi aut aliorum clericorum. quam innocuos sem & ipsos illatorum s ostendunt emuni. Quid autem pecti regię hui immineat ceteris. ni ignoratis. Secda autem questio & tertia eodem circuito eodemque caplo terminat. Illud u e hmodi. Qui ab accusatione testes autem ad testimonium repellunt. aut quę ad annum unum. x. ni dum ni admittendos censem. qui nec ad puerum testes esse non accusationem admittit iussi s. ut & quos ipse accusator possit. de domo sua pduxerit. ad testimonium autem int annum. xiii. etatis suę istum ni admittant. In eminali causa pducęi testis ni potest. qui an in eum reum testimonium dicit. sic in. xii. ut dicit. de testibus inuenitur. Si testes omis idem honestatis & existimationis sint. & negotii qualitas. ac iudicis motus cum his concurrit. sequenda s omna testimonia. Si u ex his quidam eorum aliud dixerint. licet impari numero credendum est. quia natura negotii poscit. & quia inimicicię aut gratię suspicione carent. Confirmabitque iudex motum animi sui ex argumentis & testimoniis quę rei aptiora esse cognouerit. Non enim admultitudinem respici oportet. s; ad sincera testimonia fide & testimonia quibus potius lux ueritatis assistit. Ite. Intestabiles fides. dignitas. mores. gratia. mouenda est. Et ido testes qui aduersus fide suę testationis uacillant audiendi ni s. Ite. Testium fides diligenter examinanda est. Idcoque ipsona eorum exploranda erunt. in primis edtuo cuiusque. utrum quis dituno an plebeius sit. & an honestę & inculpatę uitę. an u notatus quis. & reprehensibilis. an locuples. an egenus sit. lucri causa quid facile admittat. ęt inimicus ei sit adus quem testimonium fert. ut amicus ei sit pquo testimonium dat. Nam si carent suspicione testimonium ęt ppter psona aqua ferunt quam honesta sit. uel ppter causam. quam neque lucri. neque gratię neque inimicicię causa sit. admittendum est.

Ite. Lege iulia decernitur. ne hac lege interdum testimonium dicere liceat. quisque abeo parentęque eius liberauerit. quę impuberes erunt. qui iudicio publico damnatus erit. quę in uinculis. custodiaue publica erit. quę eorum integrum restitutus ni erit. quę adbestias ut depugnarent se locauerit. quę pata questum faciat secretiue. quę ob testimonium dicendum ęt ni dicendum pecuniam accepisse iudicatus ęt uinctus erit.

Ite. Lege iulia iudiciorum publicorum cauetur. ne iniuria denunciet. ut testimonium dicat adus socerum. generum. uitricum. pnignum. esobrinum. esobrinam. sobrino natum. eorum qui poris gradus s. Ite. De libto ipsum. liberorum ue eius parentum. uiri. uxoris. Theod. Testes priusquam de causa interrogentur sacramento debent astringi. ut iurent se nil falsum esse dicturos.

Ite. Oratione & ut ne patrem. patrię adus libros. neque liberi adus patrem cogantur testimonium dicere. Cum autem exceptum ne gener aut socer inuitus testimonium dicere cogatur. generi appellatione sponsum quoque filię contineri placuit.

Ite. Soceri sponsę patres. Ite. Idonei ni uidentur esse testes quibus impari potest ut testes fiant. Ite. Serui responsio tunc credendum est cum alia pbatio ad quendam ueritate ni est. Item. Inuitum testimonium dicere ni cogantur senes. ualitudinarii. uel mutuli. ut illi qui cum magistratu rei publicę ca absunt. ut quibus uenire ni licet. Publicani & ni dicant testimonium inuitum.

Ite. Is qui ni detractandi testimonii ca abest. Ite is qui exercitum pbendi ca duxerit. s; nec pupilli testimonium denunciare possunt.

Ite libro istantanorum. cap. i. Testium pductio ni alter habeatur ni psente qui adusaria parte. ut sumacit ni uenente. s. ut salua ei psepto ei coperat. quam obponendum existimauerit. Contumacit autem ni uidet abest. qui exnecessitate absunt. fortasse cum inter loca seorum fugerat. Ite. Intestimonium accusatorum exentare ni debet eum qui publico iudicio reus erit. aut qui minor. xx. annis erit. Ob causam famosam damnatus intestabilis erit. Ite. Sires exigit. ni tum puratus; & iam magistratus. si in psentia s. testimonium dicant. Preterea qui testimonium dare debet in iudicio. de adulterii causa. Si autem ea edtuo rei sit. ubi arenarium testem ut similem psonam admittere cogitur. sine tormento testimonio ei credendum ni est. Ite. Testes quos accusator de domo sua pduxerit interrogari non placuit. Patroni quoque in causa cui patrocinium prestant testimonium ni dicant. Quod & in executorum negotiorum obseruandum est. Ite. Qui falso ut uane testimonia dicunt ut dixerit: ut utique parti pdiciis a iudicibus condemnent puniunt. Ite. Pater & filius qui in potestate ei est. Ite. Duo fres qui in eadem potestate s.

testes uiq; in eodē testimonio cū ēpōt. extēnea i eōd negotio posse fieri.
quō nichil noceat exuna domo plures testes alieno ne-
-gotio adhiberi. I tē. Hermafroditus an adtestamētū adhi
beri possit. qualitas sexus inalescentis ostendit. I tem.
Testis idoneus pat̄ filio. aut filio pat̄ ñ ē. I tē. Nullū idoneus
testis in re sua intelligit. I tē. Ad fidē rei gestę faciendā
et ñ rogatus testis intelligit. I tē. Vbi numerus testium
ñ adicitur. et duo sufficient. Pluralis enim eloquio duoq; in
numero contenta ē. I tē. Interlib̄ ēt dandū ē qui simplicitē
testimonium dicant. utrū unū eundēq; meditatū sermo
nem affirmant. an ad ea quę interrogant ex tpōr uen similia
respondeant. I tē. Sepe sine publicis monimentis cuiusq;
rei ueritas deprehendit. alias numerus testiū. alias dignitas
et auctoritas. alias uelutī consentiens fama ēfirmat rei de qua
querit fidē. Longa adunā probationis speciē cognitionē suam
iudex allegare debet. s; ex sententia animi sui estimare qd
aut credat. aut parū s probatū opinet. I tē. Alia ē auctori
tas pōsentiū testiū. alia testimoniorū quę recentari solent. I tē.
Cod. l. iiii. t. de testib. Soli testes ad probationē ingenuitatis
ñ sufficiunt. ñ instruūtur et argumēta adiuuent. I tē. Cū
iure ciuili domestici fides improbat. I tē. Sola testatione pla-
-ta nec aliis legitimis āmimculis cām approbata. nullū ē mo
mentū certū ē. I tē. Hos testes ad ueritatē adiuuandā adhi
beri oportet. qui omni cōfē et potentatui fidē religioni iudi
cariq; debitā possunt ppōnere. I tē. Parentes et libi mutē adūs
se nec nolentes ad testimoniū admittendi s. I tē. Qui mentit
suę intentioni. ppās debet afferre probationes. ñ petit adūsariū
cogi ad exhibitionē eorū p quos s negotiū fiat. I tē. Sequi.
neq; p dōno. neq; adūs dōm s; pfecto suo interrogari possunt.
I tē. Iuris iurandi religione testes pri quā pbibeant testimoniū
cohereant. et honestioribus potī fides testib̄ adhibeat. Vni testimo
nium nemo iudicū inquaeūq; cā facile patiat̄ admitti. imo
uni testis responsio omino ñ audiat̄. et si pōsidali cuiq; honore
pfulgeat. I tē. Omnib̄ iure pria dicendi testimonia facultatē
iura submouēt. I tē. Liberi testes ad causas postulent̄ alie
nas. si soci et partices ēmmis ñ dicunt̄. s; fides abhis noueię
postulet̄. Ingenuus aut̄ ad iudicū pacusatorē. aut abhis pqs
fuerant postulati. suptus cōpetentes ministrent̄. et si impe
cuniaria cā abatūtia parte testes sint pducendi. I tē. Libti
adūs patronos sponte pdire ñ audeant. s; nec uocati qdē
in iudicio uenire cogant̄. I tē. Siquis testib̄ usus fuerit.
idēq; testes adūs eū alia uice pducant̄. ñ licebit ea eorū
psonas excipere. nisi ostendit minicitias int̄ se et illos
postea emersas fuisse. ex quib̄ testes repelli leges peipi-
-unt. ñ admenda sit ei licentia ex ipsis depositionib̄
testimoniū eorū arguere. s; et si liqdis probationib̄ dati
-one t pmissione pecuniarū eos corruptos ē ostendit.
eā et allegationē integrā ei seruari oportet. § Sed
obiect̄ illud beati brictii q uocē pueri. xxx. dies aborti
habentis innocens pbatus ē. s; miracula diuina s
admiranda. ñ in exēplū humanę actionis trahenda.

De quarta v questione fabian pp constituit dicens. Accusator
Nullus umquā testis. ul iudex. aliquis simul ēt ñ potest.
psumat accusator simul ēt et iudex. t testis. quō mōm
iudicio. iii. psonas semp necesse ē ēt. i. iudices dictos.
et accusatores idoneos. ac defensores clarios. atq; testis
legitimos. Iudices aut̄ debent uti equitate. testes uitate.
accusatores intentione ad amplificandā cām. defenso
res extenuatione. adminuendā causā. Ex damas pp.

Nullus inducat̄ Quibet i causa duas psonas agere ñ ualet.
psonalit̄ ad cām. s; accusatores et accusati equa audiant̄
tatione. iuxta qd ordo exigit. accusatores v et iudices ñ ide
sint. s; pse accusatores. pse iudices. pse testes. pse accusati. uni
quisq; in suo ordine. Ex eod libro xx de accusationibus
eod lib xx de adulteriis. de abigeis et insēptionib̄. aliqndo
et sine insēptione accusatio fieri potest. ita enim quę possessiones
pōsidib̄ muniant̄. et extra solēnia accusationū posse ppōni
incognitū ñ ē. Item. Si maritus iure mariti hoc ē infra. xl. dies
uiles adultēriū uxoris suę accusare uoluerit. qd ex suspicio
ne sola rei fāe uale. ñ iunct̄ uinculo insēptionis. Item.
Abacti animalis accusatio ñ solū insēptionib̄. s; et sine ea ob
seruatione ppōnit̄. Item. Siqs se iniuriā abaliq passū putauerit.
et querelā deferre uoluerit. ñ ad stationarios decurrat. s; pōsi-
-dalē adeat potestatē. aut libellos offerens. aut querelas
suas ap acta deponens. in aliis aut ēminalib̄ causis dignū ē
ut insēptiones ppōnant̄ quę magnitudinē iudex ēminis
tēpq; designent. ut alicuiā partē digna legū tūrę possit
auctoritas. Ne domo et iudices accusator t testis pdua
ñ debē. ne mām suspicionis meatur iudex. Vnde nicolaus
pp. Suspicionis meatur enim iudex. De domo accusator t testis
Contra ritū ecclasticū ytaq; ueriandus leges pduerē accusator
sator de impialib̄ edib̄. et cui impari potest adfalsū dicendū
testimoniū adhibet̄ fiunt suspecti iudices. et lupi custodes.
De quinta v questione in cōcilio cartagiensi. iii. sic inu-
-nitur diffinitū. Non ē acōmunione suspendend. q die stetum ad
Quisq; epōr accusat̄ ad primates pruincię ipsi cām puenire ñ
causā deferat accusator. Hec acōmunione suspendit̄ eum potest.
enim intendit̄. ñ ad cām suā dicendū electōr iudicū die
statuta intus euocat̄ minime occurrerit. hoc ē uni spiscopi
ñisi. ex ea die qua eū intas accepisse ystituit. Qsi aliqs
uerā necessitatis causas pbauit. quib occurrere ñ potuisse
manifestū sit. causę suę dicendę int̄ alterū ñisi integram
hīt facultatē. Iterū tādiu post sōm ñisi ñ cōmunicet. donec
purget̄. Si aut̄ adunīuersale iudiū occurrere noluit. ut ibi
cā ea tīmnet̄. ipse dānationis sententiā duxisse ipse iu
dicet̄. tpōr sane q ñ cōmunicat. nec in sua ecclā t parrochia
cōmunicet. Accusator aut̄ ea si nūq dieb causę dicendę
defuit. subtrahens se. acōmunione ñ remouet̄. Si v aliqn defuit
subtrahens se restituto i cōmunione epo. ñ remouet̄. acōmu
nione accusator. ita tamen. ut nec ipsi adimat̄ facultas causę
pagendę. si se ad die statutā ñ noluisse s; ñ potuisse occurrere
pbauerit. Insēptio sēp fiat. ut talione calumniator recipiat.
quia ān insēptionē nemo debet iudicari t damnari. cui et
sēli leges hęc eadē reuocant. §. Sexta v questio eodē
capto tīmnat̄. in quo sequit̄. Incauti et ipo dū taxat negotio
Illud v placuit. ad arguendū admittat̄ q i epi accusatione culpa
ut eū age cepit. in epōr iudicio si fuerit bilis inuenitur
accusatoris psona dānabilis. de cetero ad arguendū non
admittat̄. nisi ppas causas ñ tam ecclasticas t ēminales
asserere uoluerit. Hec ex gest̄ cartaginensi. vii. Ppā causam
Omnib quib accusatio agere uale. eui accusare ñ licet.
denegat̄. meausis ppis accusandi licentia ñ ē negandū.
Item. felix eps omnib epis. Inepōr accusatione deficiens euanescit
Si accusatores psonę in iudicio tam exipi potest.
epōr culpabiles apparuerint. ad arguendū ñ admittant̄ ñ
ppas causas asserere. ñ tīn ēmmales t ecclasticas uoluerint.
Item adrianus pp. §. Quod si accusatores psonę in iudicio
epōr. et cetera. vt sup. ea de uerbis. Finit. iii. ca.

Incipit. v.

In infamiā cuiusdā epi cartula accusationis occultē ēscribit̄.
tandē accusator pcedit in publicū. eps semel uocat̄
causę suę die statuta adē ñ ualens. p peiuratorē iudicū
se repsentauit. absq; sinodali audientia dānat̄. Denū
iudicio p appellationē renouato. de accusatoris inimicis

V.C.

epc ꝗrit. tande impatione defic accusator. Primo q̃rit. q̃ pena sit feriend. q̃ famosũ libellũ clanculo scribens. pbare negligit. quę litis mandauit. Secdo. q̃tens sit uocand ad cam. an q̃ damnationis sententiã exceptat. Tertio. an p peiuratore causã suã agere ualeat. q̃ psente ipsũ causę suę adesse ñ pot. Quarto. an absq; sinodali audientia sit damnand. Quinto. an ido aliq̃s sit habend inimic. q̃a eũ alteri indicat. Sexto. qua pena sit plectend. q̃ q̃ intulit pbare ñ uale. De pma questione adrian pp sebit dicens. Flagellet

Qui inalterius q̃ malti famũ scripta pbare neglexerit. famã publice scriptiã aut uba stumeliosa finxerit. & reperi septã ñ pbauit flagellet. & q̃ cã pri inuenit. rupat. si ñ uult auctoris facti causã incurrere. Et ggg. De eodem.

Quida maligni spe stilo repletus. et cartorũ notariũ ac reponsale nrm noetno silentio incurrat loco testatione posuit mei emine loquente inq: & asserebat eũ de facienda pace calli de ꝗdicente. Qui si non exierit. neq; publice cfessus fuerit. q̃q̃ ille sit. q̃ hoc agere pstupserit. t sensũ tantę mi quitatis cstilo pbuit. ex di & dni nri ihu x spu diffinm. ut sci corpis ac sanguinis participatione puat sit. Sin q̃a latere & quo nescit. teneri ad disciplinã ñ uale. tanti mali nsci & phibitus corpus & sanguinem dni pape psumit. anathematis ultione peinat. ut fallax ac petulcq; ase eclę corpe sit diuisus. Sin aut in ande ecclia ingress. publice potuit doce quę dixit. t certescens se ñ posse quę scribit ostende. eqrot suũ fuit apte fessus. dnici corpis ac sanguinis participatione ñ sit puat. neq; ase eclę corpe alienus existat. Et ex ecl libertano. Anathematizent q̃ famosos libellos in

Hi q̃ muenti fuint libellos famosos in ecla ponent. ecla ponuit. anathematizent. Cod. t. ix. tit. de famosis libellis. De eode. Impr. Valentinian. & ualens. Siquis famosũ libellũ siue domi. siue in publico. siue quocũq; in ignarus reppit. aut corrupit priq̃ alte inuenit. aut nulli ostitit inuentum. Sin ñ statim casde cartulas t corrupit. t igni insipsit. s; uim earũ dolose manifestauit. sciat se quasi auctore huim delicti capitali sententię subiugandũ. Huimodi autem libelli alti opinionem ñ ledat. Vocatio aut ei q̃ impetit ñ semel. s; bis. & tertio p congruũ spaciũ rationabilib sepis fieri debet. Unde damasus pp sebit dicens. Vocatio adsinodũ

Vocatio adsinodũ ei q̃ ipenit insepis & pspaciũ fiat congruum iuxta decta patrũ canonica ei q̃ impenit rationabilib um. sepis pspaciũ debet fieri congruũ atq; canonicũ. q̃a ñ canonice uocat fuit. suo tpr. & canonica ordinatione. licet uenit ad iuentũ. q̃ũq; necessitate ñ sponte uoluit. nullatenus s respondebit isidianis. Theodosius. Quicũq; tib actonib t auctoritatib iudices iuentus. t tib edictis ad iudicem fuit euocat. aut uno pomib pemptorio. i. q̃ causã extinguit fuit euocat. & psentiã suã ap eũ iudicem aq̃ ei denunciatũ e exhibere noluit. adus eũ qui in etumace iudicari pot. qn imo nec retetan p appellationem negotia possunt. q̃tens in tumace fuit iudicatũ. Et statuit pp.

Presentis decto censem. Quib tpũ spaciũ reus uocet ad ut in primis patialit uocent. & pseptę dies causam. expectent. nulli ecclastice rei indicta licentia. huic u expectationi addant dies. vii. indicta licentia eclam intrandi. & omia diuina officia audiendi. Post u adiciant duo dies. quib a pace & acomunione sce eclę sint suspensi. Deinu alius duob dieb sub eade expectatione deportent. Quib uno die sup addito. omi expectatione uelut iã desperata. reus mox anathematis gladio feriat. Et damas

Relatum e Nulli accusato psepta suscipiantur. Pp. ad sede aplica uos accusationes fratrũ psepta suscipere absq; legitimo accusatore. Qd denceps in omi orbe tarũ fieri aplica auctoritate phibemus. & qd nup factũ e absq; ulla retardatione corrige curam. nec umquã pri psepta eor q̃ accusant causas discutit. quã p querelantũ institutionem uocat. canonice ad sinodũ ueniant. & psens p psentem agnoscat uerae. & intelligat. quę ei obiciuntur. Leges enim seli accusatores psentes exigunt. & ñ psepta absentes. Unde canonica patrũ etatuta ñ semel s; sepissime clamant. nec accusationes. nec testimonia ullũ psepta posse pferre. nec de aliis negociis q̃ũq; testimoniũ dicant. n de his quę sub eor psentia acta e noscunt. Similit & q̃ accusare alium elegit. psens pse & ñ paliũ accuse. Isepione iudice & pmissa. Neq; ulli umq; iudicet. an q̃ legitimos accusatores psentes hat. locũq; defendendi accepit adabluendi emina. curandũ q̃q: e. ne ira eiusq̃ subripiat. faciatq; eis omne q̃ ii lice. Et felix pp. athanasio. & omib orientalib epis. Vt aut

Si primates timore cecti aut suis reb expoliati ad sinodũ eiusdem accusatores epor cũ eis pacificare familiarit minime potuerint. te tpe legitimo eos ad sinodũ canonice antea euocata ñ ifra angusta tpis inocent. & ñ pnq̃ eis psepta significent. q̃d eis obponit. ut ad responsionem pfuti aduenias. Nam si aut iii aut timore cecti. aut suis reb expoliati fuis. nec canonice uocati ad sinodũ possunt. nec responde emulis debent. an q̃ canonice restituant. & sua omia eis legalit reddas.

His auctoritatib euidentissime dat intelligi. qd ñ quis canonice uocat fuit. & si aliq̃ occasione ad sinodũ ueniat. suis nullatenus cogit responde insidiatorib. Canonica aut uocatio e. q̃ndo sequuto diei mistico sedm auctoritatem beati silutit causę suę litis adesse iubet. qb qd ei obiciat. auctoritate fidei pp significari oportet. Qd aut p peiuratore eam suã agere ualeat. qui impeditus causę suę adesse ñ ualet. auctoritate romanę sinodi quę tpe adriani pp celebrata e pluribus uidet. inq̃ sic statutũ legit. Et se legatũ ad sinodũ mittat.

Si egrotans fuit epc. aut aliq̃ quę grauis necessitas pmit. grauis necessitas detinuit eũ. ps legatũ ad sinodũ mittat. nec acomunione suspendat. cui enim intendit. ñ ad eam suã dicendã elector iudicũ die statuta litis euocatus minime occurrent. hoc e ñ aliena pocciuit necessitas. int spaciũ duor t triũ mensiũ. t eo amplius. prut ea dictauerit. Cod. t. viii. t. de accusatorib & insepionib. Impr. alexander. Reos capitaliũ eminũ. & p peiuratores defendi leges publicor iudicior pmittunt. Ecce q̃ epc impeditus & causę suę adesse ñ ualens legatũ pse iubet ad sinodũ mitte. s; legatus iste ñ ad eam agendã s; ad necessitatem sinodo exponendã mittit. Qua impeditus epc sinodo psentiã suã exhibere ñ ualuit. causã aut maxime eminate nulli ñ pse agere licet. Unde adrianus pp ait. Criminalit accusans t

In eminalib causis nec accusator accusat pse expiantur. ñ pse aliquet accusare pot. nec accusat paliã psonã se defende pmittit. Et anacletus pp. In omib causis pter quã in

Quia epi uniusq; eminalib epi sacedotes pse aduocatũ habeant. sacedotes ad sola laude di bonorq; opũ actione estituunt. debet unus q̃q; eor tam p eclastices quã & psuis actionib excepto publico iudice & emine hrt aduocatũ. ñ malę famę suspectũ. s; bonę opinionis & laudabilis aruis muentũ. ne dũ humana lite adtendunt. etna pmia pdant. Quod

aut absq; sinodali audientia damnari ñ debeat. auctoritate iulii pp pbat quiant. Nisi in legitima sinodo epc iudicari

Nullus epc nisi in legitima sinodo t audiri ñ debet. & suo tpr aplica auctoritate uocata sup quib dã eminationib pulsatus audiat. t iudicet. t damnet. Sin alit a quib dã psuptũ fuerit. in uanũ deducat q̃ egerint. nec

unt ecclesiastica statuta ullom repunet. Item Zephyrin urbis
rome archiepc. omnib epis. Epc accusat a xii. audiat. finis
Duodecim iudices qlibet v causę ad aplicam sedem deferatur:
epc accusat si necesse fuit eligat. a quib ei ea iudicet. Hec
pri audiat. aut excomunicetur: t iudicet. qua ipsi psc eligan
tur: et regulariter uocat a suo. primo eiusmodi epoy. pcos ei causa
iuste audiat. et rationabiliter disputat. finis v ei causę ad sedem
aplicam deferat. ut ibidem terminet. nec am finiat. qua ei auctoritas
te fuerat. Quod v absq; sinodali audientia epc damnari phi
betur: sine prudicio romanę sedis intelligi oportet. quę sua
auctoritate qsq; uale damnare t damnatos absolue. Unde gelasi.
ipsi s canones. et e. et inf causa. sententia excomunicationis
notatus. Item adrian. Salubri romanę ecclę in omnib primatu ma
nifestum e q illa quę s punam quam q; puniendam ipsi puniendę sinod
dispensę. sine nocendo decretum estat et pelio. Cum v ac
cusatus ad ecclesiam uenit. qd id esidentium es ultationib agit.
aut ab accusantium parte proponit. n extremosis uocib s; minus
ma uboy relatione preferatur: Unde in toletano ecclio. xi. legit.
In loco In cognitione causarum extremosis libertatem non habeant.
benedictionis presidentes dni sacdotes. nullus debet aut in
discretis uocib pstrepe. aut qbubet tumultib perturbare. nullo
et uanis fabulis t risib agi. q d e dei obstinatus disceptationib
tumultuosas uoces effunde. Siqs enim ut apls aut putat
se religiosum et n refrenans linguam suam s; seducens cor suum.
huius uana e religio. Cultum enim suum iustitia pdit. qndo silentia
iudicii obstrepentium turbo profundit. dicente pphta. Erit cultus
iustitiae silentium. Debet q qd aut presidentium es ultationib
agit. aut ab accusantium parte proponit sic mitissima uboy re
latione preferri. ut nec premiosis uocib sensus audientium tur
bent. nec iudicii uigorem de tumultu eneruent. Quicqd q
in eiusmodi pelio hec quę premissa s uiolanda credidit. et pta
hec mediocriter aut tumultu aut etiamdius t risib ecclesiam pertur
bauerit. iuxta diuinę legis edictum quę peperit eiec deprosere.
et exibit cum eo iurgium. cum omni dedecore de essione abstract.
a comunione ecclie secedat. et triu dierum excomunicationis senten
tiam feratur. Nunc autem quereris an sit aliqs iudicandus malu
uolus. quia enim alii indicat. De hoc ita scribit aug. Magis
Non uos iudicetis nocere q crimen celat q q amicabilit i dicit.
maliuolos. qm enim alii indicatis. Magis qppe nocentes estis.
si fris uros quos iudicando corrigere potestis. tacendo pire permit
titis. Si enim fr tuus uulni fit in corpe. q uelit occultare eum
tum et secari. nunc crudelit aut silet. et miserit indicat. quanto
q potius debes manifestare. ne deteri putrescat in corde. Id.
ad uincentium donatistam. et rogatistam. Hec q parent e amic. nec
Non omnis qui parent amic e. nec omnis q verbera q ubera inimic.
inimicus. Melior s uulnera amici. quam uoluntaria oscula
inimici. Medicus e enim cum seueritate diligere. quam cum lenitate deci
pere. Ytali cum uenenum panis tollit. si de cibo securus iustitiam
negligebat. quam cum uenenum panis frangit. ut iustitiae seducat
acquiescat. Et qui frenetico ligat. et qui letargico exercet.
ambob molestus. ambos amat. Quis nos potest amplius amare q
Ds. et tamen nos n solum docet suauiter uerum et salubriter terret
n cessat. fomitis lenib quib esolat sepe et mordacissimum
medicamentum tribulationis adiungit. Exercet fame patriarcha
et prios et religiosos. pplm etiam acet penis quotidib agitat.
Non auferet a populo stimulum carnis: tertio rogatus: ut uir
tute infirmitate pficiat. Et infra. Iouis aliquem furem aver
tendis pecorib pabulum spargere. et pastorem aliqndo flagello
ad qrendam pecora erratica reuocare. Item ex sermone ambrosii.
q sic mag. Amarior fortasse. Non odio habet s; diligit q castigatur
Non osculat semp pater filium. s; aliqndo et corripit:
castigat. Ergo quando castigat q diligit. te ea eum pietas
exercet. Habet enim et amor plagas suas. quę dulcior s eum
amant inferunt. Dulcior e enim religiosa castigatio. quam blan
da remissio. Unde ait pphta. Dulcior s uulnera amici. q uolun
taria oscula inimici. Christus ubis dat intelligere. q magis
fert uulnera frenę. qui enim accusando t uituperando psequitur
q q celando fouere nitit. Eusebius autem n statuere uidet. diu aliqs
crimina sponte fitentes in epoy accusationem recipi phibe
dicens. Ad accusationem n admittant aliqs emina sponte fi
Illi q aut infide katholica aut inimicicia suspecti s. ad
tentat
pulsationem epoy n admittant. nec illi q aliqs sponte emina
fitent. et ido replicanda e solliciter uerba. quam sponte plan
ulli uox fiat n pot. hanc diuisis ecclesiarum clatebris suis religio
tortor exigere debet. ut diu penis corpa subiciunt. quę quia s
fidelit et uerace exquirant. Item in pbis. d eodem. Qui ambulat
fraudulenter reuelat arcana. q aut fidelis e. celat animi commissa.
Et infra. Quę uidet oculi tui ne proferas in iurgio etc. ne posita
emendare n possis. cum dehonestaris amicum tuum. Sed aliqd
e excusatione aliqs emina defertur. ut quos secreta admonitione
corrigere n possum. cuiusdam iudicis sententia corrupit. atq aliqd
insidiando falsa obiecit t insultando uera facile exprobrat.
Illud autem certissimum. hoc v impietatis e officium. Unde iniqe
publicus dr: Iectus impiorum insidiantur sanguini. os iustorum liberabit eos. Et infra. Qui q nouit loquitur. index iustitiae e qui
autem mutit testis e fraudulentus. Item. Labium uerum firmum
erit in perpetuum. qui autem testis e repentinus. ecannat linguam
mendacem. Item. Qui custodit os suum. custodit animam suam. qui aut
inconsiderat e ad loquendum. sentiet mala. Verbum mendax iustus detes
tabitur impius autem confundit et confundet. Item aug. in psalmo xxxx.
iiii. Si aliqndo humana infirmitate pedes mei in aliqd peccatum mouerint. insurgunt linguę iniquissimę inuicem. cum fuisset
miserendum. irrident impii. unde dolent pii. Qui aut
q intulit phare n uale. puniend e Unde adrianus pp ait.
Omnis qui alius Punitur q alius falsa intulerit.
falsa intulerit. punitur. et psalmista fecit infamia. Item eiusdem
Qui calumniam illatam n phat. penam debet incurrere. De eodem
quam si phasset. reus uinci sustinere. Id in registro. Qua pena
Quia iuxta canonicas patrum sentiat q enim illatum n probat.
sententias q calumniam illatam non phat. penam debet incurrere.
ac p hoc quia subdiaconi enim diacono phare n potuit. quo
impositionem manus qua carere potuisset. n habuit. n sacdotio
solum s; officio carum. et tamen reuera infamis meruit uerberib
castigari. Nam eum cum trib testib uelum laico enim q dubet ap
phatur: n est mirum q obiecit dum phare n sufficit. si corpali infa
mie quadamodum laicus ex iuris similitudine subiugatur.
Qd enim esset diacono gradum amittere. hoc fuit subdiacono
fame plenitudine caruisse. Cod. t. i. tit de epis et clericis.
Impr theodosius. Pbri extra minimam questionum testimonium
dicant. ita tamen. ut falsa n simulent. cetera v clerici q eorum de
gradu t ordine sentiunt. si ad testimonium dicendum petiti fuerint
per legem peperunt audiant. salua tamen sit integritas falsi
accusatio. si forte pbri q suo nomine superiorem loci testimo
nium dicere cit aliqm corpalem iniuriam s peepit. hoc ipso q metu
metuunt uera subpresserint. Multo magis et cum pena s digni.
quib eum plurimum honoris p nam iussionem delatum e occulto
inuenimus memine. Cod. viii. tit. coll. viii. pbri. diacon.
si falsum testimonium dixerint. siqdem intra pecuniaria diuino
ministerio diuitaxat p xii. annos sequant. monastio tradant.
si in emmali. clericatus honore nudati. legitimis penis subi
ciant. cetera clerici delicta ea legitime coherceant. Id. iuniano
Epiphanium A d sec communionis mistium n accedat q Tepio.
pbrm quoqda sacdotii iniuria enim illatum non probat.
criminalit accusatum. cum nos ut ualium causas discernere

nihilq; meo obiectou reppientes: ut ad locū suū reuertear
absolutū. Crimnus q̃ ei auctores uolumus te pserutan. & n
q̃ cande transmisit epla paratus fuit hi q̃ obiecerunt canoni
eis atq; districtissimis pbationib edocere.
nullatenus adsēc cōmunionis ministeriū
accedat. Ht. ex decretis adriani pp.

Qua pena delatores sint feriendus.

Delator aut lingua capulet. aut ēnuero
cap amputet. Delatores aut s. qui
ex inuidia pdunt alios. Ht. ex. viii. synodo. A cōmunione

Siquis falsū dixerit. arceat qui ecla. t eliciū pcaluma fatu ga
t psona innocentis falso ēmine maculauit. nuta sacdo uit.
tis arbitriū diuturna penitentia expungat. Ht. ex gelio
agathensi. A cōione cohercat selans t laic q̃ ecla t eliciū pca
uumia fatigauit.

Siquis v selanū pcaluma ecla aut clericū fatigare
psupserit. & quiet fuerit abecle luminib & akatholicor
cōmunione n digne penituerit cohercat. Illi q̃ illa peccata
ppetrant. de quib apls ait. quō qui talia agunt regnū di n
sequent. ualde cauendi s. & ad ēndationē si uoluntarie
noluerint cōpellendi. quia infamie maculis s aspsi. & in bara
thū dilabunt. n eis sacdotali auctoritate subuenīū fuerit. Si
milit & illi de quib ipse ait. cū hm nec cibū sumere. q̃a infamia
s notati. an q̃ sacdotali auctoritate sanent. & q̃mo sce ma
tris ecle redintegrent. quia ext nos s nobeū cōmunicare n
possunt. Ht fabian pp. Infames & ēminosi sacdotes accusa

Omis illi s ab accusatione repellendi. re non ualent.

q̃ apls cōmemorat dicens. cū his nec cibū sumere. & an satisfacti
onē ecle n s suscipiendi.

VO FORNICATORES

& infamia notati. quendā religio
sū cm de symonia accusare nituis.
Reus alti pruncie archiepi iudicū
expetit. tandē impbatione defiet
accusator: reus cogit ad suę inocen
tię assertionē. Quertur pmo. an ēmine
uterū t infamia notati. adhuc ad accu
sationē sint admittendi. Sedo. si cpe ineo
accusationē uerte uolunt. an sipliciter assertioni suę sit fides
habenda. Tertio. si liceat s expete iudicū archiepi alti prun
cie. Quarto. cui iudicū s sit expetendū. si ea sua sententia epo
suę pruncie discordare iungit. Quinto. si impbatione defiet
accusator: an reus sit eogend ad pbationē suę inocentię. Quod
autē ēmine uterū alios accusare n possint. anacletus pp. testat

Si sacdos A ēminosis sacdos accusari n pmittit. dicens.

sine ēmine eligi peperit. nullatenus a ēminosis accusari aut
calumniari pmittit. nec a bonis quā a his qui sine ēmine s &
iuxta electionē sacdotes ordinari possunt. & tales poēna in
uenient. quales eligi sacdotes iubentur. Ht adrianus pp.

Omis v Infames q̃ culpis exigentib ad sacdotū puchi n possunt.

infames ēt dicam. q̃ leges seli infames appellant. & os qui culpis exigentib ad sac-
-dotū n possunt puchi. Indignū ē enī. ut illi eos accusent.
qui ēt n possunt q̃ ipsi s. quō sic maiores ammonib n diiudi
cant. ita nec erminari possunt. Ht clemens iacobo hierosolimor epo. Sacdotes n nisi a coequalib accusari debent.

Beatus petrus homicidas & adulteros ac eunuchos nexib
erminalib alligatos. & qui eis coequales n erant ab epor
uexatione & accusatione docente dno phibebat. & n nisi a
coequalib aliqd s debere inferri docebat. Infames & omis. &
q̃ primates & leges seli n susepiunt s; & laicos aboy accusari

one & uexatione semp repelle debe rogabat. & eunctos
eis subditos ēt peuipiebat. eunctorq; sacdotū uitā superiorē
sanctioreq; ac discretā a selanib & laicis hominib ēt & spuales atq; sacdotes supernales ac laicos sēp instruit. &
fore docebat debere. quō pminimo nos ēt debe ut a talib
arguim & iudicem. t abhumano dic. Maiores v ammonib
nec accusant t iudicari ullatenus posse dicebat. quō n solū hoc
diuinis s; & leges seli inhibe docebat. Ht adrian pp. Qui ēminos

Qui enim intendit. fuerit sacdotes accusare non potest.

agnoscendū ē si ipse ante n fuit ēminos. q̃a periculosū ē &
admittu n debe rei adusū quēcūq; pstitio. Testes aut sine
aliq̃ sint infamia. uxores & filios habentes: omino xpm
pdicantes. Nonsolū aut ēminosi. s; & q̃lib alii ab
accusatione epor repellunt. Unde anacletus ait. Do n place

Simonia in hoc selo qui suos seruos accusat.

iudicata essent. locū diuina iudicia n habent. Supuacuis
laborat impendis. qui sole certat facib adiuuare. Ido si aliq̃s
putat se do in hoc place. q̃ seruos suos accusat. & ut meliores
fiant die se hoc agt. & inuanū laborat. & plus in indie stimu
lis agit quā caritatis. quō grē plenitudo adiectione n indiget.
nec ultra reqrit ōmendationis augmenta. Ht. theleshorus pp.

Sacdotes q̃ ypo Ipls sacdotes arguere t increpare non

ore corp dni sicuti ab omib s obaudiendi & tandi. potest.
n dilacerandi. aut dentendi. quia a quib se dni ipls benedici
salutari & instrui cupit. nullatenus eos debe arguere. nec uilq̃
in eor accusatione suscipi. Ipls ab eis docend erat & corripien
dus. n ipsi ab eo. quia n ē disipls sup magistrū. Dei q̃ ordina
tionē accusat. q̃ eos q̃ ab eo instituuntur sacdotes accusat. t
dānare cupit. Ido. Hi q̃ n s idonei n susciplant ad accusationē
Et omis q̃ adus patres. i. sacdotes armant infames ēt censem.
Patres eū omis. i. sacdotes uenandi s n respuendi. aut accu
sandi. t insidiandi. Ht pi pp. Deode. Quis pastorē suū n
reprehendant: Plebs cm n accuse. nec uilqus eū arguat.
q̃a n ē disipls sup magistrū. Cm enī ado s iudicandi. q̃ eos
s oelos elegit. Nam a subditis aut pue uite hominib n s
accusandi. aut arguendi. aut lacandi. Et infra. Nemo
bonū faciens alti uerbo aut facto nocere uult. q̃ tomin
insuspicione debe uenire fideli ho. aut dicat aut faciat
ea quę pati n uult. q̃a omis suspicio pou ē repellenda. quā
appbanda t recipienda. Ipsa aut detractio lice ex uicio de-
-trahentiū tam iusto di iudicio n nūq̃ adus bonos excitat.
ut quos t domestica psuptio t aliorū fauor in altū extulat.
detractio humilie. Unde ambr: He quis de se psumat. linguę

Imitare petrū. Deo dicentē. maior ex di precio st eū excitant.

dne tu scis q̃a amo te. Ecclesiū quia Deo negauerat. Deo sitit.
s; negauit innocēte. sitit indie. Hęc aut ido dicta s. ut se ami
nemīē iactare se debere. Nam & si petrus lapsus ē quia dixit.
& si alii scandalizati fuerint s; n ego. q̃ ali iuste de se psumat.
Denq; & dd q̃a dixit. ego dixi in habundantia mea n mouebor in ētnū. cā s iactantia obfuisse sitit dicens. Auditu
faciē tuā ame. & factus sū ēturbatus. Ht gg. Ut boni salubrē

Sunt plurimi humilient. linguę malor. st eos insurgunt.

q̃ uitā bonor fortasse amplū quā debent laudant. &
ne qua elatio de laude subrepat pmittit omps ds malos
in obtrectationē & obiurgationē prupe. ut siq̃ culpa ab
ore laudantiū in corde nascit. abore uituperantiū suffocet.
Hinc ē q̃ doctor gentiū se in pdicatione currere testatur
int infamia & bona fama. q̃ & die. ut seductores. & uagaces.

Verū hac auctoritate phibent spuales a carnalibus
accusari. n carnales a spualib q̃ ex uerbi edē dat in
telligi. q̃b in eode capto subiunē dicens. Caprte languescentē facili reliq̃ corpis mb infirmit. sic sēptū ē. Omne

cap̃ languidu & om̃e cor meum. a planta pedis usq; ad
uertice ñ ē in eo sanitas. Qua ꝓpt manifestū ē diabolū q̃
sic leo rugiens circuit q̃rens quē deuorē cordib̃ plebiū suade.
ut doctorib̃ atq; pastorib̃ ꝓ detractionē irrogent. t̃ accusēt.
ut plebes languescentes ñ tenentib̃ pastorib̃ frena eax lasci-
uiant. atq; in ima ruant. ut satium sic peditari possint.
Multū v̄ distant dāna mox. a dāpnis rerū tp̃aliū. eū ista
exist nos sunt illa v̄ in nob̃. Et inf. Peius malū fore ñ estimo.
quā xp̄ianos suis inuidere sacdotib̃. Hinc & felix sedes
Quiescente inq̃t sēa Doceere famulantes psecū ñ licere. Sic ait. B
synod̃ nicena. & nolite psequi eos q̃ recte d̄o famulant. &
sincera uolumtate supna d̄i mandata custodiunt. & nūis
legib̃ subiugant. quia ñ decet ut carnales spales psequant.
Et inf. antū ꝓp. Subditi plātos suos accusare non debent.
Ex merito plebis ñnūq̃ epi depuant. quatin̄ pelint̄ cadant.
q̃ secunt̄. Capite languescente cēta corpis mb̃ infirmant̄. De-
teriores s̄ q̃ uitā moresq; bonos corrūpunt. his q̃ subas alios
p̄diaq; diripiunt. Cauent unūqsq;. ne aut lingua aut aure Et
prurientes. i. ne aut ipse alius detrahat. aut alios detrahentes
audiat. Sedens inq̃t adūs frem tuū loqbaris detrahendo.
& adūs filiū matris tuę ponebas scandalū. & ē. Caueant
singli detractioni linguę. custodiantq; sermones suos. &
sciant. quia cum de aliis loquunt̄. sua sententia iudicabuntur.
Hemo inuito auditori libenter refert. Officiū singlos sit dilec-
tissimi ñ solū oculos castos seruare. s; & linguā. nec q̃d i eiusq̃
domo agat̄ alia dom̃ umq̃ ꝓcos nouit. Habeant omis simpli
citatē colūbę. ne eiusq̃ machinent̄ dolos. & serpentis astutiā.
ne aliorū subplantentur insidiis. Et Iuc̃ ꝓp. Bon̄ noce ñ cupit.
Sapiens ñ ē omis q̃ nocet. Et anadec̃ ꝓp. Raptorib̃ detriores s̄ eporū
Detriores s̄. q̃ doctorū uitā moresq; corrūpuntur detractores.
his q̃ subas aliorū p̄diaq; diripiunt. Ipsi cū ea quę cert̄ nos
licere nīa sint. ausq; nīi q̃q; detractores. & mox corruptores
t̄ ꝓtēptores nrorū. siue q̃ adūs nos armant̄ ꝓpter nos ipsos
decipiunt. & ido iuste infames s̄. & merito abecclia exter-
ri fiunt. Et merito q̃ plebis sepe pastores depuant̄ ecclę.
ut peiuius corruant̄ qui secunt̄. Et alexander: Sed ēodē.
Sūma inīqtā ē frib̃ detrahere & accusare. Unde sēptū ē. Omis
qui detrahit frī suo homicida ē. & omis homicida ñ hr par
tem in regno d̄i. Patet q̃ ut p̄missū ē q̃ carnales ph
bent̄ ab accusatione spiliū. non spales ab accusatione
carnaliū. cū itaq; ēminosi & infames ab accusationib̃
phibeant̄. uidendū ē. q̃ canonū sac̃ auctoritas infames
appellat. De his stephanus romanę ecclę eps. sēb̃ ylario epo
Infames ēt Quę psonę infames ēt phantur: q̃ dicens.
eas psonas dicim̃. quę p aliqua culpa notant̄ infamia. i.
omis q̃ xp̄ianę legis normā abiciunt. & statuta ecclastica
ētēnunt. Similiter fures. sacilegos. & omib̃ capitalib̃ emi
nib̃ irretitos. sepulchrorū q̃q; uiolatores. & omis q̃ adūsus
patres armant̄. q̃ in omi mundo infamia notant̄. Similit
& incestuosos. homicidas. piratos. raptores. maleficos. ue
neficos. adultos. de bellis publicis fugientes. & q̃ indigna
s̄ perunt loca tenē. aut facultates ecclę aufer̄ iniuste.
& qui fīs calūniant̄. aut accusant. & ñ phant. & q̃ extra
innocentes p̄ncipū animū ad iracundiā p̄uocant. & omis
anathematizatos t̄ psuis scelerib̃ ab ecclia repulsos. & omis
quos ecclastice t̄ seū leges infames p̄nunciant. hi nimirū
omis. nec seruī ante legitimā libtatē. nec penitentes. nec
bigami. nec illi q̃ curię deseruiunt. t̄ ñ intēt̄ corpe. aut q̃
sanam ñ hīnt fīdē. t̄ intellectū. aut inobedientes seōr
decretis existunt. aut furiosi manifestant̄. hi omis inquā
nec ad sacēs gradus debent pueni. nec isti. nec libri. neq;
suspecti. neq; rectā fidē t̄ dignā ꝓfessionē ñ hīntes. sumo

q̃ ad sacerū gradū ꝓmouēdi ñ possunt.

sacdotes possunt accusare. Et fabian ꝓp. Infames effect̄ q̃
Quicūq; scienter se peiurauerit. scienter dēcare p̄sumit.
ad. dies in pane & aq̃. ꝓt̄. vii. sequentes annos penitat.
& nūquā sit sine penitentia. & nūq̃. in testimoniū ree
piat̄. cōmunione tīn post hec ꝓpiat̄. Et eusēbi
Accusatio nes & psonas q̃ leges seū ñ admittunt. ꝓp.
Nos sequentes patrū ecclastice q̃q; repellunt.
uestigia. statuatione filiorū d̄i q̃ seū q;
ad accusationem psonas leges publice ñ admittunt.
his impugnandi alterū nos licentia submouent. & nullę
accusationes a iudicib̃ audiant̄ ecclastices. quę legib̃ seū
phibent̄. Sed licet infames ab accusatione eporū phi
beantur: ñ tam̄ isti abhuiusmodi accusatione phibendi s̄. heret
ticos nāq; accusare infamib̃ ñ phibet̄. ut sup̄ patuit ina
ca. ubi de accusatione minorū adūs maiores disputatū ē.
Et. Cum maiores scientia & moribus aminoribus accusari
phibeant̄. ñ equales ab equalib̃. t̄ minores a maioribus. abhui
accusatione ñ s̄ hi phibendi. cū heretic̃ catholico minor sit.
S; hoc an gen̄ alit̄ accipiendū sit. aug̃. diffinuit dicens.
Quero q̃ q̃ Dubiū ē an scienter aliar̄ an nescienter heretic̃ quis
pecet̄ q̃ qui nescienter heresi incurrerit. an pecet.
qui scienter. ab aliena. i. ab idolatria ñ recesserit. Sedm illā regulā
qua pecca scienter̄ peccat̄ ignorantiū ꝓponunt̄. aliū ꝓscienter
uinere in scelē. S; si forte hoc facit inherēs ipsi sceleris mag
nitudo. q̃ facit in aliena scienter admissio. heretic̃ nisi aliū
aliqo scienter coequat̄. Et. Vtrū catholicū cū pessimis moribus
alicui heretico meuerit̄ ita ꝓt̄ id q̃ heretic̃ ē ñ inuenitur
homines q̃ reꝑhendant ꝓpter̄ debeant. ñ audeo ꝓcipitare
sententiā. Verū hoc aliqi. & illud de infamiū accusa
tione de his intelligendū ē quos ostat ēt heretic̃. ñ de his
qui se negant inherētes lapsos. hic aut̄ moribus religiosus
apparens. dū se negat heretic̃ cōmunionis aliqm̄ maculā
infectū. infames atq; alios hīm̄ a sua accusatione ipse ex
pellit. S; h̄ licet ratione nīa uideant̄ exēplo tīn legis manifes
tis uana intelligunt̄. ad eiusmodi accusationē dū soli inter facino-
ris admittit̄. ñ querit̄ an cogitare de anima p̄ncipis sit
maiestatē lede. s; an aliqs de nece eius tractauit. Unde imp̄r.
honorio & archadio i. viii. t̄ cod̄. t. ad legē iuliā maiestatis
sēpsisse leguntur. Siquis cū militib̃ t̄ puatis barbaris &
scelestā inierit factionē. aut factionis ipsi suscepit sacra
mentū t̄ dedit. de nece & uiro illustriū q̃ ꝓsiliis & ꝓsisto-
rio nro inīt̄ sunt. senatorū & nā & ipsi pars nīi corpis s̄. t̄
euilib̃ postremo q̃ nob̃ militat cogitauit. eadē cū scienta
te uoluntate sceleris q; effectū punim̄ iuta uoluerit̄ ipse
q̃dē utpote maiestatis reus gladio feriet̄. bonis eius omib̃ fisco
nro addit̄. filii v̄ q̃b̃ uita imperatoria specialit̄ lenitate
ꝓcedim̄. patrno cū debent pire supplicio. m̄q̃b̃ patrī hoc
ē hereditarii ēminis exempla metuunt̄. a successione omīū
proximorū habeant̄ alienī. testamēti extraneorū nichil capi
ant. sint ꝓpetuo egentes & pauperes. infamia eos semp
patna comitet̄. Ad nullos honores ūquā nulla prius
sacēnta puenant. sint postremo tales.
ut his ꝓpetua egestate sordentib̃ & sit
mors sola cū. & uita supplicū. Denique iubem̄ eam no-
tabiles ēt infamia sine uenia. qui ptalib̃ umq̃ apud nos
inuenire tēptauerint. Sane siquis ex his in exercitu inter
factionis studio uere laudis accensus ipse poiderit factio-
nem. & p̄mio a nob̃ & honore donabit̄. Si ū q̃ usus fuit
factione: si seorsū incognita adhuc ēsiliorū archana pate-
fecerit. absolutione tīn ac uenia digni habentur. Porro
symonię accusatio ad instar leseę maiestatis ꝓceder
debet. sicut leo imp̄r. in libro p̄mo codicis decreuisse legit.

tit. de epis & clericis. Lege si quis, pede dbes.
Qd de accusatione ñ de pena intelligi oportet. Unde impreg.
valent. valentin. & gran. l. viii. cod. tit. ad legem iuliam
maiestatis. Nullo omino eum in esuturis ac nescientib
nob fidiculariu tormenta offerunt. Miruq; l. genius
aut dignitatis defensione uti prohibeat. excepta tñ maiestatis causa. in qua sola omnib equa edictio est; eti omis illi assumunt in accusatione simonie qui possunt accusare de crimine maiestatis. constat. q sic ibi ñ dubitat de crimine maiestatis; an reus cõmiserit illud. sic & hic ñ denegatur hereseos; imperit accusat an cõmiserit heresim. Qd autem queritur si epc in accusatione accusationem uitare uoluerit. an sue simplici assertioni fides sit habenda. facile solutu. si eorum patrum auctoritas diligenter inspiciat. Ut enim sci patres diffiniunt. nulli psone quantulibet exercitatq effusioni fides e adhibenda. nisi cõperimus probationeq adhibeat. Unde in.iii. cartaginensi ceal legit. Epc enim alicui obiecerit
Epis. si clerico l laico enim in sinodo phbere q dicit. in posuerit. deducat ad probationem in sinodu. Sed obiecit. Si se solu alicui sedentis ocuu nouit. phbere illud testib ñ ualet. Quid q tunc s faciendu sit ex ocilio uarensi sic diffinit. Epc ñ pfitear quod phbere non potest.
Siquis epc alicui sedenti se tm esse nouit. quadiu phbere ñ pot. nichil pfitear. s; eti ipso ad ocumdationem secretis correctionib elaborare. Qd si forte contempt punaeior fuit. & se cõmunioni publice ingessert. & si epis in redarguendo illu que reu iudicat. probatione deficiat. idenatus lice. his q nich sentit secede ad tis psone maioris auctoritate iubeat. Ille tñ idenatus quadiu nich pot phbere in cõmunione omiu pte q. ei q eu reu iudicat. pmanebit. Ex ocilio meldensi. cap. ii. De illis aut q infra parrochiam beneficiu aut hereditate bnt. & altius epi parrochiani s. & de loco ad locu tt faciunt rapinis & depdationes pagentes. placuit ut excõmunicent. nec ãn ex parrochia eceant. quã que ppetrat digne emendent. Quoq excõmunicto senioni eorum & pro eo significanda e. ne eos recipiant. ãn q illuc redeant. v rapinã ferent & ea plenit emendent. hec ex ocil affrit. De eo qui s soli dicit aliquem
Placuit. ut siqndo epc dic aliquem s em suu fuisse ocessum. soli pru em fuisse ocessu. atq; ille negat. ñ putat adimuriam suã epis pruie. q illi soli ñ credit. & si scrupulo pre esse cuiq se die negantu nolle cõmunicare. quadiu excõmunicato ñ cõmunicauit suus epc. tadiu eade eo ab aliis ñ cõmunicet epis. ut magis caueat epc ne dicat in quiq. qd alius doeuntis ocumee ñ pot. Iudicii v archiepi alti pumeq alicui expete ñ lice. Unde augustin. Attentu
Scriptu e in lege parrochianu alicui iudicare ñ lice. Falcã messem transiens. falce mitte ñ debes. s; manu spicas ocrit. & manducare. Falce enim iudicii mitte ñ dbes in ea segete. que alti iudet ee commissa. s; p affectu boni opis frumta dnica uiciorum paleis expoliare & in ecle corpus admonendo qsi mandendo ocerte. hec pelagius pp. omib epis. Quot eiusmodi una queq puncia
Sancit certa ee puncia. que habent. habe. x. aut. xi. ciuitates. & uniu regit. & tonde minores potestates sub se. & uniu metropolitanu. aliosq; suffraganeos. x. l. xi. epos iudicet. ad quos iudicii omis causeq eporum & reliquorum sacdotu accidentu referant. ut ab his omib iuste ocona uocet discernat. ñ ad maiore auctoritate fuerit ab his q iudicandi s appellatu. Unde non oportet ut degradet l dehonoret unaqueq:

puncia. s; ap sencipsa hãt iudicet. sacdotes & epos. singlos iudet. secdm ordines suos. & qcuiq causa habuit. a suis iudicib iudicet. & ñ ab alienis. i. a sue iustis iudicib puncie & ñ ab extraneis. ñ ut ia e plurimu a iudicandis fuerit appellatu. Hec nicolaus pp. Non alioq s; pmatus sui
Omiq si sifred tale inse enim iudicio qsq subiciat epc. noluit. quo recte posset epatu puan. t infirmitate carnis se sentiebat forsitan pguan. qua ipedit nullis posset prem mis sua plationem pdet. pmatus sui debuit. & ñ alioq diocesioq antistitu ptolan iudicii. Qd si quelibet abiguitas t aliq fortasse supe examinatione t epat abrenuncia tione oborta fuisset extemplo. ex more ad aplica sede refert ciciat. & nta in his omib debuerant cuncti decreta penit expectare. Qd qa omissu hactenus dolens. dilectissima m glam uam uehemit efflagito. ut ia dictus sifred epc pro restituat epio. & siqd reprehensione dignu gessit. postea t correptione t digna animadversione diffinit. Est tam casus. in q epc alti parrochianu excõmunicare uale. Unde i ceal legit. Epc epc
Placuit ut pcomunu parrochianu alti excõicare uale. utilitate nullo eoq quit fert. si ei parrochianu p depdationis causa alti epc excõmunicauit. Porro eu iudicii experendu sit si iudices electi inter se discordare cepint. in laodicensi ceal sic inuenit diffinitu. A quo sit
Siqs epc eminalit ferenda sentia inq pruneales epi discordant. in iudicio eporum fuerit accusatus. rangat autem epos puncie q gerunt diuisas hre sententias. & alios qdem innocentem eu pruneiare alios reu. phuiusmodi ocusia aputanda placuit sec sinodo metropolitanu. epm alti puncie uicinie iudice aduocari. & aliqntos eu eo epos alios. q parti residentis quecuq fuerint dirimant questione. pte hoc ut sit firmu iudicii. q abuni puncie epis fuerit pinulgatu. Hec ex nicenum pp.
Siquis epc in aliqb Quando iudices electi d sentia discordes extitit.
iudicat. & uidet ipsos epos qui in puncia sua s diuina puncia iudicio discepare. ut alii uideant eu q iudicat archiepc aduocet. iustificare. alii odiare. pdiffinitione hui dissensionis hoc placuit sec sinodo ut de puncia uicina alti metropolitan uocet epc. ut pu eu firmet. q secdm rectu placuit canone.
Nisi eade puncia pmate habuerit ad que negocia q p metropolitanu terminari ñ ualent. referenda s. Unde bonifacius pp. pplis galliie
Primati deferant negotia quie
Siunt epos eide ocilii dubitatio metropolitan explicare ñ
ensent de ecclastico iure. t de aliis negociis. pmu uale. metropolitan eorum cu aliis quibda in ocilio ordinans rem diiudice. & si ñ acquiscat utraq; pars diiudicantis. te pmas rationis int ipsos audiat. & q ecclasticis canonib & legib nns essentaneu sit hoc diffiniant. & nulla pars calculo ei uale at ocdice. Sed si omiu copuncialiu ocordi sententia fuit dariat. manebit qua eu imobilis censura. Unde in antiocheno ocil legit. Epc q ab epis puncie suie consona sentia
Siquis epc reportauit. ab aliis iudicari non potest.
eminalit accusatus ab omib q s int puncia epis excepit una ocona q; sententia ab aliis ulti iudicari ñ potest. s; manet ecca eu oportet tãq euentite que ab omib plata e firma ratãq; sententia. Subintelligendu v e ñ ad iudice maioris auctoritatis fuit uocatu. te enim pappellatione soluta sententia firmitate ñ obtinet. Unde nicolaus pp ait. Semel diffinitu retractari ñ lice. ñ u maioris auctoritas
Quod bene semel diffinitu e & inpositis iuramentis fuerit. deliberatu. nulla debet ratione ñ fortassis ubi fuit maioris auctoritas retractari. Hec ex ocil sardicensi. In reuocatione iudicii
Osius epc dixit. Quod si aliqs beati pet memoria habenda e.

epe adiudicatus fuit in aliq̃ cayſa. ~~ꝗ. ꝗ ꝗ. ꝗ~~
& putat ſe bonã cauſã hꝫ alterũ iudicũ renouetur:
Si uob̃ bene placet ſẽ pet̃ apli memoriã honorem. ut
ſebat̃ t̃ abhis q̃ examinauiq: t̃ & ab alis epis q̃ ipuinea
pxima morant̃ romano epo. & ſi iudicauit renouandũ
ee iudicũ. renouet̃ & de iudices: ſi aut̃ pbauit̃ cauſã talẽ
ut ea ñ refringant̃ que acta ſ. q̃ decreuit roman epe.
cfirmata ef: Si q̃ hoc omib̃ placet̃ ſtatuat̃ Simod̃ respond.
Placet. Eode lib. iii. t. d pbationib̃. Actor q̃ asseruerat pſi
tendo ſe pbare ñ posse reũ necessitate monstrandi ꝓtiv
ñ astringit cũ p reũ naturã facũ negantes pbatio nulla
ſit. ¶ Quod aut̃ deficiente accusatore reus ñ ſit cogend̃
ad pbationẽ auctoritate gg. pbat̃ q̃ ſebens maximo art.
Quod aut̃ postulas ut Onus probationis reo incumbat:
illuc pſonã dirige debeam. qua de his que dicunt̃ poſ-
ſit et pbatio. eet utrũq: excusabile. ſi umq̃ ratio ei qui
accusat̃ necessitate pbationis imponet. At postq̃ non t
ſ; accusantib̃ hoc onus incũbit. ad nos ſic pfati ſum. dila
tione cessante uenire ñ desinas. ¶ Hoc aut seruandũ
e q̃ndo reũ publica fama ñ uexat. Tẽ enĩ auctoritate
eidẽ. qg. ppt̃ scandalũ remouendũ. famã ſuã reũ purga
re oportet. Accusat̃ ñ negationẽ ſ; exceptionẽ pbare debet.
Finit̃ ſexta ca. Incipit ſeptima.

LONGA infirmitudine grauatus quidã epe. alũ ſ
ſubstitui rogauit. cui pab̃ ſum̃ pontifex annuit. & q̃ rogauerat ei ecclie.
Postea ꝓualuit idẽ epe. & q̃ pri fecerat cupit rescindi. Adusus
eũ q̃ ſ accesserat questionẽ mouet. ſuã kathedrã tãq̃ ſ de
bitam reposeret. Hic pmũ qr: utrũ uiuente epo alius possit
in eadẽ ecclia ordinari. Secdo. an iste ualeat reposee ca-
thedrã. quã ſua intercessione alt̃ accep. Q d uiuente epo
ali ſupponi aut suporddinari ñ possit. ex decreto ap̃ aluerniã
celebrato diffinitũ e. In quo legit̃ ut nullus uiuente epo
ali suppont̃ aut suporddinet̃ epe. ñ forsitan mea loeũ que
capitalis culpa deiecerit. Itẽ ex regulis gg. pp. ad anatholium
estantinopolitanũ diaconẽ. Si molestia corpis honore suo
Scripsit in dilectio tua. me reiecturissimo ñ priuet̃ epe.
fri meo iohi pmo iustiniano sedis epo p egritudine capitis
quã patit̃ epm peipe succedẽ. ne fortasse diu epi iura cade
eccitas ñ habeat d̃ absit abhoste depeat. & d̃ nusquã ca
nones peipiunt ut p egritudine epi epe succedat. & idẽo in
iustũ e. ut si molestia corpis irruerit honore suo priuet̃ egri
ſ; suggendũ e. ut siquis in regimine egrat. dispensator illi
talis reqrat̃ qui possit ei curã omnẽ agt. & loeũ illi in regi
mine ecclie ipso ñ deposito ꝓuart. ut neq: ds omis offenda
tur: neq: ecclia neglecta inuenat̃. Idẽ in epla ad candidũ.
Cum peussio corporalis Flagellatis a dno afflictio addi non
immerito. utrũ p purgatione an puindicta ꝓtingat. Dbet.
di iudicũ in hoc ignorat̃ & idẽo ñ debet a nob̃ addi flagel
latis afflictio. ne nos culpe d̃ absit offensa respiciat. Item
gg. clemtio epo primati nazanzeno. Infirmitatis causa
Presentiũ latoris ad eo dati loco suo q̃s pduari non debet.
quereta q̃ se ſui pbrat̃ loco inogrue dẽ expulsũ. hec
subdit̃ t̃ tex̃ petitionis explanet̃ tñ paulo iudicauim̃
aptũ retexendũ. Asserit nãq: a quintiano frẽ & coepo ntro
in loco ſuo quib̃dã ſe ſuis negotiis ordinandis relaxatum.
egritudinisq: causa p duos ñmis spaciũ ſue ſe ecclie defuisse.
eiusq̃ rei occasionẽ captantẽ pdictũ frem nrm aliũ loco ei
illic pbrm ordinasse. Hortam̃ itaq: frnitatẽ tuã. ut eam
ei sollicite districtecq: pqras. & ſi manifeste egritudinis sic
dr causa ecclie ſue eũ defuisse reperis. nullũ ei ex ordina
tione alt̃ pbri pmittas piudicii geriari. ſ; in loco ſuo sine
aliq̃ eiusdẽ dubietate restitui. Et infra. Illud
aut̃ caritatẽ tuã specialit̃ admonem̃. ut si uera fuit
suggestio. atq: in suo ordine fuit restitutus: de pbyto q̃
in loco ei ordinatus e subtilit̃ districtecq: debeas
ee sollicitus. & siquidẽ sine datione aliq̃ ad eundẽ
ordinẽ uenit: ut in simoniacam hereſim ñ potius
se incidat. in alia quaeũq: uacant̃ ecclam eũ uolum̃
ordinari. Sin aut̃ meũ quippiã d̃ auertat dns tale fuit
reptũ. ipso & pbratus ordine pueiur: que ñ causa re
plendẽ necessitatis ecclie ſ; ſola cõpbat̃ ambitione ſus
cepisse. Itẽ nicolaus alumno iouanensi archiepo. Et infra
Pontifices mitare t̃ egritudine pontifice ñ s abiciendi. nec
qui aliq̃ occupant̃ infirmitate t̃ egritudine in eorũ loco
abiciendi ñ s. nec alios in loco eorũ ꝓsecti alii substituendi.
oportet ñ ex hac luce fuerint subtracti. Qd si de ministro
s ꝓcesso ẽquerunt̃ que licita s sacdotes expleant: in his
ũ q̃ his psume ñ licet uicemoꝝ usq: ad recipiendã sani
tatẽ epoꝝ auxilia subrogent̃. & hoc cũ cautele studio
paganis. ne p necessitatis occasionẽ psũptuosus pullule
ambitio. Epos q̃ omia q̃ggis susceptunt cuiã atq: solli
citudinẽ administratione eorũ discedẽ ñ oportet. ut accepta
talem pulcitudo ñ deleat̃ ſ; certamine eorũ salubrior
augeat̃ & tpliceat̃. Itẽ ex epla eiusdem epi & mrs.
Factus e Uiuente epo ali sibi succedere non licet.
Cornelius epe de di & xpi ei iudicio. de clericoꝝ
pene omniũ testimonio. de plebis que tẽ fuit suffragio.
de sacdotũ antiquoꝝ & bonoꝝ uirorꝝ ꝓsentiũ cũ nemo
ain se factẽ eet. cũ fabiani locus. i. cũ locus pet̃ q̃ cathedre
sacdotalis uacare. quo occupato & de di uoluntate
atq: omniũ nroꝝ ꝓsensione firmato. q̃ q̃s iã epe fieri uo
luerit foris fuit necesse e. nec hꝫ ecclastica ordinatio
nem. qui ecclie ñ tenet unitatẽ. Quisq̃s ille fuit. hec
de se multũ iactans. & plurimũ s uendicans: pfan e
alieñ foris e. & cũ post primũ ee ñ possit. quisq̃s post
unũ q̃ solus ee debet factus e. iã ñ sedis ille ſ; nullus e.
Itẽ eiusdẽ. Non e epe qui in locum uiuentis irrepserit.
Nouatianus epe ñ e qui cornelio epo in ecclia
a. xvi. coepis adult̃ atq: caritatis epe fieri a desertoib̃
pambitũ intit̃. & cũ sit a ae una ecclia ptotũ mundũ in
multa mbra diuisa e. Itẽ epat̃ uni multoꝝ epoꝝ ecordi
numostrate diffusus: ille post di traditionẽ post concilia
catholice ecclie unitatẽ humanã conat̃ ecclam facere.
& p plurimas eiusmodi nouos suos aplos mittit. ut
quedã recentia institutionis suę fundamenta ꝓstruat.
eũq: iã & pdẽ pomis puniras. & purbes singlas ordi-
-nati sint epi. in ctate antiqui. in fide integri. in psum
pbati. in psecutione psepti. ille sup eos creare alios
pseudo epos audet. quasi possit aut totũ orbẽ non ori
natus obstinatione pagrare. aut ecclastici ordinis
cõpagine discordie suę seminatione rescindere. nisi ꝓ
seminatores semp̃ int̃ inimica fequere. inerrãtia ṽ habere
ñ posse. nec augere d̃ illicite cepit. ſ; stati eum
prauã suã emulationẽ deficere.
Et infra. Quiq̃ nec unitatẽ spis
nec ciuitatis pacis obseruat. &
se ab ecclie uinculo atq: a sacdotũ
collegio separat. qi nec potestatẽ pot̃ habere. nec
honorem. qui expatus nec unitatẽ uolunt habere nec
pacẽ: Idẽ ad pompinianũ. Non e mecela q̃ cum
Scire epo pacem non habet.
debes epm mecela et & ecclam in epo.
& siquis eũ epo ñ sit mecela ñ et. & fruit s

·C·

blandiri. eos qui pace sacdotib di ñ habentq
obrepunt. & latenter ap qda cmunicare se edunt.
qndo ecla que catholica una e scissa ñ sit. neq; diuisa.

Quia periculosu Suo iure quis eede non debet.

Idc
sit in diuinis reb ut quis cedat iure suo & potestate septa
sca declarat. eis qui primatus suos inde pdidit. nec recipe
postmodu potuit. q semel cessit. Ide. Ꝑ dtionem s acquirit.

Denique quia sit qui ab epis recedentes unitate ecle seundu
inseparabile unitatis saeni. & q. sine spe sint. & pdtione
s maxima de idignatione di acquirant q sesma faciunt.
& relicto epo alu s foris pseudo epm estituunt. declarat
septa diuina in libris regnoꝝ. v. tribu iuda & benjamin
.x. tb scisse s. & relicto rege suo alterum s foris estituere. Et
indignat e igit dns omni semini israel & demoliuit eos. & de
dit eos in direptione donec abiecit eos a facie sua. qa dissipa
tus e israel a domo dni. & estituit s regem hieroboam filium
nabath. Indignatu ee dm dicit. & eos i pdtione dedisse.
qa ab unitate dissipati alty s regem estituissent. & tanta
indignatio dni extitit adus illos q sesma fecerunt. ut & eu
ho di ad hieroboam miserit q ei pecca sua exposuit. atq; ulti
one futa pdicit. panit ap illos edit & aq bibere uetaret. q eu
ñ custodissent int pseudo-phas & gentiles copularent. & eu
nt preceptu dm pndissent. stati diuina censura percussus e. ut
inde regdiens. impetu & morsu leonis mirabile necaret. Sed
adhuc ineuglio dns maiore suę intelligentię lucem mani
festat. q ide quirite se atribu iuda & benjamin sedant. & hie
rosolimis relicta samaria secessant int pseudo phas &
gentiles copularent. Ha eu primu disceptos in ministerium
salutis mittere. mandau & dicit In uia gentiu ne abieri
tis. & in ciuitates samaritanoꝝ ne intuemini. ad iudeos
pri mittens. gentiles adhuc pterit iubet. addendo autem
& ciuitate samaritanoꝝ debet omitti ubi erant sesmatici.
ostendit sesmaticos gentib adequn. Et postpuiet. Qd uero
eande que nos dm patre eande filiu eand spm sm nosse
dnt: nec hoc adiuuare pot tales. Nam & chore & dathan
& abiron cu sacdote aaron & moyse eande dm nouam
pari lege & religione uiuentes. unu & uerum dm q colend
atq; inuocand fuit inuocabant. tam qa loci sui ministri
tis egressi. & et aaron sacdote q sacdotiu legitimu digna
tione di atq; ordinatione pfectat sacficandi s licentia
uendicauerit: diuinitus peussi penas stati pulueris cona
tib pendere: nec potuerit rata et & pficere sacficia ire
ligiose & illicite et iuxta diuine dispositionis oblata.
thuribula qq; in quib incensu illicite fuerat oblatu
nec in usu de cetero cent sacdotib. s; poti indignationis
& ultionis diuine memoria corrigendi posteris exhi
berent iussu dni inflata atq; in igne purgata in lamina
duenles pducunt & affigunt altari. sedm q loquit di
uina septura. Memoriale int filiis israel. ut ñ accedat
quisqua alienigena q ñ e ex semine aaron imponere in-
censu an dm. ut ñ sit sic chore. Et tam illi sesma ñ fecerit.
nec foras egressi et dni sacdotes impudenter atq; hostiliter
rebellauiant. q ñ in ecla sendentes. & pace atq;
unitate a rebelles cathedra s estituie & primatu assumere
& baptizandi atq; offerendi licentia uendicare conant.
Et cetera. Ite Leo. iii. nonnom duci britannie. Non e

Non fure & latrone defendend qui loeu uiuentis inuadit.
quale gislardu ee sentim in annetica sede q uiuentis
q ñ licuit loeu ñ timuit usurpare. pecuniq; muneris
donis uite debet defensare. Ite euanstus pp omib epis.

Sic uir ñ debet Non licet epo ecle suam dimittere & alia
adulterare uxore sua. ita nec epe ecla suam. i. ciuitate.

ut illa dimittat adq; pcerat e & sic uxori ñ licet
dimittere uiru suu. ut alu se uiuente eo
matrimonio socie. aut eu adulterare.
licet formeatus sit uir eius. s; iuxta aplm
aut uiro suo debet reconciliari. aut mane inupta. ita
ecle ñ licet dimittere epm suu. aut se abeo segregare.
ut alterum uiuente eo accipiat. s; aut ipsu hat. aut in
nupta maneat. i. alty epm suo uiuente ñ accipiat.
ne aut formicoris aut adulteri crimi incurrat. Si v adul
terata fuit. si se alu iunxerit. aut supse alty epm ad-
duxerit. aut et fecit l desiderauit. paccrimia penitentia
aut suo reconciliet epo. aut inupta pmaneat. Epm v oportet
opportune & iporune. atq; sine intermissione ecclam sua
docere eaq; prudenter regere & amare ut amens se abstineat.
& salute possit esseq eterna. & illa cu tanta reuerentia et
doctrina debet suscipere eiq; amare & diligere. ut legitimu
di & peonem ueritatis. Hec his auctoritatib patent
ostendit. q epo uiuente alu subordinari ñ pot. nec & per
egritudine. s; illd. qq. intelligendu e. qndo ille qui egrotat
alu s substituere rogat. ceterum qndo aliqs t senectute t in
firmitate quat suscepti officiu administrare ñ uale. si
aliu s substitui petierit. sonabiliter fieri pot. Iterum in eod
capto sequit. Si v ide iohs fortasse pmolestia sua petierit
ut ab epi honore uacare debeat. eo petitione septo
dante cedendi e. alter id facere ñ ualem. Hinc &
beat auiq; epo suo ñdum defuncto s; senectute quato
kathedra epale suscep. Unde in epla paulini ad romanu
legit. Augustinus non tam successit quam accessit.

Non autem tm hoc sepsm gratulandu q epatu auiq accepit
s; q hanc cura di qa meruit affricanę ecle v uba celestia
auiq ore pepe. q ad maiore dnici muneris qam
nouo more puerctus. ita fecerat e. ut ñ succedere
in cathedra epo s; accedere. Ha icolomi ualerio
ypponensis ecle epo coepe auiq facet e. Hoc ide
phat auctoritate beati qgu. qui arminensi epo dolore
capitis laborantis. altm subrogauit. ita scribens in
registro suo. cap. cc. xxx. vii. Epo grauato infirmitate
Qualit ordinatu a nob sacdotis aliis subrogari potest.
corpis quia notu e ipedente molestia arminensis
ecla pastorali haberi ac sacdotali sit regimine destituta.
dudu frnitas una cognouit. que dudu habitatoꝝ loci
illi peb pmotu. sepi hortatu sum. ut si de eade capitis
qua detinebat molestia meliorati se et sentire adsua
auxiliante do reuerti ecclam. q datis induciis. in hoc
quadriennio expectat que diu cleri t ciuitu hue uen
entiu nosq; peb arguentiu instantiu hortaren. ut si
ualere cu eis auxiliante dno reuertere. datis septis sup-
plicationis nos petit. ut q ad eide ecle regim t suscepti
officiu pe eade q detinet molestia assurgere nullatenus
posset. ecle e epm ordinare debem. Unde qa cunctariu
ecclariu iniuria cura sollicitudinis nos estimuit. ne
diutius qqm fideliu desit pastoralis custodia. illoꝝ peb hui
ex sui impossibilitate renuntiatione copulsi. uisu e nob
eide arminensi ecle debi epm ordinari. & datis ex more
preceptis cleru plebeq; eide ecle ñ destitui admonere.
qten ad eligendu s amistite recordi pulsione ecurrant.
Hortam q. ut frnitas ufa eu que uno essensu omis elegint
sic & ipsi anob poposasse noscunt adse faciat euocari.
que cauta ex omib examinatione discutiat. & si in eo
que intextu eptatu sunt minime dno optulante
fuerint repta atq; fideliu psonariu relatione ei qq; uita
uob placuerit. ad nos eu cu dectu ufi pagina. addita qq;

testificationis epla destinatur. quum eide anob ecclie
dno disponente ꝓsecrat antistes. Hec ex eode capto. cc.
xxxi. ad eleutherium epm.

Quanus triste sit nob valde dloquium. atq; ffna nos com
passio pour arguit. qua aliqd de auditus diffinire
pmittat. suscepta tam solicitudo regminis eor nrm
instantia pulsat aculeo. magna nos excelsis cura pspice.
ne qua earu possit utilitas deperire. Euenit q adnos qbda
referentib quendu epm ita passione capitis laborasse. vt d
mte alienata agere soleat. gemit & fletus audire sit. He q
languente pastore grex dabsit insidiatoris lamandus
dentib exponat. t ecclie ipsi utilitates deperant. cauta no
necesse e punitione tractare. Et ido qua uiuente epm ab
officio suo necessitas infirmitatis ñ eum abduxit. alium
loco eius ñ recusante eo nulla sinit ratio ordinari. S; si
intualla egritudinis habe e solit ipse data petitione ñ se
ultra ad hoc ministeriu subire infirmitate posse fate
at assurge. & aliu loco suo expetat ordinandu. Quo facto.
omniu sollemni electione alte q digni fuit epe ordinet. sic
tam vt quousq; eunde epm in hoc sclo uita retinuit. supius
ei debitu de eade ecla ministrent. Enim si nullo tpre ad
sane mntis redit officiu psona fidelis ac uite pbabilis est
eligenda. que ad regim ecclie idonea possit existere.
atq; de animarum utilitate cogitare. inquietus subdiscipli
ne uinculo stringat. ecclasticarum rerum curam gerat. & ma
turu atq; efficace se omnib exhibe q & epo q ne egrat
supstes loco eius debeat ꝓsecri. Ne autem huiusmodi
passionib sacerdotib subito occupatis ceptum officium imple
tu remaneat. institutum e. ut sacerdos siue psalterius. siue sacer
ficans alios secum habeat qui si hmi casus intuerint. inchoata
misteria pficere ualeant. Unde in toletano sexto. xi.

Illud

Quisq; sacerficans sacerdote s uicinum habeat. q cepta sacra
menta expleat. si ei aliqua necessitas ingruerit.

diuinu oraculu ñtte singli peccantes. q sebit. ue
sol. qa cui cecidit. ñ hr subleuantem. sumope nob uerendu
e & cauendu. ne hons illis atq; tepib inqb dno psallit t
sacficat unicuq; diuinis singlariter officiis insistentu pru
diosa passio t corpis quelibet inualetudo occurrat. q aut
corpus subito obrui faciat. aut ñtte alienatione t tpore
ꝓfundat. Hui modi q casib pcauentes. necessariu duximus
instituere. ut ubi tepis t loci siue cleri copia suffragat.
hat qsqs ille e canens do atq; sacficans post se uicinu sola
minis adiutore. ut si aliq casu ille q officia impleturus
accedit turbat fuit t ad tta elisus atergo semp hat q ei
uice exequat intpid. Hec ex ceilio toletano. viii. expleant.

Nichil Si sacerdos necessitate poccupat fuit cepta sacrifica palu
ee ordinis statutu tenitatis ausu psumat. neq; illa que
suma uenatione censent. ulla psuptione soluant. eu ad
hoc tm fieri iussa s ne intrupta nascant. ne languoris
puentu robore salutis natu puet. Non q solu fragilitatu
ꝓsulit humane. s; & sacs ministri ex dn pundet sollicitu
dine. Censuim q uenire. ut eu a sacerdotib missarum tpre
sac mistia ꝓsecntur. si egritudinis accidat clube euentus.
quo cepta nequeat ꝓsecutionis explere mistiu. sit liberu
epo t pbro alu ꝓsecutione exercq cepta officia. Non q aliud
ad subplentu inuenitis mistis eopent q. aut incipientis
aut subsequentis benedictione copleta sacerdotis. qa nec
pfecta uidi possunt. n pfectionis ordine copleant. eu
enim sim omis unu in xpo. nihil ꝓtriu diuisitas format.
vbi efficacia pspiritus unitas fidi repsentat. Qd & esultu
euncta ordinis clerica indiuiduu s ee ñ ambigant. s; ut
pmissu e pcedentib liberi alu p cpleno succedant.

Hec tn d natie languoris causa esulit inpsuptionis pnicien
ovtat. Nullus post cibu potuq; quelibet minimu suptu
missas faciat. Null absq; puentu patrum molestie ministri t
sacdos eu cepit imperfecta offa psumat omino relinquere.
Siquis hec temerarie psupserit. excomunicionis sententia
sustinebit. Ecce d epo petente peb & ppli ifirmitate
quato ali possit subrogari. patrum monstratur: Senectute
aut quato ñ successor s; coadiutor dari debet. qui decedentis
in loco regminis succedat. Sic aliq dr accessisse ñ successisse
ꝓponensiu epo beato ualerio. Hinc & Zacharias pphete bonifa
cio magontino archiepo. Senectute quato coadiutor e dand
q monetur succedat.

Petistu. ut eu nro esulto psupuentie
t senectute atq; corpis imbecillitate si iuenit potus aliu in
eande sede inq pes ptua psona debeas collocare. Hos v adiuuet
do ecclia pbem tue sentiat. ut psalute animarum rationabiliu fac
tore e sede qui obtinet magontine ecclie neqq relinqs. Sed ter
mina tua petitione homine pfectu q possit sollicitudine habe
& cura animarum p tua psona ordinabis illu epm. entq; in meglio
t credito & ministio e portando in omni loco reqrens ꝓficiat
ecclam dei. hec secunde diuina uoluit clementia tua post dies
transit sup ee. si eu apud cognouis. & in tua uoluntate fuit
diffinitu. ea hora quarte de psenti sclo magnanu cognoscis
psentib eunctis t successore designa. ut hic uenit ordinand
s; h nulli alu ꝓcedi patiam. q t caritate cogente largim censum.
hec. De eo aute que t successore institue dixisti. ut te iubent
in tuo loco eligat epe hoc nulla ratione ꝓcedi patiam. quia ni
omne ecclasticu regla t institutu patrum ee monstrat. s; vo
lum ut t ministre. & sit meuglio e adiutor. Hinc eu
reprehensibile ee manifestu e ut te uiuente t alu substitu
amus. s; h comonem. ut orare ñ cesses ut t ds illu successo
rem ꝓcedat. q ei possit ee placabilis. & ipsim inreprehensibilit
regre ualeat. Hec pelagi clero narbonensi. t narbonensi. Hon succes.

Quia ff & coepe nr sor s; coadiutor uiuente epo datur:

iohs ecclasticie utilitatis studio suadente. & natie sue
simplicitate laudabili ꝓsidatione tetata. obhoc q se in gerda
patrimoni cura t in disciplina ecclastica ꝓseruanda minime
fatet idoneu. ettutu plm adhec explendu s poposset ad
hiberi psona. ut ea que s necessaria copetentu disponente
sollicitudine nihil indecens fieri t inutile pmittat. Idoq;
psenti uob iussione perpim. ut seruata pmo in loco me
morato epo reuentia q nos euenit inculpabilit exhibe
in omnib que ad diuinu cultu obsequiu pinent t ecclasticie
utilitatis pagere cura suasent. pbeatis obedientia copetent.
ut in nullo dispositionib ei spu etumaei resultantes.
immo copetentu uigilantie ufe studio que p ecclasticu
utilitate gerenda monuerit adimplentes. ut his ita dis
positis. & ꝓsueta uob stipendia ministrent. & quecuq;
inpfato ecclie patrimonio t de reb adeu puenientib repe
tenda s necessaria copleant. Illud v etiam debet
ties intelligendu e q catholici eor ecclas s usurpare modi.
Illd v etiam pp te intelligendu e. qndo nec aplica aut
regularis mutatio s; sola ambitio epm de ecclia ad ecclam
transire cogit. Unde eu inpneipio sui capti dice. epe non
debe dimitte ecclam sua. subsecut adiunte. absq; meu
tabili necessitate aut aplica t regulari mutatione & alu
se ambitus causa iunge. Ambitionis enim causa
quiq; ecclie mediocritate despecta. ad maiore ecclam transire
uoluerit. debe reuocari ad ppa. Qd si redire nolerit. earum
aliena & ppa. Unde in uiceno ceilio legit. Epe t qlibet

Non clericus relicta sua ecclia ñ debe ad alu transire
oporte epm t reliqs ordines de cuncti adeuntatem
magre. ñ epe. ñ pbr. ñ diacon transeat. Siqs aute post diffini

tionē sēi & magni ēcliu talē qd agēt tēptauīt. & se hmi
negocio maneipauīt. h factū pīs in irritū ducat & resti
tuat ecclie cui fuit epc aut pbr aut diacon ordinatus.
Item ggr. antemio subdiacono. In monasterio dpurēt epe
Puenit ad nos primeniv q in ecclia sua reside ptēnit.
amalefitane ciuitatis eqm in ecclia reside ñ ēt ēterniū. s; forsi
pdiūsa loca uagare. Idcirco hac t auctoritate peiprim. qtn
hoc de cetō facē ñ pīsumat. s; in ecclia sua sacdotali more
sedat. q si forte ñ emdare potuīt in ipsa mīnatione cognouerit.
in monasterio eū deputare & nob cunctis modis omnib idicare.
ut qd facē debeat nra interū peceptione cognoscat. Item ex gelio
cartag. v. Epoy nulli licebit pincipalē cathedra relinquere. y
Placuit ut nemini sit facultas ad aliā se ecclam ptrahere.
relicta pincipali cathedra. ad aliq ecclam in diocesi istiusmodi
se ptrahere t in re pīu diuīs quā oportet ēstituī cuīā t fragi-
-tatione pīpe cathedre negligere. Item ex eod. In cessori cathedrā
Constituī ē ut nulli incessori eius dari ē licēt licēat.
sit licētū cathedrā eius incessor datus ē qbusdā pīcoy studiis
t seditionib retinere s; dare opā ut intra annū ex de epm pui-
-dent. q si neglexerit anno expleto intuentor alii tbuat. Item
ex eod. Excomunicent eli q relicta sua ecclia ad eā redire
Siqui v sine respectu di agentes. & timore di. ā nolueriint
oculos ñ hntes. neq ecclastica statuta custodientes recesserint
ab ecclia sua. siue pbr siue diacon. t in qūq ecclastico ordine
ppositi fuīnt. ñ debent suscipi in ecclia. s; omni necessitate co
gant ut redeant ad ecclam suā. q si pmanserint excōicare
eos oportet. Item ex eod. anthiocheno. Siquis pbr t diaconus
t qlibet clericī deserta sua ecclia ad alia trnsmandū ē ēdiderit. y
ibi paulatī tēptat q migrant ppetuo pmanere. ultra ministre ñ
debet. pserū eū ab epo suo ad reintendū fuīt exhortatus. q si
post uocationē sui epi ñ obedierit. s; inobediens pseuauīt.
omnimodis ab officio suo deponi debet. nec aliquando spē reti
tutionis habet. Si v ppter hanc culpā depositū alī epe susceptū.
& ipse a cōmunione synodo pena meretur inferiorīs. tamqā
ecclastica iura dissoluens. Item ex eod. Non licet epo ecclam
Epm de diocesi. ad diocesi trnsire sua relinque. y ad alia trnsire.
non debet. neq se ipsū ingesserit. suscipi debet. neq si a ppli
fuīt uiolenter adtract. neq & h eis ab epis suadet. Manere autē
eū debet in ecclia di qua abinitio sortitus ē. & ñ ab ea alibi de
migre sedm regla sup hoc olim apatib statuta. Item ex e
Ppter eos epos siue clericos q de ciuitate — Calcedonensi. Sed
ad ciuitate transeunt placuit diffinitiones datas a seis
patib habe ppa firmitate. Item ex e cartaginensi. iiij.
Placuit ut a nullo Alienē plebes ab epo ñ usurpentur.
epo usurpent plebes alienē. nec aliquis epoy supgdiat
in diocesim collega suum. Item anacle. Alienos clicos ordinare
Epe in diocesi t altaria sacre epo non licet.
aliena a alienos clericos ordinandos t sacrīda altaria
iniuere ñ debet. Qd si fecerit. amotis his qs ordinauit. altaria in
sacratione manente. trnsgressor canonū anno amissarū ecclia
tate cessabit. Item ex e agathensi. Die sollenib clericus
Siqs in clero stitit ecclē suē deesse non debet.
ab ecclia sua die sollenib defuīt. i. natiuitate dni. epiphia.
pascha. t pentecostes. diu poti sellenib luēs q seruicio suo parere
studet. puenit. y tanto a cōmunione suspendat. Similit dia-
-con t pbr. si pres ebdomadas ab ecclia sua defuīt. huic dana
tioni succūbant. Item y Lan pp. Remouend ē epe ab ecclia
Remoto cui irrepserit. y ad suā redire cogendus.
ab ecclia barinonensi atq ad suā remisso hireneo epo. seditis
psacdotale modestiā uoluntatib hominū q pignorantiā
ecclastiearū legū desidant. q ñ licet obtinere. talis ptis de
clero ppo barinonensib ordinet epe. quale te papue fratre

t ascanī

alsam oportet eligere. & decerat ēscēre. ne si alī forte factū
fuerit. ñ sine obiurgatione maxime tui nominis retundat
nra peceptio q in iniuriā di a q spalī sacdotalīū ē gia digni
tatis dicerim admissū. Item leo epe urbis rome anastasio
thessalonicensiū epo. Qui alienā cathedrā appetit ab ea expulsus
Siquis epe suē ciuitatis mediocritate ecliā ppria carent.
despecta. ā ministratione celeboris loci ambierit. & ad maiorē
se plebē q eū q ratione tnstuīt. a cathedra q de pellat aliena.
carebit & ypa. ut nec illis pīsideat qs pauperiē seuperiūt.
nec illis. quo psuperiā spreuit. Suis g tnmis qsq ēterit sit.
nec sup nīsuras iuris sui affectare augeri. Item ex ne mel densi.
Siquis de Utraq carent ecclia q ptēptu minoris ad maiorē
ordine sacdotali ēteptu minoris ecclē ambitiose aspirat.
& impbe ad pouiorē aspirauīt. canonica erga eū diffinitio
seruet. hoc ē utraq carent. Qui v pro ecclam uacantē
ingrs fuīt. ab officio suo deponend ē. sic nyrthomagensi gelio
Sancītū ē Decet adeo q munib ecclam adipisce legit.
atq omnib modis pibitū. ut sigs pbr inuenit temptat.
fuīt alicui clico t laico munia dare t dedisse. aut aliā
pecuniā tribuere. ut alī pbr ecclam uacantē pro redimat.
phac cupiditate seu rapina seu psuptione turpis lucī qia
deceat adeo. & alien existat a regla. Quod v cōmu-
-ni stilo atq aliqē utilitate mutationes eqy fieri possint.
y meritis aquib recesserint eis uiuentib alii substituī uale-
-ant. antiū pp. demonstrat. sēbens omnib epis. Necessitati t utilita
Mutationes tis causa eqy mutationes fieri possint.
eqy. sentire cōmuni utilitate atq necessitate fieri
licet s; ñ ppa cuiq uoluntate aut dnatione. Petr sēs
magister nr & pinceps aplorū d antiochia ciuitate uti
litatis causa ē translatus romā. ut ibidē poti pdicē
posset. Eusebi q de quadā parua ciuitate auctoritate
aplica mutatus ē in alexandriā. Similit felix de ciuita
te in q ordinatus erat electione ppt doctrinā & uitā bonā
quā habebat auctoritate h sēc sedis & cōmuni eqy &
reliquoy sacdotū ac pploy stilo trnslat ē ephesū. Non
enī trnsit de ciuitate ad ciuitatē nec trnsfert de minori
ad maiorē q n ambitu nec ppa uoluntate fac. s; aut vi
aut ppa sede depuls. aut necessitate coact. aut utilitate
loci t ppli. ñ supbe s; humilit ab alis trnslatus ē. Ha sic
epi fīnt potestate ordinare regla epos & reliqs sacdo
tes. sic quens utilitas aut necessitas cogent supdicto
m & mutare & uitromitare potestate habeant. ñ tam
sine sacē romanē sedis auctoritate & licentia. Alia
enī causa ē utilitatis. alia auaricie & psuptionis. ac
ppe uoluntatis. Item pelagi pp. bonifacio archiepo.
Scias fr dilme. Causa necessitatis mutationes eqy fieri
aliud ē eam necessitatis & utilitatis. & aliud psuptio possi
mis. ac ppe uoluntatis. Non q mutat scle q ñ mutat
intē. i. qui ñ auaricie causa aut dnationis. aut ppe uo
luntatis & dilectionis sue migrat de ciuitate ad ciui
tatē. s; causa necessitatis & utilitatis mutat. Ha & plimoy
utilitas uni utilitati t uoluntati preferenda ē aliud est enī
mutare. & aliud mutari. Nam aliud ē sponte trnsire.
aliud coacte aut necessitate uenire. Unde ñ ista mutant
ciuitatē s; mutant. qa ñ sponte s; coacte h agunt. Non
q bn intelligunt ecclastica regla. q h negant causa
utilitatis t necessitatis fieri posse. quens cōmunis necess-
-sitas aut utilitas psuasent. Ide ad eunde. Xpm negare
Omis conuinci qui necessitate patientib misedia ñ ipen
q genebat & qui uexabat a saul. fugiebat. & uenie dit.
bat ad dd. Si rex pissim atq iustissimus dā sere-
pecem ex psecutione fugientes & trnsuntes de loco

ad locū & de ciuitate ad ciuitatē recipe tales neq;
recipere. nec seruū ten̄re. neq; in alius ciuitatib' eos col
locare. Qui enim p̄sequunt̄ domi ep̄os. eosq; de ciuitatib'
ad ciuitates t̄ransire ꝯpellunt. n̄ eos tm̄ p̄sequunt̄ q̄ nō
dnm nr̄m ihm xp̄m. cui legatione fungunt̄ nec ipsi
in hoc peccant ep̄i. quo n̄ sponte s; coacte hoc agunt. s;
ipsi q̄ p̄sequunt̄ eos. nec ipsis ep̄is hoc ĩputari potest. s; illis
q̄ eos hoc agere cogunt. Qui aut̄ negant miseria sacrilegia
fugientib' & necessitate patientib' ipsū xp̄m negant. q
t̄ mia & ueritas. Negant m̄iam necessitate patientib' qui
ppter indigentib' diuinis ministris & n̄ habentib' ppū ep̄m q
eos instruat causa utilitatis. atq; necessitatis. aut ex alia
ciuitate licet minor sit mea q̄ n̄ hēt ep̄m doctiorē t' utili
orē meliori ꝯsilio n̄ sponte transeunt̄ s; malo exhorta
tione mutare. aut ep̄m ecclie & p̄secutionē patientē
causa utilitatis aut necessitatis nolunt inuitare.
Item ex eē cartag. iii. Non ambitione s; synodali auctoritate
Ep̄e de loco ignobili ad d̄ ecclia ad ecclam ep̄i transeant.
nobile p ambitionē n̄ transeat. nec q̄sq; inferioris ordinis
clericus. Sane si utilitas ecclie poposcerit. decreto peo cle
ricor & laicor ep̄is porrecto. in p̄sentia synodi transeat.
nichilominus alio in loco ei ep̄o subrogato. Inferioris v̄ grad'
sacerdotes t' alii clici cessione suor ep̄or possunt ad alias
ecclias transmigrare. Item ex eōdē. Ecclia unus ep̄i ab alio disponi
Ep̄i t' pbri si causa uisitandi ad ecclam non debent.
alti ep̄i ueniunt in ḡdiu suo suscipiant̄ & tam ad ubiu faci
endū quā ad oblationē ꝯsecrandā maneant̄. Item calixt̄ pp.
omnib' ep̄is. Singli epat' a singlis ep̄is regant̄ n̄ ab alienis.
Sic alti uxor nec adultari ab alio t' iudicari aut disponi
n̄ a p̄pio uiro eo uiuente p̄mittit̄. sic nec uxor ep̄i quę
ei ecclia t' parrochia indubitanter intelligit̄ eo uiuente
abs q; ei ꝯsilio & uoluntate alti iudicari t' disponi aut ei
ecubitu. i. ordinatione frui n̄ licet. Unde ait apls. Alliga
ta ē uxor legi uiri. quādiu uir ei uiuit. eo v̄ defuncto
soluta ē a lege uiri. Similit̄ sponsa ep̄i q̄a sponsa uxor q;
ei dr̄ ecclia. illo uiuente ei alligata. eo defuncto soluta ē.
vt eui uoluerit nubat tm̄ i dno. i. regulariter. Si eū eo uiuen
te alti nupserit. adulta iudicabit̄. Similit̄ & ille si aliam
sponte duxerit adulter estimabit̄. & cōmunione p̄uabit̄.
Si aut̄ p̄secuti insula fuerint ecclia. fugiendū ē illi ad altam.
eq; sociand'. dicente dno. Si p̄secuti uos fuerint i una ci
tate fugite in aliā. Si aut̄ utilitatis causa fuerit mutand'.
n̄ ipse hoc agat. s; frib' mutantib' eū auctoritate h' sēę
sedis faciat. n̄ tm̄ ambit' causa. s; aut utilitate aut neces
sitate ut dictū ē. Hoc n̄ solū de ep̄is uerū & de q̄b-
libet ecclie ministris intelligit̄ ne uidet' in locū uiuen
tis alter obrepat. Unde beat' gr̄g. salonitano ep̄o. de eo q̄ in
archidiaconatu alter se p̄mouere ꝯsenserat. Deponat̄ qui
Cum q̄ ꝯ̄ iustitie regula locū alter inuade n̄ tm̄ ec.
in archidiaconatū alter se puchi ꝯsenserit abeādē archidi
aconatus honore deponim'. qui si utr̄ in loco eōdē ministr
p̄sumpserit. se participatione sacē cōmunionis nouit ē p̄ri
uatū. Item ad rusticū monachū. Hieronim'. In una ecclia duo
In apib' p̄ceps unus ē. grues una plati ē n̄ debent.
seuunt̄ ordine litterato. imperator unus. iudex unus pumeę.
Roma ut ē ꝯdita duos ſſ simul reges fere n̄ potuit. &
parricidio dedicat̄. in rebecce utero esau & iacob bella gesse
runt. Singli ecclarū ep̄i. singli archiep̄i. singli archidia
coni. & omnis ordo ecclasticus suis rectorib; nititur.
Ecce in q̄b'dā casib' ep̄o uiuente ali' potē ei substitui.
quāq; sedm̄ rei ueritate n̄ uiuente ep̄o talis p̄betur
succede. Translatus enim ab una ciuitate ad aliā. desinit

ēe ep̄e illi' ciuitatis a qua t̄ransfert̄.
atq; ideo q̄ huic succedit n̄ uiuentis
s; defuncto q̄dam ep̄o p̄bat̄ substitui.
s; int̄ eū q̄ hostilitatis necessitate & eū
q̄ utilitatis causa t̄ransferit̄. hi int̄ ē q̄ ille q̄
metu hostilitatis ad alia transit. si prior
fugerit aliq̄n ab hostib' libam fieri ad eande illū redire
oportet. Unde gr̄g. scribit iacobo ep̄o squillatino. cap. xx.
Pastoralis Q metu hostilitatis ad aliū locū t̄ransit eū post ad
offici eius cura nos admonere destruimus suā ecclam redire opor
ecclis p̄p̄os instruere sacerdotes. q̄ gregē dni eū pastorali ut
sollicitudine gubnare debeant. Ipsi ita te iohn lesimuę
ciuitatis ep̄m in squillitana ecclia cardinale necesse
duxim' statuere sacerdotē ut & suscepta semel animarū
curā intuitu fuite retributionis implear. & licet tua sis etā
hoste imminente depulsus. aliā quę a pastore uacet debes
ecclam gubnare. ita tam̄. ut si ciuitate illa hostib' libi
effici & dno p̄tegente ad p̄ōrē statū reuocari.
in eā in q̄ p' ordinat̄ es ecclam reitaris. sin aut̄ p̄dicta
ciuitas etiam captiuitatis calamitate p̄mit̄. in hac in q̄
es incardinat̄ a nob' debeas ecclia p̄manere. S Q uiuente
causa utilitatis transfert̄. nequaq̄ ad p̄ōrē redire cogit̄ ipse
& alī casus. in quo ep̄o uiuente ep̄o substituit̄ eū enim alter
relicta prior cathedra sua auctoritate ad aliā transiit.
si ali' ei substitut̄ fuit. licet ille p̄ius ecclę ep̄o ce desiit.
substitut̄ tam̄ ep̄atū habebit. Unde damasus urb' rome
ep̄o. scribit omnib' ep̄is dicens. De sacerdotib'. qui relicta sua
Et sacerdotes qui de ecclis ecclis ad alias migrant.
ad ecclas migrant̄. tādiu a cōmunione habebim' alie-
nos. quādiu ad eas redierint ciuitates in q̄b's ꝯstituti.
Q̄d si ali' alio transmigrat in loco uiuentis ē ordinat̄. tādiu
licet a sacerdotii dignitate qui sui desequit ciuitate
quādiu successor eius q̄escat in dno. S Et p̄ latū eū
sediū mutationes metu hostilitatis intuentiente nimiq̄
fieri solent. Unde gr̄g. scribit iohi ep̄o beltrano. possunt.
Temp̄is necessitate tp̄is ep̄alū sediū mutationes fieri
qualitas nos admonere ep̄or sedes antiq̄t' certis ciuitatib'
ꝯstitutas ad alia securiora puta in eādē diocesis loca trans-
ponere. quo & habitatores securi ualeant degere & bar-
bariei possit periculū facili declinari. p̄p̄ita te iohn
fr̄m & coep̄m nr̄m bellitrensis ciuitatis sedes tua in
loco quondam arenatarū ad sēm andrē apl̄m perpimus
transmigrare. quatin' ab hostilitatis incursu libior existere
ualeas. & illic ēsuetudinē sollemnū festiue disponas.
Item eū aliq̄s causa humilitatis ap̄lica ꝯcessione de ep̄ali
sede ad monachalē descendit subiectionē ali' loco ei sub
rogari potest. ille v̄ ad pontificatū neq̄q̄ resurgere uale-
bit. Unde in v. actione ꝯstantinopolitanę synodi. ecclesiastic
tū. sub octauo iohe. ap̄. eum p̄fuit petrus p̄br cardinalis
& paulus anchonitanus epc & eugenius hostiensis epc.
apocrisarii. p̄p. di. xcv. Epe qui causa humilitatis monachi
Hoc nequaq̄ efficere ad pontificatum redire non uale-
ap̄ nos habet̄. ut q̄q̄ de pontificali ordine ad monachor
uita utrer' possit ad pontificatū reuerti. Item p̄ceptū sēi synod'.
ut q̄q̄ de pontificali dignitate ad monachor uita &
penitentię descendit locū. nequaq̄ ad pontificatū re-
surgat. Monachor enim uita subiectionis fit ubi & dis
ciplinatus. n̄ docendi t' p̄sidendi ul' pascendi alios. S Hoc
ad penitentiā agendā n̄ ad quiete seruandā quibus dā
cedit̄. Unde libr. p̄p. scribit omnib' ep̄is. Q infestationibus
Suggestū ē malor. nonnulle epis̄copū suscepti gregis
nobis. q̄ p̄ ptiras laborib' & infestationib' relinquere.

nullis uſm assignatas smę ad o cõmissas plebes in futurũ plures relinquẗ uelint eas quas tuen debent eccl̃ę. & pouib̃ s cõmissis laborare negligant. & monasteriorũ se quieti tradẗ festinant. & uacationẗ abeptẗ eligẗ laboribus. & silentio atq; otio uitã ducẗ magis appetant quã in his quę s cõmissa s pmanere. dicente dno. Beati qui pseuerauerit usq; in finẗ. Unde nãq; ẗ beata pseuerantia. nisi de uirtute patientię. quo sedm aplicã pdicationem omis q̃ uolunt in xpo pie uiuẗ pseuerantẗ patiuntur. Ido fris kmi. ñ uos afflictionis amaritudo a pio mtis uiscę ppositu coartẗ recedẗ. sidentes qm̃ta p absolutione nri & libertatis erantur nr dns ac redẗptor nr pauit. quibus se cõmedis affiendũ tradidit. ut nos aduersis potestatis diabolicę liberare. Adtendite itaq; uob & omi gregi in q̃ uos spes ẗstituit epos regẗ ecclam di quã acq̃sitã ppo sanguine ut ñ sit q̃ uos decipiat. aut seducat i subtilitate smonis ut plebes uob cõmissas relinquatis. & alicui ppt obprbriũ maior hominũ quieti uos tradatis ut uos solum saluetis. & filios orphanos relinquatis. Itẗ nicolaus uinifredo mosiensis ecclę epo. In pseuerantiib̃ ecclam suã epe non deseratis.

Seseratis itaq; p galdegariũ pbrm. utrũ cũ anormannis epio depellerens debeas de ecclo in monasterio ꝓsari. in q̃ sens fr kme. q̃a si pnicioſũ ẗ proteta in tẗquillitate nauim deserere. quantomagis influctib̃ ꝓbi ñ diem̃ qd̃ pseuerantię ñ fugiam̃ maximeq; paganorũ insidias cũ adtẗpus seuiunt. & ob multitudinẗ delictorũ nrorũ nocendi faculta tẗ diuinit̃ assecunt̃. pseuerũ cũ eis pdire utẗ ñ debeam̃. & multos ppias & aplos ipsũ quoq; dim hmodi fugisse in se cultores huic clari ẗtes. s; q̃ pepue nos q̃ tãq̃ aneres ducatũ q̃ q̃ib̃ pbem̃. imo & q̃ hoc pastores sum̃ do auctore cũ eis in periculis p uirib̃ psistẗ pcerto euenat. & cũ tẗquillitas fuerit reddita diuina pietate sopitaq; furentũ infestatione. mox gregẗ regere iniũ colligẗ & ea animos ecclesiis patię pace ac potissimũ securitate pdicata sursũ erigẗ debem̃. & tamdiu sup eos cautela oportet nos ẗ solliciti. ut si di iudicio pseuitis tpis cõmoda fortassis amittis fuerit uitę spem se gaudia absq; ambiguitate pepe sempiterna. Itẗ q̃g. Non ẗ rgbatio s; uiratis pbatio bonorũ aduersitas.

Aduersitas quę bonis uotis obiectẗ pbatio. ad italiã ueniebat & tẗ uenens naufragiũ pauit s; tẗ nauis cordis in maris fluctib̃ integra stetit. Hoc tẗ sequandum intelligitẗ q̃ndo inter subditos aliq̃ inueniunt̃ quib̃ pilatos uita pficiat. q̃n nec spiritẗ pilat q̃r. nec palios tuta ẗ potẗ fallis. ne si deserere incipiat quib̃ pdẗ potẗ dicat̃ de eo. Mercenarius autẗ & q̃ ñ ẗ pastor cui ñ s oues ppę. uidẗ lupũ uenientẗ & dimittit oues & fugit. Cũ uero spiritẗ q̃r. fugiat exẗplo ẗ q̃ a facie herodis fugit in egiptum. fugiat exẗplo pauli. qui a fr̃ib̃ p muru submissus ẗ in sporta. Uñ. aug. ait. fugiat minister ẗ sic xpc in egiptũ fugit. fugiat qui speculatorẗ q̃ritẗ diu palios firmat̃ ecclę salus. Hinc & dns ait discipulis ss. Si uos pseqti fuerit in una ciuitate fugite maliã. Hinc & idẗ abscondit se & exiuit de tẗplo. q̃n iudei tulerẗ lapides ut iacerent in eũ. Hinc & aug. ait de eodẗ in psalmo. lui. Ecce elongaui fugiens. & ẗ. Illud tangit q̃d uitabat pseqntes. ut occasionẗ irę denẗ. Et manebat in deserto orans. in q̃ docebat nos in deserto ꝓseuerantię q̃ ẗ cũ amalis pmimur.

Cum ñ pilatos tẗn s; tota ecclę salus q̃ritẗ & fides ipugnatur: necesse ẗ ut ex aduso ascendant. & in die belli se ipsos muru obponant p domo di. animas suas ponant pouib̃ suis. ut exemplo suę passionis. accendant quos sermone doctrinę diuina ꝓfirmare ñ ualeant. Et hęc quidẗ de manifestis pseuitionib̃. Est & aliud genus pseuitionis quo apls laborat dicens. Quis infirmatur & ego ñ infirmor. Quis scandalizat̃ & ego ñ uror. Hinc & aug. in psalmo. ẗ. i. ossa fortes quoq; fracta ñ s qui scandalizant̃ tẗn frigit̃ boñ quantũ amat. Hinc idẗ in psalmo. xxx. Irasentur iustus peccis palcarũ. ñ tẗn odit. in q̃ extinguunt̃ ocls & uent̃ pmitionib̃ quę turbant̃ q̃n nec corripi possunt impiũ q̃b̃ ñ clamat. q̃a deficẗ in dolore uita. uidens ñ pficẗ q̃ pdicat. Hinc idẗ in psalmo lx. viii. utrũq; genus pseuitionis distinguens. uox ẗribulationũ xpo. i. maturũ int̃ passiones pcedentiũ. s; de capite psumtũ. cũ illis uox omnis iusti cum execratione habundans in q̃tas xanorũ passio ẗ. ut loth corpalẗ passione a nullo in sodomis sustinuit. s; amalis eorũ cum quib̃ habitabat. Est q̃ pseuitio iusti ẗ a leone in imperiti. ẗ a draconẗ in insidiis. unde omis clamant. ds in adiutoriũ meũ intende. Cum autẗ auceps subditorũ pilatus affligit. aliq̃n omiũ ẗ una & insanabilis obstinatio. aliq̃n mali inueniunt̃ bonis admixti. q̃n boni simul cũ malis habitant ñ s deserendi boni ppt̃ malos. ne p̃ uise malos euitando in eamus quos fugim̃ ad gehenna. s; potius mali tolerent̃ ppt̃ bonos. unde q̃g. Abel ẗ tenuit. quẗ eam malicia ñ excerẗ. Ferũ q̃ppe [illegible] nisi hoc alii erasent uma puritatis. Hinc & [illegible] tus. aug. Tu boñ tola malũ. & ẗ. infra de tolerandis malis in pma causa hereticorũ. Hinc idẗ ait. Mai malũ in sepatione bonorũ cõmittim̃. quã in ẗiunctione malorũ fugim̃. Tali non imputat ds sua peccata. q̃a ñ sẗ aliena. q̃a ñ aphauit negligentiã. q̃a ñ tacuit superbiã. q̃a mundiitate p̃mansit. Hinc idẗ in psalmo. lui. Quis dab̃ in pennas. sicẗ columbe. ñ sicẗ corui. Columba a molestis q̃ntũ auolare. s; ñ dilectionẗ amittit. semp gemens. sic boñ uult separari corpe ñ amore abdis quib̃ non potẗ pdẗ s; si aliq̃n alligatẗ ñ uiseo cupiditatis. s; cura & officio ut ñ possit deserere. tẗ dicit. cupio dissolui. & ẗ cũ xpo. s; manere necesse ẗ ppt̃ uos. & sic ẗ meritũ ex desidio. ecce elongaui fugiens. ñ loco. ne rũpat̃ caritas bonorũ. ne pdat excercitũ malorũ q̃s ds admisẗ. ut iudi aplus. Quẗ quãuis seiẗ furẗ ẗ tẗn ad pdicandũ mittit. & ei eucharistiã dedit. docens in ecclia tolerari malos. nec obẗ bonis malorũ ꝓsortia. q̃n omiũ subditorũ est obstinata malicia. nec pdest eis pilatorũ pseuitia. tẗ & corpe licẗ abeis recedẗ. ne & illorũ nequitia sep indeti pficiat. & istu fructũ amittant. quẗ de aliorũ pfectu possent inuenire. Sic beat̃ benedictẗ deseruisse legit̃ quos in necẗ suã unanimit̃ uidit ꝓpuasse. Hinc & beat̃ q̃g. petẗ diacono introgantẗ an licerẗ pilato q̃g̃ semel suscepti deserẗ. in sedo lib̃ dialogorũ respondit dicens. Quando liceat pilatis subditos deserere.

Ibi adunatis eq̃nimit̃ portandis s malis. uel non. ubi inueniunt̃ aliq̃ qui adiuuent̃ bonos. nã ẗ omino fructẗ de bonis dẗ. fit aliq̃n de malis labor supuacuus. maxime si euenio cause subperant. quę fructũ do ualeant ferre meliorẗ. Sepe agit̃ in animo pfectorũ. q̃d silentio pteundũ ñ ẗ. q̃a cũ laborẗ suũ sine fructu ẗ esidant. in loco alio ad laborẗ cũ fructu migrant. Unde ille q̃q; eq̃gi pdicator: qui dissolui cupit. & ẗ cũ xpo. cui xpc ẗ uiuere. & mori lucrũ. q̃a ẗ tamina passionũ ñ solũ ipse

appetiit. s; ad tolerandā hęc & alios accendit. damasci pseuutionē passus. ut potuisse & euadē murum funē sportāq; quesiuit. seq; latenē deponi uoluit. Nūqd nā paulū diem mortē tmuisse. quā se ipse p amore ihu testat appetē. S; cū ineodē loco minorē s fructū adēt spiēs. adlaborē se alibi cū fructu seruāt. Forus & cū pliator di tenen mta claustra noluit. certa minus cāpū quesiuit. Quibus auctoritatib appare qn uiuentib epis alii possint substitui. & qndo ñ. Qd aut iste ualitudine recepta suā posit repetē cathedrā nulla auctoritate ratū habet celebrationē v sacificios si causa infirmitatis dimisert. ualitudine recuperata exerē ñ phibet. Vnde alexander. ii. scbit gebonardo uiuanensi archiepo. in litis tuis

De qda pbro. qd caduco morbo laborabat.

Tenebat sic. Hic clericē ordinē hīt pbri. S; qa caduco morbo laborabat. & ipsi in psentiarū h agnouim. ñ ausi fuim ceede s ut offerre t missā celebrare. Quia v languor ñ in culpa é suphac re auctoritatis nīq decto euitando deliberauim. Consulim naq; ut si frequent hoc morbo tangit. ab oblatione & missarū celebratione omib modis phibeat. Indecens é enī & pericolosū. ut in ęcclesia eucharistię morbo uiet epilentico cadat. Si v di mia ęualuit. qnqde ñ culpa s; infirmitas ē mea. cū sacificare iā ñ mēdiem. Itē gelasi rustico & fortunato epis.

Sup foro a regimine suspendat ecclę. q ītra frequē populensis clerici ecclę. clericī una cū eiudrutis sabino & pelagio laicis pa suggestione rēgatur: psule suū grauī quada necessitate uexari. cui eū dicē incursione frequē elisū. q ne scandalū fidelib uideē ingerere. & ecclam di ubiq; posita hac offensione tbare. perpue cū eode ipso uolente huc se pretuisse firmat. ad dilectionē uam septa direxim. ut ecclę eius rector tali casu teneē astrictē uisitationē agrua reddens. Verū qa ne ide ipse uenit huc pontifex. falsaq; oma de se iacta dissemmat. sub diuini ēteplatione iudicii usq; ēsei entię estimationisq; respectu rerū fide sollertissime pqsita. s. si aliqn t in domo t impcessione t inqeūq; alio loco pbat repente collapsū uocesq; dedisse efusas. & spumas ore iactasse. quanta fieri potē examinatione querat. Qd tn siue ñ possit aliquos facū testificatione firmari. siue nūq; ingisse dicat. ñ putandū ē posse sufficē. s; certū manifestū q; documtū qa de tanta re ñ segnius agendū ē. faciat rem tua dilectio fr rusticē sui mons & aptā magno pontificī. ut eū t. xxx. dieb tertii ēt instituas. eūq; earnib indifferent uti necessaria pbatione cōpellas. Expliciit causa. vii.

.VIII.

Incip. octaua causa.

In extremis agens quidā eps. successorē s ex testamto instituit. inde suos amicos patrimo ineundē epatū eligit. Post electionē pn demptitate ecclę canonicis iuramtū pbuit. Accusat de symonia. tamq; mun ab obsequio pstitutū. ante tēp sententię a clericis suis declinat. sine litis aplici ad ecclam suā epe reditū. Querit. an liceat epo successorē instituē s. Secdo. an amicos patrimo in electione debeant ēualescere. Tertio. an habend sint simoniac q post electionē hiemodi iuramtū canonicis pstat. Quarto. an liceat clericis ante sententię tēp ab epo suo discedē. Quinto. an sine litis aplici debeat redire ad pprā ecclam. Quod autē epo successorē s instituere liceat. ex uerbis Zacharię pp conicit. quibus magontino archiepo pmisit adiutorē s statuē. q ei deinceps to in plenitudinē potestatis succedē. Itē ex ūbis sūm. ahi pp dicentis. Si transire pp mopinat euenit. ut de sui electione successoris ñ possit antea decernere. appare. q epi successores s instituere possunt. Itē exēplo beati pet illud idē phat. q beatū clemtē s successorē instituit. Vnde iohs tū scbit epis galliae germaniae. Qd petrus unum & electum s adiutores sibi petrus pncepsq; aplorū adiutores s asciuit asciuit unū & electū. ñ tam potestatē pontificī aut ligandi aut soluendi normā eis tradidit. s; successori suo clementi q sedē aplicā post eū & potestatē pontificalē tēdent s beato pet tenere pmeruit. Unus v & electus ministrabant eccla. pncepsq; aut aplorū petrus ubo & omni instabat. Sed in anthiocheno concilio hoc omino fieri phibet. modo sic statuū legit. Epe s successorē estruere ñ debet. Epo ñ licet decernim pse alterū successorē s instituere. licet ad extrū uitę pueniat. Qd si tale qd facū fuerit irritū sit hiemodi estratū. Seruet aut mis ecclasticū id ēt ñ alit fieri oportet. n cū synodo & iudicio epoū & electione cleri. q post obitū qescentis potestatē habent eū q digni eligit & pmouet. Itē ex ecl maram pp. Epo ñ licet ab fine uitę aliū in loco suo estruē successorē. Siquis aut hoc usurpare tēptauit. talis estratio irrita erit. Non q alit fieri oportet. n cū cōsilio & iudicio epoū. q post exitū pdecessoris potestatē hīt dignū eligē. Itē hilari pp.

Plerq; sacerdotes in mortis confinio estrū de eode. in loco suū referunt alios & designatis nōib subrogant. scil. ut ñ legitima expectet electio. s; defuncti gratificatio p ppli habeat assensu. Qd qua que sit estimare. ab uniuersis acclamatū ē. Hęc psūptio nūq fuit. Quę di s. ab homine dari ñ possunt. Itē ieronim. Oes qui amicē di cui facie ad faciē loeut ē ds. potuit unq; successores pnepat filios suos facē. & posteris pprā relinquē dignitatē. s; extraneus de alia tribu eligit ihe. ut seruem pnegumi in ppios ñ sanguinis deferendū ēt. s; uitę. de nē eqnim plurimos hanc rem beneficiū facē. ut ñ quęrant eos inqeda cotūnas erigē quos plus cognoscant ecclę pdēt. s; quos uel ipsi amant t quos s obsequis delinit. t p quib maior quispiā rogauit. & ut detiora taceā. qui ut clerici fierent munerib impetrarunt. Itē innocentii s ds. Ecclas pbendas & ecclastica officia hereditario iure ñ uendicant.

Aplica auctoritate phibem. ne quis ecclas & pbendas ppostituras. capellas. aut aliq ecclastica officia heredi tario iure ualeat uendicare. aut expostulare psumat. Qd siquis impb aut ambitionis reus adūptare psūpserit debita pena mulctabit. & postulatis carebit. His omib auctoritatib phibeū epi successorē s instituē

C.

S; aliud ē de sui successoris electione cū frib' dlibare.
& aliud ē extestanto tāq; suę dignitatis s heredē
querat. Illud fieri pmittit. hoc aut penit' pnbet. Illud
aut beati pet abillis uale marguntū assumi. q tales
s substituunt. quale s successore beat' petrus quesiuit.
Verū qa officiū ñ uitę s; sanguinis cepit deferri. atq; ad
ępatū tales qsq; successores s querere cep q' odiosi ppli
t' aplebe docendi muenirent' sacs canonib' ēstituti ē.
ne quisq; s officii sui querat successorē. s; ppli electione
querat. q' eos utilitati digne deseruiat. qui illoz utilita
tem ñ sua uera querat. q xpo sem uelit susertare. ñ s di
uitias ꝯgregare. Qd qfacē tēptauerit. iure abecela repudi
atur: Vnde aug. in lib' 9t' manicheos. Qui s & ecclę pdest.
Olim iussus ē utroq; pede calciatus intelligitur:
fr pmortui fris uxorē duce. ut ñ s s; illi susertare sobo-
lem. eiq; nōie uocare. q' iñ nasceret. q' si recusare. discalci-
atus uno pede ēspui solebat in facie. Nē ęuglii qsq; pdi
catoris ita debe in ecclia laborare. ut defuncto fri. i. xpo
susertare sem. q pnob' mortuus ē & q' susertatū fuerit ei nom
acepiat. Et vero q elect abecelā ministeriū euglizandi
tenuerit. ab ipsa ecclia digne meritoq; retinetur: Qui em
s pdest & ecclę bene intelligit utq; pede calciat. Vnde
illud. quā speciosi pedes euglizantiū bona. Qui aut eurā
uiuendoz refugit alioz. discalciati illi ñ significatū sigy
rauit. s; mse implicū portauit obprbriū. Et gg. i registro.
Inseptis Loc regiminis sic desidantib' ē negand' ita fugientib'
uris uos magnope rogē quesisse narratis. ē offerendus.
s; phoc ad pastoralē sollicitudinē uos ꝯgrue uenisse osten
ditis. quia sic locus regiminis desidantib' negand' ē. ita
fugientib' offerend' ē. sic septū ē. nec quisq; sumit s hono
rem. s; q uocat' ado tāq; aaron. Et rursus idē eōdē pdictor
dicit. Si un' pomib' mortuus ē q omis mortui s. & pomib'
xpe mortuus ē supē ut q uiuunt iā ñ s uiuant. s; ei q pipsis
mortuus ē & resurrexit. Et pastori sēę ecclę dr: Symon iohis
amas me. pasce oues meas. Ex quib' ubis colligit. qa si is qui
uale omipis dī renuit oues pascē. ostendit se pastorē sumū
minime amare. Si em unigenit' patris pexplenda utilitate
omiū decreto patris ad publicū nim eōssus ē nos qd dicti su-
mus. si secū nim ponim' utilitati pximoz: quies itaq;
nob' ex corde appetenda ē. & tam pluero multoz aliqn
postponenda. Nam sic toto desidio debem' occupationē
fugere. ita si desit q pdicē occupationis on' libenter necesse
ē humero subire. Qd ex duoz ppharū ope doceri. quoz
unus pdicōnis officiū uitare conatus ē. & alt' apparuit.
Nā mittentū se dno ieremias respd dicēs. a.a.a. dne ds. nescio
loq. qa puer ego sū. Et cū omips ds psona ad pdicandū
querere dicēs. quē mittā. & quis ibit nob: ultr se ysaias obtu-
lit dicēs. ecce ego. mitte me. In abuntisq; ecclī diuisa uox
pdit. s; ñ a diuerso fonte dilonis emanauit. Duo qppe s
pecepta caritatis amor di & pximi. Facilū q uirtā pdē
pximis cupiens esaias. offm pdicōnis appetit. p ꝯtēplatiū
ieremias amori ꝯditōnis sedulo inherere desidans. ne
mittī ad pdicandū debeat ꝯtdicē. Qd q laudabilit' un' appe-
tit. hoc laudabilit' alt' expauit. iste ne tacere ꝯtēplationis
lucē loquendo pdē. ille ne diua studiosi opis tacendo
sentire. S; hoc in utisq; ē subtilit' intuendū. qa & is q re
cusauit plene ñ restitit. & is q mittī uoluit ante se p
altaris calculū purgatū uidit. ne aut ñ purgat' adire
qsq; sacē misteria audeat. aut quē supna gra eligit. sub
humilitatis spe supbe ꝯtdicat. Idē in moralib'. Loc deiectio
Seiendū ē nis in uoto. dignitatis semp sit in necessitate.
sūmope. q' obedientia aliqn si de suo aliq habuit nulla ē.
aliqn si de suo aliqd ñ habuit minima ē. Nā cū hmodi
successus pcepit. cū locus supior impit. q adpepienda
hęc obedit. obedientię s uirtutē euacuat. si adhęc
ex ppo arepto anhelat. neq; em se sub obedientia dirigit. qui
ad pepienda hui uitę pspa libidini ppę ambitionis seruit.
Rursū cū mundi despectus pcepit. cū pbra adipsa &
ꝯtumelię iubent' ñ ex senectipso animi appetat. obedi
entię s meritū minuit. q ad ea. quę in hac uita despecta
s mutt' nolensq; descendit. Et paulo post. Obedientia
uicinis iure pponit' quia puicinias aliena caro. p
obedientiā v uoluntas ppa mactat. q ꝯt' aniolandi pecem
inobedientia ē monstrat. Ex adiuso g meli' ostendit.
qd de ei' laude sentiat. Si em quasi pecem aniolandi ē
repugnare. & qsi sect' ydolatię nolle acqiescē. sola ē q
fidi meritū possidē obedientia. sine q qsq; infidelis ē
ēumerat. & si fidelis ē uideat. Et aug. Qpē dsidat ñ prodē.
Qui ępatū desidat. episcopari non debē.
bonū op' desidat. Exponē uolunt qd sit epat' quia nom
ē opis ñ honoris. Greco ē em atq; in ductū uocabulū. q'
ille q pficit illis qb' pficit supintendit. curā eoz sedulē
gerens. Scopos qppe intentio ē. Ergo epos si uelimus la
tine supintendentis possum' dicē. ut intelligat ñ se epm
q pē dilexit ñ pdē. Itaq; assiduio cognoscendę uen
tatis nemo phibet' q' adlaudabile ptinē oerū. Loc v
supior sine q regi ppls ñ pot. & si ita teneat' atq; am
ministret' ut decē. tam indecent' appetit. Quā obrem
oerū sem quent caritas uentatis negociū iustū suscepit
necessitas caritatis. quā sereniā si nullus imponit. pepi
endę atq; intuendę uacandū ē uentati. si aut imponit.
suspiendā ē ppt caritatis necessitatē. s; nec sic omino
uentatis delectatio deserenda ē ne subtrahat' illa sua-
uitas. & obpmat' iusta necessitas. Et petrus. A ingenio
Oportē discentiū doctor' modet' uerba doctrinę.
eū q doce & instruit animas rudes ē tale. ut pinge-
nio discentiū semetipsū possit aptare. & ubi ordinē p
audientis capacitate dirige. Hebē g ad pme ē erudit.
& doct' irreprehensibilis. & maturus. pauid' sic ipsi pbatis
fore clemēt' hic post me. Et ex uis eadē. Qui pest omib'
Clemens si singlos relaxare contendit.
tamq; omib' pē uolui singlos put potuerit iuua &
singlos relaxa. qui singlos onus ac sollicitudinē portas.
Et ieronim'. Contra xpm faciunt. q qrę ñ mutis ecclastica
Qui uos spnit me spnit. Ex quo manifestū ē q' q gdū tbuit.
apli legit ꝯtēpta ecclastica gdū ñ meritis alicui uolui
deferre s; qrę ꝯt' xpm faciunt. q qualis in ecclia pbr con
stituendus sit p aplm suū insequtib' executus ē. Et ier.
In lib' leuitici. Ad sacdotū ñ eligat' ñ q ceteris doctior ꝯ sēior
ie & g dns de ēstituendo pncipe pecipis & habent'.
dns elegis. tam ēuocat' & sinagoga. Requirit' enim
in ordinando sacdote & ppli psentia. ut sciant omis &
certi sint. qa q pstantior ē ex omi ppło q doctior: qui
sēior: q in omi uirtute eminentior ille eligit' ad sac-
dotiū. & hi adtestante ppło. ne qua postmodū retrac
tatio cuiq; ne quis scrupulus residē. Hoc ē aut q' & apls
pecipit in ordinatione sacdotis dicens. Oportē aut illū
& testimoniū habē bonū ab his q foris s. Ego tam &
ampli' aliqd uideo meo q' dicē. qa ēuocauit moyses omē
sinagogā. hoc sit colligē omis animi uires. & mutū ēgre
gare uirtutes. ut cū sermo de sacdotalib' habet' sacra-
mentis uigilent omis animi uirtutes & intentę sint.
nichil in eis sapię nichil sēię nichil desit industrię. s;
assit omis multitudo sensuū. assit omis ēggatio sēarū

cogitationū. ut q̃ſ ſit pontifex. q̃d unctio. q̃d īdumenta
ei. ꝯſtituens. unt ſacrū cordis ſui. poſſit adiute xte ex libro
numeroꝝ. Ppli gubnatio diuina clemente, preſtetur:

Si q̃ talis ac tantus moyſes ille n̄ pmittit iudicio ſuo
de eligendo pncipe ppli de ĩſtituendo ſucceſſore.
quis erit q̃ audeat t̃ expleꝰ quę ſepe clamoribꝰ ad
gr̃am aut p̃ceo fortaſſe exercita mouere ſolet. t̃ exipſis
et ſacdotib̃ quis erit q̃ ſe idoneū ad hoc iudicet. n̄ hoc
ſicut orante et petente ad̃no reuelet. Sic et dns dic̃ ad
moyſen. Aſſume ad te et ipſū ihm filiū naue hominē
q̃ hꝰ ſpm di in ſe et ipſo. et impone manū tuā ſup eū.
et ſtatues eū coꝝ eleazaro ſacdote. et pcepto dato ei
in ſpectu tot̃ ſinagoge. pcipe de ipſo coꝝ eis. et da
bis claritatē tuā ſup illū. ut audiant illū filii iſrl.
Audis audent ordinationē pncipis ppli tam manifeſte
deſcrip̃ta. ut pene expoſitione n̄ egeat. Nulla hic ppli ac-
clamatio. nulla ſanguinitatis ro. nulla ppinq̃tatis
habita ꝯſideratio. ne ppinq̃ſ agroꝝ et pdioꝝ relinquat
hereditas. gubnatio ppli illi tradat quē ds eligit hominē
ſcil̃ talē. q̃ hꝰ ſic ſeptū audiſtis in ſe et ipſo ſpm di. et
pcepta di in ſpectu ei ſ. et q̃ moyſi ualde notus et
familiaris ſit. i. in quo ſit claritas ei. et legis ſcientia.
ut poſſunt eū audire filii iſrl. xte. qq. eiuſd̃ neapolim.

Nec nouū Non ex fauore ſ; ex iudicio debet uenire electio.
nec reprehenſibile ē in eligendo epo ppli ſe uota
in duas partes diuidere. ſ; grauē ē qn̄ in huiūm cauſis n̄
ex iudicio ſ; ex ſolo fauore uenit electio. AC ū autē
gubnatio ppli ei tradi iubet quē ds eligit. dat intel-
ligi. q̃ aliqn̄ quib̃ da tradat quos ds n̄ eligit. Nn̄ ſere.

Audacter Non ex arbitrio di aliqndo datur princeps
fortaſſe aliq̃ diem̃. tam q̃ ſeptū ē diem̃. n̄ ſemp ecclę
pncepſ ppli et iudex ecclę p di arbitriū dat ſ; put meri-
ta ipa deposcunt. ſi mali ſ actus nr̄i et opamur maligni
in ſpectu di. dant nob pncipes ſecdm cor nr̄m. et hec tibi
de ſeptū plubo. Audi nāq: q̃d dns dicat. Fecerq̃ ſ regē. et
n̄ p me. pncipē et n̄ p ſilū meū. Et hoc dictū uidet d
ſaule illo quē utq: ipſe dns elegit. et regē fieri uult.
ſ; quo n̄ ſecdm di uolunta ſ; ſecdm peccata ppli meritū
fuerat dect. negat eū cū ſua uolunta t̃ ſilio ſtitu
tum. Tale q̃ aliquid intelligam̃ et in ecclia fieri. q̃ p
meritis aut in uerbo aut in opere potens ad̃o tbuit rector
ecclę aut ſi maligni faciat ppls in ſpectu dni. talis
ecclę iudex dat ſub quo famē et ſitim ppls patiat. non
famē panis neq: ſtū aquę. ſ; famē audiendi ubū di. xte
aūq. Non ſ filii ſ; mercenarii q̃ honores abſorib̃ appetunt.

Sunt in ecclia quida poſiti. de quib̃ paul̃ apls
dic̃. ſua querentes. n̄ quę ihu xpi. Quid ē ſua q̃rentes.
Non xpm gratis diligentes. n̄ dm ppt dm querentes. te-
poralia cōmoda ſequentes. lucris inhiantes. honores
abſorib̃ appetentes. hec qn̄ amant aſpoſito. et ppt hęc
ſeruit ꝯo. quiſq̃ talis ē mercenarī ē int̃ filios ſe n̄
cōputet. ℣. Non q̃ q̃ pficiunt. ſemp eis meliores
intelligunt. xte ierc. Ex electione n̄ pficiunt epi ſed

Illud iferendū ē adus eos q̃ de epatu comprobantur:
intumescunt. et putant ſe n̄ diſpenſatione ad ſ; impiū
ꝯſecutos. q̃a n̄ ſtati omib̃ his meliores ſ q̃ūq: epi non
fuint ordinati. et ex eo q̃ ipſi electi ſ. ſe magis exiſti-
ment cōpbatos. Si autē peccata filioꝝ abepatu iuſtū p-
hibent. quanto magis ſe unuſquiſq: ꝯſidans et ſciens
q̃a potentes potenter tormenta patient. retinet ſe ad hoc
n̄ tam honor quā onet. et alioꝝ locū q̃ magis digni
ſ n̄ ambit occupare. xte eide.

NIII.

Qualis enī Et gradu ſui officii quēq̃. meliorē ē oportet.
erit edificatio diſcipli. ſi intelligat magiſtro ſe ē
maiorem. Vnde n̄ ſolū epi pbri et diaconi. deberent mag-
nope p̃uide. ut cunctū ppli cui p̃ſident ē uerbo et
ſermone pcant. uerū et miſericordie grad̃ lectores. edituos.
cuſtodes edui. exorciſtę. acoliti. et omis omino q̃ domui
di deſeruiunt. q̃a uehemēter eccl̃am ad deſtruit. meliores
laicos et quā clericos. Ide. Ppli iudicabit epm ſua officia
non agentem.

Verum: quom̃ regina austri
uenient a finib̃ terre audire ſapientiā ſalomonis
iudicatura ē homines tpis ſui. et uiri niniuite acta pen
tentia ad pdicationē ionę ꝯdenabit eos q̃ maiorē ē iona
ſaluatorē ctēpſq: ſic plurimi in ppliſ epos iudicent. ſub
trahentes ſe ab ecclaſtico q̃du. et ea quę epo ēuenunt n̄
exercentes. xte ambſ: in hierepatione ad ppln. Qui clericos
Quid aut ſuos n̄ corrigit ppln corrigere n̄ ualet.
ego uos arguo. cū poſſitis me uno ſermone ēuincere.
Conuincor eū cū in hac parte clericos uob̃ magis iudico
negligentes. Quom̃ enī poſſū corrigere filios. cū ſrs eīdem
n̄ poſſim̃. aut qua fiducia ſuccenſeam laicis. cū a ēſortib̃
pudoris uerecundia ꝯtineā. Ego autē ſrr n̄ de omnib̃ loq̃r.
Sunt certe q̃ deuoti ſ. ſ et alii negligentes. Ego autē nomi
nē nomino. ēſcientia ſua uniūq̃q: ēuenit. Item beda ſup
matheū. Epo ad ſaluē n̄ ſufficit moribꝰ ꝯuita ppło adequari.

Nec ſufficē nob̃ ad ſaluē arbitrem̃. ſi
turbis negligentiū t̃ quoꝝlibet indoctoꝝ fide uel
actib̃ adequem̃. quib̃ ſaēſ lucis unica ē credendi et
uiuendi regula p̃ſcripta. Nec q̃ ut ſup̃dictū ē tales
ſui officii ſucceſſores aliq̃s ſ quereret. prohibent epi alterū
pſe ſucceſſorē ſ ſtatuere. ac deſignans nominib̃ in locū
ſuū alīū ſubrogare. Qd̃ autē amicoꝝ patrona indecito-
ne aliquoꝝ qualeſcē n̄ debeant. auctoritate beati gregorii
pbat. q̃ in ſcio lib̃ regiſtri ſcribit antonio ſubdiacono.
ita dicens. In electione epi n̄ munerū donatio nec aliquoꝝ
Illud q̃dē p omib̃ t̃ curę ſit. ut in hac electione patrona
nec donatio q̃b̃ēūq: modis uitientur p̃mioꝝ. ēualeſcant.
nec quarūlibet p̃ſonarū patrona qualeſcant. Nam ſi
quoꝝ da patrono q̃ſq̃. fuit electus. uolunta tib̃ eorꝝ cū
fuit ordinatus reuentia exigente obedire cōpellitur:
ſicq: fit. ut et res illi minuantur ecclę. et ordo ecclaſtice
n̄ ſeruet. Tale q̃ te admonent debent ſ ꝯſona eligi. quę
nulli mēgruę uoluntati deſeruiat. ſ; uita et moribus
decorata. tanto ordine digna ualeat inuenire. Ide ad
clerū mediolanenſem. In electione ministri cōmum utili-
Dilectiſſimi filii officii nr̄i tanti n̄ ſuo luc̃ q̃ſq: pſpiciat.
cenſura cōmonitis ſuadem̃. ut in ſuſcipiendi ministri
cauſa nullus uſm̃ negleta utilitate cōmuni ſuo luc̃ pſpi-
ciat. ne ſi q̃ſq̃. ꝓpia cōmoda appetit. friuola eſtimatione
fallat̃. quia nec libo iudicio pferenda ſ ꝯſona examinat
mens quā cupiditas ligat. Cenſentes q̃ quę cuncta expedi-
unt. et quē uob̃ q̃ diuina ꝯtulerit. uitiegritiā ſemp
in omib̃ obedientiā ꝯbere. Iudicari nāq: a uob̃ uult̃ non
debere ſemel ꝯlatus. ſ; tanto ne ſubtilit̃ iudicand̃ ē. quanto
postmodū iudicand̃ n̄ ē. Quod autē ſymonaicus
habendus n̄ ſit. qui post electionē pmdentiam ecclę
iuramentū ꝯſtitit facile pbat̃. Illud ē enī ante electionē
iuramentū facere t̃ ſe facturū promiſit adhoc ut eligat̃. aliud
ē nulla ꝯcedente questione post electionē hiemodi
iuramentū offerre. Illud ab officio tāq̃ muni impiſū deiect.
hoc autē ꝯſecrando nullū impedimentū gerat. De pori
casu ſcbit pelagi clero ceuenſi. Qui in epiſcopū eligit̃
Ꝯ reb̃ ecclaſticis aliquā ſecuritatē nulli faciat.

Talia quidē iam diudū ad frem nrm & coepm eucarpū de uisitatione carnensis ecclē sēpta direxim. ut mes iudicū nrm potuissent agnoscē. Verūtam. qa quosdā ibi ñ sana intentione s; pius studius dissensiones susitare uā & relatione cognoscim. qui scientes se ad qmūū nec etate nec sēa nec uitē meritis posse pduci. adhoc tantūm inquietare ecclam uolunt. ut s de his quē ex ipsa psupta s impunitatē futūs pmittat epe. & fiat rapinē securitas. qmūs ambitio. Hēc & uos duxim cōmonendos. ut dēcū in elpidū diaconū factū & subsēptū ab omib quos uā relatio designauit adnos cū pdicti uisitatoris epla & cū eōdē diacono maturetis do pcurantē pducē. Et post paucī.

Cum hyc filius nr uir magnificus leo ptor uenisset. retulit nob de singlis quē illic mota s. & qm uota ppe totū eiusdē in elpidio diacono recordarent. Ynde quia de memorati uiri testimonio dubitare omino ñ possum. ideo sic dictū ē elpidū diaconē adnos facere ppare. nec expectetis utq. ut admonitio ad eū debeat ntra destinari. Quē tam hac pua dilōnē psentī iussione specialiter admonem. ne cui aliqd se dare t datū ēē pmittat. s; neq: de ecclasticis pretis causis aliq securitatē cuiquā facere audeat. siue pmittē. aut qsi fact epe ea quē diuīta s pmanē libe patiat. scients. q si tale aliqd fecerit t fecerit. nec anob ōino pmittit ipsa ualere pmissio. & cū iudicū nrī qd de ipso habuim dāpno pastoralis ressionis ordinē pmereri ñ potit.

De sedo v casu igitur urbani sedi legit. Post electionē. pudentiate ecclē lice electo iura

Arthaldus arelatensis epe narbonensis memū pstare. ecclē suffraganeus. romā ressend ad domū papā urbanū uenit. Suus qppe archiepe eū ressere nolebat. quo post electionē suā pp bona ecclē reseruanda canonicis iurauit. Consecratus itaq: ē a domno pp urbano. an pgat hmodi iuramēto. De iuramēto q canonicis nrē ecclē fecerit post electionē. nulla ruentione antea ut eligerfeci. Narbonensis v archiepe nulli pret id emimis ea ressectionē nrām omisit me scientē. neq: m emimis ēsci sū. pt q a sacdotio me repellat. Quod aut clericis an tēp sententiē ab epo suo discedē non licat. phat auctoritate simachi pp. dicentis. Ante tēp sentē

Nonne directa s ñ licē clicis ab epo suo discedere.

vba canonū. Si qs clericor ab epo suo an sententiē tēp p dubia suspicione discesserit. manifestā meam manere censurā. Lex enī ecclasticā pontificē ab aliis accusatū prius subtrahē obiecta ēstituerit exigit ñ relinqui. Sine litis aplici epe accusatus & a sēa sede uocatus ad suā ñ reuertat ecclam. Ynde sicutis pp ait.

Quilibē A sede sēa aplica epe uocat ad domū ñ reuertat. ñ

frum pulsatus atq: ab hac pungat. & aplici litis instruct. sede uocatus. cū se nob repsentauerit. ñ pm reuertat quam hic litis aplicis t formatis plenē instruct atq: pgat sit. Ynde & postqā domū reus s fuit. cognoscant uicini sui qlit sua aliorq: cam sinent. quatinus illa absq: ulla ambiguitate nuncient & pdicent omib possit. Ab hac enī sēa sede a sēis aplis tuēri defendi & iubari epi iussi s. atq: sic eor dispositione ordinante dno pmit s institui. sic hui sēē sedis cui dispositioni eor causas & iudicia seruauerē pretentione futūs tpib sint ab omib aduersitatib semp liberi. Ynde culpant hi qui extra ffs alit egerint. quā hui sedis rectorib placet cognouerint.

SENTENTIA

EXCOMVNICATIONIS NOTATVS QUIDAM ARCHIEPE ALIQUOS

clericos alti metropolitam ordinauit. quendā v capellanū sui suffraganei illo inscito deposuit. atq: alū in loco ei ordinauit. Quērit an ordinatio quē ab excomunicatis facta ē aliquom possit rata haberi. Sedo. an liceat epo archiepo pmitti. t patriarche clericos alter sine litis pprs ordinare. Tertio. an archiepe clicos sui suffraganei illo inscito dānare ualeat. t damnatos absoluere. Qd ordinatio quē ab excomunicatis celebrat. nullas omino uires obtineat. nec & ressecratio appellanda sit testat qg. dicens. Non pot appellari

Nos essectionē dicē ressecratio. quē fit ab excomunicatis. nullom possum. quē ab excomunicatis hoib est celebrata. Sed excomunicati hic intelligendi s. qui in ipsa sua ordinatione pnā excomunicōis ptē: q nūquā in numo katholicor fuē: Ceterū q int catholicos pri deputati s. si postea excomunicōis sententia notati fuerint. ordinationes tū eor ab ecclā misedit tolerant. Ynd urban pp. ii. scribit dicē. Ordinationes ab

Ab excomunicatis excomunicatis ñ symoniace facte ex mīa qndā tū katholicis epis ordinatos. siqdē ñ simoni tolerace ordines ipsos accepē: & si ipsos epos symoniacos tantū ñ fuisse ēstitit. ad hoc si eor religiosior uita & doctrē progatiua uisa fuit. pmeri penitentia indicta. q. ꝓgruā duxerit in ipsis qs accepē: ordinib pmanē pmittas. ad superiores aut ressendē ñ ꝓcedim. ñ necessitas & utilitas maxima flagitauit. & ipsor sēa ressatio pmeruit. Sed illud qgu. de nominati excomunicatis intelligit. quor ordinationes s irrita. si eor dāpnatio ñ erat ordinandis incognita. Ynd idē urban ait. Qui nominati excōicati s aliorū sedes iuadunt. alios ordinare ñ possunt.

Ordinationes quē ab hereticis nominatim excomunicatis facte s. & ab eis q catholicor adhuc uiuentū eporū sedes inuasē: irrita ēē iudicam. ñ pbare ualuerint se eū ordinarent eos ne esse damnatos. Qui v ab epis quondā quidē catholice ordinatis s; in sesmate aromana ecclā separatis ēsceū s. eos nimirū cū ad ecclē unitatē redierint seruatis pprs ordinib misedit suscipi iubem. si uita & scientia eos cōmendat. A modo v qcūq: apdictis sesmaticis sēē romanē ecclē adūsarius se ordinari pmiserit. nullatenus hac uenia dign habeat. Quātus aut mīē intuitu magnaq: necessitate cogente. hanc msacs ordinib dispensationē ēstituerim. nullū tam prudicū sacs canonib fieri uolum. s; obtineat pprū robur: & cessante necessitate illud quoq: cessē qd factū ē p necessitate. Ubi enī multor strages iacē. subtrahendū ē aliqd seuēitati. Electio quoq: ñ a catholicis facta fuerit irrita ēē pbatur. Ynde gg. scribit mediolanensib. Irrita sit electio quē ñ a catholicis facta

Nos in homine q ñ a catholicis digit nulla probatur: pbem rōne ressensū. nec si alicui usurpatione factum fuerit. in loco uel ordinē illi sacdotis suscipimus.

Quod aut epe t quilibē superior clericos alti sine pprs litis ordinare ñ debeat. ealdē pp scribit dicens.

Alti ecclē parrochianū nullus iudicare psumat t excomunicare:

Nullus alterius terminos usurpet. nec alterius parrochianos iudicare vel ordinare aut excomunicare presumat. qa talis iudicatio vel ordinatio. aut excomunicatio aut damnatio nec rata erit. nec uires ullas habebit. quo nullus alterius iudices in sui sententia tenebit. aut damnabit. Unde et dns in euangelio loquit dicens. Ne transgrediaris terminos antiqos quos posuerunt patres tui. Ite celestin pp.

Nullus in ecclia alterius in eo uocante nulli aliqd gerere primas. nullus metropolitan. nullq; reliquorum liceat. epoorum alterius adeat auditorium. aut ad possessionem accedat quę ad eum non pertinet. et alterius epi parrochiam superiori dispositione non uocat ab eo cui iuris est cognoscere. ut qcq; ibi disponat vel ordinet aut iudicet. si sui gdo honore potiri uoluerit. Sinaliter presumpserit damnabit. et non solum ille sed et cooperantes et consentientes ei. qa sic ordinatio rata eis et iudicatio et aliarum rerum dispositio prohibet. Ha q ordinare non potuit. qm iudicabit. nullatenus peiudicabit. aut iudicare potuit. Ite ex e anthiocenio.

Nullus Ad ordinationem clericorum vel ecclarum alterius epi in abesde epm audere debet ex alia puncta mutata sed accedat epe. ad aliam transitum facere et ordinem aliqs mercedis aut pferre ad sacrum ministerium. nec ab aliis illuc adhibat epe nisi forte pluritas rogatus abierit non solum a metropolitano. sed et abbis qui eum cum omnibus ipsi puncte epis. Qd si nullo inuitante inordinate supuenerit et aliqs vel ordinare presumpserit. vel qslibet illi ecclę cooperentur qui ad se minime pertinent usurpare tentauerit. uacua quidem et inania et omnia q gesserit. Ipse vero hui indisciplinati ausus et irrationabilis cepti dignas causas expendit. tanq depositus a sca synodo. et pter hcemodi presumptionem iam pdamnatus. Ite ex eode. Ad ordinationem ecclę q s epm non debet commissa non fuerit epe minime accedat. in aliena irruere ciuitatem quę illi pertinet non et subiecta. neq; in regionem quę ad eum minime noscitur pertinere ad aliq ordinandum. neq; pbros aut diaconos extraire ad alios epos pertinentes. nisi forte cum uoluntate et testimonio pprię regionis epi. Qd si qspiam hoc tale qd facere uoluerit. irrita quidem erit huiusmodi ordinatio. et quę male usurpauit a synodo arguant. Ha si ordinari non potuerit. nullatenus ad alios pertinentes iudicare presumat. Ite ex synodo Nicenorum. Non accedat epi q epi ad ecclas quę s extra eorum diocesim. extra diocesim s ad ecclas quę extra terminos eorum s non accedant. neq; fundant et permiscean ecclas secum regulas extraneas. Alexandrię qdem epi ea q s in egipto tm gubnent. orientis autem epi solum orientis eum qui seruatis honoribus pmat ecclę anthiocenę. q in regulis nicenę synodi pmanent. s; asianę diocesis epi ea quę s in asia et quę ad asianam tm diocesim pertinent gubnent. Pontici autem epi pontanę tm diocesis tenent eum. thracię vero epi ipsi tm thracię. Ite. Non mutari epi uel diocesim accedere non debent sup ordinandis aliqbus vel qbusq; disponendis ecclasticis causis seruata regula quę supscripta est de una quaq; diocesi. Manifestum nanq; est q singulas qsq; puncias pruncialis synodus admonere et gubnare omnia debet. secum ea quę s in nicena synodo definita. His auctoritatibus prohibent quilibet epi clericos alterius ordinare. s; qui si etingat eos aliqbus sacris ordinibus distribuere. an ordinati ab epis suis in pprios ordinibus recipi possint. De his ita sentit urban pp hugoni lugdunensi archiepo.

Clici ab epo alterius parrochię ordinati a po epo i sui ordinibus lugdunensis parrochię clicos quos nec statuta canonum abalterius episcopis parrochię ordinatos interarum suarum significatione monstrasti. eum qdem suę honore recipere religionis tuę prudentia potest. si eos alias canonice et sine praeuitate aliqua ordinatos esse tenet. si tamen eos uita probabile id indulgentię pspectis pmeren. Legimus quippe sem epiphanium epm ex diocesi sci iohis chrisostomi qsdam clericos ordinasse. Qd sci uir omino non fecisse. si eis dehinc fore ppendere. Quos q recipiendos modestia tua arbitrata fuerit munera satisfactionis qm pter ecclam qui offendit cognita penitentia miserationis intuitu in suo quoq; ordine recipiet salua in omnibus seorum canonum disciplina.

Quod archiepe clericos sui suffraganei illo mesuito damnare ualeat vel absolue. sic uidetur posse pbari. Sicut tot epatus ecclę in potestate s epi. sic et ecclę tot archiepatus ad diocesim pertinent archiepi. Vocantur enim epi a metropolitano in parte sollicitudinis. non in plenitudine potestatis. Sic qpe uices suas eis inpitur. ut potestate sua s non adimit. Unde et sine ei consilio nichil eis agere licet. sicut mercat martinus pp legit.

Singulas Hec epi sine metropolitani scia nec alli sine eorum puncias oportet epos cognoscere. Sensu aliq agere licet. metropolitanum suum. et ipsum primat curam suscipere. Nichil autem oportet agere reliqos epos pter eum. sedm q antiqt a patribus nris statutum tenet in canone. pter q et metropolitanus nichil presumptue agit absq; consilio ceterorum. Ite ex e anthiocenio.

Singulas Sine metropolitani scientia extra diocesim nichil puncias epos singulos fieri oportet epm agit epe. metropolitanum q pest curam et sollicitudinem totam puncię suscepisse. pter q ad metropolitanam ciuitatem abbis q causas habent occurrat. Qua pter placuit eum et honore precellere. et nichil ultra sine ipso reliquos epos agere. sedm antiquum patrum nrorum canonem. non hoc tm q uniuersaq; ecclę pstum diocesim cooperit. Unusquisq; enim oportet epm habere suę diocesis potestatem. ut regat et gubnet sedm cooperentur regulis reuerentia et prudentia gerat omnis regionis quę sub ipso est ciuitate. ita ut et ordinare ei pbros et diaconos probabili iudicio liceat. et de singulis ipsi regionis causis cum moderatione et ponde discreptare. Ite autem nichil agere permittat extra metropolitani epi scientia. nec metropolitanus sine eorum consilio sacerdotum aliqd gerat. Nisi forte epi economos in ecclia sua aliqd ordinare contempserit. Unde in .vii. synodo legit. Metropolitanus instituat economos qs epe cum sim debitores omnis sacras regulas habere neglexerit. custodire. et ea quę die in unaquaq; ecclia economos et debent. modis omnibus inuiolabile seruare debent. et si qdam unusquisq; metropolitanus in ecclia sua instituit economum. hoc utiq; sin auctoritate ppria constantinopolitanus epus licentia est proponendi yconomos in ecclia. Similiter et metropolitanus si epi qui subesse s non satagunt economos statuere in suis ecclis. Idipsum autem seruandum est et in monasteriis. Pter illud idem exemplo apli. qui fornicatorem corinthium impenitentem tradidit satanę. postea penitentem ecclę reconciliauit. hoc tm sedens corinthius in prima et secda epla. ut excomunicato non comunicarent. et reconciliato socia caritate copularent. s; hoc est pter auctoritate multorum. aut enim ygnus pp. Metropolitanus sine eorum presentia alicui eorum saluo in omnibus romanę ecclę priuilegio non audiat causas. nullus metropolitanus absq; ceterorum omnium suffraganeorum epoorum instantia aliquorum audiat causas eorum. qa uirtute et auctoritate quam in specie omnium eorum uenerantur. et ipse si fecerit coheretur a fratribus. Ite anici pp. de eode. Archiepe nichil de eorum causis iuxta statuta apl. absq; eorum illorum agat consilio. nec illi assumant non quantum ad suas pertinet parrochias.

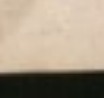

sine suo sensu. quo tali gaudeat cordia altissimus. et
gratiam in membris suis. Idem. De eodem. Si autem aliqis metropo
litanorum inflatus fuerit et sine omnium comprouincialium presentia
et consilio episcorum aut causas eorum aut alias causas in eas tam quam
ad propria sua pertinent parrochia agere aut eos quare uoluerit
erit ab omnibus distincte corrigatur. ne talia deinceps presumere
audeant. Si uero et corrigibilis eisque inobediens apparuerit ad
hanc apostolica sedem cum omnia episcorum iudicia referri precepta s
et summaria referatur. ut iudicia de eos fiat. et cuncti de
eo timore fiant. Item ex eaiuxtus. De eodem. Nullus primas. nullus
metropolitanus diocesiam ecclesiam et parrochia. aut aliquem
de ea parrochia presumat excomunicare et iudicare aliquo
ue agere absque consilio et iudicio. s. observare quod ab apostolis ac pa
tribus et decessoribus nostris constitutum. et a nobis confirmatum. i. siquis
metropolitanus episcopus in quantum ad sua tantum propria pertinet parrochiam
sine consilio et uoluntate omnium comprouincialium episcorum aut aliquid
agere temptauerit. quod sui periculo subiacebit. et quicquid egerit irritum
erit et uacuum. s. quicquid de comprouincialium episcorum causis atque
ecclesiarum et clericorum atque secularium necessitatibus agere aut dispo
nere necesse fuerit. hoc cum omnium consensu comprouincialium agatur
pontificum. non aliquo dignationis fastu s. humillima et cordi
administratione sicut dns ait. Non uenit ministrari. s. ministrare.
Et alibi. Qui maior est uestrum. erit minister uester. Similiter et ip
si comprouinciales episcopi cuncta cum consilio in quantum pertinet
ad propias parrochias agant. iuxta sororum patrum instituta. ut
uno animo uno ore concordi sancta glorificent trinitas insecula.
Item nicolaus rodulpho bituricensi archiepo. Insuffraganei
Conquestus est parrochia mea absque consilio meo metropolitanus
apostolatui nostro fratrum sigegodo archiepo narbonensis agat.
quod clericos suos ex munere ad iudicium tuum uenire compellas. et
de rebus ad ecclesiam suam pertinentibus ex insulto quasi iure pat
riarchatus tui disponas. cum hoc nec antiquitas cum patres
sanxerunt reuerentia habet. et auctoritas sororum canonum penitus
interdicat. nisi forte pro causis quae apud se terminari non possunt
ad te quasi ad patriarcham tuum puocauerit pro appellationes. et si
episcopi suis decesserint res ecclesiae suae iudicio tuo dispensare
uoluerunt. Primates enim et patriarchas nichil priuilegii habere
preter episcopis in quantum sacri canones decreuerunt. et pro ea consuetu
do illius antiquitus fuerit diffinitum. ita ut secundum uetustas
regulas sua priuilegia seruentur ecclesiis. pro si apostolica sedes aliquem
ecclesiam et rectorem ipsis quoslibet spiritali priuilegio decreuerit
honorare. Item beda super apocalipsim. Et angelo ephesi ecclesie
scribe. Et pro scribit de cuius manu pecca requirit. nesine eius
filio subditos iudicare debeat. Sola enim romana
ecclesia sua auctoritate uale iudicare de omnibus. de ea
nulli iudicare permittitur. Item nicolaus pp. Apostolice sedis
Patet profecto sedis apostolice iudicium a nemine esse retrac
tandum auctoritate maiorum non esse iudicium a nemine fore tandum.
retractandum. neque cuique de eius licet iudicare iudicio. iuxta
quod innocentius pp. rufo et cetis episcopis per thessaliam constitutis sedes
ait. Nemo umquam apostolico culmini de eius iudicio non licet re
tractare mari obuiat audacter intulit. nemo huic rebel
lis extitit. non illi quasi se uoluerint iudicari. Et beatus pp gelasius.
nec de eius. i. romanae ecclesiae canones umquam precepere iudicari
iudicio. sententiaque illius constituere non oportet dissolui. cum
pro sequenda decreta mandauere. Item anastasio patriarcha
felici pp. Ab aliis damnatos et excomunicatos apostolica soluere
Fuit semper uere apostolice sedis licentia iniuste auctoritas.
damnatos et excomunicatos potestatiue sua auctoritate
restituere. et sua eis omnia reddere. et illos quos eos condemnauerit aut
excomunicauerit apostolico punire priuilegio. sicut et nostris ante
riorum nouum factum temporibus. Item. De eodem

Cum quis regulis sanctorum et ut quicquid quauis in remo
tis aut in longinquo positus pruinciis superiorum quidis
aut accusationibus agere non prius tractandum et accipiendum erit.
quia adnotata almae sedis urbis erit deducitur. ut hui
auctoritate iuxta quod fuisset pronunciatio infirmaretur
aut firmaretur. Item innocentius. Prima sedes nullo iudicio
Nemo iudicabit prima sedem iudicia subiacebit.
temporum desiderantur. Neque enim ab augusto neque ab omni
cero neque a regibus neque a populo iudex iudicabitur. Item simach. De eodem.
Aliorum hominum causas phominus dns uoluit terminare
s. sedis illi pristine suo sine questione reseruauit arbi
trio. uoluit beatus petrus apostolorum successores celo tantum debere in
nocentia. et subtilissimi discussionis indagini minutata
bere scientia. Nolo existimare eas animas inquisitionis non
habere formidine. quas dns peccatis suo reseruauit examini.
non habet apostolicus reus de allegationis nitore subsidium. quando
ipsorum factorum uirtutem iudice. Ideas forsitan. Omnium
animarum talis erit in illa discreptatione edicto. Replica
bo uni dicentium. Tues petrus et super hanc petram edificabo ecclesiam. m.
et quicquid solueris super terram erit solutum in celis. Et rursus seorum uoce
pontificum dignitatem sedis a facta toto orbe uenerabilem.
dum illi quicquid fidelium ubique submittitur. dum totum corpus eius
et designatur. De hac in pplam dicentium uidet. si hec humiliatur.
ad eum fugiens auxilium. et ubi relinquens gladium uirum.
Item anteros. De eodem. Facta subditorum iudicantur aliorum.
nisi a dno iudicantur. Deteriores sed quia mores bo
norum corrumpunt his qui substantias aliorum predauerunt di
ripiunt. Item gelasius. Ipsis canones quod appellationes totum
ecclesie ad huius sedis examen uoluerunt deferre. ab ipsa
sententia nusquam prorsus appellare debere sancxerunt.
ac phoc illam de tota ecclesia iudicare ipsam a nullo co
mmeare iudicium. nec de eius umquam precepunt iudicio iudicari
sententiaque eius statuerunt non oportere dissolui. cum
pro sequenda decreta mandauerunt. Item omnibus episcopis. De eodem.
Cuncta per mundum nouit ecclesia quod sancta romana ecclesia
fas de omnibus habeat iudicandi neque cuique de ea licet iudica
re iudicio. Siquidem ad illam deque libet mundi parte appellan
dum est a illa autem nemo est appellare permissus. De eodem.
Sed nec illa preterium quod apostolica sedes sine ulla synodo precedente
et soluendi quasi synodum umquam dampnauerit et dampnandi
nulla existente synodo quos oportuit habuerit facultatem.
Et hoc numerum per suo principatu quem beatus petrus apostolorum dni
uocet et tenuit semper et tenebit. Idem episcopis dardanie estimum. De eod.
Cuncta per mundum nouit ecclesia quin quoque libet sententiis iugata
pontificum sedes beati petri apostolorum habeat resolutum ut potest
quod de omni ecclesia fas habeat iudicandi et esse. Item siricius pp. hispa
niae episcopis. De eodem. Fratres quasi rumore terreno iniuste dampnastis
sentore a nobis iuste esse restituitur. quod ex auctoritate sancti petri
omnia quae eis ablata sunt integerrime redditur principium si non multas et
uos et principes uestri a collegio nostro et membris ecclesie separari.
Item stephanus episcopus gwalbono patriarche. Cum libet ecclesie clericos
Nunc ut iterato ubi papa uale ordinare.
sedium nolentes alicui ecclesie priuilegium infringere
licet aplica progatiua possimus de qualibet ecclesia clericum
ordinare. Desine iam cuiusque zelo cum sit ecclesie antistite
prelate. quia si prelauens et eum secere iam tocius monitis
non maturauis. peculiaribus insecutus abibit. Item nicolaus
pp michaheli imperatori. De eodem. Principalem quoque beatorum
apostolorum petri et pauli de qua sup exposuimus potestatem
et ius habemus non solum in monachos. uerum et in quoslibet
clericos de quaeliq; diocesi cum necesse fuerit ad nos euo
care. atque exigumbus ecclesiarum opportunitatibus iuuare.

Sed aliud ē d' extrementare assumit' p'sumptionis. aliud qd' ex necessitate gent' caritatis. eū suffragana archiepōr. subditis suis ad malū fauere cepim. atq; ea ex correctionem negligentes exuterim. t̄ licet metropolitanus p̄t illōr. uolun tatem & ligandos damnare & recipiendos absolue. cum v' epi zelo diuinę caritatis accensi bonos v'bo & exēplo edificant. & maloꝝ uitia aspa increpatione redarguunt. absq; talium ēsilio ñ licet metropolitanus in eorꝝ parrochia aliqd agere t' disponere. Unde infine capli martini pp. ñ suplicet dicū ē nichil agat. s; eū deliberatione nichil p'sumptue agat t' assumat absq; eorꝝ consilio. ut p'sumptionis uitiū uideatur imputatū. non officiū caritatis. Sic & apl's quia corinthios uidit negligentes ecia formationis correctionē sua auctoritate illū damnauit. Iohs v' qa cum ephesiorꝝ uidit paratū ad corrigenda uitia subditorꝝ sine ei' auctoritate illos corrige noluit. s; illum tantū de eorꝝ correctione admonuit. Finit' nona cā.

Incipit decima.

VIDAM LAICVS BASILICAM A SE FACTAM adiocesana lege seggare quert. Epc v' eclam cū omni dote sua adsua dispositione p̄tinē extendit. tandem eiuset epc. p̄parrochias militib' committat crudelit' deseuit. quę eclarū s tāq; s debita usurpare intendit. Modo p'mū quertur an basilica cū omni dote sua ad epi ordinationē p̄tineat. Secdo. an res eclarū epi usurpare liceat. Tertio qd' nōie kathedratici a sacdotib' exigere ualeat. De prima questione sic diffinit' in ecilio ylerdensi. Basilica q si ex laicis quisq; eserat' a diocesana lege ñ solutam: a se facta basilica ipsem dedicat. nequaq; eam sub monasterii specie ubi congregatio ñ colligit' a diocesana lege audeat seggare. Item ex ecilio toletano. iii. Eclę cū dotib' suis in epi sic quidā p̄t omnē auctoritatē eclas potestate consistant. quas edificauerint postulant esecrari. ut dotem quā eide eclę intulerint censeant ad epi ordinationē ñ p̄tinere. Qd factū talit' in p̄tuto corrigat. ut & infuto ne fiat prohibeatur. & omna secdm estitutionē antiq; ad epi ordinationē & potestatē p̄tineat. Item ex ecilio cabillonensi. Eclę & omna iura earū Decretū ē ut omis eclę ad epi ordinationē p̄tineant. cū dotib' suis & decimis & omib' suis in epi potestate existant. atq; ad ordinationē sua semp p̄tineant. Item leo. iii. Ut naqq; Regenda ē una quęq; parrochia parrochia epi prouisione subpusione ac tuitione epi p̄sacdotes t' regatur: ecios clericos quos ipse cū di timore p̄uidit iure p̄tinē iudic. & curent ut s necessariū usū fuerit eclastica utilitate cogent. Item ex ecil' antinoceno. Iudicio & potestate epi Quecūq; res eclastice s inuenit cū omni res eclastice gubnat. diligentia & bona fide quę do debet' q omna pude & cuncta iudicat gubnari & dispensari cū iudicio & potestate epi. cui tui plebis animę uident' ee comisse. Item ex ecilio toletano. iii. Basilicarū editores in reb' eclarū nulla sibi Innuit' editores basilicarū in reb' qi' cognoscant potestate. eis de eclis ctrum nulla se potestate hrt. s; iuxta canonū instituta sic eclam ita & dotē ei' ad ordinationē qi p̄tinet. Item ex ecil' aurelianensi. d. eod. De his quę parrochiis uinet' eū mancipiis atq; pecuniis quicūq; fideles obtulerint antiquorꝝ canonū statuta seruent' ut in epōr. potestate existant. De his tā quę altario accesserint. tertia pars fidelit' epis deferat'. Item ex eode. De his quę altario offerunt' medietate s epe uendicet. Antiqi canones relegentur p̄ statuta credim renouandu. ut de his quę altario oblatione fidelū inferunt' medietate s epe uendicet. & medietate s dispensandi sedi grad' clerus accipiat tam de ipis p̄dis q. de omni cōmoditate in epōr. potestate durantib'. Item ex se toletano. d. epis q diocesim suā uisitare intendunt. ad redimēdas Relata ē coā sinodo mansiones q uisitantib' debent' eclies cogunt. querimonia plebū. q' sunt quidā epi nolentes ad p̄dicandū t' ad infirmandū suas p annū parrochias circuire. q tā cogit' ut mansiones q' ipfectione uti debuant alio p̄cio redimant. q parare debent. quę duplex infamia negligentię & auaricię fecę sinodo magno fuit horror. Statuęr itaq;. ne quis ult' excedat id cupiditatis ingenū. & ut sollicitiores sint epi. de suis ggib' uisitandis. Item ex ecilio tarraconensi. Annuis uicib' eclę Decernim ut antiquę ēsuetudinis ab epis uisitentur: ordo seruet'. & annuis uicib' ab epo diocesis uisitent'. & siq forte basilica fuit repta destructa ordinatori ei' reparari p̄cipit' ab epis aut' tertia pars ex omib' accipiat'. sic antiq traditione nouim' et statutū. Si aut' epe infirmitudine ipedius diocesis suas p̄sem & ipsū uisitare ñ poterit. uisitationis officiū alius committat. Unde in toletano ecilio quarto legit'. Epm Infirmitudine gut' epe uisitationis officiū alius p̄uincias diocesis parrochiasq; suas committat. p̄singlos annos ire oportet. ut exqirat q una quęq; basilica intēpatione sui indigeat. Qd si ipse aut languore detentus aut alius occupationib' implicat' hoc adiplere nequit. p̄bros p̄bitis aut diacones mittat. q & reditus basilicarū & re parationes & ministrantū uita inquirant. Visitantes aut' epi qd a clericis suis exqrere debeant & qd eis doce in ecilio bracarensi sedo legit' sic statutū. Quę uisitantes Placuit omib' epis ut p̄singlas epi a clericis suis exqrere eclas epi & p diocesis ambulantes p̄mū discutiat. habent clericos quom ordinē baptismi teneant t' missarū. & qlit' quęcūq; officia in ecla p̄agant. & si reete qdē inuenerint. doqtas. sin aut minime doce debent ignaros. & hoc modi omib' p̄cipe sicut antiq canones iubent. ut ante diem xx. baptismi ad purgationē exorcismi catechumini eantur. in qb' xx. diebus omino catechumini simbolū q' ē credo in dm patrē omipē specialit' doceant. Postqua q hoc suos clericos discusserint t' docuerint epi. alia die euocata plebe ipsi' eclie doceant illos. ut cauteres fugiant idolorꝝ t' diuersa ēmina. i. homicidiū. adulterū. furtū. falsū testimonū. & reliq peccata mortifera. & q' s nolunt fieri. alū ne faciant. & ut credant resurrectionē omiū hominū & die iudicii. in quo unicuiq; secdm opa sua recep̄ūus sit. & sic postea epe de ecla illa p̄ficiscat' ad aliā. Item ieronim' ad damasū papā. Quia sacerdotes Oblationes ecle laicis usurpare ñ licet. p omib' orare debent. quoꝝ elemosinas & oblationes accipiunt. qua fronte p̄sumunt laici oblationes quas accipiant p peccis suis offerunt t' ipsi comede t' alius ecde cū ipsi ñ debeant ex offo p̄pio orare. Ob hoc p̄p glose mitte oportet illos p̄sumptores in excōmunicationē ppetua. ut cū meū habeant. & ampli hęc mecla ñ fiat. Item calixtus p̄p. Minime auferant laicis oblationes altarib' Secōr patrū canonib' ēsona sanciunt. t' crucib' facte. oblationes de sacrissimo & reuerentissimo altari beati pet & saluatoris & sęc marię rotundę. aut de alius

ecclesiarum aliarum aliquibus seuere eruendis aliarum auferri penitus interdicimus. C. Item de eod. P. redditus ipse non fiscalium inutile alienatis gestis vel
& subdistrictione anathematis prohibemus. & ecclesias aliarum
in castellari aut inseruntur redigi aplica auctoritate pro
hibemus. Item damasus pp. Ecclesiarum oblationes sub laicorum dominio non detineantur.
Hanc consuetudinem quae et sanam ecclesiam
catholica augeri uidet omnino interdicimus. ut nullum uniq.
ullo tempore oblationes quae infra sanam ecclesiam offerunt sub do-
-minio laicorum detineant. si tantum sacerdotibus quae conuenit domino
seruire uident illis solis licere comedere & bibere. quia in ueteri
testo prohibuit dns panes sacros comedere filiis israel nisi tantum aa-
-ron & filiis suis. qui longe erant abiuti panibus quae nec in sacra ecclesia
offerunt. qua illi subditi legis erant. qui in sub gratia spe sed in toto
mundo coruscante euangelio locupletiores esse uidentur. Qua fronte
aut qua ausia oblationes uultis accipere qui uix ualentes puoba
ne diu patris domi preces offerre. quia prauum est & ne dimittere preceptum
detinetis suae animae infert. quod illud agere conatur. quod a nulla rone
cecedit. qua omnibus sacris patribus nisi quibus placuit hanc sanctionem
fieri. & nos similiter inesse prohibere uolumus. ut nullus audeat
irritum facere hoc quod instituimus si imperiali damnatione noluerit
prohibere. Sicut et hanc regulam sancto. cc. patrum quae in nicaeno ceu
hoc instituit & nam tamen prohibitor fuit. & ultra oblationes
de sacris ecclesiis auferre moluit fuerit. sub anathematis uinculo
sit colligatus. & indepnatus. Respondet. omnes. fiat. fiat. P. remissis
auctoritatibus ecclesiae cum omnibus rebus suis adepti ordinationem prae
monstrant. & tam ecclesiae quam oblationes & facultates earum alia-
-rum dispositione pbant esse immunes. Sed cum mepos potestate
ecclesiae & facultates earum esse iuste esse dicant. potestas dispensan-
-di intelligenda est non distrahendi uel dilapidandi. Unde in agatheno
si. cecilio legitur. Res ecclesiae alienare aliquem episcopus non licere.
Casellas uel mancipiola ecclesiae episcopi sicut prisca sancta canonum
precepta auctoritas uel uasa monasterii quae condata fideli proposito in uinculo ecclesiae iure possideant. idem ut neque uendere neque pro
quoscumque ratione res unde pauperes uiuunt alienare presumant.
c. t. 1. t. de sacris ecclesiis. I mpator iustinianus. excepta
uidet causa capiuitatis. Impator leo. Ea cum quae ad beatissimae
ecclesiae iura pertinent. tam quae sacratissimam religiosam ecclesiam iuste
uenerit uenerabiliter custodiri. c. nova. Hoc iuste perpetuum est
ad omnem locum uenerabilem omnemque collegium quae actio pia esse uin
ut ut nec pignorentur & perpetuo seruentur. nisi in mobilibus quae
ab impiali domo pdiens locus applicantur. mensque earum
excipiet. si debitum urgere & sit superflua uasa. nec aliunde
solue ualeat. ne quod immobile alienetur uel distrahatur. ea gestis
habitis eorum eo cuius est ordinatio aliis seluere locus uenerabilibus
uel esse uasa cultibus uendantur. Qui aut hec accipiunt. extra hanc ob-
-seruationem penis subiaceant. quae in rebus immobilibus pdiri. S.
Si aut debitum ex mobilibus solui non ualet. primo res immobiles
specialiter dentur pignori. cum fructus creditori sint reputandi. tam
in sorte quam in usuris. usque ad quartam centesimae. Quod si noluerit.
tunc ordinator domus apud eum a quo ordinatus habitus absque dispen-
-dio gestis iuste maiore parte ibidem seruiendum insinuent.
& debitum urgere. nec ex mobilibus solui posse. quo subsecuto p
.xx. dies rem esse uenale sit publice notum ut plus offerenti
detur pecunia modis omnibus p debito dando. Aliter enim res emptori
non cedetur. & hoc inscribat nil esse factum in ea re ad damnum
diuinae domus. emptore non inuento res estimata distinctae
creditori detur insolutum. addita impenso decima parte universae
estimationis. & accedente insensu ordinationis. & maioris
partis ibidem seruiendum. Sit tamen ea res mediocris inter aetas inspec-
-ta ipsius qualitate & quantitate & onere. & si creditor hoc
intelligat quod dedit probat inutilitates religiosae domus pces-
-sisse. Sic aut alienatio rerum ecclesiae interdicitur ita prohibet ne quis
sterilis ei detur possessio. aut aliis onerosa uelut nomen fiscalium.

supinis iniendis. & eodem iuramento pstito. i. quod alia dea non alienet.
nisi ut immunitas eidem uendendae domus seruetur. Sed permutare
principes possunt pro maiori uel equali. si res publica hoc exposcat.
pragmatica forma sup hoc precedente. Item sibi munere retine
permutant eum utique indentitate eorum. s. insensu. quae sup restituunt. perpetuaque emphiteusis in his rebus permittuntur. si res in eorum
gentem pscriptam quod hoc assignatur lege iuramentum his quorum
interest. ex eo etenim mihi adlectione diuinae domus effici. soluto
redditu ipsi rei quae fuit cum diuino iuri dedicaretur. nisi immi-
-nuendo. nisi insecta parte aut si obelade diminuta fuit
tunc etiamsi e pensione in emphiteusi detur. Quod si res pecunia
quidem est. parum tamen aut nihil pistae pensionis res subtiliter
existimanda est ut ex hoc iusta pensio estimatur. ea tamen sola
dantur in emphiteusim quae ab ingrua uidentur yconomo & aliis
gubernatoribus. quae rem hmodi indicta uel in emphiteusim accepta
fecit deinore. aut canone pbiennium non soluit repelli pot.
ut tam non soluat totum tempus pensionis & id inquirere lesit resarcire.
non repentius siquid impendit nomine meliorationis. Siquas ruinas
fuit memoratae domus quas reedificare non ualent in emphiteu-
sim dentur perpetua emphiteusi usuramatia deposita habi
tationis domus. ut pensio minuatur interea parte abea quae
stantibus adhuc habitationibus colligebantur. aut per ex eo
edificante ex additus illic pestimationem pensionibus
mediatas detur religiosae domui. Qui uero res ita dictas non
quanto alienationis titulo est forma legis accipit. rem
quidem eum oi interuento medii tempis restituit. ei aut quod
dedit nulla adversus uenabile domum sed adusus eum quae alienauit
habet actionem. Donatarius aut & rem eum oi ea restituat. &
aliud tamen. creditor quae restituta re pignorata edita actionem
non habet. emphiteusis acceptor abea cadat. nec quod dedit repetat.
imo statim soluat quod solutum erat si iure pteuisse. Sed melius
dr. omno denegandas actiones et huimodi acception.
c. t. 1. t. de sacrosanctis ecclesiis. I mpr. leo. S i economi ecclesiae
prospexit expedire ut cuique desiderata cunctarum possessi
onum atque pdiorum urbanorum uel rusticorum adiuse ecclesiae
pertinentium tempalis ut fructus possessio pstet. ei tempus quod intur
utique pueritiae suae indie uitae suae abeo qui desiderat postu-
-lentur: pacta cum eo quae hoc elegit meat economus atque pscribat.
pqua & tempus intra quod haec pstan placuit statuat. & manu-
-festum sit quisque accepit adimuiet. completo uero spacio quod
inter eos fuit pstitutum. seu moratus suae tempus. si hoc quae pueritiae
si quae possessione ecclesiae & cunctorum redituum usum fructuum
hindi qua pacto intuenente susceptit. non minus quam alii tantae
quantitatis quantae accepit redditus cum ipsorum pdiorum domo
& rebus immobilibus eorumque colonis & mancipiis ecclesiae dere
linquat. Nisi enim hac pdictione pacta inita fuerint. ea quae
decernimus non ualere. Cod. ii. H ec usus quibus pstatio
locum habet in omnibus domo religiosa. quo finito res utique
pleno iure puenitat in domum ii dictam. nec tibuit quidem
quantum sit maioribus ea res quae datur inuicem. Quibuscumque
modis alius permittit uindicet certis personis rem hmodi
accipere ut yconomo. eique cognitionibus cognitis. Quod si
necessitas copulerit ut pecunia necessitate aut utilitate
uel in usu fructuum uel indirecta uendictione aliquid distrahitur
apud duos uel tres copulentur aut uicinos eorum causa quia
necesse sit uendi permittere ut habita discussione
sacerdotali cum subsequione quae facta fuerit uendito
uel insacrato roboretur. aliter facta uendito uel insacrato non
ualebit. Minus uero utiles possessiones pignis uel clericis
saluo iure ecclesiae in usu pstare permittimus. Item ex cecilio medio
martiris. Ecclesiarum rerum precaria qualiter fieri debeant.

Precaute anemine de reb' ecclastic fieri psumant. n
quantu de qlitate eueniente dat' expo duplu accipi
ant. ex reb' eccle. in suo tm q dedq; noie. si res ppas &
ecclastic fructuario usu tene uolunt. Si aut res ppas
ad psens dimiserint. ex reb' ecclastic triplu fructuario usu
suo tm quis noe sumat. qua sic eas quq tractare ut alienar
dispensatore rerum eueniat n ppriarum largitore. Decreuit &
sca synod'. & impialis auctoritas denunciat. ut anulla po
testate quis cogat face pcaria de reb' do & scis ei dicatur.
cu fo & usus obtineat. nemine eum n uult pt utilitate & ratio
ne cogi. de ppo face beneficiu. ne comutationes rerum vel
mancipiorum ecclasticorum qlibet psona sine licentia & regio
sensu facere psumat. Item ex concilio martini pp. Res eccle
Epe habeat potestate dispensandi potestate habeat epe.
in reb' eccle. ut dispens & necessitate habentib' cu omni
reuentia & timore di. participare & cu oportet q necessa
ria s. si tm ipse aut q cu eo s frs indiguerint aliq ut necessitate
nullom patiant. sedm apli dicente. uictu tm & tegumento his contenti simus. Si autem res ecclastic epi sua
uoluntates usurpare uolunt. aut frib' t filis t qbscuq;
ppinquis suis dedit potestate. ut pcos latente tedant res
eccle. hc oportet obnoxiu esse concilio. Sin alit epe t q cu eo
s pbri aut diacon accusent. quia ea que t ex reditu
t ex quolibet actu eccle uenerunt in suos usus colliguntur
& paupib' fraudantur & fame efficiunt. hos cu corripi
oportet sedm q ordinatu fuerit a seo concilio. Si
hanc phibitionem aliq de reb' eccle epm uendere niteat. &
res ipsa eccle restaurandi & ipse agradu suo acciendo de
cernit. Unde in eodem ccil' martini pp legit. De epo qui
Siquis epe nulla ecclastice nulla necessitate res eccle uendit.
tonis necessitate copulsus. in suo clero aut ubi forte
pbr n e de reb' ecclastic psumpserit aliqd uendere res ipsa
eccle ppe restaurari cogit. & in iudicio epor. deiectur
auditus & quiet. & taqua furta aut latrocinii reus suo pri
uet honore. Quid v nomine kathedratica epe exige
debeat. in sedo concilio bracarensi legit. Pret honore kathedratice
Placuit. ut nullus epor p suas nisi epe p diocesis exigat.
diocesis ambulans. pt honore cathedre suc. i. duos soli
dos. aliud aliqd p eccle tollat. neq; tertia parte exq cuq;
oblatione ppli clerici in eccle parrochialib' facta sibi
usurpe. s; eccle reparationi seruet. & singlis annis epo
so fiat. Nam si tertia parte illa epe tollit. tum & sacerdota
abstulit eccle. Similit & parrochiales clerici sequili
more maliquib' opib' epo seruire n cogant. qa sepu e
neq; dinantes in clero. Item ex concilio mareth. Basilicarum reparatio
Priscis qdem om psicat tertia pars qua epe accipe consueuerat.
canonib' erat decretu. ut epe de parrochiis eccle is
tertia parte esequ'. cui sua plenissime sufficere possunt.
placuit huic seo concilio. ut nullus puncie lusitanie epe
aqualibet parrochiana eccle tertia auferre psumat. s;
que exinde esq potuit. ad reparationem basilicarum pfi
ciant. Item ex concilio toletano. Non accipiant epi tertia n
Vnio nfe ordinationis diuitias eccle reparare uoluerint.
decernit atq; instituit. ut tertias quas antiqui canones
de parrochiis suis hbre epos censuerunt. si eas exigendas credi
derint. ab ipsis epis diuitie eccle reparent. Si uero eas ma
luerint eccle abeare de eccle cultoribus subeunt & solli
citudine sui pontifices reparatio eis de e adhibenda eccle.
q si eccle omis aut incolomes fuerint. aut que diruta
erant extiterint reparatq; sedm antiquoor canonu institu
ta. si tertias s debitas unquisq; epe assequi uoluit facultas
illi omimoda erit. ita uidelicet. ut extra ipsas tertias nullo

Ex epor qpiam pretiis institutionib' a parrochianis eccle exi
gat. nichilq; de pdiis ipsarum eccle cuiq ea stipendia
dare psumat. S; & hoc necessariu instituere duxim'. ut
plures eccle uni nequaq comittant pbro. qui sed' pauas
eccle nec officiu ual & psolui. nec reb' earu necessariis cui
impende. ea scil' rone perpim'. ut eccle que usq; ad x. habuit
mancipia. supse hnt sacdote. que vero minus. alis cumgat
eccle. Siquis sane epor hanc nrm institutione parupendit.
duor nsiu spacio se nouit excomunione mulctan. Item.
pelagi' cresconio illustri. Illud te modis omib' uolumus
custodire. ne quis qua epor sicliq de parrochiis adse pruen
tib' noie cathedratici ampli qua duos solidos psumat accipe.
neq; copelle pbros aut clerum parrochiarum suarum sup uires
suas eis cumula ffiant. Item gelasi pp. fabiano epo. Baptizandi
Nec numer' n imponit. nec kathedraticu ulla more uetusti
numerus baptizandis iuste credit imponend'. cu quanti exigit
pecunia t ad regionatione festinaiunt n sint pati uolunta
te pellendi. Et ido frr kme. hmodi superflua institutione modis
omib' renouetis. ut unquisq; aut mulcta s eccle aut medita
psue nitur arbitio baptizet. Cathedraticu & n ampli quam
uetusti moris ee statuit abei loci pbro nouerit ee exigendu
& de his que die dedicationis fuerint offerentiu deuotio
ne collata. Consuetudine que generalit omib' eccles e psenpta
seruabis. S Kathedraticu autem q his auctoritatib' epe
permittit exige. pt medietate t tertia parte oblationu. que
puaria eccle consuetudine expmissis auctoritatib' epo
debet intelligendu e. Nec illa pars oblationu omiu ge
neralit intelligenda e s; t annuisarie dedicationis. uel
quoor di & sollenniu dierum. put int epm & sacdote tempe
dedicationis euenerit. De his v epis qui p parrochias suas
crudelit desciuunt. sic statutu e in concilio ccl. toletano.
Quia Ut more antiquu a parrochianis pbris nisi epi ex
cognouerint epos p parrochias suas n sacdotalit s; quin
crudelit desciuunt. & diu septu sit forma estorte ggi. n ur
dinantes in clero. q exactiones diocesi suc t dina instituit.
ido censem' excepto q uetustu institutiones a parrochiis fieri
iubent epos ut alia que illis huc usq; psupta s denegent.
hoc e neq; in anganis pbri aut diacones neq; aliquib'
fatigent indictionib'. ne uideam' in eccle di exactores
potius qua di pontifices nominari. Ih v clerici tam loca
les qua diocesani qui se ab epo quan cognouerint q dis
suas ad metropolitanu deferre n differant. & metropolitan
n moret eimodi psuptiones aufert. Item ex concilio gabillonensi.
Cauendu A parrochianis n n cu caritate stipendia epi exigat.
sane e ne epi qui parrochias suas pagrant. quandi n
solu erga subditos s; & erga socios tirannide exerceant.
ne q absit n cu caritate s; cu quadi iactantia tenentur
nec cu grau actione s; cu quadi iudiciaria inuentione
stipendia abeis exigunt. obseruandu modis omnib' e.
ut siqdo eis pagndo parrochie necessitas incumbit. in
confirmandis hominib'. in iqrendis reb' endationem dig
nis. in pdicatione ubi di in uiteris animarum pcu qua dqrt
dandis & spoliandis hom' & scandalizandis frib' opam
dent. & si quando eis adpagendu ministeriu suu afrib'
aut a subditis aliqd accipiendu e hoc sumope obsuandu
e. ne que scandalizent. aut quent. Tanta q diserecio in hac
re tenenda e. ut uerbi di pdicatio: si ppi supt desint a
frib' accipiat. & ide frs illi potentia non quent. exemplo
apli pauli. q ne qq. grauare. arte & manib' uenu querebat.
Item ex concilio. viii. Ut duos solidos a parrochianis eccle epe n
Int cetera denq; que comunit nos efere cupiunt psumat accipere.
oportuit. querimonias & parrochialiu pbrorum galliie

puniae sollertissime disceptare decuit. quas et pontificii
suae rapacitates necessitas ut coepimus tandem coepulit in
publicum examen ferri. Hi enim pontifices ut cuidens iactatio
patefecit indiscreto moderamine parrochitanas ecclesias et ipsos
parrochianos praegravantes. dum in exactionibus superfluis frequenter
existunt. pene usque ad exinanitionem extremae uiritutis quasdam
basilicas produxisse probantur. Ne quid fiat de certo dum stat haeretus
inordinate praeceptum. ne amplius quam solidos duos unusquisque
eporum praeter puniae per singulas diocesis et basilicas iuxta synodum
bracarensem annua illatione expectabat inferri. monasteriaque tam
basilicas abbatum solutionis expensione seminecis. Cum vero episcopus dio-
cesim uisitat. nulli per multitudinem onerosus existat. nec usque
quinquagenarium numerum eucharistiae excedat. aut amplius quam
una die punctum quamque basilicam remorandi licentiam habeat. Quicquid
vero pontificum eorum de altare quod decentium agendum praesumpserint. correc-
tioni peculiaribus canonum subiacebit. tamque institutionum sino-
dalium transgressores. ac praecepta patrum eiectores corruptores. hoc
quoque episcopis sicutque. Sacerdotes abbatum suis ultra modum non gravent.
Reliquum est nobis sacrae memoriae decessoris mei tempibus praeceptum di
di diaconi quod ecclesiae patrimonium curam gerere fuisse dispo-
situm. ut sacerdotes punivsas uicus diocesis visitant. quibus ad con
signandos infantes egrediuntur. ultra modum quam minime de
buissent. Summa enim praeda fuit uobis ut audio presentibus.
quae abbatibus sacerdotibus plebibus clericorum dari debuisset. atque
hoc quidem tempore placuit. sed sicut nec dum minime custoditur. Unde
fraternitatem tuam admoneo. ut subiectus uinus non gravet tu
deatur existere. Item pelagius papa. cresconio illustri. Secundum loci
Illud magnitudinem tuam mediocritatem episcopi quinta praeparent.
minime uolumus ignorare. quod sincerissime eiusdem
episcopi inter alia quae mecum in suarum pagina spopondit.
haec aequalitatem subiectionis pene legitime promisisse
legitur. nunquam se a quolibet diocesis suae presbiro ultra duos
solidos cathedraticii nomine petiturum. nec per quilibet aliam
occasionem quemquam mei se dispendio et gesturum. quod magnitu
do tua non solum apud dictum episcopum sed de omnium episcoporum sicutque personis
competentem sollicitudine custodire non desinat. nec ipsa quoque
prandia enormia fieri sed in mediocritate uniuscuique loci
episcopo ad designationem uenientium suscepturum praeparet omnium.
quia nec eo praetexto pauperibus meum damna uolumus.
aut qualibet ratione permittimus. Istud prunae ad nonam eam.
Item excommunicatio illiterae manu imponitur. sic leon. Sententia excom.
quia potestatem ordinandi non habent. Ubi autem est illiterata manus impositio.
uulnus infligitur. Unde retinere necesse est quod minime probatur collata
tum. Vnus damnat papa aut. Per illiterata manus impositionem uulnerati
eap illi quae uidebantur aliquid accepisse habebant. et vulnus
infixum est necesse est medicina adhibere. qua infixa sanetur
macula. Item Et tua retinere necesse est quod legitime actum aut
collatum minime probatur. Nam quomodo posset honorem retinere quod ab
illo accepit quae potestatem non habuit legitime inuenire non possum.

Undecima causa.

LERICUS ADVERSUS
clericum quaestionem de praediis agi-
tauit. quem ad ciuilem iudicem pro
ducere uoluit. reus non nisi ante iudicem
ecclesiasticum stare uolebat. actor
vero potentia ciuilis iudicis illum a
possessione sua deiecit. quo au-
dito episcopus eum abofficio suspendit.
Ille contempta episcopi sui sententia offm
suum administrauit. Hoc comperto.
episcopus sine spe restitutionis meum sententiam dedit. Hic primum
quaerit utrum clericus an ciuilem iudicem sit producendus. Secundo.
si producendus non est an culpa sit digna suspensione. Tertio.
si digna non fuit. an repetere sententiam sui episcopi irrepabiliter
oportuit deponi. Quod clericus apud secularem iudicem accusandus
non sit. quasi ipse sibi dicens. Ad secularem iudicem nullus clericus
Nemo umquam episcopum aut reliquos clericos conuenitur.
apud iudicem secularem accusare praesumit. Item marcellus papa. Secunde.
Clericum cuiuslibet ordinis absque pontificis sui permissu nullus
praesumat ad secularem iudicem adtrahere. nec laicus quilibet
clericum licuit accusare. Item ex concilio gelasii. Abbas quisque iudi
Iudices alii et non debent. cand. et quis iudices elegit.
non quos ipse qui imperat elegit. aut quos suo presentia in sua sedes
aut ei primates auctoritate hui sedis delegauerint.
Item ualentinian. theodosi. et arcadi. A secularia iudicia nullus
Continua lege sancimus. ut nullus episcopus clericus est pura
t eorum quae necessitatibus ecclesiae seruiunt
ad iudicia siue ordinarios siue extraordinarios iudicium
praebant. sint illi suos iudices. nec quemquam his publicis et communi
cium legibus. Item citatum impr. presidens in sacra synodo quae ap
nicena congregata est cum querela quoque dari spiritae coram se defe
rendum aut. Vos a nemine diuudicari potestis. qui ad dei solus
iudicium reseruamini. Item bonifacius ad episcopos galliae. Neque p
Nullus episcopus. ciuili neque p criminali causa episcopus apud ciuilem iudicem
neque p ciuili neque p criminali causa apud quemlibet producatur.
iudicem siue militare poueat et exhibeat. Magistratus enim
qui haec iube ausus fuerit amissione rerum et cingulo con
demnatione plectitur. Item siluester papa. Quilibet clericus in
Testimonium clerici est in publico examinandus.
aduersus laicum nemo recipiat. Nemo clericum quilibet in
publicum examinare praesumat. nisi in ecclesia. c. l. i. t. de episcopis
et clericis. Imperator theodosius. Nec honore nec legibus episcopus
ad testimonium flagitetur. Item Epm ad testimonium dicendum
admitti non decet. Nam et persona oneratur. et dignitas sacerdo-
tis excepta confundit. C. n. Clerici non flagitentur ad testimo
nia iure iurandos. cuiuslibet coram tribunal postulat. Item S. iudex
mittat ad eum quosdam exsuis ministris. ut apostolus sacerdotis
cuiuslibet secundum quod decet sacerdotes dicant quae nouerit. Idem.
Siquis Clericum ad ciuilem iudicem clericus producens anathe
clericus accusans clericum inimicum intuetur. anathema sit.
Subaudiendum est si publicorum iudiciorum cognitio
nem petierit. Epale nunquam iudicium nisi obtenta imperatore
postulare. Unde in cartag. concilio. viii. legitur. Praeter honore
Placuit. publici iudicii cognitionem ab imperatore postulari.
ut quemquam ab imperatore cognitionem publicorum iudiciorum
petierit. honore apostolico puniatur. Si autem episcopale iudicium ab impr
postulauerit. nihil ei obsit. Sic sequentes auctoritates intelligendae s. quibus clericorum causas non clerici
cognoscere iubentur. Unde gelasius papa scribit zeae comiti.
A seculari iudice clericus non est audiendus.

Xpianis gratiū semp debere esse q̃ abeoꝝ poscat dignita te prestandū. quia do seruientib⁹ beneficiū negare non euenit. Siluester atq; faustinianus qui se aemabilis clericos efficerent. arcadiora se obpm̃ puiolemā ēquerunt. q̃ dicant se magnuos. atq; deo auctore pstanę ēdictionis nexib⁹ absolutos insortē detegrimę iterū seruitutis addici. & p auctoritatē regiā ꝓt leges publicas cū clicali cingulo tenerent olim. astricti. p archidiaconē urbis grumitanę ēe ēuentos. cū ēte cū qui cęlestē militē pulsat ñ ñ ei forū debe sectari. & ido dilecte de ipense salutationis affatu supdictos clericos t̃ cōmodo. ut si ad delegatoꝝ iudicū eoꝝ adiuta uenire ētēpserint. sublimitatis tuę tuitione uallent. ne quid illis aut subreptio aut inimica legib⁹ uio lentia necessitatis imponat. quia q̃ iudicū refugit. apparet eū de iustitia diffisū. Ite pelagi bngesto defensori. Actor forū

Ea pietatę tuę pseruat auctoritate mandam. Reu sequat. ut in causis in quib⁹ ęcclastica officia psona loco pentitis existit. quēq̃. laicū pulsata ap̃ suę pumeę iudicē sua disponere ñ desęrit actiones. Inter v negotia in quib⁹ ęcclastica officia psona pulsat. submoto pulsationis obstaculo. ad ep̃i uel pbroꝝ in loco ubi uertit questio ēstruoꝝ occurrat indifferenti examen. Ide crispo & sabino ep̃is. Non ñ ad ep̃oꝝ iudi

Siluester & faustinian ęcclę grumitanę cū clerie deuocet. clerici laemosa nob insinuatione ēquestri s luitatē s dni sui benignitate ēcessam heredū a obpssione pulsari. seq; indeclinatus officio pene aemabilis seruientib⁹ & iā manumissore uiuente incodē actu michilomni ēstructis diuinis ministeriis impendē seruicū ñ licē. cū si pecuio non uertitas subsequat ēta patris & auctoris sui facū uenientib⁹ ut indignis hereditas legib⁹ auferat. nec eis licet hēditate capientib⁹ ēt auctoris sui pstare iudicū. Ite ido fis kmi quō se & abarchidiacono pdicte ęcclę querunt obpssos. q̃ peoꝝ absentia moderatoris iudicū pmisit eos ēt secutos. caeatis omib⁹ & qui ꝓt leges diuinas & publicas pulsatis forū suū putauit aufer. in uno iudicio quisq̃s ille ē qui clericū lacessēt aduenat. ut ęcclastica iura quę uetusta pncipe assidua sanctione firmauerę impetitis clericis non negent. Ite alexandri omib⁹ orthodoxis p diuisas partes xpo dno famulantib⁹. Ante eccle iudicē sacerdotes

Relatum ē ad huius sēę ęcclę & aplicę ñ accusentur: sedis apice. cui sumarū dispositionę causarū & omū negotia ęcclarū ab ipso dno tradita s. quasi ad caput ipso dicente tues petr⁹ & sup h. p. e. ęcclā mea. q̃ q̃da emulu xpi eiq; sēę ęcclę insidiatores sacerdotes di ad iudices publicos accusare pstumant. cū magis apls xpianoꝝ causas ad ęcclas deferri & ibi tminari pcipiat. talē puaricantes puaricauerę in dn suū. & ñ obediunt pceptis ei. Idem sergio cancellario. Actor forū rei sequitur: v sup. Cepi

Ibi quisquā clericus siue inferioris siue potioris 2 emę. grad⁹ pector existat. & ꝓt laicā psonā suas dirigat actiones: iste modus omib⁹ ñ alibi quā ap̃ pumeę iudicē negotiū suū dicius decurrat. Siquis aut laicus clericū cuiuscūq; gd⁹ duxerit ēe pulsandū ad ep̃oꝝ iudicū ī eadē ciuitate t̃ territorio ēstructoꝝ ꝓponit eis quas se hre existimat actiones: quē ordinē legib⁹ poēna punierit atq: ꝓsentaneū demonstrari illa regula manifestat q̃ pcipit. actorē forū semp sequi pulsati. clericus v pulsatus in ep̃ali iudicio forū cōpetē pncipalū quoq: sanctionū designat auctoritas. Ite in ēcilio agathensi.

Clericū nullus ep̃o ñ pmittente ap̃ selare iudicē clic pstumat ap̃ selare iudicē ep̃o ñ pmittente pulsare. S; si pulsat⁹ fuerit. ñ respondeat. t̃ ꝓponit. t̃ ñ audeat ēmula le negotiū in iudicio selari ꝓponere. Ite pi pp. Cūc suo ep̃o

Siquis sacēdotū t̃ religę inobediens depositus eunę clericoꝝ suo ep̃o inobediens fuerit. aut ei īsidiis tradat. parauerit. aut ēcumeliā aut calūniā t̃ ēuicia intulerit. & quinta potit. mox depositus eunę tradit. & recepit q̃ iniquę gessit. Ite ex ne. cartag. iii. Principalis cohercen

Petam⁹. ut dignemur auctoritas q̃ plebē tuasā ōsecrat ꝓ dare fiduciam. q̃ necessitate ipsa cogente liberū nob sit rectorē pumeę sedis statuta glosissimoꝝ pncipū adiuuis illū adire qui plebē quā inuasē at usq; hodie pmonitus sedis qd statutū fuerat relinquē ēcemnit. ut q̃ mū admonitioni sēctatis uię acqiescē noluerit. & cōdiare illicitū. auctoritate iudiciaria ptin⁹ excludat. Aureli ep̃e dixit. Seruata forma disciplinę ñ existimabit⁹ appellis. si uia caritate modeste quem recedere detrauerit. cū fuit suo ēcipu & ēcumacia faciente iudiciaria quietis potestate. Honoratus & urban ep̃i dixerē. Hoc omib⁹ placet. Ite gg.

Istud ē. A pncipib⁹ corrigant q̃ ęcclā corrige nouitatę. q̃ a nob poposcam⁹. & ne iterū postulam⁹. ut paulinū aquileiensē pseudo ep̃m & illū mediolanensē ep̃m ad clementissimū pncipē sub digna custodia dirigatis. ut & iste q̃ ep̃e ēt nullatenus pot. qa pura omne canonica sēctuidine fact⁹ ē alios uite ñ pdat. & ille q̃ ꝓt more antiquū ei ordinare pstūpsit. canonū iudicię subiacent. Ite ex ēcilio

Calcedonensi. Pritū gradū amittat clic iuranes t̃

Conuiuationū & ꝓspirationū crim q̃ ap̃ geos ꝓspirantes. dr fratra publicas & legib⁹ cauū ē penit⁹ inhibenda. hoc multomagis in sēa di ęcclā nefiat quem abdicam. Siq̃ v clerici seu monachi inuenti fuerint iurantes aut ꝓspirantes. aut fratras t̃ factionę cōponentes aliqs suis ep̃is aut alis. omino cadant de ꝓpo ḡdu. Ite calcedonensi pp. Clerici conspirantes ꝓpo ḡdu amisso repudant ī carte

Conspirationū crimina uiis impurib⁹ uitę cū ex cōcent. audium⁹. & plebes ꝓt ep̃os suos ꝓspirare nob mandatū ē cui ēmnis actuta ñ solū int̃ xpianos abhominabilis est s; & int̃ ethnicos & ab extrens legib⁹ pnibita. & ideo hui ēmnis reos ñ solū ęcclastię s; & sēl damnant leges. & ñ solū ꝓspirantes s; & ꝓsentientes eis. Antecessores uero nri cū plurima tua ep̃oꝝ q̃tūq; eoꝝ in sacēdotali honore s posita aut existunt clerici honore q̃ uiuunt carere pcepes. certos v cōmunione puari. & ab ęcclā extorres fieri iussę omisq; simul utriq; ordinis uiros insanes ēt ensuęę. & ñ solū facientes s; & eis ꝓsentientes. Ite ex ne calcedonensi.

Siq̃ clerici Cūc aū monachi iurantes ꝓpo priuent t̃ monachi regni fuerint iurantes aut honore.

insidias ponentes ep̃is aut clicis. ḡdu ꝓpo penit⁹ abiciantur. Ite ex ne toletano. Siclerici aut monachi inuenti fuerint ꝓspirantes aut pēiurationē calūniā machinantes ep̃is t̃ clericis ꝓpū amittant gradū. Ite ex concilio aurelianensi. Siqui

clicoꝝ ut nup in multis locis pstupbū diabolo instigante aeū fuisse parauit rebelli auctoritate se inuicē iuramone interceden collegerint aut sacramēta inter se data aut cartulam consēptā fuisse parauerit. nullis ex culmonib⁹ pstūpto labet. s; res detecta eū in sinodū uenire fuerit in pstūptores iuxta psonā & ordinū qualitatē a pontificib⁹ q̃ tunc ūnum collecti fuerint iudicē. q̃a sicut cartas ex pcepis diuinis ordinē non cartule ēsēptione t̃ ēuiratione ē exhibenda. ita quę sup sacras ad mittunt sēptas. auctoritate ex districtione pon tificali s rep̃menda. Ite innocenti pp. Int̃ clicos & laicos causę exorte ab ep̃is audiantur.

Siq̃ cause t̃ contentiones inter clicos & laicos tā superioris ordinis q̃ & inferioris fuerint exorte. placuit ut sedin sinodū

nicena aggatus omnib' eidem punire episc iudicii terminet. XI.

Cum q; his omnib' auctoritatib' clerici an civile iudice deneganti producendi. eu n pri deposita t nudati fuerint eunc n sint repsentandi. patre d' adsclarna iudicia clerica n s p- trahendi. Hac ita respondet: clerici ex offo epo s subposita. ex possessionib' pdiog imperatori sunt obnoxii. ab epo uectigalia decimationes & pmitiuas acceperunt. ab imperatore v pdiog possessiones manifestantur. Unde aug. ait sup iohn. Quo iure uillas defendis divino an humano. &c. Aliqre impnerio ubi differentia assignat inter ius naturale & ius institutionis. Quia q; ut pdia possideant imperiali lege facta e. patre d' clerici ex pdiog possessionibus imperatori s obnoxii. Inter ambe st auxentiu. Imperatori tributu petit imperator tributu eccla denegare n debet.

Si tributu petit imperator n negam. agri eccle soluant tributa. si agros desiderat imperator potestate fit uendicatog. nemo nm intuent tollat eos si libitu e imperatori n dono. s; n nego. Inde Potestas

Magnu quide tib' tributa non s denegandi.

e & spiale documentu. quo xpiani uiri sublimioribus potestatib' docent debe ee subiecti. ne quis estimationem tegren regis putre ee solugida. Si enim censu filius di solutu. quis tu tantus es quin putas ee solucendu. Inde apls. Omnis anima sublimioribus potestatibus subdita sit. Inde pet apls generalit omnib' sebi. Estote subditi domino uni. siue regi quasi precellenti. siue ducib'. &c. Et. ex epla clemtis. De secularib' negotiis epe cognoscere non debe.

Te quide oportet intrepehensibilit unde & sumo studio nitu. ut omis uite huius occupationes abiecias ne fideiussor existas. ne aduocatu lucri fias. neue immulta aliq occupatione prius inuenaris mundialis negotii occasione pplexus. Heq; enim iudice neq; cognitorem sclariu negotiorum hodie te ordinare uult. ne pfectus psentib' hominu curis. n possis ubo di uacare. Hec v opa que t min egruere diem exhibeant s iuice uacantes laici. & te nemo occupe abhis studiis. p quesal hoib' dat. Inde ex eade. Inhis que ad comunis uite usu pinet. Sicut enim impietatis e enim t oclemens neglectus ubi laici s di studiis sollicitudines sclares suscipe. ita uniuersq; iuice laicorum peccm e n iuice s inhis que ad comunis uite opam usu pinent opa fideliter dederint. te v securu face exhis deat. quib' n debes mistare os comunit elaborent. d' si forte a semse ipsis hoc laici n intelligunt. p ducones edocendi s. N t soli ecclie sollicitudines relinqvat. Ex his omnib' dat intelligi. d' in ciuili causa clerici ante ciuile iudice e ciuemendus. Sic enim ecclasticarum legu ecclastice iudex e administrator: ita ciuiliu n n ciuilis debe ee executor: Sic enim ille sol' hit ius interpandi canones q hit potestate edendi eos. ita ille sol' ciuiliu legu debe ee interpres. qui ei ius & auctoritate impetrat. In criminali v causa n n ante epm clericus e examinand. Et hoc e illud d' legib' & canonib' sup diffinitu e. ut i criminali causa iudeliee ante ciuile iudice nullo clerico poueat. n forte eu esensu epi suu. uelutu qndo incorrigibiles inuenium te detracto eis officio curie tradendi s. Unde fabian pp ait. Qui epo insidiatur: Statutum. ut siqs clericorum semot a clero curie traditus: suis epis infestus aut insidiator extiterit. mox ante examinatu iudicii submotus a clero. curie tradat eu dieb' uite suc deseruiat. & infamis absq; ulla spe restitutionis pmaneat. J: Quia q; iste n criminali ca; ciuili clericu ia ante ciuile pduxerit. n e iudicand transgressor canonu. nec e dicendus pceisse reu ad iudice n suu. qa de ciuili causa n n ciuilis iudex cognosce debe. Econt ea que in actoris defensione dicta s. ueri similia qde uidentur; pondere carent. Sa es enim canonib' & forensib' legib' tam ciuili quam criminali causa clerici ad ciuile iudice trahend negat. Unde in epla clemtis legit. Fratres

Siqui ex fribus negotia habent inter se. apud pbros iudicent. ap cognitores scli n iudicent. s; ap pbros ecclie quicqd illud e dirimat. Inde silueste pp. Hutt' clericus ppter aliqua causa

Nullus clericus t diacon t pbr: ppter qualibet curiam causa intra in ciuila. nec ante ciuile iudice intret. sua psumat dice causa. Inde leo pp. Ecclasticu n forense iudicium

Aliud quide e debita iusta reposce. penitens experit:

aliud ppa pfessionis amore ntene. S; & illicitog uenia postulante oportet & amutis licitis abstine. dicente aplo. Oma m licent. s; n oma expediunt. Unde siquis penitens hit causa qua negligere forte n debeat. melius expectet ecclasticu qua forense iudicu. Sed Non ant ppter criminale tm. s; generalit ppter qualibet tam ciuile qua criminalem intelligens. Inde theodosi impr: Cuiq; liceat sacsee sedis

Quicuq; Inde hns siue pentor antistitis iudicii eligere: fuit t immitio inis t decursis tpm curiculis. siue cum negotiu portat siue cu ia cepit pmi- sententia. si iudicii elegit sacsee legis antistitis. illico sine aliq dubitatione & si alia pars renagat. ad epog iudicii cu sermone iti gantiu dirigat. Inde Omis itaq; cause que ptorio t ciuili iure tetant. epog sententiis terminate ppetuo stabilitatis iure firmentur. nec ulteri liceat retetari negotiu. d' epog sententia decidit. Testimoniu & abumo lice epo phibitu omis iudices indubitant accipiant. nec ali audiat eum testimoniu epi a qlibet parte fuit repmissu. Illud enim uerritatis auctoritate firmatu illud in corruptu habeat. d' a sacsco homine ysaia mtis illibate fuerit platu. hoc nos edicto salubri firmam. & ppetua lege tenendu ee censem. Hec siqs antiquata etendit. quia in iustiniani codice n inuenium inserta. p kaolu renouata cognoscat. q insuis capitulariib' aut inter ecta. De eodem.

Volum' atq; precipim. ut omis nre ditioni subiecti tam romani qua franci. alamanni. bauari. burgundiones. saxones. thuringi. frisones. galli. burgundiones. britones. longobardi. gasciones. beneuentani. goti. hispani. eciq; os subiecti noti. quocuq; uideant legis uinculo stricti. t esuetudinario connexi more hanc sententia. q. ex xvii. theodosii impris ub' caplo uidel. xi. ad inuocata ablauii ducis qua illis omib' pseptua misim. & uite nra capla. pleget tenenda consultu omiu fideliu nroq posuim legis eunci ppetua teneant. i. qeuq; Inde hns siue pentor fuit. & e. ut sup. Inde gg. iohn defensori eiusdem hispania admonendo dicit. Pbr ap epm ipsius iudi

De psona pbri hoc adtendendu e siq causa earu debe. habuerit n a alio teneri s; epe ipsius adiri debuit. sic nouellaru estitutio manifestat. que ita loquit de seissimis & deo amabilib' atq; reuerentissimis epis & clericis ac monachis. Imperator iustinian august pet gloriosissimo pp capi. Lui.

Siquis contra alique clericu aut monachu aut diaconissam aut monasteria aut assistenia hit aliq actione. doceat pri seissimu epm eiusdem hoc. unusquisq; subiaceat. Ille v eam int eos diiudice. & siqde utraq; pars his que iudicata s n acquieuerit. iubemus p loci iudice executioni pferre ordine. Ne v obiciat qa n de clero loqt. n de pbro. sciendu e. qa supi in ea de constitutione qnq gesimo caplo. i. legit appellatione clericoru & pbros & diacones etineri. Verba autem legis ista s. Pbros aut & diaconos & lectores & cantores quos omis clericos appellam. & reliq. Inde gg. romano defenson sicliq. Cui e eleu adpublica iudicia n

pthat.

Beda super lucam. Ostendit th. Inuiu.

Alia e imago di. alia mundi. Si q e n fuit imago cesaris. cur cesu dat. S; n d' eo dat. s; mundo reddidit d' esset mundi. Sed si n fuit de obnoxi cesari. nolo ipse q s mundi. Si habet dominat ob manus et cesari. Si uis ipsum regi. nisi fide. ita ita reliquia. et et sequere fr. p quq s cesaris reddenda. Iterum. qa n potest qr ee discipli dni. n p rem. quitte mundo.

Puenit adnos. q̃ siq̃ pt̃ q̃ libe clericos cam hat. despectis eoꝝ epis. clericos tuo iudicio facias exhiberi. Qd si ita est. ualde ostat eē ingruū. S; hac t̃ auctoritate peripm̃. Vt hoc deinuo fiat ñ psumas. ſ; siqui ecia quelibe clericū causam habit. epm ipsi adeat. ut aut ipse cognoscat. aut certe ab ipso iudices deputent. aut si fortasse ad arbitros eiusdū ē partes ad eligendos iudices ab ipso executio deputata cōpellat. Siq̃ v̄ clericū t̃ laicū pt̃ epm cam habit. tē te impo nere debes. ut int̃ eos aut ipse cognoscas. aut certe te ad monente s iudices eligant. Si ita si sua uniciuq; epo iuris dictio ñ seruat. qd aliud agit. n̄ ut pnos pq̃s ecclastice custo dia ille ordo debuit ostundat. Hecta. Ite idē ianuario epo karolitano. Alaicis iudicib clerica ñ s obprimendi.

Fratris & coepi nri felicis & quinaci albis relatione cognouimus. eo q̃ in insula sardinia sacdotes alaicis iudicib obprimant. & fratrē tuā ministri tui despiciant. diuq; solū supplicatu auob studet. quantū uidem disciplina negligit. Ite. qq. mauricio. Sacdotes a regib s honorandi ñ iudi

Sacdotib aut ñ extrema potestate dns nr eis cedi. indignet. ſ; excellentiū esi ratione ipt̃ ei cui seruis s ita eis dominet. ut & debita reuentia ipsis impendat. Si in diuinis eloqis sacdotes aliqn angli & dii uocant. Si & ad moysen de eo q̃ adiuramentū deducend ē dr: applica illū ad deos. uidt̃ ad sacdotes. Et rursus septū ē. Dns ñ detrahes. 1. sacdotib. Et ppha ait. labia sacdotis custodiunt scia. & legē requrunt ex ore ei. qa angls dni exercituū ē. Qd & mirū. si illos pietas uera dignet honorare. qb in suo eloqio honorē tribuens. eos aut angelos aut deos ipse & appellat dns. Ecclastica q̃q; testat historia. quia ei pie memorie constantino ynperi septo oblatę accusationes pt̃ epos fuisset. libellos q̃dē accusationis accepit. & eosdē q accusati fuerāt epos euocans. i eoꝝ ospectu libellos q̃s accepit incendit dicens. Ite int̃ uos eas uias disponite. qa dignū ñ ē. ut nos iudicemus dos. In q̃ sententia s magis exhumilitate q̃. illis aliqd pstitit exercientia impensa. Ante ei q̃ppe pagani in re publica pnipes fuerē. q̃ uerū dm nesciebant. deos ligneos & lapideos colebant. & in eoꝝ sacdotib honorē maximū tribuebant. Qd & mirū si xpian impr̃ uen di sacdotes honorent. dū pagani ut p̄diximus pnipes honorē impendē eoꝝ sacdotib nouerē. q̃ dis ligneis & lapideis seruiebant. Hoc q̃ ñ tm specialit quantū genialit pomib asserim sacdotib. quo adhuc nesciem. quis in tribuli di iudicio qualis sit futurus. Etenim paul eūgl predicator dicit. Nolite ante tēp iudicare. q̃usq; uenat dns. & reliq. Nam s multa quę de iudicio illi homines ignorant. quia fortasse quę uos laudatis ille reprehendit. & quę uos reprehenditis ille laudabit. Ite ex cal milcitano. Qua pena feriat clericū eli ei ad selaria iudicia

Inolita presumptio usq; adeo illicitis ausib adhuc pstabens. patefecit. ut clerici clericos relicto suo pontifice ad iudicia publica pthant. Inde statuimus. ut hoc de cetero ñ psumatur. Siq̃ ñ psumpserit fiet. suscit & eam pdat. & a cōmunione efficiat extraneus. Ite. ex ccil carthag. iii. Clic ap̄ eunlem

Placuit. ut quisq̃s epoꝝ iudicē iudicari non debe. presbroꝝ & diaconoꝝ seu clericoꝝ. ei in ecclia ei cū fuit unanimitē. t̃ cuius causa fuit cōmota. si de relicto ecclastico iudicio publicis iudiciis purgari uoluit. & si ipso fuit lata sententia locū suū amittat. & hoc i cmnali actione. In ciuili v̄ pdat q̃ eiuset. si locū suū obtinē maluerit. Siq̃dē ad eligendos iudices inq̃ de ecclę sortio iudicet. q̃ de unius ecclā male sentiendo de iudicio selari posset auxilium. ei piuatoꝝ & causas apls ad ecclam deferri atq; ibidē determinari peipiat. Item ex eodem.

De diuisis ordinib Clic ñ accusēt n̄ ante ecclastica iudicē ecclę seruientib siquis in causa cmnis incurrerit. & abnuerit iudicium ecclastica debe predicari. Ite stimeo lxx. mi. cap. i. Qui cū clerico litigū habe epm ipsi adeat.

Siquis cū clerico litigū habit. siqdē de ea pecuniaria. adeat p̄ epm cui iudicio clerice subpo stus ē. Ille aut sine dno. & sine dila tione cōpetenter finē lis imposituris ē. Si aut noluit epc litē dirimere. tē ad seculē iudicē disceptatio causę pueniat. Ubi aut dirimere epc ueli sine septa omia peccant. & diffinitiua sententia abeo sine septis ferat. Qd si de cmnali ea litigū emerserit. tē cōpetentē impellant esentanei legib cmnū causę imponat. ita tm. ut disceptatio litis duoꝝ mensiū spacium ñ excedat. alitis restitutio ne numandū. Non aut alit punit clericus n̄ obnoxi reputis sacdotio nudatus fuit. ab epo suo t̃ clericat honore. Sin aut cmn ecclastica ē. tē sdm canones ab epo suo causę examinatio & pena peccat. nulla cōmunione alis iudicib imbōm causis habitis. Ite excerit calcedonensi. Clic adus s eli ei negotia

Si clericū adus s clericū habit. eū habeat selaria iudicia n̄ exerce negotia n̄ relinqt epm suū. nec ad selaria iudicia ēant. ſ; pri negotia agitē ap̄ ppū epm. t̃ certe si fuit negotia ipsi epi ap̄ arbitri ex utraq; parte electos audiat negotia. Siq̃ v̄ pt̃ hoc fecit. canonū subiaceat correptionib. Et si clericū adus suū t̃ alium epm habit causā. ap̄ audientia sinodi puniat. Si v̄ pt̃ ipsi puniet metropolitanū epm epc siue clic habit notia. pgat ad ipsi diocesis pmatis. aut eat ad statum metropolitanę regię eiusdē sedis. ut eoꝝ ibi negotia ōmnē. Ite ex ē agath. Ex his omib dat intelligi. q̃ clic ad publica iudicia nec i ciuili nec i cmnali ea ē producend. n̄ forte ciuile cam epc decide uoluit. t̃ i cmnali sui honoris emolo eū iudicauit. Illd aut q̃ mepta clericis dictū ē. non cognitorē selarū negotiorū te uult ē. ds. excepta uenatione intelligendū ē. Non enim mepm iungit ut cognitor selarū negotiorū residat. ſ; ut peiurator animarū & diffibutor spaliū existat. Habet q̃ selarib negotia occupari. n̄ ad tēp sequester fieri. t̃ selaria iudicia n̄ de reb selarib. ſ; selarū utroꝝ intelligenda s. Iudicia de reb selarib selaria appellant. iuxta illud apli. Selaria q̃ iudicia si habuitis. ptēptibiles q̃ s in ecclia statuite ad iudicandū. Iudicia v̄ selarū selaria appellant mepta clericis. q̃ ex subsequentib dat intelligi. eū dr: Hęc opa quę t̃ diximus min ingrue exhibeant s iniuice uacantes laici. Inuenit q̃ clerici a cognitione negotiorū selarū utroꝝ. n̄ selarū causarū. n̄ negotia q̃ppe clericorū siue cmnalia siue ciuilia fuerit. n̄ n̄ apud ecclastica iudicē uentilanda s. Unde adrian pp̄ ait. Non nisi i foro suo

Clericū siue laicū si cmnine aut litē pulsat clericū audiatur fuit. n̄ alibi q̃ in foro suo puocat audiat. Id. De eodem.

Inter eoꝝ causa hōm forma seruet. ut neq̃q̃ eoꝝ sententia a non suo iudice dicta ostringat. Res v̄ in litigio posita ante legitimū cognitionis euentū in nulla debe omino transferri psona. Unde gelasius pp̄ q̃ ingesio epo. In nulla transferat

Quia res in litigio psona res in litigio posita ante cognitionis euentum. posita in nulla transferri pot omino psona. donec legitime cognitionis euentu cui poti debeat iudicatura discepta tione possit agnosci. ex eade re q̃ spiā n̄ sinet exige pensiones t̃ possessiones. ſ; in eode statu re eade posita. Iq̃ iudex fiē dictū ē an ostituta. q̃sq; s putat q̃ppiā posse cōpetere uendico puls & examine. p̄ iudicis omib indi submotus. Qd v̄ culpa illa suspensione digna sit. ex capto illo milcitani ceiu liquido ostat. Si ei cōsone pnuntiatū ē q̃ clericū ad ciuile iudicē erectidit. pstabendū. multo magis suspensione digni ē. q̃ sui epi iudicii impellantē ad iudicii selare pt̃ne non

dubitauit. ſi. & ponat. q̃ hęc culpa. ſuſpenſione digna. n̄ fuit. C.
qr. utrũ ſit deponend. qui officiũ. ꝛ. phibitionẽ. ep̄i celebrare
auſus ẽ. S; q̃ ſententia. ep̄i ſiue iuſta. ſiue iniuſta fuit. timida ſit.
teſtat. gg. diẽs. Ꝓ regi timenda ẽ ſententia paſtoris.
Sententia paſtoris ſiue iuſta ſive iniuſta fuit timida ẽ. ut
ex ꝓcl. anthoceno. Excõicationis m̃ẽ ſentiã. q̃ excõicatus
Siquis a ꝓpio ep̄o excõmunicatus ẽ. n̄ eũ euenit. cõicat.
pri. ab aliis debẽ ſuſcipi. n̄ aut a ſuo fuit receptus ep̄o. aut
ecclio facto. ep̄is occurrat. & ꝛeſpondeat. ꝛ. ſi ſinodo ſatiſ-
fecerit. & ſinod. ſtatuit. ſub alia eũ ſententia
recipi. Q̃d. & ecclaicos. & pb̃ros. & diaconos. & omis
q̃ in dero s̄ ꝓuenit obſeruari. ut nicolaus ad lotharium regẽ.
Recipiat a ſuo ep̄o excõicat. n̄ ẽ a alio recipiendus.
qualiter adeo pelicis tuę. & ducũ atq; repudiatę cõmunionẽ
declina. Excõmunicata ẽ enim. & uſq; ad p̃ſentiã n̄am ab omi
ecclio. & a nos ſeq̃ſtrata. Quã obrem cauendũ ẽ. ne eũ ea
pari mucrone peccant ſententię. ac puni mulierculę paſſi
one uinci. & obligari. ad penitẽtiam exercẽdũ. Nec q̃ppe
in ꝓpis p̃ſtati delinquunt. ac pb̃i ipſi crudeli quã ceci puni
untur. ut ait beat. gg. Scire debent p̃ſtati. q̃a ſi p̃uſa unq̃.
ꝓperant. tot mortib; digni ſ. q̃t. adſubditos ſuos pdtionis
excẽpla tranſmittunt. Ꝓnd necesse ẽ. ut tanto ſe cauti. a culpa
cuſtodiant. quanto p̃ plu q̃ faciunt n̄ ſoli moriunt. ut infra.
Cetũ p̃cauet. ne q̃ndo nob̃ ſedẽ dñi p̃ceptũ duos aut tres
teſtes adhibeam. imo v̄ h ſęę ecclę dicam. & q̃ n̄ optam. de
ecclio fiat eunens ſicẽ ethnicꝰ & publicanꝰ. ut. ex ꝓcl. ſardicen
ſi. cap. xvii. De eodem. Si ep̄s forte uacuꝰ q̃ n̄ debẽ ecc
cito & aſpe cõmouet. adus pb̃rm ſeu diaconũ. & eũ de ecclia
exterminare uoluit. puniendũ ẽ. ne innocens damnet. a ꝓpiat
cõmunionẽ. & ido habeat potestatẽ. ſi q̃ ẽ abiect. ut ep̄os
finitimos impellat. & cauſa ei audiat. ac diligenti p̃ſtet.
Ille v̄ ep̄e q̃ iuſte l̄ iniuſte eũ abiecit patiẽtiam accipiat. ut
negotiũ diſcutiat. l̄ pbet. ei ſententia a plurib. l̄ emendet.
Tam p̃ q̃ oia diligenter ac fideliter examinentur eũ q̃ fuerit cõmu
nione priuat. ante cognitionẽ nullꝰ debẽ p̃ſumere. ut cõmu
nioni ſociet. ut. ex ꝓcl. cartaginenſi. De eodẽ. Siq̃s pb̃r. ab
ep̄o ſuo correptꝰ fuit. debẽ utq; ap̃ uicinos ep̄os ẽq̃n. Nam ab ip
ſis ei cauſa poſſit audiri. ac p ipſos ſuo ep̄o reconciliari. Q̃d nili
fecit. ſi; ſuꝑbia q̃ abſit inflatus ſe cõtendit ſe ab ep̄i ſui cõmu
nione duxit. ac ſeparatum eũ aliq̃b. ſcisma faciens ſacrificiũ do
obtulerit. anathema habeat. & nichilominꝰ locũ amittat.
at ſi querimoniã iuſtã habuit. adus eqm inq̃rendũ ẽ. ut. ex
ecclio anthoceno. De his q̃ dãnati a ſinodo ſ. ꝓ ſacrãtis mſteria
Siq̃s ep̄e dãnat. a ſinodo. t̄ ſi pb̃r. aut diaconꝰ. ꝓuingit.
a ſuo ep̄o. & auſi fuerit aliq̃d de ministrio ſacrãtis
ſiue ep̄e iuxta p̃cedentẽ cõſuetudinẽ. ſiue pb̃r. aut diaconꝰ.
nullom licet. ei nec in alia ſinodo ſpe reſtitutionis a loci
ſatiſfactionis habẽ. ſi. & cõcitantes ei. q̃ abiecti de ecclia oportet.
& maxime. ſi poſtq̃. didicerint. adus memoratos plata fuiſſe
ſententia. a ſede cõmunicare tẽptauerint. ut. ex ꝓcl. martini pp.
Siq̃s ep̄e. Sine ſpe ſit reconciliationis q̃ excõicatus cõicare
in ecclio excõmunicatꝰ fuit. ſiue pb̃r. aut diaconꝰ. p̃ſumit.
a ſuo ep̄o. & poſt excõicationẽ p̃ſuperſit. ſiue ep̄e ille. aut
pb̃r. t̄ diaconꝰ. facẽ oblationẽ. t̄ matutinũ. t̄ uespertinũ. ſacrificiũ
quaſi in offo ſuo agere ſicẽ p̃. n̄ licet. ei nec in alio ecclio ſpe recon
ciliationis habẽ. nec uiti reconciliari. ſi. & eos q̃ ei cõmunicauerint
omis abecclia repuli. maxime eos q̃ ſciebant eũ ẽ decretũ. Si a
p̃manſerit turbans & certans ecclam. p̃ fortiſſima potestatẽ opor
tet. eũ ſicẽ ſeditionariũ ab oi plebe expelli. ut. ex cc̃ agathenſi.
Ep̄i. De ep̄is q̃ innocentes a minimis cauſis culpabiliter excõicant.
ſi ſacerdotali moderatione postposita. innocentes aut minimis
cauſis culpabiles excõicare p̃ſuperſerint aut ad gram baptiſma
tis feſtinantes fortaſſe recipere noluerint. auditis ep̄is eidẽ p-
uincię litteris moneant. & ſi parere noluerint communio illis
uſq; ad tẽp. ſinodi a reliquis ep̄is denegetur. ne forte peccõ-
municatis pcem excõicati longo tẽpore mortis p̃uenant. ut
ex ꝓcl. affricano. De his q̃ tẽpe excõicationis ſuę cõmunicare
Placuit uniuſo ecclio. ut q̃ excõmunicat. fuerit p̃ſumunt.
p ſuo neglectu ſiue ep̄e q̃lib. ſiue clericꝰ. & tẽpe ſuę excõ-
municatis an audientiã cõicare p̃ſuperſit. ipſe inſe damnati
onis iudicet. prauiſſe ſententiã. ut nicolaus pp. Deponunt
Teutgualdũ treuirenſẽ ep̄i q̃ excõicatis cõmunicauit.
& p̃matẽ belgicę primę. & quintanũ agrippinę colo
nię archiep̄os n̄ ſe cõtra uos. & ſcã ſinodo ſub gregorio ꝓmulga
tione. qualiter eam lotharii regis & duarũ mulierũ eius
theberge. & qualiterge recognouerunt. & iudicauerunt
ſeptũ ſuꝑ ꝓpis manib. roboratũ offerentes. nichilq; ſe pl
t̄ min. aut aliter egisse ore ꝓpio mutis cõtra positis affirman
tes. & ſententiã q̃. a ſede aplica in engildruda uxorem
boſonis ſeſſim fr̄ nr̄ mediolanenſis archiep̄e thado &
ceci coepi n̄ pertuerant emittendã. & nos diuino ſue-
cenſi zelo ſub anathematis adtestatione canonice ptu
lerant publice viva uoce ſe uiolaſſe ꝓfitentes. in q̃b. oib.
iuenim. eos aplicas atq; canonicas ſanctiones i plurib. ex
ceſſiſſe. & eq̃tatis normã neq̃t. uereriſſe. oi iudicam ſacdo
ei offo manet penit. alienos; ſed ſpe iudicio & beati petri p
nos auctoritate ep̄at. ecclias regimine ẽhiſte diffinientes.
Redieris aut deposita licentiã ꝓcedim. ecclam ingrediendi
& cõmunicandi ſicẽ laici & loquendi ſuas utilitates. n̄ aut
turbas certandi t̄ ſcandalũ ſollicitandi illis t̄buim facul-
tatẽ. quantũ aut ad ep̄ale ministerũ ſpecialiter pertinet nulla
eis ſit licentia cõtingendi. ſicẽ nos eũ ſcã ſinodo decreuiſſe iam
conſtat. ut. clemens. Clerici ꝓ laici q̃ n̄ obediunt ep̄is infa-
Si aut uob. ep̄is n̄ obedierint omis pb̃ri- mes efficiuntur.
& reliq̃ clerici. omiſq; p̃cipes tam maioris ordinis q̃. inferioris. atq; reliq̃ ꝓpli n̄ ſolũ infames ſ; & excorties a regno di
& a cõſortio fidelium & aliis mib. ſęę di ecclię alieni erunt.
ut. petrus in ordinatione clericꝰ. In xpm peccat. q̃ uitatis
Quicũq; cõtiſtauerit doctorẽ uitatis peccat doctorẽ ꝓfitetur.
i xpm. & patrẽ omiũ exacerbat dñm. ꝓpter q̃ & uita carebit.
ut. ambroſius in lib. de officiis. Simulata ꝓuitũ affectatione n̄
Siq̃s n̄ obediat ep̄o ſe extollit atq; dñegat obedientia
exaltare deſiderans. querens & obumbrare merita ep̄i ep̄o.
ſimulata affectatione doctrinę aut humilitatis aut mũ-
is auero deuius ſuꝑbit. quo uitatis regula ẽ ea. ut nichil
faciat cõfidendi ſui cauſa q̃ minor ali fiat. neq; ſiq̃d bono
opis habeat id ad deformationẽ alti & uituperationẽ exer-
ceat. n̄ defendat impiũ. & ſcã indigno cõmittenda n̄ arbi
tretur. neq; iim arguat & impugnet. cui enim n̄ deꝑhendit.
ut. anthetus pp. Ep̄o n̄ obediens demonũ deceptitur ore.
Abſit ut q̃q̃ ſiniſtrũ de his arbitrem. q̃ aplico gdui ſucce-
dentes a corpus ſacri ore ꝓfitentur. p quos nos xpiani ſumꝰ.
qui claues regni cęlorum bnte an iudicii die iudicant. In ueri
quidẽ lege habẽt. quicũq; ſacdotib. n̄ obtẽperaſſe. aut ex
caſtra poſitus lapidabit aplo. aut gladio ceruice ſubiecta
cẽtẽptũ expiabit cruore. Hunc v̄ inobediens ſpali animadversio-
ne truncat. aut eicit de ecclia rapido ore demonũ deceptit.
ut. petrus in ordinatione clericꝰ. Quib. papa ẽ inimicus.
Si inimicus ẽ iſte clericus alicui his nec loqui debemus.
p actib. ſuis. uos nolite expectare ut ipſe uob. dicat. & ẽ.
ut ſup intractatu ordinandorum. ubi agit de obedientia minorum
erga maiores. ut. fabianꝰ pp. Excõicat ẽ q̃ excõicatis cõicat.
Sicẽ apli ſtatuerunt dicentes. eũ excõicatis n̄ ẽ cõicandũ. & ſiq̃s
eũ excõicato auditendo regulas ſecerit ſalti in domo ſimul

loeuit fuit & ornauit ille cōione puēt. Ite caluit. d eodē.

Excōicatos quosq; a sacēdotib nullus recipiat ante uitā; parus examinationē iusta. nec eū ex in ōione aut cibo & potu aut osculo cōmunicet. nec aue ei dicat. qa qcūq; ibus & aliis phibitis seuerit excōicatis excōicauerit. iuxta apli ordinationē & ipse simili excōicationi subiacebit. Ite ysido

Cū excōicato neq; orare neq; loq; n q adeand d eod. Lrus. excōicationē ptinent. neq; uesculare. Siq; cū eū eo aut pala aut abscōse loeuit fuit. cōmunicauit cū eo excōicationis ꝓhibitā pnā. Ite exēē cartagiensi. d eodē. Qui cōcauit cū excōicato si laicē excōicet. si clericē deponat. Ite ex decreto honorii pp. Excōicatos nōia uicinis oib pali & curis sint omnib epis excōicatos omino publice annucient. nomina ti uicinis epis qui suis parrochianis parite idicant ea q; ecclesiis loco posita pforib ecclesiē euentis euenientib uenient. qtum in uitq; diligentia excōicatis vq; ecclastice adit excludat. & excusationis causa omnib auferat.

Verū hoc de nominati excōicatis. Excōicationis eni penam dupliciter subim. dū & ratū incurrim. & dū sententia notam. Unde ieg: in libro iudicū. Duob modis aliqs satanę

Audi denq; apli dicentē de eo q peccauerat. tradetur:

Tradidi inqt hmi homine satanę in interitū carnis. Vspe salus fiat. Videt q qa & in ñ solū ꝓ apli suos tradidit ds delinqntes in manū inimicorū. s; & ꝓ eos q ecclesię ꝓsident. & potestatem habent ñ solū soluendi s; & ligandi tradunt peccatores interitū. eū pdiciis suis a corpe separant. Et ut in uidet duplicit & ne tradunt hoies d ecclā in potestate zabuli. hm q supi diximus. eū deliciū ei manifestū fit ecclesię. & ꝓsacēdotē de ecclā pellit. ut notat ab oib erubescat. & cū ipso cuenat ei illud q sequit. ut spe saluus fit i die dni nri ihu x. Alio aū m quis tradit ē zabulo. eū peccē ei ñ ē manifestū hoib. ds aut q uidet in abscondito ꝓspiciens ei mēte & animos uiuis ac passionib seruientes. & in corde ei ñ se diligi. s; aut auaritiā. aut libidinē aut iracundiā. & alia hmi. istū tale dns tradit satanę. Quom eū trad satanę. Discedit a mente ei. aut se refugit a cogitationib ei malis & desiderius indignis. & relinquit domū cordis ei uacuā. Cum q ꝓsententiam quis noīat fuit eū ex cōiare ñ debem. eū autē solo reatu occulte excōmunicationis extra ēt pnā. ñ ē abei cōione cessandū. Unde dns in euglio. te demū peccatē dixit hmdū sicē ethnicū & publicanū. eū ecclam audire ꝓhibent. apls qq; ñ ait. siquis ē fornicator: s; siqs fr nominat fornicator: & ecla. sententię nōiationē intelligens. Hinc & urbanus gwilmundo epo. Sane d fr richardo. & c. Reqre hra. in causa. quida epi in hetum lapsus. Hinc & x in euglio zizania dixit ēt tolerānda usq; ad messē. Hinc & ieremie. i eodē libro iudicū. Mali abomis penit separari ñ possvt. Istat.

Nolite recedere a dno usq; ihodiernū die hoc ē donec selin ostendat q in qm iebuseus donec selin stet habitare eū filis iuda in hierlm. qppe eū nec ipsi qdē filii iuda habitent in hierlm. Mo q nec istud uerū ē potest. q iebusei eū iudeis habitent mea. s; nos intelligam hoc spaliter. assumptis euglii parabola quę die de zizaniis. sinite utq; ercsce ne forte uolentes eradicare zizania. eradicetis eū ipsis & triticū. Et infra. Audi q septuā dicentē. qa ñ potuerūt filii iuda disperdere iebuseos. s; habitauerūt eū ipsis in hierlm. usq; ihodiernū die. Unde deprecor uos q fideles estis. ut ita uitā uiam & ꝓsecutionē seruetis. ne i aliq t ipsi scandalū patiamini. t aliis scandalū faciatis. s; sit uob sūmi studii sūmeq; cautelę. ne qs i hac ꝓgregationē seoꝝ pollutū intrat. ne quis iebuseus habitare in uob. Videt enī qa die septa. qd n potuerūt eicere filii iuda iebuseos de hierlm. Iebuseus dr interpratat

ceuleatio. Isto q. qa ñ possum eicere istos q nos ceuleant. eos qs salui possum quoꝝ pecca manifesta s eciam. Ipm eni peccm euidens nē eicere de ecclā nemnē possum. ne forte eradicantes zizania eradicemus simul cū illis & triticū. Mouet me in q dixe. qa ñ potuerūt eicere iebuseos. i. eos qui inipiant ceulcatio. Et ido uideam q sint in ecclā ceuleantes. Ubi sine dubio de qb dns dicebat in euglio. nolite mittere sēm cani neq; margaritas uras ante porcos. ne forte ceuleent ea pedib suis. & uersi dirupant uos. Ite q ē iebuseus: id ē ceuleatio. qa indignū audiunt ubi dr. & eū audiunt neq; ut infideles discedunt. neq; pmanent ut fideles. s; pecpta mistioꝝ notitia & fidei mē sectionib ꝓseuerant. cūsi postmodū impugnant nos. & cōtentionib suis corda nra dirupūt. ceuleantes ubi dicit margaritas. & ornamēta fidei maculantes. De istis q dr: qa ñ potuerūt filii iuda eicere iebuseū de hierlm usq; ihodiernū die. Ite supra. xii. ꝓhas. Porcis & canib sacra ñ s

Quando q uir ecclasticus & prudens atq; cōmitenda. intelligens multas impietates in ea q uocat dom dei cognouit. & ñ solū multas s; & fortes & quę obprime possint iuniceā. & uirū doctoꝝ rabie peccasse ut acceptant pecū in iudicio & omia pmunib faciant. pauperes deuitent in portis & audire ꝓhibent. taceat i illo tēpe: ne dē sēm canib & mittat margaritas ante porcos. q Nisi ceuleent eas. & iniuriē ieremia dicentē. Sol sedetū. qa amaritudine plen sum. Ite iohis chrisostom in epla ad hebreos. Cū pagano cōmede

Adhēsa qppe paganoꝝ s; cū excōmunicato minime bibe. si uoluis ure sine ulla phibitione pmittum. Si eū quis fr nominat inter uos. hm in ibi loco omnē fidele simpliciter intelligat ñ monachū tm. Quid aut ē q fr mittē uocat ñ lauacrū regenerationis. q fac posse uocari dm patrē. Siqs inquit nōiatus fuit fr fornicator aut auarus aut ebriosus. cū hmi nec cibū sumere. cū aut de paganis agere. ñ ita. s; siqs uos uocauerit ex infidelib paganos significant. & multis ire. omne q apponit uob cōmedite. Siqs fr nōiat ebrios. & c. Quinta integras. Nos ñ solū ñ fugim ebriosos. s; & inuis adeos. participantes eis.

Euidenter itaq; ex pmissis apparet. q eoꝝ cōmunionē uitare ñ cogim. q sententia notati ñ s. S; & ipsi sententię notatio multiplicit intelligit. Aliqndo enī arcet quis aliquib ecclę. & a cōione corpis & sanguinis x. t teste scriptura. iuxta illud apli. Probet se homo. & sic de pane illo edat. & de calice bibat. qa q indigne manducat & bibit. iudicū s manducat & bibit. Et illud ꝓspi. faciū s dm placabit. & c. Reqre inf. xxxii. causa. Malefiens ipedit q stione pma de penitentia t sententia ecclastica. sic penitentes qb tēpe pfinito benficiū reconciliationis impendit. hi sententia excōiatio uocat. qa a cōione corpis & sanguinis x nominatim phibet. sic & adā abesu ligni uitę credient e dno dicente. Videte ne forte sumat de ligno uitę. Qua sententia ñ sequit q s a cōsortio fideliū. Est & alia sententia quę anathema uocat. q quisq; separat a cōsortio fideliū. de q supi. eū excōiatis no licet cōmunicare. Hanc distinctionē eniq; hec adūte ex auctoritate iohis ꝓp. Engiltrudā uxorē bosonis. & c. Reqre supi causa. Quida epo a ꝓpria sede deiect. Ite. ex auctoritate eiusdē. Siqs domū dei uiolauit. & c. Reqre infra causa. Quida pbr infirmitate grauat. Ite. ex auctoritate siluest ꝓpi sententia decreto censem. ꝓ c. Reqre supi causa. In infamiā cuidā epi. Iuxta hanc q distinctionē & intelligenda ē illa auctoritas innocentii. Siqs suadente diabolo. ꝓ c. ut infra eam. Quida pbr: ut iuxta ethimologiā uocabuli anathema. i. separationi subiacent. q medicinā illud medit q a corpe & sanguine x & a ingressu ecclę se alienū fac. qui impias manus in clericū iicē ausus fuit. Qui & a nullo epoꝝ ab-

solui & more penitentiū reconciliari potest. ñ p̄mū aplico
speculū se repsentauit. Illud aut pet̄ de clemte. si inimic
ē iste clemens. & c. de sententia notatus intelligendū
ē sic & illd urbani. Quib̄ epi ñ cōmunicant. & c. v sup. in
eadē causa. Cum falsū ēt illud uarensis ēcli sedi. si tūc
epe alieni sceleris se ēsciū nouit. Et illd. placuit ut si qn epe.
& c. require sup. causa. Duo fornicatores infamia notati. Et
gg. clero & ppl̄o salonitano. Cōmunicare ñ licet his q̄ ex
communicatis communicant.
Rogo & moneo. ne cuiq; sacdoti excōiatis cōiceant.
sup septo maximo cōmunicantū ēt anima sua q̄sq; ulm
cōicare p̄sumat. Et ex cō toletano. Nullū clericū. l laicū. ad
siquis laicus excōiat addomū domū excōmunicati accedat.
ea l clericos l religiosos nullus accedat. similit & clericus
si abstinet a clericis deuitet. Siquis cū illo colloq; aut cū uva-
ri fuit deprehensus & ipse abstineat. s; h̄ p̄tineat ad eos clericos
q̄ ei epi s. & ad omīs q̄ cōicati fuīt de eo q̄ abstinet siue laico
quolibet siue clerico. Sed h̄ specialit mhis q̄ nōiati ex
communicatis communicant. Unde infra urbani. Sane q̄ sup
richardo. & c. causa. Quidā epe inhesim lapsi. Et nicolaus
pp. Excellentissimo rex carolo inf. certa fine h̄ causę. Et urba-
nus pp. Sententia pastoris timenda ē licet iniuste liget.
Quib̄ epi ñ cōicant ñ cōicetis. & q̄s eccēt ñ recipiatis. Valde
enī timenda ē sententia epi. licet iniuste liget. Et ex viii. si-
nodo. Excōmunicationis continet pnā q̄ excōiatus cōicat.
Siq̄s fr̄ aut pala aut absconse cū excōmunicato fuit locut
aut iunct cōione. statū cū eo excōicationis ptē pnā.
Et ex cō cartaginensi. De eodē. Qui mito facinoris suoris
ab ecla pulsi s. si abaliq̄ epo aut pbro l clico fuerint i cōio-
ne suscepti. & ipse pari cū eis ēmine teneat obnoxi. refugi-
ens sui epi regiare iudiciū. Et ex cō cartaginensi. iii. Qui sen
Clericū q̄ epi tentā epi putat iniustā. recurrat ad sinodū.
districtione ea se putat iniustā. recurrat ad sinodū. Et iohis crisos-
tom. sup epla ad hebreos. Ymnula ecclastica ñ s ptenenda.
Nemo ptēpnat uinela ecclastica. ñ enī ho ē q̄ugat. s; x q̄ hanc
potestatē dedit. & ds fr̄ hoies tanta honorē. Et aug. d vd apli.
in sermone. lxx. viii. Satanę tradit q̄ ab ecla excōiatus.
Omīs xpian dicimus q̄ a sacdotib̄ excōiat. satanę tradtur.
Quomodo. Scilicet q̄a extra ecclam ē diabol. sic in ecla ē x.
ac p hoc q̄s in diabolo tradit q̄ ab ecclastica cōione remouet.
Unde illos q̄s tē apls satanę ēt tdtos pdicat. excōiatos ase
ēt demonstrat. Idē sup iohm. Nichil sic debet formidare
xian q̄ separari a corpe xpi. Si enī separat a corpe x ñ ē mbrū ei.
si ñ ē mbrū ei. ñ uegetat spu ei. Quisq; aut in q̄ apls spm x
ñ h̄t hic ñ ē ei. Et ieronimi. Quos dimisistis peccata. ye. i. q̄b̄
intdixeritis ecclam. ñ recōciliati p satisfactione fuīt. ipsis
& ianua regni celestis clausa erit. Et ex cō mileuitano.
Pbr Yiem epi audiant eos q̄ d iudicis epōr suōr queruntur.
diacon l cetī inferiores clici si in causis quas habuīt
de iudicis epōr suōr questi fuīt. uelim epi eos audiat.
& int eos q̄q̄d ē diffiniant. adhibita abeis ex sensu suōr
epōr. Qd si & abeis puocandū putauerint. ñ puocent ñ
ad affricana ēcilia. l ad primates suarū puinciarū. Ad trans-
marina aut q̄ putauīt appellandū. a nullo int affricā
in cōione suscipiant. Et ex cō cartaginensi. iii. Inuistam
Irritā ēt iniustā epōr dānationē irritā ēt censemus.
epōr dānationē censem. & ideo a sinodo retractandā.
Et ex cō cartag. iii. Qui causę suę adēt innocentiā asserere
Rursus ēstitūtū ē. ut q̄ cū clericis iuriis uoluerit int annū excō
municationis hoc
l ofensis malīq̄ ēmine l ppt eos quos uereundię faciat.
pareat l ppt ecclę obpbū. aut insolentē exultationē
hereticos atq; gentiliū. si forte causę suę adēt uoluerint &
innocentiā suā asserere. int annū excōiationis hoc faciant.
Si v int annū cam suā purgare nēpsernt. nulla eos uax
penit audiat. Et gelasi. Audientia s negat. q excōicationis
Quicūq; int annī spacū sup causā int annū age dissimulat.
euitat siue publice cam suā cora suis excōicatorib̄ ñ
pegerint. ipsi s aditū audientię clausisse uideant. Qd si
obstinato animo sine cōione defuncti fuerint. nos illos
cam beati leonis pdecessoris nīs sententiā diuino iudicio
reseruantes. q̄b̄ uiuis ñ cōicam. nec mortuis cōmunicare
debem. Et ex cō ylerdensi. Tardi recipiat aduentū. q̄ sacdote
Qui iubente sacdote p q̄cūq; iubente d ecla exire con
culpa abecla exire ptēpsert. p noxa ptumelię tēpnit.
tardi recipiat aduentū. Sed q̄r. si ān dānati
absolutionē epm mori ptigit. utrū dānatē postea
ualeat absolui. De his ita statutū ē in cō eparensi.
Si epe Asucces sore soluat. q̄ post mortē epi remane
ān dānati absolutionē obitu rapiat. ligatus.
correctū aut penitentē licebit absoluere successor.
Premissis auctoritatib̄ q̄b̄ iniuste sententię usq; ad exami
nationē utq; parus parere iubem. ita respondet. Gregori
ñ dicē sententiā iniuste latā ēt seruandā s; timendam.
Sic & urbani. Timēda ē q̄. i. ñ ex supbia ēt timenda. Et q̄
v auctoritates de excōicatis locunt. q̄ l uocati
ad sinodū uenire ēt ēpsernt. l calliditatib̄
adūsariū. ocēt l nescientes iniustam
sententiā audice reportauerint l
neglectu suę urtę simplicitā de se
opinionē nasci pmittentes sententiā inste
exceperunt. hos siquidē solos excōicationis
sententia ferire licet. Unde in melduensi ye. legit.
Nemo epōr Quib̄ exigentib̄ culpis aliqs sit cōmunione
quelibet sine certa & manifesta pecci eā cōione puand.
puet ecclastica. Sub anathema aut sine ysciā archiepi
aut coepōr nullū p̄sumat pōne. ñ unū canonica doce
auctoritas. q̄a anathema etīnę ē mortis dānatio. & ñ ñ
p mortali debet inponi ēmine & illis q̄ aliter ñ potuīt
corrigi. Et ex cō aruernensi. l parius l leuib̄ causis nullō
Nullus sacdotū quēquā recte fidēl cōione priuetur
hominū p parius & leuib̄ causis a cōione suspendat. s;
ptē eas culpas p quib̄ antiqui patres areen ab ecla iussę
cōmittentes. Et ex cō turonensi. l his tb̄ ēmimb̄ quilibet
Certū ē p his tb̄ criminib̄ aliquē cōmunione priuet
excōicari debet. cū ad sinodū canonice uocatus uenire
ptēpnit. aut si postq̄ illuc uenit sacdotalib̄ respuit
obedire p̄ceptis. aut si ante finitā causę suę examina
tionē a sinodo abire p̄sumit. Debis inquā & hmi
p̄missę auctoritates locunt. ñ de iniuste suspensis. Qd
aut iniuste sententię parendū ñ sit. multis auctori
tatib̄ p̄bat. quarū p̄ma ē illa ieronimi sup matheū.
Quomodo Sententia pastoris reū l innocentē ñ ostituit. l fac.
sacdos mundū ñ fac lepsū. sic epe l pbr ñ alligat eos
qui insontes s. nec solut noxios. s; p officio suo eum
peccēt uarietates audient sent q̄ligand sit q̄ soluend.
Et gelasi pp. epis orientalib̄ d dānatione dioscori.
Cui ē Non ē petenda solutio. cū iniq̄ sentia fertur.
illata sententia deponat q̄ forē & uacuata ē
Si iniusta ē tanto euitare eā ñ debet.
quanto ap dm & ei ecclam
neminē potest q̄uare iniqua
sententia. Ita q̄ ea se non absolui desidet.
qua se nullatenus p̄spiet obligatū. Et aug. de sūmo bono.
Sedm Ds nec nocet nec noceri patit aliquē iuste.
catholica fidē ñ di naturę nocē quisq; pot. nec natura

di iniuste noce eiusq; pot. nec nocere iniuste patiri qq.
Qui enim nocet ut ait apls. recipiet hi q nocuit. Non d vbis
dñi. Iniusta uincula dirumpit iustitia.
Cepisti hire frem tuu taq; publicanu. ligas illu intra. s; v
iuste alliges unde. Ha iniusta uincla disrupit iustitia.
Que solus inqt intra. soluta erit y medis. Ide de sermone
dñi in monte. Temeritas iudicandi ñ ei q iudicat s; iudici
Temerariu iudiciu pleriq; nichil nocet ei de quo nocet.
temere iudicat. ei aut q temere iudicat ipsa temeritas ne-
cesse e ut noceat. Ide ad clerü ypponensem. Non obest
Non obest homini q homini iniusta sententia.
ex illa tabula uult eu delere humana ignorantia. si de
libro uiuentiu ñ deleat eu iniq scientia. Et ad secundum
secundum
manicheu. Senti de augustino qdq libe. sola me ioce
lis di scia ñ accuse. Et. qq. Stanti
no ego medio-
lanensi. Quos scientia iustifi-
cat. alioq; male
Ineuenis quę in hac uita adusa dicta ñ timeant.
puenerint sola e sic nostis omnis di districtio pensandi.
atq; ad eor ppiu sep recurrendu. ut nulli ibi lingua ipsiq;
v scia ñ accuse. Que enim escientia defendit. liber e inter
accusationes. & liber sine accusatione ee ñ pot. si sola
que inti addiet scia accuse. De uita q sentate abstr.
a xpianoq iudicio ea que maledicoq hominu
rumorib efecta edam inqlicuq; modulo
suspicionis adduci. qa & sae eloqui
testimoniu tenem. ut mala maiora
eu forsitan dicant ñ pbata ñ credi debeant. s;
enim pbata uelesci. Hec q dixi. ut nimie leuita
tis ee ostendem. siquis mala qua credere studat
que pbari ñ possunt. Unde sertas ufa debe mte sua a ma
ledicoq hoiu rumorib atq; obtrectatione disiungi. &
sola que intne uite s atq; ad utilitate subditoq pficiat
cogitare. Et. aug. in psalmo. xxxviii. Frustra spiritus ab
Et si ad tep dapnatis abhoie homine que ds iustificat.
Non e pe-
rida solutio.
eu imq fere
sententia.
& si diei sententia posulis meipsu. aliud e sella tribu.
aliud e tribunal ecleste. Ab infeiori suscipit sententia. a
supiori coronam. Ide in psalmo. xxxviii. Custodi int innocen-
tia tua v nemo obpmit causi tua. pualebit inte falsum
testimoniu. s; ap hoies. niqd ap dm ualebit. v causa tua
dicenda e. qn ds erit iudex. ali testis q scia tua ñ erit.
Et. Iustu iudice & scientia tua noli timere nisi eam tua.
Et. qq. pp. Non hominu linguas s; conscientias curare de-
Inte uerba laudantiu siue uituperantiu ad mte sep-bem.
recurrendu e. & si in ea ñ inuenit bonu q de nob dy:
magia titicia genere debe. & rursu si in ea ñ inuenit
malu q hoies de nob locunt in magia debem letitiam
psilire. Quid enim sin omis laudant. & scia ipsa nos de
monstre. Habem paulu dicentem. Gla nsa hec e testimo
niu escientie nre. Iob quoq; die. Ecce in celo testis mis.
Si q nob e testis in celo testis in corde. dimittam stul
tos foris loqui q uoluint. Qd enim aliud detrahentes fa
ciunt. ñ impuluere sufflant. & in oculos suos tra exci
tant. ut unde plus detractionis pflant. inde magis
nichil ueritatis uideant. Vocandi tn s & ipsi. & tnquille
admonendi. eisq; satisfieri modis oib debe. scientes. q de
iudeis ueritas dicit. ne forte scandali-
zemus eos. Si aut satisfieri s ex
ueritate noluint. habes scia
tione q. Euagrio aspi-
cias. Cu enim dno dicto
fuisse. sens qa audito hoc vbo scandalizati s iudei.
respondit. Sinite illos. cecci s. duces cecoq. Paulus qq;
admone dicens. Si fieri pot q ex uob, cu oib hoib pace
habentes. Dicturus cu oib pace habeam. hoc dilicate ee p-
spiciens. pmisit. si fieri pot cu die. q ex uob e qa sinos
in mte caritate erga odientes seruare eupam. & si illi
nobcu pace ñ habeant. nos tam cu illis sine dubio habe
amus. Hoc int eos obseruandu e qui pm s suspicari
q ñ uident. parati semp reprehende. nuq; imitari. ap alios
aute escientia nob e necessaria. illis fama. Unde aug.
Non s Conscientia nob fama pacimus e necessaria.
audiendi siue uiri sei siue femine. q quando reprehendunt
in aliq negligentia p qua fit ut immata uenant suspicione
unde sua uita longe abee sciunt. dicunt. eorum do sufficie s
scientia. existimatione hoiu ñ solu impudent ueru & am
erudit prenentes. eu occidant animas aliog siue blasphe-
mantiu uita di. qb sedim sua suspicione quasi turpis que
casta e displice uita seog. t & e cu excusatione imitantiu
ñ q uident. s; q putant. Inde quisqs a emmib flagieog.
atq; facinog uita sua custodit s bene faet. quisquis aut
& fama & in aliis misericors. Nob enim necessaria e uita
nsa. alis fama nsa. Et. iq; sup epam pauli ad philemone.
Siquis Ap dm maledicit q moribus dissonu pfert sentn
dicit iustu iniustu. & iniustu iustu. abhominabilis eam.
e utq; ap dm. Similit q sem die ñ sem. & rursu ñ sem assert
sem. abhominabilis e ap dm. Ide. Xpm uiolat q sem ñ sem t
Siqs homine q sci ñ e sem ee edidit.
ñ sem sem ee credidit.
& di eu iunxerit societati. xpm uiolat. cui ñ ds sum.
Et infra. Omis credentes sdm apm e corp effiem. Qui m xpi
corpe erat & labit. asserens mbru ei sem ee eu ñ sit. t sem ñ
ee eu sit. uide quali emine obnaci fiat. Isaias enim ait. Ue his
q dicunt dulce amaru & amaru dulce. ponentes tenebras
luce. & luce tenebras. Dulce puto sanonia ee amaru qd
sanonie nru e. Et. Isaias. Ecia dinamonie iuenie. q bonos
Ve q dicitis bonu malu & malu bonu. malos t malos bonos
ponentes tenebras luce. & luce tenebras. Propta dixerit.
capiuus ducius e ppls meus. qa ñ habuit scia. & nobiles
ei intiq fame & multitudo ei sitiu exiuit. ppta dilatau
infern anima sua. & aperuit os suu absq; ullo timore. & des-
cendit fortes ei & ppls ei & sublimes gloriq; ei ad eu. &
incuruabit ho & humiliabit uir. & oculi sublimiu deprimet.
& exaltabit dns in iudicio. & ds ses sanctificabit in iustitia. Et. qq.
Ipse ligandi t soluendi potestate se priuat. q hanc iniuste
ligandi ac soluendi potestate se priuat. qui hanc exercet.
p suis uoluntatib & ñ p subditoq moribus exercet. Et.
Iudicare digne de subditis nequit. q in subditoq cause
sua uel odia t gram sequit. Ide. Non e uera psidentis
Tunc absolutio. ñ sequit arbitriu interni iudicis.
uera e absolutio psidentis. cu intim sequit arbitriu iudicis.
Qd bene quidam mortui resuscitatio illa significat.
que uidet demonstrat qa p dns mortuu suscitauit &
uiuificauit dicens. Lazare uem foras. & postmodu is q
uiuus fuit egressus a discipls e solutus. sic septi e in
intregistro. Priuilegio meret ceu. qui code abutitur
Priuilegiu omino meret amittit. qui pmissa s
abutitur potestate. Ide. In que canonica ñ fert sententia
Non debe is pena sustinere pena ñ debe ferre canonica.
canonica. in cui dapnatione ñ e canonica plata sen
tentia. Ex his dat intelligi q iniusta sententia
nullu alligat ap dm. nec ap ecclam ei aliq gluat iniqua
sententia. sic ex gelasii capto habet. Nong abei conione
abstinendu e nec ei ab officio cessandu e inque cognoscat
iniqua plata sententia. Cur q capta cartaginensis &
affricani atq; aliog pleriog prohibent iniuste damnatu in
comunione recipi ante iudicii examinationem. Cur & illod

magontiensis scilicet statutum ē. Qui damnat̃ a sinodo. q̃m
Epe. pbr. aut diacon̄ a gd̄u suo insedia innocens reparet̃
iniuste deiecti. si insedia sinodo innocens inuenit̃. ñ pot̄
ē q̃ fuerat. ñ qd̄ amissos recipiat eorā attari. de manu epi.
si epe. ē orariū & baculū, si pbr. orariū & planetā. si diaconus
orariū & albū. si subdiacon̄ patenā & calicē. Sic & reliq̃ gd̄
in reparatione sua recipiant ea quē eī ordinarent̃ preparant.
Sig̃ iniuste deiecti nec & pepos regni possunt ñ de manib̄
eor recipiant q̃ amiserant. q̃m sua auctoritate eiusq; lice-
iniuste ligatis cōicare. & eis ñ petita absolutione sua celebre
officia. sicē gelasius uidet̃ scribere. Adhoc respondendū ē. qd̄
sententia aliq̃n ē iniusta ex animo proferentis. iusta v. ex or-
dine & causa. aliq̃n ē iusta ex animo. s; ñ ex ordine t̄ causa.
aliq̃n ē iusta ex animo. & ex ordine. s; ñ ex causa. eī aut̄ ex
causa iniusta fuit. aliq̃n nullū ōino meo delictū ē. q̃ sit
dānatione dignū. aliq̃n ñ ē meo illud sup̄ q̃ fert̃ senten
tia. s; ex alio dānand̄ ē. Ex animo ē iniusta nōianda. eī aliquis
integritate iudiciari ordinis in adulterū t̄ inquietib̄ emi
nosū ñ amore iustiteē s; iniuore sanati odii t̄ peco. aut sa
uore adūsariorē induet̄ sententiā profert. Unde beda sup
epl̄am iacobi ait. Ira enī uiri iustiteā dei ñ opat̃ qa q̃ iratus
in aliquē sententiā profert. & si ille q̃ntū ad se iustam re-
portē sententiā. iste tn̄ qui ñ p amore iustiteē s; iniuore
odii meū sententiā dedit. iustiteā dei in quē p̄tibatio non
cadit ñ imitat̃. Et. gg. Sententia iustiteē non est pro
Qui recte iudicat & p̄miū remuneationis premius ferenda.
expectat fraude indīn ppetrat. qa iustiteā quā g̃ius
inpure debuit acceptione pecunie uendit. Bonis male
utunt̃ qui p̄ qualibet lucro iuste iudicant. Tales q̃ppe aduer
tatē ñ iustiteē defensio s; amor p̄mii puocat. Quib̄ si spe
nūmi subtrahit̃. profectum a iustiteē cōfessione recedit. Accep
tio nūmorē p̄uaricatio ueritatis ē. Unde & de iusto dicit̃.
Qui excutit manus suas ab oī munere iste in excelsis habita
bit. Ide mauricio imperatori. In ꝓpositorē oīb̄ sibi totū
Illa ꝓpositorē sollicitudo utilis. illa ē ratio uendicet.
cautela laudabilis. in quo totū ratio agit. & furor s; mēs
uendicet. restringenda sub rōne potestas ē nec q̃d agendū ē
priqua pertata ad tranquillitatē mentis redeat. Nā cōmotio
nis tēpe iustū putat oīne q̃ fecit. Et. ambr. de seō ioseph.
Ira sepe Grauiter delinquit. qui ex ira sententiā profert.
& innocentes in crimē adducit. qa dū iusto amplū iraseū.
& uolum̄ aliena peccā cohere. q̃ uiora cōmittūt. Ide apl̄s
ait. Non uos uindicantes kārī. s; date locū irē. Ibē declina-
mus eā. ne nos illa corrūpat. Unde dns ihe mittens ad
euangelizandū discipl̄os. misit eos sine auro sine argento. sine
pecunia. sine uirga. ut in eorum uirtus & instrumēta erip-
ientis. Et. ex libris eccl̄asticē historie. Ratio debet cōm
Cum apud thessalonicā sedicio gerit. q̃ furore p̄mulgatū
ēt exorta. & quidā ex militib̄ uir impetu fuisse est.
ꝓpl̄i furentis exanimatus. theodosius repentim numen aīeratē
succensus. ad iudos circenses iniuriari ꝓpl̄m eq; ex impuso
circūfundi milites atq; obtruncare passim ut q̃sq; occurris-
set gladio iubet. & uindictā dare ñ criminis s; furori. ob hoc
eī a sacerdotib̄ italie redarguere. agnouit delictū. culpāq;
eī lacrimis p̄fessus. publicā penitentiā in cōspectu tot̄ ecclē
exegit. & in hoc s; tēp̄ assēptū absq; regali fastigio patient̃
impleuit. q̃b̄ oīb̄ illd q̃q; mirabilit̃ adiecit. leges sanxit
in posterū. ut sententie p̄ncipū sup anima dōnione plate
sententie in die tresimū ab executorib̄ differant̃. quoloē
mīē t̄ si res tulisset penitentie ñ p̄ire. Et. gg. In dictandis
sentenciis rectores nullomodo furore ducantur.

Sūmope p̄cauendū ē. ut rectores ecclē & q̃ publica iudi
cia exerent in dictandis sententiis nullatenus leuitate sint
aut furore ducti. p̄cipites. s; causis p̄ diligenti uentilatis
eī res quē ignorabat̃ plenit̃ adnotecā uenerit. tē diuina
& humana lex resoluat̃. & sedīn q̃ ibi institutū ē remota pso-
narū acceptione diffinitiua pferat̃ sententia. Hinc ē qd̄
moysē querelas ꝓpl̄i semp ad dīm tabnaclīn ingressus refe
rebat. & iuxta q̃ dns impabat iudicia ꝓponebat. numerū
nos instituens. ut ñ ex corde nro s; ex p̄cepto diuino ēden-
nationis t̄ iustificationis sententiā pferam̄. Et. aug. ad
macedoniū. Iustū iudicū iudex uendere non potest.
Non licet iustū iudicū iudici uendere. & si liceat aduocato
uendere iustū patrōnū. & iuris ꝓfuto rectū ꝓsilīū. Et.
Paup dū ñ bt q̃ offerat. ñ solū audiri Decode. Ysidor.
petit. s; & ꝓ uenitate obp̄mit̃. Ecce uiolat̃ auro iustitia.
nullāq; reus promeret̃ culpā. quā redime existimat̃ nūmis.
Huic itaq; sententie que ñ amore iustiteē s; alia quilibet
cā fert̃ inquiēt̃. humilit̃ obediendū ē. Ynō in meeno cēlio.
Seruet̃ Non recipiant̃ a baliis q̃ suor epōr. p̄tabunt̃ offensas.
& ista sententia. ut hi qui a baliis excōicant̃. a baliis ad
cōionē ñ recipiant̃. Rogat̃ sane ne forte quis ex aliqua
indignatione animi aut ēcitatione aut qualibet tali cō-
motione stomachi epi sui abstinent̃ sint. ut ita demū hi q̃
ob culpas suas epōr. suor offensas merito ꝓtecē dignē &
a cētis excōicati similit̃ fiant̃. q̃ usq; epō suo uisū fuerit hy-
manorē cura eos ferre sententiā. Ide sententia ē iniusta
ex ordine. q̃n ñ seruato iudiciali ordine q̃libet p̄ sua culpa
dānat̃. Unde gg. scribit ꝓstantio mediolanensi epo.
Graue satis Res dubia non diffinit̃ certa sententia.
ē & indecens. ut inte dubia certa det̃ sententia. Et. aug.
in libro de penitentia. Non credant̃ que certi indicis
Quānis uera sint quedā tn̄ iudici ñ s; credenda. ñ dōmonstrant̃.
ñ certis indiciis demonstrent̃. Et. damasus p̄p. Ante quam
Eor qui accusant̃ causas examinent̃ aliq̃ ñ iudicentur:
discute ñ licet. priqua canonice uocati ad sinodū ue-
niant. & p̄sens p p̄sentē agnoscat uerat̃ & intelligat
que ei obiciuntur. Qd̄ & p̄ sapīa salomonis dr. An quam
seruetur ñ reprehendas. intelige pri & tē inerqua. ante
quā audias ñ reprehendas. & licet aptissima sit ꝓtrior rep-
hensio. ueritatē oportet abhis q̃ dari s; ad eor examina
tionē ordinē seruari. Et. ex octaua sinodo. Qui falsū de alio
Non solū ille reus ē qui falsū pfert de aliquo. s; & in q̃ uerū;
profert & qui ēmina erpdit.
aut̃ ēto criminib̄ p̄bent. Cum q̃ sententia ex reo ē.
ordine iniusta ē. nec tē abea recedendū ē. quia & ante
q̃ sententia daret̃ meū p qualitate sui reatus ligat̃ ap
dīm tenebat̃. Contingit aliq̃n. ut adulter sententiā p
sacrilegio reportet. cui reatū in scēa ñ sit. Hec sententia
& si iniusta sit qa ñ ē meo crīm sup q̃ lata ē. tn̄ iuste ad
eo reportata ē. q̃ ex reatu adulterii iā diu ap dīm excōicat̃
fuerat. In hoc casu intelligenda ē auctoritas illa ggorii.
Sententia pastoris. & ē. Iusta sententia uocat. q̃ndo crīm
subē sup qd̄ fert̃ iniusta v. q̃n illd ñ subē. quē tn̄ tūnda
t̄ seruanda ē. quia ex aliqua diu dānand̄ erat. Unde eī
p̄misisse. gg. utrū iuste an iniuste obligat̃ pastor. pasto-
ris tn̄ sententia. q̃ gg. tūnda ē. subsecut̃ adiecit. ne si qui
subē & eī iniuste forsitan ligat̃ ipsā obligationis suē
sententiā ex alia culpa meretur. Pastor q̃ uel absolutie indis-
crete timeat t̄ ligare. si aut̃ q̃ sub manu pastoris ē ligari
timeat t̄ iniuste. nec pastoris sui iudicū temere reprehendat.
ne & si iniuste ligatus ē ex ipsa tumide reprehensionis sup-
bia culpa quē ñ erat fiat. Aliq̃n nullū subē crīm. &
tn̄ t̄ odio iudicis t̄ factione inimicor opposita s; sententia

damnationis excepit inse. Unde aut gg. Quot modis humanu iudicii puerit.

Quattuor modis humanu iudicii puerit: timore. diu metu potestatis alicui ueritate loq promeseimus. cupiditate. cui pmio animu alicui corrupimus. odio. diu et quelibe adusariu mollim. amore. diu amico t ppinquo ostendim pstare. Qui v graue sit t odio t amicicia t munere t metu t qlibe m iudicii putet. aug. testat dicens. De his qui aliquomodo iudicii puerunt.

Quicuq; aut ꝓsanguinitate aut amicicia t hostili odio t immiciciis mutiendo iudicio diuert. puerut iudicii xpi qui e iustica. & fructu illi uertut in amaritudine damnationis. Ide ad easulanu. De his q metu potestatis uert

Quisquis metu cuilibe potestatis ueritate tate occultat. occultat. ita di supse puocat. qa magis time hominē qua dm. Et post pauca. Ipseq; reus e & q ueritate occultat & q mdaciu die. qa & ille pdet n mult. & iste nocere desidat. Ite d eode. Nemo pitor aut prudentiu putet q minus sit piculu in uerbis lingua mintiendo qua manibus fundendo sanguine. Melio e aut puertate supplicii. qua padulatione beneficii. Et pelagi bemgno archiepo.

Vniuersq; puidendu e ne aliqui minuste psequat iudice & puniat.

Hic qq. qui ueritate pperuia negat t falsu testimonium ꝓ aliqui die. dnm negare t uende phat. Unde beda sup mareu. Qui falsu testimoniu dicunt & ueritate peruia

Abiit iudas ad sumos sacedotes. negat. scelis iude fuit & estruiq ei peruia se dauros. Multu participes.

hodie iude scelus quia dnm ac magistru dmq; suum peruia uendidit uelut inmane & nefariu scelus ex horrent. nec tn cauent. Qa eu pmunib falsu ꝓ quelibe testimoniu dicunt. pfecto qa ueritate pperuia negat. dnm peruia uendunt. Ipse enim dic. Ego su ueritas. Qui societate frnitatis aliq discordie peste comaculant. dm pdunt. quia ds caritas e. Qui q caritatis & ueritatis iussa spnunt. dm utiq; qui caritas e & ueritas pdunt. maxime cu non infirmitate t ignorantia peccant. s; insimilitudine iude queruntur oportunitate. qualit absentib arbitris mdacio ueritate uirtute emine mutent. Item ieronim. Xpm negat qui puertis se socium facit.

Existimant quidam meo tm dm negari. si in persecutione quis agentib cohpensus se ꝓfiti renuerit et xanu. Ecce apls oib quę pucsa s facit dm asserit negari. Xpe sapia e iustica. ueritas. sctas. fortitudo. Negatur pinsipientia sapia. p mdacitate iustica. p mendacium ueritas. p turpitudine sctas. p imbecillitate animi fortitudo. quotiesciq; uinciu uicis atq; peccis. tuens dm negamus. & econtrario quoties bene qd agim dm ꝓfitemur. Hec arbitrandu e in die iudicii illos tm a di filio negandos. qui xpm in martirio negauerq; s; & illos oms quoq; ope t sermone t cogitatione x negat negat. t ꝓfessus estiti. De hac puto confessione q discipulis precep dicens. Eritis m testes in hierlim & in omni iudea & samaria. & usq; ad ultimu terre. Et aug. Qui xpianu se negat. xpm

Non solu abnegat xpm q die eu n ee xpm. negare s; & ille q eu sit negat se ee xpianu. Ins eu ꝓuinciet. n ait petro. discipulm meu te ee negabis. s; ter me negabis. Negauit q xpm. eu se negauit e ee discipulm. Qd aut aliud isto m qua se negauit ee xpianu. Ide. Timendo morte carnis tue. morte dabis animę tuę. Quanta eu uita e esuiri xpm. tanta mors e negare xpm. An apls petrus sic eu qda fauore pulso excusare nituit x n negauit. qa interrogat ab ancilla hoie se nescire respondet.

Et iohis chrisostom. Ueritate pdit n solu q puertate mdacii.

Nolite timere eos loquit. s; eum qui ueritate n libe pdicat. q occidunt corpa. ne forte ppe timore mortis n libere dicatis q audistis. nec fiducialit n pdicetis omib q in aure solu audistis. Sic q ex his uerbis ostendit n solu ille pditor e ueritatis. qui tanq diuersi ueritate pula puertate mdaciu loqt. s; & ille q n libe pmuciat ueritate qua libe pmuciare oportet. aut n libe ueritate defendit qua libe defendere uenit. pditor ueritatis e. Nam sic sacdos debitor e ut ueritate qua audiuit ado libe pdicet. sic laicus debitor e ut ueritate qua audiuit a sacdotib pbata qde in sepulcris defendat fiducialit. q si infirmit. pdit ueritate. corde eu credit ad iustica. ore aut ꝓfessio fit ad salute. Hec sententia potu tedit iudice qua eu inque ferit. Unde aug. ait. Inuste

Illud plane n tene aliqui anathematizatis s n alii nocet. dixeri. q si qsqua fideliu fuit anathematizatus inuste ei potu obest q fae. q. ei q hanc patit iniuria. Spe enim ses habitatis in seis pque quisq; ligat aut soluit. iniuria tam nulli ingeni pena. Ei eu qppe diffundit caritas in corde mo. q n agit ppeta. Pax ecclę dimittit peccata. & ab ecclę pace alienis tenet peccata. n sedm arbitriu hoiu. s; sedm arbitriu di pet tenet pet dimittit. colliga tenet. colliga dimittit. Ite salemon. Sic auis in incertu uolans. & passer q lube uadens. sic maledictu frustra platu uenit sup eu q misit illud. Et. gg. in om. xxvi. Cui uita officio

Perfuq; ꝓuingit. n congruit alios ligatis solut. ut iudicis locu teneat. eu ad locu uita minime ecordat. ac sepe agit. ut ul damnet immeritos. t alios ipse ligatis soluat. Sepe in soluendis ac ligandis subditis suę uoluntatis motus n aut causariu mentia sequit. unde fit. ut ipse ligandi & soluendi potestate se priuet. & ceta. Et infra. Sepe fit. ut erga quelibet peccatu odio t gia moueatur pastor. Iudicare aut digne de subditis. & c. Et infra. Unde recte pphta dr. Mortificabant animas que n moriunt. & uiuificabant animas que n uiuunt. Nonmonente q ppe mortificat. q iustu dimit. & n uiciu uiuificare nituit. q reu supplicio solue conat. causę q penitendę s. & te ligandi ac soluendi potestas e exercenda. uidendu e. q culpas & quę sit penitentia secuta post culpa. ut q omps ds pcopunctionis gia uisitat. illos pastoris sententia absoluat. Te eu uera e absolutio. & c. Et inf. Ex qua ꝓsideratione intuendu e. q illos nos debem ppastorale auctoritate solue. quos auctore nm cognosem psuetantę gia uiuificare. Et inf. Veniat itaq; foras mortuus. i. culpa ꝓfitetur peccor. Venente v foras soluunt discipli. qa pastores ecclę ei debent pena amoue qua mutat q n erubuit ꝓfiteri q fecit. Hec de solutionis ordine breuit dixim. ut sub magno modamine pastores ecclę t solue debeant t ligare. Et. calixtus pp. Ymb carent

Iniusta iudicii & diffinitio sententia inuste plata.

iniusta regio metu & iussu aut cuiscuq; epi aut potentis a iudicib ordinata t acta n ualeat. Nomini religioso parci et deb & iniuriis aliq n exercere t arguie male loquendo. n & eas extinguie bene loqndo studuerit. Melior e in malis facis humilis ꝓfessio. quam in bonis superba gla. Et. aug. sup psalmu. c. ii. Premiu

Qui iustus e & meret. qui inuste maledicitur.

iniuste maledicit. pmiu illi reddit. Sic & si ut dictu e n teneat ligatis ap dm. sententiae th parere deb & ne ex superbia liget q p expiatate ꝓfectiq absolutis tenebat. Ide dit. qn ꝓ equitate sententia fuit. uelut qn subditi n possunt cogi ad malu. sed tutis obedi.

. ca.

etiam ñ esse seruanda plaus mrebilliertis. Vnde eu
tiianus pp art. Non ē obediendū epo q̄ phen eis missa
Siquis epc aut abbas pro aut monacho canere iube-
suo iussert missas phertnes cantare ñ licet. Non enim
expedit eis obedire. Ite auig. Preceptis obedire multoties
Nonsemp malū ē ñ obedire pcepto. non expedit.
cū enī dns iubet ea quē do s ēxtra. tē a obediendū ñ ē.
Ite ieronim in epla ad ephesios. Si dns iubet ea q̄ ñ s ntra
t adusa seis septis. subiectat dno seruus. Si v ntra pcepit. ma
gis obediat spe q̄ corpis dno. Et infra. Si bonū ē q̄ pcepit
impr: iubentis exequere uoluntatē. si malū. responde.
Obedire oportet do magis quā hominib? Ho ipsū & de
seruis ap dnos & de uxorib ap uros. & de filis ap patres. q̄
nullis reb tīn debeant dnis & uris ac parentib ēt subiecti
quē ēt di mandata ñ s. Et ambr. Non s audiendi q̄ nt dm
Iulianus impr: quānis ēt apostata habuit tīn aliq̄d iubes.
subse xpianos militē: qb cū dicerent pduerte aciē p defen-
sione rei publice obedierūt ei. cū aut dicē eis pduerte ar-
ma in xpianos: tē cognoscerent impatorē ēdi. Et fabia-
nus pp. Non iube aliq̄d inustū. q̄ dm timent pbatur:
Qui omnem dm metuit: nec nt euglīū nec nt aplos. nec
nt pphas t scōr patrū instituta age aliq̄d nullomodo
nsentit. Ite nicolaus pp. lothario regi. Et q̄ peccat & q̄
Ita corpis tui cede moub peccata nsentit. vtq: damnatur:
nsensisti. & relaxatis uoluptatū habenis temetipsū in
laeū miseriē & inlutū feeis phibitū deceisti. ut q̄ posit
fueras ad gubnationē pplor. effect sis ruina multor.
Ebat hoc teuqualdi & quintharii duor epor legitim
casus: qui peo q̄ te minime cōpetentē eruditē. qn imo
q̄a piuancationē tua tege argumtis suis & subquadā
iustitie specie fucatis qvibdā & exquisitis adinuentio-
nib equitatē obruere studuer: nā s aplica auctorita-
te depositi. & ab omni primatus regimine regl'ariter
sequestrati. Ite auig. d eodem. Qui resistit potestati. di
ordinationi resistit. s; quid si illud iubeat. q̄ ñ debeas
facē. hic sane ntemne potestatē. Ipsos humanarū legū
grad aduertit. Si aliq̄d iussert curator: ñ faciendū ē tam
si ēt pēsulē iubeat. ñ utiq: ēternis potestatē. s; eligis
maiori seruire. nec huic debē minor ipasci. si maior
plata ē. Rursus si aliq̄d ipse ēsul iubeat. & aliud iubeat
impator: t si aliud impr: & aliud ds. quid iudicatis?
Maior potestas ds. Da uenā o impator: Tu carcerē ille
gehennā minat. Hic iam t assumenda ē fides tua. tag.
scutū. inq̄ possis oma ignita iacula inimici extinguere.
Idē donatistis. Impatores si in errore ēent q̄ absit. p er-
rore suo nt uentatē legē darent. pquas iusti & pbarent
& coronarent. ñ tīn faciendo q̄ illi iuberent. q̄a ds phi
bē. sic iusserat nabuchodonosor ut aurea statua ado-
rarē. q̄ q̄ facē noluer: do talia phibent placuer: Quo
aut impres uentatē tenent p ipsa nt errorē iubent. qd
quisq̄ nt ēpsent. ipse s iudicū acqrit. nā int homines
penas luit. & ap dm fronte ñ habebit. q̄ hoc facē noluit
q̄ ea p cor regis ipsa uentas iussit. sic ipse nabuchodono-
sor post miracula salutis trū pueror comonitus atq: mu
tatus. p uentate nt errorē edictū ꝓposuit. ut q̄cūq: blas-
phemarent dm sidrach misach & abdenago. interirē
rent. & domus eor in dispsionē. & ñ iuitus ut aliq̄d
tale nt uos iubeant impatores xpiani. cū sciant auob
quos reliquitatis xpm exsufflant. Idē in psalmis.
Iulianus extitit infidelis impr: nonne extitit apostata
inquit idolatra. Milites xpi seruiē impator ifideli.
ubi uenebat ad cam xpi ñ agnoscebant nisi illū q̄ in
celo erat. Quando uolebat ut idola colerent & thurisi-
carent. pponebant illi dm. q̄ndo aut dicebat. pdue-
te acien. tte extra illa gentē. stati obtēpabant. & distin-
guebant dm eternū a dno tēpali. Et gg. Pobedientiā
Quid q̄ bonū deserere nūquā malū facē licet.
mirum si peccator ho obedientiē in psentis uite
breuitate se subiecit. qn mediator di & hominū & eū
obedientes remunerat hanc non relinquit. Sciendū
tamē ē nūquā pobedientiā malū fieri. aliqn aut debē
pobedientiā bonū q̄ agit intermittit. Neq: enī mala impara-
diso arbor ceritit. q̄. ds hoi ne ēternē incidit. s; ut
melius pobedientiē meritū ho bm ndtus ercedē. dignū
fuerit. ut & abono pnbēt. qtenī tanto uerī hoc q̄ agere
uirtus ēt. quanto & abono cessans auctor suo se sub
dtū humili exhibē. Et ysidorus. Apud dm maledictī.
Qui consentit peccantib qui peccando consentit.
& defendit aliū delinquentē maledictus erit ap dm
& homines. & corripiet interpatione seuerissima. Hinc
& q̄dā sēissim pat ait. Siquis peccantē defendit. aeri
quā ille q̄ peccauit cohereat. Siq̄ alū error nsentit.
sciat se cū illo simili m culpabile iudicandū. Et ysidor.
Si is q̄ pest fecit. Non ē obediendū. q̄ extra dm pcepit:
aut cuiq̄. q̄ a dno phibitū ē facē iussert. t q̄ pceptū
ē ptenert. aut ptire mandauert. sēi pauli apli sententia
ingerenda ē dicentis. & si nos aut angls de celo evgli-
zauert uob ptē quā q̄ uob euglizauim anathema sit.
Siq̄s phibeat nob q̄ a dno pceptū ē t'rurs d eodē. Idē.
mp.at fieri. q̄ dns phibē execrabilis sit omib qui
diligunt dm. Idē. Is qui pest si ptē uoluntatē di t ptē q̄
insēs sēptuns euidēt pepit t die aliq̄d. t impat. tamq̄
falsus testis di aut saeuiegus habeat. Cum uero
subditi excōicant. quia ad malū cogi ñ possunt. tē
sententiē ñ ē obediendū. quia iuxta illud gelasii.
nec ap dm nec ap ecclam ea quēquā grauat iniqua
sententia. Q̄d aut sup cōicantes excōicatis de ecclā
abire iubent. ñ de quolibē m cōicantib intelligendū
ē. Vnde nicolaus pp sēd hinemaro remor. archi epo.
Excellentissim rex De his q̄ excōicatis cōmunicant.
Karolus aplicū nrm ēsuluit. q̄d agendū sit de his
qui cōicant cū his q̄ cū engildrudi sepe damnata cōicat
femina. quō ea cū cōicatorib suis & fautorib pari uinculo
anathematis ēstat astrictā. Qua pp nc beatitudini tuē
inuingim. ut sup hoc nra auctoritate fretus. eum de
his sumere studeas. q̄a docta diuinit sēitas tua ualē
nouit aliud ē ex necessitate. aliud ex ignorantia.
atq: aliud q̄ studio delinquit. & istud posteri duob
porib distrinci ēt puniendū. idcirco solert inuigilē.
& cauta districtione singlor modos diiudicē.
quater m q̄ ex necessitate aut ignorantia delinqvnt.
auctoritate nra pte soluant. si tam ipsa eor ignoran-
tia t necessitas uera & ñ simulata ñ pcessert ex uolun
tate. quia ut bn nosti s plerq: qui possunt quidē. s;
nolunt recta nosse. Vnd psalmista de huiūmodi nolunt
inquit intelligē ut bn agē. Illos aut qui
studio suo obligant. & ēterni suo mēdicta
nra postponunt. ñ ñ digna satisfactione pueniente
uolum ante prius absolui. Et gg. vii. De his qui sine culpa
Quō multos peccis nis exigentib excōicatis cōmunicant.
p causa excōmunicationis pre cotidie cernimus.
partim ignorantia. parti nimia simplicitate. parti ex ne-
cessitate. parti timore deuicti. nia anathematis sen
tentia ad tēp p ut possum tēpam. Aplica itaq;

auctoritate abanathematis uinculo hos subtrahimus.
uidelicet uxores. filios. seruos. ancillas. seu mancipia.
nec ñ rusticos & seruientes. nec ñ & omnes alios q̃ ñ ado
curiales s̃. ut eos ysilio sedecim ppetrent. & eos q̃ igno-
rant excõicatos cõicant. quicũq; aut aut orator. siue
pegrinus. aut uiator. intra excõicatos diuertit. si ñ
possit eme t ñ hat unde emat. ab excõicatis accipien-
di damus licentiã. & siquis excõicatis in sustentatio-
ne ñ supbiq s; humilitatis causa dare aliquid uoluerit.
ñ phibemus. Ex bonifacio martir zacharie pp. De bonifacio
Antecessor q̃ excõicatis y pseudoepis se ñ cõmunicatu iuraui.
pdecessoris uri ueneranda memoria. qq; dũ me idigniy
ordinauit. & ad pdicandũ ubũ di germanicis gentib
misit. sacmto me astrinx. ut canonicis & iustis epis &
pbris mubo & facto & ĉsensu astipulator & adiutor
fierẽ. Hoc autẽ eũ diuina gra implere studui. falsos aut
sacdotes y pocritas & seductores pplos t corrige ad
uiã salutis t declinare. & abstine acõione ipsoy. qd
ex parte seruaui. & ex parte custodire & implere non
potui. & spualit impleui sacmtũ. quia i ysensũ & ĉsi-
liũ eoy ñ uenit anima mea. corpalit aut omino abe
abstinere ñ potui. Dũ eũ uenissem ad pncipẽ francoy
cogente exclarũ necessitate. ñ tales ibi rep quales uolui.
s; tam in sca cõmunione corpis & illis ñ cõmunicaui.
Ex. Zacharias pp. bonifacio mri. Excõicatis ñ cõicat. qui
Refert. q̃ pdecessor nr beate cis animo ñ consentit.
memorie. qq; hui sce sedis aplice psul. dũ ad pdican-
dũ uerbũ eiusdẽ tuã missus fr̃nitate in germanie par-
tib & gentib illis paganis & vbo pollicitationis illã uo
luit ẽ ante munitã. ita ut orthodoxos epos pbros t qscq;
repire potuisses in mubo exhortationis pfectos ampli chri-
mares. & cis cõicares. q̃ & factũ ẽ. siqs uero seductores epos
aut pseudopbros a recto fidei tramite deuiantes repisses.
nulla t eũ eis ẽt cõmunio. q̃ te do solaciante usq; ad
psens spualit seruasse ysessus es. t si omino ppt pncipale
& humanũ fauorẽ gentis francoy dũ ad eos accessisses
corpalit abstine ñ ualuisti cogente exclarũ di necessita-
te. & tm ineoy ĉsilio & cõionis ysensu anima tua ñ ẽ in
quinata. Itaq; ppt hoc q̃ eũ cis ĉuersat es. ñ ysentiens iiq-
tatis eoy. nullũ tibi ẽ dmmũ cora do. Excõicatio-
nis aut forma & mod reconciliationis hic ẽ. Mod excõ-
Debent. xii. sacdotes epm ecclistare. municationis y forma.
& lucernas ardentes in manib tenẽ. quas i ysulsione
anathematis t excõicationis piec debent uriã & ysul-
care pedib. Deinde epla pparrochias mittat. ĉtinens
excõicatoy nomina. & causã excõmunicationis. Ex
Canonica institutio de eodẽ. Y excõ aurasico.
& scoy patrũ exẽpla sequentes. exclarũ di uiolato-
res. ij. auctoritate di & iudicio sei spe a gmio sce ma
tris ecclie & a ysortio totius xpianitatis eliminam. quo
adusq; resipiscant. & ecclie di satisfaciant. Ex eodẽ.
Cum aliquis t excõicat Mod reconciliationis excõmunicatoy.
t anathematizatus. penitentia ductus uenã postulat.
& cõdationẽ pmittit. epc q̃ eũ excõicauit
ante ianuas ecclie uenire debet. & .xii. pbri
cũ eo. q̃ eũ hinc & inde circũstare debent. & si ille pstit
tre uenã postulat. & de futuris cautela spondet. tẽ
epc apphensa manu eũ deat. in ecclam illũ inducat.
& cõmunioni xpiane reddat. & .vii. psalmos peniten
tiales decantent. cũ istis pcib. Kyrie. pat nr. Saluũ
fac seruũ tuũ. Oe. Presta q̃s dne huic famulo tuo
dignũ penitentie fructũ. ut ecclie tue sce a cunus

integritate deuiauit peccando. admissoq; ueniã ysequendo
reddat innocẽ. f dnm. P bri v q excõicati sacrum
misteriũ ĉtingere psumunt. quę penitentia sit iponenda.
iohis octauus clero & ordini salonitano sebi diffinit dicẽs.
De illis Quę sit penitentia sacdotũ q excõicati sacrũ mistẽ
pbris qui tẽpe scissmi pdecessoris nri dmi psumunt.
pp nicolai excõicati. sacrũ ministeriũ ytingere psuipsq;
ipsi mse dãnationis sie canones statuunt sententiã uni-
uersq; tm qa misericordia aplica ueniã solẽ prestare correctis de
multitudine mice illis hanc indulgentiã exhibent. ut sa
cõione sagmati. studeant tmb ĉtinuis annis p ebdomadã
omni sedã & sexta feria a uino & a carne penitus abstinent
& ulte lugenda neqq; cõmittẽ. Q Qui aut excõicati
cõicant. y modo pecci penitentie modũ accipiant. Ex de
urbani sedis gerebaldo ĉstantiensi epo. A modo pecci puniti
S cis canonib q excõmunicatis cõmunicat.
qppe cautũ ystat. ut q̃cũq; excõicatis cõicauit excõicati
ipsi tm penitentie ac solutionis modos eo modamine de-
cernunt. ut q̃cũq; seu ignorantia seu timore sau necessitate
negocii cuiq. maxime & maxime necessario eoy se
ĉuictu salutatione oratione osculoue ĉtaminauerit
cũ minoris penitentie mediocra societatis nr participa-
tum sortiant. Eos v q aut spontanee aut negligenter
inciderint. subea uolum disciplinę coherciõne susipi.
ut ceteris metus meritat. Finit undecima causa.
Incipit duodecima.

LEGICI QUID AM
PROPRIA SUA
RELINQUERE HOLUERI DE SUIS
& ecclie reb testamenta ĉficiunt.
de reb ecclie ñ nulla largiunt.
Modo primũ querit utrũ clerici
liceat ppa habẽ. Secdo. an res ecclie
quę ab eis datę s possint ĉstare
aliq firmitate eis q̃ eis acceperit.
Tertio. si an tẽp suę ordinõis nichil
habẽ uidebant. & post ordinationẽ aliq inuenisse noscunt.
an possint ea relinquẽ q̃b uoluerint an non. Quarto. si de
suis & ecclie reb aliq acqsisse noscunt. an utriq; cõmuni
an singlariter ecclie t sacdoti iure pueniant. Quinto. si reb
ñta eis liceat ysicẽ. Clericos nihil possidẽ debẽ multis auc-
toritatib pbat. Ait eũ toletanũ ysiduũ. Omnis etas ab ado- Impuberes & adolescentes
lescentia in malũ pna ẽ. Nichil uicerti q̃ utta adolescentia. maximo ĉela ĉbi maximi. pbatissimo senio. deputarentur.
Ob hoc ĉstituẽ oportuit. ut siq impubes aut adolescens
in clero existunt. omnis in uno ĉclau atq; cõmaneant. ut
lubricę etatis annos ñ luxuria s; indisciplinis ecclasticis
agant. deputati pbatissimo senio. quẽ & magistrum
doctrinę & testẽ uitę habeant. Qd si aliq exhis pupilli
existunt. sacdotali tutela foueant. ut & uita eoy a
criminib aliena. & res intacta ab iniuria impioy.
Qui autẽ his pceptis resultauerint. monasteriis depu
tent. ut uagantes animę & supbę seuerioris regula
distringant. Ex. clemens in epli. iii. Omnib clericis
Dilectissimis frib comunis est uita seruanda.
& ĉdisciplis in ierosolimis cũ kmo fre iacobo & coepo
habitantib. clemens epc. Comunis uita omnib ĉ neces-
saria frs. & maxime his qui do irreprehensibiliter militare
cupiunt. & uita aplorum eoyq; discipoy imitari uolunt.
Comunis enim usus omniũ quę s in hoc mundo omnib ẽ

xii. c.

hoib debunt. ſ; p mutatt ali dixe hoc ee ſuu. ali iſtud. & ſic int mortales facta e diuiſio. Denq; greecor qdā ſapientiſſimus: hec ita ſcienſ ee. comunia debere ait ee amicor oma. In omib aut ſ ſme dubio & iuuenes amici. & ſie non pot inquit diuidi aer neq; ſplendor ſolis. ita nec reliqua que comunit omib data ſ ad habendu diuidi debe: ſ; habendu oma comunia. Unde dns ppham loqt dicens. Ecce q bon & q. 100. hab. fris inunu. Iſtius enim eſuetudinis more retento. & apli eorq; diſcipli ut pdictu e una nobeu & uobeu comune uita duxeq: Vt enim bn noſtis. multitudinis credentiu erat cor unu & anima una. nec quiſquā eor que poſſidebat aliqd ſuu ee dicebat. ſ; oma nob & illis erant comunia. nec quiſquā egens erat int nos. Omis enim q habebant domos t agros poſſidebant. uendebant eos. & pcia eor & reliquas res quas habebant offerebant: ponentes ad pedes aplor. ſie nobeu qdā urm cogniouer & uider & diuidbat ſingulis put cuiq; opus erat. Ananias aut uir auſterus & ſaphira uxor ei qa mitti ſ aplis de pcio agroru ſuor qs uendiderant nob pſentib in eſpectu omiu aplor ipe pecem eor & mdaeiu q freeq; mortui del.ti ſ ambo. Qua ipter hec uob cauenda mandam. & doetus & exemplis aplor obedire ſtepim. quia in qui eor mandata poſtponunt. n ſolu reus ſ; & extorres fiunt. que n ſolu uob cauenda. ſ; & omib pdicanda ſ. Unde eſiliu dantes uam prudentia hortam. ut ab aplicis regulis n recedatis. ſ; comune uita ducentes & ſeptuata ſacras recte intelligentes. que bn nouiſtis adimplere ſatagitis. Ite eugenius pp. & leo nonus.

Iuxta eclam clicor clauſ ſtruantur:

Neceſſaria enim res exiſtit. ut iuxta eclam clauſtra eſtruant: in quib clerici diſciplinis eclaſticis uacent. Itaq; omib unu ſit refectoriu. ac dormitoriu. ſeu cetera officina. aduſus clericor neceſſarie. Miniſtri v poſt eim ſup eos eligant: quor uita atq; doctrina illos poti ex ornat quā dehoneſtet. nec in atrio eclie alia edificia niſi clericor ponant. Unde nicolaus pp.

In atrio eclie n clicor edificia minime ponuſ.

Nulla edificia in atrio eclie n clicor edificia minime ponuſ. ponant: niſi tantu clericor. Ite ieronimus ad nepotia

Clericus q xpi Clericus nihil ſeculare poſſideat: Y num.

Clericus q xpi ſeruit eclie. inuitet pmu uocabulu ſuu. & nomini diffinitione plata nitat ee q dicit. Sicut enim cleros gree latine ſors appellat. ipta clerici dicunt. quia de ſorte dni ſ. t qa ipſe dns ſors. i. pars clericor e. & qa t ipſe pars dni e. t dnm parte habe. tale ſe exhibe debe. ut ipſe poſſideat dnm. & ipſe poſſideat a dno. Qui dnm poſſide. & eu pphta die. pars mea dns. nihil erit dnm hre pot. q ſi qpiā aliud habuit pt dnm. pars ei n erit dns. Verbi gra. ſi aurū. ſi argentū. ſi poſſeſſiones: ſi uaria ſupellectile eu istis partib dns n dignat fieri pars ei. Si av ego pars dni ſu & funiculus hereditatis ei. n accipio partes inte cetas trib: ſ; quaſi leuita & ſacdos unio decimis. & altari ſeruiens altaris oblationes ſuſtentor: habens uietu & uestitu his etent eo. & nuda eruee nud ſequ: Ite ambroſius. de fuga ſeli.

Nihil pt dn habeat. qui in eu portio ds e. nihil debe

Cui portio ds e. nihil debe eu parare n dnm. ne alti impediat neceſſitatis munere. Qs enim ad alia officia pferet. hoc religionis eultu atq; huic nro officio decerpit. Hec enim uera e ſacdotis fuga abdicatio domeſticor. & quedā alienatio cariſſimor. ut ſuis ſe abnegae. qui ſeruire do qerit. Ite ieronimus. ad quendā ſuu leuita. de duob generib hominu.

Duo ſ genera xpianor. & do deuotis nec cauſa agt nec aliq

Duo ſ genera xpianor. & do deuotis nec cauſa agt nec aliq. Eſt av genus uitu q manepat diuino officio. & dedicatu pp

Habe lice

eclepiom abomi ſtrepitu tpaliu euenit ceſſare. ut ſ clerici. & do deuotis. uidel eusi. Cleros enim gree latine ſors. Unde huim hoies uocant clerici. i. ſorte electi. hos enim ds in ſuos elegit. Hi nāq; ſ reges. i. ſe & alios in uitutib regentes. & ita in do regnu hnt. Et hoc deſignat corona in capite. Hanc coronā hnt ab inſtitutione romane eclie inſigne regni q in xpo expectat. Ratio v eapitus e tpaliu omnu dſpoſitio. Illi enim uictu & uestitu eterna. nulla int ſe pperant hntes. debent hre oma comunia. Aliq v xpianor gen e ut ſ laici. Laos enim ppls dr. Hi hec tpalia poſſide. ſ; n n aduſu. Nihil enim miſeri e q. pp numu dm etene. Hi neceſſitu e uxore duee tpa cole. int uiru & uiru iudicant. cauſas agt. oblones ſup altaria pone. decimas redde & ita ſaluari poteſt. ſi uicia tm bene faciendo uitauerint. Ite gg. augo angloor epo.

Quia tua ffnitas Clerici nihil pprii poſſideant.

Quia tua ffnitas monaſtii regliſ erudita. ſcorſu n debe fieri a clicis ſuis in ecla angloor. quē auctore do nup ad fide deducta e. hanc debe inſtitue ostitutione. que mitto fuit pib nſis. in qb nulli eor exhibu que poſſidebat ppiu habebat. ſ; erant illis oma comunia. Siq v ſ clerici erit ſaeſ ordines ostituti. q ſe n poſſunt ptine. ſortiri uxores dbent. ſtipendia ſua accipe erti. qa & de eſdē pib nouum ſeptu. q diuidbat uniuiq; p ut cuiq; op erat. De eor qq; ſtipendio cogitandu atq; puidendu e. & ſub eclaſtica regula ſ tenendi. ut boni mores uiuant. & canendis pſalmis iuuiglent. & ab omib eor & lingua illicitis & corpus do auctore oſeruent. Comunit aut uiuentib iam de faciendis portionib t exhibenda hoſpitalitate & adiplenda mia anob qd erit loquendu. eu omne q ſupe in cauſis pius ac religioſis erogandu e dno & magiſtro oib dicente. Qd ſupe. date elemoſina. & oa munda ſ uob. Ite urbanus pp omib catholicis.

Clericis omnia comunia ee debent.

Scimus uos Clericis omnia comunia ee debent. n ignorare. quia hactenus uita comunis int xpianos uiguit. & adhue qā di uiget. & maxime int eos q in ſorte dni ſ electi. i. clericos. ſie ma tib aplor legit. Multitudinis credentiu erat cor unu & an una. nec qſq. eor que poſſidebat ſuu aliq ee dicebat. ſ; erant illi oia comia. Et infra. Quicuq; urm eden uita ſuſcepta hnt. & uouit ſe nich pprii hre. uideat ne pollicitatione ſua irrita faciat. ſ; hoc q dno e pollicitus fideli cuſtodiat. ne dānatione ſ; primu ſ acqrat. quo ſatis e n uoue qua uotu put meli potuit n pficere. Grauis enim punit debent. qui uotu freqt aut fide p ceptis & uotu n pfreeq; aut in malis uita finiq; q. illi qui ſine uoto aut fide mortui ſ. & tn bona opa eggt. Ite aug. in ſermone de cori uita clicor. Nolo ut aliquis de nob in uenat male uiuendi occaſione. Fundemus enim bona ut ait apls. n tn cora do ſ; & cora omib hominib uiuentib. Ipe nos eſcientia nra uob neceſſaria e. Ipe uos fama nra n pollui ſ; pollere debe in uob. Duo res ſ. eſcientia & fama. Conſcientia t neceſſaria e fama proximo tuo. Qui fidens eſcientie negligit famā ſuā crudelis e. Et infra. Nulli licet in ſocietate nra aliq habe pprium. ſ; ſi forte aliq hnt nulli licet. ſ; q habuerint faciunt q n licet. Et poſt pauca. Entheca hre n licet. Non e eor ſequare aurū. & a ſe reuocare mdicamus manu. Cotidie ta multi petunt. tam multi gemunt. tam multi inopes nos impellant: ut plures triſtes relinquam? qa q dare omib poſſim n habens? Nonhabens q entheca. Et infra. Qui habuerint pprium t hre uoluerint. & d ppo uiue. & ita ſta pcepta face. parū e ut diei n mecū maneb. hec clericē erit. Dixera enim & ſeio me dixiſſe: ut ſi nolle & ſuſcipe ſocialē uita mecū n illis tollere clericatū. ſ; ſcorſu maneb. ſcorſu uiuent. Malui enim hre claudos. q. plange mortuos.

n licet. aliq pprium hre dicitur.

Qui enim ypocrita et mortuus est. Quom quicquid uoluisse extra
manere et de suo uiuere non ei tollere clericatum. Ita nam quia pla
cuit eis domino presente hec socialis uita. quisquis eum ipse esse uixerit
quisquis inuentus fuerit hinc prius. non illi permittitur ut inde faciat
testamentum. sed delebo eum de tabula clericorum. Item. Qui non uult
meum manere et meum uiuere. hic libertatem. sed uideat utrum possit
habere felicitatem hereditatis. Idem. Honlice aliquid hinc hus quam
Non dicatis uos aliquid suis renunciant. y communiter uiue spon
pauperum. sed sint uobis omnia communia. Et infra. Quicumque autem intantum deci.
progressus fuerit malum. ut occulte uitas abaliquo tuo clubere muni
aceipiat. si hoc ulti presentet parentibus ei et oret pro illo. Si autem depre
hendatur atque punietur. secundum arbitrium pontifex tuum propositum. quod emendet.
Et infra. Cum hui nunc congregationis fratres non solum facultatibus propris
in ipsa ordinationis susceptione renunciauerunt. et se per promis
sam obedientiam penitus aliorum potestati et impio et pro
subditis certum est eos nichil habere possidere dare tuere aceipere sine supe
rioris licentia debere. Quod si propinquis tuis amicis tuis clubere frum
entique uoluerit aliquid offerre primo quidem pontifex insinuet. et sic
suscipiatur si ipse mandauerit. de quo tunc nil fiat aliud. nisi quod pontifex
placuerit. Idem. De eodem. Exemplum domini eunuchus infra aceipite.
Quare hunc locum eum angeli ministrauerunt. in qua ecclesia ipsi locu
los habere erant. quare furem admisit. in ut ecclesia ei furem eum
patiatur tolerare. De ecclesiarum presentis rerum earundem dispensatores
Expedit facultates ecclesie possidere. et presertim efficiuntur
pfectionis amore retinere. Non enim prius sunt, communes ecclesie
facultates. Et ideo quisquis omnibus quae habuit dimissis aut uen
derit. fit rei suae testator: cum presertim sint ecclesie omnium quae sint
ecclesia efficiatur dispensator. Denique sed paulum ipsi medi nostis
ingenia predia quae fuerunt sua uendita pauperibus erogauit. sed
cum facta esset epc. non tempsit ecclesie facultates. sed fidelissime dis
pensauit. Quo facto. satis ostendit et predia debere prius pfectio
ne temnere. et sine impedimento pfectionis posse facultates
quae sunt pfectio communia possidere. Quidsed hilari. Nonne
et ipse omnia aut parentibus reliquit. aut uendita pauperibus ero
gauit. Is tamen cum merito suae pfectionis fiere ecclesie arela
tensis epc. quae illa tempore habebat ecclesia non solum possedit. sed et
accepit fidelium numerosis hereditatibus ampliauit. Ita hoc
tam secularium quam diuinarum litterarum sine ambiguitate doc
tissimi. si fierent res ecclesie debere retinere. nunquam eas obtuerant
suscipere. quam omnia relinquant. Et quod. felici epo de apostolo.
Quo uelim. Diaconi et quelibet personae religiosae regulariter uita
uexantur. et blandimur ecclesiae et inuicem duce eogant.
Sed estimamus pretia fruitatum tuae earum sollenit opa uisitationis
inungimus. illud pro omnibus commonentes ubicumque pfectarum
ecclesiarum suae diocesis eorum et diaconi et religiosae personae in
uenitur fuerint districte ac canonice uiuant. Et medie
tatem pp. Quare in primitiua ecclesia predia uendebantur.
Cum iam ecclesiam in gentibus apostoli puidebant. idcirco
predia in iudea minime sed adepta. sed pecunia tunc adfouendo
egentes. At ut eum uiri turbines et aduersa mundi successerunt
ecclesia. adhoc pueniunt. ut non solum gentes sed et romanum pinci
pes. quod totum orbis monarchia tenebant ad fidem christi ihesu
sacrata peuerterent. Quibus uir religiosissimus constantinus primus
fide patrem adepti licentiam dedit puniuersum mundum suo
degentibus imperio non solum fieri christianos. sed et fabricandi ecclesias
et predia constituit tribuenda. Denique idem pfatus primeqs do
naria immensa contulit. et fabricam templi primae sedis beati petri
instituit. adeo. ut sedem imperialem relinquere. et beato petro
suisque successoribus pfuturum concedere. Idem uero presidens sancte synodo quae
ap nicena congregata est eum quaereta quoquodam spiritu eorum sententia
aut. Nos anemine diiudicari potestis. quia dii solum iudicio re
seruamini. Dii enim uocati estis. et idcirco non potestis abhomi
nibus iudicari. Ab illo enim tempore et deinceps uiri religiosi non solum pos
sessiones et predia quae possedant. sed et semetipsos domino offerant
edificantes basilicas in suis fundis in honore sanctorum martyrum pecu
niae et monasteria innumera in quibus certus domino seruientium
euenirent. Et urbanus pp. Quare predia fidelium hodie ab ecclesia non aliquo
Videntes autem summi sacerdotes et alii leuitae et reliqui fideles non.
plus uultrans posse offerre si hereditates et agros quos uende
bant ecclesiis quibus presidebant epis tradent. eo quod ex suprabus eorum ta
presentibus quia futuris temporibus plura et elegantiora possent mi
nistrare fidelibus communem uitam ducentibus. quam ex pecunia ipsorum. eaque
predia et agros quos uendere solebant matribus ecclesiis tradere et ex
suprabus eorum uiuere. Ipse ut rex in traditione singulorum parrochiarum
episcoporum quae loci tenent apostolorum erant et usque adhuc et futuris
debent esse temporibus. Ex quibus epis et fidelis dispensatores eorum omnibus
communem uitam degere uolentibus ministrare cuncta necessaria
debent prout melius potest: ut nemo inter egenos inueniatur. Ipse
enim rex fidelium oblationes appellantur quae a fidelibus domino offe
runtur. Memoratus quoque augustatiomibus intantum ecclesiae quibus epis
president domino administrantes creuit et intantum maxima eorum
pars habundant rebus. ut nullus sit in eis communem uitam degens
indigens. sed omnia necessaria ab epo suisque ministris percipiant.
Ido si aliquis cecidit modernis aut futuris temporibus aliquo hoc auellere
nitatur. iam danatione dicta feriatur. Et auug. De eodem.
Habebat dominus loculos a fidelibus oblata reseruans. et suorum necess
itatibus et aliis indigentibus tribuebat. tempore primum ecclesiastice pe
cuniae forma est instituta. ut intelligamus quod precepit non esse cogi
tandum de crastino non adhoc fuisse preceptum ut nihil pecuniae
seruet aseis. sed ne dum presente ista seruatur et presente inopiae timore
iustitia deseratur. Hinc omnibus clarum. quod clerici nullomodo
habere debent. quod si habuerint non clerici erunt non clericatus est tol
lendus est. Non auug. ant medio sermone. Clericatus non tollit
Certe ego sum quod statuo eis qui uolunt habere aliquid primum.
nullum ordinare clericum. non quod meum uellem manere aut
si uellem a proposito discedere recte illi tollere clericatum. Fecerunt
in spectu dei et uno mutuo exilium. Qui uoluerint habere aliquid
proprium. quibus non sufficit dis et ecclesia et manerent nolunt
possunt. non eis auferro clericatum. Nolo habere ypocritas. Malum
esse quod nescitis. Malum est cadere apposito per esse simulare proximum.
Et post pauca. Si non seruat certitudinem fortis. dimidio cecidit.
Nolo. ut hanc necessitatem simulandi. Scio quomodo amant
clericatum. nemini eum tollo nolenti meum communiter uiue.
Econtra sunt alique auctoritates. quibus cecidit proprium habere.
non solum alius. sed et epis. Unde in concilio agathensi legitur. De
Epis de reb reb proprias et acquisitas epis bedibus suis relinquant.
proprias et acquisitas. et quicquid de propio habent hereditibus suis
si uoluerint derelinquant. Quicquid de possessione ecclesiae suae
fuerit. siue de agris. siue de fructibus. siue de oblationibus. omnia
iniure ecclesiae reseruan censum. Et ex concilio martum pp. De eode.
Manifesta autem debent esse quae ad ecclesiam pertinent hus quod ea
epos sunt. presbiteris et diaconibus. ut si epo iniuste mortuus transit
res ecclesiae nullomodo possunt minui et perire. neque res proprie epi
importunitate patiantur res ecclesiae. ut nec ecclesia damnum
meuriat. neque epc in suis rebus proprias possidet ecclesiae. Idem sta
tutum est in canonibus apostolorum. in quibus legitur. De eodem.
Sint manifestae res proprie epi. si non habeat proprias. et mani
festae domnae. ut potestatem habent de propris morientis epc
sicut uoluerit et quibus uoluerit derelinquere. nec sub occasione
ecclesiasticarum rerum ea quae epi phant eo intitulant. forsitan
enim aut uxores habent aut filios. aut propinquos. aut sequos.
et iustum est hoc ap dm et homines. ut nec ecclesia patiatur damnum
rerum ignorantia pontificis. nec epc et eos propinqui sub obtentu
ecclesiae proscribantur. et in causas mittantur qui ad eum pertinent.

morusq; et immunis infamentur. Et. in canonib.

Exhis autem res ecclie si epe indigere s & suis necessaria quib. epe indigere. si tm indigere insuas & suoru sumat necessitates & pegnoru frum usus & ipse pupiat. ut mesi et possint omino dete. Lex enim di pecep. ut q altario deseruiunt pascant ex ipso. Et. ex ecilio anthiocemo. cap. xxxv.

Epe ecclasticarum rerum Res ecclasticas epe dispensare.

Hat potestate ad dispensandum erga omes q indigent. cum suma reuentia & timore di. Participare autem ipse qb. indigere. si tam indigere. tam insuis q frum q ab eo susipiunt necessariis usib. pfuturis. ita. ut nulla qlibet occasione fraudentur iuxta apli sic dicentis. Hintes uicum & tegumentum his contenti simus. Qd si contentus istis minime fuerit. cuitat autem res ecclie insuos domesticos usus. & et comoda t agroru fructus ni cum pbtoru diaconoru q escentia praestare. s; horu potestate domesticis suis aut pximis aut frib. filiisq; committat. ut phuimodi psonas occulte res ledant ecclie sinodo puniere penas iste psoluat. Si autem & alit accusatt epe aut pbr q cum eo s q ea que punent ad ecclam t exag t ex alia qualibet ecclastica facultate sme usurpent. ita ut ex hoc pauperes affligant omnium onib. blasphemus tam sermo pdicatorum q. hi q dispensant talit deponant. & oporte corrigi. sua sinodo id q illi cdere cophant. Et. in canonib. aplorum. Res ecclie sunt in episcopi

Preceptum. ut in potestate sua res ecclie epe habeat. potestate. Si enim animae hominum peuiores illi s credunt. multomagis oportet eum curam de pecuniis agere. ita ut potestate et indigentib. oma dispensent p pbros & diacones cum omore & omni sollicitudine ministrent. Et his autem qb. indigent. & cetera v sup.

Cum q in cecilio agathensi. cxl. marum pp. in canonib. aplorum dicatur. sint manifeste res ppe epi. cum ineisdem canonib. & in cecilio anthiocemo peripiatur. ut epe participet res ecclie. si tm indigere. nonne patent ostendit. q epe libe hat ppa. dicendo enim. si indigere reb. ecclie. notat. cum hre ppa. que forte sui necessitatib. ni sufficiunt. Quom q clericus si ppm hre uolunt clericus ni erit. & epe hns ppm. ni solum ni desinit epe et. uerum & cuncta ecclastica facultates insua iubet hre potestate. s; notandum e epos orientales uxores hre & filios. quosdam autem ex nris partib. cum in laicatu siue in minoribus ordinib. existunt fiant uxores & filios. siue morte uxoris intuenente siue etinentia pari uoto seruata ad sacos ordines accede. his omib. cedit hre ppa. ad suos & suoru usus. Qui autem ab infantia sac militie tradti s. nullom eis pmittit hre ppa. qa nulla e eis excusatio ppetatis. nisi forte retinendo sua a susptib. ecclie abstineant. Qd fieri posse psp testat dicens. De his qui

Illi autem q tam tam infirmi s q reb. suis renunciare ni poss. infirmi s. ut possessionib. renunciare ni possint. si ea que accepti erant dispensatori relinquant nichil hntib. ednda. sine peccto possident sua. qa & ipsi qdam sua relinquunt. qndo ppis etenti reb. nichil eoru que labori t ordini suo deberi arbitrant accipiunt. Ds De reb. v ecclie quent antiqui eas ppbendas diuidi. aut annuos redditus quisq; s specialit uendicare. Hoc ni posse fieri arguimto & auctoritate phat. Clerici successores s eoru de qb. dr: Multitudinis autem credentium erat cor unum & anima una. Necesse e q ut eoru sequent uita. quoru mecla qdm administrant. Non q aliqd ppm uendicabant. s; q est comuna. Et. urban pp ait. Res ecclie ni v ppas

Res ecclie ni qsi ppe s; v comunes s; v comunes epe dispensare. & dno oblate eum sumo timore ni maliosquam impsatos usus s fidelit dispensande. Et. ex sinodo habita rome ab eugenio pp. Non liceat epo res ecclie ipos ut conuertere.

Nulli eporu liceat res mobiles aut imobiles subiectis plebib. aliisq; loci in ppo ut habere. ne maiores innormit locupletent. & minores tali facto pauperes inuenantur. cum agens canonica auctoritate coartatus existat. Ds Si q res ecclie ni qsi ppe s; qsi comunes hnde s. cum d comuni nullus dicat hoc e meum. nec de reb. ecclie hec mea pars e pot aliqs dice. ne uideat ni intitari caritate illoru mq nulli aliqd erat ppum. s; erant illis oma comunia. His ita respondet. Sic pfectione caritatis manente secdm discretione ecclarum distributio fit ecclasticarum facultatum. dum alii possessiones hui ecclie ad dispensandum committunt. ex qb. uice res ecclie omib. debeant e comunes. pmum tm s & suc ecclie deseruientib. necessaria subministrent. & reliq que sups fidelium usib. ministrantur. ita & pbende ecclarum eade caritate manente pie & religiose possunt distribui. nec te reb. eccle ut ppis s; ut comunib. utilitatib. dseruiry. ut ex his que s assignata s pmum s necessaria peripiat. siq v suis necessitatib. sups incoeq usus ecclie expendat. Vnde

Si puratum possidemus q nos d eode: Yang. bonifacio.

sufficiat. ni illa nra s quoru peuitione quodam germen. ni ppetate nos usurpatione damnabili uendicem. Ostensum e quom liceat clericis hre ppm. quom non. Et quom res eccle ppbendas diuidi possunt. Ke qr: si sacdotes aliq de reb. ecclie dedisse noscuntur. an his qui eas acceperunt aliq firmitate constabunt. q res ecclie nullom distrahi possunt. & distracte possideri. multis auctoritatib. phat. Ex stephan pp.

Qui x pecunias Ecclie pecunia auferens uidit homicida & ecclie aufert fraudat & rapit. ut homicida. i Aspectu danat. iudicis deputabit. Et pelagi hostilio epo. Quicqd de sacris

Augusto uasis t ministris aqlibet clico usurpatum fuit ecclie nri sedis notario suggerente didicimus. q ea dilectio restitui tua directis apicib. indicasse. quosdam de clero tuo & maxime parrochianum adit punentium ni pauca sacra uasa t ministeria distraxisse & aliqua huimodi ppetrasse. q a religioso aliena s ppositio. Caritate v tua ut h cpetentia sollicitudine debeat inseq uel ulcisci. nri preceptionis auctoritate cupis comunum. Qua de re psentib. mandamus affatib. ut cpetentia uituperatus instantia qcqd de sacris uasis t ministeriis a quolibet clericoru usurpatum t distractum fuisse cophat. sine cuiusq. more intuentu exige ni dimittas. & ecclastices usib. reformare. Et. bonifacii pp.

Nulli liceat Quicqd dno Acceptat ad ius pruinc sacdotum.

ignorare omne q dno dicatur. siue fuerit ho. siue animal. siue ager: uel qcqd semel fuit dicatum. sem scoru erit dno. & ad ius pruinc sacdotum. ppt q inreuocabilis erit omis q a dno & ecla eis cpetentia aufert. uastat. inuadit t eripit. & usq; ad emdationem ecclie; satisfactionem ut sacrilegus iudicet. & si emdare noluit excomunicet. Et. gg. vii. Excomunicationi subiaceat. q ecclastica pdia inuadit.

Quicumq; minimum t cuiscumq; ordinis t pfessionis psona pdia ecclastica aqcumq; rege seu secular pncipe t ab epis minis seu abbatib. aut aliqb. ecclarum rectorib. susceptt t inuasent t eoru dsensu tenuit. ni eade pdia ecclis restituent. excomunicationi subiaceat. Et. pius pp.

Predia Sacleqi emen meuerit. q pdia ecclastica uexat.

diuinis usib. tradita quda humanis applicant usib. & do nro cum tdita s ea subtrahunt ut sibi iseruiant. Qua ppt ab omib. illius usurpationis cumelia depellenda e ne pdia usib. secretoru ecclestium dicata aqb. da irruentib. uexent. Qd siquis psumpserit v sacleq iudicet.

Et anacletus. De eodem.

Qui abstulerit patri ut
mat aliqd. dicatq; hoc peccm ñ ēt.
homicidę parricęps ē. Pat nr sine dubio
ds ē. qui nos creauit. Mat v mra ecclā ē. quę nos i baptis
mo regenerauit. Ergo qx pecunias & ecclę rapit. auferit
& fraudat. homicida ē. Et. iohs. pp. iii. In quadruplū resti
n antiqs ecclę statutis dcr ē tuat. qui res mutauerit ecclę.
ut q aliena mutauerit. ñ ereat impunitus. s; cū multipli
catione oia restituat. Hñ & i euangelio sceptū ē. Qd si aliqd
defraudaui. reddo qdruplū. Et i legib seli cautū habet.
Qui rē surripit alienā. & ē. ut i auctoritate eusebii pp. Et
gg. ad constantinā regina gallię. Pt tenore sclarū legū
Cum deuotissima dna puniant iuasores rerū ecclastī
scilicet de ecclesiis urta atq; remedio animę suę sedulo carū.
cogitare culpā me cōmisse uehemēter estimo. si ea q p tmo
re omptis di s suggerenda siluero. & te sēssimā d ecclastī
ca pace sedule ñ cōmonuero. Timis me iniuriam frris & co
epi nri pclamatio nup ēcristauit. maxime cū uillę suę
uidet ecclę aneqssimis pdonib sint depdatę. atq; noctis
incendiis more furū cōbustę. Et dū idē maligni iuxta
pdecessoris nri bonifacii decreta pmunitate illud emēda
re noluerint. dū & scli leges ñ eadē ita se habe uoluerē: lege
uulgari teste. in qs sic scribit. Sigs manu armata usq; ad
.iiii. homines inuasit. alti ad male faciendū uenit. ille q
por ē cōponat solidos nongentos. Seqtes v et unqsq; solidos
.lxxx. Si v ficendū fecerit. .viii. cōponat. ypdā i quadruplū
restituat. Si scli leges talē iustitiā hre uoluerē: lex diuina
eur inferior ēē debebit. cū ipsi uerritatis psentia a zacheo
collaudati ē. q si aliqd defraudasse. i qdruplū restituisse.
Et qa sūmū in reb bonū ē iustitiā colē. ac sua cuiq; iura
seruare. & in subiectos ñ sine q potestatis ē fieri. s; q equū
ē custodiri. qd & uos diligē & omino ydium studē. Qua
pt excellentię uę mse nouēbno psentis anni sedē idic
tione petrū frem & coepm nrm agremio sēę romanę
ecclę transmittem. ut frib eidē pruncipę munū ēgē
gatus. ēmunitas. & psuptio. & sacrilegii auctoritate
canonica & ura regia dignitate talē terminū ac
apiant. ne post hac mb diaboli filii neq. in sēa eccla
te & ibi regnante talia psumant. Et. eusebi pp. Ecclę
In legib rem subripiens in mundeuplū restituat quod
scli cautū habet. qui rem surripit alienā vt abstulit.
illi cui res diuepta ē in mundeuplū quę sublata s re
stituat. Et in lege diuina legit. Maledictus omis qui
transfert terminos proximi sui. Talia q ñ psumant
absq; ultione. nec exercēant absq; dāmnatione. Quod
siqs ecclasticas oblationes & q d do ysceratū ē rapuerit
t ysenserit facientib. ut sacrileg diuudicet. & damnū
in quadruplū restituat. & canonice penitat.

Econtra gg. scribens augg. angloy epo. d his q furtim
aliqd auferē: de ecclā. Sine augmto s ablata ecclam
Frnitas tua expsona furis oportē recipe.
pensare pot qualit ualeat corrigi. Sunt oii qdā qui
hmtes subsidia furū ppetrant. & s alii q hac ire ex iopi
delinquunt. Unde necesse ē ut qdā damnis qdā v
uerberib corrigant. & cū paulo distēti agit exercita
te agendū ē. & ñ ex furore. qa ipsi hoc pstat q corrigit.
ne geheinę ignib tradat. Addis & q augmto ea quę
furto de ecclis abstulerint redde debeant. s; absit.
ut ecclā cū augmto recipiat. q d reb tenuis uidet
amittē. & lucra pcuis qrere. Verū illud eusebii
de legū seuerritate. istud gg. d ecclastica mansue
tudine dictū intelligit. Et. ds dedit epo mediolanensi.
Res mepatu acqsitas Non s alienanda i epatu acqsita.
sacdotib nulla ē alienandi licentia t potestas. Et. ex
sexta sinodo uniūsali. Vasa sac ñ p redeptione captiuoy.
Aplicos & patrinos canones renouans ñ s alienanda.
hęc sēa & uenabilis & uniuersalis sinod diffinuit ne
minē pis epm uendē t utrūq; alienare emilia & uasa
sacta. excepta causa olim abantiqs canonib ordinata. uidl
redeptione captiuoy. s; ñ tradē salaria ecclarū memphi
tentica pacta. nec alias rusticas possessiones uenundari.
ac pbo ecclasticos redditus ledē quos adjpā utilitatē &
obsēa paupū & peginoy sustentationē & decernimus.
Et paulo post. Quisquis aut post hanc diffinitionē nrām
contrariū qd huic sēę sedi ac uniūsali sinodo agē tēpta
uerit. deponat. ut puaricator diuinarū rerū & pceptoy.
cassata uidel omo quę facta ē in sēptis t sine sēptis abepo
uenditione t alia qlibet alienatione emilioy. & sala
rioy locoy. Quiv pceptis aut emerit aliq expdictis emilis
uel salariis. & ñ restituit ecclę rerū quę ecclę s. & non
reddidit ad incidendū carta uenditionis emphiteos. sit
anathema. usq; dū fecerit d abhac sēa & uniūsali sinodo firmatū ē. Si aut epc cuiuis fuit ēstruxisse monasteriū d
redditib ecclasticis. fdat eidē ecclę ipsū monasteriū. Et. gg.
domno epo messano. Pt redeptione captiuoy uasa sacra
Vt sacroy canonū & legalia statuta ñ phibent alienari.
pmittunt ministeria ecclę p captiuoy ēē redeptio
ne uendenda. Et. demetrio & ualeriano clericis firmanis.
Seoy Res ecclę licite impendunt p captiuoy redep
canonū statuta & legalis pmittit auctoritas. one.
licite res ecclasticas in redeptione captiuoy impendi.
Et ido cū edocti auob sim an annos scil. xviii. fauū epm
ecclę firmanę. xi. libras argenti d eadē ecclā p redeptione
ura ac patri uri passiui frris & coepi nri tēv cleria. nec ñ
matris uę hostib impendisse. atq; ex hoc quandū formi
dinē uos hre. nec hoc q d atti ē auob quolibet tpe repetit
hui pceptis auctoritate suspicationē uram puidim auferendi. ēstruentes nulla uos exinde heredesq; uros qlibet
tēpe repetationis molestiā sustinē. nec adq. uob aliquā
obiei questionē. Idē. Res desolatę ecclę ñ preponantur.
Sic omino q̄ue ē fruit ecclastica ministeria captiuis.
uenundare. sic rām culpa ē imminente huiūm necessita
te res maxime dsolatę ecclę captiuis suis ppone. & in
redeptione eoy cessare. Quę v pentitentia hmodi
inuasorib atq; pdonib qui sac uasa & reliq diuino
cultui dedicata pollutis manib arripiunt. & qsi pfana
ēractant sit indicendū. Nicolaus pp diffinit. scribens
frotario archiepo burdegalensi. Inuasorib rerū ecclasti
De uiro nefando carū quę penitentia sit imponenda.
burgando nōie q rabie insana cōmotus. diabolicis
se inrētant laqueis ñ dubitauit. atq; gentilū more p
abrupta rupeia & cōpta insidiant uob mufę ecclę
uilla una cū clericis uris manentib & pplm salubrib
instruere dogmatū monitis decertantib. paneq; spualis
uerbi uacua hominū corda reficientib. atq; laudabile
salutis ppę desiderū habentib. sēa aplōy pet & paulī
limina uisitare collectis malicię suę sequacib & inq
tatis cōplicib nefarias inuasiones & depdationes uiolen
tas inferre. demoniaco ausu psumpserit. & ut eplę ure
tractus eloqt saerū altare sacraq; dnici corporis & sanguinis uasa insup & sēm crisma pollutis arripe manib
quasi uilia & ad usū cōmunē apta psumpsit. dilo uā
nos ēsuluit: si ipse t q eū eo intra impio & inq sedere

fuerit adpenitentiam quindecim quam tractu diuina uenire
uoluerint. quo eos penitentie uinculo astringatur nisi in
firmitatis censura exposite curatis. de quibus si tam ita est.
iubent eis adpenitentiam reum accedere uel uno anno
extra ecclesiam di existere. cum sacratissima uasa extra primi fidei
xpiane dimittendo auferre non dubitauerint. Sedo vero anno ante
foris ecclesie sine corone maneant. Tertio vero anno ecclesiam
di ingrediant. & inter audientes assistant sine oblatione
corporis & sanguinis. non manducantes carnes neque bibentes
uinum. per natalis & resurrectionis domine dies. Quarto preterea an
no si in his penitentie trium annis eorum fructuosus fuerit peniten
tie labor. communioni fidelium restituant. totaque mente in
tentione spondentes talia se ultra nunquam facturos. corpori
& sanguini domini suscepte mereantur. & usque ad .vii. annum ter
hebdomada diebus sine esu carnium & uini potatione ma
neant penitentes. Item tempore leonis pp. iii. Res ecclesie

Omnem epe alienare uel usurpare non presumat.

& infragabiliter affirmamus. ut nullus episcorum ut sacerdotium pe
tituli sui usurpare presumat. sed neque salarium a xpianis
seculis locis oblatum causa amicitie ut timoris aut muneris
precepte auferre. ne ecclesia di admodum redigatur. Qui quis
facere presumpserit. epe ut sacerdos canonica sine dubio subeat
ultione. & de ecclesie iniuste ablata et reddere compellantur.
ita ut deinceps nullas uires phis ad litigandum ut possidendum
habere possint. Et. ex historia eusebii epi cesariensis.
capto. xii. Epo ut alibi res ecclesie alienare noluerit.

Quisquis epe ut abbas de salario epii ut monasterii transferre
quicquam in principium mani ut & alii persone offerre uoluerit
irritum sit quod datum et constituerit. secundum canonem scorum apostolorum.
quod dicit. Omnium ecclesiasticarum rerum epe hat sollicitudinem.
& dispensare eas tamquam do commendatum. Non autem licet ei fraudare
quemquam. ex illis ut cognatis propris donare quae di s. Quod si pau
peres fuerint ut pauperibus largiatur. si non subhoc occasione quasi s
ecclesie defraudent. Quod si excusationem pretendit epe damnum fa
cere. & nihil ad perfectionem agrorum existere. nec sic principibus
tribuat agri ut locus. si clericis uel alicui cuiuslibet. Quod si calliditate
usus fuerit principis. ut acolono agrum emit. sit irrita uen
ditio. & restituat episcopio & monasterio. Epe ut abbas hoc facere
abierat. tamquam quod disposuit quae non collegit. Item simachus pp. Predia

Non liceat papae ecclesie nonlicere papae alienare.

prodia ecclesie alienare aliquem paliquem necessitate. nec in
usu fructuum rura tradere non tamen domus quae mobilibus
usibus non modica impensa sustentantur qua lege omnis custo
des astringantur ut donatores. assentatores. uenditores. honorem
perdant. Et quod subsecpserit anathema sit cum eo quod dederit ut qui
recepit non restituat. Liceat & quibuslibet ecclesiarum personis
predicare & cum fructibus alienata reposcere. Quod non modo seruandum
est in ecclesia catholica & apostolica. uerum & in mundiuisis ecclesiis
per puinciam dei peuenire. Item. Qui res ecclesiasticas uendit. non

Indigne ad altare domini ppare audent ad altare accedere.

permittitur. quod res ecclesiasticas audere mutare. aut iniuste
possidere. aut iniqua ut iniusta defensione meis pdurant.
De quibus tanta debere est punitio. ut uindicta admoni
tio precedat. & res usurpatas iniuste quod abstulit aut in
iuste ablatas retinere. equitate patrinamque legibus resti
tuat. Quod si neglexerit & necessitas eorum
demum prodome sacerdotalis districtio matu
rata pellat. Valde enim iniquum & igens
sacrilegium est ut quecumque ut pro remedio peccorum
ut psalmite ac reque animarum suarum unusquisque uenabili
ecclesie eculerit. aut certe reliquit abhis quibus maxime seq
uari euenit. i. xanis & dominatibus hoibus. in aliud transferri

ut iuitu. Preterea quibus non punitur. & alii quasi septum est prodia ecclesie
tradita perierit ut accepit. aut possedit. non entose contrexerit
quod nat dis animas peccatis anathemate feriat. sitque accepi
entem & donantem ut possidentem anathema. & institutum pene
etudinum assiduum. nec aliquo se ante tribunal ex obstaculo
munat. quia religiosis animabus ad subam pauperum derelicta
est fas sine aliqua pietatis ordinatione disponit. Et. nicolaus
a dominensi archiepo. Excommunicent quod principum auctori

De rebus quae semel do ordinatae tamen res mutadunt ecclesie.

atque dicantur s. & postea subocasione cessionis
principum aliquodda mutadunt atque diminuunt sancem. ut
pri eulanis principe adresecanda tam presumptuosa factione
& cognoscendum. utrum illi sit cessio. an muasonis presumptio.
Quod si principis mordinata fuerit largitio. ipse sit princeps
per emendationem redarguendus. si autem muasonis declaratur
presumptio. usque ad emendationem excomicationis sit uindicta
coherendus. Item gelasii. iustino archidiacono. De rebus

Vobis enim ecclesie aliquid non est alienandum.

& fame uinum esuritum duximus ut pomi
fieri uini loco uobis abcode aliquis subro
gentur: qui ei noie parit uniuersa disponat. quatenus omnia
prodia ad uinum reuocetur studium. ne cuique clerico pportuo
ne sua aliquid solum ecclesie putetur esse deputandum. ne p
mentiam & negligentiam minuat. si omnes pensionis
summa exoribus prodiis rusticis urbanisque collecta ad
annustum referatur. Ex qua uni collectione hat ratio.
quod ad causas ut expensas accidentium necessitatum
opus est prspicit. ut de medio sequestret. & .iii. portio
nes ut de fidelium oblatione ut de hac fiant modis
omnibus pensione ita. ut una tollat s annustes.
alia clericis pruo iudicio & electione disputat. tertia
pauperibus sub omni esclentia faciat erogari.
Fabricis vero quae competit ad ordinationem pontificis
erogatione vna decimum est pensandum. siquid forte sub
annua remanebit expensa. electo idoneo aburque
parte custode credatur entheus. ut si maior emserit
fabrica sit subsidio. quod diuisi temporis diligentia potuit
custodiri. aut certe emat possessio quae utilitatem
respiciat communem. Item maiorico.sereno. & iohni epis.

Qui Diuum muneris participatione puerit quae ecclesiastica priuilegia

& humanis legibus in eiusmodi damnatione caleant caleant.
& reuentia religionis abierta ut ecclesiastica priuilegia
caleare extendunt ut ubilibet in pauperum prsilure dispen
diu. nec huiusmodi saltem commonitu cuiuscumque nequam
sopire esentiunt. atque illata sacris rebus detrimenta sarcire.
merito diuum muniis s participatione priuandi. ut
huius preceptione careant. quasi sacrilegis ausibus habuere
despectui. Celestinus vero pbr frris & coepi nri seruni qui
nt pontificale iudicium atque aplice sedis mandatum pro
rumpens supdictis communione sacra ministrare pre
sumpsit. cum non potuit ignorare sententiam ppi sacerdotis
ab officio prum ecclesiastico repellat. ut nullus ecclesie mi
nistrorum contra pontificalia instituta uenire extendat.
ut audeat. Item eisdem. Conlatanae ecclesie actus uel
patrimonium quod hacten compm destruitur & post damp
nationem eucharistie quo fuerit depuante dispsum. curae
uice decretum est delegandum. ut diligentia qua uos
p utilitatibus ecclesie estimam est uigilantes. prodia cultae
restituatis antique. & reuo cetis siqua s uen
dita aut donata manci pia. possessiones
& quae ab eumatio & opitione epis ut cetis quouis
iure uidetur. quia nt statuta sinodi ab epis prodia alienari

nullo potuer͡ cōmto. nichilominꝰ reuocent̄. sit empto
ribꝰ ad eū recursus q̄ p̄sūpsit aliq̄d de eccl̄e rebꝰ illicita
uenditione distrahere. ita. ut pensiones annuas ad pon
tifice deferatis. cui p̄uilegia sua integre cuenit omni
ratione seruari. ut eī dispensatione portiones pueni
ant ēsuete. ita. ut portionē quartā que ad eos p̄tinet
sua pontifex ordinatione distribuat. p ut cuiusq;
locū meritūq; cognoscit. parit̄ & ex fideliū oblatione
faciendū ē. ut quartā erogare clericis p ɔsidatione sue
electionis antistes. fabricarū & portio ep̄o sciente &
disponente uel erogatione pendat̄. quatinꝰ nichil
penitus in detrimētū alicuius rei patiamini generari. Idē
clero & ordini & plebi brundisii. Redituū & oblationū
Concesso uob quē due portiones clericis cōmittant.
peritus antistite fr̄e iam & coep̄o meo iuliano
necessariū fuit eodē ad eccl̄am suā mox remisso. ad uos
nr̄a scripta parit̄ destinari placuit. quibꝰ agnoscē
tis eidē fuisse p̄ceptū. ne umquā
ordinationes p̄sumat illicitas. Et infra.
Reditꝰ & oblationes fideliū in quattuor
partes diuidat. quarū unā s ipse retineat. alterā clericis
p officiorū suorū sedulitate distribuat. fabricis tertiā. quartā
pauperibꝰ & peregrinis hat fidelit̄ erogandā. quarū rationē
diuino ē redditurus examini. Idē. De oblationibꝰ fideliū
Quattuor q̄t portiones fiant. & que cuiq; p̄ueniant.
aut tā de reditu quā de oblatione fideliū p ut cuiuslibet
eccl̄e facultas admittit. sic dudū r̄onabilit̄ ē decretū conueniat
fieri portiones. quarū una sit pontificis. altera clericorū.
tertia pauperū. quarta fabricis ē applicanda. De q̄bꝰ sic sac
dotis iuris erit integrā ministris eccl̄e memoratā
dispendere quantitatē. sic clerico uit̄ delegatā s sūmam
nichil insolent̄ nouerit expetendū. Ea uero que eccl̄as
ticis edificiis attributa s huic opi ueraciter p̄roga
ta locorū doceat instauratio s̄corū manifesta. q̄a nefas ē
si sacris edibꝰ destitutis in lucrū suū p̄sul stipendia sacris
edibꝰ deputata conuertat. ipsā nichilominꝰ ascriptā pau
peribꝰ portionē quāquā diuinis rationibꝰ se dispensasse
monstraturus ē uideat̄ tn̄ iuxta q̄d scriptū ē ut uideāt
opa ur̄a bona & glificent patrē ur̄m q̄ i cel ē. oportere
& p̄senti testificatione p̄dicari. & bone fame p̄conius
n̄ taceri. Quapropt̄ nec clericorū q̄spiā. & c. Itē simplici
pp. florentino & equicio ep̄is. Oblationū & redituū
De redditibꝰ eccl̄arū tres portiones p̄b̄ro dispensandas ēdari.
eccl̄e uel oblatione fideliū sola ep̄o ex his una portio
remittat̄. due eccl̄asticis fabricis & erogationi pauperū
p̄fuit p̄b̄ro sub periculo sui ordinis ministrent̄. ultima
clericis p singulorū meritis diuidat̄. Et infra. Eui .i. gav
dentio ep̄o specialit̄ hoc p̄cipimꝰ. ut tres illas portio
nes quas triennio s tn̄m dr̄ uendicasse restituat. Itē
gg. maximiano ep̄o siracusano. De redditibꝰ eccl̄e &
Cognouimꝰ nouit̄ acq̄sitis quarta pars clericis erogetur.
de redditibꝰ eccl̄e nouiter acq̄sitis canonicā disposi
onē quartarū minime p̄uenire. s; ep̄os locorū distribuere
tn̄m quartā antiquorū redituū. n̄c ū quesita suis usibꝰ
retinere. Quā r̄e prauā subintroductāq; ɔsuetudinem
fr̄nitas tua uiuacit̄ emēdare festinet. ut siue de p̄teritis
redditibꝰ siue de his que obuenere t̄ obuenientibꝰ quartas
s̄cdm distributionē canonicā dispensent̄. Incōgruū nāq; ē
unā eandēq; eccl̄e substantiā duplici quodā
modo iure censeri. Itē. augo ep̄o anglorū.
Mos ē De stipendio eccl̄e quot debent fieri porti
ap̄lice sedis ordinato ep̄o p̄cepta trade. ut d oī ones.

de eodē. Sancimus ab ep̄is ... [illegible] ... quarta ū aduenis.

de q̄drifaria diuisione

stipendio q̄d accidit quattuor debeant fieri portiones.
una uidelicet ep̄o & familie ppt̄ hospitalitatē atq;
susceptionē. alia clero. tertia pauperibꝰ. quarta eccl̄iis re
parandis. Itē ex ɔcilio agathensi. Om̄s p̄b̄ri s̄cdm iussionē
Statuimꝰ ep̄i res eccl̄e dispensare studeant.
q̄d om̄s iubent. ut ciuitatenses siue diocesani p̄b̄ri
t̄ clerici saluo iure res eccl̄e sic p̄missū ep̄i teneant. uende
aut̄ aut donare penitꝰ n̄ p̄sumant. Qd̄ si fecerint. & facta
uenditio n̄ ualebit. & de facultatibꝰ siquas h̄nt ppas idēpnē
eccl̄am reddant. & cōione p̄uent̄. Itē ex eodē. De clericis
Siqui q̄ documenta eccl̄e subp̄mūt. ad aduersarii tradunt.
de clericis documenta quibꝰ eccl̄e possessio firmat̄ aut
subp̄mere aut negare. aut aduersariis fortasse trade dānanda
& punienda obstinatione p̄sūpserit. q̄cq̄d p absentiā do
cumentorū damni eccl̄e illatū ē. de p̄p̄iis facultatibꝰ red
dant. Hi aut̄ q̄ in dāno eccl̄e impie sollicitati a traditō
ribꝰ aliq̄d susceperint. superiori sententia teneant̄. Itē ex
eodē. Heredes n̄ habens ep̄c. n̄ aliū quā eccl̄am s heredē
Ep̄c q̄ filios aut nepotes n̄ h̄nt aliū quā eccl̄am instituat.
relinquit heredē. siq̄d de eccl̄a n̄ in eccl̄e causa aut neces
sitate p̄sūpserit. q̄d distraxerit aut donauit irritū habeat̄.
Qui ū filios h̄t. de bonis que reliq̄t ab heredibꝰ eiꝰ indēnita
tibus eccl̄e ɔsulat̄. Itē ex eodē. Qui in clero ɔstituti s de
Diaconi t̄ p̄b̄ri rebꝰ eccl̄e nichil alienare p̄sumant.
in parrochia ɔstituti de rebꝰ eccl̄e s credit̄ nichil
audeant cōmutare uende t̄ donare. quia res sacrate ē
noscunt̄. Similit̄ & sacerdotes nichil de rebꝰ eccl̄e s com
misse ut sup̄iꝰ cōp̄hensū ē alienare p̄sumant. Qd̄ si fecerint
conuicti in ɔcilio & ab honore depositi. de suo p̄p̄io aliud
tn̄ restituant. quantū uisi s p̄sūpsisse. Libertos quos sacer
dotes t̄ diacones de eccl̄a s cōmissa facere uolunt actus
eccl̄e p̄sequi iubemꝰ. Qd̄ si facere ɔtēpserint. placuit eos ad
p̄p̄iū reuerti seruiciū. Itē ex eodē. De possessione eccl̄astica
Quicq̄d iuris q̄cq̄d a p̄b̄ro distrahit̄ inane habeat̄ ...
a parrochianū p̄b̄r de eccl̄astici iuris possessione distrāt
inane habeat̄ & uacuū. uenditione cōparatus. & actio
ne uendentis. Itē urbanꝰ pp. Alienationes facte ab intrusis
Alienationes & ordinationes sine ɔsensu clericorū irrite sunt.
a omniū p intrusionē seu canonice electorū sub ep̄i nōie
aut abbatis. q̄ s̄cdm usū eccl̄e sue ɔsecrandꝰ ē. alienationes
quocūq; m̄ factas. nec n̄ p̄sonarū ordinationes ab eis dē
sine communi ɔsensu clericorū eccl̄e siue p simoniā modē
factas irritas iudicamꝰ. Illud & p oā interdicimꝰ. ut nullꝰ
clericus p̄bendā seu beneficiū aliq̄d eccl̄asticū aliq̄modo
alienare p̄sumat. Qd̄ si p̄sūptū olim fuit t̄ aliq̄ndo fuit
irritū erit. & ultioni canonice subiacebit. Itē ex ɔcilio
ylerdensi. Ep̄o defuncto t̄ adhuc i extremis agente. de rebꝰ
Hec huiꝰ placiti ɔstitutione eiꝰ nichil ē usurpandum.
hinc nos censura placuit custodiri. ut defuncto
antistite t̄ ē adhuc in sup̄mis agente. nullus clericorū
cuiuslibet ordinis officii gradue sit quicq̄. de domo eiꝰ p̄su
mat t̄ de utilitate que in instrumēto domꝰ eiꝰ ē noscit̄
.i. mobilis & inmobilis rei eccl̄astice conet̄ inuadere. nichil
furto nichil dolo subp̄mens. auferens. abscondens. s; is
cui domus cōmissa ē sub iunctis s uno t̄ duobꝰ fidelissi
mis oīa usq; ad tēpꝰ substituendi pontifi
cis debet ɔseruare. t̄ his q̄ in domo in
ueni unt clericis ɔsuetā alimoniā ad
ministra re. Substitutus aut̄ antistes susceptę
sedis cōmoda ordinabit. uelut d̄s inspirabit. ut eis uti
cū his debeat. quos cognouerit disciplinę & caritati p̄de
cessoris sui fidelit̄ paruisse. Qd̄ si quisq̄. post hec cuiuslibet

ordinis ut supi dictũ ẽ clericus quaeũq; occasione t de
omni facultate quippiã pbat fuit abstulisse t forsitan
dolo aliquo subpssisse. reus sacrilegii plixioris anathe-
-mate cõdenet. & uix a pena cõmunio ꝓcedat. quia
diutũ ẽ ut hi quos ẽstat inseruisse dñi cũ pmꝗ sedis antis-
-tite sudasse. abhis qui suarũ rerũ incubatores t utilita
tib seruientes atq; uacantes fuisse noscunt despecti
aliqtẽ erucient. Item ex gelio toletano. Epi qui nichil
Et si illi ecclie eferint. famulos et libertos non donent.
q nulla exreb suis pauprib ꝛ distribuunt eterni iudicis
uoce ꝓdenabunt infuto. quantomagis in q aufẽt pauprib
q ñ dedere: qua ꝓpt epi qui nichil ex suo ꝓpo ecclie xpi
cõpensauerint hanc diuinã sententiã metuant. & liberos
ex famulis ecclie ad cõdenationẽ suã face ñ psumant.
Impiũ enim ẽ. ut q res suas ecclie ꝛ ñ gerulerit. damnũ infe
rat. & iuris ecclie alienare ẽtendat. Tales q liberos successores
epe absq; ulla obpositione ad iuris ecclie reuocabit. qui eos
ñ equitas s; uiprbitas absoluit. Item ex cõ aurelianensi.
Siquis De clicis q documenta ecclie subpmunt. aut negat. aut aliis
de clericis documenta quib ecclie possessio danabiliter
firma tenet aut subpmere aut negare aut auferre tradunt.
aut fortasse trade damnabili & punienda obstinati
one psumpserit. qtqd p absentia documentorũ damni ecclie
illatũ ẽ. de ꝓpris facultatib reddat. Item ex eod. M. ministris
Ab thatib ecclie de reb eiusdẽ absq; epi pmissu alienare nichil licet.
pbris. aliisq; ministris de reb ecclasticis t sacẽ ministio
de- dinis alienare t obligare absq; pmissu & subscripti
-one epi nichil liceat. Qd si psumpserit qs. degradet. cõso-
-ne ꝓcessa. & q tunc alienatũ ẽ ordinatione epi reuo
cet. Item ex sinodo antiochiana. De reb ecclie que absente epo
Siqua de reb ecclie eii distribuit. ad iuris ecclasticũ reuocent.
epe ñ ẽ pbri uendidere: placuit rescisso ꝓtractu ad iuris
ecclasticũ reuocari. In iudicio autẽ erit epi estimatio. si
penũ debeat recipi. nec ne. Ipse q sepe ẽtingit distractarũ
rerũ redit amplioree sumã paccepto peio reddi. Item ex
ẽcilio calcedonensi. Post morte epi res ad eii pinentes
Non licet clericis post morte clerici non rapiant.
epi sui rape res pinentes ad eii. sicut pecedentib regy
lis estitutũ habet. Si v hec fecerint. pcultari se nouerint
a ꝓpo gradu. Item ex ẽcilio mediomatricis. facte.
Precaric Rescindant pcaric cõmutationes abminasorib
cõmutationes tpe uiduatarũ ecclarũ facte. abhis q loca
epoꝝ occupauerant rescindant. & eii auctoritate ecclas-
-tica uel eiusdẽ si faciendẽ s fiant. Item. gg. maximano
siracusano epo. De labore inuentarii nichil accipiant
Caritate tua cõmonere ycono mi de reb ecclie.
eiusdem. ut si q spiã epoꝝ de hac luce migrauerit t q
absit psuis fuit remotus excessib euentib ycono-
-mus. cunctisq; clericis pnib. atq; in sua psentia inuen
tariũ ecclie rerũ facientib omnia quẽ repta fuerint sub-
-tiliter describant. nec sic antea fieri dicebat spes qdã
aut aliud q lib de reb ecclie quasi faciendi inuen
tarii labore tollat. uisitatores ecclarũ eliciq;
earũ q eii ipsis ñ psuẽ eiusdem parrochias fatigant
aliqd laboris sui capiant te disponente subsidiũ. Iustum
nãq; ẽ. ut illi ꝓsequant stipendiũ. q pcipe suũ cõmodare
repiunt obsequiũ. Item ex cõ urbani pp. alumpnis habito.
De laicis Excõcent laici q monentũ eliciꝝ audent bona di
questio facta ẽ. q monentib epis siue alius clericis rigo
res defunctoꝝ inuasas ecclie pauprib subripiunt. et qs
cõmune toti ẽcilii anathema platũ ẽ. ipso papa hmodi
sententiã pmulgante. Siqs post mdiem psentis cogni

tionẽ epoꝝ seu pbroꝝ aut aliorꝝ clericorꝝ res inuaserit
usq; ad satisfactionẽ excõmunicetur. Epoꝝ v deficientiũ
res p archipbroꝝ seu archidiaconoꝝ man aut sedm
mortuorꝝ iudicii p ipsoꝝ salute in elemosinas dispen
sentur. aut successori qui futurus ẽ reseruent. Idipsũ de
pbroꝝ seu clericorꝝ aliorꝝ reb p eqm uel p supdictas
psonas aut eii deficientes cõmiserint fiat. Siqs autẽ
aduersus ista psumpserit. anathema sit. Item innocentius. ii.
Hoc ñ solũ de laicis uerũ & de metropolitanis & De eodẽ.
quib lib & aliis clericis intelligendũ ẽ. sicut in. vi.
sinodo legitur. Illud q in sacẽ calcedonensi ẽcilio sta-
-tutũ ẽ irrefragabiliter ẽseruari papim. ut uidelicet
decedentiũ bona epoꝝ a nullo omino hominũ dis
piant s; ad opus ecclie & successoris sui in libera yco-
-nomi & clericorꝝ pmaneant potestate. Siqs autẽ hoc
amodo adtẽptare psumpserit. excõicationi subiaceat.
Qui v monentiũ pbroꝝ t clericorꝝ bona rapuerint. simili
sententie subiacebunt. Res epi moriente metropolitano
Non liceat alicui metropolitano ñ licet inuadere.
moriente epo qui sub eo ẽ aut res suas aut ecclie sue
auferre s; sint sub custodia cleri ecclie defuncti epi
usq; dũ alius ordinetur epe. Si v clerici in ecclia ñ fuerint.
tunc metropolitan illibata epo omia q ibi ordinabit
reddat. Sic autẽ res ecclie nulli usurpare licet.
ita ecclie alienas inuade ñ pmittit. Hinc gg.
Sicut Aliena ecclie non licet inuadere.
ecclia ꝓpias res amittere ñ debet. ita eam
rapacitatis ardore alienas inuadere ñ oportet.
His omib auctoritatib psperie monstrat. q nulli
sacdotũ res ecclasticas alicui trade licet. & ille q
de manu sacdotis facultates ecclie
accepit. nullo iure eas uendicare
potest. potis coget restituere
q illicite accepit. s; notandũ ẽ. qd
quib da causis existentib res ecclie distrahi possunt.
causa enim necessitatis eii ꝓfitio clericorꝝ t ut meliora
pspiciant res ecclie a sacdotib distrahi possunt. Hinc
in affricano ꝓcilio legitur. Nisi causa necessitatis nec epo
Non hmo necessitatis licet rem ecclie inuadere. t usurpare.
nec epo liceat matricis ecclie rem sui tituli usurpare.
Item ex ꝓcilio cartaginensi. Hec pbri ignorantib epis nec epi
Placuit. ut pbri ñ uendant ignorante ꝓcilio re ecclie ren
rem ecclie. v s ꝓstitui. nescientib epis suis. quom nec dat.
epis licet uende pdia ecclie insulto
ẽcilio t cuncto pbro sine ulla
necessitate. Item ex epla leonis pp.
uniuersis epis psiciam constituit. Nisi ut
Sine meliora pspiciant rem ecclie distrahere
exceptione decernimus. epe non audeat.
ne quis epe de reb sue ecclie quicquã donare t cõmu-
-tare t uende audeat. ñ forte aliqd hoꝝ faciat ut
meliora pspiciat. & eii toti cleri tractatu atq; ẽsensu
id eligat q non sit dubiũ futurũ ecclie. Item infra.
Epe reb ecclie tãq; cõmdatis ñ tãq; ꝓpris utat. Hinc
enim epoꝝ uenditio & cõmutatio rei ecclasticẽ erit.
absq; euentu & subscriptione clericorꝝ. Item.
dom urbiũ t castroꝝ que ecclie plus incõmodi quã
utilitatis affert: licet rectoribus ecclarũ sic insuper
caplo simachi. non liceat ꝓp. & ẽ. iunet uende uel cõ
mutare. Item sic in agathensi ꝓcilio legitur. tegulas atq;
uineolas exiguas & ecclie min utiles aut longe po-
-sitas paruas epe sine ꝓsilio ffum si necessitas fuerit

distrahendi habeat potestatē. Seruos q̃q; fugitiuos q̃ reuocari retineri ñ possunt. similit ep̃is distrahe licet. Vnde in eode ecilio legitur. Alienent fugitiuos q̃ teneri non possunt. Fugitiui domos suas aut familias deserentes q̃ & si reuocati fuerint teneri ñ possunt. simili ꝓnone ab ep̃is si uoluerint. aut si illi meruerint. distrahant. ¶ Item si rectores ecclie de reb' ꝓpis tantũ de ecclie restituere uoluerint. ecclasticas facultates libe dare possunt. & stabunt his quib' data fuerint ꝓpetua firmitate. Vnde in agathensi ecilio legit. Alienatio siq̃ qualibet editione de reb' ecclie q̃m rata esse possit. de reb' ecclie aliq̃d alienare psumpserit. si de suo ꝓpio tm ecclie ecilent quantũ usus e abstulisse. te domũ istud stare licebit. ¶ Item. si seruos ecclie libertati ep̃s donauerit ea quę in manu missione data illis fuerant ꝓpetua firmitate tenebunt. si tm quantitate canonib' ꝓfixa data ñ excesserint. Vnde in eode ecilio legit. ¶ eode. Siq̃ de seruis ecclie bn mentos s ep̃e libertati donauit collatam libertate a successorib' custodiri. cũ hoc q̃ manumissor eis in libertate stulerat placuit. Qd tm iubem'. ut. solidorũ numerũ & modũ interiula & uincola t' hospitalo tenę. Qd autē amplius datũ fuerit. post manumissoris mortē ecclie reuocet. ¶ Et notandũ e q̃ seruũ ecclie manumittere ñ possunt. ñ retento ecclastico patrimonio. nisi forte manumissor duos eidē peculii & merti ecclie esse uoluerit. Vnde in ecilio tolletano iiii. legit. De epo q̃ ep̃e ñ retento patrimonio seruos ecclie manumittere q̃ manepiũ uiri ecclie non retento ecclastico patrimonio manumittere desiderat. duos merti eidē & peculii corã ꝓcilio ecclie eui ꝓmittere & cõmutatione subscribentib' sacdotib' offerat. ut rata & iusta inuenitur diffinitio cõmutatis. Te enim libam manumissionē sine patrimonio ecclie ecedere potest. q̃a eũ quę libertati tradere disponit. iã iuri ꝓpio acq̃sierit. huiusmodi autē liberto adus ecclam eius iuris existit accusandi t' testificandi denegetur licentia. Qd si psumpserit placet. ut stante cõmutationem in seruitute ꝓpe ecclie reuocetur. qui hoc conatur. ¶ Libertus enim ñ licentia impetrata patronũ iniuriose uocare ñ ꝓmittit. Vnde in. ii. lib' dig. t. de iniur uocando. Si sine licentia edicti impetrata libertus patronũ iniuriose uocauerit. exquerela patroni t' sedm supdictã penã. i. l. aureos dat. ut a ꝓfecto urbis qui inofficiosus castigatus si iopia dinoscitur laborare. Si uero a collegio q̃ manumissus fuerit. ñ singlis s; uniuersitati reuerentiã debet. Vnde in eode libro. t. de eod. Qui manumittitur a corpore aliq̃d t' collegio. t' eiusdem singlos iniuriose uocabit. Nam ñ e eorum libertus s; rei publicę honorem habere debet. & si adus rem publicã t' uniuersitatem uelit eorum licentiam edicere petere debet. quãuis actorem eorum ꝓstituti iniuriosus uocaturus. Si u' princeps ingenuũ faciat patrono reuerentiã ñ debet. ¶ In criminali u' si patronũ iniuriose uocauerit. cap̃ ei' & fortunas periturus. ante litis exordiũ capite puniendus e. Crimen maiestatis excepit. t' si patronũ illicito seruus reubitu uti deprehendit. q̃ casu & seruo eũ munere libertatis diuã accusare permittit. sicut i. viii. lib' eod. t. de mulierib' quę seruis ꝓpis impr' ostantium estruisse legit. Siqua eũ seruo suo occulte rem habere detegit capitali sententię subiugetur. uadendo ignib' uerberib'q; Sitq; oib' facultas crimen publicũ arguendi. sit officio copia nunciandi. Sit & seruo licentia deferendi. cum phato crimine libertas dabit. In patronos & testificari ñ possunt nisi in quib'dã casib'. in quib' & serui m̃dnos libẽ torqueri iubent. Vnde. i. cod. t. de questionib' impr' antoninus. Questionem de questionib' st dnos hri ñ oportet. exceptis adulterii eminib'. ut fraudati census accusationib'. & emine maiestatis. q̃ ad salutem ꝓnepis ꝓtinet. Incertus autē quiq̃ ea quę seruus st dnm dixit iudicii sententiã formare ñ debeant. tm si alius quoq; ꝓbationib' fides uertatur inuestiget. psumptionis inuidia euanescat. In pecuniariis u' causis nec inopia patronũ seruos et dnm interrogari posse manifestũ e. Idē. Insolitũ e & q̃uis exemplo audiri seruos aduers' tutores t' matre dnęq; suę. ñ causa tutelę agat. ¶ Si u' libertus sua auctoritate a patrimonio ecclie recessit. si admonitus redire ꝓtempserit. in seruitutem reuocabit. Vnde in eode ꝓcilio legit. De libertis ecclie liberti ecclie q̃ a patrimonio ei' qui abei patrimonio discedunt. discedentes q̃bcũq; ꝓsonis adheserint. si admonitu redire ettempserint. manumissio eorum irrita sit. qui ꝓinobedientię ꝓtempti ingratitudinem tenent. Item ex e spalensi. supbium. Octauus Reuocent in seruitutem libertos ecclarũ q̃ st eas discussio agitata e de q̃dã diuep. ex familia agabrensis ecclie. q̃ ab ep̃o suo tradite libertati. de libertate effecti ad etuma eię morbũ transiluerunt. sicq; ꝓsupbiã ñ solũ eidē ep̃i malis t' insidiosis a rub' salutem lede uoluerunt. s; & patronũ ecclam libertatis immemores ꝓdapnauerunt. adus quę ingratitudinem actio canonũ ac legũ auctoritate iuste dirigit. scilicet. ut in merito libertatis damno mulctat. ad seruitutis necem cauet reuocet. Satis enim stat. q̃ st ep̃m suũ t' patronũ ecclam ruinant decidi potuisse. q̃ seruari euenit. ut quos libertas ꝓtuosa e sit salutifera seruitus. & q̃ supbire nouerunt adempta libertate ꝓtu discant obedire subiecti. Item ex e tolletano De libertis A patrimonio ñ discedant ecclie liberti ad saec q̃tu. ordo autē hęc ꝓcep̃ sca synod'. ut siq̃ ꝓbri t' diaconi nec ꝓmoti. ab ep̃is facti s sedm modũ q̃ canones antiq̃ dant licentiã sint libi. & tm a patrimonio ecclie tam ipsi quã abei ꝓgenitura ñ recedant. Ab aliis q̃q; libertatem tradita & ecclie cõmodata patrimonio ep̃i colligant. & ne cuiq̃. donent hoc a ꝓnepe ep̃e postulet. ¶ Nec u' longinquitate tp̃is obscuret editio originis. tp̃re suo manumissoris sebant liberti ꝓfessionem quasi ꝓfitentes de familia et ecclie. & abei obsequio se nũq̃ recessuros. Vnde in eod ꝓcil legit. Professione suę dictionis longinquitate sepe fit tp̃is. libri ecclesię faciant. ut ñ pateat editio originis. Vnde iã decretũ e in antiquum uniuersali ꝓcilii canone. ut ꝓfessionem suã libri ecclie debeant facere qua ꝓfitentur se & de familia et ecclie. & ei obsequium q̃q; relicturos. Vnde his q̃q; nos adiecimus. ut q̃tiens eunsũ uite sacdos ꝓpleuit. & de hac uita migrauit. mox eũ successor ei' aduenit. ot libri ecclie t' abei ꝓgenitura cartulas suas mẽpectu omniũ debent ipsi qui substituti ꝓmissi ꝓpublicare. & ꝓfessionem ꝓconspectu ei renouare. q̃tinus stat' sui iugorem & illi obtineant. & obedientia eorum ecclie ñ ceteri. Si autē septas libertatis suę intra an[illegible] nũ ordinationis nouiꝓmissis manifestare ettempserit. aut ꝓfessiones renouare noluerit. uacue & inanes cartulę ipsę remaneant. & illi origini suę reddita sint ꝓpetuo seruiturę. Item ex Liberti Hęc libri nec eorum posteri a patrimonio discedant eodē. dari ecclie. qa nũq̃. eorum mortē patroni a patrimonio ecclie ecclie. nũq̃. discedant. nec posteritas quidem eorum sicut priores canones decreuerunt. ac ne forte libertas eorum infuta ple ñ putetur. ipsaq; posteritas sese ab ecclie patrimonio ñ subtrahat. necesse e. ut tam idem libri quã abei ꝓgenitura ꝓfessionem ep̃o suo

faciant. ꝑquã ex familia ecclẹ libertos effectos se ẽe fa
tentur. eiusq; patronũ ñ relinquant. s; iuxta uirtutẽ suã
obsequiũ ei uel obedientiã ꝓbeant. ¶ Pro remuneratio
one & impensi obseq̃i ecclastice rẽ possunt donari. Ynd
m.iii. ꝓcil toletano legit. Quę d reb ecclę in remunẽratione
Quicũq; suffragio eiusdẽ obseq̃i ꝑstant rata ꝑmanebunt.
aliq̃d ecclastice utilitatis ꝓuiderint. & pro q̃ eiusq; cõmodo
in remuneratione ꝑmiserint ꝑmissi solutionẽ eos absolue
oportebit. ita ut ad ꝓcilium cõpunctale deferat. ut eos con
uentu cõfirmet. q̃a sicut paul ait. dignus est mercenarius mercede
sua. Item qq. Serui ecclarũ ueros dominũ transferri possunt q̃
Ecclastices utilitatib desudantes ecclastices utilitatib deseruiunt.
ecclastica dignũ ẽ remunẽratione gaudere. ut q̃ se uolun
tarius obseq̃os necessitatib spontẽ subiciunt. digne nõ nis
punitionib solent. Quia q̃ theodorũ uirũ eloquentissimũ
Siliarũ ꝓn maneuiqꝫ cognomũ ministro destitutũ.
ido puerũ nõie acosimũ natione siculũ iuri dominoq; suo
dari tradiq; petiuit. quẽ quo tradituꝫ ex nã uoluntate
ita possidere. hui necesse fuit ꝑfuũ testimonio ac robore
largitatis auctoritate fulciri. q̃tum dno pregente secure
eũ semp sine ulli retractationis suspicione ut dns uale
at possidere. ¶ Miserationis q̃q; intuitu serui ecclarũ
libertati donari possunt. Yn. qq. montane & thomę.
Cum Miserationis pietatis intuitu serui ecclarũ possunt
redẽptor nr tot ẽditor creaturę ad hoc ꝓpiciatus manu mitti.
humana uoluit carne assumere. ut diuinitatis suę q̃ra
dirupto q̃ tenebam̃ captiui uinculo seruitutis ꝑstinę
nos restituere libertati. salubrit agit. si hoc q̃ abnimio natu
liberos ꝑtulit. & nis genitũ iugo substituit seruitutis. in
ea qua nati fuerant manumittitur dnicio libertati reddit.
atq; ido pietatis intuitu & hui rei ꝓsidatione ꝑmotus.
uos montana atq; thoma famulos sce romanę eui d̃o
auctore deseruiunt ecclę liberos ex hac die eiusq; roma
nos efficiam. omeq; uꝫm uob relaxam seruitutis peculi
um. Hanc aut manumissionis paginã patricio notario
sebenda dictauim. & ꝓpia manu una cũ trib ꝑbis ꝑonib
& tb diaconib ꝓplenissima firmitate subscꝑsim. uobq;
tradim. actũ in urbe roma. ¶ Item. Serui ecclarũ
publicis angariis fatigari ñ debent. Yn. in toletano
ꝓcilio. iii. legit. Serui ecclarũ publicis angariis non
Ecclarũ seruos & ꝑpos & ꝑbros fatigentur:
uel omnũ clericos aiudicib t actorib publicis in di
uersis angariis fatigari dolem̃ Rpt q̃ omne ecclesiũ apice
tate glosissimi dni nri poposcit. ut tales usus decepi
inhibeat. s; serui sup decẽptos officios meos usib t
ecclę laborent. Siq̃s v iudicũ t actos clericũ aut ser
uum clerici t ecclę in publicis ac priuatis negociis occu
pare uoluit. a cõtione ecclastica cui ꝑpedimentũ facit
efficiat extraneus. ¶ Item patrimonia pauperũ predꝑ
tione captiuos res sacę distrahi licet. Yn ambr. aut.
in libro de officiis. Res sacre quib de causis alienari
Aurũ ecclę habere. ñ ut seruet debeant.
s; ut erogẽt. & subueniat in necessitatib. Quid ẽ
opus custodire q̃ nihil adiuuat. an ignoram q̃ntũ
aur atq; argentũ de tẽplo dni assiri sustulerit. non
ne meli cõflat sacdos ꝓpter alimonia pauperũ si aliqua
subsidia des. quã si sacrileg cõtrectat & asportat
hostis. Nonne dicturus ẽ dns. cur passus q̃ tot iopes
fame mori. & certe habetur aurũ. ministrasse alimo
nia. cur tot captiui in cõmeciũ s̃ ducti. nec redꝑ
ti abhoste occisi s̃. Melius fuerat. ut uasa uiuentiũ
seruares. quã metallorũ. his ñ posse responsũ referre.

Quid enim dices. timui ne tẽplo dni ornatus deesset.
respondere. aurũ sacrãta ñ quer: neq; auro placent
quę auro ñ emunt. Ornatus sacerdotis redẽpto captiuoꝫ
ẽ. Et uere illa uasa pciosa quę redimunt animas a
morte. ille uerus ẽ thesaurus dni. q̃ oꝫ q̃ sanguis eius
oꝫ ẽ. Et post pauca. Nemo potest dicere. cur pauper uiuit.
Nemo potest queri. q̃a captiui redẽpti s̃. Nemo potest accu
sare. q̃a tẽplũ dni ẽ edificatũ. Nemo potest indignari. quia
humandis fidelium reliquiis sepulcra laxata s̃. Nemo
potest dolere. q̃a in sepulchris xpianoꝫ requiescunt defunctoꝫ
ẽ. In his tb gentib uasa ecclę & mundata ꝓfringere cõflare
uendere licet. Op ẽ ut de ecclę mistici poculi forma ñ exeat.
nec adusus nefanios sacri calicis ministerũ transferat.
Ido ꝓmũ int ecclam questa s̃ uasa quę mundata ñ erant.
Denique cõminuta postremo cõflata ꝑminutas erogatio
nes dispensata egentib captiuoꝫ q̃q; ꝑeuis ꝑfecerunt.
Qd si desunt noua. & quę neq̃q; mundata uideant in
huimodi quos sup dixi usus oma arbitror pie posse
cõuerti. Item idem. Non parietes tẽpli ornare. s; pauperib
Gta epi ẽ pauperũ opib puidere. puidere. gta epi est.
Ignominia sacdotis ẽ ꝓpis studere diuitiis. Nat in
paupe domo & in tugurio rusticano. quix milio & ca
bario pane rugiente uenire satiare potẽ. nec simila &
mella fastidio. Item. Multi edificant parietes. & columnas
ecclę subtrahunt. marmora nitent. auro splendent la
quearia. gemmis altare distinguit. & ministroꝫ xpi
nulla ẽ electio. Neq; v m aliq̃s obponat diues in iudea
tẽplũ. mensã. lucernas. thuribula. patellas. scyphos.
mortariola. & cetera exauro fabrefacta. Ite hec pbabant
adno. q̃ndo sacdotes hostias immolabant. & sanguis
pecudũ erat remissio peccoꝫ. quãq; hęc oma pcesserunt
in figura. scripta s̃ aut ꝓpter nos. in quos fines seculoꝫ
deuenerunt. Nunc v cũ paupertate domus suę pauper dns edi
ficauit ac dedicauit. portem eruce. & delicias iuuen
tutis. Item. Amico rape q̃ꝫ furtũ ẽ ecclam fraudare
sacrilegiũ ẽ accepisse pauperib erogandũ. & eiusdem
plurimis illud reseruare t eaũ t tumidũ. aut q̃ apussi
mi sceleris ẽ exinde aliq̃d subtrahere. omnũ ꝑdonũ erude
lituit supat. Item eidem. Crates ille thebanus homo quondã
diuissimus cũ ad philosophandũ athenas ꝓgere. magnũ
aurũ pondus abiecit. nec putauit se posse & uirtutes simul
& diuitias possidere. Nos suffarcinati auro xpm pauperem
sequimur. & sub ꝑtextu elemosinę ꝑstinis opib incubamus.
quom possum aliena fideliter distribuere. q̃ ꝓꝑa tumide re
seruam. Plen uenit facile de ieiunis disputat. Non
ierosolimis fuisse s; ierosolimis bene uiuisse laudandũ ẽ.
Item. Largitate & epi stipendiũ de reb ecclę clericis
dare licet. cui ꝑfessio subꝑcano nõie fieri debet. Ynd
m.vii. ꝓcil toletano legit. Qui beneficiũ ab ecclia accipit.
Sepe fit ut ꝓpetui originis et ꝑfessionẽ nõie ꝑcariẽ faciat.
obsistat longinq̃tas tẽpis. Qua ꝓpter puidentes de
cernimus. ut siq̃s clericis stipendiũ de reb ecclę cuiciũq;
epi ꝓpter largitatem subꝑcariẽ nõie debeat ꝑfessionẽ
scribere. ne ꝓ retentionẽ diuturnã ꝑiudicium afferat ecclę.
& quecũq; in usu ꝓpter debent utilit laborare. ut
nec res diuini iuris uideant aliq̃ occasione negligi.
& subsidiũ ab ecclia cui deseruiunt ꝓpe possint clerici.
Qd siq̃s eorũ ꝓtẽpserit facere. ipse se stipendio suo uidebit
ꝑuare. ¶ Religionis q̃q; intuitu ea in quib ecclia
detinetur ñ parit. monasteriis tradi possunt. Ynd in tole
tano ꝓcilio ꝑmo legit. Licet religionis intuitu
Si epc unã de parochianis suis res ecclę alienare

cã.

subfarcinati

ecclesiis monasteriū dicare uoluerit. ut in ea monachorū
regularit congregatio uiuat. hoc de cōsensu cleri sui habeat
licentiā faciendi. Qd & si de reb ecclē pecūia sua aliquid
q̄ dominū ecclē ñ exhibeat eadē loco donauerit. sit stabile.
Ita enī bonē statuendē sēn cleriū dare cōsensū. Item in
eodē toletano cōcilio. x. Non uult quinquagesima partē rerū
Bonē rei datē cōstitū ecclē monasterio q̄ instituit epo licet cōsentire.
& pēsentis uitē habet subsidiū. & ēternē remunerationis
exspectare cernit pmiū. Quisq; itaq; epōr in parrochia sua
monasteriū instituere forte uoluerit. & hoc ex reb ecclē eui
pēsidet dotare decreuerit. ñ amplius ibidē q̄. quinquagesima par-
tem dare debebit. ut hac tēperantia equitate seruata. & cui
tibuit cōpetentis subsidiū cōferat. & eui tollit damna cōtra
ñ infligat. Ecclā v quē monasteriis ñ informabit regulis.
aut quī pēsulis magnificare uoluerit sepulturis. ñ amplius
quā centesima partē census ecclē eui pēsidet ibidē infere
licebit. ea tn cauta seruata. ut unā tntm quē placuerit
ex his duab remunerationē assumat. Item qq. Iure pēcta-
Religiosā res ecclē monasteriorū edificiis tradere licet.
uitā diligentib ingrua nos oportet insidiatione pspice.
ne cuida necessitatis occasio. aut desidies faciat. aut fo
bur q̄ absit cōstitutionis infringat. Idēco t pēsenti auctoritate
pēcipim. quatin domū posita in hac urbe regione quarta
iuxta loci q̄ appellat gallinas albas uel ortū iuris sēc
romanē eui do auctore pēsidem ecclē in qua campana
quonda patris mansisse dinoscit simul. & ortū atq; hospi
cia quē int eadē domū iamua iniusit eidē tradē dbea
pēcatis iure peuldubio possidendā. in qua domo mo-
nasteriū v eū ingressione sua habitare possit xpō adiu-
uante cōstruere. & tam ipsa quā quē inde honore locoq;
successerint pdictā domū & hortū eū omib adsē pu
nentib sicē diximus quieto & incōcusso iure a nobis
pietatis cōsideratione cōcessā ualeat possidere. S. Ecce
ostensū ē. q̄m res ecclē sine culpa dari possint. & cōstare
his quib datē fuerint. Iunc querit. si ante tēp suē
ordinationis nichil hēre uidebant. q̄d de his fieri debeat
quē post ordinationē suā inuenisse noscunt. De his ita
statutū ē in cōcilio cartaginensi. iii. De his qui primū
Placuit. nichil habentes tēpe suē ordinationi aliq̄ acq̄rit.
ut epi. pbri. diaconi. t q̄cūq; clerici q̄ nichil habentes
ordinant. & tēpre epi t clericī sui ag t q̄cūq; pdia
nōie suo cōparant. tāq. rerū dnicarū inuasionis crimine
teneant. nisi āmonitu ecclē eadē fuerint. Si aut ipsi
ipē aliqd ubalitate alicui uel successione cognationis
euenit. faciant inde q̄ eor ipōsito congruit. Qd si a suo
ipōsito retrorsū exorbitauerint. honore ecclāstico in-
digni tāq. repbi iudicent. Item ex cōcilio toletano. xi.
Quicūq; De ministris q̄ nulla ecclē occasione s; sui utilitate
de sacdotib t ministris pēsui utilitate aliq̄ acquirunt.
atq; amicicia q̄cūq; m̄ aut pēcipē senē aliqd meruerint
ab aliq̄ pēpe. in reb ecclē ñ potest numerari. s; q̄ exinde
uoluerint facē ipsor uoluntatis arbitrio subiacebit. Qd
si hoc post eor mortē inordinatū fortasse remansent.
ecclā cui pēsunt t minister exigit hoc s imperiū uen
dicabit. S Ecce q̄ illa quē ñ officio ecclāstico s; ex ali-
qua pēstatione suē utilitatis lucrat ē pot dare q̄b uo-
luerit. s; q̄r d his quē s comunit cū ecclā t sēcūstrā
premedio animē offerunt t de tēia parte quā d reb
parrochialiū ecclārū s debitā accepit. sicā potuit di-
mittere quib uoluit. De his ita diffinit i cōcilio agathensi.
Pontifices De pontificib q̄b ab extēis t cū ecclā t sēcūs-
quib in sūmo sacdotio tratū aliqd dimittit t donat.
cōstituit ab extēis aliqd aut cū ecclā aut sēcūstrā di-
mittit aut donat. q̄a hoc ille q̄ donat predēptione
animē suē ñ p cōmodo sacdotis potest offerre. ñ q̄si suū
ipū s; q̄si dimissū ecclē mit facultates ecclē cōputabunt.
quia iustū ē. ut sicē sacdos sit q̄ ecclē dimissū ē. ita & ecclā sit
q̄ relinq̄t sacdotī. Sane q̄q̄d pēsidi cōmissū aut sacdoti aut
ecclē fortasse dimittit cuiūq; alii postmodū pēsumū. id
int facultates suas cōputare aut retinē ñ poterit. Item ex cōcilio
toletano. Epē tertiā partē s debitā ecclē relinquere
Epē si tertiā partē quā de reb parrochialiū potest.
ecclārū s debitā nouit ecclē eui res ē patebit aut
alti ecclē inferre decēuit. iertū maneat. & irreuocabile
robur ei sententia ferat. S. Q d aut q̄r si de suis & ecclē
reb aliq̄ acq̄sisse noscunt eui pueniant. ita diffinit in eodē
cōcilio. Debis q̄ de suis & ecclē reb aliq̄ acq̄sisse noscunt.
Sacdotes t q̄libē q̄b ecclāstricārū rerū cura cōmissa ē.
q̄cūq; administrationis suē tēpe emerint. si de reb pēs
t utile ul carū habuerint. ad ecclē nom eui pēs cartarū inscē
instrumenta peuerent. Non enī iustū ē. ut ecclā quē suscepit
extraneū efficiat in alieno diuitē. & in suo remeat fraus-
datorē. Ita v qui suarū rerū noscunt hēre cōpendiū. ex omni
re quā post ordinationis suē diē uisi s cōq̄sisse. siue nulla
siue aliq̄ sint instrumenta infecta. ipensatione tam sui
iuris quā ecclāstricārū rerū habita. sic utriq; rei quantas
exequauerit. int ecclām & decedentis heredes equo iure
cōquisitio pūnebit. S Siquis v pēpendio suarū rerū ecclē
reb detrimū intulerit. t si occasione rerū ecclāstricārū in
reb pēs passus fuit. uicissim quē iuerū sentiunt detrimenta
patientib refarciant. Inde in bracarensi cōcilio legit. Refarci
Quicūq; anit detrimenta sacdoti t ecclē q̄ alii occasione alicui
sub hoc neglectu res diuinas laborare distulit sentent.
speciali placito distringend ē. ut si de reb seu augmentis ecclē
quesiti laboribus suis ipē auxerit. & ex hoc ecclāstricis reb aut
neglectū laboris exhibuit. aut minorationē t pdationē
induxerit. q̄q̄d in reb ecclē minuit. ille restituat. ex eui reb
atq; suffragiis suis quicuis fuerit amplificare laboret. Qd si
aliqd pretitatib ecclē aut subē expendit aut dispendi
t pdationis q̄pia pēulerit. si hoc cōpēare potuit. tantū illi
a reb ecclē eidē reformabit. p eui utilitate id expendisse
pbat. S Si v de reb ecclē tantūm aliq̄ acq̄sisse noscunt.
& ad nom ecclē instrumenta debent cōponē. nec aliquib
poterit illa donare. Inde in agathensi cōcilio legit. De his
Pbri eū diocesim q̄ sacdotes emunt ad ecclē nom faciant
tense de his quē emerit ad ecclē nom sēptam sēptuā.
faciat. aut ab ei quā tenē ecclē ordinatione discedat.
S Testamenta v ñ licē eis fiēc. ñ de ipis reb. Ind. qq. scdm
lucido epo. Quom de reb ecclē sacerdotib testari liceat.
Nulli dubiū ē. q̄ sicē sacdotib res mēpetui acq̄sitas nulla
ē alienandi licentia. ita de eis quas ante habuerint
q̄q̄d iudicare uoluerint ñ uetent. Itaq; fīnitatē tuā
tēpe q̄ ad nos uenit. sequestā ē recolim. q̄ quedā mobilia
quē testantī decessor uīr luminosē ancillē di & frib suis
testamentū serie legari uulto derelinq̄t. ita epē adq̄sisse.
decreuisseq; nos. ut si hoc ēstat. nullū ex his ecclā uīa
pīudicū patet. q̄ & uos oportē recolē. & molestiā
aliq̄ pdictē ancillē di ñ facē. nec ei sine cognitione
de his quē possidē quicq̄ auferre. I de Obitū theodori
epi. diōnē tuā ita eredim cognouisse. s; q̄a testamentū
dr ēdidisse. subuitē te ne q̄d de reb ecclē suē ēsupīsse
oportē inq̄rere. & si q̄d ē eū exinde aliqd inēgrue
minuisse didicerit. ita agē. ut res abeo eui interest modis
omib reparent. Item qq. mariano epo rauennati.

Quia Quę monasterij abepo ęcęlęsię reuocari ñ debent. .cā.
iolis quondā decessor tuus sepe anob expetit.
ut ea quę monasterio illi stuleat d' iuxta ęcęlam sē
apollinaris ipse ęstruxerat nisi debuisset auctoritate fir-
mare. & hęc facturos nos ęę pmisim. ffmitate tua pundim
adhortandā. ut nichil de his quę illi ęstulit atq; ęstituit
aliq̄ m pattat immutm. s; oma studeat firma stabilitate
seruari. Nuc q̄ monasteri & collectarū illic rerū q̄a intera-
nitro d' ędidit fecisse noscit nitione. sciendū uob ę ñ nos
ido ea ęfirmasse. quo suppma ei sequm uoluntatē. s; q̄a hoc
ei sic dixim uuenti pmisim. Hęc itaq; oma sic solliciter fra
ternitas uſa implere festinę. quatenus & quę i sup septo mo-
nasterio istituit & anob s firmata seruent. & illa quę m
damno dari t' fieri p testamtū suę decreuerit ęcęlę nulla
phibente lege obtineant firmitatē. Ex ę spalensi. Quę
Fixū abhinc ante suā ordinationē t' post hēditaria successio-
& ppetuo mansurū ęę decreuim. ut ępe res -ne adq̄sitae ępe
sui iuris quas aut ante epatū aut certe in epatu eis uiuit re-
hereditaria successione acq̄sitae sedm auctoritatē canom- linquat.
ęa eis uiuit ofert. & quicq̄d de eis uiuit facit. postq̄ aut ępe
fact ę quaslibet res de facultatib ęcęlę aut suo aut alteri
nōie ęcquirerit. decernim. ut ñ in ppinquor suor s; ęcęlę
eis pest ista deueniant. De reb uero ęcęlastices
testari licere ępo. si tantū de ppis restituat. Qn i agathen
si ocilio statutū ę. Quom possint ęę rata. quę de ęcęlę ppe-
Si ępe ędito testamto aliq̄d de tate testamto legantur.
ęcęlastici iuris legauerit ppetatē. aliter ñ ualebit. ñ tm de
ppri iuris facultate subpleuerit. Sed si ępe t' qlibet ex
gradu ęcęlastico intestat defunctus fuerit. nec aliq̄ iuem
fuerit qui iure cognationis ei succedant. ęcęla integrū
res ei habebit. & ñ licebit alicui aliq̄ ex reb ęcęlę psumere.
Unde in ternaconensi ęcilio statutū ę. Epo intestato ęcęla
Si ubi defunctus fuit ępe intestat. succedat ex integro.
post hanc diffinitionē apbis et & diaconib de reb ipsi
breuis ofeptio fiat. a minimo usq; ad maximū. i. de utensi-
lib & oi supellectile ita tam. ut siq̄s exinde t' psumpsisse
aliq̄d t' occulte tulisse fuit puncti. sedm furti tenorem
restituat uniusa. Ex ę t'uronensi. De eodem.
Quicūq; ex gradu ęcęlastico sine testamento & sine
cognatione decesserit. hereditas ei ad ęcęlam ubi dser-
uiuit euoluat. Similit de sēmonialib.

Finit duodecima ca.

Incipit tercia decima.

IOCESIANI

CONSIDAM BAPTISMALIS

ęcęlę cladib bellor pssi. hostili metu cōpulsi. domi
cilia sua transtulerit in alia
diocesim. pdia tm anmq ñ
desierit colere. cepit psolue de-
cimas illi ęcęlę in cui diocesim
transierit & apud ea s degerit sepul-
turas. Transactis. l. annis. clerici quib quondā psoluēbat
decimas. cepit mouere questionē in eos qui abiisis accipi-
unt pmitias & decimas. uenium ad causa. Modo pmū
querit si aliquor domicilia s in diocesi uni baptismalis
ęcęlę an debeant illi psolue decimas. & celebre suas exe-
quias ap ea ecclam mq quondā ñ fiebant aparentib eor.
Sedo. an psiptione tēpis iuis peripiendi decimas & funandi

tollat. Qd' pon ęcęlę hęc oma iure psoluenda sint.
auctores his argumtis plure ętendunt. Constat
unaquaq; baptismalis ęcęlam hre diocesim s legi-
time assignata. sic & parrochiales ęcęlę sint parro-
chias distributas. Qnd diuisi epe seuero epo. Singli
Ęcęlas singlas sacerdotes ppias debent habere ęcęlas.
singlis pbris dedim parrochias & cimiteria eis
diuisim. & unicuiq; iuis ppū habe statum. ita ut hic
ut nullus alius parrochię terminos aut iuis inuadat. s;
unusq; terminis suis sit contentus. & talit ęcęlam &
plebē sibi cōmissā custodiat. ut an tribunal ęterni iudicis
ex omib s cōmissis rōnē reddat. & ñ iudicii s; qlam
psuis actib recipiat. In diocesi aut dsignata qcūq;
pdia colunt. puentus decimationū baptismali ęcęlę
assignat debē psolui. Quia q̄ pdia hęc mit tūmnos
nisi diocesis ętinent. puent decimationū nob legitime
assignatus. nisi ęcęlę psoluend ę. His ita respondet.
Decimę ado statutę s p moysen. ut psoluerent applo
filius leui p ministerio iniquo deseruiebant ei in tabnacło.
Non accipiebant filii leui decimas. ñ abeis p quib offe-
rebant pces & sacrificia. Quia q̄ nos sequm dno in tabnacło
offerendo pistis pces & sacrificia. & ipsi debent nobis
psolue decimas & pmicias. Hrē. cū decimę darent filius
Leui ñ de ceteris offerentis psoluebant. ut scripto leuita
q̄ceū erat ipse eligere cui uellet decimas dare. Nam dicitur
ę leuita q̄ teeū morat. & intra muros urbis tuę habitat
comedere eas. Ido & ęę singlis tribus ciuitates ad habitan
dū accepit. ut una q̄q tribus illis psoluere decimas q̄ceū
erant. Nam moyses precep filius israel. sic legit i deuteronomio. 12 cap
In loco quē elegerit dns ds uē: ut sit nom ei ibi. illuc
oma quę precipio ęferetis. holocausta & hostias. ac decimas
& primicias manuū uarū. & quicq̄d preputū ę in munib
quę uouistis dno. ibi epulabimini coā do uo. uos & filii
ac filię famuli & famulę uę atq; leuites q̄ in uis urbib
comorant. Nec enim ht alia partē atq; possessionē int uos.
Et infra. Decimā frumti & uini & olei. primogenita
armtor & peorum & oma quę uouerit & sponte offerre
uoluerit. & primicias manuū tuarū coā dno do tuo come-
des ea in loco quē elegerit dns ds tuus. tu & filius tuus.
& filia tua. seruus & ancilla. atq; leuites q̄ manent
in urbib tuis. Quia q̄ nos intra muros urbis istor sedm.
& eis habitatione uinchi sumus. rite abeis decimas
accepimus. Hrē ppha. Pducēs fenū iumtis & herbā seru
tum hominū. Fenū & herba exterra pducit. s; quib
humtis rigantur eā pluuiis colentib eā. & in hoc seru
entur ipsi. Hrē apls. Comunicet autē is qui catheizat
uerbo ei qui se catheizat. Hoc galatibus. corinthus aut
pbat spualit s deberi suptus. quia eis spalia ministrant
dicens. Si seminauimus uob spualia. magnū ę si uē
carnalia metamus. Hrē si alii participes uię potestatis
facti s. cur ñ magis & nos. Hrē. Quis plantat uineam.
& de fructu eius ñ edit. Nos plantauimus uineā. uos
uultis edere fructus eius. Hrē precep dns moysi. ut nemo
mittat falcē in alia messē hęc messis nsa ę. Nos uultis
falcē in ea mittere. Hrē. ñ alligabis os boui triturantis.
Nos boues triturantes. uos quertis alligare os nrm.
& de nsa tritura uob uetū quertis. Hrē apls. Qui altari
seruiunt. de altario uiuant. s; nūq̄d de eo cui ñ seruitur.
Hrē. Qui in sacrario operant cū sacrio participant. s; nūq̄d
cū illo in quo ñ operant. Nos seruimus altario. uos ei
participare uultis. nos uero uiuimus & manes dimittere
quertis. Hrē apls. Laborantē agricolā pri oportet suscipe

89

de fructib⁹ suis. uos aut eccl̃ē quęritis. Nos sum⁹ agricolę laborantes. uos p̃mū uultis pcipe de fructib⁹ nr̃is. imo ñ p̃mū. quia nec ultimū nob⁹ relinquę uultis. Aporib⁹ enī mercientes paulatī sapitis. & totū usurpare ẽtendi tis. ut p uob⁹ uideat dicū. Frustatī lup⁹ cōmedit agnū. Itē. Quis militat suis stipendiis ūq; Quis pascit gregē. & de lacte ei ñ cōmedit. Nos militam⁹. & uos stipendia nr̃ę militię uob⁹ quęritis. Nos gregē pascim⁹. & uos lac ei & lanā accipe uob⁹ uultis. Sape ē de alieno labore uictū quęrere. si sape ē uelle q̃ ñ possis. Et. dn̄s dixit discipl̄is suis. Inquā cuiq; domū intraueritis mecū ma nete edentes & bibentes quę ap̄ illos s̄. Cui autē int̄ uenitis. p̃mū dicite. pax huic domui. Nos domū hanc in gressi sum⁹. ei pacē obtulim⁹. uos autē quasi ociosi alieno cibo pasci gaudetis. uidete ne in uob⁹ uertat̄ illud. Vi dete q̃d faciat ocio & alien⁹ eb⁹. Itē ppha. Sumite psal mū. & date tympanū. Ita a nob⁹ sumunt psalmū. & uos abest quęritis tympanū. Itē leo. nii. De decimis ñ tm̄ nob⁹ s̄; & maiorib⁹ iusto ordine uisū ē plebib⁹ tm̄ v̄ sacēta baptisma dant̄ debere dari. Quib⁹ autē plebib⁹ debent̄. illis aq̃b⁹ baptisma accipiunt an alis. Nos eos baptizam⁹. & uos abest decimas sumi tis. Honesta ista imp̃tatio ē. Vna inueniatis q̃ sic p uob⁹ imp̃tent̄. Quia q̃ nos rigam⁹ ppl̃m sic imbrē doc trinę ei ministram⁹. quia colim⁹ eū uome p̃dicationis corda ei ad fidē aperiens. si ñ uultis sine t̄ patrimoni eū nob⁹ fructificare. & qualia uob ñ uultis fieri nob⁹ inferre cauete. nesi p̃ gratiā dicē quę uultis. audiatis q̃ ñ uulti. Adhęc. Callida q̃dē & multiplici argumtatione nr̃a iura auferre ẽtenditis. ita ut si fides ūbis adhiberet̄. ñ uerba p ūbis s̄; res p uerbis reportaretis. s̄; do ypocrito. si ūba dedistis uerba recipietis. arguitis nos q̃ ea quę uob⁹ debent̄ subripe querim⁹ quia nr̃a p̃sequim̄. Sapi entis quidē & philosophico ore plata sententia suū p̃se qui. ē aliena rapere. Vnde ad vos h̄ sententia manauit. nisi q̃a tanto ardore nr̃a ēcupiscitis. ut ūa puteris uob⁹ auferri. cū nos nr̃a ēsequim̄. Vnde cū causa nr̃a debitū finē sortita fuit. exclamabitis. Miser eruior tm̄ bonū ē ereptū exsaueb⁹ s̄; uidete ne damnū essu si unguentū uob⁹ recōpensare queratis. Constituistis uos plantatores uineārū. fossores agrōr. triturātores areārū. rigatores cāpōr. multa alia officia huiūmodi uob⁹ assūpsistis. & debita uob⁹ obsequia a nob⁹ subtrahi ēquestis estis. s̄; ñ negam⁹ q̃d ūrm ē. boni trutanni paleę & frequēta seruant̄. Sint hęc uob⁹. & grana nobis re linquitis. Pastinatores uineārū. fossores agrōr. rigato res cāpōr. diuina m̄ercede accepta. pueniente fruct̄ d̄ni derelinquitis. Vos q̃ recepta mercede uīi opis in cotidianis oblationib⁹ & aliis obsequiis quę p spūalib⁹ q̃ a uob⁹ accipiunt cotidie deferunt. pue nientes fructus decimationū & p̃mearū nobis relinquitis. Itē p̃cepit dn̄s disciplis. ut cōmedent & bibent ea quę ap̄ auditores suos erant. s̄; ñ iussit eis ut d̄nos de domib⁹ suis eicerent. & reb⁹ suis expolia rent. Non facile inueniet̄ qui tales hospites libenter suscipiat. mus in pera. ignis in sinu. serpens i ḡmio. male suos remunerant hospites. Vnde i p̃bis dicit̄. Qui serpentē in sinu suo nutrit. perimet̄ abeo. Tales inueniatis uob⁹ hospites. quales nob⁹ ēt̄ uultis. ñ sufficit uob⁹ ēdē & bibē quę in domo nr̃a s̄. d̄ni cotidianos fruct̄ oblationū pcipitis. ex q̃b⁹ uictū & uestitū ha beatis. q̃b⁹ cū aplō debetis ēt̄ contenti. s̄; ñ uultis. q̃a ei imitatores ñ estis. poti⁹ de domo nr̃a nos expelle & reb⁹ nr̃is nos penit̄ expoliare ẽtenditis. dū nec & hōr decimationes nob⁹ relinquę uultis. Vt autē uniūsalit̄ omia colligant̄ cuncta quę p uob⁹ inducta s̄ siue de laborante agricola. siue de eo qui suis stipendiis ñ militat. ad hunc articulū deferim⁹. ut fructū uīi opis quē ado recipe ẽtendimus oblationib⁹ & cotidianis obsequiis istōr reci piatis. Decimationes v̄ eōr quę uob⁹ debent̄ nob⁹ intactas relinquite. ne dū quęritis usurpare q̃ ūrm ñ ē iusta am madūsione & illud cōgaudium amittē. q̃d uob⁹ aliq̃modo uidebat̄ cōpetit. Q̃d autē hę decimationes nullo iure uob⁹ debeant̄. facile pbabim⁹. Dicit enī in quodā ꝯcilio. Siquis laicus t̄ clericus seu utriq; sexus p̃sona p̃ceptis suę loca & ē. sic̄ mecōde capto mensa monachōr notata mue nunt̄. Si q̃ laic⁹ t̄ clericus t̄ quęlibet p̃sona loca suę p̃ce tatis uendens aut donans p̃ uetū decimationū abeq̃ la cū legitime assignat̄ ē nullom⁹ pot̄ abstrahē. nec ista de diocesi ad diocesim transeunt̄ decimas suōr p̃diōr quę int̄ terminos nr̃ę parochię ꝯtinent̄ nob⁹ auferre possunt. Quantū enī ad ius p̃cipiendarū decimarū adu net. idē ē possessorē de diocesi ad diocesi transire. q̃ pos sessionē de diocesiano ad diocesianū transferre. Adhec. decimationes iste & si uob⁹ iure debent̄ ut asseritis. tm̄ triennalis obiectio uob⁹ silentiū imponit. Omis enī possessio triennana p̃sēptione tollit̄ t̄ quadragenaria. sic̄ possessio nes religiosārū domōr t̄ centenaria sic̄ p̃dia sēę romanę ēcl̃ę. Vnde gelasi⁹ pp̃ ait. Quę. xxx. annis ab ēpis possidentur iure Fauentiates ēcl̃ę nec ñ & diocesēs q̃ ab abeis uendicant̄. aliq̃b⁹ possidentur ēpis. iure s̄ uendicent. q̃ triennalis lex ꝯclusit. quia & filiōr nr̃ōr p̃ncipū ita emanauit auctori tas. ut ultr̄ xxx. annos nulli liceat. p eo appellare. q̃ legū tēp⁹ exclusit. At illi excōt̄ cui⁹ auctoritate nobis silentiū imponitis. ei auctoritate ūra ora claudim⁹. Ait enī idē gelasi⁹. Nulla p̃sūptione statū parochiārū. & c. Siq̃ tēpalis obiectio diocesim semel istituta diuellere ñ pot̄ pace. q̃ nec uob⁹ patiemabit̄. ut statū parochię nr̃ę mutantes. decimationes quondā nob⁹ legitime assigna tas uendicabili usurpatione uob⁹ uendicetis. Quom⁹ autē distinguendę sunt hę auctoritates in ea monachōr in uenit̄. Ite q̃ de iure funerandi. quę harū ēcl̃arū fratres tumulandi istos. Sic̄ ieron̄ scribit. ēiugam in uno sepulchro uident̄ ēt̄ ponendi. Ait enī. In sepulchro parentū filii s̄ Ebron dr̄ ēt̄ ciuitas triū uxōr. q̃a in ea sepulti s̄ tres patriarchę in spelunca duplici cū trib⁹ uxorib⁹ suis. idē abrahā. & sara. ysaac & rebecca. & ia cob & lia. Pretēta ipsū adā & eū uxorē suā. Tobias dicit ad filiū suū. Cū accepit d̄s anima mea corp⁹ meū sepe lies. & honorē habebis matris tuę omib⁹ diebus. & cū ipsa cōpleuit tēp⁹ suū sepelies eā iuxta me in uno sepulchro. Idē. Quos ēiunxit unū ēiugū ēiungat unū sepulcrū. q̃a una caro s̄. & quos ēiunxit d̄s. homo ñ separet. Itē aug. Vna queq; mulier sequat̄ uirū suū. De eodē. siue iuuenta. siue in morte. Itē gg. in dialogo. Soror sēi benedicti sepulta ē in sepulchro q̃d ipse s̄ p̃parauerat. ut quoq; mens una fuit semp in dno. eōr quoq; corpa sepultura ñ separare. Item ioseph mo rient̄ in egipto rogauit fr̄s suos. ut tēpe suę uisitatio nis ossa sua secū deferrent. & in sepulchro patrū suōr ea collocarent. Itē dicū ē ppheę q̃ ēt̄ p̃ceptū dn̄i phibit̄ comedat in bethel. Non inferet̄ cadauer tuū in se pulchro patrū tuōr. Itē de nonnullis legit̄ in libro regū. Obiit & appositus ē ad patres suos. hoc ē in sepulcro

patrū suoꝝ. Et in nouo testamento. Beat philipp legit edifi
casse ſ sepulchrū. in q ipse & filiꝝ eius quiesq; Item beatus
seuerus rauennatū archiepe tumulū fieri iussit. in q se &
uxorē & filiā collocauit. Ius oīb exceptis colligit. q insepul
tura parentū corpa filiorū collocandi ſ. Quia ergo parentes
istorū ap potest ecclas sepultū ſ. & hi ap easdē debent tu-
mulari. Econtra adam ut asserunt in ciuitate arbee tumu
latus ē. ſ; nūqd os filii eius sepultū ſ ibi. Tanta multitudo
humani generis tam breui tumulo ñ tam facile posse in
cludi. Item abraha ibi sepultus ē. ſ; nūqd ismahel & madian
& alii qui de cethura genuit ibi sepultū ſ. Item isaac ibi posi
tus ē. ſ; nūqd esau cū eo ē tumulatus. Item iacob ibi collocat
ē. ſ; nūqd aliq filiorū eius pter ioseph cū eo sepultus est. ſ; qn
Rachel. qq; ñ in hebron ſ; iuxta bethlehem tumulata legit.
Ideo q istorū iuxta libertū ē filius sepelire in sepulchris
patrū suoꝝ. & liberū ē eis alibi pro locoꝝ & tēporū oportu-
nitate corpa suo hospitū inuenire. Non q hoc exemplo
isti cogunt sepelire in sepulchris patrū suoꝝ. Item. Quē legib
definita ſ. mutari ñ licet. Quē aut legib exēpta ñ ſ. arbitrio
secunt humanę uoluntatis. At legib diffinitū ē. quib
decimę sint psoluendę. & ideo dantur mutare ñ licet. Ubi
aut qsq; tumulandus sit legib expressū ñ ē. & ideo i uolun-
tate tumulandi ēsistat. Unde beatus. gg. ait. Ultima uoluntas
defuncti debet
Ultima uoluntas defuncti modis omib seruet. Quod ob-
de libero & ñ de seruo intelligendū ē. Seruus enim -seru-
testamenti paginā ēdere ñ pot. Ñ ecclasti pp sedit honorio -vari.
epo. Seruus testamentū facere non potest.
Illud & sinceritate tua uolum ñ latere. ad nos fuisse pla
tum. q ampliatus ēducetur quē ñ solū seruū ēstat esse
ecclę ſ; ita ronib amultis tēpib implicatū. ut & si ēet in-
genuus donec rōcinia cuncta deducē modis omib
obnoxi habet ausu temerario molitus fuerit paginā
condere testamenti. cui ome peculiū ecclastico iuri legib
ñ dubitet obstricti. Qua ppter his psumptionib uice mā
tua ffinitas indicet. nec fieri pri aliq subreptione pmit-
tat. ac si ede qcq. humanitus forte ēcigit. qa gndens
ēt memorat. mox ei sine oblatione sudam peripat
unanimitas tua filius ei dirauerat quib patrimonū plu
tur ēt cōmissū subfidei deceptione ētradi. donec
tēpib universis qb hoc patrimonū gubnasse cognoscit.
partes dnicas reddere cogit indemnes. Quia q sedm
gregorū ultima uoluntas defuncti seruanda est. p
istoꝝ uoluntate corpa eoꝝ tumulanda ſ. ñ p arbitrio
ufę dispositionis. Item in ē turiensi legit. Ubi qsq; sepul
Ubicūq tēporū t locoꝝ facultas tuā sibi eligere debeat.
tuerit. ap maiorē ecclam v sedes ē epi sepulturę
celebrent. Si aut ppter tpis t loci aspritate hoc difficile usu
fuerit. ap ecclam religiosorū canonicorū t monachorū t
cōmonialiū religiosa congregatio cōmunit degit sepeliat.
Si aut hoc inpetū usū fuit. v qs decimas psoluebat uiuus.
ibi sepeliat mortuus. Quia q decimā nob psoluebat
uiuus. & ap nos sepeliendus ē mortuus. Item. Siqs de
puincia ad puinciā transire. & ibi domicilū ſ collocare.
liber fiat aditione poris iudicis. iuris dictionī illi iudicis
subiceret in cui puincia sedē ſ eligere. Quia q isti a uita
diocesi in ntam transierunt liberi auita ditione nro iuri
subiecunt. Ipm ē q iuri funerandi eos. ſ; obiecit illud mel-
ciadis pp. Ppter temeritate sepulturā parentū relinqre
Placuit poma magno concilio. ut nullo ppi non licet.
arbitrii temeritate aliā ecclam nisi cui usus antiquus
parentū canonica institutione subiace pnbet sepultę
causa adire peuere. nisi infirmitatis causa ppedit. maliā

fuit regione qlibet negotio pgrei. Adhec. Siqs plat
ēt hęc age sategerit. ecclastico uinculo se subdi cognos-
cat. Sed aliud ē ex temeritatis supbia usū antiquoꝝ
parentū ñ seq. atq; aliud rōnabili occasione nouā sibi
sepulturā eligere. Cont melciadis pp auctoritate nitit
qui supbia t odio dei. siue uanis psumptionib aut ua
nis munusculis illecti sepulturā suoꝝ parentū sequi
contemnit. Sedm gregorū aut libā habeat ultimā uolun
tatē quisq. qui certę rōnis causa nouū suo corpi qrit
hospitū. Hęlitt quidā distinguunt. libā ē ultima uolun
tas cuiq. non in sepultura sibi eligenda. ſ; in testamento
ēficiendo. unde & testamentū appellat. quia eo quisq; libe
testat. qd post suū decessū de ppris rebus fieri uelit. ſ; non
uidet libā testatoris uoluntas. cū sedm augtinū pmuno
filiorū debeat fieri testamentaria distributio facultatū. uelut
siqs hr unū filiū. xpm putet alterū. si v duos xpm facere
tētū. & sic pordinē hr sedm leonē qsq: medietatē eorū
quę xpo testat ęcle iubet relinqre. ap quā fidei sacramenta
suscepit. Sed illud augtinū ñ ē iubentis ſ; dehortantis.
ne quis inter filiū suū exheredare. atq; totū ē relinqre.
Ait enim in sermone ii. de urta clericorū. Pmuno filiorū
Siqs haberet filio suo pars hereditatis do offertur:
& moriens exheredat eū. si uiuēs ñ ei placaret. ñ ei filiū
receliare deberet. Quom q eū filio suo uolo ut habeat pcē.
eū appero heredē. ſ; plane sic faciat q sepe hortatus
sum unū filiū habē. putē xpm alterū. Duos habē. putē
xpm tertiū. decē hr. undecimū faciat xpm. & suscipio.
Hac nimirū auctoritate nisura testatori pnigitur: ñ quā
cogit exsoluere. ſ; quā pnibet transcendere. Oblationes q
defunctorū q reddere nolunt excōmunicentur. Unde in carta-
ginensi ēcilio. iii. Excōricentur qui defunctorū oblatio
Qui oblationes defunctorū nes negant dare.
aut negant ecclis aut difficiter reddunt. tāquā
egentū necatores excōmunicentur. Item ex ēcilio uarensi.
Qui oblationes Ut ifideles eiciant ab ecclis q oblationes tenes
defunctorū retinent. & ecclis trade demorant. defunctorū.
ut infideles ſ ab ecclā abiciendi. qa usq; ad examinationē
fidei puenire certū ē hanc pietatis diuinę exacōnē.
quia & fideles de corpe recedentes uotorū plenitudine
& pauperes ēsolatū alimonię & necessaria sustentatione
fraudant. Hi q tales quasi egentū necatores. nec ere-
dentes. iudicū dī habendi ſ. Unde & qdā patrū hoc sep-
tus suis inseruit. congruente sententia quę ait. Amico
quippiā rapere furtū ē. ecclę v fraudare sacilegū ē. Item ex
ēcil agathensi. Qui oblata ecclis aī testamento relicta retinē
Clerici uel seculares qui oblationes psumpserint excōicentur.
parentū aut donatas aut testamento relictas retinere
pstiterint aut id q ipsi donauerint ecclis t monasteriis
erediderint auferendū. sic ē sinod sēa ēstituit. uelut ne-
catores pauperū quousq; reddant. ab ecclis excludant.
Siquis aut denuo furtū ecclę fecit. pena ei cōmunio
tribuat. Item qs. an psepultura mortuoꝝ aliqd sit exi
gendū. De his ita scribit. gg. in registro. iaiuario epo sar-
dinię. Pro sepultura nil muneris exigendū est.
Questa ē nob nerida clarissima femina q abea solidos
pfilię suę sepultā ffinitas uita uelit exigere. Hoc aut
uiciū & nos postqā do auctore ad epat honorē accessim
de ecclā nsa omino uetum. & p prauā denuo ēsuetu-
dinē nequaq. usurpari pmisim. memores: quia dum
abraham a filiis ebron hoc ē a filiis seor sepulchrū pcio
ad humandū corpus ēaugis postulare. pmiū accipe
renuit. ne cōmodū uideret de cadauere ꝓcentis.

Si q̃ tamen ẽsiãtionis paganꝰ uiꝰ fuit. quantomagis nos
q̃ sacẽdotes diem hoc facẽ ñ debemꝰ. Vnde hoc auariciꝰ
uitiꝰ. ne m alienis denuo tẽptari p̃sumat ãmoneo. s; si
q̃n aliquẽ in ecl̃a uitã sepeliri ẽcedimus. siq̃dẽ parentes illi
proximi t̃ heredes plurimanꝰ sponte q̃d offerre uoluerint
accipe ñ uetamꝰ. peri ṽ aut aliq̃d exigi omnimodis prohibeo.
ne q̃ ualde irreligiosũ ẽ aut uenalis q̃ absit dicat ecl̃a.
aut uos de humanis uideamini mortib̃ gratulari. si ex
eoꝝ cadauerib̃ studeatis querere q̃libẽ m̃ cõpendiũ. Ite
ieꝝ sup genesim. Etiã cauati p̃ sepultũ pecũ non debemus
Postquã pecũ uetus ẽ ebron. ut sepulchrũ suscipe.
uendẽ & accipe argentũ. uice cogente abraha. uav
lita quę ap̃ illos p.o. legit ablata de eĩ nõie ẽ. & p ephron
appellatus ẽ ephran. significante sẽpta ñ eũ fuisse ẽsima
tę pfectęq; uirtutis. qui potuerit memoriã uendẽ mortu
orũ. Sciant q̃ q̃ sepulchra uendunt uoluntarie. nec cogun
tur ut accipiant pecũ. s; anolentib̃ q̃q; extorquent mu
tari nomẽ suũ & pire quidã de merito eoꝝ. cũ & ille rep̃
hendat occulte qui mutuꝰ accep̃. Ite ex 9ẽ tburiensi. Deos.
In ecl̃astico nãq; lib sẽptũ ẽ. Mortuo ñ prohibeas gratiam. sicut
q̃a ois moriẽm. Et ite. Omia quę de tra orta s in trã cõuertũt.
q̃d tra trã uendis. Memento q̃ tra es. & in trã reuertis. & quõ
mors t̃ fuita ẽ. & appiat. & sitardat. Recordare q̃a ñ hois
ẽ tra. s; ut psalmista cõmemorat. dni ẽ tra & plenitudo
eĩ. Si tra uendis. iuasione rei reus tenebis. Gratis accepis-
ti a dõo. gratis da peo. Quare intdictũ sit omib̃ omino
mortuis xpianis terrã uendẽ. debitã sepulturã denegare. ñ forte
proximi & amici ppt nomẽ defuncti & redẽptionẽ animę
uiri gratis aliquid dare uelint. Ite ex 9ẽ ualensi. De eod.
Precipiendũ ẽ sedm canonũ auctoritatẽ. ut de sepulcris
& hominib̃ ecl̃e sepeliendis nichil muneris exigat.
nisi forte qui sepelire uiuens jussiꝰ erit ecl̃e uiuens atro
sepelire aliq̃d de suis reb̃ tribuit. aut & post mortẽ ipsi
illi quib̃ cõmissũ ẽ ei elemosinã facẽ de reb̃ illi aliq̃d
dare sponte uoluerit. ante mortẽ ṽ nullatenꝰ aprõis
illis aliq̃d exigat. siue ab illis q̃ loeis & uillis p̃sunt.
Exhibendũ ẽ & sedm maioꝝ institutã. ut in ecl̃a nulla-
tenus sepeliant. s; matro aut iporteu aut meretrix
ecl̃e. infra ecl̃am ṽ aut ppe altare ṽ corp̃ dni & sanguis
efficit. nullatenꝰ sepeliant. Ite aug. q̃b̃ pecca ñ s dimissa.
Quib̃ pecca dimissa. A saes loeis non iuuant post mortẽ.
ñ s. a saes loeis post mortẽ adiuuari ñ possunt. quia q̃
peccata grauiora deprimunt si in saes loeis sepeliri se faci
unt. restat. ut de sua p̃sũptione iudicent. quatenꝰ eos
sacẽ loca ñ liberant. s; culpa temeritatis accusat. Ite gg.
Cum grauia pecca. Quib̃ prosit in ecl̃a sepeliri.
ñ deprimunt. tẽ pdest mortuis si in ecl̃is sepeliant. q̃a eoꝝ
proximi quotiens ad eadẽ sacẽ loca uenunt. suoꝝ q̃q; se-
pulturã aspiciunt recordant. & pro dno pecis funduntur.
Nam quos pecca q̃ grauia deprimunt ad maiorẽ cumulum
damnationis ponitur quã ad solutionẽ eoꝝ corpa in ecl̃is
Ite. ex 9ẽ magontiensi. Qui sepeliant in ecl̃a. Ponunt.
Nullꝰ mortuus infra ecl̃am sepeliat. ñ epi. aut abbates.
aut digni pbri. t̃ fideles laici. Quid ṽ mortuus prosit
iuxta ecl̃am sepeliri. q̃d ve ad eos pueniat. aug. i libro
de agenda cura p mortuis ostendit diẽs. Quare mortui
non estimem ad mortuos iuxta ecl̃am sepeliant.
p quib̃ cura geriri pueniat. ñ q̃ pro siue altaris siue
oronũ siue elemosinarũ sacrificiis. sollemniter supplica
mus. quãuis ñ p q̃b̃ fiunt omib̃ p̃sunt. s; his tm. q̃ dum
uiuunt cooperantur ut p̃sint. s; q̃a ñ discernimꝰ q̃sint. opor
tet ea p regeniatus omib̃ facẽ. ut nulꝰ eoꝝ p̃mittatur

ad q̃s hec beneficia possint & debeant pueniri
Melius enim superest ista his quib̃ nec obs nec ps. qui eis
deest q̃b̃ ps. diligenti tm facẽ q̃sq; p necessariis suis.
q̃ p illo fiat similiter a suis. Corpi autẽ humano q̃q̃d im-
pendit ñ ẽ p̃sidiũ salutis. s; humanitatis officiũ. sedm
affectũ. quo nemo umq̃ carnẽ suã odio h̃t. Vnde oportet
ut q̃ pot pcarne proximi curã gerat. cũ ille mde recessit
qui gerebat. Et si hęc faciunt. qui carnis resurrectionem
ñ credunt. quantomagis debent facẽ q̃ credunt. ut corpi s;
tm ut resurrecturo & in ẽnitate mansuro impensũ hui modi
officiũ. sit & q̃dam eidẽ fidei testimoniũ. Qd ṽ q̃sq; apud
memoriam maturũ sepelit. hoc tantũ m̃ uidet pdẽ de-
functo. ut cõmdant eũ & mirũ patrocinio affect p illo sup
plicationis augeat. Eccont̃ ieronim. Post mortẽ orationes
In p̃senti sed o sem siue oronib̃ siue ñ ps uiuentium.
ẽsilius inuicẽ posse nos adiuuari. cũ autẽ ante tbunal
x̃ uenim. nec iob. nec daniel. nec noe rogare posse p
quoq̃; s; unũ quẽq; portare onus suũ. Verũ hoc de in-
penitentib̃ accipiendũ ẽ. de quib̃ ipsi. ñ dabit do pla
cationẽ suã. nec pecũ redẽptionis animę suę. Et ido sit
ñ redimẽ eũ. s; laborabit in ẽnũ. & uiuẽ in finem.
Se alius autẽ intelligi ñ potest. Vnde. gg. bonifacio archiepo.
Pro obeuntib̃ in penitentia defunctis bona ps fideliũ.
q̃ppe ẽsuluisse cognoscens. si licet. peis oblationes
offerri. Sed a sic tenẽ ecl̃a. ut q̃sq; p mortuis uere xpi
anis offerat oblationes. atq; pbr eoꝝ faciat memoriã.
& quãuis oes peccis subiacent. ẽgrum. ut sacẽdos p mor-
tuis catholicis faciat memoriã. & intercedat. ñ tam p
impiis quãuis xpiani fuerint tale quid agi licebit. Ide.
Anime Quatuor modis soluunt̃ animę defunctorꝝ.
defunctorꝝ. iiii. modis soluunt̃. aut oblationib̃ sacer-
dotũ. aut peib̃ seorꝝ. aut carorꝝ elemosinis. aut iciunio
cognatorꝝ. Curatio ṽ funeris ẽdrio sepulturę. pompa
exequiarũ. magis s uiuorꝝ solacia. quã subsidia mortuorꝝ.
Si aliq̃d pdẽ impio sepultũ pecosa. obest pio uilis aut
nulla. nec ido tam ẽtẽnenda & abiciendã s corpa de-
functorꝝ. maximeq; iustorꝝ. Vbi & illud salubrit̃ discit.
quanta possit ẽ remuneratio p elemosinis quas uiuentib̃
& sentientib̃ exhibem. sine quib̃ hoc ap̃ dm ptt. q̃ exa-
minatis hominũ mibris officia diligenta p̃solut̃. Ite.
aug. in enchiridion. Ante diẽ iudicii sacrificia & elemo
Tempus q̃ int̃ hominis mortẽ & finis mortui iuuant̃.
ultimã resurrectionẽ intipositũ ẽ animas abditis
receptaculis ẽtinẽ. sicẽ quoq; digna ẽ t̃ requie t̃ ẽtima.
peo q̃d soluta ẽ mecarne diu uiuet. Neq; negandũ ẽ defunc-
torꝝ animas pietate suorꝝ uiuorꝝ releuari. cũ p illis sacẽ-
ficiũ mediatoris offert̃ t̃ elemosinę fiunt in ecl̃a. s; ea
hęc ps. q̃ eũ uiuẽt hęc s ut postea possent pdẽ meri-
erunt. Est q̃ q̃ uiuendi mod. nec tam bonus ut ñ rẽqrat
ista post mortẽ. nec tã mal. ut ei ista post mortẽ ñ psint.
ẽ ṽ talis in bono ut hęc ñ rẽqrat. & ẽ rursus talis in malo.
ut nec his ualeat cũ hęc uita transierit adiuuari. Quo
circa hic omẽ meritũ cõparat̃ quo possit post hanc uitã
releuari q̃ spiã. t̃ grauari. Et post pauca. cũ sacrificia alta-
ris siue quarũcũq; elemosinarũ. p baptizatis omib̃ offe-
runt̃. p ualde bonis actiones grãrũ s. p ñ ualde malis
ꝓpiciationes s. p ualde malis etiã si nulla s adiuncta
mortuorꝝ. tam uiuorꝝ ẽsolationes s. Quib̃ aut p s. ad hoc
psunt. ut sit plena remissio. aut certe ut tolerabilior
fiat ipsa damnatio. De obseruatione autẽ terai.
septimi. tricesimi t̃ xl. diei. querit̃ unde exordium
sumpserit. ambr. in libro d obitu theodosii imperatoris.

Quia alii Quare certi dies mortuorum commemorationem obseruent diē. alii. vii. alii. xxx. alii quadragesimū obseruare esuetum: officium mortuorum quid doceat lectio eisdem. Defuncto quidē iacob precep ioseph pueris suis sepultoribus ut sepelirent eū & sepelierunt sepultores israel. & replen s. xl. dies. Sic enim enumerant sepultē dies. Et luxerūt eū. vii. diebus. Hec q sequenda sollempnitas quia prebet omnibus lectio. s; & in deuteronomio septē ē qa planxerūt filii israel moysen. diebus. xxx. & sumam s dies luctus. Hic q observatio fit auctoritate qua necessariū pietatis implet officiū. Lugere autē cristianis tam prima quā alioru morte euanuis prohibe dicens. Hec prima nec p aliorum morte cristianis debem.

Quā postetū ē quāq; pusū. ut eū di uoluntate fieri postulem. qndo euocat nos & accersit de hoc mundo ñ statim uoluntatis ei impio paream. obnitam & reluctam. puteaeū more sequor: ad cespitē dni cū tristicia & dolore meorum pducam. & exeunter istane necessitatis uincula. ñ uoluntatis obsequio. & uolum abeo pmitis eclesiis honoran. adquē uenim mutu. Idē. Nobis qq minimis & extremis quoq revelatū ē qui frequenter atq; manifeste de di dignatione preceptū ē ut cristiani assidue ut publice pdicant. sis ñ ē lugendos accessione dimea de seculo ubatos. eū sciam ñ amittū s; pmittū. recedentes pcedle ut phiseentes & nauigantes facē solent. Ite iohis cisostomi. in epla ad hebreos. Ex pusillanimitate breuiq; sepeliam. dni ē tra. & plenitudo eī. Sedm q oportē fieri efficiat. Luge aut & deplorare & lamentari eos q hac uita decedunt ex pusillanimitate etiam q gnt. Hoc autē ex desperatione futē resurrōnis intelligūdē & apls ñ sipliert ait. nolum uos ignorare de dormientib ut ñ tristemini. s; addidit. sic & ceti q spē ñ hnt. Ne tatis nāq; affectu & humanitatis intuitu mortuos luge ñ phibem. sic ñ nullos seos alios excepis pias lacrimas ipendisse legim. Ime & anastasius pp. Qui spem resurrectionis habent forsitan futē hnt. de mortuis nimiū uiam ñ debent. illi iusta longi doloris excusatione qui uita alterum nesciunt. qui de hoc seculo ad meli ē transitū ñ efidunt. Nos aut q hoc credim & docem. cristiani nimiū de obeuntib ñ debem. ne qd ap aliis pietatis tenē speciē. hoc magis nos inculpa sit. Nam diffidentiē qdam qui ē. et hoc q qsq; pdicat quereē iustitiā amans. dicente apls. Nolumus aut uos ignorare de dormientib. ut ñ tristemini sic & ceti q spē ñ hnt. Ite ex ē toletano. iii. Seode. Qui diuina uocatione abhac uita decedunt. eū psalmis tantūm & psallentiū uocib debent ad sepulchrum deferri. Sufficit aut q inspe resurrō [illegible] nis xpianorum corpib famulatus diuinorum impendit carticorum. phibē nos apls ses luge defunctos dies. De dormientib aut nolo uos cristiani sic & ceti qui spē ñ hnt. Et dns ñ fleuit lazarū mortuū. s; ad hui uite miseriae plorauit resuscitandū. Si aut pot hoc omnib xpianis epe phibere. ñ more age. Religiosis tam omino ñ alit fieri debe censem. Sic enim xpianorum pomnē mundū humani oportē corpa defunctorū. Do mortuis & querit utrū sciant ea quē aliis gerunt. Ysaias ex pso na ppli afflicti ait. Abraham pat nr nescuit. Aug. quoq; in libro de agenda cura p mortuis illud idē testat dicēs. Cattendū ē. Mortui ex se nesciunt quē hic geruntur: nescire quidē mortuos quid agat hic. s; dū hic agit postea audiri ab eis q hinc ad eos morendo pgunt. ñ quidem

omia. s; quē sinunt & meminisse istu. & quē illos qb hē indicant oportē audire. Possunt & ab anglis q reb quē hic agunt pstio s audire aliqd mortui. i. q uiū quēq; illorū audire debe iudicat: cui cuncta subiecta s. Multi quoq; ad uiuos aliquos ex mortuis uenire edūt. sic cētario paulū ex uiuis in paradisū raptū ē diuina septua testat. Do his autē q in patibulis suspendunt querit an iuxta ecclam sint sepeliendi. de quib in magontiensi cōcilio ita statutū ē. Non ē denegānda Quesitū ē cōmunio his qui in patibulis suspendunt. ab aliquib sib de his qui in patibulis suspendunt p suis sedentib post ēfessionē do pacta. utrū eadaueta eorū ad ecclias deferenda sint. & oblationes p eis defūdē & missē celebrandē annon. Quib ita respondem. Si omnib de peccis suis purā ēfessionē agentib & digne penitentib cōmunio in fine sedm pcepta canonum danda ē. cur canones cōmunionē t sepulturā eis int dicunt qui p peccis suis pēnā psoluē & ēfitent uel confiten desidetant. Scriptū ē enim. Non iudicat ds bis in idipsū. Incipit Quartadecima causa.

Clerici cuidā ecclē questionē mouent de pdis. & testes exsib suis pducunt. negociatorib pecuniā edidē: ut ex eorū mercib emolumēta acciperent. Querit primo. an liceat eis sua repete. Secdo. an illi testes sint audiendi. Tertio. an illud sit usuras exigere. Quarto. an liceat clericis a quolibet usuras capere. Quinto. an elemosinē de usuris fieri possint. Sexto. an usurarii penitentiā age ualeant. nisi q male acceperunt restituant. qd sua repete ñ possint. facile uidet posse pbari. Ait enim dns meiglio. Si uis pfectus ē uade & uende oia q habes. da paupib. Quia q uer isti pfectionis arripuerunt. ñ licē eis sua habere. Multo q min licē eis repete. qa ñ debē repeti q possidi ñ licē. Ite. Si q uolunt tunicā tuā tolle. & i iudicio teū ētende. dimitte ei & palliū. Ite apls i epla ad corinthios. Scl'arū q iudicia si habueritis. omino peccē in uob. Ite qq exponens. oia m licent. s; ego sub nulli redigar potestate. mqt. eū mens ēcepta desidia seqt seruire reb sumert. quarū amore suppit. Ite ex eiusdem cartaq. iii. Pro reb transitoriis epe puocatus non lingē. Epe nec puocatus p reb transitoriis lingē.

Quia q geiliter pfectus phibet in iudicio pstende. patē. q istis ñ licē stare corā iudice. Nis ita respondet. phibet pfecto iudicio stare captando lucrū. s; ñ cuitando dammū. Vel aliter. Aliud ē sua possidē. aliud cōmunio peuratorē ē. Canonici ñ possident sua. quia res do oblate ñ s alicui. Vtrunt enim reb ecclē ñ ut suis. s; tāq ad dispensandū s ei redit. Unde psp in lib d ēcēplatiua uita. Sacdos cui dispensationis cura cōmissa ē. & c. Require in causa ei. a quo p ingressu monasterii pecunia exigebat. Sic q isti sua ñ possident. ita nec sua repetunt. s; res ecclē quarū peuratorē gerunt. Similiter q in iudicio phibentur pstende. sibi intelligendū ē. uidelicē. ut ñ s stent corā iudice s; alius.

Ua. 17161

alius autem coram iudice astitisse. & per eos iudice impe-
lasse nonnullos secum legimus. Hi autem non stant, pauperibus
quoque necessitatibus pecuniam repetunt. & ita non prohibetur
stare coram iudice. Illud vero euangelii, siquis abstulerit tu-
nicam. & c. non prohibentis est, exhortantis. Non auge. ant.

Quod peccat qui ultra debitum exigit. non quia debita repos-
debet. & si benigne remittat non tamen inique repetit. ent.

Peccant qui exigunt ultra debitum, idcoque lex modum figens.
penam talionis instituit. Sed tu eo longe es a peccato iniusti ex-
actoris. quo omnino non exigis debitum. Idcoque bonus magister
ait. Qui te percusserit in maxillam. praebe illi & alteram. praesertim.
ne cogamur & illi reddere debitum. abeo qui nullum habet
debitum. & sic certa accipies. Idem de sermone domini in monte.

Quisquis praeceptis non obtemperat, reus est. & debitor poenae.
Et paulo post. Praecepto domini non obedire peccatum est. & nisi
si uti voluis. mihi bona adipiscis. Item. quae. in epla. ad iou-
manum. Quod praecipit impiatur. quod impiatur necesse est fieri. si non
fiat poenam sit. Ubi enim aliquid datur offerentis arbitrium est. vel praec
tum. necessitas seruientis tempus. Sed de eo autem
quaerent an de suis fribus testes possint producere. multis
auctoritatibus uidetur esse prohibitum. Leges enim tam saecu-
canonum quam secularium praecipue prohibent ad usum alium testem
de sua domo producere. contra se quisque enim testari potest. pse
vel minime. Quia quidem isti producunt ut pse ipsis testimonium
ferant. non enim utilitatis suae excelsae se penitus immunes
arbitrantur futuros. patres. quorum uox in talibus non audien
da. Sed haec distinctio & testium examinatio in criminalibus
causis seruanda est in ceteris autem non usque quaque. In cri
nali enim causa non licet testem de propria domo producere. in ceteris
uero plenius excelsis. Unde paschalis. ii. quidem archi
epo uienensi apliae sedis legato scribit dicens. Clerici

Sup prudentia tua propria excelsa testimonium ferre
plurimum admiramur. quod in negotio beati stephani possint.
clericorum ipsorum acceptare noluerit testimonium. Diuersae
sunt namque species causarum. nec in omnibus causis criminum agitur.
In criminalibus siquidem accusatorum & testium illa distinctio
obseruanda est quae in canonibus continetur. ne qui ad probandum
omnem domestici assumantur. Ceterum in possessionum vel hominum
negotiis hi potissimum assumendi sunt. quae eadem negotia trac-
tauque de quorum auditu & usu hesitatio esse non debeant.
Si quidem clerici idonei sunt ad assertionem causae illi nullatenus
remouentur. sed sicut alius litteras deliberatum est in ms. iohis & sci
stephani canonicorum ut illa plenius decidatur. Porro
& aliter intelligi. domestici ad probationem non admittantur
ut pbis quorum uidelicet sunt domestici testimonium ferant.
hi autem sicut supra dictum est de auctoribus non pro domesticis. sed pro
excelsa quae mater est omnium, testimonium dicant. In conficiendis autem
instrumentis secularium negotiorum poni non uocentur ad testimonium.
sed si casu eos euentum interfuisse accidit. iubentur epo
testimonium dicant. Unde insimodo habita romae ab eugen-
nio pp statutum est. In conficiendis instrumentis sacerdotes ad

Quamquam sacerdotum testimonium testimonium non uocentur.
credibile habetur. tamen in ipsis secularibus negotiis pro
conficiendis instrumentis ad testimonium non rogentur. quia
eos talibus rebus interesse non iuenit. Si autem euentum aliquid cause
interfuerint. & aliquid audiunt vel audierint. non nullae idoneae
secularium personae ne ueritas occultetur. & malum ut bonus
estimetur. in prudentia pri sit epi. ut aut coram se & con-
peccentibus iudicibus. aut alibi ueritatem honorifice tes
ficent. Quod autem praeter suma emolumenta sectantur

usuras exigere. auctoritate auigni probatur. qui in psalmo tresi
mo. vi. scribit dicens. Qui pecuniam suam dedit ad usuram. et accepit.

Si feneraueris homini. i. si mutuum dederis pecuniam tuam.
& a quo plus quam dedisti expectes. non pecuniam solam sed aliquid plus
quam dedisti. siue illud triticum sit. siue uinum. siue oleum. siue
cuiuslibet aliud. si plus quam dedisti expectes accipere fenerator
es. & in hoc ipse band quidem non laudandus. Item ieron. super ecclesiastes.
libro. vi. Quicquid super datum exigitur usura est. diuina

Putant quidam usuras tantum esse in pecunia. Quod prudens septu
omnis rei auferat superabundantiam. ut plus non recipiat quam dedisti.
Item. Alii pecunia feneratam solent munuscula diuersi
generis accipere & non intelligunt septuam usuram appellare. &
superabundantiam quicquid illud est si abeo eum dederint plus
accepint. Item ambros. de nabuthe. Quicquid sorti accidit

Plerique refugientes praecepta legis eum dedint usura est.
pecuniam negotiatoribus non in pecunia usuras exigunt. sed de
mercibus eorum tanquam usurarum emolumenta percipiunt. idcoque audi
ant quod lex dicat. Neque inquit usuram accipies escarum. neque
omnium rerum. Item. esca usura est & uestis. & quicquid sorti accidit
usura est. & quicquid uelis ei nomen imponas. usura est. Item. Siquis
instaurandum cuiuslibet putat ad negotiatorem mittit ut absin
thium cupella sed gratis deferat. ad caupones dirigit. ut piceum
uinum aut tyriacum requirat. ad lanium ut illa petat sed. ad
aliud. ut sed poma adornet. Item. ex eo agrigentini. Quando ampli

Usura est vel amplius accipitur quam datur. usura accipitur.
requirit quis quod dat. uerbi gratia. Si solidos. x. dedisti. & amplius
quesieris. vel si frumenti modium unum. & supra aliquid exigens.

Sed ecce euidenter ostendit. quod quicquid ultra sortem exigitur
usura est. Quod vero nec clericis nec laicis licet usuras exigere. plus
auctoritate gelasii. & aliorum. Ait enim gelasius pp. sedens cle-
ricis suis per lucaniam & siciliam. A quibus negotiationis

Clerici abindignis quibus clerici abstineant.
nouerint abstinendum & abomni cuiuslibet negotiationis
ingenio uel cupiditate cessandum. In quocumque vero gradu sunt
si cessare noluerint. max a clericalibus officiis abstinere
cogantur. Item ex concilio aurelianensi. quod confirmauit pp siluester.

Ministri qui feneratant excommunicentur ministri qui feneratur.
placuit iuxta formam diuinitus datam eos a cionne ab-
stinere. Item ex concilio tiraconensi. Qui uolunt esse in clero

Canonum statutis a studio negotiationis abstineant.
firmatum est. ut quicumque in clero esse uolunt emendi
uilius & uendendi cari studio non utantur. Quod si exercere uolunt.
combeat a clero. Item ex eo martini pp. Abiciat a clero

Siquis oblitus timore domini usuras aut superabundantiam exigere.
& secundum scripturam quae dicunt pecuniam suam non dedit ad
usuram. post hoc cognitione magni concilii feneratur.
vel centesimam exegerit. aut ex quolibet negotio turpis
lucri quesierit. aut per diuersas species uini vel frugum. vel cuiuslibet
rei emendo vel uendendo aliquam mercedem susceperit. de gradu
suo deiectus. alieno habeatur a clero. Item. ex concilio meeno.

Siquis clericus pecuniam quam clericus mutuo dedit iusto pretio
in necessitate solidum restituerit. hoc de uino vel frumento spes rei
accipiat. quod mercandi causa tempore statuto decretum fuerit pecu-
niam uendere. Certum si spem non habuit necessariam. ipsum quod dedit
sine augmento recipiat. Item ex eo cartag. iii. Clericus non accipiat

Nullus clericorum amplius accipiat plusquam commodauit.
quam commodauit. si pecuniam accipiat pecuniam. si speciem
eandem speciem quam dedit accipiat. & quicquid aliud tunc quod
dedit accipiat. Item ex niceno concilio. de usura clericorum.

Quo multi clerici auaricie causa turpia lucra sectantes

.ca.

oblati s̄ dnim p̄cepti quo dicit̄ ē. q̄ pecuniā suā ñ dat
adusurā. statuit hoc s̄ēn ꝓhibū. ut siq̄s inuent⁹ fuit
post hanc diffinitionē usuras accipe t̄ ex quolibet tali
negotio turpia lucra sectari. t̄ ē spes frumentū adseren-
-dum dare. omnis qui tale aliquid conatus fuerit ad
questū. deiciat̄ a clero. & alien⁹ habeat̄ ab ecclesiastico gd̄ō.
Hec leo p̄p. Etiam laicos usura damnabilis est.

Nec hoc q̄q; p̄termittendū duxim⁹ ēe. quosdā turpis lucri cupidi-
-tate captos. qui usuram exercent pecuniā. & fenore
uoluerint direscere. Qd nos ut ñ dicam⁹ in eos q̄ s̄ in clerica-
-li ordinē ꝓstituti s̄; & in laicos cecidē. & q̄ canos se diei cu
piunt ēdolem⁹. d̄ uindicari aeri in eos qui fuerint ꝓstituti
decernim⁹. ut oīs peccandi oportunitas adimat̄. Hec
iuli p̄p. Turpe lucrū sequit̄ q̄ parua emit & cari uendit.

Quicūq; tēpe messis t̄ uindemie ñ necessitate s̄; ꝓpter
cupiditatē ēmit annonā t̄ uinū. ubi gra. de duob⁹ dena-
-rius ēmit modiū unū. & seruat usq; dū uendat̄ iii. aut
sex. aut ampli⁹. hoc turpe lucrū dicim⁹ ēē ꝓhibito cartagi
nensi. Nullus clericorū ampliu⁹ recipiat quā eūdē. accōmo-
-dauit. si pecuniā pecuniā. si spēn. spēn. Hec ambr: de bono

Siquis usurā. Rapinas facit qui usuras accipit. Mortus.
accipit. rapinā facit. utra ñ uiuit. Hec aug. ad macedoniū.

Quid dicā. Nonne ē crudelis q̄ pauper̄ t̄ueidat fenore. q̄.
de usuris. quas ē ipso legis & iudices q̄ diuitū aliū rapit.
reddi iubent. An crudelior ē qui subtrahit aliquid t̄
eripit diuitū. quā q̄ t̄ueidat pauper̄ fenore. Hec utiq;
atq; hmodi male utiq; possident. & uellem ut restitu
erent. s̄; ñ ē quo iudice repetant. Iam v̄ prudent intue-
-amur: d̄ sēptū ē. Fideli hōi tot⁹ mund⁹ diuitiarū ē. ifidēli
autē nec obolus ē. Nonne omnis q̄ s̄ uident̄ gaudē ñstras.
eisq; uti nesciunt. alienū possidē ēuneim⁹. Hoc certe alienū
ñ ē. d̄ iure possidet̄. Hoc autē iure d̄ iuste. & hoc iuste d̄ bene.
Omne q̄ d̄ male possidet̄ alienū ē. Male autē possidet. q̄ ma
le utitur. Porro a quo usurē exigendē sint: ambr: testa
tur dicens. A bilo usurā iure exigere possum⁹ cui iure

A bilo exige usurā cui merito desideras nocere. nocemus.
cui iure inferunt̄ arma. Huic legitime inferunt̄ usu-
-rē. quē bello uincere ñ potes. ab hoc usurā exigit. quē ñsit
enim occidē. sine ferro diuitem. qui usuras flagitat.
sine gladio se de hoste uiseri. qui fuit usurari exac-
-tor immici. Ergo ubi uis belli. ibi uis usurē. Quod
v̄ elemosinē ñ s̄ faciendē ex fenore t̄ usuris. nec ex qli-
-bet male acq̄sito. aug. testat̄ i lib⁹ de ūb dñi. tractatu
tricesimo quinto. De usuris elemosinē fieri ñ possunt.

Nolite uelle elemosinas facere de fenore & usuris.
Hec aug. Oblatio de rapina reprobatur a dō.

Immolans ex iniquo oblatio ē maculata. dona iniquorū
ñ placent altissimo. nec respicit in oblationib⁹ iniquorū. nec
in multitudine sacrificiorū eorū ꝓpiabit̄ peccatis.
Qui offert sacrificū ex substantia pauperū. quasi q̄ uicti
mat filiū in cōspectu patris sui. Panis egentium uita
pauperis ē. qui defraudat illū homo sanguinis ē. Qui
effundit sanguinē. & qui fraudē facit. necessario frēs
s̄. Hec aug. Nonne ē aliq̄d rapiendū diuitib⁹ & detur pau

Forte aliquis cogitat & dicē. Multi s̄ xpiani peribus.
diuites. auari. cupidi. ñ habeo pecūm. si suū illis
abstulero. & pauperib⁹ dedero. Unde enī illi nil boni
agunt. mercedē potero hre. s̄; hui⁹mō cogitatio a diabo-
-li calliditate suggerit̄. Nā si totū t̄buat q̄ abstulerit.
addit potē pecūm quā minuat. Hec ēēdē.

Siqd inuenisti. Furtū cōmittit q̄ alienū ñ reddit.
& ñ reddidisti. rapuisti. quantū potuisti fecisti. inuentū.
quia p̄ ñ inuenisti. Qui alienū negat. si posse & tollē.
Ds eor interrogat. ñ manū. Hec aug. Qui de reb⁹ ēcessis & bene

Elemosina redēptionis aq̄sitis elemosinā ꝓpendit ille placē deo.
nīi oblis illa placē. q̄ ñ ex illicitis & iniquitate ꝓgenit.
s̄; quē de reb⁹ ꝓcessis & bñ acq̄sitis ꝓpendit̄. Hec ieē. in lib⁹

Quid peccat qui rem inuentā ñ reddit. Leuitici.
sine peccō putant ēē. si alienū q̄ inuenerint ñ reddat.
& dicant. ds dedit m̄. cui habeo reddē. Discat hoc pec-
-catū ēē simile rapinē. si quis inuenta ñ reddat. Hec

Neq; cū Bon⁹ usus ñ iustificat male acq̄sita. Augu.
si agris iniquē ac ꝓpā inuasis ita quisq; utat̄ ut ex
eorū fructib⁹ largas elemosinas faciat. ido rapinā iustifi
cat. neq; si alī iuri patrono t̄ iuste acq̄sito aliquis ī cōiuat.
ido culpanda ē cuiusl iuris regula. qua possessor legitim⁹
fit̄ ē. nec tyrannicē factionis p̄ūstras laudabilis erit. si
regia clēntia tyrannos subditos tractē. nec utrupē
ordo regiē potestatis. si rex crudelitate tyrannica seuiat.
Aliud ē nāq; iniusta potestate iuste uelle uti. & aliud
ē iusta potestate iniuste uelle uti. Hec ambr: i lib⁹ d̄ officiis.

Denq; si ñ pot̄ Cū alterī⁹ d̄ūmo alī subuenire ñ licē.
alī subuenit. ñ alī ledat̄. cōmodi ē neutrū iuuari.
quā grauari alterū. Ideoq; in causis pecuniarū intuenit.
ñ ē sacēdotale. in quib⁹ ñ pot̄ fieri quin frequent̄ ledat̄
alī q̄ uincat̄. quō intercessionis beneficio se uicū arbitrat̄.
Sacēdotis q̄ ē nulli noēē p̄desse uelle omnib⁹. posse aut̄ soli
ē dī. Hec gg. i registro. Elemosinē ꝓsacrificia ñ placent dō. q̄

Sēptū ē. uictimē impiorū abhominabiles offerunt̄ ex sce-
-s dō. uota iustorū placabilia. Neq; enī impōtentis dī lere.
iudicio quid s̄; a quo dē inspicit̄. Mine enī ē d̄ sēptū est.
Respexit ds ad abel. & ad munera eī. ad cain autē & ad munera
eī ñ respexit. Dicētis q̄ppe quia dns respexit ad munera ꝓmisit
sollicitē. quia respexit ad abel. Ex quare patent̄ ostendit̄.
d̄ ñ offerentis a muneribus s̄; munera ab offerente placuerunt.
Bona quippe iniquorū ñ ꝓbat altissim⁹. nec respicit oblatio
nib⁹ eorū. nec in multitudine sacrificiorū ꝓpiabit̄ peccatis
eorū. Idē. Longe ē dns a impiis. & orationes iustorū exau
diet̄. Ecē in exodo legit̄ d̄ filii israel̄ exeuntē
de egipto aureis suis accepē mutuo uasa aurea
& argentea. ex quib⁹ postea edificauerē tabnaculū dno.
Nis respondē aug. in libro quēstionū exodi. Nonne licē

Dē dns aliena rapere exēplo israelitarū spoliantū egiptū.
admoys ei. Petat uir a proximo & mulier a proxima
uasa argentea & aurea. & uestē. Nonne hinc ōsq; sumēdū
exēplū putare debē. ad expoliandū istos in p̄ximū. Hoc
enī ds iussit q̄ nouat q̄d quēq; pati oportet. nec
israelitē furtū fecerē s̄; dō iubente ministerū p̄buerunt.
Item obiect̄. aliena rapere ñ ē ꝓ p̄ceptū. nullo siqdē dī
mandato rapina uidet̄ ꝓhibita. s̄; nōīe furti omnis
illicita usurpatio rei alienē intelligit̄. Unde aug. i libro

Venialē Pēnale ē Maioris culpē est uiolentē aliquid Leuē
occulte auferre. multo maioris pēnē ē arripe q̄. furari.
uisibilit̄ eripe. auferre q̄ nolenti siue occulte siue
palam. hīt p̄ceptū suū. furti enī nōīe bene intelligit̄ oīs
usurpatio illicita rei alienē. Nonne ñ rapinā p̄misit. qui
furtū ꝓhibuit. s̄; utraq; furti nōīe in lege uetis testamēti
& rapinā intelligi uoluit. a parte enī totū significauit.
quicqd illicite rerū p̄ximi auferē. His auctoritā
tib⁹ p̄bat̄ q̄ neq; ex reb⁹ inuentis neq; ex male ēq̄sitis

quisq; elemosinā facere potest; sicut testatur dicens.

Qui habetur aliquid de malo acquirat bonum fieri potest.

de malo. facitte inde bonū. q̃ ñ habetur de malo. nolite acquirere de malo. Esto bonus tuq; fiat de malo bonū. & cū cepis aliquid boni facere de malo. noli remanere tu malus. Summum tuum euertunt in bonū. & tu remanes malus. Sed hoc multipliciter intelligitur. Facit enim de malo bonū. q̃ reddit q̃ illicite abstulit. Homine ē mali cura & sollicitudo mortalium exprimit. De malo q̃ bonū facit. q̃ pauperib⁹ dispensat. q̃ eū labore & sollicitudine acquirit. iuxta illud euangeli. Facite uobis amicos de mamona iniquitatis. Id ex malo acquirit. q̃ ex turpi causa possidet. uidimus eū mathematicus exercitū q̃ docere & ex futuris quę prouenient ñ nulla lucrari. Quę ū sic de malo acquirunt. in bonū possunt euertu. De pecco & aliq̃ ñ nūq̃. acquirunt. quę pauperib⁹ iuste erogant. Ut ñ aug. ad macedoniū.

Nonne quę male acquirunt aliqn bene possunt expendi.

sane q̃q̃d ab inuito sumit iniuriose auferit.

Hā plerq; nec medico uolunt redde honorē suū. nec opario mercede. nec tñ hi q̃ ab inuito accipiunt p iniuria accipiunt. quę potū p iniuria ñ darent. s; ñ ido dbē iudex uende iustū iudicū. aut testis uerū testimoniū. q̃a uendidit aduocatus iustū patrocinū. & iuris peritus uerū consiliū. Illi enim inter utraq; parte ad examen adhibent. isti ex una parte consistunt. Cū aut iudicia & testimonia quę nec iusta & uera uendenda s. iniq̃ & falsa uendunt. multo scelerati utrq; pecunia sumit. q̃a scelerate & q̃uis auolentib⁹ dat. Ille tñ solē male s ablata pecunia repetit. q̃ iustū iudicū emit. quo uenale ē ñ debuit. Qui ū p iniquo iudicio dedit uellē q̃dē repetit. ñ tamen l pudē emisse. Sunt alię psonę ifero ris loci. quę ab utraq; parte ñ insolenter accipiunt. sicē officialis q̃ amouet. & eū admouet officiū. abbis ex torta p immodicā inpbitate repetisolent. magisq; reprehendim⁹ q̃ talia iusticiae repetuerit. q̃. q̃ ea de more sūpsit. quo multę necessarię psonę reb⁹ humanis l iuriantur hui⁹mi cōmodis. l tenent. Ali si uia uite mutauerint aut excellentiores ascendint sēitatis gōv. facili⁹ ea quę hoc m acquirit. tāq̃ sua pauperib⁹ largiunt. q̃. eis aq̃b⁹ accepta s tāq̃ aliena restituāt. Qui ū est iuste societatis humanę furtis. rapinis. calumnis. oppressionib⁹ inuasionib⁹ aliq̃ abstulerit. reddenda potū quā donanda censem. Zachei publicani exēplo. § Quod ū penitentia agi ñ possit n aliena reddant. testat aug. in epla ad macedoniū.

Penitentia ñ agit. nisi res aliena restituatur.

Si res aliena ppter quā peccē ē reddi possit & ñ reddit. penitentia ñ agit. s; simulat. Si autē uerauit agit. ñ remittet peccm. n restituat ablatū. si ut dixi restitui potest. Plerūq; enim q̃ auferit amittit. siue patiendo malos. siue ipse male uiuendo. nec aliud hīt unde restituat. Nunc certe ñ possum⁹ dicē. redde qd abstulisti. n eū hīre credim⁹. & negare. Ubi q̃dē si aliqs sustinē cruciatus repente dū existimat hīre q̃ reddat ñ ē inq̃tus. q̃a siñ ē uñ reddat ablatā pecuniā. tñ dū eā p molestias corporales reddē cōpellit. peccē q̃ male ablata ē penas luit. s; ñ inhumanū ē & p talib⁹ intercede ñ ad hoc ut minime restituant aliena. s; ne fruste ho inhonē seuiat. Et paulopost. Illud ū fidentissime dixerim. eū q̃ phoe adhoc intuenit. ne male ablata restituat. & q̃ adse ifugiente quantū honeste potest ad reddendū ñ cōpellit. socū ex fraudis & eminus. nā miseri opem nrām talib⁹ subtrahim⁹ quā impendim⁹. Non enim opem fert q̃ ad peccandū adiuuat. ac ñ potū adiuuat. s; obuiat subtrahendo atq; obpmendo. S; nūq̃d nos ido aut exigere aut exigendū tēdē l possum⁹ l debem⁹. agim⁹ quantū equalis facultas dat. & humanū quidē finē q̃. s; maxime ac sanctum diuinū iudicū cōminantes. Volentes autē reddē q̃ nouimus & male abstulisse & unde reddat hīre arguim⁹. iertiamus. obtestam⁹. quosdā clam. q̃sdā palā. sicē diuitias pro nātū diuisā uidet posse l uelle medicinā. § Si ū rem alienā quis ascēuerit. ñ eandē s; estimationē ei restituere debē. Unde qq. **Qui rem alienā ēscerit. ei estimationē compim⁹ nulla extrusse ēam pqua restituat.**

res eorū potuissent rōnabilit occupari. atq; eas ī solute ac temē ascēn. Ido expientię tuę peripim⁹. ut q̃a q̃ semel ascēratū ē ñ ualē ultra restitui. studū tuū sit. ut ipse epc debeat pcū dare. § Pro malis aut ap pmeipes eccla debē intercede ñ eos temerario ausu defendē. Unde qq. romano defensori. **Eccla malis intercedat. non eos temere defendat.**

Hi qui furtis publicis implicati s anob ñ uideant iniuste defendi. ne opinione male agentū ex indiscreta defensionis ausu in nos ullomodo transferamus. s; quantū dē & eccla admonendo ūdū intercessionis adhibendo quib⁹ ualeris succurrere. ut & alis opē ferat. & opinionē sēę eccle ñ iniquitatis.

Furtū aut ñ tam inquitate rei quā in affectu furantis ēsidēat. Unde qq. inepta adutū. **Non solū in maioribus s; quā in minoribus furtū cōmittit.**

Fur. aut ñ solum in maioribus s; & in minoribus iudicat. Non enim q̃ furto ablatū ē s; mens furantis adtendit. quom⁹ informitē ñ ideo diuisa sit formicatio. si mulier pulcē aut deformis. ancilla aut iuuenia. paup. aut opulenta. s; q̃liscūq; illa fuit. una ē fornicatio. ita in furto. quantūcūq; q̃ abstulerit furti crimen incurrit.

Incipit quinta decima causa.

VIDAM CLERICUS CRIMINE CARNIS LAPSUS ē prohibet ante quā sacerdotale benedictionē ascēdit. postquā ū sacerdotū adepti ē. in furore uers. quendā intercepit. Recuperata ū sanitate ap epm accusat abea. cū qua lapsus ē dr. Epc autē die dnico causā examinat.

Sacerdos inficiat enim s illatū. Quoq; dā clericos s patrimonia querit. illi ū ñ sine peccato s patrimonia. Unde epc questionib⁹ ēfessionē extorquere. demū sol⁹ & absq; synodali audientia illū sententia ferit. Querit aut. an ea quę mente aliena facta sunt imputanda. S edo. an impensis patrimonis liceat clericis munera exigere. Tertio. an ex mulieris ēfessione iste sit ēdēnand⁹. Quarto. an die dnico ei ēa sit uentilanda. Quinto. an s negam purgatio sit defēnda. Sexto. an ei ēfessio cruciatib⁹ sit extorquenda. S septimo. an absq; synodali audientia epc ualeat sacerdotē damnare. Octauo. si sponte ifessus aut ab alis inuentus fuit q̃ ante

·xv. ca.

ordinationē peccauit. an suscepti ordinis officiū exercere licerent. Qd aūt ea quę alienata mente facta s nō sint imputanda. facile posse ꝓbari uidet. Peccata nāq; alia penes uoluntatē animi. alia extra naturę infirmitatē uidentur esse. Est enim uoluntas ut aug. ait in lib. i. retractationū. animi motus ad aliquid. t nō mittendū. t nō adipiscendū. Qd ꝓpria dictū ē. ut hac diffinitione uolens a nolente discernere.

Ex uoluntate itaq; peccata peccat. quę libo mētis arbitrio & delinquendi ꝓposito cōmittunt. Porro infirmitas alia ē aīe. alia carnis. Infirmitas animi ē ignorantia. carnis infirmitas ē ei concupiscentia. Ex utraq; autē infirmitate q peccat. imputantur ad pēnā. Unde de qbdā ignorantib dictū ē. Siquis ignorat ignorabit. Tales erant illi de qb dīs ait. Exibunt sinagogis faciunt uos. qa arbitrantur obsequiū se prestare deo. De eisdē & apls scribit in epla ad romanos. Testimoniū illis phibeo. qa zelū dei habent. s nō secdm scientiā. Nullū tēn eorū in phidia sua persecutantur hęc ignorantia excusat. Ex carnis infirmitate peccatum. quę naturę languore fiunt. Quę nō imputarentur ad pēnā. neqq. apls legit carni gratiatus dicēs. Infelix ego hō. qs me liberabit de corpore mortis hui. & c. Siue q penes uoluntatē siue penes infirmitatē peccata consistant. semp imputantur ad pēnā. Cui sententię illud aug. de uera religione ēt esse uidetur: Usq; adeo peccātū uoluntarū malū ē. ut nullom sit peccātū. si nō sit uoluntarū. Itaquidē hoc adeo manifestū ē ut nulla hinc doctorū pauitas. nulla indoctorū turba dissentiat. Qre aut negandū ē peccātū cōmitti. aut fatendū ē eum uoluntate cōmitti. s; hoc nō generaliter de oīb peccātis intelligendū ēt. idē aug. in lib. i. retractationū ostendit dicēs. Usq; adeo peccātū uoluntarū malū ē. ut nullom sit peccātū. nō sit uoluntarū. Potest uidi falsa hęc diffinitio. s; si diligenter examinatur inuenitur uerissima. Peccātū ꝓpe illud cogitandū ē. q tūm peccātū ē nō q pēna peccati. quia & illa quę nō immerito nō uoluntaria peccata dicuntur. qa t antecedentib t casibus ꝓperantur. nō possunt omino nō uoluntaria dici. Ite in eodē: Diffinitio peccati q. diximus. Peccātū ē uoluntas (secundū t) retinendi t ꝓsequendi qd iustitia uetat. unde liberū ē abstinēre. Ꝓpria uerū ē qa id diffinitū ē q tūm peccātū ē. nō q & pēna peccati. Idem in libro quęstionū. Non s peccata nolentū. nisi nescientium.

Merito querit quę s peccata nolentū. utrū quę antecedentib cōmittuntur. an & possit dici rectē peccātū ēt nolentis q facēt cōpellit. Qa & hoc ēt uoluntatē dici solēt. s; utiq: uult. ꝓpter q facē. tāq. si piuare nolit & facē. cū uult uult. si quisq. nō fecerit morte minetur. Vult q facē qa uult uīre. Et ideo nō ꝓse ipsū appetit ut falsum iurē. s; ut falsū iurando uitet: Qd si ita ē nescio utrū possit ista dici peccata nolentū. qlia hic dicunt peccata expianda. Qa si diligenter inspiciat. forte ipsū peccātū nemo uidit. s; ꝓpter aliud q uult peccat. omnis ꝓpe homines q scientes faciunt q nō licet. uellent licēre. Usq; adeo ipsū peccātū nemo appetit ꝓpter hoc ipsū. s; ꝓpter illud q ex eo consequitur. Hęc si ita se habent. nō s peccata nolentū nō nescientū. quę discernunt a peccātis uolentū. Dicit. t. d mūnis. Aliud relatū (et p) eos q iniuria pati possunt. & facē poss. Sane s quidā qui facē non possunt. utputa furiosus & impubes q doli capax nō ē. Itaq; hi pati iniuria solent nō facē. Cū enim iniuria exafferri (patiendi non) faciunt. ēstitit. ꝓsequens erit dicēt hos siue pulsent siue ēuiciū dicant iniuria fecisse nō uideri. Itaq: pati quis iniuria etiā si nō sentiat potest facē. nō nemo nō q sciat se facē iniuria. & si nesciat eū facit. Quare siquis pecū alīū peruiat. aut dū certat iniuriarū nō tenetur reus. Siquis hoīē liberū ceciderit dū putat seruū suū in ea ē ne iniuriarū teneat reus. Vt itaq; expmissis appare. siue ex uoluntate siue ex infirmitate peccant peccata palā ē illi imputan. s; carnis infirmitas dupliciter intelligit. Est enim languor natū. q carnis concupiscentia appellatur. quę uero animę infirmitas dici potest. s; ido carnis infirmitas dicit. qa accidit animę ex iniunctę carnis corruptione. Porro alia ē infirmitas quę ꝓpe carnis dicit. qua cerebrum seu humor cordis turbata caro ipsa afficit. & tandē dissoluitur. Similiter animi infirmitas duplex ē una q uiciū appellat. qua anima a deo separat. ut ē ira. odiū. & alia hmodi. alia infirmitas animę. quę cū ipsa nō sit peccātū. ē tēn pēna & causa peccati. ut ē obliuio & ignorantia. Furor aūt cū nō sit peccātū. ē tēn pēna peccati. ut febres. & certę passiones. quas ꝓpe carnis ēē diximus. quarū motus i. illa quę ab illis peturbationib fuerunt nulli imputantur ad pēnam. s; obiect de lameth. q cū ceciderit cain uiserit. nec eū excusauit ceritatis infirmitas. Unde dictū ē. Septuplū ultio dabit de cain. d lameth d septuagies septies. s; ceritas ignorantię simil ē. ex utraq; enim quedā fiunt quę imputantur. quedā d quę minime. Ceteris nāq; si debitū suę uxori se credens redde alienā pollutū. nō ē reus adulterii. si aūt ludo t exercitatione uinū t uenatione iaculū mittens aliquē punat. quia hoc ab eo penitus debet alienū ēt. homicidii reus habetur. Mens d alienata furore. cū sui cōpos nō sit. eos quę admittunt reatū nō habent. qa facultatē deliberandi nō habent. unde pupillo & furioso homini inmalefacienti subuenitur. ut nō eis imputentur ad pēnā. quę ex mētis deliratione nō peccātū. Qd nō solū de humanis s; & diuinis legib noscitur apparere. Aut enim aug. d paruulis. ad pernī diaconū.

Firmissime tene. & nullatenus dubites. exceptis illis q p nōie x suo sanguine baptizantur. nullū nōīē acceptūrū uitā ētnā. q nō hic a malis suis fuerit ꝓ penitentiā fideq; ēuis. & ꝓ sacramētū fidei & penitentię. i. ꝓ baptismū liberatur. & maioribus quidē necessariū ēt & penitentiā de malis suis agere. & fide catholicā secdm regulam ueritatis tenere. & sacramētū baptismatis accipere. paruulis d q nec dū ꝓpia uoluntate credere nec penitentiā ꝓpēēo q originaliter trahunt agere possunt. sacramētū fidei q ē sēm baptisma quādiu rōnis etas eos capax ēē nō potest. sufficēt ad salutē.

Ex eo aūtē q infirmi hui auctoritatis dicit: quādiu scil rōnis etas eos capax ēē nō potest. euidenter datur intelligi. nulli post baptismū peccata imputari siue sit adultus. siue impubes. nisi rōnis sit capax. Unde & de brutis animalib cadē ro ab aug. in eodē lib reddit. qre sua eis facta nō imputentur. Inquit enim. Animalia psentis seli cursū aut ornatū secdm creatoris incōphensibile uoluntatē pagunt. quę de suis factis nulla rōnē redditura s. qa rōnabilia nō s. Nūqd enim de bub cura ē deo. Homines d qa rōnales facti s & de se & de oīb reb qs inusū utrę psentis accepęrunt rōnē reddituri s deo. & p suos actuū qualitate recipient aut pēnā aut glām.

Sacerę tēn legis auctoritate iubent animalia uitiesci. nō ꝓpter ꝓsēiam peccati. s; quia refricant memoriam facti. Unde aug. supleuitiū.

ni mito ꝓcedunt peccati adide duerint.

Mulier quę Non ꝓpt culpā s; ꝓpt memoriā facti pec̃ oe-
accessit ad omne pecus ascendi abeo mīstices accedit. (ad quod mulier admittitur)
mulierē. & pecus morte morietur. ru eiūs s. Querit. q̃m
sit reū pecus. eū sit irrōnabile nec ullom capax legis ē.
Ꝛ. Recora ido credendū ē missa mīstica. quia tali flagi
tio ēstigmata indignū reneant facti memoriam.

De furiosis autē euidentissime sēbit aug. in libro
questionū ueteris & noui testamēti. ita diēs. Culpa non
Aliquos sciam necessitate s; uoluntate reū astringit.
subito dementer factos ferro. fuste. lapidib. morsib
multos nocuisse. quos dā & occidisse. captos industria
& iudicis oblatos minime reos factos. eo q̃ ñ uolun
tate s; impellente ui nescio q̃ hi gesserint nescientes.
Quom eū reus ēstituit. q̃ nescit q̃ fecit. Ꝛ. ambr. in
examerōn. in tractatu ꝓmi diei. Reus ex uoluntate ñ
Illa cauenda s quę ex nra necessitate contringuntur:
uoluntate pdeant. delicta uiuentur & irrationabiles
corpis passiones. Quox q̃ nos sum dm eox ꝓnepia extin
-seus ñ rtqam. nec deriuem in alios. s; agnoscam ea q̃
ꝓpia nra s. q̃ quide possum ñ face. si uolum. hmodi elec-
-tione mala nob potū debem assēbe q̃. alius. Ido & i iudi
cis istmodi uoluntanos reos ñ ex necessitate cōpulso
culpa ꝓstringit. pena ꝓdenat. Nec eū si ꝓ furore aliq̃s ino
centē ꝓimat obnoxet morti ē. quin & ipsi diuinę legis
oracło siq̃s ꝓ iprudentiā ītulerit nec̃ accip ipunitatis spem.
& refugii facultatē ut possit euade. Hoc q̃ de eo q̃ ꝓpe ma-
-lum uidet dictū sit. Mala eū ñ s quę nec ēmine ītē
implicant. nec ꝓsēam ligant. Unde paupitatē & igno-
-bilitatē egritudinē mortem nemo sapiens mala dixerit.
nec in maloꝝ sorte numerauit. Ꝛ. in lib de paradiso.

Sane disem Ueniā habent quę ignoranter ebri
uitandā ebrietatē. ꝓ quā ēmina cauē committunt.
ñ possum. Nam quę sobri cauem. ꝓ ebrietatē ignoran-
-tes cōmittum. Nescium q̃d loquant q̃ uino nimio in-
-dulgent. iacent sepulti. ido q̃ siq̃ ꝓuinū deliq̃rint.
ap sapientes iudices uenia q̃dē facta donant s; leui
-tati donant auctores. Ꝛ. aug. lib. i. de ciuitate di.

Si concupiscentia Inobedientia & concupiscentia ñ sīt culpā
& inobedientia quę adhuc in mēbis i corpe ñ ꝓsentiens.
moribundis habitat. ꝓt nrę uoluntatis legē. q̃si sua
lege mouent. si absq̃ culpa ē i corpe dormientis. q̃ mo-
-magis absq̃ culpa ē in corpe ñ ēsentiens. Ide ꝓ fausto.

Inebriaueq̃ Loth ñ d incestu s; de ebrietate culpatur: libro. ii.
loth filię et. & se nesciente miscuerē. Qua ꝓpt culpandus
ē quide. ñ tn quantū ille incestus. s; quantū ebrietas illa
meret. Ꝛ. ambr. de beata uita. Nemo tnē ad culpā
Nonē q̃ cuiq̃ nrā am assēbam ñ ꝓpia uoluntate duct.
erūnā. ñ nrę uoluntati. Nemo nrm tenet ad culpā.
nisi uoluntate ꝓpia deflexerit. Non sūt ēn. quę i fe-
-runt reluctantib? Voluntaria tn commissa sequūt in-
-uidia delictoꝝ. quā —— in alios deriuam? Volun
tariū s militē ——,,——, elegit xpc. uoluntariū s
seruū diabolus —— auctionatur. Hemine iugo serui
tutis ——,,——, astrictū possidet. nisi se ei prius pec-
-catoꝝ ere uendiderit. Ꝛ. in lib de paradiso.

Nec is —,,— Ministri di ē qui mutus homicidū
qui mutus aliq̃ fecerit homicidū fecerit.
extra ministerū ē. Siquidē lex ait de eo. q̃a ds
dedit eū in manus et. Manus q̃ ei instrumēta ñ
diuinę ultionis ministerū pbuerē. Leuita q̃ mutus

remissionis ē pcussor. aut q̃ ñ ex dispositione s; ꝓt uolun
tatē fecit homicidiū. minister ē diuinę ultionis. Illud
q̃q; specta quia eū mīsticē impi xpc infundit. & ubi
abhominatio abolet sēificatio ēsecrat. quia dns dix in
eadē die qua mīsteceo oē ꝓmogenitū egipti. sāficabo
ī oē ꝓmogenitū isrl. q̃ ñ adunū diē afflictionis egipti
referē s; ad omne tps. Cum itaq; qui mutus hoiem mī-
-fecerit minister dicit. eū innocentē furore ꝓimens. morti
nequaq̃ obnoxet sit. eū subito dementes eox quę faciunt
reatū minime gestent. patet hic sacdotē homicidii reū
ñ ēt. uīn nec sacdotio priuari debet. S; obiect illud q̃ inue
nitur in penitentiali theodori. Insē reūsus penitentiā agit
Siq̃s insanens aliquē occidit. q̃ insanens aliq̃ occident.
si ad sanā mtē ꝓuenit. leuior penitentia īponenda ē ei.
Sed forte de eo intelligit. quē ꝓ culpa ad furorē ꝓduxit.
Ꝛ. obiect. Sunt quedā quę si ñ imputent ad pnā. tn impe-
-dium sacēti signaculū. Ambrosio nāq; parentū filio non
imputat ad pnā. cui tn obē ad ecclę mun accipendū.
Sic quę ītē alienata fuerit. & si ñ imputent ad pnā. tn
muneris executionē impedium. Unde ieie ait. Innocens ē
Siq̃s qui ñ intē s; ꝓpt disciplinā casu aliquē occident.
ñ iratus s; ꝓpt disciplinā palmā alicui dedit. & casu
occidit. sic fieri solet. q̃m ad qm̄am innocens ē. q̃a uolun
tatē ds ñ op requirit. quantū aut ad legē reus
est. q̃a opa querit. Ꝛ. S in persecutione urgo
fuerit oppressa. lege repellit. q̃a opus inspiret
ñ uoluntatē. In qua aut quasi urgo susceptē q̃
ñ opa querit s; uoluntatē. Sic q̃ q̃ ꝓpt disci-
-plinā casu homicidiū fecit. quantū ad legē reus ē. q̃m
ad qm̄am innocens. sic ute sacdos q̃ furore homicidiū fecit. q̃m
ad culpā innocens ē. quantū ad susceptū munus ecclesiasti-
-cum reus phat. Y. His ita respondet. Nonnulla quę ordina-
-dū impediunt. ordinatū deciunt. Non ēū pot ad sacdotū
puenī. qui aliq̃do insanuerit. Ueruīm si post sacdotium
furere cep. ñ ido sacdotio carebit. ñ forte nūq̃. ad sanę
mtis officiū illū redire pungat. sic de epo. qui. sēb in regit
ad ecclesiasticū epm. Quānis triste sit nob. & ē. longa mua
titudine gūat epc. Impensis v patrimonis tractoresi ecclie
clerici munera exigē. phibent. mq̃ sic statutū legit. exigē.
Obseruandū. Ꝓ patrimonis impensis muna ecclie ñ debē
quoq; decrim. ne q̃s sacdotū & clericoꝝ mort seqnti
iudicii ꝓ impensis patrimonis muna audeat accipe ñ in
ecclia q̃ruto oblata. quę ñ fauore munis videant accepta.
s; oblatione deuotionis illata. Qd si questa phat accipe.
uelut exactor fenoris aut usurarū possessor: sedm statuta
patrū se nouerit degēdū. Hoc aut de illis intelli
gendū ē. q̃ canonica uita ꝓfessi regulariter se uiuentes ꝓpo-
-suerē. Genuli nāq; ecclę consuetudine receptū ē. & moribus
approbatū. ut clerici more aduocatoꝝ patrimonia impendant.
& ꝓ impendendis muna exigant. & ꝓ impensis suscipiant.
Tertio querit. an mulieris ꝓfessione iste sit ꝓhibendus.
In q̃ ꝓmū uidendū ē. an mulier sacdotē accusare ualeat.
Qd sacis canonib ōino uidet ēe phibitū. Genialiter ēū statutū
ē ex decretis fabiani ꝓp. ut sacerdotes dm ñ accusent. nec
in eos testificent. q̃ sui ordinis ñ s nec ēe possunt. Mulieres
aut ñ solū ad sacdotū s; nec ad diaconiū puenī possunt.
unde nec sacdotes accusare nec in eos testificari ualent.
Legib qq; cautū ē. ut obuiandū sui sex mulier apud
ꝓtorē ꝓ alio ñ intercedat. n forte suas & suoꝝ iniurias ꝓsequ
maluerit. Hęc aut quę nec suas nec suoꝝ iniurias ꝓsequ

adhunc accusationē admitti ñ debet. Econtra q̃ iudices ꝑsonā gerere ualeat. ab accusatoris officio ñ remouet. Mulieres autē inuenit testamento ꝑlim iudicasse q̃q; libros iudicii legerint ignorare ñ poterit. Non ita q; ab accusatione remouēri possunt. quas & iudices ꝑsonā frequentē gessisse ostat. nec ulla serie diuinarū sc̄ripturarū ab accusatione ꝓhibēt. Nisi ita respondet. Inuenit lege multa ꝓmittebant. quē hodie ꝓfectione q̃ꝗ abolita s. Cū enim mulierib̄ ꝓmittet ꝑlim iudicare. hodie ꝓpecco q̃ mulier induc̄ ab aplo eis indicet uere eundem. uiro subditas ēt. insignū subiectionis uelatū caput hēt. Quę q̃ his omib̄ uiro subiecta ostendit. cui palio postulare non ceedit. ad accusationē admittendā ñ iudet. Econtra quāq; passim & indifferenter ad accusationē mulier ñ admittat. s tn quedā ēmina quoq; accusationē mulier subire ñ ꝓhibet. Qn in lib̄ codicis impr̄ diocletianus scribit. d. t.

De ēmine q̃ publicoq; fuit iudicioq; mulier accusare ñ ꝓmittitur ñ certis exceptis. i. sibi suoq; iniuriā ꝑsequitur. secm antiq iuris statuta tantū de quib̄ sp̄alit eis necessū ē. ñ extra hāc subsc̄ptione. Unde adit p̄ses pro uiriq; impiis examinabit an tale sit crimen. cui accusationē mulier subire ñ ꝓhibeat. Ite in lib̄ dig. Paul. l. ii. de adulteriis. Ex eo q̃ ꝓhibe lex iulia de adulteriis testimoniū dicē ꝓdenatā mulierē. colligit & mulieres testimoniū in iudicio dicendi ius hēt. De accusationib̄ & inscriptionib̄ lib. i. Non ē ꝓmissū mulieri publico iudicio quēq; reum fiēri. nisi parentū liberoq; & patroni & patronę & eoq; filii filieve nepotis. neptisue mortē exequat. Paul. l. i. de adulteriis. Certis de causis ēcessa ē mulierib̄ publica accusatio. uelut si mortē exequant eoq; earūq; inquos ex lege testimonioq; publicoq; testamentū iuriq; ñ dicant. Idē & in lege cornelia testamentaria senatus statuit. s; & de testamento patrem liberi t̄ matrem mulierib̄ publico iudicio ꝓmissū ē pupillis ex ꝓsilio tutoq; post patris mortē. Ite pupillę aut sui mortē exeq̃ ēcessū ē. lege testamentaria. Ita de patris quidē testamento pupillis agere diuus uespasianus ꝓmisit. s; & si ñ exhibeant tabulę ꝓmittitur possunt expiri. codice. Qui accusare possint t̄ non. Ite aug. dionisio. Uxor tua si consobrini sui necē uindicandā existimat. adeat p̄sidē puniq. Digesto ad legē iuliā maiestatis pompiniani. lib. Lxii. Ro. ꝓ. In questionib̄ lesę maiestatis & mulieres audiuntur. commutationē sergii catilinę iulia mulier detexit. & marcū tullium ēsule in iudicio ei instruxit.

Quicūq; ū ꝑsona ad accusationē publicoq; iudicioq; t̄ lesę maiestatis admittit. eadē accusationē simonię subire ñ ꝓhibet. Unde in ꝓmo libro codicis. impr̄ leo augustus. armasio p̄fecto ꝓtoni. lesę maiestatis

Sane quisq; & publicoq; iudicioq; ꝑsimonię accusatio hanc sēam & ueneranda antiquitus sedē pecunię equaliter punitur. inuenimus subisse aut siq̃ ut alterū ordinare t̄ eligere aliq̃d accepisse detegit. adimitur publici ēmmis & lesę maiestatis accusatione ꝓposita. a gradu sacēdotis reiicit. nec hoc solū deneqs honore ꝓuari. s; ꝓpetuę quoq; infamię damnari decēmit. ut quos par facinus coniūgat & equat. utrosq; similis pena comitet. Cum aut sacis canonib̄ accusationes omino submouent. quas leges seli ñ aseiscunt. & ex diuso uident admittendę quę seli legib̄ ñ ꝓhibent. Ueru hoc ñ infert. Quicūq; oni clericoq; canonib̄ sacris nupta as ēxtrahē ꝓhibent. & legib̄ imp̄atoq; Non aut ēsequentes omnū copulā legis admittunt. quoq; iunctionē sac canones ñ ꝓhibent. Legib̄ enim soli cantores & lectores. canonib̄ aut ēiā acoliti uxores ducē possunt. Quāuis q̃ sacris canonib̄ submouentē accusationes quas leges seli ñ aseiscunt. ñ ido consequent recipiunt quasciūq; ꝓnepū leges admittunt. S; sic ęrea hui opis intitulū ꝓmissū ē. toties legib̄ impatoq; inęclasticis negotiis intendū ē. quoties sacris canonib̄ obuiare ñ inuenitur. Unde aut specialit sacis canonib̄ mulier ab accusatione lesę maiestatis & simoniq ostendat ꝓhibita. aut ꝓmissis romib̄ ad huiscemodi accusationē admittenda ꝓbat. Hec quisq. distinguē querit ad aliq; ñ ad sacēdotū accusationē in hoc uidelicet simoniq casu mulieres ēt admittendas. Cū enim generalit legib̄ hoc eis ꝓmissū inuenit. ñ q̃ specialit aliq̃ lege hoc ꝓhibitū ostendit. ea distinctio loci ñ habebit. Uerū ei ꝓta generales regias queda specialit crimina excepta sint. in quib̄ mulierib̄ accusare ꝓmittit. inter quę fornicatio ñ numerat. parte. qd hui accusatio dupliciter infirmat. & quia fornicationis crimen intendit. & qa dū de se ēfert. sup alienū ēm ei credi ñ oportet. Unde iuliā ꝑ scribit diēs. Ita ꝓfessio adūs quēlibet

Nemini ꝓter quā de crimine maiestatis admitti ñ debet. de se ꝓfesso sup alienū crimen credi oportet. quō ei atq; oīs rei ꝓfessio ꝓiculosa ē. & admitti adūs quēlibet ñ debet.

Quia q̃ ista de se ꝓfert sup alienū crimen ei credi ñ pot. s; ēt ei sua ꝓfessio intiptanda ē. Qd ū die dnico nec ēpo nec pbro ēam aliq̃ uentilare liceat. in traconensi ꝓcilio ꝓhibet. in quo sic statutū ē. Manifestū ecclę die dnico causas uentilare

Nullus epoq; t̄ pbroq; t̄ clericoq; die dnico ꝑsonā cuiūcūq; ñ causę negotiū audeat uentilare. ñ tantū hoc ut do statuta solēnia pagant. certis ū diebus ēuenientib̄ ꝑsonis illa quę iusta s hēt licentiā iudicandi. excepto criminali. Ite ex ꝓcilio ap̄ ephesium habito. ꝓsente rege henrico.

Placuit Solēnib̄ diebus legitimoq; ieiuniorū sēlāria plicta sēlāria dnicis diebus t̄ aliis ꝑcipuis festiuitatib̄ ñ agantur. seu & in his diebus in quib̄ legitima ieiunia celebrant. secm canonicā ꝓstitutionē minime fieri decernit. Insup & sēa synod decreuit. ut nulla iudiciaria potestas habeat licentiā sua auctoritate xpianos ad placitū iannire in sup̄ dictis diebus. idē. vii. diebus ante natale dni usq; in octē epiphę. & a q̃nq̃gesima usq; ad octē paschę. & vii. diebus ante natiuitatē s. ioānis bapt. q̃tum ad eundi ęclam omnibusq; uacandi liberius habeat facultas. Ite adrian p̄p. De eodē.

Nullus ēpo t̄ infra ordines positus die dnico causas iudicare ꝓsumat. Purgationē ū negantur ꝓstandā. stephanus scribit leoni thianensi ēpo. Diaconi si d ēmine

De crimine ēuinci ñ potest ap̄ ēpm secreto se ipsū sibi illato diaconus tuus uerissime fatetur se exp̄gere. immunē. Ueruātam si suspicio habeat & accusatores idonei repiant & testes quales sac canones sanxerunt. acerto teū ēpoq; certo numero uenant accusatores. uocet & ipse aldericus diaconus. & si negauerit. uentilet causa canonice. & si t̄ sponte ēfessus t̄ legitimis testib̄ fuerit ꝓbatus. canonica ferat sententia. Qd si nec sponte ꝓfitet. nec accusatores & testes legitimi repti fuerint & fama mala erebrescit. ñ publico examine s; coā te & aliquantis reuerentissimis pbris & diaconib̄ tuę ęcclę secreto iuramento se purificet. & de meqs boni testimonii eū annuncia. & cōpesce & cōmone ęcclę tuę filios. ne sacēdotē di infamare ultrā ꝓsumant. timentes. qd cham maledictus ē. qui patris uerenda detexit. Et nicola salomoni ꝓstantiensi ēpo.

Vna q̃ s̃ ualent ad falsitatem.

Pbr aut diacon. Non ē spontanꝰ pbr aut diacon. ñ sponte quē asseris ēmina nolle publice ēfiteri. Ofess aut legitime s; uelle eū sacēnto defende se strm̃ notū sit ep̃o quiet fuit. Scelus ipsi ē ꝓpetratū. ñ pot ꝑ aliq̃ penitentiā sacdotali t diaconali officio poni. s; mirandū si ipse ofessus ñ fuit. quom notū possit ē ep̃o scelus ab ipso ꝓpetratū ñ accusatore forte idoneo ꝑ testes idoneos apparente. Und si examinante ep̃o ēm pbr t diaconi. ñ fuit ꝑ testiū apbationē pbr t diacon forte ēuictus. ñ ē scelus ep̃o legitime manifestū. ñ sua sponte ipsū ēfiteat. Qd si ñ fecit interim ñ uidem suo debe pbrm t diaconū officio ꝑuari. Sola q̃ spontanea ēfessio & canonicus numerus t qualitas testiū decēnentib ep̃is & accusatore q̃ obiecerat cōplente clericū ꝑuat ꝓ gradu. Sed Quod ū ēfessio ejuratib extorquenda ñ sit. alexander: ꝓ. testat sēbes omnib orthodoxis. Ministroꝝ ofessio ñ sit extorta s; spontanea.

Si sacdotib uel auctorib ecclē quedā sēpturē q̃q̃m ꝑmitti aut fraude aut ꝑum extortē fuerint t ut se liberare possint quocūq; ab eis ēsēptē aut roborate fuīt ingenio. ad nullū eis ꝑiudicū t nocumtū uale censem. neq; ullā eis infamā t calumniā aut suis sequestrationē bonis umq̃. do auctore & sēs aplis eorq; successib sustinē ꝑmittimus. Ofessio enī inralib ñ cōpulsa s; spontanea fieri debe. Omis enī ofessio quē fit ex necessitate fides ñ ē. confessio q̃ inralib ñ debe extorqueri. s; sponte ꝓfiteri. Pessimū ē enī de suspicione aut extorta ofessione quēquā iudicare. eō magis cordis inspector sit dns quā ep̃is. ñ pot autē humano ēdēnari examine. quē dns suo reseruit iudicio. Si omia nāq; in hoc sēlo iudicata ēent. locū diuina iudicia ñ habent. Et. Est & hoc platū ad sacā sede. qd pude dice. & ñ solū sacdotali s; & oī xpiano nōi ē inimicū. idē. q̃ ñ nulli ep̃os aut sacdotes aut metu cōpellunt aut ui extorquent. aut fraude decipiunt. aliquas ēfessionis suē in alterā partē quā debeant lītas scribe. aut psonā ñ rēsitione causarū. aut q̃ detent ē alicui ciuis secte sēptuas facē. & ꝓpis manib roborare. & cōtra ꝓlis recitare atq; ofiteri. Alios dicunt carceribē & ergastulis retrudi. ut saltem his terrori insidiis. dni sacdotes suis fauēant uoluptatib. Ite. Confessio ū inralib ñ cōpulsa s; spontanea fieri debe. ipso testante q̃ ait. excorde procedunt homicidia adultia. & c. quē s̃ adh̃ ꝑuenienta. nec tm̃ adtendenda s̃ quē fiant. quantū q̃ animo fuīt. Ampliū enī respicē ds ad cogitationes & spontaneas uoluntates quā ad actus. q̃ ꝑsipientiā aut necessitatē fiunt. Ite nicolaus ꝓ. epis galliē. Auctoritas aplica

Auctoritatē pentus illicita iuramēta iuramenta. uenabiliū ꝑdecessoꝝ nroꝝ secuti. & nominatim beatissimi ꝓ & mtis alexandri. a beato petro quinti. ab omib iuramētis & cuiūcūq; modi obligationib quib illi se coacti impioꝝ uiolentia obligauerant canonice absoluim. & ne illa seruent uetuimus: tam ꝑfatū cōm treuerensē quā ei ꝓpositū & ōs q̃ tē ꝓpis capta se illis q̃q̃ m obligauerē. Hecq; enī ulla eos pinde infamiā t calumniā aut suis bonis sequestrationē umq̃. do auctore & sēs aplis & mtis ꝑdecessorib sustinē ꝑmittim. sic ꝑ ꝓphām dns dicit. Dissolue colligationes impietatis. & c. quin & ꝑfato fri nro filiisq; treuerensis ecclē illi quoq; defensorib ñ in mandatis dam. ut spuali simul & materiali gladio tādiu malignos illos eorq; fautores insequant. quousq; eū iuste ꝑgrate possessiones t q̃cūq; res ecclastice hoc facto t quocūq; pacto distracte seu direptē s̃ reuocent.

A fidelitatis & iuramēto roman pontifex ñ nullos absolut. eū aliqs asuis dignitatib deponit. Unde gelasi anathēsio imputat. Pontificalis auctoritas a iuramento fidelitatis

Aliis ite roman pontifex Zacharias seū ñ nullos absolut. regē francoꝝ. ñ tam ꝑsuis iniqtatib quā ꝑeo q̃ tantē potestatē erat inutilis a regno deposuit. & pippinū earū imperatoris patrē mei loco substituit. ōsq; francigenas iuramento fidelitatis absoluit. Qd & ex frequenti auctoritate agit sēa ecclā. eū milites absoluit a iuramēto uinculo. q̃ factū ē ms epis. qui aplica auctoritate a pontificali q̃dū deponunt. Ite. gg. vii. romanē sinodo ꝑsidens dixit. Excōicati uinculo

Nos seōꝝ ꝑdecessoꝝ fidelitatis non tenentur obnoxii. nroꝝ statuta tenentes: eos q̃ excōicatis fidelitate aut sacramento astrictos s̃ aplica auctoritate a sacēnto absoluim. & ne s̃ fidelitatē obseruent oīb modis ꝓhibem. quousq; ipsi ad satisfactionē uenant. Ite. urbanus. ii. ep̃o uapiensi. Ante quā iuratis reēcilient fidelitatē excōicati null seruare cogat milites hugoni comiti ne ipsi quādiu excōmunicat ē seruiant ꝓhibeo. q̃ si sacēnta ꝓtendunt. moneant oportē do magis seruire q̃ hoib. Fidelitatē enī quā xpiano ꝑcipi iurauerunt do eiq; sēs aduersantī & eorꝝ ꝑcepta calcantī. nulli exhibent auctoritate ꝓsoluē. Absq; sinodali ū audientia sacdotē damnari in spalensi gelio eum ysidorus mitur sic ꝓhibet. Sine ēcilii examine pbr uel diaconus non

Sexta actione cōpim fragitanū cordubensis decretum. ecclē pbrm iniuste olim a pontifice suo excēbū. & innocentē ecilio ēdēnatū. quē rursus ordini suo restitutū ē. id denuo adus ꝓsumptionē uam decretum. ut iuxta seōꝝ patrū sinodalē sententiā nullus uēm sine ēcilii examine quēlibe pbrm t diaconū damnādū putē. Iam multi s̃ qui indiscussos potestatē tanmica ñ auctoritate canonica dānant. & sic ñ nullos qā fauoris sublimant. ita quosdā odio inuidiaq; humiliant. & leui opinionis aura ꝓdēnant. quoꝝ ernī ñ apbant. Cpe enī sacdotib ac ministris solus honorē dare pot solus auferre ñ pot. Si enī hi qui in hoc sēlo a dns suis libertatis honorē adepti s̃. inseruitutis nexu ñ reuoluūt. nisi publice ap̃ ꝓtores tribunali foro accusati fuerint. quantomagis in q̃ diuinis altarib ꝓsecti honore ecclāsti eo decorant. ꝓfecto nec uno damnante nec uno iudicante poterunt honoris sui ꝑuilegio exui. s; ꝑsenti sinodali iudicio q̃ omino de illis ꝑcepit oportē diffinui. Ite. gg. 10hi ep̃o panormitano. Causas clericoꝝ cpe

Siquid q̃ non in eū sensib ecclē audiat. de q̃cūq; clerico ad aures tuas ꝑuenit qd te iuste possit offendē. facile ñ credas: nec te ad uindictā res accendat incognita. s; ꝑsentib ecclē tuē sensib diligenter ē ꝑseruanda ueritas. & tē si qualitas rei poposcerit canonica districtio culpā ferat delinq̃nti. Ite. ex gelio cartaginensi primo. A quot epis pbri uel

Siquis tumid diaco m sint audiendi. t ꝓtumeliosus extiterit in maiorē natu. t aliquā cōm habuīt. ut ib uicenus epis si diacon ē q̃ arguit. si pbr ē a xii. si epc. a. xii. ēsacdotib audiat. Ynuisi epi dixerit. confundi debe ꝓtumacia. & superbia in oib frangi. causē ū ꝑ ꝑsonis abhis statuto numero audiant. Ite. ex gelio cartagi

Felix epc sel enstranus dic. De eodem. Trensi. ii. c.

Etiā hoc adicio sēdm statuta ueterū gelioꝝ. ut siq̃s epc q̃ ñ optam fieri ꝓtatū aliquē incurrerit. & si fuerit ei nimia

necessitas ñ posse plurimos ēgregare epos. ne in memine
maneat. a. xii. epi audiat. & a sex pbri. & a trib diaconib
cū ppo suo epo. Item ex ceilio cartaginensi. iii. De eodem.

Si autē pbri uel diaconi fuerint accusati. adiuncto s ex
uicinis loci ppri epi legitimo numero collegarū quos ab
eode accusati petierint. i. una secū in pbri noe sex. in dia
conis tres. q ipsorū causas discutiant eade diei dilatio
ne. a cōione remotionis & discussione causarū int ac
cusatores & eos q accusant forma seruata. Reliquorū v
causas sol epe loci agnoscat & finiat. Solus autē ad
exclusionē aliorū epōrū ñ suorū clericorū dr: sine quorū
psentia ei sententia irrita erit. Unde in cartag pe nii. legit.

Epe nulli causa absq; eliorū psentia nulli causa epe audiat.
audiat absq; psentia suorū clericorū. alioquin irrita erit
sententia epi. ñ psentia clericorū firmet. Item ex e hispalensi. ii.

Epe sacerdotib ac ministris sol honorē dare potest s solus auferre ñ potest. Non ñ i sinodo canonice uocati sacerdotes damnari possunt.

Si enim qui in sedo a dñis suis honorē liberatis adepti s insequ-
-uturis iugū ñ reuoluunt. ñ publice ap ptores ac psides tri
bunali foro fuerint accusati. q̄ro magis hi q diuinis altaribus
eserati honore ecclastico decorant. Qui pfecto nec abuno
danari. nec uno iudicante potest honoris sui priuilegio caui.
s; psentati sinodali iudicio q̄d canon de illis precepit diffinit.

De ultima v questione sic statutū t in ceilio neocesariensi.

Qui admisent pbr q efitet se ante ordinationē corpalit
corpale peccem & hic postea pbr ordinat t. Lapsū postea ñ offerat.
si professus fuit. q ante ordinationē suā peccauerit. ñ quide
offerat. maneat autē malis officiis ppt ei studiū utilitatis.
Ceta v peccata censuere plurimi & ordinatione puari. Qd si de
his ñ fuit professus. nec aliqb potest manifeste euinci. huic ipsi
de se potestas t cōmittenda. Similit & diacon si in eode
culpe genere fuit inuolut. sese a ministrio cohibebit. Item ex e
ylerdensi. Deserentes altario si carnis fragilitate diuquenti
epi arbitrio subiacebunt.

Hi q altario di deseruiunt. si subito inflenda
carnis fragilitate corruerint. & do respicientes digne
penituerint. ita ut mortificato corpe cordis contrito
sacrificii do offerant. maneant in pontificis potestate. uel
uetaent afflictos ñ diu suspende. t desidiosos plurion tpe
ab ecclie corpe segregare. ita tñ. ut sic offi
cioū suorū loca recipiant. ne possint ad alio
ra officia uterī promoueri. q si iterato uelut
canes ad uomitum reuersi fuerint. ñ solū dignitate offici ea
ram. s; & sēam cōmunione nisi in extremo ñ percipiant. Item
ex ceilio toletano. viii. Ex ministris ecclie genti inseruitu
-tem eiusdem uocentur.

Cum multe sup innocentia
ordinis clericorū hactenus emanauerint sententie patrū. &
nullatenus ipsorū formam nequeunt correctio mor. usq; adeo
sententia iudicantiū prauaxere cōmissa culparū. ut ñ tñ
ferret ultio mauctores sceleū. ueū & in pgenie damnatorū.
idcoq; quibus ab epo usq; ad subdiaconū deinceps t ex an
cille t exingenue detestando conubio in honore estruxerit
filios peruauerint. illi q̄de ex qb genitu probabunt canoni
ca censura damnent. ples autē aliena pollutione nata. non
solū hereditate nūquā accipiē. s; & inseruitute ei ecclie
de cui sacerdotis t ministris ignominia nati s iure penitu
manebunt. Item ex ce martini pp. Qui profitet se ante ordinati

Si q pbr ante ordinationē onē peccasse non sacrificet.
peccauerit ñ offerat. s; tñ p religione nom pbri portet.
Si autē ñ ipse efessus fuerit. s; ab alio publice iuratus. nec
hoc ipsū hat. ut nom pbri portet. Similit & de diaconib

obseruandū e. ut si ipsi confessi fuint. ordine subdiaconi
accipiant. Item nicolaus. ad ysuitta bulgarorū. De manu

Seiuentantib uob sacerdotis q abecclia tollit uenit sacrilegia
si a sacerdote q fuit comprehensus in adultio siue de hoc sola su-
respsus fama fuit debeatis cōmunione suscipere nec ne. -mptus.
respondem. Non pot aliqs quantū cūq; polluitus sit sacra
menta diuina polluere. que purgatoria cunctarū contā
gionū existunt. Qualiscūq; enī sacerdos sit. que sci s comū-
nari ñ possunt. ideo abeo usq; q epos iudicio reprehes comunio
pe pupienda e. quo mali bona ministrando. se tñm ledunt.
Et certa fax accensa s q̄de detinū pfat. alius v lum treneb s
administrat. & ñ alius cōmodū exhibet. tñ s dispendiū pbet. -Firmitū
Sumite q̄ abōi sacerdote intrepide xpi mysteria. quo oia in fide
a purgant. fides enī e. que uinē se mundū. Et qa ñ damnis s;
accipientis sit dicente beato iq: adorandū oi anime lup
tismū e pfectū. & mōi sacerdote corp e pfectū. Qui ruit sacre
scripture ecordans ant. Iniqua audias ne iudicauerit quicquā.
atq: ante pharione accusationis illatē neminē a tua cōione
suspendas. qa ñ stati q accusat reus e s; q euincit omnipotens.

Finitur quinta decima.
Incipit sexta decima causa.

VIDAM ABBAS
habebat parrochiana
ecclam. instituit ibi mo-
nachū ut officiū celebret
ppto. possedit eā plē. an-
nos. sine aliq impellatione.
Tandē querela mouet adūs
abbem a clericis baptismalis
ecclie. in eius diocesi parrochi
tana ecclia illa ñsistebat. Hic
primū querit. utrum
monachus licear ppls celebrare officia.
penitentiā dare. & baptizare. Secdo. si rogat eos capellas
bre epali beneficio. an abes sint instituende. an ab epis.
Tertio. an iura ecclarū psceptione tollant. Quarto. si
ecclia aduersus ecclam psentiat. an & monasterū adūs
ecclam psēbe possit. Quinto. si capella in suo territorio
edificata iure territorii s uendicare ualeat. Sexto.
si archipbr t epe sua auctoritate ñ iudiciaria sententia
capella illa intersent. an cadat a causa. ut ecclia eius psidē
ñ ultra hat ius reposcendi. q suus pastor illicite usurpauit.
Septimo q̄r: si capella illa laici tenebant. ut q̄dā mons
e. & in manib altaris ei refutauerint. & ordinandā
tradiderint. an ysensu epi & clericorū alius possit eam
tenere. Qd monachi officia ppls celebre ñ possint. multis
auctoritatib probat. quarū pma e illa sce nicene sinodi
qua dicit. Monachorū ysuetudo abomnib esse debet
Placuit omnib residentib in sca nicena sinodo. diserta.
ut monachorū ysuetudo & uita secdm ethimologiam
nominis abomnib discrepet. Monachi enī gec. Latē di-
singlaris. Unde monachū pōa singlariter age oportet.
Quā obre firmiter & nisolubiliter oi peperim. ut aliqs mo
nachus penitentiā nemini tbuat. nisi iuuē ut iustū e.
mortuū ñ sepeliat. ñ monachū in monasterio sceū cōmo
rantē. t si fortuita quēq. aduenientiū frūm ibi mori
rogit. Item gg. iobi rauennati archiepo.

Dicit esse aliis stat q̃ in mundo cardinalis vel episcopi ordinati, monasteria sui dispensatione sibi retinuerunt.

Nemo Monasterii districtionem & ecclesiastica ministeria quibe-
pot ecclesiae obsequiis deserunt simul tenere potest.
& in monachica regula ordinatur persistere. ut ipse districtio
ne monasterii teneat. qui cotidie in ministerio ecclesiastico cogit permanere. Item innocentius. Monachi qui ad clericatum
De monachis promoventur. a proprio discedere non debent.
quod diu morantes in monasteriis si postea ad clericatus ordinem pervenerint statuimus. non debere eos a proprio proprio discedere. Item Si quis sic innocentius diffinit. a suo proprio eas discedere non licere. & sic gregorius testatur in monastica regula deuo te persistere & ecclesiasticis obsequiis simul deseruire non possunt. parce quod parrochianis ecclesiae monachi presidere vel presbiteri non possunt. Item ieronimus. ad riparium & desiderium. Monachus non habere offi
Monachus non doctoris eium docentis sed plangentis.
si plangentis hic officium. quod vel se vel mundum lugeat. & domini pauid prestolet aduentum. Item ad paulinum. In pli frequentia
Si cupis esse quod dicitis monachus. i. solus monachi esse non de-
quod sacris murbis quae unaquaque non solos habitacula: bent.
si multos. Et infra. Habeto simplicitatem colubae. ne cuique machinentis dolos. & serpentis astutiam. ne aliique subplantentis insidias. Non multum distat mutuo vel decipere posse vel decepi. Sapientium quae sensentis vel aut semper aut crebro de numis loquentes excepta elemosina quae indifferenter omnibus parce. institore potius habeto quam monachum. Freti uictu & uestitui & manifestas necessitates nil cuique tribuas. ne filiorum panes canes comedant. Item ad eliodorum epm. Monachi pascent.
Alia causa est monachi. alia clerici. clerici clici pascunt.
oues pascunt. ergo pascor: Illi de altari uiuunt. in securis qui ad radicem infructuosae arboris ponitur. si mihi ad altare non deferro. in ante pbrm sede non licere. Illi super cauero licere me trade satanae in interitum carnis. ut spe sit salutis in die domini. Item ad rusticum. Non licere aliquid
Ecclesia hic senatum monachis agere sine pbrorum consilio.
certum pbrorum. sine quorum consilio nihil monachis agere licere. Roboam filius salomonis idcoo perdidit regnum. quia audire noluit pbros suos. Senatum quoque romani habebant. quorum consilio cuncta agebant. & nos habemus senatum nisi certum pbrorum. Item augustinus pp. Secundum ethimologiam
Placuit communi nomini solitariam uitam ducat monachus
nomen gentis. ut nullus monachorum pluuero trieno de monasterio exire nefandissimo ausu presumat. neque penitentiam dare. neque filium de baptismo accipere neque baptizare. neque infirmum uisitare. neque mortuum sepelire. neque ad ecclesiam secularem transire. neque alicubi eumque negotiis sese implicare. Sedeat itaque solitarius & taceat. quia mundo mortuus est domino autem uiuit. Sit claustro suo contentus. quia sicut piscis sine aqua uita carere. ita sine monasterio monachus. agnosce nomen suum. Monos enim graece latine unus. achos grece. latine titulus. unde dicitur monachus. i. unus titulus. Sedeat quia titulus & ossa suo iacere. Item paschalis. ii. uictori bonomensi
Peruenit absque eorum consensu epalia uiri monachi epo.
ad nos unde uaide miramur. quod quidam monachi non usur & abbates in parrochia una contra seorum patrum decreta pent. epalia iura & officia sibi arrogant uendicant. indulgentiam penitentiam. remissionem peccorum. reconciliationem decimas & ecclesias. eis absque ipsi epi licentia vel apliae sedis auctoritate hoc nullatenus presumere debeant. sicut in calcedonensi gentio ascis patribus de hmodi cautum est. & subanathematis uinculo monachis omnibus prohibitum. Mandamus itaque dilectioni tuae. ut eos quemlibet. & ne talia deinceps presumant omnino prohibeas. Item calixtus pp. De eodem.
Intermittimus & abbatibus & monachis publicas penitentias dare infirmos uisitare. & unctiones facere & missas publicas cantare. chrisma & oleum. consecrationes altarium. ordines clericorum ab epis accipiant. in quorum parrochiis manent. Item alexander. ii. Monachi intra claustra commorantes clericorum
Iuxta calcedonensis tenorem optimi gentis. officia non administrent.
monachis quamuis religiosis ad normam sancti benedicti intra claustrum morari precipimus. uicos. castella. ciuitates pagare prohibemus. apostolorum predicatione omnino cessare censuimus. nisi forte quis de suae animae salute sollicitus ut eorum habitum assumat eos intra claustrum consulere uoluerit. Item concilio calcedonensi.
Qui uero Monachi quos in ciuitatibus epo debent esse subiecti.
& pure solitariam elegerint uitam. dignis gerentem honorem. Eos uero qui per singulas ciuitates seu possessiones in monasteriis sibi placere nobis epo esse subiectos. & quem quam dare atque obseruare iejunia & orationes. in locis in quibus semel se domino uouerunt permanentes. & neque communione ecclesiastica neque secularem aliquam admittere actionem relinquentes preter monasteria. nisi forte iubeantur per urgentes necessitates a proprio ciuitatis epo. & neminem sequoque suscipi in monasterium. ut sit cum eis monachus. nisi cum proprio domini licentia. Precaumur. vel si decreuimus esse communione et. ne nomen dei blasphemetur. Conuenit ut ciuitatis epo cum & sollicitudinem necessariam monasteriis exhibere
His ita respondet. Auctoritas illa nicenae synodi prohibe
monachos de monasteriis exire. & per capellas sepulturas mortuorum celebrare. pluere uidelicet more clericorum adeunt exequias celebrandas. Certum si apud monasterium aliquis semetipsum tumulari uoluerit. non est prohibendum. Unde gregorius scribit idem epo de urbe uetere. Missae celebri & mortui sepelin in monasterio non prohi
Agapitus abbas monasterii insinuauit: sancti georgii beatitudinem
nobis plurima se auxilia certare grauamina sustinere domini eodem monasterio missas prohibeas celebri. mortuos & infantes sepelin. Aqui inhumanitate uos hortamur suspendi. & sepelin ibidem mortuos missas celebri nulla utili habita pretiosae permittas. Me carolstano epo uenerio. Non sic cassandae pae
Admonere te uolumus. ne piae uoluntates defunctorum.
defunctorum uoluntates tua quod absit remissione cassentur. Item gelasius. Testa
Considerato torum arbitrium suum oportet
ecclesiasticae utilitatis iusta dispensatione totum hoc postulat. ex torum seruandum arbitrium. Item ex se tribunensi. Monachi quos sine
Ubique facultas licentia uagantur epi ad propria loca reduc
rerum & opportunitas temporum subpetit. & certa. sicut iudex cogit. capto sup legit mensa eorum. quod de diocesi ad diocesi transgrediuntur
Ecce his auctoritatibus patet. quod siquis ap monasterium sequi
turum sibi eligere uoluerit. libe a monachis poterit sepelin.
Unde liquido colligitur. prohibitionem illam nicenae synodi propter imperitiam earum uagantium facta est. Unde in se calcedonensi dicitur. Monachi quos sine licentia epi uagantur. ad propria redire loca
Quidam monachi nihil inter sibi munerum apo epo. cogantur.
intuli vel illi quos abeo fuerunt excommunicati. uenerunt ad ciuitatem constantinopolitanam. & mea perturbationes tranquillitati ecclesiasticae inferunt. & diuersorum domos corrumpunt. Statuit quod hec sancta synodus hos primum commoneri. ut exeant de regia ciuitate. deinde eos muros dari. ac pdefensorem compelli. ut ad loca sua pueniant. Item pelagii pp. paulino solitano. gaudere.
Probinum et defensorem in claustra redire cogendi sunt monachi eius ua
salanae & milianum atque phianum. et alios pseudomonachos iohn defensor peripsum ut eos debeat detinere. quatenus siquid

desiderant suę cōtentionis rōnē cognoscere. ad nos ut īformamēt debeant exhiberi. certe si sola obstinatione ab ecclastico corpe s̄ scissi. in retatina sēt pertsti insula vt exulentē pdicto defensori duxim mungendū. Et leo pp. Nullus monachus pretē dñi sacdotes audeat predicare.

Adiecim illud & qd nob ppt inpbitatē quoq; dī monachorū religionis ufę vbo mandastis puicanos nros hoc speciali statuentes. ut pt dñi sacdotes nullus audeat pdicare. siue monachus siue laicus ille sit. q̄ eusliberę scientię nomine glēt. Ecce in hoc caplo & uicū ē expssū. & genialī ēstitutione euacuatū. Qd v penitentiā dare phibent. inde ē. q̄ nulli sacdotū ue parrochianū alterī ligare t solue. Monachi aut & si in dedicatione sui pbīt sicut & cēti sacdotes pdicandi. baptizandi. peccā remittendi. benefices ecclastices pfruendi ntē potestatē accipiant. ut ampli & pfecti agant ea quę sacdotalis officii cē sōr patrū ēstitutionib eōpbant. tam executionē suę potestatis ñ sint. ñ applo fuīt electi. & ab epo cū ēsensu albis ordinati. ecclastices v atq; sclares actiones adtractare phibent. ut ñ psumant s̄ patienia causarū. ñ ab epo commonitī fuīt. nec sclarib causis occupent. ut resideant cognitores dimendarū urbū. Unde pelagi scribit antonino patricio & decio. Monachus defensor fieri ñ debet.

De portitore psentū qd defensor fuerit ñ ē nulla uobis molestia sit. q̄a satis ualde amantissimū habeo de isto ppositō ad aliud offm hoies deduci. inq nullom q̄ a monachis dō pmissa s̄ ualeant adipisci. omnimodi enī ē illi habit & isti officii diuisitas. Illic enī qes. ofo. labor manuū. at hic causarū cognitio. ēuentones. actus. publica litigia. & quęcūq; ecclastica institutā t supplicantū necessitas posit. Fiat aut ds. ut tales sint in q̄ t anob in isto habitu nutriunt. t in monasteriis efficiant. ut puerta etate & pbata uita ñ ad litigiosos offa s̄ ad sacerdotū ualeant pmouēri. Sed dasi tñ sēt intractatū de pmotionib clericor inuenit in caplo illo. Monachus nouicius. & ē. pmittit illos ex dispensatione defensores fieri. Qd v sacdotalū offor potestatē hunt. testatē ambrosius. Clericor officia celebrare monachi pbīi non prohibet.

Doctos ac pbos monachos pbīi honore dedicato beatus pdicare baptizare penitentiā dare debita miseri laxare. decimarū pmitiarū oblationū uiuor & mortuor portione iusta pfrui debere moderata dispensatione cōmdam. ut iuxta aplm de altario cui seruiūt uiuentes. pbsequū dñicę plebis panē & uinū immaculata benedictione transforment in corp & sanguinē dñi nri ihv x. Et innocentius pp. Beneficia ecclastices

Si monachus adlectus pbr monachi libere pfruatur: promouēt beneficia ei plenē & annonę & decimę donent absq; ulla minoratione & dilatione. ut quanto melius possit iuxta possibilitatē qm necessitas exterit ad opa ecclastica & ipsā restaurandā ecclam adiutorū

Moderamine aplicę auctoritatis decernimus. ut monachi si pbīi honore dedicati s. cū ligandi soluendiq; potestate decimarū pmitiarū oblationū donationū quę fiunt p uiuos & defuncos portione iusto canone ad suā paximorq; utilitatē merito pfectioris iusticię ñ minus quā cēti sacdotes laudabilē s̄ uendicent. Ide. Clericor officia monachi pbīi libere administrent.

Ex auctoritate hui decreti q̄ aplico moderamine & pietatis officio anob institutū ē sacdotib monachis aplor figurā tenentib licēat pdicare baptizare. cōmunionē dare. p peccōnb orare. penitentiā impōnere. atq; pecca soluere. Et ex decreto bonifacii pp.

Sunt Monachi pbīi honore dcorū ligandi ysoluendi ñ nulli nullo dogmate futū. audacissime hīnt potestatē quidē zelo magis amaritudinis quā disciplinis ifiamati. asserentes monachos q̄a mundo mortui s̄ & d̄o uiuūt sacdotalis officii potestā indignos neq; penitentiam neq; xpianitatē largiri neq; absoluēre posse. p sacdotalis officii diuinī inuenēta s̄ potestatē s̄; omīno labunt. Neq; enī beatus benedictus monachor preceptor almificus hui ecmodi rei aliq̄m fuit mēdictor: s̄; eos sclarū negotiorū edixit expers fore tantūmodo. Qd q̄dē aplicis doctrinis & omnū scōr patrū institutis ñ solū monachis s̄; & canonicis magnopere impūgat. Nemo enī militans dō implicat se negotiis sclarib. Tantor q̄ patrū instituta explis. qb pculosissimū ē refragari. credim asacdotib monachis ligandi soluendiq; officiū dō quante digne administran. si eos digne ēnegerit hoc ministerio sublimari. Decertantes q̄ monachicę pfessionis pbīi asacdotalis potestatę arcere offo omīum papārum. ut ab hecmi ausib rēpmant in posterū. q̄a quanto magis qsq; ē edsior: tanto & illis erit potentior: Sed His omnib auctoritatib ysprieue monstrat. monachos posse penitentiā dare baptizare. & cēta sacdotalia officia licēt administrare. Qd vero ppli electione epor institutione & albis ñsensu potestatē suā exequi ualeant. ier. gelasii. qq. auctoritate pbat. Aut enī ier. adrusticū monachū. Digne in monastio

Sic uiue in monasterio. uiuens adlectū p electionē ut clericus ē mereant. multo ppli poterit prouenire. tēpe disce quę postmodū doceas. & int bonos sēp sectare meliores. Qd si ppli t epi te meliorē elegerit. agē ea quę clerici s̄. Ide adeundē. In ordine clicat monachi

Si te clericatus titillat promouēri possunt. desiderū. discas q̄ possis docē. & ronabile hostiā offerat dō. ne milēs ante quā tiro. ne pri magister sis quā discipls. Non ē humilitatis meę neq; mīsurę. iudicare de ecis. & de ministris ecclarū sminū quippā dicere. habeant illi ordinē suū & gradū. Quē si tenuerīs. quom t meo uiuendū sit. ednus adnepotanū liber docere te potest. Ne monachi cunabula moresq; discutim & ei monachi q̄libalib studiis eruditus in adolescentia iugū ē collo suo imposuit. Primū q; tractandū ē utrū sol aneū alius in monasterio debeas uiuere. Mihi placet. ut habeas scōr ēubinū. ne ipse te doceas. & absq; doctore mgdians uiā quā nūq̄ ingressus es. Et gelasius. In loco quo abbas

Siquis iudicauerit monachi eligat. & ab epo ordinetur: monachi fuerit. qui uenabilis uitę merito sacdotio dignus pudeat. & abbas subeat impio regi xpo militat illū fieri pbrm petierit. ab epo debet eligi. & in loco quo iudicauerit ordinari. omīa quę ad sacdotū officiū pertinent t ppli t epi electione pude ac iuste acturi s̄. Et sirici pp.

Monachos quoq; Tempe maturitatis monachi ecclastices pmouēri quos morū grauitas & uitę ac fidei institutio ueras ordinib sēa cōmdat. clericor officis aggregari & optam & uolum. ita ut q̄ mīt. xxx. annū etatis s̄ digni minorib pgradus singlos crescentes tpr pmouēt ordinib & sic ad diaconatus t pbīi insignia maturę etatis ñ seratione puenant. nec saltu ad ptus cuimen ascendant. ñ ñ ibis eadē quę singlis dignitatib supi pfectam fuīt

tēpa custodita. Hē aug. ad eudaxiū. Ecclastica officia

Vos autē nec auida electione monaci suscipiatis. nec p̄ desidia
frēs exhortamīni in dno. ut ꝓpositū uīm custodiatis. resp-
& usq; ad finē p̄seuereris. ac siqua opa uīa mat ecclē ant
desiderauerit nec elatione auida suscipiatis. nec blandi
entē desidia respuatis. s; mitē corde obtēperis dō eum
mansuetudine portantē eū qui uos regit. q̄ dirigit
mites in iudicio. q̄ doc & mansuetos uias suas. nec uīm
oeiū necessitatib ecclē ꝓponatis. cui parturiendū si
nulli boni ministre uellent. quom nascendi ñ inue
niretis. Hē pelagi ꝓp. bono epō sauinati. Gelasi q̄ndā rufinū

In parrochia tua basilica monachū iube & sacdotē fieri. & in
sēi laurentii quē in possessione filii & ēsiliani q̄dā basilica
nī uiri magnifici theodori fundata ē officiū pbīri dēē collocari.
cognouim. Et q̄a p̄fatus filius nr nob retulit inuenisse
se rufinū quendā monachū olim s uita & morib cōp
batū. & hē postulat ibi pbīrm ꝓsecrī. qd subito fieri nos
progata obseruantia ñ acquirim. Idēq; dilo tua his litis
acceptis sabbo uenente faciat eū diaconū. & si ds uoluit
& uixerim mediana ebdomada pbīrm faciem. quatenus
supueniente paschali festiuitate sacē mistia immemora
ta basilica apsona cōpetentia ualeant adimplēri. Hē q̄g.
in registro. Qui de clico monach effici ꝓpo epō ordinante

Siqs a clericatu in monachiā potest eligi & ꝓsecrari.
ꝓsecrationē uenire ꝓuidit. si talis uitē monach fuerit.
ut epē cui ante militauerat eū dignū sacdotio p̄uidat.
in loco quo iudicauerit eligi potest & ordinari. Hē ex ꝓcil
agathensi. Sine testimonio abbis ad clicat officium

Monachi uagantes ad officiū clericat monaci ñ eligatis.
ñ eis testimoniū abbas suus dedit. nec in parrochis
nec in ciuitatib ordinent. Sicūt necesse fuit clericū de
monachis ordinari. cū ēsensu abbis & uoluntate p̄sum-
mat epē. Hē ex ꝓcilio ilerdensi. Cū abbis uoluntate mo-

Cum paucitate ecclē nahi ordinent. q̄s epē ordinare
aliquos monachos in clericat officio epē uoluerit.
p̄bauerit p̄mouendos. cū abbis uoluntate debent ordina
ri. Ea ꝓ quē in ure monasterii de facultatib offerunt.
in nullo adiocetana lege abēpis ēuangant. Hē ex ēcilio
tiraconensi. Sine abbis impio ecclastica ministia ñ p̄sum-

Monachi a monasterio foras egdientes magis celebre monachi
ne aliq ministerū ecclastica p̄sumant agere. prohibem.
ñ forte cū abbis impio. Similit ut nullus eos. i. monachos
forensis negotia suscepturus exercitor existat. ñ id qd
monasterii exposcit utilitas. abbe s nichilominus imperante.

Hē aug. ad aurelianū. Ad clericat militia ñ eligantur

Leg. q̄tam benignitatis desertores monasteriorum.
uiē de donato & fit cl. & q̄d respondere div fluentium.
s; tamen & aliq ꝓ cogitantū q̄d sit utile saluti eos quib
nutriendis in̄ seruim. nichil m̄ aliud occurrere potuit
ñ nomina dandā seruis di. ut se facili putent eligi ad
aliud medi. si facti fuerint deteriores. Itemq ipsis facilior
lapsus & ordini clericorum fit indignissima iniuria.
si desertores monasteriorum ad militiā clericatus di-
gant. cū ex his qui in monastio p̄manent ñ ūi ñ ꝓbi
tiores aliq; meliores in clerū assumi soleant. ñ forte
sic uulgares dicunt. mal choraula. i. p̄m uidet in cho
ro bon simphoniacus ē ita idē ipsi uulgares ds nobis
iocabunt dicentes. Malus monach bon clericus est.
Iniuriis dolendū ē si ad tam ruinosā superbiā monachos
subrigim. & tam g̃ui ꝓximedia clericos dignos puta
mus in quorum numero sum. cū aliqn bon & monach
uixerit bonū clericū faciat. si adsit a sufficiens ēmentia. &
tēn desit instructio necessaria. aut p̄sonē regularis integrū
s; de illis credo arbitrata sit beatitudo tua. qd mā uo-
luntate ut suis potū conuersationib uiles ēent de mo
nasterio recessissent. s; falsū ē. Sponte abierūt. sponte de
seruerunt. nob quantū potuim p eorū salute remanēdi.

His omnib auctoritatib monstratē q monachi q̄ apto s
clerici & ab epō cū ēsensu sui abbis s ordinati. legitime potestatē suā exequi ualent. Illud ꝗ q̄gorii. nemo potest obsequis ecclastici deseruire. & ē. de illis intelligendū ē q̄ in numero cardinaliū t epōrum ordinati. monasterii sui dispensationē s reseruare ꝓtendunt. Unde idē q̄g. scribit mariano epō rauennati. P abbis t monachi

Ne pecunia & p̄motione monasteria non grauent.

monachi aut abbis p̄motione onus aliq fortasse monasteria sustineant. studendū nob ē. ut si quispiam monachorum ex q̄cūq monasterio ad clericatus officiū t sacrū ordinē accesserit. ñ ibi aliq̃ ultiō habeat potestatem. Idē. maximiano siracusano epō. Qui ecclis q̄q modo

Pbiros. diaconos. cetosq; militant abbes monachorum ē
ciuitib & ordinis qui ecclis quoqm militant. ñ possunt.
abbates p̄monastia ē ñ p̄mittas. s; aut admissa cleri
catus militia. monachis ñ p̄mouean ordinib. aut si
in abbatis loco p̄manere decreuerint. clericat nullatenus
p̄mittant hīre militiā. Satis enim magnū ē sicū unū ex
his p̄sui magnitudine diligent q̄s ñ possit explēre
ad utrūq; uideat idoneus. ℟ Hoc genialit & ñ speci
ali p̄uilegio dictū pōt intelligi. sic & de monastio in

Hinc ē etiā q xenodochiū ad epatū eligi prohibeat:

seu monasteriū q in eodē francorum regno ēstimū ē
quia p ambitiones & ēcentiones quorūdā ñ canonice
tractabat apūsitate maloru uiare cupiens. p̄cepit. ut si
ne regali iudicio & monachorum electione nullus in
abbas aliqua umquā subreptione introducat. Precepit &
ut eidē monasterii abbas nūquā ad epatū eligat. ne forte
occasione epat abbatia aliq detrimū pateret. Ad p̄ule-
giū ita ē illi ecclē. ut comunē legē regib t abbatib
omino dare ñ possit. Non enim q̄ uni singulariter ēcedit.
statū omnib euenit. ℟ Supiori auctoritate ñ prohibent

abbates sacdotes fieri. cū beat benedict iubeat
abbem frib egdientib & regdientib benedictionē
dare. q ñ ē n sacdotū. Lectionē quoq; eiusdē similit
abbi ad legendū tribuit. quā subsequenti oratione legē
similit sacdotalis offici ē s; tales sacdotes t diaconos
fieri prohibē. q ecclastica militia cogant iugū p̄manē.
Illud ntē ieronimi ad riparium & desiderium. monach ñ
doctores s; plangentis hī officiū. & ad eliodorū alia
causa ē monachi. alia clerici. & ad rusticū. sine ēcilio
pbiros monachis nichil agere licet. ñ ita genialit intel-
ligendū ē ut nulli monachorum liceat docendi officiū
assumere. ne beatū gregorium aut augm anglorum epm.
beatū quoq; martinū. innumeros & ita q̄ de monachi
ca ꝓsatione ad sūmū sacdotii gradū scripta testat
et p̄motos cogam negare officiū docendi habuisse.
aut in die ēsecrationis suē assertam eos a p̄ori ꝓposito
discessisse. qd ut innocentius testat. nulli facere licet.
Voluit g ieron distinguere inter p̄sonā monachi & clerici.
ostendere. q̄d eunq; ex ꝓpo officio euenit. Aliud enim euenit

.cā.

cuiq; ex eo q̃ monach⁹ ē aliud ex eo q̃ clericꝰ. Ex eo q̃ mo
nachus ē sua & aliꝯ pecca deflendi ꝓ officiū. ex eo q̃
clericus docendi & pascendi ꝓbm. Monachos aut usq;
ad tēpus eusebii. Zozimi. & sirici monachos simpliciter
& ñ clericos fuisse ecclastica testat historia. Item ieꝝ: refert.
Monachos sirici iuenisse munū. ut sacdotes s muen
rent. q̃ eis missarū solēnia celebrent. Item. Leo augustus.

Generalit Omis clerici t monachi tutelę immunitate
sancem⁹ omis utros reuentissimos habere debent.
epos. nec ñ pbros. seu diaconos & subdiaconos & perpue
monachos licet ñ sint clerici immunitate ipso iure omis
habe tutelę siue testamentarię siue legitimę siue dativę.
& ñ solū tutelę eos et exptes. s; & curę ñ solū pupillorꝯ
& adultorꝯ. s; furiosi & muti & surdi & aliarū psonarū.
quib⁹ tutores t curatores auctib⁹ legib⁹ dantur. Eos tm
clericos & monachos huiūmodi habe beneficiū sancem⁹.
qui. ad sacēcias ecclias t monasteria pmanent ñ deua
gantes neq; curia mistera desideres. cū ꝓpter hoc ipsū bene
ficiū eis indulgem⁹. ut aliis omib⁹ derelictis. di omipus
inhereant ministeriis. & hoc ñ solū in ueri roma t i hac
regia ciuitate s; imō tta ubiq; xpianorꝯ colit nom
obtinere sancem⁹. Nouarū & collationū & sordi
dorꝯ munerū immunitate accepimus. Unde constantin⁹
cuiusq; scribit clericis. Iuxta sanctionē quā diuū
meruisse pimbemini. fundos & mancipia usq; nullis
nouis collationib⁹ obligabit. s; uacatione gaudebitis.
Item impr honorius & theodosi. Plaeat rationabilis
ꝓsilii tenore ꝓpenso distincta moderatione pscribere
a quib⁹ specialit necessitatib⁹ ecclę urbū singlarū
habeant immunes. Prima q̃pe illi usurpationis ēvme
lia depellenda ē ne pdia usib⁹ ecclesiū secretorꝯ dedi
cata sordidorꝯ munerū fece uccent. nihil extra ordina
rium abhinc supindicetur uel flagitet. nulla sollicitudo
translationis signet. postremo nihil pt canonica illati
onē pt quā aduenticię necessitatis sarcina repentina
poposcerit ei functionib⁹ asseribat. Siquis pt uenit. post
debitę ultionis aēmonia quę erga sacēdotes iure pmda
ē exilio ꝓpetuę deportationis uratur. Hoc idē datur
intelligi ex uerbis beati silueti. q̃ obedientia minorꝯ erga
maiores assignans ait. Abbas hostiario. monach⁹ abbi sit
subditus. Sup. in tractatu ordinandorꝯ. Ostendit q̃ ieꝝ.
q̃ simpliciter monachis nihil liceat agere sine ꝓsilio pbrorꝯ.
nec officiū docendi s assumere liceat sine auctoritate cle
ricorꝯ. ñ forte diuina gra int⁹ cōmonitu. sic beat⁹ gg. refert
in dialogo de beato benedicto. qui homines montis cassini
ad fidē adduxit. & ara apollinis quę ibi erat erecta sub
uertit. & de quodā equicio. cui angls insomnis appari
it. & eū ad pdicandū misit. qui eū de uicio linguę ꝓpe
ret. angls fleorhomo linguā ei tetigit. & totū illud
uicium eiusdem. Qd ꝑ ieꝝ. se ipsū talib⁹ connumerat. tale
ē quale ē illud apli ad philippensęs. Quicūq; impfecti sumus
hoc sentiam⁹. se ipsū impfectis enumerans. Nunc idē ieꝝ.
alibi ait. Natus in paupe domo. & tugurio rusticano. &
infra. Nos suffarcinati auro. se fameliciū fastidientib⁹ mella
pauperem diuitib⁹ ꝓmittens. Sup. ꝑ agit de clericis. q̃ ꝓpa
relinquere nolunt. Cap. Hla epi. Ecce sufficient monstra
tū ē q̃ monachis pbrii honore decoratis a ꝓpio electis. &
ab epis institutis eadē liceant quę & aliis sacēdotib⁹.
Fiatur hoc & exsimilitudine ꝓsecrationis. Non enim mēse
cratione eorꝯ aliud dr. & aliud mēsecratione aliorꝯ. Vtq;
enim mēcomune a dno benedictionē infundi epe obmixe
deposcit. & dū ēsecrat cuncta sacēdotib⁹ singillatim dicit.
Consecrent & sēficent dne mani iste. ut q̃quid ēsecra
uerint ꝓsecratū sit. & quęcūq; benedixerint benedicta sint.
Ecce cōs ē benedictio. Unde q̃ diuorum. Sic q̃ in benedicti
one uinq; cōmunē naniscuntur potestatē. ita in institutio
one cōmunit assumunt potestatis executionē. Ceterū.
absq; epoꝯ licentia ñ solū monachis s; & omib⁹ generalit
clericis potestatis executio interdicit. Ita clemens.

Cuncta Sacēdotalia officia sine ꝓsensu epoꝯ ñ agant pbri.
fidelib⁹ & sūmopere omib⁹ pbris & diaconib⁹ & reliquis
clericis adtendendū ē. ut nihil absq; licentia ꝓpi epi
agant. ñ uinq; missas sine ei⁹ iussu quisquā pbrorꝯ in sua
parrochia agat. ñ baptizet. nec quicq̃. absq; ei⁹ ꝓmissu fa
ciat. De his v q̃ int⁹ monasteria clausta ꝓsistunt quib⁹
ꝓpis ad regendū ñ cōmittit querit utrū decimas debe
ant dare uel accipere. in quib⁹ hec discretio seruanda ē ut
de agris & uineis quę ad ꝓpū stipendiū colunt decimas
s retineant. Si eis decimę apli filius leui reddebant p
ministerio quo dno deseruiebant in tabnacło offerendo
sacēficia & holocausta ꝓpplo. patet. q̃ monachi de ꝓpis
pdiis non magis quā alii sacēdotes decimas soluere cogunt.
s; dr. pdia monachorꝯ siue pecio sunt empta. siue p sa
lute animarū oblata ante quā unus eorꝯ ueniret.
baptismalib⁹ ecclis siue q̃b⁹libet aliis ꝓprias & de
cimas psoluebant. Illę aut ecclę suo iure priuari
ñ possunt. Unde in magontiensi ꝓsilio statutū inve
nitur: Quare suas alieni delegauit decimationū puentū

Siquis laicus t clericus seu utriq; sex ꝓpri ecclę auferre ñ
psona ꝓpetuis suę loca t res alicubi dare delegauit. pot.
decimationū puentū priori ecclę legitime assignatū
inde abstrahe nulla hit potestatē. q̃ si fece tēptauit.
talis traditio irrita ꝓsus ducat. & ipse ad emdationē
ecclastica cohercatur censura. Item ex ꝓcilio cabilonensi.

Ecclę Antiqores ecclę nec decimi nec ulla possessione
antiquitus ꝓstitutę nec decimis nec ulla priuentur.
possessione ꝓuent. ita ut nouis oratoriis tribuantur.
Item ex ꝓcilio wormaciensi. Antiqores ecclę ꝓpt nouas

Quicūq; uolunt in sua ꝓpetate iustitia sua ñ pdant.
ecclam edificare. & ꝓsensu & uoluntate epi habuerit
in cuius parrochia ē licitū sit. Ueritam omino ꝓuidendū
ē epo. ut alię ecclę antiquiores ꝓpt nouas suam iustitia
aut decimā ñ pdant. s; semp ad antiquiores ecclas p
soluantur. Decimas aut baptismalib⁹ ecclis

ꝓsoluendas. Leo quartus affirmat dicens. debent.

De decimis iusto Baptismalib⁹ ecclis decimę dari
ordine ñ tm nob s; & oib⁹ maiorib⁹ usū ē plebib⁹
tm vbi sacrosca baptismata dant debe dari. + 6 + 3 +

Si q̃ nulli licet decimationū puentū a priori ecclia
cui assignatus fuit abstrahere si ius antiquioris
ecclę nouis tribuendū ñ ē. si decimę tm baptisma
lib⁹ ecclis dandę s. patet. q̃ monachi ex ꝓpis pdiis deci
mas dare cogunt. s; auctoritas illa magontiensis ꝓcilii
de uenditore t donatore loquit. diffiniens q̃ ille q̃
uendit aut donat ñ pot puentū decimationū illi ecclę
detrahe. cui prius fuerat legitime assignatus. Monachi
aut decimas & ꝓmitias ñ auctoritate uendentis aut
donantis s; auctoritate eadē ꝓcilii & paschalis ꝓp dtinent.
a quib⁹ diffinitū ē ut monachi de ꝓpis pdiis decimas
ñ soluant. Sic enim in magontiensi ꝓcilio statutum ē.

Questi s ptea De pdiis ppis abbates & epi decimas ñ sol
quida frs d' essent aliq epi & abbates. qui decimas vaḡ.
ñ sineren dari ad ecclam. v illoq colon missa audiunt.
Unde decreuit sacer iste euentus. ut epi & abbates de agis
& uineis. quę adsuũ & frum stipendiũ hint ad ecclas suas
deferri faciant. familię v inde dent decimas suas v eqy
infantes baptizant. & v ptuũ anni circulũ missas audiv.
Ite paschalis. ii. Ppis laboribꝰ monachi ꝯ canonici decimas
Decimas applo sacdotib' ac leuitis ee reddendas. minime soluere cogantur:
diuinę legis sancit auctoritas. Cum a monachis siue clicis
comunit uiuentib' nulla fo sint. ut milites. aut epi. aut
ysonę quelibet decimas de laboribꝰ seu nutrimentis suis ppis
extorquere debeant. Unde beat' gg. sic ait. Comum uita
uiuentib' ia de faciendis portionib' t exhibenda hospita
litate & adiplenda mia nob qd erit loquendũ. cũ omne qd
supe in causis pis & religiosis erogandũ sit: dicente dno.
d' supe date elemosinã. & ecce da munda s uob. Qd
autẽ dicit' ut antiquiores ecclę ppt nouas nec decimis
nec ulla possessione pueniẽt. ñ ita intelligendũ e ut nullo
ñ ecclat' licę epo aliquã partẽ possessionũ t decimationũ
uni ecclę alti ptipre tbuere. Sicut cũ papa duos epatus
munũ pot redige. ita & uni ꝯsentiente ppo epo in duob' pot
diuidi. t & metropolitano multo quelibet ecclia abeus
iuris dictione aplica cum auctoritate. Un. gg. ipsebit
bene nato epo. capto. xxxvi. Duos epat' munũ redige potest
Et tpis qualitas & uicinitas nos auctoritas aplica.
locoy. mutat. ut cumanã atq; musinatũ munire de
bemus ecclas. quo nec longe a se mineris intuallo seiunc-
tę s. nec pecis facientib' tanta multitudo ppli e ut sicut
olim fuit duos hre debeant sacdotes. Cuia g cumam
castri sacdos cursũ uitę hui expleuit. utrasq; nos ecclas
psentis auctoritatis pagina unisse tq; comisisse cognos-
cas. Ytaq; & ecclarũ setto te ee ppũ pontifice. & ido
queq; t de earũ patimonio t eleri ordinatione pmoti-
onem iuxta canonũ statuta uisa fuerint ordinare atq;
disponere. habebis ut ppm reuera sacdos libam ex nře auc
toritatis consensu atq; pmissione licentiã. Ubi v comodius
ac utilius ee psperis habitato ibi. ita sane. ut altã ecclam
cui corpalit' presens ñes sollicita puideriq; cura dispo
nas. quatin illic diuina misteria sollenit dno psante pa-
gant. Ite iohi epo. Duo epat' munũ redigi possunt aplica
Postquã hostilis impietas diusarũ cuitatũ auctoritate.
ita pecis facientib' desolauit ecclas. ut repandi eas
spes nullom ppto deficiente pmansent. maiori ualde cu
ra estringim. ne defunctis earũ sacdotib' reliquię ple
bis nullo pastoris moderamine gubnante pinuia fidei calli
di hostis rapiant' d' absit insidiis. Hui g rei sollicitudine se-
pe comonitu. hoc nro sedit cordi ysiui. ut uicinis eas man
daremus pontificib' gubnandas. ido; frnitati tuę cura
ꝯ gubnationẽ treuensiũ ecclę comittenda puidim. quã
tuę ecclę aggregari uniq; necesse e. quatin' uniũq;
ecclarũ sacdos recte xpo adiuuante possis existere. quęq;
t de ei patimonio t eleri ordinatione sci pmotione uigilan
tia canonica uisa fuerint cura disponere. quippe ut pontifex
ppm libam has expsentiã nra pmissione licentiã. Ite ex eal'
cartag. ii. Non epm dioceses habeant quę numquam
Felix epe selensitanus dixit. Ita si hoc placet habuerunt.
sitati ure minuio. ut dioceses quę nũq epos hiuit non
hant. & illa dioceses quę aliqn hiuit hat ppũ epm. Sedm hunc
psumonẽ sitatis ure e estimare qd fieri debeat. abuniusis
dictũ e placet. Ex affricano ce iii. Nisi cũ uoluntate epi
Mutus zelus hoc statuit dioceses quę abeis retinent non accipiant ppios episcopos.
e accu sacdotali. ut plebes quę in dioceses abepis
retinent quę epos nũquã hiuerunt. ñ n cũ uoluntate epi a
aquo tenent ppos accipiant rectores. Ite gg. iohi epo Lanfco.
Frater nr. Aplica auctoritas a uiris dictione a reni epi epos
Adrian thebanę ciuitatis epe ad romanã urbe uenens. uale. breuiter.
laemabilit e questꝰ de qbꝰdã se caplis dammũ affinita
te tua. nec ñ a iohe prime iustiniane urbis antistite iniuste
ddenatũ. De uniquissimo autẽ eiꝰ dãnandoq; iudicio aliꝰ
sumꝰ uiuante dno tractatum. Adrianũ v epm reputꝰ & tuo
ne sacdotales mores odio laborasse. & nullo iure pecunia-
riis meruisse cũ frnitatis tuę ꝯdenatũ fuisse sententia. Quia
g & adtestante iohe pme iustiniane epo ne iuis canonesq;
depositus honoris sui gradu carere ñ potuit. in sua cũ
reformari ecclia atq; in ppe dignitatis ordine decum
reuocari. Et cũ oportuisse te ex eo dnici corpis cõtione
puari. d' post admonitionẽ sęę memorię decessoris mei
p quã cũ ecclamq; de tuę iuris dictione potestatis exe-
mit. rursus meis aliqd t iuris dictionis seruare psupsens.
tũ nos humanꝰ decernentes. cõtionisq; t saeitũ interim
ꝯseruantes deterius. ut frnitas tua abeo ecclaq; cuis
omnẽ ante habitę suę potestatẽ iuris dictionis abstin
neat. & sedm septam decessoris nri. si qua causa t fide
t eminis t pecuniaria adus psatũ adrianũ ꝯsacdotẽ nrm
potuit euenire pcos q ñ s t fuint in urbe regia respon
sales. si mediocris e questio cognoscat' t huic adsedere aplicę
si e ardua deducat' quatin' nře audientię sententia deci-
dat. Qd si ꝯ h quę statuimꝰ quolibet tpre qlibet occasio
ne t subreptione uenire tptauit. sae te cõtione puatũ et
nec eã te excepto ultimo uitę tuę tpe ñ cũ nella roma
na pontifices decernꝰ iussione petere. Res aut siue sacr
siue alias mobiles immobiles q; ei ecclę q' haueri or
retine. quarũ notitiã nob allatã psentib' adnectimus
litis. sine aliq ei frnitas tua dilatione restituat. de qꝰ
siq mẽ uos questio uerat' uolumꝰ ut ap responsale nrm
in urbe regia uenialet. ℣. Si aut nec dũ in dioecesi alie
epi loca illa assignata fuint. ex uigore aplicę sedis ppi
epm accipiant. Unde gg. iunior scribit bonifacio.
Precipimꝰ. Ubi multitudo excreuerit fidelũ epi s ordinan-
ut iuxta canonũ statuta v multitudo excreuerit di.
fidelũ ex uigore aplicę sedis debeas ordinare epos.
pia tm ꝯsideratione. ut ñ uilescat dignitas epatus.
Sic duo epat' supsepto in munũ possunt redigi. &
uni in duob' uale diuidi. sic epe & de baptismalib'
& parrochianis ecclis facere pot. cũ ꝯsensu suoꝝ clericoꝝ.
Qd cũ factũ fuit. illa pars ppli quę nouis ecclis subponit'
a iure poris ecclę absolut'. hoc nisi fieri posset. multi
tudo ecclarũ ad paucitatẽ redigret'. Plures aut baptisma
les ecclas in una tinnatione facere ñ pot. Un. in toletano
gallio legit'. In una terminatione plures baptismales
Plures baptismales ecclę in una ecclę ee non possunt.
tinnatione ee ñ possunt. s; una tinn cũ capellis suis.
Et si ꝯtentio fuerit de tinnatione duarũ mateũ. plebes
utrũq; disenant. Et si ñ ꝯuenium. lis dem iudicio dis-
cernat'. Ius q ecclarũ ita intipandũ e ut ñ epo dispo
nente alis ecclis fuint assignatũ. in ullo ppoꝝ redituũ
diminutionẽ patiant'. Un. anastasi pp. Comunionę pueniẽt
Statuimꝰ. q decimas t oblationes cee epi ꝯsacdotes volumꝰ.
ut siqs oblationẽ ecclę t decimas q' ppli dare debe-

.cā.

ccendit t' ecc̄ baptismale ecclam dare uoluit p̄t̄ ꝓscriā
ep̄i t' ei cum hcemodi officia cōmissa s. nec eū eor uoluit
age ꝓsilio. bannū nr̄m cōponat. & cōrone p̄uet̄. ℣ Cum
addit ecc̄ ꝓscriptā ep̄i intelligendū relinquit. q' ep̄o ꝓscrip
entę alius ecclius dari possunt. Item. Iuxta dispositionē ep̄i
Insacris canonib' p̄scriptū ē. decimę distribuantur:
ut decimę iuxta ep̄i dispositionē distribuant̄. Quida aut
laici q' in p̄p̄ris t' mānsionis suas hnt basilicas ēcēpta ep̄i
dispositione ñ ad ecclas ubi baptismū & p̄dicationē &
manū impositionē & alia ā sacēnta p̄cipiunt decimas
suas dant. s; p̄p̄ris basilicis t' aliis ecclis p̄ suo libitu tribuūt.
q' omnimodis diuinis legib' & sacis canonib' statu ē. phibi
tū. Ut in uam potestatē ut eos corrigatis carpentis. ℣ Cum
aut reprehendunt. qa ꝓcēpta ep̄i dispositione hoc faciunt.
intelligit. q' si ep̄o disponente hoc fecīt irreprehensibiles
inuenianē. Item simach' epe ecclę catholicę urbis rome
dic̄. Anathma sit q' p̄t̄ ep̄i ꝓsciā decimas t' oblationes dispen
In canonib' ingangrensi ecclā aplica auctoritate sare uoluerit.
ēditus de fructibus oblationib' quę ministri ecclę debent.
& de his q' inusus pauperū ferunt. septū habē. Sicut obla
tiones ecclę accipe t' dare uoluit p̄t̄ ꝓscriā ep̄i t' ei cum hui
-cemodi s ossa cōmissa. nec eū ei agere uoluit ēsilio. ana
thema sit. Et iterū in eodē ꝓsilio ingangrensi. Sicut obla
ta do dedit t' accepit p̄t̄ ep̄m t' ei ēsensū qui ab eo insti
tutus ē ad dispensandā iniam pauperib' & q' dat & q' acci
pit. anathema sit. Ualde q' iniquū & ingens sacilegium ē. qd
-cūq; t' p̄ remedio peccor t' psalmis aut requie animarū
suarū unūqsq; uenabili ecclę ꝓstulerit aut certe reliquerit
ab his a quib' maxime seruari ēuenit. i. xpiani. & dim ti
-mentib' hoib'. & sup omnia a p̄ncipib' & p̄mis regionū ialiud
transferri t' ꝓuerti. Et infra. Genaliter ū quecūq; res ecclę con
fiscare aut ēpere t' inuade p̄ncipia sua infestatione p̄sup
-serit. similiter & in q' res ecclę iussu t' largitione p̄ncipū vel
quor da potentiū aut quada inuasione aut tyrannica
potestate retinuerint. & filiis t' heredib' suis ut a q'bdā
ia factū audium' q'si hereditarias reliquerint. ñ ero res di
admonitu apostolice agnita uentate reddidīt. p̄petuo
anathemate feriant̄. Iniquū enī ē. ut poti custo
des cartarū quā defensores rerū ecclesiarū ut p̄ceptū ē iudi
cessi. Et infra. Furo enī abscidenda s uulnera quę fomita ñ
sentiunt. similiter & illi exortes debent fieri abecclā. qui
sacēdotali āmonitione ñ corrigunt̄. dicente dno. Auferte
malū ex uob. Unīversa synod' surgens acclamauit. Ut ita
fiat rogam'. Dictū ē octies. Audi xpe. Simacho p̄p urbis.
dictū est duodecies. Idem. Eade pena plectit̄ q' res ecclę
Similiter & hoc ad omnū & bona epor invadit.
ecclarū nouiā eundor exhortatione & iudicio censem
p̄uenire. & abomnib' firmit̄ retinen. qa res epor ecclę ñ
dubitant̄ ēe si ineor facultatib' similis fuit crudelitate
erassatū. p̄uasores rerū memoratarū p̄dicta canonum
districtione feriant̄. ut q' monib' p̄p̄ris ac nulla ꝓsciē castis
gatione corrigunt̄. salutem ecclastice & canonice iudicie
-tę p̄fodiant̄ aculeis. Item ex lib' caplor carolī & ludewici
imperatoris. Res ecclastice p̄ncipū auctoritate distribui
Quia iuxta seor patrū traditionē nouim' res ñ possunt.
ecclę uota fidelū ēe p̄ea peccor & patrimonia pauperū.
cuiq; ñ solū habita ꝓseruare uerū & do optulante ēferre
optam'. Ut aut ab ecclastices de diuidendis reb' ecclę suspi
cionē dudū ꝓceptā penit' amoueam'. statuim'. ut neq; nrī
neq; filior & do disponente successor. nror tēp' ullā penit'

diuisionē aut iaciūā patiant̄. ℣ Cum q' p̄t̄ ꝓscriā
ep̄i t' ei cum hcemodi officia ꝓmissa s quilibē phibē obla
tiones ecclę distribuē. liq'do apparē. q' eū ep̄i ꝓsens q'libē
ecclis possunt distribui. Hinc interpretationem uidet̄ nūc auctō
-ritas illa toletani ꝓcilii. Nichil de iure diocesis ep̄i auferre
Construimū ē apsentī ꝓcilio epor diocesis presumant.
suas ita regi. ut nichil ex earū iure p̄sumant auferre.
s; iuxta p̄or auctoritatē ꝓcilior tam de oblationib' quā
de tithis ac frugib' terā ꝓsequant̄. Qd si amplī quippiā ab
eis p̄sūptū extitit. p ꝓcilū restaurē. appellantib' ipsis ꝓdito
rib' aut certe p̄pinquis eor. si iam illi a seclo discesserunt.
Item simach' p̄p. Possessiones ecclę relictas nulli sit alienandi licentia.
Possessiones quas unūqsq; ecclę p̄p̄o dedit aut reliq' arbitrio.
alienare q'libē iniustis atq; districtionib' t' sub q'cūq;
argumēto ñ p̄mitī. ñ forte aut clericis bonor memor.
aut monasteriis religionis intuitu. aut certe p̄egrinis si
necessitas largiri suasent. sic tū ut hęc ipsa ñ p̄petuos;
s; tēpalit̄ p̄fruant̄. ℣ Sed illud toletani ꝓcilii ita in
telligendū ē ut ep̄i p̄t̄ quartā t' terā quę sedm loeor
diuisitates eis debē nichil ꝓcingant. Ut in ꝓcil' leonis p̄p
statutū ē. Clericis t' p̄ris locis ultra statuta patrū epe
Nulli epor liceat a subiecto sacēdote aliq'd ñ exigat.
t' alio quolibē clericio & p̄ris locis donationes ultra
statuta patrū exigē. aut supposita mangunis infigere.
s; cū sit optim' p̄spector ita p̄spicit. ut unusq; s oues cō
missę a se maxime alant̄. atq; in necessitatib' adiuuent̄.
ñ illicitis exactionib' obp̄mant̄. qa dns pasce & doce
nos docuit. & oib' ministre. ñ terrenis lucris & auaricis
delectari. Item qq. Iconi epo carthaginensi. De redditib' ecclę
Adhoc loeor grad' tonis q'rta pars eliis ē distribuenda.
ordo distinxit. & iudicia ēe ēstruit. ut nec p̄posita
in obp̄mendo se frustra ualeant occupare subiectos. nec
subiectis iterū p̄ suos p̄ppositos effrenata sit resultandi
licentia. Uolum' q' ut q'q'd ecclę tuę exercitu t' q'libē
alio titulo fortassis accesserit. quartā exinde portionē
sine diminutione aliq' debeas seggare. atq; eā sedm dni
timorē p̄bris diaconib' ac clero ut tibi uisū fuit disceret
diuide. Item ex. vii. synodo. Epe turpis lucī gia nihil amo
Predicator ecclę paui' -nachi t' eliis suis exige debes.
diuim' aplis. ac si canonē ponens ephesior p̄bris immo ū
& omni sacratę multitudini ac plenitudini ita fiducialit̄
phibuit. Aurū & argentū aut uestē nulli ꝓcipui. Omnia
ostendi uob. quō sic laborantes oportē suscipe infirmos.
beatū existimans dare qā accipe. Ipse q' & nos docē abeo.
diffinitum' nullatenī ep̄m turpis lucri gia excogitare ad
excusandas excusationes impeciis expetē aurū t' argentū.
aut aliā spēm ap̄bris t' clericis t' monachis q' sub ipso s.
Aut enī aplis. Non debent filii thesaurizare parentib' s; pa
rentes filiis. Et aplis petrus. Rasette q' in uob ē q'gē di non
coactē s; spontanee sedm dm. ñ turpis lucri gia. neq;
ut dominantes in clero. s; forma facti gregis. & cū apparuerit
p̄ncips pastor. percipietis immarcescibilis glę coronam.
Illud aut q' in fine capli simachi ponit̄. hęc ipsa ñ p̄petuo
s; tēpalit̄ p̄fruant̄. ad p̄sonales tūm possessiones clericor
uidet̄ pauperū ñ ad monasteriales referendū ē quā ū sit graue
apud dm decimas & oblationes ac p̄mitias sacēdotib' non
solue. auctoritate ier. & aug. apparē. Aut nāq; ꝓ̄ sup
malachiam. Reus ap̄ dm habē. qui sacerdotib' decimas
Reuertimini ad me. & ego reuertar ad uos. ñ soluerit.
die dns exercituū. Et dicitis. In q' reuertem'. Si affiger

ſio dm. qa uos figitis me. Et dixistis. In q̃ efligimꝰ te. In
decimis mpmitis. & imperuia. uos maledicti estis.
& me figitis tota gens. Hec exsequam ordine ppheq; qa
in ñ reddidistis decimas & pmitias. ideo ecce infame & in
penuria maledicti estis. & me uos supplantastis. siue de-
fraudastis. Ecce anꝰ expletus ē & nihil in meos thesau
ros ſ; in horrea uſa cōportastis. & pdecimis & pmitis q̃
parua erant ut uobꝭ darentur ubertatē possessionū uſarū
& omne frugū habundantiā pdidistis. Et autē scitis
me hec iniscente pfecta. qa fraudastis me parte mea. hor
tor uos atq; cōmoneo ut inferatis decimas in horrea hoc
ē in thesauros tēpli. & fiant sacdotes atq; leuite q̃ mihi
ministrant cibos. & pbate me si ñ tantas pluuias effudo.
ut cataractē celi aptē ē credantur. & effundā uobꝭ bene
dictionē usq; ad habundantiā. Verbū effusionis nomen
largitatis ostendit. & largitionis habundantiā. S; fieri
potest ut agros irrigantibꝰ pluuius sit q̃dē fertilitas. ue
rū aut locuste uenient aut bruchus. aut erugo. aut erua.
& labores hominū uastabunt. pterea subiungit & dicit.
& interpabo pnobꝭ deuoratores. locustā uidelicet & reli-
qua q̃ diximꝰ. & ñ corrūpent fructū terē uīē. Si q̃ndo fames
& penuria & rerū omnū egestas obpmit mundū. sciamꝰ
hoc ex dī ira descendere. q̃ se inpauperibꝰ si ñ accipiant. demo
stra fraudari loquitur. & suā possessionē possunt decimas &
pmitias mittere. Siq̃ doctē & erudit legē dīi potest alios
erudire. ñ debet suē assignare prudentiē ingenioq; q̃ pos-
sid. ſ; egēs agit pmū dīno q̃ cuncta largit. deinde sacdoti-
bus et ac ministris aquibꝰ doctus ē. Si enī ñ egerit egēs.
ſ; s uendiert seiunctā. in penuria maledicet. Qd si intelli
gens largitorē dīi. & agens his egēs pquos ado erudit
dit humiliauit se. & inhorruit dī intulerit cibos hoc est
septuiē alimēta in ecclia pplis ministrauit. statī apierit sup
eū cataractē celi. & effundet pluuia spualis. & mandabit
nubibꝰ suis ut pluant sup eū imbrē. & habundantia rerū
omnū pfruet. Ite autē. Decimē sacdotibꝰ s soluendē.

Decimē tributa s egentiū animarū. Qd si decimā debis
ñ solū habundantiā fructuū recipies. ſ; & sanitatē
corpis sequens. Non q̃ dīs ds pmū postulat. ſ; honorē.
Vs enī nis q̃ dignius ē totū dare. decimā anobꝭ dig-
natus ē accipere. ñ s ſ; nobꝭ sine dubio pfuturā. S; si
tardius dare peccem ē. quantomagis pei ē pecuniā non
dedisse de militia. de negotio. & de arusticio redde de
cimas. Cū enī decimas dando & trena & celestia possis
pmia pmereri. pauaricia dupliet benedictionē fraudas.
Hec ē enī dīi iustissima sanctio. ut si tu illi decimā ñ
dederis. tu ad decimā reuocetis. Dabis impio multa. q̃ ñ uis
dare pio sacdoti. Bene facit ds sēp paratus ē ſ; hominum
malicia phibet. Decimē & enī ex debito requirunt. & q̃ eis
dare noluerint res alienas inuadunt. & quanti pauperes
in loeis ubi ipse habitat illo decimas ñ dante fame
mortui fuerint. tantoq; homicidioq; reus ante eum iudi
cis tribunal apparebit. qa rem a dīno pauperibꝰ deleganam
suis usibꝰ reseruauit. Qui q̃ s aut pmū cōpare aut peccoq;
desiderat indulgentiā pmereri. reddat decimā. & de no-
uem partibꝰ studeat elemosinā dare pauperibꝰ. Ite ieronimꝰ.

Aplicus uirgis Se ipsū condenat q̃ eugliz antibꝰ necessaria
& eugliz atoribꝰ ꝛc in necessarius usibꝰ ñ tribuit.
nolle tribuere. se ipsū condenare ē. Quod autē decimē
eporq; ēsensu monachis licere tribuant. beatus ieronimus
damaso pp scribit dicens. Liberū ē clicis monachis decimas
recede.

Quō q̃dē sint clerici pauperū ē. & domꝰ illoq; omnibꝰ debent
ē cōmunes. susceptioni peregrinoq; & hospitū inuigila
re debent. maxime curandū ē illis. ut de decimis & obla
tionibꝰ cenobius & xenodochius quale uoluerint & potest
sustentationē impendant. Liberū enī ē monachis & spualibꝰ
uiris dīi tantūmodo & colentibꝰ decimis & oblationes earum
remedia recedere. & de iure suo in dominū illoq; & usū trans
ferre. nec tam inpauperibꝰ paupertatē q̃ religionē adtendere.
Qd autē beatitudo tua quesiuit utrū decimarū usus & obla
tionū selanibꝰ puenire possit. nouit uſa sēctas omino ñ licere
prestantibꝰ hoc oībꝰ diuinis auctoritatibꝰ patrūq; canonū.
Quam obrem si aliq̃ndo abbis male detenta. quē diuinis
ē noscuntur. in usū transierint monachoq; & seruiq; dī. ego
tū loci illi pdente ꝛsensū. Stabunt eis omna. pterea firmita
te & stabilitate subnixa. Clericos autē illos ēuenit ecclē
stipendius sustentari. quibꝰ parentū & pinquiq; nulli suf-
fragantur. Qui autē bonis parentū & opibꝰ sustentari possunt.
siq̃ pauperū ē accipiunt sacdegū pfecto meruntur & com
mittunt. & pabusionē taliū iudicū s manducant &
bibunt. § De pdius, quē acolonis eoq; colunt sic diffinitū
ē in magontiensi ꝛcilio. Questū s pterea. & cetera. De capellis v
quē ab eis possidentur. d̃ peoq; institutionē a sacdotibꝰ sint gu
bernandē. iohs pp phat. scribens ysaac sinaeusano epo.

Visus iustus Libri in monasticis ecclesiis p abbates institu
cantur uīē qbꝰ satis pendit quanto studio antiqui
huic sēcē sedi reuentiā exhibeant. ñ modice gauisi sumus.
Hec itaq; supea q̃ ꝛsuluistis ut hēmo fri benigne diserentur
ꝛsilū dam. Delegauit enī nobꝭ pia mansuetudo uſa. utrū
ecclē p quiete monachoq; a sēcis ꝛcilis catholicisq; epis eis tra-
dīt. p sacdotes abbis ordinatos & inuestitos debeant institu-
ti. addidit quoq; frtitas tua litē & sedimonē inter clericos
monachosq; exhuc causa ñ modica ē orta. d̃ p instigationē
uersuti hostis nemo fieri ambigit. habē enī mille nocendi arti
ꝛ modos. nec ignoramꝰ astutiā eī. Conat itaq; a principio ruinē
suē unitatē ecclē resindere. caritatē uulnerare. seoq; opum
dulcedinē mundiē felle inficere. & oībꝰ modis humanū gen
euertere & perturbare. Dolē enī satis & erubescit caritatem
quā melo nequit hīre hoies ētantes ex lutea materia in
terra tenē. Unde oportē q̃ntū fragilitatī nrē ēcedit. ut
omis aditꝰ nocendi eī usurpē munimꝰ. ne mors ingrediat
p portas nras. Consilio itaq; multoq; frum diligenter exq̃-
sito decreuimꝰ. ut amodo ecclē monachis traditē p suos
sacdotes instituantur. Diuinē enī leges hīnt & sēcari. ut cui
ē possessio ei fiat institutio. & si in dando d̃ mai ē facilis
fuit caritas. sit facilior in recedendo d̃ min ē sēa largitas.
Maius enī fuit possessionē dare. quā sit inuestituri ēcede.
Quom enī possessoris iura cognoscerent. & suarū rerū s
tributa reddent. v d̃ suū ē patterū dati. & eū uoluerint
auferet humani moris ē illū uetere. cui iudicio & uolun
tate nunc eligit. nunc deprimit. Unde fit ut inpartē ēpis
ad seruiendū sacerdos peiuior fuit. & sic epe d̃ sēe & reli-
giose dederat quadā simulata auctoritate ad se trahit.
Sic itaq; puat mercede quā ꝛsecutus fuerat. tum qa facta
caritate aufert d̃ dedit. tū qa prauoq; sacdotū desiderio
& scissuras amantiū uerbis nimis facilis credulus d̃ prius
fuerat moliebat lucrari post detecta fraude cum quadā
usurpatione extorto auferre. Quoq; aduertentes cautiores
& hostis uersuti suasiones. demceps omino licentiā damus
suarū ecclarū inuestitores fieri. ita tū. ut iudicio sinodi si
gt sacdotū agē psupsequi mutrent. & felix monachus qui

sacdotū piacula rescecnt. Hac auctoritate monachis
cedit mucstrura suarū ecclarū. S; uidet cōtinere urbanus
pp sdē dicens. Abbes in parrochialib ecclis absq; epi cilio
Sane quia monachos quidā epis iuis pbros ñ ordinent.
suū aufere tendunt statuim ne in parrochialib ecclis
quas tenent absq; eros. ēsilio pbros collocent. s; epi parrochis
cura eū albarū consensu sacdotū cōmittant. ut eiūmodi sacdo
tes de plis qdē epis rōnē reddant. albi v pteb tpalib admo
nasterū ptinentib debitā subiectionē exhibeant. & sic sua
cuiq; iura sequent. Idē in parrochialib ecclis pbri pepos ēstu
tuant qui eis respondeant panimarū cura. & his quę ad epm
ptinent. Itē ex cilio ap flauentiā habito. Quoq; cūiq; monachos
statuendū ē. quatenus ecclę ecclę eros subdant regimini.
quoq; cūiq; monachos in singlis parrochis sitę eros ut
decet subdant regimini. eisq; debita obsequia exhibeantur.
Ecce urban pp phibet mucstrurās parrochialiū ecclarū p
monachos fieri. quas iohs pp eis cessit. S; illud iohis pp intel
ligendū ē de illis capellis. quę eū oi iure suo abepis monachis
cedunt. Istud ait urbani intelligit de illis qi albes in pprios
pdis edificant in uillis t in castellis suis. tales & si iuis tritori
habeant. tn potestatē gubnandi pplm & spualia ministrandi
ñ hnt. qd & de epo intelligendū ē. Unde nikolaus pp ait.
Si qis epos. Epe q mali diocesi ecclam edificat. ei ꝓsecutione sibi
in alienę cuitatis territorio pqūq; uendicare ñ psumat.
suos oportunitate ecclam edificare disponit. ñ psumat dedi
cationē quę illi ē. in cui tritorio ecclia assurgit. Edificationi
v epo hęc qa reseruet. ut quos desidat clericos intra sua ordi
nari ipsos ordinet is cui territorū ē t si ordinati ia s ipsos hre
acqrat. & ois ecclę ipsi gubnatio ad eū in cui cuitatis tito
rio ecclia surrexerit ptinebit. Itē ex toletano cilio. iii.
Possessio basilicę nouē ordinę ad epm ptinet. cui iuris ē ēstat.
tritorii ēuentū ñ adimit. idoq; nouę basilicę quę ordinę
sunt ad eū peiudubio ptinebunt epm. cui ēuent ē ꝓstituta.
Itē qq. Edificatori epo i diocesi alti ecclam edificare ñ licet.
Ator psentū iohs fr & coepis nr indicauit nob. q quidā
eupatu epe ausu temario in diocesi ipsi oratorū ꝓstruxit.
eiq; sine pcepti auctoritate cē more psuptsit dedicare missa
q; illic celebre ñ metuit. Quā rem eū sūma te celeritate ac
districtione ēuenit eūdate. nec ulti tale aliqd adtēptare
pmittē. § Qd de iure ordinandi ñ possidendi intelligen
dū ē his auctoritatib facile pot ppendi. q siue albates siue epi
in suis castellis t uillis ecclas edificauerint. ñ ido epo in cui dio
cesi fuerit ēuent adimit. & ido sacdotes iuxta illud urbani
& nicolai mei ñ ñ p epos cū ꝓsensu tn & electione edificantur
ordinari possunt. Qd auē psuptione tpis oma iura tollant. pbat
auctoritate calcedonensis ēcilii. & gelasii pp. & toletani ci
lii. pma h ē. Rusticanę parrochię ap epos q eas possident. xxx. annis
Pinglas ecclas rusticanas parrochis sine uiolentia pmanean
pmanē imobiles ap eos q eas tenent epos decim. & imobiles.
maxime si eas sine uiolentia p xxx. annos gubnauerint. S; v
nrī. xxx. annos facta fuit de eis dubitatio. licet eis q se
dicunt lesos pptea mouē ap sinodū puncię certam. Itē gę
lasius. Diocesis. xxx. annis ab epis possessę immobiles pmanent.
Presulū auctoritas emanauit. ut facultates ecclę
epi adregendū hant potestatē. ita tn. ut uiduani & pupillorū
atq; paupū nec ñ & clericorū stipendia distribuē debeant. hoc
eis statuim dari. q haetenus decretū ē. reliquū s epi uendicent.
ut sic antea dixim pegnorū atq; captiuorū largiores ē
possint. Illud & adiecta placuit. ut sicq absit facultates ecclę
nec ñ diocesis ab aliqb possideri epis iure s uendicent qd

q tricennalis lex uelusit. qa & filiorū nrorū pnepū ita ema
nauit auctoritas. Itē ex toletano cilio. iii. Territori
Sicut diocesim aliena possessio iuentū ñ adimit.
trienalis possessio tollit. ita tritorii iuentū ñ adimit.
Itē ex eodē. Tricennalis possessio int una puncta seruari dbet.
Quicūq; epe alti epi diocesim p. xxx. annos sine aliq
int pellatione possedit. quātus sedm iuis legis ei legitima
ñ uideat ē diocesis admittenda ñ ē tn ēt ei aetio reposcendi.
S; hoc int una puncta. ēt v nullom. ne dū diocesis defen
dit. puncturū tmm ꝓfundant. Hęc ecce his auctoritatib
pbat. q possessionis & gubnationis iura psuptione tollunt.
s idē gelasi ēt testat. scribens maximo epo & eusebio epo.
Licet Stat parrochiarū nec tpis psuptione nec ꝓsuetudine
in regis iuneat antiqs. parrochias uniuq; ecclę mutari pot.
pstina dispositione deputatas nulla posse rōne cūcti. nec
p ꝓsuetudinē pessima exēpli mali temeritate crescente
uniusalis ꝓfusio nasci. tn & decretis nris ante ñ multū
tēp destinatis oma iustim quę talit fuerant inuasa restitui.
S; qa temeritas puadentū legē s posse putat gerian. si
sceleri suo punctia retentionis adiungat. ea quę int fren
& coepm nrm ēstantū camisanę ecclę sacdotē. & int
nuncios directos ab anchomitano pontifice decium. puos ipsū
impleri cupim. tē formā meeis cognitionib quę sit sequenda
psuptsim. Nulla q psuptione statū parrochiarū q ppetuę erant
firmitate durauit patim imutari. qa nec negligentia pon
tificū nec tpalis obiectio quę p mentā forte gerat. neq;
ignauia facientę ēsensus adhibit. nec subripientę supplica
tione pcepto diuelle pot semel diocesim ꝓstituta. ex qua
semp adregenationē atq; ꝓsignationē plebs deuote ēuenit.
Territorū & ñ facē diocesim olim nosci ordinatū.
Hoc multiplicē distinguit. Sunt qdā dioceses. quę certis
limitib distinctę s. hę nullom psēbi possunt. Alię v quę
ñ s certis limitib distinctę. & de qb certa diffinitio ñ oli pcessit. hę
psuptione tollunt. Vn innocenti pp ait. limitis possessio psēbi
int memoratos frs nros fulgentū astigitanū. non potest.
& honorū cordubensē epos discussio agitata ē ipē parrochia
basilicę cuidā quā hoc alē cellacensē alē regimensē asseruit.
Et qa int utq; partes haeten limitis aetio uentilata ē. cui
quātū uetusta retentio nullū iuris ꝓiudicū affert. idoq;
ne indubiū ulti int eos nsa deuocaret sententia. platis cano
nib synodalia decreta plecta s. quoq; auctoritas ꝓmonē
ta oportē inhiberi cupiditatē. ut ne qs tminos alienos usur
pet. ob hoc placuit int alternas partes inspectores uiros
mittendos. ita ut diocesis possideritis si tn basilicā ueris
signis limes puisus monstrauerit. ecclę cui ē iuis retentio
nis sit ēinū dmū. Qd si limes legitim eandē basilicā non
ēcludit. & tam longi tpis pbatur obiecta psuptio. appel
latio psentis epi ñ ualebit. quia illi tricennalis obiectio si
lentū imponit. Hoc & selariū pnepū edicta peipiunt.
& psulū romanorū decreuit auctoritas. Si v intra metas
tricennalis tpis & ēt alienos terminos basilicę iniusta
retentio repit. repetentis epi iuris sine mora restituet.
Itē gelasius iusto epo. Spacia quę diffinita s tpe psēbi
Dilectio tua studeat questa omnū fidelit non possunt.
rerū uertate. ut si de spacis de qb memorat orta ꝓtentio.
diffinitio diudū peccsit certa intem. ita seruet. alioquin. si
nihil umquā ꝓstituent terminū. tē de psuptione tpis siq
pars ꝓfidit pbeat saēntū. ita ut tn quę haeten possedisse
pbabit. iusiurandū sinit offerre. § Potest & alit distingui.
quę qsq; sua auctoritate usurpat. q a nullo titulo possidē

incipit. præbere non potest. Et in hoc casu intelligenda est illa auctoritas gelasii. Temporalis obiectio quæ primum forte generat non potest diuellere diocesim semel institutam. intelligendum est si nullo titulo sed sola usurpatione ea possidere cepit. Si vero iudicis auctoritate & priuilegiorum longa consuetudine possidere cepit. tempo[ra]lis obiectio auctoritatem silentium imponit. Hinc pape gelasii ait.

Placuit Priuilegia per triginta annos possessa immobilia huiusce & magne synodo. ut res seruari debent.
et priuilegia quæ diuersis ecclesiis ex longa consuetudine primum siue adhuc recordationis imperatorib⁹ siue abaliis diuinitus cultoribus in spiritus donata & abeis per annos. xxx. possessa sint. ut nequaquam a potestate presulum eorum quicumque persona secularis potestate subtrahat. sint omnia in potestate ac iussu presulis ecclesie. quicumque intra .xxx. annorum spacia ab ecclesiis possessa fuisse noscuntur. Quisquis igitur

Idcirco uel secularium et presente diffinitione cogit. tamquam sacilegus iudicetur. & donec se correxerit & ecclesie pia priuilegia seu res restituit anathema sit. Idem epis dardanie. Res non possunt. quæ .xxx. nec certa inquit post quingentos annos annis certe possidentur constituta. Quidam audio uelle subuertere. cui .xxx. annorum lex hominum non potest abrupi. Si tempus deficiat ecclesie statuta mota est. & diffinitio subsecuta. & si iniusta sit. tunc quia non sua sententia diffinitionis auctoritate possidere cepit. tricenalis presentio petitionis silentium imponit. ita tunc. ut subputatio presentionis non a tempore diffinitionis sed a decessu diffinientis exordium sumat. Hinc in toletano concilio statutum est. Vita uita disponentis non potest prune

Si sacerdotes et ministri diu gubernacula ecclesiarum administrare uidentur ne patrum sanctissimas sanctiones de reb⁹ ecclesie diffinisse aliquid dimoscuntur. non ex die quotalia

Iscribendo deinceps sed moriendo diffinita reliquæ subputationis ordo substabit. Iusquia & enim potest ad tricennium tempus prune uita uitte iudicantur. quia status extractum non sumpsit initia ab origine equitatis. Item ea quæ in beneficiis possidentur siue quæ metu hostilitatis inuenientur diutius possessa fuerint. prescribi non possunt. Hinc in agathensi concilio diffinitum est. Quæ

Clerici quilibet in beneficiis possidentur. prescribi non possunt. quantacumque diuturnitate temporis de ecclesie remuneratione aliqua possedisse in nullo pium presentione temporis non uocentur. diu in patrem ecclesie rem fuisse. ne uideantur & epi administrationis pluraque aut pecunias eius ordinari sed facere non debuisse. aut diu retentas facultates in usus suos proprietatis posse transferre. Et de concilio aurelianensi. Quæ humanitatis intuitu

Sæpe humanitatis intuitu aliquo prestantur prescribi non possunt. manciplia. uineolas. et tegulas. clericis aut monachis et quibuslibet prestitutas excolendas et temporis tenendas. & si longa transisse annorum spacia comprobentur. nullum ecclesiam prudicium patiatur. nec secularis legum presentio quæ ecclesiam aliquam impediat obponatur. Item de concilio spalensi. cui interfuit ysidorus.

Prima Temporalis presentio non obiecit. si hostilitatis metus interue-
actione theodulfi malachitanæ ecclesie antistitis. nunc
ad nos oblata est pecunia asserentis antiquam eidem urbis parrochiam militaris quondam hostilitatis disemine fuisse deiecta. & ex parte aliqua ab ecclesiis astigitanæ eliberitanæ atque egabensis urbium esse retentam. Equare placuit. ut omnis parrochia quam in antiqua ditione ante militaris hostilitatis reuinuisse ecclesiam suam quisquis comprobare et priuilegio restituere. Sic enim plerique mundialem hi qui barbarica seuiciatis captiua necessitate transuerunt. post luminum reuertentib⁹ reddit antiqua possessio. non aliter & ecclesia recepta est parrochia quam ante tenuit. cum reb⁹ suis siue ab aliis ecclesiis possideat. siue cuilibet possessionem transfusa sit.

Non enim erit obiciendum presentio temporis. si necessitas interit hostilitatis. Inde iohs pp paulo epo fungentu legationem inger: mania & pannonia. Tempe non occurrit presentio. si furor hostilitatis

Porro si de annorum numero forte causatur. tantus incurrit. seuit. qua inter annos & eos quorum fidei numero certus affuit. Ceterum si paganorum & mereduloru furor in causa est. quantalibet present tempora iuri non prudient ecclesiarum. quæ corporalia nescientes arma solum dum & expugnatorem suum quando ei placuit misericordiam patienter expectant. Nemo si annorum plurietas mortalib⁹ impediat. dis ipse reprehendendi est. qui post quadringentos & .xxx. annos filios israel de durissima seruitute pharaonis & fornace ferrea liberauit. si & ipse ipse redemptor nostr. quem post tot annorum milia de inferni claustris eripuit.

Solumque & presentione illæ diocesis. quas pipis epis negligentib⁹ alii adheresi. adfidei integritate reuocauerit. Unde in nono concilio africano legitur.

Placuit. Si quis epi suas diocesis iuxta negligunt. post decennium eis instabunt ut quicumque negligunt loca adsua ecclesiam primitiua in catholica unitate liberi. euenant diligenti auxilio epis. ut idem non morentur. Quod si intra .vi. menses adie euentionis non effecerint. quæ potuerint eas iuxta adipsum pruenant. ita sane. ut si ille ad quem pruenisse uidebantur probare potuerit. magis illi electa negligentia abhereticis ut impune ibi sint & sua diligentia fuisse presentia. ut com ea cura solicitior uideri. cui hoc iudicis epi cognouerint. suæ cathedræ loca restituant. De eod.

Potest & aliter intelligi presentio illa longi temporis. qua gelasius negat statum parrochiarum posse mutari. longum enim tempus sic ex legib⁹ habet decennium et uicennium intelligitur. Aut quod longi temporis presentio auctoritate gelasii & secularium legum ecclesiis obuiet non potest. Presentionum alie sunt inductæ odio petentis. & fauore possidentis. alie tantum odio petentis. Qui enim bona fide & iusto titulo rem possidet per decennium. absentis uero per uicennium tenuit. exceptione perpetua tutus erit. non solum adiuuat alios sed & adversus creditores. quib⁹ res ipsa obligata fuit & aduersus dominum uerum. Si vero aliquo casu possessione ceciderit. & adus uerum dominum rem utiliter uendicare potest. Si autem nullo titulo bona tamen fide per uicennium rem alienam possedit. simili gaudebit presidio. Bona uero fides non adtractum medii temporis. sed adimentum possessionis refert. Sufficit enim in medio eumque bona fide possidere cepisse. & si medio tempore esset eam rem alienam habuit. Ne presentiones sunt inductæ fauore possidentis. & odio petentis. quia lex fauet his qui bona fide & iusto titulo et bona fide tantum possident. odit autem & punit eos qui suam negligentes & desides. Quod si mala fide rem alienam quis possidere cepit. post .xxx. annos adus omnem petentem exceptione tutus erit. Si vero aliquo casu apossessione ceciderit. actionem non habebit. quia presentio hæc non fauore malæ fidei possessoris. sed odio tantum rem suam prosequi negligentis introducta est. Si autem res ad creditorem suum et ad dominum pueniant. detentionis commodum habebit. Si vero ad alium creditorem et dominum adus eum capum potest. nec sed prodest exceptio medii temporis possessoris. quia non habuit causam possidendi. Quod si uiolenter ad eos possessio pueniat. malæ fidei possessor indistincte possessionis commodum recipiat. Hæc de presentione decennii et uicennii et tricennii intelligenda sunt. si sine interruptione possessa probentur. Quod si per naturalem detentionem possessio interrupta fuerit. a die reuparatæ possessionis nouem. xxx. anni computabuntur. si prius protestationem ab ultimo die litigii. xl. anni numerabuntur. Quod si ab eo qui in causa presidendi erat possessionem aliquis nancitur. tempus possessionis continuare potest. Si autem eum res presidet. si iuxta protestari non potuit et propter adversarii absentiam et infantiam et furoris laborem. cum nemine tutorem habuit. quia in magna

potestate ꝓstituitur. ē int̄ ꝓstituta ꝑsona ꝑsidē adeat libellum. ei porrigat. & hoc inquirimoniā deducat. & sic ꝑsis intꝛuptionē faciat. Si autē ꝑsidē adire ñ potest. saltim ad ep̄m loco⁹ t̄ defensorē ciuitatis eat. & suā manifestare uolunt̄ insēptis ꝓpē. Q̄d si ꝑses. t̄ ep̄c. t̄ defensor absunt. liceat ei publice ꝓponē. ubi domicilū h̄t possessor: seu eiū tabularioꝝ subsēptione. uł si ciuitas tabularios ñ h̄at eiūmōi testū subsēptione. & hoc sufficiat ad omnē ꝑsalē intꝛuptionē. siue triginta. siue longi ꝑis. siue xxx. t̄ xl. annoꝝ sit. Hec de ꝑsēptionib⁹ int̄ ꝑuatos. ecēn adⁿ loca religiosa ñ ñ xl. annoꝝ ꝑsēptio cuꝛꝛit. Unde maurentiac. quas actiones trienalis ꝑsēptio secludit. si loco religioso cōpetant. xl̄ annis claudunt̄. & inouellis. neq; decennii. t̄ uicennii. & ē. In canonib⁹ v̄ eccla adⁿ eccl̄am. xxx. annis. monasteriū adⁿ eccl̄am ñ ñ. xl. annis ꝑsēbē ꝑmittit. Q̄d si ꝑuat ꝑmissas & decimas siue titulo siue sine titulo possēdit. nulla ꝑis ꝑsēptione tutus ēe potest. Quē enī admitto de iure effectū sortiri ñ possunt. tracto ꝑis ñ ualescunt. Unde si liber ho longo ꝑis ꝓseruo detineat. & si. xl̄ annoꝝ curricula excesserint. sola ꝑis longinquitate libertatis iura minime mutabunt. Adhēc eccla rei publicē ꝑmissas decimationes ciuilū functionū instar obtinent. porro publicē functiones ꝑsēbi ñ poss. Unde in. vii. t̄ cōd. titulo. de xxx. t̄ xl. annoꝝ ꝑsēptione.

Impꝛ. anastas. Iubem⁹ eos q̄ rem aliq̄ ꝑ triginta annoꝝ xl. curricula sine quadā legitima inꝑpellatione possedēt. de possessione q̄dē rei seu dōmo neq̄q̄. remouēri. functiones autē seu ciuilē canonē t̄ aliā quandā publicā collationē ꝑpositā eis dependē cōpelli. nec hunc partē cuiq; ꝑis ꝑsēptionē obꝑsitā admitti. §. Licet ꝑdia siue sint ꝑuati siue eccl̄e possint ꝑsēbi. puerit ꝑmissarū decimationū ꝑsēptione tolli ñ potest. & si a romano pontifice q̄libet laicē suplis resēptū impetuerit. Resēpta eiūmōi quē ꝓ iuꝛe sēptū impetra fuerint. ñ talia sint quē illis quib⁹ s̄ ꝑsint. & nulli obsint. nulli mōstri ēe censent̄. Ide. D ecem̄ do mandante sacēdotib⁹ & leuitis sqtur s̄. ut de sorte dōi uiuent. q̄ inē sorte ꝓmiserant. Non ḡ cuiq̄ ꝑuilegio laicis ꝓcedi possint. ne diuinis mandatis auctoritas humana ꝑiudicū inferat. Unde impꝛ. ualentinianus & theodosius imiusas tiras quē acolonis siue emphitheotheranis dōnicis iuris rei publicē t̄ tēplōꝝ inqualibet pro uinciā uendit̄ t̄ ullo alio pacto alienatē s̄. abbis q̄ ꝓpēā atq; ꝓ legēs eis detinent. nulla longi ꝑis ꝑsēptione offuscente iubem⁹ restitui. ita ut nec ꝑcū q̄dē iniquis cōparatoribus reposēdē liceat. §. De ꝑsēptionib⁹ v̄ longi ꝑis in ayentieis inuenit̄. colł. viii. ꝓstit. vii. Quas actiones alias trienalis decenalis uicenalis ꝑsēptio secludit. si loco religioso cōpetunt. xl. annis claudunt̄ usucapione q̄dē ꝑsēptione suū locū habentib⁹ s̄; sola ꝑsēptione xxx. annoꝝ. & deinceps. aqua tñ ꝑsēptione ꝑuilegia romanē eccl̄e s̄ exclusa. quē ñ ñ. c. annoꝝ spacio ꝑsēbi possunt. Ijn iohs. viii. sēbit regi lodewico. Priuilegia romanē eccl̄e ñ ñ. c. annoꝝ ꝑsēptione de annoꝝ numero resultandi sumat fōmitū. q̄a tollimur: sēa romana cui dō auctore seruim̄ eccl̄a ꝑuilegia quē in firma pēt stabilitatis pēt suscep. nullis ꝑtib⁹ angustat̄. nulli regnoꝝ partiōnib⁹ ꝑiudicat̄ s̄; uenandē romanē leges diuinit̄ p ora ꝓnepū ꝓmulgatē. rerū ei⁹ ꝑsēptionē ñ nisi p centū annos admittunt. §. Ostensū ē q̄n eccl̄a ꝑsēbe possit. nē uidendū ē si monastiū adⁿ eccl̄a ꝑsēbe ualeat. Q̄d urbanus sedⁿ phibuit diēs. Triennio temporis aliquid monasteria ꝑsēbe possessiones eccl̄arū & ep̄oꝝ trienales. albes t̄ monachos ñ ualeat. sire omnōdis phibent. §. Sed trienalis possessio eis tollit̄. a beato ḡgorio ꝓcedēt̄ eis q̄dragenalis ꝑsēptio. Ait enī petro subdiacono. Quadraginta annoꝝ ꝑsēptio religiosis domib⁹

Volum⁹ accedentē te ad panormitanū cōtcedimus: ciuitatē questionē ipsā tuā rōne discutir. Ubi res ap possessorem sic hactenus possessū ē indeb. ꝓmanente. ut si monasterium ꝑsatū. s. theodori fines de quib⁹ causatio mota ē mēcuissos. xl. annis possedisse reperis. nulla deinceps & siqdē sēc romanē eccl̄e cōpetē potuit patiant sustinē calūniā. s; quietē eos inconcussa oīb⁹ modis permanē. Sin v̄ actores eccl̄e ñ eos possedisse. xl. annis mēcusso iure monstrauerint. s; aliq̄. int̄ hec tēpa mota fuisse aliq̄n questionē eoꝝdē fundū. eleeris arbitris tranquille & legalit̄ sopiat̄. Ide. ex nouellis iustiniani. De eodem.

Neq; decennii. neq; uicennii. t̄. xxx. annoꝝ ꝑsēptio. s; sola. xl. annoꝝ curricula religiosis domib⁹ obponant̄. ñ solū uiceus reb⁹. s; & uilegatis & hēdratib⁹. §. Sic q̄ religiosis domib⁹ ex lege ñ q̄dgmana ē obiciēda ꝑsēptio. ita & auctoritate ḡgorii adⁿ alias eccl̄as ꝑsēbe possunt eodē spacio tēpis. Q̄d autē ea quē eccl̄e debent. actores eādē sua auctoritate indicis ꝑmissis repetē ñ ualeant. beat. ḡg. testat̄ diēs. Iudicio

Consuetudo noua in hac eccl̄a nonnunquam rei eccl̄e offendat̄. & ualde reprehensibilis erupit. ut eiūdē rectores et patrimonii urbana t̄ rusticana ꝑdia iuris illi⁹ cōpetē posse suspicant̄ fiscali more titulos imꝑmant. atq; cōpetē pauperib⁹ existimant. non iudicio s; manib⁹ defendant. & eiūdē ꝑdiatores suos uertas nihil ꝓtentionē agēt̄ perpiat. & ipsū iniqiosē ꝓtentionis malū tñ sentēdit. & res quibē eiūdē estimat̄ eccl̄e posse cōpetē. ꝑ eccl̄asticoꝝ. Unde ꝑsenti decreto ꝓstituo. ut siq̄s uniq̄. titulos ponē siue in rusticano siue in urbano ꝑdio sua sponte ꝑsumpserit. anathema sit. Et respondēt omnis. Anathema sit. Q̄ autē q̄ eccl̄e ꝑest. si hoc t̄ ipse fieri ꝑcepit. t̄ sine sua ꝑceptione facētū digna punire animadūsione neglexerit. anathema sit. Respondēt omnis. anathema sit. §. Quod autē q̄sq; sua auctoritate quē s̄ deberi putat usurpat. nec ꝓiudicē reposēt. cadat a causa. exauctoratē militiam ꝓcul habeat̄. in quo ita statutū legit̄.

Placuit. Causē suē diriminū fuerit. ep̄e q̄ eccl̄ae suae ab alio ut quicūq; ep̄i eccl̄ae t̄ plebes retinēt̄ ꝓpria auctoritate quas ad suā cathedrā existimant ꝓtinē. ñ ita repetierint querit. ut causas suas ep̄is iudicantib⁹ agant. s; alio renitente uiuerint. siue nolentib⁹ siue uolentib⁹ plebib⁹ causē suē dirimū patiant̄. & q̄cūq; hoc ita fecerint. si ñ dū int̄ ep̄os ē finita ēternio. s; adhuc inde ꝓtendunt. ille inde discedat. quē ēstiterit ꝑtiq; missis iudicib⁹ eccl̄asticis uiuisse. nec s̄ q̄sq; blandiat. si a ꝑmate ut retineat litās ꝑpetuerit. s; siue hat litās. siue ñ hat. euenat eū querentē & d̄ litās accipiat. ut eū apparet pacifice tenuisse eccl̄am adse ꝓtinentē. Si autē ille aliqua questionē retulit. p ep̄os iudices causa finiat̄. siue quos eis ꝑmas dedit. siue quos ipse uicinos eū ꝓsulū ꝑmatis delegit. §. Conc. ḡg. iohi eunti in hispaniā sēbit diēs.

Si ep̄m Delictū ꝑsonē in dāmnū eccl̄e ꝓuerti non potest. q̄ absit tale culpā cōmisisse ēstimet. ut ꝓstare eū ñ irrationabilit̄ ē depositū. eadē ei⁹ depositio ēfirmet̄. & ōs res suē eccl̄e quē ablatē fuerant restituant̄. q̄a delictū ꝑsonē in dāmnū eccl̄e ñ ē ꝓuertendū. Si autē d̄ q̄a commiscol defunct̄ ē. ab herede ei⁹ quē ab illo iniuste ablata s̄ sine excusatione reddant̄. Ide. petro subdiacono. In personā delinquentis ñ in

Cognouim⁹ q̄ siq̄s ex familia. facultates ei⁹ ultio peedat. culpā fecit. ñ in ipso s; in eādē sulā uindicet̄. De qua re perpim⁹. ut q̄sq̄s culpā fecit. in ipso q̄dē ut dignū ē uindicet̄. a cōtione autē ei⁹ omnim abstinet̄. Ide. Res eoꝝ q̄ ex clero eda

De lapsis sacēdotib⁹ uel q̄libē- bunt̄ eū ipsis monasteriū tēdant̄.

ꝓ adⁿ eccl̄am

i. i dignitate pestiuat

ecclesiae obseruare te uolumus. ut in reb eorum nulla etiam
rationem miscearis. s; pauperrima regularia monasteria
requirit quae secundum dnm uiue seruant. et magis de monasteriis
ad penitentiam lapsos trade. et res lapsorum in eo loco pfici
ant in q age penitentiam tradunt. quamuis ipsi ex rebus eorum
subsidium habant. q de correctione eorum sollicitudinem geruntur.
Si § parentes habent res eorum legitimis parentibus dentur. ita autem
ut eorum stipendia q in penitentia dari fuerunt sufficienter debe-
ant peruenire. Si q u ex familia ecclesiastica sacdotes t leuitae
t monachi t deserunt q libet alii lapsi fuerint. dari eos ad
penitentiam uolumus. s; res eorum ecclesiae in ei subsidium. adusu
tui suae acceperunt. unde ad penitentiam subsistant. ne si ny-
demum loci magis dari fuerint. sint onerosi. Item leo. iii.

Si fortasse inutilis sacdos ecclia sua dig karolo regi.
q n credimus ap uos inutiles iudicam. ecclia tui eis pmittentur
te dno psum n inutilis s; cap pneptiq omnium merito
simul ab oib uocat. Item in magontiensi gestio. Possessiones
Ep on licet monastii ppetuo albis ep tollere non licet.
possessiones monastii tollere quibus albas peccauit.
s; subiecit eis potestatem albis alti monastii. S q obiectu
psone indanu ecclae gueru n pot. qa peuitator editione
ecclae pot sacre meliore n deteriore. si peccto albatis posses
siones monasterii auferri n licet. qm delectu epi uertet
indanu ecclae. ut inde deinceps causae suae patiat. Sed
deprimitur causae pati n sic e accipiendu ut ecclia suo
iure puct pot. quia clerici coram iudice stantibus eps
tacebit. et pmania illata mulctabit. si ppia habuerint.
Quod autem ecclae de manu laicorum nec aliam nec
alienam licet accipere. omnium canonum testatur auctori-
tas. Genalit enim tam ecclae quam res ecclarum in eorum
potestate gesserunt. laici autem nec sua nec eorum aucto
ritate decimas t ecclas possidere possunt. Unde epi siue be
neficio siue pecunia ecclas t decimas laicis dederunt. domum
ominis domum negotiationis et spelunca latronum fecerunt.
Unde post eiusmodi cathedram accessi fidelium seggam. et no
uerbe a dno flagellabantur. Unde qq. vii. ait. Decimae a
Decimas quas mustum pietatis necessas laicis n possidentur
et canonica auctoritas demonstrat. a laicis possidi
aplica auctoritate prohibent. Siue enim ab epis t regibus uel
quibuslibet psonis eas accepimus n ecclae reddidimus. sciant
se sacilegii crimen committere. et cinis damnationis predim incurrere.
Porro autem gruentur nos decimas et pmitias
quas iure sacdotum et sanxerunt. ab omni pplo accipere quia
fideles dno pupiente offerunt. iuxta illud uaticinium
malachie pphe. Inferte omne decimationem in horreum
meum. ut sit cibus in domo mea. Ias u decimas sub manu
epi fore censem. ut ille qui pest eis omnibus iuste distribuat.
nec quicquam psonae honorabilis exhibeat. unde alii serv
pulosi corde moueantur s; sint oia com. qa inhonestum ui-
detur ut alii sacdotes habant. alii u detrimentum patiant.
s; sic una e fides catholica. ita necesse e ut ille q pul-
sor e loci quibus mutae sunt ecclae. omnibus in fideliter
distribuat. Item gg. Peruenit ad nos fama sinistra. q qdam
epi n sacdotibus ppae diocesis decimas atq canonicorum oblationes
obtinent. s; potius laicalibus psonis militibus uidel. siue
seruitores. t q graui e sanguineis. Unde si qs am epe m
uentus fuerit h pcepta diuina transgressor. inter maximos
hereticos et antichristos n minimi habeat. Et sic nicena syno
dus de symoniacis censuit. et q dat epe et q recipiunt ab
eo laici siue pecunia siue beneficio ecclae iecendu ignibus oportet.
Item ambo in sermone xl. Decimas dat fideliter q omnia
Quicquid recognouerit suorum decimas soluerit.
inde q fideliter n dederit decimas suas. n eum dicit q min fecit
quid e fideliter dare. n ut nec per nec minus aliquid offerat de
grano aut de uino. aut de fructibus arborum. aut de pecoribus.
aut de horto. aut de negotio. aut de ipsa uenatione sua.
Item ex gestis rothomagensi. Excomunicent qui sacdotibus
Omnis decimae tritici siue de frugibus. dare decimas nolunt.
siue de pomis arborum dicit s. et illi sacificant. s; qa in multis
inuenimus decimas dare nolentes. statuimus. ut secundum dni
mi precepti admoneant semel et secundo et tertio. q si n emenda-
uerint. anathematis uinculo feriantur. usq ad satisfactionem
et emendationem congruam. Item ex gestis magontiensi. Ceterum exemplo
Decimas dno et sacdotibus dei dandas abrahae
facis iacob promisisse insinuat. et omnes sei sacdotes eomonorant.
Non sunt autem redimendae apls. si alii dare eas noluerint.
Unde in eodem gestio legitur. Decimae n s a populo redimendae.
Decimas quas ppli dare n uult. n quolibet munere abeo redi-
mantur. abeis phibendi e ne fiat. Item aug. Quia decimae non
Maiores nri ido copiis omnibus reddunt indicto fisci accessit.
habundabant. qa do decimas dabant. et cesari censu reddebat.
Modo autem qa discessit demonio dni. accessit indicto fisci. Holu-
mus eum do parum decimas. Modo autem tollit totum. hoc tollit
fiscus. q n accipit xpe. Item origenes. Colubas uendit q ecclam
Et hec dicim secundum simplice indisciplinatis committit.
intellectum. iuxta moralem autem talia dicemus. Et pmum quidem
de templo de q pphim dixit dns. domus mea domus orationis uocabitur.
Ergo secundum corporalem electionem carnis. et secundum corporalis legis
festiuitates et sacificia. sequentur et templum dei existimabitur
q m lapidibus insensatis erat structum. primum quidem a salomone
deinde reparatum ab esdra. postea u post e aduentum romanis
destructum. et illa domus e ominis. qua destructa. necesse e ut
iudei qsi iam n habeant domum ominis. iam n habent puilegium spec
tationis dei. nec possunt secundum legem dno seruire. Hoc q facto eius
xpe exercent in ministerio spualium actuum suorum. et q te fecit
uisibiliter egit. exercent uendentes et ementes de templo. et mensas
nummulariorum euertens. et cathedras uendentium colubas ad
correctionem ppli. ut n pmundanis festiuitates in nomine dei
celebrent. nec emptionibus et uendationibus uacent in loco
n eopetentia. in quo n debent emere et uendere. s; ominibus tm
uacare atq congruam qsi in domo ominis. Ne autem arbitror
templum dei ex lapidibus uiuis structum ecclam dicere. Sunt autem mul-
ti in ea n sicut edere et spualiter uiuentes. s; secundum carnem mili
tantes. q et domum ominis de lapidibus uiuis structam. faciunt
spelunca et latrinum. Qui enim esidet in multis ecclis talium
xpianorum peccata q arbitrantur et questum pietatis. et eum debent
de euangelio uiue. secundum q uiue dicit seruos dei. hoc n faciunt.
s; diuitias et multas possessiones acquirunt. nonne dicit
spelunca latronum facta et sub illis ecclam. ut recte dicat
xpe ad eos ppter dissipationem ecclae suae quae uiuitas misericordiae
meae. du descendo in corruptionem. Item ipse poset talia modo.
Ne m qa fact su sic q colligit stipula in messe. et sic facient
mundemia. eum n sint boni ad manducandum primogenita.
Ne animae meae qa pitt timorati atq. et q corrigant in dib
hoib n s. et cum intellexerit illum dicentem talia et lugentem
peccata nra. aspice simul et illud q in euangelio scribit. cum uidisset
merlin fleuit super ea et dixit. Quia si cognouisses et tu. Ipsi
rationabiliter fleuit super merlin. fleuit super ea ecclam
uiuus edificata q dei. ut erit domus ominis. facta autem ppter cupidi
tatem spelunca latronum. et arbitror eueniunt ubi d uendentibus

colibarũ est q̃ uadunt ecclas auaris & tirannis & indisci
plinatis & irreligiosis epis aut pbris. ppt q̃ & kathedras ĩmm
appellant. euglista enim eas ab ibi. Et utinã audirent hec eũ
dicentis ãmonitione sãcte. q̃ ꝓhibent de cathedris moysi ĩ qb
sedent. & uendunt & kathedras colibarũ. & uadunt eas
talib ꝓpositis. ad quos recte dr a dno ꝑ ieremiã ꝓpha. Incipe
ꝓli mei ñ cognouerũt filii eiũ s̃ insipientes. & ñ intelligentes.
sapientes s̃ ad male faciendũ. bn aute facere nesciũt.

Cum q̃ eccle & oblationes earũ ñ existant. ĩ potestate epoꝝ.
pate & ꝓfecto. q̃ ñ s̃ ab alio recipiendę quã de manu eorũ. Ign
in aurelianensi cõstitutũ ẽ. Omes basilicę ad eũ ꝑtinent epm

Omis basilicę quę ꝑdiuisa loca in eius territorio positę sunt.
instruẽtę s̃. t̃ cotidie instruunt ĩ epi potestate sistant
in eius territorio positę s̃. Idẽ calixt ꝓp. Archidiacon archipbr

Nullus omino ꝓpositus t̃ decan nec officia nec bnficia sine assensu
archidiacon aut archipbr: siue ꝓpositi. t̃ decani. animarũ tribuant epi.
earũ t̃ ꝑbendas eccle sine iudicio t̃ assensu epi alicui tribuat
imo sicut sancti canonib instituũt ẽ ãiãꝝ earũ. & pecuniarũ eccles
ticarũ dispensatio in epi iudicio & potestate ꝑmanet. Siqs
ꝑ ista hoc facere aut potestatẽ quę ad epm ꝑtinet s̃ uendica
re ꝓsumpserit. ab eccle liminib arceat. Idẽ. cõg. vii. ĩ gerali
synodo residens dixit. De manu laici epus uel abbatia suscipi

Siqs decanatus earũ t̃ abbatiã de manu alicui ñ debeat.
laicę psonę suscepit nullatenus int̃ epos t̃ abbes habet. nec ulla
ei ut epo seu abbi audientia pedat. insup q̃ã beati petri
& interdicti eccle interdixerũt. quousq; locũ quĩ sub ĩmine
tam inobedientię quã ambitionis et qua secta ydolatrię
cep̃ resipiscendo ñ descrit. Similit & de inferiorib eccleasti
cis dignitatib statutũ. Idẽ. Siquis imperator. regũ. ducũ.
marchionũ. comitũ. t̃ quilibet secularũ potestatũ aut psonarũ
huiusmodi epatũ t̃ alicui ecclastice dignitatis dare ꝓsum
serit. eadẽ sentęntia uinculo se ãthematis obstrictũ sciat. Idẽ. Excõmuni

Quia inuestituras ꝑ sãctorũ patrũ auctoritatem cationi subiacent. q̃ de manu
laicis in multis partib cognouimus fieri. Laici ecclam suscepit.
& ex eo plurimas perturbationes in eccla ĩmo ruinã sęcũ fructum.
religionis ortum. ex qb ꝓpter ęquanę censure religio cõtuit. decernimus.
ut nullus clericorũ inuestituras epatũ t̃ abbatiarũ t̃ eccle de
manu imperatoris t̃ regis t̃ alicui laicę psonę uiri t̃ feminę sus
cipiat. Qd si ꝓsumpserit. recognoscat inuestituram illã apstlica
auctoritate irritã ẽ. & se usq; ad digną satisfactionẽ excõ
municationi subiacere. Idẽ ex canone apstlorũ. Siqs epe
secularib potestatib usus ecclam p ipsos obtinerit deponat. &
segregent omes q̃ illi cõicant. Ex. ex cronica anastasii.

Sane thessalonicenses epi ob metũ imperatoris anastasii thimotheo
cõstantinopolitano epo ꝓsensęrũt q̃ sedem calcedonensem anathe
matizauerat. Quadraginta ꝑ epi illiricę & grecię ꝓuenientes
uinuũ. p ꝓfessionẽ instituta facta ut a ꝓpo metropolitano discess
serunt abeo. & romã mittentes romano epo cõicare iscipũ
ꝓfessi s̃. Et paulo post: Cũ dioscorũ iunior man imposito
nẽ accepisse: recessęrũt multitudines ꝓpl̃orũ dicentes.
q̃a sedm q̃ ꝑtinent canones sãctorũ apl̃orũ ñ cõfacere epũ. & ido
si recipiet. Principes enim inthronizauerũt eũ. Idẽ paschalis ꝓp.

Siqs clericus. abbas. Excõmunicet q̃ laicos ecclas obtinere.
t̃ monach. laicos ecclas obtinuerũt sedm apl̃orũ sãctorũ
canones. & anthiocenũ cõcilii excõmunicõi subia
cerit. Idẽ. Qui laicos ecclam obtinere & q̃ ea manũ ꝓponunt cõ

Constitutionẽ sãctorũ canonũ sequentes statuimus, ꝓmunione priuentur:
ut q̃cũq; clericorũ abhac hora inuestituram eccle t̃ ecclasti
cę dignitatis de manu laici acceperit. & q̃ ei manũ ꝓposuerit.
q̃d sui periculo subiaceat. & cõione puet. Idẽ. De eodem.

Null laicorũ ecclas t̃ ecclarũ bona occupet t̃ disponat.
Qui ꝑ sceus egerit. nisi a beato alexandro epo liminib arceat. Idẽ. Si

Si ẽ dm uestimentũ sessũ
ñ ẽ s̃. de eo sortiri s̃. ita nec ecclia sendi debet. q̃a in
uniuersa tota ꝓsistit. Impotestate q̃ ꝓpi epi ecclę redu
cant. & ab ipso sicut sacis canonib eaꝝ ẽ ordinent.
alioquin & ecclę ipsę & clerici earũdẽ diuinis de
stituant officiis. Idẽ alexander: ii. Null clericus plaicos

Plaicos nullorũ quilibet clericus ecclam obtineat.
aut pbr retineat ecclam. nec ãgus nec pcio. nullus
habitũ monachi suscipiat sp̃ aut ꝓmissionẽ habens.
ut abbas fiat. Nullus pbr duas hãt ecclas. Ex. ĩ gesta calce
donensi. Singuli episcopi suos habeant yconomos.

Quo inqbdã ecclias ut rumore cõpiui ꝑ
economos epi facultates ecclę tractant. placuit
omnẽ ecclam habere economũ de clero ꝓpo q̃ dispensare
res ecclastices sedm sententiã ꝓpi epi. ita ut epi ecclę
dispensatio ꝑ testimoniũ ñ sit. & ex hoc ñ dispergant
ecclastice facultates. & sacerdotio maledictionis dero
gatio pereat. Qd si hoc minime fecerit. diuinis cõstitutis
omib subiacebit. Ex. ex gesta calcedonensi. cui interfuit ysidorus.

Nona actione. Laici non sunt instituendi economi.
didiem quosdã ex nro collegio ꝑ mores ecclastico
rũ laicos hẽre in rebus diuinis cõstitutos economos.
Sinod parisiis cõtantes eligimus. ut unusq; nrm sedm calcedo
nensium patrũ edicta ex ꝓpo clero economũ s̃ cõstituat.
Indecorũ enim ẽ laicũ uicariũ epi ẽ. & uiros ecclastices
iudicare. Inuno eodẽq; ossio ñ debet dispar ẽ pfessio. Qd
& in lege diuina ꝓhibet. dicente moyse. Non arabis in
boue simul. & asino. i. hoies diuisę pfessionis in uno ossio
simul ñ sociabis. Unde oportet nos & diuinis libris &
sãctorũ patrũ obedire pceptis. instituentes: ut q̃ in administra
tionib pontificib sociantur. nec pfessione discrepent. nec
habitu. nã cohere & ciuungi ñ possunt. qb & studia &
uota s̃ diuisa. Siqs aut epe postq̃ ecclastica rẽ p laicale
pecuniarũ administrandã elegerit. aut si testimonio
economi gubernandã ñ credidit. uere ut ꝓtentor canonũ
& fraudator ecclasticarũ rerũ ñ solũ a xpo de reb pauꝑũ
iudicabit reus. s̃. & pcullo manebit obnoxius. Et in sinodo
sinachi ꝓp. laurentius mediolanensis epus dixit. Non habent

Non placuit laicũ statuendi laicis in ecclia aliqd statuendi
in ecclia hẽre aliq̃ potestatẽ. cui subsequendi manere facultatem
necessitas. ñ auctoritas impandi. Et in eodem pcilio gelasii
epi sirauusanę ecclę dixit. Ecclastices dignitates laici dispone

Laicis quãuis religiosis nulla de ecclastices non debent.
dignitatib aliqd disponendi legitima adtributa facultas.
Et calixt ꝓp. laicus sacerdos habet qui dispositionẽ rerũ

Siqs ꝑ imperũ t̃ laicorũ ecclasticarum sibi usurpauerit.
dispositionẽ seu donationẽ rerũ siue possessionẽ
ecclasticarũ rerũ s̃ uendicauerit. ut sacerdos iudicetur. Idẽ.
gelasii senatori epo. In eccla q̃ quisq; edificat nihil s̃ pre

Pię mentis ãplectenda deuotio ẽ. Qua se ceteris uendicare.
ille nob intre uiuiana sui iuris fundasse ecclã ꝑhibet.
quã in honore sci uiti martyris ei notie cup̃ ꝓsecuti. Hanc
q̃ ff̃ kme si ad tuã dioceseũ ꝑtinere ñ ambigis ex more
ꝓuenit dedicari, ꝑmitte donatione sollemi. quã ministris
ecclę destinasse ꝑfati muneris testat oblatoꝝ: sciturus sine
dubio ꝑ pcessionis adtitũ q̃ omi ãno debet nihil ibidẽ
se ꝓpi iuris habituru. Idẽ. Fragetius ꝑ petitoria nob
insinuatione suggessit intre sua q̃ sacerdotiũ uocat

basilicā se sōōr michaelis archangli & mariam ꝓfessoris ꝓsua defensione fundasse. Et ideo fr̄es ēme si adtuā prunē parrochiā, benedictionē supmemoratę basilicę sollemni uenatione depende. Ychil tn s fundator ex hac basilica nouerit uendiendy. n pcessionis adtū. qui ꝓpiamis omib m cōmune debet. Ite clemens. d eode.

Ecclas p gratia & utilia facere loca, quę diuinis ꝓbo saeri oportet. & n aliquoqui q̄uis. Ite leo. mr. karolo

Contra sōōr patrū laici pbros d ęcla n eiciant. Gregr. S

censuras uidet existere, si clericis t laici pbros ab ęclis mlto tpr ordinationis eōr denominati t introducti fuerint uidet expellere. S iv fundatores ęclarū ad inopiam uergere cepint, abeis de ęclis tpralis urte suffragia petiant. Unde in toletano ē legit. Fundatores ęclarū si

Quicūq; fidelium inopes ēe cepint. abeis de alimēta petiant. ꝓpia deuotione de facultatib suis aliqd ęclę tribuerint, si forte ipsi aut filii eōr redacti fuerint ad inopiā abeis d ęcla suffragiū urte ꝓtpis usu petiant. S i q ęclasticas facultates potestate dispensandi n hnt. multo minus ipsas ęclas quib libe ad regendū cōmittere t alis auferre ualent. hic aut distinguendū ē quid iuris fundatores ęclarū in eis hant. t qd n hnt ius pundendi & insulendi. & sacdote inueniendi. s; n habeā ius uendendi t dnandi. t utendi. tamq ꝓpis. Unde in canonib inuenit. Heredes ei q ecla instruē quia sollicitu

Filiis t nepotib ac honestorib dmē pro age debeant. ꝓpinquis ei qui estruxerit t dotauit ęclam licetū sit hanc habe sollicitū. ut si sacdote aliqd excellatis reb defraudare puidint. aut honesta euentione compesceant aut epo t iudici corrigenda denuncient. Qd si epe talia agere tēptare. metropolitano ei hęc insinuare peurent. Si aut metropolitan talia gerat. regis h auribs intimare n differant. Ipsis tn heredib meis de reb n licet qsi ꝓpi iuris potestate pferre n rapinā & fraude ingerere. n uiolentia quia eiq; psume. s; hoc solū insa litare sollicitudine adhibe. q aut nulla oratio naci nocens iungat. aut multa t aliq parte salutans meretur assumat. Siqs v deceptis h monita temere uoluerit. & male rapta cū ꝓfusione restituere. & ex eo

Communicationis annue sententia sustinebit. Ite ex tol

Decimum. Fundatores ęclę ordinandos ieiūnio. iiii. s

ut quādiu fundatores ęclarū in hac urbe epo offerant. supstites fuerint. p eis de locis eiusdē hant sollicitū. atq; rectores idoneos in eis de basilicis ide ipsi offerant epo ordinandos. Qd si spretis eis de fundatorib rectores ibide psumpserit epe ordinare. & ordinationē suā irritā nouit. & ad uereundia sui alios in eōr loco quos ipsi fundatores ꝓdignos elegerint ordinari. Ite ex romana synodo.

Monasterii. A dno ꝓstructoris oratorii n ē auferendum. t oratorii canonice ēstructi. a dno ēstructoris eo murto n auferat. licetq; illi pbro eum uoluit p sue offo illi dioceses eū ꝓsensu epi ne malus eccisiat cōdant. Ite gg.

Rationis ordo n patit. ut monasterii ꝓ uoluntate ꝓpi fundatoris abeōr dispositione ad arbitriū suū quis debeat uendicare. Prouidentia tn & admonitione epi a fundatoribus ęclę honorari debent. Unde gg. Epōr pui

Considandū ē quatin si dentia a fundatoribus ęclę honorē secdm puidentia & admonitionē epi ipsi coheredes eis rem. uoluerint tenere & honorare faciant. Si aut hoc ꝓtdixerint in epi potestate maneat. utrū eis ꝓsiste pmittat. aut reliquias inde auferri uelit. Ite ex ē turonensi. R diq; aufe-

Si pluri heredes ꝓtendunt — rant ecclarū. si heredes d d ꝓtestat. de cōmuni ęcla. auferri iubeat epe reliqias sacr. & ęclam claudi. donec cōmuni ēsensu & ꝓsilio epi statuant ibi pbrm. & unde uiuat. Ut q ex his auctoritatib colligit. de manu laicōr ęclę n s recipiendę. n eū ꝓsensu epōr. nam illud magont ēē. Non licet laicis pbros d ęcla eicere.

Laici pbros de ęcla n eiciant. neq; mis ꝓstituant sine ꝓsensu suōr epōr. Ite ex ē cabilonensi. Absq; epōr ēsensu

Inuentū ē. q multa arbitriu sui laici pbros d ecclis n eiciant temeritate & q ē qui dicti cupiditate pbris qb libet absq; ꝓsensu epōr suōr ęclas dant t aufert. Unde oportet. ut canonica regla seruata nullus absq; ꝓsensu epi sui cuilibet pro ęclam det. quā si iuste adeptus fuit hanc n n qui eiusdem epo canonica seuertate amittat. S ie q auctoritate ieronimi decimas male possessas laicis epo ꝓsentiente licet monachis de manu laicōr recipere. & eis ꝓpetua stabilitate tenere sic & ęclas laicis male detentas cū ꝓsensu epōr licet monachis ad ordinandū accipere. & eis imperpetuū pundere. Unde urbani. ii. Sine uoluntate epōr decimas t ęclas laicis

Decimas & ęclas laicis monachi n suscipiant nisi n accepe absq; ꝓsensu & uoluntate epōr. Qd si alit psumptū fuit. ea ab nomine ecclie ultioni subiaceant. Ex decreto siluest ꝓ. Nulli licet

Nemini regis in suū ius monasteriū ꝓtrahere. alii tn ad ordinandū illud tradere ꝓtestare. aut eiq hoiv impū ius liceat monasteriū tradere n adulando monasteriū. t cōmutare n. cū alio monasterio. t quocūq; cōmercio uende. Qd si factū fuit n ualebit. s; ipsū monasterium pstinū reformet statū. Ex decreto bonifacii. licet eiq;

Siqs uult monasteriū monasteriū t suū ius ꝓtrahere. ad ordinandū suū ad meliorandū in alterū locū pōere. fiat ei licet non tamen alii tradere. epi & frm suōr. & dimittat pbrm in pori loco administrare ęclę. Ex ē magont. Nullū q magnitus ē monasteriū

Construxit sane sacer iste habitū sumat ante triennū. ꝓuentus. ut epi sine abbates q n instinctu animarū s; in auaricia & turpe lucrū inhiantes qslibet hoies circū-uenendo tondeā: & res eōr tali ꝓsuasione subripuā penitentię canonicę utpote turpis luc sectatores sui iaceant. Hi v q illecti coma deposuerā: in eo d pceperā: ꝓsecuti eogant. res v eōr hęredib reddantur. Ex eode. Sine franci

Congregatio uoluntate aliquē de suis ꝓpinquis abbas s debe eligere s abbate post abbatis sui mortē substituere nisi ale t eo uiuente si ipse discesserit t peccauit. Epe eū n debe abbem uiolenter retinere in loco suū. Ipse aut n pot aliquē ordinare de suis ꝓpinquis t amicis. sine uoluntate fratrū.

Illud censuim statuendū. ut quascūq; munificentias diuis hominibus aut s sequentib de reb ecclę musū aut de ꝓpis impertiā pcedentes sacdotes dedē; sequentes pontifices nullatenus auferre psumant. Siquid tn culpę exterint. p qualitate psonarū t regula pcedentū canonū in psona habeatur n in facultate districtum.

Finit. xvi. ca.

Incipit septima decima causa.

VIDA PBR infirmitate grauatus. se fieri uelle monachum dicit. ecclesie & beneficio imanu aduocati renunciauit. Postquam ualuit. mox se fuitu monachum negauit. ecclesiam & beneficium reposcit. Hic primu querit. utrum reus uoto teneat. an liceat ei a proposito suu cordis discedere. Secdo. an ecclesia & beneficium ei sunt reddenda. quę pri uba uoluntate refutauit. Tertio. si etiam ipse eu se & sua monasterio tradidisse. an liceat ei a dompna redire. Quarto. si sine licentia abbis ret abierit. an sua s abbate reddenda sint. Qd auoto discedere n liceat. mutus auctoritatib pbat. aut eni ppria. Voueat & reddite dno do uso. Et augustinus. Quę do uouentur necessario reddunt.

Sunt quedam quę non uouentes debem. quedam & q nisi uouerim n debem. s; postquam ea do promisim. necessario redde astringum. Et ieronim. Vouentib n solum nubes; & uelle danabile e. Et gregorius in libro registri. Digni e supplicio Ananias do qui se ipsum do subtrahit auoto transiliens. pecuniam uouerat. quam post diabolu uestis psuasione subtraxit. s; qua morte mutatus e ipse. Si g mortis ille periculo dignus fuit. q eos qi dedit numos. abstulit. e sida quanto periculo in diuino iudicio dignus erit. q n numos s; tenere ipsum ompi do eu te submonachico habitu deuouas subtraxisti. Et sup ecclesiastice. Ante di oculos eadem q bona q sepium agere

Qui bona agunt. si meliora agere deliberant. & post recusant. deliberata n faciunt. licet in bonis poribus pseuerent. i spectu di ceciderit ex deliberatione. Et s q euncta relinquere & di suauio se subdere & freno castitatis se restringere deliberant. s; eu post castitate alios ceciduisse spiritum. se retrahendo meritu pdiit.

Si g post uotu quisq; necessario cogit solue q uouit. si uouentib n solum nube s; & uelle danabile e. putare q sacdos iste ad executione sui uotu cogend e. & n solum n fieri s; & uelle monachu n fieri s danabile e. Qd aute inter uouentes iste co putand e patet ex eu ubi augustinus dicens. Dixi confitebor: & e. Magna pietas di e. ut ad sola pmissione peccata dimittat. Hondum eni pnuncuat ore. & tn ia ds audit in corde. Votu eni p ore reputat. Sic g ppria inter uouentes reputat. qa dicit. ego confitebor: sic & iste inter cosdere coputand e. qa dicit fia monachus. His ita respondet. Aliud e propositu cordis semper & q ore enuncia re. aliud e subsequenta obligatione se reu uotu facere. Quia q iste propositu sui cordis ore sipliciter enunciauit. n aute monasterio aut abbi se tradidit. nec pmissione sepsit. neq; uotu reus fuit. Unde alexander: ii. Non cogatur aliqs in monasterio manere. nisi

Cosaldus pbr quondam infirmitate pfessione fecit i manu abbis. feruore passionis pis. monachu se fieri pmisit. n tn monasterio aut abbi se tradidit. nec pmissione sepsit. s; bnficiu ecclesie i manu aduocati refutauit. Et postquam ualuit. mox se monachu negauit fieri. Qua ppter & beatus bndictus regula & perpetue patis & predecessoris nri sci gregorii pp canonica institutio indicit. Monachu ante uni anni pbatione n effici iudicam. & auctoritate aplica perpim. ut psat pbr bnficiu & altaria retinuit. Et. & quare retinuit. Et augustinus ad bonifaciu comite. Vxor post ppositu

Nos nouim. nos testes sum. nuncupata ducta domum n debere. q omis actus publicos qd occupat eas relinquere capiebat. & te in oeiu sem eferre. atq; mea uita uide inquit sequi di monachi uiuunt. Eu g te ee in hoc pposito gaudem. nauigasti. uxore duxisti. Si nuge non habes. dicem t q in loco tubanis diximus. ut in castitate manere uuesq. s; ut te adsta uitam n exhortes. coniux e impedimento. sine eius consensu etanere t uide n licere. qa & situ ea post illa vba tubanensia duce n debueras. illa tn nihil eox. sacris innocent t & sipliciter nupsit. Ecce iste corde neep se monachu fieri. & ore p nunciauit se uelle in totu sem offerre. n tn postea coactus e susepe q corde susepit. & ore pnunciauit. Auctoritas illa alexandri secuta institutione beati gregorii. & beati benedicti phandis animu indulgere. s; notus. incognitus v termin necdit. Ipn i pcilio toletano. Ante pbationis tempu nullu

Siquis incognitus monastiu in monasteriu susepiatur: in gdi uoluerit. ante termin monachi habit n pstet ei. & si infra tres annos aut seruus aut liber t colonus querit a dno suo reddit ei cu omib quę adtulit. fide tn accepta de impunitate. Si aute infra termin n fuit reqsitus postea qm a dno n pot. n sit tam longe q inueniri n possit. Q d aute querit an post tradtione sit ei fas cu licentia abbis ad ppria redire. facile monstrat n posse fieri. Ipsu eni redire crimi nosu e. Qui aute manifesto facinori desinit obuiare cu pot. consentit. Hic aute n solu n obuiat. s; & pmittendo fautor ex istit. Non g licet abbi dare licentia alicui retro abeunti. Hec ita; illi licet retrosu abire. quia ex quo semel se abbi subiecit. absq; eius pmissione nichil age pot. Si aute sine licentia abbis de monasterio discesserit. querit utru sua sunt ei reddenda an non. S; possessiones & res ecclie tdiras quibe in alienare nec abbi nec alicui licet. Hn simach pp. Possessiones quas un qsq. & e. &c. Et. Honore puet q de iure ecclie aliqd alie

Quicuq; epos. pbros. diaconos. obiit di. nare presumit. & decreti h immemor: institutu committens pdiu ecclie magnu t exiguu t qeq; de iure ecclie alienare teptauit. & donator alienator & uenditor honoris sui amissione multet. Et ambr. in lib de penitentia. Qui reuocandu

Sunt q opes suas putant q ecclie nuliter sacilegii crimen tumultuario mtis ipulsu n iudicio ppetuo v ecclie incur rit. postea reuocandas putauerit: quib nec pma mercedes gratia e. nec seda. quia nec pma iudicium hunt. & seda hunt sacilegiu. Sunt quos penituerit opes suas diuisisse pauperib. sic q penitentia agunt h solu tame oportet. ne ipsi penitentię agant penitentia. Et. gregorius. sabino subdiace.

Sacilegiu Qui sacris locis dedicta retine etendit. sacilegiu & pta lege e. siqs q uenabilib locis relinqt. prauę pmittit. uoluntatis studiis teptauerit coperdis retine. Et luci epe omib epis. Sacilegi iudicant. qui ecclie facultates alienant.

Omis ecclie raptores. atq; suarum facultatu alienatores. alumnib eide mtis ecclie anathematizam aplica auctoritate. pellim. damnam. atq; sacilegos ee iudicam. & n solu eos s; os consentientes eis. quia n solu q faciunt rei iudicant. s; & q facientib consentiunt. Par eni pena & agentes & consentientes cophendit. Et nikolaus ob epis. Excomunicent

Sic antiquit asis patib qui confinia ecclie frange teptaue

statutu e statutum. ut maior ecclia p ceuntu. xl. pauis hat. rint. capelle v t minores ecclie. xxx. Qui aute confinia ecclie frange teptauerit. aut psona hois t bona eius inde subtraxerit. n publice lauro erit q usq; emda & q rapuit reddat excomicet. Et ex ce tburiensi. Soluat altario d pmunitate ecclie emdat.

Siqs in ato ecclie pugna commiit aut homicidiu fecit. qd pmunitate uiolata emdandu e altario soluit.

cuiusq; fuit illa ecclia. Et aliq. ad bonifacium. Nonne ec aliq.

Miror quom subito fidi homine de ecclia rapere:

murum aries rupit inimici. Nonne cum qua religione sep
sis ecclam uenat. Quo instigante homine de ecclia
rapuisti. Cuius situo amico fore psumes fugituus. posse
peuldubio intercessoris causa uenia pmeri. Ergo si amice in
tendit. cur ds offendit s; & si de potestate psumit nabu
chodonosor rege intende. q causa superbie in boue e exhoc
comutat. Non ut fundu te h sebo. s; ut filiu kem moneo.
Ecclie q illesu reuoca. que irreligiosissim rapuisti. Oblatio
v dom tue adeneris ne suscipiatur intdixi. coionecq; tibi
intdico donec pieta p ausib t errore ame definita timet
penitentia tpr edonato phoc facto corde errito & humi
liato digniu offeras sacrificiu do. Et ex lib capiariu. Fugiente

Ream ad ecclam reu ad ecclam n uec aliqu abstrahere:

fugiente nemo abstrahe audeat. neq; inde donare ad
pena t ad morte. ut honor ecclariu eseruet. s; rectores puet
et & uita & meb obtine studeant. tam legitime copo
nant q inique fecerit. Et gelasi uicton estantino. maruno
felicissimo sereno & timotheo epis. Arceant abingressu

Frat ꝛ coepe nr ecclie qui aliquie d ecclia uiolent rapuerit:

epiphani sua nob relatione suggessit beneficii &
maurii beneficentanie municipes eiusdem in etumelia
religionis acerba nimis & plerenbilia etumacia psilisse.
q efugiente ad ecclie septa curiale suu ne illic quide
tutv aut de iniuria sua securu ee sinequit. ausi irrepti
one tonarie inis admitte. q nec potestatib qde t pnepi
b umq. uenit ppetrt. ut hominem i seuarus ostiariu capiuta
sacdotis absortia reluctante reclamantecq; uiolenter
abstrahent. qr quantu sua nob suggestione patefecerit
merito indignos ee sae comunione iudicauit. & si reva
tam faenoris estat admissu. nia & auctoritas in hac
parte ostenit. Nec enim iure ad supplicandu debe admitti.
q admitte sacilegiu n dubitauit. Nullus enim uite lumina
tantie uenationi deputata utriuq; s licee existime psue
uoluntatis arbitrio. ut & humilitate s uendice & furore
Et ido fis kemi supdictos si manifesta reos fae equestio.
ab oib parrochiariu uiariu ecclis nre preceptionis auctori
tate phibet. ut n solu hi qui iniuria seox locox psilu
isse pbant merito sequant pfacti sui qualitate uindic
tam. uerum & ceti atali psuptione ultionis isti timore
reuocent. Ide epiphanio epo. Ecclariu n e dignus ingsiv.

A depos cetos directum iussione. qui eas uiolat.

ut eos q ecclas uiolasse phibent accessu eariu iudicent ee
indignos. Et pius pp. Qui ecclam deuastat ꝛ ei sacdote

Sic qui ecclam di uastat. & insequit. sacleg iudicatur:

ei pdia & donaria spoliat ꝛ inuadit fit sacleg. sic ille
q ei sacdotes insequit. sacleg iudicat. Non q qui peccem
e formicatio q. sacilegiv. & sic mai peccem e q in do comit
tit q. q in hoie. sic graui e sacilegiv age qua formicari.
Et urban. Qua pena feriat q pdia ecclestiv usib dicata

Adtendendu oib e. ne pdia usib sectox uexare tptavit.

ecclestiu dicata aqb da irruentib uexent. Qd siqs fecerit.
post debite ultionis aerimonia que erga sacilegos iure
pnda e ppetua danet infamia & carcer tolat aut
exilio ppetue deportationis seruet. Et clemens. Iudę similis

Si forte qspia pbr pbat qui ornamenta ecclie surripit.

siue diacon sacrii sindone t uelu subtecta uendiderit.
iude seariothis similis estimabit. Qui ipe cupiditate fecerit
hi op nouit se supdicti iude pena suscepiv. Et anacletus.

Qui rapit pecunia Sacilegiu facit q pecunia ecclie rapit.

pecunia sui. mitate opis. Qui aute pecunia t res ecclie
abstulerit sacilegiu facit. Et ex ye ilerdensi. Segregetur ab ecclia

Nullus clericox clericus quis seruu t disciplin suu ad ea fugiente

seruu aut disciplin suu fugiente ad ecclam ecclie aulae
t flagellare psumat. Qd si fecerit. donec digne penitent alos
eu honore ni dedit segregetur. Siq v clerici in mutua cede pre
perit. put dignitas officiox intalis excessus ꝛ tumelia pti
lerit. a pontifice diuricis iudicetur t uindicetur. Et ex concilio
triburiensi. Qui d atio t portaeib ecclie fugiente abstrahit

Siqs etumax t supb timore di t reuentia sanctu excomunicat

ecclariu n habuit. & fugiente seruu suu. t que ipse pste
eatus fuit de altario ecclie t de porticib quom libe ecclie
adherentib puum abstinent p emunitate nongentos solidos ei
coponat. & ipse publica penitentia iuxta iudicii mulctet.

Sacilegiv v e quotiens qs sacru uiolat. aut auferendo sacru

de sacro. t sacru de n sac. t n sacru de sac. Dicit & sacle
giu comitte q uiolentas ꝛ impias man in clericii mittit
Porro ipsu sacilegiu duplice ꝛ tanc pena. pecuniaria uiol
& excomunicationis. pecunia eis psoluenda e ad qs qn
monita sacilegii pertinet. Un iohis pp. viii. scribit oib epis. De

Quisqs inuentus fuit multiplici genere sacilegii ꝛ pena eide

reus sacilegii. epis t abbatib sue psonis ad quos querimonia
sacilegii uiae perueniet. xxx. libras examinati puniri eum
coponat. Sacilegiu comittit siqs infregit ecclam t xxx.
ecclasticos passus q in ecclie s t domos que infra
pdictos passus fuit aliqd inde diripiendo t auferendo. sev
q iniuria t ablatione rei uiuulerit. clericis aut n inferiorib
t monachis. siue do deuotis. oibq; ecclasticis psonis expelle
que int ambitu murox castellox coponunt in hac xxx.
passuu observatione. Similit sacilegiv comittit auferendo

t de sacro de sacro

sacru de sacro. t sacru de n sac. Et. Siqs domiv di violauit.
& aliq sine licentia illi eu comissa ee dimiserit inde
abstulerit. t ecclasticis psonis iniuria fecerit. donec in
euentv admonit legitime satisfaciat. sciat se comunione
priuatu fore. Siv post sedam & tera euentione eorum epo satis
facere detrauit. sacilegii pielo ab oib obnoxi teneat. ita.
ut sedm aplin nemim fideliu miscetur. Idem. Hi q monastia
& loca do dicata & ecclas infringunt. & deposita t alia
quelibe exinde abstrahunt. danu nouies coponant. &
emunitate tplicet. & uelut sacilegi canonice sententie
subiganti. Et. alexander. ii. Nisi canonice iudicatu epm cop

Siqs decanus prior aut ceteriq; hendent laicus excomunicetur:

dignitatis. t euiscuq; ordinis laicox epm cophendit
peussent aut aliq ui atru sede expulerit. n forte iudica
tu canonice auctores & cooperatores tanti scelis anathe
matizent. & bona eox ecclie ipsi iuri ppetuo tradant. siv
in pbrm t in quecuq; inferiox q duv clericii hec eade
psumpserit canonice penitentie atq; dispositioni subiacebit.
Si etumax fuit. excomunicet. Et. nicolaus pp. thedo
ni archiepo mediolani. Flagellatores pbroox post teia admo

De pbroox flagellatorib nitione n resipiscentes puniti

& occisorib pdonib seil qui sclari brachio comunione
minime cohereant. iuxta preceptu dni placet firmo amore
euitant sedo. ac tetio. q & si te n audierint euitent
ecclia eos sae comunione priuan. atq; si insiu obstinatione
pmanentes sacdotalia monita forte nepsierint. a ecclie
copage sub anathematis interdictione resecare licentiam
habuim. Quos & resipiscentes digna satisfactione pmissa
in gremio see matis ecclie reuocari nouis posse. Et. ex lib. v.

. cā.

capłanū. P graduū uarietate mulctent q̃ eli cos occidunt.
Qui subdiaconū occidit. ccc. solidos cōponat. q̃ diaconū.
. cccc. q̃ ꝑbym. sexcentos. q̃ ep̃m. dccc. q̃ monachū. cccc.
Hē. ex codē lib. vi. Qui occidit monachū aut clericū. arma
relinquat. & ꝯ in monastio sequat cunctis diebus uitę suę.
nūq. ad sēm reuisur. & . vii. annos publicā agat penitentiā.
E. innocentius ꝑ. ii. Siq̃s suadente diabolo ꝗ sacerdotū uel
ꝛ. q̃ in clericū ꝗ monachū uiolentas manus iniecerit anathema
tis subiacebit uinculo. & nullus ep̃oꝝ illū ꝑsumat absoluere nisi
mortis urgente periculo. donec apl̃ico ꝯspectui ꝑsentet. & eius
mandatū susceptat. Qui aut de ecclia ut aliquis exciperit.
ꝗ in ipsa ecclia ꝗ loco ꝗ cultui sacerdotū & ministri aliq̃d iniuriē in
portauerit. ad uistar publici criminis & lesę maiestatis accusabit.
ꝯ iuriet suę ꝯfessus capitali sententia a rectoribus puniendę feriet.
sic in ꝑmo lib. codicis legit. t. de epis & clicis & legit. Siq̃s in hoc
genere sacrilegii prupt. ꝯ indig. t. ad legē iuliā peculiarū repetun
darū legē ultima. Cōmittunt & sacrilegiū. q̃ diuinę legis sā
ctitatē aut nesciendo aut negligendo uiolant & offendunt.
aut q̃ de ꝑnicipali iudicio disputant. dubitantes an ꝯ digni sint
quibus ꝑnceps clegat. ꝗ q̃ inter puniendā inqua puniendales & cuius
habent officiū gerendę ac suscipiendę administrationis desi
dant. Lib. viii. cod. t. d crimine sacrilegii. Similiter d iudicio
suū pontifices alieni disputare ñ licet. Ut nicolaus ꝑ. ōib
ep̃is. Nulli licet romanā ecclam iudicare ꝗ ei sententiā
Neminem de sedis apl̃icę iudicio iudicare aut illi sententiā rescindere
rescindere ē ꝑmissū. iudicet ꝑ romanę ecclę ꝑmatū xp̃i
munere in beato pet̃ apl̃o diuinitus collocatū. Sacrilegii
quoq; reatū incurrit. qui iudeis publica officia cōmittit. Ut officia
in toletano ꝯ. iii. Sacrilegia faciunt qui iudeis publica iudi
Constituit sēm ꝯcilii ut iudei aut hi q̃ ex iudeis s̄ ea cōmit
officia publica nullatenus appetant. q̃a sub hac occasione tant.
xp̃ianis iniuriā faciunt. Idcoq; iudices puniendi ei sacerdotū
eoꝝ subreptiones fraudulentē relictas suspendant. & officia
publica eos agere ñ ꝑmittant. Siq̃s aut hoc ꝑmiserit uidit in
sacrilegii excōmunicatio ꝑpetrat. & si q̃ subrepserit publicis
cedibus deputet. Verūne reuerentia religionis dnos suos iuste
fraudare. si famuli ad ecclę septa ēfugientes inde neq̃q.
abstrahant sacris canonibus ē institutū. ut ꝑstito a dno sacra
ñito impunitatis ei & reddat iniuriis. Ut gelasius ꝑscribit
bonifacio ep̃o. Post ꝑstitā securitatē serui restituant dominis
Quecunq; dnos famuli si ad ecclę septa q̃ ad ecclam fugiunt.
ꝯfugiunt intercessionē debent querere ñ latebis. nec hec ipsa
ꝑsumptio tarditatis temitate augeat remittendi. filius & cōmū
nis spectabilis pernis quare seruū suū in ecclā. s. clericus qui
diuitis cōmorantū. eum ei deputasse sacrilegii ꝑstari illi ergo di
nulla ratione uoluisse. & idcō directus supdiet homo de
ꝑsenti ei ea quē clegis ē mittendū. ei de impunitate
ei sacrilegii ꝑbuit. ei stati faciet ad dnm suū modis omnib
remeare. aut si in hac ꝑtinacia fortē exstitit post sacrilegii
s ꝑstitū reddat iniuriis. Hē. ide iohn ep̃o uienensi. Securitate
Vxor feliciis accepta ad fonē reddendā fugitiui ab ecclā
& filię ei romā q̃a sic oportuit puniendi. exire cogantur.
Siq̃de inde huic ipsū ꝑmū se ad barbaroꝝ basilicā ēferentē
seq; bonas causas habē iactantē ergo sub hac cōditione pei
primus. ut si actus suos fideliter & rationabiliter allegare. nihil
certa ei ꝑsus aspū fieri durūq; patetur. Aliqn si ꝯ fide & ui
tate dnica uenisse ꝑbat. ipse s̄me impuret. atq; ordinatio
m ꝯgrue subiacet. q̃ supueniente filio nro uiro spectabili
occasio sic ē ad singula queq; ēuentus. ut os apere ñ possit.
& uera ē quę huic obiecimus uoce ꝑpa fateretur. idoq; tenet

custodia maneat. Hē sinciusano ēstantino. & laurentio
ep̃is. Eripiat ad libertatē seruus eū ꝯano iudeus signaclin
Iudas qui iudaicę ꝑfessionis existit. circūcisionis inpressere
maneriū uinis sui quē ante paucos annos se asserit
cōparasse. ne ad ecclam suggesserit binstrauit ꝯfugisse sicut
pentoru tenor annexus ostendit. eo q̃ dicit s̄ abinsantia
xp̃iano nup ap̃stato dno signaclin circūcisionis infixum.
Qua ꝑ ea diligenter inter utrūq; sollicita cura rerū fideliter
examine ueritatē. quatinus nec religio temerata uideat
nec seruus hac obiectione iniuriis cōpetentis iura dni decli
nare contendat. Hē. ex ꝯ toletano. xii. De anno ecclę q̃. xxii.
Diffinimus passib claudit ñ post datā securitatē fugiens ñ
sēm ꝯcilii. ut nullus audeat ēfugientes ad ecclam ꝗ resi abstra
ventes inde abstrahe. aut q̃cūq; noeibilitatis ꝗ dapni sev hat.
spolii residentib in loco seō inferre s̄; ē potū his ipsis qui
ecclas petunt pāi uentū. in. xxx. passus abecclę iamus
ꝑgredi. m̄ab. xxx. passib uni cuiq; ecclę in toto circuitu
reuentia defendat. sic tñ. ut hi q̃ ad ecclam ꝯfugiunt. in
extraneis ꝗ longe separatis abecclā domib mullom absce
dant. s̄; in hoc. xxx. passuū numero absq; domoꝝ extraneārū
receptaculo ꝑgdientes aditū obtinebunt. qualit adreipsię
natę usū debitis exeant locis. & nullo teneant cuiqu
necessitudinis. q̃ dniis se defendendos cōmiserint clausitis.
Siq̃s aut hoc decretū uiolare tēptauerit. ecclastice excōmuni
cationi subiaceat. & seiritatis regię ferat sententia. Ipsos aū
q̃ ad ecclam ꝯfugiū fecerit. si iuxta ꝑscoꝝ canonū instituta
hi q̃ eos reperiunt sacrilegia reddidint. & sacdos ecclę ipsi ab
ecclę fonib ñ abstraxerit. aut fuga taliū si euenerit sacdoti
querenda ē. aut dapnoꝝ sententia sēm electionē ꝑnepis
hmodi sacdotib irrogenda. Hē. ex ꝯ aurelianensi. Ante datā
d ēstitutū obseruandū securitatē d anno ecclę fugitiuis
q̃ ecclastica canones decreuerūt. & lex exire ñ cogantur:
romana ꝯstituit ut ad ecclę aut ꝗ domo ep̃i eos abstrahe
omino ñ liceat. s̄; nec alti ꝯsignare ñ ad equlia datis sacrilegis
de morte & debilitate & omni penarū genere sint securi. ita
ut ei cui reus fuit criminis de satisfactione ꝯueniat. Qd si sac
menta sua cūtet fuit uiolasse reus puriri ñ solū a cōmunione
ecclę ꝗ omniū clericoꝝ uerū & catholicoꝝ iuuio separet.
Qd si ei cui reus ē uoluit s̄ intentione facierit cōponi. &
ipse reus aet̃ timore d ecclā discesserit. ab ecclę clericis
ñ queratur. Seruus & q̃ ad ecclam ēfugit. ꝑ qualibet culpa
si a dno ꝑ amissa culpa sacrilegii suscepit statum ad seruitiū
dni sui redire cogat. & postea quā dato sacrilegio dno suo
fuit ꝯsignat. si aliq̃d pene ꝑ eade culpa qua excusatur
ꝑbatus fuit ꝑtulisse ꝑ ꝑtēptu ecclę & ꝑuaricatione fidei a
cōmunione & iuuio katholicoꝝ extraneus habeat. Si ꝗ
seruus ꝑ culpa sua abecclā defensat sacrilegia dni clicis exigen
tib de impunitate precipit. exire nolente a dno licet occupari.
Occasione nāq; religionis seruus dnm suū ēdēnie & ei mi
nisteriū detrahie ñ debet. Ut i gangrensi ꝯcilio legit. Religionis
Siq̃s seruū occasione dnm suū ñ audeat seruus ꝯtemnere.
alienū causa religionis occasione docet dnm suū
ꝯtēnie & ei ministriū detrahie. ac ñ potū dno suo bona fide
& cū omni honorificentia deseruire. anathema sit. Hē. ex
ꝯcilio martini ꝑ. Corripiant durissime q̃ causa religionis docet
Siq̃s seruū alienū causa religionis docet seruū suū dnm ꝯtēnie.
ꝯtēnie dnm suū. & recede a suico ei. durissime in omnib
arguat. Hē. ex ꝯ cartag. cap. xxvi. Primati insinuet necessitā
Nullus res ecclę distrahat. qui res ecclę distrahere cōpellit.
q̃ si redit ecclę ñ hat. aliq̃do necessitas nimia cogit

ecclia hanc insinuanda ee primam ipsi pruncie censen-
ut eii statuto numero epoy. urii faciendii sit arbitrer.
Et si tanta urge necessitas ecclie ut ii possit ante pri
mate ysulere saltee uicinos iuoce epos curans adyciliv
omnee referre ecclie necessitate. Qd si ii fecerit reus do &
seo ycilio uenditor honore amisso teneat. Ex ye agathen
In uendicionib. Sine licentia epi abbas qeqd uendidirit. in si.
quas abbates facere psumunt. hec forma sveti. uirtii dedu
catur.
ut qeqd sine epi licentia uendtiv fuit ad potestate epi re
uocet. Mancipia v monachis donata abbate manumitti
ii licet. Iniustii enii putam. ut monachis cotidianii rurale
opus facientib. seruii eoy libertatis ocio potiantur. Se tam
si epo essentiente monasterii possessio ab abbe data fuerit.
nulli monii erit donatio. ii forte in ecclie fabrica erigendii
donatio pcesserit. Quo casu tin ei donare licet. quantiv ecclie
parietes ediduerit. Vnd. gg. sebit. Nullo titulo res monastii
Queii s nobis pdieti ualent abei iure segregari.
monasterii monachi abbate suii tia int sillaeii castrum
que inseruerint pedes extendit sub pterexy fabricande
ecclie firmitatis tue donationis titulo pcessisse ido uolum
quantii parietes edificate ecclie ceiidare iuii ecclie uendi
care. Quicqd v extra parietes edide ecclie ee potuerit inius
monasterii sine difficultate aliqua retrahi. qua nec
mundanarii legii nec sacroy canoniv statuta pmittunt
res monasterii abei iure qlibet titulo seggari. Ea ppter do
nationie edde tre que contra rationie facta est. sine aliqua
dilatione restitue. Et notandii e qd aliud e insuos t ppin
quoy usus res ecclie iuerte. quia pnicioza cupiditate sacri
canones ubiq; ptibent & damabile ostendunt. aliud e qd
ex dispensatione caritatis humane infirmitati esulit. ut
t fructoy quondii sua illi reddantur q insac ypostito manie etemnit.
Qd ii tam iure fori quia iure poli nonnullos seoy fecisse le-
-gim. Beat enii iohis euglista duob iuuenib qi pontificat
omia sua pe relqisse & pauprib erogasse. aurii & gemas red
didit. ut cuncta que uendiderant s redimerent. s; obiectur:
Beat iohis ii oblata reddidit que pauprib iia erogata fuiant
s; alia recopensauit. que in pauprii t ecclarii facultatib niqq
coputata fuiant. Similit si abbas t epe aliq habuit que in
ecclasti eis facultatib ii dii s adnumerata explo beati
iohis d& illa recedentii. Oblata v ecclie retineat. Sequit
q aliud explii quo eade oblata s. laudabilit reddita
monstrent. Aug. in sermone de uita clericoy. Non debe
Quicii; ecclia suscipe que filio exheredato s offerunt.
uult exheredato filio herede facere ecclam. querat alterii
q suscipiat. ii augustinii. immo do gpieo nemine inuenie.
Quii laudabile facinii seii aurelii cartaginensis epi. Quidii
enii cii filios ii hire nec sparse. res suas omis retento s usu
fructuii donauit ecclie. Patii s illi filii. reddidit epe ii opi
nantii ea que illi donauerat. In potestate habebat epe
ii redde s; iure fori. non iure ecli. Se ecce qd aliqn oblata
iure & laudabilit reddunt. Verii ii hoc explo recedentii sua
reddenda monstrant. aliud e enii impressione suie uirtie psistit
aliud apposito suii ordinis discede. Sic sts aurelii degentii
in laicali habitu oblata reddidit. qa post oblationie filios acce
pit. ii ido in apostasia euntib sua reddenda s. qb utili necessi
tas subtrahent. ut coacti redirent ad ordinee aq recesserant. s;
sic immitis & psecutorib iubent necessaria subministre. sic ab
aplo monesti tep redimie. ut expedriti ofom uacent. sic ne ecclia
scandalii patiat. ne discedns i dtioa peipitet. ne ignaie mona
choy aut incendiv monasterii occasione sugy excardescat. laudabilii sua s ii duo reddunt. si auferri sinunt. quii abillo sta ifuerit.

finit septima demia.
Incipit octaua demia.

VIDAO ABBAS
CONSECRAT INFRA PRIS
monasterio multa ecclie.
postea in eiirii plura adiecit
cui dii frs successore quoque
epe loci senee electioni uolente
inserere ut ipsii abbas i monasterii
ordinaret. frs renuunt. Queit
an monasteriv possit repete que ab
epo acqsita s. an equlis ecclie
possit uendicare. que monastie
fuerant ctradita. Sedo. an p epm abbas sit eligend. an
tantiim a ppis frib sit instituendus. Prima questio terminat
in ecilio habito ap alpheii. in quo sic statutii legit. Qd monachi
Statutii e epe ordinat qd in ysecutione habuit monastio qd v pt
& rationabilit sedn seos patres a synodo yfirmatii e. ecclie ypne deretinent
ut monachi quee canonica electio a iugo regie monastice
yfessionis absoluit. & sae ordinatio de monacho eym faci
uelut legitim heres patrii s hedritate postea iure uendicandi
potestate habeat. s; qeqd acqsierit t hire uisus fuerit monastio
relinquat. & abbis sui q fuit sedm regiam sii benedicti arbitrio.
Postqii enii epe ordinat ad altare. ad qd sufficit & uocat sedm
seos canones qd acqrere potit restituat. Sed am v quibonie tmnat
Auctoritas tolerari yalii dicens. Abbates & alia officia yepos
Hoc tm s in monastiis uendicent debent institui.
sacdotes qd pcepiunt canones. i. monachos ad yuisionie sim
pmonie abbates aliaq; officia instituere. atq; eii regiam ata
corrigit. Qd si aliqd in monachos canonib intdictiv psuperint
aut usurpare quicq. de monasterii reb tenptauerint. ii deqn
ab eis sententia excoicationis. Se cont qg sebit eastorio
ariminensi epo. Congregatio monastii ii epe abbate instituat.
Abbas in monastio ii pepm aut p aliqve extreoy ordinet.
neq; ab epo missa ibi celebret. ut nulli ecclie subiciat. Ide
Abbate eutube monastio ii alii s; que d. Se eastorio epo.
digniii moib atq; actionib monastice disciplinee comum
yseniv yggatio poposcerit ordinari uolum. Missas auit publicas
p epos t clericos monasterii omino celebri pibent. Ne pelagi
pp. medico subdiacono. Ille debe abbas institui que sua yggi
Abbate in monastio illii uolum tuo y possessionis dis ordinari
poposcerit
ordinari. que s de sua yggatione & monachoy electio.
& possessionis dis. & qd magis obseruandii e ordo uite ac mentii
poscunt ordinari. Et. gg. omib epis. De libertate monachoy.
Quam sit necessariv monastioy quiete psnee & ecli.
Et infra. In diem q innie dii nii eraucentate bem
pet aploy pnepis. cui uite huic romane ecclie psidet. ut eioy
nulli aut selarii uite psumat de reditib t cartis monastioy
t cellis t uillis que ad ea ptinent qeiiq; ii seu qualibe occasio
ne minuere. t dolos t immissiones aliqs facere. Et infra. Defuncto
v abbate eciiq; yggationis ii extraneus eligat ii de eade yggra
tione. que s ppia uoluntate conuersi frm societas eligerit.
Qd si aptii uite se psona muenire nequerint. sollert s de aliis
monastiis eligant ordinandii. Et infra. Carii auit e custodendii.
ut iniuria abbe ad ordinandii alia monastia aut ad ordines saes
t clericat officii tollii exende monachi ii debeant. Infra. ⁂

Monachoy. qdii s pnilegiia quedii ii. illa que a romana sede abbs pnilegii acepunt. qm ii cap tolit s pnilegiis y ii habis. Vt. xxv. i. ii. cap pnilegiis.

·xcviii·

Nullo monachu sine testimonio & ecclesiae albis in ecclia aliqua
tenear t ad aliquit honorē promoueat. Hanc q̃ septor nrōr pa
gina omi futo utq̃ abōib epis firma statuim illibatāq; sari,
ut & suę eccle uniuersę dno unm sint uere gratia, monasteria
ecclastica ordinib sor angarii t qlibe obsequis sclarib nullo
modo subiaceant. nullis canonicis uirib deseruiant. s; remo
tis uexationib ac omni q̃uaminib diuinū op eis sūma am
mi deuotione pficiant. Ide eastorio epo arminensi. Missas
Criminoso publicas in cenobiis epi ñ celebrent nec aliq eis q̃uam
albe referente plurimis in monasteriis multa apsulib inferatur.
p iudicia atq; q̃uamina monachos ptulisse cognouim. oportet
q ut tue fratrnitatis pusio de sua quiete eor salutem disponat
ordinatione. quatin ꝓsantes millis in dni seruicio qti illis suffra
gante mente illu psalerent. Missas qq; publicas in cenobio fieri
omimodis phibeni. ne in di seruor recessib & eor receptaculis
ulla ppiarii phibeat occasio euenit. qa ñ expedit animab
eor. nec audeat illic epe cathedra collocare. t quilibe potes
tate exercere imperandi. nec aliq ordinatione quauis leuissimū
faciendi. ñ ab albo fuerit rogat. quatenus monachi sep maneat
in albatū suor potestate. ut remotis uexationib ac cunctis
q̃uaminib diuinū op eis sūma deuotione animi pficiant.
Ite gelasii pp. Baptisteriū in monasterio non pmittatur.
Pridē peripim ut de monasterio sā andree q̃ē sup fieri.
maschalas baptisteriū ꝓpter monachor molestias debuissē af
ferri. atq; in eodē loco q̃s fontes altare fundari. cui rei pstre
tio haberi ē pniacta. Admonem q̃ fratrnitatē tuā nullā ñ mora
post susceptas litras nras inseratis s; replere loco ipsor fontiū
altare illic sine aliq dilatione fundet. quatenus & pdictis
monachis op di seruire liceat celebre. & ñ de negligentia
tua ꝓt fratrnitatē tuā animi ꝓt exercet. Ide ex cōcilio magon
Abbas pot p humiliatione & eis pmissione cum pmissione epi abbas loca sua pot disponere tuno.
epi locū suū relinquere. Iam eligant s fr abbatē de ipsis
si sunt. sin aut de extraneis. § Ecce intolerando gestio dir qd
sacdotes abbates & alia officia instituie debeant. Beat q̃q; &
pelagi phibent dicentes abbatē affib suę q̃gregationis eligon
dū & ordinandū. Quom q̃ hęc tanta diuistas ad concordiā re
uocabit. s; secundū ē quos dū monachos ē indomitę cervices
& effrenatę superbię. quos dū abbates ad religionē cogē uolui
in eor detectione conspirant. & alii morib suis ꝓuenientē
s pficie ꝓtendunt. quales erant illi q̃ in ecclia beati benedicti
ē spirasse legunt. Huiusmodi ꝓstitutū ē ut abbates & alia
officia psacdotes instituant. Ipi pelagi pp sēb oppiniom dfensio
ni dicens. Non licet monachis abbates p suo arbitrio expellere
Nullā potestatē de cetero nullā licentiā aliq alios ordinare.
monachis relinqm p arbitrio suo aut abbatē expelle aut
s me alios ordinare. quia nulla auctoritas remanebit abbi
si monachor potestati eqpt subiace ut de cetero fidelit &
studiose unusq̃q quę t ad diuinū cultū reverentiā t ad utilitatē
eiusdē monasterii pertinent abbis sollicitudo ad quē potestas tota
pertinet ꝓuenit debeat adimplere. Hinc & ꝓstitutū ē ut
clerici singlor monasterior sint in potestate epor. nec alicui
liceat extra eor ꝓscientiā monasteria edificare. Ipi in calcedo
nensi ꝓcilio legit. Sine ꝓscientia epi monasteria nullus
Quidā monachor habitu utentes indifferenter edificare.
p cuiuslibet nec ñ & monasteria se ipsos pstitutione ꝓpia
cōmdant. Placuit nemine aut edificare aut ꝓstituie mo
nasteria aut oratoriū dōmū sine ꝓscientia ipsi cuiuslibet
epi. Ite clerici in pthoechis monasteriis aut martiriis ēstitu
ti subpotestate sint ei qui in ea ciuitate ē epe. secdm traditi
onē sēor patrū. neq; p pstitutionē recedat a suo epo. Cos
q̃ aliqui fuerint resende hmodi institutionē q̃cūq; in t si no
luerint subiace ꝓpo epo si q̃dē fuerint clici secdm psonarū ordina
tionē subiaceant edepnationib canonū. Si laici t monachi
fuerint. corone pueri. Ite. Clerici q̃ pauptū dispositioni uel
monasterior t martiriū ps sub potestate singlarū ciuitatū epor
secdm traditionē canonū pdurent. neq; psuā temeritatē epi sui
moderationē declinent. Qui aut hmodi dispositionē qlibe modo
subire aut fuerint & epo suo ñ obedierint. si q̃dē clici fuerint
canonicę dānationi subiaceant. Si aut monachi t laici s. a
communione suspendant. Ite. ex cōcilio carthag. iiii. Examinet ab epo
Qui religiosis feminis ꝓponend qui religiosis feminis est
ē ab epo cōpbet. Monasteriū q̃q; absq; epi pmissione ꝓponend.
nulli ueque aut fundare licet. Ipi in agathensi cōcilio legit. neque
De monachis Sine pmissione epi nullo monasteriū psumat
monasteriū nouū ñ epo aut pmittente aut concedente
nullo ueque audeat aut fundare pmittat. Ite. ex eodē. & eodē.
Cellulas nouas aut cōgregationes monachor absq; epi no
titia phibeni institui. Ite. ex cōcilio aurelianensi. Absq; epi uel
Nullo monachus abbatis uoluntate nullo monachor cellulā
cōgregatione monasterii derelicta ambitionis instituere psumat.
& uariatis impulsu cellulā ꝓstruie sine pmissione epi t abbis
sui uoluntate psumat. Si tē s alii qui p executione diuisor
causarū q̃slibe admittunt. q dissentione eor soluant. &
quietē religionis ꝓstibent. Ite q̃b in cōcilio turonensi legit. Abbas q
Si q̃s abbas cautius in regimine ñ fuerit a ꝓpo epo & alius abbatib
cautius in regimine humilis extit. a suo careat honore.
misericors. discretus sobriq; ñ fuerit. ac diuina pcepta ꝓbis &
exēplis ñ ostendit. ab epo in cui territorio ꝓstitit & a uicinis
abbib & cetis dm turbis a suo careat honore. & si omnis
q̃gregatio uicinis suis cōsentiens abbatē eū hre uoluit. Ite ex
concilio aurelianensi. In epor potestate abbates consistant.
Abbates p humilitate religionis in epor potestate ꝓstitaī.
& siqd extra regl̃am fecerint ab epis corrigant. & semel
manno in loco ubi epe elegit accepta uocatione euenīt.
Monachi aut abbib omi obedientia & deuotione subiace
ant. qd si q̃ p cōtumacia exterit indeuot. ac ploca aliqua
uagari aut peculiare aliqd hre pstupserit. ea quę acqsierit
ab abbib auferant. secdm regl̃am monasterio pertinā. Ipsi aut
qui fuerant puagari ubi inuenti fuerint cū auxilio epi tamq
fugaces sub custodia reuocent. & reū se ille abbas futurū esse
cognoscat. q mhm psonis ñ regl̃arē animaduertere. t qui
monachū susceptū alienū. Ite. ex cōcilio arelatensi. De eodem.
Monasteria t monachor discipline ad eū pertinant epm. in cui
territorio ēstituta s. Ite. paschalis pp. Episcopalia nullius
Abbib qui neq; sub epo ministre abbatib q epis suis noluī sub ēe.
neq; sub metropolitano neq; sub pmate neq; sub patriarcha
s nullo pt epor epalia quelibe administre. cū eis se nulli
epo omino subēe pfitentur sequens ē ut nullus epor quę sua
s eis tamquā extraneis largiatur. § Pro hecmodi q statutū
ē ut causę & utilitates monasterior p epos disponant. Ipi. gg.
scribit uitali defensori sardinię. Utilitates monasterii a
Cognouim q monasteria suę diōesis ꝓpo epo debent disponi.
t feminarū p suo q̃sq; libitu & diuisarū causarū excecu
one pturbē. q omino ñ grate suscepim. tuāq; exhoc exp
ectā cōmonem. ut neq; hoc usurpare denuo accepta nra
auctoritate pmittas. s; epo loci illi sub eius moderamine
degunt curę sit causas utilitatesq; disponere. Ipi de eū idoeis
ē. ut omisso eo alii quilibe se illor causis admisceat. s; ille
eor uitas cōpetenti regl̃arq; debe moderamine disponere.
q p cōmissis eor animab cōpellit rationē reddere.

Prohinodi & prohibe beat. gg. mulieres passim ad monasteria accedere & monachorum comatres fieri. sicut ualentino altari.

Peuenit ad nos. Neq; comatres facere neq; ad feminas accedere q' in monasterio tuo passim mulieres ascendant. monachis licere. & q' o gui monachos tuos s comatres facere. & ex hoc ieiunia eis ex communione fiere. Ne q' hac occasione humani generis inimicus sua eos q' absit calliditate decipiat. ido hui te precipere serie comonemus. ut neq; mulieres in monasterio tuo deinceps qualibe occasione permittas ascendere. neq; monachos tuos s comatres facere. Ja si hoc denuo ad aures nras q'cunq; in puenit sic te serenissime noui ut ultroni subdendu. ut emdationis tue qualitate ceti sine dubio corrigant. Non solum autem incauta familiaritas aliarum mulierum eis medicet. uerum & a monaliu cohabitatione prohibent. Vn. l. vii. sinodo legit. Cu monalibus monachis ee non licere.

Dissimum minime & duplex monasteriu fieri. qa scandalu id & offendiculu multis efficit. Sed aliq cu cognatis abre numeare & monasteria uita sectari uoluerint. debent uiri qdem uiroru adire cenobia. feminae u mulierum ingredi monasteria. In hoc enim placet ds. Quae autem haeteri s dupla secdm regulam sci patris basilii. & secdm preceptione ei ita formentur. Non habitent in uno monasterio monachi & monachae. a dulcu enim interpit cohabitatione. si habeat admixtu monachi ad monacham. t monacha ad monachu secreto ac singlr colloquione. Non eubet monachi in mulierum monasterio. neq; cu monacha singlariter eunuet. & qn necessaria utroq; autroq; parte ad regulares deferuntur. ext porta. Si suscipiat abbatissa in monasteriu feminaru. cu quadam uerula monacha. Porro si iugerere ut aliq; ppinq; sua uide uoluit monachus. in pserina abbatisse huic ofabulet pmodica & compendiosa ba. & in breui a ea discedat. Ex regule gg. Monachi & in nullo loco monachae in nullo loco simul cohabitent. monachos & monachas pmittim in uno monasterio habitare. si nec ea quae duplicia uocant. & si qd tale e religiosae mulieres quide in loco suo mane studeant monachos aut aliud monasteriu edificare cogat. Si autem plurima sint talia monasteria separent. in aliis monasteriis monachae & in aliis monachi. Les au quas fiant comunes secdm uita eis competentia distribuit. Ex. ex de agathensi. A monasterio monachorum longe ostituant puellarum monasteria.

Monasteria puellaru longe a monasterio monachorum aut ppter insidias diaboli aut ppter obloquutione hoiu collocent. Ex. ex de ispalensi. Puellaru monasteria monachorum in decima actione ostiu comum psidio y ministratione regantur.

decernim. ut monasteria uirginu impuniea bethanea monachorum administratione ac psidio gubernent. Nunc eu salubria apo dicatis uirginib pbam. qn patres eis spiales elegimus. quorum nsolu gubnaculis tueri s; & doctis edificari possint. ea tam extra monachos cautela seruata. ut remoti abeant familiaritate nec usq; ad uestibulu fiant accedendi familiare pmissu. S; neq; altare t eu qui psiet extra ea quae pe loqui uirginib de aliqd q' ad instructione earu ptinet licebit. nec eu ea sola quae pest frequenter eis loq oportet. s; sub testimonio duaru t trium sororum. ita ut rara sit accessio & breuis omino locutio. Prohibent & monales pria receptacula hire. Qn innocentii sedis. De eodem.

Pnitiosa & detestabile quorda nsuetudine mulieru quae licere neq; sedm regulam beati benedicti neq; basilii aut aliq. uiuant. sci monales tn uulgo censen desidant abolei decernimus. Cu enim iuxta regulam degentes in cenobius tam refectorio atq; dormitorio e debant

communiter pria s edificant receptacula & pauca domicilia. in qb sub hospitalitatis uelamine passim hospites mui religiosos nt sacri & bonos mores suscipere nullatenus erubescunt. Quia q' ostis qui male agit odit lucem. ac pho ipse abscondere in mulieru tabnaculo opinant se posse latere oculos iudicis cuncta spicientis. Hoc tam inhonestu detestandusq; flagitiu ne utlr fiat modis oib prohibemus. & sub pena anathematis medicinali. Simili m prohibemus ne sci monales simul cu canonicis & monachis in ecclia in uno choro psallant ad canendum.

Iterum s alii quos epi pguantes salute ipsaru animaru neglegunt. & qblibe bona occasionib monasteriorum distribuere cupiunt. Tales erant qda clerici rauennatis eclie q' simulata religione monasteriis cupiebant pficere. n transeuntes ad monachicu habitu. neq; renunciantes eclasticae militiae de qb gg. scribit iohi rauennati epo. Monasteria laicorum t clericorum habitacula

Peuenit ad me q' in ecclis frmitatis fieri non debent.

tue aliq loca dudu monasteriis psecta nc habitacula clericorum aut & laicorum facta sint. diuq; hi q s in ecclis fingunt se religiose uiuere monasteriis ppom appetunt. & p eorum uita monasteria destruunt. Nemo enim potest eclasticis officiis. & c. Et infra. Inde frmitatis tua hoc siqlibe in loco factu e emendare festinet. qa ego nullom patiar ut loca sacra pelicorum ambitu destruantur. Idem mariano epo rauenne. Qui in sacro s ordine strictum in

Dudu adnos multorum monasteriis nulla fiant potestate.

relatione puenit monasteria in rauennatu paruis strictis omino clericorum uirorum dominio pguari. ita ut occasione religionis ea qdem q' diei graue e uelut in petate possideant. qb n modicu dolentes. pdecessori uro litas misimus. ut hoc emendare debuisse. S; quo utq e omino eis occupatus. ne hoc on monasteriis remaneat frmitati ure eade nos sepissime retulimus. & qa ut copim inh rei haeteni correctio ne cessatu e hoc audiens iterum ad uos pauidim scripta dirigit. Hortam q' omi mora omiq; excusatione submota. ita monasteria ipsa abhuiusmodi studeatis quamine releuare. quatenus nulla deinceps mens clerici uel q' in sacro s ordine strictum ob aliud habeant n hortandi tm. m causa accedendi licentia. aut si forte ad pagenda sacra missaru fuerint iniuriam mistia. S; ne peiuiubet monachi aut abbis pmotione. & c. Et infra. Non illic utlr fiat potestate aliq; ut monasteria ob occasionis uelamine ea quae prohibem simul cu canonicis in ecclia & cu monachis sustinere onera compellant. Hec itaq; omia uigilanti cura emendare ia sedo comonita sitis usa non differat. ne si post hec negligentes uos et q' n credimus sensemus. alit monasteriorum quiem ispiet compellam. Iam notu uobis sit quia tantae necessitati seruorum di ggatione subiace n patiem.

Visitandi gra uisitandi & exhortandi monasteriu Ide exhortandique gra ad monasteriu quotiens qn adire possum. placuit abbatissae curiatis accedat. S; sic earitatis officiu illic impleat qo. ut grauamen aliq monasteriu non incurrat. Ex de aurelianensi. Frequenter epi monasteria uisitent. & q

Nonsemel s; sepi mamo epi corrigenda s corrigant uisitent monasteria monachorum. & siqd corrigendu fuerit corrigat. Pratib qui animaru curam n habent bona tamen monasteriorum in suos usus iure cupiebant statuti e ut monasteria cu suis reb penitus sint liba a potestate & domino eporum.

Qd' aut nullus canonicis iuniorib diu monasteria e subiecta. n ita intelligendu e quin ipsi epo aliqd nomine eulogie t idue dedicationis t i natali seorum quorum nomi ipsu monasteriu dedicatu e debeat offerri. Qn gelasii pp ait. Non debet epe aliqd a monasterio exigere preter ordinem quae tpe dedicationis instituit.

. xviii.

Eleutherii fr & coepe ur querit q mat ei in casa que castellu dr oratoriu ꝓstruxisse ac dedicauit. & in eodem loco monachos ꝓstruit. exqb um e pbr. Hoc aut tpre dedicationis unt epm candelumtu eui ipsa diocesis e. & matre sua asserit ꝓuenisse. ut qtqd dedicationis t natalis martiru die quou in eodem monastio reliqe s p fideliu obla tiones mtavit mediantte qde hat ipsu monastiu. mediatas aut epo offerat. dont q ꝓuentione martiru pbrm siue sacrmt siue nes cuente epo monachis ipsis t pbro q ex eis e um fuisse. & frequente molestias gerare ita ut memoratu pbrm ppe ce cideru. & missas cu sace nullom ymittat diocis. ut quasi pensionis nore aliqd instruere debeat. Ler q oia diligenter te examinat iubem. & si ap te eadem fone ꝓstruit qua tpre q dedicatu e ipsu monastiu. ꝓdiciones supi posite ꝓuenint seruari eis ex mta auctoritate precipim. nec ampli aliqd ex inde abaliq exigat. Sin u nil tale ꝓstruit mediante te qd ipsi epo nore eulogie offerri debeat int ipsos monachos & pbrm uolum distinui. saluo tam eo ut pbr gaudeat qui & monach e missus in monastio sie ꝓsuerit sace anul lo ultr debeat prohibi. Lte urban. ii. Consueta seruicia epis seruicii q monastia aut ecl monasteria exhibeant.

ecle atpre qq. vii. usq adhoc tpi fuerit & nos cecidimus. Canonica q una quib monasteria subiecta n s. synodales exactiones intelligunt. Non enim cogend e abbas sie intu ronico ee statuit ad modu int nisi aliq rationabilis causa existat. Sunt & quedam seruitutis officia ut angarie quam crebre receptiones annue exactiones muletationes pecuniu. a qb omib monastia liba s. Finit. xviii. causa.

Incipit nona decima causa.

DUO CLERICI AD MONASTERIU transire uolunt. utrq licentia abepo suo petunt. unus relicta ppia ecla eo mutto. alter dimissa regulari canonica cenobio se ꝓtulit. Modo quert. si epe debeat pmittr. ut ecla ppia relicta elie monastiu mgdiat. Sed o quert. si epe licentia dare noluit. an eo mutto monasteriu possit adire. Tertio. si etiam quert ipsos regulares canonicos fuisse. utru ꝓcedend eet eis monasteriu mgis. Qd epe licentia clericis ademdi monasteriu dare debeat. Intolerano ꝓulio pepri mq ita statutu legit. Non debet negari mgis elicis q monachoꝝ ꝓpo

Clerici qui monachoꝝ ꝓpositu appetunt. sitiu appetunt. qa meliore uitam sequi cupiunt. liberos eis ab epo in monasteriis largiri oporte ingressus. Si mutto u epo clericii ad anullo ee suscipiendu. Leo pe testat scribens rusti co narbonensi epo. Inutto epo clericii ei nemo suscipiat.

Alienu clericii mutto epo ipsi nemo suscipiat. Et subaudiendu e nisi ad ꝓpositu melioris uitq transire uoluerit. Tunc eni liberu e illi & epo ꝓducente monastiu mgdi. Unde urban ꝓp. in capto sei rusti. Qui monachoꝝ ꝓpositu appetit

Que s inquit leges. una publica. etia mutto epo recipiend e. alia priuata. Publica lex e que a sis patib septus e ꝓsirmata. ut lex e canonu. que quide ꝓpe thsgissores e edita. ydigna. Decretu e in canonib clericii ni debere de suo episcopatu ad alu transire sine eondatu eis utis sui epi. Qd ꝓpe omino sos ꝓstitutu e. ne uidelicet infames ab aliq epo suscipiantur ꝓsonq. Solebant eni officia sua eii n portant in suo episcopatu malo celebre. Qd iure peceptis & septis detestatu est. Lex u priuata e que instinctu sei spe in corde sebti sie de quib dicit apls. Qui habent legem di scripta in cordib suis. & alibi. cum gentes lege n habent. si naturalit ea q legis s faciunt ipsi s s leges. Siqs hoc in cecla sua sub epo ppetim retinere & selarit uuit. si afflatus spu seo maliquo monastio t regulari canonica saluare se uoluerit. quia lege priuata ducit. nulla ro exigit. ut publica lege ꝓstringat. Dignior eni lex priuata qui publica. Spe qde di lex e. & q spu di agunt. lege di ducunt. & qs e q possit spui seo digne resiste. Quisq q hoc spu ducit. & epo suo ꝓducente. cat liber nta auctoritate. Iusto eni lex n e posita. s; u spe di ibi libtas. & si spu di ducimur. ni estis sub lege. Canonicos aut regulares ad monastiu transire multis auctoritatib prohibet. Unde i ne educensi ꝓcuo sub. vii. qq. legit. Regulares canonici monaci fieri non debent.

Nullus alius t monach canonici regulares apposito pfessionis canonice reuocare atq ad monastiu habitu trahendo suscipe audeat ut monachi fiant. qui div ordinis sui ecclam inuenire quierunt. in qua canonice uiuendo d o suire & anima sua saluare possint. Qd si temario ausu id age tptauerint. anathematis uinculo obligent. Lte urban pp sdis. De eodem.

Mandam q unu s aliter niduemi. ne quis canonicus regularis pfessus. n q absit publice lapsus fuerit monachi efficiatur. Qd si decreto nro etiam pesumens age tptauit. ad ordine canonicu peprim ut redeat. & de cetero memoriale eccle defeptu. & ultim mehoro maneat. Subaudiendu u e nisi eii patris sui licentia religionis ꝓpositu induerit. Unde urban. ii. scribit albi sei rusi. Patris sui cessione

Statuim. ne pfessionis canonice regulares canonici monaci quispiam postqu di uice sup cap s Noie imposuit. fieri n possint. alieui t eiusdem institutu t districtionis religionis obtentu ex eode claustro audeat sine patris ꝓtui ꝓgregationis pmissu recede. discedentes u nullo alium t epoꝝ & multis monachoꝝ sine comuni litterru cautione suscipiat.

Quert si monastia que semel dedicata s possint uinsure medicoꝝ t selariu habitacula. Qd in cecloniensi ꝓcilio omimodis prohibet. cap. xx. mi. Que semel dedicata s monasteria. semp ita pseuerent.

Nullo epoꝝ maneant ppetuo monastia. & res que ad ea pruenerit monasteriis reseruari oportet. nec posse ea ullt fieri selaria habitacula. Qui u pmiserint hec fieri. subiacebunt his cdepnationib que p canones statuite s. Lte in sinodo. vii. cap. xiii. Quitoca sacra comuna diuisoria fecerit. eleme

Quo quib da uris quedam uenerabiles dom deponat. Latini subripuerint tam indelicet epu. qua monastia facta s comuna diuisoria. Siquide uoluerint hi qui hec retinent redde ea. ut sedm antiqtate restaurent. bene & oportune. Alioquin si de sacro catalogo fuerint. hos deponi peripim. si u Latini t monachi excomunicati. quos nimiru constat cdena tos ee a patre & filio & spu seo. & deputatim u uerum eos n moriet. & ignis n extinguet. qua do adusuri q dicit. nolite facere domu patris mei domu negociationis.

Catha. i. iuxta. logus. i. sermo. ordinem posuis. Catalogus dr u nomina aploꝝ seu aliorꝝ iuxta se ponunt.

Quert de his q ad questione uenunt quo tpre debeant consulari. De his ita sentit. qq. pp. fortunato epo neapolitano.

Monastis Ante qua biennu in ꝓuisione ꝓsteant aliq consu omib ffnitas ua districti mediat. ut eos quos ad tam n dbe.

Consilio. qdā s̄ ren
pendi usq̄ annu
spacio ad pbationē
Vnusq. qdā duoq.
Vtrumq. qdā
uirū Vtrumq. mulierū.

Ingrediendi monasteriū
uelt. ñ patiat testandi
licentiā. Qr ergo ñ
licere poeda. Vt sup.
xviii. q. 1. Sunt qui.

cuersione suscepunt. priquā biennii in probatione cōpleuerint
nullom audeant tonsurare. s; hoc spacio urta moresq; eorū
solluere cōpbent. ne quis eorū aut ñ sit tentus q̄ uoluit. aut
tantū ñ hat qd elegit. Nam dū graue sit inceptos hominū
obsequis sociari. quis possit dicere quanto sit graui ad dī
seruiciū impbos applicare. Miles v̄ si pūs uoluit. priq̄ nobis
renunciet. nullū eū sine mō ēnsu q̄libet psumat rōne
suscipere. Quent simgsis monasteriū uelt relinquatur
licentia testandi. Hoc qq. pnbet. ma scbens ianuario eratū
tano epo. Post monasterii ingressū nulli relinq̄t licentia
Quia ingdientib monasteriū pūrendi qā uelt nulla adtestandi.
sit testandi licentia. s; Vtrū eorū eēdē monasterii sint apta legis
diffinitione decretū ē. Ire. qq. episcopo diacono. Post ingressū
Patrū ē ad nos pūnitū monasterii eēdē monasterio oīa s̄ con
nomine de puncta licentia pgenitū p exhortationē ferenda.
agnelli epi fuisse quersū. resq; suas omis quas hre potuit licere
uire s potuissent cōpetit. tam eēdē monasterio inq̄ ingsa ē eēq
specialit donationis titulo pūlisse. Vt eorū paulus pmi
heremita uitestaūto collobii suii athanasio alexandrino
epo reliqt. tunicā v̄ beato antonio. s; aliud ē de his q̄ monasteriū
ingsi se & sua tradidēt: aliud de his qui solitariā uitā dueen
tes. se nulli eclē tēdidēt: Illi semel tradita nulli tradē poss.
ita nulli oblata libē testari ualent. Construitio nova.
Siqua mulier aut uir monasteriū elegit uitā. & intraueritt
monasteriū liberis ñ extantib monasterio q̄ ingdiunt res eius
cōpetit iubemus. s; si psona libos hīs ante q̄ de reb suis int eos
disponat monasteriū prius. licebit ei postea int eos diuide le
gitima nulli denuntiata. & q̄ eis ñ dedit monasterio cōpetit.
s; si omīno subam int filios diuide uoluit. sua psona filius
enumerata partē s̄ retineat. quē monasterio cōpetit debet. s;
si post ingressū moriat. ante quā int eos diuidat filii legi
tima pepiant: reliqua subā monasterio cōpetent. Const. v. in
collatione i. Nunc autē ell monach faet eēt hoc ipso
res suas omis obtulisse uidēt. si pri testatus ñ sit extende iv
dicio ei cessante lege disponit. ut si libos hī inquos aut
michi aut mihi legitima portione q̄quo m̄ donandi
titulo ēcullerit extenus subē monasterio destinate debeant.
ne qd̄ pungat eiusdē libos uniquū. Ire. ex nouella. Non licet
parentib libos t libis parentes ab heredtate sua repellere
monachos factos. quamuis dū laici fuerint meausā ingratu
dinis incideritt. Ire. Non licet parentib libos suos ad soli
tariā uitā transeuntes abstrahe de monasterio. finit xviii.
causa. Incipit uicesima.

Si. xiii. anū
excit explēto
puella. ann. subaudit. ē.

NO PVERICIE
annos agentes. aparentib
monasterio tradit s. uni mut.
alē spontaneus cucullā indut.
Ad annos pubtatis uenientes.
mutuus adscbare mlta redit.
spontaneus monasteriū districtus
petit. Hunc primū quert si impuerie
annis tradit. cogunt religonis ppositū
tenere. Secdo. si pt̄ uoluntate parentum
tonsura t religonis uestē quā in puericia accepit possit s
decim. annon. Tertio. qui pt̄ ppā uoluntate cucullā in
dut. an cogat eā retinē annon. Quarto. si abuno mo
nasterio in aliud district licet alueū transire. Quod int
annos puericie tradit eū adulta fiunt liberū fiunt arbitri.

manendi t̄ discedendi. pbat auctoritate uni. sinodi.
in qua sic statutū ē Virginitatis pfessio quo tēpe firma
Firma aut tunc erit pfessio virginitatis. cē incipit.
ex quo adulta iam etas ē cepit. & quē sole apta nuptis
deputari ac pfecta. SS i virginitatis pfessio tunc mox ē
firma. cū etas cepit ē adulta. & religonis pfessio tē debet ē
firma. cū adadultā etatē puentū fuit. s; hic de illa pfessione agit.
quē in annis puerilē pro arbitrio dō offert. quā ñ firmat parentū
ñsensus. Econ quē aparentib dō offert pfessio. iuuenilē seruari
oportet. Vnde qq. scā ad augustinū anglos epm. Non licet de mo.
Addidisti adhuc. nasterio eēdi quē pat & mat ifantē annis iuuenē
q̄ si pat t mat filiū filiāue int septa monasterii ordinari fecerint
in infantie annis sub regulari tēdē disciplina. uitū licent ei pq̄
ad pubtatis incolumis annos eēdi. & matrimonio copulari. hoc
omino deuitari. qa. nefas ē ut oblatis aparentib dō filios. uolup
tatis frena relaxent. Ire ex toletano cōcilio. Aut pfessio ppa aut
Monachū aut pūna. paterna tradito monachū faeit.
deuotio aut ppia pfessio faeit. qēqd hoc fuit alligatū tenebit.
pmo his admundū reuertendi intercludim adtū. & os ad sclm
intēdiem ingit. Isidorus. In monasterio ppetuo maneant.
Quicūq; aparentib ppis i monasterio q̄ aparentib tradit s.
fuit delegat. nouerit se ibi ppetuo mansurū. Nam anna
samuel puerū suū natū. & ablactatū dō pietate obtulit. q̄
in ministerio tēpli q̄ amante fuit deputat pmansit. & v̄ostmet
ē deseruiuit. Ire. ex cōcilio triburiensi. Qui a pgenitorib monasterio tradit ē
Quē pgenitores ad monasteriū tādē: de eo egredi ñ ualet.
& mercela cep carne & lege. nec uxorē ducē nec monasterium
deserere potest. s; si decessit reducat. s tonsura dimittit. rursū
tondeat. uxorē si usurpauit dimittē cōpellat. S Ex his
auctoritatib colligit. q̄ pūna pfessio puros tenē obligat.
nec licebit eis a proposito discedē. q̄ pūna deuotione in puerilib
annis susceptū. s; obiciē illud leonis pp. Non liceat puellis nupti
Puellē quē non eligē. q̄ spontanea uoluntate virginitatis
parentū caeteq; impio s; spontaneo iudicio virginitatis pro
strū atq; habitū susceperint si postea nuptias elegerint pūni
cant. & si ñ dū eis secū accessit cui utq; ñ fraudarent mente
si in proposito pmanent. Ambigi v̄ ñ potē ēm magnū admittere. v̄ &
ppositū deserere. & secū uiolare. Ha si humana facta ñ possunt
impune cadere. q̄d de his manebit. q̄ corrupuit fēda diuini sac
menta. S Cum q̄ in pneipio h capti dicat puellē q̄ ñ coactē
impio parentū dat intelligi. Qd si coactē virginitatis habitū
suscepit. sine pūnitentione ipsū deserere poss. s; puella hic
nubilis intelligit. q̄ in seqntib monstrat post duodecimū annū
libū ē arbitri. nec in electione ppositi cogit. seq parentū impiū.
Sic & illud intelligendū ē. q̄ ē statutū in sinodo habita ab euge
nio papa. Extra uoluntatē pri retrusi in monasterio non te
Sic q̄ monasteria eligē a monasteriis eēdi ñ pmittunt. neant.
ta hi q̄ mutu sine iusta offensionis causa s̄ intromisit. ñ
nisi uolentes teneant. qa q̄ ñ petunt ñ obseruant. idōq; tales solet
maxime pecca cōmittē qui plangē. sic in decreto sēssimi leonis
pp manifestissime pnunciat. Velam aut virginib imponi ñ licet.
nisi certis diebus. Ind gelasii pp. oīb epis. Non ñ certis diebus uela
Deuotis virginib ñ aut in men imponantur uirginibus.
epiphanios die. aut in albis paschalib aut in natiuitate
sacrū uelam minime imponat. ñ forsitan sic de baptismo diebus
qui languore correptus. Ne aut sine hoc munere de sclo exeant
implorantib ñ negetur. Iudas aut uelari pontificii nullū adtīpit.
Tempus quoq; secessionis eorū similit obseruet. Ha. qq. in regulo.
Iuuenculas fieri Ante q̄dragesimū etatis suē anni virgines ñ consecrentur.
albatissas uehementissime phibent. Nulla q̄ spontaneas tua seruage

.ca.

-naria vgine cui una atq; mores hoc exegerint uelare pmit
tat. Et ex ce cartag. iii. Sanctimoniales ante annu qdrage
-simu n uelent. Et ex ce affricano. iii. Ante. xx.v. annos
Placuit ut ante. xx.v. annos etatis nec vgines n ordinent.
diacones ordinent. nec vgines ordinent. y ut lectores ipln n
salutent. Quanuis autem uiduq; uelari prohibeant. uiduita
tis tam pfessio inseptus ab eis e facienda. uestis qq; pfessioni
ipsemetis e eis edenda. qua vq; utant. Unde i toletano cil. x.
Uidua pfessione uiduitatis faciant & habitu religionis
que sec religionis obtine ippositu uolunt sumant. qc. castitate seruare
sacdoti t ministro ad quo aut ipsa uenit aut quo adse uenire
enigerit. septus pfessione faciat aut aut signo aut subscptione
notata. tunente se y religionis ippositu uelle y hoc permit in
-uiolate seruare. Tunc accepta a sacdote t ministro apta
religionis pfessioni uestem seu lectulo qescens siue in quocuq;
loco sistens stante utat. nec diuisi coloris aut diuise partis
cade sit notabilis uestis. s; religiosa. & n suspecta. ¶ De
his v q pe uoluntate parentu tonsura t religiosa uestem susce
-pere. sic diffinit in. x. cilio toletano. Tonsura t uestis religi
Si uirgo libe minori osa i minori etate septa a parentib irrita
etate t religionis tonsura t religioni debita uestem in utroq; fieri potest.
sexu filius aut uri ab ambo parentes dedit. aut forte nolentib
t nescientib se susceptam n mox usa infilius abdicauerit. s; uel
eorum se t eorum ipo palaq; i cuentu eosde filios talia habe pmisit.
ad sclare rem habitu ipsis filius quandoq; penit n licebit. s;
cuiem q tonsura aut religiosa uestem aliqn humit. mox ad reli
-gionis cultu habitulq; reuocent. & substrenua distictione
huic sec obseruantie inseruire cogant. Parentib sane filio suos
religioni ptde n amplius qua usq; ad qrtu denu etatis suae an
-nu licentia potit ce. Postea v ancu uoluntate parentu ansi
sue deuotionis sit solitariu uotu. erit filius licitu religionis assu
-mere cultu. Quisquis aut t abolitione tonsure t sclaris uestis
assuptione detectus fuit adtigisse transgressione & excedicati
onis censura accipiat. & religioni sep inhereat. Et ex cilio
turonensi. Usq; ad annos. xii. patrie uoluntatis arbitio puella
Puella si ante. xii. annos etatis sponte sua uelam subiace.
saeru s assupsit. possunt stati parentes t tutores id facetu
irritu facere si uolunt. At si annu & die dissimulando cesse
rint. ulteri nec ipsi nec ipsa mutare potest. Si v infortuni eta
-te adulescentula t adolescens seruire do elegint. n e potestas
parentib phibenda. ¶ Velamen aut nulli sanctimonialium
altu imponi licet. Unde cartaginen pp art. Statutum. ut si alba
-tissa aut quelibet sanctimonialis post hanc diffinitione irritatu
audacia pruptit ut aut uidua aut puella uirgo uelare psu
-mat. iudicio canonico usq; ad satisfactione subdat. ¶ Prudentia
auctoritate y patrum pfessione docet astringi quelibet impuenib
annis. & pe uoluntate eox ipposito suscepto prohibet teneri. n
tonsura t religiosa uestem parentes mox usa abdicauerint. Par
uuli dii offerunt n n sub multox testimonio susciendi s. sed plurimox
Unde in. viii. sinodo legit. Infantes oblati a parentib testimo
Oportet infantes cu uoluntate y sensu parentu nio susciapiant.
uuno ab ipsis parentib oblates sub testimonio plurimox
susciapi. ut omis occasio maledicti qa excludat hominum
pessimox. ¶ Qd aut q mutu ippositu religionis suscepit
n sit cogend ad mutu ippositu obseruationem testat leo papa
dicens. Non potest dsci ippositu monaci sponte susceptu.
Ipositu monachi ipo arbitrio & uoluntate susceptu dsci
n potest absq; peccato. Qd enim quis uouet do debet y reddere. Unde qui
relicta singlaritatis pfessione admilitia t adnuptias duoluit
e publice penitentie satisfactione purgand e. qa y si inocens

militia y honestu potest ee y magis. electione tam meliox desce
-ruisse transgressio e. Et ex cilio toletano. vii. Qui religiosu
Pdiuis autem e habitu sponte susceptu deserere uoluit. ad
cursus ad uoluptate y imitatrice nata meiox. ipsu redire cogat.
Qua obre qlqs uirox t mulierum habitu semel induit sponta
-nee religiosu. aut suu dedit eccle t femina fuit delega
-ta puellaru monastio in utroq; sexu y puarietor inuitus
reuertu cogat. ut uir detondeat. y puella ad monasteriu
regdiat. Si aut qlibet paterno desertores pmane uoluit.
sacerdotali sententia a canox certu habeant extorres. ut nec
locus es nullus sit comunionis. Siduc qq; sie ta dudu universalis
statuit sinod pfessionu t habitu sui desertrices supiori senten
tia edepnent. Et ex ce calcedonensi. Semel in clero taxatu.
Eos q semel in clero t i monasteriis sputati, ad militia n rede
taxatu fuit siue in monasterio deputatu. decernim. neq; ad
militia neq; ad honores sclares uenire. Eos aut q hoc ausi
fuit facere y n ei rei penitere maluerint. v ad hoc ide reuer
tant q an n obtentu di s ipposuerint y uenit anathematisati.
Cum dr ipositu monachi ipo arbitrio y uoluntate susceptu
intelligit. q si ipa uoluntate susceptu n fuit. obseruari
n cogit. Unde nicolaus ip scis oib epis in regno ldewici.
Presens cleric Monasterialib disciplinis nullo subiciat
noe lambert una cu pate suo noie atto quondam uidel inuitus.
comite re aut clerico ad limina aplox pgens adit psentia
mam. asserens qlit ide pater ei in laicali adhuc ordine in pdis
ipis edificasse duo monasteria. uoluntate gerens. ut post suu
decessu psens filio ei lambert in loeu ei succede que infra
tenera etate int octauu y decimu annu estimatu memoratus
pater ipo arbitrio absq; regulari institutione exet omne illi uo
luntate euculla indutu. Igit post qda ipsi tpis spaciu. ut
ipse dic salomon eje cu quibda alius absq; patris oblatione
t albis pecpta bndictione eunde lambertu monasticu induere
fec habitu. ut fer inuitu. & sub hac occasione paterna
seu matna hedritate affrib si puatu ee atq; y omne ut
dictu e uoluntate sua qsi regulare illu monachu pmane
uolunt. Sup quare diligenti eum inuestigantes. & ita sub
adiuratione patris ipsius si uerum dice interrogauimus.
S; ide pater noie atto respondit se tale habuisse & hre uo
luntate. ut filio suus uerus fiere monach. y in loeu ei suc
cedere. Sub testificatione aut iurando firmauit. q qndo
pmit ei euculla indutu ide lambertus semp restitit. &
nuq se fieri monachu censuit. s; demu ab insequentib
monachico habitu uolent e indut. asserens. qa nuqua
regulam aliq pmisit. neq; ego pater ei palla altaris indutu
illu obtuli. neq; a qeuq; sacdote t albe ut mos poscit
benedictione pecpta. regule imq se monachu subiectu
futuru pmisit. sup his omib pretitat e pfat clerie atto.
qa si eo tpe tam dure obseuantie monastica intellexisse
regulam. nuqua eunde filiu suu lambertu coegisse por
-tare euculla. Qua ipt esulte psalmographi vtu recolentes.
quib uoluntate se do sacficare pnumerat. & uolun
tata oris sui beneplacita fieri in spectu di obsecrat.
psente ut dictu e clericu noie lambertu minime debe
existimauim subtali uiolentia fieri monachu. Qd enim
quis n elegit. nec optat. profecto n diligit. q aut n diligit.
facile ettepnit. Nullu g bonu. n uoluntariu. Ideco & dns
n ferendi mula uirga pqua uiolentia ulli inferat pcep.
Qua ipt esulti agit si pis suasionib ptepti mundi &
amore di pdicando qua uiolentia inferendo ad celeste
amore illu accendit. Unde omiu ufm caritatis hanc

non apl̃ica mandare decreuim̃ epl̃am. monemus atq; pe
pientes. quanti si ita uerũ ẽ ut isti dicunt. nullus epc̃ t̃
abbas seu reliquorũ monachorũ conuentũ monasterii eius
illius regis iuris subiace cõpellat. neq; ullom̃ fr̃s ei p̃
hanc occasionem licentiã habent patrina seu materna illius
hereditate p̃uare. s; usq; dũ diuina inspiratione cõpunct̃
ipsa uoluntate regi se subdat. liceat eũ a mundanis & laica
lib̃ remotũ uagationib̃ t negotiis int̃ religiosos & ecclasti
cos uiros in canonica degere uita. Non enim putam̃ q̃ absit
religiosos canonicos a cõrũ monachorũ ẽ sortio seuuetos.
qa uniq̃q; sedm̃ apl̃m ipsã mercedẽ accipiẽ sedm̃ suũ labo
rem. ℣. Si u epi t̃ abbis pmissionib̃ illecti aliq̃ tonsuram
t̃ religionis uestẽ suscepint. ipsi quidẽ meo q̃ cepiunt per
maneant. res u eorũ heredib̃ restituant. Unde in gonnensi
ẽcilio legit. Restituant heredib̃ res eorũ qui abeis decepti
Constituit sane sacr̃ iste monasteriũ introierunt.
ẽuentis. ut epi siue abbates q̃ n̄ in fructũ animarũ s; in
auaricia & turpe lucrũ inhiantes q̃ sibi homines ẽcam
uenientio tondẽt & res eorũ tali psuasione subripuẽt.
penitentiae canonicae utpote turpis luc̃ sectatores subiu
ceant. hu q̃ illecti comã deposuẽt meo q̃ cepẽt pseuere
cogant. res u eorũ hedib̃ reddant. ℣. Quod u abuno mo
nasterio in aliud districti transire monachis sit liberum.
ex ẽcilio tburiensi habet. in quo sic statutũ ẽ. Non s̃ prohibend̃
Virgines sacre uirgines sacre quae ea religionis aliud monasterium adire uoluerint.
si pluero animae suae ipt̃ districtiore uita ad aliud monaste
rium pgere disposuerint. & ibidẽ cõmanere decreuerint. sinod̃ ẽce
dit. Si u fuga disciplinae alitũ locũ quesierint. redire cogant̃.
Quod autẽ de uirginib̃ sacr̃ hoc capl̃m statuit̃ de monachis
& sequent̃ intelligit̃ de quolibet ꝗ clerico. s; obiect̃ illud
basilii. Vota monachi sine sensu abbis sui nihil ualent.
Monacho n̄ licet uotũ uouere. sine ẽsensu abbatis sui. Si autẽ
uouerit. frangendũ erit. Et illud agathensis concilii. Monachi u
Monachi nullus susciptat sine abbis sui pmissu.
n̄ abbis sui aut pmissu aut uoluntate ad alterũ monasteriũ
cõmigrant̃ nullus abbas suscipere aut retinẽ psumat. s; ubi
cũq; fuerit. abbi suo auctoritate canonũ reuocet̃. Et de
reliis sine cõmendatitis litis epi sui licentia n̄ patiat euagan
di. In monachis q̃q; psentis sententiae forma seruet̃. Quos si
uerborũ increpatio n̄ emendauit. & ubib̃ statuim̃ cohercet̃.
Seruandũ q̃q; de monachis. ne eis ad solitarias cellulas
liceat a cõgregatione discedẽ n̄ forte phatus post emeritos
labores. aut pp infirmitatis necessitatẽ a sp̃iori abbis regula
remittat̃. Q̃ ita demũ fiat. ut int̃ eadẽ monasterii septa
maneant̃. tũ sub abbis potestate separatas hre cellulas pmit
tant̃. Abbi q̃q; singlas diuisas cellulas aut plura monasteria
hre n̄ liceat. n̄ tantũ ipt̃ incursũ hostilitatis int̃ muros
receptacula collocare. Verũ hoc intelligendũ ẽ de
monachis religiose uiuentib̃ quib̃ uota spalis abstinen
tiae t̃ alieni districtionis quae geniale ẽsuetudinẽ suorũ
fratrũ excedat sine abbis ẽsensu uouere. ne super
fr̃s scandalizent̃. Causa & ea illorũ statutũ ẽ hoc. q̃ regula
rem disciplinã subterfugientes. peregrationis uota s̃ as
sumunt. q̃ nec monacho nec alicui clericolicet ne hac
occasione ad solitarẽ iusationẽ redeat.

RCHIPRESBITER

CURĀ ECCLE PROSITURĀ ABDICANS

accep. nec porẽ uult relinquere.
Secularis q̃q; negotiator cõ
eritur. clarus & fulgidis uestib̃ se ex
ornans. ab eo suo corrigit̃ reuoco
officio suo ad solitarẽ iudicẽ habe
confugiũ. Querit̃ an clericus
in duab̃ ecclis possit conscribi.
Secdo. si unã uolunt̃ relinq̃re
an liceat ei ad aliã transire.
Tertio. an peregrationes secu
larium negotiorũ clericis
liceat suscipere. Quarto. an clarus & fulgidis uestib̃ eis ornari
expediat. Quinto. an ab eo correcti suii officii relinquere
& ad solitarẽ iudicẽ fugere ualeant. In duab̃ ecclis aliquẽ
ẽuenire n̄ posse septima sinod̃ phibet dicens. In duab̃ ecclis
Clerici ab instanti ipe clericũ conscribi non debet.
n̄ minuent̃ in duab̃ ecclis. negotiationis enim ẽ hoc & tur
pis lucri cõmodũ. & ab ecclastica consuetudine penit̃ alienũ.
Audiuim̃ enim ex ipsa dnica uoce q̃ nemo potest duob̃ dnis seruire
aut enim unũ odio habebit & alterũ diligẽt. aut unũ sustine
bit. & alterũ ẽtẽnẽ. Uniq̃q; enim sedm̃ apl̃icã uocẽ in quo vo
catus ẽ in hoc debet pmanere. & in una locari ecclia. Quae
enim pturpe lucri in ecclastici rebus efficiunt̃ alienũ assumunt
ado. ad uitae u b necessitatẽ studia s̃ diuisa. Res q̃ q̃ uoluerit
acquirat corpi oportuna. Ait enim apl̃s. Ad ea quae m̄ op̃ erant
& his qui mecũ s̃ ministrauerũt manus istae. Et hae q̃dẽ in hac s̃
seruandã urbe. cetera in nullis quae foris s̃ ipt̃ mopia hoiu
indulgeat̃. Sed duae ecclae intelligunt̃ ecclae duarũ
ciuitatũ. in quib̃ nullus debet assidere. Ita in calcedonensi scilicet
statutũ ẽ. Clericos in duarũ ciuitatũ ecclis assidere n̄ oportet.
Sed cũ n̄ uniq̃q; epe uni ciuitati efficit archiepis alterius ciuitatis.
nec tũ porẽ ecclam desert. s; por ecclia q̃m cõmendata relinq̃t.
sed q̃m titulata habet̃. Ita in Leo. iii. sedit. In una ecclia titu
Qui plures ecclias retinẽ latus altãã s̃ cõmendata porẽ habẽ
unã q̃dẽ titulatã. aliã u sub cõmendatione tenẽ debet.
Sic & illud agathensis concilii intelligendũ ẽ. Duob̃ monasteriis
Unũ abbem duob̃ monasteriis uni abbas pesse non potest.
p̃sidẽ uniuersum. Porẽ & utq; tãq̃ titulato pẽẽ s; uere
specialiter n̄ communi. Ita n̄ q̃q. Ita epe duab̃ p̃sierit̃ ecclis.
Relatio cleri simul & ppli terracinensis gentis nos uale
lenfieat. ob hoc q̃ de tua fr̃nitate bona testat̃. Et qua
defuncto pontifice suo petiu s̃ cardinalẽ postulant te sti
tui sacdotẽ ecc̃ desidia necessario cõplendã puidimus.
Tota q̃ mentis intentione ita uiuere animarũ dno nro
facẽ festinato. ut digna te meis an̄ ẽspectũ ei in die retribu
tionis inueniat. Quicq̃d u de p̃dictae rebus ecclae t̃ ei patrimo
nio seu clericorũ ordinatione pmotioneue & omnib̃ ge
neraliter ad eã pertinentib̃ sollert̃ atq; canonice ordinare
faciẽq; puidis. libera habebis q̃ppe ut sacdos pp̃ modis omib̃
facultatẽ. Illud q̃q; fr̃nitatẽ tuã scire necẽ ẽ q̃m sicut te p̃dictae
tiaeuensis ecclae cardinalẽ ẽe ẽstruim̃ sacerdotem. ut & fun
densis ecclae pontifex ẽe n̄ desinas. nec cuiã gubernationẽq;
ei p̃tereas. quia ita fr̃nitati tuae sepedictae tiaeuensis ecclae
t̃ cuiã iniungim̃. ut fundensis ecclae t̃ iura potestatis
nullom̃ subtraham̃. Non enim potest utq; p̃sidere
tãq̃ titulatae. s; uni tãq̃ cõmendatae. alti u tamq̃ titulatae
pẽẽ uale. Qui u relicta sua ecclia ad aliã transire uolunt.

nequ. sine dimissoris litis sui epi suscipiant. Hñ in. vii. synodo legit. Sine dimissoris litis in alia eccla clic non
Quo diuisarū eclarū clerici in quib ordinati s eclas ordinet.
relinquentes ad alios pertinent epos. & ignorantes ppo epo
maliens ostruunt eclis. ubi tangit eos sine sui examinatio
one pmatie. peipim amoda ut nullo omino clericos in quiq;
qdu sit licentia hat sine dimissoris litis sui epi in alia cstu
tui eccla. Qui hoc am ñ obseruauerit ad obprbriū ei q eū
ordinauerit deponat tam ipse quā q eū sine ratione suscep.
Hē ex ecil spalensi. Ad aliā eclam transire ñ licet clerico
Placuit. ut siqs clericē ministris eclē ppe ppa ministri ostructa.
destructis ad aliū transitū fecit. cōpellente ad quē fugerit
sacdotē ad eclam quā pri meoliat reuocat. Qui eū suscepit.
nec statim sine ullo nisu exceptionis ad ppā eclam remittendū
elegit. quādiu eū ñ restituat. cōmunione se priuatū cognoscat.
Desertorē autē clericū cingulo honoris atq; ordinis sui excutū
aliq tpe monasterio religari euenit. sicq; postea in ministrio
eclastici ordinis reuocari. Hā ñ poterit in talib ppagationis
aboleri licentia. ñ fuerit mens p correctionē disciplinę subsec
ta correctio. Obiect autē illud calcedonensis cōcilii. Hic hil
Siqs autē habeat cōmune cū pori eccla q ab una transferti
tā translatus ē ab una eccla in aliā nihil habeat cōmune
cū pori. siue sub eccla cōstitutus martyrib. siue mythodochis.
t xenodochis. aut cox. negotiis. Eos v q ausi fuerint post ordi
-nationē hui magnę & uniuersalis synodi agere quę prohibita s.
statuit sēa synod cadē de gradu ppo. Sed aliud ē transferri.
atq; aliud ppa temeritate transire. Illud aplica auctoritate fieri
licet. hoc v dib modis prohibet. Sic autē duab eclis un ppori ñ
debet. ita nec una eccla int plures diuidi valet. Hñ in mēsi
gelio legit. Una eccla duob sacdotib diuidi ñ potest.
Sic in una quaq; eccla unus pbr debet esse. ita ipsa quę sponsa
t uxor ei dr ñ pot diuidi int plures pbros. s; unū tm m
habebit sacdotē q ei casta sincerē regat. Hñ in mediem.
ut nullus psumat eclam int duos t plures diuide. qa eccla
ē uxor & sponsa debet esse ñ scortū. sic ip christus testat.
Conducticius q; pbris eccla cōmitti ñ debet. Hñ innocentius.
Precipim & Pbris conducticius eclę ñ cōmittantur.
Ne educticius pbris eclę cōmittant & una quaq; eccla cui
faculta subpeditat ppria habeat sacdotē. Qd autē clerici sēla
-rii negotiis pecuniarios esse ñ valeant. auctoritate cartaginensis
cōcilii prohibet. in quo ruesiaus epe cōcilium dixisse legit.
Credo Qui clero annexi s sēlarii possessionū peuniarios
placet suggestionē meā sēntiat uīę & displicet ñ fiant.
uob ut q seruiunt dō & adnexi s clero accedant ad actio
-nes seu administrationes t ad peuniarios domoy. Gratianus epe
dixit. Aplos statuta s quę dicunt. Nemo militans dō implicat
se negotiis sēlarib. Inde autē clerici sint sine actorib domo
-y. aut actores sine officio clericoy. Hmissi dixerit. Hoc
obseruem. Hē ex gestis cartaginensi quarto. De eodem.
Placuit. ut epi pbri & diaconi t qcūq: clerici ñ s ductores
aut peuniarios. neq; ullo turpi t inhonesto negotio uehi
queant. qa respicere debent sēptū ē. Nemo militans dō implicat
se negotiis sēlarib. Hē ex epla epani ad pbros & diaconos. y
plebe furnensem. Sēlarii negotiorū peuniarioē clici ñ
Cipriani pbris & diaconib plebi furnensi cōstitutis suscipi
salutē. Iam pdē cōcilio epoy statutū ē ne qs de clericis aut.
y dī ministris tutorē y curatorē testamēto suo nominaret.
qn singli diuino sacdotio honorati & in clericoy ministrio
ostituti ñ ñ altari & sacrificiis deseruiunt & pcib atq; oīnib
uacare debeant. Sēptū ē enī. Nemo militans dō implicat
se negotiis sēlarib ut possit placere
Qd epi & antecessores nri religiosi
brit puidentes cōstituerē: ne qs decedens ad tutela t curam
clerū nominare. ac siquis hoc fecisse ñ offerret peo. nec
sacrificiū p dormitione ei celebret. Neq; eū ante altare mēt
nominari in sacdotū pce. qui abaltari sacdotes & ministros
uoluit auocari. Hē ex eadē. Non licet clericis mollicis
Mollicis & sēlarib reb laqueisq; se obligare ñ debent. occupari.
qui diuinis reb & spualib occupati s. nec ad terrenos &
sēlares actus uacare. Hē ex eadē. Sēlarib reb ñ licet clericis
Hi q in eccla dīni ad ordinationē clericoy promouentur obligari.
in nullo ab administratione diuina auocentur. nec molestis
& negotiis sēlarib alligentur. nec abaltaris & sacrificiis rece
dant. s; die ac nocte celestib reb & spualib seruiant. Hē epani.
Sacdotium religiose secretum & necessarie facti De eodem.
seruet anob simul & frib. ut cetis det exēplū. ne quis
sacdotes & ministros dī altari ei & eclę uacantes ad sēla
res molestias deuocet. Obseruari de cetero potest. ne qs ultra
hoc faciat ecia psonā clericoy sicq facti fuit uindicatum. indicet
Qd y fulgidis t claris uestib eis ornari ñ liceat. in. vii. Q. iiii.
synodo iubet. in qua sic statutū ē. Compiant clerici
Omis iactantia qui in unguentis y claris uestib lasciuiūt.
& ornatura corpalis aliena ē a sacto ordine. Eos q epos
t clericos q se fulgidis & claris uestib ornant cōdari opor
tet. q si in hoc ipmanserint. epithimio condānt. Similit
& eos q unguentis unguunt. Quo v radice amaritudinis
exorta ē examinatio facta ē in eccla catholica xpianos
calūniantiū hereticoy. hi q hanc recepunt ñ solū imagi
narias sēptas abhominatis s. s; & omnē reuentiā repulerē:
eos q religiose ac pie uiuunt offendentes. ac phoc cōplet
mens d sēpū ē Abhominatio ē peccatorū di cultus. Igit si
inuenti fuerint deridentes eos q quilib & religiosis uesti
mentis amen s p epithimiū corrigant. Crisis enī tpib
oīs facta ut eū mediocri aut uili uestē cōsalut. Omne
qpe d ñ ipt necessitate sua s; ipt uenustate accipit. ela
tionis hīt calūniā. quādmodū magni atq basili. s; neq;
cesenei textuni uestē quis uariata induat. neq; ipso
nectunt uariog colog ornamēta in summitate uestimētoy.
audierant enī qa q mollib uestiunt in domib regū s.
Hē ex. vi. synodo. Clici siue in mane ambulantes siue alibi
Nullus eoy q numerat in clero degentes egrui s uestib
uestimētū indetens hat. siue in ciuitate degens. utant.
siue in mane ambulans. s; stolis utat quę cessę s clicis.
Si v qs tale qd fecit. p una ebdomada ab officio suspendat.
Hē Zacharias pp. Non sēlarib uestib s; ordini suo competentib
Epi pbri diaconi. sēlarib clerici utantur.
induimus ñ utant. nisi ut condere tunica
sacdotali. s; neq; dū ambulant in ciuitate aut uia
aut in platea sine opimto psumat ambulare. pt quā si
mane longo tpe ambulauit. qa sic mulier orans in
eclis ñ uelato capite deturpat cap suū uxta aplica
uocē. ita sacdos sine opimto deturpat sacdotū suum.
Qd si temere psumpserit cōt statuta age cōtione puet.
donec quę statuta s adimplere maturet. Hē leo pp.
Sine ornatu Extra domos sine ppio ornatu sacerdotes
sacdotali exit domos sacdotes apparere ñ appareant.
nullom conuenit. ne ut aliq sēlarū iniurias patiant.
Contrarius denq; mutatus aut desinat. aut canonicę
subiaceat disciplinę. Hē innocentius. ii. De eodem.
Precipim ut tam epi quā clerici instatu mtis in habitu
corpis dō & hominib studeant placere & nec insupflui
-tate fissurę aut colore uestū nec uitiosa inuentū
quoy forma & exēplū ēē debent offendant aspectū.
s; potū d eoy decent sētate Qd si monitu ab epis cōdare

noluerint. ex ecclesiis earum beneficiis. Si uii ꝰ epm
relinquẽ t ab officio suo discedẽ atq; ad secularẽ iudicem
effugẽ nulli licet. Hñ in agathensi ꝯlegit. De eodem.
Placuit. ut clericus si relicto suo officio ꝓpter dissentionẽ ad
secularẽ iudicẽ fortasse effugerit. et is ad quẽ recurrit sola
eius ei defensionis impendit. eũ eodẽ de ecclesiae cõione pellat.
Item ex cõcilio antiocheno. Pbr: t diacon ab epo depositus.
Siquis a ꝓpio epo depositus pbr: imperatorẽ non adeat.
t diaconus. aut et si a sinodo quilibet epe fuerit examinatus
molestiã impiis aurib inferre ñ psumat. s; ad maior
epoꝝ sinodũ sese ꝓgerat. et quę se putat hre iusta ineoꝝ
ꝯcilio alleget. atq; abhis de se expectet quę fuerint degmpta
sententia. Qd si deficiens pusillanimitate hoc noluerit facere.
s; importunus imperator fuerit. hm nulla uenia hre neq;
locũ ulli assertionis suę nec spẽ recipiendi grad hat infu
turũ. Item ex cõcilio carthag. v. Non defensetur a aliquo epoꝝ
Siquis cuilibet honoris clericus iudicio iudicio damnatus.
epoꝝ quoeliq; ẽmine fuerit damnat ñ liceat eũ siue a clericis
quib pfuerit siue a quolibet homine defensari. impositam
pena dampni perenniq; atq; honoris. quo nec etatẽ nec seꝝ
excusandũ et ꝓpetuus. Item ex cõcilio arelatensi. iii. Cõmunione
Si forte aliqs puerit q ecclesiastice disciplinę regulã fugiente
clericoꝝ regulã disciplinę ecclesiastice subtfugiens fuerit
excagatus. quieliq; eũ suscepit et illũ pontifex suo ñ recen
liauerit. s; magis defensare pstiterit. ecclę cõione puetur.
Item ex cõcilio martum ꝓp. Spe reconciliationis careat. q ab epis
Siqs epe. pbr: aut diacon excõiciat in cõcilio iniuste deposit impu
querit se cõdenatũ ad maioꝝ epoꝝ ꝯcilium rediturũ. tore adierit.
ut eoꝝ inqisitionẽ et iudicium expectans siquas se iustas
causas hre putat illis exponat. Si aut ꝯtempserit. et importas
se palacio aures pncipũ inqietare uoluerit. hic ad nullam
uenia poterit puenire. neq; spẽ futurę reconciliationis
habebit. Item ggs constantino augo. Epoꝝ causę coram
Si epoꝝ causę in cõmissoꝝ pncipib examinari non debent.
ap piissimos dominos aliqꝝ patroeinio disponuntur.
infelix ego in ecclia ista quid facio. S; ut epi mei me despi
ciant et contra me refugium ad seculares iudices habeant omni
potentia do gias ago peccatis meis deputo. hoc tam breuit
suggero. qa aliquantulũ expectaui. et si adhuc uenire distu
lerint. exercere meos districtionẽ canonicã nullomodo
cessabo. Finit uicesima pma ca. Incipit uicesima secda.

PISCOP QUIDAM
IURAVIT FALSUM. QD PUTABAT
uerũ. Quo cõpto. archidiaconus
ei iurauit se nũquã pstaturũ ei
obedientiã. Cõpellit archidiaco
nus a epo adexhibendũ s esse
tam reuentiã. Accusat epe de
duplici piurio. et de eo q falsũ
iurauit. et qa archidiaconũ ad
peiurandũ cõpulit. Primũ qnt
an iuramentũ sit prestandũ t non.
Secdo. si sit puerus q iurat falsũ q putat uerũ. Tertio. si
licuit archidiacono denegare epo ꝯsuetã obedientiam.
Quarto. si constiterit ee illicitũ q iurauit archidiaconus.
an sit seruandũ. Quinto. si ꝯstitit illud seruandũ et an
epe sit reus piurii. qd ꝯtra iuramentũ archidiaconũ suũ ut
cõpulit. Qd iuramentũ prestandũ ñ sit. auctoritate plur
canonicę sẽptuꝝ. Aut enim ẽ meuglio aplis. Sit sermo uꝝ
ẽ. ẽ non. non. q aut ampli ẽ a malo ẽ. Item iacob in epla sua.

Ante omia fratres mei nolite iurare omino. Itq; auctoritate iuramẽti
phiberi pare. s; aliud ẽ ad iuramentũ sponte accedẽ. aliud ad
ostendendã innocentiã suã t ad fedã pacis ꝯfirmandã. t ad
suadendũ audientib qn pigri s credẽ q eis ẽ iuramentũ offerit
Primũ phibet. sedm ꝯcedit. Non enim omnino iurare peccm ẽ
Hñ in toletano ꝯcil. viii. legitur. Iuramentũ pfedere pacis
Omne q infeda pacis uenit. tunc solidi subsistit. ẽ agendum.
eũ iuramentũ hoc mtposito roborat. s; et omne q amicoꝝ animos
ꝯciliat. tunc fidelis durat. eũ eos sacramentũ uinculo ligant. omne
enim q testib adstipulat uerũ constat. eũ id iurationis adiecto
affirmat. Qd et si testis deficiat. innocentis fide sola iusiurandi
taxatio manifestat. Item aug. sup epistolam ad galathas. appetendũ.
Nonne ꝯtra ꝯceptũ dñi Iuratio ñ ẽ phibenda. nec tãq bonũ
iuratio q amalo ñ iuratus ẽ. s; mereduliratus aq iurare
cogit. Ha hinc intelligit ita dñm phibuisse a iure iurando. ut
qntũ in ipso ẽ qsq; ñ iure. q multi faciunt more hmes iurando
nec tãq magnũ atq; suaue aliqd. Ha utq; apls nouit ꝯceptũ
dñi. et tñ iurauit. Non enim audiendi s q has iurationes ee ñ
putant. Qd enim faciunt de illa. Cotidie monor pglam iusiu
fis. quã habeo in xe ihu dno nro. quã gra exemplaria manifes
tissima iurationẽ ee ostendunt. Hinc dem q iurare cupiditate
et delectatione iurandi. Quanus enim iuramentũ ampli sit gre
ñ ñ. et ido amalo sit. ñ tam amalo tuo s; infirmitatis aut
inedulitatis eoꝝ q ñ alit mouent ad fide. Item aug. in epla ad
publicolã. Detestare peccm ẽ. ñ iurare. Tuidet ñ qa iurare
In nouo testamento dicti ẽ ne omino iurem. q in qdẽ ꝯtra dicti
peccm ẽ s; qa ꝯiurare immane peccm ẽ. aq nos longe ee uoluit
q ominõ ne iurem cõmonuit. Idem. In necessariis uerũ iurare ñ est
Vt nouerimus uerũ iurare ñ ee peccm. iuraui ap peccm.
paulũ iurasse. Cotidie monor pusium glam fis. quã habeo
in xe ihu. s; iusium glam iuratio ẽ. Non enim sic ait pglam iusium
monor: qsi una gla me fac mori. qm si dicet puenerũ pgla
diũ pbestiã pmimicũ mortuus ẽ intelliget faciente inimico.
faciente gladio. faciente ueneno mortuus ẽ. Idem d smone dñi.
Ita q intelligit Hec tãq bonũ appetendũ. nec tãq malũ
ꝯceptũ dñi ne iuraret. ne qsq sic bonũ iurandũ ẽ. sed
appetat iusiurandũ. et assiduitate iurandi ad piurũ pcipi
tudinẽ dilabat. Qua ꝯtra q intelligit ñ in bonis s; in necessi
tatis iurationẽ hnda. refrenat se quantũ pot. ut ñ ea iurat
ñ necessitas cogat. iudice et eũ iude pigs ee homines ad ehnda
q eis utile ẽ credẽ. ñ iuratione firmet. ad hoc utq; ꝯtinet
qd sic dr: sit aut sermo uꝝ ẽ ẽ non ñ. hoc bonũ ẽ appetendũ.
Qd aut ampli ẽ. a malo ẽ i. si iurare cogis. seias de necessitate
uenire ifirmitatis eoꝝ qb aliqd suades. q infirmitas utq;
malũ ẽ. und nos cotidie libari deprecamur eũ dicam. libera nos
a malo. Itaq; ñ dixit q aut ampli ẽ malũ ẽ. Tu enim ñ male fac
q bn utens iuratione. Item aug. de smone dñi in monte. li.
Tu ñ malũ facis q bn utis iuratione. Iurare ñ est peccatũ.
quę et si ñ bona th necessaria ẽ. ut alti pstuadeas q utile
pstuades. s; a malo ẽ illi cui infirmitate iurare cogis. Item
ieronim in ieremia. Iurare pdm pmittit ne pidola iurent.
Et iurabunt uiuit dns in ueritate ꝯ in iudicio ꝯ in
iustitia. et bndicent eũ gentes. ipsũq; laudabunt. Quam
q euangliũ iurare nos phibet. s; hc iuramentũ pfessione dr
ad cõdenationẽ idoloꝝ pque iurabat isrl. Denq; auferunt
offendicula. et iurant pdm. Qdq dr: uiuit dns. in ueritate
merito ueti ius iurandũ ẽ ad ꝯdenationẽ mortuq; pcus
iurauit omis ydolatria. Item ieronim sup matheũ [illegible]
Considera q saluator Infirmis iurare concedimus.
ñ pdm iurare phibuit s; peccũ et tta ꝯpiscidoma.
ꝯ pcaput tuũ. ꝯ hoc qsi paruulis fuerit legi nostri.
ut qm uiciuma immolabant do ne eis immolarent

idolis. sic iurare prohibent in dm. ñ q̃ recte hoc agent. s; qd̃
medi eet do id exhibe quã demonius. Et ex ce cartag. iii.
Clericũ pereatur excõiceet clic p creaturas prohibentur
iurare acerime obiurgandũ. si pstiterit muneo iurans.
excõicandũ. mẽ equitas v cantantẽ sup dicte sententie seve
ritate coherendũ. Et paus pp. Clic deponat laic anathematizet
Siquis peapillũ dñi t peap iurauit. peapillũ t peap dñi iurans.
t alio m̃ blasphemia ꝓ dm usus fuit. si ex eclastico ordine
ẽ deponat. si laic anathematizet. Et siqs p ẽtatis iurauit acerri
me castiget. & iurata id q̃ synod diuudicauit permittat. Siqui
autẽ tale hominẽ ñ manifestauit. ñ ẽ dubiũ quin diuina con
dempnatione cohereat. Et si epc ista emendare neglexit acrime
corripiat. ℣. Querit quis magis reus teneat. ille q̃ p dm an
q̃ sup sacẽ euglia iurat. huic qstioni iohis chrisostomi respondit di
cens. Non ẽ mai p euglia quã p dm iurare. Si aliqua
causa fuerit modicũ uidet facẽ q̃ iurat p dm. qui autẽ p euglia
mai aliqd fecisse uidet. Quib dicendũ ẽ. Stultu. septies pre dm
falsetes s. ñ dñ pri septies. Et ieq. Non solũ i altari t reliqis ℣. & iã
Habem in lege dñi sepiũ. Non iurabis i cõmuni loquela iuriũ
in nõie meo. nec polluet nom di tui iniuriũ. Hoc amonen
di s ds. ut diligenter caueant iuriũ. ñ solũ in altari seu seõ
reliqis. s; & in cõmuni loquela. Ite ysidorus sententiarũ lib. ii.
Nonẽ ꝓ dñi precepti iurare. Non prohibet ds iurare.
s; dñi iurandi usũ faciem. iuriũ enim meritum. Et aug. de uerbis
apli sermone xxviii. Iurato ñ ẽ peccem. Si iurato eet per
catũ. nec in ueti lege dicet. Non iurabis. reddes dno iuramenta
tua. Non enim peccem peiret nob. Et. Non uob diem nos non
iurare. Si enim hoc diem. nimiũ. Quantũ ad me pertinet ñ iuro. s;
quantũ m̃ uidet magna necessitate cõpulsus. eũ uideo nisi
faciã m̃ ñ credi. & ei q̃ m̃ ñ credit ñ expedire q̃ ñ credat. Hac
ppensa ratione ꝓ ꝓsidatione librata. eũ magno timore dico
cosã do aut testis ẽ m̃ ds. aut sert &c. q̃ sic ẽ in meo animo.
Et ido q̃ plus ẽ. i. q̃ ampli ẽ quã ẽ ẽ non ñ. scilicet hi q̃ ampli ẽ
a malo ẽ. ñ iuramus. s; ñ credentes. ℣ Expmissis colligit
q̃ iurare ñ ẽ peccẽ. ñ tñ tãquã bonũ ẽ appetendũ. ne ẽ suetu
dine iurandi labam̃ in periuriũ. s; cũ dicat peccẽ a malo non
credentes uidet q̃ & si iurare peccẽ ñ sit. iuramentũ tñ recipe
malũ sit. s; nomine mali ñ malicia s; peccẽi pena intelligẽ.
Expenali enim infirmitate incredulitas illa peccit. qua ad
iurandũ cõpellim̃. Ipsũ autẽ iurare sicẽ peccẽ ñ ẽ. ita iura
mentũ ab aliq̃ recipe malũ ñ ẽ. Ipm aug. scribit ad publicola.
Quãuis dicerũ sit ne iurem. Iuramentũ accipe ñ prohibem̃.
nusq̃ in scptis seis me legisse memini ne ab aliq̃
iuraciõnẽ recipiam. ℣ Sed q̃r an sit iurandũ fide ei q̃ p
dmonia iurat. Debis ita scb aug. ad publicola. Licet uti fide
Mouet te utrũ ei. qui ut eã seruet p dmonia iurat.
ei fid sit utendũ. q̃ ut eã seruet p dmonia iurauit.
Vbi te uolo p̃ ꝓsidare utrũ si qspã p deos falsos iurauit se fid
seruatũ. & eã ñ seruauit. ñ t uidet is peccasse. Si enim tali ira
tione pmissã seruare fidẽ. ido tñ peccasse iudicaret. quia
p deos falsos iurauit. illud autẽ nemo reprehendere. qa fidẽ ser
uauit. Ne v qa ꝓ iurauit p q̃s ñ debuit. & ꝓ pollicitã fecit
fidẽ q̃ ñ debuit. bis utiq; peccauit. ac phoc q̃ uitẽ fide illi
que ꝓstat iurasse pfalsos deos. & utiẽ ñ admalũ s; adbonũ
& iustũ. ñ peccẽo illi se sociat q̃ p dmonia iurauit. s; bono
puero ei quo fidẽ seruauit. Neq; hic eã fidẽ dico seruari q̃
fideles uocantur q̃ baptizantur m̃. Illa enim longe alia ẽ.
longe discreta a fide humanoꝝ placitoꝝ atq; pactoꝝ.
Verũtñ sine ulla dubitatione min̄ malũ ẽ p deos falsos
iurare ueracẽ. quã p dm uerũ fallacẽ. Quantũ enim p q̃
iurant magis sem ẽ. tantomagis ẽ penale periuriũ. Alia
questio ẽ utrũ ñ peccet q̃ p falsos dos s iurat fac. qa ille
q̃ a iurat iurat p deos falsos q̃s colit. Cui questioni possunt
illa testimonia suffragari. quẽ ipse cõmemorasti de laban
& abimelech. sicũ abimelech p deos suos iurauit sicẽ laban
p dm sabaoth. Sic & eũ in libro machabeoꝝ romani
legant pace firmasse eũ iudeis intelligendũ s iurasse p falsos
deos sicẽ & iudei iurauerẽ p uerũ dm. sic & de iuramento q̃ fit
p creatas intelligendũ ẽ q̃ ipsũ iurare creatas malũ ẽ quia
a do prohibitũ ẽ s; seruare q̃ iurat. bonũ ẽ. ut euitet peccẽ
m̃ daen ꝓ dolosiuratus. s; obiecit q̃ ioseph iur sẽs p creaturas iura
uit. dñi dicẽ frib ii. psalmẽ pharaonis ñ exibis hinc. s; sciendũ
ẽ q̃ sci ñ tam pereatas q̃ p auctorẽ creatarũ iurabant. nec in
creatis aliud q̃ creatorẽ ipsarũ uerabant. sicẽ ꝓ ioseph q̃ p phara
onẽ iurando hoc in eo uerat ẽ q̃ di iudicio positẽ erat infirmis.
Vn apls ait. Omis potestas a dno do ẽ. Item & pilato. ñ haberes in
me potestatẽ. ñ t eet datũ desup. Is autẽ pereatas iurare phi
buit. nec tñ more gentiliũ aliq̃ numẽ deitatis creatis inest credẽt.
t ne creatas ꝓcipibiles iudicando pcas pmissa. pmihi lo dicem.
s; q̃rit qd̃ qui sit an pereatas an pereatorẽ iurare fallacem.
Dupliet enim reus ẽ q̃ pereatas iurat m̃ daen. qa ꝓ ꝓhibitionẽ
iurat p q̃ s iurare ñ licet. aq̃ peccẽo ẽ immunis. q̃ ñ nisi p crea
torẽ iurat. & proximũ dolo capit. q̃ fac & pereatorẽ m̃ daetur
iurat. s; si periuriũ tantomagis penale ẽ quanto sei illud p q̃
iurat. apparet q̃ si pereatas m̃ daet iurans dupliet peccet.
quiori tñ se subiet pene. q̃ p creatorẽ iurat m̃ daetur.
Spiriũ autẽ pena quissima ẽ. quã sicẽ timens ad ꝓfessionẽ
uenire noluerit. a fidelũ ꝓsortio ẽ abiciend. Vnde
cauteam̃ ipp. Fidelũ ꝓsortio careant. q̃ periuri penitentiã
Predicandũ ẽ & ut periuriũ fideles caueant. age noluerit.
& a hoc sũmopt abstineant. scientes hoc gnd̃ sedus ẽ. in
lege & in ꝓphis & in euglio prohibitũ. Audiuim̃ autẽ q̃s dñi paru
pende hoc sedus. & leue q̃dam periuri penitentie modũ iponẽ.
Qui & nosse debent tale de periuro penitentiã imponi debe q̃tẽ &
de adulterio. de fornicatione. ꝓ homicidio sponte cõmisso. & de
ceteris criminalib uitiis. Sicẽ v ipetito periuro aut q̃libet criminali
peccẽo timens penitentiã longã ad ꝓfessionẽ uenire noluit. ab
ecclia repellend ẽ. sine actione ꝓ ꝓsortio fidelũ. ut nulli eũ eo
cõmedat neq; bibat neq; in domo sua eũ recipiat. Q̃d autẽ
periuriũ sit falsũ iurare facile pbat. Ait enim aug. in lib psalmoꝝ
sup dñi ẽ tra. Periurat q̃ aliter facturus ẽ quã iurat.
In dolo iurat q̃ aliter factur ẽ q̃ pmittit. eũ periuriũ sit nequiter
decipere credentes. Ite ieq. sup ieremiã. libro. ii. Quos debent
Animaduertendũ ẽ. habẽ comites uos iurandum.
q̃ uos iurandũ hoc habeat comites. ueritatẽ iudicii. atq;
iustitiã. Si ista defuerint. nequaq̃ uos iurandũ erit. s; periuriũ. Et.
Qui falsũ iurat. ñ mentit. Mentiendo autẽ iurare. nihil ẽ aliud
quã peierare. Cui q̃ omis q̃ locutus m̃ daciũ pdendi sunt iusta.
illud psalmistẽ pdes os qui locutus m̃ daciũ. multomagis
damnabiles s q̃ ñ mentiendo deierare cõmiscent. qa nom̃ di sui
in uanũ assumunt. s; aliud ẽ falsũ iurare. aliud iurare in
dolo. Non enim omis q̃ aliter factus ẽ q̃ pmittit. in dolo iurat.
Licet enim apls aliter factus eet q̃ corinthios pmittere in pma
epla. eũ ait. uenia aduos. ñ tñ in dolo iurauit. aut m̃ daetur
pmisit. Ille enim in dolo iurat aut m̃ daetur pmittit. in eius
mente ẽ ñ sic se ẽ facturũ ut pmittit. Ille autẽ q̃ pmittit falsũ
q̃ putat uerũ. nec in dolo iurat. nec m̃ daetur pmittit.
Ipm aug. de ubis apli. sermone. xcviii. De eo qui iurat falsũ.
Homines falsũ iurant. t eũ fallunt quod putat uerum.
t eũ fallunt putat ho uerũ ẽ q̃ falsũ ẽ. ꝓ tempe iurat.
aut sert t putat falsũ ẽ. ꝓ tñ puero iurat. ꝓ nihilominus eũ
seele iurat. Distant autẽ ista puncta. q̃ duo cõmemorauit.
Fac illũ iurare q̃ uerũ putat ẽ p q̃ iurat. Verũ putat ẽ. &
tñ falsũ ẽ. ñ ex animo iste piurat. fallit. hoc puero sit q̃ falsũ ẽ.

ñ p falsa re seuens uiratione ñtponit. Ea aliū. sert falsū
ēt. ⁊ diē uerū ēt. & uirat tāq; uerū sit q̄ sert falsū ēt. Vidētis
q̄ ista detestanda sit belua. & ōreb' humanis exēcrandā.
Quis hoc uelit fieri. Omīs hoīes detestant talia. Hac aliam.
putat ēt falsū & uirat tāq; uerū sit. forte uerū ē. uerbi gā
ut intelligatis. plure multo loco introgas hoīē. & diē plus-
se. & ad negotiū ipsi' ōperat ut dicat plure. s; putat ñ plus
se. plurus ē. Intē quēadmodū ūbū peccat exanimo. Ream
linguā ñ fac ñ rea mens. § Quia q̄ mens hui' ñ qat rea.
nescidat ēt falsū q̄ uirauit uerū. nec tenēt ⁊ negligent. s; cū
magna diligentia uidebat' ⁊ deprehendisse uerū q̄ uirauit
falsū. puni reus neq; ē iudicand'. Intē. Quod ōr q̄ falsū
uirat ñtūt. ñ universalit hoc intelligi debet. Non enī omīs
q̄ falsū diē ñtūt. sic nec omīs q̄ ñtūtur falsū diē. Ut ñ aug.
in enchindion. Non ē ñtūri dicē falsū q̄ putat uerum.
s aut q̄ ñtūt. ꝗ id q̄ animo sentit loq̄t. uoluntate —
fallendi. Et utq; ūba ꝓtea ⁊ instituta. ñ ut pea se iuicē
hoīes fallant. s; ut eis q̄sq; in alt' notiā cogitationes suas
pferat. Ut ergo q̄ uirat ad falla eū ñ ad q̄ ⁊ instituta peccōm est.
nec ido ullū ñdaciū putandū ē ñ ēt peccōm. q̄a possunt aliqn
alieū pdēē ñtiendo. Possunt enī & furando. si paup eū pata
dat q̄ sentat cōmodū. & diues eū dam tollit ñ sentit mo-
modū. nec ido tale furtū q̄sq; dicēt peccōm ñ ēt. Et ūba.
Homo mentiens iudicand' ē q̄ diē falsū q̄ putat uerū. q̄a q̄ntū
in ipso ē ñ fallit ipse s; fallit. Non itaq; ñdaciū s; aliqn tenta-
tus arguend' ē q̄ falsa mentitus credit ac pueris ūt. potū ēēpio
q̄ntū in ipso ē ille ñtūt. q̄ diē uerū q̄ putat falsū. Quantū
enī ad animū et adtinet q̄a ñ q̄ sentit hoc diē. ñ uerū dicit.
quātus uerū inuenat ēē q̄ dicit. nec ullom liber ē ñdacio.
q̄ ore nesciens uerū loq̄t. sciens aut uoluntate ñtūt. Non
ēsidātur itaq; reb' ipsis de q̄b' aliq̄d dic. s; sola intentione di-
centis. melior ē q̄ nesciens falsū diē. quō id uerū putat. q̄ q̄
ñtiendi animū sciens gerit. nesciens uerū ēē q̄ diē. Et gelasius.
Beatus paul' apl's ñ ido Non ñtūt q̄ animū fallendi ñ
q̄ absit fefellisse credend' ē aut s ecetisse ꝗtr. quō eū ūt.
ad hispanias se pmisisse iturū dispositione diuina maio-
rib' occupatus ex causis implere ñ potuit q̄ pmisit. Quantū
enī ipsi' uoluntatis intēdit hoc pmuneauit q̄ reuera uolu
isse effēē. quantū enī ad diuina secreta ꝗsilu quē ⁊ homo ñ
potuit omīa licē spu ōi plen' agnoscēē. supna ꝓtermisit dis
positione ꝓuent. Nec q̄a beatus petrus apl's p affectu diui
ne reuerentie ipsi dno respondit. ñ lauabis m pedes meū ñ
fefellisse q̄ absit aut in sua putabit minime ꝗstituisse
sententia. q̄a mox eidē diuine uoluntati cessent. &
q̄ dixerat se ñ ēē factū causis astrict' humane salutis.
passus ē p bona uoluntate faciendū. § Ille q̄ falsū
uirando mentit' qui sert falsū ēē q̄ uirat. Est enim men
daciū ut aug. ait. falsa significatio cū uoluntate fal
lendi. s; cū falle semp sit uoluntatis. falli aut ⁊ infir
mitatis ⁊ tentatis. grauius aut q̄ ex uoluntate q̄ q̄
ex tentatione ⁊ infirmitate peccat. aliqn contingit falli
⁊ nullū ⁊ minimū ēē peccōm aliqn ex ipsarū rerū uana
ꝗsidatione minus ēē falle quā falli. Ut ñ idē aug. in en
chindion. Falli ūbis q̄ ad fidē ñ pertinent aut parū aut
in quib' reb' nihil intēt ad capessendū regnū dei. nullū
ē peccōm. utrū credant' an non. & utrū uera putentur an falsa.
in his errare i. aliud pro alio putare. ñ ē arbitrandū ēē
peccōm. aut si ē minimū ēē atq; leuissimū. In eodē
in ipsarū In his q̄ ad fidē pertinent. qui' ē falli. quā alios
ꝗsidatione rerū quē dicunt' tm intē. q̄a sine decep-
quisq; fallat' sine ñtiat' utrūq; falli q̄ ñtiri minus
malum ē. q̄ntū pertinet ad hominis uoluntate tm longe
tolerabilū ē in his quē a religione seuincta ⁊ ñtun q̄ in his
sine quorū fide ⁊ notitia ds coli ñ pot' falli. § Ite q̄ dic:
pdes omīs q̄ loquunt' ñdaciū. ñ d omīa ñdacio intelligendū ē.
Sunt enī quedā ñdacia. in quib' & si sit aliqua culpa. ñ tam
damnabilia ⁊ imo ñ tamq̄ ñdacia habenda ⁊ ⁊ alia ñda
cia quē ⁊ q̄uionis culpē de q̄b' intelligit' pdes omīs q̄ loquit'
ñdaciū. Ut aut' apparent quē ñdacia sint uenialia & q̄
damnabilia. distinguendū ē q̄t sint genia ñdaciū. d quib'
aug. sebit in lib' de ñdacio. Quot sunt genia mendaciū.
Primū ē capitale ñdaciū & longe fugiendū. q̄ fit in doctrina
religionis. ad q̄ ñdaciū nulla ꝗdmione quis debet addūci.
Secm. ut aliquē ledat iniuste. q̄ tale ē ut nulli pstet. &
obstet alicui. Tertiū q̄ pdest alti ita ut obstet alti. quātus
ñ ad inmundicia obstet corpale. Quartū. sola ñtiendi faleti
dig; libidine q̄ nimirū ñdaciū ē. Quintū. q̄ fit placendi
cupiditate de suauī eloquio. His omīb' penitus euitatis
atq; reiectis. sequit' sextū genus. q̄ & nulli obē ⁊ pdē alicui. uel
si q̄spiā pecuniā alie' iuste tollendi sciens. ⁊ sit nesciere se ñtiri.
Septimū q̄ & nulli obē ⁊ pdē alicui. uelut sinoleī hoīē admonēdo
pdē ñtiri. Octauū genus ē ñdaciū. q̄ & nulli obē ⁊ adhuc pdē ⁊ ab ñtiendo
corpali aliq̄ tuerat. Non ē q̄ ñtiendū idoctrina pietatis. Magnū sceleris
genus detestabile ñdaciū. Non ē ñtiendū sedo genere. quia nulli ñcen
da ē iniuria. Non ē ñtiendū tertio genere. q̄a nulli eū alicui
iniuria ē ēsulendū. Non ē ñtiendū quarto genere. ꝓt ñdaciū
libidinē. quē p se ipsā uiciosa ē. Non ē ñtiendū q̄rto genere
q̄a nec ipsa ueritas placendi causa hominib' enunciandū
ē. q̄ntō min' ñdaciū. q̄ p se ipsū q̄a ñdaciū ē utiq; turpe ē.
Non ē ñtiendū. vi. genere. Hecq; enī recte testimonii ueritas
p euitatē comodū ac salute corrūpit. ad sempiternū ⁊ salutem
nullus ducend' ē oportunitate ñdacio. Hecq; septimo genere
ñtiendū ē. Non enī euitatē comoditas aut salus temporalis pri-
ende fidē pferenda ē. nec se q̄sq; in recte facti nisi tam
male moneri sentiat. ut fiat & animo deiectior. longeq;
apietate remotior. Hec octauo genere ñtiendū ē. q̄a & in
bonis castitas animi pudicicie corpus pfert. & in malis
quē ipsi faciem' eo q̄ fieri sinim' nob' damnabile ē. In his aut
octo genib' tanto q̄sq; min' peccat eū ñtiri. q̄ntō magis
a primo recedit. Quisq; aut ēē aliq̄ genus ñdaciī q̄ peccō
ñsit putauerit. deciplē se ipsū turpit. eū honestū se
deceptorē arbitrēt aliorū. Intē. aug. de ūb' apli. Non licet
Cum humilitatis causa aliqui humilitatis ēa ñtiri.
ñtiri si ñ eras peccator an q̄ ñtireris. ñtiendo efficeris
q̄ eritaueras. Veritas uite ñ ē nisi te ita dicis peccatorē
ut & ēē cognoscas. Veritas aut ipsa ē. ut q̄ ē dicas. Non
q̄n ē humilitas. ⁊ regnat falsitas. Intē. gg. De eodem.
Incaute ⁊ humiles. q̄ ñdacio se illaqueant. Intē. aug.
Non licet ñtiri. ⁊ arrogantia uitet. ⁊ sup iohannem.
Nonta caueat arrogantia. ut ueritas relinquatur.
Idē. in enchyridion. Non omne ñdaciū eque peccōm ē.
Mihi aut ñ absurde uidet' omne q̄dē ñdaciū ēē peccō
s; multū interest q̄ animo & de quib' reb' q̄sq; ñtiri.
Non enī ita peccat q̄ ēsulendi quom ille q̄ nocendi uo
luntate ñtiri. nec tantū nocet q̄ uiatorē ñtiendo in
adūsū rer' mittit. quantū is q̄ uiā uite ñdacio fallen-
te deprauat. Intē. aug. in lib' de ēflictu uinoq; atq; ⁊ ūrtū.
Nec artificioso Non est aliquomodo quilibet decipiendus.
ñdacio nec ꝗpliei ūbo oportet quāq; decipiē q̄a q̄libet
m ñtiri quis occidit animā. Intē. aug. in q̄rto psalmo.
Ne quis arbitrēt. Temporalis uita alicui pfect' ñtiri ñ debet.
pfectū ⁊ spuale hominē p ista tēpali uita ⁊ morte dis
suat ⁊ alti ne occidat' animā debet ñtiri. s; quō aliud ē
mentiri. aliud ē occultare. siqdē aliud ē falsū dicere.

aliud uerū tacere. ut siqs forte ñ uelit ad ista uisibilem
mortē hominē pdere. puratur ēt debere uerū occultare. non
falsū dicere. ut neq; pdat neq; mentiat. neq; occidat animā
suā p corpore alterius. Duo v̄ s̄ genera mendaciorum. inquibus ñ ē mag
na culpa. s; tamen ñ s̄ sine culpa. ēt aliqn. aliqn pxi
mo ēsulendo mentim̄. Illud autē pmū mentiendo idō ñ ē
pniciosū. qa ñ fallit. Nouit enim ille cui dr mentiendi causa
fuisse dicētū. Sedm autē idō mn ē qa retinere ñ nulla ben
uolentia. Illud v̄ q̄ ñ hēt duplex cor: nec mendacium qdē
dicendu ē. ubi qa. tāq; sicut gladius cōmendet. & pmittat se
reddituru eū ille q commendauit poposcerit. si forte gla
dius suū repetat furens. manifestū ē ñ ēe reddendū. ne uel
se occidat ꝗ alios. donec sanitas ei restituat. Hic idō ñ hēt
duplex cor: qa ille cui cōmendatus ē gladius eū pmittebat
se reddituru poscentī. ñ cogitabat furentē posse repetere.
Manifestū ē ñ ēe culpandū. aliqn uerū tacere falsū autē
dicere ñ mentiri seū necessū. Ite in lib d mendacio. Hīc peccō
Faciat homo & ptpali alterius salutē ñ debemus.
salutē hominū q̄ potest. eū autē ad hoc uerū fuerit ut ta
li salutē ñ peccando ēsulere ñ possit. iam se existimare non
habere quid faciat. quō id reliquū ēt pspectare q̄ recte facere.
Ite ysidorus in monitis. De eodē. Omne genus mendacii
sūmopere fugere. nec casu nec studio loquaris falsū. nec ut
testes mentiri studeas. nec qualibet fallacia uitā alienius
defendas. cauē mendacium in omnib. Ite aug. in lib questionū
genesis. capī. xl. v. Non deputant mendacia eū ea q ñ s̄ loco
Quod ait frib suis ioseph. nescietis qa ñ ē augurio dñi:
homo qualis ego. De hoc augurio & mandauit eis dicen
dū p hominē q. sibi uelit quem sol. aut qa ñ serio s; loco
dictū ē ut certius docuit ñ ē habendū mendacium. Mendacia enim a mendacib serio agunt ñ loco. eū autē que ñ s̄ tāq;
loco dicunt ñ deputantur mendacia. Sed in uetere
testamento multa pmittebant. quoq; exēplis hodie uti ñ
licet. Ñ ggg. Veterū exemplo mentiri non licet.
Siquis p testamentū uetus uult suū tueri mendacium. quia
minus illic quib dā fortasse nocuerit. dicat necesse ē
rerū alienarū raptū. dicat retributionē mutuē quē infir
mis illic ēcessa s̄ s̄ nocere ñ posse. quē omna cunctis liqvet
quanta animaduersione uertas inseqt. quē nob iam
significationis suē ūbra postposita in uera carne decla
ratur. Idē. Obstetrices d pietate remunerate d mendacio s̄
Siquelibet culpa sequerētur solet pia operatione puniri.
purgari. q̄ritō magis hēc facile abstergit. quā mate
bonī opis pietas ipsa comitat. ñ nonnulli v̄ obstetricū falla
cia conant asserere hoc mendacium genus ñ ēe peccātū. maxime
qa illis mentientib septū ē q̄ edificauit eis dñs domos. in
qua magis recōpensatione cognoscit. qd mendacium culpa
meretur. Nam bene gnitatis earū mereces quē eis in eterna
potuit uita retribuit. pmissa culpa mendacii mutrena ē recon
pensatione decliuata. Abraham q̄q; loquens ad pue
ros suos ait. sedete hic cū asina. ego & puer illuc usq; ptē
sibim. & cū adorauerim reuertemur aduos. Iste aliud
se facturum delibare. tamen excusat de mendacio. Ñ ambre:
in libro de patriarchis. Abraham ppheauit q̄ ignorabat. ipse
sol disponebat redire immolato filio. s; dns pos ei locutū ē
q̄ parabat. Caute ose autē loquebat cum seruulis. ne cog
nito negotio aut impedire eū aliqs. aut gemitu obstre
pere aut fletu. Quandoq; aliqd uidendo significamus
uelle fieri. q̄tamen fieri nolumus. s; expinto obedientie q̄mus.
sic abraham ado tēptat legit eū iussus ē immolare filiū quem
dns ab eo occidi nolebat. Ynd in eode lib ide ambre.
Noluerū uolebat dō immolari a patre filiū. nec impleri hoc

. cī.

mun uolebat. q ouē pro filio immolandū obtulit s; tēptabat
affectū patris. si di pecora pferre filio. Et infra. Non iniecias
inq̄t manū in puerū. neq; facias illi q̄q; affectū tuum
inq̄sitū. ñ factū exegi. tēptauī mentē tuā. si ē filio dilec
tissimo ñ parces pp me. Non auferō q̄ donauī. nec hereditē
uuideo quē largitus sū ñ habere. Ite ieq: Simulatio utilis
Vtile simulationē & mtpe ē. & mtepe assumenda.
assumēdā regis israel meū nos doceat exēplū. qui eū ñ po
tuisse mtificē sacerdotes baal. ñ finxisse se idolū colere
uelle dicens. Ggitur in omnis sacerdotes baal. achab seruiuit
a in paucis. ego seruū s̄ immutatus. ydō qm mutauit facie
suā coram abimelech. & dimisit eū ꝗ abiit. Nec mirū q̄ quis
iustos homines tamen aliq̄ simulare p tēpe obsuā & aliorū
salutē eū & ipse dns nr ñ habens peccātū. nec carnē
peccā. simulationē peccatōis carnis assūpsit. ut ēdēnans
in carne peccātū. nos mise facere iustitiā dei. Ecce
quē mendacia sunt uenialia. & quē damnabilia. s; querit
quare dicat aug. ñ ēe mentiendū p tēpali utra alicui. cum
abraham descendens in egiptū rogauit sarā q̄ sorore suā se
ēe mentiretur dicens. Noui q̄ pulchra sis mulier. & q̄ cū uidēnt
te egiptii dicētū sunt. uxor illi ē. & interficient me. ꝗ reser
uabunt te. Dic q̄ obsecē te q̄ soror mea sis. ꝗ bn sit mihi pter
te. & uiuat anima mea ob gratiam tui. s; abraham ñ men
dacium dixit. uerū tacere uoluit. Ñ id aug. ait mōstro
nib genesis. Quom abraham excusēt d mendacio. q sarā sorore
Querit cur patriarcha mentiri uoluit ut dicēt sua ē dixit.
sarā sorore suā. ñ potuit d̄o cōmisit. q si uellet ei pudi
citiam ap pharaonē seruare posset. s; ueritatē uoluit
cedere. ñ mendacium dicere. Soror enim dr qa filia fratris erat. Et
in hoc ostendit q̄ nemo debet tēptare dm suū dū hēt
q̄d rationabili ēsilio facere. fēē q̄ potuit. q ñ potuit d̄o
cōmisit in quē spauit. nec eū fides aut spes fefellit.
Si autē interrogat illā uxorē suā indicare. duas res d̄o
cōmittere. ꝗ uitā suā. ꝗ uxoris pudicitiā. Item
obponit q̄ iacob mentiendo & s̄ pfuit & alii nocuit.
nec tū reprehendit. s; cōmendat. s; iacob dicendo se ēe
esau pmogenitū. ñ ē mentitus. Non enim dixit se ēe pmoge
nitū nascendo. s; iuis pmogenituē illo uendente inter
adeundo. Sic ꝗ xpe iohm dixit ēe heliā. ñ psona. s; imi
tatione uirtutis. Ecce q iacob esau ñ nascendo ut
diximus. s; emptione pmogenitorū de ñ pmogenito
in pmogenitū transeundo. sic & ipse esau pmogenita
uendendo de pmogenito ñ pmogenitus fieri meruit.
Sic & iudei eū cēnt filii abrahe carne. qa ñ fuerūt filii
ei imitatione. ñ deputant inter filios abrahe. s; dñi
filii diaboli. cui filii s̄ ñ nascendo s; imitando. unde
a dno audire meruerūt: Si filii abrahe estis. opa abrahe
facite. Hec autē q̄rit me interficere hoīe q veritatē locutū
sū uobis. hoc abraham ñ fecit. Vos estis diabolo estis. &
desidia patris uīi facere uultis. Econtra gentiles eū sedim
originē carnis ab abraham essent alienū. tamen imitatione
fidei ꝗ iustitiē ꝗ successerūt in filios abrahe. Ñ in abaplo dr
eis dē. Si autē uos x̄ g abrahe sēn estis. Nine id apls sēbens
romanis ait. O tu iudeī si ēcūcidaris nec legē obseruēs.
ēcūcisio tua ppucū facta ē. quom ꝗ ppucium si iustitias
legis custodiat in ēcūcisionē reputabitur. Referē g ut
ex pmissis colligit imitatio opis originem carnis. Ñ ergo ñ g
ñ mendacit se dixit esau ēt. nec mentiendo s; uerū dicendo s̄
pfuit. alii v̄ ñ nocuit. qa benedictionē s̄ debitā accep.
ñ alienū subripuit. Ep v̄ iste de q agit & si falsū iurauit
tū qa ut supdictū ē ream lingū ñ fac ñ rea mens. neq; quā
reus piurii habet. Sed & hoc exēplo saulis. q eū erat in

castris pugnantis et philisteos iurauit se interfectui quique
ante solis occasum comedere. Ionathas autem filius eius non audito re
gis iuramento eum pugnando magnum hostium stragem dedisse et
salutem fecisse iniuste fame laborans uidit fauum mellis que
regia uirga in gestabat in manibus accepit et comedit. statimque
oculi eius fere fames clauserat apud s. et faciem eius exhilarata.
Quo compto saul uoluit eum dare necis. sed populi et pia populi sup
plicatione placatus moris reuocauit sententiam. ne infidelitatis
tur ille per quem salus data erat in israel. et quo pugnante de
manibus hostium populus ille liberatus fuerat. Ecce saul falsum iurauit
qua de iurando se factum decreuit peccatum populi puocauit non fecit.
nec tamen prium reus arguit. quia quantum in ipso fuit de
iurauit impleuit. dum sententiam moris in filium dedit. quam
non carnali affectu sed populi supplicione reuocauit. Cum quo ut ra
tione et exemplo monstratum est ipse reus non erat. insueta obedi
entia abarchidiacono sed denegari non debuit. eum et si emi
nosum illum esse estare. ante diffinitiuam tamen sententiam ipsum
monstratum est nullis suorum clericorum abeo licere discedere. Constat
quod illicitum est. de archidiacono iuramento firmauit. Unde merito
quere an debeat seruari. et non. de aut illicita iuramenta
seruari non debeant in tolerando. ad alio. viii. leg. in quo sic
statutum est. Melius est uota stulte promissionis non implere. quam
Si publicis sacramentorum gestis de dis auertat a quibus admittit.
illicita et non bona extitisse ad domino allegata. quae aut
iugulare animam patris aut gerere copulam et stuprum
sacratissimae uirginis. nunquid non tolerabilius erit stulte promis
sionis uota reiicere. quam per inutilium promissorum custodiam ex
horrenda criminum implere insuper. Item ambr. in lib. de
officiis primo. Aliquando expedit promissum solue sacramentum.
Est et de officiis non nunquam promissum solue sacramentum. ut herodes
quod iurauit quod quidquid petierit dare filiae herodiadis.
nec tibi prestauit. ne promissum negare. Item in sermone
sancti aug. epi. de decollatione sancti iohis bapt. quae sic incepit.
cum semper euangelium legeret. Pietas fuit quod dauid nabal sicut
Quod dauid iuramentum pro sanguinis iuramuerat non occidit.
effusione non impleuit maior pietas fuit. Unde dominus
hominem pro semper in iurationem temerariam incidisse et malu
isse non facere quam iurauerat. quam iurationem sua horis fuso sangine
Iurauit dum temere sed non impleuit iniuria. Item. de eode.
ne maior pietate. Ecce dominus sedes. iuramento quidem astrictus
non fudit sanguinem horis. sed cum falsum iurasse negare quis potest.
De duobus peccatis minimum elegit. sed minus fuit illud in
comparatione peioris. Nam pro ipsum appensum. magnum malum
est falsa iurare. Item. ysidorus in sinonimis. lib. ii. Turpia
In malis promissis resende fide. In uota seruanda non s.
turpi uoto mutata decretum. quam incaute uouisti non facias.
Impia est promissio quae scelere adimplet. Item beda. omelia
xl. iii. Non est obseruandum iuramentum quo malum incaute
Si aliquid forte nos incauti iurare iugit quam obseruatum promittit.
peiore uergat in exitium. libet illud salubriori consilio mutan
dum nouimus. ac magis instante necessitate peccandum
nobis quam perdendo primo in aliud enim gravius est diuinan
dum. Denique iurauit dauid per dominum occidere nabal uirum stultum
et impium. atque omnia quae ad eum pertinebant demolim. sed ad
primam intercessionem abigail feminae prudentis. mox re
misit minas. reuocauit ensem in uagina. neque aliquid
culpae se peccati primo incisse doluit. Item. De duobus malis
Non solum in iurando sed in omni minus eligi oportet.
quam hoc est modicum sollicitum obseruanda. ut si
in talem forte lapsum uersuti hostis in medium insidiis.
ex quo sine aliquo peccati gradio surgere non possimus. illud potius
euadendi aditum petamus. in quo minus pieli nos pessimos
et cernam. Item ambr. de officiis. Tolerabilius est iuramentum non
Vnusquisque simplice sermone profert. implere quam quod turpe est
uas suum in sedificatione possideat. nec frenum eius cupiditate face
inducat. uobis nichil permittat inhonestum. aut si permisit.
tolerabilius est permissum non facere. quam facere quod turpe sit. Sepe plenis
Astringunt se iurisiurandi sacramento et cum ipsi cognouerunt
permittendum non fuisse sacramentum in exemplatione faciunt quod spopon
dere. sicut de herode supra sepissime quod saltatrici pueri turpiter promisit
crudelitatem solutum. Turpe est quod regnum psaltationem promittit cru
dele. quod mors prophete pretium iurandi religione donatum. Quanto
tolerabilius tali fuisse pretium sacramento. si tamen pretium dici
posset. quod ebrius in uina iurauerat. et quod iurans uitet saltan
tium choros promiserat. Infertur discolo prophete caput. et hoc ebrietatis
tum est fidei est. quam amentiae fuit. Et post paucia de iepte disserens.
Miserabilis inquit necessitas. quae solutum partiendo. Melius est non
uouere id quod si ut eum promittit nolit exsolui. Et post paululum.
Non semper quae promissa omnia Non omnia promissa soluenda sed
soluenda s. Denique ipse dominus sicut scripta indicat. Item ysidorus sententiarum lib. ii. De eodem.
Non est obseruandum sacramentum quo malum incaute promittitur.
uetum si quispiam adulterae propriam fidem cum ea permanendi pol
liceatur. Tolerabilius est enim non implere sacramentum. quam permanere in
stupri flagitio. Item ex gelio tolerando. capo. viii. Male iurat
Necesse est ut male iurans digna penitentia agat.
penitentiam agat. eo quod nomen domini pro peccatum illi supsti
muanum. qua in exodo scriptum est. Neque enim insontem habebit
dominus eum qui assumpsit nomen dei sui frustra. Et in leuitico. Non per
iurabis in nomine meo. nec pollues nomen domini tui. ego dominus.
Malum tamen quod fecerunt se sacramento deuouit omnino non fac
iat. quia stulta uota frangenda sed. Item ex decreto sotheris
pp. cap. iii. Iuramentum quo malum incaute promittitur non est
Si aliquid forte incauti nos iurasse iugit seruandum.
quod obseruatum peiore in exitium uergat illud salubriori consilio
mutandum nouerimus et magis instante necessitate peccandum
nobis quam profecto iuramento in aliud enim maius est diuinendum.
Item ex gelio elibrano. cap. i. Temeritas enim dari eum iecunda
Diffinitio incauta laudabiliter solvendum est. diffinitio soluit.

nec ē puniendo. s; temeritas ōndamno. Illicitum iuramentū
Actio quarta septime synodi. non ē obseruandum.
Iohs apocrisiarius orientalū sedis dixit. Significat
sermo patris nri sophronii. q̄ melius sit iuramentū punire.
quā seruare sacrilegū infractione sacrū imaginū. Hoc autē
dicēs. q̄ a sacrilegio q̄dā se excusant. Tharasius patriarcha dixit.
Quia pri sophronius nouerat bonitatē dī. ꝓpter transgredi
uoluit impiū iuramentū. Ite tharasius patriarcha dixit.
Herodes obseruauit iuramentū. & pri. petrus ꝑ negauit eū
iuramento. ⁊ ꝑ flevit ⁊ saluatus ē. Ōne enī peccēm bonī dī
indulgere. siq̄s ex toto corde penitet. Sēa synod dixit. Sic
docet sēa sēpta. Ite leonis epē fonē dicē. Septū ē iuramentum
mīdax ne diligatis. Quade causa iuramentū nrm mīdax dissol
uatur: quasi nulla habens uirtutē. Ite ysidorus. Non obseruent
Siq̄s puenit fuit iuramenta quē fiunt contra dī pecepta.
ut dissimiat aliq̄ agere eos quē ñ placent dō. penitentiā agat.
⁊ q̄ nē mandatū dīn statutū ē iniritū reuocet. Iere. in libro
de natura rerū. Trib modis iuramenta ⁊ ꝑta soluenda s.
ꝑma. eū q̄s male iurat. secdo. eū quis meaute iurat. ñ putans
hoc peccēm ē. tertio. si puer ⁊ puellē in domo parentū se
iuramento ⁊ stuxerint. pri postquā audierint ⁊ tradicentib.
Ecce q̄ iuramenta illicita laudabilit soluunt. dānabiliter
obseruant. q̄ tē intelligendū ē. q̄n iuramentū illicitū dese
rituit: ut ad bonū redeat. Certū si ꝓpter desert. ut in aliud
malū transeat. illicitū sacrilegū dānabilit seruat. s; damp
nabilius ēcēpnit. Unde aug. d bono ⁊ iugali. Non ē appellan
Si ad peccatū admittendū da fidei q̄ ad peccēm faciendū ad-
fidei adhibeat. minū si fides appellet. Ceritam qualiscūq; sit.
sic ⁊ ipsa sit pena ē. ñ eū ꝓpter desert. ut ad fide uera lega
tamq; redeat. i. ut peccēm emendet. uoluntatis puritate correc
-ta. tamq̄ si q̄sq; eū homine solus expoliare ñ possē. mutuit
sociū iniquitatis. & eū eo pacisceat. ut simul id faciant spo
liumq; partiant. q̄ facinore cōmisso totū sol auferat. dolē
q̄dē ille. & seruata s ñ ē fide ⁊ querit. Certū in ipsa sua
querela cogitare debē potius in bona uita ipsi humanē so-
cietatis fide fuisse seruandā. ne p̄da iniqua ex hoc fierē. si
senuit quā iniquē s in pecū societate seruata ñ fuit. ille
q̄ppe utrobiq; pfid ac pfecto sedeatior iudicand ē. Ite
Quliet Si ꝓpter fides ñ seruat ⁊ ad bonū redat ñ ido uiolari
si fide ⁊ iugali uiolata fide seruat adulto mala ē. debē.
si nec adulto peior: Porro si eā flagiti penitet. & ad casti
tatē rediens ⁊ iugalē pacta ac placita adulterina resci-
dat. miror si eā fidi uiolatrice t ipse adulter putabit.
Ex his itaq; apparet. q̄ si q̄sq̄ ut dixim illicitū iuramentū
ñ seruauit. ut in aliud malū pniciose declinē. tanto
grauī delinquit. quanto dānabili accumulant peccā
peccis. Si autē ꝓpter desert. ut ad bonū redeat. nichil
culpe p tali piuro ⁊ trahit. potius deflendū ē. si maliquo
iuramento illi occasione nos deliquisse ⁊ ingerit. Unde
aug. scribit seuero mileuitano epo ⁊ uolentū de quodam
ubaldo. q̄ a ⁊ sanguineis cuidā pellicis coactus fuerat iu-
rare se illā ducturū in cōiugē. nec mat suē t frib ultrē
necessaria subministratū. Rescribit q̄ beatus aug. seuero
ut dixim mileuitano epo. ita diēs. De quodā ubaldo q̄
Inter cetera iurauerat se ñ ministraturū necessaria mat &
ut rogauerat a patre nro ambrosio quesiui q̄d t ēme frib.
agendū sit de ubaldo parrochitano tuo q̄ captus ⁊ timo-
re metis impulsus suē ⁊ subinē iuramento firmauit ipsam
in cōiugē suscipere. ꝓpter q̄ matrē de domo eū frib expellere.
nichilq; eis alimoniē umq̄. impendere. Quia ꝑ quā prius ha
buerat. ñ ē peccēm in ⁊ iugē suscipere. matrimonū sit in do
firmū ⁊ stabile. Porro iuramentū ñ ob hoc fuisse institutū

mutuit. ut ēt uinclū. inq̄tatis t maleficii t frīcidii sev
euleūq; ēminis. nec credo sacrilegū adhoc debē fieri ut
iniusta iuratio suoꝝ bonoꝝ sit iniuste iuramēto expolia
tio. & accipiētū ēterna dānatio. Finem nāq; petit pena.
⁊ uelut homicida in extremo examine a iusto iudice
deīgnabit. ⁊ dānabit. pquē sacēm euglin admittū
illicitū ⁊ dō minime amabile q̄si testimoniū iustē & hu-
manē petitionis adduxit. Fouet itaq; ubald matrē ⁊ frīs.
⁊ lugat. si coactione ⁊ timore iuramēto aliq̄d defuit mat.
Qui ꝑ eū iurare coegit q̄ ñ debuit. reatū piuri impleri
teneant. Iniuria q̄ppe iniuste irrogata ei ē infamia q̄ fac.
Nec enī ullom ad obprbriū coactē uoluntatis thīt q̄ illicita
ēdmo necessitatis exterior sit. ¶ Sed cū his omib illicita
iuramenta ñ seruanda pbent. obponit q̄ iosue gabaonitas
ex pecū dīn ñ deleuit. q̄a seniores isrl iuramento eū eis
pace firmauiant. s; notandū ē q̄ seniores isrl ⁊ iserent a
dno ē impētū ut delerent gentes terē pmissionis. decepti
tam a gabaonitis nesciebant eos ē incolas terē s pmisse.
Denq̄ enī ut historia refert adeuntes calcaneis & eū aridis
panib dicentes. uini pacia uenim de tra longinq̄. Calcea
menta s adita impedib nrīs. panis defecit in sitarcis nrīs.
Audiuim dīm ē uobcū. ⁊ uenim copone pace. Q̄d ubi pla
cuit seniorib isrl. & fecerq; pace cū eis. post dē ait terem eū
filii isrl appmāsē gabaonitas. occurrēq̄ eis. q̄d iuraueq; seniō-
res isrl. Illi autē uidentes se ē deceptos. uoluerq; occide eos
ac delere. s; peperit eis iosue ꝓpter iuramentū seniōr isrl. Unde ambr.
in lib d officis. Quedā licē a dō pmittant tam iuramento
Innocens credit omī ꝑbo. ñ uitupanda facilitas. firmata ñ s s; laudanda
hoc ē innocentē ē. ignorare q̄d nocet. & si ēcūsēbit ab eiusdem bonitas.
aliquo. de omib tūn iudicat qui fide ē in omib arbitrat. da.
Hac q̄ intis suē dōre inclinatus ihe q̄ ⁊ iosue ꝑ ēdē gabao
nitas. testamentū disposuit dī. pace dedit. ⁊ firmauit societa
tem. s; ꝑ intras eōꝝ uenū ē deprehensa fraude. q̄ eū ēnt
finitimi. aduenas se ē simulauerint. ēcūsēpnū se ꝓpls ñ
parū indignari cepit. Ubi tam pace quā dedit reuocandā
ñ censuit. quia firmata erat sacrilegū religione. ne dū alienū
pfidiā redarguēt. suā fide soluēt. Mulctauit eos tūn medio
ri obsequio ministri. Clemētior sententia. s; diuturnior.
Illicitū q̄ iuramentū q̄ seruari pbēt intelligendū ē q̄ sat ēē
illicitū dīn iurat. Si autē nesciēt illicitū ē. ipsa ignorantia
excusat. si putat illicitū ē ñ ex ignorantia iuris. s; facti.
Aliud ē enī si alieni copula credatur ē licita quia nesciēt
ē ⁊ sanguinea. t q̄a credit ē uidua. Aliud si ido putat
licita. q̄a ēsanguineārū ēiuncto t relictarū copula nullo
iure credat pbita. Hec ē enī ignorantia iuris. quē ne-
minē excusat. ñ cū pmittit iuris ignorare. ubi ꝑ ignorantia facti
qua q̄sq; fere excusatur. Seniores autē isrl ñ ignorabant
gentes terē pmissionis expeepto dīn ē delendas. s; igno-
rabant gabaonitas ē incolas terē pmissionis. Ignorabant
siq̄d factū. s; ñ ignorabant iuris facti. atq; ido ⁊ si illicitū
ē q̄ iuraueq; tam licite seruari debuit. q̄ iuramento firma-
uerunt. Q̄d autē illicitū iuramentū seruari pbēt ñ ē generalit
intelligendū. Iuramentū nāq; ut iere. testat sup ieremiā.
debē habē tres comites. ueritatē. iudiciū. ⁊ iustitiā. Ubi
autē ista defuerint. ñ ē iuramentū. s; periurium. ¶ Unde
dat intelligi illicitū ē iuramentū. cui aliq̄ istoꝝ d̄fuit.
Non tūn cuiuslibet ⁊ iugiti aliq̄ istoꝝ deē seruari pbēt.
aliqn nāq; iuramento deē iustitia. uelut. eū q̄s post
uotū castratis duxit uxorē. iuramento firmauit se nūq̄
ab ea discessurū. Q̄d quānis illicitū sit q̄a iustitia s
pbat deē. tūn auctoritate aug. seruari pceptū. Hoc
autē siq̄s extendat p̄rogatiua ⁊ iugii ñ ꝓpter religionē

iuris iurandi seruari. ammadytat gabaonitas obsoli
religione et dni impii reseruatos. cum q omne dni
preceptu iustu sit. parte ei iustitiae dere. q a precepto et rivs
muenit. Iudicii qq; aliqn iuramto constat dere. uelut
cu ppa temtcite aliquis ductus iurauerit se manduca-
turu et bibitu. hoc quidem leuitate indiscreta illicitu pbet.
n tn ido uiolari iubet. Iuramtu itaq; multiplicet illicitu
intelligit. Ut enim illicitu aliqn ex eo q iurat. aliqn ex m
iurandi. Ex eo q iurat te e illicitu iuramtu. qndo id q iu-
rat insui nata uiciosu e. t uita adimens. et adultriu. homi-
cidiu et his similia. t reparari n pmittens. uelum cu inimico
ad pace n redire. indigentiu misedi n subuenire. Ita qa
pspicua fuit mse iustitia. et si iuramto firmentur tam
seruari n debent. Extra hec itaq; iuramta intelligenda s
que de illicitis iuramtis n obseruandis sup statuta legis.
Quisq q se iuramto firmauit aliq facitu. q t corpalis salus
admittit: t sine quo utraq; reparari t seruari n possit
fide pmissa seruare phibet. Quoe exempla pmisse auctori
tates subiciunt. diu cu q homicidiu face t alimta mat et
frib n subministrare in adultio pmanet t ad pace cu ad-
uersario n redire iuramtu pstando pmisit. salubriori
esilio illicita uota obseruare n pmittunt. Est e id q iurat
aliqn uiciosu n in natura sui; excausis extr uenientib?
uelut cu aliqs post uotu castitatis iurat alicui se habitu
ea et iuge. Coniuge nq; habe mse ipso malu n e tn huic
exuoto pmiciosu e hoc aut iuramtu et si illicitu sit n tam
seruari phibet. s; de uiolatione uoti penitentia s iubet in
diei. Ex m iurandi te e illicitu iuramtu. qn insidiate mer-
cusperte aliqd iurat. quo nec corpalis t spalis sal admitt.
et sine q utq; salus repari et uita et seruari n uale. uelut
du aliqs a parentib coactus t clericat tonsura t religionis
uestem suscipiat. se neutru facitu iuramto firmauit. hoc
qdem aliqb uideat reprehensibile qa op carnalis iuramto
se n facitu pmisit. nulla tn auctoritate seruari phibet. qa
et si nuqua clericatus tonsura t religionis uestem suscipiat. n
tam ido min salutem pmereri uale. cu n nulli in laicali ha
bitu seculari et do dilectu inueniant. Quo exemplo euidenter
dat intelligi. qtiens aliqs iurat se n facitum aliq q expedi
tior s uita pmerit ad beatitudine du m sine eo salutem uale
at inuenire. q iuramtu n phibet seruare. Ipn cu nos iuram
n daturos aliq. alicui sine q utq; salus ei pot ere incolumis.
et si aliq ex eo s comoditas pstaret. nulla tn auctoritate
iuramtu seruare phibem. dn m sit nob alia uia necessita
tib et subueniendi. Quod aut quinto loco quertur
si licitu sit q archidiaconus iurauit. an eps eit reus periu
q ad peierandu archidiaconu cogebat. facile pot discerni.
Si enim certiens pari pena cu faciente punend e mul
to magis ille q cogit reus admissi eiusmodi phat unde
piius ipse ait. Qui piurare cpellit et q et pellit uterq; piurus
Qui compulsus a dno sciens piurat. utrq; s piur. habet
et dns. et miles. dns qa pcepit. miles qa plus dnm qua
anima dilexit. si liber e xl. dies in pane et aq penitet
et vii. annos sequentes. Si seruus ei de iii. qdragesimas
et legitimas ferias penitet. Ite Sententia ei qui in manu
Qui piurat se in manu epi. epi aut eruce et secta piurat.
aut in eruce et secta. iii. annos penitet. si in eruce
n et secta. unu annu penitet. Qui aut coactus fuerit et
ignorans se periurauit. et post cognouerit. qdragesimas
tres penitet. Ite ex penitentiali theodori. Qua pena
Siquis coactus sit ferrenid q necessitate coact piurat.
piuria reduda t p qualibet causa t necessitate piurat.
quia plus corp q anima dilexit. iii. qdragesimas
penitet. Alii uero iudicant. iii. annos. unu ex his in pane et
aqua. Ite gelasii pp. Qui deiurat et alios deiurare fecit qui
Siquis se periurauerit et alios fecit pena sit ferendus.
in periuriu duxerit. xl. dies penitet in pane et aqua. et vii.
sequentes annos. et nuq sit sine penitentia. et alii si eis fuerit
similit penitet. Ite aliq in sermone de decollatione s. ioh.
Ille q homine Homicida uinet. qui scienti homine ad periu
piuocat ad iurationem. et sent eu falsu ee iuraturu. cpellit
uinet homicida. quia homicida corpus occisurus e ille
anima. imo duas animas. et ei quem iurare piuocauerit et hi.
Sed uerum et q dicis. falsu q ille dicit. et iurare cpellis. Ecce
iurat. ecce periurat. Tu q inuenisti. immo et tu pisti. q de illi
morte satiari uoluisti. Id in sermone de periuris. Nonpeccat
Qui exigit iurationem q iuramtu exigit ab eo q nescit falsu
multu intem. si nescit illu iuratiru falsu. an scit. Si eu nesc
et ido dicit iura m. ut fides ei sit. n e pecm. tn humana ipsam
e. Si aut sent eu fecisse et cogit eu iurare. homicida e ille
enim se suo piurio intemit. s; ute manu intfecerit ipse
pisit. Ite ex ecclio maiccenti. Usq ad extrum uitae n comunicet
Siquis conuictus fuit alios q alios ad piuria trahit.
ad falsa testimonia t piuria adtraxisse t q eusq corrupti
one solliciitasse. ipse qdem usq; ad extrum uitae n comunicet
Uiu q a impiuro sensisse pbant. postea ab omni testimo
nio s remouendi. et sedin lege infamia notabuntur
Ite qui audit aliquem falsu iurare et tacet. Dimq
aut in questionib leuitici. capto. i. Anima que audiuit
uocem iuranti falsu. et e. Cui sit indicandu falsu q audiuit
Hoc uidet dice peccare homine q audiente iuratur
iurat aliqs falsu. et sent eu falsu iurare et tacet. Te aut sent
sed rei de q iurat testis fuit aut uidens aut sed fuit.
aliqm cognouit. aut oculis ipsi et speci. aut ille ipse q iurat
indicauit illi. ita enim potuit ee et est. S; int timore hominis
pecti et timore hi potestatis hominu n parua erit
plerusq; tepitatio. Possum enim paruu ad piuriu admoni-
do t phibendo atqm qui peccat reuocare. S; si n audiuit
et coram nob de re q nouim falsu iurauit. unde pondi
sit ita t potius et pieculu mortis incurrit. difficilima
questio e. S; qa n expissit hic cui hoc indicandu sit uti
illi cui iuratur: an sacedoti cuipia. q n solu eu psq n pot
rogando supplicet. s; et orare pillo pot uidet in q sed
hoc soluat peccti uinculo. si indice talib q magis pdesse
possunt qua obee piuro. siue eu corrigendo siue dni pcipi
cando. si et ipse professionis s adhibeat medicinu. Si q
iste et sup dictu e. q audit falsu iurare et tacet delinquit.
multomagis ille reus e. q adiurandu aliquem cpellit. Quest
de eo qui uerbor calliditate se ceu iuerit piurat illu cui
iuramtu defert. an sit reus piurii. n seruauit q iurasse
credit. De hoc ita sebit ysidorus sententiarum. t. ii. De eo
Qua eiusq uborum arte quis q calliditate uerborum iurat.
iure ds tam qui esaeiusq testis e. ita hoc accipit sicut ille
cui iurat intelligit. Duplicit aut reus fit. q et non dni
iuramtu assumit. et proximu dolo capit. Ite ex sermone. s. aug
Ecce cantatu uitae Iurus e q falsu iurat sup lapidem.
dico. q sup lapide falsu iurat. piurus e. Unde hoc dico qa
multi et in hoc fallunt. et putant quia nichil e p q iurant.
n se crimine teneri piuriu. Ersus piurus es. quia pro q sem
n putas falsu iurat. Sed illud sem n putas. sem putat eu
iurat. Non enim qn iurat t aut lapidi s; proximo. hominem iurat
ante lapide s; nuq. n ante dm. Non — te audit
lapis loquente s; putat ds te fallente — Sed obiect
illud gregorii in. xxvi. lib moraliu. — Apud dm
uerba ipsi n ex ore s; ex corde pce — dum.

Humanę aures talia ꝟba nr̃a iudicant. qualia foris sonant. diuina ꝟ iudicia talia foris audiunt. qualia ex intimis pferunt. Certe nouerit ille qui intentionē ⁊ uoluntatē alterius uarius explicat uerbis. quia ñ debet aliq̃s ꝟba ꝯsidare. sed uoluntatē ⁊ intentionē. quia ñ debet intentio ūbis deseruire. ſ; ꝟba intentioni. ¶ Si q̃ diuina iudicia ꝟba nr̃a talia foris audiunt. q̃lia ex intimis pferunt. si intentio ñ debet ds̃uire uerbis. ſ; ꝟba intentioni. patet q̃ ds̃ ñ accip̃ iuramentū sic. sicē ille cui iurat. ſ; potꝰ sicē q̃ iurat intelligit. eū recipientē ñ ex intimis ſ; ex his quę pferunt foris ꝟba nr̃a sonent. Iterū obiciunt:— Qui iurat suplapidē putans se iurare supsacēsā eccl̃a. pinde tenet. ac si sup sā eccl̃a iurauit. Iuset ille cui iurat ido sup lapidē illū iurare fecit. ne ñ sequando q̃ ꝑmittit reatꝰ piurij teneat. Iterū obiect̃ de eis qui credunt se iurare ēsulib̃ suis obedituros in omib̃ quę s̃ impera fuerint. phonore suę cuiitatis. Ne ꝟ obedientiā recusantes reatu piurij illaqueent. subponit breue iuramenti. in quo aliud ꝯtinet. quā se iuratos arbitrent. in delicę. ne pdū in milū cuertant. t̃ aliq̃. hmi faciant. Si q̃ ꝯ hoc q̃ se iurasse credidant ēsulib̃ suis obedientiā denegarent. nūq̃d sedm intentionē recipiemus an ñ potꝰ sedm intentionē iuramus ds̃ iuramentū illud accipe. Iterū si innocens de adultio t̃ furto impetitus innocentiā suā uellet asserere. iurare autē se ab obiectis sic ēe imunē. sicē in breui illo ꝯtinet q̃ mamb̃ suis se sēpsisse arbitrat̃. ꝯtineat aut̃ in illo hē ēe reū obiectoꝝ. nūq̃d a dno puꝰ reputabit̃. aut nūq̃d potit argui se iurasse adultū aꝯ furti reatū incurrisse. Non. Ime ⁊ iohs ēsostom̃ ait. Int̃ iuramentū

Iuramentū hui causa ē. & locutionē fidēliū nulla ꝯbet ēe diffe ꝯa omis q̃ iurat adhoc iurat ut q̃ uerū ē loquat̃. & ido rectā. dns int̃ iuramentū & loquelā mām nullā uult ēe distantiā. ꝯa sicē in iuramento nulla ꝯuenit ēe ꝯfidiā. ita q̃q; in mis uerbis nullū debet ēe mdacium. quia utrūq; ⁊ piurium ⁊ mdacium diuina iudicia pena damnat̃. dicente sēpta. os q̃ mint̃ occidit animā. Quisq̃s q̃ uēm uerū loquit̃ iurat. ꝯa sēptū ē Testis fidelis ñ mint̃ Idem. Inter quā aliq̃s iure piurat si ꝯ ꝯscientiā

Qui piurare putatur ē ante quā pure. iam piurus iurare putat. uidet̃ ꝯa ds̃ ñ ex opib̃ iudicat. ſ; ex cogitationib̃. & ex corde.

Ex his omib̃ colligit̃ q̃ iuramenta sedm intentionē pstantur ñ recipientis ado iudicant̃. Quom q̃ sedm isidorū uerū ē q̃ eūq; arte uerboꝝ quis iure ds̃ sic accipit. sicē ille cui iurat̃ intelligit̃. ſ; sicē aliud ē callida arte ꝟboꝝ iurare. aliud supiert̃ intentionē suā iurando enumerare. sic aliud ē simplici intentione iuramentū facēs recipe ⁊ aliud in recipiendo callidtate uti. ꝯa sicē q̃sqūa ap̃ dm ñ uale aliquē ledē. sic nec pt̃ ea intentione uale quis alicui subuenire. Ds̃ aut̃ duplicitatis assignator simplicē intentionē utrūq; ēsidat. & tam ex parte recipientis quā ex parte pstantis uerboꝝ arte assignat̃ ⁊ odit.

De etate ꝟ iuramentū querit̃ qua etate quisq; adiurandū debeat cogi. de quo in lib̃ capitularij. i. sic inuenitur diffinitū. Ante rationabiles annos aliq̃ ñ cogant̃ iurare.

Paruuli qui sine rationabili etate s̃. ñ cogant̃ iurare. & q̃ semel piuratus fuit. nec testis sit post hęc. nec ad sacramentū accedat. nec in sua causa t̃ alti̇ iuratoꝝ existat. Ite ex gelio elibrano. Ante xiiii. annos nullus iurare

Pueri añ annos xiiii. ñ cogant̃ iurare cogatur:

Ivella q̃. si in puerili etate in domo patris illo nesciente se iuramento ꝯstrinxerit. & pat̃ ei ut audiuit stati ꝯdixerit. Iuota ei ⁊ iuramenta irrita ē. & facile eūdabit̃. Ite cornelius pp.

Honestū ds̃ eos̃. & ꝟ iniquum iuramenta prestentur:

& uidet̃ ut q̃ in seis aude iurare. hoc iniquus faciat cū omī honestate. & timore di. ⁊ ꝟ pueri añ. xiiii. annō ñ cogant̃ iurare. ¶ Preterea s̃ quędā tpa. q̃b̃ iurare

phibem̃. Ijn i gelio ap̃ sēm medardū habito legit̃. Quib̃

Decreuit sā sinodus ꝟa. laur̃. usq; tēpib̃ iurare phibemur:

in octauā paschę. & abaduentu dm usq; in oct̃ epiphanię. nec ñ ⁊ in quinquis. iii. tēpoꝝ. ⁊ in letanias maoribꝰ ⁊ ī omnis dieb̃. & in dieb̃ rogationū. ñ de gcordia & pacificatione null̃ sup sae eccl̃a iurare psumat. ¶ De forma ꝟ fidelitatis q̃. q̃sq; debeat dno. uel ecuerso q̃d dns suo. sic inuenitur in epla fulbti̇ epi. Quę infidelitate sunt obseruanda.

De forma fidelitatis aliq̃ scribe monitus. hęc uobis quę secunt̃ breuit̃ ex libroꝝ auctoritate notau. Qui domino suo fidelitatē iurat. ista sex in memoria semp debet habe. in colume tutū. honestū. utile. facile. possibile. In colume uidet̃. ne sit in dānū dno suo de corpe suo. tutū. ne sit ei in dampnū de secreto suo. t̃ de munitionib̃ p quas tutus ē pot̃. honestū. ne sit ei in dampnū de sua iustitia. t̃ de aliis causis quę ad honestatē ei ꝯtinere uident̃. utile. ne sit ei in dampnū de suis possessionib̃. facile t̃ possibile. ne id bonū q̃d dns suus leuit̃ facē potat. faciat ei difficile. neue id q̃ possibile erat reddat ei impossibile. ut fidelis hęc doeuinta cauerit iustū ē. ſ; quia ñ sufficit abstinē a malo. n̄ fiat q̃ bonū ē restat ut in eisdē sex sup̃ dictis ēsilij & auxilij dno suo fidelis pstare. si beneficius dignꝰ uidi uult. & salus ēe de fidelitate quam iurauit. dns q̃q; fideli suo minis omib̃ uiē redde debet. q̃ si ñ fecit. merito censebit̃ malefid̃. sicē ille si in eoꝝ ꝯuaricatione t̃ faciendo t̃ ꝯsentiendo deꝑhensus fuerit ꝯfid̃ ⁊ piurus.

Vt itaq; ex ꝑmissis apparet. mdacium nec simplici sermone debet pferri. nec iuramento firmari. Mendacium aut̃ ñ solū in uerbis ſ; & in simulatis opib̃ ēe phat̃. Ijn ambr: in sermone habito in dnica de abraham. ait.

Cauete Mentit̃ q̃ pfessionē suā opib̃ non ostendit:

filios mdacium. quia omis qui amant mdacium filii s̃ diaboli. ñ solū in falsis ūbis ſ; & in simulatis opib̃ mdacium ē. Mendacium nāq; ē aliquā se dice. & opa. x̄ non facere. Mendacium ē epm sacdotē t̃ clericū se pfiteri. ⁊ ñ ita huic ordini opari. Ite iem Quotiens sermo mal̃ de ore nro peedit.

Quotiens ꝟ loquim̃. aut ñ in tpe oportuno. aut ñ in opportuno loco. aut ñ ut ēuenit audientib̃. toties sermo mal̃ peedit de ore nro ad destructionē eoꝝ q̃ audiunt. Considerauit itaq; q̃d loquam̃. quia pom̃ ocioso uerbo reddituri sum̃ rationē in die iudicii. ¶ Iuramentū ꝟ clericus laico pstare ñ debet. Und in reuensi gelio legit̃. Cuiquā laico

Nullus ex ecl̃asticis clericē mehi iurare psumat:

ordine cuiquā laico quieq̃ sup̃ sae eccl̃a iurare psumat. ſ; simplicē cū ueritate & puritate dicat. ē aut non. ſ; sicē aliq̃ q̃ s̃ obiciat̃ put iudicauerit qui ei de s̃ ordinis aut corrigatur aut expungetur. Finit̃ uicesima secda ca.

Incipit uicesima tercia.

Ego similē iuramentū pstare ñ debet. n̄ forte si cui ecl̃e peuitentiā commitit.

VIDAM EPI
cū plebe s̄ cōmissa
in heresim lapsi s. cir
cumadiacentes catho
licos minis & crucia
tus ad heresim cōpelle
ebant. Quo cōpto apli
catholicis epis circūadia
centiū regionū qui ab imp-
atore cuiusle iuris diuōne
accepant impauit. ut
katholicos
abhereticis epis defendēt.
& quib
modis possent eos ad fidi ueritatē redire cōpellerent.
Epi hęc mandata aplica accipientes. ēuocatis militib
aptę & p insidias et hereticos pugnare cepunt. Tandē non
nullis eox nec tradituis. alius reb suis t ecclesiasticis expolia
tus. alius carcē & ergastulo reclusis. ad unitatē catholicę
fidi coactis rediere. Hic primū querit. an militare peccēm sit.
Secdo. q bellū sit iustū. & quom filii isrl iusta bella gere
bant. Tertio. an iniuria socioq armis sit ꝓpulsanda.
Quarto. an uindicta sit inferenda. Quinto. an sit peccēm
iudice t ministro reos occide. Sexto. an mali sint cogen
di ad bonū. Septimo. an heretici suis & ecclę reb sint expo
liandi. & q possid & abhereticis ablata. an dicat possidē
aliena. Octauo. an epis t quib libet clericis liceat sua
auctoritate t aplica sine imperatoris
pecto arma mouere. Quod militare alienū uideatur
ab euglica disciplina. hinc uidet posse pbari. qa omis
milicia t obmuria ꝓpulsanda t ꝓ uindicta inferendi ē
instituta. Iniuria aut t a ꝓpa psona t a socio repellit. qd
utrūq euglica lege phibet. Cū enī dr: si q te percusserit in
una maxilla. pbe ei & alteram. & nt. q angariauerit te mille
passus. uade cū eo alia duo milia. Item cū apls dicat ad roma
nos: ñ uos defendentes kēmi. s; date locū ire. qd aliud phibēs
quā ꝓpę psonę iniuria repelle. Item cū petro gladio magistri
defendēti xpe dixit. cōuerte gladiū in uagina. an putas
qa ñ possū rogare patrē meū. & exhibebit mihi plq duo-
decī milia legiones angloq. Denq sic de beato andrea
legit. cū fieret ceuis ꝓ xpo. ut de manib mq iudeis eū erip-
erent. & ab iniuria mortis illū defensarent. ipse econt ubo &
exemplo patientiā docens rogabat eos. ne suū martirū im
pedirent. qd aliud monens quā sic ꝓpas ira & socioq iniuriā
patienter tolerare. nec ad arma ꝓcurrere. s; eoq exemplo adsi
milia ferenda animū ꝓparare. Item cū ipubis dicat. mihi
uindicta. ego retribuā dicit dns. Item cū meuglio dicat. nolite
iudicare & ñ iudicabimini. Item cū pat familias dicat seruis
uolentib colligere zizania. sinite utq crescere usq ad messē.
& te dicit messoribus. colligite zizania & alligate fasciculos
ad cōburendū. Item cū rex ille q nuptias fecit filio suo
missis excercitib angloq. uidelicet dicat ꝓditurus homi
cidas ꝓpharū & aploq q uocati s ad nuptias uenire ꝓtēpsit
credendo. Item cū paulus apls dicat in epla ad romanos: no
lite iudicare iniuicē & nt. tu q s es q iudicas alienū seruū.
dno suo stat aut cadit. Siue q uiuimus. siue morimur. dni sumus.
In hoc enī ē mortuus ē. & resurrexit. ut & uiuoq & mortuoq
dnet. In omnib his qd aliud petit. quā uindicta delinquentū
diuino resequet examini. cū q ut supdictū ē milicia uide
atur instituta t obmuria ꝓpulsanda t ad uindicta inferen-
da. utrūq aut lege euglica phibeat. apparet q militare

peccēm ē. Hinc & qq art. Bella carnalia spualiū bellorū figura
Nisi bella ista carnalia figura bellorū spualiū gerent. gerunt.
nūquā ꝓ opinor iudaicārū historiarum libri discipli & qui
uerit pace docē legendi mezelis fuissent ab aplis traditi. Quom
ēnī bellorū est phicē ista descriptio. qd dr ab isr. pace mea do uobis.
pace relinq uob. & qd p aplm uidet & dr: Nonuos me ipsos uindican
tes. & magis iniuria pepite. & magis fraudē patimini. Inde ergo
scient apls nob ia ubi bella ñ ēt carnalit pugnanda. s; animoq ēnimi
et spales adūsarios desudando uelint magister militiq ꝓcepta
dat militib & dicens. Induite uos armatura dī. ut possitis stare
adūs astutias diaboli. His ita respondet ꝓcepta patientię
ñ tam ostentatione corporis quā ꝓparatione cordis s retinenda.
Ihn aug. art in sermone de puero centurionis. Precepta patien-
Paratus debe tię uirtute animi ñ ostentatione corporis
ēe homo iustus & prius pati enī eox malicia sustinere seruandu
quos fieri bonos querit. ut & numerus postē crescat bonoq. ñ s.
ut pari malicia se quis numo addat maloq. Denq ista ꝓcepta
magis s ad ꝓparationē cordis quā adop q in aperto fit. ut tene
atur in secreto animi patientia cū benuolentia. Immani
festo aut id fiat q eis uidet pdēt. quib bn uelle debem. Inne
liqdo ostendit q ipse dns sic exēplo singularis patientię cū
pateretur in facie respondit. Si male locutus sū expba de
malo. si aut bn. q me cedis. Nequaq ꝓceptū suū si uerbi
mutcam impleuit. Neq enī ꝓbuit pcutienti alta parte s;
postē ꝓhibuit ne fiēt. & iniuria augēt. & tam parum adue-
nerat ñ solū in faciē pcuti. uerū & ꝓhis aqb hęc patiebat cru
cifixus occidi. p qb aut in cruce pendens. Pat ignosce illis. qa
nesciunt q faciūt. Neq paulus apls ꝓceptū dni & magistri
sui uidet implesse. & percussus in facie dixit ꝓncipi sacerdotū.
percutiet te dr paries dealbate. Sedes me iudicare secdm legē.
& ꝓter legē iubes me percuti. Et cū adcēstantib dicēt. iniuria
facis ꝓncipi sacerdotū. irridens eos admone uoluit q dicēt. Nq
sapient intelligent iā destruendū ēē in aduentu x̄ parie-
tem dealbatū. hoc ē hypocrisin sacerdotū iudeorū. Aut quippe
Nescisti fr. quia ꝓncepsē. Scriptū ē enī. ꝓncipi ꝓpli tui non
maledicēs. Cū peuldubio q in eodē ꝓpło ercuerat atq legi
fuerat qudrtus. illū ꝓncipē sacerdotū nescire ñ posse. nec
eos quib ita notus fuerat ullom fallē. q nescire. Sunt q
ista ꝓcepta patientię semp in cordis ꝓparatione retinenda.
ipsa q benuolentia ne reddat malū pmalo semp inuo
luntate cōplenda. agenda s aut multa & cū iniuria qdā
benigna asperitate plectendis. quoq post ultimam ēsulem
dū ē quā uoluntati. Nam incorrigendo filiū quālibet aspe
nūquā pfecto paternus amor amittit. fiat tam q nolit fili
& doleat. q & iniuriā dolē uidet sanand. ac ꝓhoc sriptura
ista res publica xana ꝓcepta custodiit. & ipsa bella sine
benuolentia ñ gerent. S; ut ad pietatis iuriciq societatē
uetus facili ēsulat. Nam cui licentia inquitatis exprti uulū
uinceē quō nisi ē infelici felicitate peccantiū. qua peni-
tis nutrit impunitas. & mala uoluntas uelut interior
hostis roborat. Item paulo post. De eodem.
Nam si xpiana disciplina omia bella culpare. hoc post
ēsilii salutis petentib in euglio dicere. ut abiēnt ar
ma. seq; militię omino subtraherent. Dictū ē aut eis. ne
minē ēcussertis. estote contenti stipendiis uīis. Quib ꝓpter
stipendiū sufficē debē ꝓcepit. militare unq ñ phibuit
Item eādē ad bonifacium. In bellicis armis multū dō placere
Noli existimare nemini dō plācē posse q non possunt.
armis bellicis ministrat. In his erat sē dauid. cui dns
tam magnū phibuit testimoniū. In his & plurimi illius
ꝓpis iusti. In his erat ille centurio. q dno dicē. ñ sū dignus
ut intres sub tectū meū. Hoc q pmū cogita. qn armatus

ad pugnā. qa uirt̃ tua & ipsa corpalis donū dī ē. Sic enī
cogitabis de dono dī ñ face ꝓ dñm. Fides enī qn̄ ꝓmittu-
tur. & hosti s̄uanda ē ꝓ quē bellū gerit̃. qm̄to magis amico
p̄q pugnat̃. Pace hre uolumus. bellū aut̃ debe ēe necessi
tatis. ut libe ds a necessitate ꝗ ꝗsequae impace. Non enī pax
q̄rit̃ ut bellū exercat̃. s; bellū gerit̃ ut pax acq̄rat̃. Esto q̄
bellando pacific. ꝗ eos q̄s expugnas ad pacis utilitatē uincendo
p̄ducas. Beati enī pacifici. ait dns. qm̄ filii dī uocabunt̃. Si aut̃
pax hmana tam dulcis ē. p̄ p̄pāli uita t̄ salute mortaliū.
quanto dulcior ē pax diuina p̄ēna salute angl̄or. Itaq;
hostē pugnantē necessitas deprimat. ñ uoluntas. Sic bellan
ti & resistenti uiolentia reddit̃. ita uictoris capto mia iā
debet̃. maxime in quo pacis p̄turbatio ñ timet̃. Itē eidē. ꝓ
Qvid culpat̃ Quę sunt in bello iure reprehendenda manicheos.
in bello. an qa moriunt̃ q̄ndoq; mortui. ut dominet̃ in
pace uiuēti. Hoc reprehendisse timidos ē. ñ religiosos. Ho-
cendi cupiditas. ulciscendi crudelitas. impacatus atq; impla
cabilis anim. feritas rebellandi. libido dñandi. ꝗ q̄ simila.
hec s̄ quę in bellis iure culpant̃ quę plerūq; ut & iure pu
niant̃ adꝗs uiolentias resistentiū sine dō sine aliq̄ legitimo
impio iubente gerenda ipsa bella suscipiunt̃ abomis. eū in
eo rerū humanarū ordine inuenimus. ꝗ eos t̄ iube aliq̄ tale
t̄ mortalib̄ obedire iuste ipse ꝗstituit. Ꝗn̄ neq; iobis abarmis
iube & discede milites. & xpe tributa cesari mone reddi. qa
ꝓpt̃ bella necessaria militi stipendiū p̄bet̃. Ordo aut̃ ille na
turalis mortaliū pacī accōmodatus hoc posset ut suscipiendi
belli auctoritas atq; ꝗsiliū penes p̄ncipes sit. s; si humana
cupiditate bellū gerit̃. ñ noce sēs. in quos ñ sit q̄sq̄ potesta
tem. ñ desup data. Non ē enī potestas ñ ado. sine iubente.
sine sinente. Ergo uir iustus si forte & sub rege homine
sacl̄ego militae. recte pot̃ illo iubente bellare. si uice
pacis ordinē seruans q̄ s̄ iubet̃ t̄ ñ ēe ꝓ dī p̄ceptū certū ē
t̄ utrū sit certū ñ ē. ita ut fortasse reū faciat regē iniqua
impandi. innocentē aut̃ militē ostendat ordo seruen
di. Itē eidē in libro de libris dñi. tractatu xviii. Militare ñ ē
Militare ñ ē peccēm. s; ꝓpt̃ pdā militare peccēm peccatū.
ē. nec rem publicā gerere ēmnosū ē. s; ido age rem pub
licā ut diuitias augeas uidet̃ ēe dānabile. Ꝓpter ea enī q̄dā
puderma militantib̄ stipendia s̄ ꝗstituta. ne diu sūpros
querent̃ pdo erasset̃. Itē dns ipse dicē. Reddite quę s̄ dī do. ꝗ
quę s̄ cesaris cesari. Igit̃ q̄ cesar p̄cepit ferendū ē. & q̄ imp-
-at tolerandū ē. s; fit intolerabile. diu pdā exactores ac-
-cumulant. Itē interrogauerūt iohn̄ milites dicentes. Qd fa
ciemus & nos. ait illis. Neminē ēcuteatis. neq; calūnia
faciatis. s; estote ꝗtenti stipendiis uīis. Sic aut̃ cognosce
re debe omnis ho q̄ militat. Non enī de his tm̄ militantib̄
sēpta loquit̃ q̄ armata militia detinent̃. s; q̄sq̄s militię
suę angulo utit̃ dignitatis suę miles assēbit̃. atq; ido
hec sententia pot̃ dici. vbi gra. militib̄ p̄tectoribus cuiue-
-tisq; rectoribus. q̄tūq; s̄ stipendia publice decreta ēseqūt̃.
si ampliū querit̃. tamq̄ calūniator & ꝗcussor. iohis sen
tentia ēdenat̃. Itē eidē. de diuisis ecclē obs̄uationib̄.
Apud Pacata sunt bella quę gerunt̃. vt mali coheceant̃. &
ueros dī cultores & ipsa bella pacata s̄. quę ñ bonī sub leuentur.
cupiditate aut crudelitate s; pacis studio gerunt̃. vt mali
cohereant̃. & boni subleuent̃. Itē ggr. uniuersis militib̄
neapolim. Sūma militię laus ē rei publicę utilitatib̄ obedi-
Sūma militię laus int̃ alia bona mentis hec ē obedientia
rei publicę utilitatib̄ exhibe. q̄q̄d s̄ utilit̃ imperii fuit
obtēpare. sic & nc deuotione uīam fresse didiemus. qua
epl̄is nr̄is quib̄ magnificū urū ēstantū tribunū custo
die ciuitatis deputauimus p̄cē parunt. ꝗ ꝗgruā militaris

.ca.

deuotionis obedientiā demonstrauit. Unde sēptis uos
p̄sentib̄ eiusdem admonendos. ut p̄dicto magnifico uiro
tribuno sic & fortitis omnē debetis p̄serenissimoq; dnoq;
utilitate ꝗ ꝗsequanda eiusdem obedientiā exhibe. quam
q̄q̄d anob̄ haetenus bn̄ gestū agnoscent̃ p̄ p̄sentē tpis vigi
lantiā ac sollicitudine augmentetis. Ex his omnib̄
colligit̃ q̄ militare ñ ē peccēm. & q̄ p̄ecepta patientię in
p̄turbatione cordis ñ ostentatione corporis seruanda s̄. Qd aut̃
querit̃ q̄ sit iustū bellū. ysidorus ethimologiarū lib. xx.
Iustū ē bellū. q̄ ex edicto Quid sit iustū bellum. Ꝗ inquit.
gerit̃ de reb̄ repetendis. aut ꝓpulsandoq; hominū causa.
Iudex dictus ē qa ius dictat ꝓlo. siue q̄ iure disceptae. Ire
aut̃ disceptare ē. iuste iudicare. Non enī ē iudex. si ñ ē meo
iustitia. Itē aug̃ in libro questionū. Nihil ad iustitiā pertinet.
Oīs ni iube omnia uel siue apte siue ex insidiis aliq̄s pug-
ut ēstruat s̄ rēpsū insidias. i. insidiantes bellatores adm-
-net.
sidiandū hostib̄. Hinc admonem hoc ñ iniuste fieri abhis
q̄ iustū bellū gerunt. Nihil iustius p̄cepit eo cognae inhis
reb̄. ñ ut bellū suscipiat eu bellare fas ē. ñ enī fas ē omnib̄.
Cū aut̃ iustū bellū suscepit utrū apte pugnae an ex insidiis
nihil ad iustitiā pertinet. Iusta aut̃ bella diffinire solent.
quę ulciscent̃ iniurias. Sic gens & ciuitas petenda ē quę t̄
uindicare neglexerit̃ q̄ a suis ipse factū ē. t̄ redde q̄ p̄iuriis
ablatū ē. s; ꝗ hoc genus belli sine dubio iustū ē q̄ ds iubet.
q̄ nouit q̄ cuiq; fieri debeat. inq̄ bello ductor exercet̃ t̄ ipse
ꝓpls ñ tam auctor belli quā minister iudicandus est.
Cum q̄ iustū bellū sit q̄ ex edicto gerit̃ t̄ quo iniurię ulcis
cuntur: querit̃ quom̄ a filiis isrl̄ iusta bella gerebantur.
De his ita sēbit aug̃ in questionib̄ num̄i. Innocentis filius isrl̄
Notandū ē transitus negabat̃ atq; ido iusta bella gere-
sane quēadmo=dū iusta bella gerebant̃ a filiis isrl̄ bant̃.
ēta amorreos. Innocentis enī transitus negabat̃. qui iure
humanę societatis equissimo patere debebat. Quod
ꝗ iniuria socios armis ꝓpulsanda ñ sit. exēplis & auctō
ritatib̄ ꝓbat̃. Dis enī eū abberodo q̄rere adiuriendū.
ñ parcentū s̄ quesiuit armos. eū occulto instinctu posse
meū ēiuisse manus iudeos. s; fugiens in egiptū. latuit
ibi p̄ septem mēs. Sic & eū a iudeis lapidib̄ peteret̃ abscon
dit se & exiuit de tēplo. Sic & eū diceret̃ adeuce nolunt
cōmouē adꝗs senores iudeos turbā quę nup̄ a obuiam
p̄cesserat. & eū palmis & laudib̄ eū receperat. Sic & interro-
-gatus apilato an rex ēet. ait. Regnū meū ñ ē de hoc mundo.
Si enī ēet de hoc mundo ministri utiq; mei decertarent
vt ego ñ tradēr iudeis. insinuant̃ illos ad regnū huius
mundi p̄tinē q̄ auxilio humanarū uirū ñ diuino p̄sidio
ab imminenti iniuria se tueri ꝗtendunt. Itē eū discipls s̄
ait. si uos p̄secuti fuerint in una ciuitate fugite maliā.
ñ arma armis s; fugā p̄sequtib̄ docuit obpōni. Itē sic
legit̃ in ysaia. egiptus a nabuchodonosor deuastata ē. qa
filiis isrl̄ ꝗ assyrios & chaldeos p̄tectionis & defensionis
auxiliū p̄misit. unde dictū ē baculus harundineus rex
egipti. sup quē si aliq̄s innisus fuit ꝗfringet̃. & p̄forā
bit manū innitentis. Ipsi enī iudi capitui dicti s̄. qa
spē suę liberationis ñ in solo dō s; in hoie posuerūt. Sic & de
p̄mis credentib̄ legit̃ q̄ rapinā bonorū suorū cū gaudio
suscipiebant. ñ querentes s̄ patientia aliorū s; gaudentes
quō digni inuenirent̃ p nomine xi ꝗtumeliā pati.
Sic ꝗ apls in p̄ma epla p̄suade corinthis ut iniuriā ꝗ
fraudē patient̃ ferant potius quā repetendo fīt scandali
cent. Sic & ab idolothitis & aqlib̄ esca cense abstinendū
potius q̄ cū scandalo frm̄ edam̄. sic & a sūptib̄ abstine-
ne aliq̄ offendiculū euglio xi p̄stare. Cū q̄ ille q̄ ab iniuria

armis arcet. ñ min scandalizet qua ille aq ablata cora
iudice reposcunt. patere d adpulsandi munia ñ s petenda armoz auxilia. Qd aut petendu ñ est illud iure pstari ñ debet. S; multa rite pstant. que tam iure ñ petuntur. Bonus enim ñ rite iniuriae iudicia petere. quia malu p malo reddere. que tñ iudex rite infligere. nec ñ bonu p malo reddere. Ign aug. in expositione psalmi. c. viii. ait

Sex s differentie. Quot sint differentie retributionis.

reddere bona p malis. ñ reddere mala p malis. hec bonoz s. cu prius minus. non reddere bona p bonis. reddere mala p bonis. hec duo maloz s. et posterius deteri. reddere bona p bonis. mala p malis. hec duo mediocriu s. y pri pinquiu bonis. d ñ argunt s; plus oportet die. qa et ethnici hoc faciunt. posteri pinquiu malis. y uenit et bonis. uñ et lex modu ultionis statuit. oculu p oculo. q si diei pot. iniustoz iustitia e. ñ qa miq e ultio qua lex statuit. s; qa uiciosa e libido ulciscendi. magisq; ad iudice pinet hoc int hoes deterine qua bonu hominem s expete. Hic enim malu p malo reddere. iudex v non. s; delectatione iustitie. iustu iniusto. d e bonu p malo. d et dr iudex facit. Tre abalq capto iniuste sua exigunt. puta tam reduvida iuste offerunt. Tre Ysa sac ab aliq barbaro iniuste exigunt. p redeptione tñ captiuoz. iuste pstant. Sic et iniuria pulsatio. licet iniuste postulet. iuste tñ pstat. quaqua et ipsa postulatio ñ usq; quaq; iniusta ybet. Aliud e enim iniuria pellere. ut s liceat uoluptuose uiue. aliud ut alioz utilitatu libe possit uacare. sicq; aliud e suffragiu ab homine tamq; a ministro iustitie postulare. ut mala uoluntas aduersantiu ei ministerio cayat effectu. et bonoz uoluntas ei suffragio sortiat effectu. aliud e spe sua ado mhomine transferre. Vadusa q infe-
-runt ado ad uitę correctione humano pellantur auxilio. nulla pecedente correctione. sic israhitę qui captiuitate s immmente egyptioz suffragio se putabant posse euade. sine penitentia pcitę uitę. ñ reuocantes ad memoria. da nob auxiliu de tribulatione qa uana salus hominis. et tre. hi in curribz et hi in equis. nos aut in noie di nri inuocabimus. Pete q t prare in tribulatione subsidiu ut uoluptuose qs in mimine viuat. d anabile e. pete aut t prare solaciu. Vmalus facultas delinquendi admittit. Vecla pace adipiscat. Valiqs multoz utilitatu sequet. utile e y honestu. dissimulare v e quissimu. Hinc de paulo legit. q eu qda iudeoz uitasset se ñ comessuros pane. nisi eu iniice rent. perit miles aptore quoz psidio illesus seruaret ab iniuria iudeoz. ñ sue uoluptati s; omniu utilitati uiceturus. Hinc i euglio mercenari uocat. q uide lupu uenire et dimittit oues et fugit. Hinc et ecla auxiliu ab impre adsui defensione pete monet. Ign aug. ad bonifaciu ait. Ab impatore ecla auxilium postulare

Maximianus epe uagiensis auxiliu petiuit debere.

ab impre xpiano etia hostes ecle s credit. Qd si pmisisse. ñ ei laudanda patientia fuisse. s; negligentia merito culpanda. Heq; enim apls paulus uitę sue transitoriq s; ecle di consuluit. qndo ytia illos q eu occide espirauerant esilitu eoz ut tribuno pderet effect. Unde factu e. ut eu ad locu quo fuat pducend deduceret miles armatus. ne illoz patet insidias. Et aug. ad emitu.

Nsi adus Catholici adus hereticos apostatas ordinatis offen

illiertas et puatas uioz uiolentias quas sione postulare et uos ibi q talia facitis doleris et gemitis apostatas ordinatis ultione petunt. ñ d hos pscquant. s; qa se defendant. Tre dde. st petuliantiu. Quantu interest int pscu-

Pmenbris e adus -tionem hereticoz et catholicoz.

uos seuitis. y uob resistunt. qeuq; in ecla eo animo s. q te petrus fuit. eu fratru p e nome strinxit. S; multu interest int uiam pscutionis et istoz. Uos similes estis sequo sacdotis. qa sequentes pnciplis uitis adus ecclam catholica. i. adus e corp armamini. Isti aut tales s quales petrus te fuit. q pe corpe. i. pecla et corpalit pugnauit. Et. ambr. t. i. de officis. Iustitia

Fortitudo quę bello plenus e qui patria tuet abarbaris. tuet abarbaris patria. t domi defendit infirmos. t alienos socios. plena iustitia e. Tre ig: supsophonia. Prodest latroni

Sigs fortitudine latrinis t piratę a membru et debilitat. t piratę eneruat. et infirmos reddit. p dest illis sua infirmitas. Debilitata enim mbra qb pri ñ bene utebant. a malo ope cessabunt. Tre ambr. t. i. de officis. Qui a socio ñ repel

Non inferenda s; in lit muria similis e ei qui facit. depellenda iniuria lex iuratus e. Qui enim ñ repellit a socio iniuria si pot. tam e iniuicio qua ille q fac. Ign ses moyses hinc pri orsus e tentanta imbecille fortitudinis repellere. Iam eu uidisset hebreu ab egyptio iniuria accipiente defendit. ita. ut egyptiu pstern. atq; in harena absconderet. Salemon qq; ait. Eripe eu q ducit ad mortem. Tre anastasius et damasus. Maloz impietatis fauere. q et obui-

Qui pot obuiare y pstare puersos et ñ fac. re recusat.

nihil e aliud qua fauere impietati eoz. nec carit seu pulo societatis occulte. q manifesto facinori desinit obuiare. Et. calixtus. Qui diuina mandata ptenuit. seuerius coherceantur iudicis.

Iustu e ut qui diuina contemnunt mandata et inobedientes patris existunt iussionib seuerioribz corrigant iudicis. quatin ceti talia cominite timeant. et dr gaudeat ffna ecclia. et cuncti sumant seuitatis atq; bonitatis exemplu. Iam si d absit ecclastica solitudine uigoreq; negligim pdit desidia disciplina. et animab fidelium pfecto nocebit. Tre ex cc carthaginensi. Imperatores eu epoz pulsione ecle offensione adis

Ab imperatorib unusis iustu e postulandu. diuitis potentia debent suscepere.

eu pre afflictione pauptu quoz molestus sine intimissione fatigat ecla. ut defensores eis adus potentias diuitu eu epoz pulsione delegent. Hec q

Sinu q e obuiandu puersis et iniuria socioz armis e pulsanda. ut et malis adempta facultas delinquendi pstet. et bonis optata facultas libe esulendi ecle ministret. hoc q ñ facit esse nitit. Ign aug. ait. in psalmo octo-
-gesimo. i. Non s immunes a secle q ñ libant. qs possunt a

Ostendit pphia. nec illos immunes a secle et facto libant.

qui pmisq; pnciplis xpm infiice eu p multitudine timerent. et possent illos a facto et se a sensu libare. Qui desinit obuiare eu pot. y sentit. Quod autem

uindicta inferenda ñ sit. multis modis pbatur. Malu enim tolerandi s ñ abiciendi. uiciatione ferendi. ñ corpalit expellendi. Ign aug. ait. mlib de vb dni.

Tolerandi s Quom mali tolerandi. et qm abeisse rec

quide mali ppace. nec corpalit abeisse recedit. dendu. s; spualit. Exire e. face d ptinet ad correctione muloz. quantu licet pgdu eunusq; salua pace dispice e non tange. Non enim pphę q hoc dicebant ptin suii dimisq; s; unit eos habitabant quos increpabant. unu templu eu eis intrabant. eade sacrifita celebrabant. Hoc q e erit ore ñ parete. hoc e immundu ñ tangit. uoluntate non esse inire. Ide. Qd mali sint tolerandi a bonis. Tu bonus tolera

mali. Ya et e uida eu sere fuit et tolerauit. et ad

pdicandū misit. eiq; eū alios euchanstiā dedit. Ad sup

Quid q̃ uoluit. ¶ pace ecclie mali s̃ tolerandi. ¶ Iohm. ¶

dns nr ihc xpe ffis mei admonere ecclam suā. qndo unum pditū int̃ duodecim hīre uoluit. n̄ ut malos tolerā. ne corpus x̄ diuidam. ¶ ecce fur ē iudas. Ecce int̃ scos ē iudas. & ne ētēpnas. fur & sacrilegus. ⁊ n̄ qlisēq; fur. s; lo eulos dmicos. s; sacros. Sic ēmma discernunt̃ in fure qlis-cūq; furu ⁊ peculiatus. Peculatus enī dr furū de re publica. & n̄ sic iudicat furū rei publice qm̄ puatę. Quanto ue-hemētiu ē iudicand sacrilegus fur. Non undecūq; tollē hoc ē sacrilegūs; de ecclia. Qui aliq̃ de ecclia furatur: iudę pditon cōpat.

Ecce inquit ut die ppha. recedite exite Idē. ℣ eodem.

inde. & immundū ne tangitis. qm̄ q̃ malos ppace tolerabimus. a qb exire & recede iubem̄. ne tangamus immundū. Nos ista recessionē spualit̃ intelligim̄. illi corpalit̃. Ha ⁊ ego clamo eū ppha. equalia sum uasa. utt̃ nos ds indispensatione ufa. clamam nos. ⁊ diem uos. Recedite exite inde. ⁊ immundū ne tangitis. s; ētactu cordis. n̄ corpis. qd enī est tangē immundū. n̄ ēsentire peccis. Quid ē autē exire inde. n̄ facē q̃ pertinet ad correctionē malos. quantū p uniūq; qdu atq; psona salua pace fieri pot̃. & paullo post. Ergo frīs mei quēt̃ habetis int̃ uos q̃ adhuc amore seli pguamur: auaros. piuros. adulros. inspectatores nugarū. ēsultores mathematicos. phanaticos. augurū. auruspicū. ebriosos. luxuriosos. qd̄ int̃ uos malos. et nostis. qm̄ū potestis impbare ℣ corde recedatis. ⁊ redarguite ut exeatis inde & nolite ēsentire. ℣ immundū n̄ tangatis. Et in sedo lib ⁊ t̃ parmen.

Quisq̃ ¶ Pacifice ē q̃ corrigit q̃ pot̃. t̃ excludit a se q̃ ¶ Ianū. ¶

t̃ q̃ pot̃ arguendo corrigit. t̃ q̃ corrigē n̄ pot̃ saluo pacis uinculo excludit. t̃ q̃ saluo pacis uinculo excludere n̄ pot̃ eqtatē impiū. firmitate subportat. hic ē pacificus. & ab isto maledicto quo septa dr̄ uchis q̃ dicē q̃ neq̃ ē bonū & q̃ bonū ē neq̃. omino liber ē. prsus securus. pentus ē alienus. Quom inquit parmenian incorruptus poteris ⁊ manere q̃ corruptus socians. Idē. Quid sit malis socian.

corrigē n̄ pot̃.

Ita plane socian̄t̃ si mali aliqd eū eis cōmittit. aut cōmittentib fauē. si aut nentū facit. nullom socian̄t̃. porro si addat tenū. ut n̄ sit mundicando piger: s; t̃ corripiat iustus in mīa & arguat. t̃ & si eā psonā gerit & ratio ēsequandę pacis admittit ⁊ cosa omib pereantes arguat ut eēn timeant. remoueat̃ & abaliq̃ gradu honoris t̃ ab ipsa cōione saēntos. & hęc oma eū dilone corrigendi n̄ eū odio psequendi faciat. plenissimū officiū n̄ solū castissimę innocentię s; & diligentissimę seitatis impleunt. Ubi aut ceta impediunt̃. illa duo semp retenta incorruptū castūq; custodiunt. ℣ nec faciat malū. nec appbē factū. Id. in epla ad iellu ad donatistas.

Siq̃ a katholica aliena peccā alieni in ecclia n̄ pīudicant̃.

ecclia fuit separat̃ qm̄ū lib̄ & laudabilit̃ utile se existimē. hoc solo secle q̃ a xanitate disiunct̃ ē n̄ habebit uitā. s; ma di manē sup eū. Qsq̃ aut̃ in hac sēa ecclia bn uiuit. nihil ei pīudicant aliena peccā. q̃a mea unusq̃sq; pp̄ū onus portabit. sic ait aplis. Ergo cōio malos. n̄ maculat aliquē partic cōmione saēntos. s; ēsensio facios. Nam si in malis facis n̄ eis q̃sq; ēsentiat portat mal̄ causā suā. nec pīudicat alū quē in ēsensione malū opis socii n̄ habē ēmmis. Id. in sermone de uerbis euglii. Nonne maculat mal̄ si ea n̄ con

Amalis semp corde disiungimur. sentis s; redarguis.

ad tp̄ cauit corpe copulamur. Duob modis n̄ te maculat malus si n̄ ⁊sentias. & si redarguas. hoc ē n̄ cōueat. n̄ ēsentire. Cōmunicat q̃pe q̃ndo facto ei ⁊sortiū uoluntatis t̃ appbationis adiungit. Neq; q̃ ēsentientes sitis malis: ut appbetis. neq; negligentes: ut n̄ arguatis. neq; supbientes aut insultantes arguatis. Et in eodē. Inmundū tangē ē

Recedite exite inde. ⁊ immundū pecēs consentire: ne tangitis. s; ētactu cordis n̄ corpis. Quid enī est tangē immundū. n̄ ēsentire peccatis. Quid ē exire nisi n̄ facē q̃ pertinet ad correctionē illos. quantū p uniūq; qdu atq; psona salua pace fieri pot̃. Displicent t̃ q̃ q̃sq; peccauit n̄ tangitis immundū. redarguistis. corripuistis. monuistis. adhibuistis & sires exegit ⁊ gruā & quę unitatē n̄ uiole & disciplinā. excitis in. Clamauit moyses ista. clamauit ysaias. clamauit ieremias. clamauit ezechiel. Hi clamauit si ppln di dimisq; & se ad gentes alias transtulq; Quā multa & quā uehēnter ieremias increpauit in peccatores & sceleratos ppli. int̃ eos in erat unū eū eis tēplū intrabat. eadē sacrifīa celebrabat. in eadē sceleratos hominū ⁊ ēgregatione uiuebat. s; clamando exibat inde. hoc ē exire inde. hoc ē immundū n̄ tangē. & uoluntati n̄ ⁊sentire. ⁊ ore n̄ parē. Idē in epla ad uincentiū. Non maculant innocentes facta

Quā magnū ē enim. abistos nocentiū. q̃ abeis credi n̄ possunt. innocentiū cōione separat. Ha & facta nocentiū quę innocentib demonstrant̃ t̃ ab innocentib credi n̄ possunt. non inquinant quēq; si ppt̃ innocentes & cognita sustinent̃. Non enī ppt̃ malos boni desperandi s; ppt̃ bonos mali tolerandi s. sic tolerauerē ppha. et quos tanta dicebant. nec cōmunione saēntos illius ppli relinquebant. sic ipse dns nocentē iudā usq; ad ēdignū ei exitū tolerauit. & eū sacrā cenā cū innocentib cōicare ptmisit. sic tolerauerē apli eos q̃ pīuidia quę ipsi diaboli ē uicū. ipsū xpm annuntiabant. Idē libro. i. de unico baptismo. Mali q̃ ecclia recipit

Sorte in ppio di stat iuxta nec expellit abonis s̃ tolerandi

te auarus raptor: inhians rebus alienis. quē nosti talē. n̄ iudicandi. & fidelis ē t̃ pot̃ fidelis uocat̃. nec eū potes de ecclia pellē. n̄ habes aliquē aditū castigando & corripiendo illū corrigē. accessurus ē tecū ad altare. noli timere. unusq̃sq; onus suū portabit. Int̃ quom inquis ferē quem noui malū. Nonne melius ipsū ferres. quā te foras efferres. Ecce q̃m ferres. Adtende aplm dicentē. Unus quisq; onus suū portabit. Iudicabit te ista sententia. Non enī cū illo cōicares auaritiā. s; cōicares x̄ mensā. Et q̃ t̃ obeēt. si cū illo cōmunicares xpi ihsā. Aplis dicē. Qui enī manducat & bibit indigne. iudicū s̃ manducat. sibi n̄ tibi. Sane si iudices. si iudicandi potestatē accepisti. ecclastica regula. si ap̄ te accusat̃. si uteris documentis testib q; ⁊ u merē. coheret. corripe. excōica. degrada. Est alia q̃; distinctio

tolerandos & cauendos. quā ex uerbis auū. hec colligē dicentis. Pastor ē diligend. mercenarius tolerand. latro

Tres psonas dicē dns. & debemus illas inuestigare cauend.

in eugla pastoris & mercenarii & furis. Pastorē dicē animā suā pone pouib suis. & uitare pianuā. furē dicē latronē ascende paliā partē. mercenariū dicē lupū t̃ & furē siuideat fugere. q̃a n̄ ē illi cura de ouib. mercenarius aut̃ ē n̄ pastor. Ille uitat pianuā q̃ pastor ē. ille ascendit paliā partē q̃ fur ē. ille uidens eos q̃ uolunt tollē oues timē & fugit. q̃a mercenarius ē nec ē illi cura de ouib. mercenarius ē enī. Si inuenim̄ istas tres psonas. inuenit sēntas uita q̃s diligamus. quos tolerem̄s. q̃s cauēdus. Diligend ē pastor: tolerand ē mercenarius. cauend ē fur & latro. Sicut q̃ mali tolerandi s. nec corpali s; spuali uindicta s̃ puniendi. Unde eū discipli n̄ recepti a samaritanis igne celitus sup eos deducere uoluerē: dicentes magistro. Uis diem̄ descendat ignis de celo. & ēsumat eos. audiere. Nescitis ē spe estis. Int̃ omis q̃ gladiū accepit gladio pibit. Hinc & iesus ait.

Quisdm carne. Spualis carnale ñ psequt; s; econuerso.
natus ē psequebat spuale nūq; v spualis carnale psequt.
s; ignoscit ea quasi rusticano ffi. sert enī eū pficere posse p
tēp. & sicūt egyptiq filiū uxōis nascentē recordabat illi
patris q boues ereuit & cultrē. y in magna domo ñ solū
ēē uasa aurea & argentea. s; lignea & fictilia volunt.
Ite. augustinus in lib. de baptismo. Bonu amalis nūquā ihac unta
Quantus arrogantiq tumor ē quanta possunt discerni.
humilitatis & lenitatis oblitio. & arrogantiq quanta
iactatio. ut qsq se posse facere credat. q̄ nec apls secessit dns
ut ālama indelicae afrunito putare se posse discernē.
Ite. qgg. Presens ecclesia simul recipit bonos & malos.
Hec aut unta quq int eclia & infernū sita ē sicē in medio
subsistit. ita utrūq; partiū eius cōmunitē recipit. qs
tamen sēa ecla & indiscrete suscipit. & postmodū i eōsione
discernē. Si q bonus estis quādiu in hac unta subsistitis. eōmi-
-nit tolerant malos. Ita qsq; malos ñ tolerat. ipse s punto
lerantiā testis ē qa bonus ñ ē. Abel enī ēē reminiscit quē cain
malicia ñ excercē. Sed ex his oib colligit. q̄ malos unta
dicta. do reseruanda ē. nec s corpalit puniendi. s; crebra
āmonitione & caritatis beneficio ad correctionē mutan
di. unde ait in euangelio. Auditis qa dictū ē in lege. quē modū
ultionis statuit lex. Oculū pro oculo. dentē pdentē. Ego autē
uicissitudinē tollens & mansuetudinē & ad caritatis pfec
tionē uos mutans dico uob nolite resistē malo. s; diligite
inimicos uros. bene facite his q odeūt uos. ut sitis filii patris
uri qsqs suū oriri faē sup bonos & malos. & pluit sup iustos
& iniustos. Item paulus ait. Si esurierit inimicus tuus ciba
illū. si sitit. potū da illi. Omis autē iniquus. bonoq ē inimicus.
omis autē amicus h̄ sēli. inimicus dī ē inimicus autē dī bonitatis
& iustiteq ē inimicus. ac phoc amatore iustiteq & bon
tatis diligē ñ potest. Cū q inimicos diligit. bene facit ei. &
potū subministrat iubēti. inq̄ psequi & punire phibēti. In
lege enī uetis testamēti corpalis pena statuta ē. in lege v
euangelii omī peccatū ppenitentiā uenia promittit. unde
illa ātore meep dicens. ego sū dns dsrtelorēs. ustitans
peccata patrū in filios usq; in tertiā & quartā generationē. hęc
v alentiate mansuetudinis & misedie ita inquiens. Beati
pauperes spu. beati mites. beati misedes. quō ipsi misedia ēse
quent. In illa dicebat q fecit hoc t illud. morte moriat.
in ista dr. gaudeo sup uno peccatore penitentiā agente ma-
-gis quā sup nonaginta nouē iustis. q ñ indigent penitē
tia. Ite. ñ ueni uocare iustos. s; peccatores. Ite. Istorū misedes.
sicē & pat ūr miserecors ē. Inimicū qq; pdicationis salutaris
nri & pconis eldē ad penitentiā peccatores mutauit. Sic enī
utrq; exorsus ē. Penitentiā agite. appinqūit enī regnū
celoq. Sic & machib aploq eū iudei cōpuncti de scelere
moris ē dicent petro. q̄ faciem uni fff. legit petrus his
respondisse. Penitentiā agite. & baptizet unusqsq; ipm.
Et ut unusqsq; dicat in lege ipls ille rudis seruili timore
penarū cogebat. uri & lege in pedagogū accepit. in euangelio
autē ipls qsq; liber & adultus filiali amore & hereditatis
certitudine ad cultū diuinq . seruitutis mutatus.
Unde eū quādā legē qsi cohercen . tē pdicarent ēē
tenendā. simul eū gra. ait apls. Non enī accepistis spm seru
itutis iterū in timore. s; accepistis spm adoptionis filioq.
in quo clamamus abba pat. Item & gg; ait in expositione
euangelii. Simile factū ē regnū celoq hoi regi. q fecit nupias
filio suo. In lege euiq; pmittebat diligē amicū y odire inimicum.
Cum in lege septū sit. diliges amicū tuū. & odio habebis
inimicū tuū. accepta tē licentia fuerat iustis ut dī suoq;
adūsarios quanta possent uirtute cōprimerent. eosq; ut
gladii ferirent. Qd in nouo peul dubio testamēto cōpescit.
cū psem & ipsa ueritas pdicat dicens. Diligite inimicos ūros.
bene facite his q odeūt uos. Quid q̄ p̄ter uos. nisi patres uri
testamēti signant. Iam dū ex pmissione legis accepiant.
quatin aduersarios suos odii retributione punirent. v ita dicū.
q̄ aliud quā tauri erant. q inimicos suos corpē uirtutis cōpu
ferebant. Qd v p̄ abtiua ñ patres noui testamēti figant. Qui dū
grām interiq pinguedinis petiunt. a terrenis desidiis inmitentes
quasi ēēplationis penna se ad sublimia subleuant. +ꝓ+
His ita respondet. Sunt quedā quē salubri admonitione s
corripienda. ñ corpalib flagellis s anima dūnda. s; eōq
uindicta diuino examini tantū ē reseruanda. qn mdimq;
uidt disciplinā exercē ñ possum. t qa ñ s nri iuris. t qa illoq
omia & si nob nota sunt. tn manifestis indicis pbari ñ possūt.
De his q ñ s nri iuris ait apls in epla i. ad corinthios. Qd enī in
adtinē de his q foris s iudicare. De his enī dns iudicabit. Qd
Iauīq. exponens ait. Infidelū conuiuia & colloqa ñ s cuitan
Infideles ñ possum ē luēn. si colloquiū eōq uitam y cuiuitum. Ita.
Ulti & dns cū publicanis & peccorib manducauit & bibit. Inbis
v qui intus s. i. infidelib putredo reseccanda ē. Hinc & cū
in ypsia dr. faciet dns iudicū omib mutiā patientib. exponen
do addit auīq. abstis q ñ s sui iuris. inq̄s neqt disciplina exercē.
Ite. qn multitudo ē insedē. nec salua pace eclē mali puniri
possunt. tolerandi s potū quā uiolata pace eclē puniendi. In
auīq. ait. Quedā mala s punienda & quedā tolānda in eclā.
Quidā cū bonoq maloq cōmixtionē in eclā demonstrātā
uel pdictā ēt pspexerunt. & patientiq pecpta didicerunt. quē
nos firmissimos reddunt. v & si uident in eclā ālama. tamen
ñ impediat aut fides aut caritas ipsa. & quō ālama in eclā
ēē cernim. ñ ido ipsi de eclā recedam. destruenda putant
eclē disciplinā. quandā pūsissimū seruantē ppositū tbu
entes. v ad eos ñ pruneat ñ dicē q̄ cauendū sit q̄ue faciendū
sit. q̄ libē autē quisq; faciat ñ curat. Nos v ad doctrinā sacrā
punere arbitrarī. utrisq; testimonius uitā scientiāq; mode
rant ut & canes in eclā pt pacē eclē tolerem. & cauib
sēm ubi ē pax eclē tuta ñ demus. Cū v p negligentiā ipso
rūq siue paliquā excusabilē necessitatē siue p occultas
obreptiones inuenim in eclā malos qs eclastica disci
plina corrigē aut coherē ñ possum. tē ñ ascendat in eos
nym impia & pnitiosa psūptio. qua existimem nos abinis
ēē separandos. ut peccatis eōq ñ inquinēm. atq; ita post nos
trahē conem. uelut mundos secōsq; discipulos abuniatis
cōpagē quasi amaloq ēumeratione segregatos. Ueruntamen
ille de septis similitudines & diuina oracula t ēuissima
exempla. quib demonstrauit y pruneanū ē malos in eclā bo
nis pmixtos usq; in finē seli tēpq; iudicii futū malos tole
randos. nihilq; bonis inuitate ac participatione sacramē
q eōq facta ñ ñsentiant obfuturos. cū v eis p̄ eclā regit
adest pace salua potestas disciplinē adūs impios aut ne
farios exercendē. tē rurs neq; socordia neq; segnitia dor
mitam. s; aculeis pceptoq quē ad seueritatē cohercionis
pruneat excitandi sum. ut gressus nros inuia dni ex utrisq;
testimonius illo duce atq; adiutore dirigamus. nec pati
entiē nōic torpescam. nec obtentu diligentiē seuiamus.
Ite. contra eplam parmeniani. Leni occulta seuen aut ab
Cum quisquā ffrum & canoq eclā punienda s sicera ma
uitus in eclē societate ēstitutoq in aliq tali peccto infesta.
fuerit deprehensus. ut anthematē digni hīt. fiat hoc v pdicā
scismatis malū ē. Infra. Quando cuiquā crimen notū
& omib execrabile apparē. v uel nullos pritus uel non
tales hīt defensores. p̄ qs possit scisma coniungē non
dormiat seuerritas disciplinē. Est & alia causa qua

·cā.

correctio ūbor. t ūberū uidet ēe mutilus. t supflua. Predes-
-tinati enī aduntā sine correctione mutantur. sicē petrus
quē dīs respiciens nemine corripiente cōmouit ad laeti
mas. pscti admortē intt flagella deteriores fiunt sicut
pharao. Bonis q̄ supflua. damnandis inuenimur hęc ēe
mutilia. Nis ita respondet auctoritate ggu. ⁊ auīgi.

Sicut ñ ē abosone Sicē ñ ē cessandū abosone sic nec acorrec
cessandū pcis q̄r corrigi uolumus. & si nullo hominū tione.
omittē ppetro dīs respexit eū. & fecit eū suū flere peccē.
ita ñ ē negligenda correctio. quāuis ds q̄r uolunt ñ cor-
-rectos faciat ēe correctos. Tunc aut ex correctione pficit
homo. cū miseret atq; adiuuat q̄ faciat quos uoluerit &
sine correctione pficit. Idē in dialogo. Soli pdestinati sal-
Obtinēt nēq; -uantur. q̄ tamē postulando suo labore merētur.
possunt quę pdestinata ñ fuerunt. s; ea quę sēi uim oran
-do efficiunt. ita pdestinata s. ut pcib' obtineant. Iam
ipsa q̄q; pennis regni pdestinatio ita ē abompe ds dispo
sita. ut ad hęc electi ex labore puenium. quatenus postu-
-lando meriant accipere. q̄ eis omps ds ante secla disposuit do
nare. Itē auīg. Occultro di iudicio mali obdurantur flagellis
Nabuchodonosor penitentiā merui fructuosā. boni emen
Honne post innumeras impietates flagellat' penituit. & dantur.
regnū q̄ pdidat rursus accepit. Pharao aut ē ipsis flagellis
deterior effectus. & pitt. Hic in fonte reddat. q̄ diuinū ⁊ siluā
nimiū altū sapienti corde diuudicat. cor mediantū uni medi
-ci manu ⁊ fecit alii ad intitū alii ualuit ad salutē. ñ q̄a ē bon odor
alii ē iuuta. alii ē odor mortis in mortem. Quantū ergo ad
naturā. ambo hoies erant. quantū ad dignitatē. ambo reges
erant. quantū ad causā. ambo captiui di ppli possidebant.
quantū ad penā. ambo flagellis clemēt admonitu. Quid q̄
fines eor fecit ēe diuisos. n q̄ um di manū seruiens. in recorda
tione ppę miqtatis ingemuit. alē libo ēta di misericordiā uen
tatē pugnauit arbitrio. Idē. Vasis irę nūq; ds reddē interitū.
si ñ spontaneū inuenirēt homo hre peccē. q̄a nec ds peccan
ti hoi iuste infertē ita. si ho ex pdestinatione di cecidisse in
culpā. Idē. Pdestinatione di siue ad bonū siue ad malū in
hoib' opan inpetissime dr. ut aduntū q̄ homines quedā neces-
-sitas uideat impellē. cū in bonis uoluntas sit intelligenda.
ñ sine gra. in malis aut uoluntas intelligenda. sine gra. tū
⁊ aliq̄s ado aut traditos desiderii suis aut obduratos iegim.
aut relictos magis peccis suis. hoc ipsos meruisse pfitemur.
q̄a talia eor emina pcessit. ut ipsi s penā debuit. q̄ eis &
supplicū uerē intentū. atq; ita nec de iudeo di queritur.
q̄ deserit meritos deseri. & misericę ei gras agim. q̄ libat non
meritos liberari. Ipsi itaq; obedientię ñ ido eiusq̄ subtraxit.
q̄a ñ eū pdestinauit. s; ido eū ñ pdestinauit. q̄a recessurū ab
ipsa obedientia ēe pnuidit. Pdestinatio q̄: di semp in bono
ē. quę peccē sola hois uoluntate cōmissū aut remittendū
nouit cū laude misericę. aut plectendū cū laude iusticię.
In malis aut opib' nīs sola pscientia di intelligenda ē qua
sicē pscuit & pdestinauit quę ipse fecit. & ⁊ faccē dedit.
ita pscuit tm ñ & pdestinauit. quę nec ipse fecit. nec ⁊ fa
cerem exegit. Ii aut de q̄b' dr ex nob exiq; s; ñ fuerē ex nob.
si enī fuissent de nob. mansissent utiq; nobcū. uoluntate
exiq; uoluntate exibē. & q̄a pscti s casun. ñ s pdestina
ti. essent aut pdestinati. si cēnt reuisuri. & misericordiā ac ue-
-ritate mansuri. ac pboc pdestinatio mutis ē causa standi.
nemini causa labendi. Non q̄ necessitatē fac correc
-tionis t obdurationis diuina pdestinatio seu pscientia.
cū boni p grām corrigant. libero arbitrio mali peant. Hęc;
enī q̄a pdestinatio seu pscientia di falli ñ pot. necessario
euenium q̄ pdestinant t pscuit. sicē nec necessario pdesti

nant t pscuit q̄ futa s. s; q̄a bona absq; ei gra. mala pter
ei scientia euenire ñ possint. Quāuis q̄ euenient dicat.
si hęc pdestinata s t pscita necessario euenient. ñ tn ido
absolute uerū ē. necessario euenient quę pdestinata s t
pscita. q̄a hic necessitas refertē ad rerū eueniū. ibi ad intuitū
diuinę pscię. Unde auīg. duę s mqt necessitates. simplex una.
uelut necesse ē omis homines ēe mortales. alta ⁊ diuinis.
ut si aliquē ambulare q̄s sciat. eū ambulare necesse ē. Qd enī
q̄sq; nouit id ēe aliē aut notū ēe neqt. s; hęc minime seū illā
simplicē tpahit. Hanc enī necessitatē ñ ppa fac natura. s; ēdit
omis adiectio. Nulla enī necessitas cogit mecde uoluntate
gradientē. quāuis eū tē eū gradiat mecde necessariū ē. Code
q̄ m sīq̄ puidentia pscis uidē. id necesse ē ēe. tamē si nulla
naturę habeat necessitatē. ut q̄dē ea futa quę ex arbitrii
libertate puenium pscia ctuet. Hęc q̄ ad intuitū relata diuinę.
necessaria fiunt p dispositionē diuinę notionis. p se ⁊ cōsidata
absolutā naturę suę libertē ñ desęr. Fient q̄ peuldubio cuncta
quę futa ds ēe pnosent. s; eor quedā de libo pficiscuntur arbitrio.
quę quāuis euenianti existendo tn naturam ppā ñ amittunt.
q̄a pr quā fierent & ñ euenire potuissent. Ab His omnib'
mala mta libo assēbunt arbitrio. cū alibi diuinę assēbant in
dignationi. Ipsi q̄q. cū supna indignatio sese ⁊ ita diuim
medullitē mouē. hanc opinio humana fi remouē. nec se
euellē uellit desperatio obient. cū semel ds aliq̄ adunitis ita
-cerido disponit. Ame ē enī q̄ moyses q̄ reatū toti plebis apd
dīm suis pcib' tersit. dūq; se obiectē tulit. diuinę iracundię
uim placauit. ad petrā oreb uenient. & p aquę exhibitione
diffidentis. repmissionis tpā ingredi dno nascente ñ potuit.
Itē auīg. De tyrus & sidonis q̄d aliud possum' dicē. nisi
datū ut crederent q̄r creditos fuisse ipsa uertas docē. si
talia qualia ap ñ credentes facta s uirtutū signa uidis
sent. Quid hoc aut eis negatū fuit dicant si possunt q̄ ealum
manū & ostendant cur ap eos dīs mirabilia quib' pfuta
ñ erant fecit. & ap eos q̄b' erant pfuta ñ fecit. Ipsos enī
si rōne facti pfunditatē iudicii ei penetrē ñ possum'. ma
nifestissime tam sam & uerū ē q̄ dixē & iustū ē q̄ fecit.
& ñ solū tyrios & sydonios s; & corozaim & bethsaidam
potuisse ēuerti. & fideles ex infidelib' fieri. si hoc mei
dīs uoluisse opari. Hęc; enī ulli falsū uidi pot. q̄ uertas
aut. Hemo pot uenire ad me. ñ fuerit ei datū a patre meo.
Itē. Qui p ppham plebi iudaicę pmisit. ecce ego sepiam
uias tuas spinis. & muniā eas lapidib' quadris. i. adimā
t facultatē peccandi. ⁊ p psalmistā de damnandis dixerat.
fiant uię eor tenebrę & lubricū. & angl' dni psequens eos.
s; in his omnib' uiciis mta humane assēbunt ipsis arbitrio. qd
diuina clemtia mi electis misericordē uertit ad bonū. indam
nandis iuste relinqt ad malū. Sicē q̄ quāuis certissime sciam
nemine ultē terminū s pfixū ēe uiciū. omnib' tam lan
guentib' ñ mēgrue mederi. sic quāuis nemo saluet nisi
pdestinatus ad uitā omi tam delinquenti ē adhibenda cor-
-rectio. nec maloy ē negligenda disciplina. Unde auīg. boni
facio. Non semp uicios q̄ peccant uindicta ē exercenda.
Ipsa pietas. uertas. caritas. nos ñ pmittit contē ceciliani
eor hominū accipē testimonū q̄r mecēla ñ uidem'. cui
dīs phibē testimoniū. Quos enī diuina testimonia non
secunt pondus humani testimonii pdidē. Itē. Molestus
ē medicus furenti frenetico. & patē indisciplinato filio.
ille ligando. ille cedendo. s; ambo diligendo. Si aut illos
negligant. & pire pmittant. ista pot' falsa mansuetudo ē
crudelitas. Itē. Qua ppt si potestatē religionē ac fidē tēpe
quo debuit diuino munē accepit ecclā. hi q̄ inuenimur
in uiis & sepib' i. in hereslib' & scismatib' cogunt intrare. ñ q̄a

cogunt reprehendant. s; q cogunt adtendant. Conuiuiū dm
ē unitas corpis ꝛc. ñ solū in sacmto altaris. s; & muneribus
pacis. In eode Theodosius impr legē generalē monstra heretico
promulgauit ut qsq eorū epē t clerici ubilibet essent inuenti. x.
libris aurī mulctarentur. Item. Si duo aliqui in una domo simul
habitarent. qm certissime seiren rutura. nobq; id pmunciantib
nollent credere. atq; in ea manere psistent. si eos inde possem
eruere t multos qb imminente illa ruina pmonstrauimus
ut ulterius redire sub ei pricio ñ audierint puto ñ facerem
ñ immerito crudelis iudicarem. Porro si un illoꝝ nob diceꝝ
qm intrauerit eruē nos. meneꝝ ipsū ē tuo trucidabo.
alt aut nec exire qde inde nec exire uellꝝ. s; neq; necare
se audꝝ. qd eligem. utrū ambos ruine obpmdos relinqre
an uno salte p npā opā libato alterū ñ npā culpa s; sua potū
interire. Nemo ē tam infelix. q ñ qd fieri in talib reb
oportat facillime iudicꝝ. Item post pauca. Qd si plurimi
ēent in domo ruitura. & inde salū un libari posse. atq;
cū id face conarer: alii semetipsos pcipiēo necarent. dolerē
de cētis. uerū de uni salte salute ꝛsolarem. ñ tn ne se ipsos
alii pdent. pire uniusos libato nullo pmittem. Qd g de ope
mte q pmia ēna adipiscenda & pena ēna uitandi hoib
debem impendē iudicandū ē. si psalute ista ñ solū tpli s; ꝛ
breui & adid tēp exiguū libanda. sic nos subuenire hoib
ro uera & benigna cōpellit. Item. Si mqunt donatistę oportꝝ
ut nos extē ecclam & adus ecclam fuisse penitent. Vt salui
ēe possim. quom post ista penitentia ap uos clerici t ꝛ epi
ymanem. hoc ñ fierꝝ. quō reuera q fatendū ē fieri ñ debꝝ.
ñ pauci ipsa cōpensatione sanarent. s; s hoc dicant. & mul
to maxime humilit doleant. q uitanta morte pesionis
iacent. Vt isto qdā uulnie mat ecclę catholicę reuiuscant.
Cū enī pesus ramus inserit. fit aliud uulni arbore q possit
recipi Vt unum q sine uita radicis pihat. s; cū receptus recipi
enti coaluerit. & uigor ēsequt & fruct. si aut ñ coaluerit. ille
qdē arescꝝ. s; uita arboris pmanebit. Sit enī & tale iscendi
genī. Vt nullo peso ramo q unus ē ille q foris ē insert. ñ tam
nullo s; uel leuissimo uulnie arboris. Ita g & isti cū adpadi
ēe catholicā uenium. nec eis postq uix errori suo penitē
honor clericat aut ejat aufert. sqd fit aliq tāq incortice
arboris mat. ēt integritē seiuratus. Verūtam qa neq; qui
plantat ē aliq. neq; q rigat. ad di misedia pcib fusis. coales
centē suoꝝ pace ramoꝝ. caritas coopuit multitudinē pec
catoꝝ. Et paulo post. Verū in hm causis v p quer discessionē
sessura ñ hui aut illi hoi pieulū s; ꝛ plorꝝ strages iacent. de
trahendū ē aliq seiuratū. Vt maioribꝝ malis sanandis sincē
caritas subueniat. Habeas g de pūto detestabili errore sicut
petrus habuit de ñdaci timore amarū dolorē. & uenias
ad ecclam. ē uera. i. catholica mat. sunt milla clerici sunt epi
uulit. q nt ea fugę hostilit ñ iuidem. imo amplectim. hortam.
optam. & qs inuis ad sepib inuenim intre cogim. & sic ñ
dū qb dā psuadem. qa ñ res eorū s; ipsos querim. Ide fausto.

Quid facꝝ ecclę Medicinali seiuncte mali coguntur ad
medicina salutē omiū magna caritate ꝛqrens. tamq bonū.
uit frenetico & letargico estuans. nūq ꝛtēne nūq desistere
t debꝝ t pot. Vtq; si necesse ē sit molesta. q nam ē mimica
na & frenetici nolunt ligari. & lethargici nolunt excitari. s; p
seuerat diligentia caritatis. frenetico ligant. ēstimulare letar
gico. ambos amant. Ambo offendunt. s; ambo diligunt. ambo
molestari quādiu egri s indignant. s; ambo sanari gtulant.
In eode Catholici ēe ñ incipiunt. n hetici ēe desinunt. Neq; oū
sacmta eorū inimica s nob. quę ꝛ illis & nob cōmuna s. qa
ñ humana s s; diuina. pri error eorū ē auferend q male iuest.
ñ sacmta quę similit accepest. q ad pcia sua portant ꝛ habent.

[sin dicunt. letargia. ē oū obpitio cerebri.]

qnto indigni habeant. s; tam hant. Hec q temera s
punienda. qn salua pace ecclę fieri possunt. mq tam dissen
tio ē adhibenda. Aliqn enī delinqmū multitudo dm p
patientia ad penitentia expectanda. aliqn in pauci ē puni
enda. ut ꝛ eorū exēplo ceti treant. ꝛ ad penitentia pueniant.
Nine cū discipli celesti igne samaritanos uellent ꝛsumere chri
stus s. & samaritani ad penitentia s expectant. Vt x pdicant
ēirent ad fide. Nn ambā. ait. Non sēp ē in eos q peccant undie
Quod x discipulos suos increpauit qa igne descende ta circuda.
sup eos gestiebant q ipsū ñ receperant. ostendit nob ñ sem
in eos qui peccant uindicandū. qa ñ nūq pdest ampli clemētia tū
ad patientia. quā lapso ad correctionē. Denq; samaritani unus
credidit: aqb hoc loco ignis arcet. Nec discipli peccant q legem
secuntur. Seiebant enī & fineos reputatū ad iustitia q sacdos
intermerat. & ad pces helię ignē descendisse de cēlo. Porro
in hac phibitione aplos aliud intelligi. Apli ñ zelo iustitię s;
amaritudinis odio obiuriā suę expulsionis uindicandū sa
maritanos igne uoluerē ēsumi. Dns autē uolens eos iniuriā
ppę psonę cū patientia & gaudio tolerare. iniuriā v diuinę
seruitutis ñ iniuriā relinquē. ait. Nescitis cui spē estis. Hinc ē
petrus q cū aliis audierat. beati eritis cū maledixerint uob homes
& dixerint omne malū adus uos. gaudete in illa die & exul
tate. quō merces uīa copiosa ē in cēlis. ēiumeliis s illatis cū
gaudio suscipiebat. peccata v quę in dm cōmittebant. ac nme
puniebat. und ananiā & saphiram spiū sco mortis
sententia peuliit. Sic & paulus dū a suo ēcēpiu pia admo
nitione & multimoda cōmdatione sui corinthios reuocare
magū illū eimā q credētos a fide recedebat ecclie pensit.
ut ceti tota pdicōne ei ñ impedirent. s; in xpm credentis animę
ecclie effugerent. & corinthiū illū formicatore qa in dm
peccauerat satanę adiuandū tradidit. Hinc & gg.
sebit ianuario epo. reprehendens eū q obiuriā ppę psonę
quendū excōiciauerat dicens. Iniuria ppę epo aliquē excō
Inter querelas multiplices ysidorus uir clarissim muniare ñ
affinitate tua frustra se excōiciatū anathematizatūq; lice
questus ē. q qui obrem facti fuit dū a clerico tuo q pseni
erat uoluissem addisce. p nulla alia causa ñ peo q te iniu
riauerat facti inotuit. Que res nos uehemēter affluxit. qa
si ita ē nil te cogitare de ecclesiis ostendis. s; tū ena te hre
ēuisationē significas. dū p uindicta ppę iniurię q sacdos regis
phibet maledictionē anathematis iniuexisti. Nn d certo omino
esto ēcūspectus atq; solicitus. & talia eiusq p defensione tuę
iniurię inferre denuo ñ psumas. Nam si tale aliq feceris.
inte scias postea ēe uindicandū. Hinc ide momentis
ostendens q pecca quę in dm t in proximū cōmittunt anob
punienda s. ea v quib minos delinqt patient tolerandā t
potū dissimulandū s. Ita s offendit. q dnica debita impune
Sic q platus ē dnico debitori culpis impune dimittit.
dimittit. ñ mediocrit pfecto offendit. q debita ecclesię regis
& dni sua pstipatione resolut. Ea nāq; quę in nob cōmittunt
facile possum dimittē. ea v quę in dm s cōmissa cū magna
discretione. nec tam sine penitentia possum relaxari.
Semel v culpa remissa recidiuo dolore iterū ad animū
reuocari ñ debꝝ. Nn ꝛgelasi geronto. ioh. germano &
petro. epis. Iniuria eis semel remittit ñ ꝛ reuocari ñ
Sicut ū ñ acta s psentib utq; ēstituent & satisfecisse db
stephanū. & supplicatione suscepta cū q male tractatus
ē ignouisse. semel in abolitione missa punito recidiuo
dolore ñ debꝝ iterari. diuinę scil unitatis clemtię. q
dimissa pecca in ultione redire ñ patit. Sin v. nihil t de
satisfactione pbabit. t d remissione transactū dilonis vsq
sermone monstret. quam siue tē satis potest cōperens

. cā.

satisfactio puenire illud potest exercere. vt animū sanare possit afflicti. sive intermissionē pstat acerbitas. ibidē nichilominus uindicet. ubi plectibilis orta ē pslūptio. Sed obiect illud ambrosii. Adpces heliē ignis descendit de celo. ut ppheē uindicaret iniuria. Q Qd tē intelligit facū. qn ahab rex israel post sententiatē illā trīū annoꝝ. & sex mensiū quē facta ē qn pseb heliē clausū ē annis tribus & mensib. vi. misit duos qnqgenarios ad heliā q dicent ei. homo dei. rex israel uocat te. Qui ait. Si homo dei sū. descendat ignis de celo & cōsumat uos. Et stati descendit ignis de celo. & cōsūpsit eos. Quo facto n̄ eius merita ap̄ dm̄ ēt uoluit ostendere s; q ille ēt uerus ds quē colebat. n̄ ille ad eius cultura stupro ppi corpis iēlabel. n̄ nullos puocabat. euidentissimis indicis monstrare euasit. Iniuria q ppheē n̄ alia q iniuria dm̄ ipsi intelligit. quē inpaueis uindicanda ē. vt eēn ytant. Et tē obiect illud siluem. Qd iniuria ppē psonē ulciscenda uideatur.

Gvilsabivs patriarcha nr̄ mandauit me ad se uenire pacifice p qbdā ecclesiarū dispositionib inpalacū pncipis ad pmū & ad sedm uelū retinuit omnē clerū & ppm q mecū uenerat. & nullū pmisit introire n̄ me solū & uigilū diaconē nr̄m. Ale vt ui retento & ante pdictū patriarcha deducto. misq me in exilū. in q n̄ sustentor pane tribulationis & aq angustiē. & tn n̄ dimisi nec dimitto ppter officū meū. s; cū epis quos oggare potui eos q talia erga me egerē anathematizaui. & una cū illis aplica auctoritate statui nullū umq talē deripiendū sic decepti sū. & si aliq deceptus illū umquā eqoꝝ talē decepit. anathema maranatha fiere in ēspectu dī & seōꝝ angloꝝ. Rōe uigilio. Habeo itaq cū his q t ēsentiunt plene damnationis sententiā. sublatūq t nom & mun̄ ministerii sacēdotalis agnosce. sēā spē iudicio & aplica auctoritate damnatus. S Sed ybic n̄ suā s; eqelē iniuriā ulti ē. Qd aut pecēm ppli inpaueis puniendū sit. moyses exēplo doeuit. q pecēm idolatriē inpaueos cultores utuli uindicauit. morte paueoꝝ expiansi pecēa multoꝝ. inpsoris terrens. inposterū disciplinā sanctiens. Sic & ipse ē pecēa toti ppli morte paueoꝝ punuit. diffōmeatione toti ppli una die xx. ta milia pieq. Sic & ppecēo murmurationis t tēptationis n̄ nulli punit s. vt eoꝝ exēplo ceti ad penitentiā cogant. Sic & cotidie n̄ nullos punit ds. ut diuina prudentia yerea humana uigilare cognoscat. & n̄ nullos ē plonga tpa ad penitentiā expectat. vt patientiā suē benignitatis nob ostendat. Sic y elyas cultuā baal uindicauit. sacēdotes & ppias ei inficiendo. morte auctoꝝ expiansi pecēatū inimicū pploꝝ. Qd v pecēa quē publicis iudicis desciunt puniendā n̄ sunt. illo exēplo pbat. q ē q iudā solus furē nouat n̄ abiecisse s; patient tolerasse asserit. Hn̄ ambr. aut. sup pmā eplam ad corinthios. Iudicis ē sicq potestatē n̄ hr q sert n̄ sine accusatore damnare. reū abiēc t pbare n̄ ualē. inimicus ē y iudicis n̄ ē sine accusatore dānare. sic ē iudā n̄ abiecit. S Similiter n̄ ē ferenda sententia qn multitudo ē in causa. t qn ille peccat. q socia habē multitudinē. Hn̄ aug. in lib. ii. contē eplam parmeniani. Qd a multitudine peccat t abeo q multitudinē hr socia. ab eqlia non puniri. sed deflet.

Non potest ēt salubris a multis correctio n̄ cū ille corripit. q n̄ hr socia multitudinē. cū v idē morb plurimos occupauit. nec aliud bonus restat q dolor & gemitus. vt pillud signū q electis deo reuelat. illesi euadē ab illoꝝ uastatione meant. Et infra. Reuera cū ētagio peccandi multitudinē inuasert. diuinē disciplinē seuera mia necessaria ē. Nam ēsilia sequationis & inania s ypnuiosa atq sadlega. q impia & supba s. & plus pturbant infirmos bonos quā corrigant animosos malos. Et infra. Turba aut inquoꝝ cū facultas ē inpis pmendi sermonē. geniali obiurgatione ferenda ē. & maxime si occasionē atq oportunitatē pbuit aliq flagellū dsup dm̄. quo eos appareat psuis meritis uapulare. ¶ Precepta v euglica de dilectione inimicoꝝ. & mia inpendenda peccatis. exhortationes q apli de cibandis t potandis inimicis. n̄ eatenus intelligenda s. vt peccatū relaxet impunitas. s; vt delinquentū correctio & naturē subsidiū ministret. donec psentia iudicis adepta spe correctionis maloꝝ tollat exercitū. In hoc q iubem diligē inimicos & misereri eoꝝ vt de eoꝝ pditione doleam. eoꝝ salutē desiderem. pilloꝝ correctione cotidie laboremus yorem. penitentib solacia inpendam. alt alti onera portantes. ut n̄ ptinaces y psistentes in malo inpunitati donem. Sic en̄ erga penitentes n̄ seuere s; misedes ēt monem. iuxta illud. noli ēt nimis iustus. qa ē iustus q pit iustitia sua. Et itē. Iudicū sine mia ei. q n̄ fecit misedia. Et illud apli in sedā epla ad corinthios. Cui aliq donastis y ego. Nā y ego si q donauī ppter uos donauī. ac si ipse xpc donare. vt n̄ eretū uenam̄ satana. Non en̄ ignoram cogitationes ei. q q nequit ēsentiendo decipere facit minis aspos. sic inq. penitentib ut dicū ē misedes ēt iubem. sic inpenitentib & obstinatis in malo miam inpendē phibem. Hn̄ ambr. in libro de officiis.

Est iniusta mia. Denique De iusta & iniusta misedia. in lege septū ē de qdam n̄ misedis illi. & in libris regū legit. qa saul ētra ē offensā. qa miserat ē agag hostū regē. quē phibuerat diuina sententia seruari. tta siq latronē filius depcantib motus & laēmis ēiugis ei inflexus absoluendū putat. eū adhuc latrocinandi aspirē effectus. nonne innocentes tradere exercito. q libat multoꝝ exercita cogitantē. certe sigladiū rpmit. uincula dissoluit. laxat exilū. cur latrocinandi q pot clemētio ri uia n̄ erpit facultatē q uoluntatē extorquere n̄ potuit. Dende int duos hoc ē accusatorē & reū pari pieulo d capitē decertantes. alterū si n̄ pbasse. alterū absoluisse si ēt ab accusatore ēuictus. si n̄ id q iustitiē ē iudex exequat s; misereē alti. aut damnabit pbantē. aut dum accusatori fauē q pbare n̄ possit addicet innocētē. Non pot q hēc dicī iusta mia in ipsa ecclia. v debē maxime quis misereri. tenere quā maxime debē forma iustitiē. ne quis a cōsortio ēmmationis abstractus breui laetimula atq ad tēp pata l & uberiorib flenb cōtonē quā plurimis debē postulare tpib a facilitate sacēdotis extorqueat. Nonne eū uni indulgē indigno ad pbationis ētagiū puocat uniuersos. Facilitas en̄ uenię incentiū tribuit delinquendi. Et aug. in lib psalmoꝝ. Non debem Ne amisso iudicio in mala causa pauperi misereri.

sis pauperi in mala causa misericors. cui si pareis sacerdotio peritis eos. & tanto nequiores reddis. quanto s iustū fauere uidē. Rōe: Homini ē misereendū. peccato

Duo ista nomina cū dicem homo peccator: ignoscendum. n̄ uiq frustra dicunt. Cum peccator ē corripe. & q ho miserere. nec omino licabis hominē. n̄ eū psecutus fueris peccator. Hunc officio nominis inuigilat disciplina. sic ēiuq regentū apta & accōmodata ē. n̄ solū epo regentū plebē suā. s; & pauperi regentū domū suā. diuitū regentū familiā suā. marito regentū ēiugē suā. pat regentū pleni suam. iudici regentū puniciā suā. regi regentū gentem suā. Et paulo post. Ita nulli homini claudenda ē mia. nulli peccori laxanda ē impunitas. Hinc itaq intelligendū ē q n̄ sit ētenenda elemosina. quē q q humanitatis inpendit. qnqdē dis subleuauit indigentiam pauperū & his locuplis q ex opib implebat alioꝝ. Et paulo post. Non q suscepiam peccores ppter q s peccores.

s; tam eos ipsos qa homines s humana ꝯsidatione tenem.
psequam meis ppa miqtate miseram comune natura.
Ire illud eiusdem qd obiciebat. q gladio usus fuit. gladio cadet.
auiq exponit in lib. ii. ett manicheos. ita dicens. Quid dicat
Ille gladiu accipit. q nulla supiori ac legitima potestate l iubente l cedente ms. ungue
alieu armat. Sp onso illud hieronimi q ecla negatur
aliq pseq. n ita intelligendu e v genialit ecla nullu pse-
quatur: s; q nullu iniuste psequatur. Non enim omis pseu
tio culpabilis e. s; rnabilit hereticos psequim. sic & xpe
corpalit e pseutus eos. qs de tplo expulit. Jn auig. ad
uincentio donatiste. Potestatis officio utiliter inquiet
Nimiu s inquiet. qs pordinatas a do potestates corrigunt.
cohibet atq corrigi in n uidet inutile. Nam de mul
tos ia correctione gaudem. Et post paucea. Si enim qsqu
inimicu suu pieulosis febrib frenetieu factu currere
uidet inscepsi. nonne te pou malu pmalo redde. sic
ire eu pmittet. q si corrigendu curanduq ligare. & tam
ei te molestissim y adusissim uidet. quando utilim & mi
sericordissim cerruisse. s; plane salute reputa tanto ubi
ei gias agere. qsito mni s pepersse sensisse. Et post paucea.
Ait qbda n ps. Jud ido negligenda e medicina. qa n nullos
e insanabilis pestilentia. Ite post aliq. Non omis q parent am
eis e nec omis q ubat inimicis. Melior s uulnera amici.
qua osculi uoluntaria inimici. Melior e eu seuitate diligit.
qua eu lenitate decipe. Vtilior esuienti panis tollit. si d cibo
securus iustitia negligebat. q esuienti panis frangit. v
iniustitiae seduenis adqiescat. Ite post paucea. Furtas nemi
ne debet cogi ad iustitia. eu legas patre familias dixisse sui.
qs eiq; inuenitis cogite intrare. eu legas & ia
ipsu pmo saulu postea paulu ad uentate cognos
cenda & tenenda magna uiolentia. x cogentis ee copul
sum. Ite post paucea. Et nouerunt fure aliqn pecoribus pabu
lum spargit. & aliqn pastore flagello erranta pecora re
uocare. Ite. Si semp eet culpabile psecutione facere n sepiu
eet in libris seis. detrahente pximo suo occulte he psequbat:
aliqn q & q ea patit iniustus e & q ea fac iust e. s; plane
sepe & mali psecuti s bonos. & boni malos. Illi nocendo
pniustitia. illi esiliendo pdisciplina. illi inimanit. illi tep-
antes: illi sententes cupiditate: illi carnate. Ha q trucidat
n esidat quadmodu sese. Ille eu psequit sanitate: ille pure
dinte. Occidet impiu ppha. occidit impios y ppheie. Flagella-
uerunt iudei xpm. iudeu flagellauit y e. Tradiu s apostolu
ab hominib humane potestati. tradidet apli homines po-
testati satane. Inimis omib q adtendit n qs eos puertatis
qs p iniqtate. qs nocendi causa. qs emendandi. Et paulo post.
Constantin imp. estituit ut res eiusdem & unitati pri-
caetes resistentiu fisco uendicarent. Et post pauca.
Certe nullius enim maculat nesientes. Ite. Facta noscen
tiu que innocentib demonstra t ab innocentib credi n pos-
sunt. n inqnant quiq s; ppt innocentiu osortiu y cogni-
ta sustinent. Non enim ppt malos boni s deserendi. s; ppt bo
nos mali s tolerandi. sic tolerauit ppha. nt qs tanta dice
bant. nec coionem sacrificiorum illi ppli relinquebant. Ido dona
t qd habens ad salute cu tam multos n nos ad pmeie
traxeris. Quid enim uolumus n te cophendi & psentari. & se
uari ne peas. Qd aut in corpe lesus es. ipse t fecisti. q nunto
t mox admoto uti noluisti. & te adtra graiter collisisti.
Ha uniq; alius q adductus e tecu collega tuus illes uenit.
quia talia ipse s n fec. s; neq; putas t hoc fieri debuisse.
qa nemine existimas cogendu ad bonu. Adtende q dicit
apls. Qui quiu desidat bonu op desidat. & tam tam multi
v epatu suscipiant tenent. multi pduciunt ineludunt:
patiunt que nolunt tanta donec eis assit uoluntas suscipi
endi opis bonu. quanto magis uos ab errore pniciosi in quo
uos inimici estis trahendi estis & pducendi ad uentate uel
cognoscenda t eligenda. n solu v honore salubrit habetis.
s; & ne neqssime peatis. Dieis dnm dedisse libu arbitriu. ido
n deberi homine cogi ad bonu. Adtende q. ysidi q n ido uolun
tas bona miscdit impendit. v mala uoluntas hominis dili
gatur. Nam quis nesciat nec damnari homine nisi merito
male uoluntatis. nec liberari n bona habuit uoluntate.
Non tam ido q diligunt suae male uoluntati impune &
crudelit pmittendi s. s; v potestas datur & a malo phibendi.
& ad bonu cogendi. Nam si uoluntas mala semp suae pmit
tenda e libertati. quare isti reuisantes & murmurantes
tam duris flagellis a malo phibebant. & ad qta pmissionis
copellebant. Si uoluntas mala suae pmittenda e libertati.
qre paulus n e pmissus uti pessima uoluntate qua psequ-
bat ecla. s; pstratus e v cecaret. & ceratus e v mutaret.
mutat e v mitet. missus v qua fecat inferre talia p
uentate paret. Si uoluntas mala semp suae pmittenda e
libertati. qre monet pat insepti seis filiu duru corripe n solu
uerbis s; & lata ei tunde. ut ad bona disciplina coaet ac do-
mitus durgat. Unde salomon die. Tu peritis eu uirga. animu
auit ei libas a morte. Si aute mala uoluntas semp suae pmit
tenda e libertati. qre corripunt negligentes pastores. &
dr eis. erranti n reuocastis. pditu n requistis. Et uos oues xpi
estis. caractere dnici portatis insacrato q accepistis. s; erratis &
pitis. Non ido uob displicam qa reuocam erantes. & quem
erantes pditos. Melius enim faciam uoluntate dni monentis v
uos ad eius ouile redire cogam. q eternam uoluntati erantis v
pire vos pmittam. Nolo q ia dice q te assidue audio dice. Sic
uolo errare. sic uolo pire. Melius hoc omino n pmittam quantu
possum. m q te inputeu q moreris misisti. utiq; libi uoluntate
fecisti. s; q crudeles eent seui di si huic male uoluntati tuae te
pmittent. & n te de illa morte libarent. quis eos nimiru culpa-
re. qs n impios recte iudicare. & tn tu te uolens magi misisti
v morereris. Illi te nolente leuauerit. d aq ne morereris. tu fecisti
sedm uoluntate tuam s; inpiete tuam. illi contra uoluntate tua.
s; ee morte tua. Si q ista salus corporalis sic custodienda e v &
in nolentib abeis q eos diligunt seruet. quantomagis illa spiri-
tus in eiu desertione mors eterna metuit. quaq & in ista morte
quam t tu ipse uoluisti inferre. n solu ad tep s; & in eternu mo
reteris. quia & si n ad salute n ad pace ecle. n ad xpi corpis
unitate n ad seam & individua carnate s; ad mala aliqua
cogeris. nec sic t ipse morte inferre debuisti. esida diuinas
septas & discute quantu potes. & uide utru fecit hoc aliqs
aliqn iustor. atq fideliu. eu abeis tanta mala ppessi s. q eos
ad unitatem n adunat q copellens adligebant. Et post pauca.
Repetis sic audio q inuiglo septu recessisse a dno. lxx. disceptos.
& arbitio suae male atq impie discessionis fuisse pmissos.
cetisq; xii. q remanserant fuisse responsu. nunq & uos uiuis
abiit. & n adtendis. qa te pmu ecla nouello germine pullu-
labat. n diuq; copleta fuerat illa ppha. & adorabit eu oes reges.
oes gtes seruient ei. Qd utiq; quintomagis impleti tanto maiore
utitur ecla potestate. ut n solu n murte s; & cogat ad bonu.
Hoc dns significare uolebat. q quiu habe magu potestate
pri th elegit coindare humilitate. Hoc y in illa eiusu simili-
tudine satis euidenter ostendit v misit ad mutatos. & uenire
noluit. y ait sequo. Exi cito in plateas. y uicos ciuitatis y pauperes
ac debiles. ceros & claudos. introduc huc. Et ait dno seruus.
factu e v imperasti. y adhuc locus e. Et ait dns sequo. Exi in uias

& sepes. ⁊ cōpelle intrare vt impleat dom̄ mea. Vide nē quē-
admodū dīs q̄ prīm uenant dicū ē introduc eos. non dicū ē
cōpelle. ita significata s̄ eccle primordia adhuc crescentis.
ut cēnt & eā uires & cōpellendi. Ide sup iohm. Heretici
Quando uult ds uitare paruulos, que uitare catholici nisi vt.
cētare potestates adūsus dissipatores eccle. adūs sufflato
res xpi. adūs blasphematores x̄e n̄ mirent. q̄a ds uocetur v
asara ubet agar. Cognoscat se agar ponat cervice. q̄ cū hu-
miliata discedat a dna sua. occurrit ei angls & dic. Qd ē t
agar ancilla sarai. cū questa ētur d dna. q̄ audiuit ab angło.
Redire ad dnam tuā. Adhoc q̄ affligitur v reuocat. atq; uma
reuocat q̄a ples ei sē iacob cū frib hereditatē tenebit. Ma-
tur aūt q̄a cōmouent potestates xanę. et dissipatores detestan
dos eccle. Si n cōmouent. q̄m reddent rōnē d impio suo do.
Intendat caritas uta q̄ dicā q̄a hoc prune ad regū seli xanos.
v tēpib suis pacata uellent mitte suā eccle. unde spualiter
nati s̄. Et paulopost. Habuchodonosor rex decreuit dicens.
Quicūq; dixerit blasphemiā in dm sydrach misach & abdenago
in uitu q̄ & dom eius in disipione. Ecce q̄m rex alienigena
seuit ne blasphemet ds isrl. q̄ potuit tres pueros d igne liberare
& noluit ut seruant reges xani. quia ē exsufflat. aq̄ n tres
pueri s̄; orb terārū cū ipsis regib agehennarū igne liberat. Et infra.
Quom q̄ ita reges n mouent q̄ n tres pueros adtendit liberatos
de flama. s̄; se ipsos de flama gehenne. q̄m uidet x̄ aq̄ libari s̄
exsufflari i xanis. q̄m audiunt diei xano. Die te n ē xanū.
Talia facere uolunt. s̄; talia pati nolunt. Qa uidere q̄lia faciunt.
⁊ qualia patiunt occidunt animas. affligunt in corpe. Sempite-
nas mortes faciunt & tēpales se ipsos ēquerunt. Ide conf peti.
Qui peccat n peccat legis. Eccle fōne heretico psequit. Vanū.
auctoritate s̄; et legis auctoritate. Quia v introgas. q̄ sit
fo psequendi. uicissi te introgo. cui sit uax i psalmo dicentis. Ora-
bente secto paximo suo hc psequitur. Quere ita q̄ cū ⁊ modū pse
cutionis. ⁊ nolu tanta impieta maloꝝ genialit psecutiones rep-
hende. Non enī psequī uos. n malū. quēadmodū uentas psequit
falsitate. Et pertinamus dicē. Si apli psecuti s̄ aliq̄. aut aliquē
tradidit. et aliq̄ respond. Posse qd dicē. ipsū satanam omib
malis hoib ē peiorē. cui tam tradidit apls hōē in interitū carnis.
v spe sit salutis in die dni ihu. nē alios de qb dicē. q̄s tradidi sata
nę v discant n blasphemare. Dns flagellatos expulit e tēplo
mybos mercatores. v ⁊ conmercū ē testimoniū septe dicentis. Zel
dom̄ tue comed me. Ecce iuenum apln tidere. xpm psecu
tore. Quare punolentissimas turbas & ulte impi estis eccle
catholice. v potuerunt adire. q̄ inuinabilib exemplis rei idiear
ipsa. s̄; dicetis uos loca uta defendē ⁊ resistitis fustib & cedib
qbēūq; potuerunt. Quare n audistis ibi uocē dni dicentis. ego
aūt uob dico n resiste malo. si effusionē sanguinis fieri opor
tet. Av si fieri pot. v aliq̄n recte pium compale resistant uolent.
nec ido peeptū uiolet. q̄ audium a dno. ego aūt dico uobis
n resiste malo. cur n & hoc pot fieri. v pordinatas & legitima
potestates de sedib quę illicite usurpant t̄ adminuā di reti
nent pi expellat impiū. & iustus iustū. Ne eq; enī eōm psecuti
onē passi s̄ pseudoapl̄ę abhelia q̄m ipse helias a rege nequissimo.
aut q̄a flagellatus ē dns a psecutorib passionib et cōpandi s̄
q̄s ipse de tēplo flagellatos eicit. Restat q̄ v nihil aliud req-
rendū ē fateamini. n utrū iuste an impie fecimus. n mire-
mini si n des ministri do p q̄s flagellemini. q̄a psecutionē
patimini n a nob s̄; sic septū ē. ab ipsis factis uirs. Et mt. De pse
cutione uta querela sedabit. si cogitetis p & intelligatis n
omnē psecutionē ē culpabile. aliqn n laudabile dicet.
detrahentē secreto paximo suo. hc psequitur. Qa cotidie vi-
dem & filiū de patre tāq̄ d psecutore suo ēquere. ēuge d
marito. ⁊ seruū d dno. ⁊ colonū d possessore. ⁊ reū d iudice.

ēa.

⁊ militē t̄ puncale d duce t̄ rege. cū illa plerūq; ordina
tissima potestate hoies s̄ subditos ⁊ tores leuiū penarū
aguoriū malis plibeant atq; cōpescant. plerūq; aūt abona
uita. & abonis factis minando & seuiendo d̄tēnt. S̄; cū a
malo & illicito plibent correctores ⁊ ꝓsutores s̄. cū aūt a
bono ⁊ licito psecutores ⁊ oppressores s̄. Culpant & q̄ plibent a
malo. si modū peccā mod correctionis excedat. Ide inepta
adumeentū. A regib tēpę contra inimicos suos eccle auxilium petat.
Nonnuent exēplū meuglies & aplies iuris aliq̄
petū a regib tēpę pecēda ē inimicos eccle. Quis negat n
inuenit. S̄; n dū implebat illa ꝓphia. Et nē reges intelligite
erudimini q̄ iudicatis tēā. Adhuc enī implebatur q̄ modē
psalmo sup legit. Qre fremū gēs. ⁊ ꝓpli medit s̄ mania. astiterē
rege tēpę. ⁊ pnē iuenerē inimicū. Ierūtū si facta pūta in ꝓphetis
ubis figure fuerē futurorū. in rege illo q̄ appellabat nabuchodonosor
uirūq; tēp ꝓphetū ē. ⁊ q̄ sub aplis fuit ⁊ q̄ nē fit eccle. Tēpib
ita q; aplorū. & nūū illud ꝓplebat q̄ figūtū ē. q̄m rex memoratus
pios & iustos cogebat adorare simulacrū. ⁊ reuisantes mitte
bat in ignē. nē illud implet q̄ paulopost modē rege figūtū ē.
cū ns ad honorandū dm uerū decreū in regno suo. v q̄cūq;
blasphemare dm sidrach misach & abdenago. penis debitis
subiacē. Et tēp illū regis significabat pōta tēpa regū infidū.
q̄ patiebant xam ⁊ pimpis. postea aūt tēp eidē regis tēpa regū
fidū q̄ patiunt impi ⁊ xani. S̄; plane meis q̄ sub nōe x̄e ejaī
seduen apīs. ne forte oues x̄e sint errantes a grege. av ad gregē alīū
reuocandę sint. tēpata seuitas & magis mansuetudo seruat.
aut coheritione exilioꝝ. atq; dānoꝝ. Amonent dīdant. qd ⁊ q̄re
patiant. & discant spōne rumoribus & calumnis hominū
sēptas quas legunt. Quis enī nm t̄ quis utm n laudat leges
ab impīb datas adūs sacrificia paganoꝝ. ⁊ certe longe
ibi pena seuiorū ⁊ strituta ē. Illi q̄ppe impietatis capitale
supliū ⁊ strituti ē. de uob aūt corripiendis atq; coherendis
habita fo ē. q̄ potū amonemini aberrore discede. q̄ psecē
puniremini. Et ēidē. ad bonifacū comitē. Malos eccle uste
Si eccle vera ipsa ē q̄ psecutionē patit n quę fecit. psequitur.
querant a apło quā eccle significabat sara q̄m psecutio
nē faciebat ancillę. Libam q̄ppe matrē uera eccle hierlm. i.
uera dī eccle milla muliere dicē figūtā quę affligebat
ancilla. Si aūt melis discitis magis illa psequebatur sara
suplicando. quā sara eā cohercendo. Illa enī dnę faciebat iniuriā.
ita imponebat suplę disciplinā. Inde quero si bom & sē
uiri nemini faciunt psecutionē s̄; tantūm patiunt cum
putant in psalmo uocē ē v legit. psequar inimicos
meos & cōprehendā illos. & n iuertar donec
dficiant. Ergo si uerū dicē t̄ agnoscē uolumus.
ē psecutio iniusta quā faciunt impii eccle xpi.
Ista nāq; beata ē quę psecutionē patit ꝓpter iustitiā. illi vero
miseri q̄ psecutionē patiunt ꝓpter iniustitiā. Qnd ista psequit
diligendo. illa seuiendo. ista ut corrigat. illa v euertat. ista v
reuocē aberrore. illa v pereat in errore. Qd aūt dicē q̄ contra
suas impietates leges iustas institui nolunt n peruisse a regib
tēpę apīs talia. n dicant aliud fuisse tē tēp. ⁊ oīa suis ēue-
nire tēpib. Quis enī tē in x̄ credidit imperator. quis a ꝓpietate
⁊ impietate leges ferendo seruare. tē enī illud ꝓphetū imple
batur. Qre fremū gēs. ⁊ ꝓpli medit s̄ mania. astiterē reges tēpę adūs
dnm. ⁊ adūs x̄ et. Non dū enī agebat q̄ paulopost in eodē
psalmo dī. Et nē reges intelligite erudimini q̄ iudicatis tēā.
Seruite dno in timore. ⁊ exultate ei cū timore. Quom q̄ reges
dno seruiunt in timore. n ea quę ⁊ dni iussa fiunt religio
sa seuitate ꝓhibendo atq; plectendo. Aliter enī seruit q̄a ho ē.
aliter & q̄a rex ē. Quia ho ē seruit uiuendo fidēlīt. quia rex
ē seruit leges ista ꝓcipientes. ⁊ ista ꝓhibentes. euentum

uigore sanctiendo. Idē: Exēplo x̄ mali adbonū ꝑ cogendi.

Quis nos pot̄ ampli⁹ amare q̄ x̄. q̄ aiam suā posuit pouib⁹ suis. Et eū petrū & alios aplos solo ꝟbo uocass&. paulū ecclē suę postea magnū edificatorē ꝑ, horrendū antea uastatorē ñ solū uoce cōpescuit uerū & potestate pstrauit. atq; infidelitatis tenebris seruientē ad desiderandū iuñ cordis ꝟ surgēte pri⁹ cecitate corpis peussit. Si pena illa ñ ēet. ñ ab ea postmodū sanaret. Et tam q̄ndo aptus oculis nihil uidebat. si eos saluos hīret. & ñ admpositione man⁹ ananie ꝟ eos apperet. mutuus tāq; squamas q̄b⁹ clausus fuerat ins cecidisse sēpta narrare. ꝟ ē q̄ iste clamare ēsuetus: liberū ē credē l' ñ credē. eum uim intulit x̄. quē coegit. Ecce hīet paulū aplm. agnos cam pri⁹ meo cogentē x̄. & postea docentē. pri⁹ ferientē & postea ēsolantē. Mirū ē autē q̄m ille q̄ pena corpis ad euglm coaet̄ mutauit. plus illis omib⁹ q̄ solo ꝟbo uocati ꝑ meuglio laborauit. & quē maior tumor cōpulit ad karitatē ei⁹ pfecta karitas foras mittit tumorē. Cur q̄ ñ cogē& ecclā pdiros filio⁹ ꝟ redirent. Ite cont̄ faustū. Non crudelitate ꝑ, dilectione

Quid crudele moyses mandauit aut fecit moyses ipm fla-
eū comissū ꝑ ipm sēe zelans. uuo & uni uero dō subditū gella
ēe cupiens. postea q̄ cognouit ad fabricandū & colendū vit.
idolū defluxisse. uitēq; impudicā pstituisse demonib⁹ in pa
eos eos uindicans gladio. q̄ ds ipse quē offendant alto & se-
-creto iudicio feriendos uoluisse & mox ferri. & uiscera salu
brīt̄ territ. & disciplinā in posterū sanxit. Ha eū nulla cru
delitate ꝑ, magis dilectione fecisse q̄ fec. q̄ ñ mūbis ei agnos
-cat orantis ppeccis eos. & dicentis: Si dimittis illis peccā di
-mitte. sin autē dele me d libro tuo. Sic plane & aplis non
ēdedit ꝑ, amabilit̄ tradidit hoīe satanę in interitū carnis. ut
spe saluus fit in die dni iesu. Tradidit ꝟ alios. ꝟ discent ñ blasphe
mare. Ite innocentes. Non imputat fidelib⁹ q̄ ex offo aut
Quesitū ē & suphis q̄ post baptm ānmistrauerit: ꝟ tonsura excent.
& aut tonsura sola exercuerit aut & capitale fert sententiā. ꝟ capitale
ptulerit sententiā, nihil de his legum amatorib⁹ diffinitū.
Memineant enī ad o potestatem his fuisse ēcessas. & ipe vin
dictā noxios gladiū fuisse ꝓmissū. & di ministro ēe datū
in hmodi uindicis. Quom q̄ reprehendent factū. q̄ auctore dno
uident ēe ēcessū. Debis q̄ ut haeteni seruitū ē sic habeam?
ne aut disciplinā aliter aut ēt auctoritate dni uenire aude
amus: ipsis autē in rone reddendi gesta sua omia seruabis.
Nec adtoleranīs epm. Immunis ē dictator a culpa. eū legū
Illud etiā sesetari uoluisti auctoritas in impios exercet.
an pcet dictantib⁹ uberū ēcedat. uniq; post bap
tsmi regenerationē a pncipib⁹ posse morte ali-
cuius t' sanguinē d̄ratu. quā rē pnepes nūq.
sine cognitione ēcedunt. ꝑ, ad iudices cōmissa t' emina
semp remittunt. ut causa cognita uindicent. q̄cūq; questi
turi fuerint delegata aut absolutio aut dānatio pnego
ei qualitate pfert. ꝟ dū legū auctoritas in impios exercet.
erit dictator immunis. Ite. gg. brunehild franco⁹ regine.

Siquos q̄ uiolentos. Incorreptione maloꝝ ds omips
siqs adultos. siqs fures t' alis pius actib⁹ placatur:
studē cognoscitis. dm d̄o correctione placare festinate
ꝟ quos flagellū pfidaū gemiū q̄ quantū uiden⁹ admul
tarū nationū uindictā exercitū ē ñ indueat. ne sic non
credim⁹ diuine ultionis iacundia sceleratos fuerit actione
cōmota. belli pestis interimat. q̄s delinquentes adretitu
dinis uiā dī pcepta ñ reuocant. Ite gennadio. patricio.
& exarcho affrice. Ecclastice religionis immici & ita
Sicut excellentiam uiam bellis ꝑ coherendi.
hostilib⁹ bellis in hac urbe dns victoriarū fē luce fulge.
ita oportē & inimicis ecclē ei⁹ omī uiuacitate ñtus &
corpis obuiare. q̄tenus ei⁹ exercitū tirpho magis ac magis
emitescat opimo. eū & forensib⁹ bellis adusarius catholice
ecclē p xāmo ipso uehemēt̄ obsistitis. & ecclastica pia sic bella
tores dni fortē dimicatis. Notū ē enī hereticę religionis uiros
si ei q̄ absit subpeant nocendi licentia. contra catholicā fide
uehemēt̄ insurgē. quatenus heretcos suę uenena ad tabefaciendā
si ualuerint xāni corpis mbra diffundant. Cognouim⁹ enī eos ꝓ
katholicā ecclam dno ei adusante colla subrigē. & fide uelle
xāni nōis inclinare. S; eminentia uera conatus eos cōprimat.
& superbas eos ceruices iugo reconcuidimis pmat. Consilū ꝟ
catholicos epos admoneri peptit ꝟ pmatē ñ exordine loci post-
-posuis uitę meritis faciat. quo ap dno ñ q̄d elegantior ꝑ, uitę
melioris actio cōpbat. Ipse ꝟ pmas ñ passim sic moris ē puellas. ꝑ,
iniuna cuiitate iuxta eos electione residat. q̄tin adeptę digni
tatis melioris ingenio resistendi donatistis possibilitas disponitur.
Ex ēcilio ꝟ numidię sīq desiderant ad aplicā sedē uenire pmittit.
& q̄libet q̄ eos uię ēradicē putauerint obuiare. Magis pfecto
excellentia uiā ap creatorē glā pfert. si peā dispsarū ecclarū potuit
societas restauari. Eū enī largita munera ad nōis sui conspect
glam reuocari. tanto largiora dbuit quanto largitionis suę pe
dignitatē uidit ampliari. Soluentes ptea paterne caritatis
affectū. dnm petim⁹. q̄ brachiū uim ad cōpmendos hostes forues
efficat. & inter ei⁹ fidi zelo uelut mucrone gladii uibrantis
eraeuat. Ide ad eimd⁹. Merito fidi bello⁹ prestatur
victoria.

Si ñ ex fidi merito & xāne religionis glia
tanta excellentię uire bellicos actiū pspitas euenire.
ñ mirandū fuerat. eū sciam⁹ hęc & antiqs bellos dueb⁹ fuisse
ēcessa. S; eū futuras d̄o largiente victorias ñ carnali puiden
tia ꝑ, magis ofonib⁹ puenitis. fit ꝟ hoc instuporē uenat. qd
glia uia ñ treno ēsilio ꝑ, d̄o desup largiente descendat. Ubi
enī meritis uiros loquax ñ discurrit opimo. quę bella uos
frequēt̄ appete ñ desidio fundendi sanguinis ꝑ, tamū dila
tandę causa rei publicę inq̄ colli dm ēspiem⁹ loqt̄. quatin
ā nom pstubditas gentes fidi pdicone areūq; discurrere.
Sic enī ecctiora uos uirtutū opa eminentes in hac urbe instru-
-unt ita & intra morū ornamēta excorde mundo pcelentia in
futurā urbē cēlestū gaudiorū partiepatione glifieant. Plurima
enī ppaseendis oulb⁹ beati pet̄ aplis pncipis utilitatib⁹ excellen-
-tiam uiam pstruisse didicim⁹. ita ꝟ ñ parua loca patrimonii ei⁹
ipis phis mutata cultoribus largitus elegeos habitatoribus re-
-staurasse. Quecūq; q̄ hic illis acceptissima mite ēferis. hoc
retributione pspem infuto iudicio sustinetis ꝟ impetratis.

Breuit̄ monstratū ē. q̄ bonos laudabilit̄ pscetur bonos. & mali dānabilit̄ pscetur bonos. Illud aut̄ aplī. tu quis es
q̄ iudicas alienū seruū. de occultis alieni cordis intelligen-
dū ē. q̄ uindicta inferri possit monstratū ē. nē restat ostend.
qd debeat inferri. & q̄ magis diligunt̄ illi q̄ puniunt̄. qd
uirtūq; multos auctoritate plurim. Aut enī aug. Ad iram
Sicut de q̄b⁹ uehemēt̄ ds ds puocant̄. eū peccata punire diffe
offendit̄ insequi t' ulcisci differim⁹ ad iraseendū uiq; runt̄.
diuinitatis patientiā puocant. Nonne achan filio zare
p̄cepit mandatū dni. & sup omne ipm ist' ira ei⁹ incubuit.
Et ille erat unī ho. atq; uiuā solus pisce insecle suo. Ite
aug. de sermone dni in monte. libro. i. Vindicta quę ad
Ea uindicta ñ phibet̄ correctione uale. ñ ē phibendi.
quę uale ad correctionē. quę & ad insedia prune. nec
impedit illud ppostū. q̄ q̄sq; parat ē abeo quē correctū
ēe uult plura pferre. S; huic uindictę inferendę ñ ē idoneus.
ñ q̄ odiū q̄ flagrare solent q̄ se uindicare desiderant. dilec
tionis manū ueritudine superauerint. Non enī metuendū ē
ne odisse paruulū filiū parentes uideant̄. eū abeis uapulat
peccans. ne pecce ultī. Et certe pfecto dilonis ipsi di

patis imitanda nobis proponit. cui misericordiae dicit: Diligite inimicos vestros. et benefacite his qui odiunt vos. et orate pro his qui persequuntur vos. et tamen de ipso dicit per prophetam. Quem enim diligit dominus corripit: flagellat autem omnem filium quem recipit. Dicit dominus. Servus qui nescit voluntatem domini sui. et fecit non digna plagis vapulabit paucis. servus autem qui scit voluntatem domini sui et fecit non digna. plagis vapulabit multis. Non quia non vi ipse undiciae cum rerum ordine potestas est data. et ea voluntate undiciae. quia pater filium parvulum flagellat. quia tamen peccare non potest odisse. Nunc enim apostolum dicit: quo satis apparere posse peccem amore potest undicari. quia impunitum relinquit. Vt illum quem undicat non pena miserum sit; correctione beatum esse uelit: paratus tamen sit si opus fuerit equo animo plura tolerare abeo illata. quem uult esse correctum. siue mihi hat potestatem coherendi siue non hat. Magni autem et sani uiri quia optime scirent mortem istam quae animam dissoluit a corpore formidandam non esse. sed tamen eos animum quia illam timerent nunquam peccata morte puniri. quo et uniuersum utilis metus meritet. et illis quia morte punienda non ipsa mors nocere sit; peccem quae augeri posse si uiuerent diminuerent non tene illi iudicabant. quo tale iudicium dis donauerat. Inde est quia multos morte affecit per manus. et igne diuinitus imperato. quo alii multi et magni uiri eodem spu. christiano rebus humanis non tenere fecit: de quibus eis exemplum dedissent discipli commemorantes quod ab eo factum sit. Vt et ipsis dare potestatem petendi de celo igne ad consumendum eos qui se hospicium non probauerant reprehendit dominus meus non exemplum propheta sed sit; ignorantia uindicandi quae adhuc erat in rudibus. animaduertens eos non amare correctionem sit; odio desiderare uindictam. Itaque postea quam docuit eos quod esset diligere proximum tamque se ipsum. infuso et spu sco quem x. diebus completis post ascensionem suam desup vt promiserat misit: non desuetos tales uindictae quanus multo tanus quam mueti testamento. Ibi enim ex maiori parte seruientes timore primeuis. hic autem maxime dilone libi mutebant. Iam et uerbis apli petri ananias et uxor eius sic in actibus apl'orum legimus examines ceciderunt nec resuscitati sunt. sit; sepulti. Et aug. in ciuitate dei libro .1. Quae uentati praeiudicia sint

Quisquis christianus inquam non prosequitur. christum prosequi debet.

Respondet dilig.

esse inimicus. Verum dicis. si non hoc in illo prosequitur quod christum esse inimicum. Neque enim dominus inseruo. pater in filio. mariti in uxore eum sint utique christiani non debent prosequi uitia christiana uentati. An uero si non prosequantur non rei negligentiae merito tenebuntur. Et aug. ad macedonium. Quia admodum debet homo diligere

Debet homo diligere proximum sicut se ipsum. proximum sicut se ipsum.

Vt quem potuerit hominem beneficentiae consolatione et informatione doctrinae et disciplinae coherciones addiscat ad colendum dm. ¶ Ex his omnibus colligitur quod uindicta est inferenda. non amore ipsius uindictae sit; zelo iustitiae non ut odium exercetur sit; punitas corrigatur sit; cum uindicta aliquem inferatur damnis rerum aliquem flagellis. aliquem et morte. quemque ansit peccem iudicia et ministro reos morti tradere. Quod autem nulli liceat aliquem occidere illo precepto phat quo dns in lege homicidium phibuit dicens. Non occides. Et mathaeus. Omnis qui gladium accepit. gladio pibit. Et aug. ad donatum pbrm. Malis

Qui diligunt suae uoluntatis phibendi a malo. et cogendi ad impietatem edere permittendi non sunt. sit; potestas datur bonum.

et a malo phibendi et ad bonum cogendi. Ita si uoluntas mala semper suae permittenda est libertatis. quare istae recusantes et murmurantes tam duris flagellis a malo phibebantur et ad tam permissionis compellebantur. Si uoluntas mala suae permittenda est libertatis. quare paulus non est permissus uti pessima libertate quae persequebatur ecclesiam dei. sit; pstratus est vt execraretur. exercitatus est vt mutaretur. et mutatus est vt mitteretur. missus est vt ad hoc fieret magnorum talia passurus patiretur. Si uoluntas mala suae permittenda est libertatis. quare monet pater misericors suis filium durum non solum verbis corripere sit; et lata eum tunde vt ad bonam disciplinam cogatur. ac dominus dirigatur. Inde aug. admarcellianum de donatistis captus. Malis non sunt interficiendi sit; flagellis emendandi.

Correctiones illos agrotos

et ecclesiae parus donatistae qui de opponensi ecclesia admodum psecutis eorum publicae disciplinae causa deducatur. a tua nobilitate compriuatos. et plurimos eorum de homicidio quod in restitutum catholicam pbrm commiserunt: et de cede innocentum altum catholicae pbrm atque de celo deiecto. et digito percusso fuisse confessos. unde mihi maxima sollicitudo incussa est ne forte sublimitas tua censeat eos tanta legum seueritate plectendos. vt qualia fecerunt talia patiantur. Idcoque his intus obtestor fide tua vt hoc non faciatis. nec omnino fieri permittatis. Quanquam enim illorum interitum dissimulare possem. quia non accensantur nisi sit; illorum notarius ad quis tuendae publicae pacis uigilantia pertinebat presentatu uideantur examinum. nolum tamen passiones seruorum dei quasi in alienae partis supplicium undicari. non quod scelestis hominibus licentiam facinorum phibeam auferri. sit; hoc magis sufficere uolum. vt unum et nulla parte corporis truncari et abinquitudine insana ad sanitatis oculum legum coheruione dirigantur et a maligniis opibus alienum utili opi deputentur. Nocuit quod et ista damnatio. Sit; quis non intelligat magis beneficium quia supplicium munus pandit. vt nec sentendi relaxat audacia. nec penitendi salutaris medicina subtrahit. Imple ergo iudex pii patris officium. sic succensere iniquitatem meminerit. ut non in peccatorum arrogantibus exercetur ulciscendi libidine sit; peccatorum uulneribus curandi adhibeat uoluntatem. Noli pro parua diligentia quae in ipsa atque simone seruasti. quando tantorum scelerum confessione non extendendo eruiteo non suleantibus unguis non urentibus flamis. sit; uingarum uerbis eruisti. qui modo coheruionis et amagistris aruum libitum. et a ipsis parentibus adhibet vt sepe et in iudicium solet abeptis haberi. Noli quia atque undicare quem inquirendi quia punienda maior necessitas est. Adhoc enim et in massimis hoies facinorum admissum diligenter atque instanter examinare debent vt quibus pareant inueniant. Idem marcellino. Pretio supplicium mortis rei sunt punienda.

Pena illorum quanus de tantis scelerib confessorum. rogo te vt pretio supplicium mortis sint. et pro eternam nam. et pro catholica manu suetudine confundanda. Ipse enim fructus ad nos puenit confessionis illorum. qua inuenit catholica ecclesia vt erga atentissimos inimicos seruet atque exhibeat lenitatem. Iniuria quippe crudelitate quecumque pretio sanguine uindicta. pecessent. magna lenitas apparebit. Quod et si in quibusdam nisi illa arrogantia comouis uidet indignum. et quasi dissolutionis et negligentiae simile transactis tam mortibus animorum quae recentionibus factis solent turbolentia exercitari. eiusque uiculenta bonitas apparebit. Idem donato. Malis phibendi a

Vnum solum est quia in tua iustitia punietur. malo. et cogendi ad

ne forte quidem mali et sanam societatem abhorrebant impius bonum. ingratusque communtur. preter quam est et arrogantia quia si malos commutat. tu quia pimmanitate facinorum ac non potuit pecidatione lenitatis sanae censeat coherendum. quia te per ihm xpm ne facias obsecramus. Et paulo post. Ex occasione tribulum iudicum et legum ne eternas iudicum penas iuant corrigi eos cupiunt non necant. nec disciplina est eos corrigi uolum. nec supplicium quibus digni sunt coheren. Sic quia eorum peccata compesce. ut sint qui penitent peccauisse. Et paulo post. Inde si occidendos mihi uiros putatis detribus nos. ne pro opa nra iudicum quem talem puenat. quia compto in nam pmittit licentiam audacia erassabunt necessitate nos impacta. Vt et ia occidi abeis eligam. quia eos occidendos uis iudicis iferam. Nos.

Prodest seuertas ura eius Quies ecclesiae pneapum seuertate minuit.

ministerio quis adiuuat. et nra pdest intercessio. cui ministio seuertas tempat et ura. Non uobis displicet quia rogamus aborus.

qa nec q timendum amalis. Ha hominū imitatē & apls
petrus ñ tantū iudicio furto uerū & de psentib vīs sclarib pous
tantib truxit asserens & ipsas ad dispensationē diuinę prudentię pu-
nere. omnis inquit anima potestatib sublimioribus subdita sit.
& cetera. hęc uerba apli volunt uīę sanctitatis ostendunt, quod
sic dilectionē iustis ē tyrannis debe q timent. ita dilectionē iustis ē
tiranntib debe qui terrent. nihil nocendi cupiditate fiat. ſ; omia
ēsulendi caritate. & nihil fiat inmanitē. nihil inhumanitē.
Ita formidet ultio cognitoris. ⁊ nec intercessoris religio ēteneat.
qa & cōplectendo & ignoscendo hoc solū bn agit. ⁊ uita hominū
corrigat. Qd si tanta ē pueritas & impietas ⁊ corrigende rei
nec disciplinę nec uenię remedia suffragent. ab omni tam inten
tione atq; ēsecia quā ds cernit siue seuitate siue lenitate ñ nisi
officiū dilonis implet. Ite ieq; in manum. Inpsentiarū nonnulli
Quid q; aut ēt dīm cogitatis. pununtur ne metū punitantur.
Ipse q eraunt mundū. ⁊ ēsumationē ei facere. Qui si uobis
uidet crudelis & rigid & cruentus q indiluuio gen deleuit
humanū. sup sodomā & gomorrā igne & sulphur pluit.
egiptios submersit fluctib. israhitarū cadauera pstrauit inhe-
remo. sentote eū ido ad psens reddidisse supplicia. ne metū
punire. Certe ⁊ uera ſ quę ipsę loquunt ⁊ falsa. Si uera ſ. q
de seuritate ei uident dicere. ipsi dicęt: Non iudicabit dns
bis in idipsū in tribulone. Si in aut falsa ſ. & falsū ē hoc q dr: ñ
ēsurgę duplex tribulatio. falsa ē q & crudelitas q in lege septa
ē. Qd si uerū ē & negare ñ potę: dicente ipsa. ñ iudicabit ds
bis in idipsū in tribulone. q q punitu ſ postea ñ punient. si autē
postea punient. septa mentit. q dicē nefas ē. Recepunt q &
q in diluuio pięt & sodomitę ⁊ egiptii & israhitę insolitudi
nę mala sua iuria sua. Querat hic aliqs. si fideles deprehensi
in adulterio decollent. q d eo postea fiat. aut enī puniet. & falsū
ē hoc q dr: ñ iudicabit ds bis in idipsū in tribulone. aut ñ puniet.
& optandū ē adulteris. ⁊ in psentiarū breui & cita pęna cru
ciatus fruitrentur ętnos. Ad q respondebimus. dīn ⁊ omnū regū
ita supplicio. qq; seuere insuta. & ñ puenit sententia iudicis.
nec illi in peccore exercendę debine penę auferri potestate.
& magnū pecem magnis diuturnisq; iuri cruciatibus. siquis
aut punitus sit. ⁊ ille in lege q israhitę maledixerat. & qui
in sabbo ligna collegerat. tales postea ñ punit. quia culpa
ei leuis psenti supplicio cōpensata sit. Ite. qg. Qui rea ſ san
Reos sanguinis defendat. quinī ab exela defendi debent.
ne effusione sanguinis particeps fiat. Hinc apparet.
q mali flagellis ſ coherendi. ñ mbrorū truncatione ⁊ tēpa
li morte plectendi. ſ; obiciē illud q dns ait ad moysen.
Maleficos ñ patiens uiue. Ite. Qeciqit eū iuniro morte
moriat. adulteri & ⁊ blasphemię ēmine notatus. inuisedit
lapidari iubet. Ite. moyses qui legē accepit cultores idolo
morte puniuit. samuel & agag pinguissimū regē in
frusta ceidit. finees quoq; iudeū cū madianita coeuntē
gladio transfixit. q ei est reputatū ad iustitiā. Similiter
nonnulli in uetī testamto inuenium malos trucidasse
nec tam transgressores legis ſ; defensores appellant. Imbet
q illo pecto quisq; sua auctoritate in necē alicuius ar
mari. ñ legis impio reos morti tradē. Qui enī publica
potestate funetus ipsi legis impio malos punit. nec illi
pecta transgressor: nec a ęclesia pata alienus habet. Inde
aug; ad publicola. Ex officio non ē pecēm hominē occi
De occidendis hoīb ne abeas q q; occidat ñ in placet deqr.
ēsilū. ñ forte sit miles aut publica functione tenetur.
⁊ ñ ipse faciat ſ; p alius. t p iniuria. ⁊ & ipse ē accepta
legitima potestate si ei ēgrunt psonę. Qui ⁊ repellunt
aliquo tpore ne mala faciant. & ipsis fortasse aliq pstat.
Hinc autē dictū ē ne resistam malo ne nos uindicta de

Lectę. quę alieno malo animū pascit. ñ ⁊ correctionē hoīs
negligam. Ifi nec reus ē mortis alienę q eū suę possessionis
maiorę ambitū euiduē si aliqs exipsoę usu peussus
fuit. Neq; enī reus ē ēam si bos ei aliquē ferendo uel equus
calcē iaciendo aliquē occidat. aut ido ñ debent ēanoę
boues hīre cornua. aut equus ungulas. aut dentes canes.
Aut ⁊ quo paulus apls satis egit. ⁊ in tbum notieā pfer-
ret insidias ſ a q dā pdtis ęparas & obhoc deductores
accepit armatos. si in illos scelerati hoīes incidissent paul
in effusione sanguinis eoę. suū enīm agnosce. Absit ⁊ ea
quę ipē donū ac iciū faciem aut habem. sicq phęc
pē ipsam uoluntatē eniq mali accidūt nos imputet. Alioqn
nec ferramenta domestica & agrtia ſ habenda. ne q ex eis
⁊ se ⁊ alterū interimat. nec arboreę plantandę. ne q ex eis
se inde suspendat. nec fenestra faciendā. ne phane se q q
peipitet. Ite q d plura cōmemorē. Quid ē in usu hominū bono
ac iucto unde ñ possit pmicies irrogari. Se ipsū autē
pme nulla legis auctoritate alicui pmittit. Ifi aug. lib. i.
de ciuitate dī. Qui do auctoritate bella gesserit peccatū ñ
Si ñ hęc pnata potestate alicui occidendi neq q. uīs gnī ſ.
hominē occidē innocentē cui occidendi licentia lex nulla
dedit. profecto & q se ipsū occidit homicida ē. & tanto fit
nocentior eū se occidit. quanto innocentior in ea causa
fuit qua se occidendū putauit. Ifi si iudę facti merito de
testam. eiq; uentis indicat eū se laqueo suspendit scelerate
illi traditionis auxisse pot q. exprasse dimissū. quo de dī
mia desperando execrabilit penitens. nullū ſ salubris penitē
tię locū reliqt. q into magis a sua cede se abstinē debe. q tali
supplicio q d mse punit ñ habe. Iudas enī eū se occidit scelerā
hominē occidit. & tam ñ solū ā uerū & suę mortis reus
fuiunt hanc uitā. quia hęc ipē scelus alio tam suo scelē
occisus ē. cur aut homo qui mihi mali fecē ſ male faciat.
& se ipsū interficiendo hominē interficiat innocentē. ne alīū
patiat nocentē. atq; in se ipsę pecem ipv. ne in eo ipe
tret alienū. Ite. In ceis canonicis; libris nob nusquā dim
mittit peccatū pmissū ue repiri pot. ⁊ uel ipsi adipiscendę
immortalitatis ⁊ ipsi cauendi euitandiue causa nobīmetipsis
necē inferamus. Ifi & phibitos nos ēe intelligendū ē. ⁊ lex ait
ñ occides. quę pserim q a ñ addidit proximū tuū sicē falsum
testimonū ei iuratę. falsū inquit testimonū ñ dices adūs
proximū tuū. nec ido tn si adūs se ipsū quisq falsū testimonū
dicit. ab hoc se putauerit crimine alienū. quo regulā dili
gendi proximū a semetipso accepit. quando q de sepū ē diligęs
proximū tuū sicē te ipsū. Porro si falsi testimonii ñ minus
reus ē qui de se ipso falsū fatet. q. si adūs proximū hoc facere.
eū in eo pecto q falsū testimonū phibet adūs proximū
phibeat possit; ñ recte intelligentib uidi ñ ē phibitū
⁊ adūs se ipsū q q; falsus testis assistat. quantomagis intelli
gendū ē ñ licere hominī se ipsū occidē. cū in eo q sepū ē
non occides: michi deinde addito. nec ipse unq; cui pecat
intelligat exceptus. Ite. Non occides. nec te. nec alterū.
Neq; enim q se occidit aliud quā hominē occidit. quasdā nō
exceptiones eadē ipsa diuina ferit auctoritas. ſ; his exceptis
q ds occidi iubet. siue data lege ad psonā ⁊ tpe expressa iussione.
siue ipse q occidit ministerū debet habere. sicē armiculū
gladii ultrici. & ido neq q hoc pū pecptū ferit q dicū ē non
occides. q do auctore bella gesserit aut psonā gerentes publicę
potestatis sedm iuris legis. hoc ē iustissimę sonis impiū scelerato
morte puniętis & abpaū ñ solū ñ ē culpatus crudelitatis ēmine.
uerū laudatus ē nōie pietatis q iuuant filiū neq q scelerate ſ;
obedient occidē. Ite mento quęrit utrū p iussu di sit habendū
q iepte filiā quę occurrit pri occidit eū id uouisse & se

.ca.

ímolatum. q̃ ca uicion redum de plio p̃mit occurrisse; nec
samson alit excusat q̃ se ipsũ cũ hostib ruina dom obpissit;
n̄ qa spe latenti hoc uisserat q̃ pillũ miracula faciebat. His q̃
exceptis q̃ t lex iusta generalit t ipse fons iustice ds spualit
y specialit iubet occidi. q̃ q̃ hoie t se ipsũ t quelibet occidit.
homicidu emme mereti. Ite hoc dms. hoc asseruit. t modis
applam. neminẽ spontanea morte s infere debet. uelut
fugiendo molestias tẽpales. ne incidat in ppetuas. neminẽ
ppt aliena pecca. ne hoc ipso incipiat hire grauissimũ ppv.
neminẽ ppt sua pecca ptita. que magis in hac uita opus e
v possint penitendo sanari. neminẽ uelut desidio melioris
uite. que post mortẽ sperat. quia rei sue mortis melior post
mortẽ uita n suscipit. Ite. et pelliarũ. Hemini licet s man
Tu dixisti. si laqueo tditor pitit laqueũ talib dereliqt. micere.
hoc ad nos omino n pinet. neq; enim uelam nõie mrum eos q̃
s collũ ligauerit. Ite ieq: in mona pphiam. de eode. Nonẽ nim
morte arripe s; illatam ab alis libenti excipe unde et in pse
cultionib n licet ppa pire manu absq; eo v castitas pieitat
s; peitentia colla submitte. i. si ecla exorbitaye queri. uos
ipsos obponite. Ite ex et bracarensi. Nulla pillis fiat oratio. q̃
Placuit v hi q̃ s ipsis uoluntarie se ipsos interficiunt.
aut pfectũ av puenenũ aut p pcepiciũ aut p suspendiv t q̃libet
n infeq: morte. nulla pillis in oblatione cõmemoratio fiat.
neq: eũ psalmis ad sepulturã eos cadauera deducant. n penitentia accepint. Multi enim s hoc p ignorantia usurpant. Similit
et de his placuit fieri. q̃ p suis sceleribs moriunt. impenitentes
subaudit. Id. in eode libro. i. Non e homicidii reus miles q̃ potesta
Miles cũ obediens potestati subqua ti obediens homine occidit.
legitime pstitutus e homine occidit. nulla culpatus sue
lege reus homicidii tenet. immo n feit reus impii deserta
atq; ertepti e. Qd si sua sponte atq; auctoritate fecisse. crimen
effusi humani sanguinis commisisse. Itaq: unde punit si feit
iniussus. inde punit si n feit iussus. Ide in questionib eiusdi.
Cum minister Homicida e q̃ sponte occidit. qm iudex iubet
iudicis occidit cũ que iudex iussit occidi. pfecto sicut occidi.
sponte fac homicida e. et si cũ occidat. que fert audiere debuisse occidi. Id. Sic iure laudat obedientia ita reprehendit q̃ s ri
Lex etna. in quodã medio loco posuit aliq. v ines usurpat.
usurpandi merito reprehendat audacia. in exequendis iure
laudet obedientia. Abraha si spontaneus in occidendo filio
motus fuisset execrabilis hrit. at iubente do obsecundans
e famulatus. Ide in questionib sup matheũ. Bono animo offa
Offrenda uindicte possunt implere boni uindicte possunt ipleri.
bono animo quom iudex. qm lex. Ide ad macedoniũ. Non e
Non e mitatus s; potu iniqus s; humani. q̃ eim psequi v homine
humanitatis societate deiuncti. q̃ ppter e eminus liberare.
psecutor v sit hominis liberator. Ide. Quare sunt instituta regia
Non frustra s instituta potestas potestas: y legalia tormenta.
regis cognitoris iusiunculę carnifices. arma militis. disci
plina dnantis. seueritas et boni patris. Habeant ista omia modos suos. causas. rones. utilitates. hec cũ timent et mali co-
herent et boni quiete inter malos uiuunt. Ite. Hominũ qui pt
Cũ homo abhoie peccat. q̃ causa mortis plue. q̃ ille q̃ occidit.
occidit multũ distat utrũ fiat nocendi cupiditate t iuste
aliq auferendi. sicut fit ab inimico. sicut a latrone. an ulciscendi
t obediendi ordine sicut a iudice. sicut a carnifice t caudendi ul
subuiendi necessitate. sicut intimit lat a uiatore. hostis a
militte. et aliqn causa mortis qui fuit potu inculpa e. qua
ille q̃ occidit. uelut si q̃ spiã decipiat fidei iussore suũ. atq;
ille pisto supplicii legitimũ luat. nec tn omis q̃ causa alienę mortis e reus e. uelut si stuprũ quisq̃ petat. seseq; si n
impetuerit intimat. Qd si filio timens pia uerba pcepiciio
petat. Quid si alio hoie liberto t ne alio libet. s ipsi mortẽ infe-
rat. Tum ppt istas alienarũ mortiv causas av scelerti esentiendũ e. av uindicta pecci quę n fit nocendi s; corrigendi
studio et patina tollenda. av opa mitię cohibenda s. Hęc cv
accidunt debem eis humanũ dolore n ppt illa ne accidant
recte factor. repimam uoluntate. Ite. ysidorus. Qd sacdotes
Principes seli effice docendo n ualeis disciplinę tore potesta
n nũquã int ecclam potestatis adepti culmina tenent. extorquet.
v peande potestate disciplinã ecclastica munant. Certũ
int ecclam potestates necessarię n cent. n v q̃ n pualent sa
cerdotes effice p doctinę sermonẽ. potestas hoc impe p disciplinę tore. Sepe p regnũ terenũ ecleste regnũ pfient. ut q̃ intra
ecclam positi. et fide y disciplinã agunt. rigore pncipv ectant.
ipsaq; disciplina qua ecclę utilitas exercet n pualet. cerniens
supbor potestas pncipalis imponat. et v uenerationẽ meretur.
uiriuẽ potestatis imitat. Cognoscant pncipes seli se debe reddituros e ronẽ xpo ppt ecclam quã tuendã susciperunt. Nam sive
augeat pax et disciplina el p fideles pncipes siue soluat. ille
abeis ronẽ exigit. q̃ eor potestati sua ecclam credidit. Ite leo pp.
Reges omis alit et regia y sacdotalis defendat auctoritas. q̃ ad diuina
tinę ce n possunt n quę ad diuina confessione y fessionẽ pinent.
pinent et regia y sacdotalis defendat auctoritas. Ite ex ce
turonensi. Sacdotalis admonitio qs corrige n uale selaris po
Incestuosi. parricidę. homicidę multi ap nos reperiunt. testia corri-
s; aliq ex illis sacdotũ nolunt admonitionib aure accomodare.
uolentes impstinis pdurare eminib qs oportet pselaris po
testatis disciplinã atam pia y sueudine coherceri. q̃ psaluntfera sacdotũ monita noluerit reuerti. Ite. ieronim supieremia.
Regũ e ppũ Malos cõpime y bonos subleuare regũ offm e.
facere iudicii atq; iustitiã. et liberare de manu calumniantiũ
ui obpissos. et pupillo pupillo et uidue q̃ facili obpimunt a
potentib pbe auxiliũ. et v curã eis pceptor di maiore indicetur
intulit. nolite ctare v n solũ eripiatis. s; ne patiamini q̃de
ut ufa conuentia eueniat eos a balis ctristan. et sanguinẽ
inocentẽ n effundatis in loco isto. homicidas cũ et sacilegos
et cetera. Et post paucia. Si inqit hoc fecerit o reges iuda. tenebitis pstinã potestatẽ. Si psis aut pncipib et potestatib fide
et reuentiã seruari oportet. quã q̃ n exhibuerit ap dm pinia
inuenire n poterit. Vnde idem ieq: ptia fraudant incedo. q̃ fid et
Qui ap carnales dnos in minimis reuentiã potestatib seruare
fideles fuerint. meruerint eis ap dm pinia maiora cõmitti. y uenivt.
Ornat aut doctinã dm. quia quę ctitioni suę apta s faciet.
ut et uiuerso cfundit ea qui n e subiectus in omib eui ctitio
sua displicet. q̃ ctradictor atq; fraudator in nullo fide bona
ostendit. Quom cũ pot fideles ce in sua dm. q̃ carnali dno fide
exhibe n potuit. Ite. ambr: in lib. i. de patarchis. Militaris
Dicat aliqs. cũ ipse uicerit q̃m die disciplina regi omino seruat.
abraha ad regis sodomoy. michi sumã abste. cũ pda utq;
in potestate victoris fuerit. Doce militare disciplinã. v
regi sequent oma. Sane his q̃ sceli fuissent et madiuinti
fortasse sociati parte emolumi tuenda assert. tamquã
mercede laboris. Ro quo s mercede abhoie n questuri. a do ac-
cepit. sicut legim seripti. q̃a post hęc v̄ba facti e v̄bu dm ad
abraha in uisu dicens. Noli timere abraha. ego pregã te y merces
tua erit magna ualde. Sp retta sicut pncipib y potestatib
fide et reuentiã exhibe cogim. ita selarũ dignitatũ admi-
nistratorib defendendarũ ecclarũ necessitas meruerit. Qd si facere
cepserint. a cõione s repellendi. Vnde ioh octauus. Quemmodũ
Administratores plane ecclarũ q̃ i dignitatib agit. adtenti dbet
selarũ dignitatũ q̃ ad ecclarũ tuitionẽ pupillorũ audire.
ac uiduarũ protectionẽ rapacitatiq; refrenationẽ ctitata ce
peculdubio debent. q̃tes abepis et ecclastices uiris euenit

fuerint. eorꝝ querimonias adtentiꝰ audiant. ysedm. q̃ necessitas exposcerit absq; negligentia examinent. & diligenti studio corrigant. Qd si timore p̃ oculis ñ habentes. negligentes post sedam & tertiã admonitionẽ inuenti fuerint omni se nouerint cõmunione usq; ad ẽdignã satisfactionẽ p̃uatos. Ite ieronimꝰ sup iobel. Contrarie fortitudi

Non solũ homines ministri nes ñ solũ hoies s̃ s; ultores ire di. s̃ & ultores ire di his q̃ malũ oparũt. unde ñ sine causa gladiũ portant s; & ẽtarie fortitudines. que appellant furores & ita di. Ide sup ysaiam. Qui crudeles iugulat

Non ẽ crudelis qui ñ ẽ talis qualis patientiꝰ uidetur: crudeles iugulat s; crudelis patientibꝰ ẽe uidet. Iam latro suspensus patibulo crudelẽ iudicẽ putat. Ide sup ezechielẽ in libro tertio. Ministeriũ ẽ dñi. q̃ malos perdit in eo

Qui malos perdit in eo q̃ mali s̃. & sit uasa (i. iusti) q̃ mali sunt. infectionis ꝛ occidat pessimos. ministeriũ ẽ dñi. Ide sup epl̃am ad galathas. lib. ii. Non sed admittit iudex q̃ hoiẽ

Iudex non est auctor sceleris; (i. iudex) homines iniciendo. uinci. Ide sup ieremiã. Non sanguinẽ fundit q̃ homicidas & sacrilegos

Homicidas & sacrilegos & uenenarios punire ñ ẽ effusio sanguinis s; legũ ministeriũ. Ite eiusdẽ. Principes seli (punire.)

Si audieris in una ex ciuitatibꝰ pessimis parte ñ debent. quas dñs ds dabit t̃ inhabitare illic dicentes. eamꝰ & seruiamꝰ diis alienis q̃s ñ nosti. inquisies & inuenies omnis q̃ s̃ in ciuitate cede gladii. & incendes ciuitatẽ igni. & erit sine habitaculo in eternũ. ñ reedificabitur & ne. ꝛ aut dñs ab indignatione ire suę. & dabit tibi miam t̃ & miserebitur tui & multiplicabit te si exaudieris uocẽ dñi tui. & obseruaueris p̃cepta eius. Cui p̃cepta & uigoris memor machabeus. inquirit eũ q̃ ad aram sacrificatus accesserat. Qd si ante aduentũ ẽ extra dñi colendũ & idola spernenda hęc p̃cepta seruata s̃. quanto magis post aduentũ ẽ seruanda s̃. q̃n ille uenienꝰ ñ uerbis nos hortatus sit s; factis. Ite auĝ. ẽt pelliarũ. Tribulationũ flagellis aliq̃ndo p̃fidia castigat.

Ad fidẽ nullus ẽ cogendꝰ ꝛ dicitur s; p̃seuerantiã immo & p miam dñi tribulationũ flagellis sole p̃fidia castigari. Iuxta q̃ mores ꝛbium libertate uoluntatis eligunt. ideo mores pessimi ñ legis integritate puniunt. s; tñ male uiuendi ultrix disciplina p̃posita ẽ. ñ ei p̃cedens bene uiuendi doctrina p̃tendat. Sic q̃ quę adus uos leges ẽstituit s̃. ñ eis tñ face cogimini s; male face p̃hibemini. nam tñ face nemo potest ñ elegit. ñ amauerit. q̃ ẽ in libera uoluntate. eũ aliq̃d adus uos leges ẽstituerint. admoneri uos credite. ꝛ cogitetis quare ista patiamini. Si p̃ iustitiã. reuera illi p̃secutores uri s̃. uos aut beati p̃secutionẽ passi p̃ iustitiã. q̃a possidebitis regnũ celorꝝ. Si aut p̃ iniq̃tatẽ seismatis uri illi quidẽ correptores uri s̃. uos autẽ sicẽ ceti diuisorꝝ scelerũ rei q̃ penas legibꝰ pendunt. profecto infelices & in hoc & in futuro sclo. Ide. Iniuria sacrilegorꝝ ꝛ aregibꝰ ẽ uindicanda.

Si p̃ ira p̃secutor ñ fuit nabuchodonosor q̃a scelus in sem daniele cõmissũ uindicauit iustissime. quom uindicandũ ẽ aregibꝰ q̃ ꝛ sacrilegia exsufflant. si p̃ hęc ñbra q̃a in periculũ missa s̃ sic uindicari meruerit. Ite

Si uos Diligentissimi rectores s̃ q̃ malos ꝛ a malo fugiatis ẽt ecclam ꝛ altaria erexisse & a sana p̃secuntur: unitate quę toto orbe diffundit sacrilego scismate separatos ẽt. & corpi ꝛ q̃ ẽ ecclę toto orbe diffusa reuptando & blasphemando & quantũ potestis obpugnando adusarios scã & canonica septa ẽumeret uos impii atq; sacrilegi estis. illi autẽ q̃ uos p̃ tanto scelẽ tam leuit dapnorꝝ ammonitionib̃ t̃ locorꝝ t̃ honorꝝ t̃ pecunię p̃uatione deterrendos cohercendosq; decernunt. ut cogitantes q̃re ista patiamini sacrilegũ uirũ cognitũ fugiatis. & ab eiusdẽ dapnatione liberemini. diligentissimi rectores & pissimi ẽsultores deputantur. Ite Stephanꝰ pp. luciano epo.

Non autẽ sine causa gladiũ portat rex. uindex De codẽ. ẽ enim ẽt omnis iniq̃s. ut timore cõpimat q̃s nequit corrigere monitis salubribꝰ. Aggredit q̃ securus q̃ s̃ do placeta. In nullo enim ei beatus petrus aberit eũ suo ancipiti gladio. si tamen salutis patrię ẽsulat. Ite auĝ. sup epl̃am iohis. Non amat seruꝰ

Non potes te tẽ amare seruũ tuũ (filium) etiam non corripiendo: quando eũ ñ cedis. aut tẽ amare filiũ tuũ q̃n ñ das disciplinã. aut tẽ amare uicinũ tuũ q̃n ñ corrigis eũ. Non ẽ ista caritas. s; languor. Seruent caritas ad emendandũ. ad corrigendũ. si s̃ boni mores delectent. si autẽ mali emendent. Ide in libro de ciuitate dei. Innocentis offm ẽ nulli nocere. & peccem punire.

Non ẽ innocentię parcendo sinere ꝛ in malis graui incidere. Iuxta q̃ ad innocentis offm. ñ solũ nemini malũ inferre. uerũ & cohibẽ a peccẽo. t̃ punire peccem. ꝛ aut ipse q̃ prius odio habet corrigat exemplo. ꝛ alii trahant tali exemplo. Ite ad lotharium. Non ẽ misericors q̃ uicis nutriendis parent.

Qui uicis nutriendis parent & saluare ne ẽtristare peccantiũ uoluntatẽ tam non ẽ misericors. quã q̃ ñ uult cultrũ rapere puero ne audiat plorantẽ. & ñ tamen ne uulnerati doleat uel extinctũ. Ite haimo sup epl̃am ad romanos.

Sunt quedã Enormia flagicia p̃ iudices scli corripiunt.

enormia flagicia quę potiꝰ p mundi iudices q̃. p ministres & rectores ecclarũ uindicantur. sicẽ ẽ eũ quis inuitus pontificẽ. aplicũ. epm. pbrm. siue diaconũ. huiꝰ-modi reos reges & principes mundi damnant. Ergo ñ sine causa gladiũ portat. q̃ talia scelera diiudicat. Sunt enim maxime ẽstimata p̃ homicidas raptores. ut & illos dapnent. & alios suo timore cõpescant. Ite eiusdẽ innomo genere abu-

Rex debet furta furta ecclesiarum rege coinbeat. sionis. cohibẽ. adultera punire. impios de tra pdere. parricidas & periuros ñ sine uiue. filios suos ñ sine age impie. Ite auĝ. de libo arbitrio. lib. i. Non peccat q̃ ex offo nocentẽ inuitus.

Si homicidiũ ẽ hominẽ occidere. potest occidere aliq̃n sine peccato. Iuxta & miles hostẽ & iudex t̃ minister ei nocentẽ & cum forte inuito atq; inpuidenti telũ manu fugit. ñ mihi uidetur peccare cũ hominẽ occidunt. s; nec ẽ homicidę isti appellari solent. Ide inq̃sitionib̃ leuitici. Si homo iuste occidit. lex eũ occidit. ñ tu. Ite pelagiꝰ pp. Non q̃ ad bonũ s; q̃ ad

Non uos hominũ uaniloquia malũ cogit p̃sequitur: retardent dicentiũ. q̃a p̃secutionẽ ecclę faciat. diu uel ea quę cõmittunt repimit. t̃ animarũ salutẽ rapit. Erant hmodi rumoris fabulatores. Non p̃sequitur nisi q̃ ad malũ cogit. Qui ꝛ malũ t̃ factũ iã punit t̃ phibẽ ne fiat. ñ p̃sequitur iste s; diligit. Iuxta si ꝛ illi putant nemo nec repbendendꝰ a malo nec rethendꝰ a malo ad bonũ ẽ. humanis ac diuinis legibꝰ necesse ẽ euacuari. quę & malis pęnã. & bonis pmia iustitia suadentes ẽstituit. Malũ autẽ seisma ẽt & p ecclesias & potestates hmodi obpmi debẽ homines & canonicę septe auctoritas & patrũ nos regularũ uerbis doce. Quisq̃s q̃ ab aplicis diuisus ẽ sedib̃ in seismate eũ ẽt ñ dubiũ ẽ. & ꝛ unusale ecclam altare conat erigere. s; q̃d de talibꝰ insertus calcedonensi sinodo canon statuit. q̃ta uia ẽ sidere. ꝛ post alia sic die. q̃a cõmunione sancte ipsũ suspendit. & collecta facere & altare istruere & noluerit uocantu epo ẽseruire. & noluit eidẽ acquiescere neq; obedire & pri & sedo uocantu. he omim dãnari. nec umq̃ uel omnino meruit. nec recipe eũ posse honorẽ. Si autẽ p̃manserit turbas faciens & sedtiones ecclę p ecclanea potestate

. cā.

tāq; sedmosū cōpmi. Et beatus aug; de talib dicē. Multa &
eū mutus benigna quada aspitate pleetendis agenda s.
quoq; potu umitatu ēsulendū ē qua uoluntatu. Nam uneor
ripiendo filiū quāuis aspe nūq; amor patrī amittit. fit tn
q; nolle. Vt doleat q; & mutus uidet dolere sanand. Ecce
uidetis quēadmodū tamū testimonii patis ñ psequat cohe
endo talia. s; diligat emendando tales semp ecla. Facite q; &
uos q; scientes intentionē cānitatis uīte frequēt hortam.
& date opā vt talia fieri ultra ñ liceat. s; & q; uob facillimū
ē ñ dubito hi q; talia psūpsē ad pissimū pncipē sub digna
custodia dinganī. Recolere enī debe celsitudo uīa q; pvo
ds fecit tpe illo quo & ystrias & uenetias tirano tota
possidente. francis & cuncta uastantib. ñ ante th mediola
nensē epm fieri pmisistis. n ad clementissimū pncipē exinde
retulisteis. & q; fieri debuisse ei nerū sēptis recognouisteis.
& intro vbiq; feruentes hostes rauennā. tam & is qui ordi
nabat & is qui ordinaturus erat pudentia culminis uīi
deuēti s. Idē narse patricio. Scismaticos & hereticos seli
De liquib atq; uenetiis & ystrius epis potestates cohercant.
q; dicā. Qs idonea ē excellentia uīa & rōne & potestate
rep̄me. & dimittitis eos in ētēptū aplicarū sedū de sua rusti
citate gl'ari. cū siq; eos de iudicio unius alis synodi qd
ēstantinopolim p pmā nup elapsam indictionē actū ē
forte mouebit. ad aplicā sedē q̄m semp ē factū electis
aliq; de suis q; dare & accipe rōne possint dingt
debuq; & ñ clausis oēis corp & dñi nri hoc ē scām ecclam
laēare. Nolite q; dubitare huiusmodi homines pncipaliter
iudiciali auctoritate cōpmi. q; regle patrū hoc specialit
ostituē. Vt siq ecclastici officii psona eū subiecē ē restitut.
t seorsū collegerit. aut aliud altare erexit seu scisma fecit.
iste excōicet atq; dānet. Qd si forte hoc ntēpserit & p-
mansērit diuisionis & scismata faciendo. p potestates
publicas obpmat. Ecce dne q; animū uīr forte timid ē
ne psequ uidant de patrū uob auctoritate hec
breuit dirigenda curaui. cū mille alia exēpla & ēstiv
tiones sint. quib euidēt agnoscit. Vt facientes scissuras
in scā ecla ñ solū exilis s; & psēptione rerū & dura
custodia p publicas potestates debeant cohercri. Idē.
Qvali Abecle unitate diuisi asclarib potestatib cohe-
nos de gle uīe studius iudicio gtulam. ñ solū cecant.
upam s; multoq; ac pene omnis credun lire noticiā. Et ideo
rie de his quē uob psentib ibi fieri stupen. fiducialit ap gl'am
upam diuem equerendū. Tere siqdē atq; maximiliannis nōia
tīn epoq; habentes. ecclastica ibi unitate pstare dnr. & omis
ecclasticas res suis usib applicare. intantū. Vt unū eoq. 1. maxi
milianū usq; ad nos ptam longū tter necessitate cōpellante
qd'a infatigabilit uenientes. peer offerrent. obq; causā petrū
pbrm sedis nre s; & precētū notariū adeadē loca diuim desti
nandos. Ea q; canonicis statutis apdicis pseudoepis cōperint
cōmissa t digna debeant ibi ultione cōpesce. t eosdē ad nos
usq; pduce. Et ido salutantes patrio affectu gl'am upā petim.
Vt psatis q; anīa sede s directi mōib pbeatis auxiliū. nec putet
tis aliqui ē peccā. si hmi hoies cōpmunt. Hoc enī & diuine &
mundane leges statuē. Vt abecle unitate diuisi & ei pace
iniqissime pturbantes asclarib potestatib cōpmant. nec
qq; mai ē uīi deo sacrificū possitis offerre. q; si id ordinetis. Vbi
qui in sua & in aliorq pnicē debachant cōpcerent debeant
uigore cōpesci. Ita pelagi pp. Iniquitas prauorq quāuis
Relegentes intas excellentiē bonis pficiat tam punienda
uīe de iniuria q; uob iniquorq hominū psūpto est.
uigessit ualde dolum. s; q; sam occulto di iudicio animā
upam & si p aliorq iniqtate ac supbia a ēstimatione sesmati

custodita. eqm omp. do gias. q; & de malis hominū actib
bona opari ēsueuit. Nec enī sine illo pudentia facū ē ere
dendū ē ut misericordiā & pusillimi homines adhoc usq; psili
rent. Vt sua diuisione catholica ē credentes ecclam. a sua
uos pollutione phibent. Sic enī pmia di & illis nescientib
facū ē. Vt a scismaticorq cōione eruti. katholice quā diligitis
seruari uos gtulisse ecclē. Quāuis q; upa pillorq sedis facta sit
utilitas. nolite tam inpunita psūptione iniquorq hoīū erassari
pmittere. Si enī hoc qtuam glam psūpsē ñ fuerit
uindicta cōpissū. q; inimicis ualeant puniri ambigi ultra
ñ debē. Exercere q; in talib debita auctoritate. & nē eis ap
talia cōmittendi crescat spes. upis cohercionib repmas.
Adhoc siqdē di nutu ē uos talia psūpsē. Vt talia uob corri
gentib ab eorq sede alios possetis do pficiente munire. Quales
autē s q; ecclam fugiunt. cuiusū uos scelera quē ds ampli
occulta ē noluit audentē informant. q; in homicidio qdē
nec hoīs necessitudinē nec caritatē frīs nec sacdotū reuentiā
cogitauit. incestuoso aut in adultio & ipsi uindicē abstulit
modū. qa si adultū punias ñ remanē inquo iudicet incest.
si incestuoso ingeras penā. multū erīn adultū remanebit.
Ecce de q; collegio s q; quantū ad supbiā sua iniuriā uobis
inferre moliti s. & quantū ad pudentiā di inpollutos uos
ecclē seruauē. Auferre tales ab ista pudicia. utinam oblata
uob a do obpmendi pfidos occasione. Qd tē plenī fieri potit.
si auctores sceleris ad clementissimū pncipē dingant. &
maxime ecclē aqlegiensis inva- -sor. q; & insesmate
& in eo maledictus. nec honorē cpi potit retinē.
nec meritū. Et nicolaus. excepitū franeorq. In certamine q;
Omniū upm ot infideles agit q;q; mortē ecclesie regnū pme-
nosse uolum caritate. quō q;q; q; ñ optantes diem i hoc ret.
belli ēcamine fideliē mortuus fuit. regna ei ecclesia minime
negabunt. Et ut iam. in. gotifredo lucano epo. Non s homicidē
Excōmunicatorq qui cont excōmunicatos zelo matris ecclē
infectorib put in ordine romanē ecclē arguantur:
didicisti sedm intentionē modū ꝯgruē satisfactionis iungt.
Non enī eos homicidas arbitram. quos adus excōmunicatos
zelo catholicē matris ardentes aliq; eorq trucidasse ēcingit.
ne tam cōdē ecclē matris disciplina deseratī. tenore quē diuim
penitentiā eis indicto ꝯgruentē qua diuinē simplicitatis
oēs adus se cōplacare ualeant. si forte q; duplicatis plu
mana fragilitate incōdē flagicio incurrerint. Et aug. ad
Quis enī Pax ecclē mesticiā solat pdnorq homicidū.
upm uelit aliquē uinceorq ñ solū pire uerū & aliq; pdere.
S; si alit ñ meruit habē pacē dom dauid n absalon filū ei in
bello qd gerebat ēt pitē fuisse extinct. quāuis magna
eius mandauerit suis. Vt eū quantū possent uiuū saluū q;
seruarent. & cēt eui penitentia pitīs affectus ignoscere. quid
ei restituerit n pditū flere. & sui regni pace adquisita suam
mesticiā ēsolari. SS i q; uim sē & publicē potestates bella
gerentes ñ sue transgressores illi mandati. ñ occidē. quāuis
quosq; flagiciosos digna morte pimerent. similit suē potes
tati obedientes ñ est reus homicidii. si impio ei quelibet fla
giciosū mitterent. si homicidas & uenenarios punire ñ ē
effusio sanguinis s; legū ministerū. si pax ecclē mesticiā
solat pdnorq. si illi q; zelo katholicē matris accensi excō-
-municatos mitteiunt homicidē ñ iudicant. patē q; malos
ñ solū flagellari s; & mitteri licē. S; quērit. si ēcingit aliq;
malos punire abbis q; ñ hnt legitimā potestatē an sint
rei effusi sanguinis. hi p quos puniunt. De his ita sēb ambr.
Remittunt peccā Aliqn puniunt peccā p ppl'os diuino iussu
p di vbū. eui leuitē mitpta & qdi executor ē. exercitatos.
remittunt posticiū sacdotis sacrūq; ministriū. puniunt

qq; peccata ppoles sicē p iudices q̃ potestate ad tpl utunt. pu
niunt peccata & p ppl'os. sicē legim. qa sepe abalienigenis
dei iussu exercitus ppt diuinę maiestatis offensa subiacet
ē ppls iudeorū. Hinc notandū ē q̃ aliqn punit ds
peccata pnescientes. aliqn pscientes. & nescientes peccata pu
nit sicut p sennacherib & p nabuchodonosor & p antiochum
& p pncipes romanorū. & p nullos reges gentiliū ppln
israhelitē delinquentē aliqn afflixit. aliqn capituauit. unde
ipse dns ait p ppha. uirga furoris mei assur: ipse aut
ñ cognouit. Assur erat virga furoris dni. qa peū innumeras
gentes diuina iustitia flagellare disposuit. ipse v ñ cog
nouit. qa in supbia elatus victoria qua asseruit
fugat. ñ diuinę potentię s; suis adtribuit uirib. Unde cont
ei supbia dns loqt dicēs. Iuxta glabit septa ē eū q̃ secat
mea. aut nūq exaltabit securis ot eū q̃ cedit mea. Quib simi
litudinib satis pspicue ostendit q̃ sicē septa & securis nec seca
re nec cedere ligna possunt. ñ a alio regantur. ac ido et regen
tes se supbire non debent. sic illi pqr ds punit absq; nutu
diuinę dispositionis nichil agere ualent. ac ido qta regentes
se supbire eis ñ licet. Tales in eo q̃ puniunt do sequitur diuin.
in eo aut q̃ ignorantes se ē ministros ipi di impia uanitate
supbiunt. mereri de suę seruitutis a do ñ ñ ualet inuenium.
penā v supbię ñ effugiunt. Unde eū dns dicēs ad ppham de
nabuchodonosor. qd dabo ei p labore q̃ seruiuit m ap tuū.
stati subiunxit. da. hoc ē data s pruncia egypti & ethiopia.
eū aut in corde suo supbiens postea dicēs. nonne hęc
ē babilon quā ego ēdidi in robore regni ma. ecclia.
stati immutauit ds sonabile nimis ei. & induit eū ferina
bestialitate. v absorb fugiens eū bestiis uniuersis. Antiochū
qq; eū idolatria iudaicę plebis dnis punire. & pace qua ex
lege di abiecta & ex sacris nationū assumptis querebant
illis impnere uertere. qa di dispositione ignorans suę fa
cultatis deuastationē illi plebis adtribuit. in peccat meum
ppha dicens. Effunde ira tua in gentes quę te ñ nouerē:
ne forte dicant in gentib v ē ds eorū. Simiter eū p proma
nos peccm mortis xpi ds punire decreuisse: urbis excidi
um & iudaicę plebis miseria captuitate suis uinb assebe
cere. Unde ēta eos ppha pcat dicēs. Ecce manus tuas insup
bias eorū q̃ te odere. & q̃ multa maligne opati mouimina
suę uictorię posuere in medio atrio tuo. Et scientes peccata pu
niunt. sicē ds p filios israhel uoluit peccata punire amorreorū
& chananeorū. & aliarū gentiū. quarū tra israhelitis possiden
da dedit. qb & pceptit v nemini eorū parcerent. s; omnis mortis
tradent. q̃ ppter peccata eorū ēnigisse ex vb dni apparere. q̃ eū
dicēt ad abraham. semini tuo dabo tra hanc uelut q̃rere.
q̃re ñ m das eā m. audiuit. Nondū eū assumpta s peccata
amorreorū. quę te intelligunt fuisse assumpta. cū ppls
ille de egypciaca seruitute liberat. tra eorū sicē abrahę pmis
sum fuit in hereditate accepit. Cū q̃ sic diuino iussu ad
puniendū peccata ppli exercitant. sicē ppls ille iudaicus exer
citatus ē ad occupandā tra pmissionis. & ad delendas gen
tes peccatrices. sine culpa noxi sanguis effundit. & q̃ ab
eis male possidentur in iuste & dniū rite transeunt bonorū.
cū v occulto instinctu aliq̃ mouent ad pseqndū malos sicē
sennacherib & ceteri q̃ ppm delinquentē pseruit s. hoc
occulto instinctu opante illorū mentes inuenit ad pse
quendū. tam qa prauia intentione ñ peccata delinqntū
punire s; illorū bona rapere & suę ditioni subicere querut.
ñ s immunes a crimine. De qb & notandū ē. q̃ aliqn exer
citant ad puniendū peccata bonorū. v tandē p bonos correc
tos ipsi quoq; puniant. sicē in lib iudicū legit. de iabin
rege chananeorū. & de madianitis. q̃ ppter ydolatria ppli

suscitauit eos dns ds israhel affligent. & tra eorū occuparent.
Cū aut ppls di submanib eorū diutū afflict peccm suū recog
noscere. & p penitentia dm s placare: ex di pcepto &
barach comitat debora. ppheissa uxor lapidoth. iabin regē
chananeorū. & sisara ducē exercitus sui pstrauit. & gedeon
Zebee & salmana reges madianitarū. & oreb & Zeb duces eorū
morti tradidit. Apparet q̃ q̃ aliqn p legitima potestate p gen
tes aliqn p ppl'os diuino iussu exercitatos mali p peccis suis ñ solū
flagellant s; rite & p dunt. Hec ē ptrū illud aug. q̃ ad matrem
suam p circumcellionis supplicans rogabat v uerberib eos cohercere.
ñ morte pdere. Quanus enim supplicando spaciū uitę eis sequen
poposcerit. ñ tam legū severitate qua tales morte plectuntur
ñ observandā docuit. Quod aut querit an mali sint
cogendi ad bonū facile apparet. Antiquus nāq; ppls metu
penarū ad observationē legis cogebat. In euangelio q̃q; dns
ait discipulis s. Nolite timere eos q̃ corpus occidunt. animā aut
ñ possunt occidere s; potius eū timete. i. ei inimore sequimini. qui
pt animā & corpus pdere in gehennā. Paulus q̃q; eū ecclam dei
pseqrē in mente ceciderat ad dm ēuerti coactus ē. unde se aborciuo
similē testat ē dicens. Nouissime aut omnium tanq̃ aborciuo
uisus ē mihi. Hinc aug. scribit ad bonifacium. Ecclia malos debet
Seismatici dicunt. Cur uim coge ad bonū sicē sepe paulum.
sepe multum. quē coegit. ecce fiunt apli paulini.
agnoscant in eo prius cogentē xpm. postea docentē. prius
ferientē. postea consolantē. Mirū ē aut q̃m ille
q̃ pena corporis ad euangelium coactus intrauit. plus oib illis laborauit. q̃ solo
vbo uocati s euangelio. & q̃ maior timor copulat ad caritatē q̃
perfecta caritas foras mittit timorē. Cur q̃ ñ coge ecclia pditos
filios v redirent. si pditi filii coegerē alios v parent. quos & illos
q̃ ñ coegerē s; tamen seduxerē si p terribiles & salubres leges ma
gremio reuocentur blandius pia mater amplectitur. de illis mul
to amplius quā de his qs nūq pdidat gaudet. an ñ pūne addi
ligentia pastorale & illas oues quę ñ uiolent erpit s; blande
lenitq; seducę aggre aberrauerant & ab alienis possi
deri cepant inuentas adouile dmei si resistere ei uoluint fla
gellis tribub ud & doloribus reuocare. Ite a xpo coactum
paulū ostendimus. Imitat itaq; ecclia mistas cogendis dmis suis.
quē prius v neminē coge experiebatur. v de fide regū atq; gen
tiliū pdicatio ppheica complet. Ita hanc ñ absurde intelligitur
aplica illa sententia. v beat paul dicē. Paratu uiseri omnē
inobedientiā. cū completa fuerit por ura obedientia. Unde ipse
dns ad magna cena sua p cunctas adduci iubet. postea cogi.
Ita cū ei serui respondissent. dne factū ē q̃ iussisti. & adhuc
locus ē. Exite inquit uias & sepes. & q̃scūq; inueneritis
cogite intrare. Inhis q̃ q̃ leuiter primo adducti s completa ē por
obedientia. inhis aut q̃ cogunt inobedientia cohercet. Ite
si tam p potestate quā p religione ac fide regū tpe q̃ fuerit
diuino munere accepit ecclam. hi q̃ inuenuntur in uiis & se
pib. i. in heretic & seismatib cogunt intrare. ñ qa cogunt
reprehendant s; quo cogunt adtendant. Ite ad donatistas.
Quod erraueratt p bonos dns hereticos cogit ad fide reuti.
mqt dns ñ reuocastis. & q̃ pierat ñ rtq̃sistis. Hoc uob pnos
ipse ds facit. ipse obsecrando. ipse minando siue corripiendo.
siue damnis siue laboribus siue psuasis occultis admonitionis
t uisitationes. siue potestatis tēpalis leges. Ide mepla ad um
centiū. Non ē ꝓsidandū q̃ quisq; cogitur s; quo cogitur:
Videt ut opinor ñ ē ꝓsidandū q̃ q̃sq; cogit s; quale sit illud q̃
cogit. utrū bonū. an malū. ñ q̃ q̃sq; bonū possit ē inuitus. s; u
mendo q̃ ñ uult pati. t relinqt impedientē animositatē. t igno
ratā cōpellit cognoscere ueritatē. v timens t respuat falsū. de q̃
ētendebat. t q̃rat uerū q̃ nesciebat. & uolens iā teneat q̃ nolebat.
Ite. Mea pmitus sentia erat neminē adunitate x cē cogendū. sbo

ē agendū. disputatione pugnandū. rōne uincendū. ne fiēt̄ eā.
katholicos habem. q̄s aptos hēticos nouerā. S; hēc opinio
mea ñ ēt̄ dicentiū uerbis s; ostrantiū suppabat̄ exēplis.
Ita pmo obponebat̄ in cuitas mea. quē eū tota ēet diuisa
in partē donati. ad unitatē catholicā legū impialiū uimo
re ꝓsa ē. quā nē uidem ita h̄ ammostratis uīē pmeuem de
testari. ut mea nūq̄ fuisse credat̄ ītē alię multę quę in no-
minatim cōmemorabant̄ ut in pisis reb̄ agnoscerē & in hac
causa recte intelligi posse q̄ sēptū ē, da sapienti occasionē. &
sapiēpor erit. ītē gg. maximino ep̄o. Onere pensionis rusticī
Iam ⁊ si rusticus tantę pfidię ad dm̄ ꝓuerti cogatur:
& obstinationis fuit inuent̄ ad dm̄ minime uenire ēsen
tiat. tanto pensionis onē q̄uand ē. ⁊ ipsa exactionis suę pena
cōpellat̄ ad recentiudinē festinare. Sed ex his ōib̄ colligitur:
q̄ mali s cogendi ad bonū. s; obiect̄ q̄ nemo ē cogend ad id q̄
mutilit̄ cogit̄. ad bonū autē q̄sq; mutilit̄ cogitur: eū dns aspne-
tur coacta seruitia. Vnde apls eū ad elemosinas commthios
hortaret̄ ait. Hilārē enī datorē diligit ds. Vñ
dat̄ intelligi. q̄ q̄ mutus dat. ꝓpter pēsentē pudorē & ren &
meritū ꝓdit. ītē cū redd̄ causā q̄re a sūptib̄ abstinē ait.
Si ex necessitate euāgliū. ñ erit in gla. ītē. Si mutē euāgli-
zo. dispensatio in credita ē. si autē uolens hoc ago. mercēdē ha-
beo ap̄ dm̄. ītē cū galathis scribē legalia ñ ēt tenenda. ait.
Si spu ducimur ñ estis sub lege. Ex q̄ apparet eū q̄ sub lege ē. i.
q̄ timore penę ñ amore iustię seruit ñ duci spu scō. si autē
spu ñ ducit̄ d̄o placē minime ual&. ītē. ñ accepistis spm seq̄
uitatis rterū in timore. s; accepistis spm adoptionis filiorū
in q̄ clamam̄ abba pat̄. Ex q̄b̄ ūb̄ datur intelligi. q̄ & si i ueti
testamēto timore penę hoies cogebant̄ ad bonū. tam̄ i nouo
testamēto sola libertate & dilectione iustię s mutandi ad
fidē. Vnde illi dicunt̄ seru & filii ancillę ꝓtinentes ad is ma
hel. isti dicūt̄ libi & filii libę ꝓtinentes ad ysaac. ītē iohis in
epla sua. Timor ñ ē in caritate. s; pfecta caritas mittit timo
rē. Qui autē cogit̄ illo timore ducit̄ q̄ ñ ē in caritate. q̄ man
cōpmit ñ animū mutat. q̄ pena timet̄ ñ bonū diligitur:
Porro sine dilectione boni nullū d̄o placē t̄ in numero bonorū
ēnumari potest. Ihn eū ꝓpha dicē. animalia tua inhabita
bunt in ea. hereditate. ostendens q̄m ad ipsā habitationē
pueniant subdit. in dulcedine tua q̄ paraſti pauper. dulce
dinē uocans suauitatē boni opis qua bonū fit ñ timore
penę. s; delectatione iustię. eū q̄ sine hac dulcedine
animalia inhēditate ñ habitent. patet. q̄ nemo ñ mutilit̄
ad bonū cogit̄ solo timore. Quicūq; & eū ad bonū cogit̄
solo timore ñ amore ducit̄. Non q̄ s mali cogendi ad bonū.
His ita respondet̄. Si bonū ad q̄ mali cogunt̄ semp mutu
tolerarent & nūquā uoluntari seruirent. mutilit̄ cogerēt
ad illud. S; q̄a humanę natę ē & ea quę in dissuetudinē du
cunt̄ abhorrent & ēsueta magis diligūt. flagellis tbulationū
mali s cohibendi a malo. ꝓuocandi ad bonū. ⁊ dū timore
penę malū in dissuetudinē ducit̄ abhorreat̄ bonū ⁊ ex
ēsuetudine dulcescat. Vñ aūg. in psalmo. c. xcx. vii. Cū p
timorē gehenne ēt&se ho aperēo. fit ēsuetudo iustię.
& incip̄ q̄ durū erat amari. & incip̄ excludi timor a carita
te. & succedit timor castus de q̄ hic dr: q̄ timem̄ ne tardet.
ne discedat. ne eo carem̄. Ille utilis. s; ñ pmanē ītēm. ⁊ iste.
Nunc q̄rit̄ an heretici suis & ēcl̄ę reb̄ sint expoliandi. &
q̄ possidē hēticis oblata. an dicat̄ possidē aliena. De his
ita scribit aūg. ad uincentiū. Non odio s; dilōne iustus
Quicūq; uos ex occasione hui malos ꝓsequuntur:
legis impialis ñ dilōne corrigendi s; odio mutandi
ꝓsequit̄. displicē nob. & quāuis res quę q̄ tua ñ recte a
q̄q̄ possidi possint. ñ t̄ iure diuino. q̄ cuncta iustorū s. t̄ iure
humano. q̄ in potestate ē regū tēr. idēq; falso res appella
tis uras. quas nec iuste possideris. & sēdm legē tēnorū regū
amittē iussi estis. frustraq; dicitis: nos eis ēggandis laboram̄.
cū sēptū legatis. Labores impiorū iusti edunt. S; tam̄ q̄sq̄s
ex occasione legis h̄ quā reges tēr. ē seruientes ad ēmandā
impietatē uam ꝓmulgauerē: res ꝓpas uras cupide appetit.
displicē nobis. quisq̄ denq; ipsas res pauperū t̄ basilicas
ēggationū quas sub nōie ēcl̄ę tenebatis quę ōino ñ debent̄
in ea ēcl̄ę q̄ uera ē. ē ēcl̄a ñ p iustitiā s; p auaritiā tenē.
displicē nob. q̄sq̄s p aliq̄ flagelo t̄ facinorē deterrēt̄ a uob
ita suscipit sicē suscipiunt̄ q̄ excepto errore q̄ a nob̄ sepamur
sine ēmine ap̄ uos uixerē: displicē nob. s; nec facile ista
monstrat̄. ñ nullos toleram̄ q̄s corrigē t̄ punire ñ possum̄.
neq; ꝓpter paleā relinq̄m̄ aream dm̄. neq; ꝓpter piscēs malos
rūpim̄ retia dm̄. neq; ꝓp edos in fine segregandos deserim̄
gregē dm̄. neq; ꝓp uasa facta i ēumeliam migram̄ de
domo dm̄. Idē. ēpa petiliani. Catholici ñ ido alienā possidīt
Si de reb̄ t̄ locis ēcl̄asticis quā abhēticis ablata tenent.
q̄ ñ tenetis querimur. possunt ꝓ iudei iustos se dicē.
& iniqtatē nob̄ obicē q̄a locū inq̄ impii regnauerē in eam
possidem. Qd q̄ indignū si ea quę tenebant hetici sēdm
pare uoluntatē dm̄ katholici tenem̄. ad dōs iniq̄s &
impios illa uox dm̄ ualet. Auferē a uob̄ regnū dī. &
dabit̄ gentī faciēti iustitiā. An frustra sēptū ē. labores
iniustorū pii edent. Qua ꝓp magis mirari debetis.
q̄ adhuc tenetis aliq̄: quia q̄ aliquid
amisistis. ītē. Si qua ia
pēsi possidē cepistis. quia uobis ablata
nob̄ dns dedit. ñ ido ēcupiscimus aliena.
q̄a illi impio eis s oīa facta nta. & iuste nta s. Vos enī
utebamini ad pēsionē nos ad unitatē. Alioquin & pmo
ꝓlo dī possent illi obicere alienę rei ēcupiscentiā. q̄ diuina
potestate ab eorū facie q̄ ea tēpa male utebant̄ expulsi s. &
ipsi iudei a q̄b̄ ablatū ē regnū sēdm ⁊ba dm̄ & datū ē
gentī faciēti iustitiā possunt obicē alienę rei ēcupis-
centiā. q̄a ē ēcl̄a possidē. ⁊ pseuitores ē regnabiū. Id.
Quod autē nob̄ Res ēcl̄asticę abhēticis iniuste possident.
obiciunt. q̄ res eorū ēcupiscam̄ & auferam̄. ut iniū
catholici fiant. & ñ solū quę dicunt sua s; & nta in pace
& caritate nobēcū possideant. Ipsę ado autē calumniandi
cupiditate ceceant̄ ut ñ adtendant q̄ sint int̄ se ēraria
quę loquunt̄. Ipsi ecē dicunt ⁊ iuidiosissime s ēquem uidēt.
q̄ eos in nta cōione uiolento legū impio coartemus.
Hoc ita q̄ nullōm facem̄. si res eorū possidē uellem̄.
Quis auarus querit cōpossessorē. q̄s dominandi cupiditate
inflamatus. t̄ fastu dignationis elatus. desiderat hēē ēsortē.
Ipsos ecē adtendant quondā suos m̄ & nros socios &
ffna nob̄ dilectione ꝓiunctos quēadmodū sua teneant.
ñ solū quę habebant. s; & nta quę ñ habebant. quę tam
si pauperū cōpauperes sum̄ & nta s & illorū. Si autē p̄uatī
quę nob̄ sufficiant possidem̄. ñ s illa nta. s; pauperū. quorū penuria
onē q̄dam̄ gerim̄. ñ ꝓpetant̄ nob̄ usurpatione damnabili
uendicam̄. Quicq̄ q̄ nomine ēcl̄arū partes donari possi-
debant. eam impius legib̄ religiosis eū ipsis ēcl̄iis ad catho
licam transferre iussit. cū q̄ nobēcū s plebes ex de ēcl̄arū.
nobēcū pauperes q̄de eisdē possessiunculis alebant̄. ipsi potius
foris positi desinant ēcupiscē aliena. s; intrent unitatis socie
tatē ⁊ parti gubnem̄ ñ illa tantū quę dicunt sua. uerū &
quę dicunt nta. Sēptū ē enī. Oīa nta uta. uos autē x. x. estis dī.
Idē ī epla ad uincentiū. Qui a corpe x̄ pēdit̄ spm iustię
Quēadmodū mēbrū si pēdit̄ abhoris unū corpe tenē ñ pot.

ñ pot tene spm iustitiae t uitae. sicho q̃ peadit ō x iusti corpe
nullom pot tene spm iustitiae & sifiguā mbr teneat quā
sūpsit in corpe: in hui v cōpagē corpis ueniat. & labores
suos ñ dñandi cupiditate s; bene utendi pietate possideat. ¶ Nos autē uoluntatē iqm v iā dictū
ē abhui cupiditatis sordib q̃libe inimico iudicante purgam. qn eos ipso
quoq labores dim ut nobcū & illis & nīs in societate catholica utant quantū ualem iqrim. S; hoc ē inq̃unt d nos
moueā. si iusti sum. qre nos quertis. Quib respondemus.
Querim uos iustos. ne p̃manea iusti. qnm pdictos. v ō
inuenitis gaude possim dicentes. ¶ Mortuus erat ff. & reuixit.
pierat & inuent ē. Quare q̃ me inq̃t ñ baptizas. v abluas me
a peccis. Respondeo. qa ñ facio iniuriā caracter imperatoris. ev
ego tē corrigo desertoris. Quare inq̃t ap te t penitentiam
ñ ago. immo ñ egeris. salus ē ñ poteris. Quom enī gaudebis
te ē correctū. ñ doleas te ē t fusse pvsū. Quid q̃ inq̃unt
ap uos eū ad uos transim accipim. Respondeo. Non q̃dē accepitis baptm q uob ext cōpagē corpis x in ē potuit pdē ñ
potuit s; accepitis unitatē spē in uinculo pacis. sine qua
nemo potest uide dm. & caritatē. que sīē sēptū ē opit multitudinē peccoq. Si autē q̃dem q sēptū ē in ub sapie idō iusti
tulerq spolia impioq. tē q legit in pvbis. thesaurizant iusti
diuitiae impioq. tē uidebim ñ ē querendū q̃ mr res hereticoq.
s; q sunt in societate iustoq. Itē post aliq. Si corp x tollit
spolia impioq. & corpi x thesaurizantur diuitiae impioq.
ñ debent impi foras remanere. v ea lumenti s; intīe potu
v iustificent. Itē post aliq. In x q̃
cōpagē corpis ueniant. & la
boresq suos ñ dñandi cupiditate
s; bn utendi pietate possideant.
¶ Nos autē uoluntatē iqm v iā dictū
ē abhui cupiditatis sordib quolibe inimico iudicante
purgauim. qn eos ipsos quoq laboresq dim v nobcū y illis
ynīs in societate catholica utant quantū ualem iqrim.

His q̃ auctoritatib uidlo monstrat. q ea q̃ abhereticis male possidentur. a katholicis iuste auferuntur. nec idō aliena possidē dim. De epis v t q̃libe clericis q nec sua auctoritate nec auctoritate romani pontificis arma arripere ualeant. facile pbat. eū enī petrus qui pm aplos a dno fuit
clericis materiatē gladiū extorqere. v magistrū aiudeoq iniuria
defensare. audiuit ēuerte gladiū tuū in uaginā. omis enī qui
gladiū accepit. gladio pibit. ac si a apte diceret. Haeten tibi
tuisq pdecessorib mimicos dī corpali gladio licuit psequ. de-
inceps in exēplū patientiae gladiū tuū. i. t haeten excessū in
uaginā ēuerte. & spalē tm gladiū q ē ūbū dī in maestatione
uetere uitae exercē. omis enī pt illū t auctoritate a q̃ legitima potestate uitā q v ait apls. ñ sine causa gladiū portat.
eū & omis anima subdita ē debet. omis inquā q pt auctoritatē h gladiū accepit. gladio pibit. Itē ambre. Arma epi
laēmē sunt & ofones. Itē illud apli. ñ uos met ipsos defendentes fis kēmi. quātus omib generalit dicat. specialit tam
platis dicū intelligit. S Hinc & de his q in bello aut in uxa moriunt. in cēcilio tūnensi statutū ē. De clerico q
Quicūq clericus in bello aut in uxa morit oblatio ofo ñ
aut in bello aut in uxa aut gentilū ludis mortuus fuit. offe
neq in oblatione neq in ofone pro eo postulet. s; in man
tat. ineidat iudicis. sepultura tm ñ pueat. Itē ex ō toletano.
de clericis arma ferentib. Gradu amisso in monastio tradat
Clerici q in q̃cūq; faenore eliei uoluntarie arma sumentes.
arma uolentes sūpserint repta. amisso ordinis sui gradu
in monasterio penitē tradant. Itē ex cē meldensi De pri
grad amissione mulctent eliei militaria arma ferentes.

Quicūq ex clero uidentur ēē. arma militaria ñ sumant. nec
armati incedant. s; pfessionis suae uocabulū religiosis
moribus & religioso habitū pbeant. Qd si ētēpserint. tamquā
sacroq canonū ētēptores & ecclastice auctoritatis pphanatores pri grad amissione mulctentur. quia ñ possunt simul
do & sēlo militare. S His ita respondet. Sacēdotes manu
ppia arma arripere ñ debent. s; alios ad accipiendū ad oppssoq
defensionē atq; ad inimicoq dī obpugnationē eis ūcē hortari. Unde leo. iii. scribit ldewico augto. De sarracenis
Igitur eū sepe papa iubē pplin egrgari. ceis adlitē manis occerere.
adūsa asarracenoq partib pueniant nuncia. quidā in
romanū poteū sarracenos clam furtiueq uenturos ē dice
bant. pquo ufm egrgari peiprim pplin. marinamq: adlitus
descende decreuimus. & egrssi sum romā. Itē. Ulterior sui grgis
Sciere uos oportet q̃ nūq pp debē ē ac peiprius adiutor:
ab aliqb nros homines simm obpm. s; si necessitas ulla
incurrerit. pseuerantiā uindicam. qa nīi grgis monib ultores
ē debem. & peipui adiutores. Itē exercitui francoq. Celeste regnū
Omni timore a dō sequit q̃ paganoq defensione mortuis
ac ūore depositio ēta inimicos sēq fidi & adūsarios omnū
religionū agē uiriliter studere. ¶ Iount enī omps. si q̃libe uroq
moneā q puritate fidei & salutione patriae ac defensione ānoq
Hmortuus ē. idō adeo eclesie ōmiū ēsequet. Itē alcuinus. Contra
ortatu p pab Longobardos peib adriani pp karol bellū
adriani romanae urbis epi exhortat karol rex bellū sēcepit.
cont Longobardos suscepit. q pri q̃dē & apatre a papa supplicante cū magna difficultate susceptū ē. Itē alexander pp omib
epis hispaniae. Iudeos ñ debem psequi s; paganos.
Dispar nimirū ē iudeoq & sarracenoq causa. Illos enī qui
christianos psecunt. & ecclib & pbis sedib pellunt & ēt paganos iuste pugnat. Ai ubiq; sequitur patrem s. Ē iohis ocrauis
demagoq duci glosso. Qui ēmina quae pot emendare ñ corrigit.
Pretēa deuotionis tuae studiū ipse cōmittit. exhortari. v cont marinos latrunculos qui sub pretextu tui nominis incolas debachant tanto uehemēt accendatis.
quanto illoq pnitate famā tui nominis obfuscata fuisse cognoscis. quōlibē credi possit q te nolente illi naungantib insidient. tam qa ante cōpm posse dim. ñ eos cōpescueris uinoxius ñ haberis. S ēptū q̃pe ē. Qui ēmina quae pot emendare ñ corrigit.
Ipse cōmittit. Item ad iparium. Crimen p dō punire non est
egi sinodosem & uictoriam crudelitas sed pietas.
sineq auctoritate heliae & zelū symonis chananei. pet seuitate
trucidantē ananiā & saphyrā. paulū ēstantiā. q dimā magū
uirū dni resistentē eternā seuentate damnauit. ¶ Non est
crudelitas ēmina p dō punire. s; pietas. Ipse s mitegē dicit.
Si ff tuus & amicus tuus & uxor quae in sinu tuo dormit
deprauare uoluerit uerbū sit manus tua sup eos. & effundes sanguinē ipsoq. Item iohis chrisostom sup matthē. omelia
Occidit Quedā mulcti testamēto uiedant quae in Lexui. c
fines hominē & reputatū ē illi ad iustitiā. prohibentur:
abraham v ñ solū homicida uerū & parricida q̃ eqre ē q̃ui
effectus. d'o magis placuit petrus v qenimū fecit homicidiū.
fuit tm op spuale q facta ē. ¶ Non solum q̃ respiciam ad opa
s; ad tēp & ad causā. & ad uoluntatē psonarū q̃q differentiam. & quantaeūq: alia ipsis opib accidertint diligentissime requiram. ñ enī possum aduertatē alit puenire. Itē
nicolaus ad ēsulta bulgaroq. Necessitate instante & q̃dragesimalib dieb bellū
Si nulla urgē necessitas ñ solū
quadragesimali tpe s; & omī tpe ē aplus inire licē.
abstinendū. Si autē inuitabilis urgē importunitas. nec
& quadragesimali tpe p defensione tam sua quā patriae
seu legū paternarū ē belloq peiculoso ppatione parcendū.

ne uideat. dñm uideat homo tēptare. si hoc q̄ faciat. & suę
ac illoꝝ salutī ēsulte ñ peiurat. & sęę religionis debita ñ pea-
uet. Ite ggg. in dialogo. Petr ananiā & saphirā merepando
Petrus q̄ thabitā mortuā orando suscitauit. morti tradidit.
ananiā & saphyrā mentiente mortui merepando tradidit.
Hęc enī orasse meꝝ eruncatione legit. s; solum culpā q̄ ppet-
uerant merepasse. constat q̄ ꝓa aliquando talia ex potesta-
te exhibent. aliqn expostulatione. dñi ꝓtus unā merepando
abstulit. & illi reddidit orando. Idē. uelocia
magistro. Beat gregorī q̄ dā hortat
Vt pridē vt milites ēgregem. & hostes
uirilitr arma parent.
glę urę notificam. quia milites illuc erant parati uenire.
s; quō innumeros ēggatos huc discurrere epla uta significauit.
hęc eos hic causa retinuit. nē v utile ō uisū. v aliqnū illuc
milites transmittant. q̄s gla tua admonere & hortari v parati
sint ad laborē studeat. & occasione inuenta eū gloriosi filius
nīsi martio & uitalio alloqre. & quęcūq; uob dō adiutore
utilitate rei publicę ꝓsuaserint facere. & si huc l. adpauennę
partes nec dicendū armulphū cognouerint exercitū. uos a
dorso ei ita sic uiros fortes ēdere & laborare. quatenus opinio vra
exlaboris uri qualitate āplī in re publica dō auxiliante ꝓfici-
at. Illud tamen ꝓ omnib admonemus. v familiā aliorum & adoryn
atq; lugidirisin. q̄ eū gloso magistro mauritio militū ēe nosceris.
sine aliq mora t exceusatione relaxes. quatenus uementer illuc
hostes ꝓdient uni sine aliquo impedimento eū eis debeant ābulare.
Ite. eidē. mauritio & uitaliano. Supplicat glę urę ꝓ filiū nrm
uitalianū eū q̄ & tractauerat. v ubo v septo mandauimus.
Indecimo autē die mensis iunii armulph hanc epla quā uobis
direxim transmisit. & idō relegentes ei uidere si infide suanen-
ses quā rei publicę promisq; ꝓstitq; obsidesq; dignos de q̄b possim
ēfide abes accepit. & iusp denuo sacmentis eos adstringit. red-
dentes eis q̄ loco pignoris sustulistis. sermonib uris eos sanun
tes. Si autē manifestissime cognouerimus eos eū armulfo de
sua subiectione locutos fuisse. uel certe obsides ei dedisse. sic
nos armulfi epla q̄ uob direximus dubios reddidit salubri
ēsilio ꝓtractantes. ne in aliq anima nra t upa de sacmentis q̄uet.
s; ita facias gla upa q̄ ꝓd. utile rei publicę iudicauimus ꝓagere
ut neq; sit aliq unde possim ab adusarius reprehendi. neq; uti-
litas rei publicę q̄ dñs auertat negligat. Preterea gloso filii esto-
te solliciti. q̄a quantū cōpi hostis multitudinē habe collec
tam. & in arduis dr reside. v si huc cursū dō s uato mittere uolu-
erit. & loca ipsi quantū uos dñs adiuuerit depdemini. aut
certe culpas quos milites solliciti rectrant. ne dolens factū
ad uos discurrat. SI in registro & legit q̄ beatus ggg. eum
tuscię v ēra longobardos arma parare mandauit. &
militantib stipendia dedit. Hoc q̄ exēplo v ꝓmissis auēto
ritatib elare. q̄ sacdotes & si ppia manu arma arripe non
debeant. tamen uel his q̄b hmi officia cōmissa s ꝓsuade. t q̄bibę
ut ea arripiant sua auctoritate ualeant impare. S; obiect
illud nicolai ad carolū imperatorē. Epi non debent militarib
Reprehensibile ualde constat ēe. occupari negotiis.
qd subintulistis dicendo maiorē partē omnū epoꝝ die noctq;
eū omnib fidelib tuis cont piratas maritimos uigilare.
eū militū ꝗ sit expo seruire.
milites v seruiant secl. sic sēptū ē. nemo militans dō impli-
cat se negotiis secularib. Qd si seli milites militię student. q̄d
ad epos & milites ꝗ. n v uacent omnib. Ite ggg. In morte
Si morti longobardoꝝ cui libę hominis se miscere epi for-
me miscere uoluisse. hodie longobardoꝝ gens nec rege nidh.
nec ducē habe. s; q̄a dm timeo in morte cui libę hos me
miscere formido. SEcce q̄ nicolaus ꝓ phibe epos seculari
militia occupari. nec & cont maritimos piratas pmittit eos

. ēa.

adpugnā accedē. Quom q̄ leo ꝓp adus sarracenos urbe eggdit.
& v peul eos alitore arceat ꝓlin undiq; euocat. & suoꝝ inimi
cias ꝓsentialit uindicat. atq; ēggato milite adarma iuuitat.
S; notandū ē quosdā epos leuitica tm portione ēe contentos.
qui sic in dī sorte tm numerant. sic ipsū dm solum inheredittē
accipiunt dicentes. dns pars hereditatis meę ē. Ilis mihi ē cō-
mune cū pncipib seli. quia tēpalia penitus abiciunt. ne eoꝝ
occasione legib imperatoꝝ obnoxii teneant. Talib nulla occa
sio relinq̄t occupationis secularis militię. q̄a eū de decimis &
ꝓmitis uiuunt. tāq̄ filii sumi regis in omni regno atheniis exacti
omib ubi s. ita ut die ualeant. Venit pncepis mundi h. & in
nob ñ sit q̄q̄: Porro s alii q̄ ñ ecclesiis decimis & ꝓmitis. pdia.
uillas & castella & ciuitates possident. ex q̄b cesari debent
tributa. nisi imperiali benignitate immunitatē abhmodi ꝓme
ruerint. q̄b a dño dr: reddite quę s cesaris cesari. & quę s dī
dō. q̄b idē apls. Reddite omnib debita. cui tributū tributū. cui
uectigal uectigal. Unde ambr. Eclę imperatorib non sint
Conuenior ipse a comitib ut pme basilicę fiere obnoxię.
matrina traditio. dicentib impē iure suo iussisse tradi debe.
utpote in eius potestate esset omia. respondi. si ame petet q̄
meū ē. i. fundū meū. argentū meū. huiusmodi meū. me non
refragaturū. quāq̄ omia quę mea s sunt paupū. uerū eaq̄
diuina s imperatorię potestati ñ ēe subiecta. Si patrimonium
petit mutuatit sicorp occurrā. uultis munuscula rape. uultis
in morte. uoluntatis ē in. ñ ego me uallabo effusione ꝓlōꝝ.
nec altaria tenebo unā obsecrans. s; p altaribus gratis immolabor.
Horreba q̄ppe animo. cū armatos ad basilicā eclę occupandā
missos cognoscem. ne diu ipsę basilicā uendicant aliq̄ strages
fiere. quę imminet tot uenerē euitamus. Grata. ne tantę
urbis t pot tot italię busto supuiuem. Et infra. Mandat
trade basilicā. hoc ē die aliq̄ ubi in dm. & morere. nec soli
die aduers dm. s; & fac adus dm. Mandat trade altaria dī.
Iurgum q̄ ꝓceptis regalib. s; ēfirmam sēptę sermonib. Qui respon
dit. Tamq̄ una exinsipientib locuta es. Et infra. Qd q̄ turbamini.
Volens nūq̄ uos deserā. coact repugnare ñ noui. dolere potero.
flere poto. adus arma militę gothos q̄q; laicę meę arma
mea s. Talia enī munimīta s sacerdotii. alit nec debeo nec possū
resistē. Vtinā eōm securus q̄ eclę heretici minime tradēt. ad
palatiū imperatoris ire libent. si hoc ēgrue sacdotis officio. vt
in palatio magis certare quā mecla. s; in ēhistorio ñ solę & rex
ēt. s; iudex. causā fidei mecla agenda q̄s abnuat. Siq̄s ēfidit.
huc uenat. Et infra. Allegat imperatori licē oia. ipsi ēe universa.
Respondeo. Noli q̄uare te imperator. ut putes te in ea quę
diuina s imperiale aliq̄ ius hre. Noli te extollere. s; si uis
diui imperat. esto dō subditus. Sēptū ē quę di dō. q̄ cesaris cesari.
Ad imperatores palatia pertinent. ad sacdotes eclę. Publicoꝝ
t meū ius cōmissū ē. ñ seōꝝ. Iterū dr in mandasse impē.
debeo & ego unā basilicā habe. Respondeo. Non licet t illā
habe. Qd t eū adultera. Adulta ē enī. quę ñ ē legitimo ēiugio
copulata ꝗ. Et infra. Nabuthe sēm uirū possessorē uineę suę
sem impellatū pecunia regia. v uineā suā dare. v rex
successis uirtib olus uile serere. eiq; respondisse. absit. v
ego patrū meoꝝ tradā hereditatē. regē ēstatū ēt q̄ s ēt
alienū ius relatione iusta negatū. s; muliebri ēsilio deceptū
forte magnū uenisse. Sē q̄ enī nabuthe uites suas ꝓpria
eruore defendit. Si ille uineā suā ñ tradidit. nos tradem
eclam. ꝗ. Quid q̄ ame responsū ē ēuuaent. Dixi enī ēuent.
absit ame ut tradā ꝗ hereditatē. Non tradidit nabuthe suā.
ego tradā xpi hereditatē. s; & hoc addidi. absit v tradā heredi
tatē dionisii. qui merito causa fidei defunct ē hereditatē
custodiri ēfessoris. hereditatē martyris. atq; omnū retro
fidelium epoꝝ. Respondi. Ergo q̄ sacdotis ē sacdos faciat.

d' imperator ē faciat imperator. Prius ē ut animā m̄ q̄ fidem
amittat. Et infra. Tributū cesari ēe n̄ negat. ecclā di ē. cesari
uniq; n̄ debet. q̄a uis cesaris ēt tēplū di n̄ pot. Q̄d eū honori
ficentia imperii dictū nemo pot negare. Quid enī honorifi
centi. quā ut imperator ecclē filii ēt dicat. q̄d enī dr. sine
peccato dr. eū gratia dr. Imperator enī int̄ ecclam ē. Non enim
imperator querit auxiliū ecclē. n̄ refutat. Et infra. Si de me
aliq̄ cōpellēt & poscēt. aut fundū. aut domū. aut aurū. aut
argentū. id d' mea uis ēt libent offerre tēplo di michi pas
nec decerpe nec trade illud custodiendū n̄ tradendū accepi.
deinde ēsulā. & imperatori salutē. q̄a nec m̄ expedire trade
nec illi accipe. Accipiant uocē libi sacēdotes. Si uultis ēt ēsul
tū. recedat a' iniuria. Hec plena humilitatis ś. & ut arbitror
plena affectū ei' quē imperator debet sacēdos. Et ēt urbani pp. Q̄d sui
Tributū in ore pisces extraneis ecclē soluant tributum.
piscante petro inuentū ē q̄a de extraneis suis quē pala
cium apparent tributū ecclā reddit. Non autē totū piscē
dare iussus ē. s; ūn statere q̄ more ei inuent ē. q̄a n̄ ecclā
dari imperatori. n̄ pontificatus apex q̄ more capitis eccle p̄mi
nē subiici pot regib'. s; sane ✓ dixim' d' more piscis fuerit
p̄ pet & dno dari iubet. q̄a de extraneis ecclē d' ēstructū amat
ē ppace & q̄tē quanos tueri & defensare debent imperato
ribus psoluendū ē. § Quāuis & hmodi n̄ uideant imperiali
exactionib' subiciendi. Nam cū ēpre fames cunctos egipti
orū terrā ś ēnē pharao. atq; sub eadē fame suē seruitutī cunc
tos subiēce. sacēdotib' ita necessaria subministrauit. ✓ nec posses
sionib' nec libertate mutarent. dno ecte p̄nuntiante sacēdotes
in oi gente libos ēe oportē. Unde ēstatuī. & constans. hanc im
munitatē dedē ecclē dicentes. Inq̄libē eiuitate inq̄libē
oppido t' uico t' castello municipio. q̄tūq; uoto ānē religio
nis meritū earum singlans uirtus ōib' mutauit. securitate
p̄petua potiat. gaudē eū & glan exide uolum semp. scientes
magis religionib' quā officis & labore corpis t' studore ngā
rē publicā ēmeri. Valentinian q̄q; & ualens decuq; dicēt.
Vnūsos quos ēstituerit custodes ecclarū ēt & scōr loco
ac religionis obsequis deseruire nulla tēptationis molestia
sustinē decernimus. Impa. iustinian. § Sancta res & ue
nerabiles ecclas t' xenones. monasteria. t' pochotrophia
t' orphanotrophia. t' geronthocomia. t' sīl tale aliud
ēsortū descendentes exq̄lēq; curiali libertate siue intra
uiros siue mortis causa siue inuitis uoluntatib' habita
liberatuos. inscriptionib' libas ēe & immunes. lege scal. quē
sup hmodi inscriptionib' posita ē. malus q̄dē p̄sonis suū
robur obtinente. in parte autē ecclastica t' aliarū domuū
quē his pius ēsortis dpuratē ś suū uigorē pietatis intuitu
mitigante. Hinc & imparisiensi ōē legit. De ag ecclastico
Secdm canonica auctoritatē pbr' n̄ cogit' censū psolue.
& institutionē dom imperatoris lodowici de ecclastico ag
& manso & d' manentis quē ipse suis capitul' ēstituit.
t' sīl libē loco sepuituē aliq̄ largitus ecclē fuit de
decimis & oblationib' fideliū nullus quēquā pbros aliqē
censū psolue cogat. nec q̄squā cuilibē ordinis aut dig
nitatis ecēn q̄quā subtrahat. aut retributionē quāeūq;
exigat tēpale. d' si fecerit. cōione usq; ad satisfactionē puet.
& regia potestate dare cogat. § Hinc dat' intelligi. q'
d' his q̄ imperiali beneficio t' a quib'libē pbenefico sepuituē
ecclā possidē nulli iuri n̄ epi tenent' astricta. de his ✓
quē a q̄b'libē emerit t' uinos donationib' accepit. p̄ma
rib' ēsucta debē obsequia. ✓ & annua eis psoluit tributa.
& ēuocato exercitu cū eis pfiscat' ad castra. d' tn hoc ipsū
n̄ sine ēsensu romani pontificis fieri debē. Hn gelasius pp
elpidio epo. Absq; auctoritate romani pontificis ad comita
tū epi n̄ pgant.

Quo ausu q̄ - temitate rescibis ad iuuenā te parare psi
ēsa. eū canones euidentē peipiant nullū omino pontificū
n̄ nobis ante uisis aut; ēsultis ad comitatū debē ēcende. q̄dmo
dū t' putas licere d' n̄ licē. n̄ d' hoc officio carere festinas
q̄ his excessib' ostendis. indig nium. Et ēt ex ēcilio anthiocheno.
Siq̄s epo Absq; metropolitani psilio t' p̄uinciali epōr ad
al pbr' t' omnis omino q̄ ē imperatorē epi n̄ pgant.
sub ecclastica regula ēstituit pt ēsilū t' iuxta eos epos
q̄s int̄ p̄uinciā & maxime metropolitani
ad imperatorē p̄ceptū. hunc abdi
cari & eiū n̄ solū de cōmunione debere
s; & ppa dignitate p̄uari decernimus. tamq̄ molestū & impor
tunū imperiali aurib' ētra ecclastica ēstituta. § Reprehen
dunt' q̄ galliean epi ameolao. quō aplica auctoritate ētēpta
potū arma sequi elegerant quā aplico ēspectū sese repsentarū.
quāq̄ pfiteentes ad comitatū possunt intelligi. n̄ secum impa
torē ut armis ś auxilient. s; ipsū eū exercitū suo contradiant
oromib' d'o cōfident. Inq̄ casu auctoritas illa sardicensis ēcilii log
uidet. meum. uni. caplo osius epe dixisse legit. Qui a religiosis
Si uob fr̄ kīm placē. imperatorib' n̄ fuerint uocati epi ad comitatū
decernite ne epi ad comitatū accedant. n̄ forte in q̄a n̄ acce
religiosis imperatorib' t' uinitati t' uocati fuerint. s; quō sepe dax.
ēangit ut ad misericordiam ecclē ēfugiant q̄ iniuriā patiuntur.
& q̄ peccantes in ceiliū t' insulas damnant. aut ecte quā
eiū q; sententiā suscipiunt. idōq; subueniendū his & sine
dubitatione eis ē petenda p̄ecclam indulgentia. § Licē g
plātis ecclē exēplo beati gregorii ab imperatorib' t' q̄libē ducib'
defensionē fidelib' postulare licē. & cū beato leone q̄libē
ad sui defensionē ēt adūsarios sēē fidi uirtutē adhortari. atq;
ad uim infideliū pcul arcendā quosq; ēcitare effusionē ✓
sanguinis nullū epōr sua t' imperator auctoritate impare
licē. Unde in toletano ēcilio q̄rto legit. Sacēdotes ibi ēsentiax
Sepe p̄ncipes ēt quos libē fieri iudices ✓ iure iurando idulgen
tia p̄mittit
maiestatis obnoxios sacēdotib' negotia sua cōmittunt. tur:
Quia ✓ sacēdotes a' a' administerū salutis cleri s. ibi ēsentiax
fieri regib' iudices. vbi iure iurando supplicis indulgen
tia p̄mittit. n̄ ubi dis'minis sententia p̄putat. Siquis g sacē
dotū cont̄ hoc cōmune ēsultū discussor malicis p̄cuiis ex
titerit. sit reus effusi sanguinis ap̄ xpm. & ap̄ ecclam pdat
pp̄ū gradū. Et ēt ex ōē toletano. i. Non debent agitare iudicū
His aq̄b' dm sacēnta tractanda s sanguinis q̄ sacēnta dm
iudicū sanguinis agitare n̄ licē. & ido magnope tractax.
talib' excessib' p̄hibendū ē ne indiscrete p̄sūptionis motib'
agitari. aut d' morte plectendū ē sententia p̄ iudicare
p̄sumant. aut ipse inferant. truncationes q̄libē p̄sonis aut
inferendas peipiant. Q̄d sīl̄ ✓ memor p̄ceptor aut in ecclē
suē famulis aut in q̄libē p̄sonis tale aliq̄ fecit ēcessi ordinis
honore puet & loco. sub p̄petuo q̄q; dānationis teneat' eqistu
lo relegat. cui tn cōmunio executa extrue uita n̄ ē negan
da. p̄ptē dni miam. q̄ n̄ uult peccātis mortē. s; ✓ ēuertat' &
uiuat. § Ceteri & absq; iudicialī auctoritate mēbrorū
truncationes & domorū incendia facē p̄hibent. Hn indēs
Sicutiam ip. Membra detruncant' domos incendens absq;
iudicialī auctoritate excōicēt.
domorū incendia fecit sine facē iussit. aut facientē ēsen
serit. q̄usq; de his uniuersq; legalit' t' amicabilit' cōi epo
ciuitatis aliusq; quib' n̄ cōdauit. tamq̄ ethnicē & publicā
ab omī xīanorū collegio sequrē. § De incendiariis quoq;
innocentii pōf̄ uniuersali ēcilio generalit' ēstituit dicens.
Pessima quidē & depopulatiē & urendā incendiariorū malicia
auctoritate dī & beati pet & pauli aplorū dī omino detestan & &
iniciem. Siq̄s g post hui n̄ pnitentiā p̄ nimia gratiē malo

studio siue podio siue pundera igni apposuit. t appon fecerit.
aut appositorib⁹ esilii aut secerit auxilii tbuit. excomunicet.
& si mortuus fuerit incendiatus canonice careat sepultura. nec
absoluat nisi prius damno eis multat sedm facultate sua re-
sarcito. & iure se ulti igni n appositi. penitentia aut ei det.
ut hereos solimus aut in hispania inseruitio di pannu integru
pmaneat. Sicq; aut archiepc. epc. hoc relaxauit. damnu restitui
at. & pannu ab equali officio abstineat. Sane regib⁹ & pncipib⁹
faciende iustitie facultate consulitis archiepis & epis n negam.
Ite aug. in libro de ciuitate di. Homicida e q publica funeto
Qui pcuit malos meo q mali s. & sic n hms occidit ad sbiliitat.
habe causa infectionis. minister di e. Qui s sine aliqua
publica administratione malefici. fure sacilegu. adulteru.
& piuru t quelibe criminosu infecerit aut trucidauerit.
t membris debilitauerit. uelut homicida iudicabit. & tanto
acrius quanto n s ado cecessa potestate abusiue usurpare
n timuit. S De his autem q simul homine uulnerant.
queri si ille mortuus fuit. quis eos homicidii reatu incur-
rat. De his ita e statutu in cilio ap uermeriis. Si plures cont
S i quatuor hoies unu ceciderit qua pena quisq; eos feriat.
aut qnq; aut & plures et unu homine ceciderit fuerit.
& ab his uulnerat mortuus fuit. quicuq; eos plaga imposuit.
sedm statuta canonu s homicida iudicet. Reliq aut q eu
impugnabant uolentes eu mitiee similit pentreant. qui s
nec eo impugnabant nec uulnerabant. nec esilio nec auxilio
cooperatores fuerit. s; tantu affuerit. cert noxa sint. Finitur
decima tertia. Incipit uicesima quarta.

PISCOP QUIDAM

IN HERESIM LAPSUS. aliquot de sacerdotib⁹ suis officio priuauit. & sen
tentia excomunicationis notauit. Post mortem de heresi accusat. danat.
& sequaces ei eu omni familia sua.
Hic primu quere. an lapsus in heresim
possit aliis officio priuare. t sententia
notare. Secdo. an post mortem aliquis
possit excomunicari. Tertio. an ppecto alieni tota familia
sit excomunicanda. Quod aut ab heretico aliq deponi ad
excomunicari n possit facile patet. Omis enim hereticus aut ia
danatam heresim seqt. aut noua efingit. Qui s heresim ia
dapnata seqt. ei danationis se participe fac. Unde eu achati
absq; sinodali auctoritate a apolico se danatu quereret. Ct
gelasius scribit dicens. In ia danata libre heresim q ei de
Achati n e facet inuentor noui danationis se participe facit.
errons. s; uetus imitator. atq; ido n erat necessariu ut ad
uersus eu noua secta pdent. s; antiqua tantum renouarent.
Factus e itaq; execrator uetus estitui. n pmulgator noui.
Quicuq; enim in heresim semel dampnata labit. ei dampnatio-
ne se ipsu inuoluit. Ide. Non e retractandu q semel sinod⁹
Maiores nri diuina inspiratione statuit ꝯ unaq; heresim.
cernentes necessarie pecauerit. ut q contra unaquaq heresi
coacta semel sinod⁹ p fidei comunione & ueritate catholica
atq; apolica pmulgasse. n sinent nouis posthec retractatio-
nib⁹ mutilari. ne prauis occasio pbet. quc mediocriter fuerit
statuta pulsandi. s; auctores cuilibe insanie ac parte errore
danato sufficie iudicari. s qs aliqn h errons coicator existere
pncipali sententia danationis ei ctr obstrictus. Sic sabellium
danauit sinod⁹. nec fuit necesse s ea sectatores postea danari.
s; pretnore estitutionis antiquc q t puritatis illi t coionis extite

participes. uniuersalis epla duxit ce refutandos. Sic arriu
eunomiu. macedoniu. nestoriu. sinod semel gesta edenans
ulti ad noua cecilia uenire n sinit. Ite felix. Non ulti eu
Achati n fuit. peccte oportet. q Thesi danata incidit.
nouu & ppi inuentor errons. ut meu noua secta pecdes.
s; alieno facinori sua comunione miscuit. Itaq; necesse e s inilla
recide iusta lance sententia. qua eu suis successorib⁹ p cuiu-
-entia sinodale suscepit auctor errons. S Si q epc
ille in heresim iam damnata lapsus e antiq excomunicone
danatus. alios danare n pot. excomunicatus enim alios exco
municare n uale. Ujn alexandet sedis sebit ualeriano
epo mri. Excomunicatus aliu excoicare n potest.
Auditum q hammeus rauennas dicit archiepc nisus sit
te excomunicare. uerum excomunicat q a te excomuni
-care n potuit aplica auctoritate te tuosq; absoluendo
mandam eemde nuqua curare. S Si aute ex corde suo
nouu heresim cfinxe. exq talia pdicare cepit nemmen
damnare potuit. quia n pot deice quesq iam pstratus.
Ligandi naq; t soluendi potestas uerus n falsis sacdotib⁹ a
dno tradita e. Aplis enim dicitur. quoq remiseritis peccata.
& cetera pmisit. accipite spm sem. ut cuident cunctis ostendes.
eu q spm sem n sit pecta n posse tenere t remitte. Porro spm
sem nemo n mte epla am accipit. qa & ipsa uniuersa pgram
facit. unde n n egregius munu dicitu e. accipite spm sem.
nec n sup egrgatos munu die pentecostes descendit spe ses.
Sic aut cert epla n accipit. ita cert ea nichil opat. Eu q sic
apls aut spe postulae. spe impetrae. cert epla n postulare
facit. nec impetre. Ujn dns dicitur q eiq petierit & e. pmisit.
si duo ex uob esenserint sup tra. & ierit. Ubicuq duo t tres
egrgati fuerit in noie meo ibi & ego su in medio eoru. nimirum
cuncta ostendens se n habitare in cordib⁹ eoru q superbie singula-
-riate secum a corpis a copage semetipsos abrupuit. In quib⁹
aut xpe n habitat. meis spe ses mtu seisuras refugiens locu n
habe. Quia q pecta dimitte t tene. excoicare t recciliare
op sit spe sei. & uirt a. apparet q hi q cert epla s nec ligare
possunt nec soluere. nec recciliando eclastice coiom reddere.
nec excoicando ei societate priuare. quia ipsi heresi t sesmate
pollutu suue sententia notati penitus carere pbant. Unde eu
oib⁹ discplis pare ligandi atq; soluendi dns potestate dare. pct pob⁹
pob⁹ claues regni celoru se datu pmisit dicens. e dabo. cetera. Quicuq q abuni-
-tate ecle quc ppetu intelligit fuerit alieni excetare potest.
esse n uale. excoicationis t recciliationis potestate n habe.
Unde apls eu fornicatore corinthiu excoicandu sebe ait.
ego qdem absens corpe psens aute spu. iam iudicauit ut psens
eu q sic opat e in noie dni nri ihu a egrgatus uob & meo spu
eu uirtute dni nri ihu a tradere hmodi satane in interitu carnis.
In quo forma excoicationis ostendens docuit. n n fidele & a
fideli notandu. In noie naq; dni atq; ei uirtute cooperante
n n fidelis aliq opari uale. cu nemo possit dice dns ihe n in
spu seo. Ite eu dns pibeat agnu comedi cert catholica epla.
qui pfessione fidei a ea s alienu. a ei participatione q suo
arbitrio reliquerit n repellunt. s; a ire pmittunt. sic illi qui
audientes n manducauit carne filii hois. & bibitis ei sangui
ne. & cetera. Dixerit Durus e hc sermo. & q s pot eu audire.
atq; ita abierit retrsu. n repulsi. s; a ire pmissi. Hinc & apls
eu de excoicandis agere pmisit. sicq s fit de infidelib⁹ aute sub
posuit dicens. eos q foris s dns iudicabit. de his aute q intus s
nos iudicii comisit. Sic aute ex eo q apls ait. fie. & ex his quc
de fidelib⁹ & infidelib⁹ subposuit apparet n n fidele excoicandu.
ita ex eo q fidelib⁹ tm hoc sebit t potu. quia sic ille q benedicit
maior e eo eui benedicit. ita q ex officio maledicit. maior e
eo eui maledicit. liquido estat eu q a integritate catholice fidei

recedit maledicendi & benedicendi potestatē minime habē.
catholicū nāq; ꝗ poto se supiorē maledicēe ñ ualē. maledicū afide tamquā insui equalē sententiā dare ñ potest. hec autē quę de hereticis atq; scismaticis & excōicatis dicta s.
undelicet q̄ ligandi & soluendi potestatē ñ habeant. multoꝝ auctoritatib⁹ pbat. Ait enī leo pp. Non soluit neq; ligat
Quam ē q̄ p̄uilegiū ñ q̄ auctoritas beati pet solvit aut ligavit
petri. ubicūq; ex ipsi equitate fert iudicū. nec minia seuerias & remissio. ubi nihil erit ligatū & solutū. ñ qd̄ beatus petrus aut ligauerit aut soluerit. Ite aug. sup iohm.
Quod eūq; In psona pet ecla ligandi ac soluendi potesta
ligauerit sup̄ti. erit ligatū & in celo. tem accepit.
Si hoc petro dictū, ñ hoc faciet ecla. si autē & in ecla fit
utq; quę in tra ligant & in celo. & quę soluunt in tra. soluta s & in celo. qa cū excōicat ecla. & in celo ligat excōicatus.
cū recōciliat ecla. in celo solut recōciliatus. Si q̄ hoc in ecla fit petrus q̄ndo claues accepit ecla sām significauit. Si in psona pet significat s in ecla bon. in iude psona significat s in ecla mali. Ite ambe. Suis mitū firm mūq; turbantur
Non turbat nauis quę petrū hr. turbat illa q̄ iudā hr. alienis.
& si multa illic discipoꝝ merita nauigabant. tam adhuc eā pditoris pfidia agitabat. In utraq; petrus. s; q̄ suis meritis firmus ē turbat alienis. Cauteam q̄ pfidia. cauteam pditorē. ne p unū fluctuem plurimi. Ergo ñ turbat hęc nauis in qua prudentia nauigat. ab est pfidia. fides supat. Quēadmodū enī turbari poterat. cui petat si inq firmamētū ecla ē illic q̄ tamo ꝗ modica fides. ubi securitas. ꝗ pfecta dilectio. Denq; & salus impat ut latent rerū sua. solū tūm pet dr: duc in altū. hoc ē in pfundū disputationū. Quid enī tam altū quā altitudinē diuinarū uide sere di filiū. & pfessionē diuinę generationis assumē. Quā lice mens nequeat humana plenę rōnis inuestigatione cōprehendē. fidei tam plenitudo cōplectit. Idē. Solus
Est aliud aplicū piscandi petrus mandatū ꝗ tamo piscē capere
genus. quo gene solū petrū piscari dns iubet diēs. accepit.
Mitte amū. & cū piscē qui pmū ascendit tolle: Ite lucius pp omib⁹ epis. Nulla perturbatio animitte aplicę sedis rectat
Arcetur q̄ fide & aplico tramite pt nullā q̄ ōr heres sēp ostrux.
pturbationē nolite recedē saeuiēs. quō iuxta salutaris sententiā beati s qui pseuitionē patiunt ppē iustiā. Hęc ē aplica unica traditio. hęc uera cartes quę pdicanda ē & peipue diligenda. ac fouenda. atq; fidiualit tenenda ab omib⁹. hęc scā & aplica mat omiū ecclarū ꝗ ecla. quę p dī omipt gām animitte aplicę tēditionis nūquā errasse ybat. nec hereticis nouitatib⁹ depauanda succubuit. s; ut in exordio normā fidei ꝗ ante pcepit. ab auctorib⁹ suis aplicis ꝗ pncipib⁹ illibata fidetenus mane. Ite siartus. Fides romanę ecclę omis
Demor sū me sub illi nōie ecclę heresis destruxit.
psidere cui ēfessio a dno ihu xpo ē glificata. & cui fides nūquā ulla fouē. s; omis quidē heresis destruit. Intelligo autē m alit ñ licere. quā ut omis conatus meos ei causę in qua unūsalis ecclę salus infestat impendā. Ite eusebi pp. Ad
Insede aplica extra maculā romanā referat ecla quotis rō
semp ē catholica sed fides uentilatur religio. Ite innocenti. Religionis
Quotiens fidei rō uentilat. xpianę zelū romana ecla
arbitror omis frs & coepos nros ñ ñ p ceteris habuit.
ad petrū. i. sui nōis & honoris auctoritatē referre
debē. ueluti nē recuset uā dilectio q̄ pcotū mundū posit ecclis omib⁹ pdē. Ite iuliani pp. Romana ecla nullis hat
Officia nisi ēsidatio ñ ē nob dissimulare. sib⁹ succubuit.
ñ ē tacere libtas. quib⁹ maior eiusdē zelus inclibit. Ite ieronimi. Alioq; ora ñ timē fides q̄ romana
Hęc ē fides papa beatissime quā in catholica ꝗfitetur ecla.

ecla didicim. quāq; semp tenuim. in qua si min pte aut paru
caute forte aliq̄ postū ē cōdere cupim. atq; qui pet & fide & sede tenet. Si autē hęc nra ēfessio aplicus tui iudeo cōpbat. quicūq; me culpare uoluit. se impitū & malinolū. uel & ñ catholicū s; & hereticū cōphabit. Ite sēa romana ecla quę semp immaculata pmansit dno pudente & beato aplo petro opē ferente infuturo manebit. sine ulla hereticorū insultatione atq; firma & immobilis omī tēpe psistē. Item marcellus unūsis epis p anthocenā ēstructis. Aliud quā romanu
Rogam uos frs dilmi. ut ñ ecla neq; sentire neq; uelle
aliud doceatis neq; sentiatis quā q̄ a beato aplo pet pmitim. & reliqi aplis & patib⁹ accepistis. Ipse enī ē cap tui ecclę eius ait dns. Tues petrus & sup h. p. edif ecclam meā. Cui enī sedes pmit ap uos fuit. quę postea iubente dno romā translata ē eui immaculate gia diuina hodierna psidem die. Si ñ ñā anthocena quę olim prima erat romanę cessit sedi nulla ē quę ñ sit ei subiecta dictioni. nec ab ei dispositione uos deuiare oportet. ad quā cuncta maiora ecclastica negotia diuina disponente gia iussa s referri. ut ab ea regliter disponant aqua sūpsere pncipia. Ite leo epe dioscoro epo alexandrino.
Cum beatissim petrus Alexandrinā ecla a romana dissentire
aplis a dno accepit pncipatū & romana ecla non hoc
in ei pmaneat institutis. nefas ō credere q̄ sed epe discipls ipsi marcus. q̄ alexandrinā pm ecclam gubnauit. aliis regliis & traditionib⁹ sua decreta firmauit. eū sine dubio de eodē fonte gię uri spe & discipli fuit & magistri. nec aliud ordinat tradē potuit. quā q̄ abordinatore suscepit. Ite gg. Pfessione sue
Si petrus uolens fide aut errori rōne abscedit ecla.
pcussit aut doeuit q̄ aut in spe hre ñ debent. quā mimi nisterio ñ habebant. s; bon dns & ipsi refundit auditū. sedim pphica dicta demonstrant & ipsos si euer tant posse sanari qui impassione ꝗ uulnerati s. eo q̄ omē pecem in ministio fidi abluit. Tollit q̄ petrus aut. Quare petrus. q̄ ipse ē q̄ claues accepit regni ecloe. Ille ē enī q̄ ēdenat & absoluit. quō ligandi & soluendi idē ad qm ē potestatē. Tollit aut aut male audientis. tollit aut gladio spuali aut minori male intelligentis. Cauteam ne eū tollat auriculā. legit passio dni. Si ad diuinitatē ei referim infirmitatē corpę passionis. excidit auriculā. & excidit a petro. q̄ ñ pcussus ē xpm pham existimari. s; di filiū doeuit fideli ēfessione signari. Ite eusebius epe. Ite unitate ecclę spe set ñ accipitur
Loquit dns ad petrū. Ego dico t q̄ tues petrus. & sup hanc
petrā edificabo ecclam meā. Sup unū edificat ecclam. & q̄uis aplis oib⁹ post resurrectionē suā pare potestatē tribuit. & di cat. sicē pat me misit. & ego mitto uos. accipite spm sēm. tam ꝗ unitatē manifestare. unitatis eidē originē a uno incipientē sua auctoritate disposuit. Hoc erant utq; ceteri apli q̄ petrus fuit. par ꝗ sortio pdtis honoris & potestatis.
s; exordiū a unitate pficisci. ꝗ ecla ꝗ una monstret. Quā
unā ecclam incantico q̄q; canticoꝝ spe set ex psona ꝗ dni designat & dicit. Una ē columba mea. pfecta mea. una ō matris suę electa genitricis suę. Hanc ecclę unitatē & beat paulus aplis docē. & sacramētū unitatis ostendit dicens. Unū corpus & unus sps. una spes uocationis uē. Uni dns. una fides. unū baptisma. uni ds. Quā unitatē tenere firmit ꝗsidierare debem maxime nos epi. qui in ecclę di psidem. ut episcopū quoq; ipsū unū atq; indiuisū ybem. Nemo fratrē fallat
nemo fidi ueritatē pfida pruaricatione corrūpat. Cathē uni ē
cui singlaris insolidū pars tenet. & ecla una ē quę in multitudinē latius incrementis fecunditatis extendit. quom radii multi s. s; unū lum. & rami arboris multi s. s; robur unū tenaci radice fundatū. & quom de fonte uno riui plurimi

defluunt. & nunc nostras uice diffusa uideant exundantis
copie largitate. unitas tamen seruat origine. Auelle ra
dius solis a corpore diuisione unitas non capit. Arbore frange
ramum. fructus germinare non potest. a fonte pende riuum. persus arescit.
Sic & ecclia dni uice profusa per totum orbe radios suos porrigit. unum tamen
est quod diffundit. nec unitas corporis separat. Ramos suos per universam
terram copia ubertatis extendit. profluentes largiter riuos. latius pandit.
unum tamen caput est. & origo una. & una mater fecunditatis copiosa.
adulteari non potest sponsa xi. incorrupta est & pudica. una domum
nouit. unius cubiculi sertatis casto pudore custodit. Idem. Non
Alieni habere dni patris universalis ecclie relinquis unitatem.
ysam est hostis est habere non potest dnm patrem. qui universalis ecclie non
tenet unitatem. Idem. Dns cum discipulis suis ait. Vt unanimitate
suadent & pace. dico inquit uobis. quia si duo ex uobis consenserint
in terra de omni re quecumque petierint fiet eis a patre meo qui est
in celis. Vbicumque enim duo fuerint aut tres collecti in nomine meo.
ego cum eis sum. ostendit non multitudinem sed unanimitatem deprecantium plurimum ualere. Si duo inquit ex uobis consenserint in terra.
Vnanimitatem prius posuit. cordis pacem an premisit. Vt consentiat
nobis fideliter & firmiter doceat. Quomodo autem potest ei cum aliquis consentire
cum cum corpore ipsi ecclie & cum unitate firmitate non consentit.
Quomodo autem possunt duo vel tres in nomine xi colligi. qui extra a xpo
& ab eius cuiquio separant. Item ieronimus. Ligandi & soluendi potestas
Omnibus fideratis. puto te non licere quantitate pacis catholice non tenere.
me non tenere dicit alios ita esse in domo dni. Ipsi sunt & eadem
domus dni. que dr edificari super petram. que unica columba appellat.
que sponsa pulchra sine macula & ruga. & ortus conclusus & fons signatus. & puteus aquarum uiuarum & paradisus cum fructu
pomorum. Que domus & claues accepit ac potestatem soluendi
& ligandi. Hanc domum si quis corrigentem corrumpentemque extra ipsum
sit et uinculum tamquam ethnicus & publicanus. De hac domo dr: Bene di-
lexi decorem domus tue. & locum. h. glie tue. Et qui habitare facit
unanimes in domo. & iocundat sum in his que dicta s m. in
domum dni ibimus. Et beatus qui habitant in domo tua in secula
seculorum laudabunt te. Item hieronimus. Vana femina uarius penis
Non afferam statera dolosus: vel appendam qui s punienda.
uolumus pro arbitrio nostro dicere: hoc graue. hoc leue est; afferam
diuina statera de septem seis. tamque de thesauris dnicis. & in
illa quod sit gra appendam. Tempe quia prioribus delicta dns recentibus penis. exemplis cauenda monstrauit. & idolum fabrica
tum atque adoratum est. & ypheric liber ita regis mensus & sesma tempratum. idolatria gladio punita est. excusatio libri. belli
ca cede & pena capitulitate. sesma biatu tre sepultis
auctoribus uitis. & cetus celesti igne esuptus. quis iam du
bitauerit hoc esse sceleratum commissum. quod est gra uindicatum.
Item gg. in moralibus. Ex sola ecclia dns sacrificium accepit.
Quia ex sola catholica ecclia uerus espiet. apud se esse
locum dns phibet de quo uideat. In petra moyses ponit. vt
di faciem ostendit. quia in quis fidei soliditate tenuit. diuinam
presentiam non agnoscit. De qua soliditate dns dicit. super hanc
petram edificabo ecclam meam. Sola quippe est per quam sacrificium
dns accipiat libenter. que sola per eam intercedat fiducia
altri. Vnde & de agni hostia dns precep dicens. In una domo
comedetis. nec efferetis de carnibus extra foras. In una nam que
domo comedent. quia in una catholica ecclia uera hostia re
deptoris immolat. De carnibus ei diuina lex effert foras
phibet. quia dari sem carnibus uetat. Sola est que intra se posi
tos ualida carnatus compagine custodit. Vnde & aqua diluvii
arca quidem ad sublimiora sustollit. omnis autem qui extra arcam
inuenit extinxit. Item ambr. Non exhibe fide xpo qui
Aduocauit ad se apostolus epe satyrum. corpus ei discerpit.
nec ullam putauit uera in uera fidei gratiam. peuenerunt

ex eo est utrum ita de catholicis epis est. hoc est si cum romana
ecclia conuenire. & forte adid locorum in cismarine regionis
illi ecclia erat. lucifer enim se a nra cionone diuiserat. & qui
p fide exulasse & fidei sue reliquisse heredes. non tm puta
uit fide esse in cismarine. Nam & si fide erga dnm tenet. tm
erga di ecclam non tenebat. cum panebat uelut quosdam artus
diuidi. & nbi lacerari. Item cum ipse ecclam xi passus sit. & xi
corpus sit ecclia. non uidet abbis exhibere xpo fides. a quibus euacuat
passio xi atque distrahit. Itaque quanus grie fem tenere & meum
tamen nominis debitor nauigauit. tamen eos transire maluit.
vt uno loco posse exsoluere. Iudicabat enim diuine solutionis
gram in affectu ac fide esse. Quam quidem statum vel primum copia ecclie
libros fuit implere non distulit di gra. & accepit desiderata.
& seruauit accepta. Item beda sup epam iohis. Extra corpus est abeo rere
Omnis qui non credit non permanere in doctrina dendum qui fide xi non habet.
xi. dm non habet. Qui permanere in doctrina xi. hic & filium & patrem
habere. Si quis uenit ad uos & hanc doctrinam non affert. nolite eum
recipere in domum. nec aue ei dixeris. Qui enim die illi aue. commu-
nicat opibus eius malis. Nec iohis desesmaticis siue hereticis
deuitandis que vbis docuit. & facis exhibuit. Narrat enim
de illo auditor eius sessim & martir fortissimus policarpus
smyrneorum amistes. qua tempe quidam eum ap ephesum balneas
lauandi gratia fuisse ingressus. & uidisse ibi cherinthum exclusse
continuo. & discessit non lotus dicens. Fugiamus hinc. ne balneum
ipsum corruant. in quibus cherinthus lauatur inimicum ueritatis.
Idem & policarpus marciano cum aliquando occurrisset. s dicti
agnosce nos. respondit. agnosco agnosco primogenitum
satane. Item ieronimus. Profanum est ecclam beati pet agnum
Quod uetus oriens intra se proprios furore collis comedere
uidisset. dum tumida & deiuncta tracta minutatim per tempta.
fruta decerpit. & xi uineam extirpant uulpes. unde lacus
centorum qui non habent aquam difficile vel fons signatus & ortus ille
conclusus sit posset intelligi. idcirco in cathedram pet & fide
aplico ore laudatam censum solendi. inde nec meum animum
postulans cibum. unde olim xi uestimenta suscepi. Neque vel
uastitas tanti elementi liquentis & immensus latitudo
tarum me apciosum margarite potuit inquisitione phibere.
Vbicumque fuit corpus illuc congregabunt & aquile. profligato
asobole mala patrimonio. ap uos solos incorrupta patrum
seruat auctoritas. Ibi cesprite tra fecundo dnici seminis
puritatem centeno fructu refert. hic sulcis obruta
frumenta loliis auenisque degenerant. Nunc in oc-
cidente sol iustitie orit. moriente autem lucifer ille
qui ceciderat super sidera posuit thronum suum. Vos estis lux
mundi. uos sal terre. uos uasa aurea & argentea. hic
testea uasa uirga ferream cito opprimit incendio. Quamque
a tui me trahit magnitudo. tamen mutat humanitas.
a sacerdote uictima salutis. a pastore presidium ouis flagitio.
Interesset mundi romam culminis. recedat ambitio.
cum successore piscatoris discipulo xi loquor: Ego nullum premium
in xpm sequens beatitudinem. i. cathedre pet corone esse cupio:
super illam petram fundatam ecclam seio. Quicumque extra hanc domum
agnum comedit. profanus est. Si quis arca noe in fuit. pibet
regnante diluuio. Et quia profanorum meis ad ea solitudine
comigrauit. que syria iuncta barbarie fine disterminat.
non possum sem dni tot milia centum spacis a sanctorum
tua semper expetere. Hoc: collegas tuos egyptios esse sores
sequor: & subo metaris parua nauicula detrescio. non
nouum uitale: miletum respuo. ignoro paulinum.
Quicumque tecum non colligit spargit. hoc est qui xpi non
est antixpi est. Item ambrosius. Hereticorum consortia
catholicis sunt fugienda.

Quę dignior dom aplicę ꝑdicationis ingressa quā sca ecclesia aut qs ꝓferend omib magis uidet q epc. q pedes suos ēsueuit lauare hospitib. & qs eūq; sua recepit domo pollutos ñ patit habitare uestigiis. si maculosos licet uitę poris in reliquū tn dignet mundare peccis. Nic ē q sol quē nemo deserere debet. nemo mutare. cui ōn ds. Vne. ad quē ibimus. Verba uitę ētnę habes. & nos credimus. Videes executorē celestiū ꝑceptorū. q quō ñ mutauit hospitiū. celestis ꝑsortiū habitationis emeruit. Videes q̄ imprimis ecclę querenda mandat. in q si epc habitatores sint. haut dubie sit eligendū. si ꝑ ꝓfid ꝓpls aut ꝑceptor hereticis deformę habitaculū. uitanda heretico. cōmunio. fugienda sinagoga censet. exuitiendus pedū puluis. ne fatisceritib ꝓfidię sterilis siccitatib. tamquā humi arido harenosoq; ñitis tuę uestigiū polluat. Ka sic corpeas infirmitates ꝓpū fidelis suscipe. nisi debet euglii ꝑdicatorū iuxta q sēpū ē quis infirmat. & ego ñ infirmor. ita siq ē ecclia quę fide respuat nec aplicę ꝑdicationis fundamenta possideat. ne qua labe ꝓfidię possit aspgi deserenda ē. Qd apls qq; eundem asseruit dicens. hereticū hominē post unā & secdam correptionē deuita. Ite beda sup matheū.

Quicūq; Non a peccis solui nec ecclesie regnū ingdi potest. abunitate fidei t societatis pet apli q̄ubet m semetipsos tate ecclesię diuisos. segregauerint. nec tales uinculis peccoū absolui. nec iamā possunt regni ecclesię ingdi. Ite ugt in amos ꝓpha. Non suscipiam odi & pieci piant sacrificia quoū fides y uita reprobatur festiuitates uras. & ñ capiā odore cerui uroū. Qd si obtulerit m holocaustomata & munera ura ñ accipiā. & uota pinguiū uroū ñ respiciā. Odit aut ds & ñ solum odit s; & pieci festiuitates eoū q ñ celebrant festiuitates ds. s; suas. Ite post pauca. Odisse aut & ñ odorari & pieci humana loqt similitudine. ut nos affectū ds mis sermonib agnoscam. s; si holocausta obtulerit t uideant ieunare. dare elemosinas. pudicicia pollicei quę holocausta s uera. ñ ea suscipit ds. nā ñ sacrificia magnitudinē s; offerentiū merita causasq; diiudicat. Vnd & uidua quę meorbonin duo minuta miserat omib asaluatore ꝓferē. q̄a ds ñ ea quę offerunt s; uoluntate respicit offerentiū. Ite aug. Vbi caritas ñ ē. ibi fides t iustitia locū ñ

Vbi sana fides ñ ē. ñ potest ēe iustitia. q̄a iustus ē q ex fide habes. uiuit. Heq; sesmatici aliqd s exista incede pmittant. q̄a similit t caritas ñ ē. ñ potest ēe iustitia. Diletio proximi malū ñ opat. quā si heretici habent ñ dilamarent corp x q ē ecclia. Ite innocentius. A fid recedens ꝓfectio

Heretici cū a fide catholica destitunt. nē spē amittit. ꝓfectionē quā accepant amisere. Sac officii potestate

Item cipianus magno filio salutē. penitus carent heretici.

Dicam omino omis hereticos & sesmaticos nichil habe potestatis ac iuris. ꝓpt q̄ nouatianus nec debet nec potest excipi. quo min ipse q̄q: extra ecclam ēsistens & ēt pace ac dilectionē x faciens. int adusarios & antipos cōputeē. Et paulo post. Ecclia una ē. quę una & int ēe & foris ñ potest. Si enī ap nouatianū ē. ap corneliū ñ fuit. Si ꝑ ap corneliū ñ fuit. qui fabiano epo legitima ordinatione successit. & quē post sacdotii honore martino q̄q; dns glificauit. nouatian in ecclia ñ ē. nec epe cōputari potest. qui euglica & aplica tōtione ētępta. nemini succedens. a se ipso ortus ē. Habē nāq; aut tenē ecclam nullom potest. qui ordinatus in ecclia ñ ē. Et paulo post. Qd ꝑ eundē quē & nos dm patrē eundē filiū eundē spm sēm nosse dicunt. nec hoc adiuuare tales potest. Et infra. Inuenim mortali facinore ñ solū duces & auctores s; & participes pęnis destinari. ñ acōione maloū

se sequuntur. percipiente p moysen dno & dicente. Sequimini a tabnaclis hominū istoū durissimoū. & nolite tangere de oib quę s eoū. ne simul pereatis in peccis eoū. y d cōmi-natus p moysen dns fuit impleuit. ut q̄sq se a chore & dathan y abiron ñ sequasse. pęnas stim pimpia cōione ꝓsoluere. Quo exēplo ostendit & plurē obnaxios culpę & pęnę futuros. qui se sesmaticis ēt ꝓpositis & sacdotes inreligiosa temeritate miscuerit. sic & p osee ꝓpha spe sēt mutat & dē. Sacrificia eoū tā q̄ panis luctū omis q manducant ex ea tamen habuit. docens scl & ostendens omis omino eū auctorib suis supplicio cōiungi. q fuerint eoū pecco y damnati. Quę q̄ ap eos merita ēt ea dm possunt. q̄b supplicia diuinitus irrogantur. Et infra. Si autē foris euncti heretici & sesmatici ñ habent spm sēm. & ido ap nos eis mari imponit. Hic accipit q illic ñ ē. nec dari potest manifestū ē. nec remissionē peccoū peos dari posse. q̄ status spm sēm nonhabe. Ite libri

Qui cont. Epo spolient honore. q̄ st pace ecclę [illegible] ꝓp. pace ecclę s. si dignitate aut cingulū militię habent nudent eos. Si autē priuati. si q̄dē nobiles s. suarū substantiū ꝑceptionē patiant. si aut ignobiles. ñ solū in corpe verū s; & exilio ꝓpetuo castigent. Ite pelagius ꝓp. Non videt issoū

Videnda vita dicā rapina indiuisione ē. ostrinitus epe. ñ ēsecrat s; execrat epe. Si enī ipsū ēsecrationis nomen rōnabili ac uiuaci intellectu discutim. ut q eū uniuersali decretum videri ecclia. ēsecratus dicit t ēe nulla potest rōne consecrare enī ē simul sacrē. s; ab ecclię unitate diuisus & ab aplicę sedis separat. execrat ipse potius ñ ēsecrat. Iure q execratus tn ñ ēsecrat potiū dicit. quē simul sacrē munitate ēximens membris ñ agnoscit ecclia. Videam tn utrū t ipsarū ēsuetudinē partū in sua exordinatione ostrinuerit. Hanc pe hic mos antiqt fuit. Vt q̄a p longinqtate t difficultate itineris ab aplico onerosū illis fuerat ordinari. ipsi se uinēt mediolanensis & aquilegensis ordinare epi debuisset. ita tn ut in ea ciuitate in q erat ordinand epe alti ciuitatis pontifex occurrere debuisse. Vt electio ordinandi a ꝑsona ordinatore ex ēsensu uniuersalis eū ipse ꝓficiend erat ecclę meli ac facili posset agnosci. & in sua q̄ad ęquitū prudentiū erat nec tamen ordinatori suo subdend fuerat ordinare ecclia. Iterū sic eū dixim ecclia una sit. cui mater caritas. dns. una ē columba mea. nulla alia ēē ēstat. in quę in aplica radice ē fundata. a q̄b ipsa fide uniuso orbe propagatam ñ potest dubitari. Qd ut uob liceat notissimū omino sit. beati tn augustini testimonio cōpbem. Audite quid in quodā opę suo ꝑclarissim doctor dicat ecclię. Ait enī. q si nullo m recte potest dici ecclia in qua sesma ē. restat ut quō ecclia nulla ēē ñ potest. ea sit quā in aplicę sedis psuccessione epoū radice ēstituta nulloū hominū malicia & si nota & excludi ñ possit. s; p tępoū rōne toleranda iudicet. ullom ualet extingue. Ide. Vnitas

Sesma. si q̄dē ipsū greū ñ cōmunicat sesmatici consonom ē. scissura sonit. s; munitate scissura ēē ñ potest. tens.

Non q̄ unitatē cōmunicat. q sesmatici cōmunicat. partes ipsi s fere. & abeo q unū ē ut apls inde iam uerbis loquat. semetipsos segregantes spm ñ habent. quib omib illud efficit. ut q̄a munitate ñ s. Vt q̄a in parte ēē uoluerit. Vt q̄a spm ñ habent. corp x sacrificiū habē ñ possunt. Non autē nob ne ista questio ē utrū tolerare malos s; utrū debeam sesmatici socian. si & ipsi hęc in suo sensu habundantes int mina tantū positu uisa quererent ueritate. aut ob repellendi ñ erant. donec ap eos rōne duce rei ueritas daruisse. s; q̄a se ab uniuersali ecclia diuisere. sic beat aug. ait. Omis catholice securus

eam parte detestat. eu ecclam unusalé aplicus sedib robo
ratam ñ concare cognoscit. Hec enim leuigat eorum crimen
magis ⁊ auget. q̃ eos div restituisse dicitis. ne aplicus communicantes sedib insua comunione recipent. In hoc enim
dñi & illi culpandi s. q̃ comunicare talib uoluerunt. multo
magis tñ illi excecandi s. q̃ ñ solu insacedotib comunione
aplicaru sedis uerū & in ipsis laicis spreuerunt. S; nec illud
est pdest. q̃ in eisdē lituis t ignorantia fomis t simplicitate
sui intellectus antea se comunione suspendisse phibeas.
Idipsu enim magis ē ppt q̃ scismatici s. qa ñ eos diuersa sen
tiendi iudicia. s; quecta ap se delata s tñ incognita meu
entes. & cita aplica sede tenere credentes pessima diuisit
opinio. Qd scisma specialit ē beatus denunciat aug. dicens
de talib adus auctoritate illaru ecclaru que ab aplica sed
epla accepe meruerunt tenere credendo inmanissimu crimen
scismatis a se ppulsare ñ potuit adsuma. aut illos ecclam
credituros ē. & cu duę ecclę ē ñ possint. nos q̃ absit scisma
ticos iudicabitis. aut si uera in aplicis sedib ē ēstat ecclam.
& illos abuinitate diuisos cognoscitis. & comunionis questio
ne ē sublata. qua uera ñ in unitate ⁊stat ē ñ posse. Hoc
q̃ q̃si nulla scismaticorum atq; ecclę differentia sit uelle in
differenter utroq; sacrificia sociari. ñ ē a corp q̃ scismatic
efficit. si ueritate duce dirigim. nec enim diuisu ē xpm
potest q̃squa sine apli reprehensione ⁊fingere. una ut sepe dictu
ē quę a corp ē ē ēstat ecclam. quę in duo t in plura diuidi
ñ potest simul enim cu abea q̃sq; discesserit ecclam ē desistit.
Ite nicolaus pp sebit michaheli augusto. Exq epe fidei ⁊ma
Ait celestinus pp orientalib epis sebens. docere alios expoliare
Siqs ab epo nestorio aut ab aliis q̃ eu secuti ex quo ñ potest.
talia pdicare cepe; t excomunicat t exuit ē seu amouit
seu clerici dignitate. he in mna dignitate t comunione &
durasse & durare manifestu ē. nec iudicam eu ē remotu.
qa ñ potest quēq; ea remoue sententia. q̃ ia se pburit remo
uendu. Ide ad clerū ēstantinopolitanu. Non habeant excomuni
Apte in qt sedis nrę sanxit auctoritas. cum q̃ abhereticis excomu
nicatu siue epm siue clericū seu pfessione aliq̃ a canū mean.
q̃ a nestorio t ea similib exq talia pdicare cepunt t comu
nione t loco suo deiecti s. t eiectu t excomunicatu uidi.
s; hi omis in mna comunione huc usq; pduraunt. qa nemine
deiec t remoue potest. q̃ pdicans talia turbabat. Intellex
isti imperator excup memoratis ñ potuisse ut ñ dicam pla
tu suu satis quelibet remoue. q̃ fuerant olim remoti. nec
deiec quēq; iam ante pstrati. Ite nicolaus pp. A d iudicandu
Miram quom excomunicati excomunicati ñ s recipiendi.
ad iudicandu recepti sunt. eu sedm aplicos canones sine
condamnatis intus in comunione sola recipi phibeant. Absur
dum enim ē ⁊ ueri ñ licere & cu minimis iuxta sacros regulas co
-municare. liceat & ei de suis pene maiorib iudicare.
His auctoritatib pspicue monstrat. q̃ ex q̃ aliqs ē ex fide
cepit aliq̃ doce. nec deiec aliquē ualere nec damnare.
Obiect tñ illud augustini. recedentes a fide nec baptisma nec
baptizandi potestate amittunt. cu q̃ sacerdotale unctione
utraq; potestas baptizandi uidelicet & excoicandi seqt.
a fide recedentes aut utraq; retinent aut utraq; carebunt.
S; aliud ē potestas officii aliud executio. plerūq; officii
potestas accipit. uelut a monachis in sacerdotali unctione.
t accepta sine sui executione retinet. uelut a suspensis
q̃b administratio indicit potestas ñ auferet. A fide tamq; re
cedentib potestas ñ adimit. sic redeuntib ñ reddit. ne non
homini s; sacrito iniuria fieri uideat. Unde abhereticis
baptizati t ordinati eu adunitate catholice fidi redigunt
si forte intuitu ecclastice pacis in suis recipient ordinibus

ē.

ñ mutabit sacrmtu q̃ in forma ecclę phat ministratu. s; p
impositione man pstabit uirtus sacrmtu. quę cert ecclam
nulli docet ē collata. Cu q̃ utq; potestas inhereticis rema
neat. si hereticus catholicu t aliu hereticu excomunicauerit.
ut in comunione suę heresis illu deducat. qa uniq ē sententia.
pondere carere. Qd si in catholicu piue inuenit t in hereticu
flagicis t facinorib dedicu ut alias ad recte uiuendi normā
utq; redeat sententia dedit. an utq; an hereticē tantu ei
sententia teneat. merito querendu uidet. Pot aut diei
catholicu sententia bene minime teneri. Non enim pot gladio
oris ferire quē causare t inquē testificari ñ ualere. Si enim qs
diuina testimonia ñ secuti qa extra ecclam s. pond humani
testimonii pdidit. nec adus eos q̃ mecla ē uident. nec
adus eos ecclastice auctoritatis pond hire potest. q̃ ab a fide
discessisse phari s. atq; ido ab ecla s edenati. In hereticu aut
potestate habe uidet hereticus. sic & diabol post in malis
tag. in pecore suo. Unde aug. sebit uincentio donatiste &
Quisq. Pfacinore abhereticis excoicati aut. rogatiste. holicis
p aliq flagitio t facinore piecu auob ñ ē recipiendus.
ta suscepit sic susciptunt q̃ excepto errore q̃ anob separatu
sine emine ap uos uixerit displicere nob. S; nec facile ista
monstratis. ⁊ si monstraretis ñ nullos toleram qs corrige
t punire ñ possum. neq; ppt palea relinqm area dñi. neq;
ppt pisces malos rupim rete dñi. neq; ppt edos in fine segre
gandos deserim dgē dñi. neq; ppt uasa facta in ctumeliam
migram de domo dñi. Ite ad eusebiu. Quisq ppt disciplina
Subdiacon quonda yspanensis abhereticis excoicati. a catholicis
ecclę uocabulo prim eu ab accessu indisciplinato ñ ē recipi
sanctimoniali phibet. atq; ordinata & sana pecepta ēdēnet. end
a clericatu remotus ē. Ego si dno placere istu modu seruo.
ut q̃sq ap eos ppt disciplina degdat ad catho
lica transire uolunt. in humiliatione penitentię recipi
antur. q̃ & ipsi eu forsitan cogent. si ap eos mane uoluisse.
Sed istud augustini intelligit dictu ñ ppt sententia
eu potestas nulla ē ext ecclam. s; in detestatione
criminu quę inhereticis sic in catholicis eque s punienda.
Pot tñ illud augustini de potestate baptizandi intelligi.
ñ ligandi aut soluendi. t cetera sacrmta ministrandi.
Baptisma naq; siue abhereticis siue & a laico ministratu
fuit dum in unitate catholicę fidi accipiat. ñ carebit
effectu. alia u sacrmta ut sacr corpis & sanguinis dñi
excoicationis t reconciliationis. si a heretico t a catholico ñ
sacerdote ministrent. t nullu t letale habebit effectu.
Unde abhominib fidelib nullatenus s recipienda. Hinc
aug. sebit in primo libro d unico baptismo. In cetrino posit
Siquē forte coegerit & abhereticis penitentia accipere uale.
extrema necessitas. ⁊ u catholicu p quē accepit ñ inuenit.
& in animo pace catholica custodiens p aliquē ext unitate ; cor. ii. 1.
katholica positu accepit. q̃ in ipsa erat katholica unitate
peperit. si & statim de hac uita migrauit. ñ eu ñ katholicu
deputam. Si autē fuit a corporali morte liberat eu se catholicę
congregationi & pseuia corporali reddidit. unde niquia corde
discesserit. ñ solu ñ impbam q̃ fec. s; securissime uerissimeq;
laudam. quo pseuē dñi credidit cordi suo ⁊ unitate sequabat.
& sine sci baptismi sacrmto q̃ ubicuq; inuenit ñ hominu s; dñi ē
cognouit. noluit ex hac uita migre. Siqs autē eu possit in
ipsa accipere aliq̃ minus pusitate elegit in scismate baptizari.
& si postea uenerit ad catholica ecclam. certus ibi sacrmtu
pdē q̃ alibi accipi pot. pdē ñ pot. puersus & iniquus ē.
& tanto pnicios. q̃nto sciens. Ite iuli pp. Annu penitent
Siqs dederit aut accepit q̃ d manu heretici phibita cōione acce
comunione de manu heretici. & nesciat q̃ ecla catholica pit.

ecdicit. postea intelligens. annũ integrũ penitet. Si
autẖ sett & neglexerit. & postea penitentiã egerit. x.
annos penitet. alii iudicant. vii. & q̃dã humanius. v.
annos. Siq̃s p̃misert hereticũ missã suã celebre in ecclã
catholica. & nesciat. xl. dies penitet. si p reuentia eã
annũ penitet. si p dãnatione ecclẹ catholicẹ ꝟ ꝟsuetudi
nis romanorũ pieat ab ecclã sic hereticũ n fiat penitentiã.
Si habuerit. x. annos penitet. Si recesserit ab ecclã catholi
ca in aggregationẽ hereticorũ. & alios p̃suaserit. si postea peni
tentiã egerit. xii. annos penitet. tres extra ecclam. & septẽ
inter audientes. & duos adhuc extra cõmunionẽ. De his ita
in canone dicit. ut. xii. annos cõmunionẽ sine oblatione
percipiant. Item gg. Lotũ de mortẽ arripe quã de manu hereti
Cepit herminigildus rex iuuenis trenũ cõtionẽ accipe.
regnũ despiciens. & fortũ desidio ecclẹ querens mali-
-tiis iacẹ iniculatus. & omni dõ ad ꝟfortandũ se p̃cess
fundẹ. tantoq; sublimi glam transeuntis mundi despiẹ.
quanto & religatus agnouerat nil fuisse q̃ potuit auferri.
Supueniente autẖ paschalis festiuitatis die intẽpestẹ noc
tis silentio ad eũ p̃fidus pater arrianũ epm misit. Vt de eius manu
sacrilegẹ ꝟsectionis cõmunionẽ percipẹ. atq; p hoc ad patris
gram redire mereret. S; uir dei dedignatus arriano epo uenienti
exprobrauit ut debuit. eiq; a se p̃fidiã dignis increpationib
repulit. qa & si extra iacebat ligatus. ap se tamẽ in magno
mentis culmine stabat securus. A se itaq; reuso epo arriano
pater infremuit. statiq; suos apparitores misit. q̃ constantissimũ
confessorẽ dei illic ꝟ iacebat occiderent. S Quod autẖ post mor-
tem nullus excõmunicari ualeat t absolui. ex ubis eiusdẽ
monstrat. quib dr: Qd eiq; ligauit sup terã. & o. Sup terram
inquit n subtrahta. ostendens. q̃ uinculis peccatorũ suorũ
meritorũ solui possunt. t ligari. de mortuis aut
sententiã ferre n possum. Vnde leo p̃ scribit rustico narbo
nensi epo. Non possunt ab ecclã solui post mortẽ. q̃ in hac uita
De cõmunione priuatis & ita defuncti hoc causa ab ea nolunt
di iudicio reseruanda e in eius manu fuit. Vt talis obtinis
n usq; ad cõmunionis remedii differret. nos autẖ q̃b uiuen
bus n cõmunicam. mortuis cõmunicare n possum. Item gela
sius fausto magistro fungeni legationis officio cstantinopo
legat. Ecclã potẽ uiuentes ligare t soluere n mortuos. Lim.
ex quo e religio xpiana. t certe det exẽplũ mecclã di.
a q̃b libẹ pontificib. aut a ipsis aplis. a ipso denq; saluatore
uenia n se corrigentib fuisse cessã. Audiui autẖ subiisto eclo
n legit omino. nec dicit q̃ eos uoce deprimit dare nob uenia.
ut tamẽ nos meritore diuem. Id q̃q; parti ostendant. q̃ nob cano
nes nituntur obponẽ. q̃b hoc canonib q̃b regulis q̃ lectione
q̃ue documento siue a maiorib nris siue ab aplis ipsis q̃s potio
res merito fuisse n dubiũ e. seu a ipso dno saluatore qui
iudicaturus credit uiuos & mortuos. siue facti e unquã.
t faciendũ ee mandat. Mortuos suscitasse xpm legimus. in
errore mortuos absoluisse n legimus. & q̃ hoc tm faciendi
solus habuit potestatẽ beato petro aplo principaliter man
dauit. Qd eiusq; ligaueris sup terã ligatũ erit & mecelis. ꝟ qd
eiusq; soluens sup terã & in mecelis. Sup terã inquit. Iam alii
gatione defuncti nusquã dixit absoluendũ. Item urbanus
wilemundo epo. Non oportet ab eorũ elemosinis abstine post
Sane q̃ sup richardo filio burrelli una fraternitas se mortẽ ab eis cõcare
egisse innotuit p zelo di & animarũ caritate laudam. n deberim.
s; non e adeo tmendũ nec adeo e uob ab eis elemosinis absti
nendũ. Int ceteros quippe nrẹ fidei patres beatus leo doctor
eggi. quib inquit uiuos n cõmunicam. nec mortuis cõ-
-municare debem. Constat q̃ quib uiuos ꝟ ex obposito lo
quam cõmunicam. mortuis q̃q; cõmunicare possum.

Hos plane int duo obpugnantia positu int impios iudeos
& sismaticos. sismatici illorũ cõicare n possunt. aut iuste
peccatib ꝟ & p̃donib dispensatiue p̃ ea cõicant. quia &
ecclam hactenus sustentauerẹ & se fideles imposterũ polli
cent. Alioquin oportet de his mundi partib exire. sub qua
& sponsione nos eis nup in beati petri natalicis absolui-
-onẽ indulsimus. Quia q̃ p̃dictus uir neq; excõicat nomina
tiue neq; cõicant eũ excõicatis ex nõie exeunt. s; in dni
sui fide atq; seruicio. iuste uob dispensatiue. i. quãdiu eos
nos patiẽ eorũ elemosinis cõicare. & defuncti animã
xpianẹ religionis modis oib adiuuare. Item gelasius uniuersis
p̃ dardaniã siue p̃ illiricũ constitutis epis. De eodem.

Nec q̃squã uob p̃suadeat
omino a cathedra p̃uaricationis suẹ eum fuisse laxatũ. q̃a
postquã in collegiũ recedens p̃ uitatis iure meruit aplica cõ-
-munione secludi. in hac eadẽ p̃sistens damnatione defunctũ
e. absolutionẽ quã supplex n quesiuit omino nec meruit mortuus
iã n potẖ impetrẽ. Siquidẽ ipsis aplis a uoce e delegatũ. quẹ
ligauitis sup terã eritis ligata ꝟ ecclo. & reliq. Ceterũ de eo qui in
diuino e iudicio constitutus nob fas n e aliud decernẽ pt id inq
eũ dies supni inuenit. atq; ido n a nomine refutato ecclis
cs orub hui erroris eũ nullo prius eorũ participare debeas
misẹ omniẹ puritate. quã maiores nri semp abhorrentes magnopẹ
seruauerẹ pollutione discretã. Item leo p̃. In corrigibilis damna
Damnationis sententiã q̃cũq; tionis sententia relaxari n potẖ.
meret exeupe. si in suo sensu uoluit p̃manẽ nullẖ potẖ re
laxare. Sic his auctoritatib p̃ditis. q̃ uiuentes n mortuos solue
possum t ligare. Ecce hoc n de omni crimine intelligendũ e.
Sunt enim quedã crimina de q̃b & post mortẽ accusari possunt
quilibet t dãnari. uelut heresis. Ipsa n in p̃ma actione q̃mq; sinodi
Sane p̃ferit Heretici & post mortẽ s excõmunicari legit. di.
a q̃b dã q̃ dicunt oportẽ post mortẽ hereticos anathematizari.
& seq in hoc doctrinã seorũ patrũ. q̃ n solũ uiuentes hereticos damna
uerẹ s; & mortuos. sic illos q̃ iniuste cõdenati s reuocauerẹ post
mortẽ. & in sacis dictis sepsẹ q̃ factũ e in iobe & in flauiano
religiosẹ memoriẹ epis cstantinopolitanis. Item in actione
quinta aug. art. Si forte isti libri ita designant traditore sui
sic dns designauit iudã. legant meis nominatim & expresse
t cecilianũ t ei ordinatores eorũdẽ librorũ fuisse traditores. &
nisi eos anathematizauero. ipse eũ ex iudicẹ traditisse quẹm
recitata s. aug. sẹ memoriẹ esuluit. & statuit tenẽ ab omno
in ecclã. Impiũ enim dogma iam meiuptũ & cdepnatũ &
eos qui tali dogmati obnoxii s anathematizari uult ecclẹ
traditio. iuste & mortui cum. ido sẹ memoriẹ aug. dicit.
Si m cumcet cecilian de his q̃ inferunt ei. & post mortẽ illi
illũ anathematizo. Item multi epi cggati s. & quedã de di
uersis causis ad ecclasticũ statũ p̃tinentib disponentes d epis
statuẹ defuncti. q̃ suas facultates hereti relinquunt. ut &
post mortẽ anathemati subiciant. Sunt autẖ & aug. sẹ me-
-moriẹ ecclẹ dicẽs. q̃ sicq mutta sua n recte sapuerunt iuste
cdemnati fuissent adhuc uiuentes. tm demonstrato peccto &
post mortẽ isti anathemati subiciant. Item Si uera s quẹ
ceciliano obiecta s. & nob aliqn possent demonstrari. ipsũ
mortuũ anathematizarem. Item Dicis iuste & n de mortuis
iudicari. q̃a iudicii n tm de uiuis s; & de mortuis fieri
sol&. Item rabulas sẹ memoriẹ epe facti edissenẹ eiusdem
q̃ in saecdotib resplenduisse dr: theodori mesopotenũ post
mortẽ in ecclã anathematizauit. Item romanorũ & ecclã
ante paucos annos dioscori q̃ fuit p̃ ea de ecclẹ & post
mortẽ anathematizauit. eũ nec in fide peccasse. & hoc
q̃ indignitatib existunt scium omis q̃ degunt hic romẹ.
& maxime q̃ & dioscoro cõmunicatores p̃manserẹ usq; ad

mortē ei. Ite. Si atq̃ theophili sēc memo
riē supi aliquis recuperetur. & origenē post mor
tem inuenire anathematizatū. q̃ & misto fecit uā sētas.
& uigilio religiosissimo pp antiquioris romę. Ite sēa sinod
dicit. Sufficiunt quę dicta & plata s̄ ecclastica traditionē
demonstrare. qd oportet hereticos & post mortē anathema
tizari. Ite in actione quarta sēa sinodus dicit. Augustino
sēc memorię quinq̃ epos affricanos resplendunt diuisq
eplę recitatę s̄. significantes. q̃ oportet hereticos & post mor
tem anathematizari. talē autē ecclastica traditionē & alii
affricani reuentissimi epi seruauerē. s̄; & sēa romana eccla
quosdā epos post mortē anathematizauit. lic & p fide in
urta sua ñ essent accusati. & utrūq; ap̄ nos habita gesta
significant. Quod aut p peccto alicui tota familia ex
cōmunicanda sit. multos auctoritatib phat. p peccto nāq;
sodomitarū paruuli eos q̃ beneficio etatis pōna flagella
nesciebant ecclesti igne s̄ ꝯsūpti. Ite p peccto amalechitarū
ñ solū paruuli eos s̄; & bruta animalia usq; ad mingentes
ad parietē iussa s̄ a dño deleri. Ite dathan & abyron auctō
res seismatis fuerē cū moysen & aaron. nec ipsi tm soli s̄; &
ois substantia eos cū ipsis descendit adinferos. Innouo & ita
testantio ñnūquā peccatis exigentib grauis pestilentia
desęuisse legit. quę illos & muolunt q̃ pecti ēscientiā non
habebant. Si q̃ tam seuerissime p peccis parentū inuenium
paruuli puniti. nulli dubiū ē quin p peccis eos de sententia
excōicationis parti ferri ualeant. Ilis ita respondet. p peccis
parentū paruulos corpalit flagellari ex ūbis eiusdē apparet.
v̄ disepli de ceco nato inīrogasse dicunt. Ilalibi. q̃s peccauit
hic aut parentes ei ut ceciis nasceret. inq̃b & illud cōplet. qd
ait dns ad moysen. Ego sū ds zelotes: uisitans peccata patrū
in filios. usq; in tertia & quarta generationē. Spiritalit autē
peccis parentū paruuli irrenent. ex quo p sacmtū regenera
tionis ab originali pecto fuerint emundati. Ihñ p electiē
dns ait. Anima quę peccauit ipsa morietur. filius ñ portabit
iniqtatē patris. & pat ñ port iniqt filii. iustitia iusti sup eū
erit. & impietas impii erit sup eū. Quocūq; & pecta paren
tes cōmiserint ex q̃ filius p̄sonalit ab eis separat fuit. ea ñ imputa
tant ad pēnā. Ihñ pecto adę ido omis posteri tenen dicunt.
q̃a ñ dū aliq̃s ex illo materialit fuit p̄semnat. Quia v̄ ap̄ dm
ñ sententia sacdotū s̄; urta eos querit. patet q̃ ñ ē notand
sententia. quē pecti macula ñ infiet. Hine & paulus corin
thios scribens ait. Siq̃s fr nomnat fornicator: aut auarus.
aut idolis seruiens. cū eiūmodi nec cibū sumē debetis. Ex q̃b
uerbis dat intelligi. q̃ ñ p̄mū aliq̃s fuit nomnat d emmeri.
uel coā iudice accusatus & cūuict. v̄ in iure ipso de se fuit
ꝯfessus. q̃ nec sententia ē ferend. nec abei cōione ē abstinendū.
Ihon q̃ p alicui pecto tota familia excōicanda ē. Ihñ aug. scribit
ad auxiliū epm. P peccto patris filii ñ ē anathematizand.
Si habes de hac re sententiā certis rōnib v̄ scripturarū testimo
niis exploratā. nos doce dignetis. qm̄ recte anathematizat
p peccto patris filius. aut p marti uxor: aut p dñi seruus. ay
quis quā in domo & ñ dū natus. si eo tpe q̃ unūsa dom est
anathemate obligata nascat. nec a possit p lauacrū regenera
tionis in mortis periculo subuenir. Hęc enī fuit corpalis pęna.
qua legum q̃s dā ēreptores dī cū suis omib q̃ eadē impietatis
participes fuerē parti interfectos. Tunc q̃ppe adhuc uiuen
tiū mortalia corpa pimebant. q̃nq; & morta. Spalis autē
pęna qua fit q̃ septi ē. quę ligauerit sup tra q̃ ligata & i ęclo
animas obligat. de quib dictū ē. ut anima patris tua anima
filii mea ē. Anima quę peccauit ipsa morietur. Audistis fortassis
aliq̃s magni nominis sacdotes cū domo sua quēpiā anathe
matizasse peccantū. s̄; si forte si eēnt inīrogati. repirent

. cā.

idonea inde redde rōnē. Ego aut si ame quesierit utrū
id recte fiat. q̃d ei respondeā ñ inuenio. nūquā hoc face
ausus sū de quo xd faemoriū unanimit adus ecclam
pperatis. nisi grauissime cōmoueret. s̄; si t quā iuste id fiat
dns reuelauit. nequaq̃ iuuenile etatē tuā & honoris
ecclastici rudiñta ēteno. Senex enī a iuuene & epc
tot annos a collega nec dū annculo parat sū docere.
quom possū t do t hominib iusta redde rōnē. si animas
innocentes p scelē alieno q̃d ñ habuit exadā in quo
omis peccauerē spuali supplicio puniam. Eteni classi
cum filii & si traxerit ex parte noxā primi hominis sacro
fonte baptismatis expiandā. tm q̃d postquā eū genuit
pecti pat ei admisit. v participes ipse ñ fuit. adeū ñ pune
quis ambigit. Quid dicā d ēiuge. Quid de tot animab
uniūsę familię. Inde si una anima p̄ista seuerittatem
qua tota domus ista anathematizata ē sine baptismate
de corpe exeundo pierit innumerabiliū mors corpos
si de ecclā homines innocentes uiolent abstrahant
& interficiant huic damno ñ potē cōpari. Si q̃ de hac re
potes redde rōnē: utinā & nos rescibendo ptes. v possim
& nos. si aut ñ potes: q̃ t ē mēsuta cōmotione animi
face: unde si fueris inīrogat responsionē recta ñ uales
inuenire. Hęc aut dixi & si filius nis classicum aliq̃ admisit.
q̃ t anathemate plectendū iustissime uidet.

Vt q̃ ex hac auctoritate euidentissime monstrat illicite
excōicat quis p peccto alti. neq; aliq̃ rōne nituntur qui p
pecto unius uitorā familiā sententiā ferunt excōmunica
tionis. Illicita autē excōmunicatio notatū ñ ledit. s̄; ex
cōmunicantē. Ihñ q̃q; scrib magno epo mediolanensi. Illicite
Compum q̃ laurentū aliquē excōicant semetipsū ꝯdēnat
quondā fr & coepe nis nullis te culpis non illum.
extantib edione p̄uauerit. Idoq; h̄ pecti nīi auctoritate
muniuis officii tui securus pugt & cōmunione sine aliq
sume formidine. Ite ieronimus in leuitico. Qui ñ corde s̄;
Qui negligunt oris ore maledicunt labios immundicia ꝯtin.
maledicti ēsuetudinē resecare. & si ñ corde maledicam.
tam immundicia labios sedm ysaię uerbū & inīquitata
oris incurrunt. Ite. Vrta ñ sententia ligat quēlibē uel
Siquis ñ recto iudicio eos qui p̄sunt ecclę depellat soluit.
& foras mittat. si ipse antea ñ exeat: hoc ē si non ita
egit ut meretur exire. nichil ledit ineo q̃ ñ recto iudicio
ab hoib uidet expulsus. & ita fit ut iūstū ille q̃ foras
mittit intus sit. & ille foris. qui intus uidet retineri.
Ite raban de p̄sunis ecclastics. lib. i. De eodem.
Non inpperitū dānam eū iniuste iudicam. dicente
psalmista. nec dānabit illū. eū iudicabit illi. Multi
sacerdotū culpā zelo dī se p̄sequi p̄ferent. s̄; dū indis
crete hoc agunt sacilegii facinus incurrunt. & dū
p̄ceptis quasi adeñdandū ruunt. ipsi q̃q; multo
magis indeterius cadunt. Ite ex cc parisiensi. tpe
De illicita Qua pena feriat q̃ illicite Ludowici. Ihñ aliq.
excōmunicatione lex iustinian catholica excōicat.
imp̄ris quā phat & seruat catholica ecclā ēstitutione. c.
xii. viii. capto. ecc. l. i. decreuit. ut nemo pb̄rm excōicet
aliquē ante quā causa pbet. ipt quā ecclastici canones
hoc fieri iubent. Siq̃s autē adiuerit ei aliquē excōicauit.
ille q̃dē q̃ excōmunicatus ē maioris sacdotis auctori
tate ad grām sēc cōionis redeat. Ihñ autē q̃ legitime
ñ excōicauerit. intantū abstineat a sacē cōione tēpus.
quantū maiori sacdoti uisū fuit. v q̃ iniuste fecit
ipse iuste patiat. Et hinc sēc gg. ad iohm epm iniuste
excōicantē int ecta scripsit dicens. Cassatis prius

atq; ad nihilū redactis p̄dictę sententię tuę decretis. ex
beati petri p̄ncipis aplōr. auctoritate decēnium tegumta
dierū spacio sacē cōrone p̄uatū ab omp̄e d̄o tanti excessus
uenia cū sūma penitentia lacrimis exorare. Qd si hanc
sententiā nīam te cognouerim ñ implesse. remissius ñ
iā tantū multicia. s; ętumacia fr̄ntatis tuę cognos-
cas iniuriante d̄no seuerius puniendā. q̄a nemo ꝓpe uel
p̄postere sal̄ ñ cōmonitus neq; ęuitetus ē iudicandus.
De ęuentione autē hmodi imperatoris manifestor
ęminū lex dic. Quicūq; trib̄ auctoritatib̄ iudicis ęuent
t trib̄ edictis fuerit ad iudicē p̄uocatus. aut uno p̄oib̄
pemptorio. i. q̄ causā extinguit fuerit uocatus. & pre-
sentiā suā ap̄ eū iudicē a quo ei denunciatū ē exhibe
nolūt. adūs eū quasi in ętumacē iudicari pot. qn imo
retractari nec p̄ appellationē negocia possunt. quotiens
in ętumacē fuerit iudicatū. Et hanc sententiā de tb̄
auctoritatib̄ ęuentis ex euglica uertate celestin ad
nestoriū dies. & ephesina synod de eodē decretens. &
beat gg. ad iohm diocesis cōpbauit de pēptorio sēpto.
affricanū ceciliū demonstrat de crescōnio. Vt si ęuentus
respicē detractauerit. suo ętēpto & sua ętumacia facien
te auctoritate iudicaria ptin excludat. Itē beat gg.
de sententia in ętumacē scribens ad maximū p̄sūptore
salonitanū ep̄m dic. Hortam̄ v adnos uenire ōi postposi-
ta excusatione festines. quatin seruata iustitia hęc q̄b̄
accusatis & cognoscē & finire sēdm canonica instituta
ē reuelante possim. Ita aut fac. v aduenendū amplius
iam moras ñ ingeras. ne magis ipsa te absentia obnaxiv
his quę dicunt assignē. & nos inte hęc res ñ solū ꝓter
p̄dicta ęmina quę purgare subtfugis s; & inobedientię
culpā durius ut mętumacē cogat ex ęcilio ferre iudi
cium. Itē origenes supleuntcū. Vna ñ sententia ab ęcclā
Cum aliquis extra auertate aliq̄ euent t adeā reduci.
atamore di. a fide. a carnate. ext de castris ęcclę. &
si p̄ēpi uocē minime abiciat. sic ęcclio aliq̄s ñ recto
iudicio foras mittit. s; si ante ñ exierit i. ñ egit v mere
ret exire. nihil ledit. Intēdū enī q̄ foras mittit intus ē
& qui foras ē intus uidet retineri. Et aug. Et q̄ apto sacle
De illis gio q̄ p̄ysa una fidiub ñ sociat. a ęcclā ñ pruni-
q̄ s ab ęcclā segregari. ñ dic ea quę s spe ñ percipientes.
ne ad suentię p̄ceptionē referrent. s; dictū ē sym non
habentes. hoc unq; ñ dicet ñ de segregatis ab ęcclā. q̄ dicti
s sym ñ habentes. s; nec ille dicendus ē ē mę ęcclā. & ad
ista societate spe pruni. q̄ omib̄ ē fricto corde miscet. Sēs
enī spe disciplinę effugias fictū. Ideq; enī ad ęcclam
ñ solū- ñ prunient. q̄ separationis apto sacle egio manifesti s. s; &
illi q̄ in ea unitate corpalit mixti p̄ pessima urtā separ.
Itē ex q̄nta synodo. A d̄o separam̄ q̄s impios d̄monstra
Certū ē q̄ q̄ impi ęę omino separat ē a d̄o. sic & ille mus.
q̄ anathematizatus ē tamquā impi separatus ē. Nihil enī
aliud significat anathema. ñ a d̄o separationē.
Illicita q̄ excōmunicatio v expmissis apparē ñ ledit eū q̄
notat. s; a q̄ notat. ac p̄hoc q̄ innocentes s exalti ęmine
ēdenari ñ possunt. sic ab imprudentib̄ familię potentiv
p̄ peccis d̄nox ęsuetę notari. s; adhuc obiciet q̄ ñ solum
innocentes s; nec & ęminosi sententia maledictionis
sint ferendi. Ait enī ap̄e in euglio. Orate p̄ p̄sequentib̄ &
calūniantib̄ uos. Benefacite his q̄ odęt uos. Itē aplis. Bene
dicite p̄sequentib̄ uos. benedicite. & nolite maledicere.
Itē. Maledici regnū d̄i ñ possidebunt. Itē ieē. mepta
ad ritū. Ab ōi maledicto fideles immunes ē
Si q̄ michahel ñ fuit ausus diabolo & cętę oportet.
maledictionis dignissimo iudicii
inferre blasphemię. q̄nto magis nos ab omni
maledicto puri ē debemus. Mętebat diabolus maledicū. s; p
os archangli blasphemia excire ñ debuit. Relegę uetes libros.
& uide quę trib̄ in monte garizim p̄strutę s ut benedicent
ꝓplo. & quę in monte alto v maledicent. Ruben q̄ maculauit
thorū parentis. & zabulon nouissim̄ iię filii & ancillarū liberi
in monte hebal pomunt ut maledicant his q̄ maledictione
digni s. Idē in libro iudicii. Quos significent q̄ ad bndictionē
Cum q̄ in singlis q̄bq; & q̄ ad maledictionē d̄ filii isrl electi
fideliū sit talis ꝓposita uarietas. hoc m designari uidet in s.
hoc loco. q̄ dimidii illi q̄ iuxta montē garizim incedunt
illū qui ad benedictionē electus ē istos figuralit indicent
qui ñ penę metu s; benedictionū & ꝓmissionū desidio uenire
ad salutē. illi v dimidii q̄ iuxta montē hebal incedunt
in q̄ maledictones platę s istos alios indicant q̄ maloꝝ
metu & supplicioꝝ timore cōplentes quę in lege scripta s.
& pueniunt ad salutē. Qui tamē. q̄ndoq; incepit diligere.
Sed q̄ p̄ persecutorib̄ iussit orare. p̄mos parentes p̄ tris gissione
mandati motus maledicto peussit. Cain q̄q; quia p̄mę
p̄uaricationis fr̄ieidiū adiunē. sententiā maledictionis a d̄no
reportauit. Abrahę q̄; dicē d̄ns. Maledicā maledicentib̄ t. &
benedicā bndicentib̄ t. In euglio & eū esurienti uenire adfici
ñ inuenienti fructū in ea. sua maledictione ꝓpetua sterilitate
ipsā d̄apnauit. Itē noe eū uerenda sua achan densa cognosce.
filiū ei chanaan maledicē dicens. Maledictus chanaan sit
seruus sꝝum suoꝝ. Itē ysaac eū benedicē iacob filio suo ait.
Qui maledicēt t sit ille maledict. & q̄ bndicēt. & ē. Itē in
libro numoꝝ legit. Moyses ex p̄ceptō d̄i. xii. tb̄ filiorū isrl
in duas partes diuisit. & sex tbub̄ iussit ut iuxta montem
gebal incedentes. maledictionē transgdientiū legē uocifer-
rarent. alius v p̄cep. ut iuxta aliū montē incedentes benedic
tiones obseruantiū inclamarent. Innouo & testamto petrus
aplis symoni legit maledixisse eū ait. pecunia tua tecū sit
in pditione. Paul q̄ q̄ diceret benedicite. & nolite maledicē.
formeatorē corinthiū iussit excōmunicari. Itē in alia epla ait.
Si q̄s ñ fuit secut doctrinā d̄ni ñri ihu x. sit anathema maranatha.
Itē galathis. Si angli d ęclo uenient aliud uob euglizauit.
anathema sit. Distinguendū ē q̄ inter maledictū q̄ p̄hibet. &
maledictū q̄ a d̄no & seis uiris ronabilit pferuntur. Maledictū
q̄ p̄hibet ē illud q̄ peedit ex uoto ultionis & odio p̄sequentis.
ñ ex amore iustitię. Maledictū v q̄ sēi maledicunt ē illud
q̄ peedit ex amore iustitię. ñ ex liuore uindictę. Vnde gg.
in moralib̄ lib̄ tertio. Sēi uiri ñ ex uoto ultionis s; amore
Cum sēi uiri maledictionis iustitię aliquos maledicunt.
sententiā p̄ferę ñ in hanc exuoto ultionis s; ex iustitię
examine p̄rūpunt. intus subtile iudicii d̄i respiciunt.
& mala foris surgentia q̄ maledictione ferire debeant
cognoscunt. & eo maledicto ñ pereant. quo ab intimo iudicet
ñ discordant. Itē septa sacē duob̄ modis maledictū memo
rat. aliud uidelicē q̄ appbat. aliud q̄ damnat. Alit enī male-
dictū p̄ferē iudicio iustitię. ut in ipso p̄mo pereant. platū
ē. eū audiunt. Maledicta tua in ore tuo. & ē. & sic abrahę
d̄r. maledicā maledicentib̄ t. Alit v p̄ferē maledictū. q̄ ñ
iudicio iustitię s; liuore uindictę p̄mit. a q̄ uoce pauli p̄di
cantis cessare admonesti. q̄ ait. Benedicite. & nolite male-
dicē. Itē pelagi p̄p. angelio epo. Errantes & mettorē mittan
Aplicę auctoritatis exēplo didicimus. tes excōmunicent.
errantiv & mettorē mittentiū s̄pe tradendos ē satanę.
ut blasphemare dediscant. Itē anacletus p̄p. Delinquentes
Tam sacēdos corriguntur a sacēdotib̄ incorrigibiles iuenti excōu-
quia reliqui fideles omis sūmā debent hre curā d̄nis q̄ petunt.

quam eorum redargutione aut corrigant a peccis. aut si incorrigibiles apparuerint ab ecclesia separent. Item. gg.

De excomunicationis Sed a tertia admonitione imposita articulo que tri imposita admone gd excomunicationis sententia pecedat.

sedo tertio iam vnita dicta ex necessitate subiuncta e. beati tudo usa immerito queri. eii paul apls dicat. in pmptu habentes ulcisci omne inobedientia. Item ieg. Mali ab ecclesia

Secande s putide sunt eliminandi.

carnes. & scabiosa a caulis ouis repellenda. ne tota dom massa corpus & pecora ardeat. corrupat. putrescat. intrat. Arrius in alexandria urna sentilla fuit. s; quo n stati oppss e. totu orbe et flama populata e. Item aug. Ad diuisitate culpe

Corripiant itaq; a pastoris subditi a pastoris corripiant.

suis subditi correptionib de caritate uenientib peniturv diuisitate diuisis t minoribus t amplioribus. qa ipsa q danato nominat. qui fae epale iudicii q pena in ecclesia maior nulla e pot ds si uoluit incorrectione salubrium ecclie atq; pfice. Ieg. enim sem qd eternat seqtur dicat vt ante finem uite h de aliq desperandu e. aut ediei do pot ne respiciat & det penitentia. & accepto sacrificio spe tribulati cordisq; eterni arcatu quatus iusteq damnationis absolutat dinatu qve ipso n damnat. Pastoris tri necessitas hr ne plures separent dna eraga separe a bonis sanis morbida. a bello enim nihil e impossibile ipsa forsitan separatione sanandi. Ij escientes eii qs ptineat ad predestinatorum numeru qs n ptineat. sic affici debent carnalis affectu. vt or uelim saluo fieri. Item pspe. Qui corrigi nolunt excomunicationis ferro debent

Ecce autem emina quoq; libe si ipsis eminosis efrenati abscidi.

nolentib undecuq; clarueritt. qeuq; n fuerit penitentie lenimedicamento sanata uelut igne qdam pie mepationis urenda s & curanda. Qd si nec sic qde eqnimit sustinentis ac pie mepantis medela pcesserit meis qdiu portati & salubrit obiurgati corrigi noluerint. tamq puide corpis partes debent ferro excomunicationis abscidi. ne sic caro morbis emortua si abscisa n fuit salutit reliquie carnis putredinis sue pragione corrupta ita isti qem endan despiciunt & in morbo suo psistunt. si morib depiuatis in scor societate pmanserint eos exemplo sue pdtionis infecerint. Item nicolaus pp lothario regi. Excomicand e

Annon districta ultione qui simul duas uxores hre psumit.

ferend es. qd in duab uxorib adulterii lameth & flagicii imitatus ee dmo eis. Qd dns n n post lxxxviii. generationes suo salutifero aduentu deleuit. eii eam frieidii septima generatione adis abolitu sit ecta elisni. Item ex e agathensi. Falsi testes

Itaq; censium homicidas & falsos & homicide corone puent.

testes a comunione ecclastica submouendos. n penitentie satisfactione emina admissa diluunt. Item ecce toletano pmo.

Siqs de potentib Excomicet potens qui clericii pauperem reli

clericii aut quelibe pauperem religosii spoliare psumit.

aut religosii expoliauit. & mandauit eii ad se uenire epe audiat & pepsent. iniuce mox septa pertinant pos pumice epos. & qs eiiq adire potuit. ut excomicat habeat ipse donec obediat. & reddat alienum. Item calixtus pp. Coione puent qd

Siqs rompetas & pegnos rompetas ypegnos t mentores

& aplorum limina & aliorum sorum oratoria uisitantes molestare pre sumpserit.

capie seu reb quas fer spoliari. & mercatores nouis theloneis & pedaticorum exactionib molestare tentauit. donec satisfecerit coione careat eana. Item urban. Excomicet qd ecclas exiq; bona

Patriarii traditionii exemplis yoratores ypsonas ibi deseruientes

comonitu pastoralis officii debitii psoluentes. ecclas eii bonis suis tam psonis qua possessionib clericos uidel ac monachos eorumq; vsos. oratores qd eii suis nichilominus reb qs fertiles & sine molestia ee statuim. Siqs autem it hec face presumpserit. & postq facin suii recognouit infra. xxx. dierum

ca.

spacii cpetentit n emendauit. a liminib ecclie arcat. & anathematis gladio ferat. Item nikolaus pp. ob epis. Qui ortho

Illi qd q pegnor t oratores rib non arma ferentib in malii

eii eiiq; sii siue clericos siue monachos t femmas obviauerit aut merces pauper depdati fuerit. t bona eorum rapuit. excomunicentur

uel in malii eis obuiauerit. anathematis uinculo ferant. n digne emendauit. Iaxv illa qua treuga di diem. sic obsvet. sic a archiepis uniuiq; punienda e. Qui autem ea infregit. excomuniconi subdat. Quia v de heretics sermo habet.

uideat qd distae int sesma & heresim. & q sint heretici. & que sint heresieor secte. Differentia aut int sesma & heresim

ieg. mepla ad galathas assignans dicit. Differentia int sesmata

Int sesma & heresim hoc ee arbitror. q heresis pusti & heresis.

dogma hr. sesma post epale discessione ab ecclia parti sepat. Qd quide inpnepio aliqua ex parte intelligi pot diuersii. ceterii nullii sesma n aliq heresim ofingit recte ab ecclia recessisse uidet. Vnde autem heresis dicat inde epla

ieg. diffinit dies. Heresis gree ab electione ynd dicatur heretic

dicit. q seal ea s uniqsq eligit disciplinii qua putat ee s. meliore. Quiciq; qd alit sepnii intelligit qua sens spe sei

flagitat. aq septa e lice ab ecclia n recessit. tam heretic appellari pot. & de carnis opib e eligens que pcori s.

Qui uero heretici pe dicant. aug. ostendens ait. Qui pe

heretic e q alicui tpalis comodi & maxime dicantur heretici.

glie pneiptq; sui gia falsas ac nouas opiniones t eligunt t sequtur. Ille aut q hmodi hominib credit. imaginatione qdam uentatis illusus e. Idem. Non s heretici q n suas; aliena audi

Item aplis. Heretico homine post ea ducant in errorem.

pmii & sedam correptione deuita. qa subuis e hmodi. & peccat. in semetipso dinat. s; q sententia sua quatus falsam atq; pnia nulla ptinaci animositate defendunt. psertim qui n audacia sue psuptionis pepe. s; a seducti atq; in errore lapsis parentib accepunt. querunt aut cauta sollicitudine uentate corrigi putant. eii inuenint. neqq s int heteos deputandi. Item leo. Magistri errores existunt

Quid autem maius e q uentatis discipulos contemnunt.

qui impia sape. & sapientiorib doctorib n credit. s; in hanc insipientia cadunt. qui eii ad cognoscendi uentate aliq impediunt obscuro. n ad ypicas uoces n ad aplicas litteras nec ad euglicas auctoritates s; ad semetipsos recurrvt. & ideo magistri errores existunt. quia uentatis discipli n fuge. Item aug. contra manicheos. Heretici s q qd prauie sapiunt

Qui mecla a morbidii aliq contumaciter defendunt.

prauiq; sapiunt. si correti v sanii rectiq; sapiant resistunt tumaciter suaq; pestifera & mortifera dogmata emendare nolunt. s; defende psistunt. heretici s. Item urban pp. Errantes

Qui aliq errore defendit. damnabilior e q eii defendit

multo e damnabilior illis q errant. qa n solii ille errorem. errat. s; & alios offendiculo erroris ipurat & infirmat. Inde qa magister erroris e n tm hereticus s; & heresiarcha dicend e. Item ieg. Qui mandacio uentate immutant patrii tminos

Transferunt principes uide tminos qs posuerunt patres eorum. transferit.

quo immutant mdacii inuentate. & aliud pdicant. quia ab aplis accepe. Idem. De hereticis manifestus e sensus. q

sophismatib suis & arte diabolica sepe obpmant ecclasticos.

Veteres scriptures historias inuenire n possii seduxisse S Idem.

ecclam. & de domo dni ipsos seduxisse pter eos qs sacerdotes a deo positi fuant. & ipse. i. speculatores. Isti q uentate in laqueii tortuosii. in omib locis ponentes scandalum. Item leo pp. Abiciat qd adusarios conuenit prauitati.

Illud sane plurimii m displice significo. q int dimonis tuie clericos qdam ee dicunt. q aduersarios euentant pnitati.

& uesanie uasis mie uasa miscentur. qb' inuestigandis & seuera te cgnia coherendis debee diligentia uigilant insiste. nta ihs qb' pdee ñ potest correptio ñ parent abscissio. Oportee enim uos eugli-ci meminisse mandatu. q' ab ipsa ueritate perpetr. ihs si nos oculus aut pes aut dextra scandalizauerit. acõpage corpis auferat. qm melius est his mistio carere mebris q' cũ ipsis mgna ire supplicia. Nam superfluio exit ecclam postras resistimus. si abhis q' mt' s ieis qs decipiunt uulneramur. Abscienda pro pestifera hee a saedo-tali ungore patientia ẽ q' smee peccat alios parendo ñ parent. Ite ex gestis cartaginensi. iii. Sodalitates ꝛ gnuina hereseos

Clericus hereticos aut scismaticos tam uitent clerici.

cuiusmodi quã sodalitates eiusmee equalitate eos cuentiens ñ ecclã s; gesiabula s appellanda. cũ eis neq; orandu ẽ neq; psallendu. Ite gelasi pp. Canonũ obseruatores nullũ cũ hereticis habent ire

Cum qb' erat synod' incunda. catholici pontifices certam. fuerant undiq; iã depulsi. soli remanserant soci phidos. cũ quib' nec iã licebat hire cuentũ. dicente psalmista. ñ sedi cũ ccilio uanitatis. & cũ mq' gerentib' ñ introibo. nec ecclasticis moris ẽ cũ his q' pollutã hnt cõmunionẽ cõmixtiq; cũ phidis miscere ccilium. Recte q' ycalcedonensis synodi formã hmodi puarietatis repulsa ẽ. post quã ad ccilium uocata. qd' nec opus erat post pma synodũ nec cũ talib' hire licebat. Ite. canonũ magistris atq; custodib'. Nec' nullũ fas ẽ mire certam cũ homi nib' cõsortis alienis. Ite ex epla urbani pp. Non iudice s; potest

Notandũ ẽ q' quida dicunt ee obedire eugilio q' excõicant malos. euglica parabola nos facet. v. de zizaniis ñ eradicandis dns precepit cũ aliq' excõicatione dignos excõicationem subiecit. & aiunt & sem augm hoc erdiee eo loco v. aut. qa ñ ẽ periculum da unitas. ferendi s malu. ñ abscidendi. Quib' hoc pmũ respondendũ ẽ. Si heretici & mali homines excõicandi ñ s. qre ipse pat sef aug. cũ legatis see romanee ecclee & cũ sef epis pelagii & celestinũ noua heresi in scam di ecclam inducentes excõmunicauit. & ab ecclã di sepuit. Quare ipsos donatistas cont' qs ista & multa his similia loqt. tam ipse quã omis ecclã di excõicatos habuit. & ñ pro' permisisset. & p manus ipositionẽ recciliari cent. eis nequaq' cõcedebat. Ipse ide dns q' hoc parabolice hic enarrat. alibi aptr excõicationẽ fieri iubet. dicens. frat q' corripit ab ecclã & ñ obedit. sit t sicut ethnicus & publicanus. Vnde apparet liqdo aliud ẽ excõicationẽ. & aliud eradicationẽ. Qui enim excõicat' ut apls aut adhoc excõicat' ut spi a' saluus fiat in die dni. Disciplina enim ẽ excõicatio. & ñ eradicatio. ñ forte ecclãtu & supbia excõicati puenitat. Ite aug. in lib' numeri. Diuina maledictio meritũ maledicti

Ds quando maledicit meritũ designat a' omis designat.

eum maledicit. & sententiã pmit. utpote quẽ ñ fallit. neq; peccati qualitas. neq; peccantis affectus. Nõ qa hoc ñ potest fieri. neq; omis ipositũ intelq; alti' ali' unde aut cognosee potest. idcirco & si iudicantis t' sententiã pmentis intuitu pferat. maledictũ ñ potest ee maledicendi causa. v ignorat' peccantis affectus. maxime cũ humanũ iudicium tẽ sepe maledicta pferre cũ forte cuiusq; aut muris puocat. Qd' uicium resecare uolens apls. ne maledictis maledicta & cuiusq; cuicia puocem. mandatũ necessariũ ipponit ut benedicam. quo iniuriandi vicium resecet. ñ quo iudicandi ueritas quee hoies latee ꝛ pnunciandi auctoritas pmat. § Sectee v hereticos. quot sint. & unde nõia accepint. ysidorus. viii. libro ethimologiarũ. capto. v. de Quida aut hetici Quot sint sectee hereticos terminat dicens.

qui d ecclã recesserunt ex nõie suos auctores nuncupant. quida v ex causis quas eligentes instruee. § Symoniaci a simone dicti magicee disciplinee pnto. cui petrus inactib' apl'os maledixit. p eo q' ab aplis spe sci gtiam pecunia emere uoluisse. hi dicunt eratuiã ñ a do ee s; auritate quadam supna eratã. § Menandriani a menandro magi discipulo simonis nuncupati. qui mundũ ñ a do s; ab angelis factũ asserunt. § Basilidiani a basilide appellati. qui inter reliquas blasphemias passum ihm abnegauit. § Nicolaitee dicti a nikolao diacono ecclee hierosolimoee. q cũ stephano & ceteris septem ẽ apctor. q' pulchitudinẽ relinquens uxorẽ dicũ. ut q' uellee ea uteret. uersa ẽ in stupri. talis ẽ iuuenũ conuigia cõmutarent. quos iohis in apocalipsi sua inpbat dicens. s; hoc habes q' odisti facta nikolaitarũ. ✠✠✠

Gnostici ipi excellentiã sciee se nta appellare uoluee. animã naturã di ee dicunt. bonũ & malũ dm suis dogmatib' singis. Carpocratiani a carpocrate quodã uocant. q' dicẽ xpm hominem fuisse tantũ. & de utroq; sexu pgenitũ. § Cherinthiani a cherintho quodã numeupati. hi int' cetera ccisionem obseruant. mille annos post resurrectionẽ in uoluptate carnis futuros pdicant. unde & greee eliastee. latine milituasti s appellati. § Nazarei dicti. quia dũ xpm q' a uico nazareus appellat' filiũ di ꝛ fitentur. omia tm uetis legis custodiunt. Ophytee a colubro nõiati s. Coluber enim gree opphy dr. colus enim serpentes. dicentes xpm in paradiso induxisse cognitionẽ uiritutis. § Valentiniani a valentino qdã platonico sectatore uocati. qui conat. i. sela quedã in origine di eatus induxerunt. xpm qq; de uirgine nihil corpis assumpsisse. s; ycam qsi ypistula transisse asserunt. § Appellite quos auctor appellens pceps fuit. q' creatorẽ angelm nescio quẽ glosũ superiorẽ di faciens dm legis istr' cũ igneũ affirmant. q' dixerit xpm ñ dm in ueritate s; hominẽ infantasia apparuisse. Arconitani a pnepib' appellant. qa unitatẽ qui ds edidit opa ee archangelos defendunt. Adamani uocati q' adee inuent' nuditatẽ. unde & nudi orant. & nudi int' se mares feminee; cuiusmodi. Caiani pinde s appellati. quo eam adorant. Sethiani nom accepunt a filio adee q' uocat' ee seth. dicentes eundẽ ee xpm. § Melchisedeciani uocati s; eo q' melchisedech saedotẽ di ñ hominẽ fuisse s; uirtutẽ di ee arbitrant. § Angelici uocati. qa angelos colunt. § Apostolici hoe s nom ido supsee. q' nihil possidentes ipsũ nequaq' recipiunt eos q' aliq' in hoc mundo uiuunt. § Cerdoniani a cerdone qdã uocati. q' duo ccia pnepia asserunt. Marcionitee a marcione stoico philosopho appellati. qui cerdonis dogma secutus. altm bonũ altm iustũ dm asserunt. tamq' duo pnepia creatoris & bonitatis. § Archeanitee t' artaritee a oblationẽ uocati. panẽ enim & caseũ offeee dicent a pmis hoib' oblatũ afruetib' tee & omnũ. & afruetib' fuisse celebratã. Aquariani uocati. eo q' aq' sola offeee in calice sacrãtũ. § Seuerani. a seuero excorti. uinũ ñ bibunt. uetus testamtũ & resurrectionẽ ñ recipiunt. § Tacianiani a taciano uocati. q' & nerantee dicti. qa carnes abhominant. Hee logii uocant tãq' sine ubo. logos enim gree ubũ dr. dm enim ubũ non reduxit. respuentes iohis euglm & apocalipsim. § Catafrigii nom puinea frigia dedit qa ibi extitee auctores eee. montanus prisca & maximilla fuee. hi aduentũ spe sci ñ maplis s; in se traditũ asseee. § Catharee xpi mundicia tta se nominantee. Glantes enim de suis meritis. negant penitentib' uenia peccee. Viduas si nupserint. tamq' adulteros dicunt. Mundiores se caeteris pdicant. q' nom suũ si cognosee uellent mundanos se port' quã mundos uocarent. § Paulianistee a paulo samosateno excorti s. q' dixẽ ñ semp fuisse xpm. s; a maria supsisse initium. § Ermogeniani ab ermogene qdã uocati. q' materiã ñ nuiqã introducens. do non natee comitee eã. matrẽq; deorum & deam asserunt. qs' apls inpbat dicentes sequentes. Manichei a qdã psa extitee. q' uocat' ẽ manes. hi duas naturas & duas substantias introduxerunt. i. bonã & malã & animas ex do qsi ex aliq

fonte manare assert testamentū ueteris respuunt. nouū ecc
parte recipiunt. § Anthropomorphite dicti pro q̃ simpli
citate rusticā dīn hīre humana mēbra quę in diuinis libris
sēpta s̄ arbitrant. Anthropos enī grece latine homo interpretat.
ignorantes uocē dīn q̃ ait. Spe ses ds. ē incorporeus ē enī.
nec enī mēbris distinguit. nec corporis mole censetur.
Caelitę ab exacto auctore exorti. monachos tm recipiunt.
cōiugia respuunt. regna ecclēsię parūlos hīre ñ dicunt.
Nouaciani a nouato romanę urbis pbro exorti. q̃ aduersus
corneliū cathedra sacerdotalē conatus muadē heresim istitu-
ere. noluit apostatas suscipere. & rebapticans baptizatos.
Montani heretici dicti. q̃ tpe persecutionis in montib' latuerūt.
qua occasione se a catholicę ecclēsię corpe diuisere.
Ebionite ab ebione dicti siue a pauptate. xpm enī p puerū
solū utrū iustū putant esse. Vnde cōpetenter ebionite p
pauptate intelligentię appellati s̄. hi eū iudei s̄. & ita
tenent euāgēlīm. Vt legē carnalē seruent. adūs quos ad galatas
apls scribens inuenit. § Fotiniani a fotiniano gallo gēre
sirmię ēpo nuncupati. qui ebionitarū heresim suscitans asse-
runt xpm a maria p ioseph nuptiali cōtu fuisse ēceptū.
Hadriani ab eremo quodā nuncupati s̄. hi offerre sacrificiū p
defunctis spnunt. § Hetiani ab eremo s̄ uocati. idēq; euno-
miniani. ab eunomio quodā dialectico ethni discipulo. ex
nōie eius magis innotuerūt dissimilē pat̄ asserentes filiū. &
filio spm sēm. dicunt & nulli imputari peccā in fide ma-
nentū. § Origeniani ab origene auctore exorti s̄. di-
centes. q̃ ñ possit filius uidē patrē nec spm sā filiū. animas
q̃q; in principio mundi dicunt peccasse. & p diuersitate ecclēsię
usq; ad tpa diuersa corpa q̃si uinculā meruisse. eaq; ea
facta ē mundū. § Noetiani a quodā noeto uocati. q̃
dicebant xpm eundē ē & patrē & spm sēm. ipsāq; trī-
tatē in officiorū nominib' ñ psonis accepiunt. unde &
patripassiani uocantur quia patrē passū dicunt. § Sabelli-
ani ab eodē noeto pullulasse dīnt. eius disciplīm phibent fuis-
se sabelliū. ex cōnōie maxime ñotuerūt. unde & sabelliani
uocati s̄. hi unā psonā patris & spm sā astruunt.
Arriani ab arrio alexandrino pbro exorti s̄. q̃ coeternū patri
filiū ñ agnoscens diuersas in trinitate substantias asserunt.
ētra illud q̃ ait dīn. Ego & pat̄ unū sumus. § Macedo-
ani. a macedonio ēpo dicti s̄. negantes dīn ē spm sēm.
Apollinaristę ab apollinare uocati s̄. dicentes xm corp' tūm
sine anima assūpsisse. § Antidicomaritę appellati s̄. eo
q̃ marię uīginitatē ēt dicunt. asserentes eā post xpm natū
uiro suo fuisse cōmixtā. § Metangis nominatę ido
tale nōm accepere. q̃a angios grece uas dr. asser' enī sic ē
patri filiū tāq; uas minus int̄ uas maius. § Patriciani a
quodā patricio nuncupati s̄. q̃ substantiā humanę carnis
a diabolo ēdtā dicunt. § Colutiani a quodā colucio nun
cupati s̄ q̃ dicunt dīn ñ facē mala ēt illud q̃ sēptū ē. ego
dīns creans malū. § Florini a florino. q̃ ēcānario dicunt
dīn creasse mala ētra hoc q̃ sēptū ē. fecē ds oīa bona.
Donatistę a donato quodā affro nuncupati s̄. q̃ de numidia
uenens totā pene affricā sua psuasione decepit. asserens
minorē patrē filiū. & minorē filio spm sēm. & rebapti-
zans catholicos. Bonosiani a bonoso q̃dā ēpo exorti
pdunt. qui xpm filiū dī adoptiuū ñ ppū asserunt.
Circumcelliones dicti eo q̃ agrestes sunt. quos scotopias uocant.
supdictę hesis tenent doctrinā. hi amore martyrii semetipsos
pununt. Vt uiolent̄ de hac uita discedentes mrtes nominent.
Priscillianistę a priscilliano uocati. qui in hispania exercuit
gnosticorū & manicheorū pmixtū dogma cōposuit.
Luciferiani a lucifero sirmię ēpo orti. q̃ ēpos catholicos qui
instantū pscutione pfidię arrianorū ēsentientes erant. &
postea correcti redire in cathedrā delegerunt dāpnan
tes q̃ credidēs. siue q̃ credidisse dissimulauēs. quos ecclēsia
catholica matno recepit sinu. tamq̃ petrū post fletum
negationis. hanc illi matris caritatē sup aceipientes
eos recipe nolentes ab ecclēsię cōmunione recessēs. & cū
ipso lucifero auctore suo qui mane orchitis cadē meruēs.
Iouinianistę a iouiniano quodā monacho dicti asserentes
nullā nuptiarū & uirginū ēē distantiā. nullūq; inter
abstinentes & simplicē epulantes ēē discrimen.
Eluidiani ab eluidio nominati. qui dicunt post natū
xpm alios mariam filios de uiro ioseph peperisse.
Paternani a patino quodā exorti. q̃ inferioris corpis partes
a diabolo factas opinant. § Arabici nuncupati. eo q̃
in arabia exorti s̄. dicentes. animā cū corpe mori. atq;
in nouissimo utrūq; resurgere. Tertullianistę dicti a
tertulliano pbro affricanę puincię ciuitatis cartagi
nensis. animā immortalē ēē s̄; corporeā pdicantes. &
animas hominū peccatorū post mortē in demones
uertī putantes. § Tessere sedecaditę dicti. q̃
quarta decima luna pasca cū iudeis observare
ēntendunt. nam tessera quattuor deca decē significat.
Leetages a somno nuncupati. q̃ uigilias noctis respuant.
superstitionē ēē dicentes iura temerari diuina. q̃ noctē
ad requiē tribuunt. § Pelagiani a pelagio monacho
exorti. hi liberū arbitriū diuine gratię anteponunt
dicentes sufficē uoluntatē ad implenda diuina iussa.
Nestoriani a nestorio cōstantinopolitano ēpo nuncupati.
qui beatā uirginē mariā ñ dī s; hōis tm̄ assertū genu
trīcē. Vt alia psona carnis alia sacē ostentis. nec unū xpm
in ūbo dī & carne credidit s; sequū atq; seiunctam altū
filiū dī alūm hōis pdicauit. § Euticiani dicti a eu-
tice cōstantinopolitano albē. q̃ xpm post humanam
assūptionē negauit existere de duab' natūs. s; solā in eo
diuinā asseruit ēē natam. § Acephalitę dicti. i. sine
capite. Hullus enī eos rectē auctor aq̃ exorti s̄. hi trīn
calcedonensiū capitis impugnatores. duarū in xpo sub-
stantiarū pietatē negant. & unā in ea psona naturā
pdicant. § Theodosiani & gaianitę appellati a theodo
sio & gaiano. q̃ tpib' iustiniani pncipis in alexandria
plī puersi electione una die s̄ ordinati ēpi. hi ectores eu-
tices & dioscori sequentes. calcedonense ēcānū respuēs.
ex duab' unā in xpo naturā asserē. quā theodosiani cor
ruptā. gaianitę incorruptā ēntendunt. § Gnostę &
triteitę a theodosianis exorti s̄. ex quib' gnostę ab igno-
rantia dicti. q̃a pūsitati aqua exorti s̄ id adiecerunt. q̃
xpi diuinitas ignorare quę s̄ sēpta de die futura & hora
nouissima. nec recordantes xm psonā nescīre. q̃ dicit
iudicii uiscerde meo. § Triteitę ꝗ uocati. q̃ sicē tres
psonas in trinitate ita q̃q; tres asserē deos ēē. ꝗta illud q̃
sēptū ē audi israel. dīns ds tuus unus ē ds. § Sunt &
alie heresēs sine auctore & sine nominib' ex q̃b' alię
trīnū putant ēē dīn. alię xm diuinitatē passibilē dicunt.
alię de patre xm natiuitatis initē initiū tpis dant. alię
libationē hominū ap̄ inferos facta xm descensione ñ ēdunt. alię xm diuinitatē passibilē dicunt
alię animā imaginē dī negant. alię animas ꝗtu in
demones & in quęcūq; animalia existimant. alię de
mundi statu dissentiunt. alię innumerabiles mundos
opinant. Alię aquā dō cōtinā faciunt. alię nudis
pedib' ambulant. Alię cū hominib' ñ manducant.
Hę s̄ heresēs aduersus catholicā fidē exortę ab aplis &
sēs patrib' t ēcānis pdānatę. Quę dū in se multis

ęrorib⁹ diuisę minęę s dissentiunt. cōmuni tam nomine
adus ęcęlam ꝺi ēspirant. S; q̄ęiq; alit sęptuā intelligit q.
sensus spe sēi flagitat aq ēsępta ē hęę de ęcęla ñ recessęrit.
tam hereticus appellari pot. Quare diuina prouidentia
Ido diuina prouidentia multos multos errare pmittit.
diuisi erroris hereticos ēe pmittit. ut eū intrōgant nos ea
quę nesciam⁹. sic discutiam⁹ pigritiā. & diuinas sęptas cupi
amus. Pręta apls ait. Ꝓbati manifesti fiant. Hi enī eū do
ꝓbati s. quibene possunt docęre. finit xcv. mi. Incipit
uicesima quinta.

CA ROMANA ECCLEA

QUAMDA BAPTISMALEM ęcęlam suis muni-
-unt puilegiis. diocesis suę decimationes
ex integro s adtribuens. Ite q̄dā monaste
-riū similē ꝓ munuit pvilegiis. decer-
-nens. Ꝓ ex ꝓpis ꝓdius nulli decimas ꝓsol
-uęre. Accidit tnq; Ꝓ int diocesi pmunitę
baptismalis ęcęlę ꝓfatū monasteriū alia emp-
-tione alia donatione ꝓdia s inuenitur. Ortt
tnq; ęrrorio int monachos & clericos ꝺ decimis.
Nunc pmū quert. an clerici baptismalis ęcęlę auctoritate
puilegii decimas suę diocesis ex integro ualeant uendi
ęare. Sed o an asubsequenti puilegio monachoꝝ ꝺroget
antiquioris puilegiis baptismalium ęcęlarū. Qd ꝺ auctō
ritate illi puilegii decimas s ex integro clerici uendi
ęare ñ ualeant. hinc phrt. qia decimę iuxta sēoꝝ
patrū decreta quadriputo diuidunt. quarū una
pars ępis. sēda clericis. ęrta fabricis restaurandis. quarta
pauperib⁹ ē assignata. Decreta ꝺ sēoꝝ canonū nemine magis
quā aplicū seruare oportęt. Ꝓ gelasi pp ait. Constitutione
Confidimus sinodi quā universalis ęcęla pbat assensu romanę ęcęl
q̄ nullus iam uereat xpian⁹ ignorę unicuiq; sinodi ꝺ abrt.
ęstitutū. q̄ universalis ęcęlę pbauit assensus. nulla magis
ęrcq sedę p ceteris oportęt quā pmū. quę & uniq; si
nodū suā auctoritate ꝺfirmat. & ꝺuina mod-
-ratione custodit. Ite leo pp. Qui negligent pascere ꝺmeū
Diuinis pceptis gregē s cōfidatū ꝺuinęt sūmū ñ amare
& aplicis monitis interdiū Ꝓ pōtifū ęcęlarū statu pastorē.
impigro uigilem⁹ affectu. ac sīqd uniq; reprehensioni inve-
-nit obnoxiū. aut ab ignorantię impetitia aut apstūptio-
-nis usurpatione reuocem⁹. Admonente enī diuinę uocis
impio q beatissim⁹ apls trina repetitione mistici sancti-
-onib⁹ imbuit. ut x oues q xpm diligit pascat. ipsi sedis
eū p habundantiā diuinę gratię ꝓsum⁹ reuentia coartam⁹.
Ꝓ pigritiā desidię quantū possum⁹ declinem⁹. ne pfessio
sūmi apli quasi amatorē dm testat ē ñ inueniat in
nob⁹. quia q negligent pascere cōfidatū dmeū gregē.
tot ęnis ęuinęt sūmū ñ amare pastorē. Ide anthalio ꝑpo.
Quę Non debent ullom⁹ uariari quę ad ꝑpetuā ꝓstituit
ad ꝑpetuā genalit ordinata s utilitatē quietē.
nulla cōmutatione uanent. nec ad pauitū trahuntur
cōmodū. quę ad bonū s cōmune ꝓfixa. s; manentibus
terminis quos ꝺstituęr patres ne iniuste usurpęt ali
enū. s; int fines ꝓpos atq; legitimos pur q̄sq; ualuerit
in latitudine se exercęat caritatis. Ite hilari pp. Iicę.
Nulli Diuinis constitutiones ꝺ aplicę sedis ꝺcta nulli
fas sit sine suī periculo t diuinis ꝺstitutiones t temnere
aplicę sedis decreta temnere. q̄a nos q potentissimi sac-
-dotis āministram⁹ officia talis transgressionū culpa
respicięę. si in causis ꝺi desides fuerim⁹ inuenti. q̄a me-
-minim⁹ q̄ tūc debem⁹ qualit cōmittit ꝺs negligentię
sacdotū. Siqdē maiori reatu delinquit q potiori honore
fruit & grauiora facit uicia peccatoꝝ sublimitas peccantis.
Ite damasus pp. In spm sēm blasphemant q sacis canones
Violatores canonū uoluntarie graui asēs patrib⁹ uiolant.
iudicant & a seo spu eui instinctu donoq; diuini s ꝺnant.
quō blasphemare spm sēm ñ ignoruerint q eos de sacis cano-
-nes ñ necessitate cōpulsi. s; libenter Ꝓ pmissū ē aliqd aut preue
agunt aut loq̄ ꝓsumunt. aut facę uolentib⁹ sponte ꝺsentiūt.
Talis enī ꝓsuptio manifeste unū genus ē blasphemantiū spm
sēm. qm Ꝓ ia pluratū ē ꝺ eū agit. eum nisu & gra sēi canones
edm s. Ite urban pp. Inquib⁹ licęat romano pontifici nouas
Sunt quidā dicentes romano pontifici semp condere leges.
licuisse nouas edere leges. q & nos ñ solū ñ negam⁹. s; &
ualde affirmam⁹. Secundū ꝺ sūmopę ē q̄a unde nouas leges
edere pot. unde euangelistę aliq̄ nequaq̄ dicęt. Qm ꝺ apte dns
t ea apli & eos sequentes sēi patres sententialit aliqd diffiniętur.
ibi ñ nouā legē romanus pontifex dare. s; potius q pdecessū
ē usq; ad animā & sanguinē ęrmare debęt. Si enī q docuęr
apli & ꝓphę destruęre q absit intuerēt. ñ sententiā dare s;
magis errare eligerēt. s; hoc peul sit absit q semp dm ęcęlam
ęra lupoꝝ insidias optime custodięt. Ite Iohm pp. Contra statuta
Contra statuta sēoꝝ patrū aplicę sedis auctoritas decede
patrū ęcede aliqd t mutare nec hui⁹ quidē sedis pot rivalę
auctoritas. ap nos enī mēuulsis radicib⁹ uiuit antiquitas.
eui dicta patrū sanxęrę reuerentiā. Ite marcellin pp. Stare
Omne ñ ualę q ꝺ ęuangelica t ꝓphica doctrina seu ꝺstitutione
q irreprehensibile ē catholica defendat ęcęla. stricti fuit.
Et infra. Iniusti iudicia & diffinitio iniusta regio metu
t iussu a iudicib⁹ ordinata ñ ualeant. Ꝓ equaq̄ qd contra
euangelica t ꝓphica t aplica doctrina ęstitutionęue eoꝝ siue
seoꝝ patrū actū fuerit stabit. & q ab infidelib⁹ t hereticis
factū fuit. omino cassabit. Ite hormisda pp. A statutis patrū
Prima sal ē ñ ꝺmare. & fidi regulam custodire pmansit ē.
recętę fidi regula custodire. & a ęstitutis patrū nullatenus
deuiare. Item pelagius. Pfitet pelagi
Satagendū ē thomū sui decessoris se p omnia sequare.
Ꝓ auferendo suspicionis scandalo obsequiū ęfessionis
nrę legib⁹ ministrem⁹. q̄b⁹ nos & subditos ęę sacę sęptę pa
piunt. Venerę & enī rufin uir magnifice legatus eccl
lentię nrę ęfident anob Ꝓ decuit postulauit. quatinus
uob aut beatę recordationis leonis pp thomī anob pōtifi
ꝺseruari significare debuissem⁹. aut ꝓpis uerbis nrę ęfessio
nē fidi destinare. & pmā q̄dē perfectionis ex parte q̄a faci-
-lior fuit mox Ꝓ dixę impleuim⁹. meq; in omib⁹ ꝓsulis thomī
p katholicę fidi assertione ęsęptū ꝺ ꝓpito custodire man
nrę aduos pfessione significauim⁹. Ut aut nulli deinceps
q absit suspicionis residęrę occasio. & illā aliā partē quā
memoratus uir illustris admonuit facę maturauit. scil. ꝓpis
uerbis ęfessionē fidei quā tenem⁹ exposui. Ite adrian pp.
Generali Anathū ap ꝺm sunt q censurā romanoꝝ pontificū
decreto ęstituim⁹. ut execrandū anathema fiat. & uiolati.
uelut ꝓuaricator fidi katholicę semp ap ꝺm reus existat.
quicūq; regū seu ępoꝝ t potentū deinceps romanoꝝ pontifi
cū decretoꝝ censurā in quoquā ęredidęrit t ꝓmiserit uiolan
dam. Ite damasus pp. stephano archiepo. Non licęt alicui ępo
Omia decretalia cunctoꝝ ꝺ ꝺcta romanoꝝ pontificū aliqd
pdecessoꝝ nroꝝ ęstituta quę ꝺ ęclasticis ordinib⁹ & agere
canonū s ꝓmulgata disciplinis. ita ab omib⁹ ępis ac sacdotib⁹
genalit custodiri debę mandam⁹. Ꝓ siqd in illa cōmiserint
Hęę ęsona sēis cōmunicęę altarib⁹ q sacis nesciunt obedire cano-
-patib⁹ diffinitione sancim⁹. Ꝓ q sacis obedire canonib⁹ nesciunt nib⁹.

nec sacis ministre t comunione capere sint digni altaribus.
Item ex ceilio calcedonensi. Seruande s regule a sedis
A sedis patribus monachis; sinodo patribus instituite in sinodo.
usque nec plataes regulas tenere statuimus. Item gg. ad
montanum & thomam. Voluntate & sedis statuta decessoris
Iustitie ac romanis ordo suadet. vt quod custodiant. quod sua suave volunt.
a successoribus sua desiderant mandata seruari. decessoris
sui peculiaribus uoluntate & statuta custodiant. Item leo iii.
Ido pmittente dno Cum statuta sedis agnit. quia ea non sunt im-
pastores hominum sum effecti. Id patres nri siue in sedis tacta.
canonibus siue in mundanis affixere legibus excedere mi-
nime debeamus. Cum eorum quippe salubrima agimur institu
ta. si quid ipsi diuino statuere consulto intactum non obseruamus.
Si quid prima sede statuta peiorum omnibus seruare oportet.
si pstatu omnium ecclarum necesse est illa impigro uigilare
affectu. si ea quae a romanis pontificibus decreta sunt ab omnibus
seruari cuiemt. si illi quinesciunt sedis obedire canonibus
altaribus ministrare non debent. patet quod ut statuta sedis
canonum illis a quibus status ecclarum t fundamentum t pstiterunt
priuilegia ab aplico cedi non debent. His ita respon
det. Sacrosancta romana ecclia ius & auctoritatem sacris
canonibus impertit. s; non eis alligat. Habet enim ius cedendi
canones. utpote quae cap & cardo est omnium ecclarum. a
cuius regula nemini dissentire licet. Ita quod canonibus auc
toritatem prestat. ut se ipsam non subiciat eis. s; sicut & qui
legem dedit legem carnalem implicuit. octaua die circum
cisus. quadragesimo die cum hostiis intemplo pstentatus. vt
in se ipso eam sanctificare. postea vero vt se dnm legis osten
dere ctra litteram legis legem tangendo mundauit.
aplos quoque et litteram sabbati pstata pretendentes spicas
uellentes & confricantes manibus suis phabuit exemplo david
circumcisionis & templi excusauit dies. non legistis quid fecerit
abimelech cum uenit ad eum dd. & dedit ei panes propositi
onis de quibus non licebat edere nisi solis sacerdotibus. & comedit ip-
se & pueri eius. Item octauo die secundum legem puer circumcidit.
& uos in sabbato cecidistis hominem. Item eum iuge holocaustum
ex lege offerat cum masculum quadragesimo. femina vero lxxx.
die abortu suae naturitatis secundum legis impium intemplum
cum hostiis pstentaret. unde sacerdotes hostias intemplo
offerentes litteram sabbati soluunt & sine crimine s. tem filius
hominis multomagis uale soluere litteram legis. quem dns
& sabbati. Hunc & de eo dr: Erat ibi docens tamquam potestatem
habens. i. tamquam dns legis addens moralibus ea quae
deerant ad pfectionem umbram figuralem mutuere spualis in
telligentiae comutans. non tamquam scribae eorum quae litta legis
astrinxerant non audebant aliquid addere t comutare. Sic summi
sedis pontifices canonibus a se siue ab aliis sua auctoritate
dictis reuerentiam exhibent. & eis se humiliando ipsos se
custodiunt. ut aliis obseruando exhibeant. nunquam vero seu
iubendo seu diffiniendo seu decernendo seu alitem agendo
se decretorum dominos & editores esse ostendunt. Ut pmissis
quoque aplis aliis imponit necessitas obsequendi. sumis vero pon
tificibus ostendit mere auctoritas obseruandi. ut a se
tradita obseruando aliis non ettenenda demonstrent.
exemplo scilicet quia sacrata ecclae quae seruanda mandauit
primum fecit. pri in se ipso. ut ea in se ipso sanctificare.
Oportet quoque prima sede vt dicam obseruare ea quae decernendo
mandauit non necessitate obsequendi. s; auctoritate impe-
tiendi. Licet itaque s et genalia decreta specialia priuile-
gia indulgere. & specialibus beneficiis cedere. quae genali phibet
decreto. quamquam si decretorum intentionem diligenter aduitam.
nequaquam et sedis canonum auctoritatem aliquid cedere inueniam.

Sacra siquidem canones ita aliquid estituunt. ut suae intu-
ptationis auctoritatem sedi romanae ecclae reseruent.
Ipsi namque soli canones ualent intuptari. quae ius cedendi
eos habent. Unde in nonnullis capitibus ceilium eum aliquid obseq
uandum decernit statim subinfert. nisi auctoritas roma
nae ecclae aliter impauerit. uel. saluo tamen in omnibus
iure sedis romanae ecclae. uel. salua tamen in omnibus
aplica auctoritate. Quecumque quoque do decemus t quibuslibet
ecclastices negotiis sacris canonibus diffinimus. intel
ligenda s necessario diffinimus. nisi auctoritas romanae
ecclae aliter fieri mandauerit t pmiserit. Cum quoque aliqua
priuilegia ab aplico aliquibus cedunt. & si cum generale
lege aliquid sonare uideant. non tamen cum ipsa aliquid
cedere intelligunt. cum ipsi legis auctoritate priuilegia
singulos penes matrem omnium ecclarum reseruent. Hi eque
eum priuilegia aliquibus cedent. si pter generalem legem
nulli aliquid specialem indulgeret. Priuilegia namque
dicunt: qui pauca, lege a. eo quod pauca lege singulis genent.
Qua distinctione quoque in inuenimus. Si hoc neque
consuetudine genali neque priuilegio uendicas. restat
te usurpasse quod feecisti. Item iem: in expositione ionae.
Priuilegia singulos non possunt lege facere comune.
Valet quoque ut ex pmissis colligitur: sedis romana
ecclia quibus suis priuilegiis munire. & certa
generalia decreta quedam specialibus beneficiis indulgere
sidata tamen rationis equitate. ut quae matris iustitiae
in nullo ab ea dissentire inueniat. ut priuilegia uidet
quae ob religionis t necessitatis t exhibitae obsequii gratia
cedunt nemine releuando
ita diuine faciant. ut multorum detrimenta non contspiendo
in pauperum miseria nonnullos deiciant. illud apli ad
memoriam reuocantes. quod ad corinthios scribens ait.
Non enim uolumus ut alius sit remissio. uobis autem tribulatio.
Cum sacra lex pneumatum concordans ait. Recepta est nus electa
ab omnibus iudicibus perpetuum refutari. nisi forte aliquid contra quod non
ledat aliud. & pstitutum petentis. t enim suspicantibus indul
gent. Item constitutio impris ad pplm. Hec damnosa fisco nec
iuri contraria postulari oportet. Clerici quoque huius baptisma
lis ecclae priuilegii auctoritate munitis. suae dioecesis
decimas ex integro s uendicare ualent. non forte summa
necessitate epi cogant ad quartam suam accipiendi.
& illi superabundare monstrent.
Quod autem antiquorum priuilegiis
subsequentibus derogari non possit. auctoritate
anacleti phabet. qui scribens omnibus epis & reliquis
xpi sacerdotibus ait. Hec nouitate mutari nec importi
Priuilegia tate euelli ecclae priuilegia debent.
ecclarum & sacerdotum intemerata & inuiolata
cunctis decretum manet temporibus leges ecclae aplica auc
toritate firmant. & peregrina submouent iudicia.
Item leo pp. maruano epo anglorum ecclarum priuilegia
Priuilegia ecclarum cunctis temporibus intemerata sunt
& monasteriorum sedis patrum auctoritate instituta
nulla possunt imperitate euelli. nulla nouitate
mutari. in quo opere auxiliante xpo fideliter exequendo.
necesse est huius sedis pontifices perseuerantem exhibere
famulatum. Dispensatio enim nobis credita est. & ad mrm
ratum tendit. si patrum regulae sanctionum nobis essent
entibus t negligentibus uiolentur. Item gg. augo anglorum
epo. Priuilegio suae dignitatis aliquis ecclae euae
In galliarum epis nulla t auctoritate tribuimus. quia non debet.
ab antiquis predecessorum nostrorum temporibus pallium arelatensis epe

accep. qve nos p̄uare auctoritate p̄cepta minime
debem. Si q̄ tangat ut ad galliarū p̄uincias fīnitas
tua transeat. & aliq̄d ex auctoritate agendū fuerit
eū p̄dicto arelatensi ep̄o agat. ne p̄ximis possit hoc q̄
antiqua patrū institutio inuenit. Britannoq; q̄ omis
ep̄os tuę fīnitatis cōmitti. q̄ indocti doceant. infirmi
p̄suasione roborent. Ite felici ep̄o. Sextvm aplicoq;
Si ea destruere d̄cessoq; aplic⁹ destruere ñ debe.
quę antecessores nri statuer; ñ ēstruetur s; euersor
ee iuste cōp̄bat: testante ueritatis uoce quę ait.
Omne regnū in seipsū diuisū ñ stat. & omis scientia
& lex aduersū se diuisa destruet. Ite leo pp. Metropolitani
Igit iur dignitatis tēpę s antiq̄t⁹ intem̄atū obtu-
sedin sēcq; patrū canones spu di ēditos. & totius nearq;
mundi reuerentia ueneratos. metropolitanos singlarū
pinciarū epos quib⁹ ex delegatione nra fīnitatis
tuę cura p̄tendit. iur tradite s antiq̄t⁹ dignitatis intem-
tū decernim⁹ hire. ita q̄ a regib⁹ p̄stitus nulla aut negli-
gentia aut p̄sūptione discedant. Ite hormisda pp.
Seruanda Priuilegia metropolitanoq; ecclesia seruari
priuilegia metropolitanoq; uices uob aplicę oportet.
sedis delegam⁹. ut inspectis istis. siue ea quę anob s
nup mandata seruent. siue ea quę ecclastices causis
tuę reuelationi ēnigerunt subtua nob insinuatione
pandant. Erit hoc studii ac sollicitudinis tuę. q̄ tale
te in his quę inuenunt exhibeas. ut fide integratēq; ei⁹
eur cura susepis uniuers. Ite gg. bonifacio p̄mo defensori.
Institutionis Decreta aplica nulla p̄sūptione uiolent.
nisi decreta quę priuilegis & ordinatione s disposita.
p̄petua stabilitate & sine aliq̄ [illegible]
constituim⁹ refragatione seruari. siue quę scripto decreuim⁹.
seu quę in nra p̄sentia uident ee disposita. nec aquoquā
pontificū intrōtū t̄ impartē ea q̄libe occasione ēuellī
decernim⁹ t̄ mutari. Ita nimis ē aspū & p̄ecipue bonis
sacdotū moribus inimicū. nisi quempiā quantacūq; rōis
execusatione quę bene s ordinata rescindē. & exemplo
doce ceteros sua quandoq; posse ēstituta dissoluē. Ite dnico
cartaginensi ep̄o. Priuilegia ecclarū aplic⁹ debe suare
De ecclastices priuilegis q̄ ufa fīnitas scribit hoc illesa.
postposita dubitatione [illegible] teneat. quia sic
nra defendim⁹. ita singlis quib⁹q; ecclis sua iura
seruam⁹. [illegible] nec cuilibe gra fauerint ultra q̄
merit impitor: nec ulli hoc q̄ sui
iuris ē ambitu stimulante derogabo. s; fīs meos p omia honorare cupio. sicq; honore
singlos subuehi. dū in ñsit q̄ alteri iure abalēo possit
obponi. Ite uigilio arelatensi ep̄o. Q̄ rōnabilit diffinitū
Cum pię desideriū est nullomodo uiolari debe.
uoluntatis & laudandę diffinitionis intentio sacdo-
talib⁹ sit semp studius adiuuanda. cura ē sollicitudim
adhibenda. ut ea quę p quiete religiosę ordinationis s
disposita t̄ ordinata. nec dissimulatio negligē nec
querela ualeat p̄sūptio p̄turbare. s; sic hoc qd ratio exi-
gebat utilit obtinuit diffinitū. ita q̄ diffinitū ē non
debe uiolari. Item. Sibi iniuria facit aplic⁹ qui
Quod uero dicitis fratrū suoq; iura p̄turbat.
nisi tēp̄ib⁹ debe seruari quę ameis quoq; decessorib⁹
tradita uel custodita s. absit hoc ame q̄ statuta
maioq; q̄ sacdotib⁹ meis inqualibe ecclā in-
fringam. quia mihi iniuriam facio. si fratrū
meoq; iura p̄turbo. Ite iulius pp. Nulla p̄sūptio-
ne uiolent quę ab aplicis & eoq; successorib⁹ s istituta.

Amputato tot⁹ usurpationis excessu. nulle p̄sumat
quę s ñ uident ee ēcessa. & ea quę s ab aplis eoq; q̄
successorib⁹ instituta nulla desidia negligant. nulla
dissensione uiolent. nulla ꝓcertatione turbent. Ite gg. pp.
Ecclastice Quę rōnabilit ordinata s nulla debes refraga
modatione omino ꝓuenient ē. q̄ quę ordinata tione turban.
fuerint t̄ decisa. nulla imposterū debeant refragatione
turbari. Ite in registro. Quę ꝓ legis s p̄inscectis habe-
Impiali ēstitutione sancitū ē apte. q̄ ea quę ꝓ ra antiqs
legis fiunt ñ solū mutilia s; & p̄inscectis habenda sint.
Cod. t. i. t. de ceib⁹ imperatorib⁹ offerendis. Impa. const.
Ecc damnosa fisco nec iuri ērariū postulari oportet.
Impa. theodosius & ualentius. Resepta ēra iur illicita ab
omib⁹ iudicib⁹ p̄cipimus refutari. ñ forte sit aliq̄d q̄ ñ
ledat aliū & p̄sit alū petenti. t̄ crim̄ supplicantib⁹ in
dulgeat. Item pelagius pp iohi comiti. Resepti —
Oceniti merit̄ ēstitui. q̄ eū iuris & legū rōne con-
sacras iussiones se hire p̄manib⁹ respondim⁹ cordat.
seire illū oportet. q̄ ipse clōtissim⁹ princeps genialib⁹
legib⁹ ēstituit illa sac unicuiq; supplicantis desidio
ꝓcessa p̄ualere & effectu maneipari quę ciuiuis &
legū rōne ꝓcordant. ea q̄ quę subrepticie t̄ falsis p̄ceb⁹
forsitan impetrant. nullū supplicantib⁹ ferre remediū.
Resepta siue adnotatio. siue pragmatice sancio-
nes expsa debent in se hire ēditionē si p̄ces ueritate
nituntur. Mendax enī p̄ceptor debe carere imperatis.
& quib⁹ septa dirigunt s punienda. si p̄ceū ñdacia
uetuerint argui. unde imperatores dioclenan & max̄ y
constantin. t̄ cod. t. Si ēt iuris utilitate p̄sepione ñda
cioq; apposita siue in iuris narratione ñdaciū reputat.
sive ui facti siue tacendi fraude p tenore ueritatis ñ
depcantis affirmatione datū iudice cognosce debet.
& sedm hoc de causa ꝓuenit ferre sententiā. Ite imp
const. Punit iubem⁹. x. librarū auri multa iudices. qui
inuenti fuerint p̄ceū argui falsitate. Impr theod. y ualent.
Et si legib⁹ ēsentaneū sacrū oraculū ñdax p̄ceptor adtulit
careat penitus impetratis. & si nimia ñtientis inuenit
impbitas. & uerita subiaceat iudicantis. Ite. const. Et si
non cognitio s; executio mandat de ueritate p̄ceū inquiri
oportet. q̄ si fraus inuenit de negotio cognoscat. Impre
anastasi. Omis cuiuscūq; maioris t̄ minoris ām ministrationis
uniuse rei publice iudices. q̄ nullū resepti nulla prag-
matica sancione nulla sacra annotatione quę generali
iuri t̄ utilitati publice aduersa ee uideant in disceptatio-
ne cuilibe integri patiant pferi. s; generales sacr ꝓstitu
tiones modis ōib⁹ ñ dubitent obseruandas. Cod. t. d diuis
resepti. Impr dioclitian & maximian. Sancim⁹. ut
autentica ipsa atq; originalia resepta. & ex ipsa manu
subsepta. ñ excepta eoq; utimuri. Impre constantinus.
Siqua beneficia p̄sonalia sine die & ꝓsule fuerint depensa.
auctoritate careant. Impre leo. Vniusa resepta siue
in p̄sona p̄ceū siue ad quēlibe iudice manauerint. q̄
uel annotatio quālibet pragma sancio nominet sub ea
ꝓdictione p̄ferri p̄cipim⁹. si p̄ces ueritate nituntur. nec aliquē
fructū p̄ceptor oraculi p̄cipiat impetrari. licet in iudicio
assecuere ueritate nisi questio fidei preceū impiali
beneficio monstret insepta. Ita & magnificus uir questor
& uiri spectabiles magistri sermoq; q̄ sine p̄fata adiectio-
ne qualecūq; diuinū responsū dictauerint. & iudices qui
susceperint reprehensione subiciunt. & q̄ illicite dictata scribe
ausi fuerint. curiū; sermi memoriales seu pragmaticam
t̄ adiutores p̄mioru amissione cingulī ferient. Ite leo pp.

Priuilegia ecclarũ Priuilegia ecclarũ nulla debent impbi
sedoꝝ canonib⁹ instituta & uenabilis meenę tate mutari.
fixa decretis nulla possunt impbitate ĕuellĕ. uel nou
tate mutari. Ite nikolaus pp. uniuſali sinodo pſidens.
dixit. Anathma sit q̃ mandata t decreta romanoꝝ pontificũ
Siq̃ dogmata. mandata. institiera. sanctiones. ſuare ꝛtĕpsit.
t decreta p catholica fide & ecclastica disciplina p correc
tione imminentiũ t futuꝝ maloꝝ a sedis aplicę pſule salu
brit promulgata ĕtĕpsent. anathema sit. Ite pelagi ereseo
rio iohi emissalię epi int ecta. Statuta prioꝝ successorĕ
Decessoꝝ statuta sicut legitima & iusta seruare oportet.
successione custodire ĕuenit. ita debet & male facta
corrigi. Hinc & archadius & honorii. Quecũq; inquiunt
aparentib⁹ nris diuisis s statuta tĕpib⁹. manĕ inuiolata
atq; incorrupta ĕ ea saĕsĕas ecclas perpim⁹. Nihil q̃ a pui
legis immutet. omnib⁹ q̃ ecclis deseruiunt tuitio dest
tituit: qa tĕpib⁹ nris addi potest reuentę cupim⁹. quã ex
his quę olim pstita s immutari. Id. Non tam nouũ aliq̃
pseruti sanctione petim⁹. quã illa quę olim uident idul
ta firmam⁹. Priuilegia q̃ quę olim reuentia religionis
obtinuit mutilare subpenę & interminatione phibemus.
ita ut hi qq; q̃ obtĕpant ipsi beneficiis pfruant. Idĕ. Si
ecclę uenerabilis priuilegia cuiquã fuerint t temitate
uiolata t dissimulatione neglecta. comissũ. ex u. libr
auri sic & pri ostituti ĕ ĕdemnatione plectat. ipsaq;
puilegia nihilominꝰ plenissimũ p oma obtineant uigo
rem. Item. pelagi armentario magistro militũ int ecta.
Postea Non liceat pontifici a iure ecclę discedĕ. q̃ decrꝰ
quã ecclę iura decrꝰ quoq; auctoritate firmat.
intecedentiũ fuerint auctoritate firmata. nullatenus
ab his discedendi libera pontifex ĕsi uult pmittat habĕ
licentiã. Siq̃ puilegia monasteriorꝝ t q̃rũ libĕ ecclarꝝ
auctoritate leonis. gregorii. gelasii. & ĩnullorꝝ aliorꝝ
pontificũ sĕę romanę ecclę inuiolata seruant. si ea q̃
contra leges fiunt p infectis habenda s. si pontifex ĩ
fir liberã licentiã discedendi a decrꝰ quib⁹ iura ecclę
firmant. patet q̃ posteriora puilegia antiqoribꝰ dero
gare ĩ possunt. nec auctoritate eis aliq̃ obiect exceptio.
cum & si cont illa specialit fierent. p infectis cont hnda.
His ita respondet. Sã romana ecclia sua auctoritate ĕqua
ta uale disiungĕ: & disiuncta ꝛqgare. sonis ĩ eqtate ꝛsid
rata. Inde t pietatis t necessitatis intuitu semel ase ꝛcessa
uale t integrũ t impartĕ comutare. Necessitate nãq; corri
gendoꝝ uetoꝝ puilegia mutarũ ecclarũ t immmunit.
uel penit immutant. siue psonalit. siue genialit. psonalitꝰ
iuste illud puilegiũ omnino meret amittĕ. q̃ pmissa s abu
tit potestate. Ite. Siluerius pp. uirgilio epo. Qd habĕ amittat.
Sic decet fidĕ sedoꝝ patrũ in ecclia q̃ qd ĩ accepit usurpat.
seruari catholica. Vt q̃ habuit amittat. q̃ impbabili temitate
q̃ ĩ accep assupsert. Ite supliet iohi epo rauennati. post pau
ca. quib⁹ eũ ab illicita ordinatione phibuit. Priuilegiũ amittit.
Denuntiam⁹ autĕ q̃ si post hec q̃ sua potestate ĩ legitime utit.
aliqd tale pssupsert. & aliquĕ seu epm t pbrm seu diaconũ
iniustũ facĕ forte ercediss. ordinationes t rauennatis t emi
liensis ecclę nouerit auferendas. Ite. leo pp. Ius ordinandi
Siqui epi tale ꝛsecuti sacĕdotĕ amittant q̃ immeritũ ꝛse
quale ĕ ĩ liceat. & si aliq̃ ĩ damnũ pri honoris euasert. erit.
ordinationis ius ultrĕ ĩ habebit. nec umq̃ eidĕ sacĕrdo integ
q̃ neglecto diuino iudicio iniusto pstitit. Generalit.
uetiti dũ eiusdem eqalis dignitas pretio subtrahit. quę sꝰ
epos infame ꝛsecuti. Ifn gelasi pp. scribit. Cpiscopalis digni
tas eiusdem subtrahitur: quę suos psules interimit.

Ita nos sillanoꝝ eccles geminata pontificũ horrendi
eminus atrocitate ꝛsudit. ut diu ꝛstitutio nrę
delibationis hesitare. dũ & ingerere quĕq̃. parte
dalib⁹ exemplis detestarem antistitũ & ecclarũ ceũq;
destructã ĩ usq; adeo iudicarem relinquendã. Qua
pt iã uetus usũ ꝛsuetudinĕq; sacĕlegã declinantes.
earem religiom duarum ꝛsulendũ. Vt parrochię uice
ab extrinseeus postis sacĕdotib⁹ gubnet. quę ibidĕ
cõmanentes ferro didicit necare pastores. mauditoq;
faenore q̃ & millis pumeis nusq̃ pris legit accidisse.
quę bellorꝝ ꝛtinuis diuisisq; incursionib⁹ affligunt.
ut aliq̃ repta sit eiusdem q̃ psules ministrantes s fidi
ꝛpianę sine pseeutore psternat. Curandũ ĕ q̃. Vt fu
nesta pmeies cessatione pporꝝ sanct antistitũ. atq;
ita saltĕ furoris tanti materia subtrahat. si inquã
hęc possit accibitas pcĕn ĕsistens ibidĕ psona dfuit.
eoq; m t illa eiusdem dũ inquos deseuat ĩ habebit
ab huim temitate desistat. t alis imitandi ꝛtagia dira
ĩ pbeat. Egeat q̃ eqalib⁹ subsidiis s me aliunde
pensatis. quę saeta insuo gremio collocata fuso
crudelit maculat sanguine dignitatĕ. quę mutq;
hac ĕ ultione plectenda siue intimetu domestico
seu furiis inentata hoc cõmittit externis. Prebeat
q̃ una dilectio in hoc statu posite ministerũ uistra
tionis ecclę. & aut ꝛueniendo parit aut uicissim
p ut qualitas rerũ causaq; poposeit diuina misteria
pseuere ingatis. ne eũ deuitam azama. dnica uide
am pture fruita. Hostilitatis q̃q; t pauptatis
necessitate eqales sedes t mutant. t duę inunũ re
digunt. sic sup intitulo de mutationib⁹ epoꝝ. beat
gg. fecisse legit. Non q̃ puilegia ecclarũ sic inuio
lata p manĕ censent. ut quibda de causis intuen
entib⁹ aplica auctoritate eis derogari ĩ possit. aliqn
multitudo ecclarũ ad paucitatĕ redigeret. eũ inmu
merę ecclę in diocesib⁹ aliarũ frequent ꝛdit inuenias.
Seruent q̃ puilegia ecclarũ eiusdem incussa tĕpib⁹.
ne uidet pt a auctoritate aq̃ data s ꝛt ea liceat aliem
ire. S; obiect illud simachi pp. Possessiones quas uniq̃q;
ecclę suo relict arbito. & c. quę sup intitulo de alie
natione rerũ ecclasticarũ legunt assepta. Ifn dat in
telligi. q̃ ea quę de iure uni ecclę t necessitatis sicut
pegrinis. t pietatis intuitu sic religiosis domib⁹ ꝛferunt.
ĩ pperuo s; tĕpalit abeis quib⁹ ĕferunt s possidenda.
quãq̃ illud simmachi ad necessitatis intuitũ ĩ adpie
tatis pspectũ possit referri. uidet. ut ea quę pegrinis
t eaptiuis necessitas largiri suasit. ĩ ea quę religiosis
domib⁹ obquiete religiosę ꝛsidationis ꝛcessa s phi
beant pperuo possidi. t potꝰ de utrisq; intelligendũ
ĕ uidet. ut sic necessitate patientes cessante necessi
tate beneficis renunciare cogunt. quę eis misericordis
indulsit intuitus. sic religiose uiuentes eũ a religione
cessauerint puilegia ceuunt. quę religiosa ĕusatio
meruit. Priuilegia q̃ quę religiosis domib⁹ cõcedunt
t in quo casu accipienda s. inq̃ ita eis ꝛsulit q̃ nulli aliqd
derogat. uidet. Vt ex noualib⁹ quoꝝ decimationes nulli
assignate fuerant. puilegioꝝ auctoritate decimas
aliquib⁹ psolue ĩ cogant. t si pt instante tpis necessitate
eis ꝛsuli ĩ potit. ĩ alis deroget. ita puilegioꝝ auctoritas uidet ĕ seruanda. Vt eoꝝ subueniat inopię. ĩ ut
suarũ diuitiarũ augmto & possessionũ ĩ modica ex
tensione porrecta. baptismales seu parrochianę ecclę
penitus destruant. Finitur uicesima quinta.

Lnep̄ vicesima sexta.

VIDA SACERDOS

SORTILEGUS ESSE & diuinus eumeat apud ep̄m. correptus ab ep̄o noluit cessare. excōmunicat. tandē agens in extremis. rēcaluit. aḋḋa sacdote. ep̄o ieon sulto. indiuit s penitentia. sub quantitate tēpis canonib pfixa.

Primū quer. quisnt sortilegi. Secō. an sit peccatū ē sortilegū. Tertio. aḋb gen diuinationis sumpsit exordiū. Quarto. qt sint genia diuinationis. Quinto. an sortilegi l diuini sint excōmunicandi. si cessare noluint. Sexto. an excōmunicatus ab ep̄o possit rēcaluari. apbr. illo inēsulto. Septimo. si morientib ē indicenda penitentia. sub quantitate tēpis. Qui sint sortilegi. ysidorus diffinit ethimologiarū lib. viii. Sortilegi s. nomine Qui sint sortilegi. Ita dicens. Pfiteri religionis. p quasdā quas sēos sev aplos vocant sortes diuinationis seiemnā pfitent. aut quarū eūq; sēptuarū inspectione futa pmittunt. Quod aūt sortes exḋrere peccē ñ sit. exēplis & auctoritatib pbat. eū enī achan de anathemate furū subripuisse. & ob ei peccē ppls eius ap̄ ai hostib terga dedisse. p̄cepit dns iosue. v sortib exḋrere. q peccante ppls in manib hostiū cadē meruerit. Iosue p̄ceptū accipiens. misit sortes pmū sup trib. deinde sup familias. demū sup ppsonas. & sors ita cecidit sup achan. Saul q; pugnans cōta philisteos eū iurasse se interfectū q̄eūq; ante solis occasū de ppło cōmedē. sorte deḋhendit ionathan filiū suū mel cōmedisse. q secptro accepat. quē eū morti tradē uellē ppło supplicante reuocauit sententiā. Ionas q; eū a facie dni fugē anauis sorte deḋhensus in mari deiect & a cete ē absorbt. De Zacharia ē legit q sorte exit v incensū ponē. Mathias v similit abeato petro sorte in aplatū. & iudę successor eligit. Qd q tantoq; exēplis pbat. pare malū non ē. Ipn & aug. ait in libro psalmoq. Quid sit sors.

Sors ñ ē aliqd malū. s; res inhumana dubietate diuina indicans uoluntatē. His ita respondet. Ante q. euglin clarescē. multa pmittebant. quę tpe pfectioni disciplinę penit s eliminata. Copula nāq; sacdotalis t sanguineoq. nec legalis nec euglica t aplica auctoritate pmbet. ecclastica tn lege penit intdiet. Sic & sortib nihil mali inē monstrat. pmbet tn fidelib. ne sub hac specie diuinationis ad antiqt ydolatrię cult redirent. Ipn qdā estellationes & futoq signa custodientib aplis ait. Dies obseruatis & ñises & tpa & annos. uñ timeo ne forte sine causa laborauerim in uob. Sic & astronomia seu & astrologia ap̄ catholicos in dissuetudinē abiit. q̄a diu peinnoscitate his nimis erant intenti. nim uacabant his quę p salute animarū erant accōmodata. Qd aūt sortib credi ñ oportat. ieē testat. sēbens sup ionā. Exēplo ionę t mathię ñ oportet sortibus credi.

Non statū debem sub exēplo ionę sortib crede. t illud de actib aploq. huic testimonio copulare. v sorte mathias in aplatū eligit. Aug. ad inqsitiones ianuarii. Ad selaria negocia di oracula ñ s conuenit. q de paginis euglicis sortes legunt. & si obtandū tenda. ē v id potū faciant quā ad demonia ēsulenda pertinant. tn ista in displicē ysuetudo. ad selaria negocia. & ad uanitatē diuina oracula uelle uitē. Ait beda sup act aploq.

.xxvi.

Non exemplo mathię Exēplo ionę t mathię ñ oportet & q ionas ypha sorte deḋhens sit idifferent sortib credi. sortib ē credendū. cū p̄uilegia singlorū v ueri aut cōmunē legē omno facē ñ possint. Siq tam necessitate aliq cōpulsi dm sortib exēplo aplorū ē ysulendū putant. uideant hoc ipsos aplos ñ in collecto frum cetu & p̄eb ad dm fusis egisse. § De diuinis v sēb aug. in dies. Non s obsuanda intelligi uolunt q a diuinis p̄eipiunt q̄ui ea pingaḋ q abei dns & illa q a diuinantib ñ sedm dm dnr: si accideriint quę dnr ñ sic accipienda ut fiant quę p̄eipiunt abeis aut colant quę colunt abeis. Ide lib. i. de doctina xiana. Illud q ē sedm institutiones nes hominū q sunt supstitiosę hominū. partū supstitiosū ē. partū ñ ē supstitiosū. vel non. Supstitiosū ē. q̄q̄d instituū ē abhoib ad facienda idola & colenda pinens. t ad colenda sic dm eratiā. partēue ulli eratię t ad ysultationes & pacta quedā significationū cū demonib placita atq; fedata. q̄lia s molimina magicarū artū quę qdā cōmemorare poti quā doce solent poetę. Ex q genę s s; qsi licentiam uanitate aruspicū & augurū libri. Adhoc & gen pinent omis ligatię atq; remedia. q medicoq q; disciplina ēdenat. siue in p̄cantationib. siue in qbdā notis quas caracteres uocant. siue in qbeūq; reb suspendendis atq; ligandis t & saltandis qdām ñ ad tēpationē corpoq. s; ad qsdā significationes aut occultas aut manifestas quę eminentiori noie physicā uocant. v qsi ñ supstitionē ipliceat s; natę pdē uideant. sic s mauret insuma singlarū aurū. aut de strutionū ossib ansulę indigitis. aut cū t dr singulorum. v dextra manu pollicē teneas. his adiungunt multa inmanissima observationū si mbrū aliq salierit. si iuneti ambulantib amicis lapis aut puer medi intuerint. hunc s & illa. uñ calcare. cū ante domū sua tnsit. redire ad lectū. sqs se diu calcant sternutauit. redire ad domū. si pedens offendit. t si uestis a sorcib rodit. Neq; ab hoc genę supstitionis pniciosę seḋgandi s. q olim genethliaci ppt naturalū ysdationes dierū. nē aut mathematici uocant. Qi & ipsi quas uera stellarū positione cū qsq; nasceḋ ysecuti. & aliqn p uestigant. tn q mde conant t actiones nras t actionū eiusdē pdicē nimis erant. Hoc aut gen formicois animę salubrē diuina auctoritas ñ tacuit. neq; ab ea sic deḋrit animā. v ppta talia negare ē sectanda. q̄a falsa dnt apfessorib eoq. s; & si dixerint uob mqt & ita euenit. ne ēdamur eis. Non enī q̄a imago samuelis mortui saulī uera pnunciauit. ppta talia sacdegia qb illa imago p̄sentata ē mim erecranda s. aut q̄a in actib aploq. femina uentiloq uerū testimonū pbiuit aplis dni ideo paul apls pepert spū illi. ac ñ poti femina illi demonii correctione atq; exclusione mundauit. Omis q artes hmodi nugationę t noxię supstitionis ex quadā pestifera societate hominū & demonū qsi pacta infidelis & dolosę amicitię ysituta penit s repudiandę & fugiendę xiano. Ide in libro d eutitate

Qui sine Non ē uita s; mors iqsitio t eutano q a diuinis di. saluatore salutē uitę hre. & sine uera sapia t magi crepestimat se prudentē fieri posse. ñ sanus s; egr: ñ prudens s; stultus in egritudine assidua laborabit. & in cecitate noxia stult & demens pmanebit. ac pinde omis mqsitio & omis eutatio quę a diuinis & magis t abipsis demonis idoloq cultis expetit. mors poti dicenda ē q̄ uita. & q ea sectant si se ñ correxerint ad cōnū pdationē tendunt. psalmista dicent. Omis dii gentiū demonia s. q pdeceptos homines alios decipe cotidie gestiunt. ut pdationis suę faciant eos participes ē. Itaq; hęc uanitas magicarū

. cā.

artiū ex traditione maiorū angloꝝ in toto tharū orbe
plurimis seculis ualuit p quandā scientiā futurorū & ifer-
norū & p mentiones eorū mentis s auruspicia. augurū
ones. & ipsa quę dnr oracula. & nigromantia. Ide ēfessi
onū libro. iiii. Xpiana & uera pietas planetarios expellit
Illos planetarios quos mathematicos uocant plane ⁊ dānat.
⁊ sulē ñ desistebant. q̄ q̄si nullū ei sacrificiū & nullę pces
ad aliquē spm ob diuinationē dirigent. q̄ tū xana &
uera pietas ⁊ sequent expellit & dānat. Ex ieg: Cultura ē
Sed & illud adde ydolatię. auguria seruare. ⁊ stellarū requirere
quō q̄ formicat in corp suū pereat. ñ mistud corp solū q̄ curs.
tēplū dī effectū ē s; mlliud q̄ dr q̄a omis ecclia corp xi ē. &
in omnē ecclam uidet delinqre. q̄ corp suū maculauit. q̄a p
unū ñbrū macula in omē corp diffundit. Est & illud obprium
egipti. q̄ si negl ecclis. & post iordanis tinsmū & post baptismi sdū
ēcōfessionē uetustę ⁊ suetudinis multitudo suggerit obs uare
auguria. requirere stellarū curs & euent extrs fuerūt primari.
⁊ cetis hōm superstitionib implicari. ⁊ ydolatię mat nāq; ē egipt. exq
certū ē hmodi obpria pullulare. quę si transito iordane suscepis.
& his te laqueis rursus illigauis s. tectū sine dubio obpria egip-
ti tranis. ⁊ Hęc aut sacrilegia ñ usq; ado s detestanda. ⁊ si aliqd
de area t torculari demonib fuit immolatū q̄ reliquū ē ido cre-
dat ēe immundū. aut si ipsū q̄ oblatū fuit anob ignorantib
sumi prohibit. ido ēdam nos deliqsse. ⁊ ñ aug. ad publicola. ⁊ Non
Si de area reliq s immunda si de area t torculari aliqd ad
aut torculari tollit aliqd ad sacrificia demonū sacrificia tollitur:
scientē dāno. ido peccat q̄a p mutuū sieri. ⁊ phibendi potestā ē.
Qd si facti cōpit. aut phibendi potestate ñ habuit uut mundis
reliqs fructib: uñ illa sublata s. Ite ambo ipma epla ad corin
thos. imo
Licet Inmunis est areatū q̄ emit q̄ nesciat idolis
aliq pollutū sit p accidentia. i. oblatione ydoli. cui tū nesciat. Latū.
q̄ emit nullū patet scrupulū. & ap dm immunis ē.
Aqb aut gen diuinationis exordiū sūpserit t qd sint genia
ei. aug. exponit mlib de nata dmonū ra diēs. De multiplici
Igit gen diuinationis apis fuit allatū. genē diuinationis.
Hanc aut dicē diuinationū. iii. ēe genia. tra. aquā. aerē &
ignē. hinc geomanticā. ypodromanticā. eromanticā. piro-
manticā dictā autumant. Diuini dicti s qsi do plen. Diuinita
te enī se ēe plenos simulant. & astuta q̄dā fraudulenta hoib
futa ēicerant. Duo aut genia s diuinationis. ars. & furor.
Incantatores aut dicti s. q̄ artē uerbis pagunt. ariolī uocati
s ppter. q̄ erra aras idolorū nefarias pces emittunt. & funesta
sacrificia offerē. hisq; celebritatib demonū accipiunt responsa.
Auruspices mineupant qsi horarū inspectores. dies enī & horas
magendis negotiis opib q; custodiunt. & q̄d p singla tpa obser-
uare debeat ho intendunt. hi & extra peculiū inspiciunt. &
exeis futa pdicunt. Augures s q̄ uolat auiū & uoces intendūt.
aliaq; signa rerū t obs uationes impulsas hoib occurrentē fer.
ido s & auspices. ⁊ Ha auspicia s q̄ ex facientes obs uant. dicta s
aut auspicia & auguria qsi auigurium. q̄ aues gerunt. Duo aut
s genia auspiciorū. unū ad oculos. alterū ad aures pertinens. ad
oculos scil uolat. ad aures uox auis. Intromisse aphitonio apol-
line dicte q̄ is auctor fuit diuinandi. Astrologi dicti s. eo q̄ i
astris anguriant. Genethliaci appellati s. ppter natalicia cōsidatio-
nes dierū. Genesis enī hoiū p. xii. cēli signa designat. sidēq; ēs. nas-
centiū mores act & euent pdicē conant. i. qs qū signo fuit nat.
aut quē effectū hat uitę q̄ nascent inspiranti. Hi s q̄ uulgo mathe
matici uocant. cui superstitionis gen cōstellationes latini uocant.
idē notationē sidū. q̄m se hat cū q̄sq; nascit. Primū aut. idem
stellarū inspices magi nuncupant. sic dns legit q̄ in euglio
natū xpm annunciauerē: postea hoc nōē soli mathematici
dicti s. cui artis scientia usq; ad xpm fuit ⁊cessa. ⁊ ē edito

nemo exinde natiuitatē alicui d cęlo interpret. Horoscopi.
t horospici dicti. q̄ horas natiuitatis hominū speculent dissi
mili & diuiso fatu. Sortilegi s q̄ subnōe. ⁊ ē ⁊ sup. Salisatores
uocati s. q̄ dū ei ñbroꝝ. quęcūq; partes saliē aliqd s exend
pspū sed ūte significari pdicunt. ⁊ Querit aut de nata
demonū. t natę sint an futa pscire ualeant. t q̄ modis futa
pnoscant. De his tractabit aug. in eod lib. Quot modis demones
Sciendū ē hanc ēe natā demonū. ⁊ aereū corpis futa pnoscēt.
sensu trenoꝝ corporū sensū facile pcedant. celeritate &
ppter aeri corpis superiorē mobilitatē ñ solū cursus q̄ylib & hoiū
t ferarū. uerū & uolat auiū mēopabilitē uincant. q̄b duab
reb quantū ad aereū corp adtinet pditi. hoc ē acumine sensū
& celeritate motū multo ante cogitata pnuntiant t nuntiant.
quę hoies pscns tpis tarditate mirent accessit & dmonib
p tam longū tēp q̄ eorū uita pretendit rerū longe maior expe-
rientia q̄ pot hoib ppter breuitatē uitę puenire phas efficacius
quas aereū corpis natū sortita ē. ñ solū multa futa pdicunt
demones. uerū & multa faciunt. q̄ quō hoies dicē ñ possunt
aut facē. cos dignos q̄dā q̄b seruant arbitrant. inuestigante
maxime uetio curiositatis. ppter amorē felicitatis falsę atq;
trenę excellentię tēpulis. Hęc q̄ quō de diuinatione demonū
questio ē. primū sciendū ē illos ea plerūq; pnuntiare q̄ ipsi
facti s. Accipiunt enī sepe potestatē & morbos immittit. & ipsū
aerē uitiando morbidū reddē. & pulis atq; amatorib trenoꝝ
cōmodoꝝ malefacta suadē. q̄ quoꝝ morib certū s. q̄ sunt eis
talia suadentib ēsensuri. miris & inuisibilib modis p illā sub
tilitatē corpis hoiū ñ sentientū penetrando. & se cogitationib
eorū p quedā imaginaria uisa miscendo. siue uigilantiū.
siue dormientiū. aliqn aut ñ q̄ ipsi faciunt s; q̄ natalib signis
futa pnoscunt quę signa in hominū sensus uenire non
possunt ante pdicunt. Hęc; enī q̄a puide & medicus q̄
puide nesciet hui artis ignarus. ido tū diuini hmd ē. Qd
aut mirū siquēadmodū ille corpis humani pfecta uel
mortificata tempie seu bonas seu malas futas puide
ualitudines. sic demones magis affectione s notas nobis
ignotas futas puident tēpestates. Aliqn & hominū dispo-
sitiones ñ solū uoce platas uerū & cogitatione ēceptas eū
signa quedā ex animo expimunt in corpe tota facilitate
pdiscēt. atq; hinc & multa futa pnuntiant alis uidlicet
mita q̄ita disposita ñ nouerē fallunt & studio fallendi &
inuida uoluntate. q̄a hoiū errore letant s; ne ap cultores
suos pond auctoritatis amittant. idagunt. ⁊ intrib
suis signoꝝq; suoꝝ ēicetorib culpa tribuat. q̄n ipsi decepti
fuerunt t mtti. Hominūq; ⁊ ipsi maligni spē & illusores hoiū
atq; inuasores salutis eorū solent pdicē defectū cultū suę
& idolorū ruinā. quatinus pseu uideant. q̄ in singlis regnis
aut locis uentū & q̄d adusi suę factioni ⁊ tuitę possit.
Qd & illi q̄ gentilium historias legunt ñ ignorant. Qd q̄
mirū si ia imminente tēporū & simulacrorū eusione q̄
ppter dī sūmi tanto ante pdixerē sepis demon alicui
cultorū suorū hoc de proximo pdidit. ut sua q̄si diuinatio-
ne recedens t fugiens cōfundere. ⁊ Quod aut hoiū dispo-
sitiones ⁊ cogitationes ēceptas pcertiora signa diabolus dp-
hendat. ñ firmissima rōne uidet apparuit. Hęc ido aug. aut
in lib sedo retractationū. Qd ex corpis motib intrias animę
Quodā loco dixi cogitationes diabol cōphendat res occultis-
simā est.
demones aliqn hoiū dispositiones ñ solū uoce platas uerū
& cogitatione ēceptas. eū signa quedā ex animo expimunt
in corpe tota facilitate pdiscēt. rem dixi occultissimā audaci-
ori assertione q̄ debui. Hęc puenire ista ad notitiā demonū
p ñnulla expimenta cōptū ē. S; utrū quedā signa dent
ex corpe cogitantiū illi sensibilia nos aut latentia. an alia

t fatu

ui spiuali ista cognoscant. aut difficillime pot abhoib' a
omno ñ pot inuenni. ℣ Quod aut sortilegi & diuini
si cessare noluerint exeoicendi sunt. ñone & auctoritate
phat. Est enim ddla gen' cultę idolo. & demonũ ꝓsultationib'
futa ꝓdisce. Sic enim auarus ꝗa cultũ do debitũ nũmo impen
dit. idolo. cultor ab aplo nominat. sic illi ꝗ futa. ꝗ ex di ora
culo ñuliquã reuelata inuenunt. t demonũ ꝓsultatione
t ꝗdubie ꝓstigius inuenire laborant. diuinationis iura ĉatis
adtibuunt. Futura enim ꝓscire solũ di ẽ. ꝗ insui ẽtẽplatione &
angl'os illa ꝓscire fac. Ñ ysaias ait. Ea ora & nouissima ad-
-muniate m. & dicã q' di estis. Cultores v idolo. a fidelium
cõione separandi s. Ñ inepla apli ait ad corinthios. Siq' fr'
nominat fornicator aut auarus a idolis seruiens. cũ eiũmi
nec cibũ sumẽ. Hinc & in decreto ggii iunioris legit.

Siq' ariolos aruspices Anathema sit ꝗ ariolos t incantatores
t incantatores obseruauit. aut filacteriis ut fuit. obs uat.
anathema sit. Ite ex concilio lauo. cap. xxxiiii. Quinquennio
t diuinatores

Qui diuinatores experiunt. & more penitentia ꝗ diuinationes
gentiliũ subsecuti t in domos suas hmi hoies induci exper-
exquirendi aliq arte magica aut expiandi ea subregla tunt.
q'nq'nniũ iacent. sedm qd' penitentię diffinitos. Ite ex concilio
martini pp. Eclipsia colere. lunę ystellarũ cursus insus opib'

Non licet xianis tenere traditiones gentiliũ. Suare xianis
non licet.
& obsuare t cole eclipsia. aut lunę t stellarũ curs. aut
mane signo. fallacia p domo faciendi t ipt segetes t arbo
res plantandas t ẽuugia seminanda. Septũ ẽ enim. Oma ꝗ facitis
aut i iubo aut mope oma mnoite dm nri ihu. & facitis. gias
agentes do. nec incolectionib' herbarũ quę medicinales
s aliq' obsuationes aut incantationes liceat adtende. ñ
tantũ eũ simbolo diuino aut oone dnica. v tm ds ĉatos
omnũ & dns honoret. Siq' aut paganos ꝓsuetudine seqtis
diuinos & sortilegos in domũ suã inducerit. qsi v malũ
fotas mittant. aut maleficia inueniant. t illusiones pa
ganos faciant. v. annis penitentiã agat. Mulierib' q. ca
nis ñ licet insus lanificis uanitate obseruare. s; dm
nocent adiutorũ. q' es sapientiã texendi donauit. Ite.
ex ĉcil laodicensi. cap. xxxi. Sacis officis dedti magis t in
cantatores ñ fiant.

Non oportet sacis officis deditos t clericos magos
aut incantatores existe aut facere philacteria que ani
marũ suarũ uincla ꝓbant. Hos aute q talib' rebus utunt pia
ab ecclia iussimus. Ite. ex cc. tol. iii. cap. xxxi. Honore piet epe

Siq' epe aut a pb' qui magos t aruspices consulit.
pb' diacon t q'libet d ordinib' clicos. aruspices aut incan
tatores aut ariolos aut certe aures t sortilegos t q ꝓfitent
arte magica aut aliq' eos similia exercentes eluuisse fuit
deprehensus. ab honore dignitatis suę suspens monasterii cura
excipiat ibiq; penitentię ꝓpetuę deditus secl' admissũ sacle
gii soluat. Ite. ex c. agathensi. cap. xxxviii. Debis q' auguris

Aliquam clerici siue laici student augis. & diuinationib' stu-
& sub noie fiete religionis ꝓcas q' seos patrũ sortes uocant dent.
diuinationis scam ꝓfitent. aut quarũcũq; sptax ispectio-
-ne futa ꝓmittunt. Hoc qcũq; elic' a laic decret fuit t ysle.
t doct. ab ecclia habeat excomunicatus. Ite. leo. iii. epis britannię.

Sortes qb' uos euncta Sors nihil aliud quã diuinatio ꝓmaleficiis
mũdis dsonnatis puniens quas patres damnauerũt. cũ esse de-
-cernitur:
meli aliud q. diuinationes & maleficia et decimi. qui obre
uolum illas omno damnari. & ultr unũ xianos nolum nomi
nari. & ne excreantur anathematis interdicto phibem. Ite.
ggii. adriano notario. Incantatores sortilegos uelut a inimicos

Puenit a nos q' q'dã incantatores atq; sortilegos fuis insecuti. & omno nos sollicitudine telũq;
tuũ gratũ fuisse cognoscas. Studii enim tui sit sollicite q'rere.
& q'cũq; hmodi a minicos inuenis districta ultione corrigere.
Ite. ex c. aurelianensi. Excoicet elic' monach' laic diuinatio

Siq' clericus aut monach' t selaris ꝗ nes t augura t sortes
diuinationẽ t augura Edicũ obsuanda. t sortes quas secti.
ñtiunt ee seos ꝗbeũq; putauerunt uitandas eũ his ꝗ as
crediderint abecęlę comunione pellant. Ite. ggii. Contra sortilegos

Contra idolo. cultores ꝓidolo. cultores custodia pastoralis
t aruspices atq; sortilegos fmitate tua uehemi iugular.
pastorali hortam iuuiglare custodia. Qd si emdare se atalib'
nolle repens. si seruis s uolum ubeib' castigari. Siv libi.
in ecclusione digni districtaq; s impia dirigendi. Ite. ex
c. eil' cartag. cap. xxx. viii. Ab ecęla separet auguris & ĉan

Auguris t incantationib' seruientẽ similit & tationibus deseruiens.
iudaicis supstitionib' t fenis inherentẽ. a uentu ecęlę
separdũ ꝓcipimus. Ite. ex c. anqrensi. cap. i. Sortilegã ꝓmagicã

Epi eorq; ministri omib' modis elaborare arte epi modis omib' eliminare stude.
studeant. ut pnicosã & a diabulo inuentã sortilegã aut.
& magicã arte exparrochis suis penit eradicent. & si
aliq' uirũ aut mulierẽ hcemi sedis sectatorẽ inuenium.
turpit dehonestatũ d parrochis suis eiciant. Aut enim apls.
Hereticũ hoie pt pma & secdam correctionẽ d'uita. sciens qa
subus e ꝗ eim e. Subusi s & a diabolo captiui tenent. q' relic-
-to creatore suo diabolũ suffragia quer. & ido a tali peste
debe mundari sca ecęla. Illud & ñ omittendũ. q' quasi
sceleratę mulieres ret post satanam ꝓse. demonũ illusionib'
& phantasmatib' seducte. credt se & pfitent eũ diana dea
paganos noctius horis t eũ herodiade & innumia multitu
dine mulierũ eqtare sup quas da bestias. & multarũ tarũ
spacia intepestę noctis silentio ptransire. eiq; iussionib' obe-
-dire uelint domine. & certis noctib' ad ei seruicũ euocari.
s; utinã hę solę infidia sua pissent. & ñ multos secũ
ad infidelitatis interitũ ptrxissent. Ha & innumia mul
titudo hac falsa opinione decepta. hęc uera ee creduit.
& edendo a recta fide deuiant. & errore paganos inuol-
-uunt. eũ aliq diuinitatis a nummis ect unũ dm arbi-
-tant. Qua ipt sacdotes p ecclas s ꝓmissas ipso di omi
instantia pdicare debent. v nouit int hęc omno falsa ee
& ñ a diuino s; a maligno spũ talia fantasmata inuib'
fidelũ irrogari arbitrari. Siqdẽ ipse satanas ꝗ transfigit
se in angln lucis eũ inte eurq; mulieris cepit. & hunc
p infidelitate s subiugauit. ideo transformat se in di-
-sarũ ꝓsonarũ spes atq; similitudines. & inte q. capitiũ
tene insomnis studens. in lera. in titu. in cognitas
in incognitas ꝓsonas ostendens. p dcua qq; deduet. &
eũ sol spint hoc patit infidelis. hoc ñ in animo s; in corpe
euenit opinat. Quis enim insomnis & noctius uisionib' ñ ext
se ipsũ eduent. & multa uide dormiendo q' nũq' uigilan-
-do uidit. Quis v tam stultus & hebes sit q' hęc oia quę in solo
spu fiunt & in corpe accide arbitret. eũ ezechiel ꝓpta uisio-
-nes dni ñ in corpe uidit & audiuit. sic ipse dic. stati inquit
fui in spu. & paulus ñ aude se dicit raptũ in corpe. omib'
taq; publice admuniandũ e. q' q talia credit. ꝓhis similia.
fide pdit. ꝓ q recta fide ñ ist. hic ñ e cl. s; illi inquit credit. i.
diaboli. Ha d dno nro septũ e oma ꝓ ipsũ facta s. Quisq' q
credit posse fieri aliqua creata aut in meli aut indeiv
transformari t malia spem t in alia similitudine. ñ a ipso
creatore q oma fte. p quẽ oa facta s. peuldubio infidelis e.
& pagano deterior. ℣ Nonnulli inuenium q' mino
liuore pmoti inpmicie suos inimicos. altare sacis uestib'
exuunt. aut lugubri uestę accinguntur. t ꝓsueta lumina-
-rios. obsequia di ecclie subtrahuntur. t missa pręter dfunctos
pmulgata. p uuis celebrant hoib'. quos omnino maleficia

·ca.

necissima toletanū ceciliū ydemnat dicens. Abiciatur

Quicūq; sacerdotū t' ministrorū sacerdos q̄ hīmodi maleficii opā
demeceps causa cuiuslibet doloris pmotus. aut altare dederit.
uestib' sacis exuere pesumpserit. aut qualibet alia lugubri veste
accinxerit. seu et si sucta luminariorū obsequia d templo di sub-
traxerit. t' extingui pecpit sicū antea uere penitudinis eorā
metropolitano satisfacto ñ purgauerit. loci sui dignitate se noūit
et honore puari. illis penitudinis abhac ultionū sententia
separatis. quē aut examinationē sacrorū ordinū t' subdisionē
sēc fidi metuentes. ad hostilitatē t' obsidionē pferentes.
seu et diuinorū iudiciorū sententiā metuentes fecisse fuerit.
in quorū facto plus humilitas q̄ ds placeat. quā mīm liuoris
dolositas declarat. Plenq; et sacerdotū saucian immiscere
dolo missā precē dfunctorū. pmulgata fallaci uoto puuis
student celebrare hoīb'. Vt pq ipsū offerē sacrificū mortū inīat
pcultū. Inde nīq; elegit unanimitatis iuenit. Vt siqs deneceps
talia pertasse fuerit deteret. a pri deponat ordinis gradu. et tam
ipse sacerdos quā et ille q̄ eū ad talia pagenda inertasse pendit
extra pretū ergastulo religet. Et xpmissis auctoritatib'
colligit q̄ arioli aruspices. incantatores. sortilegi. atq; ceti
hūm sectatores. ab ecclia s eliminandi. et ñ resipuerint pretio
excidendi. Sz q̄ manifestis ultimo capto ea q̄ pincantatores
fiunt. ñ incorpe s; in spu fieri dicunt. Aug. in lib d ciuitate di
ide uidet asserere. ita dicens. Quē magorū prestigiis fiunt ñ
Nec mirū de magorū pstigiis. quorū mirandū ua s; fantastica ee
pdicere maleficiorū artes. Vt et moysi. milla signis resistent. pdan.
uertentes uirgas in dracones. aquā in sanguinē eū fecit. et in
gentiliū libris q̄ quedā maga circe socios ulixis mutauit in
bestias. legit et de saeficio q̄ archades deo suo uico īmolabant
ex q̄ q̄ sumpsit in bestiarū formas ēuertere. s; hec oīa
magicis pstigiis potū fingebant. quā rerū ueritate cōplent.
Vt ergo ipsi errores ignorantib' manifesti fiant. de eorū pcepta
te atq; inuentorib' iuxta tdictiones maiorū pmū dicē agrū
arbitrabā. Magi s. q̄ uulgo maleficii obscaenorū magnitudi
ne nuncupantur. Ai s qui pmissu di elementa ecciuum. tuis
mites hominū mīt ofidentiū do. ac sine ullo uenen hausto
uiolentia tīn carnis intimunt. Vn et lucan. Mens hausta
nulla sanie polluta uenen incantata pit. Demonib' enī accitū
aud et uentilat. Vt qsq; suos pimant malis artib' inimicos.
Ai et utunt sanguine et uictimis. sepe extinguunt corpa
mortuorū. Nigromantici s. quorū pincantationib' uidentur
suscitari mortui diuinare. et ad interrogata respondē. Nigro
enī gē mortuis. mantia diuinatio nuncupat. ad qs suscitandos cadauerī sanguis adicit. nā amant sanguinē demones
dicunt. idoq; q̄tienseūq; nigromantia fit. eruor aq̄ miscet.
et colore sanguinis facili puocant. Ydromantici abaq̄ dicti.
Est enī ydromantia. maquarū inspectione ūbras demonū
euocant. et imagines ludificationis eorū uide. ibiq; abes
aliq̄ audire. Vt adhibito sanguine et inferos pbent suscitare. et infra. Adhec oia supdicta pinent ligature eccbilium
remediorū. q̄ ars ñ cōmdat medicorū. seu incantationib' seu
in earacteribus suspendendis atq; ligandis. in q̄b' oīb' ars demonū ē. ex quadā pestifera societate hominū et angelorū malorū
exorta. und' cuncta uitanda s ab eano. et omīno penit execratione repudiandā atq; dānanda. Augurū enī s auīū.
Hec aut fruges pmū inuenerī. Prestigiū v mercuri dr pmū
inuenisse. dictū ē aut pstigiū. q̄ pstringit acie oculorū.
Aruspicinē artē pmū etruscis tradidisse dr. q̄dā tages. q̄ examinis aruspicinā dictauit. et postea ñ apparuit. Ha dicit
fabulose arantē quodā rusticō sēc glebis exiluisse. et
aruspicinā dictasse. qua die mortuus ē. qs libros
romanū ex etrusca lingua in pā mutauerī. His g
portentis pdemonū fallacia illudit curiositas humana.
qn id impudenter appetunt scire q̄ nulla ei rōne cōpetit
inuestigare. Hec potestas ido dat immundis spiritib' ut
pūsos. s aptent hoc ē pūos hoīes seducant illos q̄ spiritū uidēdi
ueritatē et credit mīdacio. et iuxta pauli sententiā sanā doctrinā
ñ ferē. s; ad sua desidia coaceruant s magistros pruientes
aurib' et auertant q̄dē auditū auertent. ad fabulas
aut pūtent. onerati peccis ducent uarīs desidiis semp
dicentes. et nūq. ad scīē ueritatē puenientes. Quādmodū
aut iampnes et mambres restiterī moysi. ita et isti resistunt
ueritati. hoīes corrupti mīte rep̄ī ēca fidē. s; ultī ñ pficiet.
insipientia eorū manifesta erit oīb' sic et illorū fuit. Hec
ido q̄ sqū ēdē dete q̄ sib' magicis artib' aliq̄d facē posse
sine pmissu di q̄ oīa quē fiunt aut iusto iudicio facti.
aut pmissu suo ita fieri sinit. q̄ pdicti magi legunt simi-
lia fecisse moysi q̄ uirgā suā piecit et pūsa ē in draconē.
piecēq; singli uirgas suas. quē pūsē s in dracones. s; devo-
rauit uirga aaron uirgas eorū. Non enī fuerī creatores
draconū nec magi nec angli mali. q̄b' ministris illa opa-
bant. Insunt enī rebus corpeis poīa elementa quedā occultē
seminarie rōnes. quib' eū data fuit opportunitas tēpalis
atq; causalis pūpunt inspes debitas suis modis et tīmb'.
et sic ñ dicunt angli q̄ ista faciunt animaliū creatores. sic nec
agricole segetū t' quorū eliq; iuxta gignentiū creatores di-
cendi s. quāuis nouīt pbe quadā uisibiles opportunitates et causas vt illa nascant. Qd aut ista faciunt uisibiliter.
hoc illi inuisibiliter. Ds v sol unus ē creator. q̄ eas ipsas et
seminarias rōnes rebus inseruit. Preterea q̄dā querendū pu
tant. q̄m septā nare pphetissā samuelē pphām suscitasse ad colloqū saulis impiissimi regis. si pphetica diuinatio erroris magicē artis deputanda sit. Quib' ita responderi potest indignū omīno facinus ē si sedm uerba
historie cōmodet assensus. Quom enī potest
fieri vt arte magica adtrahet uir a natiuitate
sēs. et utrq; oplib' iust' fuerit
at si ñ adtrahet adusū ē
esensiq; q̄ utrūq; de iusto credē si adtractus
nullū enī suffragiū hīt iustitia. aut uoluntas amisit mentū spuale. q̄ posit in carne
quiescere. q̄ valde absurdū ē. q̄a q̄ hinc iust' recedit.
pmanē iustus. Porro hoc ē pstigiū sathanē. quo ut
plurimos fallat et bonos hīre impotestate se ofingit.
Qd apls mīt ecia ostendit dicens. Ipse satanas transfigurat
se in anglm lucis. Vt enī errorē facē i q̄ glificaret inhabitu
uim iusti et nomine se subornauit. Vt nihil pficē spen
quā pdicabant di cultorib' mīnret. q̄ndo hinc exeuntes
iustos finē in sua ē potestate. s; hoc q̄s dā fallit q̄ de
morte saulis et filii eī ñ sit mīnt quasi magnū sit diabolo aut occasū mortē corpis pūdē eū signa quedā solea
apparere mortis. a q̄b' di precio amota uidet quantomagis
diabolo quē anglica maiestate sublimē pphica otiosa fuisse
testant. de cuius magnitudine apls ait. An ignoratis alti
tudinē satane. Qd g minū si imminentē pre mortē potuit
pūdē. eū hoc sit unde fallit. et se in di potestate uult
adorari. Hi tanta hebetudine demens effect ē saul. ut
ad phitonissā fugē. Depūatus enī causa peccī ad hec
se putauit quē dampnauit. s; siq̄ pt historiā ea quē vbis
expssa s putē ñ pmittenda. ne iō historie manus sit.
recte fac q̄dē si in minime istud aduersū rōnē reddat. s; ad

usu & adintellectu saul. Neq; enim repo facet bonu pot
fat intellectu habe. Historie enim nte saulis & habitu samu-
elis descripsit. ea quę dicta & usa s excpmens. ptm mittens
si uera an falsa sint. q; att audiens in quo habitu esset exercitat
intellecte mgt he samuele esse. q; intellecte retulit. & q; ea bene
ñ intellecte. Et septa alu adorauit qua dm. & put ans samu-
ele adorauit diabolu. V fructu fallacię suę bret satanas. ad
hoc enim mtte V adoret qsi ds. Sicut samuel illi vere apparuis-
se. ñ utq; ur iustus pmisisse se adorari. q; pdicauerat dm
solu esse adorandu. & quom ho di q; eu abraha in refrigerio erat
die & aduersu pestilentię dignu ardore gehennę erat mestu
erat. Ita duob tantu subtilitate fallacię suę puidit impuidus
satanas. q; a & adorari pmisit se sub habitu & nomine samuelis
esse legit. & uersu peccat pssu eu magna distantia peccoru & iustoru
sit eu samuele iustissimo fuisse nte e. Verum pot dici. uerum pot
uidi. si de samuelis nomine taceat. q; saul eu diabolo fuisse erat
ad eu enim transmigrauit que adorauit. Semp q; diabolus sub
uelamine latens pdit se dii ea fingit quę herent psonis
p qs falle nitit. Si aut q; libe obponit ac dicit. qm euenunt
illa quę illi diuini pdiet futa. aut qm possunt egris sbere
medela. aut sanis immitte egritudine. si aliq; ppe uirtutis
ac potestatis ñ habeant. hoc anob recipiat responsu. q; ido
qsq; ñ debe eis crede. q; aliqn euenunt quę pdicunt. aut
sanare uident languidos t lede sanos. q; hoc pmissu di fit.
ut ipsi q; hoc audiunt t uident pbent. & apparet quali fid
sint t deuotione erga dm sicut in deuteronomio legit moyses
ex vbo dni ipso di precepisse ita dicens. Si surrexerit in medio
tui ppha. aut q; somniu dicat se uidisse. & pdixerit signu
ac portentu. & euenerit q; locutus e. & dixerit t. eamus & sequamur
dos alienos qs ignoras. & seruiamus eis. ñ audies uba ppte
aut somniatoris q; tptat uos dns ds ur. V pala fiat utru
diligatis eu annon. In toto corde uro & in tota aia ura dm
dm urm sequimini & ipsu timete. & eu custodite mandata.
& audite uoce illi. Ipsi seruietis. & ipsi adhe
rebitis. & c. Ubi sane intelligi uolunt
& illa que a diuinitus ñ sedm dm dicunt
si accidit quę dicunt ñ sic accipienda V fiat
q; peripiunt abeis. aut colant q; colunt ab eis.
nec pret sua potestate ds ostendit ee q; cnqt
ista. s; qsi quereretur cur ea pmittat causa tptationis
exposuit. ad cognoscendu utq; eoru dilectione utru ea
habeant erga dm suu. cognoscendu V ab ipsis potu q; ab illo
qui sent oia ante qua fiant. ¶ Quod aut ab epo excom-
-unicatus eo mesulto ab alio recuciliari ñ possit. ñ forte p ei
metropolitanu. t psumu pontifice. sone & auctoritate
phat. Non nq; potestate excomunicandi t reconciliandi ab
epis accipiunt ñ epi apbtis. atq; ido excomunicatos a sacedo-
-tib reconciliare possunt. excomunicatos V ab epis sacedotes
reconciliare ñ ualent. Reconciliatio nq; penitentiu. epale
officiu e ñ sacedotale. Vn in cartag concilio. ii. fortunat epe
dixit. Penitentiu reconciliatio chrismatis puellaru ñ sectio apbtis
Si nube sectas uia suggo. nã memini pcto nel statutu ñ fiat.
V crisma t reconciliatio penitentiu nec ñ & puellaru ñ se-
ctio apbtis ñ fiat. Siq; aut consentit hoc faciens. q; d eo
statuendu sit. aureli epe dixit. Audiuit dignitas ura suggesti-
-one ffris & coepi nri fortunati. q; d adh dicti. abuniusis
epis dictu e. Chrismatis effectio & puellaru ñ sectio apbtis
ñ fiat. Reconciliare V quesq. in publica missa pbro ñ licet. hoc
omib placet. ¶ Puellaru tam ñ sectio epo ñ sutro ppbtis
fieri uale. Vn in cartag concilio. iii.

Pbr mesulto f missione epi virgines ñ secare pbr uale.
epo uirgines ñ secare. crisma V nuqua fieat. hte excoic
agathensi. Hec diacono nec penitente in ecclia indice pbro
Ministrare diaconus aut d secare altare pbr ñ psumat. hec.
Benedictione q; sup plebe in ecclia funde aut penitente
in ecclia benedice pbro penitus ñ licebit. ¶ Ecce q; ab epo
excomicat psacedote reconciliari ñ pot. S; notandu e q; reconcilia
tio alia e publica. alia priuata. Publica reconciliatio e quando
penitentes ante ecclę ingressu publice repsentant. & p impo
sitione man epalis ecclę publice reconciliant. Hęc sacedotib
uident ee phibita. und circa finem illi capli ñ sipliciter phibent
reconciliari. s; in publica missa. Priuata V reconciliatio e. qndo
de occultis peccis penitentes t in extremis agentes ad gram
reconciliationis accedunt. hęc reconciliatio pot fieri p sacerdot.
Vn eucharistia p att. Iussione epi pbri de occultis peccis penitentes
Pbri de occultis peccis iussione epi penitentes re reconcilient.
reconcilient. & sic sup pmissim infirmantes absoluant
& coicent. hte ex concilio cartag. ii. Si epe absens e p pbrm recon
Aureli epe dixit. Si qsq; in pcto cecidit in periculo constitutus.
fuit extructu. & se reconciliari diuinis altaribu petierit si epe
absens fuit. debe utq; pbr esse iuste epm. & sic pcedentem ei
precepto reconciliare. Quia rem debem salubri consilio roborare
Ab uniuersis epis dictu e. Placet q; certas uia necessario nos ihsu
dignata e. hte ex e. martini pp. Qui metu mortis reconciliat
Siqs corpe exiens qualescen sine coiectione penitę ipleat tep.
nouissimu & necessariu coionis uiatcu expetit. ñ a dene-
-get. Qd si in desperatione posit post accepta coione tim sanus
fuerit facet tm ofone participes sit. sacmtu V ñ accipit. donec
instituta penitentię impleat tepus. Q aut in extremis mortis
s & desiderant accipere sacramtu. cu ordinatione & pmonione
epi debent accipere. hte ex concil aurasico. Sine man impositione
Qui recedunt recedentes de corpe reconcilientur:
de corpe penitę accepta placuit sine reconciliatoria man
impositione eis coicare. q; morientes sufficit reconciliationis. sdm
diffinitiones patru. q; hui modi coione uiatcu ngrue no-
-minauerit. q; si superuixerint stent in ordine penitentiu. V
ostensis necessariis penitę fructib legitima coione cu
reconciliatoria manus impositione recipiant. Clerici q; q;
desiderantib penitę ñ e negande. Similit subito obmutes-
-cens p V statutu e baptizari aut penitę accipere pot. si uo-
-luntatis ptę testimoniu alioq; ubis fit aut psonis insu
nutu. Amentib & quecuq; precatis s oferenda s. hte ex e
cartag. iii. Alioq; testimonio mortuus reconciliet si obmutuit.
Is qui in infirmitate penitę petit. si casu dm t infrenesi uesi e.
ad eu mittat sacedos uenit obpis infirmitate obmutuit t
infrenesim ns fuit. dent testimoniu q; eu audierit & acci
piat penitę. & si nullo credit mortis. reconciliet p manus
impositione. & infundat os a eucharistia. Si superuixerit ad
moneat a supdictis testib pecciosi suę satisfacti. ns subdat
statutis penitę legib quadiu sacedos q; penitę dedit pbauit.
hte. Penitentes q; in infirmitate uiatcu eucharistię accepint. ñ se
credant absolutos sine man impositione si superuixerint. hte ex
niceno concilio. Cum ordinatione epi morientes reconcilientur:
De his V q; recedunt ex corpe antiquę legis regula
obseruabit & ne. ita ut si forte quis recedat ex corpe
necessario utq; suę ñ defraudet uiatico. Qd si desperatus aliqs
recepta coione superuixerit sit inter eos q; sola ofone munierunt
De oib tam his q; a corpe recedt mandando eis coione cum & pbu-
-tio sit epi. hte leo epe. Non e negandu reconciliatio his q; tpe
His q; tpe necessitatis & impetu urgentis necessitatis ei ploratis.

instantia p̄sidiū penitētię & mox reconciliatio nis implorant. nec satisfactio interdicenda ē. nec reconciliatio deneganda. quia mię dei nec mensuras possum⁹ ponē. nec t̄pa diffinire. apud quē nullas patitur uenire moras conuersio. dicente dn̄o spiritu p ppham. cū conuersus ingemuerit tc̄ saluus erit. Qd̄ si ita aliq̄ egritudine aggrauati s̄. ut q̄ paulo ante poscebant sub p̄senti significare n̄ ualeant. testimonia eis p testimoniū fideliū circumstantiū pdēē debebunt. Simul tamen & penitentię & reconciliationis beneficiū consequantur. seruata tamen regula sc̄oz patrū circa eoz psonas q̄ in dn̄i fide discedendo peccauerunt. It̄ ex cō epanensi. *Non respuatur ei oblatio q̄ festinans*

Si aliq̄s fuīt mortuus q̄ iā *ad penitentiā sacerdotē inuenire n̄ potu*-sit confessus & testimoniū ht̄ bonū. & n̄ potuit uenire ad sacerdo *tē*. tē. s; preoccupauit eū mors in domo aut in uia. faciant pro pa-rentes ei⁹ oblationē ad altare. & dent redemptionē pro captiuis.

Ecce q̄ ep̄o precipiente penitentes de occultis peccatis siue in periclo constituti p p̄b̄rm possunt reconciliari. s; si necessitate mortis peccator urgeatur. & ep̄s ita remot⁹ ē q̄ p̄b̄r consulē eū non possit. negabitur penitentia morienti. & beneficiū reconciliationis n̄ p̄stabitur penitenti. quē conuersū d̄s recipit ad ueniā. iuxta illud. in quacūq; hora p. ēūs fuit & ingemuīt saluus erit. It̄ iterū. Conuertimini ad me in toto corde uro & ego conuertar ad uos. eccl̄a s̄ reconciliare negligat. quē int⁹ suscitauit d̄s eccl̄a foris absoluere contēnat. Sanabit absentia ep̄i. quē gr̄a diuine p̄sentię illustrat. Et laua crū regenerationis morituris succurritur & alaicis si p̄b̄ri defuīnt. cur ergo beneficio reconciliationis p p̄b̄rm ei subueniri n̄ potu rit. Si exigit ep̄m decet. Si sedm aug. q̄ agens in extremis. confitetur socio turpitudinē criminis sit digni⁹ uenia ex desidio sacerdotis. cur n̄ sit digni⁹ reconciliatione ex desidio ep̄i. q̄ sacerdo ti n̄ negat maculā sui reat⁹. It̄ morientib⁹ p̄b̄ri penitentiā ne-gare n̄ debent. Unde iuli⁹ pp̄ ait. *Reus ē animarū p̄b̄r q̄ peni*

Si p̄b̄r penitentiā abnegauīt morientib⁹. *tentiā morientib⁹ abnegat.* reus erit animarū. quia dn̄s dicit. quacūq; die peccator fuīt conuersus ad peni tentiā. uita uiuet & n̄ morietur. Uera enī confessio in ultimo t̄pe pot̄ eē. quia dn̄s n̄ soliū t̄pis s; & cordis inspector ē. sic latro uni⁹ momti penitentia meruit eē in paradyso. in hora ultimę confessionis. It̄ celes-tinus pp̄. *Penitentia morientib⁹ n̄ ē deneganda.*

Agnouim⁹ penitentiā morientib⁹ denegari. nec illoz desideriis annui. q̄ obitus sui t̄pe hoc animę suę cupiunt remedio subueniri. Horrem⁹ fateor tantę impietatis aliq̄ repiri. ut de dei pietate desperet. q̄si n̄ possit ad se quouis t̄pe concurrenti succurrere. & periclitantē sub onere peccatoz hominē redimere q̄ se uelle expediri desiderat & liberari. Qd̄ hoc rogo aliud ē q̄ mori-enti mortē addere. eiq; animā sua crudelitate ne absoluta possit ēē occidere. cū dn̄s ad subueniendū paratissim⁹ inuitat ad penitentiā. sic pmittit peccatori. In quacūq; hora. & c. It̄ itē. nolo mortē peccatoris. s; ut magis conuertatur & uiuat. Salutē ergo hoi adi-mit. q̄squis mortis t̄pe penitentiam s̄ denegauīt. & desperauīt de mīa dei. q̄ eū ad subueniendū morienti sufficere t̄ in momto posse n̄ credidit. Perdidisset latro meruit p̄mium ad xp̄i dexteram pendens. si illiū horę uni⁹ penitentia n̄ iuuisset. cū eēt in pena penituit. & puni⁹ pfessione sermonis habitaclm paradisi eo pmittente pmeruit. Uera ergo ad d̄m conuersio in ultimis positoz mente pot⁹ ē estimanda q̄ t̄pe. ppha hoc taliter asserente. cū conuersus in gemuerit tc̄ saluus erit. Cū ergo dn̄s sit cordis inspector. quouis t̄pe n̄ ē deneganda penitentia postulanti. cū illi se obligēt iudici. cui occulta oīa nouīt reuelari. Et Cui autem penitentia n̄ denegatur nec reconcili atio s̄ deneganda ē. Inc̄sulto ergo ep̄o penitentē p̄b̄r reconciliare non debet. n̄ ultima necessitas cogat. Unde in cartag. concil. iii. legitur.

P̄b̄r inc̄sulto *Inc̄sulto ep̄o p̄b̄r penitentē n̄ reconciliet. n̄* ep̄o n̄ reconciliet penitentē. nisi absente ep̄o *ultima cogat* ultima necessitas cogat. Cuiuscūq; penitentis publicū & *necessi* uulgatissimū crimē ē q̄ uniuersa commouīt urbē ante absidā *tas.* idē atriū eccl̄ę manus ei imponatur. ℞ De t̄pe u satisfactio nis an sit imponendū morituris. theodorus cantuariensis archiep̄s in penitentiali suo diffiniuit. *In periclo constitutis*

Ab infirmis *penitentię quantitas n̄ ē iponenda s; inotescenda.* in periclo mortis positis pura ē inquirenda confessio peccatoz. n̄ tamē illis imponenda ē quantitas penitentię s; inotescenda. & cū amicoz orationib⁹ & elemosinarū studiis pondus penitentię subleuandū. si forte migrauerint. ne obligati & excōione & consortio uenię fiant alieni. a quo periclo si diuinitus erepti conualuerint. penitentię modū a sacerdote s̄ impositū diligenter obseruet. & ideo sedm auctoritatē canonicā ne illis ianua pietatis clausa uideatur orationib⁹ & consolationib⁹ eccl̄asticis sacre unctione olei muniti sedm statuta sc̄oz patrū cōione uiatici reficiantur.

Aliis u p qualitate peccati & p̄sidentiū arbitrio t̄pa penitentię decer-nenda s̄. Unde leo pp̄. *Presidentiū arbitrio p̄figurantur t̄pa*

T̄pa penitudinis habita moderatione constituenda s̄ tuo *penitudi* iudicio p ut conuersoz animos p̄spexeris eē deuotos. pariter & habens *ius* etatis senilis intuitū. & pericloz quoz cūq; ac egritudinū respici-ens necessitates. in quib⁹ siq̄s ita grauiter urgeatur ut dū adhuc pe nitet de salute ipsi⁹ desperet. oportet ei p sacerdotalē sollicitudinē cōicationis gr̄a subueniri. It̄ nicolaus pp̄. *Equalitas criminū & contritio*

Debitis u q̄ p criminib⁹ *penitentiū in satisfactione iponenda* penitentia gerit. & ad ecclesiam militię reuerterunt. constat eos contra sacros regulas agere. Uerū quia crimina n̄ equalia prohibetq; alios hoz ppter nimiā hebitudinē in desperationē cecidisse. alios ob hoc ad paga-nos fugisse. t̄ hoc communi⁹ decernendū. nimirū q̄ loca & t̄pus regionis illi⁹ modūq; culpę nec n̄ & penitentiā & gemitū horū ad confessio nē uenientiū p̄sens positus inspicere uales. It̄ ex conc. laodicen. *De eode.* *a sacerdote considerentur.*

His q̄ diuersoz peccatoz lapsus incurrunt. & oratione & confessione ac penitentia maloz suoz p̄fectā conuersationē demonstrant p qualitate peccati penitentię t̄pus attribuendū ē. ppter mīam & bonitatē dei. Quiq; huiusmodi s̄. reuocandi & ad cōionē s̄ appli candi. It̄ ex conc. cartag. iiii. *Ep̄i arbitrio p qualitate peccati*

Penitentib⁹ sedm differentiā *penitentię t̄pa distribuantur.* peccatoz ep̄i arbitrio penitentię t̄pa decernantur. It̄ ex conc. lao

Sacerdos *Sine psonaz acceptione iploranti pe* dicen. iiii. *ni* penitentiā imploranti absq; psonę acceptione *tentia det.* penitentiā sedm leges iniungat. negligentiores u penitentes tardi⁹ recipient. Omi autem t̄pe ieiunii manus penitentib⁹ a sacerdotib⁹ imponantur. Diebus & remissionis penitentes genua flectant. mortuos in eccl̄am afferant & sepeliant. Die aūt dn̄ico n̄ ieiunent. Nā q̄ dn̄ico die studiose ieiunat. n̄ creditur eē katholicus. penitentes u q̄ leges penitentię adtente exsecuntur. si casu in itinere t̄ in mari mortui fuīnt u eis subueniri n̄ possit. memo ria eoz orationib⁹ & oblationib⁹ commendetur. Unde in. uii. sinodo

P qualitate *T̄p⁹ penitentię qualitatē sequatur* legitur. *P* delicti penitentię temp⁹ impendatur. It̄. *delicti. Et iudicio*

Hoc sit positū in *T̄p⁹ & mod⁹ penitendi delinquentiū p̄si dentis* iudicio eoz q̄ possunt t̄ quanto t̄pe t̄ quali in penitentia *iponatur* debeant q̄ delinquunt. quia etas ad eruditionē multam habet fac̄ differentiā penę. ℞ Quo affectu penitentē suscipe & impenitentē abicere debeam⁹. ex eadē sinodo euidenter ostenditur dū dicitur. *In immo caritatis affectu penitentē*

Penitentē ex corde ita oportet suscipi sic dn̄s ostendit. *s̄ ben-ignius suscipe.* ℞

eū dicit. q̃a euocaui amicos meos & uicinos diēs. ꝯgtula
mini m̃. q̃a inuenit ouē meā quā pdidim. Item. Penitentes
Affectū, in se recipiant legē dī diligant. inq̃tatē odio habe-
penitentes quē gerebat ille q̃ dicebat. Inq̃tates odio ad H.
habui & abhominatus sū. sēm ea quę sēpta s̃ in sexto
psalmo atq; in alius quā plurimis t̃ ea quę apl's dicit adeo
q̃ sēm dm ꝯuistam s̃ quantū ad nos opatū ē inq̃t in nob
sollicitudinē. s; excusationē. s; indignationē. s; emulationē. s; iudicia. Mōib exhibuistis uos cautos ēt negotio.
s; & ipsis inq̃b deliq̃t agens multa extrana siē & Zacheus
fecit. Item. Inpenitentes tāq̃ echnici habeantur:
Erga eū qui pecā sua ñ punit tales ēt debem. siē dns
peip diēs. Sit t̃ siē gentilis & publicanus. & siē apl's dicens.
Subtrahite uos abomi ffr ambulante inordinate. & ñ
sēm traditionē quā tradidim uob. Item iohs crisostom.
Alligant autē Medi ē extare in mia remittendi. q̃. ĩsēlitate
onera gtua & inportabilia. & ē. Tales s̃ sacdotes ulcisceni
& nē q̃ omnē iustitiā ppl'o mandant. & ipsi nec modicā di.
seruant. uidel. ñ ut faciendo sunt s; ꝯ dicendo apparean
tur iusti. Tales s̃ q̃ graue pondus uenientib ad penitēā imponunt.
q̃a dicēt & ñ faciunt. & sic dū pena penitēte ps̃entis fugit. con
temnit peccā pena futā. Siē enī si fasce sup humos adolescen
tis quā ñ pot baiolare posuis. necesse habe ꝯ aut fasce
reiciat. aut subpondē ffringat. sic & ho cui graue pondus
penitēte imponis aut penitētā reiciē ad suscipiens dū suffre
ñ pot scandalizatus amplius peccat. deinde & si erramus
modicā pēnā imponentes. nonne meli ē ppt mētā ꝯtem
dare. quā ppt ēdenitatē. Ubi enī patrfamilias largus ē. dis
pensator non debe ēt tenax. Si ds benignus. ꝯ q̃ sacdos
ei austerus uult apparere. Martinus pp. Kalendarū obser-
Non licē iniquas observationes uationes ñ licē agere.
kalendarū agere. & omis uacare. neq; lauro aut uinditate
arboꝝ. ornare domos. omnis enī h observatio paganoꝝ ē. Zacha-
rias pp. Anathēa sit qui ritu paganoꝝ kalendas observat.
Siquis kalendas ianuarii ritu paganoꝝ colē t̃ aliq̃d
plus noui facē ppt nouū annū aut mensas eū lapadib t̃ epu
lis indomib ppare & puteos & platteas cantatores ac chorod
ducē psumpserit. anathema sit. Aug. Infirmitatib hominū
Admoneant fideles sacdotes incantationes nichil remedii
ppl'os ꝯ nouīt magicas artes incantationesq; pstant.
quib libē infirmitatib hominū nihil posse remedii
offerre. ñ animalib languentib claudicantib ue t̃ eiā
moribundis q̃q̃ mederi. s; hoc ēt laqueos & insidias antiq̃
hostis. q̃b ille pfid genus humanū decipere nitit. ēt siq̃s hęc
exercuit. clericus degrdet. laicus anathematizet. Ex. aug.
Non observetis Diēs egiptiacos & ianuarii ꝯ kalend ñ s̃
dies q̃ dnr egiptiaci. aut kalendas ianuarii. obsvandę.
in quib cantilenę quedā & comessa- tiones & ad
mittē dona donant quasi in principio anni bonū
fati augurio. aut aliq̃s mensis aut tpis aut dies & annos. aut
lunę & mensis solisq; cursus. q̃a qui has & quaseūq; dinina
tiones aut fata t̃ auguria observat aut adtendit aut
sentit observantib inutilit & sine ea. & magis adsu
dānationē quā adsalutē tendit. siue p q̃sdā numos
lutarū. & lunę p pitagoneā nigromantiā egiptiū uitā
t̃ mortē t̃ pspa t̃ adversa futā inquirunt. siue q̃ adtendus
somnialia scripta. & falso daretis nōie intitulata. &
sortes q̃ dicunt seoꝝ apl'oꝝ & auguria auiū. aut aliqua
p domo facienda aut nuptia copulanda aut incolletio

nub herbarū carmina dicit. aut petiolas
pqauis infirmitate sēptas sup hostes. aut
animalia ponunt pt̃ simbolū & ostōnē dnicā. aut magicis
falsitatib ingrandinatis & tēpestatib credit. Qui aut talib
credit aut ad eos domū eunt aut suis domib introducunt
& interrogant. seiant fidē se xānā & baptismū pduanasse.
& paganū & apostatā. i. ret abeuntē & dī inimicū nā dī
grauitē inemicū incurrisse in ecclastica pentia emdat do
recēliet. Dicē enī apl's. Siue manducatis siue bibitis siue
q̃d aliud facitis. in nōie dni nri ihu x̃ facite. inquo unum
mouem & sumus. De observationib tpū q̃q; sēb aug.
enchiridion. Graue peccatū ē dies obsuare ꝯ mēses & annos.
Quis existimare quā magnū peccē sit dies obsuare.
& mēses & annos & tpa. siē obsequant q̃ certis diebus siue
mensib siue annis uolunt t̃ nolunt aliq̃d inchoare. eo q̃ sēm
uarias doctrinas hominū fausta t̃ infausta existument tpa.
ñ h mali magnitudinē ex tumore apli pensarem. q̃ talib
ait. Timeo uos. ne forte sine ea laborauerim in uobis.
Idē sup eplam ad galathas. Intelligat lector ad tantū
piculū animę pinere supstitiosas tēpoꝝ obsuationes. ut
dicat apl's. Timeo uos ne forte sine causa laborauerim in uobis.
Qd quanis tanta celebritate atq; auctoritate p orbem
trarū inclitis legat. plena s̃ tam puerilia nā hoib
qui tpa rerū agendarū a mathematicis accipiunt. tam
uero ne aliq̃d inchoet aut edificioꝝ aut hmodi quęlibe
opū diebus quos egiptiacos uocant. sepe nos monē non
dubitant. Item. ieg. Sine incantatione herbas t̃ petias licē
Demonium sustinentes licē petias t̃ herbas habē sine hre
incantatione. De matrimonio. ꝯ q̃d ipsū sit.
De matrimonio tractatū q̃d ipsū sit uideam. & pquē
institutū. & ubi. ꝯ q̃ndo. Coniugium siue matrimonium ē
uiri mulierisq; ēiunctio. indiuidua ꝯsuetudinē retinens.
p dnm in paradiso sexta die ē institutū dicēte. Crescite ꝯ multiplicamini. & ē. S; quō matrimonium ñ legitime contractū q̃nq; dis
solutē quę in legitimo coniugio ꝯtinendo sunt necessaria uidam.
In omni matrimonio tria admodū s̃ necessaria. ꝯsensus. pactio
ēiugalis. ꝯ idoneitas psonarū. Consensus. iuxta illā nicolai.
Sufficiat sol ꝯsens. & ē. Error enī p ꝯsensū excludit. Pactio.
iuxta illd ambr. Non deflorātio. & ē. In psonarū aut ido
neitate s̃ ꝯsidanda octo. Etas. Consanguinitas. t̃ affinitas.
Votū. potentia coeundi. ꝯdtio. saeraīm dignitas. solutio.
enormitas delicti. nec ñ & fidei similitudo. Quoꝝ omniū ñ
solliciē habeat discretio. facile deinq̃t in matrimonio contra-
hendo. Qd aut p dictoꝝ discretio sit necessaria diuisis phat
auctoritatib. De etate. ca. xx. cap. i. Ex. xxx. q. ii. Ezech.
Ubi ñ ē consensus. & ē. De consanguinitate t̃ affinitate. ca. xxxv.
q. iii. Agenē suū. & ē. In copulatione ꝯ ē. Nulli ex ꝯpinquitate.
& ē. Deuoto. ca. xxvii. q. i. Nubendi licentiā. & ē. Ex. Quotq̃t
uinginitatē. & ē. Ex. parte i. di. xxvii. Nouentib. & ē. De im
possibilitate coeundi. ca. xxvii. q. ii. Qd aut interrogatis. & ē.
Siq̃s accep. & ē. Sup sponsalia. & ē. De ēditione. ca. xxviii. q. ii.
Siq̃s ignouit. ꝯ ē. De sacēnito pactionis. i. di. xxxiii. Pbrs. & ē.
Ex. di. xxxviii. Pbr si uxorē. ꝯ ē. Ex. di. xxxix. i. Epos. pbros. & ē.
Ex. di. xxxix. ii. Cos q̃ post diaconatū. & ē. De solutione uidue.
Ꝯ nullo eos q̃ copulant matrimonii uinculo teneat astrict. ca. xxxii.
q. vii. cap. i. iii. iiii. v. vi. vii. & viii. De fidei similitudine. ca. xxviii.
q. i. Iudei. ꝯ ē. Siq̃s iudaice. ꝯ ē. Enormitas dicti. iuxta illd magonti
ensis sciti. Siq̃s uiduā. ꝯ ē. ca. xxxii. q. vii. Ex. q̃ dormierit. ꝯ illd gigu.
Ri v. Idē. decreto Zacharię. Conciubuisti. & ē. Finit. xxvi. causa.

Incipit uigesima septima ca.

VIDA VOTV CASTITATIS HABENS DESPONSANIT SIBI UXOREM.

Illa priori edictoni renuntians transtulit se ad alium. & nupsit illi. Ille cui pri desponsata fuerat reperit eam. Hic primum quaerit an liceat uirginibus nubere. Secundo. an liceat sponse a sponso recedere. & alii nubere. Qui uouentes matrimonium

gerere non possunt. multis auctoritatibus probat. In concilio nacq; cartag. capto centesimo. iiii. statutum inuenitur de uiduis. quae pressa puritate castitatis inuenitur.

Exercentur uiduae qui religioso habitu abiecto nupsa elegerunt.

Sicut bonum est castitatis primum. ita maiori observantia custodiendum est. ut siquae uiduae quibuslibet adhuc innumeribus annis positae & immatura aetate auito relictae se deuouerunt deo & uelato laica abiecta substitimonio episcopi & ecclesiae in religioso habitu apparuerit postea uero adsecares transierunt nuptias. sed in aplin damnationem habebit. qa fide castitatis quam deo uouerunt irritam facere uisae sunt. Tales quoque ysonae a canonum corone sequestrentur. neque in communio eum christianis communicent. Ita si adulterae iugales reae sunt. si uiris obnoxiae uiris non fuerint. quantomagis uiduae quae dei religiositatem mutauerunt crimine adulterii notabuntur. si deuotionem quam sponte non coacte deo obtulerunt libidinosa uoluntate corruperint. & ad secundas nuptias transitum fecerint. quae & si uiolentia inuente abaliquo oppressae fuerint. ac postea delectatione libidinis permanere in iugio raptori et uiolento uiro consenserint damnatione supradicta tenentur obnoxiae. Deo talibus autem apls. cum enim luxuriatae fuerint. nubere non uolunt. habentes damnationem. qa primam fidem irritam fecerunt. Item ex epla gg. missa ad bonifacium. De uiduis & orphanis

Viduas a proposito discedentes quae a religionis proposito discedunt.

uiduitatis sup quas nos consulere uoluit dilectio tua fraternae credo te nosse a sede paulo & a multis sedis patribus non dubitantur olim esse damnatas. Quas nos aplica auctoritate damnandas & a corone fidelium atque aliis minibus ecclesiae arcendas fore censemus. usque quo obediant episcopis suis. & ad bonum qd cepere iuniae aut uoluntaria reuertantur. De uirginibus autem non uelatis fidem auerunt a sede memoriae predecessore nro papa innocentio tale decretum habemus. Hae uero quae nec diuina sacro uelamine consecratae tamen in proposito uirginali semper se simulauerunt permanere. licet uelatae non fuerint. nupserunt aliquanto tempore his agenda est penitentia. qa sponsio earum a deo tenebatur. Si enim inter homines solae bonae fidei praestitae nulla rone dissolui. quanto magis ista pollicitatio quam eis deo pepigit solum sine umbra non potuit. & est. Si uirgines non diuina uelatae tale penitentia publica puniuntur. & a cetu fidelium usque ad satisfactionem excludunt. quantomagis uiduae quae perfectionis aetatis & maioris sapiae atque ysilii existunt uiroque Sortito multorum usae sunt. & habitum religionis assumpserunt. & demum apostatauerunt atque ad poenitentiam uomitum sunt reuersae. a nobis & ab omnibus fidelibus aliminibus ecclesiae & a cetu fidelium usque ad satisfactionem sunt eliminandae. & carceribus tradendae. Qualiter iuxta paulum aplm tradentur huiusmodi hoie satanae. Vt spes sit saluus in die dni. De talibus enim dns per moysen loquitur dicens. Auferte malum de medio uri. de qbus ppha ait. Letabitur iustus cum uiderit uindictam

impioru. manus suas lauabit in sanguine peccatoris. De talibus nacq; et eorum similibus atque eiusdem sententiae dicit. qa non solum qui faciunt sed & qui consentiunt faientibus reus sunt. Item ex decreto gelasii pp. ad siciliensis episcopos missum capto. viii. Transire non possunt uiduae & uirgines post religionis propositum ad nupias.

Neque uiduae ad nupias transire patiuntur. quae in religioso proposito diuina obseruatione permanesque similiter uirgines nubere prohibent. quas annis multis in monasterio extitisse constat. Ecce epistolam ad pomponium de uirginitate. Ex quolibet sensu corporis mulierum corrupti non

Nec aliqua parte se posse hac excusatione defendi potest.

quae inspici & probari possit an uirgo sit. cum & manus obstetricum & oculos saepe fallitur. & si incorrupta inuenta fuerit uirgo ea parte qua mulierem esse potest. potest tamen ex alia corporis parte peccasse quae corrupi potest. & tamen inspici non potest. certe ipse cubitus. ipse amplexus. ipsa osculatio iacentium duorum turpis & fedi dormitio quantum dedecoris & criminis efficit. Si supueniens maritus sponsam suam iacentem cum alio uideat. sine indignatione & fremitu & zeli dolore portat gladium in manu sua. & xpe dns & iudex nr cum uirgine sua sanctam & secretari suae destinata iacere cum alio cernit. qa indignatur & irascitur. & quas penas in scelestis huiusmodi iniunctionibus communitur. cuius uir gladium spatae & uentum iudicii diem unusquisque frum possit euadere oi. ysilio puidere & laborare debemus. Idem. Qd si penitentiam hi illicita iudicium sui egerunt. & a se minime recesserunt. inspiciantur tum uirgines ab obstetricibus diligenter & si uirgines inuentae fuerint. accepta corone ad ecclam admittantur. hac tamen inuitatione. Vt si ad easdem maseros postmodum reuisae fuerint. aut si cum eis de iniuria domo & subeodem tecto simul habitauerint. qualiter censura eiciantur. nec in ecclam postmodum facile recipiantur. Si aut de eis aliqua corrupta fuerit & deprehensa. agat penitentiam plenam quae hoc enim admisit. quae iam non maritus; xpi adulterata est. & ido estimato iusto tpe postea exomologesin sui facta. ad ecclam redeat. Qd si obstinate persequantur nec abiicere se separant. seiant se cum hac sua impudica obstinatione nullatenus a nobis admitti in ecclam posse. ne exemplum ceteris ad ruinas delictis suis facere incipiant. nec putent sibi uitae aut salutis ostiare rone. sicuti & sacerdotibus obtemperare noluerunt. Item ex. vi. sinodo. Clerici deponantur laici excommunicentur.

Si qis epc. pbr. aut diaconus. aut lector. aut psalmista. aut hostiarius cum muliere scilicet deo mechatus fuerit deponatur. quia sponsam xpi corrupit. Si uero laicus excommunicetur. Item ex gelio toleta no. iii. capto. viii. Viduae & puellae quae post religionis habitum qui eum monachatus fuerit.

De uiduis & puellis quae habitum nubunt a corone suspendantur.

religionis in domibus ppris tam apparentibus quam ipse mutauerunt. si postea extra institutum patrum et praecepta canonum iugia credidere copulanda. tamdiu utique habeantur a communione suspensi. quo usque qui illicite perpetrauerunt emendent. Qd si emendare negligerent. a corone et omni canonum cuiuslibet ypertio sint sequestrati. Item ex decreto innocentii pp. capto. xx. De his qui uirginitatis uotum hinc nubunt. nec diuina

Hae uero quae non diuina sacro uelamine consecratae tamen in proposito uiginali semper se simulauerunt permanere. & c. & infra. Nam si apls illas quae a proposito uiduitatis discessere dixerat sine damnatione. quia primam fidem irritam fecere. quantomagis quae fidem frangere conatae sunt. Item ex decreto eidem. cap. c. xviii. Non sunt admittendae ad penitentiam

Quae a xpo nubunt si postea uirgines sacae si publice nupserint.

publice nupserint. non eas admittendas esse ad penitentiam. nisi hi quibus se iunxerant de mundo recesserint. Si enim de

hoib⁹ h; ro custodit. ut quecũq; uiuente uiro alti nupserit
adulta habeat. nec ei agendę penitę licentia ecclie n vi
debit fuit dfunct. quantomagis d illa tenenda ē que an
se immortali sponso iuncta. postea adhumanas nuptias
transmigrauerit. Ite. ex ecl' turonensi. cap. vi. Abecela eliminand⁹
Inpudicas vi ergastuli retrudend⁹ monehoz t' monehz ipudice p-
detestabiles q; psonas monahoz seu atq; monacharũ q abiecto so-
posito sctatis illecta ac saclega ratione se miscuerit. & iniuria ne-
tuũ iseie dsuasione pducte deilliecis cõplexib⁹ libe filios per
auerint a monasticoz cetu ecclarũq; iuentib⁹ eliminandas
ee mandam⁹. quin insuis ergastulis reclusę tantũ faciant
etatua lamentatione dflentes. punitentio possint penitudi
nis igne decoq. Vel t' admonte solu mię intuitu pcionis
gratiam possint subuenire. Ite. ex eod. Monachi vgo dno isecta
Virgine que se do iseciunt similit si nupserint excommunicent.
& monachu decernim⁹ ñ licere nuptialia iura ithe. Qd si hoc
inuenta fuerint ppetrare excommunicent. iniuentib⁹ aut decrim⁹.
Vhat auctoritate et de loci epe misericordia humanitateq; largiri.
Ite. ex eode. Du uiuunt lamenti penitę se affectant q sctimonialib⁹
Hi q q sctimonialib⁹ scienter in matrimonio s scienter copulant.
ad iniuria ei copulati. iuxta censura zeli apiani
separent. & nũq eis iecdat iniugali uinculo religari. s; in peni
tentię se lamentis diu uiuunt uehement affectant. Ite. ex eode.
Virginib⁹ sacr se Asace iniunione puerit. q sacr vginib⁹ se
quosda terne sociasse ignorant. & post dicatũ do sociant.
ppositũ meesta fedta sacleg atq; miserere. qt prun⁹ equũ ē asacra
cõione detrudi. & ñ ppublica pbatãq; penitia omino ñ recipi.
s; tam his uatieũ d selo unscuntib⁹ si digne penituerint non
negetur. Ite. qq. In monstio reuocent ac recludant. q a formatione
Puerit adnos q qda uir neqssim⁹ diabolico istinctu reccedere
o monastio suaserat exire quanda do sacta atq; aqda uiro nolunt.
uñ exierat sit reuocata. rursusq; ea uir ille neqssim⁹ iniq
suasione d monastio eicens ap se retinebat impudice. Vo-
lum⁹ aut v epatus tui auctoritate imonastio reuocet atq;
recludat. Ite. ex ecl' aurelianensi. cap. iii. Hon ē fas uiduis
Viduę que spontanea post susceptu uelam asace pposito discedere.
uoluntate ab altari isacrationis sacre uelam susceperunt.
decreuit sinod⁹ meede pposito pmanere. Hon erit
fas ee decreuim⁹. postqua se dno semel sub
uelo ese- - crauerunt. nm eis iecdi spui seo ñtum.
Ite. ex eode. Qui sace tecta uelamine in iugiu duent
Siquis sace uelamine isecrata in iugiu duerit anathem sit.
& post dicatũ do ppositũ meesta fedta sacleg atq; miser-
-ere. v institutis gelasii capto. xx. leg. primus equũ ē
asace cõione detrudi. & ñ ppublica pbatãq; penitia omino
ñ recipi. Si penituerit. transeuntib⁹ de selo uatieũ non
negetur. In calcedonensi ecl. cap. xvii. hoc ppetrantes
excõicent. iniuentib⁹ auctoritate te epi mia largiuntur.
Ite. in epta sirien pp. cap. vii. uel atq; & do isecrate si abiecto
pposito sctatis clanculo sacleg ratione se miscuerint.
& illecitis cõplexib⁹ publice & libe filios pereauerint has
nuptias detestabiles q; psonas a monasteriozz cetu & ecla-
-riũ iuentib⁹ eliminandas ee iudicatũ ē. quatenus detrusę
ergastulis tantũ faciant etatua lamentatione deflent. vñ
& uerbo dni & canonica auctoritate in hac sta synodo
ppetrum. v omino separent. & iniamito colligent. ut ñ iuti
sub uno cohabitent tecto. Ite. qq. uitellianus epo sipontino.
Si custos Adhabitu redire cogat & recludat q religiosa
religiosi habitus aut ee nosset epe. filia uestē abiecerit.
glose memorię tulliam magistri mitrię te illic pposito

piectis religiosis uestib⁹ nec adsclare reiti habitũ. nec ad nos
uenisse & pusa eplam destinare. s; qa nima desidia ac
torpore deprimis intuo dedecore rei adpsens illecta
impune cõmissa ē. Ha sie psati sum⁹ si sollicitus extinsset
prius adnos ultio mulieris prauissime quia culpa dburit
puenire. Qua q tm hebet tmq; et negligens. ut ñ canonica
inte fuis cohercione expuis. in alis districtione & disepli
nam nescias custodire qualit debeas ee sollicit. Igruo t si
dno placuit tpe demonstrabim⁹. Presentia q septa suscepi
ens euangila. & exercat sabi exercre q psius ne usq; ignavia
distulisti. Instantię q tuę sit pdicta mulierē una cũ sergio
defensore nro iphende. & stati ñ solu admale iniqtũ ha
bitũ sine excusatione aliq reuocare s; & i monastio v omino
district ualeat custodiri detrude. & ita omne circa illa
sollicitudine exhibe. V quia sit nefariũ q cõmisit ex ita possit
distictione cognosce. Qua inte siqs q ñ credim⁹ laicoz aliq t
ingenio tẽptauit obsistendũ. a cissime eũ cõionis parue
pationę suspende nobq; renunciare festina. V quantũ
sit execrabile q psupsit postqua iniõatione ppia ñ adiuit
eñdationis qualitate cognoscit. In his aut omib⁹ ita cautũ
stude uigilanter; te ostende. V culpa tua ñ geminare
neglectu s; aliquantusp ualeas sollicitudine minuere. Ite
sergio defensori. Districte custodię tradat. q a religioni pro-
S i homo ees aV discretione aliqua suo adsclare habitu rebus
habuisses. ita regularis disciplinę debuisti custos esse.
ut ea quę illicite iniuriant ante uindicta corrigent qua ad
nos eoz nunci puenire. s; diu nimia te sace stultitia negli
gente ñ solu de illis offendim⁹. s; & adulcescendũ desidium
tua nichilomin⁹ puocam⁹. Omm q dilatione omiq; excusa
tione postposita filia gloseę memorię tulliam magistri mi
litię quę pietis quas sponte assupsit religiosis uestib⁹ indu
mentis se laicis detrupauit una cũ fre & coepo nro uitaliano
festina iphende atq; ad religiosũ rursũ habitũ reuocare
ac in monastio mitte. v distrete ualeat custodiri. nec ei
custodia aliqtenus relaxari pmittas. quousq; denuo nta
septa suscepit. Ha si qlibet in hac re negligens t' lentus
extitis. ita inte districtissime nouis uindicandũ. ut q
exte nes eis. pena possis resecante cognosce. quia sicut
diximus si intellectũ hois habuisset quę sace in pcipis ante
debuis & cũ ultione ante facta cognosce. Ite. aug. de iniqu
uiciozz atq; virtutũ. Hon tributur licentia nubendi. q etanen
Nubendi licentia quibdã tbuit tua suare decreuim.
illis uidelicet q uirginitate t' castitate uidualę
nequaq. pfessi s. qbdã aut ñ tbuit illis uidt q
vgines t' iuuentes ee dereuq: formicatio autē
nulli impune iecdit. Ide. in lib⁹ d bono iniugali.
P posito medione leuores s adulis. q iuuenesq po
lapsas si nupserint feminas suam uiolant.
a castitate seori quę uouet do adulis ee peiores manifestũ
ē. Ite. ex e calcedonensi. Monachi vgo q se do dicauit
Siq ugo se do dicauit similit nuptias iungi ñ possunt.
monachi. ñ licet eis nuptias iungi. si v inuenti fuerint hoc
facientes maneant excõicati. Statuim⁹ v posse eis fieri huma
nitate. si ita pbauerit epe loci. Ite. ex eod. Diaconissa que post
Diaconissam ñ debet ante annos. xl. ordinatione nubit
ordinari statuim⁹. & hoc cũ diligenti pbatione. anathe
Si v suscepit ordinationis. & qmuetiq; sit.
tpe obseruauit ministrii. & postea se
nuptias tradidit. iniuria faciens gratię di.
hec anathema sit. cũ eo q inuptias illi iuuenerit. Ite. ex sinodo

anchiritana. Int̃ bigamos repriment̃ q̃ uirginitate pollicita
Quoq̃ uirginitate pollicita puaricant̃ s̃ pfessione puaricant̃.
temptata. int̃ bigamos. i. q̃ adsedas nuptias transiere habi
debent. Ex̃ ex ē dibertano. Virginib̃ d̃o dicatis nec infine
Virgines que se d̃o d̃dicauerē danda ē comunio si libidini
si paenitē pdiderint uirginitatis atq; eadē libidini seruierint seruiunt.
ñ intelligentes q̃d amiserint. placuit nec infine danda ē
cōione. Qd̃ si semel pfuaserint ⁊ accusauerint q̃ infirmitate
corpis lapsi fuerint. & tpe uite suē penitētiā egerint. & a contu
se abstinuerint. placuit eas infine cōione accipere debere. Ex̃ ex
toletano. ii. Deuota nisi peccare desierit. ñ ē meretrix recipienda
Deuota peccare ñ recipienda ē meretrix ñ peccare pienda.
desierit. & si desinens egerit penitētiā apta annis. x. recipiat
cōione. pri aut quā meretrix admittat̃ ad ordinē ad nullū eiusmodi
ecclesiē mulieris accedat. Qd̃ si amissa fuerit & ñ q̃ ea receptā habe
ant̃ in absentia. corruptore & pari pena stringat. quē aut̃
marit̃ accepit. ñ admittat̃ ad penitētiā. ñ aut uiuente ma
rito castē uiuere cepit. aut postquā ipse decesserit. Ex̃ ex ceal̃
martini pp. Cogat̃ ad penitētiā filia clerici. si deuota maritum
De filia epi t̃ pbri siue diaconi si deuota fuerit. & maritū diuerit.
diuerit. si ea pari t̃ mit̃ mastrem recepit. a cōione habeant̃
alienā. pat̃ v̄ in cellio causas se nouit pstatui. mulier v̄ ñ ad
mittatur ad cōione. ñ marito defuncto egerit penitētiā. Si aut
uiuente eo secessit & penituit. & peccauit cōione. multum
fine uite suē deficiens ea accepit. Ex̃ gg. iohn epo carthaginensi.
Si q̃ monachorū De monachis adlapsis adulteris d̃dicta.
t̃ p amicorē licentiā t̃ p impunitatis priuā consuetudinē adlapsi
adulteri d̃dicta fuerit. aut infuriis fuerit dedicata. in monasterio hic
post cōpetentis scientiē uindicetur in aliud districtū monasterium
ūginis i penitētia uolum redigi. v̄ illic ofonib̃ atq; iniuriis
uacet. & sic penitendo pficiat. & meminendū ecclē artioris
disciplinē pstat exēplum. Is aut q̃ eū feminis hmodi in aliqua
fuerit uiciatē repē cōione puet̃ sitiat. si v̄ elic ē a suo q̃q; remo
tus offo pstat continue lugendis excessib̃ in monasterio detrudat̃.
Ide ianiano epo. Post digna penitentia cōmunione recipiat̃. Eos aut̃ q̃ in mulieres que egisse s̃ d̃ q̃ in religiosis mulieribus excedunt.
monasterio excesse. & nē dim cōione suspensi. si fīnitas tua
de tali facinore digne penituisse putabit ad sacra cōione uolu
mus te reuocari. Ex̃ ex nouellis iustiniani imp̃ris. De eodē.
Si q̃s rapuerit t̃ sollicitauerit t̃ corruperit ministrā. t̃ diaconissā uel
monachā t̃ aliā mulierē & religiosā uitā t̃ habitū sānctē
bona ipsi & eos q̃ h̃ sceleris cōione examinari s̃ religioso loco
uendicent̃ in quo talis mulier habitauit preliciosos epos & ecōnomos & pnides puinciarū & officiales eos. ipsi aut̃ capita-
-li iudicio t̃ pielo subiciant̃. Mulier aut̃ ubiq; inuestigetur.
& cū suis reb̃ monasterio cautioni tradat̃. sin aut̃ diaconissa fu
erit legitimos hīs filios. pars legitima libis ei pstet̃. Ex̃ ex
decretis augeni pp. Castē obseruent religionis habitū. q̃ religionis
Mulieres obtentu religionis uelatē ad monasterio obtentu uelat̃.
regliariē uiuant. aut in domib̃ suis certū habitū castē ob-
-seruent. Ex̃ ex ē aurelianensi. Monachi uxorē ducens nūquā
Monacho oratiō in monasterio t̃ zonas sacē gradū meritē officiū.
hīre ñ licet. & si postea uxori fuerit sociatus. tantē p̃uaricatio
nis reus. nūquā ecclastici gradū sortiat̃ offm. Ex̃ aug. d̃ bono
uiduitatis. Ante pfessionē continentē nubant uidue q̃ b̃ volunt.
Viduē que se ñ continent nubant ante q̃ pfesse continentiā d̃o
uouerint. q̃ ñ reddant iure d̃nandē. Ex̃ nicolaus karolo
archiepo & ei suffraganeis. Non pmittat̃ uidua post pfessionē
Vidua quidē que capta sacri uelam continentē uotū deserere:
imposuit si int̃ ecclas uelatas feminas in cella orauit. & obla

tionē cū illis obtulit. si pfessa ē in cellē habitu pmanere. sponsens
nūq̃ religionis uelam deponere. a religionis obseruantia discedere
ñ pnumat. Ex̃ ex ceal̃ aurasico. A pfessio uiduitatis cōtā epo facta
Uiduitatis seruandē pfessionē post habitū suscepti nulli uiolari pmittit.
cōtā epo in secretario habitā imposita cōtā epo uestē uiduali
diem ñ ē uiolandā. Ipsā talis pfessionis deseruisse merito
d̃nandā ē decernimus. Ex̃ ex ē toletano. Mod̃ ⁊ sollēpnitas
Omis femine uementes ad sacra faciendē pfessionis hoc ordine
religionē pallio capita ⁊ tegant. & ipsā robōratāq; seruet̃.
pfessionē faciant. postquā sēptimā ñ sinant̃ relabi ad p̃uarica
tionis audaciā. Que v̄ ex his ōib̃ repte fuerint animū aut uestē
intransgressionē dedisse. ex cōcilii sententiā feriant. &
rursus mutato habitu in monasterio donec die ultimū claudat̃
sub ejūsdē arduē penitētie pmaneant religate. Ex̃ ex cellio
arelatensi. Filii s̃ pdictionis q̃ uiolant corpa feminarū d̃o
Sciendū ē omib̃ q̃ d̃o ipsecratarū feminarū corpa puoti sacratū.
ipse sponsionis & ultra sacē dotis d̃o ipsecrata tēpla ē sēptiū
testimonis ēpbant̃. & id̃o uiolatores earū sacilegi ac uiceta
aplīm. filii pditionis ē noscent̃. Ex̃ gg. arthemio subdiacono
mepla. xlv. In monasterio retrudant̃ monachi uiolatores
Et q̃a aliq̃ monachorū usq; ad tantū nefas pseuerasse
cognouimus. ⁊ uxores publice sortiant̃ pcepimus. ut sub omni
uigilantia regtis. & inuentos habita coheretione in monasterio
quib̃ monachis fuerant tenuiter faciat. Ex̃ innocentius pp. De mo
Vt lex ēternitatis & d̃o placens nacha q̃ adlapsū adulterii
mundicia meretrices psonis & sacis ordinib̃ dilatet̃. d̃dicat̃.
statuimus. quatenus epi pbri subdiaconi. diaconi. regliares. cano
nici. monachi. atq; nūs pfessi q̃ sacrū tōsurē dicentes ppostū
uxores s̃ copulare psumpserint separent̃. hmodi nūq; copu
lationē quē ipsa ecclastica regula ostat ē ipsa matrimonium
ñ ē censendū. q̃ & abiuncē separi p tantis excessib̃ indignū pen
tentiā agant. Idipsū q̃q; de cōmonialib̃ feminis si q̃ absit nube
adtēptauerint obseruari d̃ēnimus. ¶ His ōib̃ auctoritatib̃
uouentes pibent̃ nūc matrimonia. & quidā eos si fecerint
separari iubent̃. Aug. ē tali separationē peccē ē asserit ita
Nuptiarū bonū Coniugia uouentū ñ s̃ dissolui dicens. da.
sēp q̃dē bonū ē q̃ bonū sēp in ipso d̃i fuit. s; aliqn fuit
legis obseqū. nē ē infirmitatis remediū. in q̃b̃dā v̄ humanitatis
solaciū. filiorū q̃q; pertinent opā dare. ñ eamino more pusū
pmisciū t̃ feminarū psonarū. s; honesto ordine iugali. nē ē
in hoc peccatū affectus. ipsū tñ laudabilē transcendit & uinci
celestia cogitans animū exprimus. S; quē sic aut dns ñ omis capiat̃
uerbū hoc. q̃ potest capere capiat. Que se ñ continē nubant. que ñ
cepit delibē. que egressa ē pseuere. nulla adūsario det̃ occasio.
nulla xpo subtrahatur oblatio. In cōiugali q̃q; uinculo si
pudicitia ñ seruat̃. dānatio ñ timet̃. s; in uirginali & ui-
-duali continentia excellentia munis amplioris expectat̃:
q̃ expertā & electa & uoti debito oblata iam ñ solū capesce
nuptias s; & si ñ nubant nube uelle dānabile ē. Ita ⁊ hoc
demonstrē apls ñ aut eū indelicis egerint nubant in xpo
s; nube uolunt habentes in q̃ dānationē quē p̃mā fidē irritā
fecerē ⁊ si ñ nubendo tñ uolendo. ñ q̃a ipse nuptiē t̃ & taliū
dānandē iudicent̃. s; dānat̃ ppositū fraus. dānat̃ fracta uoti
fides. dānat̃ ñ susceptio a bono inferiore. s; ruina ex bono
superiore. postremo damnant̃ tales. ñ q̃a iugalē fidē posteri
inuest̃. s; q̃a ēternitatis p̃mā fidē irritā fecerē. Qd̃ breuit̃ issimu
arse apls. noluit dicē eas hīre dānationē que post amplioris
sēntatis ppositū nubunt. ñ q̃a ñ dānant̃. s; ne illas nuptiē
dānari putarent̃. S; eū dicēs nube uolunt ēternio addicit
dānationē hīntes. & dicē quare. quē porē fidē irritā fecerē:

Vidue si predicte
continentia pfessione
nubere elegerit d̃o
habent q̃ ipsa ut
turpitudo uiduitatis
habe maritū. Sed dicit
hic ipsius d̃o q̃ quib̃
habent̃. ne cant ut
turpitudē paritē
sua cogant ad pe
-ccatum. Ex̃ gg. arthe
mio subdiacono
mepla. xlv.

q̃ hoc dicit q̃b̃
uouentes post uotū
castitatis sed habentes
dimerpt d̃ sepulcrū
ne uouerint?

a. virginitatis
uiduitatis

Vuoluntas quę apostolo cecidit apparet esse damnanda. siue sub sequantur nuptię siue desint. unde q̃ dicunt talium nuptias ñ esse nuptias. ſ; potius adultia. ñ m̃ uidentur satis acute ac diligenter ꝓsidere qd dicant. Fallit q̃ppe eos similitudo uocabuli. Quia enim ex euangelio dicit eligere q̃ ex ea sententia nubunt. Hunc argumentantur qd dicentes. si uiro suo uiuo quę alii nubit adultera est. sed ipse dicit se euangelio diffinitum. unum autem ex eis mors uelut ñ dinabit. q̃ q̃ euangelio et eligat si hoc nubit adultera est. Qui b dicit accurate mouentur qd. ſ; parum adtendit hanc argumentationem quanta rerum sequatur absurditas. Cui enim laudabile esse uiuente uiro ex eius ꝓsensu ꝓnominata femina ex uouerat. sedm istos. rationem nulla hoc facere debere. ne ipse ex q̃ seruare nefas est adulterium facere. cum uiuente marito nubit. Deinde cum primę nuptię melioris sint merito q̃ secundę. absit ut sanctum uiduarum iste sit sensus. Vt eis uideatur qui sedis maritus. ipsum enim habebant et antea qm uiris suis fideliter subditę seruiebant ñ carnaliter ſ; spualiter uirum. cum ecclesia ipsa cum omnibus ęx quę fidei spei caritatis integritate ñ solum uirginibus sacris ſ; et omnibus fidelibus tota virgo est. unusque q̃ppe ecclesię cum oia omnibus illa s apls dicit. Apteum uos uirum uiro uirginem castam exhibere ex. Nouit autem ille virginem mulierem sine corruptione ferere. quem ipsa et carne potuit mori sine corruptione perere. fit autem plane mihi ꝓsidentia opinionem qua putant lapsarum a secundo apostolo feminarum si nupserint ñ esse nuptias. ñ parum malum. Vt a maritis separentur uxores. qui adulteri sint ñ uxores. et cum uolunt eas separatas reddere manentię. faciunt maritos earum adulteros uiros. cum sint uxoribus uiuis alia duci. Qua ꝓpter ñ possum qd dicere apostolo meliore lapsas si nupserint feminas adultera esse ñ nuptias. S; plane ñ dubitauerim dicere lapsus et ruinas aeternae sectori quę uouerit deo adultera esse peiores. Si enim q̃ nullorum dubitandum est ad offensionem expiprunse cum fibrum fide ñ seruat marito. quanto q̃ui offendit eum illi ipsi ñ seruat fides ieo q̃ cogit oblatum q̃ ñ exercitum offerendum. cum enim qsq; ñ reddit q̃ ñ impio copulsus ſ; ꝓsilio como nitus uouit. tantomagis fraudat voti auctore integritate. quantomin habuit uouendi necessitate. Ite gelasius.

De uiduis sub nulla benedictione uelandis supra late sufficienter; pdixim. ꝓprietas. quę si ꝓpa uoluntate ꝓfessa pstam nuptiis castitate mutabili ritte calcauimus pieuli earum interim q̃ dum debeant satisfactione placare quę iuxta apli pmam fidem irritam fecerit. Sicut enim si se forsitan nunc ñ potant sedm apli nube nullatenus uetabantur. sic habita secundum deliberatione pmissam deo pudicęque fidem debent custodire. Nos autem nullum talibus laqueum debemus inicere. ſ; solum adhortationes pmis septimis penasq; ꝓponere diuinis uidetur. Vt et nam sit absoluta ꝓsecta. et illarum pse rationem deo reddat intentio. Cauendum est q̃ppe q̃ de earum moribus actibusq; beatus paulus apls testatur. q̃ plenius exponere pstimus. ne sexus instabilis ñ tam detrimentum q̃ admonitionem uideatur. Ite theodorus. De eodem.

Siquis uotum virginitatis habens. et c. Quod autem uouentes pmissis auctoritatibus uidentur abiunctę discedere. quoq; v euangelia auctoritate auigi et theodori soluenda ñ sunt. in capto de ordinatione clericorum. eundem ostendit. Illud autem innocentii quo uiginti sacrę publicę nubentes illo uiuente cum se iunxerant phibent admitti ad penitentiam. ñ ita intelligendum est. Vt aliq̃ ꝓpter excludant apenitentia quę dignę penitentiam agere uobis. ſ; phibent admitti ad penitentiam. quę ab incestu copula discedere noluerunt. Post ꝓpositum nam q̃ sacrę religionis ñ potest deo ꝓpter penitentiam recedere. quę ad habitum suę professionis redire neglexerit. et ille cum se iunxerat et defunctus est. cum ab eius amplexibus hęc penitentes recesserit. Vt iste sit sensus capli.

quę ex ꝓpalitę nubunt. si postea publice nupserint. ñ eas admittendas esse ad penitentiam censent. nisi q̃ se iunxerunt de mundo recesserunt. eis subaudiendum est. Hubertus enim et uiri de mundo recedunt. et defunguntur. cum abeoq; ꝓuisedemta ipsę se penitus alienauerunt. sic mundo et dei mortuus qui suis illecebris ñ astringit. et ille phibet mortuus mundo. q̃ nihil mundi ꝓuisem. hoc autem sic intelligendum est ex subsequenti exemplo idem innocentii ostendit dicens. Quęcumq; uiro uiuente alii nupserit adultera habetur. nec ei agendę penitentię locus ꝓcedet. ñ uir exitus fuerit defunctus. hoc de derelicta intelligendum est. quę si uiuente uiro suo alii nubit adultera est. nec ad penitentiam admittitur. ñ t primus reintat impulsum de q̃ superius est. t sedis abei copula cessando et moriat. Vt supdictum est. Quia q̃ sepe cum spualiter nubunt tam ñ moritur mors illi ultra ñ dinabitur. restat Vt ille cum sedo nubunt eis moriatur. Inuitq; autem ñ sic intelligere cum dino dicentem p ipsum. Inquit hora p. e. fuit. ꝓ. et cum eis mitis dominus legis inuenitur esse adius. phibet illud idem auctoritate illius capli. q̃ deuota quę maritum accepit phibet ad penitentiam admitti. ñ t uiq; ꝓuisem professus fuit. t ille cum se iunxerat de hoc mundo discessent. S S equitę sedi questiua qua querit. an puellę alii desponsatę possint renunciare priori ꝓdition. et transferre sua uota ad alium. Hic pmum uidendum est an euangelium sit inter eos. Secdo. an possint abiunctę discedere. Nos autem ꝓuisę esse et ex diffinitione ꝓuisi et auctoritate multorum facile probatur: Sunt enim nuptię siue matrimonium uiri mulierisq; ꝓuisentio. indiuidua uitę ꝓsuetudine retinens. Inter hos autem fuit ꝓuisentio quę indiuidua uitę ꝓsuetudine exigebat. Fuit enim inter eos ꝓsensus. q̃ efficiens causa matrimonii. iuxta illud ysidori. ꝓsensus facit matrimonium. Ioannes chrisostomus supmatthm. Matrimonium q̃dem ñ facit coitus ſ; uoluntas. et ioannes ñ solum illud separato corpore ſ; uoluntatis. ioannes q̃ dimittit ꝓuisę suam et aliam ñ accepit. adhuc est maritus. Ita et si corpore separatus est. tam adhuc uoluntate iunctus est. Cum q̃ alia accepit. tę plene dimittit. Non q̃ q̃ dimittit mechatur ſ; q̃ alitam duci. Ite nicolaus pp. Sufficiat solus sedm legis ꝓsensus exp de quoq. quantumq; ꝓuisentibus agitur. q̃ solus si defuerit cetera et cum ipso coitu celebrata frustantur. Cum q̃ inter istos ꝓsensus inter esset. q̃ solus matrimonium facit parte hos ꝓuisi fuisse. S; querit q̃ ꝓsensus facit matrimonium. an ꝓsensus cohabitationis. an carnalis copulę. an utrique. Si cohabitationis ꝓsensus matrimonium facit. tę ff cum sorore poterit ꝓhibe matrimonium. Si carnalis copulę et inter mariam et ioseph ñ fuit ꝓuisi. Nouat enim maria se uirginem pseuerantem. uide ad anglo. Quomodo fiet istud. quo uirum ñ cognosco. i. me ñ cognitam ꝓposui. Hęc enim q̃a tę uirum ñ cognoscebat. necesse erat inquiri. quomodo filium posset fieri. S; q̃a nunquam se cognitam ꝓposuerat. Si q̃ ꝓ suum ꝓpositum postea ꝓsensit in carnalem copulam ita facta est uoto uirginalis mentis et si ñ ope uolatu. q̃ de ea semper nefas est. S; sicut aug. ait. Beata maria ꝓposuit se ꝓseuerantem uoto uirginitatis in corde. S; ipsum uotum uirginitatis ñ expressit ore subiecit se diuinę dispositioni. ꝓsensit in carnalem copulam ñ illam appetendo. S; diuinę inspiratione mutuq; obediendo. Postea v eum filium genuit. q̃ corde concepit simul. cum uiro labius expressit. et utq; in uirginitate p manset. Consensus q̃ cohabitandi. et indiuidua uitę ꝓsuetudine retinendi inuenitur eos ꝓuisi fuisse. Indiuidua v ꝓsuetudo est talem se in omnibus exhibere uiro qualis est ipsa s. et ecclesia. Admiuidua itaq; ꝓsuetudine pruns absq; legitimi ꝓsensu uiri omnino aliqm ñ posse uacare. nec ꝓuisentium pstituere. Quia q̃ iste ꝓsensus fuit inter istos. patre hos ꝓuisi fuisse. Ite auctoritate phant euangelis. Ait enim ambr. in libro de virginibus. Coniugalis pactio ñ virginum Cum uiciatur ꝓuisum euangelium tamen deflorationem facit matrimonium. nam adscribitur. ñ deflorationem uirginitatis facit ꝓuisum. S; pactio ꝓuisalis. Denique cum iungitur uiro ꝓuisum est. ñ eum uiri admixtione

.cā.

cognoscit. Itē ysidorus ethymol. lib. viii. cap. vii. **Apma fide**
Conuges uerius appellant apma **desponsationis nuges appel.**
desponsationis fide quāuis adhuc ignoret utrū eos nuptialis **lat.**
ceubitus. Itē aug. de bono nuptiarū. de eod. ——— ——— ———

Conuux uocat apma desponsationis fide quā ceubitu ñ agnouerat nec fuerat cognitus. nec pierat nec ñdax mansierat nuptis appellatio. ⁊ nec fuit nec futa erat carnalis illa cōmixtio. Apt q̄ fidele nuptū ambo parentes x̄ uocari meruerūt: ñ solū illa mat. uerū ⁊ ille pat ei. sicē ⁊ uux mat̄ ei. utq̄; ūnte. ñ carne. Itē

Omne ttag. **Triplex bonū nuptū fuit ī parentib⁹ x̄.** meodē. nuptiarū bonū impletū ē in illis parentib⁹ x̄. plex. fidei. saēntū. plem cognoscum ipsū dīnm. fidē. q̄a nullū adulterū. saēntū. q̄a nullū diuortū. sol⁹ ibi nuptialis ceubitus ñ fuit. q̄a in carne peccā fieri ñ potat sine pudenda. ceupiscentia carnis quē accidit ex peccto. sine q̄ ceipi uoluit q̄ futūs erat sine peccto. Itē in leuitico pcep dīns moysi. Siq̄s sponsā alt̄ in ag̃ oppressit morte moriat. q̄a uxorē alt̄ uiolauit. Itē in legib⁹ pncipū sponsa tubet̄ iugē mortē sponsi tāquā uiri sui. Itē in canonib⁹ inuenit. **Fiat sponsi**

Siq̄s desponsauit s aliq̄ **fris post ei mortē ducere ñ potest.**
⁊ puenente articlo mortis cā cognoscere ñ potuit. ffr ei ñ pot eā ducē in uxorē. §. Itē gāg. mauritio impīn obq̄ndā comitē q̄ nepotis sui mortui desponsatā duxē in uxorē. Qui desponsatā puellā priūs sui accepit in ūiuqui anathēa sit ipse ⁊ os ⁊ sentiant ei. q̄a sedm legē dī mori debet. Ita diuine legis ē mos. sponsas appellare nuptes. ⁊ in euāgelio. Accipe uxorē tuā. ⁊ illud i deut-nomio. Siq̄s cuilibē hoīs desponsatā puellā in ag̃ l in ālibē loco obpsserit l adduxerit in domū suā moriat. q̄a uxorē proximi sui uiolauit ñ quē tā uxor erat. s; q̄ a proximis uxor debebat fieri. ⁊ inf. Sicē nulli extraneo licet de sua sanguinitate l q̄ cognatus habuit in matrimoniū assumere. ita de sanguinitate uxoris suē. Itē iq̄:

Addit aliud **Uxore mortua licet uiro alia accipere s; ñ repudiata**
quartū nuptū legitimū. Dū mortua fuit uxor l desponsata. dūbē. licet illi accipere alia s; ñ repudiata. nec desponsata uiro. s; libam. Similit debet ⁊ mulier. Unde ⁊ paul⁹ ait. Mulier q̄ sub uiro ē ligata ē sub lege uiri quādiu uiuit uir ei. q̄ uiuente uiro uocabit adulta. si iuncta fuit alt̄ uiro. si autē mortuus fuit uir ei. libera ē a lege uiri. ita ⁊ ñ sit adulta. si iuncta fuit alt̄ uiro. Itē

Siq̄s **Post mortē alicū nullū de ei ēsanguinitate sponsam**
uxorē desponsauit l ei subarrauit quāq̄ postmodū accepiat. puenente die mortis ei nequeat ei duce in uxorē tamen nulli desanguinitate ei licet accipere eā in nuptiis. ⁊ si inuentū fuit factū separet omino. Itē iulia pp. De eod. S Siq̄s desponsauit uxorē l subarrauit. ⁊ siue puenente die mortis siue urbanitatis q̄bdā alius causis minime eā cognouit. neq; supstes ei ffr: neq; ullū desanguinitate ei cuiū s tollat in uxorē ullo ūq̄ tpe.

Hi s ōib⁹ auctoritatib⁹ plenē isti ē nuptes. S; aug. in testamēto dicens: **Non ē inter eos matrimoniū quos ñ copulat cōmixtio**

Non ē dubū illā mulierē ñ pnūe ad matrimoniū **seruum.**
cū qua docet cōmixtio seruus. Itē leo pp. **Illa mulier ñ pnūe**

Cū societas nuptiarū ita **ad matrimoniū eū q̄ ñ celebrat nuptiale mysterium.**
a pncipio sit instituta. ⁊ pt cōmixtionē seruū ñ habent inter nuptes x̄ ⁊ ecclē sacēntū. ñ dubū ē illā mulierē ñ pnūe ad matrimoniū. in qua docet ñ fuisse nuptiale mysteriū. Itē apls pcep. ⁊ uxor reddat debitū uiro. ⁊ uir uxori. ñ forte ex ⁊ ceuis ad tēp. ⁊ expedit uacent orōni. Hñ dat intelligi. q̄ sine ⁊ sensu alt̄ alt̄ ñ licet uacare orōni. Itē ppostū meliorū uirū uir sunē ñ pot. sine ⁊ sensu uxoris. ⁊ ecūso. Hñ ggs. sebit theuistē patrē. **Causa religionis ⁊ uigia solui non**

Sunt q̄ dicunt religionis gtā nuptia debē solui. **debent.**
Ueru seiendū ē. q̄a ⁊ si hoc lex humana ēcessit. lex tamen diuina phibuit. Ipse enū ueritas dic. Qd ds iunxit. ho ñ separet. q̄ ⁊ aut. Non licet dimittē uxorē excepta causa fornicōnis. Quis q̄ h legis latori ñ credat. Sem q̄a sēptū ē. Erit duo in carne una. Si q̄ uir ⁊ uxor una caro s. ⁊ religionis cā dimittit uir uxorē l mulier uirū i hoc mundo remanentē l fortasse ad illicita migrantē. q̄ ē ista ⁊ sio. mq̄ una ⁊ eadē caro ex parte transit ad iunentū. ⁊ ex parte remanet in pollutione.

Siū utq̄; ēuenit iunentē uirā duce: hoc q̄s audeat accusare eū certū ē q̄a omīs ds q̄ minora ceessit. maiora ñ phibuit. Duob⁹ enū modis sēū uiri ⁊ alierus abstinē solent. aliqn ⁊ metta s ap omīpen dīn augeant. aliqn. ⁊ arteaetē uitē culpas diteygant. Unde eū boni nuptes aut meritū augē desīdant. ⁊ arteaetē uitē culpas dlere ⁊ se astringāt ⁊ melioriē uitā appetant licet. Sic enū multos sēōr nouim eū suis nuptib⁹ ⁊ p iunentē uitā duxisse. ⁊ postmodū ad sēē ecclē regimina migrasse. Siū iunentū quā uir appetit mulier ñ sequit. aut quā uxor appetit uir recusat diuidi nuptū ñ pot. q̄a sēptū ē. Mulier potestatē sui corpis ñ hat. s; uir. Similit ⁊ uir sui corpis potestatē ñ hat. s; mulier. Idē leon. epo cathmensi. **Absq; uiri ⁊sensu monastio mulier dpiata**

Multorū relatione cōpim. hanc ap uos oli **adeo ⁊sortiū ñ phibet redire.**
⁊ uetudinē fuisse. ⁊ subdiaconos suis uicte miscerē nuptis. Qd ne denuo q̄squā pstumere aseruo dī sedis nīq; diacone ex auctoritate nīi ē decessoris uto ñ phibitū. ⁊ eodē tpe hi q̄ uxoribus fuant copulati unū e duob eligant. i. aut certe ministrare nulla tone pstumerent. ⁊ a suis uxoribus abstinerent. ⁊ quantū dī speciosius tē subdiacon p hac re ab administratione se suspendit officio. ⁊ usq; in obit suī tpa notari q̄dē gessit officiū. ⁊ ministio q̄ subdiaconū oportuit exhibē cessauit. post ē obitū q̄a relicta ei honorata maritū ē secuta. a tua ffnitate in monastio cognouim ēe deputatā. Idēq; si ⁊ fecit ei se marit abāministratione suspendit. antedictē mulierē ñ debē officē q̄ ad sēdā nuptū uota migrāt. pseqtū si ñtali mite subdiacono iuncta ē ⁊ a carnis uoluptatib⁹ abstinē. Si q̄ ita se uerītatē q̄admodū edocti sum hīre cognoscis. pdictā te mulierē d monastio p oia nuptū relaxant. ⁊ ad suū maritū sine aliq̄ possit formidine remeare. Itē adriano panormitano notario. **Ad uxorē redire cogit q̄ sine ei ēsensu**

Agathosa latrix pseuū questa ē uirū suū **religiosā uestē suscepit.**
pt uoluntatē suā in monastio urbici abbis ēē nsū. Qua ipt cepientē tuē pcepim ⁊ diligenti inq̄sitione discutiat. ne forte ei uoluntate nūs sit. l ipsa se mutare pmiserit. ⁊ si hoc reperit illū in monastio pmanere puidat. ⁊ hanc sicē pmisit mutare cōpellat. Sū nihil egi ē nec q̄dā fornicōnis crīm ipt q̄ licet uxorē dimittē pdictā mulierē cōmisisse cognouis. ne illi nsio uxori relictē insēlo fieri possit pdīnonis occasio uolum ⁊ maritū suū illi ⁊ sua tonsurat ē redde dbeas. omī excusatione cessante. q̄a ⁊ si mundana lex pcepit nsationis gtā ⁊ libē mutto solui posse ēiugū. diuina tū lex fieri ñ pmittit. Hā ñ fornicōnis causa uirū uxorē dimittē nulla ratio credit. q̄a postq̄ copulatione nuptū uiri atq; mulieris unū corp effiert. ñ pot ex parte nsu. ⁊ ex parte remanē insēlo. Itē ex. viii. sinodo. **Sine**

Siq̄s nuptatus uult **uxoris ēsensu uir postū religioni sumē**
ēuerti ad monastiū ñ ē recipend. ñ prī a nupte castimoniā ñ valet. pstitente fuit absolut. Hā si illa uiuente illo pnētemiā alt̄ nupserit. peuldubio adulta erit. nec recipit ap dīn ēēdē uiri nusto. ē sequit ēiugalis fedis pstitutio. Tales q̄ nē sine culpa secunt x̄ derelicto sēlo. si hīnt ex pari uoluntate castitatis ēsensū. Itē ex sinodo eugenii pp. **Sine ⁊scientia epi uiri ⁊ uxoris**

Siuir ⁊ uxor religiosa **causa religionis diuertē ñ licet.**
diuitē p sola int se ⁊seruerint uita. nullatenus sine ⁊scientia epi fiat. ⁊ ab eo singlarit pusio ⁊stituant loco. Hā uxore nolente

aut alio eos. & ptali re maimonii ñ soluit. Hē aug. d adul
terinis nuptis. Sine uxoris uoluntate uiro nuñe ñ licet.
Si ieu abstinet sine uxoris uoluntate, tbuis ei fornicandi licen
tiā. ⁊ peccm illi tuę imputabit abstinentię. Hē gg. urbico
Quia agatho Vir ñ ē suscipiend ĩmonastiū. ñ uxor albi. nuer
letur psentiū in monastiū delonis tuę ⁊ta dsidat horta. tat.
⁊ eū omi eū dulcedine deuotionis suscepras. Quē tñ rta suscipi
endū ēe cognosce. si & uxor illa similē ⁊ta uoluit. nā dū unū
utroq; corp nuptia copulatione sit facti. mēgruū ē parte ⁊ta.
& parte in sēlo remanē. Hē nicolaus pp. Continentię vota ñ licet.
Scripsit nob thaberga regina uxori suscipe ñ candē uitā uir ei
se uelle dignitate exui seu copula. ⁊ sola uita pnita ēe ptenta
desidare. cui nos sēpsim ñ hoc alit fieri posse. ñ candē uitā ⁊ux
ei lothari elegit. Hi licet sit sēptū. q d's nunē ho ñ sepe. ds tñ
& ñ ho sepit. qn diuini amoris mutui ex ⁊sensu vitę nuptia
maimonia dissoluunt. alit ēi fieri mutua separatione ufam
phibem. Ecce q nuptiis sine ⁊sensu alti ⁊tinentia pfiti
ñ possunt sponsi v & mēsultus qt's dsponsauerit exceptis & auctō
ritate phant ⁊tinentia posse seruari. Vt eii refert beat iero.
machari pcipuus mit heremitas x celebro nuptiarū ēuuio.
eū uespe thalamū ēet ingressur. ex urbe egdiens. tñ in marina
petit. ⁊ hiemi solitudinē s elegit. Hē beat alexi epiphanii
clarissim fili similit ex nuptis diuina gia uocat sponsa dsuit.
⁊ nud & famulari ceph. Hoc exēplo patet. q sponsi sponsae ñ excēsi
to ⁊sensu suarū ⁊tinentia ualent pfiti. Haec idē auctoritate euse
bii pp dicentis. Desponsata puella monastiū ñ phibet eligere.
Desponsata puella ñ licet parentib alia uiro tdere. tñ licet monastiū
s elegit. Hē gg. in registro. Dsponsata monastiū impune potest
Decta legalia dsponsata si ēitu uoluit nullo omino eligere.
censuet dapno multari. Cū g nuptiarū ēinentia ñ
ex amboq ⁊sensu do offerri ñ ualeat. eū uir sui corpis potestate
ñ hat. s; mulier sponsę aut monastiū possint eligere. sponsi ñ
exēsito ēsensu sponsarū ppositū melioris uitę assumere ualeant.
patet q uir sponsū ⁊ sponsa ēiugii ñ ē. Hē eū sedm aug illa
mulier ñ pteneat ad maimonium eū q docet ñ fuisse ⁊mixtio
sed Hē sedm leonē illa ñ pteneat ad maimonium inq docet ñ fuisse
nuptiale mysterū. apparet q int sponsū ⁊ sponsa nuptiū ñ ē.
Hē nicolaus pp pcep de his q abadusarius excecant. ad mbris
detruncant. v ob hanc infirmitate taliū ēiugia ñ soluant. De
his aut q causa frigiditatis uxoribus debitū redde ñ possunt.
statuit. gg. pp. v utq; eoc. vii. manu pinquoq tactis sacēdis
relicis iure iurando dicat. q nūq pmixtione carnis ēiunctus
una caro effecta fuisset. tē mulier sedat nuptias potest ēdhc
uir aut q frigid natę ē maneat sine spe ēiugii. Vnd idē
uenerio sēbit karalitano epo. xxx dies. Si mulier pbauit
Quod aut introgasti me d his q a uiro suo nūq nuptia fuit
q maimonio iunctus s & nube ñ possunt. si ille aliā t illa
aliū posit accipe. d qb sēptū ē. Vir ⁊ mulier si se ēiunxerint.
⁊ postea dixit mulier d uiro q ñ posit cont eū illa. si potest
phare puerū iudicii q uerū sit. accipiat aliū. Ecce ipos
sibilitas coeundi si post carnalē copulā inuenta fuit ialq
ñ soluit ēiugii. si v ante carnalē copulā dsponsa fuit. ubi
fac mulier aliū uiru accipe. Vn apparet illos ñ fuisse nuptos.
aliocqn ñ licet eis abiunctē discedere excepta ea fornicōis. sic
discedentes oportet manere innuptos. aut s iunctē reconciliari.
Hē si sponsa nuptiae ēet. mortuo sponso remanere uidua. Si
aut uidua ēet. uir ei ad sacēs ordines ⁊scendere ñ posset.
Martius enī uidue eque sit & bigam sacdos fieri phibet.
ex huc aut copula nullo phibet a sacēs ordinib. ipt enī ait
gelasi pp. nihil ē quantū adhic arcelim adtunc q ea
obuiare d canonicis instituis. Apparet q hoc ñ fuisse nuptos.
Hē si nuptiis ēent discessio abinuicē ēet diuortū. s; hoc se
paratione. ambo negat ēe diuortiū. diēp d beata maria quā
ioseph s dsponsauit. & in sua duxit. ioseph nūq cognouit eā.
Hi si uir nisi eā cognouisset. nūquā a se discedere passi ēet. nec
dns q uxori pcepit aliquo ñ discedere ñ eā fornicōis. cōmdans
eā discipulo auctor diuortii fuisse. Ecce mndatio marię iosii &
beata eio ioseph. negat ēe diuortiū. qa ioseph ñ cognouit eā.
Vn apparet eos ñ fuisse nuptos. Si aut beata maria quā ioseph
s dsponsauit. & in sua duxit nuptiis negat fuisse. multomin
ita quę sūplicet sponsa erat nuptiis ē appellanda. Hē exē aurelia
Qui dormierit Sorori uxoris poliuerit neutrā ualet habere. nisi.
cū duab sororib. & una ex illis ante uxor fuit. nec unā
ex ipsis fuit. nec ipsi adulti unq in nuptio copulati. Idem.
Nec ipse uxori s licet redde debitū quā s reddidit illiciā sorori
ei cognoscendo. nec & post mortē uxoris licet ei t adultę
alicui copulari i nuptiis. De sponsa v ēet legit in cē turiensi.
Quidā desponsauit De eo q dormit cū sponsa fratris sui.
uxorē & dormiuit. & cū ea coire ñ potuit. quā el meculo ff
ei corrupit. & grauidi reddidit. decretū ē v quāuis nupta ēe
ñ potuit. legitimo uiro dsponsata tñ ff fr hre ñ possit. s; mechi
& mecha fornicōis qdē uindictā sustineant. licita v nuptia eis
ñ negent. Hē ex eode. Qsponsa filii sui obpsserit simul cū ea sine
Siquis sponsa filii sui obpsserit. ⁊ postea filio ei eā spe nuptiis manet.
duxit. pat postmodu ñ fuit uxori. nec mulier uiri. filio q pater
facinō ignorauit aliā accipiat. S illa quā uir sororis sue
cognouerit ppetuo copulari phibet. hic q sponsa fratris sui corru
pit. pacta penitia maimonia ⁊ibe pmittit. Apparet hanc ñ fuisse
nuptę fratris ei. Hē mulier causa fornicōis a uiro suo dimissa.
aut ei recēciliabit. aut illo uiuente innupta manebit. De sponsa
v ⁊ inuenit in pmo libro capitū. inq ita legit. Si sponsi rapta
Raptor publica penitia mulcetur. suscipere noluit. licet s
rapta v si sponsus recipere noluit. & ipsa eidē nube alii.
ēmini ⁊sensus ñ fuit licentia nubendi alii ñ negetur. Hē ex nicē
statutū ē a sede romana. v si q sponsa alti De eodē. toletano.
rapuit publica penitia mulcetur. & sine spe nuptiis manet.
& si ipsa eidē ēmini ⁊sensus ñ fuit licentia nubendi alii ñ
negetur. Qd si post hęc nuptiis se ptulerint. utq; usq; ad satis
factionē anathematizentur. A pparet q hanc ñ fuisse nuptis.
eui uiuente sponso alti nubendi licentia ñ negat.
Quom q sedm ambre & reliquos patres sponsę nuptiis appellant.
⁊ his omib arguimur ñ ēe nuptis pbant. s; sciendu ē q nuptiis
dsponsatione inicat ⁊mixtione pficit. Vn int sponsi ⁊ sponsa ñ ē
pfecta nuptiis. s; inicuti int copulatos ē nuptiis tantū. Vn ambre.
Cum inicat nuptiis ēiugii In dsponsatione nuptiis inicat.
non adscisset. ñ eū puella uiri admixtione cognoscet.
Ecce q in dsponsatione nuptiis inicat. ñ pficit. Hē. ambr: uiub
In oi maimonio ⁊iunctio pmixtio maimonii dpetarchus.
nuptiis intelligit spiritus qui ⁊firmat ⁊pficit pficit.
ēiunctio cōmixtio corporis. Hē ier: sup abdiā. Maimonium
Qua pt sponsali ēiunctione inicat. ⁊mixtione pficit.
in filiab uiri fornicabunt. ⁊ sponsę uiri adultę q: Horandū
q in filiab die fuita fornicōne. ⁊ in ēiugis adultia quę spon
sali ēiunctione inicant. ⁊ ⁊mixtione corpis pficiunt. Hē.
ambre. ad patinū. Cū dsponsata fuit tdita & in sui dducta ⁊ta
Sicut dsponsata s & tradita uiri nuptiis uocat ēiuxi appellat.
Quare aut post nuptialia pacta ñ stati traduntur. aug. lib. mi.
⁊fessionū ostendit die. Cre sponsę post pactū ñ statim tdant.
Instituti ē v ut pactę sponsę ñ stati traduntur. ne uile fiat maritus
data. quā suspirauit sponsus dilata. Ita hanc distinctionē

intelligenda ē auctoritas illa aug. ñ dubiū ē illā mulierē
ñ ptinē ad matrimoniū. cū q̄ docet ñ fuisse cōmixtio sexus.
ad matrimoniū pfectū subintelligendū ē. tale uidl. q̄ fiat in
se ẋ ꝗ exclę saēmtū. Ita ꝗ illud leonis pp intelligendū ē. S; obiect
illud aug. int maria ꝗ ioseph fuit pfectū nuptiū. s; pfectū in
telligitur ñ ex officio. ex ins quę comitat officiū ex fid uidl.
ꝗ ple. ꝗ saēmtū. quę omia int ẋ parentes fuisse auctoritate aug
probant. Cuneta q̄ quę d ñ sequendo nuptio inducta s. d pfecto
intelligim. q̄ sponsalū nuncione ē mutatū. ꝗ officio copulis
cōmixtionis ē ꝗsumatū. Illa v q̄b sepabile nuptiū ostendit.
d mutato intelligunt. q̄ ñ dū officio sui pfectū ē. Pot ꝗ alit distin
gui. Sponsę appellant nuptes. ꝗsuetudine sēptę spe futōr. ñ
effectu pseniū. Ijn ambrē. cū dixisset. cū mutat nuptiū. ñ ad
didit. tē res t effect. s; tē nom nuptu adscisset ostendens tale
nuptu nom hre. ñ rē t effectū. Ite. aug. cū d parentib dm lo
quer. ait. nuptes fuer int ñ carne. sic ꝗ parentes. Ex q̄ dat
intelligi. q̄ sic ioseph pat dm dicet ē. ñ effectu genitur. s; offo
ꝗ eum pudendi. sic ꝗ nunc mat ea appellat. ñ nuptu ē effectu.
s; subministratione necessariorum. ꝗ diuiduę int affectu. Hic. ꝗ aug
ait. Noli timere accipere mariā nuptē tuā. nuptē nōiant. q̄a futa
erat uxor. Hic ꝗ beda sup leuiticū. Si q̄ sponsā alti uiolauerit t.
Sponsā uxorē dic. ñ quę tē ē. s; quę futa erat uxor. Hic ꝗ ieron.
sup matthm in euglio. cū ē d sponsata. Ꝗsuetudine sēptę sponsę

Genuit ioseph uirū marię. cum uirū nuptes ꝗ sponsi uiri appellat.
audierat. suspicio t ñ subeat nupiarū. s; recordare ꝗsuetudinis
sēptę. q̄ sponsi uiri ꝗ sponsę uocent uxores. ꝗ inf. Non ab alio inuen
ta ē ñ a ioseph. q̄ pene licentia maritali fuit uxoris oia nouat.
ꝗ inf. Ioseph fili dd. ꝗc. Iā v sup dixim sponsas uxores appellari.
q̄ plenū liber addis eluidiū docē. Idē sup genesim. De eodē.

Egrs itaq; loth. locutus ē ad genros suos q̄ accepti erant filias
suas. In sequtib filię loth uigues fuisse dnt. ꝗ ipse ad sodomi
tas dixē. Ecce duę filię meę q̄ ñ cognouerunt uirū. ꝗc. Hē aut dnt
habuisse generos. s; q̄dā arbitrant eas quę uiros habuer ī sodomis
fuisse. ꝗ q̄ uirgines erant cū put erisse. s; hebrea ūtas hē. Egrs ē loth
ꝗ locutus ē ad sponsos suos. q̄ magis ē uidet ex hoc q̄ sequit. q̄ ac
cepti erant filias suas. Ijn dat intelligi. q̄ sēpta sponsos genros
uocauit. Ite. iohs os aureū. in eod euglio. Maria coniux dr. more

Priq̄ nuptiarent ñ dixē. priq̄ in sēptę. cū sipluerit sponsa esse.
sponsi adducet domū. Idē enī more seruabat antiqtas. v sponsę
in sponsoꝝ domib hirent. Ut aut gen loth ap socerū legunt
habitare. cū sponsis ñ dū s copulatis legit nuptu. sic ꝗ maria
habitabat cū sponso. ꝗ inf. Accipe enī excpellē eā de domo uoluit.
s; dimittē. ꝗ inf. Noli timere accipere mariā nuptē tuā. Quo s more
sponsā sipluerit indicauit. sic ē eos q̄ adhuc sponsi s genros ap
pellare sēpta ꝗsuetuit. Id ē aut accipere domi pfecto retinere.
Iam enī illā ñtē dimiserat. ꝗ inf. Sic enī illā postea cōmdat ẋ
ipsi discipulo. sic ꝗ nē angls copulat sponso. ñ infert sollene
nuptu. s; in ēsortiū cōmunis habitaculi. Idē in eod. omel. v.

Si enim dns ñ cōmdasset matrē discipulo si eā ioseph cognouis
cognouisset eā. ꝗ loco habuisset uxoris. q̄m illā dns q̄si sert.
absq; solatio ꝗ nichil perit hmtē discipulo cōmdare nubens illi
v eā recipere misuā. Ite. origenes in eod. Maria uxor ioseph

Inuenta ē hns mutto abeato ioseph. appellat. q̄a sic abeo putabatur furata.
q̄ licet eā ñ nuptet. fuit tm v putabat uxoris oia nouat.
ꝗ inf. Sit uxor nominat. si in dsponsatione t ē dr. ñ tm t
uxor ē. s; di uirgeniū mat ē ęna. ꝗ inf. Nuptē dico. pter
a v diabolo v gnitate ei occultē. v legis instituta ñ destruā.
in sequtib demonstrabo q̄ nec ista tua ciuis sedm ꝗsuetudinē
nuptu habeat. nec iste q̄ genitat tuus fili ē credat. Ite.
gg. in expositione euglii. cū ē sero die illa.

Sic q̄ppe discipli post resur loseph ad nuptia marię ñ
rectione suā dubitare ꝗmisit. nec tm in dubitatione puenit.
desqutt. sic ante natuitatē suā hre mariā sponsū uoluit.
q̄m ad ea nuptias ñ puenit. Ita ita fact ē discipli dubitans &
palpans testis uerę resurrectionis. sic sponsus fuit matris
custos uirginię uirginitatis. Ex his ōib apparet sponsas
nuptes appellari spe futōr. ñ re pseniū. Quom q̄ nuptes a
pma fide dsponsationis appellant. si ista q̄ sponsa assert
ciuix et negat. S; a pma fide desponsationis nunc dr ap
pellari. ñ q̄ in ipsa dsponsatione fiat nunc. s; q̄a ex fide
quā ex desponsatione s iuice debent postea efficiunt
ciues. sic pfide dnt remitti pecca. ñ q̄ ante baptisma p
fidē remittant. s; q̄a fides ē causa q̄re in baptismate a pecca
emundam. Illud aut iohs chrsostomi. matrimoniū ñ fact cont.
s; uoluntas. nec illd ambigit. ñ dsponsatio v gnitatis s; pactio nu
ptialis matrimoniū fact. Ita intelligendū ē. licitus sine uolun
tate cōtrahendi matrimoniū. ꝗ desponsatio uirginitatis sine
pactione nuptialis ñ fact matrimoniū. s; precedens uoluntas
cōtrahendi matrimoniū ꝗ cōiugalis pactio fact. Ꝗ mulier in
desponsatione suę v gnitatis uid incestu dicat nube uiro.
t nuptias celebre. Ite sinei pp discessionē sponsę a sponso
uocat nuptialē separationē. s; talis discessio. dr uiolatio cōiugii.
ñ iā existentis s; futi. v ex ipsa desponsatione separat. Sic &
diabol dr excidisse a beatitudine ñ solū quā tē habebat. s; &
ad quā hndā erat erat. Sic q̄ mito uirę suę ꝗ sēię insacdotē
t epm eligit. si interē electionē suā cassari merit dr
amittē sacdotale t epale unctionē. ñ q̄ iā accepit. s; ad
quā accipiendā elect erat. Non q̄ illa auctoritate sponsa
nunc pot pbari. S; ostendit q̄ sponsa ñ sit nunc. tm q̄ int
uirū licet ei renunciare pot ndtioni. Hoc aut pnbet auctō
ritate anchritani neiti. in quo statutū ita legit. Desponsatę

Desponsatas puellas puellę pōnib reddend s. si ei raptę
& post a alius raptas placuit eruī. & reddi eis quib fuit.
ante fuant desponsatę. ꝗ si eis a raptorib uis illata ꝗstitit.
Ite iohs. vm. rostano archiepo. Cōmunione puet sponsa.

Ato pseniū lator dū in mo ñ raptorē deserere ꝗ ad sponsū
suum redire uoluerit.
seruato fidelit excusare quendā uirū femina s
desponsatā quert rapuisse. ꝗ ido fmitas tua nsa auctoritate
suffulta. suffraganeos suos epos pseniaiit uocē. sicq; una
nimi sentia si sponsi huic raptor ñ reddidit. tam idē quā
rapta si ad pstinū sponsū remeare noluit oi cōione puent.

Sed aliud ē pōnib renunciare. ꝗ d nuptiis cū alio agere.
aliud ē rapi. hoc ē illicite ꝗstupri. Ijnd ysidorus ethmol. l.v.
cap. xxx. Quid sit rapt. Raptus ē illicit cont a corrupendo
dictus. unde q̄ rapto potit stupro fruit. Hęc aut ñ a alio
rapta s; alii dsponsata monstrat. Raptv v tale dici pnbet qela

Lius pp. ita dicens. Ibi rapt admittit vbi puella abducit de
ce illa ptōr pncipū ibi raptū dixē ē cui ante nuptias nichil
cōmissū. v puella d ē. ñ nuptias nich actū uidlicet abducta. pbat.

Quod aut infine capti subiungit & si eis a raptorib uis illata
ꝗstitit. ido addtū ē. quia raptarū alię se rapiendas expo
nunt. alię uiolent abducunt. Quomlibet q̄ rapiant pōnib
reddend s. Hę aut v supdictū ē ñ int raptas s; int alias dspon
satas ꝗmiant. ꝗ ido ñ ē huic auferendū. ꝗ pōn reddenda.
Secunt illę auctoritates q̄b ista pnbet nube sedo. ꝗ iubet
redire ad pōra uota. Ait enī sinei pp. hinerio epo tiraconensi.

De ciuiali puellā alti dsponsatā alter accipe ñ ualet.
uiolatione req̄sisti. si puellā alti dsponsatā alter in
matrimoniū possit accipe. Tale q̄ conubiū anathematizam. ꝗ
modis omib ne fiat inhibem. q̄a illa bndictio quā nuptiarę

sacdos imponit. ap̄ fideles cunda sacl egu mtar ē si ulla transgressione uiolet. ¶ Sed auctoritate hac sinen illa phibetur ad seda uota transire. quę in ipa domo ē dicta. ⁊ eū sponso suo ē uelata & bndicta. Talū discessione uiolat bndictio. q̄ nupt̄ę sacdos imponit. Ipsū hac nec diu sponsus insuā duxerat. nec eū ea bndictionē accepit. Per q̄ hac auctoritate h̄ copula phibet. hr̄ illud eusebi. ip̄. desponsata pvella ñ licet parentib̄ alū uiro trade. similit ꝺ h̄modi ꝺsponsata intelligit. quę uidl eū sponso ē uelata & benedicta. hr̄ obiect illud q̄gū. quę ipt frigiditate a uiro suo separata ē ⁊ alū nupta. si uir a alia cognouerit illa ē ꝺtrahenda sedo. & reddenda pmo. ⁊ codē m solut. q̄a ista uidel cū illo benedictionē accepit. Explicit uicesima septima ca. Incip. xxviii.

VIDA INFIDELIS

IN CIVITATE POSITVS. AD FIDEM ⁊ VERS ē. Uxor v odio xpianę fidi ab eo discessit. Ille q̄ndā fidelē in uxorē accepit. Qua mortua. clerū effect. tandē uirę ⁊ sęcę merito in ep̄m eligit. Hic pmū quert. an iugiū sit int̄ infideles. Secdo. an liceat hinc alia duce. port uiuente. Tertio. an sit reputand̄ bigam. q̄ ante baptismū habuit unā. ⁊ post bapt̄m aliam. Qd int̄ infideles ciuitatis ñ sit. multis auctoritatib̄ pbat. Ait enī paulus. Omne q̄ ñ ē ex fide peccm ē. ⁊ in medio autē infidelitatis ñ ē ex fide. ⁊ ido peccm ē. Non ē q̄ iugiū. q̄a nullū iugiū peccm ē. Int̄ aug. Non ē uera pudicicia hoīs infidelis eū iuge sua. Ubi autē uera pudicicia ē ñ pot. ibi nec uerū ciuitatis ē. Int̄ ambr. Iussit hesdras dimitti uxores alienigenas. p quas ibant ad ꝺos alienos. Non ē enī putandū matrimonū q̄ ex ꝺi decretū ē factū. s; eū cognoscit ē end andū. Int̄ aug. Non ē ratū iugiū. q̄ sine ꝺo ē. His omib̄ auctoritatib̄ pbat iugiū ñ ē int̄ infideles. Ceterū inuenimus alię auctoritates. quib̄ pbat iugiū ē int̄ infideles. quarū pma ē illud euglii q̄ xpe ait. Erit q̄nq; in una domo. duo uirtes & tres diuident in duos. Deinde eū psonas illas enumerat. uxorē in uirū et diuidenda dicit. ⁊ eū iso. Int̄ q̄ ñ odit patrē aut matrē. aut sororē ipt me. ñ ē me dignus. Uxorē infidelē ñ fidelē die odio habenda. Int̄ oīs q̄ reliquit domū aut patrē aut matrē. aut sororē l̄ uxorē. centuplū accipiet. ⁊ c. Uxorē in hoc loco infidelē significat. quę ipt xpm dimittit. ꝺū post ipsa quā fides xpi deserit. Item apls. Siq̄ fr̄ uxorē h̄t infidelē. & hęc ⁊sentit habitare eū illo. ñ dimittat illā. & siqua mulier h̄t maritū infidelē. ⁊ hic ⁊sentit habitare eū illa. ñ dimittat uirū. Sēfiet ē enī uir infidelis p mulierē fidelē. & sēfieta ē mulier infidelis p uirū fidelē. Int̄ idē ad titū. Hortare adolescentulas v diligant uiros suos. Hoc tam ꝺ fidelib̄ quā de infidelib̄ intelligendū ē. Infidelib̄ nāq; uirs fideles mulieres ꝓpensi ipt ꝺnm debent obseq. v sic uiros suos ē uerari ualeant. sicē in passione beati clementis de theodora & fesceminino legit mirabiliter iugisse. Int̄ innocentii. ep̄i. rufo & eusebio ep̄is macedonib̄.

Numq̄d bigami habent q̄ante baptm̄ habuerunt unā. ⁊ post baptm̄ unā.

suscepit s̄ quę ante baptm̄ fuit uxor. eq̄ appellandi nuptiales q̄a ñ ē matrimonū legitimū v uob̄ uidet. n illud q̄ post baptismū assumitur. Ipse dns eū interrogaret. audes. si licet dimittere uxorē. atq; exponere fieri ñ debe. addidit. quos iunxit ds ho ñ separet. Ne ergo dubitet esse locum qui post baptm uxores sortiunt. hoc ⁊ a iudeis interrogatū ē ⁊ iudeis ē responsū memoriam. Quero ⁊solliet q̄ro. si una & eadē sit uxor ea q̄ ante catechumin postea fidelis sit. filiosq; ex ea eū ēt catechumin suscepit. & postea alios filios eū fidelis. utrū sint fr̄s appellandi an non. h̄nt postea ꝺsuncto patre eū eis hedritatis hereseundę ⁊sortiri. quib̄ filios non regeneratio spualis ꝺi abstulisse. Qd ita iudicare atq; sentire absurdū ē. quę ro ē hoc malū defendi. & uacua magis opinione iactari. quā aliq̄ auctoritate roborari. eū non possit int̄ peccta deputari. q̄ lex ꝓcepit. & ds iunxit. Int̄ ex decreto catechumi ip̄. Infidelis potestate sit post baptismū uxorē recipere. quā ante dimisserat.

Siquis gentilis gentile uxorē dimisit ante baptm̄. post baptm̄ in potestate ei erit eā h̄re t̄ ñ h̄re. Idē. Fidelis infidelē discedentē sequi non cogitur.

Simili m̄ si uir ex iudaeis baptizat ē. ⁊ ate gentilis. & q̄ sequi ñ uult. sicē die apls. infidelis si discedit discedat. Int̄ aug. de fide & opib̄. Sine culpa relinq̄t q̄ eū fidēi habitare noluit.

Uxor legitima societate iuncta sine ulla culpa relinq̄t si eū uiro amo pmanere noluit. ñ adtendit eo m eā rectissime dimitti. si uiro suo dicat. ñ ero uxor tua. n m de latrinio diuitias ⁊ q̄ges. aut n solita lenocinia q̄b̄ ntam domū transigebat & eam exercebat. aut sq̄d aliud t̄ sicenorosū aut flagitiosū uiro nolit. q̄ delectata t̄ libidinē explebat. t̄ facilē uicū habebat. t̄ & ornatior incedebat. Tunc enī ille eū uxor hęc dixe si uerace egerit penitentiā ab opib̄ mortis quando ad baptismū accessit habe q; infundantur fide q̄ p dilōnē opat̄ peiu dubio plus tenebit amore diuinę gr̄ę quā carnis luxuria. & ñ ibi q̄ eū scandalizabat fortē amputabit. Idē de sermone dni in monte. lib. i. Licite dimittit uxor q̄ uirū ydolatra quā sequit infideles. suū cogere quent ad malū. & quęlibe noxia superstitio fornicatio ē. dns autē p̄misit ē fornicationis uxorē dimitti. s; q̄a p̄misit & ñ iussit. dedit apto loeū monendi. Nq̄ uoluit ñ dimittat uxorē infidelē. q̄ sic fortassis possit fidelis fieri. Int̄. Si infidelitas fornicatio ē & idolatria infidelitas. & auaritia idolatria. ñ ē dubitandū & auaritia fornicōnē ēt. Quis q̄ iā quālibe illicita ⁊ supiscentia potest recte a fornicōnis gene separari. si auaritia fornicōnē ē. Ex q̄ intelligit q̄ ipt illicitas ⁊ supiscentias ñ tm quę in stupris cū alienis uirs aut feminis cōmittunt. s; ōino ipt q̄libe quę animā corpe male utentē alege di abstinere faciunt. & pniciose turpitq; corrupi possit sine ēmine & uir uxorē suā dimittē potest & uxor uirū. q̄a excepta sacē dns eam fornicōnis. quā fornicōnē sicē sup̄ ⁊sidrū ē q̄ ita ē & unusqsq̄ intelligit cogitū. Cū autē aliq̄ excepta ea fornicationis ñ eum ipsoe uirum aut feminę. ñ fornicantē enī tm uxorē dimittit ⁊ecdit. s; q̄ q̄ ea q̄ uxorē dimittit aq̄ ipse cogit fornicari. ea utiq; fornicōnis dimittit. uelut si aliq̄ cogat uxor sacrificare idolis. q̄ tale dimittit ea fornicōnis dimittit. ñ tm illi. s; suę ⁊ illi. illi q̄a fornicat. suę ne fornicet. Idē de adulterinis iugis. lib̄ secdo. Quę simulatione erū sacē nec respicit. dimittit a uiro.

Non solū mechatio ē illi quę carnē suā coinquinat. s; ⁊ quę simulachrū sacē mechat. Qd si mlis sacrilis p̄sciat. ⁊ penitētiā ñ agit. recedat a illa. & noli unire eū illa. Sin autē. & tu participes ei peccti eris. Int̄ ambr. ad hilariū. Amore eius libe non ē a fide recedendū.

Si infidelis dis̄ apl̄s discedit. discedat. Amore cuilibet ñ ē afid̄ ·cā.
Non ē seruitutī subiectus fr̄ aut soror in hm̄modi. Si infidelis rece
noluit ēe cū iugē fideli. hic cognoscat fideli suā libertatē ne dndv.
ita subiectū putet seruitutī. Vt ipsā dimittat fidē. ne iugē
amittat infidelē. Hoc ỹ de filiis ⁊ parentib̄ hoc ⁊ d̄ fr̄ib̄ atq;
sororib̄ intelligit̄ ꝓpt̄ x̄ ēe dimittendos. cū ponit̄ ista ⁊ dnō.
Vt ꝓ x̄ dimittat. si cū hīre secū dēdat. Hoc q̄ ē de domo ē d̄
agr̄ ē de cētis reb̄ quē iure pecuniario possident̄ intelli-
-gendū ē. Ex. avg. ad pollentiū. Qd̄ infidēlē sint iugē ⁊ qd̄
Iam nē illud uideam q̄ ait apl̄s. fideli licet dimittē infidelē.
Cetis aut̄ ego dico ñ dn̄s. ad imparia scil̄. v ñ ambo x̄ iam fuerāt
iugia locutus. q̄ in usū ē cū monendo dixisse. Quia cū iam
fidēlis relinquē iugē uerte pot̄ infidēlē. ido h̄ fieri ñ dn̄s ⁊;
apl̄s phibet. Qd̄ cū dn̄s phibet. fieri omno ñ licet. Monet q̄ apl̄s
q̄ possit ēe multoꝝ occasio luerandoꝝ. ut fidēlēs iugēs in
relinquendis infidelib̄ ꝓmissa uitēnta ñ utant̄. t aut uidēt̄
infidēlēs q̄q; dimitti a fidelib̄ ñ licē. q̄a hoc uetat apl̄s. cū ego
dicā licē quia hoc ñ uetat dn̄s. ñ tm̄ dico expedire. q̄a hoc ne
fiat monet apl̄s. q̄ reddit ē rōnē cur fieri ñ expediat. q̄uis
licet. Quom cū seis inq̄t mulier: si uirū saluū facies. aut uīm
seis uir: si uxorē saluā facies. cū cū supr̄ dixisset. sūficit ē
uir infidelis ꝓ muliere fidēlē. ⁊ mulier infidelis sūficit ē ꝓ
uirū fidēlē. hoc ē in ēuano alio. Alioquin filii uī immundi
ēent. nē autē sēi ⁊. Sic adluerandos iugēs ⁊ filios x̄ exēplis
quē iā puerant uidēt̄ hortat̄. Cur q̄ ñ expediat ē infidēlēs
iugēs dimitti a fidelib̄ causa euidēt̄ expressa ē. Non cū
ꝓpt̄ timentū cū talib̄ iugale seruandū ⁊; v queratur in x̄
recedi ab infidelib̄ iugiis apl̄s uetat. Multa aut̄ ⁊ faci-
enda ñ iubent̄ legē ⁊; tibi cantare. ē ea ⁊ in mīs officiis geno
ra. quē cū licet nob̄ ē ñ impendē tm̄ ea dilōnis impendim̄.
Vt ipse dn̄s por cū se tibūtū ñ debē ōmonstrasse. solut̄ tm̄.
ne scandalizarē eos quib̄ ad ēnā salutē gerens morem
iuslebat. Iam v apl̄s quēadmodū ista cōmēdē. et ūba testat̄
ubi dicit. Cū sim liber ex oīb̄ oīū me seruū feci. v plures lu
crifacerē. cū paulo supr̄ dixisse. nūqd̄ ñ habem licentiam
sorore mulierē circūducendi. sic ē cēti apli ⁊ fr̄s dni ē ce-
-phas. an ego solus ē barnabas ñ habem potestatē hoc op-
-andi. Quis militat suis stipendiis unquā. Quis plantat
uineā. ē de fructu eī ñ edit. Quis pascit gregē. ē d̄ lacte
eī ñ comedit. Et paulo post. Si alii iq̄t potestatis ūtē
participant. nonne magis nos. ⁊; ñ sum usi hac potestate. ⁊;
oia toleram. ne q̄ impedimētū dem euāgelio x̄. ꝛc. Adīfidēlib̄
Sic cū neq; recedē iugib̄ licet alicui recedē. ⁊; ñ expedit.
ab uxorib̄ infidelib̄ t̄ maritis fidēlēs uiri t̄ feminē ñ phi-
-bent̄ a dno. v neq; iubeant̄. Ha si dimittē tales iuger iu
berent̄. nullus locus ēet iuslio monentis apli. ne hoc fierē.
Nullo cū m̄ q̄ dn̄s iubē seruus dni phibē. ꝛc. Cū q̄ cepisse
gentib̄ euāgliū p̄dicari. iuncios gentiles gentilib̄ cōpit iu-
-gib̄. ex quib̄ si ñ ambo credent. ⁊; uir aut una. ē infidēlis
cum fideli iusentire cohabitare. ñ phibi a dno debuit fidēlis
infidēlē dimittē. nec iubi. Ido scil̄ ñ phibi. q̄a iustitia ꝓmittit
a formicatione discedē. ē infidelis hoīs formicō ē maior idolō.
nec uera eī pudicitia cū iugē q̄dē diei pot̄. q̄a omne q̄ ñ ē
ex fide peccē ē. quāuis uera fidēlis hat pudicitiā. quantū in
se ē ē cū infideli iugē. quē ñ hat uera. Ido aut̄ nec iubet
d̄buerē fidēlēs ab infidelib̄ separari. q̄a ñ ex iussione dni gen-
tiles fuerē ambo iuncti. Quō q̄ ab infideli fidēlē discedē ñ phibet
nec iubē dn̄s. ido v ñ discedat apl̄s dicē. ñ dn̄s. hm̄s uniq; spm
sēm. in quo dare possē unile ⁊ fidēlē iusiliū. Nī cū dixisse.

Cū ⁊ iuger ꝓ uerto sic
pauperiora. q̄ iugū.
ñ uidēt̄ ḡtia uerā
iuncgēs seruandi ē
iugū. Qd̄ cū hoc aug.
dīt. Nō q̄ cū. Qd̄ ⁊ dīt
hypocrita ē uno uiro.
eo q̄ uxorē ñ habē
iure iugū cū alio. q̄
si habēs uirū habē ⁊ ē
gilli. quare moechatur qui
que ē hypocrita ē coniugatus
ꝓt̄ apostata. Ad q̄
dicēdū. Qd̄ ⁊ uxorē alēt
uxorē ē hypocrita ñ
dicitur ⁊; iugū sibi
ipsi. ⁊ iugū sibi
ipsi. ⁊ iugū sibi
publicē hominū. ⁊
hypocrita spiritālis. Nec
ēnē ē carnalis. Inuito
suo fabricatē ne ⁊ ē. Quā
postea ē licē alii iugēs
⁊ ñ iungēs ē ⁊ iugū.
Cetis ⁊ ñ hypocritē ⁊;
licet uerū iuncta
uiuēt habēs ē cētis.
⁊ hypocrita. Nihil iuncto
ñ. reuēs q̄ uiri licet
⁊; ē iugē ⁊. Nō ⁊ ē uir
⁊ ē q̄ ⁊ q̄ iugū iuncta
tales adūtēs ē iuncta.
q̄ ydola ē. Intue cū
apostata saluari possunt.
⁊ ⁊ ⁊ ⁊ uera pen
tētiā agunt. ⁊ ⁊ iuncta
Nō iuncta post
mortē ē q̄ uera potest
ad uera redire. Indēt
⁊ sēpe uidēt̄ alter ñ ē
iugū q̄ ⁊ ⁊ ⁊
iuncta. ⁊; adhoc
tm̄ dicta ⁊ ⁊.
⁊ iugū ⁊ ⁊
uidēt̄ ⁊ ⁊
uidēt̄ ⁊ ⁊
⁊ ⁊ ⁊
quā potest̄ ad uiū.

d̄ muliere ē uir mortuus fuit. beatior aut̄ erit si sic ꝓman
sert sēdm meū ⁊ siliū. ne q̄ hoc ⁊ siliū tāq̄ humanū ñ
diuinū ⁊ ꝓpendū putarē. adiēt. puto aut̄ q̄ ⁊ ego spm
dī habē. Qnd̄ intelligendū ē ē ipsa quē a dno ñ iubent̄
⁊; a sēo ei famulo utilit̄ suadent̄ eodē dno inspirante
suadēt. Absit enī v q̄q̄ catholicē dixēt q̄ suadē spē sēi
ñ dnm suadē. cū ⁊ ipse dn̄s sit. ē inseparabilia sunt opa trinitatis.
Dicit tm̄ apl̄s. De ⁊ginib̄ aut̄ ꝓceptū dni ñ habeo. ⁊siliū
aut̄ do. Vt autē ⁊siliū hoc ñ alienū existimem a dno.
⁊tinuo seqt̄ ē dicit. tāquā miam ⁊ecut̄ a dno. ut
fidēlis sim. Sēdm dni q̄ dat ⁊siliū fidēlē meodē spu
q̄ ait. Puto aut̄ q̄ ⁊ ego spm dī habē. Ierūtam aliud
ē dni iubentis imperium. aliud seruī sēdm miam ⁊siliū
caritatis. q̄ illi a dno ē inspirata atq; donata fidēlē
⁊siliū. Aliud enī ibi faēē ñ licē. hic aut licē. ita sane.
ut ipsū tempū parum q̄dē expediat. parū v ñ expediat.
Expedit tē quando ñ solū ꝓpt̄ imminētē quē cōtā do ē ꝓmittit.
⁊; ē hoib̄ nullū ex hoc impedimētū salutis infert̄ uelut
cū dat ⁊siliū ñ nubendi apl̄s ⁊ginib̄ un ꝓceptū dni se
ñ hīre testat̄ licē aliud faēē. i. nubē. ē min̄ ēuentiē
bonū tenē innuptis. Ipsū q̄ tempū ē expedit. q̄ndo in
uentā ē illicitā futurā carnis infirmitatē sic excepit
honestatē nubendi. ut nemīnē impediat ad salutē
quāuis magis expediret magis q̄ honestū ēet. si ⁊go
⁊siliū q̄ ꝓceptū eā ñ cōpellit arripē. Tē aut ñ expedit
id q̄ tempū ē. q̄ndo ꝓmittit q̄dē. ⁊; usus ipsi potestatis
alis affert ipedimētū salutis. sic ē un iā dm loquim
discessio iugis fidēlis ab infideli. quā ñ phibē dn̄s
ꝓcepto legis. q̄a cōtā illo iniusta ñ ē ⁊; phibē apl̄s ⁊siliō
caritatis. quia infidelib̄ affert impedimētū salutis. ñ
solū quia ꝓmitiosissime scandalizant̄ offensi. uerū ē
q̄a cū in alia iugia ceciderint uiuentib̄ eis a q̄b̄ dimittunt̄
adulterinis nexib̄ colligari difficile resoluunt̄. Ido hic
ubi q̄ licē ñ expedit ñ pot̄ dici. si dimiserit infidēlē
bene faē. si ñ dimiserit meli faē. sic dictū ē. q̄ dat nuptū
bene faē. ⁊ q̄ ñ dat nuptū meli faē. quō illud ñ solū ⁊; utrūq;
parit̄ licē. un ad nihil hoc ꝓcepto dni q̄sq; cōpellit̄.
⁊; utrūq; expedit. aliud min̄. aliud amplius. Vn ad id q̄
amplī expedit ēsilio apli q̄ūq; pot̄ capē puocat̄. hic
aut̄ v de dimittendo t ñ dimittendo infidēlē cū
fideli ēiugio querit̄. utrūq; q̄dē parit̄ tempū ē ꝓiusti
eā quē cōtā dno ē. ē ido nihil hoc phibē dn̄s. ⁊; ñ utrūq;
expedit ꝓpt̄ infirmitatē hoīū. ē ido q̄ ñ expedit apl̄s phibē.
dante dno ⁊ liberū phibendi locū. q̄a neq; id q̄ monē apl̄s
phibē dn̄s. neq; id q̄ phibē apl̄s iubē dn̄s. Qd̄ ñ ita ēet.
neq; ex phibitione dni apl̄s aliq̄d monet. neq; ex iussione
eī aliq̄d phibē. Unde inter duab̄ causis una de nubendo t ñ nubendo
alia de infideli iugē dimittenda t ñ dimittenda.
aliq̄d simile inuenit̄ in ūb̄ apli. ē aliq̄d dissimile.
Simile q̄dē ē illud q̄ ibi dr̄: ꝓceptū dni ñ habeo. ⁊siliū
aut̄ do. ē hic dicē. ego dico ñ dn̄s. Quale ē cū ꝓceptū
dni ñ habeo. tale ē non dicē dn̄s. ē quale ē ⁊siliū do.
tale ē. ego dico. Illud aut̄ dissimile ē q̄a d̄ nubendo t
ñ nubendo dici pot̄. hoc tm̄ fieri pot̄. illud aut̄ meli.
quō utrūq; expedit. unū min̄. aliud magis. At v d̄ iuger
infideli dimittendo t ñ dimittendo. quō unū hoc ñ
ñ expedit. aliud expedit. dici ñ oportē. q̄ dimittit tm̄
faē. ē q̄ ñ dimittit meli faē. ⁊; dici oportē. ñ dimittat.
q̄a scil̄ ñ expedit. Sic q̄ possum dicē. meli ē infidēlē

nuptiis non dimittere. quis licere & dimittere. quia admodum
recte dicam meli esse quod licere & expedit. quia id quod licere &
non expedit. His de causis factum est vt exponens dni sermo
nem que plurium in monte habuit. vt venium est ad questionem de
nuptiis dimittendis. vt non dimittendis adhibuim ab
apto non preceptum dni vt ait. certis autem ego dico non dns. mo-
nens eos qui sunt nuptis infideles. vt nsentientes habitare
secum non dimittant. quia ido monendum non iubendum fuit.
qa non tanto ponde phibent sores facere iuncta. quanto nis
expediant. quanto phibenda sunt illicita. Si autem alicubi
apls & illa que iubenda sunt monet dignatur hoc fac paren
do infirmitati. non prudicando iussioni. Vnde sic dixit. non vt
effunda uos hec scribo. sed vt filios meos moneo. Qd hic questio-
nis vt ait. ego dico non dns. Inde vt ait. ecce ego paulus dico vo
bis. qa si circumcidamini. nihil uob nocebit. nunqd & hic dixit.
ecce ego dico non dns. Hoc non sunt tamq; similia. qa & illa que
iubet dns non est indignum vt nunc. si eadem monet apls. Mone
mus enim qa carus habent. ut faciant dni precepta vt iussa.
Cui vero die ego non dns. satis ostendit dnm non phibet matrimonia
qd ipse phibetur. phibuisset autem dns si esset illicitum. Ergo
secum ea que supra dixim multiq; usanim. licitum erat prius-
quam. sed licitum non erat faciendum ppter libam benuolentiam.
Tuum enim placere tam non licet qd non licuerat dns sed apls. qadm non
licere qd licuerat dns. cum exponere uoluisset qd sunt dicit. ait.
ego dico non dns. cum allocutus fideles qb eorum conuiuis infi
deles dixisset. qa dns iussit ne nuptias sanctae diuisae religi
onis copularent. & ipsum adhibuisti testimonium dni
dicentis. non accipies uxorem filio tuo de filiab alienige
narum. ne traducat eum post deos suos. vt peat anima eius.
addidisti & illa apli. vt ait. Mulier alligata est uiro qdiu
uir eius uiuit. qd si mortuus fuerit uir eius liberata est. cui uult
nubat tm in dno. qd ita exposuisti vt adiunges. i. xpiano. deinde secutus es & addidisti. Hoc est qd dni preceptum.
tam mueri testo qui innouo. & hoc iubet dns. hoc docet
apls: ut non in eidem religionis & fidei maneant copulata
coniugia. Quare est dni iussum est doctrina seam. nec preceptum
veteris & noui testi iubet apls. ut diuise fidei maneant
nuptia copulata. qa paulus inqit prdicator gentium
apls ita in nuptiis positos non solum monet sed & iubet. vt
si alter ex coniugibus credidisset. alter non credentem secum tam
habitare nsentiente non dimittere. his ubi tuus aliud
hoc est aliud illud cuidentem satis qdem ostendis. Illud
enim de his nuptiis agit que non sunt prmitt copulata ne
nubat femina in suae religionis uiro. vt ne uir tale
ducat uxorem id est cum ut dicis iubet dns. docet apls: vtq;
preceptum testamentum. hoc autem diuisum est qd abnuat. idem agit
non de nuptiis dissentis. sed de nuptiis. ambo quippe uni eidemque infi
delitatis fuerunt qndo nuptias sunt. sed cum cum uenisset alter
sine alta vt alter sine alto credidit. Si qd aliud hoc est qd sine
scrupulo ulli dubitationis apparere. cur fidelem cum infidi
nuptiis prmanere non iubet. dns & sic apls iubet non forte loco
isto uacat illud. qd tam fidelitate apls ait. an uultis expe
mentum accipere ei qui in me loquitur xpe. Vnde dns est xpe. Intel
ligitis ne qd dicam. an in hoc explanando aliquanto diu-
quentius immorabor. adtende ut rem ipsam explanan
dam tamq; in specu declarandam planiori sermone
ponam. Ecce nuptias duo uni infidelitatis ita fuerunt
qndo iuncti sunt. nulla de his questio est que pertinet ad
illam dni iussionem doctrinaq; apliam. Vnde preceptum testi veteris
nouum. qd prohibet fideles cum infideli copulare nuptiis. Iam
sunt coniuges. & ambo adhuc sunt infideles. adhuc tales sunt quales
fuerunt ante qd nuptiarent. qualesque cuiuscumque
prdicatores credidit eos aut unus aut una. sed ita. vt infidelis
cum fidele habitare consentiat. iubet fideli dns ut infidelem di
mittat. an non iubet. Si dixerit iubet. reclamat apls. Ego dico
non dns. Si dixerit non iubet eam retro. neq; illam in responsionis es
quam tuis litteris indidisti. qa dns uidet phibet fideles infidelibus
iungi. Hic enim nullorum est ista causa. de iam iunctis loquimur.
non de nuptiandis. Si qd tua eam non inuenisti. cur non uetet dns
qd phibet apls. certis iam vestimo non esse ipsam quam esse putabas.

Contra inuenit in concilio toletano. iiii. Nisi a fide iudeus
iudei qd xanas mulieres in nuptiis habent accesserit separent ab eorum fideli.
admoneant ab eo cuiuitatis illi. vt si cum eis prmanere cupiunt
xanas efficiant. qd si admonitu noluerit separent qa non potest
infideli mei prmanere iunctione. qd ita in xanam translata est fide.
filii autem qui ex talibus nati sunt fide atq; nationem matris sequantur
similiter illi qd peccatum est de infidelibus mulieribus & fidelibus uiris
xpiana sequantur religionem non iudaica superstitionem. Verum hoc
ido statutum est ne diu fideles salutem querent. infideles poti ipsa cum
eo infidelitatis prditione inueniat. Vnde concilio tam de
filiis iudeorum quam de certis ad fidem uenientibus statutum est ut infidelium
consortia durent. A parentum separent consortio fidei ne eorum iuuenes
Iudeorum filios vel filias ne parentum ultra muoluant quomodo uiuant cero-
ab eorum nsortio sequant decernimus. sprutatos aut monstris aut
xanis mulierum. ac uiros dnorum tuorum. vt sub eorum nsanione cultum
fidei discant. atq; meli institutum. tam in moribus qm in fide pficiant.
Sepe iudeis ad fidem uenientibus cum infidelibus nulla sit consortium
maloru nsortia bonos corrupunt. quantomag eos qd ad
uita pmi sed. Nulla qd ultra conosit hebreis ad fidem xanam translatis
cum his qd inuenerunt nsistunt. ne forte eorum participatione sub-
uertant. Quicumq; qd am ex his qd baptizati sunt infidelium nsortia non
uitauerunt. nihil xanis donent. & illi publicis cedibus sprutent.
Hec ex. vi. sinodo. Cum iudeis non manducandum non bibendum nec abes
mediocriter est accipiendum.
Nullus eorum qd in sacro sunt ordine aut laici aliqua eorum manducare.
aut cum eis habitare. aut aliquid eorum in infirmitatibus suis uocare.
aut mediocriter abeis percipiat. aut cum eis in balneo lauare. Si vero hoc qsq;
fecerit si clericus est deponatur laicus vero excomunicetur. Hec ex sancta agathensi.
Omnis denecpt Clerici siue laici iudeorum munera uitent. nec ad sua
clerici siue laici iudeorum munera uitent. nec eos ad munuscula nsor
quisq; excipiat. qa cum ap xanos communis cibus non utantur. tua recipiant eos.
indignum atq; sacrilegum est eorum cibos a xanis sumi. cum ea qd apto
prmittente nos summum abillis iudicentur immunda. ac sic
inferiores incipient xanis esse qui iudi. si nos qd apponunt
utantur. illi vero anob oblata nsenant. Sexhis itaq; cum
dent colligitur nuptias esse inter infideles. Illud vero apli quod
non est exfide peccatum est non ita intelligendum est vt qd ab infidelibus
fit credatur esse peccatum. sed omne qd non est secundum fit edificat ad
gehennam. unde ambigit peccatum est qd aliter fit qm pcatum est. Hec aug.
sup eundem locum. Omne qd aliter fit quam pcatum est peccatum est non tm omne qd
fit cum fide bonum est. Ignorantia enim que est excusatio nocet. Hinc
& apls ait. Beatus qui non iudicat semetipsum in eo qd probat.
.i. qd non facit damnabile semetipsum aliter faciendo quam pbet esse faci-
endum. vt oe qd non est exfide dr esse peccatum. qa qd ea fide non fit ut
ad emnam ualeat salutem inutile reputatur ap dnm. Vnde aug.
ait. Omis urta infidelium peccatum est nec uale esse bonum qd fit absq;
do. Vbi enim deest agnitio cnte ycomutabilis veritatis. falsa
uirtus & optimis moribus. Hec enim dr: non est uera pudicicia
hoius infidelis cum uxore sua. negatur pudicicia esse uera quantum

·cā. ad effectū & ad pmiū unde ēinę salutis. Sic enī ap̄ heres
saēnta negant ēe uera. ñ quantū ad formā ſ; q̄ntū
ad utunt. sic ꝗ uirtutes negant ēe uere ap̄ ifideles. ñ quan
ūe meis sint. iuxta illud ieñ. ututib̄ romani pmeruerūt
mpiū. ſ; q̄a effectu carent ēinę salutis. Hē illud ambrosii.
Hon ē imputandū matimoniū. q̄ ēt ōi decretū ē factū. ſ; eū
cognoscēt ē eñdandū. ñ ostendit iugiū ñ ēe int ifideles.
Hullo enī ōm pecepto gentiles pbibent ēiungi gentilib̄. nec q̄
iugiū eōr. ēt i. ōt ōi decretū fit. illa tamq; auctoritate
iubent separi abiuicē q̄ ōt dit ecclę decretū copulati s.
utpote ifideles cū fidelib̄ t̄ ꝗsanguineis. t̄ cū affinib̄. Hi ōs
si s iuicē copulati fuīt separandi s. Hinc & idē ambr. ī lib̄
C aue fideles ifidelib̄ ñ s ī iugiū socianda. ō patriarchis.
xane gentili aut iudeo filiā tuā trade. caue inq̄t gentile
aut iudeā aut alienigenā hoc ē hereticā ꝗ omē alienā a fide
tua ne accersias uxorē t̄. Prima iugii fides castitatis gtā ē.
si xana sit ñ ē satis ñ ambo iniciati fuīt saēnto baptismatis.
simul ad ofōnē nocte uob surgendū ē ꝗ iuncti pcib̄ obse
rand̄ ds. Hē. ex ꝗ ēl agathensi. Cū hereticis catholici ñ miscea
N onoportet cū oib̄ heres miscē conubia. & conubia.
filios t̄ filias dari. ſ; potī accipe si tū se pfitent xanos
ēe futos ꝗ katholicos. Hē. ex ꝗ ē uerbenensi. Xpiana cōione
S iquis iudaicę careat. q̄ iudaicę pūtari iugali se uinculo soci-
pūtari ēiugali societate iungit. siue xana iudeo. siue iudea at.
xano mulier carnali ꝗsortio misceat. q̄ūq; eōr tū nefas
admisisse cognoscēt. a xano ceti atq; iuuio ꝗcōione ecclę
pui segregēt. Hē. aūg. Hon ē ratū iugiū. q̄ sine dō
ē Hon negat iugiū ēe int infideles. iugiū enī aliud est
legitimū & ñ ratū. aliud ratū & ñ legitimū.
aliud ratū & legi— —mū. Legitimū iugiū est.
q̄ legali institutione t̄ puinęq̄ morib̄ ꝗtahit.
hoc int infideles ratū ñ est. quia ñ ē firmū & inuiolabi
le iugiū eōr. Dato enī libello repudii licet eis discedere
ab inuicē. & alis copulari lege fori. ñ lege poli quā ñ se-
cunt. Int fideles ū ratū iugiū ē. q̄a iugia semel inita
int eos ultī solui ñ possunt. Hęc quedā s legitima. ueluti
cū uxor a parentib̄ tradit a sponso dotat. & a sacerdote bene
dicit. Hęc talia iugia legitima & rata appellant. illęc
ū iugia q̄ ꝗtēptis omib̄ illis sollenitatib̄ solo affectu aliq̄
s in iugiū copulant. hoemodi iugiū ñ legitimū ſ; ratū
tamū ēe credit. Q q̄ ū uxore uiuente alia duēe ñ
possit. testat septa dicens. Aliocqn si discedatis ab inuicē. &
uolentes cohabitare dimittitis. & alis uos copulauerits.
adulteri eritis. ꝗ filii uri q̄ postea nascent immundi ēt. i. spiriti.
Hē. ex ꝗ ē meldensi. cap. i. Hon pot aliq̄s post baptm alia duēe.
S iqs habuit uxorē ante baptm uiuente ea q̄ ante baptm s fuerat
ūginē. uiuente illa post baptm alia hre ñ pot. emma enī virgo copulata.
baptismo solumēt ñ iugia. Gregor aut ōt testat dics.
S infidelis discedat licet fideli uxorē alia duēe. q̄ xpiane fidi
odio xanę fidi discedat. Hon enī ē ff aut sororē odio ifidlē dimittit.
subiect seruitutī inhōmodi. Hon ē enī pecēm dimissio pp dm
si alii se copulauīt. Iumelia q̄ppe creatoris solum uis matri-
monii. ēea cū q̄ relinq̄t infidelis aut discedens ꝗ m dm peccat
ꝗ in matimoniū. nec ē ei fides seruanda iugii. q̄ ppter discessit
ne audire. xē ēt dm xanoꝝ iugioꝝ. H ic distinguendū
ē aliud ēt dimittēte uolentē cohabitare. atq; aliud discedentē
ñ seq̄. Volentē enī cohabitare licet q̄dē dimittēte. ſ; ñ ea uiuen
te alia sup duēe. discedentē ū seq̄ ñ oportet. & ea uiuente alia
duēe licet. Verū hoc ñ ñ de his intelligendū ē q̄ inhibitare s
copulati s. Cetm si ad fidē utq; ōs ē. t̄ si utq; fidelis matimo-

·xxi. viii.
nio iuncti ē ꝗ pcedente tpe alt eōr. a fid discesserit. ꝗ odio
fidi iugē dereliquit. dereliet discedentē ñ comitabit.
ñ tū uiuente illa alia duēe potest. q̄a ratū iugiū fuit
int eos. q̄ nullo ñ solui pot. Vtrū ū bigam sit reputand
q̄ ante baptm habuit uxorē. ꝗ post baptm alia. auctoritate
ieñi patet. Ait enī sup epla paulī ad timotheū. alia.
O portet Hon ē bigam q̄ ante baptm habuit uxorē. & post
epm ēe uni uxoris uirū. uerū hoc post baptm. cetm baptm
si ante baptismū habuit uxorē. ꝗ p baptm habuit alia. ñ ē pu
tand bigam. cui pri innouato p baptm oia uetera s
dimissa. S A vg ū ōt testat. ꝗ innocentī. Ait enī sup
epla paulī ad titū. Hon debet fieri epe. q̄ ante baptm
A cuti ū intelligunt. qui nec eū habuit uxorē. ꝗ p baptm
ordinandū consuēt. q̄ ante baptm habuit uxorē. & post alia.
baptm alia. In baptismate enī emma abolent. ñ federatio
ēiugii dissoluit. sic illa quę cateciumina uiciata ē int
dī uirgines ꝗsecrī ñ pot. sic ꝗ q̄ ante baptm habuit uxorē ꝗ p
baptm alia. ñ ñ bigam reputand ē. Amisit enī q̄dē ñ
adutę meritū. ſ; ad signaculū sacramentū. S I tē ino-
centī rufo ꝗ eusebio epis macedonię multis argumentis
probat talē bigamū reputari. Quia q̄ iste cui causa in psen
tia agit ante baptm habuit uxorē ꝗ post baptm alia. bigam
iud ēcat. ꝗ licet utę merito ꝗ industria scientię polleat.
inepm tam ordinari ñ potest. Finit. xx. viii. Incipit
uicesima nona.

VIDA NOBILI

Hon ceratū est muli-
eri. qd a filio cuīdā nobilis
petebat in ēiugē. pbuit illa
assensū. alī ū quādā ignobilis
atq; seruilis ꝗditionis nōe illi
se ipsū obtulit. atq; eā ī iugē
accepit. Ille q̄ pri s placuit
tandē uenit. & eā s iugem
B petit. Illa se deluſā ꝗquerit. ꝗ ad pōris copulā aspiat.
Ie pmū q̄rit an iugiū sit int eos. S ecdo. si pri putabat
se ēē liberū. ꝗ postea deprehendit illū seruū. an licet ei
stati a illo discedē. Quod aut ēiugiū sit int eos.
probat hoc m. Coniugiū siue matimoniū ē uiri & mulieris
iuncto. indiuiduā uitę ꝗsuetudinē retinens. Item.
ēsensus utriq; matimoniū facit. Quia q̄ isti ēiuncti s. ū
indiuiduā uitę ꝗsuetudinē ēsequarentur. q̄a utq; ꝗsensit
in altm. iuges s appellandi. His ita respondet. Consensus
ē duoꝝ t̄ pluriū seis in dē. Qui aut erat ñ sentit. Hęc
q̄ ꝗsentit. i. simul cū alis ñ sentit. ñ aut erat aut. ñ q̄ ēsensit.
Hon ita q; iuniōx ē appellanda. q̄a ñ fuit ibi ēsensus utriq;.
sine q̄ nullū matimoniū ēē pot. Sic enī q̄ ordinat abeo
quē putat ēē epm. & ē adhuc laicus erat. nec uocat
ordinat. immo adhuc abepo ē ordinand. sic ista erat
nulli ē copulata iugio. immo adhuc ē copulanda.
Adhęc. ñ oīs error ꝗsensū euacuat. Qui enī accepit in uxorē
quā putat uirginē. t̄ q̄ accepit meretrē q̄ putat ēē castā.
utq; erat. q̄a ille corruptā existimat ēē uirginē. ꝗ iste
meretrē putat castā. Hūd q̄ dicendi s ñ ꝗsensisse ineis.
aut dabit utq; facultas dimittendi utq;. & ducendi
aliā. Verū ē q̄ ñ omis error ꝗsensū excludit. ſ; error ē
alī psonę. aliis fortunę. alī ꝗditionis. alī qualitatis.
Error psonę ē. qn̄ hic putat ēē ūgilt. ꝗ ipse ē plato.

Error fortunę. qn putat ee diues q pauper. t ecuso. Error
conditionis. qn putat ee liber qui seruus e. Error qlitatis.
qn putat ee bon q malus e. Error fortunę & qlitatis nu-
-gi sensu n excludit. Error v psonę & conditionis eiusdem
sensu n admittit. Siqs enim pacisceret se uendituu agru
marcello. & postea uenire paulus dicens se ee marcellu
& eius agru abillo. nudq cu paulo fuerit iste d petio.
aut dicend e agru s uendidisse. Ite. Siqs promittit se
uendituum aurum in. & pauro afferre in aurealeu. & ita
me decipere. nudq dicetur sensisse maurealeu. nudqua
uolui emere aurealeu. nec q aliqn illud sensi. qa sen-
-sus n n uoluntatis e. Sic q me error matre excludit
esensu. sic & in nuptio error psone. Non enim sensit ihe
s; meu que he putabat ee. S; obiecit. Iacob n sensere in
liam. s; in rachel. septe qde annis prachel seruierat.
cu q eo ignorante lia eet s subposita. n fuit nuptiu int
eos. si error psonę esensu excludit. qa v dictu e n in mea
an sensere s; in rachel. Hic ita respondet. Sens e aliq
cedens. aliq subsequens. Precedit sens. qn an carnale
copula immediata uirę sine uidime utq; sensit. sub
sequit qn post nubinale siue fornicariu contu esen
tiunt in de. Iacob q & liam n fee nuptes cedens esent
s; subsequens. nec tam ex primo nubitu fornicariu iudi
cant. cu ille maritali affectu ea cognouit. & illa uxorio
affectu s debitu psoluit. putans lege primogenitariu
& patris impius se s iure copulata. Qd aut error psonę
n nullos excusat. auctoritate illa probat. qua soror uxo
ris utroq; inscio sorore uidelicet & marito inlectulu ei
isse & auro sue sororis cognita prohibet. Que cu
sine spe nuptiu petuo mane censeat. ille tam q
cognouit ea pignoranti excusat. Aliu & hoc probat.
Diabolus se nuqua in anglu lucis transformat. nec e
periculosus error. si credit ee bon. cu se boni simulat.
Si q te ab aliquo simplici quereret an sue beatitu
dinis uelle ee participes. ille respondet se meus
esortiu uelle transire. Numq dicend eet esensisse
in esortiu diabolice damnationis. an n potu in parti
cipatione etne claritatis. Ite. Siqs heretico nomine
augi t ieronimi alieni catholicos se ipsu offerat.
atq; eu ad sue fidei imitatione prouocare. si ille pbe
assensu in eur fidei sententia dicere cessisse n inhere
ticos secta s; in integrate catholice fidei qua ille heretic
se fuisse probat here. Qsia q h psona decepta errore n i he
s; in eu que iste se fuisse probat ee sensit. patet q ei eunx
n fuit. Error fortunę & qlitatis n excludit sensu.
uelum siqs sensisse in platuna alicui ecclę quam
putare ee diuite. & illa min copiosa quamuis hoc
decipet errore fortunę. tn n posse renunciare
platuę acceptę. Similit que nubit pauperi putans illu
diuite. n potest renunciare pori conditioni quamuis erra-
-uerit. Error qualitatis similit n excludit sensu. ut-
-pote siquis emerit agru t uineam qua putare ee
uberrima. quamuis iste errare qualitate rei. rem
minus fertile / emendo. n tn uendictione pot resen
dere. Similit qui duxit in uxore meretre t corrupta
qua putat ee casta. t uirgine. n pot ei dimittere. &
aliam ducere. Secda questio de conditione proposi
ta e. an liceat mulieri dimittere eu que putabat liberu.
si postea illu inuenit seruu. Qd v mulieri n liceat a
seruo discedere. multis ronib uidet posse probari. In re
eni ihu nec iudeus. nec greeus. nec seruus. neq; liber. q nec
in nuptio amoy. Cadere enim lege in fide & ufq; regitur.
Indifferenter enim ab aplo dr. oib q uolunt nube. nubant in
dno. Et ite. Mulier nubat cui uult tm in dno. Non peccat
ut ingenua nubat ingenuo. ancilla suo. s; quelibe earu
du m eu uult nubat in dno. Ite. iuli pp. Licet seruus mat=
monia contrahere.

Omnib nob unu pat e in cedis. & unquisq diues & pauper. seruus & liber. equlit pse & panunab eor
rone reddetur s. Qua pp os eunceuq; ecclastice conditionis sint.
una lege quantu ad dnm here n dubitam. Si aut os unu
lege hnt. q sic ingenuus dimittere n pot. sic nec seruus semel
nuptio copulatus uxorem dimittere n potest. Ite. Zacharias pp. Licet.

Siquis liber ancilla Ancilla in matrimonio suscepta uiro di
in matrimoniu accepit. n hr licentia dimittere ei. mitte n
si sensu amboy nuptiu s. excepta formicationis causa. s; una
lex dantes est poma uiro & femine. Ite. iuli pp. Ite pauu

Siqs ancilla sua & libertate constat ee nuptiu legitimu.
libertate donauit. & in matrimoniu sociauit. dubitat ap
quosda utru hmodi nuptie legitime ee uideant an non.
Hos itaq; uetusta ambiguitate decidentes. talia conubia
legitima ee censent. Si enim ex affectu fiunt os nuptie.
mich impiu & legib nstriu intalu copulatione fieri pot.
Hec ite pdicta nuptias inhibendas existimauerimus.

His ita respondet. Non negat ingenua posse nube seruo.
s; dicit. q si nesciet ee seruilis conditionis libe pot dimitti
eu seruitus ei fuit deprehensa. Illud aut apli & iuli pp intel
ligendu e debis quoy editio utq; nota e hui aute
editio mulieri incognita erat. Non q pmissis auctoritatib
cogit mane eu eo. s; liberu illi ee ostendit. t
manere. t discedere. Ynde in gal ap uermeria
eum intrfuit rex pippin statutu e cap. vii.

Siqs ingenuus ho De eo q ancilla duce in uxore. q putat
ancilla uxore alii accepit. & existimat libera esse.
qd ingenua sit. si ipsa femina fuit postea in seruitute
detecta. si ei a seruitute redime pot facere. si n potest
siuoluit alia accipere. si aut ancilla ea seiente & collaudi-
-uerat. post ut legitima fiat. Similit & mulier ingenua
de seruo alii facere debet. Ite. ex eode. cap. viii. Non licet

Si femina ingenua mulieri que sciens seruu accepit
accepit seruu. sciens q seruus eet fiat eu. in uirum dimittere
quia os unu patre habent in cedis. una lex est uiro & fe
mine. Ite. qq. Seruitutis occasione dimittere n licet. q post
Cuius rei causa euersia status libertate assecuerat.
eu matre sua huic copulsa anno pmo pseruu uenit
latrix. frnitas tua earu nouit. qa seil mate suus die
ur. obhoc q de seruili fuerat conditione pulsata. a suo
nosset ea remouisse sortio. uosq; hc postros assequi pmi
sisse. ut si pbare se libera dno adiuuante ualuisse. suo
ea uos iuglio reformaretis. Fraternitas q uu cognoscat
q reuelante do libertatis auctore approbata sit libu. nullaq;
in ea macula seruilis conditionis inuenta e. Ais q cognitis
sine mora aliqua cognoscat. q reuelante do libertatis auc-
-tore approbata suo ea uolum marito restitui. nec utri
de uir ei argumenta s occasionis exquirat. quib ei possit
abiere. Ha si hoc auob q n eredum minime fuit adiplere.
eaq; recipere distulerit. nos illud cognoscatis eu districta
uindicta corrigere. Cum or seiens illu seruu dat intel
-ligi. q si nesciens illu seruu ee n cogit eu eo mane. Quia
q hec & psonę conditionis dolu passa e. n cogit adhere ei cui
fraude decepta e. Si v libu accepit. ille v cum pstae

diseidu se alicui seruū fecit. nec uxorē dimittere nec illa obuinculū iugū inseruitutē redigi potest. Vnde in tribunensi gelio. Occasione additionis dolose mutate vnū ñ dicendū

abca ℭ ipse libertatis accepit

Platū ē ad scām synodū. q̄ quīdā ingenuus ingenuā accep uxorē. & post filios pereationē occasione diuortii eundā se seruū fecerit. utrū necessario mulierē tenere debeat. & si tenuerit utrū illa q; secūm sedare legē seruitutis subire debeat quesitū ē. Iudicatū ē uxorē minime debere dimittere. ñ tñ ob hanc legē mulierē inseruitutē redigi. dū ille ñ ex ꝓsensu iugis se seruū fecit. quē liberū ipsa matrīmū accepat. Querit si seruus unā alīā accepit ancillā. an sit iugiū int eos. de his ita statutū ē in gelio gabilonensi. Legitima seruorū iugia sua auctoritate dñi non dimittū ē nobis q̄ quīdā legitima seruorū matrīmonia potestatiua quādā p̄suptione dirimant. ñ adtendentes illud euangeli. q̄ ds iunxit homo ñ separet. Vnde nobis utrū ē. Vt iugia seruorū ñ dirimant. & si diuisos dnos habeant. s; in uno iugio ꝑmanenter dnis suis seruiant. & hoc ē obseruandū in illis ubi legalis iunctio fuit. & p uoluntatē dominorū. Finit cap. viii. cā. Incipit cap.

OPVLORV FREQVENTIA

q̄dā impedit suū filiū de baptismate suscep. dū ecclē se alienū suscepe. uxor ei dū calide uellet suscipere ꝑ̄ suscep alienū. quē adoptauit uir s infiliū. Ex uxore s filia nasceret. quā filio suo adoptiuo & spuali filio uxoris dū uīq; ēet in cunabulis tradidit. Post triennū uxor mortē. & cōpat ei relicta ꝓpter uxoris suę uir clam s desponsat. aliquantulū tp̄ris effluxit. ꝗ ali publice duxit eā in uxorē. Querit an uxori suę debitū redde ualeat. q̄ ꝑ̄ filiū s sac baptismate suscepit. Secūdo. an spon sponsalia ꝓhibent int infantes. Tertio. an spuales t adoptiui filii natalib copulari ualeant. Quarto. an uxorē ꝓpter uxoris suę alieni ducere liceat. Quinto. an clandestina dsponsatio manifeste p̄iudicet. Qd aut ꝑ̄ filiū spuale s transferens suę uxori debitū redde ñ ualeat. rōne & auctoritate probat. Nulla enim auctoritate p̄mittit. Vt quis ꝓmat suę carnalit copulet. Hic aut uxorē suā s cōmatrē efficit. Non q̄ illi uti carnalit copulari potest. Hinc ds dedit sēc romanę ecclę epe scribit gordiano yspaniensi. coepo & fr̄ kmo. Separent

Peuenit ad nos diaconū uiri a uxoribus q̄ aliq casu natū suo cōsentiente uīq epm deferens. q̄ quā uiri & mulieres p̄tito epi sabbo paschali die p magno ꝓplōr. meursu nescientes ꝑ̄ ꝓs tenent filios suscepissent ecclauaero sēo. Cupit q̄ scire p tali rōne accidente utrū debeant uiri ac mulieres ad ꝑ̄ usū redire an non. Nos vero hac re mesti inq̄situm pōr. dicta. inuenimus in archiuis aplicę sedis ita talia ēnguisse in ecclis hisauriē. & ephesiorū simulq; ierosolimorū aliarūq; ecclarū epis & cauitanū ab aplica sede uolentib scire utrū uiri ac mulieres redirent ad ꝑ̄ thorū. beatę memorię sēi patres iuli. innocentii. & celestini. cū epōr. plurimorū & sacdotū ꝓsensu in aplōr. ꝓnepis ecclā ꝓhibentes talia p̄sepsęr ꝗ ꝓfirmauerit. Vt nullom se in iugio receperent mulieres ac uiri. q̄ūq; aliq rōne susceperint natos. s; separent. ne suadente diabolo tale molestet vicū. Sciens q̄a qui s. vii. dona spē sēi. ita s. vii. dona baptismi. A ꝓmo q̄ pabulo sacrati salis & ingressu ecclę usq; ad ꝓfirmationē p ēsma. hoc ē a ꝓmo usq; ad. vii. nullus ēam suā cōmatrē in iugio sume debet. & qui p̄sumpserit. tamdiu anathatis uinculo religet donec penitētiā digne egit.

Ex ꝓcl. ap uermeniā. cap. iiii. A uxore separet q filiastrū

Siq filiastrū t filiastrā suā suū cōfirmauit. ad ꝓfirmationē separet a uxore sua. & aliā nūq accipiat. similit & mulier. Et cont v sēbit nicholaus salonitano epo dicēs. Non separet a uiro nisi desidas utrū quę filiastrū suū de sac fonte leuauit. postmodū possit cū eode uiro copulari. Quos ido iungi posse decernimus. q̄a sēm canones sacs ñ amborū ꝓsensu nullū religionis obtentū debet iunxe dimittere iugē. Iunxe aut adingens uxoris extrā. quę ānis odio uirū. t infirmitatē ei ñ ꝓsidans. q̄si causa pietatis operat impietatē. maxime cū aplus p̄ceperit. nolite iōgi fraudare inuicē. ñ ex cōsensu adtēp vacetis orōni. & rursum reuertimini in idipsū ne tēptet uos satanas ꝑ incontinentiā vsām. Ergo sin ex ꝓsensu utriq; iugis factū ē probat. ñ fraudent inuicē. s; reuertant in idipsū. p̄ceptū eū dicat aplus. uxor sui corpis potestatē ñ hat s; uir. & uir potestatē sui corpis ñ hat. s; mulier. Ex ꝓcl gabilonensi. cap. iiii. Non separet a uiro s; penitētiā agat

Detū ē nobis quādā q̄ cōtra epm filiastrū suū fraudulent te feminas desidiose quādā v fraudolent ut a uiris suis mutent separent ꝑ̄ filios contra epis ad ꝓfirmandū tenuisse. Vnde nos dignū duximus. Vt siq mulier filiū suū desidia aut fraude aliq contra epm tenuit ad ꝓfirmandū ꝑ̄ fallaciā suā aut ꝑ̄ fraude. quādiu uiuit penitētiam agat. uiro tñ suo ñ separet. Ex ꝓcl magontiensi. cap. x. in claustro sēi albani habito.

De eo q̄ interrogatus Separent & grauī pena plectant q filiolā

si aliq filiā suā duxerit in uxorē. ꝗ de eo q̄ suā t spuale matrē duxerit eū matre spuali. & de eo q̄ filiū suū baptizauit. in uxorē. ꝗ eius uxor eū de fonte susceperit hac ea v diseidū fiere ēiugii. si postea ꝑmanere in tali copulationē poss uiri. de talib sic respondendū ē. Si filiolā aut ꝓmatrē suā aliq i iugio duxit. separandos ē iudicamus. ꝗ grauī penitētia plectendos ē. Si aut iugis legitimi uir aut ambo ex industria fecerint. Vt filiū suū de fonte susciperent. si innupti ꝑmanere uoluerint bonū ē. sin aut q̄ uis penitētia insidiatori iungat. & simul maneant. & si p̄uariator iugis supuixerit. accertima penitētia multetur. & sine iuge maneat. Ex meolaus ꝑ̄ rodulfo brituicensi epo. Non separent a uiroribus q filiastros

De his qui filiastros suos ad suos cōtra epo tenent.

ꝓfirmationē cōtra epis tenent. i. q filios uxoris suę de uiro pori dū erismatē a epis supse sustinent. si inscientia sic asseris fiat. licet sit peccātum. tñ ñ usq ad separationē ēiugii puniendū ē. lugeant tam. & digna penitētia hoc diluentes dno dicant. delicta ignorantię mē ne memineris. Ex iohis ꝑ̄ anselmo lemosinę ecclę

Ad limina Non separet ab uxore q necessitatis ea epo.

beati petri aplōr. ꝓnepis. hic p̄sens filiū suū baptizauit. ho noīe stephani ordis ea uenerit nro p̄sulatui suggendo innotuit. q̄ filiū suū in extremo uitę postrū nec dū baptismatis unda lotū absentia sell sacdotū nimia necessitate cogente baptizauit. eiq; ꝑ̄ manib retinendo suscep. atq; ꝓbi rei negotio noticię tuę patefacto reuentia tua q̄si rectitudinis zelo flagrans p̄fatū hominē a sua iuge iudicauit ē separandū. Qd fieri nullatenus debet dicente sēpta a dno iuncta ē uiro uxorē. ꝗ q̄ ds iunxit ho ñ separet. Vnde ꝗ dnis in iugio ñ dimittere posse uxorē suā ñ ea fornicationis aptissime iube. & nos tamē auctoritatis p̄ceptua freti iussione diem dimittendū ē. ꝗ inculpabile iudicandū q̄ necessitas intulit. Ita hoc baptizandi opus laicis fidelib iuxta canonica auctoritate sincerisse fuit facere libe ꝓcedit. Vnde supdict genitor filiū suū corpe

moriente aspiciens. ne anima ppetua morte peeunte
dimittat. sac unda baptismatis lauit. Vel eū d potestate
auctoris mortis & tenebrū eripe. & in regno & ia regna
tuū sine dubitatione transmittat. Laudat bene fecisse.
Video suę uxori s ia oli legitimę societatis impune quidā
uixerit iudicandū manere iunctū. nec obhoc ꝗ pfatas ave
roritates diuinas aliquem separari debere. S Filia dr spū-
alis. n solū ei q̃ accep. s; & ei q̃ trinę mersionis uocabulo
ea sac baptismate tingit. dr & spualis filia sacdotis q̃ ei petra
sua ofrtet. hanc omnū flagitiosa commixtio e. & eadē pena
plectenda e. Ulin simach art. Par penitentia ei indicit q̃ spualē
Omnis quos in penitentia suscipimus. ita filiā & penitentialē suā violare monstrantur
nisi spuales s filii. Vel ipsi qui & nos suscipientes & sub trinę
mersionis uocabulo ingentes unda sac baptismatis regene-
rauimus. Siluester q. docet admonere unusquisque sacdotē. vt
nullus ea fornicationis ad sua penitentialē accedat. qa septū e.
Omnis qui in penitentia accepimus. ita nisi s filii. Vel baptismate suscep
ti. Qua ppter siqs hoc sedus ppetuum n solū dignitatis honorē
amittat. uerū & usq; ad extrēū illigi penitētię subdat se. Item.
Siqs sacdos eū filia spuali fornicatus fuit. Ecclesiastica. d eodē.
sciat se egue adulterū commisisse. Ideo femina si laica e
oia dreliquat. & res suas paupib tradat. & vsq; immonastio
do usq; ad mortē seruiat. Sacdos autē q̃ malū excēplū dedit
oib ab oi offo deponat. & peginando. xv. annis penitēat.
postea v ad monasterū uadat. ibiq; eumeris diebus uitę suę sinat
Non debet epe aut pbr commisceri cū mulieribus I do. Idem. d eodē.
quę ea sua fuerint confessa peccata. Si forte q̃ absit hi egerint. sic
penitēat qm d filia spuali. epe. xv. annis. pbr. xii. & deponat.
si tamen in ofcia ppri deuenerint. S His itaq; auctoritatib
apparet. q̃ siue ppri siue tanm uir filiū mulier d sac fonte
susceperit. n ido aliq̃ suo e sequanda. Qd & de uiro similiter
oportet intelligi. Sponsalia autē an septennium ꝗtm n possunt.
Solo eū ꝗsensu ꝗtum. q̃ intuenire n potest n abatur parte
id intelligat. q̃ int eos agit. Alianē q̃ sponsalia n posse ꝗtm
int pueros. quos etatis infirmitas ꝗsensū n admittit. Testat
hoc idem nicolaus pp. q̃ ait. Antē tempus ꝗsentiendi ꝗugiū ꝗtm
Vbi n e ꝗsensus utriq; n e ꝗugiū. Ergo qui pueris n potest.
dant puellas in cunabulis. & ecūso. nichil facium. n vtq;
puerorū postq̃ uenerit ad tempus discretionis ꝗsentiat. & si pat &
mat hoc fecerint & uoluerint. S Quod autē spuales t ad-
optiui filii naturalib copulari n possunt. nicolaus pp
respondens ad ꝗsulta bulgarorū testat ita dicēs. Qui d sac
Ita diligere debet ho eū fonte susceptū filio e ei aq̃ susceptū.
q̃ se suscep de sac fonte. sicut patrem. Item e int ffr ꝗtiros spua-
les q̃tuma & sca cōio quę dicenda n e ꝗsanguinitas s; spual
paximitas hinda. uin int eos arbitror n posse fieri q̃ libet
legale ꝗugiū. qm q̃dē nec int eos q̃ nata & eos q̃ adop
tione filii s uenerandę romanę leges matrimonia ꝗtm
pmittunt. Item si int eos n ꝗtitū matrimoniū q̃ adoptio
iungit. quanto poti a carnali oportet int se ꝗtubio
cessare. quos pcelestis sacmtū regeniano sci spe uinxit.
Longe int q̃ egruentū filii patris mei t ffr mis appellat is
quē diuina gia poti quā humana uoluntas. Vel filius
patris mei t ffr mis cet elegit. prudentiq; ab altina corpis
commixtione secmm. Item Zacharias epc seruus seruorū di
reuentissimo theodoro epo ecclę tuenensis. Filia spualis
Praeterea q̃ nos tua uenanda carnali filio nube nullom
ffnitas obtulit. p q̃ nos seiseritari uoluisti. potest.
si liceat filio cui pat alti filiā ex sac baptismate susceptā
ipsa susceptā. i. spualē et patris filiā q̃ diei crudele e in
matrimonio suscipere. q̃ ap te enormit assequisti ꝗtigisse.
S; bn tua ffnitas sca cōptū ire q̃ dns moysi pcep dicens.

turpitudinē patris tui uel matris tuę t sororis n reuelabis. tuę
propinquo eū tua e. cū q̃ ap ꝗsanguinitate iudem abstine.
multo magis aspuali patris nisi filia omni excusatione aut
argumento seposito subnuma distinctione nos cauere ꝗuenit.
ne intra diuinę examinationis metiat. siqs tali facinore
mixtus minime restringit frena luxuriē. Ulin & or cauendi
s a tali sceleris cōmixtione ne imperitū peant. s; hic q̃ h pni
cioseę temitatis animę suę salutē despiciens ipso se miscent
matrimonio. p oia tua ffnitas studeat separare. & penitētię digne
submittere. quatenus abegina eruta dānatione animā ei lucris.
Item Zacharias & ds dedit. Filio suo quā d sac fonte suscepit nullo
Non oportet filiā quā de sac fonte suscepit aliqui tradere audeat.
filio suo in matrimoniū tradere. qa i diuina sententia geminum
ee inuenimus. Siqs tali facinore commixtus minime restringit
frena luxuriē. ab ecclia catholica abhominabit. s; si ꝗs fuerit
post separationē vii. annis penitētiā gerat. ꝗsens simul cū auctore
sit ista ꝗdictio. i. simul cū coopatoribus & cōsentientibus penitēat.
Filii v siue clan cōpatrinitate siue post natiuitatem iungi possunt. Ulin urbanus ii. scribit urtali pbro brixiensi dicēs.
Supq̃b ꝗsulunt nos tua dilectio hoc uidet nobis ex sententia
respondendū. Vel & baptismi sit si instante necessitate femina
puerū i noē trinitatis baptizauit. & q̃ spualiū parentū filii
t filię an t post ꝗpatrinitate genitę possunt legitime ꝗiungi.
ppter illa ꝗsona qua ꝗparet s effecti. S Paschalis v, post
cōpatrinitatē genitores copulari phibet. scient regino epo.
Post susceptū v de fonte filiū t filiā spualē q̃ ex
cōpatre t cōmatre natū fuerint matrimonio iungi n possunt.
q̃a leges seli n emancipatos adoptiuis phibent copulari.
Qd ex libro digestorū. t. d ritu nuptiarū ꝗpendit. in q̃ ita
Pro adoptione quesita ffnitas eo usq; impedit. Vel legit.
nuptias. donec manet adoptio. Idoq; ea quā pat meus
adoptauit & emancipauit poto uxorem ducere. eaq; & si me
emancipato illa in potestate retinuit. potest iungi matrimonio. Itaq; uolenti generū
adoptare suadet. v filiā emancipare. Similiter suadet ei
q̃ nurū uelit adoptare. q̃ emancipare filiū. S Siqs v aliq̃
fortuito casu filiā suę matris uxorem accepit. n cogit ea
dimittere. Ulnd in thuriensi gestio legit. Non cogit qs dimittere
Illud & nec canonica filiā suę cōmatris q̃ duxerit i cōiugium.
institutione diffinim. nec intdictione aliq̃ refutant. s;
ppter eos q̃ diuise de eo sentiunt hoc loco aliqd cōmemoramus.
Siqs suę spualis matris filiā fortuitu & ita ꝗtingente rerū
casu in ꝗugiū duxerit. filio matrimonii seruato stat. atq; honeste
legitimo ꝗugio opam det. S Relicta v patris uxori suę
nullus ꝗiugere duce potest. Ulin nicolaus scribit ꝗstantiensi epo
Si cessatis anob Duas cōmatres alicui lire n licet: salomonis
sententiam ufa. si aliqs ho duas matres hire ualeat. una post
altera. in q̃ meminisse debet septū ee. et duo in carne unu.
Itaq; eū ꝗstat q̃a uir & mulier una caro p coniugii efficiuntur.
restat nimirū uirū ꝗpatre ꝗstitui illi mulieri. cui matrimonio
assumpta uxor ꝗmater et uidebatur. & ideo liquet uirū illi
feminę n posse iungi copula. quę ꝗmater et erat. eū q̃ ide
fuerit una caro effectus. Item ex gestio calcedonensi. cōmisceri.
Si pat & filii aut Octo annis penitēat q̃ duab cōmatribus
duo ffr eū una muliere. aut si eū mater & filia aut eū duab
sororib aut eū duab cōmatrib aliqs ꝗcubuerit. secm antiquā &
humanioren diffinitionē octo annis penitēat. Item innocentius
excerpto tolesano epo. Nullus duab cōmatribus misceatur.
Siquis uir ex ꝗiugio filiū aut filiā alti d sac fonte
susceptū. aut ad crma tenuerit t caritatis mistiū dedit.
ambo & uir & uxor ꝗpatres existunt parentib infantis.
q̃a uir & mulier caro una effecti s. S Et cum inuenit

mpeil tbuniensi. capto. xl. vii. Yxorē eōpatis duce post eui
Quispiale hīt ipatrē eui filiū dlauē ipsa eōmatī ñ fuerit.
sac fontis accepit. & ei uxor imatī ñ ē liceat ei dfuncto
ipatre suo ei unduā duce in uxorē. si nullā hīt isanguini
tatis ppinqtatē. Quidem. Nūqd ñ possunt iungi. qī nulla
ppinquitas carnalis t nulla generatio seerni spualis. Hī. ex
eplā paschalis pp. ii. adtiginū epm. De eodem.
Post uxoris obitū eū imatre uxoris uni supstitis iugio
copulari nulla uidet rō t auctoritas phibē. Neq; cognatio
ni carnis cognatio spē eōpatī. neq; eiū punionē carnis ad
unionē spē ptransit. Notandū v ē q alius ē imatrē
alie cognosce. atq; aliud derelictā abaliq imatrē alieui fieri.
auctoritas illa meolai pp & calcedonensis sinodi illū phibe
imat suę uxoris matimonio copulari. q uxori suę debitū
reddidit. postquā illi eōmatī extitit. Illa v auctoritas tbu
niensis ieiu illos pmittit matimonio copulari. eui uxor
postq anno suo derelinqt illi imatī effect. nec post ipati
-nitatē anno suo cognosci. Quemī aut an uxor
eū marito mlipisimate simul debeat suscipe puerū. De his
ita sebit urbani. ii. uitali epo brixiensi. Yxor simul eū uiro
Quodautē uxor eū marito filiū alie mlipitate ñ sepiat.
ñ debeat suscipe puerū nulla auctoritate rqrit phibiv.
S; ut puritas spualis patrinatis ab oi labe infamia isuet
immunis. dignū ē decernī. ut utriq; insimul adhoc aspi
-rare minime psumant. Quia v praeculare flagicū cōmi
sit. q duab cōmatb uelut duab sororib nupsit. magna
iuxta modū culpe penitia s debe imungi. Illud v
tbuniensis ieiu q spuale hīt eōpatē & ceta. ān hanc phibi
tionē dictū intelligit. uel uxor cōmater accipiat. ñ ex
eode filio eū uiro. s; ex alio. Qd aut clamdestina iugia
fieri ñ debeant. eiusdem pp testat. sebens epis affrice.
Alit ñ fit legitimū iugū. Clandestina iugia fieri non
ñ abhis q sup ipsa feminū dnationē hīre videt. debent.
& a qb custodit uxor petat. & a parentib pinqorib
sponsēt. legib dotēt. & suo tpe sacdotalit v mos ē cum
peib & oblationib a sacdote benedicat. & a paranimphis
v iuenido doc & custodita & sociata a proximis igruo
tpe petita legib dotēt. ac sollenit accipiat. & biduo t
triduo oīnb uacent. castitatē custodiant. hīt hta pacta
legitima societate conubia. alit v psupta ñ iugia s;
adultia t iniuberia t stupra aut formicationes post quam
legitima iugia ē ñ dubitate. ñ uoluntas pia suffragau
erit. & uota succurrerint legitima. hīt. ex decreto hormisd
pp. cap. vii. Nuptias occulte celebre nullomodo licet.
Nullus fidelis cuiscūq; idtionis sit occulte nuptias faciat.
s; bndictione accepta a sacdote publice nubat mdno.
hīt meolaus ad iulia bulgaroī. Nuptiē publice celebran
Nostrates tam mares quā feminē ñ ligaturā auteā debeī.
t argenteā aut ex quolibet metallo iposita qn nupti
-alia federa iūnunt incaptib fēt. s; post sponsalia feda
quē futarū s nuptiarū pmissio. federa qq; isensu eoī q
hoc iratiunt & hoī in quoī potestate s celebrant. & pq
anis sponsā s sponsus p digitū fidi anulo insignitā dispon
-dent. dotēq; utriq; placitā sponsus ei cū septo pactū hoc
iunente eorā inuitatis ab utraq parte tradidit. aut mox
aut apto tpe ne uidt ān tp lege diffinitū tale qd face
psumat. ambo ad nuptialia feda pducunt. & pmū meçela
dīn oblationib qī offerre debent do psacdotis manū stat
-uunt. sicq; demū bndictionē iuelam celeste suscipiunt.
hīt hec s pt alia quę admemoriā ñ occurrunt pacta iugi
-oī sollemia. Pecem aut ē si hec cuncta in nuptiali fede
ñ inuenianī ñ diemī. hīt leo pp. In ēcrahendo ēiugio ista:

Qualis dbet ē uxor quę bnda ē sedm legē. s obseuanda.
uirgo casta. ydisponsata in ūginitate. & dotata legi
time. & a parentib tradita sponso. & a paranimphis accipi
enda. & ita sedm legē & euglm publicis nuptiis i iugiū
liqde sumda. & oīb diebus uitę suę ñ ex iensu & causa ua
candi do nūquā phoē sequanda. y si formicata fuit dimittenda.
s; illa uiuente alta ñ ducenda. qa adulti regnū di ñ possidbit.
y penitia illi psepta recipienda. hīt. ex ne cartag. iii. Quom spons
Sponsus & sponsa eū benedicendi & sponsa adbndictionē acce
s a sacdote a parentib t paranimphis offerant mercēla dant.
sacdoti. q eū accepint bndictionē eadē nocte preuienia bndictio
nis in ūginitate pmaneant. hīt. ex ne arelatensi. cap. vi. Sine pub
Nullū sine dote fiat licis nuptiis nullī ducat uxorem.
iugū. iuxta possibilitatē fiat dos. nec sine publicis nuptiis
qsquā nube t uxorē duce psumat. His oīb auctoritatib
occulte nuptię phibent. atq; ido eū ne auctoritate fiunt
nuptię pmfectis haberi debent. S; quemī qd s uelint solle
-nitates illę uelamina & anuli quę in iugis obseuant.
De his ita sebit ysidorus in sedo libro d officis. cap. xvi. Quare
Femine diū maritant. ido uelant. Femine uelant diū mari
ut nouerint sep se uiris suis subditas ē y humiles. -tant.
hīt. q nubentes post bndictionē uitta uno seil iuuē uinclo
copulant. uidt so fit. ne ipage iugalis unitatis disrupant.
hīt v q eade uitta candido purpureoq; colore pmisceē. candor
qppe ē mundicia uitę. purpura ad sanguinis posteritatē
adhibet. v hoc signo & iuuentus & lex iuuendi abuti isq;
adtep admonetur. & post hec reddendū debitū ñ neget.
hīt. q in pmis anulus sponsę dat. fit numerū t pp mutuę
dilonis signū. t pp id magis. v eox corda eode pignore
iungant. Ynd & qrto digito anulus insert. ido q in eo uena
quedā v fert sanguinis ad eor usq; puenit. Ambre in libro
Nec illud Nuptię dicunt ab obnubendo eo qd Jo patriarchis.
oeiosū. q eū uenire rebecca. uidit ysaac cap suū obnube so
deambulante. & eū interrogasse qī ēet. cognito q ipse ēet -leari.
eui ducēt uxor: descendit. y cap suū obnube cep. docens
uereundia nuptis pire debe. Ind s eni y nuptię dicte. q
pudoris gra se puellę obnubent. § Sed obiect expmissis.
Multa sunt quę phibent. quę si fiant ex postfacto iualesce.
Phibent uouentes matimonia iūse. quę tn si ētraxerint.
inuiolata mane oportē. Sic & clamdestina iugia ita
leges quide fiunt. tam ita ēracta dissolui ñ possunt. qa ex
legitimo uoto subsequente corroborant. Yn & euangelis
eū dixisse. alit psupta ñ s iugia. s; adulteria. addidit
ñ uoluntas pia suffragauit. & uota succurrerint legitima.
Siquis diuinis taetis septis iuauit Hic & inouellis.
mulieri legitima se ea uxore habitū. t si in matrimonio
tale sacmtū dedit. sit illa legitima uxor: quāuis nulla
dos nulla septa impositā sit. § His ita respondet.
Coniugia quę clam iūnunt ñ negant ē iugia. nec
iubentur dissolui. si ex utriq; iessione pbari potest.
Yeritam phibent. qa mutata uoluntate alii eox. alii
iessione fides iudicia fieri ñ potit. uin eū publice alii uota
in alta parte se transtulerint. p prioī iugio q iudicia
incertū ē sentia ferri ñ potit. Incerta enī v sixtus pp sebit
epis phispaniā istruit. nemo pontificū iudicare psumat.
& quāuis uera sint tn credenda ñ s. ñ quę certis indicis
ipbant. ñ q manifesto iudicio iuueniunt. ñ quę iudiciario
ordine publicant. Hinc & uictor pp scribit theophilo
Incerta ēime nullateī iudicemī. qusq; De eode. epo.
uenīat dīs. q latentia pducē iniuē. & illuminabit
abscondita tenebrarū. y manifestabit iusilia cordiv.
Quāuis enī uera sint ñ tam credenda s. ñ quę manifestis

iudicius ꝓbantur. in quę manifesto iudicio gerunt. in quę
iudiciario ordine publicantur. Ite eiusdem ꝓp ob epis. Ante
Nullu ante uera iusta ꝓbatione nullo e iudicando aut dap-
iustaq; ꝓbatione iudicare debemus aut damnare. teste nando.
apl'o q aut. Tu quis es q iudicas alienu seruu. Suo dno stat aut
cadit. Mala itaq audita nullu moueant. nec passim dicta
absq; certa ꝓbatione quisqua umqua credat. s; an audita
diligenter inquirat. nec peperando qeq. malu quis agat.
Ite clementes ꝓp. Non s aliq iudicanda prius certus dmonstrent
Iudicante oportae cuncta rimari. & ordine rerum plena idicius.
inqstione discute. interrogandi. & respondendi obiciendiq;
ꝓbita patientia abeo. Vbi actio ambaru partiu illumina
ta sit plenter. Hec iniquitatib iudex sua uelit pri sentia obvi-
-are. ni qn ia pacis omib meis fint inqstione q ꝓponant. &
tadiu actio uentilet quisq; ad rei uritate puenant. Frequenter
interogari oportae. ne aliq ꝓmisso forte remaneat q ad-
-necti gueniat. Ex ꝓmissis manifestissime colligit.
q pincertis acertis recedendu ne. nec inre dubia certa danda
e sentia. Cu autem fides dubie rei in testiu apbatione t legiti
ma ꝓfessione iudicia fieri ni ualent. testes, auctoritate calix
ti ꝓp de aliis causis t negotiis testimoniu dice ni ualeant. ij
de his quę sub eox ꝓsentia facta noscunt. apparere clamosis-
-na gugia ido ee ꝓhibita. qa eu alte eox. gugale offerenu se
ad alta habuisse negare uolunt. Legitimis ꝓbationib eunuci
ni potint. quib defficientib iudicis sentia rite absolutus reatu
adulterii utrq; incurrit. diu utroq; eox uiuente alius se co

finit tricesima ca. pulauerunt.
Ineꝑ. xxxi.

XORE CVIDAM ALII
CONSTVPRAVIT. EO MORTVO. ADVL-
-TER adulterta s in uxore accepit.
filia exea suscepta cuida in gugie
se datu iurauit. illa assensu ni pbu
it. deinde pter alii ea tradidit. a
primo reposcit. Querit an possit
duci in gugiu. quę pri polluta e
p adulteriu. Secdo. an filia iuuta
sit tradenda alicui. Tertio.
an post pati sponsione illa pos
sit nube alii. Adulterio polluta ꝓhibet duci in gugiu. auc
toritate leonis ꝓp. qua dr: Adulterio polluta ni ducat abeode
Nullus ducat in matrimoniu. in matrimonium.
qui prius polluit in adulterio. Sed aug. eet testat
scribens ad ualeriu. de nupciis ꝛ concupiscentiis. licet alien
Denq; mortuo duce in matrimoniu q p pollut p adulteriu.
eo eu q fuit uerii conubiu fieri poti gugiu. eiq pcessit
adulteriu. Ite in libro de bono gugali. Posse sane fieri
licitas nupcias expsonis illicite gunctis honesto placi
to subsequente manifestu e. Hec ultima auctoritas
d gcubinis loqt. ꝓhibens gcubinas posse transire ad honest-
-tu placitu nupciarum. pma auctoritas augi loqt d repudi
ata. quia du uiuente uiro suo aliq duci in gugiu. gmittit
adulteriu. cui adulteri aliqua hr uenia. du a copula credit
ee liera. Aliud u leonis ꝓp de ea intelligendu e q uiro suo
ni erat repudiata. cui uuebat uir: reddens a gugale dmiu.
Vn in gcilis ap alpheu habitis ꝓsente chdmado rege statutu
e cap. vi. Nullus ducat i gugiu. quia p pollut p adulteriu.
Illud u comuni decreto sdm canonu instituta diffinimus
& ꝓiudicam. V siqs, uxore alii uiuente eo fornicat fuit
moriente marito sinodali iudicio aditus a claudat illicit.
nec ulti ea gungat matrimonio. q p pollut adulterio. Ho-
-lum enim nec xanę religiom euenit. V nullus ducat i gugium.

quia pri polluit p adulteriu. Hic subaudiendu e ni post pacta
penitia. gsi mes immorte uiri machinatus fuit. t si uiuente
uiro fide adulterę ni dedit suptu ea s in eiugie. si uiro ei supuiue.
Vn in tribuiensi ge legit. Post morte uiri ni pot adulteria in gugiu
Relatu e nobis t aurib scox. duce. q uiro uiuente uiraiitu s furta-
-ru prebuit nupciarum.
sacdotu quenda alii uxore stupro uiolasse. gimsup mechę
uiuente uiro suo uiraiitu dedisse. V post legitimi uiri morte si
supuixisse duce ea uxore. q & factu e. Tale q conubium
ꝓhibem & anathematizam. Ite in eode. Post pacta penitentia
Siqs uiuente marito gugie illi uidua i gugie duce potit. q.
adulterasse accusat. & eo in proximo defuncto eande suplisse
dinoscit. omimodis penitę publicę subiciat. de q & post peni
tentia ꝓfata si expectent seruabit regla. ni forte ide uir
V mulier uiru q mortuus fuit occidisse noscit. V ꝓmqtas
t alia qlibet actio emulis ꝓpediat. Qd si ꝓbatu fuit. sine ulla
spe gugii eu penitia ꝓpetua maneat. Ite ex ge elibrano.
Siqs uidua fuit Post penitia recedit ad cionem uidui q mechu
mechata. gcunde postea fuit maritu post qnqnnii suu mariu accepit.
tep acta legitima penitia. placuit eu ad cionem recedere.
Sed obiect. dd eu bersabee adulteriu gmisit & morte uiri
machinat e. gtam eande bersabee postea duxit in uxore.
S; in uetu testamto multa ꝓmittebant ꝓpter infirmitate quę
in eugliu ꝓfectione eliminata s. sic ꝓmittebat qb libet dare
libellu repudii. ne p odiu fundet sanguis innocu. q postea
in eugelio dns ꝓhibet. dicis uxore auiro ni ee dimittendu. nisi
causa fornicionis. Qedam ꝓmittebant causa infirmitatis
sacmtu futox. sic ꝓmisit dns filius israel offerre s animalia
in sacficiu quę in egipto gsueuant immolare dmonib. malens
ea s offerri qua idolis. gV ecce illis sacmta futox. Sic &
bersabee ꝓmissa e duci in uxore ni magis causa suę infir
mitatis q significione futox. S; e alia ro qua uxor dfunctu hinc
nube ni possit. Gentilit enim ꝓhibent uiri t mulieres frequent
extrahe matrimonia. und conubio sedarum nupciarum pori uitee
ni debent. sic in nouo testamento gelio legit. Fide gsuatio penitia
De his q frequent uxores dueiss. adbreuiae eox q frequenter
& dhis q sepi nubunt tep qde his manifestu e ducunt
gstitutu. s; gueratio & fides eox tep adbreuiae. Porro u uxores
gnubio sedarum nupciarum intee ni debe maxime eu peripit
sedis nupciis penitia tbuere. qs enim pbr q ꝓpter gniniu illis
gsentiat nupciis. Ite iohs chrisostom. Sedm ueritatis rone forni
Hac rone gapli peepe sedas cari eunuchi q sedam ducit
adire nupcias. ꝓpter incontinentia hoiu. Ha sedam qde uxore.
accipe sedm peepiu apli uetu e. sedm ueritatis rone uere
fornico e. S; eu ꝓmittente do publice gicent gmittit. fit
honesta fornicatio. ꝓtea bn dic. qa moyses hoc ꝓmisit. ni
peepit. aliud e enim peipe. aliud ꝓmitte. Qd enim ꝓmittim
nolentes peipim. qa malas hoiu uoluntates ad plenu ꝓhibe
ni possum. Ite ieq d vgimb. Vt uitet pielin fornicioni sedu
Quom vgimb fornicionis pielo matrimonia ceedunt.
ceedit nupcias. & excusabile fae q ꝓse ni appetit.
ita eode fornicionis pielo ceedit uiduis sedu matrimonia.
Mei e enim uice alterius & tertiu uiru unu nosse quia plurimos.
.i. tolerabile e uni hoi ꝓstituta ee quia multis. Sichde gilla in
eugelio samaritana sexti maritu hre se dicis arguit a dno q
ni sit uir ei. Vbi enim numeros maritox e. ibi uir qui ꝓpe uni e
ee desistit. Vna costa apnepio in uni uxore uersa e. Et erit
inqt duo in carne una ni tres. neq; .iiii. Aliqn ni duo s; plures.
Primus lamech sanguinari atq; homicida uni carne indu(illo)as
diuisit uxores. Fratricidii cain & digamia eade catacliismi
pena deleuit. De alto septies q alto septuagies septies uindi
catu e. Quantu distant in numero. tm & emine. Qua sea sit
digamia hinc & ostendit. q digam ad clerii digi ni pot. Ite de

aplis adtimotheum. Viduae eligat̃ ñ minus. lx. annorum. q̃ fuerit
unius uiri uxor: Hic cõmune preceptũ de his uiduis quę expeditę
pascant̃ elemosinis & ideo eras ꝓhibent̃. Illę tm̃ accipiant
pauperũ cibos quę ꝓ laborare ñ possunt. Simulq; ostendit q̃ quę
duos habuerunt uiros & si uirus ē & decrepita. & egens: expeditę stipes
ñ meret̃ accipere. Si aut̃ panis illi tollit̃ elemosinę. quanto magis
q̃ de cęlo descendit. quē q̃ indignie cõmedit reus erit uiolati
corpis & sanguinis dñi. Quā quā ꝑ testimonia quę sup̃ posui
mq̃ uiduis necedit̃. Si uident denuo nubant. q̃dā inuitant̃
sup his uiduis quas amisis maritis sic inuenit̃ fides apis.
Verũ hoc eis ad exhortationē uidualis continentię ñ in damna
tione sedarũ & dñicepis nuptiarũ dixisse. q̃ multorę auc-
toritatib̃ ostat licitas ēe. Ex uerbis eiusdē dat̃ intelligi. Ar-
ceis ad timotheum. Hec sedę nec reię nec dñicepis nuptię s̃
Apiant queso auris obtrectatores mei. & condemnandę.
uideant me sedis & reis in dño necassisse. q̃ sedis & reis
ñ dānatis. ꝑmitto potius dānare matrimoniũ. Idē. Non damno
digamos: imo nec trigamos: & si diu potest octogamos. Idem.
Ego nē libi uoce pelamo ñ dānari mecela digamia. imo nec
trigamia. & ita licet quinto & sexto & uiti q̃m & sedo marito nubere.
Ait aug. lib sedo ꝓ adusariũ legis & prophetarũ. Sed ita congratulę
Dñs masculin & feminā ꝓpagandi & ꝑma licita ēe ꝑbant̃.
genus causa nuptiali castitate iunxit. & sedas nuptias
quę i nouo q̃q testamto ꝑmittunt̃ licitas ēe monstrauit. Idē
sup ꝑma epla ad corinthios. Qd si dormerit uir eius. ñ dicit ꝑm
t sedis t quartus. nec nos diffinendũ ē q̃ ñ diffinit apis. Ego ñ nec
uillas debeo dānare nuptias. nec eis uereundia nunostratis
auferre. Ipse aut̃ septēcuplā ñ dānauit. nec die interpretatione
ñ posse ēe s̃. tm̃ neq; nubent. neq; nubent̃. Ego ñ nec ꝓ humanę
uereundię sensu audeo dicere. Q̃ quem uoluit nubam. nec ex
meo corde quotaslibet nuptias condenare. Qd unusquisq; dr: hoc
omni uiduę. beatior erit. si sic ꝑmanserit. Quod aut̃ aliq̃
ñ sit cogenda nube alieni. ambo: testat̃ sup epla ꝑma ad
corinthios. Habet uidua cui uult. tm̃ in dño. i. quē s̃ apli pu
tauerit illi nubat. q̃a mutę nuptię solent malos pueritus
fere: tm̃ aut̃ in dño. i. Si sine suspicione ꝓpriudinis nubat. &
uiro suę religionis nubat. Ite uidei urbani pp. Iuramento
Si uero patris ñ cogit̃ puella nube cui nūq̃ assensu adhibuit.
ēe statuit. q̃ nos legati iordanis principis retulerũ: scil. q̃ ipse
coactus & dolens filiā suā infantulā nolentē flentē ꝑ p
uris̃ renitentē ñ assentientib̃ s̃; ualde dolentib̃ matre &
parentela ramaldo radelli filio desponsauit. quō canonū &
legū auctoritas talia sponsalia Si infra ostendit̃ ñ approbat.
ne ignorantib̃ leges & canones numis diuū q̃ diem uideat̃.
ita sentiā tēpam̃. Si ꝑceps cū filię matis & parentelę assensu
id q̃ ceptū ē ꝑficere uoluit ꝓcedam̃. Sin aut̃ legat̃ tm̃ utrasq;
partes audiat. & si nichil fuit ex parte supdicti ramaldi ampli
q̃ impediat ab ipso iordane sacerdotū q̃ ita ēsent hęc Si dicta
s̃ accipiat. & nos canonū ac legū serta sequentes dñicepis ñ ꝑhi
bem̃. quin alii uiro si uoluit pdicta filia ei tm̃ in dño nubat.
Ite sacratio regi aragonū. Quoꝝ unū fuerit ē corp̃. unū debe-
De neptis tuę iuugio quā te ēe animĩ. atq; ido nulla ē iuna
cuidā milii datusū necessitas instante aruelo sub copulanda
fidei pollicitatione firmasti. hoc equitate dictante dñm̃. Si ali-
si illa uirū illū omino Si dr renuit & in ea de uoluntatis ave
torrate ꝑsistit Si uiro illi prius se denegę nupturā. nequaq̃.
eā mutā & renitentē ecclē uiri cogas iuugio sociari. Quoꝝ
eni unū corp̃ ē fuerit. uni debe ēe animĩ. ne forte cū uirgo
fuit alieni iuuta copulata. ꝓ diu aplq; ꝑceptū aut discidii
reatū aut ēm formicoris incurrat. cui uidet̃ peccati malū i eū
redundare ostat q̃ eā iuuenit̃ mutā. q̃ pari tenore de uiro ē
sentiendū. Ite nicolaus pp. radualdo portuensi & iobi siculensi
ēpis.

Lotharius rex Hon lucę. Disserere uirū quā ꝑmissis dotib̃ ꝑ publica
in cõmonitorio ꝑfitet̃ gualdradā se apiare accepisse. adtestatione
& sororē postmodū admisisse hubertī. Ubi ꝑmū diligenti. diuersa
inuestigatione mq̃rite. & si eundē q̃losū regē pdictā qual-
dradā ꝑmissis dotib̃ eorū testib̃ sedm legē & ritū quo uiroē.
nuptię celebri solent ꝓnia inuenerit̃ accepisse. & publica
manifestatione eadē gualdrada in matrimoniū ipsi admissa
ē restat. Si ꝑseuerantem eum illa repudiata sit. t filia bosonis
admissa. S; q̃a idē q̃losus rex metu theabergā admisisse se
die. metu uni hos tant̃ rex ñ debuit. ꝓ diuinū preceptū uirum
uiuante ꝑpetuū mergi. In hoc q̃ se magis reprehensibilem
ostendit. in q̃ amore di amori mundi postposuit. eū nec &
occisores corpis sunt tm̃di. ꝓ iustitiā hoies impellentes.
Hichil itaq; uob̃ aliud ꝑcipim̃ manifestatione sua eodē
rege iuuenio. ñ Si sedm canonicā auctoritatē mā uiue fren
ēm illi diffiniatis. Si u minime pbatū fuit gualdradā
uxorē fuisse legitimā. neq; nuptiis more celebratis ꝑ
bindictionē sal̃ sacerdotis filio nro lothario extitisse iuuenta.
suggerite illi Si ñ molestę ferat legitimā s̃ si ipsa innocens
apparuit recellian uxorē. Preterea uos scire uolo q̃a ꝑfata
theaberga aplicā sedē bis & ter appellauit. & se affato
rege questa ē iniuste fuisse deiectā & ui coactā falsū ꝓ
se cōposuisse praculū. Ham eo tpe ad aplicā sedē libellū
appellationis suę misit. in quo ñ quidē adhuc ēfessā s; Si
ēta se falsū dicē erim̃ cogi se inotuit. insup subiungens.
q̃a si ampli cōpulsa fuero seruore ñ uertate s; timore
mortis & euadendi studio q̃a aliter ñ possū q̃ uoluit dicā.
Vnd ꝑcipim̃ uob̃ Si eū eadē theabga ad idictā sinodū sic
statuim̃ aduenit cum ei diligenti examinatione tractens.
& sic obiect̃ q̃ illa se erim̃ aliq̃ admisisse ꝓfessa fuisse. &
ēt̃ illa uiolentā se ꝑtulisse pelamauit. t si inimicos iudi-
cesi illos s̃ fuisse testata fuit. tē illud renouens iudicii sedm
equitatis normā. Si iniustię mole ñ obprmat̃. His auctō
ritatib̃ euidnt̃ ostendit̃: q̃ ñ libi uoluntate nulla ē copulan
da alieni. Qd aut̃ post parentū sponsionē alius nube non
ualeant. auctoritate elibrani ꝓcii monstrat̃ qui dr:

Siqui De parentib̃ qui fidē frangunt sponsalioꝝ.
parentes fregerint fidē sponsaliorꝝ. triennii tpe a cōione
abstineant. Si u idē sponsi t sponsa in illo grauī ēnme ñ
fuerit dñpensi. excusati q̃ parentes. Si u meo de fuerit
uicio. & polluit se ꝓsentiendo. superior sentia sequet̃.

Sicut q̃ ñ licę parentib̃ sponsalia filioꝝ frangę. Verū d̃ illis hoc
intelligendū ē. quę illoꝝ ēsensu ꝓtrahuntur. Finit̃ xxxi. ci.
Incipit. xxxii. ii.

VIDA CVNON
HABERET QXORĒ. QVANDA
SIBI MERETRICĒ IVGIO
copulauit. quę erat sterilis.
neptis ingenui filia originarii.
quā eū patē alii uellę tradē. aliis
nuc eā copulauit. causa solius
iniuriarumq̃. Deinde hic penitā duct̃
ex ancilla ꝓpia filios
s̃ querere cepit. postea de adultio
ēuitus & punit̃ quendā rogauit Si ui uxorē suā obprmere.
Si sic eā dimittē posse. Quo facto. quandā infidelē s̃ copulauit.
ea tam̃ condione. Si ad ꝓpriā religionē transire. Hic ꝑmū
querit̃ an meretrix licite ducat̃ in iugē. Secdo. an ea quę
eā in iuuentute ducit̃ sit iuuenis appellandā. Tertio. cuius

arbitri aliq sequat. an ubi. aui. an originari pati. Quarto.
si uiuente uiro liceat alium extranea filios gerere. Quinto.
si ea quę uim passa pudicitiam amittere ꝓbet. Sexto. si ad-
-ulter adulterā possit dimittere. Septimo. si uiuente dimissa
aliā possit accipere. Octauo. si infidelē sub pmissa ꝓditione
licet alium fidelem in iugē ducere. Qd aut meretrix in iugē
duci ñ debeat. multis auctoritatib pbat & romb. Illa enim q
adulterio rea iunxerit. ñ post pactā penitentiā in iugio ꝓsortio
retineri ñ debet. Ysi ioānis chrisostomi. aut sup matthēum cap. viii.

Sicut crudelis Laban turpitudinis est q uxorem suam adulterā di
ꝓ iniquus est. q castā dimittit. sic furiosus est ꝓ iniustis. mittere uolunt.
q retinere metuit. Laban enim turpitudinis est q celat eius uxoris.
Hec ieron. Causa fornicationis uir dimittat uxorem ñ aliā ducat.

Dicit dns mangio. Quicūq; dimiserit uxorem ñ ob fornicationem
& aliā duxerit mechatur. & q dimissā duxerit mechatur. Sola
fornicatio est quę uxoris uirum affectum. imo eum illa una carne
maliā diuiserit. ꝓ se fornicatione amarito separauit ñ debet
tenere. ne uirum qq; sub maledicto faciat. dicente scriptura.
Quitenere adulterā. stultus & impius est. Ubicūq; est q fornicatio.
t fornicationis suspicio libet uxor dimittere. & qa potest
accidere vel aliqs calumnia fiat & innocentia. ꝓb sedem copulā
nuptialem ueri copulę enim impingere. sic potest dimittere habet
uxorem. vel prima uiuente sedem ñ habet. Idem in epla pauli ad
corinthios. Sola viri fornicatio uxorem maculat.

In iugio qs posit quęcūq; peccata fecerit ñ infuscant ꝓprium
iugē. s; fornicatio & uxorem coinquinat. vel ia ñ sit uiro suo
iecta. s; adulta. hec ioānis chrisostomi. Qui uxorem suam adulterā

Siqs uxorem mueritur adulterā. dimittere noluit duob annis penit.
ꝓ postea deceptus placuit eā habere ad debitum si ei debitum reddi
reddendū in matrimonio. duob annis penitentiam. ido qa
eū adulta mixtus sit. quę adhuc emme suo ñ est purgata.
aut abstineat se a matrimonio et. donec expleat satisfac
tio emmis penitentię suę. ido qa post satisfactionem penitentię
ñ meretur adulta uocari. Similiter si uxor uirum suum mueritur
adulterum. adulterium ñ adimpleta iudicatur. Si uiuente ab
adulterio mulier recedere uoluit. q casu uir uxorem suam recipere
potest. nullum preiudicium ei illaturus. Ysi pelagius pp melleo subdiacono
Post penitentiam adulterii uxorem suam uir potest recipere.
q: quę uxorem alienam sacrilegio indicasti spm sustulisse.
ꝓ insuum haeretici psumme detrahere ꝓsortium. si hoc regum uetat
ut iubent expientię tuę vel eum eum ipsa qq; adulta differre ñ
differas maestare. ꝓ calumnias abnuere separe. illum qdem ad
uitem defensorem in apulię puinęq patrimonium sine dilatione
migrare. illa vero siqdem maritus suus sine dolo aliq recipere forte
uoluerit. tua ordinatione sub cautela recipiat. nullum ei
dilataxat de eto simile committere prelim illaturus. si vero ea
omino accipere noluit. in alium quendam locum in quo ei ñ liceat
male uiuere puida ea dispensatione ꝓstitue. Hec. expenitentiali

Siqs uxorem suam sert Q adulterę reddit debitum. theodori. tb
adulterā. ꝓ ñ uult dimittere ea. s; in matrimo annis penitentiam
no hre. tres annos penitentiam. ꝓ quādiu illa penitet. abstineat
a illa. Hec. aug. ad pollentium. lib sedo. adulterio pigato p penitē

Quod aut dicit dum uidet vel post post fieri recidiuo eiusdem.
adulterium recidiuet ꝓnunc. si fides assit. ñ erit dubium. cui enim
adhuc deputam adulteros. qs credimus baptismate abluitos.
et penitentia eos sanatos. Si emma uiuente lege dei nullis sacri
eis mundabant. q in lege noui testi sine mundatione
ablutionis mundant. & ido te omino prohibitum est abaho eta-
-minata accipere uxorem. quanus dd saulis filia quam pat ad
mulierem ab eo separata dedit alii tamq noui testi pfigitor
sine eunetatione receptit. Hec aui postea q. x. aut adulter.
nec ego te ꝓdinabo. uad dimittere noli peccare. qs ñ intelligit

maritum debe ignoscere q uidere ignouisse dnm amboꝝ. nec
ia se debe adulterā dicere: cui penitentia enim deletum est a deo.
Idem de adulterio ꝓnugio. Non erit turpe neq; difficile post
patrata atq; purgata adulterio recidiuatio ꝓnugii. ubi p clamet
regni celoꝝ. ñ dubitat fieri remissio peccatorum: ñ ut post unum
diuortium adulterio reuocetur. ꝓ post viri ꝓsortium adulterio ñ uocetur
hec ambr. Cū fornicationis uitium excludit castitatis iure ad

Cū renunciat imperitam. stati abscesserit uirtus. Egressus enim sensit
malicię iritatis operat mgsterium. eodem; studio q emen excludit
innocentia copulat hec gg. Si habet fallax apd dm. q penitentiam
Apud misericordem nāq; iudicem nec ille do adulterare reuertitur.
fallax habebit q ad uitare reditur & postqua ñ uitat q a
omipsi dis dū libenter penitentiam nam suscep. ipse suo iudicio hoc q
erratum abscondit. Q d si in adulterio pseudare elegit.
pater turpitudinis ꝓ lenocinii reus mariti habebit. ñ ea adulterium
rea facere uoluit. Ysi i octauo lib. cap. t. tituło de adulterio ꝓstup.

Imperator seuerus & antonin. crimen lenocinii ꝓhibuit. q deprehensa in
adulterio uxorem inmatrimonio detinuerit. ñ q suspecta habuit
adultera. Hoc i mulierib ñ obtinere. Ysom enim permittit eis ma
ritos suos adulterio reos facere. Ysi in lib. e. i. t. eodem imperi. de eod.

Publico iudicio ñ hre mulieres adulterii accusationem quanus
de matrimonio uiolato quem uelint. Lex iulia declarat. q
eū masculis iure mariti accusandi facultatem habuisse. ñ idem fe
minis publicum habuit. §. Si iq vel ex his auctoritatib colligit
adulterā retineri nulli permittit. multorum in iugium duci licebit
cui pudicitiam nulla spes habet. Ilicet enim uitet iugi fidem ser
uari. & sacramentum. quę eū ñ fuerit. ñ iugi s; adulteri appel
lant. Ysi aug. scribit ꝓ iuliano. lib. i. Ycritas nuptiarum ñ consistit

Non enim insola vel delictis ꝓnuptiarum in ꝓmixtione mariti ꝓ feminę.
tione mariti & feminę nuptiarum uerita est. quanus sine
illa nuptię filios perfecte ñ possunt. s; alia s adnuptias ꝓpe
ꝓtinentia. quib abadulteris nuptię deferunt. sicut est thori
iugalis fides. & cura ordinate filios perendi. & quę maxima
differentia est boni usus. hoc est boni usus mali ꝓpulsentię earum. q
bono adulteri male utunt. Hęc s bona quib coniugantur. &
ab illicito usu discernunt. ꝓ vel ambr. nuptias impiure uidet
diesq. Primę ac sedę nuptię hac auctoritate ipsam uident.

Nuptię ꝓ ia implent. iugitas patrisui. s; & hoc intuendum est.
dilataxat iuxta hebreā ueritatem q septem ipsum ꝓ tem. ꝓ tro.
ꝓ v. ꝓ vi. die expletis ꝓ ipsis singlorum dierum diem. ꝓ uid des q est bonum.
in sedo die hoc omino subtrahent. nos intelligentia deprehendens.
ñ est bonum duplicem numerum q abunione diuidat. ꝓ pfigere fida
nuptiarum. unum ꝓ in archa noe omnia animalia quinq; bina ingredi
untur immunda s. impar numerum est mundum. qq. in duplici numero
intelligitur. & aliud sacramentum. q nec in bestiis qdem & immundis
aliis bigamia ꝓhibita est. Bina enim ꝓ bina ingrediuntur immunda
ꝓ septena quę mundi s. vel hre noe post diluuium. q impari
numero stati do posse offerre. Verum hoc ad exhortationem
ñ ad necessitatem obseruandę virginitatis refert. Ysi idem ambr.

Integritas virginitatis ex testimonio suadet. ñ ex imperio pceptis. Tam.
corporis experienda amoris est. quam ego p testimonio suadeo. ñ p imperio
pcepto. Sola est enim virginitas quę suadi potest. impari ñ potest res
magis uiosa quam pcepta. Cum q in mente vel dixerim nulla
sit spes fidei. nec certitudo pudicitię patere. q ñ est in iugium
ducenda. s; obiecit. Raab meretrix iuncta quanus mente erat.
tñ ꝓnepti de tribu iuda ꝓ iugio est copulata. d q & x postea
nasci dignata est. Osee q: xii. ꝓphetarum pm expecto dni choro
hordei mensuram emit. quam s in iugio sociauit. s; aliud est mentem
ducere. et adulterā retinere. quam tua celestis dne castitatis & pudi
citia exornes. atq; aliud aliq eam hre quam nullo puero a
luxu carnis suę reuocare uales. Hoc enim permittit ꝓhibet. illud
laudabilitē factum legitur. Ysnd iep. supostes. lib. i.

Non ē culpand' osee. Non ē peccm meretrīc duce mulierē:
ppīa si meretrīc quā duxit adpudicicia ꝛ. s; potius lavand'
q' ex mala bonā fecit. Non enim q' bon' pmanēs pollutis si societur
malo. s; q' mal' ē in bonū mutat si boni exēpla sectet. Ex q'
intelligit' n ppīam pdidisse pudicicia fornicariq; copulatū. s;
fornicariā assūpsisse pudicicia quā antea n habebat.

Quod aut n sit uxor quē sola ē in mutuemtiq; ducit. hinc videt'
pbari posse. q' nuptiē ppagationis n explendē libidinis ē a
d'o institutū ē. Hēc nāq; fuit bndictio nuptiū. crescite & mul
tiplicamini. Ipn ambrē. supluēa. Part' femmaē ē ess sola
Pudor ē femmis nuptiarū pmia n hīre causa nubendi.
q'b' hēc sola ē causa nubendi. Idē. Cū nuptiū pmiū ꝛ gīa nup
tiarū partus sit feminarū. n mediocris ē causa. Virginitas
mariq fallēs pincipē mundi. Sq vi q' n ēā pertandē sobolis
s; explendē libidinis s' mulier copulant' n tam nuptiē quā
fornicari uident'. Hinc & ieē. Non ē nuptiē s; adulteri uocant'.

Sic ē n ois nuptiē ꝛ. ex ēcla dei q' sēm pcepta x n iun
pot. nec cap' eos x. sic n omne matmonū q' n uno suo sēm gunt'.
pcepta x iungit' rite ē nuptiū appellari pot. s; magis adulterū.
His ita respondet' Prima institutio nuptiū i paradiso facta ē. v ēt
immaculat' thorus & honorabiles nuptiē. ex q'b' sine ardo
re nuptiē. sine dolore parerent. Sed' ppt illicitū motū
eliminandū ēt paradisū facta ē. Infirmitas pna mutuā
turpitudinis. honestate excipiet nuptiē. Ipn apls sēbens ad
corinth. ait. Ppt formicōnē unusq;q; uxorē suā & unusq;q; suū
uirū habet. Ex hic itaq; ēā fit. Virginitas se s' iunēē debeant.
nec s' mulier negare se possunt. Ipn apls. Nolite fraudare
mulierē n forte ex sensu adtēp' ut expedit' uacetis orōm.
& rūm reditimini in idipsū. ne tēptē uos satanas. hoc aut
dico ppt mētinentiā uīam. Qui q' ppt mētinentiā innata
-te usū monent' redire. patē q' n ppt filiorū pertatione tūm
miscere iubent'. n tūm ido nuptiē male iudicant'. Q' enim
pt intentionē generandi fit. n ē nuptiarū malū. s; ē uenale
ppt nuptiale bonū. q' ē ipsarū. fides uidl' ples. & sacrm'.
Ite sīē aug ait in lib' de bono iugali. Seubinē adtēp' ad-
-hibitē. nec & si causa filiorū seūbant. iustū seubmatū sim
faciunt. Ipn aug. d bono iugali. Immoderat' usus iugalium
Quicqd int se iugali immodestū n ē nuptiarū malū. s; est
mucrcumdū sordidū gest' uicū ē honū. uenale ppt nuptiarū
n culpa nuptiarū nā in ipsa q' immodata exactione
debiti carnalis quia ess n sēm impiū pcep. s; sēm uenia
secuit apls. Vt & pt cam pcandi s' misceant'. Si eos pui more
ad tale seubitū impellunt. nuptiē tūm ab adultio seu fornicōne
defendunt. neq; illud ppt nuptias admittit'. s; ppt nuptias
ignoscit'. Debent q' s' iugali n solū ipsi' sexus sui miscendi
fide liberorū pertandorū ēā q' pma ē humani generis i ista mor
talitate societas. uerū & infirmitatis mulierē excipiendē
ad illicitos seubitū euitandos mutuū q'dam seruitutē. Vt &
si alti eorū iunctiū ppetua placeat. n ex alti' sensu n pos-
-sit. Non aut dat' psentia sēi spē. tpe q' iugales act' gerūt.
Ipn ieē sup matheū. Non dat' sēi spē psentia tēpe q' ē iugales
Conubia legitima carent quidē pecco. act' gerunt'.
n tūm illo tpe quo ē iugales act' gerunt' psentia sēi spē dabit'.
& si ppīa ēt uident' q' officio generationis obseqt'. s; alia plura
s' inquib' sufficient sola uis humana. ꝛ neq; res indigē. neq;
deē adēt psentia sēi spē. Si ē q' tali seubitū n ē fornica
tius. s; pp bonū iugii licitus. sic & iunctio illa de q' dr n
ē fornicaria. s; pp bonū iugii licita. Ts ic ecīpario dat'
intelligi de his qui iugali affectu s' copulant'. q' & si n
ēā pertandorū filiorū s; explendē libidinis seuiant. n ido for-
-nicari s; iuges appellant'. Pbat' h ide auctoritate augi in
libro d bono iugali.

Sol' quer eū masculus coniuges s' q' ēā soli in mutuemtiq; s'
& femina. nec illē maritus. nec illa uxor mulierē copulant'.
alti' s' m' n filiorū pcandorū s; in mutuemtiq; soli seubit' ēā copu
lant'. ea fide media. Vt nec ille eū alta id faciat. ꝛ ecūerso. utrū
nuptiē sint uocandē. & pot' q'dē fortasse n absurde hoc appel
lari nubiū. si usq; ad mortē alterū eorū id int' eos placuit. ꝛ
plus generationis quāuis n ea ēā iuncti sint n tūm uniūnt.
Vt nolint' s' nasci filios. t' & opē aliquo malo agant ne nascat'.
Ceterū si t' utrūq; t' unū horū desit. n iuncto quēadmodū
has nuptias appellare possim'. ꝛ enim si aliq' s' adtēp' adhibūt
donec alia digna honorib' t' is facultatib' inuenit' q' in iugio
ducat. ipso aio adulter ē. nec eū illa quā cupit inuenire. s;
cū ista eū q' sic cubat. Vt eū ea n hat maritale ꝛ sortiū. Idē d
nuptis ꝛ seupiscentiis. Fornicari s' n iuges q' sterilitatis
Aliquando eo usq; puenit hēc uenena peurant.
libidinosa crudelitas. t' libido crudelis. Vt ꝛ sterilitatis
uenena peurē. Si mel ualūt. ꝛ ceptis fetus int' uiscera
aliq'm extinguat aut fundat. uolendo sua plē p' iniuriē
qua uitie. aut si in utero uiuebat occidi an qua nasci. prius
si ambo tales sint iuges n s'. & si ab initio tales fuē n s'
p conubiū s; pstuprū pot' iuenē. Si ambo n s' tales. audeo
dicē. aut illa quodam ē maritū meretrix. aut ille adult' uxoris.

De his q' abortū peurant. quert'. an iudicent' homicidē. t' non.
Aug' in libro questionū exodi. Non ē homicida q' abortū
Q' v n formatū puerpiū noluit peurant. ante q'. anima corpi
adhomicidiū ptinē. pfecto nec hoīē deputant' q' tale in s'
utero gerit'. Hic d anima q'stio solē agitari. utrū q'q'd formatū in
n ē. nec animatū q'dē possit intelligi. & ido homicidiū n fusa.
sit. q'a nec animatū diei pot' si anima n habebat. Ite s; illud
informe puerpiū iā q'dē fuit. s; adhuc q'dam informit animatū.
quō magna de anima questio n ē pcipitanda. indiscussa tem
tate sentiē. ido lex noluit adhomicidiū ptinē. q'a n dū
dici pot' anima una meo corpe q' sensu carē. Idē in libro
quest' ueti ꝛ noui testi. Moyses tradidit. si q' peussent mulie
rē in utero hīntē. & abortierit. si formatū fuit. det animā p
anima. Si aut informatū fuit. multet' pecunia. Vt plurē
n ē anima an forma. Itaq; si iā formato corpi dat' n in ēceptō
corpis nasci' ēā semine deriuata. Ita si ēā semine & anima
existit ex anima. & multē animē cotidie peunt. ēā sem
fluxu q'dā n pstē naturali. s; si pri' respiciam'. uidebim'
q'd seq debeam'. ētēplem facturā adē. Inadā enim exemplū
ē datū. Vt ex eo intelligat'. quia iam formatū corp' accepit
animā. nā potat' anima limo tē admisce. & sic formare
corp'. s; ratione infirmabat'. q'a pmū oportebat domū ꝛpagi
nari. & sic habitatorē induci. Anima certe q'a spē ē misceo
habitare n pot. ido in sanguine fert' habitare. Cū q' limamta
ꝛpacta n fuerint. v erit anima. Ite ieē. ad algasiam.

Sicuti semina paulatim formant' mutō. & tamdiu n repu
tat' homicidiū. donec elementa ꝛferta suas imagines
mbraq; suscipiant. ita sensus rōne ꝛcept' n motu prupit.
adhuc iuentute retinet. ꝛ ento pit abhoste. Sc v q' q'aliq'
s' adtēp' adhibē cū ea adult' ēt dr: nec abea discedens.
nec filiū suū illi tradens. peccat. Ipn leo. Pfect' ē honestatis
A nella a thoro abiēē uxorē fornicari abiēē. & uxorē
certē ingenuitatis accipē. n duplicato legitimā accipē.
iugii s; pfect' ē honestatis. Culpandi sit sane taliū
negligentia. s; n penit' dspanda. Verū cohortationib'
inertiam q' necessarie expetiuē fidelit' exequant'. Hemo
enim dispand' ē. dū in hoc corpe ꝛstitut' ē. q'a n inūquā q'
diffidentia eratis differt'. ꝛsilio maturiori pfiert'. Idē.
Non omis legitimo matmonio copulat'. quē seuiburū hm
mulier uiro iuncta uxor ē uiri. q'a nec oīs filii tradit'.

heres ē patris. nuptiarū autē fedā int̄ ingenuos s̄ legitima
& int̄ coequales. & multo hoc magis pri ipsū dno ostiv
ente quā inuiū romani iuris existē. Itaq; aliud ē uxor: aliud
iuebina. sic aliud ē ancilla. aliud liba. Ipse q̄ & apls admo
nendū harū psonarū discretionē testimoniū posuit ex gene
si. v dr abrahe. Eice ancillā filiū eius. n enī erit heres filio ancillē
cū filio meo ysaac. Igit̄ cuilibē loci elic. si filiā uiro int̄
iuebinā in matrimoniū dedit. n ita accipiendū ē quasi eā iu
gato dedit. n forte illa mulier ingenua facta & dotata
legitime & publicis nuptiis honestata uideat̄. Latino arbitro
uiris iunctę, earum femine culpa. si mulieres quę auiris habebant̄
in matrimonio n fuint. qa aliud ē uxor: aliud ē iuebina.
Cū dr patino arbitro femine iunctę uiris dat̄ intelligi.
q̄ patri ipsius desidat̄ in nuptiis. nec sine eo legitimę
nuptię int̄ iuxta illud euangli. Aliē n fit legitimū iugiū.
n aparentib tradat̄. Itē eod. l. v. t. d nuptiis. De eode.
Nec filium qmdē familias inuitū ad ducendā uxorē
cogi legū disciplina pmittit. Igit̄ sic desidas observati
uris pceptis sociare iuugio tuo quā uolueris n impedis.
ita tn v in ipsendis nuptiis patris tui ipsius accedat. Itē
Vti iuuenctione filiarū insaies postarū patris. Vi eode.
expectet̄ arbitriū. Itē dig. t. de ritu nuptiarū.
Consiste n possunt nuptię n ipsentiant ds. i. q eoeunt.
quoq; in potestate s̄. Itē institutionū lib. i. t. de pata po
testate. Iustas autē nuptias int̄ se ciues romani ptinent.
q secdm pceptā legū coeunt. Masculi qdē pubes femine
autē potentes uiri. siue patres familias sint. siue filii fami
lias. dū tn filii familias ipsensū habent parentū quoq; in
potestate s̄. Iam hoc fieri debe & ciuilis & naturalis ro
suade int̄antū. v iussū parentis pcede debeat. Itē. ambe
in lib. d patriarchis. Honorant̄ parentes reberecę mulib.
esuliet̄ puella n d sponsalib. Illa enī iudicū expectat
parentū. Non ē enī ignatus pudoris eligē maritū. s; ia d spon
sata uiro de pfectionis ipsulit die. nec immerito dilationē
n adtulit. Iure enī ipare debuit admaritū. Vn illud euripe-
deon q̄ mirant̄ plerq; und translatū sit manifestū ē. Ait
enī ipsona mulieris. quę tn maritū uolebat relinqre. &
ad alias pcebat̄ nuptias. Sponsaliū meoq; pat̄ mis curā
subiit. hoc enī n ē meū. Ergo q̄ & ipsi philosophi mita
ti s̄ seruate uirginis. s; & si mulier amisso eto mari
to & adolescentula laqueū infirmitatis suę timē
iuede. si uult nube nubat tn i dno. v electionē mari
parentib defert. ne appetentię estimet̄ auctor sui ipsa
de nuptiis electionē s̄ uendicē expectata magis d̄be
uideri uiro. quā ipsa uirū expetisse. Verecundiā pmittat
ante q̄ nubat. quo ipsū iuugiū plus cōmdē uereun
diā. Itē int̄ lib. numoq; Mulier si quippiā uouit. & se
ipstrinxerit iuramento. quę ē in domo patris sui & in etate
adhuc puellari. si cognouit pat̄ uotū q̄ pollicita ē.
& iuramentū q̄ obligauit animā suā & tacuit. rea n erit.
q̄ q̄d pollicita ē & iurauit ope cōplebit. sin autē stati
v audierit ridiuerit pat̄. & uota & iuramenta ei irrita erit.
nec obnoxia tenebit̄ sponsioni. eo q̄ ridiuerit pat̄. Aug.
Dento hic q̄rit̄ & d uoto uiginitatis. Mulieres enī & uigines
insepta solent appellari. Videt̄ & apls d pat̄ loq cū dicat.
seruē suā uiginē. & det nuptū v uiginē. Item. ieul. toletano. iii. Vidue
hoc sēm firmat ieluū. v uidue quib placuit tenēant castitatē. Q si p quā pfiteri iuuenta nube elegint.
illis nubant. q̄ ipa uoluntate uoluint ire maritos. Simi eli
lis edicto & d v uiginib habeat̄. nec ext̄ uoluntate parentū
t suā cogant̄ maritos accipe. Siq v ipsoiū castitatis uidue
t v uiginis ipedient. a sēa cōione & alimonib ecclę hiat̄ extēos.

Premissis auctoritatib euidenter asserit̄. q̄ quauis aliq n filios
pereandos s; iniuenerint̄ ea iuenant̄. tn iuuges appellant̄.
De tua v q̄stione pelagi diffinit. sēbens porro defensori.
Patrē puellę Arbitriū libi aui n originari patris puellā in
ęcelę usę familiis auū v libis ortū istat ē natalib. nuptiis sēq
& ido aui magis electionē de iuuentione neptis quā patris oportet.
ei eui nullom libm ē pot arbitriū decernī adtendi.
Quia q̄ electione aui huic ista nupsisse pbat̄. istat hanc s̄
legitime copulatā. Qd autē ex ancilla ipt̄ uxoris sterilitatē
filios querere alieni iuecat. exēplo pbat̄ abrahę. q ipt̄ sterilitatē
uxoris suę sarai ingiri ē ad agar egiptiā. v ex ea filios accipe.
Itē. iacob cū extrahebe filios int̄ n posse. ex ancilla ei s filios
suscepiant̄. nec solū ipt̄ sterilitatē uerū & ipt̄ fecunditatē cessant̄
legit̄ intrasse ad ancillā iię. & ex ea filios genuisse. Ceqb oib
colligit̄ ipt̄ sterilitatē uxoris siue ex ancilla siue ex qlibē
alia iuente filios quen. Aliqn adultū maela abrahā iacob
notabunt̄. s; sic post mortē sarę abrahā ecthurā duē i uxorē.
ne sedm augn xam putarent ē pecē post mortē uxoris
aliā duce. sic uidet̄ uiuente uxore sua filios ex ancilla
suscepisse. ne ab aliqb hoc reputaret̄ mēm. Aliud autē augi
dr. ne adiuisarū legū & ipbarū. lib sedo. Quom abraham
Istrabahę & usq; ad decrepitā excusset̄ a cōiuge fornicōis.
etatē senectutis fornicōis obiect̄ ēm. pfecto. qa & post mortē
sarę altā duē. v simultū intelligēt̄ rei addit̄ sacēmū. ipt̄
hsolū id facē debuit abrahā. ne putent̄ bene adiuē ipsōm
di. qb & tertullian assipulator assistit post uxoris mortē
ēm ē duce uxorē. S Sacēmū h rei ē q̄ pbonos mali &
bon erant in fide geniandi. & pmalos boni & mali adhide
accessuri. Vn aug. sup iobm. Sic bonoq; iuuentio mali & boni.
Recurrat nē animū ur ad abrahā ita & iuuentio malorum boni
isaac & iacob. In istis tb inuenim parere libis. parere gene-
ancillas. inuenim ibi part libarū. inuenim ibi & part ancillarū.
Ancilla nisi bon significat. Cice inq ancilli & filiū ei. Inue
nim rem mirā in istis generationib libarū & ancillarū. iii. scil gene
rationū. inqb. iii. generationib cōplet̄ figura tota pli xani. v n sit
mirū. q̄ in illis tb dicū ē. ego sū dr abrahā & dr isaac. & dr iacob.
id ē oiū nationū. In oib enī xpiani fri adtendit̄. a pmalos
nascunt̄ bon. a pbonos nascunt̄ mali. Ampli istis. iii. ge-
nerationib n pot inuenī. Inuenis ibi bonos filios iacob
natos d ancillis. & bonos natos d libis. Hichil obsunt natiui
tas de utis ancillarū. qndo in patre cognouerit̄ sēn suū. &
sequent̄ regnū cū frib tenuerit̄. Quom q̄ filius iacob non
obsunt illis q natū s̄ d ancillis. q minī tenerent regnū. & ita
pmissionis quā cū frib accepert̄. vn illis obsuerit̄ natales
ancillarū. s; pualunt sēn patrū. sic q̄q; pmalos bapti
zant̄ tāq d ancillis uident̄ nati. s; tn qa ex semine vbi di
q̄ figit̄ iacob. simul cū frib hēditatē possidebit. Securus
q̄ sit q̄ de semine bono nasci. tn ne uniret̄ ancilli. Si
de ancilla nasceris. ancilla mala superbiente ne imitetis.
Vn enī filii iacob d ancillis nati possedert̄ ita pmissionis
cū frib. ismahel autē cū frib d ancillis natus expulsus ē
a hēditate. vn n qa ille supb erat. illi humiles. creati
ille ceruiet̄. uolens seduce frem suū. ludens cū illo.
Magnū ibi sacēmū. ludebant simul ismahel & isaac.
uidit illos sara ludentes. Quę autē pepit abel & enoch.
& noe & abrahā. ipsa pepit & moisen. & phas tpe postiores
an dm aduentū. & quę istos ipsa & aplos & mtes nros.
& os bonos xanos. Omis enī pepit. q diuisis tpib nati appa
ruerit̄. s; societate uni pli iuuent̄. & eadē eiusdē ciues
labores h pegnationis expti s̄. & q̄dā eoq nē expiunt̄
& usq; in finē eēi expient̄. Itē. quę pepit cain & cham
& ismahel. & esau. eadē ipsa pepit dathan & alios i eode

Hic euripedon hoc dicentis ignis.

ppio similes. & quę ipsos eadem ipsa & nuda pseudo apostolum &
simonem magum. & ceteros usq; adhęc tempora pseudo christianos in affectio-
one animali permanent obduratos. siue sint primitiui in unitate
siue aperta persione dissentiant. s; eum tales a spiritualibus euangelizantur
& sacramentis imbuuntur. tamquam ipse ipsam rebecca eos parit. sicut
esau. eum autem pillos q̃ non caste annunciant euangelium. tales in eodem
gremio generantur. non sara quidem ipse ipsam parit. s; pagani. hęc boni spirituales
quando euangelizantur. & baptizantur. carnalibus generantur. sicut quidem
& rachel iunxit iugali eos. s; panellarum uterum parit. cum ipsi p
spirituales in euangelio generantur boni fideles q̃ tradunt in spirituale
affectum pietatis. & eo tendere non desistunt. & io non faciunt quia non
possunt. sicut exuto sarę ysaac & rebecce iacob in noua uita
nouum testamentum nascuntur. itaq; siue inter usuram uideantur siue
aperte foris sint. quia caro est caro. siue marta in sua sterilitate
pseudent. siue occasione temptationis tamquam auerto extra
tollantur. quia palea est palea. & semper a illis eicietur quę sine macula
ruga. unitate diuinę & q̃ aggregationem scorum in carnali obdu
ratione miscent. & nullo modo despandum est. siue quia inter tali appa
rent. siue qui foras manifestius adusent. Hęc ita respon
det. & uarietate temporum uaria inuenit dispensatio ordinis.
& missum erat abrahę quia in semine eius benedicentur omnes gentes. & misericor
quia se daturum semen eius tamquam pregnationis suę. cum quo eius modo
latria reliquit abraham & filios eius in peculiare populum dominus ele
gisse. rite multarum fecunditate mulierum populi dei multipli
catio quereretur. quia in successione sanguinis erat successio fidei.
unde in lege dicebatur. Maledicta sterilis quę non reliquerit semen suum
super terram. Hinc & sacerdotibus iugia decreta s. quia in successione
familię successio instabat offerentium. Quia in incarnationem
gratia fidei usque dilatata est. nec iam dicitur: die domum uidę & domum israel.
s; eunte docete omnes gentes. & de omni gente quemque: tunc & dominum & omnem
iustitiam acceptus est illi. nec electio minus querit in successione
gentis. s; in perfectione unitatis & sinceritate scientię & virginitatis fe-
cunditatem profert. & sacerdotibus iuuentutis castitatem impetrat. Hęc
quidem abraham aut iacob deliquit quia per uxorem filios ex ancilla
quesierunt. nec illorum exemplo per iugale debitum fecunditatem
in aliquem uitium aliquem querere. cum illorum iugia minorum equerent uel
preferant virginitatem. & in modum usus iugum nisi propter turpitudi
ne fere iniret formicationem illi propter. Non ambo: sed in libro patriarc.

Dixit sara Abraham non est rei adultrii. quia uxore uiuente filios. chri.
ad abraham. Ecce reclusit me dominus ne parem. intra quam ex ancilla
ad ancillam meam. ut filium faciam ex illa. & ita factum est. s; suscepit.
Nida primum quia abraham ante legem moysi & ante euangelium fuit. Non ob
interdictum adultrium uidebatur. Pena enim mortis ex parte legis est instituta
quę enim inhibuit. nec ante legem ulla est rei damnatio. s; ex lege.
Non quia in lege commisit abraham. s; lege prouenit. Ils in paradiso
iugium laudauit. non adulterium damnauit. Habet abrahę offensio
ne prima. Sed illa est quia ardore aliquo uagę succensus libidi-
nis: non petulantis forma captus decore ancillę iniuriosum iu-
gale post habuit thorum. s; studio querendę posteritatis & propa-
gandę sobolis. Adhuc post diluuium rarissimus erat humani
generis. erat & religionis, ne quis non reddidisse debitum uideret
naturę. Denique & loth sed filię hanc eam querendę posteritatis
habuerunt: ne genus deficeret humanum. & ido publicum muneris
gratia purata culpa protexunt. Idem in eodem. Quod per legitimam uxorem
Nemo est blandiatur de legibus committere adultrium crimine damnatur.
Non. ore stuprum adultrium est nec uiro licet quidem auiro quę a uxore debet castimonia. Quinquo mea quia
non sit legitima uxor & missum fuit adultrium damnat crimine leodo.
Nulli licet scire mulierem per uxorem. Idoque iugum datum est
uis. ne in laqueum incidas. & cum aliena muliere delinquas.
Tolerabilior est silentio culpa. quam si culpę usurpet auctori
tas. nec hic solum est adultrium cum aliena peccare iugum. s; ore quia non
hic potestatem iugum. tum loquitur iste doce & graui crimine est. ut cele
brata iugum iura tenant. & uxoris pudor soluant. Idoque
cum prendere abimelech quia uxorem esset alienam ignorauerit.
quia sororem esse uir ipse suam dixerit. Respondit ei dominus. & ego
cognoui quo puro corde fecisti hoc. & peperci tibi ne peccares
in me. propter hoc non sum passus te tangere eam. Cognosem uidit
prudentem custodiendo esse iugum domini. quia non putat alienum thorum
pollui. quia si quis fecit peccare cum in dominum. et lege uiolet. gram
soluit. & quia in dominum peccat. sacramentum celestis amittit ministerium.

Oritur quidem Hiehiel fedit est quia uxorem amare quasi [illegible] c
honesta erat amoris. s; magnitudo deformis. adultera.
Hiehiel autem inter ex quo honesta ea quasi insanitat. Ubi & sixtus
insertius. Adulter est inquit in sua uxorem amator ardentior.
In aliena quippe uxore omnis amor turpis est in sua minus.
Sapiens iudicio debet amare iugem non affectu. Non regnet
in eo impetus uoluptatis. nec precepsi fert ad coitum. Hiehiel est
fedit quia uxorem amare quasi adulteram. Certe quidem sunt se ea
rei publicę & genus humani uxoribus iungi. & filios parent
imitent satis peccudes. & postquam uenit uxoris intimuerit
non pudant filios. nec amatores se uxoribus publicant. s; mantos. Idem.

Quis ignorat sub Virginitatis castitas non profert euangelio abrahę.
alta dispensatione dei omnis rem sancti eidem fuisse merita.
cum nec aperiam s. Quomodo an abraham placuit in iugio. sic hęc
uigines placent in castitate. Seruiunt ille legi & christo.
seruiamus & nos legi & christo nostro. magis fines seculorum deuenerunt.

Obiciunt iacob patriarchę non concupiscentia esse. hic augustinus plendę
.iii. uxores. quando mos libidinis s; numerosę plus plures habebant uxores.
erat. cum non erat. sicut patriarchę iugibus exercitibus semen suum
miscebant. non concupiscentia principendę uoluptatis. s; pu
dentia propagandę successionis. sic apostoli auditoribus admi
rantibus doctrinam suam indicebant non auditate insequendę
laudis. s; caritate seminandę uitatis. hic augustinus. de bono iugali.

Sicut sed est mori fame Sancti est absque libis defungi. quam exercitento
quam idolorum uesci. ita scilicet est defungi sine libis. peubitu
quam ex illicito coitu stirpem querere. Illicitumque autem nascant stirpe
hoies si parentum uitia non sectentur. & dum recte colant. honesti quia
& salui erit. Semen enim hominis ex qualicumque homine dei creatura est. & eo
male uentibus male erit. non ipsum aliquem malum erit. hic smo
sei ambre. de s. iohe. quia sic incipit. Dixerunt supiori domina.

Dicat aliquis. uxorem Ex ancilla filii non sunt querendi.
non habeo. ido ancillam in associauit. audi quid dicat septa
ad abraham. Ecce ancillam & filium eius. non enim heres erit filius an-
cillę cum filio libęre. Si quia ancillę filius heres non est. quia nec filius est.
Cur autem querit tale iugium de quo suscepit filium nec successio-
nis possit esse heres nec sanguinis. nec potest hire heredi
tatis & sortium. quia non sit originis publicum. cur magis querit
tale iniuriam. de quo nati filii non sunt testes matrimonii. s;
adulterii. cur hinodi susepiunt adultrium. quia pati est pu-
dori non honori. dicit septa. adulterum filii. & c. Mulier quia
tua si talibus moribus porta est & meat & sortium. meretur &
nomen uxoris. Esta iniuriae tuę libertatem & nomen uxoris.
ne adulter sis potius quam maritus. Hic. augustinus. ad claudium. pt

Sicut non est Adultria non est facienda uoluntate iuliani. lib. v.
facienda adultria & uoluntate filios generandi.
filios generandi. quemadmodum nec furta est facienda &
uoluntate pascendi pauperes scos. tum est faciendum. non furta
perpetrando s; tum uendo mamona iniquitatis.

Ecce quia nullum licet alicui uiuente uxore sua ex an
cilla & ex alia qualibet filios querere. quia & suscepti
filios non iudicant indigni. Simplex formicatio sac
septuna phibet. Non augustinus in questionibus deuteronomii. Licet
concubit & ore non legitimum usu illorum minorum nomine meche
Intelligit.

Meretrices et adulteres accedere prohibet dns. quarum publice uenalis est turpitudo. In decalogo autem mechie nomine non uidetur prohibuisse aperte. quo mechia non nisi adulterium intelligi solet. Idem sup exodum. Omnis mechia est in septis dei. fornicio. si; utrum omnis fornicio mechia dici possit. meisdem septis non in omni certum occurrit locutionis exemplum. Si; siquis fornicio est mechia dici non potest. Vel sit in decalogo prohibita illa fornicio quam faciunt quae uxores non habent cum feminis quae uiros non habent animuenti possit ignoro. Si; si furti nomine bona intelligitur omnis illicita usurpatio rei alienae. nisi enim rapina permisit quae furtum prohibuit. si; utique aperte totum intelligere uolunt. quod illicite rerum parum auferit. profecto nomine mechiae omnis illicita ieunium atque illoque nihil nisi legitimum usus prohibitus debet intelligi. Hieronimus. Exit ordinatio fornicatorum - ita uoluntas et iucunda opa nuptiarum luxuria et maioris est eminus. qua tollit nihil aliud et fac ea nihil meretris. immundicia appellant. Est quippe duo in carne una. Qui non est fidelis nec credit in expo. sua nihil meretrix fac. Certo infidelis infornicione sua uirum uiolat an edificat templum idolo nescio. Fuerit quippe, luxuria maxime demones colunt. Hi unum scio quod quia post fidem et fornicat uiolat templum dei. et opus carnis immundicia nuncupat. et ea comes luxuria sequitur. Quomodo enim multa lege dnesandis eminibus quae inocculto sunt quae et nominare turpissimum est ne et dicentis os et aures polluerent. genialiter septa complexa est diei. uerecundo et uerentes facere filios iussit ab oi immundicia. sic in hoc loco certas erit ordinatas uoluptates. ipsarum quoque opa nuptiarum si non uerecunde et cum honestate qui si subolis dei fiant. ut tunc libris seruant. immundicia et luxuria nominauit. Hieronimus.

Salomon Immodate uis mulierum salomonem adidolatrauerit. quippe immodato usu atque assiduitate mulierum adhoc usque potuerit et templum idolis fabricare. et quod primo templum extruxerat assiduitate libidinis et pfidie subtraxerit. idolis instruere templa non timuit. Hieronimus. Liboris peccato in matrimonio laudat. metria uoluptatis et in uxore damnatur. Liboris quoque diximus in matrimonio opa necessa sunt. uoluptatis autem quae de meretrum capiunt amplexibus in uxore damnatur sunt. Quemadmodum tales dicantur filii. et quae suorum parentum sequuntur. quae ex libro et ancilla nascuntur. Isidorus enim ethimologiarum libro .viii. determinat dies. Quomodo libri. et quae adtentione parentum sequuntur. Liberi dicti sunt quae ex libro matrimonio sunt orti. Nam filii ex libro et ancilla seruilis adtentionis sunt. Semper enim quae nascitur deteriorem partem sumit. Naturales autem filii dicuntur ingenuarum iuuenum filii. qui sola nata genuit. inhonestas siuigii. hi uero quia non sunt de legitimo iuugio. matrem potui quam patrem sequuntur. Quod autem pudicitia uiolentia eripi non possit. multorum auctoritatibus probatur. Ait enim ut animi. quae uiolentia insertur corpori nam quae uis infertur in animo. Ipsum quamuis corpus uiolentia corrumpitur. si pudicitia mentis seruet illesa tam castitas duplicatur sicut beata lucia fertur dixisse pascasio. Si mutata mente freuis uiolari. castitas in duplicabitur ad coronam. et ceta. Desensibus enim et uoluntatibus dns iudicat. Nine ambre. sed. in lib. v. de uirginibus. Melior tolerabilior est mente uirginem quam carnem habere. est uirginitas mentis quam carnis. utrumque bonum si liceat. Si non liceat. saltem non hoc. castum si; dos sim. Virgo postrum potest adulterari non potest ubicumque di uirgo est dei templum est. nec lupanaria infamant castitatem. si; castitas et loci abolet infamiam. Idem. Mente incorrupta non corrumpitur caro.

Reuera non potest caro ante corrumpi. nisi mens fuerit ante corrupta. Hieronimus. de eunuchis de. lib. ii. Aliena libido nemine polluita ne aliquem polluat aliena libido metuit. Ita. Non polluere si aliena erit. si autem polluere. aliena non est. si; eum pudicitia uirtus sit animi. commitem habeat fortitudinem potui quelibet mala tolerare quam malo sentire decernat. Nullus autem magnanimus et pudicus in potestate habet quod de sua carne fiat. si; tum quamuis mente teneat.

Quis tandem sana sed mente putauit se posse pudicitiam. si forte in aspectu et oppressa carne sua exercetur et expletur libido non sua. Idem. Sed. Propositum animi permanente pudicitia et corpus sanctificari metuit. ipsi corpus non auferet sanctitatem uiolentia libidinis alienae. quae seruat pudicitiam suae mentis. Anus si aliqua femina mente corrupta uiolatoque proposito quod dominum uoluit perpetrare uiolanda adsuum deceptorem. adhuc eam perpetrem sanam et corpore diem. ea sanctitate animi per quam corpus sanctificatum amissa aut destructa. Absit hic error. et hinc ponitur admoneamur ita amittit corpus sanctitatem et intacto corpore. Idem.

Lucretia matrona nobilem uetustique romanum pudicitiae magnus esset laudibus. cum corpore eum uiolent tarquinii regis filius libidinose potuit esset. illa sed impiissimi iuuenis martio Latino ipsoque bruto uiri clarissimis et fortissimis indicauit. cosque ad uindictam instruxit. deinde sedi uise commissi sceleris atque iniquitatis sepulti. Quid diem. Adultera hi an casta dicenda est. Quis in hac iustia laborabit. Eggie quidam exhoc et uerum clamant aut. Mirabile dictu. duo fuerit et adulterium unus admisit. Splendide atque uerissime intuens duum corpora in mixtione. unum inquinatissima cupiditate. unum castissima uoluntate. quae non corpora iunctione si; animorum diuisitate agere adtendens. duo inquit fuerit et unum adulterium admisit. Idem in lib. de duabus animabus. Non in uoluntate peccat. Idem lib. i. de libro arbitrio. De pudicitia quis dubitabit. quam ea sit in animo instructa. quinque ut est. un a uiolento instructore nec ipsa eripi potest. Hieronimus. Sup epam adfomu fieri non potest. Vel in quis mechetur per in corde. Ynos. libro primo. mechari possit in corpore. Hieronimus in lib. de sancta uirginitate. Sicut nemo impudice utitur corpore. nisi prius spiritu concepta nequitia. ita nemo pudicitiam seruat in corpore. nisi prius spiritu ista castitatem. Idem. victoriano. In corpore pudicitia uiolari non potest. Addam ingemiscentibus omnibus si mens inuiolata seruet. suis adeant quae suis adeunt. et aut nichil in earum castissimis mentibus libidine hostili perpetrare permittit. aut si permittit eum earum animum nulla est sensus turpitudine maculat. et carne sua defendunt a femine. et quod mea nec commisit nec permisit libido patientis. soli erit culpae factentur. oisque illa uiolentia non peccorum uiolentis turpitudine si; per passionis uulnere deputabitur. Tantum enim uale integritas castitatis. Vel illa inuiolata nec in corpore possit pudicitia uiolari. et in hac potuerit superari. Hieronimus insimonimus. lib. secundo. Munda caro non peccat. si a pagione anima fuit munda. Non potest corpus corrumpi. nisi prius corrupta fuit anima. Munda namque a pagione animi caro non peccat. Hieronimus. honorato epo. Pudicitia carnis non eripitur. si mente suetur. Magis tamen in sensu interiore corrupto peccat castitas fidei. quia ne femine instuprentur uiolentia in carne. quae uiolentia non uiolat pudicitiam. si mente seruat. quo nec in carne uiolatur. quin uoluntas permanet spiritu carne non utitur si; sine sensione tolerat quod alius operatur. Hieronimus iohis chrisostomi sup matthum.

Sicut enim peccem Hec peccem nec iustitia exope sine uoluntate opus sine uoluntate non facit. ita et iustitia exope perficit non sumatur nisi et uoluntas affuerit. Multi enim corpore quoque castitatem student. adulterium quoque uoluntate committunt. eum dns dicat. Qui uidit mulierem ad concupiscendam eam iam mechatur eam in corde suo. Ergo uoluntas sine ope frequenter peccat. Ita est quod glosa sententia, quam transgredi non potest necessitas debilitatis corporis. si; quam completur uoluntas sanctipositum. Hieronimus in epla ad eustochium. Virginitas carnis non seruatur mente corrupta. Si paulus apls uas electionis et spiritus in euangelio .x. ta. ob carnis aculeos et incentiua uitiorum repugnat corpus suum et seruitutem subiicit ne aliis predicans ipse reprobus inueniatur. et tum uidet alia lege in membris suis repugnantem legi mentis

Ad de. Non fidelis ex rebus uera ufa sed fidelis ex habitu cultus ufa habet uera magnum fidelitatis si fidelis quam ... sed peccatis eos.

Lege sup luca. i. ii. Cinge ipsum ... ab eunuchis ... si peccat ego sum ... i lege ... corrupta repudiat. Id. mihi habitum ... corpus mulierum non uis maculare. si; uoluntas.

·cā·

suę & captuanmē se mlegę pecēi. si post nudritatē ieuma
famē carēs. flagella. suppliea. mseme reūs exclamat. in-
felix ego ho. q̄s me libabit de corpe mortis hc. tu te putas
secura ēe debe. caue queso. ne q̄n ⁊ de te dicat ds. Virgo isrl
ceciderit. ñ ē q̄ susente eā. audent dicā. eū omīa possit ds susci
tare vgine ñ pot post ruinā. Vala q̄dē liliare de pena. s; ñ
uale coronare corruptā. timeam illā ppīnā. ne mnob ē
cōplcat. ⁊ vgines bonę deficient. Obserua q̄d dicat. ⁊ vgines
bonę deficient. q̄a s ⁊ vgines male. Qui uidēt mq̄t mulierē ad
concupiscendā eā. iā mechatus ē eā in cordo suo. Fit q̄ ⁊ inter vgi
nitas. Istę s vgines malę. vgines carne ñ spv. vgines stultę
quę oleū ñ hnt excludunt a sponso. Si aut ⁊ illę q̄ vgines
s. ob aliās tn culpas vginitate corpoē ñ saluant. q̄d fiet illis
quę pstituęt mbra x. & immutauęt tēplū sā spe in lupanar.
Ideo audient ppham dicentē. Descende sede intra vgo filia
babilonis. sede intra. ñ ē thron filię chaldeoē. ñ uocabis vltr
mollis ⁊ delicata. Accipe molā mole farinā. discoopi uela
men tuū. denuda crura tua. transi flumina. reuelabit ig
nominia tua. apparebit obprbia tua. ⁊ ñ post dī filii thalamī.
post osēla fratruelis ⁊ sponsi. Illa de qua quondā sermo
ppīnc cēnebat. astitit regina a dextis tuis in uestitu dauratō
circūdata uarietate nudabit. & postiora ei ponent i facie
ipsi. Sedebit ad aquas solitudinis. ⁊ posito uase diuaricā
bit pedes suos oī transeunti. ⁊ usq; ad uerticē pollueē. Recti
fuit homīe subisse ⁊ iugū ⁊ ambulasse p plana. q̄ ad
altiora tendentē in profundū inferni cade. Non fuit obsce
cuitas mētis filia syon. ne post tnitatis hospicio ibi de-
mones saltent & sirenę nidificent ⁊ cetera. Ait aug. de xpi
Nec solo corpe intacto castras ñ iugū amit ana fide.
tactu & affectu s; aspectu q̄: appetit. ⁊ appetit concupiscen
tia feminarū. Hęc dicamus uos hre animos pudicos. si habē
oculos ipudicos. quia impudicus oculus ipudici cordis est
nuncius. ⁊ cū se iuncē s & tacente lingua ⁊ spectu mutuo
corda nuncian impudica. & sedm concupiscentiā carnis flec
tant altiū ardore. & intactis ab immunda uiolatione corpib
fugit ipsa castras dmonib. Ait aug. Adulter ppetrat cū inupta
Qui uidēt mulierē ad concupiscendū eā. t nupta turpit concupis-
cētiā mechatur ē eam in cordo suo. Quia cū greco uocabulo - cetur:
adulter mechus dr: cū ñ aliena iunx s; mulier uideat.
aptę uertitas ostendit q̄a & solo usu cū fūrit t inupta con
piscerit adulterū ppetrat. Qd tn plerūq; ex loco t ordine con
piscentiā discernit. q̄a sicut he in sacē ordine studiosa cōcupis-
-centia. sicut illū adulterū inquinat culpa. Inpsonis tn ñ
dissimilib idē luxurię distinguit reatus. Quāuis aū
uiolent obpssę pudicitiā ñ amiserint. mytaminatus tn se
ñ audeant cōparare ūginib. Non leo pp. Quę obprmunt in con
Illę aut famulę dī q̄ integratē tamnatus se vginib cōparare
pudoris obprsione barbarica pdidīnt. laudabiliores ñ audeant.
et in humilitate ac uerecundia si se mytaminatus ñ aude
ant cōparare ūginib. Quāuis cū omne peccm ex uoluntate
nascat. & ñ potuit corruptione carnis meus inuita pollu.
mn tn hoc illis obest. sicq̄ potuerē animo ñ amittē doleant
se corpe pdidisse. Cum q̄ hęc quę uiolentā passa ē pu
dicitiā amisisse pbari ñ pot. nullom iunctē fornicōnis t
adulterii cōm meuisse. Vt cū aug ait in lib d bono iugali.
adulterium cōmittit. cū t ppę libidinis instinctu t alienę
cōsensu cū alto t alta ⁊ pactū iugale iubit. atq; ita fran-
-git fides. quę in reb corpeis ⁊ abiectis magnū animi bonū
ē. & ido ei salutē q̄ corpalē qua & uita ista ⁊ iunctē certū ē
debe postponi. Ait ysidorus sup exodū. Mechat q̄ alicui pt
Non mechabis. i. nec q̄sqū matrimonii fedē misceat:
pt matrimonii fedā alius feminis admisceat ad explendā
libidinē. Ita adulterium fac. q̄ pt suā adalta accedit. Ait. aug.
de adulteriis ⁊ iugis. Qui uiuente uxore sua alterā & adulterū ⁊ agnoscit. adulterū
Puto xpianū nemīē reuerari adulterū cōmittit.
ē. q̄t div languente t dnu absente t iunent uide
cupiente uxore sua alti ⁊ iuxtus ē femīę. Cum
q̄ nihil hoē mista dpbendat fuisse. q̄a nec ppę libidinis
instinctu. nec alienę ⁊ sensu. nec uiro suo languente t
absente t iunent uide cupiente alti adhesit. s; uiolent
aliena libidine obprsa uim pmisit. apparē q̄ nec adulta nec
fornicaria dici pot. uīi nec aliq̄ occasione uale dimitti.
Cū enī iudei quererent a xpo utrū licē hoi dimittē uxorē
suā q̄cūq; ex causa. respondit eis. Non legistis q̄a q̄ fecē eos
ab initio masculū ⁊ feminā creauit eos. Qd q̄ ds iunxit
ho ñ separē. Idcē ita sermonē suū peclusit v dicē. nemīē
posse dimittē uxorē suā excepta eā fornicōnis. Item apls
ait in epla ad corinth. His q̄ matrimonio iuncti s precipio
ñ ego s; dns uxorē a uiro ñ discedē. Ipn dat intelligi.
q̄ qualiscūq; fuit uir ⁊ uxor: ex quo iugali affectu s
adheserint. utri ab invicē discedē ñ ualent. Ipn ambr.
in exameron. titulo diei quartę sēbit. Qualiscūq; sit uir
Hostiend ⁊ incult ē uir: cū semel placuit ñ ē dimittend.
semel placuit. nūq̄d uir alī eligend ē. cōparē suū
equus diligit. & si mutētē alī trahē iugū nesciat cōpar
alti. & se ñ totū putat. Tu iugale repudias tuū. &
sepe putas mutandū. Aiunt. & si uno deficit die. supdve
riuale. & statim incognita eā quasi cognitā pudoris
exequens iniuriā. Ait aug. Similit d uxore intelligit.
Si uxorē quis hat sterilē. siue corpe deformē. siue debilē
mbris. t cecā. t surdā. t claudā. t siqd aliud. siue morbis
t laboribus doloribusq; infectā. & q̄q̄d excepta fornicōne
cogitari pot. ferendū horribile psocietate fideq; sustinet.
Ait iere. ad oceanū. de morte fabiolę. Non licet uiro uxorē
Preceptū dīnī uxorē ñ debe dimittē dimittē. ñ eā fornicōnis.
excepta eā fornicōnis. & si dimissa fuit manē inuptā.
Quicqd uiris pcepit. hi ⁊ sequentē redundat ad feminas.
Hecq; enī adulta uxor dimittenda ē. & uir mechus tenendus ē.
Ait. Apud nos q̄ ñ licet feminis equę ñ licet uiris. &
eadē seruitus pari condione censet. Ait ex cē tol. xii. Cōione
Preceptū dīnī ē. v excepta p̄uet. q̄ ecē fornicōnis eam
eā fornicōnis uxor aliū dimittit uxorē suā dimittit.
ñ debeat. & ido quicūq; ecē culpā ēmmis supdicti uxorē
suā quacūq; occasione reliquit. q̄a q̄ dīnī iunctē ille sequit
disposuit. tādiu ab ecclastica cōione pituitus & accetu
omīū ēanoē maneat alienus. q̄diu societatē relictę
iugis sincerē amplectat ⁊ foueat. Itaq; q̄ iā admonitu
a sacēdote semel ⁊ bis & ter v corrigunt ad suę iugis
noluīnt redire ⁊ sortiū. ipsi se suis meritis & a palatinę
dignitatis officio separabunt. ⁊ insup generosę dignitatis
testimoniū q̄diu in culpa fuīt amissuri s. q̄a carnē
suā discidū iugulo tradidēt. Ait meolius ad ⁊ sutra vulgatoē.
Quicqd mulier ⁊ te cogitauīt t scrte accusauīt.
ñ ē excepta eā fornicōnis reiicienda t odio pri hnda.
Sed querit. cū sit par utriq; ⁊ idcio cur cōmunicantes
uiri cū adulteris uxoribus ñ punīnt. cū ecē uxores
in ⁊ sortio adulteroē uiroē manē uideant. De his ita sēbit
innocentī pp. In utroq; sexu adulteriū pari rōne punit.
Xpiana religio adulterium in utroq; sexu pari rōne
condēnat. s; uiros suos mulieres ñ facile de adulterio
accusant. & ñ hnt latentia pecca uindicā. uiri aut
liberi uxores adulteras ap sacēdotes deferre ⁊ sueuerit.
& ido mulierib pdito eoē ēmme cōio denegat. Uiroē
aut latente ⁊ iusso ñ facile q̄sq; ex suspicionib abstinet.

d' utrq; submouebit. si ei flagitiū detegat. Cū enim par ea sit. mtdū ꝓbatione cessante uindicetur ꝓ ꝗlet.

Ecce d' ista dimittu ñ ualet. eū a fornicatione innocens inuenitur. S; ponat d' ipsa sit adultera. quere si adulter possit dimittere eā ea fornicatione. ñ enim uidet d' pari crimine infectus aliū ꝺ eodē punire possit. Nñ eū iudi adulterā accusarent. ex tanta sententiā a dno accepe. Quicūq; uxorem sine peccato e prima illa lapidet mittat. Ame & in euangelio ꝓcepit. ꝯ poenitentia primū eice trabe de oculo tuo. & postea educes festucā de oculo fratris tui. Ame & aug. sēb. in lib. i. de sermone dni in monte. Qui fornicatione causa

Nihil iniqui e quā causa fornicationis uxorem suā dimittere ñ fornicationis dimittit uxorem. si ꝯ ipse ꝯmittit fornicari. Occurrit enim illud. in quo alium iudicas. te ipsum ꝯdenas. eadem enim agis quę iudicas. Qua ꝓpter q'q' ea fornicationis uult abiecta uxorem suā. por debet a fornicatione ecclesiā. Qd similiter & ꝺ femina dicendum. Ide ꝺ ubis dni. tetaty. xl.

Si ducti Quale q'q' uult inuenire uxorem seruet. nūl. se estis uxores. quales uultis eas inuenire. tales ꝯ tale eid. ipse uos inueniant. Quis uiuens e q ñ castā uelit ducere uxorem. & si acceperit e ꝯginem. q' ñ intactā desidet. Intactā quere intactus esto. puram quere purus esto. ñ enim illa por. ꝯ tu ñ potes. Ide in epla ad paxentū comite

Iniquum iudicium ꝺ alio expectare ñ debet. q' ꝺ se iudicari. aliquā. e ꝯ q' iudicare de alieno uelit. & iudicare de se eripere nolit. Ide. de adulterinis iniquis. Uiri graui s puniendi

Indignant mariti si audiant ꝺ adulterio quā mulieres. adulteros uiros pende similes adulteris feminis penas. cū tanto graui eos puniri oportet. quanto magis ad eos pertinet ꝯ ꝯtuit uirile ꝯ exemplo regit feminas. Ide. ꝺ. x. chordis. Sic uir cap e mulieris. sic adulterando

Non mechabis. 1. ñ ibis graui delinquit quā mulier. ad aliq' alia pter uxorem tuā. Tu aut exigis ꝗ a uxore. & ñ uis ꝗ redde uxori. ꝯ cū debeas mutuare peccde uxorem quo castitas ut e. tu sub uno ipetu libidinis cadis. & uis uxorem tuā uiuere ee tu uiuere iacens. ꝯ cū tu cap sis uxoris. peccdit te ad dm cui cap es. Uis domū tuā capite deorsū pende. cap enim mulieris e uir. Ubi aut meli uiuit mulier quā uir. capite deorsū pendet dom. Si cap e uir. meli debet uiue uir q' mulier. ꝯ peccde in omnib bonis facitis uxorem suā. ꝯ Hi s aeternitatis monstrat q' adulter adulterā dimittere ñ ualet. Hunc aut quere si ille q' dimisit uxorem suā causa fornicationis illa uiuente aliā ducere potest. Qd aut ꝗ fieri ñ possit. testat aug. in lib de bono ꝯiugali dicens. Uinculū ꝯiugii fornicatione dissolui si potest.

Intuentente diuortio ñ abolet ꝯfectatio nuptialis. ita ut s ꝯiuges sint & separati. cū illis aut cōmittit adulterium qb fuit & post suū repudium copulati. Ide. de adulterinis ꝯiugiis lib sedo. Nulla fone dissoluit

Iente dimittit uxor ob eam ꝯiugii. q' semel uiciatū fornicationis. s; manet uinculum poris. ꝓpter q' probatur fit reus adulterii quicūq; duxerit dimissa ob eam fornicationis. Sic aut manente in se sacramento regenerationis e reus eminus q'q' excōicat. ita q' separat a uiro nūquā carebit ꝯiugii sacramento. & si ñ recipiat uiro. carebit aut si mortuus fuit uir et. reus ut excōmunicationis ido nūquā carebit regenerationis sacramento & ñ recipiat. quia nūq' moritur ds. Ide sup epla paulī ad corinth. Siue uir a uxore siue uxor

A pl' die. Hi q s a uiro ea fornicationis discesserint. alii adhere i ꝯiugio perpio ñ ego s; dns uxorem a uiro ñ discedere. phibeat

xxxiij

q' si discesserit manere inuptā. aut recipiat uiro suo. Pot enim fieri ut discedat ea ea quā dns ꝓmisit. Ar si feminę uiri dimittit ꝓpter eam fornicationis. qd respondebimus deho q' dicit posteri. ꝯ uir uxorem ñ dimittat. q're ñ addit exceptā ea fornicationis q' dns ꝓmittit. ñ q' similē formā uult intelligi. ut si dimiserit q' ea fornicationis ꝓmittit. maneat sine uxore. aut recipiet uxori. ꝯ post pauca. Ubi aut ꝓmisit ea fornicationis uxorem dimittit. s; qa ꝓmisit ñ iussit. Ide ꝺ sermone dni in monte

Fieri pot. ut uir dimittat uxorem ea fornicationis. quā dns excepta ee uolunt. Ia ut since illi nube accedit uiro uno aquo recessit. neq; hunc alia duce uiua uxore q' dimisit. multo mun fas e illicita eū q' libe stup' cōmittit. Ide. ex gelio mileuitano. A uxore dimissa dimissa aut ad penitentiā redi

Placuit. ut secdm gant. ñ aut ꝯmnent uiue aut s recipiant volentes & aplicā disciplinā neq; dimissa ab uxore neq; ꝯiuge dimissa amantio alti ꝯiungant. s; ita maneant aut s mę recipient. q' si ctepserint. ad penitentiā redigant. Ide. aug. de sermone dni in monte. Mechat q' uiro dimissa duce presumit.

Dns ad illud firmandū ut ñ facile dimittat uxor. solā fornicationis eam excep. certas ut uitasset molestias siquę exterint iube ꝓfide ꝯiugali & penitentiae fortiter sustinere. & mechu dice & uiru q' ea duxerit quę soluta e a uiro. Ide. ire. ad amandu pbrm. A dulta pbat quę uiuente marito

Omis occasiones apis amputans. aptissime alti nupserit. dissimiliter uiuente uiro ee adulterā mulierem si alti nupserit. Holo in pfectas raptoris violentia. matis pstitutione patris auctoritate ꝓpinquor. extraneā. seruor. ꝯsidas. parentū dispa rei familiaris. quādiu uiuit uir. licet adulter sit. licet sodomita. licet flagitiis omib coqt. ꝯ ab uxore ꝓpter hęc scelera derelicta. maritus e reputando. eu alim uiru accipere licet. Non hoc apls ꝓpria auctoritate decernit. s; e mse loquente ex ꝯbu sectatus e q' ant in euangelio. Qui dimittit uxorem suā

excepta ea fornicationis facit eā mechari. & q' dimissā accepit adulter e. Unde ꝯ apli grauē ꝯiugii sacramentū intelligentes. si ita e inquit ñ expedit hoi uxorem accipere. Ad q' dns. qui pot inqt capere capiat. ꝯ stati sub exemplo trium eunuchor. ꝯginitatis infert beatitudinem. quę nulla carnis lege retinet. Ide. ex gelio libitano. Mulieri fidei q uiru adulterū

Fidelis femina quę adulterii maritū dimittit. alia nube reliquerit. ꝯ fidelem adulterum duce. phibet ne ducat. ñ licet. Si aut duxerit. ñ prius accipiat cōtinentiā quā is quē reliquit de seculo exierit. ñ forte necessitas infirmitatis dare cōpulam. Ide. ex gelio martum ꝓp. Ad penitentiā e cogendi qui multis

Siqs multis fuit nuptis copulatus penitentiā agat. copulatus. Conuersatio aut & fides penitentis tempus cōprehendat. Ide. aug. de adulterinis ꝯiugiis. lib. i. Qui ob fornicationem uxorem di

Quemadmodū ñ recte dicitur pot mittere ꝯ aliā duce. mechari pbat. sinesset hoi ñ peccare. s enim ꝯ peccata ignorantiū quātum minor quā scientiū. ita ñ recte dicitur pot. si ea fornicationis dimisit uxorem uir ꝯ aliā duxerit ñ mechatur. et enim mechatur & eor q' alias ducunt relictis ꝓpter fornicationem pontib. s; utrq; minor quā eor q' ñ ꝓpter fornicationem dimittunt. Sunt in fornicatione gradi. ut sic grauius peccat adulter quā fornicator. sic gtiu delinquit q' nec sua dimissa alia duce eo q' suā dimittens alia cognoscit. Graui q' q' uxorem hns ad ꝯiugem

proximi sui accedit. quā q' sine uxore thorū alti uiolat. t' uxoratus ad solutā accedens. S; hos omis meritos transcendunt. quos uincunt ita naturā delinquentes. Ut ait aug. de adulterinis ꝯiugiis. A dulterii malū uinci fornicatione. uincit aut a meretu. Pcius e enim cū matre quā cū aliena uxore ꝯ cū be. S; omniū hor pessimū e q' ꝯ naturā fit. ut si uir membro muliebris ñ adhibet ꝯcesso uolunt uti. Usus enim naturalis si

.ca.

ut modo plabit. in uxore quide uenale e. in meretre danabile
e. iste qe ne nata excedit fit in meretre. s; excedit in uxore.
Tamen uale ordinatio creatoris & ordo creature. Si in reb
adiuendis ceessis eu mod excedit. longe fit tolerabilior. q
mens quę ceessa ni s t un t rarius excessus. Hi. ambr. in libro
de patriarchis. Mul e secdm naturam corre. q. cont nata delinqre.

Offerebat sc loth filiarum pudore. Nam & si illa q. flagiciosa
impurtas erat. tn mul erat secdm naturam corre: qua adu
nata delinque. Preferebat dom suę uerecundię hospita
le gram & ap barbaras gentes inuiolabile. Hi. aug.
libro. iii. Grauiora s flagicia quę ne naturam phanit.

Flagicia quę s ee naturam vq; ac semp repudianda s.
qua sodomitarum fuer: quę si or gt faceent. eode emmis
rentur diuina lege puirent. quę ni sic fee hoier. Si se illo
uterent m. Iholit qipe ipsa societas quę eu do nob ee
debet. eu eade nata eur ipse auctor e libidinis pstrate
polluit. Idem. ee ioumanu lib. i. Peior & flagiciosior e usus
Vsus naturalis & licit e sic i iugio. ne natam. q. formicoms
& illicitus sic in adultio. ytra naturam v semp illicit.
& peculdubio flagiciosior atq; turpior: que sex apls in
femins & in masculis arguebat. danabiliores uolens
intelligi. qua si in usu naturali t adutterando t fornican
do peccarent. Hie. ysidorus. Omis immunda pollutio formicatio

Nonsolu de comissa formicone e. licet uana sit peccta formico
peccm regnat in hoie. s; si adhuc delectat atq; animu mis.
teneat. peculdubio regnat. formico carnis adultriu e. formico
animi seruitus e idolor. Cit aut & spualis formico de qua
dns ait. Qui uidit mulierem ad cupiscendu eam. iam mechat
e eam in corde suo. Dis immunda pollutio formico dr: quatus
qsq; diuisa turpitudinis uoluptate pstituit. Ex delectatio
ne enim formicandi uana gignunt flagicia. quib regnu
di claudit. Vbo ado separetur: Inde cetera. vii. uicia formico
maxim e sceleris. qa pcatis immundicia tplu di uio
lat. Sunt aut quida qui sine animalia absq; ulla discreti
one indesinent libidini seruiunt. quos ego nec mutis
pecudib copauerim. Pecora enim cu cepunt. ut ni idulgent
maribus copia sui. Hi. ex epla clementis. Adultriu secdm in penis

Quid omnib peccis e adultio grauius secdm obtinę locu.
nąq; in penis optinę locu. que quide pmu illi hint qui
abertant ado. & si sobrie uixerint. Hi auctoritatib eum
dentissime monstrat. q qcuq; ea formicoms uxore suam
dimiserit. illa uiuente aliam duce ni potit. Si duxit. tenet
adulteru erit. His ita respondet. Hę auctoritates de eis lo
cunt. quos ytinentia carnalis infirmitas ni impedit. t de
his q pstantes cam discedu aliox iunctione se credidint
indignos. Ih ambr. sup epam pauli ad cor. Uxor uiro
ni discedat. ni ea formicoms. q si discesserit. aut maneat
innupta. aut reconciliet uiro suo. Sic uir similit ni dimittat
uxore. Ido ni subdit de uiro q de uxore pmisit. qa uiro
licet duce alia. Hi. gg. iunior: bonifacio epo. licet duce alia

Quod posuisti ifirmo eu sua obifirmitate corpus dbitu redde
si mulier infirmitate correpta ni ualuit uiro debitu ni pot.
redde. q. ei facere iugalis. bonu ert si sic pmanet. Si abstinen
tię uacare. s; qa si magnox e ille q se ni potit tunc. iniuat
magis. ni tn ei subsidia ope subtrahit. q. infirmitas spedit. ni
detestabilis culpa excludit. Sed illud ambrii. a falsatonib
dr insertu. istud ggi sacis canonib immo euglice & aplice
doctinę penitus inuenit adiisu. Quida v sentia ambrii seruare
cupientes: ni de qualibet formicone intpretant. Vir licite dimit
tat uxore. & uiuente dimissa alia ducat. s; de incestuosa tn
formicone intelligit. cu uxor uidl alie pat t filio fri t aiun
culo uim sui t alieni similiu se stupranda publice tulerint.

Hęc aut qa se uiro suo illicita reddidit impenitu. diu peculi
sanguinitatis in pmu t secdm t teiu gradu transiunt affi
nitatis. licite dimittit. & ea uiuente supduct alia. Hic sicut
extendat ni magis uiro quam mulieri licitu ee si uir alieni
code in formicet. sicut uiru ambrosio appellatu ni sexu.
s; animi uitute. Mulierem q; nominata sentiat. ni sexu corpis.
s; mollicie mtis. S; qa nulla auctoritate pmittit uxore
uiuente alia supduci. intelligit illud ambrii. in supdicto
genere formicoms. ni tn q uiuente dimissa aliam
duce possit. s; post mortem formicarię t formicari.
quox utq; ut supdictu e a corruptione luxurię mu
lier appellat. ille q a formicone mundo e uir siue mulier
alius copulari possunt. adulti aut si supuixerint. nullom
alius copulari potest. Sic illud intelligendu e q in eapto eundi
ordinu legit. licitu eiugiu ni negret illi. cui uxor eu suo sre

Queda eu sre uiri sui dormiunt. decretu e. dormierint.
Si adulti nąq iugio copulent. illi v e uxor stupnata e
licita iugia ni negent. Sic illud magontiensis ordinis intelligit.

Siquis Disiungant & niquia iugio copulent q libe ipi subiectox
uidua uxore duxerint. & postea eu filiastra formicat fuit. admiserint.
seu eu duab soroib. aut siq eu duob frib. seu eu patre & filio.
siqs relicta fri. siqs neptę aut nouerca aut nuru aut consobrina
aut filia adulteria aut ei relicta aut puigna polluit. eos disiungi
iubet niq iugio copulari perpmi. Hi. Sorore uxoris polluens.

Qui dormierint eu duab soroib una exilis neutra habe vale.
antea fuit s copulata. neutra ex ipsis hat. nec ipsi
adulti uniq iugio copulent. Hi illud ggi. Causa adultii

Hi v q uxores suas in adultio dpbendt. uxore relinqnt iunentia
ni licebit nec eu nec illa alia uxore accipe. t aliu uiru. serua.
quadiu ambo uiuunt. Si aut adulta mortua fuit. uir ei si uult
nubat tn in dno. adulta v nąq. & si mortuus fuit uir ei.
dib tn dieb uitę suę accrimę penitę lanita psoluat. Hi.
ex decreto Zacharię pp. Neutra habent. qui sorore uxoris

Coeuubuisti eu sorore uxoris tuę. si fecisti. neutra pollut.
habeas. & si illa quę uxor tua fuit ne sta sceleris ni
fuit. si tunc ni uult nubat in dno eu uelit. Tu aut & ad
ultera sine spe iugii pmaneatis. & quadiu uiuitis. iuxta
pceptu sacdotis penitia agite. Hi. ex thuriensi concilio.

Siqs Cu nouerca t filiastra t sorore uxoris dormiet. ad iugia ni pot
eu nouerca sua dormierit. neuter pot puenire. s; uir ei pot si uult alia accipe. si se
iunere ni pot. Similit q eu filiastra sua t sorore suę uxoris
dormierit observandu e. Quanis illud q infine ma
gontiensis concilii ponit. annullis ni legitime iunctis. s;
de formicatis dictu intelligit. uidelicet ut formicati
discedant abinuicem. & sine spe iugii maneant. Illud v
ggi ad bonifacium anglicus p tpe pmissu e. quib beatus
gregorius in quarta & quinta generatione ytrahi iugia p
misit. Alias aut mane ert. eu aug. dicit in sermone dni
in monte. Si uxore quis hat sterile. ne. Hi. nicolaus ad ca
rolu magontinu epm. Obinfirmitate t dana corpis iugiu
solui ni licet.

Hi q matrimoniu sanu contraxerit. & uni
ex duob amentia aut furor aut aliqua infirmitas
accesserit. ob hanc infirmitate iugia talium solui ni possunt.
Similit e sciendu de his q ab adulteriis excecant aut membris
truncant. aut aburbans exsecti fuit. Hi. fabiani. possunt.

Neq; furiosus neq; furiosa furiosi matrimoniu contrahere ni
matrimoniu contrahere ni possunt. s; si contractu fuit ni sepa
rent. Ut q expmissis colligit. ni licet huic dimissa uxo
re sua alia ducere. Manet enim int eos qdda uinculu iugale.
q nec ipsa se / paratione dissoluit. Ih ni aug. in libro. ni licet.
de bono iugali. Sterile uxore dimittere & ea fecundiori alia ducere

Tantũ uale socialé uinculũ. Vt eũ ea pcandi colligat. nec ipsa ea percandi soluat. Posse eũ ho sterilé dimittere uxo rẽ. & ducẽ aliã de qua filios habere. & tñ licere. Item. Manere uinculũ nuptiarũ. & si pter eam causa inmũ é manifesta sterilitatis ñ subsequitur. ita vt ea seiunctis nuptis ñ se filios habituros. separare se tam ꝗ ipsa ea filios. atq; alius copulare ñ liceat. q̃ si fecerint eũ eis qb se copulauerint adulterii cõmittunt. ipso aut manente nuptio. plane uxoris uolun tate adhibe aliã unde cõmunes filii nascant. unũ uinculũ cõmixtione ac semine alterius uxoris aut iure hac potestate ap̃ antiquos patres fas erat. utrũ. & nẽ fas sit temere ñ diceri. Idem modo. Usq; ado inter uiuentes manent semel inita nuptiarũ iura. ut post inter se sint nuptes & separati. q̃ eũ his qb adhesere. Post. Manere inter uiuentes q̃dã uinculũ nuptiale. q̃ nec separatio nec eũ alto copulatio possit auferre. sicẽ apostata anima uelut de nuptio x recedens & fide pdita sacramenta fidei ñ amittit q̃ lauacro regenerationis accep. reddere eũ pculdubio redeunti. si amissis abscedens. Item. Habere aut ꝗ recesserit ad cumulũ supplicii. ñ ad inmũ premii. Cum itaq; pbatũ sit q̃ hic uxorẽ suã dimittere & aliã ducẽ ñ potest. querit si liceat ei hac ꝓditione peccare. vt infidelẽ ad fidẽ adducat. q̃ ñ posse fieri auctor affirmat in libro de adulterinis nuptiis. ita dicens. Non debere aliq; a nuptiis uxoris recedere & si infidelis christiana se fieri pollicetur: q̃dã. s; omis q̃ dimittit uxorẽ suã ꝓ ducẽ altera. & si ꝓtea duxerit vt christiana faciat. s; & quisquis ñ alligatus uxori ꝓnentiã do uouit. nullom debere ista ꝓpensatione peccare. vt ido credat uxorẽ s ẽ ducendi. quia pmisit quę nuptias ei appetit futurã se ẽ christiana. Qd enim eunqũ ante quã uoluisse licebat eũ id se nũquã facturũ uouit ñ licebit. si tñ id uouit q̃ uouendũ sit. sicut ẽ ꝓpetua virginitas. & post expta conubia solutis a uinculo ẽnuptiali uiduitas castitas. seu ex ꝓsensu uouentib & carnalia debita s inuicẽ relaxantib fidelib castisq; nuptiis q̃ atom sine altera & altã sine alto uouere fas ñ est nuptis ꝓnentia. Hęc q̃ & siq̃ alia s quę rectissime uouent eũ homines uouerint nulla ꝓditione rũpenda s. quę sine ulla ꝓditione uouerunt.

Finitur xxxiii. ca. Incip. xxxiiii.

VIR QVIDA maleficiis impeditus uxori suę debitũ reddere ñ potest. Illi interi elan culo ea corrupit. auro suo separata corruptori suo publice nubit. eriñ q̃ admisserit corde do tñ ꝓfitet. Reddatur huic facultas cognoscendi ea. repetit uxorẽ suã. qua recepta vt expedit omõm uacare. & ad carnes agni purus accedere ꝓnentiã se seruatũ ꝓmisit. uxor v ꝓsensũ ñ adhibuit.

Querit an ꝓpter impossibilitatẽ eocundi auro aliq̃ separanda sit. Secdo. an post separationẽ ei nube ualeat eũ quo prius fornicata ẽ. Tertio. si sola ꝓfessione cordis eriñ possit deleri. Quarto. si tpe omonis quis ualeat reddere debitũ. Quinto. an uir sine ꝓsensu uxoris ꝓnentiã uouere possit. & si minis & terroribus licentiã uouendi abea extorquere ualeat. q̃ aut ꝓpter impossibilitatẽ reddendi debitũ mulier auro suo separari ñ possit auctoritate euglica. ꝓaplica. pbat. Sic eriñ xpe art meuglio. Nulli licere dimittere uxorẽ suã ñ causa fornicationis. & quando aut eos sicẽ auig. fornicatus fuit. & ad quã aut aliõm ꝓtrahere exponit fornicatus fuit. & ad quã aut aliõm ꝓtrahere uoluerit. Item

apls. mulier quanto tẽpe uiuit uir ei alligata ẽ legi ipsi. ñ legi. reddendi s debitũ. s; ñ transferendi se adaliũ. Item. His q̃ matrimonio iuncti s ꝓcepto ñ ego s; dñs. uxorẽ auro suo ñ discedere ñ ea fornicationis. Euglica itaq; & aplica auctoritate pbibet mulier auro discedere. ñ ob causã illã cuiusq; nouissimã. qua inuenienta si discesserit oportet eã manere innuptã. aut recciliari uiro suo. Hñ datur intelligi q̃ impossibilitas reddendi debitũ ñ facit ꝓuigii discidiũ. His ita respondet. Conuiguũ ꝓfirmat officio. Nũ supꝓbatũ ẽ. Postquã v officio ꝓfirmatũ fuerit. ñ ea fornicationis ñ licet uiro uxorẽ dimittere. & uxori auro discedere. uerũ ante quã ꝓfirmet impossibilitas officii soluit uinculũ ꝓuigii. Hñ ggg. seb iohi rauennati archiepo. Licet mulieri alti nubere q̃. obfrigiditatẽ uir agnoscere

Quod aut interrogasti de his q̃ matrimonio iuncti ñ potuit. s & nube ñ possunt. si ille aliã & illa alti ducere possit. de quib septi ẽ. Vir & mulier si se ꝓnuerint. & dixit postea mulier de uiro q̃ coire ñ posset eũ ea. si pot pbare q̃ uerũ sit p iustũ iudicium. aliũ accipiat. si aut ille aliã accepit separentur. Item excepta eadẽ. De his requisisti qui ob causã frigidę natę dnt se ñ posse iuncẽ opa carnis dantes cõmiscere. Ite v si ñ pot ea vti p uxore fiat eã quasi sororẽ. q̃ si remaneriũ iugale uoluit residere. maneant utrq; innupti. Nam si huic ñ potuit naturaliter concordare. quom alti euenire. Igit si uir aliã uxorẽ uult accipere manifesta pare fo. quia suggerente diabolo odium fomitẽ crosã eã habet. & ideo eã dimittere indaem falsitate molit. Quod si mulier causat & die mat uolo ẽ ꝓ filios pereant utq; eos septima manu ꝓpinquos tactis sacris reliqs iure iurando dicat. q̃ nũquã ꝓ inuictionẽ carnis ꝓuinci uni caro effecti fuissent. tunc uidet mulierẽ sedis ꝓtrahere nuptias posse humanũ dico ꝓpter infirmitatẽ carnis eos. uir aut qui frigidę naturę ẽ maneat sine iuge. Qd si & ille aliã copula accepit. tẽ hi qui iurauerant ꝓuinci ẽmine rei teneant. & penitentia praeta pora cogant recipere conubia. Hoc aut seruari pcepit eũ utq; idẽ fatet. Ceterũ si uir asserit se reddidisse debitũ uxori. & illa diffitet. eui potius fides hinda sit mito querit. De his melio ap̃ ꝓpendẽ habito ita statutũ ẽ.

Siquis accepit Inuentiate uiri ꝓsistat. si mulier negat se uxorẽ & habuit eã aliq̃ tpe. & ipsa femina cognitã abeo. dixerit q̃ nũquã coisse eũ ea. & ille uir die q̃ h fecit. inuentate uiri ẽsistat. quia uir caput ẽ mulieris. Sed ecce q̃ impossibilitas reddendi debitũ uinculũ soluit ꝓuigii. s; h de naturali impossibilitate statutũ ẽ. hęc aut malefici impedimento ñ frigiditate naturali debitũ ꝓuigale pbibente a uiro suo separata ẽ. Hñ querit si liceat eis inhi casu auro suo discedere. & alii se copulare. De his ita seb hincmarus remisit archiepo. De his q̃ maleficii impedimi coire non possunt.

Si ꝓsortiariis atq; maleficis occulto s; nũq̃ iniusto dei iudicio pmittente & diabolo ꝓuente ꝓcubit nonsequit hortandi s quib ista euenunt vt corde ꝓnito ꝓ spu humiliato do ꝓsedo ti de oib peccatis suis pura ꝓfessione faciant. ꝓ fusis lacrimis & largitionib elemosinis. orationib iejuniis. dno satisfaciant. & p exorcismos ac ceta ecclastice medicinę munia munisse ecclę tales quantũ annuerit dns q̃ abimelech & domũ eius abrahę omonib sanauit sanare poterit. Qd si forte sanare ñ potuerit separi ualebunt. s; postquã alias nuptias experiuntur illis in carne uiuentib quib iuncte fuerunt ꝓnib quos reliquerant. & si possibilitas ꝓcubendi eis reddita fuit recciliari nequibunt. Sed in hoc uidet ꝓtn ꝓmisso caplo ggii. Ibi eriñ post possibilitatẽ reddita iubet separi abeo cui sedo nupserat. & redire ad pmũ. hęc aut uiuente eo cui sedo copulata fuerat recciliari ñ potuit. Qd aut ei eũ q̃ pri fornicata fuit post separationẽ nube possit. supꝓbatũ ẽ. Mortuus enim s uir ei. exq̃ iudicio

ecclę abeo separata ab ecl̃ lege soluta ē. uñ iuxta aplm nubat
eui uult. tñ in dño. S; qrit̃ si sine ecclastico iudicio nulla
cā discidii ꝓnabilit̃ phata abea discessisse. an eet cogendo
redire ad eā. De hoc ita statutū ē in cē cartaginensi cui intfuit
aūg. xxxx. cap̃. Non licet alicui uxorē dimittere ñ cā discidii ꝓnūtiatā

Scl̃ q̃ iugale ꝓsortiū nulla q̃uiom culpa dimittunt ecclę
t dimisē: & nullas cās discidii phabilit̃ ꝓponentes. ꝓbentur:
ꝓtea matrimonia sua dimittunt. Vnde illicita aut aliena p̃su-
mant. si aūt quā ap̃ epos ꝓpunciales discidii cās dixerint.
& p̃ quā iniudicio dānent uxores suas abiecerint. a cōione
ecclę & sēo ꝓpli certu peo q̃ fide ꝓiugia maculant excludat̃.
Et. ambse. supluca. Lex diuina phibet uirū uxorē dimittere: ñ

An q̃ insubditos nefas ē in cōparē fas ē. Dimittas q̃ cā fornicationis
uxorē quā sciēs sine ēmine. & putas ñ t licē. quia lex omis:
humana ñ phibet. s; phibet lex diuina. q̃ hoib obequens dñi
uerte. audi legē dñi eui obscuntē & q̃ leges ferunt. q̃ ds con
iunxerit ho ñ separet. Et. nicolaus pp. carolo imperatori. Absq; eius
Historia ecclastica cognitione uiuro suo dimisse omnia restituit

ab eusebio cesariensi epo ꝓfecta. de muliere q̃dā q̃- tuantur:
de castitate uiolata amarito accusabat̃ aut. Preceptū ē ab
imperatore lege data. Vt primo permittet̃ ei familiarē cū libere
diuti ordinare. tū deinde respondere obiectis. hoc ō leges
tam ecclastice quā uulgares publice peripiunt. Si aūt d
mulierib ꝓsclarib uiris hec ꝓstituta s. multomagis ecclas-
-tices hoib & sacdotib s necessa. Et. nicolaus pp. Nisi post restitu

Siue de iugii tione neq: d iugii fede neq: d adulterii ēmine
fede siue de adulterii ēmine iudicii sit agitandi. iudicii ē agitandi.
nulla ro patet̃ thebgi cū lothario posse iure certamen.
ñ prius ad tps fuit suę reddita potestas. & ꝓsanguineis
ꝓpis libe sociata. inēque & locus puidend ē. inq̃ nulla vis
multitudinis formidet: ne sit difficile testes pducere
ceteras psonas quę tam a sās canonib quā auctoritatibus
romanis legib inhmodi ꝓtrouersis requiruntur. In hoc
capto quānis causa uideat̃ exposita quare sua auctoritate
ñ licet alicui uxorē dimittere qua cessante ipsa q̃q; phi
bitio cessare uidet: tñ quia ipsa separatio pena ē. & pena nul
-li ē inferenda ñ puiudicet. generalit̃ hoc intelligendū ē.
Vt siue ob cām p̃missā siue nulla cā existente ñ liceat ali-
-cui sua auctoritate uxorē dimittere. Q̃d & de pena homi
cidii t qualibet alia intelligendū ē. Ipn nicolaus sēbit
rodulfo bituriensi archiepo. Coniugia penit̃ uitiantur his

Infectores suarū iugū sine iudicio q̃ suas iuges occidunt.
ñ addis adulterii t aliq. hmodi q̃ aliud indi s q̃ homicid.
ac phoc ad penitā redigendi. q̃b penitus iugiū dnegat̃.
exceptis adolescentib de q̃b ē beati pp leonis. xxv. regla de-
-cretaliū imo indulgentia obsuanda. In hoc capto uidet̃
nicolaus permittere maritis cā adulterii t alii ei modi ēminis
uxores suas interfice: s; ecclastica disciplina spuali gladio ñ
materiali ēminosos ferri iubet. illo uidet̃ gladio quo petrus
iubet̃ mactare & manducare. de quo & gladio x̄ aut in
euglio. Non uenit pace mittere uerū s; gladiū. Nunc idē nico
laus sēbit albino archiepo. Non licet alicui uxorē adulterā oc-

Int hec uba sēcas addere studuit. sicut uxor adulterii - cidere.
ppetrauit. utrū marito ei licet. sēdm mundanā legē eam
interfice. S; sēa di ecclia mundanis nūquā ꝓstringit̃ legib
gladiū ñ hbt ñ spuale. ñ occidit. s; uiuificat. Et. pius pp. primi.

Quicūq; ꝓpā uxorē absq: Penitentia ei qui ꝓpā uxorē absq:
lege t sine cā & certa phatione interfecit. aliāq; duxit cā
uxorē. armis depositis publicā agat penitā. ꝓsi ꝓtumax
fuit. & epo suo inobediens extitit. anathematizet̃ q̃usq; con
sentiat. eadē lex erit illi q̃ sororē suā interfecit. Et. stepha
nus quintus astulpho. Penitentia astulfi q̃ uxorē suā inter-
-fecerat.

Admone te laemis ꝓ multo gemitu cordis eurum fili
astulphe. s; ñ filio dia debes. q̃tā erudlit̃ infelix homi
cidiū ꝓpetisti. Ha occidisti uxorē tuā parte corpis tui legi
timo matrimonio t societā sine cā moris. ñ t resistente.
ñ insidiante q̃ēq; ñ uitę tuę. ñ inuenisti eā cū alio uiro
nefariā rem faciente. s; ꝓtentatus a diabolo impio furore
flamat̃ more latronū atroci eā gladio tuo crudelior oī
bestia interemisti. & nīe post mortē ei addis iniqtatē sup
iniqtatē filioq tuoq inpbe pdo. q̃ matrimonio ñ ꝓpetisti.
filios tuos orphanos fecisti. induce supeā uis mortis eām
post mortē punū hominē homicidii & rempbi tetē. quō nec
euglm nec ulla diuina humanaq: lex unius testimonio
& idoneo quēqm ꝓdenat t iustificat. quantomagis pistū
flagitiosissimū & scelestū nec illa uiua debuit ꝓdemnari.
nec ate post mortē ei accusari. Pri cā ēminis subtilit̃ erat
inuestigandi. & tē si ita fuisse inuenta. sedm legis tñitē
debuit exercere ultionis iudicia. Ha si uerū q̃ abstit fuisse
sic adulter nitit ē. post. vii. annos penitia pacta dimittere eā
p apbata eām poteras si uoluisses. occidere tamen eā nullatenus
debuisti. Non enī uult ds mortē peccātis. s; Vt ꝓtat ꝓuiat
ad penitiam. Ideo placeat t ꝓsilui nīm. ꝓ fac ꝓ q̃ meli t
uidi pot̃. Miserere animę tuę. Vt ñ sis tu tubimę ipsi
homicida. Relinque q̃ ꝓpt̃ te rogam ñ malū selim. q̃ te
traxit ad tam inmanissimū peccī facinus. ingredere
monasti. humiliare sub manu abbis. ꝓ multis
ꝓtū peib adiutus. obserua cuncta sipliei
animo quę t fuerint imperata. si forte ignoscat infinita
di bonitas peccis tuis ꝓ refrige animā tuā. prius q̃ eruciet
ꝓpetuis flamis. hoc leui ꝓ meli t ēē certissime scias. Sin
aut penitiā publicā pmanens in domo tua t in hoc mundo
uis age. q̃ pei t & duri ꝓ grauis ēē ñ dubites. Vt ita agere
debeas exhortam. Vt oib diebus q̃b penite debes uinū & omē
siceram ñ bibas. carnē nūq̃ ullo tpe comedas. pt̃ inpaseha
& in die natalis dñi. in pane ꝓ aqua ꝓ sale penitiā agat. in
uigiliis. ieiunis ꝓ oib ꝓ elemosinis oīni tpe ꝓseuera.
armis nūq̃ cingat. nec in loco quolibet intigare p̃sumas.
uxorē nūquā ducē ꝓ iubinā nūq̃ hre nec adulterii
edmittere audeas. in balneo nūq̃ laueris. i ꝓuuio
letaniū te ñ miscebis. in ecclia sedeat̃ a balnis
canis post ostiū & postes humiliter te repone. in q̃dienū
ꝓ egdienū supplicet oribus cōmdare. eōione corpis & san
guinis dñi cunctis diebus uitę tuę indignū te existimes. in
ultimo tñ exeuis uitę tuę die si inueneris puiatico sisti
q̃ tbuat t tñm uiaticū Vt accipias t ꝓcedas. Sunt ꝓ
alia multa quę t duri & satis aeri erant iuxta magnū
pond peccī infelix adiicienda. S; si hoīa quę t misedinę
sup dicta s ꝓfecto corde dno auxiliante fecis & custodieris.
ꝓfidim de di misa clemtia remissionē te tuoq habituri
peccīoq & sedm dictū iusti bonique pastoris resolue te
sēa ecclia abli uinculo peccī intrīs. Vt p ipsū gām qui eā san
-guine suo acqsiuit solutus sis in cēlo. Si aut alit̃ fecis.
& sēę matis ecclę tam salubrē āmonitionē despexis.
ipse t sis iudex. & laqueo diaboli quo irretitus teneris
pmanebis. Sanguis tuus supeap̃ tuū. nos Vt alienū a ꝓsortio
tuo palioq fidelū di salute ipso oprulante oī sollicitu
dine nitimī desudare. & dñm misedia adtentio cotidie
iplorare. Et. aūg. de adulterii iugis. Pou uxore uiuente

Si q̃ uero dr ñ licet hoi x̄iano q̃ alia ducat. quia humanū
adulterā iugē occide s; tñ dimittere sanguinē fundat.
quis enī ē tā demens q̃ dicat ei fac q̃ ñ licet ut liceat t
q̃ ñ licet ducendo sedam. cū utrūq; sedm legē xpi illicitū
sit. Siue adulterā occide siue alia duce illa uiuente

non illicitum pro illicito faciendum.

ab utroque est abstinendum. Sicut enim factus quod non licet. iam faciat ad ulterius. non faciat homicidium. vel uiuente uxore aliam ducat. non humanum sanguinem fundat. §. In premissis auctoritatibus quicumque prohibentur adulteras coniuges suas occidere. sed post .vii. annorum penitentiam permittuntur illis illas dimittere. si autem illas mittere noluerint iubentur sine spe coniugii permanere. nisi forte propter lapsum iuuenilis incontinentie ad matrimonia contrahenda eis misericordia inpendatur. Clericis autem conceditur si uxores eorum peccauerint sine mortis acerbitate sibi eas in custodia. et ad ieiunia eas cogere. non tamen usque ad necem affligere. Unde in toletano .i. concilio legitur.

Clerici si uxores eorum peccauerint preter necem eas domi custodiant. et ad salutaria cogant ieiunia.

Placuit ut si quorumcumque clericorum uxores peccauerint ne forte licentiam peccandi plus habeant accipiant mariti earum hanc potestatem preter necem custodiendi ligandi in domo sua. ad ieiunia salutaria non mortifera eas cogentes. ita ut inuicem sibi clerici pauperes auxilium ferant. si seruitia non habeant. cum uxoribus autem ipsis quibus peccauerant nec cibos sumant. nisi forte ad timorem dei acta penitentia reuertantur. § Nunc autem queritur quare sacris canonibus sit institutum. ut post .vii. annos penitens in pristinum statum reuocetur. De hiis ita scribit ysidorus ad masonem episcopum. Quare sit institutum.

post septem annos in pristinum statum penitentem redire.

Hoc ipsum quod canonum censura post .vii. annos remeare penitentem in statum pristinum iussit. non electione proprii arbitrii sancti patres sed potius ex sententia diuini iudicii sanxere. Nam legitur quod maria soror aaron prophetissa ob detractionis aduersum moysen incurrisse delictum illico stigmate lepre perfusa est. Cumque peteret moyses ut emundaretur precepit eam dominus extra castra .vii. diebus egredi. et post emundationem rursus eam in castra admitti. Maria ergo soror aaron caro intelligitur que dum superbie dedita sordidissimis cogitationum maculatur contagiis. extra castra .vii. diebus. hoc est extra collegium sancte ecclesie .vii. annis proicitur. ut post emundationem uice eorum loci vel pristine dignitatis recipiat meritum. et post pauca. In fine autem epistole hoc adiciendum putaui. ut quotiescumque in gestis conciliorum discors sententia inuenitur. illius sententia teneatur cuius antiquior et potior extat auctoritas.

§ Hoc quamquam de sacerdotibus uideatur specialiter dictum. generaliter tamen de omnibus penitentibus intelligi potest. Ad imitationem namque illius dominice sententie dauid de adulterio et homicidio reprehensus. uni ebdomade ieiunium in satisfactionem admissi sceleris deo legitur obtulisse. Hinc et ecclesiastica consuetudine est usurpatum. ut maiorum criminum penitentia .vii. annorum spacio concludatur. nisi vel officii excellentia vel criminum magnitudo uulgarem consuetudinem excedens. uelud dum contra naturam humane societatis parentibus vel liberis vel aliis huiusmodi personis inpudice adheremus. vel dum delicto naturali usu contra naturam more sodomitico fornicamur. vel usque ad coitum brutorum animalium prolabimur. permissum spacium transcendere cogit. Queritur de penitentibus quoque: an eis generaliter per penitentiam pacta coniugia concedantur. Generaliter enim canonica auctoritate penitentes prohibentur ad secularem militiam redire. vel matrimonia contrahere. Unde siricius papa. Penitentes matrimonia contrahere prohibentur.

De hiis uero non incongrue dilectio tua sedem apostolicam credidit consulendam qui acta penitentia tamquam canes et sues ad uomitus pristinos et uolutabra redeuntes. et militie cingulum et ludicras uoluptates et noua coniugia et inhibitos denuo appetiuere concubitus. Quorum in professam incontinentiam generati post absolutionem filii prodiderunt. de quibus quia iam suffragium vel suffugium non habent penitendi. id duximus decernendum. ut sola intra ecclesiam fidelibus oratione iungantur. sacris misteriorum celebritatibus quamuis non mereantur intersint. a dominice autem mense conuiuio segregentur: ut hac saltem districtione correcti et ipsi in se sua errata castigent. et aliis exemplum tribuant quatinus ab obscenis cupiditatibus retrahantur. quibus tamen quoniam carnali fragilitate ceciderunt uiatico munere cum ad dominum ceperint proficisci per communionis gratiam uolumus subueniri. quam formam et circa mulieres que se post penitentiam talibus pollutionibus deuinxerunt seruandum esse censemus. §. Sed quia timore soluendi coniugii nonnulli ad penitentiam accedere differunt vel propter lapsum adolescentie quem formidant penitentie remedium suscipere negligunt. auctoritate canonica permittuntur eis vel contracta matrimonia retinere. vel alia contrahere. Unde leo papa scribit galerio episcopo tripolitano. Ex indulgentia post penitentiam legitima non negentur matrimonia.

Audiuimus a quibusdam quod in uestris diocesibus et finibus christianorum certis leui occasione se subtrahunt penitentie coniugio dicentes. quia si penitentiam agimus. coniugii debemus relinquere copulam. in quo errant. et de ueritatis calle discedit. quia pro omnibus illicitis penitentiam unusquisque christiani nominis cultor sustinere atque peragere summopere debet. dicente domino. Penitentiam agite. appropinquabit enim regnum celorum. Coniugium uero legitimum nulli orthodoxorum penitentiam sustinenti soluere licet. et infra. Sacerdos uos expedit alloqui et docere. ut erroris expientur caligine. et licitis copulationibus iuncti de omnibus illicitis penitentiam agere procurent. Item leo .iiii. Propter lapsum iuuenilis incontinentie non negentur penitentibus licita coniugia.

In adolescentia constitutus si urgente metu mortis aut captiuitatis periculo penitentiam gesserit. et postea timens lapsum incontinentie iuuenilis copulam uxoris elegerit. ne crimen fornicationis incurreret. uidetur rem fecisse uenialem. si preter coniugem nullam omnino cognouit. In quo tamen non regulam constituimus. sed quod sit tolerabile existimamus. Item nicolaus papa rodulfo episcopo sancte argentine ecclesie. Hec penitentia est inponenda ei qui matrem occiderit.

Latorem presentium matricidam esse cognouimus. cui precipimus ut sub penitentie iugo permaneat. ita ut per annum integrum ecclesiam non ingrediatur. sed ante fores basilice stans. orans et deprecans dominum preueniat. qualiter tanto expietur piaculo. Completo anni circulo introeundi licentiam in ecclesiam habeat. tamen inter audientes stet. et non communicet. Completis autem trium annorum curriculis. sacre communionis illi gratia concedatur. oblationes uero non offerat. nisi prius aliorum .vii. annorum curricula expleantur. In his autem omnibus annis atque temporibus carnem non comedat. nec bibat uinum. exceptis festis diebus et dominicis et a pascha usque ad pentecosten. et quocumque ire uoluerit nullo uehiculo ducatur. sed pedibus proficiscatur. arma non sumat nisi contra paganos. ieiunet autem tribus diebus per ebdomadam usque ad uesperam. a propria coniuge non separetur. ne in fornicationis uoraginem corruat. quod ne fiat optamus. Si autem ante annos tres finis uite ei appropinquauerit. corporis et sanguinis domini particeps fiat. Sin autem ut supra statutum efficiatur. tamen si illius conuersione et lacrimarum fonte in omnibus uideritis floridis actionibus et optimis operibus pullulare. humanitatis circa eum sollicitudo presulis appareat. misericordiaque omnibus demonstretur. Item. Post legitimam penitentiam adolescentibus permittuntur licita coniugia.

Si quis cum duabus sororibus fuit fornicatus. quarum nec una uxor fuit. aut cum his personis de quibus sancta scriptura prohibet. si dignam egerit penitentiam. et castitatem non ualuit seruare. liceat ei legitimam uxorem accipere. Similiter et mulier que tali fuit crimine lapsa. ut fornicationis non producatur ad chaos. Sed hoc de laicis uiris et mulieribus statuimus. Idem. Puniatur qui hec crimina committit. non tamen legitimam uxorem dimittet.

Si quis cum matre spirituali fuit fornicatus. anathematis uel sentis puniatur sententia. Similiter autem et illum peruenit promulgamus. qui cum ea quam de sacro fonte suscepit. aut cum illa quam ante episcopum tenuit cum sacro chrismate fuit uncta fornicationis scelus perpetrauit. legitimam tamen si habuit non dimittat uxorem. § Quos enim deus coniunxit. iudex sua auctoritate non separet. Quamquam ysidorus hoc aliter intelligat dicens. Non homo separat. quos pena condemnat. Quos deus coniunxit homo non separet. Queritur quomodo. subaudi uiolenter.

sine lege. absq; rone. Quos ciunxe ds. ho ñ separe. Non
enim ho separat qs pena danat. qs reat accusat. qs maleficiu
coartat. Ipsu hoc phis dictu intelligit. qs iudices seli p
suis sceleribus legiu seueritate pcellunt. qs t morte punivit.
t deportari iubent. Hec ecce toletano. viii. De eodem.

Antiq & sciissimi e patris sentia pplenis. Vis q in adolescen
tia positus du mortis formidat casu si puerit ad penitie
remediu. si iugatus forte fuit mitinens. ne postea adul
terii lapsu incurrat redeat ad pstinu ciugiu. quo usq; adi
-pisci tpis maturitate iuuenitie statu possit. Qd nos ut
de uiris & de feminis equo m censem. ñ qde hoc genialit
y canonice peceptu. s; etate uob phumana fragilitate idul
-tum. ea dutaxat rone v sis q penitie ñ e legib dedtus
ante abhac urta recesserit. qua ex ciensu ad iuuenitiam
un coy fuit ingressus. supstiti ñ liceat transire ad uxoris
amplexus. Si aut illi urta extitit supstes quin accep abso
lutione penitentis nubit sise iuuie ñ pot. alti esortio
fruat uxoris. q' inuitq; secu, m anob manifestu e ee deteriu.
rta uidet. v mhis dib sacdotis expetet ordinatio. ut iuxta q'
etate aptā pspexerit penitie absolutionis tbuat legē.

His breuit decursis mlb ex negotiis fine aliquantulu
euagati sum. ad ppositie cause tela questione pracetanda.
qua querit utru sola iuratione cordis & secreta satisfacti
one absq; oris ifessione qsq; possit d'o satisface rediamus.
Sunt enim q dicunt quilibe eminis uenia sine ifessione
epcle & sacdotali iudicio posse mereri. iuxta illud ambrii
suplicia. Petrus doluit & fleuit qa erraui v Mo. ñ inuenio qd
dixerit. scio q' fleuit. lacimas ei lego. satisfactione ñ lego.
Hec iohis chrostom. lacime lauant delictu. q' uoce pudor e
ifiten. Hec pphia. Sacrificiu d'o spe ifibulat. cor itriu y humil
ds ñ despiciat. Hec dixi ifitebor adusu me iustitia mea dno
y tu remisisti. y c. Qd aug. exponens ait. magna pietas dni
v ad sola pmissione pecca dimisit. ñ du pmuciat ore y
tn ds ia audit i corde. qa ipsu dicit qd du pmuciat e.
Ipsum enim pope reputat. eodem lib. i. t. de epis y clericis. Impe

Si q ñ dicta rape s; adiptant tn matimonii iouinian.
iungendi ea sacissima virgine aut fuit capitali ferat pe
lib eode. t. de postulando. Impr leo y ant meostro pp. Nemo t
iforo magnitudini tue t ipuniciali rdicio t ap qq iudice accedit
ad rogatoy esortiu. nisi sacis catholice religioni fuerit imbut
ynstius. Sin aut aliqd qq m t quada machinatione factu t
adtentatu fuit. officiu quide sublimitatis tue certu libra
ri: aug. aut iactura p dcenatione sustineat. Idem quociq; aliusu
fuit. it puidum nte serenitatis decretu officiu aduocatio
nis arripe psubreptione & phibitu patemiu pstitit. aduoca
tionis officio remotus stilu psiptionis atq; pperiu exilii pe
na sustinebit. seruitis & puinciarū rectorib q' is sub eius
administratione aliq huiusmodi fuit acceptu t adiptaui
partis bonoy dimidie psiptione & pena exilii p quinquenniu
sustinebit. Hec lib. viii. t. ad legē iulia maiestatis. De eode.

Quisq; eu militib cogitauit uenire. eade enim seuertate
uoluntate sceleris q; effectu puniri iura uoluerit. Hec ad
legē cornelia de sicariis. Siq eu telo ambulauit hoi
nectandi ea sie is q hoie occidit. t eius dolo malu factu fuit
ēmissu. legis cornelie de sicariis pena cohercat. Impator
ualentinian. ualentius. y gratianus. De eode.

Siq nectandi infantis piaculu aggis aggressaue fuit. sciat se
capitali supplicio ee puniendu. Impatores gratian y ualentian.

Si forte mulier marito De eode.
mortis parasse insidias & quolibe alio genie uoluntate
occidendi huisse inuenitur. t forte maritus eom insequ
uxore. in eade questione abomi familia ñ solu maritu s; &
uxoris que tn te tpis domi fuit qrendu e sine cuiq ofen
sione.

Hec digesta. t. de iniuriis. lib sede questionis. De eodem.

Siq tā maselin quā feminā siue pigneros siue libros
ipudicos face adiptauit. iniuriarū tenebit. Sy & si seruu
pudicicia adiptata sit. iniuria locu hr. Adiptan pudicicia
dr. cū id agit ut ex pudico impudic fiat. Non solū is iniuriarū
tenet q feeit iniuria. hoc e q percussit. uerū ille q. iuuenē q dolo
feeit t q eiauit v eui mala pugno percutit. l. Hec ap labeonē.

Siq pulsatus quide ñ e uerū manus adus eū leuat.
& sepe tentus quasi uapulatus ñ tn percussus iniuriarū
actione tenet. ut lib code titulo de penis.

Cogitationis pena nemo patitur. t. de exet ordinariis eminib.
Sollicitatores aliariū nuptiarū. rtēq; matimonioy inter
-pellatores y si effectu sceliis potui ñ possunt. ppe uoluntate
pruiosie libidinis exet ordine puniri. q pueros stupru abducto
t corrupto comitte psuaserit. aut mulierē aut puella intpel
lauerit. qdue ipudicicie gia fecit domū pbuit. pecuue quois
psuaderit. dedit pfecto flagicio punit capite. impfecto missuta
deportat. corrupti comitis sumo supplicio afficiunt. Idem

Vulgaris e questio. an is q ex aceruo De eode. de furtis.
frumti modiu sustulit.
totu reu furti faciat. an v ei tn q' abstulit. ossilio totius
aceruu furti ee putat. Ha & q alie aure tenuit inqt
trahat. totu eu uidet tenuisse. Quid & q doliu apuit y exind
paru uim abstulit. totu furtu videt fecisse. s; uerū e intin
eu furti actione tenu quantu abstulerit. Ha y siq armariu
q' tolle ñ potuit apuit. y os res q meo erant ipectauit atq;
ita discessit. deinde reus una exinde abstulerit. y ānq secu recipe
q' destinauit. deprehens fuit eide rei manifest & nec manifest
fur erit. s; & siqs segrete ān luce secat y iptetat. ei q secat
manifestus fur e. nec manifest. Hec t. ii. t. qd quisq;
iuris lege. i. Hec aut uertu que statuerit qui
iuris dictioni preest eu effectu accipiu. ñ uerbotenus.
Et ido si eu uelle statuere phibitus sit. nec effectu
decretu habuit cessat & dictu. Ha statuit ubu re pfecta
significat. y ipsuma mutia. ñ cepta. Pene sicut in
digestis. t. de penis legit legu intpratione mollienda s
poti quā mmis erasipande. atq; ido pp eu casu ñ exceedvt.
s; que de raptu uirginū. uel aduocatis seu de emine
maiestatis. uel de sicariis dicta s. fauore religionis y fidei
atq; pncipali y odio sicariorū inducta s iniuriarū. pcariū
v uarietate multiplicet quis reus fieri potest. Varietas tmq;
criminū uarietate induet penarū. Unde in digestis. t.
de penis. Aut facta puniunt. aut furta eedesq; aut dicta
aut conuicia & infide aduocationes. aut scripta falsa. vt
falsi & famosi libelli. aut ciuitationes. aut essilia. aut ipsei
cinta. ut latronū quosq; alios suadendo monuisse. sceleris
e instar. s; hec. iii. gena ipsidanda s. vii. modis. causa.
psona. loco. tepe. qualitate. quantitate. euentu. causa.
v iubib que impunita. a magistro illata t parente. quo
emdationis animo ñ iniurie gia uident adhiberi. puni
unt. eu quis p ira ab extraneo pulsat. Psona duplicite
spectat. ei q fecit. & ei qui passus e. Alii enim puniunt ex
eis de faciendis seruu quā libi. & alii q in dnm parentē ve
ausus e quā q in extraneu. & in magistratu quā qui in
priuatu. In hui rei ipsidatione etatis q; ratio habet. Locus
fac. vt id t furtu t sacrilegiu sit y capite iuendu. t minor
supplicio. tep discernit mansore a furtiuo y effractore t fure
diurnu ac nocturnu. Qualitate facinu t atei t leui e v furta
manifesta an manifestis disem solent. rixa a crassatoris.
expilationes furti peculatus. Quere maxime ap greos
orator demostenes sic ait. Quantitas discernit furē ab
abigeo. Ha q suem unu subripuit v fur cohercebitur.

q̄ ḡḡē. ut abigeus. Euentus speratat. ut a dementissimo
queq; facta. quamq̄. lex mn̄ eū q̄ occidendi hōis causa
eū telo fuerit inuent. q̄ eū q̄ occiḋit puniat. ꝯ ido ap̄ ḡeos
exilio uoluntarie fortuito casu luebant. ap̄ p̄ erpuium
poetarū scriptū ē. gg.

Cogitatio ñ meret
pēnā lege caulu. eū suis terminis contenta ē. Disēnunt
tñ amalechei ea quę de iure effectū desiderant. In his eū
ñ nisi animi iudicū ꝯsidat. Unde indigest. t. de repudiis.
Diuortiū ñ ē nisi animo q̄ uerū ꝑpetua constitutione &
dissensione fit. ita quēq̄d calore iracundię fit uel dicit
ñ alit̄ ratū ē quū si p̄ seuerantia apparuit iudicū animi
fuisse: ideoq; p eū calorē missio repudio sibi reu tēpe v. ro
reuersa ē ñ diuertisse uidet. Hinc ęiā in canonib
siquis natus erim̄ alieni obiecerit. ꝯ ceta. ex ꝯcilio aurē
uelut ex facto aliquē teneri. auīg. phat. ita dicēs. Non solū
Periculose q̄ manib̄ occidunt ſ; & quos ꝯsilio & fraud
decipiunt qui existimant eos tantū occidunt. homicide
homicidas ēē q̄ manib̄ hominē occidunt. & ñ potū eos p
quos ēsiliū & fraudē & exhortationē homines extingui.
Ha iudei dīm nequaq̄ ꝑpis manib̄ mīfecerē: sic sēpū ē.
Nobis ñ licet mīfice quēquā. S; tñ illis dīm mors iputat.
quia ipsi eū lingua mīfecerē: dicentes. crucifige eū. Unde
unus euglista dicit dīm crucifixū ēē hora tertia. ali sexta.
quia iudei crucifixerē eū hora tertia lingua. milites hora
sexta manib̄. Qui q̄ homine tradidit ille mīfecē eū. dno
dicente. Maius peccatū hab̄ qui me tradidit tibi.
Unde psalmista. filii hominū dentes eorū arma & sagi.
& lingā eorū gladi acutus. Subiciant q̄ se penitētię. quos
ꝯsilio sanguis fundit. si uenia pmerti uoluerint.
Ita. ex epla clementis. Imfectores s fr̄ium detractores eorū
Homicidiorū ꝯ ta genia eosq; odientes homicid habent.
ēē dicebat beat̄ petrus. & pena eorū parile fore dicebat.
Sic enī homicidas mīfectores fr̄ium ita detractores eorū
eosq; odientes homicidas ēē manifestabat. quia & q̄
occidit fr̄em suū & q̄ ei detrahit parēs ēē demonstrat.
Ita. ieremie. mysaia. In malefici uoluntas pene cōpiatur.
Omis iniquitas & oppressio & iniustitia iudicū sanguis
ē. & licet gladio ñ occidas. uoluntate tñ mīfices.
Numq̄d eam cū dno mun̄ De eode. Ita cipianus.
offerre qui pemerat frem. & tñ parricidiū mīte
ꝯceptū dē puid̄ ante damnauit. ut illic cogitatio mala
ꝯ pniciosa ꝯceptio do puidente pspecta ē. ita & in di
seruis ap̄ quos cogitat ꝯ martyriū mīte ꝯcepit animo
adbonū dedituis do iudice coronat. aliud ē martino
animū dēē. aliud animo deseruisse martiniū. Qualē
te inuenit dīs eū uocat talē iudicat & iudicat. unde
ipse testat̄ & dic. & scient omis ecclē. quia ego sum
scrutator renū & cordis. Ita. auīg. Homicida ē q̄ fr̄i suo
Noli putare te ñ ēē homicida. quando mala suadē.
Si fr̄i tuo mala psuades, occidis. & ut scias q̄ occidis. audi
psalmū. Filii eorū dentes eorū arma & sagittę. & lingua
eorū machera acuta. Idē. Occidit q̄ ad nocendū mouet.
Homicidiū lege uetitū putabat̄ ñ aliud furta reus tenet.
ēē nisi corporis pemptio. Apuit q̄ dīs q̄ solo timore ñ
omnē iniquū motū ad nocendū fr̄i in homicidii furat.
gene deputari. Ita. auīg. Non ido mitis detinet. cui sola
Si ꝑtea ñ facis furtū quia times deest facultas.
ne uidearis. intus in corde fecisti. furti reus teneris.
& nil tulisti. Idē de libo arbitrio. De eode.
Sicut & ñ ēuingat facultas ēēubendi eū ēiuge aliena
plane tñ aliquoñ sit eū eupe. & si potestas det ēē

facturū. ñ min̄ reus ē quā si in ipso facto deꝑhendēt.
Ita tē sic auctoritas testat̄ uoluntas remunerat̄ ñ opus.
Uoluntas eū in cordis ē ꝯteione. opus ꝯ moris ēfessione.
Luce clarius constat cordis, ēfessione pecca dimittu. Ita pspe.
Porro illi quoq; peccata humana notiora latent ñ ab ipsis
ēfessa nec abalis publicata sicut ꝯsteri t emdare noluiss.
dm quē bint testē ipsū habituri s & ultorē. & q̄d est pdest hu-
manū iudicū uitare. eū si in malo ꝑmanserint suo iuri s
ineūtū do retribuente supplicū. Quod si sui ipsi iudices fiant.
& uelut suę miq̄tatis ultores hinc inse uoluntariā pēnā
seuerissimę animadūsionis exercebant tēꝑalib̄ penis mu-
tabunt eterna supplicia. & laemis excuta cordis ꝯteione
t cōpunctione fluentib̄ restingunt enim ignis incendia.
Et infra. Facili dm s placabunt illi q̄ ñ humano ēuen
iudicio s; ultro crimen agnoscunt. q̄a aut ꝑpis illud ēfessio
nib̄ pdunt. aut nescientib̄ aliis qualēs occulti s ipsi inse
uoluntarię excōmunicationis sententiā ferunt. & abaltari
eui ministrabant ñ animo s; officio sequti. uitā suā tāquā
mortuā plangunt. certū q̄ recōciliati s efficacis penitentię
fructib̄ ado nonsolū admissa recipiant. s; ęiā ciues supnę
Ciuitatis effecti. ad gaudia sēpitna puenant.

Hoc idē pbat auctoritate illa ꝑphica. in quacūq; hora
peccator ꝯ s fuerit & ingemuerit. Non enī dr̄ sore ꝯfess
fuerit. s; tm̄ ꝯ s fuit & ingemuit. uita uiuē ꝯ ñ moriet.
Hinc & idē ꝑphta ait. Scindite corda uā & ñ uestimēta uā.
ostendens conteionē cordis. quę medē sessione intelli-
git ñ in ꝯfessione oris quę pars ē ectionis satisfactionis
quā sassurā uestiū nominauit apartē. apte tota intelli-
gens pecca dimittu. Hinc & pemdē ꝑphtam dns ait. Iucu
mini adme. & ego ꝯuta ad uos. Conuersio aut dr̄: q̄si eorū
undiq; versio. Si aut eor nm̄ undiq; amalo ad dm ꝯuti.
max suę ꝯsionis fructū meret. t ds abita admisedia ꝯs.
pecci ꝑtē indulgentiā. eui ꝑmo ꝑparabat uindictam.
Ñ dat̄ intelligi. q̄ & ore tacente uenia ꝯseq̄ possim.
Hinc & lepsi illi q̄b̄ dīs pcep t ostendent se sacdotib̄ i ttine
ante q̄ ad sacdotes uenirent mundati s. Excq̄ facto nmirū
dat̄ intelligi q̄ ante q̄ sacdotib̄ ora nsa ostendam. i. pecca
ꝯfitea m̄. alepra pecci mundam̄. Hinc & lazarus de mor
mento uiuus pdit. ñ pri de monumēto ē diuius. & postea
a dno suscitatus. s; lapide remoto q̄ monumētū claudebat.
in sepulchro reuixit. & foras uiuus pdit. Hinc & t dīs
ostendē q̄ ñ sacdotali iudicio s; largitate diuinę gr̄ę peccor
emundat̄ lepsū tangendo mundauit. ꝯ postea t sacdotū
sacrificū ex lege offerre pcepit. Lepsus enī tangit̄ cum
respectu diuinę pietatis mens peccōris illustrata cōpun-
git̄. Ñ post trina negationē petrus dno eū respiciente
pfudit amaras lacrimas quib̄ culpā suę negationis diluit.
Lepsus sem & ipsū sacdotū ꝯfessum de pecem suū sacdotū pentitens ꝯfitet.
ex lege offert. dū satisfactionē exclę iudicio s impositam
facit exequt̄. S; ad quā ad sacdotes puenat emundat̄. dū
p ꝯteione cordis ante ꝯfessionē oris pecci uenia indulget.
Hinc & medici negant̄ resuscitare aliq̄; ut resuscitatus
ēfitear̄. dū p ꝑphtam dr̄: Nūq̄d medici resuscitabunt & ꝯfite
buntur tibi. Ita auctoritas t ait. amortuo uelut abeo q̄ ñ ē
pit ꝯfessio. Ñ penitens ille q̄ timore oerauę tm̄ exclama-
uerat. dne ne in furore tuo arguas me. postea supplicans
ait. Saluū me fac pmiam tuā. quō nonē in morte qui
memor sit tui. in infemo autē nullus ꝯfitebit t. Si q̄
nullus ꝯfitet ñ suscitatus. nemo aut uuit ęternę gehennę
filius. & ꝑpetua dapnatione dign̄. patet q̄ ante quā
quisq; ꝯfitear̄ pecem areatu suę punitionis q̄ ęterna

s debebant supplicia pgam interne cōpunctionis
absoluit. Ite. Si ante quā qsq; ofiteat adno resuscitat. t
resuscitatus uiuit dū cfiteat. t post resuscitationē iterū
mortuus ē & cfiteat. S; sic ante quā resuscitaret mortuus
ofiteri ñ poterat. sic post resurrectionē mortuus cfiteri ñ
uale. Restat g ut resuscitatus uiuat dū peccm cfiteat.
Habe itaq; resuscitatore suū s psentē. seq; inhabitantē.
Vt enī aug. ait in psalmo. lc. ii. resuscitat corpe uiuit
absente suscitatore. ñ aut sic resuscitat manima. cū enī
ds sit uita animē. anima v uita corpis. sic corp uiue ñ
pot anima absente. ita ñ ñ dō psente anima uiue uale.
Habe itaq; anima s dm psentē pgam. que uiuens peccm
suū cfiteat. eāq; uita q ds ē inhabitat. quā inhabitando viue
facit. Si autē illā inhabitat. g tēplū sū spe facta ē. g illumi
nata ē. g a tenebris peccōr. expiata ē. g tēplū diaboli ēe
desit. quē ad lucē uenit. cui respect tenebras fugit. Nulla
enī v ait aplī cuentio x adbelial. nulla participatio lucis
ad tenebras. nulla cōmunicatio iustitiē & iniqtatis. nulla
cōsens tēplo di cū idolis. I te v xpe ait. omis q odit malū in
luce agit. q autē in luce agit cū dō opat. sic aug. ait. Quia v
i. x opat. ei filii phat. Cui enī opa qsq; fac. ei filii ēe phibet.
Vni quibda dns ait. Si filii abrahē estis. opa abrahē facite.
Ite. Vos expatri diabolo estis. qa opa patris uri facē uultis.
Nemo autē filii di & diaboli simul ēe pot. Nemo enī v ipse
ait duob dnis pot seruire. Ite v iohis ait in epla sua. q natus ē
ex dō ñ peccat. q nicē ē filii diaboli. Solo enī peccō diaboli filii
sumus. Ergo de ei regno translati sumus in regnū clarissimi
filii di. sumus erepti de potestate tenebrarū. & facti filii lucis.
Cū g ān cfessionē v phatur ē. sim resuscitati pgam & filii
lucis facti sumus. cuidentissime apparet q sola ntentione cordis
sine ofessione oris peccm remittit. Ite iohis. omis q ñ diligit
manet in morte. Si g diligit. & uiuit. Si diligit. diligendo
in eo ē. diligendo autē in malo ñ ē. Cit enī pp fonis bonoz. cui
ñ edicat alieni. Ergo bon ē iste facit pgam. ān ofessionē
peccti. Non itaq; malus ē. Bon enī & mal aliqs simul ēe
ñ pot. Qd si malus ñ ē. membrū diaboli ñ ēe phat. Hec g ē
digni gehenna quē diabolo & mbris ei solum debet. sic ētra
beatitudo solumodo mbris ē parat. Non g in cfessione peccm
remittit. q iam remissū ēe phat. Ite itaq; ofessio ad ostensi
onē penitē ñ ad impetrationē uenit. sic eucharistia data ē
abrahē in signū iustitiē. ñ in cām iustificationis. sic cfessio
offert sacdotī signū uenie acceptē ñ in cām remissionis
accipiendē. Alii econtē testant dicentes. sine ofessi
one oris & satisfactione opis nemine a peccō posse emun
dari. si tēp satisfaciendi hunt. Vni dns pp pham ait. Dic tu
iniqtates tuas v iustificeis. Ite. ambre. in libro d paradiso.
Non pot qsquā iustificari a peccō. ñ fuit peccm ante cfess.
Idē in sermone. xl. Ecce nic tēp acceptabile adē. inquo ofes
sio a morte animā liberat. cfessio aperit paradisū. ofessio spem
saluandi tribuit. Vni septa dic. Dic tu iniqtates tuas: ut
iustificeris. Iis ubis ostendit. qa ñ merē iustificari. q ī vita
sua peccā ñ uult ofiteri. Illa ofessio nos liberat. que fit cum
penitē. Penitē uera ē dolor cordis. & amaritudo animē
p malis que quisq; cōmisit. Penitē ē & mala pterita plan
gere & plangenda ñ cōmittere itm. Ite. iohis os aureum.
Perfecta penitē cogit peccorē oia libenter sufferre. In cordē
ei ntio. in ore cfessio. in ope tota humilitas. hec ē fruc
tifera penitē. Idē. Non pot quis grām dī celestis accipe
ñ purgatus fuit ab oī sorde peccti. p penitē ofessionē. p
donū baptismi salutaris. Ite. aug. Nullus debitē gravi
oris pnē accipiat uenā. ñ qualecūq; & si longe mino
rem quā debeat soluerit pnā. Ita enī imputat ad o largitā
misericdie. v ñ relinquat iustitia disciplinē. Idē in encirid.
Nemine putes aberrare ad ueritatē & a quocūq; sev
magno seu paruo peccato ad correctionē sine penitē posse
transire. Idē de penitē. Agite penitē qualis agit in
ecclia. Vorsē p uob ecclia. Nemo s dicat. occulte ago.
ap dm ago. nouit ds q m ignoscit. quia in cordē
ago. Ergo sine causa dictū est. quē soluitis in ētra. solu
ta ē & medio. g sine causa datē s claues ecclie dī.
frustram eiglim dī. frustrā uerbū dī.
p mittitur uerbis q ille negat. nonne nos decipimus?
Iob dicē. Si erubui in ospectu ppli peccā mea ofiteri.
atq; ido si ñ potuisti hire t uoluisti pudicitiā iniqtatis
seu intentiā. & deuastis apposito t umelo iniqtatis
t deuotione ēntentiē. sit in uob dolor & humilitas
penitē. Apt dico. nemo dicat ñ intellexi. quia post
uxores uras illicito iniqtatis uos maculastis. Si pt uxores
uras cū aliqua iniquitatis. agite penitē. & c. Ite ire.
sup exodū. Iuerit inqt aaron. & omis pbr de isrl mandu
care panē cū socero moysi in ospectu dī. Omia g que fecerūt
sēi in ospectu dī fuerunt. Peccator autē a ospectu dī fugit.
Denq; septū ē. qa adam postquā peccauit fugit a ospectu
dī. & interrogatus respondit. Audiui inquit uocē tuā. &
abscondi me. quia erā nudus. S; & eam de frictidio ndenat
a dō. exiit inquit a facie dī. & habitauit in terra naum.
Exiit g a facie dī. q indignus ē ei conspectu. Sēi autē
manducant & bibunt in ospectu dī. & omia que agunt
in cōspectu dī agunt. Ego ampli adhuc locū psentē discu
tiens. uideo qa q plenioretē sciam dī accipiunt. & plenio
diuinis imbuti s disciplinis. ita & si malū faciunt cotā
dō faciunt. & i ospectu ei faciunt. sic ille q dicē. Tibi soli
peccui. & malū cotā te feci. Quid g plus hīt q malū
cotā dō facit. continuo penitē & dicē. peccui. q aut
discedit a ospectu dī nescit ingemere. & peccm penitendo
purgare. Hoc g intē malū cotā dō facē. & a dī ospectu
discessisse peccantē. Ite aug. S; & iniuo q dixit sic adam am
facia te & sic sebom. que duē urbes exuicinia sodomoz
parilis excidii traxē ortū. Iusū ē inquit cor meū inme
ipsū ntuta ē pt me anima mea. ñ facia sedm iracundiā
furoris mei. nonne g apparet q ido nob peccantib indig-
nat dns ihc. ut indignationis suē nos tūore conuertat.
Indignatio g ei ñ ultionis executio s; magis absolutionis
optio ē. Ite. ambre. in libro de paradiso. Serpens decep me.
& manducaui. Vemalis culpa quā sequit pfessio delictoz.
Ido ñ deseruata mulier que ñ retinuit do s; magis ofessa ē
peccm. quā medicabilis senitia secuta ē. Bonū ē ndenari
peccō. & flagellari in delicto. v cū hoib flagellem. Denq;
eam qui uolunt enim negare indigni iudicatis ē q puniretur
in peccō. s; remissus ē sine psentione penē fortasse non
tam maioris crimine fricidii. illud enī cōmissū ē infrem
quā sacrilegii. q dō credidit mentiendū. dicēs. nescio. nūqd
ego custos fris mei sū. & ido accusatori diabolo ei accu
satio reseruata ē. v cū ei anglis flagellet. q cū hoib
noluit flagellari. Iam pastor ille euglie lapsā ouē
uexisse legit ñ abiecisse. & salomon ait. Noli ēe nimis
iustus. Debe enī iustitiā tēpare moderatio. Ita quēad-
modū t curand pbeat quē fastidio habeas. q ētēptui se
ñ cōpassioni suo medico putae fuit. Idē. Libenter ignosco.
p mpte indulgeo. miam malo quā sacrificiū. quia p
sacrificiū iustus cōmdat. p miam peccōr redimit. non
uenit uocare iustos s; peccores p penitē. in lege sacrificiū.
in euglio mia ē. lex p moysen data est. p me gia.

Ire leo epe theodoro forouliensi epo. Multiplex mia di ita lapsib humanis subuenit. V ñ solu baptismi gram s; & penitie medicina spes uite reparet ejne. V q regene rationis dona uiolassent ppo sc iudicio condenantes ad remissione criminu puenirent. Sic diuine uoluntatis psidiis ordinatis V indulgentia di ñ n supplicationib sacdotu nequeant obtineri. Mediator enim di & hominu homo dns ihc x hanc ppositis ecclie tradidit potestate. vt ꝗ frtentib penitentie satisfactione darent. & cade salubri satisfactione purgatos adcionē saēntiq p iamua recca liationis admitterent. ꝗ post pauca. Si aute aliquis eoq pqb dno supplicam quocuq; intercepti obstaculo a munere indulgentie psentis excesserint. & prius quam ad statuta re media puenirent tepale uita humana edictione finierint q manens incorpe ñ receptis seq exuitis carne ñ potenti. ꝗ post aliq. His aut q tepe necessitatis & pieli urgentis istam ita psidiu penitie mox & reconciliationis implorant. nec satisfactio imdicenda e. nec reconciliatio denegenda. quia mie di nec mensuras possum pone. nec tpa diffinire. ap que nullas pnte moras uenie iusto. ꝗ inte. Ita q necessitati auxiliandu e. V nec actio illis penitie nec coionis gra denegetur. si ea & amisso uocis officio p mdicia integri sensus quereret cōpbent. Qd si ita aliqua eqtudine fuerint adgrauati V q paulo ante poscebant sub psentu significa re ñ ualeant. testimonia eis fidelium ceu astantiu pdere debebunt. Simul tam & penite & reconciliationis benefi ciu ꝗ sequant. sequata tam canonu regula pnoq erta earu psonas q in onnea fide discedendo peccauerunt. Ire ambre. Nemo pot bene age penitia. n q spauerit indulgentia. S; negat his oportere reddi comunione. q puificatione lapsi s. ds aut nulli eum excepit. qui pecca oia donauit. Ambre. Verbu di dimittit pecca sa cerdos & iudex. Sacdos qde officiu suu exhibe. & nulli potestatis iura exerce. ꝗ paulo post. Dnis par ius & sol uendi ee uoluit & ligandi q utriuq; pari edictione pmi sit. Ergo q soluendi ius ñ hit nec ligandi hit. ꝗ infra. Certu est q ecclie utriuq; lice. heresis utriuq; ñ hit. Ius enim hoc solus pmissu e sacdotib. Recte q ecla hoc s vendicat. que uetos hit sacdotes: heresis uendicare non pot. que sacdotes di ñ habe. SI te in eodē. Pot fieri V aliquis uetus supplicis sermone negre & corde adorre: nūqd ea de causa ei q sponte negat. & ei que torrita melinauerit ad sacdegiu. Hon. Quam indignu e aut eu ap homines ualeat certaminis gra V apud dm ñ uale asserat. Iam sepe in hoc adletaru selan certamine & ia uictos quoq fuer certamina pbata hominu uulgus eu uictoriib coronare cōsueuit. maxime quos uident aut forte dolo aut fraude excussos victoria. & xpe adletas suos quos uidet grauib paulisp cessisse supplicis sine uenia patiet manere. Nūqd ñ habebit remu neratione laboris. q & aliqs pecent. ꝗ infra. Dicis petro excusanti ne ei pedes lauares. n lauero te. ñ habebis partē mecu. Quid q isti possunt ꝗ sortu tecu hre. q claues regni ñ suscepiunt. negantes q pecca dimitte debeant. Qd recte q de se fatent. Hon enim habent pet heditate q petri sede ñ hnt. q impia diuisione discerpunt. ꝗ paulo post. Egritudo carnis peccm repellit. luxuria aut carnis culpa abole. Illudit q diabolus V se ipsu motu suo uulnere. & contra se arme que debilitandu putauit. ꝗ infra. Qd noce corpi. nuat spm. ꝗ paulo post. Sic semel pomib immolatus e x. ita q tuescu pecca donant corpis ei sacramentu summi. V p sanguine ei remissio peccor dei. Ergo eundem dni pdicone mandatu e & ia grauissimi eminus rei si ex toto corde & manifesta cfessione pecci penitam gerant saēntu ecclesis pfundendu gram. Idem. Quantus lib & q mortui fetor sit abolet ois ubi saeru redoleuerit unguentu. ꝗ surgit defunctus. & solui iubent ei uincla. qa adhuc in peccto e. tollit uelam de face ei q uentate gre quu accepit obubrabat. S; qa uenia donat e reuelare facie apte uultu iubet. Hon enim hic q erubescit. eu peccm dimissu e. Intanta enim dni gra tantoq; diuini muneris miraculo eu oportet umulos letari comouebant impii. & adus xpm stulti cogitabant ceteru egregabant. lazaru qq; intrfice uolebant. Honne merito eoq successores uos forte cognoscitis. quoq duricie heredes estis. Iam suos indignamini & ita ecclam agregatis ceteru. qui uidens mortuos in ecla resuscitare. & peccor indulgentia resuscitari. ita q in uob e piuidia multis rursu intrfice resuscitatis. s; ihc ñ reuocat beneficia. imo cumulos libertatis amplificat. Resuuiscat solliciti suscitatis. & celebrata resurrectionis gra letus ad cena uenit. Ire. His potestatis suę gram negat qui in remissione peccor e q celeste ei potestate diabolico spu separant ab ecla dni. V omnu tepor hereticos & scismaticos cōphend & q indulgentia negant. q omne peccm eiusdem singlos e ac universos. ꝗ infra. Quid miru si salute negatis aliis. q uam recusatis. Lice illi nichil a uob differant. q a uob penitam petunt. Arbitror enim q ꝗ iudas potuisse tanta misericordie dni ñ excludi a uenia. si penitia ñ ap iudeos s; ap x gessisse. ꝗ paulo post. Qui agit penitia. ñ solu diluet laicis deb & peccm. s; & emendationib opere & tege delicta supiora. V ea ñ imputet peccm. Ire in eodē. Ambrosi de penitentia. Ido nimulti poscunt penitia. V statu reddi s coione uelint. hi ñ tam solue se cupiunt. qua sacdote ligare. Sua enim ecla entia se ñ tam exuunt qua sacdote indui cupiunt. cui preceptu e nolite sem dare canib. neq; misericordie margaritas ante porcos. hoc e immundis spiritib sacre comu nionis ñ s facile tbuenda ꝗ sortia. In eodē. Sunt qui arbitrent hanc ee penitia si abstineant a saēntis ecclesiastib. hi seniores inse iudices fiunt. q pena pscribunt. s; remediu dedi nant. quos obpena euenebat dolere. qa ecla fraudaretur gra. ꝗ paulo post. Facili aut inuenis q innocentia seruauerit qua qui ꝗ grue egerit penitia pecci. V accrende ambrosio dig nitatis. V uim effusio. V ipsi copule eiugalis usus. Renuncianda selo e. & ipsi somno min indulgendu qua nata potuit. Implendu e gemitib intrupendu e suspiriis. sequestrandu osculis. uiuendu ita V uitali huic mortis usui. se ipsu homo abnegre. & tot immutet. ꝗ infra. Nemo in peccatis postis arrogare s debe auctoritate aut usurpatione saēntis. qa semptu e peccasti. quiesce. ꝗ paulo post. Diem q agendam penitia. ꝗ eo tepe agenda quo culpa deseruescebat luxuria. ꝗ in peccti captiuitate positos reuerentiores ñ usurpatores eos debe. Ita si moysi ppi accede gratiam V cognitione misteriu ecclesis hauriri dr. solue calceamentu pedu tuoq. quantomagis animę nite pedes exuere uinculis corporalib. & nexu mundi isti gressus ei debem absoluere. ꝗ infra. Nichil e q ta summi doloris sit. qua si unusqsq; positus sub captiuitate peccti reos dei unde lapsus sit. atq; unde ceciderit. & q ad corpora atq; terrena abilla speciosa atq; pulce diuinę ꝗdictionis interiione de fluerent. Ire eipan. Miror aut quosda sic obstinatos ee vt danda ñ putent lapsis penitia. aut penitentib existimant uenia denegandu. cu sepiu sit. Mentio uin ceciderit. & age penitia. & fac pora opa. Qd unq; ei dicit que estat ceciderit. & que dns hortat pora rursus exerce. qa sepiu e. Elemosina a morte libat. ñ utiq; abilla morte qua semel. x sanguis

.ca.

ectinuerit. & aqua salutaris baptismi & redemptoris nri
gra lauauit. s; ab ea quę p delicta postmodu sepiit. Ite
ies. Importuna meretrix mulier tandem meruit audire.
& clauso eu seruus hostio media nocte ab amico
panes amicus accepit. ds ipse qui nullis intra se supari
uirib' potest publicani peccatores uinceret. nimirum eiuitas quę
peccato pirit flentib' stetit. Quorsu ista tam longo repetita
pmeptio. uidet. V paruu magni aspiciat. V diues pastor
morbida ni ptenat ouem. xpe in paradisu de cruce latrone
intulit. Et ne qs aliqn sera eusione putare. fere homicidii
pena martiriu. xpe imq; pdigu filiu reuertente lete
amplectit. & nonaginta noue pecudib' derelictis vna
ouicula quę remanserat humero boni pastoris aduehit.
ubi v peccator intelligens uulni suu tradit medico se cu-
randu. ibi ni e vga necessaria. s; spe lenitatis.

Quod autem omni peccatori auctoritate ambrii uenia
pmittit. falsu uidet. Quib' da autem uenia denegat. aut
ex magnitudine peccti. aut ex gradu officii. Vnde iohis
in epla. Cit peccm ad mortem qs orabit pro. alibi q; legit.
Quis medebit incantatori uulnerato a serpente. item.
Si sacdos peccauerit. qs orabit pro. s; hemodi interrogatio-
nes ni sep negationes inferunt. s; potu difficultate vel
raritate notant. V e illud euglii. Quis putas e fidelis
seruus & prudens. ye. Hinc & ambre. Ds qs similis erit t.
ni itaq; nullus. qa imago patris filii e. Similit accipiendu. qs
orabit pro. hoc e singularis vitę aliqs debet orare pro.
q peccauerit in dno. Nam quom iohis dicit ni orando p
delicto quisq. legisse rogasse moysen & ipetrasse. v
erat puarieatio uoluntaria. q serie & ieremia rogasse.

Potest & sedm augm alit intelligi illud iohis. peccm e ad
mortem. V nulla sit ei & supiori etatis. Aut enim. cit
peccm ad mortem. ni pro illo dico V roget quis. de quo peccto
quo expressu ni e possunt multa & diuersa sentiri. Ego
autem dico hoc peccm ce fide quę p dilcone operat deserere
usq; ad mortem. Sed hęc. & e blasphemia in spm sen. q
neq; in hoc selo neq; in futuro remittenda in euglio dns
asseruit. Siue autem delectatione peccti siue desperatione
uenię usq; ad mortem quis in peccto pseuerat. autu e V
sine fine puniat. q sine fine peccauit. Vn qq. Voluisset
mq si potuisset sine fine uiue. V potuisset sine fine
peccare. ostendunt qa in peccto semp uiue cupiunt. qui
nuq desinunt peccare diu uiuunt. Ad magia q iusti
eia iudicantur ptinet. V nuqua careant supplicio. q in
hac uita nuq uolueq carere peccto. Sed xhis itaq;
apparet q sine cfessione oris ye satisfactione opis pecca-
tu ni remittit. Ha si necesse e V uiqtates mas dicam vt
postea iustificem. si nemo pot iustificari a peccto n antea
fuit yfessus peccm. si yfessio pdisu aptt uenia acqrit.
si illa solu cfessio utilis e quę fit eu penitia. mq notat
aliud ee cfessio. aliud penitia. siue intior siue exterior
accipiat. si ille q pmittit uenia occulte ap dm ni ap eclia
penitia agenda frustrat euglm & claues datas ecclię.
pmittit & ia q dis negat diunquentu. si nemo pot uenia
yequi. ni quantcia eiq; & simino qua debeat peccti
solut pena. si solus sacdotib' ligandi soluendiq; potestas
a dno tradita e. si nullus uenia accipit ni ecclię supplicomb'
ipsa impetre yrendat. yeludit q q nullo an yfessionem
oris & satisfactione opis peccti abolere culpa. Denique ut
pspicuu appareat nemine sine yfessione a peccto mun-
dari. ab ipsi humani generis pncipio sumam excordiu.
peccto transgressionis primi parentes corrupti. a dno s
requisiti de culpa. V peccm q transgdiendo comiserant
cfitendo deleuerit. Serpens autem de culpa requisitus ni e.
quia p yfessione ni reuocabat ad uia. Cain qq; eum
pme puarieationi yfiendu addidisse. similit a dno
de culpa requisitus e diu dr ei. V e abel fr tuus. s; quia
supb' peccm suu yfiti noluit. potu indaeit negando
dnm fallere conatus e dicens. Nuqd custos fris mei su ego.
Indigni uenia iudicatus e. in yfundu desperationis mersus
diu ait. Maior e iniqtas mea. quia V uenia mereat. Vagus
& pfugus erit a facie dni. significans eos q peccm
suu cfiteri dissimulant respectu diuine misericordie
indignos haberi. Reges q; ignorantia ducti in abraham
delinquerant. ni in eodem orante sanari meruerit. In quo
figurat q passiones morbi ni sanantur in oronib' ecclię.
Moysi q; pcep dns ut lepr siue mente siue in domo sive
in uiste apparere sacdoti ostendere. & iuxta ei arbitriu
separata ei iudicio examinaret t mundaret. Saul q; eu a
spu maligno uexaret. ni potuit ad sanę mntis officium
redire. in pri dd psalterio arripere. yeora eo psallere. & ita
abei uexatione cessare diabolus. In quo mistice osten-
dit. q q eiq; diabolo ipt peccm manciptat abei dno
eripi ni uale. in dd. i. ecclia psalmiu accipiat. yeora eo
psallat. i. spualis gtię ipsu participe faciat. & salubrit
amonendo y pie pro orando & exepla bonu opis s pben
do diabolu abei uisibili uexatione copescat. Dauid qq;
eu adulteriu comisisse y homicidiu. ni an audiuit apphia.
transtulit dns peccm tuu ait. quia ipsu peccm yfitet.
Pri enu ipsię redarguentu peccm yfess e. & postea
audiuit. transtulit dns peccm tuu. Achab q; eu de
innocentis sanguinis effusione sentia comminantis di
audire. induit se ipsu cilicio. satisfaciens do p pen
tentia. Vn ait dns ad heliam. Quo achab reuertus est
facie mea ni inducam malu in diebus eius. Hmuttę eum
audirent adhuc quadraginta dies & ninive subuer-
tet. ex edicto regis & pncipis penitia egere dicentes.
Quis scit si euertat y ignoscat ds. & relinquat post se
benedictione. Hac humilitate satisfactionis imminente
subusione euade meruerę. Quoq exeplis eundem
ostendit q nullus a do yseqat uenia. nisi pmu satis-
faciat s p penitia. Habuchodonosor ipt supbia sua
a hominibus inter bestiales animu comutatus. atq; a regno
suo pfugus recedens. ni ante regnu receptu quia yvs
dm pdicauit. Denique plebs israhelitica ob culpa suę trans-
gressionis captiuitati tradita. ni ante liberari meruit.
quia peccta sua yfitens daniel & alioq sccoq plebis
uenia accepit. In euglio q; uenientes ad iohm V bap-
tizarent ab eo baptismo penitię pmu yfitebantur
peccta sua. ostendentes q quisq; debet peccta sua
danando cfiteri. & innouationem melioris uitę pro-
mittere. si regeneationis gtiam accipere desidat.
Xpe q; alios legit suscitasse a mortuis. alios a lepra
mundasse. alios illuminasse. alioq membra paralisi
dissoluta ysolidasse. omniu ni sanitate petentiu ipę
uocis t amicoq legit peccasse. Luca eu referente
didicimus q ysoeru petri prius rogat e. q ei sanitati
redde. Ipsus V ille qui descendens dns de monte
mundauit. prius clamauit ad eu. dne si uis potes me
mundare. quę postea tangendo mundauit. ecce q;
eu clamare ad eu miserere mei fili dd. interrogauit ihe ev.
quid uis V faciam t. ait. Rabboni. ut uidea lum. Tres q;
mortuos audiuit. quos alius oranti reddidit uite. quartu
q; discipulo nunciante audiuit. s; quia defuer uitui
qui p eo pcarent resuscitari ni meruit. Quib' nimiru

uerbis ⁊ exēplis eundem tamen dat intelligi. q̄ ille quē ma
cula grauioris culpę infiet. n̄ ⁊ fessione ꝓpi oris uel eccl̄ę
intercessione suffragante sanari n̄ potest. Hinc penitens ille
qui pri⁹ tacendo pecca flagellari merit. postea correptus
dicebat. Quō tacui inuetauer̄ ossa mea. dū clamarē tota
die. Hinc ē exp̄sona m̄bro⁹ ait. Non obsorbeat me ꝓfun
dū. neq; urgeat sup me puteus os suū. Qd̄ aug. exposuit
dicens. puteus ꝓfunditas humanę iniq̄tatis. in quā si
ceciderit. n̄ claudat supra os suū. si tu n̄ claudis os tuū.
Confite q̄ ait dic. De profundis clam. a. dne. ⁊c. ait claudat
claudat sup illū q̄ inprofundo uenient ētemnit. a q̄ morbo
uelut abeo qui n̄ ē ꝓt ēfessio. Hinc idē ꝓphā ait. introite
portas eius in fessione. ostendens ad portas uitę. n̄ n̄ p fessio
nē peccā aliquē posse pruge. Hinc ē beatus iohēs bapt. ⁊
saluator nr̄ exordio suę p̄dicōis apentia sūpsēr̄ dicēs.
penitētiā agite. appinquab⁹ regnū ecl̄o. ostendens nemine
ad regna ecl̄o posse pruge. nisi p̄mū p penitētiā d̄o cura-
uit satisfacere. Hinc ē in actib⁹ apl̄o legit. q̄ credentes ve
niebant ad apl̄os adnunciantes actus suos. Cactus omnib⁹
facile monstrat̄ sine ⁊ fessione nullū uenā posse meri.
Hinc leo pp ait. Sufficiat penitentię ēfessio. quę p̄mū dno
offert̄. deinde sacdoti q̄ p delictis penitentiū pcator accep
dit. Idē. Penitētia quę dilata ē cū studiosi⁹ petita fuit n̄ ne-
-getur. Ideo n̄ ad indulgentię medicinā anima uulnerata
puenit. Hē. aug. in sermone de penitētia. Non sufficit mo-
-res in melio⁹ cōmutare. ⁊ ap̄tus malis recedere. n̄ ⁊ de
his quę facta s̄ satisfiat dno. p penitētię dolorē. p humi
litatis gemitū. p ētrita cordis sacrificiū. cooperantib⁹ elemo
sinis ⁊ ieiunis. Hē. ambr. Nouit ds mutare sentētiā. si
tu nouis emendare delictū. Hē. leo pp. Aliud ē q̄dē debita
iusta reposcere. aliud ꝓpia pfectionis amore ētemnere. Illic
tē uenā postulantē oportet ⁊ a multis licitis abstinere.
dicente apl̄o. Oia n̄ licent. s; n̄ omnia expediunt. Ipse n̄ si pe
nitens hīat causā quā negligere forte n̄ debeat. melius
expectare ecl̄asticū quā forense iudicū. Hē. ieron. i mala

Qui sēs sacdos ē. & comedit De eodē. Ychia.

pascha dni accingat̄ baltheo castitatis. & audiat eū
apl̄us. Sint lumbi uri pcincti. & luceręnt ardē. i manib⁹ uris.
Qui autē peccator ē & quē remordet ꝓpia ēscia cilicio accin
gat̄ & plangat l ꝓpia delicta l ꝓpli. & ingrediat̄ ecl̄am
de qua ꝓt̄ peccā fuit egressus. & cub ⁊ dormiat in
sacco. ut p̄ternas delicias ꝓquas dm offendat utrę aste
ritate cōpensē. Idē in amos ꝓphā. De eodem

Si agamus penitētiā. ipsū q̄ suę penitebit sentētię.

Rursus iuxta eundē ieē p̄mittit ꝓpia si penitētiā egim⁹.
q̄ si negligentia dissoluamur. & illū penitebit sponsio
nis p̄missaq; mutabit. cui rei exēplū samaritā & hierim
hīre possum⁹. quo⁹ alii de imminentib⁹ supplicis libāt
s̄. alii quę patrib⁹ p̄missa fuerant p̄dicēr̄. Hē. sup daniele.

Quam obrem ⁊ filiū meū placeat t. & peccā tua elemo
sinis redime. & iniquitates tuas misericordiis pauperū. si
forte ignoscat ds delicti tuis. Si p̄dicē sentētiā quę mutā
ri n̄ pot̄. quom⁹ hortat̄ ad elemosinas pauperū & miam.
ut di sentētia p̄mutet̄. Qd̄ facile soluit̄ exēplo regis ezechię.
quē ⁊ isaias dixē ē moriturū. & nineuitarū quib⁹ dictū
fuerat adhuc. xl. dies & ninive subuertet̄. & tam ad p̄ces
ezechię & ninive di sentētia mutata ē. Rursū bona agenti
se assert̄ pollicen̄ & indulgentiā. aliq̄n & inferen
tiā loq̄t̄ ds se mala minari sup gentē. & si bona fecerit.
minas clementia cōmutare rursum assert̄ pollicen̄. & si
male fecerit dicē se suā mutare sentētiā n̄ minoris; in opa
quę mutata s̄. neq; eū ds hoib⁹ irascet̄ s; uenis. q̄ eū in

xxxi. iii.

hone n̄ fuerint. neq̄q̄ putet q̄ mutatū ē. Diem q̄dē ⁊ alit̄
fecerit q̄ nabuchodonosor iuxta daniel filiū
mias impauperes. & ideirco usq; ad n̄ se duodecimū
in eo dilata ē sentētia. S; quia postea ambulans in aula
babilonis gloriat̄ & dicit. nonne hęc ē babilonia
magna quam ego edificaui in domū regis. & in robore
fortitudinis meę. & gl̄a nominis mei. bonū misericordię
p̄didit malo superbię. Forsitan ignoscat ds deliciis tuis.
eū beatus daniel p̄fetus futur̄ de sentētia di dubitę. rem
temerariā faciunt q̄ audaci peccantib⁹ uenā pollicent̄.
& tam̄ seiendū ē. quia nabuchodonosor bona opa faciem
uenia repmittit. Idē. Ide benignū dnm miam eum
seueritate miscent̄. & ipsi pęnę modū iusta & clementi
rōne pensant̄. n̄ imperitū tradidit delinquentes. s; q̄ito
inquit tēpe seruiet̄ chusarsachon. hoc ē. viii. annis.
Disce & tu ho auditor quisq̄s ille es q̄ ⁊ sei t es alie errōs.
& quanto tēpe errasse te nosti quanto tēpe deliquisti.
tanto mehlomini tēpe humilia te ipsū dno. & satisfacto
ei in fessione penitētię. n̄ expectes ut humilier te chusarsaton.
& multo necessitas extorqueat penitētiā. s; ipse p̄uenito
ris isti duriciā. q̄a sicte ipse emendauerit. sicte ipse correxerit.
pius ē dns & misericors q̄ mundiciā tempę abeo q̄ illam
penitendo p̄uenit. S; & illud ēsidem⁹. quia donec seruiet̄
chusarsaton in q̄ traditi fuerant p delicti suis & non
clamauer̄ ad dm nemo suscitatus ē qui saluare eos
posset. cū v clamauer̄ ad dnm tunc suscitauit dns salva
torē isrl̄ & saluauit eos. Idē. Ecl̄ia x̄ ē n̄ hns maculā
neq; rugā aut aliq̄ istiūmodi. Qui q̄ peccator ē aliqua
sorde maculatus de ecl̄ia x̄ n̄ pot̄ appellari. nec xpo
subiectus dici. Possibile aut̄ ē ut quō ecl̄ia quę prius
rugā habuit & maculā & immundiciā. postea restituta
ē. ita & peccator eurat ad medicū. q̄a n̄ hīnt op sani
medico s; male hīntes. & curent uulnera ipsi. ⁊ fiat m̄brū
ecl̄ię quę ē corp x̄. Idē. Supterib⁹ scelerib⁹ damasci &
sup. iii. n̄ euertā eū. iuxta tropologiā hoc possumus
dicere. Primū peccm ē cogitasse quę mala s̄. secdm.
cogitationib⁹ acquiescisse puersis. tertiū q̄ mente decreuis
opę cōplesse. quartū post peccm n̄ agere penitētiā. & suo
s cōplacere delicto. Idē. Sed a post naufragiū tabula ē.
culpā simplicit ēfiteri. Imitemur eius exemplū. imitamini
& correcti. exemplum iuuenes. emendēt senes. lungam⁹
gemitū. & lacrimas copulem⁹. Idē. Quia diuinitatis
natura clemens ē & pia. magisq; ad indulgentiam
quā ad uindictā pna. quia n̄ uult mortē peccātis.
s; ut ⁊ viuat̄ & uiuat. siquis post lapsū peccator aduerā
penitētiā se uertit. eito amisericordię iudice uenā ipetrabit.
Idē in malachia. Ne forsitan peccā memores tardi
reuertant̄. adhuc inquit sedē facta uos in tabernaculis
sicē in diebus festiuitatis. ⁊ q̄ facit baptism⁹ hoc faciat
penitētia. & habitent in tabernaculis saluatoris hoc ē in
ecl̄ia. Idē. Predixerat hieremias. lxx annos desolatio
nis tēpli post quos rursus uenire ꝓphās in iudeā. &
edificaret̄ ibi tēplū. & hierim. quę res n̄ fac̄ daniele
negligentē. s; magis puocat ad rogandū. ut q̄ ds
p̄sua p̄misit clementiā. p eos impleat p̄ces. ne negli
gentia & superbia pariat offensā. Denique in genesi
legim⁹. centū & uiginti annos penitētię ēstitutos ante
diluuiū. quia tanto tēpe hoc ē centū annis noluer̄
age penitētiā. nequaquā expectat ut ⁊ xx. alii cōple
ant̄. s; infert ante q̄ postea fuerat cōminat̄. Unde ⁊
ieremię dr: obduriciā cordis ꝓpli iudeor. Ne ortus p
ꝓpl̄o hoc q̄a n̄ exaudiā te. & ad samuele. Usq; quo tu

. cā.

bvge saul. cū ego abiecīm eū. In eēne g & sacco postulat impl
d' pmiserat ds. ñ d' ēt meredulus fuerō. s; ne securitas
negligentiā. & negligentia ppare offensā. Ite ambre.
in sermone in dnica de abraham. Opib misedię ñ dm
Mediena misedię tollit pecca enim? s; nos metipso redimim.
magna. habem pluria subsidia. quib pecca nra redimim.
Pecuniā habes. redime pecem tuū. ñ uenalis ē ds. s; tu
ipse uenalis es. pecēs tuus uenundatus es. redime te
opib tuis. redime te pecunia tua. Vilis ēt pecunia. s; pcio-
-sa ē mia. Elemosina mqt a pecco liberat. Crimina q ele
mosinis redimunt. Ite ioēs os aureū. Medicamtum
fortius d' maxime oprat in penitia hoc ē. sicē mpceptis
medienę medicamtū multas quidē hertus accepit.
unā aut dnantissimā. sic & in penitia ista herba dnan
tior & potentior ē. & uinusū ipsa efficit. Audi enim
quid dicē diuina septa. date elemosinā. & oma munda
s uob. Et ambre. in libro de penitia. Ds diffinitionem
ñ faciē. q misedia sua omib pmisit. & relaxandi licentiā
sacdotib suis sine ulla exceptione ēcessit. S; q culpā
exaggerauīt. exaggere penitiā. Maiora enī crimina
maiorib abluunt flētib. Ite. Fleat ptē mat ecclā. &
culpā tuā laēmis lauē. uideat te xpe merentē &
dicat. beati tristes. qa. gaudebitis. Amat. V pruno mul
tu rogent. Denq; in ęuiglio motus laēmis uiduę. qua
plurim pea flebant filiū ei resuscitauit. Adam post
culpā statim de paradiso ds eicit. ñ distulit. s; statim
sequaut a delicis ut agere penitiā. statim
tunica uestiunt eū pellicea ñ serica. Ite. aug.
ad felicianū. Tres s aut actiones penitentię. quas
meū usa erudito recognoscit. Vna ē quę nouum
hominē parunt. donec phapisma salutare omiv
pteritor. fiat abolitio peccor. Omnis enī qui iam
uoluntatis suę arbiter constitutus ē cū accedit ad
sacramta fideliū nisi cū penitet uitę ueris nouā
uitā inchoare ñ pot. Ab hac penitia cū baptizantur
soli paruuli immunes s. ñ dū enī uti possunt libero
arbitrio. Quib tam ad ꝓsecrationē remissionēq;
originalis peccī pdest eor fides aquib offeruntur.
Altera v ē penitia cui actio ptota uita ista qua in
carne degimus mortali ppetua supplicationis
humilitate subeunda ē primū. qua nemo uitam
ęnā incorruptibilē immortalēq; desidat. ñ cū vitę
hui tpalis corruptibilis mortalis penitet. Non enī
sic qsq; innouā uitā p sēificationē baptismi nascit.
ut quēadmodū ibidē ponit oma pecca ptita. ita & ia
statim mortalitatē ipsā carnis corruptionēq; deponat.
Tertia ē actio penitię quę pillis peccis subeunda ē. q
legis decalogus ēcinē. & de qb apls ait. Si enī nos iudica
rem. ñ utiq; a dno iudiarem. Infra. Est enī penitia
humiliū & beator fideliū pęna cotidiana. in qua
pectora tundim dicentes. dimitte nob debita nra. Ye.
neq; ea dimitti nob uolum. q dimissa in baptismo non
dubitam. s; illa utiq; quę humanę fragilitati quāuis
parua tam crebra subrepunt. q si collecta contra nos
fuerint ita nos grauabunt & obpmunt. sicē unv aliq
grande pecem. Quid enī intē ad naufragiv utrū uno
grandi fluctu nauis oprat & obruat. an paulatī subre-
-pens aqua inscientiā & p negligentiā culpā derelicta
atq; ēcepta impleat nauē atq; submergat. ꝓpē hęc
ieunia elemosinę & orones inuigilant. inqb eū dici
-mus dimitte nob sicē & nos dimittam. & ē. manifesta
-mus hīre nos d' nob dimittat. atq; in his uerbis humili

antes animas nras. cotidianā quodam age penitiam
ñ cessam. Et. gg. Si pecem dauid dns transtulit tam
detestabile. quid ē d' post oma que de eode pecco p
ppham ei a dno dicta s. postmodū tanta tolerauit.
S; peuidubio dns delictū sine ultione ñ deserit. aut
enim ipse homo in se hoc penitens punit. aut hoc ds
cū homine iudicans peniit. Hequaqua q pecco parcit.
qua nullaten sine uindicta laxat. Sic enī dauid
audire post ēfessionē meruit. dns transtulit pecem
tuū. & tam multis post cruciatib afflictus ac fugi-
-ens reatū culpę quā ppetrauīt exsoluit. sicē nos salu
tis unda a culpa primi hois absoluim. s; tam reatū
eidē culpę diluentes. absoluti quoq; adhuc carnalit
obimus. qua delicta nra siue pnos seu psem & ipsū
resecat. & cū relaxat. Ab electis enī suis in qtatū ma
culas studē tpali afflictione tergę. quas mens in pceuū
ñ uult uide. Et. aug. Sicē pmi hoies postea iuste uiuendo
merito credunt p dm sanguinē ab extremo iudicio liberi.
tam ñ illa uita meruq; ad paradisū reuocari. sic & caro
pecci ꝗ si remissis pecēs ho mea iuste uixerit. ñ ętnuo
meret eā mortē ñ ppetua quā traxit de pagine pecci.
Tale aliq nob insinuatū ē de patarcha dauid in lib regnor
ad quē pphā cū missus ēt. eiq; hoc pecem d' admiserat
cuenta mala commaret ꝓfessione pecci uenia meruit.
respondente pphā d' illud ei flagicū faciq; remissū
sit. & tam ēsecuta s quę ds fuerat commatus. V sic
humiliaret a filio. Quare & nē dr: Si ds ppt pecem
illud fuerat commatus. cur dimisso pecco d' erat ei
minatus impleuit. nisi qa rectissime si dictū fuerit
respondet. remissionē illa pecci facta. ne hoi perpienda
uita impediret ęna. subsecutū v illud commationis
exemplū. V pietas hominis & in illa humilitate excēt
atq; pluret. Sic & mortē corpis ppt pecem ds hoi
inflixit. & post peccor remissionē peccor ultionē
ppt exercenda iusticiā ñ ademit. Ide monet de pen
In actione Dolor mīsura poni q tpis satisfactione Tertia.
penitię vbi tale commissū ē. V is q penitia ꝓsidanda ē. Ite d
comisit a x & corpe sequaret ñ tam ēsidanda ē mīsura ꝓsidando
tępis quā doloris. cor enī ꝓtū & humiliatū ds ñ spnit. tępe
Ieū qa plerūq; dolor altī cordis occuit ē alti. nec in pen
alior notitia nisi pueba t' queriq; alia signa pecdit. temię.
cū sit corā illo cui dicit gemitus meus. ate non ē abscon
ditus. recte ꝓstituunt abbis q ęcclis ps tpa penitię.
ut satisfiat & ęcclę. in qua remittunt ipsa pecca. Ext
eam q ppe ñ remittunt. Ergo cū tanta ē plaga pecci
atq; impetus morbi. V medicamta corpis & sanguinis
dni differenda sint. auctoritate antistitis deb se
quisq; ab altario remoue ad agendā penitentiā. &
eadē auctoritate recciliari. Et. in eade. Iudic se ipsū
homo uoluntate dū pot. & mores euertat in medi.
ne cū iam ñ pot. pre uoluntate a dno iudicet. & cū
in se ptulerit seuissime medicinę s; tam utilissimę sentiā.
ueniat ad antistites p qs illi claues ęcclę ministrant.
tamquā bonus iam ineptus ēt filius. matrnor mēbror
ordine custodito. appositis sacrnor accipiat satisfactio
nis suę modū. in offerendo sacrificio ꝓtribulati cordis deuot
& supplex. id tam agat d' ñ solū ipsi psit ad recipiendā
salutē. s; & cetis ad exemplū. ut si pecem ei ñ solū in grauī
ei malo s; & in tanto scandalo alior ē. atq; hoc expedire
utilitati ęcclę uidet antistiti. in notitia multor corā
toti plebis multitudine age penitiā ñ recusē. nec
resistat. nec letali & mortifęrę plagę p pudore addat

tumore. Multi enim corrigunt ut petrus. multi tole
rant ut iudas. ⁊ c. Ite ieronim. Mortificatio vitiorum magis
Censura tepis in agenda quam abstinentia ciborum penitentiae
penitentia. ideo nisatis apte pfigunt canones punoq; neces
crimine ut de singlis dicant qualit unusq; emendandum
sit. s; magis in arbitrio sacdotis sic intelligentis relinqn
-dum statuunt. qa ap dm nitam ual & mnsura tpis q doloris.
nec abstinentia tm ciborum q mortificatio uiciorum ipt qd
tpu penitentie p fide ⁊ ⁊ vsatione penitentium adbreuianda
peccatum. & pnegligentia ptelanda existimant. tam
pquibdam culpis modi penitentie s imposuit. Ite iohis chrisostomi.
Quis aliqndo audit clericum ecto penitentiam agentem. ⁊ si dphens
humiliauit se nisi do dolo & qa peccauit. s; effundit qa pdit
gtam suam. His auctoritatib assert nemine sine peni
tentia & ⁊fessione ipe uocis a peccis posse emundari.
Ynn pmisse auctoritates qb uidebat pbari sola cteione
cordis uenia pstari. alit intpitande s quam abeis exponuntur.
Negatione nag; pet secuta e satisfactio laicarum. & trina
⁊fessio dnice dilonis. q penitus deleunt peccm trine nega
tionis. Non q necessaria s erat ecta satisfactio peccti. cui
totum uitae tempus obedientie impendebat suum cdtorum. Imi
tabat enim illud ypheum. declina a malo & fac bonum. & illd
ysaie. derelinquat impius uiam suam. & uir iniq; cogitationes. ⁊ ecta.
Amplius hoc a peccore michil exigit. Non q illa auctoritate
leonis ipi satisfactio penitentie negat esse necessaria eiusdem
delinquentis. s; ei tm q beatum petrum iniuit huic selo pe
-nitus abrenunciant. & cunctos uiciorum fomites in se fun
-ditus mortificant. Et iohis chrisostomi. Lauant lacrimis q pudor
e ⁊fiteri. & illud aliud q scribit in epla ad hebreos. n tibi
dico ut te pdas in publicum. neq: ap alios accuses. s; obedisse
te uolo ypheie dicenti. Reuela uiam tuam an dm. Ergo tua
⁊fite peccta. ap uerum iudice cum ⁊fone delicta tua pnumera
n lingua s; ⁊scientie tue memoria. & te denuo spa te
miam posse ⁊sequi. Si habuis in mente peccta tua etiamnunq;
malum adus pcium in corde tenebis. Non ita intel
ligendum e ut sine effessione oris peccta dimitti dicant.
s; sine publica satisfactione. Secreta nag; peccta secreta
effessione & occulta satisfactione purgant. nec necesse
e ut que semel sacdoti effessi fuerim denuo ⁊fitear. s;
lingua cordis n carnis ap uerum iudice ea tingit effitendo dbem.
Hinc & iohis chrisostomi. Hinc aut sit recorderis peccorum tuorum
& frequenter ea in ⁊spectu di pponeris & peis clemtia eidem
pceris eum illa deleuis. si aut ne obliuiscaris peccorum tuorum.
te eorum recordaberis nolens. quando in toto mundo publi
cabuntur. & in espectu pferuntur omnium tam amicorum tuorum
quam inimicorum. & seorum angelorum ecclesiarumq; universum. Non enim
ad dauid solum dicebat. tu secreto fecisti. ego cunctis ma
nifestabo. s; & ad omnes nos hec dicent. Similit & illd
psipi intelligit. q enim suum uitio agnoscunt. ⁊ aut ipis
illud effessionib pdunt. aut nescientib alius quales
occulti s. & ev alius nescientib. i. occulta ⁊fessione illi
peccm suum ⁊fitentib. n publice illud manifestantib.
Et illud ypheie dixi ⁊fitebor & tu remisisti. i. remissibile
iudicasti impietatem peccti mei. Ita & illd augi intellig.
Magna pietas di vt ad sola pmissione peccta dimiserit. i.
remissibilia iudicauit. Ite. Nonn pope reputat. cui deest
facultas opis. Nn uotum effessionis reputat pope uocis.
cui deest facultas effessionis. Ite. Voluntas remunerat.
n opus. Ita intelligit. uoluntas fae op remuneradile. n
opus uoluntate. Ite illd. in quacunq; hora peccator ⁊ueris
fuerit. Conuerti dr. q omnino uertit. Omnino uertit. cui op
uox & cogitatio ita mortificationi desudat peccti. sicut

. xxxiii.

pri seruiebat iniqtati. ita & illd intelligit. cum tmm ad
me. & c. Et. Sentite corda uta & n uestimenta eis dicit. q
nulla minori satisfactione pceedente sola exteriori se dm
posse placare ehidunt. Ite. De eode.
Cuncta que de lepsis mundatis uel de lazaro resuscitato
inducunt. ad ⁊tritionem cordis n ad uenam remissionis
referenda s. Obstinatio enim animi. ⁊fessionis ⁊tempt. quedam
mors e impietatis. ⁊lep superbie. a qua qsq; reuiuisset. diu s
pgtam dolor deleri & uotum effessionis inspirat. adhuc &
articuli pruent ea que de uiuentib t inuice ambulantib
uel dilone di intib t de habitaculis spe sei facti sans
dicta s. Hec omnia qsq; dicat assecut ex cordis ctritione
quam tit n ex plenaria peccti remissione. quam n diu mueruit.
Sic enim inhapitate peccm remittit. & tm ei pena reseruat.
sic p ⁊tritionem cordis qsq; ado resuscitari dr. licet adhuc peccti
reatu teneat. Nonq pmissis auctoritatib t argumentis sine
⁊fessione oris & satisfactione opis. aliqs pbat a peccto mun
dari. Econtra auctoritas illa chrisostomi. & psipi. etra nitte auc
-toris extorta uidet. Non enim dr. n t dico ut te publice accuses.
s; n t dico ut ap alios te accuses. Sic & psip n aut omnib s; sipliciter
alius nescientib. Unde euidentissime datur intelligi q sine
effessione oris peccta possunt deleri. Ita v q ad exhortationem
penitentie & ⁊fessionis dicta s n huic sentie ⁊tria uidentur.
Aut enim s uerba exhortationis n iussionis. sic illud. ⁊fite
-mini alterutrum peccta uta. aut siqua iubendo dicta s non
ad oris effessionem. s; cordis. n ad exteriorem satisfactionem. s; ad
interiorem referenda s. Est enim penitentia. alia interior.
alia exterior. Interior penitentia arbitrio e illa de qua augustinus. ait.
Omnis qui suae uoluntatis arbitrio e ⁊stitutus. n potest inchoa
-re nouam uitam. n penitentiam cum uetus uitae. Ite de eade petrus
in actib apl'orum legit dixisse. Penitentiam agite & baptizet
unusqsq; uestrum. Quod de interiori penitentia. n de exteriori
dictum accipit. De exteriori v penitentia ambro. ait. sup epam
ad romanos. Gra di in baptismate n requirit gemitum. n planctum.
n opus aliqd. s; sola ⁊fessione cordis. & ola gratia ⁊donat.
Quecunq; q de penitentia iubendo dicta s. n ad exteriorem. ut
diximus. s; ad interiorem referenda s. sine q nullum umquam
do peccatum potuit. Illud aut augustinus. quo qsq; negat uenia
effeq. n pri quantumcunq; peccti soluerit penam. si huic sentie
mueruit adhuc. Nullus enim asserit a peccto mundari. nisi
pena peccti passus fuerit. s; aliud e peccm sacdoti ⁊fitenti.
& ei arbitro satisfacere de peccto. atq; aliud do effitenti corde &
secreta satisfactione peccm in se ipso punire. Est enim penitentia
vt augustinus ait. dolor cordis. q qsq; in se punit q deliquit. De
hac iterum satisfactione ide ait in psalmo quinquagesimo ex
-ponens. quo intitulate mea ego cognosco. tu ne punias.
quia ego punio. ignosce quia ego cognosco. n dissimulo.
⁊infra. Sic ds miam dat. ut seruet ueritatem. ut nec peccta
ea sint impunita. cui ignoscit. Ignoscit enim se ipsum pu
nit. Misericordia e q homo libat. ueritas. q peccm punit.
Inde in psalmo octuagesimo. iii. Veritas de terra orta. i.
⁊fessio de homine ut se accusat. & sic iustitia de celo
pspexit. ut publicanus effitens redit iustificatus s. iusti
-tia pspicit. quasi ds dicat. Parcam huic. quia n parcit
s. ignoscam. quia agnoscit. De celo q iustitia pspexit.
i. a do data e iustificatio penitentis. Hec q secreta
satisfactio leuium siue occultorum criminum do offerenda e.
nec sine pena relaxari pbant. que sic expiari credunt.
Ca v que de publica satisfactione t oris ⁊fessione dicunt.
in publicis & manifestis criminib intelligenda s. Peccta
nag; nabuchodonosor que ypha misericordia s & elemosinis
redimi suasit. peccta quoq; ninuitarum que publica

·cā·

satisfactione expiata s. cunctis nota erant. & publica
noxa ut aliq; vitat publico egere remedio. Premissis itaq;
auctoritatib' p manifestis criminib' manifesta pbatur
offerendi satisfactio. & oris confessio. latentia v' peccata
pbant sacdoti necessario confitenda. & et' arbitrio expi
anda. Sed contra ea quę in assertione hui' sentię
dicta s partim ueritate nituntur. partim pondere carent.
Sine ecclesie eni cordis nullu peccm posse dimitti. oc
culta eni peccta secreta satisfactione publica qq; mani
festa penitia expiari debe firmissima statur rone sub
nixu. Porro sine confessione oris si facultas offerendi n
defuit aliq' graue delictu expiari auctoritate penit
pbat' adiusu. Qm eni sedm auctoritate leonis pp sine
supplicib' sacdotu indulgentia neqt obtineri. si sine
ecclesie confessione oris a peccto possum' emdari t' emundari. Quis
eni supplicabit p peccto q' nesciat. Ite. qm sedm augn
frustrat claues eccle. q sine arbitrio sacdotis penitiam
agit. si sine ecclesie confessione oris emnis indulgentia ipetit.
Ite. quom sedm ambrm nus ligandi & soluendi solis sac
dotib' a dno creditu ee pmissu. siqs; suo arbitrio se
ipsu peccando ligat. t' secreta penitia sedm pspu inse
ipso sentiam pferit ex dmunicomis. atq; post satisfacti
one absq; sacerdotali iudicio se ipsu do t' altario et'
reconciliat. Non s hęc pmissis auctoritatib' essentanea.
s; multoq; exemplis pbant' adusa. filia nauq; archisina
gogi turbis eiectis dns resuscitauit. n tn n psentib'
patre & matre puellę petro q; iacobo & iohe uitę red
dita e. In quo moralit instruim. ut secreta peccta quę
p morte puellę intelligunt' n nisi supplicationib' ecclę
quę p patre & matre puellę designant. & sacdotu
ministio q p petru pccor intelligunt' a dno existi
ment' dimitti. Ite m leuitico. Qui domu suā t' agru
dno uouendo pscrauit. n pot ea redimere. n sicio seium.
sacdote q; n ipso subputante annoq; numeru. usq; ad
iubileu. In quo similit docem. q' quecuq; domu pscię
t' agru eusationis p penitia dno offerre atq; pecio bo
norū opu de uana uitę sue pversatione se ipsu redime
uolunt. n pot hoc facere. n sicio seiani. i. opib' penitię
sae septa pfixis. Unde uenientib' ad se turbis beat iohs
n ant simplicit facere penitia. t' fruct penitię. s; addidit
dignos penitię. V p qlitate uidel peccoq; qualitas offe
ratur bonoq; opu. Non eni par' debe ee fruct' bom opis
ei q nihil t' paru deliquit. atq; ei q grandia comisit.
Ille tag; nulli' emnis s esci usu s mreb' uentis pbe.
Be tag; multis qiatu & alienis tepare oportae. In
iubileo plena remissio pstitut' uti peu pfecta peccti
remissio figurat. Sacdos q numeru annoq; usq; ad iu
bileu subputat. cu ei arbitrio penitię tpa diffinunt'.
quib' quisq; plena peccti remissione inuenit. Non eni
sic esciuis ant sup eunde locu stati post diffinita pen
tentia q'sq; a peccto plene mundat. Cu q ut ex pmissis
colligit' tpa penitię sacdotis arbitrio diffinant' eui
dentissime apparae sine confessione pp uocis n peccta
dimitti. Quis eni tpa penitię alicui pfigere. n pmu
peccta sua s manifestare cupiuerit. Ite. Caecitas
peccti ex superbia nasci' cordis. Ido eni peccm suu quisq;
celare desidat. ne miqtas sua alis manifesta fiat. ne
talis reputet' ap hoies foris. quale se ia diu exhibuit
diuino aspectui. Qd' ex fonte superbię nasci nulli dubiu e.
Spes & eni superbię e se uelle iustu uideri q peccor e. atq;
impoenta iuuenit' q ad imitationem pmoq; parentu uel
tergiuersatione uboq; peccta sua leuigare extendit.
& sic eam peccm suu retinendo penitus subpme qrit.
Ubi aut superbia regnat t' impoenis. humilitas locu hre
n ual. sine humilitate v' alicui uenia spare nlice.
Hecq; ubi e taciturnitas ecclesie confessionis. uenia spanda est
criminis. Probat' hoc idem auctoritate augi. q' in libro
de penitia ait. Que penitę omno penitear. & dolore
laemis ostendat. repsentae urna sua do psacerdote.
puenat iudicu di p ecclesie confessione. Precepit eni dns mun
dandis. ut ostendent ora sacdotib' docens corpali
psentia ecclesie ostenda peccta. n p nuncu manifestanda. n
p scriptu. Dixit eni ora monstrate & omis. n uni' poib'.
non aliu statuis nuncu. qui p uob offerat mun
amoyse statutu. s; qui p uos peccastis. p uos erubes
catis. Erubescentia eni ipsa parte habe remissionis.
Exmia eni hoc pcep dns. ut neminem penitere in oc
culto. In hoc eni q' pse ipsu die sacdoti & erubescentia
uinci timore offensi fit uenia emnis. fit eni uenale
p ecclesie confessione. q' criminale erat in operatione. & sin statim
purgat' fit tn uitale q' comiserat mortale. Multu
eni satisfactionis obtulit. qui erubescentię dnans.
nihil eoq; quę comisit nuncio di denegauit. Ds eni
q' misericors & iustus e sic
eserunt miam
in iustitia. nta & iustitia' in mia. Opus eni misedię e
penitenti peccata dimittit. s; oportae ut iustus mise
reat' iuste. Oportae eni ut n solu quids; in q doleat
asidae. si dignu e n dico iustitia. s; mia. Iustitia enim
sola damnat. s; dignus e mia. qui spuali labore querit
gram. Laborat eni mens patiendo erubescentia. & quo
uereundia magna e pena. qui erubescit paeno. fit
dignu mia. Unde patae. quia quanto plurib' ecclesie confitebit'
in spe uenię turpitudine emnis. tanto faciliu' ecclesie qq'
gram remissionis. Ipsi eni sacdotes plus ia possunt pfice.
plus ecclesie confitentib' parce. Quib' eni remittunt remittit ds.
Lazaru eni de monumento ia suscitatu obtulit discipulis
soluendu. p hoc ostendens potestate soluendi eccesia
sacdoti. Dixit eni. Qcuq; solueritis sup terra. erit sol.
& in celis. hoc e. ego ds. & omis celestis militię ordines.
& omis sei ingla mea laudant uobeu & confirmant
quos ligatis & solutis. n dice quos putatis ligare &
solue. s; in quos exercetis opus iustitię aut misedię.
alia' aut opa ura in peccores n cognosco. Quare qui
confiteri uult peccta ut inueniat gram querat sacdote
scienter ligare & solue. ne eu negligens eca se extitit
negligatur' a illo q eu misedite monae & petit.
n ambo in fouea cadunt. qua stultus euitare noluit.
Tanta itaq; uis ecclesie confessionis e ut si deest sacdos confitear
paeno. Sepe eni contingit. q' penitens n pot uereundiam
cora sacdote. que desidanti nec locus nec tep offert.
& si ille cui ecclesie potestate soluendi n hat. fit tn
dignus uenia ex desidio sacdotis qui ecclesie socio
tui pitu dme emnis. Mundati eni s lepsi dii ibant
ostende ora sacdotib' ante qua adeos pueniren
uni patae dm ad eos respice. dii ex necessitate phibe
ad sacdotes puenire. Sepe quide eos querunt. s; sani
& leti dii querunt ante qua pueniant moriunt. s; mia
di e ubiq; q & iustis nouit parce. & si n tam cito sicut
solueni' a sacdote. Qui q omno ecclesie confitet. & sacdoti melioi
qua pot confiteat. Si peccm occultu e sufficiat referre
in notcia sacdotis. ut grata sit oblatio muneris. Nam
in resurrectione filię pheipis panei inuenit' qui uidem.
n dii eni erat sepulta. n dii extra porta eiuitatis delata.
n dii extra domu in notcia portata. Intus resuscitauit

quia inter inuenit. relicis solis petro & iohe & iacobo.
patre & matre puellę. in quib figuralit ostenditur
sacdotes ecclę. quos autem cet inuenit animadtendo
e qndo suscitauit. Flebat enim turba post filiu uiduę. flevit
martha & maria supplicantes pfte. flebat & turba qve
maria fuerat secuta. lacrimis marię admonita. In quo
docem publice peccantib n ppu s; ecle sufficie meritu.
Inte leo pp. Sufficit illa efessio. q pmu do dim sacdoti offt.

Quamuis plenitudo fidi uideat ee laudabilis quę ppter
di timore ap homines erubescere ni uereat. tm qa non
omniu huimodi s pecca vera q penitia possunt ni time-
-ant publicare. remoueat impbabilis esuetudo. ne
multi a penitię remedis arceant. diu aut erubescunt ay
timent immues suis sua facta reserare. qb possunt legu
peccli ettitutione. Sufficit enim efessio illa quę pmu deo
offert. te & sacdoti q p delictis penitiu peator accedit.
Tunc enim plures ad penitia puocari poter: si ppli aurib
ni publicet pscientia ettentis. Quib auctoritatib uel
quib ronu firmamus utq. sententia pfessionis pstatisfacti-
-onis nitat. in medio breuit ppositum. eui aut harum pot
adherendu sit lectoris iudicio reseruat. Vtraq; enim favto-
-res bt sapientes & religiosos uiros. Vnde theodor
cantuariensis archiepe ait. Quida do solum pfta debere
dicunt pecca v gtei. qda v sacdotib pfitenda ee peen
sent. ut fere tota sea ecla. Qd utrq; ni sine magno
fructu intra sam sit ecclam. ita diffinxerat. v do q remissor
e peccox pecca nsa pfiteam. & hoc pfectox e. & cu dd
dicam. Delictu meu cognitu t fei. & iniustitia mea ni
abscondi. dixi pfitebor adusu me iniustitia mea dno.
& tu remisisti impietem p. mei. s; tm apli institutio nobis
sequenda e ut efiteam altitudinem peccatorum nsa. & orem p
iniuce v saluem. Confessio ita; quę solu do sit qa iustox
e pecca purgat. ea u quę sacdoti sit doce qualit ipsa
purgent pecca. Is nq; salutis & sitatis auctor & lar-
-gitor plerq; pdce hanc suę penitię mediam musibi
li administratione. plerq; medicox operatione.

Quia v de penitia semel cep sermo haberi. aliquantulu
altu repetendu uidet diuisox sentias certis auctoritati
bus munitas in medio ponentes. Alii dicunt penitiam
semel tm e utile. unica enim e. nec retetari pot. Si v
retetat. precedens penitia ni fuit. & si de sentia iudicis
et merito pecca uident ee remissa. tm ap et psentia eui
omia futa psema s nuqua int remissa. qa ni e sequata
illa sentia uen sacdotis. uade. & ampli noli peccare.
Inte Ecce sanus factus es. ia ampli noli peccare. ne dtis
t aliq eiangat. Int. ex. viii. synodo. Prima uiri causa non
Siquis semel notatus fuit penitię extinguit q uide postea
in uidię t ostentationis uitio. & rursu in hoc ipsu recidit.
incidit. sciat se pma causa ex qua iniuria t eternio
nasci in interiorib medullis bre recdita. Oportet & eu
p effia atq; adusa curari. i. p humilitatis exercitium.
Exercitia v humilitatis s. si se uilioribus officiis subdat.
& ministeriis indignioribus tradat. Ita nq; arrogantię
& uanę glę uitiu curari potest. ut in sueudine humi
litatis affectus ulti ia ni incidat arrogantię & uanę glę
delectu. s; in singlis hcemodi uitiis cura similis adhibet.
Inte. Sine caritate nulli adulto peccatu remittit. ni aut
bt caritate q aliqndo peccatur e emmalit. Vbi aug. adm
lianu comite. Karitas quę desci pot. nuqua uera fuit.

Radicata e caritas. securv d eode. Idem sup eplam iohis.
esto. nichil mali pecde pot. Inte. gg. in moralib. Valida
e v mors dilectio. Virtus & eu mortis dilectio ppat.

q nimiru int quia semel cepit. a delectatione mundi
fundit occidit. Inte. psp in libro de ostplatiua uita.
Caritas e ut in uidet recta uoluntas ab omib tentis
ac psentib pressus auersa. iuncta v do insepabilit ynita.
igne qda spe sei a q e & adque referet incensa. in qua-
-menti ois extranea. corruptionis nescia. nulli uitio
mutabilitatis obnoxia. sup oia quę carnalit diliguntur
excelsa. affectionu oiu potentissima. diuinę ettplonis
auida. in oib semp inuicta. suma actionu bonaru. sal
moru. finis ecclestiu preceptox. mors criminu. uita vtutu.
uirtus pugnantiu. palma uicentiu animaru. arma
searu intiv. causa mitox bonox. pmiu pfectox. sine q
nullus do placuit. cui qua nec potuit aliqs peccare. nec
potuit. fructuosa in penitentib. leta in pficientib. glosa
in pseuerantib. victoriosa in martirib. oposa in omib
omino fidelib. ex qua qcq e bonu opis uiuce. Inte. Hęc e
caritas uera germana pfecta. qua excellentiore uiam
nominat apls scs. Sic enim sine ua nullus puenit qvo
tendit. ita sine caritate quę dicta e ua non ambulare
possunt hoies. s; errare. Ergo si caritate do exhibeam
ypxemo corde puro. yscia bona. y fid ni ficta. facile
peccto resistam. bonis oib habundam. seli blandimita
ostenam. & oia quę difficilia s humanę fragilitati uel
aspa. & cu dilone pficiam. si tm dim caritate pfecta quę
nobis abillo e ex toto corde & ex tota anima y totis
uiribus diligam. Ex ea enim parte qs peccat. ex qua minus
diligit dm. quę si ex toto corde diligam. nichil erit in
nobis unde pecci desidis seruiam. Int qd e dim diligę:
nisi illu concupiscentia animo sepe fruendę uisionis et
affectu. pecci odiu. mundi fastidiu. diligę & premiu. q.
in se censuit diligendu. in ipso amore s quarę legitimu
modu. nec puertere dilonis ordine ostructu. Ordinem
dilonis illi puertunt. nec modu diligendi custodiunt.
qui aut mundu q ostendend e diligunt. aut corpa sua
minus diligenda plus diligunt. aut proximos ni sic se
ipsos aut dm plus q se ipsos forte ni diligunt. Inte. corp
nrm qa pars nri e adhoc nob diligendu e. v salutem et ac
fragilitatem natalit osulam & agam quatinus spiu ordinate
subiectu ad ecnia salute accepta in immortalitate & incorrup
tione pueniat. Inte. Proximos aut diligim te sic nos. si
ni ppter aliquas utilitates nras ni ppter spanda beneficia t ac
cepta ni ppter affinitates t sanguinitates. s; ppter hoc tm
q s natę nrę participes diligamus. Inte. Non illu tm proximu nri
edendi s qs nob qd sanguine rengit. s; proximi nri edendi s os hoies
Inte. Proinde sicut nos proximos oins diligam. qn ad mores
bonos & ad ecnia uita. sequenda sic nob eox salutem estu-
-limus. qn nos in eox periculis ac peccis cogitam. & sic nob
subuenire optarem. ita eis subueniam. aut si facultas
defuit uoluntate subueniendi tenem. qua ppter proximi
tota dilone, v bonu q t inferri uis uelis & proximo. Illi v
plus qua se diligunt dm q per amore ad tep salutis non
pareunt se ipsos tribulonib ac periculis tradunt. nudari
facultatib ppis patę suę exterres fieri. parentib & uxo
ribus ac filiis renunciare parati s. & ut totu diea ipsam
morte corpis ni solu ni refugiunt s; & libenter excipiunt.
ambigentes a corpis sui uita magis qua ado uita uitę
suę discedere. Inte beda sup iohm.

Querendu e intra quom spualis
s filiu di agnoscendi signu fuit q supeai descendit &
mansert. spe. Quid magni e filio di q in ipso manere spe
astruat. Notandu q semp in no mansert spe ses. in ses
aut hoib quadiu mortale corpus gestauerit parum

maneat inq̃inũ. parũ redituſ ſecedat. Manẽt q̃ppe ap̃
coſ. Vbonis inſiſtãt actib̃. uoluntariã paupt̃atẽ diligãt.
manſuetudinẽ ꝯſequant̃. p̃ęno deſiderio lugeant. eſuriãt
& ſitiant iuſticiã. miãq; mundiciã cordis & tranq̃lli
tatẽ pacis amplectant̃. ſ; & p obſequatione iuſticię p̃ſe
cutionẽ pati ñ reuerant̃. eleemoſinis oſonib̃ ieiunis.
ceteſq; ſp̃s fructib̃ inſiſtẽ deſiderẽt. Accedit aũt ad tẽp̃
ne ſemp infirmos curandi mortuos ſuſcitandi demones
eiciendi & ꝓpl̃andi habeant facultatẽ. manẽt ſemp
ut poſſint h̃re uirtutes. Vt mirabilit̃ ipſi uiuant. ueniat
ad tẽp̃. Vt & alius p miracl̃oꝝ ſigna quales ſ̃ int̃ efful
geant. Ite. apl̃s. caritas nũq̃ excidit. Ite. aug. ſup epl̃ã
iohis. Vnctio inuiſibilis. ſpe ſes ẽ. unctio inuiſibilis ca
ritas ẽ. q̃ in q̃ęũq; fuit. tãq̃ radix illi erit. quãuis arden
te ſole areſcẽ ñ pot̃. nutrit̃ calore ſolis ñ areſcit. Ite. gg.
ſup eccl̃iaſte. Pennata animalia minime reuertuntur
eũ incedunt. q̃a p̃dicatores ſci ſic aũgenis actib̃ ad ſpiri
tualia tranſeunt. Vt ad ea quę reliquerant ultra nullatenus
reflectant̃. ꝯ paulo poſt. Nemo mittens manũ ſuã i aratrũ.
Manũ q̃ppe mittitur ẽ mittẽ. q̃ſi p quendã cõpunctio
nis uomerẽ ad p̃ferendos fructũ ſui corp̃is aperire. S;
ret̃ poſt aratrũ aſpiciẽ. q̃ poſt exordia boni op̃is ad mala
reuert̃ quę reliquit. Qd̃ q̃a electis di minime ꝯtingit.
recte nĩc p ꝓpl̃am d̃r: ñ reuertebant̃ eũ incedẽt. ꝯ paulo
poſt. Ipſi & paul̃. Ipſi v quę ret̃ obliti ſunt mea quę ſ̃ anteriora
extendens me ſequor ad palmã ſupnę uocationis. In
anteriora & eni extenti ſunt eoꝝ quę retro ſ̃ obliti fuerant.
q̃a t̃ralia deſpiciens ſola quę ſ̃ ęterna req̃rebat. Id̃ i eodẽ
omel̃. v. Non reuertebant̃ eũ incedẽt. q̃a electi q̃q; ſic
ad bona tendunt. Vt ad mala ꝓpetranda ñ redeant. q̃ eni
p̃ſeuerant uſq; in finẽ hic ſaluus erit. ꝯ ſic̃ p̃ſalomonẽ d̃r.
iuſtoꝝ ſemita q̃ſi lux ſplendens ꝓcedit. & creſcit uſq;
ad p̃fectũ diẽ. In eoꝝ nãq; animo bonũ deſiderũ atq; in
tellectus uelut minimę iã pars diei ẽ. S; q̃a uſq; ad finẽ
uitę in uirtute p̃ſeuerant. ad p̃fectũ diẽ tẽ ueniunt. q̃ndo
ad regna cęleſtia p̃ducti. in ea luce quã deſiderant iam
miñ aliq̃ non habebunt. Idẽ in eodẽ. omel̃. v.

Potẽ diſcurſus atq; mobilitas ſp̃e ſic intelligi. In ſecoꝝ
q̃ppe cordib̃ iuſta q̃ſdã virtutes ſemp manẽt. iuſta q̃ſdã
recedunt. ꝯ uenitus recedit. In fide enĩ ſpe atq;
caritate & in bonis aliis ſine q̃b̃ ad cęleſtẽ patriã non
potẽ p̃uenirĩ ſicuti ẽ humilitas. caſtitas. iuſticia. atq;
mia p̃fectoꝝ corda ñ deſerit. in ꝓpl̃ię v uirtute doctię
fecunditate miraculoꝝ exhibitione electis aliq̃ndo
adeſt. aliq̃n ſe ſubtrahit. ꝯ paulo poſt. In his itaq; virtutib̃
ſine q̃b̃ ad uitã minime p̃uenit̃. ſp̃t ſes in electoꝝ ſuoꝝ
cordib̃ p̃manẽt. unde recte ſtabilis d̃r: in his v p quas
ſ̃ritatis uirtus oſtendit̃. aliq̃n miſcẽdẽ p̃ſto ẽ. aliq̃ndo
miſcẽdẽ recedit. ambe. ſup epl̃am ſecũdam ad corinthio.
Ficta caritas ẽ. quę deſerit in aduſitate. ſ; & ꝯ p̃miſſis
itaq; apparet. q̃ caritas ſemel habita uitã ñ amittit̃. qui
aũt caritatẽ ſemel habuit. ẽminalit̃ uitã peccare non
poterit. Vt ad q̃dam ñ ad naturã impoſſibilitas referatur.
Qd̃ aũt̃ caritatẽ habens ẽminalit̃ ñ poſſit peccare.
teſtat̃ aug. in omel̃. viii. diẽs. q̃a radix oũũ malorũ ẽ
cupiditas. & radix oũũ bonorũ ẽ caritas. & ſimul ambę
eẽ ñ poſſunt. ꝯ ñ una radicitus euulſa fuit. alia plantari
ñ pot̃. ſine cauſa aliq̃s conat̃ ramos incidẽ. ſi radicẽ ñ
ꝯtendit euellẽ. Cũ q̃ q̃ ẽminalit̃ peccat caritatem
nũquã habuiſſe ꝓbatur: euidenter colligit̃ penitẽtiã ñ
agẽ. q̃ q̃ndoq; criminalit̃ peccabit. Unde aug. Caritas
ẽ aqua. de qua d̃ns in euangelio. Quibiberit ex aq̃ q̃ ego
dabo ei. ñ ſitiet in ęternũ. Repb̃ q̃ eũ ęternis manerit̃ inten
dis in ęternũ ſitiat. q̃m bibẽ aq̃ uitã. aut q̃ndo potabit
aq̃ ſalientẽ in uitã ęternã. qui quaſi plumbeus dimerſus
in ima pęnas luit dãpnationis ęterne. Ite. Sine cari
tate q̃m uera cordis ꝯtritionẽ quis h̃re potit. Quomodo
q̃ delictoꝝ remiſſionẽ: quę ſi non dimiſſa. q̃m ñ omnia p̃ſ
ad pęnam exigendam. Item d̃ns. Amen amen dico
uob̃. q̃ credidit in me h̃t uitã ęternã. Qui q̃ ñ h̃t uitã
ęternã. in xp̃m ñ credit. In xm v credit. q̃ caritatẽ h̃t. In xp̃m
q̃ppe credẽ ẽ. amando in ipſũ tendẽ. Hęc ẽ fides ut diſti
nit apl̃s quę dilectionẽ op̃at̃: huic dũ taxat delictoꝝ
remiſſio p̃mittit̃. Qd̃ ſi caritas a fide extraneoꝝ ſeiungi neq̃t.
eũ ſalue ſoli uenia p̃mittit̃. q̃m q̃ caritatẽ ñ habuit.
fide extraneoꝝ h̃uit. i. in xp̃m credidit. Quom̃ q̃ uera delictoꝝ
accepit. quã ſi ñ accepit. quom̃ ñ omnia opa p̃ſus ęternis ſ̃
ſupplicis ꝯferenda. Ite. d̃ns. ego ſũ panis uiuus q̃ de cęlo
deſcendi. ſi q̃s manducauerit ex hoc pane uiuet in ęternũ.
Qui q̃ ñ uiuit in ęternũ. ñ manducauit panẽ uiuũ. S; q̃
ñ manducauit meũ ñ credidit. hoc ẽ eũ manducare
panẽ uiuũ q̃ credẽ in xp̃m. i. amando tendẽ in ipſũ.
Eũ q̃ repb̃ in eũ ñ credidit quẽ non manducauit. & ita fide
extraneoꝝ qua ſola peccata relaxant̃ ñ h̃uit. Quom̃ ſciuit
d̃ns eũ omnẽ iudicũ dedit pat̃ iudicũ ꝯpetuę dãnationis
effugiẽ omniũ ñ ſolũ actualiũ ſ; originaliũ.

Hęc quę de caritate d̃ns de p̃fecta intelligi poſſunt.
quę ſemel habita nũq̃ amittit̃. Exordia v caritatis
enutriunt̃ ut creſcant & ꝯualeant̃. Vt deficiant. nemo enĩ
repente fit ſum̃. ſ; in bona ꝯuſtatione quę ſine caritate
nulla ẽ animis q̃ſq; inchoat. Vt ad magna p̃ueniat.
Sunt itaq; gradus ñ ſolũ int̃ uitutẽ & uitutẽ ſ; & in eadẽ
uitute. Ipſi. gg. ſup eccl̃iaſtẽ ſcũ diẽs. Viu ſcam ęcl̃am d̃ns
ſuſcepit. in gradib̃ ea domoſcit̃. q̃a ea gl̃a p̃ſili interrita
declarat̃. Quantũ enĩ ſcã ęcl̃a aſcendendo p̃ficiſcit̃ tantũ
d̃s h̃ib̃ ex ea virtute innotuiſcit. Dehis q̃q; gradib̃ beat̃ iob
loq̃t̃ diẽs. p̃ſingl̃os grad̃ meos p̃nunciabo illũ. Omp̃em
q̃ppe dim p̃ſingl̃os grad̃ ſuos p̃nunciat. q̃ p interrita
uirtutũ quę accepit ea ſemp laude pietatis ſuę reddit.
Si q̃dã gradus in cordis aſcenſione ñ eẽnt. p̃ſalmiſta ñ
diẽs. ambulabunt de uirtute in uirtutẽ. Hęc mirũ. ſi de
uirtute in uirtutẽ grad̃ ſ̃. q̃ndo ipſa una quęq; uirtus
q̃ſi q̃b̃dã gradib̃ augẽt̃. & ſic p interrita meritoꝝ ad
ſũmã p̃ducit̃. Alia nãq; ſ̃ uirtutis exordia. aliud p̃ucẽt.
aliud p̃fectio. Sicut̃ & ipſa fides ad p̃fectionẽ ſuã ñ q̃b̃dã
q̃dib̃ ducẽt̃. ſcũ apl̃i minime dixiſſent. auge nob̃ fidẽ.
& q̃dã uenit addẽm q̃ curare uoluit filiũ ſuũ. ſ; req̃ſitus
an credẽ. ꝯpond̃. ẽdo d̃ne. adiuua incredulitatẽ meam.
Penſate rogo q̃ d̃r: Si credebat. cur incredulitatẽ dicebat.
ſi v incredulitatẽ d̃ re ſe nouit. quom credebat. S; q̃a
p occultã inſpiratione gr̃ę meritoꝝ ſuoꝝ grad̃ fides
creſcit. uno eodẽq; t̃pe iſ qui nec dũ p̃fecte credidẽat
ſimul & credebat & incredul̃ erat. Hos nimirũ gradus
d̃ns ſub meſis nõie deſcribit diẽs. Sic ẽ regnũ di quẽadmodũ
ſi iactet homo ſem in t̃ra & dormiat. & exurgat nocte
ac die. & ſem germinet & creſcat dũ neſcit ille. Ipſe
enĩ t̃ra fructificat p̃mũ herbã deinde ſpicã. deinde plenũ
frumentũ in ſpica. & eũ ex ſe p̃duxit fructũ ſtatim mittit
falcẽ. quo adẽ tẽp̃ meſis. Sem̃ ho iactat in t̃ra. eũ cordi
ſuo bona intentionẽ inſerit. & poſtquã ſem̃ iactauit
dormit. q̃a ũ in ſpe boni op̃is q̃eſcit. Nocte v ſurgit ac
die. q̃a int̃ aduſa & p̃ſpa p̃ſiẽ. & ſem̃ germinat & creſcit
dũ neſcit ille. q̃a & eũ adhuc minus meritorũ ſua ñ
ualẽ. ſemel ꝯcepta uirtus ad p̃fectũ ducit̃ & ultro

tra fructificat. qa puenente se qa mens hois spontanea
ad fructu boni opis assurgit. S; hec eade tra pmu herba.
deinde spica. deinde plenu frumtu pduc inspica. Herba
qppe pducte e incohationis bonc adhuc tenerrtudine
habe. Ad spica v herba uenit. cu se iustus animo cepta
ad pfectu boni opis prahit. plenu v frumtu inspica
fructificat. qndo iam tm iustus pfice. v ee robusti & p-
-fecti opis possit. S; cu ere se pduxit fructu stau mittit
falce. quo ade tep messis. omis enim dis pducto fructu
falce mittit. & messe deseeat. qa cu unu quecq; ad opa
pfecta pduxit et qpalc uita pemissa sentia incidit. v
granu suu ad ecletia horrea pducat. Cu q desidia bona
cepim. sen intia mittim. cu uero opari recta incepim.
herba sum. cu aut ad pfectu boni opis ercsem. ad spica
puenim. cuq; in ecde opationis pfectione solidam. iam
plenu frumtu inspica pferim. Herba & enim petrus fuit.
qui passionis qpe ppt amore dnm sequens. he ostu ante
ancillc uoce timebat. Frat enim iu uirtutis in mte. qa debuit
omiu redeptore s; ualde adhuc flexibilis. pede oculea-
-bat timoris. Iam inspica surrexit. qn cu que mortu
ostren tamuqit nunciante angelo in galilea uiuente ui
debat. S; ad plenu granu inspica puenit. qn uenente dis p
spu & sua inte in illu amore roborante tra solidat e. vt
uires psequentiu cursus despice. & redeptore suu libere
int flagella pdicare. Nullus tra; q ad bonu ppositum
adhuc in mtis tenerrtudine ee ostuent despicat. quia
frumtu di ab herba incipit. v granu fiat. Vir q uenit ad
porta. quia dns ac redeptor ir mbris suis mirantib pse.
electos pduc ad se. & ascendit pgrad et. quia nob ampli
pficientib eo altius exaltat. quo altius & irrephensibilis
ee cognoscit. In uirtutu qppe marn gradib ipse ascende
dicit. quia tanto ipse nobis sublimior ostendit. quanto
nr anim infirmis separatur. Hinc & aug. ar.
mlib de libo arbitrio. Qui uult face di mandata & non
pot. ia quide habe bona uoluntate s; adhuc paru & in
uali di. potit aute cu magna habuit & robustam.
Quando enim mses illa mandata magna fecerq: magna
utiq; uoluntate id e magna caritate fecerq: de qua ipse
dns ait. Maiore caritate nemo hit. & c. ¶ paulo post. Ipsa
caritate apls petrus ni du habebat. qn timore territus
ter dnm negauit. & tam quatus parua & imperfecta ni
deerat ei caritas. qn dicebat. Vne anima mea prie poiu.
Idem sup epla iohis. Siquis tanta habuit caritate. vt
paratus sit & pro fib mori. pfecta e in illo caritas. Sed
nudd mox ut nasci iam pro pfecta e v pficiat. Nasci.
cu fuit nata nutrit. cu fuerit nutrita roborat. cu fuit
roborata pficit. cu ad pfectu uenit. qd dicis. Mihi uiuere
xpe e. & mori lucru. In eade. Forte ——— nata e inte
caritas. s; ni pfecta. Nolu desperare nutri ea. ne forte suffo
cetur. In eade. Sic cera introducit limu. ita timor can
tatem. crescit caritas. timor minorat. & e conuerso.
Idem adice. Caritas in quib da pfecta. in qb da imperfecta.
pfectissima aute in hac uita haberi ni pot. Ht. gg.
Si sermo meus inuenerit in cordib uris aliquam sen
tillam gratuiti amoris di ipsa nutrite. ad hanc au
genda uos aduocare studete. ¶ paulo post. Flate nu-
-trite in uobis. ut cu creuerit. ¶ flamma dignissima fecit.
omiu cupiditatu ligna esumat. S. Et contrario & gradus in uirtute ee phibent. quia & ipsius peccti gdus
euidenter apparent. Sic enim nemo repente fit sum. ita
nemo repente fit turpis. Hinc & aug. in sermone ha
bito in monte. Sic trib gradib ad pecem puenitur:
suggestione delectatione. ctensione. ita ipsi pecci tres
s differentie. ¶ in corde. ¶ in facto. ¶ i ¶ suetudine. taqua
tres mortes. una qsi in domo. i. cu cordi ¶ sentire libidinu.
altera qsi plata ia extra porta. cu in facinu procedit assensio.
tertia. cu in ¶ suetudinis male tamqua mole terrena
pmit anim. qsi in sepulcro ia putens. Que tria genera
mortuoru dnm resuscitasse qsq; euglm legit agnoscit.
Ht. gg. Sciendu qppe e. q peccm trib modis admittit.
Nam aut ignorantia aut infirmitate aut studio ppetrat.
& graui quide infirmitate qua ignorantia s; multo qui
studio qua infirmitate peccat. Idem. Int hec sciendu e
aliud ee q anim de tepstione carnis peccat. aliud v cu
delectationib obligat. Plerq; enim cogitione prauu pulsat.
s; renitit. plerq; aut puersu q reipit. int sen & ipsu & p
desiduu uolunt. & nimiru mte nequaq cogitatio immunda
ingnat cu pulsat. s; cu hanc s p delectatione subiugat.
Hinc & enim pdicator eggius. tepstio uos ni apphendat ni
humana. Humana qppe tepstio e qua plerq; incogita
tione tanqm & nolentes. qa v nnuq illicita ad animum
uenant. hoc utiq; innobis ipsis ex humanitatis corrupti
bilis pnde habem. Iam v denoniaca e ¶ ni humana tepstio.
cu adhoc q carnis corruptibilitas suggit p sensu se animus
astringit. Ht. ibi. Sup trib scelerib damasc. ¶ e. v supra.

Non est mru. si in uirtute grad ee dicunt. quando qde
& peccti grad ita euidenter monstrant. Int S. caritate.
Hec ita; caritas que impet an negatione heriu fuit.
& in singlis nasci an q roboret. an sui pfectione amittit
& rapit. Vn aug. in libro de correctione ¶ gra. Quicuq; ab
illa originali damatione ista diuine gtie largitate disci
s. ni e dubiu quin peuret eis euglm. & cu audiunt cdunt.
& in fide quc p dilectione operatur usq; in fine uite psuerant.
& siquando exorbitent correcti emendant. & qdia eos & si
ab hoib ni corripiant in uita qua reliquerant redeunt. & c.
In eode. Firmu fundamtu di stat immobile habens signa
cultu hoc. sciit dis q s ei. hoc fides que p dilone operat pfecto
aut omino ni deficit. aut siq s quoq dficit reparant an q
uita finit ista. & deleta iniqtate q intercurrerat usq; in
fine pseuerantia deputat. In eode. Nullo eos ex bono in
malu commutat finit hanc uita. In eod. talib diligentib
dm oia cooperant in bonu. usq; adeo prt oia. v & siq eos
deuiant & exorbitant & hoc ipsu facere eis pficit in bonu.
Ht. apls ad galathas. Circuncisio ni e aliqd neq; ppuciu. s; fides
que p dilone operat. & hoc olim in uobis quia currebatis bene
p opa fidei & ex dilectione. Ht. ad hebreos. Non e iniust dis
ut obliuiscat opis uri. & c. opis. q oia sua fecerq coia. ¶
hoc ex dilone ad glam di. Ecce tplex bonu. qsi dicere.
Olim multa opati estis p quib si penitetis de malis. bene
facere uobis dis. ¶ Romanos q: & galathas du apls re-
-darguit merito fidei phat assecutos remissione peccoru
& sanctificationem in spu sco. ¶ iustitia bone operationis.
que oia aut sine caritate nudq uere meis fuerq: aut
uera caritate habuerq: aq postea lapsi s q de opib legis
glabant. Ht. de qlibet adultero aug. ar. tolle caritate
odiu tenere. Ht. ois q ni diligit odit. Ht. in euglio. Nemo pot
duob dnis seruire. aut unu odio habebit. & alteru diligere.
aut unu sustinebit & alteru ptemne. Ada v cu in uirtu
etate ad no creatus sit. an q a diabolo teptaret. du de
latere et uxor formabat. du incertasi raptus angelice cure
interiit. du euglians furta a ¶ ecle sacrata uitauenabat.
aut caritate aut odiu habebit. Si aut odiu habebit. ni
fuit diabolus auctor nisi pecci. Ht. Si sine caritate ad no
creatus e. et similitudine nequaq in su creatione

·cā·

acceꝑ. hē. Si sine caritate ēat ē iust & innocens a dō
factus ñ ē. Creatura nāq; rōnis capax & liberi arbtii.
iusticie & īnocentie sine caritate particeps ēe ñ pot.
Colligit & q̃ adam ante quā peccare caritatē habuit.
sine qua iustus & īnocens ēe ñ potuit. Vñ aug. in genesi
ad litterā. Quom renouari diem. si ñ recipim q̃ pdidit
prim ho. Hoc plane recipim. scil iusticiā ex q̃ p pecēm
lapsus ē. Ꝓ paulo post. Expoliantes uos uetem hominē in
duite nouū q renouat in agnitione fidi sedm imagi
nē ei q creauit eū. hanc imaginē inspu ñtis inpissam
pdidit ada p pecēm. Ꝓ post pauca. Stola illa pma ipsa
iusticia ē. unde lapsus ē ada. hē in omelia undecima.
Princeps uiciorū omniū diū uidit ada exclamo tīte ad ima
ginē di factū. pudicicia ornatū. tēpantia ꝓpositū. carita
te splendidū. pmos parentes illus donis ac tantis bonis
expoliauit parit ac pemit. Hamq; eū hoi abstulissē
pudicicia ꝓtinentia. suo dnio eū subiugauit. Ꝓ paulo p.
ada amissa tēpantia intēpans fact ē. pdita caritate
malus inuentus ē. hē. ambr. ad sabinū. Quando adam
solus erat ñ ē p̃uaricatus. quia mens ei adherebat dō.
Idē ad eundē. Prim ho recens di op ꝓfabulator assiduus.
q̃ seōr cōplantatus erat uirtutib. Idē in exameron.
Illa anima a dō pingit. que hīt in se ūtutū ogām rem
tenē. splendorēq; pietatis. Illa anima bene picta ē. in
qua eluceē diuine operationis effigies. Illa anima bene
picta ē. in qua ē splendor ogē & patīe imago subsīē.
Sedm hanc imaginē que refulgē pictura pciosa ē.
Depictus fuit adam. s; ubi lapsus ē deposuit. Idē d fuga
seū. Similē ēe di ē. habere iusticiā. sapiam. & in uirtute
ēe pfectū. Idē de beata urta. Sapiens nūq̃ inanis ē s;
semp in se hīt amictū prudentie. q pot dicere iusticiā
inducta. uestita iudicū. Mentis nāq; hec s̄ interna
uelamina. que nemo alī pot auferre. ñ cū aliquē sua
culpa despoliat. Denq; sic spoliatus ada nud inuent ē.
Idē in libro de ysaac & ātia. S; nec ada pm nud erat.
que innocentia uestiebat. Idē. in lib d paradiso. hīt cog-
-nouē q̃a nudi ēent. & ān q̃d nudi erant. s; ñ sine uir-
-tutū tegumīto. Obponit & illd q̃ ōīs clamat
auctoritas. Si sic pmansiss & ut erat ān pecēm. ēet
translat in glam. q̃ habituri s̄ sē. S; nemo adultus sine
caritate intrat. Caritatē q̃ habebat. hīt obponit de
moyse. cui fide apls in ea epla ad hebreos cōmdans.
dignis pcomis ei merita pdicauit. dū se negauit ēe
filiū filie pharaonis. malens affligi cū frib quā pfru
ioeundtate tēpalis palacii. dū fri cōpatiens egiptum
sabulo obruit. dū uerit animositatē regis egiptū re
liquit. dū diuino uallat auxilio regis furore ꝓtēpsit.
atq; in ūtute signoū ipm d egipto eduxit. Que ōia
q̃b laudib s̄ efferenda. si tē caritas meo ñ erat. eū ñ fuit
in se aliq̃ uirtutis iam bonī opis. ñ pecdat ex iadi
ce caritatis. Quom aut caritatē ñ habebat. cui dns facie
ad faciē loquebat. sicē ho sol & loq̃ amico suo. Quom ca
ritatē ñ habebat. q̃ p ipso supplicans diebat. aut di-
-mitte ei noxā hanc. aꝗ dele me de lib tuo. An non
proximū diligebat. q̃ p ipso se obiciens illū ab inimīcis li
berauit. An non dm diligebat. q̃ pro inimicis cultores
desciens. ipsī uitulū cap impulierē cōmunit. atq; ut
in secessū piēt aque immixti israhitis bibendū dedit. ñ-
-nullos ex eī cultorib gladio ferin pcipiens. Vñ ipm cui
erat uiterī maior fuitū dō rēcellare. An ñ caritatē
habebat. de cui spu dnis accepit. & supseptuaginta sen
iores israhis posuit. Qui tn ad aq̃ ꝓdictionis d di potentia
siue de eī benignitate dubitans. eū cēta certa fide pmi
sis. pducētis aquā de petra diffidentē exercuit
diēs. Hūq̃d de petra hac potū uobis
aquā eduē. Qd nulli leue uideat. eū in pgnā eius
delicti s & aaron a dno dictū sit. Quia ñ exaudisti s
uocē meā Vglificaretis me coā filiis israhl. ñ inducē
tis ipm hē intertā quā dedi eis. An non caritatē habe
bat aaron. qn fri eadiutor datus ē. ut eēt os ei ad
ipm. ut p eū signa in egipto fierē. Qui tam in cultū
uituli postea ipso ꝓsensū adhibuit. An ñ caritatē ha
bebat. qn ex di multitudine filiorū israhl sol a dno electē
ē. Vpontificatu ān eū fungēt. Si caritatē ñ habebat.
bon ñ erat. Si aut bon ñ erat. cur p ecēs a dno impontificē
electē ē. An non caritatē habebat. qn p ipso eū thuribulo
incendio se obposuit. & ira di placauit. Ꝓ tn ut pmissū
ē ad aquā ꝓdictionis ira di adusū se postea puocauit.
Hūq̃d & dd caritatē ñ habuit. sup que spe dni a die
unctionis directus ē. An forte dicēt ēe directē sup eū.
ut ex te qām ipandi hīrē. ut ñ ex eo qām diuine
dilectionis accipē. Qd absurdū plane uidet sentire
de eo de quo dns ait. inuenī hoīē sedm cor meū. Quom
& caritatē ñ habebat. q̃ querem animā suā pepert. &
q̃a ora clamidis ei pendit. postea cor suū q̃ute pensit
clamans. Que psequens rex israhl. cane mortuū. & culice
unū. Quom caritatē ñ habebat. qui mortē inimici sui
tam q̃uissime tulit. Quom caritatē ñ habebat q̃ aquā
de cisterna bethlehemitica suoū pielo s oblatā ñ bibit.
s; coā dno libauit. quom caritatē ñ habebat q̃ iterū
a michol filia saulis. eo q̃ ān arcā dni citharā & psalterū
pcutiens saltass & ait. Ludā. & uilior fiam in oculis meis.
Si caritatē ñ habebat. q̃ ꝓsēta securus s ipsi inpeabatur
diēs. Si reddidi retribuentib m. mala. deridā merito ab
inimicis meis. Si caritatē ñ habebat. qua temitate iuste
se iudicari rogabat diēs. Iudica me dne sedm iusticiā meā.
& sedm īnocētiā meā supme. Idē. Iudica me quō ego ī īnocētia
mea ingss sū. Ꝓ tn post tot & inuma alia diuine &
ffne dilectionis indicia quā q̃ute deliquit. nullus igno
rat. qui bethsabee adulterū & uīe homicidiū audiuit.
cui penitētiā si sine caritate dno obtulit. uerā ēctrionē
cordis ñ habuit. Quom q̃ sacrificiū cordis ꝓtrii & spe ētribu-
-lati dno pmittē audebat dicens. si uoluisses sacrificiū
dedissem. utq; holocaustis ñ delectabis. sacrificiū dō spe
ētribulatus. & c. Denq; cū false penitīe nulla a dō
pmittat remissio. qn appia audire merui. dimissū ē
pecēm tuū. si uerā ꝓtestionē cordis ñ habuit. Ē uidentē
tnq; apparē cū tē caritatē habuisse. & ex caritate
sacrificiū cordis ꝓtrii ꝓ spe ētribulati dno obtulisse. alio qn
temarie postulasse. aut facē. t. a pecē. m. ꝓ sīgē. m. Dle.
ñ odiū mali ꝓ dilo boni adhumilitatē penitīe illū
puocasse. De q̃ & sā ambr. in libro de anima & ysaac
scribit diēs. fugerat sēs dd odia regis saulis ñ relinquens
terras. s; declinans ꝓtagia regis inimīcis & supbi. quia
mens ei adherebat dō. cui sine caritate nullus adultus
adherere pot. & tam quā graui inpli denumeratione
postea deliquit. ipsī delicti pena ut decuit uindicauit.
hē. Sedm hanc sententiā q̃ ēminalī delinquit uerā pecēōr
remissionē in baptīmo ꝓsequitur ñ ē. siue in annis infantie
siue adultus ad baptīma accesserit. q̃a di amorē ñ hīt.
sine q̃ nemo umq̃ inuenit gām. atq; ita sedm heresī
iouinianī sīue ex aqua ꝓ spu quis renatus ē ultrius
criminalī peccare ñ pot. uel si ēminalī peccat aq̃ tm
ñ spu pbat ēe renatus. Cui sentie illud epie iohis ꝓsentare

uideꝰ. omis q̃ natus ē ex dō ñ peccat. ſ; generatio dī ꝟſuat
eū. & malignus ñ tangit illū. Verū hęc auctoritas
apli quantum ..... illi sententię fauerat
atq; illa secta erroris quam sit ueritati adūsa
ieronimus ostendit. scribens contra iouinianū. Si enī
inq̃t omis q̃ natus ē ex dō ñ peccat. & a diabolo tēptari
ñ potest. q̃m p̄ecepit ut cauerent ne tēptet diēs. filioli custo
dite uos a simulachris. ꝟ mea. Rursus epla. Si dixerim q̃ nia
peccm ñ habem. ipsi nos seducim. & in nob ueritas ñ est.
Si ꝟfitam̄ pecca nra fidelis ē & iustus. ꝟ remittat nobis
pecca nra. & emunde nos ab omni iniq̃tate. Si dixerim quō
ñ peccauim ñdace faeim eū. ꝟ uerbū eius ñ ē in nobis.
Estimo q̃ beatus iohs baptizatus ad baptizatos scripsit.
q̃ oē peccm ex diabolo sit. Ille peccoſe se ꝟfitet ꝟ ſpat
remissionē peccoꝝ post baptisma. & iouinian meus dicit.
ne tangas me q̃a mundꝰ sū. Quid q̃. contra s apls loquit.
Minime. Ineodē q̃ppe loco eū hoc dicit. stati dic. Filioli mei.
hęc scribo uob ut ñ peccetis. ſ; & si q̃s peccauit aduocatū hm
ap patrē ihm xm. & ipse ē ꝓpiatio p peccis nris. ñ p nris aut
tm. ſ; & p totꝰ mundi. ꝟ in hoc scimus quō cognouim dm.
si mandata eius obseruem. Qui dicit se nosse dm. & mandata
eius ñ custodit. mdax ē. & i eo ueritas ñ ē. Qui aut seruat ūbu
eius. uere in hoc pfecta caritas dī ē in hoc scim. quō i ipso sum.
Qui dicit se meo manere. debet sicut ille ambulauit. & ipse
ambulare. Epistola scribo uob filioli mei. omis q̃ natus ē ex
dō ñ peccat. Idō dico uob ꝟ ñ peccetis. & tamdiu uos
scimus in generatione dni pmanere. quādiu ñ peccauitis.
imo q̃ in generatione dni pseuerant. peccare ñ possunt.
Quę enī comunicō luci ac tenebris. xpo & belial. Qm
dies & nox miscere nequeunt. sic iustitia & iniq̃tas.
peccatū. & bona opa. xpe & antixpe. Si suscepimus
xpm in hospicio pectoris nri. ilico fugiamus diabolū.
Si peccauerim & p peccti iamua ingressus fuit diabol.
ptin ad recedit. Vñ & dd post peccm redde m̄ ait letitia
salutaris tui. scil. quā peccando amiserit. Q dicit se nosse
dm. & mandata eius ñ custodit. mdax est & i eo ueritas
ñ est. Xpe ueritas appellat. imo ē. Ego sū inq̃t uia. ꝟ
ueritas & uita. Frustra ineo nob applaudim. cui man
data ñ facim. Scientia bonū & ñ facientia peccm ē illi.
Quom enī corp sine spu mortuū. sic & fides sine opib
mortua ē. Hęc grande putem unū dm nosse. eū & demo
nes credant & ꝟmiscant. Qui dicit se in ipso manere. de
bet sicut ille ambulauit. & ipse ambulare. Eligat adūsa
rius e duob q̃ uult. optionē dam. Mane in xpo. an non
mane. Si mane. ita q̃ ambul. ꝟ xe. Si aut temariꝰ
ē similitudinē uirtutū dni pollicet. ñ mane in xpo.
q̃a ñ ingdit ꝟ xe. Ille peccm ñ fecit. nec inuenit ē dol
in ore eius. q̃ eū maledicet ñ maledixit. & tāq̃ agni coram
tondente se sic ñ aperuit os suū. ad quē uenit pnceps
mundi isti. & i eo nihil inuenit. q̃ eū peccm ñ fecisse
p nob peccm fecit dōs. Nos aut iuxta eplam iacobi multa
peccam oēs. & nemo mundꝰ a peccis. nec infans ſ; ꝟ
die quidē fuerit uita eius. Quis enī gl̄abit castū se
habe cor. aut quis ꝟfid mundū a peccis se ēe.
tenemq; rei in similitudinē p̄uaricationis adam.
Vñ & dd. ecce ait in iniq̃tatib concept sū. & i dlictis
pepit me mater mea. ꝟ beat iob. Si fuero iust os
meū impia loquet. & si sine ēmine p̄auus ive-
niar. ꝟ si purificatus in niue & lotus mundis manib
satis me sorde tuxisti. & execratū ē uestimtū meū.
Verū ne pentus despem arbitrantes nos post peccta
baptisma ñ posse saluari. stati hoc ipsū tēptat. & si q̃s
peccauit aduocatū habem ap patrē ihm xm iustū.
& ipse ē ꝓpiatio p peccis nris. ñ p nris aut tm̄ ſ; & p totꝰ mundi. Hoc ad credentes post baptisma
loquit. & aduocatū p delictis eorū dnm pollicet. nec dicit
si q̃d peccauitis aduocatū habetis ap patrē ihm xpm.
& ipse ē ꝓpiatio p peccis uris. nec eos dicens ñ plena
fide baptisma ēsecutos. ſ; aduocatū habem inq̃t ap
patrē. & ipse ē ꝓpiatio p peccis nris. & ñ solū p nobis
alioq; peccis. ſ; ꝟ p totꝰ mundi. In toto aut mundo
ꝟ apli s omisq; credentes. ex q̃b uiq̃do ꝟbat post bap-
tisma posse peccare. Frustra enī aduocatū habemus
ap patrē ihm xm. si peccari ñ potest. Petrus apls ad quē
dictū fuerat q̃ lotus ē ñ hit necesse ꝟ rām lauare. &
tues petrus. ꝟ sup hanc petrā edificabo ecclam meā.
ab ancilla p̄ntus negat. & ipse dns. simon ecce inq̃t
satanas postulauit uos. ut cribare sicut triticū. ego
aut rogaui pte. ne deficiat fides tua. ꝟ infra. Si ñ pec
cam post baptisma. cur nob posem dimitti peccata.
quę in baptisnate iā dimissa s. aliud ē ante. si ad
catecuminos hi opo ptinet. dimittit nob debita nra.
sic & nos dim. deb. nris. ꝟ ñ ꝟuenit fidelib & xanis.
Paulus uas electionis castigans corp suū. & in seruitutē redigit. ne alis p̄dicans ipse reprob effiat.
Ad hebreos q̃q; scribens ait. Impossibile ē enī eos qui
semel s illuminati & gustauerint donū celeste. &
participes facti spe sci gustauerint nihilominꝰ bonū dī
uerbū uirtutesq; seli futi ꝟ lapsi s renouari rām ad
pentiā. rursus crucifigentes s m̄ ipsis filiū dī. &
ostentui hntes. Certe q̃ illuminati s & gustauerit
donū celeste. ꝟ participes facti s spe sci. gustauerq;
bonū dī uerbū. negare ñ possum baptizatos. Si aut
baptizati peccare non possunt. quom nē apls dicit. ꝟ
plapsi s. Verū ne montanus & nouat hinc redeant
qui ꝟtendit ñ posse renouari p pentiā eos qui cruci-
fixerint s m̄ filiū dī. & ostentui habuerint. ꝟsequent
Ne soluit errorē. ꝟ ait. Fidim aut dilm̄i meliora ꝟ
uicinora salutis. tā ꝟsi ita loqm̄. ñ ē inuit dns
ut obliuiscat opis uri ꝟ dilōnis quā ostendistis in nōie
ipsi q̃ ministratis seis ꝟ ne ministratis. Et rei a grandis
iniustitia dī. si rām peccta puniret. ꝟ bona opa ñ suscipere.
Loquit sū inq̃t apls ita ut uos retrahem a peccis. &
desperationis metu facere cautiores. cetm fido d uob
kem meliora & uicinora salutis. neq; enī iustitie dī
ē. ꝟ obliuiscat bonoꝝ opū & ministerii q̃ ꝓpter nom eius
exhibuistis & exhibetis in sēos. & tām meminit peccoꝝ.
ꝟ paulo post. Liberi arbitrii nos ꝟdidit dōs. nec ad uirtutē
nec ad uitia necessitate tām̄. aliquin ꝟ necessitas.
nec corona ē. Sic m bonis opib pfector ē dōs. Non ē enī
uolentis neq; currentis ſ; miserentis dī & adiuuantis.
ꝟ puenire ualeam ad calcē. sic in malis semina nra s
incentiua & pfectio diabolī. cū uidit nos sup funda-
mentū edificasse fenū. lignia. stipula. tē subponit in-
cendiꝰ. Edificem aurū atq; argentū lapides pciosos.
ꝟ tēptare ñ audebit. quāq̃. ꝟ in hoc ñ sit certe secura
possessio. Sed & q̃ppe leo insidiis ꝟ occultis insi-
diat innocentē. & uasa figuli pdat fornax. hōies aut
iustos tēpto tbulōnis. ꝟ in alio loco scribit. Fili. accedis
ad seruitutē dī. ꝓpa te ad tēptonē. Iuxta idē iacob ait.
Estote factores ūbi. ꝟ ñ audtores tm̄. Siq̃s auditor ē ūbi
ꝟ ñ factor. iste simili ē uiro q̃ ꝟsidat uultū natiuitatis
suę in speculo. ꝟ sidat illd. ꝟ stati recedens oblit ē
q̃lis fuit. Frustra monuit ꝟ iungent opa fidi. si post

. ca.

baptisma peccare ñ potant. Qui tota inqt lege suavit
⁊ peccauit in uno. factus ē omiū reus. Quis nrm absq;
peccto ē. ⁊ elusit ds omia sub delicto. V oib misereat.
Petrus qq; inquit. nouit ds de tēptione eripe pios.
⁊ de falsis doctorib. Hi s fontes sine aqua. & nebulę
turbinib exagitate. quib caligo tenebrarū reserua-
tur. Supbia enī uanitatis loquentes pellicent in
desiderīs carnis luxurię eos q paululū effugerant. ⁊
ad errorē uersi s. Nonne t uidet pinxisse sermo
aplicus nouā impietatis factionē. Apiunt enī qsi fontes
scię. q aquā ñ hnt doctrinarū. ⁊ mittunt imbrē velut
nubes ꝓphetię. ad quas puenit ueritas dī. & turbinib
exagitantur demonū atq; uentorū. Loquunt grandia. ⁊ tot
eorū sermo supbia ē. immundū ē. ap dm omis q exaltat eos
suū. Vt q paululū refugant a peccis ad suū reuitant
errorē. ⁊ suadent in luxuria ciborū carnisq; delicias. Quis
enī ñ libenter audiat. manducemus & bibamus. & mętēmur
regnabimus. Sapientes & prudentes suos uocant. eos
V qui dulces s in sermonib plus audiunt. Iohs apls.
imo in Iohe saluator scribens angło ecclię ephesi. scio
inqt opa tua & laborē & patientiā tuā. & qa sustinu
isti ꝓpter nomen meū & ñ defecisti. S; habeo aduersū te. q
caritatē tuā primā reliquisti. Memoreto ūde cecidis. ⁊
age penitentiā. & prima opa fac. Sin autē uenio t & mo
uebo candelabrū tuū de loco suo. n penitentiā egis. Simi
liter ecclias ecclias. smirnam pgamū. thiatirā. sardis.
philadelfiā. laodiceā. ad penitentiā puocat. & nisi
reuitant ad opa pstina comminat. & in sardis paucos hre
se dicit. q ñ coinquinauerūt uestimenta sua. & ambulabūt s
cū eo in albis qa digni s. Cū autē scribit meminto ūde
cecideris. ⁊ ecce missurus ē diabolus ex uob ī carcerē
V tentemini. ⁊ scio V habitas V sedes ē satanę. ⁊ nimirū
habe qualiter accepis & audiesti. ⁊ sequere. & penitentiā age.
⁊ reliq. Quę ei dicit q credidit & baptizatus fuit. &
stans quondā corruit pdelictū. paulusq de ueteri testa
mento exempla distulerat. quia solet uetusq; conti eos
fac dicere lex & pphę usq; ad iohm. Ceterū qs ignorę
subalta dispositione dī ofs seos eide fuisse merita. cur
ñe tam s. Quom autē abraba placuit in uirgo. sic nc
uirgines placent in ꝓpetua castitate. Seruiuit ille legi
& tpi suo. seruiam & nos legi & tpi nro. in quos fines
seclorū deuenerūt. David electus secdm eor dīm qui ofs ei fac
& uoluntates. & qui inqdā psalmo dicebat. iudica me dne
quō ego ī innocētia. m. ingressus sū. ⁊ ī dno sperans ñ infirmabor. proba
me dne ⁊ tēpta me. ure renes meos ⁊ cor meū. postea
tēptat a diabolo. & post peccem penitens loqt. Miserere
mei ds secdm magnā miam tuā. Magnū peccem magna
uuult deleri mia. Salomon amabilis dno. & cum bis ds
fuit reuelatus. qa amator muliērū fuit. a dī amore re
cessit. Manasses impissimū regē post captiuitatē babi
lonia pstinā dignitatē liberi dierū restituūt refert. &
iosias unr ses mempo mageddon a egyptio rege pfo-
-ditur. iesus quoq; filius iosedech sacdos magni quāqua
in tipo pcessent saluatoris qui peccata nra portauit. &
alienigenas s ex gentib copulauit ecclam. tn secdm
litteram post sacdotiū sordidatus induerūt. & stat diabol
a dexteris ei. & candida illi deinceps uestimenta reddunt.
Supfluū ē de moyse & aaron scribere. q a da quā ꝓdic-
-tionis offendunt dīm. & tpa repmissionis ñ intuuunt.
eū beatus iob angłos q & omnē creata peccare posse
commemorat dicēs. Quid erū. Nūq ho cora do mundū ē.
aut ab opib suis sine macula uiuit. si et seruos suos
ñ credit. & adhuc angłos suos prauū q dī reppit. quanto
magis habitantes in domib luteis. De quib & nos
de code luto sumus. Temptatio ē uita hominis sup
tra. & cecidit lucifer qui mittebat ad omnes
nationes. ⁊ ille q in paradiso deliciarū mit. xii. nutrit
ē lapides. uulnerātus a monte dni ad inferna des-
-cendit. Unde ⁊ saluator in euangelio. Videbā inqt satanam
quasi fulgur de cęlo cadentē. Si altissima illa sublimitas
cecidit. qs cadere ñ possit. Si in cęlo ruinę. quanto
magis infra. ⁊ tn ei cecidit lucifer. imo post casū colubet
antiquus. uirtus ei insidiis ē. & potestas ei supumbilicū
uentris ei. Obumbrant in eo arbores magnę. & dormit
iuxta iuncū & calamū & carice. Ipse ē rex omiū q in
aquis s. V seil uoluptas & luxuria & ꝓpago & infamia
nuptiarū. Infra. Transiuimus ad sedam pparationē t paru
cionē inqua negant eos q tota fide baptisma ⁊ secum s
deinde posse peccare. & docuimus q excepto do oīs cata
sub uicio sint. ñ q uniūsi peccauimus. s; q peccare possimus.
& asimilia ruina stantiū metus sit. ⁊ Si uidentur
ita q ex pmissis apparere ñ nullos caritatē hre quā postea
immaliter delinquendo amittunt. Qd siqs intendit non
de uirtute s; de uirtutis ope debe intelligi. deinde q
respondeat de innocentia adę de iustitia moysi.
dauid. & ceteros. qui plena fide ad baptisma accedentes.
licet postea plapsuri sint tam ecclesia dona dgustant.
& spe sē fiunt participes ut ñ solū ante humanos
uerū & an dī oculos exaq & spū sco inueniant renati.
Qd si caritatē ñ hrent. an dī oculos aqua tm regenarent
ñ spū. Opa enī seu sacmtorū participatio n ex caritate
pcedant ap dm nec iustitiā nec innocentiā pstant.
Si enī inqt apls habuero omnē fidē ita V montes
transferā. & si distribuero omnē facultatē meū pro
pauperū. & si tradido corpus meū ita V ardeā caritatē
autē ñ habeo. nichil m pdē. S; qa de pdestinatis ad
uita. a nonnullis ꝓcedit q caritatē amittant &
amissā recuperent. de repbis & uidendū ē. an ipsi cari
tatē hant. qua amissa postea dānentur. De his ita sebit
aug. in libro de correctione & gra. Apls sciens ñ nullos
diligē dm & in eo m usq; in finē ñ pseuerare. mox addidit.
his q secdm ꝓpositū uocati s sē. &c. In eode. An adhuc
& iste nolens corripi potest dicere. Quid ego feci q ñ accepi.
Quē ꝓstat accepisse. & sua culpa q accepit amisisse.
Possū inqt possū omino qm me arguis dicē. q ex bona
uita in mala mea uoluntate relapsus sū. adhuc q d
ego feci q ñ accepi. accepi enī fidē quę pdilonē operat
s; milla usq; in finē pseuerantiā ñ accepi. In eodem.
In bono illos uoleba peu dubio manere. Erant utq;
in bono. s; meo ñ pmansere. Ipse hui utilitatē secreta
credendū ē quosdā de filis pditionis ñ accepto dono
pseuerandi usq; in finē in fidē quę pdilonē operat in pe
uenire. & postea cadere. ⁊ c. Multa similia de repbo. de
euangelio & q pseuerauerūt usq; in finē. In eode. ⁊ c. ⁊ tm.
Homo iste incepit. & c. Ite in eod. Mirandū ē quare ds
det quib dā filius pditionis fidē operantē pdilonē.
nec det in ea pseuerantiā. Ite. illud euangeli. ñ q cepit
s; q pseuerauerit usq; in finē hic saluus erit. Ite. gra. Multi
bene inceperūt. q in malo uita finiuerūt. Non
autē bene incepit q nūquā ex caritate operat. Qd si ex
caritate aliq agit. ⁊ caritatē aliqn in ipso necē ē ēe.
Illud autē dggorii. q seduci qnq; ñ reuisuri possunt. ⁊ c.
ñ de oib generaliter repbis s; d ypocritis specialiter intelligendū
ē. q ex uerbis eide euidenter datur intelligi. Cū enī questionē

ꝓpon& cur miserecors ds ista fieri ꝑmittat. Vel euacuan
seu nĕ ꝑsuggestiones calliditas siue ꝑ dānatū illū quem
repl& hominē l solis s radios. i. doctos qsq; sapientesq;
subiciat. l aurū hoc ē uiros sēcatis claritate fulgentes
s qsi lutū uiles comānando substernat. mox in eius dē
questionis solutione subponit diēs. Cui ad h respondeni.
quia aurū q puris ex ꝑsuasionib qsi lutū sterni potest.
aurū aī di oculos nūquā fuit. Qui enī seduci quandoq;
ñ reuersuri possunt. qsi habitā sēcatē aī oculos hominum
uident amittit. s; ea aī di oculos nūquā habuerūt. Sepe nāq;
homo multis occulte peccis inuoluit. & in una aliqua
uirtute magni uidet. quę ipsa q; int manescens deficit.
qa dū inotescit hoib peul dubio laudat. eq; fauor ihuit
appetit. uī fit. V & ipsa vt aī di oculos vt ñ sit. dū abscon
dit q displicē. pdit q placē. Quę itaq; cē merita ap dm
possunt. qn & mala occulta s. & bona publica. Plerūq;
enī sē dirum latē supbia. & castitas inotescit. atq; ido
ostensa diu castitas cca finē uitę pdit. qa coopta supbia
usq; ad finē incorrecta retinet. Alī demosinis uacat.
ꝓpa distribuit. s; tn multis inuisticis seruit. l fortasse
linguā in detractionib excerit. ꝛ fit plerūq; vis q misē
ricors fuit. iuxta uitę suę tmīnū rapiētatis & crude
litatis stimulis inardescit. Qd ual de iusto iudicio agit.
ut pdat & aī hoies uī hoib placent. qui hoc uī do dis-
plicuit corrigē nūq curauit. Alī patientię studē. s;
inuidere alius & seruare malicia in corde ñ cauē.
fit quandoq; impatiens. quia diu latuit doleris. Hi itaq;
ꝛ p aliq aurū s. & p aliq lutū s. atq; h aurū qsi lutū
sternitur: qn occultis peccis exigentib uirtus & qvę
publice claruerat dissipat. S; opę pēnū credim. si in his
uirtutē supni ordinis subtilius pendam. Sepe enī
omps dr occulta eor mala diu tolerat. & apta eor
bona elector suor usib pfuta dispensat. Nam nīvlli
mundū nequaquā fundatis deserentes ñ pseuerati.
angustū iter arripiunt. s; ad querendā angustam
uitā exemplo suo eos q pseuerati s accendvt. Vnd
plerūq; ꝛtingit. V ipsū hoc q bene uident uiuere
ñ s s; poti solis electis uiuant. dū exemplis suis ad
bene uiuendi studia pseuerature alios ñ pseuerati
puocant. Sepe enī quosdā uidem ad uiā ingredi.
ad locū ꝓpositū festinare. quos alii quia cuntes
ēspicient sequūt. eundēq; parit locū petunt. s; fit
plerūq; V irruente aliq implicationis articulo post
se redeant q pibant. & in ad locū pueniant q seque
bantur. Ita s multi qui ñ pseuerant. & uiā sēcta
tis arripiunt. Idcreo enī uiatis iter ñ pueniun
inchoant. ut eis q pueniū s uiā qua gradiant osten
dant. Quor & casus utilitate ñ modica elector
pueribus seruit. quia illor lapsū dū ꝛspiciunt. de suo
statu ꝛtremiscunt. & ruina quę illos damnat. istos hu
miliat. Discunt enī in supni adiutorii ꝓtectione ꝛfidē.
dū plerosq; ēspiciunt de suis uirib psumtes cecidisse.
Quando q bene agē uident repbi. qn planū iter
electis sequentibus monstrant. qn v in lapsū nequicę
corruunt. electis post se ꝑgentib quasi cauendam
supbię foueam ostendunt.

Quod q repbi negant comedē panē q de cęlo descend.
uel bibere aquam uiuā. ñ sic accipiendv ē V a carita
te penitus credant alieni. s; V in caritate radicē figē
ñ intelligant. Aliud ē enī bibē l manducare. atq;
aliud degustare. Vnde i euglio de x legit. & cū gustass&
nolunt bibere. Bibit q aquā uiuā. manducat panē
q de cęlo descendit. q in caritate radicē figit. degustat. q
ea aliquatenus cōmunicat. aq postea delinquendo recedit.
de quib apls ait. Impossibile ē eos qui semel illuminā
ti s & gustauerūt cęleste donū. & post hęc oīa lapsi s
rursus renouari ad penitētiā. Hinc & diabolus in uerita
te stetisse ñ mea creatus ē negat. Fuit enī in ueritate
ēditus. s; dū de se supbiendo p sumpsit. ab ea alienat ē.
In ueritate autē qm creatus ꝓhibet. si sine dilōne sui ēdi
tor creatus ē negat. aut quom bonus a dō ꝛditus
asserit. si nihil diuinę dilōnis in sui creatione accepit.
Quom ante supbię motū sine uitio extitit. si ꝛditorē
suū nullatenus dilexit. aut quom par siue excellen
tior cētis creatus dr: si non nullis in di amore ēditis
hic ab ei dilectione uacuus factus ē. Ijn autē hęc distan
tia inter bonos & malos peccis. si ex creante iniustus
uidet ds. q ante peccē infert pēnā. l q hoc punit q
creando infudit. Si autē ñ ex creante. cū non extra duce.
restat. V ex ꝓpo libratis arbitrio uitiū supbię in anglica
naturā peccis. Bona q ꝛdita ē. quę suo uitio a bono
in malum cōmutata ēt. S; qm bona ē potuit. si
dilectione penitus caruit. Heq; enī anglis nob similis
factus ē. quos usq; ad certū tēp eratis infirmitas
grauat. V neq; uirtus neq; uitiū ullū locū in nobis
obtineat. Accepit q dilectionē in sui creatione sicē
cētis de quib dr: anglicę uirtutes quę in di amore
pstitē: quē ex creatione diligē cepit. V pnepium
diuinę dilectionis omib credant ē cōmune. Pseue
rantia v carv tamvm intelligat. qui in retributione
hoc accipe meruerūt ut ꝛfirmati uitiis cadē ñ possēt.
& hoc de se certissime sereit. Ijn bene ap moysen
prius cęlv deinde firmamentū factū ē dr: quia
nimirv anglica natā prius equalit subtilis in supio-
ribus ē ꝛditā. postea in pstitentib in amore sui ꝛdito
ris mirabilit ꝛfirmata. Hinc s. gg. in moralib multa
de pfectione anglicę creationis replicans caritate
repletū negat. ñ ea penitus uacuū asserit. qua si
penitus caruisse. nūquā ea quę de ei excellentia
dīr euenient de eo intelligi possent. Principiū enī
inqt beatus. gg. uiarū di uehemoth dr: qa nimirū
cū cuncta creans age. hic pmū ēdidit. quē reliquis
anglis eminentiorē fecit. Hui primatus eminentiā
ꝛspicē ꝓpha cū dicē. Cedri ñ fuerūt altiores illo in paradiso
di. abietes ñ adequauerūt sūmitatē eius. Platani non
fuerūt equales frondib illi. Omne lignū pcioso paradisi
di ñ ē assimilatū illi ꝛ pulchritudini eius. quo speciō-
sum fecē cū in multis condensis frondib. Quid namq;
accipi in cedris abietib & platanis potest. ñ illa uirtutum
cęlestiv peerę celestiuum agmina. in ęternę letitię
uiriditate plantata. quę quātus excelsa sint ꝛditā.
huic tn nec plata s. nec equata. Qd speciosus factus
in multis ꝛdensisq; frondib dr: quia platū ceteris
legionib tanta illū species pulcorē reddidit. quanta
& subposita angelor multitudo decorauit. Ista arbor
in paradiso di tot quasi ꝛdensas frondes habuit. quot
subse positas supnor spuū legiones adtendit. Qui
& ideireo peccans sine uenia dampnatus ē. quia
magnus sine cōparatione fuerat creatus. Hinc ei rursū
p eundē ꝓpham dr: Tu signaculū similitudinis. plenus
sapientia & pfectus decore. in deliciis paradisi di fuisti.
Multa enī de ei magnitudine locutur pmo ubi
cuncta ꝛplexus ē. Quid nāq; boni ñ habuit. q signaculū
di similitudinis fuit. De sigillo q ipse anuli talis

similitudo imaginalit expmit. qualis insigillo
eodē essentialit habet. & hic homo ad similitudinē
dī creatus fit. anglo tn quasi manus aliqd tenens. n eū
ad similitudinē dī ⁊ dnī. s; ipsū signaculū dī similitudinē
dicit. vt quo in eo subtilior ē natura. eo in illo similitudo
dī plenius credat expssa. Hinc ē q primatus ei potestā
adhuc insinuans idē ppha subiungit. Omis lapis pciosus
ornamentū tuū. sardius. & topazius. iaspis. chrisolitus. ⁊
onix. & berillus. saphirus. carbunculus. & smaragdus.
Hoūē dicē gēna lapidū. qa numerū nouē s ordines angloꝝ.
Hā eū psacta eloqa angli archangli. throni. ⁊ dnationes.
uirtutes. pncipatus potestates. cherubin atq; seraphin. apta
narratione memorant. supnoꝝ ciuū quantē sint distinctiones
Quib tn uehemoth iste opt fuisse describit. quia eos qsi
uestē ad ornamentū suū habuit. quoꝝ dū caritatē tnscendē
ex eoꝝ cōparatione clarior fuit. De eū adhuc descptione
subiungit. Aurū op decoris tui. ⁊ foramina tua in die q
dnus ei ppata s. aurū extitit opus decoris ei. qa sapiē
claritate canduit. quā bene creatus accepit. foramina
v ideirco in lapidib fiunt. v uinculati auro in ornamēto
⁊ positione iungant. & nequaquā a se dissideant. quos
intrusū aurū replens foraminib uigat. Hui q lapidis in
die cōditionis suę foramina ppata s. quia uidet capax
caritatis ē ⁊ dnus. qua si repleri uoluisse. stantib anglis
tamquā positis in regis ornamento lapidib posse inhere.
Si enī caritatis auro sese penetrabile pbuisse. sēs anglis
societatis in ornamēto regio v diximus lapis fixus manere.
Habuit q lapis iste foramina. s; superbię uitio caritatis au
ro ñ s repleta. Hā qa ideo ligant auro ne cadant. ideo
iste ceciderit. qa & pfortius manu artificis amoris uinculis
ligari cōtēpsit. Hinc aut ceti lapides q hic similē fuisse
profati penetrantes se inuicē caritate ligan s. atq; hoc
in munere isto cadente meruerē. ut nequaq. iam de orna
mento regio cadendo soluantur. Hui principatus celsi
tudinē adhuc idē ppha intuens adiungit. Tu cherub
extentus. & pregens in monte sco dī. in medio lapidū
ignitoꝝ pfect ambulasti. Cherub qppe plenitudo scie
intrptat. & ideo iste cherub dr. qa tnscendisse cunctos
scia ñ dubitat. Qui in medio ignitoꝝ lapidū pfect ambu
lauit. qa int angloꝝ corda caritatis igne succensa clarus
glā cōditionis extitit. quē bene extentū ac pregentē
dicē. Omē enī q extentū pregum obumbram. qa cōpara
one claritatis suę obūbrasse ceteroꝝ claritatē credit. ipse
fuisse extentus ⁊ pregens repit. Reliqi enī qsi obūbrando
oput. qa eoꝝ magnitudinē excellentia maiore tnscend.
Qd q illic speciosus in mutis frondib. q illic signaculum
similitudinis. q illic cherub q illic pregens dr. hoc hic voce
dnica uehemoth iste uiarū dī pncipiū uocat. De q ideirco
tam mira inqb fuit ⁊ quę amisit insinuat. v homini often
dat qd ipse si superbiat de elationis suę culpa passurus
sit. si feriendo illi parcē noluit. quē creando in gla tantę
claritatis eleuauit. ⁊ sicē q ho elatus qd intra meretur.
si & platus anglis in celo pternit. ⁊ Caritas aut q in
aduersitate deserit. fieta. i. fiuilis & fragilis ē phibet.
sic fides erq caritas pcedit. fieta. i. fragilis ap aplm negat.
Similit caritas quę in aduersitate deseri pot. dr nūquā
uera fuisse. Sic enī iere. ⁊ iouinianū scribit. omis creatura
subuicio ē. ñ q omis peccauit. s; qa nulla ē q peccare ñ
possit. Posse aut peccare ut aug ait. ñ ē aliqd posse. imo
aliqd ñ posse. Hn ille solus uocat omps q hoc ñ pot. qa
omia pot quę posse ē aliq posse. Sic q ex cōparatione qui
mutabilitate nesent oīs creata uiciosa dr. qa mutabili

. xxx. iii.

tatis ē capax. iuxta illud. ñ iustificabit in ⁊ spectu
tuo omis uiuens. & astra ñ s munda in ⁊ spectu ei.
sic cōparatio ē ei creaturę quę mutationē ñ recipit.
omis creatura quę pmutatur ñ uera s; uana ē pbat.
Unde omis ho mdax dr. & uanitati similis fact.
Hinc & ecclastes cuncta quę subsole s. i. quę tēpoꝝ
uicissitudinē recipiunt. ñ tantūm uanitas quę oī
creaturę fone mutabilitatis inē. s; uanitas uanitatū
uanitate pmutationis quā recipiunt ē dnr. Sic q
cōparatione diuinę caritatis nulla uirtus uera pbatur.
aut cōparatione ei quę ñ deserit illa quę amittit uera
ē negat. Sic aut omis creata suo m bona & uera ē
dr. sic caritas quę deserit suo m uera ē monstrat.
alioquin a nullo deseretur. si nullom in eo ēet. Qd enī
nullom uere ē. nullom deseri pot. Qd si aliqm uere
deserit. ⁊ aliq m id uere ē oportet.

Hęc de caritate breuit scripsim ppt eos q penitiam
negant retineri posse asserentes. q sic caritas semel
habita nūq amittit. ita penitia semel uere celebrata
nulla sequenti culpa maculat. Si v criminalis culpa illā
aliqn sequit uera penitia ñ fuit. nec uenia adno impe
trauit. Qd ex diffinitione ipsi penitię & multoꝝ auctō
ritatib pbare ⁊ tendunt. v aut ambre. in quodā sermo
ne quadragesimę. Penitia ē ⁊ mala ptita plangere ⁊
plangendū tm ñ cōmittit. Idē in libro de unica penitia.
Repiunt qui septies penitiā agendā putant. q luxu
riant in xe. Hā si uere in xe penitiā agent. iterandā
postea ñ putarent. quia sic unū baptisma. ita una ē
penitia. Uerū ptitu semp debē nos penitere peccti. S; h sicut ⁊ Leuiꝝ
at ego facili inuenio. q retro sequaciter innocentiā. q
q ⁊ grue egit penitiā. Ite aug. Satisfactio penitię
ē peccoꝝ causas excidere. nec earū suggestionib adtū
indulgere. Ite in lib de penitia. Penitentia ē quedā
dolentis uindicta. puniens in se q dolē cōmisisse.
⁊ infra. Continue dolendū ē de peccato. q declarat ipsa
dictionis uirtus. Penitere ē enī penā tenere. ut semp
punit in se ulciscendo q cōmisit peccando. Pena
enī ppe dr lesio quę punit. & uindicans q qsq cō
misit. Ille penā tenē. qui semp uindicat q cōmisisse
dolē. Penitia itaq; ē uindicta semp puniens in se
q dolē ⁊ misisse. Incōdē. Si apls & peccta pbapm
dimissa ⁊ nunc plorat. nob sup fundamētū aplōꝝ po
sitis quid pt plorare restat. quid ñ dolere in nuta semp.
Ubi enī dolor finit. ibi ⁊ penitia. Si aut penitia
finit. qd relinquit de uenia. Tamdiu enī gaudeat dr
& spē de gia. quādiu sustentat a penitia. Dicē enim
dnr. Ecce & ampli noli peccare. Non dicē. ne pecces.
s; nec uoluntas peccandi inte oriat. Quom aut hoc
seruabit. ñ dolor in penitia ⁊ nunc custodiat. hinc
semp doleat. ⁊ de dolore gaudeat. & de dolore penitia
si ⁊ uigerit semp doleat. & ñ sit satis q doleat. & ex
fide doleat. & ñ semp doluisse doleat. Ite qg. in
estuū tēp. Penitiā age digne ñ possum. nisi modū
quoq; eidē penitię cognoscam. Penitiā qppe age ē.
⁊ ppetrata mala plangere. & plangenda non ptere.
Hā q sic alia deplorat. ut tam alia cōmittat. adhuc age
penitiā aut ignorat aut dissimulat. Quid enī pdest
si peccta quis luxurię dfleat. & tn adhuc luxurieę
estib anhelet. Idē. Si aut dicunt paucis tpis penitiā
⁊ pecēm debē sufficere. ut iterū liceat ad pecēm redire.
recte hos pmi pastoris sententia petunt q ait. Canis
reuersus ad suū uomitū. & sus lota in uolutabro luti.

Magna ē enī ꝓt peccēm uirt̄ penitēcē. ſ; ſiq̄s meaḋe
penitēcia pſeuēre. Penitēcia v agēt ē cōmissa plangēre. ſ;
nōn plangenda declinare. Idē. Producēdior ē pena
quā culpa. ne parua putaret culpa. ſi eū illa finiret
& pena. ac phoc t addemonstrationē debitē miserie
t ad emēdationē labilis uitē. t ad exercitationē necē
sariē penitentiē ꝗ alit hoīem detinēre pena. quē iam
ad damnationē sempitēnā reū ñ retinēre culpa. Ira ḋi
ñ ē v hoīs. 1. perturbatio cōcitati animi. ſ; tranq̄lla iusti
supplicii ꝓstratio. Hē. iohīs. os aureū. Perfecta penitēcia
cogit peccōrē omēa libenter sufferre. Jnſra. Incorde ei
ēcitio. in ore ꝓfessio. in ope tota humilitas. h ē fructi
fera penitēcia. Hē. smaragd. Ille penitēcia digne agit. qui
sic pēcta mala deplorat. v futa iōn ñ cōmittat. Nam
q̄ plangit peccēm. & iōn admittit peccēm. q̄si qui
lauit lacerē eruḋi. quē quanto magis abluerit. tanto
magis lutū fac. Hē. avg. Penitentes. sēn estis penitentes.
& non estis ꝓfidentes. mutate uitā. recōciliamini ḋo.
y uos cū catena pascetis. Qua inquit catena. Quē liga
uerit in tēra. erit ligata & in celo. Audis ligatūrā. y do
putas facēre ipositū. Penitēcia agis. genua figis y rides.
subsannas patientiā ḋi. Si penitēam agis penitēre. si ñ
penitēre. penitens ñes. Si q̄ penitēre. cur facis q̄ male
fecisti. Si fecisse penitēre. noli facēre. Si adhuc facis. ēcce
ñ es penitens. Hē. ysidorus ḋ sūmo bono. Irrisor ē non
penitens. q̄ agit q̄ penitēre. nec uidet dm posse subdi
tus ſ; subsannare supb. canis reuersus ad uomitū.
& penitens ad peccēm. Multi enī laēmas indesinenter
funduntur. & peccare ñ desinunt. Quosḋā accipe lacry
ad penitēcia cerno. y affectū penitēcē ñ hēre. q̄a i ꝓstan
tia mētis nīc recordatione peccēi lacrymas funduntur.
nīc v reuiuiscente usu ea quē fleuerant iterando cōmit
tunt. Isaias ḋ peccōrib dicē. Lauamini. mundi este
te. Lauat. & mund ē. q̄ y ꝓpria plangit. y flenda iōn
ñ admittit. Lauat. y ñ ē mund. q̄ plangit q̄ gessit.
nec deserit. y p laēma ea q̄ fleuit repetit. Hē. in libro
soliloq̄orē. aug. Inanis ē penitēcia. quā sequens culpa
comq̄rit. Multi iterātī. tardi sanat. frequenter pec
cant y iuens uenā uix meret. Nihil hēc ps lacrima.
si replicant peccā. Nichil ualē uenā amatis posse.
y mala denuo itare. Fluite q̄ in ꝓfessione. esto in peni
tentia fortē firmatus. v ritā bonā quā cepisti tenē
ñ desera. ꝓpositū bonē uitē ēserua iugiter. Hē. gg. in
pastorali. Qui admissa plangunt nec tam deserunt.
solliciti ꝓsidere sciant. quia flendo manet se mundat.
qui uiuendo nequit se inq̄nant. cū ideo se laēmis
lauant. v mundi adsordes redeat. Hē. q̄ admissa plan
git nec tam deserit. penē q̄ uion se subiē. q̄a ipsā quā
flendo ꝓpetē potuit uenā ꝓtenit. Hē. Lauamini.
mundi estote. Post lauacrū enī mundus ēē negligit.
q̄si q̄ post laēmas uitē innocentiā ñ custodit. Lauantē
q̄ nec mundi s. q̄ cōmissa flere ñ desinunt. ſ; rursus
flenda cōmittunt. Hē. Baptizat q̄ppe amortuo. qui
mundat se flentib apeccō. ſ; post baptēma mortuū
tangit. q̄ culpas post laēmas repetit. Hē. i moralib.
Ineassū q̄ppe bonū agit. si ante uitē tēmnū deserat.
quia y frust uelocit currit. q̄ p q̄ admetas uenat
defient. Sed v ba distinctionis ñ addiv sa tēpa ſ;
ad idē tēp referunt. videlicēre. v ipse q̄ ōflē mala
quē cōmisit. ñ cōmittat q̄ adhuc eū flere oporteat.
q̄ ex subsequentib uerbis eiḋē auctoritatis dat intelligi.
dū dicit. Ita q̄ sic alia deplorat. v tēn alia cōmittat

adhuc penitēcia agēre aut ignorat aut dissimulat. Nunc
antē q̄ meḋiḋion. Sane cauendū ē ne q̄s q̄ ē existimē
mirāda illa ēmina qualia q̄ agunt regnū ñ possidebunt
cotidie ꝓpetanda. & elemosinis cotidie redimēda.
In medius quippe uita mutanda. & p elemosinas ḋ peccis ꝓpitius
ē ꝓpitiand ḋs. non adhoc ēmd quodām. v ea semp licēat
impune cōmittē. Nemim enī dedit laxamētū peccandi.
quātus misendo deleat iam facta peccā. si ñ satisfactio
congrua negligat. Hē. Qui uult ordinate dare elemosi
nam a se ipso debēre incipere. y cum s primū dare. Est enim
elemosina opus misericē uerissimē de qua dictū ē. miserere
animē tuē placens ḋo. Ept hoc ꝓtinasem. v ḋo placeam.
Hē. iohīs ēsostom. De cotidianis breuib leuib q̄ peccis
sine q̄b hēc uita ñ duerit. cotidiana oratio fideliū satisfacit.
Eox enī dicē ē. pat nr quī es celis. qui iam pat talit rege
negati s ex aqua y spū scō. Dele & omino hec oratio minuta
cotidiana peccata. dele & illa a quib uita fideliū &
sceleratē gesta ſ; penitendo in melī mutata discedit.
Sic quēadmodū uera ēt ḋr: dimitte nob debita nra. quō
ñ desint quē dimittant. ita uera ēt dicat. sic y nos dimit
tim debitorib nrīs. i. fiat q̄ ḋr: quia y ipsa elemosina ē
uenia penitentib omino ignoscēre. Hē. pi pp. Nihil pdest
homini ieunare y orare y alia religionis opa agēre. ñ mens
ab iniq̄tate reuocet. Ex persona hēemodi penitentis
& illud smaragdi intelligit. Ille penitēcia digne agit. y c.
y illd augi. penitentes. y c. y illd ysidori. Irrisor ē. y illd ysaie.
Lauamini. mundi estote. Hē. illd soliloq̄orē. Inanis ē peni
tentia. Similit illd gg. Qui admissa plangunt y bapti
zant amortuo. Illud avt ambrosii. Repiunt. y c. Non
sedm genialē ſ; sedm specialē y sueudinē ēcclē. de
solleni penitēcia dictū intelligit. quē ap quosḋā semel
celebrata ñ iterat. Nā ñ aug scrib ad macedonii. Quātis
caute y salubrit puisū sit v locus illī humillime peni
tentiē semel i ēcclē y cedat. ne medicina uilis ꝓnt
utilis ēēt egrotis. quē tantomagis salubris ē. quanto
min ēcēpubilis fuerit. quis tū audeat ḋo dicē quare
huic hoi q̄ p primā penitēcia rursus se laqueis iniq̄tatis
obstringit adhuc iterū puteis. Hac auctoritate
y illd ambrii decimat. & iōn peccaturo p primā penitēcia
uenia monstrat dari. aliocīn neq̄q̄ iōn puteē ḋr: q̄
nec dū peccauisse. Satisfactio q̄ penitēcē y uide. y ampli
noli peccare. eundē cū distinctione intellectū habet.
illd aut q̄ in libro ḋ penitēcia ḋr: de pfecta intelligendū
ē. Sic enī caritas alia ē incipiens. alia ē pficiens. alia p
fecta. sic & penitēcia alia ē incipientū. alia pficientū.
alia pfectorē. Sic aut caritas hēe ñ dū pfectē in bap
tismo dat uenia peccōrē. v quātus postea grauiter
aliq̄s sit peccaturus. tēn tē intelligat ēē renat ñ aq̄
tēn sic iohannis tradidit. ſ; aq̄ y spū sic iesus. ꝓt enī sēbit.
sic y incipientū penitēcē uenia ñ negat. quē quadam
ratione pot dici pfecta. q̄a toto corde gemit y dolē.
licē alia rōne pot dici imperfecta. q̄a ñ usq; in finē du
ratura. Sedm primū modū pfectionis intelligit illud
iohīs os aurei. pfecta penitēcia. y c. Iuxta sedm modū
pfectionis illd augi intelligit. Penitēcia ē indicta semp
puniens ipse. q̄ dolē y imisisse. Illd aut. si penitēcia finit
nichil de uenia relinq̄t. duplicit intelligi pot. Si enī
iuxta quōrḋā sentiā peccā dimissa redeunt. facile
ē intelligēre. nichil ḋ uenia relinq̄t. quō peccā quē pri
erant dimissa iōn replicant. Sic enī ille q̄ ex iusta
seruitute in libtatē manu mittit. uerē lib ē. quātus
ob inq̄ritudinē inseruitutē postea reuocet. sic & peni

tenti peccata uere remittunt quauis ob magnitudinem
uenię eis dę postea sint implicand. Si autem peccata dimissa non
redeunt. dr mihi relinq de uenia. qa nihil s relinqt de
uitę munditia. & spe cęnę beatitudinis quam eum uenia
assecuti e. Sicut enim argentum pfecte purgato mihi sui
decoris relinqt. si sequenti eruginem fedat. non tm pma
s; subsequenti sordidat. sic expiato p penitentiam mihi de
uenia dr relinq. cum tm non iam deleti s; adhuc expiandis
coinquinet. Qd autem p penitentiam non semel tm s; sepissime
peccata remittant. multorum auctoritate probat. Ait enim
ieremias. ad rusticum d penitentia. Septies cadit iust & resurgit.
Si cadit quomodo iustus. si iustus qm cadit. s; iusti uocabu-
-lum non amittit. q p penitentiam semp resurgit. y non solum septi-
-es s; septuagies septies delinquenti si uenerit ad penitentiam
peccata donant. cui plus donat. plus diligit.

David quoq; p penitentiam adulterium simul y homicidium uenia
impetrauit. de e penitentia medę lib ieremie scribit. totam
penitentiam peccatoris ostendit psalm qnqgesim. quo ingressus
e dd ad uxorem urię. & a nathan pphta correptus respon
dit dicens. peccauimus. statimq; meruit audire. & dns abstulit
a te peccatum. Adulterio enim iunxerat homicidium. y tm ns ad la-
-crimas. miserere mei ds. secdm magnam miam tuam. Magnum
enim peccatum magna indigęt mia. Unde iungit & dicit. Multum
laua me ab iniquitate mea. y a peccato meo munda me. Quo
iniqtem. agnoscam. y peccatum meum contra me est semp. t soli peccaui.
Rex enim alium non timebat. y malum coram te feci. Vt iustificeris in sermonibus tuis.
y uincas cum iudicaris. Conclusit enim dr omia sub peccato. Vt omnibus
misereatur. tantumq; pficiat. Vt dudum peccator & penitens tunsi-
-ret in magistrum. dicens. Docebo iniquos uias tuas. y impii ad te
conuertentur. Confessio enim y pulchitudo coram domino tua laudes. Vt quid fuit sua
peccata professus y dixerit. corruptę sunt y putruerunt cicatri-
-ces meę. feditate uulnerum insanitatis decore commu-
-tet. Et ambr. in apologia dd. Ille rex tantus ac
potens. ne exiguo quidem momento mane penes se delic-
-tum passus e y seiam. s; primatum professione atq; immenso do
lore reddidit peccatum suum domino. y inf. Denique dnm dolor
intimi mouet affectum ut nathan dicat. qud peccauit
te & dns transtulit peccatum tuum. Matutinas itaq; uenię
profundum in rege fuisse penitentiam declarauit. q tanti er-
-roris offensam traduxerit. y inf. Sed q sumare certamen
pium gestiunt. & currere cursum salutis. sicubi forte Vt
homines corruunt natię magis fragilitate quam pec-
-candi libidine acriores ad currendum resurgunt pudo
ris stimulo maiora reparantes certamina. Vt non solum
nullum adtulisse estimet lapsus impedimentum. s; & uelocita-
-tis incentiua maculasse. Ergo si currentium non solutus es.
eum aliq forte ceciderit non lucratiuum y mentio s; inoffensa
manere certamina. quin & plerique post unum t alterum
lapsum qm maiore uiceq; quantomagis agone impie-
-tatis ingressi non debent uni plapsionis offensione cen
seri. cum beatus sit q se potuerit repare post lapsum. y infra.
Qd peccauit y dictione. d supplicauit correctionis lapsus
communis s; spualis confessio. Culpam itaq; meuisse naturę
e. diluisse uirtutis. y infra. Peccatum aut donat. aut diet.
aut tegit. donat p gratiam. delet p sanguinem crucis.
tegit p penitentię. Similiter y iniquitas quę estimat habitu-
-do nostris mustę. licet iohs in epla cum qui fecerit peccatum
y iniquitatem fecisse dicit. Peccatum e iniquitas. quia in peccato
ipso e iniquitas. tm Vt nos uideat peccatum opus e iniquitatis.
iniquitas opatrix culpę atq; delicti. Ut e q Vt ipsa in
quitas deleat. exciditur radix y seminarium peccatorum.
Itaq; quemadmodum uirtutis in animam sapientis. disciplin

imprudentiam tollit. y scia ignorantiam. sic pfecta uirtus
iniqtem. & remissio peccatorum dei & omne peccatum.
Et in eodem. Illud y quam admirabile e q anglo feriente
plebem se obtulit dicens. Ecce iste q fecit. fiat manus tua
in me. y in domum patris mei. Quo facto. statim sacerdo
dignius iudicatus e. qui absolutione estimabat indignum.
Hec mirum sit tali sua oblatione p pplo peccata sua adepta est
uenia. cum moyses offerendo se dno p plebis errore
peccata diluit. Ecce q peccata sua. an non. Sitq hoc nega-
-re cum ipse docuit pphta q remittant iniquitates. tegant
peccata. non imputent a dno. Delictum meum agnoscam. & in
iustitiam meam non operui. Dixi pnuntiabo in iustitiam meam
dno. & tu dimisisti impietatem cordis mei. Si dixe pnun
tiabo & uenia meruit an q pnuntiare. quantomagis
y de se pnuntiauit dicens. iniquitem. m. ego agnoscam. y delictum
m. contra me e semp. remissum e ei de peccatum. Hec specialiter
d hoc nathan pphta &c. & dns transtulit peccatum tuum.
Ergo y remissionem meruit iniquitatis. y tene earitate atq;
operit peccata sua y tene operibus bonis. nec e imputatum ei peccatum.
qa non fuit in eo dolus malicię s; lapsus erroris. denique non fuit
imputatus est. s; uibi mistum. y tm y fessus e delictum suum. agno-
-uit iniquitatem. uidit lauacrum. y uidit. y credidit. dilexit
multum. Vt unma caritate tegę quis possit errorem.

Ecce enim penitentia me y mundat. cum & uenia p pphtam
data monstrat. quam quum postea deliquit pplm mul
titudo pstrata ostendit. Achab q Vt iere. y iosiam manum
scribit rex impissim. Vt sententiam dei subterfugere. & cum
domum ei differret imposterum iecunno impetrauit y saccum.
de q ad eundem rusticum scribit idem ieq; dicens. Achab rex
impissim uineam naburthę eruore possedit. y cum iezabel
non tam auaritia q erudiritate iuuenta helię mercatione
corripit. hęc dicit dns. occidisti. y possedisti. y tm. In loco q
linxerunt canes sanguinem naburthę ibi lingent sanguinem
tuum. y iezabel canes comedent an muros iezrahel.
Qd cum audisset ahab scidit uestimenta sua. y posuit saccum
sup carnem suam. ieunauitq;. y dormiuit mediocriter.
factq; e sermo dni ad heliam dicens. Quo reuerit e achab
facie mea. non induca malum in diebus eius. Vnum seel achab
y iezabel comisq; y tm y uso ahab ad penitentiam. pena
differt imposterum. y iezabel in seelere persciant presenti
y depnat iudicio. Et iohs chrisostom. de reparatione lapsi.
Talis in erede talis e qua horiens pietas di. talis nunquam
spnit penitentiam si ei sincere y supplicit offerat. y si adsumi
quis puenat maloz. y tm tm uelit reum ad uitum mi-
-suscip libenter applicit fac omia. quam ad porem reuocet
stati. dq; e adhuc pstanti y eminenti. y si non potuit qs
explere omnem satisfaciendi ordinem. quantulacumq;
tm y qualibet breui tempe gesta non respuit penitentiam.
suscipit & ipsam. nec patitur quitus exiguę y uisionis
pdę meede. Hoc enim m indicat ysaias. Vt de pplo iudeorum
talia quedam dicens. Propter peccatum modiec y turbaui eum. y
percussi eum. y auertu faciem meam abeo. y contristat ambulauit
y tristis. y sanauit eum. y y solatus sum eum. Cunctum autem nos
testimonium dabit & rex ille ipse. q cupiditatis qdem suę
pdam uxoris neqeiam questum. s; pribat ipsi seelis immani
-tate penituit. y cilicio cecidatus sacco suum fleuit. atq;
ita erga se di miam pnocauit. Vt a cunctis eum absoluit
peccatis. Sic enim aut ds adhelia. Uidisti qm compunctus e
ahab a facie mea. y qa fleuit in spectu meo. non induca
mala in diebus eius. Vt tr. gg. in omelia. x. sup ezechielem.
Sic ahab rex iniq apphta reprehensus. cum se diuina sententiam
audisse pnuntiat. in magno meore dphensus e. ita Vt pphę

suo dns dicẽs. nne uidisti humiliatũ ahab coã me. qia
q̃ hvmiliat ẽ mea causa. ñ inducã malũ in dieb et.
In qb dm uerb pensandũ ẽ quom in electis suis meror
amarritudinis placeat q amittit tamẽ dm. sic ea ym
regbo placuit q tamebat pde psens selm. aut qm ea
gratia sit spontanea affluentio p culpis meis q placeis.
si hee ad tẽp placuit ẽ mihi q displicebat. Nimvi-
-te q; qs dns inequitio cõndat penitiã egere in pdicone
ionę. ex mia dni indulgentiã ẽsecuti subusionis iuny
subtfugẽ meruer. S; qualis post acceptã uenã ahab vitit
textus lib regũ declarat. dq ẽ sebit ambe. q iezabel uxor
ei eum inflamabat arbitio cor ei ouerut. ẽ nimis sacle-
-gus execrabile fec. ẽ he penitentię ei affectũ revocavit.
de ninuitis avt i pnecipio ionę sebit ise. sic ait herodot.
Hinive a rege medox subusa ẽ. regnante ap hebreos
iosia. Vñ patẽ illã pdicante iona experitia uenã me
ruisse. S; qa post ad uomitũ redit ex ira di subuersã fuisse.
hẽ. in pnecipio naum. Haum ppha añ aduentũ regis assiriox
q ppm israel captiuũ i suas regiones transtulerat fuisse
hebreox traditio firmat. Siquide in fine h lectionis
pdicti regis aduentũ idẽ ppha adnunciare monstratur.
S; eũ habitatores ninive iona introv eunatis pdicante
ne divina ira dnunciatũ introv sustinẽs peccox. ipiera-
tus penitiã egisset. accepta di mia q̃uorib se omnib
iplicauer. Qua de causa memorat ppha spu sco plen iudi
civ di annuncians. ita ẽ eloquit. Ds zelans et ulciscens dns.
Item q frequent penitentia frequent uenia pstet. testat aug.
in lib de penitia scribens. Ut qsda hrticos. q peccantib
post baptm semel tm dicebant utile ee penitiã. ita
qs aug. sebit dies. Adhuc instant pfidi quo sapiunt pl
quã oportrat. ñ sobrii. s; excedentes mstura dicuis. Si
semel peccantib post baptm ualeat penitia. ñ tm sepe
peccantib potit iterata. aliocn remissio ad peccm eet
incentiuo. Dicunt enim. Quis ñ semp peccare. si redire
semp posse. Dicit enim dnm incentore mali si sep peni
tentib subuenit. et ea placee pecca. qb semp psto ẽ
gia. Grant aut. Immo stat ea multũ pecca displice. q
semp psto ẽ ea destrue. Si enim ea amare ñ ita semp
destruere s; seruare. atq; Vt sua munia fouee. Semp
destruit pecca q̃ iuenit. ne soluat q ereauit. ne corrv-
-pat q amauit. Sumunt occasione ypocrę ista ex facinis
dni. Quę enim bis illuminauit. quę lepsũ bis mundauit.
Quę mortuũ bis suscitauit. Non lazarũ quę dilexit. ñ
filiũ uiduę quę misert mat reddidit. ñ filiũ dissipatore
legit bis suscepisse. ñ filiã abrahę bis a demonio liberasse.
In nulla psona interuit facinũ. does Vauit ñ sepe adno
fieri remedium. Dicẽ multis. Vade. et apli noli peccare ne
q̃ tt dti stingat. pmittens penã. ñ apli uenã. Qd autẽ
multos ceros et i divso tpe illuminauit. et multos debiles
et fortauit. ostendit in divsis illis eidẽ sepe pecca dimit
ti. Vt quę prius sanauit lepsũ. alio tpe illuminee ceciũ.
Ido enim tot sanauit claudos ceros et aridos. ne dspee se
peccor. Ido ñ sebit aliquę ñ semel sanatũ. Vt qsq; timeat
iungi pecco. Videm adhuc cotidie in ecla sepe febri
tantes. sepe languidos. sepe passionib capros. sepe liban.
Vt appareat tota eis op miserentis. q̃uens et fessio fit peni-
tentis. Quom enim corp q uili ẽ ab ipso dissimili sepe sana
ree. et animã dignofe ẽ redepta ñ totiens libare. Medicũ
se uocat. et ñ sanis s; male hntib oportunũ. S; qlis hic medic
q malũ itatũ nesciere curare. Medicox enim ẽ centies ifirmũ
centies curare. q ceteis minor eet. si alis possibilia igno-
-rare. Memor ẽ q suis pmisit. nolo mortẽ peccoris. s; Vt
eũtat et viuat. Quę enim peccore excludit q omib pmisit
indulgentiã. aliis pmissionib declarat. Qui me confessus
fuit coã hoib. ois quantũcũq; ẽ quotiens peccor ẽ.
cui eũq; ordinis. ẽ si fuit sacdos. confitebor et ego eum.
Hã q invocauit nom dni. i. sedm q nominatur dns i.
q vocauerit eũ ad se seruiendo et ñ ptradicendo. Vt forsitan
sepe fecit. Omis. i. qcũq; sit ille peccor salnus erit. Omnę
enim anima iste pmissor saturata aut bonis. ẽ sedentẽ itenebis
et umb mortis. nulla excipiens anima. Hunc magistrũ
intellexerit discepls ille q corinthios p eplas suas uoluit
corrige. ẽ Ipse testat tex in litis eos corrigẽ. oportebat.
Vt quos eos uidebat cade. totiens ivvare surge. Memor enim
erat illi q dicit. Quox remiseritis pecca remittent. Seimus
aut ẽ pmos patres et i oi tpe ecclam di semp usq; iseptua
gies q ẽ semp pecca remitte. qua potestate isti ab ecla
auferre conant. Oportee enim ecclam sic erede. quę ifirmẽ
se peccare. Negant enim uentate seducti ee. q se absq;
peccto audent iustare. In mutis enim offendim ois. Hec
infans uni die absq; peccto sup tra ee pot. Qua ppter elimi
nandus ẽ ab ecla. q umq. penitentib negat indulgen
tiã. Non enim inqrit q. apls senserit q dicẽ. nich m ofeis
sũ. s; ñ inhoc iustificat sũ. Secus ẽ iustis pecca solẽ stingit.
ñ se ofirmabat absq; peccto. q se cognouit indissolubili
vinclo caritatis uinctũ. ẽ. Nisi enim scire iustos sepe
uenire ad uenã. q̃m dubitare se peccare q se sciebat
spm di hre. et intentione mundissima ea sequire. cur
dns pedes pet lauasse. et ecclam hoc idẽ docuisse. ñ
quo cotidiana ẽ offensio. oportee Vt cotidiana sit re-
-missio. cur docuisse orantes dicẽ dimitte nob debita
nra. ñ ipse misericors pscilare. q nos ab hac peccatione ñ
uult dficẽ. Vt aug. ad macedoniũ. Interim autẽ
hoiv intqtas aliqn pgredit. Vt ẽ post acta penitiã post alte-
-ris recidiuationẽ t similia t q̃uosa emittant. ẽ tam dis
fae ẽ sup tales orin solẽ suũ. nec min tbuit quã ante tbu-
-erat largissima munia uitę ac salutis. et quãtus est in ecli
locus ille penitę ñ cedat. dis tam sup eos suę patientię
ñ obluisset. ex quox numo siqs nob dicat. dicere utrũ
m aliq psit ad unã fuciã. si in ista uita illecebrosissime
uoluptatis blanditia intepsero. si me penitendo vehemẽ
quã pri exercitatio. si miserabili ingemuero. si fleuero
uberi. si uino meli. si pauper sustentauero largius.
si caritate quę opit multitudine peccox. flagrauero
ardentius. quis nqm ita desipit. Vt huic hoi dicat. mich
t ista in posteru pdest. uade. satum uitę h suauitate
fruie. aueptat ds tam in anie sacleq; sententiam.
Siue aut qs dicat pmã tm penitiã post baptm utile
ee ñ sequente. siue quis intendat utrumq tm uenã
dari. ñ pcedem semp tm auctoritatem adversat. quę sepissi-
-me penitentia uenã repmittit. Quę avt sit uera penitia
cui nũquã uenia negate. et quę sit falsa cui nũquã indul-
-gentia pmittat. adamantius ẽ esset sup lectulũ testis
adamantis. Intẽ hec et reũ qui oblat fuat et c. Non pecca
solt di ẽ cõdare sapientis. s; raro inuenias q se corrigat.
Rara confessio peccti. rara penitia. repugnat nata et uere
cundia. quia obnoxia ẽ culpę ois caro. et qsq; erubescit
peccm ifiti. dv magis psentia cogitat quã futa. Vult
moyses peccti reprie uacua anima. Vt cecutias eqvocis
deponat. et culpa nuda sine pudore sui discedat. s; inno-
-nabilis impetus pueniat. ẽ flama celestium motus
animã depascat. ẽ uitt ei innocentiã. Ponderant enim
futis psentia seris iocunda. et leta tristib. et ppta tardi-
-oribus. Velox enim iqtas q̃ ad nocendũ occasionẽ suggit.

lenta uit & eunetatte an iudicat qui ieiu qd decorq; q honestiu.
iniqtas ora perpetrat. Lig q & uetunda penitia qa psentium
pudore pmit. solus enim intendit futis. quoq; spes sera tardior
fruet interim peunt impudentia. & spe psentiu penitia exclu-
dit & affert ei exunt & abolet. Quent eam lex & ni iuenit. obusta
e enim feruore & fumo iniqtatis. Ind trasert & die deuorandam
fuisse penitia insis seoq; Sacdotes qui segnes iequit. Respondit
aaron. puidu debe ee sacdotale iudiciu. nec male sanc & sec
facile ee credendu id munis. ne fiat error deteior. pote. Vase
enim ferido t oleum t unum facile corrupit. Quom ergo potat v ignis
alien erat pecem exun. & in spectu dni eu eunera aptra oy ni
coplaee do qi industriam i eoyb induta tenee. & se penitia age
phibee. Ignis alien ubido auarica & ois pua eupiditas. hic ignis
exunt. ni mundat: Inqb enim e si offerant i spectu dni ignis eos
celestis absumit sie nadab & abiud eum his q p pecco fuant oblata.
Qui q uult mundari igne alienu remoueat. illi igni se offerat.
q culpa exunt. ni hominem. Hic ignis siccant emorroisse sanguine
pfluente. hic siccant culpa latronis. Ignis enim consumens e. sanat
sipulent & pure pfitentes. Iudas inqt. Peccaui tdens iustu. s; in
pectore hunt ignem alienu. q inflamante eucunt ad laqueu.
Indign aut remedio fuit. qa ni pura nte penitent. Culpa q ei
ni auferet sacdotes q dolose offert se. nec ineo possunt epulari.
quoq; eib e peccoq; remissio. Vnde uer sacdos ait. Meus eib e.
Vt facia uoluntate patis mei. 1. peccoes & si & penitentes sal
uent. Non enim e acceptu do sacficiu. n uerum & sinceru. Ite esiei.
Int hec hircu q offert. & e. qa omne peccm p penitentia dlet.
& q pdictu peccm aliti doctne & blasphemie & misert
saluari n s. causa motus eoq; legis lator exponit. Int hec
hircu q oblat fuit. & e. qa scal n & meoq; filii aaron. q p pecco
erat i loco sco. 1. penitia & missi pecci i excela pagi n fecerit
qb h pceptu e. qr e uicanos suos i excela instruit. ipse aute
oblationis sue sanguine q p nro sanguine oblata e i sem.
1. mediu i spectu patis obtulit. Debee aut & medi hi sacficiu
i loco sco. scal excela. in ppiatione peccoq; uii addit. q adm
pceptu e m sic pecpi. Moyses q gerit psona x. q exustum
repit. qa in spm sem peccantant ab intelligibili igne spe sei
eoq; oblatio p penitia ablata e. tota uoluntate peccantib n relinqt
hostia p pecco. Hic sic uera penitia uenia pmet. ita simula
ta dm irritat. qa spe sei disciplinee effugiee fictiu. Hoc aut
sei patres irremissibile peccm & blasphemia in spm sem dicet
miscelerib usq; ad fine utte psecuare. d potentia & mia di &
redeptoris diffide. Ite iohs os aureu. in epla ad hebreos.
Iudas penituit. s; male. laqueo nacq; se suspendit. Penituit
& esau. iste magis. neq; penituit. Laemq qpe n erant pen
tentie. s; animi uiolentu. & indignationis infeni. q ei opib
aptit. Non q negem peccata nsa. neq; nos imprudentia ductos
efficiat: Sponte nsa puniam. ne pendam n sponte suppli
cia. Audiuit eum a do. Vbi e abel fr tuus. & die. Nescio.
Nu q custos fris mei su. Vides quo exhoc peccm ampli
opat e. Nonne & pat ei similit. Audiens enim & ipse ada v es.
die. Audiui uocem tua dne. & timui qm nud su. & abscondi
me. Magnu e & qs peccta sua agnoscat. & memoria eoq;
pseuant retineat. Nullu inuenit deliteoq; tale remediu.
sic eoq; stanua memoria. Ite ambre. Iub d penitia. Insalu
eib inqt i medio ei suspendim organa nsa. Qm cantabim
cant dni. in tra aliena. Si enim caro mtu repugnat. nec subdi
ta e anim gubnaclo & mtis impio. alienata e tra q n do
mat exercitio cultoris. Non pot enim fruct cantatis. pen
tentie. paeis afferre. Meli e q te desee qua exercee. n qrat
opa penitie. ne in ipsa fiat qd postea indigeat penitia.
Que si semel fuit usurpata. nec iure celebrata. nec poris
fructu obtinee. & aufert usu posterioris. Sant & enim caro re-

pugnat mens ad dm debee ee intenta. & si opa n sequnt
fides n deserat. & si carnis impugnant illecebre t potestates
adusarie. maneat mens do dedita. Te enim maxime
urget cum caro n cedit. & s q uehement meubant miseri
animee querentes omne auferre psidiu. Vn illud e exina
nite usq; ad fundamentu mea. Qua miserat dd ait. filia
babilonis misera. Vtiq babilonis filia e q di filia ee dsinit.
eu tam medicu inuitat dies. Beat q tenebit & allidet
paruulos suos ad petra. h e q infirmas & lubricas cogitatio-
nes int eliat ad xpm. omis q irronabiles motus sui reue
rentia & discretione comminat. Ite iere. sup matthm.
Nihil iude pfuit egisse penitia. pq. sed corrige n potuit.
Sicn ff peccat infrem. Vt enim dare ualeat q peccauit pot ede
dynit dimitti. sin aut pmanent opa. frustra uoce
assimit penitia. hoc e q de eo ds: & opo ei fiat in peccm.
Vt n solu enim dare nequit pdonis nesis. s; ppi homicidii
sed addidit. Ite leo pp i sermone. int oia. S celestior oib
onida & infelicior extitisti que n penitia reuocauit
ad dnm. s; desperatio trae adlaqueu. Cu peccasses & sumatio
ne emimis tui. & donec sanguis a p peccoib offundet.
infirmis lex suspendiu distulisses. SHis auctoritatib
q sit uera q falsa ostendit penitia. & falsee nulla indulgentia
dari pbat. Inq illoq; sentia detrunt. q q eu plurib intent
fuit. asserit unu dieu penitia eide uenia a dno & seq sine
alti emimis penitia. Qd e multoq; auctoritatib pbare
conant. Quaru pma e illa naum ppte. n iudicabit ds bis
in idipsu. Sed que sacdos iudicat ds iudicat. eui
psona meela gerit. Qui q a sacdote semel p pecco punit.
n tm p eode pecco ado iudicabit. Ite gg. sup ecclesie.
Pluit dns sup una ciuitate. & sup alta n pluit. & ande
ciuitate exparte copluit. & ex parte arida relinqt. eum
ille q proximu odit ab alis uicis se corrigit una eadeq;
ciuitas exparte copluit. & exparte arida manee. qa s q
eu queda uicia resecant. in alis gnt pdurant. Ite ambre.
in xcm. octonario. Prima & solatio est. qa n obliuisci
misereri ds. sed a p punitione. v & si fides desit pena satis-
facit & releuat. Ite obponit de ieronimo. q sup
naum senire uidet. Qd si infidelis adulterando uitiaret.
de adultio n ampli ado punire. Ite Si illa satisfactio
n fuit qui in adultio uiuens phomicidio obtulit. eu
adultu eu penituit. utriq; penitia ei iponenda erit. Qd
arone alienu exclastica plut & suetudine. q p eode pecco
n reteratu fuit nulli bis penitia imponit. S; q ei q enim s
reseruat de alio uenia n pstet. n solu pmissis plutur
auctoritatib esieu. adamantu. smaragdi. ysidori. ggu.
augi. uerum & alia auctoritate eide augi. i lib d penitia.
Ait enim. Sunt plures qi penitet peccasse. s; n omnoare-
seruantes s quedam in quib delectent. n animadtentes
dnm simul mutu & surdu a demonio liberasse. Ite hoc doce
nos nuq n d omnib sanan. Si enim uellee pecca exparte
reseruan. habente. vii. demonia pfiee potuit. vi. expulsis.
Expulit aut. vii. Vt oia emina simul eicienda doee. legio-
ne aut ab alio eiciens nemine reliqt d oib q liberatu possidee:
ostendns q si & pecca sint mille. oporte d oib penite.
Laudat e enim dns quo eiecto demonio locut e mut. Nuq
alique sanauit que omino n liberauit. totu enim hoie sanauit
in sabbo. qa & corp ab infirmitate & anima ab oi ratione.
indicans penitente oporte simul dolere d oi emine orto
maia & i corpe. Scio enim dnm misericu oi misericorso. Quom
q q enim reseruat d alio recipee uenia. Sine amore di
sequere uenia. sine q nemo unqua inuenit gram.
Hostis enim di e. diu offendit psciant. Queda enim ipieta s

infidelitatis ē. a illo q̃ iust⁹ & iustitia ē dimidiā spāe uenā.
Non enim sine uera penitentia inuenire gr̃am. Penitentia enim uera
ad baptismum puritatē & fitentē conat⁹ ducē. Recēte enim peni-
tens q̃ ꝗd sordis post punitēonē & tra oportē & abluat salti
laēmis ñtis. S; satis durus ē. ē ñtis dolorē oēli carnis neq; ꝗ
declarare. S; satat se culpabilē durū q̃ deflē dāna tp̃is t
mortē amici. & dolorē peccī ñ ostendit in laēmis. Non itaq;
q̃s excusē se ñ hīre fontē laēmarū. q̃ umq̃. laēmis osten
dit dolorē tp̃alium. Quē q̃ penitē. omino penitent. & c.
Auctoritas illa iaum ꝓphē. ñ iudicab⁹ d̄s bis in idipsū. & c.
Ipm ostendit omia quē tp̃alit pununtē ñ ultr⁹ a dō pun
enda. Quāquā enim sodomitas egiptios israhitas inhemo sup
eundē loēū dicat ueq; tp̃alit a dō puniri. ne uiginti pun
rentē. ñ tm de omib⁹ genialit hoc intelligendū ē. aliōqn
eniq; scelerosō optandū eēt. ut celesti fulmine peulsus
aut aquis immers. aut a serpentib⁹ uulnerat. ꝓ peccis suis
diuinit⁹ interire. ut eīnos eruciat⁹ breuis & mōitanea
pena tōmentē. Illud ē apli falsū eēt. q̃ de pstratis in deserto
in epla ad hebreos scbens ait. ꝓpt incēdulitatē suā ñ intuiq;
uritā pmissionis. & pbat q̃ sicut merito suē infidelitatis reqē
illā amisē; ita ꝓpt eandē infidelitatē uera reqnē eīnē bea
titudinis nullom intauē; Intelligit q̃ illud ier. de his
tantū q̃ int ipsa flagella penitētiā egē; quā & si breuē &
mōitanea tm ñ respuit d̄s. sicē & illud ꝓphē. ñ iudicab⁹ d̄s bis
in idipsū. de his tm intelligi oportē. quos ꝓsentia supplicia
cōmutant. supq̃s ñ insurgē duplex tribulatio. Qui aut
int flagella duriores & deteriores fiunt. sicē pharao q̃ fla-
gellatus a dno durior fact⁹ ē ꝓsentib⁹ eīna concedunt. & tp̃ale supplicium sit eis eīnē dānationis meū. Ipm aug.
in enchiridio deutronomii. ignis succens ē. & c. hoc ē un-
dicta hic incipiē. & ardebit usq; ad extrema dānatio-
nē. Hoc ꝗt illos notandū ē q̃ dicunt. ñ iudicab⁹ d̄s bis in id-
ipsū ad omia ꝓtrie flagella. q̃a q̃dā hic flagellis cōdiuis.
alii hic & iēnū puniunt. sicē antioch⁹ & herodes. Qd aut
sup eundē loēū d adulto infideli ier. sentire uidet. ex
eēdē uerbis falsū ē. pbat. Exēplo enim illi q̃ israhitē male-
dixerat. & q̃ ligna in sabbo collegerat. ostendit parua peccā
breuib⁹ & tp̃alib⁹ supplicis purgari. magna & diuinis &
eīnis supplicis reseruari. ait enim. Quenat hic aliq̃s. si in-
fidelis deprehensus in adulterio deceset. q̃ de eo postea
fiat. aut enim puniet. & falsū ē. ꝗ dicitur. ñ iudicabit
d̄s bis in idipsū in tribulone. aut ñ puniet. & obtandū ē
adulteris ut in ꝓsentiarū breui pena puniant. & frustrent
eruciatus eīnos. Ad q̃ respondem. dm & omnū rerū ita
supplicia q̃q; sere mīsurat. & ñ puenim sententia iudicis.
nec illū peccorē excerendē d̄hinc pene aufert potestatē.
& magnū peccem magnis diuinisq; lui eruciatib⁹. siq̃s aut
puniri sit & ille in lege q̃ israhitē maledixerat. & qui in
sabbo ligna collegat tales postea ñ punirī. q̃a culpa leuis
ꝓsenti supplicio cōpensata sit. Illud aut ggi. plurit d̄ns
sup una iniuritate. & c. ñ ad eminis uenā. s; ad ea detestati-
onē referendū ē. & ido pars iniuritatis dicat ē ꝗ plura. q̃a
enim q̃ dilexerat detestari meū. ñ q̃ ea uenā ꝗsequatur.
Criminis aut detestatio plurima uocat. q̃a ex fonte diui
ne gr̃e cordi nro instillat. & t sic q̃sq; ad uera penitentiam
pueniat. a eo min a dō puniat. q̃ diuinori delectione
peccī manus s supplicii accumulasse. Si & ad indulgen
tiam eminis plurima referat. aliqlicē sentē ꝗtire uidebit.
Sicut ꝓpt odiū ffnū & quē dimissa s replicant ad penā.
multo magis quē ñ dū s dimissa ad iudicia reseruan
pbant. hī. Si sedm augm arbitriū suē uoluntatis ñ potē
inchoare nouā uitā. ñ penitent eū uetis uitē q̃m ad
nouitatis indulgentiā puenier. q̃ odii uetustatē ñ deposuit.
Ad detestationē q̃ omnis & dicitur ē. ñ ad ea indulgentiā pluria
illa ꝓtrie pbant hī illud ambigē. & si fides deest. pena satisfacit.
ñ de ea fide intelligit. de qua dr. fides sine opib⁹ mortua ē.
s; de ea de qua apli ait. de q̃ ñ ē exhib. i. q̃ ꝗ ꝗsciam fit peccm
ē. Deest q̃ fides. eū ñ subē ꝗscia peccī. s; q̃a dilecta oia nullus
intelligit ē aliq̃ fido i hoc peccm. cui ñ hīt ꝗsciam. Ipm apls.
Hieh m ꝗsci suū. s; ñ ih iustificat suū. Cui q̃ peccī deest ꝗscia.
illi pena si patienti ferat satisfacē & relaxat q̃ uarū. Qd aut
in fine obiect. si satisfactio illa fuit. uenā impetrauit. si aut
uenā ñ impetrauit. satisfactio ñ fuit. si aut satisfactio ñ fuit.
adhuc s pena imponendā ē. ñ peccdit argumentatio. Satisfactio
nūq; ē. dū illi peccī causa excidit. & ei suggestionib⁹ adit non
indulget. s; ei fruct ñ percipit impedit peccō q̃ ñ dū desinit.
percipiet aut eū ei penitentia fuit subsecuta. sicē ad lauacrū fidē
accedens regenationis saēmtū accip. ñ tm i x renasci. renasci
aut intuite saēmtū q̃ percipit. eū fictio illa d eorb⁹ ei recesserit
uera penitentia. Hinc & aug. in lib⁹ d penitentia sbit. Pnū ē ēdē.
& mā fidē h expostulat. & eū gr̃a x i hoē destruerit mala pora.
& remunē bona. & eū destruit q̃ suū ñ inuenit. amat & diligit
bonū q̃ in peccante plantauit. Ex hoc sensu & illud
ier. dictū uidet. Si quando uidis int multa opa peccōr facē
quēq; aliq̃ q̃ iusta s. ñ ē tam inuist⁹ d̄s. & ꝓpt multa mala
obliuisc⁹ paucōr bonōr. Quāquā memoria bonōr
ad ꝓsentē remunerationē posit referri. sicē q̃q; i omelia
d diuite & lazaro sbit. cauendū nob ē. & si forte aliq̃
bonū agim⁹ in ꝓsenti sclo remunerationē accipiam. ne
forte dicat nob recepq; in cede sua. Ipsi enim diues iste
aliq̃ bonū egisse & ñ i ꝓsenti sclo remunerationē accepisse.
neq̃q̃ abraham ei dicē. Recepisti bonū in uita tua. hī
iohs crisostom. Quid q̃ turbam. Nemo uidens malignos
ꝓsperare hīre debet. Non ē hic retributio malignitatis neq;
uirtutis. ac sic aliqn ꝗnqit. & aliq̃ sit retributio t malicie
t uirtutis. ñ tm sedm q̃ dignū ē s; simplicit. uelim qui an-
guste & indiscrete q̃ resurrōnē ñ credunt talib⁹ doceant. Qndo
itaq; uidem⁹ maligni direscē ñ subriam. & qn uidemus
bonū mala pati ñ turbem. Illic corona. illic supplicia. Est
& alia ro. q̃a ñ potest t malus in oib⁹ mal ēē. s; hīt aliq̃ bonū.
neq; bon⁹ in oib⁹ bon ēē. s; hīt aliq̃ peccā. Quando q̃ ꝓsperat
hīt malus. malo caprus suū. cū enim pillus pauer bonis retri
butionē hic accip. illic ia plenē punietur. Post & referri
memoria bonōr ad minorē pgia hīdā. & bona quē int multa
mala fuiunt ñ pficiat ad ꝓsentis uitē t futē ꝓmiū obtinendū.
s; ad tolerabilē cetm iudicii supplicii subeundū. sicē d fide
& cetis quē sine caritate hīt. aug. sbit i lib de penitentia.
dicēs. Siq̃s aut ñ hīs caritatē quē ꝗtinē ad unitatē spē
& uinculū pacis quo catholica eclia ggregata concedit⁹
in aliquo scismate ꝗstituit. ne xpm negē patit⁹ tribulones
angustias. famē. nuditatē. persecutionē. pericula. carceē.
uincula. tormēta. gladiū. t flamas. t bestias. t ipsam
crucē timore gehennarū & ignis eīni. nullom ista cul-
panda s. immo & hic laudanda patientia ē. ñ enim dicē
potum⁹ meli⁹ ea fuisse ut x negando mēh eor patēt quē
passus ē ꝗtendo. s; estimandū ē fortasse tolabilē ea fuīn
iudicii. quā si x negando mēh eor patēt. & illd q̃ ait apls.
si tdido corp⁹ meū ita & ardeā. caritatē aut ñ habeā mēh in
pdest. mēh pdē intelligat ad regnū celor obtinendū. s;
ad extremi iudicii tolabilē supplicii subeundū. & infra.
Hec ꝓpt caritatē dicta s. sine qua in nob ñ potē ēē penitentia.
quō in bonis caritas dr ē quē tolerat oia. Penitentia q̃
& ex pmissis apparē nulli in peccō pseuerantī utilis ē.
ñ tm alicui denegandū ē. q̃a sentē fructū ei. cū alteri

hominis penitētiā egit. Sic itaq; penitētię diffinitio ꝗ certę auctoritatis s̄ ꝓnuntiis negant eū agere penitētiā q̄ pseudat in homine. utile uidet s̄ & fructuosā. Illud autē ambigit. penitētia semel usurpata nec uere celebrata & fructū ꝓnis aufert. & usū sequentis amittit. d̄ solēni intelligit. q̄ eū ñ uere celebrata fuerit. & fructū ꝓnis. i. sui ipsi secundū p̄cedētis amittit. q̄a uenia q̄ impetrare potuit ꝓuēpsit. ꝗ usū seqntis aufert. sedm ꝓsuetudinē quarūdā ecclesiarū ap̄ quas penitētię sollēnitas ñ reiterat. d̄ hac eade penitētia & illud intelligit. ñ ē sedē locus penitētię. Quia ꝗ multoꝝ auctoritatib̄ supra monstratū ē penitētiā uere celebrā. & peccata uere dimitti. ei q̄ aliqn̄ i ēn̄ reiterauerit ē. querit. an peccata dimissa redeāt. Hui⁹ questionis uaria ē diuersoꝝ sentētia. alius asserentib̄. alius cētra negantib̄ peccata semel dimissa ultr̄ replicari ad pēnam. Qd autē dimissa peccata redeant ad eos q̄ ea ñtant. multoꝝ probat auctoritatib̄. quarū ꝓma ē illa ꝓphę. In memoriā redeant iniqtates patrū ei. & c̄. Secda. illa euglii. Serue neq; oē d̄bitū dimisi t̄. & c̄. Dein aūg. i lib̄ psalmoꝝ. ait. Si iudas tenere illd ad q̄ uocat ē. nullom̄ adeū l̄ sua ꝓpria l̄ parentū iniqtates p̄tinere. Quia q̄ ñ tenuit adoptionē intamilia d̄i s̄; iniqtate ueteris generis potū elegit. redeat iniqtas patrū i ꝓspectu d̄ni. Ꝗ meo & ipsa punireē. Ezechiel. Tradidit eū tortorib̄. & c̄. Considerandū ē q̄ dicē unū sū debitū. q̄a ñ solū peccata q̄ post baptismū ho egit reputabunt ei ad pēnā. uerū & illa peccata originalia quę i baptismo ei dimissa s̄. Ite. qq. Ex dictis euglieis ēstat. quia si in nob̄ q̄ delinquit ex eord ñ dimittimus. ꝗ illud rursus exigit. q̄ nob iā p penitētiā dimissū fuisse gaudebam. Ite. in omel. l. Dimittit. ꝗ dmittet t̄. S; ego prius dimisi. dimittet postea. nā si ñ dimisi reuocabo te. & q̄q dimisero t̄ replicabo t̄. Ite. Qui diuinū bnficiū oblitus suas uult uindicare iuriās. ñ solū d̄ fuitis peccis uenia ñ meruit. s; & ꝓtia q̄ iā s̄ dimissa exigebat. ad uindicta ei replicabunt. Ite. beda suplicē. Reuertar in domū meā. Timēd ē iste ūsicut. ñ exponend. ne culpa quā in nob extincta credebam. p meritā nos uacantes obꝓmat. Ite. Quicūq; enī p baptisma siue praua tas hirtica seu mundana cupiditas arripuit. mox eiū ꝓstinę i ima uitioꝝ. Ite. aūg. in lib̄ q̄stionū dūinorū. Peccēm q̄ exadi trahit tēpulit reddit. q̄a o⁹ ꝓt hoc monuit. ñ autē iqnē eis q̄ fuerūt p gratiam regenerati. si in ea usq; infinē pmansisset.

Eoꝝ ꝗ qui hanc sentētiā secuti sunt alii dicē. q̄ peccata redita dimittunt sedm iustitiā. s; ñ sedm p̄scām. sic nomina discipłoꝝ q̄ ret abiecerant sēpta illb̄ uitę ꝓpt iustitiā eū desequebant. ñ sedm p̄scām. quę i numo saluandoꝝ eos ñ habebat. Sic alate di dicunt mille casuri. & decē milia a dextris ei. q̄ tū diuina mīa nūq; suis annunciāt. Hinc & dns ait moysi. Siq̄s peccauerit ante me. delebo eū d̄ libro uitę. Ꝗ sedm iustitiā iudicis ille peccando dicat delen. q̄ sedm p̄scām nūq; fuerit assēpt. sic aūg. in epla ad corinthios. S; ñ plurib̄ eoꝝ beneplacitū ē deo. ꝗ si in aliquib̄ cōmunia omia sacēnta. s; ñ cōmunis ē grā. ita & nec baptisma cōis ē. s; ñ uirt sacēnti. Ꝗ eū hoc d̄ fieret accedentib̄ t̄ de his q̄ extē ecclam baptizatis intelligit. qui sacēnta quidē integrate acceperunt. uirtutē ꝗ ei minime asserunt. Parulis ꝗ t̄ adultis plena fide accedentib̄ omino peccata remittunt. ꝗ si aliqn̄ a bono recessuri & in malo uita sunt finitū. Ꝗ ñ aūg. i lib̄ d̄ correctione & grā. Si ex bono in malū d̄ficientes bona uoluntate moriunt. respondeant q̄ possunt. cur illos d̄s eū fideliter ꝗ pie uiuent ñ tē. d̄ uitę h̄ pietis rapuit. ne malicia mutare intellectū eoꝝ. & ne fictio deceat animas eoꝝ. utrū hoc in potestate ñ habuit. an eoꝝ mala

futa nescium. Hempe nisi hoc ñ pusillime atq; insanissime d̄s: Cur q̄ ñ fecit. Respondeant q̄ nos intelligent. qn̄ in ceb̄ talib̄ exclamant. q̄ inscrutabilia s̄ iudicia ei. & inuestigabiles uię ei. Hęc enī hoc donat d̄s quib̄ uoluit. Aut ꝗ sēptura illa ñmit. q̄ d̄ morte immatura hoīs iusti aut raptus ē ne malicia mutare intellectū ei. ꝗ ne fictio deceat animā ei. Cur q̄ hoc tam magnū beneficiū alius dat alius ñ dat d̄s. ap̄ quē ñ ē iniquitas nec acceptio ꝓsonarū. & in eū potestate ē quādiu in hac uita maneat. quę tēpta tio dicta ē supr̄ā. Sic q̄ cogunt fateri donū d̄i ēē. Ꝗ firmat ho uitā istā aūg. ex bono mutē in malū. cur autē id alius donet alius ñ donet ignorat. id tū donū d̄i ēē in bono pseuerantiā sedm sēptas d̄ qb̄ testimonia multa iam posui. fateant nobēū. & cur alius det alius ñ det. sine murmure adūs d̄m dignent ignorare nobēū. Hęc nos mouent q̄d filius suis q̄b̄dā d̄s ñ dat istā pseuerantiā. Absit enī ut ita sit. Si de illis p̄destinatus ēēm. & sedm ꝓpositū uocatus sēs. q̄ uere s̄ filius ꝓmissionis. nā isti eū pie uiuunt dicunt filii d̄i. s; q̄a uiuēti impie & meade impietate mortū. ñ eos dicē filios. Presciencia d̄i s̄ filii d̄i. q̄ ñ dū s̄ nob. ꝗ s̄ iā d̄o. de quib̄ euglista ait iohs. q̄a ihc erat mortius p gente nec tū p gente. s; & Ꝗ filios d̄i dispersos ꝓdiggare unum. q̄ utq; credendo fuerā eram p euglii p̄dicōnē. ꝗ tū ante q̄ ēt factū iā filii d̄i eram. in memoria t̄ patris sui inconcussa stabilitate ꝓsēpt s̄. ēt s̄ rursus quidā q̄ filii d̄i ꝓpt susceptā tēpulit grām dicunt anob. nec s̄ tam de his de quib̄ ait idē iohs. Ex nob exiēt; s; ñ eram ex nob. Qd si fuissent ex nob mansissent utq; nobēū. iā ñ s̄ ex nob. Verū ait ex nob exiēt; s; ñ eram ex nob. hoc ē. & qn̄ uidebant in nob. ñ eram ex nob. ꝗ tāq̄ ei dicē. uīn id ostendis. Qd si fuissent inq̄t ex nob. pmansissent utq; nobēū. filioꝝ d̄i uax ē. iohs loquit in filius d̄i loco p̄ceptuo ꝓstitutus. Cū q̄ filii d̄i dicunt de his q̄ pseuerantiā ñ hiēt; ex nobis exiēt; & addit. si fuissent ex nob pmansissent utq; nobēū. q̄d aliud d̄s: ñ ñ eram filii d̄i. & quando eram in pfessione & nōie filioꝝ d̄i ñ quia iustitiā simulauerā; s; q̄a in ea ñ pmansęrunt. Hęc enī ait. nam si fuissent ex nob. uerā ñ fictā iustitiā tenuissent utq; nobēū. s; si fuissent inq̄t ex nob. pmansissent utq; nobēū. In bono illos uolebat peuldubio pmanē. Erant itaq; in bono. s; q̄a in eo non pmansęrā. i. ñ usq; in finē pseuerauerā; ñ eram inq̄t ex nob. ꝗ qn̄ eram nobēū. hoc ē ñ eram ex numo filioꝝ & qn̄ eram in fide filioꝝ. quō q̄ uere filii s̄ p̄sciti & p̄destinati s̄ ꝓformes imaginis filii d̄i. & sedm ꝓpositū uocati s̄ sēi. ut electi ēēm. Non enī pit filii ꝓmissionis. s; filii p̄dictionis. fuerā q̄ isti ex multitudine uocatoꝝ. ex electoꝝ paucitate ñ fuerā. Non q̄ filius suis p̄destinatus d̄s pseuerantiā ñ dedit. Haberent enī ei si in eo filioꝝ numero ēēm. & q̄ habent q̄ ñ accepissent. sedm aplica uerāq; sentētiā. ac ꝓhoc tales filii filio ꝗ dati ēēm. q̄admodū dicē ipse ad patrē. Ꝗ omne q̄ dedisti m̄ ñ pereat. s; hiāt uitā ęnā. Hi q̄ ꝗ intelligunt dati. q̄ ordinati s̄ in uitā ęnā. Ipsi s̄ illi p̄destinati. ꝗ ꝓpositū uocati. quoꝝ nullus pit. ac ꝓhoc nullus eoꝝ ex bono in malū mutat. finit hanc uitā. quō sic ē ordinatus & ideo ꝗ dati Ꝗ ñ pereat. s; hiāt uitā ęnā. ꝗ rursus q̄ dicē in meos ei t̄ paruulos filios in meoꝝ ei q̄ scilicet eoꝝ. sic regenerat ē. Ꝗ in ea fide q̄ p dilōnē operat hanc uitā finiāt iā ꝗ ān quā hoc fiat in illa p̄destinatione filii s̄ ei. ꝗ dati s̄ ꝗ filio ei. Ꝗ ñ pereant. s; hiant uitā ęnā. Denuq; ipse saluator: si mansertis inq̄t

mũbo meo. uere discipli mei estis. Hũc̃d in his cõpurandi
s illa. de quib euglm sic loqt. Vbi dns cõmdasse man
ducandi carnẽ suã. & bibendi sanguinẽ suũ. ait euglista.
Hec dixẽ in sinagoga. doẽs in capharnaum. Multi g̃ au
dientes ex discipulis ei dixerũt: Durus ẽ h sermo. qs eũ pot
audire. Sciens aũt ihs ap̃ semetipsũ q̃a mũmurabant
de hoc discipli ei. dixẽ eis. Hoc uos scandalizat. Si g̃ uide-
-bitis filiũ hois ascendentẽ ṽ pri erat. spe ẽ q̃ uiuificat.
caro aũt ñ pdẽ q̃q̃: uba g̃ ego locut sũ uob spe ⁊ uita s.
s; s quida ex uob qui ñ credunt. Sciebat enũ ab initio ihs q̃
essent credentes. & quis esset tradituris eũ. ⁊ dicebat. Propter
dixi uob. q̃a nemo uenit ad me. n fuerit ei datũ a patre meo.
Ex hoc multi discipli eius abierũt retro. & iã cũ illo ñ ãbulabãt.
Hũc̃d ñ & ifi discipli appellati s loqnte euglio. & tam ñ erant
uere discipli. q̃a ñ manserunt in mũbo eius. sedm id q̃ ait. si man
seritis in mũbo meo. uere discipli mei eritis. Qui g̃ ñ habuerit pse-
-uerantiã. sicẽ ñ uere discipli xi. ita nec uere filii di fuerũt ⁊ qm̃ ẽ
uidebant. ⁊ ita uocabant. Appellant g̃ ipos ⁊ electos xi discipulos
⁊ di filios. q̃a appellandi s quo regnator pie uiue certamus.
S; tẽ uere s q̃ appellantur. si manserint meo ꝓpt q̃ sic appel
lant. si aũt pseuantiã ñ habent. idẽ meo q̃ ceperũt ẽ ñ manent.
ñ uere appellantur ꝓpt q̃ appellant ⁊ ñ s. Ap̃ eũ qui h ñ s. eui
notũ ẽ q̃ futi s. idest ex bonis mali. ¶ Hinc h auctori
tatis eorũ sentẽ ⁊ cordat. q̃ peccata dicunt remitti sedm
iusticiã. ⁊ ñ sedm pseãm. alii ṽ quidam fateantur peccata redi-
-re. tm̃ seu ꝑ baptisma seu ꝑ penitentiã assert omino peccata remit-
-ti. ⁊ plena fide accedentẽ ad lauacrũ renasci. ñ aq̃ tm̃ s; & &
spu sẽo. ⁊ si postea recesserit. tm̃ tpe suę penitẽtię ita pfec-
-te expiatũ affirmant. ṽ si tẽ moreret salutẽ inuenire ẽtnã.
quorũ sentẽ eide auctoritatis pnepiũ ⁊ sentit. Cũ enim
questionẽ ei ꝓponat quare pseros ad mortẽ cũ fidelit
& pie uiuent ñ tẽ de uita h pielis ds rapuit. ne malicia
mutare intellectũ eorũ. & ne fictio decipere animã eorũ.
cũ de immatura morte pdestinati septã dicit. raptus
ẽ ne malicia mutare intellectũ ei. & ne fictio decipere
animã illi. euidenter ostendit illos tales fuisse. q̃ si facili
necessitate h uitę subduci ẽnt pielis pfecto uitam
⁊ seculũ ẽnt ẽtnã. Vt q̃ finis pnepio ⁊ uenit. ⁊ ne s
ipsi ⁊ ure uideat. distinguendũ ẽ. q̃ sit in lib uitę sentia
t de eode deleri. sedm iusticiã. quid sedm pseãm.
Sedm pseãm scribi ẽ ad uitã pordinati. q̃ ab eterno
factũ ẽ. Vñ apls in epla ad ephesios. Benedict ds ⁊ pt
dni nri ihu xi. qui benedixẽ nos omni benedictione
spali in celestib in xo ihu. Sicẽ elegit nos in ipso ante
constitutionẽ mundi. ṽ eem sci & immaculati i ⁊ spectu
ei in caritate. q̃ pdestinauit nos in adoptionẽ filiorũ
ꝓsm xi. ¶ Similit sedm pseũm deleri ẽ ad mortẽ
ñ ad uitã pseti. q̃ ⁊ ipsũ ab eterno factũ ẽ. Vñ ds i euglio.
Qui credit in me ht uitã ẽtnã. q̃ aũt ñ credit iã iudica-
-tus ẽ. Hinc auũg. ait. Nouit ds qui s ei. ex his nemo
subduet. ñ dũ apparuit iudicũ. s; iã factũ ẽ. ¶ ¶
Porro sedm iusticiã scribi ẽ do auctore ea opari quorũ
merito sit dign ẽtna salute. Hẽ dupliciẽ modũ sedẽn-
-di in euglio ds assignauit dies discipli: In domo patris mei
mansiones multę s. Siq̃min dixisse uob q̃a uado
ꝓpare uob locũ. ⁊ si abiero ⁊ ꝓparauero uob locũ tm̃ uenio
& accipiã uos ad me ipsũ. ṽ v sũ ego & uos simus.
Dicens in domo patris mei mansiones multę s. siq̃min
dixisse uob q̃a uado ꝓpare uob locũ. ostendit eos q̃b
loquebat sẽptos i lib uitę pdestinatione. subiecens. si
abiero & si ꝓparauero uob locũ. ⁊ c. ostendit illos adhuc
esse sẽbendos operatione. Hinc & auũg. in eidẽ loci explana

tione ait. In domo patris mei mansiones multę s.
Dom di. tẽplũ di. regnũ celoꝝ s hoies iusti. in quib s
multę differentię. & hę s mansiones ipsi dom. Hę aũt
iam paratę s in pdestinatione. sicẽ ait apls: Qui elegit nos
ãte constitutionẽ mundi pdestinando. Preparandę aũt s in
operatione. Vñ q̃s pdestinauit hos & uocauit. sedm hoc dr.
fecẽ ds quę futa s. i. quę facturus ẽ ⁊ infra. Siq̃min ⁊ firmat
ẽ. q̃a si ñ esset dixisse. ibo & parabo. ⁊ pdestinabo. S; q̃a ibo s.
ñ ẽ op aliq̃ ꝓparare. Quia ṽ ñ dũ s in operatione addit. & si
abiero & si ꝓparauero. abiens s; ñ relinquens parat. quia
subtrahit se & latere. ut sit fides quę ñ ẽ de uisu rr. & mo
ẽ meritũ fidi. ex hoc uiuit iustus. ⁊ mundat ei cor dũ peg-
-nat. & mea desiderat q̃ ñ dũ habet. hęc ẽ ꝓpario mansio-
-nis. q̃a sic parat nos s & se nob. ṽ maneat in nob. ⁊ nos in
eo. quantũ q̃sq; erit participes ei pt t min p diuisitate
meritorũ. ⁊ hęc ẽ multitudo mansionũ. ¶ Sedm iusti
ciam deleri. quia q̃a subtracta ea opari ꝓnitat quib
ẽtnã donatione meret. Hinc ꝓpha loquens ex persona xi
ait. Deleant de libro uiuentũ. hoc ẽ subtrahant ei q̃a. q̃a
subtracta hnc infundũ uitorũ deinde meritũ donationem
perpitant. & eũ iustis ñ seruant. i. ñ apponat eis q̃a. qui
fiant digni ẽtna salute. Sic itaq; peccata sedm pseũm
remittunt. eũ ad ẽtno q̃a ꝓpat. qua uocatus iustificat.
iustificatus tandẽ ẽtnaliter glificet. Sedm iusticiã ṽ peccata
remittunt. eũ t baptisma plena fide accipit. t penitentia
toto corde celebrat. Quę remissio ⁊ ipsa sedm pseãm ñ
meuenient fieri dr. Vt enim ex pmissa auctoritate apli
dat intelligi. duę s pordinationes. una q̃ q̃sq; pordinat
hnc ad iusticiã & remissionẽ peccorũ percipiendã. alia.
qua aliq̃s pdestinat ad uitã ẽtnã obtinendã. hanc effect
s. pseus iustificando. ⁊ futa glorificando. Quę omnia in pre-
-missa auctoritate ⁊ uenient distinguunt. Prima enim
pdestinatio qua pordinant ad pseũtẽ iusticiã designat
dũ dr. Sicẽ elegit nos in ipso ãte mundi constitutionẽ cui
effect infra subponit. in qua q̃tificauit nos in dilecto
filio suo. ⁊ c. Secda pdestinatio ibi ostendit. q̃ pdestinauit
nos in adoptionẽ filiorũ. ⁊ c. Cui effect ꝓmittunt. dũ dr:
Qui benedixẽ nos in oi benedictione. ⁊ c. Hę duę pdesti
nationes & earũ effectus ita se hnt. ṽ pma ⁊ ei effectus
nata precedant. legit ⁊ sequtur inferant. Si enim ẽ aliq̃s pordi
nat ad uitã. ⁊ sequit inferit. q̃ ẽ pdestinatus ad iusticiã. &
si ⁊ sequit uitã ẽtnã. q̃ ẽ ⁊ secutus iusticiã. s; ñ ⁊ uenit.
Vñ multi s participes pmę pdestinationis. ⁊ ei effectus.
ad q̃s sedã t ei effectus minime pruenit. Iuxta hanc
diffinitionẽ intelligenda ẽ auctoritas illa iobis. exiuerũt
ex nob. s; ñ erant ex nob. Nã si fuissent ex nob. ⁊ mansissent
utiq; nobcũ. ex nob mãsr exiuerũt. i. a mta societate recesserũt
q̃a pmę ordinationis & ei effectus nobcũ participes erant.
s; ñ erant ex nob. i. sedę pordinationis ⁊ ei effectus socie-
-tatẽ nobcũ ñ intrerant. Qd ex eo uidet pot q̃a si fuissent
ex nob. i. si illi pordinationis nobcũ participes ẽnt man
sissent utiq; nobcũ. i. a societate effect ei pordinationis
quã ⁊ tenerant ñ recessissent. Si enim ad sedãm pordinationẽ
utrũq; referret. ñ ⁊ uenient illud infert. mansissent. imo
cepissent utiq; ẽ nobcũ. si ṽ ad pmã falsa ẽt ꝓpositio. si
fuissent ex nob. ⁊ c. Multi enim pseuis iustiq; & sẽtantis
participes fiunt. q̃ tm̃ in ea ñ pseuerant. Vñ dns in euglio
ñ ait q̃ cepit s; q̃ pseuauit usq; in finẽ hic saluus erit.
Hanc societatẽ siquis solo nõie & pfessione ñ autẽ re uen-
-tate ad dãnandis dicat ⁊ trah. eidem auctoritatis testimo
nio ⁊ uinceret. Deinde enim q̃ pmę ñ sedę pdestinationis s participes
erant ait apls. Hęc nos mouent q̃ filius suus q̃b dũ ñ dat ihsum

ca.

psecutiuā. Absit enim vt ita sit si d̄ p̄destinatis eēnt. & ē. quę
in eadē auctoritate sup̄ ponunt. Oues nāq; d̄ q̄b̄ in euangelio
dicit. & alias oues habeo quę n̄ s̄ ex hoc ouili. & filii
d̄ q̄b̄ ioh̄s ait. vt filios dei q̄ erant dispersos congregaret in unum. ita
p̄scia erant oues & filii vt qualitate p̄sciē n̄ spe tm̄ s̄; & ant
dei oeios eēnt filii ire & p̄dictionis ēternę. nō apl̄s n̄ ait. uidebamini
esse. s̄; eram̄ in q̄t & nos nata filii ire. nec ait. reputabamini abhoib̄. s̄; fuistis aliqn̄ tenebrę. nūc autē lux in dno.
Deste q̄. sēbens ad timotheū n̄ ait. uidebar. s̄; fui p̄secutor
blasphem. & iniuriosus. nūc autē sū mīa p̄secutus. Omnes q̄;
q̄ in xpo renascunt. & q̄ ex sanguine a diabolo redimunt.
prī exeda peccatores nascunt. & diabolicę s̄uitutis obnaxii.
Sic ḡ isti quālis sunt futi filii dei. tm̄ prius s̄ filii diaboli.
sicut d̄ q̄b̄ sermo habet quālis recedendo a iustitia futi
sunt filii p̄dictionis ēternę. tm̄ cū pie & fideliter uiuunt. uē s̄
filii dei & iusti & ētna beatitudine digni. Ipsi auctoritas
n̄ ait. cū uident pie & fideliter uiuere. s̄; cū pie & fideliter viuere.
ne uertant a bono in malū & mutarent. q̄ nūquā uertaret
bonū fuerit. Dnis q̄; n̄ ait p̄electhetē. si autē se iust̄ a iustitia
quā uidetur tīre. s̄; sua quā scit uertant tīre. Q̄d autē in eadē
auctoritate sequit. n̄ erant in numero filiorum. qm̄ erant in profes
sione filiorum. ita intelligendū ē filii dei duob̄ modis appel
lant̄. Dicunt̄ filii dei participatione hēditatis ēternę. sicut ioh̄s
ait in euangelio. Quotq̄t credidit̄ in eū dedit eis potestatē filios
dei fieri. & apl̄s in epla ad romanos. Expectatio creatūre reue
lationem filiorum dei expectat. & infra. Ipsa creatūra liberabit̄ a seq-
-uitate corruptionis in libertatē filiorum dei. & inf. Ipsi int̄ nos
gemunt adoptionē filiorum dei expectantes. Hinc & aug. ead̄
uerba apl̄i exponens ait. Modo tm̄ creata. cū n̄ du filiorum
forma p̄fecta. Hoc ḡ m̄ n̄ s̄ filii; nisi participes beatitudinis
ēternę in p̄sentī. cū dicunt̄ filii tb̄ modis. p̄destinatione
tm̄. sicut hi de quib̄ ioh̄s ait. vt filios dei q̄ erant dispersos. & ē. t̄
p̄destinatione & spe ēternę beatitudinis. sicut illi q̄b̄ dnis ait.
filioli. adhuc modicū uobcū sū. t̄ merito fidei & p̄sentis
iustitię. n̄ autē p̄destinatione claritatis ēternę. sicut hi
q̄b̄ dnis ait. Si deliquerint filii eius legē meā. & in iudicijs. m̄.
n̄ ambulauerint. & ē. Hi ḡ de q̄b̄ in p̄sentī agit. filii s̄ merito
fidei. & p̄sentis iustitię. n̄ autē s̄ filii adoptionis ēternę. Q̄d ḡ
peccata dimissa redire fatent̄ sedm iustitiā. n̄ & sedm p̄sci-
-entiā ea dimitti necesse ē. vt infiteant̄ sic saluandis peccata
sedm iustitiā ad ētnā dāpnationē imputant̄. n̄ sedm p̄sciā.
q̄a illis a bono in malū d̄ficientib̄ singula replicabunt̄
ad supplicium. & his usq; in finē in bono p̄sciantib̄ nulla imp-
-tabunt̄ ad pēnā. Qui autē dicit q̄ peccata dimissa n̄ redeant.
auctoritate q̄ḡ & p̄spi sentiā suā affirmare conantur:
Ait enim ḡḡ. in moralib̄ lib. xxi. vi. Quid ē q̄ d̄r: q̄ reddis iniqui-
-tatē filiis ac nepotib̄? Peccātū scil̄ originale a patrib̄ trhim̄.
& n̄ p gratiam baptismi soluam̄. & parentū culpā portam̄.
q̄a unū eū illis sum̄. Redde & iniqtatē patrū in filiis. d̄ peccata
parentis ex originali peccato anima polluit̄ plus. & rursus non
reddit iniqtatē patrū in filiis. q̄a ex originali culpa p̄bap-
-tismū liberam̄. n̄ ia parentū culpas s̄; quas ipsi cōmittim̄
habem̄. Et in responsionib̄ p̄spi. Qui recedit a x̄o & alienat̄ a
gratia finit hanc uitā. q̄ n̄ in p̄dictione uadit. s̄; si n̄ in id q̄ re-
-missū ē recidit. nec in originali peccato dānabit̄. q̄ tam ea
morte affiet̄. quę ei p̄ dimissa debebat̄. Sed mis huius
auctoritatis p̄ncipio ire uidet̄. Neq; enim aliud ē peccata
dimissa redire. t̄ in originali peccato dāpnari. quā pēna peccato
debita post eidē remissionē excipe. Auctoritates v̄ s̄ ipsas
assertores h̄ sentię ita determinant. Peccata dimissa
redire dicunt̄ quia quisq̄ p̄ accepta remissionē a domino rediens. tanto ḡiu punient̄. q̄ in magis benignitate d̄i abusus

singlorum remissionem accepte ingrat̄ extitit. Verū illa
sentia fauorabilior uidet̄ q̄a plurib̄ roborat̄ auctorita-
-tib̄. & euidentiori ratione firmat̄. Vt enim dnis ait p̄electhetē.
si autē se iust̄ a iustitia sua & fecit iniqtatē sedm omnes
abhominationes q̄s operari solet impi. nūq; uiuet. Omnes
iustitię eius q̄s fecit n̄ recordabunt̄. in peccato suo morietur.
& n̄ ex in memoria iustitię eius q̄s fecit. Et aḡḡ. meritē loci expla-
-natione. Hoc nob̄ maxime considerandū ē. q̄a cū mala omnium
sine cā bona nīa transacta reuocam̄. quo in petitione
malorum nulla debet esse fiducia bonorum p̄teritorum. Idem.
De p̄tuso q̄ipe saeculo aliunde exit. q̄ aliunde intrauit.
q̄a indiscrete mites meritē q̄ ex bono acquirit n̄ aspiciunt.
qn̄ ex malo opere p̄dat̄. Et petrus in epla sedā. Si refugientes
coinquinationes mundi in cognitione dni nri & saluatoris
ihū x̄i his rursus implicati superant̄ facta s̄ eis postiora
priora deteriorib̄. Melius enim erat illis n̄ cognoscere uiam
iustitię. quā post cognitionē retrorsū ire. Ita abeo q̄ illis tātū ē
sēo mandato. Paulus q̄; scribens ad hebreos ait. Inuiti-
-tentes sermonē inchoationis x̄i ferami ad eius p̄fectionē.
n̄ rursus iacientes fundamētū penitētię a operib̄ mortuis.
Dicens opa mortua p̄ora bona significat. quę p̄ sequens op
peccata erant mortua. quia in peccando bona priora
irrita fecerit. Hęc sic peccando fiunt irrita. ita p penitētiam
reuiuiscunt. & ad merita ētnę beatitudinis singula p̄dēcē
incipiunt & illa quę peccātis inuenium̄t admixta. Ipsi
aug. Priū ē credere. & ē. Sicut. Non ē iustus dis. & ē. Apl̄s & ia
sēbens ad hebreos. cū fide & dilōne & bona opa cor breuit
cōmemorasse. horum omnium merita quā peccando amisit̄
post penitētiā a dno eos receptos ostendit. Porro q̄ p̄ ipsum
dicē. si autē se iust̄ a iustitia sua. & ē. ipse peccatē ipsum
p̄misit dicēs. Si impi egit penitētiā a omnib̄ peccatis s̄ q̄ egit ē.
& custodierit uniuersa p̄cepta mea & fecerit iudicium & iustitiam.
uita uiuet & n̄ morietur. omnium iniqtatū eius q̄s egit ē n̄ recordi
bor: in iustitia sua q̄ egit ē uiuet. Et Cum q̄; iste passinos
capiuandis. uetis idolatrię peccata posset dnis impp̄at.
& peccata q̄ moyse supplicante patrib̄ fuerit dimissum
hoc in filius reuixisse ostendit dicēs. Ve eis quo recessere a me.
uastabunt̄ q̄a p̄uaricati s̄ in me. Ego tm̄ redemi eos. &
ipsi locuti s̄ ōt̄ me mendacia. & n̄ clamauerunt ad me in corde
suo. s̄; ululabant in cordib̄ s̄. Super tritici & uinū rumina-
-bant. & recesserunt a me. Ego erudiui eos. & confortaui brachia
eorum. & in me cogitauerunt malitiā. reuisi s̄ ut eēnt absq; iugo.
facti s̄ q̄si arietes dolosi. cadent in gladio p̄ncipes eorum a
furore linguę suę. Antiq̄ peccata parentū filius ipsa
sermo diuinus. & ipsa p̄ncipes eorum in gladio casuros
p̄dicē. s̄; p̄ecunde ipsam ōt̄ dnis se facē ostendit dicēs. ne
forte dicant in cordib̄ s̄ omnē malitiā eorum me recordatū. nīe eruēdedere eos admuentiones suę. eorā facie
mea facta s̄. Ieq; cū ita punient̄ ne cogitent q̄ pueri p̄
peccatis patrū puniā eos. q̄a nīe. i. in p̄sentī p malitiis suis
q̄s inuenerunt ēcūdati s̄ pēna. & mala eorum sic putant non
posse me latē. s̄; post ipsę admuentiones aptę s̄ eorā facie
mea quę oīa clare uidet. Idē. Heretici n̄ possunt ipsi ueta
peccata ōt̄ dm causari. cū antiq̄s oribus nouā addant impietatē.
& suis ligent̄ peccatis. & cū dm se celare putant oculos eius
uitare n̄ possunt. q̄a uult̄ dni supplicantes mala. Et gelasi.
Diuina clemētia dimissa peccata in ultionē ultī redire non
patit̄. Sed his auctoritatib̄ docent̄ filii ab originali
peccato expiati n̄ ido punendi q̄a patres peccauerunt. s̄; ido
peccata patrū in eos redire. q̄a eorum culpā sequunt̄. Sic & bona
quę peccato monium̄t̄ n̄ p̄ficient ad p̄mium. q̄a facta s̄. s̄; q̄a
p penitētiā remuiscunt. Tale ē & illd aug. in lib̄ psalmorum.

Si iudas tenet adoptionem. et e. Sic et illud qui in moralib⁹ intelligit. Qd e q d ds: reddis iniqt patrū. et e. Illis nāq; parentū iniqtas reddit. q ipsa puniunt. qa in pacice traxerunt amarcitudine peccati. Illis aut ñ reddit iniqb⁹ merito suę iniqtatis reminiscunt peccata parentis. Sic q bona quę peccto moriunt ppenitētia reminiscunt adpmiū. sic et mala q p penitētia delent reminiscunt adsupplicium. Vñ ipha ex pso na pentitentis deplorat dicēs. Putruerūt et corruptę s cicatrices meę. i. plagę ptuptm sanitę. Hinc et id ipha quis fid et sacerdoto ecclesiastici ab originali peccto se mundatū cognoscere. tn adultio et homicidio q commisit illd reuixisse intelligens. ñ sine ea int ceta ipsū et fitet et dicē. Ecce enī iniqt cept sū. et e. In penitētia aut quę peccorē considare oportet. aut in lib⁹ penitētia docet dicēs. Considerē quintate ēmi nus. in loco. in tpe. in pscientia. i uarietate psonę. et qli hoc fecit tēptōe. et in ipsi uici mutiplici executione. Oportet enī penitē fornicantē sedm excellentiā sui stat aut officii. aut sedm modū metis. et in modo opis sui. et qlitē tpitudinē suā pegit. si in loco sacto. aut cui debuit excellentiā fidi. aut s dom dnoq. et aliorq multorq. si in tēpe ofom instituto. aut festiuitatis sororq et tpa ieiunii. Si deprehendit quantū pscientiam. et deflent q pscientiam peccauit. et q ita uictus fuit impugnatione. Sunt aut q ñ solū ñ uincunt. s; ultro se peccto offerē. nec expectant tēptōnē. s; puenunt uoluptatē. et pta etate secū q multiplici actione uici delectabilitē peccauit. Oīs ista uanitas ēfrenda e et deflenda. Aut enī cognouit q peccauit multū. cito inuenit dm ipicū. Incognoscendo augmentū peccti inuenit se cui etatis fuit. cui sapię et ordinis. et statum omnē alterī ñ peccatis. Inmoret insinglis istis. et sentiat modū erminis. purgans laemis omnē qualitatē vicii. deflent uirtutē qua interī carent. Dolendū enī e et dolore purgandū e ñ solū qa peccauit. s; q se utrute priuauit. Ham licet spe se ipsecutū uenā doleat tn pot qa ñ pmeruit uīn remunerari. indat. aniciet et doleat. q modum effugiens de ptitis penā miser ñ mō expectat glam. cui oē tēp quō breuissimū e debuit deceptauisse ad ipsecūdū pmiū. deflent et quō offendens in uno facto e omū reus. Ingratus enī extitit q plen uirtutib⁹ dm ñ omino tamen. In hoc enī qisq; peccor fit culpabilior: quo e d o acceptior. Ido enī adam plus peccauit. qa oī bono habundauit. et ita alio m offendens in uno reus factus e omū. qa oīs uirtus parti detrimētū abuno uicio. Ha siqs cadit in auaricia. largitatē destruit. et castitatē minorauit. Amore enī pecunię t uiolatę castitatē. t saltē min amatę. Si enī tanta ipt dm adhuc castitas mē. ut nolit eam pde. tn saltem minori gaudio. minori affectione tuet eam. et uidet pecte in damnū pecunię. sicq et malis quę et si ñ expellant tn peptione uni uici t satis t parū minuunt. t intentione detiorant. tn omis uirt euacūq: emim e deflenda. et de oib⁹ indulgentia e petenda. Animaduīte et oportet et aniaduīrendo deflent alī pxemi quā fornicator do eripuit. t eptā in malo infirmauit. et q exēplū extitit mali in oratione sui emimis. cui magis pfuisset. si alis ea fuisset in visionis. Gemat itaq; alior uitam in sua corrupta t incorrupta seruata

et cōmodū pxemi q dedisset exēplo boni. de tristicia doleat q bonis peccando intulit. et deflentia quā eis ñ adhibuit. et ñ solū cogitat q et qlitē fecit. s; quā iniuste dm v diximus peccando offendit. timeat illa uerbatus senū. ñ potest duob⁹ dnis seruire. timeat q ne oīa bona quę fecit dū in uno peccto pseuerat ex cōmunicatione mali pdidit. et q sequunt diabolo p cōm. do q obtulit amisit uirtutes. Pīū tn e credē. et recepta gratia quę in eo destruit mala pōta et remunerat bona. vt cū destruxerit q suū ñ inuenit. amat et diligit bonū. q et in peccante plantauit. in oīb⁹ aut doleris aut sedm relinquat. aut saltī illa quę sine admixtione mali ñ s administrata. et mercatura. et milicia. et alia quę uitiab⁹ s nocua. et administrationes secularū potestatū. ñ ins uitē ex obedientię licentia. Ponat se omino in potestate iudicis in iudicio sacdotis. mch s reseruans sui. et oma eo iubente parat sit facē p recipienda uita animę. quęcūq; facē p euitanda corpis mortē et hoc cū dsidio. qa uitā recipit infinitā et ds. cum gaudio enī facē debet immortalis futurus. quę facē p differenda morte mortē. Semp depcet dm certus de uenia. qui omib⁹ modis et sine dubio rogare potestatē trenū. abstineat a multis licitis q in libitate arbitrii cōmisit illicita. semp do offerat intē et cordis ptionē deī et q pot d possessione. tē q offerat. secutus offerat. Respec enī dns ad abel et ad munā eī. S; prī dicit ad abel. quā ad munā. Sumens enī intē quā cognouit humile et puta. remunerauit eī largitatis munera. ad eum v ñ respec. neq; ad eī munā. Mentē eī quā uidet quō non cognouit. eī munā ñ recep. In iudicio itaq; cordis ifenda e elemosina tbuentis. nec iā isidandū e quantū s; q inte qua affectione dat q pot. Vidua enī duob⁹ quę habuit minutis larga plus oīb⁹ posuit. Qui q sua peccta redime uult tpaliū oblatione. caueat prī v offerat intē. cautus sit ne uereundia ducē diuidat ap se ifessionē. et diuisa diuisis uelit sacdotib⁹ manifestare. Quedā enī uni edam. q alii manifestanda iseruat. q e se laudare et ad ypocisin tendē. et semp uenia carent. ad q p frustra putat puenit. Caueat ptita quē uera delectat penitētia. ne p ad dm corp accedat. quā iforte bona iscia. s; in hac sepatione trendū iudicū cogitat. et mai et tribuli impenitentes separabit in igne. Doleat q ñ dū aude sume quē multū desidat cibū salutarē. Ita s digni fruet penitētię. animā captiuā elaqueantes. et in libitate seruantes. Cohibeat se ptita aliudis. aspectaculis seli. q pfectā uitā iseq gram remissionis. Ha dina si se cohibuisset. si int suos remansisset. ab extraneo raptore corrupta ñ eet. Tanto itaq; magis s caueat et cohibeat se anima quę sepe t semel rapta e et corrupta. Timeat iā docta expinto q ignorant v go. eligat quē intret. ñ sequat quē anim suus dānat. Se enī iudicat. q penitētię fruet ñ intē a se ñ elongat. Laudat enī et amat. q s digne fruentiam ñ ignorat. Querat fruet dignos. et si ñ dignos penitentię. Sunt enī digni fruet. uirtutū fructus. q ñ sufficiunt penitentib⁹. Penitētia enī gmores expostulat. ut sic pacet eccta. ut pacata dolore et gemitib⁹ mortis impetrat uenā. Et leo pp. Penitens tuen negotiationis

Qualitas tuen negotiantē aut accusat abiciat. aut arguit. qa et e honest questus et turpis. Verumtam penitentia utilī e dispendia patī. quā pcitis negotiationis astringi. qa difficile e int omis et uendentis merciū ñ interuenire pecēm. Ido. Post penitētiā

Contritū omino e ecclasticis ad militiā sclarē redire ñ regulis p penitētię actione redit ad militiā licet. sclarem. eū aplis dicat. nemo militans do implicat se negotiis sclarib⁹. Vñ ñ e liber aliquis diaboli. quise militię mundanę uoluit iplicare. Et ex hec [illegible] -no. E.

Siq Decennio penitentiam. q post penitētiā ad militiā rede- v p di gram uocati pmo qd e ostendentes fide sua- -uit.

deposito militiæ cingulo. Phæc autē adpp̄ū uomitū revsi
ꝯ ut ꝯ pecuniar darent & abirent rurs ad militiā. Isti
decē annis sint inter penitentes. post p̄mū triennū q̄
fuerint inter audientes. Abstinēt v illud perpue observet. ut
animo eor & fructē penitēcie adtendat. Quietūq; enim cū
oī timore & lacrimis p̄seuerantib ꝯ operib bonis ꝯ ūsacionē
suā in ūbis solis ꝯ; ope ꝯ virtute demonstrant. cū trēp statu-
tū abhis fuerit impletū. ꝯ oīonib ia cepint cōmunicare.
licebit ep̄o & humanē ēca eos aliq cogitare. Qui v idifferentē
huic lapsū. ꝯ sufficē ꝯ q̄ inter ecclam mutuerint
arbitrentur. Isti oīm statuta tp̄a ꝯ plebium. It. ex ēcalio
aurelianensi. A cōmunione suspendant q̄ post penitiā ad
Vehis q̄ suscepta penitēcia religionē sēcularia redeunt
suē pfessionis oblitū ad sēcularia relabunt placuit eos
ꝯ cōcione suspendi. ꝯ ab oīū catholicoꝝ ꝯuium separari.
Qd si post intdictū cū eis q̄sq; p̄sūpsit manducare. ꝯ ipse
cōcione p̄uet. It. gg. Quē sit falsa penitentia. Falsas
penitēcias dicim. quē ñ sedm auctoritatē seōꝝ patrū p
qualitate ēmmū iponunt. Idoq; miles t negotiator
t alicui officio deditus. q̄ sine peccto exercē ñ possit. si
culpis q̄uionib irrent ad penitiā uenit. t q̄ bona alti
iniuste detinē. t q̄ odiū in corde gerit. reconciliat seuera
penitiā ñ posse p̄ficere. p̄quā ad ēternā uitā puenire ualeat.
ñ negotiū relinquat. t officiū deserat. ꝯ odiū ex corde di
mittat. bona q̄dē quē iniuste abstulit restituat. arma de-
ponat. utq; ñ ferat. ñ ꝯ silio religiosoꝝ ep̄oꝝ p defendē
da iustitia. ne tīn desp̄ē. & inter q̄ q̄d boni fecit. t poēit
facē hortam v faciat. v omīs ds eos illi illustrē adpen
tentiā. It. gg. mon. xx. iii. A negotiū redire ñ licē
Negotiū q̄ an ꝯsionē sine peccto q̄ sine peccto agi ñ pot.
exercit. hoc & post ꝯsionē repetē culpa ñ fuit. Sunt
enim pleraq; negotia. quē sine peccis exhibi aut uix aut
nullatenus possunt. Quē q̄ ad peccm implicant. adhēc
necesse ē. v post ꝯsionē animo ñ recurrat. It. innocentī sed.
Fr̄s nros cōpbros admonem ne falsis penitentiis De eode.
laceoꝝ animas decipi ꝯ infirmi p̄tim patiant. Falsa aut
penitiā ꝯstat ēē cū spretis plurib de uno solo penitēcia
agit. aut cū sic agit d uno. v ñ discedit ab alio. Ihn septiē
ē. Qui tota legē observauit offendit autē in uno factus est
omīū reus. s. quantū ad uitā ēternā. Sic enim si pecis oīb ēēt
inuolutus ita si in uno tīn maneat ēternē uitē iamiā non intrabit.
Falsa ē & penitēcia. cū penitens ab officio t cura
-ali t negotiali ñ recedit. q̄ sine peccis agi nullatenus
p̄ualē. aut si odiū in corde gessit. aut si offenso ex libē
ñ satisfaciat. aut si offendim offens ñ indulgeat. aut si aim
q̄ ꝯta iustitiā gerat. Cui autē fieri debeat ꝯfessio VI
t quale illi oporteat ēē q̄ alioꝝ ēmina iudicat. ex eodē
lib docet. dū dr: Qui uult ꝯfitē peccta v inuenit gr̄ām q̄rat
sacdotē scientē ligare ꝯ solue. ne cū negligens ēca se
excusit negligat. a illo q̄ cū misedē mone & petit.
ne ambo in foueā cadant. quā stultē euitare noluit.
ꝯ infra. Tanta ita q; uis ꝯfessionis ē. v si deē sacdos. ꝯfitear
paimo. Sepe enim ꝯtingit q̄ penitens ñ pot uereundam
coā sacdote. quē desiderat. nec loē. nec tēp offert. ꝯ si ille
cui ꝯfitebit potestatē soluendi ñ habet. sit tīn digni
uenia ex desiderio sacdotis. q̄ socio ꝯfitetur
turpitudinē ēminis. Mundam enim s lepsi. dū iubant ostendē
se sacdotib. an q̄ ad eos p̄ueniren. Qnd patē dm ad eos
respicē. dū ex necessitate phibent ad sacdotes p̄uenire.
Sepe q̄dē eos quer; s; sani ꝯ leci dū quer an q̄ p̄ueniant
moriuntur. S; mia dī ē vbiq; q̄ & iusti nouit parcere. & si ñ ti cito
ut soluent a sacdote. Qui q̄ omino ꝯfitē sacdoti meliori q̄
pot ꝯfitear. Si peccm

occultū ē sufficiat referre innocētī sacdotis. v gratia
sit oblatio munis. ꝯ inf. Laborē itaq; penitens in ecclā
ēē. ꝯ ad ecclē unitatē tendē. Hisi enim unitas ecclē sucēpit.
ñ q̄ deest peccōr sua operatione cōpleat. de manib iuma
ñ eripiet anima mortui. Credendū ē enim. & pietas fidē
expostulat credē. q̄ oī elemosinē tuā ecclē & oīones
& opa iustitiē ꝯ miē succurrant recognoscentū mortē
suā ad ꝯsionē. Idoq; nemo digne penitē pot. quē ñ
sustineat unitas ecclē. Idoq; ñ petat sacdotes p aliq
culpā ab unitate ecclē diuisos. Iudas enim q̄ penitens
iuit ad phariseos. relinquens apl̄os. mēdi mutuit auxilū.
ñ augmētū desperationis. Dixeq; enim. Quid ad nos. tu uidis.
Si peccasti t sit. ñ t succurrim. ñ peccta tua cantatiue
suscipim. ñ ꝯportanda p̄mittim. nec q̄lit dponas on
docem. Quid enim nob & mie. q̄ nec opa seq̄m iustitiē.
Iss ad fr̄s. Iss ad illos q̄ oraueran p̄ soeru petri febri
eranti. q̄ chananea impba mie obtulant. interrogare
petrū p̄se effundentē lacrimas. ñ fugiss & mariā & martha
quē uiuā lazaro ipetrauerant. ñ turbā plorantē quē unicū
filiū acq̄sierat uiduē. iuit ad diuisos. ꝯ diuis p̄mit. ꝯ infra.
Sacdos itaq; cui oīs offert peccor: an qvē statuit omis
languor: in nullo eor sit iudicand. qui in alio iudi
care ē pmpt. Iudicans enim alii q̄ ē iudicand. ꝯ dēnat
se ipsū. Cognoscat q̄ se & purgē mse q̄ alios uidē s
offerre. caueat v a se pecēt. q̄dq. in alio dānosū reppit.
animadvtat q̄ q̄ sine peccto ē pri in illa lapidē mittat.
Ido enim libuit peccatrīcē. qa ñ erat q̄ iuste pieē lapidē.
Quom enim lapidarē. q̄ se lapidandū cognoscē. Hull
enim erat sine peccto. inq̄ intelligit oī fuisse reos. nam
uenialia semp̄ remittebant peccimonias. sicq̄ q̄ mens
peccm erat ēminale erat. Deteriores itaq; in hoc sacdotes
s. se pri ñ edificantes illis q̄ dnm observabant insidiis.
In hoc itaq; patentissimū ē ēm sacdotū ꝯ ult modū
detestabile. q̄ ñ p se iudicant. ꝯ alios alligant. Debent
enim time ēm q̄ timuē; ꝯ detestabile ēē sensē hi q̄ adeo
erant cecī q̄ sūmā sapiā spabant eape suis insidiis. q̄
illis patuit. q̄ tē q̄sq; uitavit vitē sacdos. q̄ in hoc peior
illis iudeis existit. caueat spualis iudex sic ñ cōmisit
ermīn neq̄q. ita ñ careat mune seie. oportē v sciat
cognoscē q̄dq̄d debē iudicare. Iudiciaria enim potestas
hoc expostulat. v q̄ debē iudicare discēnat. Diligens
q̄ inq̄sitor subtilis inuestigator sapient ꝯ q̄si astutē
interrogē a peccto q̄ forsitan ignorē. t uerecundia uelit
occultare. Cognito itaq; ēmine. uanitates ei ñ dubitē
inuestigare ꝯ locū ꝯ tēp. ꝯ cēta quē sup̄ diuim in expo- t explenda
-nenda eor q̄litate. q̄b cognitis assit benuol. paratus
enigē & secū on portare. habeat dulcedinē in affectio-
-ne pietatē in alii ēmine. discētionē in uanitate adiuvē
ꝯfitentē orando. elemosinas faciendo. & cēta bona
p eo faciendo. semp eū iuvē leniendo. ꝯ solando. spem
p̄mittendo. ꝯ eū op fuit ē inēpando. doceat loquendo
ꝯ doleat. ꝯ instruat opando. sit particeps laboris qui
particeps uult fieri gaudii. doceat p̄seiamiā. caueat
ne corruat. ne iuste p̄dat potestatē iudiciariā. ꝯ si eni
penitentia ei possit acq̄rere gr̄ām. ñ tam mox restituit
in potestatē p̄mā. ꝯ si enim petrus post lapsū restitutus
fuit. & sepe lapsis sacdotib reddita sit dignitatis po-
-testas. ñ tīn necesse ē. v oīb ꝯcedat q̄si ex auctoritate.
Inuenit auctoritas q̄ ꝯcedat. ꝯ q̄si impat. inuenit alia
q̄ minime ꝯcedit s; uetat. quē sēpē ñ impugnant s;
ꝯcordant. si tēp ꝯ locus ꝯ mod penitē pacē adhibeat.
Cū enim tot s q̄ labunt v pstinā dignitatē ex auctoritate

defendant. ⁊ q̃si usũ peccandi ꝗ faciant, reridenda
ē spes ista. Si v̊ loc ē v̊ ista ñ ⁊ eurtant, restitui possuꝫ
q̃ peccant. Itaq; pontifex iustus atq; discretus non
cogit̃ suos sacdotes sēp abiēc. nec mox restituere. ñ
statutũ fuit a romano pontifice. ¶ Caueat sacdos
ne pecca penitentiũ alis manifestae. q̃ si fecerit ꝗponat̃.
Ylñ. ggg. Deponat̃ sacdos q̃ pecca penitentis publicare

Sacerdos ante oia caueat ne ꝗ his q̃ ei ⁊fitent̃ pecca ꝑsumit.
sua alicui recitae q̃ ei ⁊fessus ē ñ ꝓpinq̃s ñ extraneis.
neq; q̃ absit p aliq̃ scandalo. Ꝗ si hoc fecerit ꝗponat̃. ⁊
oib̃ dieb̃ uitę suę ignominiosus pegnando pgat.

Quod aut̃ dr ut penitens eligat sacdotē scientē ligare
⁊ soluere uidet̃ ēe ⁊ñtũ ei q̃ in canonib̃ inuenit̃. v̊ nemo
uidelicae alti parrochitanũ iudicare ꝑsumat. S; aliud
ē fauore v̊ odio ꝓpv̊ sacdotē ⁊tēne. q̃ saes canonib̃ phi
bet̃. aliud cecũ uitare. q̃ hac auctoritate q̃sq; facē mo
net̃. ne si cec̃ ceco ducatũ ꝑbeat. ambo in foueā cadaꝫ.
Ylñ urban. ii. Cuilibe sacdoti cōmissũ ñ pei ignorantia
alt̃ sacdos ad penitentiã ñ suscipiat.

Placuit v̊ dinceps nulli sacdotũ liceat
quēlibe ⁊missũ alti sacdoti ad penitentiã suscipe sine ei
⁊sensu cui se p̃ ⁊ministr. ñ p ignorantia illi cui penitens
pri ⁊fess ē. Qui v̊ ⁊ h statuta facē tēptauit. grad suo
pielo subiacebit. ¶ Tēp v̊ penitę ē usq; in ultimum
articulũ uitę. Ylñ leo pp. Nemo ꝗspand ē du in hoc
corpe ⁊stituat̃ ē. quia ñnũq̃ q̃ diffidentia eratis differt.
⁊ filio maiore pfiert̃. ¶ Quãq̃ ꝗ differentib̃ penitentiã
auig. sēhat. Siq̃s posit̃ in ultima necessitate suę egro-
dimis uolũt accipe penitentiã. ⁊ accip. ⁊ mox recēciliabit̃.
⁊ hinc uadit̃. fateor uob ñ illi negam q̃ peccat. ſ; ñ ꝑsu-
mim q̃a bene hinc exeat. Si secur hinc exiert̃. ego nescio.
Penitentiã dare possum. securitatē dare ñ possum. Ꝗ q̃d
dico dãnabit̃. S; nec dico libabit̃. Ylis q̃ a diabolo libari.
Ylis a dubio libari. ylis q̃ metũ ē euadē. age penitentiã du
sanus es. Si sic agis dico t q̃a securus es. quia penitentiã
egisti eo tēpe q̃ peccare potuisti. Si aut̃ uis age penitentiã
q̃n iã peccare ñ potes. pecca te dimisq; ñ tu illa. Idē.
Qui egit uerace penitentiã. ⁊ solut̃ fuit aliqãto q̃ erat
obstrict̃. ⁊ a corpe separatus. ⁊ bn p̃ penitentiã vixerit. sic an
penitentiã uiue debuit post recēciliationē q̃ncũq; ꝗfunc
tus fuit ad dm uadit̃. ad reqē uad. regno di ñ p̃uabit̃.
a ꝓlo diaboli separabit̃. Siq̃s aut̃. ⁊ c. ⁊ infra. Baptizatus
ad hora securus hinc exit̃. fidelis bn uiuens. securus
hinc exit̃ agens penitentiã. ⁊ recēciliat̃ eũ sanus ē. ⁊ postea
bn uiuens secur hinc exit̃. agens penitentiã adultimũ si
secur hinc exit̃. ego ñ sũ secur. Vñ securus sũ dico. ⁊ do se-
curitatē. Ylñ securus ñ sũ penitentiã dare possũ. securitatē
dare ñ possũ. ⁊ p̃ pauca. S; uñ sers inq̃t ne forte ꝗ dimit
tat m. ⁊ ierũ dies. illud scio. hoc nescio. nã ido t penitentiã
do. q̃a nescio. nã si scirē nieb t pdēc. ñ t dare. Ht. Si scirē
t ñ pdēc. ñ te ãmonerē. ñ te tirē. Huę res s. aut ignos-
cetur t. aut ñ ignoscet̃. Quid hoc t futũ sit nescio. q̃
tene certũ. ⁊ dimitte incertũ. ¶ Hoc aut̃ qre auig.
dicit̃. ei pan ostend dies. Ideo fr̃s kmi penitentiã ñ agente
nec in dolore delictoꝝ suoꝝ toto corde manifestã lamenta
tionis suę pfessionē testantes phibendos oino censum
aspe cōionis ⁊ pacis. si in ifirmitate atq; in pielo cepti
depcari. q̃a rogare illos ñ delicti penitentia ſ; mortis urgen-
tis ãmonitio cōpellit. nec dignũ ē i morte accipe solatiũ.
q̃ se ñ cogita uit mortũ. Ht. auig. i lib ꝗ penitentia. Nullus
expectae q̃n peccare ñ pot. arbitrii enim quem libtatē v̊
delere possit cōmissa. ñ necessitatē. Qui prius itaq; a
peccis relinquit̃ quã ipse relinquit ea ñ libe ſ; quasi

·xxxv. iii.

necessitate se ꝗdenat. Licae enim latro uenia ⁊ muissae in
fine ꝗ omi ēmine. ñ tñ dedit baptizatus peccandi ⁊
pseuiandi auctoritatē. Tunc enim baptizat̃ ē q̃ tē ⁊ ⁊mũ
meruit ē. ⁊fess ē. Penitentia enim si in extremo hiatu uitę
aduenient sanat ⁊ liberat in ablutione baptismi. ita q̃ nec
purgatorium sentiunt q̃ in fine baptizant̃. ſ; ipsi boni
dntati sēp mat̃ excelę recepti ꝗ multiplex bonũ in uita
beatitudine. Illi aut̃ q̃ eũ potuerę nũq̃ ⁊ uoluerę ēsi
tentes eũ iã peccare nequint. nec facile sic acq̃r q̃ uoluꝫ.
Oportae enim v̊ penitentia fructificae. v̊ uita mortuo impendae.
Sēptũ q̃ppe ē sine caritate neminē saluũ ēe. Non itaq; in
solo timore uiuit ho. Quē q̃ sero penitae. oportae ñ solũ
tame dm iudicē ſ; iustũ diligē. ñ tñ pena timeat. ſ;
anxiet̃ pgla. Debae enim dolē ꝗhoie. ⁊ de oi pdicta eius
uanitate. Quod quo uix licae ꝗ ei salute aliq; potuit
dubitari. Credo q̃dē illi q̃ die. ꝗcũq; hora gemuit ⁊ ⁊ñs fuit.
uita uiae. Die ⁊ñsũ. ñ tñ ⁊ñsũ uiae. Yersũ quidē puto q̃
dolae de ēmine. ⁊ñsũ q̃ dolae de oi quã exposuim uane
tate. Yerit̃ a peccto q̃ iã uult dimitē peccm. ⁊ñtit̃. idest
tot ⁊ oino ⁊uertit̃. qui iã penas tñ ñ timae. ſ; ad bonũ
dm festinat tendē. Quę ⁊ñio si ⁊ tigit alicui ⁊ in fine.
despandũ ñ ē ꝗ ei remissione. S; quo uix v̊ raro ē tam
iusta ⁊ñsio. tamdu ē ꝗ penitentie sero. Quē enim morbus
urgae ⁊ pena tīae. ad uera uix uenae satisfactionē.
maxime eũ filii quos illiente dilectat̃ sunt ꝑsentes.
uxor ⁊ mund ad se uocae. Multos solae seruitus peni
tentia decepe. ſ; quo ꝗ sēp potens ē sēp ⁊ in morte iuuat
ualae q̃b placae. Cũ itaq; op̃ sit ñ hoies ſ; di fructifera
penitentia. inspirare eã pot̃ q̃ncũq; uult sua mia. ⁊ remu
nerare ex mia q̃ ꝗdanare pot̃ ex iustitia. ſ; quo multa
s q̃ ꝗpediunt ⁊ languentē retinent. pielosissimũ ē ⁊
interitu uenũ. ad mortē ꝑtrahē penitę remedium.
S; magnũ ē eum ꝗ tē inspirat ueã penitentiã q̃n expectat
di clementiã. maiore sentiens di bonitatē sua nequitia.
S; si ⁊ sic ⁊ñs uita uiuit ⁊ ñ moriet̃. ñ ⁊mittitur q̃d
euadat oem penã. Ꝗa p̃ purgand ē igne ꝑgationis. q̃n
aliud selin distulit fructũ eũsionis. hic aut̃ ignis ⁊ si
çtis ñ sit. uiro m ē grauis. excellit enim omnē penã quã
umq̃ pass ē mhie uita. nũq̃ mearne tanta iuenta ē pena.
licae mirabilia miles passi sint tormenta. ⁊ multa nequint
quanta sepe sustinuerę supplicia. Studeat q̃ q̃sq; sic diuita
corrigē. v̊ post mortē ñ oporteat penã tolerare. Quedã
enim peccta s quę mortalia in penitentia s uitalia. ñ tamen
stati sanata. Sepe enim ē q̃ moreret̃ ñ medicaret̃. ñ stati
sanat̃. languae uiciis. q̃ p̃ erat mortis. q̃ aut̃ impenitens
morit̃. oino morit̃. ⁊ ęnalit̃ cruciat̃. Qui enim impenitens fi-
nierit. si semp uiuae semp peccare. Ar di ē miserentis. q̃
oriat̃ finē pecci. Ob hoc ae sine fine torquet̃. q̃ nũq̃ ⁊uitur
dntat̃. sēp pleni inq̃tate. semp sine caritate torquetur
sine fine. ¶ Quod aut̃ ofomis tēpe ⁊ iugali opi alieni
uacare ñ liceat. beatus iere in quodã sermone sēbit ita
dies. Tempe q̃ uxori debitũ reddit̃ a carnib̃ agni abstinen

Sciatis frs kmi. quo q̃dē uxori debitũ reddit̃. oportae.
uacare ñ pot̃ ofomi. nec ꝗ carnib̃ agni cōmedē. Ht.
Si panes propositionis abhis q̃ uxores suas retinaꝫ
cōmedi non potant. quanto magis parus
ille q̃ de ęclo descendit ñ pot̃ abhis qui ⁊ iugalib̃ paulo
ãn hesere ⁊ plexib̃ uiolari atq; ⁊ iungi. non q̃ nuptias cōp
nemus. ſ; q̃ eo tēpe q̃ carnes agni manducati sunt uacare
a carnalib̃ opib̃ debeam. Ht. auig. A ęuangeli ęcubitu ifeoꝝ
Quotiens eiusq; aut̃ dies sollenitatib̃ ē abstinendum.
natalis dni aut reliquę festiuitates aduenint. ñ solũ

.cā.

ab infidelium cubilibus et sortilegis, sed et apostolus uxoribus abstinere debent. Et ambo in sermone de aduentu domini, oportet.

Fratres, non solum debetis diebus ieiunorum apostolus et uxoribus abstinere ab omni immundicia abstinere, sed et ab uxoribus apostolus studiosissime iungatur. Nullo omino uxori suae iungatur. Et, supra epistola

Si ea perendorum filiorum duerit — Ad corinthios primam.

uxor: non multum temporis cessum uidetur ad ipsum usum. Qua et dies festi et dies pecessionis et ipsa fornicationis et parte uxta legem cessare usum carnis his debet temporibus demonstrant. Et aug. libro questionum ueteris et noui testamenti. Vxoris usus certis diebus cessare

Xpiano cum uxore sua iuenire aliquando licet, aliquando illicet, iubet. Propter pecessionis enim dies et ieiunorum aliquando iuenire licet et aliquando abstinendum est. Vel facilius ipsum possit quis postulat. Vnde apostolus ex sensu aut abstinendum est a tempore uel uacetur omnino. Nam et secundum legem immundo cedere et iungari non licet post uel licet. Et iohannes chrisostomus. Non uere penitentiam agit, qui continentia

Qui in castigatione uitae se die agere penitentiam non seruat. Frustra hoc sermone premittit. Nam egredit de cubilibus suis et ieiunio iuentutem addat. Et gregorius. Abinghisum ecclesiae temperare debet uir cum

Vir cum propria iuuenis dormiens in lectum aliquando ecclesiam propria uxore dormi inter nos debet. Quamuis diuersae hominum nationes de hac re diuersa sentiant. atque alia custodire uideantur. romanorum tempore semper ab antiquis usus fuit post admixtionem pro iuuenis lauacri purificationem querere. et ab ingressu ecclesiae paululum temperare. nec hoc dicentes culpam deputam esse iuuenum. sed ipsa licita admixtio iuuenis sine uoluptate carnis fieri non potest. a sacro loco ingressum esse abstinendum. quia uoluptas ipsa sine culpa esse nullatenus potest. Non enim de adultorio et fornicatione sed de legitimo matrimonio susceptus erat quod dicebat. Ecce enim iniquitatem concepit sum. Oportet itaque legitima carnis copula vel cum plus sit non uoluptatis et carnis iuuenis permixtio perendorum liberorum sit gratia. non satisfactio uitiorum. Siquis vero cum sua iuuenis non cupiditate uoluptatis sed solummodo perendorum liberorum gratia utitur. iste profecto sine de iudicio ecclesiae seu de summo domini corpus sanguinisque mistio suo et iudicio relinquendo. quia animo prohibi non debet accipere. quia in igne positus nescit arde. Cum vero non amore perendae sobolis sed uoluptas dominatur in ope iuuenis. fiant iuuenes et de commixtione sua quod defleant. te autem uir quod post admixtionem iuuenis totus aqua fuit. et sacerdotis oratione ualet accipere sacramentum. cum ei secundum profitentia sentiam ecclesiam uenit intrare.

Hinc et in diebus abstinentiae nuptiae celebrari prohibentur: Vnde in laodicensi concilio. Diebus quadragesimae nuptias

Non oportet in xlma aut nuptias et quibus celebrari non licet. natalicia celebrari. Et ex de martinum pp. De eodem.

Non licet in xlma natales martyrum celebrare. sed tantum in sabbato et dominica pro commemoratione eorum oblationes offerre. Sed nec natalicia nec nuptias licet in xlma celebrare. Et ex de ilerdensi.

Non oportet alexandrinos usque in octauas paschae et ebdomadibus an festiuitatem sancti iohannis et abaduentum domini usque post epiphaniam nuptias celebrare. Quod si factum fuerit separentur. Item nicolaus. ad consulta bulgarorum. Nec uxorem duce nec iuuenis facit in quadragesimali tempore et iuuenire posse nullomodo arbitror. Et hoc ab seruanda s. si uxor consensum adhibere uoluerit. cum sine eius consensu nec ea omnino continentia seruari debet. Vnde aug. in libro de adulterinis iuuenis. Nisi ex consensu communi

Apostolus. nec ad tempus continuum uacare non licet.

Vt uacare omnino non ex consensu uoluerit iuuenem carnali iniuste fraudari debito. Hinc et in sedo concilio arelatensi legitur.

Penitentiam illis ex consensu continua penitentia non detur: iuuenis non ex consensu danda esse peccatum. Quod autem sine consensu uxoris uir continentia uouere non possit, multis auctoritatibus probatur. Ait enim aug. super psm. c. xl. vm.

Si dicat uir non potest uir continentiam seruare in uxoris iuuenis iam uolo. nolo iam dicit uxor: non uir, potest consensu tenere. Quod enim tu uis illa non uult. Quod per iuuenem tuam debet illa fieri fornicaria. Si alium nupserit te uiuo adulta erit. Non uult tali lucro dominus tale damnum compensari. Redde debitum si non exigit redde per satisfactionem preterea dominus et purabit. si non quod tibi debetur exigis. sed reddis quod debetur uxori. Et alexander. ii. landulfo in corsica.

Notificasti non debere extorqueri mulieri consensum ad continentiam morituri infirmatum. et peccorum tuorum tuam domino uouendam. recordationem et tuorum ualde paueficum anxie quesisse monachum fieri. et a tua uxore minis et tuorum eam occidendi adhoc licentiam extorsisse. et sic monasticam uitam uestem sine albe suspisse. et monasterium petisse postea vero eum sani factus est tuae uxoris reclamationibus eulatibus et planctibus tuaeque familiae dispositionibus vt poste penitens deinde domum remeasse. et post multos dies quoquam sapientum consilio adiam dictae mulieris cubile redisse nec autem sua uxore vtu liceat nisi regis consilium. Si ita dominique et uir tuus nunc narrat non uidet nos rationabiliter neque iuste factum. quo cum omni homo admonachemca uita tendentem legaliter iuste et sic sit pagendum. tu si leges minaceris et uiolentiam a tua uxore partum tuorum morus parum tuae infirmitatis doloribus extenuantur deinde secum. nulla vero dei licentia accepta recessisti. et monasterium petisti. Non enim uiolentia sed expari uoluntate et consensu sicut sancti patris dicit si fieri debet. neque uir monasterium eligere aut professa iuuenem habitum cum festinatione debet mutare. Et ex. ap. pendium.

Quilibet Vir potest abstinentiae uota infringere quod sine eius consensu si sine licentia marti sui uelum in ap uxor domo obtulit. misericordiam. si uero placuit recipere eam iterum ad iugum. Et aug. ad edicam. Non potest uir iuuenis uota resendere.

Quod domo pari consensu uouerant prestant quod eius assensu mulieris usque infinem reddere debuisti. aquo proposito si ille domo permisit.

Lapsus est tu satum instantissime precata. quod te non exhortaretur non quia et adhoc ipse consensit. Ita si nunquam tenuisses eius assensum. numerus te nullus defendisse annorum post pauca. Non quia parum temporabatis a commixtione carnali idem tunc maritus esse destitutus. imo vero tanto sanctum inter uos iugum manebatis. quanto secura concordiae placita seruabatis. Nichil quod domo tua uestem nisi domo auro et domo argento et quemque pecunia et rebus ullis temporis tui sine arbitrio eius facere debuisti. Inf. Est quidem pro modulo personae habitum matronali auiduali uestem distinctus. quod potest fidelibus iugatis salua religionis causa et obseruantia iuuenire. hic te marti si domine noluit ne te uelit uiduam illo uiuente iactares: putas quia non fuit in hac re usque ad dissensionis scandalum producendum. magis inobedientiae malo quam illi abstinentiae bono. Quid enim absurdum quam mulierem de humili uestem superbire. cum te potuit expedire obtemperare candidioribus moribus quam in nigellis uestibus repugnare. quia si te induimentum monachile delectabat. et hoc gratius posset marito obsequato exoratoque sumi. quam illo in sybito temptoque presumi. quod si omino non sinet. quod tuo proposito deperire. absit vero hinc displicet domo. quod iuuenis tuo non defuncto non induereris sicut anna. sicut susanna. Idem.

Secundum Continentiae meritum habere quod continentia uxoris uerba aplica et si uir iuuenis uoluisse et non debitum reddere cogit. noluisse debitum reddere cogit. et illi domo imputare continentiam si non suae sed tuae cellae infirmitatem ne in adulterium cadet. Quisquis quod edpatiens infirmitatem uxoris reddit et non exigit debitum. aut si propter propriam infirmitatem ducit

uxore plangens potu qa sine uxore esse ñ potuit. q gau-
dens qa duxit. qsq uendit q nouit qa si manse beatu
ñ fuisse. qsq emit q nouit qa transit. ꝯ his ñ psumit. ꝯ
fecit ex eo misericordia eis ñ hominib. securus expectat die nouissimu. Ide ad armitarium ꝯ paulinam. Nota ꝯtinentiam sine uxori

Vna sola ei esse pot. qua te adid q sensu reddi ñ possunt. hem
uouisti ñ solu ñ hortarem uerum & prohibem implere.
si forte tua eius hoc tecum suscipe animi seu carnis infir-
mitate recusare. Nam ꝯ uouenda talia ñ s a iniugatis
ñ ex sensu ꝯ uoluntate comuni. ꝯ si ꝯpe factum fuit
magis est corrigenda temeritas quam psoluenda pmissio.
Heu eni exigit siqs ex alieno aliq uouit. s; potu usurpa-
re uetat alienum. Item ier. Absq: ceteris oribus nec sola uirginitas

Tunc saluabit mulier saluat. nec ceta absq: uirginitate pficiet
si illos genuit filios q virgines pmansuri s. siq ipsa unt.
podidit acquirat in libris. ꝯ darum radices & carnem flore com-
pensse ꝯ pomis. Id. Hoc solu ne dico q qm absq: ceteris oribus
uirginitas sola ñ saluat. sic opa oia absq: uirginitate
puritate ꝯtinentia castitate imperfecta s. Idem. Qui
sitit uenat ꝯ bibit. q pot capere capiat. ñ die uetitus noli-
tis bibendu uobis esse atq: currendu. s; q uolunt. q potunt esse
atq: potare ille uincit ille saciabit. ꝯ ido pe amat uirgines
x quia sponte tbuunt q ñ fuit imputu. maiorisq: gtie
offerre q ñ debeas qua redde q exigit. Apli. uxoris one
ꝯtemplato si talis e inquit ea hois cum uxore ñ expedit
nubere. Quox dns sententia phans recte aut qde sentiis
q ñ expediat hoi ad eloq: regna tendenti accipe uxore.
s; difficilis res e. ꝯ ñ oes capiunt uu istud. Ueru quib data
e alios hominu eunuchos natura fac. alios uis hominu.
in illi eunuchi placent quos castrauit ñ necessitas. s; vo
luntas. libenter eos in meo recipio sinu q se castrauerit
ppter regnu eloq. ꝯ ob meu cultu noluerit esse q nati s.
Simulq: tractanda sentia e. q se inq castrauerit ppter
regnu eloq. Si castrati in ecle fiunt regni eloq. q quise
ñ castrauerit locu ñ possunt accipe castratoq. § Finis
hui auctoritatis. ꝯ duo precedentes de uirginitatis affectu
intelligunt. qui ñ solu in uoluntate s; in necessitate e.
Principiu u d effectu intelligit. q ñ in necessitate ante
uotu s; in uoluntate e nec exigit. ñ repmittit. Item.
ex ꝯ remensi. Non licet uxore duce ei qui sua uelam

Qui uxore sua uelare pmisit. aliu ñ accipiat. pmisit.
s; similit iuertat. Item aug. in questionib nouum. Nota
Manifestu e abstinentia q mulier pmittente uiro pmisit
ita uoluisse legi. femina sub uiro e. illo prohibente seruare
Vnulla ei uota que abstinentia ea uouit reddant. ñ cogit.
abea. ñ auctor uir fuit pmittendo. Ita eu ad peccem
elde uiri prune voluit lex ñ p pmisit. ꝯ postea pho-
buerit. ꝯ hoc tn ñ dire ut faciat mulier q uouat. qa
pmissa ia pri a uiro fiat. uiri dire esse peccem. qa abnuit
q pri ꝯcessit. ñ tn mulier ex hoc nissu dedit Vei pri
uir ei ꝯcessit. postea si phibuit ꝯtenat. § E xpmissi
auctoritatib appare. q ꝯtinentia uota nec mulier sine
uiri ꝯsensu nec uir sine ꝯsensu mulieris do redde pot.
Si aut ꝯsensu alte eoꝝ ab alto pmissa fuit. ꝯ si
postmodu in irritu deduce uoluit q pmisit. ñ tn vale.
in debito ꝯiugii eque mulier hr potestate uiri. sic ꝯ uir
mulieris. atq: ido quilibe eoꝝ alterum a suo iure absolvit.
ad ptata seruitute ipsu reuocare ñ potest. Quia u i ceteris
uir e cap mulieris. ꝯ mulier corp uiri. ita uota abstinen
tia uiro pmittente mulier pot pmittere. Vtn eo phi-
bente repmissa ñ ualeat iplere. ꝯ hoc u dixim ppter
ꝯditione seruitutis q uiro i oib dbe subee. Ysi. aug.

aut in lib questionu genesis. Mulieres uiris suis dbent subee.

Est ordo natalis in hoib u inseruiant femine uiris.
ꝯ filii parentib. qa in illis hec iustitia e. u maior seruit
minori. Idem i questionib uetis ꝯ noui testamti. Uir caput
ex imago di e in hoie. u uni facie sit est mulieris.
exq ceti oriant. hns impiu di. qsi uicari ei. qa uni di
sit imagine. idoq: mulier ñ e facta ad imagine. Sic ieni
die. ꝯ fecit dis hoie. ad imagine di fecit illu. Hinc e apls uir
qde aut ñ debe uelare cap. qa imago ꝯ gla di e. mulier ido
uelat. qa ñ e gla aut imago di. Item. meode. Satis hinc appare
quadmodu uiris feminas subditas lex esse uolunt uerosq:
diu ꝯstituit. u dice ad us uxore uir testimoniu. uin lapi
darent illa si hu ueru e dmonstret. ipse tn ñ uicissim lapidaret
si hoc falsu e ꝯstitit. s; tantum castigat ꝯ diplicat. eq:
ppetuo iubet adherere q carere uoluit. malus aut causis
eu q testimonio falso eiq nocuit. q si phibere uisit oc-
cidi cade plectu iube pena qua fuit si ueru esset ipse
plectend. Item ier. super eplam ad titu. Cum cap mulieris
uir sit. cap aut uir x. qeiq: uxor ñ subiecit uiro hoc e
capiti suo ei de emmis rea e eius & uir. si ñ subiecit ca
piti suo. Verbu aut dni blasphemat. u eu ꝯtenit di prima
sententia ꝯ nichilo duxit. u eu x infamat. eqlin. du ꝯta
legi fideq: natq ea quę x ana e ꝯ ex lege di subiecta uiro
impare desiderat. eu & gentiles femine uiris ss seruant
coi lege natq. Item aug. in questionib nouu. Arbitriu uiri

Noluit itaq: lex aliqd uouere mulierem monitib seq oportere.
do adus anima sua. u ñ in aliq rerum lietarum atq:
necessariu abstinentia eis de uotis femine ualeat auctoritas.
s; uiris. ita u si adhuc inupte ꝯcesserit pte uota psolue.
si an q psoluerit nupserit. ꝯ uiro ei hoc cognitu ñ placuit.
ñ psoluat. ꝯ hoc omo sine peccato qa ds mundauit ea sic
die. i. munda iudicauit. neq: hoc ꝯ dnm fieri putandu
e eu ipse ds q hoc precepit hoc uoluit. Et ambr. i lib q stionu.

Mulierem Nulla e mulieris potestas. s; i oib uiri dno subsit.
ꝯstat subiecta dno uiri ee. ꝯ nulla auctoritate
hre nec docere pot. nec testis ee. nec fide dare. nec iudicare.
Ide in exameron. in tractatu die quarte. Ada peccam
decepte e. ñ eua pada. Que uocauit ad culpa mulier.
iustu e u ea in gubnatione assumat. ne iim femina
facilitate labat. Ide sup prima eplam ad corinthios.
Mulier debe uelare cap. qa ñ e imago di. s; ostendat
subiecta. ꝯ quia puaricatio pilla inchoata e hoc signu
debe hre in ecla. ppter reuentia equale ñ habeat cap liberu
s; uelamine tectu. ñ sint potestate loquendi. qa epe psonu
sit x. Quasi q an iudice x an eqm sit. qa uicari dni e. ppter
peccem originale subiecta debe iudi. Ide i lib. d paradiso.
Nec illud otiosu e q ñ de eade tta de qua plasmat e adu.
s; de ipsi ade costa facta sit mulier. ut serem uni iuiro
ꝯ muliere corpis ee natura. unu fonte genis humani.
Ido ñ duo apnepio facti uir ꝯ mulier. neq: duo uiri. neq:
duę mulieres. s; pmu uir. dsn exeo mulier. Ihu eu natam
uolens hoiu ꝯstituie ds. ab uno pnepio creatur
hoc inepiens. multarum ꝯ disparium natuppe erpuit
facultate. § E uidentissime itaq: appare ita uiru
ee cap mulieris. ut nulla uota abstinentie l religiose
ꝯsationis liceat s sine ei licentia do offerre. ꝯ si uiro
pmittente repmissa fuerit. ñ licet ei uotu ope cople.
eu uir uoluit reuocare pmissu. Nota ꝯtinentie ita
atte pmissu ab alto ualt offerri. qd p pmissione ñ
ualet in irritu deduci. In hoc enim pare s.

Finit tricesima tertia ca. Incipit tricesima quarta.

VIDAM VIR incapituitate ductus e. postea uxor ei audiens illu mortuu nupsit alii. Denu ille de capituitate rediens. repetit uxore suam. Ipsa pstioris amore capta aspnat thoru poris. Nunc pmu quert. an sit rea adultiu. quę uuente uiro suo nupsit. Sedo. an redeunte ——— pmo sit cogenda recede a sedo. ⁊ redire ad pmu. ¶ Vtraq; questio terminat auctoritate leonis pp. q̃ scribens meete aq̃legiensi epo ait. Quę alii nupsit putans uiru suu mortuu illo redunte adpore redat.

Cum p bellica clade ⁊ p q̃ uissimos hostilitatis ictus rta quecta dicatur ee diuisa ⁊ nuga. ⁊ abductis i capituitate uiris feminę eox remanserunt destitutę. quę uiros pos intemptos putarent. aut abiniq̃ dinatione nuq̃ credere liandos. ⁊ in alioꝝ ⁊ nugu sollicitudine cogente transiert. euq; statu reru auxiliante dno i meliora ⁊ iso inullu eox q̃ putabant psse remeart. merito caritas tua uidet abige. qd d mulierib quę alis s iunete uiris anob debeat ordinari. S; qa nouim septu q̃ a dno iungit uiro mulier: & tm agnouim peceptu. ⁊ q̃ dns iunxe ho n separe. nece e ut legitimaru fedta nupiaru redintegnda credam. & remotis his quę hostilitas intulit uinenq; id q̃ legitime intulit reformet. oiq; studio petrandu e. ⁊ recipiat unquisq; q̃ ppu e. nec tam culpabilis iudicet. ⁊ tamq̃ alieni iuris priuator hat. q̃ psona ei mariti q̃ ia n ee estimat assupsit. Sie enim multa q̃ ad eos q̃ i capituitate dveti s pnebant minus alienu transire potuerq; ⁊ tn plenę iustiae e. ⁊ eis de reius ppa reformt. Qd si in mancipiis t in agris aut & domib ac possessionib recte seruat. qnto magis i nugioꝝ redintegratione faciendu e. ⁊ q̃ clade bellica turbatu e pacis remedio reformet. ⁊ ido si uiri post longa capituitate reius rta in dilone suaru nugu pseuerant. ⁊ eas cupiant redire insuu ⁊ sortiu. omittendu e ⁊ inculpabile iudicandu e q̃ necessitas intulit. ⁊ restituendu q̃ fides posert. ⁊ infra. Sin aut aliq̃ mulieres rta posteriores uiroꝝ amore s capte. ⁊ m aluerint his cohere quia ad legitimu transire ⁊ sortiu. mito s notande. rta ⁊ ecclastica coione puent. quę dere excusabilu ⁊ tamina tione eminis elegere: ostendentes sme psua i ⁊ uentia placuisse q̃ iusta remissio potat expiare. Redeant g̃ in suu statu voluntaria redintegratione ⁊ nuga. neq; ullom ad obpbriu malę uoluntatis trahat. q̃ ⁊ ortio necessitatis extorsit. qa sie he mulieres quę aduiros suos reiri noluint impię s bnde rta illę quę maffectu ex do iniu redeunt. merito s laudande. It. innocentius pp. De capituitate reduntib poia redintegrent conubia.

Cum in capituitate ursa mulier teniet aliud nugiu cu ⁊ statuta fornicatu comisisse cognouim. S; fauore dni reiusa ursa nos adiit. ⁊ nullo diffiniente uxore se ee ⁊ mentiorati pdocuit. Qua d re filii kme merito illustris statuum fide catholica suffragante. ⁊ nugiu illud ee. q̃ erat pmit gia diuina fundatu. ⁊ uentiq; sedę mulieris pore supstite nec diuortio eccta nullo pacto ee legitimu. hinere. adamandu phym. n pot.

Non Quę pmo relicto secdo adheserit sedm reuniqns pmo sanus animadiite potui. q̃ sit q̃ dice uolunt. alio uiro recipiant puum accepto ⁊ gregata uidt multitudine nolente raputt. ⁊ uiru postea n raptore rapta dimisit. legat libros moysi. ⁊ inuenie desponsata uiro si incuitate fuit oppssa. & n clamauit punit q̃si adultera. si aut in agro oppssam. innocua ee. ⁊ uiolentu legib subiace. Ergo ⁊ ista soror q̃ ⁊ die uim passa e ⁊ adulto iunget. si uult a corp accipe. ⁊ n adulta reputari. agat penitu. rta diu taxat. ⁊ secdo uiro q̃ n appellat uir s; adulter atque penitę n copulet. Qd si ei diru uidet ⁊ semel dilectum n pot derelinqre. neq; pferre dnm uoluptati. audiat aplm clamantem. n potestis calice dni bibe. ⁊ calice demonioꝝ. n potestis mse dni comunicare. ⁊ mse demonioꝝ. ⁊ in alio loco. quę nuentio luci ad tenebras. q̃ ⁊ sensus xpi. ad belial. Non em noua loquor: immo n noua s; uetera. quę uetis testi auctoritate firmat. Si reliquerit sedm uiru. ⁊ recedere pori uoluit. n pot. Septu e enim in diuteronomio. Si accipiat ho uxore ⁊ huit ea. ⁊ n inuenit gam i ⁊ speciei ei ppt aliquia feditate. scribat libellu repudii. ⁊ dabit ei. ⁊ dimittat ea de domo sua. eusq; ex ipsa adulta maritu dicit. ⁊ ille q̃: odit ea. dedit q̃ ei libellu repudii. ⁊ dimisit de domo sua. aut certe mortuus fuit. n potuit ea por marit recipe uxore quo polluta e ⁊ abhominabilis facta e coram dno. ne peccare faciat tta q̃ dns ds t t tdiu possidendi.

Si aut inuitabili necessitate uir in alia puinciam fugit. ⁊ uxor ei sequi noluit. illo uiuente innupta pmanent. Vn in pe ap uermeria. Quę uiru sequi noluit. manent innupta. ⁊ cetera

Siquis necessitate ieuitabili cogente in alu ducatu seu puinciam fugit. ⁊ ei uxor cu uale ⁊ pot amore parentu aut reru suaru eu sequi noluit. ipsa oi tpe q̃diu uir; quę secuta n fuit uiuit. semp innupta pmanent. Quod q̃ d nugatis auctoritate leonis pp dicit. hoc & d ugnib intelligendu e. ⁊ si pt ⁊ seiam uiro nupserit alieno n teneant. Vnd aug. in lib. de fide. ⁊ opib.

Si uirgo Non e adulta ugo quę nesciens nubit alieno. nesciens uiro nupserit alieno. hoc si semp nesciat. nuq̃ ex hoc erit adulta. Si aut sciat ia ex hoc ee incepit ex quo eu alieno sciens cubauit. sic in iure pdioꝝ tamdiu q̃sq; bonę fidi possessor recessime dr: quia diu se possidere ignorat alienu. eu ⁊ sciens. nec ab aliena possessione recessit. te male fidi prohibet. te iuste iniust uocabit. ¶ Sic & ia ignorantia excusat eu q̃ nesciens dormiunt eu sorore uxoris. Vn in pe. tburiensi. Non cogit deserere legitima uxore q̃ nesciens cum dormit eu ei sorore.

Inscientu maritu absente uxore sororis iuit uxoris. quia ille uxore sua ee putans dormiunt eu ea. Sup hoc uisu e. si ipso psecutate uegia hoc phaiunt. q̃ insci fecit hoc scelus. penitia q̃de quę s iudicata fuit agat. legitimu ⁊ suu nugiu hre pmittat. Illa ⁊ digna iudicta affligat. & inetinu nugio puet. ¶ De simplicet ⁊ fornicantib t eu duab sororib t eu matre ⁊ filia ide accipiendu e. & eu pat ⁊ filia ⁊ ignorantib nugia n negent. scientib ppetuo phibeantur. Vn i eode scilicet legit. Matrimonia legitima n phibe

Siqs eu duab fornicat aut ⁊ tie. quoꝝ ieetu ignoranta fuit. ⁊ soror sorore abeode antea stupta nesciunt. t se excusorore ei q̃ antea stupiunt n itellere. si digne penitin. ⁊ se sat. ⁊ tne n ualuit. post anno. vii. ⁊ nugia illis n negent. Si aut n ignorauerint usq; ad morte a ⁊ nugis abstineant. It. ex eode.

Siqs eu mat ⁊ filia fornicatus e. ignorante mat d filia. ⁊ filia d mat. ille nuq̃ accipiat uxore. ille ⁊ si uolunt accipiant m ritu. Si aut hi scient ipse femine absq; m ritus ppetuo mneant. It. ex eod.

Quida fornicat e eu qda muliere ⁊ pea filii nesciens patri factu stupu eand. q̃ eu pat reserare d se filiaq; ⁊ fecit. Statuerq; meli ee. ⁊ talit lapsis eu digna penitia legitimu pmittant nugia. quia forte deteri d lunqns. fornicaria aut sine spe nugii maneant.

finit. xxx.iii. ca. Incip

tricesima quinta.

VIDAM VIR MORTVA VXORE SVA

alia ꝑ matrimonio copulauit. quę uxori defuncte quarto gradu sanguinitatis. uiro autem. vi. linea cognationis adhibebat. postremo ꝑ libris excea susceptis accusat apostolam. Iste pretendit ignorantiam. Hic primo querit. licet aliqua extra cognatione duci in uxorem. Secundo. si ex sanguinitate uxoris aliqua possit in iugium duci. gradus quoque debeat ab uxoris sue

Tertio. usque adque abstinere. siue apis siue sanguineis. Quarto quere. usque ad. vii. gradum sanguinitas putatur. ita. q̃ nec ultra pretendit nec infra subsistit. Quinto. quom gradus sanguinitatis putandi ꝑ. Sexto. qui iure iurando propinquitatem firmare debeant. Septimo. an illi q̃ de incestuosis nati ꝑ. filii reputent. Octauo. si ignorant. d̃ sanguinitate l̃ de affinitate aliq̃ in uxorem ducta. an ex dispensatione possit uiro suo adherere. Nono. si iugerint ecclam decipi. et causa sanguinitatis aliq̃ auiro suo separari. que post quinquennium nuptias hinc in celebris deprehendit. ni fuisse consanguinea poris. an sed a iugia sint rescindenda. et pora sint redintegranda. Decimo. si relicta alicui d̃ pria cognatione ad secias nuptias transierit. an ples ex eis suscepta possit pungere ad sortem alicui de cognatione poris vim. Quod consanguineis nisi sue uxoris mre in iugium nob duce licet. exemplis et auctoritatib patrum. Abraham namq; sarai filia fratris sui sororem uidel loth in uxorem duxit. Ysaac rebecca in iugem accepit que erat filia sororis suę matris. iacob duas sorores. liam uidel et rachel filias laban auunculi sui ꝑ matrimonio sociauit. In lege q̃q; precep dns moysi. Nullus ducat uxorem in deprima tibi familia. Item. Si alicui absq; libis moriatur. precip dns ut frr ei uxorem defuncti ꝑ copulare. et ex ea sem frri suo suscitare. Porro ad qseuq; lex ipsa puerit ei preceptis pharet obnoxii. in quę l̃ euangelicis mandatis uel apicis institutis euacuata monstrant. nullo aut precepto euangelii l̃ apicis instituto sanguineorum iunctiones prohibite inuenimus. Ita sic ab initio ita ne licere pharisei: Ita respondet. Sanguineorum iunctiones alias ea necessitatis permisse. alias ea iuste forsis inuenimus iperate. Cum enim unus ab initio uir. atq; una ex latere ei mulier a deo formaretur necessario sorores frib copulantur. Quod autem necessitate cogente fit. cessante necessitate punt cessare oportet. Tanto q̃ ne dinabili usurpat sanguineorum iunctio. quanto minus necessaria phat. Inde hemodi copula postea lege prohibita inuenit dno dicente p moysen. Turpitudinem sororis tuę ni reuelabis. Hinc aug. ait in lib de ciuitate di. Quare instituti sit ne sanguineas duceremus uiri facti ex puluie et iugis ei exuiri late uxores. mariu feminarumq; iunctione op habere. et gignendo multiplicarent. nec erant ulli homines ni q̃ ex illis duob nati fuissent uiri iuges sorores suas accepere; d̃ perfecto quanto e antiqui cōpellente necessitate. tanto

.xxxx.v.

postea facta e dinabili religione prohibente. Habita e enim ro etissima caritas. et honestissima cordia diuisarum necessitudinum uinculis necterent. nec uni in uno multas hre. s; single spargent in singlos. ac sic adsocia le uita diligentius plurime plurimos obtinent. Pater quippe et socer: duarum ꝑ necessitudinum nomina. Vt q̃ quis alium hit patre et alium socerum numerosi se caritas porrigit. Vtrumque autem unus adi et cogebat et filius et filiab suis. quando ipse soror resq; in iugio iungebant. Sic et eius uxor ei uiq; secum filiorum fuit. et socrus. et mater. Que si due femine fuissent alia mater. alia socrus. copiosi se sociatus dilectio colligare. s; hoc uin fierent te ni erat qn n frr et sorores ex illis duob pmis nulli homines quant. fieri q̃ debuit d̃ potuit. et existente copula uin ducent uxores que ia ni erant sorores. ni solu illud non fieret. et nulla necessitas eet d̃ humano genere crescente et mre impios deos multos falsos cultos sic obsuan enim. et et si pvis legib permittebant ffna iugia. melior tamen consuetudo ipi malit hominem licentia. sicq; adusset qsi nuq; licet potuit. copulatio q̃ mans et femine quantu adtinet ad genus humanum quodda seminarum e caritas. celestis et eunitas op caritatis hit. et nora genium omis euadat.

Hac itaq; consuetudine que ab ipso exordio humane propagationis originem hiuit. qua nulla lex ꝑia iubendo euacuauit excusant. abraha. ysaac et iacob. et ceti qui de pria cognatione duxerunt uxores. quam ius et alia ea rectissime romis qua id factu sit possit intelligi. ceteris idolatria fedatis sola familia hebet in cultu unus di remansit. un abraha achaldeis eu ffe suo in igne que adorare noluit. pieter. et nun sue diuinitatis exurendo sentire. que uenando colere ntepsit. Ne q̃ ex iunctione infideliu fideles ad idolatria plabent. et ita dm offendent. sic quondam ante diluuiu filii di commixti filiab hoiu infideliu fideles ad idolatria plabent. et ita dm offendent. sic quondam an diluuium filii di commixti filiab hominum ipsu ad iracundia puocauerant rectissime cauu e. et patarche uiri sessimi ni nisi d̃ pria cognatione. i. d familia fideliu ꝑ uxores acceperunt. Hinc et eu filii israel mutatum tra pmissionis a dno audierent. ne filias chananeorum ꝑ in uxores acciperent. nec suas eis nuptias tradent. statim subiunxerit dns. ne faciant uos recede a deo uero et fornicari eu dns alienis. Hinc et edras idumeas atq; aliarum nationum mulieres p qs filii israel ibant ad deos alienos ab eis separari iussit. Est et alia ea. quare sanguineorum iunctiones in plo di primum permisse et postea impate fuerunt. Ds sic ab initio salute humani generis dispensauit. et pmituia ecclam in illo ꝑ instituie. q̃ ꝑ carnis sanguinitate erat ꝑinquius. et d̃ plebe iudaica pmu aplos elegit. qs qsi fundamenta ecclę istituit. quoq; pdicione d̃ ead plebe multi ad dm ꝑsi. in se ipsis originem ecclę pstituę. Deinde in ceteris sue pfidię iudaica plebe relicta. ad gentes q̃ tam fide q̃ cognatione carnis a x erant alienę pdicio euangelica transtulit e. et qsi sanguineę copula x aspnatus. d̃ aliena generatione ꝑ uxorem elegit. adimplens illud d̃ p ppham pdicat. In pecca uisis dimisi matrem uam. qsi adultam. et repudiata. et nec palu ppham. Vocabo ni plebe mea plebe mea. Inh q̃ re sacramentu sanguineorum iunctiones pmu impio pmisse ꝑ. nec aut phibite. Qa ni in una tantu familia s; i oi multitudine gentiu fideliu ꝑ inuenit. ni d̃ pria cognatione s; d̃ qlibet alia eutq; uxorem ducere cedit. Illud aut qd preepta legis seruanda dnt: q̃ nec euangelica nec apicis institutis euacuata phant. uerum q̃dem e s; eu oia figuralia apis phe adtis

.q.i.y.ii.

ee data. atq; ido uemente uentate affirmee illa ult ñ
ee seruanda. hoc aut ⁊ sup monstratu e ea saenitu ado
instituti ee pbet. ⁊ hoc eu uetis figalib uacuatu ertissime
ostat. quaqua sie apls queda insulendo addidit. que eiusdem
eis peceptis ñ iuenebant diffinita. nec tñ ido tamquam
temeraria ⁊ supflua abaliis aplis s repudiata. sic ⁊ ecela
post aplica instituta queda insilio pfectionis addidit. ⁊ pote
d ministeria ministroe. d pfectione mistioe. d celebtione
offoe. q nullaten s repudianda. s; diligenti uenatione
suscipienda. ⁊ sanguineoe q nuncioes quauis eiusdem
⁊ aplicis peceptis ñ iuenianti pmbitu s tam fugiende. quia
ecelastices institutionib iuenium tminatu. Quia q a con-
sanguineoe nuncionib sic pitu e abstine oportee.
uidendu e. usq; ad que gradu a sanguineis ppis abstine
oportet. ⁊ si ex cognatione ppe uxoris aliq ducei ingre
licet. De his ita scrib. gg. pp. ex e meldensi. Usq; i septima
De affinitate generatione null d sua sanguinitate ducat
sanguinitatis p gd cognationis placuit usq; ad. vii. uxorem.
generatione obseruari. Iam ⁊ hedtas regu ⁊ plegales istinoe
diffinitiones sancerta. usq; ad. vii. gdu pendit heredu
successione. Non enu eis succede. n de ppagine cognatio
nis eis debetet. Et. ealixtus. Infamia notante q sanguineis
Conuncionis sanguineoe fieri ducunt uxores.
phibitu s. Quare. Quia hoc ⁊ diuine seliq; lege phibent.
Diuine q lege ñ agentes. eos q ex eis pdeunt ñ solu eicuntur.
s; ⁊ mal edictos appellant. leges d seli infames tales uo-
cant. ⁊ ab hedtate repellunt. Hos d seqntes patres nros
infamia eos notant. ⁊ infames ee censent. qa infamie ma
culis s aspsi. nec accusationes eoe quas leges seli recuntur
suscipe debent. eos aut sanguineos dicimus. qs ⁊ impa-
toe. atq; romanoe ac geoe leges sanguineos appellant
⁊ in hedtate suscipiunt nec repelle possunt. Et. fabian
De ppinquis affines in. v. generatione copulari possunt in pp.
qui ad affinitate puiu ⁊ uxore uenium. quarta si illicita
defuncta uxore ⁊ uiro in qnta generatione iungant. fuerunt. ñ sepa-
rentur.
in quarta si incesti fuerint ñ separent. in tera tñ ppinqta
te ñ licee uxore alti suscipe post obitu ei. equalit uir
iungat in matimonio eis q s sanguina s. ⁊ uxoris suę
sanguinis post morte uxoris. Idem. Qui ppinqua san-
guinis uxore ducunt ⁊ separant. ñ licebit eis alias uxores
sibi i iugio sociare qdiu utrq; uiuunt. n ignorantia
excusent. Ulñ i ieal ap uermeriā. Non phibent duee
Siqs cu matre ⁊ filia uxores q ignorant incestu comittoe.
fornicatus e. ignorante matre d filia. ⁊ filia d matre
ille nuqua accipiat uxore. ille d si uolunt accipiant ma
tres. si aut hoc secerint ipse femine absq; maritis ppe-
tuo maneant. Et. excode. Si ho fornicatus fuit cu mulier
⁊ ff ei nesciens eande duxit uxore. ff eo q ffi eum celauit.
annis. vii. penitet. ⁊ post penitentia nubat. Mulier aute
usq; ad morte penitet. ⁊ sine spe iugii maneat. ¶ De
his d qui ignorant iunguntur. ecte auctoritates intelli-
gende s. Iuli pp. Ex ppinqtate sui sangnis ⁊ uxoris usq; i
Nullu in utroq; sexu pmittitur septimu gdu null ducat uxore.
ex ppinqtate sui sanguinis ⁊ uxoris usq; in. vii. genis gdu
uxore duee. ⁊ incesti macla copulare. Preterea illud q; adie-
cimus. qa sic ñ licee cuiqua xano d sua sanguinitate. sic
nec licee d sanguinitate uxoris suę iugi duee ppter
carnis unitate. Et. ex e agathensi. Incestuosi nullo sint
De incestis cunctionib nichil pri digni nomine coniugii.
uenie reseruamus. n cu adultiu sepatione sanauerint.
incestos d nullo iugii noie deputandos qs e designare
funestu e. Hos enu ee censem. siqs relicta fris que pene p
soror extiterat carnali iunctione polluit. Siqs fr ger-
mana uxore accepit. siqs nouerca duxit. siquis e sobri
ne sobrineq; se sociauerit. siquis relicte ⁊ filie aiunculi
miscerit. aut patrui filie ⁊ privigne sue. aut qui ex ppa
sanguinitate aliqua. aut qua sanguineus habuit
iuenibus polluit. aut uxore duxit. qs os ⁊ olim ⁊ subhac
institutione incestos ee ñ dubitam. ut int carteum
nos usq; ad legitima satisfactione mane ⁊ orare pepim.
q ita psenti tpe phibem. ⁊ ea que s hucusq institutu ñ
dissoluam. sane quib iunctio illicita intdx: habebunt
incundi medioni iugii libtate. Et. ex e ilerdensi.
De his q se incestu incestuosi usq; ad satisfactione ex com-
pollutione ⁊ maculant placuit q usq; municent.
in ipso detestando ⁊ illicito carnis iuibrio pseuerant.
usq; ad missa tantu carteuminoe in ecela admittant.
cu quib ee nec cibu sume ulli xanoe sic apls iussit
licebit. Et. gg. ad sedee misene cuntatis epm. Nullu ducat
Nec eam uxore a sanguineo suo iugitu ⁊ aliq pollutione
qua aliqs ex ppa sanguinitate iuge maculatam.
habuit. ⁊ aliqua illicita pollutione maculauit in iugii
duee ulli xanoe licee ⁊ licebit. qa incestuosus e talis cont
⁊ abhominabilis do. ee cunctis hoib incestuosos d in ullo
iugii noie deputandos. asei pitb statutu ee legimus.
Naturę uidt ordine. si d ext ordinarie ñ sic aut enu urbani
sedis. gratiano apolitano epo. Extra ordinaria pollutio maritu
Extra ordinaria pollutio ñ n-lem ñ impedit affectu.
in matialib admissa. ⁊ sequi relata extra maritale effectu.
si pbitis sacitis ita ee istitut. quemadodu nob tuis signi
ficatu e. intus ñ undee matimoniu impedire. quauis ipsa
sit enormosa ⁊ danabilis. Et. iuli pp. Nullus ducat i iugie relicta
Et hoc q statutu e. ⁊ sanguineoe uxoris suę usq; i tera
relicta patris uxoris suę. relicta frtis uxoris suę. pgenion.
relicta filii uxoris suę. nemo s in matimoniu sumat. relicta
sanguineoe uxoris suę usq; in tera pgenie nemo in
uxore sumat. in qrta aut ⁊ in. v. si incestu fuerint ñ separent.
Qualit A sanguineis ppis ⁊ suę uxoris parte eiusq; Idem. est
uir iungat sanguineis ppis. ⁊ sanguineis abstinendu.
uxoris suę. Et. ysidorus. ex concilio maticensi. In parentela ppe
Sane sanguinitas q i ppo iugis cadit sanguinitas e
uiro seruanda e hec mimitu in uxoris parentela suanda.
de lege nuptiarum custodienda e quia stat eos duos
fuisse in carne una. idoq; eos illis utq; parentela edenda
e. sic septu e. ex duo in carne una. Et. aug. Iuris non alte
Siuir ⁊ uxor ñ iam duos; una caro s. e deputanda qua filia.
ñ alte iuris e deputanda qua filia. Et. gg. epis galliae
P genion sua usq; ad septima generatione pgenies sua cuiq; seq
unuqueq usq; ad septim obseruare decernim generatione. vanda
⁊ quadiu se agnoscunt affinitate ppinqs ad iugale copula e.
accede denegam. q si fecerint separent. Et. nicolaus amalfi
tane sedis suffraganeis. ¶ De sanguinitate sua null
uxore ducat. usq; post generatione vn. ⁊ q usq; parentela
cognosci pot. Iaceus d uxore simul ⁊ neubia habens ñ
communicee ecle. Et. ex e gwarmatiensi. Quousq; int aliqs
In copulatione fideliu generatio i memoria tenet s iuee ñ copu
generationis numeru ñ diffinuit. s; statuim. ⁊ nulli licebit lots.
xpiano d ppa sanguinitate seu cognatione accipe
uxore usq; du generatio recordat ⁊ cognoscit. a ⁊ i me
moria retinet. Et. ex e lugdunensi. Ex ppinqtate sui sangnis
Nulli ex ppinquitate sui usq; i. vii. gdu null ducat uxore.
sanguinis usq; ad. vii. gdu uxore ducant. neq;

sine benedictione sacerdotis. Qui autem nupti erant. a sacerdote
bendicti nubere audeant. Premissis auctoritatib⁹ quibus
prohibent a iunctione sanguineorum. usq; in. vii. generationem. Sed obiecit illud quod ad augustinum anglorum episcopum. Anglicus permittit
Quedam lex romana permittit. Vnitur in quarta .v. generatione copy
sine fratris sororis. seu duorum fratrum germanorum seu duarum lan.
sororum filii filia misceant. Si exquinto didiem⁹ ex tali iniungio sobolem non posse succedere. unde necesse est. Vel quarta .v. generatio fidelium licent sibi iungat. Sed idem humillimus pater
.quod. post multum tempus a felice memine sicilie presule rogatus
utrum augustinus septerit. Vel anglorum quarta generatione intracta
matrimonia minime solvient. inter certa tale rone reddidit.
Quod septi augustinus anglorum genitus epo alumno. vidit. Vel recordaris
tuo. ipsi et anglorum genti quem nup ad fidem veniat. ne abo
no quod equat metuendo auditora recedere specialiter in generalitate me certissime septisse cognoscas. unde in omnis romana
ecclesia testis existit. nec ea intentione hoc est septi manda
ta. Vel postquam firma radice in fide fuerint solidati. si infra
ppa sanguinitatem inuenti fuerint non separent. aut infra affi
nitatis lineam. 1. usq; ad. vii. generationem iungant. Sed quod adhuc
illis neophytis existentib⁹ eis primum illicita sentire. eos
verbis ac exemplis instruere oportere. Nam iuxta apli quod ait. Lac vobis
potum non escam. illis non potis vel pfectum esse tempib⁹ tenenda idulsum.
ne bonum quod infirma radice plantatum erat euellere. sed aliquantulum
firmaret. usq; ad perfectionem custodiret. Et obiecit illud gabiolo
nensis concilii. In quinta .vi. generatione nullus iungio apli copulet.
Contradicem. Vin. iii. .t. v. vicq; generatione nullus iugio copulet
amplius. Vel aut post medicum factum iuentum fuit sepent.
Hac auctoritate du secta generatione iugium medi. vii. permitti
videt. Sed quod cognationis sedm quod varie putant. Alii
namq; parte in primo gradu. filios in sedo ponunt. Alii primum gradum
filios appellant. negantes gradum cognationis inter patrem et filium
esse. cum una caro habent pater et filius. Auctoritates quoque sanguinis
cautela usq; in. vii. gradum prohibent. parte ponunt in primo
gradu. Ille vero quoque usq; ad. vi. gradum prohibent. primum gradum filios ap-
pellant. atq; ita fit. Vel ecclesie personae sedm hac diuisitate inue
niant. in. vi. .t. vii. gradu. Et illud fabiam quod affines .i. v. generatio
ne copulari iubent. videt esse iniquum illi decreto iuliu pp. Sicut
non licere uli eano de sua sanguinitate. sic et non licere de sanguinitate uxoris sue iugem ducere. pter carnis unitatem. Similiter
et inuenit iniquum illi capto gregu. nec ea quam ex ppia sanguinitate iugem habuit. ne. Sed illud fabiam intelligendum esse de duab⁹
personis inter se affinitate iunctis. Vel si uxores duorum fratrum.
si iugit una earum alicui matrimonio copulari post mortem
eius uir non potest affinem suptitem iugem ducere. non .i. v. gradu affini
tatis inuenianti. Nam quod noueria alicui in uxorem ducere post
mortem eius uxorem puigni ducere non potest. Hinc et idem iuliu pp
alibi ait. Relicta sanguinem uxoris sue non ait. sanguinem uxoris sue si relicta sanguinem usq; in quarta generatione nullus ducat in uxorem. Rasehalis vero sedis scribens
regino epo. tertium gen affinitatis assignat. Et copula non
ultra sedm gradum inuenit prohibita. Ait enim. Duorum sororum
Porro duorum sororum iuges uni eidem nube non possunt.
iuges quamuis diuisis tempib⁹ uiro uni altera post alterum obitum
nube ipsa pter auctoritatem canonicam publicque honestatis
iustitia iudicio. Et nouit prudentia tua. quia ita ab uxoris
sic auiri sanguinem abstinendum est. Illud autem gregu et
nulli intelligere de sanguinitate uiri et uxoris. Vel post
mortem alicui eorum nulli de cognatione defuncti suptites mat-
monio copulet. Demonstratum est usq; ad quem gradum quisq; a
ppa sanguinitate et cognatione sue uxoris abstinere debeat.

Modo quinte quarte usq; ad. vi. gradum sanguinitatis iunctio
prohibeat. De his ita scribit ysidorus ethimologiarum. .l. xi. cap.
Consanguinitas Quare usq; ad septimum gradum consanguinitas
dum se paulatim propinquum ordinib⁹ diuinens obseruetur:
usq; ad ultimum gradum se subtraxerit. propinquitas esse desierit.
Primum lex in matrimonii uinculum eam recipiens. quodammodo
reuocabit fugiente. Idcoo autem usq; ad. vi. gradum genus sanguinitas instituta est. Vel sicut. vi. etatib⁹ mundi generatio et
hominis stat finit. ita propinquitas generis tot gradib⁹ uinculum.
De gradib⁹ vero sanguinitatis quomodo computandi sint beatus
Ysidorus sic loquit. Quomodo diuinuntur gradus sanguinitatis.
Series sanguinitatis sex gradib⁹ hoc modo diuinitur. filius filia.
quod est frater et soror: sit ipse truncus. illius sororis seminis. ex radice
illius trunci egredientur istu ramuscli. nepos et nepus primum. pnepos
et pnepus sedm. abnepos et abnepus tertium. adnepos et adnepus
quartum. trinepos et trinepus. v. trinepotus nepos. et trinepus
nepus. vi. Et. alexander sedis neapolitanus clericis et omnib⁹ epis.
atq; iudicib⁹ principalium institutis sicut de hmodi ita dicit.
Ad sedem apliam Quomodo sint computandi gradus sanguinitatis.
plata est questio nouum exorta de gradib⁹ sanguinitatis.
quam quidam legum ac canonum imperiti excitantes. cos de
propinquitatis gradib⁹ et sacri canones et ecclesiastica iura
nituntur nouo et inaudito errore affirmantes quod germani
fratres et sorores inter se sint insedam generationem filii eorum et
filie. in quarta nepotes et nepotes eorum in. vii. Tali quoque modo pge-
niem putantes. et hmodi. vi. gradum ea terminantes: dicunt
dincepsi uiros ac mulieres inter se posse nuptialia iura
iungere. et ad hmodi psanum erroem firmandum iargumentum
assumunt se lari legem. quas iustinian imper promulgauit de successionib⁹ sanguineorum. qb⁹ nisi ostendere
moliunt fratres in sedo gradu esse numerandos filios eorum in. iii.
nepotes. et nepotes in. vi. Sic seriem genealogie terminantes numeratione sororum patrum et antiqua excelse computatione ad nos usq; producta pursa quadam calliditate distinguere
nituntur. Nos vero dno annuente hanc questionem discutere
curauimus. in sinodo habita in lateranensi ysidorio
euocatis adhuc op epis et clericis atq; iudicib⁹ diuersarum partium.
Denique diuersitatem legib⁹ sacri canonib⁹ distinctam iuve-
nimus ob alia atq; alia causa aliam legum fieri aliam cano-
num putationem. In legib⁹ siquidem ob nichil aliud ipsa gradum
nimio facta est. nam hereditas et successio ab una ad aliam personam
inter sanguineos deferat. In canonib⁹ vero ob hoc pgenies putat.
Vel apte monstret usq; ad quartam generationem a sanguineorum
nuptiis sit abstinendum. ibi pscribit. Vel hereditas propinquis modo
legitimo deferat. hic vero Vel rite et canonice inter fideles nuptie
celebrent. In legib⁹ distinctam non numerat gradus. non usq; ad vi.
in canonib⁹ autem usq; ad. vii. distinguunt generationem. Hac
quoque de ea quam hereditatem nequeat deferri non de una ad aliam personam.
ideoo curam sedis imperii in singulis personis singulos pfice
gradus. Quia vero nuptie sine duab⁹ non valent fieri personis. idoo sic
canones duas in uno gradu instituere personas. utpaq; tam
putationem si adtente ac subtilit pspecta fuerint idem
sensisse et eandem in eis seriem. et atq; ad eundem terminum peruenisse
manifestissimum erit. Iustinian namq; usq; ad quartum sanguinitas
ipsa pdurse. i suis legib⁹ diffiniuit. canones vero ultra vii. nullam
numeraut generationem. Sexto quippe gradu determinato in ipsis
legib⁹ subintulit imperii: Hactenus ostendisse sufficiat. quadamodo
cognationis numerent gradus. Atq; ex his patam est intelligere quo-
admodum antiquorum gradus numerare debeamus. hominata quippe personam
gradu adhuc. Ecce ihs vbi apte ostendit tales gradus quales inter propinquos
non tm usq; ad. vi. uequm et ultra numerare debe. Quippe eum ultra

C.

sextū ultiores gd numerandos ee denat. Vtri enim ultiores noiaij
gd. apte indicat ñ sex tmm ee gd.s; sex finitas adhuc alios
numerandos. Hec mirū. eū ipsi predecessores ipse firmauit impi. de-
-cimo ee gdv. q dicenda ñ ee tmm sex luce clari. ostrit.
Hic q. vigilent. ee acie ñtus si poss intendant. qs hactenus
hmodi peulit error. Cum sedm leges si int agnatos ul cognatos
deferat successio sanguineos ee ñ dubiū ē. Hecq; enim succedent s.
h int se teste iustiniano in decimo gdv s adtinent. sanguinei
q s s.q s succedunt. Qd si i.x. gdv sanguinei s existunt. ñ ē
terminata sanguinitas ut ista fateat i.vi. tmm gdv. Qd q
dicent. cōputatis nāq; gdib sic ista numerant. vt finit san-
-guinitas in sexto gdv. aut ñ. Si aut finit fallaces ef leges.
qb ista ritunt. q i decimo gdv s succedē sanguinei reberent.
Qd si ñ finit sanguinitas i hmodi sexto gdv. falsidici ef ista. q
ult sextū gdū noluit cōputare sanguinitatē. Igit vt leges
ef false. vt ista. q sic finiuit generationē s; vt uerdicē leges
uerace sint canones. dicam id q ueritas ht. scil. q ñ tminat
sanguinitas in hmi. vi. gdv. tminat in. vii. sedm canonē gdv.
Vtq; enim sputatio sic supi diximus uno fine concludit. nāq; duo
gd legales unū gdv canonicū efficiūt. fit itaq; q sedm sdant
leges dicunt in sedo gdu. iuxta canones numerant in pmo.
filii frum q illic numerant in qrto. hic sputant in sedo. Hepote
vero q ibi in sexto. ista hic nuant in tcio. sic dincept q legib scri-
bunt in octauo ydemo. in canonib diffiniunt in quarto y
quinto. atq; hoc m de reliqs sciendū. vt q sedm canones dnt
in. vi. t in. vii. sedm leges accipiant. in. xii. t in. xiii. Hanc
cōputationē intelligens prudentissimus pp. gg. dū quereret
in quota generatione fideles iungi debeant. ipsas scilicet leges
in testimonium adducens augo angloy epo sic respsit. Quedā
trena lex in romana re publica pmittit. vt sue fris y sororis
seu duoy frum germanoy t duarū soroy filio y filia misce-
-ant. s; expimento didicimus. ex tali iugio soboles ñ posse
succēdē. Ipsi necesse ē vt ia in tcia t iii. generatione copula
tio fidelium licent s iungi debeat. nā ase dā quā pdiximus
omnino debe abstinē. Ecce hic apte monstrat filios y filias
frum in sedā generatione numerari. et si frum filii t filie
numerant in sedā. fieri ñ pot. vt ipsi fris ñ sint in. i. Qd si fris
y putant in. i. filii eoy in. ii. dubiū ñ ē. quin eoy nepotes
sint in tcia. pnepotes in qrta. Sic ee d reliqs usq; ad. vii.
s; s q dā qui extrinsecā gg uerbis qb ait. vt in. iii. t i. iii.
generatione copulent fideles occasionē accipiunt illici-
-ta matrimonia y thendi. dicentes se hoc iuste facē posse.
q tam prudentissimus doctor sua sentia diffiniuit. Ista
itaq; qui se hoc uelamento defendē nituntur. aduertant in
eidē patris sentis ñ hoc generalit cunctis s; specialit angloy
genti mandasse. Nam postmodū a felice memorie sicilie
psule requisit. si hoc q augo mandauit generalit cunctis
ecclē tenendū ēt aptissime monstrauit ñ aliis hoc quā
illi genti mandasse. ne bonū q cepant metuendo auditora
deserant. s; illis postquā in fide ēent firma radice solidati
y universali ecclē censuit semp ēt tenendū. vt nulla d pp
sanguinitate t de affinitate infra. viii. generationē aliqs
s audeat sponsio copulare. Ecce apte monstratū ē y ex ubis
ipsi legis y auctoritate prudentissimi pp ggu. qd de gdib
sanguinitatis numerandis sentire dicamus. quātus alia q.
ro pari m ipsos fuineat adversarios. Nā si vt ipsi fatent in illo
secto gdu sanguinitas finiret. of psonarū ramuscullos
q ult illv gdv impieta arboris tenentur uelut superfluos oportet
detruncari. s; qa of q impieta pdictē arboris nuant exuma
parentela sistunt nūquā sine diminutione sanguinis
ase potest separari. uelut ñ sine dano cuiq; psonē valent a

pro corpe man. bracha y pedes truncari. Illa q; sacrū pcep
tio canonū q iube apta abstini sanguinitate qdiv
generatio recordat aut in memoria retinet. nec apdicta
parentele discrepat sputatione. Nā si in. vii. gdib cano
nice y usualit numerat. ult qs nec sanguinitas inuenit
nec nōia gduū repunt. nec successio pot āpli progari.
nec memorit abaliq generatio recordari. He v in hac san
guinitatis sputatione aliq dehinc ambiguitas valeat
remanē. alia quā qdā faciunt numerationē in hac y dispu
tatione duxim discutiendā. Sunt enim qdā q ñ afrib
s; a filius eoy. i. patruelib uel sororinis genealogiā nuare
incipiunt. dicēs filios frum in pma generatione sputari
debē. qa frs qsi quida truncus exq cetī ramuscuili oriant
existunt. s; nec ista gduū sputatio sibi intellecta fuit
ab ea quā supi exposuim insentia potuit ee diversa. Ista enim
q numerandi in ceū sumunt a filius frum gdu ñ pgdiunt
ult vi. generationē. s; sic totū mundi sex etates existunt.
y humanē uitē rude. vi. ita ee in sanguinitate vi. tmm
autumant sputandas ee generationes. qb finitis nouē
iunctionis dicuit posse fieri mentū. vt qsi fugiente possint
reuocare sanguinitatē. Hec itaq; sputatio q incipit
a frum filius y numerat usq; ad. vii. tmdē uale quantū q
incip a frib y sputat usq; ad vii. nec ulla insensu sistit
diuisitas. quātus in numero gduū uarietas uideat. Vtrima enim
generatio si a frib sumat in ceū numerandi. vii. inuenit. si a
filius frum. vi. reprit. Talit q determinatis gdib sanguin
tatis. aplica auctoritate uos monem frs y filii. vt omnib
sic serien genealogie sputandā ee intimetis. quēadmodū
sēi patres numerandi ee sancxerit. antiq mos sēē y universalis
ecclē p longa tpa oli sputasse monstrat. Nam siqs pvsa
y obstinata mte arreto tmite aplicē sedis deuiare uolvit.
ee alit quā nos i nuptiis celebrandis gd parentele nuare
intendit. pmiv psua temitate ecclesi pena plectet. pmodū
v gladio ppetui anathematis nouit se iugulandū. Et. gg.

Porro aut de affinitate quā dicitis parentelā ee q aduiū ee
parte uxoris. sed quē ex parte uiri ad uxorē pertinē.
manifestissima ro ē qa si sedm diuinā sentiā ego y uxor
mea sumus una caro. profecto m y illi mea suaq; parentela
pp inqtas una efficit. Quo ēca ego y soror uxoris meē
in uno ee pmo gdu erim. filio v ei sedo gdu
erit ame. nepotis v tcio. Idq; utrumq; in cetis agendū ē
successionib uxorē v ppinqui cuiēiq; gd sit rta me
oportē adtendē. quēadmodū ipsi q; gd aliq femina
pp ppinqtatis sit. Qd nimirū uxori meē d ppinqtate
sui uiri in cunctis cognationis gdib uenit obseruari.
Qui v aliorsū sentiunt antiē s. aqb tanto uos solliciti
oportē caue. quanto apti deprehendtis illos diuinis legib
obpugnare. Et. Zacharias pp. Qualit parentele grad compu-
Parentele gd talit sputam. Siqdē ego y frs mis tantur:
una generatio sum. pmivq; gdū efficim. nullo gdu distam.
Rursū filio mis frisq mei filio sedā generatio s. ac gradū sedm
faciunt. nec ase aliq gdu separant. atq; adhc modū cetē suc-
-cessiones. Porro de affinitate quā dicitis parentelā. y c.
vt sup. cap. gg. Et. alexander sedis. Eq uocatio ē cū soror uxoris
Quod aut fr sororue uxoris tue uocat cognata.
cognati dicunt. equocationis iure fit. y necessitate
uulgaris appellationis poti quā ulla ei cognationis.
Vxor enim fris frisa poti quā cognata uocat. Martii fr
leuir dr. duoy aut frum uxores ianitres uocant. qsi eadē
ianuā tenentes. t p eandē ianuā intrantes. Viri soror glos

appellat. sororis autē uir filii speciale nomē. nec uxoris frater.
ut. ysidorus. Homina gdūū supioy. siue inferioy. sive ex
Primo gdu supion linea de ꝗsanguinitate late uenientū.
ꝗunet. pat ꝗ mat. inferion fili ꝗ filia. qb nullę alię psone
iungunt. Secō. ꝗunet supion linea. auus auia. inferion
nepos & neptis. Intīsusa fr ꝗ soror. q psonę duplicantur.
Auus enī ꝗ auia tam ex patre quā ex matre accipiuntur.
Quę psonę sequtur q gdib similit psuba eoy. quę mq gdv
ꝗsiunt ipso ordine duplicant. Istę psonę in secō gdv ideo
duplices appellant. qa duo aui s. patni ꝗ matni. ite duo
genia nepotū s. siue ex filio siue ex filia. pertan fr soror
ex transuso uenium. i. aut fr patis. aut fr matris. q aut
patruus aut auuncul nominat. q & ipsi hoc ordine duplicant. Tercio gdu uenium sup pauus. pauia. infra pnepos.
pneptis. ex obliquo fris sororisq; fili t filia. patruus ayta.
i. patris fr ꝗ soror. auuncul matera. i. matris soror ꝗ fr.
Qrto gdu uenium sup. abauus abauia. Infra. abnepos.
abneptis. Ex obliquo fris ꝗ sororis nepos neptis. patet fr
soror patruelis. i. pati fili t filia. ꝗsobrin. ꝗsobrina. i.
avuncli. ꝗ matis fili t filia. amitin amitina. i. amitę
fili t filia. Iteq; ꝗsobrini q ex duab sororib nascunt. qb
accrescit patruus magn. amita magna. i. aui patni
fr ꝗ soror. auuncls magn. matta magna. i. auię tam
paternę quā matnę. fr ꝗ soror. Quinto gradv uenium
sup qde attauus. attauia. Infra. adnepos. adneptis. Ex
obliquo fris ꝗ sororis. pnepos. pneptis. fris patruelis. ami
tini. amitinę. ꝗsobrini ꝗsobrinę fili t filia. Prior. ēsobrin.
prior ēsobrina. i. patrui magni. amitę magnę. auuncli
magni. matte magnę fili t filia. qb accrescunt ppatrv.
ꝗ pamita. hi s paui patni. fr ꝗ soror. pauuncls. pmatta.
Hi s paui paterni. fr ꝗ soror. p auuncls. pmatta. Hi s pauię
patnę matnę fr ꝗ soror. pauiq; matni. Hęspes nec alius
gdib quā septa ē nec alius uocabulus declarari pot. Sex-
to gdv uenium sup. trattauus. trattauia. Infra. tnepos.
tneptis. Ex obliquo fris ꝗ sororis. adnepos. adneptis. frs pa-
-truelis & sororis. amitini, amitinę. ꝗsobrini. ꝗsobrinę.
patrui magni. amitę magnę. auuncli magni. matte
magnę. nepos. neptis ꝗ prior ꝗsobrini fili t filia. abpatrv
abamita. Hi s abaui patni fr ꝗ soror. abauuncls. abma-
-tertera. Hi s abauię patnę matnęq; fr ꝗ soror. abauiq;
materni. Hę q; ampli explanari ñ possunt. qā
ipse auctor iustinianus disseruit. Septimo gdv q s cog-
-nati recta linea sup infraq; ppris nominib ñ appellant.
S; ex transuersa linea ꝗnent fris sororis adnepos ad-
-neptis. ꝗsobrini remotioris filii filieq; successionis.
ideo qb sex estatuu s. qa ultra p rerū naturā nec nōia
inueniri nec ult successio ppagari pot. Inhis sex gdib
omniū ppinqtatū oma nomina ꝗnent. ult qs nec affini
tas inueniri nec successio pot ampli ppagari.

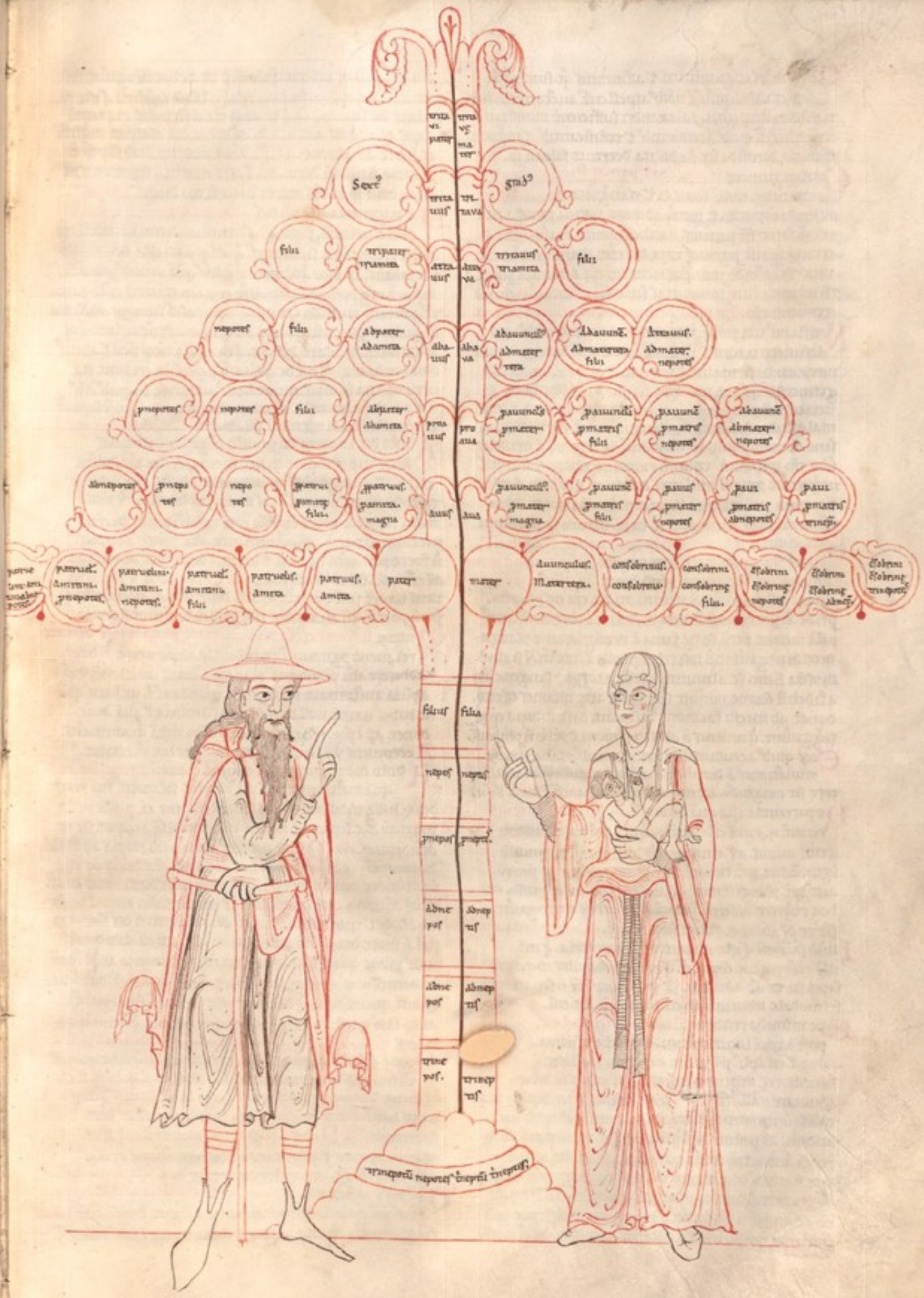

De gradib⁹ sanguinitatis t affinitatis qt sunt. ⁊ qm
eōputandi. quib⁹ ⁊ nōib⁹ appellent. auctoritate bea
ti ysidori. atq; gregorii. ⁊ alexandri sufficient monstratū
est. nec querit. quib⁹ accusantib⁹ t testificantib⁹ sanguineor
iunctio diriminda sit. De his ita decreuit fabian pp. Vbi
Consanguineos sanguinis t progenies defecerit antiquor. uetaces
extraneor. nulli accusare t sanguinitate eōputent.
in synodo eōpurgare. s; pp̄inq̄ ad quor notiam pt̄inet. i. pat.
⁊ mat. soror. frr patruus. auunculus. amita. matrita. ⁊ eor p-
-ereatio. Si aut progenies tota defecerit. ab antiquorib⁹ & ue-
-rationib⁹ qb⁹ cadē pp̄inquitas nota sit. epc canonice pq̄rat.
⁊ si inuenta fuerit pp̄inquitas separet. Et urban⁹ richario
vicario
genuensi epo. Qui iurando pp̄inquitatē firmare debeant.
Notificam⁹ tibi postq̄. tres aut duo ex pp̄inq̄orib⁹ iam
defuncte uxoris t uiue et q̄ accusat hanc pp̄inquitatē
iure iurando firmauit. t sicut aut duo ex antiquorib⁹
genuensib⁹ qb⁹ hec pp̄inquitas sit nota. q̄ bone famē &
uerac eis testimoniū remoto amore. timore. pecio. ⁊ omni
malo studio. supdicto m̄ sanguinitatē firmauerint.
sine oī mora iuuenia dissoluant. Qd si pp̄inq̄ t extranei
ubis tm pp̄inquitatē testant. ⁊ iuramēto pbare noluerint. t
nequerint. ⁊ iugiū nullatenus dissoluat. s; cōpetens eis pe-
-nitentia pp̄t infamiā t peccī maculā si forte in hoc
offecerint aliq̄. iniungat. Et ex ē. urbani pp̄. habito in
Si duo uni sessioni sue relinquunt quor. Capitulo.
t tres sanguinitatē iure iurando incestū nullus iuran
firmauerint. t ipsi forte insesi fuerint. do affirmat.
iuuenia dissoluant. Si v̄ neutrū iuuēt. epi eos pbaptm.
p fidē x. p x iudicii in uera obedientia obtestent. quan
pala faciant. utrū se sic fama ē recognoscant sanguinei-
-neor. Si negauerint s ipsi relinquendi s. ita tn. v si aliud
in scia habent. se a ceteris ecclē. a corpe ⁊ sanguine dni
a fidelium eōione nouerint segregatos atq; infames esse ut.
donec ab incestu faciem more desinant. Si se iudicio epor
segregauerint. q̄ iuuenes s alia matrimonia ptē n̄ prohibeat.
Ecce quib⁹ accusantib⁹ t testificantib⁹ sanguineor
iunctiones s diriminde. Eurm v iuramētō abaccusa
tore sit exigendō. ex romano ordine habet. Est aut hm̄i.
De parentela illa qua dicunt Iuramentū accusationis.
ee int. x. ⁊ ista ei iugt. x. q̄d ind̄ scis aut audisti
a tuis uicinis. aut a tuis pp̄inq̄ antiquorib⁹. tu p nullū
ingenium. nec pp̄t timorē. aut pp̄ amorē. aut pp̄ pmiū.
aut pp̄t sanguinitatē celabis epo tuo. aut ei missō. cui
hoc requirere iusserit. q̄ndocūq; te ex hoc interrogauerit.
sic te ds adiuuet. ⁊ istor sēor reliqr. Iuramentū testium.
Illud sacramentū q̄ iste iurauit d illa parentela. q̄ int
illū ⁊ ei iugt. x. cōputat. q̄ tu illud observabis in quantū
sapis. sic te ds adiuuet. Hoc iuramētū n̄ separationis
s; synodale institutū ab anselmo pp̄. Aut eni.
Epc in synodo residens. Iuramentū synodale.
post ingrua locutionē vii. ex plebe ei parro-
-chie. t eo apli. p v uidit expedire maiores.
honestiores. atq; uetaciores uiros in medio debe
aduocare ⁊ allatis scor pignorib⁹ unūquēq; illor
tali sacramento astringe. Amodo mantea q̄q̄d nosti aut
audisti. aut postmodō iqsitus es q̄ nt uoluntatē ds &
recta caritate mista parrochia facta sit. aut fuerit
ecc. si in diebus tuis euenit. tm si ad tua cognitionē q̄cūq;
m̄ puenerit. si scis. aut indicatū t fuit. synodale causa
ee administrū epi prune. q̄ tu nec pp̄t amorē. nec pp̄t
pecū. nec pp̄t parentela. ullatenus celes eum. aut ei missō.
eui hoc iqrere iusserit. q̄ndocūq; te ex hoc interrogauerit. sic
te ds adiuuet. ⁊ istor sēor reliqr. Istud sacramentū q̄ iste iu-
-rauit de synodali ea q̄ tu illud ita obseruabis in quantū
sapis aut audisti aut uidisti. aut abhac die mantea m̄ḡstr
es. sic te ds adiuuet. Ab hoc iuramēto illud supta ē
principio paululū deriuato. Porro iuramentū separationis in
nocentius pp̄. ii. sēd ottoni lucensi epo dicens. Iuramentū
De parentela illa uin nos illor q̄ sanguinitatē pbant.
Sicut uoluisti. p qua & ad nam audientia ē appellatū
alior frum septa suscepimus. q̄ utriq; eam ipsa diuso modo
narrabant. Et primo q̄dē tam mgdib⁹ quā in nōib⁹ psonarū
discordasse. postmodū v matto eor cōputatores eadē parō
tele dicunt iuuenisse. Cum hmodi casib⁹ sumopere studēda
ē qualitas psonarū. q̄ aliqd nt q̄ libē astruē uelint. Que
& iusiurandū pstare debent. q̄ neq; gratia neq; pecio t alicui
odio hoc dicunt nt eos de qb⁹ agit. s; potius qa credunt ita
uerū ē. ⁊ ita se a suis antecessorib⁹ audiuisse. In quib⁹ oīb⁹
n̄ debē aliq̄ uarietas t obrietas inuenit. Qui v̄ sequent
ab inuicē hmodi iuramentū pstabunt. Iuramentū sequentis.
A hoc die mantea tu p nullū ingenium te socialis
huic tue sanguinee. nec in iuuenia. nec in adulto.
nec cū illa aduna m̄sa manducabis ⁊ bibes. aut subuno
tecto manebis. n̄ in ecla. aut in alio publico loco. v nulla
mala suspicio possit ē. v ibi cota testib⁹ idoneis ⁊ certa
necessitate parit colloqm̄. nec alia iuuēt accipies.
n̄ forte post acta penitia t licentia data fuerit ab epo tuo
aut ei missō. sic te ds adiuuet. O cecisione v sanguinis
tatis uxorē sua dimittit & alia ducē n̄ licet alieni. nisi ea
prius pbata. Ji alexander sedis. guilleimo d monstorieo.
Ultor Nisi cota ecla sanguinitate pbata uxorē dimittit
relatione ignoum te pp̄ uelle abice uxorē. n̄ licet.
⁊ adherere atq; pretendente sanguinitatis occasionē. Ind
aplica auctoritate intēdicendo mandam t. ut hanc quā
nē habes uxorē nullatenus p̄sumas dimittē t alia ducē.
donec ap epor religiosor peritiū eam iusta examinauerit.
Accepturus v ea quā inuite dimisit hoc m̄ iurabit.
A hoc die mantea ista iugt. x. Iuramentū reconciliationis
quā inte dimisceas ita tenebis. sic mariti sua iugē
debes habē in dilone ⁊ obita disciplina. nec ea p ullū mali
ingenium aut separabis. nec ea uiuente alia accipies. sic te
ds adiuuet. Quod aut uni testimonio iuuenia ap q̄sti.
dirimunt. nulla fone ratū habet. Cū enī dns dixit oē vbū
stabit more duor t tū testū. nē cū in uiterdensi concilio dicit
omis ecclesia quē de ecclastices reb⁹ fit. sedm diuina legē
sub duob⁹ t trib⁹ testib⁹ ōmnet dno dicentē. n̄ un stē ita
aliū. s; more duor t tū testū stē oē vbū. nē cū alibi dicit.
nulli psonē quantūlibē exercitatē testimonio aliqd dānt
euidentissime apparē. uni assertione iuuenia n̄ ē dirimēdū.
Qd aut querit. si illi q̄ de incestuosis nascunt filii dicant.
aug. i lib⁹ questionū sup leuticū cap. lxx. vii. dīminat ita
dicens. Non appellant filii qui de incestuosis nascunt.
Quid ē q̄ q̄cūq; dormierit cū cognata sua sine filis monet.
cū filii ex hmodi iunctionib⁹ & an nati s. hodieq; nas-
-cantur. an hoc intelligendū ē legē dī statutū. v q̄cūq;
ex eis nati fuerint. n̄ dpurent filii. ⁊ nullo parentib⁹ iure
succedant. De his v q̄ ignorant iunctiones s. mq̄ gradu
sanguinitatis t affinitatis ex dispensatione ecclē
relinquant. gg. in registro diffiniuit dicēs. Non separent
De gradib⁹ v ignationū. q̄ in. vii. generatione ignorant copu-
q̄ inf. vii. generationē in matrimonio s iuenti si nesciant. Lant.
fecerit. ⁊ multa ecclia annor s euoluta. ita v filio habeat.

XXXV.

insecto q̃ inuenta s. aut fortasse in quarto. hmodi nisepa
rent. donec nos pmittente dno ore ad os loquam. hoc autem
dico secdm indulgentiam nisecdm impm. Qui vero de his duob gdib
nouas ntaxisse nuptias uident. idem infra anni coronam
modis omnib separent. De ceto vero genialia p omne pvinciam
talit peurrens statuta firment. Vt nullus audeat deinceps
tale sedus ppetre. qui fecerint sine retractationis mia
aeri puntur ultionib separent. Hi vero q ppinqui sanguinis sue
uxoris in matimonio s socialiter sic iam dudum uob sepsim.
q in eode gdu inuenta s separent. aut suspendat eos ea. Sq;
dn nos insimul dno auxiliante sueniam. Idem. De his q mor
tua uxore sedas ntie nuptias uolunt iuste honeste et
ronabilit prspecim ab eos nsanguineis usq; ad qrtu gdu
genealogie abstineri. Hec nos secdm idulgentiam see matis
ecclie mtis plibaum. cedm iuxta seliariu legu censuram
dignus cohercionib quibq; disciplinę muctionib hec oia
mala illicita modis oib refutanda s. Vt furto dinceps
tte cuncta qescant. Idem felici mcsinę cuitatis epo.

Hec salubrit Inqrto t. v. gradu q iuncti iuenti fuint separent.
pcauenda sancem. ne qs fideliu ad ppinqua sanguinis
sui usq; quo affinitatis liniamta genis successione cog
noscunt in matimonio s dsidere copulari. s; sic amiorib
nis diffinitu e ita modis oib obseruet. quo usq; ad septe
naru numeru parentele nulli umq copula ntahe licen
tiam dam. his uidel q exparte matre nsanguinitatis
descendt parentela. qauit q q inqrto t quinto ciuneti iuen
ti fuint separent. quo septu e. omis ho ad proxima sangnis
sui ni accedat vel reuelere turpitudine sua. nm. anima que
fecit qppia existis. pibit de medio ppli sui. Sane qb ciune
tio intedient illicita. habebunt meundi niugii melioris
libtate. Nisi meode emine usq; ad morte alti eos
numacit pseuiauerint. Vnde in aurelianensi celio.
Incestuosi du in pso Honduent uxore q usq; ad morte alti
detestando atq; nefando scele manent incestu pseuiauerint.
ni int fideles canos s; int gentiles atq; catecumenos hiaf.
et eu canis ni sumant cibu neq; potu. s; soli faciant hoc. ni
osculet nec salutent ab eis. Si suis sacedotib inobedientes
extitint. et atam nefando scele segan atq; ad publica
penitia redire noluerint. int eos habeant q spu pieta
tis int mundo. t et int eos de qb pse uerias ait. Sitte ni
audierit sit t sic ethnicus et publican. Si alt eos morte
puentus fuit. alt quadiu uiuit gauit penitet. Sine spe
niugii maneat. Hac auctoritate q in qrto t quinto
nsanguinitatis gdu iuneti iuenti fuint abecela sepa
rari iubent. Vn queritur si ecela fraude testiu aut ignoran
tia eos decepta aliqs sequuerint q post separationem alia
niugia ntecep si postea depehensa fuit calliditas t falsa
opinio testiu. an pora niugia sint redintegnda. Qd fieri ni
posse arguimus et auctoritate ptit. Sentia nam q n pappel
lationem infra tminu lege statuti relcuata fuerit. irrevo
cabile robur obtinebit. Hinc et beat gg. seb dies. Que ratio
Omnib modis ecclastice disciplinę nabilit decisa s mutari.
t modationi suenient e. Vt q ronabilit non expedit.
ordinata fuint t decisa nulla imposteru debeant resgan
tione turbari. Int. stephani. v. paulo epo placentino. Que
oei ni sidatio utilit decisa s a successib roborent.
nos admonere ronis auctoritate que a decessib nis
utilit decisa fuerint roborare. et q atemanis psupta fuit
in pmptu nichilomin vlcisci. Reu qppe an spectu diui
ni iudiei se nouit et q nitit utilit finita resendere. ac ro
borata qlibet aut uiolare. Ecclastici qppe uigoris ordo
nsundit. si aut temere illicita psumant. aut n necessa impune

tepterint. Quod si negligent ea q male usurpant omittim.
excessus uia peuidubio alis apim. Quia q hec sentia
ronabilit data e. nec p appellationem infra certu tminu
relcuata apparet q nequaq pora niugia s redintegnda.
His ita respondet. Aliud e sentia resendere et ronabilitet
decisa turbare. atq; aliud que subreptione euenunt dep
hensa corrigere. Sui nam errore cuiq; corrigere licet. atq;
ido que a quolibet illicite comittunt. siue a decessionib
admissa inuenunt immeti reuocari oportet. Porro illicite
uxor a uiro suo separata e. et illo uiuente alii copulata.
eii dns soli fornicationis ea uxore a uiro separari iubeat.
Sic q si aliqua eui uir putaret defunct alicui copularet.
et qualibet occasione intuenente ab ei nsorio discedere.
quia uis iudicio ecclie cogat redire ad eii que reliquerat.
tn si post triennii uiri qui mortuus putabat redire
iungere pora niugia redintegbunt. sic eii deprehendunt
n fuisse nsanguineo. q ea nsanguinitatis abiuncte sepiu
s poris nsortii seda s reparanda. Qd aut que illicite ad
mittunt t admissa inuenunt corrigendi sint. t q sentia
et romanę sedis immeti comutari ualeat. auctoritate
hilarii pp. et nicolai monstrat. Ait nam ylari epe urbis
romę synodo psidens. Corrigendu e q illicite admittit aut
Quod qui nmisit illicite a pdecessorib illicite admissum inuenitur.
aut apdecessorib suis inuenit admissu. si ppu pielim
uuit uitare danabit. Nos eii innullo uolum seuitate
ultionis exercere. s; q in causis di t nsumacia t aliq excessu
deliquerit. aut ipse qui ppam faeit abolere noluit. inse
qeqd malio ni secauit inuenire. Qd ut dinceps possit tenaci
custodiri. si place of sentias et subsctiones ppias comodatt.
Vt synodali iudicio admis elaudat illicitus. Int. qg. Sedm suę
Aplicę sedis sentia nationis tenore aplica uallę mutari sentiam
tanta semp nsilii moderatione neapit. tanta patientię ua.
maturitate decoqt. tantaq deliberationis grauitate pfert.
Vt nec immutari necessariu duxit. n forte sic plata sit Vt retractari
possit t immutanda secdm tenore pmissę edictionis existat.
Int innocentii. Apdecessorib dapnatos alios supplicationib in
Veniam ne admaximu quasi adqdda pristinu statu aplica reformat.
thema fotiu. et q m anxiu e ac difficillimu maior ecela.
meos reuoliu sententias. Fuerat d illo qq pacto Vt et ipsi
comeministis aliqd utiq; gui nstrutu. Verum quo id p rumore
falsu ut assertis subreptum huic sedi et clientu pnsidias
demonstrat. quia res ad salute redit. uenia hinc tn vob
admittentib post nsenationem more aplico subrogamus.
tantusq; uris assertionib uobq; tam bonis tam caris non
dare nsensu omnib duris reb duri arbitrium. Rusti q adpha
tione fri kmi sentia ac postulationem. epm fotiu habetur.
liceru e ita nstruie Vt depcamini. et nam immeti nsam
sentia labore t testimonio uro petent uob suscipite.
Eustasiu vero ame sepissime ppbiu nolite expectare. vt
diaconi gia expolient. Sollicitos enim uos psalmi libent
audio. cont et si faciendu e n libent admitto. cum manu
porrigitis uobeu porrigo. cui porrigo meeu porrigite.
Int. nicolaus pp. Sententia romanę sedis in medius nmutari
Sententia romanę sedis n negam posse in meti potest.
comutari. eii aut subreptu aliqd fuit. aut ipsa pesidera
tione etatu et tepor seu gui necessitatu dispensatione
qdda ordinare decreuit. quo et eggiu paulu aplin qdda
fecisse dispensatione legim. q postea reprbasse legit. Qd
tam observandu e. qn illa romana uidel ecela discretissima
nsidatione hoc fieri delegit. n qn ipsa que bene s diffi
nita retractare uoluerit. Int. ex lib pontificali. Apdeesso
rib deposita a successib substituuntur.

Gregorii. uii. theodosiiq; que eugenii antecessoris ei pbrii honore priuauerat ecclesie segnine restituit epm. Leonii dii eet pbri depositus fuit. ⁊ postea in antiocena patriarcha fuit. misenii epm. afelice ip̄ damasii gelasii successoris illi ⁊ eorum reddidit. ⁊ ecclesie suę restituit. Hi innocentii epis p macedonia restituit. Cui eiusq; iudicii apliee sedis auctoritas retractare uale.

Graue ñ oportuit uideri piissimis fratribus uiris eiusq; retractare iudicii. qa ueritas semper exagitata magis splendescit in luce. ⁊ primeiis reuocata in iudicii qui. & sine penitu ꝓdenat. Hꝗ ⁊ fructus diuinus e iustica sepi retensepi. ⁊ Sic g sentia romanę sedis in meli immutari ualet. sic cui libet ecclesie sentia eii p subreptionem data cognoscit ronabilit reuocari potest. De ea aut quę ad sedas nuptias transit utrii in eade affinitate sanguineax poris uni remanent. an soboles ex sedis nuptiis suscepta sanguines poris uni copulari possit. merito querit. De his ita seb. gg. ueneno carthaginensi epo. Affinitas insupstite ñ deleti.

Finitatis uię studiose sagacitati fr amande quis debeo refero gtes. Quo quesisti quę debuisti. iocundu me reddidisti. Unde placide adinqsita respondeo. Sede aplica sule decreuisti si mulier copula nuptiali extraneo uiro iuncta cognationem ei pruinat. si eo defuncto cognatio maneat. si sub altero uiro cognationis uocabula dissoluantur. t si susceptę soboles possint legitime ad poris uni cognationis transire copulam. Sit enii uerbii di ualidii. ⁊ forte. ⁊ dubitabile. ⁊ pseudabile. ⁊ immutabile. ñ mortaneii. ñ transitorii. Aut aut ipse ipsa ueritas quę ds e ⁊ ubii di e celii & tra transibus. uerbii aut mea ñ transibunt. Ante quii ds in carne apparere int homies. eo inspirante dice ada. Quii obrem relinqt ho patre suii ⁊ matre. ⁊ adhebit uxori suę. ⁊ erit duo i carne una. Deinde cii ueritas oriret de tra mtii. & uisibilis in humanitate apparere. interrogat e. si licetii eet ho uxore relinquere. Qs phibens uetuit. ñ forte formicatio excludere maritale copulii. uii ptulit statum in medii eande sententii. quii ante seii manens eii patre ubii inspirauerat ade. Ipse ⁊ firmans q ipse pm ptulit ho. Quii obrem. rel. ho patre ⁊ matre. ⁊ adh. v. suę. ⁊ erit duo in carne vna. Si una caro fiunt. quom pot aliqs eox ipmquus uni prune. ñ pruinat alii. hoc minime fieri posse credendu e. Porro uno defuncto insupstite affinitas ñ deleti. nec alia copula iniqalis affinitate poris copulę solue ualet. Sq; neq; alterius iuncti oris soboles placet ad affinitatis poris uni sortii transire. peo q ubii dni ualidii e ⁊ forte. ⁊ inqens dice ipha. uerbii dni stabit mętii. ⁊ alii ipha. Quo ipse dice ⁊ facta s. ipse mdi. ⁊ e. s. Statuit ea mętii ⁊ inselin seii. peceptii posuit ⁊ ñ pubit. Hꝗ post ubii atq; peceptii esset duo carne una. i. masculii & femina. q innumera multitudine utq; sexe ñ destruit unii face serii. sic ipse ueritas dice. ñ rogo p his tin. s; & phis q ipii eox s edii in me. Vnii sint sic tu pat in me ⁊ ego in te. Vt ⁊ ipsi unii in nob sint. Siqs g sacilego ⁊ tenario ausu in defuncto quem ipinqtate extinguit. t subalto affinitatis uocabula dissipare. t susceptą soboles alii copulę ipmquitati poris credit legitime sociari. hic negat di uerbii ualidii ee ⁊ forte. ⁊ q tam facile t tam uelocit quem dissoluit. hic non credit ubii di mętii manet. Confice tra ex quor locis magna intercapedine a se distantib facta & eqlytinata finge eiii eiusq; figę t infirmitatis corp uolvis. nii q erit humanii ingenii. q ipsas quatuor partes abinuicee ualeat seggare. Vna qq; ipse possit agnosci. Sic a quinor anis duo fieunt in mundii. & d duob fit una iertatio. Hanc similitudine de quinor elemtis uii ho erit e colligę potest. si eox una quęq; spes quę in multis diuisi omib paruta e p discretas int se assignaueris partes. fit ide in metallis. hoc & in liquorib phit. In colorib pictor ipsaq; arte colores admiscendo. ex uisibilib fuci corpa fingens. Hi innocentii. Soboles ex sedis nuptiis genita sanguines poris uni copulari ñ

Sicii patruus aut aunculus uxorit obierit. & illa uirii alii postea duxit filios filiasque ex illo genuit. eiii his modis omib commiscerii phibeo. qa uir & mulier una e caro. Hi ex romana sinodo. d eode.

Siqua mulier ad sedas nuptias transierit. & ex eis sobole genuit. nullom pot ad sortii cognationis poris uni pringt.

finit. xxxi. v. ea. Incipit. xxxi. vi.

GUILIAM GUIDAM PATRE IOHANNE QUIDAM muneribus illexit. ad suum imitauit. finito suum uirginem oppsit. Quo copto apparentib iuuenem tdit puella. ac more nubentii aiuuene dotat. & publice in uxore duxit. Querit. an ille raptii admiserit. Sedo. an rapta raptori nube possit. patre assensii pstante. Qs aut ille raptii admiserit. multoq auctoritatib pbat. Aut enii ysidor. in sedo libro ethimologiarii. cap.

Raptos q; Qd sit rapti. Capitre. iii.

illicitus cotus a corrupendo est dictus. Ipsi qui raptii potest stupro frutit. Hi gelasius ip. Vbi rapti admittat.

Lex illa pitoq pneptii ibi raptii dice ee commissii. v puella d eii ante nuptias mch actii fuerat uideat abducta. ⁊ Cum q illicito cotu sit corrupta. eiiq; ita sit abducta. i. a domo patris ducta. q de ei nuptiis mchi ante actii fuerat rapta appellandam negari ñ pot. Sq; ñ omis illicitus cotus nec eube illicita deflorato rapti appellat. Aliud e enii formicatio. aliud stuprii. aliud adulterii. aliud incestus. aliud raptus. Formicatio lice uideat ee quii eiiube illicita cont quisit extra uxore legitima. tam spalit intelligit musii uiduarii t meretrii. t iuuenarii. Stuprii aut ipse uirginii illicita deflorato. qn uidet non pcedente iuuenili pactione utq; uoluntate ugo corrupit. patre iniuriam ad animii stati post cognitione reuocante. Adulterii v e alieni thori uiolatio. uii adulterii dr. qsi ad alii thorii accessio. Incestus e sanguineorii t affiniii abusus. Ipsi incestuosi dicunt. q sanguines t affinib suis abutunt. Raptus admittit. eii puella uiolent a domo patris duct. Vt corrupta in uxore hat. siue puellę solium siue parentib tin siue utq; uis illata istitit. hic morte multat. ß; si ad ecclam eii rapta ifugit. puilegio ecclę mortis impunitate pmeret. Ipsi in aurelianensi iuuenio legit. Si raptor

De raptorib aut id eii rapta ad ecclam ifugit. qd fieri deberet.

istituendii ee censuim. ut si ad ecclam raptor eum rapta ifugit. & feminii ipsii uiolentii pruluisse istitit. statii libet de potestate raptoris. ⁊ raptor mortis t periculii impunitate iecisa. aut ad seruiendu subiectus sit. aut

redimendi se libam hat facultatem. Si vero que rapte patrem habe
ostrunt. & puella raptori consenserit potestate patris excusata
reddat. & raptor pat supioris admonis satisfactione tenea
tur obnoxius. Hæc auctoritate liquet. q aliqn uis
inferet parentib & ñ puelle eu dr: si puella raptori consenserit.
aliqn utq; violentia pferunt eu pmittit. si raptor eum
rapta profugit. & feminam ipsa violentia ptulisse ostenderit.
puelle aut & ñ parentib uis inferet. eu uoluntate patris
puella uiolent abducet. & ea patiat peubitu. e copule
nuqu consensu adhibuit. Hic aut neq; parentib neq; puelle
uim intulisse uidet. eu neq; illis phibentib neq; illa reni
tente uiolent sit abducta. Aliud e enim pmissionib aliq
seduce. aliud uim s inferre. un qa neutri uis illata phibet.
raptor hic iure dici ñ dbe. S; rapina dupliciter fieri dr: Aliqn
cum res ipsa rapit. aliqn ipsi rei usus tnm uiolent eripit. Res
ipsa te rapit. eu uiolent dno eripit. & in pecuniu teneat. Aliqn
vero ñ res ipsa afferat. s; ut ea dno phibente uiolent usurpat.
Hic q rapiu admisit. qa florem virginitatis puelle reniteni
uiolent eripuit. Hic qr: an pgrato uicio rapine raptor i uxorem
possit rapta accipe. Quoq; diuinio auctoritate seoq; canonum
penit phibet. Legit nãq; i c calcedonensi. cap. xx. vii. cent.

Eos q rapiunt Raptores puellarum & consentientes ess excomunicandos
puellas siue mulieres sub nomine simul habitandi. coopantur
aut inuenientes raptoribus defuerit sca synodus. & si quidem clerici s
decidant a gdu pro. si vero laici. anathematizentur. Ite. simach. Ob
Raptores q inmanitate secli abiciant raptores uiduarum & uiduas. & virginum ob inmanitatem tanti facinoris detestantes.
illos uehementer prosequendo q sacre virgines & uolentes & multas
matrimonio suo sociare temptauerint. Quos pram nefandissi
mi eminus abiectate a comunione suspendi precipimus. Ite.
impr: iouinian: eod. t. i. t. de episc & clericis. Excomunicet
Si quis ñ dicta rape raptor uidue & virginis eu s consentientib
s; adtemptare tm matrimonii iungendi ea sacrissimas
virgines ausus fuit. capitali sentia feriat. Ite. ex de gabilonensi.
De puellis raptis nec du desponsatis in calcedonensi. Seode.
decilio septu e. Cos q rapiunt puellas sub nomine simul habi
tandi. coopantes & inuenientes raptoribus defuerit sca synodus.
& si quidem clerici s decidant a gdu pro. si vero laici excomicent.
Quib vb dat intelligi. qlit hui mali auctores damnandi
s. qn participes consilii & inuenientes tanto anathate
feriunt. & iuxta canonica auctoritate ad iuugia legitima
rapta s iure uendicare nullaten poss. Ite. ggg. Excomunicet
Si qs virgine eet raptor uidue & virginis ev sibi fauentib
& uiduam ñ desponsauit rapuit & furat fuit i uxorem eu s
fauentib anathema sit. Ite. ex de parisiacensi. Anathematizet
Nullus aut uiduam q uiduam & filiam alti eet uoluntate parentum
aut filiam alteri eet parentum uoluntate aut rapere rapit. aut regis
presumat. aut regis beneficio estimare postulandum. Qd si fecerit. beneficio
ab eccle comione remotus. anathatis gladio feriatur. postulat.
His auctoritatib euidenter dat intelligi. q raptor i uxorem
rapta duce ñ uale. S; raptor & rapta noia s uicio ñ
psonarum. Vicia aut eu p penitia pgrata fuerit. noia eoq
abolent. Vñ i quadam omel. ggg. ait. Ap omipem qppe dnm
nec ille fallax habebit. q culpa indaen p penitia dele.
Prohibet q pmissis auctoritatib rapta copulari raptori.
an qua uicium rapine aboleat. donec ille raptor & illa
rapta iure appellat. Cum eu illa patre potestati restituta
fuit. & raptor sue rapine penitia egit. eu uoluntas paren
tum utriq; mutu uenit ñ phibent adiunce copulari. Vñ
ieronim ait. Que sunt legitima iuugia. & q uoluntate patris
Tria legitima iuugia insepti legunt. rapta raptori nube
Primu legitimu est virgo casta in uiginitate uiro data pot.

legitime. & reliq que secunt in pdictis. Secdm. virgo
meiuitate deprehensa auiro. & illi prium copulata.
si uoluit pat ei dotabit eam iste uir quantu iudicauit
pat. & dabit pecu pudicicie ei. Tertiu. filia pdicta deprehensa
sin fuit uoluntas patris trahe ea a pdicto uiro.
& tde ea alti. & dotabit ea. & legitima erit ei. S; pmi
his duob pfert Ite. ambre. in apollogia dd. Eu uoluntate
Denique & puelle pat parentu rapta in iuugiu haberi
illi que uim peubit nulli desponsata ptulit. pmittit.
quinqgenta dragmas argenteas accipere. ipsa aut in
iuugio pmanebit. Ite. ex de meldensi. Post penitentia
Si aut nec du raptori & raptori licita iuugia peedant.
eas quas rapuerant eu uoluntate parentu sub desponsationis & dotalicii noie in iuugiu duxerit. qn hec institutio
oib fuit pmulgata ab eoq iuunctione separent. & pubblice penitie subiganti. rapte aut parentib legaliter restituant. Facta v publica penitia si eas i ipsinentiam exegit.
ex utrq; partib placeto iuugio sociente. ñ in his regula
institutum. s; & ubis magni leonis urani. q sit tolerabilis
estimam. Qd si un ex iuugatis obierit. si qui publica pen
tentia exegit & supstes extitit iure iuugiu ñ psumat.
ñ epe aliq. cesserit indulgentia. & quotie possit amoue
offensa. Hæc auctoritate meldensis cetu ñ pmittit
rapte raptori post penitia copulari. s; pmittit utq; post
penitia legitimo iuugio copulari. & rapta uid ñ raptori
s; alii p penitia nubit. similiter raptor post penitia ñ eam
qua rapuit s; alia pmittit hire uxorem. Eu eu raptor &
rapta penitie subiga. percipiant. si utriq; copula auctori
tas illa pmittere. frustra ea finem capti dicet. Qd si unus
ex iuugatis obierit. si q publica penitia exegit supstes
extitit iure iuugiu ñ psumat. Coe nãq; qlibet decedente
q penitia exegit supstes remanebit. Non q hac auctoritate raptor pbat in iuugiu rapta posse accipere. Potius
inuenit in cetu ap aquas grani. q nec & uoluntate
parentu possunt admitte copulari. Sic eu in pfato de
Placuit Hec & uoluntate parentu raptores legit.
Vbi q rapiunt feminas & furant. raptas in iuugem hire possint.
aut seduciunt. eas nullaten habent uxores. quamuis eas
postmodu iuenant. aut eas dotauerint. & nuptualiter
eu consensu parentu accepiunt. Hæc auctoritas ñ
piudicat auctoritate iqi. maxime eu illa testimonio
diuine legis nitat. Legitime q post penitentia pacta
raptor potest s copulare qua rapuit. ñ pat puelle illa
raptori dotare uoluerit. Finitur. xxxi. vi.

Incip. tecsima. vii.

De ecclarv consecratione. & d missarū celebrationib. ñ alibi quā in sacris dno locis absq; magna necessitate fieri debere iuxta eius. qb. s nota noui & uetis testamti preceptā. Tabnaculū enī moysen dno precipiente fecisse & sacisse cū mīsa & altare ei. & ereis uasis & utensilib. ad diuinū cultū explendū legim. & ñ solū diuinis preib. ea sacrasse. s; & sēi olei unctione dno iubente plunisse nouim. Qualit aut ñ facta s. & ñ alii ipsa sac quā sacdotes sac unctione delibuti. dnoq; cū uestib. sēis sacti & leuitē tetabant ferebant. erigebant. & deponebant in ipsis ñtrationib. quē iubente dno p moysen ipsēq; s integre dni replit. Qualit & dd regum pissim. amplificauit cultū di & tēplū dni edificare uolutt. s; ppt multū sanguinē q. effudit phibit ē. & ipse expensas collegat. salomon q; filio ei. q. ipse sacē optauit iubente & auxiliante dno pfec. & tēplū eū altari & reliq ad diuinū pagendū cultū ipsecrauit. multo regū legitur fec & salomon intēpe illo festiuitatē celebrē & ois isrl cū eo multitudo magna ab introitu emath usq; ad riuū egipti coā dno do nro. vii. dieb. & vii. dieb. i. xiiii. dieb. & i die viii. dimisit ppl. Iudei q loca iqb. dno sacificabant diuinis habebant suppliconib. ipsecrata. nec in aliis quā in do dicatis locis munia dno offerebatur. Si enī iudei qui umbre legis deseruiebant hoc faciebant. multo magis nos qb. uitas patefacta. & gtia & ueritas p ihm xm data ē. tēpla dno edificare & pitt meli possum. ornare. eaq; diuinis preib. & sēis unctionib. suis cū altarib. & uasis uestib. q; & reliq ad diuinū cultū explendū utensilib. deuote & solēpnit sacre. & ñ i aliis locis quā dno sacratis ab epis & ñ achorepis. qui sepe phibiti s ñ i v pdictū ē sūma exigente necessitate missa celebre nec sacficia dno offerre debem. & hoc si sūma necessitas agit & pulit ñ in domib. offerre phibita s. Si aut v leg in ecl laodicensi capto. xxxvii. q m q ñ s ab epis ordinati tam i ecclis quā in domib. exorcizare ñ possunt. multo magis maioris qd minutia ñ abeis q ad eos qd s ipsecta quib. fungi debent offa agi dbeā. t sacficia offerri lice. Qd aut v paulo supi plibatū ē oblationes in domib. offerri ñ debent. in eode ipsulio cap. t. viii. phibitū habet ita. Non oportet i domib. oblationes celebri ab epis t pbis. Et. ygin pp. Ecclarū omis basilice cū missa consecratio absq; fieri missa ñ dbe. debent semp ipsecri. & ecclē destruere v av plures s q necesse sit aut maioris magnitudinis quā v ex rebus ad eas pertinentib. restaurari possunt. epi puidentia mod. muenit quatit ipsire possint. Et. gelasi. cap. xxx. De locis v Absq; precepto sedis aplice noua ñ esset. mi. ipsectione quātus supi strictum fuit cōprehensū. ecla. in q: patefactū ē. q absq; precepto sedis aplice ñ nulli facta ecclas t oratoria sacre psumat. Ide. Sine auctoritate sūmi Preceptā sinodalia quē pontifices noua ñ dedicet ecla. ñ paucos ñ inser d sede mā adpumeā upi s directa. & antiqs canonib. ipsentium. & ea quē min ē pbant addidim. & mutaq parte istat sine sūmi pontificis auctoritate ecclam nouit idtā ñ posse dedicari. teq; ex hac basilica quē talit adeutū fuat pcessionis adducta suspendisse missas phabilit cōputam. Si qa deuot loc ñ debe amministrioq qā uacuus pmanic ff kme eos mtū nōe quoq relatio itme auctoritatis nīq suscepta serie ipsecratis. ut ppl frequentatio quā illic aude iuenire mandasti sequens regulis ecclastics & canonib. integrū hat firmata religione iuenīt. Ide. Non dedicent basilice quē pt auctoritate sedis basilicas nouit instituta ñ petris ex more aplice fuim eis preceptionib. dicare nemo audeat. nec ambiant sme sicut epi uendicare clericos potestatis alienē. cū enī decreta. tē. uenabiliū sanctionū nos q. magnope custodire nitam. ac sine eos dispendio & illa q palic utilitatis fortasse ipendio uideant laxanda edam. eūq; nos pt salutarū reuentiā regularū cupiam. tene mēti dice. i eū sedes aplica supior his omib. fauente dno que patrīs canonib. s pfixa pio deuotoq; studeat tene pposito satis indignū ē quēquā t pontificū t ordinū subsequentū hanc observantiā refutare quā beati pet sede i sequi uidet i doce. satisq; iuuenis sit v totū corp ecle inhac sme observatione iecorde; quam uigere ispicat. v dnis ecle tot posuit pncipatū. Id. iohi epo Certū ē qdē Publice ipessiones ñ fiant nisi sorano. nisi preceptionib. istitutū. ruis. q pt auctoritate romana de ne quis in ecla aut oratorio d sedis nīq ñ legit pmissione exist. dedicatū pcessione publica putare impendi. ne idtores furtiuis subreptionib. pt regularū statuta psilirent. s; quia megestia spectabilis femina petronia nobis oblatione suggessit in possessionib. ppis suis corpcula idedisse ff kme humanitatis intuitu q pora statuta ñ maculē funib. & sepulcis tm i cōprehensis petronio loeis. mistia nouis psollepnitate pstanda. v dfunctoq; nōic solum diuina celebrent officia publica frequentatione & pcessione cessante. Et. nicolaus pp. clero & plebi nouensis ecle. Sine iniuria sedis aplice ecla Ecla. i. catholicoq collectio ñ sine non debe institui. aplice sedis institutū nutu. quō iuxta sac decreta nec ipsa debe absq; preceptione pp basilica nouit istitui. quē ipsam catholicoq int sme amplectū enterrā dinosci. Et. ex de aurelianensi. Sine designatione epi ñ edificet ecla. Nemo ecclam edificē ante q euitatis epe uenat. & ibidē cruce figit. publice atriū designē. & añ quam diffiniat q edificare uult quē ad luminaria ad custodiam & superidia custodū sufficiant. & ostensa donatione sic domū edificē postquā ipsecrata fuit atriū eidē ecle sēa aqua ispgat. Et. ex de bracarensi. Non ecla consecret q p siqs basilicā ñ pdeuotione fidi s; pquestu qstu cupiditatis cupiditatis edificat. v qcqd d oblatione ppli colligit edifi mediū eū eliei diuidat. eo q basilicā intra sua idiōit. hoc d ecto obstiari debe. v null epoq tam abhominabili uotu esentiat. nec basilicā q ñ pscoq patrēmo s; magis sub tbutaria idtione ē idta audeat ipsecri. Felix epe oib ortho doxis. Sacficia ñ ñ sup altare & in loeis do ipsecris offerant. Sic ñ alii q sacrati dno sacdotes debent missas celebre. nec sacficia sup altare offerre. sic nec malis quā dno ipsecris loeis. i. intabnaculis diuinis preib. a pontificib. diuinis missas cane aut sacficia offerre lice. ñ sūma coegit necessitas. Satis ē q missā ñ cantare v ñ audire q. inhis loeis v fieri ñ oportē. ñ p sūma necessitate iungit. quō necessitas legē ñ frt. uīn septū ē. Qd ne offeras holocausta tua in ōi loco quem uidis. s; in loco quē elegit dns ds tuus. In domib. cōn ab epis siue pbris oblationes celebri nullatenus lice. Et. ex de tbunensi. Non nisi in loeis sacratis missarū celebrent sollemnia.

Omnium sollemnia. ñ ybrietatq; s; in loco. Non ñ in locis sacris missarum celebrent. ab epo sacris. t' ñ ipse prmiserit celebranda cc cenfem. Inc clemens. Peab diuinis celis congrua ⁊ utilia fa erre loca. q diuinis peab sacre oportet ⁊ secerni ecle. Hic q. i. ppsorum urna. Sacrificare ⁊ missas celebre ñ licet ñ in ⁊ ñ aqq quam. Nec postmos oportet uos agnosce uoluntate di. ñ ⁊ agendi loca sacrata. & sacrifican-di loc c. quo in atus locis sacrifican & missas celebri ñ licet. ñ in his in qb epe fuissent aut epo regulariter ordinato tenen te uidt' cuitate secta sunt. Alit enim ñ s h agenda. nec rite celebranda. Inc. silues pp. Abiciat sacdos q in locis ñ sectis

Nullus pbr missas celebre psumat. ñ missas celebre psumat. in sacris ab epo locis. q sui participes de certo uoluit et sacdotu. Felix pp oib orthodoxis. Singlis annis sectionum solepnia

Sollenitates dedicationum ecclarum celebret. & sect ecla d cui sec & sacdotum psingl'os annos s celebrandc. De ecclarum sectio one omib qtiens dubitat. ut nec certa septa nec testes existant dubi qb sectio sciat. absq; ulla dubitatione sectore cc eas cscin-das. nec talis trepidatio fac rationic. quo ñ monstrat cc tra-tum. q nesciet factum. Inc. qqq. Singlis annis anniversarie dedicam

Sollepnitates dedicationum ecclarum ones ecclarum celebremur: psingl'os annos sollenit s celebrandc. ipso dno exemplu dantc qui ad festu dedicationis tepli oib id faciendi dans formam cui reliqs pplis cande festuitate celebratus uenit. sic septu c. facta s encenia in hierlimis & hiempsi erat. ⁊ ambulabat ihe in porticu i tepio salomonis. Qd aut. viii. dieb encenia s celebranda. in ub regu plecta dedicatione tepli repies. Inc. ex c meldensi. cap. iii. Consecrent ecle de quae sectio

Ecclc t' altaria quc ambigua s d sectione tione dubi secerent. & supflua altaria destruant. Inc. ygni pp. tat.

Simotu fuit altare. Quando ecla c dnuo sectanda. t' salib dnuo secret ecla. si parietes mutant & ñ tm exorizanda. altare. salib tantu exorizet. Si homicidio t' adultio ecla uiolata fuit. diligentissime expgat. ⁊ dnuo sect. Inc. ex cono gellio. Ecla semel secta qndo sit iterum sectanda.

Ecclis semel do sectatis ñ debe tm sectio adhibi. ñ aut abigne exustc. aut sanguinis effusione aut eqq semine polluta fuit. qa sic insanis aqlicq; sacdote in noie patis ⁊ filii ⁊ spc sci semel baptizatis ñ debe tm baptizari. ita nec locus do dicat tm c sect. ñ ypt eas eas qs supi nomi nauim. si tm fide sec trinitatis tenuq; q eu sectuq; Inc. iobis pp. Ecclas arrianor ueuq; inuenerit catholicas eas diuinis peab & qrib absq; ulla mora sectate sic & nos fecim. eup causa theoderici regis ptantinopolim fuissem. Inc. qqq. in dialogo. Arrianor ecla in regione urbis hui quc suburba dr: eu clausa usq; biennu pmansisse. placuit ñ infide catholica introducti illic beati sebastiani & sec agatheq mrtis reliqs dicari dbuisse. q & factu c. De eode.

Agapit pp. uas catholicu. euglii tuba. pco iustitiec sacra altaris sedisq; uelamina sacdegis animi infecta fabu-lis. suis catholicis peab eluit. Inc. iuli pp. De fabica ñ clube ecle si diruta fuit instauranda. & si in eo loco sectionis solenitas debeat iteran. inq scuaria ñ fuit. mihi iudicam officie. si pca in lumine aq exorizata iactet. qa sectione clube ecle inq spc sci ara non ponit. celebrate tm sem cc missarum. Et ido siq seor basilica a fundamis & fuit inouata sine altaris motione. sine aliq dubitone eu ea missarum fuit celebrata sollenitas. tota sectio scificationis iplebit. Si ñ scuaria q habebat ablata s. ruis earu dposi tione & missarum sollenitate reuerentia sificonis accipie. Inc. ex decretis hormisde pp. cap. x. Absq; epi pmissu ecla

Nullus pbr in ecla sectata aliud sectata ñ engat altare. altare engat ñ q ab epo loci fuit sificatu t' pmissu. ñ sit discretio inter sacru & ñ sacru. nec dicatione fingat ñ sit. Qd si fecit degdt sicle c. si hanc anathematet. Inc. ex gelio africano. cap. i. Euertant altaria q sme seor reliqs er-

Placuit ñ altaria q passim pagis & puillas tamq gunt. memorie mtu ⁊ dnte structuunt in quib nullu corpus aut reliquie mtu ⁊ dnte pbant. ab epis q eisde loci sunt sicri pot eiciant. Si aut hoc ppter tumultu pplares ñ sinit. plebes amoneant. ne illa loca frequentent. ñ q recte non sapiunt nulla ibi supstitione deumeti teneant. & omno nulla memoria mtu pbabiliter accipiat. ñ aut ñ corp aut reliqq certe s. aut ñ origo alic habitationis t' possessionis t' passionis fidelissima origine tdit. Ita q psoma & pmanes qsi reuelationes qslibe hoiu ñ cuiq; structuunt altaria omodo repbent. Inc. ex c aurelianensi. cap. iii. Non e sacranda ecla.

Ecclam ñ pagan sepulte e ñ pagan sepulte inuenitur: ñ liceat sectn. neq; missas in ea celebre. s; iactare foras & mundan oporte. Inc. ex c agrinensi. De ecla inq fidlium

Ecclam inqua mortuor siue infidlium cadauera sepeliunt. cadauera ifidelium sepeliunt sciificare ñ licet. s; si apta uidet ad sectndu. in euulsis corpib & rasis parietib uel tignis et loci reedificet. S; si hec sectata pri fuit. missas in ea celebrare licet. tm si fideles fuerit q in ea sepulti s. Inc. ex c martini pp. Sup monumta in capis sic ñ distribuat

Non oportet clericos ignaros ⁊ psuptores misteria. sup monumta in campu misteria portare. aut distribuere sacrata. s; aut in ecla aut in basilica ñ mtu s reliqq depositq. ñ p dfunctis oblationes offerri solent. nec liceat ieunis prandia ad definctor sepulc dferre. ⁊ sacrificare mortuis. Inc. ex c turiensi. Quom i ecla cobusta

Concedim & ñ sicubi q pcces missa possit celebrari. nisi exigentib p plurimu factu e a normannis & aselauis. a hungaris ⁊ amalis ieunis seu alio qlicuq; in ecle fuit incensc ⁊ ⁊ bustc in capellis cu tabula sectata missas iterum celebri pmittim. donec ecle ipse restaurari queant. in tante ñ postis si ecla defuit sub diuo. seu interioris. Inc. Si tabula altaris sectata. cetaq; sacra mistia ad id offin ptinentia ibi affuint. missarum sollemna celebri secdim. Inc. ex c epaonensi. cap. vii. Crismate ñ

Altaria sin s lapidea ungant altaria ñ fuint lapidea. ñ crismatis unctione ñ cscerent. ad celebranda autem diuina officia ordine que metropolitani tenent ⁊ puinciales eor obsuare debebunt. Inc. ex c agathensi. Crismatis unci

Altaria placuit ñ solu one ⁊ sacdotali bndictione sacri unctione crismatis s; & sacdotali bndictione sacri. altaria. Inc. ex c aurelianensi. cap. iiii. In priuati oratoriis lic orare. si ñ

Unicuq; fidlium in domo sua oratoriu licet hre. missas celebre. & ibi orare. missas aut ibi celebre ñ licet. Inc. vii. smodo.

Clericos q ministrant Unicuq; fidlium i domo sua licet oratoriu in oratoriis que intra dom s cu sensu epi loci illi habe. hoc face peipim. Siqs ñ hoc ñ obsuauit deponat. Inc. ex gelio agathensi. Qui cre parrochia sint oratoria. his dieb ad parrochia

Siqs extra parrochias in quib legitim c redire cogant. ordinariq; quotiens oratoriu fire uoluit. reliqs festiuitatib ñ ibi missas audiat. ppter fatigationc familie iusto ordine pmittim. pascha ñ. natale dni. epiphan. ascensione dni. pentecost. ⁊ nat. s. iohis bapt. ⁊ siq maxime dies festiuitatib sint. ñ in ciuitatib aut in parrochiis audiant. Clerici ñ siqui in his festiuitatib qs sup dixim oratoriis ñ iubente aut pmittente epo missas celebre uoluint. acione pellas. Aug.

Trib ex causis loca seor. Quib ex causis sac loca mutanda tm mutanda s. Prima. cu necessitas pscutor loca eor sint. grauauit. secu. cu difficultas locor fuit. tcia. cu malor societate qiuant. Inc. ex c magontiensi. cap. l. i. Quomodo ñ licet aliu corpa seor de loco ad locu transferre.

Corpa scorum de loco ad locum nullus transferre presumat sine si-
lio pnepti t' eporum sccq; synodi licentia. Ygin pp. In usu
ligna ecclie dedicate laicorum non licet: sicuti ligna ecclie dedicate
non debent ad aliud opus iungi non ad alia ecclia. t' ignis uburenda.
t' ad pfectum in monasterio fribus. In laicorum aut opa non debent admit-
ti. Clementis iacobo hierosolimitano epo. Ut estimita sacra vasa
Altaris palla. cathedra. uetustate supra incendant. sicut cor-
candelabrum. sicuti. si fuerint uetustate supra incendio isac loco
dent. quo non licet ea q insacrato fuerint male tractari. s; incendio
uniusa tradant. cineres q; eorum in baptisterio inferant. vel nullus
transitum habeat. aut in parete aut in fossis pauimentorum iacent.
ne inteuentium pedibus conquinent. Ide. Mortui non obuoluant
Nemo pignoratum clerici mortuum uestimitis altaris.
eredat aduoluendum. aut a scapulas operire uelit palla q
fuerit in altari. aut certe q diacono data e immisa dni. Qui hoc
fecerit t' leuit qsi mch negligentes habuerit. diaconi tenmo
secq; misibus a dnico erit remotus altari. qui peius anathate
eo q clicum non admonuerit. pbr. x. annis. v. misibus excomicat sit.
ppt q de dnicis sacrmtis subiecta s non admonuerit ministia. et
postea cum gndi hymilitate mat recipiat ecclie. Pallas vel
uela q in scuario sordidata fuerint ac ministia diaconi cum
humilibus ministris mtis scuarium et uclamina dnice misse ably-
-ant. ne forte pulueris dnici corporis male decidat. sindone vel
foris non abluant. et erit hoc non opanti peccm. ideo mtis sacrm
ministris peapim cum diligentia custodire sin peluis noua
oparet. ypt hoc mch aliud tangat. s; nec ipsa peluis uelis
apponat lauandis. non que ad dnici altaris cultum pertinent.
pallis mala pelui lauent. et mala uela lanuarum. cura sit
et hostiarius ex admonitione maioris. ne quis negligens
aut ignarus ad uelum lanue domus dni manus incognite tergat.
s; statim cohibet discat ois ho. qa uelum atri domus dni est. Sixt.
Insca Vasa sacra non nisi a sacratis contra ctent hominibus.
aplica sede statutum est. vel sacra vasa non a balius qui a sacris dnoq;
dicatis hoibus tractent. ne pt alibus psumptionibus iratus dns pla-
-gam imponat pplo suo. et hi et q non peccauerit peant. qa
pt iustus septiesiesq; pimpio. Ide stephano epo familiari
amico hilario. Non non a sacratis hominibus uestimita sacra
Vestimita ecclie quibus dno ministrat et sacra feratur:
debent esse honesta quibus in alius usibus non debent frui q.
in ecclasticis dno dignis officiis. que nec ab alius debent
tangi. aut offerri. nisi a sacris hoibus. ne ultio q balthasar
reges sup tnis qdientes uenit. corrue eos faciat adima.
Ex de aurelianensi. Diuina mistia nuptiis non pstent orna
Ad nuptiarum ornatum mistia diuina non pstent. ne tabus.
dii ipsos taetra t' pompa secularis luxurie polluunt. ad
offm sacre mistie uideant indigna. Ex de thuriensi. cap. viii.
Vasa In ligneis uasculis dnici corporis ysanguinis non s celebnda
quibus sacra ofrunt mistia. s calices ypatene. De qbus mistia.
bonifacius martir ypse interrogatus. si licet in uasculis lig-
-neis sacrmta ofrere. respd. Quondam sacdotes non aureis s; lig-
-neis calicibus utebant. Zepherin. xvi. romanus epo. patenis
uitreis missas celebre ostruit. Dein urbanus. x. pp. oia mistia
sacra fere argentea. In hoc enim sic et in reliqis cultibus magis
ymagis p indentum tpum dec subcerunt ecclarum. Ipsis enim
diebus qui serui patris familias sunt. ne dec mater ecclie
minuat. s; magis cumulet ymaginet statuum. vel dnicis
nullus sacdos sacrum mistrium corporis ysanguinis dni nri ihu x
in ligneis uasculis ullomodo ofrere psumat. ne unus placam dne
mus trascat dis. Ex de remensi. cap. vi. Ex q materia calix
Vt calix dni cum patena si non erauro. cum patena fieri debent.
omino ex argento fiat. Siaut qs tam pauper e. saltem uel
stagneum calicem fiat. Deo enim aut aut ex aurichalco non fiat. quia
obuium inuitem cruginem pantiq; uomitum pnocat. Nullus aut
in ligneo aut in uitreo calice psumat missam cantare. Ex
epla eusebii pp ysilueistri. Non in sericos; purpuritico sacrum
Consulto oium ostitum. vel sacrum ostitutum altaris.
altaris non in serico panno aut in uitreo qsq celebre
psumat missam. s; in puro linteo abepo ofecto. tymeo seluice
lino perato. atq; puro. sic corpus dni nri ihu x in sindone
linea munda sepultum fuit. Ex. vi. synodo. A quibus sit tradita
Iacobus fr dni secdm carnem. cum pmum eredita e missarum celebtio.
hierosolimitana ecclia. ybasilius cesariensis epc e clamas
p totum orbem refulsit insignis. addidq; nobis misse celebtio-
-nem. Thelesphorus pp. vii. apcro. Qua hora sint celebnde
Nocte sca natiuitatis dni saluatoris missas celebrent misse.
pbri. et ymnum angelicum mens sollenit decantent. quo
ysade nocte ab angelo pastoribus e nunciatum. et subito facta
e cum angelo multitudo militie celestis. laudantium dm et dicentium.
gla in excelsis deo. ytem p. s. b. v. Reliqs vel tpibus missarum celebra
ones an hora diei tempi minime s celebnde. qa in eade hora
et dns resurrexit e ysup apostolos sper lectum descendisse. Ex de car-
-taginensi. cap. viii. Non non aliquis sacrmta celebrent altaris.
Sacrmta altaris non non aliquis hoibus celebrent. excepto
uno die anniversario q cena dni celebrat. Nam si aliquos
p meridiano tpe defunctos siue epos seu cetos mandato
facienda e solis ofomibus fiat. si illi q faciunt ia pransi inuen-
-ant. Ex de babilonensi. Ante missarum sollenia cea hora nona
Solent plures qse ieunare putant. Sed nulli comede licet.
in qdogesima mox vel signum audierint. adhora nona man-
ducant. q nullatenus ieunare credendi s si an manducauerint
qua uespranum celebret offm. ycurrendum e cum admissam.
yaudiuit missam sollenis yuespranis officium largius de
mosinis ad cibum accedendum e. Si vel aliqs necessitate ostinet
fuit vel admissa uenire non ualent estimata uespruna hora.
copleta ofone sua ieunium soluit. Si eunis et quinos
tempos cea uespranis horas. in sabbo vel sco cea noctis uenum
missam sollenia s celebnda. Ysn leo epc. Qd a patribus mis. Ide
gelasius. Ordinationes pbros. Ide pelagius. Dilectionis tue septa.
requre i tctatu ordinandos. Prima q. parte diei missarum
solenia non congrue celebrant. Ysn leo pp. dioscolo alexandrino
Necesse e In pma parte diei missas celebre licet. Ipo.
aut vel quedam ppli pars sua deuotione pnuet. si uni tm
misse more seruato sacrificium offre non poss. non pma diei parte
nuentur. Studiose q fmitatem tuam familiarem admonemus.
vel q nrm consuetudinem exforma patrum tdtionis insedet. tua q;
cura non negligat. vel p dni nostri fide yactibus agnum. Sed q reme-
-antur filio nro possidonio pbro hac addictione tua epslam ddum
pferendam. q nrs pcessionibus atq actionibus frequent intfuit.
yvotiens adnos miss. qd moribus aplicis sedis auctoritas tenere
agnouit. Ide aug. Misse peculiares non s in publico celebnde.
Et hoc adtendendum e vel misse peculiares q p dies sollenes
a sacdotibus fiunt. non ita in publico fiant. vel pcat ppls a
publicis missarum sollenis q hora tcia canonice fiunt ab-
-strahat. s; sacdotes q i ecclia urbis aut in eade urbe s et
ppls in unum ad publicam missarum celebrationem conueniant.
Alexander pp. Qt missas in die sacdotibus celebrare licet.
Sufficit sacdotem una missam in die una celebre. qa xpc
semel pass e. ytotum mundum redemit. Non modica res e
una missa facere. yualde felix. q una digne celebre potest.
Quidam tamen p defunctis una faciunt. et aliam de die. si
necesse sit. Qui vel p pecuniis aut adulationibus sclarum una
die psumunt plures facere missas. non estimo euade damnatio-
-nem. Ex de toletano. Ex salutoris yaplos exemplo docem ymnos
De ymnis canendis ysalutoris yaplos habem exemplum.

Ha ipse dñs ymnũ dixisse prohibet. matheo euglista testatur
& ymno dicto exierũt in montẽ oliueti. Apls paul. ad ephesios sed dicit. Implemini spu. loquentes uob mpsalmis & ymnis
& cantes spualib. Qa a nullis ymni humano studio in laude
dñi atq; aplorũ & nrum tñphos ppetui esse noscuntur sicut hi qs
beatissimi doctores milan. atq; ambrie edidere. Quos tñ qdã
specialit repbant. peo q de septis seorũ canonũ t aplica tdtione ñ extabant. Respuant q illũ ymnũ absorb eo postrũ.
quẽ cotidie publico puato; offo mfine omiũ psalmorũ
diem. gla & honor pat &c. & spu. s. insela seloru am. Ha &
ille ymn quẽ nato meatne ẽ angli cecinere; gla i excelsis do.
yntha. p. h. b. vol. & reliq que secunt ibi ecclastici doctores
posuere. Ergo nec ipsi in ecclis canendi s. qa in scarũ septaũ
libris ñ inuenium. ponunt missę siue pces. t ofones.
siue mndationes. seu man impositiones. ex qb sinulla dean
tur in ecla uacant omia officia ecclastica. amonẽ fieri
atq; hortat timotheũ apls dicẽs. Obsecro q primo oiũ fieri ob
secationes. ofones. postulationes. gratiarũ actiones p oib hoib
q insublimitatib s. Sic q ofones. ita ymnos laude dñi ipsi
pos nullũ nm uitũ mpbẽ. Leo non jp. In nouo testamto qui
duo solium ymni abanglis innouo ymni abanglis deantari ive-
testamto inuenium decantari. alla. atq; gla i excelsis do. nunt.
qi parti inseptuagna mtnitum. qa peccato uetis hominũ
a iuentu anglicę iubilationis cepulsi mb miserę uitę
babilonẽ sup flumina et sedem & flem. dũ recordam syon
illi. in qua dm decẽ ymni. Qd nouẽ ebdomadib alla uit-
-mitam. ñ integrue p nouẽ ebdomadas nouẽ ordines
anglorũ accipim. quorũ deam ordo psupbia corruens angli-
-cũ numerũ inminuit. & felicitate pturbauit. q idolo-
-lentes suę diminutionis. parẽ ruina s tuntes. a perfecta
laude creatoris fuere ppedit. Quorũ recuperationem & ipsola
tionem ipsuleris omipotẽs creator. primũ hominẽ d limo trę
formauit. q sui geris multiplicatione dãna ecletis patrie
resarcire. atq; anglorũ gaudia suplere. Qua spe anglicus
chorus ad modicũ letatus. ñ mirũ si ex lapsu ipsi hois fuit
ptitus. uñ nouẽ ordinũ ecclis in laude creatoris remansit imperfectus. donec in ẽ resurgente resurrex plapsus ille
protoplastus. ibi argumto sui collegii & spe melioris angliens
exegerit gaudis. in nouũ alla surrexit totus. & in eo pstat dnot.
Quẽ & nos p modulo nro imitantes. a septuagna qñ laps
protoplasti in ecla recitat. alla nouẽ ebdomadib
mtnitam. s. usq; in pasche. v ẽ resurgens
amotaus tristicia nam in gaudium
uertit. & alla nob reddit. Nicolaus
rodulfo bituriensi archiepo. In cena dñi gla i excelsis decantet.
Porro gla in excelsis do abepis in cena dñi int missarũ solla
more nro dicenda ẽ. pallio v aplico eadẽ die uti ẽ illi licet.
qb ẽ ab aplica sede pmissũ. Zacharias jp. Cũ baculo aut capite
Nullus epc uelato ad celebranda missarũ sollenia ecclie ñ ingre
-diat. pbr seu diaconus ad celebrandũ missarũ sollenia diant.
psumat cũ baculo intrare. aut uelato capite altario dñi
assistẽ quo apls phibẽ uiros uelato capite orare in ecla.
& si tẽne psupserit. cotione puet. Cũ v inqit fuit epc aut
pbr ad missarũ sollenia celebranda ñ passo aliq intuenit.
nullom audeat data ofone recedẽ. v ab aliq pbro aut epo
supleant missarũ sollenia. s. q ipsũ ponit supleat usq;
infinẽ. Siqs v psupserit pt q posum agẽ. a sacẽ corpe &
sanguine dñi nri ihu ẽ sit suspens. Anacletus seruus ẽ ihu
oib epis. Quot testes epe sacẽdicant secũ habẽ debeant.
Epe do sacẽdicant testes secũ hat. in sollenionib qipe dieb
aut. vii. aut. v. aut tres diaconos q oeli et dicunt & subdiaconos. & reliqs ministros secũ hat. q sacis induti uestimis

infronte & atergo. & pbri edent regione leuaq; pto
corde & humiliato spu. ac pno stent multu. custodientes
eũ amaliuolis hoib. & ipsũ pbentes sacẽdicio. pieta
aut ipsecutione ofi eoicent. q noluerunt ecclastici carere
luminib. Et. luci jp. oib epis. Epi sine religiosis testib
Iubem aplica auctoritate v semp dimica sacẽnta ñ ẽdicant.
testes uobeũ sacdotes & leuitas hatis. & licet ipsa sufficẽ
pa possint. tñ pt maliuolos iuxta aplm & testimoniũ
uos oportet habẽ bonũ abhis q foris s. lgit duo pbri &
tres diaconi mõi loco epm ñ deserant. pt testimoniũ
ecclasticũ. Sothes jp. Hisi duob psentib pbr missa celebre
Hoc q: statutũ ẽ. v nullus pbros missarũ sollenia ñ psumat.
celebre psumat. ñ duob psentib sq; respondentib
ipse tel hat. qa eũ pluralit abeo dñ uobeũ. & illud insertus
orate pme apussime iuenit. v ipsi respondeat salutationi.
Ex canone aplorũ. Cõmunione puent q usq; ad finẽ missarũ
Omis fideles q iuenunt insolentitatib sollenia non
sacis ad ecclam & septas aplorũ. & euglm audiant. audiunt.
qui aut ñ ipseuerant in ofone usq; dũ missa pagat. nec
seam cionẽ peptunt uelut in qietudine ecclę & mouentes
iuenit cione puan. Et. ex ẽ cartagnensi. iii. De eodẽ.
Sacdote ubu in ecla corã ipso faciente q eqressus
de auditorio fuit excoicet. Et. ex ẽ agath. Die dnico
Missas die dnica selarib missas ex integ selares audiant.
totas audire spuali ordine peptum. ita v ab bndictione
sacdotis egdi ipls ñ psumat. Qd si fecerit. ab epo publice
infundantur. Et. ex ẽ aurelianensi. Ipls ñ ante discedat
Cum ad celebrandas missas qua missa ex integ celebret.
in dñi nomine iuenit ipls. an ñ discedat qua missę
sollenitas impleat. & v epe ñ fuit bndictione accipiat
sacdotis. Et. ex ẽ cartagnensi. iii. Excoicet q pmisso
Qui die sollenis pmisso ecclę iuenit ad spectacula vadit.
ecclę iuenit ad spectacula uadit. excoicet. Excilio
cartag. iii. Usq: ad missa catecuminos nullus ecclam ingdi
Epe nullũ phibeat ingdi ecclam & audire ubi phibeat.
dñi. siue gentile. siue hereticũ. siue iudeũ. usq; ad missa
catecuminos. Anastasius epe oib epis. Euglia ñ sedendo
Aplica auctoritate mandam. s. stando audire debem.
dũ sca euglia in ecla legunt. v sacdotes & cetis os
ñ sedentes s. uehabilit curui & in specu euglii stantes
dnica vlu intente audiant. & fidelit adorent. Greg. vii.
Omis xan Ad missarũ sollenia sep aliqd ẽ offerendum.
peuratę ad missarũ sollenia aliqd do offerre. & duce
ad memoria q dñs p moysen dixit. Non apparebis in specu
meo uacuus. & in collectis seorũ patrũ liquido apparet.
q os xpiani offerre aliqd do ex usu seorũ patrũ debent.
Ad ipsũ enim pri ẽ fugiendũ. q nrę curare possit animę
passiones. Ecrũ homines ipostero ordine ante s opem
ab hoib accessiunt. ubi aut humana subsidia dfecerint.
tẽ opinant diuinũ postulandũ fauoris gram. cipanus.
Quando aut stam Quare ad pfationẽ sursũ corda dicit.
ad ofonẽ fris dilm inuigilare & incubẽ ad pces
toto corde debem. cogitatio hois carnalis & selaris abscedat. nec q tq tẽ animo quia id solũ cogitare q pcat. Ido
& sacdos ante ofonẽ pfationem pmissa parat frum inter
dicendos ursũ corda. v dũ respondẽ plebs. habem ad
dnm. admoneat mch aliud se quã dm cogitare debẽ.
claudat nt adusariũ pcat. & solũ do pitat. nec ad se
hostẽ dñi tpe ofonis uenire pitat. Pelagi romanę ecclę
& aplicę sedis epe. univsis germaniarũ atq; galliarũ epis.
Inuenim has nouẽ pfationes Quę pfationes i ecla fiunt dicens.
in sac catalogo tñm recipiendas. idẽ unũ malbi paschalib

alia die ascensionis dni. tertia die pentecosten. quarta d natiuitate dni. quinta d apparitione dni. sexta d aplis. septima d sancta trinitate. octauia de cruce. nona d iejunio mediolanensi dicenda. Ex de gabilonensi. In oib missarum sollemnis p defunctis

Visum preterea nobis est. vt in oib missarum sollemnib ita oratio fiat. p defunctorum spiribus loco pretermissa ecclia dnm deprecet. Sic enim nulla dies excipitur. q n pluriemib p quibus libet necessitatibus deprecet. ita nimirum nulla dies excipi debet. qn pauci ab fidelium precib dno missarum sollemnib fundantur. Antiquitus q he sancta tenet ecclia more. vt missarum sollemnis & alius preib dno spe qtscentium condent dicente beato augo. Non s pretinentes supplicationes pspiribus morituorum. qs faciendis p oib in ecclia & in catholica societate laudam. defunctorum & cum tacitis nominib eorum quos sub geniali memoratione seep ecclia. vt qbus adita desunt parentes. aut filii. aut qui quos nati l amici. abuna eis exhibent pia mat eos. Innocentius epe urbis rome. decretio eugibino. Ante pce ni s nomina asacerdote reertandi.

De oib reertandis an qua pce sacdos facerit. atq: eorum oblationes quorum nomina reertandi s sua ofone memdae. qua superfluum sit. ipse prua prudentia recognoscis. vt e hostia nec diu do offeras. et an nom insinues. quis illi magnitudo mei sit. Alexander urbis rome epe. ortodoxis oib.

Insacentorum oblationib Panis unum. aq insacentis s offerendum. q unt missarum sollemnia dno offerunt panis tm. vinum aq pmixtum insacerdotum offerant. Non enim debet mealice dni aut uinum solum aut aq sola offerri. s utrumq: pmixtum. qa utrumq: exlatus ei in passione sua pfluxisse legitur. Ite. capan epe. ceciliio fm salutem. Vinum sine aq in ecclio insacentis offerri non licet.

Sicut insacerdotum calice dni offerri sola aq non potest. quo nec uinum solum potest. nam si uinum tm quis offerat. sanguis x iam et sine x. Qn enim utrumq: miscetur. & adunatione infusa s liquet copulantur. te sacentum spirale in celeste efficit. Sic vero calix dni non et aq sola & uinum solum non utrumq: miscetur. qm nec corpus dni potest esse forma sola. non utrumq: adunatum fuerit. in copulatum. panis unum cum pace solidatum. Idem. Septima die. vt quies eliq: calice in memoratione dni passionis ei offerimus. id q instituit dnm fecisse faciamus. Sed unde fr kme. siqs d antecessoribus nris l ignorant l simpliciter non hoc sequantur & tenuit q nos dns facere exemplo in magistro docuit. potest supliciter ei d indulgentia dni uenia incedi. nobis vero non potest ignosci q nec a dno admonitus in instruendis sum. vt calice dni cum uino mixtum secm q dns obtulit offeramus. Ite. ex de martini pp. Preter uinum & aqua non oportere aliqd l panem insacentum nisi offerri debere.

Aliud insecutorum pter uinum in aq offerri. q in tempo x benedicunt. qa dn in cruce pendens de corpore ei sanguis effluxit in aq. Hec ita uinum s mare ihv. fi hostia in oblatio dni in odorem suauitatis. Ite. ex de cartag. iii. Insacentum corpus in sanguinis dni mei apli offerat quia q ipse dns tradidit. hoc e panem & uinum aq mixtum. nec apli insacerdotum offerat quia d uinum & d frumentum. Ex. vi. sinodo. Oblationis sacerdotum nemo

Dicerum q in qbdam ecclis sacdotes uinum aq commungant. sacerdotum oblationis iniungant uinum. q secm usum latinum offerunt. & sic simul utrq: pplo dispensent. Precipimus q. v nullus sacdos hoc ultra faciat. s in remissione peccorum pplo oblationem sola distribuat. & uinum seorsum benedictum pplo q petierit accipiat. & fructum gratias agat. Iuli pp. p

Cum omne De his q insacerdotum uari e gratia capitum. enim atq: peccem oblatus dno sacerdotum deleat. qd d certo p delictorum expiatione dno dabit. qn in ipsa sacerdotum oblatione erratur. audium enim qsdam scismatica ambitione detentos sed diuinos ordines & aplica institutiones hac

p uino in diuinis sacerdotum dicere. alios q: immerita eucharistiam plus p complentio coronis porrigere. quosdam & exprimi uinum in sacentio dnici calicis offerre. alios vero panem lineum musto intinctum p totum annum reseruare. & intpe sacerdotum aq parte ei lauare. vt sic offerre. Qd quia sit euangelice atq aplice doctine strnum & consuetudini ecclastice aduersum. ni difficile ab ipso fonte ueritatis phatur. aq ordinata ipsa sacentorum mysteria pcesseq: Cum enim magister ueritatis uerum salutis nrte sacerdotum suis mandare discipulis: nulli hac s tm panem & calicem sub hoc sacentio agnoscam dedisse. Legitur enim euangelica auctoritate. accep ihe panem & calicem. & benedicens dedit discipulis suis. Cessat q hac sacerdotum offerri. qa manifestum gaudens exemplum imitatis euangelice illum. q pt panem & unum aliud offerri non licerat. Illud vero q p plentio coronis immerita tuti eucharistia pplis. nec hoc platum ex euangelio testimonium recepq: vt aplis corpus suum & sanguinem mandauit. Seorsum enim panis & seorsum calicis mandatio memoratur. Iam immerito panem alii xpm pbuisse ni legim. excepto illo tm discipulo q immerita buccella magistri pditori ostendere. non q sacentum hoc institutione signare. Ita q de expiso bot. i. de uinum granis pplis conteri. uel de omino infusum. s si necesse fuit botrus mealice imbrmat. & aq misceat. qa calix dnicus iuxta canonum preceptum uino aqua pmixtus debet offerri. qa undem maqua pplm intelligi. in uino vero ostendi sanguinem x. Ergo cum mealice uino aqua misceat. x pplis adunatur. & credentium plebs ei in que credit copulatur & iungitur. Que copulatio & iunctio aque cum uino sic misceat mealice dni. vt mixtio illa ni possit separari. Ita si uinum tm quis offerat. sanguis x in eo sine nobis. si vero aqua sit sola. plebs in eo sine x. Ergo qm botrus solus offertur in q uini efficientia tm designatur. salutis nrte sacentum negligitur. q aq significat. Non enim potest calix dni et aq sola. aut uinum solum. ni utrumq: miscetur. & ideo qa ita. explurima parte multiplex maior manauit sententia. dincepsitis talis error atq: presumptio cessare debet. ne pusque mordinata imago statuti ueritatis eneque. & ideo nullum uetum dincepsitis aliud in diuinis sacerdotum offerre. ni iuxta antiquorum senum sententiam pane tm & calice uino & aq pmixtum. De cero alit q. pceptum e faciens tadiu a sacerdotum cessabit. qdiu legitima penitentie satisfactione correptus. ad qd suum officium redeat q amisit. Alexander pp. v. apet. Nulla oblatio corpi & sangi x comparanda

Nisi insacerdotum mar et potest. q corpus & sanguis x. valet. nec ulla oblatio hac potior e s; hec est pecunia que pura & pura mente offerenda sancta dno sumenda. atq: ab oib uenerandum. & sic potior e ceteris. ita potest excolli & uenari debet. Innocentius pp. decretio eugubino salutem. Ante secreta mysteria

Pace q asseris an secreta mysteria qsdam pace offerri ni debere. pplis impartit l s inter se sacdotes tradere. cum post oia q apure ni debeo pax sit necessario indicenda. pquia ista pplm ad oia q in ministrum agunt atq: i ecclia celebrant pbuisse sensum. ac sumta et pacis seludentur signaculo demonstrent. Ite. Anacletus pp. Ecclastici lumiib ministri carent. q post secreta

Peracta secretione or eorum. q noluimus ne in uniuersa ecclastici carere luminib. Sic enim apli statuerunt & sancta romana tenet ecclia. Ex de toletano. xii. Qsq sacdos quiesq missam celebrat

Relatum e nobis qsdam d sacdotib ni tot tonsi sacentum eorum. uicib coronis sec gram sumere. qt sacerdotum i uno die uident offerre. s si in uno die plurima do offerant sacerdotum. mobis se oblationib actione suspendit. in sola tm extremi sacerdotum oblatione coronis sec gram sumum. qn ni sit tonsus illi vero in singulari sacerdotum participandum. quem corpus & sanguis dni nri ihv. x immolatio facta instituit. Ita ecclie apls dicit.

Homine q̃ edẽt hostias participes s̃ altaris. Certũ ẽ d̃ñi qui
sacrificantes ñ edunt. rei s̃ dñici sacrãti. Quicũq; q̃ sacerdotũ
dñicepsi diuino altario sacrificiũ oblatũ accessit. & se a cõione
suspendit. ab ipsa q̃ se indecenter puauit q̃ñ cõionis. anno
uno repulsũ se nouit. Ha q̃le erit sacrificiũ. cui nec ipse sacrifi
cans particeps ẽ dinoscit. Ergo modis omnib̃ tenendũ ẽ. vt
q̃cumq; sacrificans corp̃ & sanguinẽ dñi nr̃i ihũ xr̃i i altario
immolat. totiens perceptionis corpis & sanguinis xr̃i participẽ se
ꝓbeat. Gelasius pp. maiorico & iohi epis. Eucharistię cõionẽ
Comptim̃ aut. d̃ q̃dã q̃ cotidie accipit nec reprehendit nec laudat.
supta tñm̃ corpis sac̃ portione. a calice sacri cruoris absti
neant. Qui peiu dubio quo nescio q̃ superstitione docent
astringi. aut integ̃ sacrãta percipiant. aut ab integ̃ arceant.
q̃a diuisio uni ecclesię mistũ sine q̃ñdi sacrilegio ñ potest pve
nire. Aug̃. Qui semp peccat celestis sacrãti mediciñ semp acci
Cotidie eucharistię cõionẽ accipe nec laudo nec uitupero. pirr.
Omnib̃ tñ dñicis diebus cõicandũ hortor. Si tñ mens in affec
tu peccandi ẽ grauari magis dico eucharistię perceptione.
quã purificari. & ido quãuis quis peccato mordeat. peccandi
tñ de certo ñ habet uoluntatẽ. & cõicatur. satisfaciat. laemis. & osori
bus. & fidens d dñi miseratione. accedat ad eucharistiã
intrepid̃ & securus. s; h d illo dico. quę mortalia peccata non
grauant. Idẽ. Dicit q̃ spiã ñ cotidie accipiendũ eucharistiã.
ali affirmat cotidie. faciat unusq̃sq; d̃ sedm fidẽ suã pie dnt
et faciendũ. Hęc enim unusquisq; inter se. aut q̃ squã eorum se alti
ꝓsurt. Lucheus. & ille centuriio. cũ ait eorum gaudens in do
mo sua suscepit dñm. ait dicit. Domine ñ sũ dignus vt intres
sub tectũ meũ. ambo saluatorẽ honorificantes. quãuis
ñ unum. ambo peccis miscri. ambo miam fecerunt. ad hoc
uale. d̃ manna sedm ꝓpham uoluntatẽ in more cuiusq; sapie
bat. Ambr. Si quotiens cũq; effundit sanguis xr̃i in re
missione peccatorum effundit debeo semp accipe q̃ semp
peccato debeo semp accipe medicinã. Hilarius epis. Non abstin
Si ñ s̃ tanta peccata neant a corpe dñi ñ q̃ excõicari meruit.
& excõicet quis. ñ se debet a mediciña corpis dñi separe.
Fabian pp ait. Ter in anno q̃sq; fidelium cõmunicet.
Et si ñ frequentũ saltẽ ter in anno homines municent.
ñ forte quis maionib̃ q̃b̃ubet eminib̃ impedit. i pascha
uidl. & pentecosten. & natale dñi. Sother pp. Fruã integra
Incerta dñi a q̃b̃dã dñi sacrãti cõionẽ debem̃ accipe.
perceptio eucharistię negligit. quę quo in eadẽ die ab hoib̃
fidelib̃ excepitur his q̃b̃ p q̃ñ eminib̃ inhibitũ ẽ percipien
da sit. ecclastice usus demonstrat. cũ & penitentes eadẽ
die ad percipienda corpis & sanguinis dñi sacrãta recipiũt.
Ex cõcilio martini pp. Recedat ab ecclia q̃ a cõione sacrãti se pluxv
Si q̃s intrat in ecclam dei. & sacrãtis audit. ria auertit.
& pluxuria sua auertit se a cõione sacrãti. & in obseruandis
misteriis delinat instituta regulã disciplinę. istũ tale pre
endũ de ecclia catholica et decernim̃. donec penitiã agat.
& ostendat fructũ penitię suę. vt possit cõione perceptam indul
gentiã pmereri. Ex cõcilio agathensi. Non habent catholici q̃ his
Sclares qui in natali dñi. pascha. pente tib̃ diebus cõicare dispiciũt.
costen ñ cõicauerint. catholici ñ credant. nec int̃ k̃atholicos
habeant. Ex cõcilio toletano. i. Corripiant q̃ in ecclia cõmunicare
Hi q̃ intrant in ecclam. & deprehendunt nũq̃ cõicare. ĕrĕpnunt.
admoneant. q̃ si ñ cõmunicant. ad penitiã accedant. Si cõmu
meant. ñ semp abstineant. si ñ fecerint. abstineant. Ex cõcilio eliberitano.
Omis ho ante Ante sacrã cõionẽ a ꝓpria uxore q̃sq; abstineat.
sacrã cõionẽ a ꝓpria uxore abstinere debet tribus aut. iiii. aut. vii.
diebus. nec int̃ k̃atholicos munabit. q̃ mistis vidl. tribus pascha.
pentecost. natali dñi ñ municauit. Sergi pp.

Triforme ẽ corp̃ dñi. Pars oblatę Quare tres pane fiant ex corpe
in calice missa corp̃ xr̃i q̃ ia resurrexit monstrat. pars comesta xr̃i.
ambulans adhuc suptã. pars in altari usq; ad missę finẽ
remanens. corp̃ in sepulcro. q̃a usq; in finẽ seculi corpa sco̅rum in
sepulchris ex Clemens. A quib̃ sunt tractanda dñici sacrãta.
Trib̃ q̃dib̃ cõmissa s̃ sacrãta diuinorum sacrãtorum. i. pbro.
diacono. & ministro. q̃ cũ tremore & timore clericorum reliquis
corpis dñi custodire debent fragmentorum. Idẽ. Tanta in altario
certe holocausta offerant. quanta ꝓplo sufficere debeant.
Qd̃ si remansint in altario ñ reseruent. s; timore & honore
clericorum. & diligentia sumant. Qui aut residua corpis dñi
quę in sacrario relicta s̃ sumunt. ñ statim ad accipiendos
cõmunes cibos sumant. ne putent sęc portiom miscere
cibũ q̃ p aquilicium digestus in secessũ diffundit. Si q̃
mane dñica portio edit. usq; ad sextã ieiunent ministri
q̃ ea sumpserit. & si ceteri q̃ ita acceperint. ieiunent usq; ad uesp̃.
Sic secta sẽficatione ecclia custodiendi s̃ sacrãta. Precipim̃
&c. ne umquã extraneo clerico ecclę siue laico de fragmentis
oblationũ dñi ad mensã ponat. Unde scis tu q̃ passim sẽiarii
panes indignis ꝓpendis. uin nosti si mundi a mulieribus s̃. Hinc
& dd̃ ab abimelech sacerdote mutuo petit eũ panes s̃ ad cõmedendũ
posset. cũ se mundũ a iduũ pstitit. panes propositionis man
ducauit. Isidorus eth. Infideliũ ñ mundant scelerosi q̃ cõicare
Qui sedentes unum in ecclia & cõicare ñ desinunt. ñ desinunt.
putantes se tali cõione mundari. discant ad emundationẽ
nil pficere s̃. dicente ꝓpha. Quid ẽ d̃ dilecto meo s̃ed in domo mea
scelera multa. Nũq̃d carnes sęc auferent aut maledicta tua.
& apls. pbe inquit se ho. & sic d pane illo edat. & de calice bibat.
Excerata synodo. Basilius epis dixit. Damnationẽ ñ salutẽ accipit.
Timore doce nos q̃dẽ apls dicens. q̃ indigne cõmunicat.
Qui manducat & bibit indigne. iudicium s̃ manducat & bibit.
fidẽ v̄ edoce nos sermo dñi dicens. hoc ẽ corp̃ meũ d̃ p multis
datũ. hoc facite i meã memoriã. Apls. de unigenito dei filio.
Humiliauit semetipsum. factus obediens usq; ad mortẽ. mortẽ
aut crucis. cũ q̃ anima fidẽ hic his dictis. & sidit magnis
certiã q̃ęq; ipsi. & admirat nimietatẽ humilitatis. quia
tant̃ ac talis obediens fuit patri usq; ad mortẽ p nra.
puto q̃a possit puocari ad affectũ & dilectionẽ ipsi. & di
pater q̃ unico filio ñ pepercit. s; p nob̃ oib̃ tradidit illũ. Tale q̃
fidẽ & affectũ ꝓparare debet in animo suo. si q̃ panẽ &
calicẽ dñi percipit. Aug̃. in lib̃ q̃stionũ numi. Non a quos; ante
Et dixit dñs ad moysen & quę offerant considerandũ ẽ.
ad eleazarũ filium aaron sacerdotẽ. Tollite thuribula erea.
& e medio excutiore igne alienũ. hic semina ibi q̃a sẽficauerit
thuribula peccatorum horum manuum̃ suis. & facies laminas
duchies ecĩ ꝓpositionẽ altari. quo oblata s̃ a dño. & sẽficata
s̃ insignũ filius israel. Non q̃ meis regibus uolunt d̃ a talib̃
oblata s̃. s; hoc potius cogitari & abtendi. vt pt̃ meis ualere
nom̃ dñi a quę oblata s̃. quã pessimũ meritũ eorum a q̃b̃
oblata s̃. Ex decreto pri pp. Penitiã ei cui negligentia aliq̃d
Si p negligentiã aliq̃d de sanguine stillauit de sanguine stillat.
uitiã. linguabit tabula radet. si ñ fuit tabula vt ñ sculcet
loc̃ radet. igne sumet. & cinis int̃ altare ponet. & sacerdos
. xl. diebus penitebit. si sup altare stillauit calix sorbeat
minister stilla. & tib̃ diebus penitebit. si sup linteũ altaris.
& ad aliud stilla pueniat. iii. diebus penitebit. si usq; ad terti.
nouẽ diebus penitebit. si usq; ad q̃rtũ. xx. diebus penitebit. &
linteamina q̃ tenigunt stilla tib̃ uicib̃ minister abluat.
calice subtipositio. & aqua ablutionis sumat. & in ueta
altare recedat. Ex penitentiali bedę pbri. Quę sit imponen
da penitentia ei qui sacrificiũ euomit.

Siqs p ebrietate t uoracitate eucharistiā euomuerit. xl. dieb penitat. clerici t monachi seu diaconi. pbri. lxx. dieb penitant. epi. xc. Si p infirmitatis causa euomuerit. vii. dieb penitat. Extremensi xc. cap. ii. Sacdotes

Puerit ad notitiā nrām. ñ ñ ypse diuina sacmta ministrēt. q qdā pbri intm parupendunt diuina mstia. Vlaico ñ femine sacrū corp dni tradant. addeferendū infirmis. & qb phibet ne sacrū ingdiant nec ad altare appinquent illis sēa scōr. ymituntur q quā sit horribile quāq; detestabile. omnū religiosor. animaduert prudentia. Igit indicit p oia sinod. ne talis temeraria psūptio ultr fiat. s; omnimodis pbr ypsemet ipsū infirmū edicere. Qs si aliter fecerit. gd sui pdo subiacebit. Clemens. Quando celebrat missa pbrū laici trfe

Sacdotū aliorq; clericor. ecclie seruentū honores ñ psumūt. laicor. apparere discretē nouerunt. Quā obrē nulli laicor licet in eo loco ñ sacdotes yreliq clerici sistunt q pbrū nuncupat qn missa celebrat sistit. Vbi ac honorifice possint sac officia excere. Ex xc gerundensi. Sic in metropo

Instructio missar. Ittania ecclā ita vq; missarū solēnia celebr. sic in metropolitana ecclā agit. ita modi noie modū pumens tam ipsi missē ordo quā psallendi t ministrandi sicuido sequet. Aug. in lib. x. de ciuitate dei. Quid sit sacrificium uel

Sacrificū uisibile ē invisibile sacrīcū. quid sacramentū. i. sacrū signū. Ittē. alibi. Sacramtū ē invisibilis gratie visibilis forma. Idē. in lib. ii. de doctrina xianor. Quid sit

Signū ē res pter spem quā ingerit sensib. aliud aliq signū. extra se faciens incognitione uenire. Greg. in mor. pascali.

Species & similitudo Post consecratione ñ subā s; spēs remanē. illarū rerū uocabula s quē ante fuerūt scil. panis & uini. Vñ infine eucrā missē orat & dr: ypsi sunt in nob dne qs tua sacmta q statuerunt. Vq ñe spe gerim rerū virtutē capiam. Postulat qppe sacdos. Vt corp xpi q sub spe panis & uini ñe gerit. manifesta uisione sicuti reuera ē qnq capiat. De qua uisione dns in euangelio secdm iohm. Qui

diligit me. diligetur a patre meo. & ego diligā eū. ymanifestabo ei me ipsū. quāuis ñ improbabilit quidā exponunt hoc loco carnis & sanguinis unitatē. ipsā eor de efficacitā. i. peccor remissionē. Eusebi emissni. Visibiles

Quia creatē in corp ysanguinē. ē invisibilit conuertunt. corp assūptū ablatur erat dns ab oculis. & illatur — fideliū necessariū erat. Vt die cene sacmtū nob corpis & sanguinis sacrē. Vt coleret magis p mistiū. q semel offerebatur in pcū. Vt qa cotidiana & indefessa curreret p hominū salute redēptio. ypetua erat redēptionis obl. atio. & pennis uetrima illa uniē immemora. ysemp psens erat in gia. Vere unica & pfecta hostia. fid estimanda. ñ spe. neq; actioni censenda usu. s; mtioni affectu. Vñ ecclesia

firmat auctoritas. qa caro mea uē ē eib. ysanguis ms ve ē potus. Recedat q omne ifidelitatis ambiguū. quod q d q auctor ē muneris. ipse ye ē testis ueritatis. Ha. & mirabilis sacdos uisibiles creatas in substam corpis sui ysanguis ubo suo secreta potestate ywit. ita dicēs. Accipite yyme-dite. h ē corp meū. ysēificatione repetita. accipite & bibite. h ē sanguis ms. Ergo ad nutū ptcipientis dni repente ex nichilo substitit excelsa ecclie. pfunda fluctuū. uasta tranū. pan potestate inspualib sacmtis v pcp virtus seruit effectus. Quanta itaq; & quā cele-branda beneficia uis diuine benedictionis opet. & qm t nouū & impossibile ē ñ debeat q in ē substam tēna & mortalia yuitum. te ipsū q in ē ex regnat inuoga. Iudū alienis auita. pegrin amīa. a salutis via tuisec

morituis exulabas. subito in eat ē legib. ysalutarib mistiis innouatus. in corpus ecclie ñ uidendo s; credendo transiliū. & de filio pditionis adoptiuus di fieri occulta puritate meruisti. in mnsura uisibili pmanens. maior factus es te ipso mutabilit. sine quantitatis augmto. eū ide atq ipse ēs. mutro alit sibi possib exstitisti. in extrion mehi addituū ē. ytotū minuore mutatū ē. ac sic ho filius ē effect. yē hois immte format ē. Sic q sine corporali sensu uultate pūta deposita subito induitur ex dignitate. si hoc q ds lesa ire curauit infecta diluit. ymaculata detersit. ñ oculis s; sensib tuis s credita. & cū reuendū altare ebris spualib satiand accedis

ascendis. sacrū corp di tui ysanguinē fide respice. honora. mirare. ñtte iunge. cordis manu suscipe. ymaxime tuū haustu intuoris hois assume. Ite. aug. Quare mspe pani ysim

Quia passus ē pnob sacmtū suū ape nob ministrauit. dns. ymandauit nob in isto sacmto sanguinē suū & corp. q & fecit nos mē ipsos. Ha & nos corp ipsi facti sum. & p mam ipsi q accepim nos sum. Recordamini. & uos ñ iustus. & ereatu estis adarta dnica coportata estis. Laboribus annunci antiū quasi in turtuti estis. qn catechumini deferebamini. inhorrea seruabamini. nōdū uita dedistis. cepistis moli reuinis exorcismi. postea ad aquā uenistis. & ispi estis. & panis dnici facti estis. Ecce q accepistis. Quom q unū uidetis ē q factū ē. sic unū estote uos. diligentes uos. tenendo unā fidē. unā spem. indiuiduā caritatē. Heretici qn hoc accipiunt. testimoniū yē se accipiunt. qa illi qrt diuisionē cū patris iste indicē unitatē. Sic & uinū in multis racemis fuit. & m unū ē. unū ē in sua natuitate ealiae. post pssura torcularis. & uos post illa reuinia. post labores. post humilitatē & ytionē. iam innōie ē tamquā ad calicē uenistis. & ibi uos estis: inmensa & in calice nobeū uos estis: simul cū hoc summ. simul bibim. qa simul uuum. Ittē. in sermone d infantib. Ita dns nr ilis nos significauit. nos ad se pūē uoluit. Mistiū pacis & unitatis nrē inmsa sacrauit. Qui accep mistiū unitatis. yñ tenē unitatis pacis. ñ mistiū accep pse. s; testimoniū yē se. Hi ulli ē aliquatenus ambigendū unūquēq: fideliū corpis & sanguinis dnici tē ē participem. qn intuapūnate inbrū effect ē. nec alienam ab illi panis calicisq: sortio. & si ang. panē illū comedat calicēq: bibat de hoc selo miguit mutitate corpis istutuis. Sacrāmtū qppe illi participatione ac beneficio ñ pdat. qn ipse hoc q illud sacmtū sigat inuenit. Idē. in lib sententiarū pspi. Dū hostia frangit passio ē ad memo

Cum frangit hostia. dū sanguis d calice ritā reuocat. in ora fideliū fundit. qd aliud quā dnici corpis mēce

Immolatio. eiq: sanguinis d latē effusio designat. Leo epe. & sēa synodus que in urbe roma uenit clero honoratis & plebi mistem ystantinopolim. De ueritate

In qb istis ignorantie tenebris corpis & sanguinis ē nulli inquo hactenus desidie torpore iacuerit. ut nec lice ambigere audire discerent t lectione cognoscerent. q in ecclā mori ore tam ēsonū ē. Vt nec ab infantū linguis ueritas corpis ysanguinis ē uitē cōtionis sacmta docetur. quia in illa mistica distributione spualis alimonie hoc inptit hoc sumit. Vt accipientes uirtute ecclesie eibi in carne ipsi q caro nrā facta ē transeam. Idē. Cit eib refectionis. ē eib sanguinis. Sic enim caro dni uē ē eib. ita sanguis uē ē potus. Idē. Est corpus d quo dictū ē. caro mea uē ē esca. & sanguis ms uē ē potus. ēa hoc corp aqlē s. q alis ceū uolant spua-lib. uñ ydē corp ē edim. Vutq cūnē possimus ē participes.

Regnatis

Ide. cui clare arguimus uim. suis uranii exemplis. ieiunationis q; exemplo astruam mistiu uentate. Quid hic queris nate ordine in xpi corpe cui pte naturii sit ipse ꝛ parte ex virgine. Ambre. in lib. de catheciizandis rudib. Non natura

Panis & calix nasci ꝛ; secione nob fiert corp ⁊ sangis ñ qlibet ꝛ; certa secione mistie fit nob. ñ nasci. Imo ut ita sit nob quauis sit panis ⁊ calix alimtu. e resurrectio nis. ñ sacmtu religionis. ñ q benedicim. gias; agim dno in omi et mune. ñ tm spali uerii & corpali. Ide. in libro d officiis. Qd ante bndictione e panis ⁊ uinii p bndictione e corp ⁊ sangis xpi.

Ante benedictione alia spes nominat: post bndictione corp significat. Ite. in illo sacmto ꝛ e. Ite. Qui manducauerit hoc corp. fiet ei remissio peccor. Aug. in lib. seme tuarii pspi. Subspe uisibilis panis ⁊ uini iuisibile ꝛ carne ⁊ sanguine honoram.

Nos autem inspe panis & uini quii uidem res inuisibiles idem carne ⁊ sanguine honoram. nec simiit pendim has duas spes. quemadmodii an secione pendetam. cui fideliter fateam. an secatione pane ee ⁊ uinii q nata formaum. post secione ꝛ carne ꝛ ee ⁊ sanguine. q benedictio secum.

Ego berengar indigi eccle Confessio berengarii.

sci mauriti andegauensis eccle diacon cognoscens veram katholicam & aplicam fide. anathematizo omne heresim. peruersam de qua bacteri infamat sii. que astruere conat pane ⁊ uinii que mattari ponunt post secione solim sacmtii. & ñ ueri corp ⁊ sanguine dni ihu ꝛ ee. nec posse sensualiter ñ in solo sacmto manib sacdotii tractari & frangi. aut fideliii dentib adteri. Sentio autem sce romane eccle & aplice sedi. & ore ⁊ corde pfiteor de sacamtis dnice mise eande fide me tenere. quam dns ⁊ uenerabilis pp nicolaus ⁊ hi sca synod auctoritate catholica ⁊ aplica tenenda tradid. mq; firmauit. scil. pane & uinii que in altari ponunt post secione ñ solii sacmtii. ꝛ; & ueri corp & sanguine dni nri ihu ꝛ ee. & sensualiter ñ solii sacmtii. ꝛ; iuisibiliter manib sacdotii tractari. frangi & fideliii dentib adteri. iurans pseam ⁊ omouisi on trinitate. ⁊ ph sacsca ꝛ eccle. eos q se hanc fide uenerint eii dogmatib ⁊ secatorib suis etno anathate dignos ee pnuncio. Qd si ego ipse aliqn se h aliq sentire aut pdicare psupsero. canonii seiitiam subiacei. Lecto ⁊ plecto sponte subsepsi. Hanc secionem sue fidei d corpe & sanguine dni nri ihu ꝛ berengario romne cosa. exam. epis sacta misit pp nicolaus p urbes italie. germanie. galliie. ⁊ ad qeiiq; loca fama pmitatis ei puenire an potuit. Vt eccle q pri dolia. mt de adiso atq; adiso. postea gaudeant d reuiso atq; reiso. Ambre. in lib d officiis. Quare de-

Corte dicas. mentor spes reseruent. eii ue sit ꝛ corp ⁊ sangis. quom uera caro. qm uerus sanguis. q similitudinem ñ uideo carnis. ñ uideo sanguinis ueritate. Primo omiiu dixi t de rmone ꝛ. q oput vt possit mutare ⁊ uertere genia & institutia natie. Deinde ñ tulerit smone ꝛ disepli ei ꝛ; audientes q carne sua dare manducare. & sanguinem suii adbibendii perecdebant. solus tam petrus dix. uerba uite eine habes. & ego ate qm recedam. Hec q plures hoc dicerent. & ne uelint quia ett horror cruoris. ꝛ; manerent genia redeptionis. ideo in similitudine quide accepit sacamentii. ꝛ; uere natie glam uirtutem. ⁊ secnis. Ego sii inqt panis uiuus q de celo descendi. Non carnalit ꝛ; spualit ꝛ

Prima qde heresis in disepliis ꝛ corp ⁊ sanguine dni accipe. uelint a duricia sermonis ei facta e. Cii eii dice. ñ qs manducauit carne mea & biibit sanguine meii ñ habet uita eina. illi ñ intelligentes dixerint adinuicem. durus e hic smo. qs eii potest manducare. dicentes. qa dur e hic smo. sequauerit se abillo. & remanserit cii. xii. Discedentib illis instruit eos q remanserant. spe e inqt q uiuificat. caro nihil pde. Verba q loeut sii ad uos. spe ⁊ uita s. Intellexistis spualit. spes ⁊ uita s. Intellexistis carnalit. & sic illa spe ⁊ uita s. ꝛ; t ñ s spe & uita ñ s. spualit intelligite q loeut sii. Non hoc corp qd uidetis manducati estis ⁊ bibiti illii sanguine q fusuri s q me crucifigent. Sacmtii vob aliq ⁊ m dauim spualit intellectii uiuificabit uos. caro autem ñ pde q equii. S; quom illi intellexerint carne q ppe sic intellexerint q modo in ea daue uendit. aut in macello diuanat. Sciens autem ihe ait. Hoc uos scandalizat qa dixi do uob carne mea manducare. ⁊ sanguine meum bibe. Si q uiditis filiii hois ascendente v erat pri. Qd e hoc. Hinc soluit q illos moueat. hinc apuit iin fuant scandalizati. Hinc plane sic intelligent. Illi autem putabant erogaturii corp suii. Ille dixe se ascensurii in celii. utiq; integrii. Cum uiditis filiii hois ascendente v erat p. certe l te uidetis qa ñ eo m quo putatis erogat corp suii. l te intelligens qa gia ei ñ sumit morsib. Ite. Donec selin fiat surii e dns. ꝛ; tm & hic nobii e ueritas dns. Corp enii inq resurrexit uno loco ee oportae. ueritas autem ei uiq diffusa e. Aug. in epla ad ireneii. Quom ꝛ corp q in cruce pependit accipiat.

Non hoc corp q uidetis manducatum estis & bibiti qm non. illii sanguinem que fusuri s illi q me crucifigent. ipsii quide. ⁊ ñ ipsii. ipsii inuisibiliter. ñ ipsii uisibiliter. uii ⁊ subditi. Si necesse e illii celebii uisibiliter. necesse e tm iuisibiliter intelligi. Aug. in sermone de ubis euglii. Qd sit corp ꝛ manducare ⁊ Quid e xpm manducare. non hoc e solii sanguinem ei bibe. ꝛ; sacmto corp ei accipe. Multi enii indigne accipiunt. de quib autem apli. Qui manducat & bibit caliee dni idigne. iudicii s manducat ⁊ bibit. S; qm manducand e xpe. Quom ipse die. Qui enii manducat carnem meam & bibit sanguinem meii in me manet ⁊ ego in illo. ⁊ si ñ sic accip sacmtii. acqrit magnii tormtii. Aug. in lib. d remedio penitie. Credere

Vt qd paras in xpm eit manducare ipsum. dentem & uentrem. credis. manducasti. crede enii in eii. hoc e panem uiuii manducare. Qui credit in eii. manducat eii. Aug. in lib seniiarii pspi. Sacmto ⁊ re sacmti sacficii

Hoc e q diem. q oib modis appare ⁊ tendim. eccle q subsistit. sacficii eccle duob ⁊ fiei duob ⁊ stare. uisibili elementor spe. & inuisibili dni nri ihu ꝛ carne ⁊ sanguine ⁊ sacmto. & re sacmti. i. corpe ꝛ. sic ꝛ psona ⁊ stat & ⁊ fiert ex do & hoie. eii ipse ꝛ uerus sit dr. ⁊ uer ho. qa oia res illarii natura ⁊ ueritate ipse stat & ex do ⁊ fiert. Consiert autem sacficii eccle duob sacmto. ⁊ re sacmti. i. corpe ꝛ. Est q sacmtii & res sacmti. corp ꝛ. Ite. Caro ei e quii forma panis oprii in sacmto accipim. & sanguis ei quie sub uini spe ac sapore potam. caro unde carnis. & sanguis sacmtii sanguinis. carne ⁊ sanguine utq; inuisibili. spuali. intelligibili. significat corp uisibile dni nri ihu ꝛ. ⁊ palpabile. plenii gia omnii uirtutii. & diuina maiestate. Ite. Sic q eccleis panis q ue ꝛ caro e. suo m uocat corp ꝛ. eii reia sit sacmtii corpis ꝛ. illi unde. q uisibile. qd palpabile mortale meruce e postii. uocat ipsa carnis immolatio. q sacdotis manib fit ꝛ passio. mors. crucifixio. ñ rei uentate ꝛ; significam mistio. sic sacmtii fidei q baptismi intelligit fides e. Iere. in epla ad ephesios. Quot modis caro ꝛ intelligat.

Dupliciter inqt intelligit caro ꝛ ⁊ sanguis. t spualis illa atq; diuina. de q ipse ait. caro mea ue e eib ⁊ sanguis mis vere e

pot. ⁊ n̄ manducauitis carnē meā ⁊ bibitis sanguinē meū
n̄ habebitis uitā in uob. Caro quę crucifixa ē. & sanguis q̄
militis effusus ē lancea. Aug. in lib. d trinitate. ad corinthios.
Qvia Quom. x. semel sit īmolat. & quom cotidie īmolat.
morte dn̄i libati sum. h. rei memoriē in edendo carnē &
potando sanguinē. quę p nos oblata s significam. Item in
psalmo. xx. Quom. x. semel sit īmolat. ⁊ q̄m̄ cotidie īmolet.
Semel. x. mortuus ē iust. p iustis. ⁊ sem ⁊ certū habem. & spe
immobili retinem. q̄a xpc resurgens amortuus iā n̄ mort.
mors illi ultr n̄ dnabit. Verba ista apli s. tīn ne obliuiscam
q̄ semel factū ē in memoria nr̄a. oi anno fit q̄tiens pascha
celebrat. Nūq totiens x occidit. s; tīn annūsaria recordatio
repsentat q̄ oli factū ē. ⁊ sic nos sac̄ moū. tāq̄ uideam pēsen
tē dnm in cruce. Item in libro sentiarū psp. De eodem.
Semel īmolat ē. x. i semēipso. ⁊ tīn cotidie īmolat i sacm̄to.
Qd ita intelligendū ē. q̄a i manifestatione sui corpis. i distinc-
tione suoꝝ mbroꝝ omiū uerus dr & uerus ho semel tīn in ēc
pendit. offerens pat se ipsū hostiā unā. ⁊ passibile. mortale.
uiuoꝝ ac mortuoꝝ redēptionis efficace. eoꝝ scil. qui altitu-
do diuini ⁊ sili redūdos iudicauit. pscuit. pdestinauit.
uocauit. modis atq; tpib q̄b id fieri ⁊ gruebat. Ambr. i epla
ad hebreos. Hostia quę semel oblata ē i recordatione suę mortis
n. x. semel oblata ē hostia ad salutē sēpiternā potens. cotidie offert.
Qd q̄ nos. Nonne p singlos dies offerim. s; ad recordationē
mortis ei ⁊ una ē hostia. n̄ multę. Quom una. & n̄ multę.
Quia semel oblat ē. x. hoc aut sacrficiū exēplū ē illi. idipsū.
semp idipsū pinde hoc ē sacrficiū. Alioquin dicer. quō i mul
tis locis offert. multi s. x. Nequaq. s; un vq; x. ⁊ hic plenus
existens. ⁊ illic plen. Sic enī q̄ vq; offert unū ē corp. ⁊ non
multa corpa. ita & unū sacrficiū. pontifex aut ille ē. q̄ hostiā
obtulit nos mundantē. ipsā offerim & nc. q̄ tē oblata ⁊ mu
n̄ pot. q̄ nos facim i ⁊ memoriē fit ei q̄ factū ē. hoc enī facite
aut in meā ⁊ memorationē. Aug. i lib responsionū ad ianuariū.
Iādo apparet Sacm̄ta corpis x. n̄ n̄ iejuni debem accipere.
qn̄ primo accepē discipli corp ⁊ sanguinē dn̄i n̄ eos accepisse
ieunos. nūq tam̄ ppter ea calicem indū ē unūsq ecclię.
q̄ ieiunus semp accepit. Cū hoc enī placuit spū sco. ⁊ in
honore tanti sacm̄ti p nos x. ani dnicū corp intrare. quā
extera cibi. Ita ido p unūsū orbe mos iste seruat. Neq; enī
q̄a post cibos dns dedit. ppter ea prandi aut cenati fr ad illud
sacm̄tū accipiendū ⁊ uenire debent. aut sic faciebant q̄ apls
arguit ⁊ cōdat n̄ris suis ista miscē. Iam saluator q̄ che-
mentis ⁊ ordinare mistīa illi altitudinē. utrumq hoc uoluit
infigere cordib ⁊ memorię discipl. aqb ad passionē dignis
erat. ⁊ ido n̄ pcep q̄ deinceps ordine sumer. ⁊ apls p quos
ecclas dispositus erat suare hc locū. Ita si hoc ille monuisse
⁊ post cibos alios semp accipere. credo q̄ eū more nemo
mutasse. eū ⁊ ant apls ⁊ hoc sacm̄to loquens. ppt q̄ fr eū
ēuenitis ad manducandū mutē expectate. si q̄s esurit
domi manducet. ⁊ n̄ ad iudicū ⁊ uenatis. stati subtexu-
it. cetera aut cū uenio ordinabo. Vbi dat intelligi. q̄a mlt
erat ⁊ inepta totū illis agendi ordinē insinuare. quē uni
uersa porbe seruat ecclā. ab ipso ordinatū ē. q̄ nulla
horarū diversitate uariat. Ambr. in lib ⁊ sacm̄tis. Ante ⁊ secra-
Panis ē mattari ustrat tionē panis ē. s; uerbi x. i ei corp ⁊ ueri
an ⁊ba sacm̄tōꝝ. ⁊ accessit ⁊ sectio. ⁊ pane fit caro x. tit.
Quom aut pot panis ē corp x. ⁊ secratio aut qb uerbis
& c sermonib ē. dn̄i ihv. Ita reliq oia quę dnr laus do
defert. ofone petit. p ppto. p regib. p cetis. ⁊ aut sacm̄tū
⁊ fit. ita n̄ suis sm̄onib sacdos s; utit sm̄onib x. Ergo sm̄o
x hoc ⁊ fiē sacm̄tū. Quis sermo x. Hic q̄ facta s oia. dixit dn̄s
& facta s celū & tra mare. Vides q̄ quā operatio sit sm̄o x.
Si q̄ tanta uis ē in sm̄one dn̄i ihv. ⁊ ineipe ēe q̄ n̄ erat. quōm
magis operari ē. ⁊ sunt quę erant. ⁊ in aliud immutent. & sic q̄
erat panis ante ⁊ sectionē. iā corp x ē. post ⁊ sectionē. q̄a sm̄o
x creaturā mutat. ⁊ sic erpane fit corp x. & uinū cū aq̄ in
calice mixtū fit sanguis ⁊ sectione vbi celestis. s; forte dicis.
Spem sanguinis n̄ uideo. s; hr similitudinē. Sic enī mortis simi
litudinē sūpsit. ita & similitudinē sanguinis bibis. ⁊ nulli
horror cruoris sit. & pcip tīn operis redēptionis. Didicisti qua
corp accepis x. uis scire. q̄a libris celestib ⁊ sect. accipe q̄ s vba.
Dic sacdos. fac nob mq̄t hanc oblationē. sēptā. rationabilē. ycta.
Ind oia illa eucliste s usq; ad accipite siue corp. siue sanguinē.
in ⁊ba x. accipite & bibite hoc os. hē sangui mis. Vide singula.
Qui pdie q̄ p. tradet accep in mq̄t insēis manib panē. Ante q̄ ⁊ secret
panis ē. ⁊ aut ⁊ba x accesserint corp x ē. Deinde audi dicentē.
accipite ⁊ edite ex eo os. hē enī corp meū. & ain ⁊ba x calix ē
uini ⁊ aq̄ plen. ⁊ ⁊ba x quanta fuerint ibi sanguis effiet. q̄ plebe
redmit. Ergo uid quā potens ē sm̄o x universa ⁊ ūtē. Deind ipse
ihc testificat q̄ corp suū ⁊ sanguinē suū accipiam. d cui fid
& testificationē dubitare n̄ debem. Item. Non corp s; subam ūię
Non iste panis ē quadit i corp. fulcit panis uitę eternę.
s; panis uitę etnę q̄ animę nr̄ę subam fulcit. Iste panis
cotidian ē. accipe cotidie. q̄ cotidie t. prit. Sic uiue ut cotidie
mereris accipere. Aug. in epla ad ireneū. Cū secdm carnē xpc est
Xpc panis ē de q̄ q̄ manducat uiuit in ētnū. d q̄ panis uiuus
ipse ait. Ego panis q̄ ego dabo caro mea ē pmundi uita.
& cetera. Determinat q̄m sit panis n̄ solū secdm vbū q̄ uiuus oia.
s; secdm carnē assūptā pmundi uita. Humana enī caro q̄
erat peccato mortua carni mundę unita. incorrupta. unū cū
illa effecta. uiuit d spū ei. sic uiv corp d suo spū. Qui v n̄ ē
de corpe x. n̄ uiuit d spū x. Item. Qd xpc uisibilit i sacm̄to spūalit
Qui manducant ⁊ bibunt x. in ueritate manducat ⁊ bibit.
uitā manducant ⁊ bibit. Illud manducare ē refici. illud
bibe. uiue ē. Qd in sacm̄to uisibilit sumit. in ipsa ūitate spūa-
lit manducat & bibit. Manducat x. uiuit manducatus.
q̄a surrexit occisus. nec q̄n manducatis partes d illo facim.
⁊ q̄a in sacm̄to sic fit. ⁊ noruis fideles q̄m̄ manducent carnē
x. unūqsq; accipiat partē suā. & uīn ipsa q̄ā partes uocant.
p partes manducat. & mane integer totus in cord tuo.
tot erat ap patrē. q̄n uenit in virgnis. impleuit illa. nec recessit
a illo. Qd uidet panis ē & calix q̄ oculi renuncant. q̄
aut fides postulat istruenda panis ē corp x. calix sanguis.
Ista ido dnr sacm̄ta. q̄a ines aliud dr. & aliud intelligit.
Qd uidet spem hr corpulē. q̄ intelligit fructū hr spūalē.
Qui accip mistiū unitatis. ⁊ n̄ tenet unitatem pacis. n̄ mistiū
accip pse. s; testimoniū ⁊ se. Ide in lib. d trinitate.
Spe sēs inuisibilit corp xpi & sanguinē sūficat.
Credē in ihm x hoc ē manducare corp x fit accipiendū.
panē uiuū. Qui credit manducat. inuisibilit saginat.
q̄a inuisibilit renascit. ⁊ q̄ manducat carnē meā. ⁊ bibit sanguinē
meū habet uitā ētnā. Participationē enī filii q̄ ē p unitatem
corpis ei ⁊ sanguinis ho manducans uiuit. n̄ sumens tīn in
sacm̄to q̄ ⁊ mali faciunt. s; usq; ad spē participationē. ⁊ in
corpe dn̄i tamq̄ mbrū maneat. ⁊ ei spū uegetet. q̄ ē du ei
mandata seruat. ad altare di. inuisibile q̄ n̄ accedit inuisibi
ille puenit. q̄ ad hoc pēsens iustificat accedit. inuenet illic
uitā. q̄ hic discernit causā suā. Ide in lib. d trinitate.
Spe sēs inuisibilit corp xpi & sanguinē sūficat.

Corp⁹ ⁊ sanguinē ꝛ̄ diem illū quē exfructib⁹ tr̄ę acceptū
& p̄ec mistica ⁊ sacratū recte sumim⁹ ad salutē spualē.
in memoriā d̄nicę passionis. q̄ eū p̄man⁹ hos ad illa uisibilē
spem p̄ducat. ñ sēfieat ⁊ sit tam magnū sacramētū ⁊ opan
te mutabilitē spu d̄i. cū hęc oia qęq; corpalē mot⁹ i illo ope
fiunt d̄s opet̄. Ite. Ex bndictione panis efficit̄ corpus xp̄i.
Non omis panis ſ; accipiens benedictionē ꝛ̄ fit corp⁹ ꝛ̄. Ite.
Commdauit eis ꝛ̄ in hoc sacēto Dupliciter corp⁹ ꝛ̄ intelligit.
corp⁹ suū & sanguinē q̄ & fec̄ & nos ipsos. Ha & nos corp⁹ ipsi
facti sum⁹. Ite. Sacrificiū altaris sacēmtū ē imitatis.
hoc sacēmtū pietatis ē signū unitatis. uinculū caritatis.
q̄ uult unde accedat & credat. incorporet̄. hic cibū & p̄
potū societatē uult intelligi corporis & mbroꝝ suoꝝ q̄ est
ecclę mp̄destinatis. Ite. Spualiter magis quā corpaliter corp⁹ ꝛ̄
Panē de altari spualiter manducare innocētia d̄bem⁹ accipere.
ad altare portare. peccata & sisint cotidiana t̄ ñ sint mor
tifera. aīa quā accedatis dimittite debitorib⁹ tuis: si dimit
tis dimittet̄ uob⁹. Secunus accede. panis ē & ñ uenenū. ſ; vide
si dimittis. ne timeas d̄o quē ñ fallis. timeas d̄o potes. fallere
ipsū ñ potes. Ite. Sacēmtū ñ utitur̄ corporis ꝛ̄ accep. q̄ abeo discordat.
Qui discordat a ꝛ̄. nec manducat carnē eī. nec sanguinē bi
bit. & si tanta rei sacēmtū ad iudiciū suę p̄dictionis cotidie
accipit. Ite. Sēa nocent malis ſ; mala prosunt bonis.
Et sēa malis possunt obēe. bonis s̄ ad salutē. malis ad iudiciū.
Ipi apli qui manducat & bibit indigne iudiciū s̄ mandu
cat & bibit. ñ qa illa res mala ē. ſ; qa mal⁹ male accep qd
bonū ē. ñ eis mala erat buccella quę iude data ē a d̄no.
Salutē medicē dedit. ſ; ille q̄ indign⁹ accep ad pniciē. ⁊ mala
p̄s bonis. sicē angl's satanę paulo. Et malis eis fit bonū. eis
bene accepit̄ malis. Ide. Non p̄hibeant̄ mali d̄misa d̄ni mandu
Non p̄hibeat dispensator pinguis tr̄ę mīsā d̄ni manducent. re.
ſ; exactor̄ moneat tunc. Ide. Ecā q̄ indigne accedit
Sicē iudas cū buccellā tr̄didit xp̄e. tam corp⁹ xp̄i accepit.
ñ malis accipiendo. ſ; male accipiendo loceū p̄buit
diabolo. sic indigne q̄sq; sumens corp⁹ ꝛ̄ ñ efficē. ⁊ qa mal⁹
ē malis fit. a⁹ qa ñ ad salutē accep. nihil accep. Corp⁹ enim
& sanguis d̄ni nihilominus erat in illis q̄b⁹ dicebat apli. q̄
manducat indigne. iudiciū s̄ manducat & bibit. Ambr.
d̄ sacēmtis. Quib⁹ decēpis p̄ naturā substantia panis & uim
in corpus & sanguinem xp̄i puerti p̄bentur.
Reuera mirabile ē q̄ manna d̄s pluit patib⁹. & cotidiano
ecclię pascebant̄ alimēto. un dictū ē. panē angloꝝ mandu
cauit ho. s; cū panē illū q̄ manducauerūt d̄s in deserto mortui
s̄. Ista aut̄ esca q̄ accepitis. iste panis uiuus q̄ de ecl̄o d̄scendit.
uitę eternę sustinē ministrat. ⁊ q̄cūq; hic manducauerit ñ mori
etur in ęt̄nū. ⁊ corp⁹ ē ꝛ̄. Considera utrū nc̄ p̄stantior sit panis
angloꝝ. an caro ꝛ̄. quę utq; corp⁹ ē uitę. manna illud d̄ ecl̄
lo. hoc sup ecl̄ū. illud ecl̄i. hoc d̄ni ecl̄oꝝ. illud corruptioni
obnoxiū. si in die altēr̄ seruaret̄ hoc alienū a d̄ni corrupti
one q̄cūq; religiose gustauerit. corruptionē sentire non
poterit. Illis aqua de petra fluxit. t̄ sanguis ex xp̄o. Illos
adhorta sacrauit aq̄. te sanguis diluit mentis. Iudeus bibit
& sitit. tu cū biberis sitire ñ poteris. Illud in ūb. hoc i ueri
tate. s; illud q̄ miraris umb⁹ ē. Quantū istud ē. cui⁹ umbram
miraris. audi q̄a umb⁹ ē. quę ap̄ patres facta ē. Bibebant ig̃t
d̄ ⁊ sequēti eos petr̄. petr̄ aut̄ erat ꝛ̄. s; ñ in plurib⁹ eoꝝ ⁊ placitū
ē d̄o. nā p̄stratī s̄ in d̄serto. Hęc aut̄ facta s̄ in figūa ntī. cognoscitis potiora. potior enim lux quā umb⁹ ē. uerita quā figura.
corp⁹ auctoris quā manna d̄ ecl̄o. forte dicis. aliud uideo. q̄m
tu mi. asseris q̄ xp̄i corp⁹ accipiā. ⁊ hoc nob⁹ adhuc supē ⁊ p̄bem⁹.

Quantis q̄ utrim exēplis ⁊ p̄bem⁹ hoc ñ ēe q̄ nata formauit.
ſ; q̄ bndictio ⁊ secuit. mutatq; uim ēe bndictionis q̄ natę.
qa bndictione & nata ipsa mutat̄. Virgā tenebat moyses.
p̄iec̄ eā. ⁊ facta ē serpens. Ruit apphendit caudā serpentis.
& in uirgę naturā reuertit. Vides q̄ ꝓphica qā bis mutata
ē natam. & serpentis ⁊ virgę. Currebant egypti flumina
puro meatu aq̄rū. subito de fontū uenis sanguis eq̄ effupe.
ñ erat pot⁹ in fluminis. Ruit ad ꝓphę p̄ces eruor cessauit flumiū.
Aquarū nata remeauit. Ecce ut⁹ undiq; erat ꝓpl's hebreoꝝ.
hinc egyptus uallat̄. inde mari clausi. uirgā tenuit moyses.
separauit se aq̄. & in muroꝝ spem congelauit. atq; int̄ undas
una pedestris apparuit. Iordanis retrosū ⁊ ꝓ̄ nata in
sui fontis reuitit exordiū. Nonne clara & natam t̄ maritimoꝝ
fluctuū. t̄ fluuialis eum ēe mutata. Struebat ꝓpl's patrū.
tetigit moyses petrā. & aq̄ d̄ pet̄ fluē. Hūc ñ p̄ē natam
aptā ē qā. ⁊ aq̄ mouē petra. quā ñ habebat natura.
Maris fluvi amarissim⁹ erat. ⁊ sitiens ꝓpl's bibē ñ posse.
Misit moyses lignū in aquā. & amaritudinē suā aquarū
nata. deposuit. quā infusa subito qā tēperauit. ſ; heliseo ꝓphā
um exsilis ꝓphę excussū ē ferrū de secūm. ⁊ statū mersū ē.
Rogauit heliseū q̄ amiserat ferrū. Misit & heliseus lignum
in aquā. & ferrū natauit. Utq; ⁊ hoc p̄ē naturā factum cog
nouim⁹. Gratior ē enim ferri spes. q̄ aquarū liquor. Adhuc tam
q̄ maioris ēe gratiam quā natura: Qd̄ si tantū ualuit inmana
benedictio ⁊ naturā ⁊ vitę. q̄d dicem⁹ de ipsa ⁊ secratione
diuina. ⁊ uba ipsa d̄ni saluatoris operant̄. Iam sacēmtū istud
q̄ accipis ꝛ̄ sermone ⁊ fiet̄. Qd̄ si tm̄ ualuit sermo helię
⁊ ignis d̄ ecl̄o deponē. ñ ualebit xp̄i sermo. ⁊ spes mutare
elementoꝝ. de tot⁹ mundi orib⁹ legisti. qa ipse dixit ⁊ facta
s̄. ipse mand. ⁊ c. s. Sermo q̄ qui potuit ex nihilo facē q̄ ñ
erat. ñ pot̄ ea q̄ s̄ in id mutare q̄ ñ erat̄. Non enim min⁹
ē dare quā mutare nouis natis reb⁹. s; qd̄ arguimus uim.
Suis utam exēplis. incarnationisq; astruam mistū uitatis.
Hūqd̄ natę usus p̄cessit. cū ihc d̄ns ex maria nasceret.
Si ordinē q̄rim⁹ uiro mixta femina generare ⁊ sueuerat.
Liquet q̄ q̄ p̄t̄ natę ordinē ⁊ ego geniauit. ⁊ hoc q̄ ⁊ fiemus
corp⁹ ex ⁊ gne ē. Quid hic quens natę ordinē in ꝛ̄ corpe.
cū p̄t̄ natura sit ipse d̄ni ihc partus ex ⁊ gine. Vera utq;
caro ꝛ̄ q̄ crucifixa ē. q̄ sepulta ē. ⁊ ert̄ q̄ illius carnis sacēmtū
ē. Ite. clamat d̄ns ihc. hoc ē corp⁹ meū. Ante benedictionē
⁊ boꝝ celestiū alia spes nōnat̄. post ⁊ secrationē corp⁹ significat̄.
Ipse dicē sanguinē suū. an ⁊ secrationē aliud d̄s: post ⁊ secrationē
sanguis nuncupat̄. Ev dicis an. hoc ē uerū ē. Qd̄ sermo sonat.
affect̄ sentiat. Aug. in q̄dā sermone de ⁊ bis eucln. Quom
Iniuriat d̄ns seruos. p partes xp̄e manducat̄ & tam integer. ⁊ mundę.
& ꝓpat est ab ipsū. Quis audeat manducare d̄nm suū.
⁊ tam aut. q̄ manducat me uiuit ꝓp̄t me. Cū manducat̄
uita manducat̄. nec occidit ⁊ manducet̄. s; mortuos uiuifi
cat. cū manducat̄ refic̄. s; ñ defic̄. Manducet̄ ꝛ̄. uiuit
manducat̄ qa surrexit occis. nec cū manducat̄ partes d̄
illo facim⁹. ⁊ q̄dē in sacēmto sic fit. Horum fideles q̄dmodū
manducent carnē ꝛ̄. Unūqsq; partē sui accip. p partes
manducat̄ in sacēmto. manę integer tot⁹ in ecl̄o. nam
integer manę tot⁹ in cord̄ tuo. Rasceuisti d̄ corpe ⁊ sanguine ꝛ̄.
Iterat̄ cotidie Cotidianū sacrificiū ñ retractatio passionis s;
hęc oblatio. licet ꝛ̄ semel passus leatur cōmemoratio ē.
p unā eandēq; mortis passionē semel saluauit mundū.
ex q̄ morte resurgens ad uitā mors ei ultr̄ ñ dominabit̄.
q̄ profecto sapia d̄i patit necessariū ⁊ utile p multis causis

hoc puidere. primo quidem quia cottidie peccamus. salti in peccatis
sine qb mortalis infirmitas uive non potest. quia licere oia peccata
donata s in baptismo. infirmitas tm peccandi adhuc manere.
Unde psalmista. Benedic anima mea dno. q ppiciat oib iniqtatib tuis. q sanat os infirmitates tuas. Ido quia cottidie
labimur. cottidie xpe pro nobis mistice immolat. passio x in
mistio tdit. Qui semel moriendo morte uicit. cottidie
recidiua delictorum pbet sacrata corporis et sanguinis peccata relaxare. Unde oram dimitte nobis debita nra. quia si dixerimus quia peccatum non habemus. ipsi nos seducimus. et ueritas in
nobis non est. Ite. Iterat hoc mistiu. et ob memoratione passionis x. sic ipse ait. hoc quotiescumque agitis in meam comemorationem
facietis. Quotiescumque quia he panem sumitis et bibitis he calicem
morte dni adnunciabitis donec uenias. Non itaq sic
accipiendum est donec mors x ueniat. quia ita uita non morietur. s;
donec ipse dns ad iudicium ueniat. Intdum autem sepe mors est x
pselis uita postis nunciandi. Qui discant q caritate dilexerit
suos q pcis mori dignatus est. cui os uicem debemus rependere
caritatis. quia adhoc nos por dilexit cum esset gehenne filius
Qui diligebat eum amore ita liberati. Aug. Non solum sub figura
Verum sub s; et in ueritate dni nri corporis et sanguinis sacramentum
figura an sub ueritate hoc mistieum calicis sacramentum fiat. eclesie.

BIBLIOTHECA

Veritas autem Caro mea uere est cibus. et sanguis meus uere est potus.
Aliquando quomodo magnum erit. panis quem ego dabo caro
mea est pro mundi uita. non uera sit caro. s; quia x fas uorari
dentibus non est. uoluit he panem et unum in mistio uice carnem
suam et sanguinem per sectione sui spe potentialiter creari.
et cottidie pro mundi uita mistice immolari. Qui sic dignatus
pspm uera caro sine corru creari. ita peracte ex subtilia
panis et uini mistice idem corpus x per secretum. Corpus x ueritas
et figura est. ueritas dni corpus x et sanguis virtute spe in
uirtute ipsi ex panis uinique substantia efficitur figura quod est id quod
extra sentitur. Iterat autem cottidie hoc oblatio licet x semel
passus sit. quia cottidie peccamus peccatis sine qb mortalis
infirmitas uiue non potest. Ido quia cottidie labimur. cottidie
x mistice pro nobis immolatur. Intra catholica ecclesiam in
mistio corporis x nichil abono mali nichil amalo minus
perficit sacerdotis. quia non in merito per secretum s; in uerbo efficit creatoris. per uirtutem spe sci. Si enim in merito esset sacerdotis. neque
ad x pertinere. Nunc autem sic ipse est qui baptizat. ita ipse est qui
pspm sem hanc suam efficit carnem. et christus in in sanguinem
uinum et sacerdos. iube inquit hoc perferri per manus sci angeli tui in
sublime altare tuum in conspectu diuine maiestatis tue.
Ut quod deferenda illue ea deposcit. non intelligatur quia
fiant in eo sacerdotio. Hanc igitur oblationem benedictam per quam
benedicimur. assumptam. per quam mecum homines assumimur. ratam.
per quam in uisibus x ecclesiam. rationabilem. per quam abestialis
sensus excluimur. acceptabilem. Ut qui nobis displicemus. per hanc
acceptabilem ei unico filio sumus. Nichil rationabilis. Ut quia
nos ita similitudinem mortis in baptismo accepimus. similitudinem quoque et sanguinis sumamus. ita et ueritas non desit
in sacramento. et ridiculum nullum fiat apud gentiles. qui cruorem
occisi hominis bibamus. Si enim discipuli patienter ferre nequiuerunt qui dns dixerit. qui non manducaverit carnem meam et c.
si dixerit durum est hoc sermo. quomodo ferrent ista incredulis. credendum
est qui in uerbo x sacramenta perficiantur. cui enim potentia reliqua
oia quia sacerdos die. ad clerus chori canit. nihil aliud quam
laudes et gratiarum actiones s. aut certe obsecrationes fidelium
petitiones. Non sacerdos die per eucharistiarum uba assumens.
quia per die quam patiebatur et c. In hoc quod creatur illud corpus. Gregorius in
omelia paschali. In sanguine agni sanguis x quia sine illo sumitur
Quid sit sanguis agni. non iam audiendo olim prefigurabatur
s; bibendo tm didicistis. Qui sanguis super utrumque postes
ponitur qui non solum ore corporis s; et ore cordis haurit. Ite. Hec
salutaris uictima illa nos morte unigenitus per mysterium repetit
quia licet surgens a mortuis ia non moritur. mors illi ultra non dominabitur.
tm in se ipso immortalis et incorruptibilis uiuens. tm in hoc
mysterio mortis ei qui ubique corpus sumitur. ei caro in ppli salutis
patitur. et sanguis non ia in manu fidelium s; in fideliu ora fundit.
Nunc quoque pensemus quale sit hoc sacrificium. quod per absolutione nra
passionem unigenitus filius semper immolatur. Quis enim fideliu hoc
dubium possit. in ipsa immolationis hora ad sacerdotis uocem
celos aperiri. in illo ibi x mistio angelorum choros adesse. suma
et ima sociari. unum quod ex uisibilibus atque uisibilibus fieri. Ne.
Uno inquit codemque tempore ac momento et mecum rapitur ministio angelorum
et offerendum corpus x. et oculos sacerdotis matram uidet. Tanta
uidet ecclesie unitas in x. Ut unum uique sit panis corporis x. et unum sit
calix sanguinis ei. Calix enim quem sacerdos catholicus sacrificat non est
alius nisi ipse quem dns apostolis tradidit. quia sicut diuinitas ubi di uita est
quod totum implere mundum. ita licet multis locis et innumerabilibus diebus
illud corpus consecretur. non s tm multa corpora x. neque multi calices. s;
unum corpus x. et unus sanguis cum illo qui superest multo uiginti. et quod
dedit apostolis. Diuinitas enim ubi replere illud quod uique est et inuenitur ac
facit. Ut sicut ipsa una est. ita corpori x et unum ei corpus sit in unitate
Non animadertendum est quia siue pl siue min quis in percipiat. omnis
equaliter corpus x integerrime sumunt. et generaliter os et specialiter
unusquisque. Ite. Mysterium fidei dicit quod credere debes. quod ibi salus nra et sustentatio
Qui nobis enim dedit hoc sacramentum salutis. Ut quia nos cottidie
peccamus et ille ia mori non potest. per istud sacramentum remissionem consequimur.
Cottidie enim ipse comedit et bibit mysterium s; integer et uiuus
atque immaculatus manet. et ido magnum et pauendum mistium est.
quia aliud uidet et aliud intelligit. s; cum mistium sit unum corpus
et sanguis dni. figuram panis et uini hic facientes dno. quia non
habemus in usu carnem crudam comedere. et bibere sanguinem. Ambr.
Omnia quecumque Post consecrationem licet figura panis et uini remaneant
uoluit dns fieri in celo et in terra. tamen nichil est ibi nisi corpus et sanguis xpi.
et quia uoluit sic factum est licet figura panis et uini uideatur.
nichil tm aliud quam caro x et sanguis post consecrationem credenda
s. Non ipsa ueritas ad discipulos. non inquit caro mea est pro mundi uita.
et mirabilius loquitur non alia plane quam quod nata est de maria et
passa fuerit. et resurrexit de sepulchro. hec inquit ipsa est. et ido x est
caro. quod pro mundi uita adhuc hodie offertur. et cum digne percipitur
uita uniuersis eterna in nobis reparatur. Panem quidem istum quem sumimus
in mistio. illum uniuersis intelligo panem. quem manu sui spe formatum
est in uuto uiginti. et igne decoctus passionis in para ecclesie panis
angelorum factus est hominum cibus. unum ipse autem. Ego sum panis uiuus qui de
celo descendi. et c. Panis quem ego dabo caro mea est pro mundi uita.
Ex his itaque duabus sententiis apte datur intelligi. quia panis iste
et ille non duo s. s; unus panis. et una caro peculiaris unum effecit
corpus. illud ueri. illud sane quod suptum est de uiginti. quod passum est et
sepultum. quod resurrexit et in celum ascendit. et sedet ad dexteram
dei patris. et quod uenturum est iudicare uiuos et mortuos. Aug. ex sermone
domini dni. Quomodo manducet x. tam uniuersi pro mundo
Qui manducat me uiuit propter me. Non igitur timeamus fili man
ducare istum panem. ne forte finiamur illum. et postea quod
manducemus non inueniamur. Manducet x. uiuit manducat
quia surrexit occisus. nec quia manducamus partes de illo facimur.
et quod in sacramento sic fit. et nos fideles quotidiemodum manducemus

corp. ē. unūq; q; aceip partē suā. ūn. ⁊ ipsa gr̃a partes uocat̃. ⁊ partes manducat̃ & manet integer tot. p partes mandu cat̃ in sacr̃mto. ⁊ manet integer tot meorū tuo. Tot. enī erat ap patrē. qn̄ uenit in uīgine. Impleuit illā. nec recessit ab illo. Ueniebat mea carnē. ⁊ homines eā manducarent. ⁊ manebat integer ap patrē. ⁊ angelos pascēs. Ite. mleuticō. Corp. ⁊ sanguinē ē sedm se nulli aceipe licet.

De hac quidē hostia q̃ ē sedm se nulli aceipe licet. in ē ⁊ memoratione mirabilit fit edere licet. de illo ⁊ q̃ ē mara ceis obtulit sedm se nulli edere licet. Ide Ysmone dñicē. ⁊. post theophaniā. Corp. ē in singlis portionib singli totū aceipiunt.

Singli aut aceipiunt ē dñm. ⁊ in singlis portionib tot ē. piuis. nec p singlos minuit. s; integrū se pbet in singlis. Hilar.

Vbi pars corpis ē ē ⁊ totū. Eadē ro ē in corpe dñi. quē ⁊ eodē. in manna q̃ in ea figa pcessit de q̃ dr: q̃ plus collegat ñ ampli habuit. neq; q̃ min parauerat habuit min. ñ ē q̃ntitas uisibilis in hoc estimanda mistio. s; vt sacr̃mtū spualis. Ide.

Corp. ē sumit̃ de altari. Corp. ē q̃ sumit̃ ⁊ figa ē in spe & ūtas figa ē dñi panis ⁊ uinī eet uidet. Veritas aut. dñi in substantia. corp ⁊ sanguis ē in mitate mtū credit̃. Ex sibolo ephesino.

Necessarie q̃ ⁊ hoc adiecim. Carnē uiuificatrē ⁊ ipsi ūbi ppā meruerūt celebram in ecclis sacrificii facta in altari accipimus. seruauit̃. & sēificam participes corpis ⁊ pciosi sanguinis ē. ñ ⁊ ⁊ munē carnē percipientes nec verbi sēificam ⁊ ūbo ⁊ iunctū sedm dignitatis unitatē. s; ve uiuificatrē ipsi ūbi ppā facta. Ite avg. Quom manna ⁊ aq̃ de pet̃ sunt ide eū nro cibo & potu.

Inqt apls. Os eande esca spuale manducauerē: spuale utq; eande. nā corpale alia q̃ illi manna mandu cauerē: nos aliud. & os eande spiualem potū biberē: aliud illi. aliud nos. s; spe uisibili q̃ tam idē ē uirtute spuali. Hilar de trinitate. lib. viii. Qd̃ ūtatē in ē pat̃ & ē in nob unū mhis cē dinei corpis ⁊ sanguinis nos facimus. Si ue carnē corpis nri ē assūpsit. & ue summ. ho ille ē ē. nosq; ue sub mistio carnē corpis sui summi. ⁊ p hoc unū erim. q̃a pat̃ meo ē ⁊ ille in nob. Quom uolūtatis unitas asserit̃. eū natalis p saēntū ppetas pfectū saēntū sit unitatis. Non ē humano aut seli sensu d̃ his reb loqndū. neq; puolentia atq; imprudentē pdicōnē dictor celestiū sanitati alienē atq; impie itelligentię pūsitas ē extorquenda. De natali enī in nob ē ueritate que diem. ñ ab eo didicim. stulte atq; impie dicem. Ipse enī ait. caro mea ue ē esca. ⁊ sanguis mis ue ē pot. Qui edit carnē meā & bibit sanguinē meū in me manet ⁊ ego meo. De ueritate carnis ⁊ sanguinis ñ relict̃ ē ambigendi loc. Nē enī ipsi dñi pfessione ⁊ fide nra. ue caro ē. ⁊ ue sang ē. ⁊ hec accepta atq; hausta efficiūt̃. ⁊ ⁊ nos i ē ⁊ ē in nobis sit. Est q̃ ipse in nob p carnē. Qd̃ aut in eo p saēntū cōiectē carnis & sanguinis sim ipse testat̃ dicens. Vos autē uidebitis q̃a ego uiuo & uos uiuetis. q̃a ego i pat̃ meo & uos in me. & ego in uob. Si uolūtatis tm intelligi unitatis exposuit. nisi ⁊ ille in pat̃ p natura diuinitatis. nos ecia in eo p corpalē ei natuitatē. ⁊ ille rursus in nob p saēntū mēē mistiū credēt̃. ac sic pfecta in mediatore unitas docet̃. eū nob ipse manentib. ipse manet in patre. ⁊ in patre manens manet in nob. & ita ad unitatē pficiēmur. cū q̃ meo natalit̃ sedm natuitatē in nos q̃ meo natuitatē ēm. ipso in nob natalit̃ p manentē. Qd̃ aut in nob natalit̃ h unitas sit. ipse testatus ē q̃ ed & carnē meā & bib sanguinē meū in me manet. ⁊ ego meo. Non enī in eo erit. in q̃ ipse fuit. ei tm ipse assūpta hīs carnē. q̃ sua sūpserat. Ite. Sicē misit me pat̃ uiuens. ⁊ ego uiuo p patrē. ⁊ q̃ manducauīt carnē meā. ⁊ ipse uiuet p me. Quom p patrē uiuet nos eodē m p carnē ei uiuim. Hęc q̃ uirtę nrę causa ē q̃ in nob manentē p carnē ē habem. uiuetum p ei ea ⁊ ditione qua uiuit ille p patrē. Sic q̃ natalit̃ sedm carnē pcēi uiuim. .i. natura carnis suę adepti. q̃m ñ natalit̃ sedm spm ipse patrē fit. cū uiuat ipse p patrē. Ite. Hęc aut ideo cōmemorata s anob. q̃a uolūtatis tm int patrē & filiū unitatē hēnei intuentes. unitatis nrę ad dñm utebant̃ exēplo. tāquā nob ad filiū & p filiū ad patrē obsequio tantū & volūtate religionis unitas. nulla p saēntū carnis ⁊ sanguinis natalis edionis ppetas indulgēt̃. eū & phonorē nob datū filii & p manentē in nob carnalit̃ ⁊ nos in eo nob corpalit̃ ⁊ inseparabilit̃ unitatis. mistiū ue ac natalis unitatis sit p dicendū. Ide. Corp. ē q̃ sumit̃ de altari figura ē dñi panis & uinī eet̃ uidet̃. Veritas aut. dñi corp & sanguis ē in mitate mtū credit̃. Ambr. in lib d saēntis. Quare in sacrificio uinū In calice mittit̃ uinū & aq̃. S; dicis. & aqua miscentur: Quom q̃ melchisedech panē ⁊ uinī obtulit. Quid s uuit admixtio aquę. Bibebant aut d sequenti petra. Petra aut erat ē. Non immobilis pet̃ q̃ ppm sequebat̃. ⁊ tu bibe. Vt te ē sequat̃. Vide mistiū. Moysēs: hoc ē ppha. vga hoc ē ūbū di. Saedos ūbo di tangit petrā. & fluunt aq̃. & bibit ppls di. Redundant aq̃ melice. salit murta ętnā. Ite. Accipe ⁊ illud. De latē ei fluxē aq̃. ⁊ sanguis. aqua. ⁊ mundare. sanguis ⁊ redim&. Quare d latere. q̃a und culpa in gr̃a. Culpa p femina. gr̃a p ē. Ite. Audi psalmū. uide quā aptus sit celestib saēntis. dñs pasē me. ⁊ michil in dest. ⁊ c. Virga tua ⁊ baculus t. ⁊ c. Virga imperiū. baculus passio ē. Hęc dñtas ē. passio tpalis. Ille creauit: hic redemit. Paratū in ⁊ spectu meo mēsā. ⁊ poculū. t. inebrans q̃ pclarū ē. Ite. Quotiescūq; bibis. remissionē accipis peccor. ⁊ inebriaris spū. Vīn & apls. Nolite inebriari uino in q̃ ē luxuria. s; iplemini spū scō. Ite. Preclara ebietas. que sobrietatē mtis optat̃. Ite. Fiat uoluntas. t. sicē i celo ⁊ i tra. panē nrm. cotī da nob hodie. Sanguine ē pacificata s omia. ⁊ in celo & in tra. Sēificatū ē celū. deiect̃ ē diabol ū uersat̃ ho. quē ille decep. Dixi uob q̃ ēn uerba ē q̃ offert̃ panis dicat̃ ū ē ūbū depmpta fuīt. ñ iā panis s; corp dr: Quare q̃ in oīone dñica aut. panē nrm. Panē q̃ppe dicē. s; epiusion. hoc ē supsubstantiale. Idem. in lib. vii. Yeā xpi

Sicē uerus ē di filii carnē & uerū ei sanguinē manducam ⁊ dñs ihe ē ñ quēadmodū homines p gr̃am. s; q̃si filii bibim. ex suba pat̃. ita uā ē caro. sicē ipse dixē q̃. accipim. & uerus sanguis ē ei potus. Ite. ego sū in qt panis viuę q̃ de celo descendi. S; caro ñ descendit de celo. Quom descendit de celo panis uiuus. Quia ide dñs ihe nostē diuinitatis ⁊ corpis. & tu q̃ accipis. carnē diuinę ei subę in illo participas alium. Ite. in lib d mistis. In sacrificio ñ corpalē s; spualē. In illo sacrificio ē ē q̃a corp ē ē. Non q̃ corpalis esca accipim. ē esca. s; spalis. Ipse ⁊ apls de tipo ei ait. q̃a patres nri eande esca spalē manducauerē: Corp enī di corp ē spuale. corp ē corp ē diuim spe. Ide in sermone d abel & cain. Carnē a xpo

Si credis ē susceptā ⁊ corp transfigurātū in altari offerim. carnē ē sūptā ⁊ offeras transfigurātū corp in altari. nec tm distinguis naturā ūbi ⁊ corpis. dr t. si recte offeras. recte aut ñ diuidas. peccasti. Iere. ad eldiam.

In ecia xpe fuit & comunia & comunium.

Nec moyses dedit uob panem uerum s; dns ihc. ipse eternum ⁊ uerum.
ipse comedens ⁊ q comedit. Ite. sup matthm. Mutatate sui corpis
Accepit ⁊ sanguinis & discipulis dedit. q melchisedech sacrifitalit
& ⁊ medit. hi e corp meum. postqua tipicum pasca fuerat obtulit
⁊ agni carnes eis apls ⁊ medit. assumpsit panem q ⁊ fortator e
hoes. ⁊ ad uerum pasche tenuit sacrifitum. ⁊ dm in prfigtione ei
melchisedech panem & uinum offerens ferat. ipse q: mutatate
sui corpis ⁊ sanguinis repsentare. Ide in lib d mbis dni. Xpe
Sacdos di patris dr fili di idem e sacerdos & sacrificium.
sedm humanitatem mq se pro nob acceptabile sacrificium do
obtulit. ⁊ ipse sit sacdos quem sacrificium. Iudei sanguinem eredunt
Aug. d utilitate agende penitentie. bibere q. i cee fuderunt.
Tunc eis petrus annunciauit eum colendum. quem crucifixerat. ⁊
ei ia sanguinem bibere edentes quem fudant seuientes. Ide
in epla ad hireneum. Corp d ex vgine suptum e a fidlib accipit.
Corporeum illud manna nie e tanta res miracli. qa uenit d
pfectum e. pfectum autem panem de celo corp ex vgine. Ide in
psalmo. xxxiii. omel. ii. Ye rum xpi corp & uerum ei sanguinem
Accedere nidi adhm. ⁊ crucifigent. nos accedam corrudie accipimus.
⁊ corp ei ⁊ sanguinem ei accipiam. Ite. ue magni ds. &
magna mia ei q nob ded manducare corp suum. mq tanta
ppessus e ⁊ sanguinem suum bibe. Ite. in psalmo. xx. viii. ad
iudeos. Iam ⁊ secum bibite sanguinem quem fudistis. psalmo
. lxx. v. Ipsum sanguinem quem pmsama fudere: p gram bibere.
Psalmo. xx. vii. De carne mane carnem accepit. ⁊ ipsa carne
ad salutem dedit. Nemo autem illa carnem manducat: n prius
adorauerit. Io. xxx. iii. Dauid ferebat manib suis. Ma-
-nib suis nemo portat. Quom intelligat in ipso dd ⁊ lrtta n inuenim. m. autem iuenim. ferebat enim xpe
manib suis. qm ⁊ mdans ipsum corp suum ait. hi e corp mem.
ferebat enim illud corp in manib suis. Ide. sup iohm.
tractatu. xxx. v. q usq: bibere sanguinem quem fuderat
desperere: Ide psalmo. l. iii. Iudi pascebant tag de pe
-na dni. & nos de cee dni pascem. qa corp ipsi mandu-
-cam. Habent q impii epulas suas. hnt pii suas. Beati
q esuriunt ⁊ sitiunt iusticiam. Ex ge gwarmatiensi. parata.
Pbr eucharistia. Infirmantib eucharistia semp debe ee
semp hat parata. ⁊ qm qs infirmat fuerit statim eum coicet.
ne sine edione moriat. Ex ge aurelianensi. Penitent qui
Qui bn n custodierit sacrificium. bene sacrificium n custodit.
& mus t aliud aliq animal illud comedit. xl. dies peni
tent. Qui autem pdidit illud inecta. ad pars ei cecidit. & n
inuenta fuerit. xxx. dies penitent. Cipian eulartio ⁊ ffi.
salute. Magis & histrionib sac n committant mysteria.
Pro dilone tua ⁊ sulendu me existimasti ffr keme. qd m
uideat de histrione ⁊ mago illo q ap uos ⁊ strat adhuc
in artis suis dedecore pseuerat. ⁊ magister ⁊ doctor non
eudiendos: s: pdendos: pueros: id d maledice cetis qq:
insinuat. an talib sac comunio cum cetis xanis debeat dari.
aut uobcum debeat coicare. puto nec maiestati diuine nec
euglice disciplinę ⁊ gruere. ⁊ pudor & honor ecclie ta tpi
⁊ infami ⁊ tagione fedet. Ex ge cartag. iii. Post ⁊ missionem
Scenicis atq: ⁊ histrionib n e dnegandam gra comunionis.
cetis q: hmodi psonis t apostatices ⁊ rusis t reusis ad dm.
gra t reconciliatio n negetur. Ex gelio vrbico. Pbr missa n celebr
Inaltari q missa epe cantauit. Iaitari i q epe eo die celebrauit.
pbr eod die alia celebre n psumat. Ex ge lugdunensi. Tepa
Pnunciandu e ⁊ scianit feriandi i missa s laicis annunciandam.
tepa feriandi pannu. i. omne dnica auespa usq: ad uespam.

. xxxx. vii.

ne aiudaismo capiant. Feriandi u p annu ihu s. dies natalis
dni. sci stepham. s. Iohis euglistę. innocentu. s. Siluestri.
octauę dni. theophanię. purificatio secę manę. sem pasdu
cu tota ebdomada. Rogationes tu dieb. ascensio dni. sci
dies pentecostes. sci iohis bapt. xii aplos. ⁊ maxime seos pet
⁊ pauli. q mundu sua pdicione illumiauerę: sci laurentii.
assumptio. s. manę. natiuitas secę manę. v. dedicatio sci michi
helis archangli. dedicatio cuiusq: oratorii. ⁊ omiu seos. ⁊ sci
martim. & illę festiuitates quas singli epi insuis ecis
cu pplo collaudauerint. quę uienis tm ecclesiasticis
cendę s. n generalit omib. Reliquę u festiuitates p annu n s
cogendi adferiandu. nec pnbendi. Indicta u ieuniu qndo
fuerit denunciatu. a omib obseruet. Ex ge toletano. iii. In seos
In religiosa sollenitatib diuini officii n saltationib pplo
⁊ suetudo e qua uulg pseos sollenitates agere ⁊ sueuerunt. pplo q
debent offa diuina adtende. saltationib turpib inuigilant.
cantica mala n solu canentes. s: & religiosos: officia pstrepent.
Hoc ⁊ ieu u ab omib punienis depellat. sacdotu ⁊ iudicii a ecclia
seo eurę ⁊ mittat. Ex ge aurelianensi. Ante ascensione dni tu
Rogationes. i. letanias. an ascensione dieb letanię celebrent.
dni placuit celebri. ita u ⁊ pmissu tduanu ieuniu in dnicę
ascensionis sollenitate soluat. p q triduu seru & ancillę abope
relaxent. q magis plebs unusa iuenat. q tdo os abstine-
-ant. & ecclesiastib cibis utant. Ex eode. Epe die dnico n desit
Epe si infirmitate n fuerit impedit. ecclesię eu prem ecclesię.
fuerit die dnico dere n debe. Ex eode. Hos dies eiusdem
Nulli enim umq. in ulla cele [illegible] brare nulli licet.
pasche natalis dni t q dragesi[illegible]me sollenitate in
ulla celebre. n quę infirmitas phabit tenuisse. Ex eod.
Sacdotib oib Ante sollenitate pasche q dmagna e celebnda.
decretu e. ⁊ an pasche sollenitate n q nq gesima s: ecclesia
tenear. Ex ge martini pp. Quinta fer ultimę septimanę. ieuniu solui n licet.
Non licet qinta feria fri nouissime septimanę ieuniu solui.
solue. ⁊ omne exhonorare ecclesiam. s: sincere abstinentes
tota. xl. pecuie. Ex gelio laodicensi. De eodem.
Non oportet in ecclesię. v. feria ultimę ebdomadę ieuniu
dissolui. & tota ecclesiam inhonorari. s: p totos dies ieu
nari. & esis abstinentię iuuenibus. i. aridionib urti. Ex
gel agathensi. Exceptis dnicis diebus in. xl. ma n soluatur ieu
Placuit ⁊ os ecclesię exceptis diebus dnicis maxima. nium.
& die sabbi sacdotali orone ⁊ discionis coione ieunent.
Ex niceno gelio. Hec in die dnica nec i die pentec. i. orone
Quo s in die dnica quidam adoronis genua genua flectant.
flectentes. & in diebus pentecostes. Epistola itaq: statutum e
a sca synodo. quo ⁊ sona ⁊ eueniens p os ecclesias custodienda
⁊ suetudo e. ⁊ stantes adoronis dno uota reddam. Leu. iii.
De esu carniu ap nos uetustissima Quo tpe abesu carniu
& n implenda tradtio semp tenenda e. ⁊ accenę sit abstinendum.
termino quę fit in pnepio noctis quartę ferię quę lucescit
in qrta feria usq: in diluculu. v. ferię. & similit a cena nocis
vi. ferię. quę lucescit in. vi. feria. n impite ieunatio usq:
ad sabbi lucem. quantu de diei parte aliqs ieunare maluit
t debuit pstendit. Greg: dilectissimis eiusdem romę. Hec dies
Peuenit ad me quosda sabbi e feriand. nec die dnico lauacis phibendi.
pusi spe hoies pia in mt uos aliq ⁊ secę fidei adversa seminasse.
ita u in die sabbi aliq opari phibent. Quos qd aliud n antx
pdicatores dixerim? q uenient diem sabbm atq: dnicu ab
oi facie opere custodiri. Quia enim mori se ⁊ resurge simulat.
habi inuenerationem uult dnicu die. ⁊ qa pplm iudaizare

ꝛpellit. Vt actiones ritu legis reuocet. ꝛ s iudeos phidiam
subdat. colui uult sabbm. Aliud q; ad me platu ē uob a
pusis hos ēt pdicandu. Vt dnico die nullo debeat lauari.
Et hoc de superfluxuria p uolupitate q lauari appetit. hoc fieri
nec reliquo q libet die ꝛ ecdm. si aut p necessitate corpis
hoc nec dnico die phibem. Innocentius pp. Ob reuerentiā
Sabbo v ieiunandu ēt dnec sepulcr sabbo ieiunare debem.
ro euidentissima demonstrat. Ha si die dnica ob
uenerabile resurrectione dni nri ihu x. n solu in pascha
celebram. uerū & psingulas ebdomadas ipsi die imaginē
frequentam. ac sic. vi. feria ppt passione dni ieiunam. sabbm
pmittit n debem. quo int tristicia ꝛ letitia tpis illi videt
meliusu. Ha utq; ꝛstat aplos biduo isto ꝛ in memore fuisse.
ꝛ ppt metu iudeos se occultuisse. Qd utq; n dubiu ē int
ieiunasse biduo memorato ut traditio ecclie hat isto biduo
sacrta penit n celebri. que forma & psingulas tenenda
ē ebdomadas. ppt id q ꝛmemoratio diei illi sepe celebrandi.
Qd si putant semel. atq; uno sabbo ieiunandu. q ꝛdnica ꝛ. vi.
feria semel in pascha erit utq; celebranda. Melciades pp.
Ieiunū Die dnico & quinta feria n ē celebrandu ieiunū.
dnica die & quinte ferie nemo celebre debet. v int ieiunū
xanos & gentiliū ꝛ uetere edentiū ꝛ infideliū atq; hereticos
uera ꝛ n falsa discretio habeat. Ex ye cesareo augustano.
Ne quis ieiune die dnica causa timoris av De eodem.
psuasionis. nec xlmarū dieb ab ecclis fideles desint
nec habitent uiculos ac mortuū. q insuspi
cionib pseuant. s; exeplū ac preceptū custodiant sacdotū.
ꝛ ad alienas uillas agendos ꝛuentuū causa n ꝛuenant.
Ab universis epis dictum ē. anathā sit. q h ꝛmiserit. Ex dictis
sci apollonii. Quarta ꝛ sexta feria n s soluenda ieiunia.
Ieiunia sane legitima. i. quarta ꝛ vi. feria n s soluenda.
n grandis aliq necessitas fuit. quia quarta feria iudas
tradione dni cogitauit. & vi. feria crucifixus ē saluator. Videbit q. q in his dieb sine necessitate soluit statu
ta ieiunia t eū tradent trade saluatorē. t eū ecrucifigen
tib crucifixit. Die aut dnica meb aliud agendu ē. n do
uacandu. nulla oratio in illa die sci agat. nisi tm
ymnis & psalmis & cantics spualib die illa tnsigat.
Innocentius. Quinta feria ultime xl. ebdomad penitentes
De penitentib v quisque ex q uitiis ꝛ missis remissione accipiant.
siue ex leuioribus penitentia gerit. si nulla inuenit
egritudo. q inta feria an pasca eis remittendu ē. sicut
romane ecclie ꝛsuetudo demonstrat. Deum d ponde existi
mando delictorum sacdotis ē iudicare. v adtendant ad
ꝛfessione penitentis. & ad fletus atq; lacrimas corri
gentis. Sane siquis in egritudine incidit. atq; usq; ad
desperationē deuenerit. ē ei an tempus pasce relaxandu. ne
de seculo absq; cione discedat. Fabianus pp orientalib
epis. Singulis annis. v. feria ultime xl. ebdomad crisma ꝛficiat
ritus usus int ecta inserta inuenim quosdā religiosis at.
tpe epos auto ntoq; ordine disepare. ꝛ n psingulos annos
in cena dni crisma ꝛficere. Erram v q talia excogitant. ꝛ inte
uesana poti quā recta sentientes hec facere audent. Sicut
enim ipsi sollenitas psingulos annos ē celebranda. ita ipsi
sci crismatis ꝛfectio psingulos annos ē agenda. & de anno
in annū renouanda. ꝛ fidelib tradendu. q nouū sacrm
ē. ꝛ psingulos annos imā dicta die inouandu. ꝛ uet i sēs
ecclis cremandu. Ista a sēs aplis ꝛ successoribus eos accepim.

.ca.

uobq; tenenda mandam. Eusebi pp. Seruet ab omnib
Crucis dni nri festiuitas inuentionis dnice cruc.
que nup nob gubnacla sec romanę ecclę tenentib
.v. nonas mai inuenta ē in pdicto kalendarū die iuentio
nis festū uob sollenit celebre mandam. Alexander pp. v.
apostolo. Quare sit ꝛstrictū v aqua sale ꝛspsa sēficetur.
Aqua ꝛspsa sale pplis benedicem. v ea cuncta aspsi sēficent.
ꝛ punficent. Qd & omnib sacdotib faciendu ēt mandam.
Nam si enim uitulę aspsa pplm sēficabat. atq; mundabat.
multomagis aq sale aspsa diuinisq; preib sacta pplm sēficat
atq; mundat. ꝛ si sale aspso phelisei pplam sterilitas aquę
sanata ē. q ꝛtomagis diuinis preib sacrat sterilitatē rerū
auferet humanarū. & comq̃natos sēficat ꝛ purgat. ꝛ cecta
bona multiplicat. ꝛ insidias diaboli subuertit. & afantasma-
tias uersutias hominū defendit. Eius pp. viii. apet aplo.
mpmo suoꝛ decretaliū. Non n die dnico pascha celebret.
Nosse uos uolumus q pascha dni die dnico annuis
tpib sit celebrandu. Istis enim tpib hermes doctor
fidei & septe effulsit int nos. & licet nos ide pascha die
pdicto celebraremus. tm qa qdā inde dubitabant. ad corro
borandas animas eorum eadem herme angls dni apparuit in
habitu pastoris. ꝛ pcep ei v pascha die dnico ab omnib
celebraret. Hi n & nos aplica auctoritate instruimur
ot eadem seruare debe. qa & nos eadem seruam. nec debetis
a capite qq m dissidere. Et uictor pp. tei decem apet in pmo
decretali suo. Non n die dnico sem pascha celebretur.
Celebritate sci paschę die dnica agi debet ꝛ pdecessores
nri ita statuer. & nos illud eadem die sollenit celebre
mandam. qa n dece v nib a capite disepent. av alit gerat.
A quarta e v luna pmi insis usq ad uicesimū pmū diem
eadem insis eadem celebret festiuitas. eodemq; tpre baptisma
celebrandu ē catholicis. s; tm si necesse fuit. av mortis
periculū ingruit gentiles ad fidem uenientes q eisq loco
t moriro ubiscumq; euenit. siue i flumine siue in mari
siue in fontib tm xane ꝛfessione credulitatis clarisi
cati baptizent. Ipsis & q in baptismo polluti s sumope
ē adtendendu. ne n infideles s; fideles inuenant. Ipsi v
q infidelitatis nota aspguntur infames efficiunt. atq;
int fideles minime reputant. Hec v statuta nulla debet
imperitare ꝛuetu. nulla nouitate mutari. qa alia ro est
causarū secularū. alia diuinarū. Ex ye cartag. iii. De eode.
Pasche sollenitas uno die ꝛ tpe celebranda ē. Ex ye carta
gunensi qnto. Dies paschę ꝛeiu formatę subseptione oib
Placuit v dies uenabilis paschę formatarū subseptione int
omnib intimet. dies v ꝛeiu. xi k nouebris sequitur. tur.
Scribendu ē & ad singularū quarū; puncta pmates.
v qn ap se ꝛeiu ꝛggant. illu die n impediant. Et ex ye
bracarensi sedo. Cū i ꝛeiu oia statuta fuint uentū pasche
Placuit v postqua ea in ꝛeiu sacdotū fuint annuncet.
ordinata. illud dimodis obseruet. v supuenturū ipsi
anni pascha q kldas die t qta luna debeat suscipi a
metropolitano epo intimet. Qd ceti epi t reliq clerus breuiclo
subnotantes. unusq; in sua ecla aduenente natal dni
die post euglica lectione pplo annuncient. Ex ye arela
tensi pmo q ꝛfirmauit pp siluester. E orbe uniuersū uno
De obseruatione paschę dnica die ꝛ eodem tpe pascha cele
statuim. v uno die ꝛ tpe p omne orbe obseruet. ꝛ bret.
iuxta ꝛsuetudine urbis ad os dirigant. greg. sereno epo massi
liensi.

Platū ad nos fuerat. De imaginib' scōr. ñ uiolandis.
q' in ysidato zelo succensi. scōr imagines sub hac q̄si
excusatione ne adorari debuissent ⁊ fregis. Et q̄d ē q̄a
eas adorari uetuisses omino laudauim. fregisse ⁊ rep
hendim. Dic ff. a quo factū sacēdote aliq̄n audiuī q̄d
fregisti. Aliud ē enī picturā adorare. aliud p pictura
historiā q̄d sit adorandū addiscere. Ita q' legentib' septā
hoc idiotis pstat pietā ēientib' q̄a in ipsa ignorantes
uident q' sequi debeant. in ipsa legunt q̄ litras nesciūt.
Ita ⁊ pepue gentib' plectione pictura ē. Ite. ex. vii. sinodo.
Venerabiles imagines. Imagines scōr. memoria ⁊ recorda
ciam ñ deos appellant. neq; iuuant eis ⁊ dis. neq; ro pten
spē salutis ponunt in eis. neq; deos expectant futū tor.
iudiciū. s; ad memoriā ⁊ recordationē pmittuor. veniā
eis ⁊ adorant. s; ñ seruiunt eis cultu diuino. nec alicui
creaturē. Adrian. pp. tharasio patriarche. Non magnus; in
Sexta scām sinodū recipio eū oīb homines spē xpe est
canonib' sut. mq̄b' dr. In quib' scripturis scārū figurandus.
imaginū agni p̄ursoris digito ostensus dpingit. qui
in figura transit gr̄e. uerū nob' plegē moysi pmonstrat
agnū dīm nr̄m ihm xr̄. ait q̄ figis ⁊ umbis adunta
tis pfigurationē ecclē sēc traditis ualedicentes. grām ⁊
ueritatē pferim. ⁊ sic plenitudinē legis recipim. Ita erū
q̄ agnū dīm nr̄m. i. xpm. sedm humanā imaginē am
mimaginib' p̄uenit agno depingi iubem. Aug. in lib.
de trinitate. De fid trinitatis ⁊ unitatis inuiolabiliter
Omis qs legē potui q̄ ñ me sepsq; d trinitate seruiando.
quē ds ē diuinor libror uetere & nouor catholici
tractatores hoc intendē. sedm septas docē. q' pat ⁊ f.
⁊ spē sēs uni ei deq; subē inseparabili eqtate diuinam
insinuant unitatē. Idoq; ñ s tres dii. s; unus ds. quia
pat filiū genuit. ⁊ ido filius ñ sit q̄ pat ē. filius sit genit
a patre. ⁊ ido pat ñ sit q̄ filius. spēq; sēs nec pat sit nec filius.
s; tūm patris ⁊ filii spē ⁊ pat ⁊ filio & ipse coequalis. ⁊ ad
trinitatis p̄uenit unitatē. ñ tn eandē trinitatē natā
de virgine maria. ⁊ subpontio pilato crucifixā ⁊ sepultā
tertia die resurrexisse ⁊ in celū ascendisse. s; tūm filiū.
nec eandē trinitatē descendisse in spē columbe sup ihm
baptizatū. aut die pentecostes p ascensionē dni sonuit
facto de celo quasi ferrei flat uehementis. ⁊ linguis diuisis
uelut ignis. s; tūm spīm sēm. nec eand trinitatē dixisse
de celo. tuus filius mis. siue cū baptizat ē a iohe siue in
monte qn cū illo erant tres discipli. aut qn sonuit vox
dicēs. ⁊ clarificaui. ⁊ tūm clarificabo. s; tūm pat uocē
fuisse ad filiū facta. q̄uis pat ⁊ filius ⁊ spē sēs sic inseparabi-
les s. ita inseparabilē operē. Idē sup iohm. Sine sacramento
Necessariū ē uisibile uisibili & fide inuisibili nemo
sacramentū aquē ad ablutionē uisibilis corpis. sic salutē
necessaria ē doctrina inuisibilis fidei. ad sēficationē mui
sibilis animē. Idē. Renasceret homo ex aq̄ uisibili sacramento
⁊ spu. inuisibili scil intellectu. Ut simbolū baptismi uisi
biliter acciperet. ⁊ spuale intellectū illi simboli perciperet.
Et ex aqua uisibili ⁊ spu sco. Id. i lib. de baptismo paruulor.
no bn
Baptismū in baptismate concupiscentia extinguit ñ ut non
xr id agat. Ut caro peccei euacuet. Non sic autē tinnata sit. s; ut non
euacuat. Ut in carne concupiscentia uitiata ñ sit. s; ne obsit.
Nam si post baptm ad etatē natalē puenim.
ibi habent cū q̄ pugnent. eāq; adiuuante do superant.

si ñ grām mutauī suscepim. Ita nec adultis id pstat in
baptismo. ñ forte mirabile di. Ut lex peccati repugnans legi
mentis penitus extinguat ⁊ ñ sit. s; ut q̄q̄d ab homine dictū
& factū & cogitatū ē eū ex de concupiscentiē ñ ite subdita
seruire. totū aboleat. ⁊ q̄si factū ñ sit habeat. Ide. ad
petrū diaconū. Qui ex utro ⁊ muliere concepti. cū originali peccato
Firmissime tene. ⁊ nullatenus dubites. omnē hominē q̄ p concubitū uiri ⁊ mulieris natū.
concepti cū originali peccato nasci. impietatis subditū. mortis
subiectū. & ob hoc natalitē ire nasci filiū. de q̄ die apls.
Eram enī nata filius ire sicut ceteri. A qua ira nullus liberatur
ñ p fidē mediatoris hōis ihu xr. Firmissime tene. ñ solum
homines rōne utentes. uerū & parulos q̄ siue in uteris
matrū uiue incipiunt & ibi moriunt. siue iā de matrib'
nati. sine sacramento baptismi q' datur in nōie patris ⁊ filii ⁊ spē
sci de hoc selo transeunt. septimo igne punendos. q̄a ⁊ si
peccatum ipse actionis nullū hīnt. originalis tn peccati damnatio
nē carnalis concupiscentie exercitatione traxerē. Iohis chrisostom.
Non potest quis grām uite celestis accipere. ñ purgat & exide.
fuerit ab oī sordē peccati. p penitētiē confessionē. p donū
baptismi salutaris dni ⁊ saluatoris nri ihu xr. q̄ ē uindicet in
sela seloru. Greg. in moralib. Sicut rie in baptismate ita olim in
Quod ap nos ualet aq̄ baptismi. ad ceū cessione remittebant
hoc egit ap uetus tp p paruulis sola fides. tp p maiorib' per
uitus sacrificii. tp phis q̄ de abrahe stirpe p diq; mistiū ad ceū cessi
onis. Aug. ad ualerium. ⁊ iulianū. Originale peccatum ñ in
Ex quo instituta ē in ipso di baptismate di in ceū cessione re
q' erat te signaculum fidei iustitiē di ad sēficationē mutatur.
purgationis ualetur paruuli originali uetusq; peccati. sic
& baptism ex illo ualere cepit ad innouationē hōis ex quo
⁊ stituit ē. Idē. de libro arbitro. lib. iii. Paruuli mistis offerentiū
Illud pseruatum hoies solent. sacramū baptismi xr. p de baptismo.
q̄d pstit paruulis. cū eo accepto plerūq; moriunt. p q̄ quā
esse q̄q̄ potuimus cognoscere. Quamre satis pie recteq;
credit p de paruulo fides eor. a q̄b' ⁊ secrand offerti. ⁊
hoc ecclē ⁊ mdat auctoritas. Ut ex eo q̄ sentit. q̄d s
pstit fides sua. q̄n in alior q̄ bnficio q̄ pp ñ dū habent
potest. ut cōmoda sit. Idē. de baptismo paruulor. Et fide
Filius di carnē peccati suscepit. & baptisma iustificationis a pec
⁊ pēnā sine culpa. Ut in carne peccati ⁊ culpa soluet carnis.
⁊ pena. Et fide q̄ ⁊ baptm ei bo ⁊ a peccato iustificationē.
⁊ a morte libat p resurrōnē. Paruuli & baptizati mutu
credentes reputant p sacramū uiuū. & offerentiū respon
sione. Qui ut ñ s baptizati. ut ñ credentes iudicant ex
euangelio iohis. Nisi q̄s renatus fuerit ex aqua ⁊ spū sco. ñ potest
introire in regnū di. Ambro. in lib. de sacramentis. Et aq̄. baptismi
Per aquā baptismi transit ē de treno fit homo celestis.
de terrenis ad celestia. Ido pascha transit dr. hic transit
ē de peccato ad uitā. de culpa ad grām. de mānanito ad sēfi
-cationē. Qui p aquā transit. ñ moritur s; resurgit. Non
oīs aqua sanat. s; illa que fit grām xr. Aliud ē elementū.
aliud ē ⁊ sectio. Non sanat aqua ñ spē sci descendat. ⁊
aquā illā ⁊ secre. sic legitur quia cū xr formā baptismatis
dare. uenit ad iohm. & ait illi iohis. Ego autē debeo bap
tizari. & tu uenis ad me. Respd ihc. Sic decet nos implē
omnē iustitiā. Ut ide quē sit oīs iustitia. xpc. ad baptismū
descend. ñ ut caro mundaretur quā suscep de nra condito-
-ne. Non enī ablutio peccati xr necessaria fuit. q̄ peccatum

ñ fecit. ſ; nob erat necessaria. q̃ peccto eram obnoxii. Idem
dit x. descend ⁊ spe sēc. Quare aut por descendit x. postea
spe sēc. cū forma & usus baptismi hoc hat ut añ foris ⁊ sēc.
& tē descendat baptizand. dspe aut añ descendit. secut ē
spe sēc. ⁊ nūquā ipse sēficationis mistio ego uideret. ſ; vt
sēficare ipse sēficare ⁊ spe sēc. Iohs chrisostom. A qua baptismi
Nunquā aq̃ baptismi ñ purgare peccā ñ ōnico corpe cēt ⁊ se
purgare peccā credētiū possēt. ñ tactu ōnici corpis sēfi cata.
cata fuissent. Siric pp. ycomerio trioconensi. Genale bap
Nonrone auctoritatis tisma ñ ñ sabbo sēo pasce ⁊ pentē celebr.
alicui ſ; sola temitate psumit. ⁊ passim ⁊ libe inantitate
x seu apparitione nec ñ aplor seu mpum festuitatib inumē
plebes baptizent. cū ſ puilegiū hoc ap nos ⁊ ap ecclas omis
dinicū pascha defendat spalit. cū sēo pentecosten. Ic leo
unūsis epis. psicilia cōstituit. Duo tpa. i. pasca ⁊ pentē
ad baptizandū a romano pontifice legitima ſ pfixa. Ond
q̃a manifestissime patet baptizandis in ecclā electis hec
duo tpa de quib locuti sum ēe legitima. dilone ugam
monem. ⁊ nullos alios dies huic obseruantię miscetis.
Idē. Quare mpdicitis tēpib baptisma celebretur:
Pp in morte crucifixi ⁊ resurrione ex mortuis potestā
baptismi nouā creata ⁊ dedit exercere. ⁊ in renas centib ⁊
mors x operē & uita. dicente aplo. An ignoratis. q̃a q̃cūq:
baptizati sum in x ihu. in morte ipsi baptizati sum. ⁊ sepulti
cū sum cū illo p baptm in morte. ⁊ q̃m surrexit x a mortuis
p gla patris. ita ⁊ nos in nouitate uitę ambulem. Siciū
cōplantati facti sum similitudini mortis ei. simul & resur
rectionis erim. & certa q̃ latū magist gentiū adcōmandū
sacmtū baptismatis disputauit. ⁊ apparere ex hoc doctne spv
regenandis filios hominū & in dei filios adoptandis illū die
& illud tēp electū. in quo p similitudinē formāq: mistū
ea quę gerunt in mēbris his quę in ipso ſ capite gesta ⁊ gr̃ve
diu in baptismatis regla ⁊ mors intuent in infectione peccā.
& sepultam tduana imitat tna dimsio. ⁊ ab aqs elevatio
resurgentis instar ē d sepulc. Ipsa q̃q ops quatras doce
celebrandū genalit gr̃ę die legitimū cū ēe. in q̃ orta ē
& ut mundi. & spes actionis. Ad cui rei ⁊ firmationem
plurimū ualē q̃ ipse dns ihc postquā resurrexit a mortui
discipis suis in q̃b os exclarū psules docebant ⁊ formā ⁊
potestatē tradidit baptizandi dicens. Euntes docete os
gtes baptizantes eos in noie p. ⁊ f. ⁊ spe sēc. De quo utq: eos
& ante passione potuisse instruere. ñ ipse uoluisse intelligi
regenationis grām ex sua resurrione cepisse. Addit sane
huic obseruantię & pentecosten ex aduentu spe sēc sacē sollep
nitas q̃ d pasche festi pendē articlo. ⁊ cū ad alios dies
alia festa ptineant ñ semp ad eū die q̃ resurro dni ē insignis
occurrit. porrigens q̃dām auxiliantis gr̃ę manū. & eos q̃
a die paschę aut molestia infirmitatis aut longinq̃tas ma
neris aut nauigationis difficultas intercluserit muniat. ⁊ q̃b
libē necessitatib impedit d sidū sui effectū dono sēc spe
⁊ sequant. hoc aut nos ñ ex mā psuasione defendē ſ; aplica
auctoritate sequare sanctis idonco plum exēplo. sequentes
beatū petrū petrū aplm. q̃ in ipso die q̃ omnē credentiū
numerū pmissis sēc spe repleuit aduent tnū milium
pplm sua pdicone ⁊ usū lauacī baptismatis ⁊ secrauit. qd
sēa septa quę aplor act ⁊ ecclē fidēli historia docē dies.
His auditis ⁊ puncti s cord. ⁊ dixerūt ad petrū ⁊ ad reliq aplos.
Quid faciem uiri frs. Petrus aut ad illos penitētiā inqt agite
⁊ baptizet unūqsq: uestrm in noie dni nri ihu x. in remissione

peccor uror. & accipietis donū sēc spe. Item. Siqs aut epiphę
festuitate q̃ in suo ordine debito honore uenianda ē.
ob hoc estimat puilegiū habē baptismatis. q̃a hoc quida
putant. q̃ in eade die dns ad baptm sēc iohis accesserit.
sciat illi baptismi aliā q̃m aliā fuisse forte. nec ad
eande pertinuisse unitē. q̃ p spm sēm renascunt. de q̃b dr:
qui ñ ex sanguinib neq: ex uoluntate carnis. neq: ex
uoluntate uiri. sed de deo natī s. Ins enī nulli indigens
remissione peccā. nec q̃rens remediū renascendi. sic uoluit
baptizari. q̃m ⁊ uoluit circūcidi. hostiāq: pcinundatione
offerri. ⁊ q̃ fact erat ex muliere sic apls ait fieri sub lege.
quā ñ uenit soluere ſ; implere ⁊ implendo finire. sic apls
pdicat dicēs. finis aut legis x. ad iustitiā oi ēdenti. Bap
tismi aut sui ipse edidit sacmtū. q̃a moib pmatū tenoris.
se docuit ēe pncipū. ⁊ tē regenationis potestā sanxit.
q̃m d latē ipsi pfluxerūt sanguis redēptionis. ⁊ aq̃ baptismatis.
Item ex ē gregorii nensi. In pasche ⁊ pent catecumini bapti
De catecuminis baptizandis id dictū ē. ⁊ in pasche ⁊ pent.
festuitate ut pentecoste uenient ad baptizandū. certis
sollēpnitatib ifirmi tm debent baptizari. Item leo pp. Hec.
Hi q̃ necessitate Necessitate cogente q̃libē tpe baptizare
mortis. egritudinis. obsidionis. pscutionis. ⁊ naufragio
urgent. oi tpe debent baptizari. Item gelasi clero ⁊ plebi
tarentino. His ⁊ necessitate pt pasche ⁊ pent nullū bapti
Venabilis baptismi sacmtū ñ in festuitate paschali ⁊ cet.
& pentecoste tradē ñ psumat epe. excepto egritudine
laborantib q̃b urgente mortis pricio talib oportē ne
metū peant remedius subuenire. Idē. De eodem.
Baptizandi s q̃ spiam q̃cūq: tpe nulla credat mē fidēiā.
pt paschale festū ⁊ pentecoste uenabile sacmtū. ex
cepto dūtaxat q̃ iussimi languoris incursu. in quo uerendū
ē. ne morbi ascente pricio sine remedio salutari fortassis
egrtans extra pueniū abscedat. Isidor d offiis lib. ii. cap.
Constat baptisma Nemo ñ sacdos baptizare psumat.
solis sacdotib ēt traditū eiq: ministriū. nec ipsis diaconib
explere ē licitū absq: epe ut pōto. ñ his peni absentib ultima
languoris cogit necessitas. q̃ ⁊ laicis fidelib plerūq: pmittit.
Item gelasi. Diaconos q̃ tē. ⁊ sup intētatū ordinandor. ⁊ de
reuentia diaconor erga sacdotes agit. Ex ē cartag. v.
Mulier quāuis docta & sēa Mulier ñ psumat baptizare.
uiros in ecclā doce. ut aliq̃s baptizare ñ psumat.
His necessitate cogente. Hn urbani sedis sup q̃s ⁊ sulum
& cetā. ⁊ sup intētatū ⁊ iungi. ⁊ d cōpatib agit. Item aug.
ad fortunatū. Etiā laici necessitate cogente baptizare
In necessitate cū epi aut ptbi aut q̃libē ministros ñ possunt.
inueniunt ⁊ urgē pricli ei q̃ perit. ne sine isto sacmtō
hanc uitā finiant & laicos solere dare sacmtū d accepq:
solem audire. Isidorus. Non mereē baptismi d a pagano
Romani pontifex ñ homine iudicat q̃ baptizat. ministrē.
ſ; spm di subministre grām baptismi. licē paganus
sit q̃ baptizat. Item nicolaus ad ⁊ sulta bulgaror. cap. iii.
Aquodā iudeo nescitis utrū x ano an pagano multos
in pata uita baptizatos asseritis. & q̃ d ind sit agendū
⁊ sulitis. Ri profecto si in nomine sēc trinitatis ut tm in noie
x sic mandū aplor legit baptizati s. unū q̃ipe ideq: ē
⁊ sēc exponit ambr. q̃a ñ illor ſ; ei ē. rebaptizari ñ debent.
Aug. ⁊ crescentiū grmati eū. Sic pbonū ita ⁊ p malū mi
Si int bonos ministros eū sit ministrū eque baptma dat.
ali alio melior. ñ ē melior baptismi q̃ p meliorē dat.

nullom mal. ē q̃ ē p malū dat. ⁊ ido p ministros disparet
di mun. equale ē. qa ñ illoꝝ ſ; ei ē. Ide. ſup iohm. parte
pma. tractatu. v. Non merita ministroꝝ ſ; vt. ē i baptismo

Baptism talis ē qualis ē ille in cui potestate dat. ñ q̃ſ oput.
ille ē p ē ministriū dat. Ite. Quid nouit iohs baptista.
Enim. Quid non nouerat. Potestatē dñici baptismi in
nullū hominē adhuc transtum. ſ; ministriū plane tñsi
tantū. potestatē adhuc innemine. ſ; ministriū in bonos ⁊
malos. Non exhorrent colūba ministriū maloꝝ. respicit
dñm potestatē. Quid t fac̄ ministeꝝ mal. ⁊ bon ē dñs.
Q̃d te ipedit malicios p̄ eo. ⁊ benignus ē iudex. Ite. Neq;
q̃ plantat ē aliq. neq; q̃ rigat. ſ; q̃ incrementū dat dñs. Ite. Ego
dico. ⁊ nos dicim dñs. qa iustos oportet ē p q̃s baptizat. qa
iustos oportet ē tanti iudices ministros. si ministre ite
uolunt. Si aut noluerint ē iusti q̃ in cathedra moysi
sederint. securū me fec̄ magister mis. d q̃ spe ei die. hic ē
q̃ baptizat. Ite. Non timeo adulterū chrisū. ñ homicidā.
qa colūba adtendo. p quā in dñs hic ē q̃ baptizat. Ide. in

Cum baptizat malus et aliq̃ uel d eode. Tractatu. vi.
ignoranta ecclē t tolerantia ⁊ ignorant mali. ⁊
tolerant palea. q̃usq; in ultimo uentilet area. illud q̃d
datū ē unū ē. nec impar. ipt̄ ipares ministros. ſ; par et
equale. ipt̄ hic q̃ baptizat. Ide. de ecclastica regula. Non recte

Si q̃ ap illos hereticos baptizati nat̄ baptisma q̃ in nomine sēc̄ tri
ñ q̃ in sēc̄ trinitatis professione baptizant ⁊ uenunt ad unitatis
catholicā fidē. recipiant q̃d ⁊ baptizati. nec sēc̄ trinitatis dat.
muocatio t professio adnullet. ſ; doceant inter ⁊ istruant
q̃m sēc̄ trinitatis misterium ecclā teneant. ⁊ si ⁊ sentiunt
credē t acq̃escunt ⁊ fidei purgati fidei integritate finit
man ipositione. Si u paruuli ñ ⁊ ebetes q̃ doctrinā non
capiant. respondeant pillis q̃ eos offerē. iuxta morem
baptizandi. ⁊ sic p man impositionē cōsignate cōcedat
eis eucharistie mistis admittant. Ide. ad orosiu. d eode.

Quātus unū baptisma sit ⁊ hereticoꝝ eos scil. q̃ in nōie patris
⁊ filii ⁊ spē sēi baptizant ⁊ ecclē catholice. tñ q̃ foris ecclā
baptizant. ñ sumunt baptismā ad salutē. ſ; ad pnicie.
sintes numerū formā sacrm vtutē aut ei abnegantes. ⁊
iohō ecclā eos ñ rebaptizat. qa in nōie sēc̄ trinitatis baptizati
ñ. ⁊ ipse ē pfecto forma sacrm. Iohō eū reuisi fuerint accipiat
ututē spē sēi. quā q̃ foris ecclam baptizant. ñ dñi habent.
Ite. pelagi. gaudentio epo. Baptizent q̃ tñ in nōie dñi

Si reia in de hereticis q̃ in loco dilonis tue uenis baptizati
cōmorati dñr solum se in nōie dñi baptizatos fuisse pbuit.
forsitan ⁊ fuerint sine equa dubitationis ambiguo eos
ad catholicā fidē uenientes sēc̄ trinitatis nōie baptizabis.
Si u ap dilonē tuā eos q̃ ⁊ tu uolunt manifesta ⁊ professione
clarum. q̃d in nōie trinitatis baptizati fuerint. sola reconciliati
onis impensa gratia catholice sociare fidei mereantur. ⁊ tali
dispensatione seruata nich aliū quā q̃ euangelica iube
auctoritas tenitatis equa spu uideat effectū. Aug. d
unico baptismo. t. viii. An appbet baptisma q̃ a non baptizato

Solet et quem utrū appbandū sit baptisma. q̃ ab eo pstatur.
q̃ ñ accepit. accipit. si forte hoc aliq̃ curiositate didic.
q̃m dandū sit. et utrū nichil misit q̃ animo accipiat
ille cui dat. cū simulatione. an sine simulatione. sicū
simulatione. utrū fallens. sic mecla. an iocans. sicut
in mimo. Ꝗ quātam siq̃s me forte in eo reuio ⁊ strutū ⁊
taliū rerū questio ⁊ sarcet. ñ pcedentib quoꝝ sententia
seq̃ malle urgere ⁊ dicem q̃d ipse sentire. sic o m

affect eēm quo qam dū ea dictare habe baptm est q̃ ⁊ eūq;
et aq̃ eūq; illud ūbis euangelicis ⁊ secratū sine sua simulatio
ne et cū aliqua fide accepissent. quāquā adsaluē spualē
est ñ pdest si caritate caruissent q̃ catholice inserunt
ecclē. Si eū habeā fide ⁊ mores transfeta. caritate
aut ñ habeā mich sū. sic ia ptrus maloꝝ status ñ dubito
illos et hte baptm. quāquā fallaē acceptant mecla
in quoꝝ societate id acceptē. de q̃b dictū ē. ex nob exiē.
Vt aut neq; societas illa ita ē credē. ſ; totū iudicē ⁊
mimice ⁊ iocularē agē. utrū appbandū ēt baptismus
q̃ sic darē diuinū iudicū p alicui reuelationis oraclm
⁊ cordi ofone gemitib implorandū ē censere. ita sane.
⁊ post me dicturo sententias siq̃ iam exploratū ⁊ cuiq̃
asserere humilē exploratē. Ide. mlib sedo. Non itat baptisma

Ostendit illos impie q̃d unitas ab hereticis pstatur.
facē q̃ recte baptizare conant orbis unitatē et nos
recte facē q̃ di sacrm ingbare nē ipso sesmate audem. In q̃
cui nobcū sentiunt meo et nobcū s. meo aut ab nob recesseꝝ.
in q̃ a nob dissentiunt. Ite. Sacrm baptismi ñ amittit. q̃ hic
q̃ ordinat. Sic cū baptizatus si abunitate recessit sacrm
baptmi ñ amittit. sic et ordinat si abunitate recesserit
sacrm dandi baptmi ñ amittit. Nulli cū sacrm iniuria
facienda ē. Si discedit amalis. utrūq; discedit. Si p manē in
malis. utrūq; p manē. Sic q̃ accepta baptismū quē ñ potuit
amittē q̃ ab unitate discesserat. sic acceptando ē baptismū
quē dedit ille qa sacrm dandi cū discedē ñ amiserat. Ite.
Si ad baptismū fiet accedit. dimissa s ei pecca. an ñ s di
missa. Eligant q̃ uolunt. utrū libē eligant. suffic nobis.
Si dimissa dicunt. q̃m spe disciplinē effugiē fictū. si in
isto remissio ē peccoꝝ. Si dicit ñ ē dimissa. quero si pea
afflictione sua corde iuso et uero dolore fatet. denuo
baptizando iudicaret. Q̃d si dñissimū ē dicē. fatent ⁊ ⁊ ⁊
baptismo ⁊ baptizati posse hominē. ⁊ tñ eos ei in malicia
t sacrilegio pseuerant peccoꝝ abolitionē ñ finē fieri. atq;
intelligant in communicationib ab ecclā separati posse
homines baptizari. ⁊ ⁊ baptismū eadē sacrm celebratione
dat et sumit q̃ tñ tē pstit ad remissionē peccoꝝ. cū quis
reconciliatus unitati sacrilegio discretionis eximit. q̃ ei peccā
tenebant et dimitti ñ sinebant. Ite. in epla ad bonifacii.

Non illud te ualet ad salutē baptisma. ⁊ si ñ ea fide parulis
mouetur. q̃ q̃dā ñ ea fide ad baptm percipendū parulos offe
fert. ⁊ q̃ia spali adultā regenerent ēnā. ſ; eos hoc putant pone
dio tpalē remie t recipe sanitatē. Non cū ipsa ñ regenerant
qa ñ abistis hac intentione offerunt. Ite. de unico baptismo.
libro. iii. Effusio sanguinis implet uicem baptismi.

Baptismi uicē aliqn implē passionē de latrone illo cui
cui ñ baptizato dictū ē. hodie mecū eris in paradiso.
beatus epm ñ leue documtū accipit. Q̃d et atq; et ⁊ ⁊
ait. Inuenio ñ tñ passionē p nōie ⁊ id q̃d baptismo deerat
posse supplere. ſ; et fide ⁊ ⁊ sione cordis si forte ad celebrandū
ministriū baptmi manifestis tpū succurri ñ pot. Neq; cū
lat ille p nōie ⁊ crucifixus ē. ſ; p merita sacrmoꝝ suoꝝ. neq
qa credidit passus ē. ſ; dū patet credidit. Quantū mag
ualeat et uisibilis baptmi sacrm q̃ ait apls. corde cdit
ad iustitiā. ore aut ⁊ fit ad salutē. in illo latrone dela
ratū ē. ſ; tē implet inuisibilis. cū mistiū baptmi ñ ⁊ ⁊
religionis ſ; articls necessitatis excludit. ⁊ sic in illo
latrone q̃d de baptmi sacrm ōfuit. ⁊ pleuit omis de
magnitas. qa ñ superbia i ⁊ ⁊ ſ; necessitate defuit.

sic infantib q̃ baptizari moriunt eadē qm̃ omnis explē
credendi ē. q̃ ñ ex impia uoluntate ſ; ex etatis indigen
tia nec corde adiustitiā credē possunt. nec ore fitū
ad salutē. Ido eū pcs orat ⁊ ipleat erga eos celebratio
sacmti. uale uiq; ad eor celebrationē. q̃a ipsi responde
ñ possunt. alienū q̃pe op ē cū credit patrinū. sic alienū
op fuit cū peccat in altm. Ite. Sic aut in latrone q̃a p
necessitate corpalis baptismi defuit. pfecta sal p pieta
te spualis affuit. sic eū & ipsa pfto ē si p necessitate desit. q̃
latm defuit pficit sal. Qd tradiū tenē unīsitas ecclē. cū
parulos infantes baptizant. q̃ certe ñdū possunt credē ad
iustitiā. & ore fitū ad salutē. q̃ lat potuit. qn & flendo
& uagiendo eū ex mistiū celebrat mistū ex uocib obstrepiū.
⁊ nullius xanor dixit eos manū baptizari. Ite. Quib oīb
rebus ostendit aliud ē sacmtū baptīm. aliud ⁊ visione cordis.
ſ; salutē hōis exuiq; ⁊ pli. nec si unū eor deficit. ido pcare
diem ⁊ sequens ē. ⁊ altm desit. q̃a ⁊ illud sine isto pot ē
⁊ ī infante. ⁊ istud sine illo potuit ē ī latrone ⁊ plenē do sive
illo siue isto. q̃ uoluntate defuisse. cū ⁊ ex uoluntate
altm hoc defuit. ⁊ ratio hominē muouit. ⁊ baptismi q̃dē
pot mēē. ⁊ ⁊ fessio cordis defuit. ⁊ visio aut cordis pot q̃dē
mēē ñ pcepto baptīmo. ſ; ⁊ cēpto baptīmo ñ pot. neq; ⁊ illo-
-m dicenda. ⁊ visio cordis ad eū. cū di sacmtū ⁊ cēnuit. Ide
⁊ iulianū. Non baptizat in hōie quicqd in eo est.

Si q̃cqd ē in hōie qn baptizat ⁊ sēficat baptizari ⁊ sēfica
ri credendū ē. dicur es ⁊ ipsa in illo baptizari q̃ intes-
-tinis ⁊ uesica p digestiones corpis digerunt. dictus es
baptizari ⁊ sēficari hominē in matis utero ⁊ strutiū. si ad
hoc sacmtū accipiendū necessitas cogat q̃uidā. ⁊ ido
baptizari iā q̃ nasci ñ dbē. postremo dicur es baptiza
ri febres ⁊ sēficari. qn baptizant egrotū. Ide. ad fortu
sem ē baptīma. Vale baptīma & si p laicos mi-
-nistratū. ipse ipsū q̃ datū ē in hōie p. ⁊ ⁊ spē sēi. ita ⁊ in eo de
sacmto sit & auctoritas tēitionis p dīm nrm ad apl os.
p illos ad pēpos ⁊ alios sacdotes & laicos xanos ab eade
origine ac stirpe uenientes. Hā cū illa historia narrat.
omis q̃ audiunt ad laēmas mouent. Cū in nau q̃dā
nullo fidelis ēt pē unū pentiēnē. cepit imīnē nau
fragiū. Erat ibi q̃dā ñ immemor suę salutis honestissim
flagitator: nec erat aliq̃s q̃ dare posset ñ pentiēn ille
Accepit eū p pecco ⁊ quo agebat pentiā. amiserat
⁊ moribus sanitatē. ſ; ñ amiserat sacramtū. Hā si hoc amit
tunt peccantes cū recēciliant post pentiā. qre ñ ipm
baptizant. Dedit q̃ q̃ accepit. ⁊ ne pielose uita finire
ñ recēciliatus perit abeo ipso quē baptizauerat ⁊ cū re-
-cēciliare. ⁊ factū ē. Ruasq̃ nauifragiū. cognitū habes
q̃ fecerit: nemo extitit eor qui ñ piū animū ita credē.
⁊ ⁊ silis eor in illo pielo dīm credent affuisse. Motus
enī animī religiosus & supplex ab hōie exigit sacmtū.
a dō impetrat sēitatē. Qd si forte hoc quod narratū de his q̃
nauifragio imminente pielitabant ñ uult aliq̃s credē.
Non enī hoc diuinarū sēptarū auctoritas. ſ; in certo ayctō
re fama ⁊ mdat. ñ repugnabo. ſ; interrogo si tale aliq̃d
⁊ ungat. q̃d futurū ē. Non enī pot q̃squā dicē relinqndō
illū ē. morte imminente. q̃ ē baptizatus apenitent.
q̃sq̃s ñ credit ⁊ ungisse. oportē ⁊ credat posse ⁊ ungē.
Idē. Quāuis recte uiuat catecumin sine baptīmo tū salvari
uita hīre ñ credim. excepto dūtaxat ñ maturū

sacmtū ⁊ pleat. baptizat ⁊ fitet fidē sua cora sacdote.
⁊ interrogat respondē. hoc idē matur cora pscriptore facit
q̃ ⁊ fitet fidē. & interrogat respondē. ille post ⁊ fessionē
aspgit aqua. hic ⁊ aspgit sanguine. t tinguit igne. Ille
man impositione pontifex accip spm sēm. hic habita etin
effectū spē sēi. dū ñ ē ipse q̃ loqt. ſ; spē sēi in illo loquit.
Ille cōficit eucharistiā in cōtione mortis dīni. hic ipsi xpo
⁊ monit. Ille ⁊ fitet se mundū a cub renunciare hic ipsis
renunciat ⁊ uitiis. Illi ā pecca dimittunt. isti extinguunt.

Leo pp. Non rectent baptīma. cui formā integre constat col
de q̃b sēpsitū q̃ se baptizatos sciunt. ſ; cui fidē fuīt Lata.
q̃ eos baptizantū se nesciāt pficiēt. q̃ibus in formā
baptismatis accepunt. rebaptizandi ñ s. ſ; p impositionē
man ⁊ uiute spē sēi quā abhēentes accipe ñ potuē catholi
ci copulati s. Aug. supiorīm. Et pbonos & pmalos ministrō
Aliud ē baptizare p ministrū. eque baptizat xpe.
aliud baptizare p potestatē. Ite. Ergo baptizabant
discipli ei. ⁊ ibi adhuc erat iudas. int discipulos ei. Siq̃s aut
baptizauit iudas. ñ s ipm baptizat. ⁊ q̃s baptizauit iohs
ipm s baptizat. plane ipm. ſ; ñ ipsato baptīmo. Quos enī
baptizauit iohs. baptizauit iohs. q̃s aut baptizauit iudas.
& baptizauit. Ite. E hanc enī potestatē quā xpe sol venit
s ⁊ immemnē ministrorū transfudit. quāuis p ministros
baptizare dignatus sit. p hanc in quā stat unitas ecclē.
quę significat mediū de qua dictū ē. una ē colūba
mea. una ē mtr suę electa. Si enī ⁊ iā diuī fīs mea tūsfuit
adno potestas ad ministrū. tot baptismata ēnt. q̃t minist
ēnt. ⁊ iā ñ stare unitas baptismi. Intendite fīs. Ante quā
uenire dīns nr ihc. & ad baptīm descendit colūba in aquā.
Cognouit iohs q̃dā pp̃ū ei cui dictū ē. Supq̃ uideris
spm descendnte & manentē sup eū. ipse ē q̃ baptizat
in spu scō. Nouat aut q̃a ipse in spu scō baptizabat. ſ; q̃a
tali pietate ⁊ potestas ab eo ñ transire in alterū quāuis
eo donante ibi didicit. Ite. Iā uos mundi estis. pp̃ūbū
q̃ locutus sū uob. Quare ñ ait mundi estis pp̃ baptīm
q̃ ablui estis. ſ; ait pp̃ uerbū q̃ locutus sū uob. ñ q̃a &
maqua ūbū mundat. Ite. Si fuit iust minister: cōputo
eū cū paulo cū petro. cū istis cōputo iustos ministros.
Quia ⁊ iusti ministri gl̄am suā ñ quer: ministri enī s.
p ducib habi nolunt. spē in se poni exhorrescunt.
Ergo cōputo cū paulo iustū ministrū. Quid enī dicit
paulus. Ego plantaui apollo rigauit. ſ; ⁊ mentū
dedit. Idē. in lib de baptismo. Hec baptīma nec baptizandi
Nullus aut negat hīre baptīm potestatē amittunt scisma
& apostata: quib unq; redeuntib ⁊ p pentiā tri-
-ci.
⁊ ⁊ sis ñ reddit q̃a amitti ñ posse iudicat. sic & illi q̃m
sacdegū scismatis abecclē cōtione discedunt. hīnt uiq;
baptīmū quē priq̃ā discedēnt accepē: nā ⁊ si ipsi redant.
ñ eis ipm dat. Hā ostendit illud q̃ accepē munitate
postmū ñ potuisse amittē separatos. Qd si habi foris pot. &
dari cur ñ pot. Si dicis ñ recte foris dat respondemus.
Sic ñ recte habet foris. ſ; tū habet. sic ñ recte foris dat.
⁊ tū dat. Sic aut punitatis recēciliationē meip uulit hīn
q̃ ecclē unitatē mutilit habebat. sic peande recēciliationē
meip uulit ē. q̃ ecclē eā mutilit datū ē. Ite. Reuenci sacmta
⁊ sēptas hīnt ad spem. ñ ad salutē. Ite. Fid si integra
pmanserit baptīm nec remissionē ecclē ecclam. accipit
peccator. aut si pum sacmtū ad pmetū tpis excip ⁊ uitus
⁊ foris eam uim opit. sic uis nominis ā expulsione dmonū

& foris operabat. Ite. Mali ñ sua potestate s. e vere baptoma
Quom̃ excudit ds homicida depcante. t sup ag̃ ministrat.
baptismi. t sup oleū. t sup eucharistiā. t sup capita eor
quib̃ man̄ imponit. que tñ oia & fiunt ꝯ ualent & pho
micidas. i. peos q̃ odeꝯ fr̃ & in ipsa int̄ eccla. eū dare nemo
possit q̃ ñ h̄t. q̃m dat homicida spm sēm. ꝯ tñ int̄ & ipse
baptizat. Ds q̃ dat & ipso baptizante spm sēm. Qua ꝓt sac̄
mentū q̃ dat ds & p̄malos: ipsa v̄ gratiam ñ ñ pse ipsū.
t pseos suos: ꝯ ido remissionē peccoꝝ t pse ipsū fac̄. t pilli
colubę m̄bra. q̃b̄ ait. sicut dimiseritis dimittentur. Manus
aut̄ impositio si ñ adhibet abhēc venientū. quāquā ext̄
omnē culpā & iudicaret. ꝓt caritatis tñ copulationē q̃
ē maximū donū spe sēi. sine q̃ ñ ualent ad salutē q̃cūq;
alia sēa fuerint in homine man̄ h̄entes correctis imponit.
Induunt aut̄ hoies x̄ aliqn usq; ad sac̄mtū peceptionē aliqn
& usq; ad unctę sēificationē. atq; illud & bonis & malis pot̄
ēe comune. hoc aut̄ ꝓpū ē bonoꝝ & pioꝝ. Non ob aliud visv
ē quib̄dā & eg̃regius uirs antistitib̄ x̄ int̄. q̃s pcipue
beat̄ cipian̄ eminebat. ñ ēe posse ap̄ hereticos t scismaticos
baptm x̄. ñ q̃a ñ distinguebant sac̄mtū ab effectu t usu
sac̄mtū. & q̃a ei effectus atq; usū in libatione apecēis. ꝯ
cordis rectitudine ap̄ hereticos ñ inueniebant. ipsū q̃q;
sac̄mtū illic ñ ēe putabant. S; cū certentib̄ oclos ad inte
rioris palęę multitudinē. eū & hi q̃ in ipsa unitate ꝯsti
s ꝯ pdite uiuunt apparent remissionē peccoꝝ nec dare
posse nec h̄re. q̃a ñ maligni s; bonis filis dicti ē sicut
dimiserit peccā dimittunt ei. ꝯ reliq. Habe tñ ꝯ dare
ꝯ accipe baptm sac̄mtū sanis eiusd̄ pastorib̄ eccle
katholicę. & oue quę foris errabat & ōneū caractē
foris acceptiebat uenientē ad x̄anę unitatis salutē ab
errore corrigi. caractē tñ ōneū i ea cognosci potest
quā ipbant. q̃nq̃dē ipsū caractē multi lupi lupis ihgyh.
qui uident ēe uitus. Ieqm̄ ad illā oue quę ex multis
una ē ꝯpunet. eū mal̄ tradit baptm̄ bono. i. i unita
tis uinculo uerae ꝯsione mutato. int̄ bonū sac̄mtū
q̃ tradit & bonū fidēle cui tradit tradentis malicia ñ
separat. & uerae eū illi ad dm̄ ꝯuso pecca dimittunt
ab eis dimittunt q̃b̄ ipse uerae ꝯsione ꝯiungit. spe
sēi ea dimittit q̃ datus ē oib̄ sēis s caritate coherentib̄.
siue se nouerint corpalit. siue ñ nouerint. Similit ev
alicui tenent pecca ab eis tenent. a q̃b̄ ille cordis pu
-tate disiungitur: siue notis corpalit. siue ignotis. os
mali spualit abonis seuuncti s. si aut & corpalit apta
discessione separent. peiores fiunt. S; nich intēt ad
baptm sēitatē. quanto q̃sq; peior h̄at. & quanto peio
-ri tradat. pot̄ tñ tdē separat. sic pot̄ h̄re separat. s; q̃
pniciosū h̄t. tā pniciosū ē tdē. Ille aut̄ cui tradit pot̄
salubrit accipe. si ipse ñ separat̄ accepit. urgente morte
necessitate. cur hereticis foris baptizare ñ possit. an q̃a
peiores s. eo ipso q̃ foris s. S; nich intēt ad ꝓtegitatē baptm.
quanto peior id tradat. Ieq; eū tñ ē int̄ malū ꝯ peiorē.
quantū int̄ bonū ꝯ malū. ꝯ tñ eū baptizat mal̄. ñ aliud
dat quā ille q̃ mal̄ min̄ ē. Anforte ñ ad hoīs meritū s;
ad ipsi baptm sac̄mtū pinę. Vt foris dari ñ possit. Si
hoc ita ēet. nec hīn foris possē. ꝯ tutiens baptizan necē
ēet. q̃tiens recedens q̃sq; ab eccla ruit ad eccla rene-
-assē. his q̃ ficto corde baptizant. a v̄ pecca nullatenus
dimittunt. q̃a spe sēi disciplinę effugiē ficti. aut in
ipso tpis puncto puum sac̄mtū dimissa rtm pficitionē
replicant. v & illud uerū sit q̃ q̃ in x̄ baptizati estis. ꝯ illud.
Spe sēi disciplinę effugiē ficti. i. induat eū x̄ sēitatis bap
tismi. & exuat eū x̄ pmicies fictionis. Nam redire dimissa
pecca v firma caritas ñ ē. aptissime dns in euglio docē.
in illo seruo aquo dns dimisit debitū peruit. eo q̃ ille ꝯsuo
suo debitū nolle dimittē. Sic ñ ipedit̄ baptm̄ q̃n quo
min̄ oia pecca dimittat. & si firmū odiū inei cui dimit
tunt̄ animo pseuerat. Soluit̄ eū hesterno diei. ꝯ q̃q̃d supē
soluit̄ & ipsa hora monitoq; an̄ baptm & in baptmo.
deinceps aut̄ ꝯtinuo reus ēē incipit. ñ solū ꝯsequentiū
s; & pritoꝝ dierū horarū monitoꝝ. redeuntib̄ oib̄ quę
dimissa s. Ide. Quando pstit baptism̄ ei q̃ ficte accedit.
Tunc uale inep̄ ad salutē baptism̄. eū illa ficto uerae
ꝯfessione recesserit. q̃ corde in malicia t sacilegio pseue
rante. peccoꝝ ablutionē ñ sinebat fieri. Ite. ad donatistas.
Non inuerbis nutam Non retrepant̄ sac̄mta q̃ ext̄ eccla
in q̃b̄ nobcū estis. in mutis eū nobcū estis. ministrant̄
Ista & de talib̄ dictū ē q̃ in mutis erant mecū. s; ea corri
-gimus in quib̄ ñ estis. & ea uos hic accipe uolum̄ quę
ñ habetis illic v estis. Nob̄cū eū estis in baptmo. in symbolo.
in cetis ōneis sac̄mtis. in spu aut̄ unitatis & in uinculo
pacis. in ipsa denq; catholica eccla nobcū ñ estis. Ista aut̄
eū quib̄ t de q̃b̄ agim̄ ñ s dessiandi. Adhuc eū in corpe
s s; ñ querant spm sēm n in x̄ corpe. cui h̄nt foris sac̄mtū.
s; rem ipsā ñ tenent int̄ cui illud ē sac̄mtū. & ido s iudi
cū manducant & bibunt. ꝯ req. quinco epo. ꝯ cetis in
hibernia epis. Quom̄ recipiant̄ in eccla q̃ ap̄ hereticos min̄
Ab antiqua patrū institutione didicim̄. tñitatis baptizat̄.
v q̃ ap̄ heresim tñitatis noie baptizant̄ eū ad sēam
eccla redeunt. a v unctione ēsmatis a v impositione
man̄ aut sola pfessione fidi ad sinū mat̄ eccle reuocē.
Inde arianos p impositionē man̄ occidens. p unctionē
v sēi ēsmatis ad ingressū catholicę eccle orient reformat.
monofisitas v & alios ex sola ꝯfessione recepit. q̃a
sēm baptma q̃ ap̄ hereticos s ꝯsecum tē meis uires emun
dationis accipit. eū t illi p impositionē man̄ spm sēm
accepint. t isti p ꝯfessionē uerę fidi sēę tñitatis & uni
uersalis eccle uiscib̄ fuerint unti. Ite. aug. Ext̄ eccla
Eccla paradiso accipi pot̄ baptismus. s; non prodest.
cōparata. indicat nob̄ posse quidē baptismū ei hoies
& foris accipe. s; salutē beatitudinis ext̄ eā nemine t
pcipe t tenere. Non eū in mesopotamia t egipto quo
illa flumina pueneꝝ felicitas ē uitę. quę in paradiso
ꝯmemorat. Sic q̃ baptism̄ eccle pot̄ ēē ext̄ eccla.
mun̄ aut̄ bonę uitę ñ in int̄ eccla repit. Ide. de
unico baptmo. lib. iii. Heresis ꝯ sacilegiū sunt sacra-
Nunc aut̄ ñ sic̄ heresis hereticoꝝ ē. -menta hereticoꝝ.
sic error ipsoꝝ ē. sic̄ & sacilegiū dissensionis ipsoꝝ ē.
sic & baptisma q̃ x̄ ē debet diei ipsoꝝ. Ide. lib. v. De eod̄
Cū tm ualeat baptism̄ phominē ꝯuertibile. quanti
p aplm dat̄. ita nec illi nec illi. s; x̄ ē cognosci.
Ide. Inuenim̄ dictū ab aplis. ꝯ gratiam meā quāuis utq; a dno
ꝯ ministriū meū & prudentiā meā. ꝯ euglm meū quāuis
utq; a dno inpuriū atq; donatū. baptismū aut̄ nemo
eoꝝ meū dixit omino. Ieq; eū oiū equalis ē gra. nec
ministrant ōs equalit. nec equali prudentia t scientia
ōs s pdtu. ꝯ inequlizando ali alio medi opat̄. & ido dici
pot̄ ali alio doctior in ipsa salutari doctrina. ali aut̄
alio mar̄ min̄ue baptizatus diei ñ pot̄. siue ad infernat

siue amatore baptiset. Ide. in lib. iii. Satis ostendimus
ad baptismū q̃ ubis euangelicis ꝓfecit ñ puĉe cuiquā t̃ dantis
t̃ accipientis eqrōt. siue d patre siue d filio siue d spiū sēo
alit̃ sentiat. quā ecclesiis doctrina insinuat. Ide. in lib. d baptismo.
Est unitas ecclesie Et bonis & malis sacramēta ecclesie cōmunia s.
quę latet pte in sacramētorū unde societate ꝯ communione. q̃
ꝓfecdit cū granis & paleis. qn eis corpalit̃ mixtis ita
patit̃ ut neq; illis iusti uterent. neq; ab illis iusti uterent.
Sic s in ecclesia homines mali. Vt in corpe humano humores mali.
q̃ mundū exeunt ex corpe. Ide. d unico baptismo. t. vi. Non tñ
Non ē aq̃ psana ꝯ adulta obest ad aq̃ baptismi malicia vndicunq;
sup quā nom dni inuocat. & si apsanis ꝯ abadultis inuocet.
qa nec ipsa creata nec ipsū nom adultū ē. Beda. om. xxxvi.
Siue heretic siue scismatic Non ē rebapuzand q̃ abhereticis bapti
siue sacmorosus q̃sq; i ꝓfessione sēc trinitatis baptizat. ñ tam
ualet ille q̃ baptizat ē abonis katholicis rebapuzan. ne
ꝓfessio t̃ inuocatio tantu nominis undeat̃ adnullam. Greg.
sedis. bonifacio epo. Baptizati apaganis i nōe trinitatis baptizetur.
Quos apaganis baptizatos asseruisti. si ita habet̃ ut d nro
baptizet in nōe trinitatis mandam. Celestin pp. Sine exor
Siue paruuli siue iuuenes ritis ꝯ exufflationib nullū bapti
ad regenationis ueniunt sacramū. ñ prius fonte uitę renati
adeant. quā exorcismis ꝯ exufflationib dūcor spe immun
dus abeis abigat̃. Raban. d institutione clicor. Officiū bap
Ante baptismū chatechizandi catizandi catecumini puen
debet bo puenire officiū. t fidei primū catecumin ant.
accipiat rudimētū. Ide. Pri ipse x̃ ceci nati oculos luto
ex sputo facto suplniuit. ꝯ sic ad aq̃s siloe misit. qa pri
debet baptizand fide incarnationis x̃ instrui. ꝯ sic ad
baptm iā credul admitti. t sciat ē gēte ineo ē particeps. ꝯ
cui iā debitor fiat d ineeps. Ex ꝯ bracarensi. ii. Quo tpe
Ante. xx. dies baptmi ad pgationis catecumini ad exorci
exorcismū catecumini cantant inquib zandū sunt deferendi.
xx. dieb omino simbolū q̃ē credo idom patre ompen
spualit̃ doceant̃. Ex ꝯ agathensi. Quo tpe eopetentib
Simbolū & placuit abomib ecclis simbolū ē pdicandū.
una die. i. ante. viii. dies dnice resurrōnis publice in
ecclia ꝯpetentib pdicare. Nicolaus pp. In una q̃q; ecclia
Catecismi baptizandorū a sacdotib baptizandi catheczizan
uniuq; ecclie possunt fieri. sic in hac sēa romana poss.
ecclia cui d̃o auctore ministriū exhibem ñ famulatus.
solēnit̃ fieri cōpbant̃. Ex ꝯ laodicensi. Baptizandos
oportet fidei simbolū dicē. & v. feria ultime septimanę
t̃ epo t̃ pbro redde. Ex ꝯ martini pp. Quom discant simbolū.
Non liceat ante duas septimanas paschę s; ante tres ad
baptm suscipe aliquē. Oportet autē in his dieb q̃ baptizandi s simbolū discant. & in. v. feria nouissime septima
ne epo t̃ pbro reddant. Ex ꝯ cartag. iii. Ante q̃ baptizentur
Baptizandi nom suū dent. & diu sub abstinentia q̃libet s exami
uini ꝯ carnū ac man impositionis crebra examinatione mundi
baptm percipiant. Raban. d institutione clicor. Quare baptizandi
Postquā se baptizand p ꝯfessionē exorcizentur & exufflentur.
uerę fidei in alū cōmdauit dnū. ꝯ p abrenunciationē
a pris possessionis se alienauit seruicio. exufflat̃ ab eo
sena potestas. t p priū sacdotis ministriū spui sēo cedat
fugiens spe maligni. Aug. d simbolo. libro. i. d eodem.
Sic nostis frres kmi paruuli exufflantur ꝯ exorcizantur ut
pellat̃ ab eis diaboli potestas inimica quę decepit hōiē
t possidet homines. Non q̃ creatura infantib exorcizat.
exufflat̃. s; ille subq̃s q̃ subpecto nascunt̃. Raban. de in
stitutione clicor. Quare signet̃ baptizand in fronte & in
Postea signat̃ baptizand signaculo sēc crucis. tam in cord.
fronte quā in cord. t ab eo tpe apostata diabol inuase
suo pstino suę intemptionis cognoscens signū. iā s dicepi
illud sciat ē alienū. Ide. d eod. Quare ofōnes supeū dicunt̃.
Exhinc iam dicunt̃ supeū ofōnes t fiat catecumin.
Tunc dat̃ baptizando sal benedictū. t psalte tpicū
sapię sale ꝯdit. fetore careat. inq̃tus. ne auermib
peccor ult̃ putriat. s; magis illes seruet̃. ad maiorē gram
percipienda. Ide. beda sup librū regū. Quare sale inciciunt̃.
Sal ecclesie sapię q̃ inciciant̃ catecumini in eunctis opū
nros sacrificis offerre uibem. Raban. d institutione
Dehinc tūc exorcizat̃ Quare iterū exorcizetur clicor. q̃
diabol t suā nequiā cognoscens iustū supse di indicia
timens recedat ab hoīe. nec iā redat eū arte sua subtile
ne baptm ꝯsequat̃. s; magis honorē d̃o exhibens reddat
op di factori suo. Greg. in homelia. xxx. iii. Sacdotes in exorci
Sacdotes cū p exorcismi gram manū zando dmonia pellunt̃.
credentib imponunt̃. ꝯ habitare malignos spe in eor
mente ꝯdicunt. q̃d aliud faciunt. ñ demonia eiciunt.
Raban. d institutione clicor. Quare d salina tangunt̃ aures
Postea tangunt̃ ei nares ꝯ aures d salina. & & nares.
dr ei t̃bu euangelii. q̃ ihc qn surdū ꝯ mutū sanauit
tangens eū sputo linguā ei. ꝯ mittens digitos i auricilam
ei dixit. Effeta q̃ē adapiri. Hoc enim sacramētū hic agit. t p
saliuā tpicā ꝯ sacdotis tactū sapia ꝯ t̃ diuinū salutē
ei de catecumini oper. t apiant̃ ei nares ad accipiendū
odorē notitię di. t apiant̃ ei aures ad audiendū mandata
di. t apiant̃ illi sens intimo eord ad respondendū. Ambr.
d sacramētis. Quare nares ñ ora baptizandorū epe tangat.
Pri qlam muneris & opis ñ os tangit epe s; nares. t
boni odorē accipiat pietatis etnę. Raban. de institutione
Deinde a sacdote inungit̃ Cur a sacdote inungit̃ clicor.
t sacrū baptma eū fide accepta custodiat̃ ungit̃ illū
te pect de oleo sēficato cū inuocatione sēc trinitatis. ut
nullę reliquię latentis inimici in eo residean. s; insinue
sēc trinitatis mens ei ꝯfortet̃ ungit̃ & int̃ scapulas d
eode oleo. t undiq; muniat̃ ꝯ ad bona opa facienda p di
gram roboret̃ Ide. Ꝯsecrat̃ fons. t ad ipsū baptma catecu
min accedat. Ambr. in lib. d sacramētis. Quom fonte baptmi
Venit ad fonte sacdos dicit pce. trinitatis psentia ꝯsecret.
inuocat nom. p. ꝯ. f. ꝯspe sā. unit̃ ubis ecclesiis. ecclesia
s uerba. q̃ x̃ s. Presentia trinitatis ade. opat̃ sermo etn. ꝯ ibi
descendit spe sēc. Primo descendit q̃si colliba. t incredulis
uocarent̃ ad fide in pneupio signū. debuit ē in postionib
pfectio. Aplis enim spe dat̃ in ignis linguis pt̃ incredulos.
nob autē iā in plenitudine ecclie ñ p signa s; p fide uentas
ē colligenda. Aug. d unico baptismo. t. vi. Verba exorcis p impi
Si ñ sēficat̃ eū aliqua tua plata ñ impediunt aqve sēficiam
exorcis t̃ba p impita peccor refundit. multi ñ solū mali one.
s; boni frres in ipsa ecclia ñ sēficiant aq̃. Multos enim pecs
emendant̃ cotidie. si doctorib fuerint recitate. ꝯ multa in
eis reperiunt̃ ꝯ fide catholica. Quid si manifestet̃ aliq̃s
baptizatos. cū ille pces dicte fuissent supaqua. iubent̃
denuo baptizari. Quid ita. Quia plerūq; pces uicii supant
peantis affect. quia illa ceta ūba euangelica sine q̃b ñ pot
baptism ꝯsecri tm ualent. t p illa sic euacuent̃ quecūq;
in pce uiciosa ꝯ regulam fidei dnr. q̃admodū dmonū

ꝛ nõie excludit. Ita utq; hereticꝰ si afferat peccatum uiciosum.
nec bonũ habere carnalis affectũ. q̃ possit illa superari
impunita. & ideo similes ei q̃cũq; in ipsa catholica mundus
immundꝰ. t̃ maluuolꝰ ẽ. quales arguit hic eiusmodi afferat
& ꝟ fieri solere aliq̃ pecc. inq̃ loquit̃ ꝯ regula fidei. multi
q̃ppe uruunt in pcis ñ solũ abinpnis loq̃tib̃ ꝯ; & ab
hereticis cõpositas. ꝯ p ignorantiẕ sũplentatẕ ñ eas ua
lentes discernẽ. utunt eis. arbitrantes q̃ bonẕ sint. nec
tñ mens q̃ pusũ ẽ euacuat illa q̃ recta ibi s. ꝯ; abeis potius
euacuant. Aug. ad neophytos. Quid significent misteria

Prima q̃ ꝯ sedã pdicationem dñi q̃ i fonte baptm celebrãt.
tamũ locutus sum. q̃ vobis priq̃ ad fontẽ sẽm uenireis
iuxta catholicẕ ecclẕ institutã tradidim. ꝯ q̃d significatẕ
unctio q̃ diuisis corpis nri adhibita partib̃ diuisũ intellectũ
dñi signat quit dñs donare dignat ẽ intpretatũ sum. eũ osten
derem nos poleũ sãtificationis ad audituũ plenẕ fidei ꝓmpto.
ꝯ ad bonũ ꝛ odorẽ uocatos ex toto corde ad abrenunciandũ
diabolo & ꝯmonitos. Ipse nos d̃ mtionib̃ iã mistis locutus
sum. quẕ in ipso fonte celebrata s. & missa eũ certissima
cautione q̃ uos abrenunciare diib̃ pompis diaboli ꝯ opib̃ ei
& di fornicationi diabolicẕ spondistis. descendistis i fonte
fonte sacrũ. fonte redemptionis. fonte sãtificatũ ꝟtute cẕ
lesti. Item. In hoc q̃ fonte ãn quã uos toto corpe tanquẽ
interrogauim. credis in dõm patrẽ omipotẽ. respondisti. credo.
Rursũ interrogauim. credis ꝯ i ihũm ꝛ filiũ eius q̃ natꝰ ẽ d̃ spu
sco. ꝯ maria virgine. & respondisti singli. credo. Et interro
gauim ꝯ i spm sẽm. respondisti similit. credo. Hoc aũ
facim iuxta dñi nri ihu ꝛ salutaris imptũ. q̃ cũ ad pa
trẽ meẕlũ ascend. discplis ss. i. aplis mandauit dicẽs.
Euntes docete oes gtes. baptizantes eos i nõie p. ꝯ f. ꝯ s. sci.
Item. Qd̃ aut interrogauim credis sãm ecclam. remi. peccatorũ
carnis resurrr. ñ eo m interrogauim q̃ d̃m in dõm credit̃
sic mẕcl̃am sãm ꝯ katholicã. Ipsa sãã ꝯ catholica ẽ.
q̃a recte credit̃ in dõm, ñ q̃ dicim ut mẕcl̃am q̃si in dõm
credeuis. s; intelligite nos dicẽ. ꝯ dixisse. i mẕcl̃a sãã ꝯ
catholica ꝯsantes in dõm dicens. credeuis & resurrectionẽ
carnis q̃ facta ẽ. Isidor. de offiis. lib̃ secũdo. Aliqꝰ fid̃ ꝯ pfes

Paruuli alio pfitente baptizant̃. sione paruuli baptizẽt̃.
q̃a adhuc loq̃ t̃ credẽ nesciunt. sicẕ ꝯ q̃ muti ꝯ surdi.
quos uice ali pfitẽt̃ ꝟ pcis respondeat. dũ baptizant̃.
Ex ꝯ cartag. iii. Aliqꝰ testimonio eq̃rantẕ s baptizandi.

Eqrotantes si pse respondẽ ñ poss. cũ uoluntas eos
testimoniũ sui dicit. baptizent̃. Similit ꝯ d̃ penitẽ
tib̃ agendũ ẽ. Aug. Sacmtũ fidi ñ ipsa fides paruuli sac̃ fidelẕ.

Nichil ẽ aliud credẽ quã fidẽ hre. ꝯ p hoc totũ respon
det̃ credẽ paruuli q̃ fidi ñ dũ hr̃ effectũ. respondet̃
fidẽ habẽ. ꝓpt̃ fidi sacmtũ. ꝯ ꝟtẽ se ad dñm ꝓpt̃ ꝟsio
nis sacmtũ. q̃a & ipsa responsio ad celebratẽ sacmtũ
pertinẕ. Item. Paruuli ꝯ si ñ dũ fides illa quẕ in eorũ
uoluntate ꝯsistit. iã tam ipsi fidi sacmtũ fidelẕ sac̃
sicẕ credẽ respondet̃. Ita & eũ fideles uocant̃ ñ rem
ipsã mte abnuendo. s; ipsi rei sacmtũ mte capiendo.
Idẽ. in lib̃ d̃ baptmo. Alii pfessio ñ ualẕ. ei q̃ pse respondẽ

Cũ p paruulis alii respondent. ꝟ impleat̃ erga eos potest.
celebratio sacmtũ. ualẕ utq; ad eos ꝯsecrationẽ. q̃a ipsi
pse respondẽ ñ possunt. Et si peo q̃ respondẽ potest̃ alii re
spondeat. ñ tãdẽ ualẕ. Ex qua regula illud euglii
dictũ ẽ. q̃d̃ os eũ legit̃ natalit̃ mouẕ. etatẽ hr̃. ipse pse
loquat̃. Aug. i om. iii. Quare tna mio i baptmo celebret.

Postquã uos credẽ pmisistis. ter capita uã in sacro
fonte dimsim. Qui ordo baptmatis duplicis mistii significa
tione celebrat̃. Recte enim ter mersi estis. q̃a accepistis baptm
in nõie sẕ tnitatis. Recte ter mersi estis. quia accepistis
baptm i nõie ihu ꝛ. q̃ tertia die resurrexit̃ a mortuis. Illa enim
ter repetita dimsio trpũ dñicẕ exprimit sepultũ. p quã ꝛ
sepultus estis in baptmo ꝯ eũ ꝛ resurrexistis in fide. ꝟ peccis
absolutis insinuate ꝟtutũ ꝛ ꝟitatis imitando. Ex canonib̃
apl̃oꝝ. De his q̃ semel ñ ter in baptmate mgũt̃ t̃ mgunt̃.

Siquis pbr aut epc ñ tria mersione uni mistii celebre.
s; semel mgat in baptmate d̃ dari aqb̃ dã uidet̃ in morte
dñi deponat̃. Non enim dixit dñs nob̃ in morte mea baptizate
s; euntes docete oes gtes baptizantes in nomine p. ꝯ f. ꝯ spcs
sci. ggg. leandro epo. De tria mersione baptismatis nil
respondi ueri potest̃ quã q̃ ipsi sensistis. q̃a in una fide nil
officit sẕ ecclẕ ꝯsuetudo diuisa. Nos aut̃ q̃ ter in mgim
trium sepultũ sacmtũ signam. ꝯ dũ ter ab aq̃ infans ed
cit̃. resurgo tdiam trpis exprimit̃. Qd̃ siqꝰ forte ꝛ psumẕ
tnitatis uerbatione etiamẕ fieri. neq; hoc aliqd̃ obsistit
baptizando semel. maqꝰ mgẕ. quia dũ in trib̃ subsisten
tis una substã ẽ. reprehensibile ẽ. nullatenus potest̃ in baptmate
infantẽ t̃ ter t̃ semel mmgẕ. qm ꝯ in trib̃ mionib̃ psonarũ
tnitas. in una potest̃ diuinitatis singlaritas ostenditur. Item.
Sup epl̃am ad philippenses. t̃. sedo. Ecode in patre ꝯ filio

& spu sco baptizam ter mergim. vt tnitatis unũ apparet
sacmtũ. Item. Licẕ ter baptizetur pmistiũ tnitatis in unũ
baptizare putat̃. Item. pelagi. gaudentio epo. De his q̃ in

Multis s. q̃ in nõie solium ꝛ nõie xpi semel tantũ mergunt̃
una imersione se assẕ baptizari. euglicũ ꝟ pceptũ ipso
do ꝯ dno ac saluatore nro ihu ꝛ tdente nos admonẕ in
nõie tnitatis tna & mersione sẽm baptma uniciq;
thuic. dicẽte dno nro ihu ꝛ discplis ss. Item bapt. oes gtes. in nõie
patris ꝯ f. ꝯ spcs sci. Zacharias pp. bonifacio epo. In inuocatione

Insinodo angloꝝ ne tnitatis ter i baptmate mgẕ ostendit̃
decretũ ꝯ firmissime pceptũ ꝯ diligenter demonstratũ
ẽ omnosci. q̃ q̃cũq; sine inuocatione tnitatis ins fuissẕ.
sacmtũ regenerationis ñ habẽ. Qd̃ omno uerũ ẽ. q̃a si mers
in fonte baptismatis q̃s fuit sine inuocatione tnitatis. pfectẕ
ꝛan ñ ẽ ñ in nõie p. ꝯ f. ꝯ spcs sci fuit baptizat̃. Hoc q̃ obsuan
in supdicta sinodo sacdotes uoluerẕ ꝟ q̃ t̃ una de tnitate
psona in baptmo ñ nominarẕ. illud baptma ẽ uerũ ñ
possẕ. q̃d̃ pcto uerũ ẽ. q̃a q̃ unũ ex ea tnitate ꝯfess ñ fuit
nom̃. pfect̃ ꝛan ẽ ñ potest̃. Qui enim ꝯfitet̃ patrẽ & filiũ. s;
ꝯfessus ñ fuit spm sẽm. neq; patrẽ neq; filiũ hr̃. ꝯ q̃ ꝯfessus
fuit patrẽ ꝯ spm sẽm. & filiũ ñ fuit ꝯfess. neq; patrẽ hr̃
neq; spm sẽm. s; uacuus ẽ a diuina grã. Item. ggg. q̃mno
epo inhibma. Baptizent̃ q̃ in nõie tnitatis baptizam ñ

Hi ꝟ heretici q̃ in tnitatis nõie minime baptizant̃. sicẕ fuꝰ
s bonosiaci & catafrigẕ. q̃a & illi ꝛ dñm ñ credunt.
ꝯ istu spm sẽm p pusso sensu ẽ quendã paruũ hominẽ nominant
credunt. quos similes multis s. illi eũ adsẽm ecclam
uenunt baptizent̃. q̃a baptma ñ fuit q̃ in errore postu
sẕ tnitatis nõie minime pceptũ. Ex ꝯ tol̃ iii. Secũd

Ppt̃ uitandũ seismatis scandalũ. t̃ in baptmate mgẕ hab
hereticũ dogmatis usũ. simplã teneam baptismi mionẽ
Zacharias pp bonifacio epo. De sacdote q̃ p imperitiã latin

Reuiles nunciũ tũ q̃d̃ fuit linguẕ i uocatione tnitatis
ieãdẕ. puniendũ sacdos q̃ latina lingua penitus ignorat.
ꝯ dũ baptizarẕ nesciens loq̃ latine infringens lingua
dicẕ. baptizo te in nomine patria. ꝯ filia. ꝯ spcs sãã. ꝯ hoc

·cā·

tua reuenda scitas ⁊ id auit eos rebaptizare. S; scissime ff
si ille q̃ baptizauit ñ errore inducens aut hesim. s; p sola
ignorantia romanę locutionis infringendo linguā ⁊
sup dixim hoc baptizans dixisse. ñ possum ⁊ sentire vt
denuo baptizent. Ambr. d sacrīs. tetatu primo. Quare
Venisti ad sacerdotē. ingis et fonte baptizandi a sacerdote ungaris.
⁊ id a q̃d uidis. q̃d locut sis diligenter repete. occurrit t
leuita. occurrit t pbr: unct es q̃si adlecta di. ⁊ ad baptm cate-
cumin accedas. Raban in epla ad ephesios. c. ii. Quare bapti
Postqm ascendit baptizat d fonte Zatus apbro ungat i cerebro.
stati signat in cerebro a pbro cū sac ēsmate sequte simul ⁊
ofone. ⁊ x regni particeps fiat. ⁊ a x. xan possit uocari. Ambr.
d sacrīs. tetatu secdo. Quid sup baptizatū a sacdote dicat.
Emersisti. uenisti ad sacdotē. q t dix. Vs inq t t pat omps qte
regenauit ex aq ⁊ spu sco. dimisitq: t peccta tua. ipse te
ungat in uita ęna. Vide ⁊ unct es. In uita ęna inq t. Ite.
Accepisti misterium Cre ungentū sup cap baptizati ponit.
hoc ē ungentū sup cap. Quare sup cap. Quia sapientia
sens i capite ei. Sequt spuale signaculū. q audisti legi hodie.
q post fontes supē. q perfectio fiat. qm ad inuocationē sacdotis
spe sci infundit. Raban d institutione clicor. Quare candida
Post baptm tradit xano uestis uestis tradat xpiano.
candida quę significat innocentia ⁊ puritatē xanā quā
post ablutas uestes maculatas studio secę ⁊ usationis immacula-
tam seruare debe adrepsentandū ante tribunal x. cuncti v re
nati albis induunt uestib admistiū resurgentis ecclę. Ite.
Vtrum baptizati albis uestib. ⁊ quoq pme natiuitatis facie
uetusti erroris pann fuscauit. habitus sedę regenerationis
q̃lę pferat induimtū. Legit cū post sacra unctione cap et
mistico uelamine. ⁊ intelligat se diademate regni ⁊ sacdo
tali dignitate potiri. Ambr. de mistiis. Accepisti post
baptm uestimēta candida. ⁊ eet indicū q exuens uoluptate
peccor & induens innocentię casta uelamina. Ex ē agath.
Iudei quoq pfidia Quot ñ sib iudi int catecuminos habeant.
frequent ad uomitū redit. si ad leges catholicas uenire
uolunt. uiii. ñses int catecuminos ecclę lim introeant.
⁊ si pura fide uenire noscunt. te demū baptmatis gram
meant. Qd si casu aliq pielm infirmitatis int pseptū tpr
incurrerint ⁊ dspati fuerint baptizent. Ex ē toletano. viiii.
Plerique exiudeis De iudis plerisq: ad iudaismū frequent rede
q̃ iudii ad xanā fide pmoti s. ne blasphemantes x ñ solū
iudaicos ritus ppetrasse noscunt. s; & abhominanda
ceū cisiones exercē. De q̃b ⁊ sutu pissimi ac religiosissimi
dm nri sisenandi regis hoc sem decreuit ⁊ saluū. ⁊ hui cemodi
transgressores pontificali auctoritate correcti. ad eiusdē xanę
dignitatis reuocent. ⁊ q̃ ppia uoluntas ñ eis dat. animadversio
sacerdotalis cohercat. Eos aut q̃ ceū cidunt si filii eorū s aparen
tū ⁊ sortio separent si seruii pmuria corpis sui libtati tradant.
Raban d institutione clericor. Ante baptm diabolo & eis
Primū interroget pagan. si abrenuntiat opib abrenuntiare de
diabolo. ⁊ dānosis ei opib atq: fallacib eius. ⁊ pmū respnat be-
ette ⁊ sic appinquat aduentate possitq: iuxta apli dpo m.
nere uete hominē sedm pstinā ⁊ usationē: qui corrupit sedm
desidia erroris abnegans ipietate ⁊ selaria dsidia. Aug. de
penitentia. Hominis ad nouā uitā q̃ ñ penitet uetis
Omis q̃ ia suę uoluntatis arbitrio ⁊ stitit ē. cur accedit ad vitę.
sacrīm fidelū. ñ eū penitet uitę uetis. nouā ñ pot ichoare.
Abhac penitia eū baptizant solū parulū immunes s. ñ dū eū
uti possuis libo arbitrio. Ide. ad salecetanū.

Agunt hoies ain baptm Ante baptma penitia agte dbem.
penitia d ponib pecter. ita tn ⁊ baptizent. sic sepū ē
in actib apl. loqnte pet ad iudeos ac dicte. agite penitia.
⁊ baptizet unq̃sq: uim in noie dni nri ihu x. Greg. faustino
defensori. xl. diei abstinentia iudeis baptizandis indicit.
Ne q̃ absit longa dilatio retro possit animos iudeoq: revo
care: cū fere ntio epo loci illi loqre. ⁊ penitia ac abstinen-
tia. xl. diei indicta. a ⁊ die dnica. a ⁊ si celeberrima festiuitas
occurrerit. eos omis di mia pteregente baptizę. Ambr. sup
epla ad romanos. Penitentia ñ ē necessaria baptizandis.
Sine penitia s dona ⁊ uocatio di. q̃a q̃ia di in baptmate
ñ requirit gemitū. ñ requirit planctū. t op aliq. s; sola fide.
⁊ ea q̃ us ⁊ donat. Regin pp. Necessitate cogente i katecusmo ⁊ ⁊ firmati-
Incatecumino ⁊ i baptmo ⁊ i ⁊firmatione unū patri one idem ⁊ pater
fieri pot. si necessitas cogit. ñ ē tn ⁊ suetudo romana. s; singlos
singli suscipiant. Ex decreto leonis pp. Non plures s; unus
Non plures ad suscipiendū d baptmo parulū in baptmate seipiant.
infantē accedant. quā unū. siue uir: siue mulier: in ⁊firma
tione q̃: idipsū fiat. Ex ⁊ē. magontiensi. Qui ñ ē baptizat nec
In baptmate t in ēsmate ñ pot ⁊firmat aliū i baptmate t i ēsmte
aliū suscipe in filiolū. ipse q̃ ñ ē baptizat t ⁊firmat. Ex ⁊ē tnie ñ debe.
Non licet Albi t monacho comatis fre ñ liceat. aurisiodorensi.
albi t monachis de baptmo suscipe filiolos. nec comatres
habe. Ex lib capitularū. Monachi s copatres comatresve
ñ faciant. nec osculent feminas. Ex sermone. s. aug. post
pascha dni. q̃ sic iap. Hodiernū diei. Qui in baptmo parulos
Vos an oia tam suscipiunt p eis ap dnm fidiussores existitis.
uiros quā mulieres q̃ filios in baptmo suscepistis moneo.
⁊ uos cognoscatis fideiussores ap dm extitisse p illis q̃s uisi
estis d sac fonte suscipe. ido semp eos admonete. ⁊ castitate
custodiant. iusticia diligant. caritate teneant. ante oia
simbolū ⁊ ofone dnica ⁊ uos ipsi teneat. ⁊ illi q̃s exceptis
ostendite. Ex ē ilerdensi. Ad baptizandi officiū ⁊ aduestimēta
O mis pbr qui fonte lapideū altaris lauandi ppia dbent habi
habe nequit. uas ⁊ uentis solum ad baptizandi officiū uasa.
fit. q̃ ext ecclam ñ dportet. Similit ad corpale lauandū
⁊ ad pallas altaris ppia fiant uasa. i q̃b nich aliud fiat. Ex ē
cartag. iiii. Neq: rebaptizationes neq: reordinationes fieri
Non licet fieri rebaptizationes. reordinationes. licet.
t restitutiones epor. Ex epla aug. ad maximū.
Rebaptizare hereticū hominē q̃ hi sec trinitatis signa percepit
q̃ xana tdidit disciplina. dino peccm ē. rebaptizare
aut catholicū inmanissimū sceleris ē. Ite. ex ē arelatensi.
De arrianis q̃ ppia lege De arrianis q̃ndo rebaptizent t
sua uirtute placuit. si adecclam aliq de hac heresi q̃ndo
uenint. interrogent eos nre fidei sacdotes simbolū. & si non.
p uidint eos in pat ⁊ filio ⁊ spu sco ēe baptizatos. man eis
tn imponat. ⁊ accipiant spm sem. q̃ si interrogati ñ respon
derint hanc trinitate baptizent. Greg. mi. bonifacio.
Parulos q̃ parentib Baptizent de q̃b ignorat an sint
subtracti s & an baptizati sint an ñ ignorat. ut bapti
zos baptizare debeas sedm patrū tdictiones si ñ fuerint zm.
q̃ testificent ro poscit. Ite. ex ē. cartag. v. De eodem.
Placuit d istantib q̃ueis ñ inuenirent certissimi testes
qui eos baptizatos ēe sine dubitatione testent. neq: ipsi
s petate idonei d tdictis s sacrīm responde. absq: ullo
scrupulo eos ēe baptizandos. ne ista trepidatio eos faciat
sacrīmoq: purgatione puari. Hinc & legati maurorū
fr kemi ⁊ suluiq: q̃a multos tales a barbaris redimunt.

Similiter & de ecclesiis quibus sup earum ordinatione hesitat agendum est. i. vt sine ulla dubitatione ordinentur. Et. Leo pp. Leoni

Cum itaque baptismi sui mihi De eodem. Ravenne epo.
recordetur quia regenerationis e eupido. nec ait adtestari de eo posset quia seit ordinatum nec ille quia ordinet. semel quidem inexpiabile esse factum. quem iuxta hereticorum dogmata nec sacerdotum instituta cognoscit aliquis lauacrum quidem regenerandis semel tributum bis subire. aplica reclamante sentia. quae nobis unum prodiit intimare dignatur. unum in professione. unum in baptismate sacramentum. sed in hoc simul formidat. quod non rationis uenire crimen. quia factum esse dicunt nescit. atque ideo quem persona talis iudex. soluta prima examinatione discutiat. longo tempore in forte supplicium finis imminet indagatur. utrum nemo penitus sit qui testimonio suo iuuare possit ignorantia nescientis. et eum obstiterit hic qui baptismatis indigere sacramento sola manet suspicionis phiben. accedat intrepido ad obsequendum gratiam cui in se nullum sentit esse uestigium. nec uetamur huic salutis ianua aperire. quia nunquam ante docetur ingressus. Ide. De

Si nulla certam indicia uitae principis familiares: nulla eod.
uitae eliecos aut uicinos. quibus hi de quibus quaerit baptizati fuisse doceant. agendum est vt renascantur ne manifeste peccent. in quibus qui non ostendit gestum nulla fo sint vt iteratum iudicat. Qui aut possunt meminisse qui ad ecclesiam uenichant eum parentibus possunt recordari an qui eos parentibus dabat accepit. Si hoc ipse abipsa memoria alienum est. referendum eis iudet quia collatum est nescit. qua non tenentur inuenit psumptionis. ubi est diligentia pietatis. Aug. de iuliano. Non baptizat

Si ad matris corpus id qui eum matre qui in eius corpe est.
mea reapte pruine. ita vt ea pars deputetur non baptizatur infans. cuius mater baptizata est aliquo mortis urgente periculo. cum gestante interiere. Hic vt eum ipse baptizet non uinq: ad matrem corp eum cert iuuo pruinebat. Isidor sentiarum libro. i. Quare non baptizat eum matre qui in eius corpe est.

Qui uiuentis uteris. s. ido eum matre baptizari non possunt.
qua quia natus adhuc sedm aetatem non sedm. xe regenerari non potest. Hic eq: eum diei regeneratio in ei potest. quae generatio non peccatum. Qui scelerate uiuunt in ecclesia et obiicere non desinunt. putantes se tali canone mundari. discant nihil ad emundationem pficere s. Ixe martium pp. Si iq mulier pregnans desiderauit gratiam baptismi peipe qm uoluit hat potestatem. nam nihil participat in hoc mat infanti quia nasceti. pprta qd uniuiq: pia uoluntas in professione monstrat. Ex penitentiali

Quibus ignorantibus bis qui ignorantibus bis baptis theodor. Zach.
baptizati s. non indigent peo peniten. non qd sedm canones ordinari non poss. nisi magna aliqua necessitas cogat. Qui aut non ignari baptizati s. qua qm nam ecclesiae xe. p. vii. annos peniten ant. iii. et. vi. feria. et. iii. xlimas. Si p uicio aliqua fecerint. similiter.

Si p immundicia putauerint. tbi annis similiter peni. Felix pp.
Hos qui epos pbros et diaconos Debis qui ex industria baptizati.
fuisse ministerii. et seu optantes forsitan seu coactos lauacrum illi uniei clarum fecisse iacturam. usque ad exitum sui diei in penitentia si resipiscunt iacere. et uenit. nec oratione non nihil fidelium. nec eucharistiae quod dimodis intercedit. quibus lanea tm eorum in morte reddendi est. De clericis aut et monachis et puellis di aut secularibus seruare peipim hic tenorem. quod nicena synodus inter eos qui lapsi s et fuerint seruandum esse statuit. vt scil qui nulla necessitate nulli rei timore atque pielo se vt rebaptizarent hereticis impie decepit: si tm eos ex corde penitent. tbi annis inter audientes sint. vii. vt subiaceant inter penitentes manibus sacerdotum.

duobus & oblationes modis oib non sinant offerre. si unum pcipit in oione socient. nec ofundant do colla submittit. qui eum non timuerit abnegare. Pueris aut qui adhuc imberbes s apubertate uocabulum est seu clericis seu laicis aut similibus puellis. quibus ignorantia suffragatur ecclesiae. aliquid iu submani imposuerunt detentis reddendi eorum est. nec eos expectandi penitentia qui excep ad coherentionem censura. Innocentius pp. de cento epo. Lucen.

Pbris seu ecclesiae epm siue Baptizatos pbris chrismate tangere
psente epo eum baptizant chrismate baptizatos ungere licet. si qui ab epo fuit ordinatum. non tm fronte ex eodem oleo signare. quod solis debet epis. eum tradit paraclitum. Ex regist. gregu. ad iuuanum epm carolitanum. Baptizatos in frontib unge non

Pbri baptizatos infantes signare in frontib sacro chrismate licet.
non presumant. si pbri baptizatos in pectore tangant. vt epi pmodum confirment in fronte. Ex de. ap beluacum. Crismatis vt pannum

Si qui uoluit chrismate pannum rem linere. et sup aliud baptizatum
linere licet. et sup aliud baptizatum mittere. non est absurdum. Ex dalio

Si quis de alio de uetu chrismate baptisma ordi- lugdunensi. epi
chrismate qui de illo nouo qui pri epi largitione et ordinatione non licet
accep baptizare non occupante morte deputauit. p temeritatem ausu ipse in se suae damnationis ptulisse sentiam manifestat. Ex de. ap ualentini. Non nisi a pris epis crisma accipiant.

Pbri qui diocesanus regit ecclesias non a qibus libet epis s. a suo. nec
p iumento eliecum s. ipse ipsos aut pullum qui eidem ordinis sint ante pasche sollempnitatem chrisma petant. Ex de martium pp. Crisma

Omnium tpe epo licet ordinare et p diocesem destinare oi tpe epo
chrisma ordinare et p suas diocesem destinare licet. ita vt ad accipiendum crisma diaconi aut subdiaconi ante die pasche destinetur. Pbri vero psente epo non signare infantes. nisi forte ab epo fuit illi preceptum. nec licet pbro pri epo iure in baptismum. s. cum epo. nisi forte aut absens fuit aut egrotus. Ex de arausico. Quin baptizandi accep oim sine chrismate

Nullus ministrorum qui baptizandi receptit officium presuei non
sine chrismate usque debere pagi. qua metropolitano nos obiecit placuit semel in baptismate chrismari. de eo aut qui in baptismate quaecumque necessitate sacerdotes chrismati non fuerint. in confirmatione sacerdos monebit. nam inter nos chrismatis ipsius non nisi una bndictio est. non prudicantes cuique hoc dicum. s. vt necessaria hat chrismatio. Capitularium. t. vi. cap. lxx. vii.

Insabbo seo pasche Ante qui crisma infundat ad aspergendum aqua
vt penit. sicut uelit aquam ordinatam in domo sua de fonte accipere ad aspersionem recipere an chrismatis infusionem peipiat. cupari. licet.

Nec quecumque motu ipso aspersionis cerimonia extraordin supsit
debere qui aspergi et pfundi eum iubent eum gram omnia ordinant. eum septies sea p electmete ppham loquatur et dicat. Aspgam super uos aqua munda. et mundabimini ab oib immundiciis uris. et ab oib simulacris uris mundabo uos. et dabo uobis cor nouum. et spm nouum dabo in uobis. I te in numeris. Qui tetigerit cadauer hois. et

pte hoc. vii. diebus fuit immundus. aspgat ex hac aqua die tertia et
septima. et sic mundabitur. I ere. Si ide trinitatis emundatus non fuit. in resurrectione ap scorum collegium immundus erit. Si die tertio aspersus non fuit. septimo non potuit emundari. dis qui tetigerit humanum animum mortuum. et aspersus ex hac commixtione non fuit pollutus tabernaculum dni. et pibit exists. qua aqua expiationis nec aspersus immundus erit. et manebit superiens ei super eum. et tcm. Et locutus est dns ad moysen dicens. Accipe leuitas de medio filiorum israel. et purificabis eos. et ita facies purificationem eorum. circumspargi eos aqua purificationis. et tcm. Aqua sparsionis purificatio est. Ut non apparere aspersionem qui aquae instar salutaris lauacri obtinet

Et qm hęc mętela fuerit. uerissime sert̃ paceipientis & dantis
fide integra stare oia ⁊ ꝓsumari ac pfici posse maiestate di.
& fidi ueritate. Spe v sęs ñ diminuat̃. ꝗ sup credentes totus
infundit̃. Ha si dies oib̃ equalit̃ nascit̃ ⁊ si sol sup os parentes
equali luce diffundit̃. quanto magis sol ⁊ dies uerus in mętela
sua lum̃ utq; cinq; pari cęlitate largit̃. cui equalitatis sacra-
mentū uidem̃ in exodo cē celebratū. eū de cęlo defluere
manna. & fuerit pfigurationem alimentū panis cęlestis ⁊ eius
ꝗ uenientis ostendere. Illic enim sine disemine t̃ sexū t̃ etatis
gomor singli eqlit̃ colligebant. nec apparebat ꝗ indulgen
tia & cęlestem gratiam postmodū secutura eqlit̃ oib̃ diuidi
sine sexū uarietate. sine annoꝝ disemine. sine acceptione
psonę sup omnē di pplm spalis gratię munus infundi. plane
eadē gratia spalis q̃ i baptismo equalit̃ accedentib̃ sumit̃. in
ꝓfectione atq; actu ñro postmodū t̃ minuit̃ t̃ augeat̃. Vnde
euangelio dni cū semen equalit̃ seminat̃. ꝗ; p uarietate terę
aliud assumit̃. aliud in multiformē copiā t̃ tricesimi t̃ sexa
gesimi t̃ centesimi numi fructū erumpit ⁊ cumulat̃. Qd si
aliqs in illo mouet̃ d quida exhis q baptizantur egri spiritib̃
adhuc immundis teneant̃. sciat diabolū nequitię primaęe
usq; ad aquā salutarē uate. in baptismo v os nequitię suę
uires amittit̃. Qd exēplū certum in rege pharaone. q diu
reluctat̃ & i sua pfidia demorat̃ tādiu resistere potuit ⁊ p-
ualere. donec ad aq̃ uenire. q cū uenisse uiet̃ ⁊ extinct̃.
Mare illud sacramentū baptismi fuisse declarat̃ beat̃ apls dicens.
Nolo enim uos ignorare fres. qa patres nri os sub nube fuerit.
& os pmare transierit ⁊ os in moyse baptizati s in nube
⁊ in mari. ⁊ addidit dicens. Hęc autē oia figure nrę fuerit. Qd
hodie uidet̃ p exorcistas uoce humana ⁊ potestate di
uina flagellat̃ ⁊ urit̃ ⁊ torquet̃ diabolū. ⁊ cū exire se
⁊ homines dimittere sepe dicat. ineo tn q dicit fallat. ⁊
id q p pharaonē pri gestū eodē m. obstinationis exercet̃
certam. ꝗ tn ad aquā salutarē atq; ad baptismi significa
tionē uenit. fare debem̃ ⁊ ꝓfide qa illic diabolū obpmit̃.
⁊ ho dicat̃ do diuina indulgentia utat̃. Iohs chrisostomus
in epla ad hebreos. De his q usq; ad exitū uitę baptisma sepe
Quom quis ꝓpria peccat. v sem baptisma innouissima disse
sua expiratione suscipiat. fortassis si adipiscit̃. ꝗmt.
⁊ credite m. ñ tentent̃ uos dico q dicturus sū. multos
noui q hoc passi s. q spe baptismatis multa peccabant.
dca die autē mortis discessęq; uacui. Is enim ꝓpt̃ hoc baptis
ma tibuit v soluat̃ pecca. ñ addat. Si v qr adhoc uitur
baptismo v amplioꝝ diuquat̃. ipsū fit negligentię causa.
Aug. adbonifaciū. Parulis baptizatis parentū pfidia ñ
Queris utrū parentes baptizatis paruulis suis noceat̃. noce-
cū eos demonioꝝ sacrificis sanare conant̃. q m̃ psit eis
cum baptizant̃ parentū fides. quoꝝ eis ñ pot̃ obcē pfidia.
Ubi respondeo tanta illi sacramēta hoc ē baptismi salutaris
ē vrtute insita cōpage corpis. ē. v semel generat̃ paliorū vo
luntate dmcepis ñ possit uitio alienę iniqtatis obstingi.
cum nulla sua uoluntate ꝓsentit. Ecce ñ anima patris mea ē
iniqt. ⁊ anima filii. anima q̃ peccauit ipsa morietur. Nonne ñ
peccat ipsa. cū parentes eī omno nesciente t̃ q̃libē ali adhi-
bere sacrilegia dmonioꝝ. s; ido ex ada trax q sacramēta illi gra
solueret̃. quia ñ dū erat anima separata uiuens. i. alta aia
de qua dicēt̃. ⁊ anima patris mea ē ⁊ aia filii. Ha dicē traq; cū
ho inse ipso ē ab eo q genuit alt̃ esset̃ peccato altū. si i sua
ꝓscientia ñ tenet̃ obnoxi. q m̃ traq; i paruulū maiores pec
cant offerentes eū obligare conantes demonū sacrilegis

ex.

vinculis. ñ ē aia utroq; cōis v & culpa possint habere cōmunē.
Non enim sic cōiceat̃ culpa p alti uoluntatē. quēadmodū
cōiceat̃ gra p sacrā spe unitatē. Ecce. Regnant spis sęs in maiorib̃
offerentib̃ ⁊ paruulo renato oblatoq; cōis ē. Ide. Ecce hanc
societatē uni eidēq; spis pdē offerentiū uoluntas paruulo
oblato. Pot enim i hoc ⁊ in illo homine & sise iuncte nesciant
uni spis ēe p quē fit utriq; gra cōis. ñ tn pot̃ spis hōis ēe huius
⁊ illi. p quē pereat alt̃. v alto ñ peccante sit tn culpa cōmu
nis. p hoc pot̃ paruul semel ex parentū carne generat̃ di
spu regenerari. v ex illis obligatio ⁊ rea soluat̃. Non pot̃
aut̃ di semel spu regenerat̃ ex parentū carne regenerari. v
obligatio q̃ soluta ē rursū ꝓtrahat̃. ⁊ ido semel percepta paruul
gram ꝗ ñ amittit ñ ꝓpa ipietate. Verūtamen recte dicit̃ pa
rentes t̃ q̃q; maiores filios seu q̃libē paruulos bapti
zatos dmonioꝝ sacrilegis obligare conantes spalit̃ hominid.
ni illis q̃dē infectionē ñ faciunt. s; q̃ntū in ipsis ē
infectores fuerit̃.
Recte q illis dicit̃.
q̃n ab hoc secle phibentur: nolite occidere paruulos uros.
Dicē enim apls: spm nolite extinguere. ñ qa ille extingui pot̃.
s; quantū in ipsis ē extinctores ei merito dicuntur̃. qui sic
agunt v extinctū uelint. Nec illud te moueat. ⁊c. ⁊ infra.
Celebrant̃ enim pros necessaria munitia. Offerunt̃ q̃pe
paruuli ad percipiendā gram ñ tam ab eis quoꝝ
gestant̃ manib̃. quāuis ⁊ a bipsis. si ⁊ ipi boni fideles s.
qua ab unitissa societate seoꝝ atq; fideliū. ab oib̃ nāq;
offerri recte intelliguntur̃. & quoꝝ sēa atq; indiuidua
caritate ad edionē sei spe adiuuant̃. Tota q̃ hoc mat̃ ecclia
quę in seis ē facit qa tota os. tota singlos part̃. Difficilli
mam sane questionē t̃ ꝓposuisse uisus es in extremo
inquisitionis tuę. ea uidel̃ intentione. qua solet̃ uehe-
ment̃ cauere iudaeū. Si ꝓstituā inq̃ an te paruulū
& nitrogē utrū cū ad etatē adultā uenit futuri sit t̃ ñ futur̃
casti t̃ fur: t̃ ñ sit futur̃. sine dubio respondebit̃ nescio.
& [illegible] ꝓstituit̃ cogita-
alicui hoi maledicē dicē. nescio. Si ita q; de morib̃
ei futur̃ nib audet̃ certa pmittere ⁊ d psenti ei cognitione.
q d aliud ē q q̃ndo ad baptm offerunt̃. pcis parentes tāq;
fidei actores respondent ⁊ dicunt illos facē q illa etas
cogitare ñ pot̃. aut si pot̃ occultū ē. Interrogam̃ enim eos a
q̃bus offerunt̃ & dicam̃. credis in dm. de illa etate quę
utrū sit os ignorat. respondent̃. credo. & ad cetera quę
singla q̃runt̃ sic respondet̃. Si ñ maiores parentes instis
reb̃ tam fidenter pparuulo respondere v dicant̃ eū tanta
bona facē ad hora q̃ baptizat̃. baptizator interrogat̃. tn
eadē hora si subicia erit̃ aut̃ q̃ baptizat̃ t̃ fur aut ñ erit̃.
nescio utrū audeat̃ dicē aliqs. aliqd illoꝝ erit̃ t̃ ñ erit̃. sicē m
sic m̃ sine dubitatione respondere q credat̃ in dm. aut q se
conuertat̃ ad dm. Ecce facio quantū possū. dns adiuuare ut
q postulas possim. Nempe sepe ita loquimur. v pascha ꝓpin
quante crastina t̃ pdissana t̃ pendissana dni passionem
dicam̃. cū ille ab annos multos passus sit. nec oino ñ semel
ipsa passio facta. Nempe ipso die dnico hodie dns resurrexit̃
dicam̃. cū ex quo resurrexit̃ tot anni transierint̃. cur nemo
tā inept̃ & v ita nos loquentes arguat̃ ē mentitos. ñ quia
istos dies secm illoꝝ q̃b̃ hi gesta s similitudinē numeramus.
v dicat̃ ipsa dies quę ñ ē reuolutione tpis. s; similis ei.
& dicat̃ illo die fieri ꝓpt̃ sacramēta celebrationē. q ñ in illo
s; iam olim factū ē. Ita q. paruulū. ⁊c. ⁊ infra. Cū autē ho

sape cepit. ñ illud sacmtũ repetit. s; intelligit eiq; veritati ꝓsona uoluntate coaptabit. hoc q̃diu ñ potest ualebit sacmtũ ad eꝰ tutela adus ꝓtras potestates. ⁊ tũ ualebit. ⁊ si ãn maioris etatis usũ ex hac uita migꝫit. p ipsũ sacmtũ ꝓnãdata ecclie caritate abilla ꝓdemnatione que p unũ hoĩe introuit in mundũ xano adiutorio libet. qui hoc ñ credit & fieri ñ posse arbitrat pfecto infidelis ē ⁊ si hat fidẗ sacmtũ. longeq; melior ē ute parvulus q & si ī cognitione fide ñ hat. ñ tũ ei obice ꝓtrie cogitationis obponit sensũ. uñ sacmtũ eꝰ salubrit perp. Ide. bonifacio ꝓ pelagianos heresim. Alios fides mhap tismate paruulos credunt. sic ex alus que in baptismo remittunt sanat. peccata traxerit nec illud cogitant eos uita hire ñ posse q̃ s̃ expter corpis & sanguinis xi. dicente ipso. nisi manducaueritis carnẽ meã. ⁊c. Corpe ⁊ sanguine xi participant. q̃ p baptisma membrum eꝰ efficitur.

Nulli ē aliquatenꝰ ambigendũ. tẽ uniquiq; fideliũ corpis sanguinisq; dñi participem fieri. qñ in baptismate mbrũ xpi corpis efficit. nec alienari abilli panis calicisq; ꝓsortio. & si ãn q̃ panẽ illũ cõmedat ⁊ calicẽ bibat de hoc sclo mutatur corpis xi ꝓstitutꝰ abscedat. Sacmtũ q̃ppe illi participatione ac beneficio ñ p̃uat. qñ ipse hoc d̃ ipv sacmtũ ē mutuit. Ide. ꝺ baptismo paruulos. Quare sit

Si baptizata ē baptizandꝰ q̃ ꝺ baptizato nascitur. caro xi q̃ sine peccato erat. ꝓpter exemplũ imitationis. q̃ntomag baptizanda ē caro mortis. ꝓpter euitandũ iudicii dãpnationis. Sic ⁊ in ꝓpe decũcisionis q̃ ꝺ ceũ eso nascebat. fuit ceũcidendꝰ. sic nẽ q̃ ꝺ baptizato nascit erit baptizandꝰ. Sacmtũ enĩ baptismi. sacmtũ ē regenerationis. Qa sicẽ q̃ n uixit ñ potest mori. ita q̃ nat ñ fuit. ñ potest renasci. ex quo conuert nemmẽ in suo parente posse renasci eũ ñ dũ sit natus. & quũ uis parentes poss ⁊ uitiose ꝓpa peccata in obsim. in illis obs. q̃ abeo geniant. parentũ ꝓpter hoc ñ obs. q̃a renatus ē. Illis aut qui ꝺ illo nati s̃ ñ eodẽ ꝫ renascant. que a parente tracta s̃ obest. q̃a & si ñ nouat ē pat. ñ ꝺ nouitate s; ꝺ reliq̃s uetustatis carnalit gignit. & filii ex reliq̃ parentũ uetustate tota uetustati carne ꝓpagata peccati dãpnationẗ sacmto regenerationis euadit. Ioh. in enchindion. In baptismo homines peccato moriuntur. Vt ostendat apls nos mortuos ēt peccato. inq̃t. An ignoratis qñ q̃cũq; baptizati sumꝰ in xi ihũ. in morte ipsius baptizati sumꝰ. Si q̃ hinc ostendit mortui peccato q̃a ī morte xi baptizati sumꝰ. pfecto paruuli q̃ ī xi baptizantur. peccato moriuntur. q̃a ī morte ipsius baptizantur. Nullo enĩ excepto dictũ ē q̃cũq; baptizati sumꝰ ī morte xi bapt. sumꝰ. ⁊ ꝺ dictũ ē. ut p̃bare nos mortuos ēt peccato. Paruuli aut renascendo moriuntur illi peccato d̃ nascendo ꝓtraxerit ⁊ p hoc ad ipsos pertinet. d̃ sequitur. ⁊ sepulti enĩ sumꝰ illi p baptismũ in morte. Baptizatis q̃ ī morte xi in q̃ ñ solũ maiores uerũ & parvuli baptizantur aut. Sic uos existimate mortuos q̃dẗ ēt peccato. viuentes aut ꝺo in xi ihũ. Ide. in eodẗ. Sicẽ nulli baptisma

A paruulo recent nato negat. ita nemo ē q̃ ñ peccato moriuſq; ad decepti senẽ sicẽ nullꝰ prohibendꝰ ē a baptismo. ita nullꝰ ē q̃ ñ peccato moritur in baptismo. s; paruuli tũ originali. maiores aut ꝺ ꝺꝰ moriuntur peccatis. que male viuendo addidere originali. Ide. ī eodẗ. In baptismo iohis ñ erat peccati remissio.

Non regenerabant t renascebant q̃ baptizabantur baptismo iohis. s; q̃dã peursorio illi ministio q̃ directat parate uiã dñi ꝺ solo renasci potant parabant. Nui enĩ baptisma ē. ñ ī aq̃ tũ. ⁊ fuit iohis. uerũ & in spiũ sco. ⁊ ꝺ illo regenerat q̃ in xi credẗ. ꝺ illo xi genit. q̃ regenerationẗ ñ cognouit. In aqua q̃ baptisari uoluit. non ⁊ eꝰ iniquitas diluet. s; eꝰ humanitas ꝓnãdret. ita q̃dẗ baptisma in eo nichil hiuit q̃ abluat. sicẽ mors nichil inuenit q̃ punire. Ide. ꝺ baptismo paruulorũ. Non solũ originalia s; eũ

Regenerante aut carne actualia peccata remittunt. Ibaptismo tũmõ trahit peccatũ originale. regenerante aut spũ ñ solũ originalia s; & uoluntarios fit remissio peccatorũ. Ꝑmõ recte potest dici. paruulos sine baptismo discedentes immunissimũ omnũ fuisse penã. fallit aut ⁊ fallit q̃ eos ī dãpnationes pdicat non fuisse. dicit apls. p unũ delictũ oes homines ī ꝺdẽpnationẗ ⁊ cetera. Ide. in eodẗ. Quicũq; ex concupiscentia nascit p baptismũ regenerat.

Quisq; ex obedientia carnis ⁊ lege peccati ⁊ mortis carnalit genit. regenerari spualit hit opꝰ. ⁊ ñ solũ ad regnũ dei pducit. s; & a dãnatione peccati liberat. Sicẽ enĩ p primũ hominẗ ī peccato ⁊ morte nascuntur. sic & p xi ī iustitia ⁊ uita eterna ī baptismo renascuntur. Ide. in eodẗ. Oportet ut fides paruulos faciat fideles.

Paruuli fideles recte uocantur. q̃ fide pũba gestantũ q̃dãm ꝓtestantur. ⁊ pecorẗ de ũba diabolo & uitiorũ abrenunciant. & hoc fit in sacmtũ ⁊ diuine gratie. q̃ deꝰ dꝰ ecclie. Paruuli aut q̃ baptizantur & si ad annos ꝓnales uenerint ñ cõdiscent. nec ab illicitis abstinuit. nichil ei pdest q̃ paruuli acceperit. Aliq; in lib. ꝺ peccatorũ mitis. ⁊ remissione peccatorũ.

Mat ecclia of matrũ paruulis pbat. ⁊ sacꝰ mistis De eodẗ. imbuant. q̃a ñ dũ poss cordis ꝓpo cõdẗ ad iniquitatẗ. nec ore ꝓpo ꝓfitẗ ad salutẗ. nec ideo tũ eos q̃sq̃ fidelium infideles dicere pot. q̃ credendo uiuq; nom ē quãuis hoc ñ ipsi s; alii pers intersacmtũ respondint. Si aut ꝓpter recte fideles uocant quõ fide p ũba gestantũ q̃dãm ꝓfitent. cur & ñ pentitentes fiunt eũ p eorẗ ũba gestantũ diabolo ⁊ huic sclo renunciare monstrant. Ide. Karitas ecclie peccata dimittit uel tenet.

Ecclie caritas q̃ p spm sẽm diffundit in cordibus eorẗ q̃ participes sui s̃ peccata dimittit. ⁊ eorẗ q̃ ñ s̃ tenet. Ide. contꝰ iulianũ. libro secũdo. Solꝰ xpe peccata dimittit. Ꝑ tenet.

Nemo tollit peccata ñ solꝰ xi. q̃ ē agni tollens peccata mundi. tollit aut ⁊ dimittendo q̃ facta s̃ ⁊ originale gignit. ⁊ adiuuando ne fiant ⁊ pducendo ad uitã ⁊ fieri omino ñ possint. Ide. ꝺ baptismo paruulorũ. Pret baptisma a paruulis nulla sal pmittit

Nulla ꝓt baptismũ sal pmittit sanctis. q̃a uitantes s̃ p sacmtũ q̃ ad hoc diuinitꝰ ē institutũ in eclesiũ numeri ñ ꝓficiant. interiores maneant. Ide. ī eodẗ. Baptizati xpo in eo

Ad hoc baptisma uale. ⁊ baptizati xi ī eo permanent. ⁊ ei mbrũ ⁊ ñ ꝺꝰ. ⁊ ꝓsepeliant. ⁊ oblati p sacmtũ caritatẗ q̃ fidelium fit recipiunt. ꝺo. ⁊ in eo uiui. saluti. liberati. recepti. illuminati fuisse. Ide. Quis aut nesciat ecclie ēt infantes baptizari. ñ ꝺẗ aut ñ baptizari. Ide. in lib. ꝺ libo arbitrio. Gratia ñ solũ peccata

Gratia q̃ p xi dat ñ solũ remissionẗ dimittit. s; & implet legẗ peccatorẗ facit. s; & ⁊ lex impleat. ⁊ nata libet nec fiat. peccatũ dñet. Spe & caritate dat fide. que & ñ petita a ꝺo recedit. ⁊ hoc petenti ⁊ alia recedant. nam fides ñ ē libi arbitrii tũ. s; donũ ꝺi. Ide. de baptismo paruulorũ. Vetus infirmitas ī baptismo

Non ex q̃ q̃sq; baptizat ñ penit absumit. s; uetus amittit. ꝺs uetꝰ infirmitas in eo absumit. s; renouatio mentis a remissione ꝺiũ peccatorẗ ⁊ intelligentia. ⁊ operatione spualiũ. ecta ⁊ inspe. donec fiant integre. q̃ erit in resurrectione. Nã in baptismate q̃uis fiat plena peccatorẗ remissio. tũ ñ dũ plena

nouitas & perfecta mutatio. qa adhuc remanet corruptio. ñ solu meo corpe; & mantmo. q ẽ ho intior: iq si perfecta ẽt nouitas, ñ dicet apls. q ẽ die in die renouat. Ite. Hoc meminisse debem omnũ peccor plenã pfectãq; remissionẽ in baptmo fieri. hoc q ñ totũ cõmutan nunuo. ſ; i bn pficientib de die in die ẽfecte nouitate cõmutan. q uetustũ y carnale ẽ. donec ita renouet. V animalis infirmitas corpi ad firmitatẽ spualẽ incorruptãq; puenat. Nec aut lex pecti de q die apls. non regnet pecm iuo mortali corpe. ñ sic maneat in mtibs eor q renati s tãq; ñ sit eis facta remissio V plena sit oiũ peccor ipor remissio. oib intfectis mmbris q separabant a do. ſ; manet incentiuatate carnis. tãquã sequentũ y pemptũ sine illecto sensu remansisset. y in regnũ pdisi reuocet. abhac aut uetustate carnis & pecti q remissũ uita spe usq; ad do discernit. in cui novitate baptizati renascunt. V tales ẽ in psenti ñ solu i peccto ſ; & nec in carne ẽt dicant. cui desidia ñ secunt ſ; i spu. in ipsa V carne corruptibili bn utit. q mb ct ad bn operandũ y ũnt. ñ secm desidia carnis uiuens lege pecti. q licet ii remissũ ẽ. in uetustate tn carni manet. bene utunt fidles. y ergo. q ex eo q s in ẽ nouitate dinari s libidine ñ parvi. ex eo aut q adhuc trahunt a uetustate filios regenandos mortalit generant. cũ imagine pecti qui reatu obnoxii ñ tenent. & qui nascunt renascendo soluunt. Ite. Sic dicta facta & cogitata unq animę & corpi puenit. hec quantũ admotus iam pdiunt & ñ sunt. eis tn pdius reat eor manet ñ pecti remissione soluit. sic ñ pdiuta ſ; adhuc manente lege concupiscentiq reat soluit. y ñ eqt. cũ fiat in baptmo plena remissio pecti. Ide. in epla. ad seleucianũ. Discipli xpi Quando hierosolimis erant et crediderunt baptmate abluti. ibe cũ discplis suis in iudea trta. & ibi morabat cũ illis. baptizabat ñ ipse ipsũ. ſ; p discplos suos. qs intelligim ia fuisse baptizatos. siue baptmo iohis. sic ñnulli arbitrant. siue q magis credibile ẽ baptmo x. Ite. respond dns petro. q lotus ẽ ñ indigẽ ñ V pedes lauare. ſ; ẽ mundus totus. vnde intelligit q ia petrus fuit baptizat. Ide. ad uincentium Sicut de qb septũ ẽ utrũ fuerint baptizati. de eod. uictore. siue ñ. si sine baptmo de hac uita recessisse intendim. ipsis calumniam aplis. q pt aplm paulũ qn baptizati fuerint ignoram. ſ; ipsos baptizatos ẽt phoc nob innotescere potuit qd beato pet aplo dns ait. q lotus ẽ ñ indigẽ ñ V pedes lauare. Ide. in lib. de baptmate. Catecumin catholice heretico baptizato preferuntur: Non dubito catecumenũ diuina caritate flagrantẽ heretico baptizato anteponere. ſ; & in ipsa int ecclia catecuminos malo baptizato anteponunt. nec ido tn sacrito baptmi q iste ñ diu ille ia imbut ẽ facem iustam. Merito enim centurio ñ diu baptizat. simoni baptizato anteponit. Iste enim & ante baptm spu sco accepto corneli si baptizari noluisset. intrpti tante sacrim reus fieret. Sic aut bono catecumino baptism deest ad regnũ eclor capessendũ. sic malo baptizato vera visio. Qui enim dicit. ñ qs renat fuerit ex aq y spu sco. ñ pot intrare i regnũ di. ipse & dicit. ñ habuerit iustitia ipa plusquã scribarũ y pharisecor. ñ intrabit in regnũ eclor. Ide. in libro sentiarũ pspi. Non tam abluitione Verus baptism stat ñ tam corpis quã fide cordis baptizata. ex abluitione corpis quã fide cordis. sic aplica doctina ẽstitit. tradidit dicens. fide mundans corda eor. Alibi. Saluos uos fac baptizma. ñ carnis depositio sordiũ. ſ; sciẽ bonę interrogatio in dm. Ide. de baptmo. Sic mueni testamto qdã spuales ita in nouo quidã carnales inueniuntur:

Sic in sacrito uetis testamti uiuebant spuales ad nouũ scil testamtũ q tc occultũ erat occulte puenientes. sic y nc in sacrito l integrito noui testamti q iam relatũ ẽ qdã uiuunt animales. q pficere scil nolunt ad percipienda q s spe di. q portat sermo aplic. a duce testamtũ pundiuiti. Si aut pficiunt & an quã capiant ipso accessu & perfectu ad nouũ puenient. y si pquã spuales fiant ex hac uita rapiunt custodiri p sacrim scitate intra uiuentiũ cõputanti. nec inuenio qd uetis inuenat in eo q septũ ẽ in perfectũ meũ undq octi. t. y in lib. t. oia sebent. Ite. Non intest eũ de sacrim integritate tractat & scitate qd edat aut qui fide imbut sit ille q accip sacrimtũ. Intẽ quide plurimũ ſ; ad salutis uiã. ſ; nisi intẽ ad sacrim questionẽ. Ite. Manifestũ ẽ fieri posse. V fide ñ integ integrũ mqq. maneat baptm sacrimtũ. Ite. Si posse fieri V singli diligent interrogarent. tot diuisiones opinionũ forsitan qt homines inuenirent. Animalis enim ho ñ perp ea q s spe di. Iudq. ido si pficiunt tmm sacrimtũ integrũ accipiunt. aut nũqd ido pficiunt. y opinionũ carnalũ uanitate exhauiunt denuo q accepiant reparendũ ẽ. accip qsq; secm fide sua. ſ; quantũ cap quibnante mia di. Ex ye mileuitano. cui intfuit auig y anselm romanę eclę legat pt pelagianos. Non natę necessitate ſ; mito pecti ada Placuit q oib epis q fuerit in hac sca synodo instituie mortur hi q in psenti seculo diffinita s. V qcũq; dicit. ada pmũ erat. homine mortale factũ. ita. V siue peccare siue ñ peccare moreret in corpe hoc ẽ de corpe exire. ñ pecti merito ſ; necessitate natę anathã sit. Ite. Paruuli ñ solu pcta ſ; & ia Placuit. V qcũq; paruulos recentes abutis cultũ a parentib matrũ baptizando negat. aut dicit in remissionẽ peccor eos christi baptizari. ſ; nisi eradã trahe originalis pecti. q regeneratio his lauacr expiet. unde fit insequens. V in eis forma baptmatis in remissione peccor ñ uera ſ; falsa intelligat. anathã sit. quo ñ alit intelligendũ ẽ q aut apls. punũ hominẽ int pecm in mundũ. y p pecm mors. y ita in omes homes pertransiit. in q omes peccauerit. ñ qadmodũ exerta carnosa q diffusa sep intellect. p hanc regulam fidei y paruuli q nisi peccor insemetipsis adhuc cõmitte potuerit. ido i peccor remissionẽ uenient baptizant. V in eis regeneratione mundet. q generatione traxerit. Ite. Placuit. V qcũq; gratiam di. Gratia & pecti dimittit. y ne tenet q iustificam p ihm x dnm nrm ad sola remissionẽ peccor adiuuale q ia commissa s ñ & adadiutoriũ V ñ committant. anathã sit. v. tit. Quisq dixerit. Qd sit pecm gratia docere. y V uitet facere. Ite. gratiam di p ihm x dnm nrm. ppt hoc tm nos adiuuare ad ñ peccandũ. qa p ipsa nob reuelat y aperit intelligentia mandator. V sciam qd appete qd uitare debeam. ñ aut p illa nob pstari V q faciendũ agnoscam y facere debeam aut ualeam. anathã sit. Ite. Sine gratia diuina mandata impli Placuit V qcũq; dixerit gratiam nob iustificationis dari. ñ possit. V q facere secm libiam iubem arbitrii facili possim impleri p gratiam. tãq y si gratia ñ daret. ñ qdẽ facile ſ; tn possim y sine illa imple mandata diuina. anathã sit. Urbani pp. oib ecclesiis. Omis fideles p manũ impositionem Post baptm confirmationis sacrimtũ epor spm sem post baptm accipere debent. V plenitudinem pstetur: inueniant. qa eis spe sci infundit cor fidele ad pdicandũ y constantiã dilatat. Melchiades pp. Quid y fiat spe sci i baptmo y qd in confirma Spe sci q sup aq baptm salutifero descendit lapsu. in confirmatione plenitudinẽ tribuit ad innocentiã. in confirmatione augmentũ pstat ad gratiam. Et qa hoc mundo tota etate uiuentis int uisibiles hostes p pcla dimicandũ ẽ in baptmo regenerati adunã. post

baptm firmam adpugnu. in baptmo abluim. p baptm roboram.

& quis tanuo tnsitis sufficiant regenationis bnficia. uetis tn necessaria s firmationis beneficia. regenatio pse saluat mox in pace beati sli recipiendos. firmatio armat & instruit ad agones mundi h & pla resuando. Qui aut p baptm eu acqsita innocentia in maestatis puenit ad mortem. firmat in morte. qa u n pot peccare p mortem. Toc. hispanarum epis. Saeimtu man ipositionem digni e sae

De hus v sup qb rogatus uos informari. 1. utrum mat nito baptm. sit saeimtu manus ipositionis epos. an baptism. sentire utmq; magnum et saeimtum. & sic unum maorib. 1. summis pontificib e accomodatum q ammonib pbrei n pot. nta & maiori uenatione uenerandum e & tenendum. S; nta & iuneta s hec duo saeimta. v ab invicem n morte puenente nullatenus possint seqgari. & unum sine alto pbrei n pot. Eusebius pp. Non ab alius q. ab epis man ipositionis sae

Quam q ipositionis saeimtum magna uenatione tenendum e. mentum pbrei pot.

q ab alius pbrei n pot. n assumis sacdotib. nec tpe aplos. ab alius quam ab ipsis aplis legit an sent placitum et. nec ab alius q. q eos tenent locum umq. pbrei pot an sint dbe. Ita si alit pstitum fuit. uirtutem habeat quacum. nec me ecclastica umq reputabit saeimta. Raban de institutione clicorum. l. i. cap. xxi.

Nouissime assumo Quare firmationis saeimtum baptizato

sacdote p ipositionem man paraclit edit baptizato. Edat. v roborem p spm sem ad pdicandum alius donum q in baptmate secutus e pgam uitae donat cine. Signat enim eum esmate in capitis summitate baptizat p sacdotem p pontifice v in fronte. v in pon unctione significet sup ipsum spe sei descensio ad habitationem do secranda. in seda q: vt eidem spe sei septiformis gtia cum oi plenitudine sitatis & sei & uirtutis uenire in hominem declaret. Ex de aurelianensi. capto. iii. Ad firmationem n in ieunio uenant.

Vt ieunium ad firmationem uenant. pfectq etatis como neant. professionemq; facere pnt. v mundi domum spe sei uelent accipere. & qa nunqua qnt ean. n in firmatione equali fuit esmatus. Ex de mediolanen. cap. vi. Epi n in ieunio bap

Vt epi n in ieunio p impositionem manuum baptizatos firment. spm sem tradant exceptis infirmis. & morte prelitantib. Sic av duob tpib pasche undi & pentecosten. a nemo celebri dbe baptism. nta & traditionem sei spe pontificib puenit celebri. Ex de traconensi. cap. vi. Sedo t teio

Oritum e nob q qdam de plebe bis t ter av nullo efirmet. eo amplio epis ignorantib tam abeisdem epis firmentur. Ysn nob usum e eandem firmationem sic nec baptm iterari minime debe. qa bis t amplius baptizatos av firmatos non solo s; solum do subhabitu regulari t clicali religiosissime famulari decretum e. Greg. ii. De homine qui a pontifice firmat fuit denuo. qa talis uiri nto e prohibendi. Stephan.

Numqd n oia carismata Oia saeimta eruces signaculo

sacdotalis ministerii eruces figa pfiuunt. pfiuunt. Hucqd baptmatis unda n eruce sefficata peccata relaxat. & v cecta pfectam sine ceus signaculo qi sacdotii gd ascendit. Ex de cartag. iii. Energumini oi die exorizentur.

Energumenis man imponant. Energumini v pauimenta domorum oi uertant. qb assidentib in domo oi uetus cotidianum p exorcistas oportuno tpe ministret. Ex eod.

Neophiti aliquadiu A quib neophiti abstine debent.

Al auditorib epulis & spectaculis t gigib abstineant. Ex de agathensi. De ordine officiorum

Conuenit ordine ecclie ab oib equalit custodiri. Ynd

e. v sic vq; fit post antiphas collationes ab epis t pbris dicuntur & ymni matutini t uespertini diebus oib decantentur & i pelusione matutinarum t uespertinarum missarum post ymnos capitella de psalmis dicantur. & plebis collecta ofone ad uespi ab epo dimittat cum bndictione. De de gerundensi. Idem semp placuit obseruandum oib diebus post matutinos & uespertinos ofo bmea a sacdote pferatur. Greg. vii. in generali synodo. De eodem.

In die resurrectionis usq; in sabbm malbis & in die pentecostes usq; in sabbm eidem tres psalmos tm ad noctinos. tresq; lectiones antiquo more canam & legam oib diebus alius p totum annum si festiuitas e nouem lectiones diem. alius v diebus. xii. psalmos tres lectiones recitam. In omnes dies. x. & octo psalmos excepto die pasche & pentec. & viii. lectiones celebram. Illi aut q in diebus cotidianis tres tmm psalmos & tres lectiones celebre uolunt. n ex regla sancto patrum s; ex fastidio cophant hoc face. nos aut & ordine romanum inuestigantes. & antiquum morem nre ecclie imitantes. antiqs patrum statuum sicut sic supi pnotauimus. Ex de. qg. pp. De obseruatione quadragesime.

Quadragesima sum obseruatione e obsuanda. ut ieunium

inca pt dies omnes q d abstinentia subtraen s n quem infirmitas ipedierit nullatenus soluat. qa ipsi dies decime s anni. A pma q omnica quadrage usq; in pascha dm sex ebdomade cputant. quae uidi dies. xl. & duo fiunt. e qb dum dies sed omnica abstinentie subtrahunt. n pt in abstinentia q. xxxi. & vi. dies remanent. Verbi gtia. Si p. ccc. sex ag. v. dies anni uolunt & nos p. xxx. & vi. dies affligim. qui anni decimas do dam. s; v sacer num. xl. diebus adimplent. que saluator nr sacro ieunio secuerat. iii. dies pons ebdomade ad supplementum. xl. dierum tollant. i. iii. feria q cap ieunii subnotat. & v. feria sequens. vi. feria & sabbm. Ysti enim ntos. iii. dies supioribus. xxx. & vi. adiunxerim. xl. dies in abstinentia n habem. habem & abompe do oium donorum nrorum decimas dare. Eusebius pp. Ieunium

Ieunia in pela n soluant legitima absq; necessitate phibi

a sacdotib statuta sunt necessitate rationabili n soluant. leg

Non dico Cotidiana ieunia duplicari t triplicari s pse

ebdomadis n dico ieunia duplicata. s; saltem singlos reti. dies absq; cibor luxuria transigam. Ide. De eodem.

Sint t cotidiana ieunia. refectio saeietate fugiens. Ysich

pdest t biduo t triduo tus missio uacui portare uentre. si parti obstruat. Ide. Sint t ieunia pura simplia mode

rata q: i. cotidie esurire & cotidie prandere. Aplis aut. Ysoli adhuc aqua bibe. s; modico ute uino pte infirmitates tuas. Curate uulnera delinquentis. curatosq; sanet ieunio. Ambr. in psalmo. e. xxxe. Medicinae precepta diuinae sunt

Contraria diuinae ordinationi precepta editioni contraria.

medicinae s. aeternio reuocant. lugubrare n sinunt. ab omni intentione meditationis abducunt. nta q se medicas dedit se ipsum s abnegare. Greg. in expositione beati iob.

Quinq; modis gule Quot modis nos uitium gule tangit.

uitium tentat. aliquando nimiq; indigentia n pueniat. s; cibos lautiores querit. aliqn que sumenda s penuria accurat expetit. aliqn aut & qualitas ciborum & tempor & gratia. s; in ipsa quantitate sumendi mensura refectionis excedit. n nunquam & abiecti e q d desidat. & tn ipso estu immensi desidi de peccat. Ide. pi pp. Absq; puritate mentis ieunia & orationes n

Nichil hoi ieunare pdest & orare. & alia religionis bona psequi

agere. n mens ab iniquitate & ab obtrectationib lingua cohibeat. Ide. Mediocre bonum n e magno preferendum.

Non mediocriter errat q magno bono pfert mediocre

bonũ. Homo rationalis ho dignitate amittit. q̃ ieunio carnis aut uigilias pferet sensuũ integritatem. Vnde abstinentia immodata atq; indiscreta psalmoꝝ t officioꝝ dementiam ne aliquę aliq tristicię notã incurrat. Quãqd vboꝝ fiecta multitudine ds vno pot. non enim uerba tm s; cord orand ẽ ds. Quapte melior ẽ v. psalmoꝝ cantatio cũ cordis puritate ac serenitate y spuali hilaritate quã psalmũ modulatio cũ anxietate cordis atq; tristicia. Cũ q̃ poĩb animab psalm t missa ds: nil min quã si puno quolibet ipsoꝝ dicẽt accipit. Audiant itaq; q̃ ea quę necessaria s corpi subtrahunt illud q̃ p spiam dns iocunus ẽ. Ego dns odiens rapinã holocaustoꝝ. De rapina v holocaustũ affert. q̃ t eiboꝝ nimia egestate manducandi t somni penuria corp suũ affligit. Videat itaq; qdapis dicat. Carnis curã ne feceritis in desiderius. Et aug. sup iobm.

Ieunium Non acibi s; ab ñqtatib abstine ẽ magnũ ieunium y aut magnũ y geniale ẽ. abstine ab immqtatib seli. geniale. q̃ ẽ pfectũ ieunium. In hoc sclo qsi qdragesima abstinentię celebram. cũ bene ieunam. y abstinentia uoluptatib abstinem. s; qa hęc abstinentia sine mercede ñ erit. expectem illã beatã spem & reuelationẽ glę magni di y saluatoris nri ihu xpi. In illa spe. d spe facta yt. accepti sum mercede denarii. Denarii q̃ q̃ accip nom anumo dere reddit. y iunct qdragenario fit qnqgenarius. Vnd cũ labore celebm qdragesima ante pascha. cũ letitia v tãq accepta mercede qnqgesima post pascha. Nam hunc tãq salutan labori boni opis q̃ prime ad qdragenariũ mysteriũ addit quietis y felicitatis denarii. ut qnqgenarii fiat. Significant q̃ ipse dns hec multo apte. quando post resrectionẽ xl. dieb visat ẽ cũ discipulis ss. qdragmo aut die cũ ascendisse in celũ. pacis dcẽ dieb misit mercede spm sm. Ex dictis apollonii. Raptore t furẽ ñ facit necessitas sed uolum

Discipulos cũ pregetes thesauro euellent spicas tas. y edent. ipsi xpi uox innocentes uocat. qa coacti fame hoc fecerit. Ite iq: Non necessitas si uoluntas pscẽdantia.

Quãqd necessitate fit ctio solutã. q̃ uoluntate arripit facit. psciat. Ite iohis of aureũ. Cibos tẽperantia salutẽ habuit.

Nichil enim sic iocundũ ẽ. sic cib bene dantia y ñtũ parit. digest aut decoct. nich sic salutẽ nich sic sensuũ acuũ optat. nich sic eãgritudinẽ fugat. sic modicta refectio. Sufficientia q̃ppe cũ nutrimento y sospitate simul pereat y voluptate. exabundantia v morbũ fac y molestias igerit. y eãgritudines gerat y fac. Qd enim fac fames: hoc & plenitudo ciboꝝ. magis aut multo peiora. Fames q̃ppe in paucis dieb aufert hominẽ y liberat ex hac uita penali. excessus v ciboꝝ sumit y cõputrescẽ fac corp humanũ. y macerat eãgritudine diuina. & te cũ morte crudeli y sumit. Ite iq: Cibos. Sicut si suphabundantiam

Ne tales accipiam cibos quos av difficulter quid faciam. digerere av comestos magno partos y pditos labore dolemus: holerũ & pomoꝝ ac legumini y facilior apparat ẽ. & arte impendius q; coqoꝝ ñ indigẽ & sine cura sustentat humanũ qm modicte sũpt. qa nec aude deuorat. q̃ intramenta gulę ñ bt. & lenior digestione decoqt. Vnde enim uno y duob cibis hisq; uilib usq; ad intemperantiam ẽcipit ñe nimis stridoribus uentre onerat. q̃ diuersitate carnium y saporis delectatione affient. cũ uarius odoribus fumant paratę ad usũ sui explenda esurie qsi captiuos trahunt. uin y morbi saturitate nimia y cruciantur: multq; ipatientia gulę uomitu remediant. & q̃ turpit ingesta turpi egest. y poenitet in aforismis optime doce crassa & obesa quę crescendi mensurã impleuit. ñ cito ablatione sanguinis

imminuant. in paralisin y pessima morboꝝ genia cũpe. y ideirco necessariã ẽ demptionẽ. Vt rursũ habeant quo possint crescẽ. Non enim manẽ in uno statu natã corpoꝝ. s; aut crescẽ semp aut decrescẽ. nec posse uiuẽ animã. ñ crescendi capax sit. Vnde y galien docissim y poeratis uiripte adiectis quoꝝ uita & ars sagina ẽ dicit mediocritatione medicinę nec uiuẽ posse diu nec sanos ẽ. animq; tranimio sanguine y adipib q̃si uino inuolutas mich tenue

Lich celeste s; semp d carnib cruciare y uenis inglutiẽ egim q̃sdã Morboꝝ infirmitate ieunia cogitare. Idẽ morbo articulari y podagrę humoribus laborantes: sanant. pscẽtione bonoꝝ ad simplicẽ mensã y pauperes cibos redacti y ualuisse laruerant enim sollicitudine dispensandę dom. y puellarũ largitate. quę y corp frangunt y animũ. Irridet oratio appetitũ ciboꝝ. q̃ ysũpta relinquant penitentiã. Greg. vii.

Quia dies salbi Diebus saluatoris a carnib abstinere debent. ap scos patres nros in abstinentia celebris ẽ habitus. nos eoꝝdẽ auctoritatẽ sequente salubrit ãmonem. ut q̃cũq; ęanę religionis participẽ se ẽ dsidat. ab esu carnium ea die ñ maioris festiuitate imminente t infirmitate ipediente abstineat: fructuos epe. Monacho carnẽ gustare ñ licet.

Carnẽ cuiqũ monacho nec gustandi nec sumidi ẽ necessa licentia. ñ q̃ creata di iudicem indignã. s; q̃ carnis abstinentia utilis y apta monachis estimet. seruato tm modo mine pietatis erga egros. Qd si monach uiolauit. y ipa sanctionẽ regle usũq; ueterũ uesci carnib psumpserit. sex ñsiũ spacio retrusioni y penitę subiacebit. leg: ad rusticũ

Nũq d manu av De cotidianis opib monachoꝝ. I monachi. oelis tuis lib platim discedat. Dicat adv̄bũ ofo sine ulla missione. uigilet sens. nec uagis cogitationib patens corp. parcitq; animo tendat ad dnm. ita uince patientia. ama scientiã septa. y carnis uitia ñ amabis. nec uace mens tua uaris perturbationib. q̃ si pectoris sedint dnabunt tm y te ducent ad delectũ maximũ. fac y aliqd opis. v semp diabol te inueniat occupatũ. Si apis mirę potestatẽ de eiglio uiue laborabant manib suis ne quequã grauarent. y [illegible] refrigia. quoꝝ pspualib debebant mere carnalia. cui tu inusus tuos successura ñ pares. Fiscella texe unico. t canistrũ tentis plecte uimmib. Sepat hum. arcole equo limite diuidant. in qb cũ holerũ iactata semina t plantę pordinẽ posite aquę ducant irrigię. Hic pulchrimoꝝ uersuũ spectator assistens. Ecce supeilio eliuosi tramitis unda eliert illa cadens rauci pleuia munti. saxa eiect. scatebrisq; arenia tẽpat aruia. Inserant fructuose arbores t gemmis t surculis. v paruo post tpe laboris tui dulcia poma capias. apũ fabrica aluearia. ad quas te mittunt salomonis pvbia. Monasticoꝝ ordinẽ ac regulã discplinã in paruis disce corpib texant y una capiendis piscib sedant y libri. v y manu opet cibos. & ãia lectione saturet. In desidiis ẽ dis ocios. Egiptiorum monastia hc more tenent. v multũ absq; ope y labore suscipiant. ñ tam ppt uictus necessaria quã ppt ãię salutẽ. nec uagent pmiscuis cogitationib. y istar formicarum meliũ oi tm scanti diuaricent pedes suos. y ñ sequtib. Qd q̃ libi oi q̃ iuribus habitant. ecce illi fruvis sui reb ministrant celitus. adeunt balnea. unguenta ñ spiritus. y lõn flore v̄sant. Ad q̃ & [illegible] ãn respondi. y nc bvrt respondo. me ipsum [illegible] opculo ñ d elicis disputare. s; monastia istituie. In v. lib capitulũ. Absq; sui plan licentia canones agere licet.

In oib⁹ q̃ quantũ humana p̃mittit fragilitas d̃ēnim⁹. vt
canonici clici canonice uiuant obs uantes diuinę sęp̃tę
doctrinā. & documēta sōr patrũ. ⁊ nichil sine licentia ępi sui
t̃ magistri eor incōposite agere p̃sumant. Inuinoq; equiv
simul manducent & dormiant vbi his facultas id faci
endi subpeditt q̃b⁹ reb⁹ ęcclasticis stipendia accipiunt
in suo claustro maneant. ⁊ singlis diebus mane p̃ma ad
lectionē ueniant ⁊ audiant q̃d eis ip̃e adm̃sa v̄ simul
lectionē audiant. ⁊ obedientiā sedm canones suis ministris
faciant. Ex eōdē namnetensi. Pōri q̃ndo simul p̃uenirent
Nullus pōrōr q̃n ad annuū sarrū ebrietates ⁊ cōmessationes sumope vi
die tresim̃ t̃ tenū alicē ōsumen
at q̃tūq; uocatione ad collectā pōri p̃uenerint. ut
se inebriare nullatenus p̃sumant. nec pcari in amore sōr
⁊ ipsi⁹ animę bibē at alios ad bibendū cogāt. t̃ se aliena pcā
tione ingurgitare. nec plausus ⁊ risus indōtos ⁊ fabulas
manes ibi refęre at cantare p̃sumat. t̃ turpia loca. t̃ vrso
ęv̄ tornatrib⁹ ān se fieri patiant. nec larvas demonū ān se
fieri ⁊ sentiant. q̃a hoc diabolicū ē. ⁊ sacis canonib⁹ p̃hibitū.
Ex eōdē laodicensi. Quib⁹ spectaculis clici intendē ñ debent.
Non oportet ministros altaris t̃ q̃libet clicos spectaculis
aliq̃b⁹ que at in nuptiis aut cenis exhibentur intēdē. s;
ān quā. thymelicē ingdiantur surgē eos d̃ ⁊ uinuio ⁊
abire d̃bent. Ex eōdē. Clic⁹ t̃ laic⁹ sine iussione ępi non
Non oportet ministrū altaris t̃ q̃libet clicū p̃ pegnet.
iussionē ępi ad pegnandū p̃ficisci. laicū & sine cano
nicis litt̃is. i. formata similit ñ oportet alicubi p̃ficisci.
Avīq; ad p̃sidiū. & q̃ eū eo s̄ ff. Color fucis mulieres ati
fucare figūtis quo t̃ rubicundior non debent.
t̃ candidior apparat adulterina fallacia ē. q̃ ñ dubito
& ipsos maritos se nolle decipi. q̃b⁹ solis p̃mittendę s
feminę ornatus cōm uenā. ñ sedm ip̃ū. Ha uerus ornat
maxime xanor & xanarū. ñ tm mul⁹ fucus m̃dax
figūtis. uerū nec aurū q̃dē uestisq; pompa. s; mores hom
s. Excerpanda. aūc supracilio ligaturarū m q̃b⁹ maures
uorōr m̃sūrāt ex una parte auriculis suspensę portant
ñ ad placendū hominib⁹ s; ad seruiendū demonib⁹
adhibent. Ire. Ex simbolo ęphesin geliti. ccc. ępōr.
q̃ habitū ē pt̃ nestorii. Q̃d spōsēt̃ pcedit a patre & a filio.
De spū sēo die dns in ęuglio. ille me clarificabit. hoc
rectissime sentiunt unū xp̃m ⁊ filiū ñ uelint alt̃
agentē gla ⁊ fremēs a spū sēo glam ⁊ secutū. q̃a spōsēt̃ ei
nec melior nec superior ipso ē. s; q̃a humana opa facienti.
ad demonstrationē suę dnatis intuitę ip̃i spōsēt̃ utebat̃ ab
ipso glificat dr: eo q̃ uirtus sua t̃ disciplina quęlibet vnū
quēq; clarificat. Quātus enī in sua sit sua spōsēt̃ ⁊ intelli
gat in p̃sona ępetas. iuxta id q̃ spōsēt̃ ē ñ filio attam alien
non ē a illo. nā spōsēt̃ appellat ē ueritatis. & vitas & est.
ūn ⁊ a iusto similit sicē a do pat̃ pced. Denq; hic ipse ⁊ p̃sōr
man⁹ aplōr miracla glosa p̃ficiens dnm glificauit ūm
x̄ postquā ascend ęcclū. nā edit x̄ nata dr existē. p̃ suū spm
vnitē efficiens. idoq; dicebat d meo accipiet ⁊ annunciabit
uob. Didim⁹ mlib⁹ d spū sēo. pt̃ eqrōr q̃ēōr. De eōdē.
Saluator q̃ ⁊ vitas ait. Non enī loquēt̃ a semetipso. hoc ē
sine me ⁊ sine meo. ⁊ sine patris arbitrio. q̃a inseparabilis
ē a me a patris uoluntate. ⁊ ampli⁹ q̃a ex se ñ ē s;
ex patre. ⁊ a me ē. hoc ipsū q̃ ⁊ sistit ⁊ loquēt̃ a patre.
⁊ a me. ille ē. Ego ūitatē loq̃r. inspiro quę loquēt̃. Sicūdē
spōsēt̃ ūitatis ē dicē quidē ⁊ loq̃ mēnitate ñ sedm ⁊ sueudinē

nam qua adnos s moeuam ⁊ loqm̃ accipiendū. s; ⁊ ex ta
incorporalitū natura. & maxime trinitatis quę uoluntate
sua ingerit mentēdā credentiū. eor eor dib⁹ inseqt. q̃ eam
digni s̄ audire. Liqdo q̃ loq̃ ē dicere patrē ⁊ audire filiū.
t̃ ēēt filiū loquentē audire patrē. eēdē natura ē patrē ⁊ filiū.
⁊ in pat̃ ⁊ in filio eēdē sens ē significatio. s; ne sēt̃ q̃ ē spōsēt̃ unitas
⁊ spōsēt̃ sapię. ñ pōt audire filiū loquentē q̃ nesciat. eū hoc ipsū sit
q̃ p̃ferat a filio. i. pcedens ds d do. spōsēt̃ unitatis. pcedens
a uenitate. ⁊ solator manans d ⁊ solatore. Denq; ne q̃
illū a p̃ter ⁊ filii uoluntate ⁊ societate disēnāt. sēpū est.
Non enī a semetipso loq̃t. s; sicē audit ⁊ loq̃t. eū similē
& de se ipso saluator ait. Sicē audio iudico. ⁊ alibi.
Non pōt filius a se facē q̃quā. ñ q̃ uidit patrē facientē.
Ex eōdē tiburtinensi. x.
Nobilis homo t̃ ingenuus si in synodo accusat̃ & negauit.
si eū fidelē ē sciunt. eū. xii. ingenuis se expurgē. Si
aut d̃phens fuit in furto aut p̃iurio. at falso testimo
nio. adiuratū ñ admittat. s; sicē q̃ ingenuus ñ ē fa
- ventu aqua. at candente ferro se expurgē.

Scriptor dicit quod [illegible] fructus fidei plures
Septor disp eunt pscriptio colunt plures
Arbor ecce indef genepta fructuosa ulcis.
Ambo uel frac libri retinere fidele.
Sic velas manuscri unum t ni nace hauscri,
Si uelas manuscri uno carne hoc ipsa clausi,
Sic e uniuersi, unum uel e ni clausi.

Fere mea manus op hoc me aspe uiberat
In gyro sedis rotatur te cerne solii,
Ecce deus residens de [illegible] talia sedens.
Corpe languescoi, nec senuoq; fatiscoi.
Se mea sit mors pretor q; cuncta colloci.

Sume de grande lin sed pensare labore,
Ut carent dfer opis, capitis depelle dolore.
Quando florebis, et ut fan q; manebam.
Et te subsisto. Laus sit p sola deo.

Sciant hoc omnes tam posteri quā presentes: hic libri prohemium ab abadalbero indigno pbro septimum in honore gloriosi pcosi et post apostolos sedo loco positi, martis dionisii. Defensoris ac patroni nri. et in latitide sec maturne uirginitatis ea conditione. Vt amboq; intercessione muniat in hui uite euersatione. ac finita tempis qd ei residui e ecclesi one. aliquantula fruat celestis regni portione.

Ingenium crescat. septor cū pace quiescat.
Humq; uendat s; codex iste legat.
Scrib acumeat. me deci nomine sumat.

Rückseite umbeschrieben!

Nr. 2277 Ausgang: April 1960
I. Schäden: j + 30 30 30
II. Behandlung: 1 25 37 38 40
III. Benutzerbeschränkungen: